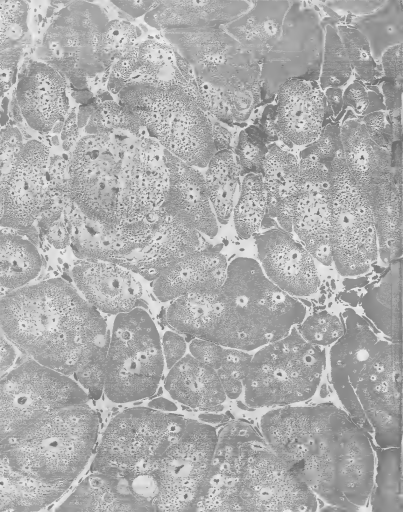
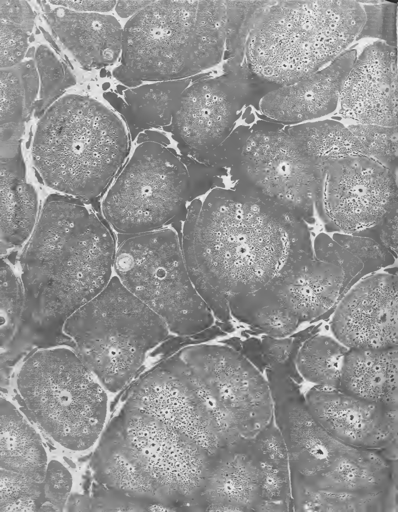




¶ Ad laudē honorē scē ꝛ idiuiduę trinitꝭ gl'iose ṽgis marie āgeloꝝ ꝛ sctōꝝ oīuz h⁹ subseqntꝭ q̄dragesimal' de florib⁹ sapie. 45. sermones cōtinētis tabulā ꝑncipiando p° in gnāli circa qȯ vniuscuiusqꝫ sermonis itētio ꝑncipalis versēt breuiẗ per ordinem videamus.

¶ In p° nāqꝫ ȯ ꝯsciā ꝛ sinderesi: ꝛ de qbusdā ꝑnb⁹ aīe consideraẗ.
In 2° de oratiōe i generali ꝛ spāli
In tertio de diuina gratia:
In 4° de ṽgis gl'iose nobilissima nūcupatione elegātissima remlatione ꝛ singulissima dotatione.
In qnto de sapiā ꝛ sciā.
In sexto de generali iudicio:
In septimo de timore.
In octauo de vera penitentia:
In nono de sancta fide.
In decio de satis ātiq̄ ꝛ noue legꝭ:
In .xi°. ȯ ṽgis gl'iose singlī ꝛ nobili infinitate amabilitate ardenti: ꝛ qualitate excellenti:
In duodecimo de ꝑdestinatione.
In decimotertio de libero arbitrio.
In .14. de honore ꝛ dignitate sacerdotum.
In .15. de volūtate ꝛ dignitate q̄litate a conformitate.
In .16. ȯ remūeratōe bonoꝝ ꝛ maloꝝ.
I. 17. de sancta charitate.
In .18. gl'iose ṽgis marie nobili cōditiōe perfecta participatione ꝛ reciproca retributione:
In .19. de sancte confessiōis obligatiōe cōditiōe ꝛ fructificatione.
In .20. ȯ cōfessiōe audiētiū ꝯditōe ꝛ obligatōe: ꝛ pn̄itēnū obſuatōe.
In .21. de correctione fraterna.
In .22. de conditōib⁹ filioꝝ.
In .23. de scīficatiōe.
In .24. de iudeis ꝛ alijs īfidelib⁹.
In .25. ȯ ṽgis gl'iose dulcorosa susceptione mirifica descriptione. ꝛ debita similatione.
In .26. de diuina misericordia:
In .27. ȯ honōe ꝛ dignitate ecc'iaꝝ
In .28. de temerario iudicio.
In .29. de flagell' dei ꝛ vtilitate eoꝝ
In .30. de morte ꝛ e⁹ horribilitate.
In .31. de amore ꝛ eius effectibus.
In .32. q̄l'r ṽgo gl'iosa ē lux mūdi ꝛ ēpyrei celi q° ad aīaz ꝛ q° ad cōp⁹
In .33. de xp̄i Jesu perfectione incontaminatione ꝛ conditione.
In .34. de indulgentijs.
In .35. de abusionibus xp̄ianoruz.
In .36. ȯ actib⁹ ꝛ opib⁹ huānis p se vel per respectū ad voluntatem.
In .37. de Maria magdalena.
In .38. de cōsilij opportunitate ꝑuersitate ꝛ iperturbabilitate.
In .39. ȯ virgis gl'iose clarificatōe lucidatione ꝛ perlustratione.
In .40. de gl'ia ꝛ triūpho iesu xp̄i.
In .41. de anime creatione custodia ꝛ honoratione.
In .42. de eucharistie singl'ari nobilitate figurabilitate ꝛ mirabili ostensibilitate.
In .43. de forma ꝛ mā eucharistie
In .44. q̄l'r debeat sacerdos hoc sacrꝫ ministrare: ꝛ suscipiēs se ꝑpare ꝛ conseruare.
In .45. de passione xp̄i.

¶ Anqꝫ i spāli ad tabulā ꝑcedam⁹ vt vnūqdqꝫ i ꝑticl'ari de quo ī hoc q̄dragesimali agiẗ i quo ẛmōe ꝛ in quo ei⁹ passu loceẗ ꝑquirē itēdens facili⁹ repiat. ē ꝑmo nōndū q̄ .45. sermōes ī h° volumie cōtēti ẛꝫ cursū dieꝝ q̄dragesime p ordinē se cōsequūẗ. Et qꝛ sermonū qlibꝫ ī tres ꝑncipales ptes diuidiẗ. ꝛ q̄libꝫ ps p tres ꝯclōnes demōstraẗ: ꝛ vnaqqꝫ cōclōnū i triplici ṽitate ꝑficiẗ Jō vnicuiqꝫ eoꝝ seorsū q̄ ī h° li° ꝑferiāẗ: ẛꝫ ordinē alphabeti i ifrascripta tabl'a ȯbito suo ī loco collocato quotario ẛmōis ꝛ ptꝭ ꝛ cōclōnis sic ꝛ ṽitatis: hoc ē vbi q̄rēdū sit imediate adijcieẗ. ¶ 2° nōndū ē q̄ in hac tabula p ẛ sermo. p p ps. ꝛ p ꝯ ꝯclō denotaẗ. Itē p a ꝑma ṽitas. p b scd̄a. p c tia cōfiguraẗ. Quib⁹ ꝑmissis ad itentū suū poterit qsqꝫ facillime ꝑuenire. Et primo.

De A

De. L.

De T.

De V

De. X.

De. Y.

De. Z.

Finis Tabule.

¶ Incipit quadragesimale de floribus sapiẽtie peroptimũ editum ꝛ compillatum per egregiũ sacre theologie doctorem magistrum Ambrosiũ spiera Taruisinũ.ordinis fratrũ seruorũ sancte Marie ad dei laudẽ ꝛ eiꝰ matris totiusq; curie superne. Assit ergo principio virgo maria meo.

Degistis me O iuuenes non mediocri charitate vr̃a: vt hoc q̃dragesimale cõficiẽs vr̃is amorosis affectibus satisfacerẽ. Sic .n. me vr̃a singularis virtꝰ ꝛ studiorũ solertia: ac icredibil': vt ita dicã: eloq̃ntia vestra coegerunt: vt oẽ quidẽ grãde onus leuissimũ pondus arbitrarer. Et tanto id garriẽdo mente intrepida aggredior: quanto vt fertis gratius q̃ꝫ dici possit existimatis. Neq; is sum: qui velim apud ingeniũ vestrum ex parua admodum re vel famam: vel nominis gloriam vendicare: quẽadmodũ multi inanis glorie cupidi: qui cum huiuscemodi rerũ quicq̃ꝫ exiguũ: ac prorsus nullius dignitatꝭ in lucẽ pduxerint: eue stigio laudant ꝛ extollunt. Ego pfecto ab scelestimis his moribus semper abhorrui: ne videar in his laudes exposcere: in quibus nulla virtus nullius amplitudinis splendor elucescit. quo fit: vt huiusce nostri operis tenuitatẽ non in pptulo: sed in tenebris seruari voluissem. Tñ vt ociũ nostrum in scribendo aliqualr̃ compleretur: hec nescio quo dicaꝫ nomine germula: quibus sertũ satis exiguum strueremr: vestris ingenijs cernẽda ac non minus corrigenda reliqui. Húc tamẽ ordinẽ seruans vobis: vt spero gratũ. Tres quidem omnium sermonũ partes faciemus: ꝛ vnicuiq; parti tres cõclõnes per tria notanda aut p tres veritates: aut per triplex pbandi genus diligenter subiungemus. Et q̃uq; cõclõnes ppter earũ euidentiã simplici medio pbatas relinq̃mꝰ. Assit igitur pricipio virgo maria meo.

¶ Feria quarta cinerum de cõsciẽtia ꝛ sinderesi ꝛ partibꝰ quibusdã aĩe. Sermo in ordine .I.

Aciem tuã laua. Mat. 5. Saluberrimum quidem carissimi iuuenes theologorũ princeps Jesus amenus cõsiliũ anteponit. Hoc nanq; ne miserrimũ corpus pluribus sceleribus irretitũ aĩam pauperculaꝫ sua mundana ꝛ infelici vita in baratruꝫ sempiternũ perdat principio illã lauandã edocuit dicẽs. Faciem tuã laua. i. ante oĩa cõsciẽtiã aĩe tue purga. nec iniuria sane. Audi hugonẽ lib. suo .2. de aĩa. Bona inquit conscientia titulus est religionis: templũ salomonis: ager bñdictionis: hortus aromatum: aureũ reclinatoriũ: angelorũ gaudiũ: armariũ legis: archa federis: thesaurus regꝭ: aula patris: camera filij: habitatio spũs sancti: liber signatus ꝛ clausus: ꝛ in die iudicij aperiẽdus. hec ille. Hic bñdictus ille thesaurus queꝫ hodie dux noster Jesus ꝛ magister in celo thesaurizanduꝫ ãmonuit. hoc illud infallibile humanorũ operuꝫ testimoniũ. de quo tubicen ille Paulus. 2. Cor. 2. ait. Gloria nr̃a hec ẽ testimoniũ pscietie nostre. Audi Bernardũ super cantica. Nihil iquit hac luce clarius: nihil hac gloriosius. testimoniũ ẽ cũ veritas in mente fulget: ꝛ cũ mẽs i veritate se videt. ꝛc. Ergo bñ ait dñs. faciẽ tuã laua. In quibꝰ sactissimis vbis tres cõsideratões videamꝰ. vꝫ.

¶ Humane conscientie notificationem.
¶ Humane conscientie deturpationeꝫ.
¶ Humane conscientie mundificationem.

¶ De triplici humane conscientie notificatiõe fm quã tres ordinanẽ cõclõnes. Cõsideratio .I.

Je noster vt a principio diximus oĩuꝫ con siderationũ nostrarum huabiẽ ordo. tres conclõnes assignantes. Accipe igiẽ circa primã huius sermonis partẽ tres conclõnes. vꝫ

¶ Prima conclõ est ista. Humana cõscia dicta men quoddam est rõnis ad opus fugiẽdũ vel psequẽdũ. ¶ Secũda conclõ est ista. Humana cõscientia aĩe facies est: qua vnusquisq; bonus vel malus discerniẽ vel iudicaẽ. ¶ Tertia cõclõ est ista. Humana conscientia eorum que intelliguntur est quedam concludens scientia.

¶ Q̃d conscia est habitus intellectus practici. ꝛ quid sit itellcũs practicꝰ ꝛ speculatiuus. Cõclõ .I.

Ccipe primã conclõnẽ. vꝫ. Humana conscientia dictamẽ quoddã ẽ rõis ad opus fugiẽdũ vel psequẽdũ. Ad cuius declarationẽ tria notanda sunt. ¶ Primo notandũ est q̃ sicut prima perfectio materie ẽ forma substantialis: ꝛ operatio illius secũda pfectio eiꝰ: ita scia ẽ prima pfectio aĩe: ꝛ actualis consideratio scd̃a perfectio eiꝰ. Hoc fundamẽtũ sumiẽ a cõmẽtatore 2. de aĩa. c. 2. sup verbo illo phi. Est autem quidẽ mã potẽtia. forma vero endelechia. i. actꝰ Et accipit ibidẽ sciaꝫ cõmũ. largo modo. qm̃ scia pprie accipiẽ p habitu complexo ducẽte in conclusionis notitiã. Quo quidẽ modo scia nõ ẽ prima aĩe pfectio: qm̃ talis habitus ex frequentatis actibus gñatur: vt vult phũs. 2. ethic. ¶ Scd̃o notãdũ q̃ duplex est intellectꝰ. s. practicus: ꝛ speculatiuus. Et hi duo intellectꝰ non realr̃ sed formaliter ꝛ rõne differunt: vt coĩter scotizantes ferunt. Intellectꝰ speculatiuus siue sciẽtificus circa necessaria speculaẽ ꝛ scia pficiẽ. Intellectꝰ practicus contingentia: ꝛ pficiẽ opere. Hoc notabile colligiẽ de mente Aristo. 6. ethicꝭ. ¶ Tertio notãdũ quasi ex his correlarie q̃ sicut scia prima ẽ pfectio intellectus: ita ignorãtia ẽ impfectio eius Oppositorũ eni opposite sunt opatiões ꝛ actus. vñ ex hoc sequiẽ q̃ sicut scia in intellectu ẽ tanq̃ꝫ suũ perficiẽs: ita ignorantia que sciẽtie ẽ opposita: sicut tenebra lumini: ẽ i ipso eodẽq; itellcũ sicut suũ impficiens: non tñ simul sed successiue respectu vnius ꝛ eiusdem scibilis. sed bñ respectu diuersorũ. q: eñ scia vnius scibilis stat ignorantia alterius scibilis: vt oibꝰ in phia expns pꝫ. Istis sic pnotatis nostrã hanc conclõnẽ triplici medio pbemus. vꝫ. rõne. auctẽ. ꝛ exẽplo. Ratione sic. Quicunq; alterũ regere hꝫ ꝛ gubernare dꝫ pla

rima sapientia ⁊ scia pollere. Sȝ aia huic miser
rimo corpi data est vt illud gubernet: viuificet:
atqȝ regat: ergo necesse ē illā scia ⁊ sapia polle-
re. maior hu9 ratiōis ē satȝ nota. Audi platonis
sniam. Qui enī iquit ad tuendā rēpublicā euocā
tur: bino se debent pcepto munire. primū q vti
litatē publicā sic tueāt vt qcūqȝ agūt ad eā refe
rāt: suorū cōmodorū obliti: Alterū huic pximū
ē: vt totū corpus reipublice curent: ne dum ptez
aliquā tueāt reliquos deserāt. Qui enī pti ciuiū
cōsulūt: ⁊ ptē negligūt: rē pniciosā ī ciuitatē idu
cūt seditionē atqȝ discordiā. Sȝ q̄so quō ista sine
scia ⁊ sapia fient? Si eīȝ cecus ceco ducatū pstet
ambo ī foueā cadūt. ore saluatoris Mat. 15. mi-
nor aūt hui9 rationis clara ē ex snia Aristotelis
.2. de aia. Aia īquit ē illud quo mouemur scim9
⁊ ītelligim9: qm̄ ipsa ē actus corpis physici orga-
nici potentia vitā habentis. ergo necesse ē ipsaȝ
scia fore redimitā: vt ī eligendis ⁊ recusādis cor
pus pfecte regere noscat. pfecta aūt scia aiam in
agēdis dirigens. ē ipsa conscia ortū hns ex recto
iudicio rationis. Inde Hugo li. 2. de aia cōsciaȝ
diffiniēs ait. Cōscia est cordis scia. Vn̄ conscia
dr̄ qi cū alio scia. qd̄ sonat illa ppositio con. quod
idē est qd̄ simul. Et ex hac rōne seqtur q cōscia
est habit9 itellcūs practici et nō speculatiui. Nā
cū cōscia sit rōnis dictamen ad opus fugiendū
vel psequendū. Et sȝ Cōmētatorem. 3. de aia
⁊ phm̄. 6. ethi. tale dictamen ad intellcm̄ practi-
cū spectet: seqtur ītētū: scȝ q cōscia ē habit9 itel
lectus practici ⁊ nō speculatiui. q̄re ⁊c̄. ℂ Scdo
hec cōclo pbat auctoritate. Audi Greg. super
Ezechielē. omel. nona. In oī īquit qd̄ dr̄ sp taci
te recurrere debem9 ad mentē ⁊ īteriorē testeȝ
⁊ iudicē. Quid enī pdest si oēs nos laudēt ⁊ cō
sciētia accuset? Aut qd poterit obesse si oēs de-
rogēt ⁊ sola cōscia defendat? Audi ⁊ Aug. ii. q.
3. c. senti. Senti īquit qcqd velis de Augustino
sola me cōscia ī oculis dei non accuset. hec ille.
Ergo sȝ legē cōscie nos ipos regamus. ℂ Ter
tio hec cōclo pbat exēplo. pono aīa mea q nūc
tibi aliquod ponat delectabile bonū. ⁊ tu cū rōe
polleas tua rōe discernes an sit iustū vel īiustū.
si iustū tūc cōscia de qua hic sermo est illud pfe
cto dictabit psequendū. si īiustū ⁊ illud fugiēdū
ondet. Et hoc itellige nisi cōscia ignorātia obte-
nebret. Sed de hoc in scda pte hui9 sermonis.
Et hec dcā volo sufficiāt p pria cōclōne. q̄re ⁊c̄.

ℂ De triplici facie. scȝ diuina diabolica ⁊ huma
na. ⁊ rationes quare humana conscia dr̄ facies.
Et quomodo cōscia lauanda sit. Et de conscia
hypocritarum. Conclusio. II.

Ccipe secundaȝ conclusionem videlicet
Humana cōscientia aīe facies ē. q̄ vnus-
quisqȝ bonus vel sceleratus discernitur
vel iudicat. Ad eius declaratōȝ tres īquiram9
veritates. ℂ Prima veritas ē. Que ē facies ho-
die lauāda. ℂ Secūda q̄re conscia hūana dr̄ fa
cies. ℂ Tertia quomō hec facies sit lauanda.
ℂ Accipe primā veritatē videlicet: que est fa-
cies hodie lauāda. Ad huius declaratiōeȝ nota
ad pns q triplex est facies. s. facies diuina. faci-
es diabolica: ⁊ facies hūana. ℂ Facies dei dicit
multȝ modis. Quādoqȝ eīȝ dei facies ē quicquid
ante mundi exordiū fuit. ⁊ quicquid post mundi
consūmationē erit. Audi pulcherrimā visioneȝ.
Isa. 6. Vidit Isa. duo seraphin sex ale vni et
sex alteri: due tegebāt faciē: ⁊ due pedes coruȝ.
duabus aūt alis medijs volitabāt. Due ale faciē
coruȝ tegentes nihil aliud ostendūt. nisi q quic-
quid ante mundi exordiū fuit: nobis velatuȝ ē ⁊
occultū. Silr̄ ⁊ qcqd post mundi destructiōeȝ se-
quat. Sed tm̄ que sūt itermedia volitādo. i. di-
scurrēdo ⁊ legēdo cognoscimus. Inde de Pau-
lo. 2. corin. 12. dr̄ q audiuit raptus vsqȝ ad ter-
tiū celū archana dei que nō licet homini loqui.
Qnqȝ facies dei p consideratione dei accipitur
ps. Quo a spū tuo: ⁊ quo a facie tua fugiaȝ? q. d.
nullus ab oculis dei se abscōdere potest. Hinc
miserrimi parentes primi post peccatū se abscō
dere arbitrati sunt a facie dei. Genc. 3. Abscon-
dit se Adam ⁊ vxor eius a facie domini medio li
gni paradisi: sȝ nequiuerūt: vt ibidem patet. 35:
di. 6. die. Qnqȝ dei facies dulcedo contēplatiōis
dr̄: quā iterdū a seruis suis abscondit de9. Job:
.14. Cur faciē tuam abscondis: ⁊ arbitraris me
inimicū tuū? q. d. tollis dulcedinē contēplatiōis
tue ac si tu9 ēēm acerrimus inimicus. Qnqȝ faci-
es dei dicit vita beata. prima corin. 13. Videmus
nūc p speculuȝ ī enigmate: tūc aūt facie ad faciē.
Qnqȝ dr̄ facies dei ipa bēignitas. psal. Auertēte
aūt te faciē tuā: omnia turbabunt: aperiente aūt
te manū tuā: omnia iplebunt bōitate. Quādoqȝ
dicit dei facies ipsa diuinitas. psal. Ostende fa-
ciē tuā ⁊ salui erim9: hanc videre Moyses do-
minum petijt. Exo. 33. Ostēde mihi faciē tuam.
Et domin9 ad eū. Non videbit me hō ⁊ viuet:
Et sic d̄ alijs. ℂ Secunda facies dicit diaboli.
Joelis. 2. A facie eius scilicet diaboli cruciabū-
tur populi idest peccatores. ℂ Tertia facies dr̄
humana. ⁊ hec ē duplex scilicet corporalis ⁊ spi-
ritualis. Corporalis est pars anterior capitis de
qua. Isaias loquitur. Faciem meā nō abscondi
ab icrepātib9 ⁊ conspuentibus ī me. Facies spi-
ritualis est conscientia nostra. Math. 5. Faciem
tuā laua ⁊c̄. Quantū ad secundā veritateȝ dico
q triplici rōne cōscientia humana dr̄ facies. vȝ
rōne dissimilitudinis. rōne denudatiōis. ⁊ rōne
dispositōis. Primo rōne dissimilitudinis. Nam
sicut īter duos homines nō est dare duas facies
oīo similes. ita nec duos hoīes idē oīo sentien
tes. Quis eīȝ cōscientiaruȝ diuersitatē enūerare
sufficit? Aliqui se cōscientiā bonā habere putāt
aliqui dubitāt. Quidā bonā qdā malā. quidam
ambiguā qdā cauteriosaȝ illā hēnt. Audi Pau
lum. 1. cor. 4. Nihil mihi cōscius suȝ. sȝ nō ī hoc
iustificat9 suȝ. Et ad Roma. 6. de cōscia ambi-
gua iterū ait. Video aliā legeȝ ī mēbris meis re-
pugnātē legi mētis mee ⁊ captiuū me ducentem
ī lege peccati. Et sic de alijs. Secūdo consciētia

humana dicit facies rōne denudatiōis. qm̄ sicut facies hois certa cognitio ē.i. vnusquisqz per faciē cognoscit. sic p cōsciētiā vnusqsqz qualis sit cognoscit ecclesiast.19. Ab occursu faciei cognoscit sensatus. et Hieronymus ait. Facies hominis simulacrū mētis ē ꝛc. ¶ Tertio cōscia dr̄ facies rōe dispōnis. qm̄ sicut facies totū hoiem pulchrificat: vel turpefacit: sic cōscia vnūquēqz nobilitat. vel vilefacit. Audi queso Augustinū i sermone quodam ꝛ in decretis.11.q.3. Quid inquit obest illi si de illa tabula cuz vult delere humana ignorātia si de libro viuentiū nunqz delet ppria cōscia: Istā si bonū qd de nobis dicit i mēte nō inenit magnā debet nobis tristitiaz generare. Et econtra. Si malū quod de nobis dicit in nobis nō inenit in magnā debem⁹ letitiā psilire. Audi ꝛ moralissimū Senē. Cōsciaz iquit magis qz famā attendo. Fallere cim poteris fama cōscia nūqz. Et idē i eplis. Si honesta sunt que facis oēs sciant. si turpia qd refert neminē scire cū tu scias: Et sic pz secūda veritas. ¶ Quātū ad tertiā veritatē dico qꝫ qdā bene quidā male cōsciam lauant. Male qdez vt hypocrite. Cuz ieiunatis inqt dn̄s nolite fieri sicut hypocrite tristes. Extermināt eīm facies suas vt videantur hominib⁹ ieiunātes. Audi Grego. 8. li. moraliū Quid inqt cunctis opib⁹ suis hypocrita sperat nisi honorez reuerentiā gloriā laudis a melioribus inetiz. scūs ab oībus appellari: hec ille. Et pulchra de huiuscemodi hoīuz gnē ibidez dicit. Audi qso Aug. Hypocrite inqt volūt esse humiles sine despectu: pauperes sine defectu: hn̄ vestiri sine sollicitudine: delicate pasci sine labore: alijs adulantes: alijs detrahentes: mordaces vt canes: dolosi vt vulpes: supbi vt leones: itrisec⁹ aūt sunt lupi rapaces: volunt eē sine auctoritate iudices: sine visu testes: postremo falsi accusatores: ꝛ omni veritate carentes. hec ille. Hec misfa faciam⁹. hodiernus viuendi modus cuncta in lucē pandit. Quare recte ait dn̄s. nolite cū ieiunatis fieri sicut hypocrite tristes. Secūdo loco qdā faciē. i. cōsciāz bene lauant. Ubi aīa nota qꝫ sicut tripliciter cōscia sedat. s. peccādo in deuz: in seipsuz: ꝛ in pximū. ita trib⁹ modis lauat ꝛ purgat. Quātū ad deuz cōscia purgat lachrimatōe. ps. Qui seminat i lachrimis i exultatiōe metent Mathei.5. Beati q lugent qm̄ ipsi ꝯsolabuntur Quātū ad seipz purgat sanctificatōe. Ita qꝫ sicut sponte aiam tuā illaqueasti p delectatōez ꝛ cōsensuz: ita illā soluas p pnīe asperitatem. Apoc.18. Quantū glorificauit se i delicijs tm̄ illi date tormentū ꝛ luctū. Quantū ad pximū purgat benigna cōpositōe vt si pximū offendisti i fama: i fama te expurges: si in morib⁹: in morib⁹. si i reb⁹ tpalib⁹ i ipsis teipsum laua. Et sic breuiter quō offendisti eo mō te expurga. Isa. Lauamini mūdi estote auferte malū cogitationū ab oculis vestris quiescite agere puerse discite benefacere ꝛc. Et sic patet conclusio scda.

¶ Quid sit cōscia: qd sinderesis: qd rō supior: et iferior: ꝛ an ista sint i btis ꝛ dn̄atis. Cōclō. III.

Ccipe tertiā cōclōnē. vz. humana cōscia eorū q itelligunt ē quedaz cōcludēs scia. Sit eīm i mente nostra crebro disputatio quedam. cuius maiorez faciet sinderesis ꝛ dicet Omne malū ē fugiendū. Minorez vero facit rō supior ꝛ dicet. Adulteriū ē quoddā malum. qr a deo phibitū. Uel etiā forte hāc ipsā minorez rō faciet iferior ꝛ dicet. Adulteriū ē quoddā malū: qr iniustū vel inhonestū. Cōscia vero hoc audiens. vz. qꝫ omne malū ē fugiendū: ꝛ qꝫ adulteriū ē quoddā malū qr a deo phibitū vel qr iniustū vel ihonestū: cōcludet ergo adulteriū ē fugiēdū. Hoc colligit ꝺ mēte btī Tho. i 2° sniarū. di.39. Ad quorū clariorē noticiā tres ingraim⁹ veritates. vz. Prima veritas ē qd sit sinderesis. Scda que sit rō superior ꝛ iferior. Tertia ē vtruz i beatis ꝛ dānatis sit cōscia: sinderesis: ꝛ rō supior: ꝛ iferior. ¶ Quantū ad primā vitatē omissis pluriū opinionib⁹ dico qꝫ sinderesis ē quoddā rationale lumen cuius actus ꝛ officiū ē hoiem a malo retrahere sempqz ad bonuz inclinare. Audi Aug. libro de baptismo paruulozū. Sinderesis inqt est lumen innatū anime cōcreatū: quo dirigimur ꝛ mouemur ad faciendū ea que pertinēt ad vitatōez culpe ꝛ pene: ꝛ adeptionez glorie. et hanc sinderesim Basili⁹ ꝛ dn̄s Bona. in. 2. sententiarū. naturale iudicatoriū appellāt. Et vt clarior horū habeat noticia est notandum scdm beatuz Tho. parte prima. q.77. ꝛ in qōnibus de veritate. qꝫ rō humana tria facere i nobis hz. s. cognoscere deliberare ꝛ iudicare. Primo habet cognoscere: scz res opabiles que operari debēt. ꝛ talis rō vt operabiliū cognoscitiua nō ē sinderesis. qr in cognitione boni vel mali. vt sic. nō ē meritum vel demeritum. In sinderesi autem sic Scdo ratio hūana hz opabilia cognita ꝺliberāre. Et talis etiā rō nō est sinderesis. qr fm deliberatōem peccare cōtingit. nō āt fm sinderesiz. qm̄ sinderesis sp inclinat ꝛ stimulat ad bonū. ꝛ ñ solū hoc ipsū facit. sz etiā cōtra peccatū remurmurat ꝛ obsistit. ꝛ p cōseqns fm sinderesiz peccare minime cōtigit. Tertio ratio humana hz opabilia deliberata iudicare. Et hoc pōt duob⁹ modis facere. qr aut iudicat opabilia que ad mores nō ptinent. ꝛ talis rō nō est sinderesis. aut q̄ ad bonos mores spectāt. ꝛ tale nāle lumen dicitur sinderesis. ¶ Et nota hāc regulā gnālē qꝫ lz sinderesis semp inclinet ad bonū nō tn̄ i opus meritoriū sine gra dei. 1. corinth. 13. Si linguis hoiuz loquar ꝛc. Et hec sufficiant quantum ad declarationem sinderesis: quantū ad ppositū spectat ¶ Quātū ad scdam veritatē dico qꝫ rō supior ē act⁹ itellcūs. put cōplectit supiora ꝛ eterna. Et rō iferior ē actus itellcūs put ista iferiora ꝛ caduca cōsiderat. Sicut eīi vna eadēqz potētia visus ista superiora vt celū ꝛc. ꝛ ista iferiora vt aqz ꝛc. cernimus. ita eadem potentia intellectiua supiora ꝛ iferiora ista itelligim⁹. Sz īqztū supiora meditamur dr̄ rō supior. inqztū iferiora rō iferior

nōminaṫ. Audi Augu. 12. de trini. Rō supior ī-gṫ ē que tēdit i rebus eternis cōspiciēdis vel cō-sulēdis. Et ipsis reb⁹ eternis cōspiciēdis itēdit fm q̄ i seipsis rō supior cōtēplaṫ. Sz eternis re-bus cōsulēdis itendit tanq̄ȝ medio fm q̄ extius rō supior accipit regl'as agēdorū. vel fz q̄ etna applicat ad dirigendā voluntatē ad actōez. Et vt hec itelligas aīa mea exēplo declarem⁹. Po-namus enī q̄ p iudiciū rōis qs deliberet de agē-dis eo q̄ illud ē deo gratū vel diuina lege ꝓhi-bitū vel p̄ceptū tunc iudiciū tale rōni attribuiṫ supiori. Si v̄o p iudiciū rōnis qs de agendis de-liberet p cās īferiores. vt furtū vl' adulteriū agē-dū nō eē q̄ turpe dānosū ⁊ īhonestū vel ꝓpter aliud silē. tūc tale iudiciū rōni ascribiṫ inferiori. ¶ Et diligēter nota q̄ p̄ma de agēdis cōsidera-tio sapia diciṫ. scd̄a vero cōsideratio scīa appel-laṫ. Cōtrariū sapiētie ē stultitia. cōtrariū scie est ignorāntia. Hinc omnis ignorās stultus ⁊ malus diciṫ. q̄re ⁊c. ¶ Ad tertiā veritatē dico vt colli-giṫ de mēte Alexādri de ales. scd̄a parte sūme. q. 17. q̄ tam i btis q̄ȝ i dānatis nō remoueṫ q̄cq̄ȝ qd̄ sit aīe cōseq̄ns nām. Ideo i eis aīe remanēte nā necesse ē i eis oēm cōditōem nālē remanere. Cū āt sinderesis. conscīa. rō supior. ⁊ īferior sint aīam nālr cōseq̄ntia ⁊ īnata: seqtur q̄ i eis talia erūt. Et p̄mo declaremus de beatis. Nā i bea-tis remoueṫ ōis iclinatio ad malū q̄ malū ē p̄e-ter nām. ⁊ iō i eis extiguitur ōis rō ad malū icli-nās. sz nō extinguiṫ i eis ōis rō iclinās ad bonū q̄ bonū est de cōditōe nāe. Oīa enī bonū appe-tūt: ⁊ illi⁹ cā agūt q̄cūq̄ȝ agūt fm naturam. De dānatis vero dico q̄ in eis ē ōis iclinatio ad ma-lum. q̄ ibi est ōis īperfectio. ⁊ similiter in eis est ōis inclinatio ad bonum tanq̄ȝ conditio natura-lis. vnde dānati semper inclinanṫ ad bonū ⁊ re-murmurāt cōtra maluȝ. sz hoc nō est ex displicē-tia mali inquantū dei offensiuū: sed inquantuȝ ꝓ illo malo penis cruciānṫ multis. Exēpliū de diui-te epulone. Luce. 16. Unde regulā accipe gene-ralē q̄ dānati oēs vellent fecisse bonuȝ: ⁊ semper ratio naturalis eos ad bonum inclinat. Isa. 51. Uermis corū non moriēṫ. i. remorsus cōsciētie: qui causaṫ ex sinderesi q̄ remurmurat a malo ra-tiōe pene. vt dictū est. Et hec sufficiāt p p̄esen-ti cōclusione. Et sic pz prima cōsideratio in nōie Jesu ⁊ sue dulcissime matris.

¶ De contaminatōe cōscientie humane: ⁊ ope-rationibus eiusdē. Cōsideratio. II.

r

Ecundo loco conscientie humane detur-patione videamus. Ubi tres cōclusiones subiungamus. videlicet. ¶ Prima conclusio est Nō semp omni conscientie obtēperanduȝ ē. quo-niā nō vniformis omniū hominū conscientia est ¶ Secunda conclusio est. Licet diuerse conscīe reperianṫ: vnus tamē modus in omnibus recti-tudīs est obseruādus. ¶ Tertia conclusio ē ista. Sicut pluribus cōscientia diuersificaṫ modis: ita pluribus cōtingit modis deturpari.

¶ De multiplici diuersitate ɔsciētie: ⁊ q̄ sit ser-uāda: ⁊ que respuenda. Conclusio. I.

a

Ccipe primā cōclusionē ⁊c. Ad cuius de-clarationē tres inquiramus veritates vi-delicet. ¶ Prīa veritas ē quotuplex est cōscien-tia humana. ¶ Scd̄a qui sunt act⁹ cōscientie humane: siue opatiōes. ¶ Tertia est cui cōsciē-tie est obtēperādū: ⁊ cui nō. ¶ Quātū ad primā dico q̄ ɔscientia humana multiplex ē. videlicet. ¶ Quedā conscientia diciṫ bona ⁊ nō trāquilla. ¶ Quedā tranquilla ⁊ nō bona. ¶ Quedaȝ nec tranquilla nec bona. ¶ Quedā trāquilla ⁊ bona ¶ Quedā nimis angusta. ¶ Quedā nimis lata ¶ Quedam perturbata. ¶ Et q̄dā cauteriata. ¶ Conscientia quidē bona ⁊ non tranquilla est eoruȝ qui ad viā penitentie conuersi: ⁊ in gratia cōstituti: die noctuq̄ȝ omnes annos vite sue re-cogitare non sinunt. Isa. 38. Recogitabo tibi om-nes annos meos in amaritudine anime mee. ¶ Conscientia tranqlla ⁊ non bona est eorū qui absq̄ȝ dei vllo timore peccant: ⁊ dicunt deus nō requiret hec. Sap. 5. Dixerunt impij non recte cogitantes. Exiguū est tempus vite nostre: ⁊ nō ē agnitus qui reuersus sit ab iferis. venite ador-nemus nos floribus anteq̄ȝ marcescant. Nulluȝ sit pratum quod non transeat luxuria nostra ⁊c. ¶ Cōscientia nec bona nec tranquilla est eoruȝ qui ī peccatis inuoluti ⁊ obdurati de diuina mi-sericordia desperantes: vt sūt armigeri saccomani ⁊ huiusmodi hominū genus: quorū copiosa mul-titudo: stimulati tamen a consciētia a malis non desistentes: vitaȝ miserabiliter finiunt. de quib⁹ propheta ait. Domine a paucis: idest ab electis tuis qui diciuṫ pauci ī ɔparatione malorū. Ma-thei. 22. Multi sunt vocati ⁊c. De terra diuides eos in vita coruȝ: de absconditis tuis: idest de iu-dicijs tuis illis occultis. ps. Obscurentoculi co-ruȝ ne videāt: adimpletus ē vēter coruȝ. Imple-ti eniȝ sunt tales iudiciorū dei quo ad ipos quia vitā miserabiliter finiunt. sed adimpleti quo ad exemplū alioruȝ. Hiere. 20. Pertransibunt gen-tes multe per ciuitatē hanc: ⁊ dicēt: Quare fecit dominus sic huic ciuitati tā grādi: ⁊ respōdēt: eo q̄ dereliquerint pactum dn̄i dei sui. Et Isa. 23. ait dn̄s. Babylon. i. anima plena confusione pec-catorū posita es mihi ī miraculū. ⁊c. ¶ Cōscien-tia tranquilla ⁊ bona est coruȝ qui carneȝ spiritui subdiderūt: sicut aiebat Paulus. Castigo corp⁹ meū: ⁊ ī seruitutē redigo. Hic est ille locus ī quo anima requiē capit: si ōrat deuota est: si legit attē-ta ē: si loquiṫ moderata est. O q̄ȝ vere dici pōt q̄ nihil aliud est hic q̄ȝ domus dei. sicut per opposi-tuȝ mali sunt domus demonis. Luce. 11. Reuer-tar in domū meā vnde exiui. ¶ Cōsciētia nimis lata est tantū grossiora peccata cōsiderantiū. Cō-tra quos Aug. ait. Nolite cōtēnere venialia eo q̄ minuta sunt sed timete eo q̄ plura sunt. Ple-rūq̄ȝ enim bestie minute nocent. Nunquid minu-tissima sunt grana arene: sed si arena amplius in nauim mittaṫ. mergit illam vt pereat. q̄ȝ minute sunt pluuie gutte. nōne flumina implēt ⁊ domos

deficiunt? Timenda est ergo ruina multitudinis: et si nõ magnitudinis. hec Augustinus de decẽ cor dis. ¶ Cõsciẽtia nimis angusta est õsiderãtiũ pctã mortalia et venialia: sz venialia nõ vt oportet. qm̃ aut putãt venialia mortalia esse: aut qd̃ oĩno pctm̃ non est: pctm̃ arbitrãtur. Et hi discrimini se exponũt: qm̃ ex illo cor iudicio: qd̃ pctm̃ est leue: aut nullũ pctm̃ graue efficit: qm̃ omne qd̃ fit cõtra õsciẽtiã pedificat ad gehẽnã. vt Augustinus ait. ¶ Cõscia pturbata ẽ desperator tm̃: sic Jude dicẽtis. peccaui. et tñ abiens laq̃o se suspẽdit. et sic de alijs. ¶ Cõscia cauteriata ẽ tãtũ minuta pctã õsiderantiũ et ppriehi cribrant pctã. ps. Illic trepidauerũt timore vbi non erat timor. Et sic pz prima veritas. ¶ Quãtũ ad secũdã veritatẽ dico q̃ tres sũt actus: siue operationes humane õsciẽne. videlicet. ¶ Testificari ¶ Accusare. ¶ Soluere vel ligare. ¶ Primus ig̃ actus humane õsciẽne dĩ testificari. Audi augustinũ. ii. q. 3. c. etsi ad tps. circa finẽ. vbi sic dĩ. Qñ deus iudex erit alius testis q̃z õsciẽtia nõ erit inter iustũ iudicẽ et õsciẽtiã tuã noli timere. nisi cãm tuã. Audi et Isidor de sũmo bono. Quãuis inqt humana iudicia subterfugiat hõ q̃ male agit. Judiciũ tñ õsciẽne fugere nõ põt. Nã etsi aliq̃s celat qd̃ agit: sibi tñ celare nõ põt q̃ plene nouit qd̃ gessit: hec ille ¶ Scd̃s õsciẽtie actus dicit accusare. ad Ro. 2º. Cogitationũ iter se accusantiũ et defendẽtiũ. Audi Gregoriũ. ii. q. 3. c. i cũctis. In cũctis inqt q̃ in hac vita aduersa pueniũt sola est sicut nostis oĩpotẽtis dei discretio pẽsãda: atq̃z ad cor ppriũ semp icurrẽdũ est: vt nullius ligua iplicet: vbi õsciẽtia nõ accusat. Quẽ enim õsciẽtia desẽdit liber est iter accusatores. et liber sine accusatõe eẽ nõ posset: si sola que intus adijcit õsciẽtia accuset. hec ille. ¶ Tertius actus dicit soluere vel ligare. Ubi nota q̃ õsciẽtia neminẽ ligat p modum coactionis. 15. questione. i. Nõ ẽ q̃ cuiq̃z nr̃az ascribam⁹ erumnã. i. culpã nisi nr̃e volũtati. nemo nr̃z tenet ad culpam: nisi ppria volũtate deflexerit etc. hec Ambro. Nec etiã cõscientia ligat p modũ pncipalis auctoris: quoniã de⁹ principalis auctor est: qui suis nos pceptis ligat. Math. 19. Si vis ad vitã igredi fua mãdata. Sz ligat tantũ p modũ suppositõis vel õdinõis: idest p modũ cõsecutiõis alicuius finis: vtputa nisi q̃s faciat qd̃ õscientia dictat sinẽ non consequet optatũ. idest ppriã salutẽ. Potest etiã intelligi q̃ consciẽtia ligat per modũ instrumentalis agentis. exẽplo precõnis qui precepta regis vel vnius domini publicat esse seruãda. sic et ratio humana precepta dei vel ecclesie sciens esse seruãda per conscientiã dictat hoc esse fugiendum. quia a deo. vel ab ecclesia preceptum vel prohibitũ. Hoc totum ponit in sententia dominus Bonauentura. Sed clarius beatus Thomas in secundo. distinctione. 39. Et sic patet secunda veritas. ¶ Quantum ad tertiam veritatem dico q̃ non semper conscientie obtemperandum est. ¶ Ad cuius declarationem notandum secundum beatum Thomam vt supra. q̃ cõscientia non obligat in virtute propria: sed in virtute diuini precepti. vnde dicit beatus Tho. sic.

Non eoipso conscientia ligat ad aliquid faciendum vel non faciendum: quia sic sibi videatur vel non videatur: sed ideo ligat: quia est a deo preceptum vel prohibitum. Et ratio: q̃z cum conscientia nihil aliud sit q̃z applicatio scientie: vel notitie ad actuz: idest cum conscientia nihil aliud sit q̃z scientia: vel notitia illius operis: et actus fiendi: vel non fiendi: manifestum est q̃ conscientia non ligabit nisi in notitia precepti diuini vel legis vel nature. Et ideo si aliquid a dictamine rationis apprehendatur: vt directe sub precepto cadens obmittens illud mortaliter peccat: etiaz si sit veniale quod sub precepto cadit. Si vero quod sic a dictamine rationis apprehenditur: non sit directe sub precepto vel prohibitione cadens tunc obmittens non facit directe contra conscientiam: sed preter conscientiam. Facere enim contra conscientiam edificat ad gehennam: sed preter conscientiam facere: vel est veniale vel nullum. Sicut quod sub consilio cadit fiendum cõscientia dictaret. Quia non apprehenditur a ratione vt necessarium ad salutem. Nam si tale dictamen obmitteretur: idest non fieret quod sic conscientia fiendum dictaret non esset peccatum mortale: nisi id fieret in contemptum. Audi pulcherrimũ textum. 14. q. i. c. quod nullum. Quod precipitur et imperatur: quod imperatur necesse est fieri: si non fiat penam habet: vbi consilium datur offerentis est arbitrium: vbi preceptum necessitas seruiẽns. hec ille. ¶ Sed dices: õtentor inquies pater Ambrosi. Ex his dictis mihi dubia quedam in mentẽ veniunt. Pono q̃ aliquid fiendum vel non fiẽdum conscientia dictaret: et tamen ignorem an illd̃ sit preceptum. vel prohibitum a deo: nunquid contrafaciens mortaliter pecco? ¶ Distinguo hic anima cara: quia aut tale preceptum vel prohibitionẽ scire obligaris: aut non. Si non: manifestuz ẽ q̃ nõ mortalr̃ peccas. Si sic certe talis ignorãtia nõ excusat: vt patet. i. q. 4. §. vltimo. in textu. et glosa. ¶ Contentor de hoc. Sed pono alium casuz. Ponamus q̃ consciẽtia dictet aliquid erroneum: quid faciendũ: dico vt colligitur ex sentẽtia beati Thome in secũdo. distinctione trigesimanona: q̃ q̃zdiu conscientia erronea durat: et creditur recta: obligat durante illa credulitate ad illud faciẽdum vel non faciendum: sed ea deposita non amplius obligat. Qui ergo fecit: quod erronea conscientia dictauit nõ peccauit: sed in hoc minusq̃z recte fecit: quia peritos in dubijs consulendũ est. ¶ Hic pono regulam generalem: q̃ quandocũq̃z quis in dubijs habens copiam consulendi et non facit. et sic impremeditate errat. proculdubio grauiter errat. Audi Augustinum. Illis inquit omnino ignosci non poterit qui a quo discerent copiam habentes operam non dederũt. distinc. 37. §. vltimo. Sed de hoc i conclusione tertia sequenti. Quare ex his satis patet veritas presentis conclusionis.

¶ Qualr̃ humana õscia rectificat. Cõclo. II.

Ccipe secundã conclusionem. videlicet.
a Licet diuerse conscientie reperiantur.
vnus tñ in oĩbus est modus rectitudinis

obseruandus. ¶ Ad cuius declarationem tres inquiramus veritates: videlicet. ¶ Prima veritas est ista. quomodo conscientia humana rectificatur. ¶ Secunda quomodo rectificata conseruatur. ¶ Tertia quomodo ꝯseruata vngeatur. ¶ Quantum ad primaꝫ dico ꝙ tria permaxime requirūtur ad rectificationē humane ꝯscientie. videlicet. diligens consideratio suipsius. ¶ Secundo cauta speculatio culpe inficiētis. ¶ Tertio prudēs acceptio medij punictis. ¶ Primo iquātum ad ꝯsciētie rectificationē requiritur diligēs ꝯsideratio suiipsius. Tria enim quisqꝫ in seipso consideret. s. mortis diē imminentē: sanguinē crucis recentem. ⁊ faciē iudicis presentē. ¶ Primo diē mortis iminentē: determinatū: ineuitabilē: ⁊ irreuocabilē. ⁊ tunc imediate dicere incipies. O miser ego infelix ad quid in hac iaceo setēti broda: q incertus sum de crastino. Audi Hiere. 3. c. Leua inquit o paupercula anima in directum oculos tuos: ⁊ vide vbi nunc prostrata sis. ¶ Secundo considera sanguinē crucis recentem: quē pro humana mente excitāda ablaenda: ⁊ mollificāda pijssimus Jesus tā dulciter effudit. Audi deuotissimū Bernardū. Super omnia te mihi amabilem reddit o bone Jesu calix passionis tue: opus redēptionis nostre. ¶ Tertio considera faciem iudicis presentē: que est inflexibilis: infallibilis: ⁊ ineuitabilis. Audi sapientissimum Salomonē Ecclesiastes. 18. Ante langorem adhibe medicinā: ⁊ ante iudiciū interroga teipsum: ⁊ in conspectu dei inuenies propitiationem. ¶ Hec tria cum primo considerasti: caute tuas considera culpas. videlicet earꝫ negligentiā: earꝫ concupiscentiā: ⁊ earum multiplicem nequitiā. ¶ Primo considera culparum tuarꝫ negligentiam: quantum. s. negligens fuisti in male tempus expendendo: in penitentiam procrastinando: ⁊ in imūditia ꝑseuerādo. ¶ Secundo ꝯsidera tuarꝫ culparꝫ concupiscentiam. videlicet. si vixisti in ꝯcupiscentia voluptatis: vt in cibis saporosis. Itē si in concupiscentia curiositatis: vt ire ad spectacula ⁊c. Item si in concupiscentia vanitatis: vt in preciosis vestimētis: altis edificijs multis famulis ⁊c. ¶ Tertio considera culparum tuarum multiplicē nequitiam: vt scilicet si aliquando fuisti i ira: ita ꝙ deum vel sanctos blasphemaueris: proximum verbo: facto: vel signo scandalizaueris. Item fuisti aliquando in inuidia: que in tristitia boni: ⁊ delectatione mali alterius ꝯsistit. Et sic de alijs vitijs capitalibus. ¶ Cū hec anima considerasti tertio loco prudenter accipe medij sufficientem punibilitatem. Apocalipsis. 18. Quātum glorificauit se in delitijs tanto illi date tormentum ⁊ luctum. Unde contra tuarꝫ culparꝫ negligentiā vigilāter expergiscere. Joelis primo. Expgiscimini ebrij vsquequo bibitis vinum in dulcedine. Item contra concupiscentium amaritudinis prebe confidentiam. psal. Poculum meum cum fletu miscebam. Item contra multiplicem nequitiam sume penitentie ⁊ castigatōis prudentiā: vt dicebat Paulus ad Corin. 9. Ego sic curro nō quasi in incertuꝫ. sic pugno nō quasi aerem verberans sed castigo corpus meuꝫ ⁊ in seruitutem redigo. Si sic anima facies renouabitur vt aquile iuuētus tua. Et sic patet prima veritas. ¶ Quātum ad secundā veritatem dico ꝙ septem modis conseruatur rectitudo conscientie. videlicet. ¶ Primo diligenti sensuū exteriorꝫ custodia. Ingreditur enim diabolus per fenestras has. Hiere. 9. Intrauit p fenestras has. Inde propheta ait. Auerte oculos meos ne videāt vanitatem. Audi Job. 31. Pepigi inquit fedus cū oculis meis: vt non cogitarē quid de virgine. Audi Augustinū 32. q. 5. c. nec solo. Nō dicatis vos habere aīos pudicos cū habetis oculos ipudicos. qꝛ ipudicus oculus impudici cordis nuncius est. hec ille. ¶ Secūdo conseruatur Christi in cruce pendentis meditatione. Audi Bernardum. Nihil inquit efficacius ad purgādum aciem mentis: ⁊ sanandum consciētie vulnera. qꝫ christi vulnerum sedula meditatio. hec ille. ¶ Tertio conseruatur audaci repulsione. Audi petrum apostolū. Fratres sobrij estote ⁊ vigilate ⁊c. vsqꝫ ibi. cui resistite fortes i fide. ¶ Quarto conseruatur vili detestatione. psal. Iniquitatem odio habui ⁊ abhominatus sum: legem autem tuā dilexi. ¶ Quinto conseruatur discreta punitione Augu. de pe. dis. 3. Penitentia inquit est quedam dolentis vindicta in se puniens quod dolet cōmisisse. ¶ Sexto conseruatur sancta immolatione. i. Cor. 12. Emulamini carismata meliora. Est enim talis emulatio: quidam ardens appetitus habēdi quedā spiritualia bona que in proximo cernit: cum dolorē quodam quod in se illa non inuenit. Inde Martha hac emulatione de sorore sua conquesta est ꝙ eam laborantem non adiuuaret ⁊c. ¶ Septimo ⁊ vltimo ꝯseruatur celesti meditatione. Paul. Que sursū sunt sapite: non q̄ super terrā. ¶ Quātum ad tertiam veritatem audi mirabilem conseruationis modum. Apoc. 21. Uidi inquit Joannes ciuitatem sanctam Hierusalem nouā descendentem de celo: a deo paratam sicut sponsam ornatam viro suo. Audi quid ait. vidi inquit ciuitatem. psal. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. Tria enim ciuitas habitantibus facit. ¶ Primo habitantes defendit. ¶ Secundo hostes intrare non sinit. ¶ Tertio quid sit in ea exterius existentes hostes videre non possunt. ¶ Primo inqꝫ ciuitas materialis habitantes defendit. Circuit enim diabolus vt dictum est die noctuqꝫ querens suggestionibus suis vt tandem tedio vincat. Bernardus Assidua tentatione diabolus tentat: vt saltem tedio vincat cum resistitur: audaciam in primis perdit. Audi Chrysostomum super Matth. In primis inquit grauis et insufferibilis est impetus diaboli: quem siquis forti animo sustinuerit in secundo inueniet eum infirmiorem. ¶ Quāto enim plus percussus fuerit: magis refrigescit ⁊ deficit. hec ille. ¶ Secūdo ciuitas hostes intrare non sinit. quia murorum fortitudine vallata est. Muri conscientie sunt sancti. ps. Montes in circuitu eius. Mōtes idest sancti. psal. Leuaui oculos meos ad montes. castellanus est christus. psal. dominus in circuitu populi sui: ⁊ sancti cum eo circueunt ciuitateꝫ. Isa. 62. Su

per muros tuos constitui custodes: qui die noctuq́ʒ non tacebunt laudare nomen dn̄i ⁊c. ¶ Aque circundantes sunt quattuor euangeliorum flumina. ps. Flumē dei repletū est aquis. Audi Hieron. Ama scientiam scripturarum: ⁊ carnis vicia non amabis. Audi Hugo. super psal. ¶ In sacris scripturis quicquid docetur veritas quicquid precipitur bonitas: quicquid promittitur felicitas est. Nā deus veritas est sine fallacia: bonitas sine malicia: felicitas sine miseria. hec ille. ¶ Tertio ciuitas qd sit in ea exterius existentes hostes videre non possunt: sic demones quid intra nos fit: quo ad intentionem ⁊ finem rei discernere non possunt. Unde theologi ponunt omnes ꝙ demones diligenti attentione humanos actus considerant: vt subtili artificio qd intus ī corde lateat intelligāt. ¶ Quod cū conceperint: inde tentamenta apponunt: vnde mentē conspiciunt inclinatam. Audi Isido. de summo bono. Diabolus inquit quando decipere quēq́ʒ querit prius naturā vniuscuiusq́ʒ intendit: ⁊ inde se applicat: vnde aptum hominem ad peccandum inspexerit. et ex ea parte tentat qua eos per crescentem humorē facile ad vitia inclinare cōspicit. hec ille. Ecce igitur ex his videtur qualiter cōscientia humana ciuitas dei sit. Audi ergo Joannes ait ciuitatē idest humanā conscientiam in qua deus habitat. Deinde seqt̄. vidi ciuitatē scām. Dicitur autem conscientia bona ciuitas sancta: quia semper cum timore dei opera sua metit: quod in fine scribitur. Apoc. xi. vbi dicitur. datus est mihi calamus similis virge: ⁊ dictū est mihi surge: metire templum ⁊ altare. Est enī conscientia bona recte sicut calamus qui est leuis ⁊ vacuus. Leuis quidem per despectum terrenorū ad Phil. 3. Nostra conuersatio in celis est; vacua vero a propria voluntate. Math. 6. Fiat voluntas tua sicut in celo ⁊ in terra. Et est similis virge: quia virga solent insolentes castigari. puer. 3. qui parcit virge odit filium suum. 5. q. 5. Non osculatur semper filiū pater: sed aliquando castigat: ⁊ conscientia sēper rodit ⁊ stimulat cum peccamus. ps. Scopebā spiritum meum. Et sequitur dictū est mihi. s. per inspirationes bonas: per predicationes ⁊ diuinas illuminationes. Surge paupercula anima peccatis inuoluta: ⁊ metire tēplum idest conscientiam tuam. Paulus. An nescitis ꝙ membra vestra templum sunt spiritus sancti. Et metire. s. cum falce contritionis confessionis: ⁊ satisfactionis: multitudinem: turpitudinem ⁊ magnitudineʒ culparum tuarum. Ecce quomodo conscientia dicitur ciuitas sancta. Et non solum sancta: sed etiam noua per nouā habitantem grām spiritus sancti. ps. Inflammatuʒ est cor meum ⁊ renes mei. i. affectus mei cōmutati sunt. i. innouati. Et non solum noua: sʒ etiā Hierusalē. i. visio pacis. i. dei p cōteplationē. Et ꝙ ne a nobis antedicta habere putaremus ait. descendentem de celo. Jaco. i. Omne datum optimum ⁊ omne donum perfcm̄ ⁊ cetera. Et sic patet tertia veritas. quare ⁊c.

¶ Quibus modis cōscientia humana maculatur ⁊ coinquinatur.

Accipe tertiam cōclusionē videlicet. Sic pluribus conscientie diuersificantur modis ita plurimis contigit modis deturpari. Ad cui⁹ declarationē aīa cara nonē subiungamus humane conscientie fedādi modos in tribus ternarijs distictos.

¶ Primus modus dicitur inflata elatio.
¶ Secundus dicitur ignorans excecatio.
¶ Tertius dicitur asinina ambulatio.

¶ Accipe primum modū videlicet inflata elatio. Quidā enim aut nobilitate generis aut pulchritudine corporis: vel simili fastu: ⁊ pompa suis agendis viros peritos consulere dedignantur. Et qd ad eos sm diuersitatem status pertinet addiscere dedignātur. Audi Augu. in quodā libello de conflictu vitiorū in taliū persona loquentē. Quis tu inquit: vt peiorib⁹ obtemperes: magis te q̄ʒ illos decuit imparare: qui tibi non possunt ingenio vel industria coequari. Inde Bernardus in quodā sermone ait. Que namq́ʒ maior superbia q̄ʒ ꝙ vn⁹ homo toti congregationi iudiciū suuʒ preferat tanq̄ʒ ipse solus habeat spiritū dei ⁊c. ¶ Secundus modus dicitur ignorantia ceca: siue ignorans excecatio. Sunt enī plerıq́ʒ qui vt liberi⁹ peccent libenter ignorant vel īfirmantur. Contra quos ait Augustin⁹ di. 37ª. §. vltimo. Illis īquit omnino ignosci non poterit qui habentes a quo discerent operā nō dederunt. psal. Noluit intelligere vt bn̄ ageret. Et allegatur etiaʒ ab Augu. in dicto. §. vlti. di. 37. ¶ Tertius modus dicitur asinina ambulatio. Audi Augustinum super psal. Declina a malo ⁊ fac bonum. Due inquit sunt partes iusticie inuicem colligate: quarum vna sine altera fructum deo acceptabilem non reddit. Prima est declinare a malo: ⁊ quantum possibile est illud remouere. Alia facere bonum: et omni cum diligentia illud adimplere. hec ille. Unde accipe regulam generalem ꝙ quanto bonum quod negligitur prestantius est tanto negligentia grauior. prouer. 19. Qui custodit mandatum: custodit animam suam. qui aut negligit vitam suam mortificabitur ⁊c. Et sic patēt tres primi modi humanā ↄsciāʒ īficiētes.

¶ Subdantur tres alij modi maculantes conscientiam humanam videlicet.

¶ Primus dicitur vitiosa inobedientia.
¶ Secundus dicitur propria dilectio.
¶ Tertius dicitur propria reputatio.

¶ Primus dicitur vitiosa inobedientia. Audi Grego. ii. q. 3. quid ergo. vbi dicitur. Quid ergo mirum si peccator homo obedientie in presentis vite breuitate se subijcit: quando hanc mediator dei ⁊ hominum: ⁊ cum obedientes remuneret non relinquit ⁊c. hec ibi. Melior enim est obedientia q̄ʒ victime. ¶ Nota tamen anima mea has regulas generales. ¶ Prima regula est ꝙ nunq̄ʒ maioribus obediendum est in his que videntur contra preceptum domini. 23. q. i. quid culpatur. in fine. et extra. de tempora. ordi. c. ad aures. glosa. z.

¶ Secunda regula est ꝙ non est de necessitate

obediendū plato pcipienti id quod non ad eius of ficiū spectat. extra. de tēpo. ordi. c. ad aures. i glosa ¶ Tertia regula ē ꝙ superiorib⁹ vltra modū pre cipientib⁹ nō ē de necessitate obediendū. 2. q. 7. c. admonēdi. Ubi dicit. Admonendi sunt subditi ne plus ꝙ̄ expedit sint subiecti: vt cū student plus ꝙ̄ necesse ē hominib⁹ subijci cōpellant eoꝝ vitia ve nerari: hec ibi. Et sunt vba Gregorij. ¶ Quarta regula ē ꝙ superiorib⁹ discrete ⁊ rōabil'r ipantib⁹ sp ē obediēdū. 8. q. j. c. sciendū. Ubi dicit. Sciēdū sū mope ē ꝙ obedientia aliqñ si de suo aliqd cōcupi scēne habuerit. glo. i. de ppria volūtate: nulla ē ⁊c. Et dicit glo. ꝙ hic sumitur argumentū ꝙ remune rari nō debemus de eo qd̄ inuiti facimus. 20. q. j. illud. 32. q. 5. c. ille. hec glo. Audi capitulū illd̄. Illd̄ statuendū eē cēsemus: vt si i minore etate filij i mo nasterio oblati fuerit ⁊ sacrā tonsurā vel velami na susceperit: dignū qdē ducim⁹: vt. 15. anno a pre latis monitis verbis iqurant: vtrū in ipso habitu pmanere cupiant: an nō. Si vero in monasterio pfessi fuerint: vllū penitentie locū āplecti possunt Si aūt ad secularē habitū reuerti voluerit: redeū di licentia nullo modo denegeť. Quia satis inutile est: vt coacta seruitia deo prestentur. hec ibi. ⁊ sūt verba Marcelli pape. Audi. ⁊ c. ille. vbi dicitur: Ille aūt famule dei que integritatē pudoris oppſ sione barbarica perdiderunt: laudabiliores erunt in humilitate ac verecundia: si se incontaminatis non audeant cōparare virginibus. Quāuis enim omne peccatū ex voluntate nascatur: ⁊ potuerit corruptione carnis mens inuita non pollui: min⁹ tamē. l. nō hoc illis oberit: si qd̄ potuerunt animo nō amittere doleant: se vel corpore perdidisse. Cū ergo hec que violentia passa ē: pudicitiā amisisse pbari nō pōt: nullo mō cōuincit fornicationis vel adulterij crimen icurrisse ⁊c. hec ibi. Capitulū ille vsq; ad. §. cū ergo. sunt verba Leonis. Et. §. cū ergo sunt verba Gratiani. Hoc volui notare pro ampliori materia ista. Et hec sufficiāt quātum ad hunc modū. Secundus modus dicit ppria dile ctio. Audi moralissimū Senecā. Perit inqt omne iudiciū cū res trāsit in affectū. Inde auarus quia inordinate pecuniam amat: non sibi conscientiam format de vsuris ⁊ de alijs iniustis lucris. Luxu riosus: qr iordinate vxorē diligit: nō sibi ɔscientiā facit de ihonestis gestis de sodomia ⁊c. Silr ⁊ va ne mulieres iordinato amore vanitatū excecate ñ sibi cōsciētiā faciunt de balnjs mitris: āplis mani cis. Et sic de alijs. Et de hoc amore ppꝛio pōt in telligi illud Pauli ad Thi. 6. Radix oīm malo rum est cupiditas ⁊c. ¶ Terti⁹ mod⁹ dicit ppria reputatio: de quib⁹ hodie dicit. Cū ieiunatis noli te fieri sicut hypocrite tristes. Audi Gregorium. Sic inqt maneat opus in publico: ꝙ tamē inten tio maneat i occulto. Matth. Cū facis elemosy nam noli tuba canere ante te. Luc. 18. duo homi nes ascenderunt i tēplū ⁊c. ¶ Subdant alij tres modi fedādi cōsciētiā humanam videlicet.

¶ Primus modus dicitur anxia perplexio.

¶ Secundus modus dicitur fumosa laudatio.

¶ Tertius modus dicitur non vera humiliatio.

¶ Prim⁹ modus dicit anxia perplexio. pono ca sū. Iurauit qs hominē occidere: cōsciā formaꝫ: ꝙ si occidit homicida ē. Si nō occidit piurus ē. Iteꝫ pono aliū casū. Quis alterū odit. dies pasce appro pinquat: format hic sibi cōsciam: nisi cōicet ꝙ trāſ gressor ē pcepti. d̄ pe. ⁊ re. c. oīs. Si cōicat discrimi ni se cōmittit: qr nō facit qd̄ dicit Apostolus. Pro bet aūt seipsuꝫ homo ⁊c. Et sic de alijs pplexitati bus. Propterea audi aīa mea pulcherrimū tex. di. 13. c. i. vbi sic dicit. Duo mala. s. que sunt de ge nere maloꝝ: lzoīno cautissime sint precauenda: tñ si periculi necessitas vnū ex his patrare cōpulerit: id debemus resoluere. i. facere qd̄ minori nexu. i. li gatōe noscit obligare. Quid aūt leuius ex his: qd ue grauius sit: pure rōnis acumine inuestigem⁹ ⁊c. hec ibi. Ex quo textu accipit illa cōis regula. De duobus malis minus ē eligendū. Ubi nota ꝙ ibi dē Gratianus pbare itendit p duo capitula ꝙ de duobus malis minus ē eligendū. Et ponit exēplū de homicidio ⁊ piurio: vt qs iurauit occidere ho minē ⁊c. Sed certe aīa cara vt dicit ibideꝫ glosa. Nemo sic perplexus eē pōt: vt peccatum mortale vitare nō possit. Nā si ex necessitate id facere de beret ei peccatū nō iputareť. 23. q. 4. nabuchodo nosor. Itē inter veniale ⁊ mortale: ⁊ inter duo ve nialia perplexitas esse non pōt: qr peccatū veniale nec ligat nec iplicat aliquē. Nota tamē ꝙ peccādi necessitatē error iducit: vt. s. durāte errore necesse habeat homo mortaliter peccare: puta iurauit qs se iterfecturū hominē credēs ꝙ si nō iterficiat: piu riū icurrat qd̄ nō ē veꝝ. Durāte tñ errore: vl' neces se ē iterficere: vel piurij reus ē: qm̄ frm Augu. Om ne qd̄ fit ɔtra ɔsciam edificat ad gehēnā. Sꝫ si in telligit piuriū nō incurrere: ñ occidēdo: soluit pec cādi necessitas: qr nō occidēdo: oīno nō peccat. 22. q. 4. c. si mulier. Similr hoc ipm error temerarie volūtatis facit. puta aliqs eligit ꝙ homicidiū vel adulteriū faciat. ⁊ reuocari a pposito non pōt qn alteꝝ faciat: tūc durāte hoc errore necesse hꝫ pec care. Sꝫ si error deserit: oīa sunt i toto postergāda Si aūt deseri nō pōt: min⁹ malū eligat. Et sic itel ligit dictū capitulū. duo mala. Ego tñ hoc cōsiliū tibi aīa saluberrimū pstō: vt cū aīo quēq; vacillare ɔtigat: peritos iterroget. Nā vt Augu. ait sup pri ma eplā ad corin. Errare i reb⁹ ē mortale peccatū vt cū. s. qs putat op⁹ eē bonū qd̄ est malū. 11. q. 3. si qs dixerit. s. firmiter iustū iniustū ⁊ iiustū iustū ab hominabil' ē vtrq; apud deū ⁊c. ¶ Scd̄s modus dicit fumosa laudatio. ⁊ certe hic mod⁹ pessim⁹ ē ps. Letāť cū malefecerit: ⁊ exultāt i reb⁹ pessimis Et redarguēs eos ait. Ut qd glīaris i malitia q po tēs es in iniqtate? Audi Hiere. 9. Nō glīet inqt sa piens in sapiā sua: neq; fortis in fortitudine sua neq; diues in diuitijs suis: sꝫ in hoc glorietur qui gloriatur scire ⁊ nosce me: qr ego sum deus q facio misericordiā ⁊ iudicium ⁊ iustitiam i terra ⁊c. Ind̄ eť de excessibus p'latoꝝ ponitur regula general' ꝙ publice se de crimine gloriās ab officio ⁊ beneficio suspenditur. Ubi dicit sic textus. Quam sit gra-

ne.⁊ infra. Diaconus qui publice ↄfessus ẽ se mu
lierẽ cognouisse: ppter qđ maritus eius eã remisit
ad ppria: ab officio ⁊ beneficio suspẽdatᷓ. hec ibi.
¶ Tertius ⁊ vltimus cõtaminãdi ⁊ inficiẽdi con-
scientiã modus dicitᷓ nõ vera humiliatio. Sũt eni
quidã se recte facere arbitrãtes: se oĩa peccata fe-
cisse dicere: maximuqꝫ eẽ meriti: si causa humilita-
tis dicãt se oĩa peccata habere. Cõtra quos beat⁹
Thomas ẜa ẜe.q.iij.sic ait. Si quis in se vile ali-
quid asserit eẽ qđ nõ ẽ: aut negat qppiã strenuum
qđ in se i veritate pcipit eẽ: vterqꝫ peccat peccato
qđ ironia dicitᷓ. Est aũt ironia qñ qs minora de se
dicit aut maiora qꝫ sint in veritate. Et est semper
peccatũ vt dicit beat⁹ Thomas ibidẽ. vñ ponitᷓ re
gula generalis q nulla causa mẽtiendũ ẽ.zz.q.z.
cũ humilitatis. vbi dicitᷓ. Cum humilitatis causa
mẽtiris si nõ eras peccator mẽtiẽdo efficeris. Sed
cõtra. Audi Gre.di.5.c. ad ei⁹ in fine. Bonaꝝ in-
quit mẽtiũ ẽ culpas agnoscere: vbi culpa nõ ẽ. Di
co ẜm glo.ibidẽ q talis tex.sic dꝫ intelligi. Bona-
rũ mẽtiũ est culpas agnoscere.i.timere eẽ vbi cul-
pa nõ est. Et sic aĩa ad pͥsens nouẽ modos habes
qbus ↄsciẽtia humana sordidari ⁊ coinquinari po
test. q̃re ⁊c. Et hec sufficiãt p ẜa pte hui⁹ sermõis.

¶ De duodecim fructibus bone conscientie.

¶ Consideratio. III.

Tertio loco. Humane cõscien
tie fructificationẽ
videamus. Ubi videbim⁹.iz.fructus di
stinctos p tres cõclusiões. Juxta igitᷓ pri-
mos quatuor fructus sit h pͥma cõclusio videlicet.
¶ Pululat ab ea charitas. fugit: stimłat: atqꝫ sim-
plicitᷓ sancta cõsciẽtia viuit. ¶ Secũda cõclusio ẽ
ista. Laudes spernit: honores nõ curat: indulget:
⁊ iniuriãtes sãcta cõscientia amat. ¶ Tertia ↄclu
sio ẽ ista. Bona cõsciẽtia distribuit: vilẽ facit: susti-
net: atqꝫ habitatio est spiritus sancti.

¶ De qtuor pͥmis bõe ↄscie fructib⁹. Cõclusio. I.

Cepe primam conclusionẽ ⁊c. In quibus
verbis quatuor ponunᷓ primi sancte bone
qꝫ conscientie fructus.

¶ Primus fructus dicitur charitatiuus.
¶ Secundus dicitur fugitiuus.
¶ Tertius dicitur stimulatiuus.
¶ Et Quartus dicitur mundificatiuus.

¶ Primus fructus dicitᷓ charitatiuus: qꝛ a sãcta
cõsciẽtia pululat sãcta charitas: qꝛ arbor bona fru
ctus bonos facit. j. Thi. j. Finis pͥcepti ẽ charitas
de corde puro ⁊ cõsciẽtia bona pcedẽs. Dicitᷓ aũt
charitas finis: nõ tanqꝫ in quo vltimate quiescatᷓ:
qꝛ hic ẽ de⁹ gloriosus. Sed ẽ finis quo.s.mediãte i
deo quiescitᷓ. Hec aũt charitas pululat a corde pu
ro.i.a vicijs purgato ⁊ cõsciẽtia bona. Consciẽtia
aũt bona ẜm Bern. ẽ qñ ratio decepta ẽ nec volũ-
tas puersa nec memoria ingnata. ¶ Hic queritᷓ
quare charitas dicatᷓ finis: quo mediante acquiritᷓ
de⁹: ⁊ nõ sic fides ⁊ spes: cũ sint eque necessarie ad
salutẽ sicut charitas vt omnibus notũ ẽ. Dico ẜm
Bon. in.3.di.27. q charitas dicitᷓ finis triplici ra-
tiõe. vꝫ. Rõne maioris assimilatiõis. scđo rõne p-
fecte astrictiõis. ⁊ tertio rõne finalis quietationis.
¶ Primo rõne maioris assimilatiõis. Nam sicut
deus ex amore tribuit oibus sua bona. Matthei
5. Pluit sup iustos ⁊ iniustos sic charitas oĩa obse
quia ⁊ mãdata exequitᷓ liberalitᷓ. ps. Uolũtarie sa
crificabo tibi: qꝛ seruitia coacta deo nõ placent. 10.
q.5.c. illud statuendũ eẽ cẽsemus: vt ostensum ẽ cõ
clusiõe pͥcedẽti. ¶ Secũdo charitas dicitᷓ finis ra
tiõe pfecte astrictiõis. Nã sicut pater ⁊ filius nexu
amoris ⁊ charitatis ↄiunguntᷓ siue vniuntᷓ: ppter
qđ spũs sãctus dicitᷓ nexus patris ⁊ filij: sic homo
p charitatẽ deo adherẽdo: vnus spiritus efficitᷓ p
participationeꝫ cum ipo deo. Apocalipsis.3. Sto
ad ostiuꝫ ⁊ pulso: si quis aperierit intrabo: ⁊ cena-
bo cũ illo. ⁊ Jo.14. Si quis sermonẽ meũ seruabit
pater meus diliget eũ: ⁊ ad eũ veniemus: ⁊ mãsio
nẽ apud eũ faciemus. ¶ Tertio charitas dicitᷓ fi-
nis rõne finalis quietatiõis. Naꝫ sola charitate in
deuꝫ quietamur: ⁊ sola charitate fruimur ipo deo: ⁊
nõ fide ⁊ spe: qꝛ fides ⁊ spes paradisuꝫ nõ ingredi-
unᷓ: sed p fide datᷓ clara visio: p spe firma tentio:
sola charitas celũ ingreditᷓ. pulcherrimã auctori-
tatẽ psp. li. de contẽplatiua vita. et ponitᷓ de pe.
di.z.c. radicata est charitas. Ubi sic dr. Charitas
vt mihi viderᷓ ẽ recta voluntas ab oibus terrenis
ac pͥsentib⁹ prorsus auersa: iũcta vero deo insepa
bilitᷓ: ⁊ ignita igne quodam spũs sãcti: a quo ẽ ⁊ ad
quẽ refertᷓ incẽsa: inquinamẽti oĩs extranea: corrupti
onis nescia: nulli vitio mutabilitatis obnoxia sup
oĩa q carnalitᷓ diligunᷓ excelsa: affectionũ omniuꝫ
potẽtissima: diuine ↄtẽplatiõis auida: in oib⁹ semp
inuicta: summa actionũ bonaꝝ: salus moꝝ: finis ce
lestiũ pͥceptoꝝ: mors criminũ: vita virtutũ: virtus
pugnãtiũ: palma victoꝝ: aĩa sanctaꝝ mentiuꝫ: cau
sa meritoꝝ bonoꝝ: pͥmium pfectoꝝ: sine qua nullus
deo placuit. cũ q nec potuit aliqs peccare nec pote
rit: fructuosa in penitẽtibus: leta i pficiẽtibus: glo
riosa in pseuerãtib⁹: victoriosa in martyrib⁹: ope-
rosa in oibus oĩno fidelibus: ex qua qcquid ẽ boni
opis viuet. Hec ibi ad litterã. Et parũ infra dicit
Grãnus. Sicut sine via nullus peruenit quo ten
dit: ita sine charitate que dicta ẽ via nõ ambulare
pñt hoies sed errare. hec ibi. Et sic patet pͥm⁹ fru-
ctus. ¶ Secũdus fruct⁹ dicitᷓ fugitiu⁹. Nã vbi bo
na cõsciẽtia ẽ ibi charitas: vt dictũ ẽ: sed vbi chari
tas ibi fuga cõtrarij. ↄtrariũ aũt charitati ẽ morta
le peccatũ: ergo vbi bona cõsciẽtia: ibi fuga pecca
ti mortalis. ps. Dilexisti iusticiã ⁊ odisti iniquitatẽ
ppterea vnxit te deus tuus oleo leticie. Hic que-
ritᷓ postqꝫ bona ↄscientia peccatũ fugit vt dicis qd
ergo est cã peccati? Nã peccata suos debẽt habere
auctores. C. de penis. l. sancimus. ⁊ extra. de his q
fiũt a maiori parte capituli. c. quesiuit. Dico dire-
cte nec deus nec diabolus ẽ cã peccati: sed aĩe in-
firmitas ẽ cã peccati. Et hec oĩa tibi pbabo. Et p
bo pͥmo q de⁹ nõ ẽ cã peccati. Et arguitᷓ sic. Illi⁹
nõ ẽ auctor de⁹ cuius ẽ vltor: sed deus ẽ vltor pec
cati: gͦ nõ est auctor peccati: ↄña ẽ nota cũ maiori.
Minor est manifesta. Math. z5. Ite maledicti in
ignẽ eternũ. ergo ⁊c. Itẽ si deus eẽt causa peccati:

aut hoc esset q peccaret ipse: aut q alterũ peccare faceret. Istud ẽ opnimũ mediũ: vt patet: sed neutrũ istorũ deo cõuenire põt: ergo nõ erit de⁹ causa peccati. Et pbo q nõ pmum. vz. q deus peccare possit. Nã vbi sũma bonitas: ibi nulla imp̃fectio: sz deus ẽ sũma bonitas: ergo nulla ip̃fectio: oĩa ista patẽt. Itẽ vbi põt eẽ culpa ibi mors: sed deus ẽ imortalis: ergo ibi nulla culpa. Itez vbi sũma charitas ibi sũmũ peccatorũ odiũ: de⁹ ẽ sũma charitas: ergo sũme pctã odit: ꝛ p ꝯsequẽs nõ peccati cã. Secũdo pbo q de⁹ nullũ peccare facit: ꝛ solũ facio hãc rõnẽ: peccatũ ẽ auersio ab vltimo fine: sed de⁹ ẽ vltim⁹ finis: g° si de⁹ ẽ cã peccati: facit auertere peccãtẽ a seip̃o: hoc aũt ẽ icõueniẽs: q nihil facit a seipo auertere: ergo ꝛc. Q̃ð autẽ hoc sit incõueniẽs imo ipossibile ipi deo pbo. De natura sũmi boni ẽ oĩa ad se trahere ꝛ oĩb⁹ cõicari. pmo ethi. sed de⁹ est sũmũ bonũ: ergo oĩa ad se trahet ꝛ non repellet: quare igit̃ ipossibile ẽ q de⁹ sit cã pcti. ℂ Secundo pbo q diabolus nõ ẽ cã peccati hac sola rõne. Oĩs cã in se nõ ipedita delectata in pductiõe alicuius effect⁹ semp pducit effectũ: sed diabolus ẽ cã peccati vt dicis: ꝛ nõ ẽ ipeditus: q vt dicit Job nõ est potestas que cõparet̃ ei sup terrã. ꝛ delectat̃ semp in malo: ergo semp pduceret illũ effectũ: ꝛ p consequẽs semp peccarem⁹. Sed manifestũ ẽ q nõ semper peccam⁹: ꝛ nõ semp deo rebellamur: ergo diabolus nõ ẽ pcti cã. ℂ Sed dices iste pr̃ Ambrosi sũt bone rõnes. Sed vide parũp mihi: ꝛ volo tibi pbare q de⁹ ẽ cã peccati: ꝛ pbo auctoritate ꝛ rõne Auctoritate sic. Audi Paulũ ad Ro. j. tradidit illos de⁹ in reprobũ sensũ: vt faciãt q̃ nõ cõueniunt. Audi ꝛ Job. xz. Immutat inquit cor p̃ncipũ populi terre: ꝛ decipit eos vt frustra incedãt: palpitant enĩ in tenebris ꝛ nõ in luce: ꝛ errare faciet eos q̃si ebrios. Ecce q̃z clare dicũt he auctoritates. Scðo hoc pbo rõne sic. Quicũqz inducit aliquẽ ad peccãdũ ẽ cã peccati: ista ẽ notissima: sz deus inducit ad peccãdũ: g° de⁹ ẽ cã peccati. Minor pbat̃ p Augu. lib. de grã ꝛ libero arbitrio. vbi sic ait. Manifestũ ẽ deũ opari in cordib⁹ hominũ inclinãdo corũ volũtatẽ ad quodcũqz voluerit siue bonũ siue malum. Sed inclinatio volũtatis ad malũ ẽ peccatũ: ergo de⁹ ẽ cã peccati. Q autẽ diabolus sit cã peccati pbo. Audi Sap. z. Inuidia diaboli mors introiuit in orbẽ terrarũ: sed mors ꝯsequit̃ ex peccato. Gen. z. Quacũqz hora comederitis moriemini: ergo diabolus ẽ cã peccati. Bene vtiqz aĩa mea arguis: sz tñ rõnes tue ñ ꝯcludũt. ℂ Ad quorũ declaratiõz ẽ notãdũ q eẽ cãz peccati potest tripliciẽ intelligi: vt inducẽs: vt pmittẽs: ꝛ vt efficiẽs. Nõ dico q diabolus ẽ cã peccati: vt quoddã extrinsecũ inducẽs p suggestionẽ: ꝛ nõ vt efficiẽs: pp̃ter rationẽ superius factam. Et deus est causa peccati vt permittens vel gratiam suam subtrahens: ꝛ non vt efficiens: quia ex quo est summum bonum: nihil potest a se repellere vt dictum est: quare ꝛc. ℂ Nunc vero ad tertiam veritatem probãdam veniemus videlicet q infirmitas anime est causa peccati. Ad cuius declarationem nota q triplex est causa peccati: vna principalis: ꝛ alie due secũdarie. ℂ Causa principalis peccati est ipsa volũtas: quia secũdũ Augu. peccatum ideo peccatum quia voluntariũ. Et hoc idem ostendit magister. z. sententiarum. distinctione. 40. Cause secundarie sunt humana ignorantia ꝛ humana infirmitas. Et primo ostendam quomodo ignorantia est causa peccati. Secũdo quomodo infirmitas. ℂ Est ergo notanduz q per scientiam practicã homo dirigitur in operibus bonis: ꝛ retrahitur a malis. Cum ergo ignorantia huiusmodi scientiam tollat: erit ignorantia causa peccati tanqz remouens prohibens. Et probem⁹ hoc exẽplo. Scia grãmatice ad ꝯgrue loquẽdũ dirigit. igit̃ ꝛ phibet locutiõis incõgruitatẽ: ergo ignorãtia grãmatice ẽ cã incõgrue locutiõis tanq̃z remouẽs phibẽs. Et silr̃ in artib⁹ moralib⁹ scia practica dirigit. g° ignorãtia huius scie erit cã peccati moral̃: s̃m modũ p̃dictũ. ℂ Scðo notãdum q duplex scia in actib⁹ moralibus dirigit: ꝛ phibere põt peccatũ. s. vl̃is ꝛ particularis. Scia vl̃is p quã iudicam⁹ aliquẽ actũ eẽ rectũ vel deformẽ: sicut scia q̃ iudicam⁹ fornicationẽ eẽ peccatũ. Et interdum hac scia hõ abstinet se a pctõ. Et si p ignorãtiã tal̃ scia remoueat̃: talis ignorãtia dicet̃ cã pcti. Scia particularis dirigẽs in actib⁹ humanis: ꝛ phibere potẽs pctm̃ dr̃ scia circũstãtiarũ ipius act⁹ moralis. ℂ Tertio notãdũ q p sciam circũstãne vni⁹ actus põt qs remoueri a pctõ dupliciẽ. s. simplr̃: ꝛ s̃z qd. Simpliciẽ qñ totaliẽ phibet. s̃m qd qñ nõ simplr̃ retrahit: sz tñ a tali gñe peccati. Exẽplũ. Si sagittator simplr̃ ꝛ clare cognosceret trãseũtẽ eẽ hoiem nullo mõ sagittaret. ecce scia illi⁹ circũstãtie eũ simpliciẽ a sagittatiõe phibet. Sz si scit ipm eẽ hoiez ꝛ illũ eẽ patrẽ: ꝛ vult interficere hoiem: scia huius q scit trãseũtẽ eẽ prẽz phibet ipm sagittare. Ecce q hec circũstãtia pticularis phibet ipm a sagittatiõe nõ simplr̃: q si sciret aliũ fuisse hoiem pfecto sagitasset. Nõ ad ppositũ pono q ignoret trãseũtẽ in pmo casu eẽ hoiez: sz putet eẽ ferã: ꝛ sagittando hoiez interfecit: vides q ignorãtia illi⁹ circũstãtie: q ignorauit trãseũtẽ hoiez fuisse homicidij cã fuit. Silr̃ in scðo casu pono q ille sciat trãseũtem hoiez eẽ: sz ignoret eẽ patrẽ: ꝛ sagittãdo prẽm occidit: vides q ignorãtia hec homicidij cã fuit. Quare igit̃ pz quõ ignorãtia ẽ cã pcti. ℂ Scðo ostẽdam⁹ quõ ifirmitas nr̃a sit cã pcti. Ad cui⁹ declaratiõz ẽ sciẽdũ q ifirmitas corpal̃ ꝯtigit qñ aliqs hũor vtuti actiue toti⁹ corpis nõ subdit̃. vt qñ tal̃ hũor aut i caliditate aut frigiditate excedit: vel i aliq° hi⁹. Nõ ad ppositũ a sil̃i qñ ẽ aliq̃ affectio nõ s̃m rõnis regimẽ moderata: sz excedit: aut deficit: tũc aĩa ifirmat̃. Et hoc pmaxĩe s̃m affectiões appetitus sensitiui contingit: vt timor: ira: cõcupiscẽtia: ꝛ huiusmodi: vñ antiq hi⁹ aĩe passiões: egritudines aĩe appellabãt: sic pz qualiẽ infirmitas aĩe ẽ cã peccati Põt etiã poni alia cã pcti q̃ dr̃ ex ppria malicia: vt qñ ex ppria industria vl̃ ex certa scia: ꝛ ex ppo motu absqz aliq̃ passiõe inclinãte: qs eligit pecca-

re. Vn̄ peccans ex industria siue ex malicia prius eligit illam delectationē pecī. deinde tanq̄ illi delectatiōi cōiūctā eligit deformitatem peccati. sicut infirm⁹ p̄mo ⁊ p se eligit sanitatē. ⁊ medicinā amarā. secūdario tanq̄ sanitati ꝯiunctā. Et hoc ondit philosophus.3.ethi. dicens ꝙ irrationabiliter est dicere ꝙ aliquis committere adulterium velit: ⁊ non velit esse iniustus. Unde primo adulteriū eligit: ⁊ postea quia adulterio deformitas iuncta est: eligit secundario deformitatem. Unde igitur concludamus ꝙ siquis adulteriuz eligat: quia ignorat adulterium esse malum ignorantia est causa peccati. Si eligit adulterium ex aliqua passione inclinante: tunc infirmitas est causa peccati. Si ex ꝓprio instinctu ⁊ industria. tunc malicia est causa peccati. Et ista sunt satis perpulchra. Et si vis ista videre: vide beatuz. Tho. in questionibus de potentia dei.q.3.arti.1.⁊ tertio. Et ista sufficiant pro isto secundo fructu. ¶ Tertius fructus dicitur stimulatiuus. Mira profecto est natura hominis: ⁊ mirabilior certe angelorum natura quantum ad ea que dicemus. Si enim angelus peccat non est susceptibilis penitentie. Si homo aptus natus est penitere. Ille per nature subtilitatem ad quod se conuertit totaliter se conuertit ⁊ irreuocabiliter: ita vt macula que in eius intellectu cecidit: nulla possit penitentia deleri. Homo quia corporeus est et fragilis quācunq; potest in se culpam ⁊ maculam penitentia delere. Audi Crisostomum libro de reparatione lapsi. Nunq̄ spernit deus penitentiam si ei sincere ⁊ simpliciter offeratur: etiam si ad summum quis perueniat malorum: ⁊ inde velit reuerti suscipit ⁊ libenter amplecti eum deus. Audi pl̄cherrimū textū. vigesima. sexta q̄stione sexta. capitulo. Si presbyter. vbi sic dicit. Si presbyter penitentiam abnegauerit morientibus: reus erit animarum: quia dominus dicit: quacunq; die peccator conuersus fuerit ad penitentiam vita viuet ⁊ non morietur ⁊c̄. Profecto anima mea si demones hanc gratiam habere possent: vt eorum voluntas rectificari posset ⁊ agere penitentiam: nullum esset tam asperrimum mari xrij genus quod patienter non sufferrent. O grandis gratia. o grande donum humane nature collatum: que centies milies cadere ⁊ resurgere potest. Math.18. Non dico tibi vsq; septies: sed vsq; ad septuagesies septies. Ubi ponitur numerus finitus pro numero īfinito: vt dicit glosa. ¶ Sed q̄ritur an aīe post hāc vitam de eoruz peccatis conterantur. Hanc questionem mouet beatus Thomas i.4.di.17.arti.4. Et apparet ꝙ anime post hanc vitā conterantur triplici ratione. Arguitur enim sic. Ubicunq; est charitas: ibi causatur displicentia de peccatis. Sed charitas remanet in anima post hanc vitam ⁊ quantum ad actum: ⁊ quātum ad habitum. 1.Cor.13. Charitas nūq̄ excidit. ergo ⁊ ibi erit displicentia de peccatis quod cēn aliter idez est qd̄ ipsa contritio. ¶ Itē magis dolendū est de culpa q̄ de pena: sed aīe in purgatorio dolent de pena sensibili: ⁊ d̄ dilatōe glorie. ergo mlt̄o mag̃ debent dolere de culpa cōmissa. ¶ Itē tertio sic. pena purgatorij est satisfactoria ꝓ peccato: s; satisfactio h; efficaciā ex vi contritionis. ergo contritio manet post hāc vitā. ¶ Aīa mea istis nō obstātib⁹ rōnib⁹: volo ꝑ ꝯclōne reserues: ꝙ aīe siue i celo siue i purgatorio. siue in inferno nō hn̄t nec hr̄e pn̄t cōtritōez de eoꝝ cōmissis i hac vita pctīs. Et ꝓbo sic. Cōtritio ē ps pnīe īquātū ē sacr; s; sacr̄a nō manēt post hāc vitā. ergo nec ꝯtritio. ¶ Itē contritio pōt eē tāta ꝙ dlēt culpā ⁊ penā. ergo si aīe i iferno vl' purgatorio cōteri pn̄t: seq̄r ꝙ ex vi ꝯtritōis eoꝝ pene reat⁹ diminui possent: ⁊ sic a pena sensibili liberari: quod est falsum. Et ꝓpterea dico ad rationes in oppositum ꝙ charitas non causat dolorem de peccatis nisi in his in quibus causare potest: ⁊ quoniam doloris sūt capaces. sed plenitudo gaudij in beatis omnez ab eis doloris capacitatem excludit Et ideo quāuis charitatem habeant. tamen contritione carent. ¶ Ad aliam rationem dico: ꝙ anime in purgatorio dolent de peccatis: sed dolor ille non est contritio. quia deest eis contritionis efficacia vt declarabitur in sequenti notabili. ¶ Et ꝑ cōsequens respondetur ad tertiam ꝙ illa pena quam habent in purgatorio non est proprie satisfactio: quia satisfactio op⁹ meritoriū reqrit. S; accipiendo satisfactionem large pro solutione debite pene. sic est ibi satisfactio. sed non facit ad propositum. ¶ Ad declarationem omnium dictorum est notandum s̄m beatum Thomam vbi sup̄. ꝙ tria sunt in cōtritōe seruanda. ¶ Primū ē ꝯtritōis gen⁹ qd̄ dr̄ dolor de pctīs. ¶ Scd̄z ē ꝯtritiōis forma: qd̄ ē act⁹ vrtutis grā iformat⁹. ¶ Tertiū ē ꝯtritiōis efficacia: q: ē meritori⁹ ⁊ sacramētalis: ⁊ quodāmō satisfactorius. Aīe igr̄ post hāc vitā q̄ i patria sūt ꝯtritionez hr̄e nō pn̄t: q: pp gaudij plenitudinem dolore carēt. Ille v̇o q̄ sūt in inferno: ⁊ si doleāt de pctīs: tn̄ q: carent gratia dolorē iformāte: ꝯtritōez nō hn̄t. Ille v̇o q̄ sūt i purgatorio: ⁊ si dolorē hēant de pctīs grā iformatū: tn̄ nō hn̄t cōtritōez: q: nō sūt i statu meredi. S; i hac vita oīa ista inueniri pn̄t. iō solum i hac vita pōt eē ꝯtritio. Hec oīa ponit be. Tho. in.4.di.17.arti.4.q̄re ⁊c̄. ¶ Quart⁹ fructus dr̄ mūdificatiu⁹: q: ꝯsciā scā simpl'r sancteq; viuit. Audi Criso. sup illud Math.22. Reddite q̄ sūt cesaris cesari: ⁊ q̄ sūt di dō. Nūmisma igr̄ cesaris aurū ē. Nūmisma dei hō ē. In solidis cesar videt̄. In hominib⁹ de⁹ agnoscit̄. Iō diuitias vestras cesari date. deo aūt cōsciē vr̄e puritatē ⁊ inocētiā reseruate. hec ille. ¶ S; hic querit̄ qd̄ istoꝝ duoꝝ sit mag̃ necessariū ad vitā eternā cōseq̄ndā: an bona consciā: an bona fama. ¶ Dico aīa mea licet vtrūq; sit nobis necessariū. puritas qdē cōsciē pp nos. bona fama pp pximū. Audi Augu. Crudelis qppe ē q cōfidēs de cōsciā negligit bonā famā. Tn̄ vbi vtrūq; hēri n̄ pōt melior ē cōsciē puritas q̄ bone fame claritas. Audi Greg. sup Ezech. oml'.9. Quid ꝓdest inquit si oēs nos laudent cum conscientia accuset? Aut qd̄ poterit obesse si omnes nobis derogent: ⁊

sola cõsciẽtia nos defendat? Audi pulcherrimum tex. xi. q. 3. c. Non sunt audiendi. Non sunt inquit audiendi siue viri sancti siue femine: qui quando reprehenduntur in aliq̃ negligentia. s. fame p quã fit vt in malã veniant suspitionẽ. s. ppli: vnde suã vitã longe. s. a peccato abesse sciant dicunt corã deo sibi sufficere cõsciam. Extimationem hoium non solũ iprudenter. s. quo ad alios: verum etiã crudeliter ɔtẽnentes. cũ occidãt aĩas aliorum. s. ɔspiciẽtium eos. s. blasphemantium viam dei: quibus sꝫ suaz suspitionem quasi turpis que casta est displicet vita scõrum: vel etiã cũ excusatione imitãtium non qđ vident: sꝫ quod putãt. proinde quisqꝫ a criminibus flagitiorum aut facinorum vitã suã custodit: sibi benefacit. quisquis ãt etiam famã: ꝛ i alijs est misericors. Nobis enim est necessaria vita nostra: alijs fama nostra. hec ibi. Et glosa. super illo verbo: vel cũ excusatione. sic ait. Ut si vident aliquos soluere ieiuniũ in sta de cã ipsi idẽ faciunt exẽplo eius. cũ tñ ignorent causam qua ille facit: ꝛ sic se excusant. hec glo. Et eadem glosa. in principio adducit pro concordantia huius capituli: aliũ textum Augustini de communi vita clericorum 12. q. i. c. nolo. Ubi sic dicit textus. Nolo vt aliquis de vobis inueniat male viuendi occasionem. prouidemus enim bona vt ait Apostolus non solum coram deo: sed etiam coram hominibus: propter nos conscientia nostra nobis necessaria est: pp vos fama nostra non pollui: sed pollere debet i vobis due res sunt in vobis conscientia ꝛ fama. Conscientia necessaria est tibi. Fama proximo tuo. Qui confidens conscientie negligit famam suam crudelis est ꝛc. hec ibi. Et hec volo tibi sufficiãt pro presenti ɔclusione: quare ꝛc.

¶ De q̃tuor alijs bõe ɔscie fructib⁹. Cõclo. II.

a Ecipe scđam cõclõnẽ. vꝫ. Laudes spnit honores non curat: indulget: ꝛ iniuriãtes sancta cõscia amat. Ubi ponunt alij quattuor bone conscientie fructus videlicet.

¶ Primus dicitur sprctiuus
¶ Secundus dicitur non curatiuus
¶ Tertius dicitur remissiuus
¶ Et quartus dicitur amatiuus.

¶ Primus inq̃ scđi quaternarij bone cõscie fructus dicitur sprctiu⁹. i. bona ɔscia laudes humanas spnit. Audi ber. Qui ɔscias suas in alienis liguis posuerit mõ pui: mõ magni: modo nulli videt̃ put liguis hoĩũ eos laudare vl' vituperare placuerit. Audi tex. 83. di. c. nil. vbi sic dr̃. Nil illo pastore miserius q gloriat̃ lupor. i. malor vel laicor laudib⁹ Quibus si placere voluerit atqꝫ ab eis amari elegerit erit hic ouibus magna pnicies. Null⁹ igit̃ pastor lupis placere. i. malis ꝛ gregib⁹ ouium potest. Perdit. n. labior memoriã. i. pdicatiõis mẽs terrenis obligata carceribus. Sic ãt artiũ in suo quoqꝫ opere inemt̃ mr̃ istãtia ita nouerca eruditiõis ẽ negligẽtia. hec ibi. Et sũt vba anacleti pape. ¶ Hic q̃rit̃ i qb⁹ magꝫ ɔsistit laus humana. Dico aĩa mea ꝙ in illo magis laus humana consistit in quo magis delectatur et quod possidet: inde aliqui gl'am ꝛ laudem suam posuerũt in arte bellãdi. vt Hercules Ulixes Aiax Hector ꝛc. Aliqui in edificiorum mẽbus sicut Arphaxat qui gloriabatur in sua potentissima ciuitate. Judith. Quidam in metris et carminibus vt poete. Unde ouidius in fine metamorphoseos ait. Iamqꝫ opus exegi quod nec iouis ira nec ignis: Nec poterit ferrũ nec edax abolere vetustas. Cum volet illa dies qui nil nisi corpis hui⁹ Ius hꝫ icerti mihi spaciũ finiat eui. Parte tamen meliore mei sup astra perennis Alta ferar: nomẽqꝫ erit idelebile nr̃ꝫ. Quaqꝫ pꝫ domit̃ romana potẽtia tris Ore legar ppl'i que p omnia secula fama. Si qd hñt vi vatũ psagia viuã. hec ille. ꝛ sic de alijs dicẽdũ ẽ. ¶ Scđs fruct⁹ dr̃ nõ curatiu⁹. i. bona ɔscia nõ curat honores. Audi pphetaꝫ. Dñe inqt nõ ẽ exaltatũ cor meũ: neqꝫ elati sũt oculi mei. Neqꝫ ãbulaui in magnis: neqꝫ i mirabilib⁹ sup me. Expone sic. Dñe nõ ẽ exaltatũ cor meum excellẽtiã. s. iordinate appetẽdo tanq̃ putãs illam me propria virtute habere posse. Neqꝫ elati sunt oculi mei. i. vltra modũ leuati. scilicꝫ putans bona mihi a deo ɔcessa: sed tamen meis meritis. Neqꝫ ambulaui in magnis. s. me extollẽdo habere qđ nõ habebã: aut plusq̃ habebam. Neqꝫ in mirabilib⁹ sup me. scilicet me sup alios exaltando alijs despectis. ¶ Hic q̃ritur an appetere eṗatuꝫ sit laudabile et licitum. Similiter ꝛ de alijs dignitatibus. Dico scđm beatum Tho. scđa scđe. q. 185. ꝙ in eṗatu tria debent considerari. finis ꝛ intentio: dignitas ꝛ altitudo: gradus ꝛ honor siue reuerentia. Finis ꝛ intentio est vtilitas populorum. Jo. vlti. Petre amas me: domine tu scis quia amo te: pasce oues meas. extra. đ elec. c. significasti. Secundo cõsideratur dignitas et altitudo gradus. Matthei. 25. Fidelis seruus ꝛ prudens, quem constituit domin⁹ super familiam suam. Tertio honor ꝛ reuerẽtia prima ad Thi. 5. presbyteri sunt duplici honore digni: ꝛ nomine presbyteri intellige episcopos Sic enim frequenter accipitur in decretis vt patet intuenti. Mõ ad ppositũ dico ꝙ appetere eṗatum scđo ꝛ tertio mõ ẽ illicitũ: ꝛ ptinens ad ambitiõem ꝛ cupiditatẽ. Inde domin⁹ ait de phariseis. Mathei. 23. Amant primos accubitus: ꝛ pmas cathedras in sinagogis. Et discipulos primatum querentes redarguit dicens. Mathei. 20. pncipes gẽtiũ dominant̃ eorum ꝛc. Sꝫ eṗatũ appetere pp̃ter populi vtilitatem ꝛ dei laudẽ virtuosũ est ꝛ laudabile. 8. q. i. c. qui eṗatum vbi dicit̃. Qui eṗatum desiderat bonum opus desiderat. Exponere voluit quid sit eṗatus: qr nomẽ est opis non honoris. grecũ enim nomen est: atqꝫ inde dictũ vocabulũ ꝙ ille qui pficitur illis qbus pficitur superintẽdit curã eor. s. gerens. scopos qdem itẽtio est: ergo eṗos si velimus latine supintendentes possum⁹ dicẽ vt itelligat nõ se eẽ episcopũ q preesse dilexerit: nõ pdesse. Itaqꝫ a studio cognoscende veritatis nemo prohibetur qđ ad laudabile pertinet ociũ: locus vo superior sine quo regi ppl's non põt: ꝛ si ita retineat̃ atqꝫ administretur vt decet: tñ non decenter appetitur ꝛc. hec ibi. Quasi dicat Augustinus

i dictis vbis ꝙ si ad dignitatē cōsequendā opus
bonū sub desiderio cadat:nō aūt ꝑmatus digni-
tatis licitū est dignitatē appetere.si āt sub desi
derio cadat ꝑmatus ⁊ honor ⁊c.nulli dubiū ꝙ ē
pctm̄ appetere ep̄atū ⁊ dignitatē. Inde chriso.q
inquit desiderauerit pmatū idest dignitatē vel
ꝑlaturā i terra inueniet cōfusionē in celo.Et qm̄
pauci sūt: pace ꝑlatorū dixeri:q zelo caritatꝭ ap
petāt dignitates. Inde tpe sanctorū pauci repe
riebant q vellēt tales assumere dignitates.Maꝫ
marcus euāgelista vt indignus sacerdotio hrēt.
pollicē sibiipsi amputauit vt btūs hiero.refert
Beatus gregorius ab oī pplo ⁊ clero acclamatꝰ
in papā occulte fugit. Beatꝰ hiero.cardinalatuꝫ
rome dimisit:⁊ vt sacris lr̄is operā daret beth-
leē pexit. Beatꝰ Ambrosius ne a mediolanensi
populo in archiep̄m eligeret meretrices i domū
suā ire fecit vt pplꝫ ab electōe reuocaret. Gregoꝰ
nazanzenus ep̄atū dimisit vt sapientie vacaret
Augustinū sanctus valerius inuitū p̄sbyterū or
dinauit. Beatꝰ martinꝰ diaconatū a scō hylario
ep̄o noluit acceptare indignū se clamās ⁊ dicēs.
et sic de alijs quorum innumerosā legimus multi
tudinē. Quare igit cōcludamus ꝙ oēs tā rōes q̄ꝫ
auctoritates dicētes dignitates nō eē appetēdas
de his itelligunt q appetūt vt p̄sint ⁊ nō vt ꝓsint
Cōcordāt beatus tho.ray.hostie.⁊ goffre.q̄re ⁊c
Tercius fructꝰ dicitur remissiuꝰ.cū eni bonos vt
plrimū mali ꝑsequant.3.q.1.nulli dubiū .bona cō
scia remittere oēs iniurias facit. Math.5 Dimit
te nobis debita nr̄a:sicut ⁊ nos dimittimus debi
toribus nr̄is.et rōnē huiꝰ ꝑsecutōis assignat dn̄s
Joānis.15. Si de mundo igt eētꝭ mūdus qd̄ suū
ē diligeret ꝓpterea odit vos mūdus.q2 nō estis
de hoc mūdo ⁊c. ¶ Sꝫ q̄rit an de ꝑsecutōibꝰ de
beat p scōs aliq̄ fieri vindicta. Lꝫ hic multa dicē
da cēnt fꝫ dn̄m Gratianū.23.q.4.p totū.tamen
breuiter dico ꝙ si iniuria cedit i cōtumeliā dei ⁊ de
decus ecclesie scē nō solū a scīs sꝫ etiam ab oībus
ptātē iudiciariā hn̄tibꝰ oīs talis iniuria pena ple
ctenda ē. Sꝫ iniuria q̄ i nr̄aꝫ ꝑsonā aut cōiūctarū
rerū vgit p nullū vindicāda ē. sꝫ remittēda vel
dissimulanda. Audi Ambrosiū.23.q.4.si is. vbi
dr̄. Si is q ꝑlatus est dn̄ico debitori culpas im-
pune dimittit n̄ mediocrit ꝑfecto offēdit q dīta
celestꝭ regꝭ ⁊ dn̄i sua ꝑsūptōe resoluit.ea nāqꝫ q̄ i
nob cōmittunt facile possumꝰ dimittere.ea vo q̄
i deū sūt cōmissa cū magna discretōe.nec tn̄ sine
pn̄a possumꝰ relaxare.hec ibi.⁊ adducit glo.ca-
plm̄ si ea.eadē.q.⁊ cā.vbi sic dr̄. Si ea de qbus
vehementer deꝰ offendit inseq vel vlcisci dis-
serimꝰ ad irascendū vtiqꝫ diuinitatis patiētiam
ꝓuocamꝰ. Nōne Achor filius Thare pteriit
mandatū dn̄i: ⁊ sup oēm populuꝫ israel ira eius
icubuit ⁊ ille erat vnꝰ hō atqꝫ vtinā solus ꝑijssꝫ.
in scelere suo.hec ibi.⁊ sunt verba Augusti.⁊ ha
bent in historia Josue.7.Et eadem glo.sup illo
verbo Ambro.possumꝰ dimittere.dicit. imo in-
iuriā nobis factā tenemur remittere.iniuriam.i.
rācorē.sꝫ iniuriā.i.satisfactione iniurie nō tene
mur.sꝫ possumꝰ.di.90.c.siqs cōtristatꝰ.vbi dicit
Siqs ꝯtristatꝰ noluerit recōciliari frī suo satisfa
ciēte eo q cōtristauit acerrimus macereē medijs
idest penis vsqꝫ dū gratanti aio satisfactionē re
cipiat.hec ibi.Et dicit ꝑdicta glo.ꝙ bn̄ facit q in
iuriā sibi factā ꝑseqt.45.di.c.⁊ q emendat.⁊ sūt
verba Aug.i enchiridiō. Sentētia illiꝰ capituli ē
ꝙ tam is q remittit iniuriā ꝓximo q̄ꝫ q corripit
vterqꝫ miam facit.vn̄ post predicta verbaime-
diate Gratianꝰ subdit.§.vnū dicens.Sūt eniꝫ
multa genera elymaruꝫ de qbꝰ Albinꝰ ait.Tria
sūt genera elymaruꝫ vna corporalis egenti dare
qcqd poteris.alia spiritualis dimittere a quo le
sus fueris.tertia delinquētes corrigere.⁊ erran-
tes i viā ducere vitatis.hec ibi. ¶ Sꝫ dubitare
videt ex his dictis huius capli.et q emendat.ꝙ
etiaꝫ ꝑpria iniuria in qbꝰ habet potestas vlcisci
pōt.qd̄ videt cōtra caplm de occidendis.23.q.5.
vbi dr̄ ꝙ ꝓ sua iniuria iudex nō dꝫ reū occidere
Et ꝯ caplm.23.q.4. inter querelas.vbi dr̄ ꝙ ꝓ
sua iniuria nō dꝫ ep̄s aliquē excoīcare ¶ Rn̄det
vt ibidē pꝫ in glo.sup.d.c.⁊ q emendat.ꝙ ꝓ ꝑpa
iniuria pōt qlibet ptātē hn̄s aliquē punire dūmō
hoc nō faciat aio vlciscendi.45.di. seditiōarios.
sꝫ aut vt magis timeat.45.di.c.1.aut cā corrigē-
di.vt in eo.c.q emēdat . satis pꝫ.et hoc intelligit
dūmō n̄ corrigat ex idignatōe.q̄re ⁊c. ¶ Ex his
igit pꝫ ꝙ pōt ad dubiū sic formalr rn̄deri ꝙ aut i-
iuria est in dei cōtumeliā ⁊ dedecꝰ sancte eccl'e.⁊
sic vindicta querenda ⁊ fienda est.vt hic i.c.si is.
⁊.c.si ea.scd̄o.aut iniuria respicit ꝑsonā ꝑpriā et
hoc dupl'r.aut iniuriatus hꝫ potestatē iniurian
tem.⁊ tūc pōt.vt hic in.c.q emendat.⁊ in rn̄sione
ad dubiū.in oppositū.Si aūt nō hꝫ potestatē.tūc
non licet.vt hic.c.cum in lege.23.q.4. ¶ Quar
tus fructꝰ dr̄ amatiuꝰ. Bona eniꝫ ꝯscientia non
soluꝫ iniuriantibꝰ pcit sꝫ amare cogit. Math.5.
Diligite inimicos vestros bn̄facite his q oderūt
vos. ¶ Sꝫ querit an inimicos diligere dbeamꝰ
affectu.i.volūtate tm̄ an effcū ⁊ affcū. Vide in-
fra feria sexta scd̄e dn̄ice i secunda consideratiōe
ꝯclōne prima.ad secundā veritatē.quare ⁊c.Et
hec sufficiāt ꝓ presenti ꝯclusione.quare ⁊c.

¶ De.4.alijs fructibus bone ꝯscie. Coclō.III.

a Ecipe tertiā ꝯclusionē.vꝫ.Bona ꝯscia
distribuit.vilem fac.sustinet.atqꝫ habita
tio ē spūsscī. Ubi quatuor alij subduntur
bone ꝯscientie fructus.videlicet.

¶ Primꝰ dr̄ distributiuus. ¶ Scd̄s vilificatiuꝰ
¶ Tertiꝰ supportatiuus. ¶ Quartus hītatiuꝰ
¶ Primus dicit distributiuꝰ.Tob.4 c.Si mul
tum tibi fuerit abundanter tribue:si vero modi-
modicū etiā illud modicū imptiri stude. O tu in-
cōsiderate vite q bona paupibꝰ eroganda accipi-
tribus volucribꝰ canibus histrionibus meretri-
cibꝰ ⁊ ceteris vilibus ꝑsonis distribuis. O miser
auare qd̄ de vino i celario.grano i horreo ⁊ sılibꝰ
supfluis facis. Clamāt paupes.nostrū ē qd̄ inu-
liter expēdis.q̄dqꝫ supabundāter retinens. Au
dite barbatū Hiero.in suo trāsitu.Si vestimen-

tū vel aliqd vltra necessitatē possides. ⁊ paupi nō subuenis fur es ⁊ latro. Ambro. di. 45. ca. sicut hic. circa finē. c. Neqȝ enim inquit minus est cri minis. ꝓ̄ h̄ente. hn̄ti tollere q̄ȝ cū possis. s. dare ⁊ abūdans fueris idigētibꝰ denegare. esurientiū ē eni panis quē tu detines nudorū vestimentū qd̄ tu recludis. miserorū ē redēptio ⁊ absolutio pecunia quā tu i trā defodis. Tātorū ergo te scias iuadere bona q̄ȝ tis. i. quot possis p̄stare quod velis. i. velle debeas. hec ibi. ℭ Sȝ q̄rit an exn̄s in pctō mortali possit ꝑ elemosynā a penis iferni liberari. ⁊ videtur ꝙ sic Primo q: dr̄ Tob. 3. Elemosyna ab omni peccato aīaȝ liberat ⁊ nō patit aīas ire in tenebras. Sȝ i hoc nulla cōmendatio elemosyne eēt si illos tm̄ a tenebris eripet q tenebrarū nō erāt debitores. ergo ēt i peccato mortali decedētes q tenebrarū erāt debitores a tenebris iferni liberat. ℭ Scd̄o Ambro. super illo verbo prime ad Thi. 3. pietas ad oīa valet. sic ait. Pietateȝ sequens si lubricū patiat carnis: vapulabit qdeȝ sȝ nō pibit. hec ille. Sȝ hoc de lubrico veniali itelligi nō pōt. aut de mortali de quo aliqs cōterit qm̄ ēt sine elemosynis ꝑ illa nō piret. ergo itelligit de decedentibus i mortali ita ꝙ ꝑ el'ynā a penis liberāt iferni. ℭ Sȝ certe aīa cara istud qd̄ ꝓbat est falsissimū qm̄ nullꝰ a penis inferni liberatur nisi ꝑ grāȝ dei. Grā eni dei vita eterna. Ad ro. 6. sed decedēs in mortali dei grā caret. ergo nec ꝑ el'ynā a pena iferni liberari pōt. Itē cā pene infernalis ē culpa mortalis. manēte aūt cā manet effectus. vnde cū a decedēte i mortali nō possit vlterius culpa mortalis tolli: sicut nec a demonibus. q: ait Damasce. quod hoībus mors ē demonibus ē casus. manifestuȝ ē ꝙ ꝑ el'ynā per exn̄tē in mortali factā in vita: nec ꝑ aliuȝ factā in morte a penis inferni nō poterit liberari. ℭ Ad pᵐᵘᵐ argᵐ in oppoᵐ dico ꝙ eo modo quo aliquis a peccato mortali liberat ꝑ el'ynā a penis iferni liberat. Liberat aūt el'yna a pctō mortali adhuc i vie statu exn̄tē dupl'r. vel impediēdo futurū peccatū: sicut ⁊ alia meritoria opa q̄ i grā hoīeȝ cōfirmāt. Vl'a pterito liberādo. inq̄ȝtū. s. cū dispōit q i peccatū icidit ad grāȝ recuperandā. sicut ⁊ alia opa de gn̄e bonorū recta intētione facta. ℭ Ad illud āt Ambro. dico ꝙ illud nō pibit. nō ē fm necessitatē itelligēdū de lubrico mortali: sȝ fȝ quādā dispōnē: q: ꝑ hoc ꝙ o pibus pietatis aliqs vacat i mortali exn̄s ad dei gratiā se disponit: vt nō facile pmittatur in pditionē ire. Vel si intelligat de veniali efficacia elemosyne in hoc ondit ꝙ pena vapulatiōis ꝑ eā diminuit: vel ipsū veniale impedit: ne in mortale trahere possit. Hec pōit beatus Tho. i. 4. di. 15. ar. 2. q̄re ⁊c̄. ℭ Scd̄s fructꝰ dr̄ vilificatuꝰ. i. bona cōscia se vilē reputari facit. Luc. 5. Cū hec feceritis dicite serui inutiles sumus. ad philip. 3. Oia arbitror vt stercora: vt xp̄ȝ lucrifaciā. O q̄ȝ bōa pmutatio: pdere terrēa breuiter duratura: ⁊ acqrere celestia sp ꝑmansura. ℭ Sȝ querit q̄re sci sic seipsos viluerunt. Aīa mea lȝ plures cāe assignari possent: ista tn̄ ē precipua. s. ardētissimus amor dei. Luc. 12. Ignē dicebat ds̄ veni mittere in terrā: ⁊ qd volo: nisi vt ardeat ⁊c̄. ℭ Tertiꝰ fructꝰ dr̄ supportatiuꝰ. i. scā cōscia ꝓ dei amore oīa sufferre fac ⁊ supportare. i. Cori. 13. Charitas patiēs ē: benigna ē. Math. 5. Bti eritis cū maledixerit vob hoīes: ⁊ persecuti vos fuerit ⁊ dixerit oē malū aduersus vos mētientes ꝑꝑ me. gaudete ⁊ exultate: qm̄ merces vr̄a copiosa ē i celis. Actuū. v. Ibāt apl'i gaudētes a cōspectu concilij: qm̄ digni hīti sūt ꝓ nomine Iesu contumeliā pati. ℭ Sed q̄rit vtrū percutiēti vnā maxillā altera sit p̄bēda. Dico fm augu. in ep'la de puero cēturionis: ꝙ p̄cepta panētie magis ad p̄parationē cordis q̄ȝ ad opꝰ exteriꝰ referūtur. Vn̄ sic distinguēdū arbitror: ꝙ si percussio in vnā maxillā cedit in vtilitatē fidei ⁊ laudē xp̄i q̄ȝtū ad pmptitudieȝ animi exhibēda ē altera nec resistēdū ē malo. q: psecutiōibꝰ regnū lucrat eternū. Sed si non cederet i vtilitatē fidei aut laudē dei: nec in vtilitatē animarū: tūc nec mente: nec opere p̄bēda ē altera. Vn̄ xp̄s se percutiēti dixit quid me cedis? Et Paulus pcussus in faciē dixit percutiat te deꝰ ⁊c̄. Actuū. 23. q̄re ⁊c̄. ℭ Quartꝰ ⁊ vltimꝰ bone conscientie fructus dr̄ habitatiuꝰ. i. i bōa cōsciētia hitat spūs scūs. i. ad Corin. tertio Tēplū dei scm̄ ē qd̄ estis vos. Et. i. ad Corin. 6. Nescitis ꝙ corpora vr̄a tēplū sūt spūs sācti. tollēs ergo mēbra xp̄i: facies mēbra meretricis? ps. Dn̄s in templo sācto suo: dominus in celo sedes eius. ℭ Sed querit quotuplex ē dei tēplū. Dico anima mea gn̄al'r loquēdo ꝙ triplex ē tēplū. videlicet. infimū mediū ⁊ sup̄mū. Infimū ē hoc mat'ale. Io. 10. Ambulabat Iesus in tēplū in porticu Salomonis. Et scd̄o regum. 7. Cardines ostiorū domus interioris sācti sāctorū ⁊ ostiorū domus tēpli ex auro erāt ⁊c̄. Tēplū mediū triplex est. s. scā eccl'ia. ps. Suscepimus deꝰ misericordiā tuā in medio tēpli tui. Itē corpora nr̄a vt dictū ē. s. Itē ⁊ anima nr̄a. ps. Dn̄s in tēplo sācto suo ⁊c̄. Tēplū sup̄mū ē silr̄ triplex. s. celestis patria. ps. In tēplo eius oēs dicēt gloriaȝ. Et Isaie. 5. Ea que sub ip̄o erāt: replebāt tēplū. Itē tēplū sumū corpus xp̄i ē. Io. soluite tēplū hoc: ⁊ in tribus diebꝰ excitabo illud. Ip̄e āt dicebat de tēplo corporis sui. Itē tēplū sup̄mū ē vgo gloriosa. Eze. 43. Et tu fili hominis ostēde domui israel templuȝ. Apoc. 12. Apertū est tēplū dei in celo: idest reuelata virgo maria celesti lucifero ⁊c̄. Et hec volo tibi anima sufficiāt ꝓ presenti conclusione. Faciem igitur tuam laua hic in presenti per gratiā: ⁊ in futuro per gloriam. Amē.

ℭ Feria quinta cinerum de oratione in generali ⁊ in speciali. Sermo in ordine. II.

Ccessit ad eū Cēturio rogās eum ⁊ dicens.

a Domine: puer meꝰ iacet in domo paralīticus: ⁊ male torquet. Mathei. 8. Infirmus nāqȝ hodie spiritus humanus: ⁊ ad bona celestia sua natura inualidus: volens hodie iuxta materiā precedentis sermonis: lauationis fne

principiū inuenire: tot⁹ paraliticus. i. tot⁹ tremulentus. i. diuina grā per culpā p̄cedentē destitutus: male torquet. i. acriter torquetur stimulo remordentis conscīe. Et ideo cū centurione. i. cum ratione superiori: que sēper ad optima dep̄catur xp̄m gloriosum: a quo omnis grā venit: fideliter orat. vt eum curare per gratiā veniat. Quare de oratione tres hodie videamus conclusiones. vz.

¶ Orationis congruam necessitatem.

¶ Orationis condignam qualitatem.

¶ Orationis vberrimam fructuositatem.

¶ De quiditate orationis ꝛ de eius necessitate Consideratio I.

Orationis primo congruam necessitatem videamus. Ubi tres conclusiones more solito faciamus. vz. ¶ Prima conclusio ē ista. Oratio est quedā ōīs ratio: per quam deo nostri cordis intima manifestamus. ¶ Secunda cōclusio ē ista. Solus deus cui p̄prium ē sēper misereri ꝛ parcere ē orandus. Ceteri vero sācti. qui ꝑ nobis ad deū interpellant tñmodo sūt deprecādi. ¶ Tertia ɔclō est ista. Diuini licet oculi sole sint lucidiores: nīquā cordis intima penetrēt: iusta tñ cā si ab eo gratiā vllā volum⁹. oꝫ nos illū orare.

¶ Qd oratio ē actus rationis. Conclusio I.

Ecipe primā cōclusionem. Pro cuius declaratione notāda sūt tria. vz. ¶ Primo notādū est ꝙ oratio non est actus ōīs: nisi instrumentaliꝛ. p̄prie aūt est actus ipsius rationis: vt dicit beatus Tho. in. 4. di. 15. Unde dicit ipse. Oratio ex vi sui nominis expssionē manifestationēqꝫ alicuius actus rationis per officiū nostri ōīs significat. Unde ratio nostra dictat volūtati: quid petendū sit. Et per officiū ōīs manifestamus: quid diuina volūtas petēdū imperauit. Inde glo. super illo verbo ꝓphete. Exaudi deus orationē meā. sic ait. Oratio est quando vota nostra deo pādim⁹. i. manifestam⁹. ¶ Secundo notandū scd̄m btūm. Tho. ibidem ꝙ ratio hꝫ duos principales actus. Unus dicit ɔponere ꝛ diuidere: alius discurrere de vno ī aliud. notescēdi causa: idest manifestādi vel declarādi aliquid Tunc quidem ratio componit ꝛ diuidit quando ex terminis pluribus aliqd̄ totuꝫ facit: vt cognitis istis tribus terminis: sortes: plato: ꝛ lego: ratio inuiceꝫ cōponere ista potest: vt dicendo: sortes legit platoneꝫ. Uel diuidere dicens sortes nō legit platonē. Et iste actus rationis exprimiꝛ per orationē de qua primo periermenias Ari. dicit. Est aūt quidē omnis oratio significatiua non sicut instrumentū. i. non est significatiua scd̄m naturā sed ad placitū: ꝛ de hac oratione non est ad p̄ns sermo. Secundus actus rationis est discurrere de vno in aliud notescēdi causa: quēadmodū dicimus sillogismū eē orationē. Et sic oratio practice loquēdo pro quadā dicaria siue narratione accipiꝛ: q per plures orationes acceptas primo modo aliq narrando discurrimus: eo modo quo apud rhetores in orationib⁹ ꝛ narrationib⁹ suis dici solet. Uos iudices eritis. s. eorum que dictu ri sum⁹. Et de hac orōne ē ad p̄sēs sermo. Nā dum mente quedam nobis necessaria peruoluimus. ꝛ illa habere optamus deo omnipotēti velut iudici nostro: qui nostrorum actuum curam habet: petitionem ꝛ orationem nostram dirigimus cui postulamus quod volumus. Hinc recte sanctus ille Damascenus ait. Oratio est decentiū petitio a deo. ¶ Tertio notādum ꝙ quādoqꝫ actus rōnis actū voluntatis p̄cedit: aliquādo subsequitur. Precedit quidē quādo ꝑ cōsiliū rimatur: quid per voluntatē elici oporteat. Electio enī sequitur iudiciū rōnis in agēdis. 3. ethi. Electio ē appetitus p̄cōsiliati. Tunc vero subsequitur volūtatē quādo per īperiū volūtatis vniuscuiqꝫ īstrumēto corporis: ē ipsa ratio ordinat qd agēdū sit. Ordinat aūt sic: vt cū verba format vt fac sic vel sic. ꝛ mēbra obtēperant. Nec solū hoc ī corporalibus mēbris veritatē habet: verū in oībus viribus aīe: qꝛ regulat rō oēs anime vires sed ꝛ hoīes ad alicuius opis itēti executionē ordinat ꝛ disponit. Unde hec regula generalis cōcludatur. videlꝫ quādo rō instrumēta q̄ in nostra sunt potestate operi applicat: talis applicatio īperiū dicitur. Si vero nō sīt ī potestate nr̄a: tūc talis applicatio aliquādo petitio: aliquādo dep̄catio dicitur. Tūc enī petitio est quādo amicos qui nec supra nos sīt: nec maioris dignitatis q̄ꝫ nos quicquam nobis fiendum vel non fiendum postulamus. Deprecatio vero quando aliquos supra nos ꝛ maioris dignitatis q̄ꝫ nos: aliquid fiendum. vl' non fiendum exoramus. Et tam petitio q̄ꝫ deprecatio ē ipsius rōnis actus. p'o ethicorū. Rō ad optima deprecaꝛ. Ex quo seqtur ꝙ orō ē qdā rōnis actus applicans desideriū volūtatis ad illū q nō ē in ptāte nr̄a ꝛ maioris dignitatis q̄ꝫ nos: q est ipse deus: quo fit: vt non recte dicatur peti: sed deprecari. ꝙ si qñqꝫ dixit vt petamus: hoc ꝑꝑ carnis assumpte affinitatē dixit: qꝛ nr̄ frater: ꝛ similis nobis fc̄ūs ē. hec oīa de itētione bti Tho. in. 4. di. 15. Quibus sic notatis facio istas tres ratiōes. videlꝫ. Primo sic. Orō est qñ deo nr̄a vota pādimus; vt dicit glo. sup illud Exaudi deus orōnem meā. Sed pādere siue dēmōstrare est actus rōis. ergo orō est rōnis actus Secūdo sic. Orō ē s̄m Damascenū. decentium petitio a deo. tūc sic. decētia importat ordineꝫ alicuius ad alterū. ordinare āt aliq̄ ē actus rōnis. ergo orō ē actus rōnis. Tertio sic. Orō ē q̄dam ꝓnūciatio. ps. Orōnē meā ante ipm ꝓnūcio. sed ꝓnūciare ē actus rōis. ergo orō ē actus rōis. Nec te moueat aīa cara. Augusti. d. Orō ē pius mētꝭ affectus in deū directus. qñ vt dicit btūs Thomas ibidē. Dirigere mētis affectū in deuꝫ potest eē duobus mōis. vno mō vt in subiectū. ꝛ sic affectus in deū ē amor dei. Et sic nō loqꝛ Augustinus de orōne. Alio mō vt in illū: quo affect⁹ mētis desiderātis explēdus ē. Et hāc directionem affect⁹ in deū facit ipsa rō applicādo. s. ad ipsum id qd̄ desiderat affcūs ꝛ illa directio affcūs ī deū orō ē. hec beatus Tho. vbi supra. Et hec volo

sufficit: vt pro prima cõclusione.

¶ Qualiter orõnes sctis fieri debeãt. Cõclusio. II.

Capie secũdã cõclusionẽ vz. Solus deus cui⁹ ꝓpriũ est misereri semper ꝛ parcere: orãdus est. Ceteri vero sancti q̄ ꝑ nobis ad deũ iterpellãt: tñmõ sũt deprecãdi. ¶ Circa quã cõclusionẽ tres īquiram⁹ veritates. videlz. ¶ Prima ẽ ista: an orõnes sãctis sint dirigẽde. ¶ Scđa ẽ. an sãcti orẽt pro nobis ī celo. ¶ Tertia. an vna ꝑsona diuia orẽt aliã. vt fili⁹ p̄rez. ꝛc̃. Has q̄stiones tangit etiam btũs Tho. in. 4. dis. 15. ar. 5. ꝛ. 6. ¶ Quãtũ ad p̄rimã pono hãc distinctionẽ q̄ triplex ẽ orõnis obiectũ. vz obiectũ benigne exauditiõis. Obiectũ grate itercessionis. ꝛ obiectũ amorose īpetrationis. ¶ Primũ ẽ solus deus pat̄ filius ꝛ spũs sãctus. Nõ virgo gloriosa pace tua dixeri virgo ꝑciosa. Nec illã egre ferre putes. Filij enī sui ꝓpriũ ẽ: qui non rapinã arbitratus ẽ esse se equalẽ deo. ad phil'. 2. Nec aliqs sanctus deo quantũ ibet grauis: tale vnq̄z poterit esse obiectũ. Quoniã vt propheta ait. Gratiã ꝛ gloriã dabit dominus a quo omne datum optimũ ꝛ omne donũ perfectum. Jacobi. i. Inde dulcissimus Jesus discipulis suis orandi modũ tradens. Math. 6. dixit. dicite sic. Pater nr̄ qui es ī celis. Non q̄ his verbis seipsum ꝛ spm̄ scm̄ excludere doceat: cũ sint iste tres ꝑsone vnus de⁹ extra. de sũ. tri. ꝛ fi. catho. c. firmit̄ credimus. Sz solũ patrẽ tũc orãdũ edocuit: q̄ nõdũ nisi creationis bñficiũ appebat: qđ patri attribuit̄. Quãuis ꝛ bñficiũ redẽptiõis in illo verbo. nr̄. clã oñderet̄ qđ attribuit̄ filio. Et bñficiũ glorificatiõis in illo verbo. q es ī celis: vt clarius in tertia pte huius s̄monis oñdet̄. Et ꝑ hoc cõcludam⁹ q̄ pr̄ ꝛ fili⁹: ꝛ spũs scũs vnũ sũt nr̄e orõnis obiectũ. Inde ecclesia p̄rcin sic orat. Pr̄ de celis de⁹ miserere nobis. Et filiũ sic. Fili redẽptor mũdi de⁹ miserere nobis. Et spm̄ scm̄ sic. Spũs sancte de⁹ miserer̄ nobis. Ecce q̄ vnũ orandi gen⁹ singulis tribuit. Et si aliqñ vni tñ ꝑsone videat̄ ecclesia porrigere orõnes: hoc fit ex quadã ꝓprietate ꝑsonali: que vni tñ ꝑsone ꝛ nõ plurib⁹ cõpetit: sicut pz cũ dr̄. Nũc scẽ nobis spũs. Ueni creator spũs ꝛc. Hoc dicit btũs Tho. Et hoc đ primo obiecto. ¶ Secũdũ obiectũ dr̄ grate itercessionis. Et hoc tota sãctorũ beata societas ẽ. Ubi nota: q̄ cũ sancti nihil nobis eorũ tanq̄z ꝓpriũ largiri possint: ꝛ dño semꝑ assistãt: vñ omnis origo bonorũ illos tñ vt amicos exorabim⁹: vt petita ꝑ nobis cõsequant̄. O q̄z infelix hec Italia eẽt nisi sãctorũ orõnibus fulciretur. Audi Hiero. sup Ezech. Sicut hosti inqt mur⁹ opponit̄: sic ira dei sãctorũ orõnib⁹ frangit̄. Unde exo. 22. c. Dimitte inquit me dicit dñs ad Moysẽ: vt irascat̄ furor me⁹ cõtra eos. ꝛ deleã eos: faciãq̄z te in gẽtẽ magnã. Audi qđ ait. Dimitte me. o ingẽs fortisq̄z sãctorũ feruor: q do minũ ferire nõ sinit. Moyses aũt orabat ad dñz dicẽs. Cur dñe irascit̄ furor tuus contra istũ populũ. Et tãdẽ obtinuit Moyses qđ petijt. vñ sequit̄. Et placat⁹ ẽ dñs ne faceret malũ qđ locut⁹ fuerat aduersus ppl'z suũ. Hic ecclia a̅liqd a scis petẽs sic ait: a gl'iosa v̄gine initiũ sumẽs ꝛ dicẽs. scã Maria ora ꝑ nob. scã dei genitrix ora ꝑ nob. scã v̄go v̄ginũ ora ꝑ nobis. Triplici. n. noĩe si ꝑspicue cernis eã sãcta ecclesia noiat: vt triplex decorandũ gratiarũ genus illi a sũma trinitate collatũ ostẽderet̄. Illã nãq̄z pat̄ in spõsã elegit: filius in matrẽ: spiritus sãctus ī gratiarũ suarũ ꝑciosissimũ habitaculũ. Ait igit̄ sic ecclesia sãcta. Sãcta virgo virginũ q̄ ꝑ virginitatẽ eterno p̄ri placuisti: ora ꝑ nobis. Sãcta dei genitrix que ꝑ sãctaz humilitatẽ verbũ eternũ cõcepisti ora ꝑ nobis. scã maria stella maris dicta que claritate tua spiritũ sãctũ te obũbrãtẽ suscepisti: ora ꝑ nobis. Deinũ ad alios sãctos se cõuertẽs icipit a capite ecclesie Petro: ꝛ dicit. sancte Petre ora ꝑ nobis. Et q̄ Paulus in ei⁹ passione soci⁹ fuit. iõ ait. scẽ Paule ora ꝑ nobis. ꝛ sic successiue. Et sic oĩbus dicit ora ꝑ nobis. ꝛ nõ cõcedite: vel prestate: vel miserere. ꝛc. ¶ Tertiũ obiectũ dicit̄ amorose impetrationis. Et hic est gloriosus Jesus. Cui fm duarũ naturarum diuersitatez. scilicet diuine et humane duplex potest orationis genus assignari. Si ad ipsum inquantum deus est orationem fundimus dicere debemus. Jesu fili dei miserere mei. Si ad ipsum inq̄ztũ homo tã sanctus tã bonus ꝛc. dic sicut et alijs scĩs. ora ꝑ nobis. ora ꝑ nobis. i. Jo. 2. Aduocatũz habemus apud p̄rem Jesum Christũ. ꝛ ipse ẽ ꝓpiciatio ꝑ peccatis nostris: ꝛ nõ ꝑ nr̄is tm̄. sed ẽt ꝑ toti⁹ mundi. Inde Bernardus gloriosus ait. Securũz hẽs o hõ accessum apud p̄rem vbi stat fili⁹ ante patrẽ mater añ filiũ. Mr̄ oñdit filio pectus ꝛ vbera. fili⁹ ostẽdit patri latus ꝛ vulnera. Quis ergo dubitat de venia vbi sũt tot insignia charitatis? q̄re ꝛc. Ex qbus satis appet q̄ ad sanctos: tãq̄z ad nr̄os mediatores orõnes nr̄e dirigũtur: nõ tãq̄z ad pricipales: q̄ sic solus deus ẽ. Et sic pz p̄ma v̄itas.

¶ Quãtũ ad secũdã v̄itatẽ dicit btũs Tho. cadẽ di. vt supra. ar. 6. q̄ quidã heretici dixerũt q̄ sci nos iuuare nõ pñt orãdo ꝑ nobis: q̄ vnusquisq̄z accipit fm q̄ facit. Sed hoc dicit doctor ẽ cõtra articulũ fidei. s. scõrũ cõiõnẽ. que fit ꝑ charitatẽ. Cũ ãt ipsi sint in ꝑfectissima charitate in patria: ideo eis ꝑ nobis orare cõpetit: nõ ãt ꝑ se: quia ei oĩa succedũt ad vota. Unde arguit sic dictus doctor. Sci in patria mag̃ q̄z in via feruẽt charitate: sz charitas facit in via: vt sancti ꝑ nobis orẽt. Math. 15. Dimitte illã: q̄ clamat post nos. ergo multo magis in via. Etsi dicit̄ q̄cũq̄z ꝑ alio orat meretur: sed sci ī patria nõ sũt in statu merendi: vt cõiter conceditur. ergo nec in statu orandi. Ad hoc dicit btũs Tho. q̄ qdã dixerũt q̄ nõ sũt ī statu merẽdi q̄ztum ad premiũ eẽntiale: sed bñ q̄ztũ ad premiuz accidentale. ꝛ iõ ẽt alijs mereri pñt. Sed q̄ meritum tñ viatoruz est. iõ dicit q̄ aliud est mereri: ꝛ aliud impetrare. ꝛ ideo lz sancti aliquid mereri nõ pñt: suis tñ orõnibus aliquid nobis impetrare pñt. vnde accipe istam regulaz generale: q̄ nisi ira dei ꝑ orõnes aliquorũ bonorũ

placaret̃.perirot totũ genus humanũ. tot abũdãt scelera mortaliuꝫ. Experientia videt̃ ꝙ ciuitates que abũdãt seruis dei.magis ꝑseruant̃ a tribulationibus. Exemplũ notabile habet̃ de abrahã orãte ꝑ sodomitis. Gen.18. vide historiaꝫ qꝛ pulchra ẽ.q̃re ꝛc̃. ¶ Quãtũ ad tertiã veritatẽ dico ẽm eũdẽ ibidẽ.ꝙ o͛o reqrit distinctionẽ orãtis ad eũ qui orat̃.qꝛ nullus a, scipo aliqd petit. O͛o autẽ fit ad deũ rõne essentialiũ tributoꝝ:in qb᷒ ꝑsone nõ distiguunt̃. ꝛ ideo vni ꝑsone nõ cõpetit aliã orarẽ. Itẽ orare ĩportat defectũ virtutis in orãte. sed nulli ꝑsone diuine in est aliqs defectus.g° nec orare. Itẽ o͛o ẽ ꝓprie act᷒ latrie:q̃ seruit᷒ dr̃.nulli aũt ꝑsone cõpetit alteri seruire. ergo nec orare. Et si dicis Jo.16. dixit xp̃s. Ego rogabo patrẽ ꝛc̃. ꝛ illa sunt v̄ba filij.g° filio ĩcũbit orare. Dico ꝙ fili᷒ talia ꝓtulit v̄ba non rõne ꝑsone:sed rõne nature assũpte.q̃re ꝛc̃.ꝛ ista sufficiãt pro ꝑsenti conclusione.

¶ De necessitate oratiõis cõclusio. III.

a Ccipe tertiã ꝯclusionẽ. vꝫ. Diuini oculi lꝫ sole sint lucidiores: nr̃iqꝫ cordis intima penetrẽt.iusta tñ de cã si ab illo graꝫ vllã volumus: oportet nos illum orare. Ubi tres ingramus v̄itates. vꝫ. Prima an o͛o cadat sub ꝑcepto Scd̃a quare oportet nos orare. Tertia quo in loco debem᷒ orare. ¶ Quãtũ ad ꝑmã dico ẽm beatũ Tho. in.4. di.15.ar. ꝑmo. ꝙ o͛o dupliciť cadit sub ꝑcepto.s. determinate ꝛ indeterminate. Determinate tenent̃ ad aliq̃s o͛ones: q ex officio int̃ deũ ꝛ populũ medij ꝯstituti sũt. ꝛ hi sunt ministri ecclesie:qbus in ꝑsona tot᷒ ecclesie:incũbit ꝑ populo ad deũ ꝑces fũdere. ꝛ ideo ex statuto ecclesie tenent̃ ad horas canonicas.ꝑs. Septies in die laudẽ dixi tibi. Audi statutum ecclesie extra. de cele. mis.c.j. ꝛ ĩcipit. Presbyt̃ mane matutinali officio expleto ꝛc̃.circa medium.c.dicit̃ sic.Septies ĩ die laudẽ dixi tibi.q septenarius numer᷒ a nobis impletur:si matutini:ꝑme:tertie: sexte:none: vespere:ꝛ cõpletorij tp̃e nr̃e seruitutis officia ꝑsoluam᷒. Nã de nocturnis vigilijs ip̃e idẽ ꝓpha ait. Media nocte surgebã ad ꝯfitendũ tibi.ergo his tp̃ibus laudes creatori nr̃o sup iudicia iusticie sue referam᷒. hec ibi de sacerdotib᷒. Et ita sũt septẽ hore ad q̃s tenent̃ sacerdotes. de alijs nihil dicit. vñ videtur ꝙ nõ teneant̃. sed tenent̃.ar. extra. de ꝑbẽ.cũ ẽm aplm.ꝛ.21.di.c.j.ꝛ.2.hec glo.ibidem. vñ generaliter oẽs sacrũ ordinẽ habẽtes:tenent̃ ad canonicas horas. qꝛ eos ecclesia ordinãdo ad hoc ministeriũ intẽdit obligare. Audi tex.cũ ẽm aplꝫ. Cũ ẽꝫ aplꝫ q̃ inqt.s.ꝑma Cor.9.Qui altario seruit viuere dꝫ de altari.ꝛ q ad onus glo.intelligit.s.officij dicendi eligit̃:repelli nõ debet a mercede. patet a simili ꝙ clerici viuere debeant de patrimonio iesu xp̃i: cui᷒ obsequio deputant̃. vt ip̃a nois ratio persuadet.cum a cleros : qđ est sors: vel hereditas:clerici appellent̃. Et qꝛ in sui ordinatiõe vel assumũt̃ in hereditatẽ dñi: vel assequunt̃ hereditatẽ ĩ ipo: vt vere psallere possint:cũ ꝓpha. Dñs pars hereditatis mee:dignũ ẽ vt ecclesie stipẽdijs sustentent̃.in qua ꝛ ꝑ qua diuinis officijs ascribunt̃ ꝛc̃.

hec ibi. Et sic patet q determinate ad certas horas obligant̃. Seculares v̄o obligantur orare: nõ aũt determinate:sed idcterminate. qꝛ ꝑit dicere orationẽ dñicã: vel alias o͛ones ad libitũ.qñ autẽ sint obligati:apparet ꝙ in dieb᷒ festiuis. đ ꝯse. di. j.c.missas. Audi tex. de cõ.di.3.c.irreligiosa. Irreligiosa inquit ꝯsuetudo est: quã vulgus ꝑ sanctoꝝ solẽnitates agere cõsueuit. populi enim q debent diuina officia attẽdere saltatiõibus turpibus inuigilãt:cãtica nõ solũ canentes:sed ꝛ religiosoꝝ officijs ꝑstrepũt ꝛc̃.ꝛ dicit glo.ꝙ hoc est mortale. ꝛ de ꝯse.di.j.c. q die.dicit̃ sic. Qui die solẽni ꝑtermisso ad spectacula vadit:excõicet̃. hec ibi. Inde beat᷒ Tho. vt supra sic ait. Tenent̃ seculares diebus festiuis diuinis officijs interesse: vt ministris ꝑ populo orãtibus:suã intẽtionẽ ꝯformẽt. hec ille. quare satis patet ꝙ o͛o cadit sub ꝑcepto. Sꝫ dices qđ est voluntatis nõ ẽ necessitatis: sed oratio ẽ voluntatis.qꝛ ẽ quedã volitoꝝ petitio. ergo nõ ẽ necessitatis:ꝛ ꝑ ꝯsequẽs nõ cadit sub ꝑcepto. Dico ꝙ necessitas absoluta vel etiã coactiõis tollit volũtatẽ: sed nõ necessitas ex suppositiõe finis.qꝛ amor qui maxime volũtarius ẽ:necessarius ẽ. si qs velit ad salutis finẽ ꝑuenire.ꝛ hoc mõ oratio necessaria est ꝛ cadit sub ꝑcepto respectu eoꝝ quorum volũtas sub necessitate predicta cadit.quare ꝛc̃. ¶ Quãtũ ad secũdã veritatẽ dico ꝙ ꝓpter tria maxime orãdus ẽ deus:lꝫ qbus ĩdigeamus clarissime cernat.

¶ Primo vt impleatur diuinus effectus.

¶ Secundo vt accendatur humanus affectus.

¶ Tertio vt suppleatur ingratitudinis defect᷒.

¶ Primo vt impleat̃ diuin᷒ effect᷒. lꝫ de᷒ necessitates nostras cernat:tñ ita decreuit: nisi petantur necessaria nõ ꝯcedere. Petite inquit ꝛ accipietis. Audi Augu.2.de ciui.dei.c.11. Preces inquit valẽt ad ea ĩpetrãda:q̃ se ꝑcãtibus cõcessuꝝ eẽ ꝑuidit deus. Audi beatum Tho.2ª.2ᵉ.q.83. Ex diuina inquit ꝓuidẽtia disponit̃:nõ solũ qui ꝛ quales effectus fiãt:sed etiã ex quibus causis:ꝛ quo ordine ꝓueniãt. Nõ enim solus effect᷒ cãꝝ: sed ꝛ ip̃e cause illoꝝ diuine subduni̇̃ ꝓuidẽtie:vt etiã ponit in ꝑma parte.q.23. Nũc ex his beati Tho. dict̃ sic arguamus. Humani act᷒ aliquoꝝ effectuũ cause sũt. 2.phi. Sol ꝛ hõ generãt hoiem. sol vt cã vl'is. hõ vt cã particularis. ergo ex diuina ordinatiõe ad ĩpetrãda q̃ ab eterno cõcessuꝝ se ꝑuidit deus: necesse ẽ vt hic humanus act᷒ q dicit̃ orare: ad hũc concurrat effectũ.q ẽ habere qđ affectam᷒. Audi beatũ Tho. vt supra in.2ª.2ᵉ. Nõ.n. inqt deũ oram᷒ vt diuinã dispositionẽ imutem᷒: sed vt ĩpetrem᷒ qđ de᷒ disposuit ꝛ ordinauit ꝑ o͛ones scõꝝ: supple tanq̃ ꝑ cãs scd̃arias eẽ ĩplẽduꝫ. Multi ꝑfecto aie care sũt ꝑdestiati ad vitã quã nisi scõꝝ quoꝝ ꝑces interuenissẽt:minime fuissent assecuti. Audi aureliũ Augu.ĩ sermone sãcti Stephani. Nisi inqt ei᷒ o͛o q̃ ꝑ inimicis orauit ĩ ei᷒ lapidatiõe interuenisset:ecclesia dei Paulũ cõuersũ nõ haberet. h ille. q̃re ꝛc̃. Secũdo orãdus ẽ de᷒: vt accẽdat̃ human᷒ affect᷒. Grego.sup illo v̄bo. Dirigatur o͛o mea. Frequẽs inqt o͛o: si ignite in deũ dirigat̃: mẽtẽ quã to

tā apphēdit:in supni amoris ardor:ē penitus resol
uit. vbi aīa nota fm beatū Tho.2ª.2ᵉ vt.s. q̄ tri-
plex ē oronis affect⁹.vz.mereri:īpetrare:⁊ in men
te refici. ⁋ Prim⁹effect⁹ si bona fuerit intēno: tā
mētali q̄z vocali oroni cōis ē. Silr q̄z se h̄z secūdus
effect⁹. Sed mētis refectio oronis mētalis,ppriū ē
vñ hec regula cōcludat̄ si ore ⁊ mēte oraueris: pfe
cto hui⁹ oronis pfectū ē genus. Tho.2ª.2ᵉ.q.91.
ar.pmo. Uerbis inqt vtimur quo ad deū:nō vt ei
q inspector ē cordiū:nros ɔcept⁹ māifestemus:sed
vt nosipos ceterosq̄z audiētes ad ei⁹ reuerētiā idu
camus. Sequētiq̄z arti. subiūgit. Quecūq̄z ad affe
ctū hois,puocādū sūt vtilia: assumēda sūt: vt cāt⁹
ceteraq̄z huiusmodi.p diuersas nāq̄z sonoꝝ melo-
dias:animi diuersimode disponūt̄: vt phūs ait.8.
politicoꝝ. Jdēq̄z sensit Seuerin⁹ in ,plogo sue mu
sice. Audi Augu.9.ɔfessionū. Adducor inqt cātan
di ɔsuetudinē approbare in ecclesia dei: vt p oble
ctamēta auriū:infirmior anim⁹ in affectū pietatis
assurgat.hec ille. Sz ɔ̄ inges p̄: Ambrosi. Gran⁹
enim.di.92.oppositū dicit in pmo ⁊ scdo.c. Audi
Hiero.sup eplā ad Ephe.4. Cātātes ⁊ psallētes
i cordibus uris dño: audiāt hoc adolescētuli:audi-
ant hi qb⁹i ecclesia psallēdi ē officiū:deo nō voce:
sed corde cātādū:nec in tragediaꝝ modū guttur ⁊
fauces medicamie.i.electuario liniēde sunt: vt in
ecclia theatrales moduli audiant̄ ⁊ cātica.hec ibi.
Audi scdo loco.c.secūdū.⁊ sūt v̄ba Grego. Jn scā
inqt romana ecclia: dudū ɔsuetudo ē valde repre
hensibil' exorta: vt qdā ad sacri altaris misteriū cā
tores eligant̄:⁊ in diaconat⁹ordine ɔstitui:modu
latiōi vocis inseruiāt:quos ad pdicanōis officiū:⁊
elemosynaꝝ studiū vacare ɔgruebat. vñ fit plerū-
q̄z vt i sacro misterio dū blāda vox querit̄ cōgrua
vox negligat̄:⁊ cātor mister deū māib⁹stimulat:cū
ppl'm vocib⁹delectat. Quare psenti decreto cōsti
tuo: vt i sede hac scī altaris mistri cātare nō debe
ant:solūq̄z euāgelice lectiōis officiū int̄ missaꝝ so-
lēnia exoluāt. psalmos v̄o ac reliq̄s lectiōes cēseo
p subdiaconos: vl' si necessitas exegerit p minores
ordines exhiberi. Si qs aūt ɔ̄ hoc decretū meum
venire tēptauerit: anathema sit.hec ibi. Aīa mea
lz v̄ba hec videant̄ aliq̄lit̄ antedictis oppugnare:
tñ nō sic ē. vñ dicit beat⁹ Tho.2ª.2ᵉ.q.91. q̄ illis
auctoritatib⁹nō vitupat̄ cāt⁹:sed hi tñ:q in ecclia
theatrico mō cātāt.i.hi q cātāt ad ostētanonē se-
cularē:⁊ vt mūdanā delectanonē,puocēt. Jsti eni
,pfecto vētis ⁊ aeri vocē eoꝝ accōmodāt. ps. Po
pulus hic labijs me honorat:cor aūt eoꝝ lōge est a
me. Et si glo.sup antedicta capl'a legeris:huic snie
videbis glo.ɔcordari.vñ glo.sup illo v̄bo liniēde.
in pmo capl'o superi⁹allegato sic dicit. Linire aūt
vt meli⁹cātēt ⁊ ,pnūciēt: vel vn electuario laudis
petiū nō ē:si ad laudē dei ⁊ nō grā laudis ɔsequen
de delectant̄.ar.32.q.4.obijciunt̄. ,pcurare.n.de
bēt vt clara voce nō rauca,pnūcient: vt.21.di.c.j.
vt ppl's plane.i.māifeste itelligēs dicat:amen. vt
38.di. sedulo. Et sup v̄bo illo theatrales.sic dicit.
Tragedi sic faciebāt in theatro decātādo tragedi
as. Et dicit̄ tragedia a tragos qd ē hircus:⁊ oda
qd ē laus: q: hirco remunerabant̄ ad denotādum
q̄ nō erāt alia remuneratiōe digni: ppt fedā māz
laudis:hec oīa i dicta glo. Et idez insinuat in snīa
sup.2.c. Et sic pz rō secūda:quare orādus ē deus.
⁋ Tertio orādus ē de⁹: vt suppleant̄ nr̄e igratitu
dinis defect⁹. Audi Aug. sup illud Mat.6. pater
nr̄ ⁊c. Orone inqt ,pfiteri tua qd accepis nō super
bia ē:sz deuotio scā:⁊ graꝝ actio. Tria enim hz hō
dicit beat⁹ Tho.2ª.2ᵉ.q.85. de qb⁹ deo tributū im
pēdere dz.s.bonū exteri⁹.s.bona fortune:bonū in-
teri⁹: vt bona corpis:bonū intimius: vt bona aīe.
Pro bonis fortune p elemosynas deo grās agim⁹
ps.⁊ puer.31. Man⁹ suas aperuerit inopi:⁊ pal-
mas suas extēdit ad paupes. Pro bonis corpis p
mortificationē satisfacimus.ad col'.3. Mortificate
mēbra vestra q̄ sūt sup terrā. Pro bonis aīe p orō
nes do grās agim⁹. Audi Criso.sup Mat.6. De
orone inqt nobis fmo habendus ē: quā solā quasi
spālē tributū:aīa offert deo de viscerib⁹ suis. Et
sic pz scda vitas. ⁋ Quātū ad terciā vitatē dico q̄
loc⁹ ɔgruēntissim⁹orādi ē ecclia.41.di.c. p simoniā.
i si. vbi dr̄ sic. Et oīa q̄ ɔuenīūt traditiōib⁹aplicis:
⁊ scāꝝ scripturaꝝ pceptis i ecclia fieri exoptam⁹.
hec ibi. Et glo.ibidē dic̄. Hic hr̄ argumētū ɔ̄ illos
q̄ dicūt meli⁹ cē orādū i puato loco: ⁊ nō corā homi
nib⁹ q̄z i ecclia ex illa auctoritate. Tu aūt cū oraue
ris intra cubiculū tuū: ⁊ clauso ostio ora prem tuū.
sz de cubiculo mētis itelligit̄ hec glo. Sed de hoc
deo duce dicem⁹ ifra feria scda q̄rte dūice.q̄re ⁊c.
Et sic patet ista pma consideratio.

⁋ De qualitate oratiōis. Consideratio. II.

SEcundo loco Orōnis condignā q̄litatē videam⁹. Et qm̄ duplex est orō: vt dicit
beat⁹ Tho.i.4. di.15.s. publica ⁊ puata.
Publica vt illa sacerdotū: ⁊ puata quā vnusq̄sq̄z
p se facit:sic dixim⁹ ɔclusiōe pcedēti pma vitate.
Jdō vt dñi religiosi ⁊ sacerdotes ⁊ sclares sciāt: qd
i oronib⁹eoꝝ seruare debeāt: duas pmas ɔclusio-
nes de hoc tm̄ faciemus.tertiā vero cōem vtrisq̄z
subiungem⁹. ⁋ Sit igit̄ prima ɔclusio ista. Tres
sumāt q̄cūq̄z saces: p alijs orare tenēt̄ ⁊ sic dn̄z hu
milit̄ depcent̄.hec q̄° ad dños sacerdotes ⁊ religio
sos. ⁋ Scda ɔclo ē ista. Nō attēdit de⁹ad orones
q̄ pticularit̄ siūt:q: n̄ recte ab hoib⁹porrigūt̄:sz sine
regl'a dñm depcant̄. Et h̄ ē q̄° ad sclares. ⁋ Ter
tia ɔclo ē ista. Benign⁹ille de⁹q nob tāta donauit
cūctos quicūq̄z sint orātes: attēdit ⁊ exaudit.

⁋ De cōditiōibus q̄s hr̄e debēt sacerdotes in di
cēdis horis canonicis ⁊ diuinis officijs ɔclusio. I.

ACcipe pmā ɔclōnē ⁊c. Ad cui⁹ declara-
tionē tres inqram⁹ v̄itates. vz. ⁋ Pria
v̄itas quot ɔditiōes oēs mistri xp̄i i suis
dicendis horis ⁊ diuinis officijs habere
debēt. ⁋ Secūda an orones sacerdotū possint de
functis cē ,pficue. ⁋ Tertia quā orationē dz face
re sacerdos quando cōsecratā hostiā vult leuare.
⁋ Ad primā dico q̄ tres pncipales cōditiōes sunt.
Prima cōditio dicit̄ imaculata. Secūda dicit̄ dili
gentia sancta. Tertia dicitur apparentia honesta.

¶ Primo inq̃ʒ regrit̃ vita imaclata.aug.ĩ regno. Cũ inqt ruine ppl'i sacerdotes mali sũt.qs.n.sc ꝓ ppl'o peccãte intercessoꝛ obijciet si sacerdos q oꝛare debuerat:grauioꝛa cõmittat. Et idẽ ĩ omelia: Nul lum iquit ab alijs mai⁹ pniudiciũ:q̃ʒ a sacerdotibus tolerat deus:qñ eos quos ad alioꝝ correctõeʒ po- suit deus dare de se prauitatis exẽpla cernit.⁊ ple rũq; qḋ graui⁹ ẽ:sacerdotes q ꝓpa dare debuerãt: ẽt aliena diripiũt.hec ille. In ĩ suo pastoꝛali sic ait. Talis regrendus est ad oꝛãdũ q sit idoneus ad pla cãdũ.qꝛ cũ is q displicet:ad ĩtercedẽdũ mittit̃.irati aius ad deterioꝛa ꝓuocat̃. Sit igit̃ ĩcõtaminatus: sit mũdificat⁹ sacerdos scũs.⁊ qcũq; ꝓ ppl'o oꝛare decertãt luceãt opera eoꝝ coꝛã hoĩbus: vt inde glo rificẽt prẽʒ q ĩ celis ẽ.hec ille. Sʒ q̃re sit ĩ sacerdo- tibus ⁊ dei ministris bona vita necessaria: satis ostẽ dei seria.ʒ.scḋe dñice ⁊c̃. ¶ Scḋa cõditio dr̃ dili- gẽtia scã.nõ.n.sincopãdo.i.v̓sus vl' lrãs omittẽdo: o sacerdotes ⁊ vos r̃ligiosi oẽs hore dicẽde sũt:cr̃ ḋ cele.mis.c.dolẽtes referim⁹. Exẽplũ illius sci prĩs diabolũ vidẽtis in choꝛo vbi decãtabat̃ offiñ:sepi⁹ in sacco aliqd ponẽtis:q a scõ prẽ interrogatus qd esset:rñdit.syllabas ⁊ versus repono quos fratres omittunt. Ubi notate ꝙ qnq; negligentie circa di- uinas hoꝛas cõmitti solẽt. ¶ Prima qñ offiñ sit de scõ abbꝛeuiatõis cã.⁊ omittit̃ feria.⁊ hoc credo in- telligi debere:quãdo omittit̃ feria ⁊ sit de sancto: vt citius se expediat:⁊ aliqbus negocijs nõ necessa rijs se implicet. ¶ Scḋa ẽ quãdo ita velociter ho ras dicit ꝙ sensus v̓boꝝ nõ ꝑcipit.dicit tñ Inno.ꝙ dicẽs officia si v̓ba nõ ĩtelligat:dum tñ deo ĩ coꝛde psallat:⁊ verba que ꝓfert ꝓ posse intelligat nõ pec cat.sed si mentis euagatiõe:que dicit nõ intelligat tñ ẽ sine peccato. Non credo tñ ꝙ peccet moꝛtal'r: nisi hoc faciat ĩ ɔtemptũ. Nã cum preceptũ de di- cendo hoꝛas sit ḋ iure positiuo:nõ refert̃ nisi ad ea q̃ sub iudicio humano cadere pñt.⁊ ista sũt q̃ exer- cent̃ ꝑ act⁹ exterioꝛes:nõ ĩterioꝛes. ¶ Tertia ne- gligentia ẽ cum dimittit̃ syllaba vel ps̃. Nõ tñ ꝙ qñ aliqd omittit̃:nõ ꝓpter hoc exigit̃ vt a ꝑncipio officiũ reassumat:sʒ tm̃ qḋ omisit dicat:siue sit ps̃. siue versus.si tñ ex negligẽtia:⁊ nõ rõabili cã omit- tat:ꝓculdubio moꝛtaliter peccat:vt ĩ dicto.c.dolẽ tes.satis.pʒ.vnde in fi.huius.c.sic ad lrãʒ dicitur. Hec ergo ⁊ sil'ia sub pena suspensionis penitus ĩ- hibem⁹:districte ꝑcipiẽtes ĩ v̓tute obediẽtie vt di- uinũ officiũ nocturnuʒ parit̃ ⁊ diurnum:q̃ʒtum eis dñs dederit:studiose celebꝛent parit̃ ⁊ deuote.hec ibi. Et glo.super verbo pena.dicit.et ita nõ ẽ cañ. late sñie:sed potius ferende.vt ex̃:de iure pa.c.re- latũ.vbi de hoc.⁊ extra.ḋ loca.⁊ con.c.i.hec ibidẽ glo. ¶ Quarta negligẽtia est cum biscantat̃ ad ostẽ tatõeʒ ⁊ delectationem mũdanã.di.93.c.cantãtes ⁊.c.in scã.sed de hoc vide conclusione precedenti. ¶ Quinta negligentia est nõ stãdo cũ alijs ĩ cho- ro:sed separatiʒ officiũ dicere:vnde accipe hãc re gulã gñalem:ꝙ oẽs clerici eiusdẽ ecclesie debẽt ad illã officiãdum simul cõuenire.⁊ multo magis reli- giosi:nisi cã rõabilis excuset. Audi tex.7.q.i.c.illḋ Illud inqt diuini oꝛaculi.i.diuinũ oꝛaculum:mẽte singuli.s.clerici ꝑcanẽtes quo scribit̃:ve soli.qꝛ cuʒ ceciderit nõ hʒ subleuãtẽ:sũmopere nobis verendũ est ⁊ cauendũ:ne hoꝛis illis atq; tẽpoꝛibus qb⁹ dño psallit̃ vel sacrificat̃ vnicuiq; diuinis officijs singu lariter.i.soli insistenti ꝑniciosa passio vel coꝛpoꝛis q̃libet inualitudo occurrat:q̃ aut coꝛp⁹ subito obrui faciat:aut mentis alienatiõe vel terroꝛe cõfundat. hi⁹ ergo casibus ꝑcauentes necessariũ duxim⁹ istu- tuere:vt vbi tp̃is vel loci siue clericoꝝ copia suffra- gat̃.i. vbi locus cẽt diues vel copia clericoꝝ: hẽat ille q̃sq; est canens deo atq; sacrificãs post se.i.ꝓ- pe se vicini solaminis adiutoꝛẽ.vt si aliquo casu il- le q ĩpleturus officia accedit:turbatus fuerit: vel ad terrã elisus.i.cadat aliquo accũte a tergo semꝑ hẽat qui eius vicẽ exequat̃ intrepid⁹.hec ibi.ex cõ cilio toletano.ii.q̃re. Ex qbus ẽt v̓bis colligi potest q̃ʒtũ errent hi q ex negligẽtia ĩchoato officio choꝝ intrant:⁊ modicũ ibi stantes recedũt. Exemplum illius monachi quẽ scũs Benedictus alijs fr̃ibus ostẽdit:per diabolum extra choꝝ trahi:sʒ disciplina Benedictus illum expulit.vt.ʒ.dialogoꝝʒ patet. ¶ Tertia cõditio dr̃ apparentia honesta.heu heu tp̃ib⁹ istis. Plus hodie inqt gl'osus Ber.calcaria q̃ʒ altaria fulgẽt:ministri xp̃i ẽẽ volunt:⁊ seruiunt antixp̃o.honoꝛari de bonis xp̃i ĩcedũt:q xp̃o hono rẽ nõ deferũt.hec ille. De quoꝝ honestate dic̃ tex. ii.di.§.i.⁊ di.25.c.nũc ꝑ singulos ⁊.81.di.ĩ ꝑlibus capitulis. Uñ q̃si circa me.dci.c.nunc per singulos sic dr̃. Res pene.i.q̃si ɔ nãm est:vt sine pccõ aliq̃s sit:sed talis eligat̃:cui⁹ cõparatõe ceteri grex dicat̃ .i.sit digni⁹ pastoꝛali dignitate.hec ibi. Nõ tñ ꝙ sꝑ honestate seruata clerici omnes se cum quibus vi- uunt ɔfoꝛmẽt.ar.di.4.erit autem lex. Et hñ nõ. in clemen.de vi.⁊ ho.cle.c.qñ.quare ⁊c̃. Quãtum ad secũdã veritatem dico ꝙ sacerdos aut ẽ ĩ pccõ: mõtali aut nõ. Si nõ.dico ꝙ siue oꝛet ꝓ defunctis vt ꝑsona ꝑuata:siue cõis:⁊ ĩ ꝑsona ecclesie:ꝙ oꝛõ- nes sue ꝓsunt defunctis:q sũt ĩ statu charitatis nõ cõsumate:vt illis q sũt ĩ purgatoꝛio. Si v̓o ẽ ĩ pccõ moꝛtali:distĩgue:aut oꝛat ꝓ defunctis vt ꝑsona ꝑ- uata:aut vt ꝑsona cõis. Si vt ꝑsona cõis:nõ ẽ du- biũ ꝙ valent.nõ.n.ĩtelligit̃ ꝙ ipse oꝛet:sʒ eccl'ia in cui⁹ ꝑsona oꝛat. Inde Dionysi⁹.13.celestis hierar- chie dicit. Ille ĩtelligit̃ aliqd facere:cui⁹ noĩe vl' vi- ce fit. Si ãt vt ꝑsona ꝑuata oꝛat.certũ ẽ ꝙ illis nõ ꝓsunt aut ad exeũdũ de penis:aut ad gloriã eter- nã capescendã sed foꝛte ad aliquid aliud ⁊c̃. Uide btũm Tho.ĩ.4.di.45.de suffragijs moꝛtuoꝝ.ar.i. vnde accipe hãc regulã generalem. ¶ Primo ꝙ nullo mõ ẽ oꝛãdum nec a sacerdotibus nec ab aliq̃ persona priuata ꝓ aliquo sãcto. ¶ Scḋo dico ꝙ a nullo ẽ oꝛãdum pro aliquibus obeuntibus in pec- cato moꝛtali. ¶ Tertio dico ꝙ solum est oꝛandum pro illis qui sunt in purgatoꝛio: aut in hoc mundo q̃ʒtũcunq; sint peccatoꝛes. Prima ps huius regu- le nostre probat̃ extra.de cele.mis.c.cuʒ Marthe. vbi circa fi.c.sic dicit̃. Iniuriã facit martyri q oꝛat pro martyre. Idẽ est rõne consimili de alijs sãctis sentiendũ:qꝛ oꝛõnibus nostris nõ indigent:ꝓ eo ꝙ sint perfecte btĩ:omnia eis ad vota succedũt. Sed

nos potius eoꝝ orationibus indigemus: quos cuȝ miseri sim⁹: vndiq̄ȝ mala nr̄a perturbāt. vnde ꝙ in plerisq̄ȝ orationibus ꝯtinet̄ ꝓsit vel ꝓficiat huic scō: vel illi talis oblatio ad gloriaȝ ⁊ honorem: ita debet itelligi: vt ad hoc ꝓsit ꝙ magis a fidelibus glorificet̄ in terris. licet plerisq̄ȝ reputet̄ nō idignū sāctoꝝ gloriā vsq̄ȝ ad iudicium augmētari. Et iō ecclesia iterim sane possit augmētum eoꝝ glorificatōis optare. Ueꝝ vt in hoc articulo locū habeat illa distictio qua docet̄ ꝙ defunctoꝝ alij sūt valde boni: alij valde mali: alij mediocriter boni: alij mediocriter mali. vnde suffragia que fiunt a fidelib⁹ in ecclesia pro valde bonis: actiones sunt graciaꝝ. pro valde malis: consolationes viuorum. expiationes vero ꝓ mediocriter bonis: ⁊ ꝓpiciationes ꝓ mediocriter malis: tua discretio inuestiget. hec ibi ad litterā, vbi glosa super illo verbo iuestiget: dicit sic. Sed queritur q̄re papa ponit hūc i hanc dubitationem vtꝝ locum habeat illa distictio vel nō: cū Augustin⁹ dicat ꝙ nō ꝓ valde malis ꝓpiciatōes sūt. iȝ. q. ꝛ. tp̄s. Forte ideo q: dubium ē qui mediocriter mali appellent̄. Si. n. illi mediocriter mali appellant̄ qui nō decesserūt in aliquo mortali peccato: sed tm̄ in venialibus peccans: sȝ hoc idē est qd̄ mediocriter boni. Si āt illos appellas mediocriter malos q decesserūt i aliqbus mortalibus peccatis. nō tamē valde magnis: obstat. iȝ. q. ꝛ. pro obeuntibus. vbi dicitur ꝙ ꝓ nullo ē orandum qui decesserit in mortali peccato. Iteȝ si preces valent pro illis qui decesserunt in mortali: pone ꝙ alique elemosyne vel orōnes valeāt ad tollendā pteȝ illius penitētie: ſm hoc tot pn̄t esse orōnes ⁊ elemosyne fieri ꝙ pnīa tollat̄ tota. ¶ Ad hoc posset dici ꝙ mediocriter mali dicunt̄: q multa hn̄t venialia. mediocrit̄ boni q pauca. vl̄ meli⁹ dicas ꝙ mediocrit̄ mali dicunt̄ q mortalia ꝯmiserūt peccā: licet leuia: ⁊ in qbuȝ nō ē necessaria iscriptio. ff. d accu. leuia. ⁊ in qbus ꝓcurator constitui pōt. ff. an p alium cau. ap. exer. pos. l. i. Et ſm hoc dicas: ꝙ si vn⁹ denari⁹ aliquātā partem pene tollat siue quartā siue ternā. Scōs tollat tm̄: tm̄ dico in ꝓportione: sȝ nō tm̄ in quātitate. ſm hoc etiā si tot⁹ mundus effunderet̄ dedicatōibus eccl̄iaꝝ. hec glosa. ad lrāȝ. Ex qb⁹ v̄bis sat̄ pȝ r̄nsio ad alias duas ptes p̄dicte regule. Sed ⁊ vt clarius itellig. mr̄: audi p̄dictuȝ tex. ꝓ obeuntibus. iȝ. q. ꝛ. Pro obeuntibus qppe consuluisse cognoscer̄ si liceat ꝓ eis oblatōes offerri. Scā sic tenet ecclesia vt qsq̄ȝ ꝓ suis mortuis vere xp̄ianis offerat oblatōes: atq̄ȝ p̄sbyter eorū faciat memoriā. Et q̄ȝuis peccis oēs subiaceam⁹: cōgruit vt sacerdos ꝓ mortuis catholicis memoriā faciat: ⁊ itercedat. nō tn̄ ꝓ ipijs: q̄ȝuis xp̄iani fuerint: tale qd agē licebit. hec ibi. ⁊ sūt v̄ba Grego ad Bonifa. ep̄z. ⁊ gl̄. ibidē sic ad lrāȝ dic. ꝙ si euidēs ē aliquē decessisse i mortali: vt cum qs se suspendit: vel p̄cipitat: vel alio mō interficit ꝓ illo nō ē orādū. ꝛȝ. q. ſ. c. placuit. ⁊. q. 8. q̄cunq̄ȝ clericus. vn̄ si aliqs est i ebrietate occisus: nō orat̄ ꝓ illo. extra de reliqs. c. audiuimus. ⁊. ꝛȝ. q. ſ. placuit. hec glo. Et q̄m hec gl̄. allegat. c. placuit. ꝛȝ. q. ſ. Ideo audi quid dicat.

Placuit inqt: vt hi q sibiipsis voluntarie: aut p ferruȝ: aut p venenū: aut p p̄cipitiū: aut p suspēdium: vl̄ quolȝ mō iferūt morte. nulla ꝓrsus ꝓ illis i oblatōe ꝯmemoratio fiat: neq̄ȝ cū ps. ad seplturā. s. an̄ noꝝ coꝝ cadauera deducāt̄. mlt̄i. n. sibi hoc p ignorātiā vsurpāt. Silr̄ ⁊ de his placuit fieri: q ꝓ suis scelerib⁹ moriūr̄. hec ibi. Et gl̄. dic̄ sup v̄bo volūtarie: ꝙ sec⁹ eēt si p furorē: q: tūc n̄ iputaret̄. vt. iſ. q. i. si qs isaniēs ⁊c̄. Ex qb⁹ oib⁹ cōcludit̄ ttia ps p̄dicte regl'e: vt pȝ. Et hec sufficiāt quātū ad scd̄aȝ vitatē. ¶ Quātū ad ttiā vitatē dico: vt nō. gl̄. ex̄. de cele. mis. c. sane. sup v̄bo iclinet: ꝙ an̄ ꝯsecratōem sic d̄re potes. trāsubstātiet̄ res iste i corp⁹ ⁊ sāguinē tuū dn̄e ad honorē ⁊ laudē tui nōis ad ꝯfessionē pecōꝝ. ⁊ ad salutē aīaꝝ nr̄aꝝ: post vo cōsecratōem d̄re potes. salue lux mūdi: v̄bū p̄ris: hostia va: viua caro: ditas itegra: verus homo. hec glo. illa ⁊c̄.

¶ Quot ꝯditōes dȝ h̄re oīo p̄uata. Cōcl'o. II.

a

Ecipe scd̄aȝ ꝯcl'onē. vȝ. Nō attēdit deus ad orōnes q̄ p̄ticularit̄ fiūt: q: nō recte ad dn̄ȝ porrigunt̄: sȝ sine regl'a ip̄ȝ dep̄cātur. ¶ Ad cui⁹ declaratōeȝ tres igram⁹ vitates. vȝ. ¶ Prima an attētio mētꝭ i orōe sit necc̄aria. ¶ Scd̄a an oīo d̄beat esse ꝯtinua. ¶ Tertia an sint aliq̄ cōditōes i orōne necc̄arie. ¶ Ad primā dico ſm. b. Tho. ꝛ^a ꝛ^e. q. 8ȝ. q: hoc i loco clari⁹ d̄r q̄ȝ faciat i. 4. vbi ēt q̄rit hāc difficultatē. di. iſ. Dic ergo sic: ꝙ necessariū d̄r duob⁹ modis. vno modo p quod melius peruenit̄ ad finē. Et sic attētio absolute necc̄ia est. Alio mō d̄r necessarium illud sine quo res suū effectū cōseq nō pōt. Et tūc distinguēdū ē ꝙ orōnis triplex ē effectus. Primus ē mereri. scd̄s ē ipetrare. terti⁹ ē q̄dā mētis sp̄ūalis refectio. Quātum ad p̄muȝ nō reqrit̄ ex necessitate ꝙ mētꝭ attentio assit orōni p totū. sȝ vis p̄me itentōis totā orōnē meritoriā r̄ddit. Ad ꝛ^m effectū similr̄ suffic̄ itentio p̄ma: quā deus p̄ncipal'r attendit. Sed ad tertiū de necessitate reqrit̄ attentio mētis p totū. i. Cor. i4. Si lingua orē. s. tm̄: mēs mea sine fructu ē. ¶ Est āt triplex attentio q̄ orōni vocali pōt adhiberi. vna q̄ attēdit̄ ad v̄ba ne qs erret in eis. alia q̄ attēdit̄ ad sensū v̄boꝝ. alia q̄ attēdit̄ ad finē orōnis. i. ad deū q orat̄: ⁊ ad rē ꝓ q̄ orat̄. Et hec vltima sūmope necessaria ē. quā ⁊ idiote ēt h̄re pn̄t. ⁊ q̄nq̄ȝ ēt sic i qbusdā augmentari pōt: ꝙ mens oīum rerum obliuiscetur. vt dicit Hugo d̄ scō victore. Prima ergo attentio ⁊ tertia est oībus necessaria tā laicis q̄ȝ clericis: tā doctis q̄ȝ idoctis. sȝ secunda solū p̄ritis ⁊ clericis in orōnibus q̄s ꝓ populo faciunt. sed dum vt p̄uata persona orant: ille due tm̄ attētiones requirunt̄: hoc colligitur ex dictis suis. Unde Aug⁹ i regula. Psalmis: ⁊ hymnis: ⁊ orōne dn̄ica: cū oratis deum. hoc verset̄ in corde: quod ꝓfertur in ore. Et de clericis. c. dolentes. ex̄ de cele. mis. dicitur ꝙ officiū diuinū q̄ȝtuȝ in eis dn̄s dederit studiose celebrēt pariter ⁊ deuote. hec ibi i fi. c. Et sic patet prima veritas. ¶ Quantum ad scd̄am dico ſm eundem vbi. s. ꝙ orō ſm se considerata nō potest esse continua. q: opȝ etiā alijs operibus occupari. Ui̇̄ in. 4. di. iſ. sic dicit: ꝙ duratio orōnis pōt

dupliciter ↄſiderari: vel ſm eſſentiã actus: vel ſm virtutẽ. ſi q̃ztum ad eſſentiã ſic nõ debet gtinue durare. qm̃ vt dcm̃ eſt alijs oportet operã dare. ſi q̃zrum ad virtutez ſic dicit ꝙ orõnis virtus precipue quãtum ad ſui initium in qbuſcunqȝ operibus noſtris eſt: ſi ordinate fiat. qm̃ oĩa opera noſtra ad vitã eternã ordinare debemus. Et iõ deſideriũ vite eterne quod eſt orõnis pncipium: manet in oibus operibus bonis ſm virtutem. Inde glo. 1. Theſa. ait. Nõ ceſſat orare qui nõ ceſſat bene agere. Sed qm̃ vt Aug⁹ ait. a curis vite deſideriuȝ quodãmõ frigeſcit. iõ certis horis orõni inſiſtimus ne deſiderium qd̃ tepeſcere iceperat: oĩno frigeſcat. Et ꝓpter hoc dicit Aug. ꝙ ſine intermiſſione orare nihil aliud eſt niſi beatã vitã ſine intermiſſione deſiderare. q̃re ꝛc̃. Et ſic patet ſcd̃a vitas. ℂ Quãtuȝ ad tertiã veritatem audi aĩa mea diñ Joãnis. 16. dicentem. Si qd petieritꝭ prẽm in nomĩe meo dabit vobis. Inde q̃zplures q: hunc ordinem nõ ſeruant in petendo: In eoꝝ petitõibus nõ exaudiunẗ. Jaco. 4. Petitis ꝛ nõ accipitis eo ꝙ male petatis .i. non debito modo. Signa igiẗ aĩa mea predicta ſaluatoris verba. Si qd petieritis patrẽ i nomine meo dabit vobis. In qbus verbis qnqȝ ponunẗ cõditiões i orõne ſeruãde. ℂ Prima cõditio diciẗ qd petis. ℂ Scd̃a a quo petis. ℂ Tertia quo titulo petis ℂ Quarta quo tpe petis. ℂ Quinta ꝓ quo petis. ℂ Prima eſt qd petas. q ait. Si quid hoc ẽ aliqd: ad hunc ſenſum: ꝙ i orõne tua aliqd petas. Et qs ille inqes tã inſanus q nihil peteret. Certe aĩa cara oĩa iſta trãſitoria atqȝ caduca per reſpectũ ad eterna atqȝ celeſtia nihil ſũt ꝛ q̃ſi nõ entia. audi Aug. ſup Joh. Quicqd p̃ter beatã vitã petiẗ. nihil petiẗ. Nõ q: oĩno nulla res eſt: ſȝ q: in tãta rei ꝯparatõe qcqd aliud cõcupiſciẗ nihil ẽ. Inde Miere. 4. diciẗ. Aſpexi terram ꝛ ecce vacua erat. Et ſap. 7. Diuitias nihil eſſe dixi in cõparatõe illius. Si eñi tpalia hic aliqd dicanẗ: hoc certe ẽ vt ordinãtur ad ſpũalia ꝛ eterna. Iuuãt. n. vt ãminicula quedã ad eterna ꝛ ſpũalia capeſcẽda. Et ſm hoc poſſumus illa a patre eterno petere: vt. ſ. nobis illa cõcedere dignetur: tanq̃ȝ vite humane neceſſaria: i quibus tanq̃ȝ ãminiculis mediãtibus vitã eternã poſſim⁹ ꝓmereri. hoc dicit etiã beatus Tho. 2ª 2ᵉ. q. 83. Audi pulcherrimũ dictũ Criſo. ſup Math. Si petis inqt a deo terrena: aut difficile ĩpetras: aut non impetras. quõ. n. tibi illa libenter preſtat nõ hm̃: q̃ ſi habes ãmonet vt cõtẽnas: hec ille. ℂ Scd̃o ↄſidera a quo petis. q: ait. prẽm. vt innuatur nõ ad ſortilegos: ꝛ idiuinos: ꝛ ſimiles in neceſſitatibus eẽ recurrendum: ſicut in Italia miſera fieri ſolet. Inde 4. Reg. i. de Ochozia rege iſrl̃ diciẗ. ꝙ dum ſup infirmitate ſua deũ Acharon cõſulenduȝ miſiſſet. ait dñs. ꝓpter hoc morieẗ. Et primo parali. 10. dẽ. Mortu⁹ eſt Saul ꝓpter iniqtates ſuas: eo ꝙ phitoniſſaȝ cõſuluerit: nec ſperauerit i domino: ꝓpter quod interfecit eũ: ꝛ tranſtulit regnũ eius ad Dauid filium Iſai. ꝛ ſic de alijs. Audi pulcherrimum tex. 26. q. 7. c. ãmoneãt. Ammoneãt inquit fideles ſacerdotes: vt nouerint magicas artes incãtatio

neſqȝ quibuſlibȝ ĩfirmitatibus hominũ nihil poſſe remedij conferre. Sed hec eſſe laqueos ꝛ inſidias antiqui hoſtis: quibus ille perfidus genus humanum decipere nitiẗur. hec ſiquis exercuerit: ſi clericus ẽ degradetur: ſi laicus anathematizeẗ: hec ibi. ℂ Tertio conſidera quo titulo petis: quia ait .i. nomine meo. Si. n. quicq̃ȝ a patre petis: ꝛ in peccato mortali: vere in nomine Ieſu non petis. quĩ. .i. in nomine eius petis cum ſis extra nomẽ xp̃i: Jo. 9. Peccatores de⁹ nõ exaudit. Ambro. ſuper Beati imaculati. Volare facit inquit orõnem bona vita: ꝛ dat alas precibus ſpirituales: quibus ſanctoꝝ ad deuȝ vehaẗ orõ. peccato quidẽ graueſcit: ꝛ lõge fit a deo orõ ipa. hec ille. Et ſi q̃nq̃ȝ peccatores exauditos legamus: hoc iõ eſt. q: aut i futuꝝ illos ↄuerſuros cernit d̃s: aut ad coꝝ dãnationẽ ſic Aug. ait. Cõcedit aliq̃ deus iratus que negat placatus. ꝛ ſic de alijs. ℂ Quarto conſidera quo tempore petis: q: ait dabit: quod eſt futuri tpis: quod tp̃s eſt incertum: vt innuaẗ ꝙ id nobis dãdum petamus qñ ſue placuerit voluntati. Audi Augu. ſuper Jo. Qui inquit in xp̃i noĩe petit: accipit qñ debȝ accipe. Quedam. n. nõ negãẗ. ſed vt cõgruo dentur tpe differuntur. hec ille. pš. Tu das eſcam illis i tempore opportuno. ℂ Quĩto conſidera ꝓ quo petas: q: ait vobis: vt innuaẗ: ꝙ qñ ſancti ſerui dei ſic orant pro ipſis: ſemper exaudiunẗ: ſed nõ ſic ſemper qñ pro alijs preces fundunt: quod crebro ꝓpter indignitatez illius pro quo oratur: cõtingit. Audi Miero. ſup illo v̈bo Miere. noli orare pro poplo iſto: q: nõ exaudiã. Ex qbus inqt verbis diſcimus fruſtra aliquẽ orare ꝓ alio: cum ille nõ mereaẗ accipẽ: ꝓ quo rogaẗ deus. hec ille. Et hec ſufficiãt ꝓ pñti ↄclõne. ℂ Qꝫ deus omnes exaudit tam iuſtos q̃ȝ iniuſtos. tã fideles q̃ȝ ĩfideles. Concluſio. iij.

Ccipe tertiã cõcłonẽ. vȝ. Benignus ille de⁹ qui nobis tãta donauit cũctos qcũqȝ ſint orãtes attendit ꝛ exaudit. vbi tres inquiramus veritates. ℂ Prima eſt iſta: quõ deus tm̃ inclinari põt: vt peccatores attendat ꝛ auſcltet. ℂ Scd̃a vitas ẽ iſta: poſtq̃ȝ di oẽs petõres ſũt inimici. vñ ergo ẽ ꝙ deus illos ẽt exaudit. ℂ Tertia vitas ẽ iſta: quõ ergo itelligiẗ dcm̃ Jo. 9. Scim⁹ qm̃ d̃s petõres ñ exaudit. Quãtũ ad pmã dico aĩa mea ꝙ amor di ad nos ñ ẽ: ſic amõ nr̃i ad ꝓximũ. Quis q̃ſo ille nr̃ȝ tãto amore feruẽs: q ꝓ ſuſceptĩs iiurijs punicẽdũ ſe r̃dẽt: qd̃ tñ i nr̃e r̃dẽptõis myſterio pfectiſſime fcm̃ cernim⁹. De⁹ nãqȝ q ſine vllo petõ ſine vlla iuſtitie neqtia ẽinitatẽ poſſidebat peccã nr̃a i ſãguinẽ ſuũ trãſtulit. Ecce feruens amor. Maluit. n. i ſeipȝ ſeu⁹ putari q̃ȝ i nos par clemẽs eẽ. Nõ auꝝ d̃dit: ñ argẽtũ apphẽdit: ñ pecuñã nũcrauit: ſȝ ſemetipm r̃didit: ſãguinẽ ſuũ fudit: ꝛ ꝓ nobis aĩaȝ ſuã poſuit. ℂ Dico aĩa q̃ſo eſt ne talis nr̃ ad ꝓximũ amor: nõ ſane. Igiẗ clemẽtiſſim⁹ deus oẽa tã clericos q̃ȝ laicos: ſi recte orẽt: attẽdit. Audi btm̃ Miero. de pe. di. i. Importuna in euãgelio mulier. tandem meruit exaudiri: ꝛ clauſo cum ſeruis oſtio: media licet nocte: ab amico panes amicus accepit. De⁹ q nulli inter ſe ſuperari viribus põt. pcib⁹ viciẗ

publicani. Nimine ciuitas: q̄ petō perijt fletibus ste tit ⁊c̄. Ubi glo. sic ait. Casus ꝓbat in hoc capitulo: q̄ instanter bona facienda sunt: licet qs sit in mortali peccato: vt ipetret veniā sicut cananea: ⁊ amicus ab amico: ⁊ alijs exēplis ⁊c̄. hec glo. Audi tex. de cōse. di. 4. c. quō. Ubi dr̄. Quō exaudit dn̄s homicidā dep̄ecātem: vel super aquā baptismi: ⁊ super oleum: vel super eucharistiā: ⁊ sup capita eoꝝ: quibus manus īponit. Que tn̄ oīa valent: ⁊ fiūt ēt per homicidas: vel per eos q ēt oderūt fratres. Cū nemo possit dare: qd̄ nō hꝫ: quō dat homicida spm̄ scm̄: ⁊ m̄itus ēt baptizat. Ecce solutio. Deus ergo dat in baptizāte spm̄ scm̄. Quapropter sacramētū gr̄e dat deus ēt p malos. ipaꝫ vō grāꝫ n̄ nisi p seipꝫ vel p scōs suos ⁊c̄. hec ibi. q̄re ⁊c̄. Quō āt vita bona necessaria sit sacerdotib⁹: vide ifra feria ēria ṗe dn̄ice. q̄re ⁊c̄. ¶ Ad scđam vitatē satis pꝫ ex dictis q̄ dn̄s peccatores exaudit pro merito sue bonitatꝭ. Nā quos nouit idignos bn̄ficio ꝓ sua benignitate dignos reddit. Aug. sup Jo. Si petōres inquit nō exaudit: frustra dixisset publican⁹: dn̄s ꝓpici⁹ esto mihi peccatori: ⁊ tamē exauditus ē. hec ille. q̄re ⁊c̄. ¶ Ad tertiā dico q̄ in peccatore duo ɔsiderāda sūt .s. nā: ⁊ culpa. Naturā diligit: culpā odit deus. Si igitur peccator oret inquātū peccator .i. ſm desideriuꝫ peccati: sic nō exaudit deus peccatores. Jo. 9. Scimus qm̄ petōres ds̄ nō exaudit. Si oret peccator: nō ſm desideriū pcti: sꝫ ea q̄ iusta ⁊ honesta sūt: exaudit deus: nō ex debito: sꝫ sua misericordia. Jō Criso. sup Math. ait. Oīs q petit accipit: siue iustus siue peccator sit. Ista ē vna respōsio. Uel pōt dici q̄ i orōne tria sūt merita. Primum dr̄ ipetratiuum. Scđm p̄miatiuum. Et tertiū testificatiuuꝫ. Primū ⁊ tertiuꝫ cōe est bonis ⁊ malis: sꝫ 2m solum iustoꝝ ē. Impetrāt .n. oēs qcūqꝫ sint orātes: siue boni siue mali: dūmō i noie iesu petāt ⁊ orēt. vn̄ ⁊ iudeo signū crucis ꝓfuit vt Grego⁹. in dialogo ait. Silr̄ ⁊ testificari d̄ fide xp̄i pnt tam boni q̄ꝫ mali: ⁊ miracula facere. In noie meo demonia ejcient ⁊c̄. ait euāgelista Mar. c. vlti. Et d̄ dionysio pagano: postea pauli carissimo discipulo legim⁹: an ei⁹ conuersionē Paulo p̄dicāte dixisse. Si hūc cecū i fide quā predicas illuminaueris: credaꝫ. Et paulus ad illum. Tu ipse inquit si credis in xp̄m: hoc facies: quod ⁊ factum est: ⁊ ita ad christi fidem conuersus. quare ⁊c̄. Et sic patet ista conclusio.

¶ De fructibus orōnis. Consideratio .III.

t Ertio loco Orōis vberrimam fructositateꝫ videamus. vbi tres cōclōnes more solito subiūgamus. vꝫ. Iste seq̄ntes ɔclōnes precise de dn̄ica orōe sensū hn̄t. qm̄ vt ait btūs Tho. 2a 2e. q. 83. Oratio dn̄ica omnes alias antecellit. ¶ Sit igit̄ hec p̄ma ɔclō. Nulla in toto oium orōnū generē orō dignior est: nobilior: atqꝫ p̄stātior orōne sancta dn̄ica. ¶ Scđa conclō ē ista. Nulla dici: cogitari: aut inueniri pōt orō que sic nobis deū gratū: beniuolū faciat ⁊ attentū: sicut oratio sancta dominica. ¶ Tertia conclō est ista. Nulla tam ingens gratia ore ⁊ corde potest a deo impetrari: quin illā ⁊ multo plura hec oratio sancta contineat.

¶ Quanta sit orōnis dn̄ice dignitas: ⁊ q̄re Jesus illā ꝓprio ore fecerit. Conclusio. .I.

a Ccipe p̄mā cōclōnē ⁊c̄. Ubi ad eius declarationeꝫ tres ingrainus veritates. vꝫ. ¶ Prima est ista. Un̄ hoc ē q̄ orō dn̄ica oēs alias orōnes excellit. ¶ Scđa ē ista. quare dominus Jesus sic eam breuē fecit. ¶ Tertia est ista. que est istius orationis vtilitas: siue quā vtilitatem consequuntur qui illaꝫ dicūt. ¶ Quātum ad primum dico q̄ orō dominica omnes alias excellit: propter hoc maxime quia dominus Jesus ore eam ꝓprio fecit. Fecit autem eam domin⁹ ore proprio triplici ratione. p̄mo vt illi maior reuerentia debeat̄. scđo vt maiori cum diligentia diceretur tertio vt illi maior confidentia adhiberetur. ¶ De p̄mo. Si nāqꝫ vestimentum xp̄i: qd̄ corpus exterius tetigit: qd̄ aliū mortuū fuit tanta fuit reuerentia dignū: vt etiā mulier fluxū patiēs sāguinis: illud tāgere nō auderet: sed tm̄ in fimbriā ei⁹ se sanādā speraret dicens. Si tetigero fimbriā vestimēti eius tm̄: salua ero. Math. 8. quāto magꝭ hec sācta oratio: que ab ei⁹ benedicta aīa q̄ viuit i eternū exiuit: digna erit reuerētia maiore. Audi paulū ad Heb. 9. Uiuus est sermo dei et efficax. De secūdo. Audi Criso. super Math. O inquit q̄ꝫ fidelꝭ ⁊ beata hec orō est: cuius ordineꝫ doctor vite ⁊ magister celestꝭ istituit. Ergo maxima cū diligētia dicenda est: ne dicenti eaꝫ negligenter dicatur illud. Popls hic labijs me honorat. cor aūt eoꝝ longe est a me. De tertio. Cū .n. ex petō primorum parentū simus in hāc miserie valleꝫ deiecti: vt ex omnibus operibus virtutibusqꝫ nr̄is: nō nisi ibecillitatē colligamus: ps̄. Infixus sum in limo profundi. ⁊ non ē substātia: qua .s. mihi ipsi auxiliari queā. Jō op⁹ ē vt oculos mentis leuemus ad celos. vn̄ veniat auxilium nobis. Quod ne qs̄piā ibecillitate ꝓpria pēsata: facere pertimesceret: imo confidenter dn̄i auxiliū quereret. Fecit hāc orōnem gloriosus xp̄s dicens: sic orabitis. pater noster ⁊c̄. Inde hui⁹ ɔfidētie forma describit̄ Judic̄. 4. c. vbi de scō moyse dicitur. q̄ ꝫ amalech suis sāctis orōnibus miro quodāmodo preualuit. Audi textum ibidem. Memores inqt estote moysi serui dei: q amalech nō ferro pugnādo: sed p̄cibus sanctis deiecit. Inde glo. sup libro numeri ait. Plus valet vn⁹ scūs orādo: q̄ꝫ innumeri peccatores preliādo. Si .n. oratio celum penetrat: quomō in terris hostes nō vinceret: Et sic patet p̄ma veritas. ¶ Quātū ad scđam dico anima mea nō mireris cur dn̄s hāc dominicā orōnē sic breuē fecit. Solet .n. in multilogo nō deesse peccatuꝫ. Et rhetores i narrationibus ⁊ petitōib⁹ ꝓlixitatē sermonis fugiendā edocent. qm̄ ſmo ꝓlixus ꝓcul est a fauore. Inde Math. 6. dominus ait. Orātes nolite multum loq. Audi q̄so Aug. Paucis inquit verbis multiplices res ɔprehendit: vt sic cito simplicitas fidei sufficientiam sue salutis addisceret: prudentiaqꝫ ingeniosoruꝫ profunditate mysteriorum stupesceret. Et Ambro. super hoc verbo pater nr̄. Uide iquit q̄ꝫ breuis orō: ⁊ oiuꝫ plena vtutū.

p̄mus sermo quāre ē grē. O hō facilē tuū nō audc-
bas ad celū attollere: oculos tuos ad terrā deijcie
bas: ⁊ mox accepisti grāz xp̄i. oīa peccā tibi dimissa
sūt. Ex malo sermo bon⁹ fact⁹ es fili⁹. Ideo p̄sume
nō de opatiōe tua: sed de grā dei. Grā enī dei sal
uati estis ait ap̄ls. Nō ergo hec arrogātia ē. sed fi-
des p̄dicare qđ accepis nō ē sup̄bia: sȝ scā deuotio.
Ergo attolle oclōs ad patrē q te p̄ lauacꝝ genuit.
ad patrē q te p̄ filiū redemit. ⁊ dic pr̄ nr̄ bona pre-
sūptio: sed moderata. patrē dicis q̄si filius: sed no-
li tibi aliqd spālit̄ vēdicare. Soli⁹ xp̄i pr̄ est spālis.
Nobis oīb⁹ cōis ē pr̄: qꝛ illū solū genuit: nos vero
creauit. hec ille. q̄re ⁊c̄. Ex qbus possunt tres for-
mari rōnes q̄re dn̄s oīonē breuem fecit. p̄ma vt a
simplicib⁹ facilius disceret̄. scd̄a vt prudētes ī pau
cis verbis tantā excellētiā mirarent̄. Et tertia vt
peccatū in multiloquio vitaret̄. q̄re pȝ secūda ve-
ritas. ¶ Ad tertiā dico q̄ etsi de hoc satis in tertia
sequēti ꝯclusiōe dicat̄. tn̄ vnus int̄ ceteros specio
sissimus fructus est animi dulcoratio. Audi queso
Bernardū. Orādo inqt bibit̄ vinum spūale letifi-
cās cor hoīs. vinū spūs qđ inebriat: ⁊ carnaliū vo-
luptatū infundit obliuionem: humectās interiora
arentis cōscientie escas bonoꝝ actuū dirigit: ⁊ de
ducit per quedā aīe mēbra: fidē roborās: spem cō-
fortās: vegetans: ordinansq̄ȝ charitatem: ⁊ impin
guans mores. hec ille. quare ⁊c̄.

¶ Quomodo beniuolētia captatur ab omnipotē
ti deo in oratiōe dominica conclusio. II.

a Ccipe secūdā videlicet. Nulla dici: cogi
tari: aut inueniri pōt oīo: q̄ sic nobis deū
gratū: beniuolū: ⁊ attētū faciat: sicut hec
oīo scā dn̄ica. Ubi tres inquiramus veri
tates. vȝ. ¶ Prima veritas ē hec. que beniuolētia ē
illa q̄ captat̄ a deo in oīone dn̄ica. ¶ Secūda qua
lis ē ista beniuolētia q̄ captat̄ a deo ī oīone dn̄ica.
¶ Tertia si ē necessariū vt ista beniuolētia capte
tur a deo in oīone dn̄ica. ¶ Quātum ad p̄mā dico
q̄ Tullius ī sua rhetorica noua talē regulā ponit.
Q: si quicq̄ȝ ab aliquo cupim⁹ obtinere illū p̄mo no
bis gratū ⁊ beniuolū faciam⁹. Et modū ostēdit di-
cēs. A nr̄a psona inqt beniuolētiam ꝯ̄hemus. i. in
vnū sienius: si nr̄m officiū. i. qđ fecerim⁹ sine arro
gātia. i. sine sup̄bia laudabim⁹: aut in rē publicā q̄
les. i. vtiles fuerim⁹: aut in parētes: aut in amicos
aut in eos q audiūt aliqd referamus. dum hec oīa
ad eā ipsā rē de q̄ agit̄ sint accōmodata. i. ad p̄po-
sitū nostrū cōmode adaptata. Itē si nr̄a incōmoda
referamus inopiā: solitudinem: calamitatez. Et si
orabim⁹ vt nobis sit auxilio: ⁊ sil̄ ostēdemus nos ī
alijs spem noluisse ponere ⁊c̄. Exēpla tuipse po-
ne: si artē hāc nosti. ¶ His igit̄ verbis luculētissi
me ostēdit: ab auditore captāde beniuolentie mo-
dus. Qm̄ captabimus: aut quāta in illum vel ami
cos fecerim⁹ ostēdētes: aut quāta ille in nos gessit
qua fit vt in ipo oēm spem nostram locauerimus.
Quāobrē aīa mea cū nos ipi deo quicq̄ȝ p̄ficul nō
fecerimus. qm̄ vt Apostolus ait. Cū hec feceritis
dicite serui inutiles sumus. Ab ipo nequaq̄ȝ beni-
uolentiā captare possumus: quales in eū fuerim⁹
recolētes. Oportet ergo vt nō in alio q̄ȝ ī ipo spez
voluisse ponere ostēdam⁹. Quare pȝ q̄ sit beniuo-
lētia a deo in oīone dn̄ica captāda. Et sic pȝ p̄ma
veritas. ¶ Quātū ad secūdā q̄ triplex beniuolen
tia captāda a deo ē in ipa oīone dn̄ica: q̄ in verbis
dn̄icis ostēdit̄ cū dr̄. Pr̄ nr̄ q es in celis. ¶ Prima
beniuolētia dr̄ benigne creatiōis. ¶ Secūda dici
tur amorose redēptiōis. ¶ Tertia dr̄ iocūde bea-
tificatiōis. Prima ibi. pater. Secunda ibi. noster.
Tertia ibi. q es in celis. ¶ Primo igit̄ a deo beni
uolentiā captam⁹: cū illi beneficiū creatiōis referi
mus: dicētes pr̄: q̄si dicere velimus. O eterne de⁹
in nullo p̄ter te spem nostrā ponere volumus: qꝛ
tu es oium nr̄m pr̄ p̄ creationē. Fecisti enīȝ nos: ⁊
inquietum ē cor nr̄m: donec q̄escat ī te. Deutero.
32. Nūqd ipe nō ē pr̄ tuus q possedit: fecit: ⁊ crea-
uit te? Et Damascenus p̄ncipaliꝰ inqt. deus no
ster est pat̄: q de non entibus nos ad esse p̄duxit.
Et. 12. q. 2. q abstulerit. dr̄. Pr̄ noster sine dubio
de⁹ ē: q nos creauit. mat̄ nr̄a ē eccl̄ia: q̄ nos baptis-
mo regenerauit. Et viderē memoria dignā: quo-
niā vt Augu. in sermone dn̄i ait. Nunq̄ȝ in veteri
legitur testamēto: deū se patrem: sed dn̄m tn̄ orari
voluisse. dn̄s enim ⁊ nō pater israelitico populo in
sinuatus ē. Exo. 26. hec sūt p̄cepta atq̄ȝ iudicia et
leges quas dedit dn̄s inter se ⁊ filios israel ⁊c̄. Et
alibi. Obseruate precepta mea: ego dn̄s. ⁊ stetis in
cerimonijs meis ego domin⁹ ⁊c̄. Sed o incredule
xp̄iane deū patrem appellas dicendo. Pater no-
ster qui es in celis. Qualis nāq̄ȝ ē iste pater. Audi
aīa queso xp̄m. Jo. 17. Pater sācte serua eos in no
mine tuo: quos dedisti mihi: vt sint vnum sicut ⁊
nos. Uide aīa q̄ȝta hui⁹ sit diligētia patris. Mat.
6. Respice volatilia celi: quoniā nō serūt neq̄ȝ me
tūt: neq̄ȝ congregāt in horrea: ⁊ pater vester cele-
stis pascit illa. nōne vos magis pluris estis ill' ⁊c̄.
¶ Secunda beniuolētia dicit̄ amorose redempti
onis: ⁊ hoc cū dicit̄ noster: quasi dicere intēdam⁹.
O pater eterne deus: q oīa tuo verbo creasti: me-
morare q̄ noster p̄ filij tui gloriosā incarnationem
⁊ passionē effectus es. Jo. 3. Sic deus dilexit mū-
dū: vt vnigenitū suū daret. Audi aureliuz Augu.
Nunq̄ȝ inquit in veteri testamēto p̄ceptū inuenit̄
q̄ oratiōi p̄mitteret̄ pater noster. Quia p̄ spirituz
adoptiōis xp̄o mediante suscepimus: vt sicut de-
us pater noster ē creatiōe: sic sit pater noster singu
lari dilectiōe ⁊ ꝯsolatiōe. Criso. Patrez inquit se
magis voluit dici q̄ȝ dn̄m: vt fiduciā daret ipetrā
di: qꝛ serui nō semp̄ ipetrāt. Et Ber. Oīo inqt q̄
patrio dulcescit noīe: oium petitionū meaꝝ ipetrā
darū fiduciā mihi p̄stāt. hec ille. Sed q̄re q̄so non
dicimus pater me⁹: sȝ pater nr̄. Audi glosā qd di-
cat. Nemo inqt dicat meus: qꝛ soli xp̄o competit:
qui filius ē per naturā. Inde nō īmerito tempore
passionis dixit. pater mi si possibile ē trāsfer calicē
hūc a me. Ambro. de sacramentis. c. 6. Patrē in-
quit dicis qꝛ filius. Sed noli tibi aliquid spālit̄ vē
dicare. Solus enī ē xp̄i spālit̄ pater. nobis omni-
bus in cōi pater: qꝛ illum solum genuit. nos vero
creauit atq̄ȝ redemit supple ⁊c̄. ¶ Tertia beniuo

lentia dicit iocūde beatificatiōis. ibi q es in celis. ac si dicere intēdam⁹. O eterne pr̄ nr̄: īmēseqȝ de⁹ in nullo alio q̄ȝ in te spez nostrā ponere intēdim⁹: quī nō dubitam⁹ te illūpm eē q in celis nos es glorificatur⁹. vbi nobis tue essentie gloriose clarā visionē: firmā tentionē: ꝛ pfectā dilectionē pparasti. ps̄. Beati q habitāt i domo tua: in scl'a scloꝝ laudabūt te. Et Anselm⁹ in psolodion. O inqt q hoc bono fruet: qd illi erit: ꝛ qd illi nō erit. certe qcqd volet erit: ꝛ qcqd nolet nō erit. Aīa igit si deū gloriosū tibi beniuolū facere cupis: vt habeas qd itēdis: sic vl' fili mō dicas. Pat eterne deus: q nos in gignendo creasti. ps̄. Genuit nos vbo veritatis. Qui nos nutriēdo cōseruas. ps̄. Jacta cogitatum tuū i dn̄o: ꝛ ipe te enutriet. Qui nos docēdo instruis. ps̄. Lucerna pedib⁹ meis vbū tuū ꝛ lumē semitis meis. Qui nos ptegēdo defēdis. ps̄. Oculi dn̄i sup iustos: ꝛ aures ei⁹ i pces eoꝝ. Qui nos puniendo corrigis. ps̄. Uisitabo in vga iniqtates eoꝝ: ꝛ i vberib⁹ pctā eoꝝ. O pr̄ eterne de⁹ q es nr̄ filiū tuū dādo. pma Petri. i. Qui pprio filio nō pepcit: sȝ p oīb⁹ nobis tradidit illū. q es nr̄ nos lauādo. Apo. j. Lauit nos a peccatis nr̄is i sanguine suo: q es nr̄ redimendo. ad col'. j. Qui eripuit nos de ptāte tenebraꝝ: ꝛ trāstulit in regnū filij adoptionis sue. O eterne pr̄ q es in celis sine tpe. ps̄. Tu aūt idē ipse es: ꝛ āni tui nō deficiēt. Qui es i cel' sine mutabilitate. Boe⁹. d cōsola. O q ppetua mundū rōne gubernas. Terraꝝ celiqȝ sator: q tempus ab euo. Jre iubes: stabilisqȝ manēs: das cūcta moueri ꝛc. Qui es in celis cū oī simplicitate. Aug. ij. de trinitate. Intelligamus deū quātū possumus sine qualitate bonū: sine quātitate magnū: sine indigētia creatorē: sine situ psentem: sine habitu oīa continentē: sine loco vbiqȝ totū: sine tempore sempiternuȝ. Audi me famulū tuum: quia non est cōfusio cōfidentibus in te dn̄e. quare ꝛc. Et sic patet cōclusio scd̄a.

¶ Q: septē sūt orōnis dn̄ice petitiōes: ꝛ que i ipis bona cōtineant: ꝛ que mala p ipas ab aīa ꝛ corpore expellant: ꝛ quot sint dona spūs: ꝛ quot beatitudines: quotqȝ virtutes. Conclusio. III.

a Ccipe tertiā cōclusionē. vȝ. Multa tā ingēs gr̄a corde ꝛ ore a deo ipetrari potest: qn illā ꝛ mlto plura hec oratio scā cōtineat. Miro enim mō aīa mea magister nr̄ Christus hāc orōnē ordinauit. nihil eni ē a deo potēti dare possibile qd i hac orōne nō cōtineat. siue illud sit p mal' amouēdis: siue p bonis adipiscendis: siue p bonis cōseruādis. Jsi. d sū. bo. Fidei inquit simbolū ꝛ dn̄ica orō p tota lege puulis eccl'ie ad celoꝝ regna sufficit capescēda. oīs eni altitudo scripturaꝝ i eadeȝ orōne dn̄ica ꝛ simboli breuitate cōcludit. Et hoc idē dicit beat⁹ Tho. 2ᵃ. 2ᵉ. q. 83. ar. 9. Jnt oēs inqt orōnes orō dn̄ica pfectissima ē. Ut magis pn̄s cōclusio lucidet tres ingranius veritates. ¶ Prima ē ista: quot sūt petitiōes isti⁹ sacratissime dn̄ice orōnis. ¶ Scd̄a quot bōa ptinet ista dn̄ica orō sāctissima. ¶ Tertia quot mala tollit hec bn̄dicta orō. ¶ Quātū ad pmū dico q: cōit septē assignant dn̄ice orōnis petitiones. vȝ. Prima dicit sāctificatiōis. ibi. Sanctificet nomē tuū. Scd̄a dic saluatiōis. ibi. Adueniat regnuȝ tuuȝ. Tertia dicit cōcordatiōis. ibi. Fiat volū. t. si. i ce. ꝛc. Quarta dr̄ refectiōis. ibi. Panē. no. q⁰. da no. ho. Quinta dr̄ largitiōis. ibi. Dimitte no. de. nost. ꝛc. Sexta dicit auxiliatiōis. ibi. Et ne nos. idu. in tē. Septima dicit liberatiōis. ibi. Sȝ libe. nos a ma. ¶ Ubi aīa nota q: sufficiētia hary petitionū sic haberi pōt. Qm̄ oīs ad deū patrem dirigēda petitio aut ē respectu vite presentis: aut vite future. si respectu future: aut tal' petitio spm̄ solū respicit: aut corp⁹ solū: aut vtrūqȝ. si respicit spm̄ solū: sic ē petitio pma. s. sanctificet nomen tuū: qd nihil aliud dicere ē q̄ȝ sāctificet spūs nr̄ in noīe tuo. si respicit solū corp⁹: ꝛ sic ē scd̄a petitio. s. adueniat regnū tuū. i. adueniat corpoꝝ resurrectio in q̄ maxie xp̄i regnū gloriose apparebit. Si respicit vtrūqȝ: sic ē petitio tertia. s. fiat volūtas tua sicut i celo ꝛ i terra. p celū eni spūs: p terrā vo corp⁹ itelligit. vt iferi⁹ ostēdet. Et sic habent tres petitiōes. Si vero petitio sit respectu vite psentis: aut hoc ē respectu necessitatū corpis: aut spūs. si corpis: ꝛ tūc est q̄rta petitio. s. panē nr̄m quotidianū da no. ho. panis eni hic accipit p quocūqȝ vite necessario. Si respectu necessitatū spūs: tūc aut hoc erit respectu psentium: aut pteritoꝝ: aut futuroꝝ. Si respectu pteritoꝝ: sic ē remissio peccatoꝝ: ꝛ ē qnta petitio. s. dimitte nobis debita nr̄a ꝛc. Si respectu futuroꝝ: sic petim⁹ a temptatiōe non vinci: ꝛ sic ē sexta petitio. s. ꝛ ne nos inducas in temptationē. Si respectu psentiū sic petimus ab instāti malo liberari: ꝛ sic ē septima petitio. s. sed libera nos a malo. quare ꝛc. ¶ Accipe mō aīa mea pmā petitionem q est petitio p gr̄a spūs ipetrāda. Et dicas. O eterne pat creatione: noster redēptiōe: q es in celis glorificatiōe. sanctificet nomē tuū. i. sanctificet spūs noster in nomine tuo. q: tu potes facere mūdū de imūdo cōceptum semine. Job. 14. q: tu es q aiam sāctificas. Hiere. 14. Tu aūt in nobis es dn̄e: ꝛ nomē sanctū tuū inuocatū ē super nos: ne derelinquas nos dn̄e deus noster: q: tu es qui trahis oēs ad te. Jo. 6. Nemo vēit ad me nisi pr̄ me⁹ traxerit eū. ꝛ ad Ro. 9. Nō volētis: neqȝ currēnis: sȝ dei miserēt. ꝛ sic pȝ pma petitio. ¶ Accipe secūdā. s. Adueniat regnū tuū. i. adueniat corpoꝝ resurrectio. in q̄ xp̄i regnū gloriosissime apparebit. qm̄ sicut stella a stella differt in claritate. j. Cor. 15. sic corpora gloriosa. Adueniat igit eterne pater regnū tuū. q: sūme es a me dilectus. Cāticoꝝ. 5. Ueniat dilectus meus i hortū suum ꝛ fluāt aromata illius. veniat dilectus me⁹ in hortū suū vt comedat fruct⁹ pomoꝝ suoꝝ. Adueniat regnū tuū. q: non video in hoc mundi regno nisi miserias ꝛ vanitates. ad Col. j. Deus eripuit nos p eripiet de potestate tenebrarum ꝛ transtulit pro transferet nos in regnū filij dilectionis sue: in quo habemus p habebimus redemptionem et remissionem peccatoruȝ. ¶ Adueniat regnū tuū: vt tecum semper regnemus. Apoc. 19. Regnauit dominus deus noster omnipotēs gaudeam⁹. ꝛ exultemus: ꝛ demus gloriā ei: quia venerūt nuptie

agni: ⁊ vxor eius pparauit se. ⁊ datū ē illi: vt coope riat se bissino splēdente ⁊ cādido ⁊c. ¶ Accipe ter tiā petitionē. s. Fiat voluntas tua sicut in celo ⁊ in terra. p terrā corpus nostrū: p celū aiam nostram intellige. Et est sensus precor vt corpus nrm. i. oēs vires corporis: ⁊ aia nra. i. omnes vires aie cōfor- ment cū tua sancta voluntate. Fiat igit voluntas tua sicut in celo. i. spūs meus cū tua volūtate sem- per cōcordet. ps. Fiat cor meū īmaculatū in insti- ficationibus tuis vt non cōfundar: fiat voluntas tua sicut in terra. i. corpus nostrū cū tua voluntate cōformatū. Math. 12. Quicunqz fecerit voluntatē patris mei q in celis est: ipse meus frater soror ⁊ mr est. ad Eph. 6. Sitis serui xpi facientes voluntatem eius ex aio. qm vt dicit Jo. 9. Sigs dei cultor ē ⁊ voluntatē eius facit hunc exaudit. ¶ Ne mireris ꝙ celū aiaz dixi. qm sicut empireū celū est sua qntita- te capacissimū: sic aia rōnalis suo desiderio immen- sissima. Augu. pmo confe. Fecisti nos dñe ad te: ⁊ iquietū est cor nrz donec qescat in te. Et sicut celū empireū est locus dei. Jsa. 66. Celū sedes mea: ⁊ terra scabellū pedū meoꝝ. sic aia rationalis dei se- des est per gratiaz Sap. 7. Sapiētia i aias scās se trāsfert: ⁊ amicos dei ⁊ pphās constituit Jo. 14. Si qs diligit me sermonē meū seruabit: ⁊ pr meus dili- get eū: ⁊ ad eū veniemus: ⁊ māsionē apud eū facie- mus. Silr nō temere p terrā corpus humanū expo suimus: tū qr ex pncipio eius est: ⁊ i ipaz reuertetur. Geñ. Cinis es ⁊ i cinerem reuerteris. tū qr terre- nis cibis alit. Geñ. 1. Ecce dedi vobis oēz fructuz terre i cibū ⁊c. Tū qr tra a tero teris triui tritū dr ⁊ corpus humanū dz terere trā. i. trenos affcūs. Oui dius metha. i pmo li. Pronaqz cū spectēt aialia ce- tera terrā: Os hoi sublime dedit: celūqz vidē Jus- sit ⁊ erectos ad sidera tollē vultus. ps. Oia subiecisti sub pedibus eius oues ⁊ boues ⁊c. ¶ Accipe qr- tā petitōēz. s. panē nrm quotī. da no. ho. In q vite pñns necāria postulamus. Panē igit nrm da no- bis hodie o deus misericordissime: qr oia te expe- pectant: vt des illis cibū in tpe. ps. Dante te illis colligent: apiente te āt manū tuā oia iplebunt boni tate. Panē nrm ⁊c. da nobis bone pr: qr oibus idi gemus. Job. 1. nudus egressus sum de vtero matris mee: ⁊ nudus reuertar illuc. panē nrz ⁊c. qr diuer- sis telis circūdamur. ad Eph. 6. Nō est nobis col- luctatio aduersus carnē ⁊ sāguinē. s. tm̄ sz aduersus pncipes ⁊ ptātes tenebraꝝ ꝯtra spiritalia neqtie in celestibus: pp qd accipite armaturā dei ⁊c. panez nrm ⁊c. vt te glificemus. Dañ. 3. Fac nobiscū iuxta mā suetudinē tuā: ⁊ sz multitudinē misericordie tue ⁊ erue nos i mirabilibus tuis: ⁊ da gliā nomini tuo dñe. i. da gratiam vt glorificemus nomē tuuz. ps. Da nobis dñe auxiliū de tribulatiōe: qr vana sa- lus hois ⁊c. ¶ Accipe quintā petitiōez. s. dimitte nobis ⁊c. Dimitte igit nob debita nra: qr multū tibi peccauimus. ps. Iniqtates mee supergresse sunt caput meū: ⁊ sicut onus graue grauate sunt super me. Dimitte nobis debita nra: qr tibi satisfacere ñ valemus. ps. Cito anticipent nos misericordie tue qr paupes facti sumus nimis. Dimitte nobis ⁊c. quia tuis solis in manibus posita sunt tpa nra. ps. In manibus tuis opa mea. Ideo delicta iuuētutis mee ⁊ ignorātias meas ne memineris. Dimitte nobis: qr quotidie multiplicant delicta nra. Eccl. 23. Do mine pr ⁊ dñator vite mee ne derelinqs me: ne ac- crescant ignorātie mee: ⁊ multiplicent petā mea: ⁊ delicta mea abundent. Dimitte nobis ⁊c. qr tu se- pius hoc pmisisti Miere. 33. Emūdabo eos ab oī iniqtate sua in quo peccauerit mihi: ⁊ ppitius ero cūctis iniqtatibus eoꝝ i qbus dliqrūt mihi. Et Ezech. 37. c. Emundabo eos ⁊ erunt mihi in ppl'm: ⁊ ego ero eis in deū. ps. Si iniqtates obseruaueris dñe: dñe qs sustinebit: ⁊c. ¶ Accipe sextā petitōēz. s. ⁊ ne nos iducas in tētationez. i. ne pmittas nos vici a tentatione: quia inimici nostri semper nos infe- stant. prima Petri. 5. Diabolus circuit querēs quē deuoret. Et ne nos inducas i tētatōem: qr tu solus oia potes. Hest. 13. Nō est q tue possit resistere vo- luntati: si decreueris saluare nos. ps. Deus do- minat i vtute sua in eternū. ⁊ primi paralī. 28. Tu dñe dñaris oiuz. In manu tua virtus: magnitudo ⁊ iperiū oiuz. Et ne nos ⁊c. qr ex nobis resistere nō valemus. pmi Machabe. 3. quō poterimus sustine- re an faciē illoꝝ: nisi tu adiuues nos ⁊c. ¶ Accipe vltimā petitionē. s. Sed libera nos a malo istāti. s. corpali: tpali: ⁊ spirituali: vt tibi fideliter fuiamus. ps. Da mihi intellectū ⁊ scrutabor legē tuā: ⁊ cu- stodiā illā in toto corde meo. Libera nos a malo: qr liberare nos pmisisti. ps. Intellectū tibi dabo: ⁊ instruā te i via hac q gradieris: firmabo sup te ocu los meos. Itē libera nos a malo: vt tecū regnare possimus Jaco. 1. Btūs vir q suffert tentatiōez: qm cū pbatus fuerit: accipiet coronā vite: quā repromi- sit deus diligētibus se ⁊c. Et sic pz prima dubitatio. ¶ Quantū ad 2m dubiū. s. quot bona cōtinet hec oro scā dñica: breuiter dico ꝙ aurelius Aug. i sermo ne de qnqz septenis. quem habui Taruisij pre ma nibus: ponit in hac oratione septē spiritus scti do na. septē beatitudines: ⁊ septē virtutes: adeoqz bñ cōposite illa connexuit: vt nulli ibi melius videri. propterea tria hic anima breuiter nota. ¶ Primo. n. scias aia cara ꝙ septem sunt spūs sci dona. vz. donū timoris: donū pietatis: donū scie: donū forti- tudinis: donū ꝯsilij: donū itellectus: ⁊ donū sapie. de qbus Jsa. 11. ait. Regescet sup eū spūs dñi: spūs sapie ⁊ itellcs: spūs ꝯsilij ⁊ fortitudis spūs scie ⁊ pie tatis: ⁊ replenit eū dñs spū timoris. ¶ Scdo aia no- ta ꝙ septē sūt btitudines. vz. regnū celoꝝ: possessio terre viuētiū: cōsolatio: iustitie satietas: misericor- dia: visio dei: ⁊ filiatio dei. Mathei. 5. Beati pau pes spū. i. volūtarie: qm ipoꝝ ē regnū celorū. bti mi tes: qm ipi possidebūt trā. bti q lugēt. i. pniaz faciūt qm ipsi consolabuntur. beati qui esuriunt ⁊ sitiunt iustitiā. i. in iustitiam ⁊ cupiunt: qm ipsi saturabunt bti misericordes: qm ipsi misericordiā ꝯsequentur. beati mundo corde. quoniam ipsi deum videbūt. bti pacifici: quoniam ipsi deum videbunt. bti qui p secutionē patiunt pp iustitiam: quoniam ipsi filij di vocabuntur: gaudete ⁊ exultate quoniam merces vestra est in celis. qre ⁊c. ¶ Tertio nota ꝙ septez

sunt virtutes .vz. paupertas spiritus .i. humilitas: mansuetudo siue benignitas: cōpunctio siue dolor: et esuries iusticie siue desideriū bonū: misericordia: cordis mūdicia: et pax seu sine aiorum vnitas. Quomō aūt virtutes differant a btitudinib⁹: et a septem donis ad prius relinquimus. Sed qualiter ista in orone dnica includant: videbit in dubitatione sequenti. ¶ Quātū ad terciā dubitatioēz. vz. quot mala tollit hec oro scā. Dico sm Aug. vbi. s. q sic septē sūt pncipales hui⁹ bñdicte oronis petitiōes: sic p septē dona sci spūs: septē mortalia pctā pellunt. Et ad hoc ostēdēdum pmo videam⁹ qd malū in aiaz ipsa pctā mortalia inducant. Et dicit beatus Augu. vbi. s. q tria pctā mortalia. s. supbia: inuidia: et ira: hoiez spoliāt quartū. s. accidia. hoiez spoliatū flagellat. qntuz. s. auaritia: hoiem flagellatū ejicit. sextū. s. gula: hoiez ejectū oi zsolatione puat. septimū. s. luxuria: aiam seductā seruā facit. Hec oia sigillatim videamus. pmo supbia spoliat aiaz: et ei aufert deū. scdo inuidia aufert hoi proximum. tertio ira aufert homini seipsū. Dico q supbia aiaz spoliādo aufert ab ipa deū. Est. n. supbia pprie excellentie amor: q mens bonum singulariter diligit. i. sine eo a quo bonuz accepit. Inde Augu. vt. s. O supbia inqt qd agis. cur suades riuulo vt se a fōte diuidat. cur suades radio: vt se a sole auertat. Quid aliuz suades qrere: et inuentū singulariter amare. Sicut. n. oē bonū veraciter a deo est: ita nullū bonū extra deū vtiliter hēri pōt. imo per hoc ipsū qd habet amittit: q in eo: et cū eo: a quo ē nō amat. hec ille. Inde Job 15. ait. Cōtra oipotentē armat⁹ est: currit aduersus deum extento collo. s. non curans an deus offendatur: dum tamen honoretur. Osee. 13. Adimpleti sunt et saturati: eleuauerunt cor suum: et obliti sūt mei et c. ¶ Scdo inuidia aufert homini pximū. cuz .n. supbia pprie excellentie sit amor: vt dictuz est: necesse est vt bonū quod in alio zspexerit: quanto maius fuerit: tanto amarius in ei⁹ aio torqueat ex quo sequit q inuidia ē pena supbie deputata. Audi Augu. i quodā smōe. Inuidia inqt ē aliene felicitatis odiū: respectu iferiorū: ne sibi equent. respcū parium: q: sibi equi it: rspectu supior: q: illis nō equatur. Cain iuidit Abel psperitati. Rachel Lie secūditati. Saul Dauid felicitati. p inuidiā pcurat⁹ est mundi lapsus: et mors xpi. hec ille. Et idē libro de doctrina xpiana. Auertat igt de⁹ inuidie pestem ab animis omnium: nec dū xpianor. Inuidia. n. vicium diabolicū ē: quo solo diabol⁹ reus ē. i. damnatus est et inexpiabiliter. i. irreuocabiliter reus. non enim dicitur diabolo vt dānet: adulteriū zmisisti: furtum fecisti: villam alienam rapuisti: sz hoi statim īuidisti. hec ille. ¶ Tertio ira aufert hoi seipsum inor. n. vt de superbia inuidia nata est: irā de se parit. q: miser aius ppterea iam sibiipsi de sua īperfectione irascitur. q: de bono alterius per charitatē nō letatur. pro vnoquoqz etiam minimo se scōsqz et cuncta q in eius animuz venerunt blasphemat: atqz per īpatientie vitium agitat vt malū qd patitur se meruisse: vl bonum qd hz p grām accepisse non cognoscat: q: nihil intus hz qd non sit adustū inuidia. Audi Greg. li. 5. mora. Quantā inquit sit iracundie pena pēsare possumus: per quam patiētia perdit: vt qd: quoue ordine sit agendū oio nesciat q: nimix intelligentie lucem subtrahit: cum mentem permouendo cōfūdit. Inde poeta. Ira īpedit animum ne possit cernere ver. et sic hēs tripliciter aiam spoliatā. ¶ Quartuz pctm. s. accidia aiam spoliatā flagellat. Omissis enim illis tribus .s. deo: seipso: et pximo nihil superest vñ infelix cōscientia gaudeat. et iō p tristitiam in semetipsa collidit: vt q de alieno bono letari noluit: de suo malo iaste crucietur. Inde Ber. in sermone. Miror inquit q ad gustū dulcissimi cibi nauseas: si tamen gustasti qz dulcis est dominus. aut certe munduz gustasti: et nescis quid sapiat xps. iō nō appetis inexpertū. aut si gustasti: et dulce non sapit: sanū non habes palatum. hic ille. ¶ Quinto auaritia aiam flagellatam ejicit. nam dum aia sic se ex accidia infelicem intus conspicit: velut imperfecta foris zsolationē inquirere studet. modo domos: mō agros modo pecuniā cumulans: et veluti bibēs salsa infelix aia semp terrenorum sitit: et ita dum foris cōsolationē querit: intus ampli⁹ torquetur. Audi gre. li. mora. Auaritia desideratis rebus non extinguit sed augetur. nam more ignis cū ligna que zsumat excepit: excrescit. Et Isi. de sum. bon. Qui bona mundi diligit: velit vel nolit: timoris et doloris pene succumbit. timoris: in acquisitione. doloris in amissione. quare et c. ¶ Sexto gula animā ejectaz seducit. nam dum gule peccatum animum in exterioribus bonis inhiantem conspicit: in primis quasi e vicino temptans: naturalem appetitum ad excessum illicit: et ita deus eor venter ē. Audi Hiero. Qui nimium cibis vtuntur: qzto ventrem pascūt tanto amplius sensum mentis obtundunt. Nam greci dixerunt. ex crasso ventre: subtilem sensum gigni non posse et c. ¶ Septimo luxuria animam seductam seruam facit. Nam caro postqz per crapulam inflata est: ardorem libidinis superuenientem emollitus atqz resolutus animus vincere nō potest: et sic seruit vilissime dominationi. et nisi exorta subueniat saluatoris pietas iam non erit vnde captiuo seruienti amissa restituatur libertas. Audi Hiero. in sermone quodam. Semper saturitati vicina lascivia ē vicina enim scilicet venter et genitalia. hec ille. Et idem in epistola. O ignis īfernalis luxuria: cui⁹ materia gula: cuius flamma supbia: cuius scintilla praua colloquia. cui⁹ fumus īfamia: cui⁹ cinis īopia: cuius finis gehēna. hec ille Ecce qz ex his claret: qz imanissimis periculis miserrima et infelix aīa hac in vita succumbat. quam obrem ille Paulus ad Ro. 7° clamabat. Quis me liberabit de corpor mortis huius? Et sic pz qd in anima ipsa peccata mortalia causent. Hi enim sunt fontes abyssi tenebrose: de quibus flumina babylonis exeunt in omnem terram deducta stillicidia iniquitatis diffundunt. Ista sunt septem vitia vastatoria: et vniuerse terre integritatem corrūpentia: filiqz malorum omnium germula pducentia. vt inqt aur. Augu. in smone de gnez septenis.

¶ Mis sic notatis videamus quō ꝑdictis septē petitōibus dñice orōnis p septem spūs sci dona vitia hec mortifera expellātur. Accipe igit̄ pmam petitionē.s.scilicet nomē tuū ac si dicere itendam⁹. O etne pr̄ da nobis p grām tuā timere ⁊ venerari nomē tuū q̄ten⁹ tibi p humilitatē subiecti simus q per supbiā rebelles ⁊ ꝯtumaces extitim⁹. Ad quā petitionē donū pmū spūs sci nobis dñs ꝑstat.s. donū timoris: vt ille ad cor veniēs pmā virtutē.s. humilitatē in ipso creet. Que supbie mēbrū sanet: q̄tenus ad regnū celoꝝ qō pma est btitudo. vt vnde diabolus cecidit p supbiā: hō p humilitatē possit puenire O q̄ꝫ ꝑclara ⁊ scā hec pma victoria: q capitale viciū pmum extint debellatū. vꝫ.supbia. ¶ Accipe mō scdāꝫ petitionē.s. Adueniat regnū tuum.i. te o etne pr̄ hortor: te depcor: vt oib⁹ salutem aiaꝝ dones: q̄ten⁹ tibi p humilitatē subiecti tecū in etnū viuere valeam⁹. Ad quā petitionē donū pietatis ad aiaꝫ celeriter mittit: vt illud ad cor veniēs: benignitatē seu māsuetudinē q̄ 2ª virtus est: i illud accēdat q̄ten⁹ ad etne btitudinis possessionē: ad quā alios puenire cupit: qō iuidia nō sinit: ⁊ ipꝫ puenire possit ⁊c̄. ¶ Accipe tciā petitionē.s. fiat volūtas tua.i. te depcor o etne pr̄ da nobis grām tā in nobis q̄ꝫ in alijs: qcqd diuina volūtas ꝭm sue dignatōis arbitriū dispēsat adiplere. Ad quā petitionē dñs donū scie ꝑstat: vt illud ad cor veniēs erudiat illud: ⁊ salubriter ꝯpungat: vt sciat hō malū qō patit̄: ex culpa sua ꝓuenire. si qd aūt boni humiliter ex dei misericordia ꝓcedere: ac p hoc discat sine i bonis: que nō hꝫ sine i malis q̄ sustinet: ꝯtra creatorē n̄ irasci: vt cū cōpūctōe cordis p omnia discat patiētiā hr̄e: vt inde cōsolatōis premiū ꝯseq̄tur. vt q se hic spōte corā dō p lamēta affligit illic veꝝ gaudiū ⁊ letitiā mereat̄. ¶ Accipe q̄rtā petitionē scilicet panē nostrū quotidianū da nobis hodie.i. te depcor eterne pr̄ sollicita tua pietate: mihi lāguēti panē tuū administra. Solet enim aīa tristis quodāmō tabescā bona interna nō appetere: atqꝫ omni vigore mortuo nullo spūali refectionis desiderio hilarescere. Ad quā petitionē: donū fortitudinis dñs celerit̄ donat: vt illud ad cor veniēs animā satiscētem erigat: pristini vigoris virtute recepta: a defectu sui tedij ad desideriū supni saporis cōualescat. ⁊ inde fames iusticie oriat̄: vt dum hic p desideriū pietatis fortiter accēdit̄: illic ꝓ pmio plenā iusticie satietatē cōseq̄tur. ¶ Accipe q̄ntā petitionem.s. ⁊ dimitte nobis debita nostra sicut ⁊ nos dimittimus debitoribus nostris. q̄si dicat o eterne pr̄ te quotidie tm̄ offendimus: corde: ore: ⁊ ope: dimitte precamur debita nostra: sicut ⁊ nos dimittimus debitorib⁹ nostris. Iustū enim q̄ppe est: vt in reddēdo alijs debito: aius anxius ēe nō debeat: q in exigēdo ꝓ se noluit esse auarus. Et ideo q̄liter a nostro debito absolui debeamus: apposita est salutis ꝯditio: vt alijs dimittamus. Ad quā petitionē infundit dñs donū ꝯsilij: vt illud ad cor veniens edoceat in hoc seculo libenter in nos peccātibus misericordiā nō denegare. q̄tenus cū de pctis nr̄is rōnē reddituri simus: mereamur misericordiā iuenire. Sꝫ ne pigeat q̄so: dic ꝑcor cur huic petitioni tm̄ cōditio apposita ē. simplr .n. si cōsideras fieri nobis qō volum⁹: in alijs petitionibus oramus in hac āt cōditiōeꝫ apponimus. Breuiter ad hoc aīa mea dico q si alijs i petitionibus dūm ꝓ ꝓximo orauerim⁹: charitas ad hoc ipꝫ mouet: nec q̄cq̄ꝫ calculi: vt ita loquar cum ꝓximo facere obligamur: sed cū ab ipso cōtumelias patimur: aliqd ꝑticulariter cū illo nobis agendū ē. q̄re haud iniustū ē: vt tua de libro dei si deleri peccata poscis: prius ꝓximi e tuo libello pctā cancelles. Audi barbatum Hiero. sup hoc verbo dimitte nobis. o formidolosa inq̄t sentētia: si parua fratribus nō dimittimus: magna ꝓculdubio nobis a deo nō dimittunt̄. parua q̄dem in nos scā vocat per respectum ad deū. si igit̄ inquit ille volumus deum ꝓpitium effici fr̄ibus nostris: debita dimittamus. quare ⁊c̄. Contentor inges pr̄ Ambrosi: sed dic queso: an in se peccāti non dimittēs: in hāc orōnem dicēdo peccet: dum dicit dimitte nobis ⁊c̄. Et videtur primo q sic. Nā cum dicit dimitte nobis sicut ⁊c̄: ⁊ non facit qō orat ꝯtra se deum ꝓuocare videtur: vt intuenti pꝫ. Audi Augu. Si non dimittis inq̄t iniuriā que tibi scā est: non orōnem pro te facis: sed maledictionē sup te inducis: cū dicis dimitte nobis debita nostra ⁊c̄. Dico aīa cara q huiusmodi verba dimitte nobis ⁊c̄. tripliciter intelligi possunt.s. ꝯcomitatiue: cātiue: ⁊ satisfactiue. Si ꝯcomitatiue tunc dico q sic orās peccat: non q2 dicere illa peccet: sed q2 non recedit a pccō a quo exire tenetur ꝓ semper ⁊ ad semper: dum sufficientem ad exeundum ad actū libeꝝ arbitrium noscatur habere. Si cātiue: sic etiā peccat non in eo qō dicit: sed ex circūstātia q̄dā. nā cum talia dicit: occasio illi faciendi datur qō negligit: quod negligendo peccat. Similiter peccat q2 indignus orātis officium assumit: qō facere non deberet. Si tertio modo vt.s. satisfaciat orōnis debitum ad qō tenet̄: sic ꝓculdubio nō peccat: sed potius meret̄: merito tn̄ non sufficienti ad vitā eternā: sed sic meret̄: vt bonum faciens in mortali. Et tunc ad argumentū in oppositum dico q sic orās petere non itendit vt sibi plenius dimittat̄ sicut alijs ipse: sed solū ordinem orādi datum: a quo quicq̄ꝫ subtrahere non licet: insinuare itendit. Et talis maledictionē sup se inducit: vt dicit Aug. nō q2 orat. sꝫ q2 negligit facere qō deberet. vel idignus orantis officium assumit. Meretur tamen si orationis debitum persoluere intendit: quare ⁊c̄. Quarta responsio est. Dimitte nobis ⁊c̄. Sicut ⁊ nos dimittimus.i. dimittere tenemur. Et vt mihi apparet ista est satis bona respōsio. ¶ Accipe sextā petitionem.s. ⁊ ne nos inducas in tentationem.i. o eterne pr̄ ne inducas in tentationē.i. ne permittas nos vinci a tentatione.i. a pccō gule. quoniam hec illa tētatio est: qua nos illecebra carnis siue per nālem appetitum ad excessum trahere nititur ⁊ latenter voluptatem subijcit: dū manifeste nobis de necessitate blādit̄. In hāc igit̄ pr̄ eterne tentationem oro te non immergi. Ad quaꝫ petitionem infundit deus donum intellectus: vt illud ad cor veniens i. terna verbi dei refectione: exteriorem appetitum

cohibeat: ⁊ mētē spūali cibo roboratā: nec corporalis egestas frāgere: nec carnis voluptas supare valeat. ppterea dn̄s suo tētatori dū esuriēn sibi fraudulētā de exterioris panis refectōe suggestionē faceret: rn̄dit. non ī solo pane viuit hō: sꝫ de omni qd̄ pcedit de ore dei. vt apte demōstraret ꝙ cū mens illo iterius pane reficit: nō magnope curat: si foris ad tps famē carnis patiat. Dat ergo dn̄s gtra gulā spiritum itelligentie vt ille ad cor veniens emūdet illud atqꝫ purificet ⁊ illū iteriorem oculū cognitōe verbi dei q̄si collirio quodā sanans serenū: ⁊ luminosū efficiat: vt ad ipsā diuinitatis claritatē gtēplādā pspicacē efficiat. q: bti mūdo corde: qm̄ ipsi deū videbūt ⁊c. ℭ Accipe septimā petitōez. s. sꝫ libera nos a malo. i. o eīne pr̄ libera nos a malo futuris carnis: qm̄ dedec⁹ ē nō paruū ancillā ⁊ fuā dn̄e suē dn̄ari. Ad quā petitionem infundit dn̄s spm̄ sapie: vt ipse ad cor veniens amissa captiuitate aie: libertatē restituat: ⁊ iugū inique dānanonis: quod suis viribus fugere non valuit: per gratiam aduita enadat: ⁊ p dulcedinē ītrinsecā satiata: ī semetipsa pacificata: foris nihil appetēs tota p amorē it⁹ quiescat ⁊ tādēꝫ ad internū gaudiū colligatur. vbi pfecte ad imaginē dei reformetur. Quod nobis cōcedat benedictus Jesus q nobis tāta donauit. q cum patre ⁊ spiritu scō regnat in secula gloriosus. amē.

ℭ Feria .6. ciner̄ de diuina grā. sermo ī ordine III.

Solem suum oriri facit super bonos et malos Math. 5. c. Legalis nāqꝫ ds̄ neminē violentat: neminē benefacere cogit: sed cupientibus ⁊ petētibus suā misericordiā non occultat. ⁊ qd̄ fortius est: ⁊ inimicis ppnis: ne tm̄ vt humana audacia hortat: peccare finat. sue grē lumē anteponit: vt vita cognita veritatis: bonū qd̄ peccādo pdiderūt: sectādo iusticiā ingrāt: ⁊ ingsitū inueniāt: ⁊ iuentū teneāt: ⁊ tentū possideāt. Hoc lumē: hic ros est: quo sine aīa fructificare non pōt. testāte ppheta. Aīa mea sicut terra sine aqua tibi. Sꝫ q̄ munificus ⁊ liberalis existat ī illā grām dādo deus audi Jesum Math. 5. Solem suū ⁊c. In qbus sacratissimis verbis tres de diuina gratia hodie faciamus considerationes. videlicet.

ℭ Diuine gratie preclaram notificationem.
ℭ Diuine gratie opportunam requisitionem.
ℭ Diuine gratie vberrimam fructificationem.
ℭ De triplici notificatōe grē gsideratio. I.

Primo igit diuine grē pclarā notificationē videamus. Licet enim anima mea ea ipsa diuina grā q̄ztum ad eius effectiuum principiū ineffabilis sit entitatis: quoniā vt sic: idē est qd̄ ipse deus: tm̄ vt habitus quidam in nobis nouiter infusus: cū sit qd creatū: vt sic poterit aliquantisper declarari. Ad cuius declarationē tres ad p̄sens accipe aīa gclusiones. vꝫ. ℭ Prima gclusio est ista. Diuina grā q̄dā est mētis q̄litas siue habitus qdā diuininus irrigatus: quo qsqꝫ bn̄ ⁊ non male vti pōt. ℭ Scd̄a gclusio est ista. diuina grā diuini vultus quedā emanatio est: qua tm̄ suos singulari quodā amore discernit. ℭ Tertia gclusio est ista diuina grā excellētiss' mū signuꝫ: donūqꝫ dei est quo filij dei a filijs diaboli pophine discernunt. ℭ Q: diuina grā quidā habitus est supn̄āliter ifusus quo male vti nō possumus. Conclusio. I.

Accipe p̄mā gclusionem ⁊c. ℭ Ad cuius declarationē tres īnqram⁹ veritates. vꝫ. ℭ Prima vtr̄ diuina grā sit quidā habitus. ⁊ hoc ponit prima pars cōclusionis. ℭ Scd̄a vtr̄ diuina grā sit habit⁹ ifusus: aut exercitio humanor̄ actuū adept⁹. ⁊ hoc īnuit scd̄a pars gclōnis. ℭ Tertia vtr̄ qs grā diuina male vti possit. ⁊ hoc ondit tria ps anndicte gclōnis. ℭ Quātū ad primā veri. dico ꝙ grā est duplex. s. creata ⁊ increata. Increata est ipse deus. q: deus charitas est. Creata aūt est qdā habitus mētis. s. aie create. Et hoc pbat dupl'r: ⁊ p̄mo sic. omne qd̄ est in aīa autē potentia: aut passio: aut habitus. Sed diuina grā in aīa nō est potētia: neqꝫ passio: ergo est habitus. pꝫ gn̄a ex sufficiēti diuisione. maior est Ari. z. ethi. sed minor pōt sic declarari. Primo sic. grā non est potētia anime. pbo: quoniā s̄m potētias nullus bonus vel malus meritorie iudicat sed s̄m grām sic. ergo. probatur minor ex sentētia apostoli prima ad Cor. iz. Si linguis hominū loquar ⁊ angelor̄: charitatem aūt. i. grām non habuero nihil mihi pdest. sūt enim idē realiter: formali tamē differētia distātes: vt scotizātes volūt. Secūdo sic probat. grā nō est passio aie. ergo est habitus. ans probat: passionibus nec laus nec vituperiuꝫ ascribimr: grē aūt sic. probatur. Audi ps. Beatus quē elegisti ⁊ assumpsisti: habitabit in atrijs tuis. maior est eiusdē Ari. vt s. ergo. modo si grā nō est aīe potētia: nec passio seqtur ꝙ sit ipsius habit⁹. ⁊ sic pꝫ p̄ma veritas. Et si queris quō hūc habitū appellas pater. Dico aīa mea ꝙ etsi multiplici possem illū vocabulo describere: tamē habitū anime viuificatiuū appellabis. s. animā ipsam viuificātem: qm̄ oppositorum opposite sunt operatōes. grā aūt ⁊ peccatū sunt opposita ⁊ oppositas habent opationes: pctm̄ autē mors aīe est. ergo grā erit illius vita. Inde aurelius ille Augu. iz. de trinitate ait. Mors anime est: cum eā deserit deus: sicut mors corporis est: cum id deserit anima. Et confirmatur dicto Paul'. ad Corin. is. Grā inquit dei sum id qd̄ sum. sed s̄m philosophū Esse ⁊ viuere in viuentibus idē sūt. ideo que non viuūt non dicunt esse. Et sic pater dubiū. ℭ Quātum ad secundam veri. dico ꝙ grana est anime habitus supernāliter datus. Ad cuius declarationē est notandum scd̄m beatum Tho. z^a z^e. q. 109. Cū deus omnia diligat: necesse est vt creaturis ad supernaturale bonū ordinatis: magis puideat: q̄ꝫ ad bonuꝫ tm̄ naturale ordinatis. Sed creaturis ad bonum nāle tm̄ ordinatis sic dicitur prouidere: vt non tm̄ eas ad suos naturales motus: sicut primus motor earum moueat: sed etiam virtutes formasqꝫ quasdā suarum operationum: actiuum principium prestat. s̄m q̄s formas huiusmodi creature ad suar̄ actionum motum nāliter inclinentur. vnde ignis ad ignisendum: aqua ad frigidandum nāliter inclinantur. sicqꝫ de alijs naturalibus formis. Quare

multom agis rectum videbit: q illis ipsis creaturis
ad supnāle bonū ordinatis: qđ vita eterna est: sic p
uideat: vt q̄sdā supnāles formas siue supnāles q̄li-
tates infundat. fm quas ab eo facilius moueātur
ad bonū eternū adipiscēdū. Sz supmus habitus
ē ipsa diuina gr̄a. ergo ₢c. Inde Jo.15. dr̄. Sine me
nihil potestis facere: sz de hoc ad plenū i 2ª ɔclōne
2ᵉ partis. ¶ Quātū ad tertiā veritatē dico breui-
ter q nō. qū si gr̄a qs male vti possit: seqret q gr̄a
n̄ eēt gr̄a: qđ ē ɔdictio. Nā dū gr̄a male vtimur gr̄a
i culpā mutat ad sanū itellectum. q̄re ₢c.

¶ Qr̄ gr̄a est diuinus qdā aspectus: ₇ de multipli-
ci diuino vultu. Conclusio.II.

Ecipe scđā ɔclōnē. vz. Diuina gr̄a diui
ni vultus q̄dā emanatio est: que tn̄ suos
quodā singulari amore discernit. Ad cu⁹
declaratiōnē tres ingranins veritates. vz. ¶ Pri
ma est q̄ res sit diuinus ipse vult⁹. ¶ Scđa ē quō
p vultū suū cognit⁹ est deus. ¶ Tertia est quō ds
respicit tn̄ suos. ¶ Ad primā dico methaphorice
q vultus dei est ad pr̄s triplex. vz. vultus simula-
tionis: vultus manifestatōis: ₇ vultus idignatōis.
¶ Vultus simulatōis est filius eterni pr̄is: sicut.n.
vultu vnusqsqz cognoscit: sic ₇ eēnus pr̄ per vbum
eēnū. ps. Dñe in lumine vultus tui ambulabunt.
Est.n. eternū verbum forma splēdor: figura: ₇ gl̄ia
sui eēni pr̄is. ¶ Dico q ē forma eēni pr̄is. ad phil.
2. Qui cū in forma dei esset: non rapinā arbitratus
est esse se equalē deo. Noie aūt forme dicit glorio-
sus Augu. nām diuinā que tribus diuinis psonis
cōis est debere itelligi. ¶ Dico 2° q est splendor
pr̄is. ad Hebre. pmo. Qui cū sit splendor glorie ₢c.
¶ Tertio dico q est figura eēni pr̄is. ad Hebre. vt
s. Cū sit figura substāne eius. sedet ad dextrā ma-
iestatis i excelsis. ¶ Quarto est gloria eterni pr̄is.
ad phil. 2. Et ois ligua ɔfiteat: q dn̄s noster iesus
xp̄s i gloria est dei pr̄is. ¶ Secūdus vultus dei dr̄
manifestatiōis. ₇ hec ē bn̄dicta humanitas iesu xp̄i
filij eius. Inde Jo.14. dixit. Qui videt me videt ₇
prēz meū. p hāc gloriosā humanitatē cognouimus
q̄ztum amaret: q̄ztumqz nos pēderet deus. Joā.3.
Sic deus dilexit mūdū: vt vnigenitū suum daret.
Per hanc cognouimus deū nobis esse placatū. ad
Titū. 2. Apparuit benignitas ₇ humanitas salua-
toris nostri dei: non ex operibus iusticie: q̄ fecimus
nos: sed fm suā misericordiā saluos nos fecit. Per
hāc gloriosā humanitatē habemus i celis gloriosuz
aduocatū. Ad Ro.3. Quē ɔstituit ppiciatorem p
pctis nostris. ¶ Tertius vultus dicit idignatōis.
ps. Vultus aūt dei.i. idignatio dei super faciētes
mala: vt perdat de terra memoriā eoꝝ. Sz de hoc
dicet in tertia veritate. Et sic patet pma veritas.
¶ Quātū ad scđaz dico q ex dcis satꝭ apparet quō
cognitus p vultū suū est ipse deus. Nā intelligētes
memoriā eterni pr̄is infecūdā non esse: verbū pr̄is
eternū diximus esse pductū: ₇ sic p verbū pr̄is nām
cognouimus. Jo. pmo. In pncipio erat vbū: ₇ vbū
erat apud deū: ₇ deus erat vbū. Et cū hic vidēdi ₇
cognoscēdi modus difficilis eēt: vultū sue humani
tatis ad tps ondit. Jo. pmo. Et vbum caro fcm̄ est.

Baruch.3. Post hec in tris visus est: ₇ cū hoibus
ɔuersatus est. Nūc vultū veteres antique legis vi
dere nequerūt. Exo.33. Videbis inqt dn̄s posteri-
ora mea: faciē aūt meā videre non poteris. Poste-
riora aūt dei signa sūt: ₇ mirabilia q̄ fecit: ₇ figure. p
posteriora.n. qs ɔfuse cognoscit: sic p illa tpe legis
cognit⁹ est ds. q̄re ₢c. ¶ Quātū ad tr̄iā dico q mul
tis modis aspicit nos deus. vnde versus.
Aspicit ipse deus bona cum spirat ex alto.
Acceptans liberans: patriamqz donans.
Solans ₇ eligens: in patriaqz coronans.
¶ In his verbis anima cara septem ponuntur di
uersi diuini aspectus.
¶ Primus aspectus dicitur inspiratiuus.
¶ Secundus dicitur acceptatiuus.
¶ Tertius dicitur liberatiuus.
¶ Quartus dicitur flagellatiuus.
¶ Quintus dicitur consolatiuus.
¶ Sextus dicitur electiuus.
¶ Septimus dicitur coronatiuus.
¶ Primus dr̄ ispiratiuus. Quo qdē mō oēs xp̄ia-
nos pctōres respicit cū peccauerūt. Eccl. 38. Opa
omnis carnis corā deo: ₇ non est quicq̄z abscondi-
tum ab oculis eius. O pctōres quis abscondet vos
ab oculis dei: qui multomagis sole sunt lucidiores:
circūspiciētes oēs vias hominū: ₇ profundū abyssi
₇ hoium corda intuētes in abscōditas partes: vt dr̄
Eccl.24. Hinc Petrus miser cū Jesum negasset
₇ xp̄us eū respexisset: recordatus est verbi Jesu qđ
dixerat ₢c. Et exiuit foras et fleuit amare. Audi
Augusti. Nisi inqt dn̄s Petrum aspexisset: nunq̄z
penitētia ductus amare fleuisset. O misera Italia
q̄ sic i culpis pcipitādo rotaris. q̄re nō aspicis mise
ricordes diuinos oculos. Audi Augu. i soliloquijs
de seipso dicētē. Ve inqt caligātibus oculis meis:
q te videre nō possunt. Ve auertētibus oculos: vt
non videāt veritatē. Nequeūt.n. oculi in tenebris
assueti: sūme veritatis radios ītueri. nec sciūt aliqd
de lumine existimare: quoꝝ est i tenebris habitatio
tenebras vidēt: ₇ tenebras diligūt: de tenebris eū-
tes in tenebras nesciūt vbi corruāt. Miseri nesciūt
qd amittant: q̄m cadunt apertis oculis: ₇ descē dunt i
īfernū viuētes. hec ille. ¶ Scđs aspectus dr̄ acce-
ptatiuus. Gen̄.4. Respexit dn̄s ad Abel: ₇ mune
ra eius. vnde suborta est primoꝝ fratrū inuidia: ita
vt alter alteꝝ iterficeret. O q̄z felix aia cuius opera
oculis sunt grata diuinis. Audi dn̄m iniquoꝝ ope-
ra spernētem. Amos.5. Odi inquit ₇ proieci festiui-
tates vestras: ₇ non capiā odorē cetuū vestroꝝ. Qr̄
si obtuleris mihi holocaustomata ₇ munera vestra
nō accipiā: ₇ vota pinguium vestroꝝ nō recipiam.
Odit autem deus: sed non solum odit: sed proijcit
festiuitates eorum qui non celebrant festiuitates
dei: sed suas. Et post pauca. Odisse autem et non
odorari ₇ proijcere humana loqtur similitudine: vt
nos affectū dei nostris sermonibus agnoscamus.
Et ponuntur hec verba. 24. q.1. c. odi proieci. Et
ppterea oēs serui dei omni mane vt bonoꝝ opera
respiciat deprecātur: dicentes in primis. Respice
dn̄e i seruos tuos: ₇ in opa tua dirige filios eoꝝ ₢c.

Et tēpore passionis oramus dicētes. Respice q̄sumus dn̄e super hanc familiā tuā ꝓ qua dn̄s noster Jesus xp̄s nō dubitauit manibus tradi nocētiū: ꝛ crucis subire tormētū ꝛc. ¶ Tertius aspectus dr̄ liberatiuus. Judith. 9. Respice inq̄t castra Assirioꝝ nunc sicut castra egyptioꝝ videre dignatus es: q̄n post seruos tuos armati currebāt. Sic respexit dn̄s ppl'm dei liberādo illū de manibus Pharaonis vt pz Exo. in pluribus ca. Inde iubilātes dn̄o decātabāt dicētes. Cātemus dn̄o: gloriose. n. egit. Equū ꝛ assessorē ꝓiecit ī mare. Fortitudo ꝛ laus mea dn̄s ꝛ fc̄ūs est mihi ī salutē. Iste deus meus: ꝛ glorificabo eū. deus p̄ris mei ꝛ exaltabo eū. Dn̄s q̄si vir pugnator fortis: oīpotēs nomē eius: currus Pharaonis ꝛ exercitū eius ꝓiecit ī mare. Sz ppl's iste maledictus vt ibidē ꝓpheta ondit: nō credidit adhuc mirabilibus eius: ꝛ defecerūt ī vanitate dies eoꝝ: ꝛ anni eoꝝ cū festinatōe. cū occideret eos q̄rebāt eū: ꝛ reuertebātur ꝛ diluculo veniebāt ad eū: ꝛ rememorati sūt q2 deus adiutor est eoꝝ: ꝛ deus excelsus redēptor est eoꝝ. ꝛ dilexerūt eū ī ore suo ꝛ ligua sua mētiti sūt ei. Cor aūt eoꝝ nō erat rectū: nec fideles habiti sunt ī testamēto eius ꝛc. hec ꝓpheta. O Italia flagellata hec cā ruine tue: q2 nō es memor bn̄ficioꝝ dei: ꝛ obaudis voci virtutis ei9. Audi ꝓphetā. Si ppl's inq̄t me9 audisset me. isrl' si ī vijs meis ambulasset: ꝓ nihilo forsitā inimicos eoꝝ humiliassem: ꝛ sup tribulātes eos misissem manum meā ꝛc. ¶ Quartus aspectus dr̄ flagellatiuus. heu heu tēporib9 nr̄is quot annis: nr̄is exigētibus culpis: hoc mō miserā Italiā respexit deus illā ferro: igne: strage: peste: ꝛc. castigādo. Audi Hiere. zz. Dabo igt te ī manu q̄rētiū aīaz tuā. i. vitā: ꝛ ī manu quoꝝ tu formidas faciē. Et īfra. Pertrāsibūt gentes multe ꝑ ciuitatem hāc: ꝛ dicēt. Quare fecit dn̄s sic ciuitati huic grādi: ꝛ rn̄dēt. Eo q2 reliquerit pactū dn̄i dei sui: quare ꝛc. ¶ Quintus aspectus dr̄ ꝯsolatiuus. p̄s. Respice ī me ꝛ miserere mei: q2 vnic9 ꝛ paup sum ego. Sic respexit ī oīonē Susanne q̄ clamās ad dn̄z exaudita est. liberās eā a falso iudicio. Danielis. 13. p̄s. Cū ipso sum ī tribulatōe eripiā eū: ꝛ glorificabo eū ꝛc. ¶ Sextus aspectus dr̄ electiuus ad phil. p̄mo. Predestinauit nos ī adoptionē filioꝝ dei ī laudē glie ꝛ grē sue. Et ad Eph. p̄mo. Elegit nos ante mūdi ꝯstitutionē. Et ad Ro. 9. Cū nondum inquit nati essēt: aut aliquid egissent boni vel mali dicit. Jacob dilexi: Esau vero odio habui: Sed de hoc ad plenū dominica secunda sequenti. ¶ Septimus ꝛ vltimus aspect9 diuin9 est corona tiu9. Hic nō opus est verbis: cum hoc quis aspicit oculo: necesse est vt paradisi menia tāgat. Sz aīaduerte aīa mea q2 q̄tuor sunt signa huius diuini aspectus. Primū dr̄ donatōis. Scd̄m dicit̄ ꝯfirmationis. Tertiū dicit̄ approbatōis. Et quartū dicit̄ ꝯsumatōis. ¶ Primū dicit̄ cōis donatōis: q2 benignus deus p̄mo tā bono q̄z malo: tam iusto q̄z iniusto suā grām gratis datā prepare disponit. ꝛ sic. solem suū oriri facit sup bonos ꝛ malos vt dicit̄ hic. ¶ Scd̄m dicit̄ cōfirmationis. q̄n coīcata vtrisq3 grā dei: tunc illa bn̄: recte: sancte q3 vtentib9 auget atq3 ꝯfirmat. Non bn̄ vtentib9 autē minuit ꝛ enervat. Ro. 8. Scim9 q̄m diligentibus deū oīa cooperant̄ in bonū ꝛc. Et ecōtra argumentū est ī malis. ¶ Tertiū dicit̄ approbationis. q̄n videns deus ipse hunc bn̄. hunc vō male sua grā vtentibus ꝛ cernens illos ꝑseuerare velle: huic grām approbat ad vite eterne p̄miū: ꝛ ipm amat. Impiū vero reprobat ꝛ odit: suppliciumq3 parat. Sap. 12. Odio sūt deo impius ꝛ ipietas ei9 ꝛc. ¶ Quartū ꝛ vltimū signū dr̄ ꝯsumatōis: q̄n cernens hunc bene in grā ꝑseuerātem sententiat ad vitā eternā: abutentem vero grā ad mortē. Et tūc īpossibilis est reuocatio q2 hūc ī bono ꝑseuerātē necesse est saluari. illū vero in malo necesse est dānari. Intelligēdo semp ꝓponens ī sensu cōposito. p̄s. Deleātur de libro viuētiū ꝛ cū iustis nō scribātur. quare ꝛc.

¶ Quomodo per diuinam gratiaz distinguantur boni a malis. Conclusio. III.

a Ccipe tertiā cōclusionē. vz. Grā diuina excellentissimum signum donūq3 dei est: quo filij dei a filijs diaboli peroptime discernuntur. ¶ Ad cuius declarationē tres ītigramus veritates. vz. ¶ Prima est ista. In qb9 boni ꝛ mali in hac vita ꝯueniunt. ¶ Scd̄a veritas est. ī qbus boni ꝛ mali omnino differūt. ¶ Tertia veritas est: qd̄ est maius desideriū qd̄ possint hoīes mali habere in hac vita. ¶ Ad primam ve. dico q2 tā boni q̄z mali oībus gratijs dei gratis datis ī hac vita coīcant. Eccl'. 9. Sunt iusti atq3 sapientes ꝛ opera eorum in manu dei: ꝛ tamen nescit homo vtruz amore vel odio dignus sit. sed omnia in futurum seruantur incerta. Eo q2 vniuersa eque eueniant bono ꝛ malo: iusto ꝛ impio: immolanti victimas et sacrificia cōtemnēti. Sicut bonus ita ꝛ peccator. ꝛ piurus ita ꝛ ille q verum dicit. Hoc est pessimum inter oīa que sub celo fiunt. q2 ea cunctis eueniant hec ille. Inde Job ille vir sc̄ūs de hoc summope mirabatur. 21. c. dicens. Quare ergo impij viuunt: subleuati sunt: conso rtatiq3 diuitijs: semen eorum ꝑmanet coram eis: ꝓpinquoꝝ turbe ꝛ nepotum in conspectu eoꝝ: domus eorum secure sunt. Non est virga sup illos. Bos eoꝝ concepit ꝛ non abortiuit vacca peperit: ꝛ nō est p̄uata fetu suo. Egrediunt̄ quasi greges paruuli eorum: ꝛ infantes eorum exultant lusibus. Tenent timpanum et citharam: et gaudent ad sonitum organi. ducunt in bonos dies suos: ꝛ in puncto ad inferna descendunt. O malus immo pessimus finis: o infelix letitia: o mundi cecitas: que momentaneo: vt ita dicam ioco: eternum tibi paras cruciatum: quare ꝛc ¶ Quātū ad scd̄az veri. dico q2 boni lz in pluribus a malis differant: ꝛ econuerso: tria tamē sunt principalia. ¶ Primo in malo modo viuendi. ¶ Secūdo in malo modo terminādi. ¶ Tertio ī malo fine cruciādi. ¶ Primo inq̄z differunt in malo mō viuendi. Et p̄mo in viuēdo sine timore. Eccl'. 9. Filij hominum absq3 vllo timore perpetrant mala. Secundo in glorian do sine consideratione. p̄s. Letantur cum malefecerint: ꝛ exultāt in rebus pessimis. Tertio in amādo terrena cum inordinatione. p̄s. Oculos suos

statuũt declinare in terraꝫ: ꝑpterea dilectus ille a xp̃o discipulus. p̃ma ep̃la. c. z. ad dei seruos vocife rabat. Nolite diligere mũdũ: neqꝫ ea q̃ sunt in mũ do: q̃ñ mundus ptransibit: ⁊ cõcupiscentia ei⁹. Et Jesus dulcissim⁹ Math. 10. c. aũ. Qui amat p̃rem aut m̃rẽ plusq̃ me: nõ est me dignus. ℭ Secũdo differũt in malo mõ terminãdi. q̃ñ regula genera lis est. Qui male viuit: male finit. p̃s. Mors pecca toꝝ pessima. Uñ mali male viuẽtes de vitio i vitiũ ruunt. boni de v̄tute in v̄tutẽ deducunť. Audi ꝑ phetã dicentẽ de malis. Tu v̄o deus deduces eos in puteũ interit⁹. Et apoc. vlt. Qui in sordibus ẽ: sordescat adhuc. Et Grego. Pctm̃ qd̃ p pniãꝫ nõ delet: mox suo põdere ⁊ aliud trahit. Et de bonis idẽ ꝑpheta ait. Ibunt de v̄tute in v̄tutẽ videbitur deus deoꝝ in syon. ℭ Differũt tertio i malo fine cruciandi Math. 25. Ibunt hi i suppliciũ eternũ. Justi v̄o in vitã eternã. Audi pulcherrimã aucto ritatẽ Augu. de ciuitate dei. In his inqt distribuẽ dis agit quidẽ de⁹ opatione sua. Nã si nũc oẽ pec catũ manifesta plecteret pena: nil i vltimo iudicio seruari putareť. Sicut etsi nullum pctm̃ puniret aptã vĩdicta: nulla diña ꝑuidẽtia putareť. Et idẽ placuit iqt diñe ꝑuidẽtie p̃parare qdẽ iustis bona in posterũ: qbus non fruerenť iniusti. mala autem ipsis qbus non excruciabunť boni. Ista aũt tpalia vtrisqꝫ voluit esse cõia: vt ne bona auidius appe tantur que mali quoqꝫ hr̃e cernuntur. et ne mala turpiter euitentur. quibus ⁊ boni plerũqꝫ afficiũť. hec ille. ℭ Quãtũ ad tertiã dico q̧ sicut bonis hec vita nauseã generat: ita mali hanc vitã durare ꝑ optant. exemplũ illius diuitis. Luce. 12. Aĩa mea habes bona reposita in annos plurimos ⁊c̃. Inde bonus ille Pau. ad Phil. 1. clamabat. Cupio dis solui: ⁊ esse cum christo. Quis me liberabit de cor pore mortis huius: quare ⁊c̃. Et hec sufficiant pro prima consideratione huius sermonis.

ℭ De necessitate diuĩe gr̃e. Cõsideratio. II.

S **Ecundo loco** Diuine gra tie opportu nam requisitionẽ videamus. Ubi tres conclusiones more solito subiungamus. videlicet. Prima conclusio est ista. Quãdo huma na nã a voluntate diuina rebellauit: q̃uis in vi ta p̃mam fecisset: nũq̃ tñ sine dei sp̃ali gr̃a sal uari potuisset. Scd̃a cõclusio est ista. q̃uis per xp̃i mortẽ humana natura fuerit rep̃ata: nũq̃ tñ si di uina gratia cũ bonis opibus non cõcurreret: pos set anima ad eternã gloriã scãdere. Tertia ꝯclo ẽ ista. Et si deus cũcta que sue nõ derogant digni tati per seipsum facere possit: tñ sine gratia specia li nihil regit eorum que creauit.

ℭ Quod sine gratia speciali humana natura sal uari non potuit. Conclusio. I.

A Ccipe primã cõclusionẽ ⁊c̃. Ad cuius de clarationẽ tres iquiramus veritates vꝫ. ℭ Prima ꝑpter q̃ pctã xp̃s pati voluit. ℭ Scd̃a q̃re hũana natura p seipaꝫ sal uari ñ potuit. ℭ Tertia qd̃ fuerit mirabili⁹ op⁹: qd̃ fecerit xp̃s i vita ista. Quãtum ad p̃mã dico bre uiter q̧ xp̃s pati voluit pro peccatis totius hũane nature: q̃ i p̃mo pente fuit anihilata. Nec itelligas q̧ ꝑ proprijs peccatis mortalibus: in quib⁹ aliquis mortu⁹ ẽ: satisfecerit xp̃s. sed solum ꝑ pecc̃is mor talibus p̃mioꝝ parẽtũ: quibus tota hũana natura erat cõtaminata. Non. n. liberauit deus morte xp̃i mortuos in peccato mortali: q: in inferno nunq̃ vlla fuit redemptio eorum qui i inferno dedicati sunt. Inde Isa. 53. ait. Uere langores nostros ipse tulit: ⁊ dolores nostros ipse portauit: ⁊ nos reputa uimus eum quasi leprosum ꝑcussum ⁊ humiliatuꝫ a deo. Ipse autẽ vulneratus ẽ propter iniquitates nostras: attritus est propter scelera nr̃a: disciplina pacis sup eũ: ⁊ liuore eius sanati sum⁹: ⁊c̃. 1. Pe. 2. Qui peccata nostra inquit ptulit in corpore suo sup lignũ: vt peccatis mortui iustitie viuam⁹. Et ad titum. 2. Apparuit bẽignitas ⁊ hũanitas salua toris nostri dei: nõ ex opibus iustitie que fecimus nos: sꝫ secũdũ suã misericordiã saluos nos fecit ⁊c̃.

ℭ Quãtum ad s̃am dico q̧ triplici ratione p̃nci pali humana natura p seipsam saluari non potuit. Primo ratione incõgruitatis. Secũdo rõne ordi nabilitatis. Tertio rõne icõpossibilitatis. ℭ Pri mo ratione incongruitatis. Nã si hũana natura p seipsam saluari potuisset: sequeretur q̧ xp̃s gratis .i. frustra mortuus esset. ꝯsequẽs ẽ falsum ⁊ absur duꝫ. ergo illud ex quo sequitur. Sequela ꝑbatur. Quid. n. q̃so medic⁹ ad nos venire voluit: vl̃ cur ad saluandũ ⁊ querendum quod pierat venisse se dixit xp̃s: si nihil perditum: nihilqꝫ quod sanaret inuenit. Interroga fidum Paulũ: cur filius dei in hunc mundum venit. audi quid dicat. Fidelis est sermo ⁊ omni acceptatione dignus. quia xp̃s vẽit in hunc mundum pctõres saluos facere: quoꝝ pri mus ego sũ. Maluit. n. gloriosus de⁹ i seipꝫ sceu⁹ putari q̃ꝫ in nos parum clemens esse. O magnum charitatis indicium: ⁊ oĩ suauitate repletum. O i gens eterni patris ardor amoris: qui vt nobis pce ret ꝓprio filio non pepercit: qui nõ auꝝ dedit: non argentum apprehendit: nõ pecuniam numerauit: sed semetip̃m tradidit: sanguinem suum fudit: ⁊ ꝑ nobis omnibus aĩam suaꝫ posuit. q̃re ⁊c̃. ℭ Se cundo rõne ordĩabilitatis. Sic. n. s̃ãxerat de⁹: vt homo p seipsum cadere posset. sꝫ nõ p seipsuꝫ post casum releuare. quod ⁊ ꝑpulchre dñs ostẽdit in fi gura illius hominis ab hierusalem i hierico descẽ dẽtis. dic textũ totũ. Que verba Aug. ꝯ pelagium sic exponit. homo iste genus humanũ ẽ ab hierusa lem descendens in hierico. i. de paradiso in hunc mundum. Hierusalẽ. n. visio pacis iterpretatur. Anteq̃ꝫ. n. homo peccaret i visiõe pacis erat. i. in paradiso: vbi qcqͥd intuebatur pax erat atqꝫ leti tia. Inde aũt descẽdẽs humiliatus. i. miser fact⁹ p peccatũ venit in hierico. i. in hũc mũdum. Hie rico. n. luna interpretatur. q: mundus velut luna mutatur hic incidit in latrones. i. diabolũ ⁊ ange los eius. i. p inobediẽtiam miserrimũ genus hũa num demonibus se mãcipauit. q dispoliauerunt eũ. i. diuinã gratiaꝫ liberiqꝫ arbitrij in bonũ pos sibilitatem pdidit: ⁊ plagis eũ totum affecerũt. qa

oēs posteri hac sunt plaga pcussi: sicq₃ oēs in iniq-tatibus cōcepti. Et eo semiuiuo relicto abierunt. Semi nāq₃ viuus lȝ vitalē habeat motū: ex se tamen ambulare nec surgere pōt. sic ꝛ gen⁹ humanū p ꝓprias vires resurgere nō poterat. Descēdens aūt sacerdos eadē via: eo viso ptransijt. similr ꝛ leuita. In his sane duob⁹ duo tpa itelligunt̄. s. legis ꝛ ꝓphetar̄. In sacerdote legē p quā sacerdotiū ꝛ sacrificia sunt instituta. Et in leuita vaticiniū ꝓphetar̄ intellige: quor̄ tpibus totū gen⁹ humanū sanari nō potuit. qm̄ oēs ex Adā ꝛ matre pma nascentes: tāq₃ chirographo pmo ɔstricti stipendiū pcti moriēdo soluerunt. Stipendiū .n. pcti mors est: vt apl's ait. Sacerdote aūt ꝛ leuita ptrāseūtib⁹: samaritanus qdā iter faciens venit sec⁹ eū. Samaritanus aūt custos iterptat̄. Et hic xp̄s fuit q nos sua grā defēsauit. Uenit aūt secus eū in silr̄itudinē carnis pcti. ꝛ vidēs eū misericordia mot⁹ est sup eū. qd nāq₃ vidit: Uidit inq₃ gen⁹ humanū ꝓstratū ꝛ mia motus est: q₂ in eo quo curari dign⁹ eēt nullū meritū inuenit ꝛ appropians alligauit vulnera ei⁹. i. dānauit pctm̄ i carne. ifundēs oleū ꝛ vinū. i. carissima sciñ ꝛ sāguinē suū. Et iposuit illū i iumētū suū in adiutoriū. vȝ. grē icarnatiōis sue. Et duxit i stabulū. i. in ecclīā suā: donās ei fidē ad credendū in eū. Et altera die. i. q̄n ipe alio. s. post ascēsiōez ꝓtulit duos denarios. vȝ. nouū ꝛ vet⁹ testm̄ in quo nūmisma dei ē: ꝛ dedit stabulario. i. Paulo apl'o q ē vas electiōis cui sollicitudo est oium ecclesiarum. Et ait. curā illi⁹ habe. i. que ad fidē meā ptinent: ꝛ quō ad verā sanitatē venire debeat illum edoce. Et qcūq₃ supererogaueris: dū rediero reddā tibi. i. qcqd sup euangelij doctrinā bonā docueris: cū rediero. s. ad iudiciū reddā tibi. Quid aūt sit illud qd supra legē euangelij Paulus erogauerit: dicit Augu. puto ꝙ sit illud qd ad Corinthios ait. De vginibus aūt pceptū dn̄i non habeo. ɔsiliū autem do: tāq₃ misericordiā consecut⁹ a deo vt sim fidelis ꝛc̄. Et sic pȝ scd'a rō. ¶ Tertio ratione incompossibilitatis. ista .n. icōpossibilia sunt: vt creatura creature magis q₃ deo sit subiugata: ꝛ magis obligata. sȝ hoc fuiss̄t si creatura p seipaȝ se liberassȝ: vt pȝ ituenti: qm̄ maius est bn̄ficiū redēptionis q₃ creatōis. q̄re ne humana nā i amore ꝛ obligatione sūme diuiderct̄: q creauit redemit: vt dicit Ansel. li. cur deus hō. q̄re ꝛc̄. ¶ Quantū ad tertiam dico aīa cara ꝙ multa mirabilia fecit xp̄s i hac mortali vita. Nōne mirabilia ista opa fuerunt curare ifirmos: mortuos suscitare: cecos illuminare: demones effugare ꝛc̄. Jo. 7. Si nō venissē ꝛ locutus eis non fuissem: pctm̄ non hrent. Nōne ꝛ vba mirabilia fuerunt. Math. 5. Diligite inimicos vr̄os: bn̄facite his q oderūt vos. Math. ii. c. Nūq₃ sic locutus est hō. Inde dicebat ipse Jo. 14. Opa q̄ ego facio ipsa testimoniū pibent de me. Propterea cec⁹ Joānis. 9. dixit. A seculo non est auditū vt apiret quis oculos ceci nati. Quāuis ergo multis virtutibus in hac vita claruerit xp̄s: tamē in septē spālit̄ operibus eternus pater xp̄m filiū eius i septē permaxime mirificauit: que in septē sigillis Apoca. 5. designantur. hic textū ¶ Primo ergo eternus pr̄ clarificauit ꝛ mirificauit filium eius Jesum benedictū in sua ɔceptione. Hiere. 31. Nouū faciet dn̄s sup terrā: mulier circundabit vir̄ gremio vteri sui. In qua gl'iosa ɔceptōe duo mirabilia fuere. Primū q₂ sine oī prorsus labe ɔceptus. ps. Qui igreditur sine macula. Scd'm q₂ sine ꝓrsus alteri⁹ cōmixtione. Luc. 1. Qd ex ea natū est de spū sācto ē. ¶ Scd'o in pciosa natiuitate. ps. Cātate dn̄o cāticū nouum q₂ mirabilia fecit dn̄s. Ecce mirabile magnū vgo parit filiū: ꝛ vgo est in ptu: virgo post partū ꝛ vgo aū partū. Jsa. 7. Ecce vgo ɔcipiet ꝛc̄. ¶ Tertio in deuota baptizatōe: ꝛ in miraculorū opatōe. Luce. 3. Et ecce apti sūt celi ꝛ vox pr̄is i. tonuit. hic est fili⁹ me⁹ dilect⁹ i quo mihi bn̄ ɔplacui. In miraculor̄ opatiōe. Jo. ii. c. Nōne dixi tibi si credideris videbis gl'iā dei. Et Jo. 7. Si nō venissē ꝛ locutus eis nō fuissez ꝛc̄. ¶ Quarto i trāsfiguratione. Math. 7. Resplēduit facies ei⁹ sicut sol: vestimēta aūt eius fcā sunt alba sic̄ nix. ¶ Quinto in passione. Math. 27. Petre scisse sunt ꝛ monumenta apta sunt ꝛc̄. ꝛ luc. 23. Uere fili⁹ dei erat iste. ¶ Sexto i resurrectiōe. Math. 28. Angelus aūt dn̄i descēdit de celo: ꝛ accedēs reuoluit lapidē: ꝛ iter̄. Pre timore aūt ei⁹ exterriti sūt custodes: ꝛ sci sunt velut mortui. ¶ Septimo ꝛ vltimo et̄nus pr̄ gloriosū filiū suū hac in vita mirabilē fecit i gloriosa ascēsione. Actuū pmo. Uiri galilei quid admiramini aspiciētes in celū ꝛc̄. Et sic patet ista cōclusio. ¶ Q₂ etiam post reparationem humane nature p xp̄m sine alia dei spāli gratia aīa ad vite meritum scandere nō potest. Cōclusio. II.

a

Ccipe secūdam ɔclusionē. vȝ. q₃uis per xp̄i mortez hūana natura fuerit repata: nūq₃ tn̄ si diuina grā cū bonis opib⁹ non ɔcurreret: posset aīa ad et̄nā vitā scādere. Ad cui⁹ delaratōez tres ingramus vitates. vȝ. ¶ Pria q̄re hō sine grā ad vitā resurgere nō pōt: sicut ꝛ sine ipsa cadē. ¶ Scd'a quō ista grā diuina ad hoc cōcurrit: quēq₃ ordinem seruat. ¶ Tertia an ista diuina grā ad tēta tiōib⁹ resistēdū sit necessaria. ¶ Quātū ad pmā dico ꝙ triplex de hoc rō assignari pōt. ¶ Prio q₂ hoc repugnat sacre scripture. ¶ Scd'o q₂ repugnat recte rōni. ¶ Tertio q₂ hoc repugnat māifeste exēplificatōi. ¶ Prio inq₃ hō sine dei spāli grā resurgere nō pōt: q₂ repugnat sacre scripture ꝛ sacre lectōi. Etsi de hoc mlt'e sint auctes. ꝛ ppulchre hoc tāgat Aug. ɔtra pelagiuȝ: ꝛ magister. 2. sniarūȝ. dis. 28. Istas tn̄ tres ad pn̄s accipe auctes. pmo Aug. in ꝓsolodiō. c. 5. Si psumat igt peccator mūdari non pōt: nec ex corde cōpungi: q₂ nisi dn̄s Petrū aspexisset: nūq₃ pn̄ia ductus amare fleuisset: qd de respcū spūali intelligi dȝ: ꝛ non corpali: q₂ dicit textus ꝙ Petr⁹ erat foris stans in atrio sūmi sacerdotis: xp̄s vo i camera tormenti. Itē Isidorus de sūmo bono. Postq₃ igt nos pctō obligauerim⁹: ꝛ opibus diaboli: iaȝ nos nr̄a vtute resurgē nō valem⁹. Et ꝓpheta. Grām igt ꝛ gl'iaȝ dabit dn̄s. Et idez. Nisi q₂ dn̄s adiuuit me: paulominus hitasset in iferno aīa mea. Et idez

Misericordia dñi pueniet me.q̃re ꝛc̃. ¶ Scd̃o si ne dei spāli grã homo resurgere nõ põt.q: hoc repugnat recte rõni. Nã si hõ sine grã iustificari posset: sequeret̃ ꝙ tam premium q̃3 meritũ eẽt hoĩ: ñ deo attribuendũ: ꝛ hoĩ grãs reddendũ. ꝯñs impũssimũ. ergo ꝛc̃. ꝯña nota ꝛ sequela clara. Quis q̃so negare contendet si gloriam sine dei grã adipisci possum⁹: ꝙ filr̃ ꝛ iustificationẽ sine grã possim⁹ adipisci. Sȝ q̃ũo ex nobis iustificari poterim⁹: cũ apl̃s dicat. Iustificati sumus p fidẽ. i. p grãm. Grã aũt vt dicit gl̃iosus Aug⁹. Donũ dei ẽ sine meritis. q̃re ne hoc ipiũ sequat̃: necesse ẽ vt grã opponat̃ ꝛc̃. Itẽ si homo seipsum creare nõ põt. ergo a fortiori nec seipsum recreare. pȝ ꝯña. q: magis ẽ iustificatio ipi⁹: q̃3 creatio celi ꝛ terre: vt dicit Aug⁹. Sed p̃mum hõ nõ põt: q: nihil ẽ qd̃ seipsum gignat; per Aug. de trini. ergo nec secundũ. Propterea Aug. de ecclesiasticis dogmatib⁹ ait. Nullũ credimus ad salutẽ: nisi deo mediante venire. Plures alias poteris si placet formare rõnes. si distĩ. 28. secũdi sẽtẽtiar̃ legeris. quas tibi causa breuitatis obmitto. ¶ Tertio nõ põt hõ sine dĩ grã resurgere: q: hoc repugnat manifeste exemplificationi. Plura eniȝ de hoc ponit exẽpla Aug. ꝯ pelagiũ: sȝ ad p̃ñs tria colligam⁹. Primũ exẽplũ ẽ Abrahe. ¶ Secundũ Moysi. ¶ Tertium hieremie. De primo sic dicit Aug. Dixit dñs ad Abrahã. Noli timere abrahã: ego ꝓtegã te: ꝛ merces tua erit magna nimis. protegã inq̃t te grã mea: q: p̃iusq̃3 vocares me: vocaui te: vt exires de terra ꝛ cognatione tua: ꝛ inuocares me ꝛc̃. Itẽ de eodẽ sic ait. Si inueni grãm ĩ oculis tuis: ne transeas puerũ tuũ. p grãȝ ergo q̃ nõ ẽ ex operib⁹ dictũ ẽ ei merces tua magna erit nimis q: nemo prius dedit deo: ꝛ retribuet̃ ei. ꝛc̃. ¶ De secũdo exẽplo sic ait Aug. Dicit Moyses ad dñȝ Ecce tu mihi dicis: ꝯduc pp̃lm meum hũc: tu aũt ñ dmonstrasti mihi quẽ simĩl' mittas mecũ. Et dixisti mihi. Scio te p̃ oĩb⁹: ꝛ grãȝ habes apd̃ me. Nunc ergo si inueni grãm ĩ ꝯspectu tuo: ostẽde mihi temet ipsum manifeste: vt videã te: ꝛ sim inueniẽs grãȝ añ te: vt sciã: q: gens tua ꝛ pp̃ls tu⁹ hȝ grãȝ apud deũ sȝ ex deo non ex se. Ecce ꝙ Moyses dicit se inuenisse grãm in ꝯspectu dei: ꝛ nõ habuisse ex se. Et cũ dicit: ostẽde mihi temetipsũ manifeste vt videaȝ te: vt sȝ iueniẽs grãm añ te: Quid aliud idicat: nisi vt dũ te video manifeste: cognoscã nõ mei fuisse meriti: sȝ dono grẽ tue. Et paulo post ait. Nisi ipe exeas nobiscũ: ne me educas hic. ꝛ q̃ũo sciret̃: q: inuenĩ grãȝ corã te: ego ꝛ pp̃ls tu⁹ p̃ oĩbus gentib⁹ q̃ sunt sup terrã: q̃si dicat: gloriabimur: quõ: nõ ĩ nobis: sȝ ĩ te a quo accepim⁹ grãm gloriãdi. hec Aug. ¶ De tertio exẽplo sic ait Aug. vt. s̃. d̃ hieremia dicit dñs. Priusq̃3 te formarem in vtero noui te: ꝛ antequã exires de ventre sanctificaui te: ꝛ prophetã ĩ gentib⁹ dedi te ꝛc̃. Ex qb⁹ ꝑfecto vbis manifeste ostẽdit gratie donũ. nõ esse ex opib⁹: que nã erant eius opera nondũ nati. Igit̃ non ex operib⁹ sȝ ex vocatiõe dictũ ẽ ei: p̃usq̃3 te formarẽ ĩ vtõ noui te ꝛc̃. hec Aug. vt s̃. q̃re pȝ p̃ma vitas. ¶ Quãtũ ad secũdã vitatẽ dico scd̃m btm̃ Tho. p̃ia p̃me. q. 109. ꝙ duplex ẽ p̃paratio volũtatis. Vna ad bonũ fruẽdũ ꝛ meritorie operandũ p̃parãs. Alia ad hãc p̃mã dispositionẽ habendã dispõnẽs. p̃mã sȝ ipse dispõnem volũtas sine habituali grẽ dono habere nõ põt: q̃a sicut aĩa ẽ corporis vita dans ei motũ ꝛ sensũ. ex secundo de aĩa. sic grã aĩe vita dans ei motũ ꝛ sensũ ad meritorie operãdũ: bonũq3 eterne fruẽdũ. Nec ad hãc hñdã grãȝ: ali⁹ req̃rit̃ supaddit⁹ hitus: q: ꝓcessus eẽt ĩ ĩfinitũ cũ non esset potior ratio de vna q̃3 de altera: sȝ sufficit ad hãc p̃parationẽ hñdã aliq̃d diuinũ p̃sidiũ interius ad bonã voluntatẽ mouens. q̃m nihil sine virtute p̃me cause moueri põt. Joh. 15. Sine me nihil potestis facere. Et motio hec ẽ dispositio aĩam disponẽs ad grãm gratũ faciẽtẽ ꝯmerẽdã. Apocal' 3. Sto ad ostiũ ꝛ pulso ꝛc̃. ¶ Tripliciter autẽ mouet ꝛ pulsat aĩaȝ deus vt gratiã accipiet. ¶ Primo pulsando ad rõnem illam. s. illuminando vt ꝓpriam malitiam ꝛ dei bonitatem agnoscat. ¶ Secundo pulsando ad voluntatem: vt ad deum diligendum conuertatur. ¶ Tertio pulsando ad memoriam: ne ipsa voluntas frustra bonum velit. Tua mõ aĩa mea ĩtcrest aperire. q̃m de⁹ ab initio cõstituit hoĩeȝ: ꝛ relĩq̃t illũ in manu cõsilij sui. Eccl'. 15. Si apuerĩs ĩtrabit Jesus p grãȝ. q̃re ꝛc̃. ¶ Quãtũ ad tertiã dico breuit̃ sȝ dominũ Bona. i. 2. di. 27. ꝙ aliud est resistere tentationi: ꝛ aliud vincere tentationem. Resistere tentationi. ẽ ñ assẽtire diabolice suggestiõi. Vincere autẽ est oppositũ illi⁹ inducere qd̃ diabol⁹ suggerebat. Põt ergo q̃s p grãȝ gratis datã diabolice resistẽ suggestioni: tñ absq3 dono qd̃ deo hoĩeȝ gratũ reddat diabolum vincere non potest. vt. s. contra eius mentẽ proficiat dignitate meriti: vel in merito ꝯdigni. quare ꝛc̃.

¶ Qꝫ diuina gratia tanq̃3 congruenti medio deus hec inferiora regit. Conclusio. III.

Ecipe tertiã ꝯclusionem. vȝ. Et si deus cunctaq̃ sue nõ d̃rogãt dignitati p seipsũ facere possit: tñ sine grã spãli nihil regit eorũ que creauit. ¶ Ad cui⁹ d̃clarationẽ tres ĩquiram⁹ v̄itates. vȝ. ¶ Prima q̃lr̃ hec mundi machina diuĩa grã gubernet̃. ¶ Scd̃a q̃lr̃ hõ p diuinã grãȝ ĩ suis opatiõib⁹ regatur. ¶ Tertia quot mõis diuĩa grã ĩ scriptura appellet̃. ¶ Quãtum ad p̃mã assumo sñiam cõeȝ btĩ Tho. p̃ma secũde. q. iii. vȝ. ꝙ in corporalib⁹ motib⁹ duo necessario cõcurrũt. p̃ncipiũ intrinsecũ. ꝛ principiũ extrinsecũ motus. Principiũ intrinsecũ est forma subãlis mobilis. Vñ ignis p suã formã ĩtrinsecã hȝ ĩgnire aq̃ frigefacere: ꝛ sic de alijs. Principiũ v̄o extrĩsecũ ẽ motio p̃mi mouentis. s. corporis supcelestis. Si eñĩ p̃mi mobilis motus cessaret: oẽs mot⁹ cassaret̃ idest oĩa qescerẽt: vt tota tradit phisica disciplina. Vñ q̃uis ignis p suã formã ĩtrinsecã ignire posset tñ si motio p̃mi mouentis nõ cõcurreret: nequaq̃3 ignis aliq̃d passuȝ alteraret. Est aũt alteratio vna spẽs mot⁹. vt ponit philosoph⁹ ĩ postp̃dicamẽtis. ergo ad hoc vt ignis possit ĩ actũ exire: nõ solũ req̃rit̃ forma ĩtrinseca tanq̃3 p̃ncipiũ mouens ĩtrĩsecũ sȝ etiã motio p̃mi mouẽtis tanq̃3 principiũ extrin-

fecum. Sic ad propositũ in regimine mũdi. si. n. deus in oĩbus reb⁹ tanq̃ pmus motor non influeret oĩa penit⁹ in nihilũ tenderent. Augu. Oĩs creatura vicissitudiaria mutabil' ẽ: q̃ nisi bonitate sui conditoris fuaref in nihilũ tenderet. Quãuis g° vnaqueq; res p suã formã cõseruef: ⁊ intrinsece moueat vel conseruef: tñ extrinsece p dei generalem influentiã gubernaf. Apoc. 9. c. Qui hz ĩ vestimento ⁊ ĩ femore suo scriptũ. Rex regũ: ⁊ dñs dñantiũ. Inde Paul' .1. Thi. p°. Regi igr seculoꝝ imortali inuisibil: soli deo: honor ⁊ glã ĩ secl'a seculoꝝ. Amen. ꝗre ⁊c. ¶ Quantũ ad secũdã vitatẽ dico ex ĩtennone bti Tho. vbi. s. ꝙ ĩ hũanis opatiõib⁹ ⁊ corporalib⁹ motib⁹ rõnis hũane: nõ solũ reqrif forma itrinseca vt aĩa q̃ opari debeat: s; etiã reqrif ipse deus vt pncipal' motor. Mot⁹ aũt dei huiusmõi nihil aliud ẽ q̃ volũtas dei. vñ si dĩna volũtas ĩ actibus extrinsecis nõ cõcurreret: pfecto nihil fieret. Dicam⁹ g° sic ꝙ cũ aliqd p nos agẽdũ ẽ: aut tale vires nr̃as excedit. aut nõ. Si nõ excedat s; sit nr̃e nature cõforme: aut tale est puꝝ naturale: aut morale. si puꝝ nãle: tũc nõ oz deũ aliter ad tale op⁹ cõcurrere q̃ vt pmus motor sicut p; ĩ comestiõe: dormitiõe ⁊ alijs opationib⁹ pure nãlib⁹. Si aũt illud fit morale: nũc q̃a hũana nãã ẽ fedata ex pctõ: multa operari sic nõ põt: sine dei auxilio spãli. Liberũ. n. arbitriũ ex pctõ pmoꝝ parẽtũ aliqualr offuscari h;: ne sic simplr in actũ virtuosũ ⁊ moralẽ exire possit vt vellet. Propter qđ paul' ꝗrebat. Non qđ volo bonũ ago: s; qđ nolo malũ. Et ob hanc liberi arbitrij ĩfirmitatẽ necesse ẽ deũ in opationib⁹ moralib⁹ humanis nõ solũ vt pmũ motorẽ cõcurrere: veꝝ etiã ꝗnunc. .i. ꝙ vtus gratuita supaddaf vtuti nãe. Et ponit idẽ doctor notabile exẽplũ de infirmo. q licet de se possit habere motũ: non tamen motum talem hoĩs sani: nisi auxilio sanef siue iuuetur medicamis. Sic in proposito ĩ natura humana ex primoꝝ parentũ peccato infirmata. ps. Nisi quia dñs adiuuit me paulominus habitasset in inferno anima mea. Si vero bonũ qđ operari intendim⁹ humane nature facultatem excedat. vt sunt fides spes ⁊ charitas: q̃ sunt vtutes infuse: ⁊ non ex libero arbitrio causate: vt p; in. 3. dis. 28. tunc necesse est vt ad talia adipiscenda deus habitum: quo ad illa disponamur infundat. Et hic habitus dicitur diuina gratia. Inde. i. Pe. 2. dicitur. Maxima ⁊ preciosa nobis pmissa donauit: vt p hec efficiamur diuine nr̃e cõsortes. .i. grãm tanq̃ quoddã supnãle donũ nobis ad diuinã pcipiẽdã nã; p gl'iam de⁹ ipse donauit. ꝗre satis p; pdicta vitas. ¶ Quantũ ad tertiã: dico de cõi theologoꝝ ĩtentiõe: ꝙ diuina gratia multiplici solet vocabulo appellari. Aliqñ enim dicif grã gratũ faciẽs. aliquãdo gratis data. aliqñ operãs. aliqñdo cooperãs aliqñ pueniens. ⁊ aliqñ subsequẽs. ¶ Grã gratũ faciẽs ẽ hit⁹ supnãlr in aĩa a deo ĩfusus: hoĩe; ad deũ ordinans vt sibi iungatur tanq̃ vltimo fini. Et secundũ hanc meremur vitam eternã: ⁊ sine ipsa nullus ad vitã est actus meritorius. de qua prima Cor. 13. Si linguis hominũ loquar ⁊ ãgeloꝝ ⁊c. ps. Anima mea sicut terr'a sine aqua tibi. ¶ Grã gratis data: ẽ habitus qdã a deo ĩfusus: q supra nature facultatem ⁊ psone meritũ concedit: ipsum hominem ad quedã ipsius vltimi finis pparatoria ordinãs: vt sunt pphetia miracula: ⁊ similia. p has. n. grãs gratis datas ordinaf hõ: vt vltio fini iungaf. p°. Corin. 12. Unicuiq; daf manifestatio spũs ad vtilitatem alioꝝ. Ex qb⁹ apparet: q̃ differẽtia ẽ iter grã; gratis datã: ⁊ gratũ facienẽ: qm̃ grã gratũ faciens ad proprie aĩe iustificatiõ;: ⁊ nõ alioꝝ: hoĩ ĩfunditur. S; grã gratis data ad alioꝝ iustificationẽ ⁊ vtilitatẽ infundif. Nã posito ꝙ tu aĩa mea sis ĩ dĩ gratia gratũ faciẽte cõstituta: nõ pp hoc erit aĩa Petri iustificata. S; posito ꝙ infuderit tibi deus pphetiã spiritũ miracula faciendi: ⁊ huiusmõi: manifestũ ẽ hanc ipsa; grãm grandi m'titudini xp̃ianoꝝ pfuisse. Luc. pmo. Ipse multos cõuertet ad dñm. dictũ ẽ de Joãne baptista: qđ glĩosus deus quotidie fac in suis pdicatoribus: quos nisi dñs mitteret: totus mũdus q̃si sodoma extitisset. Et nõ tñ ꝙ nõ pprie grã gratis data ordinaf ad iustificationẽ alioꝝ: sed bene ad alioꝝ vtilitatẽ. vñ licet p miracula ⁊ pdicationes hoĩes disponãtur ⁊ instruãtur ad fidẽ spe; ⁊ charitatẽ: sine qbus hõ vltimo fini iungi nõ põt tñ pp̃ter hoc nõ iustificaf: vt p;. Reqrit. n. grãm iustificatio gratũ facientẽ pinã. hec in sñia põit beatus Tho. prima se. q. 109. ¶ Gratia operans dicitur diuinus qdã motus: quo voluntas mouef interius vt bonu; velit: qđ prius recusabat. qũo illuminatus fuit Paulus in damascum cõ xp̃m pergens. vñ percussus ait: Domine quid me vis facere. ¶ Gratia cooperãs est qdã diuinus aspect⁹ quo anima ad bonum mota iuuatur: vt ad actum perueniat. Et p hanc grã; aĩam ipsam de⁹ ĩ bono pposito interius firmat: ⁊ exterius prebet facultate; operandi. Aug. de li. ar. vt ãt velimus operatur deus: vt perficiamus nobis cooperaf. Aliquãdo tñ strictiori modo grã operans dicif habitus aĩe supernãliter datus: ipsam sanans: iustificans: ⁊ deo gratam faciens. Cooperans vero est idem habitus anime infusus: liberum arbitrium adiuuãs ad bonum: qđ est principium actus meritorij. Et sic gratia non accipitur pro motu diuino seu auxilio ad bene volendũ vel agendum: sed pro habitu aĩe a deo ĩfuso ⁊c. ¶ Gratia preueniens põt dici oĩs grã: siue sit diuinus mot⁹: quo anima mouetur tm̃ siue sit habitus infusus: dũ tamen voluntatẽ ãtecedat siue operationem eius. Et de hac ait Aug. de natura ⁊ gratia dicens. Gratia preuenit vt sanemur. ps. Misericordia antẽ domini preueniet me. ¶ Gratia subseqnẽs põt simil'r dici grã quolibet accepta: aut propositum voluntatis firmans aut opi coadiuuans: dum tamen volũtatẽ vl' operationẽ eius sequatur. ⁊ de hac Aug. vt. s. grã subsequitur: vt sanari vegetemur. Hec omnia de intẽtione bti Thom. vt. s. Nota vt ⁊ ipse dicit ꝙ licet pluribus antedictis modis gratia appellentur: non tñ essentialiter ad inuicem differunt: sed solum sm diuersos modos accipiendi gratiam. Et Bona. super illo verbo magri. 2. sñiaꝝ. dis. 27. v;. Grã

operās est inquātū voluntatē hominis liberat. cooperās vero inquātum eandem adiuuat. Dicit sic. Gratia cum vna sit: multiplices in hꝫ diuisiones: Et facit idē doctor hāc t̄m consideratōes multas. Et facit idē doctor hāc diuisionē: grā potest ꝯsiderari quātuꝫ ad subiectū i quo est: quātū ad principiū a quo est: q̄tū ad oppositū contra quod est: et quātū ad affectū ad queꝫ est. Sꝫ hoc ad p̄ns relinq̄m⁹ vide ibi si placet: q̄re ꝛc.

¶ De fructibus diuine grē. Consideratio. III.

Tertio loco diuine grē vberrimā fructuositatē videamus. vbi tres alias ꝯclusiones subiūgam⁹. vꝫ. ¶ Prima illuminat i fide mūdana discernere facit: cooperit dilecta: et gratia refrigerat estū. ¶ Scd̄a nudat ipse de⁹: et celestia capere facit: restituit bona et ipsa decerpere facit. ¶ Tertia forma nobilissima est: et in necessitatibus clamat: aīam muat: et tādem gloria coronat. In his tribus cōclusionibus duodecim diuine grē fructus continentur: de quibus particulariter videamus.

¶ De q̄tuor p̄mis diuine grē fructib⁹. Cōcl'o. I.

Accipe p̄mā ꝯcl'onem ꝛc. In q̄ concl'one q̄tuor ponunt diuine grē fruct⁹. ¶ Primus dr̄ illuminatiu⁹. ¶ Scd̄s dr̄ discernitiuus. ¶ Tertius dicit̄ cooperitiuus. ¶ Et q̄rtus dicit̄ refrigeratiuus. ¶ Primus dr̄ illuminatiuus. Cum. n. ingeniꝫ nostri sit terminata facultas: et p consequens operis terminati: si ad quorūdā sua♃ virium excedentiū cognitioneꝫ ptingere cupit: necesse est vt aliquo supernāli lumine et dono iuuetur. Duo aūt sūt ad p̄sens huiusmodi lumina. s. donū intellectus: et fides. vtrunqꝫ eniꝫ isto♃ animā in cognitioneꝫ dirigit. diuersimode tn̄. Nā fides est circa alta mysteria: p simplicē ascensū Sed donū intellect⁹ per rōnis āminiculū. vt dicit dn̄s Bona. i scd̄o. di. 35. Inde fit: vt qdaꝫ alta mysteria tantum lumine nāli penetrari volentes: i varios multiplicesqꝫ dānabiles icidert errores. prima pe. 2. Melius inquaꝫ erat illis nō cognoscere veritatem: q̄ꝫ post cognitā veritatem retrorsuꝫ verti. Et Hiero. Quicūqꝫ aliter scripturā itelligit: q̄ꝫ spiritus sāctus efflagitat: a quo scripta est: licet ab ecclesia non recessit: tamen hereticus appellari pōt. Et Augu. Nūqꝫ inquit inuenio q̄ xp̄us aut apl'i seminauerit: q̄ xp̄s aīaꝫ n̄ hr̄et. Immo ait. Tristis ē aīa mea vsqꝫ ad mortē. sed orta ē hec zizania a semido appollinari. Nūqꝫ inuenio in canone seminatū: q̄ xp̄s attulit corpus celeste: sꝫ nata est hec zizania a tosichato Valentino. Nūqꝫ reperio q̄ xp̄s fuerit purus hō: aut purus deus: sꝫ vtrūqꝫ: Quia p̄us in forma dei: postea in forma serui: sꝫ nata ē hec zizania a fendis Eutide et nestorio maledict'. hec ille. Nec tamen aīa mea his verbis credas petm̄ esse: hereticas iquirere opiniones: et defensare. dū tamē parati simus semp̄ assentire veritati. Audi Aug. Si qui s̄niam suā q̄uis falsā atqꝫ puersā nulla ptinaci aīositate defēdūt. querūt aūt tāta sollicitudie veritatē: pati corrigi cū inuenerit nequaq̄ꝫ sūt inter hereticos ꝯputandi. hec ille. Inde beatus Tho. 2ª 2ᵉ q. 67. dicit q̄ viciū curiositatis non est circa cognitionē veritatis directe. sed circa appetitum et desideriū cognoscēde veritatis. Vñ curiositas pōt sic describi. Curiositas ē circa re♃ cognitiōeꝫ qdā sciendi iordinat⁹ appetit⁹. ppterea Eccl'. 3. dicit̄. Altiora te ne q̄sieris: et fortiora te ne scrutat⁹ fueris: et i pluribus opib⁹ ei⁹ ne fueris curiosus: et īfra. Multos .n. supplātauit suspitio illo♃: et i vanitate detinuit sensus eo♃ ꝛc. Inde Augu. Cū q̄reret q̄dā: q̄d faciebat d̄s āte mundi ꝯstitutōeꝫ: ridēdū q̄ eternā gehēnā curiosis p̄parabat. Quare cōcludamus q̄ diuina gratia p donum intellectus: aut per s̄ dem: vel alio mō itellectū illuminat ad verā salutis viā cognoscendā. p̄s. Declaratio s̄monū tuo♃ illuminat et itellectum dat paruulis. i. humilibus. q̄re ꝛc.

¶ Scd̄s fructus dicit̄ discernitiuus: q̄ diuina grā mundana discernere facit. Vñ nota hanc regulam generalem q̄ sicut solis lumē est tenebre oppositū et sua presentia mūdū illuminat. q̄ est actus ei⁹. vt dicit̄. 2. de aīa. Lumē ē actus diaphani secūdū q̄ diaphanuꝫ. sic diuina gratia tenebre spūali: que ē culpa ipa mortalis ꝯ̄tra est: et sua p̄ntia totā animā illuminat et suum casum quem incurrit: penā quaꝫ meruit: gloriā quaꝫ amisit: considerat multaqꝫ alia per petm̄ offuscata manifestat. Audi Grego. libro moraliū. Dum inquit nos grā diuini respectus illuminat cuncta mentis nostre abscondita māifestat. hoc lumine illustratus filius pdig⁹ sui peti putredinem: turpitudinem: grauitatem: et multitudinem recognouit dicens. Heu quāti mercenarij in domo p̄ris mei abundāt panibus: ego āt hic fame pereo. Similiter et illuminatus latro i cruce pēdēs vociferabat. Memento mei domine duꝫ veneris in regnum tuuꝫ. hoc lumine claruit Magdalena q̄n mundanis abiectis lachrymis suis pedes domini lauit. Luc. 7. Audi Aug⁹. in soliloqis de seipo dicentē. Conuersus sū: et vidi tenebras meas i qb⁹ fueram: abyssum tenebrosam in qua iacuerā: et dixi. Ve tenebris meis in qbus iacui. ve cecitati mee in qua lumen celi videre non poteram. ve preterite ignorantie: q̄ nō te cognoscebaꝫ dn̄e ꝛc. ¶ Tertius fruct⁹ dr̄ cooperitiu⁹. vbi accipe regulā generalem: q̄ sicut vestimentū coopit corporis vituperiū: sic diuina grā anime feditatē. 1. Pe. 4. Charitas cooperit multitudinē petō♃. Apoc. 9. Datuꝫ est illi. s. anime vt cooperiat se bissino splendenti et cādido: quod est grā dei. Inde miser noster p̄mus parens dū hāc innocentie stolā pdidit: se nuduꝫ vidit nō q̄ āte peccatū se nudū nō aspiceret. sꝫ illa nuditas cum illa deformitate: sicut post peccatum visui non occurrit. Et sic intelligit Aug. n. super Gen. ad litterā. vbi sic ait. Nō permisit deus primos parentes suam nuditatem aduertere: eorum menteꝫ in diuina sustollens. i. eleuans: in quadam simplicissima et attenta diuinorum consideratione: nisi post peccatum. quia mox vt peccatum consumauerunt aperti sunt oculi eorum tam mentis q̄ꝫ corporis: vt se nudos aspicerent. Mentis quidem: vt bonum quod amiserant: et malum in quo ceciderant viderent. Corporis quidem vt sua verenda aspicerent: rebellionem carnis ad spūm sentirent:

nec ĩiaria sane. Merito.n.diuinis iussionibus re
bellanti:cuncta ei subdita rebellantur.quare ⁊c.
¶ Quartus fructus dicitur refrigeratiuus. Unde
accipe regulã generalem: q sicut aqua refrigerat ⁊
extinguit ignem: sic diuina gratia inordinatum appe
titum habendi. De quo appetitu Boetium de cõ
solatione audi metrizãtem. Si quãtas inquit rapi
dis flatibus pontus versat arenas. Aut quot stelli
feris edita noctibus: celo sidera fulgent. Tãtas fũ
dat opes: nec retrahit manu pleno copia cornu.
Humanum miseras haud ideo genus cesset flere
querelas. hec ille. Quãtis queso periculis nauigãt
naute mare. Quãtis ⁊ mercatores in terra pericu
lis se exponũt vt habeãt: ⁊ hãc mundi miserã sub-
stãtiam cumulent. Sed audi quid diuina gratia fa
ciat. i.a Thi. vi. Habentes alimenta: ⁊ quib⁹
tegamur: his contenti sumus. Propterea Aug⁹. aie-
bat. Inquietum est cor nr̃m domine: donec quiescat
in te. Hãc spiritualem aquã petebat bona illa mu
lier samaritana. Domine da mihi hãc aquam ⁊c.
Joh.4.c.⁊ sic pz presens conclusio.

De quatuor alijs diuine grẽ fructib⁹. cõclo. .II.

Accipe scdam conclusionem. vz. Aludat
a ipse deus: ⁊ celestia cupere facit: restituit
bona: ⁊ ipsa decerpere facit. In hac con-
clusione alij quatuor subdunt̃ diuine grẽ
fructus videlicet. ¶ Primus dicit̃ manifestatiu⁹.
¶ Scd̃s dicit̃ desideratiuus. ¶ Tertius dicitur
restitutiuus. ¶ Et quartus dicitur participatiu⁹.
¶ Primus igit̃ fructus hui⁹ quaternarij diuine grẽ
dicitur manifestatiuus. Unde accipe regulam ge-
neralem q nũq̃ domin⁹ fecit sup aliquẽ pplm in-
dicium aliqd: nisi prius reuelauerit suis suis. Amos.
3.c. Nõ faciet igit dñs vbũ.i.operatiõez: nisi reue-
lauerit secretũ suũ ad suos suos pphetas. Prophe
ta.n. dr̃ a pro qd ẽ sup a phanos apparitio: q.s. vir
hi⁹ q̃dã a nostra cognitiõe distãtia diuinit⁹ reuelãt̃.
Inde dic Isidor⁹ ethimo. q pphete appellati sũt
videntes. q.s. qd ceteris erat occultũ videbãt. vñ ⁊
gẽtiles eos vates appellant ⁊.6. ethi. phũs nr̃ ait:
pphete dici pñt pphatores: eo q pphant̃.i. a re-
motis phant̃: ⁊ de futuris va p̃dicãt. Ubi nõ q ois
pphetia: aut ẽ de p̃terito: aut de pñti: aut d̃ futuro.
pphetauit de p̃terito Moyses. Geñ. p̃mo. In p̃n
cipio creauit deus celũ ⁊ terrã. de presenti pphe-
tauit Elisabeth. Luc. p̃mo. Uñ hoc mihi vt veñiat
mr̃ dñi mei ad me. pphauit d̃ futuro Isa.7. Ecce
vgo concipiet ⁊c. sicq̃ de alijs. ⁊ hoc vltimo pphetã-
di mõ itelligit̃ regula nr̃a. Hic tu ipse o lector de-
clara q̃liter an diluuij diẽ sui cõdis secretũ dñs suo
scissimo Noe reuelauit. Simil'r iudiciuz Sodome
Loth. ⁊ excidiũ Niniue Jone d̃s patefecit. heu ĩfe
lix Italia antequã tãtis flagellis punireris: p quot
ãnoz curricl'a p̃dicatores sci pclamarũt. dic vt pla
cet. ¶ Scd̃s fruct⁹ dr̃ d̃sideratiu⁹. vñ accipe regu
laz gñalẽ q sci ⁊ qlibet ĩ grã existes: mori p xp̃o de-
siderant: Cupio dissolui clamat Paulus ⁊ esse cuz
xp̃o. Quid erc dis cor illud intrepidum petri pp̃ul-
sauerit vt xp̃o audacter diceret: paratus sum et in
carcerem: ⁊ in mortẽ ire. nisi hec scã man⁹ spũs sci:

Et vidimus ille vñ hoc sibi vt diceret. Eamus et
moriamur cum eo. Et vnde sancti apostoli ibant.
gaudentes a cõspectu cõcilij. certe nõ nisi ab vber-
tate diuine gratie. Quis non infinita tolleraret p
xp̃o: qui infinita tolerauit pro populo christiano.
p̃ma petri.2. Xp̃s passus est pro nobis: vobis reli-
quens exemplum: vt sequamini vestigia eius. qui
peccata nostra ipse pertulit super lignum: vt pec-
catis mortui iusticie viuamus. ⁊ q2 omnia membra
nostra non vacabant a culpa: iõ omnia mẽbra xp̃i
sustinuerunt penam. Oculis.n. fleuit ⁊ lachryma-
tus est: vt in suscitatione Lazari. Joh.11. Auribus
blasphemias audiuit Mathei.27. Uah qui de-
struis ⁊c. Naribus spurcitias carnificum odoratus
est. Totam faciem dedit conspuentibus ⁊ velanti-
b⁹. Isa.50. Trenoz.3. ore ⁊ gutture gustauit acetũ.
ps. Dederunt in escã meam fel: ⁊ in siti mea pota
uerunt me aceto. Humeris portauit crucem: pect⁹
pugnis fuit percussum: dorsum flagellis cesum: ca-
put corona spinea coronatum man⁹ pedesq̃ cruci
affixi: lancea latus perforauit: oia ossa in cruce ex-
tẽsa. ps. Dinumerauerũt omnia ossa mea: p totũ
corpus cruor ⁊ sãguis emanauit. Et hec oia ptulit
p petis tuis aia mea. q2 ipse petũz nõ fecit: nec est
inuentus dolus in ore eius: ⁊ p̃nceps mundi nõ ha
buit in eo quicq̃. Jo.12. Dicamus ergo sic omnes
O dñe iesu mea doles vulnera non tua. pro me do
les: qui pro te non habebas vnde doleres. Sz ph
dolor tu vita pro me in ligno moriens: ⁊ ego mor-
tem meum contra te adhuc in delitijs viuo. tu doles
⁊ ego gaudeo. tu ploras: ⁊ ego rideo. tu crucẽ por-
tas: ⁊ ego equito. tu pro inimicis oras: et ego odia
porto. tu nudaris vestimento: ⁊ ego induor purpu-
ra. tu acetum gustas: ⁊ ego cibaria bona. quid re-
tribuam domino pro omnibus que retribuit mi-
hi. Audi Gregoriũ i mo. Si mẽs forti ĩtẽtiõe ĩ deũ
dirigat̃: quicqd sibi in hac vita amaz fit: dulce existi-
mat. Audi Augusti. de cathetizãdis rudib⁹. Con-
stans ingt ⁊ pfectus debet eẽ amor nr̃: vt si necesse
fuerit: amore illius moriamur: qui amore nostri pla
cide ac benigne pro nobis mori dignatus est. Inde
Paulus ad Ro.8. Quis iquit nos separabit a cha
ritate christi: tribulatio: an ãgustia: an fames ⁊c. dic
totam. Et sic patet secundus fructus. ¶ Tertius
fructus dicitur restitutiuus. vnde istam accipe re-
gulam generalem q sicut herba et flos sine aqua
palescit ⁊ flapescit: vt ita dicam: ⁊ rore aut aqua su
perueniẽte virescit ⁊ reuiuiscit. sic bõa fcã: ⁊ postea
per peccatum mortificata: per superuenientez gra
etiam reuiuiscunt. ⁊ hoc de bonis ante peccatuz fa
ctis intellige. non autem i peccatis: qm̃ talia nunq̃
vitam habuerunt pp̃ter graue defectũ: q vita aie
est: vt diximus. s̃. vnde versus. Illa reuiuiscunt q̃
mortificata fuerunt. Uiuere nõ possunt: q̃ mortua
nata fuerunt. hec est cõis theolo. schola. quare ⁊c.
⁊ sic patet ista cõclusio. ¶ Quartus fructus dicitur
participatiuus. vnde hãc aliã accipe regulã gene-
ralem q sicut hõ ob peccatũ mortale velut putridũ
⁊ infectum membrum quãtum ad glorie meritum
a corpore abscinditur eccl'ie: quo fit: vt beneficioz

eius influxum nequaq̄ suscipere possit: vt de filio ꝓdigo pz. Luc.15. Ego aūt hic fame pereo. Sic econ uerso per vnionē ad ecclesie corpꝰ qd̄ fit per grām: necesse est q̄ hō sit pnceps oium bonoꝝ q̄ in ecclia fiunt. Audi ꝓphetā. Particeps ego sum oiuz timē tium te. Oium dicit vt totum designet orbem. ps. Pro hac. s. aia in grā exīte: orabit ad te ois sāctus i tpe opportuno. Nec mirū vt Aug. ait. Xpiana reli gio i xpo oium possessore oia possidet. q̄re ꝛc̄.

℄ De alijs vltimis quatuor diuine gratie fructi bus. Conclusio. .III.

Accipe tertiā cōclōnem. vz. Forma nobilissima est: ꝛ in necessitatibus clamat aiaz iuuat: ꝛ tādem gloria coronat. In quibus v̇bis q̄tuor alij subdunt̄ diuine grē fructꝰ: ℄ Primus dr̄ nobilitatiuus. ℄ Scd̄s dr̄ inuocatiuus. ℄ Tertius dr̄ iuuatiuus. ℄ Et q̄rtus dicit̄ coronatiuus. ℄ Primus inq̄ dicit̄ nobilitatiuus. vn̄ accipe regulā generalē q̄ sicut nobilissima forma in mālibꝰ nobilissimā exgit in mā dispositionē: vt pz p̄mo phisi. ꝛ scd̄o de aīa. Sic nobilissima forma i spiritualibus nbilissimā reqrit i aīa disposi tōez. Nobilissima aūt spūalium forma est beatitudo ipsa eterna. Juxta illud. qd ꝓdest hoi si vniuersuz mundū lucret̄: aīe vo sue detrimentū patiat̄. ergo ad hn̄dum hāc aīe formā reqrit̄ nobilissima dispositio. nobilissima aūt dispositio est ipa diuina gratia. .i. Cor.13. Si linguis hoīuz loquar ꝛ angeloruz ꝛc̄. ꝛ subiunge hāc maximā q̄ tāta est diuine grē vtꝰ. dignitas: atq̄ potētia: vt ꝛ si deus de sui absoluta potētia: siue aliquo formato p̄cedente merito pctā relaxare possit. tamen de eius potentia ordinata hoc facere nō pōt: nisi aīa disposita reperiat̄. Disponit̄ aūt ipa diuina grā. ps̄. Aīa mea sicut terra sine aq̄ tibi. ergo ꝛc̄. ℄ Scd̄s fructꝰ dr̄ inuocatiuus. vn̄ accipe regulā gnālē q̄ nullū in creatis rebus est ita i oronibus exauditōis singulare remediū: sicut est hec diuina gratia. Ubi nō q̄ tā boni q̄z mali deuz inuocare dicunt̄: sz differunt in mō inuocādi. Boni .n. inuocāt q̄drupliciter. Quidā inuocāt i necītate. ps̄. In tribulatōe mea inuocaui dn̄m ꝛ ad dn̄m meū clamaui. Et idē in psona dn̄i ait. Inuoca me i die tribulatōis: ꝛ exaudiā te. ꝛ eripiā te. Et Luc.21. Cū steterit̄ ante reges et presides nolite cogitare ꝛc̄. vsq̄ ibi. sz spūs patris vestri q loqtur in vobis. Et eccle.18. Innocaui p̄rem dn̄i mei: vt nō derelinq̄t me in die tribulationis mee: ꝛ in tpe superboꝝ sine adiutorio. ℄ Quidā inuocāt dn̄z in ꝓsperitate. ps̄. Inuocate eū dū ꝓpe: ꝛ idē. Tibi dixit cor meū q̄siui vultū tuū: vultuz tuū domine requirā: ne auertas faciē tuā a me. ℄ Quidā inuocāt ex maxima fide et credulitate. ad Ro.10. Quō inuocabūt in quem nō crediderunt? Inde Jo.16. Quicqd petieritis p̄rem in noīe meo: dabit vobis. Et q̄rto loco oēs boni in oī eoꝝ bona opatōe: dn̄z inuocāt. ad Ro.10. Ois. n. q inuocauerit nomen dn̄i saluꝰ erit. Et hoc Paulus in cōsilium dedit dicēs. Qia queciūq̄ facitis i noīe dn̄i nostri Jesu xp̄i facite. Mali aūt dn̄m inuocāt ex iniq̄tate. Prouer. p̄mo. Innocabūt et nō exaudiā. Et si q̄nq̄ exaudit: hoc fac̄ ad eoꝝ penā. Quedā. n. deus concedit iratus: que negat placatus. Augu.

℄ Tertius fructus dr̄ iuuatiuꝰ. Juuat. n. grā dei accelerare ad vitā illam: in dei amorē īflāmando. Luc.12. Ignē veni mittere i terrā: ꝛ quid volo nisi q̄ ardeat? ad Ro.18. Certus sū q̄ neq̄ mors neq̄ vita poterit vos separare a charitate dei: q̄ ē i xp̄o Jesu dn̄o nostro ꝛc̄. ℄ Quartus ꝛ vltimus fructꝰ dr̄ coronatiuꝰ. ps̄. Beatꝰ quē elegisti ꝛ assumpsisti habitabit i atrijs tuis. Et idē. Gloria ꝛ honore coronasti eum ꝛc̄. Inde Aplus. 2. ad Thi. vl. ait. Reposita ē mihi corona iusticie: quam reddet mihi dominus i illa die iustus iudex: quā ꝛ nos feliciter expectātes hac ipsa diuina grā: de q̄ hoc in sermone diximꝰ meditāte ꝯseq valeamꝰ: xp̄z i eternū visuri: q cū p̄re ꝛ spū scō viuit gloriosus in secula. Amen.

℄ Sabbato ferie quarte cinerum de virgine gloriosa. Sermo in ordine. .iiij.

Erat nauis in medio

maris. Marci.6. ℄ Ad laudem ꝛ gloriā ītronizate ꝛ supfelicissime virginis marie: cuiꝰ hūc glīosissimū hītū fero: hoc ī p̄mo q̄dragesime sabbato: aliq̄ de eius gloria ꝛ dignitate ꝓut sua benignitate grāz dicēdi ministrabit deuote videamꝰ Nūcq̄ tractādi ordinē: oībus in seq̄ntibꝰ sabbatis ꝑ posse obſuabo. Respice ad me q̄so o regina celi: ꝛ pctoꝝ refugiuz: an ego homuncio expauescā tua tāta dignitate: an rex sublimitate cōfūdar: an multitudine obruar? O virgo virga sublimis: o virgo significata ꝑ stellas: quis mihi det: vt dignꝰ ipe sim p̄co tuaꝝ inūerabiliū dignitatū tu ipa gressus meos diriges: lumen pādes. Tu spes: tu vita: tu mihi dux: tu mihi nauis eris: q̄ hodie i medio huiꝰ mūdi amarissimi nobis q̄si naufragātibꝰ portū salutis donabis. Erat igi' nauis i medio maris. In qbꝰ sac̄tissimis v̇bis tria d̄ hac glīosa v̇gīca naue videamus. vz. ℄ Uirginis glīose nobilissimā nūcupationez. ℄ Uirginis gloriose elegātissimam rutilationem. ℄ Uiginis gloriose singularissimā dotationem.

℄ De nobilissima nuncupatione virginis glose consideratio. .I.

Primo v̇ginis glīose nobilissimā nūcupatōez videamꝰ. ℄ Ubi tres more solito cōclones faciamꝰ. vz. Ut xp̄i fideliū cetꝰ v̇ginē sūmope veneret̄: dies sabatiꝰ illi ꝯgruētissime dedicat̄. Hāc ꝯclonē ꝓ tāto posui: neq̄s mirer̄: cur dies istos sabbatinos virgini dedicare intendimꝰ. ℄ Scd̄a ꝯclo ē ista. Tot sūt tātiq̄ vndiq̄ huiꝰ mūdi isufflāt piclosi venti: q̄ nisi nauis tutissima hrēt̄ vix vnꝰ de mille saluaret̄. ℄ Tertia ꝯclo est ista. Et si hoc mare quod cernimꝰ materiale nauigantibus sit periculosum: mare tamen spirituale qd̄ fide intelligimus gustantibus est persaporosuz.

℄ De die sabbati: ꝛ q̄re virgini d̄dicat̄. Cōclo. j.

Accipe p̄mā conclonē. ℄ Ad cuiꝰ declaratōez tres ingramꝰ v̇itates. vz. ℄ Prima v̇itas ē ista. quō dies sabbati accipit̄ i scriptura. ℄ Scd̄a qd debeant xp̄iani in die sabbati facere. ℄ Tertia est q̄re dies sabbati v̇gini dedicetur. ℄ Quātū ad p̄imā dico ad p̄ns

q sabbatuz tripliciter accipitur in sacra scriptura. Quoddã.n.dr sabbatũ tẽporis. Quoddã sabbatuz eternitatis: τ quoddã sabbatũ iniqtatis. Sabbatũ tpis q̃tuor modis accipit: aliqñ.n. sumit p septimo toti⁹ hebdomode die. aliqñ p tota hebdomoda: aliqñ p quolibet festo. dico inq̃z q sabbatũ tpis p septimo toti⁹ hebdomade die accipi i scriptura solet. et hoc mõ accipit Exo.20. Memẽto vt diẽ sabbati sãctifices. τ ibidem.30.c. Septim⁹ dies erit vobis scũs: sabbatũ τ reqes dñi. Et leui.23. Sex diebus facies op⁹: dies ãt septim⁹ q: sabbati reqes ẽ: vocabit scũs. oẽ opus nõ facietis i eo: sabbatũ dñi i cũctis hitatõibus vr̃is. aliqñ accipit p tota hebdomada. Luc.18. Jeiuno bis i sabbato.i.i hebdomada. Aliqñ p quolibz die hebdomade. Marci vlti. Ualde mane vna sabbatoz veniũt ad monumẽtũ orto iã sole. Et Luc.24. Una sabbati valde diluculo venerũt ad monumẽtũ. Et accipit.4.loco p quolibet festo. Leui.23. Sabbatũ reqetiõis ẽ: affligetis aĩas vr̃as. Et ibidẽ. Mẽse septimo pma die mẽsis erit vobis sabbatũ memoriale clãgentib⁹ tubis: τ vocabit scm̃ τc. ¶ Scđo accipit i sacra scriptura sabbatũ p sabbato eternitatis.i.p felicitate btitudinis eterne: qm̃ sicut in die sabbati quieuit deus ab oĩ ope qđ patrarat. Sex dieb⁹ fecit dñs celũ τ terrã mare. τ seqt. Quieuit de⁹ die septimo. Jdcirco bñdixit de⁹ diẽ sabbati. Geñ.7. Sic nos i sabbato qđ iterptat reqes eternitatis ab oibus corporalibus operibus qescemus: sola i diuina speculatõe sistẽtes. Apoc.14. Amodo.n.dicit spũs: vt reqescãt a laborib⁹ suis Et.21. Abstergit inqt deus oẽm maculã ab oculis scõz τc. ¶ Tertio accipit sabbatũ in scriptura pro sabbato iniqtatis. Math.24. orate ne fuga vr̃a fiat hieme vl sabbato.i. orate ne psecutio vr̃a fiat hieme.i.tpe icõpetẽti ex aeris turbatiõe. vel sabbato.i.tpe icõpetenti ad fugã ex q̃cũqz alia cã. Judei.n. in die sabbati vltra mille passus ãbulare nõ pñt. τ tũc sabbatũ tp̃s nõ erit obseruãdũ: τ p ɔ̃ñs dr sabbatũ iniqtatis. Jtem sabbatũ iniqtatis dr omnis festiuitas in q̃ inhonesta τ dõ odiosa fiunt. Jsaie p°. Neomeniã: τ sabbatũ: τ festiuitates alias nõ ferã. iniq.n. sunt cetus vr̃i. Amos pmo. Odi τ pieci festiuitates vr̃as: τ nõ capiã odorẽ cetuũ vr̃oz. vide i pcedẽti sermone. i pma pte. τ ɔclõne scđa. q̃re ex his pz pma vitas. ¶ Quãtuz ad secundã breuit p nũc dico q loq̃ndo de sabbato tpis: a duob⁹ pmaxime declinare debemus: τ circa vnũ sollicite operã dare. pmo inq̃z declinare debemus ab oib⁹ operibus corporalibus non necessarijs. Exo.23. Sex diebus operaberis τc. τ Deutero.5. Obserua diẽ sabbati vt sãctifices illud: sicut pcepit tibi dominus deus tuus. Scđo declinare debem⁹ ab operib⁹ spiritualibus malis. Jsaie pmo. Quiescite agere peruerse: discite bñfacẽ τc. Jnde de sceleratis dñs ait. Ezech.22. Sãctuaria mea spreuistis τ sabbata mea polluistis. Tertio hymnis oroib⁹: τ alijs bonis operibus vacãdũ ẽ. Ezech.20. Sabbata mea scificate vt sit signũ iter me τ vos.i. vt videat q̃s sit ex pplõ meo: τ3 de hoc ad plenũ dicetũ ia feria q̃ñte đ passione. q̃re τc. ¶ Quãtũ ad tertiã: vide q̃so aĩa mea q̃z recte totius hebdomade dies eccl̃ia ipsa dispẽset. nã dies dñicus scĩssime trinitati. dies lune defunctis. dies martis pctõribus: dies mercurij sãctis ãgelis: dies iouis spũi scõ. dies veneris sãctissime passioni. dies sabbati dulcissime v̓ginis dedicauit. Sed omnibus alijs diebus ad pñs omissis: tres ad pñs aĩa accipe rõnes: q̃re dies sabbatinus virgini dedicat. Prima rõ dr acerbe passionis. Scđa rõ dicit diuine terminatõis. Tertia rõ dicit psonalis derelictõis. ¶ Prima inq̃z rõ dicit acerbe passionis. scõz.n. passio aĩa cara eo ipso die cõsecrari solet: quo mortẽ p xp̃o susceperũt. τ p ɔ̃ñs equissimũ ẽ: vt ille dies virgini dedicet: quo p xp̃o eius dilecto filio passa ẽ. Sz die veneris scã: τ sabbato scõ: virginis passio pdurauit. ergo illi duo dies deberent v̓gini dedicari: sz eccl̃ia diẽ veneris xp̃o eius dulcissimo filio dedicauit. q̃re sabbatuz merito mri dedicabit. o aĩa mea an credis v̓ginẽ solũ mẽte passã: certe τ mẽte τ corpore: vt ãnosi Simeonis vaticiniũ impleret. τ tuã ipsius aĩam ptransibit gladius .i. passio illius.s. xp̃i ptrãsibit animã tuã.i. penetrabit. Et sane vt quidã ferunt: tãto erat virgo tacta dolore cordis. q p dolore penitus iterijsset: nisi eã intus τ ext vt⁹ spũs sci solidasset τc. ¶ Scđa rõ dr diuine terminatõis. Duo.n. sũt pncipalia dei opa .s. creatio: τ recreatio. Creatõis.n. opus de nihilo fuit: τ sex diebus terminatuz.i. cõpletũ extitit. licet de hoc varie sint opiniones. vt pz.18.di.2. sniarũ. Sed opus recreationis adeo opus creationis excessit. vt hoc i tpe hõ ds: τ deus homo fieret. Jo.i. Uerbum caro factũ est: vñ sicut die sabbati sũmus opifex opera nature cõpleuit: idcirco diem sabbati benedixit: sic eadem ipsa die in virgine gloriosa opera recreationis perfecit. vnde et die hoc quasi ab omnibus operibus vacans: benedictus Jesus in sepulchro quieuit: τ ad ipsum locum virgo gloriosa vsq3 sociauit: τ ibi quiescentem reliquit τc. ¶ Tertia ratio dicitur personalis derelictionis. Nam sicut virgo tempore passionis sola in vltimis dolorosa remãsit: sic congrue illi vltimus hebdomade dies cum gaudio solenniter dedicatur. quare τ c. Jnde aurel. Augu. O beata inquit Maria. quis tibi valeat iure gratiarum τ laudum preconia impendere: que tuo singulari merito succurristi mundo perdito. Quas tibi laudes fragilitas humani generis persoluet: que tuo singulari cõmercio recuperandi aditum inuenit. hec ille. Et sic patet presens conclusio.

¶ De tribulationibus τ periculis mundi: τ q v̓go gloriosa est tutissima nauis. Conclusio. .II.

a

Ccipe scđam cõclusionem. vz. Tot sunt tãtiq3 vndiq3 huius mundi isufflãt piculosi venti: q nisi nauis tutissima hẽret. vix vnus de mille saluaret. ¶ Ad eius declaratõez tres ingramus veritates. vz. ¶ Prima q̃ est ista maris tam grãdis descripta turbatio. ¶ Scđa qui sunt hi venti tã vehemẽter ɔtrarij. ¶ Tertia in quã nauem ascendere debemus. ne i tãtis procellosis vndis pericliteniur. ¶ Quãtum ad pmã distinguo q duplex ẽ pncipal turbatio

vna bona: et alia mala. Turbatio bona ad presens habet septem gradus. ¶ Primus dicitur admirationis. ¶ Secundus approbationis. ¶ Tertius compassionis. ¶ Quartus dicitur correctionis. ¶ Quintus dicitur amarizationis. ¶ Sextus flagellationis. ¶ Et septimus oppressionis. ¶ Primus gradus bone turbationis dicitur admirationis. Luc. j. Que cum audisset turbata est in sermone eius etc. Et Math. 14. Videntes discipuli Jesum ambulantem supra mare turbati sunt dicentes. quia fantasma est. Et idem. 24. Conturbati discipuli et conterriti existimabant se spiritum videre: et dixit eis: quid turbati estis: et cogitationes ascendunt in corda vestra? Et luc. 1. Et zacharias turbatus est videns: et timor irruit super eum. ¶ Secundus gradus dicitur approbationis: et hoc modo xpristus turbatus est in passione vt veritatem carnis approbaret. Joh. 23. Et cum hec dixisset Jesus turbatus est spiritu: et dixit. Amen amen dico vobis vnus ex vobis me tradet. ¶ Tertius gradus dicitur compassionis. Joh. 11. Jesus ergo vt vidit eam plorantem: et iudeos: qui cum ea venerant plorantes: infremuit spiritu: et turbauit semetipsum: et dixit. vbi posuistis eum. ¶ Quartus gradus dicitur correctionis. et hoc modo turbantur predicatores. Isa. 21. Corrui cum audirem: turbatus sum cum viderem. Que autem sunt illa que predicatores audiunt et vident. Audi Sap. 14. Omnia commixta sunt sanguis: homicidium: furtum: fictio: corruptio: infidelitas: turbatio: piurium: et tumultus etc. ¶ Quintus gradus dicitur amarizationis sive penitentie. ps. Sana me domine quoniam conturbata sunt omnia ossa mea. s. pre dolore peccatorum meorum: et anima mea turbata est valde. pre multitudine iniquitatum mearum. ¶ Sextus gradus dicitur flagellationis. ps. Fulgura multiplicabis et conturbabis eos: et presertim maxime in die iudicij. Hiere. 4. Sensus cordis mei turbati sunt in me: non tacebo quoniam vocem tube audiuit: p andiet: anima mea. tuba autem illa erit de qua dicitur. Surgite mortui venite ad iudicium. ¶ Septimus gradus ad honorem virginis gloriose dicitur oppressionis. ps. Auertisti faciem tuam a me: et factus sum conturbatus. i. carnis mee infirmitas conturbata est. quia auertisti faciem tuam a me. s. quantum ad auxilium in tribulationibus. Turbantur. n. sancti in tribulationibus: sed non perturbantur. Turbari. n. opus est sensualitatis: sed perturbari est animalitatis et bestialitatis. Nam et xpristus turbatus est in passione: vt dictum est. Audi Paulum. 2. Corin. 1. Supra modum grauati sumus: ita vt tederet etiam nos viuere. Supra modum igitur quantum. s. ad iudicium sensualitatis: sed non quantum ad iudicium rationis. 1. Cor. 10. Fidelis est deus qui non patietur vos temptari super id quod potestis: sed faciet cum temptatione prouentum vt possitis sustinere. quoniam in eo in quo passus est ipse et temptatus: potens est et eis qui temptantur auxiliari: vt dicitur ad hebreos. 2. c. Inde Paulus. 2. Cor. 4. ait. Aporiamur: sed non destituimur. Propterea fugienti Helie a facie impie Jezabelis et dicenti. Sufficit mihi domine: tolle quoso animam meam neque. n. melior sum quam patres mei: vt dicitur. 3. Re. 18. Dominus auxilium vasis aque ipso sub iunipero dormiente non negauit. Sed quare dominus suos in hac vita tribulari permittat dicetur infra feria. 5. secunde dominice. in prima consideratione. et conclusione secunda. Et hec de bona turbatione dicta sufficiant. ¶ Secunda turbatio dicitur mala. et licet malum pluribus modis quam bonum dicatur. tamen ad presens quinque accipe male turbationis gradus. ¶ Primus dicitur malignationis. ¶ Secundus punitionis. ¶ Tertius simulationis. ¶ Quartus corruptionis. ¶ Et quintus eterne damnationis. ¶ Primus inquam gradus dicitur malignationis: quo turbantur iniqui cum corripiuntur. 4. Re. 18. Dixit Acab Helie: tu ne es qui conturbas israel? at ille ait. Non ego turbaui israel: sed tu et domus patris tui. Heu anima cara proh dolor hodie ipse quas vidi abusiones. Nisi. n. hodie predicatores audientium aures pruriant non audiuntur. Sed si quid eorum contagiosum detexerit: mox predicatorem infamant: et expellunt. taceo insidias et rome et alibi illatas in deuotissimum Bernardinum. Taceo quanta ego ipse qui minimus omnium sum sustinuerim iacula. Testimonium reddat: quicunque officium predicationis exercet. Hec missa faciamus. ¶ Accipe secundum gradum. s. punitionis quo quidem modo in tribulationibus turbantur iniqui: deum et sanctos suis maledictis verbis trucidantes. ps. Turbati sunt et moti sunt sicut ebrius: et omnis sapientia eorum deuorata est quia. s. perdunt sensum et intellectum. ¶ Tertius gradus dicitur simulationis. Matth. 2. Audiens autem Herodes rex turbatus est: et omnis hierosolima cum illo etc. vsque ibi vt ego veniens adorem eum. ¶ Quartus gradus dicitur corruptionis quo modo boni a malorum iniquis sermonibus corrumpuntur et contaminantur quoniam corrumpunt bonos mores colloquia mala. Eccl. 17. Homo iracundus incendit litem: et vir peccator turbat amicos. s. dei et bonorum. ¶ Quintus gradus dicitur eterne damnationis. Sap. 5. Videntes turbabuntur timore horribili et mirabuntur in subitatione insperate salutis dicentes intra se penitentiam agentes. sed infructuosam supple: et pre angustia spiritus gementes: hi sunt quos aliquando habuimus in derisum etc. Que omnia anima mea si bene nosti pertinent satis riuo ad primam vtatem. ¶ Quantum ad secundam vtatem. Nem quoso anima mea quis huius mundi ventos ingenio comprehendere poterit: quis quotidianos connumerabit insultus. Audi deuotissimum Bernardum. Heu mihi domine deus. vndique mihi bella: vndique tela volant. quocunque demum me vertam nulla securitas: esuries et refectio militant contra me. Propterea sapiens ille Salomon. Eccl. 2. ait. Fili accedens ad seruitutem dei: sta in iustitia et timore: et prepara animam tuam ad tentationem. Licet igitur innumeri quodammodo sint circa anime nauem periculosi venti: quatuor tamen ad presens accipe fortissimos ventos in nauem anime misere insufflantes. de quibus Danielis. 7. dicitur. Videbam in visione mea nocte: et ecce quattuor venti celi pugnabant in mari magno. Et zacharias. 6. Isti inquit sunt quattuor venti celi qui egrediuntur: vt stent coram dominatore vniuerse terre. ¶ Primus ventus dicitur gaudium fatuum ¶ Secundus dicitur dolor bestialis. ¶ Tertius dicitur spes insana. ¶ Et quartus et vltimus dicitur timor carnalis. ¶ Primus inquam ventus dicitur gaudium fatuum quod vulgariter dici solet alegreza de smemorati. et hic ventus nauem eorum qui hoc seculum sibi paradisum statuunt: die noctuque exufflat. Job. 21. Gaudent ad sonitum organi ducunt in bonis dies suos: et in puncto ad inferna descendunt. Et ex hoc nimio terrenorum gaudio: tempestas oritur intemperantie. Inde ps. clamat. Diuitie si affluant

nolite cor apponere. ¶ Secūdus ventus dicit dolor
bestialis: ⁊ hic pmaxime mūdanos tribulatos ve-
hit: q cū qcq̃ nō gratū senserit desperāt ex quo se
quit tēpestas ipatiētie. Quotquot ego ipse vidi: q
cū illis qcq̃ aduersi acciderit: cū deo nullū pactū vo
lunt. ps. Collocauit me i obscuris sicut mortuos
seculi: ⁊ anxiatus ē sup me spūs meus: i me turba-
tū ē cor meū. s. p multitudīe tribulationū mearum.
¶ Terti⁹. ventus dr̄ spes isana: ⁊ hoc vēto nauis
psumptuose i lōga vita: aut grādi misericordia dī
sperāciū sūmope quassat. Exēplū primi de diuite
epulone aīe sue dicenti. Luc. zi. Anima mea hēs
multa bona reposita i ānos plurimos. ⁊ nocte se-
quenti dictū ē ei: stulte hac nocte morieris. Exem
plū secūdi d origene oēs aīas i fine mundi saluāte
Et ex hoc vēto tēpestas insurgit psūptiōis. vn̄ vt
dicit magr̄ i z° di. z6. Sperare aliqd sine meritis
nō spes: sʒ psūptio dici pōt. Inde Eccl. 18. dr̄. Vi-
dit inqt psūptionē cordis eoꝝ: qm̄ mala ē: ⁊ cogno-
uit submersionē q̃ neq̃ ē: Et Sap. 17 dr̄ Sēp psu
mit seua pturbata ɔscia. Nōne seuū atq̃ īpiū: vt
qs credat semp male viuere: ⁊ tādē misericordia dī
saluari: nā si misericors ē: ⁊ tātūdem iustus ē. ps.
Iust⁹ dn̄s ⁊ iustitias dilexit ⁊c. ¶ Quart⁹ ventus
dr̄ timor carnalis: ⁊ hoꝝ nauis i maxio piculo est. ex
hoc. n. timore tēpestas orit desperatiōis. Sūt. n. qdā
diuinā iustitiā cū coꝝ culpis pōderātes: ⁊ de peccis
trepidātes plusq̃ expediat: cū Cayn aiūt. Maior
ē iniqtas mea q̃ vt veniā merear: ⁊ vna cū Juda
laqo se suspēdunt. Audi Aug. de vtilitate agende
pnīe. Et loqtur de Juda. Nō tā inqt sceleris qd cō
misit: q̃ indulgentie desperatio fecit penit⁹ interire.
Et Leo papa. Sceleratior igt oīb⁹ o Juda ⁊ ifeli
cior extitisti: quē nō penitētia duxit ad dominū:
sʒ desperatio traxit ad laqueū. hec ille. q̄re ⁊c. Et sic
pʒ sa vitas. ¶ Quātū ad tertiā vitatē dico breuit
aīa cara: q̄ hīs i pcellosis fluctuatiōib⁹: tutissima
salutis nauis ē vgo gl'iosa. puer. vlt. Fcā ē q̄si na
uis istitoris de lōge portās panē suū. hic ē ille pa-
nis q de celo descendit. Jo. 6. Et ideo de lōge: qa
de celo i terra. ⁊ valde lōge: qa nullis nr̄is exigen
tib⁹ meritis: sʒ sm̄ suā misericordiā saluos nos fe-
cit: vt dictū ē smone pcedēti. Hāc igit nauē hūc
ferentē panē aīa mea scāde: hec te ad portā salutis
adducet. Audi dnotissimū Bernardū. O hō si ad
cōspectū patris accedere times: ne liquescas q̄si ce
ra a facie ignis: sed vade ad mediatricē mr̄em mi-
sericordie: ⁊ ondē ei vulnus ⁊ vlcera: ⁊ ipsa pro te
ostēdet lac ⁊ vbera: filius ostendet patri lat⁹ ⁊ vul
nera: pater nō negabit filio: nec fili⁹ matri nec ma
ter tibi. hec ille. Et sic pʒ presens conclusio.

¶ De multiplici acceptiōe maris: ⁊ q̄re virgo di-
citur mare. Conclusio. III.

Ccipe tertiā ɔclōnē. vʒ. Etsi hoc mare
qd cernimus ināle nauigātib⁹ sit piculo-
sum: mare tamē spūale qd f. de itelligim⁹
gustātib⁹ ē saporosū. Ad cui⁹ declaratio
nē tres more solito ingramus vitates. vʒ. ¶ Pri
ma quot modis accipit mare in diuina scriptura.
¶ Scda q̄liter hoc mare mundi nauigare debem⁹.
¶ Tertia q̄re vgo gl'iosa dici pōt mare tā amarū
¶ Ad primū dubiū dico ad psens q̄ q̄druplex est
mare. vʒ mare gratie: mare mundi: mare culpe: ⁊
mare pene. mare gratie dicit sacramētū baptismi
⁊ rō q̄re baptismū i psenti mare dico ē: qm̄ sic ma
re i sua natura amaritudinē hʒ: sic baptismus ama
ritudinē psupponit. s. penitētie. Et hoc i adultis:
vt dicit domin⁹ Bona. i. 4. dis. 16. Actuū. z. Peni
tētiā agite: ⁊ baptizet vnusqsq̃ vestrū: i nomine
iesu xp̄i i remissionē peccatoꝝ vestroꝝ: ⁊ accipietis
donū spirit⁹ sancti. Et sunt vba bti Petri. ⁊ ma-
thei. 6. Fuit Joānes i deserto baptizās ⁊ pdicans
baptismū penitētie i remissionē peccatoꝝ. ppter
hoc enī a penitentia baptismus Joānis incepit:
qnia in adultis penitentia baptismū precedit. vt
dicit Bona. vt supra. ¶ Secundū mare dicitur
presentis vite: siue mare mundi. Heu heu q̃ ama
rus est in omnibus vijs suis hic miser mundus.
Job tertio anteq̃ comedā suspiro: ⁊ tanq̃ inundā-
tis aque sic rugitus meus. Et ad Ro. 7. Semper
inquit pugna est in corpore mortis huius: hic ⁊ bo
na illa sunamitis. 4. Re. 4. dicebat. Anima mea i
amaritudine est. Inde propheta clamabat. Saluū
me fac deus qm̄ intrauerunt aque vsq̃ ad animā
meā. Nōne amara fuit turbatio mūdi: qn̄ surrexe
rūt qdā de synagoga libertinoꝝ ⁊ cirenensiū ⁊ com
mouerunt plebem: ⁊ seniores ⁊ scribas: ⁊ ɔcurren
tes Stephanū rapuerunt in ɔciliū dicentes ⁊c.
Quid dicā de tyrānis in eccl'iam dei seuientib⁹: ⁊
xp̄ianorum numerum fere inumerabilē occidēti-
b⁹: O Roma: q̃ q̃ta fueris ipsa ruina docet: testi-
moniū hic redde. Nōne vndiq̃ sanctoꝝ sanguine
mades: Et quid multis moror: an hec parua fuit
mundi amara cōmotio: qn̄ vilis homūcio suū diʒ
crucifixit: Et vt oia ɔprehendam. Quid amarius
qd turpius: qd inhonestius: qd nauseam magis ge
nerans: q̃ q̄ hodiernis tpib⁹ totus hic miser mū-
dus: in dei ⁊ sanctoꝝ blasphemijs: ⁊ impijs male-
dictionibus vsq̃ ad celū scandentibus: sine vllo ti
more prumpit: Isa. p° Dereliquerūt deū: blasphe
mauerunt scm̄ isrl': alienati sunt retrorsum: Inde
ps. Inueniatur manus tua. scilicet vltrix omnib⁹
inimicis tuis: dextera tua inueniat omnes qui te
oderunt. ¶ Tertium mare dicitur mare culpe.
Solent enim boni peccatores cum suarum culpa
rum multitudinem: turpitudinem: ⁊ grauitatem
pensant: voluunt: ⁊ recogitant: in grandem ama-
ritudinis vndam mente prorumpere. Audi. ps.
Ueni in altitudinē maris ⁊ tempestas demersit
me: q: scilicet ex homicidij adulteriiq̃ culpa a dei
gratia excidi ⁊c. ¶ Quartum mare dicitur mare
pene. vbi omnes sine dei timore viuentes. vnde
diuersis culpis contra deum eleuantur: ⁊ tandem
p dolorosam mortem in penarum inferni pfundis
simo pelago submergunt. Exo. 15. operuit eos ma
re. i. infernus amaritudine plenus. q: ibi erit fletus
⁊ stridor dentiū. Hiere. 9. Ecce ego cibabo popu-
lum istum absinthio: ⁊ dabo eis potum aquam fel
lis. Et idem. 6. c. Ecce dabo in populum istū rui-
nam: ⁊ ruent in eos frēs ⁊ filij sil': vicinus ⁊ pxim⁹

peribūt. Et sic pz pma vitas. ℭ Ad secūdā vi. dico q habētibus nobis virginē gloriosā p naui tutissima: q̄uis periculosū sit hoc mūdi mare: nulluz tñ aliud singulare psidiū ē qz vela nr̄e volūtatis extēdere diuinis bñplacitis. Vñ si es in psperitate: pone velū tuū ad diuinā volūtatē. ps. Diuitie si affluāt nolite cor apponere. Si in aduersitate pone velū in voluntate dñi: ⁊ cū sācto Job dic. Dñs dedit: dñs abstulit sicut deo placuit: ita factuz ē: sit nomē dñi bñdictū. Et si qnqz te mergi sentias: cuz Petro clama mergenti: ⁊ dextera dei eriget te. mat. 14. quare ⁊c. ℭ Ad tertiā veritatē dico q triplici rōne virgo gloriosa pōt dici mare. Primo rōne redundanōis. Secūdo rōne gustatiōis. Tertio rōne nauigatiōis. ℭ Primo ratiōe redūdatiōis. Nā sicut flumina oia intrāt in mare: ⁊ de mari redūdāt. Eccl. 1. Sic omnium sāctoꝝ charismata intrāt i mariā. Nā flumē angeloꝝ spirituūqz omniū beatoꝝ intrāt i mariā. Flumē pphetaꝝ itrat i mariā. Flumē patriarchaꝝ intrat in mariā. Flumen apl'oꝝ intrat in mariā. Flumē martyꝝ intrat i mariā. Flumē cōfessoꝝ intrat in mariā. Flumen virginū intrat in mariā. Flumina oia intrant in mare: flumina omniū grāꝝ intrāt in mariā. Eccl. 24. In me ois grā vite ⁊ veritatis: in me ois spes vite et virtutis. Trāsite ad me oēs q cōcupiscitis me: ⁊ a gnānōibus meis adimplemini. al's exponā verba hec. Inde Aug. ait. Grā plena es o maria: quam apud dñm inuenisti: ⁊ hāc p totū mūdū diffūdere meruisti. q: ceteris p partes in maria tota se infundit grē plenitudo. ℭ Secūdo vgo gloriosa pōt dici mare rōne gustanōis. Sicut enī hoc māle mare qd cernimꝰ gustātibꝰ rōnē dulcedinis nescit: sic virgo oibꝰ cernentibꝰ amarissima in sui dulcissimi filij passiōe amarissima fuit. Luc. 2. Et tuā ipius aiaz pertrāsibit gladius. Audi Hiero. in sermone. maria inqt q: mēte passa ē: plusqz martyr fuit. Nimirū ⁊ eius dilectio amplius fortis qz mors: q: mortē xpi suā fecit. Sed d hoc infra. sermōe. 26. ℭ Tertio virgo dicit mare ratiōe nauigatiōis. Nā sicut mare nauigātibꝰ terribile ē: sic virgo dmonibꝰ mūdū nauigātibus horribilis ē. vsqz enī ad diē iudiciz huc aerē caliginosū volitāt: ⁊ post iudiciū in infernū detrudent: vt cōiter theologi ferūt: ⁊ magister ponit in. 2. sentētiaꝝ. Qd aūt virgo demonibus sit terribilis. Audi gloriosum Bernar. Nō sic inquit timēt hostes visibiles quālibet castroꝝ multitudinē copiosā: sicut aeree potestates marie patrocinium: vocabulū: ⁊ exemplū. Fluūt ⁊ pereūt sicut cera a facie ignis: vbicūqz inueniūt crebrā huius recordationē: deuotā inuocationē solitāqz imitanōz. hec ille. nec iniuria. Nā si terribilis demonibꝰ ē filius: an mater illis placida erit? Audi ps. Dicite deo qz terribilia sūt opera tua dñe. Et idē. Tu terribilis es: ⁊ qs resistet tibi. Audi Ysaiā. c. 30. A voce dñi pauebit asur virga pcussus. i. diabolus percussus virga. i. sācta cruce pauebit. i. timebit quare ⁊c. Et hec volo sufficiāt p presenti cōclusione. Et sic patet prima para huius sermonis.

ℭ De elegāti rutilatiōe vgīs. Cōsideratio. II

S Ecundo gloriose virginis elegātissimā rutilationē videamꝰ. Vbi tres cōclusiōes subiūgamus. vz. ℭ Prima cōclusio ē ista. lz sācti oēs suis meritis ⁊ oranōibꝰ hāc paupercnlā aiām vt ad portū salutis veniat: cum maxima charitate dirigāt. Nullum tñ ē adeo rutilās sidus in hoc piculoso mari nauigātibus lucēs sicut virgo gloriosa pclarissima stella maris. ℭ Secūda cōclusio est ista. Quis cūcns siderum splendoribus virgo gloriosa compareturr: singulariter tamen aurora fulgens appellatur. ℭ Tertia conclusio ē ista. nisi fuisset hic portus virginis aliue: vbi non nisi salus sperari potest. diuersis temporibus plures naues naufragassent.

ℭ De stellifera rutilātia virginis. Cōclusio. I.

A Ccipe pmā cōclusionē ⁊c. Ad cuiꝰ declaratiōz tres vitates ingramꝰ. vz. ℭ Prima est ista. quot modis sci orare p nobis possūt. ℭ Secūda quō sci in hoc mari resplēduerūt. ℭ Tertia quō vgo sup oēs scōs radios sue lucis ondit. ℭ Ad pmā dico q trip'icit sci p nobis orare pnt. s. mēte: ore: ⁊ ope. ℭ Prio mēte: ⁊ de hoc orādi gnē ait dñs. Mat. 6. Intra cubiculū tuuz: ⁊ clauso ostio ora patrē tuum. Quadruplex ē enī cubile: exterius: interius: superius: ⁊ inferius. Cubile exterius eccl'ia scā ē. Cant. pº. Introduxit me rex in cubiculū suū. Cubile interiꝰ secretū gscie est. ⁊ de hoc dr hic Mat. 6. Intra cubiculū tuū ⁊c. Cubile supius celestis pria ē. Luc. 11. Noli mihi molestus ee: iā pueri mei mecū sūt i cubili. Cubile inferiꝰ mala gscia ē. ps. In cubiculis suis collocabunt. In pmo cubili cubat ipe xps ⁊ requiescit. Cant. pº. Indica mihi vbi pascas vbi cubes i meridie. Et ibidē. Dū eēt rex i accubitu suo: nardus mea dedit odorē suū. In cubili interiori qescit iustus. ps. In pace in idipm dormiā ⁊ requiescā. In supiori qescit beatꝰ. ps. Beati q habitāt in domo tua: i secla secl'oꝝ laudabunt te. Apoc. 14. Amodo enī iā dicit spūs vt reqescāt a laboribꝰ suis. In inferiori qescit diabolus. Luc. 12. Assumit alios spūs neqores se: ⁊ ingressi habitāt ibi. ⁊ sic pz pmꝰ orandi modus ℭ Scdo orare pnt p nobis sci ore. ps. Dirigat oīo mea sicut incēsū in cōspectu tuo: ⁊ sic paupcula Susanna falso a iudicibꝰ senibꝰ gdēnata exclamauit voce magna ⁊ exaudita ē. Dan. 13. Silr ⁊ xps in cruce pēdēs. ad Hebre. 5. c. Qui in diebus carnis sue pces supplicanōesqz ad deū offerēs: q possit eū saluū facere a morte. Luc. 22. Factꝰ in agonia plirius orabat. ℭ Tertio mō orant sci ope. ⁊ hoc mō vltra omnes p nobis xps orat. ad Ro. 8. Qui semp iterpel'at p nobis ad patrē. Multa d oīone hēs. s. smone scdo p totū. Et sic pz pma veritas. ℭ Ad secundā vi. dico q sci in septē donis spūs sci pmaxime splēduerūt. ps. In splēdoribus scōꝝ. i. in donis spūs sci: q scōs splendidos faciūt. Actuū. 2. Apparuerūt illis dispertite lingue tāqz ignis: seditqz supra singulos eoꝝ. Vbi nota q sex sunt dona pncipalit. s. dona nature: dona grē: dona glie: dona tpalia: dona pene: ⁊ dona cul

pe. Dona nāe sūt nālia bona a deo scā: ⁊ nobis donata: vt rō ingeniū ⁊c̄. ps. Benedicetꝰ deꝰ ī donis suis. Hec aūt dona ꝯcessit deꝰ ad viuēdū. Gen. pᵒ. Formauit deꝰ hominē de limo terre: ⁊ inspirauit ī eū spiraculū vite: ⁊ factꝰ ē hō in animā viuētē. Dona grē sūt ī duplici gradu. Primꝰ ē ipe iesus filius dei. Isa. 9. Paruulus datꝰ ē nobis: ⁊ filiꝰ natꝰ ē nobis. ⁊ Jo. 3. Sic deꝰ dilexit mūdū vt vnigenitū suū daret. Secūdus gradus sūt dona spūs. Isa. u. Requiescet sup eū spūs dñi: spūs sapiētie ⁊ itellectꝰ: spiritꝰ ꝯsilij ⁊ fortitudis: spūs scie ⁊ pietatꝫ: ⁊ replebit eū spū timoris dñi. Et hec dona dāt ad merēdū. j. Cor. 9. Ego sic curro nō q̄si ī incertū: sic pugno nō q̄si aerem vberās. Et. 2. Thi. j. Scio cui credidi ⁊ certꝰ sū: qꝛ potēs ē dñs depositū meū suare vsqꝫ in illū diē. Dona grie ē btitudo etna. ps. Qui dat salutē regibꝰ ⁊c̄. ⁊ idē. Bti q hitāt ī domo tua: ī scla scculoꝝ laudabunt te. ⁊ hec dona dāt ad p̄miādū. Luc. 22. Ego dispono sicut disposuit mihi pr̄ vobis regnū vt edatꝫ ⁊ bibatis sup mēsā meā ī regno meo. Dona tpalia sūt vt abūdātia vini panis olei ⁊ sic de alijs. ps. Qui dat iumētis escā ⁊ herbā seruituti hominū. Et hec dona petōribꝰ tribuit ad alliciendū ad seip̄m amādū: sꝫ vt plurimum petōres abutunt illis. puer. pᵒ. Uocaui ⁊ renuistis: extēdi manꝰ meas: ⁊ nō fuit q aspiceret ⁊c̄. Sꝫ bonis ⁊ iustis dat talia dona ad solatiū vl' alio bono respectu ps. Nō vidi iustū derelictū: neqꝫ semē eiꝰ q̄rēs panē. Dona pene sūt aduersitates. Et hec dona peccatoribꝰ ad corrigēdū: bonis ad purgādū tribuit: d p̄mis audi ꝓphetā. Multiplicate sūt īfirmitates eoꝝ postea accelerauerūt. de bonis eūdē audi. Uirga tua ⁊ baculus tuus ipa me ꝯsolata sūt. Dona culpe sūt carnalia vitia: ⁊ hec solū dat diabolus ad dānationē. Mat. 25. Ibūt hi in suppliciū eternū. Nō ad ꝓpositū qꝛ q̄ris quō sci in hoc mūdo splēduerūt: dico ꝙ p̄cipue clarnerūt ī septē donis grē q̄ sūt septē dona spūs sci. ¶ Pᵒ clarnerunt sci in dono timoris. Eccl'. u. Qui sine timore dei ē: nō pōt iustificari. Et. c. 2. ait. Qui timens deū diligite illū ⁊ illuminabit coꝛ vrm. ¶ Scdo clarnerūt ī dono pietatꝫ. Mat. 25. Tūc dicit eis q a dextris eiꝰ erūt: esuriui ⁊c̄. ⁊ ps. Flauit spūs eiꝰ ⁊ fluxerūt aq̄. s. cōpassionis. ¶ Tertio claruerūt in dono sciētie. Audi dūm. anie bone petētis da mihi ītellectum ⁊ scrutabor legē tuā. qd dicat. Intellectū tibi dabo ⁊ īstruā te in via hac q̄ gradieris: firmabo sup te oclos meos. ¶ Quarto claruerūt ī dono sapiētie. Eccl'. 51. In sapiēcia eiꝰ lucescit aīa mea: ⁊ ignorātias meas illuminauit. ¶ Quinto claruerunt in dono ꝯsilij. vnde ⁊ xp̄o dicebāt. Ecce nos reliquimus omnia ⁊ secuti sumus te ⁊c̄. ¶ Sexto claruerūt in dono intellectus. ps. Intellectus bonus oībus facientibus eū. ¶ Septimo ⁊ vltimo claruerūt in dono fortitudinis. ad Hebre. u. Sācti p fidē ⁊c̄. vsqꝫ fortes facti sunt in bello. q̄re ⁊c̄. Et sic pꝫ scda vitas.

¶ Quātū ad tertiā veritatē dico ꝙ in septem pulcherrimis rebus sup oēs emicuit. ¶ Primo in p̄ciosa nāli cōditiōe: qꝛ fuit tota ignita. ¶ Secūdo summa lucitidate. ¶ Tertio in magna illuminatione. ¶ Quarto in singulari directiōe. ¶ Quito ī stupēda vniōe. ¶ Sexto ī firma duratiōe. ¶ Et septio ī sup̄ma collocatione. ¶ Pᵒ inquā gloriosa vgo sup ceteros emicuit ī p̄ciosa nāli ꝯditiōe. qꝛ tota fuit ignita ⁊ īfocata diuino amore. vn̄ arguatur sic. d quo minꝰ videt̄ inesse ⁊ inest. gꝰ de quo magis. Ista ē vna regl'a logice ḡnalis. tūc sic. Si Paulus ex grādi charitate ausus ē dicere ad Ro. 8. Quis nos sepabit a charitate dei: an āgustia: an persecutio ⁊c̄. q̄ta credimꝰ charitate gliosā vginē super oēs caluisse: ꝓfecto vt nihil creatū magis. Propterea vere dicē poterat illud Cant. ⁊ sūt vba aīe in deo philocapte. Fulcite me floribus: qꝛ amore lāgueo. ¶ Secūdo virgo super oēs emicuit in summa luciditate. Cant. 6. Que est ista que progreditur pulchra vt luna: electa vt sol. Sed de hoc in sequēti cōclusione. ¶ Tertio in magna illuminatione. qꝛ omnibus suarū opationū ⁊ virtutuꝫ exēpla mōstrauit. vnde xp̄s discipulis Mat. 5. dixit. Sic luceat lumē vestrū corā hominibus vt videāt ⁊c̄. Quātū credis vt mater filij eius dulcissimi xp̄i glorificaret̄ ceteros sāctos in bonis exēplis animasse. Inde Ambro. in omelia sup Lucā. Exurgēs maria abijt in mōtana ⁊c̄. dicit. Discite vos o virgines sedulitatē quā pregnātibus debeatis exhibere cognatis ⁊c̄. Quātum aūt in omnibus virtutibus ceteros superauerit: dicet̄ cōclusiōe sequenti. ¶ Quarto in singulari directiōe. Solent enī naute tpe noctis lumine lucerne quodā ad portū ciuitatis attingere. Sic nobis nauigātibus p hoc mare magnū ⁊ spaciosū in quo reptilia quoꝝ nō ē numerus. i. diuersa genera inimicoꝝ: que cōpensato nobiscū agone luctant̄ singularissimū lumē ad portū salutis dirigens est dulcissima virgo. qꝛ ipa genuit xp̄m: qui illuminat omnē hominē venientē in hunc mundū. ¶ Quinto claruit in stupēda vnione. Quis enim deo tm̄ vniri potuit sicut gloriosa virgo. Eccl'. 24. Qui creauit me requieuit ī tabernaculo meo. Et qꝫ miro mō quieuerit: audi angelū. Luc. primo. Spūs sāctus superueniet ī te ⁊c̄. ¶ Sexto claruit in firma duratiōe: qꝛ nunq̄ꝫ ex ꝓsperitate elata ē: sed audi quid dicat angelo ipsam dei matrē dicentē. Ecce ancilla dñi ⁊c̄. nec ex aduersitate turbata est. Luc. primo. Stabat. s. in firmo ꝓposito iuxta crucē maria mat̄ iesu ⁊c̄. ¶ Septimo ⁊ vltimo claruit in sup̄ema collocatiōe: qꝛ de nullo dicitur sic. exaltata est sancta dei genitrix super choros angeloꝝ ad celestia regna. q̄re ⁊c̄. Et sic patet presens conclusio. ss.

¶ De qbusdā alijs splēdoribꝰ vgis. Cōclusio.

Ccipe secūdā ꝯclōnē. vꝫ. Quāuis cūctis siderū splēdoribus virgo gloriosa cōparet̄: singularit̄ tm̄ aurora fulgēs appellat̄.

a

¶ Ad cuiꝰ declarationeꝫ tres more solito veritates ingramus. vꝫ. ¶ Prima si aliud preter virginē stella pōt appellari. ¶ Secūda quem splendorē a virgine acceperūt ceteri sci. ¶ Tertia quare super omnes stellas virgo aurora dicatur. ¶ Quātum iad primā dico aīa mea ꝙ nō sola virgo gloriosa stella potest appellari. Nam ⁊ omnes

angelici spūs stelle dr̄r. Apoc. 12. Et draco cauda sua trahebat tertiā ptem stellar̄. Itē ⁊ oēs sci. Gen̄. 22. ⁊ Exo. 32. Multiplicabo semē tuū sicut stellas celi. Et. 1. Cor. 15. Stella a stella differt in claritate .i. sci. Itē ⁊ stella dr̄ ecclia scā. Apoc. 2. Hec dicit q tenet septē stellas i dextera sua .i. scāȝ ecclesiā septi formis gr̄e dei plucētē. Itē ⁊ stella dicit̄ antixp̄us. Apoc. 8. Et cecidit de celo stella magna ardēs tāq̄ȝ facula ⁊c̄. Itē ⁊ oēs scelerati stelle appellari possūt. Math. 24. Stelle cadēt de celo .i. ipij tollētur: ne videāt gloriā dei. Math. 25. Ibūt hi i suppliciū eternū. ¶ Sȝ v̄go gloriosa singulari quodā mō stella dr̄. Numeri. 30. Orietur stella ex Jacob. q: sicut stelle mālcs facte sunt i ornamētū celi. Gen̄. p̄mo. Fecit ds̄ duo luiaria magna: luiare maius vt p̄eēt diei: ⁊ luminare minus vt p̄esset nocti: ⁊ stellas que lucerēt i firmamēto celi. Sic gloriosa virgo scā est vt luce sua decoraret totū empireū celū. ps̄. Astitit regina a dexteris tuis i vestitu deaurato circūdata varietate. gr̄e ⁊c̄. Et sic pȝ p̄ma vitas. ¶ Ad scdām ve. dico q̄ oēs scōr̄ virtutes tā noui q̄ȝ veteris testamēti a virgine plenitudinē susceperunt. veteris qdē in virgine futura. Noue vero legis sci i virgine iā scā. Et vt clarius ista videātur quedā scōr̄ noui ⁊ veteris testamēti ꝯnumerari virtutes possunt. Claruit nāqȝ Abel i veteri testamēto virtute innocētie. vnde ⁊ dn̄s respexit ad munera eius. Gen̄. 4. Claruit Enoch virtute mūditie. vnde ⁊ tulit illū deus. vide Gen̄. 6. Claruit Noe virtute spei. vnde ⁊ sperās archa a diluuio liberari: ex dei spāli mādato illā miro mō fabricauit. Gen̄. 5. Claruit Abrahā v̄tute fidei. Gen̄. 22. Credidit abrahā ⁊ reputatū est ei ad iusticiā. vnde ⁊ filiū unicū imolare voluit vt ibidē dr̄. Claruit Isaac virtute obediētie vn̄ ⁊ p̄ri in sui imalatōe non ꝯdixit. Gen̄. 22. Ubi sunt victima ⁊ holocaustū p̄r mi. ⁊ rn̄dēs p̄r ait. dn̄s puidebit fili mi ⁊c̄. Claruit Jacob virtute amicitie. vn̄ et dn̄s ei multa secreta reuelauit: vt de scala ⁊c̄. Gen̄. 28. Claruit Job virtute patiētie. vnde nec ꝯ dn̄m locutus est. Job p̄mo. Claruit Moyses virtute māsuetudinis. vn̄ ⁊ dn̄o semp mansuete rn̄dit: ideo māsuetissimus dictus ē. Numeri. 12. c. Claruit Dauid virtute humilitatis. vnde ⁊ iumētū se esse dixit. ps̄. Ut iumētū scūs sū apud te. Claruit Salomō virtute sapiētie. vnde ⁊ sapiēter de duabus meretricibus iudiciū dedit. 3. Reg. 3. Claruit Ezechias virtute penitētie. vnde ⁊ versa facie ad parietē fleuit amare. Isa. 38. ⁊ 4. Re. 20. Claruit ⁊ Daniel virtute itelligēcie vnde ⁊ somniū Nabuchodonosor exposuit. Dan̄. 4. c. Claruit Susāna virtute castimonie. vn̄ ⁊ potius mori elegit q̄ȝ senibus ꝯsentire. Dan. 13. Et isti sufficiāt ex veteri lege. Nūc ⁊ scōs quosdā noue legis ꝯnumerem⁹. Claruit nāqȝ Joānes baptista v̄tute penitentie. vn̄ ⁊ a teneris ānis herēmū petijt. Antra deserti teneris sub ānis ⁊c̄. de ip̄o canit ecclia. Claruit Petr⁹ v̄tute ꝯstātie p⁹ spūs sci missionē. vn̄ ⁊ letans ibat ad crucē. Claruit ⁊ paul⁹ v̄tute fortitudinis. vn̄ ⁊ dicebat. Cū ifirmor tunc fortior sū. 2. Corin. 12. Claruit Andreas v̄tute aiositatis. vn̄ ⁊ crucē aiose salutauit: dicēs. Salue crux p̄ciosa ⁊c̄. Claruit Joānes euāgelista virtute doctrine. vn̄ ⁊ ceteris alti⁹ itonuit dicēs. In p̄ncipio erat v̄bū ⁊c̄. Joānis p̄mo. Claruit Jacob⁹ frat ioānis euāgeliste v̄tute credulitatis. vn̄ ipe ⁊ Joānes relictis oib⁹ secuti sūt xp̄ȝ. Math. 4. Alt Jacob⁹ v̄tute claruit scitatis. vn̄ ⁊ ab oib⁹ iust⁹ ē appellat⁹. Claruit philipp⁹ virtute sollicitudinis. vn̄ ⁊ fr̄i suo nathanael dixit. Inuenimus messiā veni ⁊ vide. Jo. p̄mo. Claruit Bartholome⁹ virtute p̄dicatōis. vn̄ ⁊ multas pagrauit regiones dei v̄bū seminādo: vt pȝ i legēda. Claruit matthe⁹ v̄tute fidei. vn̄ ⁊ primus scripsit euangeliū. Claruit Simon v̄tute obedientie: vnde ⁊ Simon obediēs iterp̄tat̄. Claruit Thomas virtute humilitatis. vn̄ ⁊ dn̄o humiliter rn̄dit: dicēs. dn̄s me⁹ ⁊ deus meus. Jo. 20. Claruit Judas Thade⁹ v̄tute aiositatis: vn̄ ⁊ ꝯ hereticos eplāȝ scripsit dicēs. hi sūt nubes sine aqua. Judas āt scarioth suā v̄tutē pdidit. vn̄ ⁊ laqueo se suspendit. qd de alijs dicā. O sci ⁊ sācte dei: quot q̄ntisq̄ȝ v̄tutib⁹ longe a nobis distātib⁹ clarnistis. Hem q̄so aīa mea audi Isidor̄ de sūmo bono. li. 2. c. 11. Si ad boni mor̄ ictamentū. diuīa qbus monemur p̄cepta deessent: p lege nobis scōr̄ vita sufficeret. At cōtra. dum ⁊ deus p̄ceptis suis admoneat ⁊ vita sāctor̄ boni opis exēpla pponat: nulla ē iā de reatu excusatio. q: ⁊ lex dei aures n̄ras quotidie ppulsat: ⁊ scōr̄ documēta nr̄i cordis itima pnocāt. Etsi prauor̄ sepe secuti sum⁹ exēpla: cur non imitamur scōr̄ digna ⁊ laudabilia fcā: Etsi apti sum⁹ imitari inimicos i malū: cur pigri sum⁹ imitari iustos i bonū: Exēplo igit̄ scōr̄ varias sectare v̄tutes: humilitatis ex xp̄o: deuotōis ex Petro: charitatis ex Joanne: obediētie de Abrahā: patiētie de Isaac: tollerātie de Jacob: castimonie de Joseph: māsuetudinis de Moyse: constātie de Josue: benignitatis de Samuele: misericordie de Dauid: abstinentie de Daniele. Sic ⁊ cetera scā p̄o: a quo labore: quo moderamine: que itētōe vel ꝯpūctōe gerātur: vir scūs imitādo ꝯsideret. hec ille. Quid igit̄ hic de virgine dices: nisi q̄ ceteris p ptes: i Maria aūt tota se ifudit gr̄e plenitudo. gr̄e ⁊c. Et p̄ō antiq i virgine scā futura suar̄ virtutū: ⁊ moderni ab ea iā dei mr̄e scā sūpserūt originē. gr̄e ⁊c̄. ¶ Quātū ad t'tiā veri. dico q̄ triplici rōne v̄rgo spālr̄ aurore cōparat̄. vȝ. rōne icōtaminate nascibilitatis. ¶ Scdō rōne antecedētis claritatis. ¶ Et tertio rōne sūme ppinqtatis. Dr̄. n. Cant. 6. Que ē ista q pgredit̄ tāq̄ȝ aurora ꝯsurgēs. Dr̄ ergo p̄mo aurora rōne icōtaminate nascibilitatis. Respice q̄so aurore ortū: non. n. noctis tpe: sȝ aū crepusculū sue claritatis comas emittit. Sic o tu aīa cara virginis gloriose ortum attende non pfecto in nocte: sed in crepusculo fulgētissima claruit: per noctem originalis culpe fuscedinē intellige. Cant. 4. Tota pulchra es amica mea ⁊ macula nō est in te: ⁊ Sap. 7. Cādor lucis eterne ⁊ speculum sine macula. ¶ Scdō rōne antecedentis claritatis. precedit enim aurora solis ortum: ⁊ sic hec gloriosa stella xp̄m. Audi deuotissimum Bernardum. Recte inquit o maria aurore officium implesti; ipse enim sol iusticie de te

pcessurus: ortū suū q̄dā matutinali irradiatōe p̄ne nīcs i ie lucis sue radios copiose trāsfudit. hec ille. ¶ Tercio rōne sūme ppinq̄tatis. vicinior. n. auro ra ceterꝫ ē soli siderib⁹: ⁊ virgo gloriosa oībus scīs deo propinquior. Propiquat. n. quidā deo p excellentiā cognitione tantū: vt pphete: quidā cognitione ⁊ demōstratione vt xpi p̄cursor: quidā cognitiōe ostensione ⁊ portatione: vt ita loquar: ⁊ hec est virgo sola. Audi Bernardū. Nō inqt decebat deum aliā mrēm q̄ꝫ virginē: nec virginē aliū filiū q̄ꝫ deū: q̄r nec maior iter mrēs: nec maior inter filios nasci potuit. Audi Ansel. Dn̄a mr̄ p quā talē hēm⁹ frēꝫ qd grāꝝ: qd laudis: tibi retribuem⁹. hec ille. q̄re ⁊c. Et sic pꝫ presens conclusio.

¶ Q: meritis v̄ginis d̄s tā in nouo q̄ꝫ veteri testō plurima beneficia contulit. Conclusio. III.

Ecipe tn̄a ɔclōnē. vꝫ. Nisi fuisset hic portus v̄ginis alme: vbi non nisi salus sperari pōt: diuersis tpib⁹ plēs naues naufragasset. ¶ Ad cui⁹ declarationē tres īgram⁹ vi. vꝫ. ¶ Pria vn̄ hoc accidit q̄ mor vt nā āgelica peccauit pu̅nit aē: ⁊ tn̄ nā humana q̄ lōge iferior ē: fuit a deo supportata. ¶ Scd̄a si tāta potuit eē grā virgini collata: vt p eā nā humana fuisset iustificata. ¶ Tercia q̄ sūt illi q̄ meritis v̄ginis sūt scripti i li. vite. ¶ Quātū ad p̄mā vi. dico q̄ nulli dubiū q̄ p̄mi parētes ex ppria trāsgressione: nō solū mortis: sꝫ etiā anihilatōis exiniuū meruerunt. Et diuina vltio q̄ psonaꝝ acceptionē ignorat pcō sic nec culpā āgelicā: sic nec humanā dimisisset ipunē. Sꝫ pp p̄cipuā reuerētiā ⁊ singularē dilectionē quā hēbat ad v̄ginē: ipoꝝ nauē p̄suanit: nec i etnū piturā pmisit. Et rō est. q̄r hec bn̄dicta puella i lūbis ade erat sꝫ corpulētā subaꝫ. Et sicut nos scim⁹: potētia pducēde puelle i p̄mis parētib⁹ erat ipressa: donec reducerect i actū. Et de ipsa postea dei fili⁹ xp̄s iesus i adā sꝫ corpulētā subaꝫ extūs erat educēd⁹. Et ob hāc etiā aīa mea cādē cāꝫ aq̄s diluuij oēꝫ carnē nō exterminauit: sꝫ i naui scī Noe icolumē p̄seruauit. Silr ⁊ successiue pplꝫ hebreū q̄uis rebellē ⁊ ɔtumacē ptexit ⁊ gybernauit. q̄r de ipō hec bn̄dicta puella erat nascitura: ⁊ de ea fili⁹ dei. ps. testāte. De fructu v̄etris tui ponā sup sedē meā. Cūq̄ꝫ tp̄s appropinq̄sset vt hec bn̄dicta nauis: in q̄ gn̄is humani saluator trāsfretari deberet: mūdo largiret. Joachim ille vir deo grat⁹: ⁊ anna mulier illa scīssima dn̄o disponēte ⁊ cooperāte insil' cocūtes: hāc bn̄dictā nauē ɔstruxerūt: dicq̄ꝫ statuto quo dei fili⁹ hāc ipsā nauē itrarē debebat: vt gen⁹ humanū naufragātē saluaret: angelico e celis nūcio destinato: gubernatrice hui⁹ nauis humil'r salutata: mox vt cōsensit salubriter intrauit. Jo. p̄mo. Uerbū caro fcm̄ ē: ⁊ hītauit i nobis. Sicq̄ꝫ humani gn̄is obtēta salute: ⁊ a demonis fuitute liberato. Luc. 12. Nūc p̄nceps huius mūdi eijciet foras: tāto hec bn̄dicta nauis fuit vigore ac potētia firmata: vt q̄sq̄s naufragari hesitās hāc ipsā nauē ascēderit: ad portū p̄ueniet optatū q̄r nulla grā descendit de celis ad t'ras nisi trāseat p manus marie. Un̄ o Jtalia misera tot scelerib⁹ irretita: tāta tibi patientia dei. vn̄ tāta supportatio. nisi q̄r hec bn̄dicta nauis p nobis semp est an̄ filiū: illi oīa salutis nr̄e ondēs istrumēta: vt pect⁹ ⁊ vbera. Et vt breuit' singula ɔphēdā nihil est tā i nouo q̄ꝫ i veteri testō humano gn̄i ɔdonatū: q̄d merito hui⁹ bn̄dicte nauis nō sit ɔcessū. Quare ex his pꝫ q̄ meritis gl'iose v̄ginis de lūbis ade educē de p̄suata fuit illesa ⁊ p̄suat' i dies oīs humana nā. q̄re ⁊c. ¶ Quātū ad scd̄aꝫ dico q̄ humana nā per merita v̄ginis nō potuit ppr̄ie iustificari quia iustificatio redēptionem p̄supponebat. Quomodo. n. pfecte iustificari poterat: si redēpta nōdū erat. Redimi aūt debebat p xp̄ꝫ. ergo ⁊ iustificari p ip̄ꝫ. Audi dn̄ꝫ Luc. 22. Hic inqt calix nouū testm̄ ē in meo sāguine q̄ p multis effūdet' i remissionē pcōꝝ. Ad Ro. 8. Qui ppr̄io filio non pepcit: sꝫ p oīb⁹ nobis tradidit illū. Jo. 3. Sic d̄s dilexit mūdū: vt vnigenitū suū daret. Apoc. p̄mo. Lauit nos a pctīs nr̄is in sāguine suo. ⁊ 1. Pe. p̄mo. Nō corruptibilib⁹ auro vel argēto: sꝫ p̄cioso sāguine Jesu xp̄i redēpti estis 1. Cor. 6. Empti. n. estis p̄cio magno. quare pꝫ quā obrē p merita v̄ginis humanū gen⁹ nō potuit iustificari ⁊c. ¶ Quātū ad tertiā veri. dico p declaratione q̄ q̄druplex ē liber. vꝫ. liber vite: liber mortis: liber lr̄e: ⁊ liber cordis. ¶ Liber vite ē duplex. vꝫ. ipse xp̄s. Apoc. 5. Uidi in dextera sedentis sup thronū librū scriptū itus ⁊ foris signatum sigill'. 7. ¶ Primū sigillū ⁊ secretū fuit xp̄i icarnatio. Hie. 31. Nouū faciet dn̄s sup t'rā: mulier circūdabit vir. Et Mat. p̄mo. Qd̄ i ea natū ē de spū scō ē. ¶ Secūdū sigillū fuit xp̄i natiuitas. Luc. 2. Uirgo pepit filiū suū p̄mogenitū. Jsa. 7. Ecce virgo concipiet ⁊ pariet filiū. ¶ Tertiū sigillū fuit baptismus. Jo. p̄mo. Sup quē videris colūbā descēdentē hic est q̄ baptizat in spū scō: ⁊ Ezech. 37. Effundā sup vos aquā mūdā: ⁊ emūdabimini ab oībus inquinamētis v̄ris. ¶ Quartū sigillū fuit ei⁹ gl'iosa passio. Mat. 12. Sicut fuit Jonas in v̄etre ceti tribus diebus ⁊ tribus noctibus: sic erit filius hoīs in corde terre. ⁊ Math. 26. Filius hoīs tradetur vt crucifigat'. Et Dan. 9. Morietur filius meus xp̄us. ¶ Quintuꝫ sigillū fuit resurrectio Math. 26. Post tres dies resurgam. Et Osee. 6. Uiuificabit nos post duos dies: ⁊ in die tertio resurgemus. ¶ Sextū sigilluꝫ est ascensio. Actuū primo. Cum intuerent' in celū euntem illū: ecce duo viri astiterunt iuxta illos ⁊c. Et ps. Ascendit super celū celi ad oriētē. ¶ Septimū ⁊ vltimum sigilluꝫ est spūs scī missio. Jo. 16. Si aūt abiero mittā eum ad vos. Joel. 3. Effundā de spū meo super omnē carnē. Hunc librū nemo soluere potuit: nisi solus xp̄s: q̄r de ipso solo hec in veteri testamēto erāt prenūciata ⁊ prefigurata. Jnde dixit i cruce pendēs. Jo. 19. Cōsūmatū est. ¶ Scriptus est aūt hic liber itus ⁊ foris. Jntus q̄ꝫtum ad diuinitatē: q̄r erat verus deus. Jo. 10. Ego ⁊ pr̄ vnū sumus. foris q̄ꝫtum ad humanitatē q̄r erit verus hō. Jo. p̄mo. Uerbū caro fcm̄ est. Baruch. 3. c. Et post hec i terris visus est: ⁊ cū hoībus conuersat⁹ ē. Jn hoc libro legit Jo. euāgelista in cena: vbi mira et pfūda mysteria q̄ nō licet hoī loq aspexit: sicut pꝫ qn̄ postea i isula pathmos Apocalypsiꝫ

cõscripsit. quare ⁊c̃. ¶ Secũdus liber vite ẽ ipa cõscia vel predestinatio: vel memoria dei. ps̃. In libro tuo oẽs scribẽt. Dan. 12. In tpe illo saluabit ppl̃s tu⁹ oĩs q inuẽt⁹ fuerit script⁹ in libro vite. In hoc nõ scribũt q obstinati sũt ĩ malũ: ⁊ oẽs despati ps̃. Deleãt d̃ libro viuẽtiũ: ⁊ cũ iustis nõ scribãt. Scribũt aũt in eo plures: s; diuersimode. Quidã s̃m p̃sentẽ p̃destiatiõ;. Jo. 10. Ego cognosco oues meas: ⁊ nemo põt eas rape de mãu mea. Quidã i eo scribunt s̃m p̃sentem iusticiã: ⁊ meritoꝝ formã. Mat. 5. Gaudete ⁊ exultate: qm̃ noia vr̃a scripta sũt i cel'. Et hi aliqñ delent: vt iudas: ⁊ sic d̃ alijs. s; p̃mi nũq̃; delent. Quidã scribũt s̃m hoĩu; reputationẽ: vt oẽs hipocrite: de qb⁹ Aug. ait. Multa scõꝝ corpa. s. s̃m reputatiõ; venerãt i terris: quoꝝ aie cruciant i if̃ernis. de quoꝝ nũero ille pharise⁹ fuit q dicebat. Gr̃as tibi ago: q: nõ sũ sic ceteri homines. Luc. 18. s; hoc habet ĩfra. scõa dñica. in secũd i pte ad plenũ. ¶ Accipe mõ s; libꝝ p̃ncipalẽ diuisiõis nr̃e. s. libꝝ mortis. liber mortis ẽ ɔscia mala: siue fomes pctĩ. ad Col. 2. Delẽs qd̃ aduersus nos erat chirographũ decreti: ⁊ illud de medio tulit affigẽs illud cruci. In hoc libro leguntur iudas cain ⁊ oẽs iniq. Jsa. 17. Pctm̃ iude scriptũ est stilo ferreo vngue adamãtino. ¶ Terti⁹ liber d̃r liber scripture. i. sacra scriptura. Apoc. 10. Accepi librũ de mãu angeli ⁊ deuoraui eũ: ⁊ ĩ ore meo tãq̃; mel dulce. Cũq̃; deuorassẽ; eũ amarizat⁹ ẽ vent̃ me⁹. Facil' ẽ eni ad legẽdũ scriptura sacra: s; ad iplẽdũ amara. q: arta ẽ via q̃ ducit ad vitã ⁊ pauci igredi unt̃ p eã. Inde adolescẽti iterrogãti qd faciẽdo vitã eternã possidebo. xp̃o ridẽte. Si vis pfect⁹ esse vade ⁊ vẽde oĩa q̃ hẽs: ⁊ da paupib⁹. Juuenis ille abijt trist̃. Mat. 19. q: dur⁹ fuit ille hi⁹ s̃mo. In h⁹ li. dĩna mãdata scribũt. Exo. 20. Diliges dñ; deũ tuũ ⁊c̃. honora pr̃e; tuũ ⁊c̃. nõ occides ⁊c̃. Scribũt dĩna ɔsilia. Mat. 19. Si vis pfect⁹ esse ⁊c̃. Et scri pt⁹ ẽ int⁹ ⁊ foris. Int⁹ quãtũ ad vetus testm̃. Foris quantũ ad nouũ. ¶ Quart⁹ ⁊ vltim⁹ liber d̃r liber cordis. i. secretũ ɔsciẽ. Dan. 7. Judiciũ sedit: ⁊ libri apti sũt. i. secreta ɔsciẽ. In hoc libro scribunt cogitatiões bone vel male. Luc. vlt. Ut quid cogitatiões ascẽdũt i corda vr̃a. ⁊ ps̃. Iniq̃tatẽ meditat⁹ sũ i cubili meo: sicut facẽ solẽt iamorati. In hoc li. solus de⁹ legẽ põt: ⁊ nõ ãgeli boni: nec demões: nec sci: nec scẽ: nec ipa v̾go gloriosa. Hiere. 11. Tu autẽ dñe q pbas renes ⁊ corda. ad Hebre. 4. Oĩa nuda ⁊ aperta sunt oculis dei ⁊c̃. Quibus sic notatis satis claret predicta veritas. ⁊ hec sufficiãt pro secũda parte huius sermonis.

¶ De nobili dotatiõe virginis. Cõsideratio iij.

t ERtio loco Gloriose v̾gis singularẽ dotationẽ; videamus. Dicit̃ eni in themate nr̃o ꝙ hec gloriosa nauis ẽ i medio maris. i. in medio iustoꝝ atq̃; pctõꝝ: iustos ɔseruãs ⁊ ptegẽs: pctõres ãt adiuuãs: ⁊ ad pniã; iuitãs. ¶ Ad eni⁹ declaratiõ; tres subdam⁹ more solito ɔclones. v;. ¶ Prima ɔclusio ẽ ista. Etsi i signum pfũde humilitatis v̾go gloriosa se appellauerit ãgelo nũciãte: sũmi dei infimã ãcillã: ipsã tñ oẽs fideles venerant̃ vt singularẽ dñã;. ¶ Secunda ɔclo ẽ ista. s; v̾go bñdicta ob diuinaꝝ gr̃aꝝ vberrimã capacitatẽ noĩbus plurib⁹ nuncupet̃ p̃cipue tñ mr̃ mĩe ab oĩb⁹ appellari debet̃. ¶ Tertia ɔclo ẽ ista. sic v̾go gloriosa i omniũ hoĩu; medio statuitur: vt nõ nisi nõ petẽtib⁹ sue gr̃e munera denegent̃.

¶ De singulari dñio v̾gis gloriose. Cõclusio. I.

a Ccipe p̃mã ɔclonẽ ⁊c̃. ¶ Ad c⁹ declaratiõẽ tres ingrami⁹ vi. v;. Prima ẽ ista. quot loca ⁊ sedes sũt in qb⁹ aliqs põt honorari. Scõa quot modis sci sedẽ celestis p̃rie acqrẽ pñt. Tertia i q° loco v̾go gl'iosa p̃ncipalit̃ regnat. ¶ Quãtum ad p̃mã dico ꝙ l; noia qdã videãt̃ sil'ia ⁊ penit⁹ idẽ signif care. dña tñ maxia ẽ int̃ illa. ¶ Prim⁹ eni; loc⁹ honoris d̃: sedes. Et gñalit̃ hic loc⁹ oĩb⁹ accõmodari põt. vñ ⁊ male dñt volẽtes diuitẽ honorare: tu sede hic: ⁊ paupi dñt: tu v̾o sta illic. põt. n. tã diuiti q̃; paupi dici sede hic ⁊ bñ. ¶ Secũd⁹ loc⁹ d̃: cathedra. Est ãt cathedra loc⁹ ppꝛie doctoꝝ. Mat 23. Sup cathedrã moysi sederũt scribe ⁊ pharisei: q̃cũq̃; dixerit. i. docẽt facite ⁊c̃. Inde ps̃. In cathedra iniq̃ pestilẽtie nõ sedi. i. falsã ⁊ erroneã doctrinã nõ tenui. ¶ Terti⁹ loc⁹ d̃i tribunal. Est aũt tribunal loc⁹ iudiciũ. Act. 25. Adduxerũt Paulũ ad tribunal Cesaꝝ ⁊c̃. vñ ⁊ d̃ iudicio dicit Paulus. ꝙ oẽs nos o; stare ante tribunal eẽni iudic̃. ¶ Quart⁹ loc⁹ d̃r thron⁹. Est ãt thron⁹ ppẽ sedes regũ. p°. pali. vlt. Sedit salomon sup thronũ p̃ris sui: cũ. s. cepit regẽ pplm̃. ⁊ puer 25. Mĩa ⁊ v̾itas custoduũt regẽ: ⁊ roborat̃ clemẽtia thron⁹ ei⁹. Et Hiere. 33. hec dicit dñs. Nõ itrabit de Dauid vir q sedeat sup thronũ domus isrl' ⁊c̃. ¶ Quit⁹ loc⁹ d̃r soliũ. Est ãt soliũ sedes diuine maiestat̃. Jsa. 6. Uidi dñ; sedẽtẽ sup soliũ excelsũ. ¶ Sext⁹ loc⁹ d̃r ferculũ. Est ãt ferculũ sedes i q̃ aliqs fert̃. Cant. 3. Ferculu; fec̃ sibi rex salomõ d̃ lignis libãi: colũnas ei⁹ fec̃ argẽteas: reclinatoriũ aureũ. ascẽsũ purpureũ media charitate cõstrauit pp filias hierl'm. In oĩbus his locis xp̃s pp duplicẽ ei⁹ nã; sedit. ¶ Prio. n. sedit i sede tãq̃; vn⁹ ex iudeis. Et h° qñ semel i synagoga libꝝ Jsaie legit sup v̾bo illo. Spũs dñi sup me: eo ꝙ vnxit me. et cũ legiss; ait: q: hodie hec scriptura iplet a ẽ i aurib⁹ vr̃is. ⁊ cũ libꝝ plicuiss; sedit int̃ illos tãq̃; vn⁹ ex illis. ¶ Scõo sedit i cathedra: qñ tanq̃; doctor apiens os suũ docebat eos dicẽs. Bti paupes spũ ⁊c̃. Mat. 5. ¶ Tertio tãq̃; iudex sedit i tribunali: qñ adduxert̃ ei mlierẽ dephẽsã ĩ adult̾io ⁊ eã ñ ɔdẽnauit. Jo. 8. c. ¶ Quarto sedit in throno tãq̃; rex qñ magi venert̃ cũ muerib⁹ adorare eũ. Apoc. 19. Qui h; scriptũ i vestimẽto ⁊ femore suo rex regũ ⁊ dñs dñantiũ. ¶ Quĩto sedit ĩ soli'o tãq̃; de⁹: qñ discipuli ceciderũt i facies suas cũ eis i trãsfiguratiõe diuinã gloriã ondit. Mat. 17. ¶ Sexto sedit i fercl'o: qñ i eccl'ia di regnãs p discipl'oꝝ ora. In oẽ; t̾rã exiuit son⁹ eoꝝ. Cõstructa ẽ ãt eccl'ia ex lignis libãi. i. ex scis cãdidis p inocẽtiã. Liban⁹. n. cãdidatio iterp̃tat̃. Colũne h⁹ eccl'ie sũt p̃dicatores qb⁹ ipa eccl'ia fulcit̃ ⁊ sustẽtat̃: q̃ colũne argẽtee sũt pp dulcisonũ

⁊ puritatē dīnī vbi. ps. Eloga dñi eloga casta ⁊c.
bꝰ recliatoriū .i. ps postrēa i q̄ qescit ē vita etna. ⁊ ē
aureū pp splēdorē clāitatꝭ etne: i q̄ sci pꝰ hāc vitam
qescūt. Apoc. zi. Absterget deꝰ oēm lachrymā ab
ocul' scōꝝ. Ascēsus purpureꝰ ē passio xpi purpura
ta. Et media charitate ꝯstrauit .i. cōit oibꝰ ꝑposu
it charitatē. Mat. 5. Solē suū oriri fac̄ sup bonos
⁊ malos. q̄re ex his pꝫ ꝑma vi. ¶ Quātū ad scdam
vi. dico ꝙ diuersimode regnū acqrit etnū. Quidā
eni illud mercāt: qdā rapiūt: qdā furāt: qdā lucrāt
qdā cōmutāt: ⁊ qdā gratꝭ hnt: ⁊ qdā ad illud cōpel
lūt. ¶ Quidā dico illō mercāt. Mat. 13. Sile ē re
gnū celoꝝ hoi q̄rēti bo. mar. īuēta āt vna preciosa
margarita: vadit ⁊ vēdit vniuersa q̄ hꝫ ⁊ emit eā.
Et ibidē. Sile ē regnū celoꝝ thesau. absco. i agro
quē q īuēit hō abscōdit: ⁊ p̄ gaudio illiꝰ vadit ⁊ vē
dit vni. q̄ hꝫ ⁊ emit illū. Sup qͦ ait Grego. ī oliā:
Celoꝝ regnū frēs carissimi iccirco terrenis rebꝰ sile
dr: vt ex his q̄ anīnꝰ nouit surgat ad īcognita q̄ ñ
nouit. q̄tenꝰ exēplo visibiliū se ad īuisibilia rapiat:
⁊ p ea q̄ vsu didicit q̄si cōfricatꝰ icalescat: vt p hoc
qd̄ scit notū diligē discat ⁊ īcognita amare. Celo
rū eni regnū thesauro abscōdito ī agro cōpat: quē
q īuenit hō abscōdit: ⁊ p̄ gaudio illiꝰ vadit ⁊ vēdit
vniuersa q̄ hꝫ ⁊ emit eū. q̄ ī re hoc quoqꝫ notādū ē
ꝙ īuentꝰ thesaurꝰ abscōdit vt fuet: qꝛ stadiū cele
stis desiderij a malignis spiritibꝰ custodire nō suffi
cit: q ab hūanis laudibꝰ nō abscondit ⁊c. ¶ Scdo
qdā rapiūt. Mat. 11. Regnū celoꝝ vim patit: ⁊ vi
olēti rapiūt illud. Violēti sr̄ q pseuerāt ī bonis opi
bꝰ elaborāt. Hoc qdē mō q ab amico tres panes pe
tijt: sua īportunitate qd̄ volebat obtinuit. hoc mō
paupercula illa chananea filie sanitatem accepit.
Mat. 15. Dimitte illā: qꝛ clamat post nos. sicqꝫ de
alijs. ¶ Tertio qdā furāt: vt latro ī cruce pēdēs.
totā eni ꝯsūpserat ī scelerib vitā: ⁊ vno vbo para
disū rapuit. Luc. 23. Memēto mei dū veneris in
regnū tuū. ¶ Quarto qdā lucrāt. s. p labores: do
lores: psecutiōes ⁊c. Act. 14. c. Per mltas tribu
latiōes oꝫ nos itroire ī regnū dei. pͦ. Cor. 11. In la
bore ⁊ erūna: ī frigiditate ⁊ nuditate: ī plagis sup
modū: ī mortibꝰ frequēt: ī carceribꝰ ⁊c. ¶ Quinto
qdā cōmutāt. Mat. 19. Oēs q reliq̄rit domum aut
agꝛ pp nomē meū cētuplū accipiet: ⁊ vitā eternā
possidebit. Inde dñs Mat. 6. clamat. Thesauri
zate vobis thesauros ī celo: vbi neqꝫ erugo neqꝫ ti
nea dmollit: ⁊ vbi fures nō effodiūt nec furantur.
¶ Sexto quidā gratꝭ accipiūt: vt pueri baptizati
morietes: ⁊ sci inocētes. Isa. 55. Qui nō hētꝭ argē
tū vēite ꝑpate: ⁊ emite absqꝫ argēto ⁊ absqꝫ vlla
cōmutatiōe. ¶ Septio ⁊ vltio quidā cōpellūt: vt
Paulus qñ ꝯ xpꝫ damascū festinabat: vt oēs xpia
nos victos pduceret ī hierl'z. cui dñs ait. Saule sau
le qd me psequeris: durū ē tibi ꝯ stimulū calcitrare ⁊c.
Act. 9. Luc. 14. Cōpelle itroire vt īpleat domus
mea. ¶ Et gñalit pono vnā regulā gñalē ꝙ regnū
celoꝝ tm̄ vnicuiqꝫ valꝫ quātū expēdere pōt. Pau
pcule mlieri valuit duo minuta. Luc. 15. Zacheo
dimidiū bonoꝝ suoꝝ. Luc. 19. Ecce dimidiū bono
rū meoꝝ do paupibꝰ ⁊c. Jacobo ⁊ Johi fratribꝰ va

luit mater: pater: ⁊ nauis. Mat. 4. At illi relictis
retibꝰ: nam: ⁊ prē: secuti sūt eū. Mattheo valuit
lucrū thelonei. Mat. 9. Cū trāsiret ide iesus vidit
hoiē sedētē ī theloneo: ⁊ ait illi. Seq̄re me: ⁊ sur
gēs secutꝰ ē eū. Magdalene valuit vnguentū effu
sū sup caput dñi: filr̄ ⁊ lachryme. Luc. 7. Ceteris
vero aplis q̄cqd hēbāt valuit. Mat. 19. Ecce nos
reliqmꝰ oia: ⁊ secuti sumꝰ ⁊c. Alijs valuit ps panis
Mat. 25. Venite bñdicti prīs meis: esuriui ⁊ de
distis mihi mādūcare. Alijs valuit vestimētum.
Mat. ibidē. Nudus erā ⁊c. ⁊ d alijs silr̄ sequere.
Exm̄ de beato martino de quo dñs ait. Martinꝰ
adhuc cathecuminꝰ hac me veste ꝯtexit. Valet gͦ
vnicuiqꝫ regnū celoꝝ tm̄ quātū exponere potuit.
Inde mar. 14. Qd̄ huit h. s. magdalēa hͦ ⁊ fec̄. ⁊ si
nihil hēs valebit tibi sola voluntas. ꝑma Cor. 9.
Unusqsqꝫ put destinauit ex corde suo ⁊c. ⁊ sic pꝫ se
cūda vitas. ¶ Quātū ad tertiā vi. dico breuit ꝙ vir
go triplici ꝑncipali ī loco regnat. s. ī celo: ī iferno: ⁊
ī mūdo. Primo ī celo. ps. Astitit regia a dextris
tuis ī vestitu daurato circumdata varietate. Tres
eni pl'cherrīas dignitates ꝓpha d vgīe dic̄. Pri
mo. n. pōit vginē diuersꝭ gratijs coronatā. ibi. Asti
tit regia. Scdo pōit ipsā ī gl'ia exaltatam. ibi. A
dextrꝭ tuis ī vestitu deau. Tertio ab oibus hono
ratā. ibi. Circūdata varie. Sꝫ de hͦ al's. Inde An
gu. ait ad vginē. Michael dux ⁊ ꝑnceps milicie ce
lestꝭ cū oibꝰ spiritibꝰ administratorijs tuis vgo paret
pceptꝭ: ī dfēdēdis corpe ⁊ suscipiēdis de corpe aīa
bꝰ fideliū spālit tibi o dña die ac nocte se cōmendā
tū ⁊c. ¶ Scdo regnat ī iferno. qꝛ ipsa contriuit ca
put ꝑncipis iferni. Gen. 3. Ipsa ꝯtēt caput tuū. i.
ꝑncipatū neqtie tue ꝯstriget: ⁊ oēꝫ malitiā tuā ꝯfu
tabit. ps. Reges eos. s. demōes ī vga ferrea. fer
rea vga fuit vgis hūilitas: q̄ supbiā diaboli letalit
pcussit. Audi Ber. deuotꝭ. O vgo iqt vga sblimis
ad q̄tā celsitudinē vtice sc̄m erigꝭ vsqꝫ ad sedētē ī
throno: vsqꝫ ad thronū maiestatꝭ: qm̄ ī altū mittis
radices hūilitatꝭ. hec ille. ¶ Tertio regnat ī mūdo
qm̄ oiuꝫ grāꝝ q̄ mūdo dari ptit ipsa dispensatrix ⁊
dña ē. Audi p̄fatū Ber. Nihil inqt nos deꝰ hře vo
luit: qd̄ marie ī maībꝰ nō trāsiret: ⁊ silr̄ nihil ex opi
bꝰ nr̄is deo fore gratuꝫ: nisi offerat p man marie.
hec ille. Et idē. Modicū illd̄ qd̄ offerre desideras:
gratissimis marie manibus cura tradere: si nō vis
hře repulsā. hec ille. q̄re ⁊c. Et sic pꝫ ista ꝯclo.

¶ De diuersa virginis appellatiōe Cōclo II.

Ecipe scdām ꝯclonē. vꝫ. Licet vgo bñ
dicta ob dīnaꝝ grāꝝ vberrimā capacita
tē noibꝰ pluribꝰ nūcupet: pcipue tñ mat
misericordie ab oibꝰ appellari debetur.

¶ Ad eꝰ dclaratiōꝫ tres iqranꝰ vita. vꝫ. ¶ Pria
quot nōis vgo gl'iosa ī sacra scriptura appellat.
¶ Scda qd̄ ē illd̄ nom̄ qd̄ magꝭ vgini gl'iose cōue
nit. ¶ Tertia ꝙ ē illd̄ nom̄ qd̄ magis eterno patri
placuit. ¶ Ad ꝑmā dico ꝙ lꝫ ex vtutū ⁊ diuinaꝝ
grāꝝ imēsitate vgo gl'iosa mltꝭ ⁊ q̄si infinitꝭ noibꝰ
possit appellari: tñ vltra ea q̄ dicta sūt atqꝫ dicent
septē sūt noīa vgini gl'iose magꝭ ꝓpe accōmodata
vꝫ. ¶ Primū eiꝰ gl'iosū nomē ī ordine isto ē stella

maris. ¶ Scdm ē scala hūilitatis. ¶ Tertiū nomē
ē rosa castitatis. ¶ Quartū nomē thalam⁹ pudici
tie. ¶ Quītū nomē tēplū scītatis. ¶ Sextū nomen
plēa grā. ¶ Septimū nomē ē mr̄ mīe ꝛ gl'osissimi
dei. ¶ Primū igit nomē vgini accōmodatū dr̄ stel
la maris. vn̄ ecclīa cātat. Aue ma. stel. ꝛ hoc tripli-
ci rōe. vz. ¶ Primo rōe luciditatis. ¶ Scdo rōne
vtilitatis. ¶ Tertio rōe imobilitatis. ¶ Pmo rōe
luciditatꝭ. Lucet nāqꝫ stella maris nauigātib⁹ ꝛ vgo
gl'iosa sua luce vniuersū orbē pīustrauit. Nec mirū:
qꝛ ex ipa lumē īdeficiēs quo oīa illūiant: diuina vir
tute ꝓcessit. Inde Bernardus ait. Ipsa p̄clara ē: ꝛ
eximia stella ex Jacob orta: cui⁹ radi⁹ vniuersū or-
bē illūiat: cui⁹ splēdor ī supnis ꝓfulget: ꝛ īferos pe-
netrat. ¶ Scdo rōe vtilitatis. Stella nāqꝫ maris
iter salutis nauigānd⁹ oñdit: ꝛ vgo gl'iosa: ne dum
oñdit: sꝫ inuitat. Inde Bernar. Ne auertas inquit
oculos tuos a fulgore sideris: si nō vis obrui a ꝓcel
lis. Si īsurgūt vēti tētationū: si īcurris scopulos tri
bulationū: respice stellā: voca mariā. Non recedat
ab ore: nō recedat a corde: ipsā seqnēs nō deuias:
ipsā rogās nō desperas: ipsā cogitās nō erras: ipsa
tenēte nō corruis: ipsa ꝓtegēte nō metuis: ipsa du-
ce nō fatigaris: ipsa ꝓpitia ad portū puenis ꝛc. hec
ille. ¶ Tertio rōne īmobilitatis. Nā stella maris
nauigātib⁹ imobilis ꝛ firma semp est: qm̄ si mobilis
eēt: recte ad salutis portū dirigere non posset. vgo
aūt gl'iosa tā hic ī vita qꝫ in pr̄ia semp firma fuit. In
via qdē: qꝛ nunqꝫ post susceptū vbū venialiter aut
mortalr̄ potuit declinare. Cōcipe. n. ꝛ parere me-
ruit quē ꝯstat nullū habuisse pctm̄. Cant. 4. Tota
pulchra es amica mea: ꝛ macula nō est ī te. In pr̄ia
vero: qꝛ aīe scōꝝ oīum vsqꝫ ad gn̄alē resurrectionē
eoꝝ corpora appetētes ingeātur: vt cois ē theolo-
goꝝ snīa: sꝫ virgo gl'iosa tā mēte qꝫ corpore ī celesti
sede qescēs veluti fulgētissimū sidus emicat. Audi
barbatū Hiero. De nullo inqt alioꝝ scōꝝ credim⁹
qꝫ vltra angeloꝝ: aut archāgeloꝝ merita trāscēde-
rit: sicut de virgine īdubitāter canit ecclīa. Exalta
ta est scā dei genitrix sup choros angeloꝝ ad cele-
stia regna. hec ille ī sermone assūptōis. Et sic pꝫ p̄-
mū nomē. ¶ Scdm nomē dr̄ scala humilitatꝭ: qm̄ si
cut p scalā descēdimus ꝛ ascēdimus: sic p humilita
tē virginis filius dei descēdit ī vteꝝ ei⁹. Respexit
ait ipsa dn̄s humilitatem ancille sue: ecce. n. ex hoc
btāꝫ me dicēt oēs gn̄atōes. Luc. pmo. Audi Ber.
O vera inqt humilitas q̄ deum hoībus pepit: vitā
mortalib⁹ edidit: celos īnouauit: mūdū purificauit:
ꝛ hoīum aīas a morte liberauit. scā est Marie hu-
militas scala celestis: p quā deus descēdit ad tras.
virgo qdē virginitate placuit: sꝫ humilitate ꝯcepit
hec ille. ¶ Tertiū nomē dr̄ rosa castitatꝭ. Sicut. n.
rosa de spinis ꝓdijt: sic virgo ex spinis iudaice pra
uitatis. Isa. 34. Orient ī domibus spine. i. carnis iu
daice plene spinis iniqtatis. Stipes nāqꝫ rose vi-
ridis est: ꝛ virgo gl'iosa viror virebat diuine grē.
Luc. pmo. Spūs scūs supueniet ī te ꝛc. Eccl. 24.
Quasi palma exaltata sūꝫ ī cades: ꝛ q̄si plātatio ro
se ī hierico. Folia siue frondes sunt septē. i. septem
spūs sci dona. Odor isti⁹ rose fuit refragrātia castitatis. Audi Ambro. de officijs. Quāta est virgini-
tatis grā: q̄ meruit a xp̄o eligi: vt eēt corporale dei
tēplū: in q̄ corporalr̄ hītauit plenitudo diuinitatis.
Virgo genuit mūdi salutē: vgo peperit vniuersoꝝ
vitā. hec ille. ¶ Quartū nomē dr̄ thalamus pudi-
citie. volens. n. deus: imo ab eterno deliberās ex nr̄a
massa suscipere carnē: vt tādem itus ꝛ ext̄ felicitatē
inueniret: hōc thalamū mirabilē sibi omni pudicitia
plenū: sibi ad tp̄s debitū: voluit sibi esse dedicatū. ꝛ
hoc fuit gl'iosa virgo. Hiere. 31. Nouū faciet dn̄s su
per terrā: mulier circūdabit viꝝ. Isa. 7. Ecce vgo
ꝯcipiet ꝛc. Luc. pmo. Cōcipies ꝛ paries filium ꝛc.
¶ Quintum nomē dicit templū scītatis. Ezech. 43.
Cōuerti me ad viā porte. s. tēpli de quo paulo añ
dixerat. Et tu fili israel ostēde domui israel tēplū:
ꝛ cōfundantur ab iniquitatibus suis ꝛc. Conuerti
ergo me ad portā. s. tēpli que respiciebat ad oriētē:
ꝛ clausa erat: ꝛ dixit dn̄s ad me: porta hec clausa
erit: nō aperietur: ꝛ vir nō trāsiet p eam: qꝛ de⁹ isrl̄
īgressus ē p eā: eritqꝫ clausa pricipi. s. ioseph. qꝛ tm̄
qꝫ cognouit eā: qꝛ virgo ē in partu: virgo ante ptū
ꝛ virgo post partū ꝛc. ¶ Sextū nomē dicitur plēa
gratia. Luc. pmo. Aue gratia plena. Hiero⁹. Ce-
teris p partes in maria tota se infudit grē plenitu-
do. plena qdē fuit nō tm̄ quo ad se ꝛ ad sufficiētiā:
sꝫ etiā quo ad alios ꝛ ad supabūdātiā. Bernar. de
plenitudine ei⁹ oēs accepim⁹ ꝛc. ¶ Septimū ꝛ vl
timū nomē dr̄ mr̄ mīe: ꝛ gl'iosissimi dei. vnde canit
ecclīa. Maria mr̄ grē mr̄ mīe ꝛc. Et de zº Math.
pmo dicit. Peperit filiū suum pmogenitū. q̄re ꝛc.
¶ Quātū ad zm̄ dico qꝫ noīa q̄ adaptātur virgini:
aut ꝯsiderant quo ad deū: aut quo ad ipsā: aut quo
ad nos. Quo ad nos dico sic: qꝫ nullū ē p̄clarius no
mē qꝫ mr̄ mīe. Nā si illā īperatricē noīes: nōne hoc
rigoris atqꝫ timoris est: hec aūt puella mitissima ē:
ꝛ oībus grata. Si reginā dicas: ꝛ ipsa se ancillā hu
milē vocat. Euolue ꝛ reuolue oīum nominū seriē:
nullū ita reperies oībus cōe nomē qꝫ mr̄ misericor
die. Misericordia nāqꝫ eius fulget ī celo: in infer-
no: ꝛ ī mundo. In celo qdē p pctōribus aduocādo
In inferno ab ipso iustos p̄seruādo. In mundo in
necessitatibus succurrēdo. Quare eccl'a bene cātat
qđ diximus. Maria mr̄ gratie: mr̄ misericordie: tu
nos ab hoste ꝓtege: ꝛ in hora mortis suscipe. Sed
de hoc in sermonibus seqnētibus. Et sic pꝫ zm̄ du
biū sine scda veritas. ¶ Quātū ad tr̄tiā veritatē sa
tis ex p̄cedētibus pꝫ: qꝫ humilitas virginis fuit īter
cetera grata deo pr̄i: qꝛ humilitate ꝯcepit: ꝛ est effe
cta mr̄ dei. Inde Cassiodorus sup ps. Erubescāt
elati: vbi credunt locum hr̄e superbiā: cum celum
ꝛ terram ab humilitate videant occupatos. hec ille.
quare ꝛc. Et sic patet secunda conclusio.

¶ Quomodo virgo est omnibus grata: ꝛ compati-
tur cuilibet peccatori. Conclusio. III.

Ecipe tr̄tiā ꝯclusionē. vz. sic gl'iosa virgo
a ī medio omniū hominū statuit: vt nō nisi
nō petētibus sue grē munera denegent.
Ad cuius declarationē tres ingramus vi.
vz. ¶ Prima veritas est ista. si nō debeat flere iu
suis aduersitatib⁹. ¶ Scda veri. ē ista. vn̄ ē qꝫ dn̄s

Jesus plerūq₃ clamātibꝰ simulat: ⁊ dormire videt. ¶ Tertia veri. est: ad quē scōꝝ potius i necitatibꝰ clamare debemꝰ. ¶ Quātū ad pmā dico ꝙ multiplex est fletꝰ. s₃ pncipali sui diuisione duplex ē. v₃. fletꝰ bonꝰ ⁊ fletꝰ malus. Fletꝰ bonus q̄drupler est. v₃. fletꝰ ꝯuersionis: ꝯpassionis: dilectiōis: ⁊ pegrinatōis. Fletꝰ malus est duplex. s. tribulatōis: ⁊ desperatōis. ¶ Primꝰ inq̄₃ fletꝰ dr̄ ꝯuersionis. ps̄. Qꝛ cinerē tanq̄₃ panē māducabā: ⁊ poculū meū cū fletu miscebā. ⁊ Joel. 2. Scindite corda vr̄a i ieiunio: fletu: ⁊ plāctu ⁊c̄. Jnde aplus ad Ro. 6. c. ait. Sicut exhibuistis mēbra vr̄a furire iniqtati ad iniq̄tatē: ita exhibeatis fuire iusticie i scificationem. O magdalena ꝓbibe testimoniū: oculis vagis mille hoīum aīas infecisti: ⁊ eisdē pniam fecisti ⁊c̄. Dic de pnia eius. Luc. 7. Stās retro secus pedes dn̄i lachrymis cepit rigare pedes eiꝰ ⁊c̄. ¶ Scd̄s fletꝰ dr̄ ꝯpassionis. Luc. 19. Videns Jesus ciuitatē fleuit sup illā dicēs. Si cognouisses ⁊ tu ⁊c̄. Vide maximā xpi humilitatē: ⁊ cōpassionē. Nā mox vt natꝰ ē plorauit miserie nr̄e cōpaciēs. Sap. 7. Sile₃ vocē hoībus emisi plorās. Plorauit ⁊ i Lazari morte. Jo. 11. Vt aūt vidit mariā plorātē: sil̄r ⁊ alios plorātes lachrymatꝰ est ⁊ ait. Vbi posuistis eū. Plorauit ⁊ scelus Jude sue ꝯpatiēdo dānatōi. Jo. 13. Turbatus ē Jesus spū: ⁊ ꝓtestatꝰ est: ⁊ dixit. Amē amē dico vobis: vnus ex vobis me tradet. Plorauit sup ruinā ciuitatē: vt dcm̄ est. Cōsidera magnum cōpassionis iteriorē affectū. Considera quanto dolore cordis affligebatur: qꝛ cantantibus turbis ipse medius eoꝝ plangebat. Fleuit deniq₃ in morte ⁊ i passione ingratitudini ꝯpaciēs iudeoꝝ. Ad hebre. 5. Preces ⁊ supplicationes cū clamore valido: ⁊ lachrymis offerēs ad deū exauditꝰ ē pro sua reuerētia. q̄re ⁊c̄. Fletus dilectiōis est triplex sicut triplex est dilectionis obiectum. s. dei suipsiꝰ: ⁊ proximi. Fletus dilectionis dei est pre magnitudine dulcedinis dei ⁊ glorie eius: ⁊ gaudij spūalis qs prorumpit in lachrimas. Audi. Aug. li. de ciui. dei. Quāto inquit quisq₃ sanctior est: ⁊ desiderijs sāctis plenior: tanto eius in orando fletus vberior. Fletꝰ dilectionis proximi est quādo quis ex charitate proximi pctā defleᵗ. Hiere. 9. Quis dabit capiti meo aquā: ⁊ oculis meis fontē lachrymaꝝ: ⁊ plorabo die ac nocte iterfectos ppl̄i mei. s. ꝓpter pctm̄. Silr cū de amici aduersitate ex charitate dolemꝰ: sicut dr̄ de amicis Job. Cū eleuassent amici Job. s. oculos suos ꝓcul: nō cognouerūt eū: ⁊ exclamātes plorauerūt. Job. 2. c.Ploratꝰ dilectōis suipsius ē qn̄ qs ex charitate delictū aliquod suipsius defleᵗ. ps̄. Exitꝰ aq̄ꝝ deduxerūt ocl̄i mei: qꝛ nō custodierūt legē meā. Et Ezechias ꝯuersa facie ad parietē fleuit fletu magno. Jsa. 38. Fletus peregrinatiōis est qn̄ qs ꝓ icolatu pn̄tis miserie i lachrymas ꝓrūpit. ps̄. Heu mihi qꝛ icolatꝰ meus ꝓlōgatus est: hītaui cū hitātibus cedar: multū icola fuit aīa mea. Jncolatꝰ. i. hītatio mea. ꝓlōgatꝰ est. s. a pr̄ia. hītaui cū hitātibꝰ cedar. i. cū tenebrosis. Cedar. n. fuit Jsmahel filius: ⁊ iterp̄taᵗ cedar tenebra. Jsmahelite. n. i tabernaculis habitare solebāt. qꝛ nō hēbāt domos: ⁊ vult dicere hītaui cū ꝑsecutorībꝰ eccl̄ie ifidelitate nigris ⁊c̄. Jnde Paul'. ad Ro. 7. Jnfelix ego quis me liberabit de corpore mortis huius. Fletus tribulatōis est qn̄ qs ipatienter tribulatōes sustinens plorat. vt̄ dici solet.Ploratꝰ lachrymis amissa pecunia. Fletꝰ desꝑatiōis est oīum pessimꝰ. vt Jude Math. 26. Peccaui tradēs sāguinē: ⁊ abiēs laq̄o se suspendit. hic erit ⁊ desꝑator dānatoꝝ plāctus. Math. 13. Jbi erit fletus ⁊ stridor dētiū. His sic notatis apparet triplo ad v̄itatem: qm̄ i tribulatōibus plorare ex charitate ⁊ humana ꝯditōe non ē pctm̄: s₃ ex desꝑatōe ⁊ ipatientia: tūc est illicitū ⁊ pctm̄. q̄re ⁊c̄. ¶ Quātū ad scd̄am v̄itatē dico ꝙ ex alia cā tacet d̄s. alia cā xp̄s. alia cā hō. ⁊ alia cā diabolus. Tacet d̄s q̄nq₃ modis. v₃. dissimulādo: nō r̄ndēdo nō puniēdo: nō vlcisc̄ēdo: ⁊ cōpatiēdo. ¶ Primo inq̄₃ tacet d̄s dissimulādo. Jsa. 42. Tacui semp silui patiēs fui: sicut pturiēs loq̄r supple si nō emēdaueritis vos. ps̄. Hec fecisti ⁊ tacui. i. dissimulaui. Et Jsa. 57. O aīa supple mei nō es recordata: neq₃ cogitasti i corde tuo qꝛ ego tacēs ⁊ q̄si nō vidēs: ⁊ mei oblita es ⁊c̄. ¶ Scd̄o tacet d̄s nō r̄ndēdo. s. orān. Jsa. pmo. Noli orare ꝓ ꝓplo isto. qꝛ nō exaudiam. manus. n. eius plene sanguine sūt. Et ps̄. Ne sileas a me dn̄e d̄s meus. ¶ Tertio tacet nō puniēdo. i. penā ꝯdignā ꝓ pctis ī hꝰ mūdo nō dādo. Jo. 5. Pr̄ nō iudicat quēq̄₃: s₃ omne iudiciū dedit filio. s. i extremo iudicio. Math. 25. Cū venerit filius hoīs in sede maiestatis sue ⁊c̄. ¶ Quarto tacet d̄s nō vlciscēdo. s. enā tpalr̄: vt eīalr̄ diuius cruciet. Jsa. 64. Nunqd sup his. s. miserijs ꝯtinebis te dn̄e tacebis ⁊ affliges nos vehemēt ⁊c̄. Abachuc. pmo Quare respicis ꝯtēptores ⁊ taces ꝯculcāte ipio meliorē se. ¶ Quīto tacet d̄s ꝯpatiēdo. Jsa. 37. Propter temetipm̄ d̄s iclīa aurē tuā ⁊ audi: aperi oclos tuos ⁊ vide desolationē nostrā. ¶ Scd̄o videamꝰ quot modis tacet xp̄us. dico ꝙ ī hoc mundo tacuit xp̄s tribꝰ modis. pmo tacuit volūtate. Jsa. 53. Oblatus est qꝛ voluit. ¶ Scd̄o tacuit voce. Jsa. ibidē. Tanq₃ ouis ad occisionē ductꝰ est: ⁊ q̄si agnus corā tōdēte se sine voce sic nō aperuit os suū. ¶ Tertio tacuit ope. Math. 26. An putas qꝛ nō possū rogare prēm meū ⁊ exhibebit mihi plusq₃. 12. legiones angeloꝝ. Nunc vero q̄ztū ad nos dr̄ tacere xp̄s: qꝛ sua iudicia nobis occultat. Jsa. 9. Veniet super te malū ⁊ nescies ortū eiꝰ: irruet sup te calamitas quā n̄ poteris expiare. ¶ Hō vero q̄nq₃ bn̄: q̄nq₃ male tacet. Male. n. ⁊ periculose tacuit Adā: qn̄ humilr̄ pctm̄ suū nō est ꝯfessus: s₃ ī mulierē retorsit. dicēs. mulier quam dedisti mihi ⁊c̄. Gen. 3. Periculose tacent iudices ⁊ ministrātes iusticiā: ne maioribus aut amicis displiceāt: aut vt pecuniā cumulēt. Jsa. pmo. Pricipes tui infideles: socij furū: oēs diligūt munera. 11. q. 3. Quatuor modis omne iudiciū puertit: timore: odio: dilectōe: ⁊ censu. Periculose tacēt oēs p̄dicatores timētes populum increpare. Audi dominū Ezechie. 3. Si dicente me ad impiū morte morieris: ⁊ nō annūciaueris ei: ipse ī peccato suo morietur: sāguinē aūt eiꝰ de manu tua reqrā. Jnde Jsa. 40. Dicit dominꝰ sup mōtē excelsū ascēde tu

qui euāgelizes syon: ꝛ exalta in fortitudie vocem tuam q euangelizas hierlm. exalta ꝛ noli timere. ꝛ Matth. 10. dicit iesus. Qd' i aure auditis ꝑdicate sup tecta ꝛc. Et sic de alijs. Bñ aūt tacet hō ex discretiōe. Eccl. 37. Audi tacens sil ꝛ q̄rēs ꝛ loq i medio magnatoꝝ ne ꝑsumas: ꝛ vbi nō sunt senes nō mltū loq̄ris. Tacet qñqꝫ ex ꝯscia peccan. ps. Peccatori aūt dicit de⁹. Quare tu enarras iusticias meas: ꝛ assumis testamētū meū p os tuū: ꝛ ad Ro. 2. Qui ꝑdicas nō furādū furaris: q ꝑdicas nō mechādū mecharis ꝛc. Tacet qñqꝫ ex isufficiētia auditoꝝ Jo. 16. Multa hēo vobis dicere: sꝫ nō potestis portare mō. ꝛ Pau. 1. Cor. 3. Nō potui vobis loqui q̄si spūalib⁹: sꝫ q̄si carnalib⁹ ꝛc. Tacet ēt ex sacroꝝ veneratiōe. 1. Cor. 14. Mulieres i eccl'ia taceāt. ꝛ sic de alijs. Diabolus vō tacet qñ diuersos tentādi mōs excogitat. Job. Dormit i secreto thalami i locis humētib⁹ ꝛc. Et sic pꝫ 2ª. vi. C Tertia vi. dico q triplex ē refugiū i tribulatōib⁹. C Primū ē Jesus crucifix⁹. C Scdm ē vgo gl'iosa. C Tertium ē scūs ille quē q̄sqꝫ hꝫ i deuotiōe. C Primū iqꝫ refugiū ē iesus crucifix⁹. Matth. 11. Uenite ad me oēs q laboratis ꝛ onerati estis: ꝛ ego reficiaꝫ vos. ps. Misericordia ei⁹ subseq̄t me oib⁹ dieb⁹ vite mee. Et idē. Fact⁹ ē dñs refugiū i opportunitatib⁹ i tribulatiōe. Jsa. 43. Cū trāsieris p ignē: flāma n̄ nocebit tibi: ꝛ odor ignis nō erit i te: q2 ego dñs ds tuus scūs isrl' saluator tui. C Scdm refugiū ē vgo gl'osa. Audi glōsuꝫ Bernar. Jlle solus igt o vgo bta tuas laudes sileat: q te fideliter inuocatā senserit vnq̄ꝫ i suis necessitatib⁹ sibi defuisse. Et qd mirum si inocata adest: q̄ ēt nō vocata ꝑsto ē? Et idē. Maria oibus sinū misericordie sue aperuit: vt de plenitudine ei⁹ accipiant vniuersi. captiui redemptionē: egri curationē: tristes cōsolationem: peccatores veniā. iusti grāꝫ: angeli letitiā: ꝛ deniqꝫ tota trinitas gloriā: ꝛ filij ꝑsona carnis humane substātiā: Quid multis moror? O nunciata florētina: q̄ in eccl'ia tuoꝝ tuoꝝ tot miraculis fulges: nr̄am hanc ꝯclusionē ꝓba ꝛc. C Tertiū refugiū ē ille scūs quē q̄sqꝫ i deuotiōe suscepit. Job. Ad aliquē scōꝝ ꝯuertere. ꝛ ps. Leuaui oculos meos i mōtes. i. ad sanctos mōtes altos altitudine ꝯtēplatiōis: vn̄ veniet auxiliū mihi. Tu ergo gloriose de⁹: niqꝫ gloriosa mater vosqꝫ ceteri scī oēs: tātis i ꝑiculis huius mūdi ꝯstitutos defēdite: iuuate: ꝛ subsidiū opportunū accōmodate: vt cū xp̄o ꝛ vobiscū in eternū regnare possimus. Amen.

C Dominica ꝑma quadragesime de sapiētia ꝛ sciencia. Sermo in ordine. .V.

Non in solo pane viuit hō: sed in oi verbo qd' ꝓcedit de ore dei. Math. 4. c. Certātis xp̄i iesu i deserto cū pricipe tenebrarū verba sūt ista. Quid. n. faciet ifelix peccator: si diabolus quē nullū sciebat hēre peccm̄: tēptare ausus ē: esuriētem aggredit. ꝛ iacula quib⁹ gen⁹ hūanū deuicit: hodie i saluatorē ꝓtēdere mollit⁹ est. sꝫ quid mirū vt beatus Grego. i oēlia ait. An nō iniquoꝝ oium diabolus caput ē: ꝛ hui⁹ capitis mēbra sūt iniqui? An nō mēbrū diaboli fuit pilatus? an nō membra diaboli iudei ꝑsequētes ꝛ sūt: ꝛ milites crucifigētes eū? Quid g⁹ mirū si se ꝑmisit ab illo tētari q se ꝑmisit a mēbris ei illi⁹ crucifigi? Nō ē ergo icōgruum redēptori nr̄o q tentari voluit: q venerat occidi. hec ille. Ubi ꝛ nos documētū accipiam⁹ q diabolus n̄ tētat quos nouit qeto iure possidere: vt Criso. ait. Quō. n. libidie tētat: qui tota die noctuqꝫ est cū vxore? Quid. n. opus haberet ad certamina exire: q nō desiderat vincere? Subtilia. n. ꝛ ꝑiculosissima sunt eius tētamēta: ꝛ nerui testiculoꝝ eius ꝑplexi sunt: vt ait ille expertissim⁹ Job. Sꝫ debil' ē hostis q nō vincit nisi volentē. Sūma igit̄ ad certandū cū tāto hoste sapiētia op⁹ ē: sūma scia ꝛ ars: vt q malina astutiaqꝫ isidiat̄ prudētia doctrina ꝛ scia vicat̄. Ecce. n. noster dux belli xp̄s hodie diabolo suggerēti: dic vt lapides isti panes fiāt. sacre scripture verba reddit dicēs. Nō i solo pane viuit hō sꝫ i oī eo qd' ꝓcedit d' ore dī. Jn quib⁹ sacratissimis verbis tres hodie d' vera sapia ꝛ falsa considerationes faciamus. vꝫ.

C Diuine sapientie necessariā requisitionem.
C Diuine sapientie diuersam perfectionem.
C Diuine sapientie opportunā conditionem.

C De diuina sapiētia quo ad necessariā reqsitionem. Consideratio I.

PRimo diuine sapie necessariā requisitionem videamus. vbi tres more solito conclusiōes faciam⁹. vꝫ. C Pria ꝯclusio est ista. A solo dō vā scīa dat̄: q̄ sine ois ifelix aia a diabolo acerrimo pugnatore eneruat̄. C Scda ꝯclusio ē ista. Sicut monoculus i pugna cū minore semper certat ꝛ d' facili vincit̄: sic q oculos mētꝫ vā sciētia nō habuerit illuminatos parū⁹ ē: ꝛ a diabolo d' facili superat̄. C Tertia cōclusio ē ista. Tāta est diuine sapiētie virt⁹ ꝛ magnitudo: q aiam totam rutilantem ꝛ splēdidam facit.

C De vera sapientia dei. Conclusio I.

ACcipe ꝑmā cōclusionē ꝛc. C Ad cui⁹ declarationē tres inqram⁹ veritates. vꝫ. C Prima que differētia ē iter sapiaꝫ dī ꝛ sapiaꝫ mūdi. C Scda qs mod⁹ tenendus ē ad hn̄duꝫ veram sapiaꝫ dī. C Tertia vitas ē quā ꝯtinēt hꝫ vera sapia dei. C Quātū ad ꝑmā veritatē dico q tres sūt sapie ad se iuicē differentes nō par. C Prima sapia dr̄ mūdana. C Scda dr̄ diabolica. C Et tertia dicit̄ diuina. C Prima mūdana dr̄. Greg. Sapia igt hui⁹ mūdi ē cor machinatiōib⁹ tegere: sensū verbis velare: q̄ falsa sūt vera ondere: q vera sunt falsa dmonstrare ꝛc. O mercatores vbi sapia vr̄a vbi studiū vr̄ꝫ? Audite ꝓphetā. Mēdaces filij hoiuꝫ i stateris: vt decipiant i vanitate i idipsū: O doctores ꝛ scholares mūdi q̄ est sapia vr̄a: qd' studiū vr̄ꝫ? Audite Jsa. 10. c. Ue qui ꝯdunt leges iniquas: ꝛ scribētes iniusticias scripserūt: vt opprimerēt i iudicio pauperes ꝛ vim facerent humiliū popl'i mei. Audi qd dicant. Sap. 2. Opprimam⁹ pauperē iustū: ꝛ n̄ parcam⁹ vidue nec veterano. Job 34. Oēs vias dei itelligere nolunt: vt ꝑuenire ad eū facerent clamorem

egeni: ⁊ audiret vocē paupeꝝ. Inde idē ait. c. 24. Aīa vulneratoꝝ clamauit: ⁊ dn̄s iultū abire nō patiē. Et tādē vt breuibꝰ vtar vbis hec vā ē sapiā mūdi: aliū ꝑ vtilitate ꝓpria verbis: factisqʒ decipere. Hiere. 9. Vnusq̄sqʒ a ꝓximo suo se custodiat. q̄m oīs hō supplātator ē ⁊ oīs frater fraudulēter īcedit. Isa. 5. dicit. Ve q̄ sapiētes estis ī oculis vr̄is ⁊ corā vobisinetipsis prudētes. ❡ Scd̄a dicit sapientia diabolica. Quis. n. diabolicos poterit excogitare modos: quos in fallaci prudentia tentando diabolus seruat. Quandoqʒ. n. in angelum lucis se transfigurat vt superbire faciat. vt exemplū patuit de duobus sanctis patribus: q̄ vni eoꝝ ī pꝯōtia angeli deseruiuit: ⁊ tandem eum in puteum ꝓcipitari persuasit: vt martyrij palmā adipisceret. Qn̄qʒ in forma viri vel mulieris se transformat: ⁊ cubat cum hominibus. vl' alio modo tentat: quādoqʒ vno: quandoqʒ alio modo maledicte sue sapientie tela parat: vt animam paupercülam depredetur. Inde Eccl'. ii. dicitur. Attende tibi a pestifero .i. a diabolo venenosissimo. Fabricat enim mala: ne forte īducat sup te subsanationē. i. derisionē. ❡ Tertia sapiā dr̄ diuina. Sap. 7. Optaui ⁊ datꝰ ē mihi sensus: ⁊ īuocaui ⁊ datꝰ ē mihi spūs sapiētie. Et Eccl'. 6. Cogitatū habe ī p̄ceptis dī: ⁊ sequitur: ⁊ ipse dabit tibi cor: ⁊ ꝯcupia sapie dabit tibi Et. c. 15. dr̄. Cibabit illū pane vite ⁊ ītellectus: ⁊ aqua sapie potabit illū dn̄s deꝰ nr̄. Que aūt ista sapiētia sit audi Greg. Sapia inq̄t iustoꝝ ē falsa diuitare: bona gratis exhibere: mala libēnꝰ tolerare q̄ȝ facere: nullā vltionē iniurie querē: ꝑ vitate contumeliā sustinere ⁊c. Hāc sapiaȝ mūdus stultitiam vocat: ⁊ deꝰ mūdi sapiaȝ reprobat. Perdā igt sapiētiā sapiētū: ⁊ prudētiā prudētū reprobabo. Isa. 29. Peribit sapia a sapiētibꝰ eiꝰ: ⁊ ītellectꝰ prudētū eius abscōdet. Et iō Baruch 3. dr̄. Dereliq̄sti fōtē sapie. Nā si ī via dei ābulasses: hitasses vtiqʒ ī pace. Et ibidē. qui inq̄t nō hūerūt sapiaȝ īterierunt ꝑꝑ suā īsipientiā. q̄re ⁊c. Et sic pʒ p̄ma vitas ❡ Ad hām vi. dico q̄ ꝓpheta verā sapiaȝ hīdaȝ ondit. Audi q̄d dicat. Illumīa ocl'os meos: ne vnq̄ȝ obdormiā ī morte: ne q̄n dicat inimicꝰ meꝰ p̄ualui aduersus eum. Tres. n. hic gr̄as propheta petit. ❡ Pria gr̄a dr̄ illuminationis. ❡ Scd̄a dicit expgefactiōis. ❡ Tertia dr̄ supatiōis. ❡ Pria gr̄a dr̄ illūinatiōis. q: illūīa ocl'os meos: duo nāqʒ sunt hūane mētis ocl'i. s. ītellectus ⁊ affectꝰ: vt dicet cōclusiōe sequēti quos q̄ illūiatos diuīa sapientia nō hūerīt ꝓfusi cornuet. ps. Nescierūt neqʒ ītellexerūt .i. ītelligē noluerīt. In tenebris ābulāt mouebūt oīa fūdamēta terre. i. terrenaꝝ mētiū fūdamēta. Illumina gꝰ o dn̄e deꝰ ocl'os meos. vt. s. mūdi vanitatē ītellig. ī: īfernoꝝ horribilitatē: ⁊ eternoꝝ iocūditatē. Itē illūīa ocl'os meos: vt meipsū cognoscā ⁊ etā meā ꝯsiderē: ⁊ tēpus amissuȝ excogitē. Itē illūīa ocl'os meos: ne te vnq̄ȝ cōde: ore aut ope mortalr̄ offendā. Audi q̄d benignꝰ deꝰ rn̄deat. Intellectū tibi dabo ⁊ istruā te ī via hac qua gradieris: firmabo sup te oculos meos. Tribꝰ. n. pricipalibꝰ mōis īstruit deꝰ: ⁊ ocl'os nr̄e mētis illūinat. ❡ Primo

īspiratiōibꝰ. ❡ Scd̄o p̄dicatiōibꝰ. ❡ Et tertio cōminatiōibꝰ. ❡ Primo īspirationibꝰ. Osee. 2. Ecce ego lactabo eam. s. aīam: ⁊ īducā eā in solitudinē. s. cōtemplatiōis: ⁊ loq̄r ad cor eius. s. īspirando Apoc. 3. Sto ad ostiū ⁊ pulso ⁊c. ❡ Scd̄o instruit p̄dicationibꝰ. ps. Lucerna pedibꝰ meis vbū tuū ⁊ lumē semitis meis. ❡ Tertio īstruit ⁊ illuminat ꝯminationibꝰ. Naum. 3. c. Ve ciuitas sanguinum vniuersa dilaceratiōe plena. Nō recedit a te rapina: vox flagelli ⁊ vox impetus rote. ⁊ seq̄tur. Ecce ego ad te dicit dn̄s exercituū: ⁊ reuelabo pudenda tua ī facie tua ⁊ ostendā gentibꝰ nuditatē tuaȝ ⁊ regnis ignominiā tuā: ⁊ ꝓiciā sup te abhominatiōes ⁊ cōtumelijs te afficiā: ⁊ ponā te ī exemplum ⁊ vdiciū cunctoꝝ. Inde Isa. 28. Sola vexatio intellectū dabit. Et Greg. Oculos quos culpa claudit: pena aperit. Et sic pʒ p̄ma gr̄a quam aīa petit ad verā sapientiā habēdā. ❡ Scd̄a gr̄a dr̄ expergefactiōis: ibi. Ne vnq̄ȝ obdormiā ī morte. Differant nāqʒ isti t'mini abinuicē: dormitare: dormire: ⁊ obdormire. dormitare verbū frequētatiuū ē. ⁊ idē ē q̄d frequēt dormire: leui tn̄ motu expgiscit. Dormire āt idē ē q̄d ꝯpetēt q̄escē. Sʒ obdormire ē imago mortis: q: mors cū dormitiōe hos īseq̄t. Ex q̄bꝰ tres collige peccādi modos. ❡ Primꝰ dr̄ fragilitatis. ❡ Scd̄s dr̄ īfirmitatis. ❡ Et tertꝰ dr̄ iniq̄tatis ❡ Primꝰ dr̄ fragilitatis. ⁊ hi frequent dormiūt. i. peccāt: sed leui hōc īspiratiōis pulsu expgiscunt. i. ꝯfitent ⁊ dolēt. Et hoꝝ bōa ē ꝯditio. ps. Dixi cōfitebor aduersū me iniustitiā dn̄o: ⁊ tu misisti īpietatē peti mei. ❡ Scd̄s modꝰ dr̄ īfirmitatis. ⁊ hi dormiūt. i. cōpetēter ī culpis morāt ⁊ q̄escūt: q: vt doleāt ⁊ ꝯfiteant: tp̄s q̄dragesimale expectāt: ⁊ hoꝝ ēt ē bona ꝯditio. ❡ Tertꝰ modꝰ dr̄ iniq̄tatis: ⁊ hi obdormiūt. i. a deo ī pctīs obtenebrāt ⁊ īfirmāt: vt dormiēdo pereāt: ⁊ hi pessimi sunt. De his tribus peccātiū gn̄ibꝰ dr̄ Eccl'. 43. Flauit vētꝰ aq̄lo: ⁊ gelauit cristallꝰ ab aqua. Tria dic. s. gelu: cristallꝰ ⁊ aq̄ Per aquā p̄mū peccantium genꝰ ītelligē: q̄ velut aqua flexibiles sīt ī culpis. Nec tn̄ īdurāt: q: crebro ꝯfitent. Per gelu secūdos peccātes ītellige. q: lʒ hi tp̄e q̄dragesime ꝯfiteāt: tn̄ p̄mis sīt duriores Per cristallū vo q̄d aqua īdurata ē. lōga. n. ꝯgelatiōe aque cristallꝰ efficit: vt dic philosophꝰ. tertiū peccātiū genꝰ ītellige. Job. 24. Ipsi rebelles fuerūt lumini: nescierūt vias eiꝰ: neqʒ reuersi sūt p semitas illiꝰ. Et ī fine capituli dr̄. Dedit illi deꝰ locū pnie: ⁊ ipse abutit eo: ⁊ ī supbia oculi eiꝰ sūt. Tertia gr̄a dr̄ supatiōis ibi. Ne q̄n dicat inimicꝰ meꝰ p̄ualui aduersus eū. In q̄bꝰ vbis nō q̄ septē īsultus ꝯ aīaȝ paupercülā facit: ⁊ nūq̄ȝ ꝯ eā nisi ī septiō p̄ualet. ❡ Primꝰ īsultꝰ dr̄ suggestiōis. ❡ Scd̄s dilectatiōis. ❡ Tertiꝰ ꝯsensiōis. ❡ Quartꝰ opatiōis. ❡ Quīꝰ ꝓlōgatiōis. ❡ Sextꝰ gloriatiōis. ❡ Et septimꝰ extictiōis. ❡ Primꝰ inq̄ȝ dr̄ suggestiōis. vbi ꝑ maxīa teneamꝰ q̄ diabolꝰ malā cogitationē ī nob generare n̄ p̄t. sʒ illa ex nob ē: sʒ diabolꝰ pabulū ⁊ mām administrat tn̄: vt male cogitemꝰ: sicut de occursu ornate mulieris pʒ: que occasionē cōcupiscētie parat. Qui viderit. n. ait dn̄s mulierē ad

ẜcupiſcendū eā: iā mechatus eſt i corde ſuo. Q: āt diabolus i nobis cogitationes malas generare nō poſſit: pȝ. q: ſi poſſet: manifeſtū eſt, ꝙ ſemp male cogitaremus: cū ſēper hoiēȝ peccare poptet. Suggerit gᵒ diabolus: vt male cogitare diſponat. ¶ Secundᵒ inſultᵒ dr̄ delectatōis. Si. n. aia mea ſuggeſtioni non reſiſtis iā para te: iſurget vtiqȝ delectatio: ſȝ ve tibi: q: ſi ſcires q̄ mala ſupuenient tibi: cū dn̄o ſup hierlm. i. ſup teipſā aiam fleres. Luce. 19. fleuit ſup illā dicēs. ſi cognouiſſes ⁊ tu ⁊c. ¶ Tertius inſultus dicitur cōſenſionis. vbi pro regula tene ꝙ prime delectationi poſt ſuggeſtioneȝ ſecute: nec meritū neqȝ demeritū ē aſſignatū: q: p̄mi motus non ſunt in ptāte nr̄a. Scdā āt delectatio que p̄mā imediate ſubſeqtur ē pctm̄ veniale. ſȝ ſi vlteriᵒ pdurauerit: erit mōtale pctm̄. Nō āt p̄mū ē: q: p̄mi motᵒ ñ ſūt i poteſtate nr̄a ⁊c. ¶ Quartᵒ iſultᵒ dr̄ opatiōis: ⁊ i hoc iſultu diabolus cōſētiētē aiaȝ male ſuggeſtiōi gr̄a gratū faciēte ſpoliat. Mathe. 12. Amice quō huc intraſti nō hn̄s veſtē nuptialē? Sed gr̄a grat̄s data p illō pccm̄ mortale paulatine cōſumit. q: hodie liberos: cras mercēarios: ⁊ ſic d̄ alijs a peccatore tollit deus. Amē dicit xp̄s hn̄ti dabit̄: ⁊ nō hn̄ti. ſ. gr̄am: ēt qd̄ hȝ auferet̄ ab eo ¶ 5ᵒ iſultus dicit̄ ꝓlongationis: ⁊ hoc diabolicū ē q: humanū ē peccare: diabolicū vō pſeuerare. ¶ 6ᵒ inſultus dr̄ gloriatōis: ⁊ hoc peſſimū eſt. pſ̄. Quid gl̄iaris i malitia q potēs es i iniqtate. gl̄iant̄. n. cū malefecerit: ⁊ exultāt in rebus peſſimis: ⁊ oculis ad celū eleuat̄s ait. Vſqȝquo pctōres gloriabunt̄ dn̄e: effabuntur ⁊ loquent̄ iniqtatē. Redde illos in iniqtate eoꝝ: ⁊ in malit a eoꝝ diſpde eos dn̄e deᵒ nr̄. ¶ 7ᵒ ⁊ vltimᵒ iſultus dicit̄ extinctiōis. ⁊ hic p̄ualet inimicᵒ: q: ſic cū iſtis ſceleratis ſuggerendo: delectādo: cōſentiēdo: opando: pſeuerādo: ⁊ gl̄iādo ꝑliatᵒ eſt: ꝙ tādē illis in culpa idurat̄is ſine p̄nia morīūt̄: ⁊ ita victor iſtiᵒ pugne diabolus remāet. de q̄ pugna miſtice Exo. 15. dicit̄. Perſequar. ſ. ait diabolus ſuggerēdo: cōprehendā. ſ. delectādo: diuidā ſpolia. ſ. ꝯſentiēdo. replebit̄ aīa mea. ſ. opando. euaginabo gladiū meū. ſ. pſeuerādo: iterficiet eos manus mea. ſ. gl̄iando: ⁊ finalr̄ ipenitēdo. quare ⁊c. Et ſic pȝ ſcdā veritas. ¶ Quātū ad tertiā veritatē dico ꝙ etſi plēs ſint vere ſapie vtutes: iſtas tn̄ accipe q̄s Salomon Sap. 8. ca. ponit. Habeo iquit ipſe ppter ſapiam claritatē ⁊ honorē apud ſeniores ⁊ turbas: iuuenis ⁊ acutus iuenar i iudicio: ⁊ in ꝯſpcū potentiū amabilis ero: ⁊ facies p̄ncipū mirabunt̄: me tacente ſubſtinebunt: ⁊ loqͥte me reſpiciēt: ⁊ ſermocināte me plura ori ſuo manᵒ iponent ⁊c. Inde paralipomenon. 9. dicit̄. Magnificatus ē Salomon ſuper omnes reges terre: in iudicijs: ſapientia: ⁊ gl̄ia: ⁊ vniuerſa terra deſiderabat videre ſapiētiā Salomonis. Inde de eo dicitur. Timuerūt regē audientes ſapiaȝ dei eſſe in eo ad faciendū iudiciū. ⁊c. Et ſic pȝ p̄ma concluſio ſ̄re ⁊c. ¶ De ſapia magis i ſpāli: ⁊ d̄ duobus oculᵒ anime. Concluſio. II.

Ccipe ſcdām ꝯcluſionē. vȝ. Sicut monoculus in pugna cū timore ſemp certat: ⁊ de facili vincit̄. ſic q oculos mentis vera ſapia nō hūerit illuminatos: pauidus ſemp eſt: ⁊ a diabolo de facili ſupat̄. Ad cuiᵒ declarationē tres ingraīᵒ vitates. vȝ. ¶ Prima q ſūt hi oculi quos vt vere ſapiat paupercula aīa dȝ hic illuminatos. ¶ Scdā gbᵒ luminibᵒ dȝ oculos aīa hīc illuminatos. ¶ Tertia qd debet hō ꝯſiderare: cū fuerit diuina ſapiētia irradiatus. ¶ Ad p̄mā igitur dico ꝙ duplex ē aīe oculus. ſ. itellcūs ⁊ appetitus. Intellectus aūt duplex ē. ſ. practicus ⁊ ſpeculatiuus. Oculus dexter eſt itellcūs ſpeculatiuus. oculus ſiniſter eſt itellectᵒ practicus. Vñ accipe regulā ꝙ ſicut oculus dexter ſiniſtro pſtentior eſt: ita ſpeculatio perfectior actōe: q̄ eſt in intellectu practico. Ubi nota ꝙ duplex ē ſpeculatio ſm Tho. ſup cātica. vna itutiua: tn̄ tres conſiderās: ⁊ pcipue diuinas ⁊ ſpūales tn̄. Et hec mō philoſophi deū cognouerūt: ſȝ cognitū nō amarūt. Ad Ro. p̄mo. Qui cū cognouiſſent deū: nō ſicut deū gl̄ificauerūt aut gr̄as egerūt ſed euanuerūt i cogitatōibus ſuis. Quedā vero eſt ſpeculatio guſtatiua. ſ. cum hō diligit quē itelligit: dulcedinē diuinoꝝ ⁊ saporē ſpūalium guſtādo. Et hec ſpeculatio tm̄ bonoꝝ fideliū ē. Inde p̄ma Cor. 2. c. ait Paulus. Nihil iudicaui me ſcire inter vos niſi Jeſū xp̄ȝ ⁊ hūc crucifixū. Oculus vero ſiniſter eſt itellcūs practicus. Intellcūs enim practicus nō ſolū vt ſciat: ſed etiā vt operet̄ ingrit. pſ̄. Intellectus bonus oībus faciētibus eū i. bonus eſt i illis: q nō ſolū vt ſciāt itelligere q̄rūt: ſȝ etiā vt faciāt qd̄ ſciunt. ¶ Scdus aīe oculus p̄ncipalis eſt affectus Mat. 5. Bti mūdo corde. i. affectu qm̄ ipſi deū videbūt. Et ibidē. Si oculus tuus. i. itētio tua ſimplex fuerit: totū corpus lucidū erit. q̄re ⁊c. Et ſic pȝ p̄ma veritas. ¶ Quātum ad ſcdām veritatē dico ꝙ itellectus illuminat̄ ſapiētia ⁊ ſciētia. ⁊ appetitus dilectōe ⁊ amore. Primo inqȝ itellectus illuminat̄ ſapiētia ⁊ ſcientia. Pro quo notādū ꝙ ſapiētia ſm dūm Bona. in. 3. ſententiaꝝ di. 35. poteſt conſiderari tribus modis. ponit tamē ipſe. 4. modos. ſed hi tres ad propoſitū ſufficiūt. Quedā enim ſapiētia dicit̄ generalis ⁊ cōmunis: quedā ſpecialis: ⁊ quedā ſpecialiſſima. ¶ Sapiētia generalis eſt rerū quedā generalis cognitio. Et ſic dicit ꝑhiloſophus ꝙ ſapiēs eſt q omnia nouit. Et Augu. Sapiētia inqt eſt humanaꝝ diuinarūqȝ reꝝ cognitio. Et ſm hunc modū ſciētia ⁊ ſapiētia non differunt. ¶ Sapiētia ſpecialis eſt reꝝ eternaꝝ tāmȝ quedā cognitio. Et ſic ait philoſophus. Sapiētia eſt cauſaꝝ altiſſimaꝝ cognitio. de qua apoſtolus. 1. Corin. 12. dicit. Alij aūt datur per ſpm̄ ſermo ſapiētie. i. cognitio reꝝ eternaꝝ: quo quidem nō tā boni q̄ȝ mali ſapiētes effici ⁊ appellari poſſunt: cū talis ſapiētia ſit gratia gratis data que cum peccato mortali etiā ſtare poteſt. ¶ Sapiētia ſpecialiſſima eſt diuinorum ⁊ eternorum cognitio quedā cum quadā ſpiritus dulcedine ſpeciali. ⁊ ſic eſt vnum de ſeptē donis. Iſa. 11. Requieſcet ſuper eum ſpūs ſapientie Sapientia enim ſic ſumpta idem ſonat qd̄ ſapida ſciētia: q: cognitis rebus eternis anima delectatur in illis. pſ̄. Guſtate ⁊ videte quoniā ſuauis ē dn̄s Et dicit prefatus doctor ꝙ ſapiētia ſic ſumpta eſt

qdã actus mixt⁹: ptim priuĉs ad ĩtellcm̃ ꝛ ptim ad affcm̃. Incboatiue supple ẽ ex pte itellcũs: ꝛ ↄplctiue ex pte affcũs. Eo mõ quo dr̃ solem⁹ ꝙ actus fruitõis ĩchoatiue est in itellectu. vt dicit phũs. 4. eth: coꝝ: ꝙ felicitas ĩ speculatõe ↄsistit: sꝫ ↄplenue ẽ ĩ volũtate. ℂ Silr̃ notãdũ ẽꝫ eũdẽ ꝙ scia ẽ qdrupler. Quedã.n.scia est q̃ in itellectu pure speculatiuo ↄsistit: ꝛ fũdaẽ sup pncipia rõnis.s.de quolibet ẽ vel nõ est: ꝛ de nullo ãbo simul. ꝛ hec sciẽtia ẽ huiuis humanit⁹ acquisitus. vt sciẽtia philosophie: logice ꝛc. Inde ait philosoph⁹ p̃mo posterioꝝ. Omis dotrina ꝛ oĩs disciplina ex p̃existenti fit cognitiõe. Quedã scientia est que cõsistit ĩ intellectu inclinato ab effectu: ꝛ hec fũdatur sup principia fidei: que ẽ diuine scripture: quã nullus hẽre potest: nisi saltez habeat fidẽ informẽ. Queda sciẽtia est que cõsistit in ĩtellectu siue ratiõe ĩquantum inclinat affectum ad opationẽ: ꝛ hec fũdatur sup principia iuris naturalis que ad vite rectitudinẽ ꝛ honestatẽ ordiatur: ꝛ huiusmodi est sciẽtia virtutis prudẽtie. Quedam aũt est sciẽtia que cõsistit in ĩtellectu secũduꝫ ꝙ est inclinatus ꝛ inclinãs. Inclinatus inqnã a fide: ꝛ inclinãs ad bonã opationẽ: ꝛ fũdatur super principia fidei. ꝛ hꝫ ortum a dono gratie. ꝛ talis ẽ sciẽtia que ẽ donũ spũs sc̃ti: hec põit p̃fatus doctor. ℂ Sed btũs Tho. 2ᵃ 2ᵉ. q. 9. dicit ꝙ sciẽtia dupliciter hẽri põt. Uno mõ vt sciatur qd oporteat credere: ꝛ distinguere credẽda a nõ credendis. Et sic sciẽtia ẽ vnũ de septẽ donis. Alio mõ vt nõ solũ sciatur qd oporteat credere: ꝛ distinguere credẽda a nõ credẽdis: sed etiam ꝛ q̃uo pijs opituletur: ꝛ cõtra ĩpios defẽdatur: ꝛ sic scientia est quedã gratia gratis data nõ oĩbus: sed qbusdã. Inde Aug. 13. de trini. ait. Scia nõ pollẽt pl̃ mi: q̃uis pollẽat ipa fide. Aliud est.n. scire tm̃mõ qd hõ credẽ debeat aliud scire quẽadmodũ ꝛ pijs opituleẽ: ꝛ ↄ̃ ipios defendaẽ. hec ille. ℂ Ego vo breui⁹ dico sic. ꝙ oĩs nr̃a cognitio: aut ẽ de supiorib⁹. i. diuinis: aut d̃ iferiorib⁹. i. de humanis. Cognitio diuinorũ sapia: cognitio humanorũ scia vocaẽ. Qd̃ sic intelligo. Cognitio diuinoꝝ ẽm quã iudicam⁹ de reb⁹ creatis dr̃ sapia. cognitio humanoꝝ vt ĩ cognitõeꝫ diuinoꝝ vehit scia dr̃. Sap. 13. A magnitudine speciei ꝛ creature poterit ꝛ hoꝝ creator videri. Quare ↄcludam⁹ ꝙ ĩtellcũs sapia ꝛ scia illuiaẽ. q̃re ꝛc. Appetitus aũt dilectõe ꝛ amore illuminaẽ. duplex aũt ẽ iste amor. s. dei ꝛ primi. In his.n. duob⁹ tota pẽdet lex ꝛ ꝓphe. Audi Aug. li. ↄfes. Btũs q amat te: ꝛ inimicũ ꝓpẽ te. O ꝓditor mũd⁹: quot hodie cernim⁹: q nec deũ supra se: nec ꝓximũ sicut se vt decet: amãt. dic de crudelitatib⁹ q̃s ad se inicẽ sibi faciũt hoĩes ꝛc. ꝛ sic pꝫ scd̃a vi. q̃re ꝛc. ℂ Quãtũ ad t̃tiã v̄itatẽ dico ꝙ octo dꝫ vnusq̃sq; ↄsiderare: q recte cũ diabolo pugnare cũ victoria ĩtẽdit. ℂ Pmo aĩa mea ↄsidera teipsã. ℂ Secũdo circa teipsã. ℂ Tertio supra te ipsã. ℂ Quarto ĩfra te ipsã. ℂ Quĩto retro te ipsã. ℂ Sexto aũ te ipsã. ℂ Septimo a dextris tuis. ℂ Octauo a sinistris tuis. ℂ Pmo inq̃ꝫ dico te opꝫ ↄsiderare te ipã. Si cleric⁹ sis ↄsidera an nomĩ sit ↄueniẽs rei. clericus.n. est porno dei. vñ cleros grece: latine dr̃

sors: q̃si in sortẽ deo dat⁹. di. 21. cleros. vbi dr̃. Cleros ꝛ ꝓ. i. clericos hic appellatos credim⁹: q: Mathias sorte dei elect⁹ ẽ: quẽ p̃mũ p aplõs legimus ordinatũ. Cleros.n. grece: latine sors vel hereditas dr̃. Propterea ergo dicti clerici: q: de sorte. d̃ pte dñi sũt: vl q: pte hñt deũ. i. pricipes di. gñalr ãt oẽs clerici nũcupãtur: q in ecclia xpi deseruiũt. hec ibi. Si religiosus es: ↄsidera ꝙ duplici funiculo ligat⁹ es. s. funiculo p̃ceptoꝝ ĩ baptismo: ꝛ funiculo regule tue. Audi Aug. 47. di. c. q̃ꝫtũlibet. circa finẽ. Simplr̃ ingt fateor charitati v̄re corã dño nr̃o: q testis mihi est sup aĩam meã: ex quo deo seruire cepi. sicut difficile sũ expt⁹ meliores q̃ꝫ q ĩ monasterijs ꝓfecerũt. sic ñ sũ peiores expt⁹ q̃ꝫ q in monasterio defecerũt. Oẽs.n. religiosi mortui sũt mũdo: vt pꝫ. 16. q. 1. c. placuit. Audi Paulũ. Mortui.n. estis mũdo: ꝛ vita v̄ra abscõdita ẽ cũ xpo. Si es p̃latus ↄsidera teip̃m. In iudicio.n. sedes. vt dicit Chry. di. 40. c. multi. Si bñ vixeris: ꝛ bñ docueris. ppłm instruis quõ debeat viuere. Si aũt bñ docueris: ꝛ male vixeris: deũ istruis q̃lr te debeat ↄdemnare. Audi Aug. 2. q. 7. Qui nec regiminis ĩ se rõnẽ hꝫ: nec sua delicta detersit. nec filioꝝ crimẽ correxit canis ipudic⁹ magis dicẽdus est q̃ꝫ eps. Si es laicus ↄsidera teip̃m. q: dñs dedit tibi ista bona tpalia ad vsũ: ꝛ nõ ad abusum. 12. q. 1. c. duo. circa finẽ. vbi sic dr̃. Aliud ẽ xpianoꝝ gen⁹ vt sũt laici. laicos.n. grece latine pplõs. his licet tpalia possidere: sꝫ nõ nisi ad vsũ. Nihil.n. miseri⁹ ẽ: q̃ꝫ pp nũmũ deũ ↄtẽnere. his ↄcessum est vxorẽ ducere: fraꝝ fodere: inter virꝝ ꝛ virꝝ iudicare: cãs agere: oblatõeꝫ sup altaria ponere: decimas reddere: ꝛ ita saluari poterunt: si vitia tñ benefaciẽdo deuitauerit. hec ibi. Et sunt verba Hieronymi. discurrere potes de statu virginali: viduali: maritali: notarijs: iudicibus stipẽdiarijs: aromatarijs ꝛc. ꝛ eoꝝ dicere ĩhonestã vitã ꝛc. Audi Bernar. ĩ quodã sermone. Ad se humiliãdũ nihil aĩa iuenire põt viuacius: q̃ꝫ si se ĩ veritate cognouerit. Nã quõ non humiliaret se ĩ vera cognitione sui: cũ se pciperet pctis oneratã: mole mortalis corporis aggrauatã: t̃renis curis circũdatam carnaliũ desiderioꝝ fece ĩfectã: cecã: obliquã: infirmã: vniuersis errorib⁹ expositã: ĩfinitis periculis ꝛ timorib⁹ trepidã: difficultatib⁹ anxiã: ꝛ suspitionibus obnoxiã: mille necessitatib⁹ erũnosã: pcliuã ad vitia: ꝛ inualidã ad v̄tutes. Et iõ dicit adẽ Ber. in eodẽ sermone. Quãdiu meipsũ cõsidero: ĩ amaritudine moraẽ aĩa mea. q̃re ꝛc. ℂ Secũdo anima mea ↄsidera circa teipsã. Isa. 40. Leua in circuitu oculos tuos: ꝛ videt. s. circũquaq;: ꝛ vndiq; creaturas te alloquẽtes inuenies. Respice o anima angeli dicũt ad nos. vide q̃ꝫ grata esse debes creatori qui nos nã te nobiliores ad tui seruitiũ assignauit. ps. Angelis suis d̃s mãdauit de te: vt custodiãt te in omnibus vijs tuis. Hiero. Magna est dignitas animaꝝ: vt vnaqueq; ab ortu sue natiuitatis habeat sibi angelũ deputatũ. ꝛ ponũtur etiã hec verba scd̃o sententiaꝝ. di. 11. Respice ad me ait terra o homo corpus habes ex me: ꝛ in me reuerteris: ex me diuitias h̃ ẽs: argẽtũ ꝛ cetia metalla in tui s̃uiciũ

in meis visceribus porto. Animalia plura ꝑ te pa-
sco ꝛc̄. sicq̄ꝫ de aliis elemētis suo modo discurrere
potes. Inde Bernardus ī quodā sermone ait. Cō
sidera ergo o homo quanta tibi largitus est dn̄s ad
sustētationē: quāta ad eruditionē: quāta ad ꝯsola-
tionē: quāta ad correctionē: quāta ad delectationē:
q̄d ide grās ages ꝛc̄. ¶ Tertio ꝯsidera anima su-
pra te. ps̄. Leuaui oculos meos ad montes vnde
veniet auxiliū mihi. p mōtes scōs itelligimus sub-
limes ꝛ altos p altitudinē ꝯtemplatōis. dicit ergo
Leuaui oculos meos ad mōtes. i. ad scōs. q: diuer
simode sci grās a deo ipetrāt. vnā enim grām ab
vno scō obtinebis: quā ab altero scō hr̄e non pote-
ris. sicut ī nauigātibus pꝫ. plerūq̄ꝫ enim plures sā-
ctos inuocabūt ꝛ non exaudient: ꝛ postea ad aliquē
scm̄ etiā minimū recurrēt: ꝛ mox fulgētia sup arbo
rem nauis apparebūt lumina. qđ ideo facit dn̄s: vt
etiā sāctos minimos faciat venerari. Et ideo ait
ps̄. Unde veniet auxiliū mihi. Quō aūt hoc itel-
ligēdū sit: satis btūs Tho. 2ᵃ 2ᵉ. q. 83. ostēdit dicēs.
Sāctis porrigit oīo non tanq̄ꝫ p ipsos implēda sit:
sed vt eius meritis oīones nostre sortiātur effectū.
¶ Quarto anima ꝯsidera infra te. Jsa. 51. Leuate
oculos vestros ī celū: ꝛ videte sub terra deorsum
i. non solū celestia: sꝫ etiā iferna cōsideretis. Tria
hoīuꝫ genera sunt īfra nos. i. in iferno. ¶ Primū
genus est eoꝝ q post euāgelij diuulgatā doctrinam
sine baptismo vel alio cōtra peccm̄ originale reme-
dio moriētes: ī tenebris īferni sepeliūtur: ī penā ꝑ-
petuā diuine visionis carētiā hn̄tes sine omni pe-
na sensus. Audi Augu. li. de fide ad petrū pte. 2. c.
24. Firmissime tene ꝛ nullatenus dubites non so-
lū hoīes rōne vtētes veꝝ etiā paruulos: siue ī vte
ris matrum q viuere icipiūt: ꝛ ibi moriunt̄: siue de
m̄ris vtero nati sine sacramēto baptismatis sci: qđ
dat̄ ī noīe p̄ris ꝛ filij ꝛ spūs sci: de hoc seculo trāsie-
rint ignis eterni supplicio puniēdos. q: etsi peccm̄ ꝓ
prie actiōis nullū hūerunt: originalis tn̄ pecti dāna-
tionem carnali cōceptōe traxerūt. hec ille. Et itel-
lige penā illā ignis iproprie accipi. p carētia. n. vi-
sionis diuine itelligi debet: vt pꝫ de conse. di. 4. c.
nullā p̄ter. ¶ Scdm̄ hoīum genus infra nos exis
est eoꝝ q peccīs eoꝝ contritis: non m̄ satisfactis: de
hoc seculo trāsierūt. q: delictū oīno dn̄s sine vltiōe
non patit̄. de pe. di. 1. ideo ibi recludunt̄ vt purgē-
tur. Audi bonū tex. di. 25. c. q̄lis. paꝝ post p̄ncipiū.
De q̄busdā inq̄t culpis ante iudiciū. s. extremū pur
gatōis credēdus est ignis: p eo q veritas dicit. Si
qs in spm̄ scm̄ blasphemiā dixerit: neq̄ꝫ in hoc se-
culo: neq̄ꝫ ī futuro remittet̄ ei. In qua sentētia dat̄
itelligi. s. a ꝯtrario sensu: q̄sdā culpas in hoc seculo
quasdā in futuro posse relaxari. Qđ enim de vno
negat: cōsequēs itellectus pꝫ q: de q̄busdā cōce-
dit̄. hec ibi. ¶ Tertiū hoīum genus infra nos est
omninꝫ dānatoꝝ. Exemplum de diuite epulone.
Luc. 16. Audi q̄d dicent tēpore iudicij de pauperi-
bus: quos in mūdo cōtempserūt. Sap. 5. Hi sunt
quos aliquādo habuimus in derisū: ꝛ in similitudi
neꝫ ip̄roperij: nos isensati vitā illoꝝ estimabamus
insaniā ꝛ finē illoꝝ sine honore. Ecce quō cōputati

sunt īter filios dei: ꝛ inter scōs sors illoꝝ est. Apoc.
16. Turbati sunt contra semetipsos: adeo vt desi-
derarēt mortē. i. ānihilationē sui cōsiderātes q me
lius illis esset non esse q̄ꝫ male esse. Audi Jsa. 14.
Subter te sternet̄ tinea ꝛ operimētū erūt vermes
tinea est sinderesis ꝛ murmuratio a malo. vermes
erūt stimulus cōsciētie ꝓpter penā quā non ꝓpter
deū sentiūt. Ecce scd̄a pena Jsa. 33. Quis poterit
habitare de nobis cum igne deuorāte: qs de nobis
poterit habitare cū ardoribus sempiternis. q̄re ꝛc̄.
¶ Quito respice aīa mea post te. i. ad pctā ꝯmiss̄:
ꝛ doleas ꝛ satisfacias. Marci. 9. Nemo mittēs ma
num suā ad aratrū ꝛ aspiciens retro: aptus est re-
gno dei. Ponere manū ad aratrū ꝛ respicere re-
tro est post assūptā religionem vel penitētiā: ad
peccā: vel ad seculū redire. Hic inquā talis nō est
aptus. i. dignus regno dei. ps̄. Odisti omnes qui
operātur iniquitatē. s. verbo: mente: ꝛ scō. Uerbo
q̄dem p̄ma Corin. 15. Corrūpūt bonos mores col-
loquia mala. Mente q̄dem. Sap. p̄mo. In cogita-
tionibus impij iterrogatio erit. s. in die iudicij. Et
Micre. 4. Usquequo morabūtur in te cogitatiōes
noxie. Scō vero a fortiori. quoniā si de vbis ꝛ ma-
lis cogitationibus rōnem sumus reddituri: a for-
tiori de malis ꝛ p̄niciosis operibus ꝛ factis. q̄re ꝛc̄.
¶ Sexto cōsidera anima mea ante te. s. futura pe-
ricula: q tanto magis p̄cauenda sunt: quāto digniō
ri quisq̄ꝫ sungit̄ dignitate. Audi Jsidoꝝ de sūmo
bono. Quāto q̄sq̄ꝫ in loco preeminētiori est: tāto in
maiori periculo est: tā aīe. s. q̄ꝫ corpis. Eccl. 3. Qui
amat periculū peribit in illo. Audi Ambrosiū ī suo
pastorali. Magna inquit sublimitas magnā debet
habere cautelā. Grandis honor: grādi debet solli-
citudine circūuallari. cui enim plus credit̄: plus ab
eo exigit̄: sicut scriptū est. Scienti legē ꝛ non faciē-
ti: grāde peccm̄ est. ꝛc̄. Lex enim obseruanda est. 6.
q. 3. c. scriptū. Et extra. de voto. c. magne. quasi cir-
ca mediū capituli dicit̄ de p̄latis sic ad litterā. Qđ
enim agit̄ a p̄latis facile trahit̄ a subiectis ī exē-
plū. Juxta qđ dn̄s inquit ad Moysem in Leuiti-
co. s. quarto. c. Si sacerdos q est vnctus peccauerit
faciet delinquere ppl̄m. hec ibi. Et glo. sup verbo
illo. a p̄latis. dicit sic. Prelati sunt tanq̄ꝫ signū po
siti ad sagittā. vnde inferiores vitā eoꝝ respiciunt.
infra de accusatōibus. q̄liter ꝛ quādo. hec glo. Qđ
capitulū post ostēdit q iferiores debēt corrigi a su-
perioribus ꝛ diligēter scā inferioꝝ ꝑscrutari ꝓbās
illud per euāgelium de vilico diffamato. Luce. 16.
Et per textū Gen̄. 18. vbi dicit̄. Descēdā ait dn̄s:
ꝛ videbo vtrū clamorē qui venit ad me opere adi
pleuerint: imediate post. 18. lineas dicit̄ sic ad litte-
ram in textu. Licet aūt hoc sit obseruādum in sub-
ditis: diligētius tamen obseruādum est in p̄latis
quoniā quasi signū positi sunt ad sagittā ꝛc̄. Et alia
pulcherrima ibidē ponuntur de correctiōe fienda
circa īferiores. quare ꝛc̄. ¶ Septimo anima mea
ꝯsidera a dextris tuis. s. exempla sanctoꝝ: ꝛ p̄maxi
me respice caput sanctoꝝ omnium. s. xp̄m: scilicet
ad eius humilitatē: patientiā. ꝛc̄. Audi Jsidoꝝ de
summo bono. Si ad boni incitamentum ꝛc̄. vide

supra sermone p̄cedēti ꝯsideratōe secūda ⁊ ꝯclusione secūda ⁊c. ¶ Octauo ⁊ vltimo anima ꝯsidero a sinistris tuis .s. p̄nitōes quas p culpis nostris mittit deus. vide qualiter mūdū p diluuiū flagellauit sodomā ⁊ gomorrā p cinerē: ppl'm israel p captiuitatē: iudeos p dispsionē: p̄ias p desolatiōes: homines per diuersas īfirmitates ⁊c. Audi ad te clamātem dominū. O popule stulte. Hiere. 23. Dabo vos ī oppꝛobꝛiū sempiternū ⁊ ignominiā sempiternam: q̄ nunq̄ poterit obliuione deleri. Et .c. 6. ait. Ecce dabo in populū istū ruinā: ⁊ ruent ī eos fratres ⁊ filij: simul vicinus ⁊ p̄rimus peribūt ⁊c. Hec igit̄ anima octo ꝯsidera: ⁊ ꝯtra diabolū p̄ualebis. Audi Chryso. sup Matth. In p̄mis inq̄t grauis ⁊ īsufferibilis est ip̄etus diaboli: quē si q̄s forti aīo sustinuerit: in scd̄o eū infirmiorē iueniet: quāto enim plus pcussus fuerit magis refrigescit ⁊ deficit. Et idē sup illo verbo. mitte te deorsū. ait. Nō impulit: nō tengit: sed tm̄ dixit: mitte te deorsum: vt itelligamus q̄ q̄ obedit diabolo ipse se deponit. diabolus eni suggerere p̄ōt: cogere aūt non p̄ōt. hec ille. Et ista sufficiāt pro ista secūda ꝯclusione.

¶ Q: vera sapientia decem splendores in anima germinat ⁊ oriri facit. Conclusio. III.

a Ccipe tertiā ꝯclusionē. v3. Tāta est diuine sapientie virtus ⁊ magnitudo: q̄ animā totā rutilātem ⁊ splēdidā reddit ⁊ facit. Ad cuius declaratione tres ingramus veri. q̄r. ¶ Prima est ista. quō ⁊ q̄liter debeat hō disponi vt vera dei sapiētia possit illumiari. ¶ Secūda. postq̄3 aīa vera sapiētia fuerit adornata: quā vtilitatē ide asseqūt sic irradiata. ¶ Tertia q̄d diabolus ꝯtra aīa3 sic diuina sapiēn̄a ꝑlustratā facit. ¶ Quātū ad p̄mā dico q̄ sicut ad pfectā visionem tria p̄ncipal'r reqrūtur sc̄m philosophos. v3. subiectū recte dispositū: mediū sufficiēter illuminatum: obiectū ꝯgrue coloratum: sic ista tria q̄si necessaria sūt ad verē sapiētie illuminationē. Inde bonus ille Simeō. Luc. 2. clamabat. Nūc dimittis seruū tuū dn̄e sc̄m verbū tuū in pace. q̄r viderūt oculi mei salutare tuū. ¶ Primo inq̄3 reqrit̄ subiectū recte dispositū. i. oculi debita dispositio. Ubi aīa nota q̄ q̄tuor dispositōes reqruntur ī oculo mali: ad hoc vt bn̄ videat. ¶ Primo reqrit̄ ꝯcauitas ⁊ nō tumositas oculi. tumentes. n. ⁊ grossos h̄ntes oculos male certe vidēt experiētia teste. Rō āt ē. q̄r īpropornata lux fuscat: ꝓpter q̄d īpropria spera solē aspicere nō valemus. Oculus aūt cauus lucē p̄us recipit in ꝯcauitate: ⁊ oculus absq̄3 lesione aliq̄ in obiectū visibile mouet̄. vnde pspectiui ferunt q̄ si q̄s ī meridie tp̄e clarissimo ī fundo ꝓfundi putei esset: clarissime stellas in celo cerneret: q̄s tn̄ extra nullatenus aspicere aut videre posset. ¶ Scd̄o reqritur itegritas: h3 enim oculus tunicas vel velamina septē: quaꝝ aliqua lesa īpedit̄ visio: vt dicūt pspectiui. ¶ Tertio reqrit̄ nigribilitas: h̄ntes enim oculos albos vel palpebras nō bene vidēt etiā experiētia teste. Et recte q̄dē: quoniā albedo illa visum h3 disgregare: ⁊ debilitare: q̄r v̄tus disgregata debilior est ipsa vnita: ideo aīalia pupillam h̄ntia vel nigrā vl' ad nigredinē tēdētia meli⁹ vidēt. ¶ Quarto reqrit̄ oculi siccitas. lachryma enim visū nimiū turbat. Inde Magdalena pre lachrymaꝝ multitudine xp̄m ei apparētē discernere nō potuit: s3 hortolanū putauit. Pleriq̄3 enī3 lachrymis visū amiserūt. Sic sp̄ūal'r adaptātes ista quatuor oculis aīe reqrūtur: si vero sapiētie lumine debet irradiari. ¶ Primo inq̄3 reqritur oculi ꝯcauitas ⁊ non tumiditas. Tumiditas enim supbie sapientissimū stultū reddit. ad Ro. p̄mo. Dicētes se esse sapiētes stulti facti sunt. Et Jo. 11. Confiteor tibi pater celi ⁊ terre: q̄ abscōdisti hec a sapiētibus ⁊ prudētibus: ⁊ reuelasti ea paruulis. ¶ Secundo reqrit̄ oculi integritas. septē enim tunice q̄s gloriosus deus super oculū nostre mentis apposuit: sunt septē dona spiritus: q̄bus cōseruat deus sp̄ūalem visionem. p̄s. Custodi me vt pupillam oculi: q̄r. s. sine donis gr̄e tue videre tanta mundi discrimina nequeo. Isa. 11. Requiescet super eum spiritus dn̄i ⁊c. Apparuit nanq̄3 ī xp̄o sp̄us sapientie: q̄ mysteriū sue p̄ciose incarnationis diabolo occultauit: ⁊ hoc q̄ matrem sponsā habere voluit: vt dicit beatus Ambro. Requieuit spiritus intellectus sup xp̄m: cū brutis ī sua natiuitate quandā cognitionem dedit. Isa. 1. Cognouit bos possessorem suū3: ⁊ asinus presepe dn̄i sui: israel aūt me non cognouit: ⁊ ppl's me⁹ nō itellexit. Silr ⁊ pastoribus rudibus. Luce. 2. Cognouerunt de verbo quod dc̄m erat illis de puero hoc. Similiter ⁊ Simeoni ānoso cū dixit. Nūc dimittis seruū tuum dn̄e sc̄m verbū tuū in pace. Luce. 2. vt cantat ecclesia. Responsū accepat simeon ⁊c. Apparuit in eo spiritus consilij q̄ adolescēti dixit. Si vis perfectus esse: vade ⁊ vende vniuersa que habes: ⁊ da pauperibus. Apparuit spirit⁹ fortitudis cum diabolum expulit de regno mundi. Joan. 12. Nunc princeps huius mundi eijciet̄ foras. Apparuit spirit⁹ scientie: cū esset annoꝝ duodeci ⁊ in medio doctoꝝ3 disputaret. Luce. 2. Apparuit spirit⁹ pietatis in cōpassione ruiture ciuitatis: ⁊ quādo ꝓ persecutoribus exorauit. Mathei. 26. Apparuit vltimo spirit⁹ timoris in ipsa die passionis. Mat. 26. Cepit iesus pauere ⁊ terrere ⁊c. Jn̄ Aug. Hec sunt testimonia tua domine iesu: anteq̄3 tibi sternerentur fluctus maris: ⁊ campi cederent imperanti: anteq̄3 venti te iubente siluissent: mortui te vocante surrexissent: sol te moriente paluisset: terra te surgente tremuisset: celum te ascendente patuisset: adhuc matris manibus portabaris: ⁊ dominus orbis agnoscebaris ⁊c. ¶ Tertio ad dispositionem oculi spiritualis requiritur nigribilitas idest suipsius abiectio. quanto enim quis mundo albior est: tanto deo abiectior: ⁊ per oppositū. quanto quis sibiipsi vilior: tāto deo preciosior. Bernar. in quadam epistola. Mens ī[n]quit assueta delitijs: nec exculta discipline sarculo: multas contrahit sordes. Et Grego. in omelia. Tanto inquit humilior atq̄3 ad s[er]uiendū dō pmptior d3 eē q̄sq̄3 ex munere: q̄3to se obligatiorē eē ꝯspicit ī reddēda rōne. ¶ 4⁹ reqrit̄ ocli siccitas. h̄uditas. n. mūdāoꝝ ab ocul' mētis abstergēda ē. ide ī Leui. p̄cipiebat̄: ne q̄s oclos

lippos hñs ad dĩ altare accederet: nec panẽ offerret. In lippis quippe oculi pupille sane sũt: humoribus autẽ defluẽtibus infirmate: palpebre ingrossantur: et sic corpus. Quĩ. n. crebra pfusione etiã pupilla oculi viciatur. Quo. n. oculos carnalitatibus plenos hñs idoneus ad sacra ministranda erit. Inde Greg. di. 49. c. hinc etenĩ. dicit. Lippus quippe ẽ: cuius sensũ nã acuit: s3 quersa tionis prauitas cõfundit. Et sic p3 prima dispositio ex pte oculi. ¶ Secũdo principalr reqrit mediũ sufficienter illuminatũ. Quattuor silr ex pte medij reqruntur cõditiões in oĩ recta mãli visione. ¶ Primo subtilitas. ¶ Secũdo luciditas. ¶ Tertio puritas. ¶ Et quarto cõtinuitas. ¶ Primo igit3 requirit subtilitas. s. medij: hoc est aeris. Grosso. n. existẽte medio: et visio grossa erit. Exẽplũ de re in aq̃ existẽte: q̃ grossior q̃3 sit i seipsa appz. Silr et aer qñq3 sic ingrossatur: vt vix sol videatur. ¶ Secũdo reqrit luciditas. quoniã si mediũ tenebrosũ erit: nõ videmus: experientia teste. Nota tñ q̃ q̃dã media sũt fsa et opaca: vt speculũ et calibs. q̃dã trãsparentia et solida: vt vitrum. q̃dam transparentia subtilia: vt ignis vel aer. Prima nõ in superficie illuminantur: et repentant: sed non recipiunt. Secunda illuminantur sm se tota: s3 clare non ostendunt. Tertia clare ostendunt et clare illuminantur sed diuersimode. q̃: quãto mediũ vicinius est loco vbi radij terminantur: tãto lucidius est. Propterea aer lucidior est circa terrã q̃3 sit supius: et iõ media regio dicitur tenebrosa: vt p3 ex nr̃a philosophia. ¶ Tertio reqrit puritas. i. q̃ mediũ ab oĩ accidẽte sit alienũ: ita q̃ nõ sit coloratũ: nec aliquo repleatur humore. Qñ. n. mediũ est coloratũ oĩa videntur eẽ illius coloris: vt p3 trãseunte lumine per vitrũ rubeũ. Et silr si mediũ eẽt humoribus aut vaporibus repletũ. et inde ẽ q̃ sol aliqñ sanguineus: aliqñ rubeus appet: q̃: s. aer nõ est i sua puritate vt expedit. ¶ Quarto reqrit cõtinuitas: vt. s. cõiunctẽ spẽs visibilis p mediũ vsq3 ad oculũ. et inde est q̃ si aliqd ponatur in forti igne nõ videbitur. q̃: s. mediũ non est cõtinuatũ. Sic spũalr ista q̃ttuor ad visionẽ aĩe requiruntur. Subtilitas nãq3 medij quo ad diuina et humana ad salutẽ necẽia sunt pdicatores: et sci doctores. q̃: in oẽm terrã exiuit sonus eorũ: et in fines orbis terre vba eorum. Luciditas medij est fides. q̃: sine fide ĩpossibile est placere deo. Puritas medij ẽ mũdicia a pctõ mortali. qm̃ btĩ mũdo cõde. Math. 5. Cõtinuitas medij est pseuerãtia qm̃q pseuerauerit vsq3 in finẽ hic saluus erit. Math. 20. Et sic p3 scõa dispõ ex pte medij. ¶ Tertia principal dispõ ẽ ex pte subi: vt. s. obm sit congrue coloratũ: quod enĩ nullo est colore coloratũ nõ videtur: et iõ aĩa3 nec spm̃ oculis corporis cernimus. Et accipitur hic color large vt expõit Magr̃ Paulus venetus sup 2° d̃ aĩa. Et forte ista fuit vna rõ: q̃re vbum caro factũ est. Nã cũ deus eẽt et p 2ñs inuisibil i ppria nã: carnẽ assũpsit vt visibil appareret. et hoc innuit Augu. dicens. Propterea deus factus est hõ: vt intus et extra pascua inueniret humana nã. Intus i diuinitate creatoris. extra i hũanitate saluatoris. Et sic p3 prima vitas. ¶ Quãtũ ad secũdã vitatẽ dico q̃ ex vã sapiẽtia decẽ in aĩa splẽdores gnãntur. ¶ Primus splendor dr̃ acceleratõis. ¶ 2us dr̃ mãifestatõis. ¶ 3us dr̃ iubilatõis. ¶ 4us dicit icõtaminatiõis. ¶ 5us dicitur multiplicatiõis. ¶ 6us dr̃ expulsiõis. ¶ 7us dr̃ refectiõis. ¶ 8us dr̃ subtiliatõis. ¶ 9us dr̃ iocũdationis. ¶ Et decimus dr̃ penetratõis. Hos. n. splẽdores ad silitudinẽ. 10. pprietatum lucis materialis collegi. ¶ Accipe primũ splẽdorẽ q dr̃ acceleratiõis. Est. n. lucis mãlis hec prima cõditio: vt philosophus cõtra Empedoclẽ. 2. de aĩa. ostẽdit: q̃ subito et nõ successiue multiplicatur: n3 imperceptibilitr vt voluit Empedocles. sic. n. ad lrã3 dicit Aristoteles. Et nõ recte empedocles. s. dixit: n3 siqs alius sic dixit: q̃ feratur lumẽ et extẽdatur i medio fre: et cõtinẽti3. i. celi. nos aũt lateat. i. nõ bis ñ appareat successiue pduci. hoc. n. ẽ extra eam que i rõne fũdata ẽ vitatẽ: et extra ea q̃ videntur. i. appent ad sẽsu3. In puo. n. spacio latet nos. Ab oriẽte aũt i occidẽs latere magna qõ ẽ: et ĩpossibil imaginatio. hec ille. In qbus vbis ostẽdit: q̃ etsi dici possit q̃ lumẽ multiplicatũ i puo tpe ĩpceptibile diceretur: tamẽ ab oriẽte i occidẽs multiplicatũ ñ deberet dici imperceptibilitr. S3 hec missa aĩa faciamus. Sufficit. n. tibi hoc ex nr̃a philosophia colligere: q̃ lumẽ subito et ñ successiue multiplicatur i medio. A silĩ hoc ip3 agit deus i teipã3 dũ idoneã inuenerit aĩa mea. Jo. 3. c. Spũs vbi vult spirat: et vocẽ eius audis et nescis vñ veniat: aut quo vadat. Et Augus. i solilogis. nõ ẽ igit abbreuiata manus dñi vt saluare neqat: n3 aggrauata auris eius vt nõ audiat: s3 sẽper te o bone Jesu paratũ exhibes: semp te patũ offers: si me patũ inueneris. Inde discipul datus ẽ repẽte spũs scũs. Actuũ. 2. quia nescit tarda molimina spũs sci grã: vt Amb. ait. ¶ Scdus splẽdor dr̃ manifestatiõis. qm̃ sicut lumẽ mãle abscõdita pãdit. 2. de aĩa. Lumẽ potentia colores facit actu colores. i. actu sẽsibiles. Sic et de us p grã3 adueniẽte3 pctã latẽtia pãdit. vide i cruce latronem misericordiam postulantem. vide Petrum flentem. vide Magdalenam lachrymãtem sicq3 de alijs. Audi Damascenũ. Aufer inquit lucem: oĩa in tenebris erunt et ignota. Inde Paulus hoc lumine puatus contra xp̃m militabat: s3 vt lux de celo circumfulsit illum: mox suum cognouit errorem: et ad vocem Jesu dicentis. Ego sum Jesus quem tu persequeris. illico rñdit. Dñe qd me vis facere. Abscondita enim pduxit i lucem. Job. 28. Grego. li. mor. Dum nos grã diuini respectus illũinat cuncta mentis nr̃e nobis abscõdita mãifestat. ¶ Tertius splendor dr̃ iubilatiõis. Sicut. n. luce sol orto aues in diuersos cãtus modulosq3 prumpũt sic et lumine solis xp̃i in aĩa orto dulces dño laudes persoluit. Inde bonus ille Simeon. Luc. 2. decantabat. Nunc dimittis seruũ tuũ i pace et cẽ. ps. Bñdicam dominũ i oĩ tpre semp laus eius i ore meo. Et idẽ. Cãtabo dño qui bona tribuit mihi: psallã noĩ dñi altissimi. ¶ Quartus splẽdor dicitur incontaminationis. Sicut enĩ lumen p corrupta trãsiens ñ maculatur. Sic diuina grã peccã ab aĩa tollens: nõ coinquinatur. ps. Lex dñi immaculata: cõuertens animas: testimoniũ dñi fidele sapiã3 prestans paruulis. Et dicitur imaculata. i. ĩmaculatos homines faciens: q̃: nihil coinquinatum intrabit in regnum

vel. Math. xii. De omni verbo quod locuti fuerit
homies sup terrā: in die iudicij reddēt rōnē. z si de
verbo: a fortiori de facto zc. ¶ Quintus splēdor dr
multiplicationis. Lux. n. i medio. i. i aere multiplica
tur: z ē subiectiue in illo: z licet terra videatur. non
tñ ē subiectiue i terra: sed in aere: quia in terra ē so
lū pricipalr z indistanter: etsi terra videtur: nō cre-
das hoc eē rōne lumis i ipa exite tāq̄ꝫ actus z for-
ma ei᷒. videt̄ āt colore ꝓprio tñ: vt cōit nr̄a edo-
cet philosophia. Etsi dicerēs: elemēta sūt simplicia. z
p ɔñs nō sūt colorata. dico ꝙ nō ē icōueniēs elemē
ta extra suā nālē dispositionē eē colorata: sicut etiā
sūt odorabilia z gustabilia. Ex quo sequitur ꝙ terra
nālr disposita nō videt̄. q: nō p colorez ꝓprium: ex
quo nō ē colorata: nec p lumē: q: nō recipitur i ea:
cū nō sit corp᷒ diaphanū. i. trāsparēs. Sic z i ꝓposi
to. Subiectū lumis diuie grē aia ē: q̄ spūalis ē: z n̄
corp᷒: qd nālē ē. potest tamē dici in corp᷒ p q̄ndaꝫ
redūdātiam. sed aia ꝓprie ē ei᷒ subiectū. Audi Au
gu. in li. d spū z aia. Uita inqt corporis aia est: vita
aīe de᷒. grē zc. Sed de hoc satis diffuse in dñicali
nr̄o s̄rmōe pmo. ¶ Sext᷒ splendor dr̄ expulsio-
nis. Sicut. n. lumē nāle tenebras pellit: q: ɔtraria
mutuo se expellunt: z tenebra lumini opposita ē.
Sic lumē grē tenebras peccōꝝ destruit: z pct᷒ tollit
Tre. 3. Quō denigrata ē facies tua sup carbōes zc.
Audi pulcherrimum textuꝫ. 32. q. 1. cū renunciat̄.
vbi sic dr̄. Cū renūciat̄ iprobitati. i. vitio stati ass̄. sti
tuit vt᷒. Egressus. n. malitie v̄tutꝫ opat̄ ingressum.
Eodēq̄ꝫ studio quo crimē excludit̄: inocētia copu-
lat̄. hec ibi. ¶ Septim᷒ splendor dr̄ reflexiōis. nā
his nāq̄ꝫ lux i seipaꝫ reflectet̄. Exm̄. speculū vnum
ɔcauū accipe: z illō directe v̄sus sol' radios teneas
z ex opposito speculi v̄sus solē stupa teneat̄: ꝓfe-
cto stupa ex pte illa q̄ speculū respicit: sꝫ nō solē ɔ-
buret̄. Et hoc ɔtīgit ex radioꝝ solis refractōe i spe
culo. A simili z de᷒ omnē aīe graꝫ i corp᷒ refrāgit:
vt simul gaudeāt i locis: z tristēt̄ i āgustijs. Jn Aug.
in sermōe quodā. Si vexatus ē aīus. i. si spirit᷒ de
pccis dolꝫ: lugeat z corp᷒. qm̄ corpis vita sine ani-
mi ɔpassiōe eē n̄ possūt: pariter ɔtristēt̄. vt pt̄er ve
niā ɔsequantur: qm̄ vtrosq̄ꝫ sil': aut bñficio foueri:
aut iniuria vexari necesse ē zc. hec ille. ¶ Octauus
splēdor dicit̄ subtiliatiōis. sic. n. lumē nāle expiētia
teste valde subtile ē. qm̄ nō ē corp᷒: nec defluxꝫ cor
poris: vt dr̄. 2. de aia. Si. n. lumē corp᷒ eēt. cū corpa
diaphana trāsiēat vt stati ondet̄: tūc duo corpa eēnt
i eodē loco: quod oīno phisice ipossibile ē. Sic z de
us aīaꝫ sua grā iustificās adeo subtilit̄ opat̄: vt ma
gis arduū z difficile sit ad sanū itellectuꝫ iustificare
ipiū: q̄ꝫ creare celū z trā: vt vult gliosus Augu. Jn
creatione nāq̄ꝫ celi dix't z facta sūt. i iustificatiōe āt
ipij q fecit te sine te: nō saluabit te sine te: vt idem
ait. Audi Grego. i dialogo. Si inuisibilia inqt pēsa-
mus: minimū ɔstat: q: mai᷒ ē miraculū p̄dicationis
v̄bo atq̄ꝫ orōnis solatio peccōrē ɔuertere: q̄ꝫ carne
mortuū suscitare. hec ille. ¶ Non᷒ splēdor dr̄ i cū
datiōis. Lumē. n. nāle sua pñtia cūcta iocūda red
dit. Thobie. Quale mihi gaudium ē q i tenebris
iaceo z lumē celi nō video? Et de᷒ gliosus lumine
sue grē aīaꝫ totā pulchrā z speciosā r̄ddit. Can. 4.
Tota pulchra es amica mea: z macula nō ē i te zc.
¶ Decimus splendor dicitur penetrationis. Sic.
n. lumē nāle corpora diaphana trāsit. 2. de anima
Lumē est actus diaphani secūdū ꝙ diaphanū sic
lumē spūale corpora diaphana. i. spū viuētia z nō
carne: tā i nouo q̄ꝫ i veteri testō multiplici splēdore
penetrauit. ps. Jnflāmatum est cor meum deus:
z renes mei. i. affectus ɔmutati sūt. grē zc. Et sic
patet secunda veritas. ¶ Quātum ad t̄tiā v̄itatē
dico ꝙ it' cetera tria diabolus ɔ quēlibet v̄a sapiētia
pollētē opat̄. ¶ Prio nāꝫ vniuscuiusq̄ꝫ ɔsiderat.
¶ Scdō vitiū v̄tute palliat. ¶ Tertio ɔtinue se
fortificat z armat. ¶ Prio inq̄ꝫ nāꝫ vniuscuiusq̄ꝫ
ɔsiderat. Audi Jsido. de summo bono. Diabolus
inqt qū decipere quēq̄ꝫ q̄rit: pri᷒ nām vniuscuiusq̄ꝫ
intendit: z inde se applicat: vñ aptū hoīem ad pec-
cādū īspexerit. Et Greg. li. moral'. Intuet̄ igt hu-
mani generis vniuscuiusq̄ꝫ mores cui vitio sint ꝓ
pinqui: z illa opponit ante facieꝫ: ad q̄ facilius no-
uit iclinare mentem. Et Leo papa i quodā sermo
ne. Nō desinit inqt āntiquus hostis. vbiq̄ꝫ tentatio-
nū laqueos pretēdere: aut quomodo fidē credētiū
valeat corrūpere. Nouit. n. cui illecebras carnis in
gerat: cui virus inuidie infundat: cui incitamenta
luxurie apponat: nouit quem merore conturbet:
quem gaudio fallat: quem metu opprimat: quē ad-
miratione seducat: omniuꝫ discutit mores: oiuꝫ v̄e
tillat causas: omniū scrutatur affect᷒: z ibi q̄rit cās no
cēdi: vbi viderit quēq̄ꝫ diligentius occupari. hec il-
le. ¶ Secūdo vitiū v̄tute palliat z cꝫ. Audi Gre.
li. mora. Hostis inqt nostri malicia tanta arte se pal
liat: vt plerunq̄ꝫ ante decepte mētis oculos culpas
virtutes fingat: vt inde quisq̄ꝫ quasi expectet p̄mia
vnde eterna dignus est inuenire tormēta. hec ille.
Et hoc modo se in āgelū lucis sepe trāsformat. 28.
q. 1. c. primo. circa medium. Sed statim mouebitur
vna difficultas satis bona. Tertio continue se for-
tificat z armat. Audi Greg. libro moraliū. Host' i
quus noster quanto magis nos sibi rebellare ɔspic:
tanto amplius expugnare ɔtendit. Eos. n. pulsare
negligit quos quieto iure se possidere sentit. Et
Beda sup Lucā. Sepe inqt āntiquus hostis postq̄
mētis nr̄e tentationuꝫ certamē īfixerit: ab ipo suo
certamine ad tempus recedit. Nō vt illate malitie
finem prebeat: sꝫ vt corda q̄ p quietē secura reddi-
derit: repente rediens facilius iopinat᷒ irrumpat.
hec ille ¶ Sꝫ hic querit̄ an diabolo se i angeluꝫ lu
cis trāsfigurāti fidē p̄stās mortalit̄ peccet: Dico si
nō leuiter credidit: z nihil ɔtra dei legeꝫ diabolus
suasit: q' credēs in illum vt in bonū angelum non
peccat. 28. q. i. c. i. circa mediuꝫ. vbi dicit̄ sic. Dia-
bolus nonnunq̄ꝫ se in angelum lucis trāsformat:
nec est periculosus error: si tunc creditur esse bon᷒:
cum bonum simulat se. Si ergo ab aliquo simplici
quereretur: an sue beatitudinis vellet eē pticeps z
ille responderet se in eius ɔsortiū velle trāsire: nū-
qd dicendus est ɔsensisse diabolice dānationi: an n̄
potius in pticipatione eterne claritatis? zc. Et hec
volo sufficiant ꝓ prima consideratione. grē zc.

¶ De perfectiõe vere sapientie. Cõsideratio .II.

Secundo loco Sapientie vere diuersi pfectio
nẽ videam⁹. Ubi tres cõclusiões subiun-
gam⁹. ¶ Prĩa cõclusio est ista. Etsi ĩ dei
gr̃a qsq3 sit: ꝛ purissime viuat: ñ tñ a studio vere sa
piẽtie abstineat: neq3 declinet. ¶ Scd̃a ɔcl'o ẽ ista
Etsi suos suos de⁹ imẽsissime diligat: tñ illos cre-
bro si vere sapiẽtes sũt diuersimode ,pbat. ¶ Ter
tia ɔcl'o ẽ ista. Nihil tñ di suũ ,pbat: q3 qñ toto pos
se penũ mortale declinat.

¶ De solertia habẽda circa v̇az sapiã3. Cõcl'o .I.
Accipe p̃mã cõclusionẽ ꝛc̃. Ubi tres igra
mus veritates. v3. ¶ Prĩa que ẽ ,ppꝛie
vera sapia. ¶ Scd̃a quõ cõtaminat̃ v̇a
sapia. ¶ Tertia an pure viuẽtes atq3 sã
ete debeãt sciẽtijs opã dare. ¶ Quãtũ ad p̃mã di
co q vera sapia capit̃ decẽ mõis. ¶ Prio ,p ipso
filio dei: ẽ sapia pris. I. Cor. pᵒ. Nos ãt p̃dicamus
xp̃m dei v̇tutẽ ꝛ dei sapiã3. Et ad Col'. z. In ipso
st oẽs thesauri sapie ꝛ sciẽtie dei abscõditi. ¶ Se
cũdo accipit̃ ,p veritate fidei. vñ oĩs q ĩ fide xp̃i nõ
dubitat sapiẽs ẽ. Grego. z. in ora. Sapia igt nr̃a fi
des ẽ: pphẽta testãte. ni si credideritis nõ itelligetis
¶ Tertio ,p ipsa cognitiõe rer: vt suũ creatorẽ re
presẽtãt: ꝛ sic sapia dr̃ q̃si sapor entiũ. ga oĩs nr̃a co
gnitio aut ẽ d̃ supiorib⁹: aut d̃ iferiorib⁹ ꝛc̃. vide cõ
clusiõe zᵃ i scd̃a v̇itate h⁹ p̃me ptis. ¶ Quarto ,p
vita ĩ deo ordiata: ꝛ total'r a mũdo sepata: ꝛ sic oẽs
filij dei vere sũt sapiẽtes. p̃ma Cor. 13. Siqs vide
tur inter vos sapiẽs eẽ: ĩ hᵒ secl'o stult⁹ fiat: vt sit
sapiẽs. s. ver⁹. Et 1. Cor. 3. Nõne inqt fecit deus
stultã sapiã3 h⁹ mũdi. Greg. i liᵒ mor. Ad veram
igt sciam venire nõ pñt: q false sue sapie fiducia d̃
cipiunt̃ ꝛc̃. ¶ Quĩto ,p charitate ĩflãmata. Hugo
li. 3. de archa Noe. Charitas igt sapia ẽ. ga p ipã3
gustam⁹ deũ: ꝛ gustãdo cognoscim⁹. ps. Gustate
ꝛ videte qm̃ suauis ẽ dñs. ¶ Sexto accipit̃ ,p ipso
diuino cultu. Lactãti⁹ li. ĩstitutionũ. c. 3. Sapia inqt
nihil aliud ẽ: nisi deũ veris ac pijs cultib⁹ honora
re. Et idẽ dicit Aug. li. 9. d̃ ci. dei. c. zz. ¶ Septio
accipit̃ ,p ordiato timore. Job. z4. Timor dñi ipa
sapia ẽ: ꝛ recedere a malo intelligẽtia. Et Eccl'. z.
Plenitudo sapie ẽ timere deũ. ps. Initiũ sapiẽtie
timor dñi. Et nõ intell'r de timore suili. ga pfecta
charitas foras mittit timorẽ: s3 ẽ timor fidel': d̃ quo
ĩfra feri. 1. 3. ¶ Octauo ,p v̇a obseruatiõe mãdatoꝝ
Deut. 10. Hec ẽ vera sapia ꝛ itelligẽtia corã ppl'is
vt audiẽtes p̃cepta hec dicẽt: hem ppl's sapiens ꝛ
itelligẽs. Et Apoc. 13. Sapia ẽ scõꝝ q custodiunt
mãdata dei: ꝛ fidẽ Jesu. ps. Uiã mãdatoꝝ tuoꝝ
cucurri: cũ dilatasti cor meũ. ¶ Nono ,p ,pfunda hu
militate q̃ sui cõsideratiõe cãtur. Aug. in ,phemio
q̃rti de trini. Laudabilior inqt ẽ aius cui nota est
ĩfirmitas ,ppria q̃3 q ea nõ respecta menia mũdi:
vias siderꝝ: fũdamẽta trarꝝ: ꝛ fastigia celoꝝ scrutat̃
hec ille. ¶ Decio accipit̃ ,p sacra scriptura. de qua
ĩfra dicem⁹. Audi Grego. li. mor. Scriptura inqt
sac oculis mẽtis q̃si speculũ quoddã opponit̃: vt i-
terna facies nr̃a. i. cõsciã videat̃. Ibi. n. feda. i. pctã
ibi pulchra nr̃a. s. virtutes cõspicim⁹. Et Hiero.
sup ep'am ad galathas. Sũt igt diue scripture in
manib⁹ semp hñde: ꝛ iugiter mẽte reuoluant̃. nec
sufficere tibi putes mãdata dei memorie tradere:
ꝛ opib⁹ obliuisci: s3 io illa cognosce: vt facias qd di
diceris. Nõ. n. auditores legis iusti sunt: s3 facto-
res. hec ille. Et sic p3 p̃ma v̇itas. ¶ Quãtũ ad s'a3
vñ. dico q accipiẽdo sapiam vltio mõ añdicto: qñ
q3 mõis cõtaminari põt. Sil'r dico de oib⁹ sciẽtijs.
¶ Prim⁹ mod⁹ dr̃ elatiõis. ¶ Scd̃s dr̃ omissiõis
¶ Terti⁹ dr̃ ,phibitiõis. ¶ Quart⁹ dr̃ erupationis
¶ Et gntus dr̃ ĩdebite relaxõis. Et hi mõi colli-
gunt̃ ex dc̃is btĩ Tho. zᵃ se. q. 168. vbi d̃ curiosi
tate mõi sciẽdi loquẽs dicit: q gnq3 mõis contigit
ĩordinate appetere scire. ¶ Accipe igit̃ p̃mũ mo-
dũ. Prim⁹ dicit̃ elatiõis: vt p3 qñ qs sacre scriptu
re: sil'r ꝛ alijs sciẽtijs dat opam vt supbiat. Aug. d̃
morib⁹ eccl'ie. Sũt igt q desertis virtutib⁹ ꝛ nesci
entes qd sit deus: ꝛ q̃ta sit ei⁹ maiestas sẽp eodẽ
modo manentis nature magnũ aliqd se a ẽ putãt
si vniuersam istam corporis molẽ quã mũdũ nũcu
pamus: curiose intensissimeq3 pquirãt. Uñ ꝛ tanta
superbia gignit̃: vt in ipso celo de quo sepi⁹ dispu
tant: sibimet hitare videant̃. hec ille. Jn paulus
.1. Cor. z. dicebat. Predicatio mea non est i psua-
sibilibus humane sapientie v̇bis: sed in ostensione
spũs ꝛ v̇tutis: vt fides nr̃a nõ sit i sapia hoĩu3: sed
ĩ virtute dei. hec ille. Perdã igt dñs sapiã3 sapiẽ-
tũ: ꝛ prudẽtiã prudẽtũ reprobabo. 1. Cor. 1. Scd̃us
mod⁹ dr̃ obmissiõis. vt cũ qs qd ad ip3 spectat sci
re negligit: alijs nõ opportunis isudãdo. dis. 37. p
totũ. Audi Hiero. Sacerdotes inqt dimissis euã
gelijs ꝛ ,pphetijs videm⁹ comedias legere: ꝛ ama
toria buccolicoꝝ v̇suũ verba cãtare ꝛc̃. S3 d̃ hoc i-
fra vide ɔcl'one 5ta tertie ptis. ibi. n. sũt pulcher-
rime auctoritates. ¶ Terti⁹ mod⁹ dr̃ ,phibitiõis
vt cũ qs sciẽtijs ,phibitis opa3 p̃bet: sicut diuinationi
bus icãtationib⁹: ꝛ arte notoria: d̃ qua btũs Tho.
secũda secũde. q. 96. ceterisq3 silib⁹: q̃ oĩno nõ licet
z6. q. 5. c. non liceat. vbi dicit text⁹. Nõ liceat xp̃ia
nis tenere traditiões gẽtiliũ: ꝛ obseruare vl' cole-
re elemẽta: aut lune: aut stellaꝝ cursus: aut ianem
signoꝝ fallaciã ,p domo facienda: vel ,p segetes vl'
arbores plãtãdas: vl' ɔiugia faciẽda. scriptũ ẽ. n.
Oĩa q̃ facitis: aut ĩ verbo aut ĩ ope: oĩa ĩ noĩe dñi
nr̃i iesu xp̃i facite: gr̃as agẽtes deo. hec ibi. Et. z7.
q. 7. c. nõ obseruetis. dr̃. nõ obseruetis dies q di-
cunt̃ egyptiaci: aut calẽdas ianuarij: ĩ qb⁹ cãtilene
q̃dã: ꝛ comessatiões fiũt: ꝛ adinuicẽ dona donãt̃ q̃si
in p̃ncipio ãni boĩ fiat augurio: aut aliquos mẽses
aut tp̃a: aut dies: aut ãnos aut lune ꝛ mẽsis: solisq3
cursus. Quia q ꝛ has: ꝛ q̃scũq3 diuinatiões: aut au-
guria obseruat: aut attẽdit: aut ɔsẽtit obseruãtib⁹
inutiliter ꝛ sine cã: ꝛ magis ad sui dãnationẽ: q̃3 ad
suã salutẽ tẽdit. hec ibi. Et sunt v̇ba Aug. Et se-
quentiũ taliũ oĩu3 pena. z7. q. 5. c. qcunq3. ponitur
ad plenũ. vide ibi si place3. ¶ Quart⁹ mod⁹ dr̃ eru
perationis: vt cũ qs igenij sui facilitatẽ excedit qũo
ꝛ heretici pierunt: vt Aug. ait. Eccl'. 3. Altiora te
ne q̃sieris: ꝛ i plurib⁹ opib⁹ ei⁹ ne fueris curiosus

⁊ sequit. Multos enī supplātauit suꝑstitio illoꝝ ⁊ ī vanitate dtinuit sensus illoꝝ. Et Aug. Cū que rūt inqt aliq̄ qd faciebat deus añ mūdi creationē: rīdendū ē q̄ eternā gehēnā curiosis pabat. Jō di cit btūs Tho. secūda secūde. q. 166. q̄ vtus studio sitatis oib⁹ studētib⁹ pnecessaria ē: q̄ appetitū sciē di tēperet. ne. s. supra suā facultatē ingrat: aut mi nus rectū. Cognitio. n. vitatis semp bona est: pōt ät eē mala p accidēs. s. rōe alicui⁹ ꝯsequētis. hec ꝯ ītentione eiusdē. q̄re ⁊c. ¶ Quit⁹ modus dī idebi te relatiōis: vt cū qs ꝯ sui igenij subtilitate siue ꝑ spicacitate ꝯsidit: grāꝝ actiōes nō dō referēs: vt oꝫ ꝓuer. 3. Ne sis sapiēs apd temetipsū: time deum ⁊ recede a malo. Et ad Hebr. 11. c. Nolite eē pruden tes apud vosmetipsos. ⁊ Aug. ꝺ vā religiōe. Non ē inqt vana ⁊ pitura curiositas exercēda: sꝫ grad⁹ ad īmortalia ⁊ semp manēda siēdus. hec ille. Uis aīa mea pulchra q̄si oium aīdictoꝝ hoꝝ hr̄e gelō nē: audi gloriosū Bernar. Sūt igt q̄ scire volunt eo fine tm̄ vt sciant: ⁊ turpis curiositas est. ⁊ sunt q̄ scire volūt vt sciant ipsi: ⁊ turpis vanitas ē. Et sunt itē q̄ scire volūt vt sciam suā vēdāt: vt sunt . s. aduocati ꝓcuratores ⁊c. ⁊ turpis q̄stus ē. ⁊ sunt qdā q̄ scire volūt vt edificēt: ⁊ hoc charitas ē. ⁊ itē sūt q̄ scire volūt vt edificent: ⁊ sūma prudētia est hec ille. Facit hec distictio multū ꝓ vltia ꝯclōne hui⁹ smonis. q̄re pꝫ sa vitas. ¶ Quātū ad tnam vi. arguūt qdā sciaꝫ abhorrentes: ⁊ scā rusticitate pollētes: q̄ sanctius ⁊ vtili⁹ ē viuere simplr: q̄ȝ sciē tijs operā dare: nō ꝯsiderātes q̄ scm̄ viuē cū scia ē ꝑciosa corona. Et hoc ondē trib⁹ medijs molliūt. ¶ Primo sic. oē illud qd occasionē peccādi ꝓstat: ē fugiendū. sꝫ scia ē huiusmōi. g°. ꝯña nota cū maio ri. minor vō ꝓbat: qm̄ q̄ plura scit: ad plura obligat q̄ si nesciret n̄ sic eēt. g° scia fugiēda ē. Jo. 15. Si nō venissem ⁊ loent⁹ eis nō fuisseꝫ: peccatū nō hērent. Et Greg. ī pastorali. Quo qsqꝫ meli⁹ sapit: eo de teri⁹ delinqt. Et idcirco iexcusabiliter merek sup pliciū. q: prudēter si voluissꝫ: potuit vitare peccatū. hec ille. q̄re minor vā ⁊ p ꝯñs ꝯclō. Et cōfirmatur ait. n. dñs pilato dū examinaret. ꝓpterea q̄ tradi dit me tibi: maī⁹ peccatū hꝫ. Sapiētes āt illū tradi derūt: ⁊ ignorātes occiderūt. Et sic min⁹ q̄ occide runt: q̄ȝ q̄ tradiderūt horribilr peccauerūt. ⁊ nō alia de cā: nisi q: tradētes ⁊ acensātes sciēter: ⁊ occidē tes ignoranter peccauerunt. ergo ⁊c. ¶ Scdo ar guūt sic. oē qd ab icōmutabili bono distrahit ē po stergandū. dare operā sciē ē huiusmōi. g°. ꝯña nō cū maiori. minor āt ꝓbat Hugo sup ecclesiastes omelia. 12. vbi sic i expositiōe ait. Ut scires pruden tiam atqꝫ doctrinam prius vita ꝓpria corrigenda erat per circūspectionē moꝝ: atqꝫ deinde ceteris q̄ extra ꝓpriam nām fuerūt studiū adhibendū: vt ꝑ mū interioris cordis oculi mundet a vitijs: ⁊ post aperiant in contemplationeꝫ vitatis. hec ille. Sꝫ nullus adeo mūdari pōt: qn adhuc maculā aliquā non inueniat: q: septies ī die cadit iust⁹. ergo nūq̄ȝ a tali purgatione cessandū ē: ⁊ p ꝯñs cōsciētie tm̄: ⁊ non lr̄is vacandum est. Jn Jsidorus de sūmo bono Lector strenuus potius ad implendū q̄ legit: q̄ȝ ad sciendum erit ꝓmptissimus. Minor. n. pena ē ne scire qd appetas: q̄ȝ ea q̄ noueris n̄ iplere. hec ille. ¶ Tertio arguūt sic. oē superbiēdi occasionem ꝑ stans est fugiendū. q: supbis deus resistit. sꝫ sciētia ē huiusmōi. g° . cōsequētia nō cū maiori. 1. Cor. 8. Scia inflat. i. extollit ⁊ supbū facit. g° ⁊c. Jn Ambr. ille igt vere sapiēs. cui⁹ aīus in xp̄o ē: ⁊ cui⁹ īterior oculus erigit ad supna. hec ille. Quare aiūt meli⁹ sancti⁹ q̄ȝ esse simplr viuere: q̄ȝ sciētijs operā dare Et adeo ī quibusdā religiosis hec ignorantia inua luit: vt iuuenes plurimum ad scire capacissimos in hortulis: ⁊ vineis: ⁊ pera occupātes: n̄ nisi cum eoꝝ aīaꝝ discrimine vitā cōsumere faciunt: ⁊ ne stude ant sub obediētia mandant superiores eoꝝ: cum tn̄ nulla lex: nulla consuetudo: nullum mandatum contra legem nature teneat. Natura autem oēs hoies scire ꝯsiderāt p° metha. Q: āt tales coꝝ cō suetudines nec cōstitutiōes nō sint suādē: pꝫ. 32. q. 7. c. flagitia. vbi hētur q̄ si oēs hoies aliqd face rēt: qd ꝯ ius nāle militaret: illud poti⁹ q̄dā corrup tela q̄ȝ ꝯsuetudo eēt. ⁊ extra ꝯ ꝯsue. c. vlt. vbi dicit sic text⁹. Cū tāto sint grauiora pctā: q̄to diuti⁹ īfe licē aīam ꝯtinent alligatā: nemo sane mētis itelli git nāli iuri: cui⁹ trāsgressio periculū salutis īducit quacūqꝫ ꝯsuetudine dicēda ē ī hac ꝑte vi⁹ corrup tela: posse aliq̄ten⁹ ꝯrogari. hec ibi. Et sūt verba Greg. noni. Propterea ad aīandū frēs oēs: vt eti am senes discere nō ꝯsistāt: adducā rōnes regine scie: qbus ꝓbabit solerti studio lr̄is: ⁊ pmaxie di uinis laborādū esse. ¶ Et arguit p° sic. Jllō eligibi lius ē: qd fini ītēto ꝓpiqns ē. sꝫ scia ē huiusmōi. er go. ꝯña nota. ⁊ maior ꝯclarat exēplo. Nā siqs dux venetiaꝝ effici ītēderet: mediū huic fini itento igrē ꝯberet: vt q̄ eēt ꝓcurator sci Marci. qm̄ hoc offi ciū ꝓpiquius ē: scꝫ venetoꝝ ꝯsuetudines. sicqꝫ de alijs. Minor aūt ꝓbat: qm̄ finis nr̄ dī ⁊ diuinoꝝ cōtēplatio ē. i. vita cōtēplatiua: quā Maria velu ti optimā partē elegit. vita autē studij ⁊ scie cōtē platiua est. ergo fini nostro cōformior: ⁊ p cōsequēs eligibilior. ¶ Scdo arguit sic. Jllud est eligibilius qd maiori bono silius est. scia ē huiusmodi. g°. ꝯña nota. ⁊ maior silr ꝯclarat exēplo. Si aūt. 30. carac teꝝ emere velles ⁊ habere nō posses illud saltem ipsi ꝓpinquius omni recta ratiōe emere deberes vt pꝫ. Minor aūt probat. Nā illud ē optimum qd oīa nouit. Scia āt ē huiusmōi siue sapia. qm̄ sicut vtutibus moralib⁹ vtuosi dicimur: ita vtutib⁹ spe culatiuis sciētes appellamur. Jnde philosophus primo metha. recte ait. Oēs hoies natura scire de siderāt. s. tanq̄ȝ qd ꝑfectissimū ei⁹: ⁊ p cōsequēs eli gendū. ¶ Tertio arguit sic. illud eligibili⁹ est qd vtilius ē. sed scia ⁊ sapia ē huiusmōi. g°. cōsequen tia pꝫ cū maiori. Minor aūt ꝓbat. qm̄ illō vtilius ē qd rectius ī agendis dirigit. scia ē huiusmōi. Qui eni nudus oi ꝓrsus scia esset: bellua potius q̄ȝ hō iudicādus eēt. ꝓpter qd philosophus oēm igno rantem malū appellabat. ergo ⁊c. ¶ Audi Aug. de libero arbi. Nemo inquit sine sapientia beatus est. nemo enim beatus est nisi summo bono: qd in ea vitate quā sapientiam vocamus: cernit ⁊ tenet

Sed pulchra etiã in tertia parte dicenť. Et ne argumẽta ignorãtie que inr omniũ errorẽ: q̃ studentes militare videanť: videamus ad argumenta facta. ¶ Et ad ꝑmũ dico ꝙ ignorãtia eoꝝ q̃ qsq; scire obligať nõ excusat. Audi Aug. 37. §. viii. Illis inqt omnino ignosci nõ poterit: q a quo discerent copiã hñtes: operã nõ dederũt. Propť hoc periti ꝛ in lege docti magis ĩ xpi morte q̃ ignorãtes peccauerũt: q: ad eos simpliciter discernere nõ spectabat: an xps eẽt verꝰ messias in lege ꝓmissus. Nec tñ imunes sũt a culpa. q: eos miraculis ꝛ doctrina de oibus xps luculẽtissime ꝓdocuit. ideo ait. Si nõ venissem ꝛ locutꝰ eis nõ fuissem: pctñ nõ haberẽt. q: s. ad eos. s. ista discernere nõ spectabat. Vñ accipe istã regulã gñalẽ: ꝙ q peccat. ꝛ q peccato cõsentit: vterq; reus ẽ. ii. q. 3. ita corꝑis. Et. 2. q. j. c. scelus. In qbꝰ duobꝰ capitulis poniť idẽ casus: q̃liť. s. Nicolaus papa excõicauit oẽs q defenderẽt malũ siue delictũ Lotharij regis. Et ibi poniť hoc summariũ: ꝙ q peccat: ꝛ q peccato cõsentit: vterq; dãnaẽ. q̃re ꝛc. ¶ Ad secũdũ argumẽtũ cõcedimꝰ consequẽtiã cũ maiori: sed minorẽ negamꝰ. Et ad auctoritatẽ dico ꝙ illius auctoritatis sensus est ꝙ vicijs vacare nõ dz qspiã vt studeat: sz ꝑus corrigat ꝛ regulet vitã: ꝛ postea studeat. Nõ negamꝰ bonã vitã: imo dicimꝰ ꝙ ad verã sciam ꝛ veꝝ studiũ necessaria ẽ bona vita. Sap. j. In maliuolã aiam nõ introibit sapientia: neq; habitabit ĩ corꝑe subdito peccatis. Et Ber. de cõsideratiõe. Quid inqt ꝓdest: si vniuersũ mũdũ lucreris: te vnũ ꝑdens. Et si alijs sapiẽs sis: deest tibi sapiẽtia si tibi nõ fueꝝ. Et cũ dicis. nunq; sine culpa sumus. Dico ꝙ veꝝ est de veniali: nõ aũt d. mortali. de pe. di. 3. septies. Septies inquit in die cadit iustus ꝛ resurgit. si cadit: quõ iustus. si iustus quõ cadit. Sed iusti vocabulũ nõ amittit q ꝑ penitẽtiã semper resurgit: ꝛ nõ solũ septies: sed etiã septuagies septies delinquẽti si ꝯuertať ad penitẽñã pctã. donanť. Cui. n. minꝰ dimittiẽ: minus diligit. hec ille. Nemo eni sine crimine viuit. 25. di. §. criminis. q̃re ꝛc. ¶ Ad tertiũ dico ꝙ arguis de falsa ꝛ mala scia: nos vero de bona ac vera scia intelligimus. q̃re ꝛc. Ex qbus omnibus hoc documẽtuz sumamꝰ: ꝙ lz meliꝰ sit studere ꝛ bene viuere q̃ bñ viuere tñ: ꝛ ꝓ cõseq̃ns eligibiliꝰ: nihilominꝰ hꝰ ẽ idoneis ꝛ capacibꝰ intelligẽdũ ẽ. Inde philosophus ĩ ethicꝭ. Philosophari inqt meliꝰ ẽ q̃ ditari: sz nõ magis eligẽdũ indigẽti. Animemini igiť o scholares mei indies: ꝛ studio operã date. Et hec sufficiãt ꝓ ꝑsenti ꝯclõne.

¶ Quõ veri sapiẽtes ꝓbanť. Cõclusio. II.

Ccipe secũdã cõclusionem. vz. Et si seruos suos deꝰ immensissime diligat tñ illos crebro si vere sapiẽtes sint diuersimode ꝓbat. Vbi tres veritates migramus. vz.

¶ Prima quõ cognoscitur qui sũt vere sapiẽtes.

¶ Secũda qs ẽ liber in quo vere sapiẽtes studẽt.

¶ Tertia ẽ. qui sũt hi qui verã sapientiã docent.

¶ Quãtũ ad primã dico ꝙ tribus ꝑ̃ncipaliter modis dñs iesus suos scholares an veri sapiẽtes sint ꝓbat. Videlicet in vera humilitate: in sãcta patientia: ꝛ in sãcta charitate. ¶ Dico ꝑmo ꝙ dominus iesus suos studẽtes ꝓbat in sãcta humilitate. Qui enĩ ex sua sapiẽtia inflantur: nõ sũt de numero sapientũ xpi. Audi Isi. de sũmo bono. Pleriq; inqt accepta scia litteraꝝ nõ ad dei gloriã: sed ad suam laudẽ vtunť: dũ de ipa extolluntť. Et ibi peccant. vbi pctã emẽdare debuerũt. Et Hiero. sup illud ꝓuer. 4. Nã ego filius sui patris ꝛc. Qui inqt thesauros effodit: terrã eijcit: foueã in altũ facit: sedulus insistit: donec inueniat qõ q̃rit. Sic q thesauros sapiẽtie inuenire desiderat: oẽ põdus terrenũ a se deijciat: ĩ se foueã humilitatis faciat nec quiescat donec inueniat. hec ille. Et Eccľ. 30. Melior ẽ q minuiť sapiẽtia ꝛ indiget sensu ĩ timore dñi q̃ q abũdat sensu ꝛ trãsgrediť legẽ altissimi. hec ille ꝛc. ¶ Secundo ꝓbat in sãcta patiẽtia: veni tu o tribulate q deũ suis in opibus inculpas: ꝛ dicis te neminẽ ledere: neminẽ affligere iniuria: ꝛ ꝑcepta seruare: ꝛ tñ quotidie tribularis. Quid ais. veni ad me: ꝛ te q̃libenť audiã. Perdo inquies frater Ambrosi oẽs facultates meas. qd inde: si cum deo recte viuis vel sentis: hoc nõ dices lesionem q dedit vel ꝑstitit abstulit. nũq̃ ledit te q repetit debitũ: ꝛ mutuatuz argentum? Turpe q turbaris: ledis te. O pater Ambrosi nõ habeo vñ viuã dices. falsum est. si sic existimas falsesentis: ꝛ de deo ꝛ de proximo: quot sũt pauperrimi q nihil hñt ꝛ tñ viuũt. Sed dices hei mihi. Me ergo mẽdicare oz vt viuã. nõne hec magna miseria ẽ. certe nõ. Quid eni magis facit ad rẽ: vt panẽ lucratũ a me cũ sudore mãducem: q̃ vt petã ab alio. Negabit forsitã. ito ad aliũ: dices erubesco. Certe dico ꝙ tota tue paupertatis rõ in erubescẽtia consistit. Et certe hoc tuus hic defectꝰ ẽ: sic enĩ existimas: ꝛ sic teipm ledis: ꝛ ñ s̃uas ꝑceptũ: vt te vilissimũ reputes sicuti es. Nõ erubuit filius dei mẽdicare: nõ discipuli eius: non Bartholomeꝰ nobilis: nõ Mattheꝰ diues: nõ Petrꝰ papa. Nõ eni hoc ipm malũ expti sũt: qõ tu malũ arbitraris: q: ipi malũ mẽdicare nõ extimabãt. Cõtẽtor inqes vincis me pr̃ Ambrosi: sed paulisꝑ adhuc me audi. dic. nõ tñ hec q̃ dixi indies experior: sed ꝑfecto mala oĩa cũ his mihi ꝑiter acciderũt grauior ĩfirmitatibꝰ multꝭ: heu qd deo feci. dic q̃so: in deo oĩa licẽt? Et nescis te dignũ passiõibꝰ multis: ẽt maioribꝰ q̃ dicas: q: non fuisti sollicitꝰ erga creatorẽ tuũ. Si de deo recte sentires: ꝛ eum vero adamares amore: nihil vltra q̃ deũ sentires. Etiã quouis nõ corporeas sentires passiões: exultares in eis. Ille eni q ardebat in xpo: ꝛ hoc ꝑceptũ seruauit. postq̃ eni. 2. Corin. 10. ꝛ 11. c. labores numerauit: ꝛ carceres: plagas: mortes: flagella: cesiões: lapidatiões: naufragia: itinera: ꝑicula fluminum: latronũ ꝛc. tandẽ concludens ait. Libenter igitur gloriabor in infirmitatibus meis: vt inhabitet in me virtus xpi. Et ad Roma. 8. pluribus enumeratis flagellis ait. Quis nos separabit a charitate xpi: tribulatio: an angustia: an fames: an persecutio: an nuditas: an periculum: an gladius. Certus enim sũ ꝙ neq; mors: neq; vita: neq; angeli: neq; ꝑncipatus: neq; potestates ꝛc. poterit nos separe

a charitate dei: que ē in xp̄o iesu dn̄o nr̄o. O Lau-
rēti nōne de⁹ te igne ꝓbauit? O Stephane nōne
lapidibus es obrut⁹? O Paule sācte nōne capite
es trūcatus? O Petre apostoloꝝ p̄inceps: nōne es
crucifixus? Et sic omniū sanctoꝝ agmina discurre
aīa mea: ⁊ clarissime cernes ꝙ nihil tibi accidit qd̄
multo acrius sāctis ipis nō acciderit. quare ⁊c̄. Ad
Hebre. xi. Sācti per fidē vicerunt regna ⁊c̄. Audi
Hiero. illud ecclesie fulgētissimū lumē sup ep̄la ad
phil. Si quicq̄ȝ inquit ē ꝙ in hac vita sapientē te-
neat: ⁊ inter p̄ssuras ⁊ turbines mūdi equo animo
manere ꝑsuadeat: illud esse p̄mū reor meditationē
⁊ scientiā scripturaꝝ. hec ille. ⁋ Tertio gloriosus
iesus suos scholares ꝓbat in sācta charitate. Au-
di Aug. li. cōfes. Cōstās inquit ⁊ ꝑfectus debet eē
amor noster: vt si necesse fuerit amore illius moria
mur q amore nr̄i placide ac benigne mori dignat⁹
est. hec ille. Propterea ibāt ap̄li gaudētes a ꝯspe
ctu cōcilij: qm̄ digni habiti sūt ꝓ noīe iesu cōtume
liā pati. q̄re ⁊c̄. ⁋ Quātū ad secūdā veritatē dico
ꝙ liber in quo sācti doctrinant̄ ē iesus benedictus
crucifixus. Apoc. 5. Uidi in dextera sedentis sup
thronū librū scriptū intus ⁊ foris. ē autē xp̄s intus
⁊ foris scriptus: q: intus ⁊ foris ꝓ te totus saucia-
tus aīa mea. Ubi nota ꝙ septem in hoc libro legū
tur saluberrima documenta. Primum ē exhorta-
tionis ⁊ inuitatiōis. Mat. 26. Pater ignosce illis
q: nesciūt qd̄ faciūt. Secūdum confortationis. ibi.
Hodie mecū eris in paradiso. Tertium ē cōfirma
tiōis. ibi. Mulier ecce filius tu⁹. deinde dicit disci
pulo ⁊c̄. Jo. 19. Quartum ē approbatiōis. ibi. Cō-
summatū ē. Quintum ē compassiōis. ibi. Heli heli.
Sextum ē iocūdationis. ibi Sitio. s. videre salutē
aīaꝝ meaꝝ. Et septimum ē pacificatiōis. ibi. Pa
ter in man⁹ tuas cōmēdo spm̄ meū. i. aīaȝ pauper-
culā meā ꝑ amarā passionem. In p̄mo documēto
peccatores ad penitētiaȝ exhortatur. In secundo
tribulatos confortat. In tertio iustos confirmat.
In quarto prophetas approbat. In quinto iustis
cōpatit̄. In sexto sanctos patres letificat. In septi
mo humanū genus pacificat. Inde clamat Aug.
Inspice vulnera pēdētis: sāguinē morētis: p̄ciū
resurgētis. Caput h̄ȝ inclinatū ad osculādum: pe
des affixos ad te expectādū: man⁹ aptas ad te am
plexādū: cor aptū ad te diligēdū: totū corp⁹ exposi
tū ad redimēdū. hec fideles mei q̄nta sīt cogitate:
hec in statera cordis vr̄i appēdite: vt totus ꝓ vo-
bis figat̄ i corde q totus ꝓ vobis fixus ē in cruce.
hec ille. Et idē in sermōe. Exinaniuit inq̄t xp̄s se-
metip̄m formā serui accipiēs: filius erat ⁊ factus ē
tāq̄ȝ seruus. Nec solā formā serui accepit vt sub-
esset: sed ⁊ mali serui vt vapularet: ⁊ serui peccati
vt penā solueret cū culpā nō haberet. hec ille. Et
idē. In passiōe inq̄t dn̄i tria sp̄ālit̄ ꝯuēit intueri: op⁹
modū: ⁊ cāȝ. In ope q̄dē patiētia: i mō humilitas:
i cā charitas cōmēdat̄. q̄re ⁊c̄. ⁋ Quātū ad tertiā
vl. dico ꝙ doctores p̄ncipales q xp̄i legē gētes do
cuerūt: fuerūt ap̄li scī. q: in omnē terrā exiuit son⁹
eoꝝ: ⁊ in fines orbis terre v̄ba eoꝝ. Tria etenī aīa
cara habuerūt lumina ap̄li scī: vn̄ totū orbē illumi
narūt. s. lumē fidei. lumē scie: ⁊ lumen eloquentie.
⁋ Primo inq̄ȝ ap̄li scī habuerūt lumē fidei: q: ꝑ-
fecte i xp̄m crediderūt. Sed ꝯ. Fides vt ait Aug.
sup Joannē. ē credere qd̄ nō vides: sȝ discipuli vi
derūt: ⁊ māib⁹ suis xp̄m tractauerūt. g° nō habue-
rūt fidē. Dico ꝙ due erāt in xp̄o nature: vt dic̄ ma
gister. 3. sn̄iaꝝ. di. 2. vsq̄ȝ ad distictionē. 9. ꝑ totū. s.
nā diuina: ⁊ nā humana. Audi nāȝ diuinā. In p̄n
cipio erat v̄bū. Audi nāȝ humanā. Et verbū caro
factū ē. Itē audi nāȝ diuinā. Ego ⁊ pr̄ vnū sum⁹.
Audi nāȝ humanā. Pr̄ maior me ē. Licet g° ocul̄
corpis xp̄i humanitatē cernerēt: nō tn̄ diuinitatē. vi
debāt enī hominē ⁊ crediderūt deū. vn̄ interrogā
ti xp̄o. Quē dicūt hoīes eē filiuȝ hoīs. Petr⁹ r̄ndit
tu es xp̄s filius dei viui ⁊c̄. ⁋ Secundū lumē fuit
scientie. Cōtra. discipuli fuerūt rudes ⁊ persone
idiote. qd̄ ꝓbo. p̄mo auctoritate Aug. 22. de ciui.
dei. c. 22. vbi dicit sic. Ineruditos liberalib⁹ disci-
plinis: ⁊ oīno quātū ad philosophoꝝ attinet doctri
nas ipolitos. nō ꝑitos grāmatica: nō armatos dia
letica: nō inflatos rhetorica: piscatores cū retibus
fidei: ad mare hui⁹ scl̄i paucissimos misit: atq̄ȝ ita
ex oī gn̄e tā multos pisces ⁊ tāto mirabiliores: quā
to rariores: etiā ipos philosophos cepit. Et idē in
q̄nadā ep̄la. Ex paucissimis inq̄t: ⁊ impitissimis: ⁊
abiectissimis: multiplicant̄: nobilitant̄: sublimant̄:
copiosissima agmina: clarissima ingenia: cultissima
eloq̄a: doctoꝝ auctoꝝ ac facūdoꝝ. hec ille. Et ideȝ
22. de ciui. dei. c. 5. ait. Si qd̄ qd̄ credim⁹ dicat̄ in-
credibile eē: nō min⁹ incredibile ē hoīes ignobiles
infirmos paucissimos: iperitosq̄ȝ: rē tā incredibilē
tā efficacit̄ mūdo: ⁊ in illo doctis ꝑsuadere potuisse
vt mūdus illud credat sicut credidisse videtur. Et
ibidē. Quid incredibili⁹ q̄ȝ ad legē ꝯtrā carni ⁊ san
guini doctores pauci ⁊ rudes ⁊ paupes possēt plu
rimos potētes ⁊ sapiētes cōuertere. qd̄ q̄deȝ pȝ de
multis sapiētibus p̄mo fidei rebellibus: postea ad
xp̄m conuersis: vt de Paulo p̄us ꝑsecutore: ⁊ Au
gu. p̄us ꝑ māicheos seducto: ⁊ postea doctore cla-
rissimo: ⁊ de Dionysio ariopagita p̄us pagano: po
stea Pauli secretissimo discipulo: ⁊ de Cypriano
p̄us scelestissimo mago: postea martyre doctore ⁊
ep̄o. Quare ex his oībus apparet ꝙ ap̄li sciētie lu
mine claruerūt. Absit hoc aīa mea: vt tātos eccle
sie doctores ignaros p̄dicem⁹. Unde arguat̄ sic. Il
lud qd̄ abhoīabile ⁊ horrēdū ē i nobis p̄dicatorib⁹
⁊ in oībus sacerdotibus a sāctis ap̄lis oīno tollen
dū: cassandū: ⁊ remouendū ē. sed ignorātia ē peri-
culosissima: ⁊ abhominabilis: ⁊ horribilis in p̄dica
torib⁹ ⁊ sacerdotib⁹. ergo a scīs ap̄lis tollēdū oīno
cassandū ⁊ remouēdū. ꝯsequentia nota cū maiori.
minor aūt ꝓbat̄ sic. Audi Aug. de pe. di. 6. Caue
at inq̄t sp̄ūalis iudex: vt sicut nō cōmisit crimē ne
quitie: ita non careat lumine scie. Judiciaria nāq̄ȝ
ptās hoc expostulat: vt qd̄ iudicare intēdit hoc di
cernat ⁊c̄. Et quātū ignorātia nociua sit: habetur
di. 38. in pluribus capitulis. vide illa si placet. qua
re ⁊c̄. Propterea aīa distinguēdū ē de duplici sci-
entia. s. infusa: ⁊ acq̄sita. Scia acq̄sita vt plurimuȝ
omnes discipuli ignorātes fuerūt: sed nō scientia

infusa. Dixerat illis de⁹ bñdict⁹ Jesus. Ego dabo vobis os ꝛ sapiētiā: cui nō poterūt resistere ꝛc̃. vñ. Luc. 21. c. ꝛ Math. 10. Cum steteritis āte reges ꝛ p̄sides nolite cogitare quō aut quid loq̄mini. dabit̃ .n. vobis in illa hora qd loq̄mini. nō .n. estis vos q lo quimini sꝫ spūs pr̄is vr̄i q loqt̃ in vobis. ps. Api os tuū ꝛ adiplebo illō. Nec mī ex his argnēdū ē eccle siā ꝛ xp̄i fidē nullos habuisse valētes p̄itosqꝫ viros. Audi qd Hieronym⁹ in fine ꝓlogi virorꝫ illustriū dicat. Discāt inqt Celsus: Porphirius: ꝛ Julian⁹ rabidi adūersū xp̄m canes. discāt sectatores eorū. q ecclīā putāt nullos habuisse phōs: ꝛ eloquentes nullos habuisse doctores. q̄n ꝛ q̄les viri eā fūda-uerūt: extruxerunt: ornauerūt: ꝛ discāt fidē nostrā rustice tm̄ simplicitatis arguere: suāqꝫ poti⁹ iperi-tiā recognoscāt. hec ille. In illo .n. libro multos ec-clesie sācte doctores enumerat. Propterea ad hāc seōꝝ p̄dicatoꝝ īspiratā: ꝛ i qbusdā sīl' acqsitā sciētiā atqꝫ doctrinā sestinēt oēs. qm̄ audiēs sapiēs sapiē-tioꝛ erit: ꝛ ītelligēs gubernacl'a possidebit. prouer. p̄mo. ꝛ idiote sīl' sinā salutē addiscēt. Jsa. 48. Ego dn̄s deus tu⁹ docēs te vtilia: gubernās te in via q̄ āmbules: vtinā attēdisses mādata mea. Ecce vtilia inqt ꝛ nō subtilia. qm̄ talia populo rudi p̄dicāda nō sūt. Jnde dn̄s multitudini vt plurimū i parabolis loquebat̃. ¶ Tertiuꝫ lumen fuit eloqūtie. Act. 2. Loquebātur varijs linguis apostoli: dum cōple-rent̃ dies pēthecostes ꝛc̃. dic totū. q̄re ꝛc̃.

¶ Quō vi sapiētes deū offēdē timēt. Cōcl'o. III.

Ccipe ternā cōcl'onē. vꝫ. Nihil tā dei ser-uū ꝓbat: q̄ꝫ qm̄ toto posse bñdictū Jesum offendere timet. Ad cui⁹ dclaratōeꝫ tres fnigram⁹ veritates. vꝫ. ¶ Prima si vna rōne tā boni q̄ꝫ mali deū offendere timēt an alia ꝛ alia. ¶ Scd̄a q̄ ē illa rō q̄re peccm̄ adeo graue exti-mat̃: vt ꝓ ipso hō eternaliter crucief̃. ¶ Tertia ē ista: q̄re finit. i. ꝑmittit deus suos suos ī peccm̄ mor tale eadē. ¶ Quātū ad p̄mā dico ꝙ alia de cā pec catū boni fugiūt ꝛ alia de cā mali. Mali nāqꝫ timo re pene: q est amoꝛ sui: ꝛ mercenari⁹ amoꝛ nō pec-cāt. de quo etiā loquit̃ magr̃ i. 3. di. 35. 23. q. 6. §. ex his omnibus. dicit tertus. Bona faciēs timore pe ne spiritu scō non ducit̃. Et Aug. Js reus sue vo-luntatis est: q timore pene nō peccat. Sed de hoc infra ad plenum feria tertia sequenti. Sācti vero p̄ncipaliter ex grādi amore quem hn̄t ad deū ꝛ xp̄ꝫ iesum: diuinā maiestatem non offendunt. Nā et si etiā ꝛ ipsi secundario ꝓpter vitādā inferni penam peccm̄ euitent: in hoc tm̄ differunt: qm̄ mali si pena non esset peccare nō ꝯsisterēt. boni vero etiā si nul la pena esset: solum hac de cā: vt tantā dei bonita-tem non offenderent: omnino peccare recusarent. imo potius mortem eligerēt. Nōne ꝛ illa pauper-cula Susāna ne deum offenderet mortem elegit? Daniel. 13. Angustie sunt mihi vndiqꝫ: sed melius est me incidere in manus hominum q̄ꝫ derelinq̄re legem dei mei. Nōne paupercula illa mater septeꝫ fratrum machabeoꝝ filios ꝛ seipsā neci exposuit. ne legem iudeorum de esu carnium porcoꝝ trāsgre deretur: quā Antiochus mal⁹ ille tyrānnus trāsgre-diendā persuadebat ꝛ minabat̃. 2. machabeoꝝ. 7. c. Nōne Petrus ecclesie princeps ꝛ Paulus doctoꝛ gentiū principibus sacerdotū precipientibus: ne de iesu loquerent̃: audacter rñderūt. Si iustū est vos potius audire q̄ꝫ deū iudicate. Act. 4. ꝛ c. 5. Jterū dixerūt. Obedire oportet dō magis q̄ꝫ hoīb⁹. sicqꝫ de alijs gloriosis scis. Audi Jo. Criso. i sermone. Quicquid inquit terroris hꝫ mundus contemno: qcquid delectabile irrideo: diuitias non cupio: pau pertatē nō horresco: ꝛ mortē nō timeo ꝛc̃. Et Hie. in epistola. Utinā inquit ob dei mei nomē atqꝫ iu-stitiā vniuersa me fidelium turba persequatur et tribulet: vtinā in opprobriū meuꝫ solidus exurgat hic mundus: tm̄ vt a xp̄o merear laudari: ꝛ sine pol licitatōis spare mercedē. Et ideꝫ. Per bonā ꝛ ma lā famaꝫ: a dextris ꝛ sinistris christi miles gradit̃. nec laude extollitur: nec vituperatōe frāgitur non diuitijs tumet: nō ꝯtundit̃ paupertate: ꝛ leta cōtē-nit ꝛ tristia ꝛc̃. ¶ Quātum ad secūdā veritatē dico ad pn̄s ꝙ peccm̄ duo includit. vꝫ. dictum: factū: vel cōcupitū contra legē dei: ꝛ scd̄o loco ꝙ id qd̄ fit dr̃. vel cōcupiscit̃: fiat: dicat̃: vel cōcupiscat̃: ad hoc vt fiat vel sit ꝯtra legeꝫ dei. Posset .n. qs agere aliqd vel cogitare vel dicere: qd̄ esset a deo ꝓhibitū: ꝛ tm̄ q: faciens illd ad hunc finem nō intenderet: nō esset peccm̄. vt pꝫ in pueris quibus defectu etatis nō ipu tatur peccm̄. dicitur āt puer a septennio vsqꝫ ad. 14. ānnum. de etate ꝛ qualitate. c. 2. glo. i. ꝛ in ꝓemio se-xti libri ad finē magne glo. in p̄ncipio. ꝛ. 20. q. i. c. 5. ꝛ. 22. q. 2. c. pueri. ꝛ. i. q. i. pueri. ꝛ. c. estote. Propterea si religionē āte istud tēpus itraret ad libitum exire pōt: ꝛ vxorari. ex̃. de regularibus trāseuntibus ad religioneꝫ. c. ad nostrā. vbi dicit textus. Ad nostrā noueris audientiā peruenisse: ꝙ heremite de mō-te sol'. quosdā pueros seduxerunt: in tm̄ ꝙ quidam suasionibus eoꝝ assensum p̄bentes: statim religio-nis hituꝫ i ipsoꝝ monasterijs susceperūt: quoꝝ vn⁹ stati penituit ꝙ habitū iduisset. Quocirca mādamus q̄tenus si cōstiterit ꝙ p̄fatus puer āte cōsumationem. 14. āni hitū susceptū deposuerit: aut si post 14. ānū habitū sine ꝓbatione susceperit: ꝛ infra tri duum deposuerit eum ab īpetitōe p̄dictoꝝ heremitarum denuncies absolutū: ꝛ eā quā priusq̄ꝫ exiuit iurauit accipere vxorem libere posse traducere si alia cā rōnabilis nō existat. hec ibi. Et dicit ibideꝫ glosa interlinearis sup illo verbo heremite ꝙ isti erāt religiosi ꝓfessi. Et glo. super illo verbo infra triduum: assignās rōnem illius absolutionis. quaꝫ quidā dixerunt dispensatonē: quod nō est veruꝫ: dicit ꝙ apud deum qui considerat coꝛ ꝛ non opus 14. q. 5. c. si quid īuenisti. ꝛ. 15. q. 6. c. i. talis puer nō fuit obligatus: ꝛ iō nec apud ecclesiā: cum habeat certa iudicia de tali voto facto impetuose: ex eo ꝙ sine ꝓbatione habitum suscepit: ꝛ q: infra triduuꝫ penituit: ꝛ q: ꝓpe pubertatem fuit: iure cōi eum ec-clesia absoluere debuit: ꝛ ita nō fuit obligatus q̄ꝫtū ad deum ꝛ eius ecclīā. ar. 22. q. 4. c. vnusqsqꝫ. ex. 15. q. i. sic. arg. 17. q. 3. sūt qui opes. ꝛ ex̃. eo. c. statuim⁹. ꝛ. c. ad apostolicā sedē. hec oīa in glo. p̄dicta. Reli-qu t̃ ergo ꝙ in peccō cōsideratur itentio peccantis.

Et ꝓpter hoc videt̃ quibusdā dicendū q̄ filie Loth quū cum p̄re concubuerūt excusātur a pcc̄ō. putarūt .n. oēs ciuitates destructas esse: ⁊ neminē nisi ipsas ⁊ p̄rem remāsisse. ⁊ licet lex nālis dictaret p̄rem cū filia ɔmisceri nō debere: alia tñ ex pte lex ipa nālis dictabat: q̄ mundus sine specie humana remanere nō deberet: dum aliquo mō posset cōseruari. Et hoc ipsum dictamen filias cū p̄re cōmisceri coegit: quo ex dictamine legis: āteq̄ȝ mundus multiplicatus eēt: frēs ꝓprias sorores ī vxores legimus accepisse. Et reuera mihi ita videt̃ q̄ posito casu q̄ eua post suaȝ filiaȝ gnātōeȝ mortua eēt: licuisset Ade ꝓprias filias accipere ī vxorē. Infra tñ ꝓpter aliquos textus aliter dicemus. tu tñ tene quod tibi placet. Ad ꝓpositū ergo cū querit̃: q̄ est rō q̄ pcc̄m ita graue exīmet̃: vt ꝓ ipo hō eternaliter cruciet̃. dico q̄ iō ē. q̄ꝛ deus hoīȝ peccātiū malā ⁊ pessimā cernit intentōeȝ: ⁊ videt q̄ si semꝑ viuerēt: semper offenderēt: iō euanescūt ī cogitatōibus suis: ⁊ morīētes in tali malo: imo pessimo ꝓposito: s̄ȝ illā coꝝ deprauatā intentōeȝ indicat illos deus: ⁊ ī sempiternū puniendos tradit. Math. 25. Ibūt hi ī supplicū eternū: iusti āt in vitā etnā. grē ⁊c̄. ¶ Quātum ad tertiā veritatē. ⁊ si curiosū sit ista discutere q̄ꝛ iudicia dei abyssus multa: tñ dico q̄ deus suos sāctos q̄nq̄ȝ errare ⁊ labi ī mortalē culpā pmittit trib⁹ rōnibus. ¶ Primo vt alijs cōpatiant̃. ¶ Scd̄o vt firmet̃. ¶ Tertio vt exēplū oīb⁹ fiāt. ¶ Prio vt alijs cōpatiant̃. O petre cui dixit dn̄s: tu es petrus ⁊ sup hāc petrā edificabo ecclesiā meā: quare pmisit d̄s te in tm̄ ruere pctm̄ vt tuū negares magistr. Audi pulchr̄ textū. di. 50. c. cōsiderādū. Cōsiderādum inq̄t nobis est: cur oīpotēs deus euȝ queȝ ecclesie p̄ferre disposuerat: ācillevocem ptimescere: ⁊ seipsū negare pmisit. i. nō ꝓhibuit qd̄ nimirū .i. certe magne actū pietatꝭ dispēsatōe cognouim⁹. vt is q futur⁹ erat pastor ecclesie: in sua culpa. i. īfirmitate disceret q̄liter alijs misereri debuisset. hec ibi. ⁊ sunt v̄ba Greg. in omelia dn̄ice resurrectōis. Iō solebant ānq̄ui dare torturā suis ciuibus quos muttebāt rectores: vt scirent cōpati reis: ⁊ nō ita d̄ facili torturā dare. ¶ Scd̄o vt magis firment̃. Audi aliū pulcherrimū textū eadē di. Fidelior inquit. .i. magis cōstās in fide factus est Petrus postq̄ȝ fidē se pdidisse defleuit: atq̄ȝ iō maiorē. i. digniorem gratiā recep t q̄ȝ amiserat: vt q sibi āte ifirm⁹ fuerat: .s. ad peccādū fieret oīb⁹ firmamētū. Et q se iterrogatōis tentatione mutauerat: ceteros fidei stabilitate fūdaret. Denīq̄ȝ p soliditate deuotōis. i. fidei. ecclesiaꝝ petra dicitur: sicut ait dn̄s Math. 16. Tu es petrus ⁊ sup hāc petrā edificabo ecclesiā meaȝ. Petra. n. dicit̃ eo q̄ pm⁹ ī natōib⁹. i. gētibus fidei fundamēta ꝓposuerit: ⁊ tāq̄ȝ saxū imobile toti⁹ operis. i. ecclesie xp̄ianitatis cōpagem. i. soliditatē: molēq̄ȝ. i. fortitudinē cōtineat. hec ibi. ⁊ sūt v̄ba Amb. ¶ Tertio suos suos dn̄s errar̃ pmittit: vt sint alijs exēplū vt. s. coꝝ exēplo discam⁹ pniaȝ facere de pctīs. de pe. di. 3. ille rex. vbi dicit̃. Ille rex. s. Dauid tātus ac potēs: nec exiguo qdē momēto manē penes se delicti passus est ɔsciaȝ. i. remorsū ɔscie d̄ pctō. s̄ȝ p̄matura. i. tēpestiua cōfessione atq̄ȝ imēso dolore r̄ddit pctm̄ suū dn̄o. s. dicēdo peccaui. ⁊ infra. Maturitas itaq̄ȝ v̄ctie ꝓfundā regis fuisse penitētiā declarauit: que tanti erroris offensā traduxerit .i. dileuerit. hec ibi. Et sūt etiā verba Ambrosij.

¶ De cōditōe debita v̄e sapie. Cōsideratio. III.

[T]ertio loco

Sapie v̄e cōgruā ɔditōeȝ videam⁹. Ubi more solito tres ɔclones subiungam⁹. vȝ. Tā superiores q̄ȝ iferiores: si demonū cupiūt superare insult⁹: vera sapientia oȝ esse ornatos. ¶ Scd̄a conclusio est ista. In ordine omnium scripturarum. diuina scriptura omnibus prestantior est: ⁊ omnium dignissima. ¶ Tertia cōclusio est ista. Nihil tā hominez in vita ornat: sicut scientia ⁊ sacrarum litterarum sūma intelligentia.

¶ Que sapia ⁊ sciētia tā in superioribus q̄ȝ iferioribus requiratur: Conclusio. .I.

Capie p̄mā conclusionem ⁊c̄. Ubi tres veritates inquiramus. vȝ. ¶ Prima est ista. Que scientia ad subditos regendos requirat̃ in superioribus. ¶ Scd̄a q̄ scia ⁊ sapiā requirat̃ ī inferiorib⁹. ¶ Tertia an superiores propter scandalum debeant verā scientiā ⁊ sapientie veritatē omitere. ¶ Ad primaȝ dimissis ad presens superioribus temporalibus: vt sunt domini terrarūȝ: ⁊ corporalibus: vt sunt p̄res carnales. quia de his fiet inferius sans mentio feria sexta dominice de passione. ⁊ feria tertia tertie dn̄ice. solū de supiorib⁹ spūalib⁹: vt sūt episcopi ⁊ oēs curam animarum habētes dicam⁹. Et pono hāc regulam generalem q̄ in quolibet prelato debet eē scientia sufficiens ⁊ si non possit esse scientia excellēs: Hec regula probatur. extra de renū. c. nisi. §. pro defectu. vbi dicitur sic. Pro defectu q̄q̄ȝ sciē plerunq̄ȝ potest quis petere cessionem. quia cum ipsa. s. scientia circa spiritualium administratioē sit potissime necessaria: ⁊ circa curam temporaliū opportūa: presul q̄ñ debet cōmissā sibi ecclesiā regere: in vtrisq̄ȝ. s. temporalibus. ⁊ spiritualibus. sa ubiter ei scilicet ecclesie renunciat si scientiaȝ in qua ipsam regat ignorat. Tu enim inq̄t dominus. s. Osee. 4. scientiaȝ repulisti: ⁊ ego te repellam: ne sacerdotio fungaris mihi. Quanq̄ȝ etsi desideranda sit eminens scientia in pastore: in eo tamē sit cōpetens toleranda. quia. s. prima scientia secundum apostolum inflat. i. superbire facit. 9. q. 3. si autem. Caritas autem edificat: ⁊ ideo imperfectuȝ sciētie supplere potest perfectio charitatis. hec ibi. vsq̄ȝ ad. §. propter malitiā aūt plebis ⁊c̄. ¶ Tria enim in episcopo ⁊ in omnibus ad sacros ordines promouendis requiruntur. s. etatis maturitas. morum grauitas: ⁊ litterarum scientia inq̄rēda. extra. de elect. cuȝ ī cunctis. vbi d̄r sic ad l̄raȝ. Cū ī cunctis sacris ordinib⁹. i. pmonēdis ad sacros ordines ⁊ ecclesiasticis sint etatis maturitas: moꝝ grauitas: ⁊ l̄raruȝ scientia inquirenda. multo fortius in epo hec oportet inquiri: qui ad curaȝ positus aliorū in seipso debet ostendere: qualiter alios in domo dei oporteat cōuersari. Ea ꝓpter ne quod de quibusdā

ꝓ necessitate tpis factū est: trahat̄ a posteris in exemplū p̄senti decreto statuim⁹: vt nullus i cp̄z eligat̄: nisi iā trigita ānos etat̄ exegerit: ⁊ de legittio matrimonio sit natus. qui etiā vita ⁊ sciā cōmēdabilis demōstret̄. hec ibi. vsq3 ad. §. cū vero elect⁹ fuerit ⁊c̄. Cōcordat huic tex. de eta. ⁊ quali. c. q̄3uis. vbi glo. super verbo defectum dicit sic. Tria p̄cipue requirunt̄ in ep̄o: litteraꝝ sciā: etans maturitas: ⁊ grauitas moꝝ. Adde quartū. s. ꝙ natus sit d̄ legittimo matrimonio. s̄. de elec. cū in cūct. s. ⁊. c. cā te ⁊c̄. hec glo. In dicto eni. c. q̄3uis. ponit̄ d̄ quodā ep̄o qui nunq̄3 audiuit grāmaticā: ⁊ ideo decretū ē postea: vt defectus litteraꝝ īpediat electionez epi. ⁊ si iā ꝓmotus fuerit a pontificalis officij executiōe ⁊ administratiōe ecclesie in qua ꝓmotus ē amoueatur: vt in dicto. c. q̄3uis. in fine. Si āt queratur: que sit ista sciā sufficiēs necessaria. dico ꝙ illa ē qua scitur modus ⁊ ritus ⁊ executio cuiuslibet sacramēti ⁊ ordinis. Exemplū. sacerdos inquātū deputatus est ad celebrādū diuinū offitiū tenet̄ scire tātuz de grāmatica ꝙ sciat v̄ba recte formare: ⁊ accētuare: ⁊ intelligere: ⁊ ꝙ itelligat saltē ea q̄ legit. Et ꝓpter hoc statutū ē: vt in ecclesijs certis habeatur doctor theologie ⁊ liberaliū artiū: p̄serti grāmatice logice ⁊ rhetorice q̄ p̄ncipalit̄ erudiūt homines ad sciam pietatis. extra de magistris. c. j. ⁊ de ꝓuisiōe ficīda tā magistris q̄3 scholaribus habetur ibidē p totū. Inquātū v̄o ē minister sacramentoꝝ: scire tenet̄ q̄ sit cuiuslibet sacramenti debita mā: ⁊ rite dispēsandi modus. Inquātū v̄o ē doctor: tenetur scire saltē articulos fidei. pr̄ nr̄ ⁊c̄. Inquātū v̄o pr̄ ꝯscie tenet̄ scire discernere inter leprā ⁊ leprā. hec beatus Tho. in. 4. di. z4. Et dicit ꝙ epi scire tenent̄ q̄ in lege dei faciūt vl facere p̄nt. quare ⁊c̄. Et hec suffitiāt ꝓ p̄ma veritate. ¶ Quātū ad secūdā veritatē dimissis etiā tpalibus ⁊ corporalib⁹ subditis: de spiritualib⁹ tm̄ sermo h̄ndus ē. vz. qua sciā p̄diti eē debēt q̄ cultui diuino dedicant̄ vel dedicari debent. Et dico ꝙ anteq̄3 qs p alieni⁹ ordis sacri assūptionē diuino cultui dedicet̄: de trib⁹ ꝑ maxime examinādus ē. extra. de purgatiōe canonica. constitutus. glo. 3. vz. de natiōe: de natiuitate ⁊ de fama. De natiōe quidē. s. an sint de illa diocesi. extra. de clericis pegrinis. c. vlt. Secūdo de natiuitate. i. an sit legitime nat⁹. extra de filijs p̄sbyteroꝝ. c. j. Tertio de fama. s. an sit bone fame. q2 in nullo dz ci⁹ opi. vacillare. 33. dist. c. laici. ⁊ an sit criminosus. z4. di. c. vlt. hec glo. Qꝫ autem requirat̄ examinatio natiōis dicit sic. c. supius allegati. Te nobis ꝓponēte didicimus: ꝙ gdā p̄lati ecclesiarū tue iurisditiōis in ecclesijs sibi cōmissis sine licētia tua clericos de alienis ep̄atibus instituere nō verent̄. attēdētes igit̄ id eis nulla rōne licere: cum sit honestati ꝯtrū: ⁊ a scōꝝ patrū institutiōib⁹ alienū. ⁊ infra. Inq̄sitiōi tue talit̄ respondem⁹: ꝙ tibi liceat eos exinde monere: nisi aliquos ex dispēsatiōe in eisdē ecclesijs duxeris dimittēdos. hec ibi. Cōcordat decretū. 7i. di. p totā distinctionē. ⁊. 7z. di. p totā. Qꝫ aūt illegittie nati ordiari nō possint: p3 extra de filijs p̄sbyꝝ. c. 4. vbi sic dicit. vt filij p̄sbyteroꝝ: ⁊ ceteri ex fornicatiōe nati ad sacros gradus ꝓmoueant̄: supple statuimus: vt dicit glo. Nisi aut monachi fiāt vel in cōgregatiōe canonica regulariter viuētes. Prelatiōes v̄o nullaten⁹ habeāt: s3 neq3 serui nisi a dn̄is suis libertate donent̄. hec ibi. Hec sufficiāt ꝓ p̄senti veritate. q̄re ⁊c̄. ¶ Quātū ad tertiā v̄itatē dico s̄m beatū Tho. in. 4. di. 14. ꝙ circa sciam duo ꝯsiderāda sūt. s. v̄itas q̄ docet̄: ⁊ ipe act⁹ docēdi. Veritas q̄ docetur nunq̄3 ꝓpter scādalum omittēda est: vt ꝯtra. s. veritatē qs doceat. s3 act⁹ docendi moderādus ē: ⁊ omittēdus ad tēpus: nisi vergeret in detrimētū fidei: aut bonū reipublice. Nā oīa dicēda sunt cū modo ⁊ mensura. No enim sufficit verā scientiā docere: sed vt ⁊ recto ⁊ debito modo doceat̄. Glosa tamen de regulis iuris. c. 3. sic dicit. Veritas ē triplex. s. bone vite: ⁊ hec nūq̄3 omittenda est ꝓpter scādalum. Et hec ad quēlibet pertinet. Alia ē veritas iusticie. hec ad iudicez pertinet. ⁊ alia veritas disciplīne. ⁊ hec ꝑtinet ad p̄latum. In his duabus quandoq3 aliqua omittuntur ꝓpter scandalum. dist. 50. vt cōstitueretur. hec glo. ad litteram. Et glo de tempo. ordi. c. z. sic dicit. Veritas ē triplex. s. iusticie. d̄ regulis iuris. qui scandalizauerit. veritas doctrine siue disciplīne. ii. q. 3. quando ergo. ⁊ veritas bone vite. zz. q. z. primū. in p̄ncipio. 32. q. 5. c. ita ne. hec nunq̄3 dimittenda est ꝓpter scandalum. ii. q. 3. inter verba nec veritas iusticie: nec veritas doctrine: siue disciplīne quandoq3 obmittunt̄ ꝓpter scandalum veritas iusticie quo ad iudicē: doctrine siue disciplīne quo ad p̄latū: bone vite ad quēlibet pertinet. Quando autem doctrine vel iusticie veritas propter scādalū omittenda est. allegat predicta glo. c. nisi. §. ꝓ graui. extra de renūciatione. vbi dicit sic textus. Pro graui quoq3 scandalo euitando: cum aliter sedari non pot: licet episcopo petere cessionē ne plus temporalem honorem q̄3 eternā videatur affectare salutem. Memor illius qd̄ dicit apostolus. Si esca. s. carnium scandalizauerit frēm meum: non manducabo carnem in eternu3. Sed inter scandalum ⁊ scandalū est subtiliter distinguendu3: sicut dominus ⁊ ipse distinxit. s. Mat. 15. Cum. s. domino cum dixissent apostoli. Scis quia pharisei audito hoc verbo scandalizantur. respondit: sinite. ceci sunt: ⁊ duces cecorum. Alibi vero dixit. s. Mat. 18. Qui scandalizauerit vnum de pusillis istis. i. paruulis qui in me credunt: expedit vt suspendatur mola asinaria in collo eius: ⁊ demergatur in profundum maris. hec ibi vsq3 ad. §. persone vero ⁊c̄. Et dicit abbas ꝙ hoc de mola asinaria intelligi debet de intrusione in monasterium. Nota ꝙ glosa super illo verbo distinguendū. dicit ꝙ de scandalo distinguendū est: sicut distinguit Gregorius super Ezec. omelia. 7. Utrū scādalum sine peccato euitare possumus: an nō. Nā inquantum possumus sine peccato scandalum vitare debemus. Alioquin vtilius scandalum nasci permittitur: ꝙ veritas relinquat̄. de regulis iur̄. q scādalizauerit. veritas bone vite ⁊ iusticie nunq̄3 deserenda ē: discipline aūt quādoq3 ⁊c̄. hec glo.

Etsi hui9 has glosas aīaduertim9: vident̄ ī hac pte de v̄itate iusticie discordare. sed dicamus vt dicit glo. nouissima: ꝙ glo. seipsā corrigit. glo pͥma d̄ regulis iuris. c. qui scādalizauerit. qͣ ā hic ad litteraz notauim9. Et hec suffi̅ciāt ꝑ p̄senti cōclusione.

¶ De dignitate sacre scripture. Cōclusio. II.

a Recipe secūdā ɔclōnē. vz. In ordine oiuz scripturaꝝ: diuina scriptura oib9 p̄stāt ⁊ ē ⁊ omniū dignissima. ¶ Ad cui9 declaratonē tres ingrain9 v̄itates. vz. ¶ Pria veritas ē ista. quot modis exponit̄ dīna scriptura. ¶ Scd̄a v̄itas est ista. an sacra scriptura sit oibus alijs sciētijs p̄ferēda. ¶ Tertia veritas est ista. an sit de sacra scriptura disputādū. ¶ Quātū ad pͥmā pono hāc regulā ḡnalē ꝙ nullus d3 ꝓprio sensu sacrā scripturā exponere: ſ3 tm̄ sicut eā sacri doctores exposuūt. di. 37. c. relatum. vbi sic dicit̄ circa medietatē capituli. Sūt eni multa v̄ba in scripturis diuinis q̄ p̄nt retrahi ad eū sensū quē sibi vnusq̄sq3 spōte p̄sumpsit: sed nō o3. Non eni sensū extrinsecū alienū. s. a l̄ra: ⁊ extraneū debetis querere: vt quō ip̄m ex scripturaꝝ auctoritate ɔfirmetis: ſ3 ex ip̄is scripturis sensū capere veritatis. Et ideo o3 ab eo sciā3 discere scripturarum: q eā a maioribus fm̄ veritatem sibi traditā seruat: vt ⁊ ip̄e possit eā quā recte suscepit cōpetent̄ asserē ⁊c̄. hec ibi. Hoc ꝓ regula p̄supposito dico ad veritatē ꝙ q̄druplici ter sacra scriptura exponit̄. s. historice: anagogice: allegorice: ⁊ tropologice. vid. s̄. feria. 3. p̄me dn̄ice ī p̄ncipo. ¶ Quātū ad secūdā veritatē dico ꝙ nulla scriptura ē tā digna: tāq3 sublimis sic diuina scriptura. ⁊ hoc p3 ex trib9. vz. ¶ Ex subtilitate subiecti: qm̄ h3 deū ꝓ subiecto: vt cōis ē theologoꝝ disciplina. ¶ Secūdo ex sublimitate acti9: qꝛ docet acquirere vitā eternā. ⁊ hec est eius p̄ncipalis intentio. ¶ Tertio ex sublimitate scriptoꝝ. qꝛ supremi ⁊ solēnes sūt: fuerūt: ⁊ erunt sacre scripture doctores. Audi Grego. li. ꝯmora. Omnē inq̄t sciētiā atq3 doctrinā sacra scriptura trāscendit: vt taceā ꝙ me p̄dicat: ꝙ ad celestē patriā inuitat: ꝙ a terrenis desiderijs coꝛ legētis reuocat: ꝙ dictis obscurioꝛib9 fortes exercet: ⁊ paruulis humili sermone blādit̄. nō ē sic clausa vt pauesci debeat: nec sic p3 vt vilescat sed vsu fastidiū tollit. ⁊ tāto plus diligit̄: quāto amplius meditat̄. hec ibi. Itē ⁊ Hugo sup p̄s. In sacra inq̄t scriptura q̄cq̄d docet̄ veritas: q̄cq̄d p̄cipit̄ bonitas: q̄cquid ꝓmittit̄ felicitas ē. Nā deus veritas ē sine fallacia: bonitas sine malicia: felicitas sine miseria. hec ille. ¶ Ubi nota ꝙ dn̄s Gratianus di. 20. hāc questionē mouet. vz. Utrū sacra scriptura sit canonice ⁊ decretalis p̄ferēda. Et soluit dicēs ꝙ quātum ad sacrā scripturā exponēdā theologia p̄fert̄: sed quātū ad cās diffiniendas p̄ualet auctoritas romanoꝝ pōtificū. di. j. c. j. vbi sic ad litterā dicit. Decretales itaq3 ep̄le canonib9 conciliorꝝ pari iure exequant̄. Nunc āt querit̄ de expositoribus sacre scripture: an exequent̄: an subijciant̄ eis. s. canonib9 ep̄lis decretalib9. Quo eni q̄sq3 magis nitit̄: eo maioris eē auctoritatis v̄ba vident̄. Plurimi āt tractatoꝝ. i. expositoꝝ sacre scripture sicut plenioꝛ gr̄a sp̄us s̄cti: ita amplioꝛi sciētia alijs ⁊ p̄cellētes rōni magis adhesisse ꝓbant̄: supple q̄3 alij. Unde nōnulloꝝ pōtificū constituti: Augustini Hieronimi: atq3 alioꝝ tractatoꝝ dicta vident̄ esse p̄ferēda. Sed aliud est causis terminū iponere: aliud scripturas diligent̄ exponere. In negocijs diffiniēdis nō solū est necessaria. s. sciā: sed et āꝑtās. Unde xp̄s dicturus Petro. Quodcūq3 ligaueris sup terrā ⁊c̄. p̄us dedit sibi claues regni celoꝝ. In altera dās ei sciētiā discernēdi int̄ leprā ⁊ leprā. In altera dās ei potestatē ejciēdi aliquos ab ecclesia vel recipiēdi. Cū ergo q̄libet negocia finē accipiāt vel in absolutōe innocētū: vel in ɔdemnatōe delinquentiū. absolutio v̄o vel cōdēnatio nō sciam tm̄ sed etiā potestatē p̄sidentiū desiderat: apparet ꝙ diuinaꝝ scripturarū tractatores. etsi sciā pontificibus preemineāt: tamē qꝛ dignitatis eoꝝ apicē nō sūt adepti: in sacrarū litteraꝝ expositiōibus eis. s. pōtificibus p̄ponunt̄. In causis vero decidēdis secundū post eos locum merent̄. hec ad litterā ibi. Quare concludamus sacrā scripturā cunctis alijs scripturis ⁊ sciēnjs antepōi. O infideles: o philosophi: o Italie mūdani doctores: qui sacrā theologiā impugnatis ⁊ dicitis illā nō habere fundamētum bonū. Audite Hieronymū barbatū viroꝝ illustrium in fine ꝓlogi. Discāt igit̄ Celsus: Porphirius: Julianus: rabidi aduersus xp̄m canes. Discāt sectatores eorū qui putāt ecclesiā nullos philosophos: ⁊ eloquētes nullos habuisse doctores: quāti ⁊ quales viri eā fundauerint: extruxerint: ⁊ ornauerint ⁊ desināt fidē nostrā rustice tātum simplicitatis arguere suāq3 potius imperitiā recognoscāt. hec ille. ¶ Quātū ad tertiā veritatē dico tria. ¶ Primo ꝙ de sacra scriptura disputādum ē vt veritas elucescat. ¶ Secundo dico ꝙ de sacra scriptura nō ē disputādū: ita vt reuocet̄ in dubium. ¶ Tertio dico ꝙ sacra scriptura defendenda ⁊ tenenda est vsq3 ad sanguinis effusionem. Primuz satis intelligēti p3: ⁊ cōcludit̄ clare ex cōclusiōe sequenti. Secundu3 vero ꝓbat̄. 26. di. c. q̄s nesciat. vbi dicit̄ sic. Quis nesciat sacrā scripturā canonicā tam veteris q̄3 noui testamenti terminis suis cōtineri: eāq3 posterioribus omniū ep̄oꝝ litteris ita p̄poni vt de illa dubitari omnino: ⁊ disceptari nō possit: vtrū verū vel vtrū rectū sit: q̄cq̄d in ea scriptū cōstiterit eē. Episcopoꝝ aūt litteras q̄ post confirmatū canonē scripte sūt vel scribent̄: ⁊ per sermonez forte sapientiorez cuiuslibet in ea re peritioris: ⁊ ꝑ alioꝝ ep̄opoꝝ grauiorē auctoritatem doctiorēq3 prudētiā: ⁊ ꝑ ɔcilia licē reprehēdi: si q̄d in eis forte a v̄itate deuiatū ē. hec ibi. Et glo. sup illo v̄bo disceptari dic: ꝙ disceptari d̄ sacra scriptura ita ꝙ i dubiū ea que ibi ponunt̄ reuocent̄: nō debemus. sed disputari licet de eis ad maiorez intelligentiā. hec glo. Tertium autem ꝓbat̄. 25. q. j. c. sunt quidam. vbi sic dicit̄. Sūt quidā dicētes Romano pōtifici semp licuisse nouas cōdere leges. Qd̄ ⁊ nos nō solū nō negamus: sed etiā affirmamus. Sciendum vero sūmope ē: qꝛ inde nouas leges ɔdere potest: vnde euāgeliste aliquid nequaq3 dixerūt. vbi v̄o

sperte dñs vel ei⁹ apostoli ⁊ eos sequẽtes sci pñes sẽtentialr aliqd diffinierũt: ibi nõ nouã legẽ romanus põtifex dare: ſ; poti⁹ qd pdicatũ ẽ vsq; ad animã. i. ad vitã: ⁊ sanguinẽ confirmare d;. Si. n. qd docuerũt apl'i ⁊ pphete destruere: qd absit: niterer: nõ sniã; dare: ſ; magis errare cõuiceref. Sed hoc pculdubio ab eis: q sẽp ꝫ lupoꝝ isidias domini ecclia; opnie custodierũt. hec ibi. Et sũt verba Urbani pape. Et dicit glo. Ber. ꝙ papa non põt dispẽsare circa ea q̃ spectãt ad articulos fidei: circa ãt alia sic: excepto voto cõtinẽtie. q: forte dicit ipse illud dispẽsare nõ põt: q: vix inenif aliqd melius i qd posset cõmutari. extra de statu mõachoꝝ. c. cũ ad monasterium. hec glo. Et hec sufficiãt ꝓ secunda conclusione.

¶ De ornatu sapientie: Conclusio. III.

Ecipe etiã ɔclõnẽ. v;. Nihil tã i hac vita hoiẽ; ornat: sicut scia ⁊ sacraꝝ lraꝝ sũma itelligẽtia. vbi tres igramus veritates. ¶ Pria veritas ẽ ista. q; sit grãde ornamẽtũ hois scictis. ¶ Scda ẽ ista. qñtũ sit vituperium hois ignorãtis. ¶ Tertia ẽ ista an fui dei possint vltra studiũ sacraꝝ lraꝝ libris poeticis opera; dare. ¶ Quãtũ ad pmã veritatẽ aia nota secũdũ Alex. philosophũ libro d naturis reꝝ. ꝙ sicut septẽ planete celũ ornãt: sic septẽ liberales artes aia; Sunt ãt liberales artes hec: grãmatica: rhetorica: dialetica: arismetrica. geometria: musica: ⁊ astrologia. Septẽ planete sũt. Luna: mercuri⁹: sol: ven⁹ mars: iupiter: ⁊ saturn⁹. Grãmatica lune: Rhetorica mercurio: Dialetica soli: Arismetrica veneri Geometria ioui: Musica marti: Astrologia saturno ɔpaf. Et sic de singulis aliq̃ breuit' discurram⁹. Grãmatica inq; lune cõpaf qm̃ sicut luna ceteris planetis ẽ terre vicinior: sic grãmatica pma ẽ ⁊ vicinior itellectui rudi ⁊ idocto. Est. n. grãmatica vt Hugo pmo didascalon ait: scia recte loquẽdi ⁊ canẽdi icõgruitatẽ i loquẽdo. Et dr grãmatica q̃si litteral' scia. grãma. n. grece: latiẽ scia dr. Jnde Quintilian⁹ p° d oratoria isitutiõe. Nõ st iqt serẽdi: q artẽ grãmaticã: vt tenuẽ atq; ieiunã cauillãf: que nisi fidelit' fũdamẽta iecerit: qcqd struxeris corruit: necessaria pueris: iocũda senib⁹: dulcis secretoꝝ comes: ⁊ que vl' sola oĩ studioꝝ genere plus h; operis min⁹ h; ostẽtatiõis. hec ille. Et alan⁹ qdẽ maxim⁹ philosoph⁹ roman⁹ i suo maiori anteclaudiano ait. Hec. s. grãmatica adhuc lactantẽ ad vbera mris ifãtẽ cibat: docet illa loq liguasq; ligatas soluit ⁊c̃. Et di. 37. c̃t dr i. c. siqs. ꝙ grãmatica docet recte loq. Si qs grãmaticã artẽ nouerit l' dialeticã vt recte loquẽdi rõnẽ hẽat: vt iter vera ⁊ falsa diiudicet: nõ iprobam⁹. hec ibi. Etsi forte qs dicat ꝙ i. c. turbat acumẽ. i fine. ꝙ ep̃s q pplo grãmaticam expõebat acrit' rephẽdif: rñdẽdũ ẽ; vt notat Inno. 86. di. cũ m'lta. vbi sup verbo grãmaticã glo. dic̃ sic. S; quõ expõnebat iste grãmaticã pplo: q: forte dicebat cũ ego dico hõ: itelligas tã de mare q; de feia: q: cõis generis ẽ. ff. d verbo. signi. hois appellatõe. S; meli⁹ dic̃ ꝙ grãmaticã hic appellat scia; auctoꝝ. Recitabat. n. i ecclia fabulas Jouis: ⁊ eas moralit' exponebat i pdicatione sua. hec glo. ibi ad lra;. q̃re ⁊c̃. Quare reliqf ꝙ grãmatica pma scia ẽ animã ornãs. ¶ Accipe sc̃a; scia;. s. rhetoricã. Et hec mercurio cõpaf: q de⁹ eloquẽtie ãtiqt⁹ dicebaf Est ãt oratoris officiũ: vt Tulli⁹ i rhetorica noua ait: de his reb⁹ posse dicẽ. i. habẽ scia; dicẽdi: que res ad vsũ ciuilẽ. i. vtilitatẽ ciuiũ morib⁹ ⁊ legibus ɔstitute sũt. i. ordiate cũ assẽsiõe auditoꝝ quo ad ei⁹ fieri poterit. i. quãtũ i se ẽ. Tria autẽ sũt genera cãꝝ q̃ recipe d; orator: demõstratiuũ: dliberatiuũ: ⁊ iudiciale. ¶ Demõstratiuũ ẽ qd tribuif i alicui⁹ certe psone laudẽ: supple si sit honestũ: vl' vituperationẽ: supple si sit ihonestũ. ¶ Deliberatiuũ ẽ qd i cõsultatõe. i. deliberatiõe positũ. s. ẽ: ⁊ h; i se. i. expectat suasionẽ: supple si sit vtile: ⁊ dissuasionẽ: supple si sit inutile. ¶ Judiciale ẽ qd positũ i cõtrouersia h; accusatõe; supple si sit iniustũ: aut petionẽ cũ defẽsiõe supple si sit iustũ ⁊c̃. hec Tulli⁹. Propterea Alan⁹ rhetoricã pigit idutã veste: varios hñte colores: ⁊ dextera tuba tenentẽ: cornuq; sinistra. Et sic de ea iter cetera scribit. Nũc verbis luce coruscat. nũc pluit illa pces. nunc laudib⁹ ibuit aures. nũc vario fluctu. i. iundatiõe lachrymaꝝ vult⁹ iundat. nũc vultũ variat risus. nũc faciẽ aurora serenat ⁊c̃. ¶ Tertia scia hominẽ ornãs: dr dialetica: ⁊ hec soli cõparaf: qm̃ sicut sol lumie suo tenebras pellit: ⁊ nr̃; hemisperiũ illuminat: sic dialetica scia ẽ veꝝ a falso discernere faciẽs. Nõ ꝙ cetere scie verũ a falso nõ discernãt: ſ; qa hec sola method⁹ est atq; via sciẽtijs cũctis. hãc pmitus Parmenides adinenit: quã postea Plato p° grecis dedit: ⁊ Aristoteles suis discipulis ãpliauit. Nec te moneat o canonista ꝙ Gratian⁹ dialeticã spnit. di. 37. c. nõne. ⁊ c. vino. ⁊ trib⁹ capitul' sequẽtib⁹. qm̃ vt bene nosti cã etiã ibidẽ plurimũ cõmẽdat. vt p; i. c. siqs. S; de hoc iferi⁹ i tertia vitate ⁊c̃. ¶ Quarta scia hoiẽ; ornãs: arismetrica dr. Et hec veneri cõparaf: qm̃ sicut ven⁹ carnal' cõiũctiõis ifluẽtiã h;: sic arismetrica artẽ d numeris ɔiũgẽdis ⁊ ꝓportionãdis tradit. d q̃ Alan⁹ vt. s̃. ait. Ligat oĩa nexu: singula cõponit: mũdũ regit: ⁊ ordinat orbẽ ⁊c̃. Quita scia hominẽ ornãs dr geometria: ⁊ hec Ioui cõparaf. de q̃ Seneca ad Luciliũ ait. Me geomef docet ⁊c̃. vide ibi. ⁊ Alan⁹ vt. s̃. sic d ipsa scribit. Hec v̓go virgã gerit: q̃ totũ circinat orbẽ: q̃ tre spacium metif q̃ mare claudit limitib⁹ certis. q̃ circinat ardua celi: ⁊ docet qd sit pũct⁹ q̃ linea curua: recta vl' eql': cur cẽtrũ i medio sedet: cur ãgul⁹ ois. aut obtusus h;: aut sursũ tẽdit acut⁹ ⁊c̃. Et bñ nota ꝙ sic arismetrica circa q̃;titatẽ discretã sic mathe⁹ circa q̃;titatẽ ɔtinuã v̓saf. Est ãt q̃;titas discreta vt numer⁹ ⁊ orõ: vt docet Ari. i. c. d q̃;titate: q̃re ⁊c̃. ¶ 6ª scia hoiẽ; ornãs: musica dr: ⁊ hec Marti ɔparaf. tũ q: a fabro ad ignẽ sedẽte rpta ẽ. tũ qa istrumẽtal' musica vt sũt tube ⁊ alia h⁹: hoiẽs equosq; ad bellũ excitaf solẽt. vt dic̃ Isidor⁹ li. suo ethimol'. Dic̃ tñ ipse ꝙ musica sic rpta ẽ s; vitatẽ. Nã post diluuiũ qdã testudinẽ mõtuã rpit: cui⁹ tota carne ɔsũpta soli nerui: q pp sol' dsiccatõe; valdẽ extẽsi erãt ⁊ amoẽ digit' paulisp sr neruos aliq̃lẽ sẽsit melodiã

Et sic ad eiꝰ similitudinē lira q̃dā facta ē: ⁊ Lino tra-
dita ē: ⁊ tādē Orpheo: vide Senec. i vbi. s. ⁊ Ala-
nū. Et de his tribꝰ etiā sciētijs Granꝰ loqr̄. di. 37.
.c. siquis. vbi dī sic. Geometria āt ⁊ arismetrica ⁊
musica hn̄t i sua scia vitatē ⁊c. ¶ 7ª ⁊ vltia scia dī
astrologia. ⁊ hec Saturno cōpaꝛ. qm̄ sicut Satur-
nꝰ ceteris planetis altioꝛ ē: sic ⁊ scia hec de altioꝛibꝰ
q̃z cetere speculaꝛ. Tradit. n. noticiā de cōnexione
celi: regionibꝰ: circulis: ortu: ⁊ casu signoꝝ: de nati
uitate: ⁊ morte: de fortuitꝭ ⁊ alijs euētibus ⁊c. De
his oibꝰ Seneca vbi. s. i pncipio sic ait. Merito-
ria artificia sᵗ liberales artes hactenꝰ vtilia si ppa
rāt igeniū: nec detinēt. Tādiu. n. istis imorādū est
q̃zdiu aius nihil maiꝰ agē pōt. Rudimēta sūt nr̄a n̄
opa. q̄re liberalia studia dicta sūt. vides q̄a hoīe di
gno digna sūt ⁊c. Et sic pꝫ pma vitas. ¶ Quātuꝫ
ad 2ā vitatē dico q̄ satis ex dictꝭ appꝫet: q̄ si tanta
ē sciaꝝ sciētisq̄ꝫ dignitas decꝰ: ⁊ excellētia: q̄ a cō-
trario sēsu satis idignitas: dedecꝰ: ⁊ confusio hoīs
ignorātis: ipsiusq̄ꝫ ignorātie deduci pōt. Est āt du
plex ignorātia fꝫ pħm̄ pmo posterioꝝ. s. ignorātia
negatiōis: ⁊ ignorātia dispositōis. Ignorātia dispo
sitiōis ē erroꝛ 2riꝰ scie. Et fit dupliciꝛ. s. simplr̄ ⁊
sine silogismo. aut p silogismū. q̄ fit sine silogismo
simplex ē. i. vnica. q̄ ibi tantū simplr̄ crediꝛ aliq̄d
qđ nō ē: aut ecōuerso. Sꝫ q̄ fit p silogismū ē plures
. i. mlt̄iplr̄ fit vt postea i lr̄a ondit: sꝫ ista dimittamꝰ
¶ 2ᵐ aūt dicos ꝺcretistas duplex ē ignorātia ipe
dicēs oē bonū. s. ignorātia iuris: ⁊ ignorātia facti. i. q
4. c. vlt. § . notādū. vbi dic sic textꝰ. Est. n. ignorā-
tia alia iuris: alia facti. facti: alia qđ oportuit eū scir
alia qđ oportuit eū n̄ scire: sic ait apl's. Si q̄s ifide
liū vocauerit vos ad cenā: q̄cq̄d vob appositū fue-
rit: comedite nihil iterrogātes. si q̄s vob dixerit hº
idol' imolatū ē nolite comedē. Ecce q̄ vocatū ad
cenā n̄ opōtebat scire carnes sibi appositas idol'fu
isse imolatas. qđ opōtuit eū scir sic ignorātia iudeo
rū ⁊ reliquoꝝ ifideliū: q̄ ea q̄ a ꝓphis de xp̄o fuerāt
ꝓnūciata adhuc ignorāt esse cōpleta. Un̄ a iudeis
adhuc expectaꝛ veturꝰ: hec neminē excusat. Item
ignorātia iuris alia nāl'is alia ciuil'. Natural' oibus
adult' dānabilis ē. Jus v̄o ciuile alijs pmittit igno
rare: alijs v̄o n̄. Juris ciuil' ignorātia nemini obest
i dāno vitādo si negatiuū ide 2tigat ⁊c. Et sᵗ vba
Amb. Et ppulchre de hº notaꝛ i glo. ¶ Ad quoꝝ
clarioꝛē noticiā ē sciēdū q̄ ignorātia iuris ē septu-
plex. s. Discreta: inicibil': simplex: difficil': supia af-
fectata: ⁊ pu̸ersa. Ignorātia discreta ē qn̄ q̄s scire n̄
curat q̄ sibi ad salutē necīa n̄ sᵗ. Audi Aug. ꝺ vbis
Pauli. Melioꝛ iq̄t ē fidel' ignorātia q̄ꝫ temeraria
scia. Inuicibil' duplex ē. s. itroducta p culpā ⁊ pter
clpā. Introducta pter culpā ē i pu̸erꝭ: q̄ simplr̄ i eis
iurꝭ cognitionē pu̸at. sil'r ⁊ i furiosis q̄ oio vsu carēt
rōis. et i decrepito: ⁊ in eo qui nasciꝛ amens. Et
hec fꝫ Bona. i 2. sniaꝝ. excusat a toto. q̄ a caret ra
tōis vsu. Alia ē ignorātia inicibil' q̄ introducta ē p
culpā: sic i ebrio q̄ se p̄cipitant. hec aūt n̄ excusat a
toto sꝫ a tāto. vn̄ minꝰ peccat q̄ꝫ si n̄ fuisser ebriꝰ. ar.
di. 50. c. sepe. Quidā n̄ dicūt q̄ excusat a toto. vn̄
si q̄s ex culpa sua: vt pp nimiū coitū mulieꝝ cadat
i amētiā ⁊ hominē iterficiat: dicūt isti q̄ si oī. pris-
vsu rōis caruit excusaꝛ a toto. Facit ad hec. 15. q. i
aliquos. ⁊ c. sequēs. ⁊ hoc ꝓbabilꝰ ē. Est tn̄ talibꝰ
n̄ sanaꝛ pn̄ia aliq̄ imponēda. 15. q. i. c. siq̄s isaniens.
Ubi dic textꝰ. Si q̄s isaniēs aliquē occiderit: si ad
sanā mētē puenerit: leuioꝛ ei pn̄ia iponēda ē. vn̄ q̄ꝫ
uis nō peccauerit pp defectū rōis vsus. pn̄ia ei tn̄
ad cautelā iponēda ē. vt dicit ibidē glo. di. 50. p̄sby
teros. 34. q. 2. i lectū. ⁊ etiā ne disciplia eccl'ie dese
raꝛ. 23. q. 5. c. excōicatoꝝ. ¶ 3ª ignorantia dī sim-
plex: vt cū q̄s nescit qđ scire teneꝛ. Laboꝛat tamē
quātū pōt: vt sciat. ⁊ tūc si plene opā dedit: vt sci
ret qđ ptinebat ad ipꝫ. ꝓculdubio si errat excusaꝛ
a toto. fecit. n. qđ potuit. si v̄o semiplene opā ꝺdit
tūc excusaꝛ a tāto ⁊ nō a toto: fꝫ Bona. i cētilogo
¶ Quarta ignorātia dī difficil'. ⁊ hec ē que nō tol
lit total'r vsū rōnis: sꝫ aliq̄ tm̄. vt pꝫ i furiosis: q
tn̄ q̄nq̄ꝫ aliq̄ habēt lucida iteruallā. hec excusat a
tāto ⁊ n̄ a toto. Sil' ē ꝺ pueris q̄ sᵗ doli capaces: sꝫ
n̄ plene. facit ad hec. 32. q. 7. c. quēadmodū. ¶ 5ª
ignorātia dī suppina. vt cū q̄s negligit scire qđ ad
ipꝫ spectat: ⁊ tal' excusatiōis ratione nō hꝫ. di. 37.
§ . vlti. Ill' iq̄t Augu. oino ignosci non poterit: q̄ a
quo discerent copiā habētes opā nō ꝺderūt. ps.
Noluit itelligeꝛ vt bn̄ ageret: ⁊ allegaꝛ ēt ab Aug.
i dicto. § . vlti. di. 37. ¶ 6ª ignorātia dī affectata.
. i. ꝺsiderata. vt cū q̄s ꝺsiderat nescire qđ sciꝛ teneꝛ
nō m̄ determinat apđ se q̄ teneaꝛ illđ sciꝛ. Et hec
fꝫ Bona. Ricardū ⁊ Alex. di. 22. secūdi sniaꝝ. sic
ex vna pte excusat: q̄ ex alia pte aggrauat: iquātū
affectata ē. Audi Bernar. ꝺ duodeci gradibꝰ hu-
militatꝭ. Frustra sibi iq̄t de ifirmitate vl' ignoran-
tia blādiūꝛ: q̄ vt liberꝰ peccēt: libēꝛ ignorāt vl' ifir
māꝛ. Et Greg. 25. moꝝ. Nescire iq̄t ignorātia ē
scire noluisse supbia ē. Et Jsidorꝰ de sūmo bono
Nescire simpl'r ad ignorātiā ptinet: scire noluisse
ad cōtumacē supbiā. volūtatē q̄ppe dn̄i sui velle
nō scire: q̄d aliud ē q̄ꝫ dn̄ꝫ velle supbiēdo 2tēnere?
¶ 7ª ⁊ vltia ignorātia dī pu̸ersa. vt cū q̄s n̄ tm̄ ne
scit: ⁊ vult nescire: sꝫ ēt dispositionē vl' habitū igno
rātie iduit: q̄ vitarē nō tn̄ fugit: sꝫ etiā psequꝛ ⁊ ipu
gnat. qđ q̄dē ꝓprie ē peccare i spiritū scm̄. Job. 24.
Jpsi fuerūt rebelles lumini: nescierūt vias eius: ⁊
hi i coꝝ mala volūtate idurāꝛ: ⁊ penitꝰ excecātuꝛ
Jsa. 6. Exceca coꝛ ppl'i huiꝰ: ⁊ oculos eiꝰ claude: ⁊
aures eius aggraua ⁊c. Sap. 2. Excecauit eos
malitia eorum. ⁊ hec nullam excusationem habet
¶ Accipe modo secundam principalem ignoran
tiam que dicitur ignorantia facti. Et hec ē duplex
secundum Alex. vbi supra. prima est ignorantia
facti qđ oportuit eum scire. secunda est ignorantia
facti qđ non oportuit eum scire. ¶ Quantum ad
primam dicit q̄ si fuit necesse scire factum: ⁊ fecit
qđ potuit: vt factum sciret: talis ignorantia excu-
sat. etsi non a toto: tamen a tanto. Si autem ne-
glexit scire: cum sit ignorantia suppina non solum
non excusatur: sed etiam ex ignorantia tali aggra
uatur culpa. ⁊ hoc modo peccant iudei nolentes
hoc factum scire. scilicet christum verū messiam iā
venisse: cū ex opibꝰ xp̄i ⁊ discipl'oꝝ: ⁊ alijs signis iā

pleīssime id discernē possint. ¶ Quātū vō ad ſam
ignorātiā ſci.ſ.qđ ñ opōtuit eū ſcire: dic: ꝙ hec ex-
cuſat. ⁊ de hoc itelligit illud qđ dicit̃ ē.ꝟ.i.q.4.§.
notādū.c.vlti. Siqs īfideliū vocauerit vos ad ce-
nā ⁊c. Et ſūt vba apl'i pma Cor.10. vbi ſic dic̄. Si
qs īfideliū vocauerit vos ad cenā: ⁊ ire vultꝫ gcqđ
appoſitū fuerit vobis comedite: nihil īde introgā-
tes pp ꝯſciaꝫ. Alij aūt ſic dnt ꝙ ignorātia ſci ē du-
plex: q: vel tal' ignorātia ē cā agēdi illud ſcm: vl' nō
ē cā ſci: ſꝫ cōcomitās ſcm̄. Si ē cā ſci ⁊ adhibita fuit
oīs diligētia excuſat a toto. ſꝫ ſi nō oīs: ſꝫ aliqlis ex-
cuſat a tāto: ⁊ nō a toto. vbi gra. Petr⁹ ſi ſciret illđ
ſcm̄ fuiſſe pctm̄: nūq̄ꝫ feciſſꝫ: ⁊ poſtq̄ꝫ ſciuit doluit ñ
parꝝ. dico ſi adhibuit oēꝫ diligētiā excuſat̃ a toto: ſi
aliqlē a tāto. Si āt ignorātia nō fuit cā ſci: ſꝫ ꝯcomi
tās ipꝫ. vt vbi gra. Petr⁹ fecit hoc ſcm̄ qđ ē pctm̄
mōtale: ⁊ neſciuit: ī ſi adhuc ſciuiſſꝫ: ñ pp hoc de-
ſtitiſſꝫ ꝺ ſcō. iſta ignorātia nllo pacto excuſat. Oib⁹
his ꝯcōdāt btūs Tho. pᵃ zᵉ. q.76. Petr⁹ de tarā-
taſio i zᵒ. di.zz. Bōa. ⁊ Ricar. ⁊ mlti alij famoſiſſi
mi doctores. q̄re ⁊c. Et ſic pꝫ zᵃ vitas. ¶ Quātū
ad tīā vitatē dico ꝙ mlti dinaꝝ lr̄aꝝ ignari ſic ab-
ſolute ſine diſtīctōe dīc ſolēt religioſis ⁊ dino cltui
dedicatꝭ: oino ylř dinaꝝ ſcripturaꝝ ītelligētiā alijs
ſcīētijs ⁊ pmarie phie ⁊ poeſi operā dare eē ꝓhi-
bitū. Et q: forte qbuſdā hoc veꝝ fuiſſe credit̃. Jō
vt h⁹ rei vitas clarefiat: ex ſcīētijs ſci Tho. zᵃ zᵉ.
q.167. ⁊ Grām. di.37. Argumēta i opᵐ ꝓ vtꝗꝫ pte
adducā: ⁊ poſtea argumēta ad ptē negatiuā clariſſi
me ſoluā. Uolo igit̃ omio ꝓbare poetꝭ ⁊ phīe de-
dicatꝭ nō eē operā dādū. Et arguo pmo ſic. Audi
Gra. eadē di. c.i. Eps īgt gētiliū libros ñ legat: hē-
ticoꝝ āt ꝓ necītate ⁊ tpe: vt.ſ. ſciat īprobare hēſiꝫ.
¶ zᵒ audi eūdē. c.z. Sacerdotes ingt dei omiſſis
euāgelijs ⁊ ꝓphetijs: comedias legē: amatoria buc
colicoꝝ vſuū vba cātare: tenē Uirgi.ſ. ī maīb⁹: ⁊ id
qđ i puerꝭ ē cā necītatꝭ: vt.ſ. erudiat̃: crimē i ſe facē
voluptatꝭ. Et ſt̃ vba Hiero. ad Damaſū papā de
filio ꝓdigo. ¶ 3ᵒ audi eūdē. c.3. Nōne igt vob vr ī
vāitate ſēſus ⁊ obſcuritate mētꝭ igredi illū q ī die-
b⁹ ⁊ noctib⁹ i dialetica torq̄t̃. Et ſt̃ vba eiuſdē. Jtē
audi eūdē. c.4. Uino ingt iebriāt̃: q ſacēs ſcripturas
male itelligūt atq; puertūt: vt ſūt hēnci. Siccera q
ebuimnt̃ ſcl'ari ſapīa. Et dialeticoꝝ tēdicul': q nō tā
tēdicl'a appellāda q̄ꝫ fātaſma. i. vmbre q̄dā ⁊ imagi
nes: q cito peūt ⁊ diſſoluūt̃. Et ſt̃ vba Hiero. ī Jſa.
Et i.5.c. redarguit epos: q tl'es doctrīas eoꝝ filios
īſtruebāt. Jn ſexto vō.c. adducit exᵐ btī Hiero. ſic
d. Legim⁹ de btō Hiero. qm̄ libꝝ cū legēt Cicero-
nis: ab āgelo correct⁹ ē. i. vberat⁹. eo ꝙ vir xpian⁹
pagāoꝝ figmētꝭ ītēdēt: Et aῡdcā p.§. huic. c. ime-
diate ſeq̄ntē clare ꝯfirmat. Jtē audi btm̄ Hiero. ad
Paulinū. Nūqd ait iā nō aīaduertitꝭ o lr̄aꝝ auidi ⁊
vitatꝭ iſcij: an vos ꝗuertē deceat ad artiū tenebro
ſos īuētores ⁊c. lege ibi q: pl'chra dic̄. Quare ex his
oīb⁹ ſatꝭ pꝫ: tlib⁹ ſcīētijs p dei ſuos nō eē operā dā
dū. ¶ Jn opᵐ āt ⁊ ꝓ pte affirmatiua idē Grān⁹.
§. ſꝫ obijcit̃. alia pl'a. c. adducit vbi ſex rōib⁹ oñdit
ꝙ clerici ſcīētijs ſclarib⁹ debēt operā dare. Et i.e.
turbat. ſic ait. Turbat acumē legētiū. i. ſubtilitatē i-
gēij: ⁊ dīcē cogit q eos a legēdis ſclarib⁹ librꝭ oīb⁹
modis exiſtimāt ꝓhibēdos. Jn qb⁹ ſi q̄ iuēta ſt̃ vti
lia q̄ſi ſua ſumē licꝫ: ⁊ nō q̄ſi gētilia ſupple. Alioqn
Moyſes ⁊ Daniel ſapīa ⁊ lr̄is egyptioꝝ: caldeoꝝ
q̄ꝫ nō paterent̃ erudiri. Quoꝝ. ſ. gētiliū tm̄ ſupſtitio
nes ſil': ⁊ dlitias horrebāt. Nec ēt ipe magr̃ gētiū. ſ.
ſcūs Paulus aliquot vſus poetaꝝ ſuis ſcriptꝭ idi-
diſſet ⁊ ſuis dcis. Et ſunt vba Bede in li. regū. Et
ſup hoc vbo nec magr̃ gētiū. glo. ſic dicit. Legit̃ ꝙ
cū Paulus veniſſet athenas vidit arā ignoti dei:
Jn quo viuimus morimur ⁊ ſumus. A q̄ ſcriptura
Paulus ſuā pdicatōeꝫ īcepit. ⁊ apuit illis atheniē-
ſib⁹ ſēſū illi⁹ ſcripture ꝓſeq̄ns de deo nr̄o ⁊.d. Quē
vos dicitꝭ ignotū ego pdico: ⁊ īō tc Dionyſi⁹ ario-
pagita videſ q̄ndā cecū īnſcūtē dicit. Si illuīauerꝭ
hūc cecū credā: ſtatī iuocato noīe crucifixi p paulū
illuīat⁹ ē: ⁊ ille credidit. hec ad lr̄aꝫ ī dcā gl. Jtē i.c.
q ꝺ mēſa. ſic ait. q de mēſa ⁊ vīo regis. ſ. Nabucho
donoſor noluit comedē: ne polnant̃: vnq̄ꝫ ſi ſapiam
atq; doctrīnā babyloniōꝝ ſcirēt eē pctm̄ nūq̄ꝫ acq̄e
ſcerēt diſcē qđ nō licebat. Et ſunt vba btī Hiero.
ad Titū. ⁊. §. cur ergo. dicit ſic Grān⁹. Cur ergo
legi ꝓhibēt̃: q̄ tā rōnabilit̃ legēda ꝓbant̃: hec Gra
nus. Audi pitū Aug. ad ꝓpoſitū nr̄ꝫ qđ dicat. Qui
cūq̄ꝫ ingt ad ſciam ꝑtingere cupit: ſi relicta verita-
te artiū: religs ſe iplicare voluerit mām laboris: vt
nō dicā infinitā: plurimā inueniet ⁊ fructū exiguū.
Quapropter mihi videt̃ pmū dādā eē operā arti-
bus: vbi fūdamēta ſūt oīum ⁊ pura ſimplaq; veri-
tas aperiat̃. Et idē. Quis enim vmbrā virtutū in-
duit qbus videmus floruiſſe gētiles. Quis enim.
Temiſtodis diligētiā. Frōtonis grauitatē. Socra-
tis cōtinentiā. Fabritij fideꝫ. pudicitiā Scipionis.
Lōganimitatē Ulyxis. Catonis pietatē imitatur
qquaſi quedā ſuoꝝ ſeculoꝝ ſidera ſplēduerūt: tēpo
ra ſua illuſtrātes ⁊c. Quid hic dices aīa mea. Re-
uera Grānus in pdicta diſtin. §. cur ergo. ꝓpti-
me hāc q̄ſtionē diſſoluit. Audi qđ dicat. Sed ſecu-
lares ingt litteras quidā legūt ad voluptatē: poe-
taꝝ figmentis ⁊ verboꝝ ornamentis delectati. Et
hi ſupple ſunt mali. Quidā vero ad eruditionem
eas addiſcūt: vt errores gentiliū deteſtētur: ⁊ vti-
lia que in eis inueniūtur ad vſum ſacre eruditiōis
deuoti inuertāt ſcilicet in bonā partē. Tales lau-
dabiliter ſeculares litteras addiſcūt. Unde beatus
Gregorius quēdā epiſcopū nō reprehēdit: q: eas
didicerat: ſed q: ꝯtra epiſcopale officiū pro euāge-
lica lectōne grāmaticā populo exponebat. hec ille.
Quibus ſane verbis ſatis claret quō argumēta in
oppoſitū ſolui poſſūt. Sic enim capitulū primū in-
telligit̃ ꝙ epus libros gētiliū non legat. ſ. cauſa de-
lectationis. Quo quidē modo ⁊ capitulū ſcdm ter-
tiū ⁊ quartū exponi pōt. Qua ex re etiā Hierony-
mus ab angelo correctus eſt: q: nimia. ſ. delectatio-
ne Ciceronē legebat. ſicq̄ꝫ de alijs. Quidā aūt ad
hāc q̄ſtionem diſtinctionē iſtā apponunt: dicentes.
Aliqui addiſcunt: vt ſciant tm̄: ⁊ hoꝝ finis ſuper-
bia eſt. Aliq vt ſciātur: ⁊ hoꝝ finis vanagloria eſt.
Aliqui vt lucrētur: ⁊ hoꝝ finis auaritia eſt. Aliqui
vt edificentur: ⁊ hoꝝ finis prudentia eſt. Aliqui vt

edificẽt.i.istruãt: vt sũt p̃dicatores: ⁊ hoꝝ finis charitas ẽ. Certe ista ẽ bona distĩcio ⁊ ꝓpnime difficl'tatẽ enucleat. Et vt latissime hec mã hẽat notãda sũt q̃dam dcã btĩ Tho. 2ª 2ᵉ. q. 167. i p̃nia. q. ad vlt: ar. vbi sic ad lr̃az ait. Studiũ phie ẽ ꝫ se licitũ ẽ ⁊ laudabile ꝓp vitatẽ: quã phi ꝓceperũt: deo illis reuelãte. Sꝫ q: phi q̃dã abutunt ad fidei ĩpugnatõem: iõ aplus ad Col. 2. c. ait. Videte ne qs vos seducat p phiaꝫ ⁊ ianẽ sciaꝫ ẽꝫ traditionẽ hoĩuꝫ: ⁊ nõ ẽm xp̃m. Hoc ẽt voluit ⁊ Hugo sic dicẽs. Phi q: xp̃ꝫ nõ cognouerũt i cogitatõib⁹ suis supbia tumescẽtes: vera humilitate carẽtes: humanã gl'iam appetẽtes: ⁊ seipsos sapiẽtes existimãtes ⁊ dicẽtes: stulti fc̃i sũt. Hec ille. Et Lactãti⁹ li. 3 falsa p̃nia. c. i. Nõ potuerũt illi phi vitatẽ cognoscere: q: eũ nõ acceperũt q potẽs ẽẽt. Jõ Gran⁹ eadẽ di. 3. c. siqs. sic ait. Siqs grãmaticã artẽ nouit vl' dialecticã: vel recte loq̃ndi .s. ꝓposite rõcꝫ hẽat vt ĩter vera ⁊ falsa diiudicet: nõ iprobam⁹. Geometria aũt ⁊ arismetrica ⁊ musica: hñt i sua scia vitatẽ: ſꝫ nõ ẽ illa scia pietat̃. Scia pietatis ẽ noscẽ legẽ: scripturas sacras: ⁊ itelligere ꝓphãs: i euãgelio credẽ: aplos nõ ignorare. Grãmaticoꝝ aũt doctrina põt ẽt pficẽ ad vitã: dũ fuerit ĩ meliores vsus assũpta ⁊c̃. Hec ille. Et nota ꝙ licet geometria ⁊ arismetrica ⁊ musica. vt dic̃ hic. Granus nõ sint scie pietat̃ vt exponit: deſuiũt tñ ⁊ famulant̃ scie pietat̃. p illas. n. clari⁹ i diuinoꝝ venim⁹ cognitõeꝫ: vt pꝫ oib⁹ ĩtelligẽtib⁹. Et ista sufficiãt ꝓ p̃ñ mã. Studijs igr̃ sacꝝ lr̃aꝝ operã dem⁹: vt ẽnse doctrine diaboli laq̃os p̃cidẽ valeam⁹ exẽplo mĩ hiꝫ nr̃i xp̃i diabolo tẽtãti v̓ba sacre scripture rñdẽt̃. ñ i solo pane viuit hõ ⁊c̃. cũ quo p grãꝫ hic: ⁊ ĩ futuro p gl'iã regnare possim⁹: q ẽ bñdict⁹ i sclã. Amẽ.

℃ Feria sc̃da p̃me dñice q̃dragesime de generali iudicio. Sermo in ordine. VI.

Venite bñdicti

patris mei percipite regnuꝫ: qđ paratũ ẽ vob̃ ab origine mũdi. Math. 25. Mellifluũ h⁹ sane: iocũdũqꝫ v̓bũ Jesu xp̃i nr̃i capitanei ẽ: ad oẽs v̓e sapiẽtes: q sic hac i vita: dei sibi sapia ⁊ scia ꝯcessa: cũ carne: mũdo vitijs: diaboloqꝫ pugnarũt: vt non iiuria gl'ie coronã mereant̃. qđ ⁊ Mat. 5. ostdit. d. Gaudete ⁊ exultate: qm̃ merces vr̃a copiosa ẽ i cel'. Et Apoc. 3. Esto fidel' vsqꝫ ad morteꝫ: ⁊ dabo tibi coronã vite. ⁊ Jsa. 32. Sedebit ppl's me⁹ i pulchritudine pac̃: ⁊ i tabnacul' fidutie ⁊ i requie opulẽta. ⁊ p̃s. Exultabũt sc̃i i gl'ia: letabũtur ĩ cubilib⁹ suis. Ac p locũ a ꝯrijs ĩsipiẽtib⁹ dicit idẽ dñs. Jte maledicti i ignẽ etnũ. Math. 25. p̃s. Pluet sup pctõres laq̃os ignis: sulphur: ⁊ sp̃us p̃cell'aꝝ: q̃ faciũt v̓bũ ei⁹. ⁊ idẽ. Lõge a pctõrib⁹ salus q: iustificatões tuas nõ exq̃sierũt. Jsa. vlt. Vermis eoꝝ nõ morict̃: ⁊ ignis eoꝝ nõ extinguet̃. Venite igr̃ o veri sapiẽtes percipite regnũ ⁊c̃. Jn quibus sacratissimis verbis tres de extremo ⁊ generali iudicio considerationes faciamus videlicet.

℃ Judicij extremi necessariã entitatẽ.
℃ Judicij extremi stupendam qualitatem.
℃ Et iudicij extremi vltimam terminabilitatem.
℃ De necessitate iudicij extremi ꝯsideratio. I.

Primo iudicij extremi necẽariã entitatẽ videamus. vbi more solito tres ꝯclõnes faciamus. vꝫ. ℃ pᵃ ꝯclõ ẽ ista vt dei gubernatio ostdat̃: ⁊ vtrĩ remuneratũ nihil relinquat̃: necẽ ẽ vt aliquo i tpe aĩa ⁊ corp⁹ sil' añ tribunal xp̃i p̃ñtent̃: ⁊ finalr̃ iudicent̃. ℃ 2ª ꝯclõ ẽ ista. Licet iudiciũ extremũ sit hoĩum cõitati occultissimũ: nõ tñ ab oib⁹ erit ꝓrsus ignoratũ. ℃ 3ª ꝯclõ ẽ ista. Si iusti ⁊ bñ scẽqꝫ viuẽtes iudiciũ pauẽt extremũ: qd facẽ debẽt miseri pctõres: qui etnas penas debẽt pati i etnũ. ℃ Quib⁹ mõis pbari põt iudiciũ extremũ futuꝝ eẽ. Cõclusio. I.

Ccipe p̃mã ꝯclõnẽ ⁊c̃. vt. s̃. vbi tres iq̃rant⁹ vi. vꝫ. ℃ pᵃ vi. ẽ ista. quot ⁊ q̃ sĩt illa p̃ctã ꝓp q̃ maxie irascit̃ d̃s. ℃ 2ª vi. ẽ ista. An possit aliq⁹ mõ pbari ꝙ d̃s irat⁹ debeat oẽs vlr̃ iudicare. ℃ 3ª vi. ẽ ista. An vltimũ iudiciũ int̃ oĩa sit horribili⁹ ⁊ pauẽdissimũ. ℃ Quãtũ ad p̃mã vi. dico ꝙ tria sunt pctã p̃ncipalia: ꝓp q̃ pmaxie irascit̃ d̃s. 1. Jo. 2. Oẽ qđ ẽ i mũdo: aut ẽ ꝯcupia carnis: aut ꝯcupia oculoꝝ: aut supbia vite. i. oẽ pctm̃ aut ẽ luxuria: ⁊ sp̃es luxurie: aut auaritia ⁊ ei⁹ nã: aut supbia ⁊ ei⁹ condicio. ẽm hec tria pctã tria sũt horribilia iudicia dei. p̃mũ iudiciũ iã fcm̃ ẽ ꝫ ãgelos ĩ eoꝝ creatõe rebelles. Apoc. 12. Fcm̃ ẽ p̃liũ magnũ ĩ celo ⁊ seq̃t̃. Et p̃iect⁹ ẽ ille draco ẽp̃s ãtiqu⁹ q vocat̃ diabol⁹: ⁊ sathanas q seducit vniuersũ orbẽ: ⁊ p̃iect⁹ ẽ in t̃rã: ⁊ angeli ei⁹ cũ eo missi sũt ⁊c̃. Sꝫ de hoc sat̃ i nr̃o dñicali. Et hoc iudiciũ p̃mũ fcm̃ estꝫ pctm̃ supbie. oẽs. n. cõiter theologici t̃ctatores ꝯcedũt. vt dic̃ ẽt dñs Bona. di. 5. scdi sniaꝝ. ꝙ oẽs angeli apostatãtes supbia ⁊ elatõe apostatarũt. Sꝫ in mõ supbiẽdi fuit opinionũ diuersitas: vt ibi p̃fat⁹ doctor ostdit. Quidã. n. dñt ꝙ Lucifer p̃mo ⁊ p̃ncipalr̃ supbiuit: diuĩe ñ volẽs subdi ptãti. Jnferiores v̓o sic supbierũt: q: volũtati luciferi ꝯsẽserũt: sicut Adã d: supbisse: q: mulieri supbiẽti ꝯsensit. Sꝫ hic mod⁹ nõ placet dño Bõa. ⁊ rõ. q: nemo iordinate appetit aliqđ bonũ p̃us alti ꝙꝫ sibi: ⁊ p ꝯñs p̃us debuerũt iferiores l'ibtatẽ suã appetẽ ꝙꝫ luciferi. Quidã ãt dñt ꝙ ẽt iferiores ãgeli ꝓp̃iã excellẽtiã ⁊ l'ibtatẽ supbiẽdo ꝯcupierũt: ſꝫ ĩtuẽtes ad i'lã p̃uenire ñ posse sine supbia luciferi q erat eoꝝ oib⁹ excellẽtior. Jsa. 14. Tu signaculũ silitudis plen⁹ sapia pfcẽ pl'chritudis i p̃adisi d'litijs fuisti: lucifero adheserũt: ⁊ sic ꝓp̃a supbia peccauerũt. q: ex ꝓp̃a volũtate aliene supbie adheserũt. Et h⁹ placet dño Bõa. Jõ nõ ꝙ p̃nceps sp̃ũuꝫ reproboꝝ suoꝝ nãliũ attẽdẽs strẽuitatẽ ⁊ excellẽtiã: sine merit̃ alijs voluit sp̃irib⁹ diãri: nec cupiã subiect⁹ eẽ. Jnferiores v̓o sp̃ũs tñ appetẽ mĩme ausi sũt: ſꝫ ẽt ipi suoꝝ nãliũ strẽuitatẽ ꝯsiderãtes ꝯtẽtati sũt supbie luciferi ꝯsẽnre: ita ꝙ sub vmbra illi⁹ ñ cupiã mistrarẽt: ſꝫ quodãmõ sub illo potirent̃ volũtaria libtate q̃ sub diuino dño se ꝯseq̃ ñ posse videbãt. Et sic ꝓp̃a volũtate supbierũt: q: sine merit̃ voluerũt btificari. Et ꝙꝫuis ñ appeterẽt p̃eẽ sic̃ lucifer. ñi idebito mõ appetierũt subeẽ: q⁹sit: vt ñ tm̃ appeterẽt dõ parificari sic̃ lucifer: ⁊ p ꝯñs ñ tm̃ peccauerũt sic̃ ⁊ lucifer. q̃re ⁊c̃. ℃ 2ᵐ iudiciũ fcm̃ ẽ Gen. 6. vbi dr̃. Videñs ãt ꝙ mlta malitia hoĩuꝫ eẽt

i tra ꝛ cūcta cogitatio hoīs īcēta eēt ad malū oī tpe penituit eū fecisse hoiem: ꝛ ait. Delebo hoiem quē creaui a facie tre ꝛc. ꝛ introduxit diluuiū ad delēdū oēz cārnē. Sz quō penituit deū cū sine tristitia qs pe nitē ñ possit: dico ꝙ iō dr deū pēituisse: qꝛ opa peni tudis ondit: sic ꝛ hoies pēuē solēt: qñ vidēt opa eoꝝ fini eoꝝ ꝛ ītētōi agēs oīo ꝯtrari: ꝛ aliq̄ signa illi⁹ pe nitudis ondūt. Sic ꝛ silr ds hūanū gen⁹ ꝯ dbitū ei⁹ finē: ꝛ ītētōi ipi⁹ agēs qd ē ipe met: cernēs oppugna ri: signa pēitudis ondit: qꝛ irati morē gerēs. Hoc iu diciū futuꝝ pdicēs diluuiū sup vniuersā trā misit: ꝛ oia viuētia deleuit q̄ eēt archā erāt. Sz q̄ clpa dicēs pr Ambro. paupeꝝ aīaluū vt sit diluuio pdēnē. He mirers aīa mea. Fecē .n. ds h⁹ ipz i maiorē peioꝝ mū di detestatōēz: Nā cū aīalia ñ pp se: sz pp hoiez fcā sint: ñ solū hoies. sz ꝛ cūcta illi deſuiētia voluit i ꝑ petuū trorē ꝛ detestatōez sēpitnā diluuio ꝯsumē: ꝛ pit sumē. Et hoc ipz indiciū aīa mea scīn ē ꝯ peccm̄ luxurie. O maledca luxuria: ñ tm̄ pp te mūd⁹ dilu uio pyt: sz alia quodāmō ifinita st subsecuta mala Propt te Sāsō fortissim⁹ a Dalida mērice ꝺcept⁹ ē: ꝛ morte finiuit. Judicū. 6. Propt te Dauid scissi m⁹ i Bersabē se lauātē exardescēs: adulteriū ꝛ ho micidiū ꝯmisit. 2. Re. 11. Propt te Salomō sapiē tissim⁹ isaniuit ꝛ idolatrauit. 3. Re. Propt te stre nu⁹ capitane⁹ Holofernes a Judith capite est trū catus. Judith. 12. Propter te duo probissimi iudi ces senes Susānā falso calūniātes: gladio pierūt. Daniel. 12. Propt te Tamar regina qꝛ ex adultio ꝯcepit igni est iudicata. Gen. 38. Propt te Sodo ma ꝛ Gomōra igne ꝯsupte st. Gen. 19. Quid mlta mo: dr: O greci vbi Troia magna: Jā seges ē vbi tro ia fuit resecādaq; falce. pp peccm̄ luxurie. O italia tot āmis flagellata peste testimoniū iuaꝝ luxuriaꝝ phe O homicida ꝛ isamatō: es: ꝛ plela innumera religio soꝝ ꝛ sclariū q̄re ñ clamatis: None hodie mūd⁹ vn diq; luxuria fetet: O mares dei quō tātā feditatē suf ferre potestis: Miserere nob etne ds. cognouisti. n. figmētū nr̄z: rcōdat⁹ es: qm̄ puluis sum⁹. Jn̄ Greg. i dialogo ait. Carnal' delectatio mētē quā ificit ob scurat: vt videē veri lmīs claritatē ñ valeat: sz vnī ife ri⁹ delectaꝛ īde caligīnē ad supna patiaꝛ. Et idē i libro mor. Hodie igi filij hoiuz aīe curā negligūt: curā āt cārnis pficiūt i oī desiderio. Neq; .n. peccare metuūt sz puniri. Nec vtuti cōdis daꝛ opa: sz vali tudini cōpis: imo ꝛ voluptati. hec ille. Jn̄ Innocē ti⁹ de vilitate ꝯdiōis hūane sic i clamorē ꝑrūpit. O extrēa libidis turpitudo: q̄ nō solū mētē effemi nat: sz ꝛ cōp⁹ eneruat. ñ solū maclat aīaz sz fedat ꝑ sonā. Oē nāq; peccm̄: qdcūq; fecerit hō: ex̄ corp⁹ suū ē. q āt fornicaꝛ i cōp⁹ suū peccat: sp illā pcedūt ardō ꝛ petulātia: sp ꝯcomitāꝛ fetor ꝛ imūdītia: sp sequiꝛ dolō ꝛ pnia. ¶ 2ᵐ iudiciū gñale nōdū factū ē. Expe ctaꝛ āt inanio cū timore apud dei ꝑuos. ꝛ hoc ꝯ aua rinā fiet. Mat. 25. Jte maledicti in ignē eternū. ps. Tūc loqueꝛ ad eos i ira sua: ꝛ i furore suo ꝯturbabit eos. Et idē. Quis nouit ptātē ire tue: aut p̄ timore irā tuā dinumeraꝛ: Jō Apoc. 6. Dicēt reprobi mō tib⁹ cadite sup nos: ꝛ rupib⁹ opite nos. Et Jaco. 5. Agite nūc diuites plorate vlulātes i miserijs vr̄is q̄

aduenient vob. Diuitie vr̄e putrefcē sūt: auꝝ vr̄z eru ginauit: ꝛ erugo eoꝝ erit vob i testimoniū: ꝛ mādu cabit cārnes vr̄as sic ignis ꝛc. Et de hoc iudicio fu turo ē ad pn̄s ꝑmo. q̄re pz satis ꝑma vitas. ¶ Quā tū ad faz veritatē dico ꝙ q̄uis simplici fide iudiciū extremū fieri dbē asserere debēm⁹: tn̄ vt recu⁹ quo rūdā rab. ē mūdū hūc sibi padisū ꝯstituēnū: ꝙ extre mū iudiciū futuꝝ sit triplici mēdio ꝺclarabo. s. auc̄e rōe: ꝛ exēplo. Auc̄te qdē p⁹ veterꝭ: deīde noui testi Et clari⁹ quoad poto declarabo. Accipe pmā ve terꝭ testi auc̄tē. Audi Job. c. 9. Scio igt ꝙ redēptō me⁹ viuit: ꝛ in nouissimo die de tra surrectur⁹ sū: ꝛ rursū circūdabor pelle ꝛ cārne mea: ꝛ videbo deū sal uatorē meū. Et idē. c. 14. Cūctꝭ igt dieb⁹: qb⁹ nūc milito expecto donec veniat immutatio mea. vocab me ꝛ ego rn̄debo tibi ꝛc. ¶ 2° loco audi Ezech. 37 .c. Hec dicit dn̄s ossib⁹ hīs. Ecce ego intromittā in vos spm̄ ꝛ viuetꝭ: ꝛ dabo sup vos neruos: ꝛ succre scere faciā sup vos carnes: ꝛ supextēdā i vob cutē: ꝛ dabo vob spm̄ ꝛ viuetis ꝛ scietis qꝛ ego dn̄s. ꝛ in gressus ē i ossa spūs: ꝛ vixerūt: ꝛ steterūt sup pedes suos exercitus grādis. ¶ 3° loco audi Malach. c. 3. Ecce dies veniet succēsa q̄si caminꝰ: ꝛ erūt oēs sup bi ꝛ faciētes iniqtatē vt stipula: ꝛ iflāmabit eos dic dn̄s exercituū: ꝛ ñ derelinqt eis radicē neq; germē. hec ille. ¶ Audi 4° loco Jsa. 65. Ecce igi ꝑui mei comedēt: ꝛ vos esurietꝭ. Ecce ꝑui mei bibēt ꝛ vos sitietꝭ: ecce ꝑui mei letabunꝛ: ꝛ vos ꝯfūdemini. Ec ce ꝑui mei laudabūt p̄ exultatōe cōdis: ꝛ vos clama bitꝭ p̄ dolōe cōdis: ꝛ p̄ ꝯtritōe spūs vlulabitꝭ. He suf ficiāt q̄m̄ clarissime sūt. ¶ Accipe mō auc̄tes noui testi. pmo Mat. c. 12. Viri niniuite surgēt i iudicio cū gn̄ation e ista: ꝛ ꝯdēnabūt eā. ꝛc. ¶ 2° Jo. c. 5. Et ꝑcedēt q bona fecerūt i resurrectōez vite: q vō ma la egerūt i resurrectōem iudicij. ꝛ. c. 11. Resurget fr̄ tu⁹. dic ei Martha. scio: qꝛ resurget i resurrectōe i nouissimo die. ¶ 3° audi aplz. 1. Cor. 15. Ecce my sterū vobis dico: oēs qdē resurgem⁹: sz nō oēs imu tabimur: ꝛ cetā q̄ sequunꝛ. Et idē ad phil. 3. Vñ ex pectam⁹ saluatorē nr̄z q reformabit cōp⁹ hūamtatꝭ nr̄e ꝯfiguratū cōpi claritatꝭ sue. ¶ 4° loco audi euā geliū hodiernū. Cōgregabunꝛ an̄ eū oēs gētes ꝛc. q̄ oia declarabim⁹ ifra. Quare vitas satꝭ clara p lo cū ab auc̄te. ¶ 2° hec vitas ꝑbaꝛ rōe. Sz ꝑ fūda mēto rōnū ē notādū ꝭz btm̄ Tho. i. 4. di. 47. ad ii sionē pme q̄ōnis. ꝙ sic opatio ptinet ad reꝝ pncipiū q° ꝑducunꝛ i eē: ita iudiciū ptinet ad tmīnū q° res ad finū pducunꝛ finē. Opatio āt dei ē duplex. Vna q̄ res pmit⁹ ꝑduxit i eē. Gen. 1. Jn pncipio creauit ds celū ꝛ trā. Alia q̄ res creatas ꝛ ꝑductas guber nat. p⁹ opatio 7° cessauit die. Gen. 2. Quieuit āt ds die 7° ab oī ope qd patrarat. Scda āt opatio nūq̄ȝ vacat. Jo. 5. Pr̄ me⁹ opaꝛ vsq; mō ꝛ ego opor. His dei duob⁹ opib⁹ duo iudicia corn̄dēt. Nā ꝑ ds eia gubnat: necē ē vt ꝭz vniuscuiusq; op⁹ ꝛ ꝭz ꝙ respi cit pfcōez vniuersi vnicuiq; tribuat. ps. Scdz opa manuū meaꝝ tribuet mihi. Et iō huic recte gubna tiōi q̄ gubnat cūcta ꝭz opa sua: ꝛ ꝭz ꝙ ipa creata re spiciūt pfcōez vniuersi: necē ē vt cōrn̄deat iudiciū 2ᵐ qd tribuat vnicuiq; ꝭz ꝙ ꝯuenit vniuerso. Et pp

hāc cāz cū sit gnālꝭ .puisor p̄miatōem vniꝰ differt p alteriꝰ vtilitate. silr ⁊ punitōez: vt ē dic p̄fatus doctor i p̄ma pte sūme. Et hᵒ iudiciū qd̄ respicit gubnatōez ii respicit rez q̄ntū ad cē totale ⁊ simplr: sȝ solū q̄ntū ad bn̄ cē. Judicat. n. solū ds̄ q̄ntū ad gubnatōnē fȝ q̄ ē vtile vniuerso. Sȝ cū hoc nō sufficiat iō oȝ vt sic gubnatiōi iudiciū qd̄ bn̄ eē respicit creaturaꝝ cōrn̄deat: ita oȝ q̄ opi creatōis qd̄ respicit res fm̄ totale cē ⁊ simplr cōrn̄deat aliqd̄ iudiciū gn̄ale: qd̄ respiciat totale ⁊ simplr cē creaturaꝝ. Jta q̄ mūdo vltima ḡpletio deꝭ: vnoquoqȝ finalr accipiēte qd̄ ei debeꝭ fm̄ scipz: ⁊ n̄ fm̄ ordinē vniuersi. Et qd̄ nūc occltaꝭ ad altiꝰ vtilitatē: tē ad penā ppriā vel ppriū p̄miū patefiet. Hoc sic nobili p̄supposito q̄ iudiciū sit futuꝝ. tres formo rōes. ¶ pᵃ dr̄ dine iusticie clara notificatio. ¶ zᵃ dr̄ iniq̄tatꝭ maloꝝ totalꝭ cōsūmatio. ¶ 3ᵃ dr̄ bōitatꝭ iustoꝝ finalꝭ ⁊ pfcā iocūdatio. ¶ pᵃ iḡ rō dr̄ diuine iusticie clara notificatio. Cū. n. ds̄ cā p̄ma sit: ⁊ gubnator rez optimꝰ: nccē ē vt ⁊ potētissimꝰ sapiētissimꝰ ⁊ iustissimꝰ existat. Sȝ i creatōe rez satꝭ eiꝰ potētia claruit. Gen. 1. Dixit ⁊ fcā sū. Silr ⁊ eiꝰ sapia i rez gubnatōe. iux illd̄ Boetij. O q̄ ppetua mūdū rōne gubnas ⁊c. gᵒ nccē ē vt eiꝰ consūmata ⁊ pfcā iusticia ondatꝭ: sȝ hec ondi nō posset: nisi aliqᵒ statuto tpe bonos etnalr p̄miaret: ⁊ iniustos etnalr puniret: cū aliq̄ iusti sine totali p̄mio: ⁊ petōres sine plēa punitōe de hac vita discedāt. vt videbiꝭ i zᵃ rōe. ¶ zᵃ rō dr̄ iniq̄tatꝭ maloꝝ totalꝭ ḡsūmatio. O clemētissime ds̄ audi q̄so vocē fui tui: nōne tu iustꝰ i oibꝰ opibꝰ tuis: Justꝰ dn̄s ⁊ iusticiā dilexit: eq̄tatē vidit vltꝰ eiꝰ ppba clamat. Tu blasphematoribꝰ. luxuriosis: homicidis: vsurarijs: cetisq̄ꝫ inimicꝭ tuis inumera ḡtinue bōa lāgirꝭ. Nullus i hᵒ mūdo vplimū felix: nisi q tibi i oibꝰ rebellaꝭ. Nūq̄d ⁊ hi sine pena q̄so trāsibūt: Nūq̄d cū tot tātisq̄ꝫ scelribꝰ ad padisū veniēt: Rn̄de q̄so dn̄e vt audiāt serui tui. Nō turberis fili p̄cō ait mihi i spū dn̄s: q̄m q̄ seīauerit hō hec ⁊ metet. Seīauit hic scelératꝰ i vita sua sp mala: ecce venient dies q̄ mala sp colliget i vita sua. silr ⁊ bōi colliget bōa. ps. Retribuet mihi dn̄s fȝ iusticiā meā. i. opa iusta: ⁊ fȝ puritatē manuū meaꝝ retribuet mihi. Et Hiere. 15. Ego dn̄s scrutās corda: ⁊ pbās renes. q do vnicuiq̄ꝫ fm̄ viā suā ⁊ iux fructū adinētionū suaꝝ. ¶ 3ᵃ rō dr̄ bōitatꝭ iustoꝝ finalꝭ ⁊ pfcā iocūdatio. o scīssimi atble te martyres dei. o dei amici: paulisp ad me erigite aures. Quare tot iniuris tantisq̄ꝫ tormētis: persecutionibꝰ: ⁊ austeritatibꝰ vos exposuistis: dicite nobis p̄cor. Amor e iesu clamāt oēs: id pr̄ Ambro. egiꝰ. Sȝ q̄so qd̄ vobis i hac vita ex his ḡtribuit dn̄s Famē iguit: siti: psecutiōes: tribulationesq̄ꝫ mltas mꝰ illud. Propter te mortificamur tota die: extiani sumꝰ vt oues occissiōis. Et tu bōe Jesu an tu ingratꝰ es: vt mala p bōis reddas: Absit a te iusto retributore: imo iustissimo. Sap. 3. Bonoꝝ dicite iusto q̄m bn̄: ⁊ de fructu adinuētōuz suaꝝ comedet. ⁊ puer. 10. Opꝰ iusti ad vitā: fructꝰ āt ipij ad peuā. Et pōt addi rō q̄rta. s. ḡgruētꝭ necitatis approbatio: vt arguaꝭ sic. q̄ncūq̄ꝫ rēpit aliqd̄ extremū: ⁊ medū: de necitate repiꝭ alterū extremū. sȝ repiꝭ sūma felicitas: vt hic i mūdo. gᵒ d necītate dabiꝭ alteꝝ extremū. s. sūma ⁊ extrema misia: sȝ hᵒ nō cēt si corpora sil cū aiabꝰ nō cruciarenꝭ: vt pȝ. gᵒ ⁊c. Et ē rō sūpta ex dcis Bōa. i. 4. di. 44. q̄re satꝭ v̄itas rōne ē clara ⁊c. ¶ 3ᵒ pbaꝭ pn̄s v̄itas exēplo. Legiꝭ. n. i vitꝭ pr̄m: q̄ cū q̄dā scūs pr̄ iuuenē q̄ndā dissolute viuētē vidissȝ dixit. corā celo ⁊ t̄ra reddituri sumꝰ rōez totꝰ vite nr̄e: ⁊ tu rides: Nūc. n. ē locꝰ scdulo. eus ē nē petā lucēdi. postea gaudebūt: q nūc sua crīa flebūt. Jn Greg. i olia ait. Pn̄tis tpis ita ē agenda letitia: vt nūq̄ꝫ amaritudo seq̄ntꝭ iudicij a memoria recedat. Et sic pȝ scd̄a vi. ¶ Quātū ad t̄tiā vi. dico vt colligiꝭ de itētōe Ber. i quodā s̄mone. q̄ tria sū in nūero maxime t̄ribilia. vȝ. mors: iudiciū: ⁊ gehēna. qd. n. ē horribilꝰ mōte: qd t̄ribilꝰ iudicio: qd intolerabilꝰ gehēna: Primū inq̄ꝫ t̄ribile: sȝ ponꝰ hō- ribile ē mors. s. corpalꝭ. Audi Ber. i specło monachoꝝ. Sūma phia ē meditatio mortꝭ assidua: hanc vbicūq̄ꝫ hō preterit: secū pōteꝭ: ⁊ i etnū n̄ peccabit. Et Aug. in li. exhortationū. Nihil igt sic reuocat a petis: sic freq̄ns meditatō mōtꝭ. hec ē. n. illa q̄ hoiez humiliari fac: oia ḡtēnē. ⁊ p̄niam agē. Mors. n. vt dr̄ i libello d ḡtēptu mūdi resecat oia: necat qd̄ carne creaꭍ. Magnificos p̄mit ⁊ mēdicos: cūctꝭ dn̄aꭍ. Nobiliū tenet ipiū: nullūq̄ꝫ vereꭍ: tā ducibꝰ q̄ꝫ p̄ncipibꝰ cōis hꭍ. Mors iuuenes rapit atq̄ꝫ senes: nulli miseꭍ. Jlla fremit: genꝰ oē tremit qd̄ i orbe mouēꭍ. Jlla ferit: caro tota pit: dū sb̄ pede mōtꝭ ḡteriꭍ: nec excipiꭍ vir robōe fortꝭ. Nil redimit: dū mors punit. q: federa nūq̄ꝫ: nec p̄ciū: nec fumū. mors accipit vnq̄ꝫ. Sȝ qd plā loq̄r. nulli mors ipia pcit: nec euadit iops: nec q marsupia farcit: hec ibi. Sȝ d hᵒ satꝭ infra feria q̄nta q̄rte dn̄ice p totū. Sȝ ad pn̄s hec tria declaremꝰ. Dico. n. q̄ mors hoiez hūiliare fac: oia cōtēnē: ⁊ p̄niaz facē. ¶ pᵒ iḡ hoiez hūiliat. Acab. n. 3. Re. 21. audita ḡmiatōe mōtꝭ ab Helia hūiliatus ē. ita q̄ dn̄s Helie dicēt. Nōne vides Achab hūiliatū corā me: Silr ⁊ ezechias audito ab Jsa. morieꝛ tu ⁊ n̄ viues. ḡuersa facie a. 1 pietē fleuit amare. Jn ps. Sciāt igt gētes q̄m hoies sū: hᵒ ē d limo t̄re pereant: ⁊ iō necio morituri. Eccl. 41. Oēs q d t̄ra sū i t̄rā ḡuertēꭍ ⁊c. ¶ zᵒ mors oia ḡtēnē fac. Hiero. Facile igt ḡtēnit oia q se sp cogitat moritur. Esau q̄dē mōtē sibi iminē cēnēs: t̄rena ḡtēpsit. Ge. 25. d. En morio: qd mihi pderit p̄mogēitura. Et sapiētissimꝰ Salomō mōtē ḡsiderās: oia mūdana vanitatē asseruit. Audi qd dicat Eccl. 2. c. Magnificaui inquit opa mea edificaui mihi domꝰ: plātaui vineas: feci hōtos ⁊ pōeria: ⁊ ḡseui ea cūcti gn̄is arbōibꝰ: ⁊ extruxi piscinas aq̄ꝝ: vt irrigarē siluas lignoꝝ germinātiū possedi suos ⁊ āncillas: multāq̄ꝫ familiā hūi: armēta quoq̄ꝫ ⁊ magnos ouiū greges vltꭍ oēs q fuerūt an̄ me i Hierlꝫ Coacerуaui īde argētū ⁊ auꝝ: ⁊ sbstātias regū ⁊ puīciaꝝ. Feci īde cātatores ⁊ cātatrices: ⁊ dlitias filioꝝ: habui ciphos ⁊ vrceos i ministerio ad via fūdēda: ⁊ supgressus sū opibꝰ oēs q fuerūt an̄ me i ierlm. Sapia quoq̄ꝫ pseuerauit mecū. ⁊ oia q̄ desiderauerūt ocli mei n̄ negaui eis: nec phibui cor meū qn oi voluptate fruereꭍ: ⁊ oblectaret se i his q̄ pauerā. Cūq̄ꝫ me v̄tissē ad vniuersa opa q̄ fecerūt manꝰ

mee. ⁊ ad labores ī qb⁹ frustra sudauerā vidi ī oīb⁹ opib⁹ vanitatē: ⁊ afflictōes aī: ⁊ nihil ꝑmanē sub sole. hec ille. O glīa mūdi fallax. O glīa mūdi vana. O glīa mūdi trāsitoria. O fragil' mūd⁹. O ianus mūa⁹ O ꝑditor mūdus quor tuis blandiciis perdis. O stultissima aīa cur nō cito spnis q̄ ꝑtereūtia cernis ⁊c. ¶ Tertio dico ꝙ mors pnīam agere facit. Audi Ambro. sup Lucā. Ue michi si pccā non defleuero. ve mihi si media nocte nō surrexero ad ꝯfitēdū tibi dn̄e. ve mihi si volū. ꝓximo meo fecero. ve mihi si vitatē nō dixero: ad radicē arboris securis posita ē. hec ille. Et Job. 10. Paucitas dier̄ meor̄ finietr̄ breui. dimitte ergo me vt plāgā paululū dolorē meū āteq̄ vadā. ⁊ nō reuertar ad terraz tenebrosā: ⁊ optā mortis caligine. Et Aug. li. de decem chordis. sic ait. Melior ē medica amaritudo ī faucib⁹ q̄ etnū tormētū ī visceribus. Inde Joānes bap. ī deserto squalid⁹ Luc. 3. clamabat. Facite fruct⁹ dignos pnīe. ⁊ subdit: securis ad radicem posita est. i. mors. Audi notabile exēplū. Legit apud claraualle accidisse: ꝙ quidam vir scūs cū ī orōne eēt: audiuit quādā vocē mirabilr lamētātē: ⁊ cū qd hoc esset īgrēt: r̄ndit. Ego sū aīa cuiusdā dānati meā infelicē deplorās ꝑditōez. ⁊ cū de pena ei⁹ q̄reret ait: ꝙ grādis dānator̄ pena erat tpis amissio: ī cui⁹ ꝑuula mora pnīam facere potuissent: q̄ eos a tāta īfernali pena liberassz. q̄re ⁊c. ¶ 2ᵐ terribile ē iudiciū extremū ī quo oīa examinānda sūt. Sap. 5. Turbabūt timore horribili: ꝑ āgustia spūs gemētes ⁊c. Et de hoc ē ad pn̄s nr̄a ꝯsideratio. Legit. n. ī vitis patrū ꝙ abbas Agathō cū moriturus erat ꝑ tres horas oculis apⁱs imobil' stent. Et fr̄es cū pulsarēt clamātes: abbas vbi es: r̄ndit. In ꝯspectu iudicis oīum assisto. ⁊ fr̄es ad eū. O pr̄: ⁊ tu times: ⁊ ipse ad eos. Intima īqt vtute q̄ potui dei mādata ꝯuaui: sz hō sū: ⁊ nescio vtrū opa mea coraz deo accepta fuerit: qa alit sūt dei: alr hōiuz iudicia. Jō timeo: nec ꝯsido nisi venero an̄ deū. Eccl. 9. Sūt iusti atq̄ sapiētes ⁊ opa eor̄ ī māu dei: ⁊ nēo scit vtr̄ odio vl' amore dignus sit: sz oīa ī futur̄ ꝯuāt incerta ⁊c. ¶ 3ᵐ horribile ē gehēna. i. īfern⁹. Job. 7. Qui descēderit ad īfernū n̄ ascēdet: nec reuertet vltra ī domū suā. ps. Posuerūt me ī lacu īferiori: ī tenebrosis ⁊ ymbra mortis. Legit. n. ī vitis patr̄ ꝙ cū qdaz pr̄ scūs asꝑimā vitā ī heremo duceret: ī̄rogat⁹ cur sic facerēt: r̄ndit. Tot⁹ labor vite mee n̄ ē idone⁹ ꝯpatiri ad vnū diē tormētor̄: q̄ peccōrib⁹ ī futuro sclo ꝯuāt. Sz de his pn̄s ēt īfra ī hoc s̄mōe dicemus. q̄re ⁊c. Et sic pz nostra prima ꝯclō

¶ Quib⁹ diuinū ⁊ extremū iudiciuz erit occultatū. ⁊ qbus non. Conclō II.

Ecipe scdāz ꝯclōnez. vz. Licet iudicium extremū sit hōiuz cōitati occultissimū: n̄ tn̄ ab oīb⁹ ē ꝑsus ignoratū. ¶ Ad cui⁹ declaratōez tres īgramus vitates. vz. ¶ Prima veritas ē ista. An extremū iudiciū q̄tū ad tps sit oīb⁹ ꝑsus ignoratū. ¶ 2ᵃ veritas ē ista. Si qñ erit ꝓpīquū tps iudicij erūt aliq̄ signa in celo: vt cometa ⁊ alia signa gn̄alē mortē ondētia. ¶ 3ᵃ veritas ē ista. Quō dz īelligi illud dictū saluatoris ꝙ tpe iudicij virtutes celor̄ mouebunt. ¶ Quātū ad p̄mā veritatē dico ꝙ btūs Tho. i. 4. di. 47. q. 3. dicit ꝙ de⁹ licet sit cā rer̄ ꝑ sciaz suā: cū scia di sit cā rer̄: ⁊ scia nr̄a cāctur a reb⁹: ⁊ licet tā modū causādi q̄ scientie creatur̄ suis cōicet: tn̄ ⁊ aliquos effect⁹ sibi retinuit ad quos cōcurrere nō pōt creatura aliq̄: sic ē creatio rer̄: cui⁹ deus solū ē ꝓpa cā. Silr̄ ⁊ in scientia aliq̄ sibi r̄tinuit: q̄ noscē creatura aliq̄ nō pōt. ⁊ hoc ē dies iudicij: ita ꝙ s̄m ipm erit creature oī totalr̄ ignotū. Et ꝯfirmat illud ꝑ Aug. in epl̄a de die iudicij ad Esitiū: ⁊ hoc in r̄sione ad 2ᵐ argumētuz. Ego āt dico saluo sp̄ iudicio meliori ꝙ tria erunt hōiuz gn̄a ī ill' dieb⁹. ¶ Primū gen⁹ erit quorūdā qb⁹ tps ⁊ dies iudicij erit oīno ignotū. ¶ Secūdū gen⁹ erit quorūdā qb⁹ gn̄ali quodā mō erit aliq̄liter notū. ¶ Tertiū gen⁹ erit quorūdā qb⁹ ꝑticulariter poterit eē notū. ¶ Primū inq̄ gen⁹ erit quorūdaz qb⁹ tps ⁊ dies iudicij erit oīno ignotū. ⁊ hoc genus erit cōitas hōiuz. Et hoc multiplici rōe. ¶ Primo vt sp̄ timeāt. ¶ 2º vt sēper tāq̄ de ꝓximo se ꝑpararēt. ¶ 3º q2 nō erūt digni vt illis secreta diuina reuelent. ¶ 4º ne mali aut demones diuū iudicium ipediāt. Multa. n. euenūt: ⁊ vētura sūt: quor̄ euētū demones ⁊ hōies impedirēt. Possēt alie rōnes adduci: sz iste sufficiāt ad pn̄s. ¶ Scdm hōiuz genus erit quorūdā qb⁹ erit gn̄ali quodā mō aliq̄liter notū. Et qd̄ de iudicio nūc dico gn̄ali: pōt de oīb⁹ alijs diuinis futuris iudicijs exponi. Nā a qbusdā illuminatis mētib⁹ pn̄t aliq̄ signa eē nota: qn̄ diuina iudicia sup aliquē ppl'm vel patriā vētura sūt. Signa āt talia qb⁹ ista dīna iudicia ꝯp̄hēdi pn̄t: sc̄ hec. ¶ Primū signū ē horribilitas pctōr̄. ¶ 2ᵐ signū ē multitudo pctōr̄. ¶ 3ᵐ signū ē ieci cūdia ⁊ ipunibilitas pctōr̄. ¶ 4ᵐ signū ē iocūditas peccatoruz. ¶ 5ᵐ signū ē studiū pctōr̄. ¶ 6ᵐ signū ē gloriatio pctōr̄. ¶ 7ᵐ signū ē ꝑseuerātia pctōr̄. Cū ista septē cernis signa ī aliquo pplō: prouincia: vl regno. ꝓculdubio illis de ꝓximo aliqd̄ diuinū flagellum erit. Quādo. n. ī toto terrar̄ orbe: vt de iudicio extremo dicamus: horribilia pctā pullulabunt: tunc erit p̄mū signuz future messis. Sed hoc non suffic. si hec horrēnda pctā essent in paucis suffert deus. Sed cum multitudo pctōr̄ superuenerit: 2ᵐ signū erit future messis. sz q̄uis pctā horribilia: ⁊ īfinita eēnt: si tn̄ fierēt occulte: patiētiā hrēt ds̄. Et si pure māifeste fierēt: punirent ad minus: adhuc patiētiā hērēt de⁹: sz cū ipune trāseūt ad irascēdū deū ꝓuocamus. 23. q. 4. si ea. vbi dr̄. Si ea qb⁹ ds̄ offendit: īseq vl' vlcisci differim⁹: vtiq̄ diuinitatis patiētiā ad iracūdiā ꝓuocam⁹. Multū. n. de⁹ delectat ī punitōe malor̄: vt dr̄ i. c. sigs. eadē cā ⁊ q̄ōne. Et quāuis pctā ista tam horrēda ipunita trāsirēt: si tn̄ fierēt cū aliq̄li timore patiētiā hrēt ds̄: sz cū sine timore ⁊ iocūdatōe fiunt: magis diuino iudicio ꝓpinquamus. Et q̄uis etiam sine timore fierēt: si tamen oē nostr̄ studiū non esset in illis: patientiā hrēt deus. sed qn̄ oē studium in illis erit: etiā appropinquam⁹ magis. Sed pur oē studium nr̄m esset in male viuendo: ⁊ hoīes tn̄ de eor̄ peccatis nō gloriarentur. patientiā haberet de⁹. Sed cū cernim⁹ peccatores

i malitia gloriari: aliud clar͞ e signū diui iudicij. In
ꝓpheta clamat. Quid gloriaris i malitia q̄ potēs es
iniqtate? Sȝ si pur ista signa cēnt: ⁊ pctōres n̄ pseue
rarēt i illis: adhuc patiētiā hēret deus. Sȝ qn̄ bn̄di
ctus iesus cernet i toto orbe ista horribilia ⁊ īfinita
peccata fieri sine timore dei: publice et impune: oī
atētiōe ⁊ studio glīādo se: ⁊ ita semp pseuerare: nō
poterit ampli⁹ hr̄e patiētiā de⁹. Tūc qdē matura erit
messis: ⁊ nullo alio op⁹ erit: nisi vt falcē diui iudicij
sup totū orbē mittat. Apoc. 14. Et ali⁹ āgel⁹ exiuit
d̄ tēplo: ⁊ exclamauit voce magna ad sedētē sup nu
bē. mitte falcē ⁊ mete: q: venit hora vt metatur: qm̄
messis arida ē. Angel⁹ qdē iste: angel⁹ ē magni ɔsi-
lij xp̄s: q de tēplo exit: qn̄ p euidētiā facti iudiciū ex
tremū qd̄ ē i tēplo .i. i archāo mētꝫ eīm p̄ris: mūdo
nūciabit: ⁊ clamabit voce magna ad sedētē sup nu-
bē. p nubē hūanitatē itellige ienē ab oī culpa. Cla
mabit iḡ voce magna. qn̄qȝ .n. xp̄s tacȝ: qnqȝ cla-
mat. Tacet qdē qn̄ nr̄is exigētib⁹ culpis sua nobis
iudicia occultat. Clamat vō: cū signis ⁊ alijs suis
opib⁹ sua iudicia mānifestat. Et dic̄ mitte falcē ⁊ me
te. Tc̄ qdē xp̄s falcē i manu tȝ: qn̄ iudicēs supportat
pccōres: q: nolo mortē pccōꝝ: sȝ vt magꝭ ɔuertat̄ ⁊
viuat. Ezech. 18. Tc̄ āt falcē mittit: qn̄ pplꝫ peste:
fame: guerꝭ: ⁊ alijs hr̄⁹mōis flagellat. ⁊ i die iudicij
extremi tc̄ falcē mittet qn̄ recte rōis iudicio opa ho
minū iuste discutiet: ⁊ vnicuiqȝ ꝑut qsqȝ gesserit bo
nū vl' malū tribuet. Et ne me leuitate accuses q̄ ti
bi an̄ dc̄a signa nō ꝓbauerī: ea i oī iudicio fcō vl' fu
turo p̄cedere: vl' p̄cessisse testō sacre scripture ꝓba
bo. qm̄ vt tubicē ille Paul⁹ clamat ad Ro. 15. Que
cūqȝ scripta sūt ad nrā doctrinā scripta sunt: vt p
patiētiā ⁊ ɔsolatiōē scripturaꝝ spē hēam⁹. Ex scri
pturꝭ .n. sacrꝭ hēt: dȝ nūqȝ d̄disse mūdo aliqd̄ extmi
niū gn̄ale vl' pticlāre: nisi p̄dc̄a signa p̄cesserit. De
extminio gn̄ali lege Gene. 6. audi textū. Uidēs āt
d̄s q̄ mlt̄a malitia hoīuȝ eēt i t̄ra: ac cūcta cogitatō
cordis itēta eēt ad malū: oī tēpe penituit eū fecisse
hoīez. Deniūqȝ subdit̄ q̄ de⁹ p vniuersale diluuiū
mūdū exterminauit. hec verba si diligēt̄ examinent̄:
p̄dc̄a oia reperirentur signa. Tūc .n. tp̄is multa ⁊
horrēda pccā regnabāt: ⁊ pmarie circa scelus ɔ na-
turā ⁊ sctos i luxuriā. Ait .n. Methodius historio-
graphus q̄ mulieres supergresse viris abutebant̄.
Et dicit̄ i textu. Uidēs āt de⁹ q̄ multa malitia ho
minū. vbi duo p̄ma signa ponunt̄. Et q: ipune fie
bāt: iō subdit i terra .i. mānifeste ⁊ ipune. ⁊ q: fiebāt
iocūde ⁊ sine aliquo dei timore: iō seqt̄: ⁊ cūcta co-
gitatio .i. nō partiȝ neqȝ diuisiȝ. Et q: fiebāt oī attē-
tione ⁊ studio: dicit̄ itenta eēt ad malū. Nā malū ē
pctā ɔmittere: sȝ pei⁹ de illis gloriari. Et q: fiebāt
talia pccā pseuerāter: iō subdit̄ oī tpe. Et q: i hoc
septimo signo messis matura fuit: iō falcē gn̄alis di
luuij misit sup terrā. Et vniuersā carnem deleuit.
Silr ⁊ quecūqȝ alia particularia iudicia diligēter ecr
ne: ⁊ videbis p̄dicta clarescere signa. Uide Gen. 9.
Sodome ⁊ Gomorre iudiciū si diligēter īspexeris
p̄dicta signa reperies. sicqȝ de alijs. quare ⁊c̄. ¶ 3°
dixi q̄ erit quorūdam hoīuȝ gen⁹ quibus tp̄us ex-
tremi iudicij posit pticulariē eē notū. hoc āt ex scri

pturis sacris arguere certitudinalr̄ neqꝫ possum⁹
vȝ. q̄ nullus tp̄s iudicij sciat: aut scire debeat: imo
icōueniēs ēt vr̄ q̄ nulli psone spālr̄ reuelaret̄. ⁊ p̄-
cipue alicui scē psone: vl' ētvgini. Aliō .n. ē d̄ nobis
aliō d̄ btis q i nullo a dei pr̄it deuiare volūtate. Itē
aliō ē d̄ cōuitate hoīuȝ: aliud de singl'arib⁹ scis: q vn⁹
spūs cū deo sūt: Nā reprobi licȝ nescirēt horā aduē
t⁹ diluuij tn̄ Noe illō p̄sciuit ⁊ familia ei⁹. Gen. 7.
dixit dn̄s ad Noe. Ingredere tu ⁊ filij tui archam
adhuc .n. post dies septē ego pluā sup terrā. 40. di
ebus ⁊. 40. noctib⁹. Similr̄ Abrahe ⁊ Loth hora
submersionis Sodome ⁊ Gomorre predicta fuit:
Gen. 18. ⁊. 19. licet cōitati hoīuȝ eēt ignota. Silr ⁊ i
ꝓposito: licet tp̄s ⁊ hora iudicij gn̄alis: sit hominuȝ
cōitati ignota: tn̄ poterit eē aliq̄ scā psona: cui tot̄ū
erit rueclatū. Sȝ dices: dnr⁹ ē hic smo pr̄ Ambrosi.
⁊ a sacris elogis alien⁹. Dr̄ .n. Math. 24. De die
āt ⁊ hora nemo scit: neqȝ āgeli celoꝝ: sȝ pr̄ sol⁹. Itē
⁊ ibidē. Uigilate igt: q: nescitꝭ q̄ hora dn̄s vr̄ ventur⁹
sit. Itē ⁊. 25. c. dr̄. Media nocte clamor fcūs ē. vbi
Aug. expōit. media nocte .i. nemie sciēte vl' sp̄āte.
Itē ⁊ Act. 1. Nō ē igt vr̄uȝ noscē tp̄a vl' momēta q̄ pr̄
posuit i sua ptāte. Itē ⁊ Math. 24. Iō inqt ⁊ vos
estote parati: q: q̄ hora nō putatꝭ fili⁹ hoīs veniet.
⁊. 1. ad Thessal'. 5. Dies dn̄i veniet sicut fur. Plures
ēt alie si auctātes h⁹ ɔfirmātes: vt experto pȝ. Et
oēs pr̄ Ambro. st ɔ tc. q̄re doctrina ista tua a nobis
imitāda n̄ ē. ¶ Patiētiā q̄so habe aīa mea paulisp
bn̄ qdē arguis: sȝ tibi rūdebo. Et ad primū dico q̄
nec xp̄s nec āgeloꝝ q̄spiā scit diem ⁊ horā iudicij .s.
nobis reuelādū: q: hoc ē in simplici dei voluntate.
¶ Ad 2ᵐ dicit̄ q̄ itelligit̄ d̄ cōitate hoīuȝ: qb⁹ me
rito pp rōnes supi⁹ adductas talis occultatio fien-
da erit. Similr̄ ⁊ media nocte q̄sit vēturus d̄ cōi-
tate hoīuȝ itelligit̄. ¶ Ad 4ᵐ dr̄ q̄ discipulis loqt̄
xp̄s adhuc carnalib⁹. sicut ⁊ qn̄ ait Jo. 16. Multa hēo
vobis dīce: q̄ nō potestis portare mō. ⁊ Math. 20.
Nescitis qd petatꝭ: ⁊ seqt̄. Sedē ad dexterā meam
vel sinistrā nō ē meū dare vobis .s. sic dispositis: sed
accipietꝭ v̄tutē spūs sci i vobis ⁊c̄. Inde pau. 1. cor.
5. ait. Uos āt frēs nō estis i tenebrꝭ: vt vos dies illa
tāqȝ fur ɔphendat. oēs .n. vos estis filij lucis: ⁊ filij
dei: nō sum⁹ noctꝭ atqȝ tenebraꝝ. Quib⁹ vbis satis
claret illā occultatōēȝ iudicij nō eē apud scōs ⁊ dei
deuotos. Si q̄ āt alie auctates oppositū sonātes i-
ueniant̄: oēs expōnāt̄ vt. s̈. q̄re ⁊c̄. Et sic pȝ p̄ma
v̄itas. ¶ Quātū ad scdaȝ veritatē dico q̄ tpe ex-
tremi iudicij fiēt maxima signa i sole: luna ⁊ stellis.
⁊ hoc q: qbusdā videt̄ ipole. ppterea q: fm astro-
logos luna ⁊ sol sil' eclipsari nō p̄it. ergo dn̄t q̄ tpe
iudicij nō potit eē obscuratio solis ⁊ lune. volo ondē-
dere rōne: auctate: ⁊ exēplo: q̄ tpe iudicij realiter
erit i sole: ⁊ luna maxima obscuratio: ⁊ i stell' maxi-
ma futuri iudicij significatio siue ondsio. Rōne ar-
guit̄ sic. ⁊ ē rō bti Tho. i. 4. di. 47. ar. vlti. q. 2. ⁊ ar
guit̄ sic. Lux corpoꝝ celestiū ordinat̄ ad gn̄atōēȝ i-
ferioꝝ corpoꝝ. 2 physicoꝝ. Sol ⁊ hō gn̄ant hoiem.
Sol qdē supple vt cā vl'is: homo vt cā pticularis.
⁊ p istā lucē corpa supcelestia īfluūt i ista corpa ife-
riora: ⁊ nō solū p motuȝ: vt dicit Auerrois de suba

orbis. Sȝ tunc generatio cessabit. s. tẽpore iudicij extremi. ergo ⁊ lux i corporib⁹ supcelestib⁹ remanebit. ⁊ fiet p ꝯñs maxima i toto mundo obscuritas. ¶ Auctoritate pbat. pmo veteris testamẽti. Audi Joel pphetã. c. 3. Sol ⁊ luna obtenebrati sũt p erũt. accipit. n. pteritũ p futuro pphetaꝝ more: ⁊ stelle traxerũt splẽdorẽ suũ: ⁊ dñs de syon rugiet: ⁊ de Hierusalẽ. i. de celo dabit vocem suã. s. surgite mortui venite ad iudiciũ. Et mouebunt celi ⁊ terra: ⁊ domin⁹ spes populi sui ⁊ fortitudo filioꝝ isrl: ⁊ scietis qa ego domin⁹ deus vr̃ ⁊c. Itẽ audi Isa. 34. Audite gẽtes ⁊ audite ppli ⁊ attendite: audiat terra ⁊ plenitudo ei⁹ orbis ⁊ omne germẽ ei⁹. qa idignatio domini sup oẽs gẽtes: ⁊ furor me⁹ super oẽm militiã eoꝝ. Interfecit p iterficiet eos ⁊ dedit p dabit eos i occisionẽ. Interfecti eoꝝ pyciẽt ⁊ de cadauerib⁹ eoꝝ ascẽdet fetor. Tabescẽt mõtes a sãguine eoꝝ: ⁊ tabescet ois militia celoꝝ. i. demones: q vt malitia ⁊ spiritia celoꝝ expulsi sũt. Et cõplicabũt sicut liber celi: ⁊ ois militia eoꝝ defluet sicut defluit foliũ de vinea ⁊ de ficu. qñ ebriatus ẽ i celo gladius meus. Ecce sup idumeã descẽdit ⁊ sup populũ iterfectiõis mee ad iudiciũ. gladi⁹ eñ me⁹ replet⁹ ẽ sãguine ⁊c. ¶ Secũdo pbat aucto ritate noui testamẽti. Audi Apoc. 6. c. Et cũ aperuiss. t sigillum sextum. i. manifestasset diẽ iudicij fiendũ i fine sexte etatis: ⁊ ecce terremot⁹ fact⁹ est magn⁹: ⁊ sol fact⁹ ẽ niger tãq̃ȝ facc⁹ cilicin⁹: ⁊ luna tota facta ẽ sicut sãguis: ⁊ stelle celi ceciderũt super terrã: sicut ficus mittit grossos suos cũ a vẽto magno mouet: ⁊ celũ recessit sicut liber iuolut⁹: ⁊ ois mõs ⁊ isule de locis suis mote sũt: ⁊ oẽs reges terre ⁊ pncipes ⁊ tribuni: ⁊ diuites: ⁊ fortes ⁊ ois seruus ⁊ liber abscõderũt se i speluncis ⁊ petris mõtiũ ⁊ dicẽt mõtib⁹ ⁊ petris: cadite sup nos ⁊ abscõdite nos a facie sedẽtis sup thronũ: ⁊ ab ira agni. qñ venit dies ire magn⁹ ipsoꝝ: ⁊ qs poterit stare: hec ille. Itẽ audi Luc. 21. Erũt igr signa in sole luna ⁊ stellis ⁊c. ¶ Tertio hec vitas pbat exẽplo. Nã si tẽpore mortis alicui⁹ magni pncipis celo signa fulgẽt: vt cometa ⁊ hi⁹: sicut egoipse vidi tpre mortis pape Martini eclipsiȝ solis. silr ⁊ i alijs. qd facient sidera cũcta i morte toti⁹ vniuersi. certe stelle ⁊ planete plãgẽt oẽs: ⁊ signa lamẽtatiõis ostẽdent Et pp hoc qñ mortu⁹ ẽ rex regũ xp̃s iesus: facte st tenebre generales ab hora sexta vsq̃ȝ ad horã nonã. Est tamẽ notãdũ fȝ btũ Tho. vbi. s. q ista obscuratio nõ erit i ipso momẽto aduẽt⁹ xp̃i ad iudiciũ. qñ credibile ẽ q cũ maxĩa claritate veniet: sed erit ante iudiciũ fȝ tp̃s ppinquũ: ita q prius erit ista obscuritas: ⁊ post hoc aduẽtus mirabil' xp̃i ad iudiciũ: vt ifra videbit. q̃re ⁊c. ¶ Quãtũ ad terciã vitatẽ dico fȝ btũ Tho. vbi. s. q sic põt intelligi. vtutes celoꝝ mouebũt. i. ãgeli mouentes celos ab effectu suo cessabũt: vlteri⁹. s. corpa nõ mouentes. Sicut nec ãgeli q sũt ad custodiã hoiũ dputati vlteri⁹ custodie officio nõ vacabũt: nec mutatio illa variat aliqd qd ad eoꝝ statuȝ ptineat: fȝ refert ad effect⁹ eoꝝ: cũ eoꝝ effect⁹ mutari possint sine ipsoꝝ aliq̃ mutatiõe. Itẽ ⁊ vtutes celoꝝ. i. ãgeli dicuntur moueri pp̃ter admirationẽ nouitat⁹ q̃ i mũdo erit quã qdẽ nouitatẽ secũdũ spẽs pns cõcreatas videre nõ poterãt. ⁊ hec mutatio nõ tollit eoꝝ btitudinẽ. dicit. n. Aug. q dñs mouet creaturã per tp̃a. hec btũs Tho. Et ista sufficiãt p secũda ꝗclõne.

¶ Qual' vȝ eẽ exaiatio i die iudicij. Cõclõ. III.

a Ccipe tertiã ꝗclõnẽ. vȝ. Si iusti bene sãcteq̃ȝ viuẽtes iudiciũ pauẽt extremũ qd facere dbẽt miseri petõres: q eternas penas debẽt pati i etnũ. Quãtũ. n. sci vẽturũ iudiciũ pertimescant satis sufficit haber Hiero. audi qd dicat. Siue comedã: siue bibã: siue qdcũq̃ȝ aliud op⁹ faciã: sẽper isonare vr̃ i aurib⁹ meis illa terribil' tuba. surgite mortui. venite ad iudicium. Hiero. sup Math. Sȝ audi ⁊ Grego. in omelia. Quid faciet inqt vga deserti: vbi cõcutiet cedrus paradisi: qd faciet agn⁹ vbi aries tremet: Si iust⁹ vix saluabit ipius vbi apparebit: Inde Ber. i epistola ait. Veniet veniet inqt dies iudicij: vbi plus valebũt pura corda: q̃ȝ astuta vba: ⁊ cõsciã bona q̃ȝ marsupia plena: qñ qdẽ iudex ille nec fallet vbis: nec flectet donis. hec ille. ¶ Ad hoꝝ dclarationẽ tres ingram⁹ vitates. vȝ. ¶ Prima vitas ẽ ista. An examinatio fiẽda in extremo iudicio dbeat eẽ vocal'. ¶ Scda vitas ẽ. q̃re in euãgelio hodierno fit tm̃ mẽtio de opib⁹ mĩsicordie. ¶ Tertia veritas ẽ. an sola opa mĩsicordie discutient ⁊ non alia opera mala. ¶ Quãtũ ad pmã veritatẽ dico fm btm̃ Augu. 20. de ciuit. dei. ⁊ fȝ btm̃. Tho. in. 4. di. 47. q p certo hẽri nõ põt: an examinatio in die iudicij fiẽda mẽtaliter vl' vocaliter fiet. qñ si vocaliter fieret plurĩ exgrit tp̃s. Si mẽtal'r nihil obstat q i momẽto fieri possit. Sȝ dicit btũs Tho. Probabili⁹ tñ vr̃ q mẽtaliter q̃ȝ vocalit fienda sit. tã quo ad accusatiõnẽ ⁊ discussiõnẽ maloꝝ. ⁊ quo ad comẽdatiõnẽ bonoꝝ: ⁊ quo ad sñiaȝ vtriusq̃ȝ. Si. n. vocaliter sigillati singuloꝝ fcã narrarent: inextimabilis magnitudo tp̃is ad hoc exigeret. Nõ. n. mĩn⁹ tẽporis i lẽgẽdo q̃ȝ i dicẽdo reqrit. Etsi fcã nr̃a scripta sũt i libro dei: vt dicit Apoc. 20. ⁊ dicet ifra. in fa parte de facto diuturnitas tp̃is plurit asq̃ȝ grãdis eẽt opportuna. q̃re que i hoc dicant euãgelio poti⁹ mẽtaliter q̃ȝ vocaliter itelligẽda sũt. Etsi diceret cõtra. xp̃s i forma hois iudicabit: vt ab oib⁹ videri possit. ergo eadẽ rõne i corporali voce loquetur. vt ab oib⁹ silr audiri possit. Dico q similitudo nõ valet. qñ apparitio corporal' ⁊ visio subito fieri poterit nõ aũt locutio que mẽsurat tẽpore: ⁊ ideo minimã pluritatẽ exgreret tẽporis: si vocali locutiõe iudiciũ finale pficeret. Audi Augu. 20. d ciuitate dei. Vis igt quedã itelligẽda ẽ diuina. q fiet vt cuiq̃ȝ opa sua vel bona vl' mala i memoriã reuocent: ⁊ mẽtis ituitu mira celeritate cernent. hec ille. Et sic pȝ pma veritas. ¶ Quãtũ ad secũdam veritatẽ breuiter dico q ideo pncipaliter fit mentio de operib⁹ mĩsicordie: vt ondat hoc iudiciũ fieri ꝯtra auaritiã. Audi Ber. Si tãta inqt pena punit: q sua nõ dedisse cõuincit: q̃ pena p imitã⁹ qui ⁊ aliena redarguit abstulisse. Opera aũt misericordie sunt: q̃ ꝯtinent i hoc versu. Visito: poto: cibo:

redimo: tego colligo: condo. Et põt sufficiẽns ipso rũ hoc mõ accipi. Indiget.n. hõ hac in vita ex pte corporis p̃mo alimẽto: sine quo viuere nõ põt. ca-lor.n. naturalis humidũ radicale cõsumẽs: nisi per humidũ cibale restauraret: ꝛ cõuerteret ĩ nãz alim periret hõ. vt pz.2. de aia. c. de alimẽto. hoc aũt ali-mentũ ẽ duplex: vnũ ẽ calidũ ꝛ siccũ: ꝛ hoc vocat cib⁹. aliud ẽ frigidũ ꝛ humidũ: ꝛ hoc vocat potus primo cõrñdet p̃mũ misericordie opus. s. pascere esu-rientẽ. aũ.n. philosophus.2. de aia: q esuries est appetit⁹ calidi ꝛ sicci. scdo alimẽto cõrñdet scdum op⁹ misericordie. s. potare sitientes. Aĩt.n. philoso-phus ibidẽ. Sitis ẽ appetit⁹ frigidi ꝛ humidi. ꝛ sic hñs duo opa misericordie. ¶ Scdo p̃ncipal'r idi-get hõ: nõ q̃ztũ ad esse: sz quãtũ ad bñ esse idumẽto ꝛ domicilio i quo quiescere possit: ꝛ a nociuis tueri. ꝓpter hoc.n. sit dom⁹ vt dicit philosoph⁹: vt nos a caumatib⁹: frigorib⁹. nimb⁹: ꝛ huiusmõi tueatur Et huic duplici idigẽtie alia duo correspõdẽt opa mĩe. s. vestir nudũ ꝛ colligẽ hospitẽ. ¶ 3° idiget hõ vt ꝯseruet a fortuitis ꝛ accidẽtib⁹ p̃ter itẽtũ. Accidũt aũt aduersa dupl'r aut ab itrĩseco: aut ab extrĩseco. si ab itrĩseco: ꝛ sic ifirmitas: si ab extrĩseco ꝛ sic capi icarcerari ꝛc̃. Et q̃ztũ ad hec duo etiã sũt opa mise ricordia. s. visitare ifirmum: ꝛ visitare captiuũ siue icarceratũ. ¶ Quarto cũ hõ mortal' sit: idiget post mortẽ sepeliri: ꝛ sic cõrñdet ei vltimũ op⁹ mĩe. s. se pelire mortuũ. ¶ His sic notatis accipe mõ istã regu lã generalẽ. vz. q tãta ẽ istoꝝ operũ dignitas: q q-cũqz illa amore Jesu p̃rimo ipẽdit: sibiupsi hoc fie ri arbitret. Aĩt.n. i euãgelio hodierno. Quicqnid vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis ꝛc̃. De opib⁹ aũt misericordie spũalib⁹ nihil ad p̃sens. pz ergo secũda vitas. ¶ Quãtũ ad tertiã vitatẽ dico q nõ solũ de opib⁹ misericordie: sz de oi quocũqz mĩmo sum⁹ rõnẽ reddituri. ore saluatoris Math. 12. De oi verbo qd locuti fuerit hoĩes sup terram i die iudicij reddẽt rõnez. Ubi aĩa nota q d' sex re b⁹ fiet i die iudicij acerrima examinatio. ¶ Pri-mo de aĩa. ¶ Scdo de corpore. ¶ Tertio de p̃xi mis. ¶ Quarto de bõis operib⁹ omissis. ¶ Quin to de malis factis. ¶ Sexto de oib⁹ bonis a deo receptis. ¶ Primo inq̃z reddẽda ẽ rõ ꝛ examinatio fiet de aĩa nr̃a. qm ipsa p̃ter deũ ꝛ ãgelos scdz natu rã nobilior ceteris ẽ. Audi Ber. ĩ li. meditationuz Tot⁹ igr iste mũdus ad vnius aĩe p̃ciuz extimari nõ põt. Et vt Aug. aĩt. Mai⁹ dãnũ mẽ i amissiõe vni⁹ aĩe: q̃z mille corpoꝝ. Audi Hugonẽ li. de aĩa. Anima inqt ẽ isignita dei imagine: decorata simi-litudine desp̃õsata i fide: dotata spiritu: redẽpta sanguine: deputata cũ ãgelis: capax beatitudinis heres bõitatis: ratiõisqz p̃ticeps. Quid igit o aĩa tibi cũ carne: vnde vili' sterqlinũ iuenisti. Et ido si aĩa tãta nobilitate ꝛ dignitate decorat: nõne ma xima pena digni: maiorẽ de caliga q̃z de aĩa faciẽ-tes extimationẽ: Audi deuotũ Ber. vbi. s. Cur carnẽ igr tuã p̃ciosis reb⁹ ipiguas ꝛ adornas: quã post paucos dies vermes sunt i sepulchro come-suri: ꝛ aĩam tuã bonis operib⁹ nõ decoras q̃ deo ꝛ angel' eius i iudicio ẽ p̃sentãda. Cur ergo aĩam vilipẽdis: ꝛ ei carnẽ antepõis: dominã ãcillari ꝛ ancillam dominari: magna abusio est. hec ille. Et Criso⁹ li. de reparatiõe lapsi. Si aĩaz neglegim⁹ nec corpus saluare poterimus. Nõ.n. aĩa propter corpus facta ẽ. sz corp⁹ ꝓ aĩa factũ ẽ. Qui ergo qd p̃rimũ ẽ negligit: ꝛ qd inferius ẽ extollit: vtrũqz corrũpit. Qui vo ordinẽ seruat ꝛ qd p̃rimum est co-lit: etiã si negligat qd 2ᵐ ẽ: ꝓ p̃mi salutẽ saluabitur ꝛ 2ᵐ hec ille. Inde Job ille vir a deo ꝓbat⁹: pellez iquit ꝓ pelle ꝛ vniuersa que habet hõ dabit. idest dare dz ꝓ aĩa sua scilicet saluãda. Inde de peni. ꝛ remis. capitulo cum infirmitas. circa finem. preci-pitur medicis corporum. Ne quid quod sit contra animarum salutem quippiam consulant. Et dici-tur sic ad litteram. Ceterum cum anima multo sit preciosior corpore: sub interminatione anathema-tis prohibemus: ne quis medicorum pro corpora li salute aliquid egro suadeat: quod in periculum anime conuertatur. hec ibi. de conse. di. 5. c. contra ria. concordat. quare ꝛc̃. ¶ Secundo reddenda ẽ de corpore. Est enim nobis in castrum anime a dõ datum. ꝛ ideo qualiter custodierimus assignabi-mus rationem. Ber. Qui custodit corpus bonum opus custodit. ¶ Triplici enim via custoditur vz Cum discreta sustentatione nature. Cum dulci virga disciplinę. Et cũ v̾tuosa operatiõe ¶ Pri-mo inq̃z custodiendũ est corpus cũ discreta susten-tatione nature. Qui.n. seruũ suum delicate nutrit: postea illũ sentiet ꝯtumacẽ. Prouer. 29. Sic ꝛ cor patum istud delicate nutritum spiritui rebellat. Deut. 32. Incrassatus est dilectus ꝛ recalcitrauit Et Hiere. 5. Magnificati sũt ꝛ ditati: icrassati sũt ꝛ impinguati: ꝛ preterierunt sermones meos pessi me. Similiter nec nimis attenuãdũ ẽ vt excoret. Audi Ber. ad frẽs de mõte dei. Sũt igt ꝛ alia cor poris exercitia: i q̃b⁹ necesse ẽ laborare: sicẽ sunt vi gilie ieiunia ꝛ huiusmõi: q spũalia nõ ipediũt: sed adiuuãt si cũ ratione ꝛ discretiõe fiant. Que si ex i discretiõis vicio sic agant vt vl' dficiẽte spũ: vl' lã guẽte corpore spũalia ipediãt. q sic ẽ: corpi suo ab-stulit boni opis effectũ: spũi affectũ: p̃ximo exem-plũ: ꝛ honorẽ deo: sacrileg⁹ ẽ: ꝛ hoꝝ oium in deum reus. hec ille. Et Greg. 30. moꝝ. Per abstinenti-am inquit carnis vicia extinguenda sũt: non caro sed necesse ẽ vt artem continentie quisqz teneat: qui non carnem: sed vitia occiderit. Sepe eni duz in illa hostem insequimur: etiã tunc quã diligim⁹ trucidamus. hec ille. Discretio.n. est mater oium virtutum. 1. q. 5. c. si. ꝛ de officio custodis. c. p°. cir-ca medium. oĩa inqt cum discretione agant: q no-scitur omnium virtutum mr̃ ꝛc̃. ¶ Scdo custodit corp⁹ cũ dulci v̾ga disciplię. Audi Ber. sup Cant. Jugo inqt discipline insolentia moꝝ domanda est O q̃z cõpositum dicit ipse in ep̃la reddit disciplina oẽm corporis statũ: necnon ꝛ mentis hitum cer uicẽ submittit: deponit supercilia: componit vul-tum: ligat oculos: cachinos prohibet: moderat lin guam: frenat gulam: sedat iram ꝛ format morsum. hec ille. ¶ Tertio custoditur corpus cum virtuo-sa operatione. Audi Criso. Si mutuo igi accepis

bouē aut equū: opar; istant: ⁊ dic;: forte cras q me tollet. Quar g° hec oia nō fac; corpe qd fac; cū eq° aut boue. hec ille. Sic igit aia corp° tuū nutrias: vt nō sustentet: ⁊ vina domēctur. sic virga disciplime corrigas: vt in obediencia maneat: sic ad laborem instruas: vt faciat digna penitētie opera: ⁊ finalit possis dn̄o bonā ⁊ perfectaz in die iudicij reddere ratonē. quare ⁊c. Et sic p; p̄sens veritas. q̄re ⁊c.

¶ De stupēda q̄litate iudicij. Cōsideratio. II.

s Ecundo loco iudicij extrēi stupēdā q̄litatē videam°. Ubi tres q̄clōnes subiungam°. v;. ¶ Pria q̄clō ē ista. Cū plagis cicatricibusq; suis vēiet xp̄s iesus dulcissim°: bonis bona: malisq; mala finalit tributur°. ¶ 2ª q̄clō ē ista. Mira cū societate stupēdoq; mō vēiet iesus bn̄dict° oiu; consciās discussurus. ¶ 3ª q̄clō ē ista. Mirāda cum resonanti tuba veniet iesus gloriosus cū voluerit cūctis iuxta merita dispensare.

¶ Q; cum plagis in forma humana mundum iudicabit. Conclusio. p̄ma.

a Ccipe p̄mā cōclusionē ⁊c. vt. s. Ubi tres ingram° d̄. v;. ¶ Pria d̄. ē ista. An in forma hūana xp̄s ad iudicādū venire debeat. ¶ Scd̄a d̄. ē ista. an forma in q̄ veniet erit gloriosa: an ifirma: vt fuit ip̄e mūdo iudicat°. ¶ Tertia d̄. an veniet cū plagis ⁊ cicatricib°: cū qb° etiā resurrexit. ¶ Quātu; ad p̄mā dico q quibusdā visū ē q xp̄s debeat in forma diuinitatis ⁊ nō humanitatis apparere. Et rō est ista. In ea enim forma d; xp̄s i iudicio apparere: in q̄ ip̄e auctoritatē super viuos ⁊ mortuos h;. s; hāc auctoritatē h; inq̄ātū de°. sic eni ē creator ⁊ omniū dominus. ergo in forma diuinitatis iudicabit. Itē sic de° pr̄ oē iudiciū dedit filio: vt oēs honorificēt filium: sicut honorificat° ē patrem: sed honor equalis patri nō debet filio s̄m hūanitatē. g° nec iudicabit s̄m formā hūanitatis. Aia mea theologi oppositū sentiunt. Et rō: q: Jo. 5. d̄. Dedit ei ptātē iudiciū facē: q: fili° hoīs ē. g° d; i forma humana iudicare. Itē ei° ē iudicare c° ē q̄dē legē: s; xp̄s i humana nā apparēs nob legē dedit. g° ⁊ s̄; eādē nā; iudicabit ¶ Ad h° vitat; declaratiōz ē sciēdū s̄; btm̄ Tho. i 4. d̄. 48. arti. p̄°. q quicūq; quēpiā q̄s iudicare itē dit: necesse ē vt sup iudicādū ptātē hēat. Snia. n. q̄ a suo iudice nō dat: auctatē rei iudicate non obtinet. de pe. ⁊ remi. qd āt cōsuluisti. ⁊ ex. de iudi. at si clerici. cū glo. ip̄a. ⁊ ex. de cōsue. cū ad nostrā audiē n. i. cū gl. vbi circa mediū capituli d̄: sic. Snia a nō suo iudice lata: nullā obtinet firmitatē. Et idē. C. si a nō cōpetēti iudice. l. 2. ⁊. 3. S; xp̄s gloriosus cū i totā nā; humanā duplici rōne hēat ptātē. s. rōne creationis. ps. Ip̄e fecē nos: ⁊ nō ip̄i nos. ⁊ rōne redēptiōis. ad Ro. 14. Xp̄s mortu° est p nob ⁊ resurrexit. Apoc. 1. Lauit nos a pcc̄is nr̄is i sāguie suo. q̄sequēs ē vt xp̄s bn̄dict° in hocipso iudicio gn̄ali: vbi aliq ad regnū celoꝝ admitti: aliq excludi hāt: i eap̄sa nā: ⁊ forma appeat i q̄ ⁊ crucifix° ē. Mat. vl. c. Data ē mihi ois ptās i celo ⁊ i tra. Et pp h° p; rnsio ad argumētū p̄mū i oppositū: qm̄ xp̄s s̄m diuinā nā; h; auctatem dominij respectu vl̄is creature de iure creatiōis. s̄; āt hūanā nā; h; auctatē dominij sup eādē creaturā rōne passiōis. p̄ma auctoritas ē nāis ⁊ etna. scd̄a acq̄sita ⁊ tpal̄ pp vniōnē ad nā; hūanā. ¶ Ad secūdū d̄: s̄m eūdē q nō sufficeret ad hūani gn̄is redēptiō;: si xp̄s pur° hō fuisset. ⁊ iō pp h° q xp̄s s̄m hūanā nā; gen° humanū redemit: ⁊ p h° i ip̄sā iudiciariā ptātē q̄secut° ē: manifeste appet q xp̄s ip̄e ē de°: ⁊ ita eq̄lit honorād° cū pr̄e: nō inquātū hō: s; inquātu; de°. q̄re ⁊c. ⁊ sic p; p̄ma d̄. ¶ Quātū ad secūdā d̄. dico s̄m beatū Tho. vbi. s. arti. scd̄o. q fili° dei i p̄mo aductu hac de cā i mūdū venit: vt p nobis apud patrē satisfaceret. ad Gal. 4. Cum venit plenitudo tpis misit de° filiū suū natū. i. nascēdū sub lege: vt eos q sub lege erāt redimeret. Satisfactio aūt penā iportat. de° āt s̄m diuinā nā; pati nō pōt. iō oportuit: vt in ip̄o p̄mo aductu in forma passibili ⁊ infirma appareret. In aduētu āt ad iudiciū hac de cā veniet: vt iusticiā pr̄is in hoies exeq̄uat: ⁊ iō i forma gloriosa apparebit: nō tn̄ simplr̄ se habente. qm̄ apparebit mario cū terrore ⁊ stupore. Et cōfirmat. qm̄ sic iudicari ab alio ē infirmitatis ita iudicare est auctoritatis ⁊ glorie. sed in p̄mo aduētu ē iudicatus: in secūdo iudicare veniet. ergo merito in p̄mo aductu i forma infirma ⁊ passibili: in scd̄o aduētu i forma gloriosa ⁊ impassibili debuit ⁊ debebit cōparere. Luc. 21. Tunc videbunt filiū hominis venientem in nube cū potestate magna ⁊ maiestate. que oia ad gloriosa; formam pertinent. ergo in forma gloriosa apparebit. ¶ Sed dices. q̄tra. dicit eni glo. super illo vbo Jo. 19. Uidebūt in quē crucifixerūt: xp̄s in ea carne vētur° ē: in q̄ crucifixus ē: sed crucifixus ē in forma infirma ⁊ passibili. g° in tali forma: ⁊ nō i forma gloriosa debet ad iudicādū venire. Parcas mihi pr̄ Ambrosi si p̄sumo nimis: cupio clari° iformari. Dic aia mea. dic audaci aīo. ne paneas. Faciā pr̄. Arguo igit scd̄o sic. In ea forma d; xp̄s ad iudiciu; venire: s̄m quā ab hoib° possit intueri: sed peccatores gloriā xp̄i videre non poterūt ppter iproportionē quā oculus nō glorificat° h; ad gloriā. sicut ad vidēdū claritatē corpis gloriosi. ergo ⁊c. Et q̄firmat. q: videre gloriā hūanitat; pmittit iustis in p̄miū. g° illā pctōres nō videbūt. ⁊ p q̄seq̄nēs o; q appareat in forma s̄m quā ab oībus videri possit. Et hoc idē dicit glo. sup illo verbo Jo. 5. Sic ⁊ filius quos vult iustificat. In q̄ iniq̄ forma iniuste iudicat° ē: iuste iudicabit: vt possit ab ip̄is videri. s; iudicatus ē in forma ifirmitatis ⁊ passibilitat;. ergo ⁊ i eadē iudicabit. Itē ⁊ Criso. super illud Mat. 24. Apparebit signu; filij hois in celo. dicit sic. Ueniet in iudiciū xp̄s nō solum vulnerū cicatrices: sed etiā ip̄am mortē exprobratissimā ostendēs. Ex quibus verbis apparet q nō apparebit in forma gloriosa. Dulcissime pr̄ declara mihi ista ⁊ ero cōtēta. Faciā aia mea qd dicis. ¶ Et nota istā regulā q vbicūq; aut in textu aut in glo. ista veritas ponit. s. q xp̄s in ea forma iudicabit: q̄ ⁊ iudicatus ē. noīe forme intelligi d; natura humana. Sed nō sequit q i eadē qualitate ap-

parebit: q: in carne apparuit īfirma cū iudicari voluit: s; in forma gloriosa .i. in gl'itate gloriosa iudicare veniet. ꝛ ex hoc patet solutio ad primū. ¶ Ad 2m dico ꝙ corp⁹ gl'iosū h; in sua ptāte: vt se ondat oculo nō gl'ioso: vt dic̄ beat⁹ Tho. in. 4. di. 44. Et iō xp̄s i forma gl'iosa potit ab oib⁹ videri. Et qñ dicis: nō sic pr̄ Ambro. qm̄ visio hūanitatis gl'ificate dabit̄ i p̄miū hōis. Dico ꝙ sic erit hūanitas xp̄i gloriosa i p̄miū hōis: ita ꝛ i suppliciū mal. Exm̄ de amico. Mazei q dilig: t: amici gl'ia sūma delectatio ē: ꝛ p oppositū ei q odit: sūma displicēna ꝛ dolor. sic ꝛ i ꝓposito. Et qd adduxisti de glo. sup Jo. p; r̄nsio p regulā ad p̄mū argumētū positā. Et ad illud Criso. dico ꝙ xp̄s ondet mortē exprobratissimā: nō sensibilit̄ eā ocul igerēs: ac si illā pateret: s; ex iudicijs q̄ apparebūt ꝓterite passiōis hoies i recordationē p̄terite mort; iducet. Et p̄maxie iudeos: ꝛ eos qui cū tpe passiōis ꝓsecuti sūt. q̄re ꝛc̄. ¶ Quātū ad tertiā vi. dico: ꝙ xp̄s cū plagis siue suis scis cicatricibus mūdū vēiet iudicare. Silr̄ cū signo cruc; : s; erūt cicatrices i gloriā xp̄i ꝛ ostēsionē sue maxie virtut; q̄ p passiōis ifirmitatē de hostib⁹ triūphauit. Signū āt cruc; nō erit i signū ifirmitat; : quā tc̄ hēbit xp̄s s; quā hūit tpe passiōis. Et hoc vt iustior eoꝝ dānatio appareat: q tātā miā; ꝯtempserūt: ꝛ eoꝝ p̄ci p̄ue q xp̄z iniuste ꝓsecuti sūt. Venite o igrati inqt xp̄s vbi meritū passionis mee? O paupcula aia nuda eras: ꝛ ego ꝓprijs exut⁹ vestimēt; cooperui te: p siluas ꝛ mōtes errabas: q̄siui te: hūeris meis apposui te: laboraui: sudaui: esuriui: sitiui: caput meū spinis obieci: lat⁹ lācea pforauit. Videte man⁹ meas ꝛ pedes meos ꝛc̄. O iudei qd r̄ndebitis dulcissimo xp̄o quē samaritanū: diabolicū: ꝛ hypocritā nominastis: quē ita neglexistis? O Juda qd dices magistro tuo: quē ita vilissimū extimasti: ꝛ vilit̄ vēdidisti? O Pilate qd dices tūc xp̄o tuo iudici: quē tu ita iniuste sniasti? O iudei miseri qd dicet; regi regū: quē ita inhoneste derisistis: faciē velātes ꝛ ꝯspuentes dulcissimā: alapis ꝛ pugnis illā cedentes: illud p̄ciosū caput spinis coronātes: ꝛ corp⁹ illud sanctissimū flagellātes. O crucifixores q dn̄z celi ꝛ terre nudū ꝛ vituperatū in cruce affixistis: selle ꝛ aceto potastis. O miseri qd tunc dicetis iudicādi iuste ab iudicato a vobis iniuste? Audi aīa mea Criso. sup Mat. Plāgēt inqt se iudei vidētes viuentē ꝛ viuificantē: quē quasi hominē mortuū extimabāt. Et cōuicti se corpore vulnerato scelus suū negare nō poterunt. Plāgent ꝛ gētiles: qui vanis disputationibus philosophoꝝ decepti: irrationabilē stulticiā putauerūt deū colere crucifixū. Plangent se xp̄iani peccatores qui magis dilexerūt mūdum q̄z xp̄m. hec ille. q̄re ꝛc̄. ꝛ sic patet p̄ma cōclusio.

¶ Cū q̄ societate vēiet xp̄s ad iudiciū. Cōclusio. ij.

Ccipe secūdā cōclusionē. v;. Mira cum societate: stupēdoq; mō veniet iesus hūdict⁹ omniū cōsciētiā discussur⁹. Ad cui⁹ declaratiō; tres ingram⁹ vi. v;. ¶ Pria

veritas ē ista. Si in hoc iudicio erūt alij iudices q̄z xp̄s. ¶ 2a veri. ē ista. Si āgeli erūt ēt iudices in h⁹ iudicio. ¶ 3a ve. ē ista. Quō intelligit̄ illud ꝓphete dictū. nō resurgēt ipij in iudicio. ¶ Quātū ad p̄mā veri. dico s; btm̄ Tho. in. 4. di. 47. ꝙ iudicare ꝓpe dr̄ q sniā; loquēdo fert in alteꝝ. Ferre aūt sniā; in alteꝝ duob⁹ modis ē. Vno mō ex auctate ꝓpa: ꝛ h° solūmō cōpetit illi: q i alios h; dominiū ꝛ ptātē: c⁹ regimini subdūt̄ q iudicāt̄: ꝛ sic iudicare ē sol⁹ dei. Et cū xp̄s sit ver⁹ deus ꝛ hō: q̄uis tota trinitas iudicabit: tn̄ soli xp̄o attribuit̄: q: solū vbū i hūana carne iudicaturꝝ appebit: sic̄ solū carnē humanā iduit. ¶ Alio mō iudicare ē sniā; alteri⁹ auctoritate latā ꝓnūciare: ꝛ h° mō sci iudicabūt ipios ꝛ pctōres: q: alios ducēt i cegnitiōe; dine iusticie: vt sciāt qd eis ꝓ merit; iuste debeat̄: ita vt ista reuelatio iusticie iudiciū dicat̄. Vn̄ factas talē distinctionē. Aliq iudicare pūt p modū auctat;. Et sic xp̄s sol⁹ erit iudex: q: sol⁹ auctatē cōsecut⁹ ē. vnā a nā i quātū de⁹. secūdā a merito passiōis i quātū hō. Jo. 5. Dedit ei ptātē iudiciū facē: q: fili⁹ hois est. Aliq iudicabūt vt iudices assessores: ꝛ sic oēs apl'i: ꝛ xp̄z sectātes iudices erūt. Mat. 19. Vos q reliqstis oia ꝛ secuti estis me: sedebit; ꝛ vos sup sedes duodeci iudicātes. 12. trib⁹ isrl'. ¶ Etsi diceres solū hic fit mētio de apl'is. Dico ꝙ de eis fit mētio i ꝑsona oium. vn̄ Aug. 20. de ciui. dei. dicit. Si solū d apl'is vba ista itelligit̄: q fuerūt duodeci: cū i locū Jude traditoris Matthiā legim⁹ ordiatū: Paul⁹ q pl' alijs laborauit vbi ad iudicādū sedeat nō hēbit. p; igit̄ ꝙ i eoꝝ ꝑsona: hec oib⁹ suis sectatorib⁹ ꝓmittebat. Sap. 3. Judicabūt sci natiōes: ꝛ dn̄abūt̄ populis ꝛc̄. Aliq iudicabūt opis demōstratiōe .i. opatōe sua ondēt iudiciū dei: qm̄ opa maloꝝ ondēt bonos debē p̄miari. ꝛ opa bonoꝝ ondēt malos debē puniri. Et s; hūc modū dicē possum⁹ infideles iudices eē iudeoꝝ ꝛ maloꝝ xp̄ianoꝝ. Mat. 12. Viri niniuite surgēt i iudicio cū ꝯgatiōe ista ꝛc̄. ꝛ sic p; p̄a vi. ¶ Quātū ad secūdā vi. dico s; eūdē ꝙ āgeli non erūt iudices assessores: s; tm̄ sniā; dei approbātes ꝛ vt nostri accusatores: ꝛ nō iudices: siue vt iudicij erūt executores: ꝛ nō vt iudices assessores. Et rō s; btm̄ Tho. ē ista. qm̄ iudices assessores debēt esse iudici ꝓporoonabiles ꝛ ꝯformes. Judex āt xp̄s nō i nā sp̄uali: s; i nā corp̄ali appebit s̄m quā ab oib⁹ videri possit: vt dictū ē in p̄cedēti ꝯclone. iō o; vt iudices assessores nā; habeāt hūanā: i qua possint ab oib⁹ mal' intueri. qd angel' nō cōpetit. quare ꝛc̄. ¶ Quātū ad tertiā vi. dico breuit̄ s̄m eūdem ꝙ sicut xp̄s ꝓ omnib⁹ mortu⁹ ē: l; nō oēs effectum sue passionis ꝓpter impedimētū in illis inuentū acceperint: sic ꝛ cōgruū ꝛ debitū atq; equissimū ē: vt et oēs in tali iudicio cōgregent̄ ad iudicādū humanā nā;: s; quā ꝯstitut⁹ ē xp̄s iudex viuoꝝ ꝛ mortuoꝝ miro quodāmō exaltatā. Illō vo ꝓphete dictū. nō resurgēt ipij i iudicio. sic expōit̄. Nō r̄surgēt ipij i iudicio .s. alios iudicātes. Surgēt igit̄ oēs mali vt iudicent̄ ꝛ puniāt̄: bōi vt iudicēt malos ꝛ p̄mientur. ¶ Et nō ꝙ ista assistētia scōꝝ ad iudiciū nō erit ad ꝯsulēdū xp̄o: q: ꝯsilio nō idiget ipe: cum in ip̄o sint oēs thesauri sapiētie ꝛ scie dei abscōditi: sed pot⁹ erit ad decorē: in retributionē supererogatiōis bonoꝝ opeꝝ ip̄oꝝ. quare ꝛc̄. ꝛ sic p; ista cōclusio.

¶ Quanto cū stupore ꝛ terrore apparebit xp̄s ad iudicium

Conclusio .iij.

a

Ccipe t'nā ꝯclōnē. vz. Miranda cū reso nā̄n tuba veniet iesus gl'iosus: cū voluerit cūctꝫ iux merita dispēsare. Ad cu' declaratonē tres ingram' vi. vz. ¶ P'ria vi. est ista. Quātū tribil' erit dies extrēi iudicij. ¶ Scda vi. ē q̄lr vocabūr oēs ad iudiciū. ¶ Tertia vi. est ista q̄lr fiet ꝓcessus dīn iudicij. ¶ Quātū ad p'mā vi. dico ꝙ anq̄z ille vltim' sclī dies adueniat: aliq terribiles dies p'ire d̄bēt: vt ondit bē. Hiero. quos dic se i ānalib' hebreoꝝ īuenisse. ¶ P'rio nāq̄z die anq̄z mūd' siniat p gn̄alē sniam iudicātꝫ xp̄i: eriget se mare .15. cubitꝫ sup̄ oēs mōtes: suoq̄z i loco imobile stabit. ex q̄ altitudie ꝓspecta hoies fugiēt a facie marꝫ. Luc. 21. Erit i t'ris p̄ssura gentiū. s. pp fugā. p's. In spū furorꝫ tui ꝯgregate sē aq̄. ¶ Scdo die adeo mare descēdet: ꝙ vix poterit inueri. ꝛ h° cū maxio strepitu. Luc. 21. P'rē ꝯfusiōe sonit' maris arescēnb' hoib' p̄ tiore ꝛ expectatiōe q̄ supuēiet vniuerso orbi. ¶ 3° die marine belue vsq̄z ad celū rugitū dabūt. Sap. 17. Mugiētiū belue valida bestiaꝝ vox aut resonās de altissimis echō deficiētes faciebāt. p faciēt illos p̄ tiore. ¶ 4° die ardebit mare atq̄z aq̄. p's. Ignis succēsus ē i furore meo: ꝛ ardebit vsq̄z ad īferni nouissima. ¶ 5° die arbores et herbe stillabūt sāguineū rorē. Isa. 27. Reuelabit t'ra sāguinē suū. ¶ 6° die ruēt edificia mūdi. Hiere. 3. Egypt' i desolatiōe erit: ꝛ idumea i desertuz pditiōis. ꝓ eo ꝙ iniq̄ egerūt. ¶ 7° die lapides ad inuicē collidēr. Isa. 24. c. Cōmouent ꝓ cōmouebūr fūdamēta t're: ꝯfractiōe cōfringer t'ra cōtritiōe ꝯteret t'ra: cōmotōe cōmouet. p cōmouebir t'ra. ¶ 8° die tremot' ingēs fiet p vniuersum. p's. Terra tremuit ꝛ qeuit dū resurgēt i iudiciū de'. ¶ 9° die exibūt hoies de cauernis: q̄siq̄z amētes ibūt: vix adinuicē p̄ timore loq valētes. Isa. 13. Contriti sūt i syon pctōres: possidebit error hypocritas. ¶ 10° die adeq̄bunr vniuersa. Isa. 30. Ois vallis implebir ꝛ ois mōs ꝛ coll' humilabir. ꝛ. p's. Mōtes sicut cera fluxerūt a facie dn̄i. ¶ 11° die stelle cadēt de celo .i. igneas comas emitiēt: ꝛ simillabunt ita vt cadē videār. Luc. 21. Erūt signa in sole: luna: ꝛ stellis. Et Apoc. 6. Stelle celi ceciderūt sup terrā: sic ficus mitiit grossos suos cū a vento magno mouer. Et Luc. 20. Sol ꝯuerter i tenebras: ꝛ luna i sanguinē. ¶ 12° die de sepulchris ossa mortuoꝝ egredienr ꝛ accedet vnūq̄dq̄z ad iūcturā suā. ¶ 13° die oēs deficiēt: vt cū mortuis resurgāt: ꝛ hoc igne fiet q: nullū elemētū veloci' agit. p's. Ignis an̄ ip̄m cedet. Ignis. s. q ē i spera suā: ꝛ ignis īferni ꝛ purgatorij sil' dīna v'tute iūgenr. Et vnūq̄dq̄z suū exercebit officiū: vt dic̄ dn̄s Bona. i. 4. Ignis qdē terrestris purgabit iustos: cruciabit malos: corpaq̄z incinerabit ꝛ cūcta t're nascētia ꝯsūmabit. Ignis eleīntarꝫ elemēta subtiliabit: atq̄z ad inouatōz dispōet. Ignis purgatorij purgabit electos. illos qdēz dico quos purgari nccē ē. Et ignis iferni iā icipiet ip̄os cruciare. ¶ 14° die ardebit supficies aerꝫ ꝛ t're vt sic oia elemētꝫ purgatꝫ coꝝ cessꝫ mot'. ¶ 15° die fiet celū nouū ꝛ terra noua: ꝛ resurrectio mortuoꝝ. An tibi aīa mea ista tremebūda videnr? Inde Jo. Apoc. 20. Uidi iḡt thronū magnū ꝛ cādidū a cu' cōspectu fugiet t'ra ꝛ celū. Thron' cādid' erit xp̄i immaculata caro: i q̄ cū ad iudicādū venerit: fugiet celū ꝛ t'ra. i. ois creatura paucbit. Isa. 13. Ululate q: ꝓpe ē dies dn̄i. q̄re ꝛc. ꝛ sic pꝫ p̄° vi. ¶ Quātuz ad secūdā vi. Audi Paulū ad Thessal'. c. 4. Ip̄e dn̄s i iussu ꝛ i voce archāgeli: ꝛ i tuba dei descēdet d̄ celo: ꝛ mortui q i xp̄o sr resurgēt p̄mi. Ueniet qdē xp̄s i iussu vt ait hic Nico. d̄ lira. q: spūali voce ip̄aus mortuis dicet. Surgite mortui vēite ad iudiciū. ꝛ nō solū mētali iussu dei: sꝫ realit p misteriū āgeloꝝ iussu dei gn̄al' citatio fiet: vt dic̄ Nico. de li. Et Ricar. in. 4. ꝛ Mat. 24. Mittet āgelos suos ꝛ ꝯgregabit electos ei' a q̄tuor vētꝫ. i. a q̄tuor mūdi ptib' ꝛ voce magna clamabūt. Surgite mortui venite ad iudiciū. Audi Hiero. barbarū. Siue comedo: siue bibo: sine q̄dcūq̄z aliō op' facio: sp auribus' meis isonare vi' illa tribil' tuba. Surgite mortui venite ad iudiciū. Et seq̄r apl's. Et i tuba dei descēdet d̄ celo. Noie tube h̄z Remigiū intelligir māifestatio clara. iux illō Mat. 5. Cū facꝫ elemosynā: noli tuba canē an̄. i. alicui demōstrare. In tuba g° dei veniet xp̄s. i. māifeste: vt ab oib' videri possit. p's. Uidebit ois caro salutar dei nr̄i. Et Micheas. 7. Uidebūt gētes ꝛ ꝯfundenr sup oi fortitudine sua ꝛc. Et Job. 21. Uidebūt ocli ei' iterfectiōꝫ suā: ꝛ d̄ furore oip̄otētꝫ bibēt. Et loq̄r de mal'. ꝛ de bonis dr̄ c. 22. Uidebūt iusti ꝛ letabūr. ꝛ inocēs subsanabit eos. Nōne succisa ē erectio eoꝝ: ꝛ reliquas eoꝝ deuorabit ignis ꝛc. Jude Isa. 18. Cū eleuatū iḡt fuerit signū i mōtib' videbitꝫ ꝛ clāgorē tube audietis. Et. 27. c. dr̄. Et erit i die illa: clāger i tuba magna ꝛ venient q pditi fuerāt de terra assyrioꝝ: ꝛ q eiecti erāt de t'ra egypti: ꝛ adorabūt dn̄m i mōte scō i hierusalē. Et seq̄r Paul' vt sup̄ dicēs. Mortui qui i xp̄o sūt resurgēt p̄mi. Sꝫ ꝯ idē Paulus. 1. Cor. 15. ait. In momēto i ictu ocli: i nouissima tuba. g° ibi n̄ erit p̄oritas. q: ait. resurgēt p̄mi. Dic̄ Nico. d̄ li. ꝙ qdā dixerūt ꝙ ista p̄oritas sit dignitatꝫ ꝛ nō t'pis. vñ sensus ē iste. Mortui q i xp̄o sr resurgēt p̄mi. i. digniores: ꝛ hi sr apl'i oēs: q xp̄o iudici erūt assessores vt dictū ē. s. Et n̄ aliqs veterꝫ testi. q̄re ꝛc. ꝛ sic pꝫ q̄lr oēs vocabūr ad iudiciū. q̄re ꝛc. ¶ Quātuz ad t'tiā vi. dico ꝙ tria p'marie in ꝓcessu fiēt. p̄° veniet xp̄s. 2° oēs cōparebūt. 3° oiuz scā ꝛ libri discutienr. ¶ P'rio inq̄z veniet xp̄s. Mat. 25. Cū venerit fili' hois i sede maiestatꝫ sue. Sedes hic dupl'r itelligi p̄ōt: aut. p hūanitate: i q̄ sic dictū ē gl'iose appebit: aut. p v'tute dīnitatꝫ: sic dr̄ Mat. 24. Uidebūt filiū hois veniētē i nubib' celi cū v'tute ml'ta ꝛ maiestate. ꝛ seq̄r. Et oēs āgeli ei' cū eo. s. pp honorē iudicꝫ ꝛ pp executiōz iudicij. q: mali p malos āgelos trahēr: ꝛ boi p bonos ad iudiciū deducēr. Et tūc sedebit sup sedē maiestatꝫ sue. hec sedes iudiciariā significat ptātē: q̄ data ē hoi xp̄o: vel ēt sua iocūda hūanitas itelligi p̄ōt: i q̄ ei' dīnitas sic i gl'ioso throno sedet. ¶ 2° erit oiuz cōuocatio. Mat. 25. Et cōgregabūr an̄ eū oēs gētes. i. ois caro ꝛ ois sex': vt dic̄

glo. Et sepabit eos ab inicē: sic pastor sepat oues
ab hedis. Sepabit inq̃ꝫ eos loco: merito: ꝛ vocabu
lo. Merito qdē: q: oīuꝫ merita discutiet: vt statim
videbit. Loco v̄o: q: diuersa loca bōis ꝛ mal' assi-
gnabūt: vt dicet. Vocabulo āt: q: hos hedos: illos
oues appellabit. p oues bonos itelligēs pp eoꝝ fe
cūditatē: simplicitatē: ꝛ trucidatiōꝫ. iuxͣ illud. Propt
te mortificamur tota die: extiati sum⁹ vt oues occi
siōis. Et pp feditateꝫ: sterilitatē q̃ꝫ: p hedos malos
designās. Et statuet qdē oues a dextrꝭ. hedos āt a
sinistrꝭ. p dexterā stat⁹ glē. p sinistrā stat⁹ etne pene
designat. ¶ 3° loco oīuꝫ scā ꝛ libri discutiet. Mat.
25. Tc̄ dicet rex his q a dextrꝭ ei⁹ erūt. Sup q̄ āt xp̄s
dr̄ fili⁹ hōis: hic āt rex: vt ondat q iura ꝛ leges cō-
dē ptātē hꝫ. ꝛ legꝭ puaricatores punire: ꝛ obſuato-
res p̄miare. Lex. n. nō ē posita iusto. ex̄ de reglari
b⁹. c. licet. circa p̄n. vbi dr̄ sic. Quia vbi sp̄us dei ē:
ibi libtas. ꝛ q sp̄u dei agūt: nō st̄ sub lege. q: lex n̄ ē
iposita iusto ꝛc̄. hec ibi. Et idē. 19. q. 2. due sūt ꝛc̄.
Et q: iudex sniare nō pōt nisi sꝫ allegata ꝛ pbata
2. q. 1. nos āt. Nos āt inqt tex. i. quēpiā sniaꝫ ferre
nō possum⁹: nisi ꝯuictū: aut spōte cōfessū. Idē i. c.
iudex. ꝛ i. c. nihil. ꝛ c. p̄mates. Iō xp̄s examiare ici
piet: ꝛ p° approbare bonos dicēs. Venite bn̄dicti pa
trꝭ mei: pcipite regnū qd̄ vob patū ē ab origie mū-
di. Quatuor. n. fac̄. Prio iuitat. d. veīte. Scd̄o bn̄
dic̄. d. bn̄dicti. Tertio suos istituit hr̄des. d. posside
te vob. Et q̄rto hr̄editatē ondit. d. patū a ꝯstitutiōe
mūdi. O dulcissima allocutio. o vox oī suauitate et
iocūditate plēa. Inuitari ad āplexū toti⁹ felicissime
trinitatꝭ. Audi gl'iosū Ansel. O q hoc bono fruet:
qd illi erit: ꝛ qd illi nō erit. certe qcqd volet erit: ꝛ
qcqd nolꝫ n̄ erit. Deide seqt̄ rō p̄dictor. Esuriui ꝛ
dedistꝭ mihi mādùcare ꝛ cetā q̄ sequūt̄ d opib⁹ pie
tatꝭ. Et tūc r̄ndebūt iusti: nō q̄si ignorātes: sꝫ poti⁹
admirātes. Dñe qñ te vidim⁹ ꝛc̄. dic totū. Et r̄ndēs
ill' rex dicet. Amē dico vob: qd̄ vni ex minimis meis
fecistꝭ: mihi fecistꝭ. Deīn q̄so audi qd hic dicat Pe
tr⁹ rauēnas i quodā s̄mōe. In regno igt celoꝝ corā
āgel' dei i ꝯspectu resurgētiū q Abel passus ē: q fi
dē custodiuit Abrahā: q mūdum saluauit Noe: q
Moyses legē dedit: q Petr⁹ resupin⁹ crucē ascē-
dit: xp̄s tacet: ꝛ clamat esuriui: ꝛ non dedistis mihi
m ducare. Posito exaie iustoꝝ: tunc seqt̄ examē i
pioꝝ. Mat. 25. Tc̄ dicet ill' q a sinistrꝭ ei⁹ erūt. Di
scedite a me maledicti ꝛc̄. dic totū. O pauidū tremē-
dūq̃ꝫ vbū. Repellit nāq̃ꝫ prio dn̄s suos oēs a se re
belles: dicēs. Discedite a me: maledicit q̃ꝫ eos dicēs
maledicti. hr̄des penaꝝ fac̄: dicēs. In ignē etn̄ū: ꝛ
vile ill' ꝯsortiū tribuit: dicens. q parat⁹ ē diabolo ꝛ
āgel' ei⁹. Si. n. reprobi dicerēt: dn̄e si n̄ sum⁹ digni
possidē regnū: tua tn̄ ex benigna pietate ꝯcede: q
ad pedes tue scīssime maiestatis stare possim⁹. Et
ipe tc̄ dicet. Discedite a me. O de⁹ meus qs nouit
ptātē ire tue: ꝛ p̄ timore irā tuā dinumerare. Itē si
reprobi dicerēt: si nos ifelices a te repell': tn̄ tua bn̄
dictiōe effice dignos: ꝛ ipe dicet ill'. Discedite a me
maledicti. Item si reprobi dicerēt. O clemētissime
de⁹: si nos cū tua maledictiōe repell': saltē i aliquo
refrigerij collocare loco dignerꝭ. Et ipe subiūget.
In ignē. q̄rto si dicerēt si tali ac tāto acerbo igne

p̄cipis cruciari: breue p̄cami assigna tp̄s. ꝛ ipe di-
cet. In ignē etn̄ū. Quito si lachrymabilit̄ subdāt:
clemētissime iesu xp̄e: ad min⁹ platuꝫ nobis tribue
gratū. Et ipe dicet. Qui pat⁹ est diabolo. 6° si tādē
miseri dicerēt petōres p̄camur: clamam⁹ orātes cō
sortiū tribue iocūdū. Et ipe dicet. q pat⁹ ē diabolo
ꝛ āgel' ei⁹. ecce horribile ꝯsortiū. hoc scō icipiet eos
examiare: dicēs. Esuriui ꝛc̄. vt. s̄. Sup quo vbo
gl'iosus Ber. ait. Si tāta pena punit: q sua nō de
disse ꝯuicit: q̄ pena punied⁹: q aliena redarguit ab
stulisse: Si. n. ita ꝯdēnabit: q esuriētē n̄ pauit: quā-
to grauiori supplicio punied⁹ ē: q vsura: rapina: et
furto abūdātē ditijs. fame ꝛ siti cruciat: ꝛ pire fac:
aut q de ppa domo eijcit pegrinū ꝛ aduenā. hec il
le. Fcā examiatiōe imediate seqt̄. Mat. 25. Snīa
bonoꝝ ꝛ maloꝝ. qm̄. 2. q. 1. c. sic. dr̄ sic. Sic sine iudi
cio. s. p̄termisso ordiarij iudicꝭ quēq̃ꝫ nolum⁹ ꝯdēna
ri: ita iuste q̄ diffinita st̄. s. p allegatōꝫ ꝛ pbatōꝫ: nul
la patimur executōe. s. illegitima differri. hec ibi.
Et itellige vt dic̄ glo. iusi sit lata p falsa instr̄a. ex̄.
d crie falsi. sup eo. i glo. Propterea ꝛ snīa ꝛ executio
snīe ondit cū dr̄. Ibūt hi i suppliciū etn̄ū. iusti āt i
vitā etnā. Inde Innocēti⁹ d vilitate ꝯditiōis hūa
ne clamat. Quis nō tieat istō examē: i quo idē ē ac
cusator: aduocat⁹ ꝛ iudex. Accusabit. n. cum dicet.
esuriui: ꝛ nō dedistꝭ mihi māducare. Aduocabit. cū
dicet. qcqd vni ex minimis meis fecistꝭ: mihi fecistꝭ.
Iudicabit cū dicet. ite maledicti in ignē etn̄ū. hec
ille. ꝛ hec sufficiāt p p̄senti ꝯclōne. De accusatori
b⁹ āt q erūt i die iudicij: dicā ꝯclōne seqnti. Nimia
. n. plritate q̄tū ad vnā ꝯclōnē spectat vsus eēꝫ:
si illos accusatores i hac ꝯclōne posuissem. q̄re ꝛc̄.

¶ De iminabilitate diui iudicij. Cōsideratio. III.

T Ertio iudicij extrēi vltimā iminabilitatē videam⁹. Ubi tres
alias ꝯclōnes subiūgem⁹. vꝫ. ¶ Prima
ꝯclō ē ista. Lugubris misabilq̃ꝫ oīuꝫ dā
natoꝝ loc⁹: null⁹ recti⁹ assignād⁹ ē: q̃ꝫ tartaroꝝ: spi-
rituūq̃ꝫ reproboꝝ iselix hitatio. ¶ 2° ꝯclō ē ista. Fe
licissim⁹ amenissimusq̃ꝫ oīuꝫ btōꝝ loc⁹ null⁹ ꝯuenien
tior atq̃ꝫ dignior q̃ꝫ sūmi dei ꝛ xp̄i ei⁹ triūphal' ēpir
rei celi iocūdatio. ¶ 3° ꝯclō ē ista. vltio extrēi iudi-
cij sine dato: sic cūctoꝝ fuit creatoꝝ scā p̄fecta pur
gatio: ita p⁹ iudiciū erit oīum cōgrua scā inouatio.

¶ De loco iudicij ꝛ dānatoꝝ. Cōclusio. I.

A Ccipe p̄mā ꝯclōnē ꝛc̄. vt. s̄. Ad c⁹ decla
ratiōꝫ tres ingram⁹ vi. vꝫ. ¶ Pria vi. est
ista. quot ꝛ q̄ erūt voces tp̄e iudicij petōres
ad morte: ad mōtē vociferātes. ¶ 2° vi. ē
ista. i q° loco fiet iudicij extrēi ista rigorosa examia
tio. ¶ 3° vi. ē ista. qs erit p⁹ iudiciū oīuꝫ dānatoꝝ lo
c⁹ ꝛ ppa hitatio. ¶ Quātū ad p̄mū dico q. i. erūt
tp̄e iudicij voces clamātes oēs ad mortē: ad mōtē
miseros petōres. ¶ Pria vox erit xp̄e ꝯscie. ¶ 2°
vox erit oīuꝫ scōꝝ. ¶ 3° vox erit oīum spirituū re
proboꝝ. ¶ 4° vox erit oīuꝫ oppssoꝝ. ¶ 5° vox erit
oīuꝫ ifideliū. ¶ 6° vox erit oīuꝫ āgeloꝝ. ¶ 7° vox
erit omniuꝫ elementoꝝ. ¶ 8° vox erit omniū crea
turarū. ¶ 9° vox erit omniū scripturaꝝ. ¶ 10° vox
erit oīuꝫ diuoꝝ secretoꝝ. ¶ 11° vox erit ppriorum
peccōꝝ. ¶ 12. vox erit oīuꝫ mysterioꝝ. ¶ Prima i-

inq̃ꝫ vox erit ꝓprie ꝯscie. ad Ro. z. Testioniū illis
reddēte ꝯscia ipoꝝ: cogitatiōuꝫ accusātiū: ⁊ defēdē
tiū i die iudicij: cū iudicabit dn̄s occulta hoīuꝫ. Et
rō ꝭꝫ btm̄ Tho. i. 4. dis. 43. c. q: cū de oī v̄bo ⁊ fctō
reddēda sit i die iudicij rō. Math. 1z. Amē dico vo
bis ꝙ de oī v̄bo qḋ locuti fuerit homīes sup t̄rā in
die iudicij reddēt rōnē. Etiā de v̄boꝝ fortiori ꝺ fcō.
q: voces sūt eaꝝ: q̄ sūt i aīa passionū note. ꝓꝰ piar.
menias. necesse ē: vt oīa scripta sint i cordibꝰ nr̄is.
¶ Sꝫ hic q̄ro an mali videbūt opa bōa q̄ fecerūt.
zᵒ an bōi videbūt pcc̄a q̄ aliq̄n ꝯmiserīt. 3ᵒ. an vnꝰ
poterit vider̄ q̄ erūt i ꝯscia alteriꝰ. ¶ Ad p̄mū di-
co ꝭꝫ btm̄ Tho. vbi. s̄. ꝙ oīa bōa q̄ vnq̄ꝫ dānati fe-
cerūt: erūt i ꝓpa ꝯscia relucētia: nec tn̄ ex hoc coꝝ
minuet̄ doloꝛ: ꝭꝫ magis ex illoꝝ bonoꝝ ītuitiōe aug
mētabit̄ eoꝝ pcc̄a: cū cernēt oīa illa bōa ꝑdidisse: q̄ꝫ-
uis supple ad meritū vite et̄ne. sūmū. n. īfortunij ge
nꝰ ē vt Boetiꝰ ait. fuisse felicē. ¶ Ad zᵐ dico ꝙ
magr̄ sn̄iaꝝ fuit istiꝰ opiōnis: ꝙ pcc̄a ꝑ pn̄iaꝫ dele-
ta: ī iudicio nō appebūt. Si. n. ad memoriā pcc̄a de-
leta reducerēt̄: maxie i scīs vidcret̄ ꝙ maximꝰ debe
ret succrescē doloꝛ. qḋ ē falsū. Apoc. zi. Nō erit ap̄li
us nꝫ luctꝰ nꝫ clamoꝛ ⁊c̄. Q: āt ꝺbeat succrescer̄ do-
loꝛ: pꝫ. qm̄ cā mouēs ad flēda pcc̄a ē charitas. ergo
q̄ꝫtū magis crescet eꝰ effectꝰ crescꝫ: ꝭꝫ charitas i be
atꝭ erit ꝑfectioꝛ tūc tp̄is: q̄ꝫ fuerit i via. ergo si ex ꝯ-
sideratiōe pccōꝝ suoꝝ hic i via charitas ad lachry-
mas eoꝝ cōda ꝓuocauit: seq̄t̄ ꝙ magis tp̄e iudicij
sua pcc̄a ꝺflebunt. Preterea si sūt deleta q̄uo pn̄t
videri. a ꝑuatiōe. n. ad habitū ipossibil' ē regressio:
vt dic̄ philosophꝰ i postp̄nt. Sāe aīa mea magr̄ in
hac ꝑte nō tenet̄. qm̄ si id veꝝ eēt: seq̄ret̄ ꝙ nec etiā
pn̄ia ꝺ ill' pctis ꝑfecta ab eis cognosceret̄. Q: certe
mltū gl'e scōꝝ: ⁊ diuine laudi ꝺrogaret: q tā mirificē dn̄s
suos electos liberauit. Scd'a fals nō. qm̄ si i gl'e aug-
mētatōe pn̄ia scōꝝ tp̄e iudicij clarē ꝺbēt necesse eēt
vt ⁊ id ꝑ qᵒ pn̄iā egerūt: qḋ ñ nisi pctm̄ ē: clarescerēt.
Nec tn̄ ꝑꝑ hoc seq̄t̄ ꝙ taliū culpaꝝ recordatio sine
māifestatō i dedecꝰ scōꝝ r̄sultaret: sic nec Magda-
lene nc̄ i cel' ꝙ i eccl'ia peccatrix appellet̄. Nec. n.
vt fals notū ē Magdalene pcc̄a publicāt̄: vt illā ꝯ-
fūdamꝰ ꝭꝫ vt audita culpa sil' ⁊ pcc̄a: gl'osa domia in-
dicet̄: ⁊ scā clarissima. Vn̄ pono hāc rlam generalē
ꝙ sic in scōꝝ corpibꝰ ad eoꝝ gl'āꝫ cicatrices cōpora
les remanebūt. sic i aīaꝝ gl'āꝫ cicatrices sp̄ūales q̄
sūt ipa pcc̄a: iuste debēt remanē. Et nō solū in eoꝝ
gl'āꝫ tal'es cicatrices sp̄ūales remanebūt: ꝭꝫ ēt i dā-
natoꝝ doloris augm̄tū. Quis. n. ābigere pōt: repro
bos scōꝝ pcc̄a cernētes: ⁊ illoꝝ pn̄iaꝫ: ⁊ suoꝝ tm̄ cri-
minū sine pn̄ia mltitudinē: turpitudinē: ⁊ horribili-
tatē iuētes: maxio dolore nō cruciari. Audi Sap.
5. Videntes turbabūt̄ timore horribili ⁊c̄. Nec i sn̄ia
etiā btūs Tho. vbi. s̄. ponit. ¶ Ad. 3ᵐ. dico ꝭꝫ cō-
munē theologiā ꝙ sic. Audi Gre. sup illo v̄bo Job
z8. Nō adeq̄bit̄ iq̄t ei auru vl' vitꝝ. Jbi q̄ppe vnꝰ-
q̄sq̄ꝫ iuq̄t: ab altiꝰ ocul' mēbroꝝ corpulētiā ñ abscō
det: ꝭꝫ patebit aīus. patebit ēt corpalibus ocul' ipsa
ēt corpis armōia. hec ibi. Ex qbꝰ qdē v̄bis vt dicit
dn̄s Bōa. i. 4. di. 49. ñ seq̄t̄ tn̄ ꝙ corpa gl'osa sint
pua. i. corpa trāsparētia: ⁊ nō terminātia visū: ita vt
possit videre q̄cq̄d erit i te. q: ñ magis videbit̄ mēs
altiꝰ ꝑ corpꝰ puiū q̄ꝫ ꝑ corpꝰ solidū. Sꝫ sic dꝫ ītelli-
gi ꝙ ita cogitatiōes ⁊ affectiōes hēbūt lucidas i cō
de: vt eī sint patētes. Et modū ista vidēdi pōit p̄e
dictꝰ doctoꝛ. d. Corpa gl'osa erūt solida ⁊ lucida sic̄
crystallꝰ: ⁊ ēt i p̄dictꝭ corpibꝰ poꝛi minores ēt q̄ꝫ mō.
ꝑ quos qdē poros ꝑꝑ lipiditatē potit vnꝰ videre i mē
te altiꝰ: ac si idē corpꝰ eēt puiū. hec ille. ⁊ idē sētit sco
tꝰ. plixe. n. ꝺ hac mā dic̄ i. 4. di. 49. Idē ⁊ Ricar.
Et btūs Tho. i. 4. di. 43. ar. 5. q. i. dic̄ sic. Vn̄ ꝯscie
nr̄e erūt q̄si qdā libri: res gestas ꝯtinētes: ex qbꝰ iu-
diciū ꝓcedet: sic̄ ēt i iudicio hūano registris vtunt̄.
Apoc. zo. Et libri iq̄t apti sūt: ⁊ aliꝰ liber aptꝰ ē li
ber vite: ⁊ iudicati sūt mortui: ex his q̄ scripta sūt i li-
bris. Libri apti: vt expōit Aug. zo. ꝺ ci. ꝺi significāt
libros noui ⁊ vetis testi: i qbꝰ ds ostēdet q̄ mādata fie
ri iussissꝫ. Vnde ⁊ Ricar. ꝺ scō victore dic̄. Eoꝝ cor
da erūt q̄si q̄dā cāonū decreta. Per librū v̄o vite itel
ligūt̄ ꝯscie singl'oꝝ q̄ dr̄ singl'r liber vnꝰ. q̄a vna
v̄tute dia fiet: vt cūctꝭ ad mēoꝛiā sua fcā reuocēt̄
⁊ hec vis iq̄ꝫtū ad mēoriā hoī reducet fcā eꝰ liber
vite dr̄. Vel ꝑ p̄mos libros ꝯscie singl'oꝝ itelligūt̄.
ꝑ zᵐ v̄o sn̄ia iudicis i eiꝰ ꝓuidētia descripta. Et ꝑꝑ
hoc dic̄ idē. q. z. necē ē si sn̄ia dꝫ eē iusta vt oībꝰ nota
sit. ⁊ oībꝰ si iusta sn̄ia erit: nō oībꝰ eē nō potit: si me
rita vl' ꝺmerita oībꝰ nō nō eēnt. ⁊ merita vl' ꝺme-
rita oībꝰ nō eē nō pn̄t si oīa bōa vl' mala opa eēnt
ignota. Quaī necē ē vt vnꝰq̄sq̄ꝫ nedū fcā ꝓpa ad
mēoriā reuocꝫ ꝭꝫ ēt aliēa eꝰ cognitōi subiaceāt: si iu
sta sn̄ia oībꝰ dꝫ eē nō. ⁊ hᵒ idē dic̄ doctoꝛ: f et dīna
v̄tute: vt sn̄ia iudicꝭ oībꝰ iusta appeat. Sꝫ ad hᵒ dic̄
ipe v̄tꝰ itellectꝰ creati nō suffic̄. Et tō si i seipis ap-
pcāt: ꝑsti pctā ꝑ ꝯtritiōeꝫ deleta: hᵒ nō nisi v̄tute
dīa: ꝑꝑ cāꝫ assignatā: ⁊ nō v̄tute hūa. q: a ꝑuatiōe
ad hītū ipossīs ē regressio nāl'r loq̄ndo. Et si dicēs.
si pccōres pcc̄a scōꝝ iuēt̄: magna erit ꝯfusio scōꝝ:
⁊ ꝯfusio impioꝝ minuiet̄. nō seq̄t̄. Nā ipi videntes
scōꝝ pctā i aliēo vituꝑio: suū vituꝑiū mag attēdētes
augm̄tabit̄ eoꝝ ꝯfusio. ⁊ i magnā redūdabit gl'iam
scōꝝ: q suis meritꝭ ⁊ gr̄a dei illa pcc̄a iterfecerunt.
Et hᵉ sufficiāt q̄ꝫtū ad p̄mā vocē ꝯ pccōres clamā
tē tp̄e vidicte. ¶ zᵃ vox i die iudicij clamās ꝯ pccō
res iustitia: iustitia a la morte a la morte: vt ita loq̄r
erūt scī oēs a tyrānis oppsi ⁊ laniati. Apoc. 6. Cla
mabūt scī dicētes. vsq̄ꝫ q̄ dn̄e verꝰ ⁊ iocēs: scꝰ
ñ iudicas: ⁊ ñ vīdicas sāguinē nr̄ꝫ de his q hītāt i
t̄ra: ⁊ date sūt ill' singule stole albe: ⁊ dcm̄ ē ill': adhuc
sustinete modicū tp̄s: dōec ipleat̄ nūerꝰ fratꝝ vroꝝ
hec ille. O scī mārtyres. o curia celestꝭ quotidie iiu-
riata: si nc̄ iustitiā vno oꝛe clamatꝭ: qd iudicij tp̄e fa
cietꝭ: qn̄ oīuꝫ pctā cernetꝭ. Sa. 5. stabūt iusti i magna
ꝯstātia ad v̄sus eos q se āgustiauerūt: ⁊ q abstulerūt la
bōes illoꝝ ⁊c̄. dic totū. q̄re ⁊c̄. ¶ 3ᵃ vox vīdictā cla
mās erit oīuꝫ ꝺmonū. Audi aug. scissiuꝫ. Astabūt iq̄t
oēs añ tribūal xp̄i: ⁊ p̄sto erit diabolꝰ: ⁊ r̄citabit v̄ba
ꝓfessiōis nr̄e. s. fcē i baptismo. ⁊ obijciet nob i faciē
q̄cq̄d: ⁊ i qᵒ peccauimꝰ: ⁊ i qᵒ loco: ⁊ qd facē dcāꝫꝰ.
Dicturꝰ ē. n. ille aduersariꝰ nr̄. Equissie iudex iudi-
ca istū eē meū ob clpā q noluit eē tuꝰ ꝑ grāꝫ. tuꝰ per
nāꝫ: meꝰ ꝑ miīiaꝫ. tuꝰ ob passiōeꝫ: meꝰ ꝑ suasiōeꝫ:
tibi iobediēs: mihi āt ꝯsētiēs: a te accep imōtalitatꝭ
stolā: a me hanc pānosa q̄ idutꝰ ē tūicā. tuā dimit ⁊

cū mea hnc vēit. Egſſime iudex iudica ergo iſtuni
eē meū: ⁊ mecū fore ɔdēnādū. hec ille ⁊c̄. ¶ Quar
ta vox erit oīuz opp̄ſſoꝝ. O iudices. o aduocati. o
notarij. voſqꝫ oēs ceteri q iuſtitiā miſtrare dbet̄: au
res erigite oēs falſe aduocatiōes: ꝓcuratōes: tpn̄
dilanō. s: inſtroꝝ falſificatiōes: ⁊ occultanōes: oēs
extorſiōes: falſe ſnīatōes: oīs ſāguis paupuꝫ p vos
deuorat⁹ i die diſtricti iudicij clamabūt ꝯ vos. Iu
ſtina. iuſtitia. Deut. 22. Uidue inqt dn̄s ⁊ pupillo
ñ nocebit̄. Si leſeritis eos vociferabunt ad me: ⁊
ego audiā clamorē eoꝝ: ⁊ ïdignabit̄ furor me⁹: ꝑcu
tiāqꝫ vos gladio: ⁊ erūt vxores vr̄e vidue: ⁊ filij ve
ſtri pupilli. Et iob. 24. c. Agꝝ ñ ſuū demetūt ⁊ vi
neā ei⁹ quē opp̄ſſerūt vindemiāt. Nudos dimittūt
homies: idumēta tollētes: qb⁹ ñ ē opimētū i frigore:
quos ïbres mōtiū irrigāt: ⁊ ñ hñtes velam āplerāt
lapides. vi fecerūt dep̄dātes pupillos ⁊ nudū pau
perē ſpoliauerūt. Nudis īcedētib⁹ abſqꝫ veſtitu tule
rūt ſpicas. Et paꝝ īfra. Aia vulneratoꝝ clamabit:
⁊ de⁹ inltū abire ñ patit̄. Ipi fuerūt rebelles lumini
neſcierūt. i. neſcire voluerūt vias ei⁹ ⁊c̄. Nec ꝗntum
quotidie ī paupes fieri cernam⁹ aīaduertite: ⁊ p ſin
gl'a diſcurrite. Et cū his ɔcordat gloſus Ber. Uei
et igt añ tribunal xp̄i allegatio dura: et clamor pu
pilloꝝ ⁊ orphanoꝝ ⁊ viduaꝝ: quoꝝ vixere p vixe
rūt ſtipēdijs: nec diluere pecā. hec ille. In Deut. i.
c. ait dn̄s. Audite illos. ſ. vos ſapiētes. Et qd̄ iuſtū
ē iudicate ſiue ciuis ſit ille: ſiue pegrin⁹. Nulla ē di
ſtātia pſonaꝝ: ita puū audietis vt magnū: nec acci
piet̄ cuiuſqꝫ pſonā: q2 dī iudiciū ē ⁊c̄. ¶ 5ª vox dī
oīuz īfideliū. Math. 12. Uiri niniuite ſgēt i iudicio
cū gn̄atōe iſta: q2 pniāꝫ egerūt ī p̄dicatōe Jone ⁊ ec
ce pluſqꝫ Jonas hic. Nos nob miſſis quotidie glo
ſis dī aures nr̄as diuis ſmonibꝫ ꝓpulſat: ⁊ nos
tāqꝫ aſpides ſurde: aures mēt̄ copiſqꝫ obturam⁹.
audi Miere. 8. c. Attēdi ⁊ auſcultaui: nēo qd̄ bonū ē
loqr̄: null⁹ ē q agat pniā ſup pccō ſuo. d. qd feci. oēs
ɔuerſi ſūt ad curſū ſuū: ꝗſi equ⁹ ad ipetū vadēs ad
p̄liū. Exēplū i legēda ſci machari; ꝙ xp̄iāi ſūt īferi
ores ī pcīs qꝫ iudei: ⁊ iudī īferiores qꝫ pagāi. ꝗre ⁊c̄.
¶ Sexta vox ē oīuz āgeloꝝ: quoꝝ. ſ. ɔſilia ⁊ īſpira
tiōes ɔtēpſerūt. Audi Origenē. Un⁹qſqꝫ inqt āgelo
rū i extremo iudicio aderit: pducēs illos qb⁹ p̄fuit:
quos adiuuit: quos īſtruxit: p qb⁹ ſemp faciez p̄ris
vidit. Credibile ē. n. ꝙ q ïdidit āgel' aīas cuſtodiē
das ab eis d' hi⁹ cuſtodia rōnē requiret. Et cum illi
culpā de pcīs nr̄is haud hēant: oportebit ingrēti
dn̄o culpas nr̄as accuſare: q noluim⁹ coꝝ īſpiratio
nib⁹ ⁊ ɔſilijs obedire. Sicut nulla ē culpa medici
q de ptinētib⁹ ad ſe circa īfirmi curam nihil omit
tit: ſi nō ſanat languidū ſibi īobedientē Miere. 51. c.
Curauim⁹ eā: inquiūt āgeli loquētes de babylone
⁊ nō ē ſanata. i. ꝗntū ex nobis ē fecim⁹ vt curaret̄:
ſꝫ culpa ſui fuit ꝙ nō ē curata: derelinquam⁹ eā: ⁊
eam⁹ vn⁹qſqꝫ ī t'raꝫ ſuaꝫ. qm̄ puenit vſqꝫ ad celos
iudiciū ei⁹. ⁊ eleuatū ē vſqꝫ ad nubes. i. vſqꝫ ad ſā
ctos ⁊c̄. Dn̄s aūt Bona. i. 2. ſniaꝝ. di. 11. declarat
quō āgeli pp obſtinatiōeꝫ hoīs cuſtodie ſubtrahāt
bn̄ficiū. Et dicit ꝙ duplex ē āgeloꝝ cuſtodia. vna
ex pte corporis q̄ ɔſiſtit i hoſtis repulſiōe: ne corpa

opp̄mat. alia eſt reſpectu maligni ſpūs: ne. ſ. mali
gnus ſpūs aīas opp̄mat ⁊ puertat. ¶ Quāuim ad
p̄mā cuſtodiā āgel⁹ hoīeꝫ vſqꝫ ad dīē mortis nō de
relinquit: q2 cū opp̄mi vl' occidi a demōe mime ſi
nit: niſi alit̄ diui iudicij ſnīa depoſcat. ſic̄ patuit in
viris Sare: ⁊ ſic de alijs. Sꝫ ꝗntū ad ſ'aꝫ dicit ipe:
q2 tal' act⁹ cuſtodie ɔſiſtit ptiꝫ i nob: ⁊ ptiꝫ in angelo
ꝗtū ex ſui pte vidēs hoīs obſtinatiōem ſubtrahit
hoc cuſtodie bn̄ficiū. Sed hoc nō videt̄ ꝓbabile ꝙ
āgelus oīno ſubtrahat tale cuſtodie bn̄ficiū. Sēper
. n. ꝗhit hoīeꝫ a pccō ꝗtūcūqꝫ ſit obſtinat⁹ hō. Ideo
iſte mod⁹ ñ placuit dn̄o Bona. ⁊ ponēs ſuā opinio
nē dīc ꝙ āgeli cuſtodia aut ē reſpectu boni ɔſuādi
vl' acqrēdi: vl' augēdi. Aut reſpcū mali deſerēdi: vel
euitādi: vl' minuēdi: Dic̄ ergo ſic. Angel⁹ ꝓfecto
hoīeꝫ obſtinatū deſerit ꝗtū ad actū bonuꝫ: q2 fru
ſtra eēt tal' act⁹: ſꝫ nō ꝗtū ad actū maluꝫ. qm̄ ſemp
hoīeꝫ retrahit: ne labat̄ i pcī⁹. ꝗto. n. qs peior: tā
to ad malū ꝓnior: ⁊ ꝗto ad malū ꝓnior ⁊ ꝓeluior:
tāto magis idiget retrahēte. Et rō eſt. q2 ꝗdiu hō
viuit: ſemp ɔuerti pōt. Nō. n. medic⁹ reliqt egro
tū: niſi de quo totalit̄ deſperat. Audi Leonē papā
d' pe di. 7. c. nemo. Nemo inqt deſpand⁹ ē: duꝫ in
hoc corpe ɔſtitut⁹ ē. q2 nōnūqꝫ qd̄ diffidētia etatis
differt̄: ɔſilio maturiori pficit̄. hec ille. Et. 26. q. 6.
c. ſi p̄ſbr̄. ⁊. c. cognouim⁹. acrit̄ reprehēdūtur ſacer
dotes: q peccātib⁹ pniāꝫ vltimā denegāt. Sꝫ vis vi
dē obſtinatoꝝ malignitatē? Adeo. n. ſaxei ⁊ petrei
vt ita dicā efficiūtur: vt v'bis nec dulcib⁹ nec acer
bis emolliāt̄. Signis ñ mouentur: ⁊ ſi rep̄hendunt̄
petores fiūt. Dulcib⁹ nāqꝫ verbis Heli ſacerdos
filios ſuos monēs: nihil ꝓfecit. ⁊ iō mortui fuerūt i
bello. i. Re. 2. Samuel nūqꝫ pp̄l'ꝫ ab ei⁹ mala potu
it mutare volūtate. 1. Re. 18. Cor dux Saul': nec io
nathe v'bis: nec dei bn̄ficijs emolliuit. 1. Re. 18. Na
abal dulcib⁹ v'bis nūcioꝝ David flecti nō potuit. i.
Re. 25. Uiri iude nūcios Ezechiel' Ill' p̄dicātib⁹ ſub
ſanabāt. 2. paral'. 30. Cor Pharaonis tātis ſignis p
Moyſen fcis nūqꝫ emolliuit. Exo. 7. vſqꝫ ad. 10. c.
iclnſiue. Judei tātis ſignis fcis p xp̄ꝫ duriores fie
bāt. Luc. 10. ⁊. 18. Caī p āmonitiōeꝫ dn̄i iduraui ⁊
frēm occidit. Gen. 4. Judei Azariā eos īcrepāteꝫ
crudelit̄ occiderū. 2. palip. 25. Stephanū āmonētē
⁊ eos docētēꝫ: lapidauerūt. Acτ. 7. Et xp̄ꝫ finalit̄
occiderūt. O italia. o italia. o italia. ꝗre documētis
tātoꝝ ſnoꝝ di: tot tātiſqꝫ ſignis: tātis īcrepatōib⁹ ñ
mollefieri decreuiſti: nō pces: nō mīne: nō guerre:
nō peſtilētie. nō miracula: nō īſpiratōes hoīe: nō an
geli te emollire pñt. de oīb⁹ ī die iudicij audies ꝯ te
āgelos vociferātes. Curauim⁹: ſꝫ nō ſanata eſt ⁊c̄.
¶ 7ª vox erit oīuz elemētoꝝ. Job. 20. Reuelabūt
celi iniqtatē ipij: ⁊ t'ra aduerſus eū ɔſurget. Audi
Criſo. ſup Math. In illo inqt die nihil ē qd̄ nide
am⁹ vbi celū: t'ra: ſol ⁊ lūa dies: ⁊ noctes ſtabunt
aduerſus nos ī teſtimoniū pccōꝝ noſtroꝝ. hec ille.
¶ 8ª vox ē deniqꝫ oīuz creaturaꝝ. Sap. 5. c. Pu
gnabit cū illo orb t'raꝝ ꝯ īſēſatos. Ibūt directe emiſ
ſiōes fulguꝝ: ⁊ tāqꝫ habene curuato arcu nubiū ad
uerſarij exīmiabūt̄: ⁊ ad certū locū trāſilīēt: ⁊ a pe
troſa ira plene grādines mittēt̄: ⁊ cādeſcet in illo aq

maris ⁊ finia cōcurrēt dniter. Cōtra illos stabit spūs vtutis: ⁊ tāq̃ turbo vēti diuidet eos: ⁊ ad heremū pducet oēz terrā iniqtatis eoꝝ. hec ille. Et 19.c. dr. Creatura tua tibi fcōri desuiens: excādescit ꝑ excādescet ī tormētū aduersus iniustos. Et Greg. Si q̄ris igr qs te accusabit. dico totꝰ mūdꝰ. C 9ª vox erit oīuz dinaꝝ scripturaꝝ: q̃s ipsi itelligē noluerīt. ps. 9. Dixit. n. ī corde suo: oblitꝰ est. auertit faciē suā: ne videat ī finē. Et Daniel. 13. Auerterīt sēsū suū: ⁊ dclinauerīt oclos suos vt ñ viderēt celū neq̃ recōdarēt iudicioꝝ iustoꝝ. Et logr de falsis iudicibꝰ: q puertūt sēsū scripturaꝝ: vt suis vacēt voluptatibꝰ ⁊c. Dicē hic potes de hēticis: falsis doctoribꝰ ⁊c. C Decia vox erit dinoꝝ secretoꝝ. Dina. n. secreta: q ī malū ꝯuertimꝰ: dine īspirañões q̃s ñ attēdimus: ⁊ silia ꝯ pctōres instabūt. Reddet rōnē ꝯsilij Caiphas qñ dixit. Expedit vt vnꝰ hō moriat ꝑ pplō: ne tota gēs pereat. Reddet rōem Judas īspiratōis hōe: peccaui tradēs sāguinē iustū. Reddet rōem Pilatꝰ bōi ⁊ sani itellectꝰ. Ecce nullā cāz mōtꝭ īuenio ī hoīe isto. Reddēt rōnē falsi pdicatōes donoꝝ spūs sci ⁊c. Miere. 23. Si stetissēt igr ī ꝯsilio meo: ⁊ nota fecissēt vba mea populo meo: auertissē vtiq̃ eos a via sua mala: ⁊ a pessimis cogitatōibꝰ suis ⁊c. C Undecia vox erūt ppa pctā. Miere. 2º Arguet te malitia tua ⁊ auersio tua icrepabit te. Scito ⁊ vid' qm̄ malū ē ⁊ amaꝝ fliqsse dnz deū tuū: ⁊ ñ eē timorē di apd te. ⁊ puer. 5. c. Iniqtates sue capiēt ipiū: ⁊ funibꝰ pctōꝝ suorū vnusq̃sq̃ ꝯstrigēt. Ipe morieī: qa nō hūit disciplinā: ⁊ ī multitudīe stultitie sue dcipieī. hec ibi. ⁊ ps. In opibꝰ manuū suaꝝ ꝯprehēsus ē pctōr. Et Crisoꝰ sup Math. Ipe cogitatōes ⁊ opa spāl'r stabūt añ oclos nros accusātes nos añ deū. Et Ber. Tūc igr opa nr̄a sil' loq̄ntia: dicēt ad miseꝝ pctōrē. Tu nos egisti: opa tua sumꝰ. Nō te deserimꝰ: tecū erimꝰ: tecū ad iudiciū pgemꝰ. Et Ezech. 18. Sic iustitia iusti sup eū erit: sic ipietas ipij erit sup euz qr ⁊c. C 12ª ⁊ vltia vox erit mystēia passiōis iesu xpi Clamabūt cicatrices clamabunt claui lancea. corona spinea. clamabuntq̃ misteria cuncta. Audi Augu. in tractatu de symbolo. Fortassis igr dñs in corpe suo cicatrices obsuauit: vt ī iudicio pctōribꝰ exprobraret ⁊ ꝯuicēs eos dicat. ecce hoiez quē crucifixistꝭ. ecce deū ⁊ hoiez ī quē credē noluistꝭ: videte vulnera q̄ ifixistꝭ. Agnoscite latꝰ qd ipugnastis qd ꝑꝑ vos aptū ē: ⁊ itraī noluistis. hec ille. O miseri pctōres: qd facietꝭ: quo fugietꝭ: quē aduocatū hēbitꝭ. tra vos ñ capiet: sz apiēs os suū dglutiet vos. Infernꝰ vos expectat: mūdꝰ totꝰ vos accusat: sctō collegiū vos recusat. audi q̄so aīa mea qd dicat Prosper d' vita ꝯtēplatiua quē vidi ⁊ legi ī ꝯuētu nro Arimini. Cū ad illd igr iudiciū venerimꝰ ab eo iudice iudicādi: q nec occultatione criminū falli pōt. nec ad puritatē puidēdā munē alicꝰ cōrūpi: cū cepit oīa secreta reuelari: ⁊ ñ actꝰ vl' vba: sz ⁊ ipe cogitationes ondi. Quid faciemꝰ sub tāti iudicis maiestate qd excusatiōis hre. potimꝰ: q nos dscsura sit opera q ī hac vita ñ fecimꝰ. ad quos pplōs ibimꝰ. ad quos alios scōs ꝯfugituri sumꝰ quoꝝ exēpla sil' ⁊ vba ꝯtēpsimꝰ. An fōte aliquos fragilitas nr̄a cōpal' excusabit: sz ⁊ excusatōes eoꝝ rclamabūt oīa scōꝝ exēplar: q ifragilitatē carnis ī carne vicētes. quod fecerunt vtiq̃ posse fieri docuerīt: ⁊ paꝝ ifra. Quid gº rñsuri sīt ipij: si eis dñs dicat. Si potuistꝭ: qr nō rstitistꝭ pccōꝝ desiderijs: si nō potuistꝭ: q̄re meū ꝯ pccā nō q̄siuistis auxiliū: aut vulnerati: q̄re nō adhibuistis vulneri vro rmediū. Nūqd ad hec obmutescētibꝰ ⁊ qd excusatiōis rserāt nō hntibꝰ: dicet. l gatꝭ pedibꝰ ⁊ mābꝰ: mittite eos ī tenebras exteriores. hec ille Et hec sufficiāt q̄ntū ad pmā vi. C Quātū ad faz vi. dico scōz btm̄ Tho. ī. 4. di. 68. ꝙ lz ex dinis scripturis de loco iudicij nō clarescat: ꝓbabilr tñ colligi pōt. ꝙ circa locū mōtꝭ oliueti. Act. 1. quēadmōz vidistꝭ eūtē ī celū: ita vēiet. sz ipe ascēdit de mōte oliueti. q ptinet valli Josaphat. gº ⁊ circa locū illū ad iudicādū vēiet. Et si dicis Joel'. 3. dr sic. Cōgregabo oēs gētes: ⁊ dducā illas ī valle Josaphat ⁊ disceptabo ibi. Ecce ꝙ dic locū expssē. dico ꝙ accipit vallē ꝑ oi loco circūstāti: ⁊ cōueuēti ad vidēdū xpz ī aera. itaq̃ altus erit vt possit ab oibꝰ videri: vt dic btūs Tho. ibidē. q̄re ⁊c. C Quātū ad tertiā vitatē ꝙ post iudiciū ꝑpns locꝰ dānatoꝝ erit ī fernꝰ. Et qm̄ aliq arbitrāī ifernū: aut ñ eē: aut qd leuissimū: iō ifernū eē: ⁊ horrēdissimū eē locū: triplici medio ꝓbeimꝰ vz. auctē: rōe: ⁊ exēplo. Auctē duplicit. s. veterꝭ ⁊ noui testi. Ex veteri accipe q̄dā. ⁊ pº audi Eccl'. 39. c. Ignis igr: grādo: fames ⁊ mors oīa hec ad vīdictā sīt: bestiaꝝ dētes: ⁊ scōpiōes ⁊ ferpētes: ⁊ rōphea iudicās ī exterminiū ipijs. C 2º audi Jsa. c. 5. Ue q cōsurgitꝭ mane ad ebrietatē sectādā: ⁊ potādū vsq̃ ad vespā: vt vino estuetꝭ. Cithara: ⁊ lira: tīpanū: ⁊ tibia: ⁊ vinū ī cōuiuijs vrīs: ⁊ opꝰ dñi nō respicitꝭ: nec opa manuū eiꝰ cōsideratis. ꝑptea captiuꝰ ducꝰ ē ppl's meꝰ q nō hūit sciaz ⁊ nobiles eiꝰ interierūt fame: ⁊ ml'titudo eiꝰ exaruit ꝑptea dilatauit ifernꝰ aiaz suā: ⁊ apuit os suū absq̃ vllo tmino: ⁊ descēdēt fortes eiꝰ: ⁊ ppl's eiꝰ. ⁊ sublimes: ⁊ glosi eiꝰ ad eū. Et ifra paꝝ: Ue q dicitꝭ malū bonū: et bonū malū. ponētes tenebras lucē: et lucē tenebras. ponētes dulce amaꝝ: et amaꝝ dulce. ve q sapiētes estꝭ ī ocl'is vrīs: ⁊ corā vobismetipsis prudētes. ve q potētes estꝭ ad bibēdū vinū: ⁊ viri fortes ad miscēdā ebrietatē. q iustificatꝭ ipiū ꝑ muneribꝰ: ⁊ iustitiā iuste aufertis ab eo. ꝑꝑ hº sic duorat stipulā flāma: ligna ignis: ⁊ calor flāme exurit: sic ⁊ radix eoꝝ q̄si fauilla erit: ⁊ germē eoꝝ vt puluis ascēdet. Abiecerīt. n. legē dñi exercituū: ⁊ eloqnm sci isrl' blasphemauerīt. Iō iratꝰ ē furor dñi ī poplō suo: ⁊ extēdit manū suā sup eū: ⁊ pcussit eū ⁊c. C 3º audi ps. Cōuertāī peccōres ī ifernū: oēs gētes q obliuiscūī deū. Et idē. Cadēt igr sup eos carbones. In ignē dijcies eos: in misijs ñ subsistent. ⁊ idē. Deꝰ ī ira sua ꝯturbabit eos: ⁊ deuorabit eos ignis. Et idē. Pluet sup pctōres laq̄os ignis: sulphur: ⁊ spūs pcellaꝝ: ps calicꝭ eoꝝ. Et iteꝝ. Jsa. 65. Et vos q dereliq̄stꝭ dñz q obliti estꝭ nomē sciū suū q ponitꝭ fortune mēsā: ⁊ libatꝭ sup eā. nūerabo vos ī gladio ⁊ oēs ī cede corruetꝭ. ꝑ eo ꝙ vocaui ⁊ nō rñdistꝭ ⁊ locutꝰ sū ⁊ ñ audistis: ⁊ fecistꝭ malū ī ocul'

meis ⁊ q̄ nolui elegist̄. ꝓp hoc hec dicit dñs exerci-
tuū. Ecce fui mei comedēt: ⁊ vos esurietis. ecce ser
ui mei bibēt: ⁊ vos sitietis. ecce fui mei letabūtur: ⁊
vos cōfūdemi. ecce fui mei laudabūt p̄ exultatiōe
cordis: ⁊ vos clamabitis p̄ dolore cordis: ⁊ p̄ cōtritiō
ne spūs vlulabitis: ⁊ dimittetis nom̄ vr̄z i iurañtuz
electis meis. Inficiet te dñs d̄s: ⁊ fuos suos voca
bit noīe suo alio. In quo q bñdict⁹ ē sup trā: bene-
dicet a deo. am̄. q: obliuiōi date sūt āgustie porcs:
⁊ q: ascōdite sūt ab ocl'is nr̄is. Ecce ego creo celuz
nouū: ⁊ trā nouā: ⁊ nō erūt i memoria p̄ora ⁊ ñ ascē
dēt sup cor: s; gaudebitis: ⁊ exultabitis vsq; i sēpit-
nū i his q̄ ego creo. ⁊ multa alia pulcherria dicit ⁊c.
Et idē. c. 13. Vlulate inqt q: ꝓpe ē dies dñi: q: va-
stitas a dño veniet. ꝓp hoc oēs man⁹ dissoluēt: ⁊ oē
cor hoīs tabescet: ⁊ ↄ̄ficiet ⁊ cōteret: torsiōes ⁊ do
lores tenebūt: q̄si pturiētes dolebūt. vn⁹ q̄sq; ad ꝓ
ximū suū stupebit facies ↄbuste vult⁹ eoꝝ. ecce dies
dñi veniet crudelis: ⁊ idignatōis plen⁹ ⁊ ire furoris q;
ad ponēdā trā i solitudinē: ⁊ peccōres e⁹ ↄterēdos d̄
ea qm̄ stelle celi ⁊ splēdō eaꝝ ñ expādēt lumē suū.
obtenebrat⁹ ē sol: ⁊ luna ñ splēdebit i luie suo. ⁊ visi
tabo sup orb malitiā ⁊ ipios ⁊ iniqtates eoꝝ: ⁊ q̄e
scē faciā supbiā ifidliū: ⁊ arrogātiā fortiū hūiliabo
⁊c. Et idē. 59. c. Rugiem⁹ iqt q̄si vrsi oēs. Et idē
14. c. Detracta ē ad iferos supbia tua. Et idē. 33.
qs hitabit ex nob cū ardorib⁹ sēpit̄nis. qs potit de
vob hitar̄ cū igne d̄uorāte. Et idē. c. vlt. v̄mis eoꝝ
ñ moriet̄ ⁊ ignis eoꝝ ñ extinguet̄. O Isa. dimittas
hortō ⁊ ptē alys f. Sū ↄtēt⁹. Audi mō hiere. 9. Ego
iqt cibabo ppl'z istū absinthio: ⁊ potū dabo ei aquā
fell'. ⁊ dispgā eos i gētib⁹: q̄s nō nouerūt ipsi ⁊ p̄res
eoꝝ: ⁊ mittā p⁹ eos gladiū dōec ↄsumāt̄ ⁊c. Et idē
. 15. c. Ignis succēsus i furore meo sup vos ardebit
Et idē. c. 3. In tenebris collocauit me q̄si mortuos
sēpit̄nos. Hec sufficiāt ꝓ auctib⁹ vetis testi. Noui
āt testi hēs euāgeliū hodiernū. Et Mat. 22. Mit
ite cū i tenebras exteriores ibi erit flet⁹ ⁊ stridor dē
tiū. Et Apoc. 19. Missi sūt i stagnū ignis ardētis ⁊
sulphuris. ⁊ 16. c. Estuabūt iqt hoīes estu magno. ⁊
merito: q: it⁹ ⁊ ext̄ i corpe ⁊ i aīa dānati incēsi erūt:
sic ferrū succēdit̄ i igne. q̄ ⁊c. ¶ 2° loco hāc vita-
tē ꝓbo rōe. Triplici āt rōe ꝓbat̄ ifernū ⁊ pēas dā
natoꝝ eē. ¶ p⁹ rō sumit̄ ab eēntia ⁊ q̄litate d̄moniū
¶ 2ª sumit̄ a varietate tormētoꝝ. ¶ 3ª rō sumit̄
ex ordie tot⁹ vniuersi. ¶ p⁹ igit̄ rō sumit̄ ab eēntia
⁊ q̄litate d̄monū. ⁊ arguit̄ sic. si ifern⁹ ⁊ loc⁹ dānato
rū ñ eēt: demōes nihil eēnt. s; d̄mones i reꝝ nā sūt
g° ifern⁹ ē. p; ↄña q: demōes assignāt̄ ꝓ societate
⁊ afflictiōe peccōꝝ. Mat. 25. Ite i ignē etnū q par⁹
ē diabolo ⁊ āgel' ei⁹. Q: āt demōes sint ꝓbat̄ tripl'r
. f. ex eoꝝ hōribilitate: ex eoꝝ crudelitate: ⁊ ex eoꝝ
ptāte. ¶ p° q demōes sint ꝓbat̄ ex eoꝝ hōribilita
te. ⁊ p° auctē veteris testi. 2° noui. Audi Job. 20.
Vadēt ⁊ vēient iqt sup eū hōribiles: d̄uorabit euz
ignis q nō succēdit̄: affliget̄ relict⁹ i tabernaclo suo
Et idē. 16. c. Hostis iqt me⁹ t̄ribilib⁹ ocul' me ituit⁹
ē apuerūt sup me ora sua exprobrātes ⁊c. Et. c. 41.
Describit ei⁹ formā ⁊ figurā dicēs. Sternutatio
ei⁹ splēdor ignis: ⁊ ocl'i ei⁹ vt palpebre diluculi: de
ore ei⁹ lāpades ꝓcedūt sic tede ignis succēse. de na

rib⁹ e⁹ ꝓcedit fum⁹ sic olei succēsi atq; feruētis. An
helit⁹ ei⁹ prunas ardē facit: ⁊ flāma de ore ei⁹ egre-
dit̄: i collo ei⁹ morabit̄ fortitudo: ⁊ faciē ei⁹ egestas
mēbra carniū e⁹ cohērētia sibi. Mittet ↄ̄ eū fulmia
⁊ ad locū aliū ñ ferēt. cor ei⁹ idurabit̄ q̄i lapis: ⁊ stri
get̄ q̄i malleatoris icus ⁊c. Sap. 11. p eo iqt errā
tes colebāt mutos s̄pētes ⁊ bestias supuacuas: im-
misisti eis mltitudinē brutoꝝ aīaliū i vīdictā: vt sci
rēt q p q̄ peccat qs p hec ⁊ torq̄t. Nō. n. ipossibil'
erat oīpotēs man⁹ tua: q̄ creauit orbē traꝝ ex mā i
uisa imittere ill' mltitudinē vrsoꝝ: aut audaces leo
nes: seu noui gñis bestias ira plenas: aut vaporez
ignis spirātes: aut odorē fumi ꝓferētes: aut horrē
das ab ocul's sintillas emittētes. quoꝝ ñ solū lesura
potat illos exterminare: s; ꝑ aspect⁹ timorē occidē hec
ibi. In his qdē v̄bis appet horribilitas demonū tā
ex eoꝝ hōribili fōma: q̄; ex diuersa eoꝝ appētia. q:
appent i diuersis formis aīaliū: sic p; in legēda bti
Anto. lege ibi. ¶ 2° h° idez ꝓbo auctē noui testi.
audi Ber. d̄uotissimū. O igt aīa mea: qs erit tibi
pauor cū dimissis oib⁹: quoꝝ tibi p̄ntia tā iocūda:
tā grat⁹ aspect⁹: cohitatio tā familiaris. sola pa-
uēs igredieris ignotā r̄gionē: cū tibi catuati ↄ̄terrē
tia illa mōstra tetria occurrēt. hec ille. ps. Cōtur
bati sūt oēs q videbāt eos: ⁊ timuit ois hō. Hic de
quodā rligioso legit̄ q nocte q̄dā i dormitorio iacēs
tribilit̄ clamar̄ cepit. accurrūt frēs. hūc sixe i pariete
aspicē cernūt: sicq; tota nocte mirabili horrori ↄcus
sus ē. Māe fcō itrogabāt factū frēs. dic ille se vi-
disse diabolū. ⁊ itrogātib⁹ cui⁹ figur̄ eēt: r̄ndit. non
posse d̄scribi ⁊ adeo horribil' erat: q sī ex alia pte
furn⁹ ardēs eēt: ⁊ ex alia diabol⁹: q pot⁹ furnū cō
burēd⁹ itrass; q̄; diabolū vidiss;. q̄re ⁊c. ¶ 2° q dia
boli sint ꝓbat̄ ex eoꝝ crudelitate. Q: āt d̄mōes sint
crudles silr p; auctē noui ⁊ vetis testi: ⁊ ex°. Auctē
vetis testi audi Job. 16. Colligit igt furorē suū i me
⁊ ↄminās mihi ifremuit ↄ̄ me dētib⁹ suis. Itē audi
ꝓphā;. Apuerūt sr̄ me os suū: sic leo rapiēs ⁊ rugiēs
⁊ idē. Tēptauerūt ait me: subsanauerūt me subsana-
tōe: frēduerūt sr̄ me dētib⁹ suis. Et hiere. 51. Cōedit
igt me: absorbuit me sic draco. ¶ 2° auctē noui te
stamēti. audi petr. 1. pe. p°. diabol⁹ tāq; leo rugiēs
circuit q̄rēs quē d̄uoret. Audi ⁊ Jo. Apoc. 12. Ve
tre ⁊ mari: q: d̄scēdit diabol⁹ ad vos: hñs irā ma
gnā: sciēs q: modicū tp̄s h;. audi ⁊ Ber. i metro cā
tātē. O q̄; ipij tortores: tē torq̄būt peccōres. ⁊ tribiles
vltores: vīdicabūt malos mores. ¶ 3° h° ēt ex° d̄
clarat̄. Refert. n. btūs greg. i li. dialogoꝝ. q qdāz
Theodor⁹ noie qdē: ñ re mōach⁹. nedū bonā vitā
ducē: s; nec audir̄ sue salutis q̄cq; volebat. vēit tan
dē cū i extremis laboraret: ⁊ frēs circūstātes d̄uote
ꝓ ei⁹ aīa orarēt: ille tribili voce clamar̄ cepit: ⁊ ora
tiones eoꝝ turbar̄. itaq; dicebat. Recedite: recedite re
cedite. ecce dat⁹ sū dracōi d̄uorād⁹: q ob vr̄i p̄ntiā
me d̄glutir̄ ñ pōt. Caput meū iā ore suo absorbuit
date locū ne āpli⁹ crucier. ipi sū dat⁹. sinite me ⁊c.
tē ad eū frēs. qd loq̄ris paup: te sig° crucis signa.
Et ille alta voce non possū inqt. q: squāmis hui⁹
dracōis stimulor ⁊ ꝑmor. Audiētes h° frēs i trā ꝓ
strati orōnib⁹ istāt: ⁊ ꝓ aīa ei⁹ instā; poscūt. Intea
ille valida voce clamauit. Grās ago deo. Ecce

draco q ad me deuorandũ venerat: orõnib⁹ vrīs expulsus est: ⁊ oĩo recessit. q̄re ⁊c. ¶ 3° q̄ diabolι sint ꝓbat̃ ex eoꝝ ptãte. Ptãs ât dimõis illr auctē vetis ⁊ noui testi: ⁊ ex° ꝓbat̃. Auctē qdē vetis testi audi Job. 14. Nõ ē igt ptãs q̄ ꝯpecꝫ ei sup trã q fcũs ē: vt nullũ timēt. audi Eccl. 39. Sũt igt spũs q ad vidictã creati sῑt: ⁊ ĩ furore suo ꝯfirmauerũt tõmēta sua: ⁊ ĩ tpe ꝯsũmatõis effũdẽt vtutē ⁊ furorē ei⁹ q fecit illos. Jtē audi ꝓphaꝫ Jrruerũt ĩ me fortes. Jtē. fõrtes q̄siert aiaꝫ meã. itē. viꝫ faciebãt q q̄rebãt aiaꝫ meã. ¶ 2° auctē noui testi. ad Eph. 6. Nõ ē vobis colluctatio aduersus carnē ⁊ sãguinē. f. mĩ: ſꝫ aduersus ꝑncipes ⁊ ptãtes tenebraꝝ haꝝ. Et Apoc. 41. Nõ hēbũt ingt regē die ac nocte: q̄ adorauerũt bestiã ⁊ imaginē ei⁹. ¶ 3° hoc exēplo pꝫ de demonio. log q totã vnã ciuitatē regebat: ⁊ custodiebat. q̄re ⁊c.

¶ 2° rõ q̄ ꝓbari põt ĩfernũ eē sumit̃ a varietate tõmētoꝝ. ⁊ arguit̃ sic. vbicũqꝫ ē sũma penalitas: ibi ē loc⁹ dãnatoꝝ: ſꝫ ĩ iferno ē sũma pealitas. g° ifern⁹ ē loc⁹ dãnatoꝝ. tē sic. ifern⁹ ē loc⁹ dãnatoꝝ. g° ifern⁹ ē. pꝫ ꝯña a ꝓpõe d 3° adiacēte ad 2ᵐ adiacēs. vt hõ ē alb⁹. g° hõ ē. Sor. currit. g° sor. ē. Maiõ p⁹ rõis nõ. q̄m loc⁹ dãnatoꝝ ñ dr̃ alid q̄ꝫ sũma pealitas: sic loc⁹ btõꝝ ē sũma felicitas. Mior ât ꝓbat̃ ex mltiplicitate pcãꝝ: ex acerbitate: ⁊ eẽnitate. ¶ P⁹ ĩnq̄ h° ꝓbat̃ ex mltiplicitate pcãꝝ. Et arguit̃ sic. vbicũqꝫ sũt mlta signa doloꝝ: ibi ē signũ mltiplicꝭ pene. ſꝫ ĩ iferno sũt signa mlta doloꝝ. ergo ibi signũ mltiplicꝭ pene. Maiõ nõ de se. Minõ ꝓbat̃ mltiplici auctē: ⁊ exēplo. Audi p̄rio diĩꝫ Deut. 32. Cõgregabo ingt sup eos mala: ⁊ sagittas meas ꝯplebo ĩ eis. ps. Sagitte potētꝭ acute cũ carbonib⁹ desolatorijs. Et ibidē. Jnebriabo sagittas meas sãguie: ⁊ gladi⁹ me⁹ deuorabit carnes. forꝭ vastabit eos gladi⁹: ⁊ ĩt⁹ pauor. Cõsumẽt̃ fame: ⁊ deuorabũt eos aues morsu amarissimo: dētes bestiaꝝ mittã in eos cũ furore trahētiũ sup trã atqꝫ serpētiũ. Et Eccl. 20. Oĩs dolõ irruet ĩ eũ. Et. 15. c. Tenebit eũ tribulatio: ⁊ ãgustia vallabit eũ. Audi Soph. 1. c. Uox igt clamorꝭ a põta piscuũ: ⁊ vlulat⁹ a 2° ⁊ ꝯtritio magna a collib⁹. Sũt. n. ĩ hũano cõpe qnqꝫ porte. i. qnqꝫ sēsus p q̄s ingredit̃ pcti mors Hiere. 9. Jntrauit mors p fenestras vras. Et Tre. 3. Ocul⁹ me⁹ depdat⁹ ē aiaꝫ meã. Prima g° ĩnt has ē visus. 2° audit⁹. 3° odorat⁹. 4° gust⁹. ⁊ 5° tact⁹. Erit ergo dãnatꝭ ĩ die iudicij vox clamorꝭ a pma porta. f. vidētes ĩfectionē suã. ⁊ vlulãtes a secũda. f. audiētes voces hõrribiles ꝯ peccõres ĩsultãtes ⁊ cõtritio magna: ſꝫ nõ ṽa supple a collib⁹. Apoc. 6. Dicēt mõtib⁹: cadite sup nos ⁊ rupib⁹ vl' collib⁹ opite nos. Nec tñ isti duo sēsus patiēt̃: ſꝫ oēs. Oculi. n. punient̃ ĩ fletu. Mat. 22. Jbi erit flet⁹. Audit⁹ ĩ clãore. Jsa. 59. Rugiem⁹ q̄si vrsi oēs. Odorat⁹ ĩ fetore Apoc. 19. Missi sũt ĩ stagnũ ignis ardētꝭ ⁊ sulphuris. Gust⁹ ĩ amaritudie. Hiere. 9. Ego cibabo ꝑplꝫ istũ absinthio: ⁊ potũ dabo eis aq̄ꝫ fell'. Tact⁹ ĩ ardore. ps. Deuorabit eos ignis. Propter hec ⁊ mlto maiora paupes dãnati stridebũt dētib⁹ ex itolerabili frigore. Job. 24. Ad nimiũ calorē trãsibũt ab aq̄s niuiũ. Mãducabũt liguas suas ex ĩtolerabili fame. Apoc. 16. Comederũt liguas suas p̄ dolore. Blasphemabũt deũ cũ tota curia celesti. Apoc. ibidē. Blasphemauerũt deũ celi p̄ dolorib⁹: ⁊ vulnerib⁹ suis. Hoc quoqꝫ declarat̃ exēplo. Legit̃. n. in vitꝭ patꝝ de quodã heremita: q asprimã pniaꝫ faciebat a q° cũ q̄reret̃ cur se tñ affligeret. r̃ndit. Tot⁹ vite mee labor ad vnũ diē tõmētoꝝ ĩ alia vita q̄ peccõrib⁹ reseruant̃: mime ꝓportõari põt. Jtē ⁊ Beda ĩ gestꝭ ãgloꝝ narrat q̄ tpe Cõstãtini minorꝭ qdã miles decessit⁹ ãno dñi. 86. diũa grã ad mũdũ resuscitat⁹ recedit: q memor penaꝝ q̄s viderat ad heremũ fugit: cellulãqꝫ iux fluuiũ q̄ndã struxit ĩ q° vestib⁹ idut⁹ crebro igrediebat̃: ⁊ vestimēta ita balneata ad carnē cõgelari sinebat. postea ṽo balneũ calidissimũ intrabat q interrogat⁹ cãꝫ sci r̃ndit. Si vidissetꝭ q̄ ego vidi: cãdē vl' maiorē mecũ facetꝭ pniaꝫ. ¶ 2° eadē mĩnor: f. q̄ ĩ iferno sit sũma penalitas ꝓbat̃ ex penaꝝ ipsaꝝ acerbitate. Et arguat̃ sic. vbicũqꝫ clamore magno desiderat̃ mors: ibi ē signũ alicui⁹ grauissime pene. ſꝫ a dãnatꝭ vocib⁹ clamoribusqꝫ validis desideratur mors. g° ibi ē signũ alic⁹ grauissime pene ꝯña nõ. cũ maiori. Mior ṽo ꝓbat̃ auctē ⁊ exēplo. Auctē qdē audi Jsa. 65. Uos clamatꝭ p̄ dolore cordis: ⁊ p̄ ꝯtritione spũs vlulabitꝭ. O diues epulo Luc. 16. Ueni qd dicis de penis ĩferni: Pr̃ Abrahã igt ipe mitte Lazaꝝ vt itingat extremũ digiti sui in aq̄. vt refrigeret linguã meã: q̄ crucior ĩ hac flãma. Apoc. 16. Estuabũt hoĩes estu mag°. ps. Jgnis: sulphur: ⁊ spũs ꝓcellaꝝ: ps calicꝭ eoꝝ. Apoc. 8. Jn dieb⁹ ill' q̄rēt hoĩes mortē: ⁊ ñ inueniēt eã: ⁊ desiderabũt mori: ⁊ fugiet mors ab eis. Jn legit̃ d quodã iuuene delicate nutrito: q cũ igressus eēt religiõeꝫ: auiqꝫ ꝓfitēt̃: a parētib⁹ molestabat̃: ⁊ ĩ pritia sruꝫ dũ ꝓfiteri debēt: dixerũt ei. Attēde qd facias: delicate nutrit⁹ es: rigorē religiõis sustinē nõ potis. q r̃ndit. pp h° ordinē intraui. q̄ sciui me delicatũ: ⁊ nihil asp̄uatꝭ sustine posse ĩ ꝯpatõe penaꝝ ĩferni: ⁊ iõ hãc pon⁹ ordis penã elegi: q̄ꝫ ĩferni penas sustinē. q̄re ⁊c. ¶ 3° eadē mĩor ꝓbat̃ ex eẽnitate penaꝝ. Et arguit̃ sic. vbi ē mltaꝝ ⁊ diuersaꝝ acerbarũqꝫ pcãꝝ eẽnitas: ibi ē sũma pcalitas. ſꝫ ĩ dãnatꝭ ē mltaꝝ diuersaꝝ acerbarũqꝫ penaꝝ eẽnitas. g° ibi sũma penalitas. Maior nõ. mĩor ṽo pꝫ. vꝫ. q̄ pena dãnatoꝝ sit eẽna. ꝓbat̃ auctib⁹ mltꝭ ⁊ exēpl'. Audi. p°. diĩꝫ Deut. 32. Jgnis igt succēsus ē ꝓ succēdet̃ ĩ furore meo: ⁊ ardebit vsqꝫ ad ĩferni nouissima. h° ē ĩ ꝑpetuũ ⁊ sine fine. Jtē ⁊ Judith. 16. c. Dñs igt dabit ignē: ⁊ ṽmē ĩ carnē eoꝝ: vt vrãt̃ ⁊ viuãt: ⁊ sētiãt vsqꝫ ĩ sēpitnũ. Audi Jsa. vlt. c. Uermis eoꝝ ñ morieť: ⁊ ignis eoꝝ ñ extiguet. Et ideꝫ. c. 33. Quis poterit stare cũ igne deuorãte: aut q̄s hitabit ex vob cũ ardorib⁹ sēpitnis. Et idē ibidē: Erit trã ei⁹ ĩ picē ardētē nocte ⁊ die ñ extiguet̃ ĩ sēpitnũ. Audi Job. 10. c. vbi vmbra mortꝭ: ⁊ null' ordo: ſꝫ sēpitnus horror ĩhitat. Audi ⁊ Apoc. 20. Diabolus missus ē ĩ stagnũ ignis: ⁊ sulphurꝭ. vbi ⁊ bestie. i. hoĩes bestiales: q adorauerũt bestiã. i. petiñ hoĩeꝫ bestialē faciẽs: ⁊ pseudo cruciabũt̃ die ac nocte ĩ secl'a secloꝝ. Audi ⁊ diĩꝫ mat. 25. Jte maledci ĩ ignē eẽnũ. quid mltꝭ moror: qd mlta coacernare inõ op⁹ ē: oĩs scriptura clamat dãnatos cruciãri ĩ eẽnũ. exᵐ vnũ quoqꝫ accipiam⁹. ĩ vitꝭ pꝝuꝫ legit̃ q̄ qdã fr̃ dixit cuidã seni ex scis pr̄ib⁹. pr̄ mi. Nimiũ accidiõ sic ꝯtine ĩ hac cella stãdo. cui senex. ñ vidisti igt futura tormēta ꝑpetue

duratura. nā ſi illa ĩ tuo corde poſuiſſes: ſi cella vſqꝫ ad collū ymibꝰ plena eēt patiēter ſuſtineres. O ama tores mūdi. o paupes pctõꝛes. Quid ꝓfuit vobis ſupbia: qd diuitiaꝝ pōpa ⁊ iactātia: qd pcioſa corpo ris idumēta: qd ꝯmeſſatões ⁊ crapule: qd riſus ⁊ le ticie: qd hec oīa ⁊ ſingula nobis ꝓfuerūt: ĩ qbꝰ vane ⁊ inutilr: imo potꝰ dānabilr tps nrm expēdimus: ꝓh dolor ſine fructu trāſierūt hec oīa tāqꝫ fumꝰ: ſꝫ heu heu remāſit qð cruciabit ĩ etnū. qꝛ momētaneū ē qð delectat: eternū vo qð cruciat. Sꝫ dic mihi cū ignis int̄ cetera elemēta ſit maxime actiuitatꝭ: ⁊ dāna ti ad minꝰ ꝗtū ad corpora igne ĩfernali crucient: vt hic ꝑ totū audiuimꝰ. mirꝫ ē ꝙ talia corpa durēt. Di co ꝙ dn̄s q nāꝫ cūctꝭ rebꝰ dedit: ſic ſalamādrā ĩ igne viuē facit ꝑꝫ nāꝫ: vt ponit Aug. 21. de ci. dei. Sic ⁊ dānatos ꝗtū ad iuſtā penā. Iuſtū qppe ē vt pena culpe correſpondeat. Apoc. 18. Quātū glificauit ſe: ⁊ in delitijs fuit: tāto illi date tormentū ⁊ luctū. Cū aūt mortalr peccās: tā illo moriēs etnalr peccet: ⁊ deū etnū ⁊ ĩfinitū offēdat: iuſtiſſimū ē vt ⁊ pena puniat etna. Sꝫ ꝓ certo pr̄ Ambro. apꝓme miror. ꝙ cū mlt tos legamꝰ pie ſcēqꝫ viuētes: ĩ fine tn̄ vite fuiſſe dā natos. mirꝫ ē vn̄ tāta rigoroſa oriaẗ dei iuſticia. Le gimꝰ. n. de quodā heremita q cū mltꝭ vixiſſet ānis ſup arborē ꝗdā cibo illiꝰ ab auibꝰ miſtrato pniam faciēs: accidit vt die ꝗdā latronē notiſſime ꝯuerſū a ſocijs occidi vidēt: ⁊ eiꝰ aīaꝫ euolaſſe clariſſime vi dit. Et int̄ ſe mox cogitare cepit. Quid mihi āpliꝰ boni poterit ꝯferre ds ꝓ tātoꝝ ānoꝝ meoꝝ auſtera pnia: q huic ſceleſtiſſimo hoi ꝓ vnius medie hore ſpacio dedit vitā etnā. vadā ⁊ ego: ⁊ gaudebo mū do: ⁊ dū ſeneſcero pniaꝫ faciā. Sicqꝫ deliberās de ſcēdēs cecidit ⁊ mõtuꝰ ē: atqꝫ dānatꝰ. Aīa cara lꝫ iu dicia dei abyſſus mlta: ⁊ de hac mā tāgātur plcher rime auctes ĩ dn̄ica ſeqnti: tn̄ ad p̄ns põt hic mltū plr rīderi. ¶ Pͥo dici põt ꝙ dū cecidit: ꝯtritꝰ ē: ⁊ ꝙ ds pctm̄ eiꝰ tali dura ⁊ crudeli morte puniuit: vl̄ põt dici ꝙ iuſto dei iudicio dānatꝰ ē: ne qs de ſeipo ꝯfidat: vl̄ põt dici ꝙ diuina ꝓuidēna illū ĩ futuꝝ peſ ſimū fieri debē cernebat. ⁊ ꝑ ꝯñs ĩ iferno mltā me reri penā: miā motꝰ: ne tāta puniret pena: illū pci pitari pmiſit: vt ꝓ illo tantū pctõ puniret. Quecqꝫ tn̄ de hoc ſit: noſcat ille cui cūcta clareſcūt. q̄re ⁊c.

¶ 3ᵒ rõ ꝓbās ĩfernū eē: ſumit ex ordine tonꝰ vni uerſi. Nulla. n. cõnas: nulliꝰ dn̄atio tpal' ſine aliquo iuſticie loco ē qð maxime pfcõis ē. qm̄ ait dn̄s. ma leficos ne ſinas viuē ſup trā. Ergo ⁊ ĩ toto mūdi re gno: de qᵒ nullꝰ aliꝰ niſi ds dn̄s: qm̄ dn̄i ē tra ⁊ ple nitudo eius: dꝫ iuſte aſſignari aliqs locꝰ tormētoꝝ: vbi diua iuſticia ĩ reprobos oñdat. ⁊ hic dr̄ ĩfernꝰ. Et ꝯfirmatur. poſita vna dr̄a ꝯrietatis debemus ponere alterā. 2ᵒ de celo ⁊ mūdo. ſꝫ ponit ſūme fe licitatis locꝰ vnꝰ: vt celū empirreū: ergo dꝫ ⁊ ſūme calamitatis locꝰ aſſignari. hic aūt ē ĩfernꝰ. O hereti ci. o falſi xp̄iani: q vi vr̄is voluptatibꝰ obtēpereꝭ di citis ĩfernū nõ eē: qd his tātꝭ auctoritatibꝰ rõibꝰ ⁊ exēplis rīdebitꝭ: O pr̄ Ambro. audi ēt nos. Lege Tullius ĩuectiuaꝝ ĩ cathelinā. li. 4. Audi qd dicat. Itaqꝫ vt aliq̄ ĩ vita formido ĩ ꝓbis eēt poſita: apð ĩferos huiꝰ ꝗdā illi āntiq ſupplicia ipiꝭ ꝯſtituta eſſe voluerūt. Idē Seneca tragedia ſexta metro qnto. Vobis rīdeat docto: ecclie egregiꝰ Grego. ĩ li. dia logoꝝ. Si falſū ē igt qð minatꝰ ē: vt ab iniuſticia cor rigēt: ēt falſa pollicitꝰ ē: vt ad iuſticiā ꝓuocaret. Sꝫ qs hᵒ dic vt ĩſanꝰ pſumat: Eiſi minatꝰ ē qð ñ erat ĩpleturꝰ dū aſſerē cū miſericordē volumꝰ: fallacē: qð dici nephas ē pdicare cõpellimur. Vob hec oīa ꝯfirmēt ſtridoꝛ huãnꝰ: vlulatꝰ: ⁊ gemitꝰ: cetaqꝫ me ſticie ſigna: vt põit Statꝰ li. 2. Thebaidos. de hi tātibꝰ ĩ achaia. vbi ē mõs altiſſimꝰ adeo vt neqꝫ vē ti: neqꝫ pluuie ibi aliqd poſſint: vbi talia ſepe audi untur. Et. Grego. li. 4. dialogoꝝ. adducit mõtem ethne in Sicilia. vbi crebro audiunt penātiū voces q̄re ⁊c. Et hec ſufficiāt ꝓ p̄nti ꝯcluſione.

¶ De loco ſaluādoꝝ. Conclō. II.

a Ecipe ſcðaꝫ ꝯclõnē. vꝫ. Feliciſſimꝰ ame niſſimuſqꝫ oiuꝫ btoꝝ locꝰ: nullus ꝯueniē tioꝛ atqꝫ dignioꝛ: ꝗꝫ ſūmi dei ⁊ xp̄i eſt triū phal' empirrei celi iocūdano. Ad cuiꝰ declaratõeꝫ tres igramꝰ vita. vꝫ. An aliq̄ via ꝓbari ꝙ btitudo etna q̄ ē vidē clare deū: ⁊ illo ſēpitnalr frui: dꝫ btiſa cientibꝰ ĩ xp̄i fide ꝓ retributiõe meritoꝝ dari. ¶ 2ᵒ vi. ē iſta. An aīe ſuis pꝰ iudiciū vnire corpibꝰ: maio rē ꝗꝫ ātea hūerit felicitatē ⁊ gliā ſuſcipiāt. ¶ 3ᵒ vi. ē. An ĩ regno celoꝝ ſint diuerſi btitudinis gradus. ¶ Quātū ad pͥmā vi. dico ꝙ ſatꝭ clare oñdi põt ad deſpem̄ nõ credētiū ꝙ btī viuētibus ĩ grā xp̄i ſūma empirrei celi: vbi ē oiuꝫ bonoꝝ aggregatio ꝓ retri butõe meritoꝝ det felicitas. Hoc āt tibi ꝓbo auctē rõe: ⁊ exēplo. Sꝫ hic ē diſtiguēdū ꝙ btitudo mltis modis accipit ĩ ſcriptura. Btī. n. dici p̄nt qbꝰ deus pctā dimiſit: ⁊ nõ labiī āpliꝰ ĩ illꝭ: de mortalibꝰ itel ligēdo. qꝛ ſine venialibꝰ viuē ñ poſſumꝰ. ꝓma Io. i. ps. Btī quoꝝ remiſſe ſūt iniqtates: ⁊ quoꝝ tecta ſt pctā. Btūs vir cui nõ iputauit dn̄s pctm̄ ſuū: nec ē ĩ ſpū eiꝰ dolus. Et idē. Btūs vir q nõ abijt ĩ ꝯſilio ĩpioꝝ: ⁊ ĩ via pctõꝝ nõ ſteuit: ⁊ ĩ cathedra peſtilētie ñ ſedit: ſꝫ ĩ lege dn̄i fuit volūtas eiꝰ: ⁊ ĩ lege eiꝰ medi tabit die ac nocte. Itē btī dici p̄nt q oēm ſpē ſuā in deo poſuīt. ps. Btūs vir cuiꝰ ē noiē dn̄i ſpes eiꝰ. ⁊ nõ reſpexit ĩ vanitates: ⁊ iſanias falſas. Et idē. Btūs cuiꝰ ds Iacob adiutoꝛ ⁊ ꝓtectoꝛ eiꝰ ē. Et ad Titū. 2. c. Sobrie ⁊ pie ⁊ iuſte viuamꝰ ĩ hᵒ ſclō ex pectātes btāꝫ ſpē: ⁊ aduētū glie magni dei. Itē btī dici p̄nt q viderūt xp̄ꝫ ĩ hoc mūdo ꝑegrinū ⁊ viato rē Luc. 10. Cõuerſus ieſus ad diſcipl'os ſuos dixit. Btī oculi q vidēt que vos videtꝭ. Dico. n. vob ꝙ mlti ꝓphē ⁊ reges voluerūt. i. appetierūt videre q vos videtꝭ: ⁊ nõ viderūt: ⁊ audire q̄ vos audiſtꝭ: ⁊ ñ audierūt. Itē ⁊ btī dici p̄nt q bñ. i. ĩ grā Ieſu vitā fi nierūt. Apoc. 23. Btī mõtui q ĩ dn̄o moriunt. āmõ .n. iā dic ſpūs vt regeſcāt a laboribꝰ ſuis. Itē ⁊ mlta alia btoꝝ gn̄a deſcribunt Math. 5. Btī paupes ſpū: qm̄ ipoꝝ ē regnū celoꝝ. btī mites: qm̄ ipſi poſſi debūt trā. btī q lugēt: qm̄ ꝯſolabunt. btī q eſuriūt ⁊ ſitiūt iuſticiā: qm̄ ipi ſaturabunt. btī miſicõdes: qm̄ ipi miām ꝯſeqnt. btī mūdo corde: qm̄ ipi deū vide būt. btī pacifici: qm̄ filij dei vocabunt. btī q pſecu tionē patiunt ꝓp iuſticiā: qm̄ ipoꝝ ē regnū celoꝝ. btī eſtꝭ cū maledixerit vob hoies: ⁊ pſecuti vos fuerit

⁊ dixerint oē malū aduersus vos mētiētes ꝓp me:
gaudete ⁊ exultate: qm̄ merces vr̄a copiosa ē ī celis.
Et mūdꝰ mūr btōs appellat q̄ ī diuitijs: pōpis: hono
ribꝰ: ⁊ ceṫis ꝑnsitorijs spē hn̄t ⁊ possidēt. ps. Beatū
dixerūt pplꝫ cui hec sūt. Et Ecc. 50. Btūs q̄ ī istꝭ vsatꝛ
bōis q pōit illa ī cōde suo sapiēs erit. Et Malach.
3. Inferte oēꝫ decimā ī hōreū meū: vt sit cibꝰ ī domo
mea ⁊ īfra paꝝ. ⁊ btōs vos dicēt oēs gētes. Sꝫ Isa.
3. oñdiꝫ istiꝰ btitudis fatuitas. d. Pp̄le meꝰ q̄ dēꝫ te
btīt: ipi te decipiūt: ⁊ viā gressuū tuoꝝ dissipāt. Ecce
falsa btitudo. Sap. 2. Dixerūt ipi n̄ recte cogitātes
exiguū ⁊ cū tedio ē tp̄s vite nr̄e: ⁊ n̄ ē refrigeriū ī fi
ne hōis: ⁊ n̄ ē q agnitꝰ sit reuersus ab īferꝭ. q̄ꝛ ex ni
hilo nati sumꝰ: ⁊ post hᵒ erimꝰ tāq̄ꝫ nō fuerimꝰ. qm̄
fumꝰ ⁊ flatꝰ ē ī naribꝰ ⁊c. ⁊ īfra. Venite igr̄ ⁊ fruamur
bōis q̄ sūt: ⁊ vtamur creatura tāq̄ꝫ ī iuuētute celerīt.
vino p̄cioso ⁊ vnguētꝭ p̄ciosis nos ipleamꝰ: ⁊ nō p̄te
reat nos flos tp̄is. Coronemꝰ nos floribꝰ añq̄ꝫ mar
cescāt: nullū p̄tū sit qd̄ n̄ ptrāseat luxuria nr̄a. Nēo
vrꝫ sit exors luxurie nr̄e: vbiq̄ꝫ relinquāꝰ signa leti
tie. qm̄ hec ē ps nr̄a ⁊ sors nr̄a. Opp̄imamꝰ paupē iu
stū: ⁊ n̄ pcamꝰ vidue: nec veterāo: nec reuereamur
canos mlt̄i tp̄is. Sit āt fortitudo nr̄a lex iusticie. qd̄
n. īfirmū ē: inutile īuēit. Circūueniamꝰ gᵒ iustū: q̄ꝛ i
nutil' ē nob: ⁊ 9ꝛiꝰ ē opibꝰ nr̄is: ⁊ īpropat nob p̄cta legꝭ
⁊ diffamat ī nos p̄ctā disciplie nr̄e ⁊c. vide. c. qm̄ p̄l
cherrimū ē. Et ī fine sic 9cludit. Hec cogitauerūt ⁊
errauerūt. excecauit. n. eos malitia eoꝝ ⁊c. Vera igr̄
btitudo ē oīuꝫ bonoꝝ statꝰ aggregatōe p̄fcūs sine
fmio. Et d hac itelligit nr̄a 9clō. Q̄ꝛ āt tibi aie pau
pcle. ex di grā ⁊ meritꝭ p̄cedētibꝰ btitudo decꝫ: ꝓbo
auctē: rōe: ⁊ exēplo. ¶ Auctē qdē noui ⁊ vetis te
stamīi. vetis qdē pᵒ sic. Audi Isa. 60. Nō erit tibi
igr̄ āplīꝰ sol ad lucēdū p diē: nec splēdō lūe illuiabit
te: sꝫ erit tibi dn̄s ī lucē sēpitnā: ⁊ ds tuꝰ in glīā tuā.
Nō decidet vlt̄ sol tuꝰ: ⁊ lūa tua nō minuet. q̄ꝛ dn̄s
erit tibi ī lucē sēpitnā: ⁊ 9plebunt dies luctꝰ tui ⁊c.
Et iteꝝ. Oēs inq̄t iusti ī ppetuū hēditabūt trā. ⁊. c.
32. Sedebit ppl's meꝰ ī multitudine pacꝭ: ⁊ ī tabna
cul' fiducie ⁊ reqe opulēta. Et. 55. In letitia egredie
mini ⁊ ī pace dducemi. Mōtes ⁊ colles cātabūt co
rā vob laudē: ⁊ oia ligna regiōis plaudēt manu ⁊c.
Et idē. 59. c. Ocul' nō vidit ds absq̄ꝫ te: q̄ p̄parasti ex
pectātibꝰ te. ⁊ idē. 56. c. Gaudēs gaudebo in dn̄o: ⁊
exultabit aia mea ī deo meo: q̄ꝛ iduit me vestimētꝭ sa
lutꝭ: ⁊ tegumēto letitie circūdebit me: q̄si spōsū deco
ratū corōa. ⁊ q̄si spōsā ornatā mōilibꝰ suis. ¶ Audi
2ᵒ loco Abacuch. c. 3. Ego āt ī dn̄o gaudebo: ⁊ exul
tabo ī dō Jesu meo: dn̄s meꝰ ⁊ fōtitudo mea: ⁊ pōet
pedes meos q̄si ceruoꝝ: ⁊ sup excelsa mea deducet
me victō ī psalmis canētē. Audi ⁊ Ezech. 34. Hec
dic dn̄s. Ecce ego ip̄e reqrā oues meas: ⁊ visitabo
eas: sic visitat pastō gregē suū ī die: qn̄ fuerit in die
nub ⁊ caligis: ⁊ educā eas d pplis: ⁊ 9gregabo eas
d trꝭ ⁊ iducā eas ī trā suā: ⁊ pascā eas ī mōtibꝰ isrl':
ī riuis: ⁊ ī cūctꝭ sedibꝰ tre. In pascuis vbrimis pascā
eas: ⁊ ī mōtibꝰ excelsis isrl' erūt pascua eaꝝ: ibi reqe
scēt ī herbꝭ virētibꝰ: ⁊ ī pascuis piguibꝰ pascent sup
mōtes isrl' ⁊c. Ipi. n. sci pascent ī cognitōe sūme vi
tatꝭ: ⁊ illa erūt pascua vbrima: vt sic igrediant ad
9tēplādū diuitatē: siue egrediāt ad 9siderādū hūa
nitatē: vtrobiq̄ꝫ inueniet plenā sacietatem. Jo. 10.
Egrediet ⁊ igrediet ⁊ pascua inueniet. Itē pascent
ī delicata fruitōe sūme dōitatꝭ. Et illa erūt pascua
piguia. ps. Ex adipe frumēti satiat te. Adeps hꝰ fru
mēti ē delectatio ⁊ suauitas: q̄ cāt ex amore di. ps.
Ex hᵒ adipe ⁊ piguedie repleat aia mea. Itē pascē
tur ī etnitate sūme suauitatꝭ: ⁊ hec erūt pascua virē
tia. qm̄ nūq̄ꝫ talia bona arescūt: sꝫ sp virescūt. Audi
ps. Replebimur ī bonis domꝰ tue. Et iō ait 9clu
dēs. Btūs quē elegisti ⁊ assūpsisti: hitabit ī atrijs tu
is. Et q̄ sit ista electio dclarat Eccl'. 45. Elegit eū
ex oī carne: dedit illi coꝛ ad p̄cepta ⁊ legē vite ⁊ disci
plie. vbi tria signa electōis oñdunt. ¶ pᵐ ē sepatio
a mundanis cogitatōibꝰ. ibi. Elegit eū ex oī carne.
¶ 2ᵐ obfuatio dinoꝝ p̄ceptoꝝ. ibi. Et dedit illi coꝛ
ad p̄cepta. Mat. 19. Si vis ad vitā igredi: fua mā
data. ¶ 3ᵐ p̄dicatorū freqntatio. ibi. Et legē vite ⁊
disciplie. ps. Lex dn̄i imacl'ata 9uertēs aīas. q. n.
ex deo ē: vba di audit. Jo. 8. Et he auctes sufficiāt
ex pte veterꝭ testī. Ex nouo vo aliq̄s colligamꝰ. Au
di tubicinē Paulū. 1. Cor. 2. Ocul' n̄ vidit: nec aurꝭ
audiuit: q̄ parauit ds̄ diligētibꝰ se. et Jacobi pᵒ. Btūs
vir q sufferet tētatōeꝫ. qm̄ cū ꝓbatꝰ fuerit accipiet co
ronā vite. quā repromisit ds̄ diligētibꝰ se. Et Luc.
6. ⁊ Math. 5. c. Gaudete ⁊ exultate qm̄ merces vr̄a
copiosa ē ī cel'. ⁊ Mat. 25. Ibūt hi ī suppliciū etnīt
iusti āt ī vitā etnā. Et Jo. 3. Exaltari oꝫ filiū hois:
vt oīs q credit ī illū n̄ pereat: sꝫ hēat vitā etnā. Et ibi
dē q credit ī filiū hēat vitā etnā. Et. c. 4. Aqua quā
ego dabo ei fiet ī eo fōs aque salientis ī vitā etnam.
Et prima Jo. 5. Hec scribo vob vt sciatꝭ: qm̄ vitā
hētꝭ etnā: q creditꝭ ī noie filij di. Et Apoc. 2. c. Esto
fidel' vsq̄ꝫ ad mōtē: ⁊ dabo tibi corona vite. Et hec
sufficiāt ꝓ auctētibꝰ noui testi. Nūc p̄dcā veritas rōne
ꝓbetur. Et hᵒ tripl'r. ¶ pᵃ rō sumit ex bonorum
etnaliū pulchritudie ⁊ claritate. ¶ 2ᵃ rō sumit ex
bonoꝝ etnaliū multitudie ⁊ copiositate. ¶ 3ᵃ rō su
mit ex bonoꝝ glīe duratōe ⁊ etnitate. ¶ pᵃ inq̄ꝫ rō
sumit ex bonoꝝ etnaliū pl'chritudie ⁊ claritate. Et
arguat sic. vbicūq̄ꝫ repit sūma pl'chritudo ⁊ clāitas
ibi sūma felicitas ⁊ btitudo. sꝫ ī celo ēpirreo repit sū
ma pulchritudo ⁊ claritas. gᵒ ⁊c. 9ña nō cū maiori.
ps. Dn̄e dilexi dcorē domꝰ tue ⁊ locū hitatōis glīe
tue. Minō ꝓbat Tobie. 13. Btūs igr̄ ero si fuerit re
liqe seminis mei ad vidēdā claritatē ierl'z. Et Sap. 3.
Fulgebūt iusti ⁊ tāq̄ꝫ scintille ī arūdineto discurrēt.
Mat. 13. Fulgebūt iusti sic sol ī regᵒ celoꝝ. Jn Aug.
ī li. d li. arbi. Tāta igr̄ ē pl'chritudo iusticie: tāta ē io
cūditas lucꝭ etne vt etsi n̄ liceret āpliꝰ ī ea dlectari q̄ꝫ
vniꝰ diei hora: ꝓp hᵒ solū īnūerabiles hꝰ vite dies
pleni dlitijs ⁊ affluētia bonoꝝ tpaliū recte ⁊ merito
dspicerent. Nō. n. falso aut̄ puo affcū dcm̄ ē. Qm̄ me
lior ē dies vna ī atrijs tuis. sup milia. q̄r ⁊c. hec ille.
¶ 2ᵃ rō sumit ex bonoꝝ etnaliū multitudie ⁊ copiosi
tate. Nō. n. aīa cara sūma vniꝰ bōi possessio btm̄ facꝫ
sꝫ oīuꝫ bonoꝝ potiꝰ aggregatō. vn̄ arguit sic. vbicū
q̄ꝫ ē oīuꝫ bonoꝝ copiositas: ibi sūma felicitas: sꝫ ī glīa
btōꝝ ē oīuꝫ bonoꝝ copiositas. gᵒ ibi sūma felicitas.
9ña nō cū maiori. Etna. n. btitudo ī duobꝰ 9sistit: vt

git Aug. ſ. i necia abſcētia oīs mali. ⁊ in necia pñtia
oīs bōi. Si. n. q̄rḃ qd ibi ē: alr̄ riden n̄ pōt. qcqd bōi
ē: ibi ē: ⁊ qcqd mali ē. ibi nuſq̄ꝫ ē. Mioꝛ ꝓbaṫ. Audi
Jo. Apoc. vlt. Oñdit iqt mihi flumē aq̄ vite: q ſint
ꝟciat: q vlt accipiat aquā vite gratḃ. pſ. Replebi-
mur i bōis dom⁹ tue. Audi Aug. ð ciui. dei. Qð ōs
ꝑpauit diligētib⁹ ſe: ſpe nō attigiṫ: caritate nō ꝯphē
diṫ: deſideria ⁊ vota trāſgrediṫ. Acqri pōt. ſ. p gr̄a:
nō p ṁāꝫ. extiari n̄ pōt. hec ille. Et Ber. Merces
iqt ſcōꝝ tā magna ē q̄ mēſurari nō pōt: tā mlta q̄
numerari nō pōt: tā copioſa q̄ finiri nō pōt: tam ꝑ-
cioſa q̄ extimari nō poteſt. hec ille. q̄re ⁊c̄. ❡ 3ᵃ rō
ſumiṫ ex bonoꝝ glīe duratiōe ⁊ etnitate. vn̄ aīa cara
regulā accipe gn̄alē: q̄ ſi oīa bona poſſideres: ⁊ illa
etna n̄ eēnt: ſꝫ finita. certe nō eēs pfcē btā. illa. n. ē
pfcā btitudo: q̄ ē ſtat⁹ oīuꝫ bonoꝝ aggregatōe et-
na pfcctus. vn̄ arguiṫ ſic. vbicūq̄ꝫ ē omnium bonoꝝ
aggregatio ſēpitna: ibi ſūma felicitas. ſꝫ gl'ia q̄ daṫ
bonis ꝓ recōpenſatōe ſuoꝝ meritoꝝ: ē aggregatio
oīum bonoꝝ ſēpitna. ergo ibi ſumma felicitas. ꝯña
nō cū maiori. Mioꝛ ꝓbaṫ. Jſa. 60. Tūc inqt videbis:
⁊ afflues delicijs: ⁊ gaudijs ſēpitnis: ⁊ mirabiṫ ⁊ di
latabiṫ coꝛ tuū. Et. c. 32. Securitas inqt erit i ſēpi-
tnū. Et ꝓpheta. Bti inqt q̄ abitāt i domo tua i ſe
cula ſcloꝝ laudabūt te. Et Greg⁹ i omlia martiꝝ.
Que āt inqt ligua dicere: vl' qs intellect⁹ cape ſuffi
cit illa ſupne ciuitatḃ q̄nta ſint gaudia. Angelorum
choris intereē: cū btiſſimis ſpiritib⁹ glīe ꝯditoꝛ aſſi
ſtere: pn̄tē dei vultū cernere: icircūſcriptū lum̄ vi-
dere: nullo moꝛtḃ metu affici: icoꝛrupnōis ꝑpetue
munere letari. hec ille. ❡ Tertio hec veritas. ꝓbaṫ
exēplo. Legiṫ. n. ð quodā viro dei: q cū grandi in-
ſtātia ſupplicaret: vt dn̄s ei glīā padiſi oñdere di-
gnareṫ: vēit ad eū auicula q̄dā: miro quodā mō de
cātās: quā in extaſi mētis ſecutus. 300. ānis p⁹ illā
ꝑexit: q ad abbatiā poſtmodū rediēs: vix vt icogni
tus recept⁹ ē. O mi̇ mūd⁹: q iſta non capis. o cece
mūde: q iſta nō itelligis. o bōe Jeſu oēs tecū vellēt
regnare: ſꝫ null⁹ vellet tecū laboꝛare. tu elegiſti pa
uptates ⁊ miſias: nos voluptates ⁊ delitias. and i
Ber. naſciṫ ði fili⁹: c⁹ arbitrio erat qðcūq̄ꝫ vellꝫ eli-
gere. Tp̄s elegit qð moleſti⁹ ē: pſertī puulus ⁊ pau
peris mr̄is fili⁹: q vix pānos hret ad reuoluēdū: ⁊ i
pſepe reclinādū. ⁊ cū tanta eēt necitas nullā audeo
facē pelliū mētōeꝫ ⁊c̄. O nos ſtulti ⁊ tardi cōde ad
credēdū: volum⁹ hic gaudē cū ſeclo: ⁊ poſtea regna
re cū xp̄o. Audi Hiero. i ep̄la ad iulianū. Difficile
iqt imo ipoſe ē: vt qs ⁊ pn̄ib⁹ ⁊ futurḃ fruaṫ bonis:
vt ⁊ hic vētrē: illic mētē ipleat: vt ð ðlijs ad deli-
tias trāſferaṫ: ⁊ i vtroq̄ꝫ ſeclo pri⁹ ſit: vt i celo ⁊ in
tra appeat glīoſus. Mā. n. negat: vt ꝯnia ꝯrijs mi-
ſceanṫ. Nō poſſum⁹ deo ſuire ⁊ māmōe. Aut ego
falloꝛ: aut ipi i fine decipieṫ: q nuhi n̄ credūt cū diui
tie ſue trāſierit i egeſtatē. Diues ep̄labaṫ quotidie:
hic ſplēdide indutus purpura ⁊ biſſo: ſꝫ mōtn⁹ qð
Moiſi noluit credē: poſtmodū ſēſit i toꝛmtḃ. Abra-
hā. n. ait diuiti epulōi. Tu recepiſti bōa i vita tua:
⁊ Lazar⁹ ſilr mala. nūc āt hic ꝯſolaṫ: tu vo cruciarḃ.
Quid dicem⁹ ad hec: Si talꝭ erit finis ⁊ tale iudiciū
vbi extrema gaudij luct⁹ occupat: nūq̄d pferēda ſt
i h° ſeclo mala bōis. Audi Greg. i ol'ia. Sꝫ nos vo

lum⁹ gaudē cū ſcis: ⁊ tribulatōes mūdi nolum⁹ ſu-
ſtinē cū ill'. Qui. n. ſcōs martyres vl' iq̄ꝫtū potuerūt
noluerit imitari: ad coꝝ btitudinē n̄ potu puenire.
Sic. n. ⁊ ap'ls Paul⁹ pdicat. d. Nō coꝛonabiṫ niſi q
legitie certauerit. h° ille. O pr̄ Ambro. ⁊ qs ē q poſ
ſit btoꝝ martyꝝ veſtigia ſeq̄: qs iq̄ꝫ tā ſortḃ. tā aīoſus
tā ſollers: Audi hiero. i ep̄la. Null⁹ laboꝛ dur⁹. nul
lū tp̄s lōgū videri dꝫ: quo glīa etnitatḃ acqriṫ. Audi
Criſo. ſup Math. Si qs viā laborioſā exiſtimat.
ſue deſidie ē accuſatō. Si. n. pelagi fluct⁹ nautḃ: ſi tē
peſtates: hiemes agricol': ſi vl'nera cedeſq̄ꝫ militib⁹
ſi grauiſſimi ict⁹: plageq̄ꝫ pugilib⁹ leues videṫ ⁊ tole
rabiles ſt: pp ſpē tp̄aliū ac pcūnū cōmodoꝝ: multo
magḃ cū celū ppaṫ i pmiū: nihil ex pn̄ib⁹ aſpitanb⁹
ðeat ſētiri. Maxīe labores mitigat: i bēignū vēire
finē: ne aſpicias q̄ via aſpa ē: ſꝫ quo duē. nec aliam
ga lata. ſꝫ vbi ðſiit ⁊c̄. Et h° ſufficiāt q̄ꝫtū ad pmā
vi. ❡ Quātū ad ſaꝫ vt. vbi q̄riṫ an aīe ſtis p⁹ iudi
ciū reunite coꝛpib⁹: maiorē q̄ꝫ añ glāꝫ hēant. Dico
ſm dn̄m Bōa. i. 4. di. 49. q̄ cū btitudo aiaꝝ quod
dā ſit gaudiū p eēntiā: q̄ q̄drupli pōt itelligi i btis
tūc tp̄is gaudiū augmētari. pmo qa aut de maiori
bono gaudebūt. aut qa ex maiori hitu ⁊ effectu. aut
q: ð plib⁹ gaudebūt. aut qa itēſiori actu ⁊ eodē hitu.
Dic ergo ſic. Scī pp eoꝝ vniōeꝫ ad coꝛp⁹ n̄ magis
gaudebūt pmo mō: qa maiori n̄ pūt gaudere bono
bti: tā i aīa ſolū: q̄ꝫ i aīa ⁊ coꝛpe ſil': q: vtroq̄ꝫ mō ifi-
nito bono gaudet: ⁊ vnū ifinitū n̄ ē mai⁹ alio. Silr
nec ſcðo mō. Nā gr̄a hit⁹ ē aīe. Et cū idē ſit hit⁹ aīe
ſepate ⁊ coꝛpi vnite: ſꝫ talē hitū: n̄ ē gaudiū maius.
❡ Si vo gaudiū mai⁹ tīo mō itelligaṫ ſic magḃ gau
debit: q: ð plib⁹: q: ð gl'ia ꝓprij coꝛpis: ⁊ oīuꝫ btoꝝ
coꝛpoꝛū. Silr ⁊ q̄rto mō magḃ gaudebit. Nā cū aīa
ſepata ſp appetat ſuo vniri coꝛpi: vt dic̄ Aug. Q̄ ap
petitu iqt coꝛpis retardaṫ: ne tota itētōe feraṫ i ſū-
mū bonū: ⁊ talꝭ retardatō ſit ipfectō q̄dā. ⁊ oꝫ ipſam
ad ſuū pfcm̄ reducaṫ: neċe ē vt cū fuerit vnita coꝛ-
poꝛi: itēſi⁹ gaudeat eodē hitu manente q° pus. Et
hui⁹ ſnīe ēt ē btūs Tho. i. 4. di. 49. Nō. n. hit⁹ grē
augeṫ. ſꝫ i vnione aīe ad coꝛp⁹ oē ipediēs aīam re-
moueṫ: ⁊ ita itēſioꝛ actu gaudēt eodē hitu manēte
q° pus. Sꝫ dic q̄ſo vn̄ hꝫ oꝛtū gl'ia coꝛpoꝝ btoꝝ: an
a ſeipſis: an ab aīa. Dic dn̄s Bona. vbi. ſ. q̄ gloria
btoꝝ coꝛpoꝝ i ſuis dotib⁹ ꝯſiſtit: q̄s dn̄s illis largiṫ.
Vn̄ ſi p poſē aīa a coꝛpore ſeparareṫ: adhuc coꝛpus
illud lucidū: agile: ipaſſibile: ⁊ imoꝛtale eēt. Pſici-
ūtur tn̄ ille dotes p aīaꝫ i ipꝫ coꝛp⁹. vn̄ ſicut i pn̄ti
vita aīa in coꝛp⁹ influit: p quā influētiā coꝛp⁹ colo-
ratu⁹ ē durabili⁹: virtuoſi⁹ ⁊ agili⁹: q̄ꝫ ſit cū ab eo
aīa ſeparaṫ: ſic ⁊ in ꝓpoſito aīa glīoſa influēs in coꝛ
pus: oēs illas dotes pficiet. Et p ꝯñs ſi p poſē coꝛ-
pus eēt ſeparatū: ſuas hēt dotes: ſed nō ita pfcē ſic
cū aīa illi vnita eſt. q̄re ⁊c̄. ❡ Quātū ad tria verita-
tē dico q̄ n̄ habeṫ reſpect⁹ ad obiectū btificū: ſic nō
ſūt diuerſi btitudinis gradus. Acceperūt. n. oēs in
via laborātes ſingulos denarios. Math. 20. Sed
quātū ad ſubiecta btitudinis: bene ſunt diuerſi gra
dus. Vnūq̄dq̄ꝫ. n. ſm q̄ p gratiā ⁊ lumē gloꝛie ē ma
gis diſpoſitū: tāto pfect⁹ gloꝛiā ſuſcipit. ⁊ hoc innuit
dn̄s cū ait. In domo pr̄is mei māſiones multe ſūt.
Et hec ſufficiāt q̄ꝫtū ad pn̄tē ꝯcluſionē.

¶ De inouatōe oīum creaturaꝝ. Cōclo. III.

Capc frīā ꝯclonem. vz. Unmo extremi iudicij sine dato: ſi cūctoꝝ fuit creatorum facta pfecta purgatio: ita post iudiciū erit oīum ꝯgrua facta inouatio. vbi tres inqram⁹ ỽitates. vz. ¶ pᵃ veri. Si ēaliq̄ rō oīſina ꝙ mūdus post iudiciū debeat inouari. ¶ 2ᵃ vi. ē iſta. An i tali inouatōe cōpoꝝ supcelestiū mot⁹ cessabit. ¶ 3ᵃ veri. ē iſta. An plante ⁊ aīalia bruta debeant inouari. ¶ Qnātū ad pmā veri. ꝙ mundi debeat post iudiciū fieri inouatio: pōt pbari auctāte: rōne: ⁊ exēplo. ¶ Auctoritate ſic. Audi Iſa. 65. c. Ecce ego creo celos nouos: ⁊ trā nouā: ⁊ nō erūt i memoria pora ⁊c. Audi ⁊ Io. Apoc. 21. Uidi celū nouū ⁊ trā nouā. pmū. n. celū: ⁊ tra pma abijt: ⁊ mare iā nō eſt ⁊c. ¶ 2ᵒ rōe breuit ſic. Nā cū ppter hoīez facta ſūt: vt. ſ. hoi famularent: ꝯgruū ē: vt hoīe inouato oīa ſil' ei famulātia inouent. Sz hoc vt dic beatus Tho. i. 4. di. 48. nō itelligit q̄tū ad ſubſtāniā: ſz q̄tū ad q̄litatē ⁊ opatiōez. qm̄ tra erit ſic criſtali⁹: aer clarioꝝ: ignis ⁊ aq̄ puriores ⁊c. Et hoc tm̄ ſm̄ bñplacitū diuine volūtatis: q̄ oīa inouabit ad cuiuſdā hominis glīe pfectōez. ¶ 3ᵒ pz hec ỽitas exēplo: qm̄ ſic dūi traꝝ q̄to ſūt i maioꝛi ſtatu tanto pulchriora edificāt: ſic ⁊ de⁹ post iudiciū erit i pulchrioꝛi ſtatu: nō quo ad ſe: ſz quo ad creaturā: ſic ⁊ quo ad creaturā oīa inouabunt. q̄re ⁊c. ¶ Quātū ad ſcdāz veri. dico ſm̄ btm̄ Tho. ⁊ cōuer loq̄ntes i hac mā ꝙ corpora celestia inouabūt: q̄tū ad mutationes ⁊ gñatōes aiaꝝ ⁊ plātaꝝ. Silr ⁊ elemēta quo ad actiōem ⁊ paſſionē adiuicē ceſſabūt. Nō. n. op⁹ erit tūc motu celi: cū ſit ſcīs ppter ꝯſeruatōez reꝝ ſm̄ cursum nālē. nec erit opus gñatiōe ⁊ corrupcōe. Audi Io. Apoc. 10. Et āgelus iurauit p viuētē i ſecula ſcloꝝ. ꝙ tps āpli⁹ nō erit. ſz ſi tps ñ erit: nec mot⁹. q2 tps ē mēſura mot⁹ ſm̄ nraz phiam. ⁊ ꝯfirmat ſic. Mot⁹ celi ē pp ꝯtinuā gñatōez. vt pz 2ᵒ de gñatiōe. Sz i pleto nūero electoꝝ gñatio ceſſabit. gᵒ ⁊ mot⁹ celi. q̄re ⁊c. ¶ Quātū ad trīā vi. dico ſm̄ eūdē ꝙ cū inouatio mūdi pp hoīez fiat: opz innouatōi hoīs ꝯformet. homine āt innouato de ſtatu corruptionis ad incorruptionē trāſiet ⁊ pfectā q̄etē. I. Coꝛ. 15. oz corruptibile hoc induē incorruptōez: ⁊ mōtale hoc induē īmortalitatē. ⁊ iō hoc mō innouabit mūdus: vt abiecta oī corruptōe ⁊ trāſmutatōe: ppetuo remaneat in q̄ete. Et pp hoc dic ipe ad iſtā innouatiōez nihil ordinari potit: niſi qd ordinē ad incorruptionē hz: vt ſūt corpora celeſtia: elemēta: ⁊ hoīes. Corpa. n. celeſtia ſm̄ ſui nām incorruptibilia ſūt: ⁊ ſz totū ⁊ ſm̄ ptes. Elemēta āt ſūt corruptibilia ſm̄ partes ⁊ icorruptibilia ſm̄ totū. hō āt ē corruptibil' ſm̄ ptē. ſ. ex pte mafie: nō aīe. aīalia ỽo bruta ſūt corruptibilia. ſilr ⁊ plāte: nō ſolū ſm̄ mām: ſz ēt ſm̄ formā: ⁊ ſilr oīa mineralia. ⁊ iō nullo mō hñt ordinē ad incorruptōez: ⁊ iō p ignē cōſumata nō innouabunt aliquo mō. Et ſi diceret. Si elemēta ⁊ corpora celeſtia inouabunt pp q̄ndā maioꝛē glīā ⁊ ꝯſolatōem btoꝝ: videt ēt ſeq̄ ꝙ plāte: aīalia: ⁊ ceta mineralia deberēt hac de cā innouari. pulcherrimū. n. qd eēt talia vidē inouata. Dico ꝙ ñ ſeq̄t. Et rō. q2 talia vt viſū ē nullo mō ſm̄ ſe pñt ppetuari: ppetuāt āt ſpēs per gñationē ⁊ corruptionē. ⁊ iō q2 ceſſabit gñatio ⁊ corruptio: iō ceſſabit coꝝ ppetuatio. ⁊ p ꝯns ñ poterūt inouari. Et ſi dicēs iſta ſūt de pfectiōe vniuerſi. gᵒ debēt inouari. Dico ꝙ ſūt de pfectōe vniuerſi ſm̄ ſtatū iſtū: q ſubiacz gñatōi ⁊ corruptōi: ⁊ nō ſimplr. Et hec volo ſufficiāt p p̄nti mā. Talr igr bñfacē ſtudeām⁹: vt nos xp̄s ieſus poſſit vocare. ỽcite bñdicti pr̄is mei: q cū ipo glōſus r̄gnat i ſcl'a ſcloꝝ. Amen.

¶ Feria tertia post pmā dominicā q̄dragesime de timore. Sermo in ordine. VII.

Commota eſt vniuerſa citas. Mathei. 21. Si ātedicta attēdim⁹ p̄ſes opimi: nemo ē niſi min⁹ hoīs ſit: q iure nō ꝯtremiſcat. Si. n. barbat⁹ ille Hiero. oī ſuo i ope iudiciū extremū āte ſue mētis ocl'os apponebat: qd facē dz miſer homūcio. Jn ſz ſēſu tropologicū i pnti euāgelio dr ꝙ ingrediēte ieſu citatē. i. aīaz fidelē p graz: cōmota ē. ſ. p timorē diui ⁊ extremi iudicij. Ille intereſ q̄m dari ſz ſ. ſū tropologicū. Solet. n. ſcriptura q̄tuoꝛ mōis exponi. ſ. hiſtorice: alegoꝛice: tropologice: ⁊ anagogice. Hiſtoꝛia ē narratio geſte rei p quā q̄ in p̄terito acta ſūt indicam⁹. i. cognoſcim⁹. hiſtoꝛia. n. dr ab hiſtoꝛean grece: qd latine vidē vel cognoſcē dr. Apud. n. veteres nemo ꝯſcribebat hiſtoriā niſi q ſeō intfuiſſet: ⁊ ſcribēda vidiſſet. ¶ Alegoꝛia ē trop⁹ quo aliō dr q̄z ſignificat: ⁊ dr ab aleō qd ē alienū: ⁊ logos qd eſt ſermo: vl' qd ē dīc: q̄ſi alienū ab eo qd dr. ¶ Tropologia ē ſmo ꝯuerſus ad edificatōez aīe ⁊ iformationē bonoꝝ moꝝ docēs. ſ. qd ſit agēdū. Et dr a tropos qd ē ꝯuerſio: ⁊ logos ſermo: q̄ſi ſermo ꝯuerſus. ſ. ad edificatōez: vl' cōuertēs lectoꝛē ad ea q̄ faciūt ad aīe edificatōez. ¶ Anagogia ē ſpēs alegoꝛie vt cōit ſētit. Differt tñ ſic alegoꝛia ⁊ anagogia. q2 alegōia ē myſtic⁹ ſēſus ptinēs ad militātē ecclīā. ſz anagogia ad triūphātē. Et ſic pōt deſcribi. Anagogia ē locutio d̄ trenis: q̄ p trena datr itelligē celeſtia. ⁊ dr ab ana qd ē ſurſū: ⁊ goge qd ē ductō q̄ſi ſurſū ductō. Exēplum de his oīb⁹ i h⁹ noīe hierl'z. hiſtorice nāq̄z nom̄ ē ciuitatis. Tropologice tip⁹ ē aīe fidel'. Alegoꝛice. nomē ē militātis eccl'ie. Anagogice tipū gerit eccl'ie triūphātis. Merito gᵒ dixi ſz ſēſū tropologicū. Sēſus gᵒ p̄dictoꝝ ỽboꝝ ē: cōmota ē tota citas. i. ſpūal' aīa tota cōtremuit ex cōſideratōe p̄dictoꝝ de extremo iudicio. Jn qb⁹ ſacratiſſimis ỽbis tres d̄ timore faciam⁹ ꝯſideratōes. vz. ¶ Timoris cōgruā necitatē. ¶ Timoris cōgruā q̄litatē. ¶ Timoris congruā vtilitatē. ¶ De necītate diui timoris. ꝯſidratio. I.

Primo timoris ꝯgruā necitatē videamus vbi tres moꝛe ſolito cōcluſiōes ponam⁹. vz. ¶ pᵃ ꝯcl'o ē iſta. Tm̄ pfecto ad aīe ſalutē timoꝛ dei neceſſari⁹ ē: ꝙ ſine eo deū nec primū vt opoꝛtet diligere non valemus. ¶ 2ᵃ cōcluſio eſt iſta. Septem pungit anima calcaribus ſpūalib⁹: vt deū timeat toto poſſe: ⁊ ad celeſtē hieruſalē cū xp̄o Ieſu itroducat. ¶ 3ᵃ cōcluſio eſt iſta. Gradibus q̄buſdā: ⁊ nō repētine diuinus timoꝛ in aīa generat: vt de⁹ ipſe ſūmopere diligat.

¶ Qꝫ ad aīe ſalutē necāri⁹ ē diuin⁹ timoꝛ. Cōcl'o. I.

Cčipe p̃mā ɔclonē.⁊c̄.vt.ʒ. Ad cui⁹ de-
a claratōēʒ tres ingram⁹ vi.vʒ. ❡ Prima
ve.ē ista.qd ē diuin⁹ timor. ❡ 2ᵃ.q̄ztū est
nec̄cari⁹ diuin⁹ timor. ❡ 3ᵃ.q̄ztū ē nobilis
diuin⁹ timor. ❡ Quātū ad p̃mā ve.dico q̄ timor i
gn̄e sic pōt describi f̄m Aug. Timor ē q̄dā sp̄alis fu
ga mali ne q̄s p̄dat bonū qd̄ amat. Dec.n.duo inu-
cē colligāt: amor ⁊ timor: vn̄ seq̄t̄ q amat timet.⁊ p
ɔ̄ris.q pax amat: pax timet.⁊ ecōuerso. Ex quo se
q̄t̄ q̄ q nihil amat: nihil timet: ⁊ q nihil timet: nihil
amat. Mag̃ āt sp̄alr̄ tīor dei pōt sic describi. Tīor
dei ē q̄dā sp̄alis fuga mali: q̄ displicibile deo: ne p-
dat ip̄ʒ sūmū bonū qd̄ amat. Tiet.n.ois malū: vt
lupū vcīcē ne p̄dat vitā quā inclinatōe n̄ali amat:
vt dic̄ Tulli⁹ p°. de officiis. Pricipio gn̄i aīantiuʒ
oī ē a nā̄ tributū: vt suū corp⁹ vitāq̄ʒ tueat̄: dcliet q̄
nocitura videt̄: ⁊ q̄ ad viuēdū nec̄caria sīt ɔgrat ⁊ pa
ret: Sʒ nō timet ois malū q̄ displicibile deo: sʒ q̄
p̄p̄e nāe nociuū. Sol⁹ āt tīor di ver⁹ malū timē fac̄
q̄ ē displicibile d̄o.⁊ ex ɔ̄siti ne p̄dat̄ bonū qd̄ amat̄
aut possidet̄. Jn̄ audi deuotissimū Ber. Mouerʒ i-
q̄t te: vt deū tīeas: moueʒ ip̄ʒ: vt ⁊ ip̄m diligas. Jn
vno initiaris a sapia. i alio ɔ̄sūmaris. q̄ initiū sapie
timor dn̄i ⁊ plenitudo leg̃ ē charitas. Quēadmodū
ex notitia tui venit i te timō dei: atq̄ʒ ex dei notitia.
venit i te amō dei. sic ecōuerso de ignorātia tui su-
p̄bia venit: ⁊ de dei ignorātia desp̄atio. hec ber. sup
cātica. Et idē i ep̄la. Fugit inq̄t ouis tremebūda ve
niēte lupo. abscōdit se colūba tremēs accipitre viso
⁊ de camera mus esuriēs: exire nō audet: abiente
catto: ⁊ tu vidēs furē currebas cū eo: hec ille. Cur-
rit nāq̄ʒ cū fure q cū fure furat̄: ⁊ furāti ɔ̄sētit. ex̄ de
fur. c. q cū fure. vbi d̄r̄. Qui cū fure ptic̄p ɔ̄scīu sup-
ple: vt dic̄ glo. vel accipiēdo vel occultādo: occidit
aīaʒ suā. nō fur solū: sʒ ille re⁹ tenet̄: q furti ɔ̄sci⁹: q̄-
rēte poss̄. nō re nō indicat. hec ibi. Diabol⁹.n.fur ē.
q̄ꝫ die noctuq̄ʒ q̄l'r aīaʒ furari possit: attēdit. ille fu
rāti diabolo ɔ̄sētit: q suggerēti n̄ obstat. Jlle cū ipo
furtū accipit: q suggestiōi ɔ̄sētit ⁊ peccat. ille occul-
tat: q pctā sacerdoti nō accusat. Et rō oīuʒ istoꝝ est
testāte p̄pbā: q̄ nō ē timor dei āte oclos eoꝝ. viā i-
q̄t pacis nō cognouerūt: nō ē timor dei an̄ oclos eoꝝ.
Et eccl'. 8. Filij hoiuʒ absq̄ʒ vllo timore p̄petrāt ma
la. ⁊ ecc̄. p°. Qui sine timore ē nō pōt iustificari. q̄m
nihil meli⁹ q̄ꝫ tīor dn̄i. ⁊ nihil dulci⁹ q̄ꝫ respicē i mā
dat̄ dei. vt d̄r̄ Ecc̄. 23. c. ⁊ sic pʒ p̄ma vi. ❡ Quātū
ad scd̄aʒ ve. dico q̄ tm̄ ē nec̄cari⁹ dn̄i⁹ timor q̄ztū est
nec̄caria sal⁹ aīe n̄re. q̄m sine timore dei nō ē salus.
Ecc̄. 25. Timor dn̄i initiū dilectōis ei⁹. ⁊ c. 27. Si
nō i timore dn̄i tenuer̄is te istāt cito subuertet̄ dom⁹
tua. ❡ Ad cui⁹ declōēʒ n̄ꝫ q̄ timō i cōi h̄ʒ sub se
m̄ltas spēs. vʒ. Quidā.n.timor d̄r̄ crimīal'. q̄dā mū
dial'. q̄dā fuil'. q̄dā nālis. q̄dā initial'. q̄dā virtualis.
q̄dā filial'. q̄dā timor admiratōis. q̄dā exultationis.
q̄dā p̄turbatōis. q iā cōfusiōis. ⁊ q̄dā coactionis.
❡ Prim⁹ inq̄ʒ tīor d̄r̄ crimīal'. i. a crimine cā⁹ ꝛ e-
ge Gen. 2. c. de p̄mis p̄ētib⁹ n̄ris. d̄r̄.n. ibidē. Erat
āt nud⁹ Adā: silr̄ ⁊ vxor ei⁹: nec erubescebāt. Et. c.
se. d̄r̄. Abscōdit se adā ⁊ vxor ei⁹ a facie dn̄i i medio
ligni p̄adisi. vocauitq̄ʒ dn̄s adā: ⁊ dixit ei. Adā vbi
es. q ait. Vocē tuā audiui: sʒ timui eo q̄ nud⁹ cēm.

cui dn̄s. Quis idicauit tibi q̄ nud⁹ eēs: nisi q̄ de li-
gno de quo p̄cep̄aʒ tibi ne comedēs: comedisti? Ex
quo pʒ q̄ hic timor ex iobia cā⁹ ē. Silr̄ ⁊ Cai gen.
4. occiso frē vocauit eū dn̄s. Cai ecce vox sāgnis
fr̄is tui clamat vidictā ad me. ⁊ Cai tremebūd⁹ ait
ad dn̄m. Ecce eijcies me hodie a facie t̄re ⁊ a facie
tua abscōdar: ⁊ ero vag⁹: ⁊ p̄fug⁹ i t̄ra. Ois igit̄ q
me inuenerit occidet me. qđ ⁊ fcm̄ ē. q̄m Lamech eū
occidit credēs eū ferā eē. pilosus n̄ āq̄ʒ tot⁹ fcūs fue-
rat: vt i. c. eodē d̄r̄. Ecce q̄ p̄p crimē hōicidij fugit
Cain a facie dn̄i. Silr̄ q̄ v̄go v̄ginitatē p̄didit: sp
timet ne sciat̄. Nupta ēt m̄rimonij fracta fide: sp ti
met ne marit⁹ illud sciat. Fur oēʒ aurā timet. sicq̄ʒ
alij pctōres occulti. Vn̄ pōt dari tal' r̄gla gn̄al'. q nō
peccauit nihil timet. 11. q. 3. custodi. Custodi igit̄ i⁹
inocētiā tuā: vbi nemo opp̄met cāʒ tuā. Preuale-
bit i te. i. ɔ̄ te falsū testimōiū. sʒ apđ hoīes: suppleñ
quo ad deū. Nunq̄d apud deū valebit: vbi cā tua
dicēda sit. Vn̄ d̄s erit iudex: ali⁹ testis q̄ꝫ ɔ̄scīa tua n̄
erit. Int̄ iustū iudicē ⁊ ɔ̄scīaʒ tuā noli timē nisi cām
tuā. i. peccatū tuū. hec ibi. Audi ⁊ barbatū Hiero.
ad Demetriadē. Innocēs igit̄ int̄ ip̄a tormēta fruit̄
ɔ̄sciē bono. Et cū penā metuet. f. nālr̄. de inocētia
gl'iat̄. hec ille. Et cato poeta. Cū recte viuas ne cu
res v̄ba maloꝝ. Exēplū de Susāna. Daniel'. 13. ⁊c̄.
vide ibi histouā ⁊ hn̄. ❡ 2⁹ timor d̄r̄ mūdial'. ⁊ ē q°
q̄s timet casū mūdialiū reꝝ ⁊ p̄ditōeʒ: ⁊ peccat. Sic̄
illi miseri iudei dicētes. Luc. 11. Si dimittim⁹ eū sic.
veniet Romāi ⁊ tollēt locū n̄rʒ ⁊ gētē. Silr̄ ⁊ miser
Pilat⁹ audito. Si hūc dimittis n̄ eras amic⁹ Cesaris.
mag̃ timuit: ⁊ vitā ɔ̄dēnauit ad mortē: ⁊ hoc timo-
re plen⁹ ē hic mis mūd⁹. Quidā.n.ne alieni displi-
ceāt: iusticiā p̄uerūt. Quidā ne aliq̄d p̄dāt: p̄iurāt.
11. q. 3. siq̄s metu. ⁊ 22. q. 2. q p̄iurare pat⁹ ē: p̄iur⁹ ē
aīq̄ʒ p̄iuret. q̄ d̄s n̄ ex opib⁹ iudicat: sʒ ex cogitatōi-
b⁹ ⁊ ex eōdē. glo. De⁹ poti⁹ ɔ̄siderat aīuʒ q̄ꝫ fcm̄. 15.
q. 6. c. 1. ⁊ d̄s itrogat cor ⁊ n̄ manū. 14. q. 5. si qd iue
nisti. hec glo. ibi. Audi Criso. i f̄mōe Jo. bap. Faci
le igit̄ dimat a iusticia: q i causis: nō deū: sʒ hoies p̄ti
mescit. ⁊ c. siq̄s metu. dic̄ sic. Siq̄s metu cuiuslibet
p̄tātis v̄itatē occl'tat: irā di sup se p̄uocat. q̄ mag̃ ti-
met hoīeʒ q̄ꝫ deū. Et sīt v̄ba Aug. ad Casulanū. di
lates te vt placet. ❡ 3⁹ timor d̄r̄ fuilis. hic a p̄ctis
aīaʒ retrahit ɔ̄sideratōe pene tm̄. Sic̄ ⁊ timuerūt Ni-
niuite audiētes Jonā vrbis minātē ruinā. Jone. 3.
Vn̄ oēs vestiti sūt saccis a maiore vsq̄ʒ ad minorē: ⁊
ieiunauerūt oēs. ⁊ iumēta ēt vt pʒ ibidē. Jn̄ Aug⁹ n̄
allegat̄ a magr̄o i 3. snīaꝝ. di. 35. Timor igit̄ seruilis
ē: cū p timorē gehēne ɔ̄tinet se hō a pctō. Quo p̄ntiā
iudicis ⁊ penā metuit ⁊ timōe fac̄ q̄cq̄d boni fac̄. Nō
timore amittēdi bonū qd̄ nō amat: sʒ timōe patiēdi
malū qd̄ formidat. Sup q° v̄bo eadē di. i suo tertio
hāc distictōeʒ fac̄. ⁊ dic̄ sic. Timē malū facē p̄p pe-
nā itelligi dupl'r pōt. aut q̄ deū tiet ɔ̄sideratōe pe-
ne: ⁊ timet peccare. aut q̄ nec deū timet: nec pecca
re desisteret si pena nō eēt. p̄m⁹ timor nō ē mal⁹ sed
dei donū ē. Sic̄.n. futuras penas credē dei donū ē.
q̄ ibi ē q̄dā cordis illuminatio p quā futuras penas
credit. sic timē penas illas q̄s credo: dei donū ē: q̄
ex tali dono ē q̄dā cordis illuminatio: ⁊ eiusdē emol-
limē: ⁊ fruct⁹ ɔ̄cupiscētial' r̄strictō: ⁊ sic q̄dā r̄ctificatō.

⁊ p ꝯn̄s seq̄r ꝙ talī timō n̄ ē mal⁹. sꝫ scd̄s tīor mal⁹. hic .n. actu peccare ꝯcupiscit: ⁊ facto peccaret: nisi puniri timeret. ⁊ p ꝯn̄s mal⁹. hec ille. Jn̄ ponit̄r re gła gł̄ia.l. z3. q. 6. §. ex his oib⁹: vbi dr̄. bona faciēs timoꝛ pene spū scō n̄ ducit̄. si āt spū scō n̄ ducit̄ cō placē dō minime valet. hec ibi. ⁊ aliā regulā ponit Aug. dicēs. Jlle reus ē volūtat̄: q timoꝛ pene nō peccat. Jn̄ .1. Jo. 3. dr̄. Timoꝛ n̄ ē i charitate: sꝫ pfcā charitas foras mittit timorē. s. suilē. ¶ 4⁹ timō dr̄ nālis. ⁊ dr̄ nālis. qa oī viuēti datū ē a nā: vt vitam meat̄ ⁊ nociua declinet: vt dixim⁹ i p⁹ vtate. Sic ⁊ tpe passiōis apl̄i timuert̄: qa scriptū erat Zach. 13. ⁊ ponit̄ Math. z6. Percutiā pastorē ⁊ dispgēt̄ur oues gregis. tūc discipl̄i eo relicto oēs fugiert̄. Sic timuit petr⁹: qui vni⁹ voce āncille pcussus vitā cele stē negauit i tris: cū latro ꝯfitet̄ i cruce. Math. z6 Tūc cepit dtestari ⁊ iurare qa n̄ nouissꝫ hoīez. Sꝫ ⁊ xp̄s iesus sepi⁹ h⁹ timore expauit. Vix .n. adhuc nat⁹ vt ita loq̄r: dū eū herodes ad pdendū q̄reret: ipe cū mr̄e i egyptū fugit Mat. z. Et iudeis illū de supcilio mōtis p̄cipitare volētib⁹ se inuisibilē fec Luc. 4. A lapidatorib⁹ fugit ⁊ abscondit se. Jo. 8. Et nolebat palā i galileā abulare: q̄r q̄rebāt cū iu dei iterficē. Jo. 10. Fugit i Effrē: ꝯ eum data snīa mortis. Jo. 11. Et sic. 33. ānis vel circa mortē fugiē do prexit. Sꝫ tādē dīna vt⁹ amoris que eū icarna ri fecit: xp̄z fugiētē apphēdit. Jn iudeā reuerti fac̄ ⁊ dissuadētes reditū discipl̄os icrepat dicēs. nōne .1z. hore sū diei. Et spōte in die palmaꝝ pcessit ad victimā. Mat. z1. Sꝫ affuit p̄sto timoꝛ mort̄: ipsū q3 manuduxit ad ortū: ⁊ p̄rez orare ꝯpellit: vt trāsi ret ab eo calix. Adest vt⁹ amor̄ ⁊ xp̄z aiauit: vt ad p̄rez voce dulcissima diceret. n̄ mea volūtas: sꝫ tua fiat. Sꝫ supaiat timor: ⁊ iteꝝ orat̄ xp̄z fac̄. pr̄ si pos sibile ē. Astat charitas ⁊ ꝯfortauit ⁊ dicere fac̄. nō mea volūtas: sꝫ tua fiat. Jteꝝ 3⁹ xp̄z aggredit̄ tīor ⁊ clamare fac̄. abba pr̄ ⁊c. Et scā imagie mort̄ ce pit pauere ⁊ tedere dicēs. Trist̄ ē aīa mea vsq3 ad mortē. ⁊ fact⁹ ē sudoꝛ ei⁹: sic gutte sāguis decurrēt̄ i traꝫ. Sꝫ scā charitas mox affuit dicēs. O pauper iesu q̄d facis. ne tīeas. nōne ⁊ tu ppl̄os doctriasti. Nolite timē eos q occidūt corp⁹: aīam aūt nō psūt occidē. Mat. 10. c. Cōfortare ⁊ esto robust⁹ ⁊ accer sito āgelo ꝯfortauit eū. Et eo cōfortato cepit xp̄m cū manu suā: ⁊ ait. veni mecū. ⁊ duxit eū vsus iudā q venerat vt trāderet eū i manib⁹ iudeoꝝ. Et ait xp̄s charitate mot⁹ ad pditorē. Amice ad q̄d venisti: Et vsus iudeos pgēs: q venerāt vt eū caperēt dicē cepit quē q̄rit̄. cūq3 rn̄disset: amorē discipl̄oꝝ sue p̄posu it vite: ⁊ ait. si g⁹ me q̄rit̄ sinite hos abire. Tāta fuit hoꝝ vboꝝ vt⁹ ⁊ charitate plena: ꝙ mox iudei abiert̄ retrorsū: ⁊ ceciderūt i trā. qd̄ ⁊ ter xp̄s fec̄. Et tādez dīa charitas xp̄z i manib⁹ inimicoꝝ trādidit. Currit timoꝛ mort̄ ad petꝝ: vt xp̄z d̄fēdat pcutit Malchū gladio pōtificis suū. ꝯuerte igr̄ charitas gladiū i lo cū suū. Nec ꝯtētat̄ ad pilatū currit: suadet vt xp̄m dimittat. vn̄ ait. q̄d .n. mali fec̄. charitas istigat iu deos vt clamēt: crucifige: crucifige eū. Currit ad Pilatū: suadet vt eū morti trādat. Sin̄ at xp̄z pilat⁹ Capit̄: ligat⁹ ducit̄ ad crucē. Amoꝛ associat. ⁊ flēti b⁹ mulierib⁹ rn̄ait. Filie hierl̄z nolite flere sup me sꝫ sup vosmetip̄as flete. q̄r ecce venient dies ⁊c. Per tigit xp̄s ad crucē. Charitas sinistrā manū apphē dit: ⁊ crucifixā tenet. Judei illū crucifigūt. Astat cha ritat̄ soroꝛ patiētia scā: ⁊ dxtraꝫ xp̄i tenet. Judei il lā crucifigūt. Venit altera soroꝛ hūilitas scā: ⁊ xp̄i pe des tenet. Judei illos amarissime crucifigūt. Crucē sil̄ capiūt: ⁊ crucifixū leuāt i altū. Clamāt p̄dicte so rores. O vos q̄ trāsitis p viā: attēdite ⁊ videte si est doloꝛ simil̄: sic doloꝛ isti⁹. Sꝫ timoꝛ mort̄ currit ad xp̄z ⁊ ait. O paup xp̄e q̄d facis: q̄r p̄ris tui auxiliū n̄ poscis. Clamat xp̄s. heli: heli: heli: lamazabatāi ⁊ se derelictū ab oīb⁹ clamat. Astat charitas ꝯfor tatq3 illū. venit timoꝛ ⁊ dic̄. O celi q̄re nō iuuat̄ filiū dei: ⁊ celi lachrymare cepert̄: ⁊ obscurati sūt. dicit timor. o iesu paup. q̄d vis tibi faciā. clamat Jesus sitio. cui fert̄ acetū. ꝯfortat eū patiētia scā. venit ex alīa pte charitas: ⁊ suadet vt spm̄ ꝯmēdet p̄ri. cla mat Jesus. p̄ri i man⁹ tuas cōmēdo spm̄ meū. Ac currit hūilitas ⁊ hūiliat xp̄z. Et ipe iclīato capite emisit spm̄. Ecce q̄ntū timoꝛ mort̄ xp̄z inuasit: nec tn̄ p̄ualuit: sꝫ charitas p nob ipꝫ morti tradidit. Jn̄ Aug. li. ꝯfes. ait. Cōstās ⁊ pfect⁹ dꝫ eē amoꝛ nr̄: vt si necesse fuerit amoꝛ illi⁹ moriamur: q amore nr̄i placide ac benigne mori dignat⁹ ē. hec ille. ¶ 5⁹ ti moꝛ dr̄ initial̄. ⁊ ē quo q̄s abstiet a malo pt̄i amore iustitie: ⁊ pt̄i timoꝛ pene. Et dr̄ initial̄ q̄r p̄ncipiat scē charitati parat̄ locū. puer. 1. Jnitiū sapie timoꝛ dn̄i. Et itrāte charitate pellit̄ iste tīor. ⁊ q̄ntū cha ritas crescit: tāto ille dcrescit. hec magr̄. Timoꝛ nō ē cū charitate: sꝫ pfecta charitas foras mittit timo rē. p⁹ Jo. 4. s. q̄ntū ē ex ea pte q̄ abstiet a malo pp penā. imo nullā penā existiat: sꝫ dī amore ⁊ iustitie aggredit̄ q̄dcūq3 difficile. tres .n. sūt plcherrie q̄ scē charitati i aīa peccatrice locū p̄parāt. s. timō pene future: pudoꝛ ꝯmisse culpe: ⁊ amoꝛ iustitie timō mē tē a malo retrahit: pudoꝛ veniaꝫ ipetrat. amoꝛ iustitie ad supna m̄ sducit. Ex^m d̄ Taida meretrice i vit̄ patruꝫ: quā abbas pannti⁹ i cella vna deserti solā recl̄usit ei quotidie mistrās paꝝ panis ⁊ aque. ⁊ illa trib⁹ an̄ associata puell̄: nec oc̄los ad celū leuare au debat: sꝫ i suo cordē dicebat. dn̄e q me plasmasti mi serē mei. ⁊ trib⁹ elapsis ānis: reuelatū ē paulo ma iori mōacho Antonij discipl̄o: ꝙ lect⁹ quē videbat i celo n̄ erat ātonij: sꝫ Taidis meretric̄: ⁊ ita d̄ cellu la ex ꝯpassiōe extracta. 15. m̄ factis dieb⁹ qeuit i pace ¶ 6⁹ timoꝛ dr̄ vtual̄. vt⁹ .n. ⁊ vitiū sunt opposita. Et vtutes sūt sꝫ nāꝫ q̄r sum⁹ ad illas nā apti. i. dis positi. vitia āt ifesta sūt ⁊ inimica nāe. Et iō hic vir tual̄ timoꝛ sp pauidā aīaꝫ tꝫ: ne a vitijs cōrrūpatur cū mūd⁹ tot⁹ laq̄is plen⁹ sit: vt vidit Ant. Nec so lū timē mūdi laq̄os fac̄: sꝫ ⁊ astutos diaboli dcipiēdi mōs. cū sepe noscant⁹ illū i āgelū lucis se trāsfigu rare. z9. q. 1. c. 1. circa mediū. Quo timore ⁊ discipu li p⁹ resurrectionē xp̄z fātasma eē putauerūt. Qui .n. vē vtuosus ē sp timet: ⁊ cūcta pic̄la p̄cauet aīe p posse. Prouer. 13. Timō dn̄i fons vite: vt d̄cliet a ruina mōt̄. Jnde Prouer. 1. dr̄ Timēti deū bn̄ erit i extremis: ⁊ i die d̄fūctōis sue bn̄dicet̄. Et ibi dr̄. Timēti deū bn̄ erit: ⁊ i dieb⁹ ꝯsūmatōis sue bn̄ dicet̄. Radix sapie timē deū. Rami ei⁹ lōgeui ⁊c. ¶ 7⁹ timō dr̄ filial̄. ⁊ ē q⁹ quis tn̄ se abstinet a pctō

mūdi iusticie: ita φ si nulla pena ē; seq̄ret̄ ex culpa: φ diuinā iusticiā abstinēt. hic hȝ duos vsus. s. cauē; dū pctō: ⁊ hr̄e reuerētiā. s. m pⁱᵐ actū ē hic i via: sȝ sȝ sclm̄ ē tm̄ i pt̄ia. ⁊ vt ē i pt̄ia. dr̄ timō reuerētial'. ps. Timō dn̄i scūs pmāet i sclʒ scli: Et hic timō ñ ex cludit chāitatē: imo chāitate roborat̄: ⁊ crescit. vn̄ ponit btūs Tho. 2° 2ᵉ. q. 19. hāc regulā gn̄alēȝ φ necē ē vt crescēte chāitate: crescat timor: sic effectꝰ crescit crescēte cā. Et ideo i pt̄ia vbi ē pfecta ⁊ cō- summata charitas: ē pfectꝰ ⁊ ꝯsūmatꝰ timor. Nō φ sci i pt̄ia deū pdē timeāt: aut aliqd̄ icurrere qd̄ vis malū: sȝ sic itelli̇r vt exponit Greg. sr̄ illo v̄bo Job Colūne celi ꝯtremuerūt: ⁊ pauēt ad nutū dei. Dic̄ .n. sic. Ipe v̄tutes celestiū: q̄ sine cessatōe ꝯspiciūt i ip̄a cōtēplatōe cōtremiscūt. Sȝ idē timor: ne eis penal' sit: nō timoris ē: sȝ admiratōis. q2. s. admirāt̄ deū: vt. s. se existētē: ⁊ eis incōprehēsibilē. Et hoc ēt mō Aug. sub dubio lȝ reliquat pōit timorē i scis vn̄ sic ait. Timor ille castꝰ pmanēs i sclm̄ scli: si erit i futuro sclo: nō erit timor exiēs a malo: qd̄ accide re pōt. sȝ tenēs i bono qd̄ amitti nō pōt. vbi. n. bōi adepti amor: imutabil' pfecto si dici pōt mali carē di timor securꝰ ē. hec ille. Et btūs Tho. vbi. s. dic̄ φ hȝ potiꝰ rōem reuerētie q̄ȝ timoris. q. r. ⁊c̄. ¶ 8ꝰ timor dr̄ admiratōis Abacuch. 3°. Cōsideraui opa tua ⁊ expaui. Timuit hᵒ timor Maria. Luc̄. 1. Ne timeas maria: inuenisti. n. gr̄az apd̄ deū ⁊c̄. Timue rūt apl'i post resurrectionē stāte xp̄o i medio eorū ianuis clausis. Luc̄. vl. Stetit iesus i medio ⁊c̄. ¶ 9ꝰ timor dr̄ exultatōis. Gen̄. 28. Quā t'ribil' ē locꝰ iste ⁊ v̄e nō ē hic aliud nisi domꝰ dei ⁊ porta celi. ⁊ ps. Seruite dn̄o i timor ⁊ exultate ei cū tremor. ¶ 10ꝰ timor dr̄ pturbatōis. Math. vi. Pre timor āt eiꝰ ⁊c̄. ¶ 11ꝰ timor ē cōfusiōis: ⁊ iste ē tm̄ dānatoꝝ q ti mor nihil aliū ē: nisi tormētū ꝯscie de pena ignis. Sap̄. 5. Uidētes turbabūt ⁊c̄. ¶ 12ꝰ ⁊ vltimus dr̄ coactōis: ⁊ ē iste timor oīuȝ d'monū. Jacobi. 2. De mōes credūt ⁊ ꝯtremiscūt. ⁊ sic pȝ p̄a vi. ¶ Quātū ad t'tiā dico φ tāta ē nobilitas diui timōis q̄ȝtꝰ ē de us quē timē debemꝰ. ⁊ deꝰ ē ifinitꝰ. gᵒ ⁊ iste timor erit ifinitꝰ obiectiue. Eccl'. 1. Qui timēt dn̄ȝ ppabūt cōda sua: ⁊ i ꝯspectu illiꝰ scificabūt aīas suas. ⁊ ibidē Qui timēt dn̄ȝ iq̄rēt q̄ bnplacita sūt ei. ⁊ ps. Btūs vir q timet dn̄ȝ. ⁊ idē. Bti oēs q timēt dn̄m ⁊c̄. Un̄ sic pōt argui ex dictis auctibꝰ. q̄ȝta ē btitudo quā ꝯse qmur ex timōe: ⁊ q̄ȝtꝰ ē deꝰ quē timemꝰ: tātꝰ ē timor sȝ btitudo ē etn̄a ⁊ deꝰ eternꝰ. igr̄ timō eternꝰ. q. r. ⁊c̄.

¶ De septē spūalibꝰ calcaribus qbus aīa pungit̄ vt deū timeat. Conclusio. II.

a

Ccipe faȝ ꝯclonē. vȝ. Septē pungit̄ aīa calcaribꝰ spūalibꝰ: vt deū timeat toto pos se: ⁊ ad celestē hierl'm cū xp̄o iesu itrodu- cat̄: vbi tres igramꝰ v̄itates. vȝ. ¶ pᵃ v̄itas ē ista Que sūt q̄ iducūt aīaȝ ⁊ stimulāt: vt deū totꝭ viribꝰ timeat. ¶ 2ᵃ v̄itas ē ista. q̄ sūt illa q̄ magꝭ timēda sūt ¶ 3ᵃ v̄itas ē. Que mala p̄stāt siue euenūt nō timē tibꝰ deū. q̄ȝtū ad p̄mā dico φ septē sūt stimuli qbꝰ aīa pūgit̄: iducit̄ ⁊ molestat̄: vt deū timeat toto posse. vȝ. ¶ pꝰ stimulꝰ dr̄ ꝯsideratio mirabil' statꝰ. ¶ 2ꝰ stimulꝰ dr̄ ꝯsideratio clemētissime bōitatꝭ. ¶ 3ꝰ dr̄ ꝯsideratio punitiue austeritatꝭ. ¶ 4ꝰ dr̄ ꝯsidera- tio p̄sentis calamitatꝭ. ¶ 5ꝰ dr̄ ꝯsideratio aduersi- gorositatꝭ. ¶ 6ꝰ dr̄ ꝯsideratio p̄fude būilitatꝭ. ¶ 7ꝰ ⁊ vlt. dr̄ cōsideratio scē crudibilitatꝭ. ¶ pꝰ igr̄ sti- mulꝰ dr̄ cōsideratio miserabil' statꝰ. de qᵒ Hiere. 3. Leua igi i directū oclos tuos: ⁊ vide vbi nūc p̄o strata sis. Grādis pfecto miseria nr̄a: vt nec cōcipi nec nasci: nec viuē possimꝰ sine culpa. Hen iscrip statꝰ. Ecce. n. igt pphā i iniqtatibꝰ cōceptꝰ sū: ⁊ i peccis ꝯcepit me mr̄ mea. vbi nota φ triplex ē mi- seria nr̄i statꝰ vȝ ꝯceptōis: subiugatōis: ⁊ lachryma tiōis. Cōceptiōis. q̄a oēs ex semie ꝯcepti: nisi sint de spūali gr̄a p̄uati: necesse ē ꝯcipi i pctō. Sic. n. statuit deꝰ i penā peti p̄moꝝ parētū: vt dic̄ dn̄s pe trꝰ de cādia i suo li. de cōs. dis. 4. c. firmissime. vbi dr̄. Firmissime tene ⁊ nullatenꝰ dubites: oēȝ hoīeȝ q p ꝯcubitū viri ⁊ mulieris ꝯcipit̄. cū pctō origiali nasci: ipietati subditū: morti q̄ȝ subiectū ⁊c̄. vbi ibi Et sūt v̄ba Aug. li. de fide ad petrū. Et tāta fuit hu- ius vulneris plaga grādis: φ ñ nisi p xp̄ȝ sanari po tuit. ⁊ post xp̄ȝ nullꝰ sine baptismate eiꝰ. Ad hᵒ sūt plures textꝰ. pꝰ textꝰ ē de cōs. di. 4. filꝰ dei. ⁊ c. p aquā baptismi. ⁊ c. nulla p̄ter baptismꝰ salꝰ. ⁊ eo- dē. c. firmissime. Et ñ solū a pctō origiali: sȝ ⁊ mor- tali fit remissio. de ꝯse. di. 4. c. regn̄ante. ⁊ nō solū lauat a mortali: sȝ ēt p̄seruat. de ꝯse. di. 4. ad hoc. pᵐᵒ caᵐᵒ dic̄ sic. Filꝰ dei q carnē peti suscepit ⁊ pe- nā sine clpa: vt i carne peti ⁊ clpa solueret ⁊ pena. p fidē gᵒ baptismi eiꝰ hō ⁊ a pecō p iustificationē ⁊ a mōte liberat̄ p resurrectionē: puuli ēt baptizati i ter fideles credētes reputāt̄ p sacramēti v̄tutē: ⁊ ꝯf serētiū rn̄siōꝫ. Qui v̄o nō sūt baptizati inf nō credē tes iudicāt̄. ex euāgelio Jo. Nisi qs renatꝰ fuerit ex aqua ⁊ spū scō: nō pōt itroire i regnū dei. Et sūt v̄ba aug. li. d̄ baptismo puuloꝝ. Et i. c. nulla. dr̄ sic. Nulla p̄ter baptismū salꝰ pmittit̄ ifātibꝰ. q2 ifātes si p sacrȝ q d̄ ad hᵒ diuiꝰ ē istitutū i credētiū nū. p ñ miscēāt: i tenebris manēt. hec ibi. Et sūt v̄ba Aug. .c. firmissime. vide ifra sabbato seq̄nti i p̄a ꝯclōe p̄ me ꝯsideratiōis. ⁊ aliud caplz vide dn̄ica seq̄nti cō clōe p̄ma. caplz v̄o regn̄ante. dic̄ sic. Regn̄ante āt carne tm̄mō t'hit̄ pecm̄ origiale. Regn̄ante āt spū nō solū origialiū: sȝ ēt actualiū fit remissio pecōꝝ. hec ibi. ⁊ sūt v̄ba aug. ⁊ caplz. ad hᵒ. dic̄. Ad hᵒ ba- ptismꝰ valȝ vt baptizati xp̄o icōporēt̄ vt mēbra eiꝰ ⁊ ꝯsepeliāt̄ ⁊ oblati p sacrȝ charitatēq̄ȝ fideliū recō ciliāt̄ dō. ⁊ sūt v̄ba eiusdē. ⁊ sic pȝ p̄ma miseria. ¶ 2ᵃ miseria hūana dr̄ subiugatōis. vide q̄so calamitatē nr̄az. Nūq̄ȝ. n. hic i via pōt hec tm̄ misera caro casti gari: ⁊ tm̄ subiugari: φ sine culpa viuē valeamꝰ. de pe. di. iij. septies i die cadit iustꝰ. Et i. Jo. 1 Si di- xerimꝰ qm̄ ⁊c̄. ⁊ hᵒ itelligit̄ d̄ v̄ēialibꝰ. Sȝ qd̄ dicaȝ φ ēt i pecā mōtalia hōrēdissima legimꝰ quosdā p bissimos viros cecidisse. Nā lȝ p̄ētes p̄mi cēnt ino cētia sci i loco tā eminēti dō tāq̄ȝ ppiq: nihilominꝰ ceciderūt. Gen̄. 3°. Loth vir ille bonꝰ egressus a so domitꝭ: cū duabꝰ filijs suis cecidit i pecm̄. Gene. 16. Dauid dō gratꝰ i pecm̄ adultij ⁊ hōicidij crimē icurrit. 2. Re. xi. Salomō corruit. 3. Re. 2. Sāsō Dalide dceptiōe cecidit: ⁊ tādē excecatꝰ obijt. Ju dicū. 16. Hieroboā rex pplz ad idolatriā conci- tauit. 3°. Re. 12. Jesus rex israel ab idolatria Die-

roboam nō recessit. 4. Re. 10. Josias rex iuda con
tra dei voluntatem cum rege egypti pugnauit:
⁊ perdidit. 2. pal. 35. Judas ⁊ Petrus discipuli dñi
ceciderūt. Mat. 26. O misera huana cōditio. Quid fa
ciem⁹ nos q nec tāta sctitate: nec dei familiaritate: nec
tāta scia ⁊ fortitudie pollem⁹. q̄re ⁊c. ¶ 3ᵘˢ miseria dī
lachrymatiōis. ps. Fuerūt mihi lachryme mee pa
nes die ac nocte. ⁊ idē. Poculū meū cū fletu miscē
bā. s. ex cōsideratiōe mei ifelicis stat⁹. Vñ accipe istā
regulā gñalē. Malū ē in culpa cōcipi: pei⁹ ē viuē nō
posse sine veniali: sꝫ pessimū viuē cū mortali. ¶ No
ta q de lege cōi sine veniali viuē nō possum⁹: sꝫ bñ
sine mortali. Qm̄ si nō: seq̄ret q nunq̄ aliqd bonū
meritoriū q° ad vitā etnā fieri possꝫ: qm̄ sꝫ cōez the
ologoꝝ scholā bōa fcā i pctō mortali: nō valēt ad vi
tā etnā. g° ⁊c. Itē seq̄ret q frustra qs bñ agēt p ca
pescēda etna vita. Itē cōit tenet q apli p⁹ missiōē
spūs sci nūq̄ mortalr peccauerūt. Sꝫ q̄uis hoc sit
possibile: tn̄ tāta ē vis mis⁹ie nr̄e q vix aut puo tpe
viuim⁹ sine mortali. ps. Pctm̄ meū ꝯ me ē sp. i. oi
hora ꝯ me ē pugnās. Sꝫ nihil illō tā poterit expellit
sic tior dei. Ecc. 1. Timor dñi expellit pctm̄. q̄re ⁊c.
¶ 2⁹ stimul⁹ aiaꝫ vt timeat deū pūgēs ē cōsideratio
clemētissime bōitatis. Cōsidera q̄so quot mēsib⁹ ⁊ ānis
te patiēt dñs ad viā vt redires iusticie expectauit
quottidie cor tuū bōis, pplīs ispirationib⁹. ad Ro.
2. An ignoras q patiētia dei ad pniaꝫ te adducit. i.
inuitat ⁊ vocat. tu āt sꝫ duritiā tuā ⁊ ipenitēs cor tuū
thesaurizas tibi irā i die ire ⁊ reuelatiōis iusti iudi
cij dei: q reddet vnicuiq̄ sꝫ opa sua. Cōsidera q̄tis
tub auref nr̄as quottidie excitat clamātib⁹. Apoc.
14. Tiete deū: tiete deū: q: venit hora iudicij ei⁹. tu
āt italia mis⁹a obaudis. Jsa. 28. Erit eis vbū dñi.
Māda: rmāda: expecta: rexpecta modicū ibi. s. i lō
ga patiētia dei. modicū ibi. s. i fructu tubaꝝ: vt va
dāt ⁊ cadāt retrorsū: ⁊ cōterāt ⁊ illaqueēt ⁊ capiāt.
Propterea ait dñs Jsa. 30. Si reuertamini ⁊ q̄escatis. s.
a via mala salui eritis. Sꝫ vide maledictōꝫ Italie.
de⁹ patiēs ē: ⁊ nos credim⁹ q non videat. Eccl. 7.
Eteni q: nō pfert cito ꝯ malos sn̄ia: absq̄ tiore vl
lo filij hoiꝫ ppetrāt mala. Audi gre. 25. mor. Ex
tiabat de⁹ iniusta acta nō cernē: q: differbat iuste dā
nar. Et magna ei⁹ patiētia q̄si q̄dā negligētia puta
bat. Iniqu⁹ ipe tonēs se i pctis suis nō videri a dō
credit: quotiēs inulte peccauit. Emdat nō vlt negnā
p q̄ dignā nō ptulit penā. q° pie expectat⁹ ē: eo ē ad
peccādū neq̄ ifstigat⁹. Et patiaꝫ supne lōganitatis
despiciēs: vñ cōuigē suā cl pā debuit: īde cumulauit
ꝯ ille. Sꝫ attēdite ppli dur ceruicis. q̄nta. n. dina pa
tiētia expectat vt emēdem⁹: tāto dur⁹ pūiet. Audi
Valeriū. li. 1. Lēto. n. gradu ad vindictā sui dina p
cedit ira: tarditatēq̄ supplicij grauitate cōpēsat. O
fili dei hāc sūmā vitatē. Ecc. 8. Pctōr eo q cēties
fac malū: ⁊ p patiētiā sustētat: cognoui q bñ erit ti
mētib⁹ deū. q̄re ⁊c. ¶ 3⁹ stimul⁹ aiaꝫ vt deū timeat
pūgēs: ē cōsideratio pniune austeritatis. audi Petꝝ
aplꝫ. 2. c. 2. Si de⁹ āgel' peccātib⁹ nō pepcit: sꝫ i ba
ratꝝ tradidit illos i iudiciū reuādos cruciari. silr mū
do nō pepcit: sꝫ diluuiū misit: sodomitas i cinerē cō
uertit. Quō g° supple tibi pcet: q peccar nō cessas.
O mis⁹a italia: quot ānis peste: gladio: strage cōflicti
estis: nec adhuc finis. ps. Nisi cōuersi fueritis gladiū
suū vibrauit: arcū suū tetēdit ⁊ parauit illū: ⁊ c. Et
Hiere. 6. Ecce igt dñs dabo i pplꝫ istū ruinā: ⁊ ru
ent i eos fr̄es ⁊ filij: silr vicin⁹ ⁊ pxim⁹ pibūt. Et c.
19. Dabo igt cadauera eoꝝ escā volatilib⁹ celi ⁊ be
stijs tre. Et. 22. c. ait. Dabo te in manib⁹ q̄rētiū aiaꝫ
tuā: ⁊ in manu quoꝝ tu formidas faciē. Et. 23. c. ait.
Dabo vos i oppbriū sēpitnū: ⁊ ignominiā sēpit
nā q nūq̄ obliuiōe delebit. Et. 27. c. Ego dabo oēs
tras i man regis babylōis fui mei. Et. 46. c. Dabo
eos i man q̄rētiū aiaꝫ eoꝝ: ⁊ i mau nabuchodonosō
regis babylōis. Mlie āt sūt ⁊ alie auctes q̄b⁹ ondit q
lit pp pctā iudicia multa fec: ⁊ miat⁹ ē de⁹: q̄s cā bre
uitatis omitto. ¶ 4⁹ stimul⁹ ē cōsideratio plime ca
lāitatis. Cōsidera nūa paupcula picula mundi: quot
suffocāt i mari: quot necāt i tra: quot trucidāt i p
lio: quot pocul' venenāt. proh: mira tāta ē multitudo
ps. Inuenerūt nos mala quoꝝ nō ē nūer⁹. Exᵐ ō ill'
trib⁹ socijs cūtib⁹ p dsrtū: q iuenerūt massā auri: quā
pus ab hēmita inētā ⁊ sugiētē: eo q mors eēt: ⁊ ill'
sic dicēt. q garriētes illā acceperūt. ⁊ tādē vno abeū
te vt victualia emēt duob⁹ rmanētib⁹ ⁊ cogitātib⁹
sociū reuertētē occidē: vt int ipos diderēt auꝝ. ⁊ alt
poculū venenās sic oēs mortui sūt. O stulticia mūdi
o cecitas mūdi. o pessima cōditio mūdi. audi aug. ō
singlaritate clicoꝝ. Nuniq̄ ingt pceps ē: q tūsi cōtē
dit: vbi cōspexerit aliū cecidisse. ⁊ vehemēt ifrenis ē
cui nō icutiē tior alio peūte. Amatō ē āt salutis sue: q
⁊ vitat aliene mortis icursū. ⁊ ipe ē pauid⁹ q sollicit⁹
fit cladib⁹ cetoꝝ. hec ille. ¶ 5⁹ stimul⁹ dī cōsideratio
ardue rigorositatis. Cōsidera inq̄ q ō oi idebito v
bo fcō: ⁊ cogitatōe strictā corā iudice etno hēm⁹ rd
dē rōnē: ō q sat dixim⁹ añriori rmōe. q̄re ⁊c. ¶ 6⁹
stimul⁹ ē cōsideratio pfūde hūilitatis. Cōsidera q fo
q̄ntū dēat eē piclosus stat⁹ eoꝝ: sup quos lachrymat
xps. Ipe plāgit: ⁊ pctōres cātāt ⁊ ridēt. Crede mihi
q nō sine grādi mysterio xps q añ oclos citatis hierlꝫ
eximiuū hēbat: fleuit sup illam. d. Si cognouisses
⁊ tu. s. sic ego cognosco futura certe mecū fles. sꝫ q̄
so faciam⁹ argumētū a maiori. Si. n. xps glosus sup
vnā ciitatē tm̄ fleuit qd credis nē sup totā Italiā fa
cēt. cū oēs sint tāta iiqtate repleti: vt pdicatores ⁊ my
stia dī itelligē nolūt. quotidie studēt i pctis: inoluūt
i tenebris: ⁊ ō tenebris eūtes i tenebras mis⁹i nesciūt
vbi corruāt. pfecto siue fictiōe credo q fili⁹ stet añ
prez: int cū lachrymis añ filiū: sci oēs añ filiū: nr̄ꝫ ise
licē statū deplorātes. Sꝫ heu dicite sci mei: q cā tāti
viri plorat⁹. an pctōres vob qcq̄ mali igerūt: aut dā
ni. certe nō. audi Criso. sup mat. Sic igt bñfaciētes
nō dō pstam⁹ sꝫ nob: ita malefaciētes nō dō nocem⁹ sꝫ
nob. de⁹ āt nō tristat ō suo dāno: sꝫ ō nr̄a pditōe. hᵉ
ille. filr dī de scis. ¶ 7⁹ ⁊ vltim⁹ stimul⁹ dī cōsidera
tio scē erudibilitatis. Et q̄uis multe sint auctes tā
noui q̄ veteris testi ad hᵒ faciētes. Solū istā audia
m⁹. Leuit. 26. Si ī mētes me ait dñs: i pceptis me
is ābulaueritis: ⁊ mādata mea custodieritis: ⁊ feceri
tis ea: dabo vob pluuiā tpib⁹ suis: ⁊ tra gignet ger
miē suū: ⁊ pomis arbores replebūt. Comedetis pa
nē vr̄ꝫ i saturitate: ⁊ absq̄ pauōe hitabitis i tra vr̄a
dabo pacē in finib⁹ vr̄is: dormietis ⁊ nō erit q exter
reat. Q: si nō timueritis deū: ⁊ nō audieritis me: nec

feceritis mãdata mea. Si sp̃reueritꝭ leges meas: ꝛ iudicia mea ↄtẽpserit: ꝛ nõ facietis ea q̃ a me cõstituta sῑt. vt ad irritũ reducatꝭ pactũ. ego quoq; hᵒ faciã vob. visitabo vos velocit i egestate: frigore: ꝛ ardore: q cõsũciat oc̃los v̄ros ꝛ ↄsumat aĩas v̄ras: ponã faciẽ meã ↄ̃ vos corruetꝭ corã ocul' v̄ris: ꝛ sbijcienĩ his q oderĩt vos. Fugietꝭ ncie psequẽte. hec ibi. vide tex. q pl̃cher ẽ. Tiete igit deũ: q̃ venit p̃ueniet hora iudicij eiᵒ. ꝛ sic p3 pᵒ vi. ¶ Quãtũ ad secũdã vi. dico q̃ tria p̃maxie tiñda sῑt. v3. pctã p̃tita p̃sẽtia: ꝛ futura. P̃tita qdẽ ne ad iudiciũ puniẽda reseruẽt. qm̃ horrẽdũ ẽ incidẽ i manᵒ dei viuẽtꝭ. ad Heb. 10. c. P̃ñtia ãt tiñda sῑt: ne lateãt ignorãtibᵒ nob. p̃s. Ab occ̃ltꝭ meis mũda ꝛc̃. Ecc̃. 9. Nẽo scit vtr̃ odio vl' amore dignᵒ sit. Et puer. 20. Quis gl'abit se mũdũ hr̃e cor: q̃s p̃t dicẽ mũdũ ẽ cor meũ. purᵒ sũ a pctõ. Futura v̄o pctã tiñẽda sῑ: ne ĩcidamᵒ i illa. j. Cor. 10. Qui se existĩat stare videat ne cadat. puer. 28. Beatᵒ vir q sp̃ ẽ pauidᵒ. p̃s. In me trãsierũt. i. i m̃ẽtẽ venerũt ire tue: ꝛ furores tui ↄturbauerũt me. i. plenũ tiore r̃ddiderũt. Iñ. 2. par̃l. 19. dr̃. Sit tior dñi vobiscũ: ꝛ cũ diligẽtia cũcta facietꝭ. q̃re ꝛc̃.

¶ Quãtũ ad. 3. vi. dico q̃ satꝭ appẽt mala q̃ eueniũt ñ timẽtibᵒ deũ i 7ᵒ sñilĩo pᵒ vi. hic. vñ p̃õt sic argui. Si m̃lta mala eueniũt timẽtibᵒ deũ. g̃ᵒ a ↄ̃trio sẽsu m̃lta mala eueniẽt ñ timẽtibᵒ ip̃3. ꝛ sic p3 ista ↄcl'o. q̃r ꝛc̃.

¶ De g̃n̄atiõe diuini timoris. Cõclusio. III.

Ecipe t̃riã ↄcl'onẽ. v3. Gradibᵒ q̃busdã ꝛ nõ repẽtine tior i aĩa g̃n̄at: vt postea deᵒ ip̃e sũmope diligat. Ad cᵒ d̃claratõz tres iq̃ramᵒ vi. ¶ P̃ria vi. ẽ ista. quõ g̃n̄at in aĩa dinᵒ tior. ¶ 2ᵃ vi. ẽ ista. q̃ sῑt illa q̃ ipediũt dinũ tiorẽ. vñ ẽt orit q̃ ppl'i nõ timẽt deũ. ¶ 3ᵃ vi. ẽ ista. vñ orit q̃ ppl'i ñ timẽtes deũ iudicia dei nõ vidẽt.

¶ Quãtũ ad p̃mã dico q̃ ordie nõ s̃uato: hic ẽ ꝑcessus nr̃: vt ab ĩpfectionibᵒ ad pfectiora ꝑcedamᵒ. j. phisicor. Innata ẽ nob via ab icertioribᵒ ad certiora ꝑcedẽ. ꝛ pp̃ hᵒ m̃ltũ infestũt sciẽ nr̃m ꝛ itelligẽtiar. qm̃ sine discursu ĩtelligũt: ꝛ pfectiora s̃us. nos v̄o cũ discursu ꝛ ĩpfectiora s̃us. 2. metha. Sicẽ se h3 ocul' nr̃ ad lumẽ sol': ita ĩtellectᵒ nr̃ ad ea q̃ sῑt māifestissima i nã. M̃õ ad ꝑpositũ cũ v̄tutes i nob successiue g̃n̄ẽt. p̃s. Ibũt de v̄tute i v̄tutẽ: ꝛ tior sit vna ṁaria vtᵒ: imo fũdamẽtũ oium v̄tutũ. Ecc̃. j. Initiũ sapiẽtie tior dñi. hic ẽ q̃ tior qdã ipfectᵒ p̃mo g̃n̄at. deinde pfectᵒ. exẽpli gr̃a. Audistꝭ stimulꝰ pũgẽtibᵒ aĩa3 ad dei tiorẽ: g̃n̄at in ea s̃uil' tior: qᵒ caueta pctõ: ꝛ bñ agẽ curat. p̃s. Declia a malo: ꝛ fac bonũ. Et sbseq̃t tior initial'. ꝛ hic ad gr̃a3 dei viã p̃pat. Et supueniẽte charitate oĩs tior ĩpfectᵒ expellit ꝛ adest tior filial' q cũ charitate feruet ꝛ cr̃scit vt visũ ẽ i alia cõclone. q̃re ꝛc̃. ¶ Quãtũ ad 2ᵃᵐ vi. dico q̃ tres sῑt m̃ale radices. vñ i ppl'is orit nõ timẽ deũ v3. lõga pax: bonor̃ frugalitas: ꝛ existẽs imiq̃tas. ¶ P̃rio lõga pax. qñ. n. vna ciuitas lõgo tp̃e hũit pacẽ: nũq; se credit hr̃e guerrã. Et sic pctã m̃ltiplicãt ꝛ crescũt ꝛ sine tiore dei viuũt. Sicq; paulatie iudicia dei paut. M̃ittit deᵒ p̃dicatores. ꝛ ip̃i sbsanãt eos. Añq;. n. mitteret deᵒ diluuiũ: iudiciũ ꝛ irã dei p̃dicauit Noe. ꝛ ip̃i lõga pace fruẽtes nõ crediderũt. Añ iudiciũ ignis Sodome ꝛ Gomorre p̃dicauit Loth. ꝛ ebriũ ꝛ sõniãtẽ eũ dicebãt. Nũq̃d sbuertet deᵒ hãc ciuitatẽ tã diuitijs opulẽtã lõga pace fruẽtẽ bene populatã: ꝛ nõ crediderũt s̃mõibᵒ eiᵒ: ꝛ tãdẽ igne ↄsũpti sῑt. Gene. 19. Ob hãc cã3 fleuit deᵒ sup hierlm ꝛc̃. Anteq̃; Italia gladio: peste. strage: feriret: p̃dicauit sc̃us Bernardinᵒ: ꝛ tãdẽ Rome fuit vt idolatra ꝛ magᵒ accusatᵒ: ꝛ m̃ltꝭ i ciuitatibᵒ subsanatᵒ. O soldati. o armigeri. o sacomãi: quot ciuitates oppida: villas: loca: igne extẽmiastꝭ. o puelle mobiles: postq̃; italia data ẽ in stipẽdiatior̃ manᵒ: quot ex vob vitupate sῑt. o maritate. o vidue: quot subnate. o mõasteria. o eccl'ie: quot estꝭ i stabula ↄũse: ꝛ eq̃s deputate. o sp̃us tartaror̃: quot aĩas captãeor̃ stipẽdiarior̃ ꝛ armiger' pp̃ talia nephãdissima possidetꝭ. o iudicia dei q̃re a ppl'is nõ estꝭ intellecta: audi Hier. 22. P̃ertrãsibũt igt gẽtes m̃ltẽ ciuitatẽ hãc ꝛ dicet vnusq̃sq; ꝑximo suo. Quare fecit dñs sic huic ciuitati tã grãdi. ꝛ r̃ndebũt. Eo q̃ dereliq̃rũt pactũ dñi dei sui: ꝛ adorauerũt deos alienos: ꝛ s̃uierũt eis. Et. c. 5. ait. Sic dereliq̃stꝭ me ait dñs: ꝛ s̃uiuistꝭ deo alieño i t̃ra v̄ra: sic s̃uietꝭ dijs alienis in t̃ra nõ v̄ra. O quanti vagabũdi pgũt p vniuersum expulsi ab eor̃ sede: ꝛ s̃uiũt vbi s̃uiri d̃berẽt. Hiere. 17. Seruire inq̃t te faciã inimicꝭ tuis in t̃ra quã ignoras. ¶ S3 dic q̃so p̃r Ambro. q̃d req̃rit ad hᵒ vt bellũ sit licitũ. ¶ 2ᵒ an filio liceat pugnare ↄ̃ patrẽ. ¶ 3ᵒ an clerici ꝛ religiosi iusto i bello bellare possint. pp̃ paupculos stipẽdiarios: ꝛ infelices quosdã religiosos q hitu dimisso p̃liãt: dicã tibi aĩa q̃ circa hec sẽtiũt theologi ꝛ decretiste. ¶ Quãtũ ad p̃mũ dico s̃3 btm̃ Tho. 2ᵃ 2ᵉ. q. 40. q̃ tria req̃rũt ad bellũ iustũ. s. p̃ncipis auctas: cã iusta: ꝛ intẽtio recta. ¶ P̃rio inq̃; req̃rit p̃ncipis auctas. Et hᵒ siue p̃nceps sit eccl'iasticᵒ siue secl'arꝭ. põt. n. p̃nceps eccl'iasticᵒ pugnare p ↄs̃uatiõe statᵒ eccl'ie ꝛ p̃nceps secl'aris p ↄs̃uatiõe sui statᵒ. 22. q. j. q̃d culpat. ꝛ. q. 2. l. ꝛ. 8. q. c. igit. P̃ersona ãt p̃uata bellare nõ põt: q̃ h3 i iudicio ius suũ. vbi põt isidiãtẽ ↄuẽire. S3 pono p casũ q̃ q̃s ĩ via ĩsidiet: aut sue res p violẽtiã auferãt ꝛ derobẽt nũq̃d erit ei licitũ accipẽ arma ꝛ bellare ↄ̃ ip̃3. Dico q̃ iure nãli q̃libz põt vi vi r̃pellẽ. Et p ↄñs dico q̃ si tal' icõtinẽti: ꝛ cũ moderamine iculpate tutele. i. q̃ moderata illa tutela sine culpa sit: põt tal' cũ armis se ꝛ suas res defẽdẽ. S3 si interuallũ fuit tc̃ nõ lic3: s3 d3 iudicẽ raptoris adire ꝛ accusare. ex̃. d ho. c. significasti. v̄sus finẽ. vbi dr̃ sic. Quãuis vi vi repellẽ incõtinẽti oẽs leges ꝛ oĩa iura pmittũt: q̃z ñ id fieri d3 cũ moderamĩe ĩculpate tutele. ñ ad sumẽdũ vĩdictã: s3 ad iniuriã ꝑpulsãdã. vbi dic gl. circa finẽ. Seruat. n. moderamẽ: si illud tm̃ fiat: qᵒ omisso violẽtia r̃pelli nõ possit. Si v̄o sic violẽtũ sit: vt sine periculo mortꝭ vitare nõ possis: eũ sine pena interficꝭ. ff. ad legẽ aq̃liã. l. 4. ꝛ. C. ad. l. corne. de sicca. l. 2. ꝛ. 3. ar. ex̃. de ho. c. 2. hec gl. Et hᵒ itelligit q̃ñ iserẽt vis in p̃sona. Si ãt iserret vis i rebᵒ tũc potes res defendẽ: credo q̃ occidẽ nõ d3: s3 defẽsare. ¶ Et nõ q̃ ẽt p defẽsiõe p̃sone lic3 occidẽ inuasorẽ: anteq̃; ẽt sit illata iniuria: q̃ñ alit cerneret se euadẽ nõ posse: vt in. d. l. 4. ff. ad. l. aq̃lia. silr. ꝛ in. l. 5. ¶ Nota tñ q̃ l3 tal' defensio sit ↄcessa nõ tñ ẽ precepta: imo pfectius eẽt se nõ defendere

vt dicunt cōīr doctores iuxta ꝯsiliū xp̄i. Mat.5.c.
Ego āt dico vobis nō resistē malo. Et hoc multi-
plici rōne. ¶ Prio q: bon⁹ inde fruct⁹ patie pduc.
Luc.23. In patientia vr̄a possidebitis aias vr̄as.
Jacobi.1. Patientia pfectū op⁹ hȝ. ¶ 2° q: deo vi-
dicta relinquēda ē. Deut.32. Mihi vindictā ⁊
ego retribuā. ¶ 3° q: ꝯsilio recto ꝯdicit. ad Ro.12.
c. Noli vinci a malo: sȝ vice i bono malū ⁊c. Ego
āt dico ꝙ ista ardua sūt vt deminent. Credo eni
ꝙ si pōt euadē vitā absq̄ mutilatione ⁊ dāno ꝓxi
mi faciat: sin āt: de⁹ ipse illuminet: qd faciēdū sit. q̄-
re ⁊c. ¶ 2° ad bellū iustū reqrit iusta cā: vt. s. mo
nēs bellū p⁹ sit offēsus: ⁊ ꝙsierit iusticiā ⁊ nō inuene
rit. vn̄ Aug. Justa inqt bella diffiniri debent q̄ vl
ciscunt iniurias: si gēs vl' citas plectēda ē. i. puniē-
da: q̄ vl' vidicare neglexerit: qd a suis iprobe fcm̄
ē: vl' reddē qd p iniuriā ablatū est. hec ille. 23. q. 2.
dn̄s nr̄. Hic ēt pȝ ꝙ repsalie ꝯcedūt: vt tractat dn̄s
Ber. i suo tractatu. ¶ 3° reqrit itētio recta q̄. s. itē
dit vl' vt bonū ꝓmoueat: vl' vt malū euitet. vn̄ ex
odio vl' vīdicta bellū fieri nō licet: sed pp iusticiā ⁊
charitatē. 23. q. 1. qd culpat. ⁊ idem. c. militare. vbi
paz post ꝑncipiū dr̄ sic. Nocēdi cupiditas: vlciscē
di crudelitas: iplacat⁹ atq̄ iplicabil' anim⁹: feritas
rebellādi: libido dn̄andi: et si q̄ sil'ia. hec sūt q̄ i bell'
iure culpāt ⁊c. hec ibi. Aug. ꝯ Maicheos. Et idē
de v̄bis dn̄i sup v̄bo militare. dic sic. Militare nō
ē pctm̄: sȝ pp p̄dā militare pctm̄ est. Nec rēpublicā
gerē criminosū ē: sȝ iō agere rēpublicā: vt diuitias
augeas: videt ēē dānabile. ppterea. n. q̄dā ꝓuidē
tia militātib⁹ sūt stipēdia cōstituta: ne dū supt⁹ qrit
p̄do grassetr ⁊c. hec ille. ¶ His sic nōtis pono hāc
regulā gn̄alē: ꝙ q iustū hȝ bellū qcqd capit ab ho-
ste vl' a fautorib⁹ iuis: siue a sbditis illi⁹: iuste retinē
pōt: vsq̄ dū illi de oī dāno ⁊ labore tā sui q̄ȝ suorū
fuerit ei plene satisfactū: vl' donec hostis se ad ius
offerat: ⁊ velit satisfacere. di. 1. ius gētiū. 23. q. 7. si
de reb⁹. vltra hoc āt nō dȝ rape: nisi forte ēēt talis
hostis: c⁹ bona pp heresim vl' aliqd hi⁹ forēt p edi-
ctuȝ publicata. Et tota p̄da q̄ venit de bello iusto
dn̄i ē. ⁊ ipse tenet diuidē fm̄ portionē ⁊ q̄litatē ꝑso-
naz. di. 3. ius militare. vbi circa finē capituli dr̄ sic
Itē p̄de dcisio: ⁊ ꝓ ꝑsonaz q̄litatib⁹ ⁊ laborib⁹ iusta
diuisio ac ꝑncipis portio. supple ē ius militare. vbi
glo. sup v̄bo. ꝑncipis. dicit sic. Nō g° oīa q̄ capiunt
i bello sūt ꝑncipis: ⁊ sic ē ꝯ. 23. q. 5. c. dicat. vbi dic.
ꝙ regis sūt oīa. Sȝ dic ꝙ ꝑncipis sūt oīa: sȝ ipe te
net ea diuidē fȝ merita ꝑsonaz. hec ibi. Idē dr̄ in
tex. ⁊ i glo. 23. q. 5. dicat aliqs. sed ista relinq̄mus.
¶ Ad secūdā dubitatōȝ dico ꝙ ꝓ defensiōe patrie
vl' fidei ē licitū ēt ꝯ patrē vl' vxorē vl' filiū bellare
ꝓ ꝯuersiōe ifideliū. c. 1. glo. 3. Dic. n. p̄dicta glo. sic
Pugnātes ꝓ pr̄ia ⁊ fide: ob quā pr̄ i filiū: ⁊ fili⁹ in
patrē cōsurgē dȝ. ff. de religio. ⁊ sūpti. fu. l. minime.
Et marit⁹ i vxorē. 33. q. 5. vxor. i si. ⁊. 23. q. vlti. i. c.
legi si romastē ⁊c. hec glo. illa. q̄re ⁊c. ¶ Ad tertiū
dubiū dico ꝙ clericis bellare nō licet: nisi i casu ne-
cessitatis. 23. q. 8. p totū. Nā ad aliorz t̄rorē pn̄t ar-
ma portare: ⁊ etiā si trāsirent p loca pīculosa ad la
tronū t̄rorē: nō vt ꝑcutiāt: sȝ vt se defēdāt. 23. q. 3.
c. maximianus. ex̄. de vi. ⁊ ho. cle. c. clerici. Arma

nāq̄ clericoz sīt orōnes ⁊ lachryme. 36. di. c. si. ⁊ ex̄
de voto. c. ex mlta. glo. pen. Vn̄ licitū ē ēt eis ⁊ ali-
os ꝑcutē: qū vi vi opōrtēt repellē. q: ē lex nālis
q̄ cōis oīb⁹ ē. ar. ex̄. de ho. c. significasti. Sȝ ad ꝓpo
sitū redeam⁹. quot q̄so credis ēē damnatos ꝓ istis
maledictꝭ guerrꝭ: q̄ fiūt i paupcula Italia. Sȝ hec
nō ob aliā cāȝ fiūt: nisi q: nō ē timor dei an̄ oculos
eoz. Et sic pȝ ꝑma cā: q̄re nō hn̄t ppl'i tiorē dī ⁊c.
¶ 2ª cā vn̄ orit modic⁹ timor dei: ē bonoz frugali-
tas. Filij nāq̄ isrl' cum bonis terrestrib⁹ abūdabāt
ad idola se cōuertebāt. ⁊ cū flagellabant: diluculo
veniebāt ad eū. ps. Cū occidēt eos q̄rebāt eum: ⁊
diluculo veniebāt ad eū. ⁊ Ezechi. 16. Hec fuit ini
q̄tas Sodome sororis tue: ⁊ filiarū ei⁹. Saturitas
⁊ abūdātia panis ⁊ ociū. Deut. 32. Incrassat⁹ ē di-
lect⁹: ⁊ recalcitrauit: ipinguat⁹: dilatat⁹. Et Osee
13. Adipieti sūt ⁊ saturati: ⁊ eleuauerūt cor suum ⁊
obliti sūt mei. ⁊ Job. 15. Cōtra oīpotētē roborat⁹ ē:
currit aduersus deū extēto collo: ⁊ pingui ceruice
armat⁹ ē. Et Hiere. 22. ait dn̄s. Locut⁹ sū ad te in
abūdātia tua: dixisti nō audiā. q̄re ⁊c. ¶ 3ª causa ē
existēs iniqtas. Multiplicata. n. pctā excecāt ppl'i
itellectū vt v̄itatē intelligē nequeāt. Sap. 2. Erra
uerūt ⁊ excecauit eos malicia eoz. Sopho. 1. Am-
bulabūt vt ceci: quia dn̄o peccauerunt. Deut. 28.
Percutiat te de⁹ amētia: ⁊ cecitate ac furore mētꝭ:
⁊ palpes i meridie: sic palpare solet cec⁹ i tenebris
Tāte. n. i hoc. c. maledictiōes dant nō timētib⁹ de
um ꝙ legē illas expaui. Dicit. n. sic. Si audire no-
lueris vocem dn̄i dei tui: vt custodias ⁊ facias oīa
mādata ei⁹: ⁊ cerimonias q̄s ego p̄cipio tibi hodie
veniēt sup te oēs maledictiōes iste: ⁊ apphēdēt te.
Maledict⁹ eris i ciuitate: ⁊ maledict⁹ i agro. Ma-
ledictū horreū tuū: ⁊ maledicte relique tue. Male-
dict⁹ fruct⁹ vētris tui: ⁊ fructus terre tue: armenta
boū tuoz: ⁊ greges ouiū tuaz. Maledict⁹ eris igre
diēs: ⁊ maledict⁹ egrediens. Mittet sup te dn̄s fa
mē ⁊ esuriē: ⁊ icrepationē i oīa opa tua: que facies
donec cōterat te: ⁊ pdat velocit te sub celo: pp adi
uētiōes tuas pessimas: i qb⁹ reliqsti me. Adiūgat
tibi dn̄s pestilētiā donec cōsumat te de t̄ra ad quā
igrediērꝭ possidēdā. Percutiat te dn̄s egestate: fe-
bre: ⁊ frigore: ardore: ⁊ estu: ⁊ aere corrupto: ac ru-
bigie: ⁊ ꝑsequat te donec peas. Sit celū qd sup te
ē eneū: ⁊ t̄ra quā calcas ferrea. Det dn̄s imbrē t̄re
tue puluerē: ⁊ de celo descēdat sup te cinis donec
cōterarꝭ. Tradat te dn̄s corruētē an̄ hostes tuos. p
vnā viā egrediarꝭ ꝯ eos: ⁊ p septē fugias ⁊ dispga
ris p oīa regna t̄re. Sitq̄ cadauer tuū i escā cūctꝭ
volatilib⁹ celi: ꝑcutiat te dn̄s vlcē egypti: ⁊ pte cor
poris p quā stercora digerūt: scabie quoq̄ ⁊ pruri-
gine ita vt curari neq̄as. Sustineas oī tpe calūniā
⁊ oppmarꝭ violētia: nec hēas q liberēt te. Vxorē ac-
cipias: ⁊ ali⁹ dormiat cū ea. domū edifices: ⁊ nō ha
bites i ea. plātes vineā: ⁊ nō vindemies eā. Bos
tu⁹ imolet corā te: ⁊ comedes ex eo. Asin⁹ tu⁹ rapi
at i cōspectu tuo: ⁊ nō reddat tibi. Oues tue dent
inimicis tuis: ⁊ non sit q te adiuuet. Filij tui ⁊ filie
tue tradāt alteri ppl'o vidētib⁹ ocul' tuis: ⁊ deficiē
tib⁹ ad ꝯspectū eoz tota die: ⁊ nō sit fortitudo i ma
nu tua. fruct⁹ t̄re tue ⁊ oēs labores tuos comedat

ꝑpl's quē ignoras. Et sis sp calūniā sustinēs ⁊ oppssus cūctis dieb⁹: ⁊ stupēs ad terrorē eoꝝ: q̄ videbūt ocli tui. Percutiat te de⁹ vlcē pessimo in gētib⁹: sanariq; ñ possis a plāta pedis vsq; ad vnicē tuū. Ducet te dñs i regē tuū quē ɔstituerīs sup te i gētē quā ignoras: tu ⁊ pr̄es tui: ⁊ suies ibi dijs alienis ligno ⁊ lapidi. Et eris pdit⁹ i ꝓuerbiū ac fabulā oib⁹ ꝑpl'is ad quos te itroduxerit dñs. Semētē multā iacies i trā ⁊ modicū ɔgregabis. q: locuste oīa cōgregabūt ⁊ deuorabūt. vineā plātab ⁊ fodies: ⁊ vinū ñ bibes nec colliges ex ea q̄ppiā. q̄ñ vastabit̄ vmib⁹. Oliuas hēbis i oib⁹ t̄mis tuis: ⁊ nō vngerīs oleo: q: defluēt ⁊ pibūt. Filios gñab ⁊ filias: ⁊ nō frueris eis. q̄m ducēt̄ i captiuitatē. Oēs arbores tuas ⁊ oēs fruges t̄re tue rubigo cōsumet. Aduena q tecū v̄sat̄ i t̄ra ascēdet sup te: eritq; sublimior. ip̄e fenerabit tibi: ⁊ tu nō fenerabis ei. ip̄e erit i caput: ⁊ tu eris in caudā. Et veniēt sup te oēs maledictiōes iste: ⁊ ꝑsequētes apph̄ēdēt te: donec itereas: q: nō audisti vocē dñi dei tui: nec s̄uasti mādata ei⁹. Et multe alie sequūt̄ ibidē maledictiōes: q̄s scribendo sup̄ehā. sufficit has ad nr̄i frōtē adduxisse ⁊c̄. Ergo oēs timeam⁹ deū ne his maledictiōib⁹ succūbam⁹. quare ⁊c̄. ❡ Quātū ad t̄riā vi. dico ꝙ tres s̄t radices: vn̄ ꝓueīt ꝙ nō timētes deū iudicia dei nō videāt: ❡ P̄ria d̄r iustū iudiciū dei. ❡ 2ª iusta ꝑmissio di. ❡ 3ª iusta subtractio dei. ❡ P̄ria inq̄ cā d̄r iustū iudiciū dei. Justū q̄ppe ē vt ñ timētib⁹ deū iudicia dei nō reuelent̄: q: idigni sūt. Jsa. 47. Ueniet sp te malū: ⁊ nescies ortū eius. irruet sup te calamitas. quā nō poteris expiare. veniet sup te repēte miseria quā nescīs. Et ꝓuer. 1. ait dñs. Ego i iteritu v̄ro ridebo ⁊ subsannabo: cū vob qd̄ timebatīs aduenerit: cū irruerit repētina calamitas ⁊ iterit⁹ q̄si tēpestas i gruerit. q̄ñ veniet sup vos tribulatio ⁊ āgustia: tūc inuocabūt me: ⁊ nō exaudiā. mane ɔsurgēt ⁊ nō inuenient me: eo ꝙ exosā habuerit disciplinā ⁊ timorē dñi nō susceperit: nec acqeuerit ɔsilio meo: ⁊ detraxerint vniuerse correctiōi mee ⁊c̄. Jnde Ríere. 5. d̄r Audi ꝑpl'e stulte q nō h̄es cor: q h̄ntes oclos nō videtīs. Me ẽ g° nō timebitīs ait dñs. A facie mea nō dolebitīs q posui arenā t̄minū mari: ꝓceptū sempit̄nū qd̄ nō ꝑteribit. Et seq̄t̄ ꝑplo āt huic fcm̄ ē cor icredulū: ⁊ exasperās: recesserūt: ⁊ abierūt: ⁊ nō dixerūt i corde suo. Metuam⁹ dñz deū nr̄z q dat pluuiā tp̄aneā ⁊ serotinā in tp̄e suo. Propterea Jsa. 6. dñs clamat. Exceca cor ꝑpl'i hui⁹: ⁊ aures ei⁹ aggraua: ⁊ oclos ei⁹ claude: ne forte videat ocul' suis ⁊ aurib⁹ suis audiat: ⁊ corde suo itelligat ⁊ ɔuertat̄: vt sanē eū. q: supple iste ꝑpl's nō est dign⁹ ista vidē: nec audire nec itelligē ⁊c̄. ❡ 2ª cā q̄re nō timētes deū iudicia dei nō vidēt: d̄r iusta ꝑmissio di. Juste. n. permittit deus: vt adipleāt desideria cordis eoꝝ ⁊ postea: sic gaudētib⁹ irruāt mala iopinata. ps. Dimisi eos s̄z desideria cordis eoꝝ: ibūt in adiuētiōibus suis. Et Job. 21. Gaudēt ad sonitū orgāi: ducūt i bonis dies suos: ⁊ i pūcto ad iferna descēdūt. Et iteꝝ ps. Desideriū eoꝝ attulit eis: ⁊ nō sunt fraudati a desiderio suo. adhuc esce ip̄oꝝ erāt i ore ip̄orum: ⁊ ira dei cecidit sup eos. Et ad Ro. 1. Propt̄ qd̄ tradidit eos de⁹ i passiōes ignominie. nā femie eoꝝ ⁊ masculi eoꝝ relicto vsu nāli femīe exarserūt i ɔsiderijs suis ⁊c̄. ❡ 3ª cā d̄r iusta dei subtractio. Subtrahit de⁹ ꝑp temeritā ꝑpl'i grāz suā ab eis: ⁊ sunt sic nauis i marī medio amisso clauo: velo: ancora: ⁊ remis: ⁊ ad oēz vētū inuoluit̄. Leuit. 26. Ponā faciē meā ɔ̄ vos: ⁊ fugietīs nemine ꝑsequēte. Subtrahit ⁊ bona cōsilia: vt dici solet. a chi dio vole male: a colui tole el sēno. Subtrahit vnitatē: ⁊ pacē: ⁊ occidunt̄ admuicē vt belue. Job. 21. Jmmutat cor ꝑncipū ꝑpl'i t̄re: ⁊ decipit eos vt frustra icedāt. palpitāt. n. i tenebris ⁊ nō i luce: ⁊ errare faciet eos q̄si ebrios. Decipit āt eos de⁹: q̄ñ ꝑter eoꝝ itentū ⁊ inopinatū euētuz mittit super eos flagella sua. Sap. 5. Subito veniet ira illius: ⁊ i tp̄e vindicte disꝑdet te. Si g° non euigilaueris o ꝑple stulte ait domin⁹. Apoc. 3. Ueniā ad te tanq̄ fur: ⁊ nescies q̄ hora veniā. q̄re ⁊c̄. Et sic p̄z ꝑma ɔsideratio.

❡ De q̄litate diui timoris. Cōsideratio. II.

Ecūdo loco

S Diuini timoris ɔgruā q̄litatē videam⁹. Ubi tres ɔcl'ones s̄biūgam⁹. vz. ❡ P̄ria ɔcl'o ē ista. Etsi timor dei sit maxie v̄tuti: ni sine spe: ⁊ mīe dei ītuitu inanis ē: ⁊ diabolice fuitutīs. ❡ 2ª ɔcl'o ē ista. Nō pōt ver⁹ i aīa timor gñari: si aīa in fide xp̄i noluerit illuminari. ❡ 3ª ɔcl'o ē ista. Jn tota aīa timend⁹ ē de⁹: vt venera ⁊ ꝑfecte possit ⁊ debeat a nobis eē glorificatus.

❡ Mēsurari d̄z tior cū spe mīe dei. Cōclusio. I.

A Ecipe ꝑma cōcl'onē. vz. Etsi tior dei sit maxie v̄tut̄: ni sine spe ⁊ mīe dei intuitu īanis ē: ⁊ diabolice fuitutīs. Ad e⁹ ɔclarationē tres igram⁹ vi. vz. ❡ Prima vi. ē ista. quē modū s̄uare debem⁹: vt deū fructuose timē possim⁹. ❡ 2ª vi. ē ista. si sci vnq̄ sic tiuerūt: vt mori ꝓ xp̄o recusarēt. ❡ 3ª vi. ē ista. vn̄ accidit ꝙ q̄dā sic timuerūt: ꝙ vt legimus seip̄os occiderunt. ❡ Ad ꝑmā vi. dico ꝙ due sūt ꝓuisiōes sicde: vt recte sec̄q; viuam⁹: ne i baratꝝ p̄cipitemur. s. ꝓuisio timoris dei: ⁊ ꝓuisio spei mīe dei. Nā q: Judas timore tm̄ vite sue ꝓuidit: iō laq̄o abiēs se suspēdit. Cain occiso f̄re idē faciens. Gene. 4. c. ait. Maior ē iniquitas mea q̄ vt veniā merear. Et Origenes q: tm̄ de dei mīa ꝓuidit: falsam doctrinā seminauit: dicēs. Jn fine sci' i oēs saluari debē: s̄z iustus dñs ⁊ iusticiā dilexit: eqtatē vidit vult⁹ ei⁹. Tu vero aīa mea timore non tm̄: nec spe mīe tm̄ tibi ꝓuideas s̄z vtroq;. Nā alteꝝ sine altero rē ꝑniciosā facit s̄z vtrūq; sil: rē fructuosissimani parit. Audi Grego. 33. mor. c. 13. Pi⁹ ingt ac iustus ē ɔditor nr̄: sed nemo dicat: q: pi⁹ ē ventalit̄ pecco: ⁊ nemo q: peccauerit: dicat: q: iustus ē: d̄ pctī remissiōe despero. Relaxat. n. de⁹ facin⁹ qd̄ deflet̄. sed ꝑpetrare qs timeat: q: si digne deflere possit ignorat. Ante culpā igit̄ iusticiā metuat post culpā ni de pietate ꝓsumat: neq; iusticiā timeat: vt nulla spei cōsolatiōe ɔualescat: neq; ita cōfidat de mīa vt adhibē vulnerib⁹ suis digne penitētie negligat medicinā. Sz quē ꝓsumit sibi pie pcere: sp etiaz cogitet districte iudicare. Sub pietate itaq; spes gaudeat ꝑtōis: s̄z sub districtiōe illi⁹ penitētīs correctio cōtremiscat. hec ille. Totā me cōsolatiōe refocilasti: ait aīa. pas

Ambro. Nūq̄ ꝓfecto tm̄ ꝯtremiscaꝫ de iusticia qn
miam dei mihi an mētis oculos aūponā nec econ-
uerso. Sꝫ dic q̄so mihi q̄nta ē mīsericordia di⁹: an ex-
hauriri aut minui pōt? Aīa mea accipe hāc regulā
ꝯnalē: ꝙ tāta ē mīa dei: q̄ztū ē eē ipsius di. Eccl. z.
Scd̄m ingt magnitudinē ipsi⁹: sic ⁊ mīa illi⁹ cū ipo.
In hoc tn̄ differūt eē dei ⁊ mīa ei⁹. qm̄ ab eīno fuit
eē dei: ⁊ ab eīno fuit cōicatū. q̄z cui cōicaref hēbat.
hoc āt fuit trib⁹ ꝑsonis. eīn⁹ .n. pr̄: eīnus filius: eī-
nus spūs scūs. Sꝫ mīsericordia dei ab eīno non fuit
cōicata. q̄z ab eterno cui cōicaref nō adinenit. Mi-
sericordia .n. miseriā ꝑsupponit. sꝫ an̄ mūdi exordiū
nulla miseria erat. g° cui cōicaref nō erat. Facto āt
mundi esse: in oī etate diuina mīsericordia fulsit. Ab
Adam .n. vsq̄ ad diluuium. zz4z. fluxerūt anni.
A diluuio vsq̄ ad Abrahā. 1174. āni Ab Abrahā
vsq̄ ad Moysen. 44z. āni. a Moyse vsq̄ ad xp̄ꝫ
1638. āni. Et sūma istoꝝ ānoꝝ ē. 55oz. annis minus.
Adā legim⁹. 3o. filios ⁊ totidē filias gn̄asse. Et i tnā
etate pꝛimi fuerūt reges: vt pꝫ i genesi. Et tn̄ audi
mirabile vbū. Nūq̄ fuit aliq̄ etas i q̄ clementissim⁹
de⁹ suā mīsericordiā occultauerit. Nā ⁊ pꝛimi pētes cū
ex pccō totalr̄ ānihilari mererēt: grādē mīsericordiā
susceperūt qm̄ illos i hūc mūdū pn̄iaꝫ acturos misit. ⁊
nō ꝓrsus destruxit. Itē ⁊ tpe diluuij i scd̄a etate cū
gigātes eēnt i tra: ⁊ m̄tiplicata hoiuꝫ malitia eēꝫ.
magnā mīsericodiā ondit: dū p archā humanū gen⁹
saluauit. Itē ⁊ i tnā etatē a caldeis depꝛsā: verā fidē
dstruē volētib⁹: ⁊ ignē adorare: mīsericōdia sua n̄ de-
seruit: sꝫ Abrahā d igne caldeoꝝ extraxit: ⁊ illesum
ꝑsuauit. Gen̄. 15. Itē ⁊ q̄rtā etatē n̄ dreliqt mīa di:
sꝫ mlt̄s signis pp̄lꝫ suū d māib⁹ liberauit pharaōis.
⁊ illū afflictū p desītū celesti māna pauit: ⁊ aq̄z d pe
tra dedit. Exo. p totū. In qnta etate multiplicauit
ꝓphās q vnū deū adorādū istant p̄dicarēt. Erant
.n. idolatre effecti hoies mūdi: vt i libris regū ⁊ ꝓ-
phis legim⁹. Itē ⁊ sextā etatē gemēntē: vt filiū suū
mitteēt ds: mīe ocl'us nō despexit: sꝫ vt ait aplūs ad
Gal. 4. Misit ds filiū suū natū .i. nascēdū sub lege
vt eos q sub lege erāt rdimēt. Jo. 1. Uerbū caro fa
ctū est. Et ꝯsūmatis rdēptōis nr̄e mysterijs ⁊ ad ce
los ascēdēte xp̄o: n̄ pp h° illi⁹ oblit⁹ ē. Sꝫ supēnien-
tib⁹ ipatorib⁹ fidē xp̄i extiguē volētib⁹: miracul' mlt̄s
muit: ⁊ tādē āpliauit ⁊ magnificauit. ⁊ idies vt cer-
nim⁹ i finita scōꝝ miracl'a clarescūt. Et tādē tpe ān-
xp̄i cū i sūmo hec etas q̄ssata erit: n̄ dspiciet illā ds:
nec ꝯnebit i sinu mīas suas: sꝫ Enoch ⁊ heliā vitatꝫ
p̄dicatores: ⁊ Joānē euāgelistā sꝫ qnosdā: vt sic de
lege nāe sit Enoch: de lege scripta sit Helias: de le
ge euāgelica sit aglin⁹ Joānes: publice xp̄i fidē p̄di
caturos mittet. Et finalr̄ extīcto anrixp̄o p āgelū: ⁊
igne mūdo purgato electos i gl'ia colocabit. ecce q̄z
mir̄s modis diffusa ē p tpa diuersa clemētissima mīa
di. ita vt vē dīe possim⁹ illd Deut. 4. Nō ē alia na
tio q hēat deos appꝛopiquātes sibi: sic adest nobis
de⁹ nr̄. Nō g° aīa mea de dei mīa diffidam⁹: nec si-
ne timōe ꝑsumam⁹: sꝫ trīti de iusticia: d dei mīa ꝯfi
dam⁹. vt dr̄ b pe. di. 1. c. null⁹ bbire. cū glo. Itē aplūs
ad Eph. 4. Hoc igr̄ dico ⁊ testificoꝛ i dn̄o: vt iā nō
ābuletꝭ sic ⁊ gētes ābulāt i vanitate sēsus sui tene-
bris obscuratū hn̄tes itellēm: alienati a via dei per

ignorātiā q̄ ē i ill'is: pp cecitatē cōdis ipoꝝ. Qui dspā
tes semetipos rdiderūt ipudicie i opatōeꝫ oīs imū
dicitie i auaritiā. vos āt nō ita didicistꝭ xp̄ꝫ ⁊c. q̄r pꝫ
pꝛima vi. ¶ Quātū ad scd̄aꝫ dubitatōꝫ siue vi. dicoꝛ
ꝙ oēs sci qcūq̄ sint illi q hoies fuerit mortē nālr̄ in
gierīt: ⁊ nmōe nāli nūq̄ mōtē elegerīt: sic patuit i ꝑ-
ma ꝯsideratōe. ⁊ p̄serti de xp̄o ⁊ discipl'is e⁹. Sꝫ di
ees ꝫ. ondā tibi tā i veti q̄z i nouo testō. tā bonos q̄z
malos mōtē ⁊ q̄sisse: ⁊ sūmope affectasse. In testō ve
ti de bonis hr̄ de Thobia dicēte. Thobie. 3. ⁊ nūc
dn̄e sꝫ volūtatē tuā fac mecū mīaꝫ: ⁊ p̄cipe in pace
rcipi spm̄ meū: expedit. n. mihi mori magisq̄z viuē.
hec ille. Bon⁹ ille scūs ꝓphā Helias fugiēs a facie
ipijssime Hiezabel' cū sub iunipio eēt: petiuit aīe
sue vt moreref dicēs. Tolle q̄so dn̄e spm̄ meū. neq̄z
.n. ego melioꝛ sū q̄z frēs mei. ⁊ sic de alijs. 3. Re. 19.
⁊ Sara bona illa matrona ait. Thobie. 3. peto dn̄e
vt de vicl'o iprop̄ij h⁹ absoluas me. Et de malis
appet de balaā. Nūeri. z3. q ait. moriat aīa mea ⁊c.
De nouo testō: vt ceteros taceā. Nōne Paul⁹ vas
electōis. Act. z1. dicebat. n̄ solū ligari: sꝫ mōi cupio.
Et crebꝛo dicebat. cupio dissolui ⁊ eē cū xp̄o: q̄r ⁊c.
Itē Boe p° . de ꝯso. ait. Mors hoīꝫ felix: q nec se
nec dulcib⁹ ānis Inserit: ⁊ mest̄s sepe vocata vēit.
Heu heu q̄z surda miſos auertit aure. ⁊ flētes ocu
los claudē sceua negat. Quib⁹ verbis appet ꝙ mlt̄i
mortē desiderāt. Dico aīa mea ꝙ veꝝ de oīb⁹ dicꝭ
Sꝫ nec boni nec mali vnq̄z mōtē nālr̄ elegerīt nec
vnq̄z eligēt motu nāli. qm̄ vltimū ē oīuꝫ terribiliū. sꝫ
iusti mortē eligunt p grāꝫ: nō p nāꝫ: vt glāꝫ non p
nāꝫ: sꝫ p grāꝫ i eīnū possideāt. ⁊ sic mors hꝫ rōnem
q̄zdā boi: tāq̄z qdā rmouēs ꝓhibēs .s. cōp⁹: qd ag-
grauat aīaꝫ ne citi⁹ ad glīā eīnā volitet possidēdaꝫ.
Mali ēt i coꝝ tribl'atōib⁹ tm̄ mōtē appetūt: sꝫ nō p
nāꝫ: sꝫ pp penā quā mōte ipā fugē arbitrāf. sic tpi-
b⁹ nr̄is de magr̄o quodā i sac̄ theologia ordinis nr̄i.
heu aīe sue mīfabl'r accidit. Qui q̄busdā tribl'atōi-
b⁹ sui eā iundāntib⁹: Jude exēplo vitā mīsrime fini-
uit: oīb⁹ posterꝭ dat⁹ i exēplū. q̄re ⁊c. ¶ Quātū ad
tnā vi. satꝭ claret rn̄sio. ꝙ si legim⁹ quosdā sic nimoꝛe
ꝯcussos: vt seipos occiderēt: h° nulla de cā p̄ncipa-
lioꝛi ⁊ vl'ioꝛ ē: nisi q̄z spe caruerunt. vn̄ poeta canit.
Spet q metuit: morituros viuē vidi: Spe duce: vi
ctos: spe moriēte mori. z. Re. z. An ignoras ꝙ de-
spatio picl'osissima ē. Itē bon⁹ ille Job. 13. c. Postq̄z
cōpe afflict⁹ eāt: filijs orbat⁹. rb⁹ oīb⁹ spoliat⁹: dixit.
Etiā si me occiderit i ipo spabo. ⁊ vn⁹ ex septē fri-
b⁹ a tyrāno cruciat⁹ ait. E celo ista mēbꝛa possideo
sꝫ pp dei leges illa despicio. q̄z ipa me recepturꝫ spo
Audi Greg^m libꝛo moꝝ. Spes ingt in eternitate
aīum erigit. Et idcirco nulla mala q ex⁹ tolerat
sentit. Tātoq̄z spes i deo solidioꝛ surgit: q̄zto ꝓ illo
q̄sq̄z grauioꝛa ptulerit. q̄z neq̄q̄z retributōis gaudiū
de eīnitate colligif: quod nō hic p̄us pia tribulatōe
seminaf. hec ille. Et Ber. in sermone. spes triplex
est. Nā de fide p̄ceptoꝝ orif. spes venie. de fide si-
gnoꝝ spes grē: de fide ꝓmissoꝝ spes gl'ie. hec ille.
Et si dicis ꝫ. Spes futuri lucri nō venit in extima
tionem dāni. ff. ad. l. acquiliā. l. quēadmodū. § idē
est in arbitris. ergo falsū ē: q̄z ex spe glorie que est in
cerum futuꝝ: nō debet extimari pro dannis illatis.

Dico q nō ē similitudo ī lucro tpali ⁊ eterno. spes. n. lucri bōi tpalis ē icerta. ⁊ iō ñ extimāda. Sz spes lucri vite eterne ē certa. ⁊ iō dz extimari. Et iō q: etiā tur: iō sci oia tormēta passi sūt: cū tormēta finita sint: ⁊ gloria īfinita. Ad Ro. 8. Quis nos sepabit ⁊c. Et idē. z. ad Thimo. vlt. Bonū certamē certaui cursū ɔsumaui: fidē seruaui. In reliquo reposita ē mihi corona iusticie: quam reddet mihi in illa die iustus iudex. Non solum aūt mihi: sed ⁊ his qui diligunt aduentum ei⁹. q̄re pz q̄uo lex intelligēda ē. Et ad do istud dictū fm dn̄os legistas. q ɔ̄uis spes futuri lucri nō extimet̄ q̄ztū ad illatū dānū: ni rō lucri sē per hn̄da ē. ff. de eo q certo loco. l. z. § .si .cum glo. ⁊ lege sequēti. q̄re ⁊c.

℄ Q: verus timor ī fide roborat̄ Cōclo .II.

a Ccipe iam ɔclonez. vz. Nō pōt verus ī aia timor ḡnari: si aia ī fide xp̄i noluerit illūinari. Ad cui⁹ vitatē tres igram⁹ dubitatōes. ℄ Prima dubitatio ē ista. An sine fide possit ī aia ver⁹ eē timor. ℄ z^a ē ista. An isideles p timorē pene ⁊ supplicij sint ad fidē ɔuertēdi. ℄ z^a vi. ē ista. vtr̄ p timorē pene sint cogēdi mali xp̄iāi: vt bn̄ viuāt. ℄ Quātū ad pmā dico q cuz timor dei ad dilectiōem dī ordinet̄: ⁊ diligē vl' amē nō possim⁹ quē ignoram⁹: ⁊ fides sit illa q ignorātiā pellim⁹: necē ē vt fide oclos illumiatos hēam⁹. Iō de fide aliq̄ videam⁹. Notādū g^o fm magr̄z sniar̄ i 3. di. z3. q credē nō ē fides: sz act⁹ fidei: vl' ps e⁹. vñ e. z. hāc difficiōez ponit. Q: aliud ē credē dō: aliud credē deū: ⁊ aliud credē ī deū. qd̄ poptime Aug. in glo. sup illō ad Ro. 4. credēti i eū q iustificat ipiū. sic expōit dicēs. Attēde qd dicat. ait. n. credēti i eū ⁊ nō ei. Nā aliud ē credē ei: ⁊ aliud credē eū: ⁊ aliō credē i eū. Scōz quē modū loq̄ndi Alexā. de Ales i. z. sidē distīguit dicēs. q fides aut sumit̄ p hītu acq̄sito: aut p hītu ifuso. Si p hītu acq̄sito: sic fides ē hītus ex rōe vl' testimōio acq̄sit⁹. Et sic pōt elici p̄m⁹ fidei act⁹: q ē credē deo. i. dict̄ ei⁹ ⁊ testimonijs fidē adhibē. z° pōt sumi fides p hītu gratuite ifuso. Et hoc duob⁹ modis. vno mō q: p talē hītū itellect⁹ eleuat̄ sup̄ se ad assētiēdū p̄me vitati pp se ⁊ tal' hīt⁹ itellectū tm̄ mouēdo ⁊ nō affectū p amorē erit isormis. Et elicit̄ secūd⁹ act⁹ q ē credē deū. s. creatorē redēptorē: trinū ⁊ vnū ⁊c. q oia non pñt elici ab hītu acq̄sito: sic pz ī phis. Cōcedūt. n. logici hāc p̄pōnē. deū trinū ⁊ vnū cognouit Aristoteles: ⁊ tamē Ar. nō cognouit deū trinū ⁊ vnū. q: illud p̄dicatuz trinū ⁊ vnū appellat formā. ⁊ ē sēsus. Ar. nō cognouit deū trinū ⁊ vnū sub rōne q̄ trin⁹ ⁊ vn⁹. In p̄ma aūt p̄pōne illud trinū ⁊ vnū nō appellat formā. ⁊ ē sēsus. dz trinū ⁊ vnū cognouit Ar. i. qd̄ ē trinū ⁊ vnū cognouit Ar. nō tñ vt trinū ⁊ vnū: sz vt p̄mū motorē: vl' p̄mā cāz: vl' p̄mū p̄ncipē. iz. methaphisice in fine. Entia nolūt male disponi. vn⁹ g° p̄nceps. ⁊ rōbui⁹ diuersitat̄ ē pp quādā logice regulā dicētē: q appellatio forme ē acceptio t̄mini ī p̄pōne limitati p t̄minū p̄cedētē: ɔcernētē actū mētis: vt intelligo rosā. i. itelligo aliq̄d sub rōne q̄ ē rosa. Sz hec missa faciam⁹. Q̄ncūq̄z igit̄ itellcūs sup̄ se eleuat̄ p hītum ifusū ad assētiēdū p̄me vitati pp se: absq̄z hoc q affect⁹ p amorē eleuet̄: talis fides dr̄ isormis. Et hanc fidē ēt petōres hn̄t. sīl'r ⁊ demones. Iacobi z°. Demones credūt ⁊ ɔtremiscūt. Et hoc ēt ponit magi. vbi. s̄. Si vō p hūū fidei eleuat̄ itellect⁹ ad assētiēdū p̄me vitati pp se: ⁊ cū hoc ēt affect⁹ p amorē eleuat̄ ad amādū sūmā bonitatē pp se: tc̄ erit fides formata: ⁊ hec p̄p̄e est vā virtus: a qua sumit̄ tertius actus. s. credere in deū hoc ē credendo deū amare: credēdo i eū ire: ⁊ credēdo ei adherere: ⁊ credendo ei⁹ mēbris icorporari. Et hic amor reqrit̄ ad timorē: hic amor ad verā fidē: hec fides ad vex̄ amorez ⁊ timorē. Et sic pz p̄ma vi. ℄ Quātū ad scd̄am vi. vide infra feria. 6. iertie dn̄ice in tria cōclone p̄me ɔsideratiōis ad scd̄am veritatē. Ibidē. n. hec mā p pulchre vētilat̄. vide ibi. ℄ Quātū ad tciā dico q dn̄s Grān⁹. z3. q. 6. mouet hāc q̄ōnē. vtr̄ mali sint ad bonū cogēdi. Et arguit ad vtrāq̄z partē. ⁊ tāde solunt sic. Et nō itelligit de ifidelib⁹: q̄m iā i secūda veritate determinat̄ q nō sūt cogēdi. Sed de malis xp̄ianis itelligit̄ ī isto Grān ex q̄ solutōe ⁊ alijs dictis eius ponunt̄ iste regule ḡnales. ℄ Prima regula ē ista. Omnes heretici sūt cogēdi ad fidē quā susceperūt. z3. q. 6. p totū. ℄ Scd̄a regula ḡnalis est ista. Oēs solēniter vouentes: sūt ad cōtinentiaz cogēdi. z7. q. i. siqs sacro. ⁊ c. si custos religiosi. Sz ad suscipiendū non sūt cogendi. 3z. q. i. integritas. Ubi dr̄ integritas corporis expetenda est a nobis: quā ego p consilio suadeo: nō iperio p̄cipio. Sola est. n. integritas q̄ p̄suaderi pōt: iperari nō pōt. Et nota vt dicit glo. q hec dictio sola determinat̄ illud verbū suaderi. ⁊ ē sēsus. i. solūmō suaderi. hec glo. Et in. c. p̄sens. zo. q. 3. dr̄ q monasterialib⁹ disciplinis nullus subijciat̄ inuit⁹. Et ḡnaliter ponitur alia regula q oēs fideles ad bona necessaria ad salutē cogendi sunt: ⁊ maxime p excōmunicationem. z4. q. 3. tā sacerdotes. vbi dicit̄ sic. Tā sacerdotes q̄z reliq fideles oēs sūmā debent hr̄e curā de hisq pereūt: q̄ten⁹ eox̄ redargutione: aut corrigātur a peccatis: aut si incorrigibiles apparuerint: ab ecclīa separētur. Et sunt verba Anacleti pape. Et sic patet ista secūda ɔclō.

℄ De subiecto diuini timoris. Cōclo III.

a Ccipe tciā ɔclusionē. vz. In tota aia timēd⁹ ē ds̄: vt reuera ⁊ p̄fecte possit ⁊ debeat a nobis eē glorificatus. Ad cui⁹ declarationē tres ingram⁹ vi. vz. ℄ Prima vi. ē ista. vtr̄ diuin⁹ timor sit ī vna potētia aie. an ī tota aia. ℄ Scd̄a vi. vtr̄ aia p diuinū timorē possit totali'r hic ī via trāsformari ī diuinū amorē. ℄ Tertia vi. ē ista. q̄ sūt illa q̄ magis ipediūt diuinū amorem. ℄ Quātū ad p̄mā veri. dico q ista a sensu remotissima clare ītelligere p̄ma intellectōe nō valemus sed oz vt ad sensibiliū munuscula ɔuertam⁹. Etiō diligent̄ notandū ē q sicut artifex in mālibus istis nūq̄z recte statuā cōponet: nisi ei tota mā cedat: vt cera: vl' lapis: vel metallū. Sic sūmus opifex deus nunq̄z potit sue charitatis ⁊ gr̄e formā in animam īprimere: nisi aia fm se totā disponat diuine parere volūtati. Nam lz aia fm sui substātiā īdiuisibil' sit: q: simplex q̄dā forma ē: simplici ⁊ īuariabili eēn-

tia ꝯsistens: vt de forma dicit auctor sex ꝓncipiorꝫ: ꝫ tri ipsa ptes potestatiuas.i.ꝫ potentias: q̄ sunt memoria: volūtas: ⁊ itellect⁹. Et ideo dico ꝙ si in ipsa debeat ifūdi diuine charitatꝭ forma: cū timor sit via ad eā oꝫ vt ipsa ꝫ oēs sui ptes disposita sit ꝑ diuinū timorē. Ita ꝙ aīa ꝫ itellectū timeat cuꝫ assidua meditatiōe: ꝫ volūtatē cū feruēti dilectione: ⁊ ꝫ memoriā cū cōtinua recordatiōe: ⁊ secūdū se totā cū sūma cordis attētiōe. Ecc̄.7. In tota aīa time deū: ⁊ sacerdotes illius honorifica. quare ⁊c̄.

ℭ Quātū ad ꝫ aꝫ vi. dico ꝫ btm̄ Tho. 2ᵃ 2ᵉ.q.182. ꝙ tripl'r pōt itelligi aīaꝫ i deū trāsformari ⁊ pfectā eē. Uno mō secūdū totū eē suipsi⁹ aīe: ⁊ secūdū totū eē ipsi⁹ dei. vt sit sēsus. aīa i deū trāsformat̄.i. secūdū totū eē suū: ⁊ secūdū oēs vires suas aīa cōtēplat̄ deū: ⁊ amat q̄ztū de⁹ cōtēplari pōt: ⁊ amari secūdū seipꝫ. Et sic hec trāsformatio ⁊ pfectio: nec ꝫ pūtē statū: nec futurꝫ vlli creature cōcessa ē. qm̄ nulla creatura secūdū oēm vim ⁊ potētiā suā deū q̄ztū i se cōphēsibil' ē: ꝯphēdere pōt. hitat.n. lucē iaccessibilē: vt ait apl's. Sol⁹.n. de⁹ secūdū se totū seipm̄ cōphēdit. ⁊ ꝑ ꝯñs ista pfectio soli⁹ dei ē. Alio mō pōt itelligi aīam pfici ⁊ i deū trāsformari vt secūdū oēs vires suas ⁊ posse suū oī tp̄e deū amet ⁊ cōtēplet̄ q̄ztū deus se cōtēpladū ⁊ amādū cōicat. Et sic hec pfectio bn̄ aīe ē possibil': sed nō ꝓ statu vie. Est .n. scis oib⁹ cōis pfectio tal'. vn̄ ait apl'us. Cū videbim⁹ eū sicuti ē in eādē glāꝫ trāsformamur. ℭ 3ᵒ mō pōt itelligi vt sic i deū trāsformet̄: vt q̄ztū i se ē ꝓ posse oīa ipedimēta q̄ diuā pūt ipedir̄ dilectiōeꝫ tollat ⁊ remoueat. Et sic aīa i hac vita pōt pfecta dici: ⁊ i deū trāsformari. Sꝫ ꝯgruentissim⁹ modus tollēdi oīa que ipediūt diuū amorē: vl' ipedire possūt: ē diu⁹ timor: Ita ꝙ q̄ztū i se ē timore dei tollat h' vel illud ipediēs disiuncti ⁊ nō cōiuncti. Qm̄ simul oē ipediēs remouē nō pūt: ⁊ iō dixi disiūcti: vt h' vel illō. Prouer.19. Timor diu ad vitā: ⁊ i plenitudie cōmorabit̄ absqꝫ visitatiōe pessimi.i. diaboli q̄ timētē deū visitare nō pōt. q̄re ⁊c̄. ℭ Quātū ad tertiā vi. dico ꝙ duplex ē ipediēs diuū amorē ꝫm btm̄ Tho. vbi. s. vnū ipediēs diuū amorē secūdū substāiā. aliud ipediēs diuū amorē secūdū feruorē. ℭ p̄ᵐᵘ ē mōtale petm̄. q̄r cū sint opposita sil stare nō possūt. 22.q.1. cū renūciat̄. vbi dr̄. Cū renūciat̄ iprobitati.i. vitiorꝫ stati assistit̄ vt⁹. Egressus.n. maline vtutꝭ opāt̄ igressū Eodēqꝫ studio quo crimē excludit̄ inocētia copulat̄. hec ibi q̄re ⁊c̄. Inpediens v̄o feruorē charitatꝭ ē petm̄ veniale. di.25.c. vnū orariū. vbi petā venialia numerantur. q̄re ⁊c̄. Et hec sufficiāt pro secunda ꝯsideratiōe.

ℭ De vtilitate timoris. Cōsideratio. III.

Ertio loco Timorꝭ cōgruā vtilitatē videam⁹. vbi tres cōcl'ones subiūgam⁹. vꝫ. ℭ p̄ᵃ cōcl'o ē ista. Int̄ oīa salubērrima remedia fugātia petm̄: nihil vtuosi⁹ q̄ꝫ dei timor: et suorꝫ mādatorꝫ obseruatio. ℭ 2ᵃ cōcl'o ē ista. Nihil sic i vitate ꝓbat̄: sicut q timet deū qn̄ diuersimode flagellat̄. ℭ 3ᵃ cōcl'o ē ista. Nihil ē tāte vtuositatꝭ: sic̄ timor dei ad capescēdā vitam eterne felicitatis.

ℭ Qꝫ pn̄itia diui timorꝭ petm̄ fugat. Cōcl'o I.

Ccipe p̄mā cōcl'onē: ⁊c̄. Ad cui⁹ declaratiōeꝫ tres igram⁹ vitates. vꝫ. ℭ p̄ᵃ vitas ē ista. Quot sit remedia ꝯ petā. ℭ 2ᵃ vitas ē. Quō timor dei expellit petm̄. ℭ 3ᵃ vitas ē. Quo tp̄e magis ē timor dei de necessitate.

ℭ Quātū ad p̄mā vitatē dico ꝙ possum⁹ loq̄ d' remedijs circa petā: aut vēialia aut mortalia. Remedia petōꝝ venialiū i sp̄e sūt.6. vꝫ. Cōfessio quā sacerdos i missa facit. Aqua bn̄dicta. Inclinatio capitis i noīe Jesu. Reuerēna eucharistie. Orō diuīca Et bn̄dictio sacerdotꝭ. vt pꝫ i.4. sniaꝝ. di.16. Qđ declarās btūs Tho. i eadē di. ad solutiōnē p̄mi argu. in q̄ōne ista. dicit ꝙ ista q̄ numerata sūt dr̄itur petā vēialia remittē iquātū i actu nīo feruorē excitant. Nā ꝓprie vēialia ex actib⁹ nrīs: ⁊ nō alienis remittunt̄. q̄r ex eisdē causis aliqđ fit ⁊ corrūpit̄ vt pꝫ.2. ethicoꝝ. ⁊ ex̄ de reg. iur. oīs res. Sꝫ petm̄ veniale cātur ex actu nr̄o. g° ⁊ ꝑ aliqđ qđ in nob̄ erit remittet̄. missa. aq̄ bn̄dicta ⁊c̄. sūt opa aliena. g° illa proprie n̄ remittūt: nisi vt dictū ē. q̄r ⁊c̄. Si loq̄mur de remedijs petōꝝ mortaliū: aut loq̄mur d' petis mortalib⁹ q̄ isūt: aut q̄ ifuerūt ⁊ deleta sūt: aut q̄ pūt i esse. Si de eis q̄ insūt ꝯtritio ⁊ cōfessio sūt eoꝝ remedia. ps̄. Cor ꝯtritū ⁊ hūiliatū de⁹ n̄ despicies. Et idē. Dixi cōfitebor aduersū me iniustitiā meā dn̄o: ⁊ tu remisisti ipietatē peti mei. Si loq̄mur d' petis q̄ ifuer̄t: sic singularissimū eoꝝ remediū ē disciplia ⁊ scā pn̄ia. ps̄. Disciplia tua correxit me i finē. ⁊ disciplia tua ipa me docebit. Si aūt loq̄mur de petis q̄ possēt inec. tūc dico ꝙ pfectissima remedia sūt timor dei: ⁊ obseruatio mādatoꝝ ei⁹ ⁊ p̄ceptoꝝ eccl'e. Qꝫ aūt timor dei p̄seruet a petō: videbit̄ i vitate sequēti. Qꝫ aūt obſuatio mādatoꝝ di: ⁊ p̄ceptoꝝ eccl'ie hoc idē faciat: pꝫ plib⁹ auctib⁹. Audi Aug. de li. arbi. ⁊ ponit̄ de ꝯsc. di.4. grā. Grā inq̄t q̄ ꝑ xp̄m dat̄ nō solū remissionē petōꝝ facit: sꝫ etiā vt lex īpleat̄: vt nā liberet̄: nec petm̄ dn̄et̄. Math.19. Si vis ad vitā igredi serua mādata. De p̄ceptꝭ eccl'ie Audi tertiū. di.17.c. nulli. Nulli igt fas ē velle vel posse trāsgredi apl'ice sedis p̄cepta: nec nr̄e dispositiōis ministeriū: qđ vr̄aꝫ oꝫ seq charitatē.i. societatē. Sup q° .c. dicit Hugolinus ꝙ mortal'r peccat q facit ꝯ iuris p̄ceptū. Et ex̄ de cōstitutiōib⁹.c. canonū. Canonū inq̄t statuta ab oīb⁹ custodiant̄: ⁊ nemo i actōib⁹ vl' iudicijs suo sēsu ducat̄. hec ibi. Et glo. sup illo v̄bo. canonū dicit. gn̄aliū.s. qm̄ q̄dā canones sūt psonales: ⁊ q̄dā locales. 29. di. sciendum. ℭ Nota ꝙ canones psonales sūt statuta vl' leges q̄ fiūt ꝑ respectū ad vnā psonā vl' plures: sꝫ nō ad oēs. Et canones locales q respiciūt aliquē locū: ⁊ nō gn̄alit̄ oīa loca. tales.n. canones nō ab oīb⁹: sed ab ill'tm̄ ꝓ q̄b⁹ facti sūt: suādi sūt. ⁊ pono h' pp̄ glosā. Et sup v̄bo. statuta. dicit glosa: nō abrogata. illa.n. seruāda nō sūt: qualia sunt.26. di.c.1. ⁊.26.q. vlt.c. vlt. Et dic. Statuta ꝯtinētia p̄cepta vel prohibitiōes. alias si de cōsilio loq̄ret̄ nō obligarēt.14. q.1. qđ p̄cipit̄. Et sup illo v̄bo. ab oīb⁹. dicit glo.s. subditꝭ: q̄r papa ⁊ ipator legib⁹ nō cōstringunt̄. ff. de legib⁹ l. p̄nceps. ⁊.9.q.3. cuncta. Tamē legibus

se velle vivere pfitent. C. de legib⁹. digna vox ē. ⁊. C. de testis. ex ipfecto. ⁊. ff. de legatis. 3. l. ex ipfecto. Et istituta. qb⁹ mōis testā ifirmant. §. vlt. ⁊. 2. q. 7. c. nos si cōpetēter. ¶ Nō qꝫ papa nō subditur legib⁹ vl' ipatorꝫ q̄s ipsi faciūt: ſʒ bn̄ subdunt legi divine: ⁊ nāli. q: si peccāt ꝫ ista puniunt a deo sicut ⁊ nos: imo ⁊ gravius ꝑpter dignitatē: ⁊ ita itelligit ista glo. ab oīb⁹. Et sup illo v̄bo. suo sensu. dicit glo. s. malo: ⁊ ē simile. 3. q. 9. pura. ⁊ de ꝯstitutionib⁹. ne innitaris prudētie tue. Et dicit sic textus prudētie sue innitt: q ea q sibi agēda vel dicēda vident: patꝫ decretꝭ ꝑponit. hec textus. Propterea dat ista regula gñalis qꝫ q̄libet subdit⁹ tenet ex suꝑradictis obedire legib⁹. Et pꝫ ēt hec regula. C. d legibus. leges. ⁊. C. de vir. ⁊ se. igno. cōstitutiōes. Et has ēt leges adducit glo. sup ꝑ̄dicto verbo. ab oīb⁹. vbi. s. Sub hac regula ponit alia qꝫ nō solū legib⁹ sed ēt mādato epi sui: subditi debēt obedire. pꝫ hec regula de maio. ⁊ obe. c. 2. vbi dr̄ sic. Si q̄s venerit ꝫ decretū epi: ab ecclia abijciat. In li. Re. legit. s. 2. Re. 3. Qui nō obedierit principi: morte moriatur: hec ibi. Et sunt verba Greg. nom. Et glo. ꝑ̄ma dicit decretū. s. iustū. ex quo h̄es qꝫ eps i sua diocesi pōt facere decretū siue cōstitutionē. de con. di. 3. c. 1. Et glo. sup illo v̄bo. morte. dicit. nunquid ecclia morte punit delinquētes. Et dicit certe nō. Sꝫ ondit qd iudex sclaris facē d̄beat vel mortē. s. eterna. q: pibit pp delictū ꝯtumacie nisi penituerit. Dic ergo sic. Quicūqꝫ nō obedierit iusto ꝑcepto epi: mortaliter peccat. Sꝫ si p̄ceptū eēt iniustū ⁊ sit manifestū nō ē obediendū. 11. q. 3. si deus. ⁊. c. Julian⁹. Si vero sit dubiū pp bonū obediētie tunc inferior faciat qd̄ p̄cipit. 23. q. 1. qd culpatur. Hec oīa ponit eadē glo. sup illo v̄bo. morte. q̄r ⁊c̄. Quare satis pꝫ qꝫ obseruatio mādatorꝫ dei ⁊ eccle p̄seruat a pctis. q̄r ⁊c̄. ¶ Quātū ad 3ꝫ vi. dico qꝫ timor dei tripl'r ab aīa peccatū expellit. vꝫ. Pctm̄ qd̄ nō inest: ſʒ ineē pōt. ¶ 2° pccm̄ qd̄ infuit: ne āplius insit. ¶ Et 3° ꝫ no peccatū qd̄ iam induratūꝫ i aīa est. ¶ Primo inqꝫ expellit peccatū qd̄ nō inest ſʒ ineē pōt. Et non solū hoc hꝫ vitatē de timore filiali: q stat cū charitate: ſʒ ēt de timore fuili q non stat cū charitate. Nā. 23. q. 6. §. si. q icipit. Itē Joannes. dr̄. qꝫ abstinē a pccō timore gehēne bonū ē q: postea timor cast⁹ succedit. Et de vita ⁊ ho. cle. c. vt clericorꝫ dr̄. qꝫ q non timet pp amorē: timeat ꝑpter penā. vbi proprie dicit sic text⁹. Ut clericorꝫ mores ⁊ actus i meli⁹ reformentur: ꝯtinenter ⁊ caste vivere studeāt vniuersi. ꝑ̄sertiꝫ. i. maxime i sacris ordinib⁹ ꝯstituti: ab oī libidinis vitio p̄cauētes. maxime illo ꝑpter qd̄ venit ira dei i filios diffidētie. i. de quorꝫ salute diffidit. ꝗtenus i conspectu oīpotentis dei puro corde ac mundo corpore valeant ministrare. Ne vero facilitas venie incētiū. i. appetitū tribuat d̄linquēdi: statuim⁹: vt q deph̄ensi fuerint i incōtinentie vitio laborare: ꝑut magis aut min⁹ peccauerit: puniant ſꝫ canonicas s̄ictiōes. Quas efficaci⁹ ⁊ districti⁹ p̄cipimus obseruari: vt quos diuin⁹ timor a malo nō reuocat: t̄p̄alis saltē pena cohibeat a pccō ⁊c̄. hec ibi. O Italia peccorū plena: si non eēt timor pene. o quāta innumerabilia fctā ꝫ deū: pximū: ⁊ teipsā faceres. Si nō eēt iustitia i vniuerso: qd q̄so mūdus eēt. Audi Augꝰ. eo de ciui. dei. Sublata igr̄ iustitia: qd sunt regna nisi latrocinia. Tolle a ciuitate iustitiā mala multiplicāt. fures transeūt ipune: furant oēs: innocentes hoies interficiūt: d̄p̄redant pupilli: orphani: vidue clamāt: mrīmonia violant: stupra cōmittunt: ⁊ relicto nāli vsu gomorreant. O Italia sentina peccorꝫ: receptaculū oīuꝫ malorꝫ. Si in hac ciuitate ad quā nūc s̄monē verto: leo aut lup⁹ ferox intrasset: q quotquot hīc posset iterimeret: cōtra illum tota ciuitas armaret. Et erit vn⁹ sceleratissimus: q totū corrūpet ouile: ⁊ ad man⁹ vr̄as ꝑueniet o rectores ciuitatis: ⁊ ipune relinq̄tis. Castigate illum castigate inqꝫ illū. q: vulgariter dici solet. chi spicha limpicato: lipicato picha lui. Exod. 20. Maleficos ne sinas viuere sup terrā. O deus glose fecisti tu vnqꝫ iustitiā punitiuā pp aliquot pccīm: volue: reuolue totā bibliā: ⁊ quāta iustitiā fecerit de⁹ ꝑpter peccā inuenies. Nā. ⁊ vt a primis incipiaꝫ: parentes p̄mi pp inobedientiā grauit a deo puniti sūt. Gen. 3. Maledicta terra i opere tuo ⁊c̄. Itē qdā colligēs ligna i die sabbati ꝫ p̄ceptū Moysi iussu dei fuit a pplo lapidatus. numeri. 15. Itē qꝫ Saul in cede Amalech deo inobediēs fuit a regno ē reprobat⁹. 1. Re. 14. Itē qdā vir scūs ꝫ p̄ceptum dni in domo ꝑphē comedēs panē: fuit a leone strāgulat⁹. 3. Re. 13. Nō tñ fuit dānat⁹: q: dns i corꝫ ei⁹ tali iudicio p̄ccm̄ suū correxit: dando illi prius sue grē lumen: vt de peccato facto suā culpā diceret. Itē ꝑpter peccatū luxurie totū mundum exceptis octo aiabus aquis diluuij destruxit. Gen. 6. Sodomā ⁊ gomorrā in cinerē conuertit. Gen. 16. Ex pctō ꝯmisso i vxore leuite q̄si tota trib⁹ Beniamin fuit d̄stitucta. Judic. 20. ⁊ sic de alijs. Itē pp pctm̄ superbie t̄tia p̄s āgelorꝫ corruit. Apoc. 12. Pharao cū suis eq̄tib⁹ i mari submersus ē. Exo. 14. ꝑpter supbiā Dauid septuagitaduo milia hoīnꝫ mortui sūt. 2. Re. 24. Itē supb⁹ Antioch⁹: fuit graui plaga ꝑcussus: ita vt v̄mib⁹ scaturiret. 2. Mach. 9. Itē Holofernes militie p̄nceps a Judith mulier occisus ē Judith. 4. ⁊. 11. vide historiā. Itē Nichanor supbissim⁹ a Machabeo occisus ē. 2. Mach. vlt. Nabuchodonosor rex i belluā ꝯuersus ē ⁊ septēnē penaꝫ fecit. vt belua comedēs fenū. ⁊ sic de alijs. Propt pctm̄ v̄o idolatrie filij isrl' vna die. 23. millia ceciderūt. Exo. 32. Itē Nadab ⁊ Abiu: q a ignē alienū obtulerūt: egressus ē ignis ⁊ d̄uorauit eos. Leuit. 10. c. Quid multis moror? Si bibliā legeris stupēda colliges. Lōgū. n. singula enarrare nimis eēt: ⁊ tediosū. Quid dicā de blasphemātib⁹ deū: quos oēs ppl's lapidabat. Leui. 24. Et Datan ⁊ Abirō viui in isernū d̄scēderūt. Numeri. 12. Propt pctm̄ murmuris soror Moysi lepra pcussa ē. numeri. 21. Et ppl'm murmurantē deus ignitos serpētes misit. numeri. 21. Propter peccatum auaritie. O auaritia Achior cum suppellectili sua perijt. Josue. 7. Et Giezi munera Naamā accipiens lepra percussus ē. 4. Re. 5. Et Heliodor⁹ tēplū spoliās. O soldati

occisus ē.2.Mach.5.Propter irreuerētiā Oza q
archā dñi irreuerenť tetigit: volēs illā iuuare a viro
percussus ē.2.Re.6.Et.42.pueri Heliseū subsanā-
tes: ab vrsis sūt lacerati.4.Re.2.Et Ozias q more
sacerdotū sacrificiū voluit adolere: lepra percussus ē.
2.Paral.26.Quid plura. Si cūctas veterꝝ etates
voluerem⁹: vndiq3 iustitiā dñi ꝯ pctā sentiremus.
Sed o Italia sceleribꝰ plena: qd facis. gaudes ad
sonitū organi: ducis in bonis dies tuos. Nūqd ⁊ tu
īpune trāsibis. O Italia: o italia: o italia. nunqd est
aliqđ pctm̄ i te: ex quo nulla de te sit sperāda salus?
O Italia. q sūt hi filij diffidētie quos supra allega-
tum capl3. vt clericoꝝ. de vita ⁊ honestate clericoꝝ
noīauit: cū dixit. Et maximo illo. propter qđ venit
ira dei in filios diffidētie. Qui sūt hi filij diffidētie.
Audi. c. clerici. de excessibus ꝓlatoꝝ. Quicūq3 inqt
illa incōtinētia q ꝯ nām est: ꝓpt quā ira dei venit i
filios diffidētie: ⁊ qnq3 ciuitates igne ꝯsūpsit: dep-
hensi fuerint laborare. si clerici fuerint deijciātur a
clero: vel ad agēdā pniam i monasterio detrudanť.
Si laici excōmunicationi subdātur: ⁊ a cetu fideliū
fiāt penitus alieni. hec ibi. ex ꝯcilio lateranēsi. Et
glo. Adducit ad suū ꝓpositū. 2.q.7. flagitia. Et glo.
vt clericoꝝ. glo. pⁱma idē adducit. Et addit autēticā
vt nō luxuriēt ꝯ nām. Col.6. Et debēt vltimo sup
plicio puniri. i. capite. vt dicit etiam glo. scđa sup. c.
clerici. allegās eādē autēticā. vt nō luxuriēt ꝯ nāz.
circa finē collatōis sexte: in q collatōe in fine dr de
ciuitatibꝰ igne crematis. vt. s. in. c. clerici. Et hoc
intelligiť scđm leges ciuiles. C. de adulterijs. l. cum
vir. vt allegāt dicte glo. Ex qbus oibꝰ colligiť re-
gula gñalis. vt. s. diximus: ꝙ timor pene malos re
trahit a pctīs q patrarenť si īpune relinqrenť. Fa-
cilitas. n. venie incētiuū tribuit delinquēdi. vt dicto
c. vt clericoꝝ. Et idē. 23.q.4.c iniusta. i fine. Et sic
via alijs aperiť vt malefaciant. 23.q.8.c. loci. ⁊. 83.
di. c. puenit. qre satis p3 ꝙ timor etiā seruilis retra-
hit a pctō ⁊ expellit qđ inesset si īpunitas sperareť.
qre ⁊c. ¶ 2° expellit diuinus timor pctm̄ qđ iā actū
est: ne in aīa amplius īsit. Prouer.13. Timor dñi di
sciplina sapie. Et Prouer.1. Timor dñi initiū sapi
entie. ¶ 3° expellit pctm̄ qđ iā induratū in aīa est.
ne. s. aīa in ipso moriať. Eccl.1. Timēti deū bñ erit
⁊ in diebꝰ ꝯsūmatōis illiꝰ bñdiceť. qm̄ vt ait Aug.
li. de doctrina xpiana. Nō pōt male mori q bñ vixe
rit. Et itelligiť de morte eternali. qr illa ꝓprie mala
mors ē. ps. Mors pctōꝝ pessima. qre ⁊c. ¶ Quā-
tū ad tertiā veri. dico ꝙ semp in timore dei viuendū
est: sed magis diebꝰ festiuis: ⁊ diebus pnie. Sed de
hoc satis inferius colligeť veritas clara. Et hec vo
lo sufficiāt ꝓ presenti ꝯclusione. II.

¶ Quō verꝰ timor dei i patiētia ꝓbať. Cōclo.

Ecipe scđam ꝯclōnē. v3. Nihil sic i vita-
te ꝓbať: sicut ꝙ timet deū qñ diuersimo-
de flagellať. ¶ Ad cuiꝰ declaratōnē tres
ingramꝰ veritates. v3. ¶ pª vitas est ista
Quare Jesus tā ꝓ se ꝙ3 ꝓ suis elegit viā aduersi-
tatis. ¶ 2ª vitas. Que arma necīa sūt pncipalr tpe
aduersitatis. ¶ 3ª vi. ē. Que sūt ꝯsiderāda tpe ꝓspe
ritatis. ¶ Quātū ad pⁱmā vi. dico. ꝙ etsi multe ad
hoc sint rōes: qre ꝓ se ⁊ ꝓ suis viā aduersitatꝭ ele
git: ad pñs tñ sūt tres. ¶ pª ē rōe ꝓsꝑitatꝭ. ¶ 2ª rōe
vere charitatꝭ. ¶ Et 3ª rōe maioris felicitatꝭ. ¶ pº
itaq3 elegit xp̄s ꝓ se ⁊ ꝓ suis magꝭ viā aduersitatis
ꝙ ꝓsꝑitatꝭ rōe ipsiꝰ ꝓsꝑitatꝭ. Nā statꝰ ꝓsꝑitatꝭ est
occasio multoꝝ pccōꝝ. ¶ 2° est occasio mali finis.
¶ Et 3° ē occasio false dilectōis. ¶ pº inꝙ ꝓsꝑitas
ē occasio multoꝝ pccōꝝ. Osee.2. Ego dedi eis fru-
mētū: vinū: ⁊ oleū: ⁊ multiplicaui eis argētū: ⁊ ipsi fe
cerūt baal. Idcirco ꝯuertar ⁊ sumā fructum meū i
tpe suo: ⁊ librabo lanā meā: ⁊ linum meū: q operiebāt
ignominiā eiꝰ. ⁊ nūc reuelabo stultitiā eius i oculis
amatoꝝ eiꝰ: ⁊ vir nō eruet eā de manu mea: ⁊ cessa
re faciā oē gaudiū eiꝰ: solēnitatē eiꝰ: neomeniā eiꝰ:
⁊ sabbatū eiꝰ: ⁊ oīa festa ⁊ tpa eius: ⁊ corrūpā vineā
⁊ ficū eiꝰ ⁊c. Saul. n. anq3 i regia eēt dignitate ꝯsti
tutus: sūme bonꝰ erat. sed accepto regno cūcta qsi
dei mādata ꝯtēpsit. 1. Re. 15. Hieroboā aū regiā di
gnitatē bone idolis puer fuisse legiť: s3 accepto re-
gno vitulos adorauit. 3. Re. 12. Manasses rex iu-
da pessimꝰ fuit accepto regno: sed flagellatꝰ i baby-
lone pniam egit ⁊ bonꝰ effectꝰ ē. 2. Paral. 33. Da-
uid pⁱmo sctūs adeptꝭ victorijs mltꝭ adulteriū ⁊ ho
micidiū cōmisit. 2. Re. 11. ⁊ sic de alijs. sed etiam de
hoc supꝰ dcm̄ ē. ¶ 2° ꝓsꝑitas ē occasio mali finis.
Job. 21. Gaudēt ad sonitū orgāi: ducūt i bonis dies
suos: ⁊ in pūcto ad iferna descēdūt. Et Neemie. 9.
Māducauerūt igt ⁊ saturati sunt: abūdauerūt de
litijs te ad irā ꝓuocātes. Exemplū de diuite epu-
lone. Luc. 16. Et đ alio dite Luc. 12. q dicebat. Aīa
mea hēs mlta bona reposita i ānos plīmos: gaude
epulare: ⁊ bibe. Et nocte seqnti dcm̄ est ei. Stulte
hac nocte morieꝭ. ps. Dormierūt sōnū suū ⁊ nihil
inuenerūt oēs viri diuitiaꝝ i manibus suis. Nihil. n.
pccm̄ qđ eos i oēs tribulatiōē: vt ita loqr. i. i oēs peni
tiā ⁊ miseriā finalr ꝯduxit. ¶ 3° ꝓsꝑitas est occasio
false dilectōis. Nihil. n. sic falsos amicos oñdit: sicut
ꝓsꝑitas. Nā discedēte ea: oīa bona tpalia ⁊ corpa-
lia cū ea pariť ꝑgūt: vt ait Boetꝰ de ꝯsola. Famu
le dñamq3 sequunť. Job nāq3 cū i ꝓsꝑitate eēt: ab
oibꝰ venerabať. sed tactꝰ a manu diuine ꝓbatōis:
oēs amici ⁊ ꝯsāguinei recesserūt ab eo: ⁊ vxor deri
debat eū: ⁊ postq3 dedit dñs ei duplicia: oēs ad eum
venerūt: munera diuersa portātes. Job. 42. Sed
de hoc nihil ad pñs. Sans. n. hoc experiētia docet: ⁊
multa diximꝰ i hoc qdragesimali hincinde. vide in
tabula: ⁊ oīa sūmarie colliges. Et sic p3 pⁱma rō qre
dñs ꝓsꝑitatē non elegit: nec ꝓ se nec ꝓ suis. ¶ 2ª
rō qre xp̄s ꝓsꝑitatē nō elegit: est rōne vere cha-
ritatis. Si. n. dñs solū suis bona tpalia largireť: po-
tius amore cōcupiscētie ꝙ3 amicitie diligereť: ⁊ mā
data eius seruarenť. ps. Cōfitebiť tibi cū benefe-
ceris ei. Sed noluit deus vt hoc fine amareť: s3 vo
luit vt vero amore diligereť: q in tēpore ꝓsꝑita-
tis nō ꝓbať. sed aduersitatis. audi Isido. 3. de sū-
mo bono. In ꝓsꝑitate icerta est amicitia. Nescit
enim vtꝝ psona aut ꝓsꝑitas diligať. Et ibidem.
Nō sunt inqt fideles i amicitia: qnos munꝰ: nō grā
copulat. Nā cito deserūt: nisi sp acceperint: dilectio
n. q muneri glutinať: eo suspēso dissoluiť. hec ille.

Et Cassiodo^9 i ep̄la. Qui vere inq̄t amic^9 ē: oī tpe
diligit ac. ¶ 2^a rō est rōne maioris felicitatis. Audi
Hiero. i q̄dā ep̄la. Difficile ē: imo ip̄oīe: vt ⁊ p̄nti
b^9 ⁊ futuri q̄s fruat̄ bonis: vt ⁊ hic vētrē: illic mētē i
pleat: vt de delitijs ad delitias trāseat: ⁊ in vtroq̄
s̄clo p̄m^9 vt: ⁊ i celo ⁊ in t̄ra appareat gl̄iosus. hec
ille. ¶ Quātū ad s̄cdam vi. dico q̄ mlē forti^9 oīa ad-
uersa vincēs: q̄ virt^9 patiētie s̄cē. ⁊ regr̄atio dei. Ex
vna parte exēpla hēs vet̄is testi: ⁊ ex alia noui: cui^9
capitane^9 Jesus ē. Excecat^9. n. Thobias stercore
irūdinū: patient̄ sustinuit. Thobie. 2. Job oīb^9 p̄ua
tus: dn̄o gr̄as agebat. dn̄s dedit: dn̄s abstulit: sicut
deo placuit ita fcm̄ ē: sit nomē dn̄i bn̄dictū. tres pue
ri i fornace ignis laudes dn̄o decātabāt. Daniel. 3.
Et de xp̄o nr̄o q̄d dicā: q̄ q̄si agn^9 duct^9 ē ad victi-
mā sic paupcula ouis. dic vt placet. Inde Grego.
sup Ezechielē: modū pulcherrimū bn̄di patientiā
ponit. Trib^9 inq̄t modis virt^9 patiētie exerceri so-
let: sic a trib^9 possum^9 aduersari. Alia. n. sūt q̄ a deo
alia q̄ ab antiquo aduersario: alia q̄ a p̄ximo susti-
nem^9. A p̄ximo nāq̄ p̄secutōes: dāna: ⁊ ɔtumelias
sustinem^9. Ab āntiquo aduersario tētamēta. A deo
aūt flagella toleram^9. Sʒ in his oīb^9 vigilāti ocl̄o
semetipsā dʒ mēs circūspicere: ne q̄ mala p̄ximi ad
ret ibutōem mali p̄trahat: ne q̄ aduersarij tētamēta
seducat ad delectatōes vel ɔsēsū delicti. ne q̄ flagel
la opificis ad excessū murmuratōis p̄rūpat. hec ille
Inde Cassio. sup p̄s. Patiētia inq̄t ē q̄ oīa vincit
aduersa: nō colluctādo: sʒ sufferēdo. non murmurā
do: sʒ gr̄as agēdo. hec ille. Et p locū a ɔrijs. q̄ sine
timore dei ē: murmurat: irascit̄: blasphemat: ⁊ ipa-
tiēs ē. p̄s. Acuerūt liguas suas sic̄ s̄pētes: venenū
aspidū sub labijs coꝝ. q̄re ⁊c. ¶ Quātū ad t̄riā vi.
ad p̄n̄s suffic̄ dicē q̄ tpe p̄sp̄itatis regratiet̄ ds ⁊ p-
xim^9 subueniat̄. Thobie. 4. Si mltū tibi fuerit abū
dant̄: tribue: si vo modicū: ēt illō modicū ip̄tiri stu-
de. Et hec volo sufficiāt p p̄ma ɔclōne. ¶ Q̄ ti-
mor di aīaꝝ coronat. Cōclusio. III.

Capē t̄riā conclusionē. vʒ. Nihil ē tante
v̄tuositatis sicut timō dei ad capescendā
vitā et̄ne felicitatis. Ad cui^9 declaratōez
tres iq̄ram^9 veri. vʒ. ¶ p̄^a veri. ē ista. An
timō dei sit causa nr̄e iustificatōis. ¶ 2^a veri. ē ista.
Qō est p̄miū veri ⁊ boni timoris. ¶ 3^a vi. Quō facie
mus vt illud p̄miū bēam^9. ¶ Quātū ad p̄mā veri.
pono hāc distinctōez q̄ aliud ē iustificari ⁊ aliud iu
stū eē. Justū. n. eē plus se hʒ q̄ iustificari. oīs. n. iu
stificat^9 iust^9 ē: sʒ nō ecōuerso. Justificat̄. n. ille q̄ qū-
q̄ iust^9 nō fuit: sicut dr̄ de publicano. descēdit hic
iustificat^9 in domū suā: q̄ nunq̄ vo pctō subditus
fuit: iustificari nō pōt: sed iust^9 dr̄: sicut de Jesu cē-
turio dixit. vere hic hō iust^9 erat. Et iō solus pctōr
iustificari dr̄: ⁊ nō iustus appellari dʒ. Solus aūt ie
sus ⁊ ei^9 mr̄ benedicta iustissimi sūt. Jesus p nāin:
virgo Maria p gr̄am. Etsi in sacra scriptura aliq̄
dicātur iusti: sicut de Job dr̄ q̄ erat vir iust^9 ⁊ rect^9
⁊ t mēs deū ⁊ de Simeone silr: ⁊ sic de alijs. dr̄ q̄
ip̄rop̄rie dicunt̄ iusti. Vl. pōt dici q̄ dicuntur iusti
part cipatōe: nō nā: sicut etiā dicunt̄ filij dei parti-
cipatōe nō nā. Hoc sic notato: dico q̄ timor nō est
iustificatōis cā: nisi dispositiue tāq̄ q̄ddā remouēs
p̄h: sicut aperiens fenestrā est cā illuiatōis do-
mus. Sʒ de ista mā sat̄ dicet̄ s̄mone sequēti in 2^a
ɔsideratōe. Inde Eccl̄. 1. dr̄. Qui sine timore dei ē
nō pōt iustificari. Inde dn̄s volens legē pp̄lo dare
cū igne ⁊ tonitruo eos p̄truit: ⁊ timorē icussit. Exo.
20. c. vt ex hoc ostēderet q̄ ad legē dei adiplēdā p-
m^9 sit necius timor dei. q̄re ⁊c. ¶ Quātū ad s̄cdaꝫ
veri. dico q̄ p̄miū veri timoris ē corona gl̄ie. 2. ad
Timo. vlti. reposita ē mihi corona iusticie: quā red
det mihi in illa die iust^9 iudex. Et Prouer. 9. Ti-
mor dn̄i ad vitā. s. et̄nā. Sed hic q̄ro tres veri. vʒ.
¶ p̄^a veritas ē. An timētes deū in p̄ria p p̄mio ha
beāt eādē btitudinē ⁊ eq̄lē: an sicut fuit in eis in vi-
ta mag̃ ⁊ min^9 timor dei: sit magis ⁊ min^9 ɔpēsata
beatitudo. ¶ 2^a veritas ē. Que sūt māsiones illeq̄
timētib^9 deū in p̄miū p̄mittunt̄. ¶ 3^a veri. ē. vnde
orit̄ in p̄ria sanctis diuersitas māsionum. ¶ Quātū
ad p̄mā veri. dico q̄ sicut ignis subtilissimus oīum
corpoꝝ vn^9 ē spē: ⁊ tn̄ vn^9 ignis altior subtiliorq̄ ē
alio igne. Sic ⁊ beatitudo vna ē s̄m spēm: tamē ni
hil p̄hibet beatitudinē vni^9 eē p̄fectiorē beatitudine
alteri^9. Ista tn̄ p̄fectio diuersa nō erit ex pte obiecti
q̄ vnū ē oīuꝫ obʒ beatificū. s. de^9. Math. 20. Acce
perūt oēs singulos denarios. p denarios eniʒ nihil
aliō significat̄ q̄ vnū p̄miū cōe oīb^9 qō est ipsa bti-
tudo. Sʒ ista p̄fectio diuersa sumit̄ penes diuersita
tē subiectoꝝ. s. s̄ʒ qō subiecta erūt mag̃ disposita p
lumē gl̄ie: tāto maior erit delectatio ⁊ gaudiū i vno
q̄ i alio. Quāuis g° vnusq̄sq̄ s̄ʒ suā capacitatē erit
sūme bēs: nō tn̄ s̄ʒ oēʒ beatitudinis gradū s̄ʒ feliceꝫ
s̄m ip̄os sic. Et sic intelligit Paulus. 1. Cor. 15. ca.
Stella dr̄t a stella i claritate: sic erit resurrectio mor
tuoꝝ. Et ɔfirmat̄ sic. p̄miū corrīdet merito. sʒ q̄daꝫ
sunt excellentioris meriti alijs. ergo ⁊ excellentio-
ris premij. Sed cum beatitudo sit virtutis premi
um: sequit̄ q̄ excellētior erit in vno q̄ in alio. ¶ Sʒ
dices q̄. si vn^9 ē beatior altero. cū illa p̄fectior btitu-
do hēat rōnē maioris boni: videt̄ q̄ hēat rōnē ma-
ioris appetibilitatis: ⁊ p ɔn̄s vn^9 scūs minor videt̄
q̄ debeat p̄fectioris sci btitudinē appetere. q̄ vnus
q̄sq̄ p̄n̄s ⁊ magis appetit bonū sibi q̄ alteri. sʒ talis
appetit^9 dicit̄ i perfectionē. q̄ ē rōne carētie: vt dr̄
2° de aīa. ⁊ p ɔn̄s ille scūs nō est scūs. i. btūs: qō est
iplicatio ɔdictōis. pʒ ɔn̄a. q̄ p̄fecta btitudo est stat^9
oīum bonoꝝ aggregatōe p̄fectus p Boeciū de ɔso.
Dico aīa mea q̄ ibi nō erit talis appetitus. Et rō.
q̄ i scīs erit p̄fectissima charitas. ⁊ ideo qlibet plus
deū diliget q̄ seip̄m. Et iō magis diliget: qō deo cō-
uenien^9 est: q̄ id qō erit meli^9 sibi. Et idcirco q̄uis
eēt meli^9 sibi simplr eē beatiorē. tn̄ q̄ sic esse: in tali
statu: q̄ ampli^9 nō meruit: ē diuine iusticie ɔforme
⁊ magis ɔuenictius deo ɔtētabit̄ vnusq̄sq̄ de sta-
tu suo: ⁊ vlterius nō appetet p̄pter ɔformitatē: vt
diximus diuine iusticie ⁊ diuine volūtatis. q̄ am-
plius se nō meruisse cognoscet. quare ⁊c. Inde btūs
Tho. in. 4. di. 49. ¶ Ad s̄cdaꝫ dubitationē dico q̄
p māsiones nō intelligimus nisi statū ⁊ p̄fectā qete.
q̄ amplius nō esuriēt neq̄ sitiēt ⁊c. ¶ Ad cui^9 de-
clarationē est notādū s̄m btūm Tho. vbi. s. q̄ mor^9

localis ē p̄oꝛ oībus motib⁹: etiā ſm philoſophos ⁊ iō alij mot⁹ ſumūt dilucidationē a motu locali. Finis aūt mot⁹ localis ē loc⁹: ad quē cū venerit aliqs ī eo qeſcit ⁊ manet ⁊ ī eo ꝯſuat: ⁊ talis locus vocat manſio illi⁹ qð mouebat ad locū. Nos igit̄ cū in hac vita ſʒ pegrinemur: ⁊ ſemp appetam⁹ felicitatē iuxta illud Boetij. Oīs mōtaliū cura: quā multiplicium ſtudioꝝ laboꝛ exercet: diuerſo qdē calle: ad vnū tñ finē btitudinis nitit̄ pꝺuenire. Aſſecutio tal' finis ap pennū mot⁹ ꝓpe dicet̄ manſio ⁊ collocatio. Iſta aūt manſio reſpectu obiecti btifici vna ē. Sed multiplex eſt ex parte dñe q̄ repit̄ in btitudine: ex parte ipſoꝝ btoꝝ. Et hoc ē qð dr̄ Jo. 9. In domo pr̄is mei manſiones multe ſūt. Et Aug. exponit de varijs dignitatib⁹ p̄mioꝝ. Et ꝯfirmat̄. oīs ciuitas plalitate manſionū ⁊ diſtictōe ordinatur: ſed celeſtis pr̄ia ciuitati ꝯparat̄. Apoc. xxi. Vidi ciuitatē ſcām Hierl'm nouā deſcēdētē de celo: a deo paratā ſic ſpōſā ornatā viro ſuo. ergo oʒ ibi diuerſas manſiōes. i. diuerſos btitudinis gradus aſſignare. q̄re ⁊c̄. ¶ Quātū ad tītā vi. dico ſm btm̄ Tho. vbi ſ. ꝙ p̄ncipium diſtictiuū manſionū ē duplex. ſ. ꝓpīquū ⁊ remotū. Propinquū ē diuerſa diſpoſitio: q̄ eſt ī btis: ex q̄ reſultat diuerſitas pfectōis i ope btitudinis apud eos. Pricipiū aūt remotū ē ipſū meritū quo ipſā btitudinē ꝯſecuti ſūt. ¶ Quātū igit̄ ad p̄mū p̄ncipiū diſtictōis dico ſic. ꝙ q̄zto i aliquo charitas fuerit pfectioꝛ tāto erit diuine claritatꝭ capacioꝛ. ⁊ ſic ſm ei⁹ augmētū augmētabit̄ pfectio diuine manſionis. ¶ Quātū aūt ad p̄ncipiū remotū dico ſic. ꝙ diſtictio manſionū diſtinguet̄ ſʒ charitatē vie. vñ q̄zto maioꝛ erit charitas i viꝛ: tāto op⁹ magꝭ meritoriū. ⁊ q̄zto magꝭ meritoriū tāto magis p̄pabit̄ maioꝛ ⁊ pfectioꝛ manſio. Nā nulla v̄tus de ſe ē meritoꝛia ad vitā eṫnā: ſʒ rō merēdi ē ex charitate. Et iō tota rō ī merēdo accipit̄ ſʒ diuerſitatē charitatꝭ in via. ⁊ p̄ ꝯñs charitas vie diſtinguit manſiones p̄ modū meriti. Et iō ſʒ diuerſos charitatꝭ grad⁹ erit diuerſitas graduū ī gloꝛia. Ex q° correlarie ſeq̄t̄ ꝙ opa bona nr̄a ſūt media in rōne merēdi vitā eṫnā. Math. xv. Dedit vnicuiqʒ ſʒ opa ſua. Et apl's. Vnuſqſqʒ accipiet ꝓut ī corpore ſuo geſſit ſiue bonū: ſiue malū. Charitas aūt ē formal' rō merēdi. j. Coꝛ. iz. Si liguis hoīum loq̄r ⁊ āgeloꝝ: charitatē aūt nō habuero ⁊c̄. Et ꝯfirmatur. Quāto qs erit magꝭ deo ꝯiūnct⁹ tāto beatioꝛ. ſʒ ſʒ modū charitatꝭ ē modus ꝯiūctōis ad deū. ergo ſm dr̄iam charitatis erit diuerſitas graduū btitudinis ⁊ manſionū. Sed dices ꝯ̄ arguo ſic. Premiū debet̄ actui ⁊ nō hitui. ſed btitudo ē p̄miū. ergo dat̄ actui ⁊ nō hitui. Claritas aūt ē hitus. ⁊ p̄ ꝯñs diuerſitas btitudinis erit ſm diuerſitatē actuū. ꝯña nota cum maioꝛi. p̄ Ariſtotelē p° ethi. Et p̄ aplʒ. z. Timo. z. Nō coronabit̄ niſi q legitime certauerit. Minoꝛ ē nota. ergo ⁊c̄. Dico aīa mea ꝙ verū dicis. Vñ pono iſtā regulā ꝙ dato ꝙ charitas nō ſit meritū: cui debeat̄ p̄miū: ē tñ p̄ncipiū ⁊ rō merēdi ī opere ⁊ actu. Et iō ſm ei⁹ diuerſitatē p̄mia diſtigūnt̄. Et dicit btūs Tho. ꝙ q̄uis ex ipſo gn̄e act⁹ poſſit aliqs gradus ī merēdo ꝯſiderari: nō tñ reſpcū p̄mij eēntialis qð ē gaudiū de deo: ſʒ btū reſpcū alicui⁹ p̄mij accidentalis: qð ē gaudiū de aliquo bono creato. ſic̄ pʒ de Aureola q̄ dat̄ actui pugne: nō hitui. vt dicit et dñs Ricar. i. 4. di. 49. q̄r ⁊c̄. ¶ Ad tītā vi. p̄ncipalē ſatꝭ pʒ ex dcis. q̄re ⁊c̄. Intrāte igr̄ Jeſu p̄ grāʒ ī aīaʒ fidelē ꝯmota ē. tota ciuitas. i. aīa ipa p̄ filialē tīoꝛē: vt cū ieſu bn̄dcō regnare poſſit: q ē bn̄dcꝰ ī ſcl'a ſcl'oꝝ. amē

¶ Feria quarta prime dñice quadrageſime de vera pn̄ia Sermo in ordine. VIII.

P̄Enitentiā Egerūt in p̄dicatiōe Jone. Mat. xz. Mira pſcō hodierne lectōis dñice ſnīa. Judeis. n. iā ſignis ⁊ miraculis ī xp̄ʒ credere nolētib⁹ quodāmō iā p̄ſcitꝭ ⁊ reprobatꝭ niniuitaꝝ pn̄iam ad memoriā reducit: vt tādē de eis v̄ificet̄: qð Hiere. ſ. dr̄. Pp'lo huic ſcm̄ ē coꝛ īcredulū ⁊ exaſperās: receſſerūt ⁊ abierūt retroꝛſū. Nos v̄o dilectiſſimi iam diuino timoꝛe diſpoſiti pn̄iaʒ facere de culpis nr̄is viril' diſponam⁹. qm̄ ⁊ niniuite egerūt pn̄iam ī p̄dicatiōe Jone. Circa que v̄ba hodie de ſcā ac vera pn̄ia tractaturi tres ꝯſideratōes faciamus. vʒ.

¶ Sanctiſſime pn̄ie ſubtilem inquiſitionem.

¶ Sanctiſſime pn̄ie adequatā conditionem.

¶ Sanctiſſime pn̄ie condignā retributionem.

¶ De ſubtili inq̄ſitōe pn̄ie. Conſideratio. I.

Primo ſcīſſime pn̄ie ſubtilē inq̄ſitōeʒ videam⁹. vbi tres ꝯcl'ones more ſolito faciam⁹. ¶ p° ꝯcl'o ē iſta. Sicut ꝓ coꝛpalib⁹ maculis abſtergēdis aqua: aut alio lauādi mō plurimū īdigem⁹: ſic ꝓ ablnēdis ſpūalib⁹ culpis ſcā pn̄ia pmaxime op⁹ hēm⁹. ¶ z° ꝯcl'o ē iſta. Tāta foꝛtitudine ſcā pn̄ia roboꝛat̄: vt a nullo q̄ztuncūqʒ grādi pccō vicat̄. ¶ z° ꝯcl'o ē iſta. Nō tm̄ pccā ꝓpa pn̄t pn̄ia lauari: ſʒ etiā charitate aliena purgari.

¶ De quiditate ſcē pn̄ie. Concluſio. I.

aCcipe p̄mā ꝯcl'onē. ⁊c̄. vt. ſ. Ad cui⁹ declarationē tres inq̄ram⁹ verita. vʒ. ¶ p° veri. eſt iſta. Quid ſit pn̄ia an. ſ. ſacrʒ an virtus. ¶ z° veri. eſt iſta. Que ſūt icitantia ad pn̄iam. ¶ z° veritas. Quomō ꝓbat̄ vera pn̄ia. ¶ Quātū ad p̄mā veri. dico ꝙ hec res īpoꝛtata p̄ hoc nomē pn̄ia q̄drupl' pōt ꝯſiderari. ¶ Primo ꝓ q̄dā coꝛdis ꝯfeſſione: q̄ diabolo pctō: mūdo ⁊ pōpis ei⁹ renūciam⁹. Et hoc mō pn̄ia virtus eſt: ⁊ nō ſacramētū: vt dicit dñs Bona. in. 4. di. 16. Que qdē pn̄ie an̄ baptiſmū in oībus adultis neceſſaria ē. oʒ eniʒ vt qlibet baptizādus adultus coꝛde ꝯfiteat̄ oībus p̄dictis libere ⁊ ſponte renūciare. In pueris aūt ſufficit ſponſio tenentiū ad baptiſmū: qð poſtea dū fuerint in adulta etate ope teneāt adiplere. de cōſe. di. 4. c. paruuli. ⁊. c. mr̄ eccl'ia. Et ꝓpter hoc Joannis p̄dicatio a pn̄ia ⁊ nō a baptiſmo incepit. Et talē rōneʒ aſſignat beatus Tho. in. 4. di. 16. dicens ꝙ cū in baptiſmo gratia infundat̄: ⁊ grā vbi ē peccatū moꝛtale vel' fixa voluntas ad illud ītroduci nō poſſit: cū ſint' ꝯtraria. zz. q. j. cuʒ renunciat̄ hinc neceſſe eſt: vt an̄ baptiſmum deteſtatio ꝯmiſſi ſceleris ⁊ ꝓpoſitū deſtructōis eius an̄cedat. hec aūt deteſtatio peccati pn̄ia dr̄: q̄ eſt virt⁹ vel actus virtutis ſm quoſdā. ¶ z° mō pn̄ia ſumi pōt ꝓ q̄nadā doloꝛatōe vite p̄itꝭ momētanee ⁊ caduce ꝓueniēte

ex desiderio vite btē quō pniam faciebat Paulus dicēs ad Ro.7. Infelix ego qs me liberabit de corpore mortis hui⁹. Et hec sm̄r nō ē sacrm̄: sed virt⁹ vel act⁹ vtutis. ¶ 3° pōt pnia accipi p aliq̄ penali īflictōe ab aliquo supiore ptāte hīte aliem p pecis īflicta siue assignata. Et hec diuidiř ī duos grad⁹; q̄dā.n. dř pnia solēnis: q̄dā p̄uata. Pnia solēnis est q̄ dař p publico ⁊ enormi pecō cū solēnitate illa de q̄ in decretis. di.50.i capite. Que iuuenib⁹ īponēda nō est. eadē di. c. penitētes. i fine. vbi dř sic. Iuuenibus etiā pnia pp etatis fragilitatē nō facile cōmittēda est. hec ibi. Que etiā clericis īponenda nō est. di. 82.c.fi.qd̄ icipit. p̄sbyter si fornicationē fecerit. Et hoc idō: vt dř ibi: ne grex fidelis i eos scādalū patiatur. Et de hac pnia plura capitula notanř. eadē di. 50. Et nota hāc regulā gn̄alē. Qmcūq₃ solēnē penitētiā fecerit: nec clericus nec miles fieri pōt. Patet hec regula. di.50.c. siqs post remissionem pecōꝝ. ⁊ 33.q.2.c.latorē. Et hoc de p̄mo gradu. ¶ 2⁹ gradus dr̄ pnia p̄uata. Pnia āt p̄uata est q̄ cuilibet penitēti a sacerdote p̄uate īponiř. ad quā quilibet doli capax teneř singulis annis. de pe. ⁊ re. c. ois vtriusq₃ sexus. Et hec pnia nulli negāda est: etiā si īfirmus loq̄ nō posset: si tn̄ illā signis q̄rat. de pe. di.1.c. multiplex. q̄re ⁊c. ¶ 4° pōt pnia sumi p q̄dā voluntate a seipso assumpta punitione p suis pecis. de q̄ Ambro. i quodā sermone: pnia inq̄t est q̄dā dolentis vīdicta: semp puniēs in se qd̄ dolet cōmisisse: de qua habeř in.4. di.14. per totum. Et de hac theologi diuersimode loquunř. Quidā.n. illā describūt p actū p̄mū ⁊ p̄ncipalē: q̄dā p actū p̄ncipali annexū: q̄dā per effectū. vt pȝ intuenti magistri in lr̄a. Ego vero i hac parte ⁊ i singulis diuino p̄sidio inuocato ex multis q̄dā colligā: ⁊ huius pn̄e q̄rto mō ꝯsiderate qm̄ de ea p̄prie sermo est i hac p̄ma parte: p posse ꝯpleta ponā descriptionē. Et dico sic. pn̄a ē tristitia q̄dā volūtatis de pecō ꝯmisso: q̄ deforme ⁊ displicibile deo: cū p̄posito ꝯfitēdi ⁊ satisfaciēdi: ⁊ i posterꝫ abstinēdi. In hac pn̄e descriptiōe aliq̄d poniř loco gn̄is: ⁊ aliq̄d loco dr̄ie. Loco gn̄is tristitia poniř. q: ois pn̄a tristitia q̄dā est: ⁊ non ecōuerso. Loco differētie ponunř cetera i diffinitōe posita. Poniř.n. volūtas ad differētiā tristitie q̄ est i appetitu sensitiuo: q̄ est i brutis: sicut mulus q̄n de mr̄e absēte dolet. Poniř secūdo de pecō cōmisso: ad differētiā tristitie viciose vel vane: sicut tristitia mechi qui mechari non potuit. 3° ponitur q: displicibile deo: ad differētiā tristitie: que est de pecō cōmisso. non q: displicibile deo: sed q: nociuū sibi vel amico: sic tristitia furis qui suspendiř: ⁊ homicide: q: decapitař. 4° addiř cum p̄posito satisfaciēdi ⁊c. ad differētiā tristitie q̄re oīa p̄cedētia hȝ: ⁊ sibi solā ꝯtritionē sufficere credit. qd̄ non est verꝫ: vt i sermone de cōfessione dicemus dn̄ica tertia ⁊ feria prima eiusdē. q̄re satis pȝ p̄ma veritas. q̄re ⁊c. ¶ Quātū ad scd̄a₃ veritatē dico q̄ i cētāna ad pn̄iam sunt plures voces q̄ oēs clamāt: ad pn̄iam: ad pn̄iam: ad pn̄iam. ¶ Prima vox est sacra scriptura. ⁊ p̄mo audi Iob. 21.c. Audite queso sermones meos: ⁊ agite pn̄iam. ⁊c. ⁊ Ezech.18. Cōuertimini ⁊ agite pn̄iam: ⁊ nō erit vobis in ruinā iniq̄tas. P̄ijcite a vobis oēs p̄uaricationes vestras in q̄bus p̄uaricati estis: ⁊ facite vobis cor nouū ⁊ sp̄m nouū. Et q̄re moriemini dom⁹ Isrl̄: q: nolo mortē inocētis dicit dn̄s. Et idem paulo an̄ hec verba sic ait. Si aūt ipius egerit pn̄iam ab oībus pecīs suis q̄ opatus est: ⁊ custodierit vniuersa p̄cepta mea: ⁊ fecerit iudiciū ⁊ iusticiā: vita viuet ⁊ nō morieř. omnium iniquitatum eius quas operatus est: non recordabor. In iusticia sua quā operatus est: viuet. Nunquid voluntatis mee est mors impij dicit dominus: ⁊ non vt conuertatur a vijs suis ⁊ viuat ⁊c. Item audi ⁊ eundem.33.c. Si aūt dixero impio ait dominus morte morieris: ⁊ egerit penitentiā a pecō suo: feceritq₃ iudiciū ⁊ iusticiā: vita viuet ⁊ non morieř ⁊c. Itē Eccl̄.2. Si pn̄iam non egerimus icidemus i manus dei: ⁊ nō in manus hominū. Et.c.11. ait. Altissimus hȝ odio pecōres ⁊ misertus est penitētibus. Et.c.17. Penitētibus inq̄t dedit de⁹ viā iusticie .i. vite etne. Et pulcherrimā auctem audi .2. Paral̄.7. Si clausero celū ait dn̄s ⁊ pluuia nō fluxerit: mādauero ⁊ p̄cepo locuste: vt deuoret trā: misero pestilētiā in populū. ⁊ ꝯuersus pp̄l'us me⁹: clamauerit ad me: ⁊ egerit pn̄ia₃ a vijs suis pessimis. p̄pitius ero pecīs eoꝝ. Inde Isa.58. ait. Dissolue colligatōes īpietatis: solue fasciculos dep̄mētes: dimitte eos q̄ ꝯfracti sunt liberos: ⁊ oē onus dirūpe. Frāge esurienti panē tuū. ⁊ egenos vagosq₃ induc in domū tuā: cū videris nudū operi eū ⁊ carnē tuā ne despexeris. Tūc erūpet q̄si mane lumē tuū: ⁊ sanitas tua citius orieř: ⁊ anibit faciē tuā iusticia tua: ⁊ gloria dn̄i colliget te tunc inuocabis ⁊ dn̄s exaudiet. clamabis ⁊ dicet assum. q: misericors dn̄s sum deus tuus ⁊c. Et nō solū scriptura antiq̄: sȝ ēt noua clamat. Audi Math.c.3. Pn̄ia₃ agite: appropinq̄bit vobis regnū celoꝝ. Et.c.4. ait. Facite fruct⁹ dignos pn̄ie. Et Mar.6. Euntes discipuli p̄dicabāt vt pn̄iam agerent. Luc.5.c. Nō veni vocare iustos: sed pecōres ad pn̄ia₃. Et.15. Gaudiū inq̄t ē angelis dei sup vno pecōre pn̄iam agēte. Et tu o paup ⁊ nudus in desto: q̄d clamas: q̄s tu es: Ego vox inq̄t clamātis in deserto dirigite viā dn̄i: rectas facite semitas dei nostri. Math.3. Ego vos baptizo in aq̄ in pn̄ia₃. ⁊ Mar.1. Fuit Ioānes in deserto p̄dicans pn̄ie baptismū: ⁊ predicās in remissionē pecōꝝ. Et Luc.3. Venit Ioānes in omnē regionē Iordanis: p̄dicās baptismū pn̄ie in remissionē pecōꝝ. Hec sufficiāt pro prima voce. ¶ Secūda vox ad penitētiā clamans est p̄dicatoꝝ. Isa.58. Clama: ne cesses quasi tuba exalta vocē tuā: ⁊ ānūcia pp̄l'o meo scelera eoꝝ. Tubis enim ad tria p̄maxime vtebātur antiq. s. ad ꝯuocādū populū. Numeri.10. Quādo inq̄t congregādus erit populus: simplex tubaꝝ clāgor erit. Itē ⁊ ad mouēda castra. Numeri.10.c. Si exieritis ad bella de t̄ra vestra: ꝯtra hostes clāgetis: vlulātes tubis: ⁊ erit recordatio vestra corā dn̄o deo vr̄o. Itē tubis vtebātur i ꝯuiuijs festis: ⁊ calēdis. Numeri.10. Si q̄n habebitis epulū ⁊ dies festos ⁊ calēdas: canetis tubis: sup holocaustis ⁊ pacificis: vt sint vobis i recordationē dei vr̄i. Sic ⁊ hoc offm̄ hūāt p̄dicatores xp̄i: pp̄lm clamādo

vnũt:qm̄ fides ex auditu.auditꝰ āt p verbū xp̄i ad
Ro.10.O tuba magna Paule.o scissimi buccina-
tores xp̄i apl'i sci quot ad fidē xp̄i aduñastis:Una.n.
die aplū p̄dicādo i Hierl'z tria milia:ꝛ alia die qnqꝫ
milia ad fidē cōuerterūt.Act.4.c.ꝛ ps.In omnez
trā exiuit sonꝰ eoꝝ:ꝛ i fines orbis tre verba eoꝝ.
Mar.vlt.Ipsi āt ꝓfecti vbiqꝫ p̄dicauerūt dn̄o co-
opante ꝛ sermonē cōfirmāte sequentibꝰ signis.Ad
vocē p̄dicatoꝝ mouēt castra nr̄a v̄sus trām scām:ꝛ
clamāt oēs.A vita etna.a vita etna.a vita eterna.
Et hec tuba aiat oēs cōtra fidei hostes.ps.Bndi
ctꝰ dn̄s q docet manꝰ meas ad p̄liū:ꝛ digitos meos
ad belliū.Et idē.Si cōsistāt aduersū me castra:non
timebit cor meū.Inde d' apl'is dr̄ Act.4.Ibāt apl'i
gaudētes ꝛc.Cōuocāt fideles i cōuiuijs spūalibus
ꝛ festis:vbi xp̄s ē panis viuꝰ q de celo descendit.
Jo.6.vt sit i voce exultatōis ꝛ cōfessionis sonꝰ epu
lāt.Nā sic qd̄ trenū ē treno cibo alit̄.Gen̄.1.Ecce
vobis dedi ꝛc.sic qd̄ spūale ē spūali cibo reficitur.
Ex quo fit q sic corpꝰ humanū absqꝫ cōporali cibo
viuere nō pōt.vt pꝫ scd̄o de aia.c.de alimento.sic
aia q̄ spūs ē:sine spūali cibo viuere nō pōt.Math.
4.Nō i solo pane viuit hō:ſꝫ i oi v̄bo qd̄ ꝓcedit de
ore dei.Figura hr̄ Ezech.37.de cāpo pleno ossibꝰ
mortuoꝝ.Exēplū illoꝝ duoꝝ scōꝝ patꝝ q in sero sit̄
cenantes.infca de cibo spūali īuicem conferentes:
cibo obliti corporali:in dulci tali eloqo:vsqꝫ mane
īaduertent̄ ꝑdurarūt.ps.Quā dulcia faucibꝰ meis
eloqa tua ꝛc.Inde Mici e.3.ait dn̄s.Uade ꝛ clama
sermones istos ꝫ aqlonē:ꝛ dices.reuertere aduer-
satrix isrl'ait dn̄s.Et dicite cōgregamini ꝛ īgredia
mur ciuitates munitas.Unde pono hanc regulam
gnālē.o p̄dicatores:q si vestra negligentia perierit
aīe:in die iudicij dn̄o reddetis rōnē.Audi dominū
Ezechiels.3.c.Si dicente me ad ipiū.morte mo-
rieris ꝛ nō ānunciaueris ei.neqꝫ locutus fueris.vt
auertat̄ a via sua ipia:ꝛ viuat.ꝛ ipse ipiꝰ in iniqta-
te sua moriat̄:sanguinē āt eiꝰ de manu tua reqraꝫ.
Si āt tu ānunciaueris ipio:ꝛ ille nō fuerit auersus
ab iniqtate sua:ꝛ a via sua ipia.ipse qdēꝫ i iniqtate
sua moriet̄:tu āt aiam tuā liberasti ꝛc.hec ibi.Qui
āt sint illi q p̄dicare pñt notat de statu monachoꝝ.
c.ꝑ di.glo.fi.vbi dic̄ sic glo.Nemo dꝫ p̄dicare nisi
sit ei cōmissū ab ep̄o loci:vel apostolica sede.istra de
hereticis.excōicamus.§.qr vo.ꝛ c.cum ex iniūcto.
Et illi q ad hoc p electōez eligunt̄.hec glo.§.autē
qr vo.q hic allegat̄ dic̄ sic.Quia vo nōnulli sub spē
pietatis virtutē eiꝰ qd̄ apl'us ait:abnegātes:aucta
te sibi vēdicāt p̄dicandi.Cū idē apl's dicat.quō p̄di
cabūt:nisi mittant̄.ad Ro.10.Oēs q ꝓhibiti vl'nō
missi p̄ter auctem ab apostolica sede:vel catholico
ep̄o loci susceptū publice vl'p̄uatiꝫ p̄dicatōis officiū
vsurpare p̄sumpserint:excōicatōis vīculo inodēt̄.
hec ibi.Et meliꝰ de hoc dr̄.de religiosis domibus.
c.1.sup verbo p̄dicent.in glo.i clementinis.Accipe
tu hāc regulā gnālē:q nullus audere dꝫ p̄dicatōis
officiū exercere:nisi sit sacerdos.Patet hec regla
in codē.c.cū ex īniuncto.ꝛ c.excōicamus.extra de
hereticis.ꝛ.c.sic i vno corpore.ꝛ.16.q.1.adijcimus
per Jo.ꝛ rō q̄re laici p̄dicare nō possunt:vt dicit̄ in
p̄dicto.c.excōicamus.§.qr vero.ꝛ in dicto.c.sicut.
est:ne sub spē virtutū occulte vina subitrent.vbi
glo.dic̄.Sub ptextu pietatis:nō est ipietas cōmit-
tēda.30.q.1.nosce.Et ita nullus pōt predicare:nisi
mittat̄.Un̄ dn̄s discipl'is suis dixit.Eūtes p̄dicate
euāgeliū oī creature.ꝛ iubēte dn̄o i toto orbe disp̄-
si sūt.21.di.in nouo.Unde Isa.19.c.ait.Ecce ego
mitto me.8.q.1.c.in scripturis.ꝛ.15.q.1.§.hoc idē.
hec in dicta glo.ꝛ glo.scd̄a super verbo apostolos.
in fine ait.Laici ergo cuiuscūqꝫ ordinis vel meriti
sint predicandi officium non debent assumere.hec
ibi.ꝛ glo.Hier.quare ꝛc.Et hec sufficiant pro se-
cunda voce. ¶ Tertia vox ad penitentiam inui-
tans est nature humane conditio.vide mirabilem
dei ordinem.aliqua.n.creauit:quibus deus dedit
tantum esse.vt inanimata.quibusdam esse ꝛ viue-
re:vt plantas.quibusdam esse viuere ꝛ sentire:vt
animalia bruta.quibusdā esse viuere sentire ꝛ in-
telligere cū fantasmate:vt hominē.quibusdā eē vi
uere sentire ꝛ intelligere sine fantasmate ꝛ sine di
scursu:vt angelos.Et solū homines rōne dotauit
vt.s.agerēt per rōnē.similr̄ ꝛ angelos.Et talis est
int̄ ista ordo:quātū ad bene vel male operandum.
qm̄ nec res habētes eē tm̄.nec habētes eē ꝛ viuere
nec hn̄tes esse viuere ꝛ sentire possunt peccare vel
nō peccare.Solis aūt hoibus ꝛ angelis posse de-
dit peccare ꝛ nō peccare.Sed hec fuit int̄ eos dif-
ferentia qr angelis in prima sua creatione hoc de-
dit vt peccare ꝛ nō peccare possent:sed q peccarēt
amplius cōuerti nō possent.Et qui nō peccarēt ita
in grā firmarent̄:vt nunqꝫ āplius peccare possent.
Homini āt hāc naturā dedit:vt peccare possꝫ:ꝛ p
pniam ꝛ conuersionez ad sūmū bonum resurgere
posset.Math.18.Quotiens peccabit in me frater
meus:dimittam ei vsqꝫ septies.ꝛ ego dico tibi.nō
vsqꝫ septies:sed vsqꝫ septuagesies septies.Quare
igit̄ anima dormis:Iohelis p̄mo.Expergiscimini
ebrij.Nobilitas nature tue te ad penitentiam in-
uitat.Non.n.es in statu:sicut angeli reprobi.q ita
peccato adheserunt:vt resurgere nequaqꝫ possint.
Cadit.n.septies in die iustus:ꝛ septies resurgit.
de pe.di.3.septies.Sed dic pater Ambro.quare
angeli pniam facere non possunt.Uidetur enim q
possunt penitere.Naꝫ in eis est magnus timor dei.
Jacobi.1.Demones credunt ꝛ cōtremiscunt.ergo
possunt penitere.pꝫ gña.qr timor est initium pnie.
vt dicunt doctores oēs.circa.4.sniaꝝ.di.14.Item
vnūquodqꝫ facilius mutatur:in id quod est secūdū
eius nām qꝫ in id qd̄ est ꝫ suam nām.sicut pꝫ de aq̄
per violentiaꝫ calefacta:que per seipsā ad natura-
lem dispositionem redit:sed angelus pōt mutari in
pec̄m:quod est ꝫ oēm nām eoꝝ.ergo multo fortius
possunt reuocari in id quod est s'm nām.Sꝫ hoc fa
cit pnia.ergo poterūt penitē.Itē si hoc fieret:hoc
eēt diuie misericordie magna laus.gº videt̄ q de-
buerit posse penitē.Aīa cara si hoc verū eēt:cū per
pniam hō reparet̄ ad vitā:seqret̄ q demones ali-
qn̄ saluarent̄ contra catholicā disciplinā.Et bea-
tus Damascenꝰ dicit q homo pnia sūgitur ꝓpter
corporis infirmitatez.angeli vo cū sint icorporei:vt

detinuat in scđo sniaꝝ: seqꝛ ꝙ penitere nõ possūt. ⁊ timor: ille qui eum habent: non est timor virtuosus: sed ꝑpter penam tantum: ⁊ ideo īfructuosus. Et eoꝝ liberū arbitriū adeo ē ī malitia obstinatū: vt nullo mõ possint retrouerti. Et iõ q̃uis motus corꝛnālis sit semp bon⁹: tamē q᷑ act⁹ virtutis ⁊ vitij non cõsequunꝛ iclinatõez nāe: sȝ magis liberi arbitrij: iõ nõ oȝ ꝙ q̃uis nālr iclinenꝛ ad bonū ꝙ motus virtutis in eis sit vel eē possit. Ad quoꝝ declaratõem est notādū ſm btm̄ Tho. in. 4. di. 14. ꝙ pnīa dupliciꝛ in nobis accipi põt. vno mõ ſm ꝙ est passio q̃dam: ⁊ sic nihil aliud ē q̃ʒ tristitia de malo cõmisso: ⁊ sic ē in cõcupiscibili: sic amor ⁊ alie passiones que sūt ī appetitu ītellectiuo. alio mõ põt accipi vt est virt⁹: ⁊ hoc mõ ei⁹ actus ē detestari malū cõmissuȝ cū emendatõis ꝑposito: ⁊ ītentiõe expiādi vel deū placandi. Modo dico sic: ꝙ detestatio mali ⁊ habere iclinatõez ad bonū ē cõditio nālis: ⁊ nulli creature totaliꝛ tollit. ⁊ iõ talis detestatio ⁊ iclinatio est ēt in demonib⁹ ⁊ etiā ī damnatis. Et ꝑ ꝯñs remanet in eis pura passio vl' similis. Sap. 5. c. Intra se pniam agẽtes. Nõ aūt ē in eis pnīa q̃ est virt⁹: ꝑp defectū liberi arbitrij obstinati ī malū. Ex quo seqꝛ ꝙ ī bonis āgelis nõ ē talis passio. q᷑ ī eis nulla peccā ꝑcesserūt de qbus tristari debeāt. q̃re ⁊c̃. Sed dices. q̃re eoꝝ liberū arbitriū ē ita obstinatū? Dico omiss multis modis dicēdi quos tāgit dñs Bona. in. 2. sniaꝝ. di. 7. de eoꝝ irremediabilitate. ꝙ rõ est ista. q᷑ stat⁹ merēdi ⁊ tp̄s merēdi angelis ꝑfixus erat vsqꝫ ad ꝑmā opatõez bonā vl' malā. Et iõ q᷑ tēp⁹ merēdi ptrāsit: amplꝰ ī bonū virtuosū ⁊ meritorium trāsire nõ possūt. Audi Aug. de fide ad Petꝝ. Sic inqt creauit ds̄ āgelos: vt q vellēt ꝑpetuo bõi eēnt. ⁊ q noluerit: nūq̃ʒ diuino mūere reparenꝛ. hec ille. Et si iteꝝ q̃ris: q̃re ꝑfixit de⁹ ita modicū tp̄s merēdi: vt n̄ hr̄ent spaciū redeūdi. Dico ꝙ diuina sapia facere decreuit duplicē nām rõnalē: vt vniuersum ꝑfecte cõplereꝛ. vnā corꝑori vnitā: vt aīam rõalē: ⁊ aliā absolutā ⁊ pure spūalē. Quia ergo nā spūalis oio ingīabil' ⁊ incorruptibilis est: nõ potuit vn⁹ āgelus ex alio ꝑduci: iõ simul ꝑducti sūt. ⁊ ita simul dispositi ad sil' glorificari. ⁊ ita de ꝑrimo ad gloriā dispositi. ⁊ ꝑ ꝯñs tp̄s merēdi eis breue ꝑfixū. Homo vo q᷑ cõdit⁹ est ī corpore aīali ad ꝑcreādū ꝑlem ad cultū dei: ⁊ ita in dispositiõe remotiori ad glorificari: datū ē ei tp̄s diurnū ad merendū. In quoꝝ signū de⁹ angelos in empireo celo creauit: vt innueret ꝙ de ꝑrimo dispositi erāt ad gloriā eternā ꝑmerendā. hoīem vero ī paradiso terrestri: tāq̃ʒ īnueret ꝙ rem otior erat ad gloriā ꝑmerēdā disposit⁹. q̃re ⁊c̃. Et sic pȝ tertia vox. ¶ Quarta vox ē diuine grē frequēs visitatio. Frequēter bonis īspiratõib⁹ nos visitat de⁹: ⁊ vt cõuertamur illuminat. Apoc. 3. Sto ad ostiū ⁊ pulso: ⁊ cū hõ ab initio sit in libero arbitrio cõstitut⁹. Ecc̃. 15. De⁹ ab initio cõstituit hoīeȝ: ⁊ reliqt illū ī manu cõsilij sui ⁊c̃. ad ipm̄ ꝑtinet īuitantis ⁊ vocātis dei grām acceptare. Nihil. n. aliđ est penitē: nisi visitāti grē cõsētire. O luxuriose q̃re non intrat ad te grā dei? q᷑ firmasti ostiū cordis tuis vectib⁹: ⁊ seris: cathenis: ⁊ pessulis. i. malis ꝑpositis

⁊ oblectamentis. Et posuisti ostiariā pessimā vitioꝝ voluptatē dñaȝ luxuriā cū tota sua legiõe carnaliū voluptatū. Et tu auare: dñam auaritiā cū oī turba mundanaꝝ cupiditatū. Et tu ābitiose: dñam monstruosā sup̄biā cū oī turba mentaliū sup̄stitionum. ⁊ sic de alijs. Et hec de q̃rta voce. Et breuiꝛ ne nimia ꝑlixitate vtamur. omnia clamāt. ad pniaȝ. ad pniam. Clamat gloria etna ad quā creat⁹ ē hõ vt ace:leret. Clamat culpa ꝑpꝛ quā ꝑuat⁹ est hõ glīa dei. Clamat de⁹ q tāta dixit ⁊ fec̃ vt ad gloriā: ex q̃ hõ exciderat reuocaret. Clamat āgel⁹: q ad nr̄i custodiā ē deputat⁹. Clamāt creature oẽs mūdi: que obediūt suo creatori. Clamat purgatoriū: qđ ē loc⁹ maxime pene. Clamat īfern⁹: q ī sēpiternum durat. pnīa. pnīa: pnīa. quia non coronabiꝛ nisi q legitime certauerit. q̃re ⁊c̃. Et sic pȝ scđa veritas. ¶ Quātū ad tertiā ve. dico ꝙ pnīa vera ⁊ bona ꝓbaꝛ tētatione. Ecc̃. 2. Fili accedēs ad seruitutē dei: sta ī iustitia ⁊ timore: ⁊ aīaȝ tuā ꝑpara ad tētatõez. Jacobi 1. Btūs vir q suffert tētatõez: qm̄ cum ꝓbat⁹ fuerit accipiet coronā vite. Sȝ ad declaratõem mae de tētatõe est sciendū ꝙ q̃tuor sūt tētatões. Tentat. n. hõ. tētat caro. tentat deus. ⁊ tētat diabolus. Tētat q̃dē hõ: vt experiaꝛ. 2. Corin. 13. Uos ipsos tentate si estis in fide xp̄i. Et Act. 6. Cuȝ venisset Saulus Hierlm: tētauit se iungē cū discipulis: ⁊ oẽs timebant eū credētes ꝙ nõ eēt discipl'us. Et Danielis 10. ait. Tēta nos obsecro dieb⁹ decē ⁊c̃. Talis ergo tētatio nõ est nisi expimētatio q̃dā alicuius rei: de q̃ hõ certior fieri cupit. Et hāc dimittam⁹. ¶ Scđo tentat caro vt delectet ⁊ alliciat. Jacobi. p°. Unusqsqꝫ tentaꝛ a ꝯcupiscentia sua. de q̃ ēt Paulus ait. Caro cõcupiscit aduersus spūm: ⁊ sp̄us aduersus carnē. ¶ Tertio tentat deus vt ꝓbet. Exodi. 9. Tentat vos deus vr̄: vt sciat si diligitis eū. i. vt euidenꝛ appeat alijs: qbus dati estis ī exēplū si diligitis eū. Oīa. n. nuda ⁊ apta sꝛ oculis dei: non q̃o ad se: sed quo ad nos viuꝛ expientia. Iõ de Thobia excecato dr̄. Thobie. 2. Hāc aūt tentatõez iõ pmisit de⁹ vt posteris dareꝛ exēplū patiē eius. ¶ Quarto tentat diabolus vt decipiat. Geñ. 3. Serpens decepit me. ⁊. 2. Cor. 4. Nõ. n. ignoram⁹ astutias e⁹. Et ꝓpe ⁊ per antonomasiā diabolus dr̄ tētator. Math. 4. Accedens tentator dixit ei. Et. 1. ad Thesal. 3. Misimus ad vos Timotheū frēm nostrum ⁊ ministrum dei in euangelio xp̄i ad cõfirmādos vos ⁊ exhortandos: ꝑ fide nostra. vt nemo moueatur in tribulationibus istis. Ipsi enim scitis ꝙ in hoc positi sumus. nam ⁊ cum apud vos essemus predicabamus vobis passuros vos passiones ⁊ tribulatiões: sicut ⁊ factum est: ⁊ scitis. propterea ⁊ ego amplius non sustinens misi ad cognoscendam fideȝ vestrā: ne forte tentauerit vos is qui tentat: vt inanis fiat labor vester. Et qm̄ nunq̃ʒ benefacientes tentare finit pono aliquas regulas đ hac pessima tentatione. ¶ Prima regula est ista. Q᷑ diabolus hos tētat quos nouit esse meliores: in fideqꝫ xp̄i feruentiores. Ista regula patet. 2. ad Thimo. 3. Omnes qui pie viuere volunt in xp̄o Jhu: ꝑsecutiones patiunꝛ. Et ibideȝ enumerat passiones quas ipse pro

xp̄i amore passus ē. Et.3.q.i.c. Nulli dubiū. vbi sic dr̄. Nulli dubiū ꝙ boni a malꝭ ꝑsequūtr̄ ⁊ tribulāt̄: grā matica āntiq̄ ē. ꝑꝑ qd̄ opꝫ nos humiliari sub potenti manu dei: vt liberet nos ī tpe tribulatiōis. Naꝫ ⁊ diabolꝰ nō cessat circuire q̄rēs quē deuoret: ⁊ querē quos ex fidelibꝰ ꝑdat: ⁊ maxīe illos quos ardētiores ī ſuitio dei: eiqꝫ familiares inuenerit. hec ibi. Et sūt vba Alex. pape. Ueniat d̄ testō veteri scūs Job cui nō erat similꝭ ī terra: ⁊ sollicitudinē tētandi demonis dicat. Tēptauit. n. illū: ꝑmo ī rebꝰ imobilibꝰ Job.i. Boues arabāt: ⁊ asine pascebāt̄ iuxta eos: ⁊ irruerūt sabbei: tulerūtqꝫ oīa: ⁊ euasi ego solꝰ vt nūciarē tibi. Et ibidē. Ignis cecidit de celo: ⁊ tactas oues ⁊ pueros qꝫ ꝯsūpsit. Et ibidē. Caldei fecerūt tres turmas. ⁊ inuaserūt camelos: ⁊ tuerūt eos ⁊c. ❡ 2° tētauit eū ī rebꝰ imobilibꝰ. Job.i. Repente ventꝰ vehemēs irruit a regiōe deſti: ⁊ ꝯcussit q̄ttuō āgulos domꝰ ⁊c. ❡ 3° tētauit ī familia. Job.i. Nec nō ⁊ pueros ꝑcusserūt gladio: ⁊ effugi ego solus vt nūciarē tibi. ❡ 4° tētauit ī filios suos Job.i. Filijs tuis ⁊ filiabꝰ vescētibꝰ ī domo fris tui ꝑmogeniti domꝰ corruēs opp̄ssit filios tuos: ⁊ mortui sūt. ❡ Et tādē tētauit eū ī ꝑp̄o cōpore. Job.2. Egressus igr̄ Sathā a facie dn̄i ꝑcussit Job vlcē pessimo: a plāta pedis vsqꝫ ad v̄ticē totū. s. corpꝰ. ita vt nec aliq̄ ps cōporꝭ īntegra remaneret. ❡ 6° tētauit eū ī vxore Job.2. Dixit aūt illi vxor sua. adhuc tu ꝑmanes ī simplicitate tua. bn̄dic dn̄o ⁊ morer̄. cū etiā pellē ꝑ pelle: ⁊ cūcta q̄ habuit hō dedit ꝑ aīa sua. i. vita ꝑuāda. ⁊ r̄ndit Job. Quasi vna de stultis mulieribꝰ locuta es. Si bōa suscepimꝰ de manu dn̄i: mala āt q̄re n̄ sustineamꝰ. dn̄s dedit: dn̄s abstulit. sicut dn̄o placuit ita factū ē sit nomē dn̄i bn̄dictū. Et ī oībus his nō peccauit Job labijs: neqꝫ stultū qd̄ ꝯ deū locutꝰ ē ⁊c. ❡ Pro testō nono veniāt oēs scī. veniat Antoniꝰ baro: ⁊ testimoniū reddat: dic vt ī legenda eiꝰ habet̄. Et qd̄ mirꝫ si nos assidue tētare audet: cū magr̄m nr̄iqꝫ exercitꝰ capitaneū xp̄ꝫ iesū tētare ausus ē. Mat.4. ⁊ accedēs tētatō ⁊c. ❡ 2ª regula ē ista. ꝙ nō solū ī vno loco: ſꝫ vbiqꝫ tētat. vis grādē demōis videre audaciā? Angelos. n. in celo tētauit: ⁊ cauda sua tertiā ptē eoꝝ traxit. Apoc.12. Primos parētes ī paradiso de supbia: gula: ⁊ auaritia. Gen̄.3. Cur p̄cepit vobis deꝰ ne d̄ ligno qd̄ ē ī medio paradisi comederetꝭ ⁊c. Cain tētauit in agro. Gen̄.4. Cumqꝫ egressi fuissēt ī agro: cōsurrexit aduersus Abel: ⁊ ītetfecit eū. Cain tētauit in antro: qn̄ īebriato Noe derisit verēda p̄ris. Gen̄.9. Loth ī mōte: qn̄ īebriatꝰ cū duabꝰ filijs cōmisit īcestū. Sꝫ q̄lr̄ hoc ītelligit̄ declarauimꝰ. s̄. Gen̄.19. Jacob ī ciuitate: qn̄ exiuit vt videret mulieres regiōis illiꝰ. Gen̄.34. Judā ī itinere: qn̄ inuenit Thamar ⁊ cognouit eā. gen̄.38. Et sic de alijs veteris testi. In nono āt testō dn̄ꝫ nr̄m tētauit in deserto. Mat.4. zacheū ī ꝑncipatu publico: qꝛ erat p̄inceps publicanoꝝ. Luc.c.19. Matheū ī tholoneo: vbi multos deceperat. Mat.9. Magdalenā ī ciuitate qꝛ erat mulier ī ciuitate peccatrix. Luc.7. Petrū in atrio Cayphe: vbi xp̄ꝫ negauit. Jo.18. Latronē in cruce: cū ait. saluū fac temetipsū. Luc.23. ⁊ sic

d̄ alijs. ❡ 3ª regl̄a ⁊ vltīa ē ista. Lꝫ oēs tentent̄ qui sunt doli capaces: nō tn̄ vicunt̄ oēs. Ubi nota istā distictionē. Qd̄ qdā nec tētāt̄: nec mouent̄: nec inducūt̄ in tētationem: vt paruuli baptizati. Apoc. Ambulabunt mecū in albis: qꝛ digni sūt. Quidaꝫ tentātur: ſꝫ nec mouent̄: nec iducūtur ī tētatiōeꝫ. Et hi sūt q cū tentāt̄: statiꝫ resistūt ⁊ repellūt. i. Pe.5. Cui resistite fortes ī side. ps̄. Manꝰ peccōris non moueat me. Tales. n. nullo motu mouent̄. Et hoꝝ ꝑncipalis fuit xp̄s: q cū a diabolo tētaret̄: mox resistebat. vt pꝫ Mat.4. Quidā tētant̄: ⁊ aliquo mō mouent̄. i. veniali motu: ſꝫ n̄ iducūt̄ ī tētationē ps̄. Si dicebā motꝰ ē pes meus: mīa āt tua adiuuabit me. i. Jo.1. Si dixerimꝰ qm̄ peccm̄ nō habemꝰ: nos ipsos seducimꝰ ⁊c. Quidā tētant̄ mouent̄ ⁊ iducūtur ī tētatiōꝫ: vt r̄probi mortalit̄ peccātes. ps̄. Noluit ītelligere vt bn̄ ageret. Prouer.2. Delectant̄ cū malefecerit: ⁊ exultāt ī rebꝰ pessimis ⁊c. Et hec volo sufficiāt pro prima ista conclusione.

❡ De potentia sācte pn̄ie. Conclusio .II.

A Ccipe 3ā ꝯcl'onē. vꝫ. Tāta fortitudine scā p̄nitēn̄a roborat̄: vt a nullo quātūcūqꝫ grādi peccato vincat̄. vbi tres v̄itates iquiramꝰ. vꝫ. ❡ pª v̄i. ē ista. Utrꝫ sine penitētia possit eē peccatoꝝ remissio. ❡ 2ª vitas ē ista An penitētia sit secunda tabula post naufragium. ❡ 3ª v̄i. ē ista. An sit aliqd̄ tā grāde pecm̄. qd̄ pn̄ia deleri nō possit. ❡ Quātū ad ꝑmam v̄i. dico aīa mea ꝙ sine pn̄ia salus eē nō pōt ī peccatore. Salꝰ. n. aīe ē iustificatio ⁊ pacificatio eius cū deo: quem peccādo offendit. Justificatio āt ⁊ pacificatio sine grē īfusione eē nō possūt. Infusio grē ē sine expulsione culpe. expulsio āt culpe fit ꝑ dolorē: ⁊ ceteris reqsitis. dolor āt nō ē nisi pn̄ia. gꝰ salus eē no pōt sine pn̄ia. Sꝫ ꝯ: dices arguo sic. Sicut se hꝫ auersio a deo ad dānationē: ita cōuersio ad deū ad salutē. ſꝫ auersio a deo sine oī delectatiōe pōt esse cā dānationis: vt pꝫ in blasphemāte. ergo cōuersio ad deū sine oī dolore peccati poterit eē cā salutis. ꝯn̄a nota cū minori. qm̄ ī blasphemia nulla delectatio est ſꝫ tm̄ iniqtas: vt alias ē oñsum ⁊ expientia notū est q̄re ⁊c. ❡ 2° arguo sic. Motꝰ fidei q p̄cedit pn̄iaꝫ tm̄ intēdi posset: ꝙ sufficiēter disponeret ad grām Sꝫ grā sufficit ad salutē. ergo sine penitētia poterit eē salus. ❡ Preterea possibile ē ꝙ ī vltimo instanti vite peccatori īfundat̄ grā. post qd̄ īstans nō remanebit aliqd̄ instans: ī quo possit fieri salubris penitētia. ergo omni actu pn̄ie cessante poterit esse salus. Declara mihi pr̄ ista tria puncta ⁊ ero contenta. Cōtētor aīa mea. Et dico nō obstātibꝰ istis rōnibꝰ ꝙ ꝯclusio nr̄a vera ē. Et eā tibi rōne ⁊ auctoritate ⁊ exēplo ꝑbabo. Rōe qdē sic. Sicut baptismꝰ ordinat̄ ad peccatū originale: sic penitētia ad peccatū mortale. istud cōcedūt oēs: ⁊ ē expressa sn̄ia magistri in.4. sn̄iaruꝫ. di.14. Sꝫ nemo pōt ab originali mūdari sine baptismo vel equalēte. Jo.3. Nisi qs renatus fuerit ex aqua ⁊ spiritu sancto: nō pōt intrare regnū dei. ergo nec peccatum mortale sine pn̄ia. Et confirmat̄. quia oēs ponunt penitentiā esse sacramentum necessitatis. quod non esset:

si sine ea posset esse salus. ¶ 2° probat auctorita-
te. Audi Aug. li. de pnia. Nemo igr sue volũtatis
arbiter cõstitut⁹: põt ichoare nouã vitã: nisi peni-
teat eũ veteris vite. ver⁹ vita ẽ vita vitiorũ. ergo ꝛc̃.
Isidor⁹ de sũmo bono. Pnia inqt ẽ medicamen
tum: vulneris: spes salutis: p quã pctõres saluant
per quã deus ad misericordiã puocat. que nõ tpe
pensat: sꝫ pfũditate luct⁹ ꝛ lachrymarũ. qr ꝛc̃. ¶ 3°
h° exẽplo pꝫ. qꝛ nec i nouo nec i veti testõ legit ꝙ
qs saluat⁹ fuerit sine pnia. Inde i decret. ꝺ pe. di.
.1.c. mẽsurã. p Jo. poniest pulchra regula. ꝙ pnia
ꝗtũcũq; modica a sacerdote iniũcta sufficit ad sa-
lutẽ. Jõ qꝛ Ezechias fleuit: trãstulit dñs petm̃ suũ
Isa. 38. Quia niniuite fecerũt pniaꝫ: ꝛ ieiunauerũt.
pepcit illis deus. Jone. 3. Quia Dauid doluit de
pctõ: dicẽs. Fuerũt mihi lachrymę mee panes die
ac nocte. iõ remisit dñs ĩpietatẽ pctĩ sui. Quia cana
nea defleuit: iõ sanata ẽ filia ei⁹. Math. 15. Quia
mulier dephẽsa i adulterio doluit ꝺ pctõ: dixit illi
dñs. vade ꝛ noli ãpli⁹ peccare. Quia Magdalẽa
paupcula lachrimauit: iõ dixit dña. remittũt tibi
pctã tua. Quia sũm⁹ aplõꝝ Petr⁹ fleuit amare: iõ
dñs eũ post resurrectionẽ visitauit. ꝛ sic de aliis.
Hec igr medicia aĩa mea ẽ nccĩa ad salutẽ. ¶ Et
ad tuã pmã rõnẽ dico ꝫ btm̃ Tho. i. 4. di. 14. art.
vlt. ꝙ i auersione a deo semp ẽ ꝯuersio ad bonum
ꝯmutabile ꝛ ꝗuis ibi nõ sit ꝺlectatio sensibil. ẽ tñ
sẽp ꝗdã placẽtia volũtatꝭ. ꝛ p ꝯñs i blasphematore
ẽ delectatio volũtatꝭ. nisi. n. placeret volũtati non
afficiret pctõ. Et pptcr h° qꝛ semp i auersiõe ẽ ad
min⁹ placẽtia volũtatꝭ: oꝫ vt i cõuersiõe sit ad mi-
nus displicẽtia volũtatis. tal' ãr displicẽtia nõ põt
eẽ sine pena ꝛ dolore. tal' ãt dolor sine pena ẽ pnia
ergo oꝫ ꝙ sẽp sit i curatiõe pctĩ mortal' medicia pe
nitẽtie: qr ꝛc̃. ¶ Ad 2am rõnem tuã dico ꝫ eundẽ:
ꝙ nũꝗ mot⁹ fidei põt tm̃ itẽdi: ꝙ grẽ cõtinuet: ni-
si pnia subsequat. Ergo illa tua maior aĩa mea est
falsa. ¶ Ad 3am rõnez dico sm eundẽ: ꝙ posset ne
gari ꝙ dat vltimũ instãs vite: sꝫ bene dat pmũ in
stãs mortis. alias iter penultimũ instãs vite: ꝛ pri
mũ istans mortꝭ. cũ sint aliud ꝛ aliud instãs: eẽt tẽ-
pus mediũ: vt pꝫ i phia expertia. Uel dicat ꝙ po
sito ꝙ sit vltimũ istans vite. dico ꝙ i illo eodẽ istã
ti ꝛ grã ĩfundit: ꝛ moriẽs motũ pnie habebit. ꝛ tal'
pnia sufficit ad salutẽ. vt diẽ Aug. i li. ꝺ eccl'iasticis
dogmatib⁹. vt sicut ex mera volũtate dei: põt grã
ĩ aĩa ĩfũdi: sic ex eadẽ pctõri dabit grã mot⁹ ad pe
nitẽnã: q nihil aliud erit nisi displicẽtia de petis. ꝛ
de h° ẽt dicet i vitate tẽia sequẽti. qr ꝛc̃. ¶ Quãtũ
ad 4am vitatẽ dico ꝙ btũs Hiero. vt ponit i. 4. sẽ-
tẽtiaꝝ. di. 14. ꝺterminat ꝙ pnia sit 2a tabula post
naufragiũ. Naufragiũ. n. aĩe tũc factũ ẽ: cũ parẽtes
pmi peccauerũt: q ne totalr pticitarẽt: pma illr ta-
bula data ẽ. s. baptism⁹ scũs. Sꝫ qꝛ postmodũ per
culpã a dei grã p baptismũ adepta: decidim⁹ indi
es: ne totaliter submergamur: 2a nobis tabula da-
ta ẽ: q ẽ pnia sac. Et hec pnia vt dicit btũs Tho.
cũ sit vnũ ꝺ septẽ sacris: i dispẽsatiõe ministrorum
ecclesie cõsistit: qꝛ sacra nõ nisi illis qui de ecclesie
gremio sũt: nec nisi p illos qb⁹ datũ ẽ: dispẽsari pñt

Et nota ꝙ lꝫ alia sacra subueniãt naufragiũ passis
p pctm̃ mortale: non tñ sine pnia: vt etiã dicit btũs
Tho. vt. s̃. Et si dicis. ꝯtra. btũs petr⁹ Act. 2. di
cit. pniaꝫ agite: ꝛ baptizet vn⁹ qsq; vrm: ex quo se-
qtur ꝙ pnia nõ ẽ 2a tabula p⁹ baptismũ: sꝫ potius
ecõuerso. Dic btũs Tho. ꝙ Petr⁹ ibidẽ loqt de
pnia que reqrit i adultis ad baptismũ suscipiẽdũ.
ꝛ hec pnia ẽ virt⁹ vt diximꝰ i pma veritate pñte
ꝯclõnis. Sꝫ pnia que ẽ 2a tabula: ẽ pnia que ẽ sa-
cramẽtũ: q ꝺ necessitate reqrit ad salutẽ aĩe facto
vel pposito. vt dicem⁹ dñica tertia sequẽti. qr ꝛc̃.
Et sic pꝫ 2a vitas. ¶ Quãtũ ad 3am vitatẽ dico ꝙ
nullũ ẽ tã grãde scel⁹ qd p pniaꝫ mũdari non possit
Et h° pbo tripl'r. s. auctẽ: rõne ꝛ exẽplo. ¶ Auctẽ
qdẽ pmo saluatoris. Math. 18. Interrogãte nãq;
Petro. Quotiẽs peccabit i me fr me⁹ dimittã ei:
vsq; septies: dixit ei Jesus. Nõ dico tibi, vsq; se-
pties: sꝫ vsq; septuagesies septies. vbi ponit nu-
mer⁹ finit⁹ p numero infinito sm glo. ¶ 2° audi
Crisostomũ de repatiõe lapsi. Nũꝗ inqt spernit
de⁹ pniam: si ei sincere ꝛ simpliciter offerat. Etiaꝫ
si qs ad sũmũ puenit maloꝝ: ꝛ ĩde velit reuerti: su-
scipit eũ ꝛ ãplectit libenter de⁹. ¶ 3° audi Aug.
li. de eccl'iasticis dogmatib⁹. Pnia igr aboleri pctã
ĩdubitãter credim⁹: etiã in vltio vite spũ: admisso-
rũ peniteat. ¶ 4° audi Pet. rauẽna. in quodã ser-
mõe. Quia igr i seclo peccauit enormi⁹ Paulo qs
i religiõe grauĩ⁹ Petro: illi tñ p pniaꝫ meruerũt
asseq nõ solũ misteriũ. sꝫ ꝛ magisteriũ scitatꝭ. ¶ 5°
audi ꝛ Criso. vbi. s̃. Latro igr ille: q pẽdebat i cru
ce: nõ eguit plixitate tpis: vt igressũ padisi merere
tur. Sꝫ tñ ei suffecit ꝗtum expẽdi potuit: donec
vnũ posset pferre smonẽ. Jta vt iter momẽtũ tpis
toti⁹ vite scelerib⁹ absolut⁹ pcedet ad padisũ ante
aplõs mereret. Propt h° ꝺcreta sanxerũt. 26. q.
6. c. si psbr. vt nũꝗ pctõri penitẽtia ꝺnegët. Ubi
dicit sic text⁹. Si psbiter pniaꝫ abnegauerit mori
entib⁹: reus erit aĩarũ qꝛ de⁹ ait. Quacũq; die pec
cator ꝯuersus fuerit ad pniaꝫ: vita viuet ꝛ nõ mo
riet. Uera. n. cõfessio i vltimo tpe põt eẽ. qꝛ nõ so
lũ tpis: sꝫ etiã cordis ĩspector ẽ de⁹. Sic latro vni⁹
momẽti pnia meruit eẽ i padiso i hora vltima ꝯfes
sionis ꝛ sũt vba Juliani pape. Et. c. cognouim⁹. di
sic. Cognouim⁹ pniaꝫ morietib⁹ ꝺnegari: nec illoꝝ
desiderijs ãnui: q obit⁹ sui tpe hoc aĩe sue cupiũt
remedio subueniri. Horrem⁹ fateor tãte ĩpietatis
aliquẽ repiri: vt ꝺ dei pietate desperet: q̃si nõ pos
sit ad se quouis tpe ꝯcurrẽtib⁹ subuenire: ꝛ piclis
tẽ sub onere peccatoꝝ hominẽ redimere: q se velle
expediri ꝺsiderat ꝛ liberari. hec ibi. Et multa alia
pulchra sequunt i eodẽ. c. vide si placet. Inde hie
remias. 26. c. ait. Bona facite vias vr̃as ꝛ studia
vr̃a: ꝛ audite vocẽ ꝺi vr̃i: ꝛ penitebit dominũ ma-
li qd locut⁹ ẽ facẽ aduersus vos. Nouit. n. dñs mu
tare sniaꝫ si tu noueris mutare ppositũ. Et idẽ. c.
.18. Si pniaꝫ egerit gens illa a malo suo qd locut⁹
est aduersus eaꝫ: agam ꝛ ego pniam sup malo qd
cogitaui vt facerẽ ei. q̃re ꝛc̃. ¶ 2° hec veritas pro
batur rõne. Et breuiter arguo sic. Quicũq; est ali
qd agens non impeditum: ꝛ aliqd passum propor-

tionatū illi agenti ꝓportione vitalis immutationis q̄ nihil aliud ē q̄ȝ illū passū ab illo agēte pati: tūc de necessitate seqˀ actio. Sȝ deˀ ē agēs nō ipeditū: ꝛ po tēs ex gr̄a sua remittē quodcūqȝ pctm̄: ꝛ hō q̄icūq̄ vult: ē sufficiēs passū valēs se dispon̄e ad illam remissionē. gᵒ de necessitate pōt seq talis remissio. Maiō ē sanis intelligēti nō. Et exēplū pȝ i igne ꝛ stu pa debite dispositis ꝛ ꝓportionatis ꝛ approxima tis: vbi sequit̄ cōbustio. Minor ē nō quātū ad pri mā ptē. s. q̄ deˀ sit sufficiēs agēs potēs causare ta lē remissionē. Nulli enī dubiū q̄ hoc possit. Et se cūda ps ꝓbat̄. Quia si hō nō possȝ se dispon̄e adiu torio diuina gr̄a ad posse suscipere oīm̄ suoꝝ pctōꝝ re missionē: seq̄ret̄ q̄ dictū dn̄i eēt falsū. q̄cūqȝ hora i gemuerit pctō: ꝛc. Sȝ hoc ē incōueniēs. gᵒ pōt se hō dispon̄e ad suoꝝ pctōꝝ remissionē. Et si hō se dis poni ꝛ fac t qd̄ in se ē: ꝛ deˀ illā donare nō vellet: hoc nihil aliud essȝ q̄ȝ eiˀ mīaȝ denegare: vt in. d. c. cognouimˀ. 26. q. 6. q̄re ꝛc. ¶ 3ᵒ hoc idē pȝ exē plo tā noui q̄ȝ veteris testi. Nā de Manasse legi mˀ: q̄ cū pp sua pctā i babylonē ductus eēt: qui pe nituit: dn̄s i lū benigne recepit: ꝛ in gradu pristino collocauit. 2. parali. 33. Silr̄ ꝛ de niniuitis: qb̄ dn̄s in hodierno euangelio in exēplū adducit. Quid dicā de magdalena peccatrice: quā dn̄s tā benigne gra tificauit. Et suo ore xp̄s dicit. Gaudiū est angelis dei sup vno pctōre pn̄iam agēte. Luc. 15. Et audi mirabile vbū. Dicūt eni sci q̄ dn̄s benigne pn̄iam Jude acceptasset: cū dixit. Peccaui tradēs sangui nē iustū: si se i laqo nō suspēdisset. ps. Mīa dn̄i plena ē terra. Sed dices p̄ Ambro. ista pulcherri ma sūt: sed habeo mltas auc̄tes in ꝯrium. Habeē enī pmo Macha. 9. de Antiocho scelestissimo vi ro. q̄ dū flagellis dn̄i torq̄ret: orabat dn̄m vt cōpa teret̄ illi. ꝛ dicit ibi tex. Orabat scelestus deū a quo nō erat mīam cōsecuturˀ. Itē Sap. 5. de reprobis dr̄. dicēt intra se pn̄iaȝ agētes: ꝛ p̄ āgustia spūs ge mētes: ꝛ tn̄ pn̄ia illa erit infructuosa fm̄ oēs. gᵒ ꝛc. Itē Isidorus de ordie creaturaꝝ dicit. Angeli ma li nō penituerunt. ꝛ si penituissent: veniā minime inuenissēt. Et fortissima auc̄tas ponit̄ Mat. 12. vbi ait dn̄s. Est pctm̄ i spm̄ scm̄ qd̄ nō remittit̄: neqȝ in hoc sclo: neqȝ in futuro. Ex qbˀ oibˀ apparet q̄ est aliqd̄ pctm̄: qd̄ p pn̄iaȝ deleri non pōt. Hilarescas aia cara: ꝛ nihil dubites. Regula gn̄alis ꝛ infalli bilis ē. q̄cūqȝ hora igemuerit pctō nō recordabūt̄ iniq̄tates illiˀ. Ezechi. 18. Et be. Tho. pte tertia. q. 86. arti. j. dicit. Nō ē tā grāde pctm̄ in hac vita: qd̄ p pn̄iaȝ deleri nō possit. Sȝ pp argumēta in op positū scā ē sciendū q̄ si pctā p pn̄iaȝ ab aia deleri debēt: tria istȝ necessaria sūt. s. firma fides: constās spes: ꝛ ardēs amor. Firma fides: vt. s. pctō: firmit̄ credat deū posse sibi quātācunqȝ culpā remittere: dū ipse ex pte sua fecerit quod potuit: ꝛ disposuerit quātū valuit. q: sine fide īpossibile ē placere deo. ¶ 2ᵒ requirit̄ firma spes: vt. s. speret q̄ nullum sit adeo graue pctm̄ q̄ mīa dei deleri nō possit. Aug. Qui gaudet inq̄t i spe tenebit ꝛ rē. q āt spem nō hȝ ad rē puenire nō pōt. ¶ 3ᵒ reqrit̄ ardens amor: vt .s. peniteat amore dī: ꝛ nō timore pene aut afflicti

onis. Ex qbˀ poste a aia hāc ꝯclōnē collige. q̄ si omniū nostrū mēbra verterent̄ in culpis: silr̄ ꝛ ma ris arene ꝛ stelle celi: ꝛ arboꝝ frōdes: ꝛ lapilli ter re: ꝛ oīa silr̄ mineralia: ꝛ tu aīa tribˀ illis cōdiciōibˀ hūilit̄ a dn̄o mīaȝ ꝛ veniā postules: nā gratiosus ꝛ benignus ē: q̄ oīa solo illo actu pctā relaxabit: nec vltrā illoꝝ memorabit̄: vt notāt auc̄tes Ezechie lis. 18. ꝫ. in pma vitate pn̄ie ꝯsideratiōis. O gratio sus ꝛ crinsceratˀ amor ꝛc. Ad argumēta āt i oppo situȝ dico q̄ dolere de pctis duplicit̄ ꝯtingit. vno mō: q: inde seqt̄ penal' lesio: ꝛ ꝓpṫe hāc detrimē tū. Alio mō: q: ꝯsiderat̄ offensa dei: ꝛ diuine iusti cie rectitudo. ¶ Primo itelligunt̄ argumēta i op positū scā. Nā dolēt iniq: dolētqȝ dānati de pctis. non ꝓpter dei offensā: sed ꝓpter penas eoꝝ. De pctō aūt i spm̄ scm̄ dico q̄ ꝓpṫe tale pctm̄ finalis impn̄ia est. Et hoc veꝝ est nō dimitti: nec facit ad ꝓpositū. q: finaliter īpenitētes nō dicūt suā culpā qd̄ ad misericordiā ꝯsequēdā de necessitate requi rit̄. Sed siqs de pctis dolet: q: s. incurrit diuinam offensā: ꝓculdubio nulla est tā grauis culpa que p pn̄iam ꝛ dei misericordiā nō deleat̄: quare ꝛc. Et hec sufficiāt pro p̄senti ꝯclusione. Conclō. III.

a

Ccipe tn̄a ꝯclōnē. vȝ. nō tm̄ pctā ꝓpria pn̄t pn̄ia lauari. sȝ ex charitate etiā alie na purgari. Ad cuiˀ declaratiōnē tres i gramˀ vitates. ¶ pᵃ vi. est ista. vtꝝ pn̄ia sit pma vtutū. ¶ 2ᵃ veri. ē. vtꝝ pn̄ia sit fūdamētū oīum virtutū. ¶ 3ᵃ veri: ē vtꝝ ex charitate vnˀ ꝓ alio possit pn̄'aȝ facere. ¶ Quāū ad pmā vi. dico fm̄ btm̄ Tho. in. 4. di. 14. q̄ vtutes oēs sil' īfūdunt̄ q̄tū ad hitus. Sȝ q̄ vna dicat̄ por altera. hoc ē vȝ ordinē ꝯsideratū i caꝝ actibˀ. cum aūt p' actˀ ipsaꝝ virtutū nō tēdat ī deū: oȝ ordinē ꝯsiderari fm̄ or dinē coꝝ q̄ in motu sūt. Motū aūt volūtatis cuius modi ē motˀ virtutū moraliū p̄cedit motus cogni tionis: q: appetibile imaginatū vel itellectuȝ mo uet appetitū: vt dr̄ in tertio de aīa. Et iteꝝ extima tio ē possibilitatis: q: electio q̄ ē pncipalis motˀ vir tutis nō fit de ipossibili extimato. Motˀ āt appeti tus in duobus cōsistit̄. s. in fuga mali: ꝛ ꝓsecutione boni. Hec āt duo diuersimode ordinant̄. qn̄qȝ enī qs fugit malū ꝓpt̄ desideriū boni. qn̄qȝ āt ecōtra. Et hic motˀ ē vtplurimū in reuersione peccatoris ad deū p pn̄iam. Et ꝓpt̄ hoc motˀ fidei p̄cedit mo tū pn̄ie: q: accedētē ad deū oȝ credere. ad Hebre. 11. Et iteꝝ motˀ spei cōiunctus motui timoris per quē fit extimatio de possibilitate venie ꝯsequēde. Et ideo dicit Grego. q̄ penitēs mouet̄ int spem ꝛ timorē: deinde vt in pluribˀ sequit̄ motus pn̄ie: ꝛ deinde motus charitatis ꝛ aliaꝝ virtutū p ordi nē. Qn̄qȝ etiā motˀ amoris motū pn̄ie p̄cedit: sed il le amor nō ē charitatis: q: charitas nō recuperat̄ nisi p cōtritionē de pctis p̄cedentibˀ: que ē motus pn̄ie virtutis. Et fm̄ hoc dicēdū q̄ pn̄ia por ē qui busdā. s. charitate ꝛ sequētibus ipsam: ꝛ posterior alijs. s. fide ꝛ spe. hec beatˀ Tho. ad lr̄aȝ. ¶ Quā tū ad secūdā veritatē dico q̄ fundamētū in spūalı bus dicit̄ ad similitudinē in tēporalibus siue in cor poralibus. Corporale āt fundamentū duas habet

ꝓprietates.ꝑma ē ꝙ ipm̄ ē ꝑma ꝑs edificij. illa est ꝙ ꝑ fundamētū totū edificiū sustentat᷑. Silr̄ dr̄ in spūalibꝰ: ꝙ aliqd pōt dici fundamētū: aut rōne ꝑri oꝛitatis: aut rōne sustētatiōis vel cōseruatiōis alioꝝ: aut rōne vtriusqꝫ. Si rōne ꝑoꝛitatisꝰ: ⁊ hoc du plicit᷑: aut quātū ad disciplinā spūaliū: aut quantū ad vitā spūalē. Si quātū ad disciplinā spūaliū: sic illa q̄ ꝑmo occurrūt docēda in fide xp̄iana dicunt᷑ fundamētū. ℂ Quātū vō ad vitā spūalē: sic fides dicit᷑ simplr̄ fundamētū ꝑmū: ⁊ pn̄ia ⁊ timoꝛ i gn̄e eoꝝ q̄ ad fugā mali ꝑtinēt. Et charitas quantū ad ꝓsecutionē boni ē ꝑmū fundamētū. ad Ephe.4. In charitate radicati ⁊ fundati. Si aūt cōsiderat᷑ fūdamētū quātū ad rōnē sustētatiōis: tūc in ꝓsperis humilitas erit fūdamētū: in aduersis vō foꝛtitudo In recedēdo a malo dixi ꝙ timoꝛ ⁊ pn̄ia sūt fundamētū: sed diuersimode. qm̄ timoꝛ ē ꝑmū fundamētū in isto gn̄e: qđ ē recedē a malo. Sed pn̄ia ē ꝑmū fundamētū: quātū ad hāc spēm q̄ ē recedere a malo. Et ideo timoꝛ ꝑcedit: ēt pn̄iā: sicut ꝑncipia generis ꝑcedūt ꝑncipia spēi. q̄re ⁊c̄. Hec fm̄ beatū Tho. vbi. s̄. ℂ Quātū ad tertiā vi. dico ꝙ tāta est benignitas dei ꝙ q̄ vnꝰ nō pōt pn̄iā facē de suis peccatis: si erit aliqs qui velit in bona charitate iuuare illū: ⁊ pn̄iam ꝓ ipo facere acceptabit deus ꝓ illo pn̄iam. Et casu possibili posito ꝙ ille oēm debitā pn̄iam faceret petō: ille ꝓ quo satisfactū ē euolaret ad patriā sine aliq̄ pena. ℂ Et hāc pulcherrimā v̄itatē ꝓbo tibi auctē: rōne: ⁊ exēplo. Auctē qdē audi ꝑmo aplm̄ ad Gal.6. Alt᷑ inqt alterius onera poꝛtate: ⁊ sic adiplebitis legē xp̄i. Sed q̄ grauioꝛa onera q̄ꝫ pn̄ia ad quā qs obligat᷑ post culpe dimissionē. ꝑs. Iniqtates mee supgresse sūt caput meū: ⁊ sicut onꝰ graue grauate sūt sup me. s. ꝑꝑ pene obligationē. Et q̄ ē lex xp̄i nisi hec. Hoc ē ꝑceptū meū vt diligatis inuicem sicut dilexi vos. Dilexit aūt nos xp̄s: q: petā nr̄a. i. penā petōꝝ nostroꝝ in coꝛpe suo ipe ꝑtulit. i. sustinuit sup lignum. ꝑma Pe.2.c. Et ꝑ cōsequēs concludit᷑ sicut ipe ex charitate penā nr̄oꝝ peccatoꝝ sustinuit: ita ⁊ nos pn̄iam pro peccatis proximoꝝ faciētes: legē xp̄i adimplebimꝰ. ℂ 2° audi Cassiodoꝝ in q̄dā epl̄a. Necessitas inqt amicū probat: ⁊ maxime charitatis ardorē splēdoꝛ exhibite subuētiōis elucidat. hec ille. Sed q̄ maioꝛ necessitas q̄ꝫ statꝰ pn̄ie: profecto nulla. Ergo ibi subuētio maxime necessaria ē. Et ꝑꝑ hāc cāꝫ beatus Aug. i Encheridion.c.12. Et dn̄s Grānꝰ.13.q.2. Et magister sn̄iaꝝ in.4.di.17.c.2. sic ꝯcoꝛdit᷑ aiunt. Nō ē negādū defūctoꝝ aīas pietate suoꝝ viuētiū releuari posse: cū pro ipis mediatoꝛi sacrificiū offert᷑. hec ibi. Et si charitate id efficit᷑ vt aīe defūctoꝝ i caꝝ pn̄ia iuuari possint: ita vt euolēt ad p̄mia: q̄re nō aīe viuētiū: q̄re videt᷑ magis ꝯsonū ꝙ hic i via vbi inicē cōicamꝰ possimꝰ nos inicē i nostris penitētijs adiuuare. ℂ 3° audi aplm̄. Sumꝰ oēs inqt inuicē mēbꝛa. gꝰ si vnū mēbꝛū alteri cōpatit᷑: sic ⁊ nos alt᷑ alti cōpati debemꝰ. q̄re ⁊c̄. ℂ 2° hec vi. probat᷑ rōne. Magis ꝑualere dꝫ charitas apud deum q̄ꝫ apud hoīes. Sꝫ apud hoīes vnꝰ pōt alterꝰ debita satisfacere. gꝰ a foꝛtioꝛi apud deū. q̄ia nota cū maioꝛi: ⁊ minoꝛ silr̄ nō ē. q̄re ⁊c̄.

ℂ 3° probat᷑ exēplo. Legit᷑ enī in quodā libꝛo qui Mateon dr̄. ꝙ mulier q̄dā defuncto marito meretrix effecta ē: q̄ cū senuisset: ab oībꝰ amatoꝛibꝰ spreta ē. Cui diabolus apparuit: dicēs. Si meis inqt obtēꝑabis mandatis: ditaberis: teqꝫ venerabunt᷑ oēs. ꝯtētat᷑ vetula. proponit diabolus qđ intēdit. Uolo inqt vt ista mihi obserues. Primo vt quoscūqꝫ poteris religiosos hospitio itroducas: ⁊ tecū foꝛnicari facias. 2° vt pauperes veros nō acceptes. 3° vt in ecclesia orantes disturbes. 4° vt nunq̄ꝫ de talibus: nec pn̄iā nec ꝯfessionē facias. Qđ ⁊ ꝓmittit ⁊ fecit. accidit vt egrotaret ad moꝛtem. filiꝰ quē habebat clericū: matrē de cōfessiōe hoꝛtat᷑. Nihil se facturam posse ait. qm̄ diabolo se ita tradidit vt ꝯfessionē nūq̄ꝫ facēt. Instat filiꝰ: ⁊ matrē lachrymis hoꝛtat᷑: ⁊ ꝓmittit ꝓ ipa pn̄iā se factuꝝ. Cōtētat᷑ ⁊ ait. voca sacerdotē. Audiui. n. dici ꝙ grādis ē mia dei: ⁊ maioꝛ culpa mea. Interea dū accersitū filiꝰ sacerdotē accelerarēt: astāt illi vetule demones ⁊ horribilibꝰ aspectibꝰ: ⁊ vlulatibꝰ ⁊ minis īfestātes illā: ⁊ ꝑ tāto timore obijt. Reuertit᷑ filiꝰ: ⁊ cū scm̄ cōperit: mox ad pedes sacerdotis ꝓnꝰ cū lachrymis petm̄ ꝯfessus ē matris. Et septennē ꝓ ipa pn̄iam acceptās ⁊ ꝑficiēs: post decursū tp̄is m̄rem vidit lucidissimā: de sui salute sibi gr̄as referētē. Et sic ꝓꝫ ꝯclō nr̄a: auctē: rōne: ⁊ exēplo. Sꝫ dices ꝯ̄ p̄i Ambro. Dicit. n. beatꝰ Ambꝛ. ⁊ ponit᷑ i.4. sn̄iaꝝ. di.14. ꝙ pn̄ia ē ꝑterita mala plāgē: ⁊ plāgēda iterū nō cōmittē. qm̄ vt ait be. Aug. Inanis ē pn̄ia quē seqt᷑ culpa coinquinat. Et magr̄ i.4. di.15. dicit ꝙ hec duo pn̄iā itegrāt. s. emēdatio ꝑterite culpe: ⁊ ꝓpositū euitāde future. Sꝫ ꝯstat ꝙ alt᷑ ꝓ alto ista iplē nō pōt. gꝰ tua ꝯclō nō bn̄ posita. Ad hec tibi aīa rn̄deo fm̄ doctrinā be. Tho. in.4. Et dico ꝙ pn̄ia duplr̄ pōt ꝯsiderari: aut quātū ad absolutiōē debiti tm̄: aut quātū ad remediū sequētis culpe. ℂ Quātū ad ꝑmū alt᷑ alterꝰ dūmō sit i charitate pn̄iā facē pōt qm̄ si nō eēt i charitate: nō satisfacēt ꝓ debito altꝰ fm̄ opi. eiꝰ. Tn̄ foꝛte alt᷑ diceret fm̄ Scotū i.4. di.15. vbi vult ꝙ pn̄ia ēt i petō moꝛtali fcā quātū ad solutiōē debiti satisfaciat: lꝫ nō quātū ad amicitiā dei sꝫ de hac alis. Sufficit ad p̄ns ꝙ si qs ē i charitate pōt iniūctā pn̄iā facē ⁊ explē quātū ad debiti solutionem. Et addit be. Tho. ꝙ nō expedit ꝙ maioꝛ pn̄ia iponat᷑ illi q ꝓ altero facit q̄ꝫ ꝑncipali: vt qdā dixerūt: hac rōne moti: q: ꝓpria pn̄ia magis satisfacit q̄ꝫ aliena. Dicit be. Tho. ꝙ rō satisfaciēdi in pn̄ia ē charitas. ⁊ q: maioꝛ apparet charitas in satisfaciēte pro alio q̄ꝫ pro seipo: iō illi maioꝛ nō ē imponēda pn̄ia. Si aūt sumat᷑ pn̄ia quātū ad remediū culpe sequētis: clarū ē ꝙ vnꝰ pro alio satisfacē nō pōt. Qm̄ ex ieiunio viuus caro alterꝰ nō domat᷑. Nec ex actibꝰ vnꝰ: alt᷑ bn̄ agē cōsuescit: nisi foꝛte ꝑ accidēs inquātū. s. aliqs: ꝑ opa bona potest effectū grē alteri promereri: q̄ est efficacissimū remediū ad culpā moꝛtalem euitandā. Sed hoc ē ꝑ modū meriti magis q̄ꝫ per modum satisfactionis. Accipe tamen pro regula generali ꝙ nunq̄ꝫ ꝑmittendū ē vt alter pro altero penitētiā faciat: nisi in penitēte

defectus appareat: siue sit corporal' siue spūalis vt q: ipotēs: vl' q: nō est ita, ꝓpt' ad illā pniam exe quēdā. Hoc etiā seruat in penitēt: qꝛ debitis mū di. qm̄ vnus nō soluit alteri' debita: nisi ille ipotēs sit ⁊c. ⁊ hec sufficiāt ꝓ pma parte hui' sermonis.

¶ De integritate vere pnie. Cōsideratio. II

SEcundo loco vere pnie ade qtā cōditioꝫ vi deam'. vbi tres ↄclōnes subiūgim'. vꝫ.

¶ Pria conclō ē ista. vꝫ. Quecūqꝫ aīam suā pctis sauciatā sanare cupit: opus ē: vt corde sū mope cōterat: ⁊ amar' lachrymet. ¶ 2ª ↄclō ē ista Dolore peti aīa disposita ad dei vicariū ꝓperet: ⁊ illa māifestet. ¶ 3ª cōclō ē ista. Uulnere patefacto disciplinā sumat: ⁊ carnē ꝓ posse discreto castiget.

¶ Qꝛ in vera penitentia de omnibus peccatis do lere oportet. Conclusio pma.

ACcipe pmā cōclōnē ⁊c. vt. s. vbi tres in gram' vi. vꝫ. ¶ Pria veri. ē ista. An ad pctōꝝ deletionēꝫ sit necessaria contritio.

¶ 2ª veri. ē. An reqrat' cōtritio de pctō originali. ¶ 3ª vi. ē. An reqrat' cōtritio tā de pctis oblitꝭ qꝫ de alijs. ¶ Quantū ad pmā dico qꝙ nūqꝫ poterit aīa sanari: nisi de pctis suis: vel quoꝝ fuit cā siue occasio: amarissime doleat ⁊ cōteratur. Et hāc vitatē ostēdo tibi auctē: rōne: ⁊ exēplo. Auctē pmo sic. Audi ꝓphetā. Sacrificiū deo spūs cōtri bulat': cor cōtritū ⁊ hūiliatū de' nō despicies. vbi glo. sic ait. Spūs cōtribulat' ⁊ cōtrit' ē sacrificiū in quo pctā soluūt'. ¶ 2º audi Ezechielē. 18. c. Cōuer timini inqt ⁊ agite pniam ab oib' iniqtatib' vris: ⁊ nō erit in ruinā vob iniqtas: ꝓijcite a vob oēs p uaricatiōes v'as in qb' puaricati estis: ⁊ facite vo bis cor nonū ⁊ spm̄ nouū. Et idē paꝝ ante. Si auer terit se iust' a iusticia sua: ⁊ fecerit iniqtatē fm ab hominatiōes qs opari solet ipi': nūqd viuet: Oēs iusticie eius qs fecerit: nō recordabunt'. In puarica tiōe q̄ puaricatus ē: ⁊ in pctō suo qd peccauit i ipo morie'. Ergo ꝑ locū a ↄ̄rijs si deplorabit pctā sua: vita viuet ⁊ nō morie': vt ēt ibidē idē ꝓpheta ostē dit. Itē audi pulcherrimā auctēm decretoꝝ. 33. q. 3. sic Achab. Sic inqt Achab rex iniquus a ꝓphe ta reꝑhēsus cū ↄ̄ se diuinā sniam audisset: ꝑtimu it: ⁊ magno merore deꝑhēsus ē. ita vt ꝓphete suo dn̄s dicēt. Nōne vidisti Achab hūiliatū corā me: Quia hūiliat' ē. gº cā mei nō īducā malū in dieb' ei'. In qb' dei verbis pēsādū ē: quō ei in electis sui s meror amaritudis placeat: q amittē timet deū ⁊. offendē. si sic ei ⁊ in reprobo pnia placuit: q time bat pdē psens seculū. hec oīa ibi. Et sūt vba Gre go. omelia. 10. sup Ezechielē. Hic pone illos tex. i fra nōtos dn̄ica 3ª in 2ª cōsideratiōe: ⁊ in pma con clusiōe ad secūdā veritatē. Tex. incipit. dolēdū ⁊c.

¶ 2º hec nr̄a cōclō ꝓbat' rōne. Et arguo sic. Sic potētie nāles sūt ad ipm agē: sic virtutes sūt ad ipm bn̄ agē: ⁊ vitia ad male agē. gº sic ꝑ vitia dicimur mali ⁊ iniqua ꝑ virtutes dicimur boni ⁊ iusti. Sꝫ nūqꝫ ꝑ vitia dicimur mali nisi cū delectamur i ma lo. gº nūqꝫ dicemur boni: nisi cū tristamur de malo sꝫ hec tristitia nō ē aliud nisi ↄtritio. gº ⁊c. Et ↄ̄tr mat' sic: opposita oppositis curāt': sed delectatione peti aīa sauciat' ⁊ vulnerat'. gº ⁊ tristitia eiusdē aīa sanat: ⁊ i grā restituit'. Itē sic. quāto. n. aliqd placet tāto ei' ↄ̄riū displicet: vt etiā dicit beat' Tho. i. 4. di. 17. De' āt q ē vltim' finis sup oīa placet: cū oīa ꝑ ꝑ ipm desiderent'. gº petm̄ qd ab vltio fine auer tit: oꝫ sūme displicē. Hec āt displicentia volūtatis essētialit' vt idē doctor dicit nō ē nisi ↄtritio. gº ad salutē aīe ē necessaria cōtritio. qre ⁊c. ¶ 3º hec cō clusio ꝓbat' exēplo. lege Isa. 38. c. vbi ad lrāꝫ sic d' In dieb' illis egrotauit Ezechias vsqꝫ ad mortē: ⁊ introiuit ad eū Isaias fili' Amos ꝓpheta: ⁊ dixit ei. hec dicit dn̄s: dispone domui tue: qꝛ morieris tu ⁊ nō viues. Et cōuertit Ezechias faciē suā ad pa rietē: ⁊ orauit ad dn̄m: ⁊ dixit. Obsecro dn̄e memē to q̄so quō āmbulaueri corā te i vitate ⁊ corde pfecto ⁊ qd bonū ē i ocul' tuis feceri: ⁊ fleuit Ezechias fle tu magno. Et factū ē vbū dn̄i ad Isaiā dicēs. Ua de ⁊ dic Ezechie. Hec dicit dn̄s Dauid pris tui. Audiui orationē tuā: ⁊ vidi lachrymas tuas. ecce ego adijciā sup dies tuos. 15. ānos. ⁊ de māu regis assyrioꝝ eruā te: ⁊ ciuitatē istā ptegā ⁊c. qre ista vi tas satꝭ nō. ¶ Quātū ad secūdā dico fm be. Tho. in. 4. di. 14. qꝙ pnia vt ē v' pōt dupl'r ↄsiderari. s. ꝓprie ⁊ iproprie. Proprie pnia dolorē iportat de ꝑ teritꝭ culpis a nob cōmissis. ⁊ sic n̄ ē necessaria ↄtri tio de originali: qꝛ a nob cōmissū nō ē: sꝫ i nob ē ex pctō pmoꝝ parētū. de ↄse. di. 4 firmissime. vbi d' sic. Firmissime tene ⁊ nullaten' dubites: oēꝫ hoīeꝫ q ꝑ cōcubitū viri ⁊ mulieris cōcipit': cū pctō origia li nasci. hec ille Et sūt vba Aug. ad Petrū diaco nū. Si āt accipiat' pnia iproprie: tūc oīs displicētia peti cōmissi aut a nob: aut nā nobis ↄiūctꝭ dici pōt pnia. Et sic de originali pōt eē cōtritio ⁊ pnia tāqꝫ de obstaculo ipediēte vitā eternā. Nec tn̄ de ipso pnia iponi dꝫ. qꝛ originale petm̄ respicit penā dā ni: ⁊ satisfactio penā sensus. qre ⁊c. ¶ Quātum ad terciā vi. dico fm eūdē i. 4. di. 17. qꝙ obliuio pōt eē dupl'r. vꝫ. aut qꝛ illa totalit' a mēte excidit: aut pti tm̄: qꝛ. s. aliqd illi' memorie trado. Recolo. n. h' sic fuisse i gn̄ali: sꝫ i spāli ꝓrsus ignoro. Si totalit' a me moria recessit: tūc agēdū ꝑ virib' ē: vt ad memoriā reducat'. si fecit qd potuit nec ad mentē reduxit: co mō de ipo doleat sicut illi' noticiā hꝫ. Et qꝛ i gn̄ali nouit: in gn̄ali doleat. Si āt parti a memoria exci dit: ⁊ fecit qd potuit: vt residuū ad memoriā redu ceret: nec potuit: tūc illi' cui' recordat' doleat: ⁊ de oblito sufficit gn̄alis cōtritio. Sꝫ si post tpis inter uallū residui memoret': tūc de toto spālit' cōterat'. Exēplū de paupe q soluē nō potuit: qui excusat': ⁊ tn̄ qꝫ pmū soluē poterit: obligat' soluē. Sꝫ amore dei dic mihi pr̄: an oporteat me de singul' peccatis spālit' dolē: ⁊ ꝑ se de vnoquoqꝫ: Dico qꝙ sic i quoli bet pctō mortali ē actualis auersio volūtatis a bo no incōmutabili: ⁊ actualis ↄuersio ad bonū cōmu tabile: sic oꝫ vt in oī remissione peti sit spālis auer sio a cōmutabili bono: ⁊ spālis ↄuersio ad incōmu tabile bonū: qd ē ipe de'. Hoc āt auerti ⁊ conuerti nihil aliud ē qꝫ ↄteri de malo. Dicit tn̄ beat' Tho. in. 4. di. 17. qꝙ dolor siue cōtritio pōt dupl'r cōside

rari: aut quātū ad principiū: aut quātū ad terminū. Si quātū ad principiū. s. cū qs de peccans suis cogitat: sic oz vt de singul' doleat: siue p cōtritionē: siue p attritionē. Si aūt cōsiderat quātū ad terminū q nihil aliud ē nisi dolor gr̄a informatus: sufficit vna cōis cōtritio de oib⁹. Et ille motus agit in virtute omniū precedētiū dispositionum. hec ille. Cōtentor iuges: sed adhuc dic mihi p̄r. An iste dolor debeat eē maior de vno pctō q̄z de alio? Aīa nolo me amplius de hoc ingras. dicem⁹ enim tibi etiā in dñica tertia sequenti aliq̄ pulcherrima. Ad hoc aūt qḋ q̄ris dico tibi fm Petrū de tarātasio in suo. 4. dist. 17. Q: sicut maior est delectatio de vno pctō q̄z de alio sic dz eē maior dolor de vno q̄z de alio. Et nō sit tm̄ dolor iterior q ē displicētia volūtar' de pctō sz etiā exterior. s. penal' ⁊ sensibil'. Et h⁹ siue sit in gn̄ali siue in spāli. Nā de pctis in cōi inquātum sūt offensa dei dz eē ↄtritio de maiori pctō habitualr̄ nō actualr̄. Et i spāli silr̄: eo q hz maiorē rōnē dolēdi i maiori pctō q̄z i minori. ⁊ maiori offēse maior pena dbet̄. q̄re ⁊c̄. ⁊ hec sufficiāt p p̄senti ↄclōne.

¶ Q: in vera penitentia que est sacramentum requiritur confessio. Conclusio. ij.

Ccipe secūdā ↄclōnē. vz. Dolore peccati aīa disposita: ad dei vicariū pperet: ⁊ illa mālfestet. vbi tres ingramus vi. vz. ¶ P̄ria vi. est ista. Utrū ad verā pn̄iam req̄rat̄ cōfessio. ¶ 2ª vi. ē ista. Utrū veniale possit sine cōfessiōe ⁊ gr̄e infusione lauari. ¶ 3ª vi. Utrū ad verā pn̄iam req̄rat̄ ppositū cauēdi in futurum.

¶ Quātū ad p̄mā vi. dico q ad verā pn̄iam req̄rit̄ de necessitate confessio. Et hoc triplicit̄ pbo. s. auc̄te: rōne: ⁊ exēplo. Auctoritate qdē. Audi p̄mo pphetā. Dixi inqt cōfitebor aduer sū me iniusticiam meā dn̄o: ⁊ tu remisisti impietatē peccati mei. Ubi nota sup illo verbo. dn̄o. quod in veteri lege nō tenebant̄ hoīes ad cōfessionē spālē suor̄ pctōr̄ ⁊ distinctā: sed solū ad generalē ⁊ indistinctā: quaȝ ostendebāt p determinatā sacrificior̄ institutionē. Nā offerētes sacrificia p peccatis eor̄: deo sua peccata pfitebant̄. Sed i lege noua: q: de⁹ visibil' apparuit: visibilis ē deo: ⁊ distincte fienda confessio. Sed cū ipi visibilr̄ loq nō possumus: vicario eius oīa cōfitenda sūt. Mat. 18. Quodcūqz ligaueris super terrā ⁊c̄. 24. q. j. quodcūqz. Est enī papa vicari⁹ xp̄i in terris. ⁊ qcq̄d facit: facit auctoritate dei. extra. de trāslatiōe epi. c. corporalia. cū glo. super verbo diuina. ⁊ c. quāto. vbi in glo. dicit̄ de potestate pape. Unde tex. parū post principiū dicit sic. Cū ergo fortius sit spūale vinculū q̄z carnale: dubitari nō vz: qn oīpotēs de⁹ spūale cōiugiū qḋ ē inter epm ⁊ ecclesiā suo tm̄ iudicio reseruauerit dissoluēdū. Qui. s. de⁹ dissolutionē etiā carnalis coniugij qḋ ē int̄ virū ⁊ feminā: suo tm̄ iudicio reseruauerit p̄cipiēs. vt quos de⁹ cōiunxit hō nō separet. Nō enī hoc humana: sed potius diuina potestate cōiugiū spūale dissoluit̄: cū p trāslationē: depositionē: aut cessionē auctoritate Romani pōtificis quē cōstat eē vicarium iesu xp̄i: eps ab eccl'ia remoueatur ⁊c̄. longū capitulū ē. Et glo. sup verbo. diuina dicit sic. Qḋ fit auctoritate pape: dicit̄ fieri auctoritate dei. Et hoc est veruȝ si iusta cā fiat. 24. q. j. quodcūqz. q. 3. si quis nō recto. ⁊ caplm quāto. parū ante medietatē capituli. sic dicit. Nō enī homo sed deus separat: quos Roman⁹ pontifex q nō puri hois: sed vicem veri dei gerit in terris ecclesiarū necessitate: vel vtilitate pensata: nō humana sed diuina potius auc̄te dissoluit ⁊c̄. hec ibi. Et sūt verba Innocētij tertij. Et glo. sup verbo illo. puri hois. dicit q xp̄s licet n̄ sit pur⁹ hō: ē tn̄ ver⁹ hō: ⁊ nō solū verus hō: sed etiā ver⁹ de⁹. extra. d̄ hereticis. c. cū xp̄s. vbi dicit̄. Cū xp̄s pfect⁹ deus ⁊ pfectus hō sit: mādam⁹ quatenus sub anathemate interdicas: ne qs de cetero audeat dicē xp̄m nō esse aliqd fm q hō: q: sicut xp̄s ver⁹ deus est: ita ver⁹ homo est: ex aīa rōnali ⁊ humana carne subsistēs. hec ibi. Et sūt verba Alex. 3. Et glo. sup hoc verbo anathemate. dicit. Quicūqz ergo cōtrariū dicit excōicatus ē: q: hoc dicere ē hereticum. ⁊ heretici oēs sūt excōicati: vt in. c. ad abolēdā. de hereticis. ⁊ c. excōicam⁹ Et q ēt xp̄s verus sit hō ex humana carne subsistēs habet̄ ex̄. de sū. tri. c. j. ⁊ ē articulus fidei nostre. hec in glo. Cū igit̄ ex his oībus satis clareat vicariū xp̄i eē in terris: cui oēs vices suas cōmisit: necesse ē vt ei cōfiteamur. Alij aūt epi ⁊ sacerdotes a beato Petro sumpserūt auctoritatem. di. 21. cleros. ⁊ c. q̄uis. ⁊c̄. Cōcordāt beatus Tho. in. 4. ⁊ Petrus de tarātasio. di. 17. ¶ Secūdo hec n̄ra veritas pbat̄ auctoritate beati Greg. in li. mor̄. Qui inqt pmereri vult qḋ expedit. i. desiderat: dz malū cōfiteri qḋ facit. Inde nō temere mūdatis leprosis xp̄s ait. Ite ostendite vos sacerdotibus. Luc. 17. ¶ Tertio audi Ambro. Nō pōt inqt quis iustificari a pctō: nisi fuerit pctm̄ antecōfessus. Et itelligit̄ scō vl' pposito. scō: dū pōt. pposito: dū facultas nō ē. q̄re ⁊c̄. ¶ 2° pbat̄ hec vi. rōne sic: vno tn̄ p̄us dicto p̄supposito fm mentē Petri d̄ tarātasio. di. 17. i. 4. ¶ Notādū igit̄ q passio gloriosa xp̄i ē tā pctī originalis q̄z actualis singulare remediū. virt⁹ āt passiōis in sacramētis ipressa ē quo fit vt nō possim⁹ a pctō: aut originali: aut actuali purgari sine sacramētor̄ sumptiōe vl' in facto: qn̄ facultas adest. vel in proposito qn̄ articulus necessitatis sacramētū excludit ⁊ nō ↄtēpt⁹ religiōis. Sacramētū āt baptismi ē institutū ↄ pctm̄ originale. de cōse. di. 4. c. firmissime tene. in fine. ⁊ Jo. 3. Nisi qs renat⁹ fuerit ⁊c̄. Cōfessio āt instituta est ↄ pctm̄ actuale. de pe. di. 5. g° sic sine baptismo ab originali nō possum⁹ iustificari: dū illud hr̄e possimus sic sine sacr̄o confessionis a pctō actuali: si facultas aderit: nō possum⁹ iustificari. Et accipe regulā generalē quā ponit beat⁹ Tho. in. 4. dist. 17. q lz qs possit iustificari sine sacr̄is: nullus tn̄ pōt iustificari ↄtemnēs sacr̄a. Sed de hoc ifra. Ħis sic notatis pōt sic formari rō. Sicut se hz baptism⁹ ad originale: sic ↄfessio ad actuale p notabile. Sz sine baptismo dū facultas adest: nō possum⁹ ab originali mūdari. g° sine cōfessiōe dum facultas adest. nō possum⁹ ab actuali mūdificari. Oīa ista itelligēti nō sūt.

¶ Tertio hec veritas pbat̄ exemplo. Nā sicut in

egritudinib⁹ corpalib⁹ siqs sanari cupit: oz vt vuln⁹
detegat: vt dic̄ Boeti⁹ de ɔsola. Si opaz medicātꝭ
expectas: oz vt vuln⁹ detegas. Sic i spūalib⁹ egri
tudinib⁹ nec̄c ē cōfessio. Jn pmi parētes q: suā cul
pā nō accusarūt: sz alt̄ in alterꝝ culpā retorsit grauiꝰ
fūt a dn̄o puniti. Gen. 3. Et sic pz ista vi. ¶ Quā-
tū ad scdaz ve. dico q duas hz ptes. pma ē vtꝝ pec
catū veniale sine cōfessione dimittat. scda ē vtrum
pcc̄m veniale sine gr̄a dimitti possit. ¶ Quātū ad
pmā dico q cōfessio ad hoc nec̄aria ē: vt penitēs sa
tisfactōēz accipiat f̄m modū delicti. Nō pccō ve-
niali nō debet pena satisfactoria taxata. q: illa pena
ēēt ꝓportōata pccō mōtali a quo ipz pcc̄m veniale ī
īfinitū distat. vn̄ p solā ɔtritōēz iterio: ē veniale pōt
remitti. Et si aliq̄ satisfactio exti⁹ iniūgat: hoc ma-
gis ad deuotionē excitādū ē vel cōtritionē: q̄z ad sa
tisfactionē. Et iō ad cōfessionē venialiū n̄ tenemur
ēt de nec̄itate absoluta. Quia sic nec de eis penitē:
nec ea vitare tenemur. Nec ēt ex nec̄itatte q̄ ē ex
suppositiōe finis. s. remissionis eoꝝ. q: ēt sine cōfes-
siōe vl' actu vl' ꝓposito possūt venialia remitti hec
f̄m btm̄ Tho. i. 4. di. 26. Ex qb⁹ vbis appꝫ q ve-
nialia sine ɔfessiōe dimittūt. nō tn̄ q siqs eēt i pctō
mortali ꝛ remedia circa pccā venialia facēt: de qb⁹
dcm̄ ē. 3. aīce dcū f̄mōe: de qb⁹ ēt i. 4. sniaꝝ. di. 16.
dr̄. Et tn̄ nō ɔfiterēt qi adeēt facltas: n̄ pp h⁹ remit
tit vēiale. Nō. n. pōt veniale ab aīa remitti durāte
mortali. Et rō ē. q: scdm̄ Greg. hec ē dr̄ia vna int̄
pcc̄m mortale ꝛ veniale: qm̄ vēiale mētē offuscat. sz
mortale totalr̄ tenebrosā fac̄. Nō sic. obscuritas si-
ue offuscatio pcc̄i vēialis: nō tollit nisi p lucē spūa-
lē. Lux āt spūalis ē gr̄a. Sz gr̄a i mētē igredi n̄ pōt
nisi pcc̄m mortale tollat. g° q̄zdiu hō ē i mortali: nō
pōt fieri r̄missio de vēiali. Et btūs Tho. i. 4. di. 16.
dic̄ sic. Remoto pori remouet ꝛ posteri⁹. Nec po-
steri⁹ restituit nisi p̄ori restituto. Feruo: āt charitatꝭ
cui veniale oppoīt. est posterio: ip̄a charitate. vn̄
q̄zdiu charitas nō restituit: nec feruo: charitatꝭ re-
parari pōt. Jn q̄ repatōe ɔsistit pcc̄i venial' dimis-
sio. Sic ēt repatōe charitatꝭ fit dimissio pcc̄i morta
lis. Et iō pcc̄m veniale nō dimittit durāte morta-
li. hec ille. Sz dices amore dī dic mihi: posito q qs
viuēt sine pccō mortali ꝛ veniali: sic̄ credit de btā
v̄gine: eēt ne ille obligat⁹ cōfessioni sacrali: de qua
de pe. ꝛ re. c. oīs vtriusq3 sexus. dr̄. Hic aīa est du-
plex rn̄sio doctoꝝ. qdā dicūt q sic pp p̄ceptū eccl'e.
Alij dicūt q suffic̄ se repsentare: ꝛ se īmunē a pccō
ostendat: vt ad cōiōnē addmitti possit. Et dicūt q
p̄ceptū eccl'e obligat illos q hñt q̄ ɔfiteri debeant.
Et hāc viā isegt̄ btūs Tho. Et hec sufficiāt q̄ztū
ad istā ptē ist⁹ veritatꝭ. ¶ Quātū ad scdam: vtꝝ. s.
veniale dimitti possit sine gr̄a: apparz rn̄sio q nō:
imo p ip̄am gr̄am expellit q̄dcūq3 pcc̄m. Nā dū hō
ɔterit ꝛ cōfitet gr̄a īfūdit pdita. Luc. 15. Afferte illi
stollā pmā. ꝛ p ɔñs oīs tenebra ꝛ offuscatio ab aīa
pellit. tenebra āt dr̄ mortale pcc̄m: offuscatio pcc̄m
veniale. vt ex dcīs apparet. qr̄ ꝛc̄. Et sic pz hec ve
ritas ꝛc̄. ¶ Quātū ad tciā ve. aūtis cōclusiōis. vz.
An ad verā pniam reqrat ꝓpositū cauendi in fu-
turꝝ. ꝛ dico q n̄ c: ꝛ hoc ꝓbat auc̄tate: rōe. ꝛ exēplo.

Auc̄te sic. audi pulcherrimā auc̄tatē decretoꝝ de
pe. di. 3. c. irriso:. Et sūt vba Jsidori de sum. bono.
Jrriso: inqt nō penitēs est: qd adhuc agit qd peni-
tet. Nec videt deū posce subdit⁹: sz subsanare sup-
bus. Canis reuersus ad vomitū: est penitēs ad pec
catū. Multi. n. indesinenter lachrymas fundunt: ꝛ
peccare nō desinūt. Quosdā accipere lachrymas. i.
fundere ad pniam cerno: ꝛ effectū pnie nō h̄re. q:
incōstantia mētis: nūc recordatiōe pcc̄i lachrymas
fundunt: nūc vō reuiuiscēte vsu: ea q̄ fleuerūt iterā-
do ɔmittūt. s. in volantate vel in actu: vt dicit glo.
in-linearis. Et ibidē alie ēt ponūt auc̄tates ad hoc
facientes. Hec sufficiant ad p̄ns. q: ēt in tn̄a seq̄nti
dominica de istis dicem⁹. ¶ Scdo ista veritas ꝓ-
bat rōne. Recidiuū. n. pci⁹ ē q̄z casus pmus i egri-
tudinibus cōpalib⁹: ꝛ sūme fugiendū: vt dicūt me-
dici. Silr̄ in egritudinib⁹ spūalibus intelligēdū est:
vt dic̄ dn̄s Bona. in. 4. di. 22. quare ꝛc̄. ¶ Tertio
hec veritas ꝓbat exēplo. Nā Pharaoni flagella-
to a dn̄o ꝓpter pplz dei quē captiuū tenebat: nihil
ꝓfuit ei⁹ cōfessio cū dixit. peccaui. q: pccō desistē n̄
itendebat: nec derelinquē sui cordis duritiā. Da-
uid aūt dicēs peccaui cū intētōe cauēdi in futurum
indulgentiā ꝓmeruit delictoꝝ. vn̄ dn̄s per Nathā
ꝓphetā dixit. Trāstulit dn̄s pcc̄m tuum. 2. Re. 12.
Sed dices pr̄ Ambro. grādis mihi dubitatio i me-
tem venit. Pono p casū q qs cōfiteat cū ꝓposito
nō cauēdi i futuꝝ: ē ne talis cōfessio acceptāda. Jdē
dico de ficte accedente ad ɔfessionē. Dico aīa mea
q doctores nostri sanxerunt q talis cōfessio acce-
ptāda ē. Et hoc ēt canoniste cōfirmāt. Scūs Tho.
in. 4. di. 17. dic̄ sic. Quāuis talr̄ cōfitēs fructū abso-
lutōis nō recipiat: tn̄ r̄cedēte tali ꝓposito. vl' fictōe
pcipe icipit. Sic ēt dr̄ de alijs sacris. vn̄ cōfessionē
iterare n̄ tenet q ad ɔfessionē ficte⁹ accedit. sz illa re-
cedēte cā cōfiteri tenet. Hoc ēt pz de pe. di. 1. mē-
surā. §. nō ita. Dn̄i vō canoniste ponūt pulcherri-
mū textū. de pe. ꝛ remis. c. qd qdā. vbi dic̄ text⁹ sic.
Qꝛ qdā ad ɔfessionem de criminib⁹ veniūt. ꝛ q̄zuis
cōfiti velit: se tn̄ asserūt abstinē nō posse. con. tūc ta
lit respōdem⁹ q coꝝ cōfessionē recipe debes: ꝛ eis
cōsiliū d criminib⁹ exhibē. Et nō bn̄ dic̄ glo. int. q
nō dic̄ absoluē. Quia lz nō sit v̄a hi⁹ pnia: admitt ē-
da tam̄ ē coꝝ cōfessio. ꝛ crebris ꝛ [illegible]ubrib⁹ mouitꝭ ē
pnia idicēda. hec ibi. Et glo. interlinearꝭ sup vbo idi
cēda. dic̄ sic. Nō dic̄ q fiat absolutio: sz i penā cri-
minū q̄ cōmisit: ne det sibi mā desp̄ādi. hec ibi. Et
rō q̄re sic statuit eccl'ia ē: q: licz tal' cōfessio nō sit ve
ra ē tam̄ bona vt dispositio q̄dā ad verā pniaz. Po
sit enim dei gr̄a penite. 32. q. 2. c. ancillā. in fine vbi
sic dicit. Nemo desperandus ē dū in corpore con-
stitutus est. q: nōnūq̄z quod diffidētia etatꝭ differt
cōsilio maturiori pficit. Et sūt verba Leōis pape
Nā q̄nq̄z pnia differt ad tempus: donec d̄feruescat
culpa luxurie. de pe. di. 3. c. si qui arbitrant. Quare
concludamus vt etiam ponit glosa super dicto. c.
q quidam. vbi dic̄ sic. Talis pnia non est vera. i.
fructuosa quo ad vitam etnam: tamen valet ei: q:
sentiet fructum eius: cum de alio crimine penite-
tiam egerit. de pe. di. 3. §. vlti. in fine. Et iō talis

ꝯfessio admitti dꝫ.ꝑut hic dicͭ hec glo. Et ponit di-
cta glo. hāc dubitationē. Sꝫ ponē ꝙ nō peniteat d
alijs valebit ei pnia? vtiqꝫ. Nā oīa bona q̄ qſqꝫ facͭ
ī vita ista. ꝓsūt ei ad vitā eternā ꝓmerendā: vl' saltē ad
min⁹ suppliciū subeūdū: de pe. di. 3. c. vlt. ⁊ icipit. si
qs āt. aut ad bonū tꝑale obtinēdū. de pen. di. 3. c. ca
nēdū. ⁊ 22. q. 2. c. ſi ǭlibet culpa. aut ad hoc vt de⁹
eī⁹ illustret cor eī⁹ ad verā pniaꝫ. de pe. di. 5. c. fal
sas. hec glo. ⁊. Quāobrē ad min⁹ tal' cōfessio valet
vt dispositio sicͭ dem̄ ē. Sꝫ ego circa dicta bti Tho.
dubito. Dicͭ. n. ꝙ tal' cōfessio nō ē reiterāda: sed re
cedēte tali fictōe ⁊ ꝓposito: dꝫ de fictōe ⁊ de ꝓposi-
to malo qd̄ habuit cōfiteri. videꝛ h⁹ stare nō posse.
qꝛ licet tal' cōfessio acceptetͭ. ⁊ pnia ei aliq̄ īpōatͭ: nō
tn̄ dꝫ absolui. vt pꝫ ex dictꝭ. Et iō Raymūd⁹ ⁊ Ho-
sti. ē. dicūt talē ꝯfessionē reiterādā. qꝛ ṗma nō fuit in
charitate: iō nō valuit. Sꝫ ego dico ꝙ. b. Tho. itel
ligit qn̄ ille q cōfitetͭ vadit cū ꝓposito nō abstinēdi
nec de h⁹ dicͭ suā culpā: sꝫ tm̄ oīa alia pctā sua dicͭ.
māifestū ē ꝙ sacerdos dꝫ eū absoluē: cū nō sit inspe
ctor cordis. ⁊ tal' talitͭ absolut⁹ veīēs postea ad verā
cōfessionē: nō dꝫ ṗmā ꝯfessionē reiterare: sꝫ sufficͭ ꝙ
de malo ꝓposito se accuset. Et ita itelligitͭ d fictōe.
Qd āt dem̄ ē sup̄ ex glo. ꝙ tal' absoluēd⁹ nō ē: sꝫ cō-
sulēdū ei. vt dicͭ text⁹. ꝙ qdā. Intelligitͭ qn̄ cōfitēs
libē sua pctā dicͭ. ⁊ ēt cōfitetͭ ⁊ exꝑsse dicͭ se nō posse
abstinē: nec itēdit se velle abstinē. māifestū ē ꝙ talis
absoluēd⁹ nō ē: sꝫ cōsulēd⁹. ⁊ acceptari dꝫ tal' cōfes-
sio. qꝛ postea p dei grām potīt ad verā pniaꝫ illumi
nari: ad quā forte illuminatōeꝫ non puēissꝫ: ſi illā cō
fessionē nō fecissꝫ. Esset tm̄ sanū cōsiliū: vt ēt ṗmā
cōfessionē reiteraret. Nā vt dicͭ Aug. Laudād⁹ ē q
de pctīs cōfessis ꝓpter spē venie denuo cōfitetͭ. de
pe. di. Quāto inqt plurib⁹ quis confitetͭ sub spe ve-
nie: tāto facilius cōseqͭtͭ grām remissionis. hec ille.
Et hec sufficiant pro ista conclusione.

¶ Qꝛ ad verā pniam rq̄ritͭ satisfactio. Cōclō. III.
Recipe tn̄ā cōclōnē. vꝫ. Vulnē pcti pate-
facto aīa disciplinā sumat: ⁊ carnē ꝓposse
discrete castiget. vbi tres īngram⁹ vi. vꝫ.
¶ Prima ve. ē ista. vtꝝ satisfactio sit ad
verā pniam necc̄ria. ¶ Scd̄a ve. ē ista. Vtꝝ satis-
factio possit īponi secūdū q̄ntitatē culpe in hac vita.
¶ Tertia ve. ē ista. An peccator sit debitor maiorꝭ
pene q̄ꝫ in cōfessione accepit. ¶ Quātū ad ṗmā ve.
dico ꝙ cū satisfactio sit ps pnie. vt patet i. 4. di. 16.
⁊ totū nō sit pfectū sine suis partib⁹: seqͭtͭ ꝙ pnia vā
reqͬrit post cōfessionē satisfactionē. Nā licet p cōtri
tionē ⁊ cōfessionē nobis culpa dimittatͭ: tn̄ ꝓptͭ dei
iustitiā q̄ nil inultū abire ꝑmittit: adhuc ꝓ pccō ad
aliquātā penā obligamur. Et hec obligatio fm̄ do
ctores reat⁹ pcci dr̄. Jn̄. ps. Apphēdite inqt disci-
plinā: ne qn̄ irascatͭ dn̄s: ⁊ peatꝭ de via iusta. s. quā
cōsecuti estꝭ p cōtritōeꝫ ⁊ cōfessionē. Et si dr̄ 3. Nul
lū simplex hꝫ ptē secūdū Amb. Oē sacm̄ ē simplex
g⁹ nō hꝫ ptes. sꝫ pnia ē sacm̄. g⁹ nō hꝫ partes. Dicͭ
b. Tho. i. 4. di. 16. ꝙ dubitatͭ an illa auctas sit Am-
bro. sꝫ posito ꝙ sit. dicatͭ ꝙ sacm̄ ē simplex rōe effe
ct⁹ ṗncipalis ⁊ vnitꝭ simplicꝭ q̄ operatͭ. sꝫ mālē i sacro
pōt cē ꝯpositū: sicͭ pꝫ i ꝯfirmatōe ⁊ eucharistia. vn̄ i
pnia act⁹ hūani sūt mā: q act⁹ per q̄ndā recōpēsa-
tionē tollūt offensā culpe pcedētis. Et cū in actib⁹
hūanis sit gradus qdā ad perfectionē pertingēdi
ꝓptͭ diuersas hoīs partes: qꝛ vna aliā mouet: ꝙ pꝫ
ꝙ diuersa secūdū ordinē ad perfectionē pnie ꝯside
rētͭ. hec āt diuersa dicūtͭ ptes pnie. ⁊ sic pꝫ ꝙ ptes
pnie assignantͭ fm̄ māꝫ pnie. q̄re ⁊c. ¶ Quātū ad
scd̄aꝫ ve. dīt qdā ꝙ n̄ ē posse ꝙ detͭ sufficiēs pnia p
respectū ad q̄ntitatē culpe. ⁊ rō: qꝛ culpa nr̄a ifinita:
oīs nr̄a opatio finita. sꝫ finiti ad ifinitū nl'la ē ꝓpor-
tio. g⁹ nō videtͭ aliq̄ nr̄a satisfactio sufficiēs. Ego āt
dico sic ꝙ duplex ē ꝓportio: sicut duplex ē eq̄litas.
Nam q̄dā dicitͭ equalitas quātitatis. ⁊ quedā ē eq̄-
litas ꝓportionis. Equalitas quātitatis est sicut in-
ter duas lineas pedales: que adequantͭ adinuicem
secūdū q̄ntitatē. ⁊ isto mō vna magna quātitas mi-
nori adequari nō pōt. Equalitas proportionis est
octo ad q̄tuor: ⁊ quatuor ad duo. q̄ adequantͭ in ꝓ-
portōe dupla. ⁊ sic maxīa q̄ntitas minīe cōparari pōt
sicut octo ad q̄tuor: ⁊ ecōuerso. qm̄ vtrobiqꝫ ē ꝓpor
tio dupla. Modo ad ꝓpositum dico ꝙ licet opera
nr̄a adequari diuine offense nō possint equalitate
sui quātitatē: bene tm̄ fm̄ equalitatē ꝓportionis.
vnde licet hec elemosyna vl' oīo sit finita. ⁊ offensa
infinita fm̄ quātitatē: pōt tn̄ eē infinita secūdū pro-
portionē. qm̄ tn̄ erit valor illi⁹ rōne alicui⁹ adiūcti
ꝙ ipa erit ifinita. hoc āt adiūctū charitas ē: rōe cu-
ius oīs nr̄a operatio meritoria ē. Dicit dn̄s beatus
Tho. ꝙ sicͭ offēsa habet q̄ndā infinitatē ex parte di
uine maiestatis: ita opera nr̄a habēt quādā infini-
tatē ex parte diuine misericordie. q̄re ⁊c. ¶ Quā-
tū ad tertiā vi. dico ꝙ difficile ē posse assignare de-
bitā penā ꝓ peccatꝭ: tamē si sacerdos debitā diligē
tiā adhibuit: ⁊ penitēs parat⁹ ē facere totū: ⁊ ex rō-
nabili causa: vt debilitate vel simili sacerdos nō i-
ponit debitā penā: illa q̄ hic nō sufficit: supplebitur
in purgatorio. ⁊ forte illud modicū in tāta charitate
fiet ꝙ stati euolabit. Magis. n. pensatͭ cum quāta
charitate aliqd fiat q̄ꝫ qd̄ fiat. q̄re ⁊c. Sed volo no-
tare hic vnū dictū ꝓpter supradicta in ṗma verita-
te. ꝙ cōtritio: cōfessio: ⁊ satisfactio sūt partes peni-
tētie sacri. ⁊ non virtutis. Et sic in satisfactiōe act⁹
nr̄i q se hn̄t per modū mā: sūt partes satisfactiōis
pnie sacri ⁊ nō v̄tutis. Et hāc rōnem assignat btūs
Tho. in. 4. di. 16. Qm̄ illud quod seqͭtͭ rem nō ꝯpo
nit illā. qm̄ partes sūt ṗores toto. vnde cū actus nr̄i
sint posteriores virtutib⁹: a quibus eliciūtͭ diuersi
act⁹: q secūdū ordinē a virtute aliq̄ ꝓgrediūtͭ: nō fa
ciūt ꝯpositionē aliquā i v̄tute. ⁊ iō ṗdicta tria nō sūt
partes pnie virtutis: sed pnie sacri. qꝛ ipi actus sūt
q̄si mā sacri: ⁊ penes mām: seu penes diuisionē mē
partes resumuntur qnq̄. Et si dr̄ 3. Justicia exigit
vt per que qs peccat: p illa puniatͭ. Sed hec tria q
assignantͭ partes pnie: sunt quedā pene corrn̄dētes
illis quib⁹ peccam⁹. ergo ad perfectionē iusticie exi-
guntͭ: sed nō nisi ad partē illā. q pnia dr̄. g⁹ illa tria
sūt partes pnie v̄tutis. Dicit btūs Tho. ꝙ vere est
ꝙ ista tria reqͬruntͭ ad pniam v̄tutē: nō tm̄ vt ptes
eius: sed bene vt actus pnie virtutis. qꝛ in omnib⁹
illis trib⁹ actib⁹. s. cōtritōe: cōfessione: ⁊ satisfactiōe

inueniunť oēs circūstātie qb⁹ itegrať mediū vtutis.
Et hec sufficiāt pro secunda parte huius smonis.
¶ De iustificatōe aie peccatricis. Cōsiderató. III.

Ergo quidē. Postverā pniaz aie paupcule: qd sequať videndū ē: ⁊ q̄ ē ɔdigna retributio Justū qppe ⁊ egssimū ē: vt remoto lucis obstaculo lux i aiaz igrediať: ⁊ alio mō habituata ⁊ vestita reperiať. Jō h⁰ p⁹ pdicta de iustificatione aie peccatricis videami⁹. Ad cui⁹ declarationem tres ɔclōnes subiūgam⁹. vz. ¶ pª ɔclō ē ista. Sicut p mortalē culpā efficiť aia deo rebellis ⁊ inimica sic p veram pniam iustificať: ⁊ dei fit amicissima. ¶ 2ª ɔclō est ista. Maior ⁊ mirabilior res est aie peccatricis iustificatio q̄z mundi creatio: ⁊ Lazari aliorūq̄z mortuoꝝ suscitatō. ¶ 3ª ɔclō ē ista. Licet q̄zdiu aia ē in hac vita corpori vnita possit penitē re: non tamē tutum est vite terminum expectare.

¶ Quomodo aia iustificatur. Conclusio. I.

Accipe pmā ɔclōnē ⁊c. Satis. n. aia cara ex dictis apparz q̄ ex petō amicitia di pdať. iō illō tanq̄z p se nouū relinquam⁹. Q̄ āt ppniaz amicitia diuinā ɔ̄uam⁹ assidue meditādū duximi⁹ ⁊ pbādū. Ad cui⁹ declaratonē tres more solito vita. igram⁹. vz. ¶ pª vi. ē ista. Quid ē aie iustificatio. ¶ 2ª vi. ē. Quot regrūtur ad aie iustificationē. ¶ 3ª vi. ē. Quot ipediunt aie iustificatiōz. ¶ Quātū ad pmā vi. dico q̄ iustificatio ē petōꝝ remissio: ⁊ bonoꝝ operū ɔsūmatio. Hec diffinitio siue dscriptio tolliť ex glo. sup eplāz ad Ro. 8. vt pōit btūs Tho. i. 4. di. 17. Ad cui⁹ declaratōez notādū f̄z btm̄ Tho. ibidē q̄ iustificatio de sui rōne iportat motū ad iustitiā. Justitia āt vt ponit phūs. 5. ethicoꝝ trib⁹ mōis dř. Uno modo i q̄ztū ē qdā spālis vtus eq̄litatē ɔstituēs ⁊ fuās i cōmutatiōib⁹ fiēdis: vl̄ distributiōib⁹ fiēdis bonoꝝz cōicabiliū q̄ st necīa i vita. Nā qui qs bona que deberēt cōmunicabilr distribui: vel ɔmutari idebite .i. nō fuata eq̄litate psonaꝝ distribueret vl̄ ɔmutaret: pfecto iust⁹ diceret. Et iste ē vn⁹ mōus accipiēdi iustitiā. Alio mō capiť iustitia i q̄ztū ē quoddā nomē gñale ad oēs vtutes: i q̄ztū. s. act⁹ eaꝝ ad bonū cōe ordinat s̄z directionē legis. Et hec iustitia legal̄ dř. s̄z quā oēs leges iuste quodāmō dicūť: vt dicit phūs i lr̄a. ¶ 3° mō capiť iustitia methaphorice: i q̄ztū. s. dicit quēdā statū rectitudis i hoie q̄ztū ad ptes ipsi⁹: vt qū aliq̄ ps aie subdiť supiori pti: vl̄ ipsi deo. ⁊ dř hec iustitia methaphorica: eo q̄ diuerse ptes hois ɔcipiūť: sic diuerse psone. Ista āt rectitudo ⁊ iustitia q̄ iferiores vires subdūť supioꝝib⁹: vl̄ ipsi deo: tolliť p mortale petm̄: ⁊ p grāz recupať. Jste ergo mot⁹ quo aia a petō recedit: ⁊ adheret icōmutabili bono dř iustificatio. Nā i quolibet motu est recessus a ťmino a quo ⁊ accessus ad ťminū ad quē. ⁊ iō i iustificatōis diffinitōe dř remissio petōꝝ tāq̄z recessus a ťmino a quo. Et bonoꝝ opeꝝ ɔsūmatio: tāq̄z accessus ad terminū ad quez. Et nō q̄ lz ista rectitudo originalř fit a volūtate: q̄ ē pnᵐ merēdi ⁊ demerēdi: est tn̄ i oib⁹ ptib⁹ aie q̄si rectificati sicut i subiecto. ¶ Sz dubitať. Non .n. vř mihi q̄ iustificatio sit remissio pecōꝝ. q̄ remissio petōꝝ ē effect⁹ dīne grē ⁊ nō iustificatiōis. Dico q̄ iustificatio pōt duplr sumi. aut vt respicit ad iustificari. aut vt respicit ad iustificatū esse. Si vt respicit ad iustificari: sic iustificatio nihil aliud est nisi mot⁹ ad iustitiā pdictā. s. ordinatio ⁊ dispositio viriū aie iferioꝝ ad obediēdū viribus supiorib⁹ vř ipsi deo. Si āt respicit ad iustificatū eē: sic ē effect⁹ pdicte iustitie. Nā p talē iustitiā aia dř iustificata: sicut albedie aliqd dř albatū. Tal̄ āt rectitudo ⁊ iustitia fluit a dīna grā. qm̄ grā dei ē illa q̄ dirigit ⁊ illuminat iferiores vires: vt subdāť supiorib⁹: vel ipsi deo. Nā sicut ab eēntia aie fluūt potētie aie: ita rectitudo potētiaꝝ ab ipsa grā: q̄ ē psectio eēntie ipsi⁹ aie. ⁊ iter potētias ipsi⁹ aie: dña volūtas q̄ alias vtutes ad opationē mouet pdictā rectitudinē alijs potētijs largiť. Ex qb⁹ appet q̄ pdcē iustitie ⁊ rectitudinis cā pª ē grā dei: ⁊ ɔñter charitas que volūtatē ad finē pducit: a quo ē rectitudo pdict. i. Et ppter h° ipsa iustificatio ē effect⁹ pdicte iustitie. s. lr ⁊ petōꝝ remissio: sicut cāe formal̄ pxime. ⁊ ēt effect⁹ grē ⁊ charitatis: sicut cāe q̄ pxīa ē cause pxime. s. ipsi iustitie. Et q̄a pximis causis vř ťminis dz fieri denoiatio: iō pdict⁹ mot⁹ vl̄ dterminatio mot⁹: qō ē ipsa iustificatio: magis denōiať a iustitia: ⁊ dř iustificatio: q̄z a charitate vř grā. q̄ non dř gratificatio. Et sic ex his pz q̄ petōꝝ remissio ⁊ iustificatio qō idē ē: ē effect⁹ iustitie: ⁊ grē: ⁊ charitatis. s̄z iustitie vt cāe pxime ⁊ caritatis ⁊ grē vt cause pxime ipsi cause pxime. s. ipsi iustitie. Hec posui de itētiōe bti Tho. i. 4. di. 17. ar. i. Et hec sufficiāt p pª vitate. ¶ Quātū ad faz vi. dico q̄ ad pñs sex regrūť ad iustificatiōz aie. vz. ¶ p° grata ⁊ benigna voluntas dei amorosa. ¶ 2° dulcissima xp̄i Jesu itercessio speciosa. ¶ 3° expulsio peti ⁊ grē isusio vigorosa. ¶ 4° motio liberi arbitrij animosa. ¶ 5° fides scā illūinosa. ¶ 6° ɔtritio vā ⁊ oposa. Nō cures si i declarādo aliq̄ pponať vl̄ postpōatur. ¶ Accipe pmā conditionē q̄ reqriť ad aie iustificationē: ⁊ dř grata ⁊ benigna volūtas di amorosa. Cū. n. dñs sit cā pma ⁊ vl̄is quorūcūq̄z effectuū: necesse ē: vt ⁊ ad hūc effectū ɔcurrat. Jo. p° Oīa p ip̄m scā sūt: ⁊ sine ipso factū est nihil. Audi Aug. i psolodion. c. 5. Si volūtate igr sua psumat petōꝝ: mūdari nō pōt: nec ex corde ɔpūgi. q̄ petrus nisi eū xp̄s aspexiss: nūq̄z pnia duct⁹ amare fleuisset. Et itellr de respectu spūali ⁊ nō corpali vt sepe ondim⁹. q̄ xp̄s erat i camera tormēti: ⁊ petr⁹ foris i atrio stās. Itē audi ⁊ eūdē i li. de pdestinatione scōꝝ. c. 3. De⁹ igr ē q̄ iustificat ipiū: nō puentus hūana volūtate: s̄z ipe pueniēs hūanā volūtatē suā tuis. Et magr i. 4. di. 18. Sol⁹ igr de⁹ mūdat hominē iteri⁹: ⁊ a debito eterne mortis absoluit: q̄ p pphetā ait. Ego sol⁹ deleo iniqtates ⁊ petā popli. Et nō hāc reglaz gñalē q̄ztū ex pte di. q̄ nulla rō bōitatis hūane deū mouet ad petōꝝē iustificādū: nec vlla malitia mouet ad eūdē reprobādū. s̄z sola dīna mīa mouet deū ad diligēdū petōꝝē ad vitam Et sola iustitia dei mouet ad petōꝝē reprobādū ad mortē. Et ita itellr q̄ deus sine meritis iustificat: ⁊

dānat. ad Ro. 9. Nō ē volētis neq3 currētis: s3 dei miserētis. vt illud sine meritis determinet vbum a pte suppositi. Si aūt determinaret vbū a pte appositi: tūc de⁹ nullū eligit ad vitā: vl' reprobat ad mortē sine meritis. Ista expositio ē Nicolai d' lira sup ep'las Pauli sup illo vbo. nō volētis neq3 currētis ad Ro. 9. Et sic p3 p⁹ ꝯditio. ℂ 2ª ꝯditio ē dulcissima Jesu xpi intercessio speciosa. Sic. n. passio xpi nos iustificauit a pctō pmoꝝ parētū. Apoc. 1. Lauit nos a pctis nr̄is i sāguie suo: sic p ei⁹ itercessionē a pctis liberamur ꝛ iustificamur. ad Ro. 3. Oēs peccauerūt ꝛ egēt gl'ia dei: iustificati gratis p grām ipsi⁹ p redēptionē q̄ ē i xpo Jesu. quē de⁹ posuit ꝓpiciatorē p fidē i sāguie ei⁹: ad ostēsionē iustitie sue ꝑp remissionē ꝑcedētiū delictoꝝ. Ubi nō s3 Nico. de lira: q͛ xps Jesus in triplici mō stat ꝓ nobis añ pfe3. ℂ p⁹ vt nr̄ redēptor. Job. 9. Scio q͛ redemptor me⁹ viuit ꝛc. Et ps. Redēptionē misit dn̄s i pplo suo ꝛc. ℂ 2° vt mediator. 1. Thimo. 1. Mediator dei ꝛ hoīu3 hō xps Jesus. ℂ 3° vt doctor ꝛ magr̄. Johel'. 2. Letamini i dn̄o deo vr̄o: q͛ dedit nob doctorē iustitie. Et ipse dicebat discipul' suis. vos vocatis me magr̄ ꝛ dn̄e: ꝛ bn̄ dicitis. sū etenī3 ℂ 4° vt aduocatus nr̄. 1. Jo. 2. Aduocatū hēmus apō pfe3 iesū xp̄3 iustū: ꝛ ipse est ꝓpitiatio ꝓ pctis nr̄is: ꝛ nō ꝓ nr̄is tm̄: s3 etiā toti⁹ mūdi. ℂ 5° vt defēsor. Isa. 19. In illa die erit altare dn̄i i medio egypti. ꝛ pax infra. Clamabūt. n. ad dn̄3 a facie tribulātis: ꝛ mittet eis saluatorē ꝛ ꝓpugnatorē q̄ libēt eos ps. Dn̄s defēsor vite mee a quo trepidabo. ℂ 6° vt testis nr̄. Apoc. 3. Hec dicit q̄ ē testis fidel': ꝛ verus q̄ ē pncipiū creature. Et Malachie. 3. Accedā3 ad vos i iudicio: ꝛ ero testis velox maleficis: adulteris: piuris: ꝛ q̄ calūniāt mercedē mercenarij viduas ꝛ pupillos ꝛ oppmūt pegrinū: nec timuerūt me dicit dn̄s exercituū ꝛc. ℂ 7° stat vt iudex nr̄. Act. x. Ipe ē q̄ cōstitut⁹ ē a deo iudex viuoꝝ ꝛ mortuorū. ℂ 8° stat vt ꝓpiciator: vt dixit sup ap'ls ad Ro. 3. c. ℂ 9° cū bn̄dictiōe dei stat Jesus añ pfem vt nr̄ saluator. ad Phil'. 3. Saluatorē expectam⁹ dn̄3 nr̄3 iesū xp̄3: q̄ reformabit corp⁹ nr̄3 ꝯfiguratū corpi claritatis sue. hec Nicola⁹ de lira sup ep'lam ad Ro. 3. Et nō q͛ tāt⁹ ē amor dei quē ad peccōres h3: dū sūt i hac vita: tātaq3 ei⁹ mīa ꝛ charitas: q͛ nū q̄3 pōt peccōꝝ obliuisci: s3 eoꝝ crebro memorat̄. ps. Nūqd obliuiscet̄ miseri de⁹: aut ꝯtinebit i ira misericordias suas. q̄si dicat n̄. Et adeo grādis est mīa ista q͛ nulli tā graui peccōri tolli possit. Abachuch. 3. Cū irat⁹ fueris mīe recordaberis. Itē nec tpe mēsurat̄. ps. Misericordia dn̄i i eternū manet: ꝛ i sclm scli. Itē nec t̄minis clandit̄. ps. Misericōdia dn̄i plena ē t̄ra. qm̄ ꝓpriū dei ē miseri semp ꝛ parcere ꝛc. ℂ 3° ad aie iustificatōe fides lūinosa. Jacobi. 1. Sine fide impossibile est placere deo. ꝛ ad Ro. 3. Justificati estis per fidem. Cum enim voluntas non feratur in incognitum: necesse est vt moueat̄ ab obiecto precognito: ꝛ a potentia cognoscente. Nam obiectum cognitum vel imaginatum vel intellectum dr̄ obiectum volūtatis: vt sepe diximus ꝛ ē doctrina Aristotel'. 3. de aīa. Mot⁹ āt i deū amādū ē fides. ad Ro. 10. Corde. n. credit̄ ad iustitiā: ore āt ꝯfessio fit ad salutē. dicit. n. scriptura. Oīs q̄ credit i illū n̄ ꝯfūdet̄. Et notāter dic̄ i illū ꝛ nō illi vel illū: cū sint diuersi act⁹ credēdi: vt dictū ē. s̄. smōe 7°. Reqrit̄ g° fides tāq̄3 quoddā dirigēs i deū3 amādū. Jo. 11. Si qs āmbulauerit i die n̄ offēdit. q͛ lucem h⁹ mūdi videt. qr̄ ꝛc. ℂ 4° reqrit̄ mot⁹ liberi arbi. qm̄ q̄ fecit te sine te n̄ saluabit te sine te. vt Aug. ait: Null⁹. n. iuite fit bon⁹ aut mal⁹. 15. q. 1. n̄ ē. Nō ē igt̄ q͛ cuiq3 nr̄a3 ascribam⁹ crīnā. i. culpā: nisi ꝓpie voluntati. nemo nostrum tenetur ad culpā nisi ꝓpa volūtate ꝯsēserit. volūtariū. n. militē sibi elegit de⁹: volūtariū ꝯuū diabol⁹ actionat̄. hec ibi. Et sūt vba btī Ambro. sup ps. volūtarie sacrificabo tibi. ℂ 5° reqrit̄ ꝯtritiōis mot⁹ liberi arbitrij i pctm. i. displicētia pcti. ps. Sacrificiū dō spūs ꝯtribulat⁹: s3 de h° diximus i ꝑa ꝯsideratiōe ꝑcedēti. ℂ 6° reqrit̄ culpe expulsio ꝛ grē i'fusio. ista ē ꝓpinq̄ cā. Et ꝓbat sic btūs Tho. i. 4. di. 17. Act⁹ hūani q̄ ad vitā btā3 capescēdā sūt necessarij cū sint finite virtutis necesse ē vt ad ifinitā gloriā adipiscēdā quodāmō ifinitēt̄: ꝛ sup eoꝝ nā3 vigorēt̄. h° āt fac̄ dīna grā: q̄ idē ē realit̄ cū charitate: l3 differāt formalit̄ s3 Scotistas: vl' rōne s3 alios: vbi āt ē charitas ibi pctm̄ mōtale eē n̄ pōt. g° expellit suo aductu pctm̄ mōtale: sicē lumē tenebrā. Ex his g° ifero tres vitates. ℂ p⁹ vi. ē ista. Q͛ sic i gn̄atiōib⁹ nālib⁹ duplex reqrit̄ dispositio: vbi vna forma d3 itroduci: ꝛ alia corrūpi. vna dispositio p quā ꝑexistēs corrūpat̄: alia dispositio p quā forma gn̄anda itroducat̄: vt p3 exptis i phia: sic i iustificatiōe ipij vbi di amicitia ꝯhit ꝛ ꝯhēdo culpa mōtal' expellit̄: ꝛ di grā itroducit̄: o3 eē dispositō3 s3 ꝓpriū actū ad vtrūq3. Et idō sic p motū liberi arbitrij i deū amādū ad grā3 obtinēdā disponit̄ aīa iustificāda: sic p motū liberi arbitrij in pctm̄: q̄ nihil aliō ē nisi ꝯtritio. o3 ad culpe deletionē aīa disponat̄. qr̄ ꝛc. ℂ 2° seqt̄ ista vi. q͛ n̄ eodē mō ē iustificatio inocētis ꝛ peccōris. qm̄ ad iustificatiōe3 inocētis vna sola dispō reqrit̄. s. dispō ad dei grā3 itroducēdā: q̄ ē motio liberi arbitrij i deū. S3 ad iustificatiō3 peccōris reqrit̄ duplex dispō. vna p quā disponat̄ ad culpe deletō3. ꝛ hec ē contritio. ꝛ alia p quā disponat̄ ad grām suscipiēdā. ꝛ hec dr̄ mot⁹ liberi arbi. i deū amādū. Has duas vi. colligi ex dictis btī Tho. i. 4. di. 17. ℂ 3° vi. q̄ seqt̄ ex dictis ē q͛ quātūcūq3 qs se di ꝯuū sētiat: neq3 tn̄ sine pnīa viuer̄ d3. nā l3 Job i di grā eēt: crebro tn̄ dicebat. ego ago pnīa3 i fauilla ꝛ ciner̄. Job. 42. ꝛ Jo. baptista i vtō scīficat⁹: speculū illō pnie a pmeua etate i deserto asprimā vitā duxit. Mat. 3. Et saluator nr̄ q̄ pctm̄ n̄ fecit: nec iuent⁹ ē dol⁹ i ore e⁹. 40. dieb⁹ ꝛ noctib⁹ toudē iciunauit. Mat. 4. nec talis sit pnīa: vt qcq3 i ꝯuis di purget̄: s3 vt i grā ꝯseruētur: ne cadāt. q. 11. putat se stār videat ne cadat ait ap'ls: qr̄ ꝛc. Et hec sufficiāt ꝓ ꝑa vi. ℂ Quantū ad t'tiā vi. dico q͛ m'lta ipediūt iustificatō3 aīe. ℂ p° .11. difficl'tas viuēdi i h° mūdo multū aīe iustificationē ipedire h3. qm̄ bn̄ viuē certe ē valdē difficile Quid. n. i mūdo nisi vānitas: Eccl'. 1. Uānitas vānitatū ꝛ oīa vānitas. Quid i mundo nisi malignitas: p°. Jo. 2. Oē q̄d ē i mūdo aut ē ꝯcupia carnis: aut ꝯcupia ocl'oꝝ: aut sup̄bia vite. Quid i h° mūdo nisi

stabilitas: p⁹ Jo. 2. nolite diligē mūdū: neq; ea q̄ sūt i mūdo. qm̄ mūd⁹ trāsit ⁊ ɔcupia ei⁹. ⁊ sic ō alijs. Qr necē ē ist; aduersari mūdanis: si iustificari optam⁹. ad Titū. 2. Abnegātes ipietatē sobrie iuste ⁊ pie vi uam⁹ i b⁹ sclo: expectātes btā; spē ⁊ aduētū magni dei ⁊ saluatoris nr̄i Jesu xp̄i: q dedit semetip̄z p nob vt nos redimeret ab oī iniqtate: ⁊ mūdaret sibi pplm acceptabilē sectatorē bonor opez. ⁊c. ¶ Impedit 2⁹ loco mūdi fauor. ad Gal. 1. Si hoīb⁹ iqt placerē xp̄i fu⁹ nō ēēz. Jacobi. 4. Adulti nescit; q amicitia h⁹ sclī inimica ē deo. qcūq; g⁹ voluerit ēē amic⁹ h⁹ sclī: inimic⁹ dī ɔstituet ⁊c. Et Mat. 6. nō. n. potest; seruire dō ⁊ mām̄one. Et Mat. 4. dñz deū tuū ado rab: ⁊ illi soli fuies. ¶ Impedit 3° mūdi error. Ma lachie. 3. Dixist; van⁹ ē q fuit dō. ⁊ qd emolumētū: q: custodiuim⁹ mādata ei⁹. qsi dicat. g fuiūt dō ab iecti sūt: ab oībusq; subsanati. p̄s. Extimati sum⁹ vt oues occisiōis. Sz ñ ē sic. Sz ɔuertimī dic ibidē Malach. ⁊ videbit; qd sit int iustū ⁊ ipiū: ⁊ int fuiētē deo ⁊ nō fuiētē. hec ille. ¶ Impedit 4° ifidelitas p̄z. nec fideles hiti sūt i testō ei⁹. Vide itaq; ifide litatē. qm̄ i qbuscunq; nr̄is necitatibus ad ariolos ⁊ icātatrices currim⁹: qd ē phibitū ab oī lege. Audi aplz Jacobū. c. 5. Helias inqt erat hō similis nob passibi lis: ⁊ oīone orauit: vt nō plueret sup trā: ⁊ nō pluit ānos tres ⁊ mēses sex: ⁊ rursum orauit: ⁊ celū dedit pluuiā: ⁊ tra ōdit fructū suū: qsi dīc velit. Sic facite vos in tribulatōib⁹ ⁊ necitatib⁹ vr̄is. Hic rephēde mlieres q: oīa faciūt cū histrionib⁹ ⁊ vetul'. ⁊ spōsa litia: ⁊ oīa opa car. ¶ Impedit 5° despatōis timor .s. ne possit saluari. Z quos audi aplm ad Ro. 5. c. Cōmēdat inqt ds suā charitatē i nob. qm̄ adhuc cū eēm⁹ petōres xp̄s p nob mōtu⁹ ē. multomag; igr iu stificati nūc i sāguine ipi⁹ salui erim⁹ ab ira p ipm. p̄s. Illic trepidauerūt vbi nō erat timor. ¶ Impe dit 6° iuidie liuor. Jacobi. 4. Vñ bella ⁊ lites ī vob. nōne hinc ex ɔcupiscētijs vr̄is: q militāt in mēbris. Cōcupiscit; ⁊ nō hēt;. Occidit; ⁊ zelat;: ⁊ nō potest; adipisci. Litigat; ⁊ belligerat;: ⁊ nō hētis: pp qd nō postulat;: petit; ⁊ nō accipit;: eo q male petat;. hec ille. ¶ Impedit pugna carnis. ad Gal. 5. Caro cō cupiscit aduersus spm̄: ⁊ spūs aduersus carnem .1. Pe. 2. Obsecro vos tāq; aduenas ⁊ pegrinos: ab stinere vos a carnalib⁹ desiderijs: q militāt aduer sus aiā;. Itē ipedit diabolus. Ber. Assidua tētatōe diabol⁹ tētat: vt saltē tedio vicat. ad Ephe. 6. In duite vos armaturā dei: vt possitis stare aduersus isidias diaboli. ¶ Itē ipedit obaudicio verbi dei. p̄s. Obturauerūt aures suas sic fpētes. ⁊ idē. No luit intelligere vt bn̄ ageret. Multa alia sūt ipedi mēta q̄ cā breuitatis relinquo. qre ⁊c.

¶ Q: mirabilior est peccatoris iustificatio q̄z mor tuorum suscitatio. Conclusio. II.

Capite scdā; ɔclōnē. vz. Maior ⁊ mirabi lior res ē aīe peccatric; iustificatio q̄z mū di creatio. ⁊ Lazari mōtuorūq; oīuz susci tatio. vbi tres igraim⁹ vitates. vz. ¶ p° vitas ē ista. Utr; sit maior res iustificatio petōris: q̄z mūdi crea tio. ¶ 2° vi. ē. Utr; sit mirabilior ⁊ stupore dignior petōris iustificatio q̄z mōtuor; suscitatio. ¶ 3° vi. ē. Utr; iustificatio petōris sit in instāti vel successiue. ¶ Quātū ad pmā vitatē dico q maior res ē vnius aie peccatric; iustificatio: q̄z creatio toti⁹ mūdi. Ad cui⁹ declaratōez nōndū ē s̄z btm̄ Tho. pte 2ª. q. 113. ar. 10. q duob⁹ modis aliqd op⁹ dr̄ magnū. vno mō ex pte modi agēdi. alio mō ex pte rei q̄ fit. Si ex pte modi agēdi: tc ista ppō ē falsa. maior res ē iustifica tio pecōr;: q̄z creatio mūdi. qm̄ ex nihilo mūd⁹ crea tus ē: vt illō. ō nihilo ēt dic ordinē duratōis. q: oīa icepert p simplicē dī volūtatē. ⁊ nihil ē etnū pter p̄ mā cāz: vt theologor schola tenet. Petōris āt iusti ficatio: ex aliq° fcā ē: vt ex gr̄a. ad Ro. 3. Iustifica ti est; p fidē. Fides āt ex dei gr̄a ē: vt dīc magr i. 2. sniar. Si āt magnū ɔsideratur ex pte rei q̄ fit: tc iusti ficatio ē maximū opez: dī q: iustificatio ipij tminat ad bonū etnū: ⁊ ad pticipatōez diuine bōitat;. alia āt q̄ sūt i mūdo ad bonū ɔmutabile tminātur. Vñ ista ppō. maior ē iustificatō ⁊c. q̄ztū ē ex pte rei: pōt hre ptes sensus. ¶ p⁹ sēsus ē iste. Maior ē iustificatio pecōr; q̄z creatio mūdi: q: ad mai⁹ bonū tminat vt deū ē. ¶ 2⁹ sēsus ē iste. Maior ē iustificatio. q: est mai⁹ bonū qd ds facē possit. nihil. n. vtili⁹ facē pōt q̄z ipios pios facē: ⁊ iniustos iustos. ¶ 3⁹ sēsus ē. Ma ior ē iustificatio. i. iocūdiō. Luc. 15. Gaudiū mai⁹ ē āgel' dī sup vno petōre pniaz agēte: q̄z sup. 99. iust; q ñ indiget pnīa. Itē Aug. ait. Iudicet q pōt. vtrū maius sit iustos angelos creare q̄z ipios iustificare. Certe si eqlis ē vtrūq; potētie. h° maior; ē mīe. O Dauid magne rex testimoniū de dei mīa p̄be. q: dī xisti. peccaui. mox dn̄s Nathā pphaz ad te mittēs dixit. mistulit dn̄s pecm̄ tuū. 2. R. 12. Quid tibi ait o Ezechias grādissimo pecōri misicors ds. p Jsa. Vi di iqt lachrymā tuā. ⁊ audiui oīonē tuā ⁊c. Jsa. 38. O Magdalena mīsa qd tibi ait lachrymāti magr bon⁹ Jesus: Remittūt tibi pecā tua. Luc. 7. O ma gna mīa dī. Audi Chryso. sup Mat. Quatuor mi rabiles mutatōes fec ds. De piscatore p̄ᵐ ecclīe pa storē. De psecutōe magrz gētiū ⁊ doctorē. De publi cano p̄ᵐ euāgelistā. Et de latrone p̄ᵐ celicolā. hec ille. ⁊ gliosus Ber. tāte refragrātie sētiēs odorē ex clamat. O bōe iesu i odorē vnguētor tuor currim⁹ audiētes q: nō sp̄nas pauperē: pecōrē ñ abhōrcas. Nō. n. hōruisti lachrymātē peccatricē: ñ supplicātē publicanū: ñ sedētē i theloneo: ñ negātē discipulū: ñ psecutorē discipulor: nō ipos crucifixores. In odorē oīnz hor tuor currim⁹. hec ille. Et sic p; p° vitas. ¶ Quātū ad 2az vi. dico q pcldubio mirabiliō res ē pecōr; iustificatio q̄z oīuz mortuor suscitatio. Ad cu⁹ dclaratōez ē nōndū s̄z btm̄ Tho. pte 2ª. q. 113. ar. 10. Et s̄m eūdē i. 4. dī. 17. q aliqd dr̄ mirabili⁹ ⁊ stu pēdi⁹: ⁊ mag; miraclosū trib⁹ mōis. ¶ Uno° qm̄ fō ma itroducit i mā vel i po° nālī sup̄ nām ip̄i⁹. sic si i cōpe mōtuo: qd s̄m nālē dispōnē aiam sibi ɔferētē vitā suscipe ñ pōt: nisi aīa itez reūircē ⁊ illi vitā da ret. ¶ 2°° pōt dici mirabili⁹ ⁊ mag; miraclosū. q: p̄ ter ɔsuetū modū nāe: sic cū ifirm⁹ a medic; derelict⁹ ipuo tpe sanat. vl' sic aq̄ si ɔuertēt i vinū: vt i mira culo xp̄i p° fcō corā discipul' suis. ¶ 3° pōt mirabili⁹ dici ⁊ mag; miraclosū. qd p nullā creatā potētiā fie ri pōt: nec ad illō sua vtute attigere. vt ē glia scōr i

resurrectiõe vel fide. Ad ppositũ dico q̃ iustificatio ipij nõ ẽ mirabilior vel magis miraculosa p̃º mõ. q: grã dei q̃ ẽ formalr iustificãs: nõ ẽ sup nãz aie recipiẽtis: q̃uis mod⁹ recipiẽdi sit supra nãz eius. Aĩa. n. exñs ĩ pctõ mõtali nõ ẽ apta nata ad grãz pmerẽdã nec recipiẽdã: ⁊ sic sz modũ recipiẽdi poss. ⁊ iustificatio dici mirabil' ⁊ miraculosa. Silr nõ est mirabilior aut miraculosior secũdo mõ. s. q̃ fit pter cõsuetũ modũ nãe: q: iustificatio icõsueta nõ ẽ: sed cõis. Erit gº mirabilior ⁊ miracl'osior 3º mõ: q: nulla potẽtia creata ad talẽ actũ 9currẽ põt. i. ad tm̃ meritũ vt de cõdigno possit iustificari. Que. n. potẽtia creata posit vtute ppa pctm̃ expellẽ: ⁊ grãz ĩ aĩaz itroducẽ. hoc. n. soli⁹ dei ẽ. de pe. di. j. vbũ. vbi di: vbũ dei dimittit pctã. vbi glo. sic dic. vbũ. i. fili⁹ dei: qui di: vbũ. q: sic p vbũ mãifestat volũtas alicui⁹: ita p filiũ volũtas pris. ar. zz. q. z. is aũt. Et nota dicit ista glo. q̃ lz dicat vbũ: nõ tñ pp hoc excludit spũs sãct⁹: p quẽ ẽt dicit pctã dimitti. f. q. j. remissionez: Nec pr: q: isepabilia sũt opa trinitatis. de cõse. di. 3. oẽs. Quĩqz ẽt charitas di: dimittẽ pctã. d 9se. di. 4. eccl'ie charitas. hec glo. Sz itellige q̃ charitas dimittit pctã: vt cã formal'. i. dlet: ⁊ de⁹ vt cã efficiẽs: Sz dubitat. videt. n. hic 9dicẽ secũde vi. añcedẽtis 9cl'onis. vbi cõtritio: liber arbitriũ: cõfessio ⁊c. cõcurrũt ad iustificatiõz: sed iustificatio nõ ẽ aliud q̃z pctõr remissio: vt dic p̃ma vitas dicte 9cl'onis. gº liber arbitriũ ⁊ cõtritio remittũt pctã: ⁊ pñt attingẽ ad grẽ isusionẽ. qd ẽ 9 dicta. Aĩa mea dico q̃ et si añdca ad iustificatiõz cõcurrãt: hº de cõgruo ẽ vt mereãt ipij iustificatiõz: nõ ãt d cõdigno. vl dicat q̃ cõtritio ⁊ mot⁹ liberi arbitrij ĩ deũ amãdũ 9currũt ex pte hois: vt. s. faciat qd dĩna sapiã i ordie rerũ disposuit: q̃ detmĩauit cãs scdas cõcurrẽ ad aliquos effcũs cũ ipa dĩna volũtate. Clpe ãt remissio ⁊ grẽ ifusio ex pte dei 9currũt. Ad q̃ duo nulla creata potẽtia attĩgere põt. Istud ẽt colligit ex dcis btĩ Tho. i. 4. di. 17. Mirabilissima gº ⁊ miracl'osissima res ẽ pccõris iustificatio. q: nulla ad ipsã creata potẽtia 9currere põt: vl' illã attingẽ. Jñ Aug. sup Jo. Plus igt ad salutẽ nr̃az ẽ q̃ ds fcũs ẽ hõ pp hoiez: q̃z q̃ miracl'a fecerit iter hoies. Et plus ẽ q̃ vitia sanauerit nr̃az aiaz: q̃z q̃ sanauit lãgores corpoiz moriturox. hec ille. Q: ãt mirabilior ⁊ miraculosior sit iustificatio q̃z mõtuor suscitatio: hac tm̃ rõne pbat. Nã ĩ mõtuor suscitatõe nihil dĩne potẽtie oppugnat. Jñ Jo. ii. voce magna impando clamauit. Lazare vẽi foras. Et ĩ suscitatõe filij vidue iterũ miori voce clamauit. Adolescẽs tibi dico surge. Jn pctõris ãt iustificatõe de potẽtia ordĩata loquor: nõ põt sua volũtate ⁊ ipio vti: nisi ⁊ hũana volũtas velit 9sentire. Ecc. 15. De⁹ ab initio 9stituit hoiez: ⁊ relĩqt illũ ĩ mãu 9silij sui. ⁊c. 15. q. j. c. nõ ẽ. i fine. voluntariuz mlitẽ elegit sibi ds. Et Aug. Qui fcẽ igt te: sine te: nõ saluabit te sine te. qr̃ ⁊c. Sz care pat: dic mihi aĩa mt. Audio ex dcis q̃ p pniaz: dĩna grã mediãte ⁊ amicitia dei: p pctm̃ amissa recupat: sed nũqd recupant oĩa merita p pctm̃ pdita: Dico aĩa mea q̃ nõ. Nã vgo corrupta lz amicitiã dei p pniaz rebẽe possit: nõ tñ certe p̃mũ qd pdidit ỽginitate. f.

aureolã q̃ ỽgĩb⁹: martyrib⁹: ⁊ scis pdicatorib⁹ dat ĩ p̃miũ: poterit rehẽe. Sic nec p pniaz itegritatẽ carnis potit recupare. Jñ Hiero. ad Eustochiũ. Audact loqr: cũ oĩa possit ds: suscitare ỽgĩnẽ nõ põt p⁹ ruinã. Valet. i. põt libare de pena: sz nõ valet coronare cõruptã. hec ille. Cõcordãt Ricar. i. 4. di. 49. ⁊ cõit alij doctores theologie sacre. Cõtẽtaris inq̃z aia: Cõtẽtor inqt: sz vnũ mihi ex dcis grãde dubiũ venit ĩ mentẽ. Dixisti. n. crebro q̃ grã p pctm̃ pdit. hoc salua reuerẽtia ñ vr verũ. Ait. n. apl's pº. Cor. iz. Charitas nũq̃z excidit. gº seqt q̃ nũq̃z amitti põt Jtẽ ⁊ Aug. ad Julianũ comitẽ. Charitas igt q̃ deseri põt: nũq̃z va fuit. gº ppositũ. Jtẽ ⁊ idẽ sup eplaz Jo. Radicata ẽ igt charitas. secur⁹ esto. nihil mali pdẽ põt. Jtẽ Grego. li. mor. 10. Valida ẽ vt mors dilectio tua. vtuti. n. mõtis: dilectio 9pat. Q: nimiz mẽtẽ quã semel cepit a dilectõe mũdi fũdit⁹. i. totalit occidit. Jtẽ ⁊ Aug. sup eplam Jo. vnctio iuisibil' charitas ẽ. Que ĩ quocũq̃z fuerit: radix illi erit: q̃ ardẽte sole arescẽ nõ põt. Nutrit calore sol: ñ arescit hec ille. Et mlt̃s ẽt auctib⁹ alijs hoc 9firmari põt. Jdẽ pbat. de pe. di. z. §. itẽ sine charitate. qd ẽ dcz bti Aug. s̃. allegatũ. Radicata ẽ charitas ⁊c. Et ibi imediate seqt illud dcm̃ Grego. ĩ mora. Valida ẽ vt mors ⁊c. Et plẽs auctes ponunt ĩ eodẽ. §. Jtẽ sine charitate. Crede mihi pr Ambro. mlte sũt auctes 9te pbãtes q̃ charitas semel hita nũq̃z amitti põt Aĩa cara ista fuit opio quorũdã antiquor q̃ charitas semel hita amitti nõ põt: q̃ ponit a magro sniarũ di. 31. fnj. ⁊ iprobat ab eodẽ ibidẽ auctẽ: ⁊ rõe Et ẽ snia cõis oĩuz theologor. Et vt mihi credas hoc tibi pbare itẽdo auctẽ: rõe: ⁊ exº. Sz añq̃z hoc tibi pbẽ: volo pº vt diligent notes: q̃ charitas põt dupl'r 9siderari: aut put ẽ ĩ pria: aut put ẽ ĩ via. Si put ẽ ĩ pria: sic illa nũq̃z pdit. eo q: sum⁹ ĩ termino vite nr̃e 9stituti. Et p 9ns vacillare ãpli⁹ ñ possum⁹: nec ruere a di grã aliqº mõ valem⁹. Dotata ẽ. n. ibi aia q̃ztũ ad oẽs potẽtias suas. q: ĩtellẽs clare dĩnã eẽntiã ituet volũtas pfcẽ dĩna pfruit bõitate: ⁊ memoria sũma tẽtõe iocũdat. q: iusticia iusti manet ĩ sclz sclĩ. Si vo charitas 9siderat put ẽ ĩ nob ĩ via tc põt 9siderari tripl'r: aut q̃ztũ ad sufficientiã: aut q̃ztũ ad affcm̃: aut q̃ztũ ad pseuerãtiã. Si 9siderat q̃ztũ ad sufficiẽtiã: sic dico q̃ q̃ztũcula charitas suffic ad aie iustificatõez. ar. de pe. di. z. c. tib⁹ Si 9siderat quo ad effcm̃. tc dico q̃ ipsa ẽ q̃ disponit hoiez ad velle mori p xpo. de pe. di. z. siqs tãtã. vbi di. Siqs tãtã hũerit charitatẽ vt parat⁹ sit ẽt p frib⁹ mori: pfcã ẽ in illo charitas ⁊c. Si 9siderat qº ad pseuerãtiã: tc dico q̃ ipa ẽ q̃ pseuerare fac ĩ via dei. Mat. 10. q pseuerauerit vsq̃z ĩ finẽ hic salu⁹ erit. Hoc sic noto dico q̃ quõcũq̃z accipiat charitas hic ĩ via p pctm̃ mortale pdi põt. Et hoc vt dixi vbo auctẽ: rõne: ⁊ exº Auctẽ qdẽ. audi Paulũ pº Cor. 9. Qui se putat stare videat ne cadat sz nõ loqt nisi de statu grẽ. gº ab ea qs cadẽ põt. Jtẽ audi Aug. Mõs igt aie ẽ: cũ eã dserit ds. sic mors cõpis ẽ: cũ id dserit aia. Et Luc. 15. d filio pdigo di: q: abijt ĩ regionẽ lõginq̃z: ⁊ 9sũmauit oẽz sbaz suã. Quo mãifeste pz q̃ pdidit grãz dei. Hoc idẽ detmĩat ĩ decretis. de pe: di. z. §. nõ ẽ

mis. ℭ Rōne pbaṫ sic. vbicūq3 ē vtibilitas. ibi pōt
ēē pccm̄. sz q̄zdiu hō ē ī vita: ī eo ē vtibilitas. g° ī eo
pōt eē pccm̄. Sz vbi ē pccm̄ mōtale: ibi grā ⁊ chari
tas eē ñ pñt: cū sint opp°. 32. q. i. cū renūciaṫ. g° ⁊c.
Jtē frustra nos tētaret inimic⁹ hūane nē: si a chari-
tate excidē ñ possem⁹. sz ip̄e assidue tētat vt tota scri
ptura ⁊ expiētia clamat. g°. ℭ 3° pbaṫ ex°. Nā Pe
tr⁹ dispofit⁹ erat p xp̄o mori. Parat⁹ sū igt ⁊ ī car-
cerē ⁊ ī mōtē tecū ire. Et ñ xp3 tria negatōe nega-
uit: ⁊ grā3 pdidit. Nicola⁹ aduena discipl⁹ Petri
sil' cū alijs spm̄ scm̄ recepit ⁊ ī fine apostatauit: ⁊ xp̄i
grā3 pdidit: ⁊ mīsabilr vitā finiuit. Sil'r ⁊ plēs ī li°
vite sc̄pti ⁊ scripti fuerūt: q dānati postea sṫ. Audi
Ambro. sup eplā3 ad Cor. Et h° ēt pōit magr ī lrā
Quibusdā igt grā data ē ad vsū: vt Sauli. Jude: ⁊
illis discipul' qb⁹ dñs dixit Luc. io. Ecce noīa vr̄a
scripta sṫ ī celis: ⁊ p⁹ abierūt retr°. hec ille. Et magr vt
3. declār: quō erāt scripti ex ītētiōe eiusdē bti Amb.
d. sic. Sz h° dixit. s. ecce noīa vr̄a scripta sṫ ī celis:
supple pp iusticiā cui ōfmebāt: q: bōi erāt. Freqnṫ
n. aī sṫ mali: q futuri sṫ boni. Et aliqnotiēs pus sṫ
bōi q futuri sṫ ⁊ pmāsuri mali. fm qō dīr scribi ī li.
vite: ⁊ deleri. hec ille. ℭ Quātū ad scdā vi. dico fm
btm̄ Tho. in. 4. di. 17. q forme sūt ī triplici gradu.
Quedā. n. sṫ q recipiūt magǴ ⁊ min⁹ p3 elōgationē a
3rio: ⁊ fm accessū ad cām ppriā. Et tles forme suc
cessiue recipiūṫ ī subō: ⁊ postq3 suscepte sūt: adhuc
pñt itēdi ⁊ remitti. sic albedo ⁊ nigredo ⁊ hī⁹. Nā al
bedo q̄zto magǴ distat a nigredie qō ē suū 3riū. tāto
ē itēsiō albedo: ⁊ p 3ñs hec successiue suscipit ī sbo.
⁊ postq3 adhuc suscepta ē: pōt successiue itēdi ⁊ re-
mitti. Quedā sṫ forme q nec ī subo recepte pñt suc-
cessiue itēdi nec remitti: nec ēt dū ī subo suscipiunṫ
successiue suscipiūṫ. sic forme sbales. Nō. n. forme
sbales successiue suscipiūṫ ī subo. q: ī idiuisibili sṫ ī
eo. nec postq3 suscepte sṫ: itēdi vl' remitti pñt. Que
dā sṫ forme q medio mō se hñt. v3. q nūq3 recipiūṫ
magǴ ⁊ min⁹ p3 elōgationē a suo 3rio: eo q nūq3 suo
3rio 3miscen pñt. ⁊ ī h° 3ueniūt cū forma sbali. Sz
tñ suscipiūt magǴ ⁊ min⁹ q̄ztū ad accessū ad suā cām
sic p3 de luce. Et ista forma nō recipiṫ successiue in
subō: sic nec forma subālis. s3 postq3 suscepta ē: itēdi
⁊ remitti pōt. ⁊ i h° 3uēit cū fōma accitali hñte 3riū
Diuina g° grā cū sit q̄dā fōma aliqno istoꝝ mōꝝ erit.
s3 nō pmo. q: nullā 3mixtiōē patiṫ cū suo 3rio: eo q
sil' 3parata grā ad suū 3riū qō ē pccm̄ mortale: ipa h3
magǴ rōnē pñatiōis q3 positōis ⁊ e3. sicut tenebra
lumi. Et 3uēt ī h° cū fōra subāli. ⁊ p 3ñs o3 vt su-
bito recipiaṫ ī subō: sic forma subālis. Nec etiā grā
ē forma subālis: q: grā pōt ītēdi ⁊ remitti s3 accessū
ad suā cā3. iō sapit nāā formaꝝ 3° mō se hñtiū. Qua
re 3cndam⁹ sic. q sic ī istāti ē itroductio fore subal'
i mā: ⁊ ī eodē istāti expulsio alt'⁹ fore: ⁊ ī eodē istāti
3pleta dispō q̄ ē necitas ad formā: ⁊ p se tmīn⁹ alta
diōis: ita īfusio grē ē ī instāti: ⁊ i eodē istāti ē remissio
cl'pe: ⁊ mot⁹ liberi arbitrij q ē q̄si dispō 3pleta ad su
scipiēdā grā3. Et p 3ñs totū qō ad iustificationē re
qriṫ ē ī istāti. Quare iustificatio nō ē successiua: s3 su
bita. Jsta nō oib⁹ sūt p̄dicāda: sed scdm̄ auditoꝝ au
diētiā. Mouerē hic aliq̄ dubia: sed ne tediū inferā

volo q ista sufficiāt p p̄sēnti 3clusione.

ℭ De serotina pnia. Cōclusio. III.

Ecipe tītiā 3cl'onē. v3. Licet q̄zdiu aīa est
cōpi vnita possit penitē: nō tñ tutū ē vite
tminū expectare. vbi tres igram⁹ vitate s
v3. ℭ p° vi. ē ista. Utꝝ pnia scā ī vltimo fine vite: sit
vā ⁊ bōa: ⁊ signū saluṫ. ℭ 2° vi. ē ista. Utꝝ sacerdos
ī fine vite possit absoluē penitētē a quecūq3 casu pa
pali ⁊ epali: ⁊ ab oib⁹ casib⁹ reſuaṫ. ℭ 3° vi. ē. An
finalr penitēs ī alio mūdo vt ī purgatorio soluat d̄-
bitū suoꝝ pccōꝝ. ℭ Quātū ad pmā vi. dico q q̄zdiu
hō pōt li° arbitrio vti: nōdū ē obstinat⁹ ī malū. Et
q̄zdiu pōt vti li° arbitrio pōt se dispōnē ad grā3 vo
lēdo d pctis. ⁊ p 3ñs cū ī fui vite hō possit adhuc li°
arbitrio vti: p3 q pōt se dispōnē ad vitā. ⁊ p 3ñs su
scipe remissionē suoꝝ pctōꝝ. Faciat. n. hō tc tpis qō
pōt. q: mīa dūi arcēda nō ē: neq3 restrigēda. Audi
pulcherrimū textū. 26. q. 6. c. si presbr. vbi dr sic. Si
psbr abnegauerit pniam morietib⁹: re⁹ erit aīaꝝ.
Q: dñs dic. Quacūq3 hora 3uersus fuerit pctōr ad
pnia3: vita viuet ⁊ ñ morieṫ. Uera. n. 3fessio ī vltio
tpe pōt eē. q: ñ solū tpis: s3 ⁊ cōdis īspectō ē ds. Sic
latro vni⁹ momēti pnia meruit eē in padiso: ī hora
vltīe 3fessiōis. hec ibi. Jdē. c. cognouim⁹. vide dili-
ca 3° seqnti. 3cl'one vltima. Sz accipite hāc regulā
gñalē. oēs q in pnia pcrastinaṫ ⁊ more corui viuūṫ
ad cadauera volitāṫ. ⁊ dicēṫ cras bñfaciem⁹. Q: l3
pnia ī vltio fine hñ possit ⁊ acceptare dēat. nō mē
certū vtꝝ bōa sit ⁊ dō grata. Et creb°. n. hñ ñ pōt.
Et q sit valde dubia ⁊ icerta: ego auētc: rōc: ⁊ ex°
pbabo. Auēte qdē audi p° tex. de pe. di. 7. qō q̄zris
Timēdū igt ē d pnīe sero. quē. n. mōb⁹ vrget ⁊ pena
terret: vix ad verā satisfactionē vēiet. ℭ 2° audi aliū
tex. de pe. di. 7. c. null'⁹. vbi sic dr null'⁹ expectet qñ
peccare ñ pōt. Arbitrij. n. sui q̄rat libratē v: dlē pos
sit 3mīssa ñ necitatē. Qui pus itaq3 a pcīs relīqṫ q3
ipa relīnqt: nō ea libē: s3 q̄si necitate reliqt. hec ibi.
ℭ 3° audi aliū textū plchērimū. de pe. di. 7. § q̄z q̄z.
⁊ pōiṫ ēt a magro sniaꝝ. di. 20. q̄rti. vbi dr sic. Siqs
posit⁹ ī vltima necitate: voluerit accipe pnia3 ⁊ ac-
cipit: ⁊ mor recōciliabiṫ: ⁊ hic vadit: fateō vob nō
illi negam⁹ qb petit. s. sacra eccl'e: vt eucharistiā ⁊c.
supple: s3 nō p̄sumim⁹ q bñ hic erit. Si secur⁹ hinc
exierit nescio. pnia3 dare possum⁹: secuitatē vo nō.
ñ dico q dānabiṫ: s3 nec dico q libabiṫ. vis g° a du-
bio liberari: Age pniam dū san⁹ es. Si sic agis dico
q secur⁹ es. q: pnia3 egisti tpe q° peccare potuisti.
Si vis agē pnia3 qñ iā peccare nō potes: pccā te di
miserūt: nō tu illa. hec ibi. Et magr ī lrā sequiṫ sic.
sūt tñ verba Aug. in li. de pnia. et oīa ēt sup̄dcā sūt
vba eiusdē Aug. Sz magr ī lrā aliqñ interponit aliq̄
vba: int vba Aug. vt p3 ī lrā. Dic g° sic magr seqns
p̄dcā vba Aug. Et ponūṫ ēt ī decreṫ p⁹ sup̄dcā v-
ba paꝝ p⁹. Due res sṫ: aut ignoscaṫ tibi: aut nō igno
sciṫ. Quā hoꝝ tibi futuꝝ sit: nescio. Ergo tene cer-
tū: ⁊ dimitte icertū. hec ibi. Sz noli vlteri⁹ pgredi
pr Ambro. Ego hic apprime dubito. Arguo sic. neci
tas nō h3 legē. d regul iur. qō nō ē. vbi dr. Qb nō ē
lege licitū necitas licitū fac. Sz ex istꝭ auctib⁹ h3 q
penitēs ī fine: ex necitate pccā relinqt. ñ ex necitate

ergo de eo nõ ē sperãda salus: aut dz excusari. voluntariũ.n.militē eligit sibi bs: ⁊ nõ coactũ.15.q.1.nõ ē q cuiqz nram ascribam⁹ crĩmñã.i.culpã. Dico q illã necẽitas nõ ē ex pte liberi arbitrij: imo liber arbitriũ spõte illa relinqt. q2 si cogeret: nõ eẽt incrim. sz necẽitas illa ĩtelligit ex pte finis vite: vt sit sẽsus. de necẽitate cũ morit pecca relinqt: sz tñ voluntarie de illis dolet adiut⁹ luie diuine grẽ. Et sic ẽt ĩtelligunt v̄ba eiusdẽ Aug. sic dicẽtis. Illi q cũ potuerũt: nũqz auerti voluerũt: ↄsistẽtes cũ iã peccare nequeũt: nõ sic facile acqrũt qd volũt. hec ille. Pz ergo q Aug. nõ negat pnĩaz: sz an cert⁹ sit: dicit se nescire: ⁊ dat ↄsiliũ: vt qui peccare possum⁹: pnĩaz facẽ studeam⁹. Et sic pz ista v̄itas auctẽte noui testamẽti. ¶ 2° pbat auctib⁹ veter testi. Audi Ecc.5.c. Ne tardes ↄuerti ad dñz: ⁊ ne differas de die ĩ diẽ. subito.n. veniet ira ei⁹: ⁊ ĩ tpe vĩdicte disperdet te. Et Eccl.8. Nõ ē ĩ hoĩs ditõe phibẽ spũ suũ: nec hz ptãtẽ ĩ die mortis sue. Et Job.14. Dedit ei dñs locum pnĩe: ⁊ ipe abutit eo ĩ supbiã. qre ⁊c. ¶ 2° pbo hãc v̄itatẽ rõe. ⁊ arguo sic. Ubicũqz iminẽt plura picula: ibi valde fatuũ ē sperare salutẽ. Sz ĩ pũcto mortis iminẽt plura picula. ergo ē valde fatuũ tũc sperare salutẽ. ↄña nõ: ⁊ maior pz. Eccl.3. Cor durũ male hẽbit ĩ nouissimo: ⁊ q amat picultũ illo peribit. Minor aũt pbat multiplr. Primo.n. ĩ penitẽte sero ē piculũ malorũ hituũ. qũ 2t.n. hit⁹ ex freqntatis actib⁹ ⁊ ē hit⁹ qlitas de difficili mobilis. ppt ea habit⁹ peccõr ⁊ vitior in corde firmata radix p assuefactionẽ ⁊ ↄsuetudinẽ linguã peccõris ligatã tenet: ĩtellcũ suffocatũ: memoriã obnubilatã: volũtatẽ excecatã: vt nec or ĩ pnĩaz petẽ aut lingua possit. Suffocat⁹ ĩtellcũs in ↄtẽplationẽ exire nõ põt. memoria obnubilata bñficia dei ⁊ suã ingratitudinẽ ⁊ peccõr multitudinẽ ad mẽtẽ reducere nõ põt: aut recordari. voluntas excecata in amorẽ dei resurgere nõ põt. Sz in qb⁹ v̄sat panpcula illa aĩa. Nã pecõ expicta teste ea q v̄ersata sũt in mẽte viuẽtis: versant in mẽte moriẽtis. Exẽpluũ illi⁹ q dũ a sacerdote qrebat de salute aĩe sue: ⁊ ipe dicebat. q2 tũ valet granũ ĩ platea ⁊c. Et vide grãdẽ hoĩuz stultitiã. q2 qũ aliqs istor pinguiũ ĩfirmat vix inuenit aliqs qui de salute aĩe sue loq audeat. Executores sollicitãt circa diuitias. Contra corpis infirmitatẽ medici parãt medicinas. Amici: vxor: filij spẽ illi ponũt salutis: tps currit: ⁊ sic ĩtricat⁹ miser peccator ad mortẽ festinat. Aliud periculũ ē in representationib⁹ mũdanor. Videt.n. miser peccator affinẽtiã tpaliũ: natos peritos: familiã pulchrã: horrea plena: apothecas habitare ⁊c. Cõspicit infelix se derelinqre orbatos filios: quos tm̃ dilexit: ⁊ q ppter ipsos aĩam suã dãnauit: videt lachrymantẽ vxorẽ: familiã mestã. Cõspicit breui pũncto se his oĩb⁹ in eternũ priuari debere. O qntus dolor. o qntus horror. o qnt⁹ meror. Audi Job.20.c. Si ascenderit vsqz in celũ supbia ei⁹: ⁊ caput ei⁹ nubes tetigerit: qsi sterqlinũ in fine pdet. ¶ 3m periculũ ē de inoĩuũ ĩsidiatio. Scdz.n. Grego. diabolus tẽtationes ingerit acriores: q2tũ magis peccõrem fini ↄspicit appropinqre. Insidiat.n. in abscõdito qsi leo in spelũca sua. vt pphã ait Insidiat vt rapiat pauperẽ, rape pauperẽ dũ attrahit eũ. In laqo suo humiliabit eũ. vñ sicut murileg⁹ insidiat muri ad foramen: ita diabolus ppe exitũ aĩe insidiat infelici. Vñ arguit sic. Si miser peccõr nõ potuit tolerare ĩpias tẽtatões: ni caderet qñ erat san⁹: quõ grauiores tolerabit cũ erit infirmus? grãdis pfcõ insania velle expectare pugnare cũ diabolo tã acerrimo pugnatore: qñdo nec te erigere potes: nec v̄buũ vix pferre sermonẽ. ad Ephe.6. Nõ est vobis colluctatio aduersus carnẽ ⁊ sanguinẽ: supple tñ: sz aduersus pncipes ⁊ ptãtes: ⁊ aduersus mũdi rectores tenebrar har. pma Petri.5. Vigilate q2 aduersari⁹ vester diabolus tanqz leo rugiẽs circuit: qrẽs quez deuoret. Cui resistite fortes in fide. Quare igit cõcludam⁹ q hec aĩa ē in piculoso statu. Ab vno.n. latere mundus: vt vxor: filij: familia: diuitie. Ab alio mala dispositio suipsius ab ĩtra. Ab alio latere diabolus ĩpugnãs ĩfelicẽ aĩam: ⁊ ipsa a cogitatõe suipsi⁹ distrahit: ⁊ de salute sua nõ recordat. Qm̃ hac aĩaduersione punit peccõr: vt moriẽs obliuiscat sui q dũ viueret oblit⁹ ē dei. Quid ergo cogitabit ĩfelix peccõr moriẽs? qd pẽsabit? qd disponet? vulgarit.n. dr. La va la ligua doue el dẽte dole. Cogitabit ergo mundana ⁊ vana q in vita dilexit. Math.12. Malus hõ de malo cordis sui pfert mala: q2 vbi ē thesaurus tuus: ibi ⁊ cor tuũ erit. Math.6.c. Inde dñs clamat. Mat.6. Thesaurizate vobis thesauros ĩ celo ⁊c. ¶ 3° hec v̄itas pbat exẽplo. ponam⁹ q sit aliqs pcurator oĩuz bonor mobiliũ ⁊ ĩmobiliũ cuiusdã potentissimi dñi p. 40. annos. labit annus vnus. labunt duo. decẽ. viginti q dñs nullã de suis rebus administratis p illũ petit fieri rõnẽ. Qd videns pcurator de cetero nõ curauit aliqd scribere de cõmissis. labunt anni alij decẽ: ⁊ nulla petit rõ. Cũqz sic tot annis oĩa sine rõe trãsisset: vno statuto die vocat dñs pcuratorẽ: ⁊ ait. Fac q p totũ diẽ hodiernũ tuos adaptaueris libros: q2 cras volo videre rõnem redditũ meor quos tot annis ministrasti. Cogit a dño vt die statuto rõnem reddat. Nũquid q̄so poterit talis omniũ recordari? Sic ad ppositũ o ĩsẽsate. 30. vl. 40. vl. 60. ãnis sine calculo tue vite ⁊ sine ↄfessione viues: ⁊ vno extremo pũcto tuor omnium peccator credis recordari? Inde Eccl.12. dicit. Memẽto creatoris tui in tẽpore iuuẽtutis: anteqz obtenebrescat sol.i. intellectus ⁊ luna.i. corp⁹: ⁊ stelle.i. sẽsus cõpis. Et reuertant nubes post pluuiã.i. cecitas oĩuz diuinar grar. ps. Vi uẽs viuẽs inqt ↄfitebit tibi. Et noli expectare tps qñ nihil aliud dic ligua potis. nisi babla. beble. ach. och. hey. hey. hen ⁊c. Audi pulcherrimũ dcm̃ Ber. deuotissimi. Nõ ē tps vite ipẽsũ: qd nõ exigat qlr sit expẽsũ. qr ⁊c. Et sic pz ista v̄i. Scot⁹ de hac mã bñ dici ĩ.4. sniar. di.20. qre ⁊c. ¶ Quãtũ ad 2m. vi. videt sz btm̃ Tho.i.4. di.20. q qlibz sacerdos qñtũ ē d v̄tute clauiũ hz ptãtẽ ĩdifferẽter ĩ oẽs: ⁊ qñtum ad oĩa pctã. Sz q ñ possit oẽz ab oĩb⁹ absoluẽ: h⁹ ē q a p ordĩatõez eccl'e hz iurisdictiõez limitatã: vl oĩo nullaz. Sed q2 necessitas legẽ ñ hz. de reg. iu. quod nõ est. ⁊ de conse. dis.5. discipulos. ideo imminente necẽitate arn⁹ p eccl'ie ordinatõez nõ ipedit: qd dñs

oībus gnālr cōcessit. Andi tex. de pe. di. i. c. dens. Deus inquit diffinitōez nō fac. i. distictōem psonaꝝ: q̄ miam suā. i. remissionē peccōꝝ a se p̄ niam ɔferēdā oībus pmisit. s. vere penitentibus: ⁊ relaxādi licētiā. i. penā petā dimittēdi sacerdotibus suis sine vlla exceptōe cōcessit. s. Math. 16. Q̄ocūqꝫ ligaueris sup frā ⁊c̄. Vn̄ accipe istas reglas. ℂ pᵃ ē. q̄ ois absolo q̄ reseruat pape: itelligit piclo mortis nō obstāte. pꝫ ista regla de immuni. eccl'ia. c. clericꝫ. li. 6. ⁊ de sētētia excōi. q̄uis. Et qs dicatꝫ mortꝫ artiº notat glo. quo casu. de offi. ordi. pastoralis. ⁊ ibi Innocētius. Verba glo. nūc īferius ponā. ℂ 2ᵃ regla ē ista. Absolutus p p imminēs periculū ab eo a quo alr absolui nō poterat cessāte īpedimēto si se nō p̄ntat ei a quo absolui debebat: icidit ī eādē sniam. pꝫ hec regla. d̄ sen. excōi. eos q. libro. 6. ℂ 3ᵃ regla ē ista. q̄ licet ī mortꝫ artiº qs possit laico cōfiteri: tn̄ ī illo casu n̄ pōt a laico absolui. pꝫ hec regla. de offi. ordi. pastoralis. ī glo. quo casu de pe. di. i. quē penitet. vsi. tāta itaqꝫ. ⁊ di. 6. q vlt. in p̄n. Glo. gº quo casu. sup vbo. p̄terq̄ ī mortꝫ arº. dic̄ sic ad lrām. Quo casu de quolibet gn̄e. ⁊ de excōicatōe: ⁊ a quolibet ēt laico pōt absolui. ar. 17. q. 4. c. sigs suadēte. ⁊ de sen. exco. q̄d de his. ar. ad hoc. de ɔse. di. 4. c. scm̄ ē baptismū. Sꝫ nūqd ī obsidione positū: vel trāsfretare volētē: licet absoluere. Vincētius dic̄ q̄ sic. q: iā īminet periculū mortis. Sꝫ hic videdū ē: an immineat periculū mortis vel naufragiū. Nō. n. itrādo mare: sp īminet naufragiū q̄d si eēt: nullus trāsfretaret. Sed cū sūt ī naufragio vl' periculo mortis: tūc satis pōt dici q̄ liceat. vl' si intret bellū cāpestre ꝫ sarracenos. vel alias iustū manifestū apparet periclꝫ mortis: lꝫ absoluere ēt laico argumēto p̄dicti capli. scm̄ ē. Quidā dicūt ꝫrium q̄ nūqꝫ laico licꝫ absoluē a tali excōicatōe. q: p̄t ei succurri post mortē cū cōstet p aliquē de confessione p euidētia signa. ifra. d̄ sen. excō. a nobis. Sed hoc n̄ posset ita hr̄e locū ī naufragio: si oēs submergerēt. q̄ n̄c cōe ē periculū oīum de naui. Et sic p̄ma opinio benignior ē ⁊ securior. Et si pōt laicus ī necītate iniūgere pniam vel absoluere ab alijs pctīs mortalibus: dū recipit cōfessionē illius: q̄re n̄ eodē mō ab excōicatōe: Nō videt rō q̄re potius ī vno q̄ ī alio. Vel dic q̄ laico pōt qs cōfiteri ī necītate: sꝫ laicus nō pōt p̄pm absoluē vel ligare. q: nō hꝫ claues. hec oīa ad lrām ī p̄dicta glo. ⁊ vsiculis. tāta. de pe. di. i. c. quē penitet. sup allegatū dic̄ sic. Tāta itaqꝫ ē vis cōfessionis: vt si deest sacerdos: cōfitet pximo. i. cuicūqꝫ fideli. Sepe. n. cōtingit q̄ penitēs nō pōt verecūdari. i. pecā sua cū verecūdia coraꝫ sacerdote dicē. Quē. s. sacerdotē: nec locus: nec tp̄s pōt offerre. Et si ille cui cōfitet p̄tātē soluēdi nō hꝫ. s. ex officio: fit tn̄ dignus venia ex desiderio sacerdotis: q cōfitet socio turpitudinē criminis ⁊c̄. hec ibi. Et hec sufficiāt quātū ad istā veritatē. ℂ Quātū ad tertiā dico fm̄ btm̄ Tho. in. 4. di. 20. rō q̄re post remissionē culpe exigit pena ē: vt inēqlitas iniusticie ꝫmisse p petōrē ad equalitatē reducat. Equalitas aūt quātitatē cōseqt. vn̄ sic ad ordinationē culpe exigit q̄ pena p culpa inferat: sic exigit q̄ p tāta culpa tanta pena inferat. Et iō cū pecīn iordinatū remanē nō possit.

q̄nis reatus pene p cōtritōez cōfessionē ⁊ absolutionē sit diminutus: nec ē adhuc ē: vt penitēs. q ī hac vita satisfactionē nō iplēt post hāc vitā puniat. nisi tāta fuerit ꝫtritio q̄ ab oī pena purget. q̄d q̄nqꝫ cōtingere pōt: vt. iꝫ. di. expresse idē btūs Tho. declarauit. q̄re ⁊c̄. Et hec sufficiāt p p̄nti sermone. Penitentiā igit agite: ⁊ culpe vestre dimittentur: hic per gratiam: ⁊ in futuro per gloriam.

ℂ Feria 5ᵃ p̄me dn̄ice d̄ sācta fide. Sermo. IX.

M Agna ē fides tua

Math. 15. Vtinā dilectissimi de quolibet fideli dicere in veritate possemus: q̄d hodie huic mulieri magr̄ dixit veritas. Magna ē fides tua. maxima hodie ps xp̄ianoꝝ. vt iudeos relinq̄mus: q: sati nob erit ī educere xp̄iāos: nec timorē hꝫ: nec signa pn̄ie ostendit. Et si q tn̄ aliquātulā pniam agunt sine sapore ⁊ gustu illā faciunt. Et quod peius ē fides xp̄ianoꝝ decrescit ⁊ indies ad nihilū tendere videmus ita vt nō dicā q̄ magna sit fides nostra: sed nec quidem vncta vere fidei apparet nobis. Et si q illam se hr̄e ostēdāt: tn̄ cū ad pbationē deuenerint vt in bello tribulationū illā pmant: leui tentationis vēto mouent. ⁊ velut pallea tollunt ex aera. hi credūt ad tp̄s ⁊ ī tp̄ore tētatōis recedūt. Quidaꝫ fidē tenēt sed fm̄ fidem viuere nolunt. persequunt moribus quod confitent ore. Quare vt eos ad verā fidem reducamus: ⁊ ea illuminati pn̄iam faciāt lande dignam: qua mediante iustificari possint: de fide hodie sermonē faciamus. vbi tres more solito cōsiderationes faciamus. vꝫ. ℂ Sanctissime fidei suam preclarā entitatē. ℂ Sanctissime fidei suaꝫ pfectā stabilitatē. ℂ Scissime fidei suā fructuosā vtilitatē.

ℂ De entitate fidei. Consideratio. I.

P Rimo sanctissime fidei suam preclaram entitatē videamus. vbi tres more solito cōclusiones faciamus. vꝫ. ℂ Prima cōclo est ista. Inter oēs virtutes regulātes aīaꝫ in via dei errantē: est scā fides: que perfecte dirigit oēm penitē volentē. ℂ Scd̄a ɔcl'o est ista. Tāta ē veritatis sācte fidei p̄clara entitas: q̄ tam ī bonis q̄ in malis fm̄ se nulla est diuersitas. ℂ Tertia cōclusio ē ista. q̄nis duplex testm̄ ī fide xp̄i approbet: vna tn̄ fide saluamur nos: ⁊ antiq p̄res saluabant.

ℂ Quō fides est veritas. Cōclusio. I.

A Ccipe p̄mā cōclōnē ⁊c̄. vt. s̄. vbi tres inquiramus veritates. vꝫ. ℂ Prima v̄itas ē Quid sit virtus. ℂ Scd̄a veritas ē. Quō scā fides sit virtus. ℂ Tertia ve. ē. Quō fides sit p̄ma virtus. ℂ Quātū ad p̄mā v̄i. dico q̄ virtus ē q̄ bonū fac hn̄tē. vt dic̄ phūs ī ethica sua. ℂ Ad cuius declaratōeꝫ ē notādū q̄ duplex ē bonitas. s. bonitas nālis: ⁊ bonitas moralis. In bonitate nāli nō ē distictio latini ⁊ greci: iudei ⁊ xp̄iani: ⁊ sic de alijs. Nam bonitas nālis respicit ordinē nature: put a deo condita est. Et q: cūcta a deo bona creata sūt: ideo vt sic omnia bona sūt. Geñ. pº. Vidit cūcta q̄ fecerat: ⁊ erant valde bona. Alia dr̄ bonitas moral: ⁊ hec respicit ordinē liberi arbitrij. fm̄ n. motū liberi arbitrij v̄tutes ꝫsiderant: ⁊ nō fm̄ motus nāles

vt dič phūs i ethic. 2. b. Tho. i. 4. 2 i plib⁹ alijs locis. Et sic ois vtuosus dr bon⁹: 2 ois viciosus dicit malus: 2 ois bon⁹ dr iust⁹: 2 ois mal⁹ dr iniustus. 5. ethicor. Virt⁹ aūt moralis diuidit. qm̄ aliq̄ dr virt⁹ theologica: 2 aliq̄ cardinalis. Virt⁹ theologica dr a theos grece: qd̄ ē ds latine: 2 logos fmo: q̄si diuin⁹ fmo. q2 hz deū p obiecto. put ē vltimus finis. Et hec ē triplex. s. fides: spes: 2 charitas. obiectū fidei ē vltim⁹ finis icreate vitatis. obiectū spei ē vltimus finis i rōe icreate maiestatis. obiectū charitatis ē vltimus finis increate bonitatis. Virtutes cardinales sūt q̄tuor. s. prudētia: iusticia: fortitudo: 2 tēperāna. Et dicūr cardinales a cardine. qm̄ sic cardo ostium vehit. i. hic ide cōducit: sic he vtutes aīaz vehūt. i. regulāt i opatōib⁹ suis. Vn̄ nō hāc regulā gnālē q cadē ē mā dcē pceptor 2 vtutū. Sz pcepta rspiciūt ad qd̄ agēdū ē: virtutes vo q̄lr agēdū ē. vn̄ virtutes sūt ad mouēdas difficultates circa bonū. Quia vnū bonū multa mala circūstāt. Vn̄ ftio ethicor exēpla ponūt d cētro 2 circūferētia. q2 bonū ē i indiuisibili. malū vero oīfariā. Ordo āt istar vtutū sic ē. qm̄ prudentia in agēdis gsiliū pstat. Salustius. Priusq̄z icipias gsulto: 2 postq̄z salubertus gsulueris mature op⁹ facito. Iusticia i agēdis dirigit: vt recte qd̄ gsuluimus agam⁹: nc. s. turpit i opus nīm nos igeramus. vel alienū vsurpem⁹. Fortitudo dirigit ne bn̄ agē ppt ipetū aduerse fortune desistamus. Tēperātia dirigit ne i psperis extollamur. q̄re 2c. Nec solū in cōi de vtutib⁹ diximus: q2 lōgū eēt de vnaq̄q3 dīc i spāli. Et sic p3 pma ve. ¶ Quātū ad fcdāz ve. in q̄ q̄rit. vtr fides sit virtus. dico q ad hui⁹ declaratiōez tria notāda sūt. ¶ Primo notādū ē q fides pin q multiplicit gsiderat: sic multiplicitē notificari 2 declarari pōt. Q̄nq3. n. cōsiderat q̄tū ad pprium gen⁹. Et sic describit sic ab Aug. Fides ē virtus q̄ credit q̄ nō videnr. Et nō de oib⁹ q̄ nō vidēt vt dic magr in lra: sz de his q̄ necāria st ad salutē. Et idē Aug. sup Jo. Quid ē ingt fides: nisi credē qd̄ nō vides? ¶ Q̄nq3 cōsiderat fides q̄tū ad finē. Et sic ab aplo ad Hebre. 11. describit. Fides ē suba rex sperādar argumētū nō apparētuū. i. fides ē habitus sufficiētās nos ad possidēdū beatā vitā. quā in hoc mūdo sperātes. credim⁹ in futuro possidē argumentū nō apparentuū. quia vt dic hic Nicolaus de lira: fide tm̄ intelligim⁹. Isa. 7. Nisi credideritis nō intelligetis. ¶ 3° q̄nq3 fides cōsiderat quātū ad obiectū sine ad pncipiū motiuū. Et sic ab Aug. ad Crescētiū describit. Fides ē pma illuminatio mētis ad sūmā veritatē. Quō āt fides sit pma mētis illuminatio declarabit in ftia seqnti veritate. ¶ 4° q̄nq3 cōsiderat fides quātū ad actū ppriū. Et sic a Damasceno li. 4. c. 3. describit. Fides ē nō inq̄situs cōsensus circa pmā veritatē. ¶ 5° q̄nq3 cōsiderat fides quātū ad subm. sic a Dionysio li. de diuinis nominibus. c. 7. describit. Fides ē vnicū credētiū fundamentū eos collocās veritati. ¶ 6° cōsiderat fides quātū ad habitū disparatū. Et sic ab Hugone li. d sacris describit. Fides. ē certitudo q̄dam de rebus absētibus supra opinionē 2 infra sciam constituta. Opinio. n. scia 2 fides sūt habitus disparati: vt p3

intelligenti. q̄re 2c. ¶ 2° notādū q fides vltra pdictos modos pōt gsiderari ēt triplr: vt p3 p magrm in. 3. di. 23. Vno mō consideratur p habitu fidei p quā credimus. Scdo p actu credēdi q dicit credē. Tertio modo p obiecto credito. i. p re q̄ credit: sic sūt articuli fidei. q̄re 2c. ¶ Tertio notādū q ex his sic notatis quō fides sit virtus: manifestū ē. qm̄ fides nec vt capit p actu: nec p obiecto ē virtus. sz tm̄ vt capit p habitu quo assentim⁹ pme veritati ppter se. Et notant dr ppter se: qm̄ demones ēt credūt 2 assentiūt pme veritati: sz nō ppter se: sed p aliq̄s experiētias: vel rōnes: vel miracla. Et ppterea cor fides nō ē virtus. Et sic p3 2° veritas. ¶ Quātū ad ftiā veri. v3. quō fides sit pma virt⁹. Ad declaratōem hui⁹ tria notāda sūt. ¶ Primo notandū ē fm dūm Bona. in. 3. di. 23. q sic nullus volūtatis effect⁹ dicit regulat⁹ nisi adhereat pme bonitati ppter se. Ita nullus itellect⁹ dr regulat⁹ 2 iust⁹ nisi adhereat pme veritati ppter se qm̄ vt dic btūs Tho. 2° 2°. q. i. veritas prima ē formalis rō oium veritatū. ¶ Nec āt potētie. s. intellectus 2 voluntas ita ordināt: q rectitudo volūtatis isequit rectitudinē itellect⁹. Nūq3. n. volūtas afficit sūme bonitati ppter se: nisi itellect⁹ adhereat sūme veritati ppter se. Aug. Inuisa diligē possum⁹: incognita nequaq̄3. Sz itellect⁹ nō pōt i cognitionē prime veritatis tendē: nisi aliquo lumine dirigat: cum sit tanq̄3 tabula rasa ex. 3. de aīa. Int cetera āt lumina potissimū ē fides. g° necessariū ē vt fide illuminet. Jō dixit sup Aug. q fides ē pma illuminatio mētis ad sūmā veritatē. Et Isa. 7. Ni credideritis nō itelligetis. ¶ 2° notādū q fides dr lumē itellect⁹ ppt tria pncipalr. v3. Primo q a sūmo sole orit. 2° q2 tenebras pellit. 3° q2 absconditā manifestat. ¶ Primo inq̄3 dr lum itellect⁹. q2 a sūmo sole orit. qm̄ sic mālis lux a sole mālī ē pncipalr sic fides a solo deo: vt pbat magr i 3°. Et pma Cor. 12. Vnicuiq3 dat manifestatio spūs ad vtilitatē. alij qdē p spm̄ datur sermo sapie. alij sermo scie fm eūdē spm̄. alij fides i eodē spū 2c. Et. i. Cor. 2. Sermo ingt me⁹: 2 pdicatio mea nō ē i psuasione humane sapie 2 verbis: sz in ostēsione spūs 2 virtutis: vt fides nr̄a non sit in sapia hominū: sed i vtute dei. ¶ 2° fides ē lumen itellect⁹. q2 tenebras pellit. qm̄ sic lumē māle ē tenebre fugatiuū: aerēq3 purificās. sic 2 scā fides. Prov. 15. Per fidez 2 pniam purgant pecā. 2. 2. Cor. 4. 2 de⁹ q dixit de tenebris lum splēdescē: illuxit i cordibus nr̄is ad illuminatōez scie claritatis dei. ¶ 3° dr lum itellect⁹. q2 abscōdita māifestat. qm̄ sic lux māl abscōdita denudat. 3. Re. 3. de illis duab⁹ meretricibus dr: q vna ear dixit Salamoni. Diligēt⁹ intuens clara luce cōprehēdi nō eē meū quē genueram. Sic 2 scā fides. ad Hebre. 11. Fides ē suba sperādar rex 2c. ¶ 3° 2 vltimo notādū fz btm̄ Tho. 2° 2°. q. 4. q theologice vtutes sūt priores alijs virtutibus qm̄ ipe hn̄t deū p obiecto: quod est pmū simpliciter Alie āt virtutes nō: vt p3. qm̄ prudētia ē in precauendis insidijs: vt dicit Boe. de gso. Rex exitus prudētia metit. Fortitudo in sufferendis molestijs Temperātia in coercendis delectationib⁹ prauis.

Iustitia in reddēdo vnicuiq3 qđ suū ē. Et hec oīa
sīt creata. v̓tutes āt theologie hñt deū ꝑ obiecto:
vt pz ī pᵒ v̓itate. gᵒ ipse sīt ꝑores alijs. Inter v̓tu-
tes aūt theologicas fides ē oīuz ꝑma. Nā postq̄3 fi
nis vltim⁹ ē ipsaꝝ obiectū: necesse ē vt sit ꝑmo ī in
tellectu iđe finis: q̄3 ī volūtate. q: vt dictū ē volū-
tas nō ferꝭ ī aliqđ nisi sit ab ītellectu apprehēsū. s3
tale obiū nō ē ī ītellectu nisi ꝑ fidē. q: nō pōt ꝑ nālē
cognitionē attingē đū. ꝓut tēdit ī ipm spes ⁊ chāitas
gᵒ fides ē ꝑma v̓tutū. Et iđ ſmone p̄cedēti dixim⁹
ī pte zᵒ q̄ ad iustificationē petōꝛis reqriꝭ act⁹ fidei
vt dicebat etiā Paul⁹ ad Ro. 3. Iustificati sum⁹ ꝑ
fidē. nō q̄ fides sit forma iustificatōis ꝓp̄ie. q: hec
ē charitas q̄ē forma oīuz virtutū. s3 iđ fides dr̄ iu
stificare: q: mot⁹ liberi arbitrij reqriꝭ ad iustifica-
tionē. q̄m donū grē absq3 ꝯsēsu recipiētis eē n̄ pōt.
vt dicit glīosus Ber. ⁊ Aug. Qui fecit te sine te: n̄
salvabit te sine te. Et q: hūc motū liberi arbitrij ī
deū seqꝭ iustificatio. ⁊ ꝑm⁹ mot⁹ ī ista iustificatiōe
sit mot⁹ ītellcūs: postea mot⁹ affcūs. q: bonū ima-
ginatū vl̓ ītellcū mouet affcū vt dixim⁹. ⁊ pz ex 3ᵒ
de aīa. Et mot⁹ ītellcūs ī deū sit ꝑ fidē. iđ q̄ dr̄ iu-
stificari sum⁹ ꝑ fidē tanq̄3 ꝑ virtutē ꝑmā mouētē ī-
tellectū. Hoc etiā ponit btūs Tho. ī. 4. di. 17. Dicit
tñ idē doctor ꝑa ſe. q. 4. q̄ ꝑ accńs alique virtutes
pñt dici ꝑores ipsa fide. Inq̄3tū. s. remouēt ipedi-
mēta credēdi. Sic fortitudo remouet īordinatū ti-
morē ipedictē fidē. ⁊ sic đ alijs. Remouere āt phi
bēs ptinet ad cām per accidens vt patet. 8. phisi.
Et hec sufficiant pro prima conclusione.

¶ Q: fides ē vna tā ī bōis q̄3 ī mal. Cōclō. II.

Ecipe zᵃᵐ ꝯclōnē. v3. Tāta ē virt⁹ sēe.
fidei: ⁊ p̄clara entitas q̄ tā ī bōis q̄3 ī ma
lis ſm se nulla ē diuersitas vbi tres igra
m⁹ v̓itates v3. ¶ pᵒ vi. ē Utrū vna sit fidš
tā bōis q̄3 mal̓ cōis. ¶ zᵃ vi. ē ista Utr: sit đ necita
te ponē fidē ifusā. ¶ 3ᵒ veri. ē. Utr fides ifusa dif
ferat a fide acqsita. ¶ Quātū ad ꝑmā veri. dico q̄
vna ē fides cōis tā bōis q̄3 mal̓. Ad cu⁹ đclaratōem
ma notāda st. ¶ pᵒ nōndū ē q̄ q̄drupler ē fides.
v3. fides exorta: fides mōtua: fides modica: ⁊ fidš
magna. hᵒ pōit Nicola. đ lira sup eplās Pauli ad
Heb. 3. Fides exorta est fides demonū. Iacobi. 3.
Demōes credūt ⁊ ꝯtremiscūt. Fides mōtua ē pec
catoꝝ. ad Titū pᵒ. Cōfitēꝭ se nosse deū: factis aūt
negāt. ⁊ Iaco. z. c. Fides sine opib⁹ mortua ē. Fi-
des modica ē fides ipfectoꝝ. Mat. 13. Modice fi-
dei qr̄ dubitasti? Fides magna ē fides perfectoꝝ.
Mat. 15. Mulier magna ē fidš tua. ¶ zᵒ nōndū
q̄ oīs fides reduciꭍ ad ista duo membra. q̄m aut fi
des ē iformis: aut formata. Fides iformis ē sine cha
ritate. Fides formata ē fides cū charitate. 1. cor. 13.
Si habuero oēm fidē: charitatē āt non habeā ⁊c.
¶ 3ᵒ nōndū q̄ virt⁹ duplex ē. s. cōis ⁊ ꝓpa. hᵒ po
nit dn̄s Bona. ī. 3. dis. z3. Uirt⁹ ꝓp̄ie dicta ē habi
tus dirigēs ī finē ꝑ ꝑ se. Et sic fides iformis nō ē vir
tus vt dicit btūs Tho. zᵃ zᵉ. q. 4. q̄m fides īformis
nō credit ꝑme v̓itati ꝑꝑ se: s3 ꝓpt aliq̄s expiētias
⁊ rōnes ⁊ miracl̓a. virt⁹ cōiter dicta ē habit⁹ recti
ficās aliquā potētiam: aliq̄ rectitudie iustitie. ⁊ vi-

go: ās eā circa op⁹ difficile: q̄3uis n̄ ꝑducat eā ī finē
Et hᵒ mō fides īformis dr̄ virt⁹. q: ꝑ habitū fidei
quodāmō rectificaꭍ ītellect⁹: dū coaptaꭍ ī obsequ3
xp̄i ad assētiendū ꝑme v̓itati ꝓpt se: ⁊ sup oīa. Et
ꝑ ipm hītū ēt vigoraꭍ: vt credat vera n̄ apparētia
⁊ vitet erronea: sic expiētia pz ī mltis xp̄ianis carē
tib⁹ charitate: q libēter attēteq3 audiūt verba spe
ctāna ad doctrinā fidei: ⁊ ꝯstāter firmiꭍq3 abhor-
rēt hereticā p̄uitatē. Ex his gᵒ tria corelaria infe
runꭍ: q̄ st ēt đ mēte btī Tho. ꝑa ſe. q. 7. ¶ Pᵐ cor
relariū ē istud q̄ fides formata ⁊ iformis nō differt
specie: sic albedo ⁊ nigredo: s3 sic ꝑfectū ⁊ ipfectu3
¶ zᵐ corelariū ē q̄ fides bonoꝝ ⁊ maloꝝ n̄ ē vna
numero: s3 vna genē vl̓ specie. Nā cū fides sit habi
t⁹: ⁊ habit⁹ pluraficeꭍ s3 subiec ū: pz q: ali⁹ ē habi
t⁹ fidei ī me: ⁊ ali⁹ ī te: q̄ nō ē vna fides nūero ī me
⁊ ī te. ¶ 3ᵐ corelariū ē. q̄ l3 vn⁹ sit hit⁹ fidei bono
rū ⁊ maloꝝ: nō tñ eodē mō. q̄m boni illā hñt chari-
tate formatā. ⁊ ꝑ ꝯñs meritoriā: n̄ sic āt mali. Nec
tñ ītelligas q̄ charitas sit fidei forma tanq̄3 subie-
cti vl̓ materie: s3 q: ꝑ illā fit đ nouo meritoria q̄ añ
nō erat. In mal̓ āt fides ē īformis. ⁊ ꝑ ꝯñs nō me
ritoria. Nō. n. dr̄ īformis eo q̄ careat forma. s3 q:
caret forma gratū faciēte. Nōnᵐ tñ hic ⁊ bene q̄ ī
fide aliqđ ē māle: ⁊ aliqđ ē formale. Māle fidei ē
illđ qđ credere đbem⁹. ⁊ hᵒ hr̄e nō possum⁹ sine au
ditu vl̓ iqsitiōe secūdū legē cōe3. iđ dicebat Paul⁹
ad Ro. 10. Fides ē ex auditu: audit⁹ āt ꝑ v̓bū xp̄i.
Et hᵒ repitur tā ī fide iformi: q̄3 formata. Forma-
le fidei ē illđ quo q̄s iclinaꭍ ad assētiēdū ill̓ de q̄b⁹
cogitamꭍ vl̓ doct⁹ ē. ⁊ hᵒ pōt dupl̓r eē: aut ꝑ acq̄si
tionē: aut ꝑ īfusionē. ⁊ sic quedā diceꭍ fides acq̄sita
quedā īfusa. Fides acqsita ē q̄ assentim⁹ ꝑme ve
ritati: aut ꝑ amorē ⁊ reuerētiā dicētiū: aut ꝓpt mira
cula: aut ꝓpt rōes ⁊ argumēta ⁊ silia: ⁊ tal̓ fides vt
sic nō h3 meritū. q: vt dic Greg. Fides nō h3 me-
ritū: vbi hūana rō p̄bet expimētū. Fides īfusa est
q̄ assētim⁹ v̓itati ꝑ diuīā illustrationē. Et hᵒ duo-
b⁹ mōis: q: aut assētim⁹ ꝑme v̓itati ꝓpt se: ⁊ super
oīa: ⁊ sum⁹ ī charitate. ⁊ ista ē vera fides: q̄ soli bo
ni xp̄iani credūt. Aut assētim⁹ ꝑme v̓itati ꝓpt se: ⁊
sup oīa: ⁊ nō sum⁹ ī charitate. ⁊ sic fides ē donū di
q̄3uis sit īformis. q: ⁊ in mal̓ dei dona st: vt dic ma
gister di. z3. c. 4. in fine capli. ⁊ hoc idē dic Bona.
in. 3. ea. di. qr̄ ⁊c. Et sic pz ꝑma v̓itas. ¶ Quātū ad
secūdā veri. dixerūt qdā nō eē de necessitate po-
nere fidē infusā. Et rō. q: pl̓alitas nō est ponēda
sine necessitate. sed posita fide acqsita nō vr̄ neces-
sitas ponēdi fidē īfusā. q̄m hītus poniꭍ ꝓpt actum
sed act⁹ fidei ē credeꭍ. possū āt ita credere ꝑ fidē acq
sitā sic̄ ꝑ īfusā. sic̄ de hoie q nunq̄3 vidit Romā: ⁊
ex auditu tamē credit romā eē. S3 dilectissima aīa
ista opinio nō ē sana. Et q̄ sit de necitate ponē fi-
dē īfusā: ꝓbo tibi auctē rōne: ⁊ exᵒ. Auctē qdē sic.
Sine fide īgt ꝯplius īpossibile ē placere deo. q̄ro đ
q̄ fide ītelligat? nō de fide acqsita. q: puuli baptiza
ti deo placēt. ⁊ nē ꝑ fidē acqsitā. ergo loqꭍ de īfusa.
¶ zᵒ audi aplm. ī. Cor. 13. Nūc manēt fides: spes
⁊ charitas. s3 ē ponēꭍ charitatē infusā. ergo ⁊ fidē
īfusā. ¶ zᵒ ꝓbo rōe sic. Sic volūtas eleuaꭍ ad bo

nitatē supnālē sicut ad finē: ita itellect⁹ ad obiectū suū su pnāle vt ad finē. ſʒ volūtas eleuat̄ p charitatē ifusā. g° ⁊ itellect⁹ p fidē ifusā. Et ɔfirmat̄. Sicē volūtas feruēn⁹ eleuat̄ i dilectionē dī p charitatē ifusā: sic itellect⁹ cū maiori affcsu i credulitatē diuinoꝝ p fidē ifusā. ℭ 3° h° pbat̄ ex°. Nā Adā i statu inocētie habuit fidē ifusā ⁊ nō acqsitā. g° dat̄ fides ifusa. Sʒ i vitate ista idigēt altiori speculatiōe. iō aīa mea sic teneam⁹. q꞉ cōiter doctores tenēt ꝙ datur fides ifusa. Et argu^m i opp^m soluit̄ sic: negādo minorē. Et qn̄. dr̄ habit⁹ ponit̄ ꝓpt̄ actū. Dico ꝙ fidei acqsite pōt subeē aliqd̄ falsū: sicē pʒ de heretico q hʒ fidē acqsitā circa vnū arg^m iṁ. fidei āt ifuse ñ pōt subeē aliqd̄ falsū: cū dēt a deo g° ñ ē veꝝ ꝙ ita tu potes credē p fidē acqsitā: sicē p ifusā. Ista ponit Scotell⁹ i. 3. di. 21. Et hec volo tibi sufficiāt ꝓ ꝑa vitate. ℭ Quātū ad tītā vitatē dico ꝙ fides ifusa ⁊ acqsita nō st̄ eiusdē spēi ⁊ rōis. q꞉ si eēnt eiusdem rōnis vna supflueret. qd̄ ē incōueniēs. qm̄ frustra fit p plura qd̄ eque bene pōt fieri p pauciora ꝑmo physicoꝝ. Dico tibi tn̄ ꝙ ista reliquere potes q̄ztū ad actū ꝑdicationis. Sed vt ordo seruaretur ista notaui. Et ista sufficiāt pro presenti cōclusiōe.

ℭ De fide antiquoꝝ. Conclusio III.

Accipe tertiā ɔcl'onē. vʒ. Quāuis duplex testm̄ i: de xp̄i approbet̄: vna tn̄ fide saluamur nos: ⁊ ātiq pr̄es saluabant̄: vbi tres ingram⁹ vitates vʒ. ℭ p^a vi. ē ista.

Utrꝫ vna eēt fides ātiquoꝝ ⁊ modernoꝝ. ℭ 2^a vi. ē. qr̄ fides modernoꝝ ē pfectior fide ātiquoꝝ. ℭ 3^a vi. ē. Quomō simplices qb⁹ ñ erāt ṙuelata mysteria d̄ xp̄o i testō veteri saluabāt̄. ℭ Quātū ad pmam vi. dico ꝑʒ magr̄ʒ sn̄ tēti. i. 3. di. 25. ꝙ sicut nūc null⁹ saluari pōt nisi i fide xp̄i: sic nec i veti testō. vn̄ ait sic magr̄. Sine fide mediatorꝭ nullū hoiēʒ vl' āte vl' post fuisse saluū auctoritates sctōꝝ testant̄. vnde Aug. ad optatū. Illa fides sana ē q̄ credim⁹ nullū hoiēʒ siue maiorꝭ siue minorꝭ etatꝭ liberari a ɔtagio mortꝭ: ⁊ obligatiōe pctī: qd̄ ꝑma natiuitate ɔtrxit: nisi p vnū mediatorē dei ⁊ hoium iesū xp̄ʒ. e⁹ hoīs eiusdēqꝫ dei saluberrīa fide: ēt illi iusti salui facti st̄ q pusqꝫ vēiret i carnē: crediderūt i carne vētuꝝ. Eadē. n. ē fides nr̄a ⁊ illoꝝ ⁊ ifra. Et st̄ ṽba ēt Augu. Nemo igt liberat̄ a dānatiōe q̄ facta ē p Adā nisi p fidē iesu xp̄i: Et idē. s. d̄ nuptijs ⁊ ɔcupīa. Eadē igt fides mediatorꝭ q̄ nos saluat: saluos iustos faciebat ātiquos pusillos cū magnis. q꞉ sicē credim⁹ xp̄ʒ i carne vēisse: ita ⁊ illi vētuꝝ. ⁊ sicē nos mortuū ita illi mortuꝝ. ⁊ sicē nos resurrexisse: ita illi resurrecturꝝ. ⁊ nos ⁊ illi ad iudiciū viuoꝝ ⁊ mōtuoꝝ vētuꝝ. ⁊ Greg. sr̄ Ezech. Et q ꝑibāt ⁊ q subseqbāt clamabāt dicētes. Osāna fili dauid ⁊c. q꞉ oēs electi q i iudea eē potuerūt. siue q nūc i eccl'ia st̄: in mediatorē dei ⁊ hoīuʒ crediderūt: ⁊ credūt. hec magr̄ ad litterā. Et ita ex his ṽbis satꝭ appʒ ꝙ i vna fide saluabāt̄ ātiq ⁊ saluamur nos. sʒ fides ātiquoꝝ q̄ztū ad ea q̄ spectāt ad redēptionē erat de futuro. nr̄a ṽo de ꝑtito: Qd̄. n. illi credebāt futuꝝ: nos credim⁹ fuisse. ⁊ ea q̄ nōdū fuerūt credim⁹ d̄ futuro sicut ⁊ ipi: vt de iudicio extre°. Job. 9. Credo ꝙ redēptor me⁹ viuit ⁊ i nouissimo die de t̄ra surrectur⁹ sū ⁊c.

⁊ sic pʒ ṽitas p^a. ℭ Quātū ad ꝑaʒ vi. dico ꝙ q̄ztō hūana nā appropiquit mysterijs xp̄i: tāto fides erat pfectior: sʒ fides nr̄a pfecte appropiquit mysterijs xp̄i. g° ē pfectiō. Ad c⁹ d̄clarationē ē nōndū ꝑʒ btm̄ Tho. ꝑa ꝑe. q. i. ꝙ ali⁹ ē ordo i cauꝭ mālib⁹: ⁊ ali⁹ i cauꝭ efficiētib⁹. In cauꝭ. n. agētib⁹ nālr̄ ꝑua ē: qd̄ pfecti⁹ ē. ⁊ per ɔñs: vt dīc Boe. d̄ ɔso. Nā sp a pfectꝭ initiū sumūt. In cāis āt mālib⁹ ē p opp^m. illd̄ ꝑua ē qd̄ ipfecti⁹ ē. ⁊ ꝑʒ h° nā ꝓcedit ab ipfecto ad pfectū. vt pʒ ēt i artificialib⁹. Ad ꝓpositū g° q̄ztū ad mālfestationē fidei. de⁹ ē sicē cā agēs: hō āt sicē cā materiał ⁊ patiēs. i. recipiēs iflux̄ū dī agētꝭ. ⁊ p ɔñs q̄ztū ex pte hois opōtuit q̄ztū ad manifestationē fidei ab ipfectꝭ ꝓcedē ad pfecta. Magꝭ āt pficiebāt i fide: q̄zto magꝭ ad veꝝ lumē qd̄ ē ipe xp̄s appropiqbāt. ⁊ q꞉ fides nr̄a mltū ꝓpinq̄ fuit iō pfectissima. Iṁ. Greg. ait. Quāto aduētui xp̄i hoies viciniores erāt: tāto sacra salutꝭ pleni⁹ recepūt. Sʒ d̄ h° i fra i ꝑa pte ad plenū. ℭ Quātū ad tītā vi. dīc magister di. 25. i 3°. c. 4 ꝙ simplices qb⁹ mysteria xp̄i nota nō erāt fine reuelata: i fide iplicita saluabāt̄. Sicē ⁊ xp̄iani simplices distiguē nesciētes: an iste articul⁹ ptineat ad diuitatē: an ad hūanitatē: credētes tn̄ ṽa eē oīa q̄ i symbolo ɔtinēt̄. ⁊ q̄ eis a maiorib⁹ ꝑdicāt̄ i fide hac iplicita saluāt̄. Et illa qb⁹ mysteria reuelata erāt i fide explicita saluabāt̄. Quatuor āt explicite credebāt. s. natiuitatē: mortē: resurrectionē. ⁊ aduētū ad iudiciū. Alia āt iplicite credebāt. Ueꝝ ē ꝙ magr̄ i. c. ꝺcō duas adducit opiones Sʒ q̄ dicta ē sanior ē iudicio meo. vn̄ dicit sic text⁹ ℭ Sʒ qrit̄ cū sine fide mediatorꝭ ātiqs ñ fuerit salu⁹ sicut nec modernis: vtꝝ opōtuerit illos credē oīa de mediatoꝛ q̄ nūc credim⁹: Quibusdā vr̄ ꝙ suffecerit ill' q̄ttuor tn̄ credere. s. natiuitatē: mortē: resurrectionē: ⁊ iudiciū. Qd̄ ex ꝑmissis ṽbis Aug. colligūt. supple i. c. 3. ancte 3^a. qd̄. c. p⁹ h° notat̄. Et seq̄tur. Alijs āt vr̄ hita fide trinitatꝭ id de mysterio icarnatōis suffecisse: vt dei fili⁹ crederet̄ nasciturus d̄ hoīe ⁊ iudicatur⁹. Qui de Jo. bapti. documētūʒ assumūt h⁹ rei: q de xp̄i mōte ⁊ desc̄su ad iferos i euāgelio dubitasse vr̄ ꝑʒ expōeʒ Greg. qn̄ itrogabat p discipl'os. tu es q vētur⁹ es: an aliū expectam⁹: q̄si d. es tu p teipʒ d̄sc̄sur⁹ ad ifernū: an aliū ad hec sacra missur⁹ es: Quidā tn̄ dicūt cū ñ dubitasse d̄ ignorātia: sʒ d̄ pietate. i. dubitat̄ se ondisse: nō q꞉ ignorauerit: sʒ pietatꝭ affectu ɔpassū eē xp̄o: ⁊ eius hūanitatē admirādo isinuasse: hec ille. Ex qb⁹ verbis appet magr̄ʒ tacite magꝭ approbare ꝑmā opinionē. qr̄ ⁊c. Et hec sufficiāt ꝓ ꝑma pte hu⁹ ꝑmonis. Et nota ꝙ oīs ista pars ꝑma nō ē satꝭ ꝑdicabilis nisi vbi magna audiētia esset. quare ⁊c.

ℭ De stabilitate ⁊ pmanētia fidi xp̄iane. Cōn̄. II.

S Ecūdo loco Sāctissime fidi ꝑsecrā stabilitatem videam⁹ vbi tres ɔcl'ones subiūgamus vʒ. ℭ p^a ɔcl'o ē ista. Nō credāt xp̄iāi veterē legē eē ṙprobatā. sʒ tāqꝫ vmbra ꝑcedēs nūc ē determinata. ℭ 2^a ɔcl'o ē ista. Xp̄ianoꝝ fide nulla ē magis obseruanda: ⁊ q in ecclesia catholica cuius xp̄s caput est nō iueniet̄. ꝓculdubio i baratro sepiterno sepeliet̄. ℭ 3^a ɔcl'o ē ista. Tātis pop tirmis fūda.

mentis fides xpi ē roborāda: ꝛ ī dies roborat: ꝙ oi
no credo: q credūt in cā oēs filij dei efficiant.

¶ De veteri lege ꝛ noua. Conclusio. I.

Ecipe pmā ɔclonē. vz. Nō credāt xpiāi
veterē legē eē ꝛ̄probatā: ſʒ tāq̄ʒ vmbra p̄
cedēs nc ē determiata. vbi tres īgram⁹ vi.
vz. ¶ Pria veri. ē ista. q̄re fides nr̄a dr̄
testm̄ nouū: ꝛ ātiq̄ testm̄ veris. ¶ 2ª vi. ē ista. quō
differt testm̄ nouū ꝛ testm̄ vet⁹. ¶ 3ª vi. q̄re dicūt
he due fides duo testā. ¶ Quātū ad pmā vi. dico
ꝙ ātiquoꝝ fides dr̄ testm̄ vet⁹ triplici rōne. vz. Rō
ne p̄cedētꝭ significatiōis. ¶ 2° rōne p̄cedētꝭ figura
tiōis. ¶ 3° rōne āntiq̄ ɔcessiōis. ¶ Prio inq̄ʒ dr̄ fides
āntiquoꝝ vet⁹ testm̄: rōne p̄cedētꝭ significatiōis. Nā
cū antiq̄ fides ꝛ p̄serti sacrificioꝝ p̄rib⁹ data eēt ve
vmbra ꝛ nubes. j. Cor. io. Pres nr̄i ſb nube fuert.
Et iter. Oia ī figura ɔtingebāt ill'. ꝛ figura signifi
cabat figuratū: ꝛ vmbra ſit signū noctꝭ ꝛ futuri diei
Jō testm̄ vet⁹ tāq̄ʒ nouū p̄cedēs: dr̄ āntiquū ꝛ vet⁹.
Ubi nō ꝙ Nicola. ḋ li. sup pmā epl'a ad Thimo.
c. j. dic ꝙ triplici rōne lex vet⁹ dr̄ vmbra noue legꝭ.
vz. Propt̄ istabilitatē. Propt̄ occl'tabilitatē. Et p
pt̄ ifructuositatē. ¶ Prio pp istabilitatē. qm̄ ſic vm
bra adueniēte sole euanescit. ſic nato xpo sole: nebu
la legꝭ euanuit. Hie. 3i. Ecce dies veniūt dic dn̄s
ꝛ ɔsumabo sup domū isrl': ꝛ sup domū iuda testio
niū nouū: ū ſʒ testm̄ qd̄ feci p̄rib⁹ coꝝ ī die q̄ appbē
di manū coꝝ: vt educerē il'os ḋ t̄ra egypti. Dani.
9. Cū venerit scūs scōꝝ cessabit vnctio vr̄a. Trāsla
to. n. sacerdotio necē ē vt ꝛ legꝭ trāslatio fiat. vt dic
Nico. ḋ li. ꝛ ad Heb. io. c. ꝛ ex. ḋ ɔstitutiōib⁹. c. trā
slato. ¶ 2° pp occultabilitatē. Nā ſic vmbra dimi
nute rep̄sētat rē c⁹ ē vmbra: ſic ꝛ lex antiq̄ verā xpi
fidē ſb figurꝭ occl'tabat: ꝛ diminute ostendebat. ad
Ro. i3. Nox p̄cessit: dies āt appropinquit. p noctē
ſʒ vnū sēsū legē āntiquā: ꝛ p dic legē nouā itellige.
Jsa. 9. Ppl's q ābulabat ī tenebris vidit lucē ma
gnā. ps. Exortū ē lum̄ rectꝭ corde: miseri. ꝛc. Jsa.
60. Surge illūinare hierl'z: q: venit lumē tuū: ꝛ gl'ia
dn̄i sup te orta ē. ꝛ ābulabūt gētes ī lumīe tuo: ꝛ re
ges in splēdore ort⁹ tui ꝛc. Luc. 2. Claritas dei cir
cūfulsit illos. Jo. j. Erat lux vera q̄ illūinat ꝛc. ¶ 3°
pp infructuositatē. qm̄ ſic vmbre loc⁹ modice ē fru
ctificatiōis: ſic tpe antiq̄ legis hoīes paꝝ fructifica
bāt. Nā mō ad idola ɔuertebant: mō de deo mur
murabāt: mō blasphemabāt. ps. Jn oīb⁹ peccaue
rūt adhuc: ꝛ n̄ crediderūt ī mirabilib⁹ ei⁹: ꝛ defecerūt
ī vanitate dies coꝝ: ꝛ āni eoꝝ cū festiatiōe. cū occi
deret eos q̄rebāt eū ꝛ reuertebant: ꝛ diluculo veni
ebāt ad eū: ꝛ rememorati ſt: q: de⁹ adiutor eoꝝ ē: ꝛ
de⁹ excelsus redēptor coꝝ ē. Et dilexerūt eū ī ore
suo: ꝛ ligua sua mētiti ſt ei. Cor āt ipoꝝ nō erat re
ctū nec fideles hīti ſūt ī testō ei⁹. hec ille. q̄re pʒ p̄
ma rō. q̄re lex vet⁹ dr̄ testm̄ vet⁹. ſ. rōne p̄cedētꝭ ſi
gnificatiōis. ¶ 2° fides ꝛ lex āntiquoꝝ dr̄ testm̄ ve
t⁹ rōne p̄cedētꝭ figuratiōis. Ubi nō ꝙ Nicol. de li.
sup epl'as Pauli ad Heb. io. ꝛ. j. Thimo. j. ſer po
nit p̄ncipales rōnes: q̄re sacrificia ī veti lege istitu
ta ſūt. vz. Propt̄ idolatrie deletionē. Propt̄ veri
sacrificij nouā figuratiōē. Propt̄ viroꝝ spūaliū cō
solatiōē. Propt̄ iudeoꝝ distictiōē. Propt̄ xpianoꝝ
eruditiōē. Et pp supboꝝ domationē. ¶ Prio pp
idolatrie deletiōē. Leuit. 16. Adolebūt adipē sua
uitatꝭ dn̄o: ꝛ nequaq̄ʒ īmolabūt vlt̄ sacrificia dmo
nib⁹. ps. Holocausta medulata offerā tibi cū icē
so arietū: offerā tibi boues cū hircꝭ. Sʒ de h° s̄mo
ne sequēti. ¶ 2° pp veri sacrificij nouā figuratio
nē. j. Cor. io. Oia ī figura ɔtingebāt ill'. oblatio. n.
agni pascal' xpi significabat oblationē futurā: vt di
cet ibidē. ꝛ ſic de alijs. ¶ 3°. pp viroꝝ spūaliū ɔso
lationē. viri nāq̄ʒ spūales expectātes beatā spem:
ꝛ aduētū magni dei illoꝝ signoꝝ p̄sētia: iteri de ab
sentia signati ꝛ figurati ɔsolabāt. Macha. 4. Ob
tulerūt holocausta cū leticia. Has tres rōnes ponit
sup epl'a 2. ad Heb. io. Tres alias rōnes pōit. j. ad
Thi. j. ¶ 4° sacrificia īstituta ſt pp iudeoꝝ distin
ctionē. ps. Nō fecit talit̄ oī natiōi: supple ſic fecit
ppl'a iudeoꝝ: ꝛ iō ppl's dei dici⁹ ē. ¶ 5° pp xpiāoꝝ
eruditiōē. ad Gal'. 3. Lex. ſ. vet⁹ pedagog⁹ fuit in
xpo. pedagog⁹ dr̄ a pedos qd̄ ē puer: ꝛ gogos qd̄ ē
ductio. Jn pedagog⁹ dr̄ q̄ſi ductor pueroꝝ. Judeos
eni pueros appellabat: q: more pueroꝝ illos ab il
licitꝭ more pene legꝭ: p viā vei ā dirigebat. Lex g°
vet⁹ pedagog⁹ fuit: ꝛ n̄ solū iudeoꝝ: ſʒ ē nr̄ ī xpo. i. ī
exequēdis mādatꝭ xpi. At vbi venit fides: dic apl's
Jā n̄ sum⁹ sub pedagogo. i. postq̄ʒ fides q̄ occl'ta p̄ri
b⁹ erat. iā. i. ī p̄sēti vita hēm⁹ a fide: ꝙ n̄ sum⁹ ſb pe
dagogo. i. sub actiōe ꝛ s̄uitute legis: ſʒ sub euāgelij
libertate. Mat. ii. Lex ꝛ pphete vſq̄ʒ ad Joannē.
Et Jo. 8. Si fili⁹ vos liberauerit: vere liberi eritꝭ.
hec oīa dicit Nico. de li. ad Gal'. 3. ¶ 6° ꝛ vltimo.
sacrificia istituta ſt pp superboꝝ domationē. ps.
Tūc acceptab sacrificiū iusticie: oblaōes ꝛ holo
causta: tūc imponēt super altare ꝛc. q̄re ꝛc. ¶ 3° fi
des antiquoꝝ dr̄ testm̄ vet⁹: rōne antiq̄ cōcessiōis.
nā ī ipa q̄dā antiq̄ mādata data ſūt: vt oculū p ocu
lo: dentē p dēte ꝛc. q̄ mō cessauerūt. Leuit. 26. Su
peruenientib⁹ nouis: vet a ɔbijcietis. q̄re ꝛc. Uiso q̄
re fides āntiquoꝝ dr̄ vet⁹ testm̄: nūc videam° q̄re fi
des xpi dicat̄ nouū testm̄. Dr̄ āt nouū testm̄. 8. de
causis. ¶ Prio q: nou⁹ rex fact⁹ ē. Gene. 49. Nō
auferet̄ septrū de iuda: nec dux de femore ei⁹: do
nec veniat q mictēd⁹ ē. Mat. 2. Ubi ē q nat⁹ ē rex
iudeoꝝ. ¶ 2° q: noua gr̄a spūs scī data ē. Ezech.
25. Dabo vobis cor nouū ꝛ spm̄ nouū. ¶ 3° q: de
dit nouū p̄ceptū. Jo. 14. Mādanī nouū do vobis
vt diligatis inuicē ſic dilexi vos. ¶ 4° q: nou⁹ vi
uendi modus ostēdit̄. ad Ro. 6. Jn nouitate vite
ambulemus. ¶ 5° q: noua p̄mittuntur. Apoc. 2.
Uincenti dabo manna abscōditum. Et Mat. 19.
Centuplū accipietis ꝛ vitam ꝛc. ¶ 6° q: res no
ua fcā est: imo nouissima. Hie. 33. Nouū faciet dn̄s
sup t̄rā. mulier circundabit viꝝ. ¶ 7° q: noua pax
fcā ē. ad Col'. i. Pacificās q̄ī cel' ꝛ q terris. Luc. 2.
Gl'ia ī excelsis do: ꝛ ī t̄ra pax. ¶ 8° q: ad celū ascē
dēs nouū testm̄ fecit. Mat. 5. Btī paupes spiritu.
qm̄ ipsoꝝ ē regnū celoꝝ. btī mites ꝛc. dic totū vſq̄ʒ
ibi. gaudete ꝛ exultate: qm̄ merces vestra copiosa ē
in celis. Et hec volo sufficiāt quantū ad pmā veri.
¶ Quātū ad scdāʒ dico ꝙ dato ꝙ ex dictꝭ ī p° ve.
satꝭ patē possit quō testm̄ nouū ꝛ vet⁹ differāt: dico
tn̄ ꝙ plēs alie ſt dr̄ie int ipa. Pª dr̄ia ē. q: p̄muū da

tū fuit scriptū ī duab⁹ tabul' lapideis. Deut. 10. In
illo tpe dixit dn̄s ad me. Dola tibi duas tabulas la
pideas: sicut priores fuerūt: ⁊ ascēde ad me: ⁊ scribā in
tabul' vba q̄ fuerūt i his q̄s an̄ ɔfregisti. Et p⁹ pau-
ca. Scripsitq; ī tabul' iux̄ qḋ pri⁹ scripserat vba de
cē ⁊c. Testm̄ āt nouū scriptū ē ī cordib⁹ nr̄is. 2. Cor.
3. Dabo leges meas ī corda eorū: ⁊ ī mētes eorū scri
bā eas: nec sine grādi mysterio scripsit de⁹ legē ve
ter̄ testi ī lapideis tabul'. Ex h°. n. īsinuabat̄ q̄ po
pul⁹ ille dure ceruicis erat. Exo. 32. Cerno q̄ iste
ppl's dure ceruic̄ sit. dimitte me vt deleā eos: fa-
ciāq; te ī gētē magnā. s̄z ppl's xp̄ian⁹ ī auditu aur̄
obediuit dn̄o. ps. Ppl's quē nō cognoui seruiuit mi
hi: ī auditu aur̄ obediuit mihi. ¶ 2° testm̄ vet⁹ da
tū ē in mōte synai: ⁊ testm̄ nouū in mōte syon. ad
Gal. 4. Scriptū ē qm̄ Abrahā duos filios habuit
vnū de ācilla: ⁊ alter̄ de libera: q̄ sūt p allegoriā dcā
hec. n. sūt duo testā. vnū qdē ī mōte synai ⁊c. 2ᵐ in
mōte syon. Isa. 2. Quia de syon exibit lex: ⁊ vbū
dn̄i de hierl'm ⁊c. ¶ 3° testm̄ vet⁹ datū fuit sub vela
mie. i. ad Cor. 10. Pres vr̄i sb̄ nube fuerūt ⁊c. testm̄
nouū sine velamie quātū ad ea q̄ figurabāt̄ ī veti
Luc. 8. Vob datū ē noscē mysteriū dei: ceťis āt in
parabol. Iū ī h⁹ rei signū: qn̄ Moyses d̄ mōte descē
dit: posuit velam̄ sup faciē suā: q: filij isrl' nō pote-
rāt ītēdē ī gl'iaz vult⁹ ei⁹: q: velam̄ ist̄ vetus operit
testm̄: ne carnal' ppl's gl'iaz ei⁹ .i. spūalē intelligētiā
possit aspicē. ¶ 4° testm̄ vet⁹ bonū ⁊ iustū ⁊ scm̄ ē.
ad Ro. 7. Lex qdē scā: ⁊ mādatū bonū scm̄ ⁊ iustū
S̄z testm̄ nouū ē meli⁹. ad Heb. 8. Nūc āt melius
sortit⁹ ē misteriū quāto ⁊ melioris testi mediator ē.
¶ 5° ⁊ vltio ad pn̄s testm̄ vetus pmittit tp̄alia: vt
pōit gl. sup̄ vbo spōsiōe. i. c. trāslato. de cōstitutiōi
b⁹. ⁊ allegat tex. Deut. 6. Audi isrl' mādata vite: ⁊
scriba ea ī corde tuo: ⁊ dabo tibi trā fluētē lac ⁊ mel.
Nouū āt testm̄ celestia. ad Heb. 9. Et iō noui testi
mediator ē vt mōte interueniēte repromissionē acci
piāt q vocati sūt eťne hēditatis ī xp̄o iesu dn̄o nr̄o.
⁊ sic p̄z ista veri. ¶ Quātū ad tertiā dico q̄ iō iste
due leges dicūť duo testā: q: ī ipis cōdēdis requirūt
oēs ɔdiōes q̄ ad testā reqrūť. Nā charta. vbi scri
pta sūt ī testō veťi fuerūt tabule due de qb⁹ diximus.
scriptura fuit ip̄a lex obseruāda. Exo. 32. Reuer-
sus ē Moyses d̄ mōte portās duas tabl'as testio-
nij māu dei scriptas ex vtraq; pte. Nōi⁹ fuit scūs
Moyses q p̄dict̄ oib⁹ interfuit. Exo. 19. Descēdit
q; dn̄s sup mōtem synai in ipo mōt̄ v̄tice ⁊ voca-
uit Moysen ī cacum̄ ei⁹. Et. c. 20. di. Stetit ppl's
d̄ lōge. Moyses accessit ad caliginē: ī q̄ erat dn̄s.
Calam⁹ scribēs h° testm̄ fuit digit⁹ dei. Exo. 31. De
dit dn̄s duas tabulas scriptas digito dei. Test̄ h⁹
testi fuit obligatio illa ⁊ pmissio ppli: q̄ se illa q̄ scri
pta erāt: suare pmisit. Exo. 24. Venit g° moyses ⁊
narrauit plebi oīa vba dn̄i atq; iudicia. Rn̄dit cū
ct⁹ ppl's vna voce. oīa vba q̄ locut⁹ est faciem⁹. Et
sic gl'iosus de⁹ l̄z tē nō morēť: q: s̄m nāz dinā mori
nō poťat: moriebať in figura: qm̄ ostēdebat se ali-
qn̄ moritur̄ s̄m nām hūanā quā assumē dēbat. Et
h° signū est p agnū imolatū. Exo. 12. Decia die
mēsis h⁹ tollat vnusqsq; agnū ⁊c. Et sic in alijs fi
gur̄ ostēdebať imolatio xp̄i. S̄z istō testm̄ nō erat

pmāsur̄: q: adueniēte v̄itate: cessit figura: vt dr̄ i. 4.
sniar̄. Iō adueniēte xp̄o q̄ vē mortu⁹ erat: necē fu
it vt aliō ɔdēt testm̄: ⁊ h° dicēť testm̄ nouū: ī q° ei⁹
vltia volūtas ponēť. Tabule sine charta vbi scri
ptū ē: corda oium fideliū sūt: ⁊ pmaxie illor̄ qb⁹ xp̄s
p̄dicauit. 2. Cor. 3. Nō ī tabul' migt lapideis: s̄z ī ta
bul' cordis carnalib⁹ impssio figurar̄ scripta ē: ⁊ fi-
gure q̄s spūs scūs impssit cordib⁹ discipl'or̄ qn̄ ape
ruit ill' sēsū vt itelligerēt scripturas. Et ibidē. Lr̄a
nr̄a vos estis: scripta nō attramēto: sed spū dei viui.
Et vt istō testm̄ mag̃ eēt autēticū: nō vn⁹ tm̄ testa
tē: nō 2⁹: s̄z q̄tuor elegātissimi. s. 4. euāgeliste. Zach.
6. Vidi ⁊ ecce q̄tuor q̄drige egrediebāť de medio
duor̄ mōtiū. s. diuinitat̄ ⁊ hūanitat̄ xp̄i. alti certe
mōtes p ɔtēplatōz: hi q̄tuor nōtij p̄ntes sūerūt. Act.
4. Nō possum⁹ nō loq q̄ vidim⁹ ⁊ audiuim⁹. ⁊ Jo.
20. Multa qdē ⁊ alia signa fecit iesus. q̄ n̄ sūt scripta ī
li° h°. hec āt scripta sūt vt credētes vitā hēat̄ ī noie
ei⁹. Testes āt fuerūt oēs discipl'i. Luc. 9. c. Erit̄ mi
hi testes ī hierl'm: ⁊ ī oī iudea: ⁊ samaria: ⁊ vsq; ad
vltimū tre. Multa legata spāl'ia ī h° testō fecit xp̄s.
Pmo religt Pe. pncipatū ⁊ magisteriū. Mat. 18.
Tu es Petr⁹ ⁊ sup hāc petrā edificabo eccl'iaz me
am: ⁊ tibi dabo claues regni celor̄: ⁊ qḋcūq; ligaue
ris ⁊c. di. 21. ī nouo testō. ⁊. 24. q. i. qḋcūq;. Et Jo.
vl. ⁊ Luc. 22. Pasce oues meas. Joāni religt spālē
amoris idicationē. Jo. vlti. Hic ē discipl's ille quē
diligebat iesus. Itē religt oib⁹ discipul' gn̄alit pal-
mā martyrij. Jo. 15. Si me psecuti sūt: ⁊ vos perse
quenť: ⁊ postea fecit ipos hēdes vite eterne. Luc.
22. Vos estis q pmāsistis mecū in tribulatiōibus
meis: ⁊ ego dispono vobis regnū. s. eťnū ⁊c. Qua-
re ex his p̄z q̄re ista duo testā dicātur. s. lex noua ⁊
lex vet⁹. q̄re ⁊c. ⁊ hec sufficiāt p p̄ma conclusiōe.
¶ Q: fides xp̄i ē magis imitāda. Conclo. II.

Capē 2ᵃᵐ ɔclōnē. v̄z. Xp̄iāor̄ fide nll'a ē mag̃ obsuāda: ⁊ q ī xp̄i eccl'ia c⁹ ip̄e caput ē n̄ īueniēť pculdubio ī baratro scpitno sepeliēť. vbi tres īgram⁹ vī. v̄z. ¶ Pria
vī. ē ista. q̄re fides xp̄i magis obsuāda ē. ¶ 2° vī. ē
ista. qs ī eccl'ia dei ē capitane⁹ ⁊ caput. ¶ 3° vī. ē.
q sūt illi q n̄ sūt sub capitaneo crucifixi. ¶ Quātū ad
p̄mā vī. l̄z pl'es sint rōnes q̄re fides xp̄iana sit ma-
g̃ imitāda. tn̄ aliq̄s ad p̄ns videam⁹. ¶ Pria igiť
rō: q: mag̃ approbata ē. vt dicēť cōclōne sequēti.
pp qḋ pp̄e via dn̄i dici p̄t. Eccē. 20. Qui timēt dn̄z i
grēt q̄ bn̄placita sūt ei: ⁊ q dil'igūt eū replebunť lege
ipi⁹. ps. Viā mādatorū tuor̄ cucurri: cū dilatasti cor
meū. Ecc. 23. Nihil dulci⁹ q̄z respicē ī mādata dn̄i
gl'ia magna ē seq dn̄z. O aīa mea qd dulci⁹ vbis istis.
Diliges dn̄z deū tuū ex toto cōde tuo: ⁊ primū tuū
sicē teip̄z. Tota fides ista xp̄i ī charitate fūdata ē dicē
te dn̄o Jo. 12. Ignē veni mittē ī trā: ⁊ qd volo nisi vt
ardeat. Per hāc fidē cognoscimus deū nos velle
hr̄e ɔsortes: q: ip̄e nr̄e miserie ɔsortiū iniuit. ⁊ qḋ ma
ius ē: tā acerbissimā mortē sustinuit. Quid īsup mē
tes nr̄as ad spē venie mag̃ allicē potuit ⁊ deū mīe
cognoscē largitorē: q̄z p h° q̄ p̄ inimicor̄ p p̄o filio vt
nob pccťi: n̄ pepcit. ⁊c. ¶ 2° ē mag̃ imitāda rōne ma
ioris hōestat̄. Nulla. n. secta alia ab ista honestior
ē. Quid q̄so honesti⁹ q̄z dicē illō Mat. 5. Quecūq;

vultis faciāt vob hoīes: h⁹ facite illi: Quid honesta tis o deceptissimi sarraceni adducē potestis: Quid ille vilissim⁹ porc⁹ Machumet⁹ ꝑ secta sua appro bāda adducē pōīt honestatꝭ: Quid. n. ihonestius: turpi⁹: ⁊ vitupōsi⁹ q̄ȝ gulā: coitū ⁊ oēȝ lasciuiā ꝓ vl tia felicitate suis sectatorib⁹ ꝓmitte: O porcissimi ⁊ carna ad Machumetū: vtinā ad vos ꝑmo nr̄ euo laret. O paupcule vīe aīe excecate. O insania ma gna. ā ⁊ Auicē. vi: q illi⁹ fuit secte: hāc felicitatē cō dēnauit. aīt. n. 5. sue methaphi. sic. Lex nr̄a quā ƀ dit Machumet⁹: ondit ꝑfectiōꝫ felicitatꝭ ⁊ misie ā ē; corp⁹. Est āt ꝑmissio q̄ apphēdit in itellectu Quid dicem⁹ ƀ multꝭ varijsq; philosophoꝝ doctri nis: multa irrōnabilia ɔtinentib⁹. Et ꝑserti de poli nis diuersis varijs mōis ordiātꝭ. Aristo. n. phoꝝ pa res: mira cū aī attētiōe logicā: phiā rōnalē moralē q̄ cōposuit. Et cū ad mores politicos deuenissꝫ: ali gd ihonesti i sua politica ɔstruxit. Jngt. n. sic. Ex pedit qdē ad tpantiā coitū hīe i senib⁹. ⁊ honēdā ifamiā sup addit. Si q̄s igit gn̄auerit filios vlē suffi ciētiā ditaꝝ: anq̄ȝ sētiat fiat abort⁹. Et multa ƀ hac pōīt Scot⁹ in ꝓlogo ꝑmi libri sup snias. Nulla igit secta vt alias cā breuitatꝭ taceam⁹ honestior ē q̄ȝ secta xpiana. g⁹ magꝭ imitāda. mat. 19. Sis vis ad vitā igredi ꝑua man. f. iesu xp̄i. C 3⁹ rō ē rōne ꝑfcē iſtructiōis. Quecūq; n. scripta sūt i euāgelijs: eplis actib⁹ aplo⁊: ⁊ i alijs oīb⁹ scē scripture locis: ad no strā eruditōꝫ scripta st. ad Ro. 15. Quecūq; scripta st ad nr̄aȝ doctrinā scripta st: vt ꝑ patiētiā ⁊ ɔsola tiōs scripturaꝝ speȝ hēam⁹. Et Jo. 20. Hec āt scri pta st vt credatꝭ: ⁊ vitā hēatꝭ in noīe eius. Que āt sintilla q̄ scripta st i lege xp̄i. Nico. de li. sup eplas Paulꝭ ad Ro. 15. plura pōīt. Scripta. n. p⁹ st scissi ma ꝑcepta dī vt bonū faciam⁹. Deut. 6. Erūt vba b⁹ q̄ ego ꝑcipio tibi i corde tuo: ⁊ narrab ea filijs tu is ⁊ meditaberis i domo tua sedēs: ⁊ ābulās i itinē: dormiēs atq; ɔsurgēs ⁊c. Et Josue. 1. Nō recedat volumē legꝭ h⁹ ab ore tuo: sꝫ meditaberis i eo dieb⁹ ⁊ noctib⁹. Et Ecc. 3. Altiora te ne q̄sieris: ⁊ fortio ra te ne scrutat⁹ fueris: sꝫ q̄ ꝑcepit de⁹ tibi: h⁹ cogita sēp. Et Ezech. 20. aīt dn̄s. Dedi eis ꝑcepta mea: q̄d dedi eis q̄ faciet h⁹o: ⁊ viuat i eis ⁊c. Et idē in. c. 11. Auferā cor lapideū ƀ carne eoꝝ: ⁊ dabo eis cor car neū: vt i ꝑceptꝭ meis ābulēt ⁊c. Itē scripta st ibi bn̄ ficia dī vt deū laudem⁹. Neemie. 9. Surgite bn̄di cite dño deo. Et ps. Bn̄dicā dn̄m q tribuit mihi i tellectū. Et idē. Benedicā dn̄ȝ i oī tpe. sp laus ⁊c. Et oēs creaturas iuitat: vt dn̄ȝ deū laudēt. Bn̄dici te igit oēs āgeli ei⁹ potētes v̄tute q faciūt vbū ei⁹ ad audiēdā ⁊c. Itē dño bn̄dicite oēs v̄tutes ei⁹ ministri q faciūt volūtatē ei⁹. Itē bn̄dicite oīa op. a ei⁹ i oī loco dn̄atiōis eius. Et ad aīam suā aīt. Bn̄dic aīa mea dn̄m: ⁊ noli obliuisci oēs retributiōes eius. O blasphematores q acuistis liguas vras sic ꝑpētes: i celū posuistꝭ os vrȝ. Bn̄dicite igit ꝓphā ⁊ nolite maledicē. Itē scripta st ibi ex⁹ scōꝝ vt sīr faciam⁹ q̄ aīt xp̄s. Ex⁹. n. dedi vob. Itē scripta sūt ꝑmia etna: vt illā ꝓpter am⁹. Apoc. 14. Bt̄i mortui q in dño moriūt. Oīa g⁹ q̄ i ea scripta st ad nr̄am doctri nā scripta st. g⁹ ist i fides sup oīa seruādā ē. q̄re ⁊c. C Quātā ad scđā dubitatiōꝫ dico q̄ capitane⁹

toti⁹ eccl'ie scē ⁊ caput est xp̄s iesus rex regū ⁊ dn̄s dn̄antiū: ⁊ vexillū ē lignū scē crucꝭ rubicūdatū san guie xp̄i. Hec vītas qm̄ fidei vnū ē fūdamētū: ꝓbat aucte: rōne: ⁊ ex⁹. Aucte qdē, vetis ⁊ noui testi. Ue tis qdē p⁹ sic. Audi ꝓphāȝ. psal. 9. Dn̄s igit regna bit i etnū: ⁊ i sclꝫ scli. Et ne dicas h⁹ ƀ diuinitate tm̄ itelligi debē. i ps. 95. Ondit h⁹ ēt ꝑȝ hūanitatē de bē itelligi dicēs. Dicite i gētib⁹ q̄ dn̄s regnabit: h⁹ āt itelli i nō pōt ꝑȝ diuinā nāȝ. q̄ ꝑȝ illā sp regnat. g⁹ sic regnabit i futuꝝ. dꝫ itelligi ƀ aliq⁹ nouo r̄specti ad ueniētē: sꝫ h⁹ nō ē nisi ꝑȝ hūanitatē ꝑȝ quā regnare icepit. g⁹ ⁊c. Et idē ps. 92. Dn̄s regnauit ⁊ decorē iduit, ꝑ iduet. decor iste hūanitas ē: q̄ ē decor ⁊ sbli mitas toti⁹ regni celestꝭ. Jn i figura h⁹. 1. macha. 3. dī q̄ cū iesus naue ipl'ēt ꝑmonē fcūs ē rex isrl'. Ubi nō q̄ tres fuerūt i veti testō qb⁹ ipositū fuit h⁹ nomē iesus: q ex v̄tutib⁹ eoꝝ figurabāt xp̄ȝ. C p⁹ fuit iesus naue fortꝭ i plio. Ecc. 46. Fortꝭ i bello iesus naue. C 2⁹ fuit iesus fili⁹ Josedech sacerdos sactissim⁹. ƀ q⁹ Aggei. 2. c. C 3⁹ fuit iesus Sirach doctō sapiētis sim⁹. Hi oēs xp̄i iesu figura fuerūt. Fuit. n. iesus vir fortissim⁹: q̄ brachio forti ⁊ māu ierini ƀbellauit ae reas ꝑtātes: vt dic Aug. Fuit sacerdos sactissim⁹. ps. Tu es sacerdos i etnū ⁊c. fuit vir sapiētissim⁹ q̄ astutia sua debellauit supbū. i. diabolū: q ꝑ āthō nomasiā dī caput supbie. Job. 26. Prudētia ei⁹ ꝑ cussit supbū. g⁹ dn̄s nr̄ rex ē ⁊ dn̄s dn̄antiū. Gene. 49. Nō auferet̄ septꝝ de iuda: ⁊ dux de femore ei⁹ dōec vēiat q mittēd⁹ ē. Nūc vo ꝓbem⁹ ꝑ auctes no ui testi. Et p⁹ audi Apoc. 11. Scm̄ igit ē regnū mū di h⁹ dn̄i nr̄i iesu xp̄i: ⁊ regnabit in scl'a sclo⁊. Sꝫ quō h⁹ ſtāt sīl q̄ regnū h⁹ mūdi sit dn̄i nr̄i iesu xp̄i: ⁊ alio i loco Pilato tpe passiōis dicēte. g⁹ rex es tu. r̄ndit iesus. regnū meū nō ē ƀ h⁹ mūdo: si regnū meū eēt de h⁹ mūdo: ministri mei vtiq; decertarēt: vt nō trade rer iudeis. Dico aīa cara q̄ dn̄i nr̄i iesu fuit: ē: ⁊ sp erit regnū toti⁹ mūdi. q̄ dn̄i ē t̄ra ⁊ plēitudo ei⁹. sed h⁹ i mūdo expsse nō ostēdit ꝑ plēariā possessionē: sꝫ ꝑ suoꝝ opationū clarā ostēsiōꝫ. An nō ondit se dn̄ȝ marꝭ ⁊ aq: qn̄ sup aq̄s ābulauit: ⁊ illas ɔuertit i vinū An nō aerꝭ: qn̄ vētꝭ ipabat: An nō t̄re: qn̄ maledi xit ficulnee: ⁊ stati aruit: An nō oīuȝ hoīuȝ: qn̄ sola voce hoīes p⁹ se vēire faciebat: An nō oīuȝ ifirmi tatū: qn̄ oēs lāgores curabat: An nō oīuȝ spirituū maloꝝ: qn̄ suo ipio de hoīuȝ corpib⁹ eiciebāt: An nō iferni: qn̄ filiū vidue ⁊ lazaꝝ suscitauit: An nō oīuȝ bonoꝝ āgeloꝝ: qn̄ ei i ƀsto ministrabāt: ⁊ tpe passiōis ɔfortabāt: An nō oīuȝ plāetaꝝ ⁊ stellaꝝ: qn̄ i mōte sua lucꝭ sue clāritatē abscōderūt ⁊ sintillas fulgura q̄ inūera emiserūt: An nō dn̄ȝ celi: qn̄ latroni etnū re gnū ꝓmittebat: Dn̄s g⁹ nr̄ iesus xp̄s rex ⁊ ipator: fu it ē ⁊ sp erit vniūsi orbis: sꝫ n̄ sp isto dn̄io vsus ē. Qui. n. venerat ad celestia regna vocare: mūdana no luit possidē. Impossibile ē. n. purpura fulgē ⁊ n̄ sup bire. Inde idē Jo. aglin⁹ Apoc. 19. clamat. Regna uit dn̄s de⁹ nr̄ oīpotēs: gaudeam⁹: ⁊ exultem⁹: ⁊ ƀ m⁹ gl'iam ei. Et. 22. c. aīt. Nūc āt fcā ē salus ⁊ v̄t⁹ ⁊ regnū xp̄i ei⁹: q̄ ꝓiect⁹ ē draco accusator fratꝝ nr̄o rū. Quare ɔcludam⁹ q̄ regnū dn̄i nr̄i iesu xp̄i: ē re gnū oīuȝ sclo⁊: vt dic ps. 144. Et q̄nis oīuȝ sit rex ⁊ dn̄s: ꝑ āthonomasiā ē domin⁹ ⁊ rex xp̄ianoꝝ

Que.n.natio tā grādis:q̄ hēat deos appropiquātes sibi sic adest nob dn̄s de⁹ nr̄.Exo.15.Dux fuisti in mīa tua pplo tuo quē redemisti.ɋre ⁊c̄.Et nō solū ē dux nr̄ ⁊ dn̄s: ſʒ ēt magr̄.Jo.3. Rabbi scim⁹ qꝛ a deo vēisti magr̄.Et Mat.24.Un⁹ ē.n. magr̄ vr̄. iō ꝟplarimū cū discipl̄i rabbi vocabāt:qd̄ idē est qd̄ magr̄.Jo.9.c.Rabbi qs peccauit hic an parētes ei⁹ ⁊c̄.⁊.c.4.Rogabāt eū discipl̄i ei⁹ dicentes. Rabbi māduca.⁊.c.10. Rabbi nūc ɋrebāt te iudei lapidare.Et xp̄s dicebat.Uos vocatꝭ me magr̄ ⁊ dn̄e:⁊ bene dicitis: sū etenī.ɋre pʒ ista ꝟitas aucti b⁹. Itē ad Ephe.j.Ip̄m dedit caput sup oēʒ ecclesiā.Et p̄ᵃ Petri.5.dr̄.Cū appruerit p̄nceps pastorū peipietis īmarcescibilē glīe coronā.Et Apoc.j. Ego sū alpha ⁊ o. p̄ncipiū ⁊ finis.Et Jo.10. Ego sū ostiū:p me si qs ītroierit saluabit: ⁊ pas.īue.int⁹ ⁊ foris.Et nō solū caput ē hoīum: ſʒ āgelor̄.Mat. 4. Et ecce angeli accesserunt et ministrabant ei.

¶ Secundo ista veritas ꝓbatur ratione.Triplici .n.rōne ꝓbat̄ qꝛ xp̄s dn̄s rex ⁊ capitaneus ē:p̄serti xp̄ianor̄. ¶ Prīa rō dr̄ rōnabil' honestas. ¶ 2ᵃ dr̄ vl̄is charitas. ¶ 3ᵃ dr̄ singlārꝭ p̄ncipalitas. ¶ Prima inɋ̄ʒ rō dr̄ rōnabil' hōestas.Et arguit̄ sic. Maior hōestas ⁊ rōnabilior res ē eligē capitaneū:q nūɋ̄ʒ fuit ab inimicis supatus:ſʒ sp ab eis victoriosus exiuit: q̄ʒ eligē q sp pdit : aut aliqn̄ fuit ab inimicis supat⁹:ſʒ nūɋ̄ʒ fuit,nec ī veti nec ī nouo testō qspiā q nō fuerit aut a mūdo: aut a carne: aut a diabolo supat⁹.⁊ xp̄s iesus nunɋ̄ʒ ab aliq° istor̄ fuit cōtaminat⁹.g° rōnabilior res ē ⁊ ɔgruētior hōestas qꝛ ip̄e eligat̄ ⁊ sit xp̄ianor̄:turchor̄: sarracenor̄: iudeor̄: ⁊ oīūʒ viuētiū ⁊ nō viuētiū dux dn̄s ⁊ capitane⁹:q̄ʒ aliqs de secta iudeor̄: sarracenor̄ : ⁊ sic de alijs sectꝭ.ɔsequētia nō cū maiori. Minor āt p singl'os tā noui q̄ʒ veteris testī scōs discurrat̄: null⁹ vnq̄ʒ potit repiri q totalit̄ īmunis fuerit a cl'pa. O scē Job an fuisti tu sine culpa?Sū pi Ambr. vbi h° dicis? Dico.43.c.mei dicti. Mūdus iqt sū:⁊ sine petō:⁊ nō ē ī me iniqtas. De q° petō itelligis te eē mūdū?Dico de petō mortali: ⁊ nō de vēiali: qꝛ de his plen⁹ sū. Job.14. Quātas hēo iniqtates ⁊ petā ⁊ scelera ostēde mihi. Et tu Dauid fuisti tu mūdus a petō? Nō pi Ambro. Audi qd ip̄e dicat. ps̄.23. Propt nomē tuū ppitiaberꝭ petō meo: mltū ē eni. Et idē ps̄.50.Ampli⁹ laua me ab iniquitate mea: ⁊c̄.Et ibidē.Ecce.n.ī iniqtatib⁹ ɔcept⁹ sū ⁊c̄. Et tu Salomō fuisti sine petō?Audi quid respondeat.Ecc̄.5. Nō ē.n.hō iust⁹ ī t̄ra q faciat bonū ⁊ nō peccet. Et tu Isa.qd ais? Audi qd dicat ad dn̄m.c.38. Tu āt eruisti aiaʒ meā vt nō piret: piecisti p⁹ t̄gū tuū cūcta petā mea .Et breuit nullū īuenies aliq° modo fuisse sine petō ī veteri testō. Quid dicā de scis noui testī? Audi Aug. Si oēs inqt scōs ⁊ scās ɔgregare n⁹in vnū:⁊ introgare possem⁹: an eēnt sine petō. vtiq̄ʒ respōderēt illō Jo.Si dixerim⁹ qm̄ petm̄ nō hēm⁹ nosip̄os seducim⁹:⁊ ꝟitas in nob nō ē. Quis g° ali⁹ hō a cl'pa īmunis repiet̄ . q aliq° mō aut mūdo: aut carni: aut diabolo nō succubuit. qs ī pugna sp illesus exiuit : ⁊ nunɋ̄ʒ pdidit nisi iesus gl'iosus? Jo.8. Quis arguet me de petō. q̄si dicat nullus.j. Pe.j.Qui petm̄ nō fecit nec īuēt⁹ ē dolus ī ore ei⁹

Et ad Gal'.6.Nūgd xp̄s peti mister ē?q̄si dicat nō. Quare merito omniū tā veteris q̄ʒ noui testī xp̄s iesus dux:capitane⁹:⁊ dn̄s ē. Sʒ tamē nō oēs illū sequūt̄:⁊ peccādo faciē suā auertūt. Audi dn̄ʒ Hie. 2.c.Uerterūt igr ad me tgū ⁊ nō faciē. In tpe tribulanōis sue dicēt.surge libera nos. Ubi sūt dij tui: quos fecisti tibi.surgāt ⁊ liberēt te in tpe afflictiōis tue ⁊c̄.⁊ sic pʒ p̄ᵃ rō. ¶ 2ᵃ rō ɋre xp̄s oīum ꝑmarie xp̄iāor̄ dʒ merito eē dux:capitane⁹:⁊ dn̄s: dr̄ vl̄is charitas. Ille.n.merito dʒ coronari ⁊ p̄nceps vni⁹ ppl'i eē:q se sp̄ōte ꝑ ppl'i liberatiōe ad mōtē poneret. Sʒ xp̄s sp̄ōte se ad mōtē obtulit,ꝑ libatiōe toti⁹ ppl'i.g° ip̄e dʒ pon⁹ coronari ⁊ p̄nceps ppl'i esse. ɔn̄a pʒ cum maiori.nā ⁊ Romāi maris extollebāt triūphis:quos ꝑ p̄r̄e libatiōe pugnasse cernebāt. vt pʒ Rome ī edificijs adhuc ī cor̄ memoriā crectꝭ. vide Ual'.de amore p̄r̄e. Minor āt pʒ Isa.53. Nō ē ei sp̄es neq̄ʒ decor:⁊ vidim⁹ eū ⁊ nō erat aspect⁹.Et desideranim⁹ eū despectū ⁊ nouissimū virorū vir̄ dolor̄ ⁊ sciētē īfirmitatē: ⁊ q̄si absc̄ōdit⁹ vult⁹ ei⁹:⁊ despect⁹. vnde nec reputauim⁹ eū. ve lāgores nr̄os ip̄e tulit:⁊ dolores nr̄os ip̄e portauit.Et nos putauim⁹ eū q̄si leprosū:⁊ pcussū a deo:⁊ hūiliatū. Ip̄e vulnerat⁹ ē pp iniqtates nr̄as:attrit⁹ ē pp scelera nr̄a. disciplina pacis nr̄e sup eū:⁊ liuore ei⁹ sanati sum⁹. Oēs nos q̄si oues errātes errauim⁹: ⁊ vnusq̄sq̄ʒ ī viā suā declinauit.Et domin⁹ apposuit ī eo iniqtates omniū nr̄m oblat⁹ ē qꝛ ip̄e voluit:⁊ nō aperuit os suū. Sicͨ ouis ad occisionē ducetur:⁊ q̄si agn⁹ corā tōdēte se obmutescet:⁊ nō aperiet os suū.De āgustia ⁊ de iudicio sublat⁹ ē.ɔn̄atiōnē ei⁹ qs enarrabit:qꝛ abscisus ē de t̄ra viuētiū.ꝑ p̄t scel⁹ ppl'i mei percussi eū: ⁊ dabit ip̄ios ꝑ sepultura:⁊ diuites ꝑ morte sua : eo qꝛ iniqtatē nō fecerit:neq̄ʒ dolus fuerit ī ore ei⁹.hec ille. Et quātum huic nr̄o ꝓposito hec v̄ba faciāt:tu ip̄e p̄ēsa. Sed ⁊ h° ēt Gran⁹ ostēdit.de cōse.di.2.c.sel'. vbi sic dr̄. Semel imolat⁹ ē ī semetip̄o.i.ī ppa p̄sona xp̄s.Et tn̄ quottidie imolat̄ ī sacro.Qd ita itelligēdū ē:qꝛ ī māifestatiōe suor̄ oīuʒ ver⁹ de⁹ ⁊ ver⁹ hō sel' tm̄ ī cruce pepēdit:offerēs p̄n seip̄ʒ hostiā viuā ⁊ passibilē mōtalē viuor̄ ac mortuor̄ redēptiōis efficacē Eor̄.s.quos altitudo diui ɔsilij redimēdos iudicauit:p̄scimr:p̄dcsti.auit: vocauit in oīs atq̄ʒ tpib⁹ qb⁹ id fieri ɔgruebat.hec ibi. Ubi glo.sup illo v̄bo altitudo.dic̄ qꝛ xp̄s ꝑ oib⁹ mortu⁹ ē: q° ad sufficiēniā: nō o° ad effectū.i.xp̄i mors sufficiēs erat ꝑ oībus: ſʒ nō oēs illi⁹ effectū suscipe apti nati fuerūt . sicut pʒ de dānatis. Idē dr̄.8.q.j.in scripturis.iuxta p̄ncipiū.⁊ sic pʒ secūda rō. ¶ 3ᵃ rō ɋre xp̄s dʒ eē oīuʒ ⁊ ꝑmarime xp̄ianor̄ caput:dux:⁊ dn̄s: dr̄ p̄ncipalitas. vnde arguat̄ sic. Ille merito dʒ eē omnium caput: ⁊ ꝑmarime xp̄ianor̄ q est p̄ncipal' omniū. Sʒ iesus benedict⁹ ē omniū p̄ncipalis. g° dʒ eē merito omniū caput. ɔsequētia pʒ cū maiori. Nā semper maior ⁊ p̄ncipal' in domo:si sensat⁹ ⁊ bene morat⁹ sit:rector dom⁹ ē ⁊ caput. Minor aūt ꝓbat̄. Audi ap̄lm ad Col'.j. Oīa inqt per ip̄m ⁊ in ip̄o creata sūt:⁊ ip̄e ē ante oēs:⁊ oīa in ip̄o cōsistūt:⁊ ip̄e ē caput corporis eccl'ie:q ē p̄ncipiū p̄mogenit⁹ ex mortuis: vt sit ip̄e in oib⁹ p̄matū tenēs:qꝛ ī ip̄o cōpla

cunt oēz plenitudinē diuinitat' hītare corpalit': ⁊ p eū re
ꝯciliare oīa. In ipo pacificās p sāguinē crucis ei⁹:
siue q̄ i cel': siue q̄ i tris sūt. hec ille. Et glo. dicit q xps
Jesus caput eccl'ie ē sꝫ hūanā nāz. q: sꝫ diuinā oium
ē caput. Et nicolā⁹ de lira sup eplas pauli expo-
nēs aīndicta verba dic sic. Diuinitas vnicādo sibi hōi
nē. i. hūanā nāz illā tāqꝫ caput regēs: ⁊ i ca īfluēs p
modū meriti. oēs sēsus spūales i xpo esse voluit. i.
oēm pfectiōem sēsuū spūaliuꝫ p modū capitis. ad
Ephe. i. Ipsū dedit caput sup oēm eccl'iā: Et dicit
pmogēit⁹ ex mortuis. i. pm⁹ ex mōtuis ad īmortali-
tatē resurgēs. Apoc. i. Pmogenit⁹ mortuoꝝ. vt sit ipe
i oib⁹ tā pcedētib⁹ qꝫ sequētib⁹ pmatū tenēs. q: ca-
put ipe ē tā antiquoꝝ qꝫ modernoꝝ p fidē īcarnatio
nis pmisse ⁊ exhibite. Et merito hoc ē: q: ī ipo cō-
placuit. i. toti trinitati simil' placuit: oēm plenitudinē.
s. nē: gr̄e: ⁊ glorie hītare. Nature qdē: qa de⁹ gr̄e. i.
oium virtutū i quātū viator. glie iniqūm ꝯphēsor.
hec ille. ¶ Nōn⁹ q xps dr̄ caput eccle ad similitu
dinē hūani capitis. In quo tria possam⁹ ꝯsiderar̄. s.
ordinē: pfectoēz: ⁊ vtutē. Ordinē q: ē p⁹ ps corpis: ici
piēdo a supiori. Et ide ē q oē p^m solet vocari caput
sꝫ illō Hiere. z. Ad oē caput vie posuisti me lupa-
nar tibi. Perfectoēz: q: i capite vigēt oēs sēsus itio
res ⁊ extiores cū i ceteris sit solus tact⁹. Jū dr̄ Isa. 9.
Senex ⁊ honorabil' ipe ē caput. Uirtutē: q: virt⁹ ⁊
motus ceteroꝝ mēbroꝝ ⁊ coꝝ gubernatio: ⁊ coꝝ actio
est a capite pꝑter vim sēsitiuā ⁊ motiuā ibi dñan-
tez. vnde rector dr̄ caput populi. i. Re. iz. Cū esses
puulus in oculis tuis caput in tribub⁹ israel fact⁹
es. Hec aūt tria cōpetunt xpo. pmo sꝫ ꝑpinqtatē
ad deum: q: eius gr̄a ceteris altior fuit. Ro. 8. vid
tertium ibi. z⁹ pfectiōez pp plenitudinē oīuz gr̄aꝝ.
Jo. pmo. Uidim⁹ eū plenū gr̄a ⁊ veri. tio virtutē
hꝫ īfluēndi in oia mēbra. Jo. pmo. De plenitudine
ei⁹ oēs accepim⁹. Et sic pꝫ veri. rōe. pbata ⁊c. Est
igitur caput. q: i nob īfluit gr̄az auctoritate. vt de⁹
Instrumētalit'. vt hō ⁊c. ¶ Tertio pbat' hec vitas
ex⁹. Nō. n. sine grādi mysterio a deo inspirat⁹ Pi-
lat⁹ cū Jesū sniasset ad mortē: voluit vt supra caput
xpi tabula appoueret'. vbi scriptū lr̄is grecis ⁊ ēēt lati
nis: ⁊ hebraicis. Jesus nazarenus rex iudeoꝝ. Ubi
nō q uīe gn̄a linguaꝝ q̄ in numero sūt. 7z. tria gn̄a
pncipalia erāt. s. Latina pp nobilitatē Romāi ipe
ri. Luc. z. Exijt edictū a Cesare Augusto. vt d-
scriberet' vniuersus orbis. Greca pp sapiaz. i. Cor.
i. Judei signa petūt ⁊ greci sapiam q̄runt. Hebrea
pp pmatū: qm̄ hec pma ligua fuit: ⁊ q̄si oīum aliaꝝ
linguaꝝ mr̄. Nā vsqꝫ ad edificatōez turris Babel.
sola ligua hebrea fuit. qō pꝫ. q: noīa q̄ legunt' vsqꝫ
ad diuisionē linguaꝝ hebrea sūt. Gen. xi. Ecce vn⁹
ē pplꝫ ⁊ vnū labiū oib⁹ ⁊c. Uenite g⁹ descendam⁹
⁊ cōfundam⁹ ibi linguā eoꝝ: vt nō audiat vnusqsqꝫ
vocē primi sui. i. nō itelligat. Idcirco vocatū ē no-
mē ei⁹ Babel. q: ibi ꝯfusū ē labiū vniuerse tre. hec
ibi. Titulus g⁹ xpi script⁹ erat his trib⁹ linguis: vt
harꝫ triū pn ipaliū linguaꝝ hoies q ꝯuenerāt ad fe-
stū illud legē possēt ⁊ itelligē. Utrū aūt pri^m titulꝰ ill
trib⁹ liguis scriptū eēt icertū ē. Sꝫ finis iste. rex iu-
deoꝝ. hū sic script⁹ ē. hebraice qdē sic. malc⁹ iudeoꝝ
grece sic. basilios exomoleō. latine sic. rex cōfitētiū.
Crux. n. xpi desup p⁹ lignū trāsuersū nō hēbat sed
tm̄ hēbat formā thau. Sꝫ pilat⁹ tabulā affixā dsup
posuit: ⁊ sup illā alia tabula i trāsuerso erat ꝯfecta i
hāc formā. ⁊ i ipa trāsuersa script⁹ erat titul⁹
ill' trib⁹ lignis script⁹. Jo. 19. Scripsit āt ⁊ titulū Pi
lat⁹: ⁊ posuit sup crucē. Erat āt script⁹. Jesus naza
ren⁹ rex iudeoꝝ. hūc g⁹ titulū multi iudeoꝝ legerūt
q: ppe citatē erat loc⁹ vbi crucifix⁹ ē Jesus. Et erat
script⁹ hebraice: grece ⁊ latine. Dicebāt g⁹ Pilato
pōtifices iudeoꝝ. Noli scribē. rex iudeoꝝ: sꝫ q: ipe
dixit. rex sū iudeoꝝ. rndit Pilat⁹ qō scripsi: scripsi. ⁊
Luc. zz. Erat āt ⁊ supscriptio scripta sup eūz lr̄is
grecis latinis ⁊ hebraicis. hic ē rex iudeoꝝ. Et Mat.
z7. Et iposuerūt sup caput ei⁹ cām ipsi⁹ scriptam.
hic ē Jesus rex iudeoꝝ. i. iō crucifixus ē: q: erat rex
iudeoꝝ. ⁊ Marci. i5. Et erat titul⁹ cāe ei⁹ inscript⁹
hic ē rex iudeoꝝ. Ecce q oēs euāgeliste de h⁹ titlo
testāt'. Quia igr̄ hoc trib⁹ lignis scriptū erat: i hm⁹
rei memoriā eccl'ia statuit: vt i missa de trib⁹ istis lin
guis aliq vba ponāt'. Grece. n. ponūt'. Kyrieleysō:
xpeleyson: kyrieleyson: triplicāt' aūt pdicta vba: q:
miām scē trinitatis iuocāt celebrātes aiqꝫ orōnes p
pplo fūdāt. Interptat'. n. Kyriel. dn̄e miserere. ista
Kyrie sonat dn̄e: eleyson miserere. ⁊ xpeleysō. i. xpe
miserere. Et dr̄ nonies sm̄ vnū modū exponēdi ꝯtra
nouē gn̄a pccōꝝ. pmū gen⁹ ē originalis pcci. z^m ve
nalis. z^m mortalis. Itē pccm̄ cogitatōis. locutionis
⁊ opatōis. Itē pccm̄ fragilitatis: simplicitatis: mali-
gnitatis. vn̄ nonies dicim⁹ q̄si de oib⁹ istis gn̄ibus
pccōꝝ miaz postulem⁹. Sꝫ hec trāseam⁹. Hebraice
vo i miss. poīt'. all'a. Est āt all'a angelica laus: snia
qdē breuis magnū cōtinēs iubilū. ⁊ vt dixi alleluia
hebraicū nom̄ ē pōn⁹ qdē significās qꝫ exprimēs in-
effabile gaudiū ab hac vita pegrinū. gaudiū. s. āge
loꝝ ⁊ hoīum i etna felicitate letātiū pp merita pas-
sionis xpi. ad Col. i. Pacificās q̄ i cel' ⁊ q̄ i terris.
Aug. āt scūs all'a sic expōit. al. i. saluū. le. i. me. lu.
i. fac. ia. i. ad dn̄m Hiero. sic. Alle. i. cātate. lu. i. lau
dē. ia. ad dn̄m. Greg⁹. aūt sic. alle. i. pr̄. lu. i. fili⁹. ia.
. i. spirit⁹ scūs. Ul' alle. i. lux. lu. i. vita. ia. i. sal⁹. Ma
gister Petr⁹ altisiodorēsis sic expōit. al. i. altissim⁹.
le. i. leuat⁹ i cruce. lu. i. lugebāt apli. ia. iā resurrexit
Et dic btūs aug⁹. i glo. psalterij q alleluia ē vbuz
ipatiui modi. ⁊ sonat allelu. i. laudate. ia. i. vniuersa-
lē. s. deū vl'. i. vniuersalit': q̄si dicat' vniuersalit' lau-
date deū. ¶ Trāseam⁹ ista: q: i smonib⁹ de sacra-
mētis quos deo duce post hoc opus ꝯponere itendo
ista m̄ā diffusi⁹ declarabit'. Cetera vero q̄ in missa
dicūt': i latina ligua exprimunt': vt pꝫ. Quare ex his
satis euident' concludere possum⁹: q Jesus gl'osus
dux ⁊ dn̄s ⁊ caput ē toti⁹ xpianī exercit⁹. Et sic pꝫ
z. veritas. ¶ Quātū ad tria veri. dico q sex sunt
gn̄a hōīuz quoꝝ xps nō ē caput: sꝫ diabol⁹ ifernal'.
vꝫ. Pagāi iudei: hētici: excōicati: peccātes morta-
lit' ⁊ n̄ penitētes: ⁊ finalit' oēs dānati. ¶ Primū igr̄
gen⁹ eni⁹ dux ⁊ caput diabol⁹ ē: sūt oēs pagāi. Audi
Paulum prima Cor. 6. Quid ad nos de his q fo-
ris sunt. ⁊ infra. Nescitis qm̄ corpora vr̄a membra
sunt xpi. Tollēs ergo mēbra xpi faciā mēbra mere-

tric: absit. An nescit⁹ qm̄ q adheret meretrici vnū
corp⁹ efficit⁹: Erūt iqt duo i carne vna. q āt adhēt
dño vn⁹ sp̄us ē. hec ille. Ex gb⁹ vbis arguo sic. Qui-
cūqz nō viuit p̄po capiti: nō pōt verā vitā hr̄e. sz xp̄s
ē vex caput oīuz vt ē oīūm alia vitate. g° q nō viuit
ei: n pōt verā vitā hr̄e. Tūc vltra. pagāi n̄ viuūt xp̄o.
g° vitā verā nō hn̄t. Itē arguit sic. Quicūqz nō est
desp̄osat⁹ vo sp̄oso: ē i adultio. sz ver⁹ sp̄osus ē xp̄s
Jesus. Osee. z. Et sp̄osam te mihi i fide. ergo q nō
est ei desp̄osat⁹: ē i adulterio. Tūc vltra. pagani n̄
desp̄osant xp̄o. g° sūt i adulterio. Sūt i adultio. g°
i mortali pctō. ꝛ p ꝯns dānan. Sed q̄rit an pagani
ad quos aplōꝝ p̄dicatio nō puenit: aut vbi nō p̄di-
cat alia fides pp ignorāntiā fidi xp̄i excusari possint:
Certe dico ꝙ apl'i i oib⁹ ptib⁹ p̄ncipalib⁹ mūdi fi-
dē xp̄i p̄dicauerūt: vbi oēs vicine ciuitates ꝯuenire
poterāt. q: i oēz trā exiuit sonus eoꝝ ꝛ i fines orbis
tre vba eoꝝ. ꝛ iō nullus tūc tp̄is excusat⁹ est. Sil'r
nec nūc. q: vbiqz fides xp̄i noiat. Pōt g° pagāi il-
lā iqrere ꝛ sectari si vellēt. Audi pulcherrimū textū
di. 37. §. vt itaqz. ꝛ. e. si. i fine. dr̄ sic. Nō. n. oīs igno
rāntia ē immunis a culpa. Sz ignorās pōt excusari. s.
a pena etna: q q̄ discē nō iuēit. Illis āt oīo ignosci
nō potit: q a quo discerēt copiā hn̄tes: operā n̄ de-
derūt. Et s̄t vba bti Aug. q̄re ꝛc. ¶ z^m gen⁹ cuius
diabol⁹ caput ē: sūt oēs hētici. Audi p̄phām. Qui
videbāt me. s. i lege ꝛ euāgelio foras fugierūt a me
. s. p coꝝ male itellecta. a male itellect⁹ iterp̄tatisqz
scripturis tāta hētícoꝝ mltitudo initiū sumpsit. vt
dic Aug. d ci. dei. Iā Paulus ad Ro. 16. Obsecro
iqt vos frēs: vt obseruet⁹ eos: q dissēsiones ꝛ offē-
dicula p̄ter doctrinā quā didicist⁹ faciūt: ꝛ declina-
te ab illis. Huiusmodi. n. xp̄o nō huiūt: sz suo vētri.
Et p dul: es s'mones ꝛ blāditōes seducūt corda in-
nocētū. i. simpliciū. Hi sūt falsi p̄phete de qb⁹ dn̄s
ait. Math. 7. Attēdite a falsis p̄phis. Plus. n. ait
Ber. sup Cant. lōge nocet falsus catholic⁹ q̄z si ve
rus appāt hētic⁹. Math. 7. Ueniunt ad vos in
vestimētis ouiū: itrīsec⁹ āt sūt lupi rapaces. Mlta
dici possēt circa istā māz: tn̄ alibi ē istā māz tāgim⁹
Accipiam⁹ p oib⁹ hētic⁹ istā regulā gn̄alē: q̄ ponit
z3. q. 3. c. q. vbi dr̄ sic. Qui i eccl'ia xp̄i morbidū ali-
qd prauūqz sapiūt: si correcti vt sanū rectūqz sapiāt
r̄sistūt ꝯtumacit: ꝛ sua pestifera ꝛ mōtifera dogma-
ta emēdare nolūt: sz defēdē p̄sistūt. hētici st̄. hec ibi.
Et s̄t vba Aug. ꝯ māicheos. Et ita supple vt hē-
tici puniēdi sūt. q̄re ꝛc. ¶ 3^m gen⁹ cui⁹ caput ꝛ capi-
tane⁹ diabol⁹ ē: sūt oēs excōicati. Ubi notādum ꝙ
duplex ē excōicatio. s. maior ꝛ minor. Maior ē se-
patio a cōione fideliū. Minor a cōione sacramtoꝝ.
Maior a canone diuersis modis ifligit. ¶ Primo
oēs q iniecerit manu⁹ violētas i clericū: sūt maiori
excōicatiōe p̄cussi. 17. q. 4. si qs suadēte. Et de sen.
excō. nō dubiū. Itē oēs icendiarij. ex̄ de sen. excō.
ex tua. ꝛ sic de alijs. q̄ vidē i Pisanella potis si pla
cet. Excōicatio minor pluib⁹ mōis ꝯtigit. ¶ Pro
hac excōicatōe excōicat⁹ ē ois mortal'r peccās. ii. q.
3. Audi. vbi dr̄. Audi deniqz apl'm dicētē de eo qui
peccauerat. Tradidi iqt hu⁹ hoiēz sathane i iteritu
carnis: vt sp̄us salu⁹ fiat in die dn̄i. hec ibi. Et hec

excōicatio p pctō mortali ifligit a deo ip̄o. Itē oēs
pticipātes cū excōicato: i comedō: bibēdo: loqndo:
ꝛ hu⁹. dūmō nō sit pticeps crimis p ꝯsēsū: auxiliū:
ꝯsiliū: vel fauorē. ii. q. 3. cū excōicato. vbi dr̄ sic. Cū
excōicato neqz orare: neqz loq nisi q ad eādē excōi
catōēz ptinēt nec vesci licz. Si qs. n. cū eo aut palā
aut abscōse locut⁹ fuerit: stati cū eo cōēz excōicatio
nis contrahat penā. hec ibi. Pōt tn̄ tales a simpli-
ci sacerdote absolui. ex̄ de sen. excō. nup. Item hāc
excōicatōe feriūt oēs notorij simoniaci. j. q. j. repe-
riunt q̄zplurimi. vbi de ordinatis simōiace dr̄. ꝛ sic
de alijs. Ponamus ergo istā regulā gn̄alez. Q: qui-
cūqz qs publice excōicat⁹ intraret eccliam vbi di-
uina officia celebrarent: oēs q ibi sūt tā laici q̄z cleri
ci i testimoniū ꝙ s̄t mēbra diaboli: debēt sine mora
offm̄ dimittere ꝛ fugere de eccl'ia: aut ipsuz expellē
sic fecerūt iudei cecū natū ꝯfitentē xp̄z. Jo. 9. Hec
r̄gula declarat. z4. q. 1. oīs q. ꝛ. ii. q. 3. sic apl'i. i glo.
vbi dr̄ sic. Sicut apl'i statuerūt dicētes: cū excōicatis
nō ē cōicandū. Et si qs cū excōicato auertendo re-
gulas. s. ecclesiasticas. i. canones sciens i domo sit
locutus fuerit vel orauerit: ille cōione p̄uet. hec ibi.
vbi glo. sic ait. Si g° excōicat⁹ intrat eccl'iā oēs ex-
būt. z4. q. i. oīs q. Et notant dixi. si qs publice ex-
cōicat⁹ itrauerit eccliam. q: si eēt occult⁹ ꝛ nō publi-
cus solū illi exire debēt qb⁹ hoc notū fuerit: ꝛ hone
ste ne alios scādalizēt. Facit ad hoc. c. si tm̄. 6. q. z.
vbi dr̄. Si tm̄ ep̄s alieni sceleris ꝯsciū nouit: q̄z dū
p̄bare nō pōt: nihil p̄ferat: sz cū ipso secretis ad cō
pūctōēz ei⁹ correctiōib⁹ elabōet. hec ibi. Idē cū p̄ma
glo. hui⁹ capl'i. ꝛ. z. q. j. si peccauerit. ꝛ. 46. di. c. cle-
ricus q. fin Archi. ꝛ i Clem̄. z^a. de sen. excō. i glo.
sup vbo. publice cū glo. sequenti. Sz hic quero tria.
¶ Primū. pono p casū ꝙ p̄sbyt̄ icepit missā: ꝛ di-
xit orones ꝛ ep̄lam ꝛ euāgeliū: ꝛ publice excōicat⁹
eccl'iaz itrat: oēs astātes fugiūt: qd faciet p̄sbyter:
dicit glo. sup dicto. c. sic ꝙ apl'i. ꝙ si sacerdos mis-
saz icepat: nō exibit ip̄e. q: nō dz relinqre offm̄ icō-
pletū. hec glo. Dn̄s Inno. de sen. excō. c. nup. expo
nit istā glo. ꝛ dicit ꝙ hoc dz itelligi si canonē icepe-
rat: al'r nō. ¶ Scdo q̄ro an excōicat⁹ possit itrare
eccl'iā ad dicēdū suas orones: ꝛ faciēdū suas deuo-
tōes. Dico ꝙ sic. dūmō tali hora itret ꝙ diūa offi-
cia nō celebrent. pz hec r̄nsio. i. q. i. q sindet. in glo.
¶ Tertio q̄ro an excōicat⁹ qn̄ p̄dicat ꝛ itrās eccl'iā
vt audiat p̄dicatorē debeat expelli: ꝛ p̄dicator n̄ p̄di
care. dico ꝙ nec expelli: nec p̄dicator a sua p̄dica-
tōe desistere dz. pz ista r̄nsio de con. di. i. c. ep̄s. vbi
dr̄. Ep̄s nulliū p̄hibet igredi eccl'iā ꝛ audire vbum
dei: siue gentilē: siue hereticū: siue iudeū ꝛc. Et e̅
de sen. excō. c. r̄nso. ꝛ. c. cū volūtate. Capl'z r̄nso. dic
sic. R̄nso nr̄o postulas edoceri: an cū ferrarienses
ciues excōicatiōis ꝛ interdicti sentētijs simligam:
liceat tibi viros ꝛ mulieres semel i hebdomada vl
mēse apud aliquā eccl'iam ꝯuocare: qb⁹ p̄dices ver
bū dei: vt eosdē ad correctionē iducas: Sup quo re
spōdem⁹ ꝙ sine scrupulo ꝯsciē hoc face potis: cū vi
deris expedire: dūmō circa formā interdicti nullum
eis diuinū offm̄ celebret ꝛc. Et glo. sup vbo. cū vi-
der⁹ expedire. adducit. ii. q. 3. āteceffor. ꝛ. 3. deni. c.

cū volūtate. qđ dicit sic. ⁊ facit mltū ꝓ sup̄dictꝭ. cū volūtare igr ac ꝓposito maleficia distiguūt: excōicatōis sñiaȝ nō icurrit: q excōicato. s. maiori excōicatōe supple in his q̄ ad absolutōeȝ vl' alias ad saīē aīe ptinēt i locutiōe pticipat. lȝ ēt alia v̄ba icidētr vt apl'i cū magꝭ pficiat iterpōat. Predicatores quoqȝ q penes excōicatos vl' alios alienaꝝ reꝝ dētores i p̄dicatōib' ⁊ ɔfessionib' q̄ñ gerūt cāȝ eoꝝ ad quos res p̄dicte spectarē noscūr: elemosinas pnt ab ill' licite recipe. p̄serti ñ alias nō valeāt i illo loco sustētatōȝ hre ⁊c̄. Et glo. sr v̄bo ad salutē. dic̄ ꝙ oīb' mōis qb' pficē possum' ad salutē aīe: lȝ cū excōicato ɔuersari ⁊ pticipar̄: alias ñ. ⁊ ē glo. Ber. ⁊ hec sufficiāt p pñti mā. ¶ 5ᵐ gen' hoīuȝ: qnoꝝ diabol' caput ē: sūt oēs i pccis mōtalib' pseuerātes. i. ad Cor. 6. An nesciťs ꝙ iniq regnū dei nō possidebūt: nolite errare: neqȝ fornicari: neqȝ idol' s'uictes neqȝ adulteri: neqȝ molles: neqȝ auari. neqȝ ebriosi neqȝ maledici neqȝ rapaces regnū dei possidebūt. hec ille. Et ad Gal'. 5. Māifesta sᷓt opa carnis q̄ sᷓt fornicatio: imūdicia ⁊c̄. Et seqr̄. Qui talia agūt regnū dei nō ɔseqnᷓt. Et ad Ephe. 5. Scitote itelligentes ꝙ oīs fornicatoꝛ: aut imūd' aut auar': qđ ē idoloꝝ s'uit'. nō hȝ hēditatē i regno xp̄i ⁊ dei. hec ille ⁊c̄. ¶ 6ᵐ ⁊ vltimū gen' sᷓt oēs dānan Mat. 13. Bonos elegerūt i vasa sua: malos āt foras misūt. Et Greg. sup Mat. Caput oīuȝ maloꝝ ē diabolus: ⁊ h' mēbra sūt iniq. ꝓpe tñ iniq sᷓt oēs dānati q nūqȝ bñ faciunt. q̄re ⁊c̄. Et ista sufficiant tibi aīa mea ꝓ presenti cōclone ⁊c̄. ¶ De fūdamētis ⁊ roboratione fidei. Cōclusio. III.

Cape tnā ɔclonē. vȝ. Tātis ꝓpinimis fūdamētꝭ fides xp̄i ē roborata. ⁊ roborat̄ fides: ꝙ oino credo: qcūqȝ i illā credūt filij dei efficiūt. vbi tres igram' verita. vȝ ¶ p° vi. ē. Qūo fides xp̄i ē roborata. ¶ 2° vi. Qūo fides xp̄i ē sublimata. ¶ 3° vi. ē. Qūo fides xp̄i credētib' sit accōmodata. ¶ Quātū ad p̄mā dico ꝙ fides triplici roborat̄ fūdamēto. vȝ. fūdamēto sacre scripture: fūdamēto imitatōis scōꝝ: ⁊ fūdamēto multiplicatōis signoꝝ. ¶ p̄ᵐ inqȝ fūdaᵐ est sacre scripture. Triplex scriptura cōroborat ⁊ fortificat fidē glosi Jesu. vȝ. scriptura euāgelica: scriptura canonica: ⁊ scriptura ciuil'. ¶ p° scriptura euangelica. Audi Jo. 12. ⁊ sūt v̄ba xp̄i. Ambulate dū lucē habetꝭ: vt ñ vos tenebre cō̄ p̄hēdāt. q āb'lat i tenebrꝭ nescit quo vadat. dū lucē habetꝭ credite i lucē vt filij lucis sitis. Ego lux veni i mūdū: vt oīs q credit i me i tenebris nō maneat. O doctores ad quē sēsū trahi d̄bēt ista v̄ba: an ad sēsū ppꝛiū cerebri: an ad ppꝛiū sēsū: Audi pulchꝛū texᵐ di. 37. c. relatū. vbi sic circa medietatē capl'i dr̄. Sūt. n. mlta v̄ba q̄ in scripturis diuis pnt reklu ad eū sēsū quē sibi vn' qsqȝ spōte p̄sūpsit. sȝ nō oȝ. n. n. sēsuȝ extrīsecū alienū. s. a lr̄a ⁊ eīnen̄ deberꝭ q̄rer̄: vt qūo ipȝ ex scripturaꝝ auc̄te ɔfirmetꝭ: sȝ ex ipsis scripturis sēsū capere vitatꝭ. Et iō oȝ ab eo sciaȝ discē scripturaꝝ: q eā a maiorib' sȝ v̄itatē sibi t̄dit. ā s'uat: vt ⁊ ipe possit eā quā recte suscepit: ɔpetēt asserere ⁊c̄. Facit c. ne initeris ꝓudētie tue ex̄: de ɔsti. Ex his v̄bis

appareȝ ꝙ null' sacras scripturas ꝓpo sēsu audeat exponere. s. malo: sȝ sȝ qđ a scīs doctorib' ē declaratū. Qūo g° debem' exponē xp̄ȝ eē lumē veꝝ illuminās oēm hoīeȝ veniētē i hūc mūdū: ⁊ q ip̄ȝ seqr̄ i tenebris nō maneat. Certe xp̄s nr̄ȝ lumē ē p fidē qꝛ fides hit' ē illuminās itellectū ad assētiēdū p̄me vitati ꝓpt̄ se. g° q fidē xp̄i nō hȝ: i tenebris ē: ⁊ q i tenebris ē nescit quo vadat: vt dicit hic text' Jo. Et cōfirmat̄ sic. Leges gn̄ales ab oīb' subditis debēt seruari: sȝ xp̄i lex sup̄ posita ē lex vniuersal'. s. ordinās vt oēs credere debeant i eum. g° dȝ ab oīb' obseruari. consequentia nota. ⁊ maioꝛ satis nota eē de cōsti. c. i. cū glo. Minoꝛ pȝ: qꝛ dicit. oīs q credit i me i tenebris nō maneat. Itē ⁊ Jo. 3. dr̄. Nisi qs renat' fuerit denuo: nō pōt itrar̄ i regnū dei. g° q i xp̄i fide nō ē saluari ñ pōt. Itē Mar. vlt. dr̄. Eūtes p vniuersū mūdū p̄dicare euāgeliū oī creature baptizātes eos i noīe pr̄is ⁊ filij ⁊ sp̄ūs sci. q crediderit ⁊ baptizat' fuerit salu' erit. q v̄o nō crediderit ɔdēnabit̄. Quid g° obstaculi ē: ex quo gn̄alit dr̄ q nō crediderit ɔdēnabit̄. Plēs sᷓt alie euāgelice auc̄tes: sȝ iste sufficiāt. ¶ 2° fides nr̄a cōroboratur auc̄tate cāonica. audi tex. pulcherrimū. 24. q. 3. c. oīs. vbi dr̄ sic. Oīs q recepit ⁊ nō ꝑmanet i doctrina xp̄i: deū nō hȝ. Qui ꝑmanet i doctria xp̄i: hic ⁊ filiū ⁊ pr̄ēȝ hȝ. Si qs venerit ad vos ⁊ hāc doctrinā nō affert: nolite eū recipe i dn̄o. glo. iterli. ñ dixerit se eē p̄dicatorē: nec aue ei dixeritꝭ. qꝛ supple ē excōicat'. qꝛ q dicit illi aue. cōicat opib' e': hec ibi. Audi aliū tex. 93. di. c. q cathedrā. vbi dic̄ tex. Qui cathedrā Petri sup quā fūdata ē ecclia deserit: in ecclia se eē nō ɔfidat. Et sᷓt v̄ba Cypriani. Idē in c. teneam' fratꝛ: vnitatē. 1. q. 1. Itē audi aliū tex. di. 21. c. i nouo testō. vbi sic dr̄. In nouo testō post xp̄ȝ dn̄ȝ a Petro sacerdotal' ecepit ordo. qꝛ ipsi p̄mū primᵒ pōtificat' i ecclia xp̄i dat' ē: dicēte dn̄o ad eū. Tu es petr' ⁊ sup hāc petrā edificabo eccliā meā. ⁊ pōte iferi nō p̄ualebūt aduersus eā. ⁊ tibi dabo claues regni celoꝝ. Hic g° ligādi soluēdiqȝ ptātem p̄m' accepit a dn̄o. p̄musqȝ ad fidē pplȝ v̄tute sue p̄dicatiōis adduxit. Ceteri v̄o apl'i cū eo pari cōsortio: honoꝛe: ⁊ ptāte: nō tñ i dispēsatiōe. dic̄ glo. iterli. acceperūt ipȝ: p̄ncipēqȝ eoꝝ eē voluerūt. q ⁊ iubēte dn̄o: i toto orbe t̄raꝝ dispsi euāgelia p̄dicauerūt. Ipsis quoqȝ d̄cedētib' i eoꝝ loco surrexerūt ep̄i. quorū ordīatio ꝑtaxto. i. p̄di: to ordīe ⁊ mō fieri dȝ: quos q recipit ⁊ v̄ba eoꝝ: deū r̄cipit. Qui āt sp̄nit eos: eū a quo missi sᷓt ⁊ c' sūgūr legatōe sp̄nit. ⁊ ipe idubitāter sp̄nēt a dn̄o. Uidētes āt ⁊ ipi apl'i messē mltā ⁊ oparios paucos: rogauerūt dn̄ȝ messis vt mitteret oparios i messē suā: et ab eis electi sᷓt. 72. discipl'i quoꝝ tipū gerūt p̄sbyteri: atqȝ i eoꝝ loco sᷓt cōstituti i ecclia: hec ibi. Et sᷓt v̄ba Anacleti pape. Idē i c. se. qđ icipit. q̄uis. Itē c. oīs. ⁊ c. sequēn. Et cōfirmāt̄ oīa p tex. trāslato sacerdotio. ex̄. đ ɔsti. vbi sic dr̄. Trāslato sacerdotio necesse ē vt ⁊ legꝭ transtatio fiat: qꝛ sil' ⁊ ab eodē ⁊ sub eadē sposiōe vtraqȝ data sunt qđ de vno dr̄: necē ē ꝙ đ alto itelligat̄. hec ibi. ⁊ est sēnsus istoꝝ v̄boꝝ. ꝙ ex quo sacerdotiū a iudeis trāsiuit i Petrū necē ē vt ⁊ lex transeat.

in Petrum. ꝛ p gñs ꝫ legē Petri viuē. Et rō. qꝛ ab eodē: ꝛ eodē tpe: ꝛ eadē spōsiōe: ābo data sūt. ꝛ de simib⁹ ad sile valet argᵐ. iō necesse ē: qḋ de vno dr̄: de altero itelligat̄. Glo. āt ꝫa sup vbo trāslato declar. it qñ fuit trāslatū sacerdotiū i petrū. Et pōit duas expōes. ⁋ pª expō dicit ꝙ tūc traslatū ē: qñ xp̄s dixit Petro. Pasce oues meas. de electōe significasti. ⁋ 2ª expō dicit ꝙ tūc trāslatū ē: qñ xp̄s dixit. Ite docete oēs gētes. de ꝯse. di. 4. c. ꝓp: ie. Et ꝯcludit glo. Nō ē gº lex apd̄ iudeos: ꝫ apd̄ petrū ꝛ suos. Et ꝙ fuerit trāslatū pꝫ di. 21. In nono textō. qḋ ego adduxi paulo añ. hec dic̄ ista glo. Et glo. sup vbo. sacerdotio. declarat qḋ fuit illḋ sacerdotiū trāslatū. ꝛ dic̄ ꝙ nō fuit illud Melchisedech qꝛ Melchisedech bene p qngētos ānos fuit āte legē. Si. n. ḋ isto itelligeret̄ text⁹ eēt falsus: cū dicat ꝙ eodē tpe vtraqꝫ data sit. Intelligit̄ ergo ḋ sacerdotio leuitico. qḋ cū lege simul Moysi a dn̄o datū ē i mōte: ꝛ eadē sponsiōe. qñ data lege dixit filijs isrl̄ p Moysen. Audi isrl̄ mādata mea ꝛ ea ꝫua i corde tuo. dabo tibi terrā fluētē lac ꝛ mel ꝛc̄. ꝛ tūc ibi ꝓmiserūt seruare legē ꝛ sacerdotiū. ꝛ adeo dixit sub eadē spōsiōe. Hec ponit glo. sup verbo sponsione. ꝛ hec sufficiāt qꝛtū ad legem canonicā. ⁋ 3º roborat̄ fides xp̄iana p scripturā ciuilē: siue p leges ciuiles. Tot. n. potētissimi iꝑatores ꝑcedētes: i suis legib⁹ semp ꝓsitent̄ fidē xp̄ianā. Audi qd dicat iꝑator i decretis notatū. di. 9. i. c. i memoria. vbi dr̄ sic. In memoria btī Petri honorem⁹ sc̄tā Romanā ecclesiā ꝛ aplicā sedē: vt que nobis sacerdotalis mater ē dignitat̄: debeat eē ecclesiastice magistra istitutionis. qua de re ꝑnāda ē cū māsuetudine humilitas. Et licet vix ferēdū ab ipsa sancta sede iponat̄ iugū: tamē feram⁹: ꝛ pia deuotiōe tolerem⁹. hec ibi. Et vide maximā potestatē ꝙ iperatores nō possunt facere de iure leges: que essent cōtra ius diuinū vel ecclesiasticū. Audi tex di. 10. leges iperator. vbi par post ꝑncipiū dicit̄ sic. Lex iperatorꝝ nō ē supra legē dei: sed subtus. Imperiali iudicio nō possunt iura ecclesiastica dissolui ꝛc̄. Et c. nō licet. dicit̄ sic. Nō licet impatori nec cuiqꝫ pietatē custodiēti. i. fidei religionē: aliquid ꝯtra diuina mandata presumere: nec quicqꝫ de euāgelicis: propheticis: aut apostolicis regul̄ ob vim agere. hec ibi. ⁋ Aduertendum tamē ꝙ leges imperatorum non propter hec legibus ecclesiasticis credas contradicere. qm̄ vtrunqꝫ ius rōnabiliter constitutum est. ar. capitulo. certum ē. di. 10. Sed itelligunt̄ verba pdicta quo ad causas spirituales: ꝛ salutem aīe concernētia. Quia alia est ratio secularium: ꝛ alia diuinarum causarum. vt patet de ꝯse. dis. 4. c. celebritatem. in fine. Nam ꝛ canō leges ciuiles vocat leges venerandas. vt patet. 30. q. 5. capi. i. Sed an papa possit tollere leges imp̄iales: notatur de regulis iuris. c. 2. glo. i. li. 6. Unde igitur accipiamus istā regulam generalē. ꝙ sicut leges nō dedignantur sacros imitari canones. extra de iudicijs. c. clerici. ꝛ de noui operis inchoatiōe. c. i. ꝛ in autētica. vt clerici apud proprios epos. §. penul̄. col̄. 6. Ita ꝛ sacrorum statuta canonū: principū cōstitutiōibus adiuuantur. vt patet i eodē. c. i. de noui operis inchoatione. vbi dicit sic textus. Quia vero leges nō dedignantur sacros canones imitari: ita ꝛ sacrorꝫ statuta canonū ꝑncipū cōstitutionibus adiuuantur Et glo. sup hoc verbo adiuuantur. dicit ꝙ ex hoc in cā ecclesiastica leges possum⁹ allegare. etsi canones deficerent in causa iudicanda: possumus iudicare secūdū leges. ꝛ allegat ꝑdicta glo. c. i lege. 10. di. ꝛ c. si i adiutorium. 23. q. 2. historia. ꝛ c. 54. dis. ex antiquis. Et sic satis patet qūo sāctissima christiana fides roboratur p triplicē scripturaꝫ. ⁋ De antiqua scriptura ad p̄sens non facimus mētionem. qm̄ illa vmbra fuit noue: vt antea i ꝑma pte hui⁹ sermonis diximus. quare ꝛc̄. ⁋ Secundo sanctissima fides roborat̄ sanctorum imitatione. Nonne hoc est maximum nr̄e fidei fūdamentum ꝙ tot ꝛ tāti viri: tanteqꝫ generose mulieres: ꝛ āntiquoꝝ ꝑsenti tempore pro xp̄iana fide tot spernāt: ꝛ spreuerint vniuersa q̄ laute possidebant: ꝛ xp̄m paupculum sint imitati. Et non tm̄ mūdana: sed ꝛ propriam vitam spreuerint: ꝛ pro xp̄i amore interierit. ad Hebre. ii. Sancti p fidē vicerunt regna ꝛc̄. dic totū textum. Hic veniat Paulus prius xp̄iane fidei acerrimus ꝑsecutor: q postea p xp̄i noīe capite trūcari maluit: qꝫ sine ei⁹ fide viuē. Veniat petr⁹ crucifix⁹. Veniāt tot reges: tot ꝑncipes: q p xp̄i nomine corona martyrij coronati sūt. Veniat ille clarissim⁹ eccl'ie lumē ꝛ splēdor Aug. q ꝑus fuerat per manicheos seduct⁹: ꝛ postea xp̄i doctissim⁹ doctor Veniat ꝛ Dionysi⁹ pri⁹ pagan⁹ ꝛ philosoph⁹ maxim⁹: ꝛ postea Pauli secretissim⁹ discipul⁹. Veniat Cyprian⁹ ꝑus sceleratissim⁹ mag⁹: ꝛ postea sāctissim⁹ martyr doctor ꝛ eps. Quid mlt̄is moror: Accipe aīa mea barbatū Hiero. ꝛ lege libellū virorꝫ illustriū. quātā nobilē mlt̄itudinē ꝛ cetū scōꝝ dei xp̄ianē ꝯnumeret. In Aug. ꝯ epistolā fūdamēti. Quis igr tātā mlt̄itudinē ꝑnā ad legē ꝯtrā carnis ꝛ sāguinis suādā iduceret: nisi sol⁹ de⁹. qr̄ ꝛc̄. ⁋ 3º scissima fides roborat̄ signorꝫ mlt̄iplicatiōe. Dicite q̄so q̄ nā sit illa secta q̄ miracl'a habeat: sic̄ fides xp̄iana. Nā ab ipso Abel vsqꝫ ad legē datā p Moysen ꝛ i gēte hebreoꝝ: ab exitu egypti vsqꝫ ad igressum tre ꝓmissiōis: i fide xp̄i venturi miracula innumera claruerūt. Nec vnqꝫ ppl'm hebreū: donec ipsi i fidē ꝑmāserūt: miracl'a dereliquerunt. Et cū fides i apostolis ꝛ alijs credētib⁹ i xp̄ꝫ translata ē: ita p dei graꝫ miracula subsecuta sūt: ꝙ posita fide videant̄ miracula apponi: ꝛ ea remota remoueant̄. Neqꝫ. n. idolatre quos paganos vocam⁹: neqꝫ gens Machumeti quā dicim⁹ sarracenos: neqꝫ iudei nisi neqꝫ hētici legū aut sectaꝝ suaꝝ miracl'm aliquod hūt. Mirāda tn̄ fidei nr̄e ꝑter oēm nature cursum miracl'a clarescūt: vt suscitatiōes mortuoꝝ: illūinatiōes cecoꝝ: liberatiōes ḋmoniacoꝝ: ꝛ silia: q̄ nō nisi vtute diuina fieri possent. Et qḋ mirabili⁹ apparet nō solū i viuis: ꝫ ēt i mortuis: i hac nr̄a fide miracula fulgēt. Insidꝰ es āt oēs sicut nec viui aliqd possunt: sic nec mortui. nec possunt se nec alios iuuare. gaudeāt ergo i sectis suis: ego āt gaudebo in deo Jesu meo. Quid dicā ḋ miseris iudeis? Si. n.

dñs Jesus xp̄s ex vo' ⁊ recto zelo: fuit ab eis repro-
batus: tūc fm̄ legē ⁊ pphetarū pmissa debuerūt tam
spūalr q̄z corporal'r a deo foueri: ⁊ plus q̄z an̄. Quō
ergo ⁊ ex q̄ cā a tpe illo ⁊ citra sūt captiuati ⁊ spūal'r
a gr̄a dei destituti: ⁊ a spūali intellectu diuinorū: ⁊ a
dei regimine destituti: q̄zdiu i fide xp̄i vēturi stete-
runt: exaltauit illos de⁹. postq̄z āt filiū dei negaue-
runt: nulla gens fuit adeo depssa: ⁊ obiecta opp̄ssio
nib⁹ tyrānorū: psecutōibus: gladio: fame: captiuita
te: strage: nece: fuitute: vēditōe: derisione: despec-
tione: sicut legit̄ euenisse super eos. Nā tpe Titi ⁊
Vespasiani capta Hier'l'z: oēs fuerūt capti: ⁊ .30. p
vno denario dati sunt. In captiuitate illa libros le
gis h̄re nō poterāt: ⁊ filios nō circūcidere cogebā-
tur. Qñ enā z hebāt. aniq̄z corū vxores cognosce-
rent: sub pena capitalis s̄nie eas ad gētiles iudices
adducebāt: vt eas violentādo cognoscerent: ⁊ alijs
traderēt vel ipsi h̄rent q̄ntū vellēt. Hec oīa cerne-
re poteris: si finē ⁊ libros legeris egesippi. Etsi oīs
scriptura deficeret: hoc oībus saltē clarissime p3: q̄
gēs iudaica q̄ clarissima fuit: pulcherrima atq̄z de-
cora: mō est vilissima ⁊ abiectissima: turpissima: de-
bilis: ⁊ meretricula: vltra oēs alias natiōes. O igit̄
fides p̄clarissima xp̄ianorū: q̄ scripturis: miraculis: ⁊
signis innumeris corruscas indies. Erigite o xp̄iani
aures. audite Ricar. li. i. de trini. c. 2. Vtinā igr̄ at
tēderēt iudei. vtinā aduerterēt pagani: cū q̄nta cō-
sciētie securitate p hac pte ad diuinū iudiciū pote-
rim⁹ accedere. Nōne cū oī ɔfidētia deo dīc poteri-
mus. dñe si error ē i nobis: a teipso decepti sumus:
Nā ista tātis signis ⁊ pdigijs ɔfirmata sūt: ⁊ talib⁹
q̄ nō nisi p te fieri possent. Et certe a sūme scītaīs
viris nobis tradita sūt: cū sūma ⁊ autētica testatōe
pbata: teipso cooperāte ⁊ s̄monē cōfirmāte sequē-
tibus signis. hec ille. Et hec volo sufficiāt p prima
vitate. ¶ Quātū ad scd̄a3 vi. itēdētes de sublimi-
tate fidei xp̄iane scribere te hortor aīa mea diligen
ter aures s̄monib⁹ nr̄is accōmodes. Vbi nō q̄ tria
reddūt xp̄ianā fidem sublimissimā ⁊ altissimā. vz. fi
dei xp̄iane testificatio. 2° fidei xp̄iane perduratio:
⁊ fidei xp̄iane coronatio. ¶ Reddit igit̄ p̄mo fidē
xp̄ianā sublimissimā ⁊ altissima3 clara veraq̄z fidei
nr̄e testificatio. Vbi accipe istā regulā ḡnalez q̄ oīs
res tā creata q̄z icreata: tā corporalis q̄z spūalis: vt
sublimitatē fidei xp̄iane oñderēt: de ipa testimoniū
reddiderūt. Ex ipsa oīa ɔnumeremus ⁊ pbemus.
¶ P° nāq̄z fidei xp̄iane testimoniū reddit tota scīssi
ma trinitas. 2. mlītudo āgelorū. 3. mlītudo hoīu3.
4. mlītudo ml'ierū. 5. puulorū. 6. virorū. 7. senū. 8. v-
ginū. 9. ɔiugatorū. 10. ɔtinētiū. 11. lasciuorū. 12. s̄uorū.
13. liberorū. 14. regū. 15. pplorū. 16. militū. 17. rusticorū.
18. oīu3 pplorū. 19. natiuarū. 20. mercatorū. 21. āiquorū.
22. modernorū. 23. gentiliū. 24. iudeorū. 25. grecorū.
26. p'iarcharū. 27. aplorū. 28. malorū. 29. bonorū. 30.
aīaliū. 31. pisciū. 32. brutorū. 33. iscīatorū. 34. electorū. 35.
sacerdotū. 36. leuitarū. 37. precursoris. 38. discipl'orū. 39.
euāgelistarū. 40. solis. 41. stellarū. 42. lucis. 43. tene
brarū. 44. viuorū. 45. mortuorū. 46. oīum pphetarū.
Et. 47. totus mūdus. Ista oīa numera pbemus. ⁊
erubescāt postea q̄ i xp̄3 Jesū crucifixū credere no-
lūt. ¶ P° inq̄z dico q̄ testimoniū reddit fidei xp̄iane
tota scīssima trinitas. i. Jo. 5. Tres sūt q̄ testi. dāt in
celo: pr̄: v̄bū: ⁊ spūs scūs. Et tres sunt q̄ testimoniū
dāt i t̄ra: spūs: aq̄: ⁊ sāguis. Expone sic. Tres sūt q̄
testi. dāt i celo. i. de celo. i. de diuinitate xp̄i Jesu. s.
pr̄: verbū ⁊ spūs scūs Quō aūt testi. reddiderūt: sta
tim dicā. Et tres sūt q̄ testi. dāt in t̄ra. i. de t̄ra. i. de
humanitate. s. spūs. i. aīa. In manus tuas cōmēdo
spūm meū. Et aq̄: ⁊ sāguis. Jo. 19. Vn⁹ militū lācea
lat⁹ ei⁹ pforauit: ⁊ ɔtinuo exiuit sāguis ⁊ aq̄. Videa
mus quō pr̄ testi^m phibuit de xp̄o. Jo. 8. Qui misit
me pr̄: ipse testimoniū phibet de me. i. Jo. 5. Hoc te-
stimoniū qd̄ maius ē: q̄m testificat⁹ est de filio suo.
Tripl'r aūt testificat⁹ ē pr̄ de Jesu filio ei⁹ q̄ntū ad
pris. vz. In baptizatōe. In trāsfiguratōe. Et i pas-
sione. ¶ P° i baptizatōe. Nā dū a Joāne i iordane
baptizaret: vox de nube venit. d. Hic ē fili⁹ meus
dilect⁹: i quo mihi bn̄ ɔplacui. ¶ 2° i trāsfiguratōe.
Mat. 17. Adhuc eo loq̄nte: ecce nubes lucida obū
brauit eos ⁊ ecce vox pr̄is itonuit dicēs. Hic ē fili⁹
me⁹ dilect⁹ in quo mihi bn̄ ɔplacui. ps. Fili⁹ me⁹
es tu: ego hodie. i. semp genui te. ¶ 3° appropiquā
te passione. Jo. 17. Ipse eleuatis oculis i celū dixit
Pr̄ venit hora clarifica filiū tuū: vt ⁊ fili⁹ tu⁹ cla-
rificet te. Et post pauca. Pr̄ ego te clarificaui sup
terrā: opus ɔsūmaui qd̄ dedisti mihi vt faciā. Et
nūc clarifica me tu pr̄ apud temetip3 claritate: quā
habui priusq̄z mūdus fieret apud te. Et Jo. 12. dr̄
q̄ vox pr̄is i celo audita ē. Et clarificaui: ⁊ iterum
clarificabo. Ecce quō pr̄ testi. reddidit xp̄o: q̄m fili⁹
ei⁹ erat ab eo ḡnat⁹. Nūc videam⁹ quō ipemet fili⁹
reddidit testi. fidei sue. Nec mirerꝭ q̄m sic tota trini
tas testificat̄. q̄m opa trinitatis ab ex̄ sūt idiuisa: vt
dīc Aug. de trini. ⁊ de ɔse. di. 3. c. oēs quos legē po
tui. Et sūt v̄ba Aug. li. de trini. Tripl'r āt reddidit
fili⁹ testi. de fide sua. s. In diuitatꝭ oñsione. In mira
culorū opatōe. Et i humanitatꝭ vera pbatōe. ¶ P°
i diuinitatis oñsione Jo. 10. Pr̄ me⁹ qd̄ dedit mihi
mai⁹ oīb⁹ ē. ⁊ nemo pōt rape de manu pr̄is mei ego
⁊ pr̄ vnū sum⁹. s. i diuinitate. Dicit. n. vnū ⁊ nō vn⁹
q̄r adiectiuū i neutro gn̄e dicit nām. ⁊ in masculino
vel feminino dicit psonā. ⁊ iō dr̄ ali⁹ pr̄ alius fili⁹.
ali⁹ spūs scūs. ⁊ nō aliud. q̄r distīcte sūt psone. nō na
ture. iō dicit vnū: ⁊ nō vn⁹. Et Jo. 8. dicebat. Est
pr̄ me⁹ q̄ glificauit me: quē dicitꝭ q̄ d̄s vester est: ⁊
nō cognouistis eū. ego aūt noui eū. ⁊ si dixero q̄r nō
noui eū: ero filis vobis mēdax s3 scio eū ⁊ sermonē
eius seruo ⁊c. ¶ 2° i miraculorū opatōe. Jo. 10. Opa
q̄ ego facio ipsa testimoniū phibēt de me. s3 vos nō
creditis: q̄r nō estis ex ouib⁹ meis. Si mihi nō vul
tis credere operib⁹ credite: vt sciatis ⁊ credatis: q̄r
ego in pr̄e: ⁊ pr̄ in me ē. Sed q̄ nā sūt opa ista: Au-
di Jsa. 35. Tūc aperient̄ oculi cecorū: ⁊ aures surdorū
patebūt. tūc saliet sicut ceruus i mōtibus claudus.
⁊ apta erit lingua mutorū ⁊c. Et vbi reperit̄ ista xp̄3
fecisse: lege Math. 11. Ite renūciate Joāni que au-
distis ⁊ vidistis: dixit Jesus discipulis Joānis. Ce
ci vidēt. claudi ambulāt. leprosi mūdātur. mortui re
surgunt. pauperes euāgelizātur. i. euāgelio instru-
unt̄ ⁊c. Et ideo Jo. 15. dicebat. Si non venissem: ⁊

locutꝰ eis nō fuissez: peccm̄ nō hr̄ent. Et iter. Si nō fecissē eis opa q̄ nunq̄ aliꝰ fecit: pctm̄ nō hr̄ent. nūc āt excusatōez nō hn̄t sup pccō suo ⁊c. ¶ 3° reddidit testimͫ fidei sue i hūanitatꝭ vera ꝓbatōe. Nā crescebat etate Luc. 2. Proficiebat Jesus sapia ⁊ etate apud deū ⁊ hoīes. Esuriit Mat. 4. Et cū ieiunasset. 40. diebꝰ ⁊. 40. noctibꝰ postea esuriit. lassus fuit. exͫ de samaritana: ⁊ sic de alijs passiōibꝰ nālibꝰ humane nē ꝯuenientibꝰ. Nō. n. eēt verus hō: si ea q̄ sūt hoīs nō hr̄et. ¶ 3° videamꝰ quō spūs scūs reddidit testimͫ fidei xp̄i. Tripliciter etiā testificatꝰ ē. In xp̄i ꝯceptione. In xp̄i baptizatōe. Et i suoꝝ donoꝝ repletione. ¶ p° i xp̄i ꝯceptōe. qm̄ ipse mā ꝑ itroducenda forma i carne vginis pfecē disposuit. Luc. j. Spūs scūs supueniet i te: ⁊ vtus altissimi obūbrabit tibi. ¶ 2° i baptizatōe. Jo. j. Sup quem videris spm̄ scm̄ descēdētē hic est q baptizat i spū scō. ¶ 3° in donoꝝ suoꝝ repletōe. Isa. ii. Regescet sup eum spūs dn̄i spūs sapie ⁊ intellcūs: spūs scie ⁊ pietatis. spūs ꝯsilij ⁊ fortitudinis. ⁊ replebit eū dn̄s spū timoris. Jo. i. Plenū grē ⁊ vitatis. Et sic pz p̄ͫ testiͫ fidei xp̄iane. ¶ 2ͫ testiͫ ē āgeloꝝ. Multipliciter aūt angeli de xp̄o testiͫ reddiderūt. ¶ p° in sua ꝯceptōe qm̄ qn̄ ꝯcipi debebat oīuz saluator missus ē āgelus Gabriel a deo i ciuitatē galilee ad vginē desposatā viro: cui nomē erat Joseph ⁊c. vsq ibi. Ipe. n. saluū faciet pplz suū a pctis eoꝝ. Luc. 1. Itē i sua natiuitate. Luc. 2. Glia i excelsis deo ⁊c. Itē i sua manifestatōe. Luc. 2. Annūcio vob gaudiū magnū: q2 natꝰ ē vob hodie saluator mūdi. Itē i sua pma Herodis psecutōe Mat. 2. Apparuit āgelus dn̄i i sōnis Joseph: dicēs. Surge ⁊ accipe pueꝝ ⁊ mr̄ez eiꝰ ⁊ fuge in egyptū: ⁊ esto ibi vsq dū dicā tibi. Itē in sua ab egypto reuersiōe. Mat. 2. Apparuit āgelus Joseph. d. Surge ⁊ vade in trā isrl'. defūcti. n. sūt q q̄rebāt aīaz pueri. Nec sine grādi mysterio iste pauper senex datꝰ ē in spōsū puelle virgini. nā solā vagare de isrl' in egyptū ⁊ ecōtra: honestū mīme fuissz Et ne illā Joseph q2 virgo grauida erat: i vxorē timeret accipe: mox apparuit illi angelus in sōnis. d. Noli timere accipe Mariā vxorē. i. in vxorē tuā. qd. n. in ea natū ē: de spū scō ē. In sua acerba pnia Mat. 4. Cū ieiunasset. 40. diebꝰ ⁊c. ⁊ i fine diabolice pugne dr̄: q2 angeli tāq gaudētes accesserūt ⁊ ministrabāt ei. q2 ꝓphā ait. Angelis suis ds̄ mādauit de te: vt custodiāt te in oībꝰ vijs tuis. Itē in sua deuota oīone. pr̄ mi si poīe ē. ⁊c. dic totū. ⁊ fcā orōe fcūs est sudor eiꝰ sicut gutte sanguinis decurrētꝭ in trā. apparuit aūt illi angelus ꝯfortās eū. Luc. 22. Itē in sua passione. Dicere. Angeli pacꝭ amare flebūt. Itē in sua resurrectiōe. ⁊ hoc plꝭibꝰ vicibꝰ. vt pz Mar. vlt. viderūt iuuenē sedētē in dextris cooptū stola cādida. ⁊ dixit illis. Nolite expauescere. Jesū q̄ritꝭ nazarenū. surrexit. nō ē hic. Idē Luc. vlt. Itē i sua ascēsiōe. q2 letātibꝰ āgelꝭ ascēdit ⁊c. Quid plra: sp angeli xp̄z comitati sūt tanq coꝝ dn̄m ⁊ regē ⁊c. ¶ 3ͫ testimoniū est mltitudo hoīum. nā hoīes illi qbꝰ miracula fecerat. cū vidissent qd fecerat signū: voluerūt eū facē regē. Jo 6. ¶ 4ͫ testimoniū ē ml'titudo mulieꝝ. Et hoc pmo i sua passione. qn̄ post eū ploratibus dixit. Filie Hierl'm nolite flere sup me ⁊c. ⁊ 2° in sua resurrectōe. Math. 26. Maria Magdalene: ⁊ Maria Jacobi. ⁊ Salome emerūt aromata ⁊c. ¶ 5ͫ testimoniū ē mltitudo puuloꝝ inocētiū: quoꝝ adhuc corpora videmꝰ sup trā. vox. n. i rama audita ē: ploratꝰ ⁊ vlulatꝰ mltꝰ. ploratū ad filios referas: vlulatū ad mr̄es. Itē illi sci pueri i die palmaꝝ: laudē dn̄o decātātes. Osāna filio Dauid ⁊c. daꝝ xp̄o testiͫ reddiderūt. ps. Ex ore infātiū ⁊ lactētiū pfecisti laudē. Et increpātibꝰ xp̄m iudeis ait ipe. Amē dico vobis si tacebūt: lapides clamabūt. ¶ 6ͫ testiͫ ē mltitudo viroꝝ: q̄ ꝯuertebat tpe xp̄i. ⁊ tpe p̄dicatōis discipuloꝝ. vna. n. die tria milia: ⁊ alia die. 5. milia Petrꝰ ⁊ Paulus i suis p̄dicatōibꝰ ꝯuerterūt. Act. 2. ⁊ ēt mltitudo q̄ nūc ē xp̄ianoꝝ testiͫ phibet. q̄ q̄uis minor sit ifideliū tn̄ pulchrior ⁊ vtuosior: honestior: q2 ē: vt ex p̄cedētibꝰ pz. ¶ 7ͫ testimoniū ē mltitudo senū: ex qbꝰ duos clare scimꝰ. veniat Zacharias qd dixisti de xp̄o qn̄ angelo nō credidisti: Luc. p°. Aptū ē aūt ilico os Zacharie: ⁊ ꝓphauit: dicēs. Bn̄dictꝰ dn̄s ds isrl': q2 visitauit ⁊ fecit redēptōez plebis sue. Et tu pr̄ sce Simeon qd dixisti qn̄ xp̄z paruulū i vlnas tuas accepisti: audi Luc. 2. Nūc dimittis dn̄e huū tuū in pace ⁊c. ¶ 8ͫ testimoniū ē ml'titudo vginū: q̄ꝝ caput ē gl'iosa Maria: ⁊ Ursula vexillū portat ⁊c. ¶ 9ͫ testimoniū ē mltitudo ꝯiugatoꝝ. Nā ⁊ socrꝰ Simonis tenebat magnis febribꝰ ⁊ itās sup illā ipauit febri: ⁊ dimisit illā. Luc. 4. ⁊ Petrꝰ apl's ꝯiugatꝰ firmissimū dedit de xp̄o testiͫ. Mat. 15. d. Tu es xp̄s filiꝰ dei viui. ¶ 10ͫ testiͫ ē mltitudo ꝯtinētiū. ⁊ int' oēs ē illa scissima Anna: q̄ ꝯfitebat dn̄o: ⁊ loqbat de illo oībꝰ: q expectabāt redēptōez isrl'. Luc. 2. Nā septē ānis hec cū viro vixit: ⁊ a vginitate sua vidua erat: vsq ad ānos. 84. q̄re ⁊c. ¶ 11ͫ testimoniū est mltitudo lascinoꝝ: quoꝝ caput ē Magdalēa. Luc. 7. Erat mlier i ciuitate peccatrix ⁊c. dic modū quē tenuit ⁊c. ¶ 12ͫ testimoniū ē ml'titudo huoꝝ. veniat Malchꝰ huꝰ pōtificꝭ cui dn̄s p Petrū abscisā auriculā bn̄dictōe restituit. Jo. 18. Et veniat illa filia. i. hua Archisinagogi a xp̄o suscitata: ⁊ testi. reddat Mar. 5. c. ¶ 13ͫ testi. ē multitudo liberoꝝ. Jo. 4. Cognouit ergo pr̄ q2 illa hora eēt q̄ dixit ei Jesus. filiꝰ tuꝰ viuit: ⁊ credidit ipse ⁊ domus eiꝰ tota. ¶ 14ͫ testi. ē mltitudo regū: ⁊ p̄stim illi tres scissimi magi reges. Mat. 2. Ubi ē q natꝰ ē rex iudeoꝝ: Itē ⁊ rex Herodes q turbatꝰ ē: ⁊ oīs Hierl'yma cū illo ⁊c. ¶ 15ͫ testi. ē multitudo ppl'oꝝ. Jo. 12. Testi. ergo phibuit turba: qm̄ Lazaꝝ vocauit a monumēto: ⁊ Math. 21. Timuerūt turbā: qm̄ sic ꝓpham eū hēbāt. ⁊ Mar. 11. Turbe aūt dicebāt. hic est iesus a nazareth ⁊c. ¶ 16ͫ testi. ē mltitudo militū. ⁊ p̄serti ille scūs Longinꝰ. Jo. 19. vnꝰ āt militū lancea latus eiꝰ pforauit: ⁊ ꝯtinuo exiuit sāguis ⁊ aq̄. Et ille magnꝰ Cēturio. Luc. 23. Audiens āt Cēturio ⁊ q cū eo erāt: ait. vere filiꝰ dei erat iste. ⁊c. ¶ Decimum septimū ē multitudo rusticoꝝ. Luc. 2. Pastores q erāt i regione eoꝝ custodiētes vigilias noctis sup gregē suū: venerūt ⁊ iuenerūt sic dcm̄ erat illꝭ d puero hoc ⁊c. ¶ 18ͫ testimoniū est multitudo oīuz pploꝝ

Luc. vij. Erat potẽs corã deo: ⁊ oĩ pplo. Vñ nõ so
lũ sui: sȝ ẽt eťnei cupiebãt xp̃m vidẽ. vñ ⁊ eťnei ve-
nerũt ad Philippũ dicẽtes. volum⁹ Jesũ videre.
Jo. xij. ¶ 19m testi. ẽ mltitudo nautaꝝ. vñ vidẽtes
naute q̃ xp̃s ĩpabat vẽtis ⁊ mari: ⁊ trãqllitatẽ faciebat
ad libitũ: dicebãt. Qualis ẽ hic qꝛ vẽti ⁊ mare obe-
diũt ei? ⁊ Petrus magn⁹ nauta ⁊ piscatoꝛ: ⁊ alij q̃
plres relictis nauib⁹: ⁊ rhete dñz seq̃bank. Math. 4.
¶ 20. testi. ẽ mltitudo mercatoꝝ: ⁊ pmaxie Mat-
the⁹ Mat. 9. Vidit hoiez sedẽtẽ ĩ theloneo: ⁊ ait.
seq̃re me: ⁊ secut⁹ ẽ eũ. Et Zache⁹. Luc. 19. Et Za
che⁹ erat pnceps publicãoꝝ: ⁊ ipe diues: ⁊ ait. Ecce
dimidiũ bonoꝝ meoꝝ dñe do paupib⁹: ⁊ si quẽ de-
fraudaui reddo q̃drupliũ ⁊c. ¶ 21. testi. ẽ mltitudo
ãnquoꝝ. Jo. 8. Abrahã exltauit vt videret diẽ meũ
vidit ⁊ gauisus ẽ ⁊c. ¶ 22. testi. ẽ mltitudo moder-
noꝝ. Luc. 10. Bti ocli q vidẽt q̃ vos videtis. Antiq̃s
.n. oĩa ɔtigebãt ĩ figuris. i. Cor. 10. Oĩa ĩ figura ɔti-
gebãt illis. ¶ 23. testi. ẽ mltitudo gẽtiliũ. Jo. 4. Mlti
samaritanoꝝ crediderũt ĩ eũ pp v̉bũ mulieris testi-
phibẽtis. qꝛ dixit mihi oĩa q̃cũq; feci. ⁊ mulieri dice-
bãt: qꝛ iã ñ pp tuã loq̃lã credim⁹ tibi. Ipi. n. audiui-
mus ⁊ scim⁹: qꝛ hic ẽ saluatoꝛ mũdi. Et Math. 21.
Auferet a vobis regnũ dei: ⁊ dabit gẽti facięti fru-
ct⁹ ei⁹. Et Act. 13. Qꝛ repulistis v̉bũ dei: ⁊ ĩdignos
vos iudicastis. Ecce ɔuertimur ad gẽtes. Quid di-
cã de tãtis sibyllis de qb⁹ Lactãti⁹ tãta dicit: q̃ de
xp̃o vẽturo tãta dixerũt. Sibylla nãq; tiburtina mlt
ta cũ Romanis vẽtura dixisset inť alia sic repiť p-
phetasse. Judicij signũ tell⁹ sudore madescet. Ecce
lo rex adueniet p scl'a futurus. Scilicet ĩ carne pñs:
vt iudicet orbẽ. vñ deũ cernẽt ĩcredulus atq; fide-
lis ⁊c. Fecit. n. ibi de xp̃o venturo ad iudiciũ v̉sus.
27. Decẽ. n. repio fuisse sibyllas. ¶ pª de psis. 2ª li
bica. 3ª delphica. q̃ aũ troiana bella vaticinata ẽ. 4ª
chimera. ⁊ hec fuit ĩ italia. 5ª herithea ĩ babilonia.
orta. Dcã ẽ herithea ab ĩsula in q̃ ei⁹ dcã sũt carmi
na. 6ª sammia a samo ĩsula sic vocata. 7ª cumea. 8ª
hellespõtica. 9ª frigia. 10ª tiburtina grece. abulnea
latine vocať. ex cui⁹ carminib⁹ multa de xp̃o hñtur
Hec tircuiẽs multas pũincias ⁊ ptes orbis: assyriã
p̃dicauit: macedoniã: vsq; tãdẽ palermũ. Sex decĩ
mũdi regna siue pũincias pphetãdo ⁊ p̃dicãdo dis-
currit. Audiẽtes aũt famã eius Romani pncipes.
Traiano ĩpatori nũciarũt. Quã cũ magno honore
legatõe missa Romã venire fecit. ⁊ cẽtũ viris Ro-
manis vna nocte sil' vnũ sõniãtes. vȝ. nouẽ se vidẽ
soles ĩ celo. q sigillatĩ diuisi diuersas ĩ se figuras hẽ
bãt. pm⁹ valde lucẽs. 2⁹ lucidioꝛ. 3⁹ sãguine⁹: igne-
us: ac terribilis: ⁊ splẽdidus satis ⁊c. Et tãdẽ oĩa expla
nauit ⁊c. ¶ 24m testi. ẽ mltitudo iudeoꝝ. ¶ Et 25m
testi. ẽ mltitudo grecoꝝ. de qb⁹ Act. 14. dr̃. Fcm̃ est
ãt iconij: vt sil' ĩtroirẽt sinagogã iudeoꝝ ⁊ loq̃rent.
Ita vt crederet iudeoꝝ ⁊ grecoꝝ copiosa mltitudo
ad Ro. 10. Nõ. n. ẽ distictio iudei ⁊ greci ⁊c. ¶ 26m
testi. est multitudo p̃iarchaꝝ Math. 22. Ego sum
d̃s Abrahã. d̃s Isaac d̃s Jacob. Exo. 3. Hoc nomẽ
est mihi ĩ eťnũ qꝛ hi tres testes viuunt ĩ eťnum ⁊c.
¶ 27m testimoniũ est multitudo aplõꝝ. Luc. vlti.
Vos eritis inqt dñs testes hoꝝ. Jo. 19. Qui vidit te
stimoniũ phibuit ⁊c. Et alibi. Eritis mihi testes in
oĩ iudea ⁊ samaria ⁊c. ¶ 28m testi. ẽ multitudo ma
loꝝ. Mat. 22. Magr̃ scim⁹ qꝛ verax es: ⁊ viã dei in
v̉itate doces. Ideo ⁊ cũ illis mãducabat ⁊ bibebat.
Mat. 9. Quare cũ publicanis ⁊ pctõribus mãdu-
cat magr̃ vester ⁊c. ¶ 29m testi. ẽ mltitudo bonoꝝ.
p̃s. Innocẽtes ⁊ recti adheserũt mihi. Luc. Qui ex
deo ẽ: v̉ba dei audit. pptera nõ auditis qꝛ ex deo
nõ estis. ¶ 30m testi. ẽ multitudo aniũ: ⁊ p̃serti co-
lumbe ĩ baptismo Luc. 3. ¶ 31m testi. est multitudo
pisciũ. Luc. 5. Duc ĩ altũ rhete. ⁊ ĩfra. Rũpebať ãt
rhete p̃ mltitudine pisciũ ⁊c. ¶ 32m testi. ẽ multitu-
do brutoꝝ: ⁊ p̃sertim bouis ⁊ asini Isa. 1. Cognouit
bos possessorẽ suũ: ⁊ asin⁹ p̃sepe dñi sui: isrl' aũt me
nõ cognouit. ¶ 33m testi. est multitudo insensatoꝝ
Math. 27. Petre scisse sũt ⁊ monumẽta apta sunt.
¶ 34m testi. ẽ oĩũ eľoꝝ. testi. phibuit aq̃: qñ siccis
pedib⁹ sup ipam ãbulauit. Math. 14. Et qñ ipsaȝ
ɔuertit ĩ vinũ. Jo. 2. Terra phibuit qñ ĩ morte ei⁹
ɔtremuit: ⁊ ĩ resurectiõe. p̃s. Terra tremuit ⁊ qe-
uit. Aer qñ obscurat⁹ ẽ. A tertia. n. hora vsq; ad ho
rã nonã facte sũt tenebre sup vniuersã trã. Ignis qñ
spũs scũs ĩ forma ignis ĩ die pẽtecostes d̃scẽdit. Act.
Ignis a facie eius exarsit. i. exardendo descẽdit: ⁊
carbões. i. discipuli dispositi sicut carbões succensi
sũt ab eo. ¶ 35m. testi. ẽ multi⁹ sacerdotum. Oẽs. n.
sacerdotes magni ĩ testo vẽti: vt Aaron. Melchi-
sedech. ⁊ alij figura fuerũt xp̃i sũmi sacerdotis. p̃s.
Tu es sacerdos ĩ eťnũ ⁊c. ¶ 36m. testi. ẽ multi⁹ le-
uitaꝝ. ⁊ p̃sertiz ille Laurẽti⁹ scũs dicebat. Accusa-
tus nõ negaui ⁊ assat⁹ grãs ago ⁊c. ¶ 37m. testi est
multi⁹ p̃cursoꝝ: sȝ nõ clari⁹ q̃ Joãnes baptista q̃sq;
pphetauit. dixit. n. Ecce agn⁹ dei: ecce q tollit pctã
mũdi. hic ẽ de quo dicebaȝ vobis. q post me venit
ante me fact⁹ ẽ: cui⁹ nõ sũ ego dign⁹ ei⁹ corrigiam
calciamẽti soluẽ. Jõ merito a dño plusq; pphã vo-
cat⁹ ẽ. ¶ 38m testi. ẽ mltitudo discipl'oꝝ. Act. 4. Nõ
possum⁹ nõ loq q̃ vidim⁹ ⁊ audiuim⁹. oȝ deo magis
obedire q̃ hoib⁹ ⁊c. ¶ 39m testi. ẽ mltitudo euãge-
listaꝝ. Mat. describit humanitatẽ. Liber inqt gñā
tiõis Jesu xp̃i ⁊c. Ideo ĩ forma humana depingiť.
Marc⁹ resurrectõez: iõ ĩ forma leonis ẽ. Lucas fin
gl'arissime scribit passionẽ: iõ ĩ forma bouis pigiť: qd
ad sacrificiũ erat ordinatũ. Joãnes ei⁹ diuinitatẽ alte
volãs: iõ ĩ forma aq̃le designať. ¶ 40m testi. est so-
lis. qꝛ ĩ passiõe dñi obscurat⁹ ẽ. ¶ Et 41m testi. ẽ stel
laꝝ. qꝛ noua stella ĩ natiuitate dñi apparuit. Mat.
2. ¶ 42m testi. ẽ lucis. qꝛ qñ pastorib⁹ ãgel⁹ appuit
claritas circũfulsit illos. Mat. 2. Et ĩ trãsfiguratõe
resplẽduit facies ei⁹ sic sol. Mat. 17. ¶ 43m testi. ẽ
tenebraꝝ: vt dcm̃ ẽ. Tenebre scẽ sũt sup vniuersam
trã ĩ xp̃i passiõe. Mat. 27. ¶ 44m testi. ẽ oĩuz viroꝝ
Luc. 4. Oẽs testi. illi dabãt: ⁊ mirabãtur de v̉bis q
pcedebãt de ore ei⁹. ¶ 45m testi. ẽ mõtuoꝝ: vt filiu
vidue. Lazar⁹ ⁊c. ¶ 46m testi. ẽ oĩuz pphãꝝ. Nul
lus. n. fuit ppha q nõ dixerit aliq̃ de xp̃o. Et volo
q̃ audias aliq̃ eoꝝ dcã. Et ĩcipiam⁹ a Dauid q fuit
rex magn⁹ ĩ isrl' ⁊ ppha eximi⁹ q p q̃ndã antonoma
siã ppha d̃r: Audi q̃ta de xp̃o pphauerit. Audi pº
qd dicat. De⁹ igt nr̃ aũ scl'a opat⁹ ẽ. i. ab eťno dis-

posuit opari salutē ī medio t're. Itē foderūt manus meas ⁊ pedes meos: ⁊ totū illū psalmū. De⁹ de⁹ meus respice ī me. dic. q: pulcherrim⁹ ē. Itē t'ra. i. vgo gl'iosa d t'ra i. pgente nr̄a dedit fructum suū Itē ascēdit deus ī iubilatōe. et dn̄s in voce tube. s. descēdet. Itē. Dixit dn̄s dn̄o meo: sede a dextris meis. Itē ꝯfregit portas ereas: ⁊ vectes ferreos cō fregit. Itē. Attollite pōtas pncipes vr̄as. Itē exortū est ī teneb:is lumē rectis. i. scīs p̄rib⁹. ⁊ ceta ꝑmulta. Uides aīa mea q̄ plura hic ꝓphā dixit: ⁊ tn̄ clarissime int' ceta de xp̄i passione locut⁹ est. Et si ego auctes ⁊ ei⁹ dcā s̄ʒ acta ⁊ ordinē gestoꝝ n̄ posueri: ordina tn̄ ut vt placet. Nūc vo videam⁹ Isa. dcā. Hic sanc ꝓphā int' ceta de vgine gl'iosa ꝓa dixit. Audi ip̄z. c. xi. Egredieꝛ igr̄ vga de radice Jesse: ⁊ flos de radice ei⁹ ascēdet: ⁊ regescet s̄r eū sp̄us dn̄i ⁊c̄. Per vgā vginē: p florē ītellige xp̄z. Et. c. 7. sic ait. Ecce alma. i. vgo ꝯcipiet ⁊ pariet filiū: ⁊ vocabiꝛ nomen ei⁹ emanuel. qd̄ iterp̄taꝛ nobiscū de⁹. hebrei alma hn̄t: qd̄ latine dr̄ femina. qd̄ si itelligereꝛ de corrupta: cū ibi ꝓphā d Messia loquaꝛ: vt ⁊ ipsi fatenꝛ: nullū miracl'z cēt si de cōrupta: Messias nasceret. q: Hiere. ifra dicet. nouū faciet dn̄s sup t'rā: qd̄ miracl'z exp̄miꝛ p illud aduerbiū admirādi: ecce. Propterea Hiero. pot'⁹ sēsū q̄z vba ꝯsiderās: latine ꝓdicta vba exponēs: dixit. Ecce vgo ꝯcipiet ⁊c̄. Et de xp̄o ait. c. 9. Paruul⁹ nat⁹ ē nob: ⁊ fili⁹ dat⁹ ē nobis ⁊ fcūs ē pncipat⁹ sup humeꝝ ei⁹: ⁊ vocabiꝛ nomen ei⁹ admirabil' ꝯsiliari⁹ ds̄ fort': pr̄ futuri sccli: pnceps pacꝭ: ⁊ mltiplicabiꝛ ei⁹ ipiū: ⁊ pacꝭ ei⁹ n̄ erit finis. q̄ oīa vificata s̄t i puulo. i. hūili xp̄o. Et q̄ pacis tp̄e nasci dbebat: ait. c. 2. Cōflabūt gladios suos ī vomeres: ⁊ lāceas suas ī falces: ⁊ nō leuabit gens ꝯ gētē gladiū nec exercebunꝛ vltr'⁹ ad p̄liū. Et. c. xi. ait. Habitabit lup⁹ cū agno: ⁊ pard⁹ cū hedo accubabit: vitulus leo ⁊ ouis sil' morabūꝛ: ⁊ puer puus minabit eos ⁊c̄. Et d miraclis xp̄i sic dixit. c. 35. Tunc apienꝛ ocli cecoꝝ: ⁊ aures surdoꝝ patebūt. tūc saltet sic ceru⁹ ī mōub⁹ claudus: ⁊ apta erit ligua mutorū ⁊c̄. Et de passione xp̄i q̄nta dixit. Noui. n. sup'⁹ ei⁹ dcā. c. 53. ī 2ᵃ ꝯclone scd̄e ptꝭ ī t'a rōne. vide ibi. ⁊c̄. Itē veniat Hiere. Audi p⁹ qd̄ dicat de icarnatione xp̄i Hiere. 31. Nouū faciet dn̄s sup t'raꝝ: mulier circūdabit viꝝ. duo noua hic s̄t. s. q̄ vgo cōcipiat: ⁊ hō ꝯcept⁹ sit vir. i. pfcūs oī vtute qd̄ dnotaꝛ p viꝝ. Et idē. c. 31. Ecce dies veniēt dic dn̄s: ⁊ suscitabo Dauid germē iustū: ⁊ regnabit rex ⁊ sapiens erit: ⁊ faciet iustitiā ⁊ iudiciū ī t'ra. Idē dicit. 33. c. q̄ oīa exponūꝛ d xp̄o. Et d passiōe xp̄i q̄ta dixit ī trenis. i. ī lamētatōe sua. Treno. 1. O vos q̄ t'nsitꝭ p viā attendite ⁊ videte si est dolor similis sicut dolō meus. Et. c. 3. Recordare paupertatis mee et transgressionis mee. absinthij. ⁊ fellis ⁊ multa pulchra ponuntur ibi. Et de gloriosa eius resurrectiōe ait. 4. Ascendit leo de cubili suo: ⁊ p:edo gentiū leuauit. veniat ezechiel. Ipse ꝓpe de vginitate Marie gl'iose locut⁹ ē. c. 44. Cōuerti me ad vnā portā sāctuarij exterioꝛꝭ q̄ respiciꝛ ad oriētē: ⁊ clausa erat. ⁊ dixit dn̄s ad me. hec clausa erit: ⁊ n̄ apieꝛ: ⁊ vir nō īgredieꝛ p eā: q: dn̄s ds̄ isrl' īgressus ē ꝓ īgredieꝛ p eā. pōta tēpli. i. eccl'ie vgo ē: q̄ clausa fuit. q: vgo fuit

añ partū p⁹ partū ⁊ ī ptu. ⁊ d sp̄ū scō ꝯcepit ⁊c̄. Ueniat Daniel. audi. c. 9. Cū venerit scūs scōꝝ cessabit vnctio vr̄a. Et multa de destructōe regni iudeorū ibidē dixit: vt exposuim⁹ ī nr̄o diuinali ⁊c̄. Ueniat Oseas. c. 13. De manu mōtꝭ liberabo eos: ⁊ d mōte redimaꝫ eos. Ero mors tua o mors ero morsus tu⁹ iferne. q̄ oīa vificata sūt ī xp̄o ⁊c̄. Ueniat Johel. c. 2. Filij sion exultate ⁊ letamini ī dn̄o dō nr̄o. q: dedit ꝓ dabit vob doctorē iustitie. Jō dicebat Jesus: vos vocatꝭ me magr̄ ⁊ dn̄e: ⁊ bn̄ dicitis: sū ēteni ⁊c̄. Ueniat Amos. c. 1. Sup trib⁹ scelerib⁹ isrl': ⁊ sup q̄tuor n̄ ꝯuertā eū: ꝓ eo q̄ vēdiderit argēto iustū ⁊c̄. i. xp̄z iustū: q p antonomasiā dr̄ iustus. p̄ᵐ scelus s̄m vnā expōnē fuit: qñ venicētes ī t'rā ꝓmissiōis ⁊ comedētes mānā: ꝯ dn̄z murmurabāt recolentes ollas carniū: ⁊ dicētes. vtinā cēmus in egypto ⁊c̄. 2ᵐ scelus fuit: qñ vitulū fecerūt ⁊ adorauerūt: dicētes: hi sunt dij tui isrl' ⁊c̄. 3ᵐ scelus fuit occisio tot ꝓphaꝝ hunc lapidātes: hūc secātes ⁊c̄. vl' s̄ʒ Nicolaū de lira sup 12. ꝓphās. Alij sic exponūt. p̄ᵐ scelus fuit venditio Joseph. 2ᵐ adoratio vituli. 3ᵐ negatio domus Dauid. q: qñ Hieroboaꝫ scūs ē rex: oēs tribus recesserunt excepta tribu Juda. 3. Re. 12. Et 4ᵐ scelus fuit mors xp̄i. ⁊ circa h⁹ n̄ ꝯuertet āpli⁹ eū. In oīb⁹ . n. scelerib⁹ trib⁹ fecit pacē ds̄: aut p īntercessiōeꝫ Moysi: aut alti⁹ ꝓphē. vn̄ dicebat Moyses: aut pce pplo tuo: aut dle me d libro vite. Et Johel alta voce. c. 2. clamabat. Parce dn̄e: pce pplo tuo: ⁊ ne des hereditatē tuā ī opprobriū ⁊c̄. Et p⁹ pauca r̄ndit dn̄s: ⁊ dixit pplo suo. ecce ego mittā vob frumētū: vinū: ⁊ oleū: ⁊ replebimi: ⁊ n̄ dabo vlr̄ vos ī opprobriū ī gētib⁹ ⁊c̄. Sʒ adeo pp 4ᵐ scel⁹ trat⁹ ē dn̄s: vt nūq̄ꝫ fecerit pacē: s̄ʒ eos ꝓfugos ⁊ errātes dispsit p orbē. vt s. vidim⁹. gr̄ ⁊c̄. Ueniat abdias. c. 1. In mōte Syō erit saluatō: ⁊ erit scūs. Nō. n. itelligēdū ē q̄ ī mōte syō fuerit saluatio nr̄a: q: h⁹ fuit ī mōte Caluarie: s̄ʒ ī mōte Syō fuit pfcā ꝯsūmatio salutis nr̄e: q: ibi celos ascēdit ⁊c̄. Ueniat Jōas: q ī figura sepulture xp̄i trib⁹ dieb⁹ ⁊ trib⁹ noctib⁹ fuit ī vētre ceti ⁊c̄. Ueniat Micheas. c. 5. Et tu Bethleē t'ra effrata neq̄q̄ꝫ es mīma ī pncipibus Juda. Ex te mihi egredieꝛ q sit dn̄atō ī isrl': ⁊ egredieꝛ ab īnitio a dieb⁹ etnitatꝭ. ꝓpp h⁹ dabit dn̄s eos vsq̄ꝫ parturiēs pariet ⁊c̄. In Bethleē . n. nat⁹ ē xp̄s Mat. 2. Cū nat⁹ eēt Jesus ī Bethleē ⁊c̄. Ueniat Naūꝫ ꝓphā. c. 1. Et nūc ꝯterā vgā ei⁹ de dorso suo: ⁊ vincl'a tua dirūpā vga q̄ erat ī dorso hūane nr̄e: ptās erat diaboli: vincl'a vo reat⁹ pcci ꝓmoꝝ parētū. ad Ro. 3. Oēs ī adā peccauerūt. ⁊ egēt gl'a dī ⁊c̄. Ueniat Abacuch. c. 3. Ego igr̄ ī dn̄o gaudebo ⁊ exl'tabo ī dō Jesu meo. Ueniat Sophōias. c. 3. Hec dic dn̄s. Lauda filia syon: iubila isrl': letare ⁊ exl'ta ī oī corde tuo filia Jer'l'z. Abstulit dn̄s iudiciū tuū: auertit ꝓ auertet īmīcos tuos. rex isrl' dn̄s ī mēdio tui: nō timeb malū vlr̄. In die illa diceꝛ Jer'l'z: Noli timē syō: nō dissoluāꝛ man⁹ tue. dn̄s ds̄ tu⁹ ī mēdio tui fortꝭ: ipe saluabit ⁊c̄. Et d resurrectōe xp̄i: ⁊ iudicio sil' ibidē ēt locut⁹ ē. d. Expecta me dic dn̄s ī die resurrectōis mee ī futuꝝ: q: iudiciū meū ē: vt cōgregē gētes ⁊ colligā regna ⁊c̄. Ueniat Agge⁹. c. 2. Adhuc vnū modicū ego ꝯmouebo celū: ⁊ t'rā: ⁊ mare ⁊ aridā mouebo oēs gētes: ⁊ veniet dsiderat⁹ cūctis gē

ao⁹ īplebo domū istā glīa dicit dn̄s exercituū ⁊c. Ueniat. Za. Iste pl'a dixit. ⁊. c. 9. ait sic. Exulta satis filia syon: iubila filia hierl'm. Ecce rex tu⁹ veniet tibi iustus ⁊ saluator: ⁊ ipe paup ⁊ ascēdēs sup asinā. ⁊ sup pullū filiū asine. Et ibidē. Tu quoq; i sāguine testi tui emisisti victos de lacu i quo nō erat aq̄. Et. c. xi. dicit sic. Si bonū ē i ocl'is vris auferte mercedē meā ⁊ si nō quiescite. ⁊ appenderunt mercedem meam 30. argēteos ⁊ dixit dn̄s ad me. Projice eos i scūariū decor p̄ciū quo appciatus sū ab eis. Et tuli. 30. argēteos: ⁊ pieci illos i domū dn̄i ad scūarium ⁊c. Que oīa verificata sūt i xp̄i vēditōe. Et. c. 12. ait. Et aspicient i me quē cōfixerūt: ⁊ plāgēt eū plāctu: q̄si sup vnigenitū. ⁊ dolebūt sup eū: vt doleri solet i morte p̄mogeniti ⁊c. Ueniat Malach. c. 3. ⁊ loqt de p̄cursore. Ecce ego mitto āgelū meū: ⁊ p̄parabit viā an faciē meā: ⁊ statiz veniet ad tēplū scm̄ suū dn̄ator: quē vos q̄ritis. ⁊ āgel⁹ testi quē vos vultis. ecce veniet dicit dn̄s exercituū. Et qs poterit cogitare diē aduēt⁹ ei⁹: ⁊ qs stabit ad vidēdū eū: ipse. n. q̄si ignis cōflās: ⁊ q̄si herba fullonū: ⁊ purgabit filios leui: ⁊ colabit eos q̄si aur̄ ⁊ q̄si argētū: ⁊ erūt offerētes sacrificiū i iusticia ⁊c. Et hic ē finis ꝓbatōis. Et Iob ille vir scūs q̄z hn̄i d xp̄o aliq̄ sentit. Ait. n. c. 20. Uulnerauerūt me lācea: cōcidit me vulnē sup vuln⁹ satiati sūt penis meis. Et. c. 9. de glīa redemptōis nr̄e ait. Scio q̄ redēptor me⁹ viuit: ⁊ de t'ra surrectur⁹ sū: ⁊ i carne mea videbo deū saluatorē meū ⁊c. ¶ Ultimū testi^m xp̄iane fidei ē tot⁹ mūd⁹. Est. n. p totum mūdū sparsa xp̄iana fides. ⁊ sci illā i manib⁹ nr̄is i bono statu reliq̄rūt. Nos āt illā s'uare nesciuimus. In oēm. n. t'rā exiuit son⁹ eor̄: ⁊ i fines orbis t're verba eor̄. vt ait ps. Un̄ vere cōcludē possum⁹. Domie dn̄s nr̄ q̄z admirabile ē nomē tuū i vniuersa t'ra. Et sic satis ex his appet quomō fides xp̄i sit sublimata. q̄re ⁊c. ¶ Quātū ad vltimā vc. pono istā regulā generalē q̄ nll'a fides ꝓmittit vitā et'nā nisi fides xp̄iana. Nā vt Machumeti sectā q̄ nō nisi carnis voluptatē p vitia felicitate statuit: relinq̄m⁹: ⁊ de hebrea ⁊ xp̄iana videam⁹. Nā i lege veti bōa tm̄ tpalia p obs'uatōe legis ꝓmittebāt. s; i xp̄iana fide bona spūalia ⁊ et'na. h⁹ p; i glo: de cōstitutōib⁹. c. trāslato sacerdotio. sup vbo spōsione. ⁊ p cōcordātia adducit. c. cū Marthe. de cele. miss. ¶ 2° pono istā regulā gnālē q̄ oēs credētes i xp̄; filij dei efficiūt. Io. i. Dedit eis ptātē filios dei fieri. Ubi nō q̄ tripl'r qs pōt dici fili⁹ dei. s. p nālē gnātōez. p tpalē adoptōez. ⁊ p et'nalē p̄destinatōez. ¶ p° p nālē gnātōz. ⁊ sic sol⁹ xp̄s fili⁹ dei ē. ps. Dn̄s dixit ad me: filius me⁹ es tu: ego hodie genui te. vn̄ sic p carnē ē ver⁹ fili⁹ virginis. Math. i. Pepit filiū suū p̄mogenitū. sic ⁊ p et'nā gnātōez ē fili⁹ et'ni pr̄is ⁊c. ¶ Scd'o dr̄ filij dei p tpalē adoptōez. ad Gal'. Oēs. n. filij dei estis p fidē i xp̄o Iesu. ⁊ sic capiti ꝑposito. Itē p charitatē dr̄ h⁹ mō et fili⁹ di. ad Eph. 5. Estote imitatores dei sicut filij carissimi ⁊ ābulate in dilectōe sicut ⁊ xp̄s dilexit vos. ⁊ t'didit semetipz oblatōez p nobis ⁊ hostiā deo i odorē suauitatis. Itē p pacē i cōuersādo Mat. 5. Bti pacifici: qm̄ filij dei vocabūt. Itē per patiētiā i sufferēdo. ad Heb. 12. Fili mi noli negligē disciplinā dn̄i: n; fatigeris cū ab eo corriperis. quē. n. dilligit dn̄s castigat. flagellat. n. oēz filiū quē recipit ⁊c. ¶ 3° fili⁹ dei d: p et'nalē p̄destinatōez. ⁊ isti pauci sūt. Math. 20. Multi sūt vocati ⁊c. Hec pōit Nicolaus de lira. ad Ro. 9. Et sic p; ista cōclo ⁊ 2ª cōsideratio.

¶ De fructibus fidei. Cōsideratio. III.

Ertio Uirtutis scd'e fidei fructuosā vtilitatē videam⁹. Et l; inumēi sit fidi fruct⁹ duodeci tn̄ p tres cōclōnes distiguam⁹. v;. ¶ pª cōclo. Fides nr̄e ē salutis initiū clare lucēs: nec iaq; cūctis: ⁊ oīa credēti possi'a fac. ¶ 2ª cōclo ē ista. Martyres fides roborat: aduersa vicit: deū q̄rē ⁊ i ipo gl'iari fac. ¶ 3ª conclō ē. Propitiat d; fidēs rapit: stabilitat: ⁊ arbitrari fac vt stercōa cūcta.

¶ De q̄tuō p̄mis fructib⁹ fidi cōclo. I.

Ccipe p̄mā cōclōnē. v;. Fides nr̄e ⁊c. In hac cōclōne ponūt p̄mi q̄tuor fidei fruct⁹. v;. ¶ p⁹ d: initiatiu⁹. ¶ 2⁹ d: directiu⁹. ¶ 3⁹ d: obligatiu⁹. ¶ 4⁹ dicit ꝓbatiu⁹.

¶ Accipe p̄mū. v;. initiatiuū. i. fides ē nr̄e salutis initiū. Act. 15. Fide purificās cōda eor̄. ad Ro. 5. Iustificati igi ex fide: pacē hēam⁹ ad deū p dn̄z nr̄z Iesū xp̄z: p quē accessū hēm⁹ p fidē i graz istā. Ubi aīa p⁹ nō fm Nicolaū d lira. ad Ro. 10. q̄ qdā nec ore nec cōde d; cōsitēt. Io. 3. Qui āt n̄ crediderit iā iudicat⁹ ē. ps. Nō crediderūt i d°: nec sꝑauerūt i deo salutari suo. Quidā fatētor ore: nec tn̄ cōde credūt. ad Titū. i. Cōfitēt āt se noscē deū. factis āt negāt. d pc. di. 2. scienti. vbi d: par p⁹ p̄ncipiū. Scienti bonū ⁊ nō facienti illd: pccm̄ ē. Quō. n. cōp⁹ sine spū mortuū. s. ē: sic fides sine operib⁹ mortua ē. Nec grāde pn̄i eni⁹ vnū deū noscere: cū ⁊ demones credāt ⁊ cōtremiscāt: q dicit se i ipso manere: d; sicut ille ambulauit ⁊ ipse ābulare. hec ibi. Hiero. Quidā corde credūt sed nō cōsitent ore. de qb⁹ isra. Quidā vtroq; mō se habēt vt boni xp̄iani: ad Ro. 10. Corde. n. credit ad iustitiā: ore āt cōfessio fit ad salutē. ¶ 2° notādū f; btm̄ Tho. 2ª 2e. q. 44. q̄ cōfessio fidei cū p̄ceptū affirmatiuū sit: nō obligat p sēper: s; loco ⁊ tpe. Accidē nāq; posset vt sigs deū nō cōsiteret ore q̄uis cōde crederet mortalr̄ peccaret. vt de capto int̄ ifideles vn̄ Aug. i glo. sup Math. 29. de negatōe Petri sic ait. nihil ꝓdest h⁹ cē in corde qd̄ ver̄ ē si hoc d: ore qd̄ falsū ē. Et. xi. q. 3. nō solū. dr̄. nō solū ille abnegat xp̄m sed et ille q cū sit se negat esse xp̄ianū. hec ibi Aug. Et ibidē. Timendo mortē carnis tue dabis mortē aīe tue. q̄ta. n. vita ē cōsiteri xp̄z tāta ē mors negare ipm. An aplus Petrus sicut cū quidā fauore peruerso excusare nitunt: xp̄m nō negauit q: interrogat⁹ ad ancillā hoīem sese nescire respondit. Et. c. seq̄nti d. Nolite timere eos q occidūt corp⁹ ne hēt dicatis qd̄ audistis. s. ab alijs et fiducialiter p̄dicetis oīb⁹ qd̄ i aure audistis. s. p reuelatione. Si g° ex his vbis ondit q̄ nō solū ille ꝓditor ē vitans q trāsgrediēs v'itatē p veritate palā mēdaciū loqt sed et ille q nō libē veritatē ꝓnūciat: quā libere ꝓnūciare o;: aut nō libere veritatē defēdit: quā libē defēdē cōuenit ꝓditor ē veritatis. hec ibi Chrisostom⁹. Et nō hoc q̄ seqt. Nam sic sacerdos debitor est vt v'itatē quā audiuit a deo: libē p̄dicet: sic laic⁹ debitor ē: vt v'itatē quā audiuit a sacerdote ꝓbatā qdē scripturis defēdat fiducialr̄. qd̄ si nō fecerit: ꝓdit vi-

tatē. Corde.n.credit̄ ad iustitiā: ore āt fit ꝯfessio ad salutē. hec oia ī dicto.c.nolite. ¶ Nō tñ ꝙ tal' vitatē tñsgrediēs nō ē dicēd' apostata: nec hereticꝰ vt dicit glo.allegās Hugolīᵐ: Sz sup.c.nō solū dubitat glo.dʒ.n.cor ⁊ nō manū respicit.14.q.5.si qd īuenisti.ī fine.gᵒ q deū cōfitet̄ corde ⁊ nō ore uō peccat. Et videt glo.dicēs.ꝙ nulla ꝯditōe dʒ qs deduci ad negādū xp̄m.22.q.2.p̄mū.vbi dr̄.Iꝑm ⁊ capitale mēdaciū ⁊ lōge fugiēdū: qd fit a doctrina religiōis.ī his.s.q̄ ꝑtinēt ad articlos fidei: vt dicit glo.ītelli. Ad qd mēdaciū nulla ꝯditōe ēt.s.mortis: qs dʒ adduci ⁊c̄.hec ibi. Ex qbꝰ oībꝰ ꝯcludit̄ ista vitas.ꝙ nullo timōe xp̄i fidē occultare debemꝰ: p̄dicatores illā publice p̄dicēt: seclares ⁊ potētes illā armis fiducialr̄ defēdāt. O ꝯfusio.o ignominia xp̄ianoꝝ: ꝙ meliores reliqas xp̄iāoꝝ tenēt saraceni. Vtināo gloriose deꝰ: tot ānis bellis: armis: strage: nece: depopulatōibꝰ ⁊c̄.ꝑ tua scā fide secasset: cum lasset: ⁊ expendisset xp̄iāi: quot ⁊ q̄ta fecerūt ꝑ rabiata caninaq3 supbia. O īferne si sic xp̄iani bellassent: hēres tot milia armigeroꝝ: peditū: militū: scopetoꝝ: balistarioꝝ: capitaneoꝝ ⁊c̄. Rn̄de mihi: dic aliꝰ: ꝑsū dꝰ ē locꝰ tuꝰ: nō te ītelligo. Nō: nō: nō. Et q̄re: dic vt te singuli supbi ītelligāt: q: oēs eoꝝ aīe euolassēt ad celū. q: lex dic.23.q.5.nosce.oīuz igt vr̄z volumꝰ scire charitatē.ꝙ q̄sq3 ī hᵒ belli certamīe fidelr̄ mortuꝰ fuerit: r̄gna illi celestia mīme negabūt̄. hec ibi. Certe hoc ē grāde dēz. Sz dic q̄so. Eēnt ne hōicide xp̄iani.si oēs īfideles occidissēt: Nō: nō. Et q̄re: q: lex dic.23.q.5.excōicatoꝝ.paꝝ post p̄ncipiū. Nec.n.eos hōicidas arbitramur: quos aduersus excōicatos zelo catholice m̄ris ardētes aliquos eoꝝ trucidasse ꝯtigerit. hec ibi. ⁊ sic pʒ p̄mꝰ fructꝰ. ¶ 2ᵘˢ fructꝰ dr̄ directiuꝰ.i.fides xp̄i dirigit ⁊ māduc̄ ī vitā et̄nā. Isa.7.nisi credideritis n̄ itelligetis.s. viā salutis. Ubi nō fʒ Hug.ꝑte.i.q.3.arti.34.ꝙ oia credēda. Quedā sūt ex rōnē: vt necria.ꝙ.n.ignis calidꝰ sit: ⁊ currēs moueat̄: credē nō oʒ. Quedam sūt ex rōe: vt ꝓbabilia.i.q̄ ꝓbari p̄nt. Quedā sup rōnē: vt mirabilia. vt de Moyse t̄pe pharaonis Exo.ī plibꝰ capitulis. Quedā sūt ꝯ rōnē.i.q̄ nullā hn̄t credibilitatis: rōnē: vt īcedibilia. Duo ista extrema.s.necria: ⁊ q̄ ꝯ rōnē sūt: credē nō oʒ. vt ꝙ nix alba sit.q: pʒ ad sēsū aut ꝙ hō sit lapis vl' asinꝰ ⁊ silia q̄ nullā hn̄t rōnez credibilitat̄: credē n̄ oʒ. Solū āt illa duo media.s.q̄ sūt ex rōe: ⁊ sup rōnē.fidē capiūt. nā fides rōe iuuat̄. Et si aliqd assēret. qd rōe iuuari n̄ possʒ: sʒ sup rōnē existēt: sufficit ad illd credē: ꝙ ip̄m rōi n̄ oppugnet: q̄uis ꝑ rōnē hr̄i nō possit: ex debilitate capacitatis nr̄e. vn̄ accipe regulā gn̄alē. Q: q̄ rōne humana iueniri nō p̄nt nec iuuari: ex diuina reuelatōe noscūt̄. vt īcarnatio: passio: r̄surrectio: ꝙ v̄go sit p̄gnās: ⁊ gn̄et intacta: ⁊ his silia. ¶ 2ᵒ notādū ꝙ sic oīs creatura rōalis ex d̄bito ⁊ ordiato motu tā nāe q̄ʒ grē sūmā dʒ dilīgē bonitatē. Et ex debito morali tā sp̄ūalr̄ q̄ʒ t̄palr̄ sūmā dʒ reuereri maiestatē. Sic ex debito ⁊ ordinato motu ītel lectꝰ tā n̄alr̄ q̄ʒ supnālr̄ eleuati.dʒ p̄bē assēsū ad cognoscēdā sūmā ⁊ p̄mā vitatē.q̄ ē deꝰ. Ista cōpatio optima ē ꝑꝑ ꝓꝑoriōez quā ad se īuicē hn̄t ātedcē potētie. Nō ad ꝓpositū ītel lcūs ꝯq̄uīctꝰ.i.hic ī via: nō pōt p̄mā ⁊ sūmā veritatē acquirere ex p̄ncipijs ⁊ causis qbꝰ acq̄rit̄ scia ꝓꝑe dicta de qbꝰ Ar. pᵒ posterioꝝ.c.de scire. nec sitr̄ ꝑ sillogismū alio mō discursiuū: vel ꝑ aliā humanā iuestigatōez.gᵒ vt cogitatōez talē p̄me veritatis acq̄rat: req̄rit̄ fides: q̄ nihil aliud ē nisi app̄hēsio firma. ⁊ assēsus firmꝰ circa vitatē: vt dic Damascenꝰ liᵒ.4.c.3. Et duas rōnes assignat Hugo de scō victore: q̄re ītellectꝰ cōiūctꝰ ꝑ p̄icipia n̄alia nō pōt assēnre p̄ime veritati ꝑꝑ se. vʒ. P̄ropī p̄lme veritatis maxīmā excellentiā. qm̄ ītellectꝰ nr̄ ad illā se hʒ: vt oculꝰ nocticoracis ad lumē solis: vt ēt ōndit phūs 2ᵒ methaphisice. 2ᵒ ꝓꝑt ībecillitatē nr̄i ītellectꝰ q ē īfimū intelligibiliū fm̄ phm̄.3.de aīa. Et sic pʒ quō fides ē lumē lucēs ad viā nr̄e salutis ōndēdā. Mar.16.q credi derit: ⁊ baptizatꝰ fuerit: saluꝰ erit. q vō nō crediderit cōdēnabit̄. ¶ 3ᵘˢ fidei fructꝰ dr̄ nr̄e salutis obligatiuus. vbi accipe hāc reglāz gn̄alē: ꝙ etsi fides necria sit ad salutē: nō tñ eq̄lr̄ oēs credē obligāt̄. Quā regulā btūs Tho.2ᵃ 2ᵉ.q.2.sic declarat: dicēs. Maiores ad quos alios erudire cōuenit: vt ep̄i ī sua diocesi: eccliaꝝ rectores: ⁊ publice ad ppl'z p̄dicantes: ⁊ siles: plenā noticiā hr̄e tenēt̄ de credibilibꝰ reuelatis: ⁊ de oībꝰ articulis fidei. ⁊ rō. qm̄ tales nō solū ppl'os īstruē: sʒ ēt oībꝰ fidē īpugnātibꝰ scire ridē tenēt: vt pōit barbatꝰ hiero. exp̄sse sup Exo. Inferiores vō mysteria xp̄i q̄ p̄serti ī eccl'ia solēnizāt̄: explicite scire tenēt: vt sūt articli de īcarnatōe: passiōe: resurrectōe: ascēsiōe: ⁊ die iudicij. Et q: oia explicite credi nō p̄nt sine fide trinitatis. dic idē doctor ꝙ opʒ ēt eos fidē trinitatis explicite credē. nā cū ī īcarnatōe dicat̄ ꝙ verbū carnē assūpsit. Jo.1. verbū caro fcm̄ ē. iō verbi et̄ni noticia necria ē. ⁊ sic de alijs. Qd ecclia rudibꝰ atq3 simplicibꝰ cūctis ꝑfitēdū sigᵒ crucis ostēdit: docet atq3 declarat. cū dic. ī noie patris ⁊ filij ⁊ sp̄us sācti amē. Alia vero q̄ subtilia ⁊ alti ssima sūt circa fidē. ⁊ q̄ seq̄nt̄ noticiā trinitatis explicite credē ⁊ inuestigare nō opʒ. sʒ sufficit illa tm̄ simpliciter credē. hec de ītētiōe scī Thome. vt. s. Cōcordant̄ oēs theologi ⁊c̄. ¶ 4ᵘˢ scē fidei fructꝰ dr̄. salutis nr̄e ꝓbatiuꝰ. Ubi accipe hāc regulā gn̄alē. ꝙ nihil ē tā difficile possibile arduū qd credēti nō sit facile. certe hāc regulā saluatōr edocuit: cū dixit. Si hūeritis tātā fidē q̄tū ē granū sinapis: ⁊ dixeritis huic mōti trāsser te ad talē locū ⁊c̄. Credidit cēturio: ⁊ sanatꝰ ē puꝰ eꝰ. Math.8. Credidit leprosus dicēs. Dn̄e si vis potes me mūdare: ⁊ curatꝰ ē. Luc.5. Credidit cananea: ⁊ filia eiꝰ liberata ē. Mat.15. ⁊ sic de alijs. Mar. vl. Signa eos q crediderint hec seq̄ntur. In noīe meo demōia eijciēt: liguis loq̄nt̄ nouis. s̄pētes tollēt. ⁊ si qd mortiferū biberit n̄ eis nocebit. sr̄ egros manꝰ iponēt: ⁊ bn̄ hēbūt. hᵉ oia ī actibꝰ aploꝝ ⁊ vita scōꝝ legētibꝰ patēt. ⁊ sic fidei nr̄e p̄mi scissimi fructꝰ patēt. qr̄ ⁊c̄. ¶ De alijs q̄tuor fidei scē fructibus.

a

Ddāt alij q̄tuor scē fidi fructꝰ. Cōcl'o. II. ī hac 2ᵃ ꝯctōne ꝯtēti. vʒ. Martyres fidꝰ roborat: aduersa vincit: deū q̄rere: ⁊ ī ipo gl'ari fac. ¶ Primꝰ fructꝰ dr̄ roboratiuꝰ. ¶ 2ᵘˢ dr̄ superatiuꝰ. ¶ 3ᵘˢ dr̄ iq̄sitiuꝰ. ¶ 4ᵘˢ dr̄ gl'atiuꝰ. ¶ P̄ꝰ itaq3 fidei fructꝰ dicitur roboratiuꝰ. ps. Verbo dn̄i celi.i. hoīes celestes.i. sancti firmati sūt ⁊ sp̄ū oris eius omnis virtus eoꝝ. ad Ephe.3. Dei

vobis ꝫ diuitias glẽ sue ṽtutẽ corroborari p spm̃ eiꝰ: i interiori hoĩe hitare xp̃z p fidẽ i cordibꝰ vr̃is. Que vba sic Nicolaꝰ de lira expoĩt. Det vob ꝫm diuitias glẽ sue.i.ꝫ qd ipz diuitẽ ⁊ glo͛su decet.qr diuitias glẽ sue.i.ꝫ qd ipz diuitẽ non quẽit et modicũ ⁊ ĩpfectũ: ꝫ pfectũ ⁊ grãde do sic ñ ꝯuẽit et modicũ ⁊ ĩpfectũ: ꝫ pfectũ ⁊ grãde donũ ꝯcedẽ. Jaco.i.Oẽ datũ optimũ: ⁊ oẽ donũ pfectũ ẽ descẽdẽs a prẽ luminũ. Det igr vob ṽtutem q p spm̃ eiꝰ cõtoborari possitꝭ ad modũ ignis i iteriore hoie: nõ extiori.qm roboratio extioris qñqz ẽ itioris roboris ĩpedimẽtũ.sicẽ ex opposito ĩfirmitas ẽ iuuamẽtũ.z.Cor.12 Cũ ĩfirmor tũc fortior sũ.s.i iteriori hoie.i.i spũ:caro.n.⁊ spũs iuicẽ aduersant ⁊ roboratio vniꝰ: altiꝰ ꝺbilitatio ẽ.Et det ẽt xp̃m hitare i cordibꝰ,eiꝰ p fidẽ:que.s.purificat hitaculũ cordis. Act.15. Purificãs fiď corda eoꝝ. Sic igr fideles corroborati: a nullo terribili,p xp̃i noĩe ꝑterreri poterũt.ad Ro.8.Quis nos sepabit a charitate xp̃i:an pſecutio:an nuditas:an piculũ:an gladiꝰ ⁊c̃. Certꝰ eteni sũ qꝛ neqz mors: neqz vita ⁊c̃. poterũt nos separe a charitate dei q̃ ẽ i xp̃o Jesu dño nr̃o.i.p xp̃z nob accõmodata. Jñ barbatꝰ ille hieroꝰ i epl'a ait. Per bonã ⁊ malã famã a dextris ⁊ a sinistris xp̃i miles gradit: nec laude extollit nec vituꝑatiõe frãgit: nõ diuitijs tumet:ñ ꝯfũdit paupate: ⁊ leta ꝯtẽnit ⁊ tristia.hec ille. Et.i.Petri.i. Ut ꝓbatio fidei vr̃e mlto p̃ciosior sit auro qd per ignẽ ꝓbat.Et Ja.i.Probatio fidei nr̃e patiẽtiam opat.Inde dñs Luce.21.ait. In patiẽtia vr̃a possidebitꝭ aĩas vr̃as. qm bti q pſecutionẽ patiunt ꝓpter iustitiã:qm ipoꝝ ẽ regnũ celoꝝ. Math.5. Dic de cõstãtia martyꝝ si placet. Et sic pz primꝰ fructꝰ. Cꝰ fructꝰ ꝺr supatiuꝰ. Audi apl'm Paulũ. Hec ẽ victoria q̃ vicit mũdũ fides nr̃a. Jñ cũ magna fide Jonatas armigero suo dixit. Nõ ẽ deo difficile saluare i multis vl' i paucis.⁊ sic postea victoriosus fuit.i.Re.14.In hac eã fide audaci aĩo dixit Dauid ad Goliath. Cur venis ad me cũ gladio hasta:⁊ clipeo: ego ãt venio ad te i noĩe dñi.⁊ sic triumphauit i pugna.ꝑmo Re.17. In hac fide plẽs victorias Judas machabeꝰ cũ socijs suis obtinuit i.Macha.3.c.In hac fiď Josaphat exercitui suo dixit.Credite i dño deo ⁊ securi eritꝭ.z.Paral'.z. Itẽ Esdras p piculosã viã Hierl'z vẽturꝰ:a nullo subsidiũ petẽs:orõnibꝰ tm̃ ⁊ ieiunijs auxiliũ a dño petijt.Esdre.8.c.Magna cũ audacia i hac fide dixerunt pueri regi. Deꝰ poterit nos eripere ꝺ manibꝰ tuis.Dani.3.Oẽs istas historias i locis suis lege.Sz qd dicã de fidelibꝰ xp̃i. Audi apl'm ad hebreos.11.Sci p fidẽ vicerũt regna: opati sũt iustitiã adepti sũt ꝛpromissiões ⁊c̃.Singulariꝭ glosator Nico. ꝺ lira hec ṽba Pauli de antiqs ẽt ꝓbat:⁊ sic exponit.Sci p fidẽ vicerũt regna: vt Gedeon q q̃ttuoꝛ reges deuicit. Judic̃.7. Josue.31.⁊.12.Opati sũt iustitia.i.equũ iudiciũ respectu subditoꝝ: vt Dauid ⁊ iudices. Adepti sũt repromissiões.⁊ hoc quo ad deum.i.ea q eis ꝓmittebãt: vt victorie ⁊ huiusmõi ⁊ Dauid ꝓmissionẽ de successiõe regni. Vel repromissiões.i.frequẽter factas ꝓmissiões ꝺ terra lacte ⁊ melle manãte.q̃ ꝓmissiões facte fuerũt prĩbꝰ antiqs.s.Abrahã ⁊c̃. Nec tamẽ iplete.ad hebre. De

sũcti sũt oẽs ñ acceptꝭ repromissiõibꝰ. Obturauerũt ora leonũ.qr ñ tm̃ ꝯ hoĩes ꝫ ẽt ꝯ bestias pugnauerũt ⁊ ꝑualuerũt. Et ꝫm glo.ponit pl'ale pro singulari.qr ñ legit nisi de Daniele:qꝛ clauserit ora leonũ. Daniel'.6.⁊.14.Extinxerũt ĩpetum ignis.vt tres pueri. Dañ.3.Effugauerũt aciẽ gladij.i.exercitũ accinctũ gladijs vt pz i libris Reg.alijsqz pluribꝰ i locis. Cõualuerũt ꝺ ĩfirmitate.vt Ezechias Isa.38. Fõtes fci sũt i bello. vt iesus Naue:⁊ iudas machabeꝰ.i.Macha.3.Silr̃ factꝰ ẽ leoni i opibꝰ suis.⁊ alij plẽs. Castra vterũt i fugã exteroꝝ.i.inimicoꝝ.vt Judic̃.8.⁊ macha.12. Acceperũt mulieres de resurrectiõe.mõtuos suos.i.resuscitatos.sicẽ factũ ẽ p Heliã.3.Re.17.⁊ p Heliseũ.4.Re.3. Alij ãt distẽti sũt.s.i eculeo ⁊ alijs tormẽtꝭ. vt de mulieribꝰ circũcidẽtibꝰ filios suos.i. Macha.i.⁊ ꝺ septẽ fr̃ibꝰ.z.Mach.8.Nõ suscipiẽtes.s.ipsi redẽptionẽ .i.p̃ntẽ ꝺ manu inimicoꝝ euasionẽ. vt meliorẽ inuenirẽt resurrectionẽ.meliorẽ.s.illa liberatiõe.i.vitã etnã. Alij ãt ludibria experti sũt.s.q̃tũ ad ꝯfusionẽ.⁊ vbera q̃tũ ad dolorẽ. Insup.s.eisdẽ psõis vincula ⁊ carceres qbꝰ detinebãt.vt pz ꝺ Hieremia .Hiere. .38.⁊ ꝺ Micha.4.Re.vlt. Lapidati sũt. vt Hieremias: q cũ lapides sub porta domꝰ Pharaõis supposuisset: i signũ qꝛ rex babylonis ibi tronũ suũ poneret:⁊ iudeos q ibi trãsfugerẽt captiuaret: a iudeis eisdẽ lapidibꝰ obrutꝰ ẽ. Silr̃ zacharias filiꝰ Joiade:q arguẽs regem Johas lapidatꝰ ẽ.z.pali.24. Silr̃ Stefanꝰ tũc tpis lapidatꝰ erat. Act.8. Secti sũt.vt Isaias quẽ manases eiꝰ nepos serra lignea secari fecit. Tentati sũt.s.ꝓmissiõibꝰ ãteqꝫ occiderẽt.vt septẽ frẽs.z.Macha.7.Et qr ꝓmissiõibus nõ acqeuerũt:tãdẽ i occisione gladij mortui sũt vt Josias.4.Regũ.24. Circuierũt.s.diuersas mũdi ptes i melotis.i.i veste de pilis cameloꝝ scã.cuiusmodi erat vestis Joãnis bap. Math.3. Vel i melotis.i.i vestibꝰ factꝭ ꝺ melo.i.tasso. In pellibꝰ caprinis.i.factꝭ ꝺ huiusmõi pellibꝰ.vt helias.4.Re. .i. Egẽtes.s.necijs quo ad victũ. Angustiati .s.cura aĩmi.afflicti laboribꝰ corpis: Quibꝰ dignꝰ ñ erat mũdꝰ.⁊ duobꝰ mõis exponit.vt li qbꝰ ꝑmo sit ablatiui casus.⁊ sit sc̃sus: qbꝰ.i.quoꝝ ꝯuersatõe dignꝰ ñ erat mũdꝰ.vl' sic.vt li qbꝰ sit datiui casus ⁊ ẽ sc̃sus.qbꝰ.i.quoꝝ ꝯuersatiõi dignꝰ ñ erat mũdꝰ.i. digni ñ erãt mũdũ ĩhitare.qm ita a mũdo viles r̃putabãt: vt ñ cẽt eis ad habitãdũ dignꝰ. In solitudinibꝰ errãtes .s.p diuta ãbulãdo vt dauid cũ socijs.i. Re.23.⁊ iudas mahabeꝰ.z.macha.5. In mõtibꝰ sicẽ dauid quẽ saul pseq̃bat i mõtibꝰ ⁊ collibꝰ.i.Re.23. Et i spelũcis.s.ꝯmorãtes.spelũca ẽ locꝰ a nã scũs vt Helias.4.Re.19. Et filij ꝓphãꝝ sub Jezabel .3.Re.18.⁊ Dauid cũ socijs.i.Re.24. Et i cauernis trẽ.cauerna ẽ locꝰ a casu scũs: vt iundatõe aq̃rũ vl' hiꝰ. Et hi oẽs testimonio fidei.i. testimonio qd fides ꝺ eis ꝑhibuit: q̃si dicat mlta opati sũt p fidẽ ꝓbati,p approbati a ꝺo i xp̃o iesu dño nr̃o ⁊c̃. Ecce aĩa cara q̃tũ ex his ṽbis claret antiquo tpe dei suos mlt'a ppessos. Sz certe ñ minoribꝰ signis fulget eccl'ia. qs enarrare sufficit scõꝝ pſecutiões tormẽta. subsanatiões: mortꝭ gn̄a ⁊ huiusmõi: Lapi-

dat⁹ ē Stephan⁹: assat⁹ Laurẽti⁹: excoriat⁹ Bartholome⁹: crucifix⁹ Petr⁹: ⁊ decapitat⁹ Paul⁹: ⁊ sic de alijs. O gl'iosi victores q̃ntū distatis a nobis nr̃o viuẽdi. In ele. Aug. ait. Solẽnitates .n. martyꝝ exhortatiões martyrioꝝ sũt: vt imitari nõ pigeat: qḋ celebrare delectat. sꝫ nos volum⁹ gaudẽ cū scĩs: ⁊ tribulatões mūdi nolum⁹ sustinere cū ill'. Qui .n. scõs martyres ĩquãtū potuerit: noluerit imitari ad eoꝝ btĩtudinẽ nõ poterit puenire. Et ĩfra. Sꝫ dicet aliqs. ⁊ qs ē q btõꝝ mãtyꝝ possit vestigia seq'? Hunc ego rñdeo q: nõ solū martyres: sꝫ ipꝫ dñꝫ cū ipsi⁹ adiutorio si volum⁹: possum⁹ imitari ⁊c̃. vide in sermone plurimorum martyrū. quare ⁊c̃. ¶ 3⁹ fruct⁹ dr̃ ĩqsitiu⁹ In Cant. 1. aĩa fidelis ad xp̃ꝫ ardoris fide plena ait Indica mihi quẽ diligit aĩa mea vbi pascas: vbi cubes ĩ meridie: ne vagari ĩcipiã p⁹ greges sodaliū tuoꝝ. Tria ad deū q̃rẽdū inueniẽdūqꝫ sũt oppõtũa. vꝫ loc⁹: mod⁹: ⁊ tp̃s. Aĩa mea vis dilectū ĩuenire sp̃õsū: nõ illū ĩ lecto q̃ras: q: nõ iuenies. Cãt. 3. In lecto meo .i. ĩ ꝯcupiscẽtia carnis q̃siui quẽ diligit aĩa mea q̃siui illū ⁊ nõ ĩueni. Nõ illū q̃ras ĩ foro .i. in ꝯcupĩa oculoꝝ. Canti. 3. Per plateas q̃siui illū ⁊ nõ ĩueni. Osee. 5. In gregib⁹ suis ibunt ad q̃rẽdū dñꝫ ⁊ nõ inuenient Nõ q̃ras illū ĩ põpis: q: nõ ĩnenies. q: pauprim⁹ est Math. 12. Vulpes foueas hñt: ⁊ volucres celi nidos. fili⁹ aũt hoĩs nõ hꝫ vbi caput suū reclinet. Hem q̃so audi aĩa dulcissimi iesu diuitias. ¶ p° familiã paupimã tãq̃ꝫ min⁹ occupatã elegit. Isa. 48. In camino paupertatis elegi te. nemo .n. põt duob⁹ dñis fuire. mat. 6. ¶ 2° paupes ad custodiẽdū suscepit. p̃s. Tibi derelict⁹ ē paup orphano tu eris adiutor. Et idẽ. Ocl'i ei⁹ ĩ pauperẽ r̃spiciũt. Isa vi. Ad quẽ respiciã: sup quẽ r̃qescet sp̃ũs me⁹: nisi sup pauperẽ ⁊ hũilẽ? Quid dicã d' paupꝛia matris: q natū filium pãnicell' capitis inoluit. Mat. p°. Pãnis eū inoluit: ⁊ r̃clinauit ĩ p̃sepio. O paup xp̃e pauperẽ m̃rẽ hñs: paupꝛimū locū: vite ꝯsortiū: pauperẽ turbam pauperẽ crucẽ: q: nud⁹ ĩ illa pẽdes. O amor me⁹. o vita mea. Tre. 3. Recordare paupertatis mee absinthij ⁊ fellis: ⁊ tu aĩa peccatrix: aĩa deuiata: xp̃ꝫ inuenire credis: ĩ iocis: cãtis: tripudijs: epulis: luxurijs ꝯtetib⁹ falsis: rapinis: ⁊ hi⁹. sꝫ nõ sic ipi: nõ sic. Job. 21. Gaudẽt ad sonitū organi: ducũt ĩ bonis dies suos: ⁊ ĩ pũcto ad ĩferna descẽdũt. ¶ 2° ad deū q̃rẽdū inueniẽdūqꝫ req̃rit̃ mod⁹. ⁊ h° ē: vt illū toto teipso q̃ras. ligua tua illū ĩq̃rat p deuotã oroꝫ. Canti. 3. Nũqd quẽ diligit aĩa mea vidistis? Oculus tu⁹ p rectã ĩtẽtionẽ. Sap. 1. In simplicitate cordis vr̃i q̃rite illū. pes tu⁹ p seruẽtẽ affectõꝫ. Ex^m de Magdalena. cui xp̃s. Jo. 20. Mulier qd ploras? man⁹ tue p bonã opationẽ. p̃s. Exq̃siui dñꝫ manib⁹ meis. ⁊ oib⁹ virib⁹ tuis illū p̃seuerãter q̃ras. p̃s. Querite faciẽ ei⁹ sẽp. ¶ 3° req̃rit̃ tp̃s. q̃ras illū ĩ die: q: vix ĩ nocte iueniri põt. Canti. 3. Per noctes q̃siui quẽ diligit aĩa mea: q̃siui ⁊ nõ iueni. Et bñ dicit p noctes. s. tã mortis q̃ꝫ culpe. Isa. 21. Si q̃ritis .i. q̃rere disponitis q̃rite ĩ mane. Nunc enim anima mea est tempus miserendi. Nunc oĩs qui petit accipit. Jo. 8. Sꝫ o misera Italia: quõ deū q̃ris? Attẽdi ⁊ auscultaui iq̃t Piere. 8. c. Nemo qḋ bonū ē loq̃t̃ null⁹ ē q agat pniãm sup peccõ suo dicẽs. qd feci? oẽs declinauer̃t ad cursū suū: sic equ⁹ ad ĩpetu vadẽs ad p̃liū. p̃s. Oẽs declinauer̃t simul inutiles fci sũt. Nõ ē q faciat bonū: nõ ē vsqꝫ ad vnū. Quidã .n. ĩ pccis iacẽt. q: exire nõ curãt. Johel. 1. Cõputruer̃t iumẽta .i. hoĩes bestiales ĩ stercore suo .i. in delicijs suis: q̃s sci arbitrãt̃ vt stercora. ad Phil. 3. c. Quidã sedẽt q: aliq̃n surgũt p gr̃aꝫ ⁊ ꝯtritõꝫ. p̃s. Illũinare his q ĩ tenebris ⁊ vmbra mortis .i. peccõꝝ sedẽt. sic filij isrl' ĩ egypto sedebãt sup ollas carniū. Exo. 15. Quidã stãt: q: a futuris pccis cauẽt: sꝫ d' p̃teritis nõ dolent Mat. 20. Quid statis hic tota die ociosi. sic stabant Datan ⁊ Abirõ nũeri. 6. Quidã ãbulãt: q: paulatĩ ĩ pccis p̃ficiũt. p̃s. Cõfriget de⁹ capita inimicoꝝ suoꝝ: v̇ticẽ capilli pãbulãtiū ĩ eis. Quidã currunt. q a sẽp peccãt. Job. 15. Currit aduersus deū extẽto collo. p̃s. Pedes eoꝝ ad malū curr̃t: ⁊ festinãt ad effũdẽdū sãguinẽ. Heu heu igr̃: q a oẽs declinauer̃t simul' iutiles fcĩ sũt ⁊c̃. vt dicit sup̃ pphã. ¶ 4⁹ fruct⁹ dr̃ gl'iatiu⁹ q: gl'iãt̃ fideles ĩ Jesu saluator̃ suo, tu dñe iq̃t. p̃s. Susceptõ me⁹ es: gl'ia mea. Hier. 9. c. Nõ gl'iet̃ sapiẽs ĩ sapĩa sua ⁊c̃. sꝫ ĩ h° glorieẗ: q gl'iat̃ scire ⁊ nosse me. s. p fidẽ. vbi nõ ꝙ veri fideles ĩ octo p̃cipue gloriãt̃. ¶ Et p° ĩ p̃fectu alioꝝ cū. s. alios p̃ficẽ ĩ dei fide ꝯspiciũt. Audi apl'ꝫ thessalonicẽsib⁹ scribẽs. 1. Thessal. 2. Que iq̃t ē nr̃a spes ⁊ gaudiū aut corona gl'e? nõne vos añ dñꝫ nr̃ꝫ Jesū estis ĩ aduẽtu ei⁹? vos .n. estis gl'a nr̃a ⁊ gaudiū. Et ad Phil. 4. Itaqꝫ frẽs mei charissimi ⁊ desideratissimi: gaudiū meū ⁊ corona mea. ¶ 2° gl'iant̃ fideles: siue fides scã gl'ari fac ĩ ꝯuersiõe pctõꝝ: sicut p̃nceps ĩ subiugatiõe hostiū. Isa. 9. c. Letabunt̃ inquit corã te: sicut q letant̃ ĩ messe. sicut exultãt victores capta p̃da: qñ diuidũt spolia. ¶ Tertio gloriant̃ ĩ futura gl'ia btõꝝ. tãq̃ꝫ d' bono p̃p̃o. ad Ro. 5. Gl'amur ĩ spe filioꝝ dĩ. ¶ 4° gl'ant̃ ĩ eoꝝ bona ĩtẽtõe: ⁊ bonoꝝ opeꝝ fructificatiõe. p̃s. Letamini ĩ dñõ ⁊ exultate iusti: ⁊ gl'amini oẽs recti corde. Et Sap̃. 3. Bonoꝝ laboꝝ gl'osus ē fruct⁹. ¶ 5° ĩ eoꝝ tribulatiõe. 2. Cor. 11. Libẽt gl'abor ĩ ĩfirmitatib⁹ meis: vt ihitet ĩ me v̇tus xp̃i. In glo. sup Jo. 15. ait Felix illa iniuria cui⁹ de⁹ ē cã. ¶ 6° gloriãt̃ ĩ pctõꝝ supatiõe. p̃s. Aĩa nr̃a sicut passer erepta ē d' laqo venãtiū. laqus ꝯtrit⁹ ē. s. p dei gr̃aꝫ: ⁊ nos liberati sum⁹. In cui⁹ figurã ppl's hebre⁹ trãsacto mari: ⁊ a Pharaõis f̃uitute liberati: cãtare ceperũt. Cãtem⁹ dñõ. gl'ose .n. egit ⁊c̃. Exo. 15. Et iteꝝ iudei Aristobolo scripserũt. 2. Macha. 1. De magnis p̃icul' a deo liberati: ipsi gr̃as agim⁹. Et iteꝝ Judas machabe⁹ hita victoria: ⁊ mũdato tẽplo. benedixerũt oẽs deo ecli. 1. Macha. 4. Sĩle hẽtur. 2. Macha. 10. de victoria Jude aduersus Thimotheū. ¶ 7° gl'iant̃ ĩ mlt'aꝝ gr̃aꝝ largitõe. ⁊ sic bñdixit ⁊ laudauit dñꝫ anna p sublato sterilitatis opprobrio. 1. Reg. 2. Tres pueri liberati d' camĩo ignis bñdixer̃t dñꝫ Daniel. 3. c. Daniel d' ml'tis b̃nficijs a dõ sibi collatis: dicebat. Sit nomẽ dñi bñdictū. daniel. 2. Sic ⁊ paul⁹ .1. ad Thi. 1. Gr̃as iq̃t ago ei q me ꝯfortauit .i. roborauit ĩ xp̃o Jesu dñõ nr̃o. q: fidelẽ me extimauit ponẽs ĩ ministerio: q p̃ꝰus fui blasphem⁹: ⁊ psecutor: ⁊ ꝯtumeliosus. sꝫ misericordiã cõsecutus sum q: ignorãs feci ĩ incredulitate. superabundauit aũt

gr̃a domini nr̃i cū fide ⁊ dilectōe: q̄ ē in xp̄o Iesu. Et vt ↄcludam⁹ accipe v̄ginē gl'iosā q̄ magnifi ce deū laudauerit de gratijs collatis. Magnificat anima mea ⁊c̄. ¶ 8° ⁊ vltio gl'iant̄ sc̄i in crucis iesu sa cro ratiōe. ad Gal. 6. Mihi absit gl'iari: nisi i cruce dn̄i nr̄i iesu xp̄i. Et rō. q: i ea pepēdit gl'ia dei. s. fi lij dei. ad Heb. j. Qui cū sit splendor ⁊ figura sbe h⁹ ei⁹. ad Heb. j. Qui cū sit splendor ⁊ figura sbe ei⁹: portās oia v̄bo v̄tutis sue ⁊c̄. ¶ 2° q: crux fuit gl'ia celi. Isa. 22. Dabo clauē dom⁹ Dauid sup hu merū ei⁹: ⁊ apiet: ⁊ nō erit q claudat ⁊ claudet: ⁊ nō erit q apiat. ⁊ figā illū paxillū i loco fideli. ⁊ erit i so liū gl'ie domui p̄ris sui. ⁊ suspēdā sup eū oēz gl'iam dom⁹ p̄ris ei⁹. Et pa⁹ īfra. In illa die dic̄ dn̄s exer cituū. Auferet̄ paxill⁹ q fix⁹ fuerat i loco fideli: ⁊ frā get̄ ⁊ cadet: ⁊ pibit qd̄ pepēderat i eo: q: dn̄s locut⁹ ē. q'́s diffusius exponā. ¶ 3° q: crux ē mysteriū nr̄e redēptiōis. ad Phil'. 2. Humiliauit semetipm̄ fact⁹ obediens vsq3 ad mortē: mortē āt crucis. Iō eccl'ia cr⁹ inuētiōz statuit celebrari. de ↄse. di. 4. c. cruc̄ dn̄i nr̄i iesu xp̄i. Sup h° v̄bo cruc̄. q̄rit gl. q̄re festū cru cis celebrat̄: cū i ea fuit dn̄s dehonestat⁹. ⁊ n̄ festū asine: i q̄ dn̄s fuit honorat⁹. Et dic̄ q̄ laus q̄ i asina dn̄o i pēsa ē: fuit mūdana laus d̄ q̄ curādū n̄ ē: s3 dehonora tio xp̄i i cruce: nr̄a fuit redēptio. q̄re ⁊c̄. ⁊ ita ex his octo h̄es aia mea sc̄e fidei gl'iosissimos fruct⁹. q̄re ⁊c̄.

¶ De q̄rto: alijs sc̄e fidei fructib⁹. Conclusio. III

Capē fr̄ā ↄc'l'onē. v3. Propitiat deū fi des: rapit: stabilitatq3: ⁊ arbitrari facit vt stercora cūcta. In q̄ ponunt̄ q̄tuor vltimi sc̄e fidei fruct⁹. v3. ¶ p⁹ fruct⁹ dr̄ ppitiati uus. ¶ 2⁹ dr̄ eleuatiu⁹. ¶ 3⁹ dr̄ firmatiu⁹. ¶ 4⁹ dr̄ despectiu⁹. ¶ Prim⁹ in q̄ h⁹ tertij q̄ternarij fruct⁹ dr̄ ppitiatiu⁹. i. q̄ fides deū sibi ppitiū facit. Ps. Ocl'i dn̄i sup iustos. ⁊ aures eius in p̄ces eo2. Vbi nō fm̄ m̄ulco. de li. sup ep'la ad Heb. 8. q̄ ad deū si bi ppitiādū: q̄tuor cāe reqrunt̄. s. efficiēs: finis: for ma: ⁊ mā. ¶ Pr̄io reqrit̄ cā efficiēs. ⁊ hic ē fili⁹ dei q iō i hūc mūdū venit: vt p nob apud p̄re3 ppitia ret. j. Io 4. In h° appuit charitas dei. n̄ q: dilexe rim⁹ eū: s3 q: ip̄e p̄or dilexit nos. ⁊ misit filiū suū p ppitiatorē p pctis nr̄is. Et ad Ro. 4. Quē pposuit nob ppitiatorē p fidē i sāguie ei⁹. Et. j. Io. 2. Ad uocatū hēm⁹ apd̄ p̄re3 iesū xp̄m. ⁊ ip̄e ē ppitiatio p pctis nr̄is. Et ps. Propt̄ nomē tuū dn̄e ppitiabe ris pctō meo: m̄ltū ē eni3. ¶ 2° requirit̄ cā final'. ⁊ hec ē vtilitas hoīs. nā xp̄s ppitiādo p nob apud p̄rem: sanat inīqtates nr̄as. ps. Qui ppitiat̄ oib⁹ inīqtatib⁹ tuis: q sanat oēs īfirmitates tuas. Item remittit debitū gehēne. ps. Ip̄e ē misericors ⁊ p pici⁹ pctis eo2: ⁊ n̄ dispdet eos dn̄s de⁹ nr̄. Itē n̄ de relīqt fideles suos. Neemie. 9. Tu āt dn̄e ppici⁹ ⁊ clemēs nō dereliq̄sti nos. ¶ 3° reqrit̄ cā formal'. ⁊ hec est ex p̄te hoīs aliq̄ dispositio: q: act⁹ actiuo2 sūt i patiēte bn̄ disposito scd̄o de aia. Triplex ē āt i nob dispositio necessaria. s. ↄ pctm̄ v̄a idigna tio. Hie. 36. Reuertat̄ vnusq̄sq3 a via sua pessima q2 magn⁹ furor ⁊ idignatio ē: quā locut⁹ ē dn̄s ad uersus pplm̄ hūc. ¶ 2° v̄a ↄuersio ad deū. Exem plū de publicano. Luce. 18. Deus ppici⁹ esto mihi pctōri. ps. Quia apud te ppitiatio ē. ¶ 3° deuota fusio2 dei supplicatio. Leuit. 4. Rogabit p eis sa cerdote: ppici⁹ erit ei dn̄s ⁊c̄. ¶ 4° reqrit̄ cā mā lis. ⁊ hec ē defect⁹ hoīs: q maxie idiget ppitiatiōe. Triplex ē āt hoīs defect⁹. s. culpe lapsus. Prouer. Septies in die cadit iustus. ¶ 2⁹ defect⁹ reat⁹ ad penā tpalē. ps. Qm̄ ad flagella pat⁹ sū: ⁊ dolor me us i ↄspectu tuo sp̄. ¶ 3⁹ defect⁹ infirmitas ad bo nū: ⁊ pnitas ad malū. ps. Infix⁹ sū i limo pfūdi: ⁊ nō ē sb̄a. ¶ 2⁹ fructus dr̄ eleuatiuus. Ezech. Ele uauit me dn̄s int̄ celū ⁊ t̄rā. Audi Pau. 2. Cor. 12. Veniā inq̄t ad visiōes ⁊ reuelatiōes dn̄i. Scio ho mīnē i xp̄o añ ānos. 14. siue in corpe nescio: siue ex̄ corp⁹ nescio: de⁹ scit. raptū hui⁹ vsq3 ad tertiū celū. Et scio hui⁹ hominē siue i corpore nescio: siue ex̄ cor p⁹ nescio: de⁹ scit. qm̄ rapt⁹ ē in paradisū: ⁊ audiuit archana v̄ba: q̄ nō licet hoī loqui. In q̄b⁹ sacratissi mis v̄bis tres notāt̄ ↄsideratiōes. P̄a Pauli ele uatio vsq3 ad tertiū celū. Secūda Pauli eleuatio vsq3 ad paradisū. Tertia Pauli eleuatio vsq3 i ar chana v̄ba dei. Prima eleuatio ptinet ad cōtēpla tionē intellectus. 2ª ad delectationē affectus 3ª ad vtrāq3. Expone g° sic lr̄am. scio hoīe3. s. scip̄m nec nomē suū exp̄mit: vt iactātiā euitare demonstret. Aug. Nihil inq̄t deperit v̄tuti: q̄n res ip̄a dr̄: ⁊ di cēdo iactātia quodāmō euitat̄. Dicit g° scio hoīem i xp̄o. s. manētē p gr̄am. aliť. n. ad gl'iosā visionem ascēdē nō potuisset: si i xp̄o per gr̄am nō māsisset. Añ ānos. 14. i. 14. ānis añ p̄sētē reuelatiōnē. tot. n. fluxerūt āni int̄ visionē ⁊ narratiōnē. ex q° sat̄ p3 q̄ ad narratiōz n̄ iactātia s3 necessitate cōpulsus ē. Ecc. 21. Sapiēs tacebit vsq3 ad tp̄s. Credit̄ āt q̄ iste rapt⁹ fuerit i ↄuersiōe sua: q̄n trib⁹ diebus ⁊ tri b⁹ noctibus nō fuit comedēs neq3 bibēs. Act̄ 9. c. siue i corpe. s. manēte aia: n̄ tn̄ corpis orgāis vtēte: siue ex̄ corp⁹. s. assūpta: ⁊ postea corpi restituta. ne scio: de⁹ scit. q. s. vtrūq3 facē pōt. Raptū hui⁹. i. ele uatū vltra legē nāe q̄si violēt̄ p gr̄am. Et l3 Pau. dicat se nescire: an fuerit i corpe an ex̄ corp⁹. pb̄a bilit̄ tn̄ credim⁹ q̄ aia i corpe manēte: ei⁹ sp̄us fue rit sup̄ se eleuat⁹. Triplex. n. ē potētia aīe. s. vege tatiua: q̄ corp⁹ viuificat. sensitiua q̄ corpus mouet. itellectiua q̄ ip̄a aia itelligit ⁊ ↄsiderat. Quāuis g° aia Pauli i raptu corp⁹ viuificaret: ab opērib⁹ tn̄ sensitiue. s. sensus ⁊ motus oīno erat abstracta. In q̄ abstractiōe ei⁹ itellect⁹ ad vltimū gradū possibili tatis itellect⁹ hūani erat absort⁹. Tria. n. intelligē pōt itellect⁹ hūan⁹. s. illa q̄ īfra se sūt: vt oia corpo ralia q̄ intelligit p suas formas. 2° illa q̄ sunt iux̄ se .i. sibi silia: vt āgelos ⁊ alias causas. Et tertio illa q̄ sūt sup̄ se: vt diuinā essentiā ⁊ psonas: Et hec ēt hēt triplicē cognitionis gradū. s. n̄alē: q: oībus fuit Boeciū dei cognitio ē n̄alit̄ iserta. ⁊ sic deū philo sophi cognouert. ait. n. philosoph⁹. 12. metha. i fi ne. Entia nolunt male dispoui. vnus g° p̄nceps. ¶ 2° q̄ sūt sup̄ nos: possūt ab itellectu cognosci p fi dē. ⁊ h° mō cognoscim⁹ nos. ¶ 3° p simplicē visionē ītuitiuā disposit̄ p lumē gl'ie. ⁊ h° mō bt̄i cognitio nē habēt de deo. Hic vltim⁹ ē i via ipossibil' nisi di uina v̄tute mirabili quodāmō itellect⁹ absorbeat̄: ele uet̄: ⁊ rapiat̄. Dic̄ g° Pau. q̄ rapt⁹ ē vsq3 ad t̄tiū celū: in q̄ Pauli eleuatio vsq3 ad tertiū celū deno tat̄. ¶ Ad c⁹ declaratiōz ē notādū q̄ celū capit̄ q̄

tuo: mõis. ¶ p° capit̃ ꝺm distinctiõꝫ locoꝝ. ¶ 2° ꝫ distinctiõꝫ modi vidẽdi. ¶ 3° ꝫ distinctionẽ videnciũ. ¶ 4° ꝺm distinctiõꝫ reꝝ visaꝝ. ¶ Primo igit̃ celũ capit̃ ꝺm distinctiõꝫ locoꝝ. ⁊ sic itelligit̃ celũ corpale. ⁊ h° ẽ triplex. s. celũ aereũ i q° stãt aues. Mat. 13. Uolucres celi comederũt illõ. ¶ 2m ẽ sidereum: qꝺ ꝺi firmamẽtũ: i q° sũt stelle. Gene. j. Uocauit de⁹ firmamẽtũ celũ. ¶ 3m ẽ empireũ: i quo st̃ btĩ. ⁊ ꝺi empireũ nõ a colore: ꝫ a splẽdore. ꝺi ẽt spũale: q: loc⁹ spiritnũ: cũ tñ reuera sit corpale. Gene. j. In pncipio creauit de⁹ celũ ⁊ trã. ¶ 2° mõ capit̃ celũ ꝫ diuersitatẽ modi vidẽdi. Triplex ãt ẽ visio ꝫ Aug. ⁊ q̃libet ꝺi celũ. s. visio corpal': visio imaginaria: ⁊ visio itellectiua. Uisio corpal' ẽ qñ aliq̃ corpalit̃ vident̃ ex spãli munẽ dei: q̃ aliq pñtes vidẽ nõ pñt. sic Balthasar vidit manũ scribẽtẽ i pariete. Dan. 5. Et iõ hec visio ꝺi celũ: q: aliq̃ sic vident̃ q̃ ẽt pñtib⁹ occulteãt. Uisio imaginaria ẽ qua in extasi vl' sõno n̄ corpa: ꝫ imagines corpoꝝ dĩna reuelatiõe vident̃. sic Petr⁹ vigilãs discũ plenũ serpẽtib⁹ vidit. Act. 10. ⁊ Pharao dormiẽs vaccas ⁊ spicas septẽ vidit. Gene. 40. Uisio itellectual' ẽ qñ nec corp⁹ nec imagines corpoꝝ vident̃: ꝫ mẽt̃ itnit⁹ i icorporeis substãnjs sigit̃. ⁊ h° mõ vident̃ res q̃ imagines vl' silitudines sui nõ hñt ⁊c̃. ¶ 3° mõ capit̃ celũ ꝺm distinctionẽ videntiũ. Et h° ẽ triplex. s. infima hierarchia: vbi st̃ ãgeli archãgeli: ⁊ vtutes. media hierarchia vbi sũt pncipatus: ptãtes: ⁊ dñatiões. Supma hierarchia: vbi sũt troni cherubin: ⁊ seraphin. Et lipidiores dicũt̃ celi illi q sũt supme hierarchie q̃ alij. Illũinãt. n. illos medie hierachie: ⁊ medij illos isime ꝫ doctrinã btĩ Dionysij de ãgelica hierarchia. ¶ 4° capit̃ celũ ꝫ diuersitatẽ reꝝ visaꝝ. Et h° sil'r ẽ triplex. ¶ Primũ ꝺi cognitio celestiũ corpoꝝ. ¶ 2m cognitio celestiũ spiritnũ. ¶ 3m cognitio supcelestiũ psonaꝝ. His igit̃ sic nõt̃ ꝺi q: vsq: ad tertiũ celũ rapt⁹ ẽ Paul⁹. ¶ Primo q: vsq: ad celum empireũ: vbi est sedes dei. ¶ 2° vsq: ad celũ itellectuale. q: non corporalit̃ vel imaginarie: ꝫ itellectualit̃ fuit eleuat⁹. ¶ 3° vsq: ad celũ supreme hierarchie. ¶ Et q̃rto vsq: ad celũ cognitiõis dĩne essentie ⁊ psonaꝝ: q: deũ vidit i itellectu: nõ i aliq̃ figura corpali sic vidit Moyses. Exo. 33. Uidi dñm ⁊c̃. ꝫ vidit essentiã dĩnã: sic ⁊ btĩ. excepto h°: q: i tali visiõe nõ ꝯcurrit lumẽ glie: qꝺ ꝯcurrit i btĩs ꝺm hc. Tho. i. 4. qñ si tale lumẽ fuisset tũc in Paulo: ipe fuisset beat⁹: qꝺ nulli vnq: viatori cõcessũ ẽ: excepto xp̃o. Et sic patet cõtemplatio hui⁹ benedicti raptus. ¶ 2ª cõtẽplatio ẽ. quõ Paulus rapt⁹ fuit vsq: ad padisũ. Dico breuit̃ ꝺm glo. q: rapt⁹ ẽ i padisũ. i. i ea trãqllitate q̃ fruunt̃ illi de padiso. Apo. 2. Uicẽti dabo edẽ ꝺ ligno vite: qꝺ ẽ i medio padisi dei mei ⁊c̃. ¶ 3ª ꝯtẽplatio ẽ. quõ Paul⁹ fuit rapt⁹ ad archana dei. Et dico q: Paul⁹ audiuit archana v̾ba. i. pcepit dĩnã essentiã q̃si p archana v̾ba. i. p secretã ⁊ altã reuelationẽ. Sꝫ dubitat̃. dic q̃so an Paul⁹ post talẽ visionẽ: qꝺ viderat retinuerit: an nõ: vt postq: i se reuersus ẽ: oblitus fuerit q̃ viderat. Dic̃ Nico. ꝺ li. h° i loco q: Paul⁹ p⁹ visionẽ retinuit qꝺ viderat q̃tũ ad rẽ visã vl' scitã n̄ tñ q̃tũ ad modũ sciendi: nec eã narrare poterat: q: multa sciri pñt: q̃ nõ pñt narrari sic st̃: sic pꝫ i iubilo. Et si q̃rat̃ quõ retinuit ista: aut p essẽnã: aut p silitudinẽ. Si p essentiã: g° p⁹ visionẽ adhuc deũ videbat: qꝺ ẽ falsũ. q: illũ n̄ vidit nisi i raptu: ⁊ n̄ sp fuit rapt⁹. g° n̄ sp deũ p essentiã vidit: Nec ẽt p silitudinẽ. q: vt dictũ ẽ. s. deũ p silitudinẽ i raptu nõ viderat. g° nec discedẽte raptu retinuit qꝺ viderat per silitudinẽ. Rñdet idẽ doctõ q: retinuit i mẽoria qꝺ i raptu viderat: nõ p spẽm btã. q: vt dictũ ẽ nude essẽnã dĩnã vidit: ꝫ p spẽm nouit i recessu visiõis infusã ⁊ derelictã. Et si me lector in hac pte obiurges: qñ alibi dixeri Paulũ n̄ nude ꝫ alio mõ dĩnã essẽnã vidisse. Nũc istꝺ teneas q̃tũ ad rẽ: ibi tũc illi⁹ sui opiniõis. ⁊ ista sufficiãt q̃tũ ad secũdũ fructũ scẽ fidei fruct⁹ h⁹ trij q̃ternarij. ¶ 3⁹ ⁊ penultim⁹ scẽ fidei fruct⁹ ꝺi firmatiu⁹. Firmat. n. de⁹ suos fideles: ne crebris tẽtatiõib⁹ succũbãt. j. Cor. 10. Fidel' de⁹ q nõ patiet̃ vos tẽtari sup id qꝺ potestꝫ: ꝫ faciet cũ tẽtatiõe pñctũ. i. vtutꝫ augmẽtũ. Isa. 40. Dat lasso vtutẽ: vt possitꝫ sustinẽ: ne. s. deficiatis i pugna. Uide q̃so si cãꝫ hẽs tẽtatiõib⁹ succũbẽ o aĩa mea: ⁊ tuũ dulcissimũ iesũ offẽdẽ. Nã vẽit dulcissim⁹ iesus i mũdũ vt pctõres saluos facẽt. j. Thi. j. ⁊ Jo. 3. Scitꝫ q: iste appuit vt tollẽt pctã. Et tu igrata itez ad vomitũ redire itẽdis. Tecũ xp̃s cõuersat⁹ ẽ. Mat. 9. Quare cũ publicãis ⁊ pctõrib⁹ mãducauit magr̃ v̾r: Te vocare ad pñiaꝫ vẽit. Mat. 9. Non. n. veni vocare iustos: ꝫ pctõres. Et Joã. Si nõ venissẽ ⁊ locut⁹ eis nõ fuissẽ: pctm̃ nõ hñt. Et tu igrata ad pctm̃ velut pusillanĩs redibis: Et si aĩa mea fragilitate peccasti: nõne ꝯsideras q̃ta bñignitate iesus lẽto gradu tuã pñiaꝫ expectauit: Exẽplũ filij pdigi. Uide q̃so qđ i cruce pẽdẽs ille bñdict⁹ sãguinolẽt⁹ xp̃s clamet. Nõne audis: miaꝫ volo ⁊ nõ sacrificiũ. ad Heb. 12. Accessistis ad sanguinis aspsionẽ meli⁹ loquẽtem q̃ Abel. Nã ille aĩa mea vĩdictã: iste miaꝫ clamauit. Ecce xp̃s caput iclinat i signũ offẽsiõis pcẽde. Exiuit sãguis ⁊ aq̃ ꝺ latẽ i signũ pene abstergẽde. O aĩa mea: hic bñdictus sãguis p te fusus: dirigit oculos tuos ad tãti amici amorẽ ostẽsũ meditãdũ. ad Ro. 5. Cõmẽdat ãt suã charitatẽ de⁹ i nobis. qm̃ cũ adhuc pctõres essem⁹ xp̃s p nob mortu⁹ ẽ. Clamor i cruce fact⁹ allicit ad diligẽdũ. ad Hebr. 5. Cũ clamore valido ⁊ lachrymis offerẽs exaudit⁹ ẽ p sua reuerẽna. Lamẽtatio ei⁹ cũ dic. de⁹ de⁹ me⁹ ⁊c̃. allicit ad cõpatiẽdũ. Trenoꝝ. i. Audiẽt q: igemisco ego: ⁊ nõ ẽ q ꝯsolet̃ me. oẽs inimici mei audierũt malũ meũ: ⁊ letati sũt qm̃ tu fecisti. i. me istis penis tradidisti. Et sic ꝺ actib⁹ discurrẽ aĩa mea potes. Que oĩa te aĩa psuadẽt vt fortꝫ in tẽtatiõib⁹ pmaneas: ne tuũ amorosũ xp̃m offẽdas. Exẽplũ de Susãna. Dani. 13. Angustie inqt mihi sũt vndiq:. ꝫ meli⁹. i. min⁹ malũ ẽ incidere in man⁹ vestras q̃ꝫ derelinquẽ legẽ dei mei q̃re ⁊c̃. ¶ 4⁹ ⁊ vltim⁹ fruct⁹ i noĩe dei ꝺi despectiuus. Tãta. n. est fidei scẽ virtus: vt p amore iesu cũcta vt stercora faciat arbitrari. ad Phil. 3. Propter quẽ. s. xp̃m oĩa detrimẽtum feci: ⁊ arbitror vt stercora: vt xp̃m lucrifaciã. s. i futuro. ⁊ in pñtiã i-

veniar ĩ illo. Oĩa. n. mũdi oblectamẽta sũt ꝑ adlsũ ster cus. Phil. 3. dispdã sup vos sterc⁹ solẽnitatũ viaꝝ cus. Mal. 2. dispdã sup vos sterc⁹ solẽnitatũ viaꝝ. Iñ ad Phil. 2. idẽ apl's dicebat. Mihi viuẽ xp̃s ẽ ⁊ mori lucrũ. q̃re ꝛc. Et sic bẽs aĩa mea duodecim scẽ fidei fruct⁹: collige illos: q2 dulces sunt gutturi meo. Tu võ gl'iose xp̃e q es via veritas ⁊ vita: sic nos dirige: sic illũina: sic robur sanitatꝭ p̃sta: vt nos tua scã fides sic tua gr̃a scilicet vt te tanq̃ fideles tui vidẽ ⁊ possidẽ possim⁹ cũ spiritib⁹ ⁊ corpib⁹ illis scis: q cũ p̃re ⁊ spũ scõ viuis ĩ scl'a gl'iosus. Amen.

¶ Feria. 6. prime dominice de sacramentis antique ⁊ noue legis sermo in ordine. X.

Iacebat multitudo magna lãguẽtiũ cecoꝝ: claudoꝝ: aridoꝝ: expectãtiũ aq̃ motũ. Jo. 5. c. Quũ fidei catholice dignitas ⁊ claritas fulgeat ex añdictꝭ aĩa cara cernis. vñ h̃ euidẽtia colligit̃ ꝙ secte alie q̃ ab ipa discordãt nihil aliũ q̃ laq̃i sathãe sũt ⁊ semite ꝑditiõis eẽne. Audi Grego. sup Mat. ⁊ 24. q. 1. c. q̃cunq̃. Quicũq̃ inq̃t ab vnitate fidei vel societatꝭ Petri apl'i quolibꝫ seipos segregauerit: tales nec vincl' petõꝝ absolui nec p̃t ianuã celestis regni ingredi. Cõcordat. c. q cathedrã. 93. di. Qd̃ hodie mystice ĩ piscina oñdit̃. p quã sacra noue legꝭ figurãt̃ ⁊ veterꝭ. Quid. n. dicẽ volũt hec euãgelica verba. vꝫ. Angel⁹ dñi ad ips d'scẽdebat ĩ piscinã: ⁊ mouebat̃ aq̃: ⁊ vn⁹ saln⁹ fiebat a q̃cũq̃ detinebat̃ ĩfirmitate nisi ꝙ verbũ eĩnũ magni ꝯsilij ãgel⁹ verã cũ venit plẽitudo tp̃is ĩ piscinã. i. ĩ fidẽ catholicã verã piscinã vẽit: ⁊ turbata ẽ aq̃. i. Herodes ⁊ oĩs hierosolymacũ illo. ⁊ iacebat ibidẽ m'ltitudo lãguẽtiũ. i. scõꝝ patrũ clamãtiũ ⁊ expectãtiũ aq̃ motũ. i. xp̃i aduẽtũ ĩ carnẽ. ⁊ tãdẽ vn⁹ sol⁹ p'scinã igressus ẽ. s. ppl's gẽtil' hebreoꝝ pp̃lo reprobato: q sanat⁹ ẽ a q̃cũq̃ detinebat̃ ĩfirmitate. Apoc. 5. Lauit nos a peccãtis nr̃is ĩ sãguine suo. Jacebat g° m'ltitudo. s. patrũ scõꝝ languẽtiũ pp lõgã morã ĩcarnatiõis cecoꝝ: pp carẽtiã veri luminis aridoꝝ: ꝓpter defectũ veri amoris expectantiũ aque motũ. i. missionẽ eterni verbi ĩ carnẽ. In quibus sacratissimis verbis tres de noua ⁊ veteri lege consyderationes faciamus. vꝫ.

¶ Antique ⁊ noue legis necessitatem.

¶ Antique ⁊ noue legis vtilitatem.

¶ Antique ⁊ noue legis terminabilitatem.

¶ De necessitate noue ⁊ ãtiq̃ legꝭ. Cõsideratio I.

Primo antiq̃ ⁊ noue legꝭ necessitatẽ videam⁹. vbi tres conclõnes subiũgam⁹. vꝫ. ¶ Pria ꝯclõ ẽ ista. Rõnabili de cã gl'iosus de⁹ q frustra nihil agit: sacra antiq̃ legis ꝯstituit ⁊ ordinauit. ¶ 2ª ꝯclõ ẽ ista. Licꝫ sacra antiq̃ legis ex rõnabili cã fuerũt instituta: nõ tñ oĩ tp̃e fuerũt necessaria. ¶ 3ª ꝯclõ ẽ ista. Etsi lex scripta fuerit noue legis figuratiua nõ tamẽ oĩa noua sacramẽta in veteri lege fuerũt demõstrata.

¶ Quare sacra fuerunt instituta. Conclusio I.

Ecipe p̃mã ꝯclõnẽ ꝛc. vt. s. vbi tres ingram⁹ vi. vꝫ. ¶ Pria vi. ẽ ista. q̃re deus sacra antiq̃ legꝭ ĩstituit. ¶ 2ª ẽ ista. quare sacra noue legꝭ supadduxit. ¶ 3ª vi. ẽ ista An sacra antiq̃ legꝭ ad totũ pp̃lm se extẽderẽt: an ad aliq̃s psonas spãles tm̃. ¶ Quantũ ad p̃mã vi. dico s̃ꝫ bc. Tho. p° 2. q. 102. ꝙ ĩstitutiõis cã sacroꝝ antique legis fuit duplex. s. ordinatio pp̃li ĩ diuinũ cultũ: ⁊ remotio ab idolatria. p̃ma rõ ẽ moral'. secũda lral'. Et addat̃ tertia rõ. s. vt cẽnt figura mysterioꝝ xp̃i. ⁊ di rõ figuralis. Tres g° sunt rõnes q̃re sacra antiq̃ legis ĩstitura sũt. s. rõ moral. rõ lral'. ⁊ tertia di rõ figural'. ¶ Prima rõ di moralis: vt. s. ppl's ĩ diuinũ cultũ ordinaret̃. Nã cũ oĩs hõ in vita de cõi lege sit ad malũ magis q̃ ad bonũ maxĩe inclinatus: vt in ꝓhemio decretoꝝ. ⁊. 21. q. 1. c. oĩs etas. ⁊ in aut. de monachis. §. fiqs igit̃. coll'. 1. Necesse erat vt hõ p aliq̃d inuaret̃: ⁊ ad deũ amandũ ⁊ colẽdũ induceret̃: hoc ãt recte factũ fuit p illa sensibilia signa ⁊ sacra. qm̃ excitabant̃ p illa ad feruorẽ ⁊ deuotionẽ. ⁊ p cõsequẽs ad diuinã dilectionẽ. q̃re ꝛc. ¶ 2ª rõ ẽ lralis. Instituta. n. sũt talia sacra vt ppl's hebreus ab alijs tanq̃ fidelissimus distingueret̃. Ideo Abrahã p̃m⁹ patriarcha: ⁊ p̃mus ab infidelibus a dñõ vocatus ⁊ separatus: de cognatiõe sua exiẽs: p̃mus a dñõ circũcisiõis signũ accepit. Ad Ro. 4. Signũ accepit circũcisionẽ: signaculũ iusticie fidei: qd̃ ⁊ tradidit iudeis oĩb⁹ tñ signũ vere fidei. Et Gene. 17. Erit pactũ ĩ carne vr'a ĩ fedus eternũ. Fiebat ãt circũcisio die octaua. q2 ante tẽpus hoc puer valde tenellus erat: nec q̃si bene solidat⁹ arbitrabat̃. imo nec aialia ante p̃dictũ diẽ offerebãt̃. Nec vltra octauũ diẽ differebat̃: ne dolore aliq signũ circũcisiõis effugerẽt. Viri ãt nõ mulieres circuncidebant̃: q2 petm̃ originale quãtũ ad culpã ⁊ reatũ: vt dicit p̃fat⁹ doctor: a viro ⁊ non a muliere descẽdit: q2 vir ẽ cã efficiẽs in generatione: ⁊ mulier solũ mãꝫ mĩstrat. Sed q̃lit̃ hoc fiat: latissime notaui in scripto nr̃o sup secũdo sñiaꝝ. Circũcisio ãt data ẽ in remediũ pcti original' s̃m Aug. ⁊ p cõseq̃ues ille a quo ortũ habuit tale pctm̃ debuit circũcidi. ⁊ hic fuit vir. Mulieres ãt p alia sacrificia purgabãt̃: vt pꝫ in. 4. di. 1. Offerebãt̃ eni. 14. die in tẽpluꝫ. Leuit. 12. Silr' ⁊ alia sacra suã lralẽ. rõnẽ habẽt. q̃re ꝛc. ¶ 3ª rõ ẽ figural'. Instituta. n. sũt talia sacra vt mysteria dñi nr̃i iesu xp̃i p̃figurarẽt. Nã circũcisio de q̃ nũc dixim⁹: ablutionẽ corruptiõis humane nature fiendã p xp̃m figurabat. ꝓpt̃ qd̃ Paulus dicit xp̃m mĩstrũ fuisse circũcisiõis. Et iõ cũ terminata iã sit: amplius fieri nõ licet. ex. de baptis. c. 3. §. ad id. vbi dicit tex. Ad id ãt talit̃ respõdem⁹. ꝙ baptisma circũcisiõi successit. Absit eni vt in illã dãnatã heresim incidam⁹: q̃ ꝓpterã affirmabat legẽ cũ euãgelio: ⁊ circũcisionẽ cũ baptismo seruãdã. qm̃ s̃m apl'm dicentem ad Gal'. 5. c. Si circũcidimini xp̃s nihil vobis ꝓdest ꝛc. Concordat glo. p̃ma in. c. trãslato. de ꝯstitutionib⁹. vbi dicit sic glo. Quidã hebrei lꝫ facti sint xp̃iani: legẽ tñ seruare volebant: q̃ dicebat sabbatũ custodiri: ⁊ circũcisionẽ eẽ seruãdã: q̃ hodie ad lraꝫ seruari nõ dꝫ. hec illa gl. Silr' de alijs sacris. vnũquodq̃ eni aliquid xp̃i figurabat: vt esus agni de quo ĩ hebdomada scã clare dicem⁹. ⁊ sic pꝫ p̃ma vi. ¶ Quãtũ ad secũdã vi. dico ꝙ magister sñiaꝝ in. 4. di. 1. i. c.

triplici aūt ex cā. Tres cās ponit q̄re sacrā noue legis fuerūt istituta. vz. Pro pt verā humiliationē. Propt verā erudinonē. Et ppt verā exercitatōz. ¶ Primo ppt verā humiliationē: vt dū hō reb⁹ sensibilib⁹ q̄ nā infra ipm sunt: ex p̄cepto creatoris se reuertēdo subijcit: ex hac humilitate ⁊ obedientia deo magis placeat: ⁊ apud eū mereat: cui⁹ imperiū salutē q̄rit in inferiorib⁹ sc. etsi nō ab illis: sz p illa a deo. Ista sūt vba magri. ¶ 2° pp verā eruditionē: vt. s. mēs p id qd̄ sensibilit̄ cernit: ad inuisibilē virtutē erudiat̄. hec sūt verba magri. Et ponit ibidē magr̄ de visiōe quā hūit hō i statu inocēne: ⁊ dicit q̄ diuinā essentiā vidit sine medio. Sz hoc q̄lit̄ itelligat̄ ad plenū dixim⁹ i nostro rescripto sup secūdo sniaz. di. 23. ¶ 3° pp verā ⁊ vtilē exercitationē. Util' nāq3 ⁊ salubris i sacramētis noue legis pponit̄ exercitatio: q: variā noxiāq3 declinamus occupationē: ⁊ qd̄ int̄ ceta optimū est: vt Hiero. in epl'a ad rusticū monachū q̄si i p̄ncipio ait. ē q̄ non ita a tētatore facilit̄ capit̄ q bono vacat exercitio. Audi Hiero. Semp aliqd facito: vt diabol⁹ te occupatū inueniat. Hēs igit̄ aīa mea tres rōnes q̄re sacrā noue leḡ istituta sūt. Sz paulisp me audias ait aīa pr̄ Ambro. Aliq. n. p mēte vagāt̄ q̄ idigent apud me declaratione. Et volo tibi pbare q̄ ista sacrā noue leḡ nō fuerūt necessaria. Scdo q̄ nlla illaz cāz sufficiēs ē ad ondendā hoz sacroz necessitatē. Arguo g° sic q° ad p̄mū. ⁊ suppono mihi aliq. ¶ Prio suppono q̄ sacrā sūt q̄dā signa futuroz sacramētoz. hec patēt ex lr̄a magri dū ait. Sacramētū ē sacre rei signū. ¶ 2° suppono q̄ stat⁹ legis scripte differt a statu leḡ gr̄e. h° satis pz. ¶ 3° suppono q̄ sacrā istituta sūt i remediū sanitat̄. hoc ēt pz ex snia magri i lr̄a. i. 4. vt sup̄. His p̄suppositis arguo sic. Sacrā sūt signa sacroz futuroz. sz veniēte veritate cessat figura. ⁊ tpe legis gr̄e venit vitas. g° debuit cessare figura. q̄ña nō cū maiori. ⁊ minor pz. p p̄ma pte ⁊ scda pbat̄. Io. j. c. Lex iqt p Moysen data ē gr̄a ⁊ vitas p iesū xp̄m fcā. q̄re ⁊c. ¶ 2° arguo sic. Stat⁹ gr̄e differt a statu leḡ scripte. sed tpe legis scripte viuebat̄ sub figur̄. g° tpe leḡ gr̄e tion sic. q̄ña nō cū maiori ex p̄supposito. minor pz. ad Gal. 4. vbi sic ait. Dico aūt quāto tēpore heres puulus ē: nihil differt a seruo cū sit dn̄s omniū: sed sub tutorib⁹ ē vsq3 ad p̄finitū tēpus a p̄re. Itaq3 ⁊ nos cū essem⁹ puuli sub elementis mūdi eram⁹ seruiētes. At vbi venit plenitudo tp̄is misit filiū suū factū ex muliere: factū sub lege: vt eos qui sub lege erat redimēt vt adoptionē filioz dei recipem⁹ ⁊c. ¶ 3° arguo sic. Sacrā istituta sūt i remediū sanitatis: sz hō sanari pōt per alia q̄z per sacrā. g° ipa frustra sūt. q̄ña nō. q: frustra fit per plura qd̄ pōt fieri per pauciora. maior pz ex p̄supposito. minor pz. q: hō pōt sanari per virtutes. Compat. n. 2°. ethicoz Aristo. vtutē sanitati corpali. g° vt° sanitas q̄dā ē. ⁊ p oīs vbicūq3 erit sanum reddet. ¶ 4° arguo sic. Cōtraria 2̄rijs curāt̄. ista ē regula gn̄alis. sz homo peccādo subiugauerat se reb⁹ mālib⁹. g° nō videt̄ sanari p subiugationē rez māliū. imo i q̄stiōib⁹ de aīa. q. vltia. ait be. Tho. q̄ maxia pena ē aie post hāc vitā 2stringi. ⁊ sub rez māliū seruitute teneri. g° nō videt̄ pfecta curatio: q̄ ēt sub seruitute istoz sacroz hō subiuget̄. cū ista sacrā sint sensibilum. q̄re ⁊c. ⁊ sic pz q̄ sacrā noue leḡ supflua sūt. ¶ 2° arguo q̄ nō pp aliquā istarū cāz q̄s superi⁹ assignasti pr̄ Amb. sacrā noue leḡ debuerūt institui. Et p̄mo arguo q̄ n̄ pp hūilitatē sic. vnuz ⁊ idē respectu vni⁹ ⁊ eiusdem nō pōt inducere diuersos ⁊ varios effect⁹. sed subdēdo se rebus sensibilib⁹ dei gratiā perdidit. ergo eisdē se itez subdēdo qd̄ fit in sacramētis. gratiā dei nō inueniet. sed cōsequēs ē falsū: vt pz p magistrū in. 4. di. j. ⁊ declarabit̄ inferi⁹. ergo ⁊c. ¶ 2° arguo q̄ nō ppt̄ eruditionē sic. Qd̄ est cā erroris nō pdest ad eruditionez. sed ordinare ⁊ tradere sp̄ualia sub signis corporalib⁹ ē cā erroris. ergo ⁊c. maior pz. minor pz illis q deuz credebāt p lineamēta corporalia distingui per modū loquēdi symbolumi in scripturis. q̄re ⁊c. ¶ 3° arguo q̄ nō ppt̄ exercitationē p Paulū. j. ad Thimo. 6. Corporal' inqt exercitatio ad modicū vtil' ē. Sz exercitatio i sacramēt̄ ē corporal' vt pz. g° ⁊c. His dubitatiōib⁹ mihi rūdeas pr̄ Ambro. ⁊ ero 2tenta inqt aīa. Faciā aīa mea qd̄ hortar̄. Sz p declaratiōe dictoz ē notādū q̄ sacrā nō sūt necessaria ad salutē aīe necessitate absoluta sicut ista de⁹ ē. pz. qm̄ instituta sūt ordīatiōe diuina: sz sūt necessaria necessitate finis: ad hūc sensū. s. q̄ his sacris facilius fit hois repatio ⁊ sanitas. sicut equus dr̄ necessari⁹ ad iter. q: s. facili⁹ hō itinerat. Infirmat⁹ eniz erat hō ex pctō p̄mi parētis quo ad tria p̄ncipalit̄. s. quo ad cognitionē: quo ad effectū: ⁊ quo ad operationem. Cognitio. n. ita ista sensibilia cernebat vt qdaz sie cecarent̄: q̄ ext̄ sensibilia nihil eē crederēt. ⁊ si q ad itelligibiliū cognitionē puenirēt: ea tñ s̄m modū rerū sensibiliū iudicabāt. Silr̄ affect⁹ adeo circa sensibilia erat occupat⁹: vt de sp̄ualib⁹ par[u]curaret. Ex qb⁹ seqt̄ q̄ ⁊ ip̄is reb⁹ sensibilib⁹ abuterent̄. q̄re opus erat q̄ tēpore legis gratie qd̄ erat tempus cōficiēdi perfectā medicinā: hō per aliq̄ sensibilia sic ordinaret̄: vt intellectus vere illuminaret̄: affectus vere inflāmaretur: ⁊ circa operabilia optime regularetur. Hoc aūt perfectissime factū est per viā sacramētoz. ⁊ hoc voluit ostendere magister cum dixit. Triplici autē ex cā instituta sunt sacramēta: quas superius adduximus. Pono ergo istā regulā generalē. q̄ sacramenta noue legis fuerunt necessaria necessitate finis. i. nō q̄ deus sine sacramētis hominē sanare nō potuisset. sed q: cōgruenti⁹ fuit hominis facta sanatio. sicut dicimus. Passio xp̄i fuit necessaria: nō q̄ de⁹ aliter hominē saluare nō potuisset: sed q: cōgruentius id factū ē. Et probo hāc regulā hac rōne. Sicut se habebant sacramēta antique legis ad noua: ita noua sacramēta ad statū glorie. sed sacrā antiq̄ legis fuerūt instituta vt sacrā noue legis figurarēt. g° tpe legis gr̄e fuit necesse vt sacramēta aliq̄ instituerent̄: statuz patrie figurātia. cōsequēn a nō cū maiori per Dionysiū de ecclesiastica hierarchia. vbi ostēdit q̄ status legis gratie ē status medius inter statū legis scripte: ⁊ statū glorie. minor aūt pz p magistrum in. 4.

di.1.ꝛ deū fuit ī ꝓria vitate.q̄re ꝛc̄. Inde Paulus ꝓma ad Cor.13. Uidem⁹ nūc ꝑ speculū ī enigmate. tūc āt facie ad faciē. Ubi nicola⁹ de lira ī hīs vbis an. Tria apl's ondit.s.statū viatoris:cū ait. videm⁹ nūc.h°.n.aduerbiū nūc dic̄ statū vie ꝛ nō patrie.2° ponit cognitōis ipsi⁹ stat⁹ iꝑfectōꝛ:cū ait ꝑ speculū ī enigmate.i.nō clare.3° ponit statū ꝑfectoꝝ:cū ait. facie ad faciē.qm̄ vt ibidē apl's subiūgit. Tūc ligue cessabūt:nūc sciā destruet̄.ꝛc̄ ꝓphetie euacuabūt̄.ꝛc̄. Et eleḡas vbū pōit Dionysi⁹ vt.s̄.dicēs ꝙ triplex ē stat⁹.s.stat⁹ vmbre sine vitate:ꝛ stat⁹ vmbre cū veritate:ꝛ stat⁹ vitat̄ nude ꝛ apte.ꝓm⁹ fuit synagoge. secūd⁹ ē ecclie.ꝛ tn̄⁹ erit patrie. Et accipe exēplū. Cirotece sine manu:q̄ ē figura man⁹ ꝛ nō in vitate man⁹.ꝛ postea cirotece cū manu:q̄ ē figura manus cū veritate man⁹:ꝛ t̄tio loco manū sine ciroteca:q̄ ē ī vitate man⁹ sine aliq̄ vmbra:s₃ nuda ꝛ apta man⁹. Sic ad ꝓposituꝫ.q̄re sat̄ p₃ ꝙ sacr̄a noue leḡ fuerūt necāria. His sic declarat̄ rūdeo ad ꝓmā rōnē ꝓme ꝓposite q̄ōnis. Et dico ꝙ sacr̄a noue leḡ fūt vitas. respcū sacrōꝝ āntiq̄ legis:s₃ sūt figura stat⁹ patrie. ¶ Ad 2ᵐ dico ꝙ sacr̄a ātiq̄ legis gratiā nō cōtinebāt: vt ondet̄.ꝛ iō vacua erāt ꝛ egena.ꝛ ꝑ ꝯñs q̄ eis subdebāt̄ erāt sub elemēt̄ pure corꝑalib⁹.s₃ nō sic in sacr̄is noue leḡ:q̄ grāꝫ cōtinēt: vt ondet̄. ¶ Ad 3ᵐ dico ꝙ vtutes formalr̄ sanāt sic sanitas. s₃ sacr̄a noue leḡ quodāmō effectiue:sic medicine quedā. vn̄ sic nō seq̄t̄.sanitas sanat.g° medicine nō sūt necīe: ita in ꝓposito.grā sanat.g° sacr̄a nō sūt necīa.ꝯñā ñ valet. ¶ Ad 4ᵐ dico ꝙ ꝑ eadē ꝯ̄uo mō accepta fit virt⁹:ꝛ virtut̄ corruptio. vt p₃ 2° ethicoꝝ:Et q° seq̄t̄ ꝙ sic in hoīe virtut̄ corruptio fcā ē:reb⁹ sensibilib⁹ viuīt̄ se subdēdo:ita eisdē ꝓpt̄ dei reuerēntiā se subdēdo ꝛ humiliādo cōuenient̄ fit reparatio virtut̄. Quare ꝓme tue dubitatōi aīa mea videt̄ satisfcm̄. Et hec ē̄t in sūia ponit btūs Tho.in.4.di.1.arti.2. ¶ Quātū ad 2ᵐ dubiū ad ꝓmā rōnē dico sic dixi ī 4ᵃ rñsione hic.vꝫ.ꝙ ꝑ eadē ꝯ̄uo mō hita fit virt⁹ ꝛ corrūpit̄ ꝛc̄. Illa rñsio ē̄t huic argumēto satisfaciat. ¶ Ad secūdā rōnē dico ꝙ ī sensibilib⁹ nō remanētib⁹ ꝛ sensibilia tm̄ speculātib⁹ verū ē ꝙ sensibilia sīt eis cā erroꝛis.ꝛ ab hi⁹ diuina occultare ꝑfectissimū ē ꝛ ꝯgruū. vt dic̄ Dionysi⁹ ꝑ° eccl'iastice hierarchie S₃ hīs q̄ sensibilia ꝯsiderātur ec in ipsis cognitiōeꝫ figūt:s₃ ex illis vlteri⁹ spūalia meditāt̄ .mod⁹ cognoscēdi ꝑ sensibilia ꝯgru⁹ valde ē ꝛ optim⁹. Jn̄ ꝓphā. dilectasti igt̄ me ī factura manuū tuaꝝ. ¶ Ad rōnē t̄tiā dico ꝙ corꝑalis exercitatio fm̄ se accepta ī cōparatiōe ad pietatē modicū vtilis ē.ꝛ sic apl's intelligit:sed si ei pietas adiūgat̄:sic fit ī sacr̄is:q̄ ad religionis pietatē pertinēt:exercitatio talis valde vtil' est.q̄re ꝛc̄. Hec sufficiāt tibi aīa cara ꝑ p̄nti vitate.

¶ Quātū ad t̄tiā ve.dico s₃ btm̄ Tho.ꝑᵃ se.q.10. ꝙ sacr̄a ātiq̄ leḡ q̄dā erāt gnālia:ꝛ q̄dā spālia.gnālia dicebāt̄ q̄ se ad totū ppl'ꝫ extēdebāt. spālia q̄ ad aliq̄s ꝑsonas nō:Et hec sil'r distictio ī sacr̄is reꝑit̄ noue legis. Gnālia sīt vt baptism⁹:cōfirmatiō ꝛ extrema vnctio. Spālia sūt vt eucharistia:ordo matrimoniū:potestas ligādi atq₃ soluēdi. Gnālia āntiq̄ legis erāt circūcisio:sine q̄ ad aliq̄d legaliū null⁹ admittebat̄.esus agni pascalis:ad quē nullus īcircūcisus accedebat:nec ꝑtinebat̄. Spālia sūt q̄ spālibus ꝑsonis deputabāt̄: vt sacerdotibus ꝛ leuitis: victimaꝝ oblatio.esus panū ꝓpositiōis:ꝛ alia q̄ erāt vsib⁹ sacerdotū deputata. Et q: nullus īmūd⁹ ad diuinū cultū accedē dꝫ:iō quātū ad ppl'ꝫ q̄dā exteriores purificatiōes erāt īstitute: vt mūdinā oñderēt īteriorē.s.a pecīs. q̄tū vō ad ministros ablutio manuū ꝛ pedū ꝛ rasio piloꝝ īstituta erāt.h° oīa idē doctor. Et hec sufficiāt q̄tū ad p̄ntē ꝓmā cōclonē.

¶ De duratōe sacrōꝝ āntique legis. Cōclusio. II.

a

Capite scdāꝫ ꝯcl'onē. vꝫ. Licet sacr̄a āntiq̄ legis rōnabili cā fuerit īstituta nō tn̄ oī tpe fuerunt necīa: vbi tres inquiram⁹ vi.vꝫ. ¶ Prima ve.ē ista. An āte pecīn hō sacr̄is īdiguisset. ¶ Scda ve.ē. An in statu legis nāe erāt necīa sacr̄a. ¶ Tertia ve.ē. An tpe legis scripte erāt necīa sacr̄a. ¶ Quātū ad ꝓmā ve.dico ꝙ nō. Et rō.q: sacr̄a data sūt ī medicinā peccōꝝ. s₃ sanus nō ē op⁹ medicina:ore saluatoris.g° sanis nō sūt necīria sacramēta.q̄ñā bona.ꝛ maior ē Hugonis de scō Uictore in li.de sacr̄is.pte.9.c.4. Minor ē xp̄i Jesu.Math.9.c.Nō ē op⁹ valētib⁹ medic⁹:s₃ male hītib⁹.tūc vltra. Sanis nō ē necīa medicina.s₃ humana nā aū pecīn erat sana: vt māifestuꝫ ē.ergo sacr̄a ei nō erāt necīria. Sed ꝯ̄ inqt aīa paē Ambro. arguo sic.homo ī statu īnocētie īdigebat gr̄a di: vt expsse determinat magister in 2.snīaꝝ.di.26. Utꝝ Adā īdiguerit grā operāte ꝛ cooperāte.dic̄ ꝙ oīno īdiguit ei grā ꝛc̄.s₃ sacramēta ad grāꝫ acqrendā sūt instituta. vt ponit idē magister ī.4.di.1.g° ꝛc̄. Item matrimoniū ē vnū de sacramētis ꝛ fuit īstitutuꝫ in statu īnocentie. Gen.2. Crescite ꝛc̄.g° matrimoniū ex quo a dō īstitutū:fuit ī statu īnocētie necīriū. Ania rūdeo breuiter:ꝛ dico ad ꝓmū ꝙ grā pōt dupliciī ꝯsiderari:ꝓmo vt sanās ꝛ iustificās.alio mō vt rō ꝛ cā meriti.tūc dico ꝙ hō ī statu īnocētie non īdigebat grā: vt sanāte ꝛ iustificāte.q: nulla adhuc erat īfirmitas q̄ sanari deberet:aut ipiū qd̄ iustificare oportēt. S₃ bñ īdiguit grā secūdo mō. q: sine grā vitā eternā mereri nō poterat.huī⁹ sentētie est Bonauē.in.2.ꝛ btūs Tho.ī.4.di.1.arti.2.q.4.respōdēs ad hoc argumētū. ¶ Ad 2ᵐ dico ꝙ matrimoniū ī statu inocentie fuit institutū in offm̄ nāe:ꝛ nō ī eius remediū. Et q: sacr̄a remedia sūt: iō ꝓpe matrimoniuꝫ tunc nō fuisset sacramentū: nisi forte inquantum rem sacram significabat .s. vnionem xp̄i ꝛ ecclesie. Non tn̄ intelligas ꝙ homo ex matrimonio illam sacram rem cognouisset:sed potius ex illa sacra vnione sāctitatem ꝛ cōuenientiā matrimonij accepisset.quare ꝛc̄. ¶ Quātum ad scdāꝫ veri.dico ꝙ tempore legis nature fuerunt necīria sacramēta. Et rō.qm̄ qñ fuit morbus fuit necessaria medicina.sed tpe legis nāe fuit morbus. g° fuit necīa medicina sacr̄a āt ī remediū īstituta sūt. vt ait magister ī lrā in.4.di.1.ait.n.sic. Sacrōꝝ remedia deus instituit. Et btūs Tho.in.4.di.1.ait ꝙ legis nāe tpe:nō s.lēm opa que de dictamine leḡ nālis cēnt necīria erāt:sed etiā aliq̄ que ꝓtestatōes cēnt ꝛ signa coꝝ q̄ ad recōrationē pertinebāt.cū etiā in

tpo statu nã humana ĩfirma repiret. Et si q̃rit̃ q̃ erãt ill' tpib' sacra: dico q̃ erãt sacrificia: decime ꝛ oblatões: ꝛ hm'. q̃ oĩa erãt signa repatõis. Et si dic̃. quõ ẽ verũ p'. q: tpe leg̃ nãe nõ st̃ data alia p̃cepta sup̃ p̃cepta nãe. g° videt̃ q̃ et̃ sacra nõ debuerũt supaddi ad bñ viuẽdũ i statu leg̃ nãe. pz ꝯña. q: nõ mĩ' ad bñ viuẽdũ videt̃ fuisse necĩa eruditio p̃ceptoꝝ q̃z eruditio sacroꝝ. s3 p̃cepta alia nõ supaddita fũt: sed f̃m rõnis dictamẽ viuebat̃. g° a sĩli de sacris. Dico aĩa mea q̃ sĩltudo ꝛ ꝯña nõ valet ad bñ viuẽdũ rõ nãlis sufficiebat. q: nõdũ p ꝯ̃uã ꝯsuetudinẽ hũana cognitio erat obtenebrata: ꝛ iõ nõ fuert̃ alia supaddita p̃cepta. s3 q̃tũ ad diuinoꝝ cognitõez bñ humana ĩtelligẽtia erat obtenebrata. ꝛ iõ sacra q̃ ad diuinoꝝ ĩtelligẽtiã assuefacerẽt ꝛ dispõerẽt fuert̃ necĩa. Ista ẽ sñia oĩuz theologoꝝ. S3 iteꝝ ꝯ arguo sic. Si sacra erãt necĩa i statu leg̃ nãe. g° talia debebãt dici sacra nãlia. s3 qđ nãle ẽ alicui sp̃ei oĩbus ĩest illi' sp̃ei. sacra ãt ñ erãt cõia oĩbus: vt pz. g° ꝛc̃. Ad h° dico q̃ ãte legẽ scriptã aliq̃ sacra fuert̃ necitatĩ: ꝛ q̃dã volũtatĩ. necĩtatĩ tria erãt: Unũ i remediũ peccati original': ꝛ hoc erat sacr̃m fidei: q̃ p latrie religionẽ deo subdebãt̃. 2m erat i remediũ pcĩ actual': ꝛ hoc erat pnĩa. 3m i remediũ mltiplicatõis p̃lis: vt mrĩmoniũ. Uolũtatĩ sacra erãt. vt sacrificia oblatões. ꝛ hm'. q̃ erãt necĩtatis in cõi: s3 volũtatis i p̃ticulari. Uñ i cõi neće erat vt aliq̃d fieret i p̃testatõez fidei sue: q̃ p latrie religionẽ deo subijciebant̃. S3 i p̃ticlari ꝛ i sp̃ãli qđ eẽt illud qđ facẽ deberẽt. s. an oblatões: an sacrificia: vel aliq̃d hm'. idip̃m volũtatĩ erat poterãt. n. ad libitũ facẽ qđ vellẽt. dũ tñ id facerent i sue fidei p̃testatõez. Et hec oĩa erãt illis in sacra. Et p hec pz r̃nsio ad arg̃m tuũ. Cõcludam' g° q̃ i statu legis nãe erãt necĩa sacra. Et audi vnã bonã rõnẽ q̃nã fac. b. Tho. in. 4. di. i. ar. 2. q. 3. dic̃. n. sic. Ea q̃ ab hoĩe fiũt: a cognitõe ortũ hñt. alr̃ nõ dicerentur humana opa. Et p ꝯ̃ñs oz q̃ opatio cognitiõi respõdeat: sic effect' cãe. In statu ãt legis nãe nõ sufficiebat ad salutẽ solũ cognitio nãlis: s3 exigebat̃ fides aliq̃oꝝ q̃ sup̃ rõnẽ st̃. ꝛ p' lapsũ exigebat̃ fides de repatiõe: p q̃nã erat medicina morbi. Et iõ i statu illo nõ solã erãt necĩa opa q̃ st̃ de dictamine legis nãlis: s3 ẽt aliq̃ q̃ eẽnt p̃testatiões ꝛ signa eoꝝ: q̃ ad repatiõz ptinebãt. ꝛ h° erãt illo tpe sacra: sicut sũt sacrificia: decime oblatiões: ꝛ hm'. q̃re ꝛc̃.

¶ Quãtũ ad tertiã vi. dico f̃m be. Tho. vt. s. q. 4. q̃ cũ sacroꝝ vsus fidei p̃portionabilit̃ respõdeat oz vt f̃m diuersũ statũ fidei sacra traderẽt̃. Fides aũt quãtum ad articuloꝝ explicationem sẽper mag̃ ac magis creuit: f̃m q̃ magis appropinq̃bat̃ tpi legis g̃re: vt dict' doctor declarat i. 4. di. 25. Et f̃m hãc appropinq̃tõez oportuit vt magis ac magis determinarent̃. Et iõ q: in Abrahã fides quodãmõ habuit q̃ntitatẽ: vt p̃pter fidei religionẽ ab alijs separaret̃. vñ ꝛ p̃r fidei dr̃. q: fidei signacul'ũ siue sacr̃m sibi determinatũ fuit. s. circũcisiõ. Et q: Moysi iã fides ad totã q̃ãtitatẽ deuenerat vt nõ solũ i vno hoĩe vel i vna familia. veꝝ ẽt i vna gente ꝛ pop'lo refulgeret: data fuit tali pp'lo lex: in q̃ neće fuit sacrificia determinari. sĩlr oblatões. ꝛ decimas: q̃tũ ad oẽs singulares circũstãtias: ꝛ matrimonia ordinari: ꝛ pnĩe satisfactiones distigui. hec btũs Tho. S3 ꝯ p̃r Ambro. Tu dicis q̃ q̃tõ magis appropinq̃bam' statui g̃re: tãto magis sacra determinabant̃ ꝛ clariora erant. mõ sic. In lege nature fuit vnũ ad minus sacr̃z clarissimũ: vt oblatio Melchisedech: q̃ p̃fecte oñdebat sacrificiũ eucharistie. ꝛ nullũ tale tpe legis fuit q̃tũ ad hoc ita clarissimũ. g° nõ oportuit ad minus quãtũ ad hoc aliud sacramẽtũ tpe legis scripte supaddi. Dico aĩa mea q̃ q̃uãuis q̃tuꝫ ad mãm oblatio Melchisedech p̃fectissime nostrũ sacrificiũ repñtaret: tñ q: alie circũstãtie: ꝛ modus sumẽdi i nostro sacrificio nõ erãt. iõ aliq̃d ordinari oportuit i lege scripta qđ has circũstãtias repñtaret. ꝛ hoc fuit esus agni pascalis. q̃re ꝛc̃. Et hec sufficiant anima pro p̃senti conclusione.

¶ De ꝯcordãtia sacroꝝ ãnq̃ ꝛ noue leg̃. ꝯclo. III.

Ecipe tertiã ꝯclonẽ. vz. Et si lex scripta fuerit legis noue figuratiua. nõ tñ oĩa noua sacra i veteri lege fuerũt demõstrata. vbi tres inq̃rim' veritates. vz. ¶ Prima ve. est ista. Quot sũt sacra noue leg̃. ¶ 2a ve. ẽ. An sacra cõsistãt in v̈bis ꝛ reb' mãlib' tñ. ¶ Tertia ve. est. An oĩa sacra noue legis: fuerint figurata in lege scripta. ¶ Quãtũ ad p̃mã ve. dico q̃ sacramẽta noue leg̃ st̃ septẽ. Uñ dat̃ iste v̈sus. Abluo. firmo: cibo: dolet: vngit: ordino: iungo. i. baptism': cõfirmatio: eucharistia: pnĩa: extrema vnctio: ordo: ꝛ matrimoniũ. Sufficiẽtia ãt istoꝝ sic oñdi põt. Nã postq̃z hõ p xp̃i passionẽ reparat' ẽ ad sp̃ũalẽ vitã. ꝯgruũ erat vt mod' quo i dicta vita cõseruaret̃ hõ: ordinaret̃. Et q: hõ i penã mõtẽ accepit: ita q̃ mõi neće sit. ad heb. 9. Statutũ ẽ hoĩ sel' mori. ꝛ ne vita sp̃ũalis sine corporali i hac vita nõ sit: gl'osus deus matrimoniũ ĩstituit: vt vita nãlis cõseruaret̃. ꝛ sic hẽmus vnũ sacr̃m. Ulteri' q: g̃ñati a parẽtib' per mrĩmoniũ i penã pcĩ p̃moꝝ parẽtũ: sub pecõ originali nascimur oẽs: iõ ne illõ vitã sp̃ũalẽ impediret: bapti^m ordĩauit: q̃ aĩaꝫ a tali p̃cã lauat. Et q: sic lauati ꝛ purgati: roborari idigem': ne i pccĩs inoluamur. iõ ꝯfirmatõez ordĩauit. Et q: si roborati i hoc mũdo itram' vt opemur: ne i mũdi laq̃is icidam': ꝛ ab e' fatigatõib' ipediamur. ꝛ p̃seuẽm'. iõ eucharistie sacr̃m ĩstituit: qđ ẽ vite sp̃ũalis nutrimẽtũ. Et q: a vita sp̃ũali p pccm̃ discedẽ possum'. si forte h' acciderẽt: vt nos recupem': pnĩaꝫ ĩstituit: q̃ ẽ 2a tabla post naufragiũ. vt dic̃ magr̃ i. 4. di. 14. Et cũ post pnĩam remaneãt adhuc aliq̃ reliq̃e pcĩ p̃cedẽtis ordinauit d̃s extremã vnctõez: q̃ ẽ vite sp̃ũalis medicamẽtũ. Itẽ q: hõ dũ peccat a sp̃ũali officio cadit: qđ ẽ deo assistẽ ꝛ ip̃m laudare: vt oñdim' feria 2a p̃me dñice. iõ sacr̃m ordinis ĩstituit: qđ est sublimatio ad diuinũ mysteriũ i vita sp̃ũali. S3 vt hec clari' intelligam' aliq̃ de vnoquoq̃ dicam'. ¶ Primo g° diximus q̃ de' vt hõ i vita corpali sine nãli vinc̃ possz: mrĩmoniũ ĩstituit. de h° ponit̃. 27. q. 2. c. i. p totum. In q̃ cã Grãn' duas q̃ões ponit. In p̃ma q̃rit an ꝯiugiũ eẽ possit iter voṽẽtes. Et soluit q̃ ñ si votũ fuerit solẽne. sec' si fuerit simplex. In scdã q̃õne q̃rit an liceat sp̃õse a sp̃õso r̃cedẽ: ꝛ alij nubẽ. ꝛ soluit

q̄ nō: si desponsatio fuerit de p̄nti. Sȝ hec mā pop
ie dilucidat̃ i.4. sniaꝝ a btō Tho. i.4. di.27. vsqȝ
ad.36. iclusiue. ℂ 2° istituit de⁹ bapti[m]. Jo.3. Nisi
qs renat⁹ fuerit ex aq̄ ⁊ spū scō: nō pōt itroire i re
gnū dei. Et habet̃ text⁹ de con. di.4.c. q̄uis. vbi
d̃r sic. Quāuis vnū baptisma sit hereticoꝝ eoꝝ.s.q
i nōie p̄ris ⁊ filij ⁊ sp̄us sci baptizāt: ⁊ eccl̃ie catholi
ce. tn̄ q foris.s. eē ecclīā baptizāt: ñ sumūt bapt[m] ad
salutē. sȝ ad p̄niciē h̄ntes nimiꝝ formā.s. substātiā
sacri: v̄tutē āt ei⁹ abnegātes.s. effectū. Et iō ecclia
eos nō r̃baptizat. q: i nōie scē trinitatꝭ baptizati sūt
⁊ ip̄a ꝑfectio ē forma baptisimi. Jō cū reuersi fuerit
accipiūt v̄tutē sp̄us sci: quā hi q foris ecclīaȝ bapti
zāt nōdū h̄nt. hec ibi. Et sūt v̄ba Aug. ad Orosiū.
Et glo. s̃r vbo. ad salutē. sic dic. h° d̃r d̃ illis q sciēt
ab h̄eticꝭ baptizāt: ⁊ eoꝝ errores imitāt̃. Sȝ i ne
cessitate mortꝭ meli⁹ eēt q tali baptismū accipe't: q̄z
sine tāli sacri susceptōe d̃cedē. hec glo. Et tāta est
dignitas h⁹ sacri: vt ianua oīuȝ sacroꝝ sit. vt pȝ eē
de p̄sbytero nō baptizato. c.i. cū glo. ⁊ c.2. Et qd sit
baptism⁹: q̄ ei⁹ forma: quū fuit istitut⁹: ⁊ quot sint ei⁹
gn̄a: ⁊ qd si ali⁹ liquor aq̄ misceat̃: poptie notat̃. de
ꝯse. di.4. c.1. ⁊ c. baptismi. Et de p̄sby. nō bap. c.2.
glo.i. ponit q̄ triplex ē baptismus. Et qd cōferat
paruul: notat̃ i clemētina p̄° de sūma tri. §. fi. cū glo. ⁊
de ꝯse. di.4.c. baptismi. Et qd si dubitat̃ an paruul⁹
sit baptizat⁹: notat̃ ca. di. c. paruulos. ⁊ duob⁹ caplis
sequētib⁹. ⁊ eē d̃ bap. c.2. Mlta de hac mā nōnt̃ p
theologos. ⁊ p magr̄ȝ in.4. di.3. vsqȝ. ad distictiōeȝ
6. iclusiue. ℂ 3° istituit d̃s ꝯfirmatiōeȝ. d̃ q̄ h̃r tex
tus. de ꝯse. di.5. c. oēs fideles. vbi d̃r. Oēs fideles
p manu⁹ ep̄oꝝ īpositōeȝ: sp̄m scm̄ post baptismū acci
pere dn̄t vt pleni x̄piani iueniant̃.s.q° ad oīa sa
cramēta. q: cū sp̄us scūs īfūdit̃: cor fidele ad prudē
tiā ⁊ ꝯstātiā dilatat̃. hec ibi. Et sūt v̄ba Urbani pa
pe oīb⁹ x̄pianis. Ex qb⁹ v̄bis appet q̄ i baptismo
dat̃ vi⁹ sp̄us sci r̃gnātiua ⁊ scificatiua. sȝ i ꝯfirma
tiōe dat̃ vi⁹ sp̄us sci roboratiua ꝯ diaboli īsidias: a
quo q̄zdiu viuim⁹ molestamur. h° dic̄ capl'ꝭ sequēs
qd̄ icipit. sp̄us scūs q sup aq̄s baptizati ⁊c. Jn dicta
distin.5. c. de ꝯse. Gran⁹ tractat de hac mā. ⁊ de ie
iunio. Et btūs Tho. i.4. di.7. plures q̄ōnes facit.
ℂ 4°. i auxiliū ꝯfirmatōe hūanē nāe istituit deus
eucharistie sacr̄m. de quo h̃ẽt text⁹. de ꝯse. di.2. c.
an̄ b̄ndictionē. vbi d̃r sic. Añ b̄ndictionē alia sp̄es
.s. res noiat̃. p⁹ b̄ndictionē x̄pi corp⁹ significat̃. Jtē i
p° sacro x̄ps ē. i. sub illo. Qui mādicauerit. s. digne
h° corp⁹ fiet ei remissio pccōꝝ. hec ibi. ⁊ sūt v̄ba btī
Ambro. li. de offi. De hac mā multa notāt doctores
ñri sup.4 sniaꝝ. di.8. vsqȝ ad.13. iclusiue. ⁊ pulchra
q̄dā notabim⁹ i hebdomada scā i.4. s̃monib⁹ satꝭ
diffuse. ℂ 5° instituit p̄niaȝ. Mat.3. P̄niaȝ agite
⁊c. ⁊ de hac tractat̃ d̃ pe. di.3. ⁊ a magr̄o i.4. sniaꝝ
dis.14. Et sup̄ plura notauim⁹ feria.4. p̄ine d̄nice
ℂ 6° istituit extremā vnctiōeȝ. de q̄ habet̃ textus
26.q.7. ab ifirmis. vbi d̃r sic. Ab ifirmis i periculo
mortꝭ positꝭ pura ē igrēda ꝯfessio pccōꝝ. nō tn̄ ill'
iponēda ē p̄nie q̄ntitas: sȝ innotescēda. Et cū amico
rū orōnib⁹ ⁊ elemosinaꝝ studijs pōd⁹ i p̄nie suble
uādū si forte migrauerit ne obligati. s. ad ꝯfessionē
a cōione ⁊ ꝯsortio venie fiāt alieni. A quo periculo
si dimit⁹ erepi⁹ cōualuerit: p̄nie modū a sacerdote
sibi īpositū diligēt̃ obseruet. ⁊ hȝ i ignitatē canonicā
ne ill' ianua pietatꝭ clausa videat̃ orōnib⁹: cōsola
tiōib⁹ ecclīasticꝭ: sac̄ vnctiōe olei inungi hȝ statuta
canonū scōꝝ patꝝ: cōiōne viatici reficiant̃. hec ibi
ad lr̃aȝ. De hac mā tractat̃ i.4. di.23. ⁊ pulcherri
mas q̄ōnes mouet ibidē btūs Tho. qr̄ ⁊c. ℂ 7° ⁊
vlt. istituit sacr̄ȝ ordis. de q° di.76. p totū. ⁊ sūt circa
4. capl'a de q̄ mā tractat̃ i.4. di.24. ⁊.25. ⁊ aliq̄. s̃.
dixim⁹ feria 3ª p̄e d̄nice. ⁊ hec sufficiāt q̄ȝtū ad p̄mā
v̄itatē. Quātū ad s̃aȝ v̄i. dico q̄ magr̄ sniaꝝ i.4. di.
.i. s̃.c. dno āt sī. mouet hāc ipsā q̄ōnē. s. i qb⁹ cōsistat
sacr̄ȝ. Et r̄ndet q̄ i duob⁹. s. i v̄bis ⁊ i reb⁹. Jn v̄bis
vt iuocatio trinitatꝭ. Jn reb⁹ vt i aq̄ ⁊ oleo. Jn ver
bis qdē formalit̃. Jn reb⁹ mālit. Ad quoꝝ itelligē
tiā ē nōndū q̄ h° ē cōe i oīb⁹ sacr̄is: vt.s. oīa sacr̄a
cōsistāt i visibilib⁹ reb⁹ iuisibilē grāȝ significātib⁹.
Sȝ q̄ reb⁹ v̄ba addāt̃: h° ē sp̄āle sacr̄is noue legis
vt ait Aug. Accedit igr̄ v̄bū ad elemētū ⁊ fit sacr̄m
⁊.1.q.1. d̃trahe v̄bū: qd ē aq̄ nisi aq̄: Addūt̃ āt v̄ba
sacr̄mētꝭ noue legis triplici rōe. vȝ rōe emanatiōis
rōe significatiōis. ⁊ rōe scificatōis. ℂ P° rōne ema
natōis. Jn h°. n. sacr̄a ātique ⁊ noue legꝭ conueniē
bāt. s. gignē nr̄e redēptōis op⁹: q̄ p x̄pȝ sacta ē. Sȝ
i h° differebāt: qa noua ex x̄pi latē fluxerūt: āntiq̄ āt
nō. Quāobrē sacr̄a noue legis tāq̄ȝ effectus p̄ximi
h̄nt sue cāe imaginē ⁊ sīlitudinē q̄ȝtū p̄nt. ⁊ per ꝯn̄s
sic x̄ps ex v̄bo ⁊ carne sunt vn⁹ d̃us ⁊ hō: sic ex duo
b⁹. s. v̄bo ⁊ reb⁹ ꝯsisterēt sua sacr̄a. Et ꝯfirmat̃. ex
sniā. n. Hugo. li° de sacr̄is pte.9.c.2. sacr̄a ex sīlitu
die rep̄ntāt. Cū g° sacr̄a noue legꝭ rep̄ntēt q̄ p x̄pȝ
gesta sūt: ⁊ i ipso fuerit verbū rei sēsibili adiūctū: se
q̄t q̄ sic opōtuit sacr̄a ordīari. Vn̄ g° dixit Augu.
Accedit v̄bū ad elemētū ⁊ sit sacr̄m. ℂ 2° addūt̃
v̄ba rōne significatōis. sacr̄a. n. ātiq̄ legꝭ futura so
lū significabāt. sacr̄a āt noue legis p̄ntia ⁊ p̄ita ⁊ fu
tura. ℂ Tria. n. p̄ncipalr̄ significāt. s. cāȝ p̄mā scifi
cantē. sic baptism⁹ mortē x̄pi. ℂ 2° effectū scificatio
nis quē faciūt. ⁊ hec significatio ē p̄ncipal'. Nec ob
stat si qs scitatē nō recipit. q: h° ñ ē ex d̃fectu sacr̄i
q̄ȝtū ē i se: sȝ ex d̃fectu recipiētꝭ. vt i 2° ꝯsideratōe
ondet̃. ℂ 3° significāt finē scificatiōis. s. etnā gl'aȝ
⁊ has significatōes pōit btūs Tho. i.4. di.i. ar.1. q.
.i. Nō sic. p̄ntia ⁊ p̄ita exp̄ssi⁹ ⁊ certi⁹ significari
possūt q̄ȝ futura tm̄. ⁊ iō significatio v̄boꝝ q̄ ē exp̄s
siua adiūgit̃ significationi reꝝ. 3° addūt̃ v̄ba rōne
scificatōis. Sacr̄a. n. noue legꝭ grāȝ ꝯtinēt ex scifi
catōe: ⁊ creatura scificat̃ p̄ verbū dei. 2. Thi.3. g° i
eis nō oportuit res tm̄ eē: sed etiā verba dei. Has
rōnes pōit btūs Tho. i.4. di.i. ar.3. Et pōt addi
ista q̄rta rō. Medicīa dȝ p̄portiōari morbo sȝ mor
b⁹ pcti hōieȝ q̄ȝuī ad aīaȝ ⁊ cōp⁹ ifecerat. g° i sacr̄is
opōtuit verba eē q̄ aīe: ⁊ res q̄ corpori r̄ndeāt. Sȝ
ꝯ igt aīa pr̄ Ambrosi. Ex duob⁹. n. q̄ cōiūcta nō sūt
nō pōt fieri aliqd̄ vnū. nec vnū pōt eē forma alte
ri⁹. q: rō cōponēdi ē q̄ vnū se h̄eat vt mā: ⁊ aliqnū
vt forma s̃m oēm p̄hiam. Uerba āt ⁊ res sūt oino
sepata g° ex eis nō pōt fieri aliqd̄ vnū. sacr̄m autē
suā hȝ vnitatē. q̄re ⁊c. Jtē arguit̃ sic. Sicut i sacr̄is

reqͥrūt verba: ita ⁊ aliq̄ facta. vt dicit Hugo d̄ scō Victore. ſʒ facta nō ponūt de itegritate sacri. ergo nec verba. ¶ Itē sic. Pnia ⁊ mrimoniū sūt sacra vt dixisti i pͦ veritate. ſʒ de itegritate eoꝝ n̄ sūt aliq̄ vba. gͦ ⁊c̄. ¶ Preterea. sacra āniq̄ leg̃ nō hēbant aliq̄ vba gͦ nec sacra noue leg̃ q̄ figurabāt p̄ illa. ¶ Bn̄ aīa arguis. ⁊ ad pmū dico q̄ sacrꝫ ē vnuz i gn̄e signi vl' cause: quoꝝ vtrūqꝫ relationē ipoꝛtat. Nō ē āricōnemēs: q̄ ea q̄ sūt i se distīcta: i relatiōe vniāt ad aliqd̄ vnū. sic accidit de mlt̃ trahētibꝰ nauiz. q̄ lʒ sint diuersi: tn̄ sūt vna cā tractus nauis. Et silr pr̄ ⁊ mr̄ sūt vnū i gn̄atiōe. sic ēt ad ꝓpositū vba ⁊ res sūt vnū i significādo. ⁊ p̄ ꝯ̄ns efficiūt vnū sacramētū. Et q̄ vtꝰ cāndi i rebꝰ ē ex vbis significātibꝰ vt dixit Aug. dtrahe vbū ⁊c̄. iō vba sūt formalia ⁊ res mālēs p̄ modū q̄ͦ eē cōpletū forma dr̄. ¶ Ad zᵐ dr̄ ſʒ hugo. d̄ scō victoꝛ q̄ ad sacra tria ꝯcurrūt .s. res: vba: ⁊ scā. ſʒ facta ad vsū l' dispēsationē ꝑtinēt. vba āt ⁊ res sūt d̄ eēntia sacri. ⁊ iō magr̄ dicit i his duobꝰ ⁊ nō i sact̃ sacra ꝯstare. Vl' possꝫ dici q̄ facta ad res reducūt. ¶ Ad tm̄ dico q̄ mrimoniū ſʒ q̄ ē in offiñ nāe: ⁊ pnia ſʒ q̄ ē virtꝰ: nō hn̄t aliq̄ vboꝝ formā. ſʒ ſʒ q̄ vtrūqꝫ ē sacrm̄ i dispēsatōe ministroꝝ eccl'e ꝯsistēs: vtrūqꝫ aliq̄ vba hꝫ. ¶ In matrimonio erūt illa vba exp̄mētia ꝯsēsū: ⁊ bn̄dictōes ab eccl'a istitute. In pnia āt ē absolutio sacerdotis vbotenꝰ scā. ¶ Ad vlt. dico q̄ nō ē silis rō d̄ sacris āntiq̄ ⁊ noue leg̃: vt pꝫ ex dict̃. qr̄ ⁊c̄. ¶ Quātū ad t'tiā vitatē dico ſʒ btm̄ Tho. pͣ ſe. q. 102. q̄ nō oīa sacra noue legis i veti lege figurā habuerūt. qr̄ videamꝰ q̄ sint hn̄tia figurā: ⁊ q̄ nō. Accipiat ergo pͦ baptismꝰ. ⁊ dico q̄ figura eiꝰ fuit circūcisio. ad col'. 2. c. Circūcisi estꝭ circūcisiōe dn̄i nr̄i iesu xp̄i: cōsepulti i baptismo. ⁊ textꝰ de ꝯsc. dis. 4. qd̄ apd̄ nos ⁊ sūt vba Greg. li. 4. moꝝ. Et eadē vba pōit magr̄ i. 4ͦ di. 1. c. q̄rit āt. vbi dr̄ sic. Qd̄ apd̄ nos valꝫ aq̄ baptismi: apud veteres valet circūcisio ⁊c̄. Eucharistie figura fuit esus agni pascal'. p̄cepat. n. Moyses i mēoriā liberatōis q̄ oēs agnū accipeūt ⁊ linirēt suplīminaria domoꝝ de sāguie eiꝰ: i hͦ ꝓtestātes se a ritibꝰ egyptioꝝ: q arietē colebāt: recedere velle. In comestione vͦ istiꝰ agni duo fuerūt. s. festinātia: ⁊ pielꝫ. Festinātia q̄dē. q̄ egyptij eos ad egrediēdū ocius ipellebāt. Exo. 12. Periculꝫ āt ti: si remanerēt ab egyptijs occiderēt. ꝓp q̄ Moyses sic p̄ecepit vt agnū cōederent. vt illū assū igni facerēt. q̄ citiꝰ ꝑparat. ⁊ n̄ ꝯminuerēt eū. q̄ similit' spaciū n̄ hēbāt cōminuēdi ossa. Et q̄ panes azimos sil' cōederēt. q̄ spaciū fermētādi panē n̄ habebāt. ¶ zͦ p̄cepit moꝫ cōedēdi on̄dēs. Renes vr̄os accigetꝭ: calciamēta habebitꝭ i pedibꝰ vr̄is: tenentes baclos i manibꝰ: ⁊ cōedetꝭ festināt: Ista oīa itinerātiū signa sūt. Itē p̄cepit dicēs. In vna domo comedetꝭ neqꝫ feretꝭ de carnibꝰ eiꝰ foras. q̄. s. ꝓp festinātiā ensemari inuicē nō poterāt. Et cōedetꝭ cū lactucis agrestibꝰ: qd̄ amaritudinē quā in egypto passi fuerāt significabat. Declaremꝰ figurā hāc q̄ p̄ agnū sic patū i xp̄i imolatio figurat. pͣ. Cor. 5. pascha nr̄ꝫ imolatꝰ ē xp̄s. Sāguis sup līminaria domorū fusus: sāguinē xp̄i i cōdibꝰ fidliū fūdēdū p̄ fidē figurabat. i. Pe. 1. redēpti. n. estꝭ p̄cioso sāguie agni icōtaminati ⁊ imaclati xp̄i iesu. Esus agni: esū corporis xp̄i figurabat. Jo. 6. Caro mea vere ē cibus Et q̄ assatꝰ erat agnꝰ: xp̄i carnē igne charitatis in veru crucis assatā figurabat. Renes accīcti castitatē ⁊ puritatē ad tātū sacramentū reqͥsitā. ⁊ calciamēta pedū: exēpla scōꝝ i tali sacrō mēti fideliū īdēda baclī i māibꝰ cui ā pastoralē quā i mistrādo tale sacramētū curati hēre debēt: vt dignis illd̄ tribuāt: i dignis dare recusēt: figurabāt. Esus pāis azimi ieiunū ⁊ pniāꝫ ad hͦ sumēdū sacrꝫ reqͥsita figurabat .i. Cor. 5. c. Itaqꝫ epulemur i azimis sinceritatis ⁊ vitatis. Lactuce agrestes amaritudinē cōdis ⁊ cōtritionē on̄debāt. Cōedebat agnꝰ i domo vna. q̄ vna dbebat eē fideliū eccl'ia: i q̄ corpꝰ xp̄i mistrari dberet. ¶ Figura pnie erāt oēs purificatōes veteris testi. Isa. 1. Lauamini: mūdi estote: auferte malū cogitationū vr̄aꝝ ab ocul' vr̄is discite bn̄facerē ⁊c̄. Matrimonio āt i veteri testō aliqd corrn̄debat. ꝓ ut erat i offiñ nāe. ſʒ n̄ ꝓut erat sacrꝫ ꝯiūctiōis xp̄i ⁊ eccl'ie. q̄ nōdū scā erat. vn̄ i veteri lege dabat libellꝰ repudij. qd̄ ē ꝯ rōnē sacri. ¶ Figura sacri ordis erat ꝯsecratio pōtificū ⁊ sacerdotū. Nā sacerdotes i veti testō pͦ p̄ dinā volūtatē eligebāt. Exo. 28. Applicate Aaron cū filijs suis in medio filioꝝ isrl'. vt sacerdotio fūgāt mihi. Et sic in nouo testō fiebat rpe scō ⁊ bono vt pꝫ i electōe mathie. Act. 1. Tu dn̄e q nosti cōda oīuz ⁊c̄. ¶ zͦ vngebāt. Exo. 30. Aarō ⁊ filios eiꝰ vnges. scificabisqꝫ eos vt sacerdotio fūgāt mihi. ait dn̄s ad Moysen. ⁊ hͦ i figura. vt sic exteriꝰ vngebāt oleo visibili. ita nr̄i sacerdotes oleo spūs sci vngerēt. vn̄ qn̄ dn̄s discipulos oꝛdīauit i sacris. dixit Jo. 20. Accipite spm̄ sāctū. quoꝝ remiseritis pccā remittūt eis ⁊c̄. ¶ 3ͦ debebāt scē viuē. Exo. 19. Sacerdotes q accedūt ad dn̄ꝫ scificēt. dixit dn̄s ad Moysen. i. scē viuāt. ps Sacerdotes tui iduāt iustitiā. i signū q̄ nr̄i sacerdotes i maria ꝯtinētia viuē debeant. Luc. 12. Sint lūbi vr̄i p̄cīcti ⁊c̄. sup quo vbo Gre. ait. Lūbos. n. p̄cigimꝰ cū carnis luxuriā p̄ cōtinētiā coartamus. ¶ 4ͦ p̄mitias ⁊ ꝑtes scīarū bonoꝝ ⁊ dcīas hēbāt vt p̄dicatōibꝰ ⁊ alijs dinis opibꝰ itēdē possēt. Malach. 2. c. Labia sacēdotꝭ custodiāt sciaꝫ. In signū q̄ sic ipi pplo obscura ⁊ trena p̄dicabāt: sic nr̄i sacerdotes: lucida: clara celestia p̄dicarēt. 2. Cor. 3. Nō sic Moyses ponebat velamē sup faciē suā: vt nō itēderēt filij isrl' i faciē eiꝰ: qd̄ euacuat ⁊c̄. ¶ 5ͦ sacrificia pplo mistrabāt. 2. pal'. 29. Surrexerūt sacerdotes atqꝫ leuite bn̄dicētes pplo. i signū q̄ sacra xp̄i fidelibꝰ p̄ sacerdotes dispēsari debebāt. Mat. 18. Qd̄cūqꝫ ligaueritꝭ sup trā ⁊c̄. Et hec de pͣ ꝯsi.

¶ De vtilitate āntiq̄ ⁊ noue legis. Csideratio. II.

Ecūdo loco

Antiq̄ ⁊ noue legis vtilitatē videamꝰ vbi tres cōcl'ones subiūgamꝰ. vꝫ. ¶ pͣ ꝯcl'o ē ista. Sacra āntiq̄ leg̃ vilissima signa fuerūt leg̃ dn̄i nr̄i iesu xp̄i. ¶ zͣ cōcl'o est ista. Ex quo signa erāt: claꝝ ē q̄ nō par differebant. ¶ 3ͣ cōcl'o ē ista. Quāuis talia sacra differrēt ꝯgruū tamē ē vt vnūqdqꝫ spoꝝ effectū ꝓpriū hēret.

¶ Qualiter sacramenta antiq̄ legis signa fuerūt noue legis. Conclusio I.

Rcipe ꝑmā cōclōnē. vꝫ. Antiq̄ legꝭ sacrā
legis dn̄i nr̄i iesu xp̄i fuerūt visibilia signa
vbi tres iq̄ram⁹ vitates. vꝫ. p⁹ vi. ē ista
Quid ē sig^m. ¶ 2^a ē. Quot sūt gn̄a signoꝝ
¶ 3^a quō sacramēta ātiq̄ legꝭ erāt signa noue legꝭ
¶ Quātū ad ꝑmā dico ꝑꝫ magr̄m sniaꝝ. i. 4. di. 1. c.
signum. q̄ vba cnā ponūtur. de ɔse. di. 2. c. signū. ꝙ
signū est res ꝑter spēꝫ quā igerit sēsib⁹: aliqd aliud
ex se faciēs i cognitōēꝫ venire. qnā descriptōēꝫ de-
clarās btūs Tho. i. 4. di. i. arti. i. q. 2. dic̄ sic. Sig^m
igr̄ ipōtat aliqd notū q° ad nos q° mānducimur i al-
teri⁹ cognitōēꝫ. Res āt p° nob note: sūt res caden-
tes sub sēsu: a q° oīs nr̄a cognitio ortū hꝫ. vt i li. de
sensu ꝛ sen. ꝛ 3. de aīa. ponit Ar. Et io sig^m quātū
ad p^{am} sui istitutiōēꝫ: significat rē aliquā sēsibilē: put
p eā mānducimur i cognitōēꝫ alic⁹ occlti. ꝛ sic acci-
pit hic magr̄ sig^m. Cōtigit tn̄ aliqn̄ ꝙ aliqd magno-
tū q° ad nos: ēt si nō sit res cadēs sub sēsu. q̄n scd̄a-
ria significatōē sig^m dicat̄ sic̄ dicit ph̄us i 2° ethi.
ꝙ signū gn̄ati bit⁹ i nob ē brē i ope delectatōēm. q̄
nō ē delectatio sēsibil̄ cū sit rōnis. Ista sūt vba ei⁹.
Si btī aia mea his vbis attēta sis: clare concludes
difficilē māteriā tāgē hūc scm̄ doctorē. Quid. n. sit p°
notū nob. grādē faciūt doctores ph̄ici difficultatem
sup li° ph̄icoꝝ i ꝑemio: quā ad p̄ns relinq̄m⁹. Sꝫ v-
ba bti Tho. reliq̄m⁹ ꝛ vba magr̄i accipiam⁹. dic̄. n.
ꝙ sig^m ē res. Istō v: male dcm̄. qm̄ res ꝛ sig^m ma-
xime a se distāt. g° vnū nō dꝫ notificari p aliō. Itē
sig^m duc̄ i noticiā rei. quō ergo ē res: Oꝫ āt sig^m ꝛ res
sint opposita: pꝫ. ꝛ expsse colligit̄ ex dcis p beatum
Tho. i ꝑmo sniaꝝ. Itē multi effcūs spūales cogno-
scunt̄ a nob: ꝛ oīs effcūs ē sig^m sue cāe. q: p illū i no-
titiā cāe deuenim⁹. vt p° poꝝ. posterioꝝ: ꝛ ꝑmo phi-
sicoꝝ pꝫ. Et tn̄ illi effcūs nullā spēꝫ igerūt: sēsibus.
ergo nō oē sig^m aliqnā spēꝫ igerit sensib⁹. Itē locu-
tio ē qōdā signū ɔcept⁹ mētꝭ. ꝑmo piarūctias. sꝫ an-
geli loquunt̄ adiuicē: vt oēs theologi detmināt in
2° sniaꝝ. ꝛ Dionysi⁹ de āgelica hierarchia. ꝛ tn̄ tal̄
locutio nō igerit aliq̄ꝫ spēꝫ sēsib⁹: cū ipsi sint icorpei
vt theologi tenent. ergo ꝛc̄. Ista tria argumēta de-
clarem⁹ ꝛ sufficiat. Breuit̄ dico ꝙ res ꝛ signū nō di-
stinguūt̄: vl̄ n̄ differūt sic̄ opposite dr̄ie. qm̄ si sic eēt:
qcqd cadēt sub vno nō cadēt sub reliquo. sic̄ pꝫ de
rōnali ꝛ irrōnali. Sꝫ distiguunt̄ tāq̄ꝫ opposite rōes
vn̄ eadē res pōt eē sig^m ꝛ res diuersis respcib⁹ ꝛ rō-
nibus. sic̄ pꝫ ꝺ fumo q ē i se q̄dā res: ꝛ ē signū ignis.
Ista ē bona rn̄sio. ¶ Ad 2^m dico ꝙ aliud iudiciū ē ꝺ
reb⁹ itelligibilib⁹: ꝛ aliud de sēsibilib⁹. In reb⁹ itel-
ligibilib⁹ fit ꝑcessus ab his q̄ sūt notiora simplr̄. i. q°
ad nos ꝛ quo ad nāꝫ. sic̄ pꝫ i mathematicis. ꝛ i tali
ꝑcessu appet ꝙ effcūs nō sūt signa cāꝝ: sꝫ poti⁹ eꝫ
cāe sūt effectuū signa. q: p illas deuēim⁹ i notitiam
effectuū. ꝛ sic cā ꝛ sig^m sūt idē realr̄: vt pꝫ ituēti ꝛ exp-
to i ph̄ia. In cognitōib⁹ āt sēsibilib⁹ effcūs sūt cāꝝ
signa. q: i ꝑmo ꝑcessu itelligēdi p effcūs i cāꝝ cogni-
tionē deuenim⁹. Et hoc ē gn̄alr̄ veꝝ i oīb⁹ cognitōi-
bus reꝝ sēsibiliū. ꝛ hoc mō itelligit ph̄us ꝙ effectus
sunt signa cāꝝ. q̄re pꝫ ꝙ illa ꝑpositio n̄ ē gn̄alr̄ vera.
Accipit g° magr̄ sig^m p re sēsibili ꝛ n̄ itelligibili tm̄.
¶ Ad t̄tiū dico ꝙ nō ē gn̄alr̄ veꝝ ꝙ oīs locutio sit
sig^m. vn̄ locutio angeloꝝ ē p ea q̄ sūt notiora simplr̄:

ꝛ nō ꝑcedit ab effcā ad cāꝫ. iō nō oꝫ ꝙ vtatr̄ aliq̄ua
spē sēsibili. vn̄ ea qb⁹ adiuicē loquūt̄ nō ꝑp̄e dr̄ si-
gna: sꝫ solū largo mō: vt. s. sig^m accipit̄ ꝑ oī eo qō
ducit i alicui⁹ noticiā. ꝑp̄e ergo sig^m est i re sēsibili.
Et hec sufficiāt ꝑ ꝑma vitate. ¶ Quātū ad scd̄am
vitatē ē nōndū ꝑꝫ mgr̄ꝫ sniaꝝ i. 4. di. i. i dcō. c. sig^m
ꝙ signoꝝ aliq̄ sūt nālia. aliq̄ ad placitū. Nālia vt su-
mus q nālr̄ ē signū ignis. ad placitū. i. ꝙ ita placuit
istituēti: vt res tal̄ talr̄ significaret: q̄ꝫuis hoc a nā n̄
hr̄ct. vt circulus an̄ tabnā. Et hoc mō sacra dr̄r si-
gna. vn̄ nō oīa signa sūt sacrā: sꝫ i p̄is se hꝫ signū q̄ꝫ
sacrꝫ. Nec ēt oīa signa ad placitū sūt sacrā: sꝫ solum
illa q̄ silitudinē reꝝ hn̄t q̄ꝝ sūt signa. vn̄ dic̄ sic magr̄
ibidē. Si. n. sacrā nō hr̄ent silitudinē reꝝ q̄ꝝ sūt sa-
cramēta: nō ꝑp̄e sacrā dicēnt̄. vn̄ pōt eē aliqd sig^m
ad placitū qō tn̄ silitudinē nō hr̄bit cū eo qō signifi-
cat vl̄ signat sic̄ pꝫ ꝺ circulo an̄ tabnā. nā licet vinū
signet nō tn̄ silitudinē vini gerit. Sacrꝫ āt nō solū si-
gnat: sꝫ ēt ex silitudine repn̄tat. Sc̄per. n. ad hoc vt
aliqō signū dicat̄ sacrꝫ: oꝫ vt silitudinē rei hr̄at cui⁹
ē sacrꝫ. hec oīa colligunt̄ ex snīa magr̄i. Pis s. c nō-
tis: vt itelligat̄ quō sacrā signa sint: vnā mō distin-
ctionē signoꝝ magꝭ gn̄alē subiūgam⁹. ꝛ hec magꝭ ad
ꝑdicationē ꝑtinet. Dicamus g° sic. Signa aliq̄ dr̄r
miraclosa. Aliq̄ timorosa. Aliq̄ vinosa. Aliq̄ gl̄iosa.
¶ Signa miraclosa sūt aliq̄ res q̄ ꝑp̄e sup̄ nām sūt
vt tēpore Moysi ad Pharaonē. Exo. 4. c. Virgā
quoq̄ꝫ hāc sume i manu tua: in q̄ scur⁹ es signa. Itē
ꝛ tp̄e xp̄i ꝛ discipl̄oꝝ miracl̄a dcā sūt signa. Jo. 3. Ne-
mo pōt hec signa facē q̄ tu facꝭ: nisi fuerit ds̄ cū eo.
ait Nicodem⁹ ad Jesū. Et Mar. vl. Signa āt eos
q crediderit hec seq̄nt̄. i noīe mō demōia eijciēt ꝛc.
¶ Signa timorosa sūt signa iudicij extrēi de qb⁹ di-
xim⁹ feria 2^a p° dn̄ice. Luc. 21. Erūt signa i sole lu-
na ꝛ stellis ꝛc. Et Gen. 9. Hoc ē signū federꝭ qō do
int̄ me ꝛ vos. Arcū meū ponā i nubib⁹ celi: ꝛ erit si-
gnū federꝭ int̄ me ꝛ trā. De arcu hoc diuerse sūt opi-
niōes. Qdā ad lr̄aꝫ dn̄t arcū refulgēne solarꝭ i nu-
bib⁹ gn̄atū: dedisse deū ꝑ signo diluuij nō vēturi.
Aiūt. n. ꝙ an̄ diluuiū nō fuerūt nubes nec pluuie. ꝛ
p ɔn̄s nec tal̄ arc⁹. Qn̄cūq̄ꝫ āt arc⁹ apparet signū ē
nō magne: sed pue irroratōis. q: arc⁹ iste nō gn̄at̄ i
nube: nisi qn̄ ex ea emanat subtile ꝛ pnū stillicidiū.
qō fieri nō pōt qn̄ tot⁹ aer ē nubib⁹ dēsis ꝛ pluuijs
magnis opt⁹. Et dn̄t ēt ꝙ arc⁹ hic signū ē nō cito vē-
turi iudicij p vl̄eꝫ ɔflagratōēꝫ igniū sicdi. Q: dispō-
oiuꝫ ignitaꝝ impssionū ꝛ mā ē exalano calida ꝛ sic-
ca: c⁹ opp^m arc⁹ iste designat. q: nō fit i nube sicca:
nec i tp̄e sicco: sꝫ i nube aquosa: ꝛ i tp̄e aliq̄ꝫtulū plu-
uioso. Sꝫ licet ista appareāt phice bn̄ dcā: arguo tn̄
ɔ eos sic. Nō. n. certū nec verisil̄e ē. ꝙ an̄ diluuiū n̄
fuerit nubes: nec pluuia: nec tal̄ arc⁹. Nūq̄d trā ꝑ-
missiōis ꝛ mlte alie tc̄ pluuia idigebāt irrigari: ꝛ se-
cūdari: ꝛ ɔ nimiū pl̄imūq̄ꝫ estū refrigerari: Nūq̄d ēt
p calorē sol̄ tc̄ vapores ꝺ trā ꝛ aq̄ eleuabāt̄ sic̄ nc̄: qō
si sic erat nubes vtiq̄ꝫ tc̄ fiebāt sic̄ ꝛ nc̄. Pfecto lꝫ iste
arc⁹ pluuiā exigat tēpatā: nō tn̄ ꝑp h° sufficiēs signū
ē aut ar^m ꝙ ds̄ n̄ deleat mūdū p diluuiū aq̄ vl̄ ignis:
cū dei potētia vl̄ actio nō depēdeat ab aerꝭ dispōe
vl̄ nubiū: qn̄ pon⁹ talia iudicia facit: ꝛ scū⁹ us est tp̄e
dubio ꝛ incerto. Nec obstat ꝙ ds̄ illū arcū. Noe in

signũ federꝭ dederit. qm̃ tale signũ potius ē nãle q̃3
spãl' grẽ siue alic⁹ pacti. Põit ãt illũ ds ꝑ sig° quodã
spãl federꝭ sui ad Noe ⁊ stirpē ei⁹. Dico g° saluo sp
iudicio melio:i: ꝙ ex silitudine arcus aerꝭ tẽpenẽ
nãlr exigẽtꝭ voluit clã formale ⁊ pncipale exẽplar ⁊
signũ iuiolabil' firmitatꝭ federꝭ sui ad gen⁹ humanũ
saltē quo ad electos significare. Et hec firmitas ex
q̃tuo: ortũ sumit. Fũdamẽtalr ab imẽsa dei pietate
ad gen⁹ humanũ. 2° ex ifallibili vitate suaꝝ ꝓmis-
sionũ tã scriptaꝝ q̃3 ĩspiratarꝝ: ⁊ voce ꝓmlgatarꝝ. 3°
ex imẽsa charitate xp̃i ĩ passiõe ondẽda. 4° ex ma-
gna charitate scõꝝ patꝝ ⁊ electoꝝ: quos merito xp̃i
saluari cernebat ipe ds. Tñ lʒ ds a nullo obo cãsr
moueat: nihilomin⁹ ĩ supdcãꝝ reꝝ visiõe quã hũit:
nõ de nouo: sʒ ab eťno recõdat⁹ ē federꝭ: qd ex me
ra grã cũ electis pepigit. Et sic cũ venit plenitudo
tp̃is: visus ē arc⁹. s. cũ diuitas ad ĩsima nr̃a arcualr
.i. humanãdo descẽdit: ⁊ brachia ĩ modũ arc⁹ ĩ cru-
ce extẽdit. vnã manũ iustꝭ: aliã peccõribus porrigẽs.
q̃re ⁊c. Aliq̃ signa dñr vitiosa. Mat. 7. c. A fructib⁹
eoꝝ cognoscetꝭ eos. q: nõ põt arbor mala fruct⁹ bo
nos facē. Aliq̃ signa st̃ gl'iosa. Apoc. 12. Signũ ma-
gnũ apparuit ĩ celo: mlier amicta sole ⁊ luna sub pe
dib⁹ ei⁹ ⁊c. ⁊ exponiť de ṽgine gl'iosa: vt alias ostẽ-
deť. q̃r ⁊c. Et hec sufficiãt ꝓ ista vitate. ¶ Quãtũ
ad tnã vitatẽ dico ꝙ q̃3uis ĩ scq̃ntibus dñaȝ sacroꝝ
noue ⁊ veterꝭ legꝭ ꝯcludam⁹: hec tñ vt ponit magr̃
vbi sup: potissima ē. q: sacra antiq̃ legꝭ figura erãt
sacroꝝ noue legis. Propterea dicit magr̃ ꝙ sacra-
menta noue legis significãt ⁊ scificãt: vetera aũt si-
gnificãt tñ. Sʒ de hoc ifra. q̃re ⁊c.

¶ De dñia sacroꝝ. Conclusio. II.

Ecipe faʒ ꝯclonẽ. vʒ. Ex q° sacra ãtiq̃ le
gis signa erãt claꝝ ē ꝙ nõ paꝝ differebãt.
vbi tres iqram⁹ vitates. vʒ. ¶ p° vitas ē
ista. Quare sacra ordinata sũt: vt ꝑ sẽsibilia fierẽt.
¶ 2° veritas ē. Quid sacra ex sua rõe significẽt ⁊ re
ꝑtiet. ¶ 3° veritas ē. Quõ sacra a se iuicẽ differãt.
¶ Quãtũ ad pmã dico. ꝙ iõ sacra sub reb⁹ sẽsibi-
lib⁹ dãtur: vt ꝑ sẽsibilia ĩ dĩnoꝝ cognitõez veirem⁹
Rõales. n. sumus. ⁊ iõ ꝰʒ modũ itelligẽdi rõis ĩtelli
gere debem⁹: modus ãt ĩtelligẽdi ꝯseqť modũ eẽn
di. modus ãt nr̃ eẽndi q° ad aiaȝ ē vt sit iũcta cũ re
sẽsibili. s. cũ corpore qd ē sẽsibile. q: ē act⁹ ei⁹: vt dr̃.
2. de aĩa. Jõ mod⁹ ĩtelligẽdi nr̃ dʒ eẽ ꝑ rẽ sẽsibilẽ. ⁊
h° ondit phs nr̃. 3. de aĩa. Necẽ ē ĩtelligẽtẽ fãtasma
ta speclari. ⁊ ĩ li. d sẽsu ⁊ sẽsa. Nihil igt ē ĩ itellcũ qn
ꝑus fuerit ĩ sẽsu. Quare g° oʒ ꝑ sẽsibilia ad ĩsẽsibi-
liũ cognitõez deuenire. Jnde Jsido. de sũmo bono.
Quibusdã igi gradib⁹ itelligẽtie ꝓgrediť hõ ad ĩtel
ligendũ deũ creatorẽ. Qd ⁊ Paulus nr̃ ꝯfirmat ad
Ro. 1. Jnuisibilia igt dei ꝑ ea q̃ fcã sũt itellcã ꝯspiet
unť. Qd vt facili⁹ fiẽt: sacra ordinata st̃: vt ꝑ sẽsibi
lia fierẽt. Et iõ ꝰʒ diuersa sensibilia: diuersa ē acce-
ptio sacri. Aliqñ. n. sacrũ ĩpõtat rẽ q̃si ꝯsecrãtẽ. ⁊ sic
passio xp̃i dr̃ sacrũ: q: lauit nos a pccis nr̃is ĩ sãguie
suo. Apoc. p°. c. Aliqñ dr̃ sacrũ solũ sacrũ significãs ⁊
nõ efficiẽs. ⁊ h° mõ sacra ãtiq̃ legꝭ dñr sacra. signifi-
cãt. n. q̃ ĩ xp̃o gesta st̃: ⁊ ẽt significãt sacra noue legis
Aliqñ sacrũ facẽ qd significat. ⁊ h° mõ ꝓpe sacra no

ue legꝭ sacra dñr vt dic̃ magr̃. ĩ. 4. di. 1. c. signũ. ĩ fi-
ne. Sacrũ. n. igt ꝓpe dr̃ qd ita signũ ē grẽ dei: ⁊ inui-
sibilis grẽ forma: vt ip̃i⁹ imaginẽ gerat ⁊ cã existat.
Primũ modũ accipiẽdi sacra nõ ꝯsiderat magr̃ in
4. qñ de sacris loqť: sʒ tñ 2m 3m modũ. Tã. n. scdꝰ
q̃3 tn⁹ modus accipiẽdi sacra sit ꝑ res sẽnbiles. qm̃
vnũq̃dq̃3 suã mãȝ ⁊ formã hʒ. vt pʒ ꝑ singla discur-
rẽdo. Et h° recte: vt dem̃ ē. qm̃ ꝑ illa sẽsibilia ĩ co-
gnitõez dĩnoꝝ mysterioꝝ deuenim⁹. Nec tñ credas
oĩa sẽsibilia posse dici sacra: q̃3uis illa repiũẽt dĩna.
vt puta deũ creatorẽ sui: vt ps. ait. Delectasti me
ĩ fcũr. ĩ manuũ tuaꝝ: qm̃ de rõne sacri ē: nõ tm̃ rẽ sa
crã ⁊ dĩnã repñtare: sʒ rẽ sacrã ⁊ sacrãtẽ. vnde vis
vocabli sonat. sacrũ. i. sacrãs mẽtẽ. Res ãt sẽsibiles
q̃ nõ sũt sacra: rẽ sacrã tm̃ repñsentãt: ⁊ nõ ꝓsacrãtẽ. iõ
ꝓpe nõ sũt sacra. Et hãc distictõez fac btũs Tho.
ĩ. 4. di. 1. arti. 1. q. 1. ad uisionẽ scdi argumẽn. q̃re ⁊c.
¶ Quãtũ ad faʒ vi. dico ꝙ cõis significatio sacroꝝ
ē ꝙ sint visibiles forme ĩuisibil' grẽ: vt põit magr̃ ĩ
4. ⁊ sũt ṽba Augu. Poniť ãt visus ꝑ sẽsibili ĩ cõi,
q̃msicut res sũt visibiles: ita ⁊ ṽba sũt audibilia. Cũ
ãt tã res q̃3 ṽba sint de eẽntia sacri vt dictũ ē. s. vi
ꝙ sacra nõ solũ sint visibiles forme: sʒ ẽt audibiles.
Et iõ dic̃ btũs Tho. ꝙ visus poniť ꝓ sẽsibili ĩ cõi.
Sʒ poti⁹ dr̃ forma visibilis: q̃3 audibil'. q: visus est
ꝑfectior cũctis alijs sẽsib⁹. vt dñ p° metaphisice. ⁊
p° posterioꝝ. q̃re ⁊c. ¶ Quãtũ ad tnã vi. dico ꝙ sa
cramẽta antiq̃ legis sũt sacra ꝰm qd: sacra aũt noue
legꝭ simplr ⁊ ꝓpe. De rõe. n. ꝓpe sacri ē qd figurat
⁊ significat ẽt facẽ ⁊ cãre. qd ꝓpriũ ē sacroꝝ noue le-
gis. Et ꝑꝑ h° dic̃ btũs Tho. ꝙ diuisio sacri ĩ sacra
noue ⁊ ãnq̃ legꝭ nõ ē sic diuisio gñis ĩ spẽs: sʒ sic ana
logi ĩ suas ptes. vt ē diuisio sani ĩ significãs sanita-
tẽ ⁊ hñs eã. Magr̃ ãt ĩ. 4. di. 1. q̃tuo: dñas ponit int̃
sacra noue ⁊ ãnq̃ legꝭ. ¶ p° dñia ē. q: noua signifi-
cãt ⁊ scificãt. veťa ãt significãt tm̃. Et ꝑꝑ h° dicim⁹
ꝙ noua efficiũt qd significãt: vetera aũt nõ. Noua
aiaȝ iustificãt. veťa ãt carnẽ mũdãt. ¶ 2° dñia est. q:
noua spũalia sũt: veťa carnalia tm̃. q: ꝰʒ aliquos so
lũ carni ꝯferũt. vl' q: carnalr ꝰʒ nudã carnẽ itelligi
tur. ¶ 3° dñia ē. q: noua posita ⁊ ĩstituta st̃ ĩ libtate:
veťa ĩ onus ⁊ suimtẽ. ¶ 4° dñia ē. q: noua sũt ꝓpe
sacra vetera aũt ꝰm qd. Hec oĩa ponit magr̃ ĩ litte
ra. q̃re ⁊c. Et clarius patebũt in ꝯclone seqnti.

¶ De effectib⁹ sacroꝝ annq̃ legis. Cõclusio. III.

Ecipe tnã ꝯclonẽ. vʒ. Quãuis sacra ãnq̃
⁊ noue legꝭ differãt: ꝯgruũ tñ ē: vt vnũq̃dq̃3
suũ ꝓpriũ effectũ hẽat. vbi tres igram⁹
veri. vʒ. ¶ p° veri. ē ista. An vsus sacroꝝ
veterꝭ legꝭ eẽt meritori⁹. ¶ 2° vi. ē. An sacra veťis
legꝭ aiaȝ aliq̃lr purgarẽt an corp⁹ tm̃. ¶ 3° ē. An ta-
lia sacra grãȝ ꝯferre possẽt. ¶ Quãtũ ad pmã vi. di
co ꝙ de hoc sunt duplex opio. ¶ p° dic̃ ꝙ q̃3uis
ĩ charitate fierent: tñ nullo mõ erãt meritoria. Et
hoc ꝑꝑ aliq̃s rões. ¶ p° q: nihil ē meritoriũ: nisi sit
do gratũ. 1. Cor. 13. Si liguis hoiuȝ loq̃r ⁊c. sʒ sacra
annq̃ legis nõ erãt deo accepta. g° ñ erãt merito-
ria. q̃ña nõ cũ maiori. ⁊ mio: pʒ. Jsa. 1. Sãguinẽ hir
coꝝ nolui. vbi gl'. sic. ait. Pretereo vtẽs tpe ondit se
nũq̃3 sacrificia iudeoꝝ amasse. ¶ 2° sic. nullũ opus

tatis ē meritoriū. ſʒ ſacrā ātiq̄ leg̃ erāt īutilia. g° nō erāt meritoria. ꝙñā nō cū maiori. minor pʒ ꝑ dcā in alia ꝙcl'one. nō. n. efficiebāt qḋ ſigurabāt: vt dic̄ ēt iam lrā. ℭ z° ſic. ait. n. Origenes ꝙ ea rōe q̄ libel. repudij ꝑmiſit dˢ: ēt ſacrificia fieri ꝑmiſit. Sʒ no libell⁹ repudij ſuit ſp mal⁹ ⁊ nūq̄ʒ meritori⁹. ⁊ talia ſacrā. Iſte rōes ſufficiāt ad pñs. Et cer te cara iſti⁹ opiniōis videt̃ fuiſſe magr̃ ſniaꝝ i. 4. di. Alia opinio dic̄ ꝙ ſi fiebāt a pſonis i charitate ꝯſtitutis ꝙ vſus eoꝝ erat meritori⁹. Abſurdū. n. ē di cere btūs Tho. i hoc paſſu ꝙ labores ſcōꝝ patꝝ i hi⁹ ſacris deo accepti nō eēnt. Quidā tñ magrīn excu ſāt dicētes ꝙ ipe itellexit ipa opa opata nō iuſtifica re: ꝗtūcūq̄ʒ in charitate ⁊ ex charitate fierēt: ꝗuis ipa opatio ex charitate ſcā poſſit eē meritoria i eo q̄ ē iſtam meredi. Et certe iſtud pōt ſuſtētari. Ad p^m g° alt⁹ opiniōis: qm̄ z° a doctorib⁹ ſuſtētat̃: rñdea m⁹. Et dico ꝙ grā pōt duplr̄ ꝯſiderari: aut ꝑ reſpcꝫ ad op⁹ opatū. i. ad sacrīn aut ad opātē. ꝑmo mō nō erāt meritoria. q: grāʒ nō ꝯferebāt: vt videbit̃ i 3° ꝯtate. Sʒ bñ z° mō. ⁊ hoc pp charitatē q̄ erat i ope rāt⁹. Sic ergo itelligam⁹ illud dcm̄. ſacrā leg̃ ātiq̄ nunq̄ʒ fuerūt deo grata. i. nūq̄ʒ grāʒ hūerūt nec cō ferebāt: ꝑ quā aliqḋ eſt deo gratū. Erāt āt grata ⁊ accepta ꝑ accñs. ſ. pp charitatē ⁊ deuotōēʒ offeren tiū. ℭ Ad z^m dico ꝙ cū dˢ ſit pfectiſſimū agēs: nec̄e ē vt res q̄s ordiat ad pfcm̄ finē i ſuo gñe ordiet. De nā āt boni agēt̃ ē: vt agat pp finē. dˢ āt ꝑ pˢ: c ʒ vetis teſti illa ſacrā iſtituit. ergo nec̄e fuit vt pp aliquē de bitū finē illa iſtitueret. Ordinauit ergo illa ꝑmo ſup bis ⁊ dur̃ i flagellū ⁊ onus vt. ſ. diuis ſacrificijs one rati nō placēt eis ad idola declinare. z° data ſunt bonis ⁊ pſectis in ſignū myſterioꝝ futuroꝝ. Et z° data ſt puul' in pedagogū. Et q: finis iſte bon⁹ eſt: ſacra illa fuerūt vtilia. Inutilia āt dcā ſūt pp dſcm̄ grē quā nō ꝯſerebāt. ℭ Ad z^m dico ꝙ Orige. loq̄t̃ d̄ ſacrificijs ilt̃ q̄ hēbāt rōʒ diſplicētie: ex h°. ſ. ꝙ idol' i molabāt. ⁊ q̄ʒtū ad h° nō hēbāt rōnē meriti. ℭ Quā tū ad z^m veri. dico ꝙ itētio dei in veteri lege erat hoīeʒ ad timorē ⁊ reuerētiā diuoꝝ īducē: ⁊ a carna lib⁹ ad ſpūalia ſhē paulati. Et vt hoc ꝯgruent̃ facē poſſet ſacrā iſtituit: ⁊ ad illa miſtrāda mlta ipedimē ta appoſuit: q̄ imunditie carnis dicebant̃. vt q̄ illas hūet ad illa miſtrāda nō eēt idone⁹. vñ iſte erāt q̄ ſa cerdotib⁹ dabant̃ i pceptiſ. ℭ p° vt ſacerdotes nul la debilitate ſegnes ſint. i. pigri nec ceci. nec claudi nec pno vl' grandi. nec torto naſo. nec fracto pede aut māu. nec gibboſi. nec lippi. nec albuginē hītes i oclo. nec igētē ſcabiē. nec ipetiginē i corpore: nec pōderoſi. Iſta oīa patēt L euiti. zi. c. Ex quo pʒ ꝙ ille imūditie carnis nō erāt aliq̄ ſpūales macle i aīa ex eīne derelicte: ſʒ erāt q̄dā ꝓhibitōēs a ſacrē re bus ꝓhibētes. Nec tñ vacabāt heca myſterio. Nā cec⁹ ſacerdos ē q̄ ſcripturā nō itelligit. et quo greſ ſus doctrine vl' opis dirigat ⁊ porrigat ꝑ ſequitiē. i. ꝑ ignorātiā neſcit. Claud⁹ ē q̄ qḋ decet itelligit: ſed tñ id nō ope iplet. Paruo naſo: q̄ nd diſcretōis mē ſurā idone⁹ nō ē. Grādi ⁊ torto naſo: q̄ furibūd⁹ ⁊ cū ſupbia ⁊ arrogātia: vel imoderata diſcretōe eſt. Fracto pede vl' manu ē: q̄ viā dei quā docet nō ſe quit̃. Gibboſus ē: q̄ frene cupiditatis pōdē ꝑmit̃: ⁊ tardus ad ſupna ē. Lipp⁹ ē: q̄ igenij acuitate doc trina ſcā pollet: ſʒ carnalr̄ viuēdo obſcurat. Albu ginē hʒ i oclo: q̄ arrogātia ſapie vel alteri⁹ excecat̃. Ingētē ſcabiē hʒ: cui carnis petulātia ſine ceſſatōe dñat̃. Impetiginem quoq̄ʒ hʒ in pectore: q̄ auaritia ꝯtaminat̃ i mēte. Poderoſus eſt: q̄ ⁊ ſi turpitudinē corpore nō exerceat: ab hac tñ ꝯtagione ꝯtinua ſi ne moderatōe grauat̃ i mēte. Talis ergo nec ſcā i gredi: nec nomē antiſtit̃ poterit poſſidē. q: i frenis grauat̃ deſiderijs: ⁊ exps ē ſcie vitat̃. Ad ꝓpoſitū g° redeūtes dico ꝙ ſacrā ātiq̄ leg̃ ſolū carnē purga bāt ⁊ lauabant. nō āt mētē pp grē deſcm̄. vt dcm̄ ē. ⁊ dicet̃ vitate ſeq̄nti. Sʒ tñ loōo tal' figura erat pur gatōis culpe ſidē ꝑ xp̄ʒ ⁊ ei⁹ ſacrā. Multa igit̃ ceri monialia tūc tpis obſuabāt̃ ꝑ ſacerdotes vt oñdē tur q̄ʒta cū nitiditate noue legis ſacerdotes ad xp̄i ſacrā miſtrāda accedē deberēt. q̄re ⁊c. ℭ Quātū ad ēriā vitatē p° pono quādā cōēʒ diſtictionē. quā etiā ponit btūs Tho. i. 4. di. i. ar. i. q. i. ꝙ i ſacris duo ꝯſi derāda ſūt. ſ. ſacrʒ ipʒ: ⁊ vſus ſacri. Ipm̄ ſacrīn cōit̃ appellat̃ ipm op⁹ opatū. vſus aūt ſacri ipſa opatio. Qñ g° q̄rim⁹ an ſacrā ātiq̄ leg̃ grāʒ ꝯferrēt: referē dū ē ad op⁹ operatū. i. ad ſacrʒ i ſe: ⁊ nō ad vſū. i. ad ipſā opatōēʒ. Et tūc dico ꝙ d̄ hac mā ſūt due opio nes. p° ait ꝙ ex quo ſacrā antique leg̃ ſicēda ꝑ xp̄m ⁊ ei⁹ paſſionē ſignificabāt: ⁊ ex paſſione xp̄i ſacrā no ua efficaciā ⁊ vtutē hēant: nō icōueniēs ē dicē ipa ſa cramēta antiq̄ leg̃ idirecte ⁊ q̄ſi ꝑ accñs grāʒ ꝯfer re: ⁊ aīaʒ iuſtificare. vñ nō i vtute ꝓpria: ſʒ nroꝝ ſa cramētoꝝ ⁊ xp̄i paſſiōe ſcificabāt. Nrā aūt ſacrā di recte ſcificabāt. q: ad hoc iſtituta ſūt: vt oñdet̃ ꝯſi deratōe ſeq̄nti. ⁊ iō illa antiq̄ q̄ſi mediānb⁹ nrīs iu ſtificabāt ⁊ grām ꝯferebāt. Et iſta opinio fuit Hu gonis de ſcō victore. Sʒ iſta opinio cōit̃ nō tenet̃. q: ſcōꝝ dcīs nō ꝯcordat. Qm̄ ſi ſic eēt parua aut mo dica dr̄ia eēt int̃ ſacrā noue ⁊ veter̃ legiſ. q: ēt ſacrā noue leg̃ a fide Ieſu xp̄i efficaciā hñt. Vñ dicit btūs Tho. ꝙ meli⁹ dñt aſſerētes ſacrā ātiq̄ leg̃ grām nō ꝯferre. ſʒ ſolū ad illā diſponebāt ſic̄ baptiſm⁹ Ioā nis diſponebat ad baptiſmū xp̄i. Quo ēt itellcū dici poterāt medicine: nō q: grāʒ ꝯferrēt directe vl' idi recte: ſʒ q: diſponebāt ad verā medicinā: ⁊ illā figu rabāt. Et adde hoc ꝙ qñ dicit ꝙ ſacrā ātiq̄ leg̃ nō iuſtificabāt: nec purgabāt aīaʒ a clpa. dic hoc eē ve rū i oīb⁹: circūciſione excepta. qm̄ circūciſio aīam a clpa originali purgabat. ⁊ ꝑ ꝯñs ex ꝯñti grāʒ ꝯfere bat. Nec tñ dicas baptiſmū ſupfluū eē. qm̄ circūci ſio: lʒ a culpa purgaret originali: non tñ liberabat a pena. ſʒ baptiſm⁹ vtrūq̄ʒ facit. q̄re ⁊c. Et iſta ſuffi ciāt q̄ʒtū ad ſcḋam ꝯſiderationē.

ℭ De t̃minatōe antiq̄ ⁊ noue leg̃ ꝯſideratio. III.

n

Unc tertio loco antiq̄ ⁊ no ue leg̃ ter minabilitatē videamus. vbi tres ꝯcl'ones ſubiūgam⁹. vʒ. ℭ p° ꝯcl'o ē iſta. Sacrā ⁊ legalia cūcta ātiq̄ leg̃: xp̄i euāgelio diuulgato meri to debuerūt eē ſinita ⁊ t̃minata. ℭ z° ꝯcl'o eſt iſta. Licet ātiq̄ ſacrā ſint t̃minata: noua tñ ſūt firmiora ⁊ quottidie ꝑ mūdū publicata. ℭ z° ꝯcl'o ē iſta. Licet

finis mũdi sit nobis ignot⁹. tñ noua sacra sũt tãtũ duratura q̃ztũ mũd⁹ nõ erit extĩmat⁹.

¶ Q̃re antiq̃ sacra sũt t̃minata. Cõclusio .j.

a Ecipe p̃mã ɔclõnẽ ⁊c̃. Ubi tres igramus v̓itates. vz. ¶ p⁹ vi. ẽ ista. Q̃ñ sacra anniq̃ leg̃ t̃minata fuerũt. ¶ z⁹ vi. ẽ. Q̃re n̄ ita sũt mutata p̃cepta leg̃: sic sũt mutata sacra. ¶ z⁹ vi. ẽ ista. q̃r legalia fuerunt terminata. ¶ Quãtũ ad p̃mã vi. dico q̄ sacra ãnq̃ leg̃ ⁊ legalia q̃nq̃z fuerũt viua: salutifera ⁊ nec̃ia. q̃nq̃z fuerũt mõtua sz nõ mortifera. q̃nq̃z mortua mortifera ⁊ venenosa. Tũc. n. viua salutifera ⁊ nec̃ia fuere: qñ d̓s illa istituit: ⁊ illa duratura ec̃ vsq̃z ad dilectissimi filij sui passionẽ. Sz xp̄o crucifixo ⁊ mõtuo tãdiu illa cõgruit durare debẽ: q̃zdiu xp̄i euãgeliũ nõ erat p̄mulgatũ. qñ lex añ suã p̄hibinonẽ non ligat. de ɔsti. c. cognoscẽtes. vbi dicit sic text⁹. Cognoscẽtes. ⁊ infra. Rẽ q̃ cl̓pa caret: i dãnũ vocari nõ ɔuenit. Quotiẽs v̓o qd nouũ statuim⁹: ita solet futuris formã iponẽ vt dispẽdijs. i. dãnis p̃terita nõ ɔmẽdet ne detrimẽtũ añ p̄hibitionẽ possint ignorãtes icurrere: qb⁹ eos postmodũ dignũ ẽ vetitos sustinẽ. hec ibi. Et sunt v̓ba Grego. i registro. Quare seq̃r q̄ añ p̄mulgationẽ euãgelij lex noua nõ oẽs ligabat. q̃r nõ ignorãtes. Et p̄ ɔñs a iudeis nouit ɔuersis ad fidẽ poterãt obs̓uari. nõ tanq̃z spẽ suã i illis ponẽtes: q̃si alicui⁹ vtut̃ ec̃nt: aut q̃si sine eis grã xp̄i nõ sufficeret ad salutẽ. Sz ne ãtiq̃ lex mox videret̃ reprobãda: sstati q̃si idolatria fugeret̃. Erat. n. scã synagoga ducẽda ad tumulũ: ⁊ sepeliẽda cũ honore. Ex qb⁹ seq̃tur alia diuisio t̃pis sacrõz. s. qñ fuerũt mortua: sz nõ mortifera. ⁊ hoc a mõte xp̄i vsq̃z ad euãgelij p̄mulgationẽ. Mõtua q̃dẽ: q̃r xp̄s illa mõte sua scissima ini fecerat. q̃r moriẽdo ea adipleuerat: ita vt diceret in cruce pẽdẽs. ɔsumatũ ẽ. Mortifera aũt nõ erãt. q̃r ex q̃dã adhuc ɔgruitate licebãt: ne. s. ita repẽnne tanq̃z erronea reprobarent̃. Jõ Paul⁹ voluit circũcidere Timotheũ. q̃r ex mr̃e iudea genit⁹ erat. Titũ ãt nõ: q̃r ex gẽtilib⁹ parẽtib⁹ erat. Nã gẽtilitat̃ rit⁹ oĩno erat illicit⁹: ⁊ a deo sp̄ p̄hibit⁹. Ritus ãt leg̃ ãnq̃ nõ sp̄: sz vsq̃z ad t̃ps qd̓ dixim⁹. Tẽ ãt ⁊ mõtua: mõtifera: ⁊ venenosa fuerũt: qñ i oẽm t̃rã exiuit son⁹ discipl̓oz. ad Gal̓. 5. Si circũcidimĩ xp̄s nihil vob̄ p̄dest. De hoc ẽ bon⁹ text⁹. 35. di. c. ab exordio. vbi di sic. ab exordio ɔditõis hũane. i. a p̄n° mũdi: nec carnib⁹ vescebamur: nec dabam⁹ repudiũ: nec p̄putia nob̄ eripiebant̃ i signũ. Et h° curſu ad diluuiũ vsq̃z p̄uenim⁹. Post diluuiũ ãt de datiõe leg̃. s. mosaice: q̃nã iplẽ null⁹ potuit. s. q° ad salutẽ etnã: carnes igeste. i. ɔcesse ad vescẽdũ sũt: ⁊ repudij ɔcessa diuõtia: ⁊ cl̓tell⁹ circũcisiõis apposit⁹. Postq̃z ãt xp̄s venit i fine tẽpoz. s. ãtiq̃ leg̃ reuolat ad A. i. extremitatẽ rex̃it ad p̄n̄m. h° ẽ reduxit xp̄s modũ viuẽdi sic i. p° statu. ⁊ h° ẽ dicẽ reuolat ad. A. qm̃. A. ẽ p̄ma l̄ra n̄ra. Nec repudiũ nob̄ dare p̄mittit̃: nec circũcidimur: nec comedim⁹ carnes. i. suademur nõ comedere dicẽte apl̓o. bonũ ẽ vinũ nõ bibẽ ⁊ carnes nõ comedẽ. i. abstinẽ a vino ⁊ carnibus. q̃r h° ẽ d̓ ɔsilio ⁊ n̄ de p̃cepto. Nec m̄ aĩa credas Grãnũ hũc textũ ad p̄positũ h° ad qd̓ adduxim⁹ nos adduxisse. qm̄ ibi de sacris nõ t̃ctat. Sz p̄p illud vltimũ apl̓i verbũ apposuit. s. nõ comedim⁹ carnes. t̃ctat. n. ibi Grãn⁹ q̄ potatõib⁹ vacare xp̄ianis nõ lz: vt pz. c. se. vbi sic d̓r. Luxuriosa res ẽ vinũ: ⁊ ɔtumeliosa ebrietas. Ois ãt q cũ his misceẽ. s. cõsuetẽ: sapiẽs nõ ẽ. hec ibi. Et tã p̄m̄ q̃z z̄m̄ capl̓z hic allegata sũt bti Hiero. v̓ba. Sz g° qd̓ dixim⁹ q̄ sacra ãtiq̃ leg̃ vsq̃z ad xp̄i passionẽ mõtua fuerũt: sz nõ mõtifera. Sz p⁹ euãgelij diuulgationẽ tã mõtua q̃z mõtifera fuerunt. Et ista est expõ bti Aug. licet Hiero. alr̓ exponat. Sz btũs Tho. in. 4. ait q̄ expõ Aug. meliõ ẽ. Et h° idẽ dic̃ Tho. z⁹ z⁹. q. 4. Sz dices ɔ p̄i Ambro. Semel Paul⁹ Petz redarguit: eo q̄ ritũ iudeoz obs̓uabat. Dico nõ redarguit. q̃r obs̓uabat: sz q̃r nimiã circa illa diligẽtiã adhibebat. videbat. n. ex illa obs̓uatõe gẽtiliũ ad quos xp̄i fides p̄uenerat: scãdalũ suboriri. Et sic põt ɔcedi Petz aliq̃ leui cl̓pa peccasse. q̃re ⁊c. Sic ẽt r̄ndet btũs Tho. in 4. deõ argu. ¶ Quãtũ ad s̓az vi. ẽ nõndũ b̃z Tho. p⁹ z⁹. q. 104. Q̄ p̃cepta q̃dã st̃ moralia: q̃dã cerimonialia: ⁊ q̃dam iudicialia. Precepta moralia st̃ illa q̃ h̄nt viz obligãdi hoiez ex dc̃ãmie rõis. qm̄ rõ nãl̓ dictat h° ec̃ d̓bitũ fieri ⁊ uitari. Et d̓r moralia q̃r informãt mores quoz p̄n̄m ẽ rõ ipa. Precepta cerimonialia st̃ illa p̄ q̃ hõ ordinat̃ i deũ: siue p̄ q̃ deũ colit: q̃ h̄nt viz ex istitutõe dina. Et st̃ hi⁹ p̃cepta q̃si q̃dã d̓tiatões moraliũ p̃ceptoz. Precepta iudicialia st̃ p̄ q̃ hõ ordiat̃ ad p̄ximũ: ⁊ h̄nt viz obligãdi ex istitutõe dina vl̓ hũana. Dico g° q̄ cũ cerimõialia ⁊ iudicialia ãtiq̃ leg̃: postq̃z xp̄s nat⁹ ẽ ⁊ mortu⁹: nulli⁹ sint significatiua ⁊ figuratiua: nec sil̓r aliqd de gestib⁹ eoz: q̃m stati cessauit iudaici p̄pl̓i stat⁹ ec̃ p̄phic⁹ ⁊ figural̓. ⁊ p̄ ɔñs cessauer̃t cerimõie oẽs ⁊ eoz sacra. Precepta ãt moralia cũ nihil figure ɔtineret: sz tm̄ hoies ad bñ viuẽdũ ordiarẽt: rõq̃z nãlis ad ea s̓uãda dictet n̄ fuit op⁹ ipa cessare aut mutare. Et si q̃rs q̃re g° alia p̃cepta sup addidit xp̄s: Dico q̄ p̃cepta ⁊ ɔsilia xp̄i apposita st̃: n̄ ad ostẽdẽdã diminutõz: vl̓ p̄fectõz dictoz p̃ceptoz: sz pot⁹ ad eoz dilucidatõz. Etsi iterz q̃ris: iste due leges st̃ ne diuerse: Dico s̓m btũ Tho. vbi s̃. q̄ due leges p̄nt dici diuẽse duob⁹ modis. aut q̃r ordinãt ad diuẽsos fies: ⁊ sic st̃ diuẽse q̃r mot⁹ diuersificãt̃ s̓z diuersos fines. alio mõ n̄: q̃r ordinãt ad diuersos fies. sz q̃r vna ẽ mag̃ p̄pinqua ipsi fini. Et sic mot⁹ capit differẽtiã s̓z mag̃ p̄fcm ⁊ min⁹ p̄fectũ. Mõ ad p̄positũ dico q̄ lex ãnq̃ ⁊ noua n̄ dicũt̃ diuerse eo q̄ ordinẽt ad diuersos fies. q̃r ãbe ordinãt i deũ ⁊ p̄ximũ. Sz st̃ diuẽse s̓z mag̃ p̄fectũ ⁊ min⁹ p̄fectũ. q̃r noua lex p̄pinq̃⁹: ⁊ ãnq̃ distãtius hoiem ordinat in deũ ⁊ p̄ximũ. Et s̓m hoc oẽs d̓r̄e antique ⁊ noue legis accipiunt̃: ⁊ p̄ ɔñs lex antiq̃ noue legis pedagog⁹ ẽ. lex noue p̄fectõis est. ad Gal̓. 3. Lex noua vinculũ p̄fectõis est. Et ratio est. q̃r oĩa que in euangelio scripta sunt: aut sunt vt dispositiua ad gratiam aut vt ordinatiua ad vsum grãe. Dispositiua ad grãm sunt documẽta fidei: ⁊ q̃ pertinẽt ad cõtemptũ mundi. per fidẽ. n. ⁊ mundi contẽptũ fit hõ capax gr̃e dei. Ordinatiua vero ad vsum gr̃e. sunt opera virtutũ: ad q̃ scriptura noui testi excitat hoies multipl̓r ⁊ hortatur. Hoc potis

btūs Tho. vt. s. q. 6. q̄re ⁊c. ¶ Quātū ad tertiā ve. vi co q̄ quis ex nūc dictis rñsio pateat: tñ tres pono fortes rōes s̄m btm̄ Tho. i. 4. q̄re legalia cessanemaleś rōes s̄m btm̄ Tho. i. 4. q̄re legalia cessane-
rūt. ¶ P̄ rō dī significatōis. qm̄ lex instituta fuit ad significādū grām noui testi. q̄ p Jesū xp̄m fcā est. vt dic apl's. Et iō adueniēte xp̄o cessare debuerūt: sic veniēte cōpe cessat vmbra. Et hāc rōne tāgit apl's. ad heb. 10. c. ibi. Umbrā hns lex futuroꝝ ⁊c. ¶ 2ª dī ip̄fectōis. qm̄ talis lex grām nō cōferebat quātā oportebat i veti testō dari. Nā sic vt' nālis rei nāli p̄portionat: ita vt' sacrālis sacrō. Un̄ oportuit alia sacra istitui: in qb' āplior grā cōferret. Et hāc rōne tāgit apl's ad heb. 7. c. ibi. Reprobatio qdē fit p̄oris mādati ,pp̄ ifirmitatē ⁊ inutilitatē. ¶ 3ª rō dī manuductōis. qm̄ hūanū gen' qñ data fuit ei lex: erat paruulū: ⁊ nō adhuc i p̄fecta etate ↄstitutū. ⁊ iō debuit p aliq̄ legalia paulatī a cultu idolatrie retrahi. s3 cū ad p̄fectā puenit etatē: q̄ fuit t̄pe xp̄i: debuit a talib' obs̄uātijs libari. Et hāc rōne tāgit apl's ad gal'. 3. ⁊ 4. ⁊ btūs Petr' Act. 15. vbi ōndit̄ illa legalia i on' iudaico p̄plo data eē. ⁊ ēt ōndim' in superioribus. quare ista sufficiant ,p prima cōclusione.

¶ De māifestatōe sacrōꝝ noue legis. Cōcl'o. II.

Ccipe scdam ↄcl'onē. vz. Licet ātiq̄ sacra sint t̄minata: noua tñ sūt firmiora: ⁊ quotidie p mūdū publicata. vbi tres ingram' veritates. vz. ¶ Prīa ve. ē ista. Utrū si hō nō peccasset: ⁊ fili' dei carnē assūpsisset: vt tenent Scotiste: xp̄s istituisset aliq̄ sacra. ¶ Scdā ve. ē ista. Postq̄ ifstituta sīt ista sep̄tē sacra noue legis: qd ipoꝝ ē mag' necariū. ¶ 3ª ē. Qd ipsoꝝ ē mag' dignū ⁊ notabile. ¶ Quātū ad p̄mā ve. dico q̄ de hoc due sīt opiniones. ¶ Prima dic q̄ sic ,pp̄t hois p̄fectā felicitatē cōsumādā: hō q̄uuis nō peccasset: vbū oīo icarnatū eēt. vt. s. hō siue igrederet̄ siue egrederet̄ pascua iuēiret. Ingrederet̄ i cōtēplatiōe diuinitatis. egrederet̄ i cōtēplatōe hūanitatis. vt Aug. ait. Sic Jesus gloriosus ēt si nō peccasset: aliq̄ sacra dedisset: ñ ad curādū vuln': sed ad iuuādū eū ad gl'iā. Nā l3 nō peccasset hō: ⁊ vt sic i statu grē fuisset: ñ tñ ex meritis p̄p̄rijs: ⁊ ip̄a diuina grā ei op' erat: vt gl'iā adipisceret̄. vñ p illa sacra ⁊ sēsibilia edocet' ad bñ opādū: ⁊ sp̄ūalia ↄtēplāda iuuaret̄. ¶ 2ª opinio quā isequūt̄ cōit oēs: dic q̄ si hō nō peccasset: ⁊ posito p pole q̄ de' icarnat' eēt: nulla sacra data eēnt. Nā sacra data sīt: vt p sēsibilia hō i cognitionē sp̄ūaliū deueniret vt oēs ↄcedūt. s3 si nō peccasset: nullā cognitōez accipisset a sēsibilib': s3 mag' ex istinctu diui luminis. vt dic btūs Tho. in. 4. di. 1. arti. 1. q. 4. ⁊ p ↄn̄s nō fuisset necia sacra. Un̄ i statu inocētie: l3 hō i paradiso ad operādū poneret̄: h' tñ nō vt discēt: s3 vt qd sciebat expiret̄ scm̄ ē. S3 si qs p̄mā opinionē tenē vellet appet q̄ ex dcis scd̄e opinionis iferf̄ ,ppositū. Nā posito q̄ a sēsibilib' cognitionē nō accipet tñ ex expiētia sēsibiliū aliq̄ nouā cognitionē hret: sicut dicim' de xp̄o q̄ ,pficiebat sapia apud deū ⁊ hoies. s. qd simpl'r sciebat: expiētia discēt. vñ dñs bona. i. 3. di. 13. glosādo auctē Ambro. dicētis xp̄m ,pfecisse s̄m hūanū sēsū. dic q̄ sēsus xp̄i exterior vacie ,pfecit q̄ztū ad cognitionē experiētie. vt per h' i ip̄o ,appareret veritas hūane nē. Quare cōludē possum' q̄ sic xp̄s nō ,pfecit quātū ad cognitōez simplicis notitie. tñ q̄ sēsus exterior ad aliqd de nouo cōuertebat̄. ad qd. s. prius cōuersus nō fuerat. iō quātū ad cognitionē expientie dicet̄ ,pfecisse. Sic ⁊ hō si nō peccasset: l3 ex sēsibilib' cognitionē nō accepisset. simpl'r tam̄ ex illis p'la expiētia didicisset. ex q̄ expiētia feruēti' in bonū meritorīū eū grā dei ,pfecisset. Tñ q̄ dī in historijs scolasticis p magistr. Melī' ē pie dubitare q̄z temē diffinire ad p̄ns tibi aīa r̄liquo hāc difficl'tatē trutināda. q̄re ⁊c. ¶ Quātū ad secūdā ve. dico q̄ licet i p̄ª cōcl'one p̄me cōsideratōis de necitate sacrōꝝ absolute dixerim': tam̄ qi hic q̄rit̄ ↄparādo ea int̄ se qd ipsoꝝ ē mag' necriū rñdebo dupl'r. p' s̄m decretales. 2' 2m theologos quosdā. ¶ Quo ad p̄mū rñdet glo. p̄ª de trāsactōib'. c. veniēs. vbi sic dic. Quedā sacra sīt necia: ⁊ q̄dā volūtaria. hec distictio ponit̄. 1. q. 1. §. si g'. versi. s3 notādū ē. Sacra necitatis sīt ista baptism'. cōfirmatio. ,pnia. vltima vnctio. ⁊ corpus xp̄i. Et iō dicūt̄ necitatis: q̄ sine istis hō saluari non pōt. si ex cōtēptu omitāt̄: ⁊ hēri possint. ¶ Sacrm̄ vero baptismi a quocūq3 pōt recipi: dūmō i forma eccl'ie ↄferat̄. de sūma trini. ⁊ fi. ca. c. 1. in fi. ⁊ d ↄse. di. 4. a quodā. Et p̄nia. Et ↄfiteri possū cuilibet ex necitate iur̄ verbū illud. Cōfitemini alterutrū pccā v'a. ¶ Sacra vero volūtatis sīt q̄ omittē nō ē pccm̄ q̄ dicūt̄ sacra dignitatis: vt i dicto. §. si g'. versi. sed notādū ē. vt sīt ordies. q̄ a digniorib' ↄferūt̄. i. ep̄is. vel q̄ nō nisi digni ad ordies assumēdi sīt. Itē matrimoniū. sine hi' sacrō bene possum' saluari. 22. q. 4. §. vlt. ad finē. hec dicta glo. ad l'ram. Et huic glose cōcordat glo. 2. de cōiugio s̄uoꝝ. c. 1. Et h' q̄ztū ad decretales s̄m istas duas glo. ¶ Scdm̄ v'o theo. quosdā dat̄ vna distictio de ip̄a necitate: dicētes q̄ necitas q̄dā ē absoluta. q̄dā determiata. q̄dā cōditōata. ⁊ q̄dā circūstātōata. Tc dicūt q̄ necitate absoluta solū sacrm̄ baptismi ē necriū. q̄ sine ipso ñ saluat̄. Jo. 3. Nisi qs renat' fuerit ex aq̄ ⁊ sp̄ū scō ⁊c. Necitate determiata sūt duo. s. p̄nia ⁊ eucharistia. q̄ ad ea suscipiēda qlibet fidelis i āīs discretōis determinat̄: vt i. c. oīs. de pe. ⁊ re. De necitate cōditōata sic ēt sīt duo. s. mrimoniū ⁊ ordo. vt p votū aut iuramētū qñ. n. cū ill' cōditōib' fiūt: obligāt. vt p3 i. 4. s̄niaꝝ in locis suis. De necitate circūstātōata sic ēt sūt duo. s. cōfirmatio ⁊ extrema vnctio. qm̄ si qs t̄pus habuit nec necia i ipediuit: ⁊ inūct' nō fit: in periculū aie cedit. vt dic cōmētator de regul' theologie. regl'a. 114. q̄re ⁊c. ¶ Quātū ad t̄tiā ve. dico q̄ diuersis respectib' sacra se inicē excedūt. Nā respcū efficacie sacrm̄ baptismi oīa alia supat. d cō. di. 4. p baptismū. Nā oīa in ei' virtute pccā dimittūt̄. de con. di. 4. c. regnante. Respcū dignitatis ⁊ sanctitatis eucharistia ē p̄stāti' sacrm̄. d cō. di. 2. c. nihil. Respcū v'o cōferētis ↄfirmatio ē p̄stātior: q̄ cōfert̄ a solo ep̄o. d cō. di. 5. man' quoq3 ipositōis. Respcū v'o significatōis mrimoniū ē p̄stāti'. significat. n. vnionē xp̄i ad eccl'iā p vnionē diuine ⁊ hūane nē. ex̄ de bigamis. c. debitū. Debitū inquit pastoralis officij. ⁊ infra. Fr̄ni tati tue duximus respōdēdū. q̄ cū duo sint in cōiugio. vz. cōsensus aioꝝ ⁊ cōmixtio corporꝝ: quoꝝ alterū significat charitatē q̄ cōsistit i sp̄ū inter deum ⁊ iustā aniam. ad qd pertinet illud quod dic apl'us.

Qui adheret deo: vn⁹ spūs ē cū eo. Reliquū vō designat cōformitatē q̄ ꝯsistit i carne. int xp̄m ⁊ ecclīā. ad qḋ ptinet illud qḋ euāgelista testat̄. Verbū caro fcm̄ ē: ⁊ habitauit i nobis. Profecto ꝯiugiū illud qḋ n̄ ē i ꝯmixtiōe cōpoꝝ ꝯsūmatū nō ptinet ad illud ꝯiugiū designādū qḋ int xp̄m ⁊ ecclīā p icarnatōis mysteriū ē ꝯctū. Juxta qḋ Paul⁹ expōnēs illud quod dixerat pthoplaust⁹. h° nūc os ē ex ossib⁹ meis: ⁊ caro de carne mea. ⁊ pp hoc relinq̄t hō prēm ⁊ mrēm ⁊ adherebit vxori sue: ⁊ erūt duo i carne vna. statī subiūgit. Hoc āt dico magnū sacr̄z i xp̄o ⁊ ecclīa ⁊c. ibi. Et sr̄ verba Innocētij tij. Et glo. expōit qd sit pthoplaust⁹. ⁊ dic̄ pthoplaust⁹. i. Adā p̄mo plasmat⁹. Et iteꝝ glo. sup v̄bo sacri. qḋ ponit̄ post illa v̄ba q̄ adduxim⁹. q: totū caplm̄ nō posuim⁹: ponit bonā doctrinā sic dicēs. Triplex sacrm̄ designat̄ in mrīmonio carnali copula cōsumato. Primū ē vnio fidelis aīe ad deū p dilectōez ⁊ charitatē. ⁊ hoc designat̄ p ꝯiūctōez aīoꝝ i ip̄a p̄ma desp̄ōsatōe. cū alter p mutuū cōsensū ꝯsentit i alteꝝ. de hoc sacrō fit mētio ibi. alteꝝ significat charitatē ⁊c. ¶ 2m ē hūane nāe ad deū: q̄ fcā ē i vt̄o virginali p icarnatōez v̄bi dei. ⁊ hoc designat̄ p carnalē cōiūctōez viri ⁊ vxoris ⁊ de hoc fit ibi mētio. Reliquū designat cōformitatē q̄ ꝯsistit i carne int xp̄z ⁊ scāz ecclīā. Pm ē vnio volūtatꝭ. 2m ē nāe cōformitas. vt. 26. di. acuti⁹. ⁊ de con. di. 2. in xp̄o. vbi hēs de ꝯformitate nāe diuine ⁊ hūane. Et nō intelligas q̄ iste act⁹ corporalis designet hoc sacrm̄: sꝫ ppt̄ actū ꝯsumatū sacrm̄ significat̄. 3m sacrm̄ ē vnitas ecclīe ex oīb⁹ gētib⁹ collecta. ⁊ vni viro xp̄o subiecta. hoc sacrm̄ significat̄ p illuz coniugatū q vnicū tm̄ m̄rimoniū ꝯtraxit. Sꝫ vbi 2m matrimoniū ꝯhit̄. i. q bigam⁹ fieret: h° sacrm̄ tn̄ n̄ hꝫ locū. q: r̄ecedit ab illa vnitate q̄ p̄mo significabat̄ p vnicū matrimoniū. q: i 2° matrimonio diuisit carnē suā i plēs. vn̄ vnitatē significare n̄ pōt ⁊c. Multa alia dic̄ hec glo. de hoc t̄no matrimonio. Et hoc solū vt oñdēri tētionē text⁹. s. biganiū nō eē ordinādū. Et i fine ꝯcludit q̄ lꝫ vnigam⁹ possit ordinari: tn̄ q nūq̄: vxorē habuit: libēri⁹ pmouet̄: q: ab vnitate n̄ r̄ecessit: sꝫ i vnitate pmāsit. hec glo. Et sic pꝫ ista ve.

¶ De duratione sacroꝝ noue legis. Cōclo.

a

Ecipe t̄tiā cōclōnē. vꝫ. Licet finis mūdi sit nobis ignot⁹: nō a tn̄ sacr̄a sī tm̄ duratura quātū mūd⁹ nō erit extinmatus. vbi tres ingram⁹ ve. vꝫ. ¶ p̄a ve. ē ista. An sacramēta noue legꝭ sint aliquo mō cāe: vt i aīa diuina grā gn̄et̄. ¶ 2a ve. ē. vn̄ sacr̄a noue legꝭ tātā v̄tutē ⁊ efficaciā hēant. ¶ 3a ve. ē ista. Quātū durabūt sacramēta ista. ¶ Quātū ad p̄mā ve. dico f̄m btm̄ tho. in. 4. di. i. q̄ eē cām grē pōt itelligi duob⁹ mōis: aut vt p̄ncipale agēs: aut vt istrm̄. Sacr̄a sūt cā grē: nō vt p̄ncipale agēs q: dicit̄ grām ⁊ gl'iam dabit dn̄s. Sꝫ sī sic istrā sic dicim⁹ q̄ vas aq̄ plenū ē cā purgatōis sordiū q̄n man⁹ lauāt̄. Nec m̄ vnt̄ de⁹ sacris i grām cōferēdā ⁊ aīam iustificādā tāq̄ idigeat medio: sꝫ hic ē ex pte n̄ra tāq̄ cōgruētior mod⁹ vobis vt dixim⁹. s. Ex quo seq̄t̄ q̄ sacr̄a duos effect⁹ hn̄t vnū inq̄tū sī cētia q̄dā n̄alia: vt aq̄ corp⁹ abluit. Aliū iquātū sī istrā diuīe grē. i. qb⁹ de⁹ vnt̄ tāq̄ cōgruētissimis instris nobis ad ifūdēdā dinā grām in aīa nostra ⁊ illā iustificādā. Nō tn̄ dic̄. b. Tho. q sacramēta noue legis: nec instrālr̄ cōcurrūt: vt cāe efficiētes: sꝫ solū vt disponētia q̄dā. Et hoc inuē videt̄ magister i trā cū ait. hō nō q̄rit salutē a sacris q̄si ab eis: sꝫ p illa a deo. qḋ expōnēs p̄dict⁹ doctor sic ait. Ista pp̄ō. a. denotat p̄ncipale agēs qḋ ē ip̄e de⁹. Sꝫ hec pp̄ō. p. cāz denotat istrālē: nō. s. q̄ efficiāt aliq̄ mō grām: sed sī e⁹ optime dispōnes. Posset tn̄ sine errore dici: q̄ lꝫ sacr̄a nō sint cāe grē vt sic: tn̄ sūt cāe grē: vt ip̄a grā isit. s. i aīa. Et hec sufficiāt quātū ad p̄mā ve. ¶ Quātū ad 2am ve. dico f̄m btm̄ Tho. vbi. s. q̄ efficacia sacroꝝ a trib⁹ ortū capit. vꝫ. ex istitutōe dīna: ex passiōe xp̄i: ⁊ fide ecclīe. ¶ p° inq̄ ex dīna istitutōe tāq̄ ex p̄ncipali cā agēte. Oīs. n. tā phōꝝ q̄ theologoꝝ schola clamat: q̄ oīs cā s̄a agit in virtute p̄me cāe: ⁊ q̄ plus influit in effectū p̄ma q̄ s̄a. vt patet ex prima ppōne de causis. Quod ⁊ xp̄s ppō verbo declarat. Jo. i. Sine me nihil potestis facere. ⁊ btūs Jacob⁹ in sua epistola canonica ait. Oē datū optimū: ⁊ omne donū pfectū ⁊c. Quare satꝭ pꝫ q̄ si sacr̄a viꝫ ⁊ efficaciā hn̄t: h° a p̄ cā q̄ ē ip̄e de⁹ tollūt. ¶ 2° efficaciā hn̄t a passiōe dulcissimi iesu xp̄i. h° pꝫ p gl. ad Ro. 5. c. sup illo verbo Silitudinē puaricationis Ade. vbi sic ait. Ex latē xp̄i pfluxerūt sacr̄a: p q̄ saluata ē ecclīa. hoc āt scm̄ fuit i passiōe. g° ex passiōe efficaciā hn̄t. Et pōt fieri rō tal'. sacr̄a sūt q̄dā medicie ꝯ pctā. sꝫ p xp̄i passionē pctā sūt ablata. Apoc. i. Lauit nos a pctis nr̄is i sāguie suo. Et ad Ro. 5. Mortu⁹ ē pp delicta nr̄a. q̄re ⁊c. ¶ 3° efficaciā hn̄t a fide ecclīe sīc ex quodaꝫ ꝯtinuatiōe instrm̄ cū p̄ncipali agēte. qm̄ p fidē ecclīe ad p̄ncipalē cāz q̄ ē ip̄e de⁹ ꝯtinuāt̄ sacra: p q̄ hoīes ad dīnā gratiā disponūt̄. ⁊ oēs illa sacr̄a suscipiēdo gratiā illā suscipiūt: nisi sit effect⁹ ex pte suscipiētꝭ. q̄re ⁊c. ¶ Sꝫ p: amb. valde mihi ābiguū ē q̄ sacra ex passiōe xp̄i efficaciā hēant. ¶ p° q: xp̄s inq̄tū hō n̄ dat spm̄: nec gratiā cāt: vt clare oñdit̄ p° sniarū. di. 14. Sꝫ passio ꝯuēit xp̄o f̄m q̄ hō: vt pꝫ. g° nō pōt dare ex passiōe spm̄ neq̄ gratiam ip̄is sacris. ¶ 2° sic. Sacr̄a debēt hr̄e efficaciā ab eo p qḋ iustificati sum⁹. sꝫ iustificati sum⁹ p xp̄i resurrectiōꝫ. g° magꝭ efficaciā hr̄e debuerūt a xp̄i passiōe. Et cōfirmat̄. q: sacr̄a hn̄t efficaciā a fide vt tu ip̄e dicꝭ. g° n̄ a passiōe. pꝫ ꝯn̄a. q: fides nō respicit tm̄ passionē. Bn̄ aīa arguis: sed breuit̄ tibi r̄ndeo. Et dico ad p̄mū q̄ xp̄s inq̄tū hō ē cā meritoria nostre iustificatiōis. Meruit. n. p passionē suā iustificatiōꝫ aīe nostre: vt pꝫ i. 4. sniaꝝ. di. 18. Sꝫ inq̄tm̄ de⁹ ē cā istuēs grām ⁊ illā efficiēs. veꝝ g° ē q̄ xp̄s inq̄tū hō nō cāt grām: sic p̄ncipale agēs efficiēs: sꝫ sic p̄ncipale agēs meritoriū. q: s. meruit suo p̄ciosissimo sāguie q̄ sacr̄a hērēt hāc v̄tutē: vt ad grām quā cāt ip̄e iquātū de⁹ disponerēt. ¶ Ad 2m dico q̄ resurrectio ē cā iustificatōis tāq̄ ad t̄minū ad quē: ⁊ passio tāq̄ termin⁹ a q°. Nō sacr̄a respiciūt t̄minū a q°. ⁊ iō directi⁹ respiciūt passionē q̄ ad pctī deletōez q̄si satisfactio ordinat̄. ¶ Ad 3m dico q̄ fides dat efficaciā sacris: sic quoddā ꝯtinuatiuū p̄ncipali agēti qḋ ē ip̄e de⁹. Et iō fides passiōis a q̄ imediate ⁊ directe sacr̄a efficaciā hn̄t: eisdē sacris efficaciā largit̄. q̄re ⁊c. Ista est sententia bti Tho. vt. s. q̄re ⁊c. ¶ Quātū ad tertiam

veri. dico q sacra noue leg. vsq ad finē mūdi du
ratura sit. Audi xp̄m Mat. 24. Celū ⁊ t̄ra trāsibūt
vba aūt mea n̄ p̄teribūt. vba aūt xp̄i sūt i sacr̄is. vt pz
ḡ ⁊c. Et ibidē ait. Amē dico vob. nō p̄teribit ge-
ḡ ⁊c. Et p̄ hāc ḡnatōez Cri
nerano hec: donec oīa fiāt. Et p̄ hāc ḡnatōez Cri
so⁹ ḡnatōez fideliū expōit. Nō t̄n hic q̄ btūs Tho.
p⁹ se. q. 160 p̄dicta verba. celū. s. ⁊ t̄ra trāsibūt. du
plicit̄ exponit. Uno mō q̄tū ad variationē status
Alio modo q̄tū ad variationē ipsius modi viuen
di. C Quantū ad variationē stat⁹: mūd⁹ i fine se-
culi nō erit. q̄ i fine secl'i null⁹ ali⁹ stat⁹ succedet sta
tui fidei, sine legis noue. Et rō. q̄m null⁹ ē stat⁹ p̄se
tnō statu noue leg. Cū nihil possit eē p̄p̄iqui⁹ vlti
mo fini: q̄z illō q̄d i finē vlt^m imediate itroduc. h⁹
āt lex xp̄i ē. ad hebr̄. 10. Habētes itaq̄ f̄rēs fiduciā
i itroitu scōꝝ i sāguie xp̄i: q̄nā initiauit nob viā no
uā. q̄. s. null⁹ ascēdit āte eū. Michee. 2. Ascendit
iter pādēs añ eos. ⁊ seq̄t paul⁹. p̄ viā nouā ⁊ viuen
tē. i. nō deficiētē: s̄z p̄manētē. q̄ d̄cesso nō claudet.
Apoc. 5. Apit ⁊ nemo claudit. Luc. 22. ait dñs pe
tro. Ego p̄ te rogaui Petre vt nō d̄ficiat fides tua
Et s̄z hūc sēsū itelligit̄ q̄ lex xp̄i duratura ē i eēnū
Alio mō pōt itelligi mūdū variari s̄m variatiōem
mōi viuēdi: vt. s. q̄ hodie meli⁹: cras p̄secti⁹ hoīes
viuāt. Et h⁹ mō quotidie mutat̄ hūane nāe stat⁹
cū quotidie hoīes ip̄secti⁹ se hēant ad dī obs̄uāda
mādata. Prouer. 10. c. Uia p̄ctōꝝ tenebrosa. nesci
unt miseri vbi corruāt: q̄re ⁊c. Tu elemētissime Je
su xp̄e q̄ hec ordiasti sacra: ⁊ tua s̄cissima passione
corroborasti illuia corda nr̄a vt tua valeam⁹ iplere
p̄cepta. hic p̄ gratiā ⁊ i futuro p̄ glām. Amen.

C Sabbato p̄me dñice q̄dragesime de virgie glo
riosa. Sermo in ordine. XI.

b

Hic ē fili⁹ me⁹ dilect⁹: i quo mihi bñ
cōplacui. Math. 17. Uerba hec
aīa mea i trāsfiguratiōe clemētissimi filij
altissimi dei p̄ris dcā s̄t. Nec hic p̄ris eēni vba itel
ligēda s̄t de ḡnatiōe tpali: s̄z eēnali. de q̄ Jo. p°. In
p̄ncipio igt erat vbū: ⁊ vbū erat apud deū. Nā cū
nihil sit apud seip̄z: subtili mysterio p̄ris ⁊ filij p̄so
nalē distictionē ondit: cū ait: ⁊ vbū erat apud deuz
S̄z cū hūanādo: fili⁹ ēt fit fact⁹ glōse v̄gis s̄z car-
nē. Jo. p°. vbū caro factū ē. potit ⁊ eadē mr̄ glōsa
v̄go dicē: aīa fidel' attēde. q̄m hic ē fili⁹ me⁹ dilect⁹
i quo mihi bñ cōplacui. In q̄b⁹ sacratissimis v̄bis
tres de glōsa virgie faciam⁹ cōsiderationes. vz.
C Glōse virgis singularem ⁊ nobilē mat̄nitatē.
C Glōse mat̄nitatis ardētē amabilitatē. C Glo
riose maternitatis excellētē qualitatē.

C De singulari mr̄nitate v̄gis glōse. Cōsi. I.

g

Gloriose v̄gis p° singularē ⁊ nobilē mat̄
nitatē videam⁹. vbi tres more solito con
clōnes faciam⁹. vz. C p̄ᵃ ȝclō ē ista. Uir
go maria p̄ciosissima: nō solū fuit mr̄ hoīs
xp̄i: s̄z ēt mr̄ glōsissimi dei. C 2ᵃ ȝclō ē ista. Quāuis
v̄e ⁊ realr̄ fili⁹ dei hō nat⁹ d̄ v̄gie fuerit t̄n illa scā
v̄gitas ex tāta ⁊ tali fecūditate n̄ fuit aliquo mō cō-
tamiata. C 3ᵃ ȝclō ē ista. Nō solū v̄go glōsa: nō fu
it ex fecūditate i sua puritate cūnis cōtaminata: s̄z
nec āte: nec post fuit aliq° mō q̄tu la macl'a pollta.
C Q̄z v̄go gloriosa v̄e fuit mr̄ dei. Cōclusio. I.

a

Recipe p̄mā ȝclōnē ⁊c. vbi tres igramus
v̄itates. vz. C p̄ᵃ v̄i. ē ista. An possit aliq°
mō p̄bari v̄ginē glōsā fuisse vere mr̄em
dei: ⁊ nō denoīatiue t̄m. C 2ᵃ veri. ē ista
Qui s̄t illi h̄etici q̄ negāt glōsā v̄ginē eē mr̄em dei.
C 3ᵃ v̄i. ē. Q̄ñ virgo glōsa scā ē mr̄ dei. C Quātū
ad p̄mā veri. dico q̄ de hac mā pulchra dicemus
sabbato dñice seq̄ntī. T̄n q̄tū ad p̄ns spectat: dico
q̄ p̄dicta v̄i. pōt p̄bari auctīb⁹: ⁊ rōe. Auctīb⁹ ar-
guit̄ sic. Audi p° Aug. i vigilia ephie. Qui nat⁹ igt
ē s̄n mr̄e i cel': hodie nat⁹ ē s̄ne p̄re i t̄ris. O p̄di-
gia. o miracl'a: p̄res carissimi nāe iura mutāt̄. In ho
mine de⁹ nascit̄: v̄go mr̄ scā: s̄z icorrupta. Uirgo ha
bēs filiū: nesciēs viꝝ. sēp clausa: s̄z nō sēp isecūda.
hec ille ⁊c. C 2° audi Origenē i omel'. natitatīs dñi
Mr̄ igt itacta mr̄ imacl'ata: mr̄ ei⁹. Cui⁹ ei⁹: mr̄ dī
vnigēiti dñi ⁊ regni oīuz plasmatoris: ⁊ creatoris
cūctoꝝ. Illi⁹ q̄ i cel' ē s̄n mr̄e: ⁊ i t̄ris ē s̄n p̄re. Ipsi⁹
q̄ i cel' s̄z diuitatē: i sinu ē p̄ris: ⁊ i t̄ris s̄z cōpis su
sceptōz: i sinu ē mr̄is. O magne admiratōis grā. O
ienarrabil' suauitas. o ieffabile magnūq̄ sacr̄z. Ipsa
eadēq̄ virgo. ipsa eadēq̄ mr̄. ipsa ⁊ genitrix. ipsa
ei⁹ ācilla: plasmatio ei⁹. i. creatura ei⁹ ipsaq̄ genuit
q̄s iq̄ ista audiuit. q̄s vidit talia. q̄s h° excogitare
potuit: vt mr̄ v̄go eēt: ⁊ itacta ḡnaret: q̄ ⁊ v̄go p̄mā
sit ⁊ genuit: hec ille. C 3° audi Damas. lib. 3. c. 12.
Theotocō igt. i. dei genitricē p̄ncipalr̄ ⁊ vere scāz
Mariā p̄dicam⁹ v̄ginē. Sic. n. ver⁹ d̄s ē q̄ ex ipa
nat⁹ ē: ita vere Theotocos. i. dei genitrix ē q̄ verū
deū ex ipa icarnatū genuit. hec ille. Hāc s̄niaz pop
time dilucidāt dñs Bona. sup. 3. s̄niaꝝ. di. 4. ⁊ Ci
rill⁹ doctō ille grec⁹ maxim⁹: vt videbit̄ īfra. C 2°
hec v̄itas p̄bat̄ rōe. Arguo. n. sic. Actiōes s̄t sup-
positoꝝ. ex. 2. de aīa. s̄z hoīs xp̄i: ⁊ xp̄i dī ē vnicum
suppositū: siue vnica p̄sona. s. dina. ḡ° opatio ista ⁊
act⁹ ḡnatiōis erit p̄sone dine. ⁊ p̄ ȝñs virgo genuit
p̄sonā verbi: ⁊ p̄sona verbi ē de⁹. ḡ° genuit deum
ḡ° ē mr̄ dei. ȝña nō cū maiori. q̄ ē p̄pō Aristote. 2°
de aīa. Minor pz ex cōi s̄nia theologoꝝ dicētiū in
xp̄o vnā p̄sonā eē duas nās suppositātē. s. nāz diui
nā: ⁊ hūanā. vt pz. 3. s̄niaꝝ. di. 5. q̄r ⁊c. C Quātum
ad 3āz veri. dico q̄ ipissim⁹ h̄etic⁹ verā dei mr̄ni
tatē i virgine negās ē Eluidi⁹ h̄etic⁹: q̄ suis q̄busdā
dā rōnib⁹ sophisticis: ⁊ erroneis nitit̄ p̄bare p̄sidū
mētis sue venenū: ⁊ iniquū p̄positū. Arguit. n. sic
Mr̄ ē q̄ de subā sua genuit sibi simile i specie. Silr̄
dicat̄ de mr̄e. s̄z fili⁹ dei nūq̄ accepit subām dinaz
a virgie: s̄z ab eēno p̄re. ḡ° virgo nō pōt dici mr̄ dī
s̄z solūmō hoīs: q̄ hoīez a v̄gie accepit. ȝña nota. ⁊
maior ē de cōi s̄nia phoꝝ: ⁊ colligit̄ ab Ar. 2. de
aīa. Naturalissimū. n. opeꝝ vīuētiū: quecūq̄ nō s̄t orba
ta: neq̄ generationē spōtaneā hūtia: ē ḡnar̄ sibi al
teꝝ q̄le ipsū ē. vt hō hoīez: ⁊ plāta plātā. Minor ēt
ē clara. ḡ° ⁊c. Itē arguo sic. Mr̄ ē p̄ncipiū filij. mr̄
nō ē p̄ncipiū dei ḡ° nō ē mr̄ dei. ȝña nō cū maiori. ⁊
minor pz. Jo. p°. In p̄ncipio erat verbū. i. ab eēno.
q̄r ⁊c. Itē mr̄ ē p̄or filio. v̄go nō ē p̄or dō. ḡ° v̄go nō
ē mr̄ dei. Alias rōes reliq̄m⁹. O dulcissima mat̄ dī
adiuua credulitatē nr̄az: porrige lumē: vt te veraz
dei mr̄ez ondā. Ne timeas igt fili mi: ego tecū sum
⁊ tecū laboro. lege Cirillū doctorē meū quē supius

noīasti: hic tibi oīa me īnuāte pādet. Inquit. n. sic. Mr̄es trenoꝝ filioꝝ mīstrāt paulatī cārnē ī pficiēda spē hūana: īmittit āt aīalē spm̄ de⁹. Sz lz iste sint trenoꝝ coꝛpoꝝ mr̄es: attn̄ pictes totū aīal: ⁊ nō ptē pepisse dicūr̄. Tale āt aliqd gestū pcipim⁹ ī gn̄atione Emanuel. Natū. n. ē ex dei subā dei ṽbū. q: ṽo cārnē assūpsit ppaꝫ eā faciēs: necessariū ē ꝯfiteri q: nat⁹ ē ṡz cārnē ꝑ mulierē. q: igr̄ ⁊ de⁹ ṽe ē: quonō dubitabit ꝯspiā ṽginē dī dicē genitricē. hec ille. ex qb⁹ sane ṽbis appet q̄uō dei eťni pr̄is fili⁹ sit: hn̄s mr̄eꝫ ī tris sin̄ pr̄e: sicˢ ī cel'hꝫ pr̄eꝫ sine mr̄e. q° gdeꝫ mō: ⁊ catholice credim⁹ ṽbū assūpsisse eē: q̄uis eēt eťnū. Silr̄ ṡz hūc ipsū sēsū: ꝙ posteriō fuit: q aute oīa creata fuit ṡz diuersas nās. s. dītatꝭ ⁊ hūanitatꝭ q̄ ī ipo erāt. ⁊c̄. vt pꝫ ītuēti. Et sic pꝫ. 2. ṽitas. Quā tū ad ťtiā ṽi. dico ꝙ nō sufficit aliqd fieri: nisi fiat tpe ꝯpetēti. vt pꝫ de electōe i. c. cū ī veti. iō fait necesse: vt ṽgo glosa tpe ꝯpetēti fieret mr̄ dī. Tp̄s āt ꝯpetēs fuit: qn̄ tpis pleītudo feā ē. de q̄ Paul⁹. ad Gal. 4. ait. Cū vēit plenitudo tpis: misit de⁹ filiū suū ⁊c̄. Dr̄ āt tp̄s īcarnatiōis plenitudo tpis ꝑꝑ sex rōes ṡz dn̄z Bona. i. 3. di. i. ¶ p° rōne eťne pmissionis. ¶ 2° rōe īplete pfectiōis. ¶ 3° rōe finite figurationis. ¶ 4° rōe plene pfectiōis. ¶ 5° rōe pfecte gn̄atiōis ¶ Et 6° rōe oīuꝫ etatū pfecte ťminationis. ¶ p° dr̄ plenitudo tpis rōe eťne pmissiōis. Nā de⁹ ipe cui⁹ ocl'i oīa cernūt añq̄z fiāt: debito ordie tp̄e ⁊ mēsura pficit quecūq̄z ficīda pūidit. Cū g° h° magnū op⁹ ⁊ nouū iter oīa fieri decreuissꝫ. s. carnē hūanā assumē. Miere. 31. Nouū faciet dn̄s sup ťrā mulier circūdabit viꝝ. Necesse fuit vt pfectu tepus ordine ⁊ mēsura ꝯsideraret. que oīa qn̄ ī pācto fuerūt: ipi soli nota erāt. Queris g° q̄re tp̄s īcarnationis: tp̄s plenitudis dicaꝛ. Rn̄deo: q: tp̄s adaenerat qd̄ pfinierat de⁹. Et hec rō colligiꝛ ex glo. sup pdicta apl'i verba. Cū vēit plenitudo ⁊c̄. vbi sic ait Cōplerī ē tp̄s qd̄ finierat pr̄: qn̄ mitteret filiū suuꝫ ¶ 2° rōne īplete pmissiōis. q: s. nob ille dat⁹ ē: q fuerat repromissus. Hec rō colligitur ex glo. super illud Jo. j. Plenū grē ⁊ ṽitatꝭ. glo. q° ad plenitudinē pmissoꝝ. ¶ 3° rōne finite figuratōis. q: s. in xp̄i adaētu figure ille veťis testi īplete sūt ṽitate. Et hec rō colligiꝛ ex dcō xp̄i: Mat. 5. Nō veni soluē legē: ṡz adiplē. Qd̄ exponēs btūs Tho. i. 4. di. i. ait. ī rn̄sione cuiusdā argumēti. In h° xp̄s legē īplenit q̄a moralib⁹ pcepꝭ ꝯsilia apposuit: ⁊ pcepta magis elucidauit. Sz figurꝭ cerimonialiū ṽitatē apposuit ⁊ ea ī seipo suscepit. hec ille. ¶ 4° rō ē plene pfectiōis. q̄a. s. i aduētu xp̄i fuit tp̄s grē: q̄ fuit oīuꝫ plenitudinū pncipiū. Et hec rō colligiꝛ ex snia Apl'i Col. 2. vbi ait. Videte ne qs vos seducat ꝑ phiaꝫ ⁊ ianē fallaciā. ṡz ťdiuonē hoīuꝫ: ṡz clemēta mūdi ⁊ nō ṡz xp̄m. q: ī ipo ibiītat oīs plenitudo dītatꝭ coꝛpalr̄. ⁊ estꝭ ī illo repleti: q ē apd̄ oēs pncipat⁹ ⁊ potestates: ī q° circūcisi estꝭ: circūcisione nō manufacta: ī expoliatōe coꝛpis cārnis: ṡz ī circūcisiōe xp̄i ⁊c̄ ¶ 5° rō dr̄ pfecte gn̄atiōis. q: s. ī tali gn̄atōe verbi dat⁹ ē vltim⁹ mod⁹ gn̄andi. s. d̄ muliere sine viro. q mōi sr̄ q̄ttuoꝛ. p⁹. n. mod⁹ hoīeꝫ d̄ducēdi ī eē: fuit sine viro ⁊ muliere. vt Adā. q: formar⁹ ē d̄ limo terre. 2⁹ de viro sine muliere. vt Eua. q: de costa viri formata ē. 3⁹ de muliere ⁊ viro. vt gn̄amur nos oēs. 4⁹. de mulier̄ sine viro. vt generat⁹ ē xp̄s. pꝫ ꝙ nō pōt recte ali⁹ mod⁹ assignari. g° bene dr̄ plenitudo ⁊ finis oīaꝫ modoꝝ generādi. 6° rō dr̄ pfecte ťminatiōis. Nā sicut mūd⁹ ī sexto die extitit cōsūmat⁹: ita ꝯgruū fuit: vt ī sexta etate eēt repatus p°. n. etas fuit ab Adā vsq̄ ad Noe. 2° a Noe vsq̄ ad Abraā. 3° ab Abrahā vsq̄ ad Moysen. 4° a Moyse vsq̄ ad Dauid. 5° a Dauid vsq̄ ad xp̄s 6° a xp̄o vsq̄ ad finē mūdi. Et istas sex mūdi etates: ⁊ silr̄ hoīs vide ī pemio sexti. c. sacrosc̄. ī glo. Et Archi. de rescrip. i. c. si eo. li. 6° ī glo. Etates hoīs sr̄. vt īfātia. pueritia. adolescētia. iuuēt⁹. virilis etas. ⁊ senect⁹: siue senect⁹ ꝑ 5° etate. ⁊ decrepita etas pro serta.

¶ De singl'ari fecūditate: ⁊ icōtaminatōe virginis Concio. II.

a

Ecipe faꝫ ꝯcl'onē. vꝫ. Quāuis vere ⁊ realiter dei fili⁹ vt. s̄. vbi tres īgram⁹ ṽitates. pma q̄uō sit possibile ꝙ virgo pariat ⁊ cōruptiōis sit ignara. scd̄a an virgitas sit opposita mr̄imonio. ťtia ē an virgis ⁊ Joseph fuerit verū mr̄imoniū. ¶ Quātū ad pmū dico ꝙ tal' ītrogatio nō pue ē difficultatꝭ. Ad cui⁹ d̄claratiōnē p° notādū ē ꝙ puatio mltis mōis capiꝛ. vt pꝫ ꝑ phm̄. 5. metha. ¶ p° mō puatio dr̄ carētia alicui⁹ forme ī aliq° subiecto: ī quo nec ṡz spēꝫ: nec ṡz gen⁹ ꝑpiquū nata ē eē illa forma. Et sic plāta dr̄ puari visu. q: nec scd̄ꝫ spēꝫ plāte: nec ṡz gen⁹ ꝑpiquū ci⁹ nata est illi plāte fōma visibilitatꝭ iesse. 2°° dr̄ carētia fōme ī sbō: ī quo ñ ē nata ieē ṡz spēꝫ sꝫ bn̄ ṡz gen⁹ ꝑpinquū. ⁊ sic talpa dr̄ puari visu. ¶ 3°° dr̄ puatio carētia fōe ī subō: ī q° ñ ē nata icē ṡz īdiuiduū. ⁊ sic hō cec⁹ dr̄ puari visu. Et h° ṡz nāꝫ ītellige ꝙ nō pōt tali subō īdiuiduali forma visibilitatꝭ iec̄. Nā lꝫ hic cec⁹ sit ꝙ hō: aut scd̄m ꝙ aīal possit fōma visibilitatꝭ īfōmari. ñ tn̄ ṡz ꝙ tale īdiuiduū cecū. ⁊ h° scd̄ꝫ nām. vt dictū ē. q: a puatiōe ad habitū īpossibil' ē regressio. ¶ 4°° dr̄ puatio carētia alicui⁹ fōme in sbō: ī q° ñ ē apta nata inec̄ actu: ṡz ī potētia tm̄. q potētia aliqn̄ ťducet ad actū. ⁊ sic catul⁹ āte nonū diē dr̄ puari visu. Ista ī phia. ¶ 2° nōndū ē ꝙ difficili⁹ ē alicui subō puato aliq̄ fōma actu ⁊ habitu introducē talē fōmā q̄ puatū ē: q̄z ītroducē illā fōmā vt sibi sileꝫ ī subō puato actu ⁊ hitu. i. potētia ad illā. Declaro h° tibi ꝑ exēplū. Sit hic soꝛ. cec⁹. ⁊ ex alia pte catul⁹ añ nonū diē: ābo hec subiecta visu seu fōma visibilitatꝭ puari dicūꝛ: ṡz differēt. qm̄ soꝛ. puat⁹ ē actu ⁊ hitu scd̄ꝫ nāꝫ. ⁊ catul⁹ actu tm̄. dic q̄ so qd̄ difficili⁹ eēt: an ītroducē fōmā visibilitatꝭ in sōte: an ī catl'o. Nimiꝝ ꝙ ī sōte. Sic ad ꝑpositū in sac̄ scriptura legim⁹ aliq̄ subiecta fōma gn̄ationis: ⁊ potētia gn̄andi puata qb⁹ tn̄ d̄ potētia sua absoluta magn⁹ dn̄s vi ⁊ potētiā d̄dit gn̄andi. sic Sare ⁊ mltꝭ aliꝭ: q̄ iā nālr̄ gn̄are ñ poterāt. qm̄ ꝑcesserāt ī dieb⁹ āuiqs. g° a fōriori poterit de⁹ vi ⁊ potentiā gn̄andi: siue fōmā d̄ sua potētia absoluta daꝛ alicui subō illa fōa puato scd̄ꝫ actū tm̄: ⁊ ñ ṡz potētiā. Sz h° gl'osus de⁹ fec̄ ī ṽgie bn̄dicta quā potētiā voluit reducē ad actū sine viro ꝑpter dignitatē ꝯcipiēdi eterni ṽbi. Ezech. 43. c. Porta hec clausa erit: ⁊c̄ quia dn̄s deus ingressus est per eam. Et accipiꝛ

preteritũ pro futuro ꝑphetico more. Ex quib⁹ sa-
tis itelligẽ potes p̄nıã vı. Perspicbre d̄ h⁹ tctat exi
mi⁹ doctor sacre theologie magr̄ Frã. de marchia
ordis mioꝝ.i.q. sup Mat. q̄re ꝛc. ℭ Quãtũ ad se
cũdã vi. dico ꝙ virgitas nõ ẽ opposita mr̄imonio.
qm̄ carnal' copula nõ ẽ d̄ essẽtia mr̄imonij: sed solũ
mutu⁹ cõsẽsus ꝑ verba de p̄nti: vl' ꝑ aliqd equalẽs
verb. vt p̣z i.4. sen. di.28. Vñ be. Tho. in.4. eadẽ
di. põit istõ vbũ dicẽs. Mr̄imoniũ nõ ẽ essẽtialr ipa
copla carnal': sed q̄dã associatio viri ꝛ vxoris i ordie
ad carnalẽ copulã. ꝛ alia q̄ ex ↄseq̄nti ad viꝝ ꝛ vxo
rẽ ptinẽt: fm̄ qõ dat̃ eis ptãs i iuicẽ respectu carnal'
copl'e. ꝛ h⁹ associatio ↄiugal' copula d̄r. vñ p̣z ꝙ bñ
dixerũt illi q dixerũt ꝙ ↄsẽtire i mr̄imoniũ: ẽ cõsẽti
re i carnalẽ copulã iplicite: nõ explicite. Nec d̄z in
telligi sic iplicite cõtinet̃ effect⁹ i sua cã. q꞉ ptãs car
nal' copule i quã cõsẽtit̃ ẽ cã carnal' copule: sic ptãs
vtẽdi re sua ẽ cã vsus. S₃ de hac mã sat̃ dicem⁹ fe
ria.6. dñice.4. ꝛ sabbato eiusdẽ dñice i scd̃a cõside
ratiõe. Quare cõcludit̃ ꝙ solũ cõsẽsus ꝑ verba de
p̄sẽti vl' egnalẽ ne ẽ de essẽtia mr̄imonij. S₃ ꝑ talẽ
cõsẽsũ dat̃ ptãs legitĩa carnal' cõmisceri. ita ꝙ car
nal' copula actual' ẽ ↄñs ad ↄsẽsũ: q mr̄imoniũ fac.
Põt g⁹ vir carnalit̃ cõmisceri si vult. ꝛ si nõ vult:
nõ pp h⁹ dissoluit̃ mr̄imoniũ. Ex qb⁹ seqt̃ ꝙ l₃ car-
nal' copl'a int̃ virginẽ ꝛ Joseph ñ intuenerit. tñ q꞉
vsq₃ ꝑ verba de p̄s. ti cõsensit: veꝝ int̃ eos fuit mr̄i
moniũ. Vide plene i sabbato. 4. dñice. q̄re ꝛc. audi
Amb. li. de marie ꝑpetua virginitate fuãdã. Nõ te i
gt moueat ꝙ Joseph accepit mariã cõiugẽ suã: ꝛ ꝑ
fect⁹ ẽ i egyptũ. Despõsata.n. viro cõiugis nomen
accepit. nõ.n. deflorãtio virgitat̃ cõiugiũ fac: s₃ pa
cti cõiugale. h⁹ ille. q̄re ꝛc. ℭ Quãtũ ad t̃tiã vi. di
co ꝙ p̣z sat̃ rñsio ꝑ p̄cedẽtẽ vi. S₃ vt ista clari⁹ itel
ligãt: volo ꝓbare ꝙ int̃ virginẽ ꝛ Joseph non fuit
veꝝ mr̄imoniũ. Arguo.n. sic. Votũ ↄtinẽtie ipedit
mr̄imoniũ: vt p̣z.27.q.j. ꝑ totũ. Jñ Micro. Vouẽti
b⁹ igt virgitatẽ nõ solũ nubẽ: s₃ velle nubẽ dãnabi
le ẽ. S₃ virgo gl'iosa vouerat castitatẽ. Luc.j. Viꝝ
nõ cognosco. i. nõ cogniturã ꝓpono. votũ.n. nihil
aliõ ẽ: nisi alic⁹ boi cũ d̄libatiõe scã ꝓmissio.28.q.j.
de viduis. el.2. g⁹ virgis ꝛ Joseph nõ fuit veꝝ ma
trimoniũ. Hic qdã rñdẽt ꝙ votũ solẽne ipedit mr̄i
moniũ: ꝛ dirimit iã ↄctũ: vt p̣z.27.q.j. ꝛ dist.27.c.
vouẽtib⁹. Vouẽtib⁹ igt ꝑ verba d̄ p̄sẽti. s. solẽnit̃: ñ
solũ nubẽ. s. de scõ: s₃ ẽt velle dãnabile ẽ ꝛc. Et di-
cũt ꝙ virgis votũ ñ fuit solẽne: s₃ p̄uatũ. Et l₃ vo
tũ p̄uatũ ipediat mr̄imoniũ: nõ tñ dirimit iã ↄctũ.
Nõ peccauit ãt virgo ↄtrhẽdo pp dispẽsatiõ₃ dīnã.
Luc.2. Noli timẽ accipe mariã cõiugẽ tuã. Et sic
h⁹ expositio qbusdã satisfaciat: iudicio salua sp me
liori. Ego tñ dicerẽ sic. Q꞉ virgis votũ nõ tñ fuit p̄
uatũ: s₃ ẽt solẽne. nõ ꝙ i cõspcũ synagoge castitatẽ
vouerit. sic nc̃ solẽnit̃ vouem⁹ qñ in ↄspectu eccl'ie
tõnnẽtiã ꝓfitemur: sed q꞉ sic firmit̃ suare castitatẽ
vouit: ac si i cõspcũ synagoge vouisset. Vel forte ꝛ
meli⁹ dicas q꞉ iõ solẽne ei⁹ d̄r votũ. q꞉ i cõspcũ scĩssi
me ꝑsone Gabriel' votũ suũ sic firmit̃ cõfirmauit:
ac si i p̄sẽtia oĩu₃ sacẽdotũ ꝛ religionũ vouisset. Nã
fm doctores ẽẽt solẽne votũ: qñ i cõspectu alic⁹ ꝑ
sone religiõis approbate aliqd vouem⁹. Religiosis
sima ãt ꝑsona fuit Gabriel. g⁹ ꝛc. Jñ Ber. Mittit̃
inqt ãgel⁹ ad Mariã virginẽ: virginẽ corpe: virgi
nẽ mẽte: ꝛ virginẽ ꝓfessiõe. h⁹ ille. Etsi dicas si fuit
solẽne. g⁹ nõ fuit veꝝ mr̄imõiũ ei⁹. Dico ꝙ nisi dis
pẽsatio dīna iuenẽisset d̄ scõ: dubiũ eẽt: s₃ de⁹ h⁹ dis
pẽsauit. Et h⁹ triplici rõe. v₃. Rõe maioris digni-
tat̃: maioris singl'aritat̃: ꝛ maioris ↄgruitat̃. ℭ p⁹
rõe maioris dignitat̃. Nulli.n. dubiũ ẽ ꝙ virgitas
viduitatẽ. ꝛ quolibet alio statu p̄stãtioꝛ ẽ. sic p̄stãti⁹
ẽ puꝝ q₃ ipuꝝ: icorruptũ q₃ corruptũ simplex q₃ mi-
xtũ. ꝛ ꝑ ↄñs stat⁹ virgitat̃ fuit cõceptiõi filij dei cõ
gruẽtissim⁹. Isa.7. Ecce v̓go ↄcipiet ꝛ pa. ꝛc. ℭ 2⁹
rõe maioris singl'aritat̃. Ecce p̄cipua singl'aritas
nã sic verbũ in ↄñatiõe etna ẽ fili⁹ sine mr̄e: ita de
buit i ↄñatiõe tpali eẽ fili⁹ sine p̄re. Et sic i ↄñatiõe
etna null⁹ fili⁹ p̄stãtioꝛ reperiri põt: nec p̄stãtioꝛ p̄r:
ita in ↄñatiõe tpali decuit: vt null⁹ eẽt p̄stãtioꝛ fili⁹:
nec vlla eẽt p̄stãtioꝛ mr̄. p̄stãtioꝛ ãt mr̄ ẽ: vt virgo ꝛ
mr̄ dicat̃: q₃ mr̄ so'ũ: cũ plres ↄcipiãt i h⁹ noie mr̄: ꝛ
ñ i h⁹ v̓go mr̄. q̄re ꝛc. ℭ 3⁹ rõe maioris ↄgruitat̃. ñ
.n. fas ẽ: vt ꝑ ei⁹ aduẽtũ violaret̃ itegritas q vene
rat sanare corrupta. vt ait aureli⁹ Aug. in sermone.

ℭ De puritate virginis. Conclusio. III.

a

Capite t̃tiã ↄclõnẽ. v₃. nõ solũ v̓go gl'iosa
nõ fuit ex sua scã secũditate i sua purita-
te carnis cõtaminata. sed nec añ nec post
fuit aliq⁹ mõ quãtula macl'a polluta. vbi
tres igram⁹ vi. ℭ p⁹ ẽ ista. quot mõis aia rõnal' in
hac vita ↄtamiari põt. ℭ 2⁹ vi. ẽ. si ꝓbarĩ põt virgi
nẽ nũq₃ fuisse ↄtaminatã. ℭ 3⁹ vi. qõ p̄uilegiũ huit
v̓go gl'iosa: q꞉ sic fuit p̄uata. ℭ Quãtũ ad p̄mã vi.
dico ꝙ q̄druplr aia ↄtamiari p̄t. v₃. cl'pa origiali: cl'
pa veniali: culpa mortali: ꝛ malo penali. ℭ p⁹ inq₃
cõtamiat̃ cl'pa origiali. Sol⁹.n. hõ nascit̃ i pctis: ñ
bos: nõ lup⁹: nõ asin⁹. ꝛ sic de alijs. Organizato.n.
hũano corpe: ꝛ aia rõnali introducta: mox in penã
pctĩ p̄moꝝ parẽtũ: cl'pã ↄhit originalẽ: vt oñdit be.
Aug. li. de fide ad petꝝ. ꝑtc.2.q.24. ꝛ canonizat̃ in
d̄cret̃. de cõse. di.4. c. firmissime. vbi dic̃ tex. Fir-
missime tene ꝛ nullaten⁹ dubites oẽ₃ hoiẽ₃ q ꝑ cõ-
cubitũ viri ꝛ mlier̃ cõcipit̃ cũ pctõ origiali nasci: i
pietati subditũ mortiq₃ sbm. Et ob hoc ire nasci fi
liũ. de q̄ dic̃ Apl's. Eram⁹.n. nã filij ire: sic ꝛ ceti.
A q̄ ira null⁹ libat̃ nisi ꝑ fidẽ mediatoris hois iesu
xp̄i. q sine pctõ ↄcept⁹: sine pctõ nat⁹: sacrificiũ do
fact⁹ ꝑ pctis nr̄is ꝛc. Firmissime tene ñ solũ hoies
rõe vtẽtes: veꝝ ẽt puulos: q siue i vtis matꝝ viuẽ
incipiũt: ꝛ ibi moriunt̃: siue iã de mr̄ib⁹ nati sine ba
ptismi sacrõ: qõ dat̃ i noie p̄ris ꝛ filij: de h⁹ sclo trã
seũt: sempit̃no igne puniẽdos. quia etsi pctm̄ ꝓprie
actiõis nullũ hñt: origial' tñ pctĩ dãnationẽ carnali
cõceptiõe ex natiuitate traxerũt. hec ibi. Quẽ cer-
te lachrymabilẽ statũ deplorãs qlibet hõ nascens
ait. ha. ha. he. q̄si dicẽ velit. O q̄ti guai: quotquot
nascũt̃ ab Eua. ℭ 2⁹ cõtamiari põt aia cl'pa vẽia
li: ꝛ iteꝝ i penã nob datũ ẽ: vt sine vẽiali cl'pa viuẽ
nõ possim⁹. j. Jo. j. Si dixerim⁹ qm̄ pctm̄ ñ hr̄e. ℭ 3⁹
cõtaminat̃ culpa mortali: ꝛ hãc fugẽ possum⁹ si vo
lum⁹: cũ in nostra reliqrit ptãte nos de⁹ ipe. ℭ 4⁹
cõtamiat̃ malo penali. s. i iferno. q꞉ p⁹ culpã rema-
net reat⁹ ad penã. De oib⁹ istis plene dicemus fe-

ria feria. 4. dñice. cõsideratiõe pma. Breuit hic di
xim⁹ q̃tũ tñ sufficit ad ꝓpositũ. ¶ Quãtũ ad scđaz
veri. dico ꝙ sic. ſʒ ad pñs breuit trãscam⁹ Sabbato
.n. q̃rte dñice ad plenũ ista mã vẽtilabit. Dico gͦ ꝙ
virgo gl'iosa ab oib⁹ ꝓdict̃ fuit icõtamiata. qͦ gl'io
sus Aug. oñdẽs ait. Cũ de pctis agit nullã ꝓrsus
volo de maria facẽ mẽtiõꝫ. Et cant. 4. c. Tota pul
chra es amica mea ⁊ macula nõ ẽ i te. Et Sap. 7.
c. Cãdor lucꝭ etne: ⁊ speculũ sine macula: q̃ oia vt
ĩtuẽti pʒ magꝭ d virgĩe gl'iosa q̃ʒ aliqͦ alio scõ veri
tatẽ hñt. Et ea duab⁹ rõnib⁹ ↄfirmo. ¶ pͣ rõ ẽ ista
Si .n. virginẽ gl'iosã talib⁹ macul' cõtamiatã aliqͦ
mõ dicẽm⁹: seqt̃ ꝙ iniuriã facim⁹ filio dei: ſʒ hoc ẽ
icõgruũ. gͦ ⁊c̃. Seq̃la ꝓbat̃. qm̃ dei fili⁹ sibi matrẽ i
cõtamiatã elegit. ⁊ tu põis eã cõtaminatã. gͦ male.
pͣ ps aĩtis pʒ cãti. z. Sic̃ igt liliũ iter spinas: sic ai
ca mea iter filias. Spie ãt sũt oia pctõꝝ g̃ña q̃ aiaz
pũgũt. vt dic̃ be. Gre. sup illud Mat. Aliud semẽ
cecidit int̃ spinas. q̃re ⁊c̃. Et cõfirmat̃. Maiorꝭ .n.
cõgruitatꝭ ⁊ dignitatꝭ erat filio dei matrẽ eligẽ sp
icõtamiatã: q̃ʒ cõtamiatã: ⁊ postea scĩficatã. ſʒ hoc
nõ fuisset si poim⁹ eã cõtamiatã. gͦ ⁊c̃. ¶ zͣ rõ ẽ ista
Ponam⁹ vt qdã aiũt ꝙ virgo fuerit i pctõ origiali
cõcepta: ſʒ scĩficata: dic q̃so quã ꝓrogatiuã mrĩ ↄtu
lisset: quã ẽt nõ cõtulisset alijs scis. Nã sic̃ i t̃ris nul
la nobilior ẽ virgis matnitate: ita decuit nobilẽ cõ
cedẽ mrĩ ꝓrogatiuã anq̃ʒ i illa gescẽt. nõ põt ãt dici
ꝙ fuerit scĩficatio a pctõ origiali. qĩ ẽt Sãson. Hie
remias. Jo. bap. hoc a deo i mnnẽ acceperũt. gͦ de
buit ꝓſuari ex ꝓuilegio spãli ne cõtamiata fuisset.
Ecc̃. z4. Qui creauit me .s. talẽ requieuit i tabnacu
lo meo. Nec ẽt h' sufficiebat ad dignitatẽ maternã
dei. ſʒ oportuit vt illesã a pctõ vẽiali: ⁊ mõtali ẽt ꝓ
seruaret. nã si scõs suos a mõtali ꝓſuauit: q̃ʒto ma
gis decuit matrẽ. Et si a mõtali ⁊ nõ vẽiali: qd ma
gis matri cõtulisset q̃ʒ nullitib⁹ suis. q̃re cõcludam⁹
fuisse necessariũ matrẽ dei oino ab oi culpa eẽ incõ
taminatã. ⁊ ꝑ ↄñs ab oi reatu. ⁊ sic ab oi pena ifer
nali. q̃re ⁊c̃. ¶ Quãtũ ad t̃na vĩ. dico ꝙ tria marie
ꝓuilegia ex ꝓdicta ꝓſuatiõe virgini ↄcessa sũt. vʒ.
Audacia infpellãdi. Gr̃a ĩpetrãdi. Et gr̃a dispẽsã
di. ¶ pͣ ei ↄcessa ẽ audacia infpellãdi. Audaci⁹ .n.
corã iudice loq̃t̃: q nũq̃ʒ i crie dephensus ẽ: q̃ʒ q ali
qñ cõmisit: ista sat' nõ ẽ. Sʒ vgo nũq̃ʒ fuit in aliquo
crie dephẽsa: vt pʒ ex ꝓcedẽti vĩt. gͦ ⁊c̃. Jñ gl'iosus
Ber. ait. in cel' securos nos aduocatos hr̃e dicens.
Secur aduocatũ o hõ hẽs apud patrẽ: vbi fili⁹ stat
añ patrẽ. mr̃ añ filiũ ⁊c̃. ¶ zͦ ei ↄcessa ẽ gr̃a ĩpetrã
di. qm̃ null⁹ ctri⁹ ꝓ pctõrib⁹ apud deũ gr̃am ĩpetrat
q̃ʒ gl'iosa vgo. iõ magꝭ ꝑ orbẽ ei⁹ miracula clarescũt
q̃ʒ alti⁹ sci. vt pʒ expt̃. ¶ 3ͦ ei ↄcessa ẽ gr̃a dispẽsã
di. Fcã ẽ .n. gr̃aꝝ dispẽsatrix: vt barbat⁹ Hiero. oñ
dit. Nulla igt gr̃a dscẽdit de celo ad t̃ras: nisi trãse
at ꝑ man⁹ Marie. q̃re ⁊c̃. ⁊ ista sufficiãt ꝑ pͣ ↄside.

¶ De dulcissimo amore virginis. Cõsideratio. II

S Ecũdo loco

De ardẽti amore vgis videamus. vbi tres ↄclõnes sbiũgam⁹. vʒ. ¶ Pria ↄclõ ẽ ista. Nũq̃ʒ fuit: aut nũq̃ʒ erit aliqd icãuidnũ matnũ: qd adeo itẽse amaret filiũ: vl' filiã sic gl'iosa virgo toto corde dilexit suũ dilectissimũ fi
liũ. ¶ zͣ ↄclõ ẽ ista. Nũq̃ʒ fuit: aut nũq̃ʒ erit aliqd i
diuiduũ: qd sic gñis hũani redẽptiõꝫ amaret: sic to
tis virib⁹ amauit gloriosa virgo ⁊ singularit̃ expe
ctauit. ¶ Tertia cõclusio ẽ ista. Nũq̃ʒ fuit: aut nun
q̃ʒ erit mr̃: q̃ tãtã cõsolationẽ ⁊ leticiã habuerit d fi
lio: sic̃ gloriosa virgo hũit de dulcissimo iesu xp̃o.

¶ De dulcissimo amore vgis ad xp̃m. Cõclo. I.

S Ecipe pmã ↄclõnẽ ⁊c̃.

vbi tres ingram⁹ vĩ. vʒ. ¶ pͣ vĩ. ẽ. quõ virgo se hũit in cõ
cipiendo filiũ dei. ¶ zͣ an successiue vel
subito cõcept⁹ fuerit fili⁹ dei. ¶ 3ͣ quãt⁹
fuit amor virginis ⁊ xp̃i filij ei⁹. ¶ Quãtũ ad pmã
dico breuit̃ ꝙ de h' ẽ apud doctores nr̃os nõ modi
ca diuersitas. vt dclarat dñs Bona. i. 3. di. 4. Pri
mo .n. be. Tho. ptc. 3. q. 3. ar. 4. dic̃ ꝙ vgo i dei filiũ
ↄcipiẽdo passiue tm̃ se hũit i mãz mĩstrãdo: ⁊ ñ acti
ue. qm̃ mr̃ i gñatiõe ꝑlis se hʒ sic̃ pncipiũ mãle. ⁊ se
mẽ viri sic̃ actiuũ: ⁊ coopatiuũ. vñ coopat̃ tale viri
semẽ ad semẽ mli'erꝭ: sic̃ artifex ad suã mãz. Mlier
vͦ nõ fac̃ aliud q̃ʒ mãz mĩstrare: ⁊ exteri⁹ fouẽ. Et
hoc fuit i vgine. ꝓpt̃ea vera dĩ mr̃. qm̃ ꝑ rõnẽ illã
mli'er dĩ mr̃. sic̃ ꝑ ꝑ effectiuũ pncipiũ semis viri: ipe
vir dĩ pr̃. Dñs ãt Bona. Scot⁹ ⁊ oẽs illũ seq̃ntes.
dicũt ꝙ nõ solũ mãz mĩstrauit: ſʒ vtutẽ q̃ʒdã ẽt acti
uã a spũ scõ suscepit: vt ẽt actiue ↄcurrẽt. vñ dicit
ipe. potẽtia gñatiua i vgine a spũ scõ excitata fuit ⁊
eleuata sup̃ posse suũ. Excitata qdẽ: vt posset cõce
ptui mãz ꝓpare: fm ꝙ cõpetit sexui mliebri. ſʒ sup̃
nãm fuit eleuata: dũ ei ꝓtãs data ẽ siue potẽtia: vt
mãz ꝓpararet fʒ ꝙ cõpetebat: tã nobili ⁊ pfectissime
ↄceptiõi. ⁊ iõ hũit potẽtiã sup̃ nãz ⁊ fm nãz. Erat
.n. sup̃ nãz ꝙ vgo ꝑ se solã mãz ministraret: quãtã
mĩstrat mli'er ↄiũcta viro. fʒ nãz vͦ potẽtiã hẽbat
q ↄsonũ erat: vt hũorẽ sufficiẽtẽ ad ↄceptũ: quãtũ
.s. mĩstrat sex⁹ mliebrꝭ virgo ipa mĩstraret. Et meo
iudicio ista ẽ verior opi. Ipa nñ clare oia nouit: ipa
nob sẽsũ apiat. q̃re ⁊c̃. ¶ Quãtũ ad secũdã dico fm
Aug. magrm sen. i. 3. di. 3. ⁊ Bona. ibidẽ. ⁊ cõit do
ctores oẽs ꝙ cõceptio xp̃i fuit scã i istãti: ita ꝙ subi
to cõcept⁹ ẽ: ⁊ pfecta distictio mẽbroꝝ scã ẽ. Et assi
gnat dñs Bona. tres rõnes. ¶ pͣ ex pte assumẽtꝭ.
Nõ decebat .n. deũ ptẽ hũanẽ nẽ accipe: vt eẽt ali
qñ hõ fʒ qd. Tota ãt hũana nã i carne ⁊ aia sil' vni
ta cõsistit. ⁊ q aia nõ vnit̃ corpi: nisi pfecte organi
zato: oportuit vt i ipa filij dei cõceptiõe corp⁹ eẽt ꝑ
fecte organizatũ. ¶ zͣ rõ ẽ ex pte virtutꝭ opantꝭ: q
erat virt⁹ spũs sci: q tarda molimia nescit. Inaudi
ta .n. res ẽ vt virgo cõcipiat sine virili semine. ⁊ iõ
vt mai⁹ appereret miraculũ, subito ẽ organizatũ cor
pus. ¶ 3ͣ ẽ ex pte virgis. qm̃ mox dũ cõsensit vir
go: repleta ẽ spũ scõ: ⁊ mox cõcepit. Deo ãt nõ con
gruebat vniri carni: nisi eẽt organizata. q̃re ⁊c̃. Nõ
tñ ꝙ nõ subito inotuit ꝓꝑ q̃ñitatꝭ puitatẽ. sed p⁹
40. dies: ita ad pfectã quãtitatẽ creuit: vt aspectĩ
b⁹ hoinm patere posset. Sic .n. magr̃ in lr̃a exponit
auctẽ Aug. li. 3. de trini. sup verbo illo. soluite tem
pluũ hoc. Ex qb⁹ pʒ ꝙ lʒ cõceptio ⁊ organizatio scã
fuerit in instãti. pfectio tñ quãtitatꝭ successiua fuit.
⁊ h' vt veritatẽ carnis oñdẽt: vt dicit dñs Bona.
vt .s. q̃re ⁊c̃. ¶ Quãtũ ad tertiã dico ꝙ amor vir
ginis fuit intensior oi amore mũdi. Et hoc ꝓbo tri

plici rōne. ¶ Pri͂o rōne pfecte si͂litudi͂s. Nā sicut i͂ gn͂atiōe etn͂a nulla pōt repiri pfectio: aut eq̄lis ipa gn͂atiōe vbi: q̄d idē ē essētialit̄ geq̄d ē pr̄: lȝ sit a p̄re psonalit̄ distinct⁹. Jsa. j. Gn͂ationē ei⁹ q̄s enarrabit. ita i gn͂atiōe tp̄ali nulla repit̄ ponor hac q̄ vbū caro fcm̄ ē. Jo. j. Ex q̄o seq̄t̄ q̄ sic i gn͂atiōe etn͂a nullus repit̄ p̄r filiū itēsi⁹ diligēs: sic ꝛ p̄r etn͂⁹ vbū. mat. 17. Hic ē fili⁹ me⁹ dilect⁹: i q̄o mihi bn̄ cōplacui. Sic in gn͂atiōe tp̄ali: nulla pōt repiri mr̄: q̄ sic itēse diligēt filiū: sic glo͂sa v͂go dulcissimū xp̄ȝ. ¶ z° rōne cōplete gn͂atiōis. Nā sic impossibile ē p͂sonā vbi aut sp͂us sc͂ō gn͂are deū. q̄z i eis nō ē nā cū pnitate fecūditat̄ꝫ ꝛ itellect⁹ cū actu dicēdi: sic ē i p̄re. ꝛ sic ipossibile ē p̄ri etn͂o aliud pducē verbū: q̄z verbū dei ē pfectissimū ꝛ totā potētiā gn͂andi exhausit i p̄re: vt dic̄ Petr⁹ aureol⁹. vl̄ q̄z i filio ē tmin⁹ adeq̄t⁹ illi⁹ gn͂atiōis: vt dic̄ Scot⁹. Sic ipossibile ē aliquā mlierē parē deū nisi p nouā potētiā collatā a deo: q̄d certū ē dcū nū q̄ factū: q̄z potētia cōcipiēdi ꝛ pariēdi deū: q̄ hūa nc nāe copulata fuit s̄m q̄ xp̄ȝ dicit⁹ i lūbis fuisse Adē s̄ȝ corpulētā sbam ꝛ descēdisse ab Adā vsq̄ȝ ad v͂ginē: ꝛ fuit ipossibile illā potētiā ꝺduci ad actū i aliq̄ mlierē: nisi i Maria virgine: q̄ potētia in natiuitate xp̄i ita exhausta ē: q̄ q̄cūq̄ȝ dicēt aliquā psonā eē hūanā adā i aliq̄° s̄m corpulētā sbam: eēt impissim⁹ hēretic⁹. g° sic p̄r etn͂⁹ pp dictā potētiā gn͂andi i filio: sic exhaustā sūme diligit filiū: vt nihil magis. sic ꝛ glo͂sa virgo: q̄z in gn͂atiōe filij sui exhausta ē potētia tal̄. s. posse gn͂are talē filiū: sūme diligit illū ita vt nihil mag̃. ¶ z° rōne pfecte plenitudi͂s vn̄ arguat̄ sic. Quāto magis volūtas pfectior mō mouet̄ ab obō sub rōne bōi: tāto ardētior mō si nō ē ipedita figit̄ i illud. sȝ volūtas virgis pfcē mouebat̄ a dīno verbo: ꝛ nō erat ipedita. g° pfectissimo mō figebat̄ i illō. q̄ña nō. ꝛ maiorē declaro p ex^m. Si. n. obm̄ sub duplici gradu bōitat̄ꝫ cognitū s̄bit volūtatē ad amādū: a fortiori mag̃ s̄bet sub triplici ꝛ ita sub q̄drupli. Minor pbat̄. q̄z volūtas v͂gis pp gr̄ar̄ sp̄us sc͂i carismatū plenitudinē: nō erat ipedita: ꝛ dīnū vbū eā pfectissime mouē poterat: ꝛ ꝺ sc͂ō mouebat. q̄z nō videt̄ alia volūtas creata quā pfectiori mō mouē debēt q̄ȝ ipsā v͂gis. g° pfectissime illā s̄bebat ad eū diligēdū. Et adeo grādis tal̄ amor erat: vt nūq̄ȝ potuisset nō amare. Sic ēt be. Tho. dicit i p° s̄nia. de bn̄s. s. q̄ cor volūtas adeo ē imersa i ꝯsideratiōe i͂finiti bōi: vt ēt stāte libtate volūtatis: ipa nō possit deū non amare. Sic ad ppositū. Et nō curem⁹ ad p̄ns ingrē: vtr̄ volūtas possit suspēdē actū suū: vt nunc ostēdit in q̄rūt. q̄re ꝛc̄. Et ꝯfirmat̄ p̄dicta vi. auctē. Audi Ber. sup cātica. Est in q̄t sagitta amō xp̄i: q̄ Marie virgis aiaȝ nō mō cōfixit: sȝ ēt ptrāsiuit: vt nullā i pectore virginali pticulā vacuā amore relinq̄ret. Itē audi Aug. Tāt⁹ i q̄t vnusq̄sq̄ȝ ē q̄ȝtū amat si parū diligit: paru⁹ ē. si magn̄e amat: magn⁹ ꝛ maxim⁹ ē. ex q̄° seq̄t̄ cū virgo maria fu testāte Greg. Quib⁹ te laudib⁹ referā nescio q̄ amor ei⁹ ēt maxim⁹ fuit. Itē audi Greg. 31. li. mora. Sine igt dolore amittit̄ q̄d sine amore possidet̄ q̄ vero ardent̄ diligim⁹: grauit̄ suspiram⁹ ablata. Sȝ glo͂sa virgo i amissiōe filij: marie doluit. Luc. z. Ego ꝛ p̄r tu⁹ dolētes q̄rebam⁹ te. g° sūme ꝛ marie dilexit illū. Et cōfirmat̄ ex°. si. n. mr̄es ferenor filior̄ q̄ modicā sue carnis pticulā p̄bēt: sil̄ cū viris ita itēsissime filios diligūt: q̄d facē ꝺbuit v͂go glo͂sa erga xp̄ȝ i quē ꝯcipiēdo null⁹ hūit ptē: nisi ipa sola. Luc. j. Ecce ꝯcipies ꝛ paries filiū. ꝛ tā dulcit̄ de suo lactauit lacte. Luce. xi. Beat⁹ vent̄ q te portauit: ꝛ vbera q̄ suxisti. Certe nlla ligua exp̄mē suffic̄ q̄ȝ tenera dilectiōe v͂go amaret dulcissimū xp̄ȝ. q̄re ꝛc̄.

¶ De desiderio v͂gis circa xp̄i aduētū. Cōclo. II.

Ecipe z^am ꝯclōnē. vȝ. Nūq̄ȝ fuit ant nūq̄ȝ erit aliq̄d idiuiduū q̄d sic amaret gn͂is hūani r̄dēptōȝ: sic tot̄ꝫ virib⁹ amauit glo͂sa v͂go: ꝛ singularit̄ affectauit. Has ꝯclones seq̄ntes h⁹ s̄monis tm̄ pbem⁹. Probat̄ g° hec ꝯclō tripliciṫ. s. rōne: auctē: ꝛ ex°. Rōne tripliciṫ. ¶ p° rōne cōsecutiōis. Nā hec glo͂sa v͂go hūanā redēptiōȝ tāto āpli⁹: q̄ aliq̄s scōr̄ patr̄ affectabat: q̄ȝto q̄d illi lōgo tp̄e expectauert̄: ipsa de ppinq̄° sētiebat̄. Auide. n. hāc redēptōȝ Abrahā p̄archa affectabat dicēs. Mihi quoq̄ȝ filiū n̄ ꝺdisti. supple: ꝛ quō i semie mō bn̄dicēt oēs gētes sic pmisisti. Audi⁹ Moyses dicēs. Mitte quē missur⁹ es. Audi dissime sc͂i pph̄ē. Jsa. 64. Utinā dirūpes celos ꝛc̄. ꝛ sic ꝺ alijs pphet̄ꝫ. Et h° solū: q̄z i sp̄ū hūane nē libatiōnē itelligebāt. Quid g° virgo glo͂sa facē debebat q̄ ꝛ itelligebat. ꝛ ab āgelo i seipa eē h° iplēdū audiebat ꝛc̄. Ecce igēs ꝺsideriū. Fiat igt mihi s̄ȝ verbū tuū. Crebro. n. credo illā sic an̄ ei⁹ filij aduētū apō semetipsā sic vulgarit̄ fuisse locutā. Nō e humana creatura ꝺgna: Hauē gr̄a da te o alto segnore. De nō resguardare al nr̄o grande errore. Ma volȝi a noi la tua pieta benigna. ¶ z° hec ꝯclō pbat̄ rōne s̄muitationis. Est. n. apō ph̄os ptosq̄ȝ oēs regula gn͂al̄ q̄ oīs mot⁹ velocior ē i fine q̄ȝ i pncipio. sȝ virgo glo͂sa oīb⁹ idiuiduis mūdi aduētui xp̄i erat vicinior. g° necē ē ꝯcedē illud veloci⁹ affectasse: ꝛ insto āpli⁹ q̄ȝ Zacharias q scā scōr̄ ingressus: nil aliud postulabat. sic verba euāgelij ibidē isinuāt. Exaudita ē o͂ro tua cū ceti͂s q̄ sequūt̄. Luc. j. ꝛc̄. ¶ z° rōne mutue dilectiōis. Sic. n. xp̄i ꝛ virgis erat vna caro s̄ȝ Aug. Jta virgis ꝛ xp̄i erat vn⁹ amor. sȝ xp̄s sup oēs dilexit suā matrē: vt pȝ in passiōe. g° ꝛ v͂go sūme dilexit xp̄ȝ. sed xp̄s sūme amauit ꝛ affectauit hūani gn͂is redēptōȝ. q̄z spōte se obtulit. ad Phil. z. Humiliauit semetipȝ fact⁹ obediēs vsq̄ȝ ad mortē g° ꝛ virgo sūme ꝺbuit idē affectar̄ ꝛ amare. q̄re ꝛc̄. ¶ z° pncipalit̄ hec ꝯclō pbat̄ auctē. Audi Ber. in quodā s̄mōe. Nec ē igt q̄ tot⁹ mūdi salutē obtinuit repatiōȝ oīuȝ ipetrauit. Cōstat. n. ipsā p humano gn͂e fuisse sollicitā: cui deū fuit. Inuēisti gr̄aȝ apud dn̄ȝ. gr̄aȝ vtiq̄ȝ quā q̄rebas. hec ille. ¶ z° hec cōclo pbat̄ ex°. Si. n. xp̄s i vētre adhuc ex̄ns m̄ris Joan bap. tātū cōtulit lumē: vt i vtero m̄ris exultaret scōr̄ patr̄ desideriū p xp̄m sētiēs adimpleri: quāto magis i virgine debebat eē cū xp̄o cōio aior̄. Ob h°. n. verbū etn͂ū hūanauit: ppt̄ nimiā charitatem quā erga nāȝ humanā hēbat: nec horā videbat vt hūanaret. Q̄d cū hūanasset. quātū credis i virgīe desideriū illud pficiēdi fuisse augmētatū. Certe nihil magis. vnde q̄ȝ recte hic exclamare libet illud Luc. xi. Beat⁹ vent̄ q te portauit: ꝛ vbera q̄ suxisti.

¶ De gaudijs virginis. Conclusio. III.

a Capie tri ã ↄclõne. vz. Nūqȝ fuit aut nūqȝ erit mr̄ q̄ tātā ↄsolanōȝ ⁊ leticiā hūit d̄ filio sic gl'iosa virgo d̄ suo dulcissimo iesu xp̄o. Septē solēt i gñali virgis assignari gaudia. Primū gaudiū dī salutatiōis. 2^m dī visitatiōis. 3^m dī exultatiōis. 4^m dī adoratiōis. 5^m dī p̄sētatiōis. 6^m dī īuētiōis. 7^m dī glorificatiōis. ¶ Primū dī salutatiōis. qn̄. s. āgel' ad eā vēit dicēs. Aue gr̄a plēa. Luc. j. ¶ 2^m dī visitatiōis. qn̄. s. p̄ gaudio sue grauidatiōis visitauit Elisabeth. Luc. j. Exurgēs Maria ⁊c̄. ¶ 3^m dī exultatiōis. qn̄. s. filiū p̄es: cātātes audiuit āgelos. Gl'ia ī excelsis deo. Luc. 2. ¶ 4^m dī adoratiōis. qn̄. s. tres reges venerūt cū mu(n)erib' adorare dn̄ȝ. Mat. 2. ¶ 5^m dī p̄sētatiōis. qn̄. s. xp̄ȝ ī tēplo p̄sētās Simeonē ānosū cātātē audiuit. Nūc dimittis ⁊c̄. ¶ 6^m dī īuētiōis. qn̄. s. xp̄ȝ ī medio doctor sedētē inuenit. Luc. 2. ¶ 7^m dī glorificatiōis. qn̄. s. gl'iosa ī corpe ⁊ aīa in cel' fuit exaltata: ⁊ cū filio suo gl'ose sbliata: vt tȝ fides nr̄a. Hec sūt cōit septē gaudia: q̄ d̄ xp̄o iesu hūit h' dulcissima virgo. An credis aīa mea plura q̄ȝ. 7. gaudia fuisse: Ubi gaudiū qn̄ xp̄s resurrexit: Pie. n. credim' xp̄ȝ ipsā p̄ oib' visitasse: vt deo duce dicet. Ubi gaudiū qn̄ ipsū fil' cū discipulis vidit celos gl'iose ascēdē. Propterea uīt oia virgis gaudia d̄ xp̄o: tria singl'aria volo aīa mea notes mētiqȝ īdas. Primū fuit sc̄e electiōis. 2^m fuit sc̄e liberatiōis. 3^m fuit sc̄e repatiōnis. ¶ Primū inqȝ singl'are gaudiū q̄d v'go gl'iosa hūit fuit sc̄e electiōis. Quale q̄so putas fuisse gaudiū: qn̄ ī m̄rē dī: lȝ se r̄putaret īdignā: electā audiuit venit nāqȝ āgel' ad eā facie rutilāti s̄mōe tribulā. ideo fueto: ad v'ginē hūilimā ⁊ ↄtēplātē: ⁊ ait. Aue gr̄a plēa. Et nō dixit aue maria. Et h' triplici rōne. vz. ¶ p̄° pp v'gis excellētiā. 2° pp virgis dignitatē. Et 3° pp v'gis singl'aritatē. ¶ p̄° pp v'gis excellētiā. Excellētes. n. p̄sonas cū salutam' nom̄ tacem': ⁊ eor excellētiā noiam': vt iuue rex. salue p̄r. Excellētia āt v'gis erat gr̄e plēitudo: q̄ tota se fudit: ⁊ cetis p̄ tes: vt dicūt sc̄i oēs. iō ait. Aue gr̄a plēa. ¶ 2° nomē tacuit pp v'gis dignitatē. Cū. n. q̄s ad dignitatē p̄mouet: vsitatū nom̄ relinqt: ⁊ nom̄ dignitat' p̄prio vocam'. vt hic ē p̄or. hic ē abbas. hic ē ep̄s ⁊c̄. Excellētia āt v'gis erat gr̄e plēitudo. iō merito ait. Aue gr̄a plēa. ¶ 3° nom̄ tacuit pp v'gis singl'aritatē. Nō. n. ad virginē missus ē āgel' sic ad Mariā: sȝ ad gr̄a plenā. iō ait. Aue gr̄a plena. Sȝ eccl'ia in hac salutatiōe nomē addit. q: Maria. p suo singl'ari fidē tȝ. Maria. n. idē sonat q̄d illūinata. Tu igit̄ hic aīa ↄsidera q̄to gaudio q̄d explicare nō possū: sp̄us v'gis exultare d̄bebat. Audi mirā exultatiōȝ. Magnificat aīa mea ⁊c̄. O felix exultatio. Hanc idā cū cetis suis posterl' flagirabāt: expectabāt: ⁊ sūmope cupiebāt. Credo p̄fecto aīa cara: si sc̄i patres disputatiōȝ virgis cū āgelo audissēt: vno ore clamassēt. O virgo gl'iosa r̄ndeverbū ⁊ suscipe verbū. p̄fer verbū t̄ransitoriū: ⁊ suscipe etnū: tuū corruptibile: istud etnū. Q̄d ē istud tā expectatū verbū. Ecce āctlla dn̄i: fiat mihi s̄m verbū tuū. q° in īstāti vt dicūt sc̄i formatū fuit xp̄i corp' ⁊ aīa: filiqȝ eodē ī īstāti verbo vnita: ⁊ corpi infusa. ita q nō p̄us tpe fuit caro sc̄a q̄ȝ verbū vnitū. nec p̄us aīa creata ⁊ infusa: q̄ȝ caro assumerēt. sȝ sil' gñato corpe ⁊ aīa creata ⁊ verbo vnita ⁊ assūpta: vt docet aureli' Aug. i li. de fide ad Petr. ⁊ p̄oīt i. 3. sniar. di. 5. q̄re ⁊c̄. ⁊ sic h̄ēs p̄mū gaudiū. ¶ 2^m p̄ncipale gaudiū gloriose virgis fuit sc̄e libatiōis. Quātā credis leticiā i corde virgis suborēā: qn̄ ↄferēs i cōde suo ↄsiderabat ex fructu vētrȝ ei' totū gen' hūanū liberari: Nā si magnū gaudiū ē āgel' dī sup vno pctōre pniaȝ agēte. Luc. 15. Quāto mai' resultare debebat sup totā nāȝ hūanā recōciliatā. Quid. n. Luc. 15. p ouē p̄ditā dn̄s ifinuare voluit: ⁊ iuētā nisi hūanū gen': q̄d ad vnitatē supposin assūpserat: ⁊ saluauit q̄d p̄ierat. O igratū hūanū gen'. Audi Aug. 3 gnqȝ heres. Cū eēs inimic' p̄ri ait iesus: recōciliaui te p̄mē. cū int̄ mōtes ⁊ siluas errares: q̄siui te: hūmerl' meis apposui te. p̄ri meo reddidi te. laboraui. sudaui. caput meū spinis opposui. man' meas clauis obieci. Lācea pect' meū apuit: tot nedū iniurijs sȝ aspitatib' lacerat' sū. Sāguinē meū fudi. aiaȝ meā. i. vitā meā posui: vt cōiūgerē te mihi: ⁊ tu diderl' a me o paupcl'a aīa ⁊c̄. ¶ 3^m gaudiū virgis gl'iose fuit sc̄e repatōis. Ingēti nāqȝ gaudio sp̄us v'ginis exultabat qn̄ se matrē dei electā audiuit: q fructu e' hūianū gen' captiuū liberaret: sȝ sūmopē exultauit q e' fructu āgelor ruia r̄staurari d̄bebat. ad col. 2. Pacificās p sāguinē suū: q̄ i celis: ⁊ q̄ ī t̄ris. Que in t̄ris. i. humanū gen'. p̄° Jo. 4. In h° cognoscim' charitatē dei. qm̄ ip̄e p̄or dilexit ⁊ misit filiū suū p̄piciatorē p̄ pccis nr̄is. Et āte hoc sic ait. In h° apparuit charitas dei ī nobis. qm̄ filiū suū vnigenitū misit de' ī mūdū: vt viuam' p eū. 2° pacificauit q̄ ī cel'. i. ruinā āgelicā. ad Heb. 9. Per p̄priū sāguinē itroiuit. Ex nō q licet p sāguinē suū āgelicā ruinā repauerit: nō tñ āgelicā nāȝ libauit. ad heb. 2. c. nusq̄ȝ. n. āgelos apph̄ēdit: sȝ semē Abrahe. Quod Nic. de li. sic expōit. nusq̄ȝ. n. āgelos apph̄ēditā. in nulla scriptura legit̄ āgelicā nām apphendisse. vn̄ nec ēt nām āgelicā libauit. Et h' rei assignat imediate p̄l'es rōes dicēs. ¶ p̄^a rō q̄re āgelicā nāȝ nō libauit. q: āgel' p se sine alio istigāte cecidit. iō non debuit per aliū releuari. ¶ 2^a rō. q: tota nā hūana ceciderat: ⁊ ita frustraret̄ hō totalit̄ suo fine: nisi humana nā repararet̄. nō sic tota āgelica nā cecidit: sed ī parte. ¶ 3^a rō. q: repatio āgelice nāe nō p̄ficeret vniuersitati. sic reparatio hūane nāe. In hoc. n. q nā hūana reparat̄: q̄si tota vniuersitas reparat̄. q: hō ē ois creatura i gñe. nō sic āgelus. ¶ 4^a rō. q: āgel' nō p̄ōt eē sine p̄pria p̄sonalitate. Ex duab' āt p̄sonis nihil fit. hō āt p̄ōt eē sine p̄pria personalitate ⁊ iō p̄ōt nā hūana subsistē ī persona diuina: ⁊ ex ipsis fieri vnū. Istis. n. rōnib' nusq̄ȝ angelos apph̄ēdit sed semen Abrahe. i. carnē de Abraham apprehēdit. qu asi. s. longe fugientē. Isa. 41. Semen Abrahe amici mei: in quo apprehēdi te. Et dicit Abrahe potius q̄ȝ alterius. q: ei p̄mo facta est p̄missio. Gen. 15. In semine tuo benedicent̄ oēs gētes. hec ad litterā ponit Nicolaus. ¶ Ex qb' oībus pȝ q nām angelicā lȝ reparauerit: nō tñ liberauit. Sed

gr̃ie an numer⁹ saluãdoꝝ ſm numeꝝ ruĩtiũ ãgeloꝝ eẽ debeat: an maior. Et hãc. q. mou et magr̃ in ſcdo di. 9. Exvere ſi Aug. i encheridiõ ſtuecoꝝ: mihi ap. di. 9. Exvere ſi Aug. i encheridiõ ſtuecoꝝ: mihi apparet hãc nõ deſinnare qõnẽ. Ait. n. ſic. Superna Hierlz mr̃ nr̃a ciuitas dei: nulla ciuiũ ſuoꝝ numero ſitate fruſtrabiẗ aut vberiore ẽt copia fortaſſis reſitate. Necꝫ. n. minueꝝ aut ſcõꝝ hoiũ: aut ĩmũgnabit. Necꝫ. n. minueꝝ aut ſcõꝝ hoium: aut ĩmugnabit demonũ nouim⁹: in quoꝝ locũ ſuccedẽtes filij catholice mr̃s: q̃ ſterilis apparebat i t̃ris i ea pace de q̃ illi ceciderũt ſine vllo t̃pis t̃mino permãebũt. Sꝫ illoꝝ ciuiũ numer⁹: ſiue q̃ ẽ ſiue q̃ fuit: ſiue futurꝰ ẽ: i cõtẽplatõe ei⁹ artificꝪ ẽ. q̃ vocat. i. noiat ea q̃ ſũt: tãq̃ ea q̃ nõ ſũt. hec ille. Super quã partẽ dñs bona. dĩc ꝙ numer⁹ ſaluãdoꝝ: excedit numeꝝ ſpũum reprobꝫ. Et hoc ꝓbat tali rõe: cũ i hac mortali vita q̃dã ad tãtã meritoꝝ excellẽtiã nõ ꝑuenerint: vt exaltenẗ ad ãgeloꝝ choros: ſꝫ meritꝫ xp̃i ſaluati decimũ gradũ tenẽt. ꝯñs ẽ: vt vltra ãgeloꝝ choros decim⁹ aſſigneẗ chorus. Alij vero q̃ meritꝫ ꝓprijs diuina gr̃a ſuffulti coronã regni adepti ſũt: ſm ꝙ maiora gratuita dona ſuſcipiũt i vita: ſic ⁊ in gl̃ia ſcõꝝ ãgeloꝝ vacuas ſedes replẽt. vñ ſic de ſinglĩs ordinib⁹ aliq̃ ceciderũt. ſic ⁊ ſingli ordĩes ꝑ hoĩes reſtaurabunẗ. q̃re ⁊c̃. Et ſic habes tres iocundatiões ⁊ exltatões virginis gl̃ioſe. q̃re ⁊c̃. Et hec ſufficiẽt ꝑ ſcd̃a pte h⁹ ſmonis. ℂ De ſublimi ꝯditõe ⁊ q̃litate v̉ginis glorioſe. Cõſideratio. III.

t Ertio loco glõſe mr̃nitatꝫ excellẽtẽ q̃litatẽ videam⁹. vbi ẽt tres faciam⁹ more ſolito concl̃ones. vꝫ. ℂ Prima cõcluſio ẽ iſta. Ex hac ſingulari mr̃nitate gl̃ioſa v̉go tãtã ſuſcepit gr̃am: q̃ꝫta eſt poſſibilis humane creature ſuſcipe. ⁊ deo glorioſo iſũdẽ. ℂ 2ᵃ ꝯcl̃o ẽ. Et licet grad⁹ dignitatꝫ faciat ſuꝑbire: tñ v̉go gl̃ioſa tñ ex hac mr̃nitate ſe hũiliauit: q̃ꝫtũ humane nãe ẽ poſſibile imaginari. ℂ 3ᵃ cõcl̃o. Et h̉ v̉go gl̃ioſa ſ̃gẽ oiuꝫ genueꝛit: ⁊ e⁹ ſit mr̃ pcioſa: tñ nũq̃ꝫ fuit: aut nũq̃ꝫ erit īdiuiduũ hũanũ paup̃ꝛ⁹. ℂ De plenitudine gr̃e virginis. Cõcluſio. I.

a Ccipe p̃mã cõcl̃onẽ ⁊c̃. vt. ſ. Hec cõcl̃o ꝓbaẗ rõne: auc̃te: ⁊ exᵒ. Rõne ſic. q̃ cũq̃ꝫ ẽ aliquod agẽs: potẽs agẽ i aliquod ſubꝫ: tãto pfectius agit: ſi nõ ẽ impeditũ: q̃ñto ſubm pfecti⁹ erit diſpoſitũ ad illud agẽ. ſꝫ de⁹ ẽ perfectiſſimũ agẽs: potẽs oẽ quod ñ implicat ei ꝯdictõꝫ ⁊ virgo glorioſa ẽ ſubꝫ ſufficienẗ diſpoſitũ ad poſſe recipẽ oẽꝫ diuine gr̃e influxũ: ⁊ nõ ẽ impedita. ergo oẽm gr̃am poſſibilẽ deo creature infũdẽ virgo glorioſa ſuſcepit: ⁊ nõ videẗ ꝙ in alio actu q̃ꝫ hoc ẽ facta maẗ dei. ego ⁊c̃. ꝯña nõ. ⁊ añs declaraẗ exẽplo ſolis. quãto. n. ſubm ẽ diſpoſitũ: tãto magis formaꝫ luminis ⁊ lucꝫ impñnit. iõ aq̃la altiſſime volitãs in lumine. ſolis cõfortatur: ⁊ veſpertilio illud horret. Sic ⁊ b̃ndict⁹ de⁹ ſm creatarꝫ reꝝ diſpoſitõem ſue lucis gr̃aꝝ cõmunicat claritatẽ. q̃m nihil aliud diua gratia ẽ q̃ꝫ q̃dã diuine bonitatis radi⁹ diuerſimode creaturꝫ cõicat⁹. Quibuſdã. n. craturꝫ gr̃atie ſue copiã cõmunicat: illis dãdo eẽ: ⁊ cõſeruãdo. q̃buſdaꝫ dãdo eſſe ⁊ viuere. q̃buſdã eſſe viuere ⁊ ſentire. q̃buſdã eſſe viuere ſentire ⁊ intelligẽ. nõ tñ ſic cõmunicat: vt ea vſq̃ꝫ ad intima tranſeat cognitionis lucem largiendo. quia non eſt eis capacitas nature data ſicut ⁊ ſol q̃uis lapidem illuminet: nõ tñ ſic vt cognoſcat. q: oclos ñ hꝫ. Soli ãt hoi lucẽ ſue claritatis oñdit ⁊ tribuit cognitiuã. ⁊ ſm h⁹ hõ d̃r ois creatura i gñe vt dcm̃ ẽ i cõcl̃one p̃cedẽti. Nã cũ lapidib⁹ cõicaẗ hõ i participatõe eẽndi: cũ plãtis i viuere: cũ aialib⁹ ⁊ beſtijs i ſentire: ſꝫ cũ ſeipo ⁊ ãgelꝭ participẽ facit in intelligere. vñ q̃libet homo nã eſt itelligens. i. ad itelligẽdũ aptus. ⁊ niſi homo obicẽ ponat: tãta põt itelligẽtia irradiari: vt ſup hũanuꝫ ſenſum ⁊ nãe capacitatẽ plura cognoſcet. Quãobrẽ peccatores paꝝ aut nihil de diuinis intelligunt. q: ſue mẽtis oculis obicẽ ponũt. ſicut ⁊ hõ oculos obſtruſos tenẽs nõ videt: q: videre nõ placet: ⁊ obicẽ ponit. Propꝑea d̃r. 1. Cor. 14. Qui ignorat ignorabiẗ. ſ. ãte iudicẽ. ⁊ pſ̃. Noluit itelligẽ vt bñ ageret. Quare mãifeſtũ ẽ ꝙ b̃ndict⁹ de⁹ ſm ſuboꝝ diuerſoꝝ capacitatẽ: gratiaꝝ ſuaꝝ lucẽ nõ occl̃tat. Et poſtea accipiaẗ minor. ſ. ꝙ virgo fuit ſubm ſufficenẗ diſpoſitũ ad poſſe recipẽ oẽꝫ diuine gr̃e iſluxũ. ſ. creature poſſibilẽ. Nũq̃ꝫ hec pfecto b̃ndicta ãcilla diuinis luminib⁹ obicẽ poſuit: nec deũ aliquo vnq̃ꝫ peccatoꝝ genere quouis mõ offendit: vt dictũ ẽ in 3ᵃ cõcl̃one p̃me partis hui⁹ ſmonis. q̃ᵒ neceẽ ꝯcedere: vt ſup oẽs gr̃a diuini luminis ei⁹ aiaꝫ pluſtrauerit. iõ Maria illumiata d̃r. ℂ Scd̃o hec cõcluſio ꝓbaẗ auc̃te. Audi Hiero. in ſermõe de aſſũptõe. Ceteris inq̃t per partes gratia: Marie vero ſe totã infudit gr̃e plenitudo. Audi Ber. in ſermõe. Per te inq̃t v̉go ſcã celũ i pletũ ẽ: infern⁹ euacuat⁹ ẽ: reſtaurate ruine celeſtis Hierlm: expectãtibus miſeris vita perdita data eſt. Ex q̃bus correlarie inſerunẗ tres veritates. ℂ Prima eſt iſta. Q: oẽs ob hoc fulgenti ſidere lumẽ ſuſcipiũt. Nã per illã tubã Joãnis ba. dicentẽ. Ecce agnus dei. Andreas credidit. ꝑ Andreã Petrus. per Petꝝ Roma. ꝑ Romã credidit vniuerſus mũdus. q̃ᵒ a p̃mo ad vlm̃ᵐ per Joãnem credidit vniuerſus mũd⁹. ſꝫ a qᵒ Joãnes lumen acceprit niſi a virgine in ventre portantẽ ſolẽ: dũ Eliſabeth eius matrẽ virgo glorioſa viſitauit. vñ ⁊ in vẽtre exultauit. Luc. pᵒ. O glorioſa illuſtratio. nõdũ erat natus: ⁊ iã ſanctificatus: ⁊ ꝓpheta: ⁊ pluſq̃ꝫ ꝓpheta fact⁹ ⁊c̃. ℂ Scd̃a veritas ẽ ꝙ virgo ꝑ gr̃aꝫ deo fuit magis vnita q̃ꝫ aliq̃s ſanctus. Nam ſolus xp̃s deo vnit⁹ eſt per vnionẽ hipoſtaticã: alij vero oẽs per gratiã. alio ⁊ alio mõ. Quidã cognitiõe tñ. vt Hiere. q̃ clariſſime de dõ ꝓphetauit. ⁊ iõ i vtero meruit ſãctificari. Quidã cognitõe ⁊ demõſtratõe. vt Joãnes baptiſta: q̃ xp̃m in vtero cognouit: ⁊ ad Jordanẽ xp̃m digito demõſtrauit. ⁊ iõ in vẽtre matris ſãctificatus eſt: ⁊ pluſq̃ꝫ ꝓpheta appellatus eſt. Et ſic de alijs. Virgo aũt glorioſa: ⁊ fide cognouit: ⁊ digito ⁊ manu tetigit: ⁊ deum veꝝ ſuo imaculato vtero portauit. iõ nõ fuit in ventre ſanctificata. q: nulla erat ſcĩficatõis cã. ſꝫ ab oi peccato p̃ſeruata. vt differret a p̃mis. ⁊ poſtea plena gr̃a facta. vt ſemper ſtaret imaculata. O q̃ꝫ bene igitur diciẗ. gratia plena. ℂ Tertia veritas ẽ ꝙ i xp̃o ⁊ in Maria: ⁊ i multis ſanctis fuit gr̃e plenitudo: ſꝫ alio ⁊ alio mõ.

In xpo p excellētiā tāq̄ȝ i capite. In stephāo ⁊ aliis scis p sufficiētiā tāq̄ȝ i mēbris: sȝ i v̓gine p supabundātiā: tāq̄ȝ in collo trāscūte. Et hāc veritatē etiam ostēdit barbatus Hiero. i s̄mōe assumptiōis. Et sic veritas istius ɔclōnis pȝ auctātate ⁊ rōe. ¶ 3° eādē ɔfirmemus exēplo. Legit̄. n. de. b. Dionysio: cū semel vt virginē vidēt a dn̄o simplr̄ penssēt: vt ⁊ ipse i q̄dā epistola sua Joāni euāgeliste directa ostēdit. ⁊ tādē obtēta gr̄a sic dixit: Si diuinis lr̄is eruditus nō eēm: ⁊ fide illuminatos oculos nō haberē: aliud lumen sub deo esse nō crederem. hec ille. quare ⁊c̄. Et hec sufficiant p p̄senti ɔ̄clusione.

¶ De maxima virginis humilitate ɔ̄clusio. II.

a Ecipe secūdā ɔclusionē. vȝ. Et si gradus dignitat̄ faciat supbire. tn̄ ex hac gloriosa m̄rnitate virgo bn̄dicta se tm̄ humiliauit q̄ȝtū ē possibile humane mētī imaginari.

¶ Primā huius ɔ̄clusiōis partē tāq̄ȝ per se notā nr̄is tp̄ibus relinq̄mus. Job. 15. Ambulauerūt extēto collo. Sed secūdā pbemus. Et h° tripliciť. s. rōe: auctate ⁊ exēplo. Sed āteq̄ȝ ad hec vēiamus p̄mo distictionē quādā hūilitat̄ videamus. Est. n. q̄dam humilitas mala: falsa: ⁊ deo inimica. ⁊ q̄dam bona. vera. ⁊ deo amicissima. ⁊ aliq̄ parti falsa. ⁊ parti mala. ⁊ parti deo inimica. Humilitas tota mala ⁊ deo inimica ē triplex. s. deiectiōis. pusillanimitat̄. ⁊ malignitatis. Deiectōis: vt cū flagellis deus supbiam mūdi sternit. Isa. 25. Humiliabit gloriā Moab cū allisione manuū eius. ⁊ munimēta sublimiū muroꝝ tuoꝝ ɔ̄cidēt: ⁊ humiliabūť ⁊ detrahēť ad trā vsq̄ȝ ad puluerē. ⁊ Osee. 7. Humiliabiť israel i facie eius nec reuersi sūt ad dn̄m deū suū: ⁊ nō q̄sierūt eū ⁊c̄.

¶ Secūda d̄r pusillanimitat̄. vt cū q̄s veritatē dicē ptimescit: vel ɔ̄ illā ipugnātibus resistē nō audet Eccl. 13. Noli eē humilis i sapiā tua: ne humiliat᷒ i stultitiā seducar̄. Inde. 11. q. 3. c. nolite. parū post p̄ncipiū d̄r. Nō solū ille p̄ditor ē veritat̄ q trāsgrediēs veritatē: p veritate palā mēdaciū loq̄ť: sed ēt ille q nō libē veritatē p̄nūciat: quā libē p̄nūciare oȝ. aut n̄ libē veritatē d̄fēdit: quā libē defēdere ɔuenit: p̄ditor ē veritat̄. hec ibi. Et sūt verba bt̄i Crisosto.

¶ 3° mala humilitas d̄r malignitat̄. eccl. 19. Est q neq̄ť se humiliat: ⁊ īteriora eius plena sŕ dolo. ps. Pacē loq̄ť cū p̄ximo: ⁊ occulte pōit isidias. ¶ Humilitas tota bona ē vtus q̄dā q̄ passio tēdēs ad magna recta rōe r̄gulať: ne passio irruat sine rōe i magna: sic̄ magnanimitas ē q̄ regulaťpassio ne d̄spera rōe retrahať: sȝ recta rōe p̄seq̄ť magna. Magnanimitas g° ipellit: ⁊ humilitas retrahit. Et de h° audi Ambro. sup. ps. Qui paupertate igt ɔ̄tēt᷒ ē: nō ē ɔ̄tēt᷒ iiuria. ⁊ q pōt perferre verberꝝ penas: exagitať verbo ɔ̄tumelie. ⁊ q pōt administratiōes ɔ̄tēnē: dolet sibi aliquē honorificētia eē p̄latū. grāde ē i oib᷒ tenere hūilitatꝭ mēsurā. bona hūilitas: q̄ nihil appetēdo totū q̄d ɔ̄tēnit adipisciť. Et q: desiderū tēdēs ad magna: in q̄ȝtū ē iordinatū: est origo oium maloꝝ. p°. Thi. 4. Radix oiuȝ maloꝝ ē cupiditas. iō hūilitas d̄r retractiua oīum vicioꝝ. s̄m quā gdē rōem hūilitas oīum v̓tutū d̄r fūdamētū. Audi Rabanū sup Mat. Cogitas igt magnā fabricā ɔ̄struere celsitudinis: de fundamēto p̄us cogita hūilitatis. ⁊ q̄ȝto mai᷒ erit edificiū. tāto alti᷒ fodiť fundamētū. ⁊ Grego. omel. 7. Qui sine humilitate virtutes ɔ̄gregat: i vētū puluerē portat. Radix āt hūilitatis scīsime virtutis p̄ncipalis int̄ oēs ē sumpsi᷒ cognitio: ⁊ opatio illi cognitōi corrn̄dēs. vn̄ sat̄ hūilis est q seipsū hoiem esse cognoscit: ⁊ viuit vt hō. q̄s q̄so. vt Criso. ait: bestialior hoie rōem hn̄te: ⁊ rōne nō vtēte: ⁊ ps. Hō cū i honore eēt: nō īnellexit: ɔpar᷒ est iumēt̄ isipiētibus: ⁊ silis fcūs ē illis ⁊c̄. Hūilitas mixta ē q̄dā corpalis d̄mīatio: q̄ q̄s extius nō iterius hūiliať: vt hoib᷒ placeat: vt ē hūilitas hypocritaꝝ de q̄ x̄ūs ait. Attēdite a falsis p̄phet̄: q veniūt ad vos i vestimtis oium: itrisec᷒ āt sūt lupi rapaces. ⁊ d̄r mixta: q: nō totalr̄ ē mala: nec totalr̄ d̄o inimica. Mi᷒. n. malū ē hūilitatē ondē cū malicia: q̄ȝ malignitatē publice ostēdē. Propterea p occultis criminib᷒ p̄nia arbitraria ē. 26. q. 7. c. tpa penitudinis. ⁊ de pe. ⁊ re. c. 3. glo. z. In mānifestis āt seruāť statuta iuris. de pe. ⁊ re. c. i. ⁊. z. Dicit. n. p̄mū. c. sic. Manifesta pecā nō sūt occulta correctōe purgāda. Sed ista nīssa faciam᷒. His sic notat̄ humilitatē v̓ginis p̄bem᷒. s. rōne. auctate: ⁊ ex°. Rōne p° sic. q̄ȝto quis v̓tuosiō ē: tāto d̄r xp̄o eē similior. sȝ virgo gl̄iosa fuit virtuosissima: vt patuit in ɔ̄clōne p̄cedēn. g° xp̄o debuit eē similior. sȝ int̄ ceťas xp̄i virtutes hūilitas scā ponssima ē. Math. 11. Tollite iugū meū sup vos ⁊ discite a me: q: mitis sū ⁊ humilis corde. vbi btūs Aug. ait. Nō dixit: discite a me mortuos suscitare: siccis pedib᷒ super aq̄s ābulare: sȝ qd ait. Quia mitis sū: ⁊ humilis corde. g° i hoc v̓go debuit filiū imitari ⁊ sic i cetis virtutib᷒ excellētior ē: sic i ista excellat.

¶ 2° arguiť sic. q̄ȝto q̄sq̄ȝ p gr̄am deo p̄pinqor est: tāto sibiipsi abiectior ⁊ humilior. sȝ virgo gl̄iosa oibus puris creatur̄ erat deo p̄pinqor. g° oib᷒ hūiliō. gr̄ia nō cū maioꝛ p btm̄ Greg. an humilioꝛ. Tāto igt fit q̄sq̄ȝ vilior deo: q̄ȝto p̄ciosior sibi. ⁊ tanto p̄ciosior deo: q̄ȝto pp eū vilior sibi. Minor āt hui᷒ rōnis pȝ ex ɔclōne p̄cedēti. Audi Isido. d̄ sūmo bono. Paruulus igt i oculis tuis esto: vt sis magn᷒ i oclis dei. Tāto. n. eris apō deū p̄ciosior: q̄ȝto fueris an oculos tuos despectior. g°. ¶ 3° arguiť sic. Sūma vicia sūme sūt detestāda. g° p locū a ɔ̄riis sūma virtus est āplectēda. Sūmū aūt viciū est supbia. q: superbis d̄s resistit. g° humilitas q̄ illi opponiť maxima ē virtutū. maxie āt v̓tutes maximū virꝝ decent. sȝ virgo fuit oiuȝ maxia. g° illi maxie humilitas scā decuit: Audi Cassio. sup ps. Erubescāt igt elati: vbi credūt locū hr̄e supbiā: cū celū ⁊ trā videāt ab humilitate occupatū. Et idē. Superbia inq̄t de āgelo diabolū fec̄: ⁊ hoiuȝ morte itulit: ⁊ ɔ̄cessa btitudine vacauit ⁊c̄. ¶ 2° p̄ncipalr̄ hec ɔ̄clō p̄batur auctate. Audi ber. Virgo virginitate placuit: sȝ humilitate ɔ̄cepit. Scā ē Marie humilitas scala celest̄ p quā de᷒ descēdit ad tras. Itē audi Bedā i omel᷒. Decebat igt: vt sic per superbiā eue mors itrauit: ita per hūilitatē Marie vite itroit᷒ pāderet. Audi ⁊ btūm Hiero. i trāsitu suo. Maluit igt de᷒ de btā Maria icarnari p̄pt̄ hūilitatē q̄ȝ ob aliā q̄ȝtācūq̄ȝ virtutē. Sic. n. ex sola superbie radice oia oriunť mala: sic

ex sola radice hũilitatꝭ oĩa gñanť bona. Audi ⁊ ipsã de seipsa testãtē. Luc.i. Respexit humilitatē ãcille. ¶ 3° hec ɔclõ pz exᵒ. Nã eã visi. fac.i. approbauit. ¶ 3° hec ɔclõ pz exᵒ. Nã eã visitãs angelus: mr̃ez dñi vocat: ⁊ ipa se humilē dñi ancillã ꝓfitetꝭ. Luca.c. Ecce ancilla dñi fiat mihi ſm vbũ tuũ. Jõ dic̄ poeta vulgarꝭ. Quãdo desti n sposo vbũ tuũ. Ecco lãcilla del signor dicẽdo. Le sta al messo scõ. Ecco lãcilla del signor dicẽdo. Lesta verita suo carnal mãto. Fece del sangue del tuo cor ꝓndẽdo. Sopra di te tãta gr̃a ĩfõdẽdo. Che ciascũ ãgel della sõma altura. Ti fe subiecto come bon famelio. ⁊c̄. Et ista sufficiant pro p̃ria ɔclõne.

¶ De magna v̄ginis paupertate. Cõclo. III.

a Ccipe tertiã ɔclõnem. vz. lz virgo gl̃iosa regē ⁊ oĩuz dñz genuerit: ⁊ eᵒ sit mr̃ ꝑciosa tñ nũq̃z fuit: aut nũq̃z erit ĩdiduũ ipsa pauperius. Hec ɔclõ sil'r tripl'r ꝓbať. s. rõne: auc̄te: ⁊ exᵒ. Rõe breuiť sic. Xp̃s fuit filiᵒ pauprimᵒ ⁊ sũme diligẽs paupertatē. Mat.iz. Vulpes foueas hñt: ⁊ volucres celi nidos filiᵒ ãt hoĩs nõ hz vbi caput suũ reclinet. ergo ⁊ mr̃ paupima eē debuit. Itē arguiť sic. Boni discipli bonã debẽt disciplinã imitari magri. virgo Maria bõa: imo optima fuit dñi discipula. gᵒ magri debuit imitari doctrinã. q̃ña nõ cũ maiori ⁊ minori. ⁊c̄ sic. Hec ãt fuit xp̄i optima disciplina. nisi q̃s renũciauerit oĩbᵒ q̃ possidet. nõ põt eē meᵒ discipulᵒ. gᵒ ⁊c̄. Audi Augu. de cathezizãdis rudibᵒ. Esuriuit xp̃s: q oẽs pascit. sitiuit: p quē cãť oĩs potᵒ: ⁊ q spirital'r patus ē esurientiũ: fonsq̃z sitientiũ. ab itinē terestri fatigatᵒ ē: q seip̃z nob viã fc̄ĩ ĩ celũ. velut ouis obmutuit ⁊ obsurduit corã ɔuiciãtibᵒ p quē mutᵒ locutᵒ ē: ⁊ surdᵒ audiunt. victᵒ ē q de vinculis ĩfirmitatũ nos soluit. flagellatᵒ ē q oĩuz flagella doloꝝ ab hoĩuz corpibᵒ expulit. mõtuᵒ ē q mõtuos suscitauit ⁊ r̃surrexit nũq̃z moriturᵒ. ⁊c̄. hec ille. Et ex hᵒ 3ᵃ rõ formať sic. Oĩs vere xp̃ianᵒ xp̃z imitari dz. s; vgo fuit pfcã xp̃iana. gᵒ xp̃z dbuit imitari. xp̃s ãt fuit pauprimᵒ vt dc̄z ē. gᵒ ⁊c̄. oĩa ista d̃ se patẽt. Jn Aug. sic ait ĩ li. d̃ vita xp̃iana. Nomē igt ille frustra xp̃iani sortiť: q xp̃z minime imitať. Quid. n. ꝓdest tibi vocari qd̃ nõ es: ⁊ nomē vsurpare alienũ. s; si te xp̃ianũ eē dlectat q̃ xp̃ianitatꝭ sũt gere: ⁊ merito tibi nomē xp̃iani ē ⁊c̄. ¶ 2° ꝑncipal'r hec ɔclõ auc̄te ꝓbať. Obtulerũt ꝓ dño par turtuꝝ: aut duos pullos colũbaꝝ. qd̃ pauperꝝ erat sacrificiũ. ¶ 3° ꝓbať exẽplo. Nã ex bonitate fructᵒ ⁊ q̃litate: q̃litas arboris ⁊ bonitas argmť. Mat.7. Bona arbor fructᵒ bonos facit. sed xp̃s fuit fructᵒ vẽtris Marie. Luc.i. Et benedictᵒ fructᵒ vẽtris tui. ⁊ fuit pauperrimᵒ. ergo ⁊ arbor dz eē pauperrima. ⁊ sic pz ɔclõ p̃ns. Bñ igr̃ dicere põt hec gl'iosa virgo. Hic ē filᵒ meᵒ dilectᵒ in quo mihi bene cõplacui: q benedictus cũ patre ⁊ spũ scõ regnat in secula seculoꝝ. Amen.

¶ Dñica 2ᵃ. 40. de ꝑdestinatõe ſmo ĩ ordie. XII.

a **Ssumpsit Jesus** Petrum Jacobuz ⁊ Joãnē: ⁊ duxit illos ĩ mõtē excelsũ ⁊ trãsfiguratᵒ ē añeos. Mat.17. Mira ē dilectissimi hodierni euãgelij doctrina. Hñs. n. xp̃us bẽbat discipulos. ⁊ tñ ad sue trãsfiguratõis pãdẽdũ secretũ nõ nisi tres. ⁊ nõ quoslibet tres. sed Petrũ. Jacobũ. ⁊ Joãnē assũpsit. Petrᵒ cognoscẽs ĩterp̃tať. Jacobᵒ supplãtator. Joãnes ĩ quo ē grã dei. vt mystice ad sup̃nã p̃riã scãdẽdã instruet illa tria sũmope eē necĩa. quos cũ sic viderit eligit ⁊ grãm ꝓstãs ꝑdestinat ad vitã. Jnde Aug. li. de ꝑdestinatõe scõꝝ ait. Predestinatõ ē diue volũtatꝭ p grãm electio. Audi Paulũ ad Ro.8. Scimᵒ igt q̃m diligẽtibᵒ deũ oĩa cooperãtur in bonũ: his q ſm ꝓpositũ vocati sũt sci. Nã quos ꝑsciuit ⁊ ꝑdestinauit cõformes fieri imagini filij sui: vt sit ip̃e ꝑmogenitᵒ ĩ mltis fr̃ibus. Quos aũt ꝑdestinauit hos ⁊ vocauit: ⁊ quos vocauit: hos ⁊ iustificauit: quos ãt iustificauit illos ⁊ gl'ificauit. Et ad Eph.i. Elegit nos ãn mũdi ɔstitutionē. ⁊ Jo.15. ait dñs. Nõ vos me elegistis: s; ego vos elegi. Altissimũ. n. ē hoc n gocıũ [illegible] ĩa cara: ⁊ nõ parua ĩdigẽs inq̃sitõe. De hac igiť ꝑclara ⁊ sublimi ꝑdestinatõis mã: tres hodie faciamus pulcherrimas ɔsideratões. vz. ¶ Scẽ ꝑdestinatõis antecedẽtē ꝓuisionē. ¶ Scẽ ꝑdestinatõis sublilē ĩuestigatõez. ¶ Scẽ ꝑdestinatõis polem ruminationē.

¶ De diuina ꝓuidẽtia ɔsideratio. I.

a Ncte ꝑdestinatõis ꝑmo antē ꝓuisionē videamᵒ. Ubi tres ɔclõnes faciamᵒ. ¶ pᵃ ɔclõ est ista. Tãta est cũctoꝝ creatoꝝ sũmi dei diligẽs cura vt nihil dari possit: aut ĩueniri: qd̃ sua ꝓuidẽtia nõ regať ⁊ guberneť. ¶ 2ᵃ ɔclõ ē ista. Oĩa mala: vt guerre pestilẽne ⁊c̄. diuina ꝓuidẽtia eueniũt. Etsi illis ꝑiculanť nõ ꝓuidet nõ tñ dicẽdns ē male seculã gubernare. ¶ 3ᵃ ɔclõ ē ista. Etsi cũcta diuina ꝓuidẽtia gubernenť: nõ ē tñ ĩcõsonũ si aliq̃ dicãtur a casu ⁊ a fortuna ɔtingere.

¶ Q̃ cũcta diuina ꝓuidẽtia gubñãtur. Cõclusio. I.

b Ccipe ꝑmã ɔclõnē. ⁊c̄. vt s̃. ¶ Pro cuiᵒ ɔclõnis declaratõe tres inq̃ramᵒ v̄itates. ¶ pᵃ est. Quid est ꝓuidentia dei. ¶ 2ᵃ Quõ d̃s cũctis rebᵒ ꝓuidere ĩtelligatur. ¶ 3ᵃ veritas. Quõ diuina ꝓuidẽtia d̃r adimpleri. ¶ Accipe ꝑmã. s. qd̃ ē ꝓuidẽtia dei. Dico ſz Boe. in.4. de ɔsõ. Prouidẽtia ē illa ip̃a diuinᵃ rõ ĩ sũmo oĩum ꝑncipe ɔstituta: q̃ cũcta disponit. Quã diffinitionē btũs Tho. ĩ sũma ɔ gẽtiles declarãdo diffinitionē fari a Boetio datã: sic exponit dicẽs. Ordinatio reꝝ ĩ finē ſm q̃ ē in mẽte diuina: nõdũ rebᵒ impssa ꝓuidẽtia ē. ſm v̄o q̃ ē explicata ĩ rebᵒ fatũ d̃r. Et Dama. li.2. c.43. Prouidẽtia igt ē volũtas dei ꝑ q̃nã oĩa q̃ sũt ɔuenientē deductionem suscipiũt. Et Aug. 83. q.4. ait. Prouidẽtia ē lex eťna ĩcõmutabiliť manẽs: q̃ tñ oĩa mutabilia pl'cherrima gubnatõe moderať. Et Boetiᵒ vt s̃. Deᵒ igt ex alta ꝓuidẽtie specl'atõe respic̄: ⁊ q̃cq̃d vnicuiq̃z ɔueniat cognoscit: ⁊ q̃ cõuenire nouit accõmodat. Quõ hec sitẽt: ⁊ quõ diuina rõ ⁊c̄. Quõ diuina rõ res ordinet in finē: oñdit Greg. li.12. mor. sup illo v̄bo Job.13. Cõstituisti t̃minos eiᵒ: q ꝑterīri nõ poterũt. d. Nulla q̃ ĩ hᵒ mũdo hoĩbᵒ fiũt absq̃z oĩpotẽtꝭ dei occulto iudicio eueniũt. Nã cũcta d̃s secutura ꝑsciẽs ãn scl'a: decreuit q̃r p scl'a disponãtur. Statutũ q̃ppe ē q̃ztũ hũc mũdi ꝓsp̃itas seq̃tur: vel q̃ztũ aduersitas feriat: ne electos eiᵒ aut ĩmoderata ꝓsperitas eleuet. aut nimia aduersitas grauet. Statutũ quoq̃z ē q̃ztũ ĩ ipsa

vita mortali tpali vivat ꝛc. Hec ille. Inde dñs ait Mat. 6. Ne solliciti sitis aie vr̃e qd mãducetis: aut corpi vr̃o qd iduamini. Nõne plꝰ ē corpꝰ q̃ȝ esca. ꝛ infra. Respicite volatilia celi: q̃m nõ serũt neqȝ mẽt: ꝛ tñ ds pascit illa. Ex qbꝰ apparet q̃ oia diuina puidẽtia gubnant̃: siue sint necc̃ia: siue ꝯtigẽtia: siue nãlia siue libera. siue bõa. siue mala. siue casualia. siue fortuita. Sap. 14. Tu aũt pr̃ oia gubernas prudẽtia. ꝛ Hiere. 10. Qui fec̃ ırgt t̃rã i fortitudine sua: p̃parat orbẽ i sapia sua: ꝛ extẽdit celos prudẽtia sua. Ad vocẽ suã dat multitudinẽ aq̃ꝝ i celo. ꝛ eleuat nebulas ab extremitatibꝰ t̃re. fulgura in pluuiã fec̃: ꝛ educit vẽtos de thesauris suis. hec ibi. In Augu. li. 83. q. ait. Sũmo deo cũcta bñ administrãte q̃ fec̃: nil inordinatũ i vniuerso: nil iniustũ ē: siue scietibꝰ nobis: siue nescietibꝰ. q̃re ꝛc. Et sic pȝ p̃ma vitas. ¶ 2ª vitas ē quõ ds oibꝰ rebꝰ puidẽ itelligat̃. Pro cuiꝰ declaratiõe nõndũ p̃mo ẽm btũ Tho. 1. pte sũme. q. 22. q̃ oẽ bonũ qd i rebꝰ creatꝭ ē: creatũ ꝛ finitũ ē. Tale aũt ē duplex. s. bonũ ẽȝ subaȝ. ꝛ bonũ ordinis. Bonũ ẽȝ subaȝ ē q̃ ds creatꝭ bonitatẽ impssit. Gen. 1. Vidit cũcta q̃ fecerat: ꝛ erãt valde bona. s. ẽm subaȝ bonũ ordinis ē q: oia creata ad bonũ finẽ ordinauit. Non .n. suffecẽt: si bona oia creasset ẽm subaȝ: nisi ẽt ad bonũ finẽ ordinasset. ¶ 2° nõndũ ẽm eũdẽ ibidẽ. ꝛ vt ẽt pbat. 14. q. ar. 5. q̃ ds ē cã reꝝ p itellcm̃. Vñ in hoc differt nr̃ȝ scire a scia dei: q̃ꝛ scia nr̃a cãt̃ a rebus: ꝛ scia dei ē cã reꝝ. Si g° ds res p intellcm̃ cãt: necẽ ē vt ordo reꝝ in finẽ sit itellcm̃ dei p̃exñs. Hic aũt ordo reꝝ i finẽ: vt ē itellcm̃ dño p̃exñs puidẽtia dr̃. Et sic pudẽtia ē ps prudẽtie. cuiꝰ ē p̃priũ ordinare aliq̃ i finẽ. vt ẽt dicit phus. 6. ethi. ¶ 3° nõndũ ẽȝ eũdẽ q̃ ordinare aliq̃ i finẽ ꝯtigit duplr̃. vno mõ q: talia ordinãt̃ i finẽ suiipĩꝰ. ꝛ hoc mõ hõ dr̃ prudẽs q: suos actꝰ recte ordinat ad finẽ vite sue. ꝛ hoc mõ nulla ē i deo pudẽtia vl' prudẽtia. q: nihil ē i dõ ordinabile i finẽ. imo oia ordinant̃ i ip̃m: cũ sit vltimꝰ oiuȝ finis. Alio mõ dr̃ ordinari i finẽ respcũ sibi ıb ditoꝝ: vt familia: regno: vl' citate. ꝛ sic pr̃ filios ꝛ familiã castigãdo: docẽdo: monẽdo dirigẽs in finẽ bonũ dr̃ prudẽs. Silr̃ dñi iuste ꝛ scẽ i timõe dñi pplos gubnãtes: prudẽtes dr̃. Mat. 24. Fidelꝭ fuꝰ ꝛ prudẽs: quẽ ꝯstituit dñs sup familiã suã. Et hoc mõ dr̃ ē i deo pudẽtia. q: p̃dicatõibꝰ: lectõibꝰ: ispiratõibus: castigatõibꝰ: ꝛ filibꝰ: hoies dirigit i finẽ. Et sic pȝ 2ª vitas. ¶ 3ª vi. ē quõ diuina pudẽtia dr̃ adimpleri. Ad hº dico ẽȝ eũdẽ q̃ lȝ dispõ reꝝ i finẽ sit a deo: tñ executio illiꝰ dispõnis ꝛ ordinis ē a rebꝰ creatis. Nã lȝ ds qbusdã causis scdis v̇nitẽ pducẽdi quosdã effcũs dederit. tñ cũ i suo itellcũ hẽat rõnẽ ẽt minimoꝝ q̃ fiũt. necẽ ē q̃ ordinẽ illoꝝ effcũuȝ i sua rõe p̃hũerit ꝛ sic nõ solũ res: ẽȝ ẽt ordo ip̃aꝝ i finẽ ē sub diuina pudẽtia. vñ qcqd fiet: ꝛ quo ordine fiet: ꝛ quõ fiet: oia sũt i itellcũ diuino. ꝛ sic intelligit̃ oibꝰ puidẽ. Quãtũ aũt ad executionẽ illiꝰ ordis sic nõ imediate puidẽ dr̃. ẽȝ s̃t aliq̃ media diue pudẽtie. q: iferiora p supiora gubnat. nõ pp dfcm̃ sue v̇tutꝭ: ẽȝ pp abũdãtiã sue bõitatꝭ. vt. s. dignitatẽ cãlitatꝭ ẽt suis creaturis cõicet. ꝛ vide mirabilẽ ordinẽ. Quibusdã. n. rebꝰ cãs assignauit necc̃ias: vt necc̃io eueniãt. qbusdã cãs ꝯtigẽtes: vt ꝯtigent eueniãt. Et sic qd ds ordiauit necc̃io eueire: necc̃io eueniet. ꝛ qd ꝯtigent silr̃ ꝯtigent eueniet. Hois ãt liberꝝ arbi. ꝯtĩgẽs fec̃. Eccl. 15. Deus ab initio ꝯstituit hoiem ꝛ reliquit illũ i manu ꝯsilij sui ꝛc. g° ꝛ eiꝰ effcũs erit ꝯtigẽs. Vñ nõ istã regulã gñalẽ. ds sic hoiem ordinauit i finẽ: vt glĩa p̃fruatur eterna: vt dic̃ Aug. Executio v° istiꝰ ordis a nob ē. Et do tibi hº exm̃. Accipe vnũ q p cõitatẽ assignatꝰ sit sup vnã turri citatꝭ: vt itꝰ: ꝛ ex citatẽ videat: ꝛ pericula futura ꝯsidẽt. hic p̃spiciẽs ecce ab vna pte citatꝭ igẽs bellũ erga citatẽ vẽire ꝯspicit. cãpanã pulsat: ꝛ clamat. alarme: alarme. Itẽ si viderit accensum i aliq̃ domo ignẽ: imediate currit ad cãpanã ꝛ sonat: clamatqȝ. fuocho: fuocho. Sicqȝ de alijs casibꝰ possibꝰ. Hic hõ pulsãdo ꝛ vociferãdo saluti puidet citatꝭ. Sȝ executio istiꝰ citatꝭ icũbit pp̃lo. Sic ad p̃positũ stat gl'iosus sũmusqȝ cũcta p̃spiciẽs ex alto: ꝛ die noctuqȝ ad ꝯscie ostiũ clamat: vociferat: pulsat. Apoc. 3. Sto ad ostiũ ꝛ pulso. ꝛ qd ait. Reuertẽ: reuertẽ: reuertẽ sunamitꝭ. i. aĩa dr̃suiata. Reuertẽ inqȝ a peccõ cogitatõis: reuertẽ a peccõ locutõis. reuertere a peccõ opis. reuertẽ a peccõ p̃ue ꝯsuetudis: ꝛ intueamur te. ps. Ocl'i dñi sup iustos: ꝛ aures eiꝰ i p̃ces coꝝ. Et dic̃ reuẽtẽ. q̃ꝛ peccm̃ ē auersio ab icõmutabili bono: ꝛ adhesio ad ꝯmutabile bonũ ẽȝ Aug. Ecce aĩa cara q̃ ds tue puidet saluti. tua mõ interest istã pudẽtiã executiõi mãdare. Et sic ds clamat: ꝛ obaudis: ꝛ p dñia pgis ꝛ dãnarĩs. cꝰ q̃so cl'pa. puer. 1. Vocaui igr̃ dñs ꝛ rẽuistꝭ extẽdi mauꝰ m̃as: ꝛ ñ fuit q aspicẽt. oẽ ꝯsiliũ meũ despexistꝭ: ꝛ icrepatões meas noluistꝭ. Ego quoqȝ i intitu v̇o ridebo ꝛ subsanabo vos. Cũ vob qd timebatꝭ aduenerit cũ venerit repẽtina calamitas: ꝛ initꝰ q̃si tẽpestas i gruerit. qñ venerit sup vos tribulatio ꝛ ãgustia. Tũc iuocabũt me: ꝛ ñ exandiã. mane ꝯsurgẽt: ꝛ ñ iuciẽt me: eo q̃ exosã hũerũt disciplinã ꝛ tio: ẽ dñi ñ susceperũt: nec acquieuerũt ꝯsilio meo. ꝛ detrẽxit vniuerse cogitatõi mee. Cõedẽt igr̃ fructꝰ vie sue suisqȝ ꝯsilijs saturabũt ꝛc. Ex eꝰ erit dscũs. nõne tuꝰ: q obaudisti vocẽ dñi. p̃s. Nõ audiuit pp'ls vocẽ meã: isrl' nõ itẽdit mihi. In p̃phã dnȝ erorabat. d. Da mihi itellcm̃ ꝛ scrutabor legẽ tuã: ꝛ custodiã illã i toto cõde meo. Et dñs m̃dct. Intellcm̃ tibi dabo: ꝛ instruã te: firmabo sup te ocl'os meos. Sȝ si hodie hoies icõsiderate viuũt: nec p̃dicatõesꝭ frequẽtãt: nec sidelia ꝯsilia q̃rũt: ẽȝ oculis clausis diuã pudẽtiã executõi mãdare pcurãt ꝛ postea i baratꝝ mergũt̃ dãnati. Cuiꝰ q̃so cl'pa. an di: Vult. n. ds oẽs hoies saluãi. 1. Thi. 2. ꝛ nemini violẽtat: nemini bñface cogat. sed oibꝰ volẽtibꝰ mię sue lumẽ nõ occl'tat. Exẽplo sol'. q lȝ oẽs illuiare sit aptꝰ. tñ q oculũ claudit. lumẽ nõ recipit sol'. Sic ds q̃ꝫtum in se ē: patꝰ ē saluare oẽs. ꝛ gñalr̃ oibꝰ de mõ saluãdi puidet. tñ hoies q obstaculũ ponunt neqȝ saluat. Quare ex his satꝭ claret q̃lr̃ oia diue pudẽtie subdant̃. Et sic pȝ ꝯcl'o p̃ma i noie dei.

¶ Qualr̃ ds tribulatões ꝛ flagella currere finit. nec tñ pp hoc nõ dr̃ rebꝰ nõ puidere. ¶ Cõclusio. 4.

a

Ccipe scdaȝ ꝯcl'onẽ. vȝ. Omnia mala vt guerre pestilẽtie ꝛc. diuina pudẽtia eueniũt. ꝛ si ill' peclarit nõ puidet: nõ tñ dicẽdus ē male sciȝ gubnare. Mirãtur. n. plurimi dicẽtes. Si ds cũcta q̃ futura sunt. anteqȝ sint

puidet. q̄re ill' ne fiāt nō puidet. Meli⁹. n. est ante
tps occurrere q̄ꝫ p⁹ vulu⁹ datū remediū adhibere
vt dic̄ Seneca de morib⁹. ⁊ Boeti⁹. 4. de cōsola.
tiō. Nōgd añ ocl'os ē sufficit ītueri. rex exit⁹ pruidē
tia metit. Et Ar. de secret̄ secretoꝝ ad Alexan
drū. Sis puid⁹ ī puidendo q̄ pnt cōtingē. nā cū eue
nerit. tūc sciēt hoies q̄ ocl'i tui pcul videāt. ⁊ ppt
h⁰ tuā laudabūt sapiaꝫ ⁊ canebūt tuā offēdē inale
ficiē. Cū igit̄ oia mala excidia depopulanōes ⁊
hmōi mala cernat. ēt clari⁹ q̄ꝫ ī seipsis sint. qr de⁹
nō adhibet rebus his: vt posset rectū ipedimētuz.
Si. n. q̄sdā ocul' cerneres aia inca depoplatas ita
hec ciuitates vix lachrymas cōtineres. Nōne de⁹
me⁹ añ ipoꝝ cuctū cernebas illa: An ocl'i tui caligi
nosi st̄. nō. n. bono ⁊ recto sufficit puisori vtilitatē
q̄rere rex: sꝫ etiā oꝫ ⁊ q̄ pōt ipedimēta: ⁊ cūcta no-
cīua submoueat. ⁊ ne fiāt alia obicē ponē. vt pꝫ p̄si
derāti. Quaꝛ cū de⁹ bon⁹ sit sceli rectō vr illū ñ tm̄
suaꝝ creaturaꝝ salutē q̄rē debeꝛ. sꝫ ēt nocua tollē
⁊ ꝫ possibilia icōmoda remediū adhibere. g⁰ aut ñ
videt icōmoda ista añq̄ꝫ fiāt: aut male ill' vr puide
re. Sꝫ absit aia alteꝝ aut vtrūq̄ꝫ istoꝝ de deo affir
man. Respicit. n. de⁹ vias hoīs: ⁊ oēs gressus illi⁹
cōsiderat. Prouer. 5°. Qm̄ ocl'i ei⁹ mltō plus st̄ lu
cidiores sole: ⁊ circūspicientes oēs vias hoīnꝫ: ⁊ p
fūdū abyssi: ⁊ hoīnꝫ corda ītuētes ī abscōditas ptes
Ecclastes. 23. Propterea nō aia sm̄ biū Tho. 1.
pte sūme. q. 22. q̄ aliud ē iudicādū d̄ puisore vli:
aliud de ptiċlar i. Particl'aris. n. puisō quoad pōt
pcauet: ne his quoꝝ curā gerit qcq̄ꝫ accidat icōmo
di: aut qcq̄ꝫ siniste subrepat. Prouisoꝛ āt vl'is quos
dā defect⁹ ī aliq° ptiċl'ari currē: aut accidē sinit: ne
ipediaꝛ bonū toti⁹ vniuersi. vñ alia ⁊ alia ē rō vtri
usq̄ꝫ: ⁊ ali⁹ puidēdi mod⁹. Quaꝛ hāc accipe regu
lā gñalē. Qꝛ lꝫ mala q̄ fiūt ꝫ nāꝫ ptiċl'arē sint. nō tm̄
ꝫ nām vl'em toti⁹ vniuersi. Defect⁹. n. vni⁹ ī bonū
cedit alti⁹. vl' ēt vniuersi. Nā gñatio vni⁹ ē corrup
tio alti⁹. ⁊ sic spēs reꝝ ꝫfuaꝛ ī eē. O ppl'e scelerate
qd guerre: qd pestilētie h⁹ vl' h⁹ ciuitat̄. Quid sti-
pēdiarij: ⁊ silia cūcta. Certe mala oia st̄: ⁊ heu qb⁹
illa acciduīt: Sꝫ optia ⁊ scā bōa st̄ p respectū ad alia
loca. qa illis flagelli āmonitī ppl'i vicini: exēplo dis
cūt: ⁊ cauēt a diuis offēsis: qb⁹ exigētibus tot mala
accidē sinit. O ppl'e stulte. O gēs ceca audite qd ñ
timētib⁹ deū p Miere. c. 5. dñs ꝫminaꝛ. Ecce ingt
ego adducā sup vos gētē de lōgiquo dom⁹ isrl'. gē-
tē robustā. gētē e⁹ ignorabit̄ liguā: nec itelliget̄ qd
loquaꝛ. Faretra e⁹ q̄si sepulchrū patēs. vniuersi for
tes. ⁊ comedet segetes tuas. ⁊ panē tuū deuorabit.
filios tuos: ⁊ filias tuas comedet gregē tuū: ⁊ ai m̄-
ta tua comedet vineā tuā: ⁊ ficū tuū. Et ꝫteret vr-
bes mūtas tuas: i qb⁹ tu hēs fiduciā gladio. Qđ si
dixerit̄. q̄re fec̄ dñs de⁹ nr̄ hec oia. diceris ad eos.
Sic dereliq̄st̄ me: ⁊ suist̄ dō alieno ī tra vr̄a. sic ser
uietis alienis in terra nō vestra. Annunciate hec
domui Jacob: ⁊ auditum facite in Juda dicentes.
Audite ppl'e stulte: q ñ habes coꝛ q habentes ocu-
los ñ videt̄: ⁊ au es nō audit̄. Me g° ñ timebit̄
ait dñs: ⁊ a facie mea ñ dolebit̄: q posui arenā tmi
nū mari: pceptū sempitnū: qđ nō pteribit. ⁊ cōmo-
nebūꝛ ⁊ nō poterūt. ⁊ intumescēt fluct⁹ ei⁹: ⁊ trāsibūt
illud. Pplo āt huic factū ē coꝛ icredulū ⁊ exaspans.
recesserūt ⁊ abierūt ⁊ ñ dixerūt ī corde suo: metuā-
m⁹ dñꝫ dm̄ nr̄m: q dat nobis pluuiā tēporaneā ⁊ se
rotinā ī tpe suo. plenitudinē messis custodiētē nob
Iniqtates nr̄e declinauerūt hec: ⁊ pctā nr̄a phibu
erūt bonū a nob. hec ibi. Ecce sat̄ ex his vbis oñ-
diꝛ q̄ de⁹ gl'osus multa mala euenire sinit pp bo-
nū vniuersi. lꝫ nocua ⁊ dānosa sint qb⁹ ꝫtigūt. In
de Aug. ī Encheridion ait. Oipotēs de⁹ nullo mō
aliqđ malū sineret ī opib⁹ suis: nisi vt bñfaceret ēt
de malo. et lꝫ hec sat̄ clareāt: exemplo tñ h⁰ ēt dcla
rem⁹. Quidā ciuitat̄ dñs puidet q̄ si vnū ciuē sue
ciuitat̄ gladio expōat. i. illū inficere sinat: tota sal-
uabiꝛ respublica: ⁊ regni stat⁹. qđ si ipedierit cūcta
fūdit⁹ euerteꝛ. manifestū ē q̄ huic dño licet illđ ho
micidiū ñ turbare: vt ppl's salu⁹ fiat: ⁊ stat⁹. Debu-
it. n. vt gñal' sui regni puisoꝛ defectū illū nō ipediꝛ
vt ī bonū cedat cōitat̄. Sic ⁊ de⁹ multa mala ī pti
culari euenire sinit. ne bonū ipediat vniuersi. Ob
q̄uā ēt cāꝫ pētes pmos lꝫ casuros puiderit vt bonū ī
carnatōis vbi et in gñale cēt: ñ ipediuit. Silr ⁊ iude
pditiū: iudeoꝝ ꝫsiliū: xpi ꝫphēsiōeꝫ: ligatiōꝫ: ⁊ tā-
dē mōtē ñ turbauit: vt cōe bonū redēptōis hēreꝛ.
Sicq̄ꝫ de martyrib⁹ scis alijsq̄ꝫ huiusmodi dicaꝛ.

Quod aliq̄ a casu ⁊ fortuna eueniāt: ⁊ qd sit ca-
sus ⁊ fortuna. Conclō III.

a

Ecipe ītuaꝫ cōcl'onē. vꝫ. Etsi cūcta diuia
puidētia gubernent. nō ē tñ icōsonū si ali
qua dicanꝛ a casu ⁊ a fortuna contingere
Et hanc cōclusionē itellige quo ad nos: ⁊ nō quo
ad deū. qm̄ nihil ī dō cadit a casu. Circa hāc ꝫclo-
nē tres igram⁹ vitates. vꝫ. p° vi. ē ista. Quid sit
cāus ⁊ fortūa. 2° vt. An sint idē casus ⁊ fortuna
3° vi. Qui sint illi effect⁹ q puenīūt a casu ⁊ a fō
tuna. Pria igr̄ vi. ē ista. Quid sit casus ⁊ fortu
na. Ad cui⁹ dclaratōeꝫ nō sm phm̄. 2. phy. q̄ de
casu ⁊ fortūa tres fuerē opī. p° ē negātiū simplr
fōtunā ⁊ casū. dicētes nihil a casu ⁊ fortūa ꝫtigere
Et hēbāt duo motiua. vt pōit phūs ibidē. pm̄
motiuū erat. Oē qđ sit: a cā detminata sit. g° nihil
fit a casu ⁊ fortūa. Et sic añs pbaꝛ itēdebāt. Si. n.
aliqd a casu ⁊ a fortūa fieret: maxie cēt iuētio debi
toris. sꝫ h⁰ non: imo ē a cā detminata. pbaꝛ. qm̄ si
ad foꝝ pgo emēdi vel vēdēdi qcq̄ꝫ cā: ⁊ ī foro debi
torē inueniam. hi⁹ iuētio cām hꝫ detminatā. s. me
ad foꝝ iuisse emēdi vel vēdendi cā. Si. n. ñ iuissē
ad foꝝ debitorē nō ineuissē. g° nihil fit a casu vl' fō-
tuna. 2m motiuū coꝝ tale erat. Quia sapiētes
antiq nihil de casu ⁊ fortūa dixerūt. g° nō sūt ponē
da. Phūs aūt ibidē hanc destruit opi. ⁊ negat cō
sequētiā pmi motiui. ⁊ cōcedit añs. Et cā qr̄ cōse-
quētiā negat ē hec. qm̄ oꝫ dicere q̄ illa cā detmia
ta sit semp vel frequenꝛ. ⁊ q̄ posita tali cā sp deter
minato mō seq̄tur tal' effect⁹. qđ desicit ī pposito
sui argumēti. Nec valꝫ si ātiq de h⁰ tacuerit. qm̄ ī
h⁰ oñdiꝛ illos fuisse diminutos. Et subdit q̄ ex di
ctis Empedoclis ātiq putauerīt fōtunā eē. dixit. n.
Empedecles aerē q̄nq̄ꝫ multū cōdēsari ⁊ hoc ma-
xime ī pn° gñatōis mundi. ⁊ hoc dixit eē a fortūa.

¶ Scda opi. phor fuit. q casus et fortuna maxie po
neda erat i celo. et dicebat casu et fortunam ee cum mo
tus celi. qr. s. motus celi magis monet ab oriete q ab
occidete. vl econ. Et dic phus hoc ee falsum quia si in
istis iferiorib i multis no repit casus nec fortuna: a for
tiori nec i celo. ans pbat. qm aial no generatur ex
quocuq semie. nec a quocuq agete: sed ex determi
nato semie et determinato agete. silr de oliua. et sic de
alijs. Et gniam pbat q corpa celestia st diuturnio
ra et nobiliora his iferiorib. g° si no e casus i ill nec
i istis. 2° arguit phus sic. motus celi scdm istos e a ca
su et a fortua. g° a fornon erit i istis iferiorib casus
et fortua. ¶ 3° opinio dixit q casus et fortua st eni na
dina occulta nob. et nihil felicius e q casus et fortu
na. Et hac opione ibi no iprobat phus sz tm iferius
vt pz dca eius 2sideran. ¶ 2° nondu sm eude q eo
rum q fiut qda fiut sic sp vl freqnt et eode mo. qda ra
ro et no sp vl freqnt. exm. sp sic e q ho gnat hoiez.
et equus equu. scdo. phi. Sol et ho gnat hoiez. et scdo
de aia. Naturalissimu. n. operu viuetiu qcuq no st orba
ta neq gnatoez spotanea hnta: e gnare sibi alterz
qle ipsu est. vt ho hoiez. plata plata. Et fiut ista sp
.i. sp du ho gnat. hoiez gnabit: Ex de his q freqnt
fiut. Na ita e q magna caliditas viget dieb cani
cularib. Exm de his q fiut raro. Na raro hoc acci
dit vt fodies thesaur ineniat. ¶ 3° notadu q eoru
q fiut. aut fiut sm ppositu. aut no. i. eor que fiut q
da ft ab agete hnte itellectu. qda a no hnte itelle
ctu. vl n itelligete. ¶ 4° nondu q eor q fiut: aliq
fiut pp hoc: et aliq no. Et no expono hic illud ppt
hoc. i. pp fine. sed sic. aliq fiut pp hoc. i. sut notabi
lis bonitatis vl malitie. Aliq no. i. no st notabil boni
tatis vl malicie. ¶ 5° e nondu q eor q fiut: qda fiut
a ca p se: qda a ca per accides. vt dom per se fit a
domificator. p accides ab hoc albo. Ista notabilia
sut de mete phi. 2° phisicor i lra. his sic hitis: di
co de itetioe Ar. ibide. Qr fortua e ca p accns i age
tib a pposito. i. sm itellectu ex sep et frequet i his
q pp hoc fiut. In q diffinitoe ponut qttuor 2ditio
nes fortue. pma 2ditio e q fortua e ca p accns: et p
hoc excludit ca p se. qm ca p se pducit suu effectu
per se: et no pot ab alia ca per se pduci i eode gene
cae. effectus vo cae p accns potest ab infinitis causis
per accidens produci. vt edificatio potest fieri a
musico: albo: et sic de alijs idest pot edificator qui
e ca p se dom ee musicus: albus: niger. et tuc album et
musicu sut caa p accns edificatois. qr accidit q do
mificator sit albus vel musicus. ¶ 2° 2ditio e i agenti
b a pposito. i. sz itellectu. et p h° apparet q agen
tia q no hnt itellectu: no pducut effectu a fortua vl
a casu. Vn dic Ar. q fortua aut e ipse itellectus aut
no e sine itellectu: ages. n. a pposito e ipse itellectus
huanus. ¶ 2° appet q no qlibet itellectus e fortuna
sz itellectus opans. et pp h° dicit phus ibide q pueri n
st fortuati qr no agut a pposito. ¶ 3° 2ditio e. for
tua e eor q fiut ex sep et frequeter. i. raro. qr si freqn
ter vl sep fieret: no eet a fortua. oz g° q raro fi
ant. ¶ 4° 2ditio e. q fortua e eor q fiut ppt h° .i.
eor q st notabil bonitatis vl malicie. qm si no eet ta
le. no eet a fortua. vt coburere illud straime: vl leuare

illa festuca. et ppt h° no dicimus illu ee fortuatu: ob
h° q pter itetione frangat vnu strame. sz si accidat
illi pter itetione aliqd notabile bonu dicet fortuatus
vl aliqd notabile dannu dicet ifortuatus. h° ego ben
felix expertus su: ano dni. 1452. sit bndictus deus. Et
dicit phus q ista diffinitio cois e fortune et casui. Et
sic pz pma vitas huius 2clonis. ¶ 2° vi. e. An casus
et fortuna sint ide. Et dico breuit q no. ¶ p° qr for
tuna e solu i hntib itellectu. vn solu hoies dicunt
fortunati. Casus at reperit ta i hntib itellectu q
no hntib. Et to casus i plus se hz q fortua. et non
i qbuscuq hntib itellectu repit fortuna: sz i hntib
itellectu practicu. qr ifans no hz itellectu practicuz
et to nec fortunatus vt et dictu e prius. Et si dicat hoc
erit methaphorice. Casus at repit ta i reb aiatis
q inaiatis. vn deridet phus. 2. phy. pbum quedaz
dicete quosda lapides ee fortuatos: vt sut lapides
altariu: vl lapides sup quos veteres imolabat: q os
culabant vel venerabat. Alios vo lapides per via
reptos: qr 2culcat: dixit ifortunatos. No e g° for
tunatus vel ifortunatus: nisi ho. Alia at q agut: a casu
agere dicut. Et no q sup audicta diffinito oz in
tellige q ages a casu vl a fortuna agat pter itentiu,
vt fodies terra thesaur quis inuenit: q no propt
hoc fodit vt thesaur inueniret. h° et ponit phus
i textu. vnd qncuq aliqd euenit a pposito pter ite
tione illius: tuc itellectus e fortua. sz qn euenit cu iten
tioe: tuc respectu illius effectus nuq itellectus dicetur
fortua. Silr dico de casu: cu. n. a na nalr opante no
vt ages voluntariu e: euenit aliqd sz itetoez nae: te
na illa nuq dr casus. vt si plata itedet pducere plan
ta: et sic pducet vt itedit: tal na plate no e casus re
spectu plate pducte. sz qn i actoe nae aliqd euenit
pter itetione nae: no itetu a na: ac si na cognosce
ret: sic quado gnat mostru: tc na dr casus respectu
tal effectus. et pp hoc appet q casus hz prinm iterius:
et fortua hz pncim exterius. qr itellectus practicus refer
tur ad arte: et artificialia dicut hre pncipiu ex. Dice
q fortua dr itellectus: et hz pncipiu ex. Sed aia mea
ista st alte 2sideratois: et pserti pplis pdicada. tn
vo vt prudes accipies put auditorib videns esse
oppotunu. et hec sufficiat pz° vitate. ¶ 3° vi e ista.
q sint illi effectus q a casu et a fortua pueniat. Dico
breuit q effectus casual vel fortuit dr ee ois ille ef
fectus q e alicuius notabil bonitatis: vl malicie: no ite
tus ab agete ex sep et frequet. i. raro: et no de necessi
tate seqns tale caz. qr si de necessitate seqret talem
cam: tal ca diceret p se et detmiata: et non a casu. et
q fiat ab agente a pposito. ita q tale ages no di
cat mere nale: i quo dr ee pncipiu sui motus et gestis
sz dicat ages voluntariu. Has oes 2ditioes ponit
phus scdo phy. i lra. et sic habes aia tres physica
les vitates. Ex qb iferut qda 2clones correlarie.
¶ Prima 2clo e q dicetes fortuna ee felicitate n
bene dixert. nisi hoc itelligat more vulgariu dice
tiu: q cu aliqd bonu alicui iopinate acciderit illuz
tale esse felice. felicitate i bonis exteriorib et diuitijs
etc. 2sistere arbitrates. qd no e verz. vt patet ex p°
ethi. Felicitas. n. secudu phos i speculatoe 2sistit
¶ 2° 2clusio e ista. q maxime errat credetes fortu

nã esse illã q̃ tribuit hoib⁹ bona vel mala. ⁊ fingẽ-
tes fortune statuã fabricãt: ⁊ inter deas cõnumerãt
vt põit gl'osus Aug. 4. de ciui. dei. de q̃ Boe. 2. d
cõso. ꝑsa p⁹ sic ait. Opes honores ceteraq; taliũ nr̃i
iuris st. dña; famule cognoscũt. Mecũ veniunt.
me abeũte discedũt. audacter affirmẽ si tua forent
que amissa cõquereris: nullo mõ ꝑdidisses. An ego
sola meũ ius exercẽ ꝓhibeõ. licz celo ꝓferr̃ lucidos
dies: eosdẽ de tenebrosis noctib⁹ cõdere. Et ĩfra
pax. Hũc gtinuũ ludũ ludim⁹. sũma ĩfimis: ĩfima
sũmis mutare gaudem⁹. Ascẽde si placz: sz ea lege
ne vti ꝑ postq̃ cũ ludicri mei rõ posset descẽdere
iniuriã putes. hec ille. Ex qb⁹ v̈bis satis appet q̃
logr̃ more ãtiquoꝝ: q fortunã reginã quãdã figura
bãt i medio rote. ⁊ circa rotã q̃ttuor hoies depigẽ
tes. Unũ ex pte supiori ⁊ ridẽtẽ. Alium ex parte i-
feriori miserum nudũ ⁊ egentẽ. aliũ a latẽ vno sur
sũ manib⁹ pedibusq; reptãtẽ. Alium alio ex latere
depsũz: pedib⁹ eleuat; ad ima corruẽtẽ. Et h⁹ car
men scripserũt. Regno: regnaui: regnabo: sũ sine
regno. que lz sint appentia. tñ oia q̃ eueniũt bona
vl' mala sr̃ a deo. bona effectiue. mala v̈o pmissiue
q̃r ⁊c. ¶ 3ª gclõ ẽ ista. q̃ lz ea q̃ fiunt a casu ⁊ fortu
na fiãt p̃ter itẽtionẽ agẽt; pticularis cãe. nõ tñ pre
ter ĩtẽtionẽ cause vl'is: q̃ ẽ ipse de⁹. Si. n. tales ef-
fect⁹ itelligerẽt fieri p̃ter itentionẽ cuiuscũq; cãe.
tales effect⁹ oĩno nihil eẽnt. Qd. n. ex nullis cãis
ẽnt oĩno nihil ẽ: vt dicit Boet. 5. de cõso. Quare
g⁹ pz q̃ effect⁹ fortuiti fiũt p̃ter itẽtionẽ agẽtis pti
cularis ⁊ ñ vl'is. Jñ Lactãn⁹: q de hac nĩa bñ tan
git. li. 3. ait. Q̃ fortũa ẽ accidẽtiũ reꝝ subit⁹ ⁊ iopi-
nat⁹ euent⁹. Et hec tibi aĩa cara sufficiãt pro p̃ti
gclone. ⁊ sic p̃ma cõsideratio patet. q̃re ⁊c.

¶ De predestinatione. ¶ Consideratio. II.

Ecundo loco Sancte p̃de stinatõis sub
tilẽ inestigationẽ videam⁹. vbi tres gclõ
nes subiũgam⁹. vz. ¶ p⁹ conclõ est ista.
Nũq̃ qs poterit eẽ saluat⁹: nisi sit a deo p̃destina
tus: ⁊ ecõuerso. Nũq̃ qs poterit eẽ dãnat⁹ nisi sit
a deo reprobat⁹. ¶ 2ª gclõ. Tãta ẽ diue p̃destina
tiõis rõ: vt q saluãdi: aut reprobãdi sint: solũ apud
gl'osũ deũ sit clara noticia. ¶ 3ª gclõ ẽ ista. Quicũ
q; a deo fuerit p̃destinat⁹: mox gl'osus de⁹ cui pro
priũ ẽ oia hũana fcã approbare ⁊ reprobare: illum
facit i libro vite describere atq; notari.

¶ Quid sit p̃destiatio ⁊ qual'. Cõclõ. I.
Ecipe p̃mã gclõnẽ ⁊c. Ad cui⁹ declaratio
nẽ videam⁹ tres pl'cherrimas v̈itates. vz
¶ Quid ẽ p̃destiatio. ¶ Qual'r sit p̃destia
tio ¶ Qual' sit p̃destiatio. ¶ P̃ria vitas ẽ qd sit p̃
destiatio. Si tibi aĩa mea dicã q̃ p̃destiatio est illa
ip̃a p̃sciẽtia di respectu saluãdoꝝ i gl'a finali: ñ me
itelligis. Mox. n. a me q̃res. Et qd ẽ p̃sciẽtia dei. si
dixero. P̃resciẽtia dei ẽ certa cognitio dei duntax-
at futuroꝝ bonoꝝ ⁊ maloꝝ. Iteꝝ ñ te ĩtelligo ĩqes
dic mihi qd ẽ scia dei. Dico tibi aĩa cara. Q̃ sciẽtia
dei ẽ certa cognitio dei p̃teritoꝝ. p̃ñtiũ. ⁊ futuroꝝ
⁊ fieri possibiliũ bonoꝝ ⁊ maloꝝ. Ecce aĩa cara q̃
ista res q̃ p̃destiatio dicit̃: oia ista icludit. ⁊ oia hec

i deo idẽ realr̃ sũt. lz formalr̃. vel rõe differãt. Alia
. n. rõne respicit res qualr̃ euenire possũt. sr̃ vl' fue
rũt. ⁊ alia rõe respicit res q̃lr̃ solũ euẽire pñt. ⁊ alia ra
tiõe respicit res futuras iquãtũ ordinant ad vitaz
eternã. ⁊ aliẽ iquãtũ ordinãt ad ignẽ etnũ. Inq̃ztũ
. n. respicit res vt ordinãt ad vitã eternã: dicit̃ p̃-
destiatio. Inq̃ztũ respicit vt ordinãt ad ignẽ etnuz
dicit̃ reprobatio. Huic sniẽ cõcordat Ricar. li. 4. ⁊
cõiter oẽs. Et vt hui⁹ rei clarã q̃ztũ possum⁹ scien
tiã capiam⁹: oẽs ceteras doctoꝝ alioꝝ snĩas ad p̃ñs
cõglutinãtes. gl'osũ doctorẽ scm̃ Tho. i sua p⁹ pte
q. 23. p duce nr̃o h⁹ i loco accipiam⁹. nec ỹmones
ei⁹ q̃m duri sũt: sz snĩa vtar clariorib⁹ q̃z potero v̈-
bis. Quid igit̃ aĩa mea scire itendis: P̃r Amb. qd
sit p̃destiatio quoq⁹ tibi possibili mõ scire ꝓpto. Li
bẽti aĩo faciã. Dico igit̃ de mente p̃fati doctoris.
Q̃ p̃destinatio nihil aliud ẽ: nisi alicui⁹ psone. vel
aliquaꝝ psonaꝝ ad vitã eternã: q̃dã trãsmissio cer
ta. Cũ. n. rõnal' creatura sit vite etne capax. ⁊ v̈tu
te sua ad hoc signũ puenire nõ possit: necesse ẽ vt a
deo sibi dãte v̈tutẽ trãsmittat̃. sicut sagitta a sagittã
te mittit̃ ad signũ. ad qd sua v̈tute nunq̃ gueniss;
⁊ ꝓprie vulgari ỹmone trãsmissio talis dici potest
Uno balzare de dio de q̃sto: ⁊ de costui a vitã eter
na. Et nõ dicit idẽ doctor. q̃ sicut ratio ordinis om
niũ reꝝ i finẽ di: ꝓuidẽtia: vt dictũ ẽ i p̃ma pte hui⁹
ỹmonis. sic ratio huius transmissionis ad vitam
eternã dicit̃ p̃destinatio. Ex quo sequr q̃ p̃destia
tio q̃ztũ ad obiecta erit ps ꝓuidẽtie vt manifestuz
ẽ. Et sic habes qd sit p̃destinatio. ¶ Scdõ videa-
m⁹ qualr̃ sit ista p̃destinatio. i. qui sit ei⁹ ordo. Di-
co aĩa mea q̃ mirabil' ẽ eius ordo. Audi Paul'. ad
Ro. 8. vt etiã dixim⁹ i p̃ncipio. Quos igt p̃destina
uit. i. ab etno ad graz elegit: hos ⁊ vocauit. s. ad fi-
dẽ adducẽdo. ⁊ hoc duob⁹ mõis. aut exteri⁹. aut in
terius. Exteri⁹ p p̃dicationẽ: vl' sil'e. Interi⁹ p in-
spirationem. Et quos vocauit: hos ⁊ iustificauit:
. s. peccatoꝝ remissiõe. ⁊ bona opatiõe. Quos autẽ
iustificauit. s. peccata remittẽdo: illos ⁊ magnifica
uit. s. v̈tutibus ãpliando. vl' in gl'a exaltãdo. Ex q
bus v̈bis satis pz: q̃ de⁹ nunq̃ dr̃ ad vitã etnaz p̃
destiare: nisi illũ p̃us eligat inter ceteros ⁊ ñ eligit
nisi p̃us diligat. ⁊ nunq̃ diligit nisi p̃us diligẽ velit
⁊ quos vult diligere vocat ⁊ quos vocat iustificat
⁊ quos iustificat: hos ⁊ magnificat. Audi paulũ ad
Gal'. i. de seipso scribẽtẽ. Cũ aũt placuit ei q me se
gregauit ex vtero matris mee: ⁊ vocauit p graz suã
vt reuelaret filiũ suũ i me: vt euãgelizarẽ eũ i gen
tib⁹ gtinuo nõ acqeui carni ⁊ sãguini. Uñ seq̃t hec
regula gñal'. q̃ de⁹ volẽs humanã creaturã ad fi-
nẽ etnũ beatũ pducere: aliquos ab h⁹ fine errare
pmittit. ⁊ hos dr̃ reprobare. ⁊ aliquos ordinat ad il
lũ finẽ. ⁊ hos dr̃ p̃destinare. ¶ 2ª regula ẽ ista. vz.
Oẽs p̃destiati sũt a deo electi ⁊ dilecti. ⁊ oẽs p̃sciti
sũt a deo reprobati ⁊ oditi. ¶ 3ª regula ẽ ista. licet
deus oia diligat: nõ tñ oẽs sic diligit: vt oib⁹ h⁹ bo
nũ velit: qd ẽ dare vitã etnã. q̃m iquãtũ h⁹ bonuz:
qd ẽ dare vitã eternã aliqb⁹ vult: illos dr̃ p̃destina
re. Inq̃ntũ v̈o aliqb⁹ nõ vult: illos di: reprobar̃. Et
licet gl'osus de⁹ suã bonitatẽ oib⁹ absolute cõicet ñ

tñ absolute cõicat oib⁹ h⁹ bonũ: qd̃ est dare vitam eternã: sed solũ illis quos eligit. Jn̄ btũs Damascenus sup illd̃ apli. i. Thi. z. De⁹ vult oẽs hoies saluos fieri. duplicẽ dei distinguit volũtatẽ. s. añcedentẽ ⁊ q̄ñtẽ: siue absolutã ⁊ q̄ditionalẽ. Volũtate absoluta ⁊ antecedẽti respicit de⁹ ordinẽ nãe. put ab ipso q̄dita ẽ. Et q2 omĩe bonũ est a deo volitũ. ⁊ hoies salutẽ eternã obtinẽ ẽ quoddã singulare bonũ. idõ q̄ñtũ in se ẽ: vult oẽs hoies saluos fieri. Volũtate ãt respectiua ⁊ cõditionali respicit de⁹ ordinẽ p̃sone ex pte liberi arbitrij. ⁊ q2 nõ ẽ bonũ oẽs hoies saluari: nisi sub cõditiõe ista. s. q saluari cõsẽtiũt ⁊ volũt: idõ hi tñ saluãtur: q volũt ⁊ executioni mãdãt. ⁊ sic nõ oẽs hoies vult de⁹ saluos fieri vt renitẽtes sue grẽ: ⁊ auertẽtes a lege sua. sic ĩ pte p̃ma hui⁹ s̃monis exẽplificatũ ẽ de sole: q oẽs illũiare ẽ apt⁹: s3 nõ illos q radios ei⁹ nolũt ĩtueri: qd̃ nõ culpa sol: s3 recipe nolẽtiũ ẽ. Et sic p3 z^a vi. ¶ z^a vi. ẽ q̄lis sit p̃destiãtio: vtr̃. s. sit necĩa: aut cõtigens .i. an ĩponat necessitatẽ: ita q̃ p̃destinat⁹ nõ possit dãnari: aut ñ. i. q̃ p̃destiat⁹ possit reprobari. Et breuiter aĩa scias q̃ oĩs theologoꝝ schola ptẽ negatiuã tenet. s. q̃ ñ ponat necessitatẽ. qd̃ p̃bari posset rõnib⁹ mltis. s3 aliq̃s adducam⁹ ad p̃ñs. Et p^o arguit̃ sic. Sic̃ p̃uidẽtia di reb⁹ oib⁹ nõ ĩpõit necessitatẽ: sic ordo p̃destiatiõis ñ tollit libertatẽ. g^o q̄clõ va. Mã notũ ẽ ex dict̃ ĩ p^a pte h⁹ s̃mõis q̃ nõ oĩa q̃ diuie subdũt̃ p̃uidẽtie necĩa st̃: s3 ẽt q̃dã q̄tigẽtia .i. q̃dã necĩo: q̃dã cõtigent̃ eueniũt s̃3 q̄ditõ3 cãꝝ p̃ximaꝝ: q̃s ad talẽ effectũ diua ordiauit p̃uidẽtia. Q2 ãt ordo p̃destiatiõis nõ tollat libertatẽ. i. q̃ effect⁹ p̃destinatiõis q̄tigent̃ eueniat: p̃bo fortissimo argumẽto sic. Qñcũq3 aliq̃s effect⁹ p̃uenit a duab⁹ causis q̃ꝝ vna ẽ necĩa: ⁊ alia cõtigẽs: sp ille effect⁹ erit contingens: sed predestinatio est effectus prouenicus a duab⁹ causis: q̃ꝝ vna ẽ necĩa: ⁊ alia cõtingẽs. g^o sp p̃destinatio erit cõtingẽs. q̄ña nõ cuz maior apd̃ oẽs. Et p3 ex^m de q̄clõne p̃uenictẽ ex p̃missa necessaria ⁊ cõtigẽti: q̃ sẽp erit cõtigẽs. qm̃ q̄clõ sẽp debiliorẽ ptẽ seq̃t̃. Minor vo p̃bat̃. qm̃ ad p̃destinationẽ cõcurrit diuina volũtas tãq̃3 cã vl̃is ⁊ necĩa ad p̃destinationẽ: ⁊ liberꝝ arbitriũ qd̃ ẽ cã cõtingẽs. g^o effect⁹ erit cõtigẽs. Sic. n. diuia p̃uidẽtia ordinauit: vt cõcurram⁹ ad p̃destinatõ3 tãq̃3 cã p̃ticularis. Ecc̃. 15. De⁹ ab initio cõstituit hoie3: ⁊ reliq̃t illũ ĩ manu cõsilij sui. Apposuit ante eũ ignẽ ⁊ aquã: vitã ⁊ mortẽ: vt ad qd̃cũq3 voluerit manũ extẽdat. de quo ẽt dicem⁹ s̃mone seq̃nti ¶ z^a ratio ẽ ista. Si p̃destinatio ĩponat necĩtatẽ seq̃t̃ q̃ hõ d̃ necessitate saluabit̃. ⁊ p q̄ñs nunq̃3 poterit a grã dei excidẽ. q̄ñs est falsu3 expiẽtia. Qm̃ multi sci viri peccauerũt mortalr̃. g^o ⁊c. Itẽ null⁹ peccat ĩ eo qd̃ vitare nõ põt. p Aug. s3 si p̃destinatio necĩtatẽ ĩpõit. g^o ⁊ reprobatio necĩtatẽ iponet. ⁊ p q̄ñs sicut p̃destinatũ necẽ ẽ sp bñfacẽ: ita ⁊ reprobatũ necẽ erit sp malefacẽ. q̄ñs est incõsonũ ⁊ absurdũ: vt qs vi saluet̃: ⁊ vi dãnet̃. q2 alr̃ facẽ ñ potuit. g^o sibi ñ ẽ iputãdũ si dãnet̃: aut saluet̃. Oĩa ãt iura clamãt: vt volũtati pctm̃ iputet̃. 15. q. i. p totũ. g^o ⁊c. Audi Aug. ad Petrũ diaconũ: ibi ĩ decretis nõtũ. Firmissime igt̃ tene ⁊ nullaten⁹ dubites.

exceptis illis q̃ p̃ noĩe xp̃i suo sãguĩe baptizant̃. s. si st̃ ĩ charitate. alr̃ nõ: vt dic̃ glo. nullũ hoie3 accepturũ vitã eternã: q ñ hic a mal' suis fuerit p p̃niã3. s. interiorẽ. fidẽq3 q̄uersus: ⁊ p sacr̃3 fidei. i. p baptismũ libat⁹. Et maiorib⁹ q̄dc̃. i. adult̃ necũ ẽẽ ⁊ p̃niã3 de malis suis agẽ: ⁊ fidẽ catholicã s̃3 regulã vitate tenẽ: ⁊ sacr̃m baptismatis accipe. Paruulis vo q nec dũ p̃pria volũtate credẽ: nec p̃niã3 p pctõ qd̃ originalr̃ trahũt: agẽ possũt: sacr̃m fidei qd̃ est scm̃ baptisma: cui⁹ duratõis etas eoꝝ capax ẽẽ nõ põt: sufficẽ credim⁹ ad salutẽ. hec ibi. Audi ⁊ Ambro. ĩ exameron. ibidẽ ĩ decret̃ allegatũ. Jlla igt̃ cauẽda sunt: q̃ ex volũtate nr̃a p̃cedunt delicta iuuentutis: ⁊ irrõnabiles corpis passiones. q2 iuuenes mag̃ q̃3 senes delinq̃re q̄sueuerunt. dicit glo. iterlinearis. Quoꝝ igit̃ nos sum⁹ dñi. i. actores. eoꝝ p̃ncipia. i. cãs extrĩsecus nõ reqram⁹. s. i alteꝝ. Nec deueniamus ĩ alios. i. nõ ascribam⁹ alijs: vt Adã fecit. dicit glo. iterli. S3 agnoscam⁹ que p̃pa nr̃a sũt. i. nr̃a volũtate cõmissa: q̃ possum⁹ ñ facẽ si volum⁹. hui⁹ electionẽ mali nob põt⁹ debem⁹ ascriber q̃3 alijs. ideo ⁊ ĩ vitijs istiusmõi volũtarios reos ñ ex necessitate. s. absoluta cõpulsos culpa q̄striget: pena dãnat. Neq3. n. si p furorẽ aliq̃s inocẽtẽ p̃imat: obnoxius ẽ morti: q̃n ẽt ip̃si⁹ diue leg̃ oraculo. i. mĩso. Si q̃s p violẽtiã itulit: necẽ accipit ĩpunitatis spem ⁊ refugij facultatẽ vt possit euadẽ. Mala. n. nõ sũt q̃ nec crimine mẽtẽ iplicãt. nec q̄sciã3 ligãt. hec ibi. Itẽ si p̃destinatio necĩtatẽ ĩponit silr̃ ⁊ reprobatio. seq̃t̃ q̃ ñ ẽ necessaria lex. neq3 q̄siliũ. neq3 eruditio neq3 p̃dicatio ⁊c. q2 si iste ẽ p̃destiat⁹ saluabit̃ velit vl' nolit. si iste ẽ reprobat⁹ dãnabit̃: velit vel nolit s3 q̃3 ista ĩcõsona st̃. cuilib3 discreto p̃sãda r̃linq̃m⁹ s3 lex pp trãsgressores posita ẽ. 19. q. z. due st̃. Due st̃ igt̃ leges vna publica ⁊ alia p̃uata. publica lex ẽ q̃ a scis p̃rib⁹ scripta ẽ ⁊ q̄firmata: vt lex canonũ. q̃ q̄dẽ pp trãsgressores tradita ẽ. hec ibi. Silr̃ dicẽdũ d̃ corectionib⁹: p̃dicatiõib⁹. ⁊ silib⁹. Jsa. 58. Clama ne cesses ⁊ q̃si tuba exalta vocẽ tuã. ⁊ ãnũcia p̃plo scelera eoꝝ ⁊c. s3 ista ñ reqrerẽt̃ si necĩtate q̃sq3 dãnaret̃ ⁊ saluaret̃. vt p3 ituẽti. g^o p̃destiatio nec reprobatio nõ ĩponũt necessitatẽ. Et ita ex his relinquam⁹ notã ptẽ vitat̃3 negatiuã v3. Ex his corelarie vnã reg̃la3 g̃nalẽ q̄cludam⁹. v3. q̃ p̃destiatio nũq̃3 põt ipediri: s3 bñ effect⁹ p̃destiatõis. Et hanc reg̃la3 põit btũs Tho. vbi. s̃. Nã effect⁹ siue executio p̃destiatiõis ẽ a nob ⁊ ĩ nob passiue. s3 rõ p̃destinationis ẽ in diuina voluntate. diuina volũtas nũq̃3 fallit̃: l3 aliter eueniat: q̃3tũ ad ordinẽ causaꝝ scdaꝝ. qm̃ diua volũtas sicut dicit idem doctor. q. 19. cũ oĩum reꝝ sit cã vl̃. s. ipossibile est q̃ suũ effectũ non cõsequat̃. vnde qd̃ recedit a diuina volũtate secũdũ vnũ ordinẽ: relabit̃ in ipsã secũdũ aliũ ordinẽ. Nã peccator ĩq̃ztũ in se est: peccãdo: sicut a diuina voluntate recedit: sic p iustitiã in ordinem diuine ĩcidit volũtatis. dũ. s. p eius iustitiã punitur Quare ad p̃positum nr̃m dico q̃ diuina volũtas cũ sit cã vl̃is vult te saluari. hec tñ salus tua p cãs scdas ipediri põt. nec tñ sequitur q̃ scia dei sit fallibil̃. q2 sic ordinauit deus ad tuã salutẽ cõsequendã q̃ liberꝝ arbitriũ tuũ cõcurrat. qd̃ ẽ cã cõtingẽs.

tō cōtīgenſ euenit pdestinatio. ⁊ nec ē q̄ cōtīgenſ eueniat. Frāciscꝰ vō maronis ī ꝯflatili. di. 41. dic̄ q̄ ista ꝓpō pdestinatꝰ pōt dānari: ⁊ pscitꝰ pōt saluari. ī sensu cōposito ē falsa. q2 adeq̄te significat q̄ pdestinatꝰ pōt dānari: vt sic. quod ē ipossibile. In sēsu aūt diuiso ē vera. q2 significat q̄ ille q ē vl' esse pōt pdestinatus: pōt dānari. ⁊ hoc ē verū. vt oībus logicis pz. Et hec tibi sufficiāt pro pñsenti conclusione.

¶ Q2 q sint pdestinādi: ⁊ q reprobādi soli deo pz: qd tamē a nobis ꝯiecturari p signa q̄dā pōt. Cōclo. II.

Capite scdm̄ cōclonē. vz. Tāta ē diuine pdestinatiōis rō: vt q saluādi: aut reprobādi sint: solū apud deū gl'iosū sit huiꝰ rei clara noticia. Ad cuiꝰ declaratōem tres ingramꝰ veri. ¶ pma ve. ē ista. Quare hūc deꝰ dicit pdestinare: ⁊ nō illū vl' illū ⁊c̄. ¶ Scda ve. an possimꝰ p signa: q dānādi: aut q saluādi sint facere cōiecturā ⁊ certā hēre noticiā. ¶ Tertia ve. an p hoc q̄ hūc ad vitā eligit. hūc reprobat. sit apud deū psonaꝝ acceptio. ¶ Ad pmū breuit dicit q̄ rō q̄re hūc eligat. hūc reprobet: diuini est secreti cōsilij: ⁊ apud aliū certa noticia hēri nō pōt. Diuine. n. sic ē placitū volūtati: vel placet. nulla alia rō reddēda ē. multū ad hoc fac̄ quod notabit īfra. feria quarta dñice de passione. in scda cōclone pme pñs. in tria veritate. Et lz hoc qd ad pñs notamꝰ pluribꝰ possit modis ꝓbari. tn̄ tripl'r volo ꝓbare nūc. pᵒ auctē. 2ᵒ rōne. 3ᵒ exēplo. Audi gᵒ pmo Aug. doctorē eximiū ꝯ Pelagiū. In scrutabilia inq̄t ⁊ icōprehēsibilia nolo vt infroges. q2 qd lego credo ⁊ veneror. nō aūt discutio. Quis ē āt hō q rndeat deo. Nūqd dic̄ figmentū ei qui se finxit: q̄re me sic fecisti: Nōz. n. ptātem figulus luti ex eadē massa aliud qdem vas facere ī honorē: aliud ī cōtumeliā. sed infroga eū q dixit. Nemo venit ad me nisi pr̄ meꝰ traxerit illū. ⁊ nō oēs capiunt vbū: nisi cui datū est. ⁊ vobis datū ē noscere mysteriū regni celoꝝ. ceterꝭ aūt nō ē datū. ⁊ iteꝝ. Nemo nouit filiū nisi pr̄: ⁊ prēm qs nouit nisi filꝰ: ⁊ cui voluerit filꝰ reuelare. ⁊ sic pr̄ suscitat mortuos: ⁊ viuificat: ita filꝰ quos vult viuificat. ⁊ q2 spūs vbi vult spirat. ⁊ quia nō pōt hō a se facē q̄cq̄: nisi illi datū fuerit desup. Et iteꝝ infroga illum q dixit. Uobis datū ē p xpo nō solum vt in eū credatis. sz ēt pro illo patiamur. ⁊ nō volētis neq2 currētis: sed miserētis ē dei: ⁊ cui vult miseret: ⁊ quē vult idurat. Et spūs scūs dona carismatū suoꝝ diuidit singulis put vult nō put voluūt ⁊ q̄bus voluit: ⁊ nō q voluerūt. hec Augu. vbi. s. Et in Enchiridion sic ait. Nullus inq̄t fit saluus nisi quē vult deꝰ saluari: ⁊ iō rogādꝰ ē vt velit. q2 necē ē fieri si voluerit. hec ille. ¶ 2ᵒ loco audi gloriosū Greg. 29. li. moꝝ. c. 12. Multos inq̄t videmꝰ quotidie q iusticie luce resplēdēt: ⁊ tn̄ ad finē suum neq̄tie obscuritate tenebrant. ⁊ multos cernimus peccōꝝ tenebris obuolutos. ⁊ tn̄ int̄ vite sue fminū repente reddi iusticie sue liberos. Multos. n. nouimꝰ semel īcēta via iusticie illibate vsq2 ad obitū tenuisse: ⁊ plerosq2 conspeximus vsq2 ad obitum cepta simul crimina sine cessatōe cumulasse. Quis ergo int̄ ista occultoꝝ iudicioꝝ nubila. mētꝭ sue radiū mittat. vt aliq̄ cōsideratōe discernat. vel qs pduret ī malo. vl' qs pseueret ī bono. vel qs ab infimis cōuertat ad sūma. vel qs reuertat a sūmis ad īfima. Latēt hec sēsus hoiuz. nec q̄cq2 de cuiuslibz fine cognoscit: q2 diuinoꝝ iudicioꝝ abissus hūane mētis oculo nullatenꝰ penetrat. Uidemꝰ nāq2 q̄ dei aduersa gētilitas iusticie luce pfusa ē. ⁊ Judea diu dū dilecta pfidie ē nocte cecata. Scimꝰ ēt q̄ latro de patibulo trāsijt ad regnū. Judas de apl'atꝰ gl'ia ē lapsus ī tartaꝝ ⁊ sic q̄t. Quis gᵒ discutiat ī qua via hitat lux ⁊ tenebraꝝ qs locꝰ sit: vt ducat vnūqdq2 ad fmios suos ⁊ itelligat semitas domꝰ eꝰ. ⁊ īfra. video paulū ex illa psecutiōis seuicia ad grām aplatꝰ vocatū. ⁊ tn̄ sic int̄ iudicia occulta formidat: vt reꝓbari se ēt postq̄z vocatꝰ ē timeat. ait. n. s. 1. Cor. 11. Castigo cōpꝰ meū ⁊ suituti subijcio: ne forte alijs pdicās ipe reprobꝰ efficiar. ⁊ īfra. ve miris nobis q de electōe nr̄a: nullā adhuc dei vocē cognoscimꝰ: ⁊ iō ī ocio q̄si d securitate tōpemꝰ: dz pfecto ī spe ēe securitas: sz ēt amor ī cōuersatōe. vt ⁊ illa certātes foueat ⁊ ista torpētes pūgat. hec ille. ¶ Audi 3ᵒ loco vas electōis paulū. ad Ro. 9. c. Uolēs igt deus ondē irā. i. vīdictā iusticie ⁊ notā facē potētiā suā. i. miāz sustinuit. i. pmisit ī mlta patiētia: vasa ire apta ī iteritū: vt ondēt diuitias gl'ie ī vasa mie: q̄ ppa rauit ī gl'iā. ⁊ mlta de hoc narrat Pau. ibidē. vide si placet. ¶ 2ᵒ hec vitas ꝓbat rōe. ⁊ pᵒ sic. agēs nō limitatū. neq2 ligatū: pōt cui placz sue bonitatꝭ dōa ꝯcedē: sz deꝰ ē agēs illimitatū: nec ligatū. ergo cui placet pōt sue bonitatꝭ ⁊ gl'ie dona ꝯcedē. maior ē nō. Math. 20. Amice nō facio tibi iniuriā: tolle qd tuū ē ⁊ vade. mior ē māifesta. qm̄ ds nec limitatꝰ ē: imo īfinitꝰ. nec ligatꝰ: imo nulli obligatꝰ ē. ⁊ p ꝯñs pōt gl'iā suā dare cui placz. q̄re si Paulū aplm fec ⁊ nō aliū. vocauit Magdalenā: ⁊ nō te. qd ide: sufficiat tibi: q̄ plus q̄z merearꝭ accepisti. grādis ergo dicēnū sic ingratitudo: q̄re me nō fec̄ sic ⁊ sic. tot diuitias dedit huic ⁊ non mihi ⁊c̄. Cogita paulisper q̄re te fec̄ aial ⁊ nō lapidē. q̄re hominē ⁊ nō asinum ⁊ similia. cui. n. deꝰ obligatꝰ erat vt sic vel sic facēt: ¶ 2ᵒ ꝓbat sic. qd ex grā dat: ad libitū dari ⁊ donari pōt. sed vita etna dat ex grā. ergo ad libitum dari pōt. maior ē nō. Mathei. 20. an non lz mihi facē quod volo. minor pz p Aug. ꝯ Pelagiū. gᵒ ⁊c̄. Et cōfirmat testimonio. Pauli ad Ro. 8. Existimo inq̄t q̄ nō sūt cōdigne passiones huiꝰ seculi ad futurā gloriā q̄ reuelabit ī nobis. ergo gl'ia dat gratis. si dat gratis. ergo ad dātis stat arbitriū. gᵒ ⁊c̄. ¶ 3ᵒ hec eadē veritas ꝓbat exᵒ. ⁊ pmo exᵒ phi. Sicut. n. mā cū sit vna ī oībus gñabilibꝰ ⁊ corruptibilibus ex pmo phy. nō pōt assignari rō: q̄re vna eꝰ pars sit sub forma hoīs: alia sub forma equi: nisi diuina voluntas. Sil'r q̄re deus hunc eligat: hūc reprobet: non est alia rō nisi diuina voluntas. Audi paulū. loquētem de Esau ⁊ Jacob. ad Ro. 9. Cū. n. inquit nondum nati fuissent: aut aliquid egissent boni aut mali: sed secundū electionē ꝓpositi dei maneret: nō ex operibus: sed ex voluntate dictum ē ei. s. Jsaac: q2 maior seruiet minori: sicut scriptum est. Jacob qdem dilexi Esau vō odio habui.

hec ille. 2° ꝓbat ex° artificiali. ⁊ hoc põt. b. Tho. pte pma. q. 23. dicẽs. Sic ad cõplemẽtũ vniuersi fere diuersi grad⁹ requirunt: q̃ꝝ aliq̃ altũ: aliq̃ inf. nũ tenẽt gradũ i vniuerso. ⁊ ob hoc mlta mala pmittit de⁹ in vniuerso: vt dcm̃ ẽ i pma parte h⁹ smonis. sic in toto hũano gñe voluit de⁹ aliqb⁹ suã bonitatẽ ondẽ: seu rep̄sẽtare per modũ mie parcẽdo: ⁊ hos dr̃ p̄destinare. aliqb⁹ illã rep̄sẽtare p modũ iusticie puniẽdo: ⁊ hos dr̃ reprobare. Silr põt dici q̃ nõ põt alia assignari rõ: q̃re iste lapis sit in parte illa pariens: ⁊ ille in alia: nisi volũtas artificis: sic ⁊ q̃re hic sit p̄destinat⁹: ille nõ: nulla ẽ alia rõ nisi diuina volũtas. ad Ro. 9. Nõ ẽ volẽtis neq̃ currẽtis: sꝫ dei miserẽtis. ¶ 3° hoc põt ꝓbari ex° vitri. Sicut .n. ñ põt alia rõ assignari: q̃re artifex ex eadẽ massa vitri hoc vas fec̃ ꝑ crisinate scõ: vl' ad tenẽdũ vinũ in mẽsa regis: aliud vo vas fec̃ in cõtumeliã ⁊ i honorẽ: vt vrinale vl' sile nisi voluntas magistri. Sic nec i ꝓposito q̃r de⁹ hũc eligat: hũc reprobꝫ: nulla ẽ alia rõ nisi diña volũtas. q̃re ⁊c̃. ⁊ sic pꝫ pma h⁹ cõclusiõis vitas. ¶ 2ª ve. ẽ. si aliq̃ pñt eẽ euidẽtia signa p̄destinatõis ⁊ reprobatõis. Breuit dico q̃ sic de cõdigno nulla ẽ alia cã p̄destinatõis: aut reprobatõis: nisi diña volũtas: sic nec de cõdigno sũt aliq̃ h⁹ signa. Nullũ .n. ẽ cõdignũ õñiuũ signũ p̄destinatõis aut reprobatõis: sꝫ de ꝯgruo dico q̃ possũt eẽ signa ꝓbabilia q̃dã. Quatuor .n. signa Alex. de ales de p̄destiatõe scõꝝ int ceta ponit. ¶ pm̃ signũ dr̃ p̄paratũs. ¶ 2m̃ signũ dr̃ cõfirmãtis. ¶ 3m̃ signũ dr̃ approbãns. ¶ 4m̃ signũ dr̃ stabiliẽs. ¶ Accipe pmũ signũ qd̃ dr̃ p̄paratũs. Nã g'iosus ds̃ cũ oĩa vlr diligat. ps̃. Nihil odisti eoꝝ q̃ fecisti. hic ẽ q̃ pmo ⁊ pncipalr grãm suã oĩb⁹ cõicãdã parat: tã bono q̃ꝫ malo: tã iusto q̃ꝫ ipio. Math. 5. Solẽ suũ oriri facit sup bonos ⁊ malos. ¶ 2m̃ signũ dr̃ cõfirmãtis. qm̃ cõicata gr̃a grat⁹ data vlr oĩb⁹: tẽ bñ illa vtẽtibus cõfirmat illã ⁊ auget. Male aũt vtẽtib⁹: nec cõfirmat: nec auget: imo paulatim decrescit. Sap. 12. c. Odio sũt dõ ipi⁹ ⁊ ipietas e⁹. ¶ 3m̃ dr̃ approbãs. qm̃ cernẽs ds̃ hũc gr̃a grat⁹ data ⁊ aucta p̄seuerant bñ vti: illã approbat ad vite etne meritũ. ⁊ summe hũc talẽ amat. alteꝝ vo male vtẽtẽ eaꝑa gr̃a ⁊ p̄seuerant non approbat eã: nec amat. Sap. 12. vt. s̃. ¶ 4m̃ dr̃ stabiliẽs. qm̃ de⁹ vidẽs hũc p̄seuerãtẽ in mẽte sua firmat illi dare vitã etnã. Hunc vo i malo p̄seuerãtẽ ꝓponit firmit dare penã eternã. ps̃. Retribuet mihi dñs fm iusticiã meã: ⁊ fm puritatẽ manuũ meaꝝ retribuet mihi. Et ꝓuer. 10. Op⁹ iusti ad vitã: fruct⁹ aũt ipij ad pccm̃. q̃re ⁊c̃. Et sic pꝫ scd̃a ve. ¶ 3ª ve. ẽ. an p hoc q̃ ds̃ hũc eligit illũ vo reprobat: sit apud deũ p̄sonaꝝ acceptio. Et certe apparet q̃ sic. Audi Aplm̃ ad Ro. 9. Cui vult inqt miseret. ⁊ quẽ vult idurat. snĩa ista clara ẽ. Absit hoc aĩa vt partialẽ deũ dicam⁹. Nõ .n. itelligẽdũ ẽ q̃ de⁹ ita queq̃ꝫ induret: q̃si peccare cogat. sꝫ tm̃ q̃ qbusdã pccõrib⁹ mĩaꝫ iustificatõis sue nõ largit: idurare dr̃. nõ q̃ cõpellat vt peccẽt. ⁊ eoꝝ misereť qbusgrãm non eẽ p̄bẽdã equitate occultissima: ⁊ ab humanis sensibus remotissima iudicat. Propterea est notandũ fm btm̃ Tho. 2ª 2ᵉ. q. 63. q̃ acceptio p̄sonaꝝ ẽ qñ distribuit aliq̃ dignitas nõ inspecto persone merito. i. an talis dignus sit: sed tm̃ q̃ est Petrus vel Martin⁹. Exm̃. Si qs ꝓmoueať ad magisteriũ ꝓpt scie sufficiẽtiã: hic attẽdit cã debita: nõ persona. sed si ad dignitatẽ talem nõ attento merito promoueret: hic attendit acceptio persone. Nõ ad propositũ cũ in nobis non sit aliquid meriti vt digni efficiamur p̄destinari: nõ opꝫ q̃ de⁹ cõsideret si hic mereť: vl' nõ mereť. vñ si ite merita eẽnt p̄destinatõis. ⁊ nõ p̄destinaret te deus sed aliũ loco tui: certe hec eẽt acceptio personarũ. sed cũ oĩa nr̃a sua sint. qd̃ .n. hẽs qd̃ non accepisti: nullũ i nobis erit meritũ quo illũ nobis obligatũ faciam⁹. g° q̃cq̃d bõi i nobis ipẽdit ñ ex nr̃is meritꝫ sꝫ ex sua gr̃a ⁊ benignitate donat. q̃re i eo nlla põt eẽ acceptio p̄sonaꝝ. Gaudete tñ oẽs ⁊ exltate. qm̃ etsi nihil i nobis sit qd̃ illi nõ debeam⁹ tñ h° pactũ nobiscũ fec̃. Quicũq̃ꝫ bñ egerit i charitate ⁊ p̄seuerãt: gl'iã etnã illi dabit. si aũt male: penã assignabit etnã ⁊ hoc mõ dic possum⁹ q̃ i deo cãꝫ hẽm⁹: vt nos p̄destinet vl' reprobet. Vñ Gen. 4. c. dixit domin⁹ ad Cai. Nõne si bene egeris recipies. sin aũt male statĩ pccm̃ tuũ i forib⁹ ẽ. Nr̃m igi bñ agẽ i deo: dic cãm nr̃e p̄destinatõis. ⁊ nr̃m male agẽ i deo dic cãꝫ nr̃e reprobatõis ⁊ dãnatõis ⁊c̃. Et h° mõ expõit gl'. illd̃ apl'i. ad eph. 6. Nõ ẽ acceptio p̄sõaꝝ apd̃ deũ. q̃ iudex dic glo. respic cãs ñ p̄sonas. ⁊ h° sꝫ ordinẽ oblatũ. q̃ lꝫ i dõ nllã hẽam⁹ cãꝫ nr̃e salut⁹ d̃ ꝯdigno. vt declaratũ ẽ. tñ de ꝯgruo pp ordinẽ statutũ a dõ. vt .s. ad nr̃am salutẽ vl' reprobatõeꝫ ꝯcurram⁹ p liberũ arbitriũ cãm i deo nr̃e salut⁹ vl' reprobatõis hẽm⁹. Propꝑea aplus Petr⁹ pma sua epl'a. c. 2. ait. Satagite vt per vestra bona opera certã vestrã vocatõeꝫ faciat⁹. Et hec tibi sufficiãt ꝓ p̄senti ꝯcl'one.

¶ Q̃ omnes predestinati scribuntur in libro vite ⁊ reprobati non. Conclusio. III.

a Ccipe tciã ꝯcl'onẽ. vꝫ. Quicũq̃ꝫ a dõ fuerit p̄destiat⁹ mox g'iosus de⁹: cui ꝓpaiẽ oĩa hũana scã approbare vl' reprobare illũ fac̃ describẽ atq̃ꝫ notari. Audi ꝓphãꝫ. Et i libro tuo oẽs scribãť. s. iusti. Et de reprob ait. Deleãť d̃ libro vĩuẽtiũ ⁊ cũ iust⁹ ñ scribãť. ⁊ daniel. 12. In tpe illo saluabiť oĩs q̃ iuẽt⁹ fuerit script⁹ i libro vite in Hierl'm. Ad e⁹ decl'aratõꝫ tres ingram⁹ veritates. ¶ pª ve. ẽ. Quid sit lib vite. ¶ 2ª. Qui sĩt hi q̃ scribũť i li° vite. ¶ 3ª an script⁹ i li° vite possit de ipso deleri. ¶ Accipe pmã ve. s. qd̃ sit lib vite. Et breuit' dico fm btm̃ Tho. pte pma. q. 24. methaphorice dr̃ fm sl'itudinẽ a reb⁹ hũanis acceptã. Est aũt apud hoies cõsuetũ: vt hi q ad aliqd agẽdũ eligũť: ⁊ p̄serti ad p̄liãdũ scribãť i li° vt stipẽdiarij. vl' et ad cõsulẽdũ. ⁊ fꝫ hoc dicebãť ãtiq⁹ pr̃es ꝯscripti. Sic ⁊ i ꝓposito oẽs a deo electi ad vitã eternã: ⁊ ad pugnãdũ cum hostib⁹ ei⁹: scribunť i libro vite. Liber aũt vite nihil aliud est nisi illa bonoꝝ electio: ⁊ cõscriptio eoꝝ in mente dei. Sicut .n. ad methaphorice scriptũ dr̃ quod q̃sq̃ꝫ in memoria firmiť tenet. Prouer. 3. Ne obliuiscaris legis mee: ⁊ p̄cepta mea cor tuũ custodiat. ⁊ post pauca: Scribe ea in tabulis cordis tui. i. firma in memoria teneas. Sic ⁊ in

pposito illa simplex notitia dei q̄ nouit p̄destinatos d' ɔscriptio iustoꝝ i mēte dei. Quare ex his pȝ ꝙ liber vite nihil aliō ē q̄ȝ ɔscriptio q̄dā i mēte dei eoꝝ q eligunt ad vitā. Et sic pȝ p^{a} vi. ¶ 2^{a} vi. ē. Qui sꝫ q sit scribunt in li. vite. Dico breuit ꝙ sic apud nos nō ē certa notitia p̄destinatiōis nec alia cā nisi diuina voluītas absolute loq̄ndo: vt ōnsū ē i p̄cedēti ɔcl'one sic nec apud nos ē notitia certa q sint scribēdi i li. vite: nec alia cā nisi diuina volūtas. Jo. 15. Nō vos me elegistis sed ego elegi vos. ⁊ Ecc. 9. Nemo scit vtꝝ odio vl' amore dign⁹ sit: sȝ oīa i futuꝝ s'uant' icerta. Et sic p̄destinatōis nr̄e possum⁹ rōez p signa ꝓbabilia cognoscē: sic ⁊ p ꝓbabilia signa q scribēdi sint i li. vite p signa possum⁹ ɔiecturari. ⁊ h^{o} ēt ponit hēs Tho. i q̄onib⁹ de vitate. q. 27. Sūt āt plā signa p q̄ ɔiecturari pōt: q sit i li. vite scribēdi. vȝ. ¶ p^{m} signū dr̄ desideriū mortis ꝓ xp̄o. 2^{m} dr̄ desideriū viuēdi cū xp̄o. 3^{m} signū dr̄ mūdi neglectio pp xp̄ȝ. 4^{m} sig^{m} dr̄ cordis mūdicia i xp̄o. 5^{m} sig^{m} dr̄ scā vigilatio pp xp̄ȝ. 6^{m} signū dr̄ opatōis pfectio i xp̄o. 7^{m} sig^{m} dr̄ diuiȝ sermōis sectario i xp̄o. Hec. 7. signa videam⁹ ad laudē vigis gliose. lȝ nullū coꝝ dicat certitudinē. vt videbim⁹. neq̄ necitatē ipōtāt. ¶ p^{m} igit signū dr̄ desideriū mortis ꝓ xp̄o. Audi aplm ad Phil'. 1. Mihi viuē xp̄s ē ⁊ mori lucꝝ. Duo dic. vȝ. Q xp̄us ē ei⁹ vita: ⁊ ꝙ mori ꝓ xp̄o ē sibi lucꝝ. Q āt xp̄s vita sit iusti. audi Paul'. ad Col'. 3. Mortui. n. estis. s. mūdo: ⁊ vita vr̄a abscōdita ē cū xp̄o. Et dicit abscōdita: q nō hr̄ certitudo rei: vt dcm̄ ē. Eccl'astes. 9. Nemo scit vtꝝ odio vl' amore dign⁹ sit. Q aūt iusti ⁊ scribēdi i li. vite desiderent mori ꝓ xp̄o. audi aplos tpe passionis Jo. 11. Eam⁹ ⁊ moriamur cū eo. Et Petr⁹ audacē dixit. Tecū sū pat⁹ i mortē ⁊ i carcerē ire. Jnde Greg. i smone ait. Quales nāq̄ȝ doctores scē eccl'ie ani aduētū h⁹ spūs fuerit: scim⁹ ⁊ p⁹ aduētū ill' eui⁹ formidis sint sci ɔspicim⁹. Certe ipse eccl'ie pastor Petr⁹ ɔite debilitatȝ: q̄treq̄ȝ formid's an aduētū h⁹ spūs fuerit: ancilla ostiaria requisita dicat. Una. n. mulieris voce pcussus dū mori timuit: vitā negauit. Et ē Petr⁹ negauit i fra: cū latro ɔfitebat' i cruce. Sȝ vir iste tāte formidis: q̄lis post aduentū h⁹ spūs existeret audiam⁹. Fit ɔuctus magr̄atuū ⁊ seniorꝝ. Cesis denūciat' apl'is ne in noīe Jesu loq debeāt. Petr⁹ magna aucte rn̄dit. Obedire oȝ deo magis q̄ hoib⁹. Et rursū. Si i ɔspcū dei iustū ē vos pot⁹ audire q̄ deū iudicate. hec ille. Et ponit' ēt ibi ex^{m} de btō Andrea ⁊c. Et vt hoc signū isufficiēs. i. icertū ostēdit' oēs tpe passionis eo relicto fugierunt. ⁊ Petr⁹ vna mulieris voce pcussus dū mori timuit: xp̄ȝ negauit. ⁊ Dauid ꝓphā postq̄ȝ dixit. Ego aūt i abūdātia mea nō mouebō i etnū: mox i petm̄ adulterij ⁊ homicidij irruit: ⁊ dei amicitiaȝ pdidit. iō ait aplis. Qui se putat stare: videat ne cadat. ⁊ ps. Nisi q: dns adiuuit me: paulominu⁹ hitasset in iferno aīa mea ⁊c. ¶ 2^{m} signū dr̄ desideriū viuēdi cū xp̄o. Audi apl'm. 2. ad Cor. 5. Scim⁹. n. q̄m si trestris domus nr̄a hui⁹ hitatōis dissoluat': ꝙ edificationē ex deo hēam⁹: domū nō manufcāȝ etnā i celis. Nā ⁊ i hoc igemiscim⁹ hitationē nostrā q̄ de celo ē: supinduī cupientes: si tñ vestiti ⁊ nō nudi inueniamur. Nā ⁊ q sumus i hoc tabnaculo igemiscim⁹ grauati: eo ꝙ nolum⁹ expoliari: sȝ supuestiri: vt absorbeat' qō mōtale ē e vita. Quis āt efficit nos i hoc ipȝ: dś q dedit nobis pign⁹ spūs. Audētes igit' sp ⁊ sciētes. q̄m dū sum⁹, i corpore pegrinamur a dn̄o ⁊c. Expone hec vba sic. fm Nicolaū de lira. Scim⁹. s. p certitudinē spei. ꝙ si trestris dom⁹ nr̄a h⁹ hitatōis dissoluat'. i. corp⁹ nr̄ȝ i quo hitat aīa moriat'. ꝙ edificatōeȝ. i. hitationē hēam⁹ ex deo opifice. domū nō manufcām. i. nō hūane gn̄atōis ope ꝓductā ⁊ formatā. etnā. i. ab etno p̄destinatā i cel'. Nā ⁊ in hoc igemiscim⁹. i. ie⁹ i cōde gemim⁹. hitationē nr̄aȝ. i. corp⁹ nr̄m i quo hitat aīa: q̄ de celo ē. i. celestib⁹ sileȝ. s. ipassibilē: clarā: subtilē: agileȝ. Math. 13. Fulgebunt iusti sic sol. supinduī cupiētes. i. sup vestimētū aīe: qō ē idumētū vtutū: iduī cupiētes: qō supple fiet. si tñ vestiti. s. charitate. ⁊ alijs virtutib⁹: ⁊ nō nudi inueniamur. Apoc. 16. Btūs q custodit vestimēta sua: ne nudus appareat. Math. 22. Quō huc itrsti nō hn̄s vestē nuptialē? Nā ⁊ nos q sum⁹. i. cē adhuc volum⁹ i hoc tabnaclo. s. corpis. ⁊ loq̄t' Paul'. in psona ipscōꝝ: vt facili⁹ alios ad bonū ꝓuocet. igemiscim⁹. s. celestis hitatiōis desiderio grauati eo corpore. q corp⁹ qō cōrūpit' aggrauat aīaȝ. Sap. 9. Qō corp⁹ lȝ eo grauati sim⁹: nolum⁹ expoliari. s. quo ad nāȝ. lȝ quo ad cōrupcionē bn̄ vellem⁹. sȝ supuestiri. i. sup vestē nāe corpis: stola glie ⁊ imortalitatis idui. Eccl'. 15. Stolā glie iduit eū. ita tñ supple vt absorbeat' qō mōtale ē a vita: vt. s. nō fiat iiuria vestimēto celesti. Quis āt efficit nos i hoc ipm: idest qs hoc efficit: vt expoliati corpore: imōtalitate vestiamur. dś ē q dedit nob pign⁹ spūs. i. spm̄ scm̄ in pign⁹. qō ē signū ꝙ nos saluare itēdit: si tā grāde pign⁹ dedit. Audētes igr. i. fiduciā magnā hn̄tes: ⁊ cum fiducia operātes ⁊ sciētes: q̄m dū sum⁹ i h^{o} corpe mōtali pegrinamur. i. remoti sum⁹ a dn̄o: ⁊ sp tēdētes in eū: vt pegrini ad p̄riā. Hebre. 11. Peregrini ⁊ hospites sūt sup trā. q̄re ⁊c. ¶ 3^{m} signū dr̄ mūdi neglectio pp xp̄ȝ. ad Phil'. 3. ꝓpter quē. s. xp̄ȝ oīa detrimētū feci: ⁊ arbitror vt stercora: vt xp̄ȝ lucrifaciā. s. i futuro: ⁊ in p̄nti inueniar i illo. Ex^{m} aplōꝝ ⁊ scōꝝ oīa relinq̄ntiū pp xp̄ȝ. ¶ 4^{m} signū dr̄ cōdis mūditia i xp̄o. Mat. 5. Bti mūdo cōde: q̄m ipi deū videbūt. Mltipl'r āt maculat' cor sȝ Nicolaū de lira. super epl'a 2^{a} ad Thi. 3. c. Primo mō p falsā doctrinā. 1. Cor. 15. Cōrūpūt bonos mores colloqa p̄ua. ¶ 2° p prauā ītētionē. ad Gal'. 5. Modicū fermēti cōrūpit totā massa. i. modica mala intētio totū bonū op⁹ cōrūpit. ¶ 3° p scsuū icautā ɔsiderationē. 2. Cor. 11. Timeo ne sic s'pens seduxit Euā astutia sua: ita cōrūpātur scsus nr̄i: ⁊ excidāt a simplicitate: q̄ ē i xp̄o Jesu. Et hec sufficiāt ad p̄ns de hoc. ¶ 5^{m} sig^{m} dr̄ scā vigilatio pp xp̄ȝ. i. Pe. 5. Vigilate. q aduersarius vester diabolus tanq̄ȝ leo rugiēs circuit q̄rēs quē deuoret. ⁊ Mat. 25. Vigilate ⁊ orate: ne intretis in tētationē. Eccl'. 29. Justus cor suū t'det ad vigilādū diluculo. Luc. 12. Hoc aūt scitote: q̄m si p̄rfamilias sciret q̄ hora fur vētur⁹ ēēt: vigilaret vtiq̄ȝ ⁊c. ¶ 6^{m} signū dr̄ operatōis perfectio in xp̄o. 1. Petri. 1. Succincti lūbos mētis vr̄e: sobrij ⁊ pfcti: sperate in eā: q̄ offert' vobis grām. Sigs

.n.in seipso experiat͡ q̄ verba ĩhonesta sibi displiceãt: q̄ libent p̄dicatões audiat: ⁊ in ipsis delectat͡: sentit q̄ ei⁹ volũtas in hoc fũdata ē: q̄ pon⁹ vellet et͡nalr dãnari: q̃z deũ offẽdere. videt se dolere de cõmisso: erga. primũ se hr̃e charitatẽ: ⁊ sic de alijs ↄiecturis ⁊ bonis oper͡ fructibus: poterit p̄babilr arguere se de numero ec͠ illor͡ q̄ sũt in libro vite. ¶ 7ᵐ ⁊ vltimũ signũ dr̃ oĩuz sensuũ in xp̄o dulcis sensatio. Sẽsus enim auditus scribẽdor͡ in libro vite dz spũalr meditari xp̄i glĩosũ clamorẽ. Jo. penul. Jesus clamãs voce magna emisit spm̄. Hiere. 3. Sẽsus cordis mei turbati sũt in me. qm̄ voce tube. i. xp̄i audiuit aĩa mea. Sẽsus visus ↄtẽplet͡ liuidũ xp̄i colorẽ. Isa. 53. Nõ est ei spẽs neq̃z decor: ⁊ vidim⁹ eũ: ⁊ nõ erat ei aspect⁹: ⁊ desiderauimus eũ despcm̄. Sensus olfatus suauitatẽ passionis ĩmolati xp̄i odoret. Eph. 5. c. Tradidit semetip̃z p̄ nobis hostiã deo in odorẽ suauitatis. Sensus gustus suauem xp̄i gustet amorẽ. qm̄ dilexit nos: ⁊ lauit nos a pcc̄is nostris in sãguine suo. Sẽsus tactus xp̄i dolorẽ sentiat asperrimũ. Tre. 1. O vos q̄ trãsitis p̄ viã: attẽdite ⁊ videte si est dolor sili͡s sicut dolor meus. Sẽtiat ergo auditus credẽdo p̄ fidẽ. sentiat visus intuẽdo p̄ meditationẽ: sentiat olfatus attrahendo p̄ deuotionẽ. sentiat gustus ↄdolẽdo p̄ amorẽ. sẽtiat tactus imitãdo p̄ sufferẽtiã: ⁊ supportationẽ. His igit͡ signis aĩa argue, si illa in te sentis: q̄ de numero eris extinũ i li. vite. Apoc. 21. in fine. Nec intrbit in eã. s. scãz Ierl̃z aliq̄d coĩquinatũ: ⁊ faciẽs abominationẽ ⁊ mendaciũ: nisi q̄ scripti sũt in libro vite agni. q̃re ⁊c. Et sic p̃z 2ᵃ veri. huius t͡tie ↄclõnis. ¶ 3ᵃ vi. est. si hi q̄ scripti sũt ĩ libro vite possint deleri ⁊ radi siue cãcellari Et breuit͡ dico q̄ nõ ĩ rei v̄itate. Jo. 10. Ego cognosco oues meas: ⁊ nemo põt eas rapere de manibus meis. 2. Thi. 2. Nouit dñs q̄ sunt eius. sed dr̃ deleri solũ s̄m opinionẽ hoĩuz: vt dicit btũs Tho. pte 1. q. 24. vñ scribi s̄m opinionẽ hoĩuz in libro vite ẽ: qñ p̃tez iusticiã ĩ aliquo vel ĩ aliq̄b⁹ videt͡. ⁊ deleri de libro vite s̄m opinionẽ hoĩuz est: qñ in eis ↄ̃riuz iusticie apparet. Nõ ni q̄ inq̃ztũ ↄscriptio in libro vite p̄uenit ex ordine diuine p̄destinatõis: sic nũq̃z aliq̄s deleri põt de libro vite. Inq̃ztũ v̄o dr̃ p̄uenire ex gr̃a q̄ dign⁹ ẽ: vt scribat͡ ĩ libro vite: q: ista ordinatio infdũ deficit: ⁊ hoc p̄ pcc̄m mortale: iõ s̄z ordinationẽ diue gr̃e a q̄ exciderũt aliq̄ p̄ pcc̄m mortale. solũ dr̃ deleri de libro vite: nõ q̄ deletio ad diuinã notitiã referat͡: q̃si aliq̄d d̄s p̄sciat: ⁊ postea nesciat. sed refert͡ ad rẽ scitã. vt q̄ d̄s ad et͡nã vitã scit aliquẽ ordinari: ⁊ postea non ordinari cũ deficit a gr̃a. Et dicit idẽ doctor q̄ hi q̄ sic ex gr̃a scribunt͡ in libro vite dr̃ scripti s̄m q̄d. q̄ v̄o ordine p̄destinatõis hi simplr scribunt͡ in libro vite. Et sic hẽs aĩa caratres huius ↄclusionis v̄itates. Et hec pro 2ᵃ parte huius sermonis dicta sufficiant ⁊c.

¶ De ruĩa ⁊ auxilio p̄destiatõis Cõsideratio. III.

Tertio loco scẽ p̄destinationis possibilẽ ruinationẽ videamus. vbi tres subiũgam⁹ ↄclõnes. vz. ¶ pᵃ ↄclo est ista. Etsi hõ a scã p̄destinatõe ⁊ libri vite scriptõe cadere possit: nõ tamẽ de necẽitate dãnabit͡: s̄z p̄ pniãz resurgere põt: ⁊ sic per grãm ⁊ dei miãz liberabit͡. ¶ 2ᵃ ↄclo est ista. Etsi infideles sint a deo reprobati: tñ in suis bonis opib⁹ apud misericordissimũ Jesũ aliq̄d merent͡. ¶ 3ᵃ cõclusio est ista. Etsi existentes in pccõ mortali semp vt sic a deo reprobent͡: tamen bene agentes de eor͡ bene agere semper aliquid reportant.

¶ Q̄ p̄scitus ⁊ reprobatus p̄ pniãz fructuosã resurgere potest. Conclusio. I.

Accipe primã ↄclusionẽ. vz. ¶ Etsi hõ a scã dei p̄destinatõe ⁊ libri vite scriptõe cadere possit: non tñ de necessitate dãnabit͡ s̄z p̄ pniãz resurgere põt. ⁊ sic p̄ grãz ⁊ dei miãm liberabit͡. Et intellige huius ↄclõnis sniam in sensu diuiso: ⁊ nõ in sensu ↄposito. qm̄ p̄destinat⁹ ⁊ ĩ libro vite scripi⁹ ĩ sensu ↄposito nõ põt mõtalr peccare: nec p̄ ↄ̃ns a dei gr̃a cadere: sed de necẽitate saluabit͡ vt ponit Frãciscus maronis ĩ ↄflatili. di. 41. vt ostensum est. s̄. ĩ 2ᵃ pte hui⁹ s̄monis. Hz ergo v̄itatẽ ĩ sẽsu diuiso. Audi pphãm. Dixi ↄfitebor aduersũ me iniusticiã meã dño: ⁊ tu remisisti ĩpietatẽ pcc̄i mei. Exẽplũ Magdalene. Luc. 7. remittunt͡ tibi pcc̄ã tua. Exẽplũ Petri apl̃i. ⁊ sic de alijs pccõribus reuersis discurre. Audi dñz Ezech. 18. Si ip̃ius inq̄t egerit pniãz ab oib⁹ pcc̄is suis q̄ opatus ẽ: ⁊ custodierit vniuersa p̄cepta mea: ⁊ fecerit iudiciũ ⁊ iusticiã: vita viuet ⁊ nõ morief͡: oĩuz iniq̄tatũ ei⁹ q̄s operatus ẽ nõ recordabor. In iusticia sua quã opatus ẽ viuet. Nunq̄d volũtatis mee ẽ mors ip̃ij dicit dñs: ⁊ nõ vt ↄuertat͡ a vijs suis ⁊ viuat: Si ãt auerterit se iust⁹ a iusticia sua: ⁊ fecerit iniq̄tatẽ s̄z oẽs abominatões q̄s opari solet ip̃ius nũq̄d viuet: Oẽs iusticie ei⁹ q̄s fecerit nõ recordabunt͡: ⁊ ĩ pccõ suo q̄d peccauit ĩ ipso morief͡. ⁊ dixist͡ nõ ẽ eq̄ via dñi. Audite dom⁹ isrl̃. Nunq̄d via mea nõ est eq̄: ⁊ mag̃ nõ vie vie p̄raue sũt ⁊c. Ad cui⁹ ↄclõnis declarationẽ tres ingram⁹ v̄itates. ¶ pᵃ v̄itas est ista. Q̄uõ itelligit͡ q̄ p̄destinatus in sensu ↄposito nõ põt a dei gr̃a cadere. ⁊ ĩ sẽsu diuiso põt cadere. ⁊ p̄ pniãz resurgere. ¶ 2ᵃ v̄itas. An p̄destinatus a gr̃a cadẽs: ⁊ postea p̄ pniãz resurgens: simul etiã bona p̄ pcc̄m amissa resurgãt. ¶ 3ᵃ v̄itas est. An opera scã in pctõ mortali possint p̄ seq̄ntẽ pniãz viuificari. ¶ Accipe primã v̄itatẽ. vz. Quõ intelligit͡ q̄ p̄destinatus in sensu cõposito nõ põt a dei gr̃a cadere: ⁊ in sensu diuiso põt cadere: ⁊ p̄ pniãz resurgere. Dico breuiter q̄ sẽsus hui⁹ veritatis est talis. Predestinatus inq̃ztũ p̄destinatus nõ põt cadere a dei gr̃a. Et pono hoc exẽplũ. Sortes vel plato absolute q̃ztũ ĩ se põt stare vel currere: tñ dũ sortes vel plato currit: necesse est ip̃z moueri. sic q̃uis hõ põt eẽ p̄destinatus: vel nõ p̄destinatus: absolute tñ qñ est p̄destinat⁹: vt stat p̄destinat⁹ nõ põt reprobari. Qñ ergo ẽ p̄destinat⁹: ⁊ postea nõ p̄seuerat in bonis opib⁹ tũc a diuina gr̃a cadit: ad quã si resurgere tẽdit: necẽia ẽ pnia. Ad cuius declarationẽ est notãdũ s̄m btm̄ Tho. in. 4. di. 14. Q̄ ex influentia diuini luminis cãnt͡ in aĩa nr̃a dei gr̃a ⁊ quecunq̃z virtutes. ps. Grãm ⁊ gloriã dabit dñs. ¶ 2ᵒ notãduz s̄m eundẽ q̄ sicut nubes interponit͡ inter nos ⁊ influentiã luminis solis: sic pcc̄m

moꝛtale interponit̃ inter aīam ⁊ influentiā diuini luminis. Jsa. 59. Peccata vr̃a diuiserūt inter vos ⁊ deū vr̃m: ⁊ pctā vr̃a abscōderūt faciē ei⁹ a vobis ne exaudiret. Man⁹.n. vr̃e pollute sūt sāguie ⁊ digiti vr̃i inīqtate. Labia vr̃a locuta sunt mēdaciū: ⁊ lingua vr̃a inīqtatē fatet̃. Nō ē q vocet iusticiā: neq̃ q iudicet vere: sꝫ ꝯfidūt i nihilo.i.in pctō: qꝺ vere nihil facit: ⁊ loquūt̃ vanitates. ⁊ paꝝ ifra. Opa eoꝝ opa inutilia: ⁊ op⁹ inīqtatꝭ i mānibus coꝝ. pedes eoꝝ ad malū currūt: ⁊ festināt vt effundāt sāguinē innocētē. Cogitatiōes coꝝ cogitatiōes inutiles. Et ifra. Propt̃ hoc elōgatū ē iudiciū a vobis ⁊ nō apprehēdet vos iusticia. Expectauim⁹ lucē ⁊ ecce tenebre: splēdorē ⁊ ī tenebris āmbulauimus. Palpauim⁹ sicͭ ceci parietē: ⁊ q̄si absq̃ ocul' attrectauimus. Impegim⁹ i meridie q̄si i tenebris: ⁊ i caliginosis q̄si mortui ⁊c̃. ℭ 3° notādū q sicͭ vent⁹ nebulas pellit: ⁊ radij solis ad nos fluūt: sic pnīa pctm̄ pellit: ⁊ diuine gr̃e ad aīaꝫ veniūt. Ex quo seq̇t̃ sicͭ in eodē instāti p vētū remouent̃ nubes: ⁊ lumē ꝯseq̇t̃: sic i eodē instāti in quo ē act⁹ pnīe: pctm̄ remouet̃: ⁊ dei gr̃a restituit̃. ⁊ sic pnīa ē cā p accidēs: q: tāq̃ remouēs prohibēs. Inde Ambro. ait. Pnīa res optima ē: q oēs defect⁹ reuocat ad pfectuꝫ. ⁊ sic pꝫ p̄ma vr̃.

ℭ Secūda vr̃. ē ista. An sit bona pdestinati p pctm̄ amissa: p pniam cum gr̃a resurgāt. Dico aīa breuit̃ fm̄ be. Tho. vt. s̄. q aliud ē eē mortificatum: aliud eē mortuū. Illud.n. mortuū ē qꝺ oī prorsus opatione puat̃. vt sentire: itelligē ⁊c̃. Illud āt ē mortificatū qꝺ aliqn̄ fuit viuū: sꝫ postea virtutē opandi amisit: vt opari nō possit. Mō ad ꝓpositū dico q illa opa nr̃a q̄ facultatē hn̄t nos pducēdi ad vitā: viua dicunt̃ eē. q̄ āt hoc facere nō possunt mortua sunt. Opa āt illa hāc facultatē habēt: q̄ fcā sūt in charitate. q̄m̄ charitas omniū bonoꝝ operū vita ē. j. Cor. 13. Si linguis hominū loq̇r ⁊ āgeloꝝ: charitatem āt nō habeā: nihil mihi prodest. Et Aug. sup Jo. sermone. 9. Tāta inq̇t ē virt⁹ charitatis. q̄m̄ si ipa deest frustra habent̃ cetā. si adsit recte habent̃ oīa. Que v̓o eē charitatē fcā sūt: nūq̄ habuerūt vitā. ⁊ p ꝯsequēs nunq̄ possūt vl' poterūt pducere ad vitā. Si gr̃as eē charitatē q̄ bona fiūt: Dico q illa sūt q̄ fiūt in pctō mortali: ⁊ hec mortua sūt: vt dictū est. Sed bona q̄ fiūt in gr̃a viua sūt: sꝫ p pctm̄ mortale mortificari dicunt̃: nō mori. q: habuerūt vitā. sꝫ postea nō dicūt̃ totalit̃ extingui p pctm̄: sꝫ extinguunt̃ ne v̓tutē habeāt pducēdi ad vitā. Et hec hi⁹ bona aīa cara adueniēte gr̃a p pniam viua fiūt. Et h° ꝓpulchre pꝫ de peni. di. 4. c. iterimētes. ⁊ c. si auerterit se iust⁹. ⁊ c. hoc nobis. ⁊ .n. de sacculo ptuso. Dicit eni sic. c. interimētes. Interimētes sermonē inchoatiōis xp̄i. i. ī quo xp̄s ichoat se ī nobis p fidē: feramur ad ei⁹ pfectionē nō rursus iaciētes fundamentū pnīe ab opib⁹ mortuis: dicens opa mortua p̄ora bona significat Apl's q̄ p sequēs pctm̄ erāt mortua .i. mortificata. q: hi q peccādo irrita bona priora fecerūt. hec sicut in peccādo fuerūt irrita: ita p pniaꝫ reuiuiscunt: ⁊ ad meritū eterne beatitudinis singula prodesse incipiunt. hec ibi. Ex qbus verbis hāc regulā nō q opa in charitate fcā semper apud deum efficaciā hn̄t: ⁊ sic quātū in ipis ē semper viua sūt. Si v̓o i faciēte propt̃ sequēs pctm̄ efficaciā nō habeant perducendi ad vitā: hoc per accidens est ꝓpter peccatū qꝺ ipm facientē indispositū facit ad percipiendū ipoꝝ meritū. Nō aūt ꝓpter hoc q aliquid ab ipis operibus diminuat̃. Nā cum semel a charitate fuerit elicita: nō potest ab eis per peccatū tolli qꝺ suū ē. ⁊ ideo in dispositōe a peccatore remota: qꝺ fit per pniam. dicta opera suū sortiuntur effectū. ⁊ fm̄ hoc viuificari dicunt̃. Opera autē q̄ in mortali facta sunt: sicut nunq̄ viua fuerunt: nec efficaciā perducendi ad vitā habuerūt: sic nec per sequentē pniam viuificari possūt. q: pnīa nō est cā per se viuificatiōis operū: sed per accidēs sicut remouēs prohibēs: vt dictū ē. gr̃a autē vel charitas est causa p se. ⁊ p ꝯsequēs opera bona in mortali peccato fcā: cū nō habuerint aliqn̄ cāꝫ p se: vt viua essent: nō poterūt viuificari p cāꝫ p accidēs: sicut ē ipa pnīa. Ex hac declaratiōe pꝫ respōsio ad tertiā veritatē. vꝫ. q opera in mortali pctō per sequentē pniam non resurgūt: cū nunq̄ fuerint a charitate elicita vel imperata. ⁊ per ꝯsequens semper mortua ⁊ nullo modo postea viuificanda. quare ⁊c̃.

ℭ Q: infideles bene operādo apud deum aliquid merentur. Conclusio. II.

a Ccipe secūdā ꝯcl'onem. vꝫ. Etsi īfideles sint a deo reprobati: tn̄ i suis bonis opib⁹ apud misericordissimū iesū aliqd merent̃ vbi aīa aīaduerte q circa factū merendi diuerse fuerūt opiniōes. ℭ Pria opi. fuit Pelagij monachi: ⁊ mltoꝝ sequentiū q ex puris nālib⁹ sine gr̃a alia dei supaddita: hō vitā etnā mereri possit. Et hec ē vna int̃ alias potissima rō. vnūqꝺq̃ inq̇t ipe pōt finē ad quē ē ordiatū adipisci. Finis āt hois ad quē ordiat⁹ ē: vita etna ē. g° poterit illū adipisci. ꝯña nō cū maiori. q̄m̄ si nō possꝫ ex se illud adipisci: frustra tale factū videret̃ ad finē: quē ex se adipisci nō posset. Minor āt pꝫ p magr̃m libro. 2. di. j. c. 6. Inde Aug. ait. Fecit de⁹ rōnalē creaturā: vt sūmū bonū itelligēt: intelligēdo amaret: ⁊ amādo fruet̃. Sꝫ certe aīa cara si hec opi. recte procedēt: oīno reprobabil' nō eēt. veꝝ nāq̃ ē: q si hō suis nālib⁹ viribus sūmū bonū qꝺ ē ipe de⁹: studeat iuenire: de⁹ q p̄sto oīb⁹ bonū agē cupiētib⁹: ne labor ille sit in vanū mox gr̃am ifundet. q̄ mediāte ꝯseq̇t̃ vitā etnā. Sꝫ Pelagi⁹ sic nō itellexit. voluit.n. hoiem puris ex nālib⁹ vitā etnā mereri posse. qꝺ oīno falsū dixerūt oēs catholici tractatores. Et ad rōnē eius dico: q quelibet creatura ex puris nālib⁹ pōt finē nālem adipisci. sed supnālē nō pōt sine gr̃a dei. Vnde Linconiensis p̄mo poster̃. c. 17. dicit. Q: illa nā pfectior ē: que pfecti⁹ in suū finē pōt. Finis āt hois est duplex. s. nālis: ⁊ supnālis. Ex puris g° nālib⁹ pōt hō adipisci finē suū nālem: sicut est scire: vel aliqd aliud: nō āt finem supernālē: nisi supernāliter fuerit adiutus per gr̃am. ⁊ quia de quolibet fine Pelagius intelligit. ideo tanq̄ erronea ab eccl'ia eius opinio reprobat̃. 24. q. 3. pelagiani. Pelagiani inquit a Pelagio monacho exorti. hi liberum arbitriū diuine gr̃e anteponūt: dicentes sufficere volū

tatē adipiscenda diuina iussa.hec ibi. Et hoc idē cōfirmat magr̄ sniaꝝ.di.28.secundi. ¶ 2ª opi.ē ꝙ sine grā dei nō pōt hō mereri vitā etnā:ſʒ bñ pōt mereri aliud a vita etna.sic pʒ de īfideli:⁊ existēte i petō mortali:q̄ q̄n aliqd boni agunt:qd nec fidei:nec bonis morib⁹ repugnat:nō videt rō:q̄re nō debeant apud deū aliqd mereri.q̄ si nō:frustra coꝝ esset bona opatio:ſʒ ꝑ Augu. nullū bonū irremuneratum. g⁹ ⁊c. Hui⁹ opi.ē dñs Bona.sup.2.sen.di.41. Et q̄plures alij:⁊ siliter ego: vt pʒ ex cōclōne posita. ¶ 3ª opi.dicit ꝙ nullo mō ꝯtigit apud deum aliqd mereri sine grā di. Et h⁹ fūdāt dicto quodā magr̄i in lr̄a.vt.s̄.vbi ait ꝙ ōis vita īfidelium ē pctm̄.i.sine meritꝪ.Sʒ certe ista opi.crudel'ē:nec magr̄ hoc ibidē icēdit:ſʒ sic exponit.Ōis vita īfideliū ē pctm̄.i.nō ē sine petō.q̄ q̄zdiu i īfidelitate ꝑsistūt ꝑ eoꝝ opatiōʒ a culpa nō liberāt.⁊ h⁹ ēt itelligit Aug. dicēs.Nō sūt bona opa supple ad merēdū vitā etnā:q̄ ꝑ fidē ⁊ dilectionē nō fiūt.q̄ alteꝝ sine altero nullius v̓tutis fructū parit.s.ad vitā eternā effectiue. Audi Cassio.i epl'is suis.Ualde ingt iniustū:⁊ malorū oīuʒ ꝓbat extremū: vt ide qs cogat detrimēta suscipe.vn̄ credebat auxilia ꝓuenire:molestiā pati sine cā:penā sine culpa:dāna sine debitis. hec ille. Mis trib⁹ sic recitatꝪ opiniōib⁹ tres ingrun⁹ d̓i.vʒ. ¶ Pria d̓i.ē ista.q̄ ē rō ꝙ sine grā nō possit hō mereri vitā etnā. ¶ 2ª d̓i.ē.an aliud vltra grāʒ gratū faciētē reqrat ad vitā etnā. ¶ 3ª d̓i. an ꝑꝑ charitatis defectū īfideles alias v̓tutes hn̄tes possint virtuosi appellari. ¶ Ad ꝑmā dico ꝙ ideo aīa nō pōt vitā etnā mereri sine grā gratū faciēte:triplici rōe. Prio ꝑꝑ essentie bonitatē.2º ꝑꝑ bonoꝝ iproportionabilitatē.3º ꝑꝑ diuinā ordinabilitatē. ¶ Prio ꝓpt̄ essētie bonitatē. Nā nihil pōt eē sine eo qd ē de essētia ei⁹.sic hō n̄ pōt eē sine sua diffinitiōe.q̄ diffinitio ⁊ diffinitū ꝯuertūt.grā āt dei ē de essentia bonitatꝪ hūane.q̄ bonitas humana nulla pōt eē sine grā dei.j.Co.15.Grā dei sū id qd sū:⁊ grā eius in me vacua nō fuit. Propt̄ hoc aīa nō ꝙ duplicē habitū i gn̄e hēm⁹. ¶ Prim⁹ē de essētia bonitatꝪ humane. ⁊ hic reddit hoīeʒ simplr̄ bonū meritorie loquēdo.⁊ hic hit⁹ d̓ charitas siue grā gratū faciēs. ¶ Ali⁹ hit⁹ē q nō ē de essētia bonitatis hūane. Et hic ē triplex.Quidā ꝑsupposit⁹a charitate de lege cōi: vt fides: ⁊ spes.Quidā ꝑsupponēs charitatē. sic est ille hit⁹ ꝑ quē aureolā qs ꝓmeret. Est āt aureola glīa q̄dā accidētal' de opib⁹a se factꝪ rōne habita excellentis victorie: vt dic̄ Ricar.i.4. di.49. Quidā ē hit⁹:nec necessario supposit⁹a charitate. nec necessario illā ꝑsupponēs.sic grā ꝓphetie. reuelatiōes: visiōes:⁊ ꝯsilia mlta: q̄ ꝑnt ēt existēnb⁹ i culpa mortali cōicari. Cū igit charitas ex dictꝪ sit de essētia bonitatꝪ hūane meritorie loq̄ndo: iō bona meritoria sine charitate eē nō ꝑnt. Inde Aug. sup ꝑma canonica Jo.homel.8.ait.Quicquid hēs charitatē solū nō hēas:nihil tibi ꝓdest.hāc habe:i pleuisti legē.ꝑnto istā margaritā eē illā quā hō negociator q̄sisse i euāgelio describit.Qui iuenit vnā ꝑciosā margaritā: ⁊ vēdidit oīa q̄ hēbat ⁊ emit eā. Hec ꝑciosa margarita charitas est:sine q̄ nihil tibi ꝓdest q̄cūqʒ laborateris:quā si solā hēas tibi sufficit.s.ad meritū vite etne.hec ille. ¶ 2º hō mereri nō pōt sine grā vitā etnā ꝓpt̄ bonoꝝ nostroꝝ iproportionabilitatē.Nō.n.tāti sūt ꝑcij act⁹ nr̄i: tātequ virtutis: vt ad vitā capescendā sufficiāt.ad Ro.8. Nō sūt ꝯdigne passiōes h⁹ sclī ad futurā glīaʒ q̄ reuelabit in nob. Nā hec sūt pue.i. Petri vl.In ipo icēn modicum passos: vita āt etna magna est.ps. Magna ē glīa ei⁹ i salutari tuo.hec sinite illa īfinita ⁊c. ¶ 3º nō pōt hō mereri vitā etnā sine dei grā ꝓpt̄ diuinā ordinabilitatē.q̄ sic.s.de⁹ ordinauit: vt illā adipisci sine ei⁹ grā nō possem⁹: vt illi solū grās ꝑsolueremus⁹.Sicut ille bon⁹ exustus Lauren⁹ dicebat.Grās tibi ago dñe:q̄ ianuas tuas ingredi meruī.q̄re ⁊c. ¶ 2ª d̓i.ē.An aliud vltra charitatem ad vitā eternā capescēdā reqrat.Et dico breuit̄ ꝙ de lege cōi etiā reqrit fides:q̄ sine fide ipossibile est placere deo. Jaco.j. Nā fides inchoatiue ē ꝑncipium act⁹ meritorij:ſʒ charitas cōpletiue. Itē reqrit etiā spes.q̄ q sperāt i dño nō erūt icredibiles verbo illius.⁊ ꝑ oppositū q nō sperāt in dño erūt increduli. Me.n.virtutes de necessitate reqrunt ꝺm tres aīe vires. Naʒ fides informat intellectū.spes memoriā.⁊ charitas scāʒ volūtatē.q̄re ⁊c. ¶ 3ª d̓i.ē. An ꝓpt̄ charitatis defectū infideles alias virtutes hn̄tes:possint v̓tuosi nūcupari. Ad hec aīa duas tibi famosas opiniones adducā:⁊ ipis nō aliī iprobatis:qd mihi videat:postea subiūgā. ¶ Prima opi.ē ꝙ lʒ īfideles charitate careāt: alias tamē virtutes hēe ꝑnt: ⁊ moralit̄ viuē valēt.q̄ opi.sumi pōt ex dictꝪ gloriosi Aug. ꝯ Julianū hereticū .li.3. c.4.⁊ i li.de vera īnocētia.siue de sentētijs ꝓspen qd ē idē: ꝓpōne septia. vbi sic ait. Dilectio dei ⁊ ꝓximi ꝓpa ⁊ spālis virt⁹ē pioꝝ atqʒ sanctoꝝ cū cetere virtutes bonis ⁊ mal' possint esse cōes.⁊ Hiero. ait. Uirtutib⁹ romani meruerunt iperiū. Et posset mltiplicit ꝯfirmari: ſʒ ad pn̄s trāseam⁹. ¶ 2ª opi. quā multi i secuti sūt:⁊ hactenus⁹ grata ē.talis ē.ꝙ infideles nullā v̓tutē hn̄t : sed ōis eoꝝ vita est pctm̄. Et pōt hec opi.ex Aug. dictis vt.s̄.roborari. vbi de intentiōe sua loqt. Et pōt sic argui.Quicqd nō ē factū ꝺm rectā intentionē ē pctm̄.Ōis actus infideliū est factus ꝯ rectā intentionē.g⁹ ōis actus infideliū ē pctm̄. Uoco āt hic rectā intentionē:q̄ ꝺm legittimū agit ⁊ debitū finē. Finis āt debitus ꝺʒ oēs: est cuius grā oīa fiūt: vel fieri debent.ad quē singula referunt. vt dicit Auicē. ꝑmo sue sufficientie.c. 15.⁊.2.metha.philosophus ait. Finis ē qd nō ē alicui⁹ cā sed alia illi⁹. Et Cōmē.ibidē cōmēto.8.dicit ꝙ descriptio cāe final'ē vt nō sit ꝓpt̄ aliā causam. Cū āt ōis opatio infideliū nō sit ꝓpt̄ hūc finē scā. ergo ipoꝝ opatio ꝺm rectā intentioneʒ minime ē.⁊ ꝑ ꝯsequēs nulla eoꝝ opatio ē virt⁹. ⁊ ꝑ cōsequēs ē pctm̄. ⁊ hoc voluit magr̄ i lr̄a ostēdere:cū.s̄. dixit. Ōis vita infideliū ē pctm̄. Audi Aug. ꝯ Julianum li.4.c.13. Noueris ingt nō officijs: sed finibus a vitijs discernendas eē virtutes. Officijs āt ē qd faciendū ē.finis vero ad qd faciendū ē. Cū igit homo aliqd facit vbi peccare nō videt.si nō propt̄ hoc facit: ꝓpt̄ qd facē dʒ:peccare cōuincit.⁊ Paulo post

ait. Quicqd boni fit ab hoīe ꝛ nō ꝓpt̄ hꝰ fit. ꝓpt̄ qḋ fieri vera sapiā ꝑcipit: ꝛ si officio videat̄ bonū: ipo nō recto fine pctīn ē. Et i eodē li. ꝯ Jul. mltiplicit̄ Briccīū cōmēdātē dic. Briccīū nō fuisse virtuosū. q̄ re ꝛc. Uides q̄ꝫ optimus initāt̄ he opiniōes fūdam tis aīa cara: nō alit̄ de ipis ad p̄sens exponēs: vnā tātū regulā pono. vꝫ. Q: dato ꝙ infideles virtuosi moralit̄ sint: vt ait opi. p̄ma: siue nō: vt dic̄ secūda opi. sufficit ſm oēs theologicos tctatores oēs īfide les mortuos eē: q̄ꝫtū ad vite etne meritū. Et sic cre do Aug. intellexisse oēs īfideles virtuosos nō eē. s. q̄ꝫtū ad meritū vite etne. Jnde Aug. 13. de trini. in fine ait. Justꝰ ex fide viuit: q̄ fides p dilcēnōꝫ opat̄ ita vt virtutes q̄ꝫ ipe qbꝰ prudēt: fortit̄ tēperant: iusteq̄ꝫ viuit̄: oēs ad eādē referāt̄ fidē. nō. n. alit̄ po terūt eē virtutes. ꝛ sic pōt cōcludi ꝙ nō sīt vere vir tutes: sꝫ virtutū imagines. Nā sic imago os nō hꝫ sꝫ oris silitudinē hꝫ: silitudinē ocloꝝ: nec tn̄ oculos hꝫ. ꝛ sic de alijs mēbris: sic īfideliū virtutes: virtu tes nō sīt sed imagines virtutū. vn̄ sic seqt̄: iste ē hō mortuꝰ. gͦ nō ē hō. sic ista ē virtꝰ īfidel. gͦ nō ē vir tꝰ. q: infidelitas mors iusti ē. qm̄ iustꝰ ex fide viuit. Tūc vlt̄. virtꝰ infidel nō ē virtꝰ. gͦ ē pctm̄. Un̄ glo. sup Mat. c. 8. ait. Quicqd facꝫ: aut dei amore: aut diaboli facꝫ. Facere diabolo ē pctm̄. gͦ ꝛc. Et Aug. ḋ vera innocētia ꝓpositiōe. 106. Oīs virtꝰ infideliū ē pctm̄ ꝛ nihil ē bonū sine sūmo bono. vbi deēst cognī tio icōmutabil veritat̄: falsa virtꝰ ē: ēt i optimus mo ribus. Et Pau. ad Ro. 14. ait. Oē qḋ nō ē ex fide pctm̄ ē. Intelligunt̄ tn̄ oīa hec q̄ꝫtū ad meritū vite etne: vt sic. Oīs vita īfideliū ē pctm̄. i. nō ē sine pctō vt exponit dn̄s Bona. sup 2ͦ sen. di. 41. vn̄ sic ait. Nō ē sic itelligēdū ꝙ oīs opatio quā agūt īfideles i tota vita sua sit culpabil ꝛ demerito: i. a: sed iō dr̄ oēm vitā eoꝝ eē pctm̄. q: p nullā opatiōꝫ quā agūt liberāt̄ a culpa. i: q̄ꝫdiu in fidelitate ꝑsistūt. Et sic ex his concludit̄ ꝙ q̄ꝫuis infideliū opa sint sine fide ꝛ charitate: tn̄ coꝝ opa fidei nec bōis moribus repu gnātia secū portāt remuneratiōis cāꝫ: nō quātū ad vitā etnā: sꝫ quātū ad aliḋ. sic ḋ existētibꝰ i pctō mor tali dicet̄ cōclōne sequēti. Et hec sufficiāt ꝛc.

Q: existentes in peccato mortali benefacientes tamē aliqd apud deū merent̄. Conclō. iij.

a Ercipe tiā cōclōnē. vꝫ. Etsi existētes in pctō mortali sp̄ vt sic a deo reprobent̄: tn̄ bene agētes de suo bene agē aliqd repor tāt. Ubi aīa nō ſm be. Tho. pͦ 2ͤ. q. vlt. arg. vlt. ꝛ pte. 3. q. penul. Et. 4. sen. di. 4. multisq̄ꝫ alijs i locꝫ: ꝛ oēs fideles tctatores i hoc vnanimes sūt: ꝙ gliosus deꝰ q nihil irremuneratū relinqt: be nefactū bonū in pctō mortali copiosissime remune rat. sed qm̄ sic in culpa iacēs mortuꝰ ē quo ad deū ꝛ spūalia bona: p̄miat̄ tm̄ i bōis tpalibꝰ: ꝛ nō etnis. ꝛ declaro per exͫ. Joānes ē in pctō mōtali: ꝛ amore dei vnā elēynā tribuit paupi: ieiunat i. 40ª. ꝛc. qd hec sibi bona ꝓsunt. Dico aīa mea ꝙ illi tribuit de us mlta tpalia bona. reddit nāq̄ꝫ illi deus ꝓ elēyna diuitiaꝝ augmētatiōnē: ꝯuatiōnē: ꝛ hiꝰ. ꝓ ieiunio corpis sanitatē piculoꝝ euitatiōꝫ ꝛc. O ciuitas opu lēta. N. qd te ab ira dei tāto tpe preseruauit: certe elēyne: eccliāꝝ edificia ꝛc. Dic̄. n. barbatꝰ Hiero. ꝙ Sibyll ēt paganis merito ꝯgitatꝫ deꝰ spm̄ ꝓphe tie ꝯtulit. Itē crebo ꝯtigit ꝙ pp bona i pctō morta li fcā qs ad tp̄s dei grā illūinat̄. ꝛ de pctō exit. sic le git ḋ Cornelio. Act. 10. Uir āt qdā erat i Cesarea noie Corneliꝰ religiosus ac timēs deū cū oī domo sua: faciēs elēynas mltas plebi: ꝛ dep̄cās deū sp̄ vi dit i visu māifeste q̄si vna hora diei āgelū dei itro euntē ad se: ꝛ dicētē sibi. Corneli. At ille intuēs eū timore correptꝰ dixit. Quis es dn̄e: Dixit autē illi. Orōnes tue ꝛ elēyne tue ascēderūt i memoriā in cō spectu dei. ꝛ nūc mitte viros i Joppē. ꝛ accersi Si monē q cognoiat̄ Petrꝰ: ꝛ ille dicet tibi quid te oporteat facē. Cūq̄ꝫ discedisset āgelꝰ vocauit duos domesticos sibi: ꝛ militē metuentē deū ex his q illi parebāt. i. obediebāt. Quibꝰ cū narrasset oīa misit illos i Joppē. Postera āt die iter illis faciētibꝰ ꝛ ap propinquātibꝰ ciuitati: ascēdit Petrꝰ in supiora: vt oraret circa horā. 6. ꝛc. Et ifra i s̄nia dr̄: ꝙ accedētibꝰ illis ad domū Petri introgātes vbi Petrꝰ mo raret̄: ꝛ cōpto ip̄ꝫ eē quē q̄rebāt: narrāt fcm̄: hospi tāt̄ illa die sil. altā die venit i Joppē. occurrit Cor neliꝰ cū amicis suis ꝛ salutāt se iuicē. cāꝫ accersiōis q̄rit Petrꝰ. narrat seriatim Corneliꝰ qḋ acciderat. Tūc Petrꝰ ait. In vitate cōperi: qm̄ nō ē ꝑsonarū acceptator deꝰ: sꝫ i oī gēte q timet eū: ꝛ opat̄ iustici am acceptꝰ ē illi. Et sic Petrꝰ de fide xp̄i Cornelio īformato: baptizauit euꝫ cū copiosa mltitudīe. lege tex. si placet. Ecce ex his v̄bis apparet Corneliuꝫ centurionē suis bonis opibꝰ sanitatē aīe suscepisse: qḋ nō fuisset assecutꝰ si sp̄ male egisset. Quid ḋ Tra iano ipatore dicā: q ꝓpt̄ iusticiā ꝛ pietatē quā erga mulierē viduā exercuit orōnibꝰ Gregorij a penis ī fernī. i qbꝰ erat: libatꝰ ē: vt habet̄ i legēda bti Gre gorij. vide ibi q: pulchrā ē. Quid de Cōstātino ipa tore: q intuitu pietat̄ īfātibꝰ occidēdis pepcit: graꝫ visiōis vt ad be. Siluestrū ꝑgeret: q ei piscinā in q mūdādus erat: ostēderet: hic meruit ꝛc. O igit̄ feli ces iusti bene opantes: q nō solū p̄mia tpalia: sꝫ ēt etna dei grā merent̄. de hͦ plixiꝰ nō dicā. Mēs. n. de hac mā ad plenū i dn̄icali nr̄o. sermone. 7. arti culo. j. c. 3. ibi. n. ꝑpulchra inuenies. Quare dilectissi mi bene agē studeamꝰ: ꝛ sic tādē ꝑseuerātibus dei grā mediāte: mōtē excelsū paradisi xp̄m iesū mira bilit̄ trāsfiguratū. i. gl̄iosū clare cōspiciemꝰ gloriose regnātē cū p̄re ꝛ scō spū in secula seculoꝝ. Amen.

Feria secunda secūde dominice quadragesime de libero arbitrio sermo iut ordine. XIII.

i **N peccatis** vestris moriemini. Jo. 9. Quā felix sit p̄destinatoꝝ statꝰ: q̄ꝫq̄ꝫ iocūdus hesterno satꝫ i s̄mōe cōprehēdē valemꝰ. nec a my sterio vacat ꝙ xp̄s hodie iudeis audire nolētibus ꝛ oclos auertētibꝰ ne viderēt ꝛ itelligerēt veritatē iterans vicibꝰ dixit. In pctīs vestris moriemi: nō mei defectu: sꝫ v̄ra malignitate. qm̄ aīa q̄ peccaue rit ipa moriēt. Ezech. 18. Sic. n. istituit deꝰ vt qui sp̄ōte bn̄ agerēt p̄destinarēt̄: q v̄o male i coꝝ pctīs morerēt̄. Ecc. 15. Deꝰ ab initio ꝯstituit hoīeꝫ: ꝛ re liqt illū i māu ꝯsilij sui. apposuit aū eū ignē ꝛ aquā

vitā ⁊ mortē: vt ad quodcūq; voluerit manū extēdat De libero igit arbitrio hodie dilectissimi tractare intēdo. de q° tres ꝯsideranões faciam⁹. vz. Liberi arbitrij nobilē entitatē. Liberi arbitrij ꝑclar āꝗlitatē. Liberi arbitrij fructuosam vtilitatem.

¶ De nobili entitate libi arbitrij. Cōsideratio. I.

Liberi arbitrij nobilē entitatē videamus. vbi tres ꝯclōnes more solito ponamus. ¶ Pria ꝯclo ē ista. Tāta ē liberi arbitrij ꝑclarissima dignitas: vt nihil ꝑclari⁹ humane nāe ab ipo oīpotēti deo dari potuisset. ¶ 2ª ꝯclō ē ista. Tāta ē liberi arbitrij nobilissima entitas ꝙ alijs aīalib⁹ de⁹ benedict⁹ ꝯcedē dedignasset ¶ 3ª ꝯclō ē ista. Tāta ē liberi arbitrij ꝑclara bonitas: vt nō ꝑtēs ⁊ ꝑtiz: aut successiue aīe cōcedat. sed ea creata ⁊ corpori vnita in eodē instāti ipi cōicat.

¶ De triplici spāli nobilitate libi arbitrij. Cōclō. I

Recipe pimā ꝯclōnē ⁊c. Tres .n. ꝑcipue sūt liberi arbitrij dignitates. vz. Pria dignitas dr libertatis. 2ª dr ꝑticipationis. 3ª dr electiōis. ¶ Pria igit dr libertatis. Si tibi o aīa mea ter qterq; milia talenta largirent: ⁊ in ꝯpedib⁹ durissimo ⁊ carcē i aspimo vīct⁹ vincēs: qd ꝗso dignitatē opū illaꝝ amplitudo ꝑstaret: sicq; de alijs dignitatib⁹ nō libertati datis discurrē potes. certe paꝝ aut nihil. Nō .n. bn̄ ꝑ toto. vt Poeta ait. libtas vendit auro. Hoc celeste bonū ꝑterit orbis opes. Inde magr in .2. sen. di. 25. triplicē libertatē ponit i.c. ē āt libertas. Quedā .n. dr libertas a necessitate. qdā a petō. ⁊ qdā a miseria. ¶ Libertas a necessitate ē qā aliquid a nullo simplr cogi pōt. ⁊ hoc mō liber arbitriū dr liber tā ante petm̄ ꝙ post stā i bonis sic i mal'. Sic .n. volūtas ante petm̄ cogi nō potuit: sic nec post petm̄. Est .n. libera libertate ꝯdictiōis. vt pz. 3° d' aīa. ¶ 2ª libertas dr a petō. s. mortali. qm̄ a veniali liberari nequaq; possum⁹: nisi grādi spāli dono: sic fuit i vgīe. j. Jo. j. Si dixerim⁹ qm̄ petm̄ nō hēm⁹. g° de mortali intelligit. 2. ad Cor. 3. Ubi spūs dn̄i ibi libertas. ex. de regularib⁹ c. licet. circa ꝑn. ⁊. 19. q. 2. due sūt. Sic .n. petm̄ mortale fuitutē īducit. Jo. 8. Qui facit petm̄ seruus est peti: ita gr̄a libertatē. ¶ 3ª libertas dr a miseria. ⁊ hec solū ē in pr̄ia. qm̄ in mūdo nō nisi miseria ē. ad Ro. 8. Ipa īgt creatura liberabit a seruitute corruptiōis in libertatē filioꝝ dei. Et dic magr vt. s. hāc libertatē hūit hō ante petm̄. q2 oī carebat miseria: ⁊ nulla tāgebat molestia. ⁊ pleni⁹ hēbit in futura btitudine: vbi miser eē nō potit. sz i hac vita q̄ ē int ꝑmū petm̄ ⁊ vltimā ꝯfirmationē: nemo a miseria liber ē. q2 pena peti nō caret. hec ibi. Et sic pz ꝑma liberi arbitrij dignitas. Uide ibi magistrū de dignitatib⁹ ꝑmi hois an̄ petm̄: q; optīe logr. ¶ 2ª dignitas liberi arbitrij dr ꝑticipationis. Quāto .n. aliqd vberi⁹ ipm bonū ꝑticipat: tāto ꝑfecti⁹ est. hec clarissima ꝓpositio ē. sz iste due potētie hois. s. itellect⁹ ⁊ volūtas vberi⁹ participāt ipm bonū. g° erūt potētie ꝑfectissime. qm̄ itellect⁹ ꝑticipat sūmum bonū i rōne ifallibil' vitatis. volūtas in rōne infastidibil' bonitatis. g° sūt ꝑfectissime. Tūc vltra. Intellect⁹ ⁊ volūtas vberrime ipo sūmo bono ꝑticipāt. sz liberꝝ arbitriū de istis duab⁹ potētijs ꝑticipat. g° liberꝝ arbitriū qdā erat res ꝑfectissima. Memor pz ꝑ magrm i lr̄a dicētē. Liberꝝ arbitriū ē facultas rōis .s. itellect⁹ ⁊ volūtatē. sz de hac clari⁹ in vitate ꝑma h⁹ ꝯclōnis declarabit. ¶ 3ª dignitas dr electiōis. Licet .n. de⁹ vt ꝑma cā ꝑ graz suā moueat volūtatē: vt ipa bonū eligat: non m̄ tollit. qn libē ipa illud bonū eligē possit. vn̄ sic de⁹ mouēdo cās nāles non tollit qn act⁹ caꝝ sint nāles: sic mouēdo cās volūtarias ⁊ liberas nō tollit qn act⁹ caꝝ sint liberi ⁊ volūtarij. Opat .n. de⁹ i vnoquoq; sm̄ ei⁹ ꝓprietatē. ad Phil'. 7. De⁹ opat i nob ⁊ velle ⁊ ꝑficē. Et ꝓuer. 21. Cor regis i manu dei quocūq; voluerit vertet illud. Et be. Tho. ꝑte ꝑma. q. 81. ar. j. declarās illō apli. s. dic. Opat de⁹ i nobis velle vt illud velle est qdā act⁹ nālis: ⁊ de⁹ sic mouet vt cā vl'is oīum motuū. q2 suo ifluxu oīa mouet. sz inquātū de⁹ operat i nobis velle nō solū vt ē act⁹ nālis: sz vt ē act⁹ meritori⁹. tūc de⁹ nō solū operat illud velle meritoriū tanq; ꝑm⁹ motor. sed etiā hoc spālit per ifluxū sue gr̄e agit. qm̄ voluntas ad actū meritoriū: vel velle meritoriū sine spāli diuine gr̄e influxu moueri non possz. j. Cor. 15. Gr̄a dei sū id qd sū. Et sic hēs tres liberi arbitrij dignitates. ¶ Pro clariori noticia hic tres inquiram⁹ veritates. ¶ Pria ē qd sit liberꝝ arbitriū. ¶ Secūda an liberꝝ arbitriū sit vna potētia vel plures. ¶ Tertia ē q̄ dr̄a ē int esse liberū ⁊ esse liberalē. ¶ Quātū ad ꝑmā dico ꝙ de qditate liberi arbitrij diuersi modi dicēdi fuerunt. Aliq .n. sic dixerūt ꝙ liberꝝ arbitriū ē facultas rōnis ⁊ volūtatis: q̄ volūtario ⁊ spōtaneo appetitu ferri qs pōt ad ea q̄ bona vel mala indicat: vel iudicare valet. Hāc diffinitionē tāgit magr. di. 25. secūdi. c. iā vo. in ꝑncipio capituli. Et arguit magr istā non eē bonā triplici medio. ¶ Et ꝑmo sic. Ista diffinitio nō cōpetit deo q ē sūme liber. g° nō est bona. ꝯn̄a pz. ⁊ antecedēs ꝓbat. qm̄ de⁹ cū nis sit sūme liber: nō m̄ ad malū flecti pōt. Audi Aug. 22. de ci. dei. Certe ipe de⁹ nunqd qm̄ peccare nō pōt: iō liberꝝ arbitriū hre negādus ē: q̄si dicat non. ¶ 2° magr arguit sic. Ista diffinitio nō cōpetit āgel' q liberi sūt. g° nō est bona. ꝯn̄a nō. ⁊ antecedēs ꝓbat. qm̄ āgeli i gr̄a stabiliti: nequaq; ad malū flecti pn̄t. Audi Aug. vt. s. Sic ꝑma imortalitas quā peccādo Adā ꝑdidit fuit posse nō mori: sic ꝑmū liberꝝ arbitriū posse nō peccare. nouissimū vo nō posse peccare. g° ⁊c. ¶ 3° arguit sic. Quāto liberꝝ arbitriū magis imune ē a seruitute creata: tāto ē liberi⁹. sz liberꝝ arbitriū quanto min⁹ pōt flecti ad malū: tāto ē magis imune a seruitute. g° ē magis liberi⁹. Et minor ē ⁊ maiorē ꝓbat magr i. c. illo. multo qppe liberali⁹ ⁊c. Aliq dixerūt vt philosophi. sic idē magr ibidē dic. Liberū arbitriū ē liberꝝ de volūtate iudiciū. q2 ptās ipa ⁊ habilitas volūtatis ⁊ rōnis q̄ idē ē sz ⁊c qd liberꝝ arbitriū libera ē ad vtrūlibet: q2 libē pōt moueri ad hoc: vl ad illud. Ambrosius vo dicit. Liberꝝ arbitriū est potestas cōseruādi rectitudinē ꝓpt se. ⁊ quāto qs magis vtit in bonū suo libero arbitrio: tāto magis ē liberior. Audi Aug. Tantū est liberuz arbitrium magis liberꝝ: quāto qs magis vtit bono. sicq; mal

ti multa dixerūt. Nos vero accipiam⁹ diffinitionē
cōpleto:ē. Audi Aug. ꝛ pȝ ēt in lr̄a magr̄. Liberū
arbitriū ē facultas rōnis ꝛ voluntatꝭ: q̄ bonū eligit̄
gr̄a assistēte: ꝛ malū gr̄a desinēte. In hac diffinitio
ne ponūt̄ tres particule. ¶ Pria. n. dicit ꝙ liberū
arbitriū ē facultas. i. potētia expedita ꝛ libera rōis
ꝛ volūtatis. Per hoc qđ dicit potētia declarat ꝙ li
berū arbitriū nō ē act⁹ rōnis ꝛ volūtatis: q: act⁹ nō
semp manet ī hoīe: sed trāsit. Liberum arbitriū āt
semp manet. Itē p h⁹ qđ dicit potētia ēt innuit: ꝙ li-
berū arbitriū nō ē habit⁹ rōnis ꝛ volūtatis. q: habi
t⁹ dicunt̄ fm quos dicimur boni vl' mali circa act⁹
vel passiōes. z. ethi. vt pȝ. q̄m p habitum tēperātie
nos bene hēm⁹ circa cōcupiscētias. p intēperantiā
āt male. p habitū scie nos bene hēm⁹ ad actū intel-
lect⁹: dū p sciam cognoscim⁹ ver: q: scire ē adeq̄tio
rei intellecte ad ītellectū. p habitū āt 9riū q ē igno-
rātia nos male habem⁹ ad actū intellect⁹. ꝛ sic de
alijs. Liberū āt arbitriū indifferent̄ se hȝ ad vtrū
q: s. bene vel male. ꝛ loquor hic in via. g⁹ liberū ar
bitriū nō ē habit⁹ volūtatꝭ ꝛ rōnis. Si igr̄ nō ē act⁹
nec habit⁹. g⁹ ē potētia. ¶ z^a particula diffinitiōis
ē rōnis ꝛ volūtatis ex quo dat̄ ītelligi ꝙ nō ē vna
simplex potētia. sȝ gđ cōpositū ex rōne ꝛ volūtate
Et rō hui⁹ est. q̄m iō dicimur liberi. q: de duobus
vnū eligē possumus alio recusato. Nō ad veram
electionē duo necīo cōcurrūt. Primo vt cognosca
mus qđ recte debem⁹ eligē: ꝛ ꝙ appetam⁹ qđ eli-
gē intēdim⁹. Et ad hoc vt cognoscam⁹ gđ recte eli
gēdū sit cōsiliū reqrit̄ in pte intellectiua p qđ diiu-
dicat̄ gđ sit in electōe pferēdū. Ex pte āt effectus
reqrit̄ ꝙ acceptet̄ quod p rōnis iudiciū diiudicatū
ē. Nullus. n. bn̄ eligit: nisi eligēdū cognoscat ꝛ q: li
ber arbitriū ex electōe ē: ꝛ in electōe reqrit̄ ītelle-
ct⁹ ꝛ appetit⁹: iō dic̄ ꝙ liber arbitriū ē facultas rō-
nis ꝛ volūtatꝭ. ¶ 3^a particula ē ista: q̄ bonū eligit̄
gratia assistēte: ꝛ malū gr̄a desinēte. Nā liber arbi
triū si cōparat̄ ad actū suū. vt act⁹ nālis ē: sic mo-
uet̄ a deo: vt gn̄ali motore: nullo alio habitu super
infuso ipresso. sȝ si consideraf̄ ad actū suū: vt dicit̄
meritoriū sic mouet̄ a deo p spālē habitū superīfu
sū. ꝛ hic ē gr̄a. q̄re 9cludit̄ ꝙ actū meritoriū nō eli-
git liber arbitriū sine spāli gr̄a. q̄re ꝛc̄. Et sic pȝ p̄-
ma veritas. ¶ z^a ve. ē ista. an liber arbitriū sit vna
potētia: vel pl'es. Et dico breuit̄ ꝙ nō. vt dcm̄ est
i scđa pticula diffinitōis. ¶ Pro cui⁹ declaratiōe
notādū fm btm̄ Tho. pte p̄ma. q. 8. arti. 4. ꝙ potē
tie appetitiue ꝓportionāt̄ potētijs apphēsiuis. ꝛ p
9ñs sic ex pte apphēsiōis se hȝ itellect⁹ ꝛ rō: ita ex
parte appetit⁹ itellectiui se h; volūtas: ꝛ liber ar-
bitriū qđ nihil aliud ē q̄ȝ vt⁹ electiua: ꝛ si itelligē i
portat simplicē apphēsionē rei: ꝓpt̄ quod dicim⁹:
ꝙ p̄ma p̄ncipia sūt itellect⁹. q: illis imediate notis
simis assētim⁹. rōcinari āt iportat vni⁹ cognitōez
vt duc̄ i cognitōȝ alteri⁹. ita ex parte appetit⁹ vel-
le iportat simplicē appetitū alicui⁹ rei: vt finem. q:
volūtas ē respectu finis q ꝓpt̄ se appetit̄. Eligē
āt ē appetē aliqd ꝓpt̄ aliqd 9seq̄ndū. q: ꝓpe eligē
est eoꝝ q̄ sūt ad finē. Vn̄ breuit̄ arguat̄ sic. sicut se hȝ
itellect⁹ ad rōnem: ita volūtas ad vim electiuam

sine liber arbitriū. sed intelligere siue intellectus:
ꝛ rōcinari sūt eiusdē potentie: vt ꝓbat beat⁹ Tho.
parte p̄ma. q. 79. ergo sic velle ꝛ eligere erūt vni-
us potētie. s. volūtatis: sicut intelligere ꝛ rōcinari
sūt vni⁹ potentie. s. intellectus. sed q̄m tale eligere
siue cognitōe fieri nō pōt. necē est pcognosci qđ
recte sit eligendū. Ad recte āt eligendū reqrit̄ cōsi
liū: qđ ē in rōe. iō ad liber arbitriū cōcurrit rō ꝛ vo
lūtas. Ex quo seqt̄ ꝙ liber arbitriū nō ē vna potē
tia simplex: sȝ q̄dā cōposita ex rōne ꝛ volūtate. Ph̄
phūs. 6. ethi. An electio ptineat ad vim cognitiuā
vel appetitiuā sub dubio reliquit. Dicit ꝙ electio
ē vel intellectus appetitiu⁹ vel appetitus intelle-
ctiuus. Sed in. 3. ethi. magis declinare videt̄ ꝙ sit
appetitus intellectiu⁹: nominās electōem deside-
riū cōsiliabile. ꝛ rō. q: obiectū electōis ē id qđ ē ad
finē. ꝛ hoc inq̄ztū tale hȝ rōnē boni qđ di vtile. Et
cū bonū iquātū bonū sit obiectū appetitus: seqt̄ ꝙ
electio sit p̄ncipalr̄ appetitiue v̄tutis. ꝛ p 9ñs liber
arbitriū ē potentia appetitiua: ꝛ hoc p̄ncipalr̄: Ex
quo tam̄ nō seqt̄ ꝙ nō sit ēt rōis: lȝ sit p̄ncipalr̄ vo
lūtatꝭ. Et sic pȝ scđa ve. ¶ 3^a ve. ē q̄ dr̄ia ē int ec̄ li-
ber ꝛ ec̄ liberalē. dico ꝙ ec̄ liber nihil aliud ē q̄ȝ n̄
ec̄ coactū. sȝ ec̄ liberalē spectat ad virtutē magnani
mitatꝭ. vn̄ ille dr̄ liberalis: q liberalr̄ ꝛ modeste sua
cōicat. qi si modeste ꝛ regulate nō fieret: trāscēdēt
in vitiū pdigalitatꝭ. Vn̄ ꝓ regula accipe aīa cara
ꝙ liberalis dȝ ec̄ i subueniēdo amicꝭ sine mora. q:
qui cito dat: bis dat. Iñ gdā viri boni de isrl' capti-
uos vestierūt iudeos: ꝛ q āmbulare nō poterāt ex ni
mia liberalitate iumētis iposuerūt. z° pali. z8. Et
Dauid rex p̄cepit: vt Mifiboseth q fuerat regis
nepos vna secū p in sua mēsa comederet. z. R. 19.
ꝛ idem Dauid multū gratum habuit: qđ Berzelai
exercitui eius nec̄ia detulit. 1. R. 18. Et ad no-
stra veniam⁹ magi dn̄o liberalr̄ dona obtulerunt.
Math. z. Liberalr̄ pauit domin⁹ turbā. Math.
15. Et qđ oculis nostrꝭ vidim⁹ liberalissime Phi-
lippus Maria: regē Aragonū. ꝛ regeȝ Nauarre:
aliosq̄ȝ domīos: īfinitos ēt milites p Jannenses cū
eoꝝ classib⁹ debellatos p̄stine r̄stituit libertati. ꝛ sic d'
alijs: Et h⁹ volo tibi aīa sufficiāt ꝓ p̄ma 9cl'one.
¶ Q: lȝ aīalia irrōnabilia gđ eis ꝓficuū ꝛ nociuū
sit discernāt ꝛ eligāt: nō tn̄ i eis ē liber arbitriū sed
solū rōe vtētib⁹ ē cōcessū. Cōcl'o. II.

a Ccipe scđaȝ cōcl'onē. vȝ. Tāta ē tibi arbi
triȷ nobilissima entitas ꝙ alijs aīalib⁹ bn̄-
dict⁹ ds 9cedē d'dignatꝰ. vbi aīa nō ꝙ lȝ
aīalia bruta bonū eligē ꝛ malū r̄fugē vide
ant̄: h⁹ ī eis ꝓ tāto nō ē vt libo fugāt̄ arbitrio: sȝ so
lū nāli q̄dā iclinatōe absq̄ȝ oī rōe discursiua hoc eli
gūt: aliud v̄o recusāt. Ouis. n. extimatiua lupū vēiētē
videt ꝛ fugit. videt pascua sue nāe cōformia: ꝛ illa
pseqt̄ n̄ discursiua rōe vt dicat h⁹ mihi ē nociuū. g⁹
illđ fugiā. aut h⁹ ē mihi ꝓficuū. g⁹ illđ ꝓseq̄r. sȝ hoc
tm̄ q̄dā nāli inclinatiōe cōtingit. Inde magister in
scđo di. z5. c. iā vero. ait. Liber arbitriū ab arbi-
trando nomē accepit. Arbitrari aūt ad iudiciū ptī-
net rōnis: ad cui⁹ nutū ꝛ regulā oēs alie mouent̄
v̄tutes ꝛ obediūt. Iudicare aūt fm rectam rōnem

pertinet ad illud qd̄ lucͭ iustū ⁊ iniustū: inͭ ꝓpriū ⁊ alienū discernē nomīt. Nulla aūt ē alia potētia que hꝰ discernē noscat: nisi potētia rōnis. i. intellectꝰ. Potētia āt rōnis brutꝭ nō conuenit. Et hoc ꝓbat tripl'r. s. ex parte dei. ex parte nr̄i. ⁊ ex pte vniuersi. ¶ Ex parte dei pᵒ. Illud. n. quod ē sūme trinitatis nobilissimū. nō debuit vilissimis creaturis cōicari. s; intellectꝰ. volūtas. ⁊ memoria. sūt in deo nobilissime virtutes. Nā memoria fecūda cū actu dicēdi ꝓducit verbū. Diuina volūtas ē ꝑncipiū ꝓductiuū spūs sci: q̄ sūt nobilissima inͭ omnia diuina. Aīalia aūt bruta ignobilissima sūt. pastūq; de terra q̄renna. ergo indecētissimū fuisset rōnē ⁊ intellectū illis cōicari. ¶ Scd̄o ex parte nostri sic. Indecentissimum fuisset brutis cōicari id in quo sil'es deo sumus. sed s̄m intellectū oēs sumꝰ sil'es deo. Faciamꝰ dixit ds̄ hoīem ad imaginē ⁊ silitudinē nr̄am. qd̄ nō intelligiͭ nisi s̄m tres virtutes aīe. s̄m Aug. i li. de trini. Nā in intellectu relucet forma ⁊ silitudo filii. i volūtate imago ⁊ silitudo spūs sci. in memoria imago ⁊ silitudo p'is eterni. gᵒ tā nobile talētū indecētissimū fuisset brutꝭ fuisse cōicatū. ¶ 3ᵒ hoc ꝓbatͭ ex parte vniuersi. Decꝰ. n. ⁊ pulcritudo ordinis vniuersi expostulat rōnē brutꝭ nō eē cōicandā. Attende ordinē vniuersi. Quedā. n. sic fecͭ deꝰ vt agant sine iudicio. sicͭ lapis dū deorsū tēdit: sicq; ī alijs cognitōe caretibꝰ. Aliq̄ agūt iudicio. sed nō libero. vt bruta. Iudicat .n. ouis lupū fugiēdū eē nāli inclinatione ⁊ iudicio: sed nō libero. vt dem̄ ē. Quedā agūt iudicio libero: vt homines. q: per vim cognoscitiuā iudicamꝰ aliq̄d fugiendū ⁊ ꝓsequēdū eē. Sed q: hoc ip̄m iudiciū nō ex nāli instinctu in particulari operabili. imo ex collatōe q̄dā rōnis: id̄o agimus libero iudicio: potentes in obiecta diuersa. Rō. n. circa cōtingentia ad opposita viā h̄z. vt p; in dialecticis sill'is: ⁊ ꝑsuasionibꝰ rhetoricis. Particularia aūt operabilia sūt q̄dā ɔtingētia. id̄o iudiciū rōis se h̄z ad diuersa. Et q: volūtas seqͭ iudiciū rōnis: necē ē volūtatē eē liberā libertate ɔdictōis. alias frustra eēnͭ cōsilia. exhortatōes. ⁊ silia. Solus igiͭ hō in suis agēdis rebꝰ vtitur rōne. Inde phūs in ꝓemio phie prime sic ait. Aīalia imaginatōibus ⁊ memorijs viuūt: expimēti aūt parꝝ participāt. hoīum aūt genꝰ arte ⁊ rōnibus viuit. Ad hoc ēt facit illud quod dicͭ Tulliꝰ ꝑmo de officijs. In ꝑmis inq̄t hoī ē ꝓpria veri inq̄sitio: atq; inuestigatio. Itaq; cū sumꝰ necc̄ijs negocijs: curisq; vacui: tūc auemꝰ aliq̄d videē. audire addiscē. cognitionēq; reꝝ: aut occultaꝝ: aut mirabiliū ad beate viuēdū necciam ducimꝰ. Ex quo intelligiͭ q̄ verꝝ simplex sincerūq; illud ē nē hōis aptissimum. hec ille. Et Ouidius ꝑmo methamor. Pronaq; cū spectēt aīalia cetera terrā. Os hōi sublime dedit: celūq; videre. Iussit ⁊ erectos ad sidera tollere vultus. hec ille. Et hec tibi sufficiāt p ꝓsenti cōclusione.

¶ Q: i eodē instāti creatōis aie liberꝝ arbitriū inē ei: ⁊ in eodē instāti i quo creatͭ cōpi vniatͭ. Cōcl'o. iij.

Lcipe tertiā cōclusionē. vz. Tāta est liberi arbitrij ꝑclara bonitas: vt nō partim ⁊ partim: siue successiue aīe cōcedatͭ. s; ea creata ⁊ corpori vnita in eodē instāti ipi cōicatur. Ad cuiꝰ cōclusionis declarationē tres inq̄ramꝰ veritates. ¶ Prima ē. Quot i diebꝰ organizatͭ corpꝰ humanū in vētre mr̄is. ¶ Scd̄a ve. Qn̄ infūditur aīa in vētre matrꝭ. ¶ Tertia ve. An aīa sit libera libertate ɔdictōis in ventre matrꝭ. ¶ Ad ꝑmā dico breuiͭ: qm̄ mā ista nimia nō indiget speculatōe ꝓpͭ mulieꝝ honestatē: q: mā ex q̄ formatͭ hō: per sex dies stat sub forma lactꝭ. nouē sub forma sanguinis. duodeci sub forma carnis. ⁊ 18. diebꝰ mēbra figurātur. Vn̄ versus sex in lacte dies. tres manēt in sanguine terni. Bis seni carne. ter seni mēbra figurāt. q̄re ⁊c̄. ¶ Ad scd̄am ve. dico q̄ organizato corpore ⁊ debite disposito ꝓ introductōe anime intellectiue: creat deꝰ bn̄dictꝰ vnā singularē ⁊ particularē aīam in celis: ad imaginē ⁊ silitudinē suā. ⁊ in eodē instāti creatōis illā corpori infūdit. Ita q̄ in eodē instanti creādo infundit: ⁊ infundēdo creat. O heretice cōmētator pace dixerim phōꝝ q̄ vnicū mediante assignasti in hōibus cūctis intellectū. Et tu o miser Ioānes de gianduno: q tuo in ope in q̄ōne de vnitate intellectꝰ in fine ita dicͭ. Sed l; ista sit positio Aristotel' ⁊ comētatoris: ⁊ l; nō possit remoueri rōnibꝰ demōstratiuis. m̄i ego dico al'r. q̄ intellectꝰ nō ē vnꝰ numero in oībus hoībus: imo ē numeratꝰ i diuersis s̄m numeratōeꝝ corporꝝ humanorꝝ: ⁊ ꝑfecto dans eē simpl'r: hoc aūt nō ꝓbo aliq̄ rōe demonstratiua. q: nō scio hoc eē possibile. q: siq̄s hoc sciat gaudeat. Hec sͭ verba eiꝰ. O miserrimi scholares hꝰ opinionis sectatores: an hec potissima rō. Quō ergo viri sancti de eoꝝ bonis opibꝰ ꝑmiarenͭ: aut scelerati semꝑ male viuētes punirenͭ. nō in aīa cogitatiua quā ponit cōmētator ꝑecenssimā in gn̄e formaꝝ abstractaꝝ de potētia mae. qm̄ illa cum sit de potētia mae educta: corrūpiͭ ad corruptōez mae. nō in corpore ꝑmiantͭ: nec puniuntͭ. qm̄ boni mala ꝓlima pp deū patiuntͭ. ⁊ ipi letantͭ cū malefecerit: ⁊ gaudēt i hoc mūdo. Sil'r nec in isto intellectū vnico. q: sic sil'r cōtristaretͭ ⁊ gauderet. Quō ergo saluabis iusticiā dei: q̄ dat vnicuiq; s̄m opa sua. An deū dices iniustū. an non cōsiderantē ista: qui cūcta gubernat. O q̄ perpetua mūdū rōne gubernas. inq̄t Boet. de cōso. Terraꝝ celiq; sator q tp̄s ab euo Ire iubea: stabilisq; manēs das cūcta mouē. Audite phi' oēs Iob. 21. de mal loq̄ntē. Gaudēt inq̄t ad sonitū organi. ducūt in bonis dies suos. ⁊ in puncto ad inferna descēdūt. Et ps. 36. Pones inq̄t eos vt clibanū ignis in tp̄e vultus tui. s. ad iudiciū. dn̄s in ira sua. i. in modū irati: ɔturbabit eos: ⁊ deuorabit eos ignis. ⁊ Isa. 5. Propterea inq̄t dilatauit infernꝰ aīaꝝ suā: ⁊ apuit os suū absq; vllo tmino. ⁊ descēderūt fortes eiꝰ: ⁊ ppl's eiꝰ: ⁊ sublimes: gloriosiq; eiꝰ ad eū. Audite quid de bonis dicatͭ Isa. 61. Nō esuriēt: neq; sitiēt amplius: neq; cadet sup eos sol: neq; vllus estꝰ. q: miserator eoꝝ regēt eos: ⁊ ad fōtes aq̄ꝝ potabit eos. Et. c. 61. ait. Induit ꝓ idnet me vestimēto salutis: ⁊ indumēto iustitie circūdedit me: q̄si spōsū decoratū corona: ⁊ q̄si spōsā ornatā monilibꝰ suis. ⁊ vn̄ ista ꝑmiandi diuersitas: Audi dn̄m Ezech. 7. Secūdū viā eoꝝ facies eis: ⁊ s̄m iudicia eoꝝ iudicabis eos. gᵒ tudicātes aīam vnā eē intellectiuā in oībus hoībus male

iudicarūt. igit̃ ⁊ ĩ malo iudicabunt̃. Ego inqt deus dicere. 17. sũ dñs scrutās corda: ⁊ ꝓbās renes. q do vnicuiqꝫ int̃ viā suā. s. bõis bona: ⁊ mal' mala. q̃r ⁊c.
℄ Accipe ĩnā v̄itatē. vꝫ. An aīa sit libera libtate ꝯdictõis ĩ p̄ñtē mr̃is. Dico ꝙ d̃ libero arbitrio possum⁹ dupl'r loq: aut ꝓut dicit potētiā. aut ꝓut dicit actū: ⁊ vsū liberi arbitrij. Si dicit potētiā. dico ꝙ ĩ eodē istāti ĩ quo infūdit̃ ⁊ creat̃ aīa: est semꝑ libera q: cū liberꝫ arbitriū sit facultas rõnis ⁊ volūtatis: vt dīsum ē. ⁊ itellc̃us ⁊ volūtas nõ sint due aīe: sꝫ due potētie vni⁹ aīe. ⁊ eēntial'r ⁊ real'r vna aīa fꝫ Aug. sequit̃ ꝙ qñcūqꝫ ⁊ vbicūqꝫ rep̃it̃ aīa semꝑ libera sit ⁊ inueniat̃. Si aūt liberꝫ arbitriū dicit actū ⁊ vsū liberi arbitrij: sic dico ꝙ liberꝫ arbitriū nõ inest hoī: nisi discretõis tpe. Inde paruulis nõ ē datū meritū vel demeritū: nisi cū ad etatē pubertatis. i. discretõis ꝑuenerit. Pubertas aūt ĩ masculis ē ĩfra. 14. annū. ⁊ ĩ mulierib⁹ ĩfra. 12. ex̃ de despõsatõe ĩpuberꝫ. c. ex l̃ris tuis. ex̃ de regularib⁹ ⁊ trāseūtibus ad religionē. c. significatū. vbi d̃r. Significatū. ⁊ ĩfra. Qui ĩfra annos a parētibus oblatus ĩ monasterio vsqꝫ ad annos pubertatis dꝫ ibi expectare: sꝫ postea põt egredi. si nõ oblatus ĩfra. 14. annū põt exire: nõ obstāte ꝓfessione a se fc̃ā. Idē. c. cū simus. Cū sim⁹ inqt. ⁊ ĩfra. Siqs ītrās monasteriū fecerit filiū suū ĩfra annos habitū suscipe puer põt cū venerit ad etatē exire: ⁊ bona q̃ ei ex successione ꝑuenuit postulare. hec ibi. Quibus sane v̄bis ꝯcludit̃ ꝙ puer liber nõ est: nisi dū ad discretõis ꝑuenerit ānos. q̃re ⁊c. Et hec sufficiāt ꝓ p̄ma pte hui⁹ s̃monis.

℄ De q̃litate ⁊ ꝯditõe liberi arbitrij ꝯsideratõ. II.

Secundo loco

Liberi arbitrij p̄clarā q̃litatē. i. cõditionē videamus vbi tres ꝯc̃lones more solito subiūgam⁹. ℄ p̄ᵃ ꝯc̃lo ē ista. Nulla est potētia: nullaqꝫ tā ingēs virtus: nihilqꝫ tā arduū: qd̃ liberꝫ arbitriū cogere possit. ℄ 2ᵃ ꝯc̃lo est ista. Etsi multū interfit. i. multa d̃ria sit int̃ creatorē ⁊ creaturā: tñ hec liberi arbitrij p̄clara v̄tus ē in deo ⁊ ĩ creatura eq̃l'r cõicata. ℄ 3ᵃ ꝯc̃lo ē ista. Etsi vnusquisqꝫ libero fūgat̃ arbitrio: tñ ĩ pecc̃i p̄mi penā ĩ hac vita peregrināntes sētim⁹ carnē ⁊ sp̄m inuicē altercātes.
℄ Qꝛ lꝫ liberꝫ arbitriū cogi simpl'r nõ possit: tñ a mltis ipedit̃: ne libere exire possit. Conclusio. I.

Accipe p̄mā ꝯc̃lonē. vꝫ. Nulla est potētia nullaqꝫ igēs. i. potēs virtus: nihilqꝫ tā arduū: qd̃ liberꝫ arbitriū cogere possit: ⁊ itelligē simpl'r. qm̃ fm̃ qd nõ icõuenit. Cogi n. simpl'r ē: qñ qs ab actu suo nullo mõ resilire põt. i. non põt al'r facere. ⁊ sic qñ qs cogeret̃ aliqd̃ malū facere: nõ illi iputaret̃ ĩ pecc̃m: vt Aug. ait. Et hoc mõ nūqꝫ liberꝫ arbitriū põt a deo cogi: vt pecc̃m vitare nõ possit. Inᵃ magr̃ ĩ 2°. di. 25. ait. Idõ volūtas sp̄ ⁊ dño merito iudicat̃: q: semꝑ a necessitate libera ē: ⁊ cogi nõ põt. Ubi. n. nec̃itas est: ibi libertas nõ est ⁊ vbi libertas nõ est: nec volūtas est: ⁊ ideo nec meritū. hec ille. Cogi v̄o fm̃ qd ē: qñ qs ad actū ita mouet̃ ⁊ ipellit̃: vt cū difficultate resistat. ⁊ hoc mõ liberꝫ arbitriū cogi põt: q: multipl'r inclinari potest ⁊ iduci: vt cū difficultate resistat: ⁊ aliqñ ad aliqd agēdū: vel nolēdū determinabit̃. Circa istā ꝯc̃lonē tres ingramus veritates. ℄ p̄ᵃ est ista. an possit sufficienti rõne ꝓbari liberꝫ arbitriū simpl'r cogi nõ posse. ℄ 2ᵃ veri. Que sunt illa tā ingētia. i. magne v̄tutis qbus liberꝫ arbitriū fm̃ qd cogi possit. ℄ 3ᵃ veri. ē ista: an liberꝫ arbitrium coacte malum eligendo peccet.
℄ Quātū ad p̄mā veri. dico ꝙ multipl'r ꝓbari põt liberꝫ arbitriū cogi simpl'r ñ posse. Et ad p̄ns tripl'r ꝓbat̃. s. rõe: auctē: ⁊ exēplo. Et p̄mo rõe sic. Actib⁹ humanis vnā cām ꝓpriā ⁊ imediatā assignare oꝫ. Cā aūt imediata nõ põt eē ipse d̃s. qm̃ q̃ sunt a deo imediate: nisi bona eē nõ p̄nt. act⁹ aūt humani aliqñ boni sūt: aliqñ mali. ergo d̃s nõ ē ꝑsoꝝ imediata cā. Itē nec nec̃itas põt eē imediata eoꝝ cā. qm̃ q̃ ex nec̃itate eueniūt: sp̄ eodē mõ se h̃nt: vt ortus solis ⁊ hi⁹. Sꝫ act⁹ humani inumerabil'r variant̃. ergo necessitas nõ ē: eoꝝ imediata cā. Itē nec d̃re possum⁹ ꝙ fatū vel dispositio stellaꝝ sit eoꝝ imediata cā. q: q̃ ex ꝯstellatõe eueniūt: de nec̃itate fiūt. ⁊ sic periret tota moralis p̄hia ⁊ ordo politicus: vt clare pꝫ. ergo nõ ē eoꝝ imediata cā: ⁊ exp̄sse reprobat̃. 26. q. 4. c. Igit̃ genus diuinatõis. q̃n ĩ f ne capl'i. vbi sic dicit̃. Astrologi dicti sunt eo ꝙ ĩ astris auguriātur. Genethliaci appellati sunt ꝓpt̃ natalicioꝝ ꝯsideratões dieꝝ. Geneses. n. hoium. i. natalitia hoīuꝫ ꝑ duodecim signa celi describūt: sideꝝ cursus nascētium mores: actus: ⁊ euentus p̄dicere conant̃. i. qs q̃li signo fuerit natus: aut quē effc̃m h̄eat vite q nascit̃: int̃p̄retant̃. hi sunt q vulgo mathematici dñr. cuius sup̄stitõis genus ꝯstellatões latini vocāt. i. natiões sideꝝ quõ se habeāt cū qs nascit̃. Primū aūt genus. i. stellaꝝ int̃p̄tes magi nuncupant̃. sicut de his legit̃ ĩ euāgelio. q natū xp̄m annūciauerūt. postea hoc noīe soli mathematici dicti sūt: cuius artis scientia vsqꝫ ad xp̄m fuit cõcessa. vt xp̄o edito. i. nato. nemo exinde natiuitatē alicui⁹ de celo iterpretet̃. Horoscopi dicti ꝙ horas natiuitatis hoīnū speculantur dissimili ⁊ diuerso fato. hec ibi. Ad ꝓpositū ergo fatū: aut sidera nõ erūt humanoꝝ actuū imediata cā. Itē nec fortuna vel casus erūt imediata cā. q: eoꝝ q̃ raro eueniūt tm̃ cause sūt. vt pꝫ. 2. ph'i. vt declarauimus ānti s̃mone. pte. p̄ᵃ. ꝯc̃lone. 3ᵃ. Act⁹ aūt humani nõ raro eueniūt: nec p̄ter intētionē agēns. ergo nõ sunt eoꝝ imediata cā. Quare relinquit̃ ꝙ nulla alia erit humanorū actuū imediata cā: nisi ipsemet hõ. Sꝫ hõ ad actum suū ꝓcedit. vbi est discretio. ⁊ vbi est discretio: ibi ⁊ electio. q: q̃ discernit eligit. ⁊ electio nihil aliud est q̃ꝫ duoꝝ alteri⁹ acceptatio: altero recusato. Eligere aūt vnū ⁊ omittere aliud ad liberꝫ arbitriū ꝑtinet. ergo hõ ĩ suis opibus est liber q̃ꝫtū in se est. Sed si simpliciter cogi posset: nõ eēt a nā liber. q: qd̃ a nā est: semꝑ ē. ergo cogi simpl'r nõ põt. ℄ 2° hec ꝯc̃lo ꝓbat̃ auctē. Et p̄mo Aristo. 3. de aīa. in fi. vbi dicit volūtatē esse appetitū deliberatiuū q: ꝑ electionē deliberat hoc esse ꝓsequēdū: illud vero fugiēdū. ℄ 2° ꝓbat̃ auctē. Eccl'i. 15. De⁹ ab initio ꝯstituit hoiēꝫ ⁊c̃. vt dcm̃ est in p̄ncipio huius sermonis. ℄ 3° ꝓbat̃ auctē barbati Hiero. cõtra Iouinianū. vbi sic ait. Liberi arbitrij nos ꝯdidit deus. nec ad vitia. nec ad v̄tutes de necessitate

trahimur. alioqn vbi necẽitas: ibi nec corona. Et. 15. q. 1. c. nō est. Nō est cuiq̃ꝫ ꝙ nr̄az ascribam⁹ crīnā. i. culpā: nisi nr̄e volūtati. Nemo nīm tenet ad culpā nisi ꝓpria volūtate deflexerit. Nō hūt crimē q̄ iferunt reluctātibus. i. ex toto dissentiētibus. Volūtaria nīi ɔmissa. i. pccā sequit̄ inuidia. i. pena delictoꝝ quā in alios deriuamus. i. damus alijs exēplū. Voluntariū enim militē elegit xp̄us. volūtariū ſuū sibi diabolus actionat. i. emit vel ꝑ actionē petit. Neminē sibi iugo seruitutis astrictū possidet: nisi se prius peccōꝝ ere. i. delectatōibus vēdiderit. hec ibi. facit caplm. Illa cauēda sunt. 15. q. 1. notatū infra. Et sunt vba bti Ambrosij de btā vita. Et Ari. 3. ethi. c. 7. ait. Justū opari oē volūtariū ē. Et. 3. li. c. 3. Virtus volūtariū ē. ⁊ nihilomin⁹ ⁊ malitia volūtariū ē. Et Seneca li° de morib⁹. Oē petm̄ actio volūtaria est. Et Salustius i Jugurtino ait. Dux atq̃ꝫ ipatoꝛ vite mōtaliū aīus ē. Et. 5. de ci. dei. c. 10. Sūt nr̄e volūtates in nobis ⁊ ipse faciūt qcqd volendo facimus. siue bonā. siue malū. Tulli⁹ i. 2. rheto. Volūtatē i oīb⁹ reb⁹ spectare ɔuēit. Gran⁹ de pe. di. 2. c. fi. n. §. liberi arbitrij. Nec ad virtutē nec ad vitia necessitate trahimur. ſꝫ volūtate. Sen. Ad Lucillū. Valētioꝛ oī fortuna aīus ē. ⁊ i vtranq̃ꝫ partez ipse res suas ducit. beateq̃ꝫ ac mis'e vite sibi cā est. Idem habet de suia excōicati. c. cū volūtate. Et i ciuili lege. ff. de furt. l. qui i iure an pnci°. Et sic pꝫ auctoritate ꝙ liberꝝ arbitriū cogi non pōt. ¶ 3° hec eadem veritas ꝓbat exēplo notabili. 23. q. 4. c. nabuchodonosoꝛ. vbi dicit. Nabuchodonosoꝛ pniam meruit fructuosam. nonne post innumeras ipietates flagellat⁹ penituit: ⁊ regnū qđ pdiderat rursus accepit. Pharao āt in illis ē flagellis durioꝛ effcūs ⁊ perijt. hic mihi rōnē reddat q diuinū consilium nimium alto sapientiq̃ꝫ coꝛde iudicat. cur medicamētum vnius medici consciū alij ad interitum alij valuit ad salutē: nisi qa xp̄i bon⁹ odoꝛ: alijs ē odoꝛ vite in vitā: alijs est mortis i mortē. Quātū ad nāz ambo hoīes erāt. q̄tū ad dignitatē ambo reges. q̄tuz ad cām ambo captiuū di populū possederāt. q̄tuz ad penā ambo clemēter flagellis ammoniti. Quid ergo fines coꝝ fecit eē diuersos: nisi ꝙ vn⁹ dei manū sentiens i recordatione ꝓpe iniq̄tatis īgemuit. alt' libero ɔ̄ dī misericōdissimi ā vitatē pugnauit arbitrio: hec ibi. Et sūt verba beati Aug. Exempla plurima vide in Valerio li. 6. de mutatione moꝝ. ⁊ fortune. Lucius sylla ⁊c. Et ibidē legit̄ de Themistode q adolescēs īfamia pollut⁹ erat. vide ibi. ¶ Accipe scđaz vitatē. vꝫ. Que sūt illa tā ingēt. i. magne vtutis: qb⁹ liberꝝ arbitriū ſꝫ qd cogi possit Et lꝫ multa eē possint liberꝝ arbitriū īpellentia ad aliqd determinate volendū: vel nolendū. sex tamen ad p̄ns ponamus. ¶ p̄m ligās liberum arbitriū est aliqua passio vel habitus. sicut cū per habitū timoris gehenne homo se abstinet a malis operibus ⁊ pctis. 23. q. 6. §. fi. vbi dicit̄. Cū p timorē gehenne continet se hō a peccato fit cōsuetudo iustitie: ⁊ icipit qđ durū erat amari: ⁊ icipit excludi timō a charitate: ⁊ succedit timoꝛ castus. hec ibi. Et sic ð alijs habitibus ⁊ passionibus. ¶ 2ᵐ ligans liberuz arbi-

trīū ē obiectū. Quādo. n. reperit̄ aliqđ obiectū i quo nulla est rō mali: tunc volūtas ꝑ bonitatē illi⁹ obiecti inclinat̄: ⁊ quodāmodo tenet̄ vt illđ obiectū determinate velit: quō dicitur de btīs: q rōne bonitatis summi boni quodāmō vinculantur: ⁊ ɔstringunt vt illud sūmū bonū velit: q̄uis ex nā sue potētie liberi sint. nō ꝙ possint odire: aut non amare: sed ſꝫ sc̄etū possent actū suspēdē nō amādo nec odiēdo obm̄ tale. Vl' dicēdū ꝙ q̄uis ex bōitate illi⁹ obiecti liberꝝ arbitriū totalr̄ iclinet̄ ad illđ obm̄ velle: non tn̄ ita determinat̄ qn nō possit vt liberꝝ ē: ex nā sue potēne ab actu resilire: q̄uis nūq̄ꝫ resiliret ꝓpter ordinatōez factā īter talē potēnā ⁊ obm̄. qꝛ si resiliret eēt deordiata. Dicit tn̄ be. Tho. ꝙ volūtas nec resilire nec suspēdē actū quoquo mō pōt. ſꝫ dicit ꝙ de necītate potētia fert̄ i illud obiectū. ita ꝙ n̄ possꝫ nō velle illud. nec ꝓpt' hoc dicit ipse tollitur volūtatis nr̄e libertas. Cū. n. ꝑ lumē glīe voluntatē nostram īmutat: nō cogit eā: sed facit vt precedēti inclinatōe alia īclinatio succedat. ⁊ ita p̄ma expellit̄ ⁊ scđa introducit̄ ⁊ manet. vbi grā. Lapidi rōne sue grauitatis inest īclinatio ad locū deoꝛsū hac āt īclinatōe manēte si lapis sursū ꝓijciat̄ mot⁹ ille violēt⁹ erit. Si aūt deus auferret lapidi īclinatōz grauitatis: ⁊ inclinationē daret leuitatis tūc ferri sursū nō erit ei violētū. Et ꝑ hūc modū itelligere debem⁹ ꝙ deus imutat volūtatē absq̃ꝫ h° ꝙ cogat eā. qꝛ pōt in oēꝫ nāz opari de⁹ vt vult. Hoc de itentione bti Tho. in q̄stionib⁹ de veritate. q. 22. Et sicut dixi de obiecto i q° nulla repit̄ malicie rō: ꝙ voluntas detminat̄ ad volēdū sic: ita ꝓportōabilr̄ dico de obo: i q° nulla repit̄ rō bonitatis ꝙ volūtas detminat̄ ad fugiēdū vel nolēdū ipꝫ. vn̄ cōit̄ dicim⁹ ꝙ nullus pōt velle nō esse felix: nec vllus pōt velle eē miser: qꝛ i felicitate icludit̄ rō oīs boni: i miseria aūt rō oīs mali. Et loqaoꝛ de felicitate ⁊ miseria ɔsūmata. Sed circa dcā ego dubito. Si. n. ðs sic volūtatē imutat. qꝛ tollit p̄mā iclinationē: ⁊ aliā iprimit. Jā nō videt̄ mihi ꝙ volūtas remaneat i sua nāli iclinatōe. nec ꝓpe eēt volūtas. ſꝫ poti⁹ potētia nāl': q nālr̄ ⁊ nō libere agē posset. nec silitudo de lapide valet: qꝛ facit illud de potētia absoluta: cui nihil ē ipoſē: qđ nō iplicat ɔ̄dictionē: qđ ɔcedo ⁊ fieri posse i volūtate. ſꝫ manētib⁹ ɔditōib⁹ nālibus ⁊ dei potētia ordinata: apparet ꝙ ðs hoc nō faciat. Jō videt̄ mihi ꝙ ali⁹ modus dicēdi sit rōnabilioꝛ. Tu vō tene exponeq̃ꝫ vt placet: ⁊ ē tibi gratū. ¶ 3ᵐ ipediēs liberꝝ arbitriū: ne ita faciliter agat in opposita: ē ipse ðs. Et hoc duplr̄: vno mō qn̄ sine ipressiōe alicui⁹ hit⁹ mouet ipꝫ ad aliqd volēdū ⁊ eligēdū qđ p̄us noluit: vel nō elegit. ꝓuer. 21. Coꝛ regis in manu dei: ad qđcūq̃ꝫ voluerit vtet illud. Et hoc mō mutauit Paulū aplꝫ: i ei⁹ cōuersione dū dixit. Die qd me vis facere. Act. 9. c. ⁊ Gal. p°. ¶ 2° mō pōt ðs mouere volūtatē ipā mēdo aliq̄ꝫ foꝛmā i ipsa: qꝛ ipsa volūtas inclinat̄ in hoc: vel hoc obiectū ⁊c. Et hoc duob⁹ modis fieri pōt: aut pfcē: aut impfcē. Impfcē cū dat grāꝫ viatorib⁹ de nouo q̄ volūtas iclinat̄ ad aliqd volendū. ⁊ hoc mō mouet volūtatē oīum penitētiū. Perfecte vō tūc ip̄rimēdo formā. i. grāꝫ sua: volūtatē mouet

qñ zfert aie gloriã. ꝛ hᵒ mõ monet volũtatẽ ĩ btis igbꝰ volũtas sp iclinaꝛ p charitatẽ pfectã ĩ ipsum sũmũ bonũ. nõ solũ vt vltimũ finẽ sꝫ ẽt quãtũ ad ea q sũt ad finẽ. Hec de itẽtiõe btĩ Tho. vt. s. ℂ 4ᵐ ĩpediẽs liberũ arbi. ne ita libere eligat sicut deberet ẽ demõ iferna l. ꝛ hᵒ pp istigationẽ alicaiꝰ appetĩs boni: pp qd dacit volũtas ad determinate volẽdam hᵒ vł illõ ꝛc. ℂ 5ᵐ ipediẽs ẽ ãgelꝰ q p ispirationẽ bonã monet volũtatẽ: vt determiate hᵒ vł illõ velit. ps. ꝛ Math. 4. Angel' suis deꝰ mãdaait de te vt custodiãt te i cibꝰ vijs tuis. ℂ 6ᵐ ipediẽs ẽ conscĩetia: q p ɔtinuũ stimulũ volũtatẽ mouet ad determinate volẽdũ hᵒ vel il õ. Et ista sufficiãt ad pñs lꝫ plura alia sint qbꝰ monetꝛ volũtas ad determinate volẽdũ hᵒ vł illud. ℂ Ad ẽtiã vi. dico breuiꝛ q cũ volũtas simplr ligari nõ possit: iõ sẽper illi dñ ẽ in statu vie ipntaꝛ meritũ vel demeritũ. 15. q. 6. c. si a saccrdotibꝰ. i fine. vbi dꝛ. Nõ tñ attẽdenda sũt q fiunt: q̃sto qaoue aio. i. volũtate fiãt. Amphꝰ. n. deus respicit ad cogitatiões ꝛ spõtaneas volũtates q̃ actꝰ: q p simplĩcitatẽ aut necessitatẽ fiũt. Hoc tñ itellige nisi obligetꝛ hõ ad oñdendũ actũ simul cũ volũtate vt de capto ab ifidelibꝰ: sicut declaratũ est. s. smone nono. ɔclõne pma. ɔsideratiõis tertie. q̃re ꝛc. Et hec sufficiãt p pñti ɔclõne. qr ꝛc.

ℂ Q: libᵐ. arb. ẽ eq̃lr ĩ dõ ꝛ ĩ cratura rõnali ɔclõ. II. Lcipe ꝫaz cõclusionẽ. vꝫ. Etsi multũ interfit. i. multa dr̃ia sit inter creatorẽ ꝛ creaturã: tñ hec pclara liberi arb. virtꝰ ẽ i dõ ꝛ i creatura equalr cõicata. Ad cuiꝰ declaratiõez tres igramꝰ veritates. ℂ pᵃ si i demõibꝰ sit liberꝫ arb. ℂ zᵃ vi. si i ãgel' ẽ lib. arb. ℂ 3ᵃ si in deo ẽ lib. arb. ℂ Quãtũ ad pmã dico q i demonibꝰ ẽ liberũ arb. sꝫ illõ ẽ obstinatũ in malũ. vñ nõ q obstiatio iportat qnãdã ai firmitatẽ pcci: a q reuerti nõ põt. Nõ posse ãt reuerti a pccõ est duplr: sat qr de hᵒ vires nõ sufficiũt: vt. s. a peccato totaliter liberetꝛ. ꝛ hᵒ mõ oẽs exĩtes ĩ mortali pccõ ruerti ñ possũt. vñ Isidorꝰ. Cũ iã nos pccis obligauerimꝰ ꝛ opibꝰ diaboli: iã nr̃a virtute resurgẽ nõ valemꝰ ꝛ hᵒ mõ ñ dr̃ qs obstinatꝰ. zᵒ mõ accipitꝛ firmitas ĩ pccõ: qr qs coopari nõ põt: vt a pccõ resurgat. Et hᵒ duobꝰ mõis. vno mõ: qr nõ põt coopari. i. non de facili põt cooparĩ vt a peccato rsurgat. ꝛ ista obstinatio ipfecta ẽ ꝛ põt i vita pñti repiri. sicut patuit de Pharaone ꝛ alijs a deo assuetis in peccatis: q cũ magna difficultate possent resilire. Scdõ modo itelligitꝛ ñ posse cooperari vt a peccato resurgat simpliciꝛ itelligẽdo: ita q nullo mõ possit coopari vt a peccato resurgat. ꝛ hᵒ mõ demões pprie dicũtꝛ obstinati: qr nullo mõ a malo possũt reuerti: adõ i malo sũt imersi. vt pꝫ p magr̃ꝫ i. 4. di. vlt. c. hic aũt oritꝛ q̃stio ex pmissis habẽs originẽ. vide si placet. ꝛ hac obstinatiõe nullꝰ i vita pñti dr̃ obstiari. audi Aug. sup illud ad Ro. z. Tu aũt fm duriciã tuã: ꝛ ipenitens cor tuũ ꝛc. De nullo iḡt desperandũ ẽ: q̃zdiu patientia dei ad penitentiã adducit: ꝛ subdit. Paganus est hodie: infidelis est hodie: iudeus est hodie: hereticus ẽ hodie. scismaticus ẽ hodie. Quid si cras ãplectaꝛ catholicã fidem: ꝛ sequatur catholicã veritatẽ: Quid si isti quos i quocũq gñe erroris dãnas tãq desperatissimos: anteq vitã istã finiãt agãt pniaꝫ: ꝛ i futuro inueniant verã vitã: Audi ꝛ Leonẽ papã. Nemo inqt ẽ desperandꝰ: dũ i hᵒ corpore cõstitutꝰ ẽ. qr nõnũq qd diffidẽtia etatis differtꝛ: cõsilio maturiori pficitꝛ. de pe. di. 7. c. nemo. Et sic pꝫ pᵃ veritas. ℂ Ad ꝫaz dico similr q i angelis ẽ liberꝫ arbitriũ: similr ꝛ i btis: sed est confirmatũ i bono per gratiam dei. Ubi nota q esse cõfirmatũ in gratia potest duplr itelligi. vno modo cum liberum arbitrium nullo modo potest flecti ad malam sine lumine glorie: ꝛ hoc mõ virgo gloriosa ppter maternitatis puilegiũ fuit i gratia cõfirmata: vt nullo modo peccare possꝫ: vt Aug. ait. Cũ de pctis agitꝛ: nullã volo prsus de Maria facere mẽtionẽ. Apli võ post spũs sci missionẽ i grã tñ ɔfirmati sũt: vt mõtali peccare ñ possẽt sꝫ nõ vt venialr. 1. Jo. 1. Si dixerimꝰ qm̃ pctm ñ hẽmus ꝛc. Alio mõ liberꝫ arbitriũ ẽ firmatũ i grã cũ sequẽn lumĩe glie. ꝛ hᵒ mõ solũ ãgeli ꝛ btĩ liberꝫ arbitriũ hñt i grã ɔfirmatũ. ps. Timor dñi scũs pmanet i seculũ secli. qᵒ qdẽ mõ nullꝰ i hac vita fuit i grã ɔfirmatꝰ. excepto xp̃o. q pp duplicẽ nãꝫ i vnã psonã suppositatã erat pfectꝰ viator ꝛ ɔphẽsor. Et si dr̃. Si grã i btis facit vt peccare ñ possint. vꝫ q ab eis tollatꝛ rõ liberi arbitrij. Dico q flecti ad malũ ẽ defectꝰ liberi arbitrij. q tollitꝛ p graꝫ. vñ grã ñ tollit aut cõrũpit naturã. sꝫ pficit. vñ cũ libertate liberi arbitrij stat iflexibilitas ad malũ pp graꝫ pficiẽtẽ liberꝫ arbitriũ. Et sic pꝫ ꝫa vitas. ℂ Quãtũ ad tiã vi. dico q i deo ẽ liberꝫ arbitriũ. sꝫ nõ ẽ in grã ɔfirmatũ. qa nunq fuit istãs i qᵒ deꝰ fuerit vertibil' aut possibilis ad posse vti ad malũ. iõ nõ idiguit cõfirmatiõe aliq. Et ponamꝰ q eẽt cõfirmatũ dei liberꝫ arbitriũ in grã qro a qᵒ: Cõfirmari. n. dicit ab aliqᵒ firmari. nõ ẽ gᵒ firmatũ aut cõfirmatũ i grã. sꝫ ẽ ipa grã. ꝛ a quo oĩs grã. Et sic pꝫ 3ᵃ veri. Nõ ad ppositũ ɔclõnis: vt itelligamꝰ quomõ liberꝫ arb. sit i deo ꝛ i nobis eq̃lr. Nõdũ q liberꝫ arbi. tria icludit. vꝫ. imunitatẽ coactõis. dignitatẽ sublimatõis. ꝛ 3ᵒ facultatẽ electõis. ℂ Quãtũ ad imunitatẽ coactõis sic liberꝫ arbi. ẽ i oibꝰ eq̃lr. tã i creaturis q̃ꝫ i creatore. Unaqueq. n. volũtas libera ẽ: ꝛ cogi ñ põt. Hoc. n. a nã sic vnaqueq hꝫ. ℂ Quãtũ ad dignitatem sublimatõis sic nõ ẽ i deo ꝛ creatura equalr. Nemo. n. ẽ q nesciat q digniori mõ ẽ i creatore q̃ꝫ i creatura. ꝛ i creaturis fm dignitatẽ ẽ i oibꝰ equalr. qm̃ oẽ liberꝫ arbitriũ sub dõ ẽ ɔstitutũ. ꝛ i hᵒ nõ differt. Quantũ võ ad facltatẽ electõis ꝛ potestatẽ iustitie fuãde: nõ solũ ẽ i dõ ꝛ i creaturis ieq̃lr. sꝫ ẽt i creaturis ad seiuicẽ ɔpatis. Una. n. creatura multo potentior ẽ alia i rectitudie fuãda: sicut beata q̃ꝫ misera. Audi Anselmũ lᵒ de lib. arb. Libertas inqt liberi arbitrij alia qdẽ a se. q̃ nec ẽ facta: nec ab alia accepta: q̃ ẽ solꝰ dei. alia ẽ a deo fcã ꝛ accepta: q̃ ẽ angelor ꝛ hoĩꝫ. Et hec qdẽ alia hñs rectitudinẽ quaꝫ sentiret: alia carẽs. hñs rectitudinẽ: alia tenet separabilr: alia iseparabilr. carẽs rectitudie. alia caret recuperabilr. alia irrecupabilr. hec ille. auctas illa clara est. Et hec tibi sufficiant pro secanda cõclusione.

¶ De pugna carnis cõtra liberũ arbitriũ ꝛ hui. cõclõ. III.

Ccipe tertiã cõclõnem. vz. Etsi vnusqsqз libero fungat̃ arbitrio. tñ ĩpetũ ꝑmi penã ĩ hac vita pegrinãtes: caro ĩpugnat liberũ arbitriũ: vt nõ q̃cunqз velimus illa faciam⁹. Audi apl̃m ad Gal'. 5. Caro cõcupiscit aduersus spm̃: ꝛ spũs aduersus carnẽ. Hec. n. sibi inicẽ aduersant̃: vt nõ q̃cunqз vultis illa faciat̃. Pro declaratiõe hui⁹ tres īgram⁹ v̾itates. ¶ pᵃ ẽ. que ẽ ista pugna carnis aduersus spm̃. ¶ 2ᵃ ẽ. Qui sũt hĩ q cũ carne pugnãt. ¶ 3ᵃ ẽ. Quid regrit̃ ad viriliter pugnãdũ cũ carne. ¶ Quãtũ ad ꝑmã breuiter tibi aĩa rñdeo ꝙ gl'osus Aug. ĩ li. ð cõflictu viciorꝫ ꝛ v̾tutũ: illã ꝑoptime declarat. Audi Aug. Si aliqñ igt̃ dicat spũs carni. Memẽto qa cinis es: ꝛ ad humilitatẽ ĩducat. stati obstat caro ꝛ ait. Multis imo pene oib⁹ melior es. v̾bo. scia. diuitijs. honoribus. ꝛ huiusmõi. ergo te cognosce: ꝛ nõ te despicias plusq̃з opꝫ. despice cũctos. ꝛ ꝑemine oibus. Si respõdeat spũs. Cũcta hec sunt a deo: sꝫ vana sunt. Querẽda sũt celestia solũ: ĩ occulto ẽ opãdũ vt deus ĩ occulto ꝑmiũ reddat. Stati caro rñdet. Nõ sic sꝫ oĩde qð agis. Laudet̃ de⁹ ĩ opib⁹ tuis videant oẽs ꝛ addiscat. ꝛ qr̃ occultare debes bona q̃ facis? Si dicat spũs. parcẽdũ ẽ inimicis. Obuiat caro. reputabit̃ pusillanimitas. dabis cãз ceteris te iniuriandi. qa vĩdictas nõ sumis ꝛ sic cã eris peccati. Si spũs dicat opare. q: nascit̃ hõ ad laborꝫ. obstat caro. quid prodest se nimis affligere? quare ad mortẽ an tp̃s vis currẽ? labor nimi⁹ facit hoiꝫ suiipsi⁹ homicidã. q° qesce. Si spũs ait. Largir̃ bõa q̃ hẽs paupib⁹: vt habeas vitã eternam. prudẽtia carnis ad hec. q̃з malũ ẽ h°. Nã si null⁹ daret elemosinas oĩs hõ conaret̃ lucrari. Nũc ãt qa dam⁹ multi sũt ociosi. debes plus te dilige q̃з ꝑximũ. Custodi g° ꝑ te. nes. ĩs futuros casus. Si dic̃ spũs. Nõ loqr̃is malũ de aliq°. dicas sp bonũ. oĩs murmuratio mala ẽ. Ait prudẽtia carnis. Nũq̃з malũ ẽ loq cõtra vitia nõ ẽ murmurato: sꝫ peccati rep̃hẽsio. Quid si oẽs laudabis? nõne falsũ dices? ꝛ h° ẽ peccatũ. Quid ꝑdest de alijs bona dicere: ꝛ sic ĩ vanã gl'aꝫ surgãt Si dicat spũs. Abstinẽdũ a cibis ꝛ a potu. Ait prudẽtia carnis. Quare de⁹ creauit delitiosa: nisi vt comedam⁹? Nõ creasset si noluisset eis nos vti. Ð fruẽdũ ẽ ĩ hilaritate. Abstinẽtia facit hominẽ melãcolicũ ꝛ pigrũ. Et demũ si seqret̃ ĩfirmitas: nonne magnũ eẽt peccatũ no posse deo s̾uire? Si dicat spũs. Caste viuẽdũ ẽ: vl' ĩ v̾ginitate. Prudẽtia carnis rĩdet. Si oẽs v̾gines eẽnt: mũd⁹ dẽstrueret̃ ꝛ qr̃ dꝫ deo displicere qð nãle ẽ? Et sic m̃lta alia sapiẽtia carnis his qb⁹ dñat̃: rĩdet: ꝛ ad mortẽ ducit Et sepenumero hec prudẽtia carnis de altissimis reb⁹ disputat dicẽs. Quare fecit de⁹ hoiꝫ quẽ sciebat ẽẽ peccaturꝫ? q̃re ñ fecit eũ ĩpeccabilẽ? q̃re finit tot mala fieri? q̃re inigtas ꝓsperat̃: ꝛ iustus dãnatur? Quare h°? ꝛ q̃re illud? O stolida hoiuꝫ ĩuestigatio. quis v̾m ait xp̃s põt ad staturã suã cubitũ vnũ addẽ ꝛ m̃lta alia adducit q̃ pulchre sũt meditatiõis. Lege ibi ꝛ videb m̃lta tibi gratissima ꝛc̃. Et sic pꝫ ꝑr v̾itas. ¶ Accipe 2ᵃꝫ v̾i. vꝫ. q sũt hĩ q cũ carne pugnãt. Dico ꝙ tria sũt ꝯncipali͛ hoĩum gña q cũ carne pugnãt. Quidã. n. sic pugnãt vt carnẽ vĩcãt: ꝛ nullo mõ sẽtimẽtũ carnis hñt. qdã pugnãt ꝛ vicũt ꝛ maxie carnis sẽtimẽtũ hñt. Quidam pugnãt nec vicũt: sꝫ carnẽ spũi dñaꝫ faciũt. ¶ Accipe ꝑmũ gen⁹. Et dico ꝙ qdã sic cũ carne pugnãt vt carnẽ vĩcãt: ꝛ nll'o mõ sẽtimẽtũ carnis hñt. ꝛ horꝫ paucorꝫ ẽ numer⁹. Et ad xp̃ianorꝫ cõfusionꝫ nota exẽplũ cuiusdã ph̃i: vt recitat valeri⁹ maxim⁹ li. 4. c. 3. de Xenocrate ph̃õ. Fecerũt nãqз iuuenes qdã te tp̃is cũ meretrice q̃dã pactũ: vt ph̃m ill'ũ ad peccãdũ ĩduceret ĩ pccõ carnis. Accessit meretrix s̾monib⁹ blãdis ꝛ dormire dixit secũ se velle. consentire ph̃ũs: blãdis v̾nit̃ v̾bis: ꝛ factis magis. imobil' ꝛ cõstãs ph̃ũs ꝑdurat. ꝛ victa tãdẽ ph̃i castitate: cõfusa abijt meretrix. dicũt iuuenes meretrici. ꝑdidisti q̃ potuisti op⁹ qð ꝓmisisti ꝑficẽ. Cui illa. pactũ igr̃ de hoie feci: hic ãt ñ hõ: sꝫ imobile lignũ. Sil'e quoqз exẽplũ de btã Agatha ĩ legẽda legit̃. vñ ð ea dictũ ẽ. Facili⁹ possũt saxa mol'iri: ꝛ plũbi duricies ĩ mollicie cõuerti: q̃з cor ei⁹ aliqb⁹ ĩhonestis deturpari. ꝛ sic de alijs. ¶ 2° aliq cũ carne pugnãt ꝛ vicũt: ꝛ tñ maximũ sẽtimẽtũ carnis hñt. ꝛ hi ĩcipiẽtes oẽs sũt qñ ĩ ꝑncipio caro fortior ẽ q̃з spũs. ꝛ nõdũ spũ feruẽtes: caro eos acriter ĩ spũ molestat: adeo vt crebro spũs debilitet̃: ꝛ pigrior fiat ad dĩ mãdata: nec tñ ob hoc q̃ carnis sĩ sectat̃. Et certe hec est maxia pugna ĩcipiẽtiũ oĩuꝫ. In quorꝫ ꝑsona gl'iosus Anselm⁹ ĩ suis meditatõib⁹ dicebat. Aĩa sterilis: qd agis? Quid torpes aĩa peccatrix? Aĩa tepida ꝛ digna euomi: qd dormitas? Arbor ĩfructuosa: vbi sũt fructus tui? Arbor digna securi: ꝛ igne digna succidi ꝛ succẽdi: q sunt fruct⁹ tui? vtiqз spine pungentes ꝛ amara pctã. hec ille. Sꝫ hãc regulã nõ: ꝙ quãto longi⁹ spũs pugnat ꝛ vicit: fit tãdẽ: vt ĩ talib⁹ carnis v̾tus debilitet̃. nec tñ totalr̃ liberant̃: sꝫ quotidiana illa pugna ꝑdurat: nõ tñ sentimẽtũ carnis hñt. Exᵐ de btõ hieronymo q ĩ ep̃la. 8ꝫ. se plurimas abstinẽtias fecisse narrat: ꝛ tñ ĩ mortua carne adhuc libido vincebat. Simile habet̃ de paulo ad Ro. 7. Ego ãt carnal' igt̃ hõ sũ venũdat⁹ sub pccõ qð. n. operor: nõ ĩtelligo. nõ. n. qð volo bonũ: hoc ago ꝛc̃. ¶ 3° aliq sũt q pugnãt: nec tñ vincũt: sꝫ carnẽ spũi dñaꝫ faciũt. ꝛ horꝫ mala est cõdino. Ad Ro. 8. Qui ĩ carne sũt. s. subuersi: deo placẽ nõ possũt Ex quo seqt̃ ꝙ q deo placere volũt carnẽ subdere spũi conent̃ ad Gal'. 5. Qui xp̃i sũt carnẽ suã crucifixerũt cũ vitijs ꝛ cõcupiscẽtijs. ꝛ ad Ro. 8. Qui. n. s̾m carnẽ sũt: q̃ carnis sũt sapiũt. q vero s̾m spm̃ q̃ spũs sũt sẽtiũt. nã prudẽtia carnis mors ẽ: prudẽtia spũs vita ꝛ pax. qm̃ sapiẽtia carnis inimica est deo ꝛc̃. Et sic pꝫ 2ᵃ v̾itas. ¶ Ad tertiã v̾i. dico ꝙ tria ꝑmarie regrunt̃. vꝫ. cogitatio v̾tuosa: castigatio vigorosa: ꝛ attẽtio aiosa. ¶ Prio inq̃з regritur cogitatio v̾tuosa. Tria. n. debꝫ cogitare q̃cũqз do militat̃ ĩtẽdẽs. s. tp̃alia: eterna: ꝛ ĩfernalia. Tp̃alia ꝛ sic iueniet illa mẽdacijs: piurijs: luxurijs: ꝛ oib⁹ pccis plena. Naũ. 3. Ve ciuitas sanguinũ vniuersa dilaceratiõe plena. Non recedet a te rapina: vox flagelli: ꝛ vox ipet⁹ rote. ꝛ seqt̃. Ecce ego ad te di-

cit dñs exercituũ: ⁊ reuelabo pudenda tua in facie tua: ⁊ ondaʒ gẽtib⁹ nuditatẽ tuã: ⁊ regnis ignominiã tuã: ⁊ ꝓiciã super te abominatiões ⁊ cõtumeliis te afficiã: ⁊ ponã te ĩ exẽm: eritq̃ oĩs q viderit te resiliet a te. Et ita de scõ ẽ: q qñ aliquĩ dñs tñi lumẽ cognitõis ꝑstat: vt mũdi cognoscat calamitates ⁊ miserias: a se cũctos sic cogitantes resilire facit ⁊ fugere. qm̃ qd ꝓdest hõi si vniuersũ mũdũ lucret aĩe vero sue detrimẽtũ patiat. ℂ 2° debʒ cogitare eterna ⁊ illa amare. ps. Viã mãdatoꝝ tuoꝝ cucurri: cũ dilatasti coꝛ meũ. ⁊ dic cucurri: vt sollicitudo bñfaciẽdi ondat. ℂ 3° ĩfernalia: ⁊ illa timere. ps. Timoꝛ ⁊ tremoꝛ venerũt sup me timoꝛ ĩ aĩa: tremoꝛ in coꝛpe. ℂ 2° reqrit ĩ hac pugna castigatio vigorosa. Castigo igt Paul⁹ corp⁹ meũ: ⁊ ĩ ꝟuitutẽ redigo: cũ discretiõe tñ. Audi Hiero. ĩ qdã epla. Coꝛporis igt debilitas nimia: ⁊ vires aĩe frãgit: mẽtis quoqʒ igeniũ marcescẽ facit. Quicqd cũ mõ ⁊ temperamẽto fit salutare ẽ. Optim⁹ ĩ oĩ re mod⁹: laudabil' vbiqʒ mẽsura. hec ille. Sʒ hen nob talis discretio nõ ẽ op⁹: sʒ carnẽ morituraã ĩpinguamus: ⁊ aĩaʒ ĩ eternũ victurã ꝑdim⁹. Audi Hug. de claustro aĩe. Cur igt carnẽ tuã ꝑciosis reb⁹ ĩpinguas: ⁊ adoꝛnas: quã post paucos dies vermes deuoraturi sũt ĩ sepulchꝛo: ⁊ aĩaʒ tuã nõ adoꝛnas bonis operib⁹: q̃ deo ⁊ angel' ei⁹ ꝑntanda ẽ ĩ iudicio: Cur g° aĩam tuã vilipẽdis ⁊ ei carnẽ ꝑponis: Dñam ancillari: ⁊ samulaʒ dñari magna abusio est. hec ille. ℂ 3° reqrit attẽtio aĩosa. vñ vulgariter dici solet. mala guarda fa chi dorme. Jñ Petrus aplus ait. Fr̃es sobꝛij estote ⁊ vigilate ⁊c̃. Nã si blãdimentis ⁊ suggestionib⁹ nõ resistit. suggestio delectationẽ parit. delectatio ꝯsensũ. ꝯsensus opus. opus ꝯsuetudinẽ. ꝯsuetudo necessitatẽ. necessitas desꝑationẽ ⁊ desperatio mortẽ. Pricipijs g° obsta: sero medicina parat. Et hec sufficiãt ꝑ 2ª pte hui⁹ ꝟmõis.

ℂ De fructuosa vtilitate lib. arb. Cõsidera. III.

TErtio loco Liberi arbitrij fructuosã vtilitatẽ videam⁹. vbi tres ꝯcl'ones more solito subiũgam⁹. vʒ. ℂ ꝑª ꝯcl'o ẽ ista. Solo libero arbi. ⁊ absqʒ dei noua supueniente gr̃a põt aĩa hac ĩ vita tẽtationib⁹ resistere. ⁊ illis viriliꝰ repugnare. ℂ 2ª ꝯcl'o ẽ ista. Solo libero arbitrio ⁊ sine alio diuine gr̃e nouo adueniẽte subsidio. potest aĩa ꝑegrina dei mãdata iplere. ℂ 3ª ꝯcl'o est ista. Neqq̃ʒ sine diuine gr̃e nouo adueniente respectu potit aĩa cũ ceciderit solo libero arbitrio sbleuari.

ℂ Q solo liberoarbitrio possumus tentationibus resistere. Conclusio. I.

ACcipe ꝑmã cõcl'onem ⁊c̃. Et ne aĩa carame ĩ pelagianũ errorẽ icidere arbitreris hãc accipe distinctionẽ. quã ponit Bona. eximi⁹ cardinal' sup 2° sñiaꝝ. di. 28. Aliud est resistere tẽtatiõi: ⁊ aliud vicere tẽtationẽ. Plus. n. ĩpoꝛtat victoꝛia q̃ʒ resistẽtia. Resistere naqʒ cõsistit ĩ h° q gs suggestiõi diabolice nõ cõsẽtiat. sed ec̃ victoꝛẽ cõsistit ĩ oppositũ ei⁹ cõseq̃ndo: qδ diabol⁹ suggerebat vl' itẽdebat. Jntẽtio diaboli ẽ hoĩnẽ a bono retrahere: ⁊ illũ deo inimicari: ⁊ eternõ dignũ facere supplicio. Tũc igit vicit qñ sic ei resistit: vt ei⁹ oppositũ qδ itẽdebat facim⁹. ⁊ amicabiliores deo efficimur. ⁊ ꝑmio eterno appropiquam⁹ merito cõgrui. ⁊ qm̃ h° sine speciali dĩ gr̃e dono gratũ faciẽtis ꝑmiũ eternũ mereri nõ possum⁹. ꝑª Coꝛ. 13. Si linguis hoĩuʒ loqr ⁊c̃. Que tñ nõ reqrit ad h° vt resistat. Ecc. 15. Apposuit ãte eum ignẽ ⁊ aquã. vitã ⁊ moꝛtẽ: vt ad qδcunqʒ volueris manũ extẽdat. Jδ cõcedẽdũ ẽ q solo libero arb. cũ gr̃a gratis data sine alia gr̃a gratuʒ faciẽte de nouo supueniẽte poterit hõ tẽtationib⁹ resistere: vt illis nõ cõsentiat. qδ tñ facere nõ poterit vt vincat. Nõ tñ qsi solo libero arb. cũ diabolo pugnarem⁹ nec alio subsidio diuĩe gr̃e iuuaremur: ꝓfecto sucũberem⁹. Vñ glo. sup illud Tre. 3. Misericoꝛdie dñi multe: qa nõ sum⁹ ꝯsũpti: qa nõ defecerũt miserationes ei⁹: Ait sic. Nõ põt hõ diu stare ꝯ diaboli ĩsult⁹: nisi mĩcoꝛdia dñi adiuuet. Exẽplũ de pugilatoꝛe q cũ ex vna se pte scuto coopit: alia ex parte remanet discooptus: ⁊ a magis experto pugilatoꝛe vulneratur. quare ⁊c̃.

ℂ Q libero arbitrio solo mandata dei implere possumus. Conclusio. II.

ACcipe ꝟam ꝯcl'onẽ. vʒ. Solo libero arb. ⁊ sine alio diuĩe gr̃e nouo adueniẽte subsidio: põt aĩa ꝑegrina dei mãdata iplere. Ad eni⁹ declarationẽ notãdũ ꝟm dñm Bona. q dei mãdata iplere põt dupl'r itelligi. s. aut q̃ʒtũ ad gen⁹ opis: aut q̃ʒtũ ad itẽtionẽ mandãtis. Implet mãdata q̃ʒtũ ad gen⁹ opis ẽ facere vl' nõ facere: qδ ꝑcipit vel ꝓhibet nõ cõsiderata ꝑcipiẽtis itentiõe. s. q̃re ꝑcepit sic: vl' ꝓhibuit. Implere q̃ʒtũ ad intẽtionẽ mãdãtis ẽ nõ solũ ꝑceptũ adiplere: sʒ etiã attẽdere ꝑcipiẽtis itẽtionẽ. Precepit. n. de⁹. Nõ adorabis deos alienos ⁊c̃. ad h° vt cõseq̃mur vitã eternã. Ad ꝓpositũ dico q ex nãli q̃dã iclinatiõe possum⁹ dei mãdata implere q̃ʒtũ ad gen⁹ opis. vñ nãlis iclinatio dictat: vt pentes honorem⁹ homicidia vitem⁹: ⁊ hi⁹. Sʒ sine gr̃a gratũ faciẽte nõ possum⁹ dei mãdata iplere q̃ʒtũ ad itẽtionẽ mãdantis Cũ de⁹ illa ꝑcipiat: vt diuine conformemur volũtati: ⁊ sic gl'am eternã cõseq̃mur qδ sine charitate fieri nequaq̃ʒ põt. Vñ btũs Tho. ꝑª 2ᵉ. q. 109. c. 9. dicit. Q si hõ ad dei mãdata iplẽda q̃ʒtũ ad gen⁹ opis: diuina idigeat gr̃a. h° nõ ẽ ex nãe defectu: sʒ ex defectu pcti. Ante. n. pctm̃ poterat hõ dei mãdata p nãlia dona iplere. Aliogn vt dicit ipse nõ potuisset hõ ĩ illo statu nõ peccare. Cũ nihil aliud sit peccare q̃ʒ trãsgredi diuĩa mãdata. Sʒ ĩ statu nãe coꝛrupte gr̃a gratis data: indiget hõ vt dei mãdata possit ĩplere. Ex qb⁹ ꝟbis apparet q alit cõueniebat hõi liberꝝ arb. ĩ statu ĩnocẽtie: ⁊ alr nũc ℂ Ponit. n. magr̃ sñiaꝝ ĩ. 2. di. 25. q̃druplicẽ hõis statũ. ℂ ꝑm⁹ añ pctm̃. 2⁹ post pctm̃ ⁊ ante repatione gr̃e. 3⁹ post repationẽ gr̃e: ⁊ añ cõfirmationem. 4⁹ post cõfirmationẽ: ⁊ assũptã gloꝛiã. ℂ In ꝑmo statu sic liber erat hõ vt nihil ad bonũ faciẽdũ haberet: q° ipediret: nec ad faciẽdũ malũ: q° ipelleretur. Et sic sine errore poterat indicare: ⁊ volũtas sine difficultate bonũ appetẽ. ℂ In 2° statu quo

ĩpelleret ad peccãdũ hũit hõ. qm̃ rõ a ↄcupiã ꝑmebatur ⁊ vicebat̃. Et iõ ĩ tali statu nõ poterat non peccare. ¶ In 3° statu hũit ad peccãdũ ĩpellens: sȝ rõe ; nõ vicẽs. ita ꝙ põt hõ mortal'r nõ peccare: sȝ ñ põt venial'r nõ peccare ꝓpt ĩfirmitatẽ carnis: nõdũ ꝑ grãz absorptã: ⁊ ꝑfecte cõsũmatã. ¶ In 4° statu hẽbit hõ liber̃ arb. cõfirmatũ ĩ bono: ita vt ꝑ grãm cõsumatã oĩno peccare nõ possit. ⁊ h° nõ hȝ ꝑ nãm sȝ ꝑ grãz. q: ꝑ nãz sẽp hȝ hõ vt possit peccare: ⁊ nõ peccare: sȝ ꝑ grãz hȝ vt nõ possit peccare. Exm̃ corp⁹ hũanũ dr̃ corruptibile ꝑ nãz: ⁊ fit ĩcorruptibile ꝑ grãz. p° Cor. 15. Seminat̃ corp⁹ cõrupnbile: surget ĩcõruptibile ⁊c̃. Et tam̃ ex eo ꝙ ĩcoruptibile ꝑ gratiã fiat: nõ seq̃t̃ ꝙ nõ sit hũanũ. Sic ⁊ liber̃ arb. hominis flexibile ẽ ĩ malũ ꝑ nãz: ⁊ tñ ꝑ grãm poterit cõfirmari: vt bonũ sẽp velit: ⁊ malũ nñq̃ possit velle. q̃re ⁊c̃. Et hec sufficiãt pro secũda ↄcl'one.

¶ Qꝛ sine grã a pctis resurgẽ ñ possum⁹. ↄcl'o. III.

a Ccipe t'tiã ↄcl'onẽ. vȝ. Nequaq̃ sine diuine grẽ nouo adueniẽte respectu aĩa cũ ceciderit: solo libero arbitrio poterit subleuari. Audi Isido. de sũmo bono. Cum nos igt pctõ obligauerim⁹: ⁊ opib⁹ diaboli: iã nr̃a ṽtute surgẽ nõ valem⁹. Audi ꝓphãz. Nisi qa dñs adiuuit me: paulomin⁹ hitasset ĩ iferno aĩa mea. Qm̃ q facit pctm̃ huus ẽ pcti. Ad cui⁹ declarationẽ ẽ sciẽdũ ꝙ resurgere a pctõ nihil aliud est: q̃ȝ ad ea restitui q̃ ꝑ pctm̃ amiserat. Tria ãt amittit ꝑncipalit' hõ ꝑ pctm̃. ¶ Primo quãdã diuĩ lumis sil'itudinẽ. sic̃ pȝ ꝑ Aug. sr̃ Jo. tractãs illõ ṽbũ. Et tenebre eũ nõ ↄphẽderũt. ¶ 2° irruit ĩ ãnihilatiões gratie ¶ 3° amittit idoneitatẽ ad vitã eternã. Nullũ aũt istor̃ sine grã restitui põt. q: ait ꝓphã. Est spũs vadẽs ⁊ nõ rediẽs. Jõ ad h° vt liber̃ arb. a pctõ resurgat nõ solũ ẽ neccia grã ſȝ ꝙ di gratuita volũtas dinec ſm ꝙ dr̃ gratuita passio xp̃i. Sȝ ẽt ſȝ ꝙ grã dihitus animi. Gratuita. n. volũtas dei cõcurrit ad h° vt fiat offense remissio. q: volũtarie ↄdonat offensã. Liberal' ⁊ gratuita passio xp̃i cõcurrit ad h° vt fiat morbi curatio: ⁊ imaginis reformatio. Habit⁹ ãt grẽ ad h° cõcurrit: vt idoneũ ad gl'ãz faciat. Qr̃ oĩo ad culpe deletionem neccssaria ẽ dei grã gratũ faciẽs. Audi Aug. de ꝑdestiatõe scõr̃. De⁹ igt ẽ q iustificat ĩpiũ: nõ ꝑueniẽt⁹ hũana volũtate: sȝ ipse ꝑueniẽs hũmanã volũtatẽ sua miã. Et ps. Misericordia dñi ꝑueniet me. Et hec tibi aĩa sufficiãt. ꝑ pñti ad dei laudẽ ⁊ sue gl'ose matris: q̃ sic ꝓ nobis filiũ exoret: vt ab ipso ad bene agere moueamur ĩ pñti ꝑ grãz: ⁊ ĩ futuro ꝑ gloriã. Amen.

¶ Feria tertia secũde dominice quadragesime d' honore sacerdotũ. Sermo. xiiij.

o Mnia que cũq̃ vobis dixerit facite ⁊ ſuate: opa ãt eor̃ nolite facere Math. 23. Grandẽ nr̃is tpib⁹ occurrẽte errore ĩ ꝑtactis ṽbis soluit magister nr̃. Plurimi. n. vitã clericor̃ ac religiosorum nõ satis honestã iuẽtes: crebro ꝑdicatorib⁹ nõ credũt. ⁊ q̃ ꝑdicãt sõniasse illos arbitrãt̃. Hi ꝑmarie fallant̃ iter gradũ ⁊ fragilitatẽ distinguere nescientes. Gradus. n. scissim⁹ ẽ. lȝ plerũq̃ vili in ꝑsona collocet̃. Et ſm gradũ ⁊ nõ ꝑsonã sacerdotes appellãt̃. Sacerdos. n. idẽ sonat qd̃ sacrũ dãs. 21. di. c. cleros. Jõ merito honorandi. Eccl'. 7. In omni substãtia tua time deũ: ⁊ sacerdotes illius sãctifica. i. vt sãctos reuerearis: ⁊ vt d' sanctis loquere. Et ne tibi vitã eor̃ tuis ocl'is anteponas: vt eor̃ exẽplo malefacias ait dñs. Oĩa quecũq̃ dixerit vob facite ⁊ ſuate. opera ãt eor̃ nolite facer̃. In quib⁹ sacratissimis ṽbis tres cõsideratiões faciamus. vȝ

¶ Oĩum clericor̃ ⁊ religiosorum nobilẽ dignitatẽ
¶ Omniũ clericor̃ ⁊ religiosor̃ cõgruã honestatẽ
¶ Oĩuȝ clericor̃ ⁊ r̃ligiosor̃ dignissimã sãctitatẽ
¶ De dignitate sacerdotũ. Cõsideratio. I.

p Rimo oĩum clericor̃ ⁊ religiosor̃ nobilẽ dignitatẽ videam⁹. vbi tres conclusiões more solito faciamus. vȝ. ¶ p° ↄcl'o est. Tãta est dignitas tantaq̃ ꝑclara ĩ terris oĩum sacerdotũ nobilitas: vt in ecclesia dei xp̃i tesu possideãt vicem: ac teneant locum. ¶ 2° cõcl'o est ista. In signum maxime dignitatis sacerdotes oẽs caput rasũ in corone modũ sine rubore portare debent atq̃ tenentur. ¶ 3° cõcl'o ẽ ista. Et licet sacerdotũ nobilissim⁹ sit gradus ⁊ dignitas: nõ tñ oẽs illũ possunt suscipere ⁊ sacerdotes esse.

¶ Qꝛ sacerdotes vicẽ xp̃i tenẽt ĩ t'ris. Cõcl'o. I.

a Ccipe ꝑmã cõcl'onẽ ⁊c̃. vt. s̃. Ad cuius declarationẽ tres inquiramus ṽita. vȝ. ¶ p° ṽi. ẽ. Qũo ⁊ q̃re instituit benedict⁹ Jesus sacerdotes sui vt essent vicarij in t'ris. ¶ 2° ṽi. ẽ. An vita ⁊ hõis iniquitas dignitati ꝑiudicet ⁊ ↄriet̃. ¶ 3° ṽi ẽ ista. An sacerdos qdc̃uq̃ soluit vel ligat ĩ terris: sit ligatũ vel solutum in celis. ¶ Quantum ad primam dico ꝙ xp̃s iesus sue passionis consumato misterio: ⁊ resurrectionis ṽitate declarata celum ascendere volens: vt nobis sacramenta ministrarentur: ⁊ in fide doceremur: vicarios suos sup hoc instituit: ⁊ c̃is. Marci vlt. ꝑcipiẽdo mandauit dicens. Euntes ꝑ vniuersum mundum predicate euangeliũ oĩ creature. Et sũmũ oĩum sacerdotẽ Petrũ ĩstituit. Jo. 21. Simon Joannis amas me? Dicit ei Petrus. Domine tu scis q: amo te. Dicit ei Jesus. Pasce oues meas. Et postea dedit ei potestatem ligandi ⁊ soluendi in celis ⁊ in terris. Math. 18. Qdc̃unq̃ ligaueris super terram erit ligatum ⁊ in celis. ⁊ qdc̃ũq̃ solueris super terram erit solutũ ⁊ in celis. Similiter ⁊ alijs. 24. q. i. c. qdc̃ũq̃. Ex qbus verbis dubitari potest qñ Petrus vicariatuȝ accepit. glo. super. c. translato. de ↄstitu. sup verbo. translato. in glo. 2°. declarans qñ auctoritatem suam dedit ecclesie dicit ꝙ tunc accepit auctoritatẽ: qñ xp̃s ait. Pasce oues meas. extra. de electione. c. significasti. ve qñ dixit. Ite docete oẽs gẽtes. de cõ. di. 4. c. ꝓprie Et alij doctores in eadẽ glo. sup ṽbo Petrũ. dicit ꝙ tũc accepit: qñ dixit. Tu es Petr⁹. vel ꝑ illa verba. Qdc̃ũq̃ ⁊c̃. Tãta eq̃dẽ aĩa mea ẽ ista sacerdotalis dignitas: vt nedũ tpibus nostris: sed ẽt tẽpore Romanor̃ ⁊ magnor̃ magistratuũ nulli ĩpatores aut r̃ges fierent nisi sacerdotes. Unũ i. c. cleros. di. 21. circa primã columnã: q: magn⁹ textus est d' hic

ad lrām. Ante ēt q pōtifices erāt τ reges erāt. Na maioꝝ hec erat ꝯsuetudo: vt rex eēt τ sacerdos τ pōtifex. Vñ τ romani ipatores pontifices dicebāt. hec ibi. Sꝫ an istā auctē hūerit an passionē vel post vide ifra i scda ꝯsideratōe ſe pᵗ i pma vitate. Ibi. nō tñ ꝙ p illa vba τc. Pone hic illos decretoꝝ textus q ponūt sup smōe. 9. ꝯsideratōe 2ª. ꝯclōne 3ª. Ibi. In nouo testō τc. Optime. n. ad propositū faē. Et hec de pma veritate. ¶ Quātū ad scdam ve. dico ponēdo hāc regulā gnālē ꝙ glīosus deꝰ q solē suū oriri faē sup bonos τ malos: pmcurat an hō sit bonꝰ vel malus: hereticꝰ vel scismaticꝰ: vel excōicatus. Si tñ hō sit sacerdos: τ sacerdotij caracterē habeat: posit qlibet sacm̄ corporis xpi τ sāguinis in rei vitate ꝯficere. O pclara dignitas: τ nō nimis stupenda dei magni tāta bonitas. Hāc regulā pōit btūs Tho. in. 4. di. 13. Cui ꝯcordat Petrꝰ de Tarātasio in. 4. τ cōiter oēs. Et bti Tho. ē. Quia sicē baptismus q p cōsecrationē daē nūqꝫ amittiē quātūcūqꝫ in heresiꝫ labaē. vel scisma: vl' excōicatōeꝫ: sic nec sacerdotalis ordo aliquo mō amitti pōt. Et iō qꝛ ptestas ꝯficiēdi sacra ordinē ꝯseqē sacerdotalē: a quocūqꝫ ꝯficiaē sacerdote erit in veritate cōsectū. Et dic idē doctor. di. 24. ꝙ in quolibet ordie spālis cōferē potestas. vt sacerdoti potestas cōsiciēdi corpus τ sanguinē dñi. Diacono euāgeliū legendi: sacra dispēsādi in casu necessitatꝭ. τ hoc de mādato epi. Subdiacono cōferē potestas sacra tāgēdi τ pparādi. Et sic daē singulis spālis potestas ita singulis spālis caracter impmiē. Et nō ꝙ caracter vnius ordinis non psupponit caracterē altiꝰ ordinis. Unde siquis suscepto ordine posteriori pmitteret ordinem priorem: non ppē hoc in priori ordinari debēt. pꝫ hoc i decretali. de clericis p saltum ordinatis satꝭ clare. Et sic pꝫ 2ª ve. ¶ Quātū ad trā dic dñs Raimūdꝰ i sūma sua ꝙ auctas illa. Quecūqꝫ ligaueris sup trā τc. non simplr itelligēda est: sed cū cōditōe. s. si sacerdos iuste soluit vel ligat: ita ꝙ clauis nō erret. Quodcūqꝫ igī solueritis super trā claue nō errāte: erit solutum τ in celis. s. approbamꝫ. 24. q. 1. c. manet. Manet inqt Petri puilegiū. i. ligat. vbicūqꝫ ex ipsiꝰ eqtate fert iudiciū. i. sentētiā qꝛ snīa iniuste lata nō tenet: vt dic glo. Et hic arguiē de snīa quo ad deū nō quo ad ecclesiā: sed illa qꝫqꝫ nō tenet. eē de sen. ex. p tuas. hec i glo. Pōt eniꝫ papa errare: vt pꝫ di. 40. c. si papa. Si papa sue τ frīe salutis negligēs dephendiē inutilis τ remissus in opibꝰ suis τc. Et nota istū textū: qꝛ ēt faē ad ppositū. 21. di. c. Inferior. vbi dr̄. Inferior sedes poīē soluere nō pōt. Sola. n. porior. i. superior iferiorē cōueniēt. i. de iure absoluit. Hinc ligdo pmdeē. qꝛ quē nō pōt absoluē: nō pōt iudicio . s. suo inferior poriorē ligare. Vñ pphā ait. s. Isa. Nūqd glorīabiē securis. i. seca. ꝯ eꝰ q secat in ea. aut exaltabiē serra ꝯ eū q trahit eā? Nis ita ex diuinis scripturis. s. pphe ncis cōmemoratꝭ sole clariꝰ exhibuimꝰ quēqꝫ q minoris auctris ē eū q maiorꝭ ptātis ē iudicijs addicē. i. adiudicare: aut ppis diffinitōibꝰ subiugare. s. cōdēnādo vel absoluēdo. hec ibi. Ex qbus vbis pꝫ ꝙ illa auctas sacerdotibꝰ ꝯcessa. qōcūqꝫ ligaueritꝭ nō ē absoluta: sꝫ sub cōditōe itellecta. Ita ꝙ sit sesus. qōcūqꝫ ligaueritꝭ τc. supple claue nō errāte: vl' hñtes ptāte. qr τc. Et sic pꝫ pª ꝯclō.

¶ Qꝛ sacerdos apertā. i. māifestā debet portare tōsurā: τ qre. Conclusio. II.

Ecipe scdam ꝯclonē. vꝫ. In signū maxime dignitatis sacerdotes oēs caput rasū in corone modū sine rubore portare dbēt atqꝫ tenēē. Ad cuiꝰ declaratōem tres ingramꝰ ve. ¶ pª ē. Que rō ꝙ istitutū ē vt ista tosura capitis porteē. ¶ 2ª An portātes istā tōsurā puēē hēditate pimoniali. ¶ 3ª ve. ē. An suscipiēs tātā dignitatē i mōtali pecō mortalr peccet. ¶ Quātū ad pmā dico de mente bti Tho. in. 4. di. 19. ꝙ tres sī rōes qre sacerdotes τ ordinati in sacris deferre tonsurā debēt. ¶ Primo i signū regie dignitatis. ¶ 2° in signū tpalis vilitatis. ¶ 3ª in signū approbate veritatis. ¶ Prima rō ē i signū regie dignitatis. Nā sacerdotes ad dina mysteria τ regis eēm sacramēta ministrāda electi ac ordinati deputati sī. Iō signū regis eēm deferre debēt quod ē ipsa capitꝭ corona. Iō dij tā i nouo. qꝫ i veti testō sepiꝰ appellāē. Exo. 23. Dijs nō detrahes. Et ps. Nōne dixi dij estis: τ filij excelsi oēs. s. ad quos smo dī fcūsē. Luc. 19. c. ¶ 2ª tōsurā deferre debēt i signū tpalis vilitatis. Quid. n. pilorū rasio circūcirca tēpora τ sup caput capilloꝝ abrasio aliud significat: qꝫ ꝙ dinis ddicati iferius radāē circa tpa. i. iferioribus negocijs. nō iplicenē. τ in vtice capitis capillū nullū deportent: vt toti ꝯtēplatōi dedicenē. 2. ad Thimo. 2. Nemo militās deo iplicet se negocijs secularibꝰ. qꝛ nemo pōt duobꝰ dñis suire. Math. 6. Audi barbatū hiero. i decretꝭ. 88. di. Negociatorē clericum: ex inope diuitē: ex ignobili glosū: tāqꝫ pestē fuge. In qbꝰ vbis tria hoīuꝫ gnā fugiēda describit. ¶ Primo clericꝰ negociator. ¶ 2° paup factꝰ ſpētie diues. ¶ Et rusticꝰ i dñio τ statu exaltatꝰ. Audi pl'cherrimū textū in decretali. ne clerici vl' monaci secl'aribꝰ negocijs se imisceāt. c. j. vbi sic dr̄. Multa negocia. τ infra. Secularia ad q̄ ptinet ois carnalis ꝯcupiscentia qcūqꝫ plus iusto appetit hō: turpe lucꝝ ē. Munera iniuste accipere vel ēt dare p aliquo seculari qstu. pcio aliquo cōducere cōtētiones vl' lites amare. in platicis secularibꝰ disputare: excepta defensione pupilloꝝ vel viduaꝝ. cōductores vel pcuratores seculariū reꝝ. turpis verbi vel facti ioculatores: vel iocū seculare diligere. aleas amare. pondera iniusta vel mensuras habere. negociuꝫ iniustum exercere. canes vel aues ad venādum sequi. ornamentū icōueniens proposito suo querere. in delitijs viuere. gulas τ ebrietates sequi. Ecce talia τ his similia ministris altaris dñi τ monacꝭ oīo infdicimus. hec ibi. Vis tu aīa tam de pª qꝫ de 2ª rōne pulcherrimum audire textum. 12. q. 1. c. duo. Duo inquit sunt genera xpianoꝝ. Est autē vnum genus quod mancipiū est: diuino officio τ debituꝫ cōtemplationi τ oroni ab omni strepitu tēporaliuꝫ cessare cōuenit: vt sunt cleri τ deo deuoti. vꝫ. conuersi. Cleros. n. grece latine sors. Inde hꝰ hoies vocāē clerici. i. sorte electi. s. spiritualr. Omnes. n.

de⁹ iā suos elegit. Hi nāq; sūt reges. glo. i. eē debēt a. se ⁊ alios virtutib⁹ regētes. ⁊ ita i deo. i. ī ecclia regnū hñt. ⁊ hoc designat corona in capite. hāc coronā hñt ab īstitutōe Romane ecclie: ⁊ ī signū regni qd̄ in xp̄o expectat. Rasio vō capit̄ ē tp̄aliū oīum depositio: illi victu ⁊ vestitu ɜtēti nullā int̄ se ꝓꝓ͞e atē hñtes. s. in reb⁹ ecclesiastic̄ debēt oīa hr̄e cōia hoc veritatē habuit in p̄mitiua ecclia. Aliud vō ē gen⁹ xp̄ianoꝝ: vt sūt laici. Laicos. n. grece: latine pplōs. his licet tp̄alia possidē ſ; nō nisi ad vsū. Mihil. n. miseri⁹ ē q̄; pp̄ nūmū deū cōtēnē. his cōcessum est vxorē ducere: terrā fodere: int̄ viꝝ ⁊ viruz iudicare: cās agere: oblatōes sup altaria ponē: decimas reddē. ⁊ ita saluari poterūt si vitia tn̄ bn̄faciendo deuitauerint. hec ibi. Et sūt vba btī Hiero.

Tertia rō dr̄ in signū approbate veritat̄. Veteꝝ. n. ritus cū noui testamēti vmbre ēēnt: vt ostēsum est sermone. 10. hinc est q̄ que in veteri fiebāt testō imperfecte in nouo perfecte fieri oꝫ. In veti nāq; lege nazarei licet deputati nō ēēnt ad diuina mysteria: sic̄ leuite: tn̄ in ostētatiōꝫ tp̄aliū ɜtempt⁹ comas non deferebāt: sed omnino caput sibi radebāt: sic̄ ⁊ apud regulares ɜuersi caput rasum ferūt vel ferre debēt: ⁊ nō coronā: q̄r ipi diuis mysteriis nō sūt deputati: ī qb⁹ diīa eos ɜtēplare oportet. Sꝫ clerici ordinati ⁊ maxime sacerdotes: q̄r ad diuina mysteria dedicāt: coronā portare debēt: in signū q̄ diuinis sūt ordinati mysteriis. Et dic̄ btūs Tho. i. 4. di. 14. q̄ nazarei coronā nō deferebāt: q̄r nōdū tp̄s erat regalis ⁊ perfecti sacerdotij. Sꝫ q̄ro an laici peccēt coronā portātes. Dico q̄ sic. vt pꝫ d̄ clericis cōiugatis. c. ioānes. i fi. vbi sic dr̄ ī snia. ī fine capl̄i. Accolit⁹ si ɜtraxerit nō tenet̄ deferre tōsurā dū nō hēat beneficiū ecclasticū: q̄r si exercēs secularia negocia tōsurā deferret: in vituperiū nr̄i ministerij redūdaret. Et sūt verba Alexādri pape. 3. hec sufficiāt quātū ad p̄mā vi. Dic de facientibus clericulas bestiis ⁊ fatuis. qd̄ quātū sit fidei dedec⁹ ruipe pēsa.

Quātū ad secundā vi. An. s. coronas ferētes hereditate ꝑuenī p̄rimoniali: ita q̄ nec possessiōes ꝓprias vl̄ domos hr̄e possint. Et videt̄ q̄ nihil ꝓprij hr̄e possint. Et hoc ꝓbat̄ rōne: ⁊ auc̄te ex°. Rōne sic. Ministroꝝ noui testi iusticia abundare dꝫ iusticiā ministroꝝ veter̄ testi. ſ; leuite nō acceperūt hereditatē cū frīb⁹ suis. g° nec ministri noui testī debēt hereditare. Itē Hugo ait. Q̄r postq̄ qs cleric⁹ effectus ē: dꝫ de stipēdiis ecclie sustētari. sed hoc nō eēt si p̄rimoniū suū retineret. ergo videt̄ q̄ abrenūciet ī eo q̄ cleric⁹ ē. 2° hoc pꝫ auc̄te supe⁹ hic allegata in p̄ma veritate. ibi. duo sūt genera xp̄ianoꝝ: in fine capl̄i. 3° pꝫ ex°. qm̄ xp̄s nihil ꝓpriū retinuit. g° pariformit̄ suis officijs dedicati nihil debēt hr̄e ꝓprij. Vn̄ dicebat eis. Nolite cogitare de crastino. Ad hāc veritatē licet sint plures alij modi respōdēdi: tn̄ hic mihi gratior ē. Q̄r q̄uis clerici coronā accipiāt: filii⁹ ⁊ sacerdotes: nō tn̄ p̄rimonio renūciāt: neq; alijs tp̄alib⁹ reb⁹. q̄r terrenorum possessio nō ɜtrat̄ diuino cultui: ad quē clerici dp̄utant̄. ſ; bn̄ nimia coꝝ sollicitudo. q̄r vt dicit Grego. Affect⁹ in crīe est. Et ad illud qd̄ dr̄ de leuitis. dico q̄ leuite hēbāt ius ī hereditate p̄rīna. ſ; ideo nō acceperūt partē cū alijs tribub⁹: q̄r ipi erāt p oēs tribus dispgēdi. qd̄ fieri nō potuisset: si tm̄ vnā ptē terre accepissent sic̄ alie trib⁹. Ad illud Hugo. Dico q̄ sic intelligit̄. Q̄r si clerici sūt īdigētes: ⁊ ad sacros ordines ꝓmon: ep̄s q eos ꝓmouit eis ꝓuidē tenet̄: alias nō. Ipsi āt ꝓmoti ex ordine suscepto tenent̄ ecclesie ministrare. Si. n. clerici nō posset hr̄e possessiones in p̄ticulari: nō videret̄ dr̄ia int̄ eos ⁊ religiosos. Hec btūs Tho. in. 4. di. 24. Ad declarationē tn̄ clarioꝛē: qm̄ sūt plurimi decretoꝝ text⁹: q̄ p vtraq; pte sonare videt̄. Quādā r̄gulā pono q̄ clerici oēs q ꝓprijs nō renūciauerūt: hr̄e pn̄t ꝓp̄as domos possessiones: ⁊ sic alia bona tp̄alia ꝓp̄a: vt p̄ 12. q. 1. c. ep̄i. ⁊ duob⁹ seq̄ntib⁹ capl̄is. eis āt q ꝓprijs renūciauerīt solēnit̄: vel ēt volūtarie sue: ⁊ i ipso se suaq; monasterio tradiderint: ꝓp̄um hr̄e nō licet: vt in. c. nō dicatis. 12. q. 1. vbi dr̄. Non dicatis nos hr̄e aliq̄d ꝓp̄um: ſ; in nobis oīa cōia. Qui vō non solēnit̄: ſ; simplr̄ ꝓprijs renūciauerit ꝓp̄um q̄dem hr̄e pōt: ſ; nō sine pecō mortali. nisi cū ipo fuerit dispensatū. Inde clerici in signum q̄ tp̄alia ꝓp̄a hr̄e possunt: paruā tonsuraꝫ portant. Religiosi vero ⁊ monaci modicū habent de capillis: ⁊ tonsurā maiorem portāt: q̄r omnibus ꝓprijs renūciarūt. ⁊ q̄cquid eis ɜcedit̄: dat̄ ad eoꝝ vsum. ⁊ post eoꝝ mortem fiunt oīa monasterij. nō sic āt clerici. quia solū bona ecclesie: ecclesie remanent. que āt sūt de patrimonio aut industria: possunt cui placet largiri ⁊ legare. hoc de tōsura maiori ⁊ minori colligitur ex glo. c. duo sunt. 12. q. 1. super illo verbo. omnium depositio. Q̄r aūt possint propria legare ⁊ donare ⁊c̄. pꝫ eadem. q. c. ep̄i. ⁊ c. manifesta. ⁊ c. sequenti. audi. c. ep̄i. Ep̄i inquit de rebus proprijs vel acq̄sitis vel quicquid de proprio hn̄t heredibus suis si voluerint derelinquāt. Quicq̄d vero de prouisione ecclesie sue: siue de agris: siue de frugibus: siue de oblationibus oīa in iura ecclesie reseruare censuimus. Et sic pꝫ sc̄da vitas.

Quātū ad t̄tiā veritatem dico q̄ pecc̄ū siue fuerit occultū: siue manifestū q̄cūq; i illo ordinē suscipiūt: mortalr̄ peccāt. vt pꝫ. 11. q. 3. Audi ap̄l'm. Idē sentit btūs Tho. ī. 4. di. 24. Et dic̄ ibidē btūs Tho. q̄ nō pōt talis ordine suscepto vti sine mōtali pecō. Indigne. n. sacꝛ pertractat. neq; ī h° aliq̄s dispēsare pōt. q̄r d̄ iure nāli ē: vt homo scā scē pertractet. Deutro. 16. Iuste q̄d iustū est exequeris. Ex quo sequit̄ q̄ totiens peccat: quotiens sacra tangit: aut ministrat. Et hoc intellige si necessitate nō cogeret̄: vt sacramēta tāgeret: vl' exeq̄ret̄. in quo ēt casu laicis liceret. vt si necessitate baptizaret: vel corpus xp̄i de terra colligeret. Concordant Alanus ⁊ Raymund⁹. q̄re ⁊c̄. Et hec tibi aīa sufficiāt pro p̄senti ɜclusione.

Qui possūt legitime ordīari: ⁊ q nō. Cōcl'o. III.

Recipe t̄tiam ɜcl'onem. vꝫ. Et licet sacerdotū nobilissim⁹ sit gradus ⁊ dignitas non tam̄ illū oēs suscipere possunt: ⁊ sacerdotes esse.

Pro declaratione hui⁹ septē ingramus veritates. vꝫ.

Prima veri. ē ista. An mulier possit ad ordines promoueri.

Scd̄a veri.

An carētes rōnis vsu possint ad ordines ꝓmoueri. ¶ 3ª veritas. An furius possit ad ordines ꝓmoueri. ¶ 4ª vītas ē. An homicida possit ad ordinē ꝓmo. ¶ 5ª vītas ē. An illegitime nati possint ad ordi ueri. ¶ 6ª vītas ē. An defectū mēbroꝝ hn̄tes ꝓmoueri. ¶ 7ª ⁊ vltima vītas ad laudē vgīs gl'iose ē. An simoniac⁹ ad ordines possit ꝓmoueri. ¶ Quātū ad pmā veritatē arguūt dn̄e mulieres dicētes. Quare ⁊ nos epūsse: ⁊ sacerdotisse: diaconisse ⁊c̄. ꝓmoueri non possum⁹. Nā ptās ordinis nō ꝯsistit ī sexu: ſ; ī aīa. ergo diuersitas sexuū nō facit ad ordinum susceptionē. Itē multe ex nr̄is fuit abbatisse: q̄ est quedā ꝑlatio. ergo sic ex nr̄is eē potuerūt epūsse: ⁊ sacerdotisse. Itē officiū ꝓphete ē maius offō sacerdotis. q: ꝓphā ē mediū int̄ deū ⁊ sacerdotē: sicut sacerdos int̄ deū ⁊ ppl'm. sed multe ex nr̄is fuerunt ꝓphetisse vt p; de sibyllis de qbus Augu. ⁊ Lactātius mētionē faciūt. ergo ⁊ poterunt eē sacerdotisse. S; dn̄i viri ridētes dn̄t. Nō sic dn̄e mulieres. Nā ī ordinādis ꝑexigit̄ corona: q̄uis nō de nēcitate sacri. Cōsiderate qd ī ꝯspectibus hoīu; eēt vos tōsatas ē. nec vos moueat q̄ multi clericoꝝ comas nutriūt: ⁊ clericulā vix apparētem ferūt. qd̄ fieri non d;: vt ondet̄ pte sequēti huius sermonis. Propt̄ea doctrinā bti Tho. in. 4. di. 25. accipiam⁹ vbi sic ait. Quedā sunt q̄ reqrunt̄ de nēciate sacri in suscipiēte: qbus carētib⁹ nec sacr̄m: nec res sacri suscipit̄. Quedā reqrunt̄ nō de nēcitate sacri: ſ; de nēcitate ꝑcepti ꝓpt̄ ꝯgruitatē ad suscipiēdū sacr̄m ⁊ sine his suscipit̄ sacr̄m: sed nō res sacri. Illa q̄ de nēcitate sacri reqrunt̄ sunt q̄tuor. s. debita mā. debita ꝑsona. debita forma vboꝝ. ⁊ debita intētio. Persona aūt suscipiēs ordinis caracterē est vir: ⁊ nō mulier. ꝓpt̄ si oīa q̄ in ordinib⁹ fiūt: ī mulierē fierēt: ordinē illa nō susciperet. vn̄ non tātū ordinē sacerdotalē suscipere nō possunt. imo etiā si sacrate sunt tāte paucissime sunt dignitatis mulieres oēs. pace vr̄a dixerim o dn̄e: q̄ nec vasa sacra ꝯtingere pn̄t. vt p;. 23. di. c. sacratas. Sacratas deo feminas vel monacas sacra vasa vel sacratas palas. i. corporalia penes vos ꝯtīgere: ⁊ icēsu; circa altaria deferre ꝑlatū est ad aplīcā sedē: q̄ oīa rephēsione ⁊ vituperatōe plena eē: nulli recte sapiētiū est dubiū. Quapropt̄ huius scē sedis aucte hec oīa vobis resecare fūditus q̄to citi⁹ poteritis cēsemus: ⁊ ne pestis hec latius diuulget̄: per oēs ꝓuincias abstergi citissime mādamus. hec ibi. S; ꝯtra inquūt dn̄e mulieres. in decretis. 27. q. i. c. diaconissa. fit mentio de muliere ordinata ī offō diaconatus. vbi dicit text⁹. Diaconissā an̄ ānos. 40. nō debere ordinari statuimus. ⁊ ī c. siqs rapuerit: vel sollicitauerit diaconissā. etiam ibi mētio fit de diaconissa. ⁊ ī c. ꝑsbyterā. di. 32. mētio fit de ꝑsbytera. Quare ex his videt̄ mulieres ad sacros ordines ꝓmoueri posse. Dico hic ꝑ; dn̄; Bona. in. 4. di. 25. q̄ diaconisse vocabant̄: que cū diacono ī aliquo actu participabāt. sicut ille q̄ ī ecclesia homeliā legebāt qd̄ offm̄ diaconi est. Quib⁹ fiebat aliq̄ bn̄dictio Presbytere vō dicebātur vidue ⁊ seniores matrone: vt etiā colligit̄ ex dicto. c. ꝑsbytera. vt p; intuēti. Dicit enim ibi textus. Presbyterā vero quā debeamus accipe Lugdunēse ꝯcilium ondit. Mulieres q̄ apud grecos ꝑsbytere appellant̄: apud nos vidue: seniores: ⁊ matricule. i. hn̄tes curā de rebus eccl'ie appellant̄. hec ibi. Presbytera etiā pōt dici vxor ꝑsbri. vt. c. ꝑsbr̄ qdā. Quare ex his p; q̄ nō solū de iure: ſ; nec de factō mulieres ad ordines ꝓmoueri pn̄t. Et hoc hac rōne ꝯfirmo Sacerdos ⁊ q ordinat̄ i sacris xp̄; mediatorē repn̄tat: vt visū est in pma ꝯclōne. Mediator aūt solum hō ⁊ non mulier fuit. s. xp̄s gl'iosus. q̄re ⁊c̄. Et ideo dn̄e mulieres ad rōnes vr̄as rn̄demus. ¶ Et pmo ad pmā dicimus q̄ ordo nō respicit aīa; absolute: ſ; aīa; vt corpori ꝯiūctā. Corpus aūt virile vnitū aīe est ꝑsona ad ordinū susceptionē idonea ⁊ reqsita: vt visū est q̄re rō vestra nihil valet. ¶ Ad illud de abbatissis dicimus q̄ abbatisse locū ꝑlatōis ordinarie nō hn̄t: sed q̄si loco abbatis sunt substitute ꝓp periculū cohitādi cū viris. vn̄ eis pōt cōpetere regimē: ſ; nō ordo. ⁊ iō nec ligare nec soluere pn̄t ¶ Ad illud de ꝓphetia dr̄ q̄ ꝓphetia dei donū est: ⁊ non sacr̄m. ⁊ q: ī susceptōe ordinis caract̄ ip̄mit̄: nō aūt ī ꝓphetie dono. iō nō est simile. Cōtētemini igit̄ dn̄e mulieres. volo q̄ hec sufficiāt ꝑ pma veritate. ¶ Quātū ad scdā; vītatē breuit̄ dico q̄ ad ordinis susceptionē nō reqrit̄ rōnis vsus: nisi ꝓpt̄ sacri dignitatē: ⁊ iō nō expedit de nēcitate sacri vel ꝑcepti Notādū tn̄ q̄ ad susceptionē ordinis reqrit̄ ꝓfessio castitatis: vt p; ex̄ de etate ⁊ q̄litate. ⁊ a multis. ⁊ rō dico de grecis: ſ; de latinis. vn̄ glo. in. c. de his. di. 28. sup illo vbo. octauū decimū. dicit. q̄ ī clerico seculari reqrit̄ votū ꝯtinentie in. 18. āno: vt p; decō. c. de his. ⁊. 77. di. in singulis: sed in monaco ī. 15. āno. vt p;. 20. q. i. c. illud. qd̄ ideo fit ne monacalis hitus ꝓpt̄ nuptias deserat̄: nisi vbi dura est ꝯuersatio: vt in isulis. ex̄ de regula. c. q: in isulis. hec ī glo. S; de hoc aliq̄ nūc imediate subiūgam⁹. Dico ergo q̄ cū ad ordinis susceptionē requirat̄ ꝓfessio castitatis. q̄ seruāda est. ideo doctores decretoꝝ ⁊ theologi sēserūt: q̄ ad ordines minores possit ꝓmoueri qs an̄ tp̄s pubertatis: dū. s. nēcitas adsit: ⁊ ꝓfectus bon⁹ speret̄ q: q̄uis tūc idonei nō sint ad officia q̄ eis ꝯmittunt̄ tn̄ ꝓpt̄ assuefactionē idonei reddent̄. Ad ordinū āt maioꝝ susceptionē reqrit̄ rōnis vsus de honestate sacri: ⁊ de nēcitate ꝑcepti. ⁊ hoc ꝓpt̄ ꝯtinētie votū qd̄ hn̄t ānexū: vt dcm̄ est. ⁊ etiā q: eis sacra ꝑctāda cōmittunt̄. Hec etiā in snīa ponit btūs Tho. in. 4. di. 25. Unde a septimo āno vsq; ad. 12. pōt qs pmā tonsurā accipere: ⁊ ad minores ordines ꝓmoueri: pret̄ accolitatū: quem post. 12. tm̄ ānum recipiet. vt p;. 77. di. c. in singulis. Subdiaconatū vero recipere pōt in. 18. āno. Diaconatū in. 20. āno. Presbyteratū in. 25. āno. ⁊ sufficit attigisse illud tēpus. argumētū ex̄ de electōe. c. cū in cūctis. Sed epatū nō nisi post cōpletū. 30. ānum. vt in decō. c. cum in cūctis in ꝑncipio. vbi sic dicit̄. Cū in cūctis ⁊c̄. Nullus in epm̄ eligat̄: nisi prius. 30. ānū exegerit: ⁊ de legitimo mr̄imonio sit nat⁹: vita ⁊ sciā ꝯmēdabilis. post cuius ꝯfirmationē bn̄ficia que hēbat is ad quē spectāt: poterit ꝯseruare alij. Inferiora vero ministeria q̄ curā hn̄t aīaꝝ ānexā nullus accipiat infra. 25.

annū.scīa ⁊ morib⁹ ꝯmēdabilis: ⁊ tēpore ꝯgruo archidiaconus: decanus: ⁊ reliq i sacerdotes ordinētur. aliogn ab ipsis officijs amoueant. Qui ꝯ formā istā elegerint: eligēdi ptāte pueniāt: ⁊ a bnficijs ecclesiasticis triēnio sint suspēsi. hec ibi. Et sūt vba Alexādri.3. Sȝ quoniā ābiguū sup reliq de voto ꝯtinētie: ad declarationē caplox quę.28.di. notātur: glo. ibidē sic dicit. Notabis ꝙ i oriētali ecclīa ⁊ occidētali licite ꝯhīt i minorib⁹ ordinib⁹ vt.32. di. siqs eox. ⁊.c. lectores. ⁊.c. placuit. sȝ ꝯstituti i supiori ordine .s. a subdiacono sup: nec apud nos: nec apud grecos pñt ꝯhere. nec poterāt a tpib⁹ aplox. ⁊ si ꝯhāt non ē mrimoniū. hoc pȝ ex.6. sinodo. q̄ in oriēte fuit celebrata: ⁊ regulā statuit eis. vt.32. di. siqs eox. ⁊.31. di. i cena. ⁊.84. di. cū i ptō. In h⁹āt ē distictū int eos ⁊ nos. Ipi.n. siue sint ꝯiugati: siue ñ: pmouent ad sacros ordies ñ pmissa ꝯtinētia: vt.31. di.c. qm̄. sȝ occidētales nūq̄ pmouent: nisi ꝯtinētia pmissa. vt pȝ.28. di.c. nullū. ⁊.c. assumi aliquē. A tpe aūt Firmi ⁊ Innocētij ñ licuit occidētalib⁹ ad diaconatū: vł sup .i. psbīatū pmoueri: nisi pmissa ꝯtinētia: vt pȝ.82. di.c. pposuisti. ⁊.c. plurimos. sed subdiaconib⁹ vsq̄ ad tps Grego. licuit. vt.31. di.c. añ triēniū. Occidētales ergo licite vtunt mrimonio ꝯcto añ ordines sacros postea i sacris ordinibus. vt pȝ.31. di.c. qm̄. ⁊.c. alr. ⁊ ex̄ de clericis ꝯiugatis.c. cū olim. sed post receptū sacratū ordinē nō possunt ꝯhere. vt ibidez dicit. Hec oīa in glo. ad lrām. q̄re ⁊c. Et hec volui dicere ppt clariorē notitiā. ⁊ vidi dcā oīa allegata capl'a i locis suis. ne phorrescas illa pdicare. Et hec tibi sufficiāt p 2ª vitate. ¶ Quātū ad tīā vitatem dico sm btm̄ Tho. in.4. di.25. ꝙ nullus alteri obligatus: ⁊ q sui ptātē nō hȝ: ad sacros ordines pmoueri pōt. si ni pmoneātur: ordinē suscipiūt. qm̄ libertas nō est de necītate sacri: licet sit de rōne pcepti. Hoc cōfirmat. di.54.c. nullus. Nullus ingt epox seruū alteri⁹ ad clericatus offm̄ pmonere psumat: nisi forte cox petitio aut volūntas accesserit: supple etiā tacita: vt dicit glo. eadē di.c. si seruus. Qui aliqd sibi in eo.s. seruo vendicāt ptātis. Debet.n. esse īmunis ab alijs q diuine militie est ꝯgredādus: vt a castris dñicis.i. ecclesijs: qbus nomē ei⁹ ascribit: nullius necītatis vinculis abstrahat. Et sunt vba Leonis pape. Idem dr in.c. nulli. vbi dr. Nulli de sumli ꝯditōe ad sacros.i. ecclīasticos ordines pmoueant: nisi pusa dñis pprijs.i. puatis legittimā libertatē ꝯsequant. Cuius libertatis charta añ ordinationē i albone.i. pulpito publice legat. Etsi nullus ꝯdixerit: rite ꝯscribunt.i. ordinant. De hac mā vide i Pisanella su⁹. so. p totū. Et h⁹ q̄tū ad tīā vitatē. ¶ Quātū ad q̄rtā vitatē dico sm btm̄ Tho. vbi.s. ꝙ nullus homicida vel reus sāguinis ad ordines ecclīasticos pmoueri pōt. Et rō eius ē talis. Qm̄ oēs ordines ad eucharistie sacrm̄ referunt: qd pacis nobis fcē p xp̄m est sacrm̄. Et cū homicidium paci ꝯtrat: ⁊ tales occidētibus xp̄m ꝯformēt: ⁊ nō xp̄o: cui permaxime oēs ecclesie ministri debēt ꝯformari. ideo de necessitate pcepti est: ꝙ homicida vel reus sāguinis nō ordinet: q̄uis nō sit de necessitate sacri. Vñ regularit tenēdū ē ꝙ oēs participes i cā sāguinis ad sacros ordines pmoueri nō possunt: vt iudex: aduocatus: siue p actore siue p reo. Itē assessor officialis: testis: notarius: sniam scribēs vel pferēs: vel q scribit attestatōes. vel legit eas dum publicant. Itē q scribit vel dictauerit lrās p tali mā sāguinis: oēs hi irregulares efficiunt: ⁊ nō possunt pmoueri. Hec oia cōfirmant. di.50.c. siqs post remissionē. ⁊ di.51.c. aliquātos ex his. ⁊ ex̄ ne clerici vł monaci.c. sniam. vbi dr. Sniam sanguinis nullus clericus dictet vel pferat: nec lrās scribat: vel dictet p vindicta sāguinis destinādos: sed nec vindictā sāguinis exerceat: vel vbi exercet intsit. hec ibi. Et sic pȝ q̄rta veritas. ¶ Quātū ad qntā veritatē breuit dico ꝙ de necessitate pcepti est ꝙ ordinādus sit legitime natus: pōt tñ p papā dispensari: ⁊ tāto difficilior est dispēsatio: quāto cox origo est turpior. Nota tñ ꝙ si tales religionē igrediant: de iure cōi ad sacros ordines promoueri possūt. sȝ Raymūdū. Et de hoc ppulchre dr.di.56.c.i. ⁊.§.1. vbi sic ad lrām dr. Presbyterox filios. glo. intlli. susceptos.s. ex illicito coitu: vel post susceptū sacerdotium a sacris ordinib⁹ remouemus.i. ab ecclesiasticis officijs: nisi aut monacus: aut i canonicis.i. regularibus religiose pbati fuerint ꝯuersari. Sed hoc itelligendū est iste.§. ad pncipiū capl'i referet. dicit glo. de illis q pñe icōtinētie imitatores fuerit. Vex si mox honestas eox ꝯmēdabil' fuerit exēplis ⁊ auctē: nō solū sacerdotes sȝ sūmi sacerdotes fieri i pñt.s. ex dispēsatōe. Felix.n. enus natiōe Roman⁹ ex pre Felice psbytero fuit. Itē Gelasius natione Affer: ex pre valerio epo natus est. Itē Agapitus natiōe Romanus ex pre Gordiano presbytero originez duxit. Quāplures etiā alij inueniunt qui de sacerdotibus nati apostolice sedi pfuerūt. Et caplo sequēti rōnē assignat per Augu. dicētē. Vndecūq̄.i. ex quocūq̄ pre homines nascunt: si parētū vitia non sectātur: honesti ⁊ salui erūt.s. in vita etna. Semē enim hominis ex q̄cunq̄ homine dei creatura.i. factura est. ⁊ eo male vtētibus male erit: non ipm aliquādo malū erit. hec ibi. Et hoc ꝯfirmat pluribus capl'is sequentibus: vsq̄ ad capl'm. sm quosdā. Sed accipe documentū conclariū ex his. ꝙ nullus illegitime natus manēs in seculo: nec ad ordinē: nec ad prelaturā possit sine dispensatōe pmoueri. hoc satis claret ex dictis. De hac mā vide in Pisanella. Illegittime natus. p totum. ¶ Ad sexta veritatē similr breuiter dico ꝙ si sit defectus q in corpore notabilē maculā iserat: vt abscisio nasi: vel simile nō possit huiusmodi ad ordines pmoueri. Exigit enī de necessitate precepti mēbrox itegritas. Inde di.55. di. Siquis per egritudinē nālia.i. virilia sic dicta ppt vsum in ppagādo a medicis secta habuerit. similr etiā q a barbaris: aut a dñis suis castrati fuerint: ⁊ moribus digni inueniunt: hos canon admittit pmoueri. Siqs aūt sanus non ppt disciplinā religionis ⁊ abstinētie sȝ supple ppt hipocrisim. vt.s. videat ab hoīb⁹ vt dicit glo. sȝ ppt abscisionem a deo plasmati corporis existimat posse a se carnales ꝯcupiscētias amputare ⁊ iō se castrauerit nō eū admitti decreuimus ad aliqd clericatus offm̄. Qꝫ si iā fuerit

pmotus ad clerũ phibit⁹ a suo misterio deponat͛ hec ibi. De hac mã vide i Pisanella. c. viciat⁹ corpore. p toti. ¶ Ad septimã ṽi. dico s͡z be. Tho. vbi .s. q͛ efficacia sacroꝝ nõ ẽ ex hũano merito. ⁊ iõ p pctm̃ hoĩs nõ ipedit͛. ⁊ p ꝯñs pctm̃ simonie nõ ipedit pmouẽdũ. nec iã pmotũ. Distingue tñ sic. q͛ si dicat͛ simoniac⁹ ex hoc q͛ recipiat ordinẽ p simoniã tũc talis nõ recipit executionem ordis. s͡z ẽ ipo iure susp ẽsus: ⁊ quo ad se ⁊ quo ad alios. ⁊ puniri d͡z p depositionẽ qñ cõstiterit de crie iudici. Si ãt dicat͛ simoniacus q͛ ꝯtulit ordinẽ simoniace: vel q͛ mediator fuit simonie. si sit occultũ suspensus ẽ ipo iure quo ad se. si ãt mãifestũ: tũc ẽ suspẽsus quo ad se ⁊ quo ad alios. Et itez ille q recepit bñficiũ p simoniã tenet͛ ad restitutiõẽ oĩu͡z fructuũ pceptoꝝ: ⁊ bñficio renũciare. Hec be. Tho. vt. s. Et sic patẽt p̃dicte ṽitates. Et vide de hac mã i Pisanella ordinãdus. Et ista sufficiãt p p̃ma pte hui⁹ sermonis.

¶ De honestate sacerdotũ. Consideratio. II.

Ecũdo loco

s. Omniũ clericorũ ⁊ religiosoꝝ congruã honestatez videam⁹. vbi tres more solito ꝯclões faciam⁹. v͡z. ¶ p͂ ꝯclo ẽ. Malicia ⁊ pctm̃ psone: ẽt ſi ad cumulũ maloꝝ puenerit: ṽtuti nõ nocet sacri: nec essentiã eius nec efficaciã habet disturbare. ¶ 2ª ꝯclo est ista. Magna cũ scitate diuina sacrã fuerũt instituta: ⁊ magnã cũ scitate sũt exercẽda: ⁊ populis ministrãda. ¶ 3ª ꝯclo ẽ ista. Etsi plures reperiant͛ clerici ⁊ religiosi potius antixpi q͡z iesu xpi ministri: tñ q͡zdiu ab ecclia tolerant͛: non sunt tñ eoꝝ officijs euitãdi.

¶ Q͛ vita ĩhõesta clericoꝝ sacris ñ nocet. Cõclo. I.

s Ecipe p̃mã ꝯclonẽ. v͡z. Malicia ⁊ pctm̃ psone: ẽt si ad cumulũ maloꝝ peruenerit ṽtutñ nocet sacri: nec essẽtiã ei⁹ nec efficaciã h͡z disturbare. Et vt dilectissimi errorẽ quoꝝdã euertam⁹: sacra nõ eẽ credẽtũ: q̃ a scelerans clericis ministrãt͛ ad fundamẽtũ dicẽdoꝝ: hoc falsũ eẽ: ⁊ practice: ⁊ auctib⁹ ꝯfirmemus. Mũdus .n. ecce⁹ int͛ psonã ⁊ gradũ distinguere nescit. O mei mercatores nõne caripẽderetis edoceri i oib⁹ mercib⁹ ṽris lucrũ sine dãno cumulãdũ: Tãto igit͛ magis sit grauũ in spũalib⁹ lucrãdũ ãmoneri. Gradus igit͛ spũales distingue. ⁊ accipe papã: cardinales: ep̃os: p̃sbyteros: fr̃es: ⁊ clericos: deniq͡z ⁊ spirituales oẽs. Et i his oĩbus ex vna pte psonã: ⁊ ex alia gradũ ꝯsidera. ¶ Quãtũ ad p̃mũ claꝝ ẽ: q͛ hi oẽs ita peccare pñt sicut tu. imo magis. qm̃ in altiori ⁊ piculosiori sũt statu. ii. q. 3. nulli dubiũ. vbi d͛. Nulli dubiũ q͛ diabolus tẽtat: quos nouit eẽ meliores. Si gradũ ꝯsideras eos peccare impossibile est. qm̃ nullus peccare põt. vt papa: nec vt ep̃s ⁊c̃. s͡z bñ vt hõ. iõ discas hoc vulgare puerbiũ. Piglia el bono del homo: e el catiuo lassa andare.. sic de spina colligis rosã ⁊c̃. ¶ Hoc p̃supposito ṽitas hui⁹ nr̃e cõclonis p͡z. Virt⁹ .n. sacroꝝ nõ est a tali sacerdote vt hic hõ: s͡z vt hic sacerdos. q͛ si hic hõ: vt hic hõ sacris ṽtutẽ daret: q͛libet hõ hoĩem facere posset. s͡z hoc fieri nõ põt. qm̃ sol' p̃sbyteris ⁊ i sacris ordinatis fm̃ eoꝝ gradus id congruit. g° virt⁹ sacroꝝ ⁊ efficacia nõ ẽ ab hoc hoĩe: vt hic hõ: s͡z ab hoc hoĩe sacerdote: vel alio hoĩe ministrãte i sacris ṽtute xpi. Et h° cõfirmat͛ auctorib⁹ plurimis decretoꝝ. j. q. j. c. sacrã. ⁊ c. neq͡z. ⁊ c. nõne sodomite. ⁊ c. verũ p̃ncipia. §. porro. ad hec. 32. di. Audi istud. c. veꝝ p̃ncipia. Veꝝ inq͛t p̃ncipia haꝝ auctoritatũ. s. duoꝝ p̃cedẽtiũ caplõꝝ dic͛ glo. ꝯtre videnť Aug. Hiero. ⁊ ceteris glo. vt Grego. j. q. j. multi. ⁊ Nicolao. 15. q. vi. c. vi. q xpi sacrã neq͡z i bono: neq͡z i malo hoĩe fugienda demõstrãt. sic subsequẽtis cã simoniacoꝝ plenĩ⁹ ostẽdit. s͡z Vrban⁹ secũdus i ep'la destinata p̃posito sci Vincẽtij hãc ꝯtrietatez determinat dicẽs. Ad h° vero qd subiũgit͛ i eadẽ ep'la. s. missa tibi: ⁊ a te mihi. dicit glo. veꝝ sit vitẽdũ ordinationib⁹ ⁊ reliq͛s sacris a criminosis exhibitis. vt ab adulteris: ⁊ scimonialiũ violatorib⁹. vel ab hi⁹. glo. vt hereticis. scismaticis. simoniacis. ⁊ fornicatorib⁹. Ad h° inq͡z rñdem⁹ si scismate vl' heresi ab eccl'ia non separant͛: s͡z supple tolerant͛ eorũdẽ ordiatiões: ⁊ reliq̃ sacrã scã ⁊ venerãda nõ negam⁹: sequẽtes be. Aug. q super Joãnẽ de hi⁹. s. mã tã copiose tã͡q veracit͛ asserit. Ait .n. Baptizat q̃uis bon⁹ siue malus. nesciat se ille q baptizat͛ baptizari. nisi ab eo qui dedit sibi ptãtẽ baptizãdi. q͛. s. de⁹ dedit. Et paulo post. Nõ horreat. glo. adhuc ista sũt verba Aug. colũba. gl. Quilibet bon⁹ vel eccl'ia misterioꝝ maloꝝ. i. offm̃: respiciat dñi ptãtẽ. Attñ ãtecessores tñi Gre. ⁊ Nicolaus a missis sacerdotũ: quos tales reuera eẽ cõstiterit: fideles abstinẽ decreuerũt: vt ⁊ peccãdi licẽtiã ceteris auferrent. ⁊ hi⁹ ad digne pnie lamẽta reuocarẽt͛. s. ppt verecundiã. Scribit .n. p̃decessor Grego. Radulfo ⁊ Betulfo ducibus int͛ cetera. Omniũ simoniacoꝝ ⁊ i fornicatiõe iacẽtium. s. post ammonitionẽ: nullo. s. mõ recipiatis ⁊ quãtũ potestis: tales a scis ministerijs: vt oportet phibeatis. hec ibi. Et ꝯfirmat͛ de cõse. di. 4. c. quomõ. Quõ inq͛t exaudiet de⁹ homicidã. s. sacerdotẽ dep̃cãtem vel sup aquã baptismi: vel sup oleũ: vl' sup eucharistiã: vel sup capita eoꝝ qb⁹ man⁹ iponit͛. i. recõciliatoꝝ. q̃ tñ oĩa fiũt ⁊ valẽt: ẽt p homicidas. i. p eos q oderũt fr̃es: ẽt i ipa int⁹ ecclia: cũ nemo dare possit qd nõ h͡z: quõ dat homicida spm̃ scm̃: ⁊ tñ intus eniã baptizat. s. malus. De⁹ g° dat: ista ẽ solutio: in ipo baptizãte spm̃ scm̃. Quapp sacrm̃ grẽ dat de⁹ ẽt p malos: ipsã võ grãz nõ nisi p seipm̃: vl' p scõs suos. ⁊ iõ remissionẽ pctõꝝ vel p seipm̃ fac͛: vel illius colũbe mẽbra: qb⁹ ait. Etiã si cui dimiseritis dimittẽt͛. glo. sup h° ṽbo dic͛ i fine. Solus xp̃s dat remissionẽ pctõꝝ p auctẽ: bon⁹ dat p ministratiõis meritũ: mal⁹ vero dat p misteriũ. hec gl. Quib⁹ oib⁹ ex verbis hẽs q͛ vita scelerata nõ ipedit essẽtiã. sacri nec virtutẽ. Ad c⁹ declarationez tres ingram⁹ veri. ¶ p͂ ṽi. ẽ ista. Si mala vita nõ ẽ sacroꝝ efficaciã ⁊ essentiã pturbatiua: ad qd g° ẽ necẽia bona vita i sacramẽt͛. ¶ 2ª ṽi. Postq͡z virt⁹ ⁊ efficacia sacroꝝ tã bonis q͡z mal' cõicat͛: q̃ g° d͛ia ẽ inter sacrã bonoꝝ ⁊ maloꝝ. ¶ 3ª ṽi. si oẽs q sunt sacerdotes possint hec sacrã ministrare. ¶ Quãtũ ad p̃mã veri. dico q͛ bonitas vite põt dupl'r ꝯsiderari: aut quãtũ ad necessitatẽ sacri: aut quantũ ad necessitatem p̃cepti. Si

quātū ad necessitatem pcepti: sic dico q vite boni tas oib⁹ tā ɔstitutis ꝗ̃ ɔstituēdis i sacris necīa est. Mat. 5. Luceat lumē vrm corā hoibus 2c. ⁊ .j. ad Thi. 3. Oz igr epz eē irrephēsibilē: sobriū: castū: pudicū ornatū 2c. Et eadē vba ponūt di. 25. c. nūc p singlos. circa mediū capli. Et ibidē adducūt ēt verba ad Titū. vz. Oz epz eē sine crie. i. sine pctō quo possit accusari: vt adulteriū vl' filr. vt dic gl. mlt. Et ɔfirmat dicta vba p barbatū Hiero. ad Oceanū scribētē. Res pene a. ꝗ̃si ꝫ nāz ē: vt sine pctō a'lqs sit. s. veniali: sz tal' eligat c⁹ cōpatiōe ceti grex dicat. vbi gl. sic dic. Gian⁹ volēs exponere auctē apli. oz epz eē sine crie. assignat hic plures significatiōes h⁹ nois crimē. Et hic qdā gnqz significatiōes assignāt: sz ego nō assigno nisi ꝗ̃tuor. Dr. n. qnqz crimē oē dlictū: siue vēiale: siue mortale: siue ex dlibatiōe pcedat: siue ex ignorātia. sz q dr. Nēo sine crie viuit. ⁊ hāc significatiōez inuit ibi. noie āt cris 2c. Qnqz dr crimē ifamia pcedēs ex crie. put ibi sumit In epl'a vo ad Titū dr. crimē id qd ex delibatiōe pcedit: siue vēiale siue mortale. put ibi sumit cris appellatio 2c. Et ꝗ̃rto mō dr crim solū illd qd ē dignū dpositiōe. put sumit. al's hec eadē hic vidē poterꝫ: ꝗ̃lit dixi i carmib⁹ hec oia i dicta gl. ⁊ carmia q dic notasse st ista. vz. Crimē ipa ifamia crialis pcti: vt ibi. i epl'a vo ad Thi. Qdlibet pctm ex ignorātia vl' delibatiōe cōmissum. vt ibi. noiē āt cris. Qdlibet pctm qd semel cōmissū suffic ad dānatiōez. ibi cris appellatio. Qdlibz pctm ex dlibatiōe ɔmissū: vt ibi al's ea demū. Qdlibet pctm criale qd ifamat. vt ibi al's mea tm. His qnqz noib⁹ accipit a Giano sicut pōt facile distigui. hec glo. De h⁹ ēt hēr. di. 81. di. p totū. vbi agit ꝗ̃ta scitate dbēt eē epi: sacerdotes 2c. Quare ex his sat pz q vita hōesta mltum necīa ē cuilibet i sacr ordib⁹ ɔstituto de necessitate pcepti. Si āt vita bona ⁊ hōesta ɔsiderat quātū ad necessitatē sacri: māifestū ē ex dictis. s. q nō est necīa. qm sacra nō suscipiūt efficaciā ex merito hois: vt ostēsū ē. ⁊ sic pz pma vi. ¶ Quātū ad scdāz vi. dico q ista ē ex potētissimis differētijs vna. vz. q boni ɔficiūt ⁊ mistrāt sacra i charitate ⁊ cū charitate. sed nō sic mali. Audi Aug. j. q. j. c. mlte. Multe āt opatiōes spūs sci st. i. mlta sūt don i q spūs sacr⁹ opat: ꝗ̃s cuz quodā loco. s. i. epl'a ad Cor. apl's cōmemorasset: ita ɔclusit. Oia āt hec opat vn⁹ atqz idē spūs: diuidēs ppa vnicuiqz put vult. Cū g° aliō sit sacrm qd hēe ēt Simō mag⁹ potuit. Aliō pphetia q i mal' hoib⁹ fieri solet: vt i Saul. glosa. ⁊ i Caypha. expedit vt vn⁹ hō moriatur. j. q. j. c. pphetauit. Aliud opatio eiusdem spūs: quā nisi boni hēe nō pnt. i. charitas. Cū qdlibet hoꝝ heretici ⁊ scismatici accipiāt. charitas tm q opit multitudinē pctoꝝ pprīū donū ē catholice vnitat ⁊ pac. nec ei⁹ donū i oib⁹ ē. q̄re nec oēs st ei⁹. hec ibi. ⁊ sic pz scdā vi. ¶ Quātū ad tciā vi. dico sm be. Tho. i. 4. di. 24. q sacerdos duos act⁹ hz. s. pmariū: ⁊ secūdariū. Primari⁹ ē respectu corpis xpi vi. Secūdari⁹ ē respectu corpis xpi mistici. z⁹ depēdet a pmo. Et corp⁹ xpi misticuz oēs xpi fideles sūt. Mō ad ppositū dico q sacerdotū qdā quātū ad actū primū tm. qdā ad vtrūqz pmouent.

Religiosi. n. solū ad sacerdotiū pmonēt quātū ad pmū actū: sacerdotes vo secl'ares ꝗ̃tū ad z^m actū: siue quātū ad vtrūqz. His. n. sacra d iure mistrare icūbit: ⁊ nō religiosis sine licētia ppria sacerdot. i. parrochial': aut pape. Hoc pz ēt de pulegijs i clemētinis. c. religiosi. vbi dr. Religiosi q clericis: aut laic sacrm vnctiōis extreme vl' eucharistie mistrare: mrimonia ve solēnizare nō hita sup his parrochial' psbyteri licētia: aut q excōicatos a canone pterqz i casib⁹ a iure expssis: vl' p pulegia sedis aplice ɔcessis eisdē: vl' a sentētijs p statuta puincialia: aut sinodalia pmulgat: seu vt vbis eoꝝ vtamur a pena ⁊ a culpa absoluē qncqz psūpserint: excōicatiōnis sniaz icurrāt ipo sco: p sedē dūtaxat aplicā absoluēdi. quos ēt locoꝝ ordiarij postqz eis de hoc cōstiterit excōicatos faciāt publice nūciari dōec d absolutiōe ipoꝝ fuerit scā fides. h' ibi. ⁊ h' sufficiat 2c.

¶ De origine ordinū ⁊ sacroꝝ. Conclo. II.

[A]ccipe secūdā ɔclōnē. vz. Magna cū scitate dina sacra fuert istituta: ⁊ magna cū scitate sunt exercenda: ⁊ pplis mistrāda. Pro declaratiōe h⁹ tres igram⁹ vi. ¶ p° vi. ē ista. vn sacri ordies sūpsert originē. ¶ z° vi. ē. quoꝝ sūt officia: vl' q cuilibet ordis. ¶ z° vi. ē. q fuit cā q sacra fuert istituta. ¶ Quātū ad pmā dico q ordies sacri a nll'a pura creatura sūpsert originē: sz a xpo iesu. h⁹ pz cū Petꝝ p° sacerdotē ordianit: ⁊ caput eccl'e istituit: dicēs. Tu es Petr⁹ ⁊ sup hāc petrā edificabo eccl'iaz meā: ⁊ tibi dabo claues regni celoꝝ. Et postea alios silr apl'os ordinauit Mat. 18. Qcūqz ligaueritis 2c. ⁊ h° clare pbat di. 21. p totū. Inde oēs q i xpi eccl'ia fuiūt clerici appellāt. ca. dē di. c. cleros. vbi dr. Cleros ⁊ clericos hic appellatos credim⁹. q Matthias sorte dei elect⁹ ē: quē pmū p apl'os legim⁹ ordiatū. Cleros. n. grece latie sors vl' hēditas dr. Propterea g° dicti clerici: q de sorte. i. de pte sūt dūi. vl' q ptē hnt deū. i. particeps dei. gnalr āt clerici nūcupant oēs q i eccl'ia xpi deseruiūt. hec ibi. Et. c. q̄uis. dicit Pelagius papa. Quāuis vniuerse p orbē eccl'ie catholice vn⁹ thalamus. i. vna eccl'ia xpi sint. tn scā Romana eccl'ia catholica ⁊ apl'ica null'. s. a pncipio sinodicis ɔstitutis: ceteris ecclesijs plata ē. sz euāgelica voce dni ⁊ saluatoris nri pmatū obtinuit. Tu es. n. inquiens dns Petr⁹: ⁊ sup hāc petrā edificabo eccl'iaz meā. Cui data ē etiā societas beatissimi Pauli qui fuit vas electiōis: q nō diuerso. s. tpe sic hētici garriūt. sz vno tpe: vno eodē die gloriosa morte cū Petro i vrbe Romana sub Cesare Nerone agonizās. i. pugnās coronat⁹ ē. Et supradictā romanā pariter eccl'iaz xpo dno ɔsecrarūt. glo. sic eccl'ia ɔsecratur sāguine alic⁹ sicut aliqs i sāguine baptizat suo. de ɔse. di. 4. baptismi vicē. Eāqz vrbib⁹ oibus. s. vniuerso mūdo sua psentia atqz venerādo triūpho ptulerūt. Est g° pma. s. dignitate apli Petri sedes romana eccl'ia n hns maculā neqz rugā. i. neqz mortale neqz veniale pctm: neqz aliqd hm⁹. hec ibi. Et diri pma. s. dignitate. qm tpe antiochena precessit eā. 24. q. j. rogamus. vt ponit glo. Ex quibus verbis satis apparet q ordines a xpo originem sum-

pferūt: q̄ pmo Petrum ordinauit: ⁊ postea alios. ⁊ Mathias pim⁹ fuit ab ap̄lis ordiat⁹: vt dem̄ ē. Nō tn̄ pp illa v̄ba. Tu es Petr⁹ ⁊c. q̄ hec. Petr⁹ nō fuit pastor eccl'ie añ passionē: sȝ post passionē tm̄.. Ante .n. passionē fuit ap̄ls tm̄: sȝ post passionē fuit pastor creat⁹ p illa v̄ba. Si diligis me pasce oues meas. Et q̄ añ nō fuerit pastor clare pȝ di. 50. c. cōsiderā dū. ⁊ c. fidelior. vbi di̇. Considerādū nobis est cur oipotēs de⁹ eū quē cūcte eccl'ie pferre disposuerat: ancille voce pumescere: ⁊ seipm̄ negare pmisit. i. nō phibuit. Qd̄ nimirū. i. certe magne actū pietatis dispensatiōe cognouim⁹: vt is q̄ futur⁹ erat pastor eccl'ie: i sua culpa. i. infirmitate disceēt q̄lr̄ alijs misereri debuisset. hec ibi. Et sunt v̄ba beati Grego. i homel'. dn̄ice resurrectionis. Et. c. fidelior di̇ sic. Fidelior fact⁹ ē Petr⁹ postq̄ȝ fidē se pdidisse defleuit. atq̄ȝ iō maiorē grām recepit q̄ȝ amiserit. vt q̄ sibi ante isirm⁹ fuerat. s. ad peccādū: fieret oibus firmamētū. ⁊ q̄ se interrogatiōis tētatiōe mutauerat ceteros fidei stabilitate fundaret. Denīqȝ ꝓ soliditate deuotiōis. i. fidei eccl'iaꝝ petra di̇: sicut ait dn̄s. s. Mat. 16. Tu es Petr⁹: ⁊ sup hāc petrā edificabo eccl'iam meā. Petra. n. di̇ eo q̄ pm⁹ in natiōib⁹. i. gētilib⁹ fidei fundamēta ꝓposuerit: ⁊ tāq̄ȝ saxū immobile tot⁹ opis. i. eccl'ie xp̄ianitatis cōpagē. i. soliditatē: molē q̄ȝ. i. fortitudinē ꝯtineat. hec ibi. Et sūt verba Ambro. Ex qb⁹ verbis apparet q̄ hec. Petrus post negationē pastor eccl'ie a dn̄o sit institut⁹. Et ista sūt etiā verba Grani. di. 50. ante dictuȝ. c. ꝯsiderādū. qd̄ etiā plene insinuare videt̄ xp̄s. cum ait Petro. Tibi dabo claues. qd̄ nihil aliud ē q̄ȝ ei bi pmittere: dicit glo. q̄re ⁊c. ⁊ sic pȝ pma veritas. ¶ Quātū ad secūdā vi. tria ingram⁹. Prio q̄ sint noia ordinū. 2° q̄ sint significatōes eorūdē noiuȝ. 3° q̄ sint officia singl'oꝝ. ¶ Quātū ad pmū dico q̄ oiuȝ clericoꝝ diuino cultui dedicatorū noia sūt hec. vȝ. Ostiari⁹. Psalmista. Lector. Exorcista. Accolit⁹ Subdiacon⁹. Diacon⁹. Presbyt̄. Epūs. Et hic ē q̄druplex. vȝ. Patriarcha. Archieps. Metropolitan⁹. ⁊ Epus. Hec oia. di. 21. c. cleros. Et dicit ibi tex. q̄ oēs superi⁹ designati ordies. s. Patriarcha ⁊c. vno eodēq̄ȝ vocabulo epi noiant̄. sȝ iō puato. i. appropriato noie qdā vtunt̄: pp distinctionē potestatū. i. dignitatū vel plationū: quā singularit̄ acceperūt. Patriarcha patꝝ pnceps di̇. Archos. n. pnceps interp̄tat̄. q̄ pmū post ap̄licū tenet locū. ⁊ iō q̄ sūmo honore fungit̄: tali noie censet̄. Sicut Cōstātinopolitan⁹. Antiochen⁹. Alexādrin⁹. Archiepus pnceps epoꝝ di̇ ⁊ pm⁹ archieps ē papa. q̄ ē sūmus epoꝝ. Tenet. n. vicē ap̄licā: ⁊ presidet tā metropolitanis q̄ȝ epis ceteris. Metropolitan⁹ a mēsura ciuitatū di. Metros. n. idē ē qd̄ mr̄. ⁊ polis ciuitas ē q̄ alijs ciuitatib⁹ ē vti mr̄: vt dicit glo. interli. Nā metropolitani singul' puincijs pemīnent: quorum auctī ⁊ doctrine ceteri epi subiecti sūt: sine qb⁹ reliq̄s epis nihil agere licȝ. s. qd̄ spectet ad totā puinciā. Sollicitudo. n. totius prouicie ipis cōmissa est. Eps āt grece latine speculator interp̄tat̄: eo q̄ speculet̄ atq̄ȝ prospiciat pplōꝝ infra se positoꝝ mores ⁊ vitā. Hec Granus sic pmo declarauit in d. c. cleros. ⁊ postea versus finē capituli declarat alios ordines pcedentes. Nos v̄o ordine recto illos sic declarem⁹. ¶ Et pmo dico q̄ ostiarij siue ianitores sūt q̄ in veteri testō electi sunt ad custodiā tēpli: vt nō ingrederet̄ imūdus in oi re. i. ab oi re q̄cūq̄ȝ sit illa. Hoc ponit i fine capl'i Gran⁹. ¶ Psalmiste a psallēdo sūt vocati. Ipi. n. canūt vt ad deuotionē excitēt oēs audiētes. ¶ Lectores a legēdo dicti sr̄. Ipi. n. p̄dicāt. i. legūt: recitādo nō exponēdo: vel p̄dicādo pplis qd̄ seqn̄at̄. vt pȝ i legēda Geruasij ⁊ Protasij. hec i tex. ⁊ glo. ¶ Exorciste ex greco i latinū adiurātes siue increpātes vocant̄. Inuocāt. n. sup cathecuminos: vel sup eos q̄ hn̄t spm̄ imūdū nomē dn̄i adiurātes eū per iesū vt egrediat̄ ab eis. s. spūs imūdus. Hoc ponit Gran⁹ ꝓpe finē. c. ¶ Accolit⁹ grece latine ceroph̄onarij dicunt̄ q̄ ordinant̄ ad portandū ceros qn̄ legit̄ euāgelium: aut offert̄ sacrificiū: vt sub tipo. i. figura lumīs corporalis illa lux ostēdat̄: de q̄ in euāgelio legit̄. Erat lux vera q̄ illuminat oēm hoiem veniētē i hūc mūdū. Hec ponit Gran⁹ ante declaratiōnē exorcistaruȝ. ¶ Subdiacon⁹ siue hipodiacon⁹ dicit̄: q̄ subiacet officijs ⁊ p̄ceptis diaconi. Ipi. n. oblatiōes. i. hostias nō ꝯsecratas i tēplo dn̄i a fidelib⁹ suscipiūt: ⁊ leuitis. i. diaconib⁹ supponēdas altarib⁹ deferūt. Hi apud hebreos nathim. i. mīstri mīstroꝝ vocantur. Hoc ponit Gran⁹ retrogarde sic ꝓcedēdo. ¶ Diacon⁹ leuita grece di̇. qm̄ leuite in tēplo dei mystici sacri misteria explebāt. q̄ sicut i sacerdote ē consecratio: ita i diacone ministerij dispēsatio. i. dispositio. Hec Gran⁹ sic successiue. ¶ Presbyt̄ grece latine senior iterp̄tat̄. nō mō. i. nō solū ꝓ etate vl' decrepita senectute: sȝ pp honorē ⁊ dignitatē quē acceperūt: p̄sbyteri vocant̄. Iō p̄sbyteri ⁊ sacerdotes vocant̄. q̄ sacrū dāt sicut epi. q. s. p̄sbyteri lȝ sint sacerdotes: tn̄ pōtificat⁹ apicē nō hn̄t. q̄ nec crismate frontē signāt: nec paraclitū dant spm̄. qd̄ solis epis deberi lectio actuū apl'oꝝ demōstat. Vn̄ apud veteres idē epi ⁊ p̄sbyteri fuerūt. q̄ illud nomē. s. presbyteri dignitatis ē: ⁊ nō etatis. Hec Gran⁹ circa mediū capl'i. Et ante h⁹ ponit q̄ papa ē sūm⁹ sacerdos ⁊ sūm⁹ pōtifex. Pontifex. n. vt ibidē dicit ē pnceps sacerdotū. glo. s. minoꝝ. Sȝ papa di̇ sūm⁹ pōtifex ⁊ sūm⁹ sacerdos: q̄ ip̄e efficit sacerdotes atq̄ȝ leuitas. ip̄e oēs eccl'iasticos ordies. i. dignitates disponit. s. ꝯferendo. Ip̄e. n. qd̄ vnusq̄sq̄ȝ facē debeat ostēdit. Ante āt. i. āntiquo tp̄e pōtifices ⁊ reges erāt. i. dicebant̄: vt di. 10. d̄ capl'is. Nā maioꝝ hec erat ꝯsuetudo: vt rex eēt: ⁊ sacerdos: ⁊ pōtifex. Unde ⁊ Romani iperatores pōtifices dicebant̄. Aliqn̄ papa di̇ antistes eo q̄ ante stat. Primus. n. in ordine eccl'ie ē: vt supra se nullū habeat. Aliqn̄ ēt di̇ sacerdux ⁊c. Hec oia ad l'raȝ ponit Granus in. d. c. cleros. ¶ Quāt̄ ad tertiū qd̄ q̄rit̄ hui⁹ pncipal' secūde v̄itatis breuit̄ dico q̄ satis ex his nūc positis apparere pōt q̄ sint officia singuloꝝ. tn̄ adhuc vt clarius hec m̄a clareat: dicta Grani ponem⁹ notata di. 25. c. ꝑlectis. vbi sigillatī officia singuloꝝ cōnumerat. Ait. n. sic. Ad ostiarium nāq̄ȝ pertinent claues eccl'ie vt claudat ⁊ aperiat tēpl'ū dei: ⁊ oia q̄ sūt in-

tra extraq; custodiat: fideles recipiat: excōicatos ꝛ infideles excipiat. ¶ Ad exorcistas pertinet exorcismos memorit̃ retinē: manusq; sup nerguminos ꝛ cathecuminos i exorcizādo ponē. glo. hic interlinearis dicit ꝙ ex hac lr̃a habet̃ ꝙ adiurationes q̄ fiunt baptizādis i exorcismo ptinent ad exorcistā: lʒ i aliqb⁹ locis tm̄ p p̄sbyteꝝ fiāt. hec glo. ¶ Ad accolitū ptinet p̄paratio luminarioꝝ i sacrario. Ip̄e cereū portat. Ip̄e suggesta p eucharistia parat. i. q̄ ordiata sūt p hostia p̄parāda: vt dicit gl. iterli. ¶ Ad psalmistā ptinet officiū canēdi: dicē benedictiones. i. benedicam⁹ dn̄o. laudeʒ. s. sāct⁹ sāct⁹: sacrificiū. i. offertoriū: ꝛ agn⁹ dei. ꝛ cōionē: ꝛ rn̄sona: ꝛ qcqd ad cātādi peritiā ptinet. Et hoa vocam⁹ nos cātores: q: faciūt cātoriā. ¶ Ad lectorē ptinet lectiōes pnūciare: ꝛ ea q̄ pphete vaticinauerūt ppl'is p̄dicare. nō exponēdo: sʒ recitādo ītellige. q: exponē ē officium sacerdotia. dicit glo. iterli. sic et exposuim⁹ hic ante hāc veritatē. ¶ Ad subdiaconū ptinet calicē ꝛ patenam ad altaria xp̄i deferre: ꝛ leuitis tradere: eisq; mīstrare: vrceolū quoq; aquā ꝛ manutergiuʒ tenē: ep̄o ꝛ p̄sbyteris ꝛ leuitis p lauādis ante altare manib⁹ aquā p̄bere. ¶ Ad diaconū ptinet assistere sacerdotib⁹: ꝛ mīstrare in oībus q̄ agunt̃ in sacramēto xp̄i: in baptismate: in crismate: in patena: in calice. i. in sacris altaris: oblatiōes quoq; inferre. s. oblatas hostias cōponē. i. ornare ꝛ disponere. Cōponere. i. ornare ēt mēsā dn̄i atq; vestire. i. altare: crucē ferre. s. i pcessiōib⁹. hoc i paucis locis obseruat̃. dicit glo. iterli. ꝛ euāgeliū p̄dicare. Nā sicut lectori. i. subdiacono vet⁹ testm̄: ita diaconib⁹ nouū p̄dicare p̄ceptū ē. Ad ip̄m quoq; ptinet officiū precū. i. dicēdi letanias. s. xp̄e audi nos. ꝛ recitatio nominū. i. ordinādoꝝ: baptizādoꝝ: ꝛ mortuoꝝ: ꝛ excōicatoꝝ. Ip̄e p̄monet aures h̄re ad deū. s. cū dicit. flectam⁹ genua. Ip̄e hortat̃ clamare. s. kyrieleison in rogatiōib⁹. Pacē ip̄e donat. s. cū dic̄ dn̄s vobiscū. Et annūciat. s. festiuitates. ¶ Ad p̄sbyteꝝ ptinet sacrm̄ corporis ꝛ sāguinis dn̄i i altaris dn̄i ɔficere: oꝛones dicē: ꝛ dei dona benedicere. ¶ Ad ep̄m ptinet basilicaꝝ cōsecratio: vnctio altaris: ꝛ cōsectio crismatis. glo. alia plura spectāt ad ep̄m: vt pʒ. 68. di. c. q̄zuis. Ip̄e p̄dicta officia ꝛ ordines eccl'iasticos distribuit. ipse sacras virgines benedicit. Multa alia omittamus: q̄ si legere velles. vide di. 25. c. p lectis. Huiusmodi. n. officia ibidē ponunt̃ ad lr̃aʒ. Et hec volo tibi sufficiāt p secūda vitate p̄ncipali hui⁹ ɔclusiōis. ¶ Quātū ad tertiā p̄ncipalē vitatē hui⁹ ɔclonis. s. q̄ fuit cā ꝙ sacra fuerūt instituta: dico vt colligit̃ de ɔse. di. 2. institutio. vt glo. satꝭ clare ponit ꝙ triplici fuerūt de cā instituta. s. pp humiliationē: eruditionē: ꝛ pp exercitationē. ¶ Primo pp hūiliationē. Nā dū hō ex dei p̄cepto se reb⁹ insensibilib⁹ ꝛ se inferiorib⁹ reuerent̃ subijcit: ex hac obedītia apd̄ deū magꝭ meret̃. ¶ 2° pp eruditiōʒ vt pp id qd̄ foris i specie visibili credit̃: ad inuisibilē v̄tutē q̄ int⁹ ē agnoscēda mēs erudiat̃. Hoc pʒ de ɔse. di. 2. c. q: corp⁹. ¶ 3° pp exercitationē: q: cū homo ociosus eē non debeat: pponit̃ ei vtilis ꝛ salubris exercitatio in sacris: q̄ vanā ꝛ noxiaʒ declinet occupationē. Hoc patet de ɔse. di. 5. c. nunq̄. vbi notabilia hūana exercitia declarant̃. Nec sufficiāt p p̄senti ɔclōne. Tu collige ex hac ɔclōne qd̄ placet: multa posui bono respectu ꝛ intentiōe recta.

¶ Q: mali religiosi ꝛ īhonesti clerici ñ sūt i coꝝ officijs euitādi q̄zdiu ab eccl'ia tolerāt̃. Cōclo. III.

Ecipe tertiā ɔclōnē. vʒ. Etsi plures reperiāmr clerici: ꝛ religiosi potius antixp̄i q̄ʒ xp̄i ministri: tamē q̄zdiu ab ecclesia tolerant̃: non sunt in eorum officijs euitādi. ¶ Primā huius cōclusionis partē p manifesta relinquamus. Audi Bernardū. Ministri inquit xp̄i sūt ꝛ seruiūt antixp̄o. honorati de xp̄i bonis incedūt: q xp̄o honorē nō deferūt. histrionicus eorē habitus: ꝛ regius apparatus. plus calcaria q̄ʒ altaria fulgēt. Miror de clericis q aliud sūt aliud videri volūt. Habitu milites. questu rustici: ꝛ actu neutrū exhibēt. q: nec vt milites pugnāt: nec vt rustici laborāt. hec ille. Sed ista relinquam⁹. ¶ Quātū ad secūdā partē quero trea veritates. ¶ Prima ē An sacra sint recipiēda a publico pctōre sacerdote vel religioso. ¶ Secūda ē. An sacerdotes ꝛ religiosi scelerati sint i coꝝ officijs vitādi. ¶ Tertia veritas ē. An missa boni sacerdotꝭ sit melior q̄ʒ missa mali sacerdotis. ¶ Quātū ad p̄mā pono casū i terminis. Instat nūc quadragesime tempus. ꝛ veniet dies sanctus pasce. ꝛ cuilibet fideli in etate discretionis precipit̃ vt confiteat̃: ꝛ eucharistiam sumat. de peni. ꝛ remi. c. omnis vtriusq; sexus. Et scis ꝙ tuus pprius sacerdos est public⁹ peccator: tūc aio perplexus es: si huic nō confiteris: ꝛ ab eo cōionē nō accipias: ecclesie te noscis ɔire precepto. si autē faciaa: omnino id indeuote facies. Quid hic agendū: Hic tria facere intēdo. ¶ Primo quādā distinctionē ponere. ¶ Scd̄o quādā opinionē nō bonā recitare. ¶ Tertio ad veritatē respōdere. ¶ Primo distinctionē inq̄ʒ istā ponere itēdo: ꝙ sacramēta possint dupliciē ɔsiderari. Uno mō quātū ad ea que sūt de necitate. Alio mō q̄ʒtū ad ea que sūt de idoneitate. Quātū ad ea q̄ sūt d̄ necitate sic dico ꝙ sacris sufficit donū spūs scī f'm grām grans datā. qd̄ qdē donū ex dina ītitutōe dat̃ tā bonis q̄ʒ mal. Et rō q: tale donū iniqtati nō repugnat: ita ꝙ cuʒ ea stare nō possit. sic pʒ i scīa: potestate ligandi vel soluendi. ꝛ sic de alijs spūs sancti donis. Et rō est quia talia dona ad vtilitatē alioꝝ ordinant̃. ppter quod ꝛ dn̄s Jesus phibere eū noluit: q in nomine eius demonia eijciebat: q̄zuis eū non sequeret̃. Si vero sacramenta cōsiderant̃ q̄ʒtum ad ea que sunt de idoneitate. tunc dico ꝙ ad debitū vsum sacrōʒ ɔcurrit meritū ita ꝙ prelatōis auctoritas debet eē in sanctitate. iō ministrans debet esse sanctus ꝛ bonus. Nam cū sit mediator pccōris ad deum nullus in culpa mortali existens: vt sic poterit bonus mediator esse: cū ipse sit inimicus dei. ꝛ quomodo poterit amicitiā int̃ deū ꝛ peccatorē pcurare. de cōse. di. 4. c. quō. Ex qua distinctione apparet ꝙ etiam mali pn̄t ministrare sacra. ¶ Quātū ad scdam vi. dico ꝙ quorūdā fuit opi. ꝙ q̄ʒtūcūq; malus ꝛ scelerat⁹ pōt sacra ministrare. ꝛ p ɔn̄s licituʒ erit ab eo

illa suscipe. Et hoc pbant multiplici medio. ¶ p° q: vita bona nō ē necc̃ia sacris q̃ztū ad necc̃itatē: licz q̃ztum ad idoneitatē. s° a quocūqz ministrent̃ sacra va sk. ¶ z° q: sacra nō hn̄t efficaciā ex merito hois: sz in virtute dei ⁊ xpi filij ei⁹. ¶ 3° h° cōfirmat̃ per illa capl̃a superi⁹ allegata i pma ɔclōne hui⁹ scd̃e partis. Quare oēs sci clamāt q̄ neqz i hoie bono: neqz in hoie malo: qs sacra dei fugiat. Sed vere carissimi nō sic. Aliud ē. n. dic̃e mal⁹ minister pōt sacra cōficer̃ sic ⁊ bon⁹. ⁊ aliud ē: an a malo ministro sacra suscipiēda sint. Uer̄. n. dicūt sci q̄ a quocūqz hn̄te ptātē siue bono siue malo sacra cōfici pn̄t: nec q̄sq̄z sacra mali fugiat tāq̄z credēs illa nō eē vera sacra. Nō tam̄ ex hoc cōcludē possum⁹ q̄ si alr̄ fieri pōt: oino ab eis sacra recipiam⁹: Propterea dico q̄ a publico pctōre sacra nō sūt recipiēda. Publico dico q̄ nulla pōt occultatōe celari: vt nūc declarabitur in scd̃a veritate. Et hoc ēt ponit btūs Tho. in. 4. di. 13. Et clare ponit̃. ex̃ de coha. cle. ⁊ mulie. c. q̄situ. ⁊ capl̃is ēt pcedētib⁹. s. c. sic ad extirpādā. ⁊ c. si āt clerici. ⁊ c. tua nos. vidi oīa ista capl̃a ad lr̃az. Ab alijs aūt pctōribus occultis possūt sacramenta recipi. Potuit. n. in istāti diuina grā mediāte emēdari. Difficile ē. n. ɔscias hoium puatas iudicare. ii. q. i. c. sacerdotib⁹. in fine. vt pz in ɔclōne seq̄nti. q̄re ⁊c̃. ¶ Quātū ad scd̃az veritatē q̄ imediate ad istā pcedentē subseq̄tur̃. s. an tales publici pctōres debeāt i eo⁊ officijs euitari? Dico ad hoc breuit̃. aut tales sunt publici ⁊ notorij: aut puati. Si puati: tūc q̄zdiu ab eccl̃ia sustentant̃ nō debēt i officijs euitari. q: sic nō sunt suspensi nisi quo ad se: sicut ⁊ qlibet exn̄s in pctō mortali. Si āt sūt notorij: tūc in tali casu cū nō sint nisi suspensi quo ad se: sz ēt quo ad alios: dico q̄ sic sūt in eo⁊ officijs euitādi. Hāc rn̄sionē ad lr̃am habes ex̃. de coha. cle. ⁊ mu. c. q̄situm. Quesitū est inqt de clericis in fornicatōe prolapsis: si eo⁊ sit offm̄ parrochianis penitus audiēdū. Uer̄ ⁊ si quilibet p mortali pctō quo ad seipsū cōstet eē suspēsū: nō dz tn̄ in officijs euitari. q: q̄ztum ad alios in casu pposito suspensus nō ē: nisi pctm̄ huius sit notoriū per sniam seu cōfessionē factā in iure: aut euidentiā rei q̄ tergiuersatiōe aliq̄ celari nō possit: hec ibi. Et sūt verba bti Greg. De hoc ēt textus. 32. di. c. nullus. vbi dicit̃ sic. Nullus missam audiat presbyteri quē scit indubitanter cōcubinā habere: aut subintroductā mulierē. Un̄ etiā ipsa sancta sinodus hoc caplm̄ sub excōmunicatione statuit dicens. Quicunqz sacerdotum diaconor̄ ⁊c̃. hec ibi. Nicolaus papa omnib⁹ epis. glo. ibi exponit sicut hic dctm̄ est. Hoc idem ponit beatus Tho. in. 4. di. 13. Et est omnium Theologo⁊ gnālis doctrina. q̄re ⁊c̃. Et ista sufficiant pro scd̃a veritate. ¶ Quātū ad 3ā dico fz btm̄ Tho. in. 4. di. 13. q̄ de missa possum⁹ dupl̄r loq. Uno mō quātū ad id qd̄ eē̃ntiale i ea ē. s. corp⁹ xpi. Et sic a quocūqz dicat̃ equalr̄ bona ē. q: op⁹ operatū equaliter bonū ē ⁊ virtuosū. Scd̃o mō pōt cōsiderari q̄ztum ad illud qd̄ ē ānexū sacramēto: ⁊ q̄si secūdariū. Et sic missa boni melior ē q̄z mali sacerdotis. q: nō solū ex opere operato efficaciā hz sz etiā ex operāte. s. ex ei⁹ deuotōe vel virtute. ⁊ io ceteris parib⁹ melior est audire missā boni sacerdotis. Idē dic̃ Petrus de tarātasio addēs q̄ ideo dicit̃ ceteris paribus. q: obediētia cogere posset audire missam mali sacerdotis. Et sic ppt̃ obediētiā melius eēt audire eius missā. qm̄ obediētia melior ē q̄z victima. Ista sūt bn̄ dicta ⁊ sane. Sz qd faciēt parrochiani vtruz tm̄ p̄sbyte⁊ hn̄tes: ⁊ ille scelestissim⁹ sit. Puto hic rn̄dendū sic dctm̄ ē. in. c. q̄situ. vz. q̄ si pctm̄ ei⁹ sit puatū ⁊ occultum: tūc ē puat⁹ quo ad se. ⁊ sic nō dz i e⁹ missa euitari. si āt notoriū: sit eo mō quo notoriū i pdicto. c. q̄situ accipit̃ vt q: dānatus ē de illo. aut spōte i iure cōfessus ē. vl̃ ē euidētia facti: q̄ nl̃la possit tergiuersatōe celari. vtputa q: mulierē valde suspectā tenet. aut īde apparēt argumēta gradientia sup terrā. cū talis tā quo ad se q̄z quo ad alios suspēsus sit: ei⁹ missa audiri nō dz: sz debēt parrochiani ad aliā eccl̃iā auditū missā accedē. Jn̄ di. 32. c. nullus. di. Nullus missā audiat p̄sbyteri quē scit cōcubinā idubitant̃ hr̄e. Sanū ego hic ɔsiliū darem: q̄ potius vadāt ad ecclesiā cathedralē. q: ibi oēs generalit̃ illi⁹ epat⁹ pn̄t sacramēta recipere. ex̃ de officio archip̄sbyteri. c. offm̄ in glo. Ergo a fortiori ibi missā audire vl̃ ēt ad eccl̃ias religioso⁊ ⁊c. Nec h° ɔdicit decretali. ex̃ de parrochijs. c. 2. vbi di. q̄ q ɔtēpto pprio sacerdote audit missā in alia eccl̃ia: dz expelli ⁊ remitti ad ecclesiā ppriā. qm̄ hoc nō fit in ɔtemptū: sed q: ecclesia ⁊ sacri canones ita statuerunt publicū pctōrem in officijs euitari debere: cū suspensus sit quo ad se et quo ad alios. quare ⁊c̃. Et hec sufficiāt p scd̃a parte hui⁹ sermōis. q̄re ⁊c̃.

¶ De hōesta ɔuersatōe clerico⁊. ɔsideratio. iij.

t **T**ertio loco Omnium clerico⁊ ⁊ religioso⁊ dignissimā familiaritatē videam⁹. vbi tres more solito ɔclōnes subiūgam⁹. vz. ¶ p° ɔclō ē ista. Clerici ⁊ religiosi oēsqz diuo cultui dedicati: sūma cū honestate cū secularib⁹ cōuersent̃: vt Jesus dulcissim⁹ in ipsis glorificet̃. ¶ z° ɔclō ē ista. Sūma cū reuerētia seculares oēs: ⁊ q ad diuina mysteria nō sūt electi: clericos. religiosos: oēsqz ad diuina officia deditos: f̃m persona⁊ diuersos grad⁹ venerent̃ ⁊ defendāt. ¶ 3° ɔclō ē ista. Benigne se habeant sacerdotes oēs: siqs deliquerit ex secularibus: vt possint facilius eis assignatā pficē pniam. ¶ Quomodo clerici ⁊ religiosi debēt cum secularibus conuersari. Conclusio. I.

b **A**Ccipe pmā ɔclōnē. ⁊c̃ vt. s. Ubi nō q̄ oēs andicti ⁊ pmaxime clerici sclares q̄m religiosi strict⁹ viuūt: nec ita ad eo⁊ libitū discurrē pn̄t oēs īfrascriptas honestates hr̄e ⁊ obseruare tenent̃. ¶ p° hōestas ē cū mulierib⁹. qm̄ mulier sagitta diaboli ē: ⁊ oīa fere scādala q̄ in clericis ⁊ religiosis accidūt: sceleratissimis a mlierib⁹ ortū hn̄t. Heu heu q̄b⁹ accidūt icpinata. Debent igit̃ ɔuersatōez mulie⁊ pposse fugē: ⁊ ea⁊ cohitatione declinare. 33. di. hospitiolum. ⁊. 81. di. c. legitur. vbi dicit̃. Legitis. s. in regula bti Aug. q̄ btūs Aug. nec cū sorore habitare ɔsenserit dicēs. Que cū sorore mea sūt: sorores mee non sunt. glo. q: so-

cuius socij mei socius meꝰ nõ est. Nã cohitatio quiqꝫ ẽ adulterij occasio: vt pꝫ.18.q.2.c.diffinimus. vbi circa mediũ capli sic dr̃. Adulteriũ.n. incipit.i.inuadit: cohitationẽ si habeat. Ibi.n. multa de monialibus ⁊ monachis ponũẽ. vide si placet. Excipiunẽ oẽs iste. vt mr̃: soror: amita: matrera: ⁊ gnãlr̃ per lineã trãsuersalẽ oẽs cõsanguinee q̃ sũt infra 2ᵐ gradũ. ar. 81. di. cũ oibus. Cũ oibus inqt clerici extnee femine nõ cohitent: sed sole mr̃es: auie: mr̃tere: amite: sorores: ⁊ filie fratꝝ ⁊ sororꝝ: ⁊ q̃cuqꝫ ex familia domestica necessitate.i. cõsanguinitate vel affinitate ⁊c̃. hec ibi. Sed p lineã ascendẽtiũ ⁊ descendentiũ vsqꝫ ad quartũ gradũ. ar. ex̃ de cõsan. ⁊ affi.c. non dꝫ. ⁊ eodẽ.c. cũ oibus. 81. di. 32. di.c. Inter oia dixit. vbi dr̃. Inter oia dixit.i. statuit sinodus scã: nõ epõ: nõ diacono: nõ subdiacono: nõ alicui oino q in clero ẽ: licẽ subintroductã hñe mulierẽ: nisi forte aut mr̃em: aut sororẽ: aut amitã: aut ẽt idoneas psõas q̃ fugiũt suspitões. hec ibi. Sꝫ certe siqs possꝫ oẽs gnãlr̃ declinare. deberet. q꞉ mũdꝰ totꝰ in maligno positꝰ ẽ. Audi Hiero. di. 32.c. hospitiolũ. vbi dr̃. hospitiolũ tuũ aut raro aut nũqꝫ mulierꝝ pedes tãgant vel terãt. q꞉ nõ põt toto corde habitare cũ deo qui feminarꝝ accessibus copulaẽ. Et parꝝ infra. Nunqꝫ de mulieris formis disputes. femine nomen tuũ nesciãt. feminã quã bñ videris conuersãtem: mente dilige: nõ corporali frequentatõe. Si bonũ est mulierẽ nõ tãgere. malũ ẽ gº tãgere. hec ibi. Et sic hẽs pmã honestatẽ clericorꝝ ⁊ oium religiosorꝝ.

¶ 2ª eorꝝ honestas ẽ in capillis. 23. di.c. phibete. vbi dr̃. Prohibete frẽs p vniuersas regionũ vrãꝝ ecclesias: vt clerici iuxta Aplm comã nõ nutriant: sed desup caput i modum spere radãt. Et de hoc 12.q.1. duo sũt. qđ notatũ ẽ.s. in pma cõclõne pme partis hꝰ sermonis. Et.c. clerici. eadẽ di. 23. dicẽ. Clerici q comã nutriũt. ab archidiacono ẽt si noluerĩt: inuiti detõdeanẽ. hec ibi. Hoc idẽ cõfirmaẽ de vi. ⁊ ho. cle.c. clericus. ⁊.c. clericis. Clericis igr ⁊ infra. clerici q comã nutriũt: ẽt inuiti a suis archidiaconis tõdeanẽ. q̃re ⁊c̃. Et in.c. clericus. dicẽ ẽt de barba.

¶ 3ª honestas ẽ i vestimẽtꝫ: vt.s. vestimẽta honesta portẽt: silr ⁊ calciamẽta. di. 23.c. clerici. vbi post vbũ detõdeanẽ imediate subiũgiẽ. Vestimẽta eis vel calciamẽta nisi q̃ religionẽ deceãt vti aut hr̃e nõ liceat. s. ad vtẽdũ. Et cõfirmaẽ. 21.q.4. in snia. Dicit.n. pmũ caplꝫ sic. Omnis iactantia ⁊ ornatura corporalis aliena ẽ.i. aliena eẽ debet a sacrato ordine. s. clericorꝝ. Et ibi alia plura ponunẽ. Idẽ in.c. nullus. vbi dr̃. Nullus eorꝝ q numeraẽ in clero vestimẽtũ idecẽs habeat: siue sit i ciuitate bñgẽs siue in itinere ãbulãs: nisi fuerit. dicẽ glo. iusta cã timoris. vt pꝫ ex̃. de vi. ⁊ hone. cle.c. clerici. Et c. epi. 21.q.4. dr̃. Clerici: psbyteri: diaconi: ⁊ clerici oẽs vt dicẽ glo. in sliu caris ꝯfirmãs p supdictũ.c. ois. secularibꝰ indumẽtis nõ vtanẽ. nisi vt decet tunica sacerdotali. sꝫ neqꝫ dũ ãbulauerit in ciuitate: aut i via: aut i plateis sine opimẽto.i. cappa vl̃ pallio. vt dicẽ glo. infli. psumat ãbulare. pterqꝫ si i itinere lõgo ãbulauerit. q꞉ sic mulier orãs i eccl'iis nõ velato capite deturpat caput suũ: iuxẽ aplicã vocẽ. s. i. ad Cor. ii. Ita sacerdos sine opimẽto deturpat sacerdotiũ suũ. Ex his pono n ei regulaẽ generales.

¶ pª q clericis ex cã peregrinationis vel timoris: vl̃ alia sili de cã licitũ ẽ habitũ trãsformare. hoc pꝫ ex dicto.c. clerici. de vi. ⁊ ho. cleri. ⁊ ex dicto.c. epi. 21.q.4.

¶ 2ª regula ẽ ista: q clerici q̃ꝫtũ possunt in vestimẽtis ⁊ alijs morẽ prie seruẽt. dũmõ nõ excedaẽ. Nec põt i talibꝰ forma certa dari: maxime cũ secularium cultꝰ quotidie variaẽ quẽ seq oꝫ. Vñ hiero. Cultꝰ ipse prie morẽ seqñs. nulla sit diuersitate variabilis: ne pterẽutiũ digitꝫ demõstreẽ.

¶ 3ª rgla ẽ q siqs ex supbia habitũ pciosũ ferret: q̃ꝫtũcũqꝫ in dignitate eẽt ⁊ gradui suo cõuenirẽt: nec suã facultatẽ excedẽt: mortalr̃ peccaret. Audi greg. Si cultus ingrpciosarꝝ vestiũ culpabilis nõ eẽt: sermo di nõ tam vigilant dicẽt q diues purpura ⁊ bisso indutꝰ: irremediabilr̃ torquereẽ. Quare seqẽ q si sit i dignitate cõstitutꝰ ⁊ vestimẽta portat pciosa sm cõsuetudinẽ cũ qbus viuit: vt honorabilior habeaẽ: ⁊ magis timeaẽ: nõ erit mortale pctm̃: ⁊ maxime hodiernis tpibus. qñ vestes potiusq̃ꝫ virtus hoiem clarꝝ faciũt. ar. 16.q.1.c. pcipimꝰ. Vbi dr̃ q multitudo fideliũ ex vigore aplice sedis ordineẽ i epos: ptm moderatõe ne vilescat dignitas epatus. sic a sili tãta ẽ hediernis tẽporibus ecclasticorꝝ parua aut nulla reuerẽtia: q si plan more antiquo i talari veste icederẽt: sicut pꝫ di. 23.c. nõ liceat. vbi parꝝ post pncipiũ dr̃ sic. Nec eoꝫ clericos comam nutrire ⁊ sic ministrare: sꝫ a tõso capite patẽtibꝰ auribus: ⁊ sm Aaron talarẽ vestẽ induere: vt sint in hitu ornato hec ibi. ex cõcilio Martini pape. pfecto dignitaꝫ gradꝰ vilescẽt. Quare sic dñi mei prelati vestibus ⁊ alijs ornamẽtis vtanẽ. vt pp eorꝝ vilitatẽ dignitas nõ cõtẽnaẽ: ⁊ nimia sũptuositate ppl'ls fidelꝰ nõ scãdalizeẽ. qm vt dr̃. 21.q.4.c. ois. circa finẽ. Oẽ quod nõ pp necitatẽ.i. ꝯmoditatẽ ⁊ honestatẽ suam: sed ppi venustatẽ accipiẽ: elationis.i. supbie calũniam hꝫ. Vñ gnãlr̃ cõcludamꝰ q nullꝰ q̃ꝫtũcũqꝫ sit in dignitate clericali ꝯstitutus vestes incisas ⁊ strãbadas neqꝫ varij coloris: neqꝫ virides: neqꝫ rubeas: neqꝫ nimis longas vel nimis breues deferat. similr̃ nec h serico: sic de btõ Basilio dicẽ textꝰ. 21.q.4.c. ois. i si. vbi dr̃. Sꝫ neqꝫ ex sericꝫ texturꝫ vestẽ variatã qs induebat: neqꝫ apponebãt colorꝝ variorꝝ ornamẽta i sũmitate vestimẽtorꝝ. Audierãt.n.s. Mat. xi. q q mollibꝰ vestiũẽ. in domibꝰ rgũ sũt. hec ibi. Et sic pꝫ 3ª clericorꝝ honestas. Sũt aũt ⁊ alie plures honestates. õs tuipẽ vidẽ poterꝫ i Pisanella.c. clericꝰ z. p toũ. Que in snia ponũẽ ex̃. de vi. ⁊ hone. cle.c. clerici. vbi sic ad lrãꝫ dr̃. Clerici officia ⁊ cõmercia secl'aria: ⁊ maxime ihonesta nõ exerceãt. ioculatores euitẽt ⁊ tabernas: nisi in itinẽ. ad aleas ⁊ taxillos nõ ludãt: nec hiꝰ ludis intsint. tõsurã ⁊ coronã habeãt cõgruẽtẽ. clausa desuper deferãt idumẽta: neqꝫ nimia breuitate vel lõgitudine notãda. pãnis rubeis. viridibꝰ. manicis cõsutis. subtalaribꝰ. vel frenis. sellis. pectoralibꝰ. calcarijs deauratis: capitꝰ manicatis nõ vtanẽ. maxime sacerdotes vel psonatꝰ hñtes. nisi cã timoris. iuxta fibulas vel corrigias auri vel argenti ornatũ hñtes nõ ferant. nec

annulos: nisi quibus ex dignitate competit. Epi i publi co et i ecclia lineis vtant idumetis nisi monaci sint: quos oz ferre hitu monacale pallijs vtant i publico fibulatis post collu: vel an pect⁹ hincide quexis. hec ibi ad lraz. Et hec nbi sufficiat p pma piti 9clone.

Conclusio. II.

C De honore sacerdotu.

Ccipe scdaz 9clone. vz. Summa cu reuere tia sclares oes: et q ad diuina no sut electi: clericos et religiosos. oesqz ad diuina officia deditos sm psonaz diuersos gradus venerent et defedat. Septe aut ronibus aia nota q se culares oes clericos: et psertiz sacros sacerdotes sum me venerari debet. vz. C Roe istitutois. C Roe mediatois. C Rone filiatois. C Rone fructificationis. C Rone significatois. C Rone exeplificationis. C Rone vigoratois. C P° inqz sacerdotes oes sunt honoradi rone istitutois. Ois. n. ptas et dignitas a dno deo e: siue sit i bonis siue i malis. ergo oes siue boni siue mali sint sunt hono. adi. t. Pe. z. Serui inqt subditi estote i timore dnis: no tm bonis et modestis: sed etia discolis. xi. q. 3. Qui resistit ptati diuine ordinatoi resistit. Sz de quo min⁹ videt id e iest. ergo de quo magis. Et p 9ns cu psbri et clerici sint ipsis dnis. sclarib⁹ digniores. qm dni sclares corporib⁹ subditoz. psbri et qcuqz claues eccle hnt: aiab⁹ et no corporib⁹ tm dnant. ad Ro. 13. Dei minister e. Jn Remigi⁹ supdca vba 9firmas ait. Jtaqz q resistit ptati: dei ordinatoi resistit. siue bona sit illa ptas siue mala: qcuqz ei resistit: subtrhendo ab ea seruiciu: denegado tributu: et honore no pbedo que dz ei pbere: dei ordinatoi resistit et dispositoi. Cui⁹ dispositoe ille pncipatur .i. e i ptate 9stitutus. hec ille. Per me. n. inqt dns reges regnat et pncipes decernut iustitiam. Quare igit relinqtur cum sacerdotes oes dei ministri sint: et eius locu tenetes i terris. vt dictu e in pma 9clusioe pme ptis. siue sint boni siue mali summe sut honoradi. C Secudo summe honoradi sunt ratioe mediatiois. Sut. n. mediu iter nos et deu vt et dicit btus Tho. i. 4. dis. 13. et. 25. Et orat p nobis: vt deus nostri misereatur. et nobiscu pacificetur. d cele. mis. c. presbyter. et. 21. dis. ca. i. et. z. Et vt practice loqnar. Sunt. n. sacerdotes totius ppli quasi os quodda. et io semp in oronib⁹ suis publicis dicut qsumus: et nuqz queso. Jnde magister i. 4. di. 19. c. 3. adducit Aug. vbi sic inqt. Dictu e a dno i numeris ad Moysen et Aaro sacerdotes. Vos ponite nome meu sup filios isrl: ego dns bndica eos. Ergo summe sunt honoradi. C 3° sut honoradi roe filiatois: Honora inqt dns prem tuu. sz sacerdotes sut oium fideliu pres. ergo summe honoradi. 9na no. et maior. q dei pceptu est. Minor pbat. 96. di. c. qs dubitet. vbi dr. Quis dubitet sacerdotes xpi regu et pncipuz oiumqz fideliu pres et magros ceseri. Nonne miserabilis isanie ee cognoscit si filius prem: si discipulus magrz sibi conat subiugare: et iniqs obligatoib⁹ subijcere illu sue ptati: a quo credit no solu i tra. sz etia i celis ligari posse et solui. Et sut verba bti Grego. C 4° sut honoradi rone fructificatois. O vos discole et vane lingue q die noctuqz nil aliud cogitatis nisi quo possitis dilacerare paupere sacerdote. Quis .n. qso vrm i sua necitate et mortis tpe cadela bndicta accesa cruce scaz: aqua bndicta. eucharistia. extrema vnctione spernit. Nec in oia et silia no nisi p man⁹ sacerdotu fieri pnt. Despicitis eos: sine qb⁹ viuere no potestis. Audi textum. 6. q. i. c. sacerdotes. Sacerdotes q pprio ore supple lz no ppria vtute corp⁹ dni 9ficiut ab oib⁹ sut obediedi et timedi: non dilaceradi aut detrhedi. q a qb⁹ se dni ppls bndici: saluari: et istrui cupit: nullaten⁹ eos dz arguere: nec vulg⁹ i eoz accusatione suscipi. Ppls. n. ab eis docedus est: no ipsi ab eo. q no e discipulus sup magistru. Dei ergo ordinatione accusat: q eos q ab eo cstituunt sacerdotes accusare vel danare cupit. hec ibi. Et i. c. oues. dr sic. Oues pastore suu no rephedat. plebs epz no accuset: nec vulgus eu arguat. q no e discipulus sup magrz. Epi. n. a deo st iudicadi: q eos sibi oclos elegit. Na a subditis aut puee vite hoib⁹ no sut accusadi: vel arguedi: vl laceradi. Nemo bonu facies: alteri vbo aut scd necce vult. i. velle dz. Et paz ifra. Ois suspitio potn⁹ e repelleda: qz approbada vel recipieda. hec ibi. C 5° sut honoradi rone significatois. Na si i veteri testo sacerdotes i tata summa veneratoe erat pp figura sacrificioz qua manib⁹ tractabat. quid obstat q et nunc no summe venerent pp vitate sacri qua tagut et ministrat: Propterea dns Jesus cu dece curauit leprosos: dixit. Jte ostendite vos sacerdotib⁹. Luc. 16. Audi text. 93. di. c. dns nr. Dns nr Jesus xps rex: iudex: et ds nr: vsqz ad passionis die fuauit honore potificib⁹ et sacerdotib⁹: qzuis illi nec timore dei: nec agnitione xpi seruassent. Na cu leprosu mudasset: dixit illi: vade et mostra te sacerdoti: et offer donu. Humilitate nos humilr docuit. Sacerdote adhuc appellat que sciebat ee sacrilegu. Jte subdit⁹ passioni cu alapa accepisset: et ei dicet sic rndes potifici. nihil ille 9tumeliose locut⁹ e i psona pontificis: sz sic magis tut⁹ e .i. defensauit inocetia sua. Si male locut⁹ su exproba me de malo: si aute bn: cur me cedis: Que oia io ab eo sca sut humilr atqz patient: vt nos humilitatis atqz patietie hcam⁹ exm. Decuit. n. sacerdotes vos legittime et plene honorari: du circa falsos sacerdotes ipse talis extitit. hec ibi. C 6° sunt summe honoradi rone exeplificatois. Sumat obsecro minores exepla maioz. sic poeta canit. A boue maiori discat arare minor. Legit. n. de Alexadro macedone: q duz Hierlz pgeret: et summu sacerdote potificalib⁹ idutu ornatuqz vidisset: mox de equo descedes: illu ptin⁹ adorauit. Qui cu sup hoc a suis militib⁹ argueret: dixit. Nuc mihi vt deu nocte hac summa pietas demostrauit. Vis tu aia mea pla ex^a. Audi tex. 96. di. c. duo sut. vbi sic dr. et sut vba Gelasij pape Anastasio ipatori. Duo iqt st ipator Auguste: qb⁹ pncipalr hic mudus regit. auctas sacr pontificu: et regal ptas. Jn qb⁹ tato grani⁹ e podus sacerdotu qto p ipsis regib⁹ hoiuz i diuino st reddituri examine rone. Nos itaqz int hec ex illoz. s. sacerdotu pede iudicio. s. quo ad spualia: no illos ad ma posse redigi volutate. Talib⁹ igit istitutis: talibusqz fulti auctib⁹: plerique potifici: alij reges: alij ipatores excoicauerut. Na si aliqd spale de psonis pncipu exgrat. Ex^m btus Innoce-

tiꝰ papa Archadiū īpatorē: q2 ꝯſēſit vt ſcūs Joānes Chryſoſtomꝰ a ſua ſede pelleret̃: excoicauit. Btūs etiā Ambroſiꝰ lȝ ſcūs: nō tñ vlꝰis ep̄s eccl'ie: p culpa q̄ alijs ſacerdotibꝰ. i. ep̄is nō adeo grauis videbat̃. Theodoſiū magnū īperatorē excōicās ab eccl'a excludit. q etiā ī ſuis ſcriptꝭ oñdit q̄ aurꝝ nō tā p̄cioſꝰ ſit plūbo: q̄ȝ regia ptāte ſit alnoꝛ ordo ſacerdotalis: hꝰ mō circa p̄ncipiū ſui paſtoral' ſcribēs. Honoꝛ frēs ꝛ ſublimitas ep̄al' null' poterit ꝯpatoībꝰ adeq̄ri. Si regū fulgoꝛi cōpares: ꝛ p̄ncipū diademati. i. regie ptāti: lōgo erit īferiꝰ: q̄ſi plūbi metallū ad auri fulgorē ꝯpares. Quippe cū videas regū colla ꝛ p̄ncipū ſubmitti genibꝰ ſacerdotū: ꝛ oſculata eoꝝ dexꝛ: oꝛōnibꝰ eoꝝ credāt ſe ꝯmōicari. hec ibi. Sȝ q̄rit gl'. quō potuit Ambroſiꝰ īpatorē excōicare cū nō eēt papa. Quidā dīit q̄ auc̄te ꝯcilij hoc fecit. Nos vō dicimꝰ q̄ q̄libet ep̄s pōt excoicare regē: vel īpatorē: ſi eſſet parochianꝰ eiꝰ rōe domicilij: vel rōe delicti. 6. q. i. c. placuit. hec gl'. Et ſup oīa aīa mea nō illū textū eadem di. 96. c. In ſcripturis. vbi ſic dr̄. In ſcripturis narrat̃ Conſtātinū īperatorē dixiſſe. vere ſi p̄prijs ocul' vidiſſē ſacerdotē dei: aut aliquē eoꝝ q monaſtico hītu circūamicti ſūt peccātē: clamidē meā expoliarē: ꝛ cooperirē eū ne ab aliquo videret̃. Ubi glo. dicit q̄ hoc itelligit̃ de occl'ꝭ. 2. q. i. c. ſi peccauerit ī te frr̄ tuꝰ. De manifeſtis aūt tenet̃ accuſare. i. denūciare: p̄miſſa tñ āmonitōe. 3. q. 7. q̄pp. q̄re ꝛc. ¶ 7ᵒ e vltimo ſūt honoradi rōne vigoratiōis. Si vnq̄ȝ aīa mea aliq̄d nōſti: hoc ad p̄ns aīaduerte. Tāta eſt. n. ptās ſacerdotū ꝛ vtꝰ q̄ oēs īfernales demones ſuperāt. ꝛ tñ vnꝰ ex eoꝝ minimis maiorē hȝ ptātē q̄ȝ oēs hoīes mūdi. ꝛ vnꝰ minimꝰ ſacerdos maiorē hȝ v̄tutē oībꝰ ill'. Si. n. vnꝰ pccōꝛ eēt a ſacerdote abſolutꝰ: totꝰ īfernꝰ illi pccōꝛi padiſū clauſū tenē nō poſſet. Qđ īnuit dn̄s Petro. cū dixit. Tibi dabo claues regni celoꝝ: ꝛ porte īferi nō p̄ualebūt aduerſus eā. Itē maioꝛ ē vniꝰ mīmi ſacerdotꝭ ptās q̄ȝ oīuȝ ſp̄ūuȝ btōꝝ. pbo. Nunq̄ȝ. n. aliq̄s btōꝝ ſp̄ūuȝ xp̄ȝ ī t̃ris deſcēdē facē poſſet. ꝛ q̄libet mīmꝰ ſacerdos dū rite celebrat: xp̄ȝ gl'ioſū de celis ſuis t̃ctādo manibꝰ deſcēdere facit. Et ponit̃ ī. 4. ſniaꝝ. di. 11. Et ſūt v̄ba bti Grego. vbi ſic dicit. Quis fideliū ignorare valet in ip̄a imolatōis hora celos apiri: ꝛ āgeloꝝ choros adeſſe: ſūmis imaq̄ȝ ſociari. hec ille. Itē maioꝛ eſt ptās vniꝰ minimi ſacerdotꝭ q̄ȝ ſit ptās v̄ginis gl'ioſe. O v̄go gl'ioſa egre aut moleſte nō feras. dico ego. Nō de mr̄. dic inq̄t fili mi. Scio te oīa bn̄ dictuꝝ. Maioꝛ certe q̄ſi icōparabil'r ē ptās vniꝰ minimi ꝛ paupculi ſacerdotꝭ q̄ȝ ptās v̄gīs gl'ioſe. O o o q̄d hoc eſt: q̄d audio hodie: Nunq̄ȝ huiuſcemodi ſmo p̄dicatꝰ ē. Certe aīa mea ſic ē. nec mireris: ꝛ exēplo declaremus. Pono p caſū. hic ē vna ſera. vna clauis q̄nq̄ȝ ſllā reuolutōibꝰ aperit. alia vō ſeptē: ꝛ nō paucioribus nōne q̄ſo p̄ᵃ potētioꝛ eſt q̄ȝ 2ᵃ: Sic ꝛ ī p̄poſito. aū īcarnatione filij dei celi porta clauſa erat. Aſt cū plenitudo tp̄is veniſſet: vt dicit Apl'us ad Gal'. 4. vt d̄s filiū ſuū mittere deberet ī t̃ris. ꝛ angelus ad v̄ginē mitteret̃: q de ea v̄bū icarnādū nūciaret. dic queſo quō illa b̄ndicta āćilla celi portā apuit: Certe ligua ſua. Quō q̄ſo: Septē verbis q̄ſi reuolutōibus ſeptē. vȝ. Ecce āćilla dn̄i fiat mihi ſm̄ v̄bū tuū. Sacerdos aūt ēt minimꝰ dū corpus xp̄i ꝯficit: q̄nq̄ȝ tm̄ reuolutōibꝰ celos ap rit: ꝛ ſuis ī manibus verꝫ deū deſcēdere facit. Et mirabiliore mō venit ī manibꝰ ſacerdotis: q̄ȝ fecerit ī vteꝝ virgis. Uenit nāq̄ȝ ī virgine paſſibilis ꝛ mortalis. ī manibꝰ ſacerdotis īpaſſibilis ꝛ īmortalis. In virgine ſemel tm̄: nec amplꝰ venire pōt: ī manibꝰ ſacerdotis quotidie ꝛ ſp̄ dū celebrat. Iā exclamare libet cū d̄uoto illo Ber. O p̄clara ꝛ venerāda ptās vr̄a o ſacerdotes. cui nihil ī celo vel ī t̃ra ꝯparari pōt: vos poteſtis ꝯſecrare corpꝰ ꝛ ſāguinē dn̄i nr̄i Jeſu xp̄i ſup ptāte ꝛ p̄uilegio oīs creature. Stupet coꝛ: mirat̃ t̃ra: cōtremiſcit hō: ꝛ reueret̃ vt p̄ximū āgelica celſitudo. hec ille. O igit̃ maledicte lingue. vos nō dicā de dāpeculis fratribꝰ ꝛ clericis murmurare de viſis: imo vt eos quottidie devoretis: nephādiſſima ſōniatis. Heu. heu. heu. aiabꝰ vr̄is. Hinc. n. ī ſcōꝝ legimꝰ geſtis q̄ ſci angelo ꝛ ſacerdoti obuiātes: potius ſacerdoti q̄ȝ angelo reuerentiā exhibuerūt. Audi pulcherrimū tex. 11. q. i. c. ſacerdotibꝰ. vbi ſic dr̄. Sacerdotibus. aūt nō ex t̃rena ptāte dn̄s nr̄. i. īperatoꝛ cuiꝰ idignetur: ſȝ excellēti ꝯſideratiōe pp eū cuiꝰ ſui ſūt. ſ. dei. ita eis dn̄et̃. ſ. ī tp̄alibꝰ vt ꝛ debitā reuerēnā īpēdat. ſ. ī ſp̄ūalibꝰ. Nā ī diuīs eloq̄is ſacerdotes aliq̄ñ dij aliq̄ñ angeli vocant̃. Nā ꝛ ad Moyſen d̄ eo q ad iurametū deduceđꝰ eſt. ſ. Exo. 2. dr̄. Applica illuȝ ad dos. vȝ. ad ſacerdotes. Et rurſus ſcriptū ē. ſ. Exo. ibidē. Dijs nō detrahes. i. ſacerdotibꝰ. Et p̄phā. ſ. Malach. 2. ait. Labia ſacerdotis cuſtodiunt ſciam ꝛ iuſticiā: ꝛ legē req̄rūt ex ore eiꝰ. q2 āgelus dn̄i exercituū ē. Quid igit̃ miꝝ ſi pietas nr̄a illos dignet̃ honorare qbꝰ ī ſuo eloq̄o honorē tribuēs: vt eos āgelos aut deos. ēt appellat d̄s. Eccl'iaſtica quoq̄ȝ teſtat̃ hiſtoria. d. q2 cū pie memorie Cōſtātino p̄ncipi in ſcripto oblate accuſatōes ꝯ ep̄os fuiſſet. libellos q̄dē accuſatōis accepit: ꝛ eoſdem q accuſati fuerāt ep̄os ꝯuocās. ī eoꝝ ꝯſpctū libellos quos acceꝑat icēdit. d. Ite ꝛ int̃ vos cāſas v̄ras diſpōite. q2 dignū nō ē vt nos iudicemꝰ deos. i. ep̄os. In q̄ ſnia ſibi mag̃s ex hūilitate q̄ȝ ill' aliq̄d p̄ſtint ex reuerētia ip̄ēſa aīo eū. Iſtud ē aliđ exᵐ q̄ppe pagani ī re publica p̄ncipes fuerūt. q veꝝ deū neſciētes: deos ligneos ꝛ lapideos colebāt: ꝛ tñ eoꝝ ſacerdotibꝰ honorē maximū tribuebāt. Quid ergo miꝝ ſi xp̄ianꝰ īpatoꝛ veri dei ſacerdotes honoret: dū pagani vt p̄dixīmꝰ p̄ncipes honorē īpēderēt eoꝝ ſacerdotibꝰ: q dijs ligneis ꝛ lapideis ſuiebāt: Hoc ergo nō tm̄ ſpāl'r. ſ. p bonis: q̄ȝ tū ḡnal'r p oībꝰ aſſerimꝰ ſacerdotibꝰ. q̄ñ adhuc neſcimꝰ q̄s in t̃ribili dei iudicio q̄lis ſit futurꝰ. Etenīȝ Paulus egregiꝰ p̄dicatoꝛ dicit. ſ. i. ad Coꝛ. 4. Nolite an tp̄s iudicare: quoaduſq̄ȝ veniat dn̄s: ꝛ reliq. ſ. q̄ hēnt. 30. q. vi. c. Incerta. Nā ſūt multa q̄ de iudicio illiꝰ hoīs ignorāt. q2 fortaſſe q̄ vos laudatis ille rep̄hēdit: ꝛ q̄ vos rep̄hēditis: ille laudabit. Hec oīa ibi ad lr̄ā. O pr̄ Ambroſi: iā nos his tuis v̄bis obtūderis. Si nos ita aſcēdere pulpitū poſſemꝰ de vobis mirāda diceremꝰ. Patiaris paulīſp audire pr̄ Ambro. ſacerdotes: religioſos: clericos: ꝛ huiuſcemodi xp̄ianoꝝ

Cōtētoꝛ. Quid dicis. An ne vides pr̄ Ambro.

religioni aduersarii: ⁊ peius aliq xp̄o iferunt q̄ iudei. Quia illi semel xp̄m crucifixerũt. isti quotidie dum ĩ pctō mortali celebrãt. Illi xp̄z .30. argẽteis emert isti duobus denarijs eũ vẽdũt. ⁊ sepe nō celebrarẽt nisi p̄cium sãguinis expectarẽt. Illi ad pedes crucis reuerẽtes pcutiebãt pectora sua: isti nũq̄z ostẽdunt penitere: ⁊ vix semel ĩ ãno ɔfitent̃. Illi xp̄z passuz de cruce depositũ ĩ monumẽto nouo posuerũt: isti xp̄z gloriosũ pijciũt ĩ latrinas suoꝝ pctōꝝ. O ɔfusio babylōis. o abhominatio ĩ tẽplo dĩ. videt̃ xp̄s ⁊ sũt diabolus. videt̃ deus: ⁊ sũt iudas: videt̃ xp̄iani: ⁊ sũt iudei. Hec dico cũ venerabili Hugone de folieto. li. de 12. abusionibus claustri. circa fi. p̄mi li. Corã dñō cōfisso ad altare: extẽsis mãibus qi cruci affixus: crucem stãs. cuius crucẽ: forsitã latronis. Sz vtinã illius cui dictũ ẽ. Hodie mecũ eris ĩ padiso. sz mali latronis crux: crux ẽ diaboli. hec ille. Audi ber. li. 4. de cõsideratiõe ad Eugeniũ ĩ fi. Miror igt cuius ordinis sint nr̄i clerici. Nã ĩ ɔgregatiõe tpaliũ se hñt vt laici. ĩ appatu nobiliũ vt milites: ĩ acq̄sitiõe redditnũ vt clerici: sz nō vt laici laborãt: nec vt milites pugnãt: nec euãgelizãt vt clerici. Et cũ vtriusq̄z ordĩs eẽ cupiũt: vtrũq̄z cõfũdũt. hec ille. Cõcedo carissimi qd̄ fert̄: sz rōibus assignatis illos honorate. q̄m xp̄z ĩ eoꝝ psona honorat̄ vt dictũ ẽ ĩ p̄nº .c. sacerdotibus ãt. 11. q. i. honorat̃. n. oz sũũ pp dñz. dr̄ ĩ p̄nº illius .c. Ecce dñs hodierna ĩ lectõe doc̄z. Quecũq̄z dixerint vob facite ⁊ s̃uate: opa aũt eoꝝ nolite facere. ⁊ hec sufficiat. pro p̄nti conclusione.

¶ Quod sacerdotibus secl'aribus errãtibus cõpati debent suam infirmitatẽ cognoscentes. Conclusio. III.

Ccipe etiã ⁊ vltimã huius s̃mõis ɔcl'ōz. vz. Bñigne se hẽant sacẽdotes oẽs si qs delĩqrit ex secularibus: vt possint facilius eis assignatã pficẽ penitẽtiã. Nã dilectissimi cũ oẽs ĩ hac vita pccis subdamur: ⁊ sacerdotes: ⁊ clerici: religiosiq̄z nõnulli grauit̃ delinq̃nt: vt ex p̄cedẽti patuit ɔclõne: necesse ẽ concedẽ: vt cũ q̄daz laicoꝝ ad eoꝝ manus p absolutiõe suoꝝ pccōꝝ accesserit: erga illos misicordit̃ se hẽant: ⁊ q̄ntũ pñt ĩ se ipsis hũanaz fragilitatẽ cernãt. Nullus. n. q̄ntũcũq̄z bonus de sua stabilitate ɔfidat. q̄m q se putat stare videat ne cadat. Audi notabile ppositũ. 6. q. i. c. imitare. circa mediũ capl'i. Nã etsi Petrus lapsus est igitur textus q dixit: Etsi oẽs scãdalizati fuerĩt: sz non ego. Quis alius iure de se p̄sumat: q̄si dicat: nullus. Deniq̄z ⁊ Dauid q dixerat. Ego dixi ĩ abundãtia mea: nō mouebor ĩ etnũ. Eã sibi iactãtiã obfuisse ɔfitet̃ dicẽs. Auertisti faciẽ tuã a me: ⁊ factus sũ cõturbatus. hec ibi. Quare o cõfessores miaz ĩ pccōres sclares dispẽsate cũ moderata iustitia. Indeces. n. ẽ p̄rẽz piũ filiũ hr̄e crudelẽ. Pius est. n. d̃s tibi: alijs esto clemẽs. Jn aplus ait. Fr̄es si qs p̄occupatus fuerit ĩ aliq° delicto: vos q sp̄ũales estis hmõ istruite ĩ sp̄ũ lenitat̃: cõsiderãs teipsũ ne ⁊ tu tẽteris ⁊c̃. Sz hic vnũ dubiũ tm̃ igitamus. vz. An cõfesso: ibus ⁊ ipo nẽntibus pnias graues: sit p oĩa obediẽdum. Dico q̄ aut ĩpõit p niaz a iure taxatã: aut arbitrariã. Si a iure taxatã: debes etsi grauis sit ille pficere. Multe .n. sũt pnie a iure taxate s̃m q̄litatẽ criminis ⁊ psone. Ep̄o. n. fornicario. s. cũ filia sp̄ũali pena. 15. ãnoꝝ ĩponit̃: p̄sbytero v° 12. ãnoꝝ. 30. q. i. c. Si qs. ⁊ c. n̄ dz. vbi dicit textus. Si qs sacerdos cũ filia sp̄ũali fornicatus fuerit: sciat se graue adulteriũ cõmisisse. s. si femina cõiugata ẽ. Jō femina si laica ẽ: oĩa derelinquat: ⁊ res suas paupibus tradat: ⁊ cõuersa ĩ monasterio dõ vsq̄z ad mortẽ s̃uiat. glo. dicit. nō tñ erit monaca: q: h° ẽ volũtat̃: sz tenebit̃ ibi rõe delicti. 30. q. i. sĩc. Et seq̃t̃ textus. Sacerdos ãt q malũ exemplum dedit hoĩbus ab oĩ officio deponat̃: ⁊ pegrinãdo. 12. ãnis peniteat. postea v° ad mõasteriũ vadat: ibiq̄z cũctis diebus vite sue dõ s̃uiat. Et. c. nō dz. dr̄ sic. Nō dz ep̄s aut p̄sbyter cõmiscer̄i mulieribus q̄ eĩ sua fuerũt ɔfessa pctã. Si forte h° qd̄ absit cõtigeret sic peniteat qũo d̃ filia sp̄ũali ep̄s. 15. ãnis p̄sbyter. 12. ⁊ deponat̃ tñ si ĩ sniaz ppl'i ɔuenerit. glo. q: nō ẽ deponẽdus: nisi p publico crimĩe. Et dic̃ gl. q̄ magis peccat sacerdos cognoscẽdo filiã sp̄ũalez q̄z vxorẽ alterius. q: p vxore ĩpõit̃ pnia. 10. ãnoꝝ tñ 82. di. c. p̄sbyt̃. Est ãt filia sp̄ũal' p° q̃ baptizat̃. 30. q. i. c. filia. 2° q̃ ĩ cõfessiõe audit̃ ⁊ absoluit̃. 30. q. i. c. si qs sacerdos. ⁊. c. oẽs ⁊c̃. Alias ãt pnias a iure taxatas q̄re ĩ nr̄o dñicali s̃mone. 8. arti. 3. per totũ. q̄s ẽt magr̃ Marcus de ripa ĩ suo q̄dragesimali in hac feria ĩ suis dubijs breuit̃ ponit. vide ibi si placet. Si ãt hmõ pnia arbitraria fuerit: vt sunt cõiter oẽs q: cõiter oẽs arbitrio reliquunt̃ sacerdot̃. tũc dico q̄ cõfessor diligẽter caueat: ne idiscretã pniaz assignet cõfitẽti: cũ illa magis obsit q̄z pficiat. 26. q. 7. c. alligãt. vbi circa mediũ capl'i sic dr̄. Sic. n. si fascẽ sup hũeros adolescẽtis quẽ non põt baiulare posueris: necesse est vt aut fascem reijciat: aut sub põdere cõfrigatur. Sic ⁊ hō cui graue põdus pnie ĩponis: aũt pniam reijciat: aut suscipiẽs dum sufferre nō põt: scandalizatus ãplius peccat. Deinde etsi erramus modicã penã ĩponẽtes: nõne melius ẽ pp miam rõnẽ dare q̄z pp crudelitatẽ. Ubi. n. pr̄ filijs largus ẽ: dispẽsator nō dz esse tenax. Si deus benignus ad qd sacerdos eius austerus vult apparere? hec ibi. Et sunt verba btĩ Joãnis Crisostomi. glo. hic sic dicit. Hic argumẽtũ ẽ q̄ iudex potius s̃uabit miam q̄z rigorẽ. di. 50. ponderet. in fine. ⁊. 86. c. nō satis. 11. q. 3. nemo pitorũ. ⁊ extra de sortilegijs .c. 2. Quñq̄z ãt potius s̃uat̃ rigor q̄z mia. Et h° ibi est vbi spes correctiõis nō ẽ. 23. q. 3. est etiã alia causa. vbi dr̄. Est ãt alia causa q̃ correctio v̇boꝝ vl' v̇berꝝ videt̃. i. apparet eẽ inutilis vl' sup̄flua. Pred estiati .n. ad vitã sine correctione v̇boꝝ mutãt̃. i. de malo ĩ bonũ ɔuertũt̃. sic petrus quẽ dñs respiciẽs nemine cõrspiciẽte cõmouit ad lachrymas. s. Mat. 26. Presciti ad mortẽ int̃ flagella deteriores fiũt. Sic Pharao. s. Exo. 7. cũ seq̄ntibus capl'is. Bõis g° sup̄flua dãnat̃ hec eẽ inutilia ĩueniũt̃. hec ibi. Sz d̃ h° dicemus s̃mone. 21. Q̃r igit̃ ɔcludamus q̄ qcũq̄z tales penitẽtias ĩpõtabiles acceptauerit: ad eũdẽ vl' supiorẽ ɔfessorẽ p mutatõe aut mitigatõe sesliet. Oĩa g° q̄cũq̄z dixerit vob põtabilia. iusta: ⁊ honesta: facite ⁊ s̃uate: opa ãt eoꝝ nolite facere. s. q̃ mala sunt. Sz eos dei ⁊ xp̄i amore honoremus hic in presenti p gratiam: ⁊ in futuro per gloriam. Amen.

¶ Feria quarta post dnicam de volūtate. Sermo. XV.

p

Potestis bibere calicem quez ego bibiturus sum. Math. 20. Quoniam dilectissimi volūtate propria vnusquisqz miser efficit: vt ait aureli9 Aug. li°. de trinitate. Et ea vnusqsqz bon9 est: vt idē ait de vera religiōe. Bona ingt volūtas ē q̄ recte honesteqz appetim9 viuere: ⁊ ad sūmā peritēdiaz puenire. Que nisi recta sit: nihil qd appetim9 aut postulam9: obtinem9. hinc hodierno i euangelio paupcula mat filiorū zebedei describit. q̄ xp̄m audiens se post passionē suā resurrecturū simplici quodā materno affectu ad xp̄z accessit dicēs. Dic vt hi duo filij mei vn9 sedeat ad dexterā tuā: ⁊ ali9 ad sinistrā tuā i regno tuo. Sz q2 ipremeditate petijt: iō xp̄s ait. Nescitis qd petatis. potestis bibere calicem quē ego bibitur9 sū. i. passionē. vt inuere vellet q̄ nō dat glia p volūtate bōa tm̄ sz p volūtate ⁊ ope. Igit vt ⁊ nos recte appetere ⁊ velle discam9: hodie de hūana volūtate tractabim9 vbi tres cōsideratiōes faciam9. vz. Hūane volūtatis sūmā dignitatē. ¶ Hūane volūtatis nobilē q̄litatē. ¶ Hūane volūtatis oppotunā conformitatem.

¶ De dignitate volūtatis hūane. Cōsideratio. I.

u

Volūtatis hūane p̄mo sūmā dignitatē videam9. vbi more solito tres zclōnes subiungam9. vz. ¶ p̄a z° ē. Licet plures sint aīe vtutes: nulla tm̄ ipa volūtate dignior ē: aut nobilior repit. ¶ z° zclō ē. Tāta ē humane volūtatis nobilis ⁊ singularis rectitudo: vt nā sua sp in bonū tēdat: ⁊ illud sp q̄rat. ¶ z° zclō ē ista. Tāta est hūane volūtatis pcipua egregiaqz dignitas: vt nulla alia aīe vtus sit dn̄a sui actus.

¶ Q voluntas omnium virtuum anime nobilissima virtus ⁊ potentia est. Conclusio. I.

a

Accipe p̄mā cōclōnē. vz. Licet plēs sint aīe vtutes: nulla tm̄ ipsa volūtate dignior aut nobilior reperit. Circa istā zclonem tres igrani9 vitates: qbus dicta zclō patefict. ¶ p̄a vitas ē. Vn̄ oriat bonitas voluntatis ¶ z° vitas ē. Que sit prior virt9 aīe: an itellectus an volūtas. ¶ Tertia vitas ē. Que sit nobilior ⁊ dignior potēcia i toto regno aīe. ¶ Qnātū ad p̄mā dico ad p̄ns q̄ bōitas volūtatis a trib9 ortū hz. vz. ex obiecto: ex rōne: ⁊ ex lege eterna. ¶ Primo ingt bonitas volūtatis orit ex obiecto. Vbi nō hz phm̄. 7. ethicorū. q̄ sicut iustitia ē fm quā aliq iusta volunt sic ⁊ virt9 q̄ aliq bōa volūt. g° si volūtas vult bōa ipsa de necessitate erit bona. Bonū aūt duplex est. s. bonū verū ⁊ bonū apparēs. In quocūqz eorū volūtas ferat ipsa bona erit: sz differēter. qm̄ sicut bonū i qd fert erit: ita ⁊ ipsa bōa ē. Propterea nota q̄ ad h° vt volūtas bona sit ex obiecto: oz vt i bonū ferat fm rōnem: ⁊ i appetēdo debitas circunstātias fuet. Si qs. n. vult bonū qd nō dz. aut mala itētione vel sine alla malā reddūt volūtatē licet ipsa ferat in bonū. In bonū. n. fert: sz nō bene. q̄re apparet quō bonitas volūtatis sit ex obiecto. ¶ z° bonitas volūtatis est ex rōne. Bonū. n. itellectuz ē obiectū volūtatis sibi pportionatū. Vn̄ hāc accipe regulā gnalē q̄ volūtas pportionabl'r se habēs ad itellectū verū ē bona: ⁊ pportionabl'r se hn̄s ad itellectū falsū ē mala. Vn̄ illud qd i itellectū ē verū i volūtate ē bonū. ⁊ qd i itellectu est falsum: i volūtate ē malū. ⁊ qd i itellectu ē affirmatio vl' negatio i volūtate ē fuga vel psecutio. Hec oīa i sn̄ia pōit btūs Tho. secunda secūde. q. 20. Et phūs. 6. li° ethicorū. ¶ z° accipe aliā regulā. vz. q̄ obiectū sensibile siue imaginatū nō ē pportionatū voluntati. qm̄ oē sensibile ē pticulare. ⁊ p zn̄s determinatum Volūtas autē indeterminata est: ⁊ potens i opposita: vt ifert9 vel arabit. Sz tale obiectū sensibile ē obiectū appetit9 sensitiui. q hec singularia cognoscit: vt pz p phm̄. 3. de aīa. Et hec regula multum facit p eis q dixi de cōformitate obiecti. ¶ z° bonitas volūtatis orit ex lege eterna. Bōitas. n. eīus a nulla alia bōitate depēdet sz oēs alie ab ipsa. Iō q̄ge qd bonitatis ē i volūtate: a bōitate dīna ē. ps. Signatū ē sup nos lumen vult9 tui dn̄e. Signauit. n. de9 i aīa nr̄a rōem: vt illa bonū vel malū discernere possem9. Signauit volūtatē: vt bonū vel malum eligere possem9. g° seq̄t q̄ bōitas rōnis: ⁊ bonitas volūtatis ē ex bōitate dīna p̄ncipal'r itellige. Oīs. n. cā p̄a plus iflūit i effectū q̄z z°. ex p̄a ppōne de causis. Et ob hoc oz vt qn̄ rō deficit nālis siue humana: ad rōnē eternā recurrat. q̄ lz sit nobis ignota hz q̄ ē i mēte dīna: inotescit tm̄ nobis p nālē rōnē que ab ipsa vt ppria imago deriuat. vl' p aliquam reuelationē supadditaz: vl' aliud simile. Et sic pz p̄a vi. ¶ Quātū ad fam vi. dico q̄ vtutes aīe q̄tū ad essentiā aīe sūt eq̄les. qm̄ eq̄l'r fundant i aīa. q̄tū vero ad zpatōez int se: sic rō ē p̄or volūtate aspectu recto. Mouet. n. rō volūtatē. quo fit vt appetere nō possit icognitū. vt ait Aug. Inuisa diligere possam9: icognita nequaq̄. Mouēs aūt ē p̄us moto. Qual'r autē rō volūtatem moueat: ondit btūs Tho. pte. i. q. 82. ar. 4. dicens. Aliqd ab alio moueri dupl'r dr. aut p modū finis. aut p modum agētis. Si p modū finis tūc itellect9 mouet voluntatē. q2 bonū itellectū ē obiectū volūtatis: ⁊ ipsa mouet vt finis. Si p modū agētis sicut alterās mouet alteratū: ⁊ ipellēs ipulsū. ⁊ hoc mō volūtas itellectū mouet: sil'r ⁊ oēs alias aīe vires: vt dicit btūs Anselm9 li. de silitudie. Et rō q̄re sic volūtas oēs aīe vires mouet ē. qm̄ i oīb9 potētijs ordiatis actiuis: potētia illa q̄ finē vlem respicit oēs alias potētias mouet q̄ respiciūt finē pticularē. ⁊ hoc tam in nālib9 q̄z i politicis pz. Celū. n. qd agit ad cōseruationē gn̄abiliū ⁊ cōruptibiliū: oīa cōpa iferiora mouet. quorū vnūquodqz agit ad zseruationem p̄pe speciei vel idiuidui. Sil'r i politicis. Rex. n. q bonū cōe totius regni itendit: singulos p̄positos ciuitatū p ipiū mouet q singulis illis ciuitatib9 regni curaz ipendūt. Modo ad ppositū obiectū volūtatis cū sit bonū: vt declarabit zclōne sequēti. ⁊ tale bonū nō sit aliqd pticulare bonū: sed vl'e i rōne finis ⁊ q̄libet alia potētia zpet ad aliqd bonū pticulare sibi cōueniēs. sicut visus ad pceptionē coloris. itellect9 ad cognitionē rei. Iō volūtas p modū agentis oēs aīe potētias mouet ad suos act9 pter vires vege-

tatiue partis.q̃ nr̃o implo nõ subdũť ex ordinatio
ne diuia:q̃ sic statuiť vt vita ⁊ mors sit i manu eius
⁊ nõ nr̃a. Hec ille doctor vbi.s̃. Et hec quantũ ad
fam vitatẽ. ℂ Quãtũ ad tciã dico ꝙ nõ pua ẽ apd
itelligẽtes difficultas q̃ istaꝝ duaꝝ potẽtiaꝝ aĩe sit
nobilior.s.an itellect⁹ volũtate.an volũtas ipso i-
tellectu. Quidã.n. volũt ꝙ itellect⁹ altior potentia
sit i toto aĩe regno:⁊ arduis moueť rõnib⁹. Aiunt
n.sic. Illa potẽtia altior ⁊ nobilior ẽ: cui⁹ obiectũ
ẽ abstracti⁹.ista ꝓpõ notissima ẽ.s; obiectũ itellect⁹
ẽ abstracti⁹ obo volũtatis.pbo. Ob; itellect⁹ s; cõ
munẽ modũ loquẽdi ẽ veꝝ:obiectũ volũtatis ẽ bo-
nũ.s; bonũ i oĩb⁹ reb⁹ reperiť.veꝝ ãt solũ i aĩa.g°
obiectũ itellect⁹ ẽ abstractius. Iõ.6 methaphisice
phũs ait. Bonũ ⁊ malũ sť i reb⁹.veꝝ ⁊ falsũ sũt i
aĩa. Itẽ mouẽs ẽ nobili⁹ moto:⁊ agẽs pstãti⁹ passo
3.de aĩa.s; itellect⁹ mouet volũtatẽ.q̃ nõ põt fer
ri i bonũ nisi cognitũ p itellectũ:vt dictũ ẽ.g° itel-
lect⁹ erit nobilior ⁊ altior aĩe vtus ⁊ potẽtia. Alias
rõnes reliquam⁹. Quidã vo alteri⁹ sť opiniõis ⁊ di
cũt ꝙ volũtas nobilior ẽ potẽtia.qm̃ illa potẽtia no
bilior ẽ q̃ nobilion iformať hitu. volũtas nobiliori ifõ
mať hitu q̃; itellect⁹.g° nobilior ẽ. Nam volũtas
charitate:itellect⁹ fide iformať.nõ charitas nobi-
lior ẽ fide.q̃ ipa ẽ forma oĩu; virtutũ.1.Cor.13.Si
linguis hoiu; loq̃r:⁊ ãgeloꝝ ⁊c̃.g° ipsa ẽ nobilior in-
tellectu. Nolo aĩa mea vt hãc mãm disputemus
has ubi rõnes adduxi vt altitudinẽ hui⁹ mãe cõsi
deres. Et vt vera fatear phisice si q̃uis has duas
potẽtias cõsideret itellect⁹ erit pstãtior ⁊ nobilior
volũtate. Et phũs.10.ethicoꝝ itellectũ põit altissi
mã potẽtiã: vt p; itnẽn. Theologice vero loquen
do vbi merita ⁊ demerita ɔsideranť:certe volũtas
nobilior ⁊ altior erit.qm̃ sm volũtatẽ iputať pecca
tũ.⁊ p ɔñs meritũ vel demeritũ: vt i vltia hui⁹ ser
monis ɔclõne ondeť.⁊ p ɔñs ipsa erit dignior. Vñ
ad ei⁹ imperiũ itellect⁹ ⁊ oẽs aĩe vires ⁊ ipsa ẽt aĩa
tota saluanť ⁊ dãnanť. Nõ.n.dãnať qs ob h° q̃a
malũ itelligit:aut saluať:q̃ bonũ discernit.s;eo dã
nať:q̃ voluit malũ:⁊ saluať:q̃ voluit bonũ. Audi
aureliũ Augu.de ci.dei. Cũ igt volũtas relicto su
periore ad iferiora ɔuertiť:efficiť mala.ñ q̃ malũ
ẽ quo se cõuertit:s; q̃ puersa ẽ ipsa cõuersio. Nõ
i ꝙ nũq̃; vellet id qđ sue dãnatiõis ẽ:nisi id pus
itelligeret.sitr nec qđ sue saluatiõis ẽ.⁊ p ɔñs dã-
natio ⁊ saluatio ptinẽt ẽt ad itellectũ sicut ⁊ ad vo
lũtatẽ. S; hec differẽtia ẽ.q̃ ichoatiue ptinet ad
itellectũ:cõpletiue vero ad volũtatẽ. Et ex h° ap-
paret q̃uo phi itelliganť dicẽtes felicitatẽ i specu
latiõe cõsistere: vt p;.4.ethicoꝝ. Et illud Pauli.
Visio ẽ tota merces: vt ẽt ɔ̃ducit Augu.i eo de tri
nitate.⁊ Jo.17. Hec ẽ vita etẽna vt cognoscant ⁊c̃.
qm̃ initiatiue i itellectu:cõpletiue vero i volũtate
felicitas cõsistit. Et ẽ vna rñsio Scotelli. Sãctus
vero Tho.pma pte sũme diẽ ꝙ absolute itellect⁹
pfectior ẽ ⁊ altior potẽtia volũtate. s; volũtas sm
qd:eo ꝙ obiectũ volũtatis i altiori re repiť. Et po-
nit ex^m de auditu ⁊ visu. Nã possum⁹ dicẽ auditũ
nobiliorẽ eẽ visu sm qd:inq̃tũ.s.res aliq̃ cuius
ẽ son⁹ nobilior ẽ aliq̃ re cui⁹ ẽ color:q̃uis color sit
simplr nobilio sono: Silr ad ꝓpositũ.actio itellect⁹
ɔsistit i h° ꝙ rõ rei itellecte ẽ i itelligẽte. actio vo-
lũtatis pficiť in h° ꝙ volũtas iclinať ad ipsa; rem
ꝓut i se ẽ. Jñ phũs.6.metha.dicit ꝙ bonũ ⁊ malũ
q̃ sunt obiecta volũtatis sunt i rebus.verũ ⁊ falsũ
q̃ sũt obiecta intellect⁹ sũt i aĩa. Cũ g° obiectũ vo
luntatis pfectissime sit i deo:⁊ voluntas illo fruať.
tõ s; hoc volũtas erit nobilior.s; ego nolo vt dixi
disputare.sufficit tibi aĩa cara ꝙ bona volũtas:pa
radisũ:mala volũtas ifernũ adipisci facit. Et hec
sufficiant pro prima conclusione.

ℂ Qꝛ volũtas quicqd appetit ẽ rõe boni ⁊ ꝙ mul
ta ipsã simulãt vt semp bonũ velit. Cõclo. II.

Ccipe ꝑaz ɔclõnẽ.v;. Tãta ẽ hũane vo-
lũtatis nobil' ⁊ singularis rectitudo: vt nã
sua sẽper i bonũ tẽdat:⁊ illud semp q̃rat
Pro e⁹ declaratiõe tres igram⁹ vi. ℂ p°
vi.ẽ ista. Qui sť pncipales act⁹ ipsi⁹ volũtatis. ℂ 2ᵃ
vitas ẽ. Si volũtas appetit semp bonũ. ℂ 3ᵃ vi.ẽ
Que sunt illa q̃ volũtatẽ adiuuãt vt velit bonum.
Quantũ ad primã dico ꝙ principales actus volũ
tatis sũt velle vel nolle: frui vl' vti:⁊ itẽdeť siue eli
gere vl' recusare. Et rõ est.qm̃ cũ actus volũtatis
sit respectu finis vt cõiter concedim⁹:voluntas re
spectu finis poterit se habere tripliciť. Qm̃ aut est
respectu finis absolute.⁊ sic act⁹ ei⁹ erit velle siue
volitio. Aut volũtas ẽ respectu finis nõ absolute:
s; vt in fine qescit.⁊ tunc ẽ secũdus act⁹ q dr̃ frui-
tio. Aut est respectu finis:sm ꝙ ẽ tminus alicuius
qđ in ipsũ ordinať.⁊ tũc tal' actus dr̃ itẽtio siue ele
ctio. Nõ.n.dicimur itendeř sanitatẽ:q̃ volum⁹ eã
sed q̃ volumus per aliquid aliud ad eã puenire vt
p medicinã. Hec ẽ sñia scti. Tho.pma s̃c.q.12.ar.
p°. De singul' ãt istis lõgum esset enarrare.qr̃ ista
sufficiant pro prima veritate. ℂ Quantũ ad s̃am
vi.ꝙ semp voluntas fertur in bonũ ⁊ nunq̃; i ma
lũ:imo malũ refugit. Et dicit btũs Dionysius.4.
de diuinis nominib⁹ ꝙ malũ pter volũtatẽ ẽ. Vñ
sic ait. Null⁹ aspiciens ad malũ facit qđ facit. quia
malũ secũdũ ꝙ tale:ẽ pter volũtatẽ. Nec tñ oẽ bo-
num voluntatẽ mouet: sed bonũ possibile ⁊ opera
bile: vt dicit phũs.3.de aĩa. Nã licet deitas sit qđ-
dã bonũ:non tamen mouet volũtatẽ.q̃ impossibi-
le est illã adipisci.s; bonũ possibile tm̃ ipsã mouet:
qr̃ ⁊c̃. Qđ ãt sit illud bonũ dicunt oẽs ꝙ est bonum
veꝝ:vel apparẽs bonum. Hoc.n.ondit Dionysi⁹
vt.s̃. Et Egidius bñ circa h° ꝓcedit i p° sniaꝝ.di.
47. Et Ar.3.de aĩa id ẽt ponit. Vñ sic ait. Qđ est
motiuũ appetit⁹ nõ refert vtꝝ sit bonũ vl' apparẽs
bonũ. Qđ declarãs btũs Thomas 2ᵃ 2ᵉ.q.8.art.
1.sic inqt. Volũtas cũ sit qdã rõnalis appetitus:nõ
poterit appetere nisi conueniens bonum autem ẽ
conueniens omni rei.1.ethi. Omnia bonũ appetũt
ergo ipsa erit circa bonum:nec aliud appetere po
terit. Unde duo sunt genera appetitus. vn⁹ nãlis
⁊ alius rõnalis. Appetitus natural' tm̃ cõsequitur
formã in natura existentẽ. Appetit⁹ autẽ rõnal' qui
ẽ ipsa voluntas cõsequiť formã apphensam.secũ-
dum.n.ꝙ voluntas per intellectũ apprehendit:ita
appetit. Et q̃ aliquando apphendit apparens bo

num: ꝛ nõ bonum in re: ideo bonũ qḋ appetit aliquando ē bonũ apparens: aliqñ bonũ verum Ĩn phũs z° ph̃isi. dicit ꝙ finis ē bonũ vl' apparēs bonũ. Quãtum gº ad naturã absolutã voluntatis sic semꝑ ipsa bonũ appetit absolute: siue sit bonũ siue apparēs bonũ. Malũ autē semꝑ fugit. Ṽn dic phũs .5. ethi. Carere malo hꝫ ratione boni. iḋ illud fugit. Quare igit̃ cõcludit̃ ꝙ quicq̃d appetit volũtas hꝫ rõnē boni. Sꝫ ṽgo dei: vñ gº ē ꝙ peccat: cũ pccm̃ tã graue sit malũ: ꝛ nullo mõ hẽat rõnē boni imo dr̃ nihil. q: nihil aĩaꝫ reddit. Certe aĩa cara vt dixi: volũtas nõ appetit nisi cognitũ. ꝛ q: ĩtellect⁹ pccm̃ oñdit vt apparēs decept⁹ a sẽsualitate: sicut mercatores decipiunt̃ supficie rez: ꝛ illḋ volũtati oñdit. ideo volũtas illud voluit vt bonũ: nõ vt malũ. Nec tñ sequit̃ ꝙ ei ĩputari nõ debet ex quo decepta est. qm̃ cum ipsa in toto aĩe regno dña sit: vt ostẽdet̃: ipsa ĩtellectui mãdare dbebat: vt rimaret̃ an illud eẽt vez bonũ: sicut sensualitas vel demõ p̃sentauit: ꝛ nõ fecit. ideo sibi ĩputandũ. Damnũ .n. qḋ qs sua culpa sẽtit: sibi ĩputet: dicũt iura. De h° ē bon⁹ tex. 15. q. i. c. merito. Et sic pꝫ z° veritas

Quantũ ad t̃tiã dico ꝙ tria nos maxime stimulãt vt bonũ velim⁹. s. de⁹ sup̃ nos. ãgel⁹ nr̃ bonus ĩ custodiã deputãs iuxta nos. ꝛ cõsciã nr̃a ĩtra nos Primũ ē gr̃a diuini luminis sup̃ nos. ps. Legem pone mihi dñe viã iustificationũ tuaz: ꝛ exquiram eã sẽp. da mihi ĩtellectũ. Et dñs respõdet. Intellectũ tibi dabo: ꝛ ĩstruã te ĩ via hac q̃ gradieris: firmabo sup te oculos meos. Ad cui⁹ declarationẽ nõ ẽꝫ btm̃ Tho. p̃° z°. q. io. ar. 4. Q: cũ de⁹ sit oĩuꝫ vl'is cã: eo mõ res mouet q° mõ eas condidit. qm̃ ad ipm ptinet res suas cõseruare nõ corrumpere. Cõdidit aũt deus quedã in vniuerso quib⁹ cãs necessarias dedit: vt eaz effect⁹ necessario euenirẽt. Quedã qb⁹ cãs cõtigẽtes dedit: vt cõtigent̃ euenirẽt. h° dicit idẽ doctor pte p̃°. q. zz. Quar̃ ex his seqt̃ ꝙ de⁹ causas necessarias necio mouet: vt ex il'is sequant̃ effect⁹ necij. Et cãs cõtigẽtes cõtingẽter mouet vt ex illis cõtigẽtes sequant̃ effectus. Volũtas autẽ cũ nõ sit determinata ad vnũ: sed se hẽat idifferẽter ad plura: vt dictũ ē feria z° p̃cedẽtis dñice. seqt̃ ꝙ deus ĩ mouẽdo volũtatẽ ad bonũ: nõ ita eam determinat qn illḋ recusare nõ possit qm̃ libera ē. igit̃ eã libere mouet. Eccl'. 15. De⁹ ab initio cõstituit hoiẽ ꝛc. z° mouet volũtatẽ ĩ bonũ ãgelus iuxta nos. Si enĩ q̃libet ab ortu sue natiuitatis hꝫ sibi ãgelũ deputatũ ĩ custodiã: z̃ns est vt ãgelus ille bon⁹ in bonũ sp stimulet. Hãc rationem ponit magr̃ in lr̃a. di. ii. secundũ quã ex dictis bti Gre. collegit: vt pꝫ ĩtuenti. In Ber. ĩ sermone q̃dragesime sup illo verbo. Angelis suis de⁹ mandauit de te: ait. Benedict⁹ es dñe q nõ es cõtẽtus nr̃a fragilitate muroz: sed ipsis hominũ custodib⁹ angelicã custodiã supponis. Et Origenes sup libz numeroz ait. Adest cuilibet nr̃m etiã minimis q sunt in ecclesia dei angelus bonus angelus dñi q regit. qui mouet: q gubernat: qui pro actib⁹ nr̃is corrigẽdis ꝛ miserationib⁹ exposcẽdis quotidie videt faciẽ pr̃is q ĩ celis ē. Et idẽ Ber. vbi supra concludẽs ait. Caute ergo ãbula vbi sẽ angeli sunt quouis diuersorio: ĩ quouis ãgulo ãgelo tuo semp reuerentiã habe. ꝛ ne audeas illo p̃nte facere: qḋ me p̃nte facere nõ audẽs hec ille. Tertiũ qḋ nostrã volũtatẽ ad bonũ stimulat ē cõsciẽtia ipsa. Quãdo aliqḋ malum tibi rep̃sẽtari vides anima mea nõne q̃so vocẽ quãdã in teipsa audis: noli noli noli .s. hoc vel illud facere. Cui⁹ q̃so vox illa aĩa cara certe cõsciẽ tue. z. Cor. i. Gl'ia nostra hec ē testimoniũ z̃sciẽ nr̃e. Audi moralissimũ Senecã. Cõsciam igĩ magꝭ q̃ꝫ famã attẽde. fallere nãqꝫ poteris famã z̃sciã nũq̃ꝫ. vide. s̃. feria. 4. cinez cõclõne z° p̃cedẽtis. Et hec tibi sufficiãt ꝓ secũda conclusione.

De libertate voluntatis. Conclusio III.

a Ccipe terciã cõclõnẽ. vꝫ. Tãta ē hũane volũtatis p̃cipua egregiaqꝫ dignitas: vt nulla alia aĩe virtus aut potẽtia sit sui ipsi⁹ actus dña. Nã lꝫ p̃les sint volũtatis ꝓprij act⁹: vt dictũ ē z̃clone p̃cedẽti ĩ p̃° ṽitate: tñ isti. s. velle ꝛ nolle sũt act⁹ ei⁹ ꝓprijssimi. ꝛ hoz penes hunc dña ē. q: cogi nõ põt. Pro cui⁹ declaratione tres igram⁹ ṽitates. Pria ē ista. An ṽgo ṽginitatẽ p̃dẽs corporali violẽtia: p̃dat sue ṽginitatis meritũ. z° An furiosus hoiẽ occidẽs mortalit̃ peccet. z° ṽi. An vi thura dijs ĩmolãs sit idolatra. Quãtũ ad p̃mã dico ꝙ duplex ē coactio. s. ĩtrinseca: aut extrĩseca. Extrĩseca ē qñ sic extrinsece cogimur vt aliud facere nõ possim⁹. vt si qs ligatis manib⁹ ꝛ pedib⁹ vl' sili mõ ṽgine carnaliter cognosceret. Intrĩseca ṽo violẽtia ē qñ ita volũtas captiuat̃: vt nullo mõ possit resistere. Primo mõ pꝫ ꝙ hõ cogi põt: sꝫ z° mõ nõ. Nihil .n. adeo volũtatẽ cogere põt: vt sui act⁹ dña nõ sit. vt oñsum est sup̃. s̃mone. 13. z̃clone p̃°. Mõ ad ꝓpositũ dico ꝙ virgo violata exteri⁹: ĩteri° nõ cõsentiẽs: sue virginitatis meritũ nõ p̃dit. Ṽn scã Lucia Pascasio dicebat. Si me ĩuitã feceris violari. castitas mihi duplicabitur ad coronam. Non enim corrũpit̃ corp⁹ .s. q̃tũ ad meritũ: nisi de cõsensu mentis. Ṽn accipe hãc regulã generalẽ ꝙ si ĩtegritas mẽtis remanet q̃uis ĩtegritas corporis violet̃: meritũ virginitatis nõ p̃dit̃. 3z. q. 5. magis timeam⁹. ꝛ. c. non põt corp⁹. magis inq̃t timeam⁹ ne sensu interiore corrupto pereat castitas fidei: q̃ꝫ ne femine constuprẽtur violenter in carne. q: violentia non violatur pudicitia si mente seruatur. Qm̃ nec quis in carne violatur q ñ volũtas patientis turpit̃ carne nõ vtitur sꝫ sine cõsensiõe tolerat̃ qḋ alius opat̃. Et sũt ṽba bti Aug. ad honoratũ ep̃m. Et. c. non potest. dr̃. Nõ põt corp⁹ corrumpi: nisi corrupt⁹ aĩus fuerit. Mũda nãqꝫ a contagione aĩa: caro non peccat. Et sunt verba bti Isidori. Et ecõuerso accipe aliã regulã gñalẽ. Si ĩtegritas mentis p̃ditur q̃uis in corp̃e maneat: p̃miũ virginitatis non acq̃rit. eadẽ. q. c. Si Paul⁹. vbi post p̃ncipiũ paucis interiectis dr̃. Cũ oĩa possit deus: suscitare virginẽ nõ potest post ruinã. Valet q̃dem liberare de pena: sed non valet coronare corruptam. Timeam⁹ illã ꝓphias ne in nobis etiam cõpleatur. s. Isa. 53. Et virgĩes bone deficient. Obs̃ua q̃d dicat. Et virgĩes bone

deficient: qr sunt virgines male. Qui viderit igitur mulierē ad concupiscendū eā: iā mechatus ē in corde suo. Math. 6. Perit ergo in mēte virginitas. Iste sunt virgines male: virgines carne nō spū. Virgines stulte q̄ oleū nō hūtes excludunt a spōso. Si autē et ille q̄ virgines sunt: ob alias tn̄ culpas virginitate corporis nō saluant: qd fiet illis q̄ prostituerūt mēbra xpi: et mutauerūt tēplū sci spūs in lupanar zc. Et sunt vba bti Hiero. ad Eustochiū. Et mlta alia pulchra ibi ponunt q̄ cā breuitatis omittam. Et pz pma ve. ¶ Quātū ad scdā z ve. dico q̄ duplex ē hic doctor opinio. Quidā dixit q̄ non peccat: sz tn̄ dz illi ad cautelā q̄dā leuis pnia assignari. 15. q. 1. c. siqs insaniēs. vbi dr. Siqs insaniēs aliquē occiderit: si ad sanā mētez puenerit: leuior ei pnia iponēda ē. s. ad cautelā. Quidā dicunt distinguētes: q̄ aut talis ex sua culpa incidit i furiā vel amētiā. aut nō. Si ex sua culpa dicūt illi iputari pctm̄: qr cāz dedit. qr vt dcm̄ ē. dānū qd qs sua culpa sentit sibi iputet. Si autē nō ex sua culpa: māifestū ē q̄ sibi iputari nō dz. Et ponit ista opinio. 15. q. 1. c. Sz hoc. imediate post. c. siqs insaniēs. vbi sic dicit. Sed hoc forte intelligit de eo q̄ ppa culpa ad furorē ducit. Ubi glo. dic q̄ hec opinio nō ē approbāda. qr satis ipso furore punit. 3. q. 9. Indicas. Ergo pma opinio verior ē. Idē dico de ebrioso et similib. Et pono hāc regulā gnālē: Qd p mēte alienatū fit nō iputat faciēti ad pctm̄. sed solū ad pmotōez. vt 15. q. 1. c. vl. Et ponit ibi pulcher casus. vñ sic dr. Si qs nō irat: sz pp disciplinā palmā alicui dederit: et casu occiderit vt fieri solet: q̄tū ad grāz. s. dei innocēs ē. qr volūtatē nō opus reqrit. q̄tū autē ad legem. s. pmotōis reus ē. qr opera q̄rit lex. Itē si in psecutōe virgo fuerit oppssa lege repellit. glo. s. canonica. qr nō pōt int virgines ḡsecrari. 32. q. 5. c. ille. qr opus inspicit. nō volūtatē. In grā autē q̄si virgo suscipit. glo. qr nō peccauit. qr nō opa q̄rit: sed vlūtatē. Si ergo ppt disciplinā casu homicidiū fac q̄tū ad legē. s. pmotionis reus ē. q̄tū ad grām. s. dei innocēs. Sic iste sacerdos q furore homicidiū fec q̄tū ad culpā innocēs ē. q̄tū ad suscepti muneris execuōez reus pbat. hec ibi. Et sic pz scda ve. ¶ Quātū ad tertiā. vz. An ri dijs thura imolās mortalr peccet: et idolatra efficiat. Dico distinguēdo de coactōe sic de virgie dcm̄ est. qm̄ de sensibus. i. intētōib et volūtatib iudicandi. 32. q. 5. § 1. i fine. Et hec sufficiāt p ista ḡclone. Et sic pz prima pars huius sermonis.

¶ De ḡditōe voluntatis humane ḡsideratio. II.

S Ecūdo loco volūtatis humāe nobilē ḡditatē videamus. vbi tres ḡclōnes subiūgamus. vz. ¶ pa ḡclo ē ista. Licet bona q̄tū i se ē ōs rectaq; fecerit volūtatē tn̄ ad hoc vt in actib suis meritū reportet: et bona meritorie fit oz vt plesrespectus habeat et conditiones. ¶ 2a ḡclusio ē ista. Et si voluntas oībus inferioribus anie potentijs dnet: tamē si cauta nō fuerit: serua diaboli mltis modis efficiet. ¶ 3a ḡclo ē ista. Si volūtas humana qnq; ceciderit: fuerit diabolo subiugata: tn̄ deus glīosus illuminat festināt vt de pccō exeat et saluetur.

¶ Quō rectificat voluntas. Ḡclo. I.

¶ Ccipe pmā ḡclōnē zc. vt. s. vbi nō q̄ sex sunt gēme bone voluntatis meritorie. vz. ¶ Arrogationis separatio. ¶ Deceptionis segregatio. ¶ Infectionis purificatio. ¶ Retributionis alienatio. ¶ Afflictionis ipremeditatio. ¶ Glorie irretributio. ¶ Prima inq̄ gēma bone volūtatis meritorie dicit arrogationis separatio. Nō. n. te credas aia cara volūtate bona aut opere bono tāq; merito tuo gloriam apud deuz posse mereri. ad Ro. 8. Non sūt condigne passiones hui seculi ad futurā gloriā. quoniā finiti ad ifinitū nulla ē pportio. Sic. n. creatura cē finiti ē: ita et q̄libet eius operatio. pmiū autē eternū ē ifinitū. q̄re zc. De hoc poptime dcm̄ ē sup smone. 12. pte 3a. ḡclone 2a. in pma veritate. q̄re ibi si placz. ¶ 2a gēma ē deceptōis segregatio. Nō. n. credas aia te deū decipe posse. qcqd ags recta intētōe age. nō cupit deus vnū altare vt discooperias: alterz vt ornes. Noli feneraru: vt capellā edifices. Noli furari: vt pauperibus largiaris. 1. q. 1. Nō est putāda elemosyna. s. q̄ valeat ad vitā etnā. Etiā si pauperibus dispenset: qd ex illicitis rebus acqrit. qr qui hac intentōe male accipit vt bn̄ dispenset: grauat potius q̄z iuuat. Et paz infra. Ne ergo sub obtentu elemosyne cū pccō studeamus aliqd accipe: phibz scriptura dicēs. Hostie ipiorz abominabiles sūt que ex scelere offerunt. Quicqd. n. in sacrificio dei offert. oipotētis dei nō placat iracundiā: sz irritat. Hinc rursus scriptū ē. Honora dñm de tuis iustis laborib. Qui ergo male tollit vt q̄si bn̄ prebeat: ḡstat sine dubio q̄ dñm nō honorat. Hinc quoq; p Salomonē dr. Qui offert sacrificiū de substātia paupis q̄si victimat filiū i ḡspectu pris. Quāt sit autē pris dolor ppendamus: si i eius ḡspectu filius victimet. Et mlta alia dic. hec ibi. ¶ 3a gēma dr ifectōis purificatio. Caueas ne sis aia i operib tuis bonis i pccō mortali. 1. ad Cor. 13. Si distribuero oēs facultates meas in cibos pauperz: et habuero tātā fidē vt mōtes trāsferā: charitatē autē nō habuero: nihil mihi pdest 22. q. 2. c. faciat. Faciat hō p tpali salute hoīuz qcqd pōt. Cū autē ad hoc vētum fuerit: vt tali saluti nisi peccādo ḡsulere nō possit: iā se existimet hō nō hre qd faciat. ¶ 4a gēma ē retributiōis alienatio. Nō. n. te oz aia cara bn̄ agere vt tpalē a deo vtilitatez ḡseq̄ris. Jo. 6. Queritis me: nō qr vidistis signa: sed qr mādūcastis ex panibus: et saturati estis. Et Math. Opera faciūt vt videāt ab hoībus. amen dico vobis: receperunt mercedem suā. ¶ 5a gemma est afflictionis impremeditatio. non eniz bene agere et voluntatem bonā hre oz. hoc iō vt penas aut tribulationes effugias: sic Agab fec 3o. R. 21. Augu. Is reus est sue voluntatis qui timore pene nō peccat. Et. 23. q. 6. §. Ex his oībus. dicit. Bona faciens timore pene spiritu sancto non ducit. si autē spiritu sancto nō ducit. ḡplacere deo minime valet. hec ibi. Et plura ibi dicuntur de hoc. ¶ 6a gēma est glorie irretributio. Magna certe dei ordinatio et admiranda. vide rem grādem. non vult. n. deus vt bene operandi voluntatē habeas hoc respectu principali: vt gloriam eternā ḡsequaris.

q̄m talis volūtas mercenaria eēt. Audi Jsido. 3. de sūmo bono. Nō sūt fideles ī amicitia quos mun⁹: nō grā copulauit. dilectio. n. q̄ munē ꝯglutinat: eo sufpēso dissoluit. Quare ex his ꝯcludit ꝙ nullo alio ꝑncipali respectu ſʒ solū dei simplici ⁊ charitatiuo amore bonā volūtatē hēe studeam⁹. q̄m d̄s ꝓpt se ē diligēd⁹. Dico pᵒ ⁊ ꝑncipalr rōe sue bōitat̄ ⁊ deitatis. tū secūdario ⁊ accessōe pōt diligi ꝓpt acq̄rēdā vitā eīnā: cū ipsa sit finis humane mētis ⁊c. Cum sit stat⁹ oīum bonoꝝ ⁊ q̄es aīe rōalis. vt deduē ipe Aug. dicēs. Dn̄e fecisti. n. nos ad te: ⁊ inq̄tū ē coꝛ nostꝝ donec ī te reqescat. Et iō dauid dicebat. Saciabor: cū appuerit glīa tua. Jō dicebat Boeci⁹ ꝙ beatitudo ē finis satiās appetitū nostꝝ. Uide dn̄m Boñ. in. 4. ⁊c. Et nō solū ī bona volūtate: ſʒ ī oībus tuis bonis operib⁹ hec supdicta seruabis q̄tū ad glīe meritū. Et ista sufficiāt pro ꝑma ꝯclōne.

¶ Q̄ quatuoꝛ modis diaboli voluntas humana efficitur serua. Conclusio. ij.

a Ccipe scd̄am ꝯclōnē. vʒ. Et si voluntas oībus inferiorib⁹ aīe potentijs dn̄et: nī si cauta nō fuerit serua diaboli multis modis efficiet. Ubi aīa nō ꝙ q̄tuoꝛ modis volūtas captiuat. vʒ. ¶ pᵒ mod⁹ dr̄ iusticie derelictio. ¶ 2ᵒ mod⁹ dr̄ icauta ꝯsideratio. ¶ 3ᵒ mod⁹ dr̄ acerrima pugnatio. ¶ 4ᵒ mod⁹ dr̄ dura obsessio. ¶ Primo inq̄ aīa captiuat cū iusticiā d̄relinq̄t. Ubi diligent aīaduerte ꝙ ī nobis q̄dā vtutes sūt itellectuales fm̄ q̄s āgelis assīlamur. ⁊ q̄dā aīales: fm̄ q̄s brutis ꝯparamur. Et int̄ istas occurrēte aliquo delectabili bono q̄dā orit̄ discoꝛdia: q̄m vtutes aīales illud ꝓseq cupiūt eo q̄ corpori expediēs videat. Uirtutes itellectuales illud fugiēdū suadēt: eo ꝙ a sūmo bono retrahat. q̄m īpossibile ē p̄ntib⁹ ⁊ futuris frui delitijs. vt hic ventrē: ⁊ illic mentē ipleam⁹: vt dicit Aug. Uolūtas āt cū dn̄a ⁊ rgina sit ī toto aīe rgno: vt pʒ. 3. de aīa. ⁊ sup oīa sum ē: coꝛā ipsa ista q̄stio vētillat: ⁊ vt ipsa statuet ita fiet. Pro pte āt viriū aīaliū aduocata ē prudētia carnis. pro pte viriū intellectualiū aduocata ē prudētia spūs. Prudētia carnis allegat ꝙ bona delectabilia sūt ꝓseq̄nda: q̄ ad hᵒ fcā sūt. Prudētia spūs nō sic ē inq̄t: ſʒ ad suā glīā ꝯndēdā: ⁊ vt ordinate appetant creauit illa deus. Tunc regina dn̄a volūtas hic determinare hʒ q̄d eligendū sit. Et q̄m crebro iudices ꝯtigit corrūpi muneribus. 11. q. 3. q̄tuoꝛ modis. Jta ⁊ dn̄aʒ volūtatem corrūpi ꝯtingit q̄busdā altatiōibus a sensualitate oblatis. Et sic iudex corrupt⁹ muneribus iniustus efficit: sic ⁊ dn̄a volūtas corrupta delectatione sensuali: aut alio appetitu aīalis iniusta efficit. Quare si delectatōe sensuali corrupta ꝓ viribus aīalibus ⁊ sensualitatis snīam profert: vt. s. tale delectabile bonū prosequēdū sit: māifestū ē ꝙ iniusta ē. Ob hᵒ pecōres iniustos: ⁊ bonos iustos sacra scriptura appellat. 1. Thi. 1. Justis nō ē posita lex sed iniustis. i. pecōꝛibus. Et sic pʒ ꝑm⁹ mod⁹. ¶ 2ᵒ modus quo aīa sub diabolo captiuat dr̄ incauta consideratio. Nā sicut mercatores in superficie rex decipi solēt. vt sepe vilia pro p̄ciosis emāt. q̄ tm̄ merces ī supficie coloratas ꝯsiderarūt: sic ꝯtigit ī volūtate. Nā vt⁹ imaginatiua itellectui offert sēsibilia bōa dsup colorata dulcedine ⁊ delectatōe: ⁊ silib⁹. nec sub illis diuinā trāsgressionē occltatā ondit: ⁊ alia q̄ inde sequūt innumerabilia mala. Et tūc itellect⁹ illa sēsibilia sic ordinata sibi repn̄tata aīr nō discernēs volūtati repn̄tat ⁊ illa icaute acceptat: ⁊ ad illa ꝯuertitur. ⁊ sic pessimas merces emit. Nec obstat si dicas: ex hᵒ seq̄t ꝙ sibi iputādū nō ē: cū ignorāter id fecerit. Nā vt dcm̄ ē: cū ipsa oīb⁹ aīe virib⁹ dn̄et: itellectui ipare d̄bebat. vt illa delectabilia bōa discerneret. ⁊ medullit⁹ scrutaret. ſʒ q̄ nō fecē merito ipsi iputet. q̄re ⁊c. ¶ 3ᵒ mod⁹ dr̄ acerrima pugnatio. Fit. n. crebro vt ī hoc castro aīe vires sēsualitat̄ ꝯ rōnē īsurgāt: ⁊ adō acerrime pugnēt: ꝙ pleruq̄ rō pusillanimitate deuicta sensualitati subiacet: ⁊ totalr succūbit. Q̄ si disciplina ⁊ ieiunijs carnē fatigasset: minime ꝯtigisset. Et accipe exᵐ. Si ppl̄s ꝯ dn̄m insurgat: ⁊ inor tremebūd⁹ dn̄s latebras petit. hac illacq̄ discurrēs expauescit: ꝓfecto statum pdet: ſʒ si armis ⁊ amicis ꝯuocat̄ obstitisset: statū ꝓfecto ꝯseruasset illesū. hoc. n. experientia indies tonim⁹ accidere. Sic a sili q sensualitati ꝯ rōnem īsurgēti nō obstat: ſʒ timet vigilare: ieiunare: vl̄ simile facere posse q̄s ignorat nīe pdere statū? Audi apl̄m ad Ro. 7. Uideo aliā legē in mēbris meis repugnātē legi mēt̄ mee: ⁊ captiuū me ducentē i lege pcci. Sup quo v̄bo Remigius ait. Duas leges memorās: ex q̄bus vnā ī mēbris suis videre flagitat. i. in exterioꝛe hoīe q est caro vel corpus. Hec est lex aduersa ⁊ repugnās aīo: trahens illū captiuum in ꝯditōe pcci. Alia ē lex mētis q̄ ē lex Moysi vel nālis q̄ ē in aīo. hec ꝑsia ē violētia pcci: negligentia q̄dē sua. q̄ dū vicia diligit: subiecit se pccō: vt ipsa ꝯsuetudo teneret captiua. Dn̄at. n. hoī ꝯsuetudo hec ille. Et nō ꝙ iste passiones ꝯ spm̄ insurgētes: q̄nq̄ nullā hn̄t resistentiā: sic in hoīb⁹ sceleratis ⁊ feralib⁹: siue bestialib⁹. Q̄nq̄ paruā: sic in hoīb⁹ nō totalr itēperans. Q̄nq̄ magnā: ſʒ tādē vincē nō valentes succūbūt. sic in ꝯtinētib⁹. quoꝝ ꝑsonā assumit apl̄s. vbi. s. dicēs. Nō q̄d volo hoc facio bonū ſʒ q̄d nolo malū hoc ago. Quasi dicat vt Remigi⁹ ait. Placet mihi facē quod a lege iubet: ⁊ volūtas ē faciendi sed vt impleat deest vtus atq̄ potestas. q̄ sic hō ꝑssus potestate pcci. s. ꝑmi parētis: vt quo vult ire nō possit. nec ꝯtradicere valeat. q̄ potestatis eius alr est dominus. q̄m ꝯsuetudine peccādi grauat: ⁊ facilius pccō q̄ʒ legi succūbit: q̄uā sciat bōa docere: ⁊ si velit bona facere ꝑmit illū ꝯsuetudo adiutore inimico. Q̄n igit hō ꝑssus ē pccō: nō suā ſʒ illi⁹ pficit volūtatē. Et mouet Remigi⁹ hāc q̄stionem dicēs. Nūq̄d q̄ inuitū hominē dicit peccare: immunis dʒ videri a crimine. q̄ hoc agit q̄d nō vult ꝑssus vi ptātis. Et rn̄det: dicens. Non vtiq̄ ē. s. immunis. Ipsius. n. vicio ⁊ desidia excepta fuit. q̄ enim mācipauit se p assensū pccō: iure pccm̄ illius dn̄at. hec ille. ¶ 4ᵒ modus dr̄ dura obsessio. Duobus. n. modis ab inimicis ciuitatē obsessā dn̄i perdere solēt. Aut q̄ custodiētes doꝛmiūt: ⁊ ab inimicis p muros sit ingressus: ⁊ captis guardijs quotquot sibi opposites iuenerunt perimūt. Aut ꝯ domini ꝯspirans

pditorib⁹ ciuib⁹ dño mēbratim occiso: aut i carcera to: ciuitatem dāt i manib⁹ inimicoꝝ. Sic a filii huic aīe ifelici i hoc corporis castro posite fieri ꝯtingit. Custodes castri qnqꝫ sensus corporis sūt: siue iteriores: siue exteriores. hi aliqn dormiūt: dū icaun tētatiōib⁹ nō euigilāt. Johel .i. Expgiscimini ebrij q bibitis vinū i dulcedīe. qm̄ periit .i. pibit de ore vrō. Qnqꝫ vo pditores fiūt. tūc .s. qn̄ vanitatib⁹ se ꝯuertūt. ps. Auerte oculos tuos ne videāt vanitatē. Ciues ciuitatis h⁹ aīe sūt rō ⁊ ꝯsci .i. q pditōib⁹ cōsentiūt .i. sil' cū sensib⁹: dlectatiōib⁹ sensualib⁹ se cōuertūt. nihil obstat q dña volūtas i malo pūcto est q̄ si negligens fuerit suos corrigere ciues: ad barbā eius capiet: ligabit: ⁊ inimicis .i. peccatis ingressis illā ex dña seruā facient. Jo .8. Qui facit peccatum seruus est peccati. Et sic pꝫ pma conclusio.

℄ Q deus cuilibet voluntati existēti i pctis q̄tuor porrigit lumina vt exeat. Conclō. III.

Ccipe tnā ꝯclōnē. vꝫ. Si volūtas humana qnqꝫ ceciderit ⁊ fuerit diabolo subiugata: tn cā gl'iosus ds illuminat festināter vt de pccō exeat ⁊ saluet. Ubi nō q q̄tuō sūt pclara lumina qb⁹ ds aīaꝫ cuiuslibet pccōris vt saluet illuiat: ⁊ de pccōꝝ fece exeat. vꝫ. ℄ Lumen ꝯspectōis. ℄ Lumē cōmotiōis. ℄ Lumē abrasatiōis. ℄ Et lumē aiatōis. ℄ pᵐᵘ inqꝫ lumē quo peccatrix inuat aīa vt resurgat: dr ꝯspectōis. Postq̄ .n. aīa misera i fece pccōꝝ cecidit: nunq̄ iter vitat ⁊ salutis inueniret. nisi dñs Jesus lumē accōmodaret. ps. Illuīa faciē tuā sup s̄uū tuū: ⁊ saluū fac filiū ācille tue. Ecce miser Petrus: quō viā vitatis quā negauerat iuenit. Respexit inqt dñs Petruꝫ .i. lumē grē porrexit vt pecm̄ suū agnosceret. Et seqt. Et recordat⁹ ē Petr⁹ vbi Jesu qd dixerat ⁊c. Audi Aug. i psolodio .c.5. Si volūtate sua psumat pccōr nūq. iri: non pōt: nec ex corde ꝯpungi q nisi dñs Petrū aspexisset: nunq̄ pnia duct⁹ amare fleuisset. Jn Ambro .6. q .i. c. imitare. ait. Jmitare igt Petrū 3° dicentē. Dñe tu scis q amo te .s. Jo. vlt. Eteni q tno negauerat: 3° ꝯfitet. Sꝫ negauit ī nocte: ꝯfitet ī die. hec ille. ℄ zᵐ lumē dr ꝯmotionis. Preuēta .n. aīa diuina grā: suū mox pecm̄ ⁊ ifelicē statū agnoscit: ⁊ ꝯturbātur oīa viscera ei⁹. Job .z3. Emolliuit ds cor meū .s. singulari deuotōe ⁊ dulcedine: ⁊ oīpotens ꝯturbauit me .s. ꝯpunctōe pccōꝝ. Hic testimoniū reddat Petr⁹: q exiuit ⁊ fleuit amare. Ueniat meretrix Maria egyptiaca. veniat peccatrix Magdalena: ⁊ suis lachrymis ⁊ pnia testimoniū reddāt: ⁊ sic de alijs. ps. Fuerunt mihi lachryme mee panes die ac nocte. Et idē. Poculuꝫ meū cū fletu miscebā. Peccasti aīa mea. his te adiūge. his te associa. hoc fac ⁊ viues ⁊c. ℄ 3ᵐ lumen dr abrasatōis. ps. Cōcaluit cor meū int me .s. ex bono ꝓposito pseuerādi: ⁊ in meditatōe mea exardescet ignis. Et nō tm̄ dicit ardescet: sꝫ exardescet: vt iteri⁹ ⁊ ext illud bonū ꝓpositū ondat. int⁹ .s. firmit ꝓponēdo: ext ad effcm̄ mādādo. Luce .15. Scio qd faciā. ibo ⁊ dicā: pr peccatu in celū ⁊ corā te ⁊c. ℄ 4ᵐ lumē dr aiatōis. Ecc .z4. Jlluminabo inqt oēs sperātes i dño .i. illuminatōe mea faciā: vt sperēt ī dño oēs: ⁊ vigorent ad ꝓpositū ꝑficiēdū opere. Qm̄ vt ait Aug. Qui dedit certādi audaciā: dabit ⁊ certādi victoriā. Jn Dauid cū Nathan pphām ex pte dñi sibi minātem audisset: mox ait. Peccaui .z. Re .1z. Et sic transtulit dñs pecm̄ suū. Audi Remigiū sup ep'las Pauli ad Ro .7. Nō inqt cū fragil' sit: ⁊ pmo subiugat⁹ delicto: vt ptāte sui vti n̄ possit circa obedictiā leg .s. spūs. Jō ad dei miaꝫ ꝯfugiēdū ē: vt seueritatē leg .s. carnis effugiat. Et exoneratꝫ dlictꝫ de cet'o deo fauēte inimico resistat. hec ille. Et hec sufficiāt ꝓ pnti ꝯclōne. Et sic pꝫ zᵃ ps hui⁹ s̄mōis.

℄ De ꝯformitate volūtatꝫ hūane ꝯsideratio. III.

t Ertio loco volūtatis humane oppōtunā ꝯformitatē videam⁹. vbi tres ꝯclōnes subiūgam⁹ vꝫ. ℄ pᵃ ꝯclō ē ista. Nō tenet hō ī volito diuine volūtati ꝯformari: sꝫ bn̄ i rōne volēdi debemus diuinā volūtatē imitari. ℄ zᵃ ꝯclō ē ista. Si attēderem⁹ diuinā volūtatē: ⁊ illā vt expedit ī nobis iplerem⁹: tot i misera hac Jtalia tribulatōibus nō molestaremur. ℄ 3ᵃ ꝯclō ē ista. Diuin⁹ ītuit⁹ humanā volūtatē tāqꝫ speculū nr̄oꝝ opeꝝ ꝯsiderat: ⁊ sic vt i ea relucet op⁹: approbat vel dānat.

℄ Quomodo tenet humana voluntas diuine voluntati conformari. Conclusio. I.

a Ccipe pmā ꝯclōnē. vꝫ. Nō tenet hō ī volito diuine volūtati ꝯformari: sꝫ bn̄ i rōne volēdi oīno debem⁹ diuinā volūtatē imitari. Declaro aīa mea qd sit i volito ꝯformari: qdqꝫ i rōe volēdi. Tūc .n. ꝯformāt volūtates i volito: qn̄ idē oīno volūt: siue cadē rōe: siue diuersis. Tūc cōformant ī rōe volēdi: qn̄ cadē rōe aliqd volūt. Silr dicat de icōformitate. Tūc .n. volūtates diuerse sꝫ ī volito: qn̄ nō idē sꝫ diuersa volūt. Tūc sūt diuerse ī rōne volēdi: qn̄ diuersis rōib⁹ aliqd volūt. Et vt clari⁹ s̄cm̄ ꝯclōnis itelligas duas ḡnales reg'las nō. ℄ pᵃ regula ē q volūtas cuiuslibet pncipis ⁊ oīuꝫ subditoꝫ gubnātiū: sp bonū cōe itēdere dꝫ: ⁊ nō particulare. Nō .n. dꝫ iudex ⁊ ciuitatis rector homicidas ⁊ fures relinqre īpunitos. q illis mors ⁊ punitio sit ī detrimentū. q ait dñs. Maleficos ne finas viuere sup trā. q i vtilitatē ⁊ cōe bonū vgit. ℄ zᵃ regula ē ista. Gl'iosus ds cū sit ḡnalis ꝓuisor: vt dicit btūs Tho. pte pᵃ .q .zz. Bonū cōe ⁊ nō pticulare attēdere dꝫ. ⁊ ob hāc cāꝫ quosdā sinit defcūs ī vniuerso ꝯtigere. q lꝫ sint ꝯ pticularē nāꝫ: nō m̄ ꝯ nām vl'eꝫ: vt plene ondim⁹ dñica pcedēti .i pᵃ pte. ꝯclōne zᵃ. His sic nōtꝫ pns ꝯclō claret. ⁊ declaro p exᵐ. Uult .n. ds ī mortali pccō exñtē etnal'r dānari. Tu vo aīa mea: si sic es: qd absit: te ī hoc volito diuine volūtati ꝯformari nō ē necē. qm̄ qd ꝓpe nature nocinū ē: neminē optare expedit. Sicut fili arguimuꝫ exēplo de muliere viꝝ suū furē captū ⁊ carceratum hūte. q cū volūtate iudicis ī volito ꝯformari nō dꝫ qd ē ꝓprij viri suspensio. Sic a fili tu es in mortali pccō: ds vult vt dāner. nō expedit aīa mea vt ⁊ tu ipsa idē velis. Sꝫ ī mō volēdi necē ē: cū ds qcqd velit: recte velit. Propt hoc ait btūs Tho. pᵃ zᵉ .q .19. Uolūtas nr̄a diuine volūtati formal'r nō mal'r tenet ꝯformari. qre ⁊c. Q nemo tenet q̄rere dānum

ful vel primi: sz i mō volēdi tenet. q: ds qd vult iu ste vult ⁊ ex iusticia. Jō tenemur ex rōe iusticie ei cō formari cū deo. Dic tres ingraīn⁹ vitates. ¶ pᵃ vitas ē ista. Utrū i xp̄o fuerūt plēs volūtates. ¶ 2ᵃ vtrū volūtas xp̄i inq̄ztū hō diue volūtati i oib⁹ ɔformis eēt. ¶ 3ᵃ veritas. An i xp̄o fuerit rebellio carnis ad spm̄. ¶ Quātū ad p̄inā dico q̄ volūtas triplr ɔsi derari pōt. Uno mō sz se vt. s. ē nā q̄dā. ¶ Alio mō vt potētia q̄dā q̄ aliqd volum⁹. ¶ Alio mō vt modus q̄dā volēdi fm quē volum⁹. Si ɔsideret volū tas i se ⁊ vt nā q̄dā. sic dico q̄ i xp̄o duplex nā ē: vt oñdit Damascen⁹ li. 3. Quoꝝ inqt substāna. i. nā ē eadē: volūtas ē eadē. quoꝝ vō diuersa volūtas: hoꝝ diuersa suba. Sz i xp̄o due fuere sube. s. nā diuina: ⁊ nā humana. ergo ⁊ due volūtates. dina. s. ⁊ huma na. Et hoc ip̄z oñdit magr̄ sniaꝝ i. 3. di. 17. Si vō vo lūtas ɔsideret vt potētia q̄dā q̄ aliqd volum⁹: sic in xp̄o triplex volūtas fuit. s. volūtas diuina. volūtas rōis. i. seq̄ns rōnē: ⁊ volūtas sēsualitat̄. i. seq̄ns sē sualitatē. Pꝛia erat xp̄i tm̄ inq̄ztū de⁹. 2ᵃ vō ⁊ 3ᵃ in q̄ztū hō. Et hoc clare pz p magr̄z in lr̄a. Et Bona. in. 3. di. 17. sic oñdit dicēs. Ois volūtas xp̄i p̄maria sui diuisione fuit: aut volūtas diuina aut humana. Et humana aut ē seq̄ns rōnē ⁊ sic ē scd̄a. aut seq̄ns sēsualitatē: ⁊ sic ē tr̄ia. Si vō volūtas ɔsideret p re spectū ad modū volēdi: sic dicit Hugo. q̄ q̄tuoꝛ fue rūt i xp̄o volūtates. vz. dinitat̄: rōis. pietat̄. ⁊ car nis. Uolūtas dina p iusticiā xp̄z debere moꝛi dicta bat. Uolūtas rōnis p obediētiā sniaz approbabat. Uolūtas pietat̄ p ɔpassionē i malo alieno suspira bat. Uolūtas carnis p passionē i malo pp̄ꝛio mur murabat. Et sumit̄ iste modus diuersaꝝ volūtatū i xp̄o. i. diuersoꝝ mōꝝ volēdi fz diuersū modū itelli gēdi i xp̄o. Nā sic i xp̄o quadruplex fuit cognoscēdi mod⁹ vz. Sēsus exterioꝝ. sēsus inteꝛioꝝ: itellēs dim. ⁊ itellcūs humani. Cognoscebat. n. sēsus exterioꝝ ⁊ sē sus iuterioꝝ. cognoscebat itellcūs diuin⁹: ⁊ itellcūs hu man⁹. Sic a sili istis diuersis cognoscēdi modis q̄ tuoꝛ corn̄dēt antedicti modi volēdi. Et sic pz p̄ma vitas. ¶ Quātū ad scd̄az veritatē. Uidet̄. n. q̄ dis cordes eēnt. q: aut rō assētiebat sēsualitati refutāti moꝛtē: aut refutabat ⁊ repugnabat. Si assētiebat: ⁊ hoc erat ɔ diuinā volūtatē q̄ iō carnē illā vbū assu mere fec̄ vt moꝛeret̄. ⁊ p ɔn̄s moꝛtalr peccasset. Si rō repugnabat. ergo erāt discordes. ⁊ p ɔn̄s ioꝛdi natio ⁊ culpa. q̄re ⁊c. Sz ɔ. si rō nō erat cōcoꝛs cū sē sualitate: sequit̄ q̄ i xp̄o erat repugnātia aduersus spm̄. Sz nōnullū vitiū ē cū caro cōcupiscit aduer sus spm̄. vt dicit Aug. li. 19. de ci. dei. c. 4. Et alle gat̄ a magr̄o i. 3. di. 17. c. i. ergo i xp̄o fuit aliqd viciū ⁊ pccm̄. Ad ista r̄ndet dn̄s Bona. vbi. s̄. q̄ oēs vo lūtates i xp̄o i mō volēdi ɔfoꝛmes erāt: sz nō i vo lito. Uolebat. n. appetit⁹ sēsitiu⁹ sicut rō volebat eū velle. ⁊ appetit⁹ rōnis sic volebat sicut diuina vo lūtas volebat eū velle. Sic. n. tria hec oꝛdinant̄. s. sēsualitas. rō ⁊ diuina volūtas: q̄m sensualitas ad rōnē iferioꝛ est rō ad diuinā volūtatē. Sicut igit̄ di uina volūtas rōnē velle volebat: sic ⁊ rō voluit. ⁊ sicut rō voluit sic ⁊ sensualitas volebat. Et hoc est dīe ɔformari i mō volēdi. Sz in volito lōge diffoꝛ

mes erāt. Nā vt ait Hugo de scō victoꝛe. Uolūtas diuina qd iustū est voluit. volūtas rōnis cōsensit qd iustū fuit approbauit. volūtas pietatis miserie cōdoluit. volūtas carnis lz iusticiā nō accusaret: tn̄ penā recusabat. Ecce pulcherrim⁹ oꝛdo. Nā volū tas diuina iusticiā seq̄bat̄. volūtas rōnis obediētiā volūtas pietatis miaz. ⁊ volūtas carnis nālē cōdi tionē. Nec ex hoc sequit̄ q̄ lz he volūtates aliud ⁊ aliud vellēt: opposite eēnt. q̄m i mō volēdi oino cō formes erāt. Sz ingres: dic q̄so. Cū xp̄s i hoꝛto pe tijt p̄ꝛem vt calix ab eo tolleret̄. cuius q̄so illa vox fuit: an sensualitatis: an rōnis: Dicit dn̄s Bona. q̄ sensualitatis. q̄m rō diue volūtati cōfoꝛmis erat. Et hoc etiā dicit magr̄ in lr̄a. Pꝛoposuit. n. sic rō sē sualitati: vt sic peteret: ⁊ sensualitas fuit vt mouēs ⁊ p ɔn̄s rō aduocatus sensualitatis fuit. Sz amoꝛe dei: si rō sciebat sēsualitatē in ipsa oꝛone exaudiēdā nō eē: nec exaudiri dignā: q̄re ergo p ipsa pposuit ⁊ p ipsa allegauit. Dico aia cara q̄ hoc fcm̄ est tri plici rōne. vz. Pꝛopt̄ humanitatis assūpte veritatē Pꝛopt̄ nr̄e ibecillitatis cōfirmationē. Et ppt̄ nr̄e volūtatis ɔfoꝛmitatē. ¶ pᵒ inq̄z rō sensualitati xp̄i oꝛare dictauit ppt̄ humanitatis assūpte veritatē. Natr̄ enim hō refugit moꝛtē: vt patuit. s̄. sermone. 7. parte p̄ma. ɔcl'one p̄ma. timoꝛe q̄rto. Et iō vt ve rā carnē assumpsisse oñderet: ⁊ nō fātasticā: vt q̄dā heretici mendacit̄ dixerūt. dictauit rō sensualitati xp̄i: vt oꝛaret p̄rēz calicis remonōnē. ¶ 2ᵒ hoc fcm̄ est ppt̄ nr̄e ibecillitatis cōfirmationē: vt. s. nō diffi damus i nr̄is tribulatōib⁹ recurrere ad deum. ps. Ad dn̄z cū tribularer clamaui: ⁊ exaudiuit me. ¶ 3ᵒ hoc fcm̄ est ppt̄ nr̄e volūtatis cōfoꝛmitatē: vt. s. oñ deret volūtatē nr̄az i cūctis diuine eē subijciēdā vo lūtati. ppt̄ea dixit. Fiat volūtas tua ⁊c. Et sic pz 2ᵃ vitas. ¶ Quātū ad t̄nā breuit̄ dico q̄ i xp̄o nō fuit rebellio carnis vt i nobis. q̄m i nobis non solū caro cōcupiscit aduersus spm̄ i volito: sz etiā i mō volē di. In xp̄o aūt q: sensualitas totalr̄ rōni erat subiu gata: nullo mō poterat ɔ rōnez calcitrare. Tres. n. respcūs sive conditōes hz rebellio carnis in nobis. Pꝛimo q: caro opposituī appetit qd spūs. 2ᵒ q: alio mō vult caro aliqd: ⁊ alio mō spūs. i. diuersis respe ctibus. 3ᵒ q: nō subijcit̄ totalr̄ spūi: sz recalcitrat. ad Ro. 7. Non qd volo bonū ago: sed qd nolo malū. In xp̄o aūt lz sensualitas insequēs nām aliud q̄z rō vellet: nō tn̄ alio mō voluit q̄z rō dictaret: nec eidē rebellabat. q̄re ⁊c. Ista etiā Bona. ponit vbi. s̄.

¶ Qꝛ volūtas dei nō semp iplet̄. Conclusio. ij.

a Ccipe scd̄az cōclusionem. vz. si attēdere mus diuinā volūtatē: ⁊ illā vt expediuit nobis ipleremus. tot in hac misera Ita lia tribulatōib⁹ nō quatieremur. Pꝛobat̄ aīa cara hec ɔcl'o triplr. s. auctē: rōne: ⁊ exēplo. Dif fusius ⁊ subtilius de hac mā dicemus feria. 4. dn̄i ce de passione i tr̄ia cōclusione p̄me partis. Sz quā tū ad p̄ns hoc triplici medio hāc nostrā vt diximus pbemus cōclusionē. Auctoritate q̄dem p̄mo. Audi dn̄m Leuiti. 26. Si inmentes inquit me in prece ptis meis ambulaueritis: ⁊ mandata mea custodie ritis: ⁊ feceritis ea: dabo vobis pluuiā tempoꝛibus

fuis: ꝛ tra gignet gerim suū: ꝛ pomis arbores replebūt. Comedetis panē vīz ī saturitate: ꝛ absq; pauore viuetis ī tra vra. Dabo pacē ī finib⁹ vris. dormietis. ꝛ nō erit q exterreat. Qꝫ si nō timueritis deū: ꝛ nō audieritis me nec feceritis mādata mea: sꝫ spreueritis leges meas: ꝛ iudicia mea ꝯtēpseritis: vt nō faciatis ea q̄ a me ꝯstituta sūt: ꝛ ad irritū pducatis pactū meū. Ego quoq; h⁹ faciā vob. Visitabo vos velocit ī egestate: frigore ꝛ ardore. q cōficiat oclos vros: ꝛ ꝯsumat aīas vras. Ponā faciē meā ꝯ vos. corruetis corā ocul' vris. ꝛ subijciemī his q oderūt vos. fugietis nemine psequēte. hec ibi. Audi ꝛ⁰ loco Moysen Deutronomij dicētē. Si āt audieris vocē dn̄i dei tui: vt facias atq; custodias oīa mādata ei⁹ q̄ ego pcipio tibi hodie: faciet te dn̄s de⁹ tu⁹ excelsiorē cūctis gētib⁹ q̄ v'sant ī terra. Venietq; sup te oēs bn̄dictiones iste: ꝛ apphēdēt te: si tn̄ pcepta eius audieris. Bn̄dict⁹ tu ī ciuitate. bn̄dict⁹ ī agro. bn̄dict⁹ fructus vētris tui: ꝛ fruct⁹ tre tue: fructusq; iumētoꝝ tuorū. bn̄dicta horrea tua. ꝛ bn̄dicte reliqe tue. benedictus eris īgrediēs ꝛ egrediēs. Dabit dn̄s inimicos tuos q ꝯsurgēt aduersus te corruētes in ꝯspcū tuo. p vnā viā venīēt ad te: ꝛ p septē fugiēt a facie tua. Et mittet de⁹ benedictiōēꝫ sup cellaria tua. ꝛ super oīa opa manuū tuaꝝ. bn̄dicetq; tibi in tra quā accepēris. Suscitabit te dn̄s ī pplm̄ scm̄ sicut iurauit tibi si custodieris mādata dn̄i dei tui: ꝛ ābulaueris ī vijs ei⁹. Videbūtq; oēs traꝝ ppli q nomē dn̄i inuocatū sit sup te: ꝛ timebūt te. Abūdare te faciet oīb⁹ bōis fructu vētri tui: ꝛ fructu iumētoꝝ tuoꝝ. fructu tre tue quā iurauit dn̄s prib⁹ tuis vt daret tibi. Apiet dn̄s thesauꝝ suū optimū celū: vt tribuat pluuiā tre sue ī tpe suo. bn̄dicetq; cūctis opib⁹ manuū tuaꝝ. Et fenerabis gētib⁹ mltis: ꝛ ipe a nullo fen⁹ accipies. Cōstituet te de⁹ ī caput: ꝛ nō ī caudā. ꝛ eris sp sup: ꝛ nō subt: si tn̄ audieris mādata dei tui: q̄ ego pcipio tibi hodie: ꝛ custodieris: ꝛ feceris: ac nō declinaueris ab eis: nec ad dexterā nec ad sinistrā: nec secut⁹ fueris deos alienos: neq; colueris eos. Qꝫ si nolueris audire vocēꝫ dn̄i dei tui: vt custodias ꝛ facias oīa mādata ei⁹: ꝛ cerimonias q̄s ego pcipio tibi hodie venient sup te oēs malediciōēs iste: ꝛ apphēdēt te. Maledict⁹ eris ī ciuitate. maledict⁹ ī agro. maledictū horreū tuū. ꝛ maledicte reliqe tue. maledict⁹ fruct⁹ ventris tui: ꝛ fruct⁹ tre tue. armēta boū tuoꝝ: ꝛ greges ouiū tuaꝝ. Maledict⁹ eris īgrediēs ꝛ egrediēs. Mittet dn̄s sup te famē ꝛ esuriē: ꝛ īcrepatiōēꝫ ī oīa opa tua q̄ facies: donec ꝯterat te: ꝛ pdat te velocit ppt adinuētiōes tuas pessimas: ī qbus reliqsti me. Adiūgat tibi dn̄s pestilētiā donec ꝯsumat te d tra ad quā ingredieris possidēdā. Percuciat te dn̄s egestate febri ꝛ frigore: ardore ꝛ estu: ꝛ aere corruptor ac rubigine: ꝛ psequtis donec peas ꝛc̄. Vide ibi qm̄ tot ibi legi malediciones: q pertru⁹ lōgi⁹ nōre nō qui. Inde ps. att. Ocli dn̄i super iustos: ꝛ aures ei⁹ ī pces eoꝝ. Vult⁹ āt dn̄i super faciētes mala: vt perdat d tra mēoriā eoꝝ. q̄re ꝛc̄. ¶ ꝛ⁰ h⁰ cadē ꝯcl'o pbat rōne. Propt pctā veniūt aduersa. ꝯ⁰ p locū a ꝯrijs: ppt bōa opa veniūt vspera. Ecc. 33. Timēti deū nō eueniēt mala: sꝫ ī tētatiōe domin⁹ illū cōseruabit. ¶ 3⁰ h⁰ ꝯcl'o pbat ex⁰. Nā filij isrl' ī egypto afflicti audiētes q dn̄s eoꝝ tribulatiōēꝫ aspexisset: pni adorauert ī tra. Exo. 4. Itē offerēte Samuele sacrificiū: a tribulatiōe philistioꝝ ppl's isrl' libat̄ ē. j. Re. 7. Itē filij isrl' ab Holoferne tribulati: orātes clamauerūt ad dn̄ꝫ. Judith. 4. Et dn̄s p Judith scāꝫ liberauit eos. Itē Azarias ꝛ socij ei⁹ ī tribulatiōe fornacis dn̄m orauert vt eos adiuuaret: qd̄ ꝛ fecit. Dani. 3. Itē Jonas afflict⁹ ī vētre ceti: dn̄m orauit: ꝛ icolumis euomuit illū. Jon. 2. Itē vt ad nr̄os veniā Saul⁹ ꝯ dn̄ꝫ Damascū veniēs: exceccat⁹ clamauit: ꝛ doluit d cōmissis: ꝛ liberatus ē. Act. 9. ꝛ sic de alijs. Tu quoq; pple stulte fac silr: ꝛ viues. Vides inqt aīa clara oīa eē experiētia teste. Sꝫ queso tria mihi dubia dclara. ¶ Et pmo. vppme. n. miror q dn̄i volūtas nō sp ipleat. Audi Salomonē. Dn̄e ī ditiōe tua cūcta sūt posita: ꝛ nō ē q tue possit resistē volūtati. quō ꝯ⁰ nō sp iplet dīna volūtas? ¶ ꝛ⁰ qro an pctā mortalia vl' vēialia sint de volūtate dei? ¶ 3⁰ qd reqrit vt volūtas hūana dīne volūtati ꝯformet. Aīa mea attende. ¶ Ad pmū dico d dei volūtate distīguēdo qm̄ duplex est dei volūtas. s. volūtas signi: ꝛ volūtas bnplaciti. Volūtas signi sūt pcepta ꝛ decalogi prohibitiōēs. q: p illā dīnā cognoscimus volūtatē. sic fum⁹ ē signū ignis ī camino. Volūtas beneplaciti dicit Frācisc⁹ maronis. di. 45. pmi sniaꝝ ē dei volūtas efficax respcū cuiuscūq; producibilis vel producti. Et accipe ex^m. Dn̄s ciuitatis statuta q̄dā fuāda a pplis ordinat statuta illa ostēdūt dn̄i volūtatē: ꝛ volūtas signi dicūt. q: signa. s. sūt q̄dā: q b⁹ suā cognoscim⁹ volūtatē. Sed qn̄ ait. sic volo. sic iubeo: ꝛ totis virib⁹ aliqd adiplē conat. hec dr̄ volūtas bnplaciti. Nō ad ppositū dico q dei volūtas signi nō sp iplet: sꝫ volūtas bnplaciti sic. ꝛ d hac intelligit sapiēs. Nō āt q volūtas signi nō sp iplet ē q: liberi arbitrij nos condidit deus: vt dic glosus Hiero. q̄re ꝛc̄. ¶ Ad ꝛ^m dico q nullū pctm̄ ē d volūtate di. qm̄ pctm̄ nō alia d cā pctm̄ ē: nisi q: a deo phibitū. Quicqd. n. sicut pcipit de⁹ nō ē pctm̄. Et accipe ex^m. Dic de⁹ casu possibili posito. Aufer bona illius asporta illa tua sint. si id facis nō est pctm̄. Sic. n. pcepit filijs isrl': vt vasa egyptioꝝ argētea ꝛ aurea asportēt. vt h: Exo. 12. c. Silr si dicēt deus. Occide filiū tuū ꝛ īmola eū mihi: sic dixit Abrahā. Gen. 22. si id facis nō peccas. ꝛ sic d alijs. Et p ꝯn̄s ꝯcludit q nullū pctm̄ ē d di volūtate. Si āt pctā ꝛ mala fieri sinat: h⁰ nō iō ē vt malū intēdat vl' velit sꝫ bonū qd̄ ex illo malo intuet supuenire. Sap. 12. Odio ē dn̄o ipi⁹: ꝛ ipietas ei⁹. q̄re ꝛc̄. Si vis ad plenū d hac informari mā. vide ifra feria. 4. dn̄ice de passiōe ꝯcl'one ꝛ⁰ pme pt̄s. ¶ Ad 3^m dico q sp volūtas rectā sequit itētiōēꝫ: q: itētio modū operi iponit. Vn̄ dici solet. Quicqd agāt hoies itētio iudicat oēs. Dic. n. be. Tho. p⁰ ꝛ⁰. q. 12. arti. j. q itētio ē pprie act⁹ volūtatis. Et intēdē siue intentio ipius volūtatis nihil aliud ē q̄ꝫ ordinare motū alteri⁹ vl' alicui⁹ ī finē. Et vt idē dic arti. 4. Licet intētio sit respectu finis: nō tn̄ respectu finis vltimi sp. qm̄ plures res intēdē sil' possum⁹. vbi grā. Intēdē possum sanitatē tanq̄ꝫ finē: ꝛ medicinā tanq̄ꝫ ordinatuꝫ ad

finē. Inde aīa accipe hāc regulā gñalē: q̄ si qs crederet q̄ ire ad plateā esset mortale pctm̄: si hoc ad īpleret mortalit̄ peccaret. Sz plē de hac mā dictū ē. s. s̄moē pᵒ. q̄re ⁊c̄. ⁊ hec sufficiāt p̄ p̄sēti ɔclōne.

¶ Q̄ deus in actibus humanis super omnia voluntatem considerat. Conclusio. III.

a Ccipe tertiā ɔclōnē. vz. Diuinᵘ ituitᵘ hūanā volūtatē tāq̄ speculū nr̄oꝝ operꝝ cōsiderat. ⁊ sic vt i ea relucet opus approbat vel dānat. Hec conclō silr̄ triplr̄ p̄baf. s. auctē. rōne. ⁊ exᵒ. ¶ Auctē sic. Audi Grianū. 15. q. 6. c. si a sacerdotibᵘ. i fine. Nō tm̄ ingt attēdēda sūt q̄ fiūt: q̄nāto quoque aīo fiāt. Amplīᵘ. n. deᵘ respicit ad cogitatiōes: ⁊ spōtaneas hoīuz volūtates: q̄z ad actᵘ q̄ p̄ simplicitatē aut necessitatē fiūt. Et sūt v̄ba Alexādri pape. Audi eūdē. 14. q. 5. c. si qd īuenisti. ī fi. vbi dī. Deᵘ interrogat cor ⁊ non manū. s. tm̄. Et sūt v̄ba Aug. ī homel. Audi eūdē. 32. q. 5. c. sic. vbi dī. Sic. n. pctm̄ opᵘ sine volūtate nō facit: ita ⁊ insticia ex ope nō ɔsumaf: nisi volūtas affuerit. Multi. n. corpe castitati studēt: ⁊ adulteriū volūtate cōmittūt. cū dn̄s dicat. Qui viderit mlr̄ē ad ɔcupiscēdū eā: iā mechatᵘ ē in corde suo. gᵒ ⁊ volūtas sine ope frequēf peccat. hec ille. Et sūt v̄ba be. Jo. Criso. sup Mat. Idē i. c. q viderit. Et sūt v̄ba Aug. q̄re ⁊c̄. ¶ 2ᵒ hec eadē ɔclō rōne p̄baf. Illi nāq̄z iputādū ē pctm̄ q aucto ⁊ motor p̄ncipalꝭ ē ad mouēdū ad culpā. sz volūtas ē huᵒ. gᵒ illi ē iputādūz. ɔña nō cū maiori. Minor āt pz p be. Tho. pᵃ 2ᵉ. q. 16. vbi ait. Volūtas ē respcū finis: ⁊ oīa mēbra: ⁊ vires corporis: ⁊ res extiores ad opᵘ applicat pp̄ finē. Vn̄ intellectū ad itelligēdū. oculū ad vidēdū p̄pt volūtatē applicamᵘ. i. cuz volumᵘ. Silr̄ ⁊ res exteriores, vt aquā cemētū: ⁊ arenā ad edificatiōz domᵘ. ⁊ sic de alijs. Et dicit idez doctor q̄ si rō añdicta applicauerit ad opᵘ. hoc erit vt dirigēs: nō vt p̄ncipale mouens. Silr̄ si añdicte alie vires ⁊ aīe potētie applicāt ad opᵘ. hᵒ faciūt vt iperiū exeq̄nāf volūtatꝭ: ad quā cōpanf sic instr̄a ad p̄ncipale agēs. Et iō q̄r actio attribuif p̄ncipali agēti ⁊ nō instr̄is: iō opera nr̄a dicūf bōa vl̄ mala p̄pt volūtatē. q̄re ⁊c̄. ¶ 3ᵒ hec ipā ɔclō p̄baf exᵒ. Nā xp̄s crebro iudeoꝝ ɔdēnauit volūtatē. Mat. 22. Vt āt iesus vidit cogitatiōes eoꝝ ⁊c̄. ⁊ sic pz ɔclō p̄ns. Dulcissimᵘ iesus nobis rectā ⁊ validā cōtribuat volūtatē: vt q̄n nob̄ p̄ bonā spirationē dicet. Potestis bibē calicē. i. passiones ⁊ āgustias mei amore portare. hilarif r̄ndere valeamᵘ: possumus hic in p̄senti per grāz. Amen.

¶ Feria quinta secūde dn̄ice quadragesime de remuneratiōe bonoꝝ ⁊ maloꝝ. Sermo. XVI.

f Actum est vt morere

tur mēdicus noīe Lazarᵘ: ⁊ portaref ab āgelꝭ i sinu Abrahe. Mortuᵘ ē āt diues: ⁊ sepultᵘ ē in iferno. Luc. 16. Mira hodie dilectissimi i hoc mūdo vuētiū retributio. Ecce q̄ hic mis diues q purpura ⁊ bisso īduebaf: ⁊ epulabaf quotidie splēdide. mortuᵘ ē. Et hic pauperulᵘ Lazarᵘ vlcerib̄ᵘ plenᵘ: cupiēs saturari de micis q̄ cadebāt de mēsa diuitis: ⁊ nemo illi dabat mortuᵘ ē. Heu heu qd seq̄naf audi. Mortuᵘ ē diues ⁊ sepultᵘ ē in iferno. mortuᵘ ē Lazarᵘ: ⁊ ab āgelꝭ i sinu Abrahe felicit̄ ē collocatᵘ. Et merito vt vite disp̄itas fini diuerso corr̄ndēt. q̄m nō ē putāda bona mors: cᵘ mala vita precessit. ps. Mors peccatoꝝ pessima. Et redimet dn̄s aīas s̄uoꝝ suoꝝ: ⁊ nō d̄relinquet oēs q spērāt in eo. In qbᵘ sacr̄issimis v̄bis tres ponūf ɔsideratiōes. vz. Bonoꝝ ⁊ maloꝝ i hac vita diuersa remuneratio. Bonoꝝ ⁊ maloꝝ eq̄lis i hac vita finiatio. Bonoꝝ ⁊ malorū diuersa pᵒ hāc vitā p̄miatio.

¶ De diuersa remuneratione in hac vita bonorum ⁊ malorum. Consideratio. j.

p Rio bonoꝝ ⁊ maloꝝ diuēsā remūeratiōez videamᵘ. vbi more solito tres ɔclōnes faciamᵘ. vz. ¶ pᵃ ɔclō ē ista. nō sine magna cā vult deᵘ tā bonis q̄z malꝭ ista t̄palia cōmunia eē ⁊ impartiri. ¶ 2ᵃ conclō ē ista. nō sine cā vult deᵘ bonos ⁊ iustos ī hac vita sepissime flagellari. ¶ 3ᵃ conclō ē ista. lz ista t̄palia ī hac vita velit deᵘ tā bonis q̄z malꝭ eē cōia: tradiū tn̄ diuine grē gratū facientis nullo pacto ipis malꝭ patif deus cōicari.

¶ Quare deus sceleratis in vita ista magis q̄z bonis t̄palia bona donat. Conclusio. j.

a Ccipe p̄mā ɔclōnē ⁊c̄. vt. s̄. Et vt de bonoꝝ p̄sp̄itate taceamᵘ: de maloꝝ solū aliq̄ trāseamᵘ. Mlti plerūq̄z aīa cara scelera tos p̄sperari īuictes: ī dei cultu tepescūt: ⁊ bn̄ agē retardāf: ⁊ q̄si de dei gubnatiōe i eoꝝ mētibᵘ dubitāt. ⁊ murmurare videf. In quoꝝ persona Job. 21. c. ait. Quare gᵒ ipij viuūt sublevati sūt. ɔfortatiq̄z diuitijs. Semē eoꝝ p̄manet corā eis. p̄pinquoꝝ turbe ⁊ nepotū i ɔspcū eoꝝ. domᵘ eoꝝ secure sūt. nō ē v̄ga. i. tribulatio sup illos. bos eoꝝ ɔcepit ⁊ nō abortiuit. vacca pepit. ⁊ nō ē p̄uata fetu suo. egrediūf q̄si greges puuli eoꝝ. ⁊ īfātes eoꝝ exultāt lusibus. Tenēt timpanū ⁊ citharā. ⁊ gaudēt ad sonitū organi. Ducūt i bōis dies suos. ⁊ i pūcto ad inferna descēdūt. O malū gaudiū. peiorq̄z sonᵘ ⁊ cantᵘ ⁊ oīum pessimᵘ exitᵘ. quoꝝ finis mors eterna ē. Nec mireris aīa cara si hec t̄palia affluēf tribuit sceleratꝭ deus. Vis tu aīa mea hoꝝ oīuz ītelligē rōnē: Tribuit. n. vt pluri mū deᵘ ī hac vita sceleratꝭ p̄sp̄itatē. 12. rōnibᵘ sine d̄ causis. vz. P̄rio pp̄ maloꝝ excitatiōz. 2ᵒ pp̄ maloꝝ durioꝝ flagellatiōz. 3ᵒ pp̄ maloꝝ p̄miationē. 4ᵒ pp̄ maloꝝ excecationem. 5ᵒ pp̄ maloꝝ reprobationē. 6ᵒ p̄pt bonoꝝ ɔfortationē. 7ᵒ pp̄ bonoꝝ excitationē. 8ᵒ pp̄ bonoꝝ aiationē. 9ᵒ pp̄ bonoꝝ p̄miationē. 10ᵒ pp̄ mūdanoꝝ reprobationē. 11ᵒ pp̄ dei bonitatꝭ ostēsionē. 12ᵒ pp̄ maloꝝ durā castigationem. Iste sūt. 12. rōnes q̄re deᵘ ī hoc mūdo vt plurimum sceleratos exaltat: ⁊ vberiore diuitiaꝝ copia ditat.

¶ Accipe p̄mā rōnem. Et ante oīa vos ī xp̄o oēs hortor: si nūq̄z aures adhibuistis beniuolas ⁊ attētas: ad p̄ns accōmodate. Multos. n. circa hoc legi describētes: sz iudicio meo iste sūt pulcherrime rōnes. si vob̄ grate erūt: vna mecū grās oīpotēti deo referamᵘ. Dico gᵒ q̄ deᵘ malis ī hoc mūdo tribuit vberrime t̄palia bōa p̄mo propf maloꝝ excitatiōz. Vult. n. glīosus deᵘ hīs cū t̄palibᵘ bonis iniquos ⁊ sceleratos domesticos facē: vt ad diuinā vocatio-

nē cuȝ ſpirant: in bono feſtinēt ⁊ accelerēt. Nōne ⁊
aues illo pauco cibo illis a nobis miſtrato ad nos
volitant. Et tu o miſer igrate quotidie tibi a dño
pluria bona donāt: ⁊ ſurdeſcis. puer. j. Uocaui: ⁊
renuiſtis. extēdi man⁹ meas: ⁊ nō fuit q aſpicēt. Ui
de. s̄. i hac dñica ꝯcōne p̄ma i fine. Uis tu anima
mea imenſā dei cognoſcē bōitatē. ꝯſidera q̄ſo quot
⁊ quāta innumerabilia fere bona pp̄lo iudeoꝝ cōtri
buit: vt eoꝝ ceruices duriſſimas ab idolatria reuo-
caret. Amore. n. ipoꝝ dure Pharaonē flagellauit:
illūq; tādē cū ſuis oīb⁹ i mari rubro ſubmerſit. Mā
na illis de celo dedit. aquā de petra rupit: ⁊ alia i-
numerabilia bñficia ꝯtulit: ⁊ ipi duriores efficiebāt
indies. ps. Obliti ſūt bñficioꝝ ei⁹: ⁊ innumerabiliū
ei⁹ q̄ oñdit eis. Sȝ nec h° ſuffecit: voluit ⁊ ūp̄li⁹ eos
domeſticos facē. Uenit nāq; etni p̄ris fili⁹ i mūdū:
⁊ carnē noſtrā induit. Infirmos curauit. cecos illu-
minauit. mortuos reſuſcitauit. ⁊ multa alia bñficia
ꝯtulit. ⁊ ipi ſilueſtriores efficiebant: ⁊ Pilato dice
bāt. Nolum⁹ hūc regnare ſup nos ſȝ tolle: tolle: cru
cifige euȝ. Nec adhuc ꝯtinuit deus miās ſuas: ſed
aplos ſuos ſcōs p orbeȝ vt eos reducēt deſtinauit.
at ipi occiderūt eos. Sȝ nec adhuc ꝯtētat̄ de⁹: ſed
eos poſt ſuā glioſā paſſionē. 40. ānis vt ꝯuerterēt
expectauit: ⁊ ipi duriores effecti ſunt. Uides h° pi⁹
clemēſq; de⁹ flagell' vt pi benign⁹ i filios ſolet: eos
āmonē cepit. Et Titū ⁊ Ueſpaſianū miſit: q ciuita
tē eoꝝ dpopularūt ⁊ vſq; ad filioꝝ comeſtionē eos
iduxerūt. ⁊ ml'tiꝭ tādē eoꝝ ceſis q remāſerāt. 30. pro
denario vno vēdiderūt: ⁊ per mūdū veluti pfugi
diſpſi ſūt. O iudei ceci. o idurati. o ſmemorati: q̄re
nō ad dei voces acceleratꝭ: qd obdormitatꝭ: Iude
os cariſſimi omittam⁹. Quid dicā de miſis xp̄iāis
qb⁹ regnū pmitut etnū: q peiores iudeis hodiernis
tpib⁹ efficiūt. Quis bñficia: qs ſigna iā diu m'tipli-
cata narrabit: Quid q̄ſo guerre: qd peſtilētie tāte:
niſi dei voces clamātes. reuertē reuertē ſunami-
tis: reuertē: reuertē: ⁊ intueamur te. Reuertē inq̄
a petō cogitatōis. reuertē a petō locutiōis. reuertē
a petō opis. reuertē a petō iniq̄ cōſuetudis. Nōne
o miſi p̄dicatoꝝ cernitis m'titudinē copioſā: q vno
ore diua iudicia oñdūt. Iſa. 58. Clama: ne ceſſes: ⁊
q̄ſi tuba exalta vocē tuā: ⁊ āñūcia pp̄lo ſcelera eoꝝ.
Et nouiſſime tpib⁹ iſtis tubā illū fulgētiſſimā ſuſci
tauit ſcm̄ Bernardinū ordinis fratꝝ mioꝝ. cū quo
deo laudes ſepe locut⁹ ſū: ⁊ pluries comedi i iſula
puſini lacī. quē papa Nicola⁹ qnt⁹ in feſto pēthecoſ
tes ſolēniter anno iubilei canonizauit. Anno dñi.
1451. De⁹ nob grāȝ largiat̄: vt eū i bonis opib⁹ imi
temur. amē. O miſera Italia obcecata: vna ex pte
p̄dicatores hēs: alia ex pte peſtilētias ⁊ guerras. ⁊
dormis. Iohel. j. Expgiſcimi ebrij: ⁊ flete oēs q bi
bitꝭ vinū i dulcedine. qm̄ perijt. i. pibit ab ore vr̄o.
Gēs. n. aſcēdet ſup trā meā fortis ⁊ innumerabilis.
dētes eoꝝ dētes leonis. Iſta ē gēs eq̄ſtris. ⁊ mola
res ei⁹ vt catuli leōis. iſta ē gēs pedeſtris poſuit vi
neā meā i deſtū: ⁊ ficū meā decorticauit ⁊c̄. Et vis
tu grāde iudiciū audire dei. Iā. n. a milleſimo ante
dicto hāc miſerā Italiā tribus elapſis annis peſte
acerrima flagellauit: ⁊ miſerrima Italia adhuc ſup-
ba i veſtib⁹. iocis: ⁊ pompis: diuās voces obaudit
O cōfuſio magna xp̄ianoꝝ. Bos igt dñs cognouit
poſſeſſorē ſuū: ⁊ aſin⁹ pſepe dñi ſui. Iſrl' aūt. i. pp̄l's
iudaic⁹ me nō cognouit. ⁊ pp̄l's me⁹. ſ. xp̄ian⁹ nō in
tellexit. i. itelligē nō vult. ps. Tenuit eos ſupbia.
Opti ſūt iniq̄tate ⁊ ipietate ſua. Prodijt q̄ſi ex adi
pe iniq̄tas eoꝝ: trāſierūt i affectū cordis. Cogitaue
rūt ⁊ locuti ſūt neq̄tiā: iniq̄tatē i excelſo locuti ſūt. po
ſuerūt i tenebras os ſuū. ſ. deū ⁊ ſcōs blaſphemādo:
⁊ lingua eoꝝ trāſiuit i t̄ra ⁊c̄. Et iō idem pp̄heta cla
mat i ps. Attēdite celi q̄ loq̄r. dicens. Sūāno p̄ua
atq; puerſa hecēe reddis dño pp̄le italie ⁊ iſipiēs:
Nūqd nō ipe ē pr̄ tu⁹: q poſſedit: ⁊ fecit: ⁊ creauit te:
Merito dieꝝ āntiquoꝝ: cogita ġñatiōes ſinglās ⁊c̄.
Uide aliquos v̄ſus circa finē q̄lit de⁹ miat̄ ill'. Quā
q̄ſo excuſanōȝ hēe o Italia potis: vna ex pte dei tu
bas. i. p̄dicatores alia ex pte flagella plima hēs. alia
ex pte abūdātiā frum̄ti: vini: ⁊ alioꝝ tpaliū bonoꝝ.
⁊ tu ſupbe miſ ſi bōa a dño accipis intumeſcꝭ. Iob
15. Currit aduerſus deū extēto collo. Et tu miſ'rie
auare ſi a dño plima bōa largiūt: recalcitras: ⁊ pau
peres ſpuis. Deut. 32. Incraſſat⁹ ē dilect⁹ me⁹: ⁊ re
calcitrauit ipiguat⁹ ⁊ dilatat⁹. ⁊ Oſee. 13. Adipleti ſūt
⁊ ſaturati eleuauerūt cor ſuū: ⁊ obliti ſūt mei. Et tu
luxurioſe ſi ſanitate ⁊ corpis valitudie potirꝭ ibro
diarꝭ: vt ita loq̄r in luxurioſa fece. Ezech. 18. Hec
fuit iniq̄tas ſodome ſororꝭ tue. ſupbia: ſaturitas pa
nis ⁊ ociū. Mira certe ingratitudo hoiūȝ ⁊ ignorā
tia ceca: cūcta aialia bñficio domeſticāt̄. ſola hūana
corda p dei bñficia indurāt̄. Iñ Miere. 5. dr̄. Pp̄lo
huic fcm̄ ē cor icredulū: ⁊ exaſpās. receſſerūt ⁊ abierūt
⁊ nō dixerūt i cōde ſuo. metuam⁹ dñȝ deū nr̄m q dat
nob pluuiā tpaneā ⁊ ſerotinā i tpe ſuo. Et ſeq̄uit̄.
Iniq̄tates nr̄e dclinauerūt hec ⁊ petā nr̄a phibuerūt
bonū a nob. Quare ex his ſatꝭ pȝ q de⁹ mal' tpalia
bona tribuit: vt eos doēſticos ⁊ ſibi gratos faciat.
Si v̄o nolūt ipis iputet̄. q̄re ⁊c̄. ¶ 2° tribuit de⁹ ma
lis tpalia bōa pp maloꝝ duriorē flagellatōȝ. Cū. n.
ſcelerati i hac vita: nec digni ſint pane q° veſcūt̄ ⁊
aq̄ quā bibūt. ſi illos i h° mūdo exaltat: h° iō fac: vt
acerbiore i futuꝝ pena feriat. Iñ Criſo. ſup Mat.
Quāto igt maiora ſūt bñficia hoib⁹ ꝯſtituta: tāto ſūt
grauiora peccātibus iudicia. Et Sap. 7. Potētes
potēt tormēta patiūt̄. Quelibet. n. maioritas i tpali
b⁹ bonis petm̄ aggrauat. vt dicit be. Tho. p̊ 2ᵉ. q.
73. ar. 10. Et rō ē. qm̄ q̄to maior ē igratitudo: tāto
petm̄ grauī⁹. ⁊ p ꝯñs pena maior. ps. Perijt me-
moria eoꝝ cū ſonitu: ⁊ dñs in etnū pmanet. Sic. n.
perit turpior ſon⁹ q d vētre hois egredit̄ ſetēs: ſic
huiuſcemōi petōres morte repētina ⁊ ſetēti iſania
ſubito ab ocul' hoiūȝ eleuāt̄. Exᵐ. Amō Heſter. 5.
q amicis ꝯuocatꝭ ſuaꝝ diuitiaꝝ magnitudinē ⁊ filio
rū turb. i expoſuit: ⁊ ꝯtra cū glīa ſup oēs p̄ncipes ⁊
ſuos ei⁹ rex eleuaſſet eū ⁊c̄. Et tādē ꝯcludit̄ q ſuſ
pēſus ē Amō in ligno. vide ibi. Iñ Petr⁹ rauēnas
ait i quodā ſmōe. Sepi⁹ i alto qs tollit̄: vt ruens
fortī⁹ ꝯq̄ſſet̄. hec ille. Audi Greg. in homel. ſuper
Mat. Lectio igt ſci euāgelij frēs cariſſimi nos ſol
licite ꝯſiderare āmonet: ne nos q pl⁹ i h° mūdo ac-
cepiſſe aliqd cernimur: ab auctore mūdi grauī⁹ iude

iudicemur. Cũ.n. augeãt dona rõnes ẽt crescũt donor. q̃re ₇c. ₵ 3° tribuit de⁹ scelerat̃ tp̃alia bõa pp malor pmianõz. Cũ.n. petõres aliq̃ qdã bõa opa exerceãt d gñe bonor: ₇ nullũ bonũ irremuneratũ relinquat: teste Aug. Et q° ad p̃mũ eťnũ ob charitat̃ dfectũ remũerari ñ possint. vt dicet̃ gclõne 3° seqnti. gñs ₇ rectũ equũq3 ẽ: vt tp̃alit̃ remunerent. Vñ sic fuerũt cor bõa opa: sic recõpẽsat de⁹. si elemosynas faciũt: ecclias ₇ paupũa loca visitãt diuitias: possessiões: salutẽ natuum: ₇ silia retribuit eis de⁹. Si ieiunãt: disciplinãt: ₇ alia bona corpalia exercent: corpalit̃ retribuit de⁹. vt dãdo bona vxorẽ. plcherrimos filios. corpis sanitatẽ: ₇ silia. Si bñ cõsulũt: docẽt: castigãt: monẽt. ₇ alia bõa spũalia exercẽt: spũalit̃ retribuit de⁹. dãdo sanũ itellectũ. discretã atq3 cõpositã loeutiõz: ₇ his silia. vt d eis visicet̃ qd dñs Mat.6. ait. Amẽ dico vob: receperũt mercedẽ suã. q̃re ₇c. Itẽ. 22. q. j. si qlibet. i glo. sup vbo i eťna. dr̃. q p̃speritatẽ hñs i hac vita spẽm pdit i eťna vita. Et caplm illud loquit̃ de obstetricibus Pharaõis: q̃ mẽtite st̃ illi. ₇ dic q de⁹ d pietate earũ retribuit eis meritũ i tp̃alib⁹ bonis. Nã dicit ibi tex. sic. Nã benignitat̃ ear merces q̃ eis i eťna potuit vita retribui: clp̃a p̃missa mẽdacij i t̃rena ẽ recõpẽsatiõe declinata. hec ibi. Et gl. ibi dicit q dua b⁹ vicib⁹ mẽtite sũt. P̃mo Pharaoni pmiserũt q oẽs masculos iterficerẽt: ₇ h° fuit vẽiale. 2° cũ dixerũt mlieres hebreor hñe sciã obstetrizãdi ₇c. ₇ h° fuit mortale. q2 hoc dixerũt ne ip̃e inficerẽt. Et p h° mẽdacio itelligit̃ iste tex. q perdiderũt mercedẽ eťnã: s3 ear pietas mercedẽ accepit tp̃alẽ. hoc dicit gl. Inde ẽ bon⁹ tex. ad p̃positũ. de pe. di. 3. qd g° turbamur. vbi dr̃. Qñ itaq3 videm⁹ malignũ ditescere nõ subtriamur. ₇ qñ videm⁹ bonũ mala pati nõ turbemur. Illic corona: illic supplicia. Est ₇ alia rõ. q2 nõ põt mal⁹ i oib⁹ mal⁹ eẽ. s3 aliq̃ bona h3. neq3 bon⁹ i oib⁹ bon⁹ eẽ: s3 h3 aliq̃ pctã. Qñ g° p̃speritatem h3 mal⁹: malũ capiti suo ẽ. Cũ.n. p illis paucis bonis retributio est: hic accipit: vt illic pleni⁹ puniat̃. hec ibi. ₵ 4° tribuit de⁹ scelerat̃ tp̃alia bona ppt̃ malor excecatiõz. Isa.6. Excecа cor ppl'i h⁹: ₇ aures ei⁹ aggraua: ₇ oclos ei⁹ claude: ne forte videat ocul' suis ₇ aurib⁹ suis audiat: ₇ corde suo itelligat ₇ ɔuertat̃: ₇ sanẽ eũ. Et Luc.12. Aia mea hẽs mlta bona: dixit diues qdã: reposita in ãnos plimos. Requiesce. comede. ₇ bibe. ₇ epulare. S3 audi qd sequat̃. Dixit ãt illi de⁹. Stulte hac nocte morier̃. ₇ q̃ pasti e⁹ erũt? Audi Greg.6. mor. Quasi inqt per amena prata ad carcerẽ vẽit: q p p̃sẽt̃ vite p̃spera ad iteritũ currit. Et puer.5. Prospitas ip̃or pdet eos. ₵ 5° tribuit de⁹ p̃spa mal' ppt̃ malor reprobatioñẽ. Audi Hiero. i suo trisitu. Signũ igt̃ mãifeste dãnatiõis ẽ qñ malo oia p̃spa accidũt. Audi Gre.6. mor. Success° o inqt bonor tp̃aliũ signũ eťne reprobatiõis ẽ. Audi ₇ dñz Mat.17. Quid p̃dest hoi si vniuersũ mũdũ lucret̃: aie vo sue dtrimtũ patiat̃? Sup q° vbo Hiero. ait. Si hẽs sapiẽtiã Salomonis. plchritudinẽ Absalõis. fortitudinẽ Sãpsonis lõgeuitatẽ Enoch. diuitias Cresi. potẽtias Octauiãi. qd tãdẽ p̃desset si caro daret̃ vmib⁹: aia vo demõib⁹ cruciãda sine fine ₇c. Ex^m hẽt̃ be. Ambro q ãbulãs vsus tusciã inuenit hospitẽ diuitẽ. p̃iguẽ cu p̃lchra familia. ₇ cũ interrogasset qd boni facet̃. rñdit Io me do bel tẽpo. Stati Ambrosi⁹ equos pare fecit: ₇ recessit. Mirãt̃ oẽs: stati totũ hospitiũ ɔbusit ₇ oia ei⁹ bõa ₇ familia igne pierũt. ₵ 6° tribuit de⁹ p̃spera mal' pp bonor ɔfortatiõz. Nã iusti i hac vita: vt dicet̃ gclõne seqnti d eor opib⁹ nõ p̃miant: s3 i plag̃: i carcerib⁹: in tribulatiõib⁹ mlt̃ immũdo viuũt. ₇ ne crederẽt suor labor mercedẽ nõ eẽ recepturos: bõa ista caduca ₇ trãsitoria mal' ɔcedit i hac vita. vñ ip̃i arguẽ possint. Si benign⁹ adeo est de⁹: vt scelerat̃ ₇ suis p̃rsus inimicis tot hic bona tribuit: qd nob mercedis erit: nisi p̃miũ eťnũ q ei⁹ mãdata fuamus? Nec mirũ aia cara. Lõgo.n. tp̃e suũ pplm de⁹ antequ ad t̃rã p̃missiõis adducet̃: flagellari p̃misit. Exo. ₇ Numeri p totũ. Iu.2. Machabe.7. Vn⁹ ex septẽ frib⁹ a tyrãno cruciatus ait. De celo mẽbra ista possideo: s3 ppt̃ dei leges hec ip̃a despicio. q2 ip̃a me recepturũ spero. Et sc̃us ille Thobias parẽtib⁹ irridẽtib⁹ ₇ dicẽtib⁹. vbi spes tua: rñdit. Filij scõr sum⁹: ₇ vitã illor expectam⁹: quã datur⁹ ẽ his q nõ mutauerunt fidẽ eius. s. dei. Thob.2. Et ille patiẽtissim⁹ Iob filijs orbat⁹: spoliatusq3 cũct̃: dicebat. Si occiderit me: i ip̃o sperabo. Iob.13. In oib⁹ ille tubicẽ Paul⁹ aiebat. Bonũ certamẽ certaui: cursũ cõsũmaui: fidẽ fuaui. in reliquo posita ẽ mihi corona iusticie quã reddet mihi i illa die iust⁹ iudex. Nõ solũ ãt mihi: sed ₇ his q diligũt aduẽtũ ei⁹. Qd ₇ mystice xp̃s ondit. Mat.6. dicẽs. Si fenũ agri qd hodie ẽ: ₇ cras i clibanũ mittit̃ de⁹ sic vestit: q̃to mag̃ vos modice fidei? Per fenũ petõres itelligẽs: quor glĩa ẽ sic fenũ agri. ps. Mane sicut herba trãseat. mane floreat ₇ trãseat. vespe decidat: iduret ₇ arescat ₇c. ₵ 7° tribuit scelerãtis p̃spera de⁹ ppt̃ bonor exercitatiõz. Audi Aug. i li. d ci. di. Patiẽtia dei ad pniaz inuitat malos: sic ₇ flagellũ erudit bonos. Et dic queso. Quõ sci alios i tribulatiõib⁹ ₇ tẽtatiõib⁹ possent erudire: si ip̃i talia nunq̃3 fuissent experti? Nõ.n. persecutio bonor argumẽtũ reprobatiõis ẽ: sed vtutis. Audi plcherrimũ tex.7. q. j. c. aduersitas. vbi dr̃. Aduersitas q̃ bonis vonit. i. hñtib⁹ bona vota obijcit̃: p̃batio virtutis ẽ: nõ iudiciũ. i. signum reprobatiõis. Quis.n. nesciat q̃3 p̃sper fuit q beat⁹ ap̃ls Paul⁹ cã p̃dicatiõis Italiã veniebat: ₇ tñ veniẽs naufragiũ ptulit. s3 tñ nauis cordis i maris fluctib⁹ itegra stetit. hec ibi. Glosa allegat caplm. cũ pcussio. eade cã ₇ q̃one. vbi dr̃ sic. Cũ percussio corporis imminet: vtr p purgatõe aut p iudicio ɔingat: dei iudiciũ i hoc ignorat̃. ₇ iõ nõ d3 a nobis addi flagellat̃ afflictio: ne nos culpe qd absit offẽsa recipiat. hec ibi Aug. i ep̃la ad Cãdidũ. Audi ₇ Greg. h. mor. Pñt̃ vite p̃speritas inocẽtie testis nõ ẽ. q2 mlti ad infi perẽnẽ vitã per flagella redeunt: ₇ plur mi ad infinita supplicia perducẽdi sine flagello moriũt̃. Iob. 21. Gaudẽt ad sonitum organi. ducũt i bonis dies suos: ₇ i pũcto ad iferna descẽdũt. ₵ 8° tribuit scelerãtis p̃spera deus ppter bonor aiatiõẽ. Si.n. ds tñ bonis ista tẽporalia daret: iã p̃fecto potius

amaretur: vt bona ista recipent q̄ diuino bñto ītuitu. et sic amor iste mercenari⁹ eēt et īpfect⁹. Et iō boni ista tpalia sceleratis dari ītuētes: ardēti⁹ i dī amore surgūt: sperātes i futurū melius suscepturos. Audi Aug. Placuit inqt diuīe puidēnē pparare qdē iniustis bona i posterū qb⁹ nō fruerent iniusti. mala āt ipijs qb⁹ nō excruciabūtur boni. Ista āt tpalia vtrisq3 voluit eē cōia: vt ne bona auidi⁹ appetant: q̄ mali quoq3 hēc cernūt. et ne mala turpit euitent: qbus et boni plerūq3 afficiunt. hec ille. ¶ 9° tribuit sceleratis pspera de⁹ pp bonorū pāuanonē. Audi Aug. In his igt distribuēdis bonis agit qdē de⁹ opatōe sua. Nā si nūc oē pecm̄ māifesta plecteret pena: nil in vltimo iudicio suari putaret. Sic et si nullū pecm̄ puniret apta vīdicta: nulla puidētia putaret diuina. Ex quo seqt q̄ si nūc pecā sceleratorū nō punit: illa in iudicio extremo acerrime puniēda reseruat. Silr et si nūc bona iustorū nō pmiat: illa i eodē iudicio sūme pmiāda retardat. qre 7c. ¶ 10. tribuit pspa impijs de⁹ ppt mūdanorū reprobatōez. Viri nāq3 dei pericula i psperitatib⁹ latētia 9siderātes pposse fugiūt: et illa spernūt. Exm̄ heremite fugiētis p desertū. q a quodā sicario 9phēsus: interrogat⁹ cur fugeret ait. A facie mortis fugio. Ubi igt ille mors hec? At ille iuit sepē auri illi ōndit multitudinē copiosā. Tres nāq3 socij erāt. Bona inquit mors hec. heremitā licentiāt. Aurū per desertū asportāt. Interea fame cruciant. Dicūt ad inuicē. vn⁹ nrm ad castrū pergat: victualia emat: ne fame moriamur. Sortē mittunt: cadit vni sors. mittit ille. et pperat. Interea duo q remāserāt: vt ipsis tm̄ thesaurū remanēt solū occidē decreuert i reditu. Ale solus itinerās qlr sol⁹ aurū hēe possz meditat. Cibaria et vinū emit: venenū pestifer īmiscuit. Ad socios vēit. occidit. Sumsit illi cibū. Et moriūt. O iudiciū dei. o pessimū thesaurū. Audi Greg. li. mor. Sci viri cū sibi suppetē pspera mūdi cōspiciūt: pauida suspinone turbāt. Timēt. n. ne hic laborū suorū fruct⁹ pcipiāt. Timēt ne diuina iusticia latēs in eis vuln⁹ aspiciat: et exterioribus eos munerib⁹ cumulās: ab intimis repellat. hec ille. ¶ 11° tribuit sceleratis pspera de⁹ ppt dei bonitatis ostēsionē. nō pōt. n. sūme bon⁹ ds se 9tinere qn operib⁹ suis cōicet bonitatē. nā si ipsis ēt dāṅatis sue bonitatis copiā pstat īfra cōdignum eos puniēdo: q̄to magis hoc ipsū miseris peccōrib⁹ nōdū totalit reprobatis misericordit d3 īpendere. Math. 5. Solem suū oriri fac̄ sup bonos et malos. Et qd mirū si peccōrib⁹ tpalia pstat: q i cruce pēdēs p peccōrib⁹ cōp⁹ et aīaz dedit: Audi aug. Pro ppło igt a q° crucifix⁹ ē: a q° lācea vulnerat⁹ ē: a q° aceto et felle potat⁹ ē: dixit. Pr ignosce illis: qr nesciūt qd faciūt. Et qd g° aīa mirū si illis bōa mūdi tribuit? qre 7c. ¶ 12° tribuit ds pspera malis ppt malorū durā castigatōez. Punit. n. de⁹ peccōres min⁹ potētes p potētiores. sic filij isrl' puniti sūt p caldeos. Isa. 10. Uidicabo igt dn̄s me de inimicis meis cū inimicis meis. Sic. n. nō licet q̄ rex p ppriū filiū malefactores puniat et suspēdat: qn pot⁹ et cōuenien⁹ ē q̄ ad h° viles q̄sdā et abiectas dputet psonas. Sic et i proposito nō decet q̄ ds viros bonos et timētes eū: q debēt sūme pietatis et humilitatis signa ostēdē: facere 3 ipsos īseuire. Et iō īferiores et īpfectiores illis sūt ad hoc deputādi. et sūt tales quodāmō manegoldi de dio. Inde dn̄s per Ezechielē ait. Cōfortabo brachia regis babylōis: daboq3 ei gladiū meū i manu. Et vide grādē iusticiā dei. Sic. n. peccōres i hac vita trib⁹ dei bñficijs abutūt. s. tpalib⁹. corporalib⁹. et spūalib⁹. Sic triplr p alios malos et peccōres illis potētiores fac̄ flagellari. Nā ppt abusum tpaliū mittit armigeros et sacomānos. An cū lapidib⁹ loquor? Nōne aduertitis q̄ plusq3. 30. annis tota Italia stetit i stipēdiariorū ptāte et dnarij quos qdā auari cupiditate rapaci: varios p 3ct⁹ cumularūt stipēdiarijs effūdūt. vestes suphue et vane: q̄ i capsis tineis et herugini seruabāt: vendunt p solnēdis stipēdiarijs. arua. vinee. et viridaria speciosa destruūt: i vindictā corū ipsi vsus: dom⁹ de rapinis et sāguine pauperū vsq3 ad celū erecte corruūt. destruūt. et cōburūt. O ytalia misera tot et tātis calamitatib⁹ cōsternata. Inde Isa. 1. di. Dereliqrūt deū: blasfemauerūt scm̄ isrl: alienati sūt retrorsū. Et seqt. Terra vrā deserta: ciuitates vre succēse igni. regionē vrām corā vobis deuorāt alieni: et desolabit sic in vastitate hostili. et derelinquet filia syon vt vmbraculū in vinea: et sic tuguriū i cucumerario: et sic ciuitas q̄ vastat. Et sic cū benedictione dei habes aīa cara. 12. pulcherrimas rōnes qr de⁹ tpalia bona tribuit sceleratis. Et sic p3 conclusio pma.

¶ Quare vt plimū boni tribulāt. Cōclusio. II.

Ecipe haz 2clonē. v3. Nō sine cā vult ds bonos et malos i hac vita sepissime flagellari. Et l3 hec 2clō satis ex pcedēti elucescat: m flagellis ipsorū omissis: qm̄ id raro 9tigit. 12. hic subiūgam⁹ rōes qre de⁹ bonos i h° mūdo flagellari pmittit. ¶ Tribulāt g° boni i hac vita ¶ p° ppt purgatōez delictorū. ¶ 2° ppt acqsitōez meritorū. ¶ 3° ppt castigatōz iniqnorū. ¶ 4° ppt pūatōez peccōrū. ¶ 5° ppt fortificatōez aīorū. ¶ 6° ppt laudatōez electorū. ¶ 7° ppt bellatonē demonorū. ¶ 8° ppt hūiliatōez iustorū. ¶ 9° ppt exēplū electorū. ¶ 10° ppt numeratōez filiorū. ¶ 11° ppt imitatōez xpiāorū. ¶ 12° pp iocūditatē bonorū. ¶ Primo inq3 tribulāt boni ppt purgatōez delictorū. Quis ille q̄so tā iust⁹: tā dō grat⁹: q dicē possit. mūd⁹ et pur⁹ sū a peccō: nōne septies cadit i die iust⁹: 1. Jo. 1. Si dixerim⁹ qm̄ pecm̄ nō hēm⁹: nosipos seducim⁹: et vitas i nobis nō ē. Et aug. Si oēs scōs et scās 2gregare possem⁹: et illos interrogarem⁹: an sine peccō eēnt: vtiq3 rñderēt illud. Si dixerim⁹ qm̄ pecm̄ ñ hēm⁹ 7c. Cū āt cuil3 peccō aliq̄ta cōrñdeat pēa: nece ē vt p talib⁹ eorū pccis i hac vita: aut i purgatorio aliq̄ta puniāt pēa. Purgatorij āt pēa oēs h⁹ vite penas supgredit. Iō gl'iosus de⁹ c⁹ mie ñ ē numer⁹: vt miti⁹ i suos dilectos amicos penā exerceat: eos aliq̄ta i hac vita tribl'atōe flagellat. audi Greg. Qd lima igt ferro. fornax auro. flagella grano. hoc fac̄ tribulatio iusto. Audi Hiero. Rubigo inqt pcci sine igne tormēti cōsumi nō pōt. Hinc bonus ille Augu. aiebat. Hic vre: hic seca dñe: vt in eternū parcas. Et btūs Greg. āgelo sibi dicenti? Ex duobus tibi vnū eligere: aut per duos dies i purgatorio manere: aut per totā vitam cruciari ...

volo poti⁹ p totā vitā cruciari. Quāta āt sit purgatorij pena: vide feria 2ª prime dñice. qre rc. ¶ 2° tribulāt boni ī vita ,ppt acqsitōem meritoꝝ. Tāto .n. āpli⁹ merect in hoc mundo qspiā: qnāto in bello āpli⁹ victoriosus extiterit. qm̄ vt dī Job. 5. Milicia ē vita hoīs sup trā. Igit hic tribulāt vt āplius mereāt. Math. 5. Gaudete ⁊ exultate qm̄ merces vr̄a copiosa ē ī celis. ⁊ dic̄ copiosā. qꝛ maior erit qꝫ exigat numerus meritoꝝ. Audi Ber. in q̄dā epl'a Nūqꝫ inqt iustus arbitrat̄ se ꝯprehēdisse. nūqꝫ dic̄ satꝭ ē. ſꝫ semp esurit sitit qꝫ iusticiā: vt si semp viueret q̄ztum ī se ē iustior eē cōtendēt. hec ille. Et tam̄ aīa cara nec tm̄ velle ⁊ face pn̄t: vt tm̄ cumlare numeꝝ meritoꝝ possint: qꝛ ō ꝯdigno vitā etnā valeāt ꝓmereri. Qm̄ vt ait Paulus ad Ro. 8. Non sunt cōdigne passiones h⁹ sclī ad futurā gl'iā. Et rōnes assignat ibidē Nico. de li. dicēs. Nō st̄ cōdigne passiones: p° qꝛ parue st̄. 1. Petri vlti. In xp̄m modicū passus: gloria āt magna ē. ps. Magna ē gloria ei⁹ ī salutari tuo. ¶ 2° passiones nō st̄ cōdigne. qꝛ st̄ gaudio mixte 2. Cor. 2. Sic̄ abundāt passiōes xp̄i in nobis ita abūdāt ꝯsolatōes vr̄e. gloria āt sine oī tristicia ē. Apoc. 21. Absterget de⁹ oēm lachrymā ab oculis scōꝝ. Et ad Ro. 8. Ipa creatura .i. hō liberabit̄ a seruitute corruptiōis .i. a cura corruptibilis corpis ī libertatē filioꝝ dei. ps. Laqu e⁹ ꝯtrit⁹ est ⁊ nos liberati sum⁹. 3° passiōes nō sūt cōdigne. qꝛ passiōib⁹ nec meremur nec demeremur: vt dic̄ philosoph⁹. Glīa āt merenda ē. ad Ro. 8. Glīa ⁊ pax ⁊ honor oī opanti bonū: q̄re bn̄ dixit de⁹. Gaudete ⁊ exultate: qm̄ merces v'a copiosa ē in cel'. qm̄ vltra numeꝝ meritoꝝ: vt dictū ē. q̄re rc. ¶ 3° tribulātur boni pp castigatiōꝫ iniquoꝝ. Crebro aīa mea fustigat̄ canis ī p̄sentia leonis: vt leoni incutiat̄ timor. Sepe pꝛ filiū ī p̄sentia famuli castigat: vt famulus corrigat̄. Sic ⁊ pꝛ pius de⁹ crebro suos suos in hoc mūdo flagellat: vt peiores q mūdū possidēt castigēt̄ Vn̄ eis mā dat̄ arguēdi. si suos suos q die noctuqꝫ bn̄ agere studēt: ⁊ in penitentijs viuūt: de⁹ hic dure flagellat: nobis q mūdū possidem⁹ male agere studentib⁹ semp ⁊ nūqꝫ conterētib⁹: in futuꝝ quid reddet̄? Audi Greg. gl'iosum. Cū inqt video Job ī sterqlinio iacētē. Joanē ī heremo esurientē: Jacobū Herodis gladio interēptū: Petꝝ suspensū ī patibulo: cogito q̄lit̄ de⁹ cruciabit quos reprobat: qn̄ hic ita dire flagellat: quos amat. hec ille. ¶ 4° tribulāt boni ,ppt p̄seruatōem peccōꝝ. Sic .n. medic⁹ īfirmū p abstinētiā ⁊ dietā a multis egritudinib⁹ ex īdigestionib⁹ ,pcedētib⁹ p̄seruat: vt dic̄ Hypocras in s° da pte āphorismoꝝ. Et cōfirmat Galienus in cōmēto ōrti āphorismi pte p̄ma āphorismoꝝ Hypocratis dicēs. Oīs dieta in singulis mēbris vt humana cōpora purgent̄: ordinanda ē: ⁊ vt augmētet̄ ⁊ virt⁹ fortior fiat. Sic ⁊ gloriosus deus mūdanis istis flagellis iustos ab aduersis p̄seruat egritudinib⁹ q ex abūdātia mūdanoꝝ humoꝝ gnāri solent: sic ex abundāna magnificētiaꝝ ⁊ honoꝝ supbie et elationis īfirmitas orit̄. ex abundātia delitiaꝝ humor luxurie. ex abūdāna diuiaꝝ humō ⁊ īfirmitas auaritie. Et iō flagellis corridentib⁹ iustos flagellat de⁹. nō qꝛ in culpis illis sint: sed in qb⁹ eēnt nisi flagellis p̄seruarent̄. Audi Paulū. 2. ad Corꝫ. Et ne magnitudo reuelationū extollat me .s. occasionaliter ī supbiā: dat⁹ ē mihi .s. a deo stimul⁹ carnis mee .i. tentatio libidinis .s. de Theca virgine. vel sꝫ aliquos stimulus carnis fuit dolor capitꝭ: vel ēt iliaca passio: vt dic̄ Nico. de li. sꝫ p̄ma expositio verior ē. āgelus sathāe .i. missus a sathana ad meā submersionē. sꝫ ad deo ad humilitatis cōseruatōēꝫ q me colaphizet .i. affligat: ,ppt quod ter dn̄m rogaui. ⁊ ponit numeꝝ finitū pro infinito: vt discederet a me. ⁊ dixit mihi supple sic̄ bon⁹ medic⁹. sufficit tibi Paule grā mea quā .s. dedi tibi in abūdātia tāta: vt possis ⁊ visiones vidē: ⁊ tribulatōes tolerare. nā virtus in īfirmitate pficit̄ .i. roborat̄ ⁊ auget̄. Et est glo. Nicolai. q̄re rc. ¶ 5° tribulant̄ boni pp fortificationē animoꝝ. Nā sic ignis cōpetēti vento pulsatus in maiorē erigit̄ flāmā fortiusqꝫ vigorat̄ incalescit: sic mens iustoꝝ cū vēto tribulatōum ꝓpulsat̄: forti⁹ in dei amore constringit̄. Audi Gre. Electoꝝ desideria dū p̄munt̄ aduersitate crescūt: sic ignis flam p̄mit̄ vt cōualescat: ⁊ vn̄ extingui credit: roborat̄: Audi ⁊ Bernardū de ꝓuidētia dei loquētē. Nō ē iqt arbor tā grādis neqꝫ ita fortis quā frequens ventus nō icuruat. ipā .n. vexatōe cōstrigit ⁊ radices celsius figit. hec ille rc. Ideo vexatio dabit ītellectū: vt Isaias ait. Propterea. Chi ha bel tēpo nō cognosce dio. Sed cū tribulat̄ amādo ī se reuertit̄: ⁊ deū fortē cognoscit. Ex^m filij ꝓdigi rc. ¶ 6° tribulāt̄ boni ,ppt laudationē electoꝝ. Audi pulcherrimū tex. 6. q. 1. c. st̄ plimi. vbi dꝛ. Sūt plurimi q vitā bonoꝝ fortasse āpli⁹ qꝫ dēbēt laudāt. Et ne q̄ elatio de laude subrepat: pmittit oīpotēs de⁹ malos ī obtrectatōēꝫ ⁊ obiurgatōꝫ .s. bonoꝝ opera ꝓrūpere: vt siq̄ culpa .i. supbia ab ore laudāntiū ī corde nascit̄: ab ore vitupērāntiū suffocet̄. Hic ē qꝫ doctor gentiū .s. Paulus se in p̄dicatōe currere testat̄ inter infamiā ⁊ bonā famā. hec ibi. Et sūt verba bti Grego. ¶ 7° tribulāt̄ boni ,ppt bellationē demonioꝝ. vn̄ ponit̄ vna regula gnālis. 3. q. 1. c. nulli dubiū. vbi sic dꝛ. Nulli dubiū ē: qꝛ boni a malis semp ꝑsequunt̄. passiue ponit̄ hoc vbū: ⁊ tribulāt̄: passiue ēt ponit̄: ,ppt qd̄ nos opꝫ humiliari sub potēti manu dei: vt nos exaltet in t̄pe tribulatiōis. Nā diabolus nō cessat circuire q̄rens quē deuoret: ⁊ q̄rere quos ex fidelib⁹ pdat. Et maxime illos quos ardētiores in seruitio saluatoris: eīqꝫ familiares inuenerit. hec ibi. Et st̄ vba Alexādri. Audi ⁊ Greg. 14. moꝝ. Hostis inqt nr̄ q̄zto nos rebellare sibi cōspicit: tāto āplius expugnare contendit. Eos .n. pulsare negligit: quos quieto iure possidere se cernit. hec ille. Legit̄ quoqꝫ in vitis patꝝ de quodā mūdano iuuene: q crebris inspiratōibus a deo vocatus vt mundana relinqueret: ⁊ lasciuijs vt fieri solet implicatus ,pcrastinaret. tādem dū die quodā per desertum. vbi quoddā religiosoꝝ scē vite monasterium erat: sic solus perābularet supra dormitoriū demonū īfinitā vidit multitudinem. ⁊ territus mirās ī se dixit. Putabā hos viros scōs eē: sed vt cernis pessimi sūt: eo qꝫ cū demonib⁹ hitāt. Ex cunctatem

visus veniēs: vnicū tm̄ dmoniolū cū bacculo i pulve pigētē inuenit: ⁊ mox īfra se ait. Interior loc⁹ ē ciuitas q̄z heremi⁹. Dūq3 sic ista mēte reuolueret: qdā illi⁹ monasterij hēmita obuiā venit. Turbat̄ i mēte iuuenis. res q̄nit hēmita. Feciq3 narrat iuuenis. Cui vir ille scūs ināit. Filiuō itelligē visionis tue grāde mysteriū. Sz audi. scis q̄re demoniolū vnū tm̄ i pōta repisti ciuitatē: Nā q2 fere hni⁹ ciuitatē oēs amici sūt demonū: cos tētare nō expedit. sz vn⁹ tm̄ demoniolus q eos i tētationū exercitio ꝯfuet: sufficit. Nā vo religiosi: q2 sunt oēs demonū inimici: acies suas ibidē acerrime parant: vt aliquo mō dei fuos valeāt supare. Sicq3 iuuēisq3 abijt edificat⁹. qr ⁊c. ¶ 8⁹ tribulant̄ boni pp humiliationē iustoꝝ. Ecce scūs ille Thobias a dño excecat⁹ humil'r ⁊ patienter sustinuit. Thobi. 2. ⁊. 3. Job filios ⁊ subam pdēs: ⁊ grauit̄ īfirmat⁹: humil'r vxoris ⁊ amicoꝝ derisiōes sustinuit. Job p totū. Eleazarus duros humil'r sustinuit cruciat⁹. 2. Machabe. 6. Quid dicā de scīs nr̄is qui tā humiliter oīa aduersa dei amore portabant: Veniat apl's Thomas: veniāt ceteri p orbem nomē Jesu pdicātes: ⁊ testimoniū reddāt. Thomas eni capite ē trūcat⁹ in minore īdia. Bartholome⁹ excoriat⁹ ē i maiori īdia. Joānes euāgelista i feruēns olei doliū missus Rome i ephesū obijt. Et hoc q̄tū ad pres oriētē. Quātū ad occidēs Petr⁹ apl'us multa ē i Antiochia passus: ⁊ tādē Rome crucifix⁹ ē. Jacob⁹ gladio capite trūcat⁹ ē i Hispania. Philipp⁹ crucifix⁹ i Bithinia. Quātū ad Septētrionē Simō crucifix⁹ ē i Edissa Tade⁹ trūcat⁹ i Armenia. Mathias macellat⁹ i Judea. Quātū ad meridiē Mathe⁹ capite ē trūcat⁹ i ethiopia. Jacobus macellat⁹ i Jerl'z. Andreas crucifix⁹ i Achaia Ecce oēs isti humil'r p xp̄i noīe passi sūt. Quid de alijs dicā: certe aīa an⁹ nō sufficeret. Audi apl'z ad Heb. ii. Sci p fidē vicerūt regna ⁊c. dic illā auctē si placet. Si expōnē hāc velles: vide smone. 9. parte. 3. ꝯclone 2ª i 2° fidei fructu. ā re ⁊c. ¶ 9° tribulant̄ boni pp ex^m electoꝝ. Nō. n. Thobias de q° diximus pp pctā sua visū pdidit: ⁊ i tātas tribulatōes icurrit. sz vt ex^m fieret oīb⁹ futuꝝ electē. Semp. n. ab īfātia deū timuit: ⁊ ei⁹ mādata huauit. Ei⁹ igit̄ exēplo discim⁹ i tribulatōib⁹ ꝯstātes eē. Silr ⁊ de alijs Audi pulcherrimū textū Isido. li. 2. de sūmo bono c. n. Si ad boni icitamētū: diuina qb⁹ admonemur p̄cepta deessēt p lege nob scōꝝ vita sufficeret. at p sz dūs dūs pceptē suis āmoneat: ⁊ vita scōꝝ boni opis nobis exēpla pponat: nulla ē iā de reatu excusatio. qr ⁊ lex dei aures nr̄as quottidie ppulsat. ⁊ scōꝝ documēta bonoꝝ nisi cordis itima puocāt. Et si puoꝝ sepe sum⁹ secuti exēpla: cur non imitamur scōꝝ digna ⁊ deo placida fcā: Et si apti sum⁹ imitari inimicos in malū: cur pigri sumus imitari iustos i bonū: Exēplo igit̄ scōꝝ varias sectare vtutes. Humilitatis ex xp̄o. deuotōis ex Petro. charitatē ex Joāne. obediētie de Abrahā. patientie de Jsaac. tolerātie de Jacob. castimonie de Joseph. māsuetudinis de Moyse. ꝯstātie de Josue. benignitatē de Daniele. mie de Dauid. abstinētie de Daniele. Sic ⁊ cetera scā hora: quo labore: quo moderamine: quauc itē

tiōe vel ꝯpūctōe gerant̄: vir scūs im tādo ꝯsideret hec ille. ¶ 10° tribulant̄ boni i mūdo pp numeratione filioꝝ dei. Nōne pitz bonoꝝ mos ē filios q̄q3 castigare. 5. q. 5. nō osculat̄. dicit text⁹. Nō osculat̄ sp pr̄ fi'lm: sz aliq̄n castigat. Et dn̄s ds pi⁹ nr̄ pi. Mat. 6. Pi. nr̄ q es i cel'. in suos idē facit electos. ad. Heb. 12. Flagellat ds oēz filiū quē recipit. Quis. n. ē fili⁹ quē nō corrigat pr̄: Jn̄ Salomō Prouer. 3. Disciplinā igt dn̄i fili mi ne abijcias: nec despicias cū ab eo corriperē. Quē. n. ds diligit corripit: ⁊ q̄si pr̄ in filio ꝯplacet sibi. qr ⁊c. ¶ 11° tribulant̄ boni pp imitatione xp̄ianoꝝ. Dicq̄so. si mēbra cōporis īproportōata eēnt: nōne mōstrū fiēt i nā: Certe sic. Sz sumus nōne oēs inicē mēbra ⁊ vnū corp⁹ i xp̄o: certe sic. Sz ꝯsidera nr̄z caput. i. xp̄z. Ecce vt nat⁹ ē psecut⁹ ab Herode: ⁊ fugit i egyptū. Mat. 2. discurre psecutōes ⁊ tribulatōes xp̄i vsq3 ad crucifixionem. O fideles o xp̄iani audite Greg. Nō. n. decet q sub capite spinoso sit mēbrū delicatū. Luce. 6. Nō est discipulus sup magrē. Audi Augu. de cathethizādis rudib⁹. Esuriuit igr xp̄s q⁹ oēs pascit: sitiuit p quē cātur oīs pot⁹. ⁊ q spūalr panis ē esuriētū: fonsq3 sitiētū. ab itinē terrestri fatigat⁹ ē qui seipm nob viā fecit i celū: velut ouis obmutuit. ⁊ obsurduit corā ꝯuitiātib⁹: p quē mut⁹ locut⁹ ē: ⁊ surdus audiuit. Vict⁹ est q de īfirmitatū vīcul' nos soluit. Flagellat⁹ ē q oiuz flagella doloꝝ ab hoīuz corpib⁹ expulit. Crucifix⁹ ē q cruciat⁹ nr̄os finiuit. Mortu⁹ ē q mortuos suscitauit. sz ⁊ resurrexit nūq̄3 moritur⁹: ne ab illo q̄sq3 sic discederet: mortē ꝯtēnaret q̄si nusq̄3 futur⁹. hec ille q̄re ⁊c. ¶ 12° tribulant̄ boni pp bonoꝝ iocūditatē. Ps. Scdz m'ltitudinē doloꝝ meoꝝ ꝯsolatōes tue letificauerūt aīaz meā. Dupl'r. n. viri sci ꝯsolant̄. s. in hoc mūdo: ⁊ i vita btā. In vita. q̄ñ m'ltipl'r eos i tribulatōib⁹ ꝯsolat̄ ds. Nā Jacob a facie fris fugiēs: a dño i sōno m'ltipl'r ꝯsolat⁹ ē. Gen. 28. Moysi exulāti apparuit dn̄s i deserto ꝯsolāš eū. Exo. 3. Judeoꝝ luctū i gaudiū ꝯuertit dn̄s cū p Hester fuerūt a tāto piculo liberati. Hester. 9. Et sic de alijs. Silr discurrere potes de Petro i carcē posito visitato p angelū: ⁊ a carcē liberato. de Paulo i raptu ꝯfortato. de Catherina. Lucia. ⁊ alijs scis: quoꝝ ꝯsolatiōes fuerūt inumere. vt pz. Ju morte āt. Et Stephan⁹ lapidat⁹ ꝯsolabat̄ a dño. Vn̄ exclamabat. Ecce video celos aptos ⁊ Jesū stātē. Luce. 16. Tristitia vr̄a ꝯuertet̄ i gaudiū: ⁊ gaudiū vr̄z nemo tollet a vobis. 2. Cor. 1. Sicut socij passionū estē ita ⁊ consolationis erit. Quare o tribulati mei gaudete ⁊ exultate: q̄ñ nō sine cā flagellat vos ds. Merces. n. vr̄a multa ē i celis. Et ita cū dei bn̄dictōe hētis q̄re boni tribulant̄ i hac vita. Et sic pz ꝯclo scda.

¶ Q̄ gr̄a gratū faciēs i mūdo non nisi bonis ⁊ dei seruis coicat̄. Conclusio. III.

a

[C]cipe t'tiā ꝯcl'onē. vz. Licet ista tpalia velit ds tā bonis q̄z mal' eē cōia radiū tn̄ diuine gr̄e gratū facientis nullo pacto ipsis mal' patit̄ ds cōicari. Pro cui⁹ declaratōe volo tria nōbilia declarare. ¶ p° nōndū q charitas ē qdā hit⁹ sine qdā dispō aīaz hītuās ⁊ disponēs ad vitā etnā. q̄ sine oēs vtutes dnr īformes. Vide. s. smone 3° ⁊

sermone sequenti. ¶ 2º notandum ut colligitur a Commentatore 2º de anima. commento. 52. quod triplex est dispositio. s. propinqua: remota: et remotissima. Et declaro per exemplum. Siquis scribendi artem habet et modum: nec tamen scribit. hic dicitur in propinqua potentia. quia ad libitum scribere potest. Si vero nec actu scribit: nec artem habet: literas tamen et cetera requisita cognoscit: hic in potentia remota est. Si vero neutrum illorum habet bonum tamen est ingenium ad discendum: hic in potentia remotissima est. Hoc idem ponit Avicenna. 6. naturalium. ¶ 3º notandum ex his quod tripliciter anima disponi potest ad vitam eternam. s. propinque remote. et remotissime. Remotissime disponitur per quodcunque superadditum naturalibus bonis adiuvans et preparans voluntatem ad habitum sive usum gratie: sive ille habitus sit servilis timor: sive sit sicut pietas aliquorum visceribus insertia ab infantia: sive etiam sit aliquis actus: sicut aliqua locutio vel vocatio qua dominus animam excitat: ut se preparet ad gratiam gratum facientem. Remote vero disponitur anima per aliquas gratias gratis datas superinfusas: ut est scientie et prophetie donum: potestas confitendi ligandi atque solvendi. i. Cor. 12. Alii datur per spiritum sermo sapientie: alii genera linguarum: alii interpretatio sermonum etc. Hec autem operatur unus atque idem spiritus: dividens singulis prout vult. Propinque autem disponi ad vitam eternam est quando homo quecunque boni operatur ad honorem dei deo semper est gratum: et ascribitur sibi ad meritum vite eterne. Et hoc non facit nisi virtus sancte charitatis que bonum reddit meritorie quecunque dirigit. i. Cor. 13. Si linguis hominum loquar etc. Quibus sic notatis patet quod licet primis duobus modis ad vitam eternam peccatores disponantur non tamen aliquo modo per charitatem. quia eam sic stantes in mortali peccato habere non possunt. ad Ro. 6. Stipendia peccati mors. glo. i. digna retributio pro peccatis mortalibus est mors eterna. gratia autem dei vita eterna. glo. i. vita eterna habentibus charitatem datur. Jo. 14. Siquis diligit me: diligetur a patre meo: et manifestabo ei meipsum. In qua manifestatione consistit vita eterna. Jo. 17. Hec est vita eterna ut cognoscant te verum deum: et quem misisti Jesum christum. Si ergo diligenti deum vita eterna promittitur: sequitur a contrario sensu quod non diligenti deum mors promittitur eterna. Non diligentes autem sunt omnes in mortali peccato existentes. Jo. 14. Siquis diligit me sermonem meum servabit. gratie etc. De hac materia ad plenum dicetur sermone sequenti. gratie etc. Et hec sufficiant pro prima huius sermonis parte.

¶ De fine et morte bonorum et malorum consideratio. II.

s

Secundo bonorum et malorum equalem in hac vita terminationem videamus. ubi tres ponamus conclusiones. videlicet.

¶ pª conclusio est ista. Licet deus de gratia speciali possit cuilibet diem extremum sue vite notificare: de communi tamen lege punctum et horam mortis voluit ab omnibus ignorari. ¶ 2ª conclusio est ista. Licet de potentia absoluta possit deus ad libitum cuilibet vitam prolongare: de communi tamen lege statuit: ut cum venerit mortis hora vita non possit ampliari. ¶ 3ª conclusio est ista. Licet vite terminus cuilibet sit assignatus: tamen bonorum et malorum longe diversus et alienus est vite exitus. ¶ Quod de communi lege tam boni quam mali sue vite terminum ignorant. Conclusio. I.

a

Capere primam conclusionem etc. ut. s. ¶ pª pars patet de beato Martino episcopo et confessore in legenda sua similiter et de aliis sanctis: quibus ex speciali privilegio horam mortis dominus revelavit. ¶ 2ª autem pars huius conclusionis tripliciter probatur. videlicet. auctoritate: ratione: et exemplo. ¶ Auctoritate quidem sic. Audi dominum Jesum. Estote parati: quia qua hora non putatis filius hominis veniet. Et licet de adventu ad iudicium intelligatur: tamen de adventu mortis etiam intelligi habet. Hoc sufficiat: quamvis in rationibus pulcherrimas notabimus auctoritates. ¶ 2º hec conclusio probatur ratione. et hoc tripliciter. ¶ pº ratione maioris puritatis. ¶ 2º ratione communis utilitatis. ¶ 3º ratione humanioris conversabilitatis. ¶ pº ratione maioris puritatis. Ignorantes. n. diem et mortis nostre horam purius vivimus. Ponit. n. beatus Cyprianus hanc regulam generalem. que etiam ponitur in decretis de pe. di. i. c. nunquid. Qualem te invenerit dominus talem te iudicabit. Et di. 25. c. qualis. dicit beatus Greg. Qualis hinc quisque egreditur: talis in iudicio presentatur. hec ille. Sed cum de momento in momentum mori possimus: experientia teste: ratio exigit ut homo vivat purius. ut purius iudicetur. Audi Greg. in li. mor. Ad hoc igitur conditor noster latere nos voluit finem nostrum: dieque nostre mortis esse incertum: ut dum semper ignoratur: semper proximus esse credatur. Et tanto quisque fit ferventior in operatione: quanto et incertus est de vocatione ut dum incerti sumus qua moriamur: semper ad mortem paratus venire debeamus. hec ille. ¶ 2º ratione communis utilitatis. Utilius. n. omnium sententia est bonum commune quam particulare. Sed homo si sciret in brevi se moriturum: a bonis pluribus que in utilitatem aliorum cederent: desisteret: sibi soli vacaret. Et ut de me ipso loquar: si mihi hora finis vite mee claresceret procul dubio hoc opus non perficerem: sed anime mee et proprie ardentius solito vacarem. Unde beatus Greg. in li. dialogorum de quodam sancto viro ponit exemplum. Cui cum per angelum mortis terminus nunciaretur. et ille plura bona religiosa que ceperat: solum proprie vacans dixit illi angelus. Age quod agis: operare quod operans. Similiter exemplum de Joseph adducere potes: qui tubicinatores mortis misit ante palanum suum etc. Istas duas rationes ponit beatus Tho. in summa sua. ¶ 3º hoc idem probatur ratione humanioris conversabilitatis. Si. n. homini vite sue terminus innotesceret: aut diu vivere: aut in brevi se moriturum sciret. Si diu: tunc illi daretur peccandi materia. diceret. n. possem. tot et tot annis triumphabo: et cum terminus advenerit me ad penitentiam disponam. Sic etiam quidam mundo ceccati adhuc dicere solent. si in brevi se moriturum sciret: a peccatis non dei amore: sed mortis desisteret: et esset timor servilis et amor. Quare utrumque inconveniens sit: tu ipsa anima mea considera. Ergo bene vivamus. quamvis si adhuc mille viveremus annis in comparatione inferni vel paradisi omnis vita hec momentum est. Audi Aug. in quodam sermone. Vita igitur humana tota brevis est ab infantia usque ad decrepitam senectutem. Adam si adhuc viveret et hodie moreretur: quid illi quanto vite longitudo profuisset. hec ille. ¶ 3º hec conclusio probatur exemplo tam de bonis quam de malis. Pharao pessimus suam submersionem ignoravit. Vir dei qui strangulatus est a leone domum rediens. 3. R. 13. hoc ipsum nescivit. sicque de aliis. Unde dici solet. Nihil certius morte: quia statutum est homini semel mori. et nihil incertius hora mortis. Nescimus. n. an dominus cum fake mortis prima aut secunda: aut tertia vigilia sit venturus. Prima vigilia etas iuventutis est. 2ª etas virilis. 3ª senectutis. ps. Mane sicut herba transeat. mane floreat et transeat. vespere decidat induret: et arescat. Sed hic tres inquiramus vitas. ¶ pª vitas est. An mors timenda sit. ¶ 2ª An propter tribulationes debeat homo appetere mortem. ¶ 3ª An desiderio vite beate liceat sit appetere mortem ¶ Ad primam dico quod naturaliter a quocunque mors timenda est. Jo

Loth timuit mortē ascēdē: ne forte apphēderet eū malū ⁊ moreret. Gen. 19. Itē Ezechias bon⁹ ⁊ in fi⁹ audita mortꝭ sñia p Ysaiā: orone lacrymabili p vite plōgacōe dñz exorauit. Isa. 38. Et sic ō alijs Etiā āte spūs sci missionē oēs apli timore mortꝭ fugerūt. Math. 26. Et qd plā. Hōne ⁊ xp̄s tpe passiōis pauit ⁊ timuit. Est.n. vltimū terribiliū mors. Hoc āt nāle ē vt vnūquodqz mortē euitet ⁊ fugiat cū simplr ⁊ absolute mors sit corruptio nāe. ⁊ p ɔ̄ns nō hz i se rōnē appetibilitatꝭ. Jō ait Tulli⁹ p° de officijs. Pricipio gñi aiantiū oī ē a nā tributū: vt se vitāqz ⁊ corp⁹ tueat: ⁊ declinet q̄ nocitura videt ⁊ q̄ ad viuēdū necīa sit iq̄rat ⁊ paret. qr ⁊c. ¶ Ad 2ā3 vitatē dico q̄ tpe tribulatōis appetē mortē pp vitare aīe piculū ⁊ fugē calamitates seclī aliqñ lz. Jō vir ille scūs Helias sedēs sub iuniṗero: petijt vt moreret. 3° Re. 19. ⁊ scā illa Sara postq̄ ab ācilla susceptā iniuriā: orauit ad dñz dicēs. Obsecro dñe vt a vīclo īproperij h⁹ absoluas me. Tob. 3. Si āt qs mortē appetēt: q̄a de auxilio dei despat⁹ vt cōmunit̄ mūdani i eor tribulatiōib⁹ facere solēt. sic ē petm̄ mōtale. Jn poeta canit. speret q metuit: morituros viuē vidi Spe duce. victuros spe morīēte mori. Si qs vero mortē appetēt pp amorē passiōis xp̄i. sic ō plib⁹ scīs legit: h° sāctissimū ē. Jn xp̄s ait Nolite timere eos q occidūt corp⁹: aīaz vo nō pnt occideř. Et paul⁹ apl̄us dicebat. Mihi viuē xp̄s ē ⁊ mori lucr. Pōt igit ad h° dubiū sic formalr respōderi. vz. Appetē mortē pōt eē triplr. Aut pp vitař aīe piculū ⁊ mūdi calamitates ne de⁹ offēdaẜ. aut pp fugere tribulatōes tm̄. aut amore passiōis xp̄i. Primū lz. 2m ē ipiū. 3m ē eqssimū. patēt hec oīa ex declaratꝭ. ¶ Ad triā vitatē dico q̄ si hō ē i grā dī appetē mortē. pp gloriā btām ē sāctissimū: dū semp sit volūtatꝭ dei. Jn paul⁹ ille dei tuba vociferabat Cupio dissolui ⁊ eē cū xp̄o. ⁊ lachrymabilr orās ad Ro. 7. dicebat. Infelix ego: qs liberabit me de corpore mortꝭ h⁹. i. de hac pugna cārnis q̄ ē mihi mors qr ⁊c. Et sic pz cōclō prima. de qua Dauid. Heu mihi q̄a icolat⁹ meus. ⁊c.

¶ Qꝫ tam bonis q̄z malis prefixit deus vite terminum. Conclusio. II.

Ecipe scdaz ɔclōnē. vz. Licz de potētia absoluta possit de⁹ ad libitū cuilibz vitaz plōgare. de cōi tm̄ lege statuit: vt cū venerit mortꝭ hora vita nō possit āpliari. Pria h⁹ cōclōnis ps satꝭ nō ē. sz 2° pbař. Ad e⁹ declarationē nōndū q̄ t̄min⁹ vite nr̄e pōt triplr cōsiderari. vno mō q̄ztū ad ordinē dīne dispōnis 2° q̄ztū ad scdaꝝ cāꝝ cōpatōez. 3° q̄ztū ad hūanā regulatiōez. ¶ Si cōsideraẜ p° mō: sic dico q̄ tā bōis q̄z maľ glōsus de⁹ vite t̄minū statuit: vt nullo mō possit p̄teriri. Jnd dicebat Job. Breues dies hōis sť numerus mēsiū apd te ē. Et cōstituisti t̄minos e⁹ q p̄teriri nō poterit ⁊c. Itē Greg. i mor. ait. Prefixi sť dies scľi singul' ab etna dī p̄sciētia nec augeri possūt nec minui: nisi cōtigat vt p̄sciāř. aut optimis opib⁹ lōgiores fiāt. aut cū pessimis breuiores. Cū.n. ds noscat reꝝ fines: sic plōgat ⁊ abbreuiat vitā put vidit oppōtunū. Hic iustos ⁊ bonos sepe añ vite terminū fm ordinē cāꝝ e vita tollit: ne si vlteri⁹ viue rēt dāuarēř. sic i filios sodomoꝝ ⁊ gomorreoꝝ āte tps mortē itulit igne ⁊ sulphuř. ⁊ silr dici pōt ō illo viro dei a leōe strāglato: de q° supi⁹ diximᵘ. Jnd Sap. dř. Rapt⁹ ē. s. ab imatura morte: ne malitia imutarēt itellectū illi°: aut ne fictio decipet aīaz illi⁹ Et ita placēs dō erat aīa e⁹. ⁊ loqẜ de morte iusti. Silr ⁊ qñqz plōgař vita alicui: dato q̄ fm ordinē cāꝝ scdaꝝ mori dbēt. sic patuit de Ezechia. Nā etsi pp malā cōpis dispōez: ⁊ pp sui peti demeritū mori dbēt: ñ q: ordiatū erat i mēte dī scdꝫ dispositūz vt. 15. ānis adhuc supuiuēt tot supuixit. Nec ñ aīa mea Isaias nūciās illi mortē falsū ptulit. q: locut⁹ ē de ordie quē e⁹ vita hēbat ad cās scdas. Et h° q̄dē mō: ⁊ h° dñ nō: crebro ds sua secreta reuelat. ⁊ iō si qñqz alr q̄z pphē dicāt eueniat: nō tm̄ mētiūř. Et h° pp r̄spect⁹ diuersos ad cāz vlēm q̄ ē ipe ds ⁊ ad alias cās scdas qb⁹ ordinē cāndi dedit. nō qdē pp sui īpfectionē tāqz. s. sine cāis scdis cāre ñ possz sz vt boītatē cālitatꝭ suis creaturꝭ cōicet. vt dictū ē dñica p̄cedēti. Et do ex^m. Medic⁹ qdā fz oīa medicīe signa mortē alicui p̄dicit: q tñ p dei virtutē ⁊ scōꝝ miracl'a sanari dz. ñ pp h° seqẜ q̄ medic⁹ ille mēdaciū dixerit. qm̄ fm ordinē quē illa ipsa hēbat egritudo ad cās scdas: ⁊ ñ ad cām vlēz ⁊ pmā: mori ē illi p̄dixit. Sil'r reuelabit de⁹ gcōz p̄no suo fz q̄ ordinē ad cās secūdas hēbir: ⁊ nō fz dispōez mētis sue: ⁊ ideo si nō eueniat sic p̄dixit: nō tñ erit ille dei fn⁹ mēdax. Et hec distictio aīa cara plib⁹ occultꝭ vi. satisfacit. ⁊ h° de p° respectu. Si āt vite t̄min⁹ q̄ztū ad scdaꝝ cāꝝ ordinē ɔpeř: nulli dubiū q̄ vita fz ordinē talē plōgari nō pōt: nec breuiari. Sic.n. de⁹ ordinē cāndi reb⁹ idiidit: ita cānt. Cāe āt nāles sť īfluētie celestes. dispō aeris. ɔplō cōpis. regimē vite ⁊ hi⁹. hoc.n. expiētia satꝭ clatet. Meliores.n. fruct⁹ ⁊ saporosiores fz dispōez aeris ⁊ tre: ⁊ aspectū celi ad eas i vno nascunẜ loco q̄z i alio. Et q silr diuturni⁹ fz īfluētiā celi viuūt qdā i vno loco q̄z in alio. Vñ ⁊ de q̄dā īsula circa tre extrema dř q̄ homines illi⁹ ita suauissime viuūt: vt nisi ū senescant ⁊ vix mori pñt: nisi ad aliā īsulā trāsferāẜ. Itē expiētia docz q̄ i tra īfecta peste morēẜ cētū in die: ⁊ in alia illi ppinq̄ nō moreẜ decē. pptereā laudo ad loca fugē sana. ⁊ bestialr loquūẜ qdā illud dissuadētes. Ordinē.n. dedit causis secūdis: vt suos effect⁹ agāt. Infectio aeris effectū mortꝭ vľ alteri⁹ corruptiōis i res dispositas iduc. Sz de h° īfra ſmōe. 29. Si āt vite t̄min⁹ ɔsideraẜ q̄ztū ad hūanā regulatiōez sic ēt īdubitāẜ vita allōgari ⁊ breuiari pōt. nā sicut beneficio dñ vtēs mereẜ augeri: ita ⁊ abutēs mereẜ diminui. Jō regulā accipe gñalē. q̄ qcunqz sua abutiẜ vita: illa p̄uari mereẜ. Luc. 13. Succide illā vt qd ēt trā occupat? Ubi nō q̄ dupliciẜ qs abutiẜ vita sua. s. māľr: ⁊ spūaľr. Materialit cū qs cibos idebite sumit. Spūaliter cū vitā peccatis innumeris iplicat. Ex quo sequiẜ iste due vitates ¶ p° q̄ regimē vite inordinatū merito vitā ipsaz abbreuiat. Inde seneca ait. Plures occidit voluptas q̄z gladius. Audi pulcherrimū tex. de conse. di. 5. c. Nec tales. vbi dř. Nec tales accipiamus

cibos quos aut difficulter diligere: aut comestos magno partos .i. acquisitos et perditos labore doleamus Olerum et pomorum ac leguminum: et facilior apparatus est: et arte impendijs .i. expensis coquorum non indiget. Et sine cura sustentat humanum genus moderate sumptus. Quia nec auide deuorant quod irritamenta gule non habet: et leuiore digestione decoquuntur etc. Et sunt verba Jo. crisostomi. Et addnct Galienum et hypocratem in testes sui dicti: vt ibidem patet. Nec tu his verbis credas diuites et qui altioris sunt dignitatis ad cibos pauperum vescendos debere cogi. vt patet di. 42. c. Non cogantur. vbi dicitur. non cogantur diuites pauperum cibis vesci. vtantur consuetudine infirmitatis .i. fragilitatis sue. Sed doleant aliter se non posse sustentare .s. quam viuere deliciose. Si consuetudinem mutaunt egrotant. Utantur superfluis .i. preciosis. dent inopibus necessaria .i. pauperibus. Et sunt verba Aug. in li. de verbis domini Et idem super epistolam ioannis ait. Delicie quibus .i. deliciosi cibi: si absque desiderio percipiantur: non officiunt .i. non obsunt Et viles cibi appetentem .i. ardenter accepti impediunt perfectionem abstinentie. Dauid. n. aquam concupitam effudit. s. 2. Re. 23. supple et peccauit. Helias carnem comedit. s. 3. Re. 19. supple et non peccauit. Ista verba ponuntur ante dictum capitulum. non cogantur. Et sic prima veritas patet. videlicet quod inordinatum vite regimen merito, vitam ipsam abbreuiat. ¶ Ex quo sequitur alia veritas huic opposita. videlicet quod moderatum vite regimen vitam prolongat de consecratione di. 5. c. nihil. vbi dicitur. Nihil sic tocundum est sicut cibus bene digestus et bene decoctus. nihil sic salutem: nihil sic sensuum acumen operatur: nihil sic egritudinem fugat: sicut moderata refectio. Sufficientia quippe nutrimentum et sospitatem simul parat voluptatem. et hilaritatem. Ex abundantia vero morbum facit: et molestias ingerit et egritudines generant et facit. Quod etiam facit fames hoc etiam et plenitudo ciborum Magis autem multo peiora. Fames quippe in paucis diebus aufert hominem: et liberat ex hac vita penali. Excessus vero ciborum consumit et putrescere facit corpus humanum et macerat egritudine diuturna: et tunc cum morte crudeli consumit. hec ibi. Et sunt verba Joannis crisostomi. quare etc. ¶ 2a veritas est ista. Quia quicunque moderate currunt ad cibos: immoderate tamen currunt ad vicia viuunt: merito vita abbreuiari debent. Unde propter peccatorum multitudinem. gen. 5. Dixit dominus ad Noe. Erunt dies eius centum viginti annorum Cumque homines adhuc abuterentur vita: a dicta quantitate 20. subtraxit annos. Nam centum transactis annis diluuium fundit vniuersos exterminans. et sic exponit barbatus ille Hieronymus: Et ponitur in decretis di. 1. c. praedixerat. vide historiam quandam Hier. 28. et 2. Re. 12. aliam lege. Illas enim breuitatis causam relinquo. et sic patet secunda veritas. ¶ Ex quo sequitur alia huic opposita. videlicet quod vita sancta merito prolongari in sanctis debet. Ecc. 3. Qui honorat patrem suum vita viuet longiori Ita econtrario qui maledixerit patri et matri morte moriatur .i. breuius viuet. Et sic de alijs. His omnibus concordat sanctus Tho. parte prima q. 23. Et hec volo tibi sufficiant pro prima conclusione. ¶ De diuersitate finis vite bonorum et malorum: et de pluribus aie in fine vite. Conclusio .III.

Capite tertiam conclusionem. videlicet. Licet vite finis cuilibet sit assignatus: tamen bonorum et malorum longe diuersus et alienus est vite exitus. Prima huius conclusionis pars satis nota est: tam ex parte diuine ordinationis quam ex parte ordinis causarum secularium et regulatione humana. Diuina. n. ordinatio sic statuit vt mors a nemine creato euitari possit. ps. Quis est homo qui viuit et non videbit mortem: quis eruat animam suam. Et ad hebre. 9. Statutum est homini semel mori. Similiter et ordo causarum secularium hoc ostendit. Necesse est. n. vt omne compositum ex quattuor elementis aliquando corrumpatur. vt dicit philosophus 2o de generatione. dicit. n. Amoena contraria semper appetunt ire in regiones contrarias. Similiter et regulatio humana immortalem hominem facere non potest post peccatum primorum parentum. Dixit. n. dominus Ade Genes. 3. Quia audisti vocem vxoris tue et comedisti ex ligno ex quo preceperam tibi ne comederes: maledicta terra in opere tuo. Et paulisper post. In sudore vultus tui vesceris pane tuo: donec reuertaris in terram de qua sumptus es. puluis es: et in puluerem reuerteris. Unde Origenes super Leuiticum ait. Si homo ab initio factus degisset vitam: nunquam genus humanum mortalem conditionem teneret. Quare prima pars huius conclusionis satis clara. ¶ 2a autem: videlicet quod exitus bonorum longe diuersus est ab exitu malorum. Hec autem pars ratione: auctoritate: et exemplo probatur. Auctoritate sic. Audi Aug. de doctrina christiana. Non potest inquit male mori qui bene vixerit. et vix bene moritur qui male vixerit. Et idem in lib. de ciui. dei. Mala inquit mors putanda est: vbi non bona vita precessit. neque etiam facit malam mortem: nisi quod sequitur ipsam mortem. hec ille. Hic quamplures errant: putantes illam malam esse mortem quam quis torquens oculos et manibus: alijsque pauendis signis facit. Et illam bonam esse quam quis leui emisso flatu consequitur. Sed non sic est quoniam et plures legimus bonos in morte penasse: et scelaratos vt puerulos obijsse. Audi Greg. in li. mor. Justorum anime leuibus quibuscunque contagijs .i. culpis: ipso sepe mortis pauore purgantur: et eterne retributionis gaudia iam ab ipsa carnis solutione percipiunt. Plerumque vero contemplationis interne: etiam priusque carne spolient hilarescunt. Dum vetustatis debitum soluunt: noui iam muneris leticia perfruuntur. hec ille. Mortem ergo facere sine prenie iudicijs: hec pessima mors est. ps. Mors peccatorum pessima. Et mori in gratia dei mors iustorum est. Apoc. vlt. Beati mortui qui in domino moriuntur. Unde Isidorus de summo bo. ait. Illi sunt deflendi in morte quos miseros infernus ex hac vita recipit: non quos letificandos celestis aula includit. hec ille. quare etc. ¶ 2o hoc idem probatur ratione. Qualis vnusquisque est: talis finis debetur ei. ergo iustis et penitentibus: quia boni sunt bonus finis debetur. Iniustis autem et impenitentibus malus finis debetur. quare etc. ¶ 3o hoc probatur exemplo. Et ad terrorem peccatorum et gaudium iustorum: de quibusdam peccatoribus et iustis exempla quedam veteris testamenti ponamus: vt per vetera futura arguamus. Ubi non quod hos omnes in veteri testamento legimus horrenda morte obijsse. Nam propter peccatum homicidij primo male obijt Cayn qui fratrem suum occidit: et ipse ab Amelech fuit interfectus. Gen. 4. c. 2o Pharao qui filios hebreorum omnes necari iusserat ipse post hoc in mari rubro suffocatus interijt. Exo. 14. 3o Adonibezech qui manuum et pedum summitates alijs preciderat ipse similiter est perpessus. Judic. 1. vbi dicitur sic. Post mortem Josue consuluerunt viri israel dominum dicentes. Quis ascendet ante nos contra Cananeum: et erit dux belli: dixitque dominus Judas ascendet. Et ecce tradet terram in manus eius. Et ait Judas Simeoni fratri suo. Ascende mecum in sorte mea: et pugna contra Cananeum: vt et ego pergam tecum in sorte tua. Et abijt cum eo Simeon. Ascē

atq3 Judas: ⁊ tradidit dñs chananeū ⁊ Pherezeū i manus eoꝝ. Et ꝑcussẽrūt i Bezech decē milia vi roꝝ. Inuenerūtq3 Adōibezech i Bezech. ⁊ pugna uerūt ꝯ eū. ⁊ ꝑcusserūt Cananeū ⁊ pherezeū. Fugit aūt Adonibezech. quē ꝑsecuti ꝯphenderūt cesis sūmitanbꝰ manuū eiꝰ ac pedū. Dixitq3 adōibezech Septuagīta reges āputatꝭ manuū ac pedū sūmita nbꝰ colligebāt sub mēsa mea ciboꝝ reliqas. sic feci ita reddidit mihi dñs. Adduxerūtq3 eū i hierl'm: ⁊ ibi mortuꝰ ē. ¶ 4° zebee ⁊ Salmana: qa occiderūt frēs Gedeōis: filr a Gedeōe iterfecti sūt. Judic. 8. vbi sic dr. Fugierūtq3 zebee ⁊ Salmana: quos ꝑseqns Gedeō ꝯphēdit. ⁊ isra. Dixit Gedeon ad zebee ⁊ Salmana. Quales fuerī viri quos occidi stis i tabor: Qui dixerūt. siles tui: ⁊ vnꝰ ex eis q̄si filiꝰ regis. Quibꝰ ille ait. Frēs mei fuerūt filij mr̄is mee. Viuit dñs si ꝑuassetꝭ eos nō vos occiderem. Dixitq3 Jether ꝑmogenito suo. Surge ⁊ iterfice eos. Qui n̄ eduxit gladiū. timebat. n. q: puer erat. Dixerītq3 zebee ⁊ Salmana. Tu surge ⁊ irrue in nos. q: iuxͣ etatē robur ē hois. Surrexitq3 Gedeō ⁊ īfec̄ eos. hec ibi. ¶ 5° Abimelech q mille hoīnū fame ⁊ fumo iterfec: ab vna feīa fragmīe mole percussus obijt. Judic. 9. vbi i sı. c. hr̄ ꝙ Abimelech ve niēs ad oppidū Tebes. circumdedit eū cū exercitu suo. Et isra. Accedēs Abimelech iuxͣ turri pugna bat fōtiter. ⁊ appropiquans ostio ignē supponē ni tebaī. Et ecce vna mulier fragmīe mole d'sup iaciens illisit capiti abimelech: ⁊ ꝯfregit cerebꝝ eꝰ. Qui vocauit cito armigeꝝ suū: ⁊ ait ad eū. Euagīa gladiū tuū ⁊ ꝑcute me: ne fōte dicaī ꝙ a feīa iterfectꝰ sim. Qui iussa ꝑficiēs īfec̄ eū ⁊c̄. ¶ 6° adolescētes q dixerat Saul occidisse David iussiōibꝰ ē iterfectꝰ. z. Re. pᵒ. Sz q̄m oēs ad lr̄am historias ponere graue mihi ē: tuipse si placꝫ i locis suis histōias ꝑlege. ¶ 7° latrones q Misboseth occiderāt: a Dauid iterfecti sī. z. Re. 4. ¶ 8° Joab q duos viros ꝑditiose occidit: Salomōis iꝑio iterfectꝰ ē. 3. Re. z. ¶ 9° Caber q Helō occiderat regē suū pꝰ dies 8. i ꝓpo palatio se ꝯbussit. 3. Re. 16. ¶ 10. Achab q iniuste fecerat Naboth lapidari: canes eiꝰ s'āguinē potauerī. 3. Re. zz. ¶ 11° Jezabel hōicidā Jehu ꝑ cipitari mādauit: ⁊ equoꝝ pedibꝰ ꝯculcarī. 4. Re. 9. ¶ 12° Andronicꝰ i eodē loco occubuit occisus i qᵒ Oniā fecerat trucidari. Ecce ex pctō homicidij quot mala morte finierī. ¶ z° ꝑꝑ pctm̄ luxurie pᵒ fere totū ꝑijt hūanū genꝰ. Gen. 7. vbi dr ꝙ ois caro cōrupat viā suā. s. i fece luxurie ⁊c̄. z° ꝑꝑ luxuriā Sodomā ⁊ gomorā igne ⁊ sulphure: ⁊ alias vicinas ciuitates exterminauit. Gen. 19. 3° filij Beniamin q vxorē Leuite turpiī deluserūt: icredibilī exterminati sī. Judi. zo. 4° duo senes Susanā opprimē volētes a ppl'o grauiī puniti sī. Dan. 13. ⁊c̄. ¶ 3° ꝑꝑ pctm̄ mali cōsilij pᵒ Achitophel: q ꝯ Dō male ꝯsuluit laq̄o se suspēdit. z. Re. 17. z° falsi accusatores Daniel' a leonibꝰ deuorati sī sine remissiōe Dan. 14. ⁊ sic d' alijs. ¶ 4° ꝑꝑ pctm̄ crudelitatꝭ pᵒ Sysara tyrānꝰ crudel' ꝑ manū feīe clauo ⁊ maleo iterfectꝰ ē. Judic. 4° z° saul crudelr̄ ꝑseqns Dauid seipm ꝓpo gladio iterfecit. 1. Re. 31. 3° impius Benadab a filio suo dei iudicio fuit iugulatus. 4. Re. 8. 4° Josias tyrānꝰ. q: zachariā lapidari fecit a suis ꝓprijs fuit iterfectꝰ. 4. Re. 1z. 5° Holofernes crudel' ꝑ manū feīe ē capite trūcatꝰ. Judith 13. 6° supbꝰ ⁊ crudel' Aman q se adorari fecit: i patibulo qd̄ Mardocheo pauerat suspēsus ē. Hester 7. Et sic de alijs. Et ne tedio tibi molestꝰ sim: ista sufficiāt de mala morte iꝑioꝝ i veti testō. In nouo aūt testō legēdas scōꝝ cerne: ⁊ pulcherrimā iueniet Sz qd dicā de glōsa mōte instoꝝ: tā veteris q̄3 noui testi. O martyres sancti: vestrā glōsā mortē narrate. Veniat Abel iustꝰ a Chaim frē suo inocēter occisus. Gen. 4. Veniat zacharias filius Joiade: ab iꝑijs inocēter lapidatꝰ. z. paral'. z. Veīat Eleazarus vir ille fortissimꝰ ⁊ scūs pro fide mortuꝰ. z. Machab. 7. Veniat Joānes baptista ꝑ vitate decollatꝰ. Marci. 6. Veīat Stephanꝰ lapidatꝰ. Actuū. 6. ⁊ sic de alijs. Veniāt cūcti bene viuētes in timore dn̄i. Veniat sanctꝰ patriarcha Abrahā qui i senectute bona mortuꝰ ē. Gen. z5. Veniat scūs Isaac: q. 180. ānos habēs fidelr̄ mortuus ē. Gen. 35. Veniat Aaron ꝑfissimꝰ. Veniat Moyses sanctissimꝰ. Dauid dulcissimꝰ. Veniāt ceteri patriarche ⁊ ꝓphete oēs. veniāt singuli sācti ⁊ scē noui testamēti: ⁊ testimoniū reddāt sui felicis exitꝰ. O felix mors. o felicissimꝰ finis. beati mortui q i dn̄o moriūī. Et sic pꝫ ista ꝯclō. ¶ Ad oīuz dictoꝝ maiorē d'clarationē tres vitates igramꝰ. vꝫ. ¶ pᵃ vi. ē ista. An aliqᵒ casu mortē liceat āticipare. ¶ zᵃ Quō dꝫ se hō āte mortē ꝑparare. ¶ 3ᵃ vi. Que sī illa q̄ morientibꝰ accidē solēt. ¶ Quātū ad pmā breuiter dico ꝙ nullo mō cuipiā lꝫ mortē āticipare ꝑ seipsum Inde Aug. i. de ciui. dei. c. z6. narrat de qbusdam vginibꝰ Rome: q̄ ne a paganis violarēt: i flumine se ꝓiecerūt: de q̄ꝝ salute dubitaī. Qui. n. sibi mortē iserūt. sibi attribuūt qd̄ dei ē. ⁊ ꝑ ꝯn̄s diuinū sibi vsurpāt honorē ⁊ sic mortalr̄ peccāt. qr̄ ⁊c̄. Audi pulcherrimū tex. z3. q. 5. c. si nō lꝫ. vbi dicit tertus. Si nō lꝫ ꝑuata ꝑtāte alicui hominē occidē inocentē: cꝰ occidēdi licētiā nulla lex cōcedit: ꝓfecto q seipsū occidit homicida ē. Et tāto fit nocētior cum se occiderit: q̄to inocētior fuit cā q̄ se occidēdū putauit. Et isra. Judas. n. cū se occidit: sceleratū hominē occidit. ⁊ tn̄ nō solū xp̄i: veꝝ ēt sue mortꝭ reus finiuit hāc vitā. q: lꝫ ꝑꝑ scelus traditiōis. s. xp̄i: alio tn̄ suo scelere occisus ē. q̄si dicat dupl'r peccauit. s. tradēdo: ⁊ occidēdo se. Cur aūt hō q nihil mali fecit sibi malefaciat. ⁊ seipsū iterficiēdo iterficit hominē inocētē: ne aliū pariaī nocētē. s. ꝑseq̄ndo. atq3 in se ꝑpetret pctm̄ propriū: ne i eo ꝑpetreī alienū: lōgꝰ textꝰ ē. hec ibi. Et sī vba Aug. pᵒ de ciui. dei. Itez ētaliꝰ nōbilis textꝰ ibidē: vbi dr̄. Placuit vt hi q sibiip sis volūtariā: aut per ferrū: aut ꝑ venenum: aut per ꝑcipitiū: aut ꝑ suspēdiū: vl' quolibet mō inferūt mortē: nulla prorsus ꝓ illis i orone cōmemoratio fiat: neq3 cū psalmis ad sepulturā eoꝝ cadauera ducanī. Multi. n. sibi hoc ꝑ ignorātiā vsurpant. Simil'r ⁊ de his placuit fieri q in suis sceleribꝰ moriunī. hec ibi. Et glo. sup vbo. ad sepulturā. dicit ꝙ ꝓpī hoc nō debet itelligi ꝙ tales debeant

sepeliri i locis sacris: s; itelligit de sepultura asini
na vl' canina &c. De hoc ēt dixim⁹ sup. feria. 5. circa
i p⁹ actione se pns. Jō Gīranus i fine dicti capitu
li. si nō lz. sic ait. Itē h⁹ dicim⁹: h⁹ asserim⁹: h⁹ mo
dis oib⁹ affirmam⁹: neminē sibi spōtaneā mortē in
ferre debē: vt fugiat molestias tpales: ne icidat in
ppetuas. Neminē supple dicim⁹ sibi mortē inferre
debere p aliena pccā: ne hoc ipso incipiat habere
grauissimū ppriū. Neminē. s. dicim⁹ &c. p p̄ sua pte
rita pccā. q̄ magis i hac vita op⁹ ē vt possint peni
tēdo sanari. Neminē. s. dicim⁹ &c. ex desiderio me
lioris vite q̄ post mortē sperat. q: reos sue mortis
melior p⁹ mortē vita nō suscipit. hec ibi. Et imedia
te subiūgit tria capl'a ad h⁹ ppositū. vz. c. tu dixisti.
&c. c. ñ ē nrz. & supdictū caplz. placuit. qr &c. ¶ Quā
tū ad ȝam vi. dico breuit q̄ semp vigilare debem⁹
audi Aug. Nescis igt q̄ hora veniat. semp g⁹ vigi
la. Et q: nescis qñ veniat: paratū te iueniat cum
venerit. & adhuc q: nescis quando veniat semp
paratus sis. qr &c. ¶ Quātū ad ētiā dico q̄ moriēti
bus oib⁹: & pmarie peccōrib⁹ tria horrēda plia acci
dūt. ¶ p^m pliū ē demonū molestatio. ¶ 2^m pliū ē
ppinquorū īfestatio. ¶ 3^m pliū ē oīuz sensuū crucia
tio. ¶ Primū inq̄ pliū ē demonū īfestatio. tripli
cē molestiā vt plarimū conat diabol⁹ oib⁹ morien
tib⁹ īferre. ¶ p^a molestia ē de īfidelitate. ¶ 2^a de
taciturnitate. ¶ 3^a de despatiōe. ¶ Prima mole
stia ē de īfidelitate. Sciūt. n. demones oēs q̄ sine
fide īpossibile ē placē do. Ad hebre. xi. Et q̄ dubi⁹
i fide ē īfidel'. extra d̄ hereticis. c. dubi⁹. Dubi⁹ igt i
fide īfidelis ē. Neq; eis oīno credēdū ē q fidē vita
nt ignorant. hec ibi. Jō ad dubitādū de fide plurī
mū infestant. Et ñ solū i morte: sed ēt i vita. Apoc.
2. Esto fidelis vsq; ad mortē: & dabo tibi coronam
vite. Vñ legit de quodā āntiq⁹ doctore: q cū in ex
tremis ɔstitut⁹ eēt: adest diabol⁹: & suggerē cepit p
qōnis modū: qd ipse crederet. Et sibi ipsi in mente
rñdit. Talr se credere q̄liter credit sācta mr ecclia.
Et diabol⁹. qd igt credit scā mr ecclia: Et ille arti
culos q in simbolo ɔtinent. Et diabolus ait. Non
ne phia q̄ vā scīētia ē: & pcedit p veras rōnes: do
cet hec īpossibilia eē: Et sic paulatīne mentē illius
intricādo i infidelitatē icidit: & sic mortuus ē. Post
vo paululū tpis spaciū: alius doctor nō minor do
ctrina fulgēs īfirmatus ē ad mortē. Cui apparens
ali⁹ mortu⁹: qui illi familiaris erat: īterrogauit eū
de fide qd crederet. Et ille qd credit eccl'a rñdit.
Cui ille. Et qd credit eccl'a: Et ille. ipsa credit qd
ego credo. Et ille: qd tu credis: Et ille. qd credit
eccl'a. & ille. qd credit eccl'a: Et ille. qd ego. Et sic
nūq; ei⁹ smonē potuit ab ill' tminis reuocar. Qd
vidēs ille mortu⁹: voce magna clamauit. Heu mi
hi q: sic nō feci. volui. n. i īfirmitate mea vltima in
meipso de fide cū diabolo disputare & succubui. iō
etnaliter sum dānat⁹. qr &c. ¶ Secūdū pliū demo
nū ē de taciturnitate. ɔfessionis. Sciunt. n. spūs
immūdi q̄ cōfessio scā a pccīs aiaz purgat. ps. Di
xi cōfitebor aduersū me iniustiā meā dño: & tu re
misisti īpietatē pccī mei. iō i infirmitate quātū pnt
illā plōgare studēt. vñ i vitis patz de quodā pbo
religioso legit: q̄ illi apparuerūt duo demones in
forma āgeloz: q dicūt se a dño missos: vt e⁹ aiaz pō
tarēt i celū: s; ita grauē cū repiebāt: q̄ nō possēt eā
ferre. Nihilomin⁹ darēt ei ad sua pccā leuāda mo
dū poptimū. vz. vt exūi firmissimū teneret silentiū
Quib⁹ recedētib⁹ nulli loqbat: nec rñdebat. Qd q
dā ali⁹ vir dei cōsiderās: illū visitās: eū monere ce
pit: ne a demōe se decipi pmitteret. q: aliquādo se
trāsfigurat i angelū lucis. Et sic edoct⁹ locut⁹ est:
& sem reuelauit. Et p⁹ paucos dies cuiusdaz pccī
qd i scło fecerat: de q⁹ nūq; cōfessus fuerat recoda
tus ē. qd mox ɔfessus ē. & postea obijt i dño. ¶ 3^m
pliū dmonū ē d̄ despatiōe. Et hec pugna piculosis
sima ē. z. Re. z. c. iducit. n. diabol⁹ turpitudinem:
multitudinē: & horribilitatē peccōz i mētib⁹ peccōz: &
disputādo i despationē q̄rit iducere. vñ d̄ scō Ber
nardo legit i ei⁹ legēda. q̄ cū īfirmitate grauaret
despatiōis sibi tētatio supuēit de ppa salute: ɔside
rās q̄ cū multa negligētia deo seruisset: & se nihil
boni fecisse vñ tātū premiū recipere dēbēt. Qua cū
in tentatiōe vagaret: gratia dei ad se rediens ten
tationi rñdit. Fateor inqt nil boni fecisse dignū tā
to premio. sed xps duplici ratione illud obtinebit.
Tū q: dei filius qui benignus est & pius cū patre.
Tū q: propter me passus ē. Et ideo sue passionis
meritis spero illud obtinere. Et sic diabolus con
fusus recessit. q̄re &c. ¶ 2^m principale prelium qd
morientibus presertim petōribus accidit: dicitur p
pinquoz infestatio: Occurrūt naq; filij coniunx: &
alij quos inordinate dilexit. & durū atq; asperū vi
detur illos derelinquere. Videt vna ex parte vnū
affinē querē sibi legari tm: alteq tantum. Tota eo
rū sol'icitudo ē de lana & nō de aīa. Filij vel vxor
accipiūt capsaz claues: & incipiunt euacuare. Nō
pmittunt ad eum intrare deuotū religiosū: ne fōte
sibi ɔsciam faciat de restitutionib⁹: & de elemosy
nis pauperib⁹ dādis. Decipiūt illū dicentes cito sa
nandū. Medicus venit. & dicūt. le spazato. oy. oy.
hey. Abominationes diaboli. O medici. o medici
notate. si quēpiā infirmum visitatis non prius ac
cersito confessore. oīa bona q̄ facitis nihil vobis ad
vitā eternaz psunt. Jn nōte tex. de pe. & re. c. cū i
firmitas. vbi dr. Cū īfirmitas corpalis nōnūq; ex
peccato pueniat: dicēte dño languido. Vade & am
plius noli peccare: ne deteri⁹ tibi cōtingat: psenti
decreto statuim⁹: & districte pcipim⁹ medicis cor
poz. cū eos ad īfirmos vocari contingerit: ipsos āte
oīa moneāt & iducāt: vt medicos aduocēt animaz
vt postq; fuerit īfirmo de spūali salute prouisum:
ad corporalis medicie remediū salubrius pcedat
vt cā cessante cesset effect⁹. Hec ibi. glo. Host. di
cit. Ex quo dicit pcipim⁹ necessitatē īponit: & trās
gressor mortalr peccat: nec hoc statutū pscribi pōt
nec aliq̄ cōsuetudīe tolli: cum pro salute aiaz intro
ductū sit. hec Hosti. Quātis igit molestijs credis
pauperculos peccatores in fine vite corū pturbari:
Quātū credis vndiq; versent: Quāto credis i pi
culo aiaz currant: heu heu heu finem talē hñtib⁹
Audi. Aug. de pe. di. 7. c. nullus. Quem iquit mor
bus vrget: & pena terret: ad veniā vix veniet. Et

maxime vt dictū ē qn̄ vxor cū filijs lachrymando se ꝑitat. Quo fit vt tali amore inordinato oppressi aliena restituere nō velit: ne paupertatē incurrāt. Et sic filijs aut alijs vt restituāt testāt. qd̄ nec ipsi faciūt: ⁊ sic oēs ad tartara ruūt. Erigite oēs aures ⁊ notate ꝙ oēs q in vita restituere potuerūt ⁊ nō fecerūt: sꝫ alijs legāt vt restituāt. noscāt se oēs i eternū barathꝝ demersuros. Legit. n. de quodā vsurario: ꝙ cū q̄dā graui īfirmitate detineret: filij ꝑsuadebāt vt aliena restitueret. Quibꝰ ille. si hoc fecero ibitis ad hospitale. ⁊ sic obijt. post mortē vero eiꝰ vnus ex eiꝰ filijs totā suā ptē₃ pauperibꝰ erogauit: ⁊ ad dei seruitiū se mācipauit. Alius aūt partem suā tenēs mūdane viuēs in breui mortuꝰ est. Quadā aūt die ille dei seruꝰ cū semel oraret vidit terrā apertā: ⁊ i fūdo inferni vidit fr̄ēm suū sup patrē: ⁊ se inuicē maledicētes. ⁊c. Et sic p₃ 2ᵐ ꝓliū. C 3ᵐ ꝑncipale ꝓliū ē oīuꝫ sensuū cruciatio. Nā cū infirmus i extremis laborat. ora pallēt fastidit spēs. arescūt mēbra. oculi cōcauant. ligua palato adhēt. ossaq₃ oīa vident. torquet corpꝰ. vlulat lamētat. hei. Et qd̄ int oīa stultissimū ē dū morit adhuc euadere se sperat. q₂ quod optat sperat. qd̄ abhorret nō expectat. cupit viuere: credit viuere: ⁊ viuere vellet. nō vellet mori: ⁊ mirat mori. q₂ oīo nollet mori. Sanitatē optat: sanitatē expectat. Simil' vt sicut q tpe hyemis dū nullū signū pomoꝝ appet: eleuato capite ad arbores ait. Hoc āno erūt mlta poma. hꝰ ideo dic̄ q₂ sic vellet. Sic infelix peccator dabolo ꝑsuadēte ne aīam suā disponat: sperat adhuc viuē. sic̄ dicebat ille diues Luc. 12. Aīa mea hēs multa bona reposita i ānos plurimos ⁊c. Audi Job. 27. Diues inqt cū dormierit nihil secū affert: ⁊ aperiet oculos suos ⁊ nihil inueniet. i. pecm̄. Audi aug. li. de aīa in ꝑsona peccōꝝ loquētē. Quid ꝓfuit inqt nobis inanis glīa: breuis leticia: carnis voluptas: false diuitie: magna familia: ⁊ magna cōcupiscētia: vbi risus: vbi iocꝰ: vbi iactātia: vbi arrogātia de tāta leticia: In quāta tristitia ⁊ dolore ⁊ ruina maxima hec deuenerit. q₂ ⁊c. Et hec nbi aīa cara sufficiant ꝑ presenti ꝯclusione. Et sic p₃ secunda pars huius sermonis.

C Q₂ boni et mali post hanc vitam diuersimode premiant. Consideratio. III.

Tertio loco Bonoꝝ ⁊ maloꝝ diuersā ꝑmiationē videamꝰ. vbi tres ꝯclōnes subiūgamꝰ. v₃. C Prima ꝯclō ē ista. Puteꝰ miserrimi diuitis: oīumq₃ dānatoꝝ locꝰ īfernꝰ ē. locꝰ certe oīum miseriaꝝ ⁊ āgustiaꝝ plenꝰ. C 2ᵃ ꝯclō. Etsi miser hic diues i tormētis abrahā ꝑ fribꝰ supplicaret: nullū tñ credamꝰ i dānatis fr̄atꝰ amorē eē: sꝫ rabiatā vt vita loqr inuidiā i eis sūme malignare. C 3ᵃ ꝯclō ē ista. In signū acerrimi cruciatꝰ dānatoꝝ: hic miser diues epulo guttā aq̄ postulabat: q̄ ligue īcēdiū possꝫ refrigerari. C De loco dānatoꝝ: ⁊ eorum mala voluntate. Conclusio. I.

Accipe ꝑmā ꝯclonē. v₃. Puteꝰ miserrimi diuitis oīumq₃ dānatoꝝ locꝰ īfernus est. locꝰ certe miseriaꝝ ⁊ angustiaꝝ plenus. Pro declaratione huiꝰ ē sciēdū ꝙ īfernꝰ multipl'r accipi in sacra scriptura solet. Aliqñ. n. accipit pro pena inferni. Et sm̄ hoc dic̄ btūs Hiero. ꝙ diabolus quocūq₃ vadat: semp in iferno ē. ⁊ exeplum adducit d febricitāte: q vbicūq₃ sit: febribꝰ cruciat. Aliqñ accipit ꝑ loco inferni. Apoc. 20. Infernus ⁊ mors dederūt mortuos suos. ⁊ hic locꝰ est i centro terre. ⁊ de hoc intelligit ꝑsens ꝯclō. Hoc ꝑsupposito hec ꝯclō ꝓbari pōt tripliciē. s. auctē. rōe. ⁊ exēplo. Vide supra feria 2ᵃ ꝑme dñice in scd̄a pte ꝯclone prima. Circa hanc questionem tres inquiramus veritates. C Prima an voluntas dānatoꝝ sit semp mala. C Scd̄a an damnatos aliquādo suoꝝ peniteat peccatoꝝ. C Tertia an voluntate deliberatiua mallent non esse q̄₃ esse in tormētis. C Ad primā dico sm̄ beatum Tho. i. 4. di. 50. ꝙ voluntas in damnatis potest dupliciter considerari. vno modo vt deliberatiua. alio modo vt nālis. Et dico ꝙ voluntas nālis non est ex ipsis damnatis: sed ex deo qui auctor eiusdꝫ nāe est. ⁊ ista nālis voluntas non est aliud nisi quedā nā: in q̄ nālem quādā inclinatōem posuit ad bonū. ⁊ cū hec nālis inclinatio in eis post corporis vitā remaneat: hinc ē ꝙ in eis potit bona voluntas reperiri. Voluntas aūt deliberatiua ex ipsis est: q₂ in eoꝝ est potestate ad hoc vel ad aliud inclinari. Et talis voluntas i eis est semper mala. ⁊ rō q₂ tenacissime ab vltimo fine auersi sunt. ⁊ cum nulla voluntas recta dicat: nisi per respectum ad ipsum: ideo eoꝝ voluntas sp obliqua ē: ⁊ per ꝯñs mala. Vñ dato ꝙ voluntate nāli: q̄ i bonū nāliter fert ipsi bonū velit: tñ volūtas deliberatiua illud bonū non bñ vult. ⁊ iō eoꝝ voluntas est sēper mala. Sed ꝯ̄ dices obiectū volūtatis ē bonū ⁊ nō malū. quō ergo pōt velle malū: Dicit idē doctor ꝙ malū nō mouet volūtatē iquātū ē malū: sꝫ iquātū ē extimatū bonū. ⁊ iō i hꝰ volūtas eoꝝ sēp mala. q₂ oē malū ⁊ oē pctm̄ estimāt bonū. vñ sicē i vita si estimabāt ꝙ luxuriari eēt peccatū: dicētes. deus illō ordinauit. non fecisset īstrumēta nisi voluisset illis operari. ⁊ sic voluntate deliberatiua malū vt bonum eligebant ita in inferno: cū eoꝝ voluntas sit a deo totaliter auersa: qd̄cunq₃ malum estimant bonum. ⁊ oē bonū non bñ volūt ⁊c. Inde nō pulcherrimū textuꝫ. 32. q. 1. c. cū renunciat. vbi dicit. Cum renunciat īꝓbitati. i. vitio vel peccō: statim assistit v̄tus. i. grā. Egressus. n. malitie v̄tutis operat ingressuꝫ. i. egrediēte vitio intrat grā. Eodēq₃ studio quo crimen excludit: īnocentia copulat. i. īnocens ⁊ bonus efficit. hec ibi. Et sunt verba btī Ambrosij. Ex quo sequit ꝙ voluntas dānatoꝝ īꝓbitati nunq̄₃ renunciās: nunq̄₃ bona ⁊ virtuosa erit. Et sic p₃ prima veri. C Ad scd̄am dico sm̄ eundē ꝙ penitere de peccō est dupl'r. vno mō ꝑ se. alio mō ꝑ accñs. per se quidē illum pecī penitet: qui abominat pecm̄ in eo ꝙ pecm̄: vtputa q₂ displicibile deo. Et hoc mō dānatos nūq̄₃ penitet: q₂ voluntas malitie pecī semp remanet in eis. Illū autē per accñs penitet: quē nō penitet de pecīs inquātū deo displicibilia: sed inquātū iuncta est eis pena q̄ in eoꝝ vergit intolerabile dānū. Et hoc mō semp dānatos penitet. q₂ semp ꝑ eoꝝ culpis cruciant.

Et ſm hoc dic̄ dñs Bona. di. eadē. i. 4. ꝙ volūtas
eoꝝ ſp̄ ē ad pecc̄m inq̄ztū pecc̄m. ſʒ nō inquātū peccō iū-
cta ē pena: quā acerrime patiūt̄. Et ponit iſtā pul
cherrimā rōnē dict⁹ doctor. qm̄ ſeruilis timor non
aufert hitū male volūtatis: ſʒ actū. vbi gr̄a. Iſte nō
vlt luxuriari qꝛ timet puniri. ecce ꝙ iſte timor au-
fert actū: ſʒ nō hitū. pʒ qm̄ ſi ſperaret̄ ipunitas vel-
let vtiqʒ luxuriari. Sic ḋ ſcō i dānatꝭ. nā dolor ⁊ pe
na quā ꝓ eoꝝ culpis tolerāt: aufert ab eis actū vo-
lēdi peccare. qꝛ de ſcō nec appetunt luxuriari. ſup-
bire ⁊c̄. ⁊ hoc ꝑꝑ penas q̄s tolerāt: vt dixi. Rema-
net tñ hit⁹ male volūtans ꝑ quē peccare appeterēt
ſi nō puniri ſe crederent. Si gͦ qreres. pr̄ Ambroſi
credis ꝙ dānati vellēt peccaſſe: Dico certe ꝙ nō.
nō ꝓpt̄ hoc ꝙ pecc̄m eis diſpliceat inquātū iniuſtū
⁊ deo ꝯ̄riū: ſed qꝛ ꝑ peccō penas acerrimas guſtant.
q̄re ⁊c̄. ¶ Ad tñā dico ſm btm̄ Tho. vbi. s̄. ꝙ nō
eē pōt dupl'r cōſiderari. vno mō ſm ſe: ⁊ ſic nō eſſe
nullo mō pōt eē appetibile cū nō hēat aliquā rōem
boni: imo vt ſic ē ꝑuatio boni. Alio mō pōt cōſide-
rari inquātū illud nō eē aliqḋ ꝓpe nāe leſiuū ſi no-
uet ⁊ malū tollit. Et ſic ñ eē accipit rōnē boni. Ca
rere. n. malo ē qḋdā bonū. vt dic̄ phūs. 5. ethi. Et
ſm h⁹ ſāctꝰ dānatꝭ eēt nō eē q̄ʒ eē miſeros. Jñ glo.
ſup illḋ Hiere. 20. maledicta dies in q̄ nat⁹ ſū. me-
lius inqt ē nō eē q̄ʒ male eē. Et ſm hoc dānati eli-
gere poſſūt ſm deliberatiuā rōnē non eē. Sed dic
inges quō itelligit̄ illud de Juda dcm̄. bonū erat ei
ſi nat⁹ nō fuiſſet. Dico ꝙ multipl'r exponit̄. Quidā
. n. dicūt. meli⁹ ē nō offendere deū ⁊ nō eē: q̄ʒ offē-
dere ⁊ eē. ⁊ ꝑ ꝯ̄ns q̄libet poti⁹ eligē debet nō eē: q̄ʒ
offēdē creatorē ⁊ eē. Et ſic itelligit̄ illḋ Job. vtinā
ꝯſūpt⁹ eſſeʒ ne oculus me videret. i. poti⁹ vellem
nō naſci: q̄ʒ deū offendere. Quidā dicūt ꝙ nō eſſe
ſimpl'r nō ē malum: ſed malū ē poſt eē ānihilari. qꝛ
ibi ſūma ꝑuatio ē q̄ ē ſūma iperfectio. nō eē āt an̄q̄ʒ
hō ſit: nō ē aliq̄ ꝑuatio. Nā antixp̄s eo ꝙ nōdū eſt
nullo ꝑuat̄ bono. ⁊ ꝑ ꝯ̄ns nihil mali hʒ. Quare dixit
ꝙ ſi Judas nūq̄ʒ fuiſſet: nullū pateret̄ malū. ſʒ poſt
q̄ʒ fuit: ⁊ dānat⁹ ē: malū ē illi fuiſſe. Sed hoc mihi
nō placet. qꝛ qñ aliq̄ duo cōparāt̄ adinuicē: oʒ ꝙ in
aliquo cōparent̄. ſed nō eē ſimpl'r ſic̄ per ipſos nō
dic̄ aliqḋ malū: ita nec aliqḋ bonū. ⁊ per ꝯ̄ns ñ pōt
fieri cōparatio a nō eē ſimpl'r ad eē in penis. qꝛ eē i
penis aliqd de bonitate participat. nō eē āt ſimpl'r
ñ ꝑncipat aliquo mō. cū ſit ſimpl'r ñ ens: ⁊ ens ⁊ bo
nū ꝯuertunt̄. gͦ qḋ ſimpl'r ē nō ens: ſimpl'r nō eſt
bonū nec malū. ⁊ per ꝯ̄ns nō pōt fieri cōparatio vt
dcm̄ ē. Jō dico ſaluo ſēper iudicio meliori: ꝙ ſēſus
ꝑdictoꝝ vboꝝ ē iſte. Meli⁹ illi erat ſi nat⁹ nō fuiſſʒ.
qꝛ ſi nat⁹ nō fuiſſet: ſʒ i vtero extict⁹ aīa ad libū ⁊ ñ
ad īfernū iuiſſet. ⁊ iō nō dixit xp̄s. meli⁹ illi erat nō
fuiſſe: ſed ſi nat⁹ nō fuiſſet. q̄r ⁊c̄. Et ſic pʒ p̄ͣ ꝯclō.

¶ De cōditione ⁊ ſtatu dānatoꝝ. Cōclō. II.

a Capue ſcḋam ꝯclōnē. vʒ. Et ſi miſer hic
diues in tormētis Abrahā ꝑ fratrib⁹ ſup-
plicaret: nullū tñ credam⁹ i dānatis regu
latū amorē eē: ſed rabiatā: vt ita loq̄r iui-
diam in eis ſumme malignare. Ad cuius declara-
tione m nota ſm Bona. in. 4. di. 50. ꝙ ⁊ ſi i dānatꝭ
affectiones inordinate remittant̄ ꝓpt̄ penaꝝ acer
bitatem. ⁊ loquor de affectionib⁹ q̄ hñt ānexā dele
ctatōem. Alie tamē affectiōes in q̄bus nō eſt pena-
litas vigorant̄. Unde ⁊ ſi ceſſet actual'r effectus lu
xuriādi: itēdit̄ tamē affect⁹ ſiue furor ipatiēne ⁊ liuor
inuidie. vnde tūc dētib⁹ fremēt ⁊ tabeſcent. Et ob
hoc ꝙ i eis ſemper odiū creſcit ⁊ liuor inuidie: oēs
vellēt eē dānatos. ⁊ qñ vidēt aliquos ſaluari dēti-
bus ſuis ſtridēt. Sʒ tñ vt dic̄ btūs Tho. vbi. s̄. mi-
nus inuidēt ꝓpinqs q̄ʒ extraneis. qm̄ maior. i. intē
ſior eēt eoꝝ pena ſi oēs ꝓpinqui dānarent̄: ⁊ aliqui
extranei ſaluarent̄. Et inde fuit dic̄ iſte doctor ꝙ
hic miſer diues frēs ſuos a dānatione petijt eripi.
Sciebat. n. ꝙ aliq ſaluarent̄. iō ipos ſaluari q̄ʒ alios
poti⁹ affectabat: lʒ ex ei⁹ peſſima voluntate vellet
oēs dānari. Et vt clari⁹ iſta itelligant̄ tres inqra-
m⁹ vi. ¶ Prima veritas ē an dānati ꝓpt̄ eoꝝ ma-
lā volūtatē demerent̄. ¶ Scḋa an dānati aliqñ de
deo cogitēt. ¶ Tertia. an dānati gl'iā videāt btoꝝ.
¶ Quātū ad ꝑmā dico ſm btm̄ Tho. vt. s̄. ꝙ oēs
cōiter cōcedūt ꝙ poſt dic̄ iudicij nō erit i damnatis
aiqḋ meritū vel demeritū. qꝛ meritū vel demeritū
ordinat̄ ad bonū vel malū vlteri⁹ ꝯſequendū. poſt
dic̄ aūt iudicij erit cōſumatio vltima oīum bonoꝝ
vel maloꝝ. ita ꝙ nihil vlterius erit addēdū de bo-
no vel malo: vnde ⁊ bona volūtas i beatis nō erit
meritū. ſʒ ꝑmiū. Sil'r mala volūtas i damnatis nō
erit demeritū: ſʒ ſuppliciū. Nā vt dic̄ phūs pͦ ethi.
Operationes virtutis ſūt ꝑciſe in īfelicitate. ⁊ eoꝝ
ꝯ̄rie ſūt ꝑciſe in miſeria. Sʒ āte dic̄ iudicij dic̄ btūs
Tho. ꝙ eſt quoꝝdā opinio ꝙ beati merent̄ ⁊ dā-
nati demerent̄. Sed hoc q̄lit̄ intelligat̄ exponit di-
cēs. Qḋ nō pōt itelligi beatos mereri quātūʒ ad ꝑ-
mium eſſentiale: nec damnatos demereri quātum
ad penā principalē. qꝛ quātuʒ ad hoc vterqʒ ad ter-
minum deuenit. ſʒ beati merent̄ q̄ʒtum ad ꝑmiuʒ
accidentale. ſic̄ etiā in angelis accreſcit gaudiū de
ſaluatione bonoꝝ. Luce. 15. Gaudium eſt angelis
dei ſuper vno peccōre pniām agente. Simil'r ⁊ dā-
nati demerēt̄ q̄ʒtum ad penā ſecūdariā. ⁊ hoc per-
maxime eſt veꝝ i demonibus. Jn q̄ſtionibus m̄ q̄s
btūs Tho. facit ad ꝑdictā q̄ōnem apparet ꝙ tene-
at dānatos aliquo mō non poſſe demereri. Et rō.
qꝛ ad maloꝝ finem peruenerūt. nec ē ſil'r de demo
nibus. qꝛ demones ſi vſqʒ ad dic̄ iudicij demerent̄
q̄ʒtum ad penā ſecūdariā. hoc eſt qꝛ hñt offm̄ alios
ad dānationem ꝓtrahere: ſʒ dānati nō ſic. Simil'r
ēt dicit̄ de angelis: ſi vſqʒ ad diem iudicij merent̄
hoc eſt qꝛ offm̄ habēt alios ad vitam eternā indu-
cere. Et iō qñ aliquē inducunt: gaudent ⁊ merent̄
accidentale premiū: q̄re ⁊c̄. ¶ Quātū ad ſcḋaʒ ve.
dico ſm beatuʒ Tho. vbi. s̄. ꝙ cogitare de deo eſt
dupl'r. ſ. ſm ſe: ⁊ ſm id quod eſt ei ꝓpriū. ſ. eē to-
tius humani generis principiū: ⁊ vltim⁹ finis oīuʒ
⁊ ſūmū bonum ⁊c̄. ¶ Alio mō ſm qd. h⁹ ē ſʒ aliqd
quod eſt q̄ſi accidentale deo in ſuis effectib⁹: vtpo
te punire ⁊ hi⁹. ¶ Primo mō cogitatio ḋ dō nūq̄ʒ
haberi pōt ſine aliq̄ delectatōe de deo. Et qꝛ dāna
ti ab omni ſunt ꝑuati delectatōe: ⁊ ſunt i cōſumata
triſtitia: iō de deo ſic cogitare nō poſſūt. Sed ſcḋo

nō bēi pñt dānati de deo cogitare. dū. s. se p dinā iu
ciā puniri sētiūt. Et talis cogitatio ē in eoꝝ tristi
ciā afflictiua ⁊ nō gaudiū. Vñ accipe istas vitates.
vz. Dānati de suis pecīs qbus dānati sūt cogitāt.
Itē de gratijs q̄s spreuerūt. Itē de tpe male expē-
sē ⁊c. Et oia gñabūt tristitiā singulari ē. Nā sicut btis
dicit btūs Tho. oīs eoꝝ cognitio ē mā gaudij: ita in
dānatis mā tristitie. Quare igit relinqt q̄ ois dāna
toꝝ cogitatio de deo: est vt ds ē punitoꝛ eoꝝ. qd eoꝝ
volūtati nō ɔsonat. ⁊ p ɔñs deū semp odio hēbūt.
⁊c. ⁊c. ¶ Quātū ad tiā vi. breuit dico q̄ gliā btoꝝ
vsq; ad diē iudicij dānati vidēt: nō tñ q̄lis sit iuenit
verbi grā. Si vn⁹ i carcerib⁹ eēt ⁊ superius i sala
choree ducerent ⁊ festizarent: ille icarcerat⁹ cogitā
do videt q̄ sup eū ē glia: sz q̄lis sit ignorat. Sic ⁊ in
dānatis vsq; ad diē iudicij remanēt tales discursus
vt de glia cogitēt btoꝝ: sz post iudiciū ad penas di-
uertent: ⁊ de glia btoꝝ nō cogitabūt. Et sz Boā. ⁊
Tho. Diffusi⁹ tñ hāc māz tetigi i smōe sci Stepha
ni dñicali nr̄o. qre ibi si placz. Et sic pz 2ᵃ 2ᵒ. qr ⁊c.
¶ De pena dānatoꝝ magis i spāli. Cōclusio. III.

a

Ccipe tiā ɔclōnē. vz. In signū acerrimi
cruciat⁹ oiuz dānatoꝝ: hic mis epulo gut-
tā aq̄ postulabat: q̄ lingue icēdiū posset re
frigerari. Audi tex. hodiernū. Dic vt laza
rus itingat extremū digiti sui in aq̄: vt refrigēt lin-
guā meā q: crucioꝛ i hac flāma. In qb⁹ sacratissimis
vbis tres iquirēde sūt pulcherrime vitates. ¶ Pri
ma vitas est. Si dānati sola pena ignis crucientur
⁊ ait. crucioꝛ i hac flāma. ¶ 2ᵃ vitas ē. Si sci aliq⁹
nō ɔpatiant dānatis. q: dicit. Recordare q̄ recepi
sti bona i vita tua. vbi sibi subsidiū negat: vt patz.
¶ 3ᵃ vitas ē. An sci letent de afflictōe dānatoꝝ. q:
ait. Hic letat: tu vero cruciaris. ¶ Quātū ad pmā
breuit dico q̄ sic dānati i eoꝝ vita deo sūmo bono
spreto: reb⁹ corruptibilib⁹ adheserūt: sic i ɔplemēū
diuine iusticie: ois res creata dānatos cruciabit. Et
adducit btūs Tho. in. 4. positionē quādā bti Basi
lij. vbi sic ait. In vltima mūdi purgatōe fiet separa
tio q̄dā i elemētis: vt qcqd ē puꝝ ⁊ nobile superius
remaneat ad gliā btoꝝ: qcqd vo ignobile ē ⁊ feculē-
tū iferi⁹ pijciat ad penā dānatoꝝ. Et sic ois creatu
ra dei ē btis mā gaudij: ita dānatis mā tristitie ⁊ pe
ne. Sap. 5. Pugnabit orbis terraꝝ ɔ isēsatos. i. pccō-
res. Et qre dices fecit mētione diues de solo igne?
Dico q̄ iō de solo igne mētionē fecit: nō q̄ alijs nō
torqret penis: sz q: ignis maxime actiuitatis ē: ⁊ ma
xime afflictiu⁹: iō illū nominās tanq; acerbius dat
itelligere alia ɔña. Vñ sic gliosus ds in mōte Tha
boꝛ tribus discipulis i forma claritatis apparuit: vt
alias dotes exprimeret i ipsa forma lucis: vt dic Ale
xāder de ales: ita hic miser diues gram⁹ sēsibile tor
mētū exterioꝝ qd patiebat expssit: vt ⁊ alia itellige-
rent. Fac igit aia mea hanc ɔclōnē: q̄ sic q̄libet res
q̄tūcūq; minima pura ⁊ bona ipsis btis cedit i gliā
ita ois res q̄tūcūq; minima ipura ⁊ mala: i penam
dānatoꝝ vgēt. O ds me⁹ adiuua me ne de illoꝝ sim
numero dānatoꝝ. O vgo gliosa aduocata mea dul
cissima non me derelinq̄s. Etsi diceres quō mālia
toꝛ pñt sic agere? Dico q̄ hoc erit iussu dei iusticia
exigēte. ⁊ oia talia erūt istrumēta diuine iusticie. q̄-
re ⁊c. ¶ Quātū ad scdaz vi. dico q̄ ɔpati alicui ni
hil aliud ē q̄z bona q̄dā volūtas tollēdi si possumus
malū qd i eo ɔspicim⁹ vel audim⁹. Cū aūt oē malū
qd patiunt dānati sit sm diuine iusticie ordinē da-
tū: ⁊ irreuocabile: nec ē ɔcedere q̄ bti i nullo ɔpa-
tiunt dānatis: ne diuine sint volūtati rebelles. Et
iō Abrahā p quē scōs oēs intelligimus: diuiti aque
guttā negauit. nobis aūt q̄zdiu sum⁹ i vita: q̄tūcū-
q; pccōres simus ɔpatiunt. q: nō sum⁹ a sūmo bo-
no adeo auersi: qn possim⁹ p pniaz ɔuerti. Ezech.
18. Quacūq; hora igemuerit pccōr ⁊c. ⁊ Math. 18.
Non dico tibi vsq; septies: sz vsq; septuagesies se-
pties. ponēs numeꝝ finitū p. ifinito. qre ⁊c. ¶ Quā
tū ad tiā vi. dico q̄ letari de aliquo pōt dupli͛r itelli
gi. aut sm se. i. inquantū tale. aut sm aliqd illi ɔiun-
ctū. Letari de malo alteri⁹ iq̄ztū tale: hoc ptinet ad
odiū. Sed letari de malo alteri⁹: q: tibi nociuū. h⁹
nō ptiet ad odiū: sed ad charitatē: q̄ icipit a seipso.
Sic ad ppositū dico q̄ bti nō letant de penis dāna
toꝝ inquātū mala q̄dā sunt. qm null⁹ de malo alte-
rius letari dz inquātum hui⁹. Sz bti letant d penis
eoꝝ inq̄ntū illis ē ɔiuncta dīna iustitia. Iuxt illd p-
phete letabit iust⁹ cū viderit vīdictā ⁊c. Et sic patz
3ᵃ vi. Quare bti factū ē. s. a dīna iusticia vt morerent
mendic⁹: ⁊ portarent ab angelis. mortu⁹ ē āt diues:
⁊ sepultus est in inferno: a quo nos per gratiam li-
beret bñdictus Jesus q est bñdict⁹ i secula. Amen.
¶ Feria. 6. secunde dominice quadragesime. De
sancta caritate. Sermo. XVII.

a

Aferetur a vobis regnū dī: ⁊ da
bitur gētioni facienti
fruct⁹ ei⁹. Math. 21. Jā. n. dilectissimi re
probationē miseroꝝ iudeoꝝ: ⁊ xpianorum
gliosā electionē clare ondere his ptacns vbis pos-
sum⁹. Jā ɔcors ē snia nr̄a cū dcō spūs sci. Gen. 49.
Nō auferet sceptꝝ de Juda: ⁊ dux de femore eius:
donec veniat q mittēdus ē. ⁊ ipe erit expectatio gē
tiū. Qd nō solū de regno mūdi: sz de regno celi itel-
ligere debem⁹. Vcr⁹. n. ppls xpian⁹ vineā dñi dei
sabaoth igressus ē. solus fructū reddit bonoꝝ opeꝝ.
solus gliā celi triūphat. O felix pplus i quē dñs ds
sibi ɔplacuit: ⁊ dedit singul' ptātē filios dei fieri grāz
dñi possidem⁹. sui sum⁹. teneam⁹. custodiam⁹. fue-
mus qd dedit. mōtale pccm̄ fugiam⁹: q mōtali͛r deū
offēdit: ei⁹ charitatē pdit: ⁊ ei⁹ inimic⁹ ē. q illi obe-
dit: ei⁹ amic⁹ ē: ⁊ ei⁹ charitatē hz. quā q hz: totū hz
vt Augu. ait. Vñ oibus charitatē non hñtibus di͛c
possumus. auferet a vobis regnū dei: ⁊ dabit oib⁹
faciētib⁹ fruct⁹ ei⁹. In qbus sacratissimis vbis tres
de scā charitate ɔsideratōes faciam⁹. vz.
¶ Sanctissime charitatis nobilem entitatem.
¶ Sanctissime charitatis discretissimā qualitatē.
¶ Sanctissime charitatis iocundam vtilitatem.
¶ De nobili entitate charitatis ɔsideratio. I.

s

Anctissime caritatis nobilē entitatē facia-
mus. vbi tres more solito ɔclōnes videa
mus. vz. ¶ pᵃ ɔclō ē ista. Tāta ē scē chari
tatis nobilissima claritas: tātaq; luciditas
vt int vtutes oēs sic sol int cetā sidera luceat: ruti-

let ꝛ splẽdeat. ¶ 2° ↄcl'o ẽ ista. Et si ỽtutes oẽs quã tũ i se est charitas scã supꝫ: tñ q̃tũ subiectũ in quo ẽ nitidi⁹ ꝛ magꝭ depuratũ fuerit: tñ radios sue claritatis diffũdet: ꝛ subm̃ illud erit limpidi⁹. ¶ 3° 2° ẽ ista. Uno tãtũ minimo mõtali pccõ dei charitas ab aĩa expellit: ꝛ oĩo vna hitare nõ pñt. ¶ Q charitas oẽs virtutes suo splendore ãncellit. Conclusio .I.

Ccipe p̃mã ↄcl'onẽ ꝛc̃. vt. s̃. Ad cui⁹ ↄ̈claratiõnẽ nõndũ est q̄ duplicẽ hitũ i genere habem⁹. Unũ q ẽ de necẽitate salutꝭ. Aliũ q nõ ẽ de necẽitate salutis. ¶ Prim⁹ reddit hoĩem simpl'r bonũ ꝛ ẽ de eẽntia bonitatꝭ hũane. ꝛ hic hit⁹ dr̃ caritas. q2 caritas hoĩez deo gratũ facit: ꝛ simpl'r hoĩez bonũ reddit: nec hõ bon⁹ esse põt sine charitate meritorie loq̃ndo. Nõ. n. hic loquor de bõitate nãli: q̃ vnaq̃q3 res ĩ se bõa ẽ. Gen. i. Uidit cũcta q̃ fecerat: ꝛ erãt valde bona. Loquor g° de bonitate meritoria ꝛ dõ grata ad meritũ vltimi finis. Ali⁹ ẽ hit⁹ q nõ ẽ de essentia bonitatꝭ hũane. Et hic ẽ triplex. Quidã ẽ quẽ bonitas humana de cõi lege p̃supponit. ꝛ hi sunt duo. s. fides: ꝛ spes q̃s gr̃a gratũ faciẽs p̃supponit. Quidã ecõuerso. s. q grã3 gratũ faciẽtẽ p̃supponit. Et hic ẽ hit⁹ gr̃e per quẽ qs aureolã ꝓmeret. s. ỽginitatis: martyrij. atq3 doctrine. quia his tribus generibus: hoĩu3 aureola dat. vt dicit Richar. in. 4. di. 49. ꝛ btũs Tho. ibidẽ. Quidã est hit⁹ q nec p̃supponit nec p̃supponit. ꝛ hec sũt sic donũ ꝓphie: extasis: rapt⁹: reuelatões: visiones: ꝛ hmõi. Cũ igr̃ charitas sit de eẽntia bonitatꝭ hũane. alie ãt ỽtutes nõ ipsa erit oĩu3 ỽtutũ p̃clarissima. Hoc p̃supposito ꝓbat hec ↄcl'o auctẽtõne: ꝛ ex°. Auctẽ p° sic. Audi Aplm. j. Cor. i3. Si linguis iq̃t hoĩu3 loq̃r ꝛ angeloꝝ charitatẽ ãt nõ habuero: fact⁹ sũ velut es sonãs: aut cĩbalũ tinniens. Etsi habuero oẽ3 ꝓphetiã ꝛ nouerĩ mysteria oĩa. Et si habuero oẽm fidẽ ita vt mõtes trãsferã charitatẽ ãt nõ habuero: nihil sum. Etsi distribuero oẽs facultates meas i cibos paupeꝝ. charitatẽ ãt nõ habuero nihil mihi ꝓdest. sup qb⁹ ỽbis Remigi⁹ sic ait. Siqdẽ angeli nec linguã: nec palatũ: nec d̃ẽtes hñt: vtpote spũs qb⁹ ỽba formẽt. Qñ ỽo hoĩbus appent: sũpt̃s corpib⁹ aereis: s3 eoꝝ ĩignã loquunt̃ ꝛ appent hoĩb⁹. Nã loq eoꝝ ad deũ nihil aliud est q̃3 ĩ pñtia eẽ. Et deũ loq ad illos nihil aliud est q̃3 pñtia vult⁹ sui q̃ fruunt̃ illis manifestare. Et ipsorum vox in laudẽ ↄditoris ipsa est animi rõ ĩn me ↄtemplatõis. Int̃ se quoq3 angeli loquunt̃ nobis effabiliter. S3 eoꝝ adĩuicẽ collocutio: bone volũtatis est ↄcordatio. Nec ẽ necẽ vt ibi sonẽt ỽba vbi ĩ dĩ cõtẽplatione oĩum angeloꝝ ↄcors ẽ volũtas bona. Id g° qd̃ dicit apl's. si liguis hoĩu3 loq̃r ꝛ angeloꝝ ĩtelligi p ãgelos pñt scholasticissime. i. rethorice ꝛ limate loquẽtes q liberalib⁹ artib⁹ ĩstructi: politꝭ differt ỽbis. p hoĩes ỽo simpl'r loquẽtes. Et p⁹ pauca ait Reuera sic sonat es: ꝛ sibi nihil ↄfert. delectat aũt audiẽtes. ita ligua charitate ꝓuata. Es quoq3 ꝛ cĩbalũ ñ a se sonãt nisi ab aliq° tãgant̃: aut alicui⁹ rei ĩpulsione ↄmoueant̃. sic ꝛ q liguis loq̃t: nõ a se loq̃t s3 potẽtia spũs scĩ p eũ loq̃t. Qui vero charitatꝭ p̃ceptũ exercet inuãte dño opat̃. hec ille. Nicola⁹ ãt de lira sup eplãs Pauli codẽ ĩ loco sic exponit. Si linguis hoĩu3. s. min⁹ pfectoꝝ ꝛ min⁹ sciẽtũ. ꝛ angeloꝝ. i. hoĩu3 magis pfectoꝝ ꝛ sapiẽtũ. q dñr angeli Malachie. j. Angelus. n. dñi exercituũ ẽ: ꝛ loq̃t d̃ sacerdote. Charitatẽ ãt nõ hũero sine q̃ lingue hñ pñt. Fact⁹ sum velut es sonãs. s. alijs vtile ꝛ delectãs: ꝛ se d̃struẽs. aut cĩbalũ tiniẽs. alios. s. d̃lectãs ꝛ seip̃3 ↄsumẽs. Lu. 10. Ex ore tuo te iudico fuene q̃3. Ergo ꝛ talis etsi alios ĩstruat quo ad spm̃: si alios mulceat: quo ad effcm̃: seip̃3 destruit pp charitatis defectũ. Ista est vna expositio s̃m eum. ¶ 2° mõ exponit̃ sic s̃m eũ. Si liguis hoĩum oĩu3. s. loquar ꝛ angeloꝝ. i. nutibus angeloꝝ: qb⁹ angeli loq dñr ad angelos. Charitatẽ autez ꝛc̃. vt supra. ¶ 3° modo potest exponi sic s3 eũ. Si loquar linguis hominũ qbus. s. homines loquunt̃ ad hoĩes. Et linguis angeloꝝ. i. reuelationibus qbus angeli loquuntur ad hoĩes. Charitatẽ aũt non habuero ꝛc̃. sicut prius. Etsi hũero oẽ3 ꝓpheriã. i. futuroꝝ cognitionem: quã ꝛ habuerũt mali. vt Balaã. Numeri. 23. ꝛ Caiphas Jo. ii. Et noueri mysteria oĩa. i. occlusioni ꝛ veteris testi. vt scribe qb⁹ dr̃ Math. 23. Ue vobis scribe ꝛ pharisei: q tulist̃ clauẽ sciẽ: ꝛ oẽ3 sciã3 diuinã. s. ꝛ humanã: q̃ põt hñi sine charitate. vt p3 i demonib⁹. q2 a sciã demones appellant̃. Et si habuero oẽm fidẽ. i. fidẽ de oĩ re credẽda: q2 q̃dã sunt p̃terita. q̃dã pñtia. q̃dã futura. Fidez inq̃3 ita pfectã vt mõtes trãsferã. Qd̃ dupl'r ĩtelligi põt. vel montes corporales ad l'rã3 iux̃ illud Math. 17. Si habueritis fidẽ sic granũ sinapis ꝛ dixeritis mõti huic trãsi hinc: trãsibit. vel montes spũales. i. demones trãsferã. i. ab obsessis expellã. Charitatem aũt non habeã nihil sum. s. q̃3tu3 ad esse moris: ꝛ nihil mihi ꝓdest q̃tũ ad vitã etnã: licet ꝓsit ad alia. Et si distribuero in cibos paupeꝝ: ꝛ nõ in ↄuiuia diuitum: oẽs facultates meas: ꝛ nõ alienas. Et si tradidero corpus meũ. s. ad martyriũ. ita vt ardeã. i. cõburar sicut btũs Laurẽtius. qd̃ sine charitate etiam fieri põt. vt p3 in hereticis. Charitatẽ aũt nõ habuero: sine qua oĩa añdcã fieri possunt: nihil mihi ꝓdest. s. ad vitã etnã. Ecce ex his oĩbus clare oñdit̃ scẽ charitatis excellẽtia. q̃re ꝛc̃. ¶ 2° audi aureliũ Augu. sup p̃ma epistola canonica Joãnis. homelia. 5. Puto inq̃t istã margaritã esse illã quã homo negociator quesisse in euãgelio describit̃. q inuenit vnã p̃ciosã margaritã: ꝛ vẽdidit omnia q̃ habebat: ꝛ emit eã. hec p̃ciosa margarita charitas est: sine qua nihil tibi ꝓdest qd̃cunq3 laboraueris: quã si solã habeas tibi sufficit. hec ille. ¶ 3° au[...] eũdẽ super Jo. sermone. 9. Tãta magnit est ch[...]as: q̃ si deest: frustra habent̃ cetera. si adsit: recte [h]abent̃ oĩa. Et sic remanet ↄcl'o nostra ꝓbata triplici auctẽte. ¶ 2° hec cõclusio ꝓbat̃ rõne. Et est ratio btĩ Tho. 2ᵃ 2ᵉ. q. 23. ar. 6. Humani actus eo modo dicunt̃ boni quo modo regulant̃. Et p ↄsequẽs illi actus q pfectiori modo attingunt regulã illos regulãtem pfectiores sunt his q non ita pfecte illã attingunt. Due aũt dicit ipse sunt regule regulãtes humanos actus. s. dẽs ꝛ rõ. Deus tanq̃3 cã vniuersalis: rõ tanq̃3 cã particularis. Ergo illi actus q pfectiori modo attingunt

deũ pfectiores sũt his q nõ attingũt. Et pp h° vtu
tes theologice cardinalib⁹ pfectiores sũt ⁊ excellen
tiores. Qnia vtutes theolog⁹ce hñt deũ p obiecto.
vtutes ãt morales nõ: sʒ ɔ̃sistũt i attigẽdo regulã.i.
deũ fʒ hũanã rõnẽ. vtutes ãt theologice sũt tres.s.
fides spes ⁊ charitas. Ergo istaꝝ triũ illa erit pfe
ctissima ⁊ excellẽtissima. q̃ excellẽtiori mõ attiget p
mã regulã q̃ ẽ ipe de⁹. Sʒ fides attingit ipm deum
vt ipm cognoscat veꝝ. spes vt ipm affectet. sʒ cha
ritas attingit ipm deũ vt i ipo sistat ⁊ pmaneat. q2
de⁹ charitas ẽ. ⁊ q manet i charitate: i deo manet: ⁊
de⁹ i eo. Jñ Paul⁹.j.Cor.13. Nũc igr manet fides.
spes. ⁊ charitas. Maior ãt hoꝝ ẽ charitas. Sʒ san
ct⁹ Tho. monet tale dubiũ dicẽs. Nobilissima vt⁹
oʒ hr̃e nobilissimã potẽtiã. sʒ itellect⁹ ẽ nobilior vo
lũtate ex.10.ethicoꝝ. Charitas ãt nõ ẽ habit⁹ itelle
ct⁹: sʒ volũtatis. g° charitas nõ ẽ nobilissima virtu
tũ. Dato ꝙ h⁹ argumẽti minor negari posset: vt di
xim⁹ supra. feria.4. pcedẽti. tñ pp dictũ philosophi
notem⁹ rñsionẽ doctoris antedicti. Et dic sic i sũia.
ꝙ cũ opatio itellect⁹ attẽdat penes rem itellectã. ⁊
opatio volũtatis penes rẽ opatã: vt ad t'minũ. Et
res itellecta sit i itellectu: ⁊ res optata nõ sit i volũ
tate.6.methaphisice. veꝝ ⁊ falsũ sũt in aĩa: bonũ ⁊
malũ i reb⁹. Et qd̃ ẽ i intellectu pfectiori mõ se ha
beat q̃ʒ i seipso. q2 oẽ qd̃ recipit i aliquo recipit fm
modũ recipientis ex 3° de aĩa. Et bonũ qd̃ volũtas
optat vl' diligit ẽ i reb⁹ ⁊ nõ i volũtate. seqr ꝙ itel
lect⁹ ẽ nobilior volũtate fm h°. Dic g° be. Tho. ꝙ
illa q̃ sũt infra aĩaʒ qñ sũt i aĩa nobiliori mõ sũt i aĩa
q̃ʒ i seipis p rõnẽ assignatã. nã i seipis sũt mãlia. in
intellectu spũalia. Et iõ coꝝ q̃ sũt infra nos: nobili
or ẽ cognitio q̃ʒ dilectio. ppt' qd̃ philosoph⁹.6.ethi
coꝝ vtutes itellectuales moralib⁹ ptulit. Sʒ illa q̃
sũt sup̃ nos nobiliori mõ sũt i seipis q̃ʒ in aĩa. Et p
ɔ̃ns dilectio dei q̃ ẽ sup̃ nos pfectior ẽ q̃ʒ cognitio.
Ad dilectiõʒ ptinet charitas. ad cognitionem ipa fi
des. g° charitas ẽ pfectior fide. Jsta ẽ satis bona re
spõsio. Sʒ qd de hoc dicẽdũ sit feria.4. pcedẽti sa
tis dixim⁹. ⁊ sic pʒ ista ɔ̃clõ pbata rõe. ¶ 3° ɔ̃clõ
pbat ex°. Tal'.n. ẽ scã charitas respcũ aliaꝝ vtutũ
sic sol respcũ oĩuʒ stellaꝝ. sʒ sol oẽs stellas i clarita
te supat. g° charitas oẽs vtutes excellit. Jtẽ sic sol'
claritas quecũqʒ speciosa reddit: sic ⁊ charitas oẽs
vtutes. Jtẽ sic auꝝ oĩuʒ metalloꝝ p̃ciosius ẽ ⁊ cũcta
vilissima ornat: vt pʒ. sic ⁊ charitas. Jtẽ illa vtus ẽ
nobilior q̃ ẽ pmanẽtior. charitas i pr̃ia remanet iux
dicta apl'i. Charitas nũq̃ʒ excidit cete virtutes vt
fides ⁊ spes euacuãt ⁊ desinũt. g° ⁊c̃. Sil'itudo opti
ma ẽ ppt' iã dicta. q̃re ⁊c̃. Et sic pʒ p̃sens ɔ̃clusio.
¶ De subiecto charitatis ⁊ mõ hñdi eã. Cõclo. II

Ecipe scdãʒ ɔ̃clõnẽ. vʒ. Etsi vtutes oẽs
q̃ʒuis i se ẽ charitas scã super: tñ q̃ʒtũ sub
iectũ i quo ẽ nitidi⁹ ⁊ magis depuratũ fue
rit: tñ radios sue claritatis diffũdet: ⁊ sub
iectũ illud erit limpidi⁹. Ad e⁹ declarationẽ ẽ notã
dũ fm be. Tho. 2ᵃ2ᵉ.q.24.arti.j. ꝙ duo sũt i hoĩe
appetit⁹. s. sensitiu⁹ ⁊ intellectiu⁹. Obiectũ appeti
t⁹ sensitiui ẽ bonũ apphẽsũ p sensũ. Obiectũ appeti
tus itellectiui ẽ bonũ apphẽsũ p itellectum. Chari
tas ãt nõ ẽ obiectũ sensibile: sʒ diuinũ qd̃ solo intel

lectu cognoscit. Et p ɔ̃ns charitas nõ erit obiectũ
appetit⁹ sensitiui: sʒ itellectiui.i. volũtatis. ¶ 2° no
tãdũ ꝙ lʒ volũtas ⁊ liber arbitriũ sint vna potẽtia
vt ostẽsũ ẽ feria.4. pcedẽ. tñ charitas nõ ẽ i volũ
tate fm rõnẽ liberi arbitrij: sʒ i rõne volũtatis tñ.
Qm̃ act⁹ liberi arbitrij ẽ eligẽ: ⁊ electio ẽ eoꝝ q̃ sunt
ad finẽ: ⁊ volũtas ẽ respcũ finis.3.ethicoꝝ. Cũ aũt
charitas hẽat p obiecto vltimũ finẽ: ⁊ voluntas sit
respcũ finis. seqr ꝙ charitas magis ẽ i volũtate q̃ʒ
i libero arbitrio. ¶ 3° notãdũ ꝙ charitas ñ dat hoi
fm quãtitatẽ nãliũ bonoꝝ: vel fm capacitatẽ nãlis
vtutis. qm̃ charitas cũ excedat oẽm hũanã virtutẽ
nõ põt depẽdẽ ab aliq̃ hũana capacitate: vt dic̃ idẽ
doctor ar.2.⁊.3. Sʒ solũ depẽdet ex volũtate spũs
sci: dõa sua distribuẽtis, put vult apl's ad Ephe.4.
Unicuiqʒ vrm data ẽ grã fʒ mẽsurã donatiõis xpi.
Veꝝ tñ ẽ ꝙ quãto hõ magis disponit mediãte diua
grã: tãto vberi⁹ de⁹ charitatẽ ifũdit. disponit ãt hõ
magis: dũ limpidi⁹ ⁊ puri⁹ viuit. ⁊ p ɔ̃ns sic purius
viuit: ita vberius charitas p grãz dei infundit. Et
hoc ẽ qd̃ nr̃a itelligit ɔ̃clo. Et formo hãc solã rõnẽ
Nã cũ viatores sim⁹: ⁊ i deũ tẽdẽ debeam⁹ q ẽ vl
tim⁹ finis beatitudĩs nr̃e. tũc quãto magis versus
ipm icedim⁹ tãto magis illi appropinq̃m⁹. Appro
pinquam⁹ ãt illi nõ passib⁹ corpis: sʒ affectib⁹ mẽtis.
sed nihil ẽ qd̃ ita affectus nr̃os deo appropinquet
sicut charitas. q2 p ipsã mẽs nr̃a deo vnit. ergo fʒ
ꝙ qs magis ⁊ minus diligit: ita magis ⁊ min⁹ chari
tas in eo est. Et fm ꝙ magis ⁊ minus in eo est: ita
magis ⁊ minus in eo relucet. Hec oĩa tãgit in sen
tẽtia beatus Tho. 2ᵃ2ᵉ.q 24.arti.4. in corpe que
stiõis. Et sic pʒ ɔ̃clo nr̃a. Hic tres ingram⁹ verita
tes. ¶ Pria vi. ẽ quõ acquirit scã charitas. ¶ 2ᵃ
an possim⁹ hic pfectã hr̃e charitatẽ: ita ꝙ nõ maio
rẽ. ¶ 3ᵃ ẽ. quõ dicit pfecta charitas hic in mundo.
¶ Quãtum ad pmã dico ꝙ charitas successiue in
aĩa generat. Sicut. n. in corpib⁹ experiẽtia teste au
gmẽtatio fit successiue: ita in spũalibus augmẽtatio
successiue vt charitas in aĩa generat. Ecce nũc cor
pus humanũ in infantili etate ẽ. ⁊ hoc ante vsũ rõ
nis. postea succedit ali⁹ stat⁹: ⁊ incipit rõne vti. post
hoc succedit tertius: ⁊ di pubertas. et hoc ẽ qñ inci
pit generare: ⁊ vlteri⁹ pcedit vsqʒ pueniat ad pfe
ctũ hoĩs statũ. A simili charitati assignant diuersi
stat⁹ per diuersa studia ⁊ exercitia qbus mediãtib⁹
perueniť ad charitatis augmẽtuʒ. Nã pmo ad ha
bẽdũ charitatẽ oʒ ꝙ pncipale studiũ hẽat homo ad
recedendũ a pctõ: ⁊ ad resistendũ cõcupiscẽtijs que
in ɔ̃trariũ charitatis mouẽt. Et hoc pertinet ad i
cipiẽtes. Et isti cũ hñt charitatẽ studeãt ⁊ diligent
aduertãt: vt eã ita foueãt ⁊ nutriãt ne corrumpat.
¶ 2° sollicitudinẽ oʒ adhibere hõ: vt de bono i me
lius pficiat. Et hoc pertinet ad pficientes. qm̃ ipi
marie inuigilare debẽt vt charitas quã hñt quot
tidie augmẽtet ⁊ roboret. ¶ 3° oʒ hõ diligent ope
rã dare vt per charitatẽ quã hʒ: ⁊ sentit i eo augm
tari: deo ihereat ⁊ ipso fruat. Et h° ptinet ad statũ
pfectoꝝ q cupiũt dissolui ⁊ eẽ cũ xpõ. Et sic triplex
est gradus charitatis. s. incipiẽtiũ: pficientiũ: ⁊ p
fectoꝝ. Hec oĩa in sũia ponit beatus Tho. 2ᵃ2ᵉ.q.
24.ar.9. Et sic pʒ pma vi. ¶ Quãtũ ad secũdã vi

eo fm be. Tho. 2ª 2ᵉ. q. 7. q̄ i hac vita nō pōt dari
termin⁹ charitatis. imo q̄to ā̄pli⁹ i hac vita bȝ tāto
fbm ad vlteriorē pficiť. Et rō ſʒ ipm̄ ē q: qñ termin⁹
augmētatōis assignaſ alicui forme. aut hº ɔtigit: q:
forma bȝ determiatā mēsurā: ad quā cū ɔnctū fuerit:
nō pōt vlteri⁹ pcedi i forma illa. etsi pcederet pue
niret ad formā aliā. sic si eēt vnū fbm pallidū: ɔ ɔti
nuo alteraret. pȝ q̄ veniret ab albedinē vl̄ nigredi
nē. Aut hº ɔtigit. q: vt⁹ agētis nō vlteri⁹ se extēdit:
nec pōt vlteri⁹ augē formā i fbo. Aut q: subiectum
ñ ē capax ā̄plioris forme. Isti sūt tres modi q̄re daſ
termin⁹ ɔ finis alic⁹ augmētatiōis respcū alic⁹ forme.
Sʒ null⁹ istoꝝ modoꝝ i statu vie pōt assignari cha
ritati augmētatiōis. Ita q̄ q̄cūq; signata i vita ē da
bil intēsior. Nō pmo mō. q: charitas fm rōnē ppe
spēi termiū augmētatiōis nō bȝ. q: ē q̄dā pticipatio
spūs sci q̄ ifinita ē. Silr nec scdo mō: q: agēs ɔ infū
dēs charitatē i nob ē de⁹ q ē infinite vtutis. Nec 3º
mō qñ quāto magis hec in via excrescit charitas:
tāto magis hō ad ā̄pliorē disponiť. Ex qb⁹ seqť q̄
nūq; charitas hec i via finē bȝ. q: ɔtinue ā̄pli⁹ ɔ am
pli⁹ augeri pōt fm diuā graꝫ ifūdētē. Solūmō āt fi
nis ei⁹ ē i pria. vbi ē ɔsumatio ɔ oīꝫ bonoꝝ termina
tio ɔ finis. Hec mā dilectissimi alte cōsideratiōis ē.
Et ppulchre notaui eā in nr̄o. 2. sen. di. 27. q. 2. le
ge ibi. erit tibi sp grata. Sʒ q̄tū ad pn̄s hec sancti
Tho. doctrina sufficiat. ¶ Quātū ad tertiā vi. dico
fm be. Tho. 2ª 2ᵉ. q. 24. ar. 8. q̄ pfectio charitatis
pōt tripl̄r itelligi. Aut ex pte diligibilis: aut ex pte
diligētis. Si ex pte diligibil' tūc charitas pfecta est
qñ aliqd diligiť q̄tū diligibile ē. Et cū de⁹ tm̄ dili
gibil' sit quātū bon⁹ ē. q: bonū est obm charitatis: vt
dictū ē i pma ɔcl'one. Bonitas āt dei cū sit infinita
ei⁹ diligibilitas erit p ɔn̄s ifinita. Nulla āt creatu
ra pōt eū ifinite diligē. q: q̄libet creatura finita est.
Et sic nec i via nec i pria charitas posit eē pfecta.
Si āt pfectio charitatis attēdaſ ex pte diligētis: hº
ɔtigit duob⁹ mōis. Uno mō qñ diligēs fm se totū i
dilectū ferť. Et hic mod⁹ nō ē possibil' i via pp hūa
ne carnis ifirmitatē. Nō. n. totis viscerib⁹ ɔ toto cor
de illū diligim⁹. sʒ vtinā tertiā tpis ptē i deū cōtem
plādo expēderem⁹. 2º mō ē pfecta charitas ex pte
diligētis: qñ oīb⁹ ceteris ptermissis quātū hūane in
firmitati possibile ē: cor nr̄m i deū ɔ i his q̄ dei sunt
mācipam⁹. Et hic mod⁹ satis ē possibil' i via. Nō tm̄
ē oīb⁹ hūtib⁹ charitatē cōis: sʒ tm̄ pfectis. Sed si qs
hitualiť totū cor suū i dō ponat: ita q̄ nihil cogitet
vel cogitare intēdat: qd̄ diue sit dilectiōi ɔrū. hic
mod⁹ cōis erit oīb⁹ charitatē hn̄tib⁹: vt pȝ intuēti.
Et hec volo tibi sufficiāt pro p̄senti conclusione.

¶ Qualiť charitas p pctm̄ corrūpiť. Cōclusio. III.

Ccipe tertiā cōcl'onē. vȝ. Uno tm̄ minimo
mortali pctō: dei charitas ab aīa expelliť
ɔ oīno vna hitare ñ pñt. Hec ɔcl'o pbaſ
auctē: rōe: ɔ exº. ¶ Auctē qdē. audi Au
gu. 13. d ci. dei. Mors inqt aīe ē cū eā deserit de⁹ sic
mors corpis ē cū id deserit aīa. hec ille. Nūq; āt d
serit aīaꝫ de⁹ nisi p pctm̄ mortale. gº nūq; est cū ipo
nisi cū ē sine pctō mortali. De⁹. n. charitas ē: ɔ qui
manet i charitate i deo manet: ɔ de⁹ i eo. Jn̄ Aug.
i soliloquijs d seipo dicebat. Cōuersus sū ɔ vidi te
nebras meas i qb⁹ fuerā abyssū tenebrosā i q̄ iacue
rā. Et dixi. ve. ve. tenebris meis i qb⁹ iacui. ve ce
citati mee i q̄ vidē lumē celi non poterā. ve preterite
ignorātie i q̄ ñ cognoscebā te die ɔc. Et idē i li. cō
fes. Tumore igt meo separabar a te: ɔ mō iflata faci
es mea ñ sinebat apire oclos meos. ¶ 2º pbaſ rōe
Impossibile. n. ē duo ɔria sil' stare. q: lex ɔrioꝝ ē vt
mutuo se expellāt. Impossibile. n. est q̄ aliqd sit sil
calidū ɔ frigidū. Sʒ mors ɔ vita sūt ɔria. gº ipossibile
ē illa sil' repiri. Sʒ p vnoquoq; pctō mortali debeť
mors. ad Ro. 6. Stipēdia pcti mors. Charitati āt
debeť vita. Jo. 14. Siquis diligit me diligeť a p̄re
meo: ɔ diligā eū ɔ maifestabo ei meip̄z. Tal' āt mā
festatio nihil aliō ē nisi vita btā. Jo. 17. Hec ē vita
eťna vt cognoscāt te verū deū: ɔ quē misisti iesū xp̄z
Sʒ null⁹ sil' ɔ semel pōt eē dign⁹ vita ɔ morte. gº i
possibile ē q̄ aliqs sil' cū mortali pctō hēat charita
tē. Sic igiť vnū ɔrū tolliť per aliō: sic gr̄a p pctm̄.
ɔ ecōuerso. Et firmaſ d pe. di. 5. c. fi. es. vbi dī q̄ q
i vno offēdit fact⁹ ē oīum re⁹. i. p vnū mortale pctm̄
ita charitatē pdit: ac si i oīa peccasset. ¶ 3º pbaſ exº.
Nā ppť mortale pctm̄ Lucifer d celo corruit. pmi
parētes d padiso terrestri expulsi sūt. diluuiū iundauit
igne sodomā ɔbussit. ɔ sic d alijs. Ex qb⁹ oīb⁹ pȝ q̄
vbi pctm̄ mortale: ibi charitas ñ ē. ɔ ecōuerso. Jn̄ i
vitis patꝝ legiť q̄ q̄dā scūs pr̄ p desertū ābulās duo
b⁹ comitat⁹ āgel': cū ad cadauer hoīs puenisset: obtu
ratis naribus secessit a loco: fetorē sufferre ñ valēs.
Angeli āt diuerterūt nō obturatis narib⁹. Jnterea illis
sic icedētib⁹ obuiū quēdā iuuenē plcherrimū habu
erūt. obturārūt āgeli nares. miraſ senex. cām ingrit:
Rñderūt āgeli. Tu inquūt q: caro es: carnē fetētē se
tis. nos āt q: spūales sum⁹ spūalē solū fetorē pcti se
tim⁹. q̄re ɔc. Et lʒ hº sint bn̄ dcā: tn̄ iqt aīa sine ope
dubito. ɔ volo pbare q̄ p pctm̄ mortale ñ expelliť
de⁹. Sic. n. obiectū charitatis ē deus: ita obiectū fi
dei ɔ spei ē de⁹. Sʒ p vnūq̄dq; mortale pctm̄ nō p
diť fides aut spes. gº nec charitas. Item charitas ē
hit⁹: vt ɔ̄sū ē. sed supueniēte actu ɔrio nō corrūpiť
hit⁹ acqsit⁹ imediate: vt pȝ expiētia. gº ex supueniē
te mortali pctō nō dȝ stati corrumpi hit⁹ charitatis.
¶ 2º arguo pulcherria auctē Leonis pape i fmo
ne de passione dn̄i. vbi ip̄e Petro negāti xp̄z sic al
loqť. Uidit i te dn̄s nō fidē victā: ñ dilectiōꝫ aduer
sā: sʒ ɔstātiā fuisse turbatā. abūdauit flet⁹ vbi ñ de
fecit effect⁹. Effect⁹ charitatis lauit vba formidis.
Ex qb⁹ vbis dic̄ scūs Ber. Colligiť i Petro cha
ritatē nō fuisse extinctā: sʒ cōsopitā. Tūc vltra. cha
ritas i Petro ñ fuit extīcta: sʒ sopita. ɔ ip̄e negādo
xp̄z peccauit mortal'r vt oēs ɔcedūt. gº p vnū pctm̄
mortale ñ corrūpiť charitas. qd̄ ē ɔ dcā. Aia mea p
pulchrā moues q̄stionē: tn̄ d mēte be. Tho. 2ª 2ᵉ. q.
24. ar. vl. ad singl'a rn̄debo. Et ad pmū argᵐ dico
q̄ ñ ē sil'e d fide ɔ spe. q: fides ɔ spes p pctm̄ morta
le remanēt iformes. qñ absēte charitate q̄ ē forma
vtutū: vt dictū ē cōcl'one pma: vtutes ille iformes
sūt. sʒ charitas iformis remanē ñ pōt. q: ipa ē forma
ɔ nō iformaſ alia forma. Et iō p pctm̄ mortale sim
pl'r tolliť. q̄re ɔc. ¶ Ad secūdā rōnē dico q̄ qñ hit⁹
ē acqsit⁹ a nob: tūc dpēdet ex vtute subi. ɔ p ɔn̄s te
nō oȝ q̄ stati ex vno actu ɔrio tollaſ. q: cōseruatio

habit⁹ nõ regrit ɔtinuatõz actuũ. Charitas aũt nõ ẽ hit⁹ acq̃sit⁹: sʒ a deo aĩe infusus. ⁊ p ɔ̃ns depẽdet a deo i eẽ ⁊ ɔ̃suari. Sʒ de⁹ ĩfũdẽdo charitatẽ: ⁊ eã cõ fuãdo se hʒ sic sol in illũĩatiõe aerꝭ. Et iõ sic lumẽ cessaret i aere si aliq̃d obstaculũ poneret̃: ita ⁊ charitas statĩ deficit i aĩa qñ ẽ inpositũ obstaculũ peti mortal'. q2 petĩn mortale vt deũ est ɔ̃rai̾ chari tati. In Aug. 8. sup Gen. ad l̃raꝫ ait. Deo sibi p̄sẽte illũiat̃: absẽte aũt ɔtinue tenebrat̃: a q° ñ locoꝝ in tervall': sʒ volũtatꝭ auersiõe discedit̃. h⁹ ille. q̃re ⁊c̃. ¶ Ad t̃nã rõnẽ dico breuit̃ q charitas duplr̃ amit tit̃. s. directe ⁊ idirecte. Directe p actualẽ cõtẽptũ. Et h° mõ Petr⁹ charitatẽ nõ amisit. Indirecte qñ cõmittit̃ aliqd ɔ̃rũ charitati p aliquã passionẽ con cupiscẽtie vel timoris. Et hoc mõ Petr⁹ charitatẽ amisit: sʒ eã cito recuperauit. q̃re apparet quõ dcã auctas intelligat̃. q̃re ⁊c̃. Et hec d̾ p̃ma cõside. ⁊c̃.

¶ De discreta charitatꝭ q̃litate. Cõsideratio. II.

Ecũdo loco

Scissime charitatis discretissimã q̃litatẽ videam⁹. vbi tres ɔcl'ones subiũgam⁹. vʒ. ¶ p° cõcl'o ẽ ista. Licet vna oĩ um sit essẽtialit̃ charitas: nõ eq̃lit̃ tñ oĩa sunt diligẽda. ¶ 2ª cõcl'o ẽ ista. Oĩa q̃ fecit de⁹ siue ĩ celo siue i inferno: siue i t̃ra ipius gl'iosi dei respectu ⁊ amore sũt diligẽda. ¶ 3ª cõcl'o ẽ ista. Nõ verã charitatem hʒ q dei mãdata negligit obseruare.

¶ De ordine charitatis. Conclusio. I.

Ccipe p̃mã ɔcl'onẽ ⁊c̃. vt. s̃. Pro d̾claratiõe p̃me h⁹ cõcl'onis ptꝭ ẽ sciẽdũ q amor vt sic respicit bonũ ĩ cõi. ⁊ iõ nõ diuersifi cat̃ spẽ pp pluralitateꝫ bõitatis diuersoꝝ obiectoꝝ: dũmõ ad vnũ bonũ cõe qd ẽ de⁹ referãt̃. Vno igit̃ amore vnaqʒ charitate amãt̃ oĩa pp se: ⁊ alia ppt deũ. Inde Gre. i registro. Per amorẽ dei amor p̃ximi gignit̃ ⁊ p amorẽ p̃ximi amor di nutrit̃. hec ille. Et vt clari⁹ ista p̃ma ps h⁹ ɔcl'onis intelligat̃: nõ aĩa mea ẽʒ Bona. di. 27. t̃tij q chari tas põt tripl̾r cõsiderari. p° mõ q̃ʒtũ i se. 2° mõ q̃ʒtũ ad obiecta. Et 3° mõ q̃ʒtũ ad modũ. Si charitas cõ siderat̃ q̃ʒtũ i se ẽ: sic vna ẽ q̃ oĩa diligũt̃. s. creator ⁊ creatura. sic vn⁹ ẽ effectuũ p̃ncipiũ a q° ẽ: qd ẽ ipse sp̃us scũs. Si aũt ɔ̃sideraf̃ q̃ʒtũ ad obiecta. s. q̃ʒtũ ad deũ: ⁊ creaturã: tc̃ ẽʒ istã diuersitatẽ obiectoꝝ ordi nãt̃ duo mãdata. ⁊ sic s̃t duo mot⁹ dilectõis. vn⁹ in deũ. ali⁹ i p̃ximũ. Isti aũt duo mot⁹ dic̃ Bõa. dupl̾r põt ɔ̃siderari: cũ sint ordĩati adĩuicẽ. vno mõ ɔ̃side rari põt ẽʒ p̃mã inclinatiõz. alio mõ ẽʒ exercitij pfe ctionẽ. si ẽm p̃mã iclinatiõz: dic̃ q mot⁹ dilectiõis i deũ p̾or ẽ motu dilectiõis i p̃ximũ. qñ charitas p̾i ⁹ iclinat̃ i deũ q̃ʒ i p̃ximũ: cũ de⁹ sit p̃ncipali⁹ obiectũ: ⁊ iclinatio dei sit cã iclinatõis respcũ p̃ximi. qñ charitas facit diligẽ deũ pp se: p̃ximũ aũt ppt deũ. Ita q li pp dic̃ hitudinẽ cãe final' ⁊ cãe mouẽtꝭ ⁊ in ducẽtꝭ. s̃m igit̃ p̃mã iclinatiõz charitas ĩ deũ: nõ so lũ ẽ p̾or charitate p̃ximi dignitate: sʒ ẽt origĩe. Si aũt ɔ̃sideret̃ circa exercitij pfectiõez: cũ exercitiũ circa dilectiõz i p̃ximũ vitã actiuã respiciat: ⁊ exercitiũ circa dilectiõz i deũ vitã respiciat ɔtẽplatiuã. ⁊ vita actiua sit iferior ⁊ ipfectior ɔtẽplatiua: i p̾ia p̾or erit dilectio p̃ximi q̃ʒ dei. Qui. n. vult pfectus esse amator dei: p̾us se exercẽ dʒ ĩ amore p̃ximi. Sic̃ g vult eẽ pfect⁹ ɔtẽplatiuus p̾us dʒ eẽ pfect⁹ actiuus sic̃ docet be. Greg. Et i h⁹ rei signũ bis datus fuit sp̃us scũs. de p̃mo Jo. 20. dixit g° eis pax vob: sic̃ misit me p̾r ⁊ ego mitto vos. hec cũ dixisset insuffla uit ⁊ dixit eis. Accipite sp̃m scũ: quoꝝ remiseritis petã remittũt̃ eis. ⁊ quoꝝ retinueritis retẽta sunt. De 2° hʒ Act. 2. Dũ ɔpleret̃ dies p̃thecostes ⁊c̃. Pri⁹. n. charitatẽ exercẽ dʒ i his q̃ videm⁹: vt per amorẽ visibiliũ rapiamur ad amorẽ inuisibiliũ. ¶ 3° põt ɔ̃siderari charitas q̃ʒtũ ad diuersos modos. Et sic ẽt charitas nõ ẽ vna. q2 mõi s̃t diuersi. Mo dus amãdi deum est ex toto corde ⁊ ex tota aĩa ⁊c̃. Modus amãdi p̃ximũ ẽ sic̃ nosip̾os. Itẽ deũ pp se ⁊ p̃ximũ pp deum. Isti aũt modi sũt diuersi: ⁊ p ɔ̃ns charitas erit diuersa. Quare ex his app̾et q chari tas ẽ vna q̃ʒtũ in se ẽ: ⁊ diuersa q̃ʒtũ ad obiecta pti cularia: nõ q̃ʒtũ ad obiectũ i cõi ad qd obiecta pti cularia referũt̃. Et ẽt diuersa q̃ʒtũ ad modos di ligẽdi. ⁊ sic pʒ p̃ma ps h⁹ ɔcl'onis. ¶ Q̃ʒtũ ad se cũdã ptẽ. s. q nõ eq̃lit̃ oĩa sint diligẽda. Ista. n. d̾ se pʒ. Alia. n. dic̃ dñs Bona. i. 3. di. 28. dilectione dili gẽda sũt irrõnalia: alia rõnalia: alia corpa: alia spi rit⁹ ⁊ aĩa: ⁊ sic de alijs. Irrõnalia. n. q̃qʒ charitate i perãte diligẽ debem⁹. Sic̃. n. charitas impat ⁊ mo net ad faciẽdũ: dicẽdũ: cogitãdũqʒ oĩa spectãtia ad salutẽ nr̃aꝫ ⁊ laudẽ diuinã: sic ẽt ipat ⁊ monet ad amã dũ creaturas irrõnales: qñ fcẽ sũt i laudẽ dei ⁊ nr̃i adiutoriũ. Et nõ solũ charitate ĩpante illa diligim⁹ sʒ ẽt nãli q̃dã pietate: vt pʒ ad sensũ. cõpatimur. n. illis in mactatiõe illaꝝ. Sʒ charitate elicie̾te nõ de bem⁹ illa diligẽ. Charitas. n. eliciẽs ẽ qñ hit⁹ chari tatis respicit formalit̃ ⁊ directe dilectũ. i. formalit̃ illud eligit. ⁊ tale elicibile nõ ẽ nisi sũmũ bonũ: vel cui sũmũ bonũ natũ ẽ vniri p cognitiõz ⁊ amorem. Et q2 irrõnales creature h° mõ nõ sũt dei capaces q2 nõ sũt ad imaginẽ eius create: iõ p charitatẽ nõ põt eis exoptari sũmũ bonũ. Sʒ ne tedio dicẽdi aĩa mea te afficiã: accipe istã distictiõz. vʒ. aliqd diligi põt tripl̾r. Vno mõ totũ affectũ ⁊ spem ⁊ finẽ nr̃m i dilectũ ponẽdo q̃ʒtũ possum⁹. ⁊ h° mõ solus de⁹ diligẽd⁹ ẽ. Alio mõ affectũ ponẽdo i dilectũ: sʒ non finẽ. ⁊ sic p̃xim⁹ diligẽd⁹ ẽ. optare. n. debem⁹ cuilibʒ p̃xio sũmũ bonũ pp deũ ⁊ nõ pp se. Alio mõ affe ctũ nõ ponẽdo i dilectũ rõe sui: sʒ rõe illi⁹ pp qd di ligit. Et h° mõ diligit̃ canis. nõ pp sp̃alẽ affectionẽ quã ponam⁹ circa canẽ: sʒ circa amicũ. Sic cũcte ir rõnales creature diligẽde sũt. q2 de⁹ in ill' relucet. ⁊ de⁹ iõ i ill' diligat̃. q̃re ⁊c̃. Et sic vt arbitroꝝ satꝭ hec ɔcl'o nõ ẽ. Hic tres ingram⁹ vĩ. ¶ p° ẽ. si p̾us diligẽ dus ẽ vn⁹ p̃xim⁹ q̃ʒ alius. ¶ 2ª vĩ. si bonũ p̃ximi p̾ ponẽdũ sit bono p̾pio. ¶ 3ª vĩ. huic correlaria ẽ. si p salute p̃ximi p̾pria vitã debeam⁹ exponẽ. ¶ Q̃ʒ tũ ad p̃mã. lʒ sint plures mõi rñdẽdi. ⁊ dñs Bona. i. 3. di. 29. satis clare rñdeat: ad p̾ns tñ expositionez magri sniaꝝ di. 29. tertij videam⁹. Duas. n. opini ones adducit optimis roboratas auctib⁹. ¶ Pria .n. opi. distiguit de duplici dilectiõe. s. affect⁹ ⁊ effe ct⁹. Et dicit q eq̃lit̃ ⁊ nõ s̃m p̾us ⁊ posteri⁹ diligen

di sūt oēs affectu: sȝ effectu nō. Quid āt sit dsiligere affectu oēs: ⁊ non effectu. audi Aug. j. de doctrina xpiana post mediū. Oēs inqt hoīes eq̄ diligēdi sūt: sȝ cū oīb⁹ pdesse nō possis: his potissimū ɔsulēdū: q p locoꝝ ⁊ tēpoꝝ vl' q̄rūlibet reꝝ opportunitatib⁹ ti bi q̄d ā sorte ɔstricti⁹ iūgūť. h᷒ ille. Audi ⁊ eūdē sup illud Pauli ad Gal. opemur bonū ad oēs. Operemur inqt bonū ad oēs: maxie ad dōesticos fidei. i. xpianos. oīb⁹. n. pari dilectiōe vita eťna optāda ē. Et si nō oīb⁹ possint eadē exhiberi dilectionis officia: q̄ sp frib⁹ maxie sunt exhibēda: q: sūt inuicē mēbra: q habēt eūdē pīez. hec ille. Et sic his siliibusq̄ auctib⁹ ɔcludit oēs pxi' diligēdos eē charitatis affectu: sȝ i opeꝝ exhibitiōe dīraȝ eē debere ⁊c. ℭ Alia opi. dic̄ q̄ nō solū affectu: sȝ ēt effectu p̄ p̄us vnus diligēd⁹ ē q̄ȝ alť. Et h᷒ expsse ondit ex snīa be. Hiero. sup Ezech. ⁊ be. Ambro. sup illō cāticoꝝ. Ordinauit i me charitatē. vbi expsse ostēdiť q̄ p̄us diligēdus ē de⁹ q̄ȝ ꝓprim⁹. ⁊ inť ꝓxios p̄us mr ⁊ pr q̄ȝ filii⁹: ⁊ fili⁹ magis q̄ȝ affinis: ⁊ xpian⁹ magis q̄ȝ iudeus: ⁊ sic ordinate ꝓcedēdo. Et hec opi. vior est. Et auctoritates q̄ eq̄liť oēs diligēdos dicūt: itelligi dēbēt ad hunc sensū. Eq̄liť. i. cōiť oēs diligē debem⁹ affectu. i. oīb⁹ optare sūmū bonū: q idonei sūt illud adipisci. Nō tñ pp hoc tolliť ordo: qn p̄ p̄us illud mihi ipi veliȝ: postea pri ⁊ mr̄i: ⁊ sic successiue. Et si hoc mō p̄ma opi. itelligē voluit: v̄a ē. nec ɔ̄rīū dicendū ē. Et hoc ēt clarius in sequēti v̄itate cognosceť ⁊c.

ℭ Quātū ad secūdā dico q̄ sp bonū ꝓpriū ē bono ꝓximi pticulari ꝓponēdū. bonū bono eq̄liť siue ꝓportionabiliť referēdo. Triplex. n. ē bonū. s. bonuȝ spūale. bonū corporale. ⁊ bonū tpale. Unde accipe regulā gn̄alē q̄ bonū spūale: vt sal⁹ aīe: bono spūali ꝓximi. i. saluti aīe ꝓximi ꝓponēdū ē. Silr bonuȝ corpale ꝓpriū bono corpali ꝓximi. Et bonuȝ tpale ꝓpriū bono tpali ꝓximi. Ecc̄. 24. Qui sibi neq̄ȝ ē cui bon⁹ erit. Audi Aug. li. de v̄bis domini sermōe 2. Face inqt el'ynā ē face miaȝ. Si itelligis a te incipe. Quō. n. eris misericors alteri si crudelis es tibi? Charitas. n. ordinata icipit a seipo. 23. q. 3. si nō licet. ⁊ de pe. di. 3. q vult. ⁊ 19. q. 2. c. due. ⁊ 14. dist. c. qō ait. ⁊ notāť iste cōcordātie i. c. licet. de regularib⁹. i glo. sup v̄bo vtilitas. vide ibi. Et nullū istoꝝ textuū facit ita ad propositū sic caplm. qō ait. 14. di. vbi in sūma dic̄: q̄ nō sūt a nob aliq̄ cōmittēda delicta ne alij grauiora cōmittāt. ⁊ sūt v̄ba Aug. super Gen. i libro q̄stionū. ⁊ h᷒ idē cōcludit gl. ibi ⁊c. Sȝ de hoc ēt diceť p̄ma ɔcl'one tertie ptis. q̄re ⁊c.

ℭ Quātū ad tertiā vi. dico q̄ si vitā pro ꝓximo expone oportēt ne iusticia deserať: vl' ne morte eťna piret: necesse ē exponē vitā. Sȝ si piculū aīe non imineret nō teneret vitā ꝓ ipo exponē. si v̄o id faceret signū eēt infiniti amoris. Et ob hāc cām iesu xpo imense sum⁹ obligati. q vt nos a morte eťna liberaret: se morti turpissime exposuit. Apoc. j. Lauit nos a pctīs nr̄is in sāguīe suo. Audi Aug. Miser inqt ego quātū deberē diligē deū meū q me fecit cū nō erā. Redemit cū perierā: Nō erā: ⁊ de nihilo me fecit: nō lapidē: nō arborē: nō auē: sȝ voluit me hoīeȝ eē. Dedit mihi viuere: sentire: ⁊ discernere. Perierā ⁊ ad mortalē descēdit. mortalitatem suscepit. mortē sustinuit. ⁊ sic me restaurauit. hec ille. q̄re ⁊c. Et hec tibi sufficiāt ꝓ p̄senti conclone.

ℭ Q̄ oia sūt dei amore diligēda. Conclusio. II.

a Ecipe secūdā ɔcl'onē. vȝ. Oia q̄ fecit de⁹ siue i celo: siue i inferno: siue in t̄ra: ipius gloriosi dei respectū ⁊ amore sunt diligēda. Hec ɔcl'o ꝓbať breuiť anc̄te. rōne. ⁊ ex°.

ℭ Anc̄te qdē. audi prophetā. Delectasti me in factura manuū tuaꝝ. i. i creatura. sȝ delectatio nō est sine dilectione. g° ⁊c. ℭ Rōne arguiť sic. Ois xpi actio ē nr̄a instructio p Grego. sed xp̄s oia dilexit. ps: Nihil odisti eoꝝ q fecisti. g° ⁊c. ℭ 3° pȝ exemplo. Lōgū qdē de reb⁹ oīb⁹ exēpla ponē ⁊ tediosū esset. sȝ lege i vitis patꝝ: ⁊ videbis q̄ȝ tenerrime eia dilexerūt. Hieronym⁹ pedē curauit leōis. Alť lupe circa horā nonā de reliquijs mēse sue cibū mistrabat ⁊ ipa ci⁹ man⁹ ligebat ⁊c. Hic tres pulcherrimas v̄itates. ℭ Pria ē. An ego tenear diligē sceleratos: quos dietim video scōs blasphemaꝛ. luxuriari ⁊c. ℭ 2ª ē. An de necessitate salutis tenear inimicos diligē: ⁊ eis signa dilectiōis ostēdere. ℭ 3ª. An tenear diligē demones: quoꝝ occasiōe sepe mortaliť deū meū offendo. ℭ Quātū ad p̄mā dico s̄m btīm Tho. 2ª 2ᵉ. q. 25. ar. 6. in corpe. q. q̄ in pctōre duo ɔsiderāda sūt. nā. s. ⁊ culpa. Scdm nāȝ qdē beatitudis capaces sūt. ⁊ iō sūt ex charitate diligēdi. sȝ q̄r s̄m culpā deo aduersanť: ⁊ ipa ē beatitudinis ipedimētū. iō vt sic oēs odio habēdi sūt: siue pr: siue mr ⁊c. ps. Iniquos odio habui. Audi Aug. de ciui. dei. Perfectū inqt odiū habet de mal'q s̄m deū viuit: vt nec propť viciū oderit hominē: nec amet viciuȝ propť hominē. sed oderit vitiū amet hominē. Et Prosper ait. Sic diligēdi sunt homines vt eoꝝ nō diligant errores. Dn̄s aūt Bona. in 3. dist. 28. dicit q̄ peccatores inquātū viatores sūt: duas habēt rōnes diligibilitatis. s. [illegible]centiā imaginis dei ⁊ capacitatē beatitudinis. qm adhuc saluari possūt. Exemplū pȝ de Dauid. Audi Ambro. Peccauit inqt Dauid qō solēt reges. sed pniam gessit: fleuit: ⁊ ingemuit: qb nō solēt reges. confessus ē culpā ⁊ obsecrauit indulgētiā. Exemplū latronis. Audi ⁊ Criso. libro de repatiōe lapsi. Latro inqt iste qui pendebat in cruce nō eguit prolixitate tpis vt ingressū paradisi mereret. sed tm̄ ei spacij suffecit quātū expēdi potuit: donec posset vnum proferre sermonē. Ita vt intra momentū tpis totius vite sceleribus liberari ⁊ p̄cedere ad paradisuȝ ēt aplos mereret. hec ille. Et sic habes q̄ duplici de cā tenemur diligere pctōres. Sed dubito inquies. dic queso an ista dilectio dȝ eē affectu tm̄: optādo. s. eis sūmum bonū. an etiā effectu: vt tenear. s. eis necessaria vite ministrare. Dico s̄m cōem theologoꝝ scholam qb ēt ponit philosophus. 9 ethi. q̄ amicitie beneficia ab amicis peccātib⁹ subtrahēda nō sunt: dūmodo salutis eoꝝ spes habeať. Sed magis eis auxiliandū ē ad virtutis recuperationē q̄ȝ pecunie. cum amici magis debeam⁹ esse virtutis q̄ȝ pecunie. Et hoc fit per correctionem fraternā. de qua infra dicetur seq̄nti feria tertia diceť. Audi pulcherrimum

tertiū.23.q.4.c.dz hō. vbi sic d'. Debz hō diligere
p̄ximū tanq̄ seipsū .i. ad id qd̄ scipsū .i. ad vitā eternā
vt quē potuerit hoiez bñficio: cōsolatōe vl' iformatōe
doctrine: vl' disciplīne correctōe adducat ad cōlēdū deū. Et sc̄ vba Aug. ad Macedoniū. vbi glo.
sup vbo. dz hō. sic ait. Hic est argumētū q̄ pecunia
aliquē possum⁹ allicē ad fidē. vt. 23.q.7.c. qd̄ āt. ⁊
45. di. q̄ sincera. Sub tali cōditiōe possum⁹ aliquā
ducē i vxorē vt fiat xp̄iana. 28.q.1.c. ane. ⁊ possum⁹
eos grauiorib⁹ pēsionib⁹ onerare vt cōuertāt. 23.
q.6. iā vo. qd̄ sat admitti pōt. Et sic i talib⁹ spūa l
b'licite fit pactio vbi agit̄ de quersiōe alic⁹ ad fidē.
Et sic nō obstat. 1.q.2. q̄z pio. hec glo. ibi. Si vero
spes salut̄ eoꝝ nō ē: nō sūt ei⁹ amicitie familiaritates exhibēde. Et p̄maxīe qñ eoꝝ vita ē pot⁹ alioꝝ
nocumētū ⁊ subuersio: aut reipublice: aut eccl'ie: aut
fidei detrimētū. q̄z sit eoꝝ emēdatio. Silr dico d' cōuersatōe. Nā q̄uis eoꝝ salutē spam⁹: cū eis querfādū ē: al's n̄. Caueāt. n. fragiles. Jn Salomō suo
filio Roboā dicebat. fili si te lactauerit peccōres: ne
acquiescas eis. aut si dixerit cōmisce te nobiscū. vnū
sit marsupiū nr̄m: ne ābules cū eis ⁊c. Et iō vulgariē dici solet. La mala cōpagnia sa fiachar el collo.
Qualit̄ soci⁹: collega: comes: cōsors: sodal' differāt.
Et q̄lit̄ qs dicat̄ soci⁹ criminis: cōsiliari⁹: fautor: seu
defēsor: notat glo. magna i clemē. p̄ma d' penis. vide ibi si placet. Et sic p̄z p̄ma ve. ¶ Quātū ad secūdā ve. dico q̄ dubiū duas partes hz. Primā an
de salutis necītate teneat diligē inimicos. Secūdā
an teneat illis signa dilectōis ondē. ¶ Quātuz ad
p̄mā cōiter doctores oēs dicūt q̄ h° p̄ceptū de diligēdis inimicis. Mat. 5. Diligite inimicos vr̄os ⁊c.
ē necītario distiguēdū. Et ad p̄ñs accipiamus dūm
Bona. i. 3. di. 30. vbi sic ait. Diligē inimicū cōtigit
duob⁹ mōis. aut affectu. aut effectu. Affectu duplr̄
aut affectu inocētie .i. nō appetē ei aliqd̄ maliū: vt
necē: vl' vidictā. vl' affectu beniuolētie .i. sibi bonū
optādo. ¶ Primo mō q̄libet inimicū diligē tenet̄.
null⁹. n. alicui nocere q̄rere dz. ¶ 2° mō .s. affectu
beniuolētie. hoc pōt eē duplr̄: aut optādo ei bonuz
spūale: aut tpale. Spūale: vt optare ei grāz i p̄nti:
⁊ gl'iā i futuro. Et sic q̄libz de necītate salut̄ tenet̄
diligere inimicū. Crudelitas āt magna eēt nō optare cuilibz hoi grām ⁊ gloriā: p quā ⁊ vt quā accipere mereret̄ homo: xp̄s Jesus in ara amarissime
crucis sāguinē suū copiosissime fudit. Scd̄o mō affectu beniuolētie: optādo ei tpale bonū. Et hoc duobus modis. aut ē inimic⁹ p̄sonalis. aut inimic⁹ cōis
vt reipublice: aut eccl'ie. Si ē inimicus personalis.
aut inimic⁹ cōis vt reipublice: nō tenet̄ hō de necītate salut̄ illi bonū tpale optare. sed si optat hoc ē
p̄fectōis nō necītatis. Si vo ē inimic⁹ eccl'ie: nullo
mō tenet̄ illi optare: nisi speraret̄ emēdatio. Et sic
p̄z q̄lr inimicos diligē debeam⁹ quo ad affectum.
¶ Accipe fm mēbz hui⁹ distictōis. vz. q̄ diligē inimicos debem⁹ effectu. Et dico q̄ diligē inimicos
effectu pōt itelligi duplr. vz. effectu inocentie. aut
effectu beniuolentie. Effectu inocētie tūc inimicos
diligim⁹ qñ eis nō nocem⁹ nec p aliū nocē p̄curam⁹. Et sic q̄libz de necītate salutis inimicos diligē
debz. qm̄ dn̄s hoc gen⁹ nocēdi sibi reseruat vt dic
apl's. Mihi vidictā ⁊ ego retribuā dic dn̄s. ⁊ apoc.
7.c. Nolite nocē terre ⁊ mari neq̄z arborib⁹ quoadusq̄z ⁊c. s. i p̄nti vita. Expone: q̄z nenum: ēt brutis
rōne odij ē nocēdū. multomagis hoibus. De effectu āt beniuolētie distiguēdū ē. aut ille ē inimic⁹ p̄sonalis. aut cōis: vt reipublice: aut eccl'ie. Si personalis nō tenet̄ eū diligē nisi in casu necītat̄. si āt
nō eēt i casu necītatis: hoc eēt p̄fectionis. Si āt sit
inimicus fidei aut eccl'ie. tunc nullo mō ei tenetur
subuenire: nisi speraret̄ e⁹ salus. Nā imi⁹ in alum
ē ipm mori permittē q̄z q̄ maliū igerat fidi ⁊ eccl'ie
xp̄i Jesu. Silr ē dicēdū si sit inimicus reipublice ⁊
bōi cōis. Jō Greg. 22. moꝝ. dic. Euenire plerūq̄z
solet: vt nō amissa charitate dlectet nos ruīa proximi ⁊ rursū ei⁹ p̄spitas sine inuidie cl'pa nos cōtristet
Cū ruēte eo quosdā bñ erigi credim⁹: ⁊ proficiēte
illo quosdā iniuste opprimi formidam⁹. Jō filij dei
vt hr̄ Exo. 15. letati sūt i mari mortuo Pharaone
cū exercitu. Cātabāt. n. dicētes. Cātem⁹ dn̄o. vide ibi historiā si vis. Et sic p̄z q̄lit̄ p̄ceptū de diligēdis inimicis itelligat̄. Hec oīa in sñia dn̄s Bona.
vt. s̄. ¶ Accipe mō scd̄am partē an dicte veritatis
vz. An de necītate salutis teneamur inimicis signa
oñdere charitatis. Et dico fm btm̄ Tho. 2ª 2ᵉ. q.
25. ar. 9. q̄ q̄dā sūt signa dilectōis q̄ exhibent̄ proximis in cōi: vt orare pro toto pp'lo. aut cū beneficiū ipedim⁹ toti cōitati. Et hi⁹ beneficia ⁊ dilectōis
signa de necītate salutis ēt inimicis cōicare ⁊ dare
debem⁹. Quod si nō fieret: inuidie liuoris ⁊ vidicte
signū eēt. Jn Leui. 19. dr̄. Nō q̄ras vltōez nec memor eris iniurie ciuiū tuoꝝ. Quedā sūt beneficia ⁊
charitatis signa: q̄ ēt qs alicui p̄ticularit̄ impendit.
Et talia non tenet̄ de necītate salutis impendere:
nisi fm p̄parationez animi .i. vt p̄ponat: q̄ qñcūq̄z
necītas occurreret: illi liberalit̄ subueniret. Et hoc
intellige si sit inimic⁹ p̄sonalis. Si vo cōmunis inimicus esset vel eccl'ie: nullo mō teneret̄ nisi speraret̄ emendatio. Et sic intelligit̄ illud Prouer. 25.
Si esurierit inimicus tu⁹: ciba illum. si sitit. potum
da illi. Hec de intentione beati Tho. vbi. s̄. Ego
autē vt clarior de signis charitatis inimicis ostendendis noticia habeat̄: pono regulā hanc generalem. q̄ cuilibet inimico iniuria parcenda est: sed nō
dānum. Unde si qs tibi p̄rem: vl' infez: vl' fratrem
occiderit: vl' aliquā grauē iniuriā intulerit: sine aliqua glo. de necessitate salutis oz vt illi pcas. Mat.
5. Diligite inimicos vr̄os: benefacite his q odcrūt
vos. Audi pulcherrimū textum. 23. q. 4. c. cum in
lege. Cū in lege inq̄t scriptū sit. Diliges amicum.
⁊ odio habebis inimicū tuum. accepta tūc licentia.
iussū fuerat: vt dei suosq̄z aduersarios quāta possent virtute cōprimerēt: eosq̄z iure gladij ferirent.
Quod in nouo testō procul dubio cōpescit̄: cum per
semetipsum veritas p̄dicat: dicēs. Diligite inimicos vr̄os ⁊c. Et sunt verba bti Grego. in expōne
euāgelij. Sile fcm̄ est regnū celoꝝ homini regi qui
fecit nuptias filio suo. Quare ex his p̄z q̄ qui odium portat mortaliter peccat. di. 25. c. criminis. Et
ois qui fratrez odit homicida est. Jo. 3. Et de pe.

di.⁊c.oīs iniqtas.Qnāobrē oȝ vt cuilibȝ iniuria re laxet.dānū āt dimittē perfectōis ē ⁊ nō necitatis. vt dic̄ Rico.de li.Sed qr ego q iniuriā feci:in mētez scire nō possum.q: hoc dei ꝓpriū ē.q̄r ego hoc sci re potero ꝙ mihi .s.iniuriā condonaueris: ignoro iges:nisi tu mihi signa aliq̄ remissionis ostēderis: Propterea aīa nō ꝙ octo signa sūt inimicis spālit ostēdenda.pᵐ ē in verbo.2ᵐ in aspectu.3ᵐ in ge stu.4ᵐ in orōne.5ᵐ in generali.6ᵐ in particulari. 7ᵐ in dispositione.8ᵐ in operatione. ¶ Primū inq̄ȝ signū inimicis spālit ostēdendū ē in verbo.Si gna .n.charitatis ex interiori dilectōe ꝓcedunt: vt dic̄ btūs Tho.2ᵃ 2ᵉ.q.25.ar.9.Si .n.mente mihi parceres: ⁊ mihi nō loq̄reris:signū poti⁹ rācoris eēt ⁊ odij q̄ȝ amoris.Nota tn̄ ꝙ si ex loq̄la periculū icur reret:aut verisilr crederet icurri:nā inimico loqnē dū nō ē.qm̄ nō sūt faciēda bona vt inde eueniāt ma la.¶ 2ᵐ signū consistit in aspectu. Simulacrū enīȝ mentis facies ē.ait btūs Hiero.Et iō amor in vl'tu relucet.Et 32.q.5.c.nec solo Aug.ait. Impudic⁹ oculus ipudici cordis nūcius ē. ¶ 3ᵐ est in gestu.vt .s.nō recedas aut alia declines via:cū videris ini micū.qm̄ oppositū facere odij signū ē. ¶ 4ᵐ est in orōe. vt .s.inimicū ab orōne cōi nō excludas .q: alr mortalr peccares. ¶ 5ᵐ est i gnāli. vt.s.tpe famis ēt inimico frumentū vendas: si omnibus vendis. ¶ 6ᵐ est in spāli.i.si ex spāli grā elemosynā pau peribus facias: ⁊ inimicus accedat: vt sil' cum alijs accipiat:illū nō repellas. ¶ 7ᵐ est in dispōne.i. vt semꝑ aīo firmes.si inimic⁹ tu⁹ in extrema necitate veniret:illi subuenires.⁊ hoc itellige vt sup̄ ē de claratū. ¶ 8ᵐ est in operatōe.i.cū inimic⁹ tuus de facto est in extrema necitate:illi subuenias ꝓ posse ad itellectū superius datū.his octo signis ostendit̄ q̄ȝ sit ver⁹ amor. Inde Aug.in sermone sci Stepha ni ait.Nemo se seducat.q.n. vnū hoiem in h° mū do odio h:gēqd deo i operib⁹ boni obtulit totū ꝑ dit.hec ille.Et sic pȝ scda veritas. ¶ Qnātum ad sīt ā ve.breuit dico ꝙ illos tāq̄ȝ amicos amare non debem⁹.q: amicis de necitate tenemur optare vi tā etnā:quā illis oīo appetē nō debem⁹.q: charita ti dei repugnaret:ꝑ quā ei⁹ iusticiā approbamus. Sȝ debem⁹ eos tm̄ dilige.q: glie dei sūt rectissimū exēplar.Et hoc ēt mō illis optare debem⁹ eoꝝ cō seruatōem ad gliam dei.Hoc in sñia beat⁹ Tho. 2ᵃ 2ᵉ.q.25.ar.11.in corpore questionis.Et hec suf ficiant pro p̄senti ꝯclusione.q̄re ⁊c̄.

¶ De obseruātia mādatoꝝ. Cōclusio. iij.

a Ecipe tertiā ꝯclōnē.vȝ.Nō verā dī cha ritatē h:q ipsius mādata negligit obser uare. Ad cui⁹ declaratōeȝ nota ꝙ chari tas oīa leg̃ ⁊ xp̄i mādata in se v̄tualr cō tinet.⁊ ad eā velut ad finē ordinant oīa.p̄ma Thi.1. Finis p̄cepti est charitas de corde puro ꝯsciā bōa: ⁊ fide nō ficta.de corde puro.i.nihil cū dei amore eq̄lr misceat.i.tm̄ q̄ȝ m̄ ipse diligat: sȝ ipse sup oīa. ꝯsciā bona.i.sine pccō mortali: q: tūc bona ꝯsciā ē. Fide nō ficta.i.mobili ⁊ fragili: sȝ i aduersis forti ⁊ cōstāti. Hoc p̄supposito hec cōclo tripliciṫ pbat.s. auctē.rōne.⁊ exēplo. ¶ Aucte qdē audi dnm. Jo.

14 Si qs diligit me sermonē meū seruabit. Audi ⁊ Aug.de laude charitatis.Totā inqt magnitudi nē ⁊ latitudinē diuinoꝝ elogoꝝ possidet charitas: q̄ deū ꝓximūq; diligim⁹. Docet .n.eā magr noster celestis: ⁊ dic̄. Diliges dnm̄ deū tuū ex toto corde tuo: ⁊ ex tota mēte tua: ⁊ ex tota aīa tua: ⁊ ꝓximū tuū sic teipm. In his .n.duob⁹ mādans tota lex p̄ det ⁊ ꝓphete.Si g° nō vacas oēs sacras paginas ꝑscrutari: oīa volumina s̄monū euoluere: omniuȝ scripturaꝝ secreta aperire ⁊ penetrare.tene chari tate vbi p̄dēt oīa.hec ille. Audi ⁊ Paulū aplz ad Ro.13. Nemini inqt quicq̄ȝ debeatis nisi vt inuicē diligatis. Nec dei excludiṫ dilectio.qm̄ ꝓximū di ligim⁹ ꝓpt̄ deū.⁊ iō in dilectōe ꝓximi dei icludiṫ amor.Et ob hoc ibi idē subiūgit Paul⁹.Qui dili git ꝓximū legē ipleuit.q̄re ⁊c̄. ¶ 2° hec ꝯclō ꝓbaṫ rōne.Quicūq; recte ⁊ scē i deum ⁊ ꝓximū regulaṫ ꝑfectā charitatē hȝ.Sed decē p̄ceptis hō recte sā cteq; i deū ⁊ ꝓximū regulaṫ.g° ip̄e ꝑfectā charita tē hȝ. Maior ē satis nō.sȝ minor ꝓbaṫ. Trib⁹ eīȝ p̄mis mādatis sufficient̄ scēq; regulaṫ hō in deuȝ: ⁊ alijs septē i ꝓximū.g° ⁊c̄.Et ꝙ hō p̄mā p̄tē isti⁹ aīīs. Nā cū de⁹ se hēat ad creaturā in triplici gn̄e cause .s. vt creator.gubernator.⁊ glorificator. Inq̄ȝtū est hois creator debeṫ ei s̄uitus ⁊ reuerētie subiectio. Math.4. Dn̄ȝ deū tuū adorabis: ⁊ illi soli s̄uies. ⁊ vt hoc facēt hō vt debēt: p̄mū p̄ceptū iposuit: di cēs. Non hēbis deos alienos corā me. Inq̄ȝtuȝ est hois gubernator debeṫ ei nois scificatio. q: nomē scm̄ e⁹.Et vt hoc facēt: addidit 2ᵐ p̄ceptū dicens. Nō assumes nom̄ dei tui frustra. Inq̄ȝtū vo ē hois glorificator: debeṫ ei q̄dā alicui⁹ opis scā dedicatio. ⁊ iō addidit t̃tiū p̄ceptū dicēs. Memēto vt diē sab bati scifices.Et sic fuit ordiat⁹ hō q° ad deū.Scda ps aīīs ꝓbaṫ.s. ꝙ alijs septē p̄ceptis ordineṫ hō q° ad ꝓximū: ꝓbaṫ.vn̄ nō ꝙ hec septē p̄cepta sup duo p̄cepta nāe fundanṫ.vȝ.Qđ tibi vis fieri: alijs facito.Et qđ tibi fieri nō vis alijs ne feceris. Sic igi ordinaṫ p̄mo hō in ꝓximū. Ingratitudo.n. vitium grāde ē.Et qm̄ int̄ ꝓximos principaliores sūt pr̄ ⁊ mr̄: q cū deo pticipāt i nobis eē dādo.qm̄ de⁹ aīam: parētes cōp⁹ p̄stāt. Iō in scda tabula vbi hec septē p̄cepta digito suo scripsit de⁹: ne igrati parētib⁹ tā ti bñficij eēm⁹: p̄mū ⁊ p̄ncipale mādatū fuit.hono ra p̄rem ⁊ m̄rem tuā. Alia āt sex gnālit circa quēlȝ ꝓximū hoiem regulāt. Ne.s. ꝓximo aliquo modo noceam⁹.Et qm̄ ꝓximū triplr offendē possum⁹.s. corde: ore: ⁊ ope.Et opere tripliciṫ.s.in ꝓpā ꝑsona in ꝯiuncta: ⁊ i reb⁹ suis. Iō vt istis trib⁹ modis ope ꝓximū offēdē caueam⁹: tria p̄cepta dedit. Primū nō occides.Et hoc respic̄ ꝑsonā ꝓpriā. Scdȝ nō mechaberis.Et hoc respicit ꝑsonā ꝯiūctā. Terciū nō furtū facies.⁊ hoc respic̄ res exteriores ꝓprias. Et sic remanet hō regulat⁹: ne ꝓximū opere offē dat.Sed q: nō solū opere: sȝ ēt maledicta ligua ꝓ ximū offēdere possum⁹. ps. Lingua tua sic noua cula acuta ⁊c̄. Iō vt caueat subiūxit nō falsū testi moniū dices. vbi oīs lingue offensa ꝓhibeṫ: vt dic̄ Alexāder de ales.Et q: nō solū lingua: sed ēt cor de offendere possum⁹: iō subiūxit alia duo. nō cō-

cupisces vxorē primi tui. ꝛ nō ꝯcupisces rē primi tui: nō bouē: nō asinū: nō huiꝰ nō āncillā. ꝛc. Et sic remanet regulatꝰ quo ad primū. ꝛ p ꝯñs ibi pfcā charitas. C 3ᵒ hec ꝯclō pbaṫ exᵒ. Nā Moyses pplo dixit. qd petit dñs a te: nisi vt ambules ī vijs eius: ꝛ diligas eū. Deut. 10. Inde dñs legē Moysi daturꝰ dixit ei. Ego dñs faciā miam his q diligūt me ꝛ custodiūt pcepta mea. Exo. 20. c. Quare bene ꝯcluditur q finis pceptī est charitas. ꝛ p ꝯñs q pcepta nō seruat: charitatē non hȝ. Et sic pȝ ista ꝯclusio. Et sufficiāt hec p 2ᵃ parte huius sermonis.

C De vtilitate scē charitatis ꝯsideratio. III.

Tunc tertio loco

scē charitatis iocūdā vtilitatem videamꝰ. vbi tres ꝯclōnes subiūgamꝰ. ī qbꝰ duodecim fructꝰ colligemus. C pᵃ 2ᵒ ē ista. Uez a falso: iustū ab iniusto: feruentē a tepido: gaudiosū a mesto amorē discernit: ꝛ cognoscere facit. C 2ᵃ ꝯclō est ista. Patiens: benigna: pseuerās est scā charitas: atqȝ regulās cuncta. C 3ᵃ conclusio est ista. Distinguit: cōcomitat: pficit scā charitas atqȝ triumphat.

C De q̄tuor pmis fructibꝰ charitatis. Cōclō. I.

Ccipe pmā ꝯclonē. ꝛc. vt s. In hac ꝯclone q̄tuor ponunṫ scē charitatis fructꝰ. C pꝰ dr̄ charitas vera. C 2ꝰ dr̄ charitas iusta. C 3ꝰ dr̄ charitas opo sa. C 4ꝰ dr̄ charitas gaudiosa. C pꝰ itaqȝ scē charitatis fructꝰ dr̄ charitas vera. vbi nō q charitas q̄dā ē vā: q̄dā falsa. Charitas vera ē qn amamꝰ nō spe ꝯmodi: aut alicuius vtilitatis: sȝ amore amicitie tm̄. Caritas falsa p oppᵐ ē qn̄. s. amamꝰ spe alicuiꝰ vtilitatis: q̄ cessāte illud nō amaremꝰ. ꝛ hic dr̄ amor ꝯcupiscētie. Ad cuiꝰ declarationē nōndū hȝ phm̄. 8. ethi. q nō qlibet amor hȝ rōnē amicitie: sȝ amor q ē cū beniuolētia hic rōnem amicitie hȝ. Vbi gr̄a si aliquē sic amamꝰ vt ei bonū velimꝰ: tūc ē amor cū beniuolētia. Si aūt rebꝰ amatis nō bonū velimꝰ: sȝ eoꝝ bonū volumꝰ nobis: sicē amare vinū: ꝛ equū: ꝛ hꝰ: q: nob vtilia sūt certe hic amor nō ē beniuolētie: sȝ cuiusdā ꝯcupiscētie: qm̄ si talis vtilitas tolleret nō eēt amor Audi tex. de pe. di. 2. c. proximos. vbi dr̄. Proximos aūt tūc diligimꝰ sicut nos: si nō pp aliqs vtilitates nr̄as. nō pp sperāda bñficia vl' accepta: nō pp affinitates vel ꝯsanguinitates: sȝ pp hoc tm̄: q2 sīt nr̄e nāe pticipes diligamꝰ. hec ibi Audi Isido. d sūmo bono li. 3. Nō sīt igt fideles in amicitia: quos mūnꝰ non gr̄a copulat. nā cito deserūt: nisi sp accepint. dilectio. n. q̄ munere glutinaṫ: eo suspēso dissoluiṫ. hec ille. Audi ꝛ Cassiodoꝝ ī quadā epl'a. Necītas igt amicū pbat: ꝛ ita me charitatis arborē splendor exhibite subuctiōis elucidat. Et idē. Qui verꝰ amicꝰ ē oi tpe diligit: nō tormētū sepat: labor nō lassat: thesaurꝰ nō superat: alienꝰ amor nō occupat. hec ille. Psēsent hic cōiuges ꝛ cōsāguinee ꝛ qcunqȝ parētes q si se inuicem amant pp cognatōez ꝛ vtilitatē nō illos: sicē seipos amant. Sed a fortiori si tales nō diligūt vo amore sicut seipos. quō gᵒ diligēt inimicos? Si ppriā vxorē qs diligit pp suā pulchritudinē. ꝛ ea leprosa effcā vl' senectute: vl' q̄cuqȝ alia īfirmitate turpiṫ deformata eā non diligit: pelleꝰ erit ille amor. ſ. amor de pelle. Sic igiṫ eā amabat: sicē glutō porcellū assatū. Silr' siqs famulū amat eo q diligenṫ ꝛ cū multa sollicitudine huiat ei. demū īfirmatū: vl' senē effcm eū derelinqt: vl' mittit ad hospitale: quō tal' diliget inimicū suū sicē seipȝ: q ei verbis ꝛ fcis iniuriatꝰ ē? Ex qbus seqṫ q si amor inṫ hoies ex vtili ꝛ delectabili cāṫ: ꝛ nō ē ibi honestū: nō ē ibi amor verꝰ: sȝ fallax ꝛ mercenariꝰ. Audi aplz. 1. Cor. 13. Charitas inqt nō q̄rit q̄ sua sūt. i. ppriā vtilitatē. nūqȝ. n. legimꝰ scm̄. Moysen suis filijs aliqd offim̄ ddisse. Et cū de hac vita migraturꝰ eēt: dnm rogās vt pplo suo de idoneo pnidēt duce: nullā de filijs aut ꝯsāguineis mētionē sec. Numeri. 17. Et Josue trā distribuēs filijs isrl': minorē ptē tribui sue dedit. Josue. 17. Et dñs Jesus nō Joānē: nec vtrūqȝ Jacobū: sȝ solū Petrū pastorē eccl'ie īstituit. Jo. 21. Uera igiṫ charitas nō q̄rit q̄ sua sūt. i. ppriā vtilitatem. Sȝ heu īfelicitati nr̄e. oēs. n. tūc q̄rūt q̄ sua sīt: nō q̄ Jesu xp̄i. vt Apl's ait. Nō tñ ex his ꝯcludimꝰ q hō sibi ꝛ suis necīa pcurare nō debeat. imo vt stati ōndeṫ pbatio charitatis exhibitio ē opis: vt dicē Greg. Nā ꝛ xp̄s ī cruce pēdēs curā nr̄is hūit: ꝛ illā discipl'o ꝯmēdauit. Et dū ī horto a iudeis q̄rereṫ: dixit. si ergo me q̄ritis sinite hos abire ꝛc. Sȝ iō dicimꝰ iordinatū amorē q. s. oia p se ꝛ suis appetere ꝛ deuorare facit. qr̄ ꝛc. Et sic pȝ pmꝰ fructꝰ. C 2ꝰ fructꝰ dr̄ charitas iusta. Justicia nāqȝ exigit vt maiꝰ bonū minori: ꝛ maximum maiori anponaṫ. Sūt aūt ī nobis tria bona gratis data. s. aīa. corpꝰ. ꝛ suba huiꝰ mūdi. Et hȝ hūc gradatū ordinē nā docet p amorē vnū alteri eē anponēdū qd vtiqȝ expiētia pȝ. cū mallit hō puari oclo corporali: q̄ȝ oculo spūali: q rō est. q̄ deficiēte fit hō amēs. Rursus p corporali tuēda vita nālr hō cūcta postponit. Job. 2. Pellē p pelle. i. alteriꝰ vitā p sua fūda. ꝛ cūcta. i. tpalia q̄ hȝ hō: dabit p aīa sua. i. p vita sua. Sūt tñ plimi q q̄ȝtū ad pdcā ordinē nature peruertūt. cū pp corpis sui salutē vtutis bona postponūt Alij vo pp tpalia bona grauissimis laboribꝰ ꝛ manifestissimis piculis se exponūt. Mi. n. manifestū ē q ī amore suo ordinationē nō huāt. ppl'ea nō se amāt: sȝ potiꝰ nālr odiūt semetipsos. ps. Qui diligit iniqtatē odit aīaȝ suā. Sed ꝛ parētes q p vsuras. rapinas. ꝛ alia iniusta lucra filijs ꝯgregāt tpalia bona ī piudiciū aīaꝝ suaꝝ: quō amabūt filios ordine recto? Etsi pprios filios ppo ꝛ recto amore nō amāt: quō recto amore amabūt inimicos? Silr' ꝛ mr̄es quō iusto ꝛ recto amore diligēt paganos ꝛ īfideles. que p sanādis liberādisqȝ filijs: oia demonū: atqȝ dmōiacarū mulierū: seu viroꝝ ludibria incātatōesqȝ equūtur: sanitatē corpis saluti aīaꝝ anponētes? Ex qbꝰ sequiṫ q qcunqȝ primo suo ꝯtra salutē aīe sue bōa tpalia pcurat: vel optat: aut tpalia ī detrimētū aīe q̄rit: nō diligit eū amore iusto sicē seipm. Audi textū nōbilē. 22. q. 2. c. faciat. vbi dr̄. Faciat hō p tpali salute hoīum qd pōt. Cū aūt ad hoc vētū fuerit: vt tali salute nisi peccādo ꝯsulere nō possit: iam se existimet hō nō hr̄e qd faciat. hec ibi. C 3ꝰ fructus diciṫ charitas opērosa Jo. 3. Filioli nō diligamus lingua ꝛ vbo tm̄ sȝ opere ꝛ vitate. i. veraci operatiōe. Ex

P

quo seqr q̄ q parētibus. cognatis. ⁊ amicis: ī necessi
tatibus ꝯstitutis denegāt opa pietatis: nō illos amo
re recto diligunt. Et si eos amore recto nō diligūt
quō sicut seipsos diligent inimicos? Vn̄ oibꝰ hāc re
gulā pono q ī quolibꝫ casu necītatis qlibet inr̄ pos
se tenet amico ⁊ inimico ꝓprio: nō tm̄ corde: sꝫ etiaꝫ
ope subuenire. Qui enī hꝫ vnde subueniat: sub pcco
mortali tenet subuenire opere. Jo. 3. Qui habuerit
subam huius mūdi: ⁊ viderit frēm suum necessitatē
hrē: ⁊ clauserit viscera sua ab eo: quō charitas dei
manet in illo? Et in decretis. 86. di. c. pasce. Pasce
ingt fame morientē. si nō paueris occidisti. Et sunt
v̄ba Ambro. ī libro de officijs. Et. c. se. dr̄. Qui cle
mētiā nō hꝫ: nec īdutus ē viscera mīe ⁊ lachrymaꝝ
ꝗuis spūalis sit non ipleuit legem xpi. s. Marci. ii.
Qui vero nō hꝫ vnde opere possit subuenire: mēte
saltē subueniat. Jn̄ btūs Tho. 2ᵃ 2ᵉ. q. 31. ar. 2. ait.
Cū enim simplr̄ loquēdo oibus bene facere nō pos
simus: hec exqrit charitas: vt animū subueniendi si
vn̄ esset hēamus. Sed heu auaritie nr̄e: non opere
cū possumus egenis: nec mēte cū nō possumus sub
uenimus. Audi tex. 47. di. c. sicꝫ hi. vbi dr̄ pax post
pncipiū. Mens auari semel. i. pfecte vinculis cupi
ditatis astricta semp auꝝ. semp argētū videt. s. ī aīo
semp redditus cōputat. gratius auꝝ q̄z solē īmet. i.
deū. Jpsa enim eius oīo ⁊ supplicatio ad deū dūm
. s. directa: q̄rit auꝝ. Et post pauca. Jnt̄ duꝫ ⁊ vsure
arte nequissima ex ipso auro auꝝ nāciscit. i. acqrit.
Sꝫ nec satietas nec finis vnq̄z aderit cupiditati. q2
. s. auarus semp eget. Et īfra q̄si ī fine capl̄i. Neqꝫ
enim minus est criminis hn̄ti tollere: q̄z cū possis. s.
dare: ⁊ abundās idigētibus denegare. Esurientium
enīz ē panis quē tu detines: nudoꝝ vestimētū qd̄ tu
recludis. miseroꝝ ē redemptio ⁊ absolutio pecunia
quā tu in tra defodis. Tātoꝝ ergo te scias īuadere
bona: q̄ztis. i. quot possis pstare qd̄ velis. i. velle de
beres. hec ibi. Et sunt v̄ba bti Ambrosij. Et. 12. q.
2. c. ⁊ si illi. vbi dr̄. Et si illi q nulla ex rebꝰ suis pau
peribus xpi distribuūt. i. necītatis tēpore: eterna iudi
cis voce ꝯdemnabunt ī futuro. s. Math. 25. Esuri
ui ⁊c̄. Quāto magis hi q auferūt pauperibus qd̄ nō
dederunt. hec ibi. Et sunt v̄ba ex ꝯcilio Tolerano
q̄rto. qr̄ ⁊c̄. ¶ 4ꝰ fructꝰ dr̄ caritas gaudiosa. vbi nō
q sicꝫ pfcā caritas ex respcu dei ⁊ primi ē: ita pfcā ca
ritas duplex gaudiū ꝯ̄fiat: vnū respcu dei. alteꝝ re
spcu primi. ¶ Respcu dei. ⁊ hoc duobꝰ modis. vꝫ.
in se. ⁊ in suis creaturis. Jn se quādo eius īfinitā bo
nitatē. clemētiā. ⁊ alia eius attributa: ⁊ perfectissimā
entitatē meditātes gaudemus: ⁊ int̄ nosipsos iubi
lamus. ad Phil. 4. Gaudete in dn̄o semp: iteꝝ di
co gaudete. Bis dic̄ gaudete vt gaudiū interius ⁊
exterius ostēdat. īterius ī corde: ⁊ exterius in facie.
ps. Letamini in dn̄o ⁊ exultate iusti. ⁊ sic exponit.
Nicolaus de lira. Jn suis aūt creaturis. vt cum dei
bonitatē tam diuersimode a creaturis participari
gaudemus. ps. Delectasti me in factura manuum
tuaꝝ ⁊c̄. ¶ Scd̄m gaudiū vꝫ est respcu proximi. vt
cū de felicitate proximi ac de nostra cōtētamur ⁊ le
ti sumus ⁊ de malo tristamur. vnde btūs Tho. 2ᵃ
2ᵉ. q. 28. ar. 1. dicit q tristicia de malo primi etiā ex

charitate sicꝫ ⁊ leticia de bono generat. Jn̄ tres ami
ci Job venerūt cōsolari eū. Job. 2. c. Audi Cassia
nū in q̄dā epistola. Justū qppe est vt: q amicus erat
in psperis: amicitias ꝓfiteat in aduersis. ⁊ Greg.
in mor. Qui ingt ex aduersitate ꝓximum despicit:
aperte cōuincit q hunc in psperis non amauit. Et
idē ī registro vt aliqd iqt sctarꝫ auctis loqr. cū ami
cis oīa tctāda sūt. sꝫ pus de ipsis. q̄re ⁊c̄. Et hec vo
lo vbi aīa mea sufficiāt ꝓ pma ꝯclone huiꝰ ttie ps.

¶ De q̄tuor alijs fructibꝰ scē charitatꝭ. Cōclō. II.

a Ecipe scdām ꝯclōnem. vꝫ. patiens beni
gna pseuerās est scā charitas atqꝫ regu
lans cūcta. Jn hac ꝯclusione alij q̄tuor po
nunt scē charitatis fructus. vꝫ. ¶ Primꝰ
dr̄ charitas patiētisica. ¶ Scd̄s dr̄ charitas beni
gnissima. ¶ Tertius dr̄ charitas perseuerātissima.
¶ Quartꝰ dr̄ charitas ordinatissima. ¶ Primꝰ igr̄
fructus dr̄ charitas patiētifica. i. ad Cor. 13. Charitas
tas patiēs est. Audi btm̄ Tho. 2ᵃ 2ᵉ. q. 38. ar. 1. Cū
bella ingt nos vndiq̄ꝫ pmāt: ne rō tristicie succūbat
neċe est virtutē aliquā habere: per quā bonū rōis
cōtra tristiciā cōseruet. hec aūt est patiētia. hec ille.
Virtus aūt patiētie nunq̄ꝫ pfecta erit sine charita
te. qm̄ vt ait Petrus rauēnas. Nil duꝝ: nil amaꝝ:
nil graue: nil letale ꝯputat verus amor. Qd̄ ferrū:
que vulnera: que pena: que mors amorē perfcm̄ p
ualēt superare? Amor īpenetrabilis est lorica. Res
puit iacula. gladiū excutit: periculis insultat: mortē
irridet: si amor est vincit oīa. Audi Jacobū ī episto
la sua canonica. Btūs ingt vir q suffert tētationē.
qm̄ cū ꝓbatus fuerit: accipiet coronā vite: quā re
promisit deus diligētibus se. Audi ⁊ Grego. super
Ezech. Tribus ingt modis virtus patiētie exerce
ri solet. Alia nāqꝫ sūt q̄ a deo: alia q̄ ab antiquo ad
uersario. alia q̄ a ꝓximo sustinemus. A ꝓximo nā
qꝫ psecutōes: dāna: ⁊ ꝯtumelias sustinemꝰ. Ab an
tiquo aduersario tētamēta. A deo aūt flagella tole
ramus. Sed ī his oībus vigilāti oculo semetipsam
dꝫ mens circūspicere: ne ꝯ̄ mala ꝓximi ptrahat ad
retributionē mali. Ne ꝯ̄ tētamēta aduersarij sedu
cat ad delectationē vel ꝯsensū delicti. Ne ꝯ̄ flagel
la opificis ꝓrūpat ad excessum murmuris. hec ille.
Jnde ille feruētissimus Paulꝰ. ad Ro. 8. vocifera
bat. Quis nos separabit a charitate xpi: tribulatio
an angustia: an fames: an nuditas: an periculū: an
psecutio: an gladius: sicꝫ scriptū est. ꝓpt̄ te mortifica
mur tota die extimati sumus vt oues occisiones.
Sup que v̄ba Nicolaus de lira sic ait. Oīs. n. pas
sio penalis aut est mors: aut pparatio ad mortem. si
mors sic dr̄ hic gladius. si pparatio ad mortē aut est
ꝓpinq̄ aut remota. si ppinq̄ sic dr̄ periculum. glo. i.
apparatus mortis. Si remota. aut ꝯtingit tm̄ inte
rius: aut tm̄ exterius: aut iterius ⁊ exterius. passio
penalis ad mortē: q̄ ꝯtingit iterius ⁊ exterius dr̄ tri
bulatio. si iterius aut hoc erit ex parte anime: ⁊ sic
erit angustia: aut ex parte corporis: ⁊ sic erit fames.
si exterius ⁊ tunc aut hoc erit propter defectum ne
cessarie rei. ⁊ sic erit nuditas. aut per illationem rei
nociue: ⁊ sic erit persecutio. hec ille. Nihil ergo hoꝝ
dicit Paulus separabit nos a charitate dei que est

in xp̄o Jesu dn̄o nr̄o ₇c̄. ¶ 2ꝰ fructus dr̄ charitas
benignissima. i. ad Cor. 13. Charitas benigna ē. i.
largā egenis. Charitas nō emulatur. i. nō inuidet. vl̄
mistat̄. s. sup aliena facultate. nō agit ꝑperā. s. per-
uerse ipediēdo ne bona fiāt. nō īflat̄. s. supbiēdo d̄
bonis. vel nō īflat̄. s. cōtra ꝓximū. etsi ꝓspere ce-
dat sibi nō ē ābitiosa. i. nō vult alijs ꝑponi. Nō q̄rit
que sua sunt tātū. s. sed etiā que alioꝝ sūt ꝓcurat. Non
irritat̄. i. nō ꝓuocat̄ ad irā vl̄ vindictā ꝓ iniuria si
bi facta. Nō cogitat malū. s. alteri facere: nec facit
etiā si ꝓuocet̄. Nō gaudet sup iniqtate: sꝫ potius
. s. dolet si viderit aliquē peccatorē. Cōgaudet aūt
. s. veritati. i. verbū veritatis. vl̄ veritati. s. ī operibꝰ iusti
tie. Hec glo. ē Nicolai vt sup. q̄r ₇c̄. ¶ 3ꝰ fructus
dr̄ charitas pseuerātissima. audi Basiliū i exame
ron. Thesaurꝰ igt̄ ideficiens ē amor diuinꝰ: quē q
habet: diues ē quo q̄cūq̄ꝫ caret paup ē. audi Aug.
sup ps. Cōstans igt̄ ₇ pfectꝰ dꝫ eē amor nr̄: vt si
necesse fuerit amore illiꝰ moriamur: q amore nostri
placide ac benigne mori dignatꝰ ē. hec ille. Audi
Hugonē de scō Victore de laude charitatis. Ne-
scio igt̄ si maius ī laude tua dicere possū: q̄ꝫ vt deū
de celo traheres: ₇ hominē de terra ad celū eleua
res. Magna virtus tua vt p te vsq̄ꝫ ad hoc humilia
ret̄ deus ₇ vsq̄ꝫ ad hoc exaltaret̄ hō. hec ille. O ꝑ-
fecta charitas tantū ante xp̄i aduentū clamare ꝑ-
seuerasti. veni veni ₇ noli tardare. q̄ꝛ filiū suū eter
nus pater de celis i terrā humanandū misit. i. Jo.
2. In hoc cognoscimꝰ charitatē dei: quoniā ipse ꝓ
nobis aiāꝫ suā posuit. Et. c. 4. ait. In hꝰ apparuit
charitas dei i nobis: qm̄ suū vnigenitū misit deꝰ
i mūdū vt viuamꝰ p eū. Et ibidē. In hoc ē chari-
tas. Nō q̄si nos dilexerimꝰ deū: sꝫ qm̄ ipse prior di
lexit nos. q̄r ₇c̄. ¶ Quartꝰ fructꝰ dr̄ charitas ordi
natissima. Audi Augustinū liꝰ pmo d̄ doctrina chri
stiana. Quattuor igt̄ sūt diligēda. vnū sup nos. s. de
us. alterū quod nos sumꝰ. terciū qd̄ iuxta nos ē. s. ꝓ
ximꝰ. quartū quod ē īfra nos. s. ꝓpriū corpus. hec
ille. Que vba sic exponamꝰ. Quod supra nos ē: de
us ē: q causa efficiēs nostre beatitudinis ē: ₇ obie-
ctū i quē oia tanq̄ꝫ i finē ordināt̄. Et p cōseq̄ns me
rito sup oia diligēdus. Si eni cuncta q̄ fecit deus
pp ipsū amamꝰ: ipsum a fortiori magis amare de-
bemꝰ. pmo posterioꝝ. pp qd̄ vnūquodq̄ꝫ tale ₇ illd̄
magis. ¶ 2m ē nos ipsi. qm̄ post deū nosmetipsos
diligere debemꝰ. Pria. n. charitas icipit a seipso.
23. q. 5. si nō licet. q̄si circa mediū capli. ¶ Tertiū
ē ꝓximꝰ ₇ iter ꝓximos ē ordo. pma ad Thi. 5. Si
qs maxime suoꝝ domesticoꝝ curā nō hꝫ: fidē nega
uit. s. opere. Ad Titū pmo. Cōfitet̄ se nosse deum
factis aūt negāt. ₇ ē īfideli deterior. 2a Pe. 2. Me
lius erat eis viā veritatꝭ nō agnoscer̄: q̄ꝫ post agni
tā retrorsū verti. Et ita secūdū magis vel minꝰ af
finitatis ₇ parētele gradū pōr ₇ potior fit ꝓpinquo
rū amor. Et nō loquor de alijs respectibꝰ. qm̄ acci
dere posset aliq̄ ratio diligibilitatꝭ ī ꝓximo extra-
neo: q̄ magis diligeret̄ q̄ꝫ pater. Prouer. 18. Uir
amicabil̄ ad societatē: magis erit amicꝰ q̄ꝫ frater.
attēdo igit̄ hic cā cōsāguinitatis ₇ affinitatꝭ. Sꝫ ad
declarationē dictoꝝ: tres volo īqrer̄ veritates. vꝫ.

¶ pma veritas ē an qs magꝭ teneat̄ diligē filiū q̄ꝫ
patrē. ¶ 2a an filꝰ teneat̄ magis diligē patrē q̄ꝫ
matrē. ¶ 3a an filꝰ magꝭ teneat̄ diligē vxorē q̄ꝫ pa
trē ₇ matrē. ¶ Quātū ad pmā dico q̄ꝛ dilectio iter
affines ₇ parentes ₇ filios potest attēdi: aut penes
cōiūctionē ad seipsū. aut penes rōem notabilioris
beneficij. Si pmo mō. tūc tenemur magis filios di
ligere q̄ꝫ patrē. qm̄ nobis magis cōiūcti sūt. Si se-
cūdo mō: tūc ē ecōuerso. qm̄ eminentiꝰ beneficiū
a parētibꝰ q̄ꝫ a filijs suscipimꝰ. Ad cuiꝰ declaratio
nē notādū fm btūꝫ Tho. 2a 2e. q. 26. ar. 9. i corpor
qōnis. Q̄ꝛ gradꝰ dilectiōis ex duobꝰ pensari pōt.
vno mō ex parte obiecti. alio mō ex pte subiecti.
Ex pte obiecti illud magis diligit̄ qd̄ hꝫ maiorem
₇ nobiliorē rationē boni. q̄ꝛ bonū ē obiectū amoris
vt diximꝰ i ṗa cōclōne pme ptis. Et fm hāc rōeꝫ
pat̄ magis diligēdꝰ ē q̄ꝫ filꝰ. q̄ꝛ rationē hꝫ eminētio
ris bōi ₇ similioris cū deo. qm̄ deꝰ aiāꝫ: pr̄ corpꝰ ꝑ-
stat. ₇ ideo magis diligēdꝰ. Ex pte v̄o subiecti. i. il
liꝰ q diligit: illd̄ magꝭ diligit̄ qd̄ ē diligēti cōiūctius
Et fm hꝰ dicit phūs. 8. ethicoꝝ. q̄ꝛ ē magis diligē-
dus filꝰ q̄ꝫ pr̄. Et hꝰ q̄druplici ratiōe: vt pꝫ ibidē
i textu. Prio q̄ꝛ filꝰ ē aliqd pr̄is. pat̄ āt nō ē aliqd
filij: ideo magis hō filiū diligit tāq̄ꝫ aliqd sui: q̄ꝫ pa
trē q nō ē aliqd sui. Uñ dicit phūs ibidē q̄ꝛ filius ē
q̄dā pars generātꝭ separata. totū autē cōtinet i se
partes: ₇ nō ecōuerso. ₇ ideo magnā ꝓpīqtatē ha-
bēt ad ipm totū. Pars. n. licet sit aliqd totiꝰ: nō tm̄
ē idē ipsi toti: sicut pars tota cōcludit̄ i toto. q̄ꝛ ma
gis rōnabile ē q̄ꝛ parētes magꝭ diligāt filios q̄ꝫ parē
tes. Scd̄o q̄ꝛ hō magꝭ scit hūc suū filiū q̄ꝫ hūc eē su
um patrē. ₇ ideo magis diligit filiū q̄ꝫ pr̄em. Uñ
arguat̄ sic de itētiōe phi vt sup. Tāto rōnabilꝰ est
q̄ꝛ aliqs amet: q̄ntō magis nouit dilectionis cām.
Sꝫ cā q̄r pat̄ amat filiū ē q̄ꝛ ē aliqd substātie eius
₇ hec ē magis sibi nota q̄ꝫ filio. q̄ꝛ magis nouit pa
ter hūc eē suū filiū q̄ꝫ ecōuerso. gꝰ magis pat̄ dili-
git filiū: q̄ꝫ filꝰ patrē. ¶ Tertio q̄ꝛ maiorē cōiūctio
nē hꝫ cū filio q̄ꝫ cū patre: vt pꝫ. ¶ Quarto q̄ꝛ diu
turniꝰ amat filium q̄ꝫ prēꝫ. Nā pr̄ stati icipit dilige
re filiū: prēꝫ aūt post aliqd̄ tēpus. Dilectio autem
quāto diuturnior ē tāto feruētior ₇ fortior. Eccl̄. 9.
Nō d̄relinquas amicū āntiquū: nouꝰ aūt n̄ erit silis
illi. Et sic pꝫ pma v̄itas. ¶ Quātū ad ṡam dico fꝫ
btm̄ Tho. vbi sup. ₇ fm phūm vbi sup. q̄ꝛ p se lo-
quēdo pat̄ magis amādus est q̄ꝫ mr̄: cōparādo eos
ad iuicē vt pncipia quedā natural̄ originis. q̄ꝛ pat̄
ē pncipiū p modū agētis. mater v̄o p moꝫ patiētis
₇ materiā ministrātis. Ministrat. n. mat̄ materiā
corporis iformē. virtꝰ aūt formatiua q̄ ē i semie pa
tris: illā materiā iformat. ₇ dispōit illā ad forme in
tellectiue susceptionē. Et ideo pr̄ inquātū pr̄ ma-
gis diligēdꝰ est q̄ꝫ mater. ₇ pōt cōparari pat̄ vni q
domū formatā largiretur. et mater vni qui tibi da-
ret materiā. vt lapides. cemētū ₇c̄. Nā virtus ge-
neratiua in semine patris corpus humanū format
cū omnibus organis ₇ mēbris de materia illa san-
guinis quā ministrat mr̄. ₇ ideo pater dat domū. i.
corpus formatum: mater autem materiā tm̄. ideo
magis diligendus est pater q̄ꝫ mater. Potest tm̄

quādoq3 quedā ex quodam consequēti ratio diuersitatis īter eos subori: vt bonitatis vel malitie: ꝙ qn̄q3 mater magis diligat: ⁊ qn̄q3 pater: ⁊ quādoq3 neuter. vt dicit phūs. 8. ethicoꝝ. Ad quē īntellectū beat⁹ Ambrosi⁹ ait. ꝙ boni domestici sunt malis filijs ꝓponēdi. Vn̄ formalr̄ ita dicam⁹. Si qs patrē sceleratū ⁊ pessimū haberet: matrē vo timētē deū ⁊ iusticī dilectiōe ꝓponenda ē mater patri. Si aūt pater bon⁹ eēt. mater vo īhonesta: nulli dubiū ꝙ pater ꝓponēdus eēt duplici ratiōe. tum ratōe principij naturalis originis. tu3 rōne bonitatis ⁊ virtutis Si autē ambo mali eēnt ratione ꝑncipij ātedicti pater eēt magis diligēdus. Si aūt ambo boni: similr̄ dicēdū ē. Et sic patet sc̄da vītas. ¶ Quātū ad terciā veritatē dico sicut ad ꝑmā. v3 ꝙ parētes ratione obiecti sūt magis diligēdi q3 vxores. quoniā parentes ratione habēt eminentioris boni ⁊ similioris cū deo. q̄a similant̄ ī ratiōe pricipij: vt dictū est Sz ratiōe coniunctionis: vxores sūt potius diligende. quoniā vxor vna caro cū viro efficit̄. ⁊ ideo illā magis diligim⁹: ⁊ dimittim⁹ patrē ⁊ matrē ⁊ vxori adheremus. Vide in li° Genesis in ꝑn°. s. quantū ad cohabitationē: ⁊ nō q̄ntū ad reuerētiā. qm̄ maior debet̄ reuerentia p̄ri ⁊ m̄ri q3 vxori. Et hec tibi sufficiant pro secunda conclusione.

¶ De alijs quattuor fructib⁹ charitat̄. ꝯclō. III.

Ecipe tertiā ꝯclusionē. v3. distinguit: cōcomitat: ꝑficit sc̄ā charitas atq3 triūphat In hac cōclusiōe alij ponunt̄ q̄ttuor sc̄e charitatis fruct⁹. ¶ ꝑm⁹ dr̄ charitas distinctiua. ¶ 2⁹ dr̄ charitas cōcomitatiua. ¶ 3⁹ dicitur charitas ꝑfectiua. ¶ 4⁹ dr̄ charitas triūphatiua. ¶ Prim⁹ inq3 fruct⁹ dr̄ charitas distinctiua. Sicut. n. gens vnius exercitus a gente alteri⁹ exercit⁹ ꝑ aliqd̄ distinguit̄ signū: sic ⁊ gēs ⁊ populus dei ꝑ charitatē a gēte ⁊ populo diaboli distinguit̄ ⁊ discernit̄. 1. Jo. 3. In hoc manifesti sūt filij dei ⁊ filij diaboli antiq. oīs q nō ē iustus: nō ē ex deo: ⁊ q nō diligit frēm suū qm̄ hec ē ānunciatio quā audistis ab initio vt diligatis alterutrum. Et. c. 4. ait. Fratres carissimi diligam⁹ inuicē. qm̄ charitas ex deo ē. ⁊ oīs q diligit fratrē suū: ex deo natus est: ⁊ cognoscit deū: q nō diligit non nouit deū. qm̄ deus charitas est. Et Augu. li. 3. de trini. c. 10. ait. Charitas ē quo nullū excellentius ē: qd̄ diuidit īter filios regni: ⁊ filios ꝑditiōis eterne ⁊c̄. ¶ Sc̄ds fructus dr̄ charitas cōcomitatiua. Cōcomitat̄. n. charitatē sp̄us sc̄ūs tanq3 suu3 singulare donū: ita ꝙ vbi charitas ibi sp̄us sc̄ūs ꝑ vinculū amoris: O dulcis societas. o dulcis amicitia. o dulcissima fraternitas. 1. Jo. 4. Si diligam⁹ inuicē: deus ī nobis manet: ⁊ charitas eius ī nobis ꝑfecta ē. In h° cognoscimus: qm̄ in eo manem⁹: ⁊ ipse ī nobis qm̄ de spiritu sācto suo dedit nobis. Audi Augu. super ps. 149. Quisq3 inq̄t charitatē habet ad q̄d illū mittimus lōge vt videat deū. Cōsciētiā suā attendat: ⁊ ibi videt deū. ꝑ charitatē nāq3 venit deus ad homines. ⁊ homines eligūt ⁊ diligūt deū: ⁊ ad eū currūt: ⁊ ad deū ꝑueniunt. Sic familiaris ē deo charitas: vt ipse mānsionē habere nolit vbi charitas nō fuerit. Si ergo charitatē habemus: deū habemus q2 deus charitas ē. Qd̄ ītelligit̄ sic. deus charitas ē. s. essentialit̄. qm̄ deus nō diligit amore accidentali addito: sicut nos diligim⁹. q2 illa essentia simplicissima est. qr̄ ⁊c̄. ¶ 3⁹ fructus dr̄ charitas ꝑfectiua. Nā virtutes si q̄ sint ī anima: vel acq̄site ꝑ exercitiū humanoꝝ actuū: vt tēperātia: fortitudo: ⁊ similia. vel īfuse: vt fides ⁊ spes: ⁊ si que huiusmōi ponant̄ sine charitate dicunt̄ informes ⁊ vacue ⁊ mortue. ⁊ cū charitate dicunt̄ formate. ⁊ cū dn̄o feliciter viuūt. Audi Augu. sup Joānē sermone nono. Tanta inq̄t ē charitas: vt si deest: frustra habeantur cetera. si adsit: recte habeant̄ oīa. 1. Cor. 13. Si linguis hominū loquar ⁊c̄. vt ī ꝑncipio s̄monis qr̄ ⁊c̄. ¶ 4⁹ fruct⁹ dr̄ charitas triūphatiua. Triūphat. n. charitas in terra vincens oīa peccā. Triūphat ī celis. q2 nunq3 ꝑdit̄. 1. Pe. 4. Charitas operit multitudinē peccatoꝝ quātū ad ꝑmū triūphum Expellit. n. charitas inuidiā a corde. 1. Cor. 13. Charitas non emulatur. expellit superbiā. ibidē. Charitas non inflatur. expellit auaritiā. ibidē. Charitas non querit que sua sunt. Et breuiter expellit scelera cuncta. ibidē. Charitas non gaudet sup iniquitate ⁊c̄. Prouer. 3. Abominatio dei vita impij ⁊ ps̄. Iniquos odio habui. qr̄ ⁊c̄. ¶ Quantū vero ad 2^m triumphū. audi Ap̄lm. 1. Cor. 13. Charitas nunq3 excidit. i. nunq3 ānihilatur in p̄ria. Cessabit nāq3 in patria fides. 1. Cor. 13. Videm⁹ nūc ꝑ speculum in enigmate: tūc aūt facie ad faciē. Cessabit spes. q2 ibi erit ꝑfecta tentio ⁊ firma possessio. Sed dn̄a charitas nunq3 excidet: sed perficiet̄ quantu3 in nobis erit. Et hui⁹ rei potest triplex assignari ratio. ¶ Primo ratione diuersitatis habituū. quia dilectio est respectu presentis ⁊ absentis: spes vero ⁊ credulitas respectu habiti ⁊ absentis. ⁊ ꝑ ꝯñs charitas vie magis conformis est charitati patrie q3 habitus credendi habitui videndi: vel q3 expectatio firme tentioni ¶ Sc̄do ratione dignitatis potentiaꝝ. qm̄ voluntas est dignior potētia q3 intellectus. ⁊ sic eius habitus ⁊ actus est ꝑfectior. Inde Dionysius. 7. de diuinis noībus. Multo īngi altius ascendit effect⁹ noster: q3 vis cognitiua. ⁊ ideo statui glorie magis cōformior. ¶ Tertia ratio ē ratione largitatis diuinoꝝ donoꝝ. Cum. n. diuina benignitas multa largiatur dona gratuita sanctis: ⁊ quodāmodo hic dat gustare eternā beatitudinē vt tribulationibus nō succūbat. ⁊ celestia gustare non possunt: nisi s̄m dispositionē illi statui cōuenientē3 disponant̄. ideo diuina largitas cū ī patria se communicet in oībus bonis: vult vt ēt dispositio cōueniens illi glorie statui det̄ secūdū quā tanta possint gustare dona. hoc aūt ē charitas. qm̄ s̄m Hugonē charitas est habitus per quem dispositi sumus ad spiritualia degustanda: quā si nō habuerimus: auferetur a nobis regnū dei: vt diximus in principio Qd̄ auertat a nobis benedictus Jesus meritis sue dulcissime matris: cū q̄ regnat ī cel̄ ī gloria sēpiterna. Ad quā nos ꝑ gratiā ꝑuenire possimus. Amē.

¶ Sabbato secūde dominice quadragesime de gloriosa virgine. Sermo ī ordine. XVIII.

Fili tu semper mecum eis: ꝛ oīa mea tua sunt. Virginis gloriose ad suū dilectissimū filiū Jesū predicta verba mystice esse possunt: que tanto verius affirmantur: quanto ipsa ī multis cū suo filio participat. Si eni terrene matres filios fi bi maximo cū labore nutriūt: ꝛ quicqd faciūt: filijs impendunt sternunt: ꝛ cumulāt: quāto magis hec benedicta virgo que filiū cum tanta puritate genuit: nutriuit: ꝛ aluit: cuncta ad christi vtilitatem exercere debebat. Inde merito dicere poterat. fili tu mecū semꝑ es: ꝛ oīa mea tua sunt. In quibus sacratissimis verbis tres de gloriosa virgine more solito considerationes faciamus. vȝ.

¶ Virginis gloriose nobilem conditionem.
¶ Virginis gloriose perfectam participationē.
¶ Virginis gloriose reciprocā retributionem.

¶ De nobili cōditione virginis. Cōsideratio. I.

Rimo ꝟginis gloriose nobilē ꝯditionē videamꝰ. Ecce nobilꝭ cōditio. qm̄ eum q̄ dei patris ī eternitate ē filiꝰ: tpalr̄ suū filiū vocar. dicēs. fili. vbi tres ponamꝰ cōclusiōes. ¶ pma ꝯclo ē ista. Maiori cū excellētia ꝛ dignitate creauit deꝰ ꝟginē gloriosā: q̄ȝ creauerit āgelos ꝛ totū orbē. ¶ Secūda ꝯclo ē ista. Maiorē sumpsitus potentiā ī creādo virginē ostendit deꝰ q̄ȝ ī creādo āgelos ꝛ totū orbē. ¶ Tertia ꝯclo ē ista. Maiorē admirationē hūanis mētibꝰ reliqt deus ī virginē creādo: q̄ȝ reliquerit in creando angelos ꝛ totum orbem. Iste sunt pulcherrime cōclusiōes. Queso anima mea illas diligenter attende.

¶ Q̄ mirabili cū excellentia creauit deus virginē gloriosam. Conclusio. I.

Ccipe pmā ꝯclonē. ꝛc̄. Hec cōclo ꝓbatr̄ tripl'r. s. auctē. ratiōe. ꝛ exēplo. ¶ Auctē sic. Audi pphām. Elegit dn̄s syon. i. virginē: ꝛ pelegit. s. p pdestiationē eā ī habitationē sibi. Sȝ nec āgelos. nec totū orbē hac ratiōe creauit q̄ maiori dignitate ꝛ excellētia ipsam creauit. zᵒ audi Eccl. z4. Qui creauit igt me: reqeuit ī tabernaculo meo. q̄si dicat virgo. Creator meꝰ q creauit me filiꝰ meꝰ: reqeuit ī me. s. p carnis assūptionē sȝ nō sic creauit āgelos: nec totū orbē. qr̄ ꝛc̄. Audi ꝛ ipsā. Eccl. z4. Ego iqt sicut nebula texi oēm carnē. i. xpȝ p quē oīs caro. i. tota hūana nā saluata ē sȝ nō sic āgelos texit nec totū orbē. qr̄ ꝛc̄. ¶ Scd̄o hec cōclo ꝓbatr̄ rōne. Audi q̄so discursū nostrū. Cū. n. deꝰ aīa cara hec que cōspicimꝰ creare vellet: dixit ꝛ facta sūt: mādauit ꝛ creata sūt. Fiat igt lux ꝛ facta ē lux. quo nomine vt Aug. exponit: angeli etiā ītelligunt̄. Cū vero ad hoīs creationē deuenisset: nō dixit: sȝ mirabil'r accessit pater ꝛ filiꝰ ꝛ spirit̄ꝰ scūs: ꝛ ad inuicē dixerūt. Faciamꝰ hoīeȝ ad imaginē ꝛ similitudīeȝ nostrā. Ad imaginē qdem quātū ad aīaȝ. qꝛ sicut deꝰ ē ī essētia vnꝰ: ꝛ trinus ī ꝑsonis: ita aīam trinā fecit ī potētijs: ꝛ vnā ī essētia. Tres. n. iste potētie. s. ītellectꝰ memoria. ꝛ volūtas: sꝫ distīcte realr̄ sm̄ cōīter loquētes. dimittamꝰ difficultatē Scoti ꝛ suoꝝ ad p̄sēs. s. quō potētie distīguant̄: ꝛ teneamꝰ nūc q̄ realiter distinguū tur sicut docet btūs Tho. ꝛ q̄ȝplures alij. Magis. n. hic ad ostēdendū ꝓpositū fac̄ tenere q̄ iste realiter distinguant̄. Una ergo istaꝝ potentiaꝝ realiter nō est altera: tn̄ essentialr̄ sunt idem quia vna aīa ꝛ non plures. vt dicit Aug. ī pluribꝰ locis. ꝛ p̄sertim in liᵒ d̄ spiritu ꝛ aīa. vbi sic ait. Quis maior honor potuit esse hōi: q̄ȝ vt ad imaginē sui cōditoris condereṫ: ꝛ eisdem virtutibꝰ ꝛ ornamentis ornaretur ꝛ vestireṫ qbus ꝛ conditor: Quare igitur sicut deus trinus ī ꝑsonis ē ꝛ vnus in essentia: sic hominē quantū ad aīam ad hāc imaginē fecit trinuȝ in potētijs: ꝛ vnū in essentia. In potentia memorie īpressa ē imago patris. qa memoria secunda est principiū ꝓductiuū filij. sm̄ Aug. In ītellectu ē impressa imago filij. quia p ītellectū ꝓducit̄. In volūtate imago spūs sancti. qui p volūtatē spirat̄. Et nō solū sūma trinitas dixit. faciamꝰ hoīeȝ ad imaginē: sed addidit. ꝛ similitudinē nr̄am: qn̄ ā. s. habiturus est filius eternus aliquādo īcarnādus. Et hoc quātū ad corpus. Nō. n. talis creatus ē homo ꝓpter hoīem: sed ꝓpter verbū. ꝛ hō creatus fuit hō. quia verbū futurū erat homo. Et sic exponit Bruno sup Geñ. exponēs hūc passuȝ. Nūc vero aīa mea cōsidera si deus tā excellēti mō venit ad hominē creare: quē casuȝ ꝓuidebat: quantū miro credis mō quādo venit tēpꝰ vt massa illa fieret q̄ īcarnandū erat verbū: materiā illā carneā concipi ꝛ gn̄ari faceret: Et quanta cū excellētia credis ad virginis animā creandā attēderet: Certe nec aliquis angeloꝝ aut spirituū beatoꝝ quispiā ī animā virginis creando se īmiscuit. Sȝ sola trinitas animā creauit: ꝛ materiā illā omni labe ꝛ īfectiōe sublata miro modo concipi fecit. adeo vt nihil pulchrius dici ꝛ fieri posset. Audi gloriosum Anselmum. Decuit inqt vt ea puritate qua maior sub celo nequit ītelligi: virgo illa niteret. hec ille. Et ps. Sāctificauit dominꝰ tabernaculū tuū. i. omni sanctitate decorauit. Et sic patet hec cōclo rōne. qr̄ ꝛc̄. ¶ Tertio ꝓbatr̄ exēplo. Si enim domini terreni domos sibi mira excellentia ornant ꝛ faciūt speciosas: quanto magis domus illa in qua regū rex magnus: ꝛ dominꝰ dominantiū habitare debebat: mira debuit dignitate ꝛ excellētia fabricari ꝛc̄. Inde de Aman d̄r Hester. 5. q̄ vocatis ad se amicis exposuit eis magnitudinē diuitiaꝝ ꝛ filioꝝ turbā ꝛc̄: Et Arphasat gloriabat̄ in potētissima sua ciuitate Judith primo. Et sic patet prima conclusio.

¶ Q̄ mirabili potentia creauit deus virginem gloriosam. Conclusio. II.

Ccipe scd̄am cōclonē. vȝ. Maiorē sumpsiꝰ potentiā in creando virginē ostendit deus: q̄ȝ in creando angelos ꝛ totū orbem. ¶ Hec ꝯclo vt intelligatur notandum q̄ potentia dei potest dupliciter cōsiderari. vno mō absolute. alio modo respectiue. Si absolute: tunc dico q̄ potentia dei cū sit infinita vt sic nō magis relucet in vna creatura q̄ȝ in alia. Si cōsiderat̄ respectiue vt. s. exit ad actuȝ ad creaturā. tunc in tali potentia duo sunt termini. Unus terminus dicit̄ a quo Scd̄s dicit̄ ad quē. siue t̄minus ex quo. ꝛ t̄minꝰ ad

qđ. Termin⁹ a q° creatōis cuiuslibȝ creature ē ex nihilo. Terminus ad quē est ipsa aīa ītellectiua ī creatione hoīs: vel ipsa tota creatura q̄n fuit creata ī principio mūdi. nā ꝓprie creatio ē de nihilo aliq̄d fieri. Si ꝯsideraṫ potētia dei inq̄ȝtū exit ī actuȝ creādo creaturas q̄ȝtū ad terminū a quo: sic nō magis relucet potentia dei ī vna creatura q̄ȝ in alia. q̄m tāta ē sic potentia in creando granū milij q̄ȝta ī creando celū ⁊ terrā. qa sic oēs creature ex nihilo create sunt. Si v̄o ꝯsidereṫ potētia dei quantū ad terminū ad quē: sic sine dubio magis dei potētia ī vna creatura relucet q̄ȝ ī alia. qa mag̃ vna a nihilo recedit q̄ȝ alia: ⁊ ad gradū ꝑfectionis simpliciter magis accedit vna q̄ȝ alia. Nō tam̄ ꝑm lineā accessus ⁊ recessus: cū q̄libet sit īfinita: ſȝ ꝑm cōtinētiam graduū ꝑfectionū ex qb⁹ cōstare dicūṫ. Et do ex^m. Nā lȝ lapis ⁊ angel⁹ q° ad quiditatiuas ꝑfectones a deo distēt ꝑ īfinita: tn̄ angel⁹ dr̄ ꝓpinqor vl' siilior deo q̄ȝ lapis. Cū g° vna ⁊ eadē potētia ꝓducat lapidē ⁊ angelū: qꝛ tn̄ virt⁹ potētie ī angelo ꝓducto magis relucet q̄ȝ ī lapide dicim⁹ maiorē eē potentiā qua creauit āgelū q̄ȝ lapidē. ℭ Hoc sic notato hic aliqualiṫ sistam⁹. dic mihi pr̄ Ambrosi īquies. Que sūt ille creature ī qb⁹ magis potētia dei relu ceat? Etsi aīa mea multoꝝ fuerit opinio ꝙ huiusmodi fuerit āgelus. dico tn̄ ego saluo semꝑ iudicio meliori ꝙ ē aīa rōnalis. Nā licet ꝑm essentialē nāȝ āgelus aīa ipa sit ꝑfectior ⁊ nobilior vt volūt Aug. Diony. ⁊ cōiter oēs. In aīa tn̄ multa mirāda relucent: que ī āgelo nō credūṫ. Nōne mirꝝ ꝙ aīa tam speciosa cū corpore tā vilissimo vnibilis sit amore tā intēso? Nōne mirꝝ ꝙ aīa possit deo vniri ipostatice? qđ factū fuit in xp̄o. ⁊ tn̄ aīa xp̄i nō fuit alteri⁹ speciei ab aīabus ceteroꝝ. Nōne mirꝝ ꝙ aīe sit condonatū ꝙ nō solū possit sup̄mo sp̄ūi coequari ſȝ ēt trāscendere ī gratia ⁊ gloria? sicut de aīab⁹ virgis ⁊ xp̄i firmiṫ credim⁹ ⁊ cōfitemur. Nōne mirꝝ ꝙ in creatōe reꝝ deus magis delectat⁹ ē ī creatiōe aīumaꝝ q̄ȝ āgeloꝝ ⁊ aliaꝝ reꝝ? Quattuor .n. ꝑncipaliṫ creauit deus. s. mām̄ p̄imā celos: nām āgelicā: ⁊ animā rōnalē. De p̄mis trib⁹ in exordio mūdi se expediuit de⁹ vict⁹ necessitate cōditionali ⁊ ad id de cetero nūq̄ȝ manus posuit. At vbi deuenit ad aīe rōnalis creationē: ita ī opere illo delectatus est ꝙ nunq̄ȝ cessauit: nec vnq̄ȝ cessabit vsq̄ȝ ad diē iudicij ī oī hora: ⁊ forte ī oī notabili parte hore aliquā aīam rōnalē creare. Sȝ forte hic dices dato ꝙ de creatione āgeloꝝ se expedierit: tn̄ qꝛ adeo nobilis ē illa nā: ⁊ adeo ī creatiōe illoꝝ delectat⁹. iō innumerā illoꝝ creauit multitudinē. In veritate ita credo ꝙ nō solū ī decuplo: ſȝ ēt ī centuplo excet numeꝝ aīaꝝ q̄ȝ āgeloꝝ. Nā ponam⁹ ꝙ tāte debeāt eē aīe saluate quāti sūt āgelici sp̄ūs beati: mlt̄o tn̄ plures sunt aīe dānatoꝝ q̄ȝ spirituū maloꝝ. ergo multo plures sunt anime q̄ȝ āgeli. Quare pono hāc conclusionē. Sicut pr̄ oīpotēs nunq̄ȝ desistit a generatiōe sui dilecti silij. ps̄. Ego hodie. i. semꝑ genui te. qꝛ in ipso complacet sibi. Math. 17. Hic est filius meus dilectus in quo mihi bene complacui. Sic celorū reuolutione durāte nunquā cessabit a creatione humanarum animarum. qꝛ delitie mee esse cum filijs hominum: ait deus per prophetam. Et ita relinquimus ꝙ illud qđ diuinā potentiam manifestat magis: est anima rationalis. Secundo nō dato ꝙ omnes anime specifice equales creanṫ tn̄ quo ad suaꝝ potentiaꝝ ꝑfectionē: vna creaṫ altera prestantior: sicut peroptime mag̃r ondit. 2. li° sniaꝝ di. Et sine pari due excellentissime anime sūt create. s. aīa xp̄i ⁊ aīa virginis gloriose. Et ꝑ cōsequēs concludiṫ ꝙ nulla alia pura creatura sic dei potētiā ostendit: sicut anima v̄ginis glōse. Et ꝓbaṫ aucte: rōe: ⁊ ex°. Auctoritate audi quid ipsa Eccl'. 24. de se ipsa dicat. Ab initio ⁊ ante secula creata sum: ⁊ vsq̄ȝ ad futuꝝ scl'm nō desinā: ⁊ ī habitatione scā corā ipso ministraui. In quibus sacratissimus verbis tres exprimunṫ de glōsa virgine dignitates. ℭ p̄° dignitas dr̄ singularis creationis. ℭ 2° singularis purificationis siue incontaminatiōis. ℭ 3° singularis ꝑpatiōis. ℭ P̄ria inq̄ȝ v̄ginis dignitas dr̄ singularis creationis. Quia ab initio ⁊ āte scl'a creata sū. Si hic itelligaṫ ab inīno. i. in eternitate sū p̄uisa creari: vt qdā exponūt: nulla erit virginis gl'a: nulla in ea p̄rogatiua. q̄m sic oīs creatura p̄uisa ē creari in tp̄e. Propterea vt aliq̄d admiratione dignū. ⁊ singulare priuilegiū in ipsa intelligatur: dico ꝙ per initium intelligitur principium vt sit sensus. ab initio. i. a principio. i. ab eo q est principiū. Jo. 4. Ego principiū q ⁊ loquor vobis. ⁊ Apoc. 3. Ego sum alpha ⁊ o pricipiū ⁊ finis ab initio isto creata sū. i. a filio dei p̄uisa sū creari: q eēt creator meus ⁊ fili⁹ meus. Eccl'. 24. Qui creauit me: requieuit in tabernaculo meo. idest ad hoc creauit me vt q̄esceret in tabernaculo meo. idest in vtero meo. Deinde subdit. Et ante secula. h° nō dicit alicui⁹ tp̄is durationē: vt de virgīe exponiṫ. q̄m multe creature āte ipsā create sunt. Sed dicit p̄lationis dignitatem. ꝑm illud Jo. ii. Qui post me venit ante me factus est. idest prelatus ē mihi. est ergo sensus. āte secula creata sum. i. p̄ordinatū fuit vt eēm p̄lata seculis: ⁊ his q̄ seculis mensuranṫ. i. oībus creaturis. Eccl'. 24. Ego ex ore altissimi prodij primogenita āte omnem creaturā. Et ibidē Girum celi circuiui sola. ⁊ profundū abyssi penetraui. ⁊ in omni populo ⁊ gente primatum tenui. Quibus verbis ondit ꝙ oībus creaturis preferṫur. s. āgelis. ibi. Girū celi circuiui sola. Secundo infernalibus. ibi. Et profūdū abyssi penetraui. Tertio omnibus terrestribus. ibi. Et ī omni populo ⁊ gente primatum tenui. quia nec primam similem visa est nec habere sequentem. Et sic patet prima virginis dignitas. Secunda dicitur singularis incontaminationis. quia subiungit. Et vsq̄ȝ ad futurum seculum non desinam. idest nūq̄ȝ peccabo: nec venialiter: nec mortaliter. Nunq̄ȝ enim virgo desinit. idest deficit: nec ex parte dei: nec ex parte proximi: nec ex parte sui. Ex parte quidem sui non deficit vt aliquam cōmitteret culpam. peccare enim quoddam deficere est. Audi Augu. Cū de peccatis agitur: nullam volo prorsus de Maria facere mentionē. Cōcipe. n. ⁊ parē meruit quē

cõstat nullũ habuisse peccã. Nec ex pte dei. qm̃ sẽp deꝰ paratꝰ ẽ grãꝫ ĩfũdẽ. ⁊ ipsa sp parata erat ipsam recipere: cũ nihil haberet ĩpediens vt ostẽdet̃ ĩ seq̃ntibus. Nec ex pte ꝓximi: qꝛ sp fuit in ꝓximũ clemẽtissima. exẽplũ de visitatõe Elisabeth. Quare bñ ꝺ ipsa dici põt. Maria optimã ptẽ elegit q̃ nõ auferet̃ ab ea ĩ eternũ. ¶ 2ª dignitas dicit̃ singularis opatõis. ibi. Et ĩ hitatõe scã corã ipso ministraui. Ministrare. n. humilitatis ẽ. Corã ipo ministrare pure ĩtẽtiõis ẽ. sꝫ in hitatõe scã ministrare maxime dignitatis ẽ. Triplici. n. in loco vgo gliosa hũilit̃ ministrauit. ¶ pº ĩ tẽplo ĩ qº fuit puella oblata. ¶ 2º in habitatõe sci habitacli: in quo fuit ab ãgelo salutata. ¶ 3º ĩ habitatõe celi: in qno ⁊ sup qđ fuit singlarit̃ exaltata. ¶ In pma habitatõe. s. tẽpli đo ministrauit bñficia laudis. ps̃. In tẽplo eiꝰ oẽs dicẽt gliaꝫ. Item bñficia orõnis. qꝛ domꝰ mea domꝰ orõis vocabit̃. Itẽ bñficia bñdictõis. ps̃. In ecclesijs bñdicite dñm. q̃ virgo pfecte iplevit. Cãticoꝝ. vl. Que habitas ĩ hortis. i. ĩ clausura tẽpli. amici. i. ãgeli qui fuerũt sp familiares illi: auscultãt te orãtẽ. fac me audire vocẽ tuã. s. laudãtẽ deũ. Nec sũt vba aĩe philocapte in amore virginis. ¶ In 2ª ãt hitatõe ministrauit magnã honestatẽ. qꝛ cũ ãgelꝰ in domo clausã inuenit vt virginẽ decet. Item magnã pudicitiã qꝛ turbata ẽ. i. verecũdata. Iteꝫ magnã prudẽtiã. qꝛ cogitabat q̃lis eẽt illa salutatio. Item magnã castitatẽ. ꝙ dixit. Quõ fiet istud: qm̃ viꝝ ñ cognosco: i. nõ cogniturã ꝓpono. Itẽ ⁊ obedictiã perfectaꝫ sil cũ hũilitate. qꝛ dixit. ecce ãcilla dñi fiat mihi ⁊c̃. ¶ In tria vero hitatõe ministrauit ꝓ nobis pias allegatões. Ĩn illi cãtamꝰ. Eia ergo aduocata nostra ⁊c̃. Audi Ber. Securũ hẽs o hõ accessuꝫ apud pñem: vbi stat mr̃ an̄ filiũ ⁊c̃. Et ita habes ꝓbataꝫ auctẽ p̃dictã ꝯclõnẽ. ¶ 2º ꝓbat̃ eadem ꝯclõ rõne. In vnoquoqꝫ gñe ẽ dare vnũ p̃muꝫ. Sed ĩ ordine aiaꝝ ẽ pfectio q̃dã. vt patuit ĩ notabili p̃cedẽti. gº in illo dabit̃ vnũ p̃mũ: sꝫ nulla videt̃ alia q̃ꝫ aĩa virginis. qm̃ aĩa xp̃i erat vnita hipostatice: ñ loquor de illa. ¶ 3º hec ꝯclõ ꝓbat̃ exẽplo. qm̃ deꝰ tam miro mõ vt visũ ẽ suã potẽtiã in virgine ostẽdit. Jđ ĩ ea ipsa die q̃ nata ẽ ãgeli sũmã letitiã faciũt. Vñ legit̃ de quodã viro scẽ vite: q singulis ãnis p̃ter solitaꝫ armoniã quãdã ĩ nocte natiuitatis virginis audiebat ĩ celis: q cũ sup scõ miraret̃ ꝙ nõ nisi tali nocte id sẽtiret: deũ orauit vt qđ hoc illi significaret: ostẽdẽt. Apparuit illi ãgelꝰ: ⁊ dixit. Virgo gliosa q̃ dñꝫ deũ genuit hac nocte nata ẽ: ⁊ hoies illã ignorant. Fecit nudat põtifici: ⁊ exinde celebris festiuitas fuit in ecclesia dei scã. q̃re ⁊c̃. Et sic pꝫ p̃ns ꝯclusio.

¶ Q̃ singlari admiratõe creauit deꝰ virginẽ gliosã magꝰ q̃ꝫ ãgelos ⁊ totũ orbem. Cõclo. III.

Ccipe t̃tiã ꝯclõnẽ. vꝫ. Maiorẽ admiratõeꝫ humãis mẽtibꝰ reliqt deꝰ in virginẽ creãdo: q̃ꝫ reliq̃rit in creãdo ãgelos ⁊ totũ orbẽ. ¶ Hec ꝯclõ sil̃r ꝓbat̃ auctẽ. rõe. ⁊ exẽplo. ¶ Et pº rõe. qm̃ facilꝰ auctoritates ĩtelligẽt̃. In creatõe ãgeloꝝ ⁊ totiꝰ orbis nihil deo tã ꝺ potentia eius absoluta q̃ꝫ ordinata repugnãs fuit. qm̃ vt deũ est ĩtẽ. dixit ⁊ scã sũt. Sed in creatõe virginis deo ßm potẽtiã ordinatã multa repugnãtia fuerunt. Ergo maiorem admiratõem reliquit deꝰ in virginis creatione q̃ꝫ ãgeloꝝ ⁊ totiꝰ orbis. Maior huius rõnis satis nõ: sed minor probat̃. Nã in creatione virginis ab eterno decreuerat ꝙ sẽp virgo esset: nec tñ remaneret infecunda. Remaneret quidem virgo ãte partũ. in partu. ⁊ post partũ: quod de potentia ordinata fieri non poterat. Iteꝫ ab eterno decreuẽrat ꝙ hec bñdicta virgo sine virili semine conciperet: non hoiem: sed deuꝫ ⁊ hoieꝫ. Et hec de potẽtiã dei ordinata erãt impossibilia. Nã. n. non patit̃ ꝙ virgo cõcipiat sine virili semine: cum in semine virili cõsistat virtus formatiua. vt deũ est p̃cedẽti sermone. Item non pauẽt ꝙ generet̃ deus: ⁊ tñ gloriosus deus de potẽtia sua absoluta oĩa p̃dicta in gloriosa virgine perfecit. qm̃ ⁊ virgo deũ genuit: ⁊ virgo sẽp fuit atqꝫ permãsit. Q̃ ãt de põ sua absoluta id deꝰ fecerit. pꝫ qꝛ: si non fec: aut hoc qꝛ nõ potuit. aut qꝛ illud repugnãs habuit. nõ ẽ dicẽdũ qꝛ non potuit. qꝛ que voluit dñs fecit in celo ⁊ in t̃ra. Eccl. 44. Terribilis dominus ⁊ magnus: ⁊ vehement̃ mirabilis potentia ipsius. Et. 2. Parali. 9. In manu inquit tua virtus ⁊ potentia: nec quisq̃ꝫ resistere potest. Nec est dicendũ ꝙ habuerit aliquod r̃pugnãs. qꝛ aut erit nihil. aut aliquid. non est dicenduꝫ ꝙ nihil. ergo aliquid. Si aliquid aut illud erit creatũ. aut increatũ: si creatũ. ergo potest illud deꝰ ãnihilare: sicut potuit facere illud de nihilo. Si increatũ mãifestũ est ꝙ illud est deus. Et si deꝰ est in se diuisus: quõ stabit regnuꝫ eiꝰ: Omne. n. regnũ ĩ seipꝫ diuisũ desolabit̃. Luce. ii. c. Quare cũ nihil creatũ vl̃ icreatũ potẽtie di absolute resistẽ possit: mãifestũ ẽ ꝙ illđ facere potuit. q̃r ⁊c̃. ¶ 2º hec ꝯclõ pbat̃ auctẽ. Audi Ezechielẽ. 44. c. sui vaticinij. Cõuerti inqt me ad vnã portã sãctuarij exterioris: q̃ respicit ad oriẽtẽ. ⁊ clausa erat. Et dixit dñs ad me. Hec porta clausa erit ĩ eternũ. ⁊ non aperiet̃: ⁊ vir nõ trãsiet p eã. qm̃ dñs deꝰ isrl̃ ingressus ẽ p eã. i. igrediet̃: accipiẽs p̃teritũ p futuro ꝓphãꝝ more. Sup hoc vbo. sãctuarij exterioris. notãdũ ßm btũ Tho. prima se. q. 20. ꝙ iudei nõ habuerũt nisi vnũ tabnaculũ vl̃ vnũ tẽplũ ad excludẽdũ idolatriã. qm̃ gentiles pluribꝰ vtebãt̃ꝫ deoꝝ diuersitatẽ. Jđ vt in animis hoĩꝫ vnitas vniꝰ dei firmaret̃ vnũ tabernaculũ ⁊ vnũ templũ habebãt: Synagogas tñ plures habebãt: que loca q̃dã erãt ad q̃ vt deũ orarẽt ꝓphẽ cõueniebãt: ⁊ legẽ docebãt. Tẽplũ ãt locꝰ erat sacrificij: ⁊ synagoga doctrine. Tẽplũ gº ipsoꝝ ĩ duas ptes distiguebat̃. vna pars dicebat̃ scã scõꝝ. ⁊ ista erat occidẽtalis. Et alia dicebat̃ scã. ⁊ ista erat oriẽtal̃. Et diuidebat̃ pars ista per quoddã velũ. In scã scõꝝ solus summus sacerdos ⁊ semel in ãno introibat. In alia parte. s. in scã introibãt sacerdotes quottidie: nõ ãt pplꝰs. Sed solum q̃i sacrificare volebãt in atrio vbi sacrificia offerebant̃ introibant. Omnibus igit̃ alijs dimissis que si vidẽ peroptas btũ Tho. vbi. s. lege. hec soluꝫ p nostro ꝓposito notare debemꝰ. Q̃ scã scõꝝ significabat sclꝫ alteꝝ. qꝛ sic occidẽtalis plaga finis ẽ mũdi: ita scã scõꝝ. i. sclꝫ alteꝝ finis ẽ pfectõis nr̃e.

P 4

In scā vo q̄ dicebaṫ tabnaculū exterius pn̄s seculū significabaṫ ⁊ erat ꝑa parte oriētali q꞉ a parte orientali i h° mūdo lumē gētiū qd̄ ē xp̄s apparere debebat. Iñ ꝓpheta ille Zacharias cecinit suo i cāntico. Per viscera mie dei nr̄i i qb⁹ visitauit nos oriens ex alto. Illuminare his q̄ i tenebris ⁊ vmbra mortꝭ sedēt ad dirigendos pedes nr̄os in viā pacis. His sic notatis accipe mō auctē Ezech. allegatā. Uidi inqꝫ portā sāctuarij q̄ respič ad oriētem. hec porta virgo gl̄iosa ē. porta qdē h⁹ seculi ꝑ quā igressus ē de⁹ in hūc mūdū vt omnes illuminaret. Et clausa erit in eṫnū. q꞉ vgo añ partuꝫ꞉ virgo in partu꞉ ⁊ vgo post partū. O virgo bn̄dicta. o virgo scā. o virgo vgā sublimis. o vere celestꝭ plāta꞉ p̄ciosior cūctis꞉ sāctior vniuersis꞉ ꝑ te accessū habem⁹ ad filiū꞉ vt ait gl̄iosus Bernard⁹. Sꝫ ista nō possūt verificari de āgelis꞉ nec toto orbe. g° ꝯclō nr̄a vera. ℂ 3° h° ꝯclō ꝓbatur°. Nā sci angeli tātā virginis dignitatē mirant꞉ ⁊ ꝯtēplāṫ. Cāticoꝝ. 6. Uiderūt eā filie syon. i. āgeli. syon. n. speculatio iterpraṫ. ⁊ āgeli semper speculanṫ faciē p̄ris q in celis ē. Ergo a fortiori humana nā debet illā admiratōe sūma contemplari. Iñ ipsa ait. Luc. p°. Beatā me dicēt oēs gnatōes. Et iō loqnte Jesu ad turbas extollēs vocē q̄dā mulier de turba dixit illi. btūs vēter qui te portauit꞉ ⁊ vbera q̄ suxisti. Luc. ii. q̄r ⁊c. Et sic pꝫ prima pars hui⁹ sermonis. ℂ De pfecta participatōe virginis gloriose. Cōsideratio. II.

Ecūdo loco

s

Ecūdo loco Uirginis gloriose pfectā participatōem videam⁹. q꞉ dixit. oia mea tua sūt. q̄si dicat oēm dignitatē excellētiā ⁊ nobilitatē a te accepi. a quo oē datū optimū꞉ ⁊ oē donū pfectū. q꞉ oia tua sṫ diuidisqꝫ singulis ad libitū. vbi tres subiūgam⁹ cōclōnes. vꝫ. ℂ p° ꝯclō ē ista. Etsi de⁹ miris modis aiam virginis crearit꞉ ⁊ corp⁹ purissimū fecerit gnāri. nō mi⁹ miris modis corpus ⁊ aiam virginis i eē cōseruauit. ℂ 2° cōclō ē ista. Tm̄ ac tale signū dignitatꝭ i vgie ondit ds꞉ ⁊ salua reuerētia di꞉ nec mai⁹꞉ nec excellēti⁹ q̄ꝫ fecerit i vgie facē pōt꞉ aut vnq̄ꝫ fec. ℂ 3° ꝯclō ē ista. Et si ds cūcta q̄ sue maiestati nō derogāt possit facē ad libitū tñ nūq̄ꝫ feč aut nāq̄ꝫ faciet idiuiduū hūanuꝫ sic ad grām dinā sic vginē gl̄iosā tā miro mō dispositꝫ. ℂ De conuersatione virginis. Cōclō Prima.

a

Ccipe pmā cōclōnē ⁊c. vt. s. ℂ Pro declaratōe hui⁹ cōclōnis ē notādū q̄ nō solū de⁹ res creat꞉ sꝫ ēt pficit ⁊ cōseruat. nullus. n. artifex sui opis destructiōem q̄rit. Audi q̄so aia mea pulcherrimū reꝝ cōseruationis diuinū ordinē. Primo nāqꝫ de⁹ mām creauit isormē꞉ postea illā debitꝭ pfecit formis꞉ lineamētꝭ mēsuris꞉ ⁊ ceterꝭ q̄ litanb⁹ q̄ditatiuis ⁊ q̄litatiuis꞉ q̄ ad pfectōeꝫ vniuersi nō nū spēi꞉ sꝫ ēt idiuidui ptiebāṫ꞉ ⁊ ad ornatū cuiuslibꝫ rei. Ornauit nāqꝫ trā frenis꞉ aq̄ticꝭ aq̄s꞉ aerē volucrib⁹꞉ siderib⁹ celos꞉ empireū angelis꞉ ⁊ eos mira decorauit pulchritudine ⁊ diuersitate꞉ sic stella a stella differt i claritate. aiam vero humanā cū i creatōe sua fiat tāq̄ꝫ tabula rasa in q̄ nihil ē depictū꞉ oꝫ vt illā perficiat vtutib⁹ superinfusis. Et iō q virtutes a deo nō hñt꞉ veras nō hñt virtutes꞉ sꝫ virtutū imagies꞉ vt dič Hierony. barbar⁹ ꝯ iniquū Julianū. Et iō de⁹ Ade virtutes q̄s inuenire nō poterat ex grā donauit. vñ in maxime pfectōis signū noia singulis reb⁹ adā posuit꞉ q̄s tādiu cōseruauit꞉ q̄ꝫdiu sub obediētia stetit. sꝫ cum in obediētia cecidit꞉ cōparat⁹ ē iumētis insipientib⁹꞉ ⁊ similis fact⁹ ē illis. Et ita gloriosus de⁹ sic cūctas res ſm suas naturas creauit꞉ sic cōseruauit ⁊ ꝯseruat. Et vnaqueqꝫ res q̄ nālir operaṫ꞉ sue cōditōis obedientiam seruat. Ecce tra nunq̄ꝫ per cōtinuas gnātoes ⁊ corruptōes innumerabiliꝫ reꝝ pducere cessat copiosā multitudinē꞉ vt vermes꞉ arbores꞉ lapides꞉ metalla ⁊c. Et ipa in eternū imobilr̄ gesṫ. In aqua similr̄ fiunt altercatōes plurime. non tam tot sicut in terra꞉ sꝫ plures q̄ꝫ fint in aere. Quis. n. sufficit numeꝝ extimare pisciuꝫ q trahūṫ ex aqua. Ignis vero ⁊ si paucissima nutriat gnābilia ⁊ corruptibilia. sicut salemādrā꞉ ⁊ forte alia q̄dā꞉ tam in spera sua multas patiṫ alteratōes꞉ ⁊ noua generat vt cometam ⁊ similia. celi vero peregrinas impressiōes nō suscipiunt. nō. n. alterari possunt nisi nutu diuino. O de⁹ me⁹ quāta imutatōe felici spūs āgelici conseruādi erant atqꝫ nobiles aie prime. si peccato nephando etiam inferiores brutis facta non essent. Et conseruanṫ de facto qui brutales conditiones in se non admittūt꞉ sic testaṫ propheta. Nō dedit inquit cōmoueri pedes meos. Hoc sic notato quā miro modo virginem deus conseruauerit in esse꞉ ratione꞉ auctoritate꞉ ⁊ exemplo monstratur. ℂ Ratione sic. Si deus cūcta que creauit ſm coꝝ naturas miro modo conseruat꞉ vt dcm̄ est in notabili꞉ q̄ꝫ miro modo virginē gloriosā꞉ quā cum tanta excellentia potentia ⁊ miratōe creauit꞉ debuit ſm aiaꝫ ⁊ corp⁹ cōseruare꞉ ꝑ tanto vt nihil magꝭ. Decuit. n. deuꝫ vt illā quā sibi in mrem elegerat꞉ filiali ꝑrectiōe seruaret. q̄re ⁊c. ℂ Scdo auctoritate ꝓbaṫ sic. Audi ꝓphām. Scificauit inquit dn̄s tabernaculū suū. i. omni plenitudine scitans decorauit꞉ de⁹ in medio ei⁹ non cōmouebiṫ tanq̄ꝫ. s. columna firma ī medio dom⁹. Quatuor. n. āgul' firmaṫ spūal dom⁹. s. gaudio. dolore. spe. ⁊ timore. De⁹ āt i medio sue domus. i. in medio vginis i q̄. 9. mensib⁹ habitauit꞉ sic eā firmauit vt nunq̄ꝫ inaniter letata sit. Thob. p°. Nūq̄ꝫ cū ludētib⁹ me miscui. ⁊ h° vginis tēperāntiā māifestat. Itē sic firmauit vt nūq̄ꝫ vane cōtristata sit. Prov. 21. Nō ꝯtristabit iustū q̄cq̄d ei acciderit. g° nisto magꝭ mrem iusticie. ⁊ h° vginis iusticiā ondit. Itē sic eā firmauit vt nūq̄ꝫ de se p̄sūpserit. q꞉ dixit. Ecce āncilla dn̄i. Luc. p°. ⁊ h° ondit vginis prudētiā. Itē sic eā firmauit vt nūq̄ꝫ vano timōe trepidarit. Prov. vl. c. Fortitudo ⁊ decor indumtū ei⁹. ⁊ hoc ondit vginis fortitudinē. Et nō solū vginē i q̄tuor āgul' cū q̄tuor virtutib⁹ cardialib⁹ firmauit꞉ veꝝ ēt ex trib⁹ virtutib⁹ theologicis totā circūdedit. vñ rōnalē v rtutē fide. cōcupiscibilē charitate. ⁊ irascibilē ipa spe roborauit. O igiṫ q̄ꝫ sctā Maria sic sanctificata. o q̄ꝫ beata sic virtutum infusione firmata. Bene igiṫ dcm̄ est. Deus in medio eius non commouebitur. Hiere. 31. c. Nouum

facíet dñs sup trã: mulier circũdabit virũ. Math.i. Qđ i ea natũ ẽ de spũ scõ est. q̃re ⁊c. ¶ 3ᵒ hec ↄclo pbaᵗ exẽplo. Refert.n. barbatus Hiero. i historia Joachim ⁊ Anne: q̃ p ãnos. 20. Anna ⁊ Joachim virã sciſſimã sine liberis duxerũt. Cũ aũt Joachim i enſenijs Hierl'ymã aſcẽdiſſet: Isacar pontifex vi dens cũ int' ciues suos cũ oblatõe aſtãtẽ: illũ cũ suis muneribꝰ ſpreuit: dicẽs eũ cũ suis muneribus deo gratũ ñ eẽ: q̃ tãq̃ idignum ꝑle iudicauerat. At ille pudore ⁊ rubore cõfusus ad pastores q eũ pecorib' suis i pascuis erãt: seceſſit. Nõ eni domũ reuertere voluit: ne forte a ↄtribulibꝰ q hoc a sacerdote audie rant: in eodẽ opprobrio vocareᵗ. Cũq̃ aliq̃diu ibi moraretᵗ die quadã cũ solus eẽt: imẽnso cũ lumine affuit angelus: ⁊ ait. Noli timere Joachim: ãgelus dei sum: vt q̃dã nũcieᵗ tibi. Ecce.n. vxor tua pariet tibi filiã: ⁊ vocabis nomen eiꝰ Mariã. hec eni erit vt vouisti ab ĩfantia sua deo cõsecrata: ⁊ spũ scõ re plebitᵗ ex vtero mr̃is sue. Et imundũ non comedet neq̃ bibet iter ꝑplos forinsecꝰ: sꝫ in tẽplo dñi erit cõuersatio eiꝰ. Vouerũt.n. Joachim ⁊ Anna. si ds eis sobolẽ daret. eã se ipsiꝰ suitio mãcipaturos. Et cũ venerit plenitudo tp̃is: ipsa filiũ altiſſimi gñabit saluatorẽ oĩuz gẽtiũ. Et sic ab eo discessit ãgelus. ⁊ apparẽs Anne eadẽ nũciauit. Itaq̃ iuxᵗ pceptũ an gelicũ de locis i qbꝰ erãt discedẽtes Hierl'ymã ascẽ derũt ⁊ ad portã aureã sibᵗ obuiãtes: de mutua visi one letanᵗ: ⁊ securi dño debitas grãs reddiderunt. Cõcepit ergo Anna: ⁊ peperit filiã: ⁊ vocauit eam Mariã. Et cũ triũ eẽt ãnoꝝ eã ad tẽplũ duxerũt: ⁊ suitio dei mãciparũt. ⁊ ita eã cũ alijs i tẽplo nutriẽ dã relinquẽtes: domũ redierũt. Et vt refert Jaco bus filiꝰ Joseph i li. de isãtia saluatoris. vgo gl'iosa illa i etate. 13. ãnoꝝ: ita cõposito gressu ambulabat: ⁊ diserte loq̃baᵗ: ⁊ diuinis oĩonibus insistebat: vt i etate iuuenculi auctem senũ obtineret. Sed hoc fie ri non potuiſſet nisi omnipotẽs deus de qua cõcipi ⁊ nasci debebat: sũma cũ virtute i seruitio eius cõ seruaſſet. q̃re ⁊c. Et sic p3 ista cõclusio.

¶ De mirabili magnitudine vginis. Conclo. II.

Ecipe secũdã ↄclonẽ. v3. Tale ac tãtũ si gnũ dignitatꝭ ostedit deꝰ i vgie vt salua re uerẽtia dei: nec maiꝰ: nec excellentiꝰ q̃ fe cerit i vgie facẽ pot: aut nũq̃ fec. ¶ Pro declaratiõe hꝰ ↄclonis nõndũ ẽ q̃ magnũ ⁊ paruũ sũt paſſiões q̃ntitatꝭ ſm se. sꝫ put sũt i aliquo: sunt ſmm p̃dicamẽti relatiõis. Hinc ẽ q̃ vnũ ⁊ idẽ pro eodẽ tpe dᵗ magnũ ⁊ paruũ p cõpatiõꝫ ad diuersa. Magna q̃ppe ẽ potẽtia pape p respectũ ad ep̃os: minima vo p respectũ ad diuinã. Magne sũt diui tie pusinoꝝ: sꝫ minime p respectũ ad diuitias vene toꝝ. Magna ẽ ciuitas Bononie: sed minima p re spectũ ad Romã. ⁊ sic d alijs. Et vt magnitudinẽ vgis ostẽdamꝰ plura i sclo magna discurramꝰ. Ma gnũ certe ẽ orbis lune p respectũ ad ꝗrnio: elemẽta sꝫ maiꝰ celũ mercurij. Magnũ ẽ celũ mercurij: sed maiꝰ celũ veneris. ⁊ sic discurras vsq̃ ad celũ em pireũ. Descẽdamꝰ ad opa magna dei i hᵒ mũdo in feriori. Magnũ q̃ppe fuit q̃ signis inlr̃is ⁊ portẽtꝭ isolitꝭ i mãu forti frequenᵗ ꝑplꝫ hebreoꝝ liberauit. Magnũ q̃ .40. ãnis eũdẽ ꝑplm solo mãna pauit. Magnũ q̃ mel eduxit de petra: ⁊ oleũ de saxo du riſſimo. Et sic de alijs magnis i veteri factꝭ testõ. Sꝫ i nouo qs nõ stupescat in enarratõe singuloꝝ: pauca tñ ad p̃ns colligamꝰ. Magnũ certe fuit mor tuos suscitare. cecos illũinare. demones effugare. d paucis panibꝰ magnã turbã satiare. sup aq̃s sic cis pedibꝰ ãbulare. ⁊ sic de alijs. Hec q̃dẽ aĩa cara magna p cõpatiõꝫ ad minora: sꝫ minima ad maio ra q̃ scã fuerũt i vgie. Altiꝰ ascẽdamꝰ. Magnũ q̃p pe ẽ vt cuilibet aĩe ãgelũ vnũ bonũ deputarit. Ma gnũ q̃ tãtoꝝ ãgeloꝝ mltitudinẽ ad nr̃i seruitiũ fece rit. Mittunᵗ.n. ad nos: ⁊ oõnes nr̃as in cel' ferũt. Magnũ q̃ tãta sit btõꝝ spirituũ mltitudo: ⁊ speci fica diia differãt oẽs: vt q̃dã aiũt. vel plures sint i vna spẽ: sic alij dicũt. Magnũ ẽ q̃ supiores iferio res illũiant ⁊ sic de alijs. Hec q̃dẽ magna sunt per cõparationẽ ad minora. minima vo p respectũ ad ea q̃ scã sunt in vgine. Et hoc ꝓbo rõe. auctẽ. ⁊ exẽ plo. ¶ Rõne sic. Accipe pᵒ magna q̃ nũerauimus. Et pᵒ celũ magnũ certe ipsũ fecit. silr ⁊ trã: sꝫ non adeo magnã vt sui capacia fecit. Corpꝰ vo vginis minimũ formauit: i quo eẽntialr totꝰ est ds ↄtẽtus. vñ cãtat ecclĩa. scã ⁊ imaculata vginitas: qbꝰ te lau dibꝰ referã nescio. q: quẽ celi capere nõ poterãt: tuo gremio ↄtulisti. Magnũ p̃terea fuit ꝑplꝫ hebreũ li berare Pharaone cũ suis in mari rubro submerso. In vgine vo nõ vnũ ꝑplꝫ: sꝫ totũ humanũ saluauit genꝰ diabolo ĩfernali deuicto. Luce. 12. Nunc pn ceps huiꝰ mũdi eijcietᵗ foras. Magnũ fuit grãdem mltitudinẽ paucis satiare panibꝰ: sꝫ maiꝰ ẽ q̃ i vgi ne panẽ hoium ⁊ ãgeloꝝ fec. Magnũ fuit q̃ mãna descẽdit de celo: sꝫ maiꝰ q̃ ds i vginis vteꝝ totꝰ de scẽdit de celo. Et vt breuiᵗ oĩa magna in creaturis scã ↄp̃hẽdã: nihil in eis tã magnificũ dictu: q̃ in vno solo actu vgo gl'osa oẽs exupet. Ecce magnũ: imo maximũ oĩuz. Filiũ.n. quẽ genitũ ex p̃re etnalr dici mus ⁊ nõ scm: q cũ p̃re ↄsubstãial' ẽ ⁊ eq̃lis: i vgine scm: ⁊ minoratũ dicimꝰ. ps. Minuisti eũ paulomi nus ab ãgel'. ⁊ ad Phil'. 2. Qui cum i forma dei eẽt nõ rapinã arbitratꝰ ẽ eẽ se eq̃lẽ deo: sꝫ semetip̃ exi naniuit formã sui accipiẽs i silitudinẽ hoiuz scũs ⁊ hitꝰ iuẽtusq̃ vt hõ. Btũs Augu. li. de trini. dicitᵗ q̃ noĩe forme dei itelligitᵗ nã dĩna. noĩe forme sui itel ligitᵗ nã humana. Nicolaꝰ aũt de lira dicit q̃ q̃dru plici rõe nã dina appellatᵗ forma dei. ¶ pᵒ ꝑp sui i mortalitatẽ. q: solus ds oĩno ẽ imortalis. ¶ 2ᵒ ꝑpᵗ sui formositatẽ. q: oĩs pulchritudo i ea ẽ. ¶ 3ᵒ ꝑp sui diffusionẽ siue coĩcabilitatẽ: q: oẽ eẽ ẽ a forma. ¶ 4ᵒ ꝑp sui exẽplaritatẽ. q: ẽ oĩuz idea ⁊ exẽplar. q: non hũit aliud exẽplar ds: ad cuiꝰ silitudinẽ cũcta crea ret q̃ seipm. Vñ exclamare libet. o magna ⁊ mirã da o stupẽda ⁊ incõsueta benignitas. ds fit hõ ⁊ hõ ds: qđ erat hoĩs accepit ds: ⁊ qđ erat di accepit hõ Infinitꝰ fit finitꝰ. Eternꝰ ex tpe. Immortal' fit mor talis. ditiſſimꝰ paupꝰ ⁊ egenꝰ. vñ xp̃s ait. Math. ii. Vulpes foueas hñt: ⁊ volucres celi nidos filiꝰ aũt hoĩs nõ hꝫ vbi caput suũ reclinet. O gl'iosa puella ↄcipis deũ: gñas deũ: lactas deum. Quis vñq̃ ista audiuit p̃nes: nã nõ capit; vsus nescit: rõ hr̃ [illegible]

ꝯphẽdit: caligant̄ oculi stupescūt aures: turbantur oẽs sẽsus: nec nō angeli nō ꝯphẽdūt: mūd⁹ pugillo ꝯtinet̄: spera cẽtro claudit̄: i cẽtro iacet circulus: de vase ꝑdijt figulus: fōtē excedit riuulus: pars excedit totū: lux mōstrat̄ p ignotū: stella gignit solē: vgo scā nutrit ꝑlem. Hec aūt oīa ⁊ singula hu⁹ de nulla creatura alia vificari pñt. ergo ⁊c. ¶ 2° hec ꝯclo ꝑbat̄ auc̄te. Audi ipsā. Eccl'.24. de se loquẽtẽ. Ego inqt feci in celis. vt oriret̄ lumẽ idefiiẽs: ⁊ sic nebula texi oẽz carnẽ. Expone sic. Ego supple māz i cōceptione vbi ministrādo feci ⁊ spūs scūs formando. Dimittam⁹ difficultatẽ scotizātium: an vgo aliquo mō ꝯcurrerit effẽiue: aut solū passiue: vt volūt pl'es Feci ī celis. i. op⁹ attigẽs vsq₃ ad celos: ⁊ pmo celos superiores māles. q₂ de ꝯceptōe ⁊ natiuitate xpi ⁊ vginis tota celestis curia iubilauit: ⁊ gaudet. ⁊ collaudat filiū dei. Scđo attigẽs celos spūales ⁊ īferiores. q₂ letificauit totā eccl'iā. vgis. n. natiuitas gaudiū ānūciauit i vniuerso mūdo. ¶ 3° celos iferio: es ⁊ corporales ⁊ spūales sil'. q₂ humana nā ad diuinā visionẽ eleuat̄. Ego igit̄ feci i celis. i. op⁹ altū vsq₃ ad celos: vt oriret̄ lumẽ idefiiẽs. i. xp̄s Jesus q est lumẽ illuminās oẽm hoiez veniẽtẽ i hūc mūdū. Et vere idefiiẽs: q₂ nunq₃ eclipsat̄: nec diminuit̄: nec vnq₃ i se decrescit. q₂ hoc ẽ ipfectōis: qđ diuine derogat dignitati. Et sic nubecl'a texi. i. cooperui oẽz carnẽ. i. oẽz pplz ⁊ gẽtẽ. O quotiẽs hec scā nubecula refrigerat estū diuine idignatōis exortū. ⁊ hoc cū ipet⁹ arescẽt sol. i. dei irati ⁊ seniẽt i nos i se recipit oñdẽs filio pect⁹ ⁊ vbera: vt ait gl'iosus Bernard⁹. Et Gen. 9. Arcū meū inqt dn̄s ponā i nubib⁹ celi. Nubes celi caro vgis: ⁊ caro xp̄i ex vgine ẽ: ī qbus arc⁹. i. fili⁹ dei posit⁹ est i signū diuine recōciliatōis: ⁊ hoc mediāte nube. i. vgine. q₂ arcus non gñat̄ nisi ex nube aquosa: vt vult nr̄a phīa. q̄re ⁊c. Hoc āt verificari nō pōt nisi de vgine gl'iosa. ergo ꝯcl'o nr̄a vera. ¶ 3° hec ꝯcl'o ꝑbat̄ exẽplo. Nā si Salomō sūme mr̄ez suā magnificauit. 3. Re. 2. Nōne hic q plusq₃ Salomō ẽ suā debuit mr̄ez sup oiā creata ⁊ creabilia magnificare? Certe sic. q̄re ꝯcl'o clara ⁊c.

¶ De singl'ari dispōe vgis ad grāz di. Cōcl'o. III.

Ccipe t'tiā ꝯclonem. vz. Etsi deus cūcta q sue maiestati non derogāt possit facere ad libitū: tñ nunq₃ fecit aut nunq₃ faciet i. dīuiduū sic ad grāz diuinā sic vginẽ gl'iosā tā mro mō dispositū. Hec ꝯcl'o ꝑbat̄ rōne: auc̄te: ⁊ exẽplo. ¶ Rōne qdẽ sic. cā actiua tal'r effcm̄ i passum ꝑducit q̄l'r passū est dispositū. 2° de aīa. actus actiuo₂ sunt i patiẽtie bene disposito. sic exẽpli grā ignis maiorẽ effcm̄ ꝑducit i ligno q₃ in lapide i eodẽ tẽpore ⁊ eq̄li distāńa ⁊ ceteris parib⁹. Jtẽ maiorẽ effcm̄ i ligno arido q₃ viridi ꝑducit. Et maiorẽ i ꝑpinquū q₃ in distās. S₃ gl'iosa virgo ex superioribus fuit deo vicinio₂ ⁊ ppinqo₂ oibus creaturis: vt etiā ex effectibus p₃ virgini ꝯicatis: alijs creaturis non. ergo in ea fuit maxima dispositio ad oẽs illas pfectōes q₃ i aliq̄ alia creatura. Si eniz nō fuisset magis disposita cūtis creaturis in ea tāta nō fecisset que nunq₃ fecit aut faciet in aliq̄ creatura. Et ꝯfirmat̄. Nā si ds mirabil'ẽ i scis suis ⁊ i cūctis reb⁹ sm eo₂ nāz: q̄lis ẽẽ d₃ i scā sco₂ q est sibi singularissima mr̄? Certe mirabilio₂ q₃ in cūctis creaturis. q̄re ⁊c. ¶ 2° hec cōclusio ꝑbat̄ auc̄te. Audi qd ipsa dicat. Eccl'. 24. In me inquit oīs grā vie ⁊ veritatis. In me oīs spes vite ⁊ virtutis. trāsite ad me oẽs q ꝯcupiscitis me: ⁊ a gñatiōibus meis adimplemini. In qb⁹ dulcissimis verbis audi p° humilẽ ꝯmẽdatōez 2° benignā iuitatōez. ⁊ 3° sufficiẽtẽ ipletōez. ¶ Audi pmo humilẽ ꝯmẽdationem. In me inqt oīs grā vie. s. Jesus q ẽ sūma via. Jo. 6. Ego sū via vitas ⁊ vita. Et hoc respicit affcm̄. In me oīs grā veritatis. i. Jesus q est sūma veritas. Jo. 6. vt s̄. Et hoc respicit itellcm̄. In me oīs spes vite. i. Christi Jesu q est vita btī. Jo. 17. Hec est vita et'na vt cognoscāt te solū deū ve₂ ⁊ quẽ misisti Jesū xp̄m. Et hoc respicit memoriā. In me oīs grā virtutis. i. xp̄i Jesu q est sūma virtus. Jo. 3. Ego veni vt vitā habeāt. vñ dr̄ Jo. i. De plenitudine eius oẽs recipimus grāz. Et hoc quātū ad oẽs vires aīe. ¶ Scđo audi benignā inuitatōz. Trāsite inqt ad me oẽs q cōcupiscitis me. q̄si dicat: si nō me hẽris vobis iputens q nō ꝯcupiscitis me. Audi Ber. i smone. Ille solus inqt o virgo btā tuas laudes sileat. q te fidel'r inuocatam senserit i suis necitatibus sibi defuisse. Et qd mi₂ si vocata adest: q etiā nō vocata p̄sto ẽ: hec ille. Qui ergo vult vitā corporalẽ trāseat ad me. q₂ q est vita. i. cā vite oium est apud me: ⁊ ipsū inueniens vt filiū apud mr̄em. Jo. i. vita erat lux hominū. Qui vult vitā spūalẽ trāseat ad me: q₂ in me est spes vite spūalis. Jo. 14. Ad eum veniemus ⁊ māsionem apud eū faciem⁹. Qui vult vitā veritatis. q ad pn̄s nō est ī mūdo. Osee. 4. Nō est veritas: non est scia dei i t'ra. non est mīa: veniat ad me: q₂ ī me oīs vita veritatis: ⁊ īuenietis illā. q₂ caro mea est vt dicit Augu. sup. ps. Adorate scabellū pedū eius Caro inqt xp̄i de carne marie est. Qui vult vitā virtutis veniat ad me. q₂ genui oẽm virtutẽ. i. q p̄stat omnẽ virtutẽ. Jaco. i. Omne datū optimū: ⁊ omne donū pfcm̄ desursum est descẽdẽs a p̄re luminū. i. a xp̄o q est origo oium grāz. Jo. i. quare ⁊c. ¶ Tertio audi sufficiẽtẽ ipletionẽ. q₂ a generatōibus meis adimplemini. Et dicit i plurali. a generatōibus meis. quoniā tot sunt pfectōes genite virginis q ab vno itellectu ꝯcipi non pñt: nec vno generatōis mō ipmi. Jdeo sci virginẽ diuersimode i spū appellarūt. Balaā sub methaphora stelle. Numeri. 14. Orient̄ stella ex Jacob. Salomon sub methaphora aurore. solis. ⁊ lune. Cātico₂. 6. Que est ista que ꝑgredit̄ q̄si aurora consurgẽs. pulchra vt luna. electa vt sol. ⁊ sic de alijs. vt deo duce i sequenti ostẽdemus. q̄re cōclusio nostra satis claret ex auc̄te. ¶ Tertio ꝑbat̄ exemplo. Nā si Sem ⁊ Japhet p̄rem denudatū ħonorauerunt: ⁊ ꝑpt̄ hoc benedictionẽ p̄ris susceperūt Gen. 9. quāto magis deus virginẽ cuius filius esse debebat: mr̄ez suā aliq̄ ex pte tā corporis q₃ gr̄e nudā gr̄e sue vestimẽto relinq̄re nō debebat? q̄r ⁊c. Et ideo ait btūs Hiero. in sermone assumptionis. Ceteris p partes p̄stat̄: i Maria tota se īfudit gr̄e plenitudo. Et sic p₃ ꝯcl'o presens.

¶ De reciproca retributōe virgis ꝯsideratio. III.

t Ertio loco Uirginis gliose reciproca retributioz videam⁹: q2 ait. Tu sp mecu es. vbi tres gclones faciam⁹. vz. ¶ Pria gclo e ista. Mirabiliori mo fuit xps in vetre virgis: q3 quotti die mistrat⁹ i altari. ¶ 2ª gclo e ista. perfectiori mo suscepit xpz iesu virgo i ei⁹ vto q3 sumat illu fideles i pasca: aut alio tpe coicado. ¶ 3ª gclo e ista. Qina virgo gliosa magis q3 aliq creatura fuit sp cu xpo: merito costituit heres xpi in toto regno celesti.

¶ Qualit xps fuit. 9. mesib⁹ i vto virginis mirabi liori mo q3 in hostia z calice in altari. Coclo. I.

a Ccipe pma gclone zc. Pro declaratione hui⁹ notadu e q corp⁹ xpi in altari gsecratu e ide corp⁹ qd fuit i vtero virginis: sed different. qm i altari e glificatu sub alijs spcb⁹ abscoditu. In virgine at mortale. passibile. z cu pprijs glitanb⁹ sociatu. Na fm theologia nram xps iesus i instati sue gceptiois fuit pfect⁹ ho: vt ct dicit glo. i clementina pma. de suma tri. sup verbo vnitas. Et p gns omnes defect⁹ nros assupsit pret ignorătia z pctm. qm sue dignitati derogabat. Et ideo pati potuit calore. frigus. fame. z sitim. vt etia ibi notat gl. sup verbo passibile. Et plura pulcherrima notant ibide in glo. sup verbo virginali. z super verbo cruci. In glo. sup verbo virginali. ponitur qre poti⁹ natus est ex Maria magis q3 ex alia. Et sup verbo cruci. notat qre xps elegit sibi morte crucis. z qre crux xpi e de qtuor lignis. Et qre magis adoram⁹ cruce q3 afina qua xps egtauit: notat pfecte de gse. di. 3. c. crucis. Sed ista dimittamus. Sufficit ergo nore q xps in instan gceptionis fuit pfect⁹ ho quantum ad organizatione mebro2: z cu oibus p gns gditiob⁹ humanis: sed tn calice z hostia no e cu gditiob⁹ humanis. Hoc psupposito pbat hec gclo aucte: rone: z exeplo. ¶ Rone quide sic. Qicuq3 aliquid e in altero fm aliqua gditione no sibi gueniete fm sua naz: z dicat pfectione pfectissima in illo. in altero at sit fm conditione pprla: z dicat etia pfectione pfectissima: mirabiliori mo est in pmo q3 in secudo. Sed de⁹ fuit i vtero virginis fm codinone no sibi gueniente. i. cu humanis coditionib⁹. in hostia at no: s3 fm coditione pp2ia. Na q de⁹ sit in hac hostia z in illa: z i illa: hoc e ppriu dei q sit vbiq3: s3 i vtero virginali eo mo quo ibi erat nullib erat: qd no e ita ppriu dei. nec eo mo quo ibi erat poterat in plurib⁹ vteris ee. Et p gns i hostia tenet modu deitatis in essendo vbiq3: z ide est in plurib⁹ hostijs. No sic at i vtero virginali. q2 sic ibi clausus erat q no poterat in alio vtero ee eode mo. Ergo mirabiliori mo fuit i vto vgis q3 i hostia Nec itelligas mirabiliori mo. i. pfectiori mo. qm pfectiori mo e i hostia. q2 imortal z icorruptibil. i vto at mortal z corruptibil. s3 intellige mirabiliori. i. cu maiori admiratioe. qm valde mi2 fuit vt de⁹ esse dignitones suas no obtineret: s3 ta vilis z pauper i mudo appareret. Inde Hier. 31. d i. Nouu faciet dns sup terra: mulier circudabit vi2. Nouu quide z admiratione dignu eet si iperator vl papa in forma serui ingrederet ciuitate: sic nouu atq3 mirădu q totus deus velatus humana carne in vtero vnius mulieris eet: z mundo vt pauper appareret atq3 desperct⁹. Isa. 53. Nos reputauim⁹ eu qsi leprosu z pcussu a deo z humiliatu zc. ¶ 2° hec coclo pbat aucte. Audi qd ipa dicat Cant. 3. Inueni que diligit aia mea: tenui illu: nec dimitta. Felix q inuenit: felicior q tenuit: z felicissima q nuq3 dimisit. Tripli. n. virgo deu inuenit z tenuit. s. in corde p fide: in vetre p coceptu: in teplo p cotemplatione. ¶ Primo virgo gloriosa deu inuenit z tenuit p fide in corde. p fide. n. de⁹ in cordib⁹ hoiuz habitat. Ad Ephe. 3. Habitare xpm p fide in cordib⁹ vris. z ad Ro. 10. Corde ingt credit ad iusticia zc. ex quo seqt q vbi maior fides: ibi maior habitatio dei. fides at virginis oium credetiu fuit maior. g° z i ipius corde maior dei habitatio. Audi gloriosuz Bernardu. Tria ingt marie mirabilia sca in coceptioe xpi intueor. deu hoiez: matre virgine: z cor virgis fidele: vt. s. ta firmit crederet q oia q in se fieri angelus nuciabat no dubitaret. Inde du Elisabeth visitasset: illa Elisabeth de fide plurimu comedauit dicens. z beata q credidisti: q2 pficient in te ea q dicta sut tibi a dno. Luc. 2. Maria at coseruabat oia verba hec coferes in corde suo zc. ¶ 2° inuenit z tenuit virgo gloriosa deu i vetre per coceptu. q2 ve2 deu cocepit. Luc. j. Qd. n. ex te nascet scm vocabit. s. i veritate fili⁹ dei. ps. Elegit dns syon. i. virginez. elegit ea i habitatione sibi. bis dic elegit. q2 virgo virginitate placuit: s3 humilitate z sca fide concepit: vt dic Ber. ¶ 3° inuenit z tenuit deu i teplo per cotemplatione. Cant. 2. Leua eius sub capite meo: z dextera illi⁹ amplexabit me. leua. i. vita actiua: dextera vita cotemplatiua. q2 his duob⁹ brachijs virgo xpm aplexata e. Jn xpm cu qsisset i teplo disputatie eu inuenit. qre zc. Ista at mirabilia in hostia no fiunt. ergo magis admirari debem⁹ xpm in ventre virginis q3 in hostia in altari. ¶ 3° hec coclo pbat exemplo. Nam xps in ventre virginis p salute totius mudi fouebat. In hostia at solu p existetib⁹ in xpi gra ad salute imolat. Egresso xpo de virginis vetre tota Hierl'yma turbat: z magi ab extremis finibus cu munerib⁹ adorare p stella ducunt. Christo i altari ministrato nullu nouitatis signu demostrat. Christo nato pastores ageloz senserut iubilatoes. Xpo imolato nulla sentit armonia. qre zc. Et sic pz presens gclusio.

¶ Qualiter pfectiori modo xps i ventre virginis fuit: q3 sit i aia quorucuq3 illum digne i eucharistia sumentiunt. Conclusio. II.

a Ccipe scdaz gclone. vz. Perfectiori mo suscepit xpz Jesu virgo i ei⁹ vtero q3 sumat illu fideles in pasca aut alio coicado tpe. ¶ Pro declaratoe hui⁹ pmo videdu e quo xps sacralr supt⁹ a fidelib⁹ sit i corpore mebrisq3 eo2. quo viso patebit gclo pns. ¶ Nota ergo q i sacro tria sut. s. caro: aia: z diuinitas. Et vnuqdq3 istoru suo mo aliqd opat i digne suscipietib⁹ illa. Na caro xpi vnit sibi comunicans corp⁹. Anima vnit sibi coicans voluntate. Et diuinitas vnit sibi coicans itellcm. Et vt nosipsos itelligamus zc ponamus i

terminis. Accedit quidã ad sacr̃m corpis xp̃i susci-
piẽdũ cũ pctõ mortali sciens. Iste capit sacr̃m ⁊ nõ
rẽ sacri. Et p ↄ̃ns corp⁹ illud diuinũ nõ vnit sibi cor-
p⁹ illud nephãdũ: ʒ rapit ⁊ tollit ab illo corpe qcqd
hʒ i se vestigij corpis glĩficati: vt sanitatẽ: fortitudi
nẽ: vitã: ⁊ qcqd boni repit i illo corpe mortali instrũ
ẽm nãlẽ iclinatiõʒ: lʒ nob nõ ita appareat. Ex quo
seqr̃ q illud corp⁹ derelictũ a xp̃o: min⁹ solito hʒ de
vita: min⁹ roboris: min⁹ sanitatis. ⁊ sic d alijs. Hic
ẽ q post cõionẽ idignã dormiũt multi ⁊ ibecilles mĩ
ti sũt ⁊ isirmi. vt testat̃ apl̃s. ⁊ fit vnusqsqʒ talis cũ
Juda peior pore. Silr̃ aĩa xp̃i ad aĩaʒ peccatricem
nõ trãsit: ʒ sic dictũ ẽ de corpe: dicẽdũ ẽ d aĩa. Qm̃
si quã bonã iclinatiõʒ repit i se illã trahit. pp qd fit
lõge deterior aĩa illa misera post cõionẽ qʒ añ: ⁊ ad
odiũ bonoꝝ turpi⁹ iclinat̃ volũtas illa misera cõicã
tis idigne: ⁊ tenaci⁹ mal' adhẽt. Silr̃ ⁊ xp̃i diuitas
ad itellectũ idigne cõicãtis nõ accedit: ʒ recedit vt
sic loqr̃ cũ deitate lumẽ fidei si qd ibi inueniat̃. Et
h⁹ vere expientia docet q idigne sepi⁹ cõicãtes cer
nim⁹ indies i deteri⁹ ire: ⁊ q quottidie ad malũ sũt
pcliuiores. Econtra vo accipiam⁹ digne cõicantẽ.
Tũc corp⁹ illud xp̃i bñdictũ corp⁹ digne sumẽtꝭ sibi
vnit: ⁊ vtutes qs ibi repit roborat: et ↄsũptꝭ accidẽ
tib⁹ i stomaco: ⁊ p ↄ̃ns desinẽte ibi eẽ corpe xp̃i vtu
tes corpis ⁊ aĩe nõ recedũt: ʒ aucte remanẽt. Et p
ↄ̃ns vitã corpis auget: sanitatẽ: fortitudinẽ: ⁊ q̃cũ-
qʒ sũt bona corpis. Itẽ auget fidẽ: spem: ⁊ charita-
tẽ: ⁊ oẽs ipius aĩe vtutes. O magne de⁹ mihi gr̃aʒ
pbe vt cũ celebro te digne sumam. ¶ Hoc sic nõto
ↄclõnẽ pbem⁹ auctẽ: rõe: ⁊ ex°. Rõne sic. ↄ̃ſiderat̃
xp̃s i vtero vgis: ⁊ ex alia pte digne sũpt⁹ in sacro:
Tũc arguo sic. quanto magis qs disposit⁹ ẽ p gr̃am
ad xp̃m suscipiẽdũ: tãto dignı⁹ illũ suscipit. sed vgo
gl̃iosa magis fuit disposita ad xp̃m i ei⁹ vtero susci
piẽdũ qʒ vnqʒ qsqʒ digne cõicãs. g° pfectiori mõ fu
it xp̃s i vtero vgis qʒ i quocũqʒ digne cõicãte. oĩa
nõ sũt itelligẽti. g° ⁊c̃. Et ↄfirmat̃. quãtũcũqʒ qs di
gne cõicet: nõ põt euitare veniale pctm̃: vt sepe p
bauimus. j. Jo. j. Si dixerimus qm̃ pctm̃ nõ habe-
m⁹ ⁊c̃. Sʒ vgo nũqʒ aliquo mõ peccauit. Cant. 4.
Tota pl̃chra es amica mea: ⁊ macula nõ ẽ i te. Et
Sap. 7. Cãdor lucis etnẽ ⁊ speculum sine macula.
Et Aug. Cũ de pctis agit̃: nullã volo de Maria
facẽ mẽtionẽ. g° ⁊c̃. ¶ 2° hec ↄclõ pbat̃ auctẽ. Au
di Ecc̃. 43. Uas inqt admirabile op⁹ excelsi. Uas
.n. hoc excisuʒ manu sapiẽtie dei: virgo gloriosa ẽ.
Hoc. n. vas triplici gr̃a fuit plenũ. s. gr̃a infusa. dif
fusa. ⁊ effusa. Infusa i carnalium motuũ repssiõe.
Diffusa i mũdi recõciliatiõe. Effusa i donoꝝ ⁊ gr̃a
rũ suaꝝ largitiõe. ¶ Prio h° inqʒ vas plenum fuit
gr̃a isusa i carnaliũ motuum repssiõe. Ecc̃. 24. In
me oĩs gr̃a vite ⁊ vtutꝭ ⁊c̃. ¶ 2° fuit plena gr̃a dif-
fusa i mũdi recõciliatiõe. ps. Diffusa ẽ gr̃a i labijs
tuis: pptea bñdixit te de⁹ i etnũ. Diffusa tũc ẽ gr̃a
i labijs vgis: qñ ea pferẽte ⁊ dicẽte. Ecce ãcilla dñi
fiat mihi ẽm vbũ tuũ. mũd⁹ sue discordie cũ deo re-
cõciliationẽ accepit. Luc. j. Ipe. n. saluũ faciet po-
pulũ suũ a pctĩs eorũ. ¶ 3° plena fuit gr̃a effusa in
donoꝝ ⁊ gr̃aꝝ suaꝝ largitiõe. Bernardus. Maria

mĩe sinũ oĩb⁹ apuit: vt de plenitudine ei⁹ accipiant
vniuersi. Captiu⁹ redẽptionẽ. eger curationem. tri
stis ↄsolationẽ. pctõr veniã. iustus gr̃am. ãgel⁹ leti
ciã. fili⁹ dei carnis hũane substãtiã. Deniqʒ tota tri-
nitas gloriã. hec ille. ¶ 3° hec ↄclõ pbat̃ exemplo.
Nã si corp⁹ xp̃i mirabilia operat̃ in digne sumẽte.
⁊ ẽ sub accidẽtibus velatũ. quãto magis debebat i
ppria forma in vtero virginis existens operari. p
fecto nulli dubiũ q si cupiã xp̃s ẽ vnit⁹ per gr̃am:
q pstãtissime vnit⁹ fuerit in virgine. Et sic pʒ con-
clusio pñs. Hic qd opabat̃ xp̃s in vtero matris.

¶ Q sũmope virgo xp̃i heres est. Conclusio. III.

Ecipe tertiã ↄclõnẽ. vʒ. Quia vgo glio-
sa magis qʒ aliq̃ creatura fuit sp cũ xp̃o:
merito ↄstituit̃ heres xp̃i i toto regno ce-
lesti. ¶ Pro vitate h⁹ ↄclõnis notãdũ q
tota pncipal' rõ: q̃re creat⁹ ẽ hõ: ẽ vt regnũ etnũ ad
tp̃s posidẽt. Audi Greg. i li. mor. Ad h° inqt erat
posit⁹ hõ in padiso: vt se ad ↄditoris sui obediẽtiã
vincul' charitatꝭ astrigẽt. ⁊ ad celestẽ ãgeloꝝ patriã
sine carnis morte trãsiret. h° ille. Scis ãt aĩa mea il
lũ iobediẽtia corruisse. g° merito priuat̃ hereditate.
Sic. n. iura volũt q qcũqʒ aut parẽtib⁹ suis man⁹ i
iecerit: aut grauẽ ⁊ ihonestã iniuriã eis igesserit me
rito exhẽdit̃: ⁊ possit ali⁹ heres istituí. Sʒ pm⁹ hõ
quãtã deo iniuriã itulerit peccãdo noscis. ps. Hõ
cũ i honore eẽt nõ itellexit. g° merito puat̃ hẽdita-
te. q: cõpat⁹ ẽ iumẽtis isipiẽtib⁹: ⁊ silis fact⁹ ẽ ill'. g°
merito dʒ ali⁹ heres institui. Hoc psupposito pbo
auctẽ: rõne: ⁊ ex° ↄclõnẽ nr̃aʒ. ¶ Et pmo rõne sic.
Ille merito regni celestis dʒ heres istitui: i quo nul
la fuit cã exhẽdatiõis. Sʒ i virgine nulla fuit cã ex
hẽdatiõis. g° merito illa dʒ heres istitui. ↄ̃ña nõ cã
maiori apud oẽs iuristas. minor pʒ. Nunqʒ. n. fuit:
aut nũqʒ erit creatura sic suo obediens creatori: sic
reseruãs honorẽ: sicqʒ volũtati diuine ↄformis sic
gl̃iosa virgo. g° ipa nullo pacto debuit exhẽdari. pʒ
ↄ̃ña. qm̃ nulla alia de cã priuat⁹ fuit pm⁹ hõ heredi
tate: nisi q: illã non seruauit. añs pʒ. Audi Ambro:
li. de verbis dñi. Quid inqt nobili⁹ dei mr̃e: qd splẽ
didius ea: quã splẽdor elegit: qd castı⁹ ea: q̃ corp⁹ si-
ne corpis ↄtagiõe gñauit: Et vt de ceťis ei⁹ virtu-
tib⁹ taceã: virgo erat: nõ solũ corpe: ʒ ⁊ mẽte. Cor-
de humil': verbis grauis. aĩo prudẽs. loquẽdi par-
cior. legẽdi studiosior. Et multis connumeratꝭ eius
ibidẽ virtutib⁹ ifra ait. Talẽ hãc euãgelista mõstra
uit. talẽ ãgelus repit. talẽ spũs scũs elegit. Quid. n.
in singul' moꝝ. q̃ digna fuit ex q̃ filius dei nascere
tur. hec ille. Et ↄfirmat̃ ista rõ sic. Nullus pmoge
nit⁹ dʒ iure suo puari cã legittima non obstãte. sed
virgo ẽ oĩum pmogenita. g° iure suo puari non dʒ.
Primogeniti ãt iure sũt heredes. Gen. 25. g° ⁊c̃.
¶ Pro declaratiõe hui⁹ rõnis ẽ notãdũ q cõiter
iste sũt ↄditiões pmogenitoꝝ. Sũt. n. pores i sede.
Gene. 43. Sederũt corã Joseph pmogenit⁹ iux p
mogenita: ⁊ minim⁹ iux etatẽ suã: ⁊ loqr̃ de fratri-
bus Joseph. ¶ 2° pmogeniti sũt i dignitate succes
sores. vñ pmogenit⁹ regis rex ẽ. Gen. 49. Ruben
pmogenitus meus maior iperio. ¶ 3° modo pmo-
genitus potior ẽ in hereditate. Gene. 25. dixit Ja-

cob.s.ad Esau. Uende mihi pmogenita tua: ille rn-dit: En morior fame. Quid mihi pderūt pmogeni-ta: Orta.n. erat tunc tpis ingēs fames. Ei sm vnā gło. Jacob illa ptalu verba solatiose: tn tact⁹ a spū scō. qr ad ipz istituerat ds rōne pmogenitu re: vt pz Gen.27. illa vba dixit. ¶ 4° pmogenit⁹ ē i vene-ratiōe nobilior. Gen.27. Tu es Esau pmogenit⁹ me⁹: q ridit. Ego sū. τ pr ad eū. Incuruet ait te fi me⁹. ¶ 5° pmogenitus ē i benedictiōe ma-ly mris tue. ¶ 5° pmogenitus ē i benedictiōe ma-ior. Gen.27. Qui benedixerit tibi sit ipe bndictus. ¶ 6° in veste delicatior Gen.27. Ut sensit odorē vestimētor τc. Et loqt de vestib⁹ Esau. Me st cō ditiōes pmogenitor pncipales. In his oibus sm spūalia carismata τ spūales pro gannas vgo glosa pnmogenita fuit. Ei breuit singulas transeamus. ¶ p° nāqz fuit pmogenita i sede. qr sup oēs creatu-ras i celesti throno ē exaltata: vt cātat eccla.3. Re. 2. Et posit⁹ est thron⁹ matr regi iuxt thronū regis. ps. Astitit regina a dextr tuis. ¶ 2° ipa ē pmoge nita i dignitate.j. Hester.2. Adamauit cā rex sup oēs mulieres: τ posuit diadema regni i capite eius. ¶ 3° ipa ē pmogeīta i hēditate. Ecc.24. Et in he reditate dni.s. iesu filij mei q est dns dnantiū. mora bor. Prouer.10. Mecū sūt diuitie τ glia. ¶ 4° ipa ē pmogenita i veneratiōe. Et merito: qr mr dei. τ io sic bon⁹ fili⁹ honorat eā. Ecc.25. Obuiabit illi q si mr honorificata. ¶ 5° mō ē pmogenita i bndictio ne. Luc.j. Beatā me dicēt oēs gnatiōes. τ Judith 13. Nō recedat laus tua de ore hoiuz. ¶ 6° est pmo genita in veste delicata. qm iā duplici glia. s. corpo ris τ aie ē ornata. Apoc.12. Mulier amicta sole τ luna sub pedib⁹ ei⁹ τc. Quare hec cōclō ē satis nō rōne. ¶ 2° hec conclō pbat aucte: vno psupposito .s. q virginis τ xpi ē vna caro. Tunc audi aposto-lum ad Col. pmo. In xpo inquit cōdita sūt vniuer sa in celis τ in tra visibilia τ inuisibilia: siue throni siue dnationes: siue pncipat⁹: siue ptātes τc. ergo sub vgie glosa oia i filio suo cōdita erūt: tāqz i sin-gulari dna. Audi Aug. i smone assūptiōis. Si xps iqt secū eē voluit: eos q hic sua fide iuncti vnū cū co eē iudicat: qd existimādū ē de mre: vbi digna sit eē collocata nisi i ppria filij: Et infra. Maria fide τ ope xpi ministratrix: si ibi nō fuerit vbi xps ministros suos vult eē. vbi g° erit: Etsi ibi fuerit: nunqd in eqli gra: Etsi in eqli gra: vbi equa dei cēsura. qui reddit vnicuiqz sm merita: Si merito p oib⁹ Ma rie viuēti donata ē gra: mortue erit minuēda: absit Si.n. oiuz scōr mors ē pciosa. Marie sane ē pcio-sissima. Si Jonā suare i vētre ceti icōruptū volu it sola mia: Mariā icorruptā nōne suabit: Si gra xpi suat⁹ ē Daniel i inte patissima fame leonū: nō ne seruāda ē Maria tantis dotata meritis digni tatum: Et parum post. xps g° letari facit Mariaz aia τ cōpe. nec vllā seqt corruptiōis cruīnā: q nullā secuta ē tm pariendo filiū itegritat corruptiōem. hec ille. vide i h° smone. qr pulcerrima dic. qr τc. ¶ 3° hec gclō pbat ex° . Pre nimia.n. claritate τ here-ditate celi angie āgeli dicebāt ad se inicē. q ē ista q ascēdit sic vgla fumi ex aromatib⁹ myrrhe τ thur. Et dnt sic vgla fumi. Sic fum⁹ i modū vge format⁹

i tra orit: leuit exalās sursū versus celū tēdit: sic glo sa vgo in tra orta sm carnē leuit exalās. i. sine pccō viuēs celos ascēdit. pptea dr q vgula fumi gnata ē ex aromatib⁹ myrrhe τ thur: nō ex vaporib⁹ ter restrib⁹: qr vgo lasciua nō fuit: neqz ex vaporibus ignis resolutis: qr vgo supba nō fuit: sz ex aromati bus myrrhe τ thuris. myrrhe. i. integritatis car-nis: qr myrrha a putrefactione preseruat. τ thuris .i. duotiōis mēt. qr th⁹ i sacrificijs offert. ps. Ascē dat oro mea sic incēsū in cōspcū tuo. Et sic pz cōclō pris. Bene igit virgo i pncipio smōis dixit. fili tu semp mecū es: τ oia mea tua sūt p graz qua mediā te graz assequamur p ifinita scla sclor. Amen.

¶ Dominica tertia quadragesime de sancta con fessione. Sermo in ordine XIX.

Erat iesus eijciens de

monium: τ illud erat mutū. Luc.11. Flebilē heu hodie dilectissimi huāne fragilitatis cōditionē i demoniaco cernim⁹. Qui.n. io creat⁹ ē vt sedes: vn diabol⁹ p supbiā corruerat: replēt: cul-pa mortali a diabolo oppmit. qm Jo.8. Qui facit pctm seru⁹ ē pcti. τ ps. Iniqtates mee supgresse st caput meū. i. rōnē meā: τ sic on⁹ graue p cōtinuam indurationem: grauate sūt super me. s. tenētes me oppressum τ suffocatū. Cui nisi dns per gram suc-currat: infelix ille status. ps. Infixus sum in limo pfundi: τ nō ē substantia. Qui si puentus gra dei pcē euomuerit: diabolo fugato q mutā τ surdā ani mā possederat: libertas pma atqz sanitas reuertet. In ps. Dixi gfitebor aduersum me iniusticiā meā dno: τ tu remisisti ipietatē pcci mei. Erat igit Je-sus p grām eijciēs demoniū: τ illud erat mutū gtrū ad gfessionē: sz p graz τ gfessionē cū eiect⁹ ē demon: locut⁹ ē mut⁹. s. bndicēs deū q illū a manib⁹ diabo-li liberanit. In qb⁹ sacratissimis vbis de scā gfessi-one tres more solito faciam⁹ gsideratōes. vz

¶ Scē ac salutifere gfessionis necciaz obligationē.
¶ Scē ac salutifere gfessionis gruā gditionē.
¶ Scē ac salutifere gfessiōis optimā fructificatōez

¶ De necitate gfessionis gsideratio. I.

Hinc pmo loco scē ac salutifere gfessionis neciaz obligationē videam⁹. vbi tres cō-clusiones more iā cepto faciam⁹. vz. ¶ p° gclō ē ista. Sic carnis sanitas recupari nō pōt: nisi medico vuln⁹ denudet: sic τ sie sanitas recupari nō pōt: nisi spūali medico vuln⁹ ondat. ¶ 2° gclō ē ista. Licet plēs medici spūales iueniant: nō oēs tn eqlr mederi pnt. ¶ 3° gclō est ista. Licet nō oēs mederi possint: tn cū ad infirmos vocant: oia videant nocu mēta: τ q pnt adhibeāt medicamēta.

¶ Quō gfessio ois sit de necitate salut. Cōclō. j.

Accipe pmā gclōnē τc. vt s. Audi Boe-tiū. Si operā inqt medicātis expectas: oz vt vuln⁹ detegas. Circa istā gclōnē tres inqram⁹ vitates: qb⁹ declarat vitas pa-tebit gclōnis. ¶ p° vi. ē ista. Quid ē gfessio. ¶ 2° an cōfessio ad pcci deletionē sit de necitate salutis. ¶ 3° an gfessio sit de iure dino vel nāli. ¶ Quātū ad pmā: licet hic multi multa descripserint: ad pns

nī dicta Petri de tarātasio ī scriptis suis super .4. sen. di. 17. colligam⁹. vbi ait. Confessio ē oris fassio .i. manifestatio: p quā morb⁹ latens apit̄ spe venie. Tria. n. hic dic: vt pꝫ. Propterea nō q̄ triplex ē forū .s. forū iteri⁹ corā deo: forū exteri⁹ corā dei vicario: ⁊ forū ɔtētiosū corā iudice seculari. In quolibet istoꝝ pōt fieri ɔfessio. In foro iteriori corā deo tūc cōfitemur petā: dū vitā nr̄am p̄fectē atqꝫ pteritā īhonestā ad mētē reducim⁹: ⁊ solo corde lachrymabili dinis atrēts offēsiōib⁹ clamam⁹ peccaui. dn̄e miserere mei. dico meā culpā ⁊c. hic ē vn⁹ mod⁹ ɔfitēdi petā. Sꝫ pfecto i hac ɔfessiōe petm̄ latēs nō aperit̄. qm̄ deo iā apertū erat: cui nuda ⁊ apta sūt oia anteqꝫ fiant ꝫ. di. c. erubescāt. ī fine. vbi dr̄ sic. d māifestis qd̄ē loqmur. Secretoꝝ āt cognitor ⁊ iudex ē de⁹. ibi gl. ex h⁹ igt pꝫ q̄ ecclesia nō iudicat d occultis. In foro āt ɔtētioso .s. corā iudice sclari: ēt fit ɔfessio petōꝝ: sꝫ n̄ spe venie: imo glibet criminosus inuite suū facin⁹ manifestat. In tertia vō ɔfessiōe q̄ .s. fit corā dei vicario: fit petōꝝ ɔfessio spe venie. Nisi. n. venia speraret̄: null⁹ pfecto ɔfiteret̄. Audi Isidoꝝ i sinodis. confessio inqt sanat. ɔfessio iustificat. ɔfessio peti veniam donat. ois spes i ɔfessiōe ɔsistit. i cōfessiōe loc⁹ mie ē. hec ille. Et idē. Uiua inqt cordis tui reuela. puas cogitatiōes tuas illico māifesta. petm̄ tuū pditū cito curat̄. crimē āt tacēdo ampliat̄. hec ille. Audi ⁊ Greg. ī pastorali. Uulnera iqt clausa pl⁹ cruciāt. nā cū putredo q̄ iteri⁹ feruet eijcit̄ ad salutē dolor apetit̄. hec ille. Et sic pꝫ vi. pīna. ¶ Quātū ad secūdā vi. dico q̄ ē doctoꝝ vari⁹ dicēdi mod⁹. Quidā. n. dicūt q̄ petōꝝ ɔfessio nō ē necessaria q° ad delectionē macule. q2 illa in ɔtritiōe delet̄. Et hec ppe ē opi. Hugolini decretoꝝ doctoris. Et dic q̄ si q̄ auctes inueniāt̄ q̄ petā sine ɔfessiōe ⁊ satisfactiōe dicāt deleri nō posse: illas dicit ītelligi debē de ɔfessiōe iteriori: q̄ ē recognitio peti: vl' ppositū ɔfitēdi: vl' gr̄a q̄ sic hō disponit̄ vt doleat de petō: ⁊ velit cōfiteri si loc⁹ ⁊ tp̄s affuerit. Et idē dic itelligi debē de satisfactiōe iteriori. q̄ ē dolor iterior ⁊ amaritudo q̄dam aie. de pe. di. ꝫ. satisfactio. ⁊ c. si apls. ⁊ de pe. di. j. §. his vbis. Et si ab eo q̄reret̄. Si g° petm̄ i sola cōtritiōe dimittit̄ q̄re peccat hō mortalr̄ si nō ɔfiteat̄ ⁊ nō satisfaciat: Dicebat ipse q̄ h° nō erat pp peti deletiōꝫ. q2 illud iā erat ī ɔtritiōe dimissū. sꝫ hoc iō fiebat vt q̄dā hūilitas ⁊ iusticia exercēda demōstraret̄. de pe. di. ꝫ. pductoꝝ. ⁊ vt satisfactio q̄daꝫ fieret ecclie q̄ offēsa erat. Si dn̄s Hugolin⁹ carissimi mei simplr̄ ītelligat ɔtritionē sufficē ad macule deletionē cū tali pposito. nec illud īplet cū facultas aderit de fcō peipe non possū quō in tali petm̄ deleat̄. qm̄ aut tal' vere aut ficte ɔfiteri ppōit. Si vere apparet q̄ macula nō deleat̄: nisi dum facultas adsit: adipleat̄ ppositū. Est. n. ī tali pposito q̄dā latēs cōditio .s. dn̄e sū male cōtēr⁹ te offendisse: ⁊ ppono in posteꝝ qū ad potero te nō offēdē. ⁊ certe ɔfitebor ⁊ satisfaciā .s. dū aderit cōmoditas. Pono q̄ pmissa nō fues: quo iure petm̄ tibi relaxari dꝫ: Si āt ficte ppon⁹t appet q̄ iā nō ē alicui⁹ macule deletio. Propterea ē alia opi. s. q̄ ad verā aie sanitatē requirunt̄ tria. cōtritio. cōfessio. ⁊ satisfactio. de pe. di. j. pfecta pn̄ia. vbi dr̄. Perfecta pn̄ia cogit petōrē oia libent̄ sufferre. Et infra. In corde ei⁹ cōtritio. i ore cōfessio. i ope tota hūilitas .i. satisfactio. hec est fructuosa pn̄ia. hec ibi. Et sūt vba Joānis os aurei. ¶ Pro c⁹ opiniōis declaratiōe nō q̄ sic deū tripliciter offēdim⁹ .s. delectatiōe cogitatiōis. iprudētia locutiōis. ⁊ supbia opis. sic ecōuerso oꝫ q̄ triplr̄ deo recōciliemur. q2 ois res p q̄scūqꝫ cās orit̄ p easdē dissoluit̄. ex̄. de re. in. c. ois res. Sic g° aīa deū p delectatiōꝫ cogitatiōis offēdisti: sic delectatiōꝫ i amaritudinē cōuertas. ⁊ hec dr̄ cōtritio. Et sic iprudētia locutiōis peccasti: sic illā iprudētiā i verā prudētiā locutiōis cōuertas .s. cōfitēdo ore te male fecisse. ⁊ hec dr̄ cōfessio. Itē sic supbia opis a deo declinasti: sic illā supbiā i verā hūilitatē cōuertas. ⁊ hec dr̄ satisfactio. Et h° pfecta pn̄ia ē: vt dic ter. Audi barbatū Hiero. exponēs vba Amos pphe. c. i. cōminātꝫ Ezechieli regi damasci: ⁊ dicētis. sup trib⁹ scelerib⁹ damasci: ⁊ sup q̄rtū nō ɔuertā. Primū inqt scelus ē cogitasse mala. Scd̄ꝫ acqeuisse cogitatiōibus puersis. Tertiū qd̄ mēte decreueris opere cōplesse p ɔpleuisse. Quartū sup qd̄ nō ɔuertet eum dn̄s: ē post pecm̄ nō agere pn̄iaꝫ. Tria. n. pdcā scelera peit ds: sꝫ q̄rtū penit⁹ abhorret. Et sic ista opinio vult q̄ ad deletionē pecī reqrat̄ etiā ɔfessio dū facultas adest. Et dicit q̄ si q̄ auctes sonare videant̄ q̄ petā sola ɔtritōe deleant̄: dicit debere itelligi: cū oris ɔfessionē articulus necītatis excludit: vt sigs vere ɔterat̄: ⁊ pueniēte morte ɔfiteri nō pōt. tūc ad salutē sufficit ei mera contritio. Multe alie opiniones sūt: tn̄ iste due sūt pncipales. Illas. n. p. optime Goffredus eximius decretoꝝ doctor ī sūma sua. titulo de pn̄ia ⁊ re. ponit. vide ibi si placet. Ego aūt dico sic. q̄ ad peti deletionē aliqd ɔcurrit vt cā effectiua. aliqd vt cā formalis. aliqd vt disponēs ad cām formalē. Cōcurrēs vt cā effectiua ē ipse deus. Et sic intelligit Augu. de ɔse. di. ꝫ. c. nemo. vbi dr̄. Nemo tollit pecā mundi nisi solus xp̄s q est agnus tollēs pecā mūdi. hec ille. Cōcurrēs vt cā formalis est ipsa diuina gr̄a. de cōse. di. 4. c. gr̄a. Gr̄a inqt q̄ p xp̄m dat̄: nō solū remissionē pecōꝝ facit sed etiā vt lex impleat̄: vt nā liberet̄: nec pecm̄ dn̄et̄ .s. fac. Spūs etiā gr̄e dat fidē q̄ etiā nō petita .i. nō merētia deo cōcedit̄ vt oī petēti ⁊ alia cōcedant̄. Nā fides nō ē liberi arbitrij tm̄: sed donum dei. hec ibi. Et sūt vba Aug. d libero arbitrio. Qd̄ dr̄ in pncipio capl'i facit ad ppositū. Cōcurrēs aūt vt disponēs ad cām ex q̄ insequit̄ macule deletio ē vera cōtritio. In nullo. n. est gr̄e infusio ⁊ culpe remissio nisi vera ibi fuerit cōtritio. ps. Cor cōtritū ⁊ humiliatū .i. satisfaciēs: deus nō despicies. Uera aūt cōtritio nō est dolor de pecis tm̄. sed vera cōtritio est f̄m theologos. vt pꝫ. ī. 4. di. 16. dolor qdē voluntarie assumptus p pecis: cū pposito cōfitēdi ⁊ satisfaciēdi: supple dū facultas nō adest: sed in fcō cū facultas adest di. 8. Nō satis inqt est bene velle: sed etiā bene facere. i. non sufficit voluntas dum adest facultas. Ex glo. super illud ad Ro. 4. Ei etiā qui operat̄ merces nō iputat̄ f̄m gr̄aꝫ: sꝫ f̄m debitū: sic ait. Et g hꝫ facultatē nō sufficit sola volūtas. Inde

andi qd dicat Petr⁹ de tarātasio ī.4.di.27. Pas-
so ingt xp̄i oīum peccōꝝ.s.originalis. veīalis.ꝛ mor
talis remediū ē. Illi⁹ āt passionis vt⁹ ī sacris ē.quo
fit vt nō possim⁹ a pccō: siue actuali: siue origina-
li: sine ecclesie sacris sanari: in facto vl'in ꝓposito.
In facto cū opportūitas suscipiēdi ē. In ꝓposito cū
articul⁹ necitatꝭ sacrm̄ excludit: ꝛ nō cōtēpt⁹ reli-
giōis. hec ille ꝛ cōfirmat. Audi aug. sup ps. Quia
ingt de⁹ cor q̄rit: cor inspicit: itus testꝭ ē: iudex: ap-
probator: adiutor: coronator: sufficit vt offeras vo
lūtatē. Sꝫ cū potes ore cōfitē ad salutē. Cū āt non
potes: corde crede ad iusticiā: corde laudas: corde
bn̄dicꝭ: corde in ara ꝯsciē victimas sacras īponis.
hec ille. Inde ad sacerdotes loquor ponēdo regulā
gnālē. ꝙ oīs sacerdos q cōfitēdi copiā nō hꝫ: cū aīo
tn̄ contrito confitēdi: pōt sine pccō missā celebrare.
Hec plcherrima regla coll'r. ex̄ de cele. mi. d hoīe
glo. si. Quare ex his clare pꝫ ꝙ cōtri no v̄a ꝯfessio-
nē ꝛ satisfactōeꝫ īcludit ī facto vl'ī ꝓposito. Et per
ꝯns regrit de necitate salutꝭ. Et hec volui dixisse
saluo sp iudicio meliori. ꝛ sic pꝫ scda vita s. Ad opi
nionē āt Hugolini dicere possum⁹ ꝙ intelligat q°
ad cām efficientē: sꝫ nō quo ad cāꝫ formalē. vl' dis-
positōeꝫ ad illā. Quāuis nī illa tria vnū sine altero
nō agat expellēdo pccm̄ de potentia dei ordinata.
In eodē. n. istāti ē cōtritio vera: grē īfusio: ꝛ pcci re
pulsio. Intellexit. n. ꝯtritōeꝫ solū eē dolorē ītrisecū
d pccis q quo ad deum sufficit. sꝫ qꝛ ordiauit deus
ipse ad pcti deletōeꝫ nō cōcurrere sine ꝯfessiōe fcō
vel ꝓposito. iō nō delet culpa sine illa: q̄uis q° ad
deū sufficiat illa pcti displicentia. Si sic itellgē vo-
lum⁹: v̄a erit opinio. si āt alio mōi vt expositū ē: ne-
scio quō saluari satꝭ possit. Tu v̄o si meli⁹ scis expo
nere: deū lauda. qꝛ ꝛc. ¶ Quātū ad tnā ve. dico sꝫ
btm̄ Tho. in. 4. di. 17. ꝙ cōfessio sacralis nō est de
iure nāli. sꝫ solū de iure diuino. De iure nāqꝫ nāli
cōfessio mētalis tm̄ necaria erat q̄ soli deo fit. Sed
de iure dīno nō sufficit mētalis: sꝫ ēt regrit vocalis
sacralis. Et rō sꝫ Petꝝ de tarātasio ē. qm̄ cū pnia
sit iudiciū quoddā: ꝛ oī ī iudicio regrāt ad min⁹ iu-
dex ꝛ reus in pnia regrēt iudex ꝛ reus. Reus aūt
peccator ē. Iudex āt pncipalis nō pōt eē: nisi q ab-
soluē ꝛ cōdēnare pōt. hic āt ē sol⁹ de⁹. iō soli dō ta-
le iudiciū relinqt. Cū āt de⁹ an īcarnatōeꝫ eēt sim-
plr de⁹ ꝛ nō hō: sufficiebat ei solū mētalis pccōꝛis
cōfessio. Sꝫ dū fact⁹ ē hō. statuit vt ēt vocal' ꝯfessio
ab oī hoīe fiet. Et qꝛ ipse ī forma hūana vbiqꝫ esse
psis nō pōt: iō vicarios hoīes istituit: qb⁹ cōfessionē
facē debem⁹. In h°. n. iudiciariā ligādi atqꝫ soluē-
di aplis dedit ptātē. z 4. q. i. qōcūqꝫ. Et p ꝯns illis
tāqꝫ iudicib⁹ cōfessiōes debē fieri isinuauit. Qd po
stea sci apli diuulgauerūt. Iaco. vl. Cōfitemini alt-
utrꝫ pccā v̄ra. Et sic pꝫ ꝙ oīb⁹ necīa ē ꝯfessio. Quā
necitatē attēdēs eccl'ia il ud expsse sub mlpplici pe
na oīb⁹ fidelib⁹ rōe vtēntib⁹ mādauit. ex̄ de pe. ꝛ re.
c. oīs. Ubi sic dic. tex. Ois vtriusqꝫ sex⁹ fidel' postqꝫ
ad ānos discretōis pueuerit: oīa sua pccā saltem se
mel ī āno cōfiteat ꝓpo sacerdoti: ꝛ iniūctā pniam
ꝓpis virib⁹ studeat adiplē: suscipiēs ī pasca eucha-
ri. sacrm̄: nisi forte d ꝓprij sacerdotis arbitrio du-
xerit abstinēdū. aliogn ꝛ viuens ab igressu coerce-
at eccl'e. ꝛ moriēs eccl'iastica careat seplura. hec
ibi. Et ꝑpl'chra ibi notāt ī glo. qꝛ ꝛc. ꝛ sic pꝫ 3ª ve.
Quib⁹ oīb⁹ sic declaratis pꝫ ꝯclo pn̄s. Sꝫ vnū tm̄
dubiū peto. dic q̄so. Papa pōt ne dispēsare ne hō
cōfiteat? Dico sm btm̄ Tho. ꝙ nō. qꝛ sacra st ex i-
stitutōe dīna. nec pōt ēt noua sacra ichoare. Sꝫ bn̄
pōt d tpe dispēsare: vt. s. vltra differat. Tps. n. cō
fessiōis de iure eccl'e ē: sꝫ cōfessio de iure dino. Itē
papa ea q̄ anccessores sui statuerūt: destruē nō dꝫ. z5.
q. z. si ea. vbi di. Si ea destruerē q̄ anccessores nri
statuerūt: nō cōstructor: sꝫ euersor eē iuste cōproba
rer: testāte veritatꝭ voce q̄ ait. Oē regnū ī scipsū di
uisū desolabit. Et ois scia ꝛ lex aduersus se diuisa
destruet. hec ibi. Et st v̄ba Greg. felici epō. Idē p
totā qōnem. ꝛ qōne p° p totā. ꝛ. q. z. c. postea. §. fi.
quare ꝛc. Et hec sufficiant pro prima conclusione.

¶ Qꝫ ꝯfitēdū ē ꝓpo sacerdoti. Cōclo. II.

a Ecipe scdam cōcl'onē. vꝫ. Licet plēs me
dici spūales iueniāt: nō oēs tn̄ eql'r mede
ri pnt. Sēsus h⁹ ꝯcl'onis ē. ꝙ licꝫ oēs sa-
cerdotes ī eoꝝ ordinatōe recipiāt ptātem
ligādi atqꝫ soluēdi. Io. zo. Quoꝝcūqꝫ remiseritis
pccā: remittūt eis. ꝛ illis solis sit ꝯfitēdū necitate nō
obstāte. In qbusdā tn̄ hec auctas ligata ē: ita ꝙ eā
exeq nō pnt nisi sibi aucte cōcessa ab epō diocesāo.
vl' papa: vel ab alio hn̄te ptātē. Audi tex. d pe. di.
i. c. v̄bū. vbi di. Uerbū dei dimittit pccā: ꝛ sacerdos
ē iudex. Et ifra. Dns par ius ꝛ soluēdi eē voluit ꝛ
ligādi: q vtrūqꝫ. s. ptātē ligādi ꝛ soluēdi pari cōdi-
tōe pmisit. g° q soluēdi ius nō hꝫ: nec ligādi hꝫ. hec
ibi. Et st v̄ba Ambro. glo. sic expōit. v̄bū. i. fili⁹ dei
q di v̄bū qꝛ sic per v̄bum manifestat volūtas ali
cuius: ita per filiū volūtas pris. arti. zz. q. z. is āt.
vel verbū. i. p̄dicatio q̄ qn̄qꝫ est cā contritionis. Et
per ꝯns remissionis. Et nota ꝙ licet dicat verbuꝫ
nō tn̄ ꝓpt hoc excludit spūs scūs per queꝫ etiam
dicunt pccā dimitti. i. q. i. remissionem. nec pr̄. qꝛ in
separabilia sunt opera trinitatis. de cōse. di. 3. oēs.
Quādoqꝫ etiā charitas dicit dimittere pccā. de cō
se. di. 4. ecclesie charitas. hec glo. Deinde illud v̄-
bum iudex sic exponit. Iudex. i. minister. ministe-
rio. n. nō auctoritate pccā dimittit. de conse. di. 4.
aliud. hec glo. Quoniō āt hec potestas absoluendi
ꝛ ligādi ī quibusdam sit ligata. vide in Pisanella.
absolutio primo. per totum. sic ibi notatū est: ꝛ po-
ne quod tibi erit gratū. His sic notatis tres inqui-
ramus veri. ¶ Prima ē. quis est ꝓprius sacerdos
cui ꝯsitendum est. ¶ zª est an frēs mendicantes
sine licentia dioecsani possint confessiones audire
¶ 3ª veri. est. an in casu necessitatis possit laico cō
fiteri. ¶ Quātum ad primā ꝙ ꝓpus sacerdos quo
ad confessiones audiendas intelligit omnis q aiāꝝ
ordinariam curā hꝫ. sicut papa: legatus: epus: ꝛ pa
rochialis sacerdos. Sed nec parochialis ab omni-
b⁹ absoluere pōt. excipiunt. n. casus epāles. omnis
ergo ꝓpri⁹ sacerdos ligare ꝛ absoluere pōt: ꝛ huic
regulariter cōfitendū ē. vt pꝫ de pe. ꝛ re. c. omnis.
ꝛ idem pon t ēi btūs Tho. in. 4. di. 17. Alienus āt
nec absoluere nec ligare potest. ex̄ eo. c. omnis. vbi

ꝗsi ī fine textˀ sic dī. Si qs āt alieno sacerdoti iusta
de cā voluerit sua pecā ꝯfiteri: licentiā pˀus petat ꝛ
obtineat a ppˀo sacerdote: cū aliˀ ipe illu3 nec soluē
pōt nec ligare. hˀ ibi. Et ꝺ pe. di. 6. c. placuit. Pla
cuit deiceps nulli sacerdotū liceat quelib3 cōmissū
alti sacerdoti ad pnīam suscipe sine eiˀ ꝯsēsu: cui se
ppˀiˀ ꝯmisit. nisi ꝑ ignorātiā illiˀ cui penitēs pˀus cō
fessus ē. hˀ ibi. Et sic vba vrbani. Ubi glo. placuit ꝛc.
cui se pˀus. 16. q. 1. §. ecce ī hoc. vbi dī. Nulli sacer-
doti l3 altiˀ parrochianū ligare vl̄ soluē. Et sup v-
bo. pˀus. dic glo. Nō ꝙ pˀus d3 ꝯfiteri suo sacerdoti
l3 alteri postmodū cōfiteat. Cū se ptˀ. i. eˀ parro-
chianˀ ē ab alio ñ pōt ligari vel absolui. ex de pe. ꝛ
re. qđ āt. ꝛ. c. ois per ignorātiā. vbi glo. gˀ ꝑ igno-
rātiā ppˀi sacerdotꝭ auctē hˀ capli potis ire ad aliū
sine licētia illiˀ iperiti. sufficit hˀ a iure cōcedi. Et
monet glo. hāc qōnē imediate subiūgēs. S3 nūqd
credit ille extraneˀ sacerdos simplici vbo eˀ petēti3:
q dic suū sacerdotē iperitū. Dic ꝙ sic. q2 nō ē visile
ꝙ cū mēdacio vēiat ad pnīa3. hec glo. Et an talis
cōfessio fcā suo nō iudici valeat. dic eadē glo. ꝙ nō.
ꝗre ꝛc. ¶ Ad declaratōe3 eoꝝ q decā sit ē notādū ꝙ
nō cuilib3 sacerdoti ē cōfitēdū: s3 fideli. ꝛ nō cuilib3
fideli: s3 discreto. ꝛ nō cuilibet discreto: sed ppˀrio.
¶ Dico gˀ pˀ ꝙ nō cuilibet sacerdoti cōfitēdū ē: s3
fideli. ꝺ pe. di. i. c. vbū dei. ī fi. vbi dī. Mēsis vtrūq3
. s. ptātem ligādi ꝛ soluēdi nō h3. hec ibi. Ubi acci-
pe istā regulā gnālē ꝙ ī nulla necitate qs ꝯfiteri d3
sacerdoti heretico. scismatico. excōicato: vl̄ alia de
cā ab ecclīa pˀciso p3 hec reglā de pe. di. 6. c. i. Sed
doleat de pecīs: ꝛ ꝙ tm̄ distulit ꝯfessionē: ꝛ sufficit:
Cōcordāt Ray. ꝛ Hosti. Ubi nō ꝙ int sacerdotes
simōiacos fornicarios. hēticos. vl̄ scismaticos. hec
ē dīa. Qm̄ a sacerdote fornicario ꝛ simoniaco tpe
necitatis pˀnt accipi sacrā. s3 ab heretico ꝛ scismati-
co nō sūt recipiēda sacrā pter baptisma. Est. n. alia
ꝯsideratio ī baptismo: ꝛ ī alijs sacrīs. q2 mōitiro p-
us ꝯsulitꝺ sacro baptismi ꝗ3 de alijs sacris. q2 me-
liˀ ē a talibˀ sacrm̄ baptismi accipe: ꝗ3 ī etnū perire.
Baptismˀ. n. oīum sacroꝝ ianua ē. i. q. i. siqs cōfu-
gerit. ꝛ ex̄ de pˀsbyto nō bapti. c. pˀ. A nullo gˀ he-
retico: vel scismatico pnīa accipiēda ē: ne ī despa-
tionē iducāt. sic iudei fecerūt Judā dicētes. Tu vi
deris. de pe. di. 6. c. i. vbi Aug. ait. Jōq3 nemo pe-
nitē digne pōt: quē nō sustineat vnitas ecclīe. Jōq3
ñ petat sacerdotes ꝑ aliquā culpā ab vnitate ecclīe
diuisos. Judas. n. q penitēs iuit ad phriseos: relin-
quēs aplos nihil īuenit auxilij: nisi augmētū despe
ratōis. dixerūt. n. Quid ad nos? tu videris. Si pec-
casti. tibi sit. nō tibi succurrimˀ ꝛc. hec ibi. ¶ Scđo
cōfitēdū ē nō solū sacerdoti fideli: s3 ēt discreto. de
pe. di. 6. c. i. vbi Aug. ait. Qui vult cōfiteri pecā vt
inueniat grām: qrat sacerdotē scientē ligare ꝛ solue
re: ne cū negligēs circa se extiterit: negligat ab eo q
cū misericorditˀ monet: ne ābo ī foueā cadāt: quam
stultˀ euitare noluit. hec ibi. Tertio dico ꝙ cōfitē-
dū ē ppˀo sacerdoti vt deiū ē sup. Sūt tñ octo casus
ī qbˀ qs pōt audire ꝯfessionē altiˀ parrochialis fm
Host. Quere ī pisanella. cōfessio. 3ˀ. §. vtꝝ ī aliquo
casu qs possit ꝯfiteri alti ꝗ3 ppˀo sacerdoti ꝛc. Pro-

litre. n. ibi ista m3 tāglt ꝛ bri. Et hec sufficiāt ꝗtū
ad pmā veritatē. ꝗre ꝛc. ¶ Quātū ad scdā3 dico
ꝙ frēs pdicatores ꝛ mīores ex quodā pˀuilegio bri.
dicti. u. poterāt olim libē cōfessiones audire. quod
pˀuilegiū incipit. Int cūctas. s3 hodie vacat. S3 ad
hoc ꝙ possint ꝯfessiōes audire op3 ꝙ puicialis vel
ministri eoꝝ: vel eoꝝ vicarij accedāt ad pˀlata3 or-
diarioꝝ ꝑ se vel ꝑ alios frēs: ꝛ petāt ꝙ frēs q electi
fuerit in eoꝝ diocesi cōfessiones audire valeāt: ꝛ pe
nitētias iponē ꝛ absoluē. Post hoc dicti ordinū pˀ
lati eligāt idoneas ꝑsonas: ꝛ pˀsētēt vel faciāt pˀsētari
dictꝭ ecclīaꝝ pˀlatꝭ. ꝛ de ipoꝝ licētia ꝛ grā pˀnt cōfes
siones audire. Qui tñ pˀsētati nō poterūt audire cō
fessiones ī alio epatu. Et debēt ipi electi eē ī nume
ro pˀut vniuersitas cleri ꝛ ppli hˀ exigit. Et si plati
licētiā cōcesserit illi offiñ exerceāt. Si ā: illi ñ place
rēt: loco eoꝝ alij pˀsītēt. Si āt absolute licētiā dare
recusauerit: vt ꝙ dicerēt epi. Volumˀ aliquē vi3 cō
fessiōes audire debē: cū pˀsētati idonei eēnt: tc cōce
dit eis licētia auctē aplīca. Tales tñ nō pˀnt āplius
absoluē ꝗ3 sacerdotes parrochiales: nisi ecclīaꝝ pˀ
lati vltiˀ dare vellēt. Hāc cōstitutōe3 ordinauit pa
pa Clemēs ī clem. de sepul. dudū. Nec ppˀ hˀ fit
pˀiudiciū sacerdotibˀ parrochianis. Eo ꝙ iurisdi-
tōis ptās nō ē alicui cōmissa ī fauorē sacerdotū: s3
plebis vtilitatē: ꝛ ad di honorē. ¶ S3 hic volo pul
cherrimā vitatē ingrere. Dem ē. s. ꝙ extneˀ sacer-
dos absoluē ꝛ ligare nō pōt sine licentia sacerdotis
parrochialis. ita ꝙ q alteri vult ꝗ3 ppˀo sacerdoti cō
fiteri pˀus o3 vt licētiā petat a ppˀo scerdote: vt sat
declaratū ē ī pcedēti vitate. S3 nūqd sit ent ī reli-
giosis pˀuilegiatꝭ. Ita ꝙ si vni eoꝝ cōfiteri velle3: li
cētiā me oporteat a ppˀo sacerdote obtinere? Ania
cara quod tibi dicā non erit certe in despectu patꝝ
meoꝝ parrochialiū: sed pfecto dicā vt veritas elu
cescat. Dico gˀ ꝗ3 glo. Bernardi sup decꝭ. c. ois. di
cit ꝙ sic. Sed ꝑ Clemētē ꝗrtū tāq3 oīno falsa dam
nata est in quodā pˀuilegio indulto fribus pˀdicato-
ribus ꝛ minoribus: qd icipit. qdā temē. In quo de-
terminatum fuit: ꝙ illi quibus ꝯmittit talis licentia
audiendi cōfessiones: possūt audire etiā sacerdoti-
bˀ parrochialibˀ ꝯdicētibˀ ꝛ inuitꝭ. Et hˀ t3 Jo. an-
dreas de pnīa. c. si epis. li. 6. Et nō ꝙ ꝯfessus aliꝭ sa
cerdoti hñti ptāte3: nō tenet eadē pecā cōfiteri ppˀo
sacerdoti: cū iā dimissa sint. vt p3 in extrauagante
Joānis. zz. ꝗ incipt. Vas electōis. Sed ppˀ statu
tum ecclīe de cōfessione semel in āno facienda pˀ
pˀrio sacerdoti: sufficit ꝙ peccator eo modo se hēat
sicut ille q solum venialia h3. Et d3 se a pecō mor-
tali imunē esse pfiteri. ꝗre ꝛc. Si vis circa religio
sos plura videre. vide ī clem. dudū. §. statuimus
vsq3 in finē capli. Et hec sufficiant p secūda veri.
¶ Quātū ad tiā veri. dico ꝙ est duplex respōsio.
Quidā. n. dicūt ꝙ sic in articulo necitatis: vt si ī ar
ticulo mortis sacerdotē hēre nō poss3: laico cōfiteat.
de pe. di. i. c. quē penitet. versus finē. plurum. n. cō
plīm est. vbi sic dicit. Tantaq3 est vis confessionꝭ
vt si deest sacerdos confiteat proximo. i. cuicunq3 fi-
deli. Sepe. n. cōtingit ꝙ penitens nō pōt verecū-
dari. i. pecā sua cū verecūdia dicē coram sacerdote.

Quē desiderātē nec locus nec tps pōt offerre. Etsi ille cui ɔfitebitꝰ ptātē soluēdi non hʒ.s.ex offō: fit m̄ dignus venia ex desiderio sacerdotis q ɔfitetꝰ socio turpitudinē criminis. mūdati.n.sūt lep:osi dū irent ostēdere ora sacerdotibꝰ anq̄ȝ ad eos puenirēt. vn̄ pȝ diꝫ ad cor respicere: dū ex necītate phibetꝰ ad sacerdotes puenire. hec ibi. hoc etiā cōfirmatꝰ p glo. §. si ergo. vbi. ȝ nōndū.1.q.1. vbi dr̄ sic. Nā ɔfiteri possū cuicūq; i necītate ⁊c̄. Sȝ de hoc vide glo.i.c. pastoralis. de offi.ordi.i vbo. in quo casu. quā. ẽ. notani. Quidā dīt veriꝰ ⁊ pbabiliꝰ: ꝙ nullo mō cōfitēdū ē laico. ȝ de tali iudicādū ē: sicut de illo q nō hȝ copiā sacerdotis. Et qđ dem̄ ē de pe.di.1.c. quē penitet. itelligatꝰ de cōsilio ⁊ nō pcepto. Ego tn̄ dicerē ꝙ laicus pōt cōfessionē audire: nō m̄ absoluere ppꝰ defectū clauiū. Et fm̄ hoc dicit btūs Tho.i.4.di.17. ꝙ cōfessio fcā laico: licet nō sit sacrm̄: est tn̄ qd sacrale. Quare regularitꝰ tenēdū ē ⁊ fm̄ btm̄ Tho. ⁊ fȝ decreta. ꝙ de pcepto solis sacerdotibꝰ hn̄ibꝰ auctem cōfitēdū est. q: solū ipsis ds auctem ligādi ⁊ soluēdi cōcessit. de pe.di.1. vbū. Et Jo.20. Quoꝝ remiseritis pccā ⁊c̄. Et de pe.di.1.c. quē penitet. ppe medietatē finis. Que etiā vba ponuntꝰ de pe.di.6.c.1. vbi dicitꝰ. Qui vult cōfiteri pccā vt inueniat grām: q̄rat sacerdotē sciētem ligare ⁊ soluere ⁊c̄. Et hec sufficiāt pro presenti cōclusione.

¶ Q: licet sacerdotes absoluere nō possint ab oībꝰ peccatis: tamē nō debēt partē peccatoꝝ tm̄ audire sed totum. Conclusio.III.

Ccipe tntā ɔclōnē. vȝ. Licet nō oēs ɔfessores eq̄lr mederi possint: tn̄ cum ad ifirmos vocantꝰ oia videāt nocumēta: ⁊ q̄ pnt adhibeāt medicamēta. Sēsus istiꝰ ɔclonis ē ꝙ licȝ executio ptātꝫ absoluēdi ⁊ ligādi i aliqbꝰ ligata sit: vt.s. nō possint ab oībꝰ pccis absoluere: tn̄ qcūq; cōfitetꝰ dȝ oia pccā audire: ⁊ de illis qbꝰ pōt absoluat: ⁊ q̄ nō pōt remedia adhibeat. Ad cuiꝰ declaratōēȝ tres formo casus. ¶ Pꝰ casus ē. Ponamꝰ ꝙ articulus necītatꝫ nō inueniat Accedit pccōr vnꝰ: ⁊ huic p̄sbīo se pn̄tat vt cōfiteatꝰ. hic culpabilis ē i culpa a q̄ hic p̄sbī: eū absoluere nō pōt. qd hic agēdum est? ¶ 2ꝰ casus ē. hic accedit ⁊ ɔfitetꝰ huic sacerdoti qui auctē nō hȝ: ⁊ absoluit illū. q̄ritꝰ an iste sit i statu salutis. ¶ 3ꝰ casus ē. Duo st̄ hic sacerdotes vnꝰ auctē hȝ. pōne ille q auctē nō hȝ peccatorē audire. alter st̄ auctē habēs asoluere. ¶ Quātū ad primū dico ꝙ sacerdos absoluere nō pōt nisi quē credit a deo absolutū: sȝ postq̄ȝ a deo absolutꝰ ē p cōtritiōem: tenetꝰ adhuc cōfiteri eccl̄ie. Et q: dispēsatio absolutionis nō ē iferiori sacerdoti tota credita: tenetꝰ oia sua pccā iferiori sacerdoti itegre cōfiteri. qbꝰ audītis dȝ ipsū absoluere ab oībꝰ peccatis qbꝰ pōt. dei de remittat supiori absoluēdū de residuo. Hec est intētio bti Tho.i q̄dā q̄one de quolibet. Et Alani in sup.4. s̄niaꝝ. di.18. Fūdamentū hꝰ rnsionis ē ꝙ cū in pccō duplex sit pena corr̄idens. vna etna quam remittit deus. de cōse.di.4. nemo. ⁊ hoc i cōtritiōe interiori. alia tpalis ad quā remanet pccōr obligatꝰ. de pe.di.1. In actiōe. qm̄ remissa: pena etna: non tn̄ remittitꝰ tpalis quo ad deū: nec quo ad eccl̄iam. de pe.di.1.c. si pccm̄ dauid. ⁊ talis pn̄ia sit i arbitrio sacerdotis. 23.q.4.c. si is q. ⁊ cū hec ptās i aliqbꝰ ligata sit: vt patuit. ẽ. ɔclōne pcedēn. seqtꝰ imediate visio dei casus ꝙ si ad sacerdotē accedat q: vt ɔfiteatꝰ ⁊ hēat casus a qbus absoluere nō pōt: tūc si videris illū cōtritū: ⁊ verisilr credit ꝙ vera sit eiꝰ cōtritio. ⁊ p ɔn̄s putat illi a deo penā etnā esse dimissā. tunc quo ad penā tpalē ad eccl̄iaȝ spectātē i qbus pōt liget ⁊ absoluat. In reliquo autē ad superiorē mittat absoluēdū. Q: aūt ds i cōtritōe culpā dimittat. pȝ p c. nemo. de cōse.di.4. vide i pma ɔclōne. Q: aūt dimissa pena etna: nō tn̄ remittatꝰ tpalis quo ad deū: nec ēt qꝰ ad eccl̄iā. adduxi tex. de pe.di.1.c. si pccm̄ dauid. Audi tex. Si pccm̄ dauid dn̄s trāstulit tā detestabile. qd ē hoc ꝙ post oia q̄ de eodē pccō. i. de remissione eiusdē pcci p pphāȝ ei a dn̄o dcā sūt: postmodū tāta tolerauit. Sȝ pculdubio dn̄s delictū sine vltōe nō deserit. Aut.n. ipse hō i se hec penitus punit.s. sufficientꝰ. Aut ds cū hoīe vidicās pcutit.i. p hoīeȝ tanq̄ȝ p ministrū: vt p hostē. Nequaq̄ȝ igitꝰ pccō parcitꝰ.s. ex toto. q: nullatenꝰ sine vindicta laxatꝰ. Sic.n. dauid audire post ɔfessionē meruit. dn̄s trāstulit pccm̄ tuū. Et tn̄ multꝫ post cruciatibꝰ afflictꝰ ac fugiēs: reatū culpe quā pptrauerat exoluit .i. sustinuit penā p cl̄pa: sic nos salutꝫ vnda.i. sacro baptismi a cl̄pa p̄mi hoīs absoluimur.s. quo ad reatū pene etne ⁊ nō tpalis. ȝ tn̄ reatū eiusdē culpe diluētes: absoluti quoq; adhuc carnalr.i. carnali penalitate obimus. q: delicta nr̄a siue p nos.s. in pn̄ia siue p semetipȝ.s. in baptismo resecat ēt cū laxat. ab electis.n. suis iniqtatū maculas studet tēporali afflictōe tergere: q̄s i eis i pptuū nō vult videre. hec ibi. Et sunt vba bti Grego. Q: aūt pena tēporalis quo ad eccl̄ie offēsā sit i arbitrio sacerdotis. pȝ. 23. q.4.c. si is q. vbi dr̄. Si is q p̄latus ē debitori dn̄ico. culpā ipune dimittit.i. ei q in deum deliqt: non mediocritꝰ pccō offendit: qui debita celestis regis ⁊ dn̄i sua p̄sumptione resoluit. Ea nāq; que i nobis cōmittuntꝰ facile possumus dimittere. ea vero q̄ in deū cōmissa sunt cū magna discretione: nec tn̄ sine pn̄ia possumꝰ relaxare. hꝰ ibi. Et gl. sup vbo nō mediocritꝰ offēdit. adducꝰ tex. 23.q.4.c. si ea. vbi sic dr̄. Si ea qbꝰ deꝰ vehemētꝰ offēditꝰ iseq vel vlcisci differimꝰ: ad irascēdū vtiq; dinā patiētiā pṽocamus. Nōne Achan filiꝰ Sare.i. nepos: q: vnū sepe pro alio i sacra scriptura ponitꝰ: vt dīc gl. p̄terijt mādatū dn̄i.s. furādo vgā aureā ⁊ alia. Josue.7.c. Et super oēȝ pplȝ isrl̄ ira eiꝰ icubuit? Et ille erat vnꝰ hōq; vtinā solꝰ. tenetꝰ negatiue dīc glo.i. nō plures pijsset i scelē suo. hec ibi. Et sūt verba Aug. Et addit gl. ẽ. ꝙ culpa ē q̄nq; relaxare vidictā. 28. di. q: sūt culpe. vbi dīc tex. Quia sūt culpe i qbꝰ culpa est relaxare vidictā: q̄rēda ē sp veritas ⁊ dȝ ingri: vtꝝ accusatū noxa.i. culpa ɔdēnet: an a pena inocentia patesca subducat.1. libēt ⁊c̄. hec ibi. Hoc.n. sic posui vt alibi ēt valeat. q̄re ⁊c̄. ⁊ sic pȝ prima veritas. ¶ Quātū ad secūdā vi. dīc be. Tho. in eadē. q. de quolibet. ꝙ lȝ aliq alitꝰ senserit: nō m̄ ille ē absolutꝰ Excusatꝰ tn̄ ille q absoluitꝰ p ignorātiā iuris: nō āt sacerdos cui ius circa hec ignorare n̄ licet. ⁊ p ɔn̄s

Q

cũ talis ignorãtia nõ excusat.i.q.4.§.vl. qd icipit. nõndũ ꝛc. Unĩ ex ꝯcilio toletão.di.38.pulcherrima capl'a subdunt. Audi.c.pᵐ. Ignorãtia.i.negligẽtia adiscẽdi mr̃ cũctoꝝ erroꝝ maxime i sacerdotibꝰ deuitãda ẽ:q doccẽdi.i.pdicãdi offm̃ i pplo susceperũt Sacerdotes.n.legere scãs scripturas admonent.i.iubent, Paulo aplo dicente ad Thimo. Attẽde lectõi ꝛ exhõtatõi doctrine.sp mane i his. Sciãt ergo sacerdotes scãs scripturas:ꝛ canones.s.pniales: ꝛ oẽ opꝰ coꝝ i pdicatiõe ꝛ doctrina cõsistat: atqꝫ edificẽt.i.istruãt cũctos tã vbis qꝫ operũ disciplina.hec ibi. Et.c.3.ait. Leo papa epo constãtinopolitano. Si i laicis videt itolerabil' scia quãto magis i his q p̃sũt nec excusatione digna ẽ nec venia. Et.c.4. Celestinꝰ papa sic ait. Nulli sacerdoti liceat canones ignorare: saltẽ vt diẽ gl.pniales: neqꝫ qcqꝫ facẽ qd patꝝ possit regul' obuiare. Que.n.a nob res digna suabit si decretaliũ normã.i.regulã cõstitutoꝝ p alioꝝ libitu.i. volũtate licẽtia pplis pmissa frãgitur: qsi dicat nulla. Et.c.9. Zepherinꝰ papa sic ait. Sicẽ stellas celi nõ extinguit vox: sic mẽtes fideliũ ihe rẽtes firmamẽto scẽ scripture nõ obscurat mũdana iniqt is.hec ibi. Et.c.se.ait Greg.i mor. Qui ea q dei sũt sapiũt a dño sapiunt.s.approbãt. Et q ea q dei sũt nesciũt a dño nesciunt.i.reprobant. Paulo attestãte:q ait. Siqs ignorat.s.necia ad salutẽ:ignorabit.i.reprobabit. Jdẽ. Quicũqꝫ stultꝰ ẽ i culpa.s.euitãda: sciẽs erit i pena.s.sustinẽda.hec ibi. Et qm̃ mltiplex ignorãtia ẽ:iõ glo.sup.i.c.supiꝰ allegato.s.ignorãtia ꝛc.sic ait. Ignorãtia alia iuris nãl':alia ciuilis vl' canonici. Jgnorãtia iuris nãl' neminẽ excusat si ẽ adultꝰ ꝛ discretꝰ.q: i his pax est decipe ꝛ decipi posse. vt.16.q.1.si cupis.de hac dr. Ignorãs ignorabit. Ignorãtia iuris ciuilis vel canonici neminem excusat.ꝛ de hac dr i.c.supiꝰ nõto.si i laicis.qd itelligit de his ad quos ptinet talia scire.ꝛ seqt glo. Aliquos excusat. vt mlieres:milites:rusticos:ꝛ minores. In dãno tñ vitãdo nulli nocet. vt.ff.de iuris ꝛ fcĩ ignorãtia. Error.i s ne.nisi i his q itroducta sũt ad rigorẽ iuris ꝯsuãdũ: vt i ꝯstitutõe. Siqs i tãta .ꝛ i pscriptõibꝰ. Ignorãtia fci: alia ꝓbabilis. ꝛ hec excusat:q: ẽt pitissimos fallit.i.q.i.siqs a simoniacis. ꝛ.9.q.1.ordinatões. Alia ẽ crassa ꝛ supina. vt cũ aliqs ignorat qd publice sciũ ẽ in ciuitate.hec neminẽ excusat: vt.16.di.qd dicitis.12.q.2.qui ꝛ humanis. Nec inemes.i.q.4.§.vl.hec oĩa i pdcã gl. Et qm̃ forte qs peteret.q sũt illa q sacerdotes scire obligant iõ volo adducere textũ q notat eadẽ di.38.ꝛ sũt vba Aug. Que inqt ipsis sacerdotibꝰ necia sũt ad discẽdũ supple hec sũt. Prio sacroꝝ liber.i.missale. vl' sacroꝝ liber.i.lectiõari.anniphonarꝰ.s.nocturnꝰ ꝛ diurnus.baptisteriũ.i.ordo. Cõputꝰ de luna.s. quo ad dies ꝛ mẽses. Canones pniales.psalteriũ.homelie p circulũ ãni offic dieb ꝛ singulis festiuitatibꝰ apte Ex qbꝰ oibꝰ si vnũ defuerit:sacerdotis nomẽ vix.i.tunqꝫ i eo ꝯstabit.q: valde piculose euãgelice mine sũt:qbꝰ dr. Si cecꝰ ceco ducatũ p̃stet ãbo i fouea cadũt.hec ibi. Et glo.sup vbo. vix.diẽ. Ubi res deest ꝛ nomẽ vt.68.di.coꝛ epi.i fine.vbi dr. Si nomẽ nõ hñt q̃lr offm̃ hẽbunt. Et.7.q.i.scias ẽ.35.q.7.qd est.hec glo. Aia mea ne mireris hec tibi sic nosse. Multe.n.sũt vtilitates ad futura dicẽda.tu vo pdicare itẽdens lege totũ.ꝛ qd tibi gratũ ẽ collige. Sicqꝫ hoc toto i hoc opere fues nec mãz tñ trãscẽdimꝰ:qꝫ textꝰ allegati plura alia icludãt cũ suis glo. Et hec sufficiãt q̃tũ ad scd̃am vitatẽ.q̃re ꝛc. ¶ Quãtũ ad tnã vi. vꝫ. Posito q duo sint sacerdotes. vnꝰ absoluẽdi plenariã hẽat ptãtẽ.aliꝰ vo non.q̃rit an ille q plenariã ptãtẽ nõ hꝫ possit pccõrẽ audire:ꝛ alius absoluere.s.q hꝫ plenariã ptãteꝫ. vbi gra. Hic dic. ego audiui huc pccõrẽ i ꝯfessione:ꝛ hn̄ cõtritus est: absoluite eũ.q̃ro an iste possit eum absoluere. Dico breuit q nõ.q: sacrꝫ pnie diuidẽdũ n ẽ.sic dr de epo q manũ ponebat in ordinatiõe:ꝛ aliꝰ sacerdos vba ꝓferebat. vt pꝫ.di.23.c.quorũdã. Põt tñ qs p interpretẽ cõfiteri:si lingua eiꝰ nõ itelligat a sacerdote: ita tñ q p̃ns sacerdos existat.q: nõ q̃rit ds ab hoie nisi posse. Hoc etiã diẽ bt̃us Tho.i.4.di.17. Et cõcordat Inno.titulo de pe.sup.c.ois. Jdẽ dr de muto q: põt cõfiteri p scriptũ. Nec his obstat.c.de pe.di.i.c.quẽ penitet. vbi pax post p̃ncipiũ dr. Precepit.n.mũdãdis vt oñderẽt ora sacerdotibus.i.ons ꝯfessionẽ docẽs corporali p̃ntia eẽ ꝯfitẽda pccã.nõ p nũciũ nõ p scriptũ manifestãda. Dixit.n. dñs.ora mõstrate.ꝛ oẽs.nõ vnꝰ ꝓ oibꝰ.nõ aliũ statuatis nũciũ q ꝓ vobis offerat munꝰ a Moyse statutũ. Sed q: p vos peccastis:p vos erubescatis. Erubescẽtia.n.ipsa ptẽ hꝫ remissionis. Ex mĩa.n.ds hoc p̃cepit. vt nemine penitere i occulto. In hoc.n.q p seipꝫ diẽ sacerdoti:ꝛ erubescẽtiã vicit timore.s.filiali offensa.s.dei:sit venia criminis. Fit.n.veniale p ꝯfessionẽ qd criminale erat i opatõe. Etsi nõ stati purgat:sit tñ veniale qd ꝯmiserat mortale. Multũ.n.satisfactõis obtulit erubescẽtie dñans.i.pcti verecũdiam expellẽs:nihil eoꝝ q cõmisit nũcio dei.i.sacerdoti:q est nuncius dei. Malachie.2.denegãs.hec ibi. Et plura alia ibi ponunt. Qꝫ ergo hic dr nõ ꝯfitẽdũ eẽ p nũcium:aut p scriptũ intelligit in valẽtibus oreꝫ hĩbus modũ ꝯfitẽdi.q̃re ꝛc. Et hec sufficiãt q̃tũ ad p̃mã partẽ huius sermonis.

¶ De ꝯditõibꝰ vere ꝯfessionis ꝯsideratio. II.

s ECundo loco

Scẽ ꝯfessionis ꝯgruã ꝯditõeꝫ videamꝰ. vbi tres ꝙsones subiũgamus. ¶ pᵃ ꝙo ẽ ista. Ois bona sacrãlis ꝯfessio plures circũstãtias ꝛ ꝯditões habere debet:ꝛ retinere. ¶ 2ᵃ ꝙo est ista. Cũ aĩus est i dubio an sit bñ ꝯfessus:dꝫ hõ ꝯfessionẽ p̃teritã iterare ꝛ integre pctã pristina ꝯfiteri. ¶ 3ᵃ ꝙo est ista. Licet humilitas sit maxima virtus: nõ ea tñ de causa quẽpiam licet dicere mala que non fecit.

¶ De confessione modificata.i. que requirunt ad hoc vt confessio bona sit. Conclusio prima.

a Ccipe primã ꝯclusionẽ. vꝫ. Ois bona sacramentalis ꝯfessio plures circũstãtias ꝛ ꝯditões hẽe dꝫ ꝛ retinere. Ad cuius declarationẽ tres ingramꝰ vi. ¶ pᵃ vi.est si tenemur confiteri circũstãtias petõꝝ. ¶ 2ᵃ que sunt circũstãtie petõꝝ. ¶ 3ᵃ si per obliuionẽ illas dimisimus an teneamur postea illas ꝯfiteri. ¶ Quãtũ ad

firma dico sm btm Tho.i.4.di.16.q. nō sūt d necessitate cōfitēde: nisi ille circūstāne que ad aliqd gen⁹ pecī mortalis trahūt. qm venialia nō sūt de necessitate cōfessionis: sz tm mortalia. Tū alias cir cūstātias cōfiteri pfectiōis ē ⁊ nō necessitatis. Sed hic oritur vnū dubiū. Petrus nō hz pccm mortale: sz tm veniale: q2 sine eis viuere nō possum⁹.i. Jo. statutū ē eccl'e semel ī āno cōfiteri: vt declarati ē.i.c.ois.de pe.⁊ re. qd debet hic facere Petrus: si nō cōfitet peccat mortalr: ⁊ nō hz qd cōfiteat de mortalib⁹. ad venialia āt cōfitēda nō tenet: vt vi mus. qd g° agendū: Hic diuersus ē mod⁹ rñdendi. qdā dicēdū putāt q pp decretū eccl'e nō ptermittē: Petr⁹ hz pccā venialia cōfiteri. Alij āt dicunt ad pceptū eccl'e suādū sufficit q sacerdoti se rep sentet: ⁊ se imunē a pccō mortali ōndat. pceptū.n. illud ū obligat: nisi q hz qd cōfiteat. vnū si alicui ex gra spāli cōcedat q nō mortalr peccet: nō tenet ad illd pceptū. Ego āt dico sic saluo iudicio melio q necessitas ē duplex.s.absoluta: ⁊ ex supposi tiōe. ista ē vna cōis distintio apud oēs ītelligentes. necessitatē absolutā tenet hō facere ea sine qui b⁹ nō ē salus. Et sic nō tenet Petr⁹ ad venialium cōfessionē: q2 venialib⁹ nō ē taxata pena: sz mortali b⁹ tm: nisi h° facēt ī cōtēptū. pp.n. cōtēptū Petrus icurreret mortē. Necessitas ex suppositōe ē respe ctu alicui⁹ finis. sicut dicim⁹ aliqd eē necessariū sini quo finē itentū cōseq nō valem⁹. Et q2 venialia i pediūt glām eternā cōsequēdā. ideo hac necessita te sicut tenet de pccis venialib⁹ conteri. si saluari desiderēt nō hns aliō qō cōfiteat pter venialia pec cata: venialia cōfiteat. Tene qō placet. qr ⁊c. Et sic pz pma vi. ℂ Quātū ad sām dico q ppulchre Aug. istas circūstātias pōit. de pe. di. 5. c. 1. Tū alij catholici tractatores aliq̄ sapaddētes: clari⁹ quid ad verā cōfessionē oporteat ōndūt. Propterea aīa mea vt tibi vtilē tradā disciplinā singula colligēs 14. tibi noto cōditiōes. vz. ℂ p° cōditio dr amari tudinis. ℂ 2ª dr discretiōis. ℂ 3ª dr festinanonis ℂ 4ª dr frequētatiōis. ℂ 5ª dr accusatiōis. ℂ 6ª dr vitatis. ℂ 7ª dr volūtatis. ℂ 8ª dr idiuisiōis. ℂ 9ª dr cōditiōis. ℂ Decia dr loci. ℂ Undecima dr tpis. ℂ Duodecia dr pseuerātie. ℂ Deciatia dr purgatiōis. Et deciaquarta dr oblatiōis. Iste .n. sūt clariores ⁊ vtiliores circūstātie. ℂ Accipe pmā. Pria igr circūstātia dr amaritudis. audi Hie. r. 31. Statue igt tibi speluncā. s. pccoz tuoz. i. pone an oclos mēt: tue pccoz multitudinē tenebrosā. In speluncis. n. morāt latrūculi ⁊ ī mēte pccā aīaz dānā tia. Statue igit tibi speluncā. pone tibi amaritudi nes dirige cor tuū i viā rectā. hec ille. Audi Aug. de pe. di. 1. quē penitet. Quē penitet igt: oīno peni teat. i. itegralr. ⁊ dolorē lachrymis ōndat. repntet vitā suā do p sacerdotē. puemat iudiciū di p 2fes sionē ⁊c. hec ibi. De trib⁹ āt maxie dolēdū ē: vt ex pōit glo. de pe. di. 5. c. cōsideret. Ꝟ. dolēdū. pmo d malis cōmissis. 2° d bōis amissis. 3° d malo exem° ℂ Prio igz doleat īfelix peccator de mal' cōmissis Audi pphām. Fuerūt igt mihi lachryme mee pa nes die ac nocte. Audi Aug. d pe. di. 5. c. 1. Ꝟ. do lēdū. Dolēdū igt ē ⁊ dolore purgādū ē: nō solū qa peccauit: sz q se vtute puauit. nā lz se speret cōse cutur veniā: dolere tm pōt: q2 nō pmeruit. vn re munerari cōfidat ⁊c. ℂ 2° doleat de bonis amis sis. Audi Aug. ibidē. Defleat igt ēt qm offendēs i vno fact⁹ ē oium reus. Ingrat⁹. n. extitit q plen⁹ vtutib⁹ deū nō oīno timuit. In h°. n. qsq2 peccator fit culpabilior: q° ē deo acceptior. In h° eni Adaz plus peccauit: qa oī bono abundauit. Et alio mō offēdēs i vno re⁹ ē oium: q2 ois vtus detrimentuz patit i vno vitio ⁊c. In qb⁹ verbis sm glo. ibidem Augu. expōit quō itelligat auctoritas illa. q i vno offēdit ⁊c. ℂ p⁹ sēsus ē. q ī vno offēdit fact⁹ ē oium reus: q° ad vitā eternā. ita. n. p illo dānabit: sicut si eēt oibus iuolutus. ℂ 2⁹ sensus ē q in vno offē dit ⁊c. i. per vnum peccatum mortale mortificat in se oēs virtutes. ℂ 3⁹ sensus ē. Qui i vno offēdit. s. pctō: vel ī vno. i. i charitate: fact⁹ ē oium re⁹. i. igra t⁹ oium bonoz acceptoz. Has duas expōnes innit hic. hec oia dic gl. Et eadē glo. sup vbo isto. In h° .n. qsq2 ⁊c. dic q hic ē argumētū q pfect⁹ i eodē ge nere delicti plus peccat q2 ipfect⁹. hoc mi attēden dū ē sz 2tēptū. 32. q. 1. cū renūciat. hec glo. ℂ 3° do lendū ē de malo ex°. audi Augu. ibidē. Aīaduertē ingt ēt oz: ⁊ aīaduertēdo deflere aiaz pximi quam fornicator deo, eripuit ⁊ ereptā i malo cōfirmauit. etiā q ex^m extitit mali i opatiōe sui criminis: cui ma gis pfuisset cā cōuersionis. ⁊ paz post. De tristitia doleat quā bonis peccādo itulit: ⁊ de leticia quam eis nō exhibuit ⁊c. hec ille. His igit trib⁹ cōsidera tis itrīsece dolēdū sūme ē: ⁊ cū ppheta dicēdū. Mi serere mei de⁹ ⁊c. Qm vt dicit Aug. vbi. s. piū est credē vt recepta gra dei q̄ tu eo destruit oia mala priora: etiā remuneret bona. vt cū destruit qō suū non inuenerit: amet: ⁊ diligat bonum qō etiam in peccante plantauit. hec ille. Et sic pz prima condi tio. ℂ Secunda 2ditio dicitur discretiōis. Plura eni reqrit discreta cōfessio. ℂ Primo. n. requirit discretū cōfessorē. de pe. di. 1. quē penitet. vt supra ℂ Scdo vt alienū pctm taceat si aliter facere pos sit. h° p tāto dico: qa si qs peccasset cum sorore vel matre ⁊c. opz illas nominari. Inde glo. super illud Dixi cōfitebor aduersum me iniustitiā meaz dño. dicit peccata mea non aliena. Et petrus de taran tasio dicit in. 4. di. 21. q hoc intelligitur qn pericu lum imineret: aut alr peccata propria specificari possent q2 aliena specificando. ℂ Tertio requirit vt fiat sine supbia vl' hypocrisi. Audi pulchērimū §. de pe. di. 1. ⁊ ponit imediate pst. c. quē penitet Dicit. n. sic. § ille. Taciturnitas pcti ex superbia nascitur cordis. iō. n. pctm suū quisq2 celare deside rat ne iniqtas sua alijs manifesta fiat. ne talis repu tet apud hoies foris: qualem se iādudū exhibuit diuino cōspectui. s. quē latere non pōt. Qō ex fon te supbie nasci nulli dubiū est. Spēs etenim super bie est se velle iustum videri q peccator est: atque hypocrita cōuincit: q adanitationem parentū p moz: vel tergiuersatiōe verboz. i. friuola excusa tione peccata sua leuigare. id est leuia ostēdere cō tendit. vel sicut Cayn pctm suū reticēdo. i. negan-

do penit⁹ supprimē querit. Ubi aūt supbia regnat vel hypocrisis: hūilitas locū hēre nō valet. Sine hūilitate alicui veniā sperare nō lz. Nō ergo vbi taciturnitas ē ɔfessiōis: venia sperāda ē criminis hec ibi. Idē pz eodē. c. quem penitet. ꝛ. c. q̄uis ꝛc. ¶ 4ᵒ regrit verecūdia. de pe. di. quē penitet. vbi dr̄ par ante mediū capitl̄i. Laboret .n. mēs patien do erubescētiā. Et qm̄ verecūdia magna ē pena: q erubescit ꝓ xp̄o fit dign⁹ mīicordie. s. vt nō puniatur eq̄ualiter. vn̄ pz ꝙ q̄zto plurib⁹ cōfitebit in spe venie turpitudinē criminis: tāto facili⁹ cōsequitur gratiā remissiōis. hec ibi. Sz btūs Tho. i. 4. di. 19. Et cōiter oēs doctores mouēt sup p̄dicto v̄bo. labo ret hāc difficultatē. vtꝝ sacerdos possit absoluē cā cū qua peccauit. ꝛ sil'r dicendū de oib⁹ cū qb⁹ ē par ticeps i crimine. Et breuiter oēs vnanimit' dicunt ꝙ nō dz eā absoluere. q̄a tollit' ei erubescētia que ē magna pars pn̄ie vt dictū ē. Un̄ dz eā ad aliū sacer dotē mittere: ꝛ hoc honesti⁹ ē. Et hoc ostēdit per optime Hugolinus sup. c. oēs quos. 30. q. 1. ꝛ facit ad hoc. c. placuit. q̄so andi qd dicat dictum. c. oēs. Oēs igt quos i pn̄ia suscipim⁹: ita n̄ri sp̄uales sunt filij: vt quos vl' nobis suscipientib⁹: vel sub trine mersionis vocabulo mergētib⁹: vnda sacri baptis matis regenerauit. Siluester quoqz āmonet vnū quēqz sacerdotē: vt nullus cā fornicatiōis ad suaz penitentē accedat. q: scriptū ē. Oēs quos i pn̄ia sc cipim⁹ ita n̄ri filij sūt vt baptismate suscepti. Qua ꝓpt' siqs hoc scelus ppetrauerit: nō solū dignita tis honorē amittat: verū etiā vsqz ad exitū vite in q̄i pn̄ie se subdat. hec ille. Et. c. sequēti dr̄. Siquis sacerdos cū filia sp̄uali fornicat⁹ fuerit: sciat se gra ue adulteriū cōmisisse ꝛc. hec ibi. Si tn̄ illā absol uerit: soluta ē dicit btūs Tho. vt s̄. Et hec suffici ant ꝓ scd̄a cōditiōe cōfessiōis. ¶ Tertia cōditio dr̄ festinatiōis. Eccl'. 5. Ne tardas cōuerti ad dn̄z ꝛ ne differas de die i diē. subito. n. veniet ꝓ veniet ira illius: ꝛ ipe tēpore vindicte disp̄det ꝛc. Et rō fm̄ Greg. ē q: pcc̄m qd̄ p pn̄iam nō delet' mox in aliud trahit. Et ideo q̄zto citius possibile ē exone ret'. Nō m̄ r̄m glo. de pe. di. 5. c. 1. q: q peccat stati cū pōt pn̄iam faciat ꝛ cōfiteat'. ꝛ hoc cū peccatū ma nifestū ē. d̄ pe. di. 3. c. ille rex. vbi dr̄. Ille rex. s. Da uid tant⁹ ac potēs: nec exiguo qdē mōmēto mane re penes se delicti passus ē cōsciam. i. remorsū cō sciētie de peccato: sz p̄pria mra. i. tēpestina cōfessiōe atqz imenso dolorē reddidit pcc̄m suū dn̄o. s. dicēdo Peccaui. Et isra. Maturitas itaqz venie ꝓsūdā regis fuisse pn̄iaz declarauit: que tāti erroris offen sam traduxit. i. deleuit. hec ibi. Et sunt v̄ba Am brosij. Si aūt peccatū sit occult[illegible] ē cōterit': n̄ credo eū peccare si differat oris cōfessio[illegible]ē vsq[illegible] ad pn̄ie tēp⁹ deputatū. hec glo. Tamē salub[illegible]mū est cito ɔfiteri. qr̄ ꝛc. ¶ Quart[illegible] ɔditio [illegible] freqn̄tationis qd̄ duob⁹ mōis pōt itelligi. ¶ p̄ᵒ vt sit freq̄ns. i. sicut frequēter i peccatū [illegible]cidim⁹: ita p pn̄iaz resur gam⁹. de pe. di. 3. septies. Septies igt in die cadit iustus ꝛ resurgit. Si cadit: quō iust⁹: si iustus: q̄uo cadit: Sz iusti vocabulū nō amittit q p pn̄iaz semp resurgit. Et nō solū septies: sz etiā septuagesies se

pties delinq̄nti si cōuertat' ad pn̄iaz pc̄tā donant' hec ibi. Cui. n. min⁹ dimittit' minus diligit. hec ibi Aliud audi. c. eadē di. adhuc instāt. vbi sic dicitur Adhuc istāt p̄fidi: qm̄ sapiūt plusq̄z oporteat. non sobrij: sed excedētes mēsurā. s. sapiēdi datā ab apo stolo ad Ro. 12. c. Nō plus sapē q̄z oportet sapere. dicūt. n. etsi semel peccātib⁹ post baptismū valeat pn̄ia: nō tn̄ sepe vel semp peccātib⁹ ꝓderit iterata Alioqn remissio. s. pcc̄i: ad peccatū eēt icitatio. Di cūt. n. Quis nō sēper peccaret si redire semp posset: Dicūt. n. dn̄z icitatorē mali si semp penitētib⁹ sub uenit. eciā ei pc̄tā placere qb⁹ semp p̄sto ē gratia. er rant āt immo cōstat ei pcc̄m multū displicē: q sem per p̄sto ē ea destruere. Si. n. amaret ea n̄ semper destrueret: sz cōseruaret atqz vt sua munera semp foueret. Sēp destruit pcc̄a q̄ inuenit ne soluat' qd̄ creauit: ne corrūpat' qd̄ amauit. Et isra. videmus adhuc quottidie i eccl'a: sepe febricitātes: sepe lan guidos: sepe passionib⁹ captos liberari. s. i corpore vt appareat totiēs op⁹ miserētis: quotiēs cōfessio sit penitētis. Quō. n. corp⁹ qd̄ vili⁹ ē: ꝛ ab ipso dissi mili⁹. s. q̄z aīa sepe sanaret: ꝛ aīaz digniorē ꝛ redē ptā nō totiēs liberaret: medicū se vocat. s. Luce. 5. ꝛ nō sanis: sz male hn̄tib⁹ opportunū: Sz q̄lis hic medic⁹ q malū iteratū nesciret curare: Et isra. Qua ꝓp eliminād⁹ ē ab eccl'a q vnqz peccātib⁹ negat in dulgētiā ꝛc. Et sūt v̄ba Aug. Et sic p̄ma expositio pz. Alio mō pōt exponi ꝙ cōfessio sit frequēs. i. ꝙ peccata q̄ semel ɔfessus ē: freqnēter cōfiteat'. Hoc tn̄ nō ē de necessitate nisi i casib⁹ qbusdā: vt dicet' cōcl'one seqnēti. Est tn̄ poptimū ɔsiliū. Ualet nāqz reiteratio talis ad remissionē pene ꝛ gr̄e augmen tationē: vt de pe. di. 1. quē penitet. circa mediū capi tuli. vbi dr̄. quāto plurib⁹ cōfiter' i spe venie turpi tudinē criminis: tāto facili⁹ cōseq̄t' gr̄am remissio nis. Quib⁹. n. remittūt. s. sacerdotes: remittit deus Lazarū. n. iā suscitatū obtulit discipulis soluendū ꝑ hoc ōndēs ptātē soluēdi cōcessaz sacerdoti. dixit eni qōcunqz solueritis sup terrā erit solutū ꝛ i ce lis. h⁹ ē. Ergo de⁹ ꝛ oēs celestis militie ordines ꝛ oēs sci i glorīa mea laudāt vobiscū: ꝛ ɔfirmāt quos ligatis ꝛ soluitis. Nō dixit: quos putat' ligare ꝛ sol uere: sz i quos exercens opus iustitie ꝛ misericor die. hec ibi. qr̄ ꝛc. ¶ [illegible]nita cōditio dr̄ accusatiōis . i. vt accuset ꝛ nō [illegible]cet. exēplo Cayn. Gen. 4ᵒ. Audi Cris[illegible] pe. di. 1. Si obliuiscaris pcc̄oꝝ tuo ruz. s. c. 1 [illegible]eri: vt dicit glo. iterlinearis. tūc eoꝝ recorda[illegible]eris nolēs qū i toto publicabūt' ꝛ i cōspe ctu ꝓferent' oiuz tā amicoꝝ tuoꝝ q̄z inimicoꝝ ꝛ scō rū angeloꝝ celestiūqz v̄tutū. Nō. n. ad Dauid solū dicebat. tu secreto fecisti. ego hec cūctis manifesta bo: sz ad oēs nos hoc dr̄. hec ibi. Q⁊ āt sit necessaria denudatio peccatoꝝ ꝛ nō excusatio. Audi pulcher rimū tex. d̄ pe. di. 1. §. deniqz. vbi sic dr̄. Deniqz vt ꝑspicue appareat neminē sine cōfessione a peccato mūdari: ab ipsius hūani generis ꝑncipio summam⁹ exordiū. pcc̄ō trāgressiōis p̄mi parentes corrupti a deo sūt iqsiti de culpa vt peccatū qd̄ trāsgrediēdo cōmiserāt: cōfitēdo delerēt. Serpens āt de culpa reqsitus nō ē. q: p' cōfessionē nō reuocabit' ad vitaz

Cayn quoq; cū p̄me p̄uaricatiōi.i.p̄mo⁊ parentū peccato fratriciđiū addidisset: sīr a dn̄o de culpa reqsitꝰ ē: dū dr̄ ei.s. Gen̄.4. vbi ē Abel frater tuꝰ: ꝗ q̄ supbus peccm̄ suū ɔfiteri noluit ponꝰ mēdaciū negādo: dum conatꝰ ē fallere dicēs. Nunqd custos fr̄is mei sū ego: Indignꝰ venia iudicatꝰ ē. vn̄ i de sperationis p̄fūdū ē mersus: dū ait. maior ē iniquitas mea q̄ʒ vt veniā merear. vagus ⁊ p̄fugꝰ erit a facie dn̄i: significās eos q pcc̄m suū cōfiteri dissimulant.i. differūt respectu diuine grane miseratio nis idignos haberi. Reges quoq;.s. Gen̄.21. qui ignorāntia vncti i Abrahā deliquerāt nō nisi eo.s. Abrahā orāte sanari meruerūt. In quo figurat q̄ passiones mo⁊.i. peccata nō sanāt: nisi orationibꝰ eccl̄e. Moysi quoq; p̄cepit dn̄s.s. Leuitici.13.⁊.14. capitulis. vt lepra siue i cute siue i domo: siue i veste appareret sacerdoti ostēderet: ⁊ iuxta eiꝰ arbitriū separata: eius iudicio cōtaminaret vel mūdaret. Saul quoq; cū a spiritu maligno vexaret.s. p̄mo. Re.16. nō poterat ad sane mētis officiū redire nisi p̄us Dauid psalterium arriperet ⁊ coram eo pulsaret: ⁊ ita ab eius vexatione diabolꝰ cessaret. In quo mystice ostendit: q̄ quicunq; per peccatū diabolo mācipat: ab eius dominio recipi nō valet nisi Dauid.i. eccl̄ia psalteriū accipiat: ⁊ coram eo psallat. idest spiritualis gratie ipsū participē faciat ⁊ salubriter admonēdo: ⁊ pie p eo operādo: ⁊ exēpla boni operis sibi p̄bendo: diabolū ab eius inuisibili vexatiōe cōpescat. Dauid quoq; cū adulteriū cōmisisset ⁊ homicidiū nō āte audiuit a p̄pheta.s. 2. Re.12. Transtulit dn̄s peccatū tuum q̄ʒ ipsum peccatū cōfiteret. prius.n. p̄phete.s. Nathan redarguēti peccatū cōfessus ē. ⁊ postea audiuit. transtulit dn̄s peccatū tuū. Achab quoq; cū inocētis sāguinis.s. naboth: q ei noluit vēdere vineā.3. Re. 21. effusione: sentētiā cōminātis dei audiret seipsū alicio satisfaciēs deo iduit p pn̄iam. vnde dn̄s ad Heliā ait. qm̄ Achab reueritꝰ ē faciē meā: nō iducam malū i diebꝰ eiꝰ. Niniuite cū audirent. adhuc 40. dies.s. sup̄sūt: ⁊ niniue subuertet. Jone.10. Ex edicto regis ⁊ p̄ncipū pn̄iā egerūt dicētes. Quis scit si cōuertat ⁊ ignoscat deꝰ: ⁊ relinquat post se bn̄dictionē. Et hac humilitate satisfactiōis iminētē subuersionem euadere meruerunt. Quorū exēplis euidenter ostēditur q̄ nullus a deo cōseqt veniam nisi p̄mū sibi satisfecerit p pn̄ia. Nabuchodonosor p supbiā suā a rōnali mēte in bestialē aīuʒ cōmutatus: atq; a regno suo p̄fugus recedēs: non ante regnū suū recepit q̄ʒ cōuersus deū p̄dicauit.s. Dan̄.3. v̄sus finē. Deniq; plebs Israhelitica ob culpā sue trāsgressionis captiuitati tradita. nō ante liberari meruit q̄ʒ peccā sua cōfitēs. Exo.12. Danielis ⁊ alio⁊ scō⁊ p̄cibꝰ veniā accepit.s. Exo.10. In euangelio quoq; ⁊c. Reliquāuꝰ sequētia. vbi Grānꝰ postea adducit exēplū noui testamēti icipiēs a baptismo Jo. ⁊ sic successiue p̄cedēdo. Et ita ab isto.c. vsq; ad.c. quāobrē ⁊c.22. auctībꝰ p̄bat peccā nō dimitti sine oris cōfessione. Quare igit aīa si grām dei cupis culpā tuā ne palies: sʒ accuses. q̄re ⁊c. ¶ 6ª cōditio dr̄ vitas.i. q̄ cōfessio tua vera sit ⁊ nō falsa

Que aūt sit falsa penitētia ostēdit de pe.di.5.c. falsas.⁊.c. seq̄nti. Falsas igt pn̄ias dicimꝰ: q̄ nō s̄ʒ auctoritatē scō⁊ pat⁊ p q̄litate criminū iponūt. Jdeo q̄ miles vl̄ negociator: vl̄ alicui officio deditꝰ: qd̄ sine peccato exerceri nō possit: si culpis grauioribꝰ irretitus ad penitētiam venerit. vl̄ q bona iniuste detinet: vl̄ q odiū i corde gerit: recognoscat se verā penitētiā nō posse p agere p quā ad eternā vitā p̄uenire valeat: nisi negociū relinquat: vl̄ officiū deserat: ⁊ odiū ex corde dimittat. bona q̄dē que iniuste abstulit restituat: arma deponat vlteriusq; nō ferat: nisi cōsilio religioso⁊ episcopo⁊ p defēdēda iustitia. nō tn̄ desperet. q̄cq̄d boni fecerit vl̄ facere poterit: hortamur vt faciat: vt deꝰ oīpotens co⁊ illiꝰ ad pn̄iam illustret. Et.c.se. dicit sic. Negociū qd̄ āte cōuersionē sine petō exercuit: hō ēt post cōuersionē repetere culpa nō fuit. Sūt aūt plura negocia q̄ sine peccatis exhiberi aut vix aut nullatenus possūt. Que ergo ad peccatū iplicant: ad hec necesse ē vt post cōuersionē aīus nō recurrat. hec ibi. Et.c.se. Frēs igt nostros ep̄os ⁊ p̄sbyteros ammonemꝰ: ne falsis pēitētijs laico⁊ aīas decipi: ⁊ i īfernū protrahi patiant. Falsā aūt pn̄iam eē cōstat cū sp̄etis pluribꝰ de vno solo pn̄ia agit: aut cū sic agit de vno vt nō discedat ab alio. vn̄ scriptū ē.s. Jacobi.2. Qui totā legē obseruauerit: offendat aūt in vno: factus ē oīum reus.s. q̄ʒtū ad vitā eternaʒ Sicut.n. si peccatis oībus eēt iuolutꝰ: ita si in vno tātū maneat: eterne vite ianuā n̄ itrabit. Falsa.n. ē penitētia cū penitēs ab officio vl̄ curiali: vel negociali nō recedit: qd̄ sine peccatis agi nullatenus p̄ualet. Aut si odiū i corde gesserit. aut si offēso cuilibet nō satisfaciat. aut si offēdēti offensus nō indulgeat. aut si arma q̄s gerat ɔtra iustitiā. Hec omnia ibi. Primū ɔ̄scdʒ.c.ē Gregorij. Et tertiū Innocētij secūdi. Ex qbꝰ potest colligi qbꝰ mōis falsa penitētia dicat. Tu ipsos collige modos: ⁊ declara. q̄r ⁊c. ¶ Septia cōditio dr̄ volūtaria ⁊ nō coactiōis sicut cōfessio Achor fuit Josue.7.c. Audi p̄phām Volūtarie sacrificabo tibi. Audi Hiero. cōtra Jouinianū. de pe.di.2.c. si enī. circa mediū capli. Liberi igt arbitrij nos cōdidit deus: nec ad virtutem nec ad vitia de necessitate trahimur. alioquin vbi necessitas ibi nec corona. hec ibi. q̄r ⁊c. de volūtate satis dictū ē sup̄. ¶ Octaua cōditio dr̄ īdiuisionis quia vni sacerdoti ⁊ nō pluribꝰ oīa petā cōfiteri debemꝰ. de pe.di.5.c.pº. circa finē. vbi dr̄. Cautꝰ sit ne verecūdia ductꝰ diuidat apud se cōfessionē vt diuersa diuersis velit sacerdotibꝰ māifestare. Quedā.n. vni celat: que alij māifestāda cōseruat. Qd̄ ē se laudare: ⁊ ad hypocrisim tēdere: ⁊ sēp venia carere: ad quā p frusta puta p̄uenire. hec ibi. Et glo. sup illo v̄bo. diuersa diuersis. dicit. Secus siquis oīa pluribꝰ cōfitet. q̄a veniā citiꝰ meret. de pe.di. pª. q̄nē penitet. Et ratio q̄re veniā d̄ vno ⁊ n̄ d̄ alio ɔseq n̄ possumꝰ ē q̄m sūmꝰ deꝰ: sūme bonꝰ opꝰ ī pfectū n̄ nouit. aut.n. totū hoīeʒ sanat. aut nihil. Audi pl̄cherrimū tertū d̄ pe.di.3.§. plures vbi dr̄. sūt plures quos penitet peccasse: sʒ nō omnino: reseruantes sibi q̄dā i q̄bus delectat. Nō animaduertētes

dominū simł mutū ꝛ surdū a demonio liberasse ꝑ hᵒ docēs nos nūq̄ꝫ nisi de oibꝰ sanari. Si.n. vellet pccā ex pte reseruari: septē hñtē demonia pficere potuit sex expulsis. Expulit āt septē vt oia crimia sił eijciēda doceret. legionē aūt ab alio eijciēs: neminē relīgt de oibꝰ. s. Luce. 8. ꝛ Mar. 5. Qui liberatū possideret: ostēdēs ꝙ si pccā sint mille: oportere de oibꝰ penitere. Laudatꝰ ē.n. dñs. qm̄ electo demonio locutꝰ ē mutꝰ. Nūq̄ꝫ aliquē sanauit quē ñ oino sanauerit. Totū.n. hominē sanauit ī sabbato Jo. iz. qr ꝛ corpꝰ ab ifirmitate ꝛ aīaꝫ ab oī cogitatiōe: iudicās penitētē oportere simul dolē de oī crimine orto ꝛ ī aīa ꝛ ī corpore. Scio.n. dñꝫ inimicuꝫ oī criminoso. Quomō gᵒ q crimē reseruat: de alio recipiet veniā: sine amore dei cōsequit̄ idulgētiā vel veniā: sine quo nemo vnq̄ꝫ iuenit grām: Homis.n. dei ē dū offēdit pseuerāter. Quedā.n. ipietas ifidelitatꝫ ē dimidiā sperare veniā. Nā sine vera penitētia īueniret grām. Penitētia.n. vera ad baptismi puritatē cōfitentē conat̄ ducere. Recte .n. penitēs qcqd sordis post purificationē. s. baptismi cōtraxit: oportet vt ablnat: saltem lachrymis mētis. Sꝫ satis durus ē cuiꝰ mētꝭ dolorē oculi carnis nequeūt declinare. Sꝫ sciat culpabilit̄ se durū q deflet dāna tpis: vł mortē amici: ꝛ dolorē peccati nō ostēdit ī lacbrymis. Nō itaq̄ꝫ ē vt qs excuset se nō habere sōtē lachrymaꝝ q vnq̄ꝫ lachrymis ostēdit tēporaliū dolorē. Quē gᵒ penitet: oio ꝑpeniteat hec ibi. Et sūt verba Augu. ¶ Nona cōditio dicitur cōditiōis. qa vnusqsq̄ꝫ ꝭm statum suū ꝛ statuꝫ psone cū q̄ peccauit ꝑdat ꝛ cōfiteat̄. de pe. di. 5. c. i. post pncipiū paꝝ. Oportet.n. penitere fornicantē ꝭm excellētiā sui statꝰ aut officij: aut ꝭm moduꝫ meretricis: ꝛ ī modo operis sui: ꝛ q̄lit̄ turpitudinē suā pegit: hec ibi. Et glo. sup verbo statꝰ adducit textū. ii. q. 3. excellētissimꝰ. vbi de penitētia dāda cū pticipātibꝰ cū excōicato agit̄. Ubi circa finē capituli dr̄. Hi q ex necessitate aut ignorātia delinquūt: auctē nr̄a ꝑ te absoluāt̄: si tn̄ ipsa eoꝝ ignorātia vł necessitas vera fuerit nō simulata: vel nō ꝓcessent ex volūtate. qr vt bñ nosti sūt plerīq̄ꝫ q pūt sꝫ nolūt recte noscere: vt. s. ēt pꝫ di. 3. §. fi. vt dicit glo. vñ psalmista de huiusmōi. noluit igt itelliger̄ vt bene ageret. Qui āt studio suo obligāt̄: ꝛ ꝯtēmptu īterdicta nr̄a postponūt. nō nisi digna satisfactiōe ꝑnenitēte: nolumꝰ a te ꝓrsus absolui. hec ibi Et allat ēt dicta glo. c. epm̄. ex̄ de clerico venatoř vbi dr̄. Epm̄ ꝑsbyteꝝ: diaconū canē aut aues ad venādū hr̄e ñ lꝫ. Si qs coꝝ ī hac voluptate sepꝰ detētꝰ fuerit. si ē eps tribꝰ mēsibꝰ a cōione: ꝑsbyter duobꝰ: diaconꝰ ab oī officio suspēdat̄. hec ibi. Et c. se. dr̄. Oibꝰ ꝭuis dei venatiōes ꝛ siluaticales negociatiōes cū canibꝰ ꝛ accipitres aut falcones iterdicimꝰ. hec ibi. Hic nō qs nūc sit eccłe. i. ꝓlatorum statꝰ. ꝛ eadē glo. adducit textū. z4. q. i. c. q ꝯ pacē. vbi ponit̄ ꝙ ꝓprio spoliēt̄ honore: q ꝯ pacē eccłe nitunt̄. dimitto tex. ꝑ nūc. q̄re ꝛc̄. ¶ Decia ꝯditio dr̄ loci. de pe. di. 5. c. i. vbi pꝰ āie dicta vba de statu ait. Si ī loco scō aut cui dꝫ excellētiā fidei: vt sēdomꝰ dñoꝝ ꝛ alioꝝ multoꝝ. hec ibi. Et glo. adducit tex. de pe. di. i. c. aut scā. vbi circa mediū capłi dr̄. Locꝰ facit vt idē. vł furtū vł sacrilegiū sit: ꝛ capite luēdū. i. puniendū: vel minori supplicio. i. pena. hec ibi. ¶ Undecia cōditio dr̄ tpis. de pe. di. 5. c. i. post. s. dictū de loco di. Si ī tpe orōni cōstituto: vt sūt festiuitates scōꝝ: ꝛ tpa ieiunij. hec ibi ꝺ pe. di. i. c. aut scā. Tps igt discernit emāsorē vł furtiuū. i. fugitiuū effractorē: vł furē diurnū ac nocturnū. hec ibi. ¶ Duodecia cōditio dr̄ pseuerātie. de pe. di. 5. c. i. post illud de tpe di. Cōsideret quātuꝫ pseuerauerit: ꝛ ꝙ defleat qꝺ pseuerant̄ peccauit. hec ibi. pseuerātia.n. multū aggrauat pcōm̄. z4. q. i. scisma. ¶ Deciatertia cōditio di pugnationis de pe. di. 5. c. i. imediate post vba ātedicta. Et quāta igt vicꝰ fuerit ī pugnatiōe. ¶ Quartadecia dr̄ oblatiōis. ¶ Postq̄ꝫ.n. peccator sic diligēt̄ oia cōfessus fuerit: ponat se oino ī ptāte iudicis ī iudicio sacerdotis nihil sibi reseruās sui: vt oia eo iubente paratꝰ sit facē ꝓ recipiēda vita aīe: quecūq̄ꝫ faceret ꝓ euitāda corpis morte. Et hᵒ cū desiderio: qr vitā recupat ifinitā vt deꝰ. Cū gaudio.n. dꝫ facer̄ immortał futurꝰ q̄ faceret ꝓ differēda mōte moriturꝰ Sēp dp̄ecet̄ deū certꝰ de venia: q oibus modis ꝛ sine tedio dubiꝰ rogaret ptātē terrenā. Et parum post. Deniq̄ꝫ ꝛ qꝺ pōt de possessiōe tunc qꝺ offerat securꝰ offerat. glo. postq̄ꝫ. s. obtulit mētē. Et sequit̄ textꝰ paꝝ post. In iudicio itaq̄ꝫ cordis cōferēda est elemosina tribuētis. Nec tā cōsiderādū ē quātum sꝫ q̄ mēte, q̄ affectiōe dat qꝺ pōt. vidua.n. duobus q̄ habuerat minutꝭ larga plus oibꝰ posuit vt. s. pꝫ Marci. iz. Qui igit̄ sua pccā redimere vult tpaliū oblatiōe ꝑus offerat mētē. hec oia ponūt̄ ad lrām. ꝺ pe. di. 5. c. cōsideret. circa finē capłi. qr̄ ꝛc̄. Tu igr̄ aīa mea ne q̄so obstupescas: nec nauseā hāc tātā allegatiōe sumas: sꝫ tū ī ꝑdicatiōibꝰ si placuent poteris allegar̄ loca ꝺcretoꝝ assignata ꝛ rē ita fructuosā accipe. hec ꝓlura posui vt alijs ī materijs valeāt Uides.n. ea capła cū glosis ad plura satisfacē. Et ita hec volo tibi sufficiāt ꝓ pn̄ti ꝯclōne. ¶ Quātuꝫ ad tn̄a vi. dic̄. glo. sup. e. c. ꝺ pe. di. 5. ꝙ nō nisi eēnt tales circūstātie q̄ ī aliquod genꝰ pcti iducerent vt dictū ē in ꝑma veritate. quare ꝛc̄.

¶ In qbꝰ casibꝰ reiteranda ē cōfessio. Cōclo. II.

a

Ecipe ꝭam cōclonē. vꝫ. Cū animꝰ ē ī dubio an sit bn̄ cōfessus: ꝑterita dꝫ hō cōfessionē iterare ꝛ itegre pccā ꝑstina cōfiteri Ad declarationē hꝰ cōclonis tres igramꝰ vitates. ¶ pᵃ vi. ē. In qbꝰ casibꝰ teneat̄ qs cōfessionē iterare. ¶ zᵃ vi. an recidiuādo teneamur ꝑora pccā cōfiteri. ¶ 3ᵃ vi. Que vtilitas ē eadē pluries cōfitēdo. ¶ Quāt̄ ad ꝑmā dico ꝙ ī quattuor casibꝰ ꝭꝫ cōiter loquētes cōfessio reiterāda ē. Primꝰ ē vbi defectꝰ scie eēt. Scd̄s vbi defectꝰ ptātis Tertiꝰ casus vbi eēt defectꝰ taciturnitatꝭ. Quartꝰ vbi eēt defectꝰ satisfactiōis. ¶ Primo inq̄ꝫ tenet̄ reiterari confessio vbi defectꝰ scie esset. de pe. di. i. quē penitet. Qui vult cōfiteri ingt peccata vt inueniat grām: sacerdotē q̄rat scientem ligare ꝛ soluer̄. Et ꝭm Alexandrū de ales in. 4. Scire soluere est scire q̄ requiruntur ad absolutionem a pccō: ꝛ ligare

cū pnīa cōpetēti. Est.n.multū sacerdotib⁹ ignorā
tia piculosa: vt di.38.c.ignorātia. Vn̄ si nō hūt sciaʒ
eminētē: hēant tn̄ sciam cōpetentē. Sʒ de hoc satʒ
dctm̄ ē.s̄. Jn̄ Greg.pmo pastoraliū ait. Nulla igr̄
ars doceri psumit̄: nisi pus itēta meditatōe discat̄.
Ab ipentis g° q̄ temeritate officiū docēdi aīas su-
mit̄: qm̄ ipsi in cecitate vsq3 ad labia sūt immersi ꝛc̄.
Qui igr̄ ignorātē habuit sacerdotē cōfiteat̄ denno
ꝯdicta pccā. Si.n.cec⁹ ceco ducatū pstet ābo i fo-
ueā cadūt. Mat.15.c. ℭ 2⁹ casus ē defect⁹ ptātis.
.i.q nō hʒ auctem soluēdi: cōfessionē tn̄ audit. est tn̄
absolut⁹ si ignorāter cōfessus ē. sacerdos tn̄ grauit̄
peccat: vt dctm̄ est.s̄.ꝯcl'one 2ª.pme partis huius
sermōis. ℭ 3⁹ casus ē defect⁹ taciturnitatis: vt qn̄
cōfitēs sciēt̄ pccm̄ mortale tacet vel dimidiat: tūc
nō valet cōfessio.d̄ pe.di.i.c.quē penitet.circa pn̄.
capli. Et p hoc fac̄.§.taciturnitas.allegat⁹ ꝯcl'o-
ne pceden̄ in scd̄a cōditōe cōfessionis. ℭ 4⁹ casus
ē defect⁹ satisfactōis: vt qn̄ pniam iniūctā nō satis-
fecit: aut oblit⁹ ē illā. Si tn̄ eā sciret ꝛ eā iplē vellet
nō oporteret p p hoc cōfessionē reiterare: vel etiā si
sacerdos de iniūcta pnīa recordaret̄ nō reiterabit̄
cōfessio. His vel silib⁹ casib⁹ exceptis pono tūc re
gulā gnālē q̄ si peccator cōfessorē diligēti cura q̄si-
uit idoneū: ꝛ peccator ipse q̄tn̄ i se fuit oīa pccā cū
cōditōib⁹ debitis cōfessus sit: ꝛ tn̄ ꝯsciā simulet̄ de
cōfessione more mulierꝫ trepidās vbi nō erat timōr:
cōfessionē illā nō tenet̄ reiterare. qm̄ cōfessio bona
ē ꝛ scā. Nec videt̄ iunere caplm̄.cū mēsurā.de pe.
di.i.§.his auct:b⁹. Et aliq hn̄t nō ita.qr̄ ꝛc̄. Et sic
pʒ p̄ª ve. ℭ Quātū ad scd̄aʒ dico s̄ʒ btm̄ Tho.i.4.
di.22.q̄ hec dubitatio pōt intelligi directe ꝛ idi-
recte. vn̄ dic̄ q̄ directe loq̄ndo nec i gnāli nec i spā
li tenet̄ recidiuās pma pccā cōfessa iterꝫ ꝯfiteri. Sʒ
idirecte tāq̄ʒ illud sine quo debit⁹ satisfactōis mo-
d⁹ sciri nō pōt.tenet̄ recidiuās dimissa pccā q̄ʒtum
sufficit vt sciat̄ q̄ satisfactio illi ꝯiūgi dʒ notificare.
vn̄ si lapsū carnis ex aliq̄ occasiōe frequēt̄ passus est
illa occasio p satisfactōʒ pscidat̄. silr ꝛ d̄ aliis pccīs.
Jn gnāli tn̄ q̄nq3 ad aliq̄ spālia oʒ descēdē s̄ʒ q̄d ꝯfi
tēs viderit opportunū. Nō pōt.n.i his certa mē-
sura psigi. Hec de itētōe bti Tho.vt.s̄. ℭ Quātū
ad t'ciā ve. dico q̄ cōnseq̄t̄ āpliorē grām dei ꝛ pene
diminutōeʒ.de pe.di.quē penitet. vide.s̄.cōcl'one
pcedēti in q̄rta cōditōe. circa sinē. dic textū ibidem
allegatū. Et hec sufficiāt p psenti conclusione.

ℭ Q̄ nō lʒ humilitatis cā mentiri. Cōcl'o. III.

a Ercipe t'tiā cōcl'onē. vʒ. Licet humilitas
sit maxima v̄tus: nō ea tn̄ de cā licet quē-
piā dic̄e mala q̄ nō fec̄. ℭ Ad declaratōeʒ
h⁹ tres ingram⁹ ve. ℭ p̄ª ve.ē. An quis
peccet dicēdo se fecisse pccm̄ q̄d nō fecit hūilitatis
cā. ℭ 2ª ve.ē. Quid faciēdū ē qn̄ dubitat̄ vel igno
rat̄ an fecerim⁹ h° pccm̄ vel illud. ℭ 3ª ve.ē. an te
neantur pccā sacerdoti alio mō q̄ʒ p confessionē nō
cōfiteri. ℭ Quātū ad pmā dico s̄m btm̄ Tho.ꝛ pe
tr̄ de tarātasio.in.4.di.21.q̄ nullo mō.i.nec bono
nec malo respectu lʒ cōfiteri pccā q̄ qs nō fecit. Et
de hoc ē pulcherrim⁹ tex.22.q.2.c. cū hūilitatis.
vbi dr̄. Cū humilitatʒ cā mētiris: si nō eras pecca-
tor añq̄ʒ mētireris: mētiēdo efficeris q̄d euitaras.
veritas āt ipsa i te nō ē: nisi ita te dixeris peccōrē vt et
eē cognoscas. Veritas āt ipsa est: vt q̄d es dicas.
Nā q̄mō ē humilitas vbi regnat falsitas: q.d. nullo
mō. hec ibi. Et sūt v̄ba Aug. de v̄bis apli. Sʒ ꝯ in-
ges di.5.c.ad eī⁹. q̄si i fi.c.dr̄. Et sūt v̄ba bti Greg.
Bonarꝫ inq̄t mētiū ē ibi culpā agnoscē: vbi culpa n̄
ē. Ergo falsū ē q̄d doces. Vere aīa mea pulchra ē
auctas: sʒ dicā tibi modū r̄ndēdi sci Tho. deīde q̄d
dicat glo.decretorꝫ sup dicto.c.cū hūilitatʒ cā. Sā-
ct⁹ Tho. vbi.s̄.ita r̄ndet: dicēs q̄ illud dctm̄ nō in-
telligit̄ de suba act⁹: vt.s.credat se cōmisisse q̄d nō
cōmisit. q: h° eēt errare. Sʒ itelligit̄ de cōditione
actus: vtputa q: cōfitēs dʒ semp eē i formidīe act⁹:
ne aliqs.s.sit defect⁹ ex parte sui: vt supbia: vl' va
na gl'ia: vel hypocrisis. vel aliq̄d taliū. Et s̄m hūc
sensū aiebat ille scūs Job. Verebar.i.timebā oīa
opa mea.c.9.hec btūs Tho.in snia. Glo.āt vt.s̄.
sic r̄ndet dicēs. Jn gn̄e pōt qs dic̄e se eē pctōrem. q:
nemo sine crimine viuit. vt.25.di.§.criminis. Et
recognoscēdo i se culpā eē: nō peccat: dūmō h° cre
dat verꝫ eē q̄d dicat. vt.40.di.an oīa.ꝛ.2.q.7 quā-
q̄ʒ. Sʒ spālr̄ dicēdo aliq̄d pccm̄ de se cui⁹ ꝯriū scit:
mortal'r peccat. Sʒ obijcit̄ d̄ sacerdote q oīa crimīa
spālr̄ de se ꝯfitet̄. Dic q̄ h° fac̄ i psona ecclie. Nul
lū.n.vitiū ē q̄d nō reperiat̄ i aliq̄no mēbro ecclie.
Vl' dic vt dic̄ Aug. q̄ i vno pccō m̄lta pccā pūt no-
tari. Cū.n.qs peccat mortal'r: homicidiū ꝯmittit:
occidēdo aīaʒ suā. Cōmittit furtū. q: subtrahit d̄o.
Adulteriū. q: recedit a deo ꝛ fornicat̄ cū diabolo.
Periuriū. q: fidē pmissā i baptismo nō seruat. Et
q̄d dicit in oībus vitijs in quibus cadit miser hō:
ibi cōprehendunt̄ gnā singulorꝫ: ꝛ nō singula generꝫ
.i.non est aliquod genus mali quod nō possit intel
ligi in mortali. Tres.n.sunt modi peccādi.s.dele-
ctatione: consensu: ꝛ ope. hec oīa in glo. illa ad lraʒ
q̄re ꝛc̄. ℭ Quātū ad scd̄am veri. dico breuit̄ q̄ opʒ
vt illud dubiū cōfiteat̄. ꝛ rō. q: in cōfessione reqrit̄
vt os cordi cōcordet. Si aut dubito an illud quod
feci sit mortale vel veniale. Illud.n.dubiū confitē
dum est ppi dubiū: alit̄ discrimini me expono non
tam̄ debeo illud asserere mortale: sed sciū debeo
narrare ꝛ iudiciuʒ sacerdoti relinq̄uere. quare ꝛc̄.
ℭ Quātū ad t'ciā veri. dicunt btūs Tho.ꝛ Pe.in
4.di.17.q̄ nō sufficit aliquid esse notuʒ iudici nisi
sit ei notuʒ in forma iudicij. Et ideo q̄ʒtūcūq3 pccā
manifesta nota sint sacerdoti. q: tam̄ in forma iudi
cij nō non sunt. iō illa oʒ cōfiteri. q̄re ꝛc̄. Et hec vo
lo tibi aīa sufficiāt p p̄nti pte scd̄a h⁹ s̄monis.

ℭ De.12.fructib⁹ scē cōfessiōis. Cōsideratio.III.

t **Ertio loco** Salutifere ꝯfessio-
nis optimā fructifi-
catōeʒ videamus. Duodeci.n.fruct⁹ aīa
cara int̄ ceteros scē fructifereq3 cōfessio-
nis p tres ꝯcl'ones more solito colligem⁹. ℭ Quarꝫ
pma ē ista. Deuʒ placat: pccā delet: nausea reddit
d̄spationēq3 scā ꝯfessio tollit. ℭ 2ª ꝯcl'o ē ista. Au-
daciā gn̄at: silētiū fac̄: germiat ꝛ cūcta speciosa scā
cōfessio reddit. ℭ 3ª cōcl'o ē. Fallit: liberat: sp bona
ē: ꝛ ad gl'iam scā cōfessio ducit eternā.

℄ De q̃tuor p̃mijs scē ɔfessiōis fructib⁹. Cōcl'o I.

Ecipe p̃mā ɔclonem. vz deū placat pccā delet nauseā reddit. despationēq3 scā cōfessio tollit. ℄ In q̃ ɔcl'one q̃tuor ponūt p̃mij scē cōfessiōis fruct⁹. vz. ℄ p⁹ dr̄ placatiu⁹. ℄ 2⁹ dr̄ ānulatiu⁹. ℄ 3⁹ dr̄ abominatiuus. ℄ 4⁹ dr̄ remotiu⁹. ℄ Prim⁹ inq̃3 fruct⁹ dr̄ placatiu⁹. Nihil. n. sic deū placat sic scā cōfessio. Ambro. de pe. di. 1. Nouit inq̃ de⁹ mutare sniam si tu noueris mutare ꝓpositū. Audi ꝛ barbatū Hiero. sup Amos. c. 2. ꝛ 3. Si agim⁹ pniā3: ipsū quoq3 sue penitebit snie. i. ɔminatōis. Rursus inq̃t eūdē. s. amos ꝓmittit ꝓspera. s. de⁹ si pniam egerim⁹. Qd̄ si negligētia. s. pnie dissolnamur: ꝛ illū pn̄itebit spōsiōis sue ꝓmissaq3 mutabit. Cui⁹ rei exēplu3 samariā. s. osee. 1. ꝛ vi. c. ꝛ Hierl'm hic possum⁹. Quoꝝ alij de innumerꝭ supplicijs. i. piculis liberati sūt. et alij. s. cōtēptores q̃ ꝓmissa prib⁹ fuerāt: possederunt: hec ad lrā3 de pe. di. 1. c. si agim⁹. Et. c. se. sic dr̄. Quāobrē cōsiliū meū placeat tibi. ꝛ pccā tua el'ẏmis redime. Et ponit istud v̄bū redime ꝑuatiue. q2 ꝓp̄e nō est hic redēptio: vt dic̄ glo. Sic forte ignoscet de⁹ delictis tuis. Si ꝑdixit sniā3 q̃ mutari nō pōt. quō hortat̄ ad miā3 ꝛ ad el'ẏmas pauperꝝ: vt dei snia pmutet̄? Qd̄ facile soluit̄ exēplo regꝭ Ezechie: que Isaias dixit eē moriturꝝ. s. Isa. 38. in pn̄. ꝛ. 4. Re. 20. Et Niniuitaꝝ qbus dcm̄ fuerat. s. Jone. 3. Adhuc 40. dies ꝛ ninive subuertetur. Et tnde ad preces Ezechie ꝛ ninive dei snia cōmutata ē. Rursū bona agētib⁹ se asserit polliceri ꝛ idulgētiā. Alioqn ꝛ irreuerētiā loq̃t de⁹ se mala miniari sup gētē. s. Hiere. 18. Et si bona fecerit minas demēcie cōmutare rursū asserit polliceri. ꝛ si mala fecerit. dic suā mutare sniam nō i hoies. s3 i opa q̃ mutata sūt. Neq3 ds̄ hoib⁹ irascit̄: s3 vitijs. q2. s. nō odit de⁹ homies: sed pccm̄. 36. di. odio. vt dic̄ glo. hᵉ ibi. Mutat̄. n. snia dei quo ad cās sras: vt declaratū ē. s̄. sermone. 16. parte 2ᵃ. ɔlone 2ᵃ. Pricipiū hui⁹ capl'i glo. sic declarat dicēs. q̃obrē ꝛc̄. Illud dīgit qd̄ nabuchodonosor i sōno vidit arborē in medio tre ꝓtīgētē vsq3 ad celū. Et sub ea hitabāt aialia ꝛ bestie. ꝛ i ramis volucres: ꝛ ex ea vescebat̄ ois caro. Et ecce vigil ꝛ scūs d̄ celo descēdit: ꝛ ait succidite arborē: ꝛ ramos ꝛ fruct⁹ e⁹. ꝛ fugiāt ex ea volucres ꝛ bestie: s3 germē ei⁹ i trā sinite: ꝛ cū feris sit pars eius: ꝛ ab humano cōmutet̄ cor ei⁹: ꝛ. 7. tpa mutēt̄ super eā. Qd̄ somniū Daniel itꝑretat⁹ ē: ꝛ ait. Tu es arbor ea q̃ inualuisti. ꝛ ptās tua in finibus tre. ꝛ audisti ꝓuigile3 altissimi sniam super te. ꝛ ab hoib⁹ eijcient te: ꝛ cum feris erit hitatio tua. fenū vt bos comedes. septem tpa. i. 7. āni mutabūt̄ sup te. ꝛ relinqt̄ tibi semē vel germē radicis. q2 r̄gnū tuū restituet̄ tibi. Quāobre3 audi ɔsiliū meū. pccā tua elemosẏnis redime: forsan ignoscet tibi de⁹. Post annū āt deābulabat rex in aula sua: ꝛ sup̄be loq̄bat̄, dicēs. nōne hec ē Babilon quā edificaui i robore regni mei adhuc erat sermo in ore ei⁹: ꝛ ecce vox de celo dicens: tibi dr̄ nabuchodonosor. regnū trāsibit a te ꝛ cū ferꝭ hitabis 7. tpibus. i. septē ānis. dōec scias q̄ dn̄s altissimus i xinueꝑis regnis hoiu3. Et stati ex hoib⁹ abiect⁹ ē. ꝛ vt bos fenū comedit: ꝛ rore celi caput e⁹ isectū est donec capilli ei⁹ i silitudine3 aqlaꝝ crescerēt: ꝛ vngues ei⁹ q̃si vngues auiū. Hec oīa i dcā glo. Ab illo igit̄ caplo. si agam⁹. vsq3 hic ondit̄ q̄ sic dn̄s ꝓ pniam reuocat sniam i cōtumaces latā: sic ꝓp penitēdi negligētiā bona reuocat q̃ ꝓmisit. Et hᵒ ꝓbat Grān⁹ exēplꝭ. Hierl'3. ꝛ Samarie: Nabuchodonosor: ꝛ Ezechie. Quare aīa cara si vis placare deū cōfitearꝭ pccā tua: ꝛ cū ꝓphā dicas. Ego āt iniusticiā meā nō abscōdi. n bi. n. dixi cām meam ꝛc̄. ℄ 2⁹ fruct⁹ dr̄ ānulatiu⁹. i. q̄ scā cōfessio pccā delet. Audi aug. de pe. di. 1. c. de⁹. De⁹ inq̃t diffōne3 nō fac̄. i. distictōe3 ꝑsonaꝝ: q miā3 suā. i. remissionē pccōꝝ u se p miā3 ɔferēdā oib⁹ ꝓmisit. s. vere penitētib⁹. s. Eze. 18. ꝛ rlaxādi licētiā. i. penā pcci dimitēdi sacerdotib⁹ suis: sine vlla acceptione cōmisit. Mat. s. 19. S3 q culpā exaggerauit: exaggēt pniā3. i. si grādis sūt clpa: grādis sit dolor de culpa vl' satisfactio. maiora. n. cria maiorib⁹ abluūt̄ fletibus. hec ibi. Iu ꝓphā inq̃t. Nō absorbeat me ꝓfundū: neq3 vrgeat sup me pute⁹ os suū. Qd̄ sic Aug. exꝑōit dicēs. Pute⁹ ē ꝓfūditas humane ifirmitatꝭ: i quā si ceciderꝭ nō claudit sup te pute⁹ os suū si tu nō claudis os tuū. Cōfitē g°: ꝛ dic. de ꝓfūdis clamaui ad te dn̄e. ꝛ euadis. Claudit sup illū q i ꝓfūdū ɔtēnit: a quo mōtuo. s. i pccis: velut ab eo q nō ē peni ɔfessio. hᵉ ille. Iu ꝛ btūs Jo. bap. ꝛ saluator nr̄ exordiū sue ꝑdicatōis a pnia sūpserūt dicētes. pniam agite. appropinq̃bit. n. regnū dei: ondētes nemīnē ad regnū celoꝝ posse ptingē. nisi ꝑus p pniā3 d̄o curauerit satisfacē. Et sūt v̄ba grāni de pe. di. 1. §. deniq3 vt ꝑspicue. in fine. Iu ꝛ Crisosto. sup Jo. Nō pōt inq̃t qs grām dei celestē accipere. nisi purgat⁹ fuerit ab oī sorde pcci per pnie cōfessione3 vl' p donū baptismi salutaris. s. ipsu3 regnāntis. Et sic p3 scōus fructus. ℄ 3⁹ fruct⁹ dr̄ abominatōis. s. peccatoꝝ. verus. n. penitens ꝓ posse pccm̄ i posteꝝ fugit: ꝛ velut inimicū euitat. Audi Isidoꝝ d̄ sūmo bono. de pe. di. 3. Irrisor inq̃t ē: nō penitens: q adhuc agit quod penitet. nec videt̄ deum poscere subditus: sed subsanare superb⁹. Canis reuersus ad vomitū ē penitēs ad pccm̄. s. rediēs. mlti. n. lachrimas idesinent̄ fundūt ꝛ peccare nō desinūt. Quosdā accipere lachrymas ad pniam cerno ꝛ effectū pnie nō hr̄e: q2 incōstātia mentis nunc recordatiōe pcci lachrymas fundūt. nūc vero reminiscēte vsū: ea q̃ flenerūt iterādo cōmittūt. Audi ꝛ Greg. in morꝝ. In cassum q̄ppe bonū agit̄ si ante vite tminum deserat̄. q2 ꝛ frustra velocit̄ currit q ꝑusq3 ad metas venit. deficit. hec ille. Nec tn̄ his verbis aīa mea itelligas q̄ si cōtrit⁹ ꝛ cōfessus es de pccis cū carēdi ꝓposito: ꝛ tn̄ postea iterꝝ ruas. q̄ illa pnia nihil valeat. qm̄ vt Grān⁹ ondit de pe. di. 3. q ꝑ pniam: nō semel tm̄: sed sepissime pctm̄ dimitit̄: ꝛ pluribus illud caplꝭ ꝓbat: vt. c. septies. ca. ille rex ꝛc̄. Sed debent ꝑdicta verba itelligi q̄ illa p̃ma pnia post seq̄ns pccm̄: effcm̄ pnie vltimatū nō h3: q ē vita etna. Quo ēt mō intelligit̄ Aug. i soliloquijs dicens. Inanis est pnia: quā seq̄ns culpa coinquinat. Inanis q̃dē ē quo ad vitā etnā. Audi pulcherrimū tex.

Aug. i enchiridion. quē adducit Gratian⁹ vt. s. Sa- ne igit cauēdū ē: ne q̄s existimet ifāda illa crimina. q̄lia q̄ agūt regnū dei nō possidebūt quotidie ppe- trāda: ⁊ quotidie elemosinis redimēda. In meli⁹ q̄ppe ē vita mutāda: ⁊ p elemosinas de p̄teritis peccatis ppiciād⁹ .i. placād⁹ ē deus: nō ad hoc emēdād⁹ .i. placād⁹ quo- dāmō: vt ea sp liceat impune cōmittere. Nemini. n. dedit laxamētū peccādi .i. licētiā q̄uis miserēdo de- leat iā fcā peccata: si tñ satisfactio cōgrua negligat̄. q. d. ꝓpt hoc q̄ ds benign⁹ ē sepi⁹ miserēdo: nō tñ licē- tia peccādi cōcedit̄. Quisq̄s igit̄ vere penitens est in futurū pecca cauet ⁊ odit. ps. Iniquitatē odio habui ⁊ abominatus sū ⁊c. ¶ 4⁹ fruct⁹ dr̄ remotiu⁹ .i. q̄ dem desperationē tollit. Legit̄. n. q̄ miles q̄dā cū ꝓpria filia carnalit̄ se imiscuit. videt femī mr̄ filie. p̄ verecū- dia silet. obiurgat filiā mr̄. filia ipatiens: vetule cu- iusdā cōsilio mrēm veneno necat. Rē cōperiēs pr̄: odio filiā h₃: ⁊ cōtēnit. Egre fert filia: ⁊ piez filr̄ vene- no pemit. ridet diabolus. In desperatiōe puella vi- uit: ⁊ q̄d faciat ignorat. Accedit ad p̄dicationē: ⁊ v̄- bū dei attēte audit nullum adeo itelligit graue esse peccm̄ q̄d mīa dei nō deleat̄ i pnia. Suspirat ⁊ cōfi- teri ꝓponit finita p̄dicatiōe cōfessorē adijt: ⁊ p̄ dolo- re loq nō pōt. Cōfortat̄ a p̄re spūali: ⁊ tādem culpā suā cōtrita narrauit. scā cōfessione ⁊ absolutiōe i quo- dā ecclie angulo ꝓstrata: adeo suā culpā contriuit: vt p̄ dolore spm̄ emitteret. orat p ea cōfessor: assidu- at: ⁊ indies p ea bona cumulat. dūq̄z sic orāret vox fcā ē dicēs: q̄ potius ipse mulieris orōnibus idige- bat: q̄ lachrymarū inundatione q̄si iterū baptizata: si- ne oi purgatorij pena ad p̄rem euolauit. q̄re ⁊c.

¶ De q̄tuor alijs scē cōfessiōis fructib⁹. Cōcl'o. II.

Ccipe scdam cōclonē. v₃. Audaciā gn̄at: si- lētiū facit: germinat: ⁊ cuncta speciosa scā cōfessio reddit. In q̄ cōcl'one alij q̄tuor sub dunt̄ scē cōfessiōis fruct⁹. v₃. p̄⁹ fruct⁹ dr̄ aiatiōis. Secūdus dr̄ taciturnitat̄. Tertius dr̄ ger minatiōis. Et q̄rtus dr̄ speciositat̄. ¶ Primu⁹ it q̄₃ scē cōfessiōis fruct⁹ h₃ secūdū q̄ternarij dr̄ aiationis. Tria. n. remedia cōtra ipedimētū confessiōis h₃ pctōr. Primū dr̄ rō nālis. 2ᵐ dr̄ rō diuinal̄. 3ᵐ dr̄ rō cōfusi- onis. ¶ Primū dr̄ rō nālis. Audi Aug. Si nō eru- buisti face q̄d malū ē: nō erubescas face q̄d bonū ē. Malū vtiq̄₃ ⁊ inhonestū ē peccare: erubescē vō ⁊ cōfiteri honestū ⁊ vtile ē. ¶ 2ᵐ remediū dr̄ rō diui- nal̄. Quid. n. celare credis illi cui oīa nuda ⁊ apta sūt anteq̄₃ fiāt: Qui. n. peccata tua nouit: nudare te vult illa cōfessori: cui ligādi ⁊ soluēdi cōcessit p̄tātē. d' pe. di. 6. c. j. Qui vult cōfiteri vt iueniat grām: q̄rat sace: doctē scientē ligare ⁊ soluē ⁊c. ¶ 3ᵐ remediū dr̄ rō cōfusiōis. Naum. 3. c. Reuelabo inqt pudenda tua: ⁊ ondā gētib⁹ nuditatē tuā: ⁊ regnis ignominiā tuā. s. i extremo iudicio. Quisq̄s igr̄ cōfitet̄ peccā sua corā dei vicario: audaciā cōtra diabolū sumit. ⁊ tādē illū vicit. Dicit. n. magr̄ i historijs scholasticis cum filij isrl̄ ad terrā ꝓmissionis. Moysi ducti ducerent̄: ⁊ mare rubrū in. 12. ptes sic ⁊. 12. trib⁹ erāt: diuisū cēt: nulla trib⁹ mare itrare audebat. s₃ tribu Juda itrā- te audaci aīo sūptis virib⁹: alie filr̄ trib⁹ intrarēt. ⁊ sic a Pharaonis fuitute liberati sūt: illo cū exerci- tu suo ꝓrsus suffocato. Sic ⁊. 12. aīe tribus q̄ sunt q̄nq̄₃ sensus iteriores: ⁊ q̄nq̄₃ exteriores: ⁊ ipsa rō ⁊ volūtas intre mare pnie nō audent. sensualitas cū sensib⁹ iterioib⁹ ⁊ exterioib⁹ erubescit. rō illis me diātibus refrigescit. S₃ volūtas dei gr̄a vigorata i- gredit̄: ⁊ ait cū ꝓphā. Dixi cōfitebor aduersū me in- iusticiā meā dn̄o: ⁊ tu remisisti ipietatem pcci mei. Et sic pedes ad cōfessionē: ligua: oculi manus: ⁊ breuit̄ oēs sie vires currūt atq̄₃ festināt. Isa. i. Lauamini: mūdi estote: auferte malū cogitationū vr̄arū ab ocu lis vr̄is: q̄escite agē ꝑuerse. discite bn̄facē ⁊c. ¶ 2⁹ fruct⁹ dr̄ taciturnitat̄. Audi Origenē sup Leuiti- cū. expouēs illud ꝓphē. Dixi cōfitebor aduersū me iniusticiā meā dn̄o. Uides inqt q̄ ꝓnūciare pcciī re- missionē pcci meret̄. Preuēt⁹. n. diabolus i accusa- tiōe: vlt̄ nos accusare nō poterit. Etsi ipsi nr̄i accu satores sum⁹: nobis ꝓficit ad salutē. Si vero expe ctem⁹ vt a diabolo accusemur accusatio nobis ce- det ad penā: ⁊ socios hēbit i gehēna quos cōuicerit criminū socios hūisse. hec ille. ¶ 3⁹ fruct⁹ dr̄ germi natiōis. Facit. n. scā cōfessio bona q̄ p pccm̄ mortifi- cata erāt reuiuiscere ad vitā. Audi Ezech. ꝓphā. 18. Si ipi⁹ egerit pniāz ab oib⁹ pccis q̄ operat⁹ ē: ⁊ custodierit vniuersa p̄cepta mea: ⁊ fecerit iudiciū ⁊ iusticiā: vita viuet ⁊ nō morietur. oiūz iniq̄tatū suarū q̄s opat⁹ est nō recordabor: i iusticia sua quā opat⁹ ē vi uet ⁊ nō morietur ait dn̄s oīpotēs. hec ille. Sīli i huius figura Gen. i. dr̄ q̄ cum trā aq̄s coopta esset: inanis erat ⁊ vacua. i. nihil germinabat. Cōgregat̄ āt aq̄s i vnū locū: ⁊ arida apparēte: luce calefcā solis ger- minare cepit: ⁊ fructuū diuersa ꝓducere gnā. Sic ⁊ aq̄s criminū sup aiaz iundātib⁹: sterilis vtiq̄₃ ē quo ad vitā etnā. s₃ aq̄s i vnū locū p verā cōfessionē col locat̄: germinat: fructūq̄₃ diuersū ad vitā etnā ꝓ- ducit. Audi Ambrosiū. Egressus inqt malitie v̄tu- tis opat̄ igressū. Eodē. n. studio quo crimē expellit̄ inocētia copulat̄. hec ille. ¶ 4⁹ fruct⁹ dr̄ speciosita- tis. Audi Greg. i mor. 12. sup illud Job. Si celaui i sinu meo iniq̄tatē meā. Mirent̄ inqt i bono Job q̄ volūt castitat̄ cōtinētiā: mirēt̄ itegritatē iusticie: mi rent̄ viscera pietat̄. Ego i eo nō mīn⁹ āmiror cōfessi- onē humillimā pccōrū q̄₃ tot sublimia v̄tutū. hec ille

¶ De alijs quatuor vltimis sacte confessionis fru ctibus. Conclusio. III.

Ccipe etiā cōclonem. v₃. Fallit: liberat sp̄ bona est: ⁊ ad gl'iā scā cōfessio ꝓducit etnā. In hac cōcl'one alij. 4. supadduntur scē cōfes sionis fruct⁹. v₃. ¶ p⁹ dr̄ deceptiu⁹. ¶ 2⁹ dr̄ libera- tiu⁹. ¶ 3⁹ dr̄ pseueratiu⁹. ¶ 4⁹ dr̄ coronatiu⁹. ¶ p⁹ inq̄₃ dr̄ deceptiuus. Nihil pfcō sic diabolū decipit: nihilq̄₃ sic flagellat sic pccōrū vera confessio. Audi Greg. i mor. Neq̄₃ igit facili⁹ ab inimico deijcimur q̄₃ cū eū supbiēdo imitamur. Nec cū vehemēti⁹ ꝓ- sternim⁹ q̄₃ cū humilitate dn̄z sequimur. nec acriores ei dolores ifligim⁹: q̄₃ cū plagas pccōrū nr̄orū cōfitēdo ⁊ penitendo sanam⁹. hec ille. Jō aia cara malignus spūs: vt ait idē Grego. i dialogo cogitatōi: locutōi: atq̄₃ operi nr̄o semp isistit: si fortasse aliq̄d inueniat: vnde apud examen etni iudicis accusator existat. hec ille. Audi ⁊ Bernar. i sermone. Ledit inqt nos

iniqtas diaboli atq; versutia. Sed mlto amplius cu nra simplicitas et mia torqt. humilitate nraz n sustinet virtute charitate nostra. mansuetudine et obedientia cruciatur. hec ille. ¶ 2us fructus dicitur liberatus. nihil.n. aia cara sic ab ifamia liberat nihilq; sic pec cata celat: sicut sca confessio. Si vnq; exm notasti: hoc ipsu no. Fuit eni Rome qda matrona nobilibus orta natalibus: et no minus vtutibus fulgens: vxor no indignioris viri. Sola.n. eis ples deerat. deum suppliciter exorat: vt eis filiu vnu pstet. exaudit deus. cocepit mulier et peperit filiu que sumptuose alunt. diuini bnficij obliuiscunt: et pigriores ad diuina effi ciunt solito. In se tn reuersus vir eius ad sepulchru dni in remissione pctoz ire decreuit. discedit. et mulier ia q dni erant liberius cogitabat. liberalitate in paupes exercebat. Interea puulu suu a lacte suspe su a cunisq; sublatu in ppriu lectu collocauit. hic at puerulus aut mris herebat gremio: aut pendebat e collo. noctibusq; singulis inter mris vbera morabatur. Sic succedentibus etatibus adolescente mr amplexu no arcebat. no ab oculo repellebat: no et a lecto. morit iterea vir eius: et dolore mariti post annu mitigato iteriori amore ad se inuice diligut: et ita gradi in etate inuicem dormiebat. Quid plura? Filialis amor in carnale 2mutat filius p marito admittit. concepto fetu: mulier misera corde et corpe angustiat: spe at venie ducta ab ieiunijs: oronibus: ceterisq; co suetis bonis no discedebat. Interea veste ventris celato tumore: puenit ad die partus. Nascitur infans: sed feua tigris.i. mr ppria vix bn natu arripiens suffocauit. et ipsu i latrina proijciens nullo sciente celauit. Mundi pnceps.i. diabolus cu in aia mulierem captiua teneret: cogitauit seuire. sumpto igit demone secularis clerici scemate. Roma venit. curia intrauit. pceres salutauit. Nullu sibi sile; i soluendis qonibus et secretis edicedis fore dixit. Et vt peritie sue certa experictia heret multa eis reuelauit. Placent cuncta regi. et amor regis crescit ad illum. Tunc spus ille malignus sic vice qdam alloquitur rege. Miror certe multu q oes consumpti no estis. Romaq; no corruit: funditusq; no fit euersa Facinus in ea qdda execrabilius cuctis i ea e ppetratu. Illa qua dicitis muliere sactissima feminaz oiuz scelestissima atq; crudelissima e. de pprio eniz filio cocepti filiu manibus pprijs iteremit. ac ne videret proiecit in latrina. stupet rex: cunctiq; mirantur astantes. Noli inquiunt omes munditie et pietatis blasphemare templu. difficulter inquit spus: q dixi credere potitis: sz aduocet: et examinet: scm coperietis: et vt credatis: ignis i medio platee paret. si couincat: in ipso cocremet. si inocens sit inuenta psona mea in ipso sine 2passione pijciat. placz scm cunctis. honeste mulier regi pntat. no te igt lateat o mulier noui fama vatis: que deus i salute romanoruz suscitauit. accusaris i multis. Re pade: et gliaz redde deo. aut te inocetia pbet. At illa deo ispirante rndit q: grauis e ca: nii 2silio idiget sapietu. nec tutuz fore credo cora rege satrapisq; suis: absq; consilio hec facere velle. Accepti ergo indicijs egressa e. et n in hoie: sed in xpo 2fisa: summo mane p pniam confugit ad xpm. Vir at Lucius dei fuus tunc dei regebat ecclia. Illu presto adijt: pedibusq; aduoluitur suis. plorat: venia petit: pctm fatet. considerat vir dei lachrymas facinusq; ex alia pte miaz dei maiore cernit oi 2trito. tunc ait illi. Quiesce filia tu: aio e sto maior e dei pietas q sit iniqtas hois. Maria gliosa in tui auxiliu voca: q nemine inuocata deseruit vnq. Bene tibi est tps. pniaz codignam tibi assignare no possu. 2nica tibi sit oro p tui absolutione pcti. pgit illa domu et facit qd docuit Lucius. Statuta die mulier accersit. ptoriu itrat: spectaculu cuctis expectat vt loqt. vgo gliosa associat inuisibilr illa. duq; sic astaret: fari nec incipet qsq; ait rex clerico. hez qua accusasti dna pns e. aduersus illa si qd hes narra. mutescit ille mulierq; mirat. non ingt hec illa e scelerata atq; dira: scissima hec mulier et venerada. Turbat rex: oesq; cu illo cremari mianf illu: nisi qd dixerit pbet. Dicet inqt demon me vitatem oz. hic adest vgo xpi gliosa mr. signo se crucis muniut oes. exitusq; demon: nec crucis vtutem sentire potes: fictione sua pdit. et fetore horribili relicto euanuit: mulier inocens iudicat. deo laudes psoluunt. gliosa vgo magnificat. pniamq; facies mulier tade quieuit i pace rc. ¶ 3us fructus dr pseueratiuus. lz eniz 2fessio vaq; pnia sit difficilis i extremis: tn quicunq; etia i extremis 2fitet: in bonoq; pposito pseuerat: a dmonis fuitute liberat. Audi btm Tho. i. 4. di. 20. dina ingt gra nulli se subtrahit qd i se e. vn ho qzdiu i se vsu liberi arbitrij hz ad dina graz pparare se pot: dolēdo de pterito: et hndo ppositu cauedi de futuro. Audi de pe. di. 3. c. nemo. Nemo igt desperadus e du i hoc corpe est 2stitutus. Q: nonuq; qd diffidetia etatis differt: 2silio maturiori pficit. Audi pulcherrimu aliu tex. 26. q. 6. c. si psbr. Si psbyter pniaz abnegauerit morietibus reus erit aiaz. qre dns dic. qcuq; die peccor 2uersus fuerit ad pniaz: vita viuet et no moret. Vera.n. 2fessio i vltimo tpe pot ee q: no solu tpis: sz etia cordis ispector e ds. Sic latro vnius momenti pnia meruit ee i paradiso i hora vltime 2fessionis. hec ibi. Et ide dr. c. cognouimus. post medietate capli dr. Quisqs mortis tpe pniaz sibi denegauerit: et desperauerit de mia dni q eu ad subueniedu morien sufficere vel i momento posse no credidit. Perdidisset latro i cruce pmiu ad dextera pedes: si illu vnius hore pnia no inuenisset: cu ee i pena penituit: et p vnius 2fessione fmonis hitaculu i paradiso eo pmittete pmeruit. Vera ergo ad dnz confessio i vltimis positoz mete est potius estimada q tpe. ppha hoc talr asserete: Cu igemueris tuc saluus eris. Cu ergo dns sit cordis ispector qnouis tpe no e denegada pnia postulan: cu ille se obliget iudici cui occulta nouit reuelari. hec ibi. Et de pe. di. i. c. mesura. dr q no est 2sid crada mesura tpis: sz doloris rc. Sz itellige tn q illud qd dicit. c. si psbyter negauerit pniam morienti: reus erit aiaz. intelligit q̄tum i se est. Non enim sequit q ille moriens dānatus sit si. s. contritus vere est: et fecit qd potuit vt cositeret: nec valuit: excusat pfecto talis. hec dicit Hosti. super dicto. c. si presbyter. Sed pono casuz. Infirmus accersiri iubet sacerdotem: duq; veniret

infirmꝰ loq̄lā pdidit: vel amēs: vel freneticꝰ: vl' ali
qd hꝰ: qd rōnis vsū ipediat: sibi accidit. qd faciet
sacerdos: Dico q sacerdos veniēs accepta vera fi
de ₇ credulitate ab his q īfirmū pniaȝ petēte audie
rūt: dȝ ei qcqd hȝ hūanitꝰ ipendē absoluēdo ₇ recō
ciliādo: ₇ si sine piculo fieri pōt ei eucharistiā mini
strādo. Et colligit hec rnsio. 26. q. 6. c. siqs de cor
pore exiēs ₇c. Audi tex. ibidē: vbi sic dr. Si qs in
infirmitate pent pniaȝ si casu dū ad eū inuitatꝰ sacer
dos venit: oppssus īfirmitate obmutuit: vel in fre
nesim cōuersus fuerit: deut testimoniū q eū audie
rūt: ₇ accipiat pniaȝ. i. absolutiōȝ. Et si ɔtinuo cre
ditr moriturꝰ recōciliet p manꝰ iposinōȝ: ₇ infundat
ori eiꝰ eucharistiā. si supuixerit amoueat a supdictȝ
testibꝰ petiōi sine satisfactuȝ: ₇ subdat statutis pnie
legibꝰ: q̄dm sacerdos q pniaȝ dedit pbauerit. hec
ibi. Forma absolutiōis habet. ex. de sen. exco. a no
bis. Et dicit Hosti. q si talꝰ mutꝰ signa cōtritionis
ostēdit: vt q: manꝰ ad celū leuat: vl' pectꝰ tūdit: vel
sile suffic ei i hꝰ casu. Et si autēq sacerdos aduenis
set obijsset talibꝰ pcedētibꝰ signis. dico q i eccl'ia se
pelia. Facit ad hꝰ tex. ibidē. Si aliqs inqt mortuꝰ
fuerit: q iā ɔfessus. s. velle accipe pniaȝ testimoniū
hȝ bonū: ₇ nō potit venire ad sacerdotē: sȝ preoccu
pauerit eū mors i via. faciāt p eo oblationē ad alta
re: ₇ dent redēptiōȝ p captiuis. hec ibi. Hec suffici
ant p fructu pscti. ¶ Quartꝰ fructus ad dei laudē
ɔceptiōis vgis gl'iose dr coronatiuus. Audi Am
bro. i li. de padiso. ₇ ponit de pe. di. 1. Nō pōt inqt
qsq iustificari a petō nisi fuerit petm ante ɔfessus.
Et idē i smōe. 40. Ecce nūc tps acceptabile adest
i quo ɔfessio a morte. s. etna aiaȝ liberat. ₇ cōfessio
apit padisū speq saluādi tribuit. Unū scriptura dic.
Dic tu iniquitates tuas vt iustificeris. hec ille. Et
Grāmꝰ imediate post pdicta vba dic. His verbis
oñdit q nō merer iustificari q in vita sua petā non
vult ɔfiteri. hec ille. Audi hꝰ exm. Quidā scelestissi
mꝰ cuidā scō heremite ɔfessus ē. quē cū ad ɔdignā
pniaȝ iducē nō posset: illi iniūxit vt fontē inueniret
cuiꝰ aq sursū ascēderet: ₇ pleniū vrceolū quē sibi de
derat sibi portaret. Sup hꝰ ille āplꝰ nō ɔsiderās le
tant pniaȝ illā accipit. Quā aquā cū p annū qsisset:
nō illā inueniēs: ad heremitā rediit. ₇ lachrymis in
undātibꝰ hēmite veniā petit. Dūq sic lachrymans
doleret: gutta lachryme i vrceolū cadēs mox illud
impleuit. Hic inqt scūs heremita ē fons ille q sursū
ascēdit: ₇ ascēdē facit i vitā etnā. Unde be. Tho. in
4. di. 17. ar. 5. ad tertiā. q. rñdēdo ait. Cū a padisi in
troitu pstibeat qs p culpā ₇ pene reatū: ₇ talia ipe
dimēta p ɔfessionē tollant: cōsequēs ē vt aia ɔfessi
one saluet: ₇ ad gaudia pueniat paradisi. Ad q p
uenire possumus p grām dñi nostri iesu xpi: q bene
dictus ₇ gloriosus regnat in scl'a seculoꝝ. Amen.

¶ Feria secunda tertie dominice quadragesime.
Sermo in ordine. XX.

r Epleti sunt omnes in

synagoga ira. Luc. 4. Plura dilectissimi
anterior smone de scā ɔfessiōe cōscripsi
mꝰ. nec vt vera fatear cū mihi inopinati iudices ca
sus occurrāt: vno valemus in sermone hāc ipsam
enucleare materiā. nec vos hortor si veritatē dixe
ro aures beniuolas tedeat accōmodare: iudeoꝝ ex
emplo. nā cū eoꝝ ingratitudinē sub vidue tipo He
lie tpe ₇ Naamā syro tpe Helisei ostēderet. qm vt
Terēnꝰ ait hoc tpe. Obsequiū amicos: vitas odiū
parit. oēs ira i synagoga repleti sūt. De sac igit cō
fessiōe iteꝝ hoc i smōe tractaturi tres gloriosas ɔsi
deratiōes faciamꝰ. vȝ. Omniū ɔfessionē audientiū
debitā ɔditiōȝ. Omniū cōfessionē audiētiū exqsitā
obligationē. Omniū peccatoꝝ gñalē obseruatioēȝ.

p Rio oiuȝ ɔfessionē audire volentiū debi
tā cōditionē videamꝰ. vbi tres cōcl'ones
more solito faciamꝰ. ¶ Pria ɔcl'o ē ista.
Diligēti aio ɔfessores insistāt: vt p viri
bus petōres a culpa reuocēt: ₇ sufficienē vt id fieri
possit interrogēt. ¶ 2a ɔcl'o. hoc sibi memorie tradāt
qcūq ɔfessiōes audire poptāt: vt oībꝰ circūstātijs
petōres interrogēt. ¶ 3a ɔcl'o ē. Inuigilēt oēs ɔfesso
res vt p viribꝰ petā ad memoriā studeāt reuocare.

¶ De interrogatiōibꝰ in cōfessiōe fiendis. Cōcl'o. I.

a Ccipe pmā ɔcl'onē ₇c. vt. s. Ad eꝰ decla
ratiōȝ tres ingratiꝰ vi. ¶ Pria ē. si ɔfessi
ones audire volētibꝰ sit vita bona neces
saria: an sufficiat scia. ¶ 2a vi. an illa sit
bona ɔfessio: qm penitēs solū dic nō vel sic: ₇ sacer
dos interrogat p singl'a. ¶ 3a vi. ē an liceat sacerdoti
specificatiōeȝ interrogare psone. ¶ Quātū ad pmā
dico vite bonitas pōt cōsiderari dupl'r. aut qtū ad
necessitatē sacri. aut qtū ad hꝰ vt cōfitēs dignꝰ effi
ciat sacroꝝ mister. Quātū ad pmuȝ nō ē necessaria
qm tā bonis q malis sacerdotibꝰ ptās talis ɔcessa
est. Nō. n. gñalis dispēsator ₇ gubnator ds vult vt
in aliqua pticulari pudicet bono coi: vt dic boū. i. 4
di. 18. Si aūt ɔsideraī vita bona qtū ad 2m: tūc di
co q sic pa Pe. 4. Sic boni dispēsatores ministro
rum gre dei. Et hoc tibi pbo auctē rōne. ₇ exēplo.
Auctē qdē sic. Aug. de pe. di. 6. c. 1. circa mediū ca
pituli. Sacerdos inqt cui ois offert petōr: ₇ an quē
statuit ois lāguor. i. manifestat. i nullo eoꝝ iudicā
dus sit q i alio iudicare ē pmptꝰ. Judicās. n. aliū q
ē iudicādꝰ ɔdēnat seipȝ. Cognoscat igit se: ₇ purget
i se qd alios videt sibi offerre. Caueat vt a se pie
cerit qcqd i alio dānosū repit ₇c. hec ibi. Audi tex.
3. q. 7. c. q sine peco. Qui sine peco ē viȝ pus i illa. s.
aia peccatrice lapidē mittat. ad aliena qppe diluē
da pecā ibāt. s. iudei ₇ sua reliqrāt. Renocent itaq
itus ad ɔsciaȝ vt pus ppa corrigāt: ₇ tūc aliena rep
hēdāt. hec ibi. Et. c. se. di. Judicet ille de alterius
errore: q nō hȝ qd i seipso ɔdēnet. Judicet ille q nō
agit eadē q i alio putauerit puniēda. ne cuȝ de alio
iudicat i se ferat sniam. i. faciat se dignum cōdēna
tione ₇c. hec ibi. Et sunt vba Ambro. sup bti ima
culati. Et. c. se. dr. In grauibus. i. mortalibꝰ pecis
qs positus: dū suis pmit aliena nō diluit. s. de vite
emino. Cūctis enim liquet. q: cum is displicet q ad
intercedēdum mittit: irati aius peculdubio ad dete
riora puocat. Scriptū qppe est. s. Prouer. 16. Ui
ctime impiorum abominabiles sunt deo. vota ire
stoꝝ placabilia. hinc enim est q scriptū est Gen. 4.

Respexit dñs ad Abel ⁊ ad munera ei⁹. ad Cayn aũt ⁊ ad munera ei⁹ nõ respexit ⁊c̃. hec ibi. Et sunt verba Greg. Eadẽ vba ponunt̃. 14. q. 5. c. scriptũ quippe ẽ ⁊c̃. Idẽ. c. se. qd̃ icipit. postulat⁹. Et. 1. q. 1. c. necesse. di. Necesse ẽ vt munda sit man⁹ q̃ diluere sordes curat. Ne tacta quoqz deteri⁹ ingnet. s. quã tũ ĩ se ẽ si sordida sequẽs lutũ tenet. Scriptũ nãqz ẽ. s. Isa. 1. Mũdamini q offert̃ vasa dñi. glo. i. sub. ditoꝝ aĩas. q̃ dñs in eis sedet. 23. q. 4. c. nabuchodonosor. 32. q. 5. si Paul⁹. Et sũt vba Grego. in registro. Et. 1. q. 1. fert̃. circa finẽ. dr̃. Vulnerato. n. pastore. q curãdis ouib⁹ adhibet medicinã: Aut quõ ppl̃m orõnis clipeo tueat̃: q tãcu hostiũ sese ferien dũ exponit: Aut q̃lẽ fructũ de se pducturꝰ ẽ: c⁹ grani peste radix ĩfecta ẽ: maior g⁹ metuẽda ẽ locis ill̃ calamitas vbi intcessores ad locũ regiminis adducunt̃ q vel ĩ se magis iracũdiã pñocent quẽ p semetipsos placare debuerãt. hec ibi. ¶ 2° h⁹ pbat̃ rõne. sic. n. p misteriũ ꝯfitẽt̃ viuificat̃ rei: illũinant̃ ceci: ita ꝯgruũ ẽ vt ⁊ ipe sit illũinat⁹. Itẽ ⁊ xp̃i vicẽ gerit ĩ t̃ris. g⁹ merito inst⁹ ee dz. Itẽ scã a scis tractari debẽt ⁊c̃. ¶ 3° pbat̃ ex°. quõ q̃so qs i ceno pãnũ lauabit: sic quõ qs ĩ sordib⁹ exn̄s alioꝝ sordes mũdabit. Iñ accipe hãc regulã gñalẽ. Quicũqz ꝯfessiões itẽdit audire: duo hec pmarie hẽe pcuret. s. sciam cõpetẽtẽ: ⁊ vitã honestã. Audi Aug. de pe. di. 6. Caueat ingt spũal' iudex vt sic nõ cõmisit crimẽ neqcie ita nõ careat munẽ scie. oz. n. ꝙ sciat cognoscẽ qcqd dz iudicare. Iudiciaria nãqz ptãs hoc expostulat: vt q̃ dz iudicare discernat. diligẽs igit̃ inqsitor subtilisqz inuestigator sapient̃ ⁊ q̃si astute infroget a peccatore: qd̃ forsitã ignorat: vel verecũdia velit occultare. hec ibi. q̃re ⁊c̃. ¶ Quãtũ ad secũdã dicit Guillelmus ꝙ illa confessio bona est nisi peccato potius cõfiteri dimitteret: q̃z ore ꝓprio confiteret̃. hoc. n. superbia ẽ. d̃ pe. di. 5. c. 1. versus finẽ. q̃re ⁊c̃. ¶ Quãtũ ad tertiã dicit Raymũdus ꝙ sicut confitẽti nõ licet specificare personã: ita nec sacerdoti interrogare. q̃re ⁊c̃. Et sic pz p̃ma cõcl'o. q̃re ⁊c̃.

¶ Quõ sit infrogãdus petõr ĩ ꝯfessiõe. Cõcl'o. II.

Ccipe secũdã ꝯcl'onẽ. vz. Hoc sibi memorie tradãt qcũqz ꝯfessiões audire poptãt: vt debitis circũstãtijs petõres infrogent. vbi tres ingrãn⁹ vi. ¶ Pria vi. ẽ. qs sit mod⁹ s̃uãdus ĩ infrogatiõib⁹ ĩ ꝯfessiõe fiẽdis. ¶ 2° vi. q̃ sũt iste circũstãtie infrogãde. ¶ 3° veri. si vnũ petm̃ vl' plura relinq̃rent̃ p obliuionẽ: quõ delebit̃ ill'ud. ¶ Quãtũ ad p̃mã dico s̃m be. Tho. ĩ. 4. di. 19. in expositiõe l'rẽ. ĩ fine. ꝙ in infrogatiõib⁹ fiẽdis tria s̃uãda sũt. ¶ Prio vt fiat infrogatio de petĩs q̃ cõit̃ ĩ talib⁹ eiusdẽ cõditiõis abũdare solent. Non enĩ reqrit̃ ĩ mlt'e vt q̃rat̃ de petĩs clericoꝝ aut religiosoꝝ ⁊c̃. ¶ 2° reqrit̃ vt non fiat explicita infrogatio nisi de petĩs q̃ cõit̃ mãifesta sũt: vt d̃ supbia: ira: accidia: gula: auaricia: inuidia: ⁊ luxuria. Et de circũstãtijs q̃ trahũt ĩ aliud gen⁹ peti: vt ĩ luxuriã: vt cũ masculo: aut vt debet̃ ⁊c̃. In alijs ãt adinuẽtiõib⁹ petõꝝ ita fiat infrogatio. vt. s. si cõmiserit: dicat. ⁊ si nõ: vt nõ adiscat. Et hoc bñ notẽt ciarmatores vt ita loq̃r: q ꝯfessiões suis bubul' ⁊ magis venduñt. ¶ 3° reqrit̃ vt ĩ petĩs carnalib⁹ nimis ad particulares circũstãtias nõ descendãt. Qm̃ h⁹ delectabilia quãto magis ĩ spãli ꝯsiderant̃: tãto magis ad ꝯcupiscẽtiã sũt apta nata mouẽ. vt dic̃ philosoph⁹ 3. ethi. Inde ꝯtingẽ posset ꝙ sacerdos tã sibi q̃z cõfitẽti noceret. hec Tho. ¶ Quãtũ ad secundã dico ꝙ he sũt p̃marie circũstãtie peccatori ĩ ꝯfessiõe fiẽde. vz. Quis. qd. vbi. p quos. quotiẽs. cur. quõ. qñ. Expone qs. s. peccauit. an. s. mascul⁹ vl' femina: nobil' vel ignobil': liber vel s̃uus: sciẽs vel ignorãs: iuuenis vel senex: ĩ dignitate vel officio: solut⁹ vl' cõiugat⁹: secularis vel claustral': cleric⁹ vel secularis: ꝯsãguine⁹ vel extrane⁹: iude⁹ vel pagan⁹: ⁊ his sĩlib⁹. ¶ 2° qd. i. qd cõmisit: an adulteriũ: fornicatiõe: homicidiũ: furtũ: ⁊ an publicũ vel mãifestũ. Itẽ an q̃tridũanũ ⁊ fetẽs an recẽs ⁊c̃. ¶ 3° vbi. i. ĩ quo loco sacro vl' nõ sacro: honesto vel ĩhonesto ⁊ cetera. ¶ 4° p quos. s. an socios vel non. an seculares vel clericos. ⁊ cũ qb⁹. ⁊ ꝯ quos. ¶ 5° quotiẽs. i. quot vicib⁹. Quia vuln⁹ iteratũ tardi⁹ sanat̃. de pe. di. 3. Inanis ẽ pñia. ¶ 6° cur. i. q̃l' intẽtiõe. q̃ qcqd agit hoĩes intentio indicat oẽs. Itẽ cur. i. an coacte vel sponte. vel an pauptate. vel cupiditate. vel an aĩo nocẽdi vel nõ. ¶ 7° ẽ quõ. i. q̃lit̃ fecit: honeste ñ interroget. ¶ 8° ẽ qñ. i. quo tpe. s. an diebus festiuis: ⁊ an post pñiam vel añ. Sz dices q̃ sũt ille circũstãtie trahẽtes ĩ aliud gen⁹ peti. Dico ꝙ q̃dã sunt totalit̃ aggrauãtes petm̃. q̃dã nõ ita aggrauãtes. Totalit̃ aggrauãtes sũt he q̃ ĩ his v̊sib⁹ ꝯtinent̃. Aggrauat ordo. loc⁹. p̃sona. scia. tps. Etas. cõditio. numer⁹. mora. copia. causa. Est modus ĩ culpa. stat⁹ alt̃. luctã pusilla. Expone sic. Aggrauat ordo. s. sacer. vt p̃sbyt̃. diacon⁹ ⁊c̃. Loc⁹. vt sacer vel nõ. Persona. s. ꝯiugata vel religiosa. Scia. q̃ vel ignorant̃ vel scient̃. Tẽp⁹. s. sacrũ. Etas. iuuenis vl' ãtiqu⁹. Cõditio. vt s̃u⁹ vel liber. Numer⁹. i. quot vicib⁹. Mora. q̃tũ. s. stetit ĩ petõ. Copia. i. q̃tũ abstulit. Cã. i. q̃re sic fecit. Mod⁹. i. mãifeste vl' occulte. Stat⁹ alt̃. i. si nobil' vel nõ. ĩ dignitate vel nõ. Luctã pusilla. i. p̃ua tẽtatiõe. vel magna stimulat⁹. Circunstãtie ãt nõ aggrauãtes totalit̃ sũt: vt ego feci sic vel sic. Et vt ĩtelligas quõ circũstãtie ĩ aliud gen⁹ peti trahũt: do tibi ex^m. Hic luxuriauit cũ ꝯiugata trahit ĩ aliã spẽm. s. ĩ adulteriũ ⁊c̃. ¶ Quãtũ ad tertiã vi. dico ꝙ de⁹ nõ reqrit ab hoĩe ampli⁹ q̃z possit. Cum ergo peccata oblita ĩ hoĩs nõ sint ptãte sufficit deo mẽtẽ offerre. Audi Aug. Si a mẽte ingt penitẽns aliq̃ exciderint: ꝯfitet̃ veritatẽ deo cui generaliter dicit̃. Qui nosti occulta cordis opera mea ⁊ delicta mea a te nõ sũt abscõdita: quibus veniã largiaris. Hec. n. ẽ veritas cõfitentis quã diligit deus testãte ꝓpheta. Ecce enim veritatem dilexisti hec ille. Hec idem ponit magister. in. 4. di. 21. q̃re ⁊c̃.

¶ De reuocatione peccatorum ad memoriam in confessione fienda. Conclusio. III.

Ccipe t̃tiã ꝯcl'onẽ. vz. Inuigilẽt oẽs confessores vt p viribus petã studeãt ad memoriã reuocare. Sensus isti⁹ ꝯcl'onis ẽ cũ viderit ꝯfessor ꝙ peccator sup aliquo peccato nihil dicit. cuius tñ ipe certam vel ꝓbabilem

noticiā hʒ: insudare ꝑ virib⁹ dʒ vt illud sibi ad memoriā possit reuocare. Pro c⁹ declaratiōe tres pono casus. ¶ Primus casus ē. Audit sacerdos ī ꝯfessione hūc vir̄ ⁊ hāc mlierē: ⁊ eoꝝ colligit ex vbis ꝙ nō copulāt̄ mīrimonio credētib⁹ tm̄ ipis totū oppositū. ⁊ tp̄e ꝯfessiōis neutꝝ eoꝝ qcq̄ʒ eū ignorācie ꝯcipm dicūt: scit tm̄ sacerdos ꝙ stāt ī pctō mortali. qd hic faciet paupenlus ꝯfessor? ¶ 2⁹ casus ē. Hic sbȳt curā aīaꝝ hūs quosdā mutos: surdos: cecos: aut furiosos: vl' fil'es sub eius hʒ cura: quos firmit̄ scit ī pctō mortali eē. qd hic faciet? Si.n. īterogat surdū nō itelligit. Si mutū loq nō pōt. Si cecū ille dubitat an sit sacerdos. ⁊ sic de alijs. ¶ 3⁹ casus ē. Sacerdos petrꝝ ī ꝯfessiōe audit: q cōmisit aliquod grāde scel⁹ notū clarissime sacerdoti: ⁊ tm̄ Petr⁹ nō ꝯfitet̄ ⁊ ille ad memoriā reducit. Petr⁹ vo negat. qd faciet sacerdos? ¶ Quantū ad p̄mū dico ꝙ si id clare notū sit ꝯfessori: ⁊ de h⁹ ꝓbabiles hʒ testiū rōnes: illud supiori suo. i. ep̄o: vl' alteri ptāte hnti nūciare dʒ. Et pōt ēt ipis nūciare vt aut faciāt diuorciū: aut ꝙ sil' maneāt sic frat̄ ⁊ soror. Si āt nō certe scit: sʒ tm̄ ꝓbabilit̄ credit vel suspicat̄. nec ad supiorē dʒ accedē: nec ill' fcm̄ apire: nisi ī illis cernēt crassā ignorātiā abundare. Hec rnsio ē fm̄ glo. sup vb̄. ꝯsistēdū. de pe. ⁊ re. q̄re ⁊c̄. ¶ Quātū ad secūdū dicit Ray. Sacerdos ꝓ virib⁹ studeat vt tales ad cōtritōꝫ ⁊ merā pniaꝫ īducat signis scriptꝭ. ⁊ alijs modis qb⁹ pōt. zz. q. z. faciat hō ꝓ tpali salute bonum qd pōt. Si āt nec signis nec aliquo cernit se ꝓficē nō: oret tūc ꝓ ipis dnm. Idē hortet̄ vt faciāt probiam: vt. s. dns corda eoꝝ illūinet: vt ad pniaꝫ reducāt̄. ð ꝯse. di. 4. c. solet q̄ri. ī fine. Et si nihil omittit ð ꝯtigētib⁹: tūc nō iputabit̄ sibi. di. 43. Ephesijs. vbi dī. Ephesijs Paul⁹ dicit. s. Act. zo. Mūdi sūt man⁹ mee a sāguie oīum vrm. Nō. n. subterfugi. i. neglexi. quo min⁹. i. vt nō nūciarē oē cōsiliū dei vob. Mūd⁹ g° a sāguie eoꝝ nō eēt si eis consiliū dei annūciare noluisset. Quia cū icrepare delinqntes noluerit eos pculdubio taccndo pastor occidit. hec ibi. Et sūt vba Greg. ⁊ 83. di. error. vbi sic dī. Error cui nūq̄ʒ resistit̄ approbat̄. Et vitas cū minime defensat̄: oppmit̄. Neglige qppe cū possis. s. sine pctō arguere pūersos: nihil aliud ē q̄ʒ fouere. Nec caret scrupulo societatꝭ occulte: q māifesto facinori desinit obuiare. q̄re ⁊c̄. ¶ Ad terciū pʒ ex dictis ꝙ si sacerdos qd potuit fec: excusat̄ ⁊ absoluat eū. ꝙ pctm̄ qd antea nouit: nō vt iudex ⁊ persona cōis: sʒ vt psona p̄uata nouit. Et h⁹ itellige si pctm̄ sit occultū. si vo māifestū ita ꝙ nulla possit tergiuersatiōe celari nō absoluat. Et ponit̄ casus nōbilis. de ꝯse. di. z. c. nō ꝓhibet. vbi dī ꝙ si pctm̄ ē occultū: vt dic̄ glo. ⁊ Petr⁹ publice cōionē petat: que certe scit nō eē ꝯfessum: nō dʒ illi sacerdos eucharistiā denegare. secus si pctm̄ publicū eēt. Audi tex. Nō ꝓhibeat inqt dispensator. i. sacerdos pingues terre. i. peccatores diuites in peccatis mēsam dn̄i māducare: sed exactorē moneat timē. i. deū qui exiget ab eis moneat timē. vt dic̄ gl hec ibi. quare ⁊c̄. Et hec sufficiāt ꝓ p̄ma parte huius sermonis.

¶ De obligatione confessorum quantum ad celationem cōfessionis. Consideratio. II.

Secūdo loco Oīum ꝯfessiones audiētiū exqsitaꝫ obligatōꝫ videam⁹. vbi tres ꝯcl'ones subiūgam⁹. vʒ. ¶ p̄ᵃ ꝯcl'o ē ista. qsqs peccatores ī ꝯfessiōe audire intendit: sūmope caueat ne aliqd sic patefactū culpiā reuelet. ¶ zᵃ ꝯcl'o ē ista. nō sine graui aīe dispendio qs pōt qd secrete hūit alti r̄uelare. ¶ 3ᵃ ꝯcl'o ē ista. null⁹ quātacūq; data licētia dʒ qd sb̄ sigillo ꝯfessiōis accepit alti d̄nudar̄. ¶ Q̄ confessores que audiunt in confessione celare debent. Conclusio p̄ma.

Recipe p̄mā ꝯcl'onē ⁊c̄. vt. s. Ad c⁹ declaratiōꝫ tres īgram⁹ vi. ¶ Pria vi. ē ista. vtꝝ ꝓ aliquo grādi euitādo piculo qd habitū ē ī ꝯfessiōe possit reuelari. ¶ zᵃ vi. ē. vtꝝ alia q̄ ꝯfessor p̄ret cōfessionē scit: sit obligat⁹ nō reuelare. ¶ 3ᵃ vi. ē. abbas vl' ali⁹ supior pctm̄ alic⁹ sui iferioris ꝑ ꝯfessionē nouit: peccatne ille supior illiꝰ pctm̄ ipunitū reliquēdo? ¶ Quātū ad p̄mā dico ꝙ quocūq; casu occurrēte nūq̄ʒ licʒ ꝯfessionē reuelar̄. vbi nō fʒ be. Tho. i. 4. di. zi. ꝙ ī sacris ecclesie illud qd gerit̄ exteri⁹ signū ē illi⁹ qd gerit̄ iteri⁹. Interi⁹ āt ī sacris opat̄ de⁹. exterius āt opat̄ eccl'ie mister ī iposītiōe manuū ⁊c̄. Vn̄ hec regula accipit̄ ꝙ sic de⁹ iteri⁹ pctm̄ hoīs tegit: sic ⁊ sacerdos q ei⁹ vicē gerit ī tris: occultare dʒ exteri⁹. Propterea qdcūq; periculū imineat: siue sit de mr̄imonio int̄ aliquos illicite ꝯhēdo: siue de hētico q corrūpet fideles: siue de aliq° tpali dāno ⁊c̄. ⁊ illud si ꝑ ꝯfessionē sciat̄: nullo pacto dʒ illud ꝯfessor reuelare. Sed qd agēdū ē? Dico ꝙ tales ꝑ ꝯfessorē admonēdi sūt vt desistāt. Et si eēt malū qd ꝯ eccl'iaꝫ iminēt: dʒ p̄lato nūciare vt vigilet sup gregē suū vel hi⁹. Et si ē malū tpale: vtputa ꝓdimētū: obuiare dʒ q̄ʒtū pōt ⁊ supiores mō magꝭ possibili cautos reddē. Ita tm̄ ꝙ ꝯfessionē nullo pacto reuelet. Innocēti⁹ tm̄ ī gl. sup c. oīs. de pe. ⁊ re. opinionē quoꝝūdā pōit dicētiū ꝙ iminēte aliquo andictoꝝ piculoꝝ poterat ꝯfessionē sacerdos talib⁹ psonis reuelare: q posset ꝓdesse ⁊ nō obesse: vt pā vl' mr̄i ⁊c̄. Et sumūt argumētū zz. q. 5. c. hoc videt̄ dicē. ī fine. Et facit mirū iste tex. ad suū ꝓpositū: vbi ponit̄ casus de iurāte falsum. ⁊ tu scias certe illū iurasse falsum. cui sit illud indicādū. Et r̄ndet ibi dicēs: videt̄ mihi ꝙ sea peti soluat viculo si idicet talib⁹ q magis ꝓdesse posset q̄ʒ obesse piuro: siue eū corrigēdo: siue dnm ꝓ eo placādo: si ⁊ ipe ꝯfessiōis sibi adhibuerat medicinā. hec ibi. vbi glo. si ait. Qui g° dic̄ talib⁹ q pnt ꝓdesse ⁊ nō obesse nō dī ꝓdē. z. q. 7. si peccauerit. hec glo. Sʒ hec opi. ꝓfecto ob oīb⁹ nr̄is iprobat̄: vt pʒ ꝑ be. Tho. i. 4. di. zi. ⁊ Petꝝ de tarātasio: ⁊ ceteros. Et Ludolph⁹ doctor qdā eximi⁹ ordis mioꝝ sup. 4. sniaꝝ. di. zz. q. vi. dicit ꝙ ꝯfessor ī casu ēt quo mortꝭ piculum sacerdoti imminēt: nō dʒ quouis pacto nec vbo: nec signo: nec aliquo alio possibili mō ꝯfessionē reuelar̄. ⁊ ꝑ ꝯñs dʒ poti⁹ mortē eligē q̄ʒ cōfessionē reuelare. hec Ludolph⁹. Quis q̄so suū pctm̄ ꝯfiteret̄ si reuelādū aliquo mō sciret ⁊c̄. ¶ Quātuꝫ ad secūdā dico fm̄ be. Tho. vt. s. Si cōfessor alio mō q̄ʒ ꝑ ꝯfessio-

nē pctm̄ alic⁹ nouit: poterit illō reuelare ſi placz. tñ
pp euitādū ſcādaluz quātū pōt dz abſtinē. vn̄ pono
caſū. hic cōfeſſor audiuit ī cōfeſſiōe hoc pctm̄: qd tñ
alio mō ān̄ ſciuit. pōt ſacerdos dicē tale pctm̄ mihi
notū ē: ſz nō dicat illud ī cōfeſſiōe habuiſſe. Tñ vt
dcm̄ ē pp ſcādalū euitādū oīno taceat: niſi aliq̄ grā-
dis rōnabil' cā immineret. Cōcordat Petr⁹ de tarā-
taſio i. 4. diſt. vt. ſ. ¶ Quātū ad tertiā breuit' dico
q̄ abſq̄ leſiōe cōſcie pōt ꝑlat⁹ pctm̄ ipunitū relinq̄
re: nec vllū tenet' adhibē remediuz: niſi eo mō quo
ad ipm̄ defert'. dz gᵒ in foro pn̄iali adhibē remediū
tm̄: vt monēdo eū. Et pōt ēt aliq̄ alia rōnabili occa
ſione ꝑuare ipm̄ officio. ita tñ q̄ oīs de confeſſione
ſuſpitio euitet'. q̄re ꝛc̄. Hoc dicit beatus Tho. diſt.
zz. in. 4. ſniar. Er hec ſufficiāt ꝓ ꝑſenti cōcl'one.

¶ Q: grauiter peccat reuelans confeſſionem ꝛ pe
nitentiam eius. Concluſio. II.

Ecipe ſecūdā cōcl'onē. vz. Nō ſine graui
aīe diſpēdio qs pōt qd ſecrete hūit alteri
reuelare. vbi tres ingram⁹ vi. ¶ Pria eſt
iſta. q̄ ſit pn̄ia reuelātis ꝯfeſſionem. ¶ zᵃ
vi. ē iſta. Joānes iudici ꝑſentat' alicuius grauis cri
minis ſuſpitiōe: de quo nulla niſi p ꝯfeſſionē noti-
cia haberi pōt. Accerſit' ſacerdos hoc ſciēs. Inſtat
minis atq̄ tormentis iudex vt ſacerdos illud dete
gat crimē. patient' ſuffert ſacerdos. tūc iudex ꝓbet
ſibi ſacr̄m vt veritatē dicat. qd faciat hic ſacerdos.
¶ 3ᵃ vi. ē iſta. vtr̄ qs teneat' celare ſecretum ſub ſi
gillo ꝯfeſſiōis dictū: nō tñ ī ꝯfeſſiōe. ¶ Ad pmā di
co q̄ grauis ei pn̄ia iponit'. Reuelās. n. cōfeſſionē
ē ſacri violator: ꝛ ordinē ſacri ꝑuertit. qm̄ vt dictū
ē ſacr̄m exteri⁹ ſignificat qd interi⁹ gerit'. Interi⁹ āt
de⁹ crimē peccatoris celat. gᵒ q illud exteri⁹ pandit
violator erit ſacri. ꝛ per ꝯñs mortalit' peccat. Inde
de pe. ꝛ re. c. oīs. circa finē di. Sacerdos āt ꝑudēt'
ingrat peccati circūſtātias. ꝛ pax infra. Et caueat
ne oīno verbo vel ſigno aut alio quouis mō ꝓdat
alteri⁹ pctm̄. Sz ſi prudētiori ꝯſilio indiguerit: illud
abſq̄ vlla expſſione pſone caute requirat. Quī q pec
catū in iudicio pn̄iali ſibi tectū ꝑſūpſerit reuelare:
nō ſolū a ſacerdotali officio ē deponēdus. verū ēt
ad agēdū arctā pn̄iam in arcto monaſter o ē detru
dēdus. hec ibi. Et de pe. di. 6. c. ſacerdos. dic̄ Gre
go. Sacerdos ante oīa caueat ne de his q ei confi-
tent' peccata ſua alicui recitet q̄ ei cōfeſſus ē. Non
ꝓpinquis. ſ. ſuis vel cōfitētis: nō amicis: nō extra-
neis: neq̄ qd obſit ꝓ aliquo ſcādalo. Nā ſi hoc fe-
cerit deponat': ꝛ oībus diebus vite ſue ignominio
ſus peregrinādo pergat. hec ibi. Dñs āt Hoſti. in
glo. ſup. c. oīs. exponit quō pn̄ia Grego. intelligen
da ſit. Et dicit ſic. Intelligas pn̄iam Greg. ſm̄ pe
grinationē ꝗ̄ꝫdiu ē in pn̄ia tpali: puta vſq̄ ſepten-
niū vel decēniū vel plus vel min⁹ ſm̄ q̄ pn̄ia limi-
tata erit. 30. q. ſ. ſiqs ſacerdos. Quo tpe elapſo ē in
monaſterio detrudēdus: vt ibi ꝑpetuā agat pn̄iaz.
ꝛ ſic vnū ius ſupplet' p aliud. Et hāc pn̄iam intelli
ge aſſignari qn̄ de reuelatiōe ſufficient' fuerit in iu
dicio ꝓbatū. Quia ſi nō ꝓbaret' nec cōuinceret' de
crimīe: tūc ſacerdos arbitrarie puniret'. hec Hoſt.
in ꝑdicta glo. q̄re ꝛc̄. Et dicit glo. ſup. v. c. oīs. ſup
verbo deponendo. q̄ olim iſta pn̄ia Grego. impo
nebat': ſed hodie iponit' illa q̄ ponit' in dicto. c. oīs.
¶ Ad ſecūdā veritatē dico q̄ ſi ſacerdos nō poſſz
iniquū iudicē declinare: vl' trāſferēdo ſermonē ad
aliud: vel alio mō declinare: credo q̄ ridere poſſz.
nihil inde oīno ſcio. ſ. vt hō. vel nihil ſcio tibi reue
lādū. Sic di' Mat. 24. De die autē ꝛ hora nemo
ſcit: neq̄ angeli in celo: neq̄ filius hoīs: ſubintelli
git' vobis reuelādū. Inde extra. de exceſſib⁹ ꝑla. c.
dilect⁹ fili⁹. dicit' q̄ talis iudex a tali inq̄ſitiōe qui-
eſcere compellat'. vbi dicit ſic tex. Dilectus filius
Bonon⁹. 3. cuidā presbytero cardinali vicario ſuo
ſcribit: quatenus rectores vrbis qui cogebāt ꝑſby-
terū ad reuelādū ſibi de quodā furto: qd fuerat tāq̄
ſacerdoti reuelatū: pernicioſa coartatiōe quieſcere
cōpelleret. vbi dicit ſic tex. Quia pernicioſum eēt
predictū presbyterū ſibi talit' credita reuelare: ac co
gi ad id qd nō rapuit: exoluendū diſcretiōi tue mā
damus: quatenus rectores corā te cōueniētes mō
gas eiſdē vt a memorati presbyteri ſup hoc grauā
mine conquieſcāt. hec ibi. Et glo. rōnem reddit di
cens q̄ ſacerdos ille illud furtuz ſciebat vt deus: ꝛ
non vt hō. de offi. or. c. ſi ſacerdos ꝛc̄. ¶ Ad tertiā
veritatē dico ſm̄ Tho. in. 4. diſt. zi. q̄ hō nō dz de
facili aliq̄d ita recipe. ſi tñ accipit: tenet' celare ac ſi
ī ꝯfeſſiōe haberet. Et hᵒ de iure naturali. Hoc idē
dicit Hoſti. ſup dicto. c. oīs. de pe. ꝛ re. Sed pono
per caſum. Petrus certā pecunie quātitatē nō ſu-
am ſub ſigillo ꝯfeſſiōis apud me depoſuit. fit publi
ca inq̄ſitio quid hic ē agendū. Dico ſm̄ Guil'. q̄ ſi
qs hoc mō reuelat ſacerdoti qd habuit p furtū. vel
alio mō cū peccato: ſacerdos tenet' celare. Si autē
abſolute dixerit: vel alio mō ſciuerit id eē furtū: de
bet dicere veritatē. Sed poſito q̄ nō acceperit il-
lud in cōfeſſiōe: ſed ſub ſigillo cōfeſſiōis ſacerdos
nō dz illud recipe hoc mō. ſz ſi accepit ꝛ fiat inqui-
ſitio p epm̄: vel aliū habētē ſup hoc poteſtatē: tene
tur veritatē dicere. q: ſi ſic recepit: de hoc caſu nō
cogitauit. vel ſi cogitaſſet vel ꝓmiſiſſet ſeu etiā iu
raſſet nō reuelare: illicitū eēt ꝓmiſſū vel iuramētū
nec obſeruādū ē in ꝑiudiciū alteri⁹. Sec⁹ ſi iniuſte
ꝛ p tyrānū inq̄reret'. q: tūc ſubterfugere dz tacēdo
vl' ſophiſticādo. i. ſophiſtice rn̄dendo. quare ꝛc̄.

¶ Q: de nullius licentia debet quis confeſſionem
releuare. Concluſio. III.

Ecipe tertiā cōcluſionē. vz. Nullus quā-
tūcūq̄ data licētia debet qd ſub ſigillo cō
feſſiōis accepit alteri reuelare. Hic que-
runt' tres veritatea. ¶ Prima ē. an de li
cētia cōfitentis poſſit qs cōfeſſionē reuelare. ¶ zᵃ
veritas. an ſacerdos teneat' celare peccatū qd ab-
ſoluere nō potuit. ¶ 3ᵃ veritaa. an ſacerdos tenea
tur celare peccatū qd tñ cōfitēs nō curat vt abſo-
lute ſciat'. ¶ Quātū ad ꝑmā q̄dā videt' rn̄dē q̄ ſa-
cerdos pōt de licētia cōfitētis pctm̄ in cōfeſſiōe au-
ditū reuelare. dz tñ p poſſe ſcādalū vitare: ꝛ nō vti
licentia tali vbi ſcādalū timet'. Ille aūt cui ſic reue
lat' de licētia cōfitentis illud celare tenet'. Et hi di
cunt hāc fuiſſe intentionē beati Tho. in. 4. di. zi.
Sed ꝯ hoc arguit' ſic. Lege nature. diuina. ꝛ etiā

gelica q̄sꝗ tenet̄ cōfessionē celare. Istā ꝑpōnē cōit̄ oēs cōcedūt. Sꝫ ꝯsites nō sup his legib⁹ dispēsare pōt. q: si par i parē iperiū nō hꝫ. a fortiōi nec inior i maiorē. vt. c. inotuit. et̄ d electōe. ⁊. xi. di. c. iferior. ⁊ p ꝯn̄s nullo mō dꝫ qd d: i cōfessione cupiā reuelari. Itē dein ē i añcedēti cōclōne q cōfessio exti⁹ ē signū qd sit iteri⁹. Sꝫ de⁹ pecm̄ cōfessū nullo mō reuelat. g° nec sacerdos exteri⁹ vllo mō dꝫ illud exterl⁹ reuelare. Hāc expōnē fac̄ Ludolph⁹ i. 4. di. zi. Et magr̄ Marc⁹ de ripa i suo q̄dragesimali illam isequit̄. q̄bo sꝫ ordinis minoꝝ. Sꝫ certe miror q tāt⁹ doctor: ⁊ q̄ēt btm̄ Tho. legit. dicat illuꝫ sic sensisse. Volui nāqꝫ ad lr̄am legē vba ei⁹: ipe āt ad qōnem dic̄ sic. Duo sꝫ ꝑpt q̄ sacerdos tenet̄ pecm̄ occultare. Primo ⁊ p̄ncipalr̄ q: ipa occultatio ē de ēentia sacri. s. inq̄ztū scit illud inq̄ztū de⁹ c⁹ vicē gerit q̄ztū ad cōfessionē. Alio mō ꝑpt scādalū vitādū. Pōt āt penitēs facē vt illud qd sacerdos sciebat vt ds sciat ēt vt hō: qd fac̄ dū eū licētiat vt hō. ⁊ io si dicat nō frāgit sigillū cōfessionis. tam̄ dꝫ cauē scādalū i dicēdo: ne fractor sigilli p̄dicti reputet̄. Hec sꝫ vba ei⁹. Dicite q̄so qd itēdit. dīc btūs Tho. i his vbis. Pōt ꝯsitēs facē: vt illud qd sacerdos sciebat vt ds: sciat ēt vt hō: nisi q ille cōfitēs ēt illud qd i cōfessiōe dixit: ex ꝯfessionē dicat. Et sic sacerdos alia via h° scit q̄ꝫ p cōfessionē. ⁊ tūc si vult cōfitēs vt illud reuelet pōt sine fractōe sigilli reuelare. q: reuelat illud inq̄ztū scinit vt hō. ⁊ nō vt de⁹. Et q fuerit ista itentio btī Tho. appet sigs cū i p̄dicta di. ar. 3. legerit. vbi q̄rit si illd qd sacerdos alias sciuit q̄ꝫ p cōfessionē possit reuelare. ⁊ manifeste appet i corpore qōnis recitat̄ q̄busdā opinionib⁹ sibi nō grat̄s q si aliqs aliqd nouit vt hō possit alti reuelare: sed tm̄ pp scādalū euitare dꝫ. Sic i ꝑposito. Hec oia dcā sint cū oī supportatōe. ℭ Quāni ad scdam veri. breuitr̄ dico q sic. ⁊ rō. q: licet ab oīb⁹ cū absoluē nō possit tn̄ q: oia audit i cōfessione vt dei vicē gerēs: māifestiē ex dcis q exti⁹ reuelare nō dꝫ: qd intus celat de⁹ ⁊c. ℭ Quātū ad tertiā ve. dico sīlr sic ad p̄mā: q si peccator nō curat q ei⁹ pecm̄ absolute sciat̄: debꝫ illud dīc sacerdoti vt hō ē: ⁊ nō tm̄ i cōfessione. q: sic sciret illud vt de⁹. ⁊ p ꝯn̄s q̄ztūcūqꝫ cōfitens vt sciret̄ nō curaret. nō tamē posit ipse alti reuelare. q̄re ⁊c. Et sic pꝫ secunda pars huius sermonis.

ℭ De gnāli obſuatōe ꝯfessiōis. ℭ ōsid: ratio. iij.

Tertio loco Peccatoꝝ gnālem obſuatiōem videam⁹: vbi tres cōclōnes more solito subiūgam⁹. vꝫ. ℭ p̄° cōclō ē ista. Sic infirmitatib⁹ corporis celerit̄ ꝑuidem⁹. sic infirmitatibus aīe cit⁹ q̄ꝫ possum⁹ debem⁹ ꝑuidē. ℭ z° cōclō est ista. Si qd nō negligentia peccator omiserit: ⁊ nullo mō possit recordari: gnālr̄ illud delcat suā culpā dicēdo. ℭ 3° ꝯclō ē ista. Licet cōfessorē optimū q̄rere debeam⁹: nō tn̄ oēs cui voluerit poterit cōfiteri.

ℭ Quādo sit cōfitendū. Cōclō. p̄ma. Tēpe p̄mā cōclōnē ⁊c. vt. ꝫ. Ad cuius declaratiōnē tres inq̄ram⁹ ve. ℭ p̄° ve. ē ista. An subito ⁊ mox vt qs peccauit sit cōfitendū. ℭ z° vtꝝ ista confessio debeat ēē sp̄ālis vl' gnālis. ℭ 3° ve. ē. vtꝝ romipete ⁊ ꝑegrini possunt i via cuilibet sacerdoti cōfiti. ℭ Quāt ū ad p̄mā notare debem⁹ q quāto qs i pecō diuti⁹ manet: tāto ad diuinā grām ⁊ gliā fit ihabilior ⁊ ꝑteruior. g° per locū a ꝯn̄s q̄to cit⁹ a pecō exibit: tāto ad diuinā grām ⁊ gliā fit habilior ⁊ hūilior. h° āt fit p cōfessionē. pꝫ. Dixi cōfitebor aduersum me iniusticiā meā dn̄o: ⁊ tu remisisti ipietatē pecī mei. Itē salus aīe p̄pōderat saluti corporis. g° si quātoci⁹ possum⁹ corpori ꝑuidem⁹: aīe celerit̄ ꝑuidē debemus. Itē q: vita nr̄a icerta ē: vt dīc Boeti⁹. Nihil est in tp̄e cōstitutū qd sue vite spacium possit āplecti. g° in dubijs sāctior ps eligēda ē. Sꝫ quō hec cōfessio sic̄ da itelligat̄: an. s. de cōfessiōe i ꝑposito: ⁊ ad tp̄s postea ab ecclia statuto opē adiplēdo: an de cōfessiōe i scō. itaqꝫ q cū qs peccauit mox actu cōfiteat̄: nō parua ē apd doctores difficltas. Jn petr⁹ d tarātasio. i. 4. di. 17. duas ponit opiniones. Prima opinio sentit ꝑpt rōes adductas hic q data opportūitate qs cū peccauit cōfiti tenet̄. Nec decretalis illa. ois. d pe. ⁊ re. excusat. q: ecclia itēdit tp̄s arctare ꝑpt hoīuꝫ negligētiā ⁊ nō āpliare. Sic ecclia ꝑhibet ne qs vltra ānū i excōicatōe ꝑmaneat: nō tn̄ licētiā p̄bet in excōicatōe vsqꝫ ad horā illā ꝑmanēdi. Alia opinio dīc q cū p̄ceptū ecclie sit affirmatiuū: nō obligat nisi p loco ⁊ tp̄e. Ecclia v̄o potuit tp̄s determiare: cuꝫ sit p̄ceptū ecclie nō nāe. vn̄ gnālr̄ nō tenet̄ qs nisi semel i āno sacerdoti ꝯfiteri. Dn̄s Inno. i glo. sup. c. ois. dīc p̄mā opinionē eē securiorē. Et btūs Tho. dīc scdam opinionē eē ꝑbabiliorē. Sꝫ petr⁹ de tarātasio q̄tuor pōit casus i q̄b⁹ tenet̄ hō an̄ q̄dragesimale tp̄s statutū cōfiteri. ℭ p̄⁹ casus ē i cōiōe sacri. vn̄ si qs vellet aut celebrare aut cōicare aut ordinē sacꝝ recipē dꝫ hīta oppōtunitate subito confiteri. ℭ z⁹ casus ē qn̄ hō ē in periculo mortꝪ grauat⁹ infirmitate. Et hos duos casus ponit ēt btūs Tho. i q̄dā qōne de quolꝫ. Et ꝑpt hūc zm̄ casū statuit decretalis. cū ifirmitas. de pe. ⁊ re. vt medici oēs ifirmos p̄us faciāt ꝯfiteri. dīc textū. ℭ 3⁹ casus ē qn̄ cōscia stati ꝯsitēdū dictaret. qm̄ qd fit ꝯ sciaꝫ. s. p̄cepti vl' ꝑhibitōis edificat ad gehēnā. z8. q. i. §. ex his. ⁊ sꝫ vba Aug. Et aliq sic exponūt vt dīc ibidē glo. oē qd fit ꝯ ꝯsciam nō erroneā edificat ad gehēnā. ℭ Quart⁹ casus ē qn̄ hō ē in dubio an tp̄e statuto ab ecclia posit confessoreꝫ hr̄e idoneū vel copiam: vt si qs peccauit i aliquo pecō de quo absolutio ad papā pertinet: ⁊ nō hꝫ copiam penitentiarij pape: tenet̄ illi cōfiteri opportūitate famulāte. beat⁹ tam̄ Tho. in q̄dā questione de quolibꝫ dīc q laudabile est q peccator q̄zcitius pōt suū pecm̄ confiteat̄. per accidens aūt dilatio vsqꝫ ad tp̄s ab ecclesia statutū meritoria esse posset: dūmodo vltra ānum nō differat. Et intellige si differat vt prudentiori cōfiteat̄ vel deuotius pp sacrū tp̄s. Dn̄s āt Bona. i. 4. di. 17. modum quendaꝫ mediū ponit. Sed q: ꝑlixum ēēt. si vis tu vlteri⁹ sua dicta ponere. vide ibi. Et sic pꝫ p̄ma veri. ℭ Ad scdam dico fm̄ btm̄ Tho. i 4. di. 17. de his de quibus est recordatio: specialis requirit̄ confessio. qm̄ sicut in quolibet pecō ē sp̄ālis delectatio ⁊ deordinatio: ita in quolibet peccato

adhuc vt abstergat: reqrit spūalis displicētia ⁊ ordinario. Vn̄ Hostien. ait. Nō ē approbāda imo vituperāda quorūdā capellanoꝝ cōsuetudo: q adducūt de pollutiōe putātes sibi hoc sufficē ꝑ cōfessiōe. Sꝫ scīpos seducūt. q: ad hu͡ pccā mōtalia reqrit spūalis cōfessio ⁊ sacrālis. h͡ ibi. ¶ Ad tertiā dico fꝫ Inno. ⁊ Hosti. ꝙ si romipete ⁊ pegrini perā ⁊ bacculū a ꝓprijs sacerdotib͡ acceperit: siue alit de eoꝝ licentia iter arripuerit: ꝑsumēdū ē ꝙ eis data sit licētia ꝯfitendi. Si āt sine licentia ꝓprij sacerdotis pegrinātur: ab aliq͡ absolui nō pñt: nisi in necitatis articulo. Et idē dicēdū ē de negociatorib͡ ⁊ viatoribus. Sꝫ ponam͡ ꝙ qs de licētia sui sacerdotis pegrinet: nūqd pegrin͡ a simplici sacerdote absolui pōt a pccō: cui͡ absolutiōeꝫ sibi eps reseruauerit: Dicē Guilelm͡ ꝙ pōt: ⁊ ꝑmaxime si tps gnālis cōionis īstaret vt ī pasca. sꝫ dꝫ ei iniūgi: vt cū sui epī sacerdotē hr̄e potuerit ei denuo cōfiteat: ab illo pn̄iam suscepturi͡. hec ille. veri͡ tn̄ videt ꝙ si tāta fuit necessitas ꝙ oportuerit eum potuit ꝯfiteri: nō expedit vt iteꝝ cōfiteat vel absoluat. oꝫ tn̄ ꝙ si aliqd satisfaciēdū ē satisfaciat. Et si ēt ob dictam cām fuisset excōicat͡. ⁊ ab ipso sacerdote fuissꝫ absolut͡: si postea nō pn̄tat se epō: reincidit i eādē sn̄iam. vn̄ ponit hec regula gnālis. ꝙ absoluti a sn̄ia canonis vl̄ hois: cū nequnt recurrere ad illum a quo iuridice absoluēdi erāt ꝓpt periculū mortꝭ vel aliud īpedimētū. si cessāte periculo vl̄ ipedimēto se nō pn̄tēt illi a quo debebāt absolui: recepturi mādatū eꝰ ⁊ satisfacturi vt oꝫ: reincidūt in eādem sn̄iam. Et eodem mō reincidūt a sede aplica vl̄ legatis absolui. quibus iniungit vt ordinario vel alteri se pn̄tent ꝑ penitētia: ⁊ ꝙ iniuriatꝭ satisfaciāt: nisi hoc faciāt qꝫ citius cōmode potint. ex̄ de sen. excō. eos. li. 6. Si vo nō fuit necessitas nec absolutio valuit. qre. ⁊c̄.

¶ Q꞉ ꝑ pccis oblitꝭ suffic ꝯfessio gnālis. Cōclo. II.

a

Ccipe secūdā ꝯclonē. vꝫ. Si qd nō negligentia pctōꝛ obmisit: ⁊ nullo pacto possit recordari: gnālit illud deleat suā culpā dicēdo. vbi tres ingram͡ vi. ¶ pͣ ē ista. q̄ sit illa q̄ reddūt cōfessionē diminutā. ¶ 2ͣ ē ista. an in adultꝭ reqrat ꝯfessio de pctis an̄ baptismū. ¶ 3ͣ ē. q̄lit deleāt pctā quoꝝ nō recordat pctōꝛ. ¶ Ad pͣmā dico ꝙ tria sūt q̄ reddūt ꝯfessionē diminutā. s. defect͡ malitie. defect͡ circūstātie. ⁊ defect͡ negligētie. ¶ pͦ defect͡ malitie: vtputa qn̄ ex ꝓpa malitia aliqd pctm̄ i cōfessiōe relinqt. Tales. n. minime cōfitent. q: cōfiteri ē sil͡ fateri. Nō. n. benignitas dei vnū pctm̄ sine alio pcit. de pe. di. 3. sunt plures. vt ꝫ. i pcedēti ꝯmōe. Idē. c. illud āt. ⁊ si fꝫ. vbi dr̄. Si ꝯm Aug. inqt arbit sue volūtatꝭ nō pōt ichoare nouā vitā nisi pēiteat eū veteris vite: qn̄ ad nouitatꝭ idulgētiā pueniet q̄ꝫdiu vetustatē nō deposuit ⁊c̄. ¶ 2ͦ dfect͡ dr̄ circūstātie. qn̄. s. circūstāne pctm̄ aggrauātes: vl̄ in aliud gen͡ trahētes ex negligētia ꝓpria negligūt. de qb͡ satꝭ dem̄ ē. s. ¶ 3ͦ defectus ē negligētie. vt cū qs pitꝫ sacerdotē querē negligit: ꝫ. c. faciēs. de pe. di. 6. c. j. Qui vult iqt cōfiti pctā vt ineniat grāꝫ q̄rat sacerdotē sciētē ligare ⁊ soluē: vl̄ cū qs negligit impremeditate accedē. Vn̄ Ber. ait. Sūt q ꝯfitēdo sic fabulā pccōꝝ suoꝝ narrāt hystoriā: ⁊ egritudines aīe sue sine cōfusione dinumerant: ⁊ pene. i. q̄si sine pn̄ia ⁊ doloris affectu ⁊c̄. Et sic pꝫ pͣ ve. ¶ Ad scdāꝫ dico ꝙ triplex ē pccōꝝ cōfessio. Vna mētalis q̄ sit deo. ⁊ hec reqrit i oibus adultis baptizādis: vt cōiter oēs volūt. Alia ē confessio vocalis q̄ sit hoi ⁊ dei vicario: ⁊ hec nō reqrit an̄ baptismū: nec post. ¶ 3ͣ ē q̄ sit hoi vt sapiēti cōsiliario ob cōsiliū aīe. ⁊ hec reqrit ex cōgruo: n̄ ex debito. Hec de ictiōe Petri de tarātasio i. 4. ¶ Ad tertiā dico ꝙ sufficit ꝯfessio gnālis. q: nō r̄qrit de͡ ab hoie nisi qd pōt. Vn̄ cū cōsiti pccā oblita n̄ sit spālr in potestate hois. sufficit contritio ⁊ cōfessio gnālis Et hec sufficiant pro ꝑma conclusione.

¶ Q꞉ nō cuilibꝫ aliqui cōfiteri possūt. Cōclo. III.

a

Ccipe tertiā cōclonē. vꝫ. Licꝫ ꝯfessorē optimū inqrere dbeam͡: nō tn̄ oēs cui voluerit poterūt cōfiteri. vbi tres ingram͡ ve. ¶ pͣ ē ista. cui curiales debeāt cōfiteri. ¶ 2ͣ cui debeāt cōfiteri ꝑlati. ¶ 3ͣ ē. cui debeant cōfiteri reges. ¶ Quātū ad pͣmā dico ꝯm Host. ꝙ papa pōt eligē quēcūqꝫ vult. ⁊ ab eo cui papa sua pccā cōfitet ligat: ⁊ eo superior ē q̄ꝫtū ad hoc. ex̄ de offi. dele. c. sane. q: glo. 2ͣ. Cardinal͡ āt hñs cāꝫ legatōis eodē mō pōt quē vult sibi i ꝯfessorē eligere. ar. ex̄. de pe. ⁊ re. c. ne ꝑ dilatōe. vbi dr̄. Ne ꝑ dilatōe pn̄ie pīculū imineat aīaꝝ ꝑmittim͡ epis ⁊ alijs superiorib͡ necnō ⁊ īferiorib͡ ꝑlatis exēptis vt etiā pter sui supioris licētiā ꝓuidū ⁊ discretū possint sibi elgē cōfessorē. hec ibi. Et sꝫ vba Greg. 9. Si āt dict͡ cardinalis ē i curia: dꝫ cōfiteri pape vl̄ pn̄iario. Tuti͡ tn̄ ē ꝙ a papa licētiā hēat. Capellan͡ vo ⁊ ceti curiales. si sīt de familia pape pn̄iario suo ꝯfiteāt ⁊ nō alij. Plā hic eā breuitatꝭ relinquo. ¶ Ad scdāꝫ dico ꝯm eūdē ꝙ pr̄iarche. archiepi. epi. ⁊ oēs ēt īferiores ꝑlati exēpti pn̄t sibi cōfessorē eligē ꝓuidū. vt pꝫ ex̄. de pe. ⁊ re. c. ne ꝑ dilatōe. Sꝫ nō si electꝰ nō hꝫ a maiori excōicatōe ptātē absoluēdi vl̄ a casib͡ grauiorib͡: lꝫ qdā ꝯtrū dixerit. ar. ex̄ d̄ pe. Si eps li. 6. Alij īferiores ꝑlati nō pn̄t sibi eligē nisi de potētia pape vl̄ ēt ꝓprij sacerdotꝭ. Vn̄ abbas vl̄ qlibꝫ ꝑlat͡ nō eps nec exēpt͡ dꝫ ꝯfiteri epō. Monaci vo abbati: vl̄ ꝯꝫ statuta ēcle pn̄t ēt cōfiteri epō si ei subsint. Decan͡ ꝑposit͡. thesaurari͡: ⁊ qlibꝫ canonic͡. ⁊ sacerdotes parrochiales ⁊ familia epi cōfiti debēt epō vl̄ alī d̄ licētia ei͡. qr ⁊c̄. ¶ Ad tertiā ve. dico ꝯm eūdē ꝙ si rex hꝫ domiciliū ꝑncipale i aliq citate illi epō cōsiti dꝫ vl̄ sacerdoti: nisi sup h͡ hēet ꝑuilegiū. Idē dicēdū de duce. marchione: ⁊ oibus habētib͡ latas iurisdictiōes i diuersis epatib͡. Sꝫ si habēt domicilia i diuersis locꝭ: ⁊ n̄ appet qd sit ꝑncipali͡ possūt cōsiti ei i cui͡ parrochia morāt. Vel qd tuti͡ ē de licētia epi eligat. aut si loca sint i diuersis epatib͡. eligat de licētia vtriusqꝫ epi. Et hec volo nbi sufficiāt ꝑ ꝑsēti cōclone. Domin͡ igit nr̄ Jesus xp̄s ꝑ nobis mortu͡ i cruce: nos oēs reddat ꝑ suā grāꝫ immunes a crimine: sicqꝫ digna ac plena cōtritōe hic i via vti faciat: vt post egressū ab hac vita i glām celestꝭ regni digni suscipiamur: i quo cū pr̄e ⁊ spū scō viuit ⁊ r̄gnat bn̄dict͡ i scl'a sclo͡ꝝ amē.

¶ Feria tertia post dñice d' correctõe fr̃na ſmo. XXI.

SI peccauerit in te frater tu⁹ vade ⁊ corripe eũ int' te ⁊ ipz ſolũ. Mat. 18. Saluberrimã his ĩ ṽbis cariſſimi vẽis nr̄ ⁊ magr̄ doctrinã edocet. Oĩs. n. cadẽs idiget ſubleuãte. Et tãta cũ ſit fragilitas nr̄a vt nemo ſine crimine viuat. 1. Jo. 1. ⁊ de pe. di. 3. c. ſeptics. ⁊ Prouer. 24. Septies ĩ die cadit iuſtus ⁊ reſurgit. Et vnuſqſqz diligere debeat ꝓximũ ſicut ſeipz. de pe. di. 2. c. ꝓximos. Jdĩ vnuſqſqz ꝓximũ corrigat dũ cadit. Audi dñm. Si peccauerit ⁊c̃. Jn qb⁹ ſacratiſſimis ṽbis tres ↄſideratões faciam⁹. vz.

¶ Fraterne correctionis neceſſariã obligationem.
¶ Fraterne correctionis debitam conditionem.
¶ Fraterne correctionis amoroſam caſtigationez.

¶ De obligatõe fr̄ne correctõis ↄſideratio. I.

PRimo fr̄ne correctõis neceĩaz obligationẽ videam⁹. vbi tres ↄcl'ones ponam⁹. vz. ¶ pᵃ ↄclo ẽ iſta. Dulcis ⁊ ſcã correctio eſt humane vite multũ neccĩa. ¶ 2ᵃ ↄclo eſt iſta. Difformit' inť ꝑſonaꝝ diuerſaꝝ ſtatũ in ꝓximũ dirigẽda ẽ atqz exercẽda ſcã correctio. ¶ 3ᵃ ↄcl'o ẽ iſta. Quiſqs ille ſit a via declinãs ṽitatis: oẽs illum corrigãt: ⁊ ad viã reducãt eqtatis.

¶ Q2 ad regulandũ vite humane ſtatũ necĩa eſt ſcã correctio. Concluſio. I.

ACcipe pmã ↄcl'onẽ ⁊c̃. vt. ſ. vbi tres inqram⁹ vi. ¶ Pria ẽ iſta. Si correctio ẽ act⁹ charitatis. ¶ 2ᵃ ſi ſp teneať ad hũc actuz charitatis. ¶ 3ᵃ ſi ẽ ſp pctm̃ omittẽ hunc actũ charitatis. ¶ Quãtũ ad pmã dico ſm be. Tho. in. 4. di. 19. ꝙ correctio nihil aliud ẽ q̃z remedium quoddã ꝯ pctm̃ illi⁹ q peccat. Duplex ẽ ãt remediũ tale. Primũ ẽ ĩpedire ne ꝓxim⁹ nr̄ malũ faciat. Scðz ẽ ſi fec̃ admonere ⁊ ꝓcurare vt a malo deſiſtat: ⁊ cui malũ irrogãtũ ẽ fiat debita ſatiſfactio. Et qm̃ tã ĩpedire malũ a ꝓximo q̃z ꝓcurare bonũ ei⁹: eſt act⁹ charitatis: iõ correctio ẽ act⁹ charitat̃. Et nõ regulã gñalẽ ꝙ potior ⁊ ſanctior charitatis act⁹ ẽ a ꝓximo remouere piculũ aĩe ⁊ ꝑſone q̃z oĩuz bonoꝝ tpalium. vbi gr̃a qdã ĩuuitres tuas ab igne. Certe hoc bonũ ẽ ⁊ ſignũ magne charitatis. Jtẽ iſte liberauit te a piculo ꝑſone ne occidereris. Jſtud ẽ ſignũ maioris charitatis. Sz iſte liberauit te a piculo aĩe ne. ſ. dãnereꝫ qð peccãdo mortalr̄ ĩcurriſſes. Certe hoc ẽ potiſſimũ ſignũ charitatis: qm̃ mors hui⁹ aĩe innumerabiliũ corpoꝝ mortes excedit: vt dic̃ Aug. 24. q. 3. c. ſi hẽs poſt mediũ capl'i. ẽ. n. aĩa p̃cioſior cũctis opib⁹. ⁊ oĩa q̃ deſiderant huic nõ valẽt cõparari. oẽs. n. tã paganos q̃z ſarracenos q̃z iudeos debem⁹ ad finẽ beatitudĩs ſic̃ noſipſos diligere: ⁊ ſingulis quoad poſſum⁹ illũ ꝓcurare Jn̄ de pe. di. 2. c. ꝓximos. §. proinde. di ſic. Proinde ſicut nos proximos diligimus qñ ad bonos mores ⁊ ad eťnã vitã cõſequẽdã: ſic̃ nob eoꝝ ſaluti cõſulim⁹: qñ nos in eoꝝ periclis ac piculis. ſ. tã aĩe q̃z corpis cogitam⁹. Et ſic̃ nob ſubueniri optarem⁹: ita eis ſubuenim⁹: aut ſi facultas defuerit: volũtatẽ ſubueniẽdi tenemus. Quapropť ꝓximi tota dilectio ẽ: vt bonũ qð tibi iferri vis: velis ⁊ ꝓximo. Jlli ṽo pluſq̃z ſe diligũt deũ: q ꝓ eius amore ad tp̃s ſue ſaluti nõ parcũt. Seipſos tribulatõib⁹ ac piculis ĩdũt: nudari facultatibus ꝓprijs: ꝑtie ſue exterioꝛes fieri: parẽtib⁹ ⁊ vxorib⁹ ac filijs renũciare parati ſũt. ⁊ vt totũ dicã: ipſã mortẽ corporis nõ ſolũ nõ refugiũt: ſz etiã libent' excipiũt: ambiẽtes a corporis ſui vita mag̃ q̃z a deo vita aĩe ſue diſcedere. hec ibi. Uides ex his ṽbis ꝙ q̃ztũ poſſumus ꝓ ſalute ꝓximi laborare debem⁹ qð ſignũ magne ẽ caritat̃. Audi Hiero. ĩ tractatu ſuo. Magnũ igt dilectõis ẽ ſigᵐ hoĩez ĩ qbuſcũqz minimis repꝛehẽdẽ: mlťũ ſepe nocet vana hũilitas. ñ ṽa hũilitas ẽ vitia tacẽdo ꝑmittẽ. Clama ne ceſſes Jſaias igt: ⁊ q̃ſi tuba exalta vocẽ tuã: ⁊ ãnũcia ppl'o meo ſcelera eoꝝ vtinã ꝯ vitia oĩs clamaret creatura. hec ille. Et ſic pꝫ pma ṽitas. ¶ Quãtũ ad ſcðam dic̃ btus Tho. 2ᵃ 2ᵉ. q. 33. ar. 2. ꝙ finis correctõis fraterne eſt emẽda fr̄is. Et ſm hunc finem correctio fraterna necĩa ẽ quolibet loco ⁊ tpe. Qm̃ defect⁹ cuiſlibet circũſtãtie nõ tollit bonũ virtutis ſm philoſophuz. 2. ethi. nã ſi paꝝ diſcediť a medio nõ ẽ ꝯ virtutẽ. ſz ſi multũ diſcediť: a ſuo actu corrũpiť virt⁹. ⁊ tũc ſolũ ẽ omiſſio p̃cepti: q̃ dãnabil' ẽ ⁊ pctm̃ mortale. Tũc dic̃ ipſe cũ p̃ceptũ correctiõis fratne ſit affirmatiuũ non negatiuũ. ⁊ p̃ceptũ affirmatiuũ nõ obliget ad ſp: ſz loco ⁊ tpe: iõ trãſgrediẽs nõ ſp mortalit' peccat. vñ tali ⁊ tali tpe ꝓximũ corrigẽ poſſes: ꝙ potꝰ peccares q̃z merereris. licet. n. bona ſit ĩ ſe fraterna correctio nõ tñ bene ſcã. Sed de hoc in ſecũda pte ſequenti.

¶ Quãtũ ad tertiã dico ſꝫ be. Tho. vbi. ſ. 2ᵃ 2ᵉ. ꝙ tribus modis põt omitti fraterna correctio. vz. meritorie. cũ pctõ veniali. ⁊ cũ pctõ mortali. Meritorie cũ qs opportunũ tp̃s inqrit: vel cuz metuit ne ipſi deteriores fiãt vel ad bonã vitã alios ĩpediant: ⁊ hi⁹. Secũdo põt omitti cum pctõ veniali: qñ. ſ. timor ⁊ cupiditas tardiorẽ fac̃ eũ ad corrigẽdum delicta fratris. Nõ tñ ita ꝙ ſi ↄſtaret ei ꝙ frem poſſet a pccõ retrahere: pp timorẽ omitteret: ⁊ cupiditatez q in aĩo ꝓpoſuit charitatem: vt dicit Aug. Tertio mõ põt omitti cũ pctõ mortali: vt cuz iudiciũ vulgi formidať: vel carnis cruciatio ſiue pempcio. dum tñ hec ſic dñenť ĩ aĩa ꝙ fraterne charitati p̃ponãtur. Hec de itẽtõe btĩ Tho. vt ſupra.

¶ Q2 difformit' ꝓximi corrigẽdi ſũt. Cõcl'o. II.

ACcipe ſcðaz ↄcl'onẽ. vz. Difformi⁹ inť ꝑſonaꝝ diuerſũ ſtatũ ĩ ꝓximũ dirigẽda ẽ atqz exercẽda ſcã cõrectio. vbi tres iqram⁹ vi. ¶ pᵃ eſt iſta. vtꝝ pctã publica ⁊ p̃uata ſint vniformiter corrigẽda. ¶ 2ᵃ an q̃rere debeam⁹ quos corrigam⁹. ¶ 3ᵃ vi. eſt. an q ↄmiſit aliqð crimen ignorant' nißi tñ notũ: ſit ꝑ me final'r corrigendus. vbi gr̃a. hic p̃ſbyter ꝑcuſſit Petrũ: ⁊ ide mortuus eſt. neſcit tñ hoc ipſũ p̃ſbiter. ⁊ ſic nec de celebratione ceſſat ⁊c̃. Jtẽ vel ſcio hũc nõ eẽ rite ordinatũ vel baptizatũ: ⁊ tñ celebrat. Jtẽ ſcio aliquem hr̄e vxorẽ quã nõ põt: aut tenere eccl'iã ꝑ ſymoniã: aut poſſidẽ rẽ alienã. hec tñ oĩa pctõri icognita ſũt. qd hic faciẽdũ ẽ: ¶ Quãtũ ad pmã dicẽdũ ẽ ꝙ ſi pctã publica ſĩt publice ſĩt arguẽda. Audi Aplz. 1. Thi. 5. peccantẽ. ſ. publice corã oĩb⁹ argue vt ⁊ ceteri timo-

rē hēant. Audi Aug. nō tm̄ inqt ī petīs publicis ē ei remediū adhibēdū q peccauit vt melior fiat: sȝ ētvt ꝛ alij ī quoꝝ notitiā deuenerit nō scādalizent. Audi pulcherrimū tex. di. 45. c. sȝ illud. vbi dr̄. Sed illud nō ociose. i. negligent trāscurrēdū est. i. omittendū: qḋ vno petō ira. s. dei sup oēm ppl'z venit. Hoc qñ accidit. quō sacerdotes q pp'lo p̄sūt. erga delinquē- tes beniuoli uideri volunt: Et verētes. i. timentes petōꝝ līguas: ne forte de eis male loquanť: sacerdo talis seueritatis. i. iusticie īmemores: nolunt ꝯplere qḋ scriptū est. s. i. ad Thi. 5. peccātes. s. publice corā oībus argue vt ꝛ ceteri metū hēant ꝛc. hec ibi. Idē di. 23. q. 4. c. ita plane. vbi dr̄ circa mediū capli. Et corā oībus peccātes arguat vt ceteri timeāt. Jn̄ dr̄ Ecclasꝑtes. 8. Qr nō ꝓferť cito ꝯ ipsos sn̄ia: iō filij hoīz absqȝ vllo timore ppetrāt mala. Si aūt petā sūt occl'ta distiguēdū ē. aut talia petā nō solū sūt ī te. i. ꝯ te: sȝ ēt ꝯ alios. vt si qs occl'te tetet quō ciuitas tdaŧ hostib'. vl' siqs hētic' occl'te fideles a fide ret- hat aut ꝯturbet. Et sic sine aliq̄ glo. teneť talis ad denūciationē ꝑcedē: vt hi' nocumētū ipediaŧ. Et hoc duplici ex respc̄u: tū ex pte eoꝝ q passuri sūt: tū ex pte ei' q peccare itēdit: ne. s. suū petm̄ ꝯpleat: vt patuit. s̄. ꝯcl'one p̄cedēti. de pe. di. 2. c. ꝓximos. §. ꝓide. Sūme. n. vtutꝫ ē socios ꝛ p̄riā defēsare. 23. q. 3. fortitudo. vbi dr̄. Fortitudo. s. corporalis q̄ bello tueť a barbaris p̄riā: vel defēdit īfirmos. i. debiles: vel a latronib' socios plena ē iusticia. hec ibi. Et sūt v̄ba Ambrosij. li. de offi. Idē. c. se. vbi dr̄. Siqs for titudinē latronis vl' pirate eneruat ꝛ debiles reddit ꝓdest illis sua īfirmitas. Debilitata. n. membra vt pes vl' man' supple fȝ glo. qb' ꝑus nō bn̄ vtebanť a malo ope cessabūt. Et dic̄ glo. q̄ ītelligiť de famo sis latronibus q licite ī furca suspēdunť. sȝ si nō ē fa- mosus latro tm̄ castigare iubeť: ꝛ nō dȝ tūc vitā vel mēbrū pdere. hec glo. Et v̄ba hui' textus sunt v̄ba Hiero. sup Sophoniā. Et. c. se. sic dr̄. Nō ī ferēda: sȝ ī depell'ēda iniuria lex vtutꝫ ē. Qui. n. nō repellit a socio iniuriā si pōt: tā est ī vitio q̄ȝ ille q fec̄ ꝛc. Et sūt v̄ba Ambrosij. vt s̄. Et. c. se. dr̄. Qui pōt obuiare ꝛ ꝑturbare ꝑuersos ꝛ nō fac: nihil aliud ē q̄ȝ fouē īpie tatē eoꝝ. Nec caret scrupulo societatꝫ occl'te q ma- nifesto facinori desinit obuiare. Et sūt v̄ba Anastasij. Licet oīa ista capl'a ītelliganť fȝ q̄ cōiť exponunť de his qb' ex offō icūbit: qb' ꝯcessū ē vt iusticia ꝯseruent vt occidāt: mutilēt: ꝛ silia: vt pȝ ꝑ totā̄ ꝯcādē qō. nē. tn̄ qbuslibet licitū ē nocturnos ꝛ depopulatores agroꝝ vel latrones ī publicꝭ stratꝫ occidē: vt. § .qñ liceat vnicuiqȝ seipꝫ sine iudice vēdere. l. i. Et etiā uisū fac. c. fortitudo. supi' allegatū. Itē licitū ē cuili bet defēdēdo se aliū occidē: tn̄ bn̄ caueat ne occidat si alio nō euadē pōt. eť de ho. c. 2. circa fi. vbi dr̄ sic. Si sine odij meditatōe tc tuaqȝ defēdēdo ꝛ liberā- do mēbrū diaboli occidisti: si aliqd ieiunare voluerꝫ bonū ē tibi et'ynā fac largiť. Si p̄s'bi: hoc fecerit nō deponeť: tn̄ q̄ȝdiu viuit p̄niam agat. Et. 23. q. 5. cū hō. sic dr̄. Cū hō ab hoīe occidiť multum distat vtꝝ fiat nocēdi cupiditate: vel iiuste aliqd auferendi: sic fit ab inimico. s. nocendi cupiditate: vl' a latrone. s. iiuste aliqd auferēdi: an vlciscēdi: vl' obediēdi ordi- ne: sic a iudice sic a carnifice. i. mīstro. vel euadēdi vl' subueniēdi necitate: sic qñ iterimiť latro a via- tore: hostis a milite. ꝛc. hec ibi. Ad ꝓpositū igiť re- deam'. Si igiť petm̄ ē occl'tū: ꝛ illud cedat ī dānum pluriū: ꝛ ꝑmaxime rei pu. sine mora denūciādū ē vt p̄ria vl' ciuitas defēdat: vt pȝ ī decō. c. fortitudo. 23. q. 3. Si v̄o petm̄ sit occultū: ꝛ illud solū sit ī te. i. ꝯ te: vitatē hȝ qḋ dic̄ xp̄s ī p̄nti euāgelio. Si peccaue rit ī te fr̄ tu' ꝛc. vbi salutifera doctrina edoceť q̄ an denūciationē ꝑus secreta admonitio p̄cedat. Nō se mel: sȝ plies. Cū aūt iā ꝓbabil'r cognoscē possum' q̄ secreta monitio nō valet: ꝓcedēdū est vlteri' q̄ȝ. tūcūqȝ petm̄ sit occul'tū ad testiū iductōez. q tn̄ testes possint ꝓdesse ꝛ non obesse. Nisi forte extimareť q̄ ad emēdatōez fr̄is n̄ ꝓficēt: sȝ exinde deterior fiet. Vl- teri' si ex testiū ꝯfusiōe adhuc ille nō vult emēdari tūc dic̄ xp̄s. dic eccl'e. i. p̄lato: quē si nō audierit sit ti bi sic Ethnic' ꝛ publican'. i. nō comedas: nō bibas nō ꝯuersatōez cū illo hēas. Et hoc sufficiat q̄ȝtū ad p̄mā vitatē. ¶ Quātū ad scdā dico fm̄ btm̄ Tho. 2ª 2ª. q. 33. q̄ illa bn̄ficia q̄ nō debenť certe psone: sȝ oīb' cōiť siue sint tp̄alia siue sp̄ūalia: non oȝ nos q̄re re qb' illa īpēdam'. alioqn efficeremur vite aliene exploratores. Et ꝑ ꝯn̄s enim fr̄na correctio se ad oēs extēdat: sic fr̄na dilectio: māifestū ē q̄ q̄rere nō de bem' quos corrigam': sȝ solū q nob' occurrūt. Ex q̄ īferť q̄ nec religiosis claustrū exire licꝫ vt delinquē- tes corrigāt ꝛc. ¶ Quātū ad t̄riā dic̄ Guil'. q̄ si ta- les laborāt crassa ꝛ supina ignorātia q̄ nō excusat: ꝛ credaŧ q̄ corrigibiles fiāt: admonēdi sūt. Sȝ si labo rāt ignorātia ꝓbabili: dic̄ q̄ credit nihilominus eis dicēdū eē vitatē: nō q̄ ipsi peccāt: sȝ pp piculū ꝛ dā nū alienū ꝛ iniuriā sacroꝝ. Nā nō rite ordinat' deci- pit audiētes. Et q tenet rē primi dāníficat eū. Hec ꝛ silia dico si ē psona psuasibil's sec' si nō: sȝ poti' ti mereť de scādalo. Tūc. n. suffic̄ si dicā p̄lato: nō de- nūciādo vel accusando: sȝ simpl'r notificādo: vt si forte remediū ꝯueniens posset adhibere. De eo aūt quē scit tenere ꝑ vxore quā nō pōt: dic̄ idē: q̄ si ꝓbare nō pōt: dicēdo agit īdiscrete: nisi credat q̄ audiens parat' sit ī hac pte pitoꝝ ꝯsilio obedire. Si v̄o ꝓba re possit ꝛ sciat: tūc dȝ eis dicē: ꝛ cū superiorib' si nō crederet diuortiū ꝓcurare: nisi forte inuicē manere vellent sic fr̄ ꝛ soror. q̄re ꝛc.

¶ Qr a correctōe fr̄na nullus excipiť. Cōclo. III.

REcipe t̄riā ꝯcl'onē. vȝ. Quisqȝ ille sit a via declinās vitatis oēs illū corrigāt ꝛ ad viā reducāt eqtatꝫ. Hui' ꝯcl'onis sensus ē q̄ hoc p̄ceptū de correctōe fr̄na ad oēs se ex- tēdit. Et ad hui' declarationem btūs Tho. 2ª 2ª. vbi s̄. dic̄ q̄ duplex ē correctio. Vna q̄ est act' cha- ritatis: q̄ ad emēdatiōnē fr̄is delinquētꝫ ꝑ simplicē ad- monitionē sp̄al'r tēdit. Et hec ad oēs charitatē hn̄- tes ptinet siue sit subdit': siue p̄lat'. Alia ē correctio q̄ ē act' iusticie q̄ ītēdiť bonū cōe qḋ nō solū ꝑ sim- plicē admonitionē fr̄nā ꝓcuraŧ: sȝ qñqȝ ꝑ punitōez: vt diceť īfra ī t̄ria pte hui' s̄monis. ꝛ talis correctio ad p̄latos ꝛ ad oēs rēpu. gubernantes spectat. Ad hoꝝ aūt clariorē notitiā tres inqram' vi. ¶ Prima ē. Ex quo oēs p̄mū corrigere debēt correctōe, que

est act⁹ charitat': q̄ro an su piores p inferiores sint corrigẽdi. ¶ 2ᵃ veri. ẽ si ñ h̃ns charitatẽ teneat̃ aliũ corrigere. i. vn⁹ q ẽ ĩ pctõ mortali teneat̃ aliũ peccatorẽ corrigẽ. ¶ 3ᵃ veri. ẽ si qs timẽdo ne dinqns deterior fiat debeat a correctiõe cessare. ¶ Quantũ ad p̄mã pono hãc regulã g̃nalẽ: q oẽs supiores cũ reuerẽtia sũt p iferiorea corrigẽdi. Audi maria cũ reuerẽtia ... apl̃m p̃ᵒ ad Thimo. 5. Seniorẽ iqt ne icrepaueris: sz obsecra vt priem. Nõ. n. dicere debes vt fieri solet: fratachione: p̃tachiõe. Et hᵒ itellige vbi piculũ fidei nõ imineret. qñ tũc publice arguẽdi ẽẽnt. Jn paul⁹ petrũ q legalia suabat publice rephẽdit ad Gal'. 2. Cũ ãt venisset Petr⁹ ãnochiã i faciez ei restiti. i. publice rephẽdi. glo. ipse. s. Petr⁹ bene de legalib⁹ sẽtiebat: sz alios exẽplo suo ⁊ p idiscretionẽ suã i errorẽ ducebat. iõ dic̃ Paul⁹. Jn faciez ei restiti: q rephensibil' erat. ⁊ ĩfra. Si tu iude⁹ cũ sis. s. naciõe: gẽtilit̃ ⁊ nõ iudaice viuis. s. cibũ gẽtiliũ nõ discernẽdo a cibis sz ritũ iudeoꝝ: q̃mo gentes. i. gẽtiles cogis. s. tuo exẽplo iudaizare. i. legalia obseruare. glo. Cogebat eos ñ docẽtis iperio: sz cõuersatiõis exᵒ. Exᵐᵗ. n. p̃lati quodãmõ q̃dã subditi coactio ẽ. hec gl'. Et Nicola⁹ d̃ lira sic ait. Ex his põt elici ial' rõ. min⁹ dz gẽtil' q̃z iude⁹ iudaice viuere. sz petr⁹ iude⁹ ñ viuebat iudaice: nec viuere debebat gᵒ min⁹ gẽtiles. i. galate. Et ita redarguend⁹ erat Petr⁹ q suo exᵒ gẽtiles t̃hebat ad ritũ iudaicũ. hec Nico. de lira. hec missa faciam⁹. Sufficit gᵒ hanc regulã accipere g̃nalẽ q vbi scãdalũ fidei non ẽ: ⁊ aliq ex supiorib⁹ deliquãt: sũma cũ reuerẽtia p iferiores corrigẽdi st̃. Audi Aug. Paul⁹ iqt corrigendo petrũ supiorib⁹ exᵐ dedit: vt si aliqñ deuiarẽt a via: nõ cõturbẽt̃ si a minorib⁹ rephẽdãt̃ ⁊c̃. Seniorẽ gᵒ ne icrepaueris: sz obsecra vt patrẽ: iuuenes vt fratres: vetulas vt m̃res: iuuenculas vt sorores ⁊c̃. Et sic pz pᵃ veri. ¶ Quãtũ ad 2ᵃ dico q correctio f̃rna põt 2siderari: aut quãtũ ad illud qd̃ ẽ ei essentiale: aut quãtũ ad illd̃ qd̃ ẽ ei de idoneitate: si quãtũ ad eẽ essentiale sic ẽ emẽdatio fris ⁊ reductio ad viã eqtat̃. ⁊ hᵒ fundat̃ i recto iudicio rationis. Cũ ãt p pctm̃ mortale nõ cõrũpat̃ bonũ nature: qn i eo remaneat aliqd d̃ recto iudicio rõnis: sz illud poterit peccator aliũ corrigẽ peccatorẽ. Et hᵒ dicit btũs Tho. 2ᵃ 2ᵉ. q. 33. ar. 5. Si vero correctio cõsiderat̃ q̃ztũ ad id qd̃ ẽ de idoneitate: tũc triplici rõne peccõr idign⁹ reddit̃ alios cõrigeẽ. ¶ p̃ᵒ rõne grauiorꝫ iniqtatꝫ. ¶ 2ᵒ rõe oñsiõis supbe itẽtiõis. ¶ 3ᵒ rõne p̃pe 2dẽnabilitatꝫ. ¶ Prĩo inq̃z reddit̃ peccator idign⁹ alios corrigẽ rõne grauiorꝫ iniqtatis. Forte. n. q aliũ cõrigit grauiori trabe cecat̃. Audi dñm Mat. 7. Quid vides festucã fris tui: trabẽ ãt tuã ñ cõsideras: Faciũt ad hᵒ capl'a illa d̃ pe. di. 6. c. i. Et. 3. q. 7. q sine pctõ. ⁊ c. iudicet. ⁊ c. i graui b⁹. ⁊ c. postulat⁹: supi⁹ allegata i p̃ma 2cl'one p̃me ptis s̃monis p̃cedẽtꝫ. ¶ 2ᵒ oñdit̃ idign⁹ rõne oñsionis supbe itẽtiõis. videret̃. n. aut ex supbia: aut iniqtate p̃cedẽ q i ceno exñs alios corrigẽ vellet. Audi Crisosto. sup Mat. Jn quo iqt p̃posito putas ex charitate vt salues p̃ximũ. ⁊ nõ vt saluares ãn teipsũ. Et ĩfra. nũq̃z debes adeo supbiri: vt pctã p̃ximoꝝ maiora iudices q̃z tua. Audi ⁊ Aug. i sermone dñi i mõte. Cogitem⁹ cũ aliquẽ rephẽdere nos necessitas coegerit: vtꝝ tale sit vitiũ qd̃ nunq̃z habuim⁹. ⁊ tunc cogitem⁹ nos hoĩes eẽ: ⁊ h̃re potuisse. Uel tale qd̃ habuim⁹: ⁊ tñ nõ habem⁹: ⁊ tũc tãgat memoriã cõis fragilitas vt illã correctionez nõ odiũ: sed mĩa p̃cedat. Si ãt nos ĩuenerim⁹ in eodẽ vitio eẽ nõ obiurgem⁹: sz 2tremiscam⁹ ⁊ ad eq̃liter penitẽdũ initem⁹. hec ill'e. ¶ 3ᵒ efficit̃ idign⁹ rõne p̃prie damnabilitatꝫ. Ad Ro. 2. Jn quo aliũ iudicas: teipsũ 2dẽnas. dic tex. de pe. di. 6 c. i. supius allegatũ. q̄re ⁊c̃. ¶ Ad tertiam vi. dico s̃m btm̃. Tho. vbi. s̃. arti. 6. q correctio q̃ dicit actuz iustitie p quã itẽdit̃ bonũ cõe: pp turbationẽ illius q corripit̃ nõ ẽ relinq̃nda. ⁊ rẽpu. gubernãtes nũq̃z dare sniam 2 ipios timeãt. qñ mistri dei sunt: ⁊ rẽ gratã deo ipendũt. Sz correctio iquãtũ dicit actuz charitatꝫ: cui⁹ finis ẽ fraterna emẽdatio. si sperat̃ cõsecutio hui⁹ finis: correctio fiẽda ẽ. si ãt nõ: tũc a correctiõe desistat. qñ nullũ agẽs frustra agere intẽdit. hec de itẽtione beati Tho. vbi supra. Et sic patet prima pars huius sermonis.

¶ De q̄litate ⁊ 2ditiõe f̃rne correctiõs. 2sideᵒ. II.

S*Ecundo loco* fraterne correctionis debitã cõditionẽ videam⁹. vbi tres cõcl'ones faciam⁹. vz. ¶ p̃ᵃ cõcl'o ẽ ista. oĩs supior cui ex officio vel dignitate incũbit alios corrigere grauit̃ delinqt si negligit obuiare. ¶ 2ᵃ cõcl'o. Ritũ debitũq̃z modũ si meritũ voluerim⁹ h̃re: i correctione debem⁹ obseruare. ¶ 3ᵃ cõcl'o ẽ ista. nõ ẽ sẽper illicitũ correctiõis contumeliam ferre in proximum: cũ finis debitus sperat̃ contumelie.

¶ De negligẽtia superioꝝ quantũ ad correctionẽ inferiorum. Conclusio. I.

A*Ccipe* p̃mã cõcl'onẽ ⁊c̃. vt. s̃. Ad cui⁹ declarationẽ tres iqram⁹ vi. ¶ p̃ᵃ vi. ẽ ista vtꝝ ep̃s possit corrigere p̃ncipes ⁊ dños sec'ares qñ iustitiã d̃reliquũt: vl' alio mõ errãt. ¶ 2ᵃ ẽ ista. vtꝝ ep̃s possit iudeos ⁊ alios ĩfideles cõrigẽ. ¶ 3ᵃ ẽ ista. vtꝝ supiores ⁊ q curã reipublice vl' rei familiaris h̃nt mortalit̃ peccẽt: si circa subditos sint negligẽtes. ¶ Quãtũ ad p̃mã dico q q̃libet p̃lat⁹ in aliquo loco iudiciariã h̃ns p̃tãtem oẽs xp̃ianos cũ peccant corrigere dz. q ratiõe peccati oĩs xp̃ianus de foro efficit̃ ecc'ie. Hiere. pᵒ. Ecce cõstitui te sup gentes ⁊ regna: vt euellas: ⁊ destruas: ⁊ disperdas: ⁊ edifices: ⁊ plãtes. Jdẽ extra de iudicijs c. nouit. vbi d̃r circa mediũ capl'i. Eccl'ia potest de mortali pctõ q̃libet xp̃ianuz corripere. Jtem ad ecc'iã spectat seruare pacem ⁊ facere obseruare. Jtẽ eccl'ia cognoscit de sacri religione. Jtem põt inducere legem cũ pro ipsa ẽ: sed tenet̃ cã minime recipe 2 se. hec ibi. Propterea nõte q si supiores ⁊ rẽpu. gubernare h̃ntes negligant i suos subditos administrare iustitiã põt ep̃us ⁊ q̃libet prelatus iurisditionẽ h̃ns compellere illos ad iustitiã tenendã ⁊ si negligerent potest eoꝝ defectus supplere ⁊ de eorũ subditis iudicare. extra d̃ foro cõpe. c. ex trãsmissa. vbi d̃r. Cã feudi p dñm feudi dz terminari.

Et si malitiose distulerit pōt ecclesiastic⁹ iudex ēminare. hec ibi. Et. c. lʒ. sic dr̄. Non valent lr̄e a sede apostolica ipetrate sup reb⁹ ad foꝝ seclar̄ ptinētib⁹ dū ipsi iudices seculares pati sint iusticiā exhibere Sʒ si grauamē itulerit vl' merito suscepti recusati fuerit: si nō iuenit supior ad quē hēant recursū: tūc ad ecclesiasticū iudicē recurrat. hec ibi. Et. c. ex te nore sic dr̄. Cāc ēt viduaꝝ q̄ ad foꝝ seclare ptinēt nō debēt p ecclesiasticū iudicē ēminari: dūmō p secularē possint suā iusticiā obtinē. Alioqn ecclesiasticus poterit eas ēminare. hec ibi. Et h° idē pōit. 33. q. 5. c. administratores ⁊c. Et nō dico tibi ad lr̄aʒ textū qꝛ satis ex p̄dictis q̄ diximus claret. De dño āt nr̄o Nicolao papa qnto: c⁹ sub tpe h° q̄dragesimale ꝯposui: dū Rome eēm. ⁊ ꝓcurator foꝛeʒ ordinis mei. fratꝝ suoꝝ beate Marie aliq̄ notare decreui ſm Joānē an. Dic. n. ipse q̄ vbi papa iurisditionē temporalē nō hʒ: legē tollē nō pōt q° ad foꝝ ciuile: nisi i his i qb⁹ v̄gitur aīe piculū. cū ptātes distincte sint 96. di. cū ad verbū. Ubi circa mediū capli rōeʒ red dens q̄re ptās ipatoris a ptāte pape distincta sit: ⁊ ecōuerso sic dr̄. Et vt xp̄iani ipatores ꝓ eterna vita pōtificib⁹ idigerēt. ⁊ pōtifices ꝓ cursu tēporaliuʒ reꝝ iminō ipatoꝝ legib⁹ vterent: q̄ten⁹ sp̄ualis actio a carnalib⁹ distaret icursib⁹ ⁊ cler⁹ militās minime se negocijs secularib⁹ iplicaret: ac vicissim. s. ex alia pte nīc. s. ipator reb⁹ diuinis p̄sidere videretur. i. reb⁹ ecclesiasticis vt exponit. 2. q. 5. c. suspectis vt dicit glo. iterli. q eēt negocijs secularib⁹ iplicamus. hec ibi. Nec ꝓpria v̄ba ad lr̄aʒ ponunt. di. 10. c. qm̄ idē mediatō dei ⁊ hoīuʒ hō xp̄s iesus ⁊c. In his aūt i qb⁹ piculū aīe vergit quo ad vtrūq; foꝝ tollit legē: vt pʒ i sup̄dicto. c. Innotuit. Et exp̄sse declarat eē de p̄scriptio. c. vl. vbi sic dr̄. Qm̄ omne qō nō ē ex fide peccatū ē. ⁊ īfra. Nulla valeat absq; bona fide p̄scriptio tā canonica q̄ʒ ciuilis. Quia oī cōstitutōi atq; cōsuetudini d̄rogādū ē: q̄ sine petō mortali nō pōt obseruari. Un̄ oʒ q̄ p̄scribit: ⁊ nulli⁹ tpis pte cōsciam hēat rei aliene. hec ibi. Fac ad h° c. sup illa q̄one. ⁊. c. cū ſʒ aplm̄ de secūdis nup. Et de fo. cōpe. c. vl. li. 6. ⁊ de sen. ex. c. decreuim⁹. li°. 6. Nō. n. dedignāt i talib⁹ leges ipatoꝝ sacros imitari canones. eē. de iudicijs. c. clerici. vbi dr̄. Clerici ⁊c. de oī crimīe dʒ cleric⁹ corā ecclesiastico iudice cōueniri: nulla lege vl' cōsuetudie p̄iudiciū gn̄ante hec ibi. Et hec volo sufficiāt q̄ztū ad p̄mā vitatez.

¶ Quātū ad s̄am veri. dico ſʒ Ray. q̄ ep̄us ⁊ q̄libet iurisditionē ecclesiasticā hn̄s: directe iudicare nō pōt de his q̄ foris sūt. s. aliq̄s religiōis regulas eis iponēdo: sʒ idirecte iudicare pōt. s. subtrahēdo xp̄ianos ab eoꝝ cōione. extra de iudeis. c. ⁊ si iudeos. Itē iudicat de eis dū loquūtur cōtra xp̄ʒ. vt eē de iudeis. c. In nōnullis. i fi. ⁊ sic de alijs. De ista mā dicet ifra seria. 6. p totū. Ad tertiā dico q̄ grauiter d̄linqnūt: cū mala ad eoꝝ noticiā venerint: ⁊ nō corrigūt. aut āteq̄ fiāt obuiare desistūt ne fiant. Audi tex. 86. dis. facientis. vbi dr̄. Facientis ꝓculdubio culpā hʒ: q qō pōt corrigere negligit emēdare Scriptū q̄ppe ē. s. Leuitici. 20. Nō solū q faciunt sʒ ēt q cōsentiūt facientib⁹ pticipes iudicāt. Et libat dño ꝓspera q ab afflictis pellit aduersa. q. d. ep⁹ sacrificiū placet deo q ab afflictis remouet peīā. Et neglig̃e cū possit deturbare puersos: nihil aliud ē q̄ʒ fouere. nec caret scrupulo cōsensionis. i. societatis occulte: q māifesto facinori desinit obuiar̄. Et probat se odisse vitia q cōdēnat errātes. Nec relinquit sibi locū deuiādi. i. peccādi q nō pepcerit excedēti. i. peccāti. Et p̄m⁹ inocētie grad⁹ ē odisse nephanda. Tres. n. sūt inocētie grad⁹ dic glo. Primus est malū nō facē. Scōs facientib⁹ nō cōsentire. Terti⁹ si pōt peccātes corrigē. 23. q. 4. ita plane. ⁊ 45. di. 3. hec glo. O rectores ciuitatū quō regūt vr̄e ciuitates: O p̄lati quō regūt subditi vr̄i: O ciuitates quō s̄uant leges vr̄e mūicipales: Audite Isa. 59. q̄si i fine. Cōuersū igt ē retrorsū iudiciū: ⁊ iusticia lōge stetit. qa corruit i platea v̄itas: ⁊ eq̄tas nō potuit igredi. Et facta ē v̄itas i obliuione ⁊c. Audite tex: 83. dis. c. error. Error cui nō resistit approbat. ⁊ v̄itas cū minime defēsat opprimit. Negligē q̄ppe cū possis. s. sine petō argue̅ puersos: nihil aliud est q̄ʒ fouere. Nec caret scrupulo. i. suspitiōe societatis occulte q māifesto facinori d̄siuit obuiar̄. hec ibi. Et c. cōsentire dr̄. Cōsentire videt errāti q ad resecāda q̄ corrigere debēt n̄ occurrit. hec ibi. Et hec volo sufficiant pro presenti conclusione.

¶ De ꝯditōib⁹ s̄uādis circa corectionē ꝯclo. II.

a Ccipe s̄am cōclōnē. vʒ. Ratū debitumq; modū si meritū voluerim⁹ hēre: i correctione debem⁹ s̄uare. vbi tres igramus veritates. ¶ p̄a v̄i. ē. Quē modū debēt tenere supiores i corrigēdo iferiores: qm̄ d̄ iferiorib⁹ ad supiores dictū est i 3ª ꝯclōne hui⁹ p̄me partis. ¶ 2ª v̄i. ē. Quō eq̄les i eq̄lib⁹ correctionē exercere debēt. ¶ 3ª v̄i. Quō ad seipsū. ¶ Quātū ad p̄mā dico q̄ iter p̄claras s̄uādas cōditiōes iste pmarie s̄uāde sūt. vʒ. Cōsideratio. Charitas. Animositas. Minitas. Prudētia. Et discretio. ¶ Primo mq̄ requirit diligēs cōsideratio. Nō. n. corrigere dʒ q̄spiā aliquē nisi bn̄ p̄ns nouerit psonā dlīq̄sse. 11. q. 3. grauie igt ē ⁊ idecēs vt i re dubia certa det̄ sn̄ia. ⁊ sunt verba Greg. Et. c. q̄uis dr̄. Quāuis vera sint q̄dā tn̄ iudici nō sūt credēda nisi certis idicijs demōstrēt. Et sūt verba Aug. Et Eccli. 11. ⁊ allegat̄ ibi dē. c. eoꝝ q accusāt. Anteq̄ʒ igt scruteris nō rep̄hēdas. itellige pri⁹: ⁊ tūc icrepa. anteq̄ʒ audias nō reprehēdas. ⁊. c. nō solū ponit̄ regula dicēs. Nō solū ille reus ē q falsū de aliquo ꝓfert: sʒ ⁊ is q cito aurē criminib⁹ p̄bet. hec faciūt isti hypocrite ignorātes dure ceruicis. nā qō i aīo hn̄t: volūt ꝓ iure haberi ⁊c. ¶ Scd̄o reqrit charitas. vt nō ex odio vl' ira dicta correctio fiat. 12. q. 2. c. fraternitas tua. vbi dr̄. Fraternitas tua ex p̄sona furis pēsare pōt q̄lit valeat corrigi. Sūt. n. q̄dā q hn̄tes subsidia: furtū ppetrāt. ⁊ sūt alij q i hac re ex iopia delinquūt. vn̄ necesse ē vt q̄dā d̄amis: vt sī illi supple q sūt soluendo. q̄dā vero verberib⁹: vt sūt illi supple q sūt nō soluēdo corrigātur: ⁊ cū Paulo districti⁹ agi. ex charitate agēdū ē: ⁊ nō ex furore ⁊c. Et sūt v̄ba greg. Et idē dr̄. 23. q. 5. c. p̄dest. q̄si circa mediū capituli vbi dr̄. Nihil nocēdi cupiditate fiat: nihil ihūaniter

sed oīa cōsulēdi charitate. Et pax īfra. h° solū be-
nefit vt vita hominū corrigat rc. Et sūt vba Aug.
cōcordat. c. ea vindicta. 23. q. 4. rc. ¶ 3° reqrit aīo-
sitas: vt. s. nō sit nimis ī corrigēdo remissus. q: dū
vni pcit idigno qd cōtagiū puocat vniuersos. Fa
cilitas. n. venie icētiuū tribuit delinquēdi. 23. q. 4. c.
ē iniusta. vbi dr. Est iniusta mīa. i. sūt aliq q iniuste
miserent. deniq3 ī lege scriptū ē de quodā. s. Deut
19. Nō misereberis illi°. Et ī li° regū legit. s. p°. Re.
15. q Saul 3rit offēsā: q: misert° ē Agag hostiū re
gi. s. amelechitax: quē phibuerat diuīa snīa fuari.
Ita sigs latronē filijs depcātib° mot° r lachrymis
cōiugis ei° iflex° absoluēdū putat: cu3 adhuc latro
cinādi aspiret affect°: nōne inocētes tradet exitio
i. morte: q liberat mlta erina cogitātem. q. d. sic.
Certe si gladiū repmit. s. ipse iudex vicula soluit:
larat exiliū. Cū latrocinādi q̄ pōt clemēnori via n̄
enpu facultatē. q volūtatē extorqre n ō. potuit rc.
Et sūt vba Ambrosij. Et. c. se. sic di. Ne amisso iu
dicio sis pauperi ī mala cā misericors. Cui° si par
cis: facillo pcutis cor: r tāto negorē reddis quanto
iusto sibi fauere videt. r sūt vba Aug. ī lib. psalmo
rū. ¶ 4° reqrit mititas vt. s. nō sit ēt nimis crude
lis. Iustitia. n. sine mīa eē nō d3. vt p3 di. 45. c. lic3
vbi dr. Licet plerūq3 accidāt sacerdotib° q sūt re-
phendēda: plus tn̄ erga corrigēdos agat beniuolē-
tia q3 seueritas. plus cohortatio. i. āmonitio q3 cō-
motio. pl° charitas q3 potestas. Cū nemo nr̄m sin̄
rephensiōe aut sine pctō viuat. Nā si dn̄s statī p°
trinā negationē btīn Petr: pceptorē nr̄m aplm iu
dicasset. i. cōdēnasset: nō tn̄ ex eo fructū sicut fecit
recepisset. q: s. multos cōuertit rc. hec ibi. Et. c. di
sciplina. sic dr. Disciplina. i. iustitia vl' misericordia
multa destruit: si vna sine altera teneat. S3 circa
subditos inesse d3 rectoribus r iuste cōsulēs mīa r
pie seuiens disciplia rc. multa exēpla ibidē addu-
cunt vt de hoīe q icidit ī latrones: exponēs p oleū
ifusū ī vulnerib° misericordiā: r p vinū iustitiā sine
punitiōnē. Et exēplū ponit d David sic dicēs. hic
ē David ait. vga tua: r baccul° tu°: ipsa me 9sola
ta sūt. virga. n. pcutimur: baculo sustētamur. Sit
g° districtio iustine q̄ feriat. sit r cōsolatio bacculi q̄
sustētet. Sit itaq3 amor: s3 nō emoliēs. sit rigor: sed
nō exasperās. Sit zel°: s3 nō īmoderate seuiens. sit
pietas: s3 n̄ plusq̄3 expediat parcēs rc. r mlta alia
ponit plire rc. ¶ 5° reqrit prudētia vt. s. 9sideret
qlitatē criminis r psone. Alio. n. mō fornicatores: alio
mō fures corrigēdi sūt: alio mō seculares: alio mō
religiosus: sicq3 de alijs. Facit ad h°. c. supi° hic al
legatū. 12. q. 2. fraternitas tua. de pe. di. 5. c. si cōside
ret qlitatē criminis rc. r ex de ho. sicut dignū. r. 24.
q. 10. corripiant. vbi dr. Corripiāt itaq3 a pposins
sui subditi correctiōib° de charitate venictib° p
culpax diuersitate diuersis vl' minorib° vl' āplior
ib° rc. Et sūt verba Aug. ¶ 6° r vlt. reqrit discre
tio sine q̄ virtutes sūt vitia: vt dīc Petr° rāuēnas
vt qsq3 cū dilectiōe: qsq3 cū asperitate corrigat. pri
mus. 24. q. 3. eccl'e. vbi dr. Eccl'ie crimīa quorūli-
bet sūpsis criminosis cōfiteri nolētib° vndecunq3
claruerit. i. oīb° noti sint: qcūq3 nō fuerit paticte le

ni medicamēto sanata. s. leni admonitione: velut
igni quodā pie icrepatiōis vrēda sūt r curāda. q si
nec sigdē. i. certe eqnimit sustinēt3 ac pie icrepātis
medela pcesserit: vt ī eis q̄3diu pōtati r salubriter
obiurgati corrigi noluerit: tāq3 putride corpis par
tes debent ferro excōicatiōis abscidi. ne sicut ca-
ro morbis emortua: si abscisa nō fuerit: salutē reliq̄
carnis putredinis sue cōtagiōe corrūpit. ita isti q
emēdari despiciūt r ī suo morbo psistūt: si ī oīb° de
prauatis ī scōx societate pmaserit: eos exēplo sue
pditiōis ificiūt. hec ibi. qr rc. Et sūt verba pspe-
ri. ¶ Quātū ad sām dico q ad h° vt eq̄lis equalē
recte corrigat. pmo reqrit discreta āmonitio iter te
r ipsū solū. Audi Aug. d verbis dn̄i. Quid ē inqt si
peccauerit ī te frat tu°: nisi si tu scis q: peccauit.
Nā si solus nosti q peccauit ī te: r eū vis corā oīb°
arguer: nō es corrector: s3 pditor. O maledicta his
tpibus cōsuetudo cū scim° minimū pximi pctm̄: r
adhuc vix bene scim°: illud in plateis: apotecis: r
mutuis collocutiōib° publicam°. Et qd scelestius
ē crebro vix credēda sōmiam°. S3 ve inqt Isa. 11.
q. 3. q dicit bonū malū: r malū bonū rc. ¶ 2° req-
rit discreta rō. i. vt illū corrigas sui r nō tui amor
iō dr. si te audierit lucrat° eris frēm tuū. ergo pp
illud fac: dicit Aug. vbi. s. vt lucreris illū. ¶ 3° re
quirit discreta cōsideratio. audi Criso. sup Mat.
Qnāto igt inuerecūdior r ptinacior fuerit: tāto nos
magis ad medicinā studere o3: nō ad irā r odium
Eteni medic° cū viderit morbū nō remitti nō desi
stit: s3 tūc magis pparat ad curādū. vide q° q̄l ter
nō vidi cte grā hec correctio fit: s3 emēdatiōis. Et
pp hoc cōfestim non iubet duos accipere: s3 qn̄ ipe
corrigere nō valuerit. Neq3 tūc ad eū misit multi-
tudinē: s3 vnū vl' duos. r ad hoc legis testimoniū
inducit dicens. In ore duox vl' triū stat omne ver
bum. hec ille. ¶ 4° requiritur discreta conuocatio
vt conuocetur aliquis in corrigēdo si solis tuis am
monitionibus noluerit emendari. r hoc innuit in
textu. ¶ 5° requiritur discreta nunciatio: quia si n̄
audierit dic eccl'ie. qd duobus modis exponit sing
glo. Uno mō: dic eccl'ie. i. prelato qui preest eccl'ie
r sic supra expositū ē. Scdo modo dic ecclesie idest
multitudini. Et sic exponit Hiero. super Math.
dicens. Porro si nec illos audire voluerit: tūc mul
tis dicendu3 est. s. amicis qui possint prodesse: r nō
obesse: vt detestationi eum habeant: vt q non po-
tuit pudore saluari saluet opprobrijs. hec ille. ¶ 6°
requirit discreta separatio. q: si etiā sic nō emenda
uerit: sit tibi sicut ethnicus. idest gentilis r publica
nus. Qd duob° modis potest intelligi. Uno mō vt
euitetur ī 9uersatione sicut excōicatus r īfidelis. r
hoc videt aplus innuere sa ad Thessal'. 3°. denun-
ciamus autē vobis frēs ī nomine dn̄i nr̄i Jesu xp̄i
vt subtrahatis vos ab oī fratre ābulāte inordina-
te. Secundo mō vt excōicetur a sacerdote. r hoc
videtur dicere textus. 24. q. 3. vbi di. Tam sacer-
dotes q3 reliqui fideles sūmam debent hēre cura3
de his qui pereunt: q̄tenus redargutiōe aut corrigan
tur: aut si icorrigibiles appareant ab eccl'ia separē
tur. s. per excōicationē. Idem dicit. c. eccl'ie crimi-

na.superius allegatum.q̄re ꝛc. ¶ Ad terciam vi. dico ꝙ hec sola ad p̄sens discreta ꝯditio i correctione sumpsi⁹ seruāda ē: vt aliena scā vnusqꝫ diiudicet peiora q̄ꝫ sua. Nec festucā socij trabē putet: sed se cūctis peiorē arbitretᷣ: itelligēdo de gn̄ib⁹ singuloꝝ ꝛ nō de singl'is generꝝ. Audi pulcherrimū tex.i.q. i.c.multi. vbi dr̄. Multi seculariū hoīum cū plus sacerdotū vitā q̄ꝫ suā discutiūt: i magnū ꝯtēptiōis dīnoꝝ sacr̄oꝝ crimē icurrūt. Magna.n.trabe vulneratos habētes ocl'os: cāqꝫ negligētes: festucā tenuem i alioꝝ cōspiciūt ocul'. Quā dū icaute festināt euellere: erroris i foueā dilabūtᷣ. min⁹ q̄dē cōsiderātes: ꝙ nō eos sacerdotū vita lederet: si ipsi hūilr bonis sacerdotū āmonitiōib⁹ aurē accōmodarent Sꝫ dū hypocritaꝝ more plus illoꝝ famā q̄ꝫ ꝓpriaꝫ vitā: vl' vite negligētias diiudicāt: spnūt scā monita ꝛ sp̄ualia dona. vn̄ fit vt nō solū ab eis dicta respuāt sꝫ q̄d deteri⁹ ē diuina ēt mysteria cōtēnāt: vt nec corpis cōiōnē aut sāguinis dn̄i nr̄i Jesu xp̄i corū ministerio cōfectā assumāt: putātes hāc.s.cōiōnē min⁹ eē sācificatā: si illoꝝ fiat officio quoꝝ vita eoꝝ oculis videtᷣ ignobil'.i.mala. Heu i q̄ꝫ magnū laqueū icidūt: vt dīna ꝛ occulta mysteria plus ab alijs scīficata posse fieri credāt. Cū vnus idē sp̄us sāct⁹ i eccl'ia diffusa p totū orbē fraꝝ icōprehensibiliter ea mysteria ꝛ occulte atqꝫ iuisibilr opādo sācrificet: ꝛ bn̄dicēdo bn̄dicat ꝛc. hec ibi. Et idē ꝓbat de oib⁹ sacr̄is. vn̄ v̄sus finē sic dicit. Virt⁹ dīna discreti⁹ opaᷣ i eis. Et diuine solūmō ē hec v̄t⁹ siue potestas nō hūane efficacie ꝛc. Qr̄ vero insensati popl'i diuinā poti⁹ attēdite v̄tutē: ꝛ v̄ram vitā cōsiderate: q̄ sceleribꝫ plena est ꝛ corrigite vosipsos. Audite Jsa.c.p°. Lauamini igt ꝛ mūdi estote auferte malū cogitatōnꝫ v̄raꝝ ab ocl'is v̄ris. discite benefacere. q̄escite agere pūerse ꝛc. Et hec volo sufficiāt pro presēti conclusiōe. quare ꝛc.

¶ Qꝛ quqꝫ lꝫ cōtumeliā ferre i ꝓximū. Cōcl'o. III.

a Capie p̄mā cōcl'onē. vꝫ. Nō ē sēp illicituꝫ correctiōis cā cōtumeliā ferre i ꝓximum cū finis debit⁹ sperat̄ cōtumelie. vbi tres igram⁹ v̄itates. ¶ p̄ᵃ v̄i. ē ista. Quid est ꝯtumelia. ¶ zᵃ veri. ē. An liceat cā correctiōis cōtēdere. ¶ 3ᵃ veri. ē. An cā correctiōis liceat dicere cōtumeliā i ꝓximū. ¶ Quātū ad p̄mā dico sꝫ btm̄ Tho. zᵃ zᵉ.q.zz. ꝙ cōtumelia iportat dehonorationē alicui⁹ p verba aut facta. vt si dicerē. Tu es vnus latro. tu es vna meretrix. ꝛ silia. Vbi nota ꝙ ista duo.s. cōtumelia ꝛ cōuiciū abinuicē differunt. Nā tūc cōuiciū ē cū alicui p̄sone iproperat̄ aliquis dsect⁹: siue sit culpe siue pene. Sꝫ ꝯtumelia ē cum alicui iproperat̄ defect⁹ ꝓprie culpe. Vn̄ si ego dicerē iniuriose alicui. Tu es claud⁹: vl' cecus cōuiciū ē: sꝫ nō cōtumelia. Si āt dicat ꝙ sit fur: nō solū cōuiciū: sꝫ etiā cōtumeliā infert i ꝓximū. Sepe tn̄ vnū ꝓ altero ponitᷣ: q̄re ꝛc. ¶ Quātū ad 2ᵃꝫ dico sm̄ btm̄ Tho. zᵃ zᵉ q.38. ꝙ cōtētio pōt cōsiderari trib⁹ mōis. Uno.n. iportat ipugnationē agnite veritatꝫ ꝛ iordinatū modū. Et sic Ambrosi⁹ ait. Cōtētio ē ipugnatio agnite veritatꝫ cū ꝯfidētia clamoris. Et h° ē pctm̄ mortale. Scdō mō cōtētio iportat ipugnationē falsitatꝫ cū debito mō acrimonie. ꝛ sic cōtētio ē laudabil'. Et sic cā cōrectiōis lꝫ ꝯtēdere: p̄sertim cū sperat̄ fr̄is emēdatio. Tercio mō cōtētio iportat ipugnationē falsitatꝫ: sꝫ nō cū debito mō. ꝛ sic poterit eē veniale pctm̄: nisi forsan tāta iordinatio fiat i cōtēdēdo ꝙ ex h° scādalū generetᷣ. Jnde aplus cū dixisset ad Thim. z. Noli verbis cōtēdere. imediate subdit. Ad nihil.n. vtile est nisi ad subuersionē audiētiū ꝛc. ¶ Quātū ad 3ᵃ dico sm̄ btm̄ Tho. 2ᵃ 2ᵉ.q.7z. ꝙ tā cōuiciū q̄ꝫ contumelia ē pctm̄ mortale. Et nō min⁹ q̄ꝫ furtū vl' rapina. Nullus.n. si sane mētꝫ ē min⁹ honorē ꝓpriū amat q̄ꝫ rē tēporalē. Audi Bernardū i quodā sermone. Cōuiciū igt leuis ē s̄mo: sꝫ grauitᷣ vulnerat leuitᷣ trāsit: sꝫ grauitᷣ v̄rit. leuitᷣ animū penetrat sꝫ nō leuiter exit. leuiter ꝓfertᷣ. sꝫ nō leuitᷣ reuocatur Facile volat. ideo facile charitatē violat. tenerum mēbrū lingua: attn̄ vix teneri pōt. Substātia q̄dēꝫ ifirmū atqꝫ exiguū: sꝫ v̄su magnū ꝛ validū inenitᷣ: tenuis ē ꝛ lata: iō aptissimū ꝓ euacuādis sordibus istēm. hec ille. Dic tn̄ btūs Tho. vbi. s̄. ꝙ siqs correctiōis cā cōuitiū vl' contumeliā dixerit nō peccat simplr sed p accidens. Et p ꝯn̄s dicit ꝙ hoc quādoqꝫ erit peccatū veniale: q̄nqꝫ nullum. discretio tamen necessaria ē: vt.s. homo moderate suis vtatur verbis. Qm̄ adeo graue conuiciū esse posset: ꝙ per incautelā prolatū, auferret honorē eius contra quē proferretur. ꝛ tunc posset homo peccare mortaliter: etiā si dehonoratiōnē alterius non intenderet. Quādo igitᷣ quis honeste ꝛ debito modo correctionis causa in aliū contumeliā profert: multū meretur: p̄sertim cū speratur fratris emēdatio. Et h° mō dn̄s discipulos in Emaus euntes stultos vocauit. Luce vlt. Et apostol⁹ ad Gal'.3. galatas insensatos dicens. O isensati galate. Et Johel.i. Expergiscimini ebrij omnes qui bibitis vinum i dulcedine. Dicit tn̄ Aug. ꝙ tales obiurgatiōes ex magna necessitate sunt adhibende: in q̄bus nō vt nobis: sed vt domino inseruiatᷣ instamus. de hoc ēt btūs Tho. zᵃ zᵉ.q.1z. q̄r. ꝛc. Et hec volo tibi sufficiant pro secūda parte huius sermonis.

¶ De amorosa castigatiōe ꝓximi. Cōsider°. III.

t **Ertio loco** Correctionis sacre amorosā castigationem videam⁹. vbi tres ꝯcl'ones faciam⁹ vꝫ. ¶ p̄ᵃ ꝯcl'o ē ista. Quisqs supior est ꝛ curā habet rei familiaris: si nō pōt v̄bis suos corrigere iferiores: verberib⁹ vtat̄ maxīa cū maturitate. ¶ zᵃ ꝯcl'o ē ista. Licet ex zelo charitatis oēs ꝓximū corrigere teneantᷣ: nō tn̄ licitū ē oib⁹ illos castigare. ¶ 3ᵃ cōcl'o ē ista. Nulli tā superiori q̄ꝫ inferiori conceditur tam causa correctionis q̄ꝫ alio bono respectu verba proferre maledictionis.

¶ Qualr' supiores d̄bcāt iferiores castigar̄. ꝯ°.I.

a Capie p̄mā ꝯcl'onē ꝛc. vt. s̄. vbi tres igram⁹ v̄i. vꝫ. ¶ p̄ᵃ veri. ē. Si pr̄ pōt sine petō filios verberare. ¶ zᵃ veri. ē. Si dn̄s sine pctō pōt seruū v̄berar̄. ¶ 3ᵃ veri. ē. Si ep̄s pōt suos subditos sine peccato verberare. ¶ Quantum ad p̄mam dico sm̄ btm̄ Tho. zᵃ

2ª.q.65.q̄ vberatio q̄ñ fit ex charitate ⁊ nō odio vl' vindicta: hȝ rōnē pene īfligēde ꝓpt maliciā. Nullꝰ āt alteꝝ punire pōt: nisi ī illū habeat ptātē. ⁊ qꝛ filiꝰ subdit pri: iō filij castigari debēt a parētibꝰ cū delinquūt. 5.q.5. nō osculat̃. dr̃. Nō osculat̃ sp pr̄ filiū: sȝ aliqñ castigat. gͦ quādo castigat̃ q diligit̃: tūc circa eū pietas exercet̃. hȝ.n. amor plagas suas q̄ dulciores sīt cū amarissime īferūt̃. dulcior.n. ē religiosa castigatio q̄ blāda remissio. vñ ait ꝓphā. Dulciora sīt vulnera amici: q̄ volūtaria oscula inimici. hͤ ibi. Et sīt vba Ambro. Si vō talis castigatio ex animo iniquo ⁊ odioso fieret: tūc eēt pcc̄m mortale. Et iō cū corrigūt: discrete cōrigāt. q̄re ⁊c̄. ¶ Ad sām ve. dico sm btm̄ Tho. vt.s̄. q̄ dn̄i habēt ēt ptātē castigādi eoꝝ subditos. ⁊ iō cū vbis nō cōrigūt̃: castigēt̃: Dic̄.n. phūs. 10. ethico. q̄ aliq ita bone sūt ɔditōis ⁊ nāe q̄ minimo obiurgatōis vbūculo emēdāt̃. q̄dā vero asinine nāe q̄ sine verberibꝰ nō corriguntur. Ideo oēs ad quos spectat īferiōes cōrigere: cū verbis subditos corrigere nō possūt: illos corrigāt cum mazans. fac̄ ad hoc ꝓpositū textꝰ ante oia. di.35. ⁊ di.45. cū btūs. Audi tex. 5.q.5. nō ois. Nō ois inqt q parcit amicꝰ ē: neqȝ oīs q verberat inimicꝰ ⁊ infra. Quis nos pōt āplꝰ amare q̄ deus: ⁊ tñ nō solū nos docē suauit̃: verūetiā salubrit̃ t'rere nō cessat fomētis leuibꝰ qbꝰ deꝰ cōsolat̃. sepe.n. mordacissimū medicamētū tribulatōis adiūgit. Exercet fame ptriarchas. s. Jacob ⁊ filios eiꝰ q fame iuerūt in egyptū. Exnā pios ⁊ religiosos. ꝓpl'm cōtumacem penis grauioribꝰ agitat. Nō aufert ab aplo. s. paulo stimulū carnis: t'tio rogatꝰ vt virtutē in īfirmitate pficiat ⁊c̄. hec ibi. Et sīt vba Aug. Et pncipium hꝰ capli ponit̃ ēt. 23.q.4.c. nimiū. Et hoc ī t'tia rōe textꝰ ibi. Itē pꝰ pauca. Nō ois q parcit amicꝰ ē ⁊c̄. ¶ Ad t'tiā ve. dico q̄ nullus ep̄s aliquē suis manibꝰ verberare dȝ. di.86.c. nō lȝ. vbi dr̃. Non licet ep̄m suis manibꝰ cedē aliquē. hoc.n. alienū a sacerdote eē dȝ. hec ibi. Potest tñ peccātē subijcē verberibus per aliū. 5.q.5.c. illi q. vbi dr̃. Illi q aut fide catholica: aut inimicitia suspecti sīt: ad pulsationē .s. accusatōem ep̄oꝝ non admittāt̃. nec illi q sponte alioꝝ crimina cōfitent̃. ⁊ iō replicāda ē sollicite veritas: quā spōte ꝓlatā nullꝰ vox hr̄e pōt. hāc. s. veritatē diuersis cruciatibꝰ: tñ leuibꝰ dic̄ glo. elatebris. i. abscōsiōibꝰ suis religiosus tortor exigere dȝ. vt dum penis corpora subijciunt̃: que gesta sunt fidelit̃ ⁊ veracit̃ exhauriant̃. s. ab eo per iudicē. hec ibi. Ex quibus pȝ q̄ licet episcopo subditū subdere verberibus per alium: nō tñ per laicum: sed per clericū: si verberādus est clericus. Si.n. per laicum verberaret: ambo. s. ep̄s ⁊ laicus inciderēt in canonē late sn̄ie. extra de sen. excom. vniuersitas. Et hoc intellige nisi clericus verberādus eēt incorrigibilis. qꝛ etiā per laicum posset illum verberibus castigare. di.17.c. nō licuit. in fi. Et melius ex̄ de sen. excō. vt fmitati. Caueat tamē laicꝰ ne amplius sua violentia se extēdat q̄ defensio vel rebellio exigit clericoꝝ. vt in eadē di.17. ī fi. vide glo. ⁊ ex̄ de sen. ex. vt fmitati tue. vbi sic dr̃. Ut fmitati tue. ⁊ ifra. plati pnt ⁊ debēt clericos postq̄ fuerit de crimine canonice condemnati: sub arcta custodia detinē: si sint incorrigibiles: nec monasterijs valeāt custodiri. Laici vero citra excōmunicatiōis sn̄iam capere clericos ⁊ ad iudiciū trahere possunt: si opȝ etiam violent̃: dūȝ tamē idem faciāt de mādato eoꝝ quoꝝ est corrigere criminosos. dum tñ nō āpliꝰ eoꝝ violentia se extēdat: q̄ defensio vl' rebellio exigit clericoꝝ. hec ibi. Et pono hic tres regulas generales. ¶ Primo accipe istā regulā gnālem: q̄ nunq̄ clericus q̄tūcūq; criminosus existat: tradendꝰ est curie seculari: dūmō possit corrigi. di.81.c. dcm̄ est. Nisi ɔprehēsi sint in crimine falsi. ex̄. de cri. falsi. c. ad falsarioꝝ. vbi dr̃. sic. Ad falsarioꝝ. ⁊ infra. Qui p se vel p aliū vitiū falsitatis lr̄aꝝ pape exercet: cum fautoribꝰ ⁊ defensoribꝰ suis anathemate feriunt̃. Clerici deprehēsi de hoc degradent̃: ⁊ ptāti seculari tradāt̃ puniēdi. Laici vero cōuicti grauit̃ puniāt̃. hec ibi. Et ēt accipe istā aliā regulā gnālē. q̄ vbicūqȝ deficit eccl'iastica ptās: semp currit ad brachiū seculare. 11.q.1. petimꝰ vt dignemini ⁊c̄. ⁊ 23. q.5. de liguribꝰ atqȝ veneficis ⁊ histrijs ep̄is ⁊c̄. in fine. Ligures dicunt̃ q sūt ī italia citra padū. ⁊ ex̄ de offi. iudi. ordi. c. i. in fi. Hoc idē di.17.c. non licuit ī fi. q̄re. ⁊c̄. ¶ 3ª regula ē ista. q̄ licet ep̄i ⁊ plati peccātes ⁊ delinquētes subditos ꝓprijs manibꝰ verberare nō possint. tñ suos de familia: ⁊ quoscunqȝ docerēt ⁊ erudirēt: si cā correctōis ꝓprijs manibus etiā ex ira pcusserint: nō incidūt ī excōicatōis sn̄iaȝ hoc exp̄sse pȝ ex̄ de sen. ex. c. cū volūtate ⁊ ꝓposito malitia distinguit̃ ⁊c̄. in fine. c. Nec regrit̃ q̄ ī verberādo: discrete tñ actualit̃ de correctōe cogitet. sȝ sufficit dic̄ Guil. q̄ hūc finē habeat ī hitu. Nec distiguo vtrū verberatꝰ sit ī sacris vel nō. qꝛ decretal' cū volūtate idistīcte loqt̃. quādo id cā correctiōis fiat. Et hec sufficiāt ꝓ p̄senti conclusione.

¶ Qꝛ nō oībus castigare licȝ. Cōclusio. II.

a Ccipe sām ɔcl'onē. vȝ. Licet ex zelo charitatis oēs ꝓximū corrigere teneāt̃ nō licitū tñ ē oībus illos castigare. vbi tres ponamꝰ ve. ¶ Prima ve. ē ista. An liceat nō hn̄ti ptātē: vt iusticia ɔseruet̃ ɔprehēdē furē: vl' homicidā ⁊ sīles. ¶ Scda ve. ē. An magr̄i ⁊ scholaꝝ rectores: clericos ⁊ ī sacris ordinibꝰ cōstitutos: possint sine pctō correctōis cā illos vberare. ¶ 3ª ve. ē. An sine pctō qs possit detinē clericū: vel ī sacris ordinibꝰ cōstitutū furē asportantem res suas. ¶ Quātū ad pmā pono hāc regulā gnālem. Qñqȝ ad aliquē delinquētē corrigē nō ptinet: qꝛ non ē sui iuris: si castigat: grauit̃ delinqt. Et hoc p p'la exempla declaro. Et pͦ hic hō ex malignitate hunc hominē occidit. Et cū iusticia poscat q̄ talis per ptātem cōdēnet̃ ad mortē: tñ homicida ille īpune vadit. Et vñ exul eē deberet libē inhabitat ciuitatē. Ecce q̄ hic iusticia perit. Nulli tñ licet ne iusticia pereat absqȝ auc̄te cōprehendē talē: aut vberare: aut occidē. Nā lȝ talis mereat̃ mortē: nō tamē nisi a debito iudice ⁊ debito modo. vt ī auc̄t. de iudicijs. §. sedebūt. coll'. 6. Nam qui iustum damnat: ⁊ qui iniustum sine iuris ordine damnat: vterqȝ mortaliter peccat. Non.n. sufficit bonū agere: sed etiam

vt bñ agat. vt sepe dixim⁹. Deut. 16. Iuste qḋ instū ē exeq̄ris. Silr nō lꝫ zelāti religioso ꝑ iusticia cōseruāda furē capē: tenere vel castigare: vl' vberare. qꝛ ad ei⁹ statū ñ spectat. Silr nec iudici vl' dño vel officiali seculari licet religiosū vel clericū delīquētē. ne iusticia pereat: iurꝭ ordie ꝑtermisso punire vel cōdēnare: licꝫ ꝑ suū superiorem nō corrigat. Aliter nō eēt corrigē mala: sꝫ addē mala malis. Naz sic ipiū ē clericū vel religiosū opari scelus. iniquuꝫ quoqꝫ ē ꝑ superiorē nō puniri scelus. Iniqssimum quoqꝫ ē ꝑ illū ad quē nō ptiet castigare scelus. Audi dñz Deut. 23. Nemo mittat manū i messē alienā. Fac text⁹ ex. de sen. excō. vt tue fr̄nitati. ī ꝑcedēti ꝯclone allegat⁹. q̄re ⁊c. ¶ Quātū ad scdaꝫ dico q̄ magistri oēs vberare ⁊ castigare pn̄t quoscūqꝫ sibi subōs cā correctōis: vt exp̄sse pꝫ ex ð sen. excō. cū volūtate. i fi. nec sniaꝫ excō. icurrāt. vt ibidē pꝫ. Sꝫ pōam⁹ q̄ pncipalis magr̄ repetitori ꝑcipiat ne clericū ꝑcutiat ⁊ ille cā correctionis ꝑcussit: qd erit? Dico q̄ nō videt q̄ icidat i canonē. qm̄ pncipales magistri bn̄ficiū iurꝭ auferre ñ pn̄t. ꝑ qḋ cōcedit q̄ q alios docet corrigē possit. nec dcā decretalis mētionē fac de pncipalib⁹ aut iferiorib⁹ magris. Dicit. n. ibi sic ad lr̄am. Et hr̄ q obtētu ꝑlatōis ⁊ magisterij subditos ⁊ scholares cōrectōis cā: seu aliquos de familia: vel ꝑpiquos i inferiori gradu: vt cā correctōis leui⁹ ꝑcusserit: sniam. s. excōicatōis nō icurrūt. hec ibi. Sꝫ ponam⁹ q̄ tales modū correctiōis excedāt. Dic dñs Hosti. Nisi ex ꝑposito ⁊ aio irato multū excedāt: nō credo q̄ icidāt i canonē. qꝛ solūmō dolū ꝑseqt. vn̄ violētia nō cōmittit sine dolo. Et hoc colligit. ex de sen. ex. c. t. vbi sic di. sup eo. ⁊ ifra. Si clerici iuxta pubēs ānos se iuicē: vel vn⁹ alterꝫ ꝑcusserint: vel maiores si leuitate iocosa: vel magr̄ si scholarē cā disciplinē vel correctōis ꝑcusserit: nō sit ad sedē aplicā ꝑ absolutōe mittendi. Nisi odio vl' iniuria vl' idignatōe: idē si scholares se ꝑcusserit. h' ibi. Et h° ēt ondit. c. cū volūtate i pncipio. Et. 17. q. 4. siqs suadēte. q̄re ⁊c. ¶ Ad tciā ve. dic Guil'. q̄ nō credit q̄ icidat in canonem: si res illas auferret. dū ille asportaret eas: ⁊ anq̄ ad locū destinatū ꝑueniret. sec⁹ si infuallo id fieret. Multa de iniicietib⁹ man⁹ i clericos vidē potes i Pisanella. excōicatio 2°. ꝑ totū. q̄re ⁊c. Unusqsqꝫ igit se emēdare ⁊ corrigere studeat: ⁊ quoscūqꝫ errātes ad viā veritatis quātum possumus reuocemus. qꝛ charitas lata esse ad omnes debꝫ. q̄re ⁊c.

¶ Qꝛ cā correctōis nō lꝫ maledicē quēqꝫ. ꝯclo. III.

a

Accipe etiaꝫ ꝯclonē. vꝫ. ¶ Nisi tā supiori q̄ iferiori ꝯcedit tā cā cōrectōis q̄ alio bono rn̄spcū vba ꝑferre maledictōis. ¶ Ubi tres igram⁹ ve. vꝫ. ¶ p° ve. ē ista. Quid sit maledictio. ¶ 2° ve. An liceat aliquo respectu maledicē aliq̄ rē creatā. ¶ 3° ve. ē. Utrꝫ sp sit mortale pecm̄. Quātū ad pmā dico fꝫ. b. Tho. 2° 2e. q. 66. q̄ maledictio fm quā nūc loqmur ē qn̄ ꝑnūciat alicui malū: vel i pcādo: vl i optādo. de q Paulus Neqꝫ maledici: neqꝫ raptores regnū di possidebūt. i. ad Cor. 6. Et tāto grauī⁹ pecm̄ ē. q̄to ꝑsonā cui maledicim⁹ magꝭ amare debem⁹ ⁊ reuereri. Leui. 20. Qui maledixerit p̄ri vel mr̄i: morte moriat. Et nō isti duo crimini blasphemia ⁊ maledictio ꝑpe loquēdo a se iuicē differunt. Nā blasphemia ē quādo attribuit deo: quod ei nō cōuenit: aut remouet ab eo quod ei cōuenit: vt alias ondet. Sed maledictio ē qn̄ alicui vt deo vel creature aliquod malum iprecat vl optat. In qbusdā m̄ locꝭ: vt i thuscia idē ipotāt. ⁊ hoc ēt ꝑbat per decretalē. ex de maledicis. c. statuim⁹. q̄re ⁊c. ¶ Quātū ad scdam dico q̄ maledicere creature fm btm̄ Tho. 2° 2e. q. 76. cōtingit quqꝫ modis. Uno mō fm q̄ creatura ordinat ad hoiem per modū subiectionis. qꝛ. s. per eas subuenit humane necessitati. ⁊ hoc mō dixit ds hoi Maledicta terra in opere tuo: vt. s. per eius sterilitatē hō puniret. Et sic intelligit qḋ di. Deut. 8. Bn̄dicta horrea tua maledictū horreū tuū. Et sic Dauid ēt maledixit montes Gelboe. vt exponit Greg. ¶ 2° fm q̄ creatura ordinat ad hoiem per modū significatōis. Et sic dñs maledixit ficulnee i significationē iudee. Mar. 11. c. ¶ 3° fm q̄ ordinat ad hoiem ꝑ modū cōtinentis. s. loci vel tpis. Et sic Job maledixit nocti i q̄ nat⁹ ē. Job. 3. Et hoc ꝑpt culpā originalē: quā nascēdo ꝯxit: ⁊ ꝑpt penalitates ide seqntes. Et fm hoc pōt ēt dici Dauid maledixisse mōtib⁹ Gelboe. 2. Re. 9. vꝫ. ꝑpt pplicē dē q̄ i eis ꝯtigerat. His trib⁹ modis dic btūs Tho. nō licꝫ creature maledicē: nisi forte spāli dei reuelatōe. ¶ 4° mō cōtingit maledicē creaturas iquātū sūt creature dei. ⁊ h° ē ꝑpe pecm̄ blasphemie. ¶ 5° pōt cōtingere maledicē eis: inquātū cōsiderāt fm se. Et h° ē vanū ⁊ ociosū. ⁊ ꝑ ꝯns illicitū. hec btūs Tho. Ex qbus satꝭ pꝫ q̄ nullo mō licꝫ dei creaturas maledicere. Si igit i sacra scriptura reperiant aliq̄ maledictōes ille itelligūt fm vnū illoꝫ triū audictoꝫ modoꝝ. vn̄ qn̄ Dauid dic. Maledicti q declināt a mādatis tuis. itelligit nō illis iprecari malū: sꝫ dic illos eē maledictos ꝑ penā quā hñturi sunt ꝑpt culpā. vn̄ cōiter qn̄ qcqꝫ aduersi alicui acciderit: dic solem⁹: tu es bn̄ maledict⁹. Silr ⁊ sci dicūt bn̄dicti per gloriā quā hñturi sūt per grām. Similr illud dñi. maledicta tra in opere tuo. itelligit sic. qꝛ per ei⁹ sterilitatē multa patieris. iō erit maledicta tibi. Et sic oēs auctes itelligi debēt. q̄re ⁊c. ¶ Ad tciā dico fm btm̄ Tho. vbi. s. q̄ aliqn̄ ē pecm̄ mortale: qn̄qꝫ veniale. Mortale qn̄ odio mala volūtate ⁊ aio vidicādi iprecat alicui malum vel optat: ⁊ tāto grauius: q̄to persona cui imprecat vel optat malū maioris ē dignitatꝭ. vn̄ mai⁹ pecm̄ ē maledicē deā q̄ xp̄m ⁊ hoiem: ⁊ mai⁹ xp̄m q̄ vginē: ⁊ maius vginē q̄ alios scōs. Silr i h° mūdo mai⁹ pecm̄ est maledicere p̄rem vel mr̄em q̄ frēm: ⁊ frēm q̄ affines alios ⁊c. Tūc āt ē veniale: quādo ex promtitate ⁊ lingue lapsu: vel leui motu: vel ex ludo: vel ipremeditate talia verba ꝑfert. Et rō: qꝛ pccā verboꝝ ꝑmaxime ex affectu ꝑsant. Puto tn̄ ego q̄ valde graue sit veniale: ⁊ ꝑmaxime cū i ꝯsuetudine vtit. Et forte ꝑpt talē ꝯsuetudinē efficit mortale. cōteptus. n. venialiū: dignum fac pena etna. de pe. di. i. c. tres sunt. vsi. Est etiā pnia. vbi sic dicit. Est etiā pnia humiliū ⁊ bonoꝝ fideliū pena quottidiana: iq

pectora tūdim⁹ dicentes. dimitte nobis debita nr̃a. Neq₃ ea dimitti nobis volum⁹: q̄ dimissa ī baptismo nō dubitam⁹: s₃ illa vtiq₃ q̄ humane fragilitatꝭ ꝗuis pua: tñ crebra subrepūt. Que si collecta ꝯ nos fuerint: ita nos grauabūt: ⁊ opprimēt: sicut vnū aliqḋ grāde. i. mortale pctm̄. Quid. n. int̄est ad naufragiū vt̄ vno grandi fluctu nauis operiat̄ ⁊ obruat̄: an paulatim subrepēs aq̄ i sētinā: ⁊ p negligētiā culpā derelictā: atq₃ ꝯtēptā ipleat nauē: atq₃ submergat: pp hec. s. pctā venialia: ieiunia: elẏne: ⁊ orōnes iungi lēt. i. vigilāt fiāt. In qb⁹ cū dicim⁹. dimitte nob ⁊c. māifestam⁹ nos hic qḋ nob dimittat̄: atq₃ i his v̄bis humiliātes aīas nr̄as quottidianā quodāmō agere pniam nō cessam⁹. hec ibi. ⁊ sūt v̄ba Augu. Quare igit̄ cū sine pctis viuere nō possim⁹: hic charitate ꝓximū ⁊ nosipsos moneam⁹. q: sic lucraturi frēz nr̄m sum⁹. ⁊ aīas nr̄as a gehēne icēdio liberamus: hic p grām: ⁊ i futuro p gloriā. Amen.

¶ Feria quarta tertie dominice de conditionibus filiorum. Sermo. XXII.

Qui maledixerit patri

vel mr̄i: morte moriat̄. Mat. 15. Mandēda cūctꝭ filijs v̄ba sūt ista. Si. n. dilectissimi pcedēti sermone didicim⁹ q̄ etn̄eos corrigere cū charitate tenemur: q̄̄to magis parētes ⁊ pmaxime filios. Etn̄ īferiores suis superiorib⁹ obtēperare tenent̄: q̄̄to magis ⁊ filij. Ergo q maledixerit pr̄i vel mr̄i: morte moriat̄. In qbus sacratissimis v̄bis tres de filijs ⁊ parētibus ꝯsideratōes faciamus. vz.

¶ Filiorum diuersam conditionem.

¶ Filiorum diuersam obligationem.

¶ Filiorum paternam hereditatem.

¶ De diuersa ꝯditōe filioꝝ Cōsideratio. Prima.

Primo filioꝝ diuersā ꝯditionē. vbi tres faciam⁹ ꝯclōnes. vz. ¶ p^a ꝯclō ē ista. Filij carne a parētib⁹ descēdētes nō oēs sūt legittimi: s₃ aliq sūt illegittime ꝯñati. ¶ 2^a ꝯ^o ē ista. Portāt sepe filij parētū petīn: lz ipi n̄ ꝯsēserit i coꝝ dl̄ictū. ¶ 3^a ꝯ^o ē ista. Sic gr̄a filij ē bōa acceptio ⁊ bn̄ nascitr̄a fili⁹ sapiēs ē gl̄ia magna pr̄is.

¶ Qr̄ diuersimode filij carnales ꝯñant̄. Cōclō. I.

Accipe pmā ꝯclōnē. vt ꝯ. Ad declarationem hui⁹ tres īgrami⁹ veri. vz. ¶ p^a vi. ē ista. Quot modis filij dn̄r carnalr̄ ꝯñari. ¶ 2^a vi. ē. Qui sūt filij q ꝓprie dn̄r legittimi. ¶ 3^a ē: An q sūt illegitime nati: possint aliq°mō legittimari. ¶ Quātū ad pmā dico q̄ f₃ cōit̄ d̄ hac mā loq̄ntes: q̄tuō sūt modi ꝯñationis filioꝝ carnaliū. Nā qdā dn̄r filij nāles ⁊ legittimi. Quidā nāles tm̄. Quidā legittim tātū. Quidā neutro mō. Qui sunt filij legittimi ⁊ nāles dicet̄ i scḋa vi. se. de alijs trib⁹ dicam⁹. Vn̄ dico q̄ filij nāles tm̄ sūt oēs q de soluto ⁊ soluta: q̄ vxor eē posset ꝯcipiunt̄ ⁊ ꝯñant̄. Filij legittimi tm̄: vt sūt filij adoptiui. Filij nec legittimi nec nāles: sūt q de adultera vl̄ icestu nati sūt: vl̄ q ex coitu dānato p leges nascunt̄. Incestus est ꝯsāguineaꝝ: vl̄ affiniū abusus. Istā q̄drupliceē filioꝝ distinctionē tāgit glosa finalis. ex̄. q si. sint legi. c. tanta est mr̄imonij vis ⁊c. ¶ Ad scḋaz dico q̄ illi dn̄r filij legittimi ⁊ nāles: q de vxorib⁹ pcreant̄ ex v̄o ⁊ legittimo mr̄imonio: vl̄ de mr̄imonio qḋ legittimū putabat̄. Legittimū aūt putat̄ mr̄imonium qn̄ ambo. s. vir ⁊ mulier publice i facie eccl̄ie bona fide ꝯiūcti sūt credētes se legittime copulatos. Etiā posito q̄ vn⁹ eoꝝ sic crederet legittimū putabit̄ mr̄imoniū. Quicūq₃ igit̄ sic ē ꝓcreat⁹ de legittimo mr̄imonio: fili⁹ ē legittim⁹ ⁊ nālis. S₃ posito q̄ clādestine ꝯxerint: q: vl̄ ibi eē ignorātia affectata: aut ēt si ambo ipedimētū sciētes publice ꝯxerit: tūc filij vel filie q vl̄ q̄ ex eis ꝯñant̄: nō sūt legittimi ⁊ nāles. ex̄ de clā. despō. c. cū ihibitio. § . statuim⁹. vbi dr̄. Statuim⁹ vt cū mr̄imonia fuerit ꝯtracta i eccl̄ijs publice per p̄sbiros ꝓponant̄: vt ifra legittimū t̄minū p̄finitū: q voluerit legittimū ipedimētū opponat quo opposito infdicat̄ ꝯct⁹: donec appareat qd agendū. Siqs clādestina mr̄imonia inire p̄sūpserit i gradu ꝓhibito ēt ignoratū: vl̄ ēt i facie eccl̄ie ꝯ eccl̄iā interdcm̄: si ambo parētes ipedimētū sciebāt soboles ex hi⁹ nuptijs illegittima censeat̄. hec ibi. ⁊ sic p₃ secūda vi. ¶ Quātū ad t̄tiā dico q̄ sex modis ꝯtigit illegittimū legittimari. Duo sūt f₃ canones. alij v̄o q̄tuor f₃ leges. ¶ Scḋ₃ canones isti duo sūt. ¶ p° qn̄ solut⁹ d̄ soluta filios nāles h₃: ⁊ postea ꝯhit cū illa: tunc sine aliq̄ lege filij antdci legittimant̄. S₃ nō ē sic de spurijs: q. s. ex adulterio nati sūt. ex̄ q si. sint legi. c. ꝯq̄st⁹. vbi dr̄. Conq̄st⁹ ē nobis. ⁊ ifra. Proles an desposationē mr̄is nata: ⁊ postea pr̄ ei⁹ mr̄ez accepit i vxorē: ad h̄editatē pr̄nā legittima reputat̄. hec ibi. Idē dr̄ i. c. tāta ē. ⁊c. ¶ 2° mō pōt legittimari p spālē īdulgētiā pape. ex̄ eo. c. p venerabilē. vbi dr̄. Per venerabilē. ⁊ ifra. Qr vxor ē tuā a te temē sepasti: ⁊ i ꝯtēptū eccl̄ie aliā supinduxisti: nihil ei obijciēs qḋ diuortiū iducēt. Cū ⁊ fides thori sit vnū de trib⁹ bōis ꝯiugij: nō tm̄ ipsi⁹ violatio violat vinculum ꝯiugale. Et tā lex canonica q̄₃ mosaica sobolem susceptā ex adulterio detestat̄. Nō solū a pmotōe vl̄ a successione pr̄na repellendo: s₃ etiā negādo eis alimenta: petitōez tuā i legittimatione filioꝝ tuoꝝ nō duxim⁹ admittēdā. hec ibi. Et dno modi vt dixi i canonib⁹ repiunt̄. Quattuor āt seq̄ntes sūt f₃ leges. ¶ p⁹ ē si pr̄ filiū nālē offerat curie ipatoris: fiatq₃ curial̄. vt in auct. qb⁹ modis nāles efficiāt̄ legit. § . siqs igr̄. coll̄. 7. Itē si offerat eū curie ciuitatis: de q̄ ⁊ de cui⁹ vico ē oriūd⁹. vt ibi. d̄ nnp. § . vl. ¶ 2⁹ ē. si pr̄ decedēs nālē filiū i testō noiet legittimū hēdē: ⁊ ipe postea pncipi offerat testm̄: fiet legittim⁹. ¶ 3⁹ mod⁹ ē. si nullo filio legittimo exnte ipe nālis fili⁹ scip̄₃ offert curie: vt dem̄ ē i auct. qb⁹ modis nāles efficiant̄ legi. § . i. ⁊. § . siqs igit̄. ¶ 4⁹ modus ē si pr̄ i instr̄o p publicā manū ꝯscō: vel alias scripto cū subscriptōe triū testiū cū filiū noiet: nec nālē adijciat: vt in auct. vt l₃ mr̄i ⁊ auie. § . ad hec. coll̄. 8. Spurij v̄o n̄ pn̄t legittimari q̄̄tū ē p leges. Impatō m̄ vl̄ ali⁹ cui⁹ ē aliq̄n d̄ grā eos legittiat. Silr̄ ⁊ papa. qr̄ ⁊c. Et sic p₃ p^a ꝯ^o.

¶ De pctis parētū i filios. Cōclō. II.

Accipe scḋam ꝯclōnē. vz. Portāt sepe filij pctīn parētū: lz ipi n̄ ꝯsēserit i eoꝝ delictū. vbi tres īgram⁹ vi. vz. ¶ p^a vi. ē ista. Utrū filijs noceāt pctā mortalia parētū quo ad vitā eternā.

¶ 2ᵐ ē. Utrū filijs peccā parētū noceāt q° ad bōa tpa-
lia vł corꝑalia. ¶ 3ᵐ ē. Utrū filij puniant iuste ꝑ pctis
parētū. ¶ Quātū ad pmā ṽi. dico ꝙ duplex ē pena
etna. s. pena sēsus: ⁊ pēa dāni. Si qrit ꝺ pena dāni
sic dico ꝙ oēs dscēdētes ab Adā: nisi a pctō origiali
lauent: puniūt pena dāni pp pctū pmoꝝ parētū. vt
pꝫ ꝺ ꝯse. di. 4. c. firmissime. ⁊ c. regnante ⁊ c. nulla.
⁊ ex̄ de baptismo. c. 3. § . sꝫ adhuc. sup ṽbo. carētia vi
siōis. Si āt qrat̄ de pena etna sēsus: tc̄ dico ꝙ si fi-
lij parētū pctā n̄ sectāt: mīme puniūt. Audi tex. di.
56. c. vnicuiqꝫ. vbi dr̄. Unicuiqꝫ. i. ex ꝗcunqꝫ ꝑcatoꝛe
hoīes nascūt: si parētū vitia n̄ sectāt honesti ⁊ salui
erūt. s. i vita etna. Semē. n. hoīs ex ꝗlicūqꝫ hoīe dei
creatura. i. scūra ē. Et eo. s. semie male vtētib⁹ male
erit n̄ ipꝫ aliqñ malū erit. hec ibi. Et sūt ṽba Aug. ⁊
c. se. dr̄ sic. Nūqꝫ de vitijs erubescam⁹. i. timeam⁹ pa
rētū. Sꝫ vniū illoꝝ ꝗram⁹ ⁊ sp āplectamur ṽtutē: hi⁹
. s. ṽtuosus fili⁹ vꝫ ēt si alienigenā. s. a fide: a nobili-
tate: vł gēte hēat m̄rez: ēt si fornicatōe pollutā: vel
quolibet hi⁹ dedecore sordidatā: nihil tñ de ei⁹ aut
vilitate fuscabit: aut crimie polluet̄. s. q° ad vitā et
nā ⁊c̄. hec ibi. Et sūt ṽba Criso. sup Mat. ⁊ c. se. dr̄.
Nasci de adulterio nō ē ei⁹ culpa q nascit̄: sꝫ illi⁹ q
gīiat ⁊c̄. Et de ista mā tāgit Grān⁹ vsqꝫ ad finē di
stictōis. qr ⁊c̄. ¶ Ad scḋaꝫ ṽi. dico ꝙ pctā parētū i
mlt̄is tpalib⁹ bōis nocēt vt i. ꝑmotōe sacerdotij: i hē-
ditate pr̄na: ⁊ mlt̄is alijs q̄ notant̄. i. q. 4. § . itē pctō.
Unī q ex adulterio nascunt̄ nec ad sacerdotiū ꝑmoue
ri pnt. nisi de grā spāli: nec succedē pnt i bonis parē
tū. Hāc mīaꝫ pōit Grān⁹ ea. di. 56. Audi tertiū ex̄.
de elec. c. cū i cūctis. Null⁹ igt i epꝫ eligat̄: nisi ꝗus.
30. ānū etatis exegerit ⁊ de legittimo m̄rimonio sit
nat⁹: vita ⁊ scia ꝯmēdabilis demōstret̄ ⁊c̄. hec ibi.
Audi ⁊ c. pmū ex̄ de filijs p̄sby. Filij inqt p̄sbroꝝ ⁊
ceteri ex fornicatōe nati ad sacros ordines nō ꝑmo
ueant̄: nisi aut monaci fiāt: aut i ꝯgregatōe canoni
ce viuentes. ꝑlationē ṽo nullaten⁹ hēant. Sꝫ neqꝫ
fui: nisi a dn̄is suis lībati donent̄. hec ibi. qr ⁊c̄. Sꝫ
de hoc vide glo. in. c. vnicuiqꝫ. di. 56. ¶ Ad tr̄tiā dico
ꝙ aliquē ꝑ alteri⁹ malicia puniri tripl'r fieri pōt: vno
mō qñ res vnius ē quodāmō res alteri⁹. Et sic filij
sꝫ corp⁹ sūt quodāmō q̄dā res p̄ris. Et fui quodā-
mō q̄dā res dn̄oꝝ. Et hoc mō plerūqꝫ ꝯtigit ꝙ filij
ex malis parētib⁹ orti puniunt̄ pp pctā parētū: quo
ille filius de quo Grego. li. dialogoꝝ refert ꝙ fuit a
diabolo asportat⁹: i cōpe punit⁹ ē: tāqꝫ res q̄dā p̄ris
vt exponit btūs Tho. 2ᵃ 2ᵉ. q. 10. arti. 1. ¶ 2° mō al
ter ꝑ altero punit̄: qñ crimē vnius i alteꝝ deriuat̄.
Et hoc pōt tripl'r accidē. vꝫ. p imitationē: p meriti
ꝯditionē: ⁊ p aliq̄lē ꝯsensū ⁊ p dissilatīonē. ¶ p° puni
tanonē: ⁊ sic filij imitātes pctā parētū pp illa puni-
unt̄: ⁊ fui pp pctā dn̄oꝝ. ¶ 2° mō p meriti cōditio-
nē: ⁊ sic pp pctā pplōꝝ q̄nqꝫ pmittit ds regnare dn̄ꝫ
sceleratū. Job. 33. c. Qui regnare fac̄ hoīeꝫ hypocri
tā. i. sceleratū pp pctā ppl'i. ¶ 3° p aliq̄lē cōsensū ⁊
dissimulationē: qñ. vꝫ. qs malū malis ꝓhibere pos-
set: ⁊ nō fac̄ vel dissimulat nō videre. ⁊ sic infdū bo
ni puniunt̄ cū malis: qꝛ maloꝝ pctā nō arguūt vel
dissimulāt vt dic̄ Aug. i. de ciui. dei ⁊c̄. ¶ 3° mō ali
qs punit̄ pp pctm̄ alteri⁹: qñ iuicē sūt vni⁹ loci ⁊ socie
tat̄. ⁊ sic qñqꝫ pp pctā aliquoꝝ gn̄alr totū ppl'ꝫ fla-
gellabit ⁊ puniet ds: q̄si oēs sint vniū corp⁹. quō si-
lios gomorreoꝝ gn̄alr igne cōbussit. qre ⁊c̄. Hec oīa
pōit btūs Tho. 2ᵃ 2ᵉ. q. 108. arti. 1. Et hec ēt mā dif
fusi⁹ tāgit̄ feria. 4. dn̄ice scḋe. Et sic pꝫ ista ꝗo.

¶ De ꝑuilegijs filioꝝ legittimoꝝ. Cōclusio. III.

a

Ccipe tr̄tiā cōclōnē. vꝫ. Sic glīa filij ē bo-
na cōceptio ⁊ bn̄ nasci. ita filius sapiēs est
glīa magna p̄ris. vbi tres inqram⁹ veri.
vꝫ. ¶ p° veri. ē. Quid ꝓdest filijs eos eē
legittimos. vel sic. que sūt ꝑuilegia filioꝝ legittimoꝝ.
¶ 2ᵃ ē. An filij legitimi possint ꝑuari hereditaria
successiōe. ¶ 3ᵃ veri. ē ista. Quā ꝓtātē hn̄t parētes i
filios suos. ¶ Quātū ad pmā dico breuit̄ ꝙ tr̄i ꝑu-
bus gaudeāt ꝑuilegijs legittime nati: tria hec sūt ꝑ-
cipua. pmū ē dignitas xp̄i: q ꝺ legittimo m̄rimonio
ort⁹ est. 2ᵐ ē: qꝛ ad ꝑlationē assumi pn̄t. vt pꝫ ex̄ de
elect. c. cum i cūctis. ⁊ ex̄ de filijs p̄sby. c. i. 3ᵐ est: qꝛ i
oīb⁹ bonis parētum succedūt: nisi exhēdent aliq̄ de
cā: vt stati dicet̄. ex̄ q filij sūt legittimi. cognest⁹. ⁊. c.
tāta. vt s̄. adduximꝰ cōclōne pma ⁊c̄. ¶ Ad scḋam
dico ꝙ sic. Et i qb⁹ casib⁹ hoc liceat p̄ra legi. Mo-
naldus in sūma sua decē ponit casus. c. p̄i. Dn̄i aūt
legiste vt dicūt duodecim cās exhēdatōis ponūt in
autētico. vt cum de appellatiōe cognoscit. § . aliud
quoqꝫ caᵐ. Aliq aūt solū tres ponūt. Ego aūt cla-
riores ⁊ vtiliores colligā. ¶ p⁹ igit̄ casus i quo filij
exhēdari pn̄t: ē si p̄r eius fuit hētic⁹. qꝛ bona hēti-
coꝝ ipso iure sūt eccl'ie ꝯfiscata. ex̄ de hēticis. cū sm.
li. 6. ¶ 2⁹ casus ē: si p̄r ꝯmisit crimē lese maiestatis.
vt i. l. qsqs. C. ad legē iuliā maiestat̄. vbi pena po-
nit̄ ꝯfiscatōis bonoꝝ ⁊ deportationis filioꝝ ⁊ vltimi
supplicij delinquētiū. ¶ 3⁹ casus ē: si p̄r hꝫ aliqð ius
vel feudū i eccl'ia: qð hereditario iure trāsire debe-
ret ad filios: ⁊ ipse interfec: ⁊ mutilauit rectorē vel cle
ricū illi⁹ eccl'ie. tūc ꝑdidit ipso fcō oēꝫ dignitatē: ⁊ oē
ius qð i eccl'ia hēbat. ⁊ nihil ex ipsis ꝑueniet vel ꝑ-
uenire potest ad filios. vt pꝫ ex̄ de penis. c. i qbusdā
ꝑuīcijs. vbi dr̄. ꝙ tales homicide beneficiū ꝑsus
amittāt: ⁊ de pmissis nihil ꝑueniat ad heredes: ⁊
vsqꝫ ad q̄rtā generationē eoꝝ posteritas in collegiū
clericoꝝ nullaten⁹ admittat̄: neqꝫ i domib⁹ religio-
soꝝ alicui⁹ ꝑlatōis ⁊ honorē sine dispēsatōe assequā-
tur. hec ibi. ¶ 4⁹ casus est. si fili⁹ manus iniecerit i
parētes. ¶ 5⁹ est: si eos criminal'r accusauerit de cā
q non sit aduersus ꝑncipē: vel rēpu. sine dānationē
nostrā. ¶ 6⁹ qñ vite parētū isidiat̄: sicē fec̄ qdā filius
Padue me p̄sente. anno dn̄i. 1447. q ꝓprīuꝫ p̄rem
venenauit. ¶ 7⁹ est. si vxorē p̄ris vel ꝯcubinā car-
nal'r cogn-uerit. ¶ 8⁹ est. si ꝓ debito p̄ris vel ꝑso-
na iquātum potuerit fideiubere noluerit. ¶ 9⁹ est.
si prohibuerit p̄rem facere testm̄. ¶ 10⁹ est. si parē-
tibus furiosis vel amētibus debitā curā non adhi-
buerit: vel vitā nō ipēderit. ¶ 11⁹. si parētes de car-
cere non eduxerit. ¶ 12⁹. si p̄r scit filium hereticum
esse. extra de hereticis. c. excōmunicamus. § . credē
tes. Credētes inqt eoꝝ erroribus hereticos iudica-
mus. Et hec sufficiāt pro scḋa veritate. ¶ Ad ter-
tiā dico ꝙ licet magnā habeāt parētes in filios po-
testatē: tamen hec est ꝑcipua ꝙ p̄r necessitate famis

tm: sm leges ciuiles filiū ꝓp̄t ītꝫ vendere potest.
Als hō liber obligari nō pōt. C. de p̄ribus q̄ filios
distraxerūt. l. ꝫ. ⁊. C. de procuratorib⁹. l. p̄. q̄re ⁊c.
Et hec sufficiāt pro p̄ma parte huius sermonis.
¶ De obligatōe filiorum magis ī sp̄ali. Cōsideratō. II

Ecūdo loco

filiorū diuersam obligatiōꝫ videam⁹. vbi tres ꝯclōnes subiūgam⁹. vꝫ. ¶ p̄ª ꝯclō ē ista. Licet illegittime nat⁹ de iure cōi non possit ordinari: ⁊ ad dignitates eccl'iasticas ꝓmoueri: tñ quātū ad sclares dignitates nō sp̄ d̄r ꝓhiberi. ¶ 2ª ꝯclō ē ista. Quisq̄s fuerit illegittime nat⁹: tutissima eius via ē religiōis ingressus. ¶ 3ª ꝯclō ē. Quisq̄s fuerit legittie nat⁹: iura volūt vt legittima ei portio de bonis parentū assigneť.

¶ De dispensatiōe illegittimoꝝ. Conclusio. I.

Ecipe p̄mā ꝯclōnē. vt. s̄. Ad c⁹ declaratione tres ingram⁹ vi. ¶ Prīa vi. ē ista. q̄ sc cāe q̄re illegittie nati q̄ztū ad ordines ⁊ eccl'iasticas dignitates dicūť ita reprobari. ¶ 2ª ē. qs pōt dispēsare cū illegittie nat⁹. ¶ 3ª ē. vtr legittiat⁹ quo ad eccl'iasticos act⁹ fit legittiat⁹ q° ad seculares. ¶ Quātū ad p̄mā dico q̃ triplex ē pmarie rō q̄re illegittie nati ita videnť quātū ad eccl'iasticos ordies ⁊ dignitates reprobari. ¶ p̄ª ē dignitas clericalis q̄ vilib⁹ ⁊ infamib⁹ psonis cōmitti nō dꝫ. ex̄. de exces. p̄la. int̄ dilectos. i fi. ¶ 2ª ē p̄rni crimis detestatio. ex̄. de here. v̄gēt⁹. vbi d̄r q̃ bona hēticoꝝ debēt puplicari. nec ēt ab erroib⁹ reuertētib⁹ nisi de mīa: vlrius eis nō reddūť. Ecce q̃ i detestatiōꝫ crimīs hēticis q̄uis reuertētib⁹ bona coꝝ nō reddūť. ¶ 3ª cā ē p̄rni sceleris imitatio. Solent eni tales filij p̄rnos imitari errores. di. 56. si gēs anglo꞉. Et sic p꞉ p̄ria veri. ¶ Quantū ad secūdā veri. dico q̃ q̄ztū ad ordies minores: ⁊ ad bñficiū sine cura pōt ep̄s dispēsare. Quātū vero ad psonat⁹ ⁊ dignitates nō pōt nisi papa. ex̄. de fi. p̄sbȳ. ⁊ alijs illegittie nat⁹. c. 15 q. li. 6. Vn̄ accipe regulā gn̄alē q̃ si ab ep̄o scā fuerit dispēsatio q° ad ordies vel bñficiū eccl'iasticū: tūc dispēsatio nō vltra se extēdit q̄ꝫ possit ep̄s. vt i eo. c. 15 q. Si vero a papa: tūc potit ꝓmoueri ad eccl'iaꝫ ꝓchialē. nō tñ ad psonatum vel rectorā: ad quā p electiōꝫ pcedi ꝯsueuit. ex̄. de p̄bē. c. vl. vbi d̄r. cū oli. ⁊ ifra. Cū papa scribit alicui ꝓ bñficio ꝯferēdo: mādatū nō extendiť ad rectorā vel dignitatē. hec ibi. ¶ Quātū ad t̄ciā veri. dico q̃ de h° sūt multe opi. ꝓbabilior tñ videť opi. Inno. q̄ sic dic. Qui legittiat⁹ fuerit ab aliquo p̄ncipe seculari: vel a ciuitate intelligiť legittimat⁹ quo ad oēs act⁹ seculares i t̄ris q̄ legittimāti subsūt: ⁊ ēt in alijs t̄ris quo ad secularia: nisi sint talia q̄ eēnt i alteri⁹ p̄iudiciū. Nā nec i alijs t̄ris succedūt ab itestato. q: sic auferrēť bona ab hēdib⁹ defūcti. Sꝫ talis nō itelligiť legittiat⁹ q° ad ordines. q: h° nō ē de iurisdictiōe laici iudic⁹. Si vero fuerit ab ep̄o legittiat⁹ i q̄ztū potuit. s. q° ad minores ordines ⁊ bñficia sine cura: tūc ēt i alia diocesi poterit ad p̄dicta ꝓmoueri. q: hoc ē de iurisdictiōe ecclesiastica: ⁊ i nullius p̄iudiciū. Et multo magis si a papa. sꝫ tñ nō erit legittimat⁹ quo ad actus seculares: nisi i t̄ris q̄ pape tp̄aliť subsūt. Hec de intētiōe Inno. in glo. sup. c. venerabilē. ex̄. qui fi. sint legi. Et cū his cōcordat Ber. ibidē. Et. ff. de decurio. l. spurij. ⁊. l. gn̄aliť. §. spurios. d̄r q̃ q̄ztū ad seculares dignitates non sp̄ illegittimi ꝓhibēť. Videm⁹. n. his tp̄ib⁹ spurios q̄zplures dn̄os eē ⁊ potētissimos in seculo. q̄re ⁊c.

¶ Q: illegittimi debēt religionē itrare. Cōclō. II.

Ecipe secūdā cōclōnē. vꝫ. Quisq̄s fuerit illegittime nat⁹: tutissima ei⁹ via ē religiois igressus. Solēt. n. dilectissimi occulti qdā illegittimi idebite hereditate p̄rna fructes repiri. Et q̄m sine graui ⁊ aie ⁊ corpis piculo id fieri non cōtingit. hinc tres nec̄ias ingramus vi. ¶ Pria ē ista. qd facē debeāt mulieres h⁹ filios adulterinos gn̄antes: q̄ de bōis mariti idebite nutriunť: ⁊ sepe hēditāt legittimoꝝ bōa. ¶ Scd̄a est. posito q̃ mr̄ filijs spurijs dicēt v̄itatem. q̄ro an ipi tn̄i credē obligēť. ¶ Tertia ē. posito q̃ credāt: qd iniserrimini facē debeāt. ¶ Quātū ad p̄mā dicunt cōiť doctores q̃ sacerdoti pito: vel ep̄o: vel ēt vtriqꝫ scm̄ reuelēt. Et tūc q h° audieť de ꝯditiōib⁹ spurij diligenť ingrant: cauto tñ mō. Et si illū timentē deū ⁊ sp̄ūalē iuenerint: tūc corā muliere si viderint expedire: p̄us ab ea recepto iuramēto q̃ nō calūniose aut cautelose ꝓcedat: ⁊ ēt a spurio q̃ secrete reseruabit: scm̄ poterūt reuelare. Si v̄o ille spuri⁹ hō sit q̃ verisilr̄ credať nō acgescē dict⁹ mr̄is: vl' q̃ ex tali reuelatiōe grāde scādalū h̄rēt gn̄ari: tūc iniungať mlīeri q̃ de reb⁹ suis si q̄s hꝫ: vel i futuꝝ habitura sit: viro suo iuxͣ posse satisfaciat: ⁊ doleat de cōmisso pctō. q̄ qdē satisfactio p interpositā psonā secrete fiat ⁊ caute nō reuelādo viro vxoris psonā. Et ita mlīer erit i bono statu. arg. 22. q. 5. c. hoc videť dicē. v̄sus finē. Et ex̄. d̄ pe. ⁊ re. officij. vbi d̄r. Sic mlīeri: q̄ ignorāte marito de adulťio plē suscepit: nō ē p̄nia denegāda: sic nec illi q̄ timēs ne viri hereditas ad alios deueniret ptū sibi supposuit alienū. Cōpetēs tñ dꝫ ei satisfactio p discretū sacerdotē iniūgi. Tex. sic dic̄ ad l̄raꝫ officij. ⁊ ifra. Significasti quādā mlīerē i p̄nia tibi fuisse ꝯfessā: q̄ timēs ne deuolueret viri possessio ad alios: q̄rūdā herbarū succū potauit: ⁊ sic venť ei⁹ itumuit. ⁊ idē grauidā se ostēdēs sibi ptū supposuit alienū. Timēsq; maritū nō vult facin⁹ ipi detegē. q ꝓlē credit sine dubitatiōe q̄libet eē suā. Q̄m igiť postulas edoceri vtꝝ ei hac fraude durāte sit p̄nia iniūgēda. R° q̃ sic mulieri q̄ ignorāte marito d̄ adulťio ꝓlē suscepit: q̄uis id viro suo timeat ꝯfiteri: nō ē p̄nia denegāda: ita nec illi dꝫ p̄nia d̄negari. Maxie si p alios itelligas alicos ad quos timeat possessionē viri d̄uolui. sꝫ cōpetēs satisfactio p discretū sacerdotē ei dꝫ iniungi. hec ibi. Sꝫ pōam⁹ q̃ vir vxoris sit mortu⁹ ⁊ illa in ei⁹ vita nihil d̄ si p̄dict⁹ fecerit ⁊ vir ei⁹ credēs spuriū eē legittimū: fliget illū hēdē: vl' ad portōꝫ cū alijs legittis. qd hic faciēdū: Dico q̃ si spurius sit bone ꝯsciē vt. s̄. mr̄ illi scm̄ narret ordie supi⁹ dcō. Et si crdiderit: ad vnā religiōꝫ se t̄nsferat vl' ad regiōꝫ lōginquā pgat: ita q̃ d̄ hēditate nihil pcipiat. hēditas āt deť vir⁹ ab itestato: vl' hēdib⁹ script⁹: vl' q̄b⁹ vsilr̄ crdit q̃ vir fligsſꝫ. ⁊ si h° nesciť paupib⁹ deť. Si

āt spuri⁹ hō sit q̄ sibilr credit mr̄nls nō acqesce dīcētis: tūc de bonis ꝓprijs hēdib⁹ sr̄pdictis ad sūmā q̄titatē ipi⁹ hēditatꝫ satisfaciat. vel si nī fuit: tn̄ pau pib⁹ xp̄i dispēset. Si āt ad hec faciēda ipotēs eēt: ꝓ vrib⁹ iugiter: ne hēdes legittimi defraudēt. Silr si scīn sine scādalo reuelare nō posset: vtputa q̄ timet occidi: vl̄ sile. tunc sileat. q̄ min⁹ dānū ē tpaliū bonoꝝ amissio q̄z pi̇clū corpis vel aīe. Hec snīa satis colligi pōt ex dictꝫ Scoti i. 4. di. 15. Et cōit i h⁹ ꝯcordāt oēs. ¶ Quātū ad secūdā vi. dico f3 Gnil. q̄ si mlier ē suspecta d̄ fallacia ⁊ nō fit bone ꝯscie. nō tenet ei credē nec restituē hēditatē. imo ē absolut⁹ tā d̄ pcepts q̄z de pcipiēdis. Si āt honestas scie ⁊ alie ꝓbabiles circūstāne faciūt ei ꝓbabilē ꝯsciaz: ⁊ vult tutiorē viā eligē: nihil vlteri⁹ de hēditate pcipiat. De pcepts āt ꝯsūpts: dat ꝯsiliū Ray. vt restituat vl̄ cōponat: vl̄ remissionē petat. Dic tn̄ q̄ ad h⁹ nō ē cogēd⁹. q̄ bōe fidei erat possessor. ar. C. d̄ testa. l. neq3 ꝓfessio. Hosti. m̄ ⁊ Ulde. dicūt simplr q̄ nō tenet de cōsūpts q̄zdiu fuit bone fidei possessor: s3 m̄lr tenet de ꝯsūpts ad valorē ptꝫ filij putatiui. vt dic Hosti. Et dic ēt Hosti. q̄ spuri⁹ ñ tenet m̄ri credē. Si tn̄ h3 ꝯsciaz ipetret dispēsatiōz q̄ i h⁹ cāu satꝫ facile obtineri d3. Et sic p3 sa vi. ¶ Quātū ad tiā dico q̄ si spuri⁹ ē times deū: ⁊ bōe cōscie: ⁊ m̄ri credit: q̄ cām ꝓbabilē credēdi h3: tūc tres vie sunt. Pria ⁊ tutior q̄ religionē igrediat: ⁊ hēditatē cui de iure ꝯtigit relinq̄t. Alia via q̄ ad religionem se tr̄sferat lōginquā: ita q̄ mortu⁹ arbitret: ⁊ hēditas ad man⁹ pueniat cui d3. Alia via q̄ de h⁹ dispēsatiōz a papa igrat. Cōcordāt i h⁹ cōit i hac m̄ā loq̄ntes. vbi nō istas duas reglas. ¶ p⁹ q̄ si tal̄ igrediat religionē: tūc de iure cōi pōt ad oēs ordies pmoueri. ex̄. de filijs p̄sby. c. j. vide in ꝯclōne 2⁹ h⁹ p̄me ptis ter. Et di. 56. §. j. Religiōis. n. igressus oēz irregularitatē tollit: sic ⁊ igratitudinē parentū. 19. q. vl. c. nūc āt. Et illud ponā ꝯclōne sequēn. Tn̄ ad plano nō absq3 dispēsatiōe pmoueri minime pōt. vt p3 in dicto p⁹. c. ex̄. de fi. p̄sby. ¶ 2⁹ regl̄a ē. si remanēt i sclo: nec ad ordines nec ad platurā sine dispēsatiōe pmoueri pōt. vt i. d. c. j. S3 circa eos plerūq3 adhibet dispēsatio magna. vz. vt ordinent ⁊ i ecclesijs presint. vt p3 ex̄. de fi. p̄sby. c. ex tua pte. vbi d̄. Ex tua pte ⁊c̄. Si ep̄s auctē aplica dispēsauit cū filijs sacerdotū i patnis ecclesijs eisdē sbstituēdo: lr̄e postea ipetrate dispēsatiōe hui⁹ non poterit irritare. Alij v̄o clerici in ecclijs sine auctē pōtificis instituti nō debēt i eis remanere. hec ibi. q̄re ⁊c̄.

¶ De legittia portiōe filioꝝ legitioꝝ. Cōclo. III.

Accipe tertiā ꝯclōnē. vz. Quisq3 fuerit legittie nat⁹: iura volūt vt legittima ei portio de bōis parētū assignet. vbi tres igra in⁹ vi. vz. ¶ p⁹ ē ista. an filij legittimi i bonis p̄ntls aliquā legittimā habeāt portiōz. ¶ 2⁹ ē. an filij legitimi religionē itrātes p̄uet hēditate p̄ntū. ¶ 3⁹ ē. an fili illegittimi aliq⁹ mō p̄ri i hēditate succedāt. ¶ Quātū ad p̄mā ē nōndū qd sit legittia portio. Et circa h⁹ sic d̄stingue q̄ triplex ē legittia portio. vna q̄ d̄bita ē iure nāe. ⁊ h⁹ d̄ debitū subsidiū bonoꝝ: qd̄ debet filijs tn̄ q̄ sine cā exhēdari nō pn̄t. C. de ioffi. testō. l. oī mō. ⁊ duab⁹ legib⁹ seqn̄. ⁊ C. de iofficios⁹ dona. cū multꝫ alijs legib⁹ q̄s cā breuitatꝫ omitto. Et ista portio ē tal̄ q̄ si sūt q̄tuor filij vl̄ isra. i. pauciores: debēt hr̄e int̄ se tiā ptē. Si sūt quinq3 vl̄ vlt. i. plures: debēt hr̄e medietatē ei⁹ qd̄ eis debebat ab itestato. C. de ioffi. testō. auc. nouissima. Et h⁹ itelligi d3 d̄bitꝫ d̄tractꝫ siq̄ eēnt. Et hāc puto portiōez illā eē quā fili⁹ prodig⁹ petebat p̄ri. Luc. 15. Da mihi portiōz sbe q̄ me cōtigit. Alia d̄ legittia portio q̄ vocat q̄rta falcidia. Que hr̄ ⁊ acq̄rit iure istitutiōis. vt cū ci⁹ne⁹ ē istitut⁹ hēs alic⁹: ⁊ illa hēditas ē exhausta p legata. tūc ille istitut⁹ pōt sibi detrahē q̄rtā ptē hēditatꝫ d̄ singul̄ legatꝫ: pterq̄ d̄ legatꝫ ad pias cās d̄ q̄b⁹ nihil pōt detrahē. ex̄. de testa. c. Raynald⁹. ⁊ C. ad. l. fal. p totū. ¶ 3⁹ legittima portio d̄ trebellianica: vt cū q̄s ē institut⁹ hēs: ⁊ rogat vt alij restituat hēditatē. Tal̄ nāq3 istitutus pōt retinē q̄rtā ptē de tota hēditate. ff. ad trebel. p totū. Et d̄ trebellianica a trebelliano h⁹ legis actore. Et sic p3 p⁹ vi. ¶ Ad secūdā dico q̄ filij legittimi p ingressū religiōis nō p̄uat hēditate p̄rna. nec pentes eos exhēdare p̄nt: q̄zuis dū laici eēnt i cāz igratitudis icidissēt. C. d̄ epi. ⁊ cle. deo nob. i fi. Fac qd̄ d̄. 19. q. vl. c. vl. vbi d̄. Nūc āt cū mōachus eēt h⁹. ꝓ res suas oēs obtulisse videat: si p̄ns testat⁹ ñ sit. Ex īdē iudicio ei⁹ cessāte. i. ipo d̄ reb⁹ suis nō disponēte: lege dispōit. vt si liberos h3: i quos aut nihil aut min⁹ legittia portiōe q⁹ donādi titulo ꝯtulerit: eaten⁹ sbe mōasterio destiate detrahēt. Neq3 ꝯtigat circa libos iniq̄ū. s. ne hēant min⁹ legittia. Itē ex nouella: nō liceat parētib⁹ liberos vel liberꝫ parētes ab hēditate sua repellē monachos factos: q̄zuis dū laici fuerāt i cāz igratitudinis inciderit ⁊c̄. hec ibi. Ecce ex h⁹ vl̄tio v̄bo q̄ igratitudo abolet p igressū religiōis. Silr irregl̄aritas. 56. di. c. j. h⁹ ēt pōit gl. sup v̄bo igratitudis. eo. c. vl. ¶ Quātū ad tiā dico q̄ si p̄r h3 filios legittios vl̄ nepotes: tc̄ h3 p̄ri nālib⁹ filijs: ⁊ eoꝝ m̄ri dare vl̄ reliquē vnā vnciā ⁊ nō vlt: vl̄ soli ꝯcubie semiūciā ⁊ nō vlt. C. d̄ nālib⁹ lib. l. m̄re. Si āt nō h3 aliquos legittie descēdētes s3 ascēdētes tm̄: tc̄ relicta pte legittia ascēdētib⁹: reliquū int̄ filios nāles distribuē pōt. Qr̄ si nec ascēdētes nec descēdētes hēat. tūc ei licet filios nāles i solidū hēdes istituē. S3 posito q̄ p̄r ei⁹ decedēt ab itestato: tc̄ si nō sup sūt filij legittimi: nec legittia vxor: filij nāles ab itestato succedūt i duab⁹ vncijs ita tn̄ q̄ si m̄r superest: virilis ei portio de ipis det. Spurij āt ꝓrsus oī p̄uilegio carēt f3 leges. C. de nāl lib⁹ libe. auc. licet. Ep̄i tn̄ facē debēt q̄ vsq3 parētū talib⁹ libis nec̄ia submistret: f3 q̄ suppetūt facultates. ex̄. d̄ eo q̄ duxit i m̄ri. q̄nā po. p adul. c. cū haberēt. Et hec volo sufficiāt ꝓ sc̄da pte hui⁹ sermōis.

¶ De onere filioꝝ post mortē. Cōsideratio. III.

Tertio loco filioꝝ debitā oneratōz videam⁹. vbi tres ꝯclones sbiūgam⁹. vz. ¶ p⁹ ꝯclo ē. sic fili⁹ hēditario iure bona possidet p̄ris sic ⁊ idē fili⁹ d̄bito iure ad oīa tenet psoluēda debita p̄ris: ¶ 2⁹ ē. nō sine graui ꝯscīe dāno transit fili⁹ si negligentia differat testm̄ iplē p̄ris. ¶ 3⁹ cōclo est

ista. Si qd illicite cumulauit pater: dz et filius qcqd extorsit reddere: et culpe satisfacere patris.

¶ Qr filius tenetur ad debita pris. Conclusio. I.

Ecipe primam qclonem etc. vt. s. In hac qclone aia cara i totum ordinem iam iceptum no fua bo. Plures. n. qz tres dz ponere veritates. Accipe igit sensum huius qclonis: et bene cum filij notent oes. Sensus igit e qp filij tenent ad oia debita pris psoluenda. Ad cuius declarationem tria notanda sunt. ¶ Primo nondum e qp e distiguendum inter legata et debita. Nam debita sine aliq subtractione sue legitime filius soluere dz. Sz de legatis alit e. qr pot prius suam legitimam subtrahere: et de residuo debita pris soluere: si tot sint legata supple qp illis solutis legitima no remanent. qm i legitima pr filium grauare no potuit. Hec e snia Hosti. Ray. et Ulderici. ¶ 2o nondum qp alius modus tenendus e qn hereditas no suffic ad psoluenda debita et legata pris. Unde leges ciuiles vno mo dicunt: et alio mo lex canois et qscie. Leges. n. ciuiles dicunt qp qn hereditas no suffic: distiguendum e. aut filius fec inuetarium aut no. Si fec no tenet nisi qntum hereditas suffic. C. de iure deli. l. scimus. Si no fec suum danum. Damnum. n. qd qs sua culpa sentit sibi imputet. Debet. n. oia debita pris soluere. hec fz leges ciuiles. ¶ 2m vo iudicium qscie dicet qp siue fecerit inuetarium siue no: tenet tantum qntum hereditas suffic. Et si filius potens eet. qm qcqd hz: hz rone pris: q illi dedit ee. Ecc. 7. Memento qp nisi p illos no fuisses. tunc filius i qscia bona et charitate debet pris debita soluere et legata: vt eius aia liberaret. Nam vt apls ait. q suorum et maxie domesticorum curam no hz: fidem negauit: et infideli deterior e. Et si hoc de corpe dr: quanto magis de aia verificari dz. ¶ 3o nondum ad declarationem eorum q dixi de inuetario qp inuetarium cum scriptura fz leges dz heres inchoare infra 30. dies a morte testatoris: vel postqz scit se herede institutum et dz describere ibi oes res defuncti sub testibus. Et dz illum pficere ifra. 40. dies. vl ifra annum si res sint remote. Et tunc fz leges debitoribus non tenet vltra id qd inuetum fuerit de hereditate: siue filius sit potens siue no. Si vo no fecerit inuetarium: tenet isolidum: vt dcm e. His mo sic notis nras tres subiugamus ingredas vitates. ¶ pa vitas e. Quo ordine sit pcedendum in soluendo legata et debita pris. ¶ 2a vitas. Ponamus qp sint plres filij: et qlibet sit heres p sua pte: quo debet qcordari in soluendo debita pris. ¶ 3a vitas e. An filius ad vota psoluenda pris teneat. ¶ Quantum ad pmam dicit Ray. qp si creditores et legatarij sil veniant. tunc pmo creditoribus satisfaciendum est. fz si sepatim veniant: liberat heres soluendo p ordinem cuilibet venienti: siue creditori: siue legatario: dum no fiat i dolo vl fraude. Verumni si legatarij puenerunt creditores: et acceperunt legata q hre debent: vl et posteriores creditores puenerunt priores: tunc priores et potiores i iure puenerunt. Et creditores postmodum venientes: no debent heredem igre: nisi ei remanserit de hereditate vn possit ei adhuc satisfacere. Sz hnt tamqz potiores ius suum saluum qtra legatarios q pmo acceperunt. Silr anteriores creditores: q pmo acceperunt qtra posteriores ius hnt tamqz potiores i iure. Hec de itentione Ray. Dicit Ulde. qp si heres scit: credit vel dubitat hereditatem vltra debita no extendi: nihil dz legatarijs dare donec creditoribus satisfecerit. Et si nihil de hereditate remanet nihil dz legatarijs. Sz si credit hereditatem sufficere: et tn debitorum qntitatem nescit. tc dz po creditoribus satisfacere: et si legatarij prius vl sil cum creditoribus legata petant. Silr et de creditoribus posterioribus respectu priorum. Debz. n. po potioribus creditoribus soluere. Si aut heres hunc ordinem soluendo mutauerit. s. po legatarijs vl posterioribus creditoribus: no absoluit heres in foro qscie: nisi hoc fecerit ignorant reputans. s. hereditatem ad oia sufficere: vl nesciens hunc ee priorem vl posteriorem creditorem. Hec de itentione Ul. Et no duas reglas. ¶ pa e qp heres ani oia pot deducere expensas funeris: et et alias qs fec i cas necias hereditatis: siue i funere siue in testo: vel iuetario et huius. Et breuit sic qn debita totam hereditatem exhauriunt heres debet immunis a lucro: sic et a grauamine. Probat hoc. C. de iure deli. l. scimus. §. etsi pfatam. et gnqz. §. seque. ¶ 2a regula e ista. qp lz obligatio testatoris ad herede trâseat qntum ad debita vl legata fz expone datam sup. n. tn qntum ad piculum piurij: vel et qdlibet aliud qd ex sua vi vl forma no possz excedere singlarem psonam vt fractio voti vel huius. Hanc regulam ponunt Ul. et Hosti. Et sic pz pa vi. ¶ Quantum ad scdam dico fz Ray. qp reglarit tenet qlibz heres p hereditaria pte. C. de actio. hedi. l. 2. Excipiunt tn quinqz casus. ¶ Primus e. si aliqs sit in obligatione aliqd faciendi vl no faciendi. tunc. n. qlibet tenet isolidum. ff. de vbo. ob. i executoribus. §. 2. Et gl. ponit hoc exm dicens. Si testator pmisit se aliqd opus facturum: vel pmisit p se vel p suum herede no fieri quo nunus. i. vt no p fundum suum ire tibi liceat. hic qlibet heredum i solidum obligat. ¶ 2us casus e. si res q dz restitui i solidum possidet ab vno. C. de acq. hedi. l. 2. ff. comodati. l. sed mihi. §. heres. ¶ 3us casus e. i alimentis legatis. s. p voluntate defuncti: vl iudicis: vl ab vno i solidum: vel a pluribus p ptibus designatis petunt. ff. de alime. lega. l. 2. ¶ 4us casus e. si testator ab vno heredum legauerit creditori hereditario recompesandi aio: tunc heres ille vsqz ad quantitatem legati onus debitum illius sustinebit. ff. de lega. 2. l. cum ab vno. ¶ 5us casus e in expesa funeris vxoris q no tm astringit heredes p hereditarijs ptibus. fz et virum p portione q puenit ad eum de dote vxoris sue. vtputa si ad eum puenerunt centum et i hereditate sunt. 200. ipse vir tenet p 3a et heredes p duabus ptibus. ff. de relig. et sump. fune. quotiens. et. l. veluti. Hec oia ponit Hosti. v. qd si plures. et. v. seq. qre etc. ¶ Ad tertiam vi. dicit Ray. qp votum pegrinationis no pot pr filio iniungere nisi et ipse filius approbarz. ex. de voto. c. licz. vbi circa finem capli sic dr. Qui onus voti prim ppa volutate suscepit: nisi psoluerit: prima se reddit successione idignum. hec ibi. Sz dic Ray. qp pecuniariam satisfactionem bn pot iniungere. ex. de vsur. c. tua. vbi sic dr. Tua nos. et ifra. Heredes vsurariorum ea sunt districtione ad restitutionem cogendi: vt illi si viuerent cogerent. et ex. de solutionibus. c. j. Sz dns Hosti. §. j. et vtrum a voto. videt dicere qp heres gnalit si vult adire hereditatem. tenet iplere vota pris. si vires hereditatis hoc patiant maxie si vota pris voluntarie suscepit: vt dcm e. Si aut hereditatem no adijt: no tenet. qr nec heres e: nisi forte sponte pmisit. Et tunc si i oi casu itellexit sponte suam obliga-

te p̄sonā: dz votū oīno iplē. Sz si tā q̄z hēs hꝰ ꝑmittebat p̄cēsis hēditatē adire: postea mutato ꝯsilio abstinuit: n̄ tenet vota adiplē. Et sic pōt itelligi. c. lz. ex̄. d̄ voto. i fi. Sz q̄cūq̄z illā hēditatē adierit. vota illa adiplē tenet. vt i. d. c. tua. ex̄. d̄ vsu. Dic̄ tn̄ Hostī. i gl. sup. c. licz. q̄ q emittit votū trāsmarinū ꝑ subsidio tre scē. si ipedit morte vl' alio ipedimēto: cogēdus ē alij cōmittē q votū ipleat. Et si nō cōmittēt: hēs cōpelli pōt: vl' vt ipleat votū p̄ris: vl' expēsas aut sbsidiū: qb' ipe vl' p̄r vl' testator facturꝰ ecēt: exhibeat. Hoc tn̄ itelligit qn̄ p̄r vl' testator vouissz trāsmarinū ꝑ subsidio tre scē. secꝰ si ꝑ deuotiōe vidēdi terrā scāz. tal'. n. supueniēte legittio ipedimēto nō tenet ire nec mittē. q2 subintelligit si potero. q̄re ⁊c̄.

¶ Q2 grauit peccat q testā adiplē ꝑcrastinat. ꝯ°. II.

Ccipe secūdā cōcl'ōnē. vz. Nō sine graui ꝯsciē dāno trāsit filꝰ si negligētia differat testm̄ iplē p̄ris. vbi tres ingramꝰ vi. vz. ¶ pꝰ ē. an executor testi differēs executionē: vt res meliꝰ vēdāt: peccet. ¶ 2ᵃ ē. qd agēdum si negligat executiōi mādare. ¶ 3ᵃ ē. an testator aīe d̄trimētū sentiat ex retardatiōe tali. ¶ Quātū ad p̄mā dico f3 be. Tho. i q̄dā. q. de quolibet q̄ i mora modici tpis nō videt valde piculū. vnde si ꝑ aliqd̄ tp̄s n̄ nimis lōgū differat executio testi: vt res meliꝰ vēdāt: ⁊ āpliores el'yne fiāt: laudabile ē ⁊ discretū. Sz si ꝑ nōbile tp̄s differat sic cōit fit: vt executor potiꝰ sua scā faciat q̄z defūcti: aut aliq̄ negligētia ꝯsinina. nulli dubiū talē tāto grauius peccare: q̄zto p̄sona defūcta magis idiget auxiliari. Et nō q̄ testator pōt iponē penā suo hēdi vl' suis hēdibꝰ: si sue n̄ paruerint volūtati. vt istituta de legatis. §. ꝑctuil. Ita tn̄ q̄ testator nihil p̄cipiat hēdibꝰ ꝑ testm̄ qd̄ sit ihonestū vl' ridiculosū. ff. d̄ ꝯditio. inser. l. q̄dā. Et sic pz pꝰ vi. ¶ Ad secūdā dico q̄ hēdes ꝑ ep̄m cogēdi st̄ īfra ānū testm̄ explē. Etsi neglexerit: tūc ipsemet ep̄s exequat. ex̄. de testis. nos q̄dē. vbi d̄r sic. Nos q̄dē. ⁊ ifra. vltīe defūctoꝝ pie volūtates ep̄ali decēs ē studio adipleri. hec ibi. Nec obstat si testator int dixerit: ne ep̄s se itromitteret. ex̄. de testa. c. tua. vbi d̄r sic: tua nob. ⁊ ifra. Ep̄s monitiōe p̄missa pōt ⁊ dz cōpellē executores testi: vt bōa decedētis in pios vsus expēdāt f̄m defūcti volūtatē. hec ibi. Sz ponamꝰ casū q̄ plures sint testi executores ⁊ vnꝰ coꝝ nō vult exeq testm̄ vl' moriat: qd agēdū? Dico q̄ aliꝰ dz executiōz iplē: nisi testator aliud expsserit. ex̄. de testa. c. religiosus. li. 6. q̄re ⁊c̄. ¶ Ad tertiā dico f3 be. Tho. i q̄dā. q. de quolibet. q̄ quātū ad meritū el'yne nullū patit defūctꝰ detrimentū ex tali retardatiōe. Marie si q̄ztū i tp̄o ē cām adhibuit: vt hꝰ el'yne cito daret. meritū. n. ex volūtate ⁊ itētiōe depēdet. ex̄. d̄ sen. excōi. c. cū volūtate. i p̄n. Quātū vo ad effectū el'yne patit d̄fectū siue detrimētū. nō q2 vt ꝑ hꝰ retardatiōe patiat: sed q2 eī remediū n̄ adhibet: dū suffragia differunt: qbꝰ plurimū iuuaret. Silr n̄ patit d̄trimētū si restitutio differat quā ipe fieri mādauit. ⁊ lz tarde ⁊ i morte: tn̄ fecit qd̄ potuit: vt restitueret. hꝰ de itētiōe be. Tho. vt. s. Ex his sic nōtis ifero hāc regulā q̄ q̄cūq̄z negligentia ꝯsinina testā ꝑcrastinat executiōi mādare: mortalit peccat: ⁊ dz excōicari. Audi tex. 13. q. 2. c. clerici. vbi sic d̄r. Clerici vel sclares. i. laici q oblatiōes parētū: aut donatas. s. i vita: aut testō relictas. s. in morte. retinē p̄stiterit: aut qd̄ ipi donauerit eccl'ijs vl' mōasterijs crediderit auferēdū. sic scā synodus ꝯstituit: vl' vt necatores pauperꝝ quousq̄z reddant: ab eccl'ijs excludāt ⁊c̄. hꝰ ibi. Et i. c. p̄cedēti d̄r. q ob latiōes d̄fūctoꝝ retinēt: ⁊ eccl'ij st̄ tradē d̄morat: vt infideles st̄ ab eccl'ia abijciēdi. s. ꝑ excōicatōz. Et i fi. c. dic. Amico q̄cq̄z rape furtū ē: eccl'ie vo fraudare sacrilegiū est. hec ibi. ¶ 2° accipe istā regulā ḡnalē. Erigite aures o parētes: ⁊ q bōa pauperꝝ possidetis. Querat ⁊ studeat vnꝰ q̄sq̄z aīas defūctoꝝ iuuare: ⁊ n̄ ploret pꝰ mortuū amorē carnalē ondēdo: ⁊ ꝑcurās an aīa patiat i penis. Audite pl'cherrimū tex. 13. q. 2. c. n̄ estimemꝰ. Nō estimemꝰ igit ad mortuos ꝑ qbꝰ curā gerimꝰ: supple ꝑuenire aliqd de his q̄ agimꝰ: nisi qd ꝑ eis siue altarꝫ: siue orōnū siue el'ynaꝝ sacrificijs solēnit supplicamꝰ. i. supplicādo agimꝰ. Quāuis nō ꝑ qbꝰ fiūt oībꝰ ꝑsint: sz his tm̄ q dū viuūt coopant vt ꝑsint. Sz q2 nō discernimꝰ q sint oz ea ꝑ regn̄atis oībꝰ facē: vt nullꝰ eoꝝ pretmittat: ad quos hec bn̄ficia possint ⁊ debeāt ꝑuenire. Meliꝰ. n. supert ista his qbꝰ nō obsūt. vt. s. valde bōis. Nec ꝑsūt vt. s. valde mal': q̄z eis deerūt qbꝰ ꝑsunt: vt. s. st̄ mediocrit bōi. Diligētiꝰ tn̄ fac q̄sq̄z ꝑ necessarijs. i. ꝯsanguineis: quo put ꝑ illo fiat silr a suis. Corpi aut hūano q̄cqd ipēdit n̄ ē p̄sidiū salutꝫ. s. defūcti: sz hūanitatꝫ offm̄ f3 affectū: q° nēo vnq̄z carnē suā odio hz. vn̄ oz vt quā pōt ꝑ carne. s. sepeliēda primi curā gerat: cū ille. s. spūs idē. i. d̄ corpere cessit: q gerebat. s. curā carnis. Et si hꝰ faciūt q carnis resurrectiōz n̄ credūt vt pagāi. s. q̄zto magis debēt facē q credūt vt cōpi: sz tn̄ vt r̄surrecturo ⁊ i etnitate māsuro: ipēsū hꝰ officiū sit: ⁊ quodāmo eidē si dei testiomū: supple sit hꝰ offm̄. Q2 vo apd̄ mēorā martyꝝ q̄sq̄z sepelit: hꝰ tm̄ mihi ꝑdesse videt defūcto: vt cōmēdās eū: ēt martyꝝ p̄rocinio affectꝰ ꝑ illo supplicatiōis. i. supplicātū augeat. q. d. hꝰ ꝑdest sepeliri eccl'iastica sepultura: vt dū orāmꝰ ꝑ eis ēt sci martyres i quoꝝ mēoriā fcā st̄ sepl'chra sāc ꝑ illis intercedāt. hec ibi. Et st̄ vba Aug. i li. de cura agēda ꝑ mortuis. Et q̄ plorare n̄ d̄beamꝰ. Audi aliū tex. ibidē. Qui diua vocatiōe ab hac vita recedunt tm̄ mō cū psalmis: ⁊ psallētiū vocibꝰ debēt ad sepl'chꝛ deferri. Sufficiat āt q̄ i spe resurrectiōis xp̄ianoꝝ corpibꝰ famulatꝰ diuoꝝ ipendit cāticoꝝ. Prohibet nos apl's lugē defūctos dicēs. s. ad Thesal'. 4. De dormiētibꝰ āt nolo vos ꝯtristari f̄res ⁊c̄. Et dn̄s n̄ Lazaꝝ mortuū fleuit: sz ad hꝰ vite erūnas plorauit suscitādū ⁊c̄. hꝰ ibi. Et hec sufficiāt ꝑ p̄sēti ꝯclōne.

¶ Q2 filius ad omnia illicite acquisita patris psoluenda tenetur. Conclusio. iij.

Ccipe tertiā ꝯcl'onem. vz. Si qd illicite cumulauit p̄r: dz ⁊ filiꝰ q̄cqd extorsit reddē: ⁊ culpe satisfacē p̄ris. vbi tres ingramus veritates. vz. ¶ Pr̄ia vi. est ista. Utꝝ filius heres teneat soluere que pat iniuste acquisiuit ⁊ indebite. ¶ 2ᵃ vitas ē. Posito q̄ heres sit pupillus: an sub p̄textu pupillarꝫ etatꝫ possit solutio debitorum differri. ¶ Tertia veritas est. An anime ille scire possint qn̄ debita sua soluunt. ¶ Quātū

ad p̄mā dico q̄ aliter circa istā mām̄ sentiēdū ē f̄m leges et aliter f̄m canones. Leges .n. sic videt̄ q̄ heres nō tenet̄ soluē de maleficio testatoris. Unū si testator acquisiuit aliqd p maleficiū: vt p rapinā: vl' furtū: vl' vsuras: nō tenet̄ heres soluē nisi ad ei⁹ man⁹ talia puenerit. s3 si ad ei⁹ man⁹ puenerit: tenet̄ ēt f̄m leges illas restituē: vel nisi cū testatōe fuerit lis ɔtestata. Sed cōtrario canōes asserē videt̄: q̄ heres ad oīa testatoris debita teneat̄: siue sit ex ɔtcu vsurario: siue ex alio quocūq3 malef.cio. Ex quo seq̄t q̄ hēs vsurariorū raptorū: et oīu3 alior̄ iniustor̄ acq̄sitor̄ tenet̄ ad restitutiō3 oīu3 taliū p hēditatē eis relictor̄. Et h⁹ habet̄ .16. q. 6. c. si ep̄m. vbi di: sic. Si ep̄m qd absit talē culpā ɔmisisse ɔstiterit. vt cōstet eū nō irronabil'r .s. quo ad cām: eē depositū .s. q° ad ecclīā: eadē ei⁹ dpositio cōfirmet̄: et oēs res sue ecclīe: q̄ ablate fuerūt: restituāt̄. q: delictū psone ī dānū ecclīe nō ē cōuertēdū. Si āt di: q: cōmitiol⁹ defūct⁹ ē ab hēde e⁹ q̄ ab illo iniuste oblata sit: sine excusatōe reddāt̄. h° ibi. Et glo. sup v̄bo reddāt̄. sic dic̄. Lic3 ad eū non puenerit: tenet̄ ex maleficio defūcti f̄m canonē. e͞x de pignōib⁹. c. 3. vbi di. Si p̄sbyt̄ res ecclīe ipignorauerit: et morte p̄uēt⁹ nō libauerit q ī p̄rimonio e⁹ succedit tenet̄ libare. h° ibi. Et nō solū de p̄sbyter̄ s3 ēt de oīb⁹ q̄lrcūq3 hēdib⁹. vt p3 e͞x d̄ vsur̄. c. tua. Vide tex. ī p° ɔclōne h⁹ pt̄. et d̄ rap. c. ī lr̄is tuis. et d̄ sepl̄. c. vl. in fi. Et hec oīa ītelligēda sūt si hēditas sufficiat. Distīgue tn̄ int̄ legata et debita sic ī p° nōbilissime ɔclōnis h⁹ pt̄. q̄r et̄c. ¶ Ad s̄a3 ve. dico f̄3 leges breuit̄ q̄ nō. vt C. d̄ acqre. hēdi. l. ptextu. ¶ Ad tīā dico q̄ hāc qōnē monet Grān⁹ .13. q. 2. ī fi. dī. vbi dic̄. De mortuis ēt q̄rit̄ vtr̄ sciāt q̄ hic a viuis gerūt̄. Isa. ex psōa ppl'i afflicti ait. l. Isa. 63. Abrahā pr̄ nr̄ nesciuit. Aug. quoq3 ī li° de cura agēda p mortuis illud idē testat̄ dicēs. Fatēdū ē nescire qdē mōtuos qd hic agat̄. Possūt vō audire .i. intelligē ab eis q hic ad eos moriēdo pgūt: nō qdē oīa: s3 q̄ sinūt .i. pmittūt a deo. l. et ī istis meminisse: et q̄ illos qb⁹ h° idicāt oz .i. oppōtunū ē audire. Possūt ēt audire ab āgel̄: q reb⁹ q̄ hic agūt̄ p̄sto sūt aliqd mortui: qd vnūquodq3 illor̄ audire d̄bē iudicat .s. de⁹: cui cūcta subiasūt. Multi quoq3 ad viuos aliquos ex mortuis venire credūt. et male supple. q: talia sūt fātasmata: vt dic̄ glo. et adduc̄ tex. 26. q. 6. ep̄i. h° ibi De hac mā q̄re in nr̄o dn̄icali. in sermone scī Stephani. Et infra. feria 2° dn̄ice palmar̄. q̄re et̄c. Quātis igit̄ et q̄b⁹ oblige͞t satis ex his claret. Jesus benedict⁹ nos illuminet vt ea facere valeamus. qui cu3 p̄re et sp̄ū scō regnat in secula gloriosus Amen.

¶ Feria 5° tertie dominice quadragesime d̄ satisfactione. Sermo. XXIII.

Imperauit febri et dimisit illā Luc. 4. Justū atq3 eq̄ū mīū ē dilectissimi: vt modū quo q̄sq3 seipsū cetosq3 corrigē debeat: p̄fet atq3 exaiet: exaīatūq3 penitēdo et satisfaciendo diui p gr̄am aduocet: vt p ei⁹ aductū febris oīs discedat. quod mystice iniuit in socru Symōis Petri febricitāte. vn̄ tenuit dn̄s man⁹ sup eā: ipauitq3 febri: et dimisit eā. ¶ De satisfactōe igit̄ petōr̄ tres faciam⁹ cōsideratōes. v3. ¶ Scē satisfactōis nobilē entitatē. ¶ Scē satisfactōis sufficiētē quātitatē ¶ Sancte satisfactionis fructuosam vtilitatem. ¶ De nobili entitate satisfcōis. ɔsideratio p̄ma.

Primo scē satisfactōis nobilē entitatē videam⁹. vbi tres ɔclōnes subiūgam⁹. v3. ¶ p° ɔclō ē ista. Vera satisfactio est q̄dā dei et hoīs v̄a recōciliatio: si tn̄ sit pposituū ī futur̄ cauēdi. ¶ 2° ɔclō ē ista. Vera satisfactio ē quo ad illud quod remanet de pctis i sacerdotum ptāte a deo relaxata. ¶ 3° ɔclō ē ista. Ubi ē v̄a satisfactio ibi dei charitas ē: et nulla p ɔn̄s pcī mōtalis aīe sordidatio. ¶ Q2 dū p pccis satisfacim⁹ deo recōciliamur. Cōclō Prima. Lcape p̄mā ɔclōnē et̄c. vt. s. ¶ Ad hui⁹ declaratōem tres ingram⁹ ve. v3. ¶ p° ve. ē ista. Quid ē satisfactio. ¶ Scda ē. Quā satisfactionē p pccis facere debem⁹. ¶ 3° ve. ē. Si de⁹ remitiit in cōtritōe culpā. ad qd assignat̄ alia pn̄ia. ¶ Ad p̄mā ve. dico q̄ doctor subtilis in 4. di. 15. duas pōit satisfactōis d̄scriptōes. vnā ppriā et aliā cōem. Cōmunis est ista. Satisfactio est redditio volūtaria equalēns alias idebiti. Dic̄ p̄mo redditio volūtaria. q: si volūtaria nō eēt: nō eēt v̄a satisfactio: s3 poti⁹ eēt sati passio. ¶ 2° dic̄ equalēt̄ .i. cōrndēt̄ .s. cl'pe. s3 q̄ sit ista corndētia dicā ī sequēti vitate. ¶ 3° dic̄ alias idebiti. qm̄ si alīs hō ad illō obligaret̄: iā nō eēt satisfactio. vbi grā p̄cipit ieiuniū. 40. de cons. di. 3. c. nō l3. et c. nō oz. Silr̄ et ieiuniū q̄tuor tēpor̄. 76. dt. c. statuim⁹. silr̄ et multa alia. Si .n. q̄dragesime ieiuniū aut aliqd aliud ab ecclīa p satisfactōe tuor̄ pccōr̄ tibi iponeret̄: nō eēt v̄a satisfactio qm̄ ad illa oīo f̄uāda ex ecclīe p̄cepto teneris. Jō g° dixit alias idebiti .i. q̄ nullo mō. v3. nec ex voto aut p̄cepto ad aliud obs̄uādū oblige͞r. Et ista ē diffō cōis siue cōit dcā f̄m Scotū. Diffinitio ppa f̄m eūdē ē hec. Satisfactio ē opatio extior: laboriosa vl' penal' volūtarie assūpta ad puniēdū cōmissū a se: et ad placādū diuā offensā. hec Scotus. Quatuor circūstātias ī hac descriptōe ponit. ¶ p° dic̄ q̄ ē q̄dā opatio extior. q: satisfactio interior. de pccis ē iterior dolor et displicētia rōis: q̄ hoī ɔtrisce⁹ displicet: et dolet deū et pximū offendisse. Dic̄ g° opatio extior ad d̄ria3 ɔtritiōis q̄ ē opatio ī terior. ¶ 2° dic̄ laboriosa vl' penalis. q: si penalis nō eēt: iā satisfactio nō eēt. Et rō f̄m Bona. ī. 4. di. 15. ē. q: sic peccator p̄us iordiat⁹ erat p cl'pā postea satisfaciēdo ordinet̄ in penā. et sic ī peccādo habuit delectatōem: sic et ī satisfaciēdo habeat amaricatiōe3. ¶ 3° dic̄ voluntarie assumpta ppt̄ eādē cām quā diximus in alia descriptiōe. ¶ 4° dic̄ ad puniēdū cōmissum a se: ad d̄riam labor̄ quos hō p tpalibus diuitijs et honoribus aggredit̄. Tum q: laboriosa et penalia nō faciunt vel sustinent ad puniendum cōmissum a se. iō talis labor satisfactio non erit. ¶ 5° dic̄ ad placādum diuinā offensā. q: et dānati puniunt̄ p pccis cōmissis a se: nec tn̄ diuinā placāt offēsā. hec Scotus. Ego vero vt talis diffinitio sit cōpleta satisfactionis sacral̄is. addo sextā ɔticulā .s. assignata a sacerdote h̄nte ptāte3. qm̄ si nō assigna-

rer̃ a sacerdote lz satisfactio eẽt: nõ tñ sacrãlis. Assume g° totã descriptõz: ⁊ sic dicas. Satisfactio ꝑ- ꝑc ẽ opatio exterior laboriosã vl' penalis volũtarie assũpta assignata a sacerdote hñte ptãtẽ. Et sic pꝫ ꝑma ve. ℂ Quãmz ad sc̃dam dico q̃ bñ ⁊ diligent aiadu̇ertẽdũ ẽ q̃ satisfactio petõꝝ fit cõ pis corrñdẽs vñ satisfactio supbie ẽ humilitas: accidie pegrinatio: gule ⁊ luxurie abstinẽtia ⁊ carnis maceratio: ⁊ aliqñ loci mutatio. di. Si. c. valet. vbi dr̃. Valet infidũ cõuersis ꝑ aĩe salute loci mutatio. plerũqꝫ eniz dũ mutar̃ loc⁹: mutar̃ mẽtis affect⁹. vñ ꝯgruũ ẽ inde ẽt corporal'r euelli vbi qsqꝫ illecebꝛis defuuit. Nã loc⁹ vbi ꝑue qsqꝫ vixerit i aspectu mẽtis apponit: qd̃ qsqꝫ ibi cogitauit vl' gessit. hec ibi. Et sr̃ vba Ysidori. Propterea de pe. di. 5. c. i. dr̃. ꝯsidẽt q̃litatez criminis i loco: in tpe: in pseuerãtia: i varietate ꝑsone: ⁊ q̃li h° fecẽit tẽtatõe ⁊c̃. h° ibi. Audi Ambro. 6. q. i. c. imitare. vbi dr̃. Imitare Petꝝ ẽtio dicẽtẽ. Dñe tu scis q2 amo te. Eteĩz q2 ẽtio negauerat: ẽtio cõfiter̃. Sꝫ negauit i nocte: ꝯfiter̃ i die. Hec ãt iõ dicta sũt vt sciam⁹ nemĩnẽ iactare se debẽ. Nã ⁊ si Petr⁹ lapsus ẽ q dixit. ⁊ si alij scãdalizati fuerit: sꝫ nõ ego. Quis ali⁹ ve d̃ se ꝑsumat? Deniqꝫ ⁊ Dauid q dixerat. Ego dixi in abũdãtia mea nõ mouebor i eẽnũ. Eã sibi iactãtiã obfuisse ꝯfiter̃ dicẽs. Auertisti faciẽ tuã a me: ⁊ fcũs sũ ꝯturbat⁹. h° ille. q2 ⁊c̃. ℂ Quãtũ ad ẽtiã dico fm Bona. i. 4. di. 15. q̃ cuz peccatõ mõtal'r peccat ad penã gehẽne se obligat. posito q̃ ꝯterar̃: ⁊ ipꝫ dĩna mĩa iustificeꝫ: tẽ cl'pã rlaxat d̃s: ⁊ eẽne pene reatũ. q culpe inseparabil'r adhẽt ita q̃ posita culpa põir̃ ⁊ ipe reat⁹: ⁊ ea remota remouer̃ ⁊ ipse. Sꝫ q2 mĩa nõ põt ꝑiudicare iusticie: cui⁹ ẽ mala punire. iõ sic de⁹ petõrẽ soluit a culpa ⁊ eẽna pena: vt tñ ad aliquãtulã tpalẽ penã remaneat obligat⁹. Hãc vo tpalẽ penã ꝯmisit d̃s clauigeris suis. i. eccl'ie rectorib⁹: vt p illos dei volũtas penitẽtib⁹ inotescat: ⁊ p illos talis pecõꝛib⁹ assignet̃ pnĩa: vt sic deo ꝑncipal'r satisfaciant: deinde eccl'ie. Ex quib⁹ verbis satis pꝫ q̃re sit assignãda ⁊ imponẽda satisfactio talis. De hac mã vide. ꝫ. sermõ ria sc̃da ꝑcedẽti per totũ. Et sic pꝫ ꝑma ꝯcl'o.

ℂ Quãta sit petõꝝ satisfactio. Cõcl'o II.

Corpe faꝫ ꝯcl'onẽ. vꝫ. Uera satisfactio ẽ q° ad illud qd̃ remanet de p̃tis i sacerdotũ ptãte a deo relaxata. ℂ Ad c⁹ declaratõeꝫ ⁊ ẽt tã ꝑdictoꝝ q̃s seq̃ntiũ tres ingram⁹ ve. ℂ p° ve. ẽ ista. an sit aliq̃ detminata satisfactio cuilibꝫ petõ mortali. ℂ z° ve. ẽ. An satisfactio iniũcta petõri a sacerdote mior q̃s debeat sit vã satisfactio. ℂ z° ve. ẽ. an petõri publico ꝑnata assignata pnĩa sit vã satisfactio. ℂ Quãtũ ad ꝑmã dico q̃ de districta iusticia canonũ cuilibꝫ ꝑ petõ mortali septẽnis pnĩa assignar̃ vt pꝫ. 33. q. z. c. hoc ipsũ ⁊. 6. se. Di. n. i. c. hoc ipsũ. Hoc ipꝫ qd̃ canonũ cẽsura post septẽ ãnos remeare penitẽtẽ i statũ ꝑstinuz ꝑcepit nõ electõe ꝑprij arbitrij sci p̃res: sꝫ potr̃ ex sñia diui iudicij sanxerũt. Nã legir̃ q̃ Maria soror Aarõ ꝑphetissa: dũ p detractõis v̄bũ aduersũ moysen incurrissꝫ delictũ: illico stigmate lepre pcussa ẽ. Cũqꝫ petẽt Moyses vt emũdaret̃: ꝑcepit eã dñs eẽ castra septẽ dieb⁹ egredi: ⁊ post emũdatõez rursus eã in castra dimitti. Maria g° soror Aarõ ⁊ caro dimitter̃ sacerdotis. q̃ cũ supbie dedita sordidissimus cogitationũ macular̃ ꝯtagijs: ex castra septẽ dieb⁹ h° ẽ ex collegiũ scẽ eccl'ie septẽ ãnis ꝑijciar̃. ⁊ post emũdatõez viciõꝝ loci vl' ꝑstine dignitatis recipiat meritũ ⁊c̃. hec ibi. Et. 6. se. dr̃ sic. Hoc q̃sq̃ de sacerdotib⁹ videar̃ spãl'r dcm. gnãl'r tñ de oib⁹ penitẽtib⁹ oꝫ intelligi ⁊c̃. Et de hac mã pl'a habẽtur capl'a dis. 50. vt ẽt adduẽ glo. iterli. sup. c. hoc ipm. Ex qb⁹ v̄bis vides q̃ dies ibi accipiunr̃ pro ãno. Et rõ est. qm̃ sic p petm̃ septiformẽ grãm spũs sci aim sit. sic ⁊ p septẽnem pnĩam eã aĩa recuper. Ergo d̃ districta sñia canonũ ꝑ quolꝫ petõ mortali septẽn: s pnĩa dꝫ iponi: nisi adhuc maior vl' minor repiar̃ canõe expssa sic illa d̃ publico fornicatore. 82. di. c. ꝑsbyr̃. Et sil'r alie pnĩe a canõe assignate. d̃ qb⁹ ad plenũ dixi i dñicali. smõe. 9. ar. 3. Tñ pia mr̃ eccl'ia nr̃am pensãs peccãdi fragilitatem ⁊ vite nr̃e breuitatem: pnĩas arbitrarias fecẽ ⁊ ordinauit. Quia vt dic btũs Hiero. de pe. di. c. mẽsurã. plus apud deũ valet mortificatio vitiõꝝ q̃s abstinẽtia ciboꝝ. Audi ter. 26. q. i. c. tẽpora. Tẽpora igr̃ penitudinis dita ꝯfessione ꝯstituẽda sũt tuo iudicio: p vt ꝯuersoꝝ aĩos ꝑspexerĩs eẽ deuotos. Et sr̃ vba Leonis. Idẽ i. c. mẽsurã. Et rõ h° ẽ q2 sic iuriste tenent penã scriptã in iudicio criminali ⁊ ꝯtentioso posse mutari: a fortiori in iudicio eccl'iastico: vbi ẽ sũma eq̃tas ⁊ rectitudo cũ mĩa. Et itellige pnĩam arbitrariã eẽ ꝑ occultis criminib⁹. ex d̃ pe. ⁊ re. c. 3. glo. z. Sec⁹ in manifestis: in qb⁹ iuris statuta fuant. eo. ti. c. i. ⁊. z. Nec tñ ẽt i occl'tis põt totũ tps remittere. 26. q. 7. h° sit positũ. in glo. ⁊ adduẽ glo. tertiã 23. q. 4. c. si is q ꝑlat⁹. vbi dr̃. Si is q ꝑlat⁹ ẽ debitori diuico culpa ipune dimittit: nõ mediocriter ꝑfecto offẽdit ⁊c̃. hec ibi. Et sic pꝫ p° ve. ℂ Ad sam ve. dico fm btm̃ Tho. in. 4. di. zo. q̃ act⁹ ministri bon⁹ vel malus efficaciã sacrõꝝ ñ diuersificat. Uñ siue sacerdos discrete se habeat i iniũctõe pnĩe: siue nõ: nihil q̃ztũ ad efficaciã absolutõis ⁊ sacri ꝯfessionis diuersificar̃. ⁊ iõ si debitã pnĩam nõ iniunxit nec hic. i. in hac vita ꝑficir̃: in alia vita in purgatorio finier̃. Nec tñ credas sacerdotẽ minorez debito pnĩam iniũgẽtẽ sp peccare. tũ q2 nõ põt determinate pene q̃ttitatẽ cognoscẽ. Tũ q2 sepi⁹ penitẽti magis ꝑdest ad aĩe sue salutẽ pnĩa leuis q̃s grauis. Tũ q2 grati⁹ fit ⁊ aĩo libẽtiori. Uñ q̃cũqꝫ minima pnĩa a sacerdote iniuncta sufficit ꝑ absolutione peti. vt dic glo. de pe. di. i. c. mensuraz. vñ sic ad l'ram dic glo. Quid si inique arbitrat⁹ ẽ: ⁊ minorẽ penã iponat q̃s d̃beat: si ẽ ordiari⁹ e⁹ iudex siue sacerdos: ⁊ dispẽsãdi aĩo h° fac: sufficit illa pnĩa lꝫ modica ad delendũ petm̃. Si p errorẽ: ⁊ ab isto pnĩe credẽbar̃ pat⁹ sufficẽ illa modica pnĩa ad petm̃ delẽdũ: ⁊ omnẽ alteri⁹ vi te: dũmõ penitẽs q eã rcipit: suscipere paratus eẽt maiorẽ si sibi iponerer̃. ar. de pe. di. i. quẽ penitet. vñ. si qd̃. Si ãt euz credebat iperitũ: in culpa ẽ: nec relenabir̃ hac sola pnĩa. Idẽ iuris ẽ si ad aliũ iuit ⁊ ad suũ iudicẽ cũ su⁹ sacerdos eẽt perit⁹: q2 eo casu i cl'pa fuit. Si ãt sacerdos su⁹ ñ erat pit⁹: ⁊ iõ iuit ad

aliis. q: hoc sibi licet. de pe. di. 5. c. placuit. ⁊ ille ma- le ẽ arbitrat⁹: dic vt dixi i ordinario. hec ibi ad lr̃az. Ꝙ sacerdos. sic dic. Sacerdos Dñs tñ Hosti. sup. Ꝙ sacerdos. sic dic. Sacerdos prudens sibi ꝯsulit: si dicat penitẽti sic. Carissime tu ꝯmisisti tot ⁊ tãta pctã ⁊ ꝑ quolibet sic deberes pe- nitere. ſ3 forte vita tua ad hec pagẽdũ nõ extẽderet: iniũgo tibi tñ talẽ pniaz ꝑ oib⁹. Cõcedo aũt tibi q̃ quecũq3 ieris: ⁊ oia bona q̃ facis: ⁊ mala q̃ sustines iniũgo tibi i pniaz i remissionẽ pctõꝝ. Et ꝯcedo tibi q̃ idulgẽtie q̃ cõit dant̃ i eccl̃ia dei: a quocũq3 ꝑ te fiãt: tibi ꝓsint: q: al'r nõ ꝓdessẽt. ex̃ de pe. ⁊ re. c. qd̃ aũt. hec Hosti. ⁊ sic p3 scd̃a vi. ¶ Ad tertiã vi. dico s3 Ray. q̃ necciũ nõ ẽ q̃ singulis pctis assignet̃ pnia. Diligent̃ tñ cauẽdũ ẽ: q̃ si pctm̃ publicũ sit hoc mõ q̃ nulla ꝯuersatiõe celari possit: publica pnia non maior vel minor q̃3 scripta repiat̃ iponẽda ẽ: nisi ex magna cã dispẽset̃. ex̃ de pe. ⁊ re. c. q̃ñtũ. Si aũt sit pctm̃ occultũ: tũc idistĩcte i arbitrio ponit̃ sacerdot̃. Ubi si sit vn⁹ penitẽs q̃ maxime i fece luxurie sub- mersus sit: illi assignet ieiuniũ ⁊ carnis maceratiõez: ⁊ sic de aliis. Et sup oia ꝯsideret ꝯtritiõez penitẽt̃ de pe. di. 1. c. mẽsurã. vbi dr̃. Mẽsurã aũt tp̃is in agẽ da pnia: idcirco nõ sat̃ apte pfigũt canones ꝓ vno- quoq3 crimine: vt de singul' dicat̃ q̃l'r vnũqđq3 emẽ datũ sit. S3 magis i arbitrio sacerdot̃ itelligẽt̃ reli- quẽdũ statuũt. Q: apud deũ nõ tã ꝑ tñ valet mẽsu ra tp̃is: q̃3 ꝑ q̃ñtũ mẽsura dolorꝭ. nec tñ abstinentia ciboꝝ q̃3 mortificatio vitioꝝ. Ꝓpt̃ qđ tp̃a pnie fi- de ⁊ ꝯuersatiõe penitẽtiũ abreuiãda pcipiũt. ⁊ ꝑ ne gligẽtia ꝓtelãda existimãt. Tñ q̃buscã culpis modi pnie st̃ iponẽdi. hec ibi ad lr̃az. Et sic p3 ista cõcl'o.

¶ Quõ satisfactõ ad pctĩ deletõẽ ordinet̃. Cõcl'o. III.

Ccipe tertiã cõcl'onẽ. v3. Ubi ẽ vera satisfa ctio: ibi dei charitas est. ⁊ nulla ꝑ ꝯñs pcti mortal' aĩe sordidatio. Sẽsus hui⁹ cõcl'o- nis ẽ. q̃ siq̃s vere vult de pccis satisfacẽ: ꝯrat vt sit i caritate: q: si i caritate nõ eẽt: neq̃q3 sal- uaret̃ ꝑ. ad Cor. 13. Si distribuero oẽs facltates me as ⁊c. Nã vt dic Petrus de tarãta. i. 4. di. 15. vera satisfactio duo icludit. Primo culpe deletionem. ⁊ amicitie dei ꝑ pccm̃ amisisse restitutionẽ: q̃ sine grã neq̃q: fiet. Ad hui⁹ ꝯcl'onis declarationẽ tres inq- rãtur vi. ¶ pª vi. ẽ. An possit vera fieri satisfactio de vno pctõ sine alio. ¶ 2ª ẽ. An cõfitẽs cũ ꝓposi- to nõ cauẽdi: ⁊ pniam faciẽs: vere satisfaciat. ¶ 3ª vi. ẽ. Quid faciet sacerdos si pctõr dicat se illã pniaz facẽ nõ posse. sic cõit q̃dã dic solẽt. Date mihi oẽm aliã pniaz excepta abstinẽtia. q: ieiunare nõ possũ. ¶ Ad pmã dico s3 Petrũ vbi. s. qđ pccã mortalia ex pte cõuersionis differũt: ⁊ ex pte auersiõis cõue- niũt. Oẽ. n. pccm̃ mortale: vt dic Aug. auersio ẽ ab icõmutabili bono: ⁊ cõuersio ad cõmutabile bonũ. Oia ergo pccã i hoc cõueniũt. q: ab vno ⁊ eodẽ sin- gulari sũmo bono auertũt. S3 q̃ñtũ ad cõuersionẽ dif ferũt. q: l3 q̃dlibet pccm̃ ad bonũ cõmutabile cõuer tat̃: nõ tñ ad vnũ tñ: s3 hoc pccm̃ ad illud cõmutabi le bonũ: ⁊ hº ad illđ. Ut luxuria ad delectatiõẽ ⁊ vo luptatẽ carnis. Auaritia ad delectatiõ3 ⁊ voluptatẽ pecunie. Supbia ad delectationem ⁊ voluptatem honoris ⁊ ãbitiõis. ⁊ sic de aliis. Et dic btũs Augu:

q̃ pccm̃ magis h3 rõnẽ offẽse ex pte auersionis q̃3 cõ uersiõis. vñ sic ait. Pccm̃ nõ ẽ appetit⁹ malaꝝ reꝝ: s3 desertio bonoꝝ. S3 cũ satisfactio tollat offẽsam. ergo tollit auersionẽ. Nõ tollit̃ aũt offẽsa q̃ñdiu ma net i aĩa id qđ dei amicitie ꝯtrariũ ẽ. Et ꝑ ꝯñs nũq̃ po terit vera satisfactio fieri: q̃ñdiu manet offensa dei. q̃ñdiu aũt i aĩa est pctm̃ mortale tãdiu remanet offẽ- sa dei. ergo nõ potest de vno pccõ sine alio vera sa- tisfactio fieri. Audi Aug. de vera ⁊ falsa pnia. Et ponit̃ de pe. di. 3. c. st̃ plr̃es. Scio igt̃ dñz inimicũ eẽ oĩ criminoso. quõ ergo q̃ crimẽ reseruat: de alio reci- peret veniã: Sine amore dei ꝯseq̃ret̃ veniã: sine q̃º ẽt inueniet grãm. Et de pe. di. 5. c. frẽs. sic di. Frẽs viros. i. ep̃os ⁊ p̃sb̃ros ãmonem⁹: ne falsis pniis ꝯ lai- coꝝ aĩas decipi: ⁊ i iferi nũ detrudi patiant̃. Falsã aũt pniaz eẽ ꝯstat: cũ sp̃ret̃ plib⁹ de vno solo pnia agit̃. aut sic agit̃ de vno q̃ nõ recedat̃ ab alio. vñ scriptũ ẽ. s. Jacobi. 2. Qui totã legẽ iplcuerit: offẽdat aũt i vno: fcũs ẽ oĩu3 re⁹. s. q̃ñtũ ad vitã et̃nã. Sic si oib⁹ pccis eẽt iuolut⁹. Jta si i vno tñ maneat: et̃ne vite ianuã non intrabit. hec ibi. q̃re ⁊c. Et sic p3 pma vi. ¶ Ad scdã dico q̃ cũ pnie iũcte satisfactio p̃sup- ponat culpe deletionẽ: p3 q̃ tal'r cõfitẽs nõ cõseq̃t̃ culpe remissionẽ ⁊ ꝑ ꝯñs q̃ñtũcũq3 peniteat: non ei valet ad vitã. S3 valet tñ q̃ñtũ ⁊ cet̃a bona i morta li fcã. Elaboret tñ sacerdos salutaribus monit̃: illũ ad verã pniam reducere: ⁊ si nõ põt: non neget sibi pniaz quã põt. ex̃ de pe. ⁊ re. c. q̃ q̃dã. vbi sic di. q̃ q̃ dã. ⁊ ifra. Eoꝝ q̃ crimina ꝯfitent̃: ⁊ tñ asserũt se nõ posse abstinẽ: ꝯfessio ẽ recipiẽda: l3 nõ sit vera. Et eis de crimib⁹ ꝯsiliũ d3 exhiberi: ⁊ crebris ⁊ salubri bus monit̃ ẽ pnia eis idicẽda. hec ibi ad lr̃az. q̃r ⁊c. S3 ponam⁹ q̃ postea ad verã pniaz ꝓducat̃: nũq̃d d3 oia pctã pma ꝯfiteri: ⁊ de eis satisfacẽ: Cõit te- net̃ q̃ sic. Et rõ: q: i pma ꝯfessione non fuit dimissa culpa. ⁊ si nõ fuit culpa dimissa: quõ poterat vere sa tisfacẽ vt grã3 ꝓmereret̃: Arbitror tñ q̃ leuior pnia sit iniũgẽda: q̃3 si nullã fecisset. q̃r ⁊c. ¶ Ad tertiã dic dñs Hostiẽ. q̃ sacerdos nullaten⁹ pctõrẽ a se rece- dere desperatũ relinq̃t. Qui. n. pniaz denegat: re⁹ ẽ aiaꝝ. 26. q. 6. c. si p̃sbr̃. vbi dr̃. Si p̃sbr̃ pniaz abne- gauerit morientibus: re⁹ erit aiaꝝ. q: dñs dic. Quacũq3 hora pctõr ꝯuersus fuerit ad pniaz: vita viuet: ⁊ nõ morietur. ⁊ st̃ vba Juliani pape. Quare ꝯcludam⁹ q̃ sacerdos potius iponere d3 ei vnũ pr̃ nr̃: vel q̃ se- mel i hebdomada ad eccl'iã vadat: vel aliud etiã le uissimũ. ⁊ isup alia bona q̃ fecerit: aut mala q̃ patiẽ- ter tolerabit: ꝑ pnia iniũgat: q̃3 illũ abire q̃si despe- ratũ relinq̃t. Tñ q̃ñtũ põt sacerdos faciat: vt ad ve- rã pniaz illũ iducat: illi magnitudinẽ pctõꝝ declarã do: quot ⁊ q̃ñta bona amisit: q̃ oĩa ꝑ pniaz recupabit oñdat ẽt quãtã penã ꝑ vno solo pctõ Adã pr̃ nr̃ su stinuit: ⁊ quãta ꝑ illo xp̃s passus ẽ passione: ⁊ similia. Si istis vel silib⁹ monit̃ illũ ad verã pniaz iducere põt: bñ qđẽ. Si aũt nõ põt: talẽ ei pniam iponat cũ volũtate sua: quã visũ̃r portare possit: ne deteri⁹ ei postea ꝯtigat pniaz violãdo. Ad hoc tñ ꝑ viribus studeat: vt cãs excidat pctõꝝ. q: s3 Aug. vera satis- factio est pctõꝝ cãs excidere: ⁊ eaꝝ suggestionibus aditũ nõ idulgere. Hec etiã dic Hostiẽ. q̃re ⁊c. Et

sic pz pmā pars huius sermonis.
¶ De sufficiēti q̄ntitate satisfcōis. Cōsideratio. II.

Ecūdo loco

Scē satisfactiōis sufficiētē q̄ntatē videamus. vbi tres cōclōnes more solito subiūgam⁹. vz. ¶ pª pclō ē ista. Debitas i se ptes āplectit satisfactio: ad q̄s ois reducit pnia. ¶ zª 2º. Quocūqz i tpe vera pnia dño offerat: ēt si ad cumulū petōꝝ deuenirec: acceptat illā ds: ꝛ dei grati.z pmeretur. ¶ zª conclusio est ista. Quisquis flagellis patienter castigatus: si in gratia sit satisfacit: lz a sacerdote non iniungatur.

¶ De ptib⁹ vere satisfactiōis. Cōclo. Pria.

Ccipe pmā cclonē vi. s. vbi tres igram⁹ vi. vz. ¶ pª vi. ē ista. Que sunt ptes vere pnie. ¶ zª vi. ē. Quare ponunt ptes pnie ¶ zª vi. est. Que illaꝝ potior ē. ¶ Accipe pmā vi. s. q̄ st ptes vere satisfactōis. Et breuit dico q̄ tres. s. oro: ieiuniū: ꝛ elȳna. Jeiunio satisfacimus ꝯ luxuriā: oꝛone ꝯ supbiā: ꝛ elȳna ꝯ auaritiā. Dico pmo deo satisfaciam⁹ ꝯ luxuriā p ieiuniū. vbi nō q̄ ieiuniū triplex ē. s. ieiuniū cōpis a cibo mālī. ieiuniū affictōis a gaudio tpali. ꝛ ieiuniū spūalitat a petō mortali. Et quolibet istoꝝ castigādū ē cōp⁹. paꝝ aut nihil. n. valet ieiunare a cibo ꝛ nō ieiunare a petō: ꝛ quotidianis tripudijs delectari. Isa. 58. Jeiunauim⁹ ꝛ nō aspexisti: humiliauim⁹ aīas nr̄as ꝛ nescisti. vn̄ v̄sus. Jeiunat auar⁹: eger. i. īfirm⁹: gula. i. hō gulosus vt amdi⁹ comedat: simulaqz. i. hypocrita: v̄tus. i. v̄tuosus. Hic vltim⁹ modus regna celestia capit. vn̄ cātat Grego. Qui corpali ieiunio vitia cōpmis: mētē eleuas: v̄tutē largiris ꝛ pmia ꝛc. Qui. n. se a cibis abstinēt: ꝛ pue agūt demones imitant: q̄b⁹ esca nō ē: ꝛ negtia semp ē. vt Criso. ait sup Math. ¶ zº dico q̄ oꝛone satisfacim⁹ ꝯ supbiā. Et pōt ēt distīgui de oꝛone q̄ triplex ē. s. vocalis tm̄: mētalis tm̄: ꝛ cōposita. Vocalis tm̄ ē petōꝝ. ps. Pp̄ls hic labijs me honorat cor aūt coꝝ lōge ē a me. Mētalis tm̄ ē bonoꝝ. ps. Meditatio cordis mei i cōspcu tuo semp. zª ē pfcōꝝ. ps. Oꝛonē meā añ ipz pnūcio. de cōse. di. 5. c. non mediocriter. circa medium capli aīt Hiero. Nō v̄bis tm̄: sz corde. s. ēt oꝛādus ē ds. Quapropt melioꝛ ē qnqz psalmoꝝ cātatio cū cordis puritate ac serenitate ꝛ spūali hilaritate: q̄z tot⁹ psalterij moduł mo cū āxietate cordis atqz tristitia ꝛc. hec ibi. ¶ zº satisfacimus deo elȳna ꝯ auaritiā. Et hec silr triplex ē. vna ꝯtritōis q̄ q̄s seipz deo offert. Ecc. 30. Miserere aīe tue placēs deo. ꝛ Ecc. 3. Ignē ardētē extiguit aq̄. ꝛ elȳna resistit petis. Audi Aug. de v̄bis dn̄i. Facē igt elȳnā ē facē miaz. Si ītelligis: a te ipo icipe. Quō. n. eris misicors alteri: si crudelis es tibi: fac verā elȳnā. Audi scripturā dicētē. Miserere aīe tue placēs do. medicat añ te aīa tua redi ad ꝯsciaz tuā q̄cūqz male viuis: ꝛ ibi inuenies medicātē aiaz tuā: egētē pauperē: ꝛ erūnosā. ꝛ forte non egētē: sz egestate muteścētē. ¶ zª elȳna dr̄ ꝯpassiōis q̄ q̄s alienis tāq̄ ppijs ꝯpatit calamitatib⁹. Jo. 31. Ab ifātia creuit mecū mīatio. ¶ zª dr̄ auxiliatōis: q̄ pximis q̄ntū possum⁹ i coꝝ necitatib⁹ subuenim⁹. Luc. xi. c. Date elȳnā: ꝛ ecce oīa mūda st vob. Audi tex. de pe. di. i. c. medicina. vbi sic dr̄. Medicina mie. i. elȳna tollit petā. Magna hēm⁹ pschra sbsidia q̄b⁹ petā nr̄a redimim⁹. i. redimē hēm⁹. Pecuniā hēs. redime petm̄ tuū pecunia. Nō venal ē dns sz tu ipse venal es. Petis tuis venūdat⁹ es. redime te opib⁹ tuis. redime petā tua. Vil ē pecunia: sz pciosa ē mīa tua. Elȳna iqt. s. Thob. 4. a petō libat. crimina q° elȳnis redimūt. hec ibi. Et st v̄ba Ambr. Et sic pz pª vi. ¶ Ad scdaz dico q̄ sic i edificio mālī q̄dā st ptes pncipales: vt paries: fūdamētū: ꝛ tectū respcu dom⁹. ꝛ q̄dā ptes remote ꝛ min⁹ pncipales: vt lapides: ligna: cemētū ꝛc. Sic i edificio spūali scē satisfcōis al q̄ st ptes pncipales vt ieiuniū: oꝛo: elȳna. ꝛ vigilie: pegrinatōes: discipline min⁹ pncipales. Nā oēs ptes pnie ad illas tres tāq̄ ad pncipales reducūt. Vn̄ ois cānis maceratio ad ieiuniū reducit. Oia opa mie ad elȳnā. Oia spūalia opera ad oꝛonē. Et sumit oꝛo largo mō. put ꝯphēdit oēz actū ꝯtēplatiuū i deū relatū. Nō āt q̄re pdcā tria ponūt ptes pncipales satisfcōis ē: vt sic hō triplr a deo p petm̄ extitit iordinat⁹. s. supbia: auaritia: luxuria: tāq̄ trib⁹ pncipalib⁹ cl̄pis: ad q̄s oēs alie oꝛdinat. Audi Jo. i sua epl̄a canonica. Oē q̄d ē i mūdo: aut ē ꝯcupiscēcia carnis: aut ꝯcupiscētia oculoꝝ: aut supbia vite. sic p opposita reformet. Opposita. n. opposit curāt. 32. q. i. cū renūciat. vbi sic dr̄. Cū renūciat iprobitati. i. vitio: stati assistit virt⁹. Egressus. n. malitie virtutis opat igressū. eodēqz studio q° crimē excludit: inocētia copulat. hec ibi. Jō cōgrue ꝯ luxuriā ieiuniū ordinat. ꝯ auaritiā ipa elȳna. ꝯ supbiā ipa oꝛo. q̄ ꝛc. ¶ Quātū ad tcīā dic btūs Tho. i. 4. di. 15. q̄ elȳna potioꝛ ē ceteris. q: elȳna duo pdcā icludit. Et h° duplici rōe dic ipe. ¶ pº q: elȳna illū cui dat cōstituit ꝛ fac debitoꝛē ad oꝛādū: ieiunādū: ꝛ ad alia bona faciēdū p eo q elȳnā dedit. ¶ zº q: elȳna pp deū data ē q̄si q̄dā oblig̃tio deo fcā. Vn̄ dic phs 4. ethi. Dona hnt aliqd sile do sacris. Oblatio āt do fcā vī. oꝛōnis hz. q: sic oꝛo ascēdit i ꝯspcu dei. ps. Fiat oꝛo mea sic icēsum i ꝯspcu tuo: sic elȳna. ps. Btūs vir q itelligit sup egenū ꝛ pauperē: i die mala libabit eū dn̄s. Inq̄ztū vō elȳna bōa extioꝛa ad vite ꝯsuatōez ordinata subthit q̄si v̄tute ꝯtinet ieiuniū q° mcerat cōp⁹. Silr oꝛo potioꝛ ē ieiunio. q: v̄tualr oꝛo illō ꝯtinet. n. ī cū oꝛōne ꝛ ai attētōe ad deū corp⁹ debilitet ꝛ maceret: v̄tute ieiuniū continet. Nō bn̄ istud d m̄. q: videt ꝯtrari alijs suis q̄busdā dcis ifra dicēdis. Hec oīa st btī Tho. vt s. Bona. aūt i. 4. di. 15. ar. 4. i fi. vr̄ dcis btī Tho. ꝯcoꝛdari. D̄ē. n. sic ad lr̄az. Vnūqdqz istoꝝ triū fz suā ppetatē ē satisfcōriū. Tn̄ gnālr loq̄ndo dicēdū ē q̄ i satisfcōne tria ꝯcurrūt. s. vitatio cl̄pe. ꝛ ꝯ hāc marie valet oꝛo. Augmētatio grē. ꝛ ad hāc marie valet elȳna. q: hō fac sibi amicos q ipetrāt grāz. Et solutio pene. ꝛ hec maxime ē ī ieiunio. Et hoc ē ifimū i satisfcōe. Jsta st pcise v̄ba ei⁹. Ecce q̄ tā btūs Tho. q̄ Bona. ꝯcoꝛdāt q̄ ieiuniū ē ifimū i gn̄e satisfactōis Aliq v̄o arguūt oppositū sic. Jllud ē mag̃ meritoriū ꝛ satisfcōriū q̄d de melioꝛibus bonis deo offert. sed ieiunio deo offert corp⁹. elȳna res tpales lōge ignobilioꝛes a bonis corpis. ergo ieiuniū est magis

meritoriũ ⁊ satisfactoriũ. Audi ad hᵒ ꝓpositũ pulcherrimũ textũ. de ꝯse. di. 5. c. nõ mediocrit̃. Nõ mediocrit̃ errat q magno bono ꝑfert mediocre bonũ. Nõne rõnalis hõ dignitatẽ amittit: q vl' ieiunium charitati: aut vigilias ꝑfert sẽsus itegritati: vt ꝑ innocẽtiã imoderatã atq; idiscretã psalmoꝝ vel officioꝝ dcãtationẽ: aut amẽtie: aut tristitie icurrat notã ⁊c. hec ibi. Si gᵒ n̄ mediocre bonũ ꝑferẽdũ ẽ mag͂ ieiuniũ cũ offerat corp⁹ ẽ magnũ bonũ: ⁊ elemosina fit mediocre bonũ q: offert deo res tẽpales. ⁊c. Ista rõ videt̃ satis appens. Ego aũt dico salno sẽp iudicio melioꝝ: ꝙ cũ rõ formal' meriti ⁊ satisfactõis sit dina charitas. d pe. di. 2. §. ii. pctm̃. post pncipiũ. Illd op⁹ magis satisfactoriũ erit qd magis erit i charitate. de pe. di. 1. c. mensurã. Et p ꝯñs talit elyna ꝑpõderabit: q̃lr fiet in charitate. ⁊ sic õ aliis. Formal'r igr̃ ad vitatẽ videndo. s. qd illoꝝ fit magis satisfactoriũ. dico ꝙ ista tria. s. ieiunium: ofo: ⁊ elyna: pñt cõparari ad tria. vz. q̃tũ ad formale satisfactõis: vl' quãtũ ad mãle: aut q̃tũ ad effectũ. Si q̃tũ ad formale satisfactonis qd ẽ charitas: sic vnũ aliĩ ꝑpõderat: sicut fuit i charitate. Et iõ nõ dat de cis alia regl'a. Si cõsideraĩ q̃tũ ad matiale qd ẽ ibi extrisecũ: nulli dubiũ ꝙ mãle orõnis ẽ bonũ spũale: vt attẽtio mẽtis. ⁊ mãle ieiunij ẽ bonuz corpale: vt tenuatio corpis. ⁊ mãle elyne ẽ bonum tpale. Nõ bonũ spũale ꝑpõderat bono corpali: vt sic. Et bonũ cõpale tpali: vt sic ore saluatoris. Nõ ne pl⁹ aia q̃ esca ⁊c.: ⁊ p ꝯñs orõ ieiunio. ⁊ ieiuniũ elyne ꝑpõderabit: vt pz. Si v̓o cõsideraĩ qᵒ ad effectũ: ꝙ elyna quodãmõ i penitẽte effectũ orõnis ⁊ ieiunij reliqt qñ fit i vera charitate: sic elyna potiõ cũct erit. Et sic itellexit btũs Tho. Jñ. 1. Thimo. 4. apostol⁹ ait. Exerce teipsũ ad pietatem. pietas eni ad oia valet. q̃re ⁊c. Et sic pz ista cõcl'o.

C Q̃ sp pnia dõ grata ẽ si pure dño offerat̃. 2ᵒ. II.

Ecipe h̃az cõcl'onẽ. vz. Quocũq; tpe vera pnia dño offerat̃: ẽt si ad cumulũ peccatoꝝ dueniret̃: acceptat illam de⁹: ⁊ ille g̃ram ꝓmeret̃. vbi tres igram⁹ vi. vz.

C ꝑ⁹ vi. ẽ ista. An sacerdos ad petitionẽ pniuz possit pniaz cõmutar̃. C 2ᵒ veri. ẽ. An pnia assignata i extremis satisfaciat p pctis. C 3ᵒ veri. ẽ. An iferior possit cõmutare supioris assignatã pctõri pniaz. C Ad pmã dicit Ray. ꝙ sic. dũ tñ hec tria cõcurrãt. s. discretio: rõnabil' cã: ⁊ circa subditos suos: alias nõ. di. 82. c. ꝑsbyt̃. Sz Guil'. ita distiguit. q aut illeᵃ cõmutatio petit̃ pnie ẽ illemet q iniũxit: aut successor ei⁹: aut alr̃ q neutrũ illoꝝ ẽ. Si illemet vl' successor: nulli dubiũ ꝙ cõmutare pñt: tal' trib⁹ cõditõib⁹ reŝuat̃s. Si sit ali⁹: tũc distigue. aut ẽ supior: aut par: aut iferior. Si supior: ⁊ sit iudex ordinari⁹ ptẽtis: sic poterit cõmutare. ⁊ hᵒ mõ archieps videt̃ eẽ iudex ordinari⁹ qᵒ ad foꝝ pniale respectu subditoꝝ sui suffraganei: q̃uis nõ sit iudex qᵒ ad foꝝ cõtẽnosũ: nisi i casib⁹ exꝑssis a iure. ex̃ de officio iudicis ordinarij. c. pastoral'. Q: ãt archieps sit iudex ordinari⁹ ipsi⁹ subditi i foro penitẽnali pz q: p pnia suã põt lr̃as remissionis gñales cõcedẽ. ex̃ eo. ti. nro. Certũ ẽ ãt ꝙ null⁹ eps facẽ põt remissionẽ nisi suis subditis ꝓprijs ⁊ alijs d volũtate suorũ ꝑlatoꝝ. ex̃ eo. ti. c. ꝙ ãt. gᵒ subditi suffraganeoꝝ subditi sunt archieps quãtũ ad hᵒ. Si aũt ille cui petit̃ dispẽsatio sit par. s. eq̃lis cũ illo q pniaz iniũxit: distingue aut isti sũt ita pares ꝙ ãbo sũt pniarij eiusdẽ epi vl' ita pares ꝙ st de pari i vna ecclesia i solidũ curã hñtes. vel sẽ ita pares ꝙ pẽitẽs hz domiciliũ sub duob⁹ epis: ita ꝙ ẽ parrochian⁹ vtriusq;. Quõcunq; sint pares: dicas ꝙ aut pnia ab vno iniuncta fuit publica vel occulta. Si publica tũc secũd⁹ nõ dz cõmutare ꝑmo irreq̃sito. sĩ cõmode eũ hr̃e põt: nc ꝑm⁹ scãdalizet̃. Si vero pnia sit occulta: vel eẽt solẽnis: ⁊ de facili nõ põt pmi⁹ hr̃i tũc secũd⁹ poterit cõmutare vel relaxare pniaz ꝑmi cõfessoris: nõ obstãte subtilitate iuris: q̃ dicit ꝙ duob⁹ ꝓcuratorib⁹ isolidũ dans: melioꝝ ẽ cõditio occupãtis: q: illud hz locũ i cõtentiosa iurisditione nõ ãt volũtaria. sic ẽ i pnĩa. Sz si int̃ il'os cẽt alia paritas: vt ꝙ vterq; hr̃et parochiaz de p se. et q̃libet eps diocesiz suã de p se. Et penitẽs se trãsfert de parochia i parochiã: vl' de diocesi i diocesim: poterit secũd⁹ silr relaxare vl' cõmutare pniaz iiũctam a ꝑmo. Nõ obstãte qd dici solet ꝙ pnia vni⁹ epi ñ põt par eps reuocare. q: illud hz locũ i snia excõis ⁊ suspẽsionis: ⁊ ceteris ad foꝝ ꝯtẽtiosũ pertinẽtib⁹: nõ ãt ad pniale. Nõ. n. sẽ oĩno similes voluntaria ⁊ cõtẽnosa iurisdictio. Cũ iudex nõ possit reuocare sniam: quã tulit q̃uis iniustã. Sacerdos ãt põt reuocare sniam quã iniũxit. hoc quantũ ad paritatẽ ⁊ eq̃litatẽ ꝯfessoꝝ. Si v̓o illi cui petit̃ dispẽsatio sit iferioꝝ. tunc si pnia iniũcta a supiori ẽ in tali casu: de qᵒ iferi⁹ poterat ab initio pniaz iniungere: tũc iferioꝝ poterit cõmutare vl' relaxare: nisi supioꝝ reŝuauerit sibi cõmutationẽ vl' relaxationẽ ar. ad hᵒ. di. 50. c. accedẽs. ⁊ 33. q. 2. latorẽ. Et i glosis vtriusq; capl'ĩ. Si v̓o pnia iniuncta ẽ i casu reseruato supiori: nõ poterit iferioꝝ relaxare vl' commutare pniaz ꝑmi absq; licẽtia supioris: vl' illi⁹ q iniũxit. Nisi vrgeat necessitas: aut suadeãt vtilitas. Nũ. n. ẽ iterꝑtari ꝙ supioꝝ i hi⁹ casib⁹ licẽtiã ꝯcesserit pniaz relaxãdi aut cõmutãdi. hec oĩa Guil'. sz tñ sic distĩcte vt ego nõni. q̃r ⁊c. Et sic pz pria vi.

C Ad h̃az vi. dico breuit̃ ꝙ tãta posset eẽ cõtritio i extremis ꝙ satisfaceret ad delendũ oẽm penam ita ꝙ moriens statim euolaret. O magne deus mihi pctõri hoc benign⁹ accõmoda. Nõ. n. ẽ abbreuiata manus domini: vt saluare nequeat: neq; aggrauata auris eius vt non audiat vt ait Aug. in solilo quijs. Exᵐ latronis. Luce. 23. Si tñ min⁹ sufficiens est cõtritio vl' pnia: moriens purgabitur igne purgatorij. Audi Aug. de pe. di. 7. circa finem. c. vlti. Etsi iniqt conuersus vita viuat ⁊ non moriat̃ nõ tamẽ ꝓmittimus ꝙ euadat oẽm penã. Nã ꝑns purgandus ẽ igne purgatorij: q in aliud sclm distulit fructũ cõuersionis: hec ibi. Et di. 25. qualis. ait Grego. Qualis hinc quisq; egreditur: talis in iudicio pñtat̃ ⁊c. hec ibi. Et. 13. q. 2. tps. vbi dr̃. Tps qd iter hoĩs mortẽ ⁊ vltimã resurrectionẽ interpositũ ẽ: animas abditis receptaculis. s. locis cõtinet sicut q̃ digna ẽ vl' rege vel erũna: pro eo qd sortita

c.i. fecit ĩ carne dũ viueret ꝛc. hec ibi. q̃r ꝛc. ¶ Ad ẽtiã veri. p3 p ea q̃ dicta sũt ad p̃mam.

¶ Qꝛ flagellis ẽt fit satisfactio pctõꝝ. Cõclõ .III.

Ecipe ẽtiã cõclõnẽ. v3. Quisq̃s flagellis patient castigat⁹: si ĩ grã fit: satisfacit: l3 a sacerdote ñ iniũgãẽ. vbi tres iq̃ramus vi. v3. ¶ p̃ᵃ veri. ẽ. Quõ differũt flagella bonoꝝ a flagell' iniustoꝝ. flagellat⁹. n. ẽ Pharao. flagellat⁹ est Nabuchodonosor. hic pniã3 fecit fructuosã: ille vero nõ. 23. q. 4. c. Nabuchodonosor. ¶ 2ᵃ veri. An ĩpaniẽtes ĩ flagell' satisfaciãt. ¶ 3ᵃ veri. An sit aliqd pctm̃ p q° nec flagell': nec aliquo mõ possit satisfieri. ¶ Quãtũ ad p̃mã dico q̃ ista ẽ d̃ria. qm̃ si pctõr patient suffert ꝛ deũ laudat. distiguo aut ipse ẽ ĩ charitate: aut nõ. si ẽ ĩ charitate: tc̃ sũt meritoria: ꝛ nõ solũ satisfacit p pctis p̃teritis: sed ẽt cauere facit a futuris: vt dicebat Paul⁹: Ne magnitudo reuelationũ extollat me ꝛc. ꝛ vltra hec sp vlterioꝛ acq̃rit grã. qꝛ virt⁹ ĩ ĩfirmitate pficit: vt idẽ ait. Si ãt pctõr ñ ẽ ĩ grã: tũc satisfacit de pctis p̃teritis de qb⁹ fuit vere ɔtrit⁹: s3 nõ sũt talia flagella meritoria q° ad vitã etnã. vñ talia flagella ex̃ charitatẽ ñ hñt nisi respectũ satisfactiõis ꝛ nõ meriti s3 ĩ charitate hñt vtrũq3. Qꝛ ãt hẽant vi3 satisfactionis p̃teritoꝝ pctõꝝ de qb⁹ vere cõtrit⁹ fuit: nec penitẽtiã fecit: apparet. qm̃ si ille moreret̃: p⁹ talẽ satisfactionẽ ĩ ĩferno p illis nõ puniret̃: q: ñ punit deus bis ĩ idipsũ. Et nõ bñ h° qd dixi nũc. qꝛ multũ facit p cõclõne ẽtiã seq̃nti. Flagella ãt bonoꝝ augẽt grã3: purgãt si qd purgãdũ ẽ: alios iuuãt ꝛ psũt xp̃i fidelib⁹ ĩ charitate exñtib⁹. ps. Particeps g° sũ oĩu3 timẽtiũ te. q̃r ꝛc. ¶ Ad 2ᵃm dico s3 btm̃ Tho. i. 4. di. 15. q̃ si flagella sĩãt aliq° mõ ipsi⁹ paciẽtis: qd fit qñ patient supportãt̃. vt dicebat paulus. Libẽt̃ gloriabor ĩ ĩfirmitatib⁹ meis: vt ĩhabitet ĩ me virt⁹ xp̃i. sic dicit q̃ oẽs tribulatiões valẽt ad rõne3 satisfactiõis. Si ãt paciẽs p ĩpatiẽtiã oĩno dissẽntit: sic nõ sũt aliq° mõ paciẽt̃ s3 solũ dei mittentis. Et sic cũ nõ hẽant rõnẽ q̃ debeãt satisfacẽ pro tali: cũ oĩno dissentiãt: ꝛ diue istet volũtati: talia flagella: nec rõnem hẽbũt meriti: nec satisfactõis. q̃r ꝛc. ¶ Ad 3ᵃm breuit̃ dico q̃ ĩ hac vita nulla põt adeo culpa grãdis reperiri: dũ pctõr de oib⁹ dolcat ẽt q̃ntũcũq3 sero pẽiteat: q̃ aut hic aut ĩ futuro igne purgatorij nõ deleat̃. de pe. di. 1. c. nemo. Uide. s. p̃cedẽti dñica ĩ vltĩa cõclõne vbi ptis pl'cherrimos text⁹. S3 siq̃s ĩ pctõ mortali sciens mortu⁹ fuerit: sine vlla satisfactiõe cruciabit̃ ĩ eternũ. Audi tex. di. 25. q̃lis. pax post p̃ncipiũ. De qbusdã igt culpis ãte iudiciũ. s. extremũ: purgatiõis credẽd⁹ ẽ ignis Pro eo q̃ veritas dicit. Si qs ĩ spm̃ scm̃ blasphemiã dixit: neq3 ĩ h° seculo: neq3 ĩ futuro r̃mittet̃ ei In q̃ sñia dat̃ itelligi. s. a 2rio sensu: q̃sdã culpas ĩ h° seclo: q̃sdã ĩ futuro posse relaxari. Qd. n. d' vno negat ɔñs itellect⁹ p3 qꝛ de qbusdã cõcedit̃ ꝛc. hec ibi. Et glo. sup illo verbo blasphemiam. sic dicit. Qui peccat p ĩpotẽtiã d̃r peccare ĩ p̃rem. qꝛ patri attribuit̃ potẽtia. Qui peccat p ignorãtiã d̃r peccare ĩ filiũ. qꝛ filio attribuit̃ sciã. Qui ex cõtẽptu peccat. d̃r peccare ĩ spm̃ scm̃: vt illee q̃ ẽ obstinat⁹ ĩ peccato. ꝛ illud d̃r irremissibile. i. nõ ita de facili remittit̃ sicut p̃cedẽtia. hec glo. Nõ tñ q̃ glo. hic accipit pctm̃ ĩ spm̃ scm̃ large. s3 si accipiat̃ p cõtẽptu finali. i. ĩpniã finali: tũc sic itelligit̃. Est irremissibile. i. nullã cãm remissiõis secũ portat. Et sic itelligitur hic ĩ nr̃a veritate. q̃r ꝛc. Et sic patet secunda pars huius sermonis. quare ꝛc.

¶ De vtilitate satisfactionis. Cõsideratio .III.

Ertio loco

Sãcte satisfactiõis fructuosã vtilitatẽ videam⁹. vbi tres ɔclões subiũgamus v3. ¶ p̃ᵃ cõclõ ẽ ista. Juuat satisfactio: cõtinet. debitũ dõ reddit honorẽ. ¶ 2ᵃ cõclõ ẽ ista Purgat satisfactio: nõ valet: estq3 semp iteranda. ¶ 3ᵃ cõclõ ẽ ista. Nõ redeũt: valet: atq3 satisfactio scã coronat. In his trib⁹ ɔclõnib⁹. 9. ponũt̃ scẽ satisfactiõis fruct⁹: quos seriatim videamus.

¶ De trib⁹ p̃mis scẽ satisfactiõis fructib⁹ ɔclõ. I.

Ecipe p̃mã cõclõnẽ. vt. s. In qb⁹ verbis tres p̃mi ponũt̃ scẽ satisfactiõis fruct⁹ v3. ¶ p⁹ d̃r iuuatiu⁹. ¶ 2⁹ d̃r cõtẽtiu⁹. ¶ 3⁹ d̃r redditiu⁹. ¶ Prim⁹ igr̃ fruct⁹ d̃r iuuatiu⁹. Solet q̃ri an vn⁹ p alio vere satisfacẽ possit Cui difficultati Petr⁹ d' tarãtasio ĩ. 4. di. 15. sic respõdet: dicẽs q̃ duplex ẽ effect⁹ satisfactionis. v3. Solutio pctõꝝ p̃cedẽtiũ. ꝛ excisio pctõꝝ subseq̃ntiũ: sicut sup̃ dixim⁹. Satisfactio ẽ p̃terita mala plãgere: ꝛ plãgenda iteꝝ nõ cõmittere s3 Aug. Quãtũ igit̃ ad 2ᵐ effectũ planũ ẽ q̃ vn⁹ p alio satisfacere nõ põt. Nã caro vni⁹ p ieiuniũ alteri⁹ nõ domat̃. Nec p elemosinã aut orationẽ vni⁹ alter ad sĩlia bona assuescit. nisi p accñs. Inq̃ntũ qs. scp bõa q̃: p altero facit: põt illi grẽ augmentũ de congruo pmereri: q̃ facili⁹ assuescet ad bonũ faciẽdũ ꝛ malũ vitãdũ. S3 hec subuẽtio nõ ẽ p mõ3 satisfactionis: s3 p modũ meriti. ¶ Quãtũ vero ad p̃mũ actũ q̃ ẽ solutio debiti p̃cedẽtiũ pctõꝝ: ẽ distiguẽdũ. q: aut talis ĩpotẽs ẽ p se satisfacẽ. Et tũc ali⁹ q̃ ẽ ĩ charitate posit p eo satisfacẽ. Exẽplũ illi⁹ sci p̃ris q̃ simul cũ pctõre d'flebat. ꝛ sic paulatim de carta vbi pctã illi⁹ pctõris scripta erãt: ciꝛpe lauabant̃. Si vo sit potẽs: tc̃ oꝫ q̃ ipemet satisfaciat p seipo põt tñ adiuuari p alteꝝ. Ista ẽ sñia p̃dci doctoris. Btus Tho. vo dic̃ q̃ dato etiã q̃ potẽs sit: posit ali⁹ p eo satisfacẽ: s3 pmittẽdũ nõ est: nisi defcũs rõnal' appeat in peccãte: vel corpalis: p quẽ sit ĩpotẽs ad sustinendũ. vl' spũalis: p quẽ nõ sit prompt⁹ ad portãdũ penã. Hec ẽ sñia Tho. Ego vero satis sufficiẽter h° scripsi ĩ dñicali s̃mone p̃ambulo. 3. ar. 3. c. 1. ¶ Accipe 2ᵐ fructũ q d̃r ɔtentiu⁹. Cõtinet. n. scã satisfactio tres act⁹ siue opatiões. ¶ Prim⁹ act⁹ ẽ añ baptismũ: si baptizãdus ẽ adult⁹: Quia vt dicit Aug. quẽ nõ penitet veteris vite: nouã vitã ichoare non põt. Qd sic expõit Petr⁹ de tarãtasio: dicẽs q̃ penitẽtia añ baptismũ põt dupl'r cõsiderari. Uno mõ vt sacrm̃. ꝛ sic nõ p̃cedit baptismũ. qm̃ baptismus ianua ẽ oĩu3 sacroꝝ. Alio mõ põt cõsiderari vt virtus. ꝛ tũc distiguendũ ẽ. qꝛ inq̃ntũ ẽ virt⁹ formata nõ regrit̃. qꝛ si sic eẽt: tũc culpa ĩ tali nõ remitteret̃ virtute baptismi. S3 si cõsiderat̃ inq̃ntũ ẽ virtus

informis.i.q̃dã pctĩ detestatio:q̃uis nõ sufficiens cũ ꝓposito cauẽdi: sic i baptizãdo reqrit: vt cã remouẽs ꝓhibẽs.q: volũtate remanẽte ad pctm̃ nõ ẽẽt hõ susceptibil' grẽ.hec ille. ¶ 2ꝰ actꝰ ẽ pꝰ baptismũ: vt qñ hõ dolet ⁊ satisfacit de pctĩs mortalibꝰ. ¶ 3ꝰ actꝰ ẽ q fit de venialibꝰ. De his tribꝰ modis dr̃ de pe.di.i.tres sũt.vbi sic dr̃. Tres sũt actiones pnĩe:q̃s mecũ vr̃a eruditio recognoscit. Una ẽ q nouũ hoiẽ pturit: donec ꝑ baptismũ salutarẽ oiũ p̃teritoꝝ fiat ablutio pctõꝝ. Oĩs.n.q volũtatis sue iã cõstitutꝰ ẽ:cũ accedit ad sacra fideliũ: nisi eũ pĩteat veteris vite:nouã nõ põt ichoare vitã. Ab hac pnĩa cũ baptizãt soli puuli imunes sũt. Nõdũ .n. vti põt libo ar. Quibꝰ ñi ad cõsecrationẽ remissionẽq3 original' pctĩ ꝓdest eoꝝ fides a qbꝰ offerũt. Alia ãt pnĩa ẽ:cui actio ꝑ totã istã vitã:q in carne degimꝰ mortali ꝑpetua supplicatõis hũilitate subeunda ẽ. Pmo.q: nemo vitã eternã icorruptibilem imortalẽ desiderat:nisi eũ vite hꝰ cõrruptibil': tpal' mortal' peniteat. Nõ.n.sic i nouã vitã qsq3 ꝑ sctĩficationẽ baptismi nascit: vt quẽadmõ3 ibi põit oĩa pctã p̃terita:ita ẽt stati mortalitatẽ ipam carnis corruptionẽq3 vite deponat. 3ª actio ẽ pnĩe q̃ ꝓ ill' pctĩs subeũda ẽ:q̃ legis decalogꝰ icõtinet.de qbus aplus ait.i.ad Ro.13. Si nos dĩudicaremꝰ a dño ñ vtiq3 iudicaremur ⁊c̃.hec ibi ⁊c̃. ¶ 3ꝰ fructꝰ ẽ redditiuꝰ.i.scã satisfactio deo honorẽ ꝑ culpã ablatũ reddit. Audi Anselmũ li.3. Cur deꝰ hõ. Satisfacẽ iqt ẽ deo honorẽ debitũ reddere. S3 q̃rit an i eq̃li grã vl' minori vel maiori homo resurgat. vide in 3º Bona.di.31.q.10.

¶ De tribus alijs fructibꝰ satisfactionis. Conclusio.II.

Ecipe ſam ɔclõnẽ.v3. Purgat satisfactio:nõ valet:ẽtq3 semꝑ iterãda. In qua ɔclone tres alij ponũt satisfactõis fructꝰ ¶ pꝰ dr̃ purgatiuꝰ. ¶ 2ꝰ dr̃ restitutiuꝰ. ¶ 3ꝰ dr̃ iteratiuꝰ. ¶ Primꝰ inq3 dr̃ purgatiuꝰ. vbi nõ ſm Petrũ ꝙ pctm̃ mõtale duo facit. Pmo tollit amicitiã. Scdo tollit debitũ honorẽ dei.gº ad veram satisfactionẽ reqrit vt vtrũq3 restituat.i.pctõri ipa amicitia dei:⁊ dõ dbitꝰ honor. Quãtũcũq3 gº ꝑ cõtritionẽ ⁊ ɔfessionẽ pctõri dei amicitia restituatur nisi tñ satisfaciat nõ reddit deo debitꝰ honor. Et ꝑ ɔñs aut hic aut i purgatorio reqrit dbita satisfactio. Et hº ẽt oñdit btũs Tho.i.4.di.22.q̃ ⁊c̃. ¶ 2ꝰ fructꝰ dr̃ r̃stitutiuꝰ. vbi accipe regulã gñalẽ ꝙ q̃squis alienũ h3 iniuste:dũ nõ satisfaciat cũ põt nihil ei sua pnĩa valet. Audi Augu.14.q.6.si res aliẽa ꝑꝑ quã pctm̃ ẽ reddi possit:⁊ nõ reddit: pnĩa nõ agit:s3 simulat. Si ãt veracit agit:nõ remittit pctm̃.nisi restituat ablatũ:si vt dixi restitui põt ⁊c̃. hec ibi. vbi nõndũ ſm btm̃ Tho.2ª 2ᵉ.q.62.ꝙ circa hº ẽ sic distiguẽdũ. Aliqñ.n.datio ita ẽ ɔ̃ legẽ sicut acceptio: vt p3 i eo q simoniace aliqd dedit.⁊ talis tenet amittẽ qñ dedit. vñ nõ d3 ei restitutio fieri:q: ẽt ipe ɔ̃ legẽ accepit. Et ideo d3 i pios vsus erogari. Aliqñ datio nõ ẽ illicita nec acceptio ex pte datiõis vl' acceptiõis:s3 ex pte modi quo dat sicut illud qđ dat meretrici:q̃uis.n.modꝰ ⁊ ratio q: dat sit illicitꝰ.tñ nõ tenet ei restituẽ. Qñcunq3 igit qs aliqd ab aliqº ꝑ fraudẽ vl' dolũ aufert tunc eidẽ restituere tenet.⁊ si nõ restituit:nõ ẽ vera satisfactio. Et iõ dr̃.14.q.5.c.elyma. Elyma igt redẽptoris nr̃i oculis illa placet:q nõ ex illicitis ⁊ iniqtate ɔgerit:s3 q̃ de rebꝰ cõcessis ⁊ bene acq̃sitis ipendit.hec ibi. Et sũt verba Grego.⁊.c.forte.reprehendit quorũdã error. vbi sic dr̃. Forte aliqs cogitat ⁊ dicit. Multi sũt xp̃iani diuites:auari:cupidi. Nõ hẽo pctm̃ si suũ illis abstulero:⁊ paupibꝰ dedero. Illi.n.nil boni agũt:vnõ mercedẽ hr̃e poterũt. s3 hꝰ cogitatio ei diabolica calliditate suggerit. Nã si totũ distribueret qđ abstulerat:addit potꝰ peccatũ q̃3 minuat.hec ibi. Et sũt verba bti Aug. Et 16.q.2.c.visis lrĩs.par pꝰ mediũ capl'i.sic dr̃. Diuine.n.leges hñt ⁊ seculares: vt cuꝰ ẽ possessio:eꝰ fiat istitutio ⁊c̃.hec ibi. Et.c.multi.14.q.5. remouet alꝰ error. vbi sic dr̃. Multi sine pctõ ẽẽ putãt si alienũ qđ iuenerit teneãt:⁊ dicũt.deꝰ mihi dedit. Cui hẽo reddẽ: Discãt gº pctm̃ simile ẽẽ rapine siqs iuenta nõ reddit.hec ibi. Et sũt verba bti Hiero. Vera igit satisfactio parit veram restitutionẽ idebitoꝝ:alioqn ficta erit ⁊c̃. ¶ 3ꝰ fructꝰ dr̃ iteratiuꝰ. vñ r̃gulã accipe gñalẽ ꝙ toties dolẽdũ ẽ de pctĩs ⁊ satisfaciẽdũ:quotiẽs labit i pctĩs. vñ totiens satisfactio fiat:quotiẽs fornicasti:adulterasti ⁊c̃.6.q.i.c.imitare.i glo. vbi sic dicit glo.hic videt ꝙ tot pnĩas faciã:quot ɔmitto fornicatões:⁊ cum eadẽ muliere. Et q̃si ꝓ diuersis delictis sit mihi diuersa idicẽda pnĩa: vt de pe.di.5.ɔsideret.⁊ d pe.di.i.mẽsurã. Itẽ si pꝰ p̃mã fornicationẽ qs penitet ſniungit ei pnĩa.gº tal' melioris cõditiõis erit si peniteat a p̃ncipio:q̃3 si peniteat postea. Itẽ si ſo accedis ad aliã mulierẽ equale pctm̃ cõmittis:sicut si ſo accederes ad p̃orẽ. S3 ꝓ illo ſo pctõ qđ facis cum altera:noua pnĩa tibi idicit.gº ⁊ noua pnĩa idicenda ẽ tibi:si ad eandẽ denuo accedis cũ par sit pctm̃. Et hꝰ cõcedi põt:l3 ſm leges q sepiꝰ rẽ cõtractat: nõ cõmittit diuersa furta.ff.de furtis.ei qui. Hec omnia in dicta glo.quare ⁊c̃.

¶ De alijs tribꝰ vltimis fructibꝰ. Cõclo.III.

Ecipe t'ciã ɔclõnẽ,v3. Nõ redeũt:valet atq3 satisfactio scã coronat. Ubi tres ponũt alij satisfactiõis fructꝰ.v3. ¶ pꝰ dr̃ nõ rediuꝰ. ¶ 2ꝰ dr̃ ꝑfectiuꝰ. ¶ 3ꝰ dr̃ coronatiuꝰ. ¶ Primꝰ inq3 fructꝰ dr̃ nõ rediuꝰ. hic dilectissimi ẽ doctor ñ parua difficultas. Petũt.n.doctores:⁊ tãgit Grãnꝰ de pe.dis.4.hãc qõnẽ. An pꝰ verã ⁊ debitã satisfactionẽ qs recidiuans: p̃ora pctã redeãt. Et lic3 plura i dñicali.ſmone 7º.arti. i.c.i.notarim tñ ad p̃ns latiꝰ istã mã3 vẽtilare decreui. Iõ diligẽter aduertẽdũ ẽ ꝙ circa hº multi mlta dixerũt. Quidã.n.dicũt videt ea simplr:⁊ qº ad culpã:⁊ qº ad reatũ:⁊ qº ad penã redire.ꝓbat illud Mat.18. Serue neq3 oẽ debitũ dimisi tibi eo ꝙ rogasti me. Et iratꝰ dñs eiꝰ:tradidit eũ tõtoribꝰ donec redderet vniuersũ debitũ. Et sup hº ait Rabanꝰ. Cõsiderãdũ ẽ ꝙ dicit vniuersũ debitũ.q: nõ solũ pctã q̃ pꝰ baptismũ hõ egit reputãt ei ad penã verũetiã pctã originalia:q̃ ei i baptismo dimissa sũt hec ibi. Hec eadẽ vba Rabani ponunt de pe.di

4.§.1.Et btūs Tho.ꝛ Petrꝰ de tarātasio di.22.
i scriptꝭ suis dicūt.sup dicto vbo Rabani.Origina
lia noiat i plurali.qꝛ licz sit vnū i cēntia:ē tñ multi
plex i effectu ꝗquātū.s.corrūpit plures aīe vires:ꝛ
ad plura pctā iclinat.hec ibi.Et glo.hic sic dicit.ꝙ
dicit i plurali origialia pp diuersos effectꝰ quos hꝫ
i hoibꝰ originale.qꝛ quosdā inuidos:quosdā auaros
quosdā luxuriosos facit.Et alias plures expositio
nes pōit ibidē glosa.Itē arguūt huiꝰ opinionis ob
seruatores 2° sic ex auctē Aug.i li.psalmoꝝ.ō pe.
di.4.c.si Judas:vbi dr̄ sic.Si Judas tenuisset illō
ad qō vocatꝰē:nllo mō ad eū vl̄ sua pctā vl̄ parētū
iniqtas p̄tineret:Quia gº ñ tenuit adoptionē i fa-
milia dei:sꝫ iniquitatē vetusti gn̄is potiꝰ elegit:rediit
iniqtas patꝝ i cōspectu dn̄i:vt i eo ēt ipsa puniret̄
hec ibi.Et glo.sup vbo illo.parētū.dicit.Parentū
.s.pctā ab ipso cōmissa pentes imitādo.Multa cir
ca hāc māꝫ huic opinioni defuiētia capl̄a ponunt̄
q̄ cā breuitatꝭ omitto.hāc opinionē carissimi theo
logi nr̄i cōiter reprobāt.Seqret̄.n.ex hac opinōe
ꝙ vnū pctm̄ fornicatiōis eēt ita graue pctm̄ sicͤ de-
cē hōicidia p̄cedētia:qō ē icōsonū.Itē quō pōt re-
uerti eadē numero pctā:cū semel i totū fuerit i cō-
tritiōe ꝛ cōfessiōe deleta:De p̄uatiōe.n.ad hītum
ipossibil̄ ē regressio:vt tota clamat phīa.Iō alij di
xerūt ꝙ nō redeūt simplr̄.qꝛ hº ē ipossibile vt dictū
ē:sꝫ redeūt qº ad equalētiā.qꝛ q i vno offēdit:factꝰ
ē oiuꝫ reus.Jacobi.2.c.ꝛ de pe.di.5.c. Alij
dicūt ꝙ redeūt i q̄ttuoꝛ casibꝰ.¶ pᵒ casus qn̄.vꝫ.
vnꝰ nō vult pcē alteri.Math.18.Serue neq̄ꝫ ꝛc.
¶ 2ᵒ casus.qn̄.s.qs apostataret a fide.¶ 3ᵒ casus
si qs sp̄nit facē pn̄iam.¶ 4ᵒ casus qn̄ dolet peni-
tuisse.Et ꝙ ita sit oīa p̄bent̄.Qꝛ redeāt i pº casu p
bat̄.de pe.di.4.c.dicit.vbi dr̄.Dicit deꝰ.dimitte
ꝛ dimittet̄ tibi.Nā si non dimiseris reuocabo te:ꝛ
qcqd dimiserā replicabo tibi hec ibi.ꝛ sūt vba Aug.
Qꝛ redeāt in 2º casu p̄bat̄.de pe.di.4.c.q̄cūqꝫ vbi
dr̄.Quecūqꝫ.n.post baptisma:siue p̄uitas hētica si
ue mūdana cupiditas arripiūt:moꝛ oiuꝫ p̄sternet
i ima vitioꝝ.hec ibi.Et sūt vba Bede.Qꝛ āt i 3º ca
su redeāt pꝫ.17.q.4.sūt q opes.circa finē.vbi sic dr̄.
Sūt quos penituit opes suas dimisisse pauperibus
Sic eos q pn̄iaꝫ agūt hº solū n mē oꝛ:ne ipsius pe
nitētie agāt pn̄iaꝫ.i.de illo dolore quē hn̄t dedisse
sua paupibꝰ agāt pn̄iam.vt dicit glo.hec ibi.Et sūt
verba Ambro.Qꝛ autē i 4º casu redeāt.s.ꝙ eū pe
niteat p̄rio p̄cpisse p̄bat̄.ō pe.di.4.c.ꝯstat.vbi
dr̄.Cōstat qa ꝛ si i nos qdē qō deligitur ex corde n̄
dimittimꝰ:ꝛ illud rursus exigit̄ qō nob p pn̄iam iā
dimissū fuisse gaudebamꝰ.hec ibi.Et sunt verba
Greg.Vn̄ dat̄ vsus.Ffes odit:apostata fit:sper-
nitqꝫ fateri.penituisse piget.i.alteri pepcisse dolet
Et licꝫ ista opinio dn̄o Bōa.i.3.nō placeat.tamē
certe vr̄ optio robōari fūdamēto.Videt̄.n.ꝗl̄ i ca-
sibꝰ q̄dā latēs ꝯditio:q̄ fracta frāgit̄ ꝛ sibi qō acce-
pit.Vn̄ dici solet.Frāgēti fidē fides frāgat̄ eidem.
Sꝫ de hº dixi i dominicali vbi.s.Nis oībꝰ omis-
sis:qꝛ ista nō ita cōit̄ acceptāt̄ modernoꝝ theolo-
goꝝ expōem videamꝰ.Dicūt gº ꝙ pctā nō redeūt
q̄tū ad culpā.qꝛ iā fuerūt totalr̄ i ꝯfessiōe ānihilata

nec redeūt qº ad penā sēsus.Planū ēst.n.ꝙ si qs
nūc ꝯfessus:pꝰ ꝯpletā sibi iniunctā pn̄iaꝫ reciduet
ꝛ moꝛiat̄:i iferno nō puniet̄ eternalr̄ nisi p recidi-
uio.Et si p̄oꝝ pctōꝝ sufficiētē pn̄iam nō fecisset:in
iferno p illis tm̄ tp̄alr̄ puniret̄ p rēsiduo.q̄ pn̄ia ex
pleta:tm̄ i iferno pena et̄na sēsus puniret̄ p reci-
diuio.Redeūt āt qº ad penā dāni.qꝛ sic ex recidiuio
illo eternalr̄ dānabit̄:acsi oibꝰ pctis grauatꝰ eēt.
Quia vt dictū ē.q i vno offēdit factꝰ ē oiuꝫ reus.
Verūm recidiuiū iniūtū aggrauat̄ pp igratitudinē i
quā icurrit ex tali recidiuio.Inde de pe.di.5.c.fra
tres.circa mediū capl̄i sic dr̄.Vn̄ scriptū ē.s.Jaco
bi.2.Qui totā legē obſuauerit:offēdat āt i vno:fa
ctꝰ ē oiuꝫ reꝰ.s.q̄tū ad vitā et̄nā.Sicut.n.si pctis
oībꝰ eēt iuolutꝰ:ita si i vno tm̄ māeat:et̄ne vite ia-
nuā nō itrabit ꝛc.hec ibi.Et sūt verba Inno.ꝛ ita
soluit Grāuꝰ ea.di.4.Ista videt̄ etiā sentire dn̄s
Bona.i.4.sn̄iaꝝ.di.22.qr̄ ꝛc.¶ 2ᵒ frnctꝰ dr̄ p̄fe-
ctuꝰ.Nō minoꝛ ē hīc igr̄ūt dilectissimi sacri docto
res vitatē.Querit.n.btūs Tho.i.4.di.15.vtꝝ sa-
tisfactōeꝫ iniunctā:sꝫ i mōtali pctō expletā:necesse
sit iterari.Et huic q̄ōni distiguēdo r̄ndet dicēs ꝙ
aliq̄ sūt satisfactiōes ex qbus i satisfaciēte remanet
aliqs effectꝰ:ēt postq̄ꝫ actꝰ transiit.Sicͨ ex ieiunio
manet coꝛpis d̄bilitatio.ꝛ ex elꝯnis largis:substā
tie d̄minutio.sicqꝫ ō silibꝰ.Et has nō oꝫ reiterari
qa q̄tū ad illud qō de eis manet:p pn̄iaꝫ sequētēꝫ
accepte fuūt.Satisfactōes vō q nō reliquūt aliquē
effectū i satisfaciēte:postq̄ꝫ actꝰ trāsiit:reiterande
sūt.sicut pꝫ de ořone ꝛ silibꝰ.Nā actꝰ iterioꝛ q to-
talr̄ trāsiit:nullo mō viuificat̄ p seq̄ntē pn̄iaꝫ.iō oꝫ
ꝙ reiteret̄.Necrn̄sio ē sci Tho.Alanꝰ vō ꝛ Guil.
addūt ꝙ talis tenet̄ ad suscipiēdū pn̄iaꝫ sine satis-
factiōeꝫ.nō tñ ē ei iponēda pn̄ia tāta acsi nullā fe-
cisset.qꝛ p̄supponēdū ē ꝙ pp talia iniūcta q fecit:sꝫ
ex charitatē dn̄s maiorē ei ꝯtritionē dederit:q̄ est
magna ps satisfactiōis.Sūmati gº ad dubiū isti di
cūt ꝙ satisfactōes i pn̄itēte effectū relinquētes:vt
ieiuniū ꝛ elꝯna:nō sūt reuerāde.qa q̄tū ad id qō
de eis remanet p penitētiā seq̄ntē accepte fuūt.Sa
tisfactōes q effectū nō relinquūt.postq̄ꝫ actꝰ trāsiit
reiterant̄.Ista certe dicta vident̄ ipugnare aliqbꝰ
alijs suis dictꝭ.Nā vt sup̄ oñsuꝫ ē qn̄ q̄rebat̄ qō illo
rū triū magꝭ satisfactoriū esset.dixit btūs Tho.ꝙ
elꝯna oiuꝫ potioꝛ erat.qꝛ v̄tualr̄ alia duo cōtinet.
silr̄ ꝙ ořo ieiunio potioꝛ erat.qꝛ ořo v̄tualr̄ ieiuni
um ꝯtinet.qꝛ ořo fit cū attētiōe itellectꝰ ad deū.ex
q attētiōe.cū d̄bilitat̄ corpꝰ ꝛ macerat̄ q̄si virtute
ieiuniū cōtinet.Ista sūt verba eiꝰ ad lr̄aꝫ.Ex qbꝰ
verbis pꝫ ꝙ ex oīone reliqt̄ i penitēte aliqs effe-
ctꝰ ēt postq̄ꝫ actꝰ trāsiit.s.corpis debilitatio.ꝛ mace
ratio.Et ō facto ita ē.Maiorē certe sētit corpo-
ris debilitationē ex vna hora genuflexionis i ora-
tione q̄ꝫ ex ieiunio vnius diei.Itē ideꝫ btūs Tho.
in.4.di.14.q̄rit an opa fcā i pctō mōtali per seq̄nē
tem pn̄iam viuificent̄.ꝛ dicit ꝙ nō.Et rō:qꝛ non
erāt a charitate elicita nec impata.ꝛ p ꝯñs nō po-
terāt viuificari.Si gº sic ē ꝛ ita ē i rei veritate.quo
ergo illud qō remanet in penitente de satisfactiōe
q̄ reliqt effectū i eo p sequentē pn̄iam potis viui-

ficaris. Ecce ergo p ipz i penitente relinqr ex ieiunio corporis debilitatio. Illa ergo debilitatio ē quoddaz bonū. et tñ nūq fuit a charitate elicitū nec iperatuz vt p casū pz. q3 explet pnia i pctō mortali. quō ergo p sequentē pniaz possit viuificari nō itelligo. Si tu scis gaudeas. Jō ē alia opinio iudicio meo verior. vz. scoti. 4. di. 15. Et ponā vba ei9 ad lrāz. ait. n. sic. Dico sine pīudicio q quē vere semel penitet: et suscipit satisfactionē vel pniam sibi ipositā ab ecclia clauie nō errāte: qñtūcūq3 postea rēcidiuet: nūq3 tenebit nisi ad illā vnicā satisfactōez iplēdā. Et si eā ipleat i charitate meli9 ē: q3 nō tm̄ soluit penā: s3 meret. S3 si ipleat eā volūtarie et extra charitatē: soluit qdez penā: s3 nō meret grām. In pmo ergo ē simplr satisfactio recōciliās et placās. In 2° āt ē satisfactio. q3 volūtaria ē s3 nō placās nec rcōciliās. Et seqr ponēdo exm. Si alicui offēse i regē corrndet pcise fm leges abscisio man9. Qd si fiat sat3 suffic regi: nec fm legē vltiorē penā d3 exigē. Et tm̄ nō recipit eū i grāz vel amicitiā. Et seqr si qs p9 nouū pccm̄ i quo recidiuat moriret āteq3 cōpleuisset totā pniam sibi iniūctā: puniret i inferno pena corrndente illi pene q hic soluta nō fuit. Et p9 tps aliqd nō puniret āpli9 illa pena: sic et moriēs cū mortali et veniali nō puniret pena etna p veiali. Ista ē opinio Scoti. Et si bñ ei9 dicta ɔsideret: ipe magnā drīā fac int satisfacē et mereri grām. Nā satisfactio nihil aliud dic nisi volūtariā pene solutionē i hac vita a sacerdote i remissionē pene quā pctōr potare p suis pctis d3 iuridice iniūctā. Quōcūq3 ergo pniam ipleat: satisfac mādato et pene iniūcte. S3 h9 drīa ē: q3 si i grā illā fac: nō solū satisfac: s3 et dei meret amicitiā et grē augmtū: et pparationē glie i futuro. Si ext grām vt i pctō mortali illā pfic satisfac qdē. s3 grām nō meret: nec amicitiā dei. imo p seqns pccm̄ tollit ea ipa quā hēbat grā et amicitia dei. et fit ei pparatio ad gehēnā: nisi se emēdet. Istud ē fūdamtū toti9 isti9 pōnis. Et facio ego istas duas rōes p hac opinioē. ¶ Pria ē ista. Quia q dat pctōri a ppo sacerdote nō pcedit a iure diuino: s3 ab auctre eccl'ie a xpo rlicta successorib9 suis. de pe. di. 1. c. multiplex. p9 pnm aliquātulū. vbi di. Mediator dei et hoīz hō dns nr iesus xps hāc ppositis eccl'ie rdidit ptātē: vt ɔfitētib9 pnie satisfactōez darēt. Et eadē salubri satisfactōe purgatos ad edificationē sacrōr p ianuā rcōciliatōis admitterēt etc. hec ibi. Mō hec eccl'ie auctas quēlz pctōrē ad pniam iniūctā sub pctō mortali astrīgit pficiēdā. si ergo illā ɔtēnis: iterz p iobediēnā mortalr peccas. Et p ɔns quōcūq3 fit: tenet illā adiplē: ne iterz mōtalr peccet. et sic satisfac eccl'ie. Et quod ē eccl'ie satisfcm̄: nō āpli9 reqrit de9. q3 nō puniit bis i idipsū. Et p ɔns acceptat illā de9 qñtū ad cassatōez pene tpalis: quā pctōr facē debebat p pctis pus in cōfessiōe dmissis. S3 pctm̄ seqns hoc ipsū pctōri talr penitēti fac q nō saluat. Et p satisfactōem illā nō libat ab etna mōre: ad quā pp tale seqns pctm̄ obligat. q3 illa satisfactio nō ē recidiuis: s3 pctōr pcedētiū. Audi ter. de pe. di. 1. c. multiplex. imediate post vba q nūc āte dixim9. si qs āt cor p qb9 dño supplicam9 quocūq3 itercept9 obstaculo a munē idulgētie pntis accesserit. i. obierit. Et pusq3 ad cōstitūta remedia. s. pnie puēiat: tpalē vitā humanā ɔditōe finierit. Qd manēs i cōpore. i. i vita nō rcepit: ɔseq exut9 carne non potit etc. hec ibi. q. d. q i hac vita cōionē sacrōz neglexit: i alia vita nō recipiet. et per ɔns etnalr dānabit. 13. q. 4. tps. Et ɔfirmat ista rō sic. pceptū eccl'ie nō min9 obligat q3 pceptū diuinū. s3 pceptū diuinū sp d3 ipleri: siue hō sit i pctō mōrtali siue nō. ergo et pceptū eccl'ie. Et do exm. accipio hoc pceptū honōa prēz tuū et mrēz tuā: et qro an debeat adipleri ab exite i pctō mōtali: aut nō. et planū ē q sic: q3 obediētiā obseruas mādati. et sic nō mōtalr peccas quod faceres si nō seruares. Silr dico in pnia. Si facis pniam tibi iniunctā ēt in pctō mōtali ecclesie pceptū suast: et nō mortalr peccas: qd facēs si nō seruares. Silr tu votū fac die vginis ieiunare. et eo tpe iuenis te i pctō mortali. si non ieiunas q3 es in pccō mortali: votū frāgis et mortalr peccas. Et si illa die in pccō mortali ieiunaueris: nō ppt hoc ieiuniū iterādū ē. fecisti. n. quod debebas. Silr si pniaz iniunctā facis i pccō mortali et dānaris: nō reiterat pnia illa. q3 fecisti quod debebas. Et si i vita illā i pccō perficis qn postea ɔfiteris: nō debes illā postea reiterare. Itē ecclia pcipit i qdragesima ieiunare si i pctō mōtali ieiunas iplesti mādatū: et fecisti qd debebas. Nec ppt hoc vnā qdragesimā teners reicipe. Silr i pposito. Item tu es sacerdos et obligars die offm̄ tuū. ext de cele. mis. c. 1. Si illud i pctō mōtali dixisti obiaz fecisti: nec teners illd reitare. Silr i pposito. Et multa alia posset adducē exēpla: s3 ista sufficiāt p ɔfirmatōe pme rōnis. qre etc.

¶ 2a rō ē ista. sic in pctō mōtali accedēs ad baptismū ē baptizat9: nec qn de pctō dolebit: erit rebaptizād9. q3 caracterē suscepit baptismi. sic qcūq3 satisfacit i pctō mōtali nō d3 iterz satisfacē. Vn Ricar. i. 4. qrēs an ficte accedēs ad baptismū sit baptizat9: duo dic. Primo q ē baptizat9: q3 caracterz baptismi recipit. Scdo dic q talis nō recipit gratiā. Et sic dic q fictōe recedēte nō ē rebaptizādus. sic ad ppositū. Verz ē q ista rō nō ē Achilles. nō. n. ē filitudo int baptismū et satisfactionē. q3 in pmo imprimit caracter: in satisfactōe āt nō. Pria rō melior ē cū sua ɔfirmatōe. Nec sp volui dixisse cū supportatōe tāti doctoris. Posset tm̄ saluari sic. et credo q sic itelligat q scūs Tho. itellexit de satisfactōe pfecta. vñ satisfactio pfecta cum duo includat. s. amotionē offense: et dei amicitie rsumonē: qd sine charitate fieri nō pōt. 1. ad Cor. 13. Jō talis pnia i pctō mortali fcā: nō erit pfecta satisfactio. et p ɔns vt fiat pfecta: reiterāda ē: et pmaxime illa q post actū nullū effectū reingt in penitente. Si hoc valet valeat. Sin aūt tu melius apponas. Xps Jesus ille vitatē ostendat qui est benedictus in secula. Amen.

¶ Feria sexta tertie dominice de iudeis et ceteris infidelibus. Sermo. XXIIII.

On coutuntur iudei

n

samaritanis. Joānis. 4. Error diurnus et animarum xpianorum carissimi hodie de iudeis et cetis infidelib9 zelus

fidei me scribē cōpellūt. Id.n. plerisqʒ cū iudeis his tpib⁹ agūt xp̄iani: ac si cōfratres ꝛ parentes essēt: ꝛ qḋ horribili⁹ ē meditari: xp̄iāi cū mulierib⁹ iudeoꝝ turpitē ꝯmiscent̄ i maximū dedec⁹ xp̄iane fidei. In hodie samaritana mirātib⁹ ēt discipulis: xp̄ʒ quodāmō redarguēs dic. Quō tu iude⁹ cū sis: bibere a me poscis: q̄ sum mulier samaritana: Nō.n. coutunt̄ iudei samaritanis. In qb⁹ sacratissimis vbis tres d̄ iudeis ꝛ ceteris īfidelib⁹ cōsideratōes faciamus. vʒ. ¶ Iudeoꝝ ꝛ īfideliū reprobatōēʒ. ¶ Iudeoꝝ ꝛ īfideliū euitatōēʒ. ¶ Iudeoꝝ ꝛ īfideliū pncipationē.

¶ De iudeoꝝ ꝛ īfideliū r̄probatōe. ꝯsideratio .I.

p Rimo iudeoꝝ ꝛ īfideliū reprobatiōēʒ videam⁹. vbi tres ponam⁹ cōcl'ones. vʒ. ¶ Prima ꝯcl'o ē ista. Maioꝛ oīuʒ īfidelitatū pestꝭ: ꝛ fidei Iesu magꝭ inimica est hēticoꝝ denegātiū aut sophisticātiū fidē euāgelicā. ¶ Scḋa ꝯ° ē ista. Tāta ē inīqtas ꝛ scel⁹ fidei xp̄i repugnare. q̄ Iude pccm̄ excedit ꝛ oēm desꝑatōem. ¶ Tertia ꝯ° ē ista. Et si grādis sit īfidlitas: error null⁹ m̄ q̄ fidē xp̄i hūit aut hʒ: ē ad credēdū cogēd⁹: sʒ amenis suauibusqʒ verbis āmonendus.

¶ De hereticoꝝ erroribus. Conclusio. Prima.

s Ecipe p̄mā ꝯcl'onē ꝛc. vt.s. ¶ Ad e⁹ declaratōēʒ tres īqram⁹ ve. vʒ. ¶ Prima ve. ē. Quot modis di qs īfidel'. ¶ 2ᵃ est. Quot modis di qs hēticus. ¶ 3ᵃ ve. est. Quis grau⁹ i īfidlitate peccat. an iude⁹. an hētic⁹. ¶ Ad p̄mā ve. dico q̄ q̄drupl'r qs pōt dici īfidel'. p° q̄ de deo nullā fidē habet. ꝛ sic oēs pagāi īfidles st. 2° di īfidelis q̄ fidem ꝯuā hʒ. ꝛ h° mō iudeus dr īfidelis. 3° di īfidelis qui fidē corruptā hʒ. ꝛ sic hētic⁹ di īfidelis. 4° di infidelis q̄ fidē mortuā hʒ. ꝛ h° mō falsi xp̄iani i mortali pctō existes st īfideles. q̄r n̄ faciūt qḋ pmittūt. Hec satꝭ clara st. Sʒ q̄rit̄ an īfideles ad quos nō puenit p̄dicatio apl'oꝝ excusent̄. Dico breuit̄ q̄ nō. q̄: oīb⁹ datū ē viā vitatꝭ posse inuestigare. Audi aug. di.37.c. vl. v̄sus fi. Nō.n. q̄t omnis ignorās imunis ē a culpa. Sʒ ille ignorans pōt excusari a pena. s. etna: q̄ q̄ disceret nō inenit. Illis āt h° ignosci nō potit: q̄ hntes a q° discerent. operā nō dederūt. ¶ Ad 2ᵃm ve. dico q̄ mltꝭ modis qs dr hereticus. ¶ p° q̄ falsā de fide iuenit opinionē: vl' iuētā seq̄t̄. 24. q. 1. c. h° ē fides papa btissime ꝛc. Et. q. 3. c. hētic⁹. vbi sic di. Hētic⁹ ē q̄ alicui⁹ tpalis ꝯmodi: ꝛ maxime glie: p̄ncipatusqʒ sui grā: falsas ac nouas opiniones vl' gignit vel seq̄t̄. Ille āt q̄ hi⁹ hoīb⁹ credit: hic ē imaginatōe q̄dā veritatꝭ illusus. hec ibi. Et st vba Aug. ¶ 2° mō dr h. retic⁹ q̄ male sentit de ecclesie sacris. ex̄ de hēti. c. ad abolēdā. vbi sic di. Ad abolēdā. ꝛ ifra. Quicūqʒ de sacro cōporis ꝛ sāguis xp̄i: baptisinate: cōfessione: m̄rimonio: ꝛ alijs sacris alit̄ sentit ꝛ docet: q̄ʒ Ro. ecclesia tʒ ꝛ docet. ꝛ gnd̄icati st ab ecclia hētici excōicēt̄. Male āt sētit de sacris vno mō: q̄ illa emit vel vēdit. 1. q. 1. q̄sqs p̄ pecuniā. Et de hoc pulchre i plurib⁹ seq̄ntib⁹ capl'is di. ¶ 3° mō di hētic⁹ q̄ male īterp̄tat̄ ꝛ diuā scripturā expōit. 24. q. 3. hēsis. vbi par post p̄n̄m Hiero. ait. Quicūqʒ igr̄ alit̄ scripturā itelligit q̄ʒ sēsus spūs sci flagitat: a q° scripta ē. ꝛ lʒ ab ecclesia nō recesserit: tn̄ hētic⁹ appellari pōt. q̄ de carnis opib⁹ ē eligēs q̄ peiora sūt. hec ibi. ¶ 4° di hētic⁹ q̄ publice ꝯ catholicā fidē p̄dicat: ꝛ suū defēdit errorē: vel cōuict⁹ ē vel cōfusus errorē suū corā p̄latꝭ ꝛ iudicib⁹ suis: vel p̄ sniam ē cōdēnat⁹. ex̄ de vbo. sig. c. sup ꝗbusdā. vbi di. Sup ꝗbusdā mādatoꝝ. ꝛ ifra. Maifesti dicūt̄ hētici q̄ ꝯ fidē catholicā publice p̄dicāt: vel errorē ꝓfitēt̄ seu defēdūt: vel corā p̄latꝭ suis deuicti st vel cōfessi: vl ab eis snialit̄ cōdēnati. quoꝝ bona ꝓp̄a cōfiscant̄ ꝛ ipsi iuxta legitimas satisfactōes puniūt̄. h° ibi. ¶ 5° di hētic⁹ q̄ dubi⁹ ē i fide. ex̄ de hē. c. 1. vbi di. Dubi⁹ i fide īfidelis ē. neqʒ eis oīno credēdū ē: q̄ fideʒ vitatꝭ ignorāt. hec ibi. Et rō q̄: debem⁹ firmit̄ credē. ex̄ d̄ sūma tri. ꝛ fi. ca. c. firmit̄. Et itellige d̄ eo q̄ deliberate i dubietate ꝑsistit. sec⁹ de illo q̄ tētat̄ d̄ fide cū dolore cordis: qb⁹ hoc arbitror eē ad vite ete ne coronā: sic Paulo stimul⁹ carnis. Audi tex. 24. q. 3. c. q̄ in ecclesia. vbi di. Qui i ecclia xp̄i mōbidū aliqd̄ p̄uūqʒ sapiūt: si cōrecti vt sanū rectūqʒ sapiāt resistūt: ꝛ cōtumacit̄ sua pestifera ꝛ mortifera dogmata emēdare nolūt: sʒ defēdē ꝑsistūt: hētici st. hec ibi. ¶ 6° di hētic⁹ q̄ aduersus Ro. ecclesiā agit: e⁹ dignitatē a dn̄o traditā auferre conat̄. 22. di. c. oēs. circa mediū capl'i. vbi sic di. Vn̄ nō dubiū ē q̄ q̄sqʒ cuilʒ ecclie ius suū detrahit iniusticiam facit. Qui āt Ro. ecclie p̄uilegiū ab ip̄o sūmo oīuʒ ecclesiaꝝ capite traditū auferre conat̄ hic ꝓculdubio in hēsim labit̄ ꝛc. hec ibi. ¶ 7° di hētic⁹: largo tn̄ mō oīs excōicat⁹. 4. q. 1. q̄ āt hi. vbi sic di. pax an mediatatē capl'i. Hēticos āt dicim⁹ tā eos q̄ olim ab ecclia ꝓiecti st: q̄ʒ q̄ post h° anathematizati sūt ꝛc. hec ibi. Multos ēt ꝛ alios modos Monald⁹. i suma sua notat. c. hētic⁹ Ista sufficiāt ad p̄ns. Et sic pʒ 2ᵃ ve. q̄re ꝛc. ¶ Ad tr̄iā ve. dico tres ponēdo regulas gnāles. ¶ p° ē q̄ duo p̄ncipalr̄ ad ꝓp̄ā rōnē hētici req̄rūt̄ fm̄ Petꝝ de tarā. in. 4. di. 13. Primū di eē i rōne. ꝛ hoc di hēsis initiū. Aliud ē i volūtate. ꝛ hoc di hēsis ꝯplemētū. Pricipiū igr̄ hēsis ē in rōne: vt. s. in his q̄ fidei sūt erret rō. Cōplemētū vo hēsis ē i volūtate. vt. s. ꝑtinacit̄ illi adhereat falso: ita q̄ nō tm̄ falsū eliciat qḋ rō false dictauit: sʒ ēt illi falso ꝑtinacit̄ adhereat: vt vitati d̄clarate neq̄q̄ velit assentire. Sic tp̄e Ioānis hus: ꝛ Hieronymi ei⁹ cōplicis maifeste ꝓdocuit. q̄ cremari poti⁹ q̄ʒ vitati assentire maluit ꝛc. ¶ 2ᵃ regula ē q̄ q̄sqs i eisipsis credēdis reb⁹ ad q̄ explicite credē nō cogit̄ errat hētic⁹ minime cēsēd⁹ ē. Hāc ponit regulā btūs Tho. in. 4. di. 13. Ex qb⁹ seq̄t̄ q̄ idē ē iudiciū d̄ opinōib⁹ doctoꝝ diuersis nōdū ab ecclia determiatꝭ. vt idem d̄clarat p° pte. q. 32. sic exēplificare possum⁹ de v̄ginis cōceptōe. Audi nōbilē tex. 22. q. 2. c. i qb⁹. vbi sic di. In qb⁹ reb⁹ nihil intest ad capescēdū regnū dei vtꝝ credāt̄ aut n̄. ꝛ vtꝝ va putēt: aut falsa. i his errare. i. aliḋ ꝓ alio putare. n̄ ē arbitrādū eē pccm̄. Aut si ē minimū eē atqʒ leuissimū. h° ibi. Et st vba aug. ¶ 3ᵃ rgl'a ē ista: q̄ hētici grauiōi īfidlitatꝭ peste sauciāt̄ q̄ʒ miseri iudei ex duplici rōe: vt pōit btūs Tho. 2ᵃ 2ᵉ. q. 10. ¶ p° rō ē h°. q̄m iudei nūq̄ xp̄iane vitati adheserūt. hētici vo ēt quā susceperūt suis scelestib⁹ machinatōib⁹ ꝛ sophisticatōib⁹ ꝑtinacit̄ cōtamināt atqʒ ꝑuertunt. Audi Petꝝ apostolum.

Melius ē illis veritatē nō agnoscē: q̄z post agnitā retrorsū verti. Scḋa rō ē: q2 etiā paganis sūt desiores xpi eādē cāz. q̄re ꝛc̄. Et sic p3 ista cōclō.

ℭ Q2 īfidelitas excedit desparationē. Cōclō. II.

Accipe scḋaz ꝯclōnē. v3. Tāta ē iniqtas ꝛ scelus fidei xpi repugnare: q2 Jude pctm̄ excedit ꝛ oēm desparatōez. vbi tres igram⁹ dū. v3. ℭ p⁹ dū. ē. Utrū sp sit necīū fidē xpi ore ꝯfiteri. ℭ 2ᵃ dū. ē ista. Que sūt illa q̄ sūt explicite credēda. ℭ 3ᵃ dū. est. An īfidelitas sit grau⁹ pctm̄ desparatōe. ℭ Ad pmā dū. dico q2 qcūq3 loco ꝛ tpe nō fatet̄ xp3: mortalr̄ peccat. Et notant̄ dico loco ꝛ tpe q2 vt dic btūs Tho. 2ᵃ 2ᵉ. q. 3. ar. 2. Cōfiteri fidē pceptū affirmatiuū ē. Jō nec sp nec quolibet ī loco: s3 tpe ꝛ loco solū de necītate salut̄ ē. Uide. s. feria qnta pme dnīce. ꝯsideratōe tcīa. cōclōne p⁹ p totū ℭ Ad scḋam veri. dico fm̄ btm̄ Tho. 2ᵃ 2ᵉ. q. 2 q2 maiores ad quos ptinet alios erudire de credēdis pleniorē tenēt̄ hre noticiā q̄z iferiores. Oēs tn̄ gnālr̄ fidē explicitā hre debent de xpi mysterijs p maxime qdē de hīs q̄ solēnizāt̄ ī ecclīa dei ꝛ publice pponūt̄ sic de īcarnatōe: passione: resurrectōe: ꝛ hm̄⁹. Silr̄ ꝛ explicite mysteriū credere trinitat̄: vt q2 ds nr̄ ē pr̄ fili⁹ ꝛ spūs scūs. Alias āt subtilitates igenij qdē magis vel min⁹ explicite credē tenent̄: fm̄ q2 vnicuiq3 statui cōgruit ꝛ dignitati. hec de ītētōe btī Tho. vt s. S3 dic q̄so iqt aia. R3 hec itelligā edissere mihi tn̄ pr̄ Ambro. q̄dā q̄ ī mētē euenīūt pposito. v3. Utrū ī āgelis añ reprobationē ꝛ ī hoīe añ rebellionē vera fuerit fides. ℭ 2ᵒ q̄ro an ī āgelis reprobis ꝛ spiritib⁹ dānat̄ humanis sit vera fides. ℭ 3ᵒ q̄ro vtrū fides ī nob possit itēdi s3 mag̃ ꝛ min⁹. Difficilia pet̄ ꝛ rēpsus attētōe digna. ni vt qescas tibi ridē decreui. Dico igr̄ ad pmū s3 btm̄ Tho. 2ᵃ 2ᵉ. q. 5. q2 cognitio āgelo2 añ reprobationē: ꝛ hoīs añ rebellionem: sīlis non fuit cognitōi de diuinis: quā hūt bt̄i: q2 eo2 visio dine eēntie luculēntissima ē. Erat ergo co2 cōtēplatio altior q̄z nūc nr̄a sit ꝛ inferior illa bto2. Uñ plā poterāt de effcib⁹ diuinisq3 mysterijs manifeste cognoscere q̄z possit nūc mortalis itelligētia. Nō. n. eis ds ita absens erat: vt ab eis p fidē q̄reret̄ sicut in nobis cōtigit. qm̄ illis p lumē sapie magis pñs erat q̄z nobis: nō tn̄ sic btīs ob defcm̄ luīs glīe qd̄ reqrit̄ ī vera btitudine. Nō tn̄ q2 licet ī illo co2 statu nulla culpe vel pene esset obscuritas: tn̄ cum creature dei eēnt: obscuritas q̄dā ierat nāl̄: s3 quā oīs creatura creatori relata tenebra ē. Et talis obscuritas ad fidei rōnē suffic̄ ꝛ idonea ē. Itē nō q2 ī obo fidei aliqd ē māle: ꝛ aliqd ē formale. Formale qdē est ipsa pma veritas sup̄ oēm cognitionē nālem creature exīs. Māle āt ē cui assētim⁹ pme iherēdo veritati. Nūc vero ad dubiū dico q2 q̄ztū ad formale fidei sic fides ī oīb⁹ ē cognitionē de deo hntib⁹ futura btitudine nōdū adepta iherēdo pme veritati. S3 q̄ztū ad ea q̄ mālr̄ nobis credēda pponunt̄: sic q̄dā sūt credita ab vno q̄ clare manifestant̄ alteri etiā ī pñti statu. Et s3 hoc pōt dici q2 āgeli ꝛ hō añ casū q̄dā de diuinis mysterijs manifesta cognitōe cognouerūt: q̄ nūc nisi credēdo neq̄q̄z cognoscere valem⁹. q̄re sat̄ tue difficultati clare ē respōsū. ℭ Ad 2ᵐ dubiū dico s3 btm̄ Tho. 2ᵃ 2ᵉ. q. 5. q2 dupl̄r volūtas itellcm̄ ad assētiēdū mouere pōt. vno mō ex ordine ipsi⁹ volūtat̄ ad bonū. Et sic credere act⁹ laudabilis ē. Quo qdē mō ī reprobis spiritib⁹ fides nō ē: q2 cū eo2 volūtas iordinata sit: nō pōt itellcm̄ mouere ad assētiēdū veritati ī ordine ad aliqd̄ bonū. Alio mō pōt mouere itellcm̄ ad credēdū: ita q2 itellcūs cōuicat̄ credēdū eē hīs q̄ dnr̄. Exēpli grā accedit pph̄a ī ciuitatē: iudiciū qddā pdicens eē futu2: ꝛ p cōfirmatōe sua mōtuū suscitauit. Ex h⁹ qdē sig⁹ videt̄ itellcūs conuincit̄ illud futurum credere iudicium: l3 iudiciū tn̄ nōdū videt̄. Et h⁹ mō fides ī eis est. Multa. n. māifesta iudicia cōspiciūt: qb⁹ euidēter itelligūt ecclīe doctrinā q̄ ē fides nr̄a a dō celit⁹ data: q̄zuis res ipas q̄s docet ecclīa minime videāt. vtputa deū eē triuū ꝛ vnū ꝛ hm̄⁹. Ex qb⁹ seqt̄ q2 demonū fides quodāmō coacta ē ex signo2 euidētia. Jō qd̄ credunt nō ad eo2 ptinet laudē. ꝛ p ꝯn̄s ēt seqt̄ q2 illa eo2 fides nō ē grē donū: s3 mag̃ ex pspicacitate itellcūs cogunt̄ vt credāt ꝛ assētiāt. Jn Jaco. 2. dicit̄ Demones credūt ꝛ cōtremiscūt. q̄re ꝛc̄. ℭ Ad 3ᵐ dubiū dico s3 eūdē ibidē q2 itēsio ꝛ remissio alic⁹ hitus ex duob⁹ orit̄. Aut ex pte obi: vtputa q2 ob3 ē itēsi⁹ vel remissi⁹. iō hitus erit itēsior vel remissior. Aut ex pte subi: vt q2 subm̄ itēsi⁹ vel remissi⁹ tale suscipit obm̄. Accipe mō fidei obm̄: ꝛ distigue. q2 aliqd ē māle ꝛ aliqd ē formale. Formale qdē ē vītas pma vt antea dixim⁹. Māle vero ē id qd̄ credēdū pponit̄. Dico ergo q2 hit⁹ fidei q̄ztū ad illud qd̄ ē formale ī ipso nō diuersificat̄: s3 ē vn⁹ ī oībus. Quātū ad māle aūt qs dubitat q2 vn⁹ itēsius suscipe pōt hitū vnius credibilis q̄z alt̄ eo q2 magis explicite credit illud. Pōt tn̄ ꝛ alr̄ rūderi q2 fides pōt eē maior vel minor dupl̄r. Uno mō ex pte itellcūs pp maiorē certitudinē ꝛ firmitatē. Alio mō ex pte volūtat̄ pp maiorē pmptitudinē seu deuotionē vel ꝯfidētiā. Et sic itelligi pōt illud Math. 15. Mulier magna ē fides tua. Et hec sufficiāt ad scḋaz vītatē. ℭ Ad tcīā dū. dico s3 btm̄ Tho. 2ᵃ 2ᵉ. q. 20. q2 pctā illa q̄ vītutib⁹ theologic̄ opponunt̄: fm̄ se alijs petīs sūt grauiora. Et rō. q2 vītutes theologice deū hnt p obo. Et pctā q̄ illis opponunt̄ directe ꝛ pncipalr̄ iportāt auersionē a deo. Uñ seqt̄ q2 illud pctm̄ grau⁹ ē qd̄ mag̃ ꝛ pncipalr̄ auertit a deo. vñ si posset eē ꝯuersio ad cōmutabile bonū: sine dei auersione: illa ꝯuersio non esset pctm̄. Accipe mō virtutes theologicas. s. fidē. spem. ꝛ caritatē. Jst̄ trib⁹ tria pctā ꝯrīant̄. Fidei ꝯrīat̄ īfidelitas. Spei ꝯrīatur desperatio. Charitati odiū dei ꝛ pxīmi. Jnfidelitas ꝛ odiū dei mag̃ a deo auertūt q̄z desperatio. ꝛ p ꝯn̄s grauiora pctā sūt ipsā desperatōe. Et pbo q2 magis auertāt. Nā īfidelitas ex hoc pueuit q2 hō ipsā dei veritatē nō credit Odiū pueuit ex hoc q2 volūtas diuine bonitati ꝯrīat̄. Desperatio pueuit ex hoc q2 hō nō sperat de bonitate dei se posse pticipare. Prima duo s3 se diuine bonitati ꝛ veritati ꝯrīant̄: s3 desparatio s3 q2 diuina bonitas est bonū pticipatū a nobis. Nō mai⁹ pctm̄ est nō credere veritatē dei fm̄ se: ꝛ odire deū: q̄z nō spare posse gliā cōseq ab ipso. Nō tn̄ q2 si ista tria pctā adinuicē cōparent̄: q̄ztū ē ex pte nr̄a. sic de-

speratio picalosior ē. q: p spem reuocamur a malis ⁊ excitamur ⁊ itroducimur ad faciēda bona. Et iō sublata spe effrenate laberemur ī pctīs: ⁊ retrheremur a bōis. Et hoc dic̄ gl. sup illō Prouer. 24. Si desperaueris lapsus ī die angustie: minnet fortitudo tua. dic̄ glo. Nihil execrabilius ē desperatione. q̄re ⁊c̄. Et sic p3 cōclusio ista secunda.

¶ Q: nullus q nunq̄3 fidē Christi suscepit ad fidem est cogendus. Conclusio III.

a Ecipe ētiā zclōnē. v3. Etsi grādis sit ifidelitat3 error: nullus tñ q fidē xp̄i nō hūit aut h3: ad credēdū ē cogēdus: sed amenus suauibus9 vbis āmonēdus. vbi tres ingram⁹ veri. v3. ¶ p̄ᵃ vi. est. An iudei ⁊ alij ifideles p munera ⁊ pmissiones ad fidē sint iducēdi. ¶ 2ᵃ vi. ē. An sint vi r̄hēdi vt credāt. ¶ 3ᵃ vi. ē. An cū eis sit disputādū. ¶ Quātū ad p̄mā dico q munera nō sīt pp fidē pollicēda q̄si ex pacto. q: nō ifūdit̄ fides. nec dat̄ ex pacto: s3 ex mera dei bonitate ⁊ clemēna. Nō ingt aplus ad Titū ex opib⁹ iusticie q̄ fecim⁹ nos: s3 f̄m suā mia3 saluos nos fec̄. hec Ray. S3 Guil. dic̄ q sigs iude⁹ vel ali⁹ ifidelis xp̄i vellet fidē suscipe ⁊ ī xp̄ianitate timeret paupertatem icurrere: ne ob hoc iste pderet̄: possēt sibi munera dari ⁊ spōsiones fieri ar. 23. q. 4. c. d3 hō. vbi di. D3 hō diligere pximu3 tāq̄3 seip3. s. quo ad vitā et̄nā: vt qnē potuerit hoīe3 bñficēnc zsolatiōe: vel iformatōe doctrine: vel discipline correctōe adducat ad colēdum deū. hec ibi. Et sic vba Aug. Nō tñ hāc regulā gn̄alē. q sigs iudeo vel ifideli pp captādā beniuolētiā aligd donat vel pmittit: vt. s. zgruētiori mō iducat ad fidē: non peccat: s3 meret̄. S3 si donat vt beniuolētiā captet ac si xp̄ian⁹ eēt: vt zuerset̄. s. cū eo: comedat bibatq3 cū illo: sic nnnc q̄3plēs faciūt xp̄iani: manifestū ē q mortalr̄ peccat. S3 de hoc ifra. S3 pono p casum. Est qdā iude⁹ paup: ⁊ ifra se dic̄: si efficiar xp̄ian⁹: ibo mēdicādo ⁊ meli⁹ viuā. ⁊ hac itentōe baptismū petit ⁊ suscipit: ē ne hic hac corrupta itētōe baptizatus: Dico de hoc sic̄ de ficte accedēte ad baptismū Dico ergo q baptizat⁹ ē: s3 nō recipit grā3. iō tñ de corrupta itētōe dic̄ suā culpā tenet̄. ¶ Ad scd3 vi. dico breuit̄ q nullus vi cogēdus ē ad fidē: qm̄ opa nr̄a iō deo grata sīt: q: voluītarie fiūt. s3 verb̄ blādis pnocādi sīt. Audi tex. di. 45. c. q sincera. Qui sincera mēt itentōe ex̄neos a xp̄iana religione. i. ifideles ad fidē cupiūt rectā adducē: blādimēt3 debēt: nō asperitatib⁹ studē. s. adducē eos. Ne quo3 mētē reddita a plano. i. de facili rō poterit prouocare: pellat pcul aduersitas ⁊c̄. hec ibi. Et sīt verba Greg. Et c. de iudeis. sic di. De iudeis āt p̄cepit scā synodus nemini deiceps ad credendū vim iferre. Cui vult d̄s miseret̄: ⁊ quē vult idurat. Nō. n. tales iuiti saluādi sīt s3 voluntate vt itegra sit forma iusticie. Sic. n. hō pprij arbitrij volūtate s̄pēti obediēs perijt: sic vocāte grā dei pp̄e mēt3 zuersione qsq3 credēdo saluat̄. Ergo nō vi. s3 liberi arbitrij volūtate vt zuertant̄ suadēdi sīt: nō poti⁹ ipellēdi ⁊c̄. hec ibi. Jn ps. Uolūtarie ingt sacrificabo tibi. Jdem ī. c. sic in dei. ex̄ de iudeis. nō pono textū cā breuitatis. Sed ponamus q qs coacta itētōe: vtputa p minas: vel suaz rez ablationē: vel p vbera: vel p aliā coactionē xp̄i baptismū susceperit: ⁊ postea apostatauerit a fide: qd faciēdū: Dico ne nomē dñi nr̄i Jesu Xp̄i blasphemet̄: ⁊ fides quā suscepit ztēptibilis fiat: ad fidē oīb⁹ modis vt redeat cogēdus ē. Hoc expsse dic̄. c. de iudeis supra allegatū. § . q aūt. Sed pono q qs iudeū vi mergat ī aqua: ⁊ vi baptizet eū: vel alio mō fieret. est ne talis baptizatus: Dico q nō. q: nō suscepit caracterē baptismi ex̄ de bap. c. maiores. versus finē. vbi sic dī. Qui penit⁹ zdicit: nec rē nec sacr̄m suscipit q: plus ē expsse zdicere q̄3 nō zsētire. hec ibi. Hoc idē ponit Tho. 2ᵃ 2ᵉ. q. 10. ar. 8. ⁊c̄. de hoc ifra feria. 3. q̄rte dñice ī p̄ma pte. ¶ Ad ētiā veri. dico f̄3 btm Tho. vt s̄. q ī disputatōe fidei duo sīt zsiderāda. vnū ex pte disputāt3: ⁊ hoc est idubitabilitas. alteꝝ ex pte audiētiū: ⁊ hoc ē docibilitas. Primū ē idubitabilitas. vbi pono hāc regulā gn̄alē. q sigs cū ifidelib⁹ disputat: experiri volēs veritatē tanq̄3 dubi⁹ ī fide. tūc pculdubio mortalr̄ peccat. ex̄ de hereticis. c. i. dubius ī fide ifidelis est. Si āt disputat ad zfutādū errores vel ad exercitiū: tūc qdē laudabile ē. Et hoc q̄3tū ad p̄mū qd regrit̄ ī disputatōe. Scd3 qd regrit̄ ex pte audiētiū ē docibilitas. vbi pono regulā talē. q qcūq3 cū ifidelib⁹ de fide disputāt: bñ xp̄ianos q sīt p̄ntes attendāt. Nā si audiētes sīt ī fide fortes ⁊ bñ docti: nullū ē periculū cū ifidelib⁹ disputare. Si aūt simplices sūt ⁊ de fide titubātes: tūc distiguēdū ē: aut disputātes sūt pulsati: ⁊ a iudeis molestati. ⁊ ifideles nitunt̄ corrūpere fidē. tūc nece ē q se fortes ⁊ pitos sētiūt. publice disputare: siue sint ibi simplices xp̄iani: siue docti. Fides. n. ⁊ sacra scriptura defēdēda ē vsq3 ad sāguinis effusionē. 25. q i. c. sūt qdā. vide dñica p̄ma zclōne 2ᵃ tīe ptis. Si aūt nō molestant̄: s3 solū q̄dā aiositate aggrediunt̄ ī disputatōe iudeos vel alios ifideles: vt veritas tñ fidei clareat. si ibi sint simplices xp̄iani: valde pscō periculosū ē cū ifidelib⁹ disputare. Jō zsulēdū ē q talibus intsūt: si argumētorū subtilitatē se capere nō posse sētiūt: vt ide discedāt ⁊ dent sathane locū: q eos alienos a fide facere posset. Hec de itentōe eiusdē. q̄re ⁊c̄.

De euitatōe iudeoꝝ. Cōsideratio. II.

s Ecūdo loco Judeoꝝ ⁊ ifideliū euitatōe3 videam⁹. vbi tres zclōnes subiūgam⁹. v3. ¶ p̄ᵃ 2ᵒ ē ista. Licet cū iudeis cet̄isq3 ifidelib⁹ vt ad fidē zuertant̄ sit aliq̄lr̄ zuersādū: tñ ī eoꝝ comestionib⁹ ⁊ alijs illicit3 sīt oīno fugiēdi. ¶ 2ᵃ 2ᵒ ē. Quāuis iudei sint declinādi: nec iudea cū xp̄iano ī mr̄imonio copulari possit: tñ int̄ eos spōsalia fieri pn̄t. ¶ 3ᵃ 2ᵒ ē ista. Rectores ⁊ mīstrātes ī t̄ra iusticiā grauit̄ peccāt: si erronb⁹ iudeoꝝ ⁊ falsoꝝ xp̄ianoꝝ cū ipsis idebite zuersātiū: aut dissimulāt: aut pnidere nolūt.

¶ Qualr̄ sit phibita zuersatio iudeoꝝ. Cōclō p̄ma

a Ecipe p̄mā zclōnē ⁊c̄. vt s̄. vbi tres ingram⁹ vi. v3. ¶ p̄ᵃ vi. ē ista. A qb⁹ debēt se xp̄iani cū iudeis abstinere. ¶ 2ᵃ vi. ē. Quare sit phibitū vt iudeoꝝ zsortia vitent̄. ¶ 3ᵃ vi. est. An iudei zuersi suis a possessionib⁹ excludant̄. ¶ Quātū ad p̄mā dico q plura sunt cir-

ea iudeos a xp̄ianis p̄maxie obseruanda. vz. Prio
debēt oēs xp̄iani cū iudeis: neqꝫ comedē: neqꝫ bibē
neqꝫ adiuicē ꝯuiuari. 2° nō debēt in eadē domo sil'
manē. 3° nō debēt cū iudeis in eadē stupha vel bal
neo lauari. 4° nō debēt i suis īfirmitatib⁹ medicos
iudeos ad se vocare: nec eoꝝ medicinas recipere.
De his quatuor habet. 28. q. j. c. nullus. vbi sic dr̄.
Nullus eoꝝ q i sacro ordie sūt: aut laic⁹: azima eo-
rū. i. cibos mādncet: aut cū eis habitet: aut aliquē
eoꝝ i īfirmitatib⁹ suis vocet: aut medicinā ab eis p̄-
cipiat: aut cū eis i balneo lauet. Si vo qsqꝫ h° fece
rit. si cleric⁹ ē: dponat: laic⁹ vo excōicet. hec ibi. Et
c. se. sic dr̄. Oēs deīceps clerici siue laici iudeoꝝ cō
uiuia vitēt. Nec eos ad cōuiuiū qsqꝫ excipiat. qr cū
apud xp̄ianos oib⁹ cibis non vtant: īdignū atqꝫ sa
crilegiū. i. malū ē eoꝝ cibos a xp̄ianis sumi ꝛc̄. hec
ibi. Et q h° obseruare negligūt: sunt īfames. 6. q. j.
īfames. i p̄ncipio. vbi dr̄. Oēs qui xp̄iane legis nor
mā abijciūt: ꝛ statuta eccl'iastica ꝯtemnunt: īfames
sunt ꝛc̄. hec ibi. Sz dubitat. dic q̄so sic iudeoꝝ ita ꝛ
oīuz īfidelium a xp̄ianis cōuiuia vitari debeāt. Et
dico fm glo. 23. q. 4. c. infideles. ꝙ nō ē idē iudiciū
de iudeis ꝛ ceteris īfidelib⁹. q̄re. c. nullus. ꝛ. c. oēs.
sp̄alit itelligūt de iudeis. Audi. c. īfideles. 23. q. 4.
Infideles inqt nō possum⁹ xp̄o lucrari: si colloquiū
eoꝝ vitam⁹ ꝛ cōuiuiū. vn̄ ꝛ dn̄s cū publicanis ꝛ pec
catorib⁹ mādncauit ꝛ bibit. In his vo q int⁹ sunt. i.
i fidelib⁹ putredo resecāda. hec ibi. Et sunt verba
Aug. Et. ij. q. 3. ad mēsā. sic dr̄. Ad mēsam pagano
rū qppe si volueris ire: sine vlla p̄hibitiōe permit
tim⁹ ꝛc̄. ꝛ ifra. Si qs vos vocauerit ex infidelibus:
paganos significās: ꝛ vultis ire: oē qd apponit vo
bis comedite ꝛc̄. hec ibi. Et sūt verba Criso. Idē
dr̄. 2. q. j. c. multi. quare ꝛc̄. ¶ 5° xp̄iani p̄mittē nō
debēt vt iudei int eos publica officia habeant vel
exerceāt: ne occasionē habeāt in xp̄ianos seuiendi
dist. 54. c. nulla officia. vbi sic dr̄. Nulla officia pu-
blica iudeis iniūgant: p q̄ue eis tribuat occasio pe
nā xp̄ianis inferre ꝛc̄. hec ibi. Et. 17. q. 4. dr̄. Con
stituit sanctū ꝯciliū vt iudei. i. maiores iudeoꝝ: aut
qui ex iudeis sūt. i. minores officia publica nullate
nus appetāt: qr sub hac occasiōe xp̄ianis iniuriā fa
ciunt ꝛc̄. hec ibi. ¶ 6° nullus xp̄ianus pōt alicui iu-
deo vel ꝯgregatiōi eoꝝ ꝛ alioꝝ īfideliū aliqd i testō
relinq̄re. qd si fecerit ēt post mortē iudicat anathe-
ma. ex̄. de hereticis. c. siqs eps. vbi ēt glo. sic cōclu-
dit. ꝙ nullus dꝫ instituere hereticū heredē siue sit
cōsanguineus siue nō. vt pꝫ ibidē in. c. sequēti. tex.
g° iste. s. siqs eps sic ordinat p glo. ꝙ siquis institue
rit heredes extraneos a cōsanguinitate sua: vel ēt
instituerit paganos vel hētices: vl' ēt cōsāgnineos
hēdes post mortē ei anathema dicat. hec ibi. Aliq
tn̄ dn̄i iuriste dicūt ꝙ si xp̄ian⁹ hēct f̄res iudeos ꝛc̄.
si legaret aliqd talib⁹: nō ad ditādū sꝫ ad succurrē-
dū extreme vl' m̄ltū arcte necessitati ꝙ non eēt pu
niēdus. ¶ 7° p̄mittere nō debēt vt nouas synago
gas erigāt: sed tm̄ antiquas reficere: dū tn̄ nec am-
pliores nec preciosiores solito fecerint. Rit⁹ tamē
eoꝝ ꝛ solēnitates quas obseruare consueuerūt: ser
uare permittāt. extra. de iudeis. c. iudei. vbi dicit.
Iudei nouas nō erigāt synagogas: veteres hēe per-
mittāt. Glo. sup v̄bo hēe. dic ꝙ si corruerit d̄ nouo
p̄nt illas edificare in p̄stinū statū: nō tn̄ vt ampliores
fiāt. ꝛ allegat. c. ꝯsuluit. ex̄. eo. vbi dic sic tex. Cōsu
luit. ꝛ ifra. Iudeos d̄ nouo cōstrue synagogas: vbi
nō hūerūt: pati nō debes. Veꝝ si antiq corruerīt vel
ruinā minant: vt eas reedificēt: pōt eqnimit tolera
ri. Nō āt eas exaltēt aut ampliores aut p̄ciosiores fa
ciāt q̄ȝ ātea fuisse noscūt. q vtiqꝫ p magno d̄bēt hēe
ꝙ i vetib⁹ synagogis ꝛ suis obs̄uātijs tolerāt. hec
ibi. ¶ 8° dn̄i teraꝝ iudeos cogē d̄bēt talē habitū por
tare ꝯtinue: vt ab alijs discernāt. ex̄. de iudeis. c. i
nōnull'. vbi dr̄. In oi xp̄ianoꝝ p̄uīcia iudeoꝝ ꝛ sar-
racenoꝝ hit⁹ i vtroqꝫ sexu publice a ppl'is distiguā
tur ꝛc̄. Caplm ad lrām hic pone. vbi dr̄ sic. In nō-
null' p̄uīcijs a xp̄ianis iudeos siue sarracenos hit⁹
distiguit diuersitas. Sꝫ i qbusdā sic inoleuit ꝯfusio
vt nulla dr̄ia discernat. vn̄ ꝯtigit interdū ꝙ p errorē
xp̄iani iudeoꝝ ꝛ sarracenoꝝ: ꝛ iudei seu sarraceni
xp̄ianoꝝ mulierib⁹ cōmisceant. Ne igit tā dānāde cō
mixtiōis excessus p velamē erroris hl⁹ vlteri⁹ excu
satiōis possit hēe diffugiū: statuim⁹ vt tales vtrius-
qꝫ sex⁹ xp̄ianoꝝ i oi p̄uīcia ꝛ i oi tp̄e q̄litate hit⁹ pu
blice ab alijs ppl'is distiguāt ꝛc̄. hec ibi. ¶ 9° in die
passiōis nō debēt p̄mitti exire i publicum: nec fene
stras aptas tenē. ex̄. de iudeis. c. sup his. vbi dicit.
Quia sup his. ꝛ ifra. Gn̄alr interdicimus iudeis: vt
ostia vl' fenestras i die pasceue apta non habeāt: sꝫ
clausa teneāt tota die. h° ibi. Et. c. i nōnull'. i fi. dr̄.
In dieb⁹ passiōis dn̄ice nō p̄deāt iudei i publicū: ne
crucifixū p nob aliqten⁹ blasphēare p̄sumāt. h° ibi.
¶ 10. null⁹ iude⁹ pōt ꝯtra xp̄ianos ferre testimoniū
sꝫ bn̄ cogēdi sūt xp̄ianos accipe i testes ꝯtra se. ex̄. de
testi. c. iudei. vbi dr̄. Iudei siue sarraceni. ꝛ ifra. Te-
stimoniū xp̄ianoꝝ aduersus iudeos in oib⁹ causis cū
illi aduersus xp̄iāos testib⁹ suis vti p̄sumāt: recipiē
dū eē censem⁹: ꝛ anathē decreuim⁹ feriēdos: qcūqꝫ
iudeos xp̄ianis voluerint in hac pte p̄ferre: cū eos
xp̄ianis subiacē oporteat: ꝛ ab eis p sola humanita
te foueri. hec ibi ad lrāz. Vn̄ nō ꝙ iudei p̄nt ꝯueniri
corā iudicib⁹ nr̄is: sꝫ nō xp̄iāi corā seniorib⁹ eoꝝ. Ar
bitꝝ p̄nt ēt eligē iudeū e⁹ sn̄iaz ordiari⁹ iudex exeq̄-
tur. C. de iudeis. l. iudei romāo. In sabbat̄ tn̄ suis
nō d̄bēt ad iudicia trahi: nec ip̄i alios trahāt. Silr
i alijs eoꝝ festis nō debēt turbari. C. eo. ti. die sab-
bato. ꝛ ex̄. de iudeis. c. sic iudei ꝛc̄. ¶ 11° nullus xp̄ia
n⁹ obtētu forte pecūie: dꝫ eoꝝ sepl'chra fodē: vel ali
ud s̄uitiū facē. ex̄. d̄ iudeis. c. ad h°. Vbi dr̄ ꝙ null⁹
p q̄uis mercede iudeoꝝ s̄uitio se exponat: neqꝫ cā
obstetrizādi: vl' pueros nutriēdi. Idē dr̄ i. c. j. ꝛ. 2. ꝛ
c. iudei. ex̄. eodē. q̄. c. glo. ēt adducit ibidē. ¶ 12° ꝛ
vltio gn̄alit iudei p̄hibēdi sūt facē qcqd i xp̄ianos
eēt mā seruiēdi: ꝛ fidē subuertēdi. Propterea Nico-
la. 4⁹. i q̄dā ex̄uagāti q̄ incipit. Olim gn̄ali. statuit ꝛ
īnouauit ꝙ null⁹ xp̄ian⁹: arma: equos: ferrū: ligna-
mina: victualia: ꝛ alia q̄cūqꝫ mercimonia in Alexā
driā vl' alia loca sarracenoꝝ tre egypti deferre vl'
mittē: siue de suis portib⁹ vt eis deferāt extrhere vl'
extrahi permittē: aut eis al's auxiliū vel fauorē p̄-
stare p̄sumat. Al's quicūqꝫ fuerit: ip̄o f̄cō sūt excōi-

cati. Nec possit absolui nisi tm̄ de bōis suis ꝓprijs i dicte tre sbsidiū querēdū exoluerit: q̄ztū ad ptes p̄dictas detulerit: vl miserit. Et nihilominꝰ si capiāt fiāt sui capientiū. Et silr statuit d oibꝰ tris soldāo sbiectis. Et addit q̄ pret p̄dictas penas sint ꝑpetuo infames. ita q̄ nec testari valeāt: nec aliqd ex alieno testō pcipe: nec ex testō vl' ab itestato succedē: nec ad publica officia admitti. Et oēs actꝰ legitimi sint eis ꝑpetuo interdicti. Et q̄ postq̄ʒ d hᵒ ꝯstitit: debēt publice dnūciari: ⁊ oia eoꝝ bōa ad fiscū deuolui. hᵉ oia i p̄dcā dcretali. Qm̄qʒ tm̄ itelligebat̄ reuocata p ꝯsmiū sexti: sʒ pꝰ fcm̄ sextū ifra ānū papa bōifaciꝰ inouauit eā in q̄dā extrauagāti q̄ incipit. Cōtra illos. Post quā ēt papa clemēs gnt̄ꝰ inouauit: ⁊ papē absolutiōē p̄terq̄ʒ i mortis articᵒ reſuauit. i extrauagāti q̄ incipit. Multa mētis ⁊c̄. Et hᵉ sufficiāt p pᵃ vi. ¶ Ad secūdā vi. s. q̄re sic ꝓhibitū ē iudeoꝝ ꝯsortiū. dico q̄ sic sani a leprosis si tū eis ꝯuersant̄ ꝯtigit coinquinari: ita piculosissimū est xp̄ianis cū iudeis cōuersari. 28. q. 1. c. sepe maloꝝ. vbi sic di. Sepe maloꝝ cōsortia ēt bonos corrūpūt. ⁊ tāto citiꝰ q̄zto magis ad vitia p̄ni sūt. Nulla igit̄ vlt̄ cōio sit hebreis ad fidē xp̄ianā trāslatis: cū his q adhuc i veteri ritu ꝯsistūt: ne forte eoꝝ pticipatiōe subuertāt̄. Quicūqʒ gᵒ āmō ex his q baptizati sūt. i. neophiti ifideliū ꝯsortia nō vitauerit. ⁊ hi. s. neophiti xp̄ianis donēt̄. s. ad correctōē: ⁊ illi. s. iudei publicis cedibꝰ. i. flagellis dputēt̄. hec ibi. Propt̄ea i. c. ifideles. 23. q. 4. i fi. dr̄. In his vō q inf̄ sūt. i. i fidelibꝰ putredo resecāda ē. s. p excōicatōē. gl. infli. i. ouis morbida eijciat̄ ab ouili. 24. q. 3. resecāde sūt. vbi dr̄ sic. Resecāde sūt putride carnes: ⁊ scabiosa a caul' ouis repellēda: ne tota domꝰ massa ⁊ corpꝰ: ⁊ pecora: ardeat: corrūpat̄ putrescat: ⁊ intereat. Arriꝰ i Alexādria vna fauilla fuit. sʒ q̄m nō stati oppssus ē orbē flāma ppl'ata ē. hec ibi. Et sūt vba Hiero. Qm̄qʒ. n. iudeos pūit eccl'a. ex. d vsur. post misabilē. ⁊ 28. q. 4. c. ꝯstitui. Hoc nōt gl. sup dicto vbo. i his vero q intꝰ sūt. s. allato. Et tm̄ nōndū fm hē. Tho. 2ᵃ 2ᵉ. q. 10. ar. 8. q̄ si repiāt̄ xp̄iani q firmi ⁊ stabiles sint in fide ita q̄ ex eoꝝ cōuersatiōe spat̄ magis ifideliū cōuersio q̄ʒ ecōtra: i licitis ⁊ honestis cū iudeis ⁊ ceteris ifidelibꝰ cōuersari ꝓhibēdi nō sūt. Infirmi āt ⁊ dbiles i fide ꝓhibēdi sūt: ne ꝓpt̄ piculū subuersiōis absq̄ʒ magna necītate cū talibꝰ conuersent̄ ⁊c̄. ¶ Ad tertiā veri. dico q̄ nō. ex. d iudeis. c. iudei siue sarraceni. vbi di vsus finē. Si q vō eoꝝ ad fidē xp̄ianā cōuerterit: possessiōes: hēditates: ⁊ oīa bōa ex itegro eis exhibeāt̄. hec ibi. Ubi glo. dic̄ q̄ bōa ifideliū cōuersoꝝ sequūt̄ eos: nisi sint vsurarie vl' d rapina cōpata. Hec. n. restituēda sūt vl' reddēda his qbꝰ accepta sūt: vel hēdibꝰ eoꝝ. Qui si nō inueniunt̄: poterint sic cōuersis tāq̄ʒ paupibꝰ per epm assignari ⁊c̄. Sʒ dic q̄so. posito q̄ filij iudeoꝝ ad fidē cōuertāt̄: pnt sine pterō aliqd d bōis parētū retinē. Dico q̄ tales sue hēditatis debēt hᵉ portionē. ex. de iudeis. c. iudei. 2. Et hᵒ fʒ Hosti. ⁊ Ber. itelligit̄ pret̄ seruos eoꝝ q eos p̄cesserūt i fide. q2 illos nō recuperabūt. C. d epi. ⁊ cle. deo nob. ꝗ. his ita. ar. di. 54. c. firmitatē viaʒ. Efficiūt̄. n. iudeoꝝ serui liberi cū volūt effici xp̄iani. Dic̄ tm̄ Ray. q̄ si xp̄ianꝰ emit seruū iudeū vl' ifidelē: ⁊ fiat xp̄ianꝰ. nō ꝓpt̄ hᵒ efficit̄ liber: sʒ remanet seruꝰ. Quia seruitꝰ introducta ē ēt de iure dīno. 35. di. c. sexto dic hēm: sūt create. ⁊ p ius gētiū. di. 1. c. ius gētiū. ⁊ a iure canonico cōfirmata. 12. q. 2. eccl'iarū seruos. vide gl. di. 1. c. ius gētiū. sup verbo seruitutes. q2 ibi adducē duos modos vn̄ iducta sit seruitꝰ. Et tādē dic̄ q̄ seruitꝰ iducta ē de iure gētiū: nō q̄ eā pᵒ iuenerit: sʒ cā inuētā approbauit. vnde si bellū sit iustū: q capit̄ fit seruꝰ capientis. 23. q. 5. c. dicat. ⁊ peccat captus si recedit a dn̄o. 17. q. 4. c. siqs seruum. secꝰ si bellū fit iniustū. q2 licet ei fugē dn̄ pōt. ff. de captiuis. l. nihil interest. hec dicta gl. Jo. His. dictis cōcordāt Goff. ⁊ Hosti. Et addit Ray. q̄ vbi de bona cōsuetudine nō solēt xp̄iani eē serui: ꝯsulerē q̄ dn̄s i remissionē petōꝝ māumittēt eos: vel saltē p pecunia moderata: vl' fuitio ad tps p̄stito fʒ arbitriū bōi viri seipos redimerēt. 12. q. 2. cū redēptor. vbi sic dr̄. Cū redēptor nr̄ totiꝰ cōditor creature ad hᵒ ꝓpitiatꝰ hūana voluit carnē assumē: vt diuinitatis sue gr̄a dirupto qᵒ tenebamur captiui viculo fuitutis: p̄stie nos restitueret libtati. salubrit̄ agit̄ si hoies quos ab initio nā libos ꝓtulit: ⁊ ius gētiū iugo sbstituit fuitutis in ea q̄ nati fuerāt māumittētis beneficio libtati reddātur ⁊c̄. hᵉ ibi. Et sūt vba Greg. Et hᵒ sane ꝯsule ē ꝯsiliū dn̄is venetoꝝ q istos infideles emunt: ⁊ fuos possidēt ⁊c̄. Et hᵉ volo tibi sufficiāt p p̄ma ꝯclōne.

¶ De mr̄imonio iudeoꝝ ⁊ alioꝝ ifideliū. cōclō. II

Cape secūdā ꝯcl'onē. vʒ. q̄uis iudei sint declināndi. nec iudea cū xp̄iano mr̄imonialit̄ copulari possit: tm̄ poterūt int̄ eos sponsalia fieri. Pro cꝰ declaratiōe volo noteꝰ q̄dā dicta dn̄i Bona. ⁊ postea nr̄as solitas igremꝰ vitates. Est igit̄ nōndū fʒ Bona. di. 39. 4. sn̄iarū. q̄ i veteri testō duo erāt mulierū infideliū gn̄a. Quedā. n. erāt de tra Canaā. quā dn̄s filijs israel spopōderat: ⁊ pp illiꝰ gētis obstinationē i ifidelitate mādauerat eas occidēdas. Et cū talibꝰ mr̄imoniū fieri erat ꝓhibitū. vn̄ siqs d pplo isrl' cū ill' ꝯtrassʒ cū eēt ꝯ p̄ceptū dn̄i: nō erat mr̄imoniū. Alie āt d alijs natiōibꝰ infideles erāt: ⁊ cū eis mr̄imoniū fieri non erat ꝓhibitū: vbi tm̄ lapsus ad idolatriā nō timeēt. Et sic Joseph ꝯtrxit cū muliere egyptiaca. Gen. 41. Et Moyses cū ethiopissa. Numeri. 12. Et fm hᵒ dʒ itelligi illō Deut. 21. Si egressus ad pugnā ⁊c̄. Et rō q̄re nō ꝓhibuit de istas ⁊ p̄mas sic. fm Bona. ē duplex. vna q2 p̄mas iudicauerat deus oēs reas eē mortis. alia ē q2 erāt obstiate i malo. In nouo āt testō aliť ē. q2 ifidelis ē duplex. vʒ. aut q2 caret fide: aut q2 caret fidei sacro. Si caret fide tm̄ vbi hᵒ notū ē: tal' dispitas ipedit mr̄imoniū: sʒ n̄ dirimit iā ꝯtctū. vt si hēticꝰ ꝯhat cū hētica baptizata. Si āt infidel' sit q2 caret fidei sacro: vtputa baptismo. si cōtrahit cū ifideli nihil fac̄ ⁊ dirimit iā ꝯtctū. Sic gᵒ i veti testō cultꝰ dispitas mr̄imonio p̄stabat ipedimētū: nō simpl'r: sʒ vbi timebat̄ piculū: ⁊ dinū aderat iudiciū: ⁊ sup hᵒ addinū erat mādatū. Ita i lege noua cultꝰ dispitas nō simpl'r ipedit mr̄imoniū: sed vbi timet̄ periculū: ⁊ vbi est diuersitas sacri: ⁊ ꝓhibitio ecclīastici statuti. Hec de intentiōe p̄dicti do-

ctoris i.4.di.39. His sic psuppositis tres ingram⁹
n. vz. C Pria ē ista. an int iudeos ⁊ alios infideles
sit vez mrīmoniū. C Scda ē. an ifideli cōuerso cū
xpiano mrīmonialr iūcto reuertētū ad ifidelitatē sit
solutū mrīmoniū. C Tertia ē. an xpian⁹ possit cū i
fideli mrīmonio copulari. C Quātū ad pmā dico
sʒ Petz de tarātasio: ⁊ sm cōit̃ b hac mā loqntes
q̄ int ifideles ē vez mrīmoniū. inqʒtū ē ordiatū ad
bonū plis sʒ psectioʒ nāe: nō sʒ psectioʒ grē. Et iō
coz mrīmoniū vez ē: sʒ ñ psectū. Et pp h⁹ ifideles
carnalit̃ cognoscētes suas nō peccāt: ñ pp bonū .p
lis: aut pp mrīmoniū fidē q̄ tenent̃ vxori debitū red
dē: h⁹ faciāt. Hec eadē snia ponit̃ dist. 26. c. deinde
opponit̃ lōgū ca^m ē p vnā colūnā. Nō pono ipm .p
pt plixitatē. Sʒ ad h⁹ vitat̃ clariorē noticiā pono
duos casus. C P⁹ pono q̄ aliqs ifideliū mrīmonio
copulat⁹ efficiat̃ xpianus. potit̃ ne postea cū ɔiuge
sua infideli adhuc sil' manere? Rñdeo ad h⁹ s'm be.
Tho. i.4. di.39. q̄ ifidel' cōuersus potit̃ cū infideli
manē sub spe ɔuersiōis. sʒ si obstiatū viderit: rece
dat. Ɉn Pau. i. Cor.7. dic. Si qs frat̃ vxorē hñs i
fidelē siue nō credētē: si ɔsētit vxor hitare cū illo: ñ
dimittat eā ⁊c̃. Et dic be. Tho. ibidē q̄ ad h⁹ tamē
nō tenet̃. Sʒ pōt dimittē ēt si psona ifidel' vna co
hitare velit sine ɔtūelia creatoris: sʒ ɔuerti tñ non
vult. hec be. Tho. Nō tñ q̄ i decretali. qʒto. ex. b bi
nor. ⁊ .28. q. z. c. vxor. ⁊. c. nō solū. ⁊. c. si ifidel'. hec
oia ponūt̃ clare. Tres ponūt̃ casus i qb⁹ infidel' ad
fidē ɔuersus cū ifideli cui mrīmonio copulat⁹ erat:
manē nō dz. Prim⁹ qñ ifidelis nō conuersus nomē
dñi blasphemaret. z⁹ qñ ptrahēt ifidelē ɔuersū ad i
fidelitatē. 3⁹ qñ eū iducēt ad aliqd pctm̃ mōtale. vñ
solēt dari tales vsus. Spnas spnētē: vl' blasphēare
volētē. Uel te credētē scel⁹ ad mortale ībētē. Nā sit
absqʒ mora sic vicula rupta pora. Si vo nō sit aliqs
pdcoz casuū: ⁊ spat̃ illi⁹ ifidel' ɔuersio: potit̃ infidel'
ɔuersus cū alīo ifideli cui mrīmōialit̃ ē copulat⁹ si
placuerit remanē. Hec colligūt̃ ex snia dcē decretal'
qʒto. C z⁹ casus ē. qd si alt̃ ifidel' q mrīmōialit̃ ē in
fideli ɔuerso copulat⁹ nolit ad fidē ɔuerti. nūqd po
sit ifidel' ɔuersus alīi xpiano copulari mrīmonio?
Circa h⁹ aīa mea diuerse fuerñt opi. vt dic Bona.
vbi. s. ⁊ dic Bona. q̄ nisi Aug. ⁊ Hiero. vba retor
q̄nt̃: nō videt qnō ad ɔcordātiā reduci possint. Be
at⁹ igit̃ Hiero. fuit isti⁹ opi. q̄ ois vita ifideliū pec
catū eēt: ⁊ q̄ mrīmoniū ifideliū ad veterē hoiem p
tinēt. Et qr i baptismi lauacro vet⁹ expoliat̃ hō cū
actib⁹ suis: nouusqʒ iduit̃. hinc ē q̄ sic pterita pctā
isti ifideli ɔuerso ⁊ baptizato nō ipputant̃ nec cōpu
tāt̃: sic nec ɔiugia. Et p ɔñs licitū qdē eēt ifideli cō
uerso: cū alīo fideli mrīmonio coplari: illo adhuc i
fideli viuēte. Et sic sʒ beatū Hiero. ad casū rñdet̃.
Beat⁹ āt Aug. alit̃ sentit. vz. Cōiugia ifideliū: etsi
meritoria nō eēnt: tñ culpabilia nō erāt: sʒ bōa ac li
cita. Et h⁹ triplici rōne. C P⁹ qr de⁹ mrīmoniū insti
tuit. C z⁹ qr ius nāle dictat. C 3⁹ qr apl's ɔfirmat. i.
ad Cor.7. Si qs frat̃ vxorem hñs ⁊c̃. vbi. s. Et qr
hec licita sūt p baptismū nō delet̃. Ɉn dñs Bona.
ait. Aug. rectī⁹ sensisse. pp qd canōes cū Aug. senti
re pl's decreuerīt. Et sic ecclīa firmat. vz. q̄ mrīmo

niū ɔctū cū vna ante baptismū: ⁊ post baptismū cū
alia bigamū facit. sic expsse dr̃ di.34. c. siqs viduā.
Hec sīt vba dñi Bona. vt. s. Ex his itaqʒ vbis pʒ
q̄ viuēte vxore ifideli: nō pōt ifidel' ɔuersus alīi fi
deli mrīmonio coplari. Audi tex. 28. q. 3. c. acuti⁹.
vbi sic dr̃. Acuti⁹ itelligūt: q nec eū ordinādū cēsue
rūt: q ante baptismū hūerit vnā: ⁊ p⁹ baptismū alte
rā. Ɉn baptismo. n. cria abolēt̃: nō federatio ɔiugij
soluit̃ ⁊c̃. Et sīt vba Aug. Et idē dr̃. §. se. vbi sic dr̃
Ɉtē Inno. Ruffo ⁊ Eusebio epīs macedonie mlt̃s
argumētis pbat talē bigamū reputari. Quia g⁹ iste
c⁹ cā i pscti agit̃ ante baptismū hūit vnā: ⁊ p⁹ baptis
mū alterā bigam⁹ reputat̃. Et lʒ vite merito: indu
stria: scia polleat: i epm tñ ordinari nō pōt. hec ibi.
C Ad c⁹ rñsiōis declaratioʒ ē nōndū sʒ Bona. vbi
s. q̄ i tali casu distiguēdum ē. vz. aut ifidel' vult co
hitare cū ifideli ɔuerso: aut nō. Si sic. aut vult co
hitare cū blasphemia nois xpi: aut ñ. Si nō: ⁊c̃ aut
itēdit pturbare ⁊ pturbat ad ifidelitatē: aut nō. Si
igit̃ vult cohitare sine blasphemia nois xpi: ⁊ sine
pturbatiōe ɔuersi ad ifidelitatē: nec ad aliud mōta
le pctm̃. dic Bona. q̄ nō pōt alīi mrīmōio copula
ri illo ifideli viuēte: qr nec iniuriat̃: nec fac ɔtūeliā
deo: nec mrīmonio: nec marito: si mlier sit q ifidel'
ē nō ɔuersus. Si āt ifidelis nō vult cohitare. vel si
vult nō sine ɔtūelia creatoris vl' sine ipulsiōe ad i
fidelitatē: vl' ad aliqd pctm̃ mortale. tūc soluit̃ mrī
moniū ⁊ potit alteri mrīmonialit̃ copulari. s. fideli.
Hec ē rñsio dñi Bona. Guil. tñ ⁊ Ray. dicūt q̄ si
tria pdicta. s. ɔtūelia creatoris. iductio ad ifidelita
tē. vl' ad aliqd pctm̃ mōtale nō sint ⁊ clara: potit i
fidel' ɔuersus mrīmōio coplari ñ expectato iudicio
ecclīe. Si vo illa tria dubia sint: tūc eps sine ecclīa
aliquos ad mlierē mittat: q ei⁹ pquirāt volūtatē in
casib⁹ pdict̃s. Si vitatē cōpit ⁊ nolit qd expedit facē
tūc potit vir mrīmonio copulari. Ɉsta ē bōa rñsio.
Sʒ tñ ego hic dubito. Cū. n. mrīmoniū sit sacrm̃ ⁊
viculū diuino iure istitutū vñ ē q̄ soluit̃ i h⁹ casu mrī
moniū: ⁊ nō alia sacra. vñ q semel ē baptizat⁹ sp ē
baptizat⁹. ⁊ q semel ē ordiat⁹ sp ē ordinat⁹. g⁹ pfor
mit̃ vbi fuit vez mrīmoniū illud sp erit. Et p ɔñs
qʒtūcūqʒ illa mlier reuerti nolit: aut aliqd triū pdi
ctoz fuerit: nō erit ille ifidel' ɔuersus absolut⁹ a mrī
monio ⁊ viculo ei⁹. ⁊ p ɔñs nō potit mrīmonio alīi
fideli copulari. Dico q̄ mrīmoniū nō ē pure sacrm̃
ecclīasticū. Nō. n. confert̃ grā gratū faciēs: cū ɔbit̃
vl' exercet̃. ⁊ p ɔñs i ipi⁹ ɔctu pcia inuenīūt. 3z. q.
z. c. cōnubia. qd i alijs nō licet. Et iō qr grāz nō cō
fert: ⁊ caracterē nō iprimit: sic sac baptism⁹ ⁊ ordo.
iō dissoluit̃ cā legittia obstāte. Audi tex. 28. q. z. c.
si ifidel'. vbi sic dr̃. Si ifidel' discedit odio xpiane fi
dei discedat. Nō ē. n. frat̃ aut soror subiect⁹ suitut̃ i
h⁹. Non ē. n. pctm̃ dimisso. s. illo pp deū si alij se co
pulauerit. Cōtumelia qppe creatoris soluit illius
mrīmoniū circa eū q relinqt̃ ⁊c̃. h⁹ ibi. Et sic pʒ p⁹
vi. q̄re ⁊c̃. C Ad scbaz vñ. dico sʒ Boñ. vt. s. q̄ nō
erit solutū mrīmoniū q⁹ ad sbaz. Et h⁹ triplici rōe.
C P⁹ rōne euitāde simulatiōis ⁊ deceptiōis. Posset
eni aliq infideles ad fidē accedē ⁊ cōiuges xpianas
accipe: ⁊ postea illas relinqndo illudē. Iō ne eis ta

tia faciēdi mā ꝑstet eoꝝ m̄rimoniū nō soluit: q̄ntūcū q̄ȝ ad īfidelitatē relabat. ¶ 2° rōe approbāde vitatis. Nā ī xp̄ianis ꝛ fidelib⁹ m̄rimoniū significat īsolubilē vnionē xp̄i ꝛ ecclie. ꝛ ꝑ ꝯn̄s illō erit īsolubile. Iste due rōnes st̄ dn̄i Boñ. ¶ 3° rō ē rōe ꝑfecte sū datiōis. Nā q̄ꝛ baptism⁹ ē oīuȝ sacroꝝ fūdamtū: ꝛ ī ipo imp̄mit caract idelebil'. ꝛ per ꝯn̄s durāte sū dam̄eto durāt oīa sacr̄a in eo fūdata. m̄rimonium est sacr̄m. g° erit ī quocūq̄ȝ idelebile q̄ntūcūq̄ȝ ad īfidelitatē dilabat. Et h° exp̄sse cū alijs ēt dictis ī alia vitate oñdit Inno. ī. c. q̄nto. ex. d diuoꝛ. vbi sic ad lr̄aȝ dr̄. Si alt īfideliū ꝯiugū ad fidē xp̄i conuertat: alto vl' nullo mō: vl' nō sine blasphēia xp̄i: vel vt trahat eū ad mortale ei cohitare nolēte. si fidel' ē pōt ad scd̄a vota cōuolare. Si āt alt fideliū ī hēsiȝ labat: q reliq̄t viuēte alto ad scd̄as nuptias nō trāsibit. hec ibi. q̄re ꝛc̄. Sȝ ꝯ̄ dicēs. sic īfidel' ꝯuersus ad fidē pōt alteri coplari: q̄n alt cōiugū fac aliqd ī cōtumeliā creatoris: sic ꝛ iste fidel' ad īfidelitatē cōuersus: q̄ꝛ fac ī cōtumeliā creatoris: poterit alt ī fide remanēs alteri m̄rimōio coplari. Dico ꝙ nō ē sile. q̄ꝛ ī p° īfideli ad fidē cōuerso: lȝ m̄rimoniū eēt veꝝ: nō tn̄ erat ratū ꝛ firmū. 28. q. j. Nō ē ratū m̄rimoniū qđ sine deo est. ait Aug. In 2° āt ad īfidelitatē cōuerso ē ratū. ꝛ iō ī p° soluit. in 2° nō. q̄re ꝛc̄. Et sic pȝ 2° ꝑncipal' vi. h⁹ cōcl'onis. ¶ Ad t'tiā vi. q̄ ꝑpe ē sēsus cōcl'onis dico duo. ¶ p° ꝙ simpl'r ꝛ absolute fidel' cū īfideli n̄ pn̄t v̄o m̄rimōio copl'ari. ꝛ si copulāt nō erit m̄rimoniū 28. q. j. §. ex his itaq̄ȝ euident colligit. Et. c. caue. vbi sic dr̄. Caue xp̄iane gētili aut iudeo filiā tuā. s. xp̄ianā t'dē ꝛc̄. h° ibi. Et. c. se. dr̄ sic. Nō oȝ cū hoīb⁹ hēticis. a. īfidelib⁹ dic gl. imiscē cōnubia: ꝛ filios vel filias dare. sȝ poti⁹ accipe. s. ꝑ verba de futuro. si tn̄ se ꝑfitēt xp̄ianos eē futuros ꝛ catholicos. hec ibi. Et dn̄s Deut. 7. ꝛ Exo. 32. hoc ip̄m ꝓhibuit dicēs. Nō accipias vxorē filijs tuis d filiab⁹ alienigenaꝝ: ne traducāt eos p⁹ deos suos ꝛc̄. hec ibi. ¶ 2° dico ꝙ sub cōditiōe pn̄t spōsalia ꝯhi int' fidelē cū īfideli. hec āt ē cōditio: vt dicēdo si infidel' cōuertat. p̄ma ad Cor. 7. Scificat m̄lier infidel' ꝑ viꝝ fidelē h° ēt ostēdit dictū. c. nō oȝ. 28. q. j. ī fi. Nō tn̄ ꝙ post q̄ȝ cōuersus ē ad fidē: nō sufficit ad coꝛ m̄rimoniū illa ꝓmissio scā p° sub cōditiōe q̄n īfidel' cōuersus ī fidel' erat: sȝ indiget nouo cōsensu. tū q̄ꝛ illa cōditio fuit ꝑ verba de futuro. vt ī. d. c. nō oȝ. tū q̄ꝛ nō erat m̄rimoniū: sȝ spōsalitiū. Spōsalia g° cū cōditiōe supradicta pn̄t fieri int' fidelē cū īfideli: sȝ nō m̄rimoniū. q̄re ꝛc̄. Et sic pȝ tertia veritas. Cōcor. beatus Tho. ꝛ Petr⁹ de tarātasio ī. 4. di. 39. q̄re ꝛc̄.

¶ De negligētia dn̄oꝝ circa errores iudeoꝝ. ꝯ° III

a

Ccipe t'tiā cōcl'onē. vȝ. Rectores mīstrātes ī t'ra iusticiā grauit' errāt: si erroribus iudeoꝝ ꝛ falsoꝝ xp̄ianoꝝ cū ip̄is indebite cōuersanuū: aut dissimulāt: aut ꝓuidē nolūt. vbi tres igram⁹ vi. vȝ. ¶ p° vi. ē. vtꝝ dn̄i t'raꝝ possint exactiōes facē ī iudeos. ¶ 2° ē. an licite possint tenē penas q̄s iudeis ꝓ trāsgressiōe legū ꝛ statutoꝝ īfiret. ¶ 3° ē. q̄ pēa debēt cū iudeis īdebite cōuersātes puniri. ¶ Ad p̄mā dico f'ȝ be. Tho. ꝙ q̄uis iudei merito sue culpe f'ȝ leges subdāt' s'uitu ti: vn̄ ꝛ dn̄i t'raꝝ eoꝝ bona oīa accipe pn̄t tā q̄ȝ sua: ita tn̄ ꝙ eis vite necr̄ia nō subtrahāt. tn̄ ne nomen dn̄i blasphemet: h° s'uare debēt: vt exactiōib⁹ incō'netis nullaten⁹ ꝑgrauent: ad cōsuetas tn̄ eos cogē pn̄t sine pctō. Nō tn̄ f'ȝ gl. 23. q. 7. C. siq̄ iā ꝑcisi. ꝓ verbo. q̄ꝛ illi⁹ ip̄o. ꝙ iudei nō pn̄t spoliari reb⁹ suis. q̄ꝛ nr̄a volūtate suas res tenent: ꝛ dicūt dn̄i reꝝ suarū. Sarracenos v̄o bn̄ possum⁹ spoliare: q̄ꝛ res nr̄as iniuste nob tenēt. s. t'rā scām. sȝ vbi illā dimitterēt: vl' alia dimitterēt q̄ nr̄a nō eēnt: eos expoliare nō possem⁹. Et d h° plene notāt Inno. ꝛ Hosti. ex d voto. e. ꝙ sup his. h° ibi. ¶ Ad secūdā veri. dico f'ȝ be. Tho. ꝙ iudei cū peccāt: puniēdi st̄ pecuniaria pēa si expedit: ꝛ tāto grauī⁹ quāto idebite pecuniā extorquēt. h° tn̄ ītellige: si iudei bōa hēant pret' vsuras. Si āt nihil haberēt preter bōa acq̄sita sub vsuris: dn̄i t'raꝝ illas penas retinē nō debēt: sȝ in ꝓ̄os cōuertē vsus: aut ī bonū cōe citatis ꝛc̄. ¶ Ad tertiā veri. dico f'm Ray. ꝙ si clerici sint: ꝛ admoniti satisfacē: ꝛ emēdari noluerit: debēt ꝑuari offō ꝛ bn̄ficio. Si vero laici: ꝛ h° siue sint dn̄i nolentes exeq̄ canonū statuta: siue alij q aliqđ apponūt ipedim̄tū si admōiti nō satisfecerit: d̄bēt excōicari. 28. q. j. c. nulli⁹. vide. s̄. cōcl'one. j. h⁹ s'e pt'. Si v̄o fuerint iudei vel īfideles ꝛ ꝯfecerit. Tād xp̄iani ab eoꝝ totali ꝯsortio sub excōicatiōis pēa st̄ remonēdi: q̄ȝdiu se nō emēdauerit: vt d̄bēt. vt pȝ ex. d iudeis. c. etsi iudeos. vbi dr̄ sic. Nisi iudei nutrices ꝛ s'uiētes dimiserit xp̄ianos sub pēa excōicatōis oīb⁹ īhibeat xp̄iāis: ne cū eis cōmerciū aliqđ audeāt exercē. h° ibi. q̄re ꝛc̄. Et hec sufficiāt ꝓ scd̄a pte h⁹ sermōis.

¶ Quō sit ꝑticipādū cū iudeis. Cōsideratio. III.

t Ertio loco

Iudeoꝝ ꝛ infideliū ꝑticipationē videam⁹. vbi tres cōcl'ones subiungamus. vȝ.

¶ Prīa cōcl'o ē ista. Quicūq̄ȝ pecuniam accipiūt a iudeis diligent' attēdāt: an sit iniuste vl' iuste: debite vel idebite acq̄sita. ¶ 2° ꝯcl'o. Licet iniuste iudei ꝛ vsurarie quidē pecuniā ꝛ aliā multā s'baȝ cumulēt: nō tamē lȝ bōa illoꝝ furtiue vel alio idebito mō rape. ¶ Tertia ē ista. In his q̄ ad vite cōuersationē sūt necessaria: nō peccāt xp̄iani: debito tamē discretoq̄ȝ mō cū iudeis cōuersationē hīe.

¶ Quō sit xp̄iāis licitū bōa iudeoꝝ accipe. cōcl'o. I

a

Ccipe p̄mā ꝯcl'onē ꝛc̄. vt. s̄. vbi tres veritates inq̄ram⁹. vȝ. ¶ Prima veri. ē ista. an liceat ꝓ suo labore a iudeis dono vel ꝑcio aliqđ accipe. ¶ Scd̄a veri. an elyma a iudeis sine peccato a xp̄ianis acceptari possit. ¶ Tertia veri. est. an aliq̄s peccet dono vl' elyma vl' alio modo retinēdo qđ nouit eē illicite acq̄situȝ. ¶ Quātū ad p̄mā dico ꝙ recipe aliqđ a iudeis dono vel ꝑcio potest intelligi dupliciter. aut. n. iudeus quicquid habet ex vsura est: aut alio mō debito: vt īdustria vel labore. Si p̄mo mō adhuc distinguēdū ē: aut recipiēs certat de dāno suo vitādo: aut ꝓ lucro suo captādo. Si de dāno suo vitādo: tunc licet accipe: nec sic accipiēdo peccat. sicut si q̄s a fure vl' raptore dānificatus ē: puta ꝑ incēdiū ꝛ huiusmodi: nō peccaret si recuperaret ab eo dānū suū: nisi ipe fur vel raptor nihil haberet: nisi qđ eēt acquisitum ex furto vl' rapina. tūc eni nō recipiat: quia sic reci-

pēt ī spē res aliēas: vt suo dāno satisfaceret. Si āt
fac. ꝑ suo lucro captādo: manifestū ē ꝙ recipe nō pōt.
Si aūt aliqd hz p̄ter vsuras: pōt accipe dono vel
p̄cio a iudeo pecuniā. Hec r̄nsio ē Guil. ⁊ btī Tho.
ī qdā ep̄la ad ducissā lothorīgie. q̄r ⁊c. ℭ Ad scdaz
ve. pono tria notāda. ℭ pᵒ notandū ꝙ tria sūt ī ele
mosyna ꝯsiderāda. s. iusticia: ordo: ⁊ itentio. Insti-
cia vt. s. elȳna de iuste ⁊ licite acquisito fiat. i. q. i.
n̄ ē putāda. vbi dr̄. Nō ē putāda elȳna: ēt si paupi-
bꝰ dispēsetur. qd ex illicitꝫ rebꝰ acqrit̄. Quia q hac i-
tētiōe male accipit: vt bn̄ dispēset: grauatur potiꝰ q̄z
iuuatur ⁊c. hec ibi. ℭ zᵒ reqrit̄ ordo. vt p̄mo sibi: de-
inde pximo tā spūalr q̄z tp̄alr ꝓuideat. De spūali
pz. Mat. 7. ⁊ Luc. 6. c. Eijce p̄mū trabē de oculo
tuo: ⁊ tūc videbis eijcē festucā frīs tui. Vide. s. ser
mone p̄cedēti. de corporali āt pz rōne: qm̄ agēs p̄-
mus agit in partē ꝓpīquā q̄z remotā ⁊c. ℭ 3ᵒ reqrit̄
itētio: vt. s. fiat dei amore. Hoc ē p̄mū nobile. ℭ zᵒ
notādū fm btm̄ Tho. zᵃ zᵉ. q. 3z. ꝙ aliqd dr̄ illici-
te acqsitū tribꝰ modis. ℭ Uno mō qn̄ id qd illicite
acqrit̄: debet̄ ei a quo acqsitū ē. ⁊ hᵒ fine nō trāsfe-
ratur dn̄ium: vt in rapina ⁊ furto. sine trāsferatur vt in
vsura. lz moderni magnā faciāt difficultatē: an in
vsura trāsferatur dn̄iuz. Et de talibꝰ dīc Tho. elȳ-
na fieri nō pōt. ℭ Alio mō pōt eē illicite acqsitum
qd qs ꝯ iusticiā accepit: nō tn̄ dz ei a qᵒ accepit red
dē. sz tn̄ iste q dedit ꝯ iusticiā dedit: ⁊ hic ꝯ iusticiaz
accepit: vt ī symonia: ⁊ hᵒ dz paupibꝰ erogari: nec
pōt ꝑ se retineri. ℭ Alio mō dr̄ illicite acqsitū. n̄ qz
ip̄a acqsitio sit illicita: sz illud ex qᵒ acqrit̄ ē illicitū:
sic illd qd meretrix ꝑ artē lupanarꝫ acqrit. Et vo-
catur ꝓp̄e turpe lucr̄. Licz. n. meretrix ꝯ legē dei fa
ciat exercēdo se tali ī īmūdicia: tn̄ ī eo ꝙ accipit lu-
cr̄ nō fac̄ ꝯ legē di. ⁊ iō pōt illud retinē: q̄ trāsfert
dn̄iuz: nec ꝯpetit repetitio. Et de talibꝰ pōt elȳna
fieri. Et hāc distictōez approbat Aug. 14. q. 5. c. n̄
sane. qcqd ab īnitio sumit̄ ⁊c. in fi. ℭ 3ᵒ notādū q̄z-
tū ad vitātē distīguēdo. Aut iudei hn̄t aliqd qd nō
sit ex vsurꝫ. ⁊ tūc ⁊ ip̄i elȳnas facē pn̄t: ⁊ xp̄iani ac-
cipe sine pccō. Aut qcqd hn̄t ex vsurꝫ ē. ⁊ tūc disti-
guēdū ē. Aut. n. efficiunt̄ nō soluēdo ⁊ tē q scict ab
eis elȳnā accipet: mortalr̄ peccaret. Aut efficiunt̄
soluēdo. ⁊ sic p̄nt dare ⁊ accipe. q̄ sic d̄ iure oīa pau
perꝫ st. q̄re ⁊c. ⁊ ē expō Guil. q̄r ⁊c. ℭ Ad 3nā dico
ꝙ nō. ⁊ īmediate cū nouerꝫ illa ex vsurꝫ acqsita eē:
dbes pōtare iudo a qᵒ accepisti: si eū īnenerꝫ. si n̄ tē
paupibꝰ xp̄i de ꝯsilio diocesāi: vl alioꝝ ꝓboꝝ viroꝝ
vl' ī vtilitatem cōm̄ citatꝫ dispensent̄. q̄re ⁊c.

ℭ Al.ꝰ modꝰ retinēdi iudeoꝝ bona. Cōclō II.

a — Capi fam ꝯclōnē. vz. Licz īiuste ⁊ vsu-
rarie iudei qdē pecū ā ⁊ aliā mūdi subam
cumulēt: nō tn̄ lz bona eoꝝ furtiue vl' alio
īdebito mō rape. vbi tres īgramꝰ ve. vz.

ℭ P̄ria ve. ē. an liceat iudeo vsurario occulte tm̄
accipe: q̄ztū ipse illi ꝑ vsuras extorsit. ℭ Scda ve.
ē. An a iudeo vsurario aliq̄ bōa ītētōe possū occlte
bona sua accipe: vt puta q̄ video rē d̄ facili ad ma
nꝰ meas puenire: ⁊ ipse nunq̄z sciet qs fuerit. ⁊ ego
postea aut restituā illᵒ cᵒ res fuerūt: sz pdite ꝑ vsu-
ras. aut ēt paupibus erogabo. ℭ 3ᵃ ve. ē. an liceat
alicui ꝑ extrema sua necitate aliqd a iudō vsurario
vel ab alio occulte rape: vt ide mee possim subue-
nire necitati. ℭ Quātū ad p̄mā dico lz aliq oppo-
sitū dixerit ꝙ ꝓpt̄ periculū īfamie vel ēt ꝓp̄e ꝓso-
ne. qm̄ si caperet̄ licite vt latro puniri posset. Nul-
li. n. lz suū sic extortū ab vsurario occulte surripe. si
tn̄ fecerit: satisfacē nō tenet̄: nisi sibi plꝰ dbito exol-
uisset. Tal'. n. lz iustū faciat. s. tm̄ accipe q̄ztum ille
deuorauit: nō tn̄ iuste. Deut. 16. Iuste qd iustuz est
exeq̄rꝫ. q̄re ⁊c. ℭ Ad fam dico ꝙ a nullo q̄ztūcūq̄z
vsurario lz q̄cūq̄z bona ītentōe bona sua accipe ipo
nesciēte vel īuito. Nō. n. sūt facienda mala vt ide
eueniāt bona. 14. q. c. forte. vbi dr̄. Forte aliqs co-
gitat ⁊ dic̄. Multi st̄ xp̄iani diuites: auari: cupidi.
Nō hēo pcm̄ si suū ill' abstulero ⁊ paupibꝰ dedero
vn̄ q̄ illi nil boni agunt: mercedē hr̄e poso. Sz hꝰ
cogitatio diabolica caliditate suggerit̄. Nā si totuz
tribuat qd abstulit: addit potiꝰ pcm̄ q̄z minuat. q̄
. s. aufert sibi copiā restituēdi. hec ibi. q̄re ⁊c. ℭ Ad
3tiā dico ꝙ tp̄e necitatꝫ oīa st̄ cōia. 12. q. 1. c. dilectis-
simus. ⁊ di. 47. c. sic̄ hi q ꝑ īsaniā. Et ꝑ ꝯn̄s cuilibet
licitū erit a quocūq̄z tm̄ accipe q̄ztū ꝓ tūc necessitas
cogit. q̄ tc̄ vtit̄ iure suo. d̄ ꝯse. di. 5. c. discipulos su-
os. vbi dr̄ sic. Discipl'os suos cū ꝑ segetes. s. alie-
nas trāscurrēdo euellerēt spicas ⁊ ederēt ip̄iꝰ xp̄i
voꝝ īnocētes vocat: ꝙ ꝓ q̄ coacti hᵒ fecerint. hec
ibi. Sz si nō sit extrema necitas tc̄ n̄ erit licitū. Ces
sāte. n. necitate cessat ⁊ id qd ꝑmittebat̄. 1. q. 7. qd
ꝓ remedio. vbi sic dr̄. Quod ꝓ remedio hac neci-
tate tp̄is statutū ē: cōstat p̄mitꝰ nō fuisse. Qd ergo
uecitas ꝑ r̄medio reqit: cessāte necitate vtiq̄z debz
cessare parit̄ qd vigebat. Hec eadē v̄ba ad lr̄az po
nūt̄. i. q. i. qd ꝑ necitate tp̄is statutū ē: cessāte necita
te ⁊c. Et. 9. q. i. c. ordiatōes. ī fi. q̄r ⁊c. ⁊ sic pz ista ꝯᵒ.

ℭ Q̄ discrete cū iudēis ꝯuersātes n̄ peccāt. ꝯᵒ. III.

a — Capi fnā ꝯclōnē. vz. In hꝭ q̄ ad vite cō
seruatōz st̄ necīa: nō peccāt xp̄iani: dbito
tn̄ discretoq̄z mō cū iudeis hic ꝯuersātōz
vbi tres īgramꝰ ve. vz. ℭ pᵃ veri. ē ista.

Utꝝ xp̄iani possint fuire iudeis. ℭ zᵃ veri. ē ista.
Utꝝ liceat puulos iudeoꝝ clā accipe: ⁊ illos iuitꝫ pa
rētibꝰ baptizare. ℭ Tertia ve. ē. Utꝝ iudeis lice-
at q̄ vite st̄ necessaria vendē. ℭ Quātū ad p̄maz
dico fm Hosti. Cū ꝓhibitū sit ꝙ nullū mācipium
xp̄ianū iudeo seruiat. multo mīnꝰ liberi xp̄iani eis
seruire debent. Unde accipe regulā generalem ꝙ
nullus xp̄ianus assidue intra domū iudei neq̄z tāq̄z
famulus: vel pediseq̄. aut obstetrix: aut nutrix: aut
aliquo seruitutis officio cōmorari debet. Et siqs
hoc fecerit: ⁊ āmonitus noluerit emendari excōi-
cet̄. ex̄ de iudeis. c. iudei. z. vbi dicitur sic. Excō-
municētur mancipia xp̄iana: ⁊ q cum iudeis in do
mibus suis pro qualibz causa habitauerint ⁊c. hec
ibi. Et. c. ad hec. dicit̄. Nullus pro quauis merce-
de: iudeoꝝ seruitio se exponat. Neq̄z causa obste-
trizādi: vel pueros nutriendi. hec ibi. Et. c. ⁊ si iu-
deos. in fine. dicitur sic. Sub pena excōmunica-
tionis omnibus inhibeatur xp̄ianis: ne cum eis cō
mercium aliquod audeant exercere. hec ibi. q̄r ⁊c.
ℭ Ad 3aꝫ ve. dico ꝙ ē duplex doctoꝝ opinio. vna

cti Tho. 2ª 2ᵉ. q. 10. arti. 12. q simplr iudeoꝝ puerꝯ ꝛ quoꝝcūqꝫ ifidelīū inuitis parentibꝯ baptizare nō licet: aut occulte subtrahere. Sꝫ cū ad ānos discretōis puenerīt: ēt inuitis parētibꝯ poterūt si voluerit baptizari. Et rō vt dic in qdā qōne de quolibꝫ ē. q: si an vsū rōnis fidē susciperēt: de facili psuasione parētū puerterētᷣ. Itē ēt an rōnis vsū fm rectā iustᷓcie regulā debēt filij sub cura eē parētuꝫ. Hec de itentōe btī Tho. Alia opinio est magistri Marci de ripa i quodā suo qdragesimali in hac feria: quā plᵉs insequunᵗ modernoꝝ cuius verba sēt hec. Si pueri iudeorum sunt vsu rōnis carentes: possant licite p pncipes ꝛ barones: ēt inuitis parētibꝯ ad fidē iduci. imo eēt grāde bonū si dñi fraꝝ in suis: hᵒ facerēt tris: ꝛ illos defēderēt: ne ad manus suoꝝ parētū deuenirēt: ꝛ sic multoꝝ eēnt cā salutᷣ. Ad hᵒ facit textus 28. q. i. c. iudeoꝝ. vbi sic dᶦ. Iudeoꝝ filios vel filias ne parētū iuoluāᷣ errorībꝯ. ab eoꝝ ꝯsortio separari decrenimꝯ deputatos aut monasterijs: aut xpianis mulieribꝯ: aut viris deū timētibꝯ vl sub eoꝝ ꝯuersatōe cultū dī discāt. atqꝫ melᵢꝯ istituti tā i moribꝯ qꝫ in fide pficiāt. hec ibi. Et de ꝯse. di. 4. c. plerīqꝫ. circa finē dī sic. eos āt quos circūcidūt: si filij eoꝝ sūt: a parētū ꝯsortio separenᷣ si serui p iniuria corporis sui librati tradāᷣ. hᵉ ibi.

¶ Ad rōnes āt btī Tho. sic possꝫ rñderi. Et pᵒ ad pmā dᶦ q intelligiᷣ de illis xpianis q nō possēt iudeoꝝ defēdē filios. sic. n. veꝝ ē q de facili ad psuasionē parentū puerterenᷣ. ¶ Ad 2ᵐ dᶦ q si filij iudeoꝝ subderenᷣ cure parētū fm nālē iusticiā secus eēt. sꝫ ēt suis vltra hoc subdūᷣ falsis erroribꝯ quos illi pueruli i tenera etate suscipiētes: in posteꝝ difficulᷣ corrigerenᷣ. q hᵉꝯ ē qlitas de difficili mobilis per phm̄ i pdicamētis. c. de qlitate. Et qō noua testa capit iueterata sapit. Hec est snīa andicti doctoris. Licet hec opinio magistri Marci pia videaᷣ. tn̄ non cōsonat determinatōi decretoꝝ. vn̄ glo. 28. q. i. c. iudeoꝝ. sic dᷣ. Quidā intelligūt hoc capl'ꝫ q iudeis auferēdi sūt paruuli eoꝝ ꝛ baptizādi: sed adulti nequaqꝫ. Sꝫ certe sic nec adulti ita nec paruuli vi trahēdi sūt. imo fm hᵒ in breui nullus esset iudeꝯ. Quō gᵒ reliqe isrlᷣ postea salue fierēt? Ideo intelligo hoc de filijs iā xpianis: quos forte parentes circūcidē volebant. de ꝯse. di. 4. c. plerīqꝫ. Et hoc idē ibi lrā innuit. Hec in glo. illa. Et pfecto mihi videᷣ q sci viri q iperatoꝝ intimi fuerūt: sicut scūs Silnester cū Cōstāntino. Ambrosꝯ cū Theodosio iperatoribꝯ: si hāc ita grādē vt dic magr̄ Marcus vidissēt vtilitatē: cū iperatoribꝯ laborassēt: vt legē gnālē de hoc istituissēt. nec m̄ acrū ē. Nec forte dicas illos hoc ipsā ignorasse: cū circa fidei vtilitatē vigiles pmaxime eēnt. Nō gᵒ credo alia destitisse de cā: nisi q: spūs scūs nō edocuit: q: non oportuit. Sub bono. n. illo plā forte mala subōriri possēt. Et iō snīam glo. magr̄ approbo. ꝛ cōiter ita teneᷣ. Nō tn̄ q si vnꝯ parentū iudeoꝝ ad fidē cōuertaᷣ: ipsuꝫ seqnᷣᷣ filij paruuli. ex de ꝯuersione ifideliū. c. si. qō scipit. ex lris. Sꝫ dic qso an mulieres leuātes pueros possēt eos occulte baptizare? Dico fm Smᷣ. q sine pudicio si in mortis articulo puuloꝝ hᵒ sieret: laudabile eēt: nec eēt pccm̄. alias āt nō liceret: ne iniuria fieret sacro p reiteratōeꝫ: si forte ad tps cōuerterēᷣ: aut ob aliā rōnabilē cām ꝛc.

¶ Ad tertium ve. dico q claꝝ ē ex dicens q in his q ordinanᷣ ad vite necēit. item: licꝫ cū eis cōuersari ꝛ vendē ꝛ alia vite necessaria ipēdere. tñ tn̄ oīa fint sine dei ꝯtumelia ꝛ fidei subuersiōe. q: sic melꝯ eēt eos relinquere mori. qꝫ illos i fidei puersionē ꝛ dei contumeliā iuuare. vn̄ Augu. ait. Meliꝯ ē mori fame. qꝫ idolatrijs vesci. Caueāt igr̄ xpiani a iudeoꝝ idebito cōsortio: ꝛ more fideliū fidelr viuāt. vt tādem illis dicaᷣ. venite bñdicti pris mei hic per grām. ꝛ i futuro p glīam. Amē.

¶ Sabbato tertie dñice qdragesime d ꝟgīe gliosa. Sermo i ordīe. XXV.

Jesus autem Inclināꝯ se digito scribebat i trā. Jo. 4. Principiū hodierne nāe hodierno die i fidiātibus iudeis: mulieris adultere qōnē pponētibꝯ ondit: cū se iclinās i trā scribebat vt qdā aiunt. trā terrā accusāt. sꝫ mystice gliosus deꝯ se iclinauit in trā q dedit fructū suū: cū humiliādo se de ꝟgine carneꝫ assūpsit. ad Phil. 2. Qui cū i forma dei eēt: nō rapinā arbitratꝯ ē eē se eqleꝫ deo: sꝫ semetipsū exinaniuit formā serui accipens in silitudinē hoīum factꝯ: ꝛ habitu inuentꝯ vt hō. Ecce mirabilis iclinatio i trā. i. i carnē gliose ꝟginis. In qbus sacratissimis ꝟbis tres de gliosa ꝟgīe ꝯsideratōes faciamꝯ. vꝫ. ¶ Gloriose virginis dulcorosaꝫ susceptionē. ¶ Gloriose virginis munificā descriptōem. ¶ Gliose ꝟginis debitā simulatōeꝫ. ¶ De gliosa ꝟginis susceptōe. Cōsideratio pma. Et nō q poprima ē ista pma psᷣ p natitate dñi.

Primo inqꝫ gliose ꝟginis dulcorosā susceptionē videamꝯ. Nā cū ꝟbū eēni pris se vellet scōꝝ patꝝ vocibꝯ iclinare: q quodāmō iātis clamoribꝯ dicētes. vtinā dirūperes celos ꝛ descēderes vsqꝫ ad ima tre: aures dei obtūdere v debāᷣ. descēdit i trā nrām q ꝟgo gliosa ē: ꝛ fructū ptulit amenissimū. de cꝯ plenitudine oēs accepimꝯ grām. Quod vt clare videamꝯ tres ꝯclones p ordinē ponamꝯ. vꝫ. ¶ pᵃ ꝯclō ē ista. Se dūtarat verbū eēnū a pre eēnalit pcedēs declinauit i trā: ꝛ filiꝯ factꝯ ē tā gloriose mris. ¶ 2ᵃ ꝯclō ē ista. Licet pris filiꝯ solꝯ in virgine humanādꝯ descenderit: eandē tn̄ nām numero tres ipas psonas assumere potuisse nihil incōgruit. ¶ 3ᵃ cōclusio est ista. Miro certe modo dei filius exerensi vt in virgine iclinareᷣ tm̄ quātū inclinari potuit.

¶ De iclīatiōe verbi dei i vteꝝ ꝟginis. ꝯclō pma.

Recipe pmā ꝯclonē ꝛc. vt. ꝫ. vbi mōe solito tres inqramꝯ ve. vꝫ. ¶ Pria ve. est. Quare verbū tm̄ i trā descēdit. ꝛ de ꝟgīe solū humanari voluit. ¶ 2ᵃ ve. est. An q: solꝯ incarnatꝯ ē dei filiꝯ: a mysterio icarnatiōis excludaᷣ prꝛ ꝛ spūs scūs. ¶ 3ᵃ ve. est ista. Quō ē possibile cū psone diuine nō possint separi q vna sine alia potuerit icarnari? ¶ Quātū ad pmā ve. dico q de te o eēne fili nō iniuria miramur. Dic queso cur tibi magis decuit hūanitatis depēdētia? Nūqd pri vt tibi cōuenit huiꝯ operis diligētia? Nūqd tu

magis q̃ patrẽ hoiez dilexisti: q pp charitatẽ hũanasti.
Nunqd tu solus ⁊ non pr̃ a pncipio hoiem creasti.
Nunqd tu magis q̃ pr̃ sapiens ⁊ potẽs humanasti.
An pr̃ noluit ⁊ tu voluisti. Si hec nõ. q̃re g° solus i-
carnasti. Dico aĩa cara q lz ista nõ sint q̃ deducũt vi
sit q nec ĩpotentia nec aliqd decõx intenenerit. Ex
quo hãc pono regulã gñalẽ. q lz tã pr̃ ⁊ spũs scũs q̃
filꝰ potuerit ĩcarnari: ɔgruũ tñ fuit solũ vbũ huma
nari. Et hoc triplici rõne ex pte dei: ⁊ triplici rõne
ex pte hoĩs ondo: vt colligit ex sñia dñi Bona. i. 3.
di. i. Ex pte dei qdẽ rõne imaginis. rõne pductõis
siue manifestatõis. ⁊ rõne filiatõis. ¶ P° ɔgruũ fuit
vbũ humanari rõne imaginis. vñ dic sic dñs Bo-
na. vt s. Cũ hõ a deo assũptibilis eẽt rõne dignita
tis imaginis: ⁊ filꝰ sit imago pr̃is: ɔgruũ fuit vt ima
go imagini vniret. Audi Paulũ ad Hebre. i. Qui
cũ sit splẽdor glie: ⁊ figura sbe eiꝰ: portãs oĩa vbo
virtutis sue ⁊c. Tria dic hic Paulꝰ d filio dei. ¶ P°
.n. dic q est splẽdor gl'e. i. fontalis radius ĩ se p̃nã
gliaz manifestãs: vt Dionysiꝰ ait. ¶ 2° dic q est fi
gura substãtie pr̃is. ⁊ hoc respcu spũs sci. q ipse ex
se ⁊ nõ a se spm scm vniꝰ substãtie cum pr̃e pducit.
¶ 3° dic q est portãs oĩa vbo vtutis sue. i. p quẽ oĩa
sunt ⁊ gubernant. Ista alias clarius declarabo. Cũ
ergo filꝰ figura ⁊ imago sit pr̃is ⁊ tota eiꝰ eẽnnalis
silitudo. ⁊ ds decreuisset fieri vt ita loquar silitudo
hoĩs: ɔgruũ fuit vt q ĩ eẽnitate imago ⁊ silitu° pr̃is
eẽni erat: silitudo ⁊ imago hoĩs fieret ĩ tẽa. hic aũt
filꝰ pr̃is erat. ergo ɔgruũ fuit eũ potiꝰ humanari.
¶ 2° rõ dr̃ manifestatõis. vnde fiat hec rõ. Sic ad
manifestationẽ vbi ĩtellcũalis reqrit vt vbo vel vo
ci vniat sẽsibili ⁊ corporali: sic ad manifestationẽ vbi
eẽni pr̃is eẽntialis ⁊ ĩtellcũalis exigebat: vt vbũ ipz
vniret nature corporali. Et q̃uis oẽz nãz potuisset
sibi vnire: vt dic Scotꝰ: lz aliq ɔtriũ sẽtiãt. tñ q hu-
mana nã peccauerat: ⁊ ob hoc pmaxime fiebat hõ.
ɔgruũ fuit vt humane nature vniret: ⁊ hipostatice
ɔiũgeret. ¶ 3° rõ dr̃ filiatõis. ɔgruẽtissime. n. actũ
est: vt eaipsa psona q̃ ĩ eẽnitate celestis pr̃is dicebat
filꝰ ⁊ ĩ humanitate filꝰ fieret gliose vgĩs. Et hãc
rõez tãgit magr̃ ĩ lr̃a. ⁊ Aug. ĩ li. de trinitate. Unde
magr̃ sic ad lr̃az ait. Sz solꝰ filijs ĩ carne missus est:
nõ spũs scũs nec pr̃. Qd̃ rõ scm̃ est: vt q erat ĩ divi-
tate dei filꝰ: ĩ humãitate fieret filꝰ hoĩs. Et sub iũ
git imediate: vnde posset vna & qnarta rõ formari di
cens. Nõ pr̃ vel spũs scũs carnẽ ĩduit: ne alius ĩ di-
uinitate filꝰ eẽt: alius ĩ humanitate. ⁊ ne idẽ eẽt pr̃
⁊ filius: si deus pr̃ de hoĩe nasceret. Unde ĩ ecclia-
sticis dogmatibus sic dr̃. Nõ pr̃ carnẽ assũpsit neq
spũs scũs: sz filius tm̃ vt q erat ĩ diuinitate dei filꝰ:
ipse ĩ hoĩe fieret filius hoĩs: ne filij nomẽ ad alterũ
trãsiret: q nõ eẽt natiuitate eẽna filius. Hec sũt ver
ba magr̃i ĩ lr̃a. di. i. sni. Nũc vero videamus ɔgrui
tatẽ istã ex parte hoĩs. Triplici. n. alia rõne ex pte
hoĩs pbat ɔgruũ fuisse filiũ ⁊ nõ pr̃ez nec spm scm
de virgine humanari. ¶ Prima rõ dr̃ ruinatõis.
¶ Scd̃a dr̃ reparatõis. ¶ Et tẽia dr̃ fructificatõis.
¶ Prima dr̃ rõ ruinatõis. vnde arguat sic. Sicut
homo quodãmõ dei silitudinẽ appetẽdo corruit: sic
cõgruũ fuit vt p dei silitudinem repararet. Uerbũ
aũt est silitudo pr̃is: vt dcm̃ est. ergo ⁊c. Et hãc rõ-
nem tãgit Ber. sup illud Jone. 3. Propt me venit
hec tempestas. Et similr̃ btus Anselmus libro cur
deus hõ. ait enĩz sic Anselmus. Homo p quo erat
oraturus: ⁊ diabolus quẽ erat expugnaturus: falsã
dei silitudinẽ p̃sumpserãt: ideo specialius aduersus
filiũ peccauerũt: quãobrẽ ei spãlis vĩdicta ⁊ ĩdulgẽ-
tia cõpetebat. ¶ Scd̃a rõ dr̃ reparatõis. vnde ar-
guat sic. Sicut p orationem ⁊ supplicationẽ sumus
reparati: sic p eũ cui magis orare ⁊ supplicare ɔue-
niebat: humanã nãm reparari ɔueniebat. Sz filio
magis orare ⁊ supplicare q̃z pr̃i ⁊ spũi scõ cõuenie-
bat. ergo magis per eũ humana nã reparari debe
bat. Audi Anselmũ vbi. s. Cõuenientius inqt est fi-
liũ supplicare pr̃i q̃z aliq̃z aliã psonã. Ecce grandis
supplicatio. Pater ignosce illis: q nesciũt qd faci-
unt. ¶ Tertia rõ dr̃ fructificatõis. vnde arguat sic.
Cũ oẽs per deũ humanãdũ filij adoptõis fieri de-
bebãt: ɔgruũ fuit vt illa psona humanaret q̃ filius
dei erat ĩ diuinitate. sed hoc fuit verbũ. ergo verbũ
magis incarnari ɔueniebat. Jnde Aug. super illud
Ro. i. Qui scũs est ex semine Dauid sm carnẽ. Et
ponunt etiã ista verba a magistro di. i. triij. circa fi-
nez scd̃i capli. Dei inqt ergo filius hoĩs scũs ẽ filꝰ
Natus sm vitatẽ nature ex deo dei filius: ⁊ sm ve-
ritate nature ex hoĩe hoĩs filius. vt veritas geniti
nõ adoptiõe: nõ appellatõe: sed ĩ vtraq natiuitate
filij noĩe nascẽdo hr̃et. ⁊ eẽt verus ds ⁊ verus hõ
vnus filius. hec ibi. Et hec sufficiãt p p̃ma vitate.
¶ Quãtũ ad scd̃az veritatẽ dico q ad hoc respon-
det textus de sũma trin. ⁊ fi. catho. c. i. ɔiuncta glo.
sup verbo. a tota trinitate. vbi dr̃. q a mysterio in-
carnatõis nõ excludit pr̃ nec spũs scũs. Textus di-
cit sic. Et tãdẽ vnigenitus dei filꝰ Jesus xp̃s a to-
ta trinitate cõmuniter incarnatus ex Maria semp
virgine spũs sci cooperatõe cõceptus: vus hõ scũs
ex aĩa rõnali ⁊ humana carne cõpositus: vna ĩ dua
bus naturis psona: viã vite manifestius mõstrauit.
Qui cũ sm diuinitatẽ sit ĩmortalis ⁊ ĩpassibilis: idez
ipse sm humanitatez scũs est passibilis ⁊ mortalis.
Qui etiã ĩ ligno crucis passus ⁊ mortuus: descendit
ad ĩferos: tẽia die resurrexit a mortuis: ⁊ ascẽdit ĩ ce
lũ. Sed descẽdit ĩ aĩa: ⁊ resurrexit ĩ carne: ⁊ ascẽdit
parit in vtroq: venturus ĩ fine seculi: iudicaturus vi
uos ⁊ mortuos: ⁊ redditurus singulis sm opa sua:
tã ĩprobis q̃z electis. Qui oẽs cũ suis pprijs resur-
gẽt corporibꝰ q̃ nũc gestãt. vt recipiãt sm opera sua
siue bona fuerit siue mala. Jlli cũ diabolo penã ppe
tuã: ⁊ isti cũ xp̃o gliaz sempitnã. Una vero est fide-
liũ vlis ecclia ⁊c. Pulcherrimus ẽ iste textus. Sic
cernis ⁊ vides q ĩ eo narrant omnes articuli fidei.
Quare ɔcludamus q lz eẽni pr̃is filꝰ ĩcarnationẽ
tminauerit. i. humana carne se solũ vestierit: nõ tñ
a mysterio ĩcarnatõis certe diuine psone p̃cedũtur.
Misit nãq deus pr̃ filiũ suũ vt humanaret: sed nõ
humanauit ipse: nec humanari itẽdẽs. ad Gal. 4.
Misit deus filiũ suum natũ. i. nascẽdũ sub lege: vt
eos q sub lege erãt redimeret. Jo. 3. Sic deus dile-
xit mũdũ vt vnigẽitũ suũ daret. Spũs scũs quoq
carnẽ q̃ vestiri debebat vbũ disposuit: ⁊ organiza-

uit: nō tñ ipse vestit⁹ ē: nec vestiri itēdebat. Luce. i.
Spūs scūs supueniet i te. Sz verbū ⁊ venit ⁊ car-
nē induit: ⁊ l nobis manifestus apparuit. Baruch.
3. Post hec i tris visus est: ⁊ cū hoibus cōuersatus
est. Jo. i. verbū caro fcm̄ est: ⁊ habitauit i nobis. Et
hec sufficiāt ꝑ scda veri. De hac tñ mā multa dixi-
mus i nro dñicali. i dñica pma aduētus: ⁊ i sermone
natiuitatis dñi. Hic tñ ea posuimus q̄ ad nrī ꝓpo-
sitū faciūt. qre ⁊c̄. ¶ Quātū ad tciā veri. dico ꝙ hoc
nō dz videri tibi icōuenies. Et rō: qꝛ lz tres ꝑsone
sint vna essentia: tñ tres ꝑsone sunt tres subsistētie.
Et icarnatio tminat ad subsistētiā. ideo vna ꝑsona
potuit icarnari sine alia. Et ideo faciamus istā disti
ctionē ꝙ icarnatio pōt dupl'r ꝯsiderari. aut. s. ꝗtuz
ad cām efficientē: aut quātū ad causaz tminātē. Si
pmo mō sic opus incarnatōis fuit idiuisum. qꝛ vna
ꝑsona nō efficit icarnationē sine altera. Si scdo mō
tunc nō est icōueniēs ꝙ fuerit diuisa: qꝛ vna ꝑsona
potuit icarnationē tminare sine altera. ⁊ ita itelli-
gunt doctores de hac mā loquentes. qre ⁊c̄. Et hec
sufficiāt ꝓ ista pma ꝯclōne. qre ⁊c̄.

¶ Qꝛ eandem naturam numero tres persone diui
ne assumere potuissent. Cōclusio. II.

Ecipe scdaz ꝯclōnē. vz. Licet pris filius
solus i vgine humanādus descēderit: eā-
dē tñ nāz numero tres ipsas ꝑsonas assu-
mere nihil icōgruit. Ad cui⁹ declarationē tres inq-
rani⁹ veri. vz. ¶ P⁹ veri. ē ista. vtꝝ ista ꝓpositio sit
ꝯcedēda. diuina nā assūpsit nāz humanā: an debea
mus dīe ꝑsona diuina assūpsit nām humanā. ¶ 2ª
veri. est ista. An ista ꝓpō sit ꝯcedēda. ꝑsona diuina
assūpsit ꝑsonā humanā. ¶ 3ª veri. ē ista. an ista ꝓpō
sit ꝯcedēda. tres ꝑsone diuine sil' eādē nāz numero
potuerūt assumere. ¶ Quātū ad pmā dico aīa mea
ꝙ magr̄ sniaꝝ i. 3. di. 5. hāc veritatē popnit ventilat
Et tādē cōcedit ꝙ iste dne ꝓpōnes cōcedi pñt. vz.
ꝑsona diuina assūpsit nām humanā. Et nā diuina
assūpsit nāz humanā. Hāc aūt ꝓpōnem. ꝑsona di-
uina assūpsit nāz humanā: ꝓbat p dcm̄ Augu. li. de
fide. ad Pe. c. 6. vbi dr̄ sic. Hic deus humanā nām
i vnitate ꝑsone suscepit: q se humanās p uūaz icor-
rupte virginis vteꝝ ex ea nasciturus ipleuit. formā
ergo fui. i. nāz fui i suā accepit ille deus ꝑsonā. hec
magr̄ i lr̄a. Relinqt ergo magr̄ istā ꝓpōnē eē catho
licā. ꝑsona verbi assūpsit nāz humanā. Scdaz vero
ꝓpōnē. s. nā diuina assūpsit nām humanā. dicit idē
magr̄ valde eē difficilē. qꝛ i hoc dic ipse plimū do-
ctores dissentire videnꝶ. Et dic ꝙ lz illi doctores q
oppositū istius ꝓpōnis ferūt pclarissimi fuerūt: tñ in
hoc nō solū ab alijs doctorib⁹: sed etiā a seipsis dis-
cordare videnꝶ: sicut subiecta capl'a docēt. Et ideo
ꝯriū tenet magr̄ hic: dicēs ꝙ ista ꝓpō est cōcedēda.
nā diuina assūpsit nāz humanā. Et arguit sic vt pz
ex lr̄a ibidem. Forma dei accepit formā hois. Sed
noie forme dei itelligiꝶ nā diuina. Noie forme hois
itelligiꝶ nā humana. ergo illa ꝓpō vera. ꝯña nō. ⁊
maiorē ꝓbat p Augu. i. de trini. c. 7. sic dicētē. Etiā
seipso xp̄s minor fcūs est: formā fui accipiens. Nec
. n. sic accepit formā fui: vt dimitteret formā dei: in q̄
erat eq̄lis pri: vt i forma dei ⁊ i forma fui: idē ipse sit

vnigenit⁹ fili⁹ pris. hec sūt verba Augu. dic ergo
magr̄. Si forma dei formā fui accepit: ꝓfcō nā di-
uina nāz humanā accepit. Minorē vero idē magr̄
ꝓbat p aliud dcm̄ Augu. i li. de fide ad Petrū. c. 8.
Cū igr de xp̄o audis: qꝛ i forma dei erat: oz te agno
scere firmitꝙ tenere i illo forme noie nālē plenitu-
dinē. i. plenā nāz diuinā debere itelligi. hec sūt ver
ba Aug. qre ⁊c̄. Idē etiā ꝓbat p dcm̄ Hilarij i li. 12.
de trini. sic dicētē. Esse i forma dei: nō alia itelligē-
tia ē q̄z in dei manere nā. Et imediate magr̄ subiū
git. didicisti inqt nomine forme intelligētiā fieri na
ture: ⁊ audisti ꝙ in forma dei formā fui accepit. vn̄
ꝯñs ē ꝙ nā diuina nāz humanā suscepit. Hec sūt
verba magrī. Sed dices pr̄ Ambro. hoc valde du
biū ē: ⁊ videꝶ expsse ꝯ dcā alterius cōclōnis. Vn̄ ar
guo sic. Solū verbū carnē accepit p dcā omniū do-
ctoꝝ: vt cōclusū est p pcedētē cōclōnē. ergo nō nā di
uina. añs etiā pz ex cōcilio toletano. ergo ⁊c̄. Dico
ꝙ illa dictio exceptiua solū nō excludit nāz diuinā:
sed alias ꝑsonas. s. prēm ⁊ spm̄ scm̄. Sic etiā rn̄det
magr̄ in lr̄a. Sed ꝯ inqes: hoc mihi non satisfacit.
Arguo. n. sic. Nā diuina est cōis trib⁹. si ergo nā di
uina nāz humanā assūpsit. sequiꝶ ꝙ q̄libet ꝑsona sit
humanata: qđ est ꝯ dcā. Dico anima mea ꝙ hō ar
gumētū tuū cōcluderet: si nā diuina assūpsisset nām
humanā ad vnitatē ꝓpriā. Sz nō ē sic: sed assūpsit
illā solū ad vnitatem hipostasis i supposito filij. Sz
adhuc istabis. arguo. n. sic iqes. Si ergo nā diuina
nāz humanā assūpsit vt dicis: vr̄ seq pr̄ Ambro. ꝙ
sic ista ꝯcediꝶ. vbū caro fcm̄ est. ita ista dz ꝯcedi. nā
diuina caro fcā est. Ad hoc tibi aīa mea magr̄ i lr̄a
rn̄det dicēs ꝙ ista nō est pcipua rō quare vbū caro
fcm̄ est. qꝛ ip̄z vbū carnē humanā assūpsit: sz qꝛ assū
psit eā in vnitatē suppositi ꝓprij. nō aūt sic nā diui-
na vt dcm̄ est. qm̄ nō suscepit eā in vnitatē ꝓpriā: sz
i vnitatē suppositi verbi. Et iō argumētū nō ꝯclu
dit. qre ⁊c̄. Et hec tibi satis p pma veritate sufficiāt
¶ Quātū ad scdaz veritatē dico ꝙ magr̄ i eadē di.
5. ꝯtij ponit alias duas ꝓpositōes oīno negandas.
vz. istā: nā diuina assūpsit ꝑsonā humanā vel ꝑso-
na diuina assumpsit ꝑsonā humanā. vn̄ sic ait in. c.
ideo vero. Ideo vero inqt non ꝑsonā hoīs accepit
siue assūpsit: qꝛ caro illa ⁊ aīa illa nō erāt añ vnitaē
vnā ꝑsonā quā assūpserit. qm̄ ex illis nō ꝯstabat ꝑ-
sona q̄ illis vnitū est verbū. Nā sibi iuicē sunt vni-
ta sil' cū verbo sunt vnita. Alia tñ vnione intcē vni-
ta sūt illa duo. s. aīa ⁊ caro. ⁊ alia vnione verbo vni-
ta sūt qꝛ alia est vnio aīe illius ad carnē. alia ē vnio
verbi ad aīam illā ⁊ carnē. Nō ergo accepit verbū
dei ꝑsonā hoīs: sed nām: qꝛ non erat ex carne illa ⁊
aīa illa vna cōposita ꝑsona: quā verbū accepit: sed
accipiendo vniuit: ⁊ vniēdo accepit hec ille. Sed
magr̄ in. c. sequenti qđ icipit: hic a qbusdam. arguit
sic. ꝑsona est nā rōnalis indiuidua substāna. anima
aūt quā verbū assūpsit est hō. ergo verbū assumpsit
ꝑsonā. Dicit magr̄ ꝙ lz aīa sit ꝑsona: qñ est a corpo-
re separata: sicut angelus: nō tñ qñ est corpori vni-
ta. Et cū aīa quā verbū assūmpsit nunq̄ꝫ fuerit qn
alicui rei ꝯiūcta sit. iō nō seqtur argumētū. Sz cer-
te aīa mea cara: hic nō teneꝶ magister a doctoribus

vult.n.ipse vt cernis ꝙ aīa sepata sit psona.ꝛ hꝰ doctores nō ꝯcedūt. vñ scotellꝰ i.3.sniaꝝ.q.ꝑncipa li.dicit.ꝙ ꝺ rōne psone ē negatio depēdētie actua lis ꝛ aptitudinalꝭ.ꝛ iō qꝛ aīa sepata sēper hꝫ ꝺpen dētiā aptitudinalē ad cōpꝰ iō nō ē psona.ꝛ qꝛ dū est vnita hꝫ depēdētiā actualē ad corpꝰ.iō ēt nō ē pso na.Et qꝛ aīa xp̄i sēper fuit vnita.iō nunq̄ȝ fuit pso na.In hꝰ bri dixit magr̄.q̄re ex hꝰ cōcludit̄ rn̄sio:ꝙ nō sufficit ad rōnē psone ꝙ sit nā rōnalꝭ indiuidua substātia:sꝫ oꝫ ꝙ nō hēat depēdentiā ad corpꝰ ap titudinalē:nec actualē.Et idē tenet Frāciscꝰ ma ronis.di.23.in qōe illa. vtꝝ psona sit 2ª itētio.i re spōsiōe qōnis.Et hāc negationē depēdētie vocat ipse icōicabilitatē.qꝛ ꝓpe ista rō ē cōstitutiua pso ne.ꝛ ꝑpt hꝰ psone diue p hāc rōnem pmarie ꝯsti tuūt̄:cū sint sūme icōicabiles.Et hoc q̄ꝫtū ad istud dubiū. Ultra dcm̄ argumētū magr̄ i codē.c.addu cit aliq̄s auctes.vt Augu.i expositiōe simboli dicē tē.vbū hoiez assūpsisse.ꝛ sic de alijs.Sꝫ expōit ma gister hoiez.i.hūanā nām vt sit sensus hoiez acce pit.i.hūanā nām. Et hec volo sufficiant ꝑ 2ª vi. ¶ Quātū ad tertiā veri.dico ꝙ de hꝰ sūt varie opi niōes doctoꝝ. ¶ pꝰ opio ē dm̄ Bona.dis.i.tuj.vꝫ ꝙ plures psone vnā ꝛ eandē nām numero simul assumere nō possint.Nō q̄dē ꝑpt assumētꝭ defectū siue ipotētiā:sꝫ ꝑpt repugnātiā ꝯdictiōis iplicite. Et ꝙ hꝰ sit ipossibi'e sic ꝓbat.qꝛ aut talis assūptio t̄minat̄ ad vnitatē nāe:aut ad vnitatē psone: aut ad vnitatē idiuidui.Si ad vnitatē nāe.gꝰ ex vni tate nāe hūane ꝛ diue vna tertia nā resultaret. ꝛ sic i xp̄o nō eēt distictio assumētꝭ ꝛ assūpti.ꝛ per ꝯn̄s n̄ vera assūptio.Si vero ad vnitatē psone seq̄retur ꝙ plures psone cōicarēt i vnā psonā.ꝛ sic plures persone essent vna persona.qꝺ iplicat ꝯdictionē. Si āt ad vnitatē idiuidui:cū talꝭ vnitas sit ex par te assūpti:ꝛ nō ex parte assumētꝭ:seq̄ret̄ ꝙ assūptū traheret ad se nām assūpti qꝺ ē icōueniēs.non.n. trahit hūanitas ad se diuinitatē i xp̄o:sꝫ potiꝰ diui tas hūanitatē.assumē ē.n.ad se trahē:siue ad se su mere.Et ꝑpt hāc ꝯdictionē dic̄ p̄fatꝰ doctoꝛ ꝙ im possibile ē plēs psonas eādē nāȝ numero assumer̄ posse.Et hꝰ itelligit ꝑut icarnatō verbi fac̄ idio matū cōicatōeȝ.p quē modū dr̄.Filiꝰ dei factꝰ ē hō Sic ondit Anselmꝰ liꝰ.cur deꝰ hō.c.9.dicens.plēs psone neq̄unt vnū ꝛ eundē hoiez assumer̄.ꝛ dicit idē doctoꝛ ꝙ ꝑpt hꝰ nō excludit̄ oīs aliꝰ modus as sūptōis.qꝛ cū itellectꝰ nr̄ m̄lta itelligē neq̄at q̄ deꝰ facere pōt:qs asserere audebit:tres psonas vnam nām nūero assumere potuisse:Ita ꝙ p grāȝ efficē potuissꝫ:vt tres psone vnā sibi nām ex ipe vnisset siue suppositasset. cum creatura oīs creatoꝛi suo obediēs sit.Et illc tres psone eēnt vnꝰ hō.ꝛ ita tri bꝰ psonis eēt cōis vna singularꝭ nā hūana assūpta dato ꝙ nō eēt cōis vnitas i vnitate psone.Et ista i snia ē opio p̄fati doctoris. Alia est opio sci Tho. pte.3.q.3.arti.6.ꝙ lꝫ tres psone n̄ possēt eādē ipo stasiȝ assumē: nihil tn̄ obstat qn possint eādē nāȝ as sumere.Et hāc opinionē iseqūt̄. Uarro.li.3.q.4.ꝛ affirmat eā sic.Quēcūq̄ȝ aliq̄ duo se hn̄t sic p̄us ꝛ po sterꝰ nō oꝫ ꝙ m̄ltiplicato posterioꝛ m̄ltiplicet̄ p̄us.

sꝫ nā ꝛ suppositū se hn̄t sic p̄us ꝛ posterꝰ.ꝛ p ꝯn̄s m̄ltiplicato supposito:n̄ oꝫ ꝙ m̄ltiplicet̄ nā.ꝛ per ꝯn̄s nihil repugnat ꝙ eadē nā possit eē i plibꝰ sup positꝭ siue psonis. Itē sic aīa vna nālit pōt eē i pluri bꝰ ptibꝰ corporis:ꝛ vnū corpꝰ supnālit i plibꝰ locis sic m̄lto magis vna nā i plibꝰ suppositꝭ. Itē abso lutū nō distiguit̄ neq̄ȝ m̄ltiplicat̄ p respectiuū. nā ē absoluta:suppositū siue psona respectiua.gꝰ nō oꝫ m̄ltiplicari nāȝ pp m̄ltiplicationē psonaꝝ.q̄r ꝛc. Alia ē opio Scoti:q iudicio meo optia ē:q̄ dic̄ sic: ꝙ de icarnatiōe possumꝰ loq̄ dupl'r.aut volumus dicere ꝙ eēntia diua sit formalꝭ t̄miꝰ icarnatōnis ꝛ tūc cōcedit ꝙ plēs psone possint diua eēntia me diāte assumē.eandē nāȝ nūero.aut volumꝰ dicere ꝙ ꝓpetas relatiua:siue ipsa psona sit formalꝭ t̄mi nus talꝭ icarnatiōis.Et tūc dicit ipossibile eē eādē nāȝ nūero a tribꝰ psonis assumi posse. Et rō ē q̄m oē eēntialꝭr ab aliq̄ꝰ vꝭ ab aliq̄bꝰ depēdēs oꝫ ꝙ ha beat vnū:qꝺ t̄minet eēntialꝭr illā depēdētiā. Sꝫ i illa assūptiōe ē eēntialꝭ q̄dā depēdētia vniꝰ nāe:ꝛ p sōna vbi totalꝭr ꝺterminat eā.igit̄ eadē natura non pōt totalꝭr a plibꝰ depēdē psonis: vꝭ assumi a plibꝰ psonis.ꝯn̄tia nō.ꝛ maioꝛ ꝓbat̄.q̄m ipossibile ē idē creatū i eodē gn̄e eēndi hr̄e plēs cās totales a q̄bꝰ depēdeat.Nā hꝰ dato.seq̄ret̄ ꝙ aliq̄d postq̄ȝ esset ab aliq̄ꝰ vt a cā:qꝰ posito vꝭ remoto nihil miꝰ eēt qꝺ ē apꝺ oēs icōueniētissimū. Minoꝛ vero ꝓbat̄: Nā psonalitas creata t̄minat ꝺpendētiam nāe in creaturis.ꝛ psonalitas icreata t̄miat ꝺpēdētiā nāe hūane. vt pꝫ.gꝰ sic psonalitate creata totalꝭr t̄minā te nāȝ:illa stāte nō posset alia psonalitate t̄minari sic psonalitate vniꝰ psone diue t̄mināte nāȝ hūanā illa sic stāte nō pōt alia psonalitate t̄minari. Ista satis nota sūt itelligēti.Et nō istud fundamentū ꝙ lꝫ nā hūana eēt i potētia obiectiuali anteq̄ȝ assumē tur ꝛ p ꝯn̄s assūptibilꝭ a p̄re:tn̄ nūc deducta ad actū i supposito filij:nō possꝫ aliq̄ꝰ mō a p̄re assumi:cum pfectissime eiꝰ depēdentia t̄minet̄ i supposito filij Et hoc fundamentū mihi magnā sidē facit. de hꝰ breuit̄ loq̄t̄ scotellus i.3.ꝛ bene vide ibi. Tene tu tn̄ haꝝ opinionū q̄ tibi gratioꝛ est.q̄r ꝛc.

¶ De hūiliatiōe verbi i v̄gīe glo:iosa. Cōclō III.

a

Ccipe tertiā cōclusionem.vꝫ. Miro certe mō dei filiꝰ exercuit: vt i virgīe iclīaret̄ q̄ȝtū iclīari potuit.vbi tres iq̄ramꝰ vita tes.vꝫ. ¶ pꝰ vi.ē ista.Quāta fuit iclīatio verbi et̄ni:qn ex sua benignitate ꝺ virgīe carnem assūpsit. ¶ 2ª veritas ē.Quāius ꝛ q̄lis honoꝛ de bet̄ a nobis verbo dari ꝑpt suā tantā charitatem. ¶ 3ª veri.ē.Quātaȝ excellētiā meruit xp̄s apud deū ꝑpt hoc:qꝛ carnē nr̄aȝ assumpsit. ¶ Quātum ad p̄mā vi.dico ꝙ verbū de virgīe carnē assumēs triplicit̄ se iclinauit. ¶ pꝰ.n.se iclinauit sub angeli ca natura. ¶ 2ꝰ iclinauit se sub humana natura: ¶ 3ꝰ iclinauit se sub passione dura. ¶ Pmo inq̄ȝ iclinauit se sub angelica natura. ps. Minuisti eū paulominus ab angelis glīa ꝛ honoꝛ coronasti eū ꝛ cōstituisti eū super opa manuū tuaꝝ. Que verba glo.sic exponit. Minuisti.i.passibilem ꝛ mortalem fecisti:paulominꝰ ab angelis:q sūt imoꝛtales t̄m

nāȝ. Sȝ ista mioratio p nāȝ fuit postea in magnam
gl'iaȝ p grāȝ cōmutata. Ideo seqr. glia ꝛ hono: co-
ronasti eum: glia. s. in resurrectione. ꝛ honore. scili-
cet in patria. Et constituisti eum. i. exaltasti eum
super opera manuū tuaꝝ. i. sup rōnalē creaturaȝ
supcelestē. i. āgelicā: ꝛ rōnalē creaturā t'restrē. i. hu
manā. Et sic pȝ p'ria iclīatio. vȝ. q' ſȝ nāȝ verbum
hūanatū mioratū ē ab āgel' ſȝ nām ītellige assūptā
nō assūmētē. ¶ 2° vbū ī assumēdo v'gīs carnē icli-
nauit se sub hūana nā. Audi apl'ȝ ad phil. 2. Qui
cū ī forma dei eēt: nō rapinā arbitrat' ē eē se eq̄lē
deo: ſȝ semetipȝ exinaniuit formā s'ui accipiēs: ī si
militudinē hoīuȝ fact': ꝛ habitu īuēt' vt hō. Que
verba sic Remigi' expōit dicēs. Qui cū ī forma di
eēt. i. ī eq̄litate dei patne deitatꝭ ꝯsubstātial' ꝛ coe
q̄lis illi ī oib'. Et Aug. ī li. de fide ad Petꝝ. vt de
ducit magister sniaꝝ. dis. 5. iiij. expōit sic formā di
dicēs. Cū audis de xp̄o q' in forma dei erat. oȝ te
agnoscere firmiterq; tenē: ī illo forme noīe nāe ple-
nitudinē debere itelligi. Nō rapinā arbitrat' ē eē
se eq̄lē deo. Remigi' rapina est qñ q̄spiā rē alienā
p violētiā sibi vsurpat q̄ illi nō ꝯuenit. Et dñs Je
sus rapinā qd' faceret qñ se p'ri eq̄lē ī oib' fecit di
cēs. Ego ꝛ p'r vnū sum': nisi ī veritate eēt fili' dei
eq̄l' illi ī oib'. Sic ꝛ p̄cursor illi' a scribis ꝛ phariseis
ꝛ pplo an xp̄s eēt iterrogat': si dixisset. ego sū: rapi
nā fecissȝ: ſȝ ait nō sū. Dixit. n. plene qd' erat ne mē
tiēdo diceret qd' nō erat. vt dicit Greg. ī omel'. su
per Mat. Si mō vero magn' fili' pditōis eēt ne:
rapinā qd' fecit: q cū fili' diaboli eēt. dixit ego suȝ
fili' dei: ego pacit': ego oīa dei. Seqr. ſȝ semetipȝ
exinaniuit. Remigi'. Exinanitio ē qñ res magna
ꝛ icōp:ehēsibilis ī pua cōp:ehēdit' formula. Sic' si
q̄spiā mūdi artifex totā mūdi machinā: oīa ēt mini
ma q̄ ī illo s't ī modica cera vl' pictura ꝯphēdē vo-
luerit: hec exinanitio dr. Idē dr de ciuitate vl' tē-
plo vl' de alia q̄cūq; grādi re ītelligendū eē. Sic ꝛ
verbū diuī cū luce habitet inaccessibilē totum sua
magnitudie mūdū iplēs: semetipsū exinaniuit. i. q̄
si ꝯtrit: vt ī pua formula visibil' appareret. Jere.
31. Nouū faciet domin' sup t'rā: mulier circūdabit
viꝝ. Jo. 1. Uerbū caro fcm̄ est ꝛ h'itauit in nob. Et
seqr formā s'ui accipiēs. i. ī v'itate hoīeȝ. i. hūanam
nāȝ suscipiēs. In silitudinē hoīuȝ fcūs. i. hō verus
fcūs ē. ponit' . n. silitudo p v'itate. Et h'itu inuent'
vt hō. h'it' ab āhiēdo nomē accepit q̄re q̄cqd aliꝗ
ambit illi' h'it' ē. Remigi'. Mult' modis h'it' dr
Quidā. n. h'it' illū cui accidit mutat: ſȝ non mutat'
vt sapia: q̄ de stulto sapiētē fac: sed nō mutat' sapia
ipa. Quidā h'it' mutat sed non mutatur: vt cibus
quo de lāgore in focilamētū corpora mutāt'. iux' illō.
ꝛ panis cor hōis cōfirmet. Quidā ē habitus q nec
mutat': sed tamē aliā ꝯseqr formā. sicut vestis q̄ in
dūta aliā formā capit q̄ȝ q̄ñ exuta ē ꝛ plicata.
Nā siue īduat' q̄s veste siue nō semp vestis nām
vestis s'uat licet formā mutet. Ita verbū p'ris ho-
minē assumēs ī homine mutatū nō ē nec ipse hō as
sumpt' mutat' ē ī verbū. Licet aliā formā accepit
hō q̄ȝ p'ius. qm̄ maioris postea dignitat' fuit q̄ȝ fue
rat antea. q: speciosus forma p̄ filijs hoīum. Inde

Aug. i. de trini. c. 7. Nō. n. sic accepit formā s'ui: vt
dimitteret formā dei ī q̄ erat eq̄l' p'ri: sed vt idē in
forma dei ꝛ ī forma hoīs fili' vnigenitus eēt p'ris.
Hec supdicta de mēte Remigij: vt s. Ad h° ppo
situ audi tex. cū xp̄s. de hereticis. Cū igi xp̄s pfectus
de' ꝛ pfect' hō sit: mādam' q̄ten' sub anathema-
te iterdicas. ne q̄s de cetero audeat dicē xp̄m non
eē aliq̄d s'm q' hō q: sicut xp̄s ver' ē de': ita ver'
ē hō ex aīa rōali ꝛ hūana carne subsistēs. hec ibi.
Et glo. sup vbo anathematize. dicit. ꝯ° q ꝯtrariū
dic est excōicatus. q: h° dicē hereticū ē: ꝛ oēs here
tici s't excōicati. vt ī. c. ad abolēdā. ꝛ. c. excōicamus
de hereticis ꝛc̄. ¶ 3° verbū diuū ī assumēdo v'ir
giīe carnē iclinauit se sub passiōe dira. Jsa. 53. Nō
ē ei spēs neq; decor ꝛc̄. Hāc auctē sepi' ī h° ope ī-
uenies. Jn apl's vbi. s. Humiliauit igr semetipsū fa-
ct' obediēs vsq; ad mōtē. Remigi'. Fact' igr est
obediēs p'ri c' volūtas fuit vt gen' hūanū redime
ret. Et nō solū p'ri: ſȝ ēt m'ri fact' ē obediēs Luc. 2.
ꝛ erat subdit' ill'. Mortē āt cruc'. Remigi'. Jōcru
cifixē rt eū: q: oib' mōtib' crucis mors sceuio: ē p
lōgū cruciatū. Si. n. gladio trāsuerberasset eū cito
finissȝ. vl' sic placuit ei. vt q: p lignū peccauit hō p
lignū redimeret. gr ꝛc̄. hec Remigi'. Et sic pȝ p'ma
v'itas. ¶ Quātū ad s'aȝ v'eri. dico vt colligit' d' mē
te dñi Bōa. i. 3. di. 9. q' duplex est p'ncipal'r hono:
. s. p se ꝛ p accñs. hono: p sē ē duplex. qdā p se ꝛ pp
se. qdā p se tm̄. hono: per se ꝛ ppt' se ē ille q soli do
d'bet'. Nā sol' de' ē q p se ꝛ pp se honorād' ē. Et hic
honō a grec' latria dr. ꝛ a latinis sic diffinit'. La-
tria ē cult' soli deo debit'. vbi ē notādū ſȝ Bona.
vbi. s. q' cult' dei pōt tripl'r ꝯsiderari. s. cōit: ppe
ꝛ mag' ppe. Cult' dei cōit' dict' dr act' direct' in
deū sub rōe finis. ꝛ sic cult' dei cōis ē oib' v'tutib'
¶ 2° accipit' ppe. ꝛ tūc cult' di act' ī deū direct'
nō solū sub rōe finis: ſȝ ēt sub rōe obiecti. ꝛ sic cult'
ē qd' ppriū v'tutib' theologic'. q: virtutes theolo-
gice h'ñt deū p obiecto: vt cōit' ītēdūt oēs. ꝛ iō dicūt'
oib' virtutib' p'stātiores. ¶ 3° mō accipit' magis
ppe. ꝛ sic di cult' ī deū direct' nō solū ī rōe finis ꝛ
obiecti: ſȝ ēt sub rōe honoris. Et sic ē ppri' adoratio
nis ipsi' latrie. ꝛ sic dic idē docto: latria ē q̄dā spāl'
virt'. Nā sic idolatria nō dr q̄dcunq; pctm̄. ſȝ illud
q° creatura adorat': sic latria nō dr q̄libet h'it' vel
act': ſȝ ille q° solus de' adorat'. Et nōnt dixi act'
vel h'itus. q: latria dicē pōt cultū iteriorē ꝛ exteriorē
Cult' iterio: ꝯsistit ī credēdo: diligēdo: ꝛ spādo: ꝛ
sic īprope accipit' latria. nec vt sic ē virt' cardinal'
sed theologica. nō tn̄ ab alijs distīcta: sed ꝯīs oēs
Cultus exterio: cōsistit ī q̄dā imolatiōe ꝛ sacrificio. ꝛ
sic p:op:ie dicit' latria q̄ nihil aliud est q̄ȝ s'uit' q̄-
dā vt expōit sacer Aug. ī li. de tri. ꝛ vt sic ē virtus
cardinal' cōtēta sub iustitia: q̄ pp:ie di religio. Jn
Augu. 10. de ciui. dei. sic ait. Religio ē virt' q̄ colit'
q̄ ē supioris nāe. Inde dicē possum' q' latria sic ac
cepta nō solū ē ī gñe virtutꝭ tāq; ī genere remoto
ſȝ ēt ī gñe v'tutꝭ cardinal' sic ī gñe subalt'no: ꝛ ī ge-
nere iustitie tāq; ī gñe ppinq̄uo. Jn genē vero re-
ligiōis tāq; ī gener' p'rimo. Et h° colligit' de mēte
Aurelij Aug. li. 11. de ciui. dei. c. 1. vbi dicit q' dei

cultus q̄ttuoꝛ nōibus appellaṫ.ſ.latria theoſolia: ſiue euſebē.⁊ hᵒ ſm grecos. Pietas ⁊ religio.⁊ hᵒ ſm nos q̄ idē ſit qō duo ꝑma: ſʒ ĩ plus ſe hēant. Nō tñ ꝙ latria ⁊ theoſolia ſic differunt. qm̄ latria dicit exteriorē ſuitutē q̄ ſpectat ad iuſtitiā: q̄ ē virtꝰ cardialis: ſʒ theoſolia dicit ſuitutē interiorē: q̄ ſpectat ad virtutes theologicas. Itē nō ꝙ qn̄ latria ē ipſa dilectio vł ſapia itelligiṫ de actu interiori ſʒ qn̄ dr̄ ꝙ latria ē cultꝰ itelligiṫ de actu extiori ſed d̄ hᵒ alias. Patet gᵒ ꝙ honoꝛ q ē ꝑ ſe ⁊ ꝑpṫ ſe debeṫ ſoli deo. Scd̄s honoꝛ dr̄ ꝑ ſe ⁊ nō ꝑpṫ ſe.⁊ hic honoꝛ d̄beṫ hūane nature xp̄i vt v̄bo vnita ē. Ubi nō ꝙ natura hūana ĩ xp̄o vnita verbo pōt triplr̄ ꝯſiderari. vno mō. inq̄ʒtū ſuſtētificaṫ dino ſuppoſito. Scd̄o iq̄ʒtū vnita diuinitati tm̄. 3ᵒ iq̄ʒtū creatura ſctiſſima tm̄. Si cōſideraṫ ꝑᵒ mō. tūc dico ꝙ cū hūanitas ſit a dino ſuppoſito ſuſtētata ſit vnꝰ hō. qꝛ vna ē ꝑſona xp̄i ⁊ vnicū ſuppoſitū: vt diximꝰ ĩ 2ᵃ ꝯcl'one ꝑcedēti ſeqˀ ꝙ vt ſic hūanitas xp̄i latria dʒ adorari. qꝛ latria ñ debeṫ parti rōne ptis: ſʒ rōne totiꝰ: totus āt xp̄s ē ꝑſona xp̄i. gᵒ latria adoraṫ hūanitas eꝰ vt ſic cōſiderata. Si vero hūanitas xp̄i cōſideraṫ vt vnita tm̄: ⁊ nō vt ſuppoſitata. Dixerūt qdā ꝙ yꝑdulia dʒ adorari. Alij āt latria. qꝛ nil aliud ſonat nām hūanā eē vnitā q̄ʒ ĩ ſuppoſito dino eē ſuppoſitatā. Si vero cōſideraṫ ꝯtio mō: nll'ī dubiū ꝙ dulia dʒ adorari. hoc ſētit dn̄s Bona. vt. s̄. ¶ Accipe nō 2ᵐ mēbꝝ ꝑncipale. vʒ. ꝙ altꝰ honoꝛ dr̄ ꝑ accidēs. i. ꝙ accidit illi rei vt ſic honoreṫ. Et hᵒ tripliciṫ fieri cōtīgit q̄ʒtū ad ptēs. vʒ rōne ſignificationis. rōne ꝑntatiōis. ⁊ rōne cōtinētie ⁊ reꝑuationis.

¶ ꝑᵒ rōne ſignificatiōis: ⁊ hᵒ mō venerant ſacra. qꝛ ſignificāt rē ſacrā. Nā vt dr̄. 4. ſniaꝝ. di. i. ſacramētū ē ſacre rei ſignū. Honoꝛ. n. q debeṫ ſacris eſt rōne ſignati ⁊ nō ſignātis. ⁊ hᵒ veritatē hʒ ēt ĩ ſacramēt꜏ veteris leg꜏. illis. n. adhibebaṫ honoꝛ ĩ rōne figurati ⁊ ſignificati ꝑ illa. vt pʒ ꝑ ſingula diſcurrēdo. Silr ⁊ ſacris noue leg꜏. Sʒ dices q̄uō ſacra noue leg꜏ dicūṫ ēt figure: cū res noui teſti ſint ſignificata ⁊ figurata ꝑ ſacra ātiq leg꜏. Adueniēte. n. re ceſſat figura. Qr ſacra noue leg꜏ nō debēt eē figuꝛ ſʒ res. Dico breuiṫ ꝙ ſacra noue leg꜏ ſt res ꝑ reſpectū ad ſacra veteris leg꜏. ſʒ ſt figure ꝑ reſpectū ad futurā patriā. exᵐ de ciroteca q̄ ē forma manus ⁊ tñ nō ē manꝰ. ⁊ poſtea de manu ītus poſita. qm̄ ibi ē res ⁊ ſignū. ⁊ poſtea d̄ nuda manu. Nuda manus ſignificat ſtatū celeſtis patrie: ubi oīa clarebūt. Manꝰ cirotecata ſtatū leg꜏ grē: ĩ qᵒ tminā̄ṫ vmbre veteris teſti: ⁊ tñ figura ē ſtatꝰ glē. hᵒ inſinuare vr̄ Paulꝰ cū aiebat. Videmꝰ nūc ꝑ ſpeculū ĩ enigmate: tūc facie ad faciē. Ciroteca aūt ſola q̄ eſt forma manꝰ tantū legis ſcripte ſtatū tm̄ deſignabat. Qr ad ꝑpoſitū dicamꝰ ꝙ honoꝛ q ſacris debeṫ ē rōe ſignificati ⁊ ñ rōe ſignificātiſ. ¶ 2ᵒ honoꝛ ꝑ accñs alicui debeṫ rōe ꝑntatiōis. ⁊ hᵒ mō imaginē virginis glo̾ſe: crucifixi: ⁊ alioꝝ ſcōꝝ honoramꝰ nō rōne ſui ſʒ reꝑntati. vñ verſus. Uirgis itacte cū veneris āte figurā: ꝑterenndo caue ne ſileaṫ aue. Sūt. n. figure he ⁊ imagines adiuētę: aut ꝑpṫ ꝑntitoꝝ recoꝛdationē. dē cōſe. diſ. 3. c. venerabiles. Venerabiles iqˀt imagīes xp̄iani nō deos appellāt: neqʒ ſuiunt eis vt dijs: neqʒ ſpē ſalut꜏ ponūt ĩ eis: neqʒ ab eis expectāt futuꝝ iudiciū: ſed ad memoriā ⁊ recordationē ꝑmitiuoꝝ veneraṫ eas ⁊ adorāt. hec ibi aut ꝑpṫ ſimpliciū eruditionē. de cōſe. di. 3. perlatū. vbi dic tex. circa ſinē. Nā qō legētibꝰ ſcriptura hᵒ idiot꜏ ꝑſtat pictura cernentibꝰ. qꝛ ĩ ipſa ignorantes vidēt qō ſeq debeāt ĩ ipſa legūt q lrās neſciūt vñ ⁊ ꝑcipue neſciēnbꝰ legē ꝑ lectiōe pictura ē. hec ibi. Gregoriꝰ ſereno ep̄o maſſilieñ. aut ꝑꝑ mentis nr̄e excitationē ⁊ ferrorē. vt pōit Bonauen. vbi. ſup̄. ¶ 3ᵒ honoꝛ per accñs debeṫ alicui rōne continentie ⁊ cōſeruatiōis. ⁊ hec duo ꝑmaxie ſūt: vt eucharistia ⁊ virgo glo̾ſa. q̄ veraciṫ xp̄m ꝯtinēt. ſʒ virgo tm̄ ſel: ſʒ eucbariſtia quotidie. d̄ cōſ. di. 2. c. quotidie. vbi accipe regulā generalē ꝙ nunq̄ʒ ĩ ſacro eucharistie adores vt deū qō oculꝰ coꝛpis cernis: ſʒ qō mēte credis. qō cernis ſacrm̄ tm̄ ē. qō credis vero res. de conſe. diſ. 2. c. panis. ⁊ c. āte benedictionē. ⁊ plibꝰ alijs capituł: vt deo duce declarabiṫ in hebdomada ſācta ꝑ totū. Et hec ſufficiāt q̄ʒtū ad ſcām vitatē. Quātū ad t̄ciā vi. dico breuiṫ ꝙ ad hᵒ tibi reſpōdet Paulꝰ ad philippēſes. 2. dicēs. ꝑpṫ qō ⁊ deꝰ exaltauit illū: ⁊ dedit illi nomē qō ē ſuper oē nomē: vt ĩ noīe Jeſu oē genu flectaṫ. celeſtium terreſtriū ⁊ infernoꝝ ⁊ oīs lingua cōfiteaṫ. qꝛ dn̄s nr̄ Jeſus xp̄s ĩ glīa ē dī pr̄is. Ex qbꝰ qdē v̄bis: poſtea gn̄ale ſtatutū ĩ eccl'ia manauit: vt hᵒ nomē Jeſus ſup oīa nomina veneraretᷣ. vt pʒ de emunitaeccliaꝝ. capitulo. docet. li. 6. de qᵒ ad plenū dn̄ica de paſſiōe dicemus. qr̄ ⁊c. Et hec ſufficiant pro pᵃma parte huius ſermonis.

¶ Qualiter tota trinitas ſe ĩ v̄gie d̄ſcripſerit. Cōſideᵒ II.

Ecūdo loco

virginis glorioſe mirificam deſcriptionē videamꝰ. Ubi tres altas ꝯclōnes ſubiūgamꝰ. ¶ ꝑᵃ ꝯcl'o ē. Glorioſus pater cui potētia attribuiṫ ſic ſe ĩ hac virgīe glo̾ſa deſcripſit vt eā potentiſſimam ad ſingulos iuuandum fecerit. ¶ 2ᵃ concluſio ē iſta. glorioſus filius cui ſapientia attribuiṫ: ſic ſe in hac benedicta virgine deſcripſit: vt eam ſapientiſſimam aduocatam fecerit. ¶ 3ᵃ cōcluſio ē iſta. Spiritus ſanctus cui bonitas ⁊ clemētia attribuiṫ: ſic ſe ĩ hac benedicta virgine deſcripſit: vt eā clemētiſſimā ĩ oēs peccatores fecerit.

¶ Qualiter glorioſus eternꝰ pr̄ ĩ v̄gie glo̾ſa d̄ſcripſerit ſuā potentiā. Concluſio. I.

Ecipe ꝑmā cōcluſionē ⁊c. vt. s̄. Ad cuꝰ declarationē tres igramꝰ veritates. vʒ. ¶ ꝑᵃ vi. ē iſta. Que ſit potētia dei. ¶ 2ᵃ veri. ē iſta. Ad q̄ obiecta ſe extendat iſta potētia dei. ¶ 3ᵃ veri. ē. Quō ĩ virgie deſcripta ē iſta potēria dei. ¶ Quātū ad ꝑmā veri. licet ĩ ꝑcedēn ſabbato aliqua de hac mā dicta ſint ad pn̄s tñ q̄dā e ſciētie prato breuiṫ colligamꝰ. Ad cuꝰ declaratiōnē tres regulas gn̄ales ſubiūgamꝰ. ¶ Pᵃ regula ē: ꝙ potētia gn̄aliṫ loquēdo q̄dā dicitᷣ actiua: q̄dā paſſiua. Potētia actiua ē ꝑncipiū trāſmutationis vł actōis ĩ aliud. potētia paſſiua ē ꝑncipium trāſmutatōis ⁊ paſſiōis ab alio. Iſta diuiſio potē-

tie accipit ab Aristotele.5.methaphisice.c.de potestate. Ex q̃ regl'a seq̃t imediate 2ª.regula.vz.q cũ ĩ do' nullo mõ sit potẽtia passiua.i.nullo mõ pn̄cipiũ patiẽdi ab alio.qm̄ id ipsectionẽ icludẽt satis liq̃t q ĩ deo sit actiua potẽtia. Que regl'a sic pbari põt. vnũqdq3 q̃to pfect' ẽ tãto pfect' agit: q̃to ipfect' ẽ tãto mag' patit.i.trãsmutari põt ab agẽte. Sz de' ẽ ens pfectissimũ nihil ĩ se ipfectõis hñs cũ sit bonũ illd q° mai'.i.pfecti' excogitari nõ põt vt Anselm' ait.g° nullo mõ potit ab aliq° trãsmutari ꝛ pati: sz solũ pfectissime agẽ. Oĩa ista satis nota sit g° regula nr̃a vera. ¶ 3ª regula ẽ ista.q lz in deo sit vna realit volũtas.in formalr vl' rõne ẽm quosdã: alia ẽ volũtas dei absoluta ꝛ alia ordiata. Ad cui' declarationẽ nõ q varia ẽ doctoꝝ opio d potẽtia absoluta ꝛ ordiata. Quidã.n.ferũt q potẽtia absoluta nihil aliud ẽ q̃z potẽtia executiua simplicit sũpta q̃tũ ad oĩa q̃ qs põt facẽ. Potẽtia aũt ordiata ẽ eadẽ potẽtia executiua i habitudie ad regulã recte rõnis. vbi gr̃a qs ĩ potẽtia absoluta dicetur qñ simpl'r aliqd põt: sz ĩ potẽtia ordiata qñ.s.solũ aliqd ẽz rectã regulã rõnis facẽ põt. Iste ẽ pm' mod' declarãdi qd sint potẽtie tales. Alij ãt aiunt q potẽtia absoluta ẽ q̃ oĩa possibilia respicit. Sz ordinata q̃ solũ possibilia moralr respicit.i.iq̃tũ talia sũt de cõsideratiõe moꝝ. Et ista opio distictionem haꝝ potẽtiaꝝ a distictiõe obiectoꝝ sumit vt ituenti pz. obiectũ.n.potẽtie absolute ẽ possibile simpl'r sz obiectũ ordiate potẽtie ẽ possibile in habitudine moris vl' vtutis. ¶ Tertia opinio ẽ q potẽtia absoluta ẽ ãte detminationẽ volũtatis: vt.s.cõsideratur ĩ illo signo: ĩ q° itelligit suã pcedẽ detmiationẽ. Et ipsa eadẽ potẽtia dũ seq̃t detminationẽ ordiata dicet. Nã qñ simpl'r nõ detminat agẽs ad h° vl' ad illud q̃tũ is vtrũq3 possit: tũc di ĩ potẽtia absoluta: sz qñ postea idẽ agẽs seq̃t suã detmiationẽ: q: detminat ad h° nõ ad illud: tũc dicet i potẽtia ordiata ¶ 4ª aũt opinio expsse loq̃t de potentia absoluta dei: Et dicit q potẽtia dei absoluta ẽ diuina volũtas absolute cõsiderata. Potẽtia ordiata ẽ eaipsa diuina volũtas: vt iformata ẽ pfectiõe iustitie legal' Exẽplũ i creaturis. nã illud dicet absolute aliqd posse: qñ nihil ei absolute repugnat: qn illud facere possit. Sz tũc ordinate põt qñ id qd facẽ põt: non absolute cõsiderat: vt sue.s.subest voluntati tm̃: sz ẽm q ordinat ad ordinatiões legis ꝛ statutoꝝ. Ex quo seq̃t q multa de potẽtia absoluta facere possumus: q̃ de ordinata potẽtia neq̃m'. põt.n.dñs absolute dãnare ĩnocẽtẽ ꝛ saluare nocẽtẽ: sz ordinata potẽtia neq̃t.qm̄ dz ĩ actib' suis ẽm leges ꝛ statuta ordinari. Sic ad ppositũ in deo diuina voluntas absolute cõsiderata ad oĩa possibilia dicet potẽtia absoluta. sz eadẽ voluntas vt ordinata legib' ꝛ ordinationib' q̃s ipsa istituit: dicet ordinata potentia. Ex quo seq̃tur q multa põt de potentia absoluta que negat ab eo de potentia ordinata. vt iusto negare vitam eternam. ꝛ reo ipsa3 econtrario dare: qd tamen nõ potest de ordinata dei potentia fieri. Franciscus autem maronis in conflatili sup primo sniaꝝ.di.44.q.6.aliq̃tulũ ista stringẽs dicit q sibi videtur q potentia absoluta nihil aliud sit q̃z diuina potẽtia executa q̃tũ ad oĩa q̃ sũt i eaipsa potentia vtualiter contenta. Potentia vero ordinata sit eadem potentia executiua dei q̃ñs actum rationis diuine q̃ñtis determinationẽ diuine voluntatis. Vult dicere hoc q postq̃ intellect' diuinus ituitiue cõspexerit q diuina volũtas sic determinauit: tũc potẽtia executiua dei seq̃tur tale dictamen. ꝛ tũc dicit regulata vt sic. ex quo sequitur q quicqd potentia diuina executiua ante talẽ regulationẽ põt: illud dicit posse de potẽtia absoluta vt aũt sequit dictamen tale: ꝛ huiuscemodi regulationẽ potẽtia tũc ordinata dicet. Sic.n. imaginãdũ ẽ. Nã diua volũtas q̃ absolute ẽ respectu oĩum gentiũ põt detminare se ad h° vl' ad aliud: cũ libasit. ꝛ tũc itellect' diuus ĩtuitiue illa cernẽs dic potẽtie executiue sic ĩ diua volũtate eẽ ordiatũ. ꝛ postea dictat eidẽ potẽtie vt talẽ detminationẽ exeq̃t Ista ẽ opinio Frãcisci. Nec tñ ista successiue fient: sz i eodẽ instãti itelligas. Et sic di quõ tu ais istas potẽtias distigui: cũ p te tã potẽtia absoluta q̃z ordinata sit ipsa eadẽ potentia executiua. Dicit Frãcisc' q potẽtia ordinata addit ad potentiã absolutã hitudinẽ q̃zdã: ꝛ pp illã hitudinẽ ipa iter se q̃zdã distinctionẽ ẽm rõnẽ hñt. Et hec volo sufficiãt p prima veritate. Vide ẽt Frãciscũ.q.5. ¶ Quãtũ ad haz vi. pono sil'r tres regulas gñales. ¶ p° regula ẽ q dei potentia est ifinita. ¶ 2ª regula est q di oĩpotẽtia nõ se extẽdit ad ĩpossibilia. ¶ 3ª r̃gla ẽ q deus potest meliorẽ facere mundum q̃z fecerit. ¶ Prima regula diuersos hz pbãdi modos. oẽs tñ tã philosophi q̃z theologi deũ infinitum ponunt ꝛ habere potentiã infinitã. Phũs.n.8. phisicoruz sic ifinitatẽ dei probare vr̃ dicens: omne quod mouet motu ĩfinito vr̃ hr̃e potẽtiã ĩfinitã: sz de' mouet motu infinito. ergo habet potentiam infinitã. cõsequentia nota cũ maiori. minor ẽ nota ex doctrina ei' q̃ ponit motũ eternũ: ꝛ tp̃s eternũ: ꝛ nunq̃ icepisse. Sz q: hoc ẽ 2 fidẽ: istã rõnez postergemus. Jõ alij sic pbãt. de' creat. g° hz potentiã ĩfinitaz. q̃ñtia pbat. q: de' hz potẽtiã sup extrema ĩ infinitũ distãtia. sic sũt ens ꝛ nihil: creãdi ãt extremum ẽ nihil. q: dixit ꝛ fcã sũt: ipse mãdauit ꝛ creata sunt Alij sic pbãt. intellectus simul infinita intelligens est infinitus. itellect' diuus ẽ hi'. g°. Itẽ potentia q̃ põt ĩ duo ẽ aliq̃ta potẽtia. ꝛ q̃ põt ĩ q̃ttuor ẽ maior ꝛ sic de alijs. Exẽplũ de sorte portãte pondus vt duo ꝛ nõ ãpli' portare valẽte: ꝛ de Platone portate vt q̃ttuor: sicq3 de alijs. g° potẽtia q̃ põt in ifinita: ipa erit ifinita ꝛ p q̃ñs si itellect' diuus põt ifinita itelligere: poterit ꝛ volũtas infinita facere ꝛ sic deus erit infinite potentie. Item si deus nõ eẽt infinitus posset eo aliqd maius excogitari: sed deo nihil maius excogitari põt. g° ꝛc. Sanctus Tho. parte pma. q.7. ar.1. sic hãc regulã probat. Forma nõ recepta in mã nec possibilis recipi: est infinita sz de' ẽ h' i. g° ꝛc. Et sic dr̃ q h° dato seq̃ret q angelus eẽt infinit'. dic ipse arti.2.q.5. q angelus est ifinit' q̃tum ad inferius: sz finit' q̃tũ ad superi' deus ãt ẽ infinitus vtroq3 modo. Sufficiat g° oẽs

ↄcedē deū īfinitū eē ꝛ infinite potētie. Ex quo concludūt oēs ꝙ de⁹ ex quo infinite potētie ē: erit oīpotēs. Et cōfirmat hoc Richard⁹ p°. de tri. dicēs. Ad oīa q̄ fide tenem⁹ nō desiē rō necessaria: sȝ deū eē oīpotētē fide tenem⁹. g° circa h° ñ desiē rō necīa. Notādū m̄ ē ꝙ alit̄ de oīpō phi. ꝛ alit̄ theologi ↄsiderant. Nā oīpō dei dupl'r ↄsiderari pōt. vno mō mediate. s. inquātū pō dei respiē possibilia oīa mediātib⁹ cāis scdis. alio mō imediate inquātum. s. pō dei respiē oīa possibilia circūscripta oī cā 2a. Phi āt ↄsiderāt de oīpō p° mō. Sȝ Theologi 2° modo. Et iō dico ꝙ dei oīpō p° mō accepta pōt nāli rōe pbari. sic̄ e⁹ īfinitas. vn̄ ↄcedūt ꝙ dsi oīa pōt mediātib⁹ cāis scdis. Sȝ oīpō 2o mō. p statu isto pbari nō pōt rōne nāli. q: si hoc eēt: hec rō ponssima eēt. s. q: deus ↄtinet oēs cās scdas virtualr̄. sȝ hoc nō valet. qm̄ posito ꝙ sol virtualr̄ cōtinēt cālitatē bouis: nō tn̄ cōcederēt phi solē posse sine cāis secūdis pducē bouē. q̄re ꝛc̄. Et sic pȝ pma regula. Vide tn̄ si placet Frācīscū. di. 43. q. 1. q̄re ꝛc̄. ¶ 2a regla. s. ꝙ dei oīpō nō se extēdat ad īpossibilia: delarat̄ sic. Ubi p° notādū ꝙ īpossibile dr̄ q̄tuor modis. vȝ. sim plr. fm qd. per accn̄s. ꝛ ex vi t̄minoꝝ repugnans. ¶ Primū īpossibile dico dr̄ īpossibile simplr̄. ꝛ sic dī illud dr̄ īpossibile qd nulli cāe nec virtuti alicui⁹ agentis subijcit̄. vt ens phibitū qd̄cūqȝ: vt posse facere aliū deū ꝛc̄. ¶ 2m īpossibile dr̄ fm qd. ꝛ sic dr̄ illd qd alicui cāe create nō subiacet: sȝ bn̄ cāe icreate dr̄ īpossibile fm qd. vt mortuos suscitare vitalē parere: ꝛ silia. q̄ lȝ cāis secūdis sint impossibilia nō tn̄ cāe pme q̄ ē ipse de⁹. ¶ 3m īpossibile dr̄ per accn̄s. ꝛ sic dē illud qd nō rōne sui sed rōne cōiūcti nō ē possibile eē i reꝝ nā dr̄ īpole p accn̄s. Exemplū accipiam⁹ motū extrīsecū vt deābulatōēȝ locutionē: ꝛ silia. Ista oīa d se possibilia st̄. m̄ si vniūt̄ cū tpe p̄terito nūqȝ possibilia st̄. vn̄ ꝙ deāblatio p̄terita nō sit p̄terita. sil'r ꝛ de alijs silibus oīno īpole ē. ¶ 4m īpole dr̄ ex vi t̄minoꝝ r̄pugnās. ꝛ tc̄ q̄ncūqȝ aliq̄ sic se hn̄t ꝙ qdlibet illoꝝ de se ē pole: nō tn̄ cōiunctī. imo inuicē repugnāt: ꝛ sil' stare nō pn̄t. illa dicunt̄ īpossibilia ex vi t̄minoꝝ. exēplū licet albuȝ ꝛ nigꝝ qdlibȝ seorsū sit pole: nō tn̄ ↄiūctīȝ. vn̄ ꝙ vnū ꝛ idē oīo sit albū ꝛ nigꝝ oīno īpole ē. Hoc sic p̄notato ad declaratonē isti⁹ regule q̄tuoꝛ pono ↄcl'ones tres qdē negatiuas ꝛ vnā affirmatiuā. ¶ P° ↄcl'o negatiua ē ista. de⁹ nō pōt facē qd est īpossibile simplr̄. i. illud qd nulli cāe nec alicui virtuti agētī subiacet: tā create q̄ȝ increate de⁹ facere nō pōt. ista satis nō st̄. Nā qd omnino ē ens phibituȝ: omnino p nullā cām fieri pōt. Et si dicēt̄ ↄ. Chimera: mons aureus: ꝛ hi⁹ st̄ entia phabita. ꝛ tam̄ nō repugnat qn illa de⁹ facē possit. ꝛ sic facē mōstꝛ. Dico ꝙ mōstra nō st̄ omnino entia impoīa: nec omnino entia phibita: ꝛ p ↄn̄s de⁹ illa facere posset lȝ nō subijciant̄ causis scdis pp̄e. Sed q: facē aliū deū oīo ē ens phibitū: iō omnino impole p quācūqȝ causam ¶ 2a cōcl'o negatiua ē ista. Nullū impole p accn̄s pōt fieri possibile p diuinā potētiā: vt ꝙ motus p̄teritus nō sit p̄terit⁹: omnino de⁹ facē nō pōt. Et nota ꝙ mot⁹ p̄teritus sub rōne p̄teriti est impossibil' p se: ñ p accn̄s. tn̄ dr̄ per accn̄s q: accidit illi motui siue rōni formali eius ꝙ sit p̄teritus. ꝛ iō dicit̄ īpossibile p accidēs. ¶ Sed dubitat̄ arguo sic. Sic̄ p̄teritum de⁹ nō pōt facere nō eē preteritū: q: ē nō ens: ita futurū deus nō potit facere nō futuꝝ: cū sit etiā nō ens. ꝛ per ↄn̄s oīa necīo ꝛ nō cōtingent aliq̄ eueniēt. ¶ Hic pōt mlt̄ipl'r respōderi. Pmo q: nō eodē modo p̄teritū est nō ens: quo mō futuꝝ est nō ens. Nā qd est p̄teritū nullo mō ē vī p̄terituȝ est. sȝ futuꝝ est in suis causis: ꝛ in eē obiectiuo. vel dicat̄ ꝙ alit̄ se hȝ diuina voluntas ad futuꝝ: ꝛ alit̄ ad preteritum. ad futuꝝ cōtingent̄ se hȝ q: ē in bene placito suo ꝙ sit vel nō sit. nō āt sic d p̄terito. qm̄ nō cōtingent̄ se hȝ ad preteritum: sed efficacit̄. Ita ꝙ efficacit̄ vult preteritum eē p̄teritū. Ista respōsio ē Frācisci. 43. di. q. 1. ¶ Tertia cōcl'o negatiua est. Nullū īmpossibile ex vi t̄minoꝝ repugnans pōt de⁹ facē esse possibile. pȝ q: illa repugnāt adinuicem. Nam ꝙ nix sit simul alba ꝛ nigra: oīno deus facere non pōt. Itē ꝙ aq̄ sit simul solida ꝛ labilis. ꝛ sic d alijs oīno est īpossibile. Simil'r ꝙ idē sit cecus ꝛ vidēs ꝛc̄. Et si diceret̄ ↄ. Cōtraria ꝛ p̄uatiua nō includūt cōtradictionē: cū sint spēs oppositōīs ↄrie vt pȝ per phm̄ i postp̄dicamētis. sed q̄ nō includāt cōtradictionē deus facere pōt. g° ista cōclusio falsa. Dico aīa mea ꝙ in tuo argumēto ē petitio p̄ncipij. est. n. valde dubium apud doctores an deus possit facere quecūqȝ nō implicāt vel icludūt ↄdictōem. Dico tn̄ ad p̄ns ꝙ si ītelligit̄ maioꝛ de oppositōe ↄdictoria: q̄ ē affirmatio vel negatio: q̄ dr̄ pma dignitas: ꝙ veꝝ est ꝙ nō includit̄ i ↄrie vel p̄uatiue oppositis: q: illa oppositio maxima ē: ꝛ maximū nō īcludit̄ in minori fm oēs ph̄ātes ꝛ theologantes. Sȝ si accipiat̄ ↄtradictio p icōpossibilitate q̄dā q̄ ē ex rōnib⁹ formalib⁹ t̄minoꝝ: tūc dico ꝙ in relatiue oppositis in cōtrarijs ꝛ p̄uatiue oppositis inest tal' ↄdictio. Impossibile est. n. ꝙ aliquid gignat seipsū. q: impossibile est idē eē gn̄āns ꝛ genitum respectu vnius ꝛ eiusdem. ꝛ hoc ex repugnātia terminoꝝ. ꝛ hoc exēplū ē de relatiue oppositis. Idem in cōtrarijs ꝛ p̄uatiue oppositis. vt ostensum est. quare ꝛc̄. ¶ Quarta cōclusio ꝛ affirmatiua ē. Quicqd ē īpossibile fm qd de⁹ pōt facē eē possibile. i. quicqd subē potētie soli⁹ dr̄ q̄uis nō subsit cāis secūdis: pōt ī eē deduci p potētiā dei. Istā tn̄ cōcl'onem phi nō admitterēt: cū negēt deū eē cām īmediatā reꝝ sȝ mediatā: q: agit mediātib⁹ cāis secūdis. Theologi tn̄ q cām primā cōsiderāt potētissimā. dicūt oīa q̄ non sunt omnino phibita siue subsint causis secundis. siue nō: a deo fieri posse. sic̄ in pposito vt ꝙ virgo pariat: ꝛ nō solū pariat sed ēt deum pariat ꝛc̄. Et hec sufficiāt q̄ntū ad 2dā regulā. ¶ Quātū ad tītiā regulā. vȝ. ꝙ deus pōt facē mūdū meliorē q̄ȝ fecerit: ē diligent̄ notandū ꝙ res oēs create possūt dupliciē ↄsiderari. vȝ. fȝ eaꝝ subāȝ: vel fȝ eaꝝ ordinē. Subē reꝝ creataꝝ sunt in qnquuplici gradu. q̄dāȝ hn̄t eē tm̄: quedā eē ꝛ viuere: quedā eē viuere ꝛ sētire. q̄dā eē viuere sētire ꝛ ītelligere cū fantasmate quedā eē viuē sentire ꝛ intelligere sine fantasmate. Exēplū p̄mi vt lapides ꝛ similia. exēpluȝ secundi.

vt plãte. exemplũ triũ vt aĩalia bruta. exẽplum qr-
ti vt hõ. exemplũ qnti vt angelus. Ordo autẽ ipãx
est duplex. vnus inquãtũ ordinanṫ ad deum. alius
inquãtũ ordinãṫ adinuicez. vt sic inferiora p supe-
riora regãṫ: vt oĩa corporalia p corpa supcelestia: ꝛ
oẽs aĩe ẽm nãm reganṫ p ãgelos. Et nõnṫ dico ẽz
nãm. qꝛ ẽm grãz pl'es aĩe ãgelos regũt: vt p̃sertim
credim' õ aĩa vginis ꝛ xp̃i. ¶ His sic nõtꝫ dico ꝙ
triplex põt fermari qõ. vz. vtr̃ de' possit facere res
creatas ẽm subãz meliões q̃z fecerit. ¶ 2ª qõ. vtr̃
meliores q̃z fecerit q̃ztũ ad ordinẽ ꝛ depẽdẽtiã quã
hñt ad deũ. ¶ 3ª qõ. vtr̃ meliores q̃z fecerit q̃ztũ ad
ordinẽ quẽ hñt int se. Et p̃t addi q̃rta. vtr̃. s. possit
vl' potuerit meliori mõ facẽ res creatas q̃z fecerit.
¶ Quãtũ ad p̃mã qõnẽ fuit quorũdã opio vt addu
cit magr̃ i lr̃a. di. 4 4. p̃mi. c. 1. ꝙ ds ñ possit neq̃z po
tuerit res creatas meliores facẽ q̃z fecerit. Et hoc
duplici rõe. ¶ P̃ª rõ ẽ. Si ds p̃t vl' potuit meliões
facẽ ꝛ nõ fecẽ seqṫ ꝙ de' fuit ĩuid' vl' mũd' eẽt iper-
fect': sz qõlibz istoꝝ ẽ falsũ. gº ꝛc. ẽñã ꝛ seq̃la patẽt:
sz falsitas pbaṫ. Falsũ. n. ẽ ds ĩuidũ eẽ. sĩlr sz ẽ mũ-
dũ ip̃fcm eẽ. qm̃ ex opꝫ cognoscit vt' ꝛ sapia opificẽ.
sz p te mũd' ẽ ipfect'. gº v' impiũ ꝛ nõ lx' opifici red
dẽdũ ẽ: qõ ẽ icõuenĩẽs. Itẽ 2º arguũt p̃dicte opio-
nis ex snia Aug. ĩ li. 83. qõnũ. vbi ait sic Aug. De'
quẽ genuit: qm̃ meliorẽ se gñare ñ potuit. nihil. n.
deo meli': genuit eq̃lẽ. Si. n. voluit ꝛ nõ potuit i-
firm' ẽ. Si noluit ꝛ potuit ĩuid' ẽ. ex qº ẽficiṫ eq̃lez
genuisse filiũ. A sĩli arguebãt de creatõe reꝝ. si de'
potuit ꝛ noluit ĩuid' ẽ. si voluit ꝛ ñ potuit ĩfirm' ẽ.
Sz certe ista opio ab ipo magr̃o ꝛ ab oĩb' cõiṫ do-
ctorib' reprobaṫ. Et p̃serti ab Augu. sup Gen. ad
lr̃az. vt adducẽ magr̃ i lr̃a. Et ad rõnes breuiṫ dico
ꝙ nec ibi ĩuidia ẽ. qm̃ ẽrãṫ charitati: nec illa sĩl'tu-
do valet. Nõ. n. ds res meliores fac̃ q̃zuis facẽ po-
tuissz: eo ꝙ ĩpotẽs aut ĩuid' eẽt: sz qꝛ q̃ztũ ad ordinẽ
vniuersi nõ fuit expediẽs eas facẽ meliores. Vñd
nec sĩl'tudo tz. qm̃ p̃r tenẽṫ ex charitate filiũ sibi vl-
le gñãre eq̃lẽ: cũ illi ẽẽtiã suã cõiceẽt: q̃ ẽ fũdamẽtũ
oĩum p̃fectionũ. Fec. n. oĩa creata nõ de subã sua.
ꝛ iõ potuit creare ꝛ facẽ p̃fectiora. Filiũ ãt gẽuit de
subã sua. iõ genuit eũ sibi eq̃lẽ. qꝛ aliṫ fieri ñ potuis-
set. ꝛ p ẽñs illũ genuit p̃fectissimũ: ita ꝙ nec perfe-
ctior potuit gñãri. Istd ẽt sẽtit magr̃ i lr̃a. ¶ Quã-
tũ ad 2ãz qõnẽ dr̃ sĩlr ꝙ nõ põt meliorari ordo crea
turaꝝ i deũ p respcm̃ ad ip̃m deũ: qꝛ de' ẽ sũmũ bo
nũ: nec sumit icremẽtũ sue bonitatꝭ vel decremẽtũ
Sz si cõsideraṫ iste ordo i deũ vt ẽ q̃dã tẽdẽtia i dz
planũ ẽ ꝙ meliores potuisset facẽ. ita ꝙ expedn' ꝛ
atẽti' res dirigerẽṫ i ip̃m. Sz iõ nõ fec̃ qꝛ nõ expe
diebat ordĩ vniuersi. ¶ Quãtũ ad tẽrã sĩlr dico ꝙ
creaturas meliões potuit facẽ q̃ztũ ad ordinẽ int se:
sz nõ fec. qꝛ ñ fuit expediẽs q̃ztũ ad ordinẽ vniuersi.
¶ Quãtũ ad q̃rtã qõnẽ dico ꝙ meliori mõ fieri nõ
poṫ aut res create q̃z fecẽũ: q̃ztũ ad modũ agẽdi ip̃i'
qm̃ nõ meliori sapia: vtute: aut meliori diligẽtia q̃z
fecerit facẽ potuisset. Si vº referaṫ mod' ad rem
quã fec de': nulli dubiũ ꝙ meliori mõ eã facẽ po-
tuisset. Meli' q̃ppe si hoĩem ipeccabilẽ fecissz hoĩ
extitisset. imo ꝛ certe meliõi mõ i p̃ria erit q̃z nũc sit.
Sz qr̃ hoĩez ipeccabilẽ nõ fecerit: ẽ. qm̃ nõ ẽgrue-
bat vniuerso. Nã cũ aĩalia bruta aut entia tm̃ esse
hñia sic fecerit: vt nec peccare nec nõ peccare pos
sẽt cũ rõe careãt ꝛ libã facl'tate. angelos vº peccabi
les i istãti creatõis. vt. vz. p̃ma eoꝝ opatio: siue bõa
siue mala ordinareṫ i eẽnũ p̃miũ vl' suppliciũ ita ꝙ
q peccarẽt firmarẽṫ i malũ: ꝛ q bonũ eligerẽt firma
rẽṫ i bonũ. ẽñs fuit vt hoĩez peccabilẽ facẽt ꝛ pos-
se p pñiãz resurgẽ. Sz de hac mã pplchre diximꝰ
i scripto nr̃o sup 2º. sniaꝝ quẽ edidim' ꝛ i nr̃o dñi-
cali s̃mõe 5º ibi vide si placet. Et hec volo sufficiãt
p ista 2ª nr̃a p̃ncipali vitate. ¶ Quãtũ ad tẽrã ve.
dico ꝙ cũ i vgĩe gliosa q̃ztũ ad suscipiẽdã eẽni p̃ria
potẽtiã q̃ posset oĩb' subuenire: nulla eẽt repugnã
tia: mãifestũ ẽ ipsã eẽ potẽtissimã. Vbi nõ ꝙ triplr
vgo facta ẽ potẽs i hac descriptõe eẽni p̃ris ad oẽs
succurrẽdos. Luc. 1. Virt' altissimi obũbrabit tibi.
Primo fcã ẽ potẽs ad succurrẽdũ i vita. Scdo in
morte. Tertio p' mortẽ. Si q̃spiã amicũ hẽret qui
oẽz suã idigẽtiã subleuaret carip̃ẽdẽd' eẽt. sz qin
morte ille carior hñd' p̃fecto eẽt. Sz q i vita i mor-
te: ꝛ p' mortẽ hic lõge i amicitia ceteros ãncellit. Sz
paulisp ania mea p̃pẽde ingram' qs in hac vita sit
nr̃ ver' amic'. Si mũdũ qr̃s decipit. Si parẽtes: ꝛ
ip̃i mõtuũ associãt tumlo ꝛ ab. ũt illũ hũatũ relinq̃n-
tes. Et p' mõtẽ qs q̃so p misero intercedet petõẽ?
o vgo gliosa: tu in vita: tu i mõte: tu p' mortez suc-
currẽ miserꝭ nõ desistꝭ. qꝛ potẽs es: ꝛ scm̃ nomẽ tuũ.
Hec bñficia tria: ab ea eccl'ia duote d'posci dicẽs.
Maria mr̃ grẽ mr̃ mĩe. tu nos ab hoste p̃tege ꝛ in
hora mortꝭ suscipe. Prio i vita duo bñficia posnt.
Primũ p tuisꝭ ibi. Maria mr̃ grẽ. Scdz p petõrib'
ibi. mr̃ mĩe: p̃mũ inq̃z bñficiũ p tuisꝭ ibi. Maria mr̃
grẽ. q. d. o maria q̃ es grãꝝ diuaꝝ reꝑatrix: ẽfua
nos i grã q̃ nihil meli': ꝛ quã q hz vt aug. ait hz ꝛ ce
tã. ꝛ q eã ñ hz: frustra hũr cetã. Scdz bñficiũ poscit
p petõrib'. ibi. mr̃ mĩe. q. d. o gliosa maria mĩe mr̃.
i. Jesu xp̃i q ẽ sũma mĩa mr̃. ora p petõrib'. qꝛ mĩe
rore idigẽt refocillari. In Ber. d'uotissimũ audi. Si
ingt criminũ imanitate turbat': si ẽscie feditate cõ
fusus: si iudicij horrore p̃rit': si baratro desp̃atõis
absort': Mariã inuoca. Nõ recedat a corde nõ rece-
dat ab ore. Nã ipsã cogitãs nõ erras. ipsã rogãs
nõ desperas: ipsã seq̃ns nõ deuias: ipsa tenẽte nõ
corruis: ipsa p̃tegẽte nõ metuis: ipsa duce nõ fati-
garis. Et sic i teipso potis experiri ꝙ merito dicaṫ
stella marꝭ. hº ille. ¶ 2º eccl'ia scã poscit ꝙ ipe mor
tis vbi ingẽtia p̃lia petõi paranṫ: ẽ hostes victoriã
donet. ibi. tu nos ab hoste p̃tege. Paul'. Nõ ẽ no
bis colluctatio aduersus carnẽ ꝛ sanguinez supple
mũ. sz aduersus p̃ncipes ꝛ ptãtes: ꝛ aduersus mũdi
rectores tenebraꝝ haꝝ. De pugna demonũ i morte
satꝭ dixim'. ẽ. feria 5º ẽc dñice i tẽia ẽclõne ẽe cõsi-
deratõis ad p̃mã ve. vide ibi. ¶ 3m̃ subsidiũ ꝙ vgo
p̃stat ẽ p' mortẽ. s. i hora exitus mortꝭ. ibi. ꝛ in hora
mortꝭ suscipe. Sz nõ hoc nisi moriẽtib' in grã daṫ
ꝛ miseros tali hora relinq̃t petõres. Astat. n. vginũ
regina amenissimo cetu virginũ comitata: ꝛ cãtã-
tib' ãgelis aĩe scẽ ad p̃adisi gl'iã celeriṫ deportanṫ.
Quod nobis oĩb' grã sua doneṫ amen. Quare aĩa
cara satis hec cõclusio nostra claret. ideo ista suffi-
ciant. Exempla nõ posui. quare ea nõ habenṫ.

¶ Quod diuinum verbum in virgine descripsit suam sapientiam. Conclusio. II.

Capitulum secundam conclusionem. videlicet. Gloriosus filius cui sapientia attribuitur sic se in hac benedicta virgine descripsit: vt eam sapientissimam aduocatam fecerit. Ad cuius declarationem tres ingrami veritates. videlicet. ¶ prima veritas est ista. Quid est sapientia dei. ¶ secunda est. Ad quid extendit se sapientia dei. ¶ tertia est quomodo in virgine fuit descripta sapientia dei. ¶ Quantum ad primam veritatem. dico quod sapientia dei potest dupliciter accipi. videlicet. pro quodam habitu perfectionis existente in intellectu dei. Plures enim perfectiones per modum habitus ponuntur in intellectu dei: vt scientia: sapientia: ars: consilium: et huiusmodi. Nam cum tales habitus dicant perfectionem in nobis vt et in deo ponatur necesse est. Omnis enim perfectio que in hominibus est deo attribuitur. et ab eodem omnis imperfectio tollitur. et per consequens sapientia in nobis cum vna maxima perfectio sit: ab ipso deo minime tollenda est. Unde Salomon Sap. 7. Optaui inquit et datus est mihi sensus: et inuocaui: et venit in me spiritus sapientie. Unde ad omnes reges. c. 6. clamat dicens. Si ergo delectamini in sedibus et sceptris o reges populi: diligite sapientiam etc. Preposuit eam enim cunctis opibus: et nihil omnia valere ait in comparatione illius. Et si in scripturis quandoque legamus deum mundi sapientes reprobasse. predicat enim inquit dominus sapientiam sapientum et prudentiam prudentum reprobabo. 1. Cor. 1. et 1. Cor. 3. c. Sapientia huius mundi stultitia est apud deum Et eadem epistola. c. 1. Deus igitur stultam fecit sapientiam huius mundi. et hec sibi consonantes de sapientia inflata et sine timore dei possessa intelliguntur: sed sapientia vera et cum timore dei est plurimum commodata. Ecc. 9. c. In manu artificum opera laudabuntur: et principes populi in sapientia sermonis sui: in sensu vero seniorum verbum. quod autem in deo sit iste sapientie habitus audi Salomonem prouer. 3. Dominus igitur sapientia fundauit terram: et stabiliuit celos prudentia. et infra. Sapientia illius eruperunt abyssi. et nubes rore concrescunt. et Ecc. 1. Omnis sapientia a domino deo est: et cum illo fuit semper et est ante euum etc. ¶ secundo potest considerari sapientia dei pro ipso filio dei 1. Cor. 1. Iudei signa petunt: greci sapientiam querunt. Nos autem predicamus christum crucifixum. iudeis quidem scandalum: gentibus autem stultitiam. ipsis autem vocatis iudeis atque grecis: christum dei virtutem et dei sapientiam. Et ad Col. 2. c. in ipso sunt omnes thesauri sapientie et scientie dei absconditi. Et propter hoc dicit Franciscus maronis. di. 6. q. 2. quod sola sapientia concurrit electiue in productione verbi quia omnis perfectio habitualis cooperatur sue potentie ad actum de obiecto: quod scilicet actus est de tali obiecto. verbum autem diuinum est diuina essentia respectu cuius est vera sapientia et per consequens in productione verbi concurrit sapientia: quasi vt quidam habitus intellectus diuini qui est principium productiuum particulare respectu diuini verbi. Alij autem habitus diuini intellectus: vt scientia: consilium: ars: non proprie concurrunt: quia non proprie pertinent ad memoriam secundam: sed potius ad intelligentiam. Nam scientia proprie est per respectum ad creaturas: et prudentia per respectum ad contingentia et ars per respectum ad factibilia. et sic de alijs Et si allegaretur Augu. qui ait quod filius est ars patris rationibus omnium viuentium plena. Et similiter quod verbum est scientia de scientia: et consilium de consilio etc. Omnia hec dicit Franciscus intelliguntur identice: et non in ratione habitus concurrentis cum principio productiuo totali ipsius verbi: quod est diuina ipsa memoria. Et hec tibi sufficiant pro ista prima veritate. ¶ Quantum ad secundam veritatem. satis patet quod diuina sapientia proprie non se extendit nisi ad cognitionem diuine essentie. In qua cognitione ista tria concurrunt. scilicet intellectus diuinus in ratione potentie. essentia diuina in ratione obiecti. et diuina sapientia in ratione habitus perfectionis: et quarto loco concurrit ipsa dictio passiua: que est proprie ratio formaliter constitutiua eterni verbi. Et ad declarationem huius materie ponit Franciscus. di. 27. q. 2. quatuor conclusiones. ¶ prima conclusio est. quod verbum diuinum est actus intelligendi diuinus innatus et non elicitus. Nam cum actus eius intelligendi sit in patre: et in patre nihil est elicitum: sequitur quod actus intelligendi non erit elicitus. Item omnis perfectio simpliciter est diuine essentie innata. actus autem intelligendi est perfectio simpliciter. ergo etc. ¶ secunda conclusio est. quod verbum diuinum est actus intelligendi identice et non formaliter. patet quia ista predicatio: verbum est actus intelligendi: non est predicatio in primo modo. omnia autem que formaliter predicantur de aliquo predicantur in primo modo etc. ¶ tertia conclusio est ista. verbum diuinum est actus intelligendi appropriate et non proprie quoniam que de omnibus personis proprie et vniformiter predicantur: non dicuntur proprie de vna persona: actus autem intelligendi conuenit omnibus personis vniformiter. ergo non proprie vni persone poterit conuenire. Appropriatur autem verbo: quia omnia que pertinent ad intellectum appropriantur filio cum per intellectum filius producatur. Sicut etiam amor appropriatur spiritui sancto: cum pertineat amor ad voluntatem: que est principium productiuum spiritus sancti. secundum omnem theologorum disciplinam. ¶ 4a conclusio est ista. ista proprietas siue appropriatio actus intelligendi ad verbum non est ex proprietate productionis: sed ex parte et ratione emanationis sue passiue. Nam sapientia dicitur appropriata verbo quia ipsa concurrit vt habitus ad producendum verbum. sed actualis notitia siue actus intelligendi appropriatur verbo. quia emanat ipsum verbum ad modum actualis notitie in creaturis. quia sicut in creaturis nihil dicitur nisi ipsa actualis notitia: sic in diuinis nihil dicitur a patre nisi illa actualis notitia que est ipsa diuina essentia intellecta. Et per consequens ipsa diuina essentia intellecta et dicta per patrem dicetur verbum sicut etiam nos dicere solemus de verbo nostro. quare etc.

¶ Quantum ad tertiam veritatem. dico tres regulas generales. ¶ Prima regula est ista. Quod verbum eternum sic suam in virgine sapientiam descripsit: quia ipsummet quod est vere filius dei de ea veram carnem assumpsit: vt sicut erat filius dei in eternitate fieret filius virginis in temporalitate. ¶ secunda regula est ista. Totum quod genuit virgo fuit vna hypostasis duas naturas sustentans. ¶ tertia regula est ista. quia virgo est mater sapientie dei. id est filij dei qui est sapientia dei: ideo singulare sapientie priuilegium obtinuit: vt inter cunctos aduocata peccatorum singularissima existat. Primam regulam clarissime posuit Damascenus. li. 3. c. 56. vbi sic ad literam ait. Theototon autem. id est dei genitricem principaliter et vere sanctam Mariam virginem predicamus. Sicut enim deus verus est qui ex ipsa natus est: ita vere theototos. id est dei genitrix est que verum deum ex ipsa incarnatum genuit. deum enim ex ipsa aiunt incarnatum esse: non vt diuinitate principium accipiente ex ipsa: sed vt dei verbo quod ante secula intemporaliter ex patre genitum est: et anarchos. id est sine principio: et eterne. id est eternaliter existit cum patre et spiritu sancto in vltimis diebus propter nostram salutem in vtero eius inhabitante: et ex ipsa intransmutabiliter incarnato nato. Et infra aliquantulum illud pauli verbum ad Gal. 4. exponens. Misit deus filium suum natum ex muliere: sic ait. Non enim dixit natum per mulierem: sed ex muliere. Significauit igitur diuinus apostolus quod ipse vnigenitus filius dei et deus: qui ex virgine natus est homo: et ipse est qui ex virgine natus est filius dei et deus Et infra dicit quod non debemus dicere virginem genitricem christototon. id est christi. quoniam sub hoc vocabulo destrueretur theototos. id est dei genitrix. Nam hoc nomen christus conuenit solum

filio dei inq̃ztũ hõ. qm̃ xp̃s. i. vnct⁹ ẽ. ⁊ humanitas vncta est: qm̃ ei diuīit⁹ ẽ vnita. Et de hoc etiã facit idẽ Damascen⁹ eodẽ li. c. 80. specialẽ mẽtõz. Et sic pz pma regl̃a. ¶ 2ª regla pbat̃ p eũdẽ. Et pº eodẽ. c. 56. dicẽs i fnĩa. vba sua postea dicã. qz mirari posset q̃spiã: quõ is q ex ṽgie nascit̃ añ ṽginẽ pexisteret. Et rñdet hoc singularẽ mysteriũ eẽ: ⁊ doctrinã salutarẽ. Nã eo ipso q dicim⁹ eũ q ex ṽgie nascitur: ante ṽginez pexistẽ nulli dubiũ q dnas ĩ xp̃o nãs affirmamus. vnã ex pr̃e etnã atqz diuinã alterã ex mr̃e temporalem atqz humanaz. Ista sũt ergo verba ei⁹ ad lr̃az. Qualr̃. n. ex muliere q añ secula existit ⁊ habet existẽnã si nõ hõ genit⁹ est: fili⁹. n. hois manifestũ ẽ. qm̃ vn⁹ ẽ q ex deo pr̃e genitus ẽ fm dinã subaz: ⁊ anarchon. i. sine pn̄º ⁊ ĩ vltis tpibus ex ṽgie nat⁹ ẽ fz iceptã ⁊ in tpe sbam. i. hũanã. Hoc. n. vnã hypostasiz ⁊ duas nãs: ⁊ dnas g̃nationes significat dñi nr̃i Jesu xp̃i. hec ille. Hoc idẽ 2º pbat eodẽ li. c. 80. sic dicẽs q̃si circa medietatẽ capl̃i Hypostasiz igit̃ inqt genuit scã dei genitrix ĩ duabus cognitã naturĩs: deitate q̃dẽ ex pr̃e intpalr̃: ĩ vltimis aũt in tpe ex seipa incarnatã ⁊c̃. Et ibi 2cludit q fm nãz humanã passus ẽ: crucifix⁹ mortu⁹ ⁊c̃. ĩpassibili mancẽte ei⁹ diuinitate ⁊c̃. Et sic pz ista 2ª regula: Ex qb⁹ oib⁹ satĩs etia regula clarescit. ex qº. n. virgo g̃liosa sũmã in vẽtre ꝓprio gestauit sapiam quã ⁊ Joãnes in vtero existẽs sensit ⁊ exultauit Luc. i. Quid dubiũ ẽ in ipsã virginẽ pleni⁹ inũdasse: Jnde deuot⁹ Ber. ait. O petõr si ad 2spectũ pr̃ia accedere times: ne liq̃scas q̃si cera a facie ignis: fz vade ad mediatricẽ mr̃ez mĩe: ⁊ ostẽde ei vuln⁹ ⁊ vlcera ⁊ ipsa ꝓ te ostẽdet filio pect⁹ ⁊ vbera: fili⁹ pr̃i latus ⁊ vulnera. Pr̃ non negabit filio: filius non negabit mr̃i: ⁊ mr̃ nõ negabit tibi. hec ille. quare ⁊c̃. Et hec sufficiãt ꝓ p̄senti 2clõne.

¶ Quõ spũs scũs in virgine g̃liosa suam scĩssimã clemẽtiã descripsit. Cõclõ. III.

Ceipe etiã 2clõnẽ. vz. Spũs scũs cui bonitas ⁊ clemẽtia attribuit̃ sic se in hac benedicta virgine descripsit: vt eã clemẽtissimã in oẽs petõres fecerit. Ubi tres ingram⁹ veri. vz. ¶ Pr̃ia veri. ẽ ista. Quid ẽ clemẽtia dei. ¶ Secũda ẽ. q̃ fuit mag̃ nõ ipa clemẽtia dei. ¶ Tertia ẽ quõ in virgine fuit descripta ipsa clementia dei ¶ Quãtũ ad pmã veri. dico q clemẽtia dei põt accipi dupl̃r. vnoº ꝓ ipo spũ scõ q idẽtice ⁊ eẽntial̃r ẽ ipa dei clemẽtia. alioº ꝓ hitu quodã pietatĩ ⁊ clemẽtie dei p respectũ ad creaturas. pmo mõ clemẽtia vz idẽtice ⁊ eẽntial̃r ⁊ real̃r 2siderat̃ ꝓ spũ scõ sic idẽ ẽt real̃r qõ spũs scũs. Si 2º mõ sic dico q ĩ hoc nõ hz aliã realitatẽ a pr̃e ⁊ filio. qm̃ oĩa absoluta eq̃l̃r dicũtur de trib⁹ diuinis ꝑsonis. Sz approp̃iate loq̃ndo clemẽtia spũi scõ attribuit̃ sic sapia filio ⁊ potẽtia pr̃i. Jõ Damascen⁹. li. i. c. io. postqz ondit spm̃ scm̃ eq̃lẽ pr̃i ⁊ filio ĩ oĩpotẽtia: ptãte dñatõe ⁊c̃. circa medietatẽ capl̃i sic ait. Oĩa q̃cũqz hz fili⁹ ⁊ spũs scũs: ex pr̃e hz ⁊ ipz eẽ: ⁊ si pr̃ ñ ẽ: neqz fili⁹ ẽ neqz spũs scũs ẽ: Et si pr̃ ñ hz qd: neqz fili⁹: neqz spũs hz. Et ꝑp pr̃ez. i. eẽ pr̃em fili⁹ ẽ ⁊ spũs. ⁊ ꝑpt̃ pr̃em hz filius ⁊ spũs scũs oĩa q̃cũqz hñt: hoc est q pr̃ hz ea p̄ter ing̃nationẽ ⁊ g̃natõez ⁊ pcessionẽ. Jn his. n. sol̃ ypostatic̃ ꝓprietatibus abinuicẽ differũt he scẽ tres ipostases: nõ substãtia ⁊c̃. ¶ Quãtũ vero ad approp̃iatõez dicim⁹ q spũs scũs ẽ ipa clemẽtia ad Ro. 5. Charitas dei diffusa ẽ i cordib⁹ nr̃is. p spũz scm̃ q dat⁹ ẽ nob. Et Jo. 3. Spũs vbi vult spirat: ⁊ vocẽ ei⁹ audis ⁊ nescis vñ veniat aut qº vadat. ps. Flabit spũs ei⁹ ⁊ fluent aq̃. s. diuinar g̃rar. q̃ oĩa assu͂t̃ tẽ spũs sci bonitatẽ ⁊ clemẽtiã ondũt. q̃re ⁊c̃. ¶ Quãtũ ad scdaz vi. dico q lz sup dinã clemẽtiã ds i suis creaturĩs ondẽrit: duo tñ tpa sũt i qb⁹ maxima signa sue clementie õdit. Primũ tp̃s fuit tpe Moysi. Scdz fuit tpe Jesu xp̃i: ⁊ lz i vtroqz tpe multa signa dederit. vnũ tñ i quolz p̄ter cet̃a ondit. Accipe tp̃s Moysi. Nõne hoc fuit maximũ diuie clemẽtie signũ qñ ppl̃z isrl̃ d egypto eduxit ⁊ ãnis. 40. dux eius fuit: nocte in colũna ignis: die ṽo in colũna nubis iter p̄dens añ eos. vt ĩ Exo. legim⁹. Sz hec nihil sũt p 2patiõem ad tpa xp̃i. Quid. n. mag̃ sue clemẽtie sigm̃ clarum ondẽ potuit: q̃z vt sub tunica nr̃a mortali imortalis de⁹ appereret: Jo. 3. sic ds dilexit mũdũ vt vnigenitũ suũ daret. Audi Aug. 13. d trini. Quid. n. tã necessariũ fuit ad erigẽdũ spẽ nr̃am: mẽtesqz mortaliũ 2ditione ipsius mortalitatis abiectas: ab ĩmortalitatis desp̃atione liberãdas q̃z vt demonstraretur nobis q̃ zti nos penderet q̃ztũqz diligeret. hec ille. Et sic pz ista veritas. ¶ Quãtũ ad scdaz vi. dico q licet spũs scũs ṽgini oẽm g̃re plenitudinẽ dederit: tamẽ tres ei sue clemẽtie g̃ras plenissime dedit. Pr̃ia dr̃ p̄eminentie Secunda dr̃ ĩdifferẽtie. Tertia dicitur communicantie. ¶ Prima inq̃z dr̃ p̄eminẽtie. Nã si Virgili⁹ magn⁹ ille poeta in pº eneidos. vt Juno nẽ p̄clarã onderet. quodã ĩ loco pmi libri eã Diane 2parat ⁊ illã ceteras deas añcellere ondit. sic dicẽs. Hec dũ dardanio Enee mirãda videt̃. Dũ stupet obtutuqz heret defix⁹ ĩ vno: Regina ad tẽplũ forma pulcherrima Dido Incessit magna iuuenũ stipãte caterua. Qualis ⁊ ĩ Eurote ripis: aut p iuga cinthi. Exercet Diana choros: quã mille secute. Hinc atqz hinc glomerant̃ horeadea illa pharetrã Fert hũero: gradiẽsqz deas supeminet oẽs. Latone taciti ptẽtãt gaudia pect⁹. Talis erat Dido: talẽ se leta ferebat Per medios: ĩstãs opi regnisqz futurĩs ⁊c̃. Quõ qº spũs scũs ṽginẽ sup oẽs deas. i. scãs emmẽtẽ nõ statuet: Audi Hiero. ĩ fmõe assũptõis. Nõ e inqt loc⁹ in mũdo dignior vtero virginali: ĩ quo dei filiũ Maria suscepit. Nec in celis regali solio quo Mariã dei fili⁹ sublimauit ⁊c̃. ¶ 2ª g̃ra dr̃ indifferẽtie. qm̃ virgo g̃liosa oĩbus illã inuocãtib⁹ se offert. Audi Ber. in quodã fmõe. Jlle solus inqt o virgo btã laudes tuas sileat q te fidel̃r inuocatã sẽserit in suis necẽitatib⁹: defuisse. Et qd mir̃ si inocata adest q etiã nõ vocata p̄sto ẽ: Et idẽ quodã in alio fmõe. de plenitudine ei⁹ accipiũt vniuersi egri curatõez: tristes 2solationẽ. petõres veniã: iusti g̃rãm: angeli letitiã fili⁹ hois humane nature substãtiã: tota trinitas gloriã. Jta vt nõ sit q se abscõdat a calore ei⁹. q̃re ⁊c̃. ¶ Tertia g̃rã dicitur cõmunicãtis. Ex hac enim benignitate ⁊ largitate virginis: sequunt̃ cõcomitãter miracula ⁊ gratie infinite. Hic nunciate

fluentie ciuitatis menia surgāt: ꝛ nostro operi hic testimonium reddāt. Et si vacet magnas virginia nectere coronas: vt virgiliano vocabulo vtar. An te diē clauso cōponet vesper olipo. Sȝ anima mea ipa experiētia testeꝛ: qđ stilo pingere nō valemus qre ꝛc̄. Et hec sufficiāt ꝑ p̄senti cōclusione. Mira cula plurima extra p̄dicator ipe inueniās.

℄ De similitudinib⁹ ꝗbusdā v̄gis. Cōsideratio. III.

Tertio loco Virginis glīose de bitā similationē videam⁹. vbi tres ꝯclones subiūgam⁹. vȝ.
℄ p̄ᵃ cōclō. ē ista. Nun q̄ȝ fuit: erant aliq̄ erit tra: q̄ talē ꝑduxerit ꝑducat aut ꝑducet florē si cut gl̄iosa v̄go ꝑduxit xp̄m saluatorē. ℄ zᵃ ꝯclō ē ista. Sic̄ tra hec mālis sine debita aratura granum frumēti ex quo hois pāis ꝑ vita ei⁹ ꝯficiꝛ: sic nec h⁹ gl̄iosa tra v̄go bn̄dicta q̄ dedit fructū suū panē āge loꝝ ꝛ hoīuȝ nisi arata ꝛ disposita fuisset: mūdo ꝑdu xissȝ. ℄ 3ᵃ ꝯclō. Tal' ꝛ tāt⁹ ex ista v̄ginali tra fuit fru ct⁹ vt infinitū mūdo saporē d̄derit suauiꝛ d̄gustat⁹.

℄ Qꝛ virgo assimilaꝛ tre ꝛ q̄re. Conclusio. I.

Ecipe p̄mā ꝯclonē. vȝ. vt. s̄. vbi tres ingram⁹ vi. vȝ. ℄ p̄ᵃ veri. ē ista. quāta ē nobilitas tre. ℄ zᵃ ē. q̄re virgo Maria assimilaꝛ tre. ℄ 3ᵃ est. quis ē ille flos q pullulauit ex hac tra. ℄ Quātū ad p̄uiā dico qꝛ antea vi dēda ē distinctio tre ꝛ deinde ad ꝑpositū veniem⁹. ℄ Quātū ad p̄mā ptē dico qꝛ tra multiplr in scriptura accipi solet. Et per maxime in p̄scīt. 6. mōis accipiꝛ. s. Quedā. n. ē tra q̄ dr̄ omniū rex nāliū tmi n⁹. Quedā ē tra quā pedib⁹ p̄mimus. Quedā ē tra quā ferim⁹. Quedā ē tra quā credim⁹. Quedā est tra quā q̄rim⁹. Et q̄dā ē tra quā spernim⁹. ℄ p̄ᵒ in q̄ȝ q̄dā ē tra q̄ ē omniū rex mā: iū timin⁹. Et hec est mā p̄ma: q̄ ē p̄ma in cōpositiōe ꝛ vltima in resolutiōe vt colligiꝛ ex doctrina p̄mi phisicoꝝ. Gene. j. In p̄ncipio creauit de⁹ celū ꝛ trā. i. māȝ p̄mā. Quā q̄dā veteꝝ chaos appellauit: ꝑpꝛ ꝯfusionē omniū reꝝ incōplete in ipa existētiū. ꝑpꝛea Gene. i. dicta ē in sui p̄n ͨ inanis ꝛ vacua. i. tra siue mā p̄ma in sui p̄ncipio non erat adhuc distincta formis: ꝛ vacua erat ꝑpꝛ potētiā. q̄m erat q̄d exīs in pura potētia. ℄ zᵃ tra ē quā pedib⁹ calcam⁹: q̄ cōi vocabulo accipiꝛ ꝑ ipo elemēto tre. Gene. j. Vocauit de⁹ aridā trā: ꝯgregatiōesq̄ȝ aquarū appellauit Maria. Et ibidē. Protulit tra herbā virētē ꝛ faciētē semē iuxꝛ gen⁹ suū: lignū quoq̄ȝ faciēs fructum iuxꝛ sp̄em suā. Et ibidē. Formauit igit de⁹ hominē de limo tre. Sȝ ista trāseam⁹. ℄ 3ᵃ tra ē quā ferim⁹: vt caro humana. Terra es ꝛ in trā reuerteris: ait dn̄s. Gen. 3. Donec reuertaris in trā de q̄ sūpt⁹ es. p̄s. Anima mea sicꝛ tra sine aqua tibi. ℄ 4ᵃ tra ē quā credim⁹. ꝛ hec est virgo gloriosa. Isa. 45. Aperiaꝛ tra ꝛ germinet saluatorem. ꝛ de hac ad p̄ns intēdimus. ℄ 5ᵃ tra dr̄ quā q̄rim⁹: ꝛ hec ē beata vita. p̄s. Credo videre bona dn̄i in tra viuentiū. ℄ 6ᵃ ꝛ vltima dr̄ infern⁹ ipe. Job. 10. Terrā miserie ꝛ tenebrarū: vbi nullus ordo sed sempiꝛnus horror inhabitat. q̄re ꝛc̄. ℄ Ad dubiū zᵐ cū q̄riꝛ. quāta ē nobilitas tre: aperte cernis s̄m diuersitatē acceptiōis hui⁹ nominis terre posse videre. q̄đ tu apte forma ꝛ declara. nūc vero pertrāseo: ꝛ percurro ꝑpꝛ tēporis breuitatē. q̄re p̄ma veri. satꝫ nō. ℄ Quātū ad secūdā veri. dico qꝛ triplici rōne virgo Maria assimilaꝛ tre. vȝ. rōe ḡnatiōis siue ꝑductiōis. zᵒ rōne subuētiōis. Et 3ᵒ rōne firmatiōis. ℄ Primo rōne ꝑductiōis. q̄m sicꝛ ex tra flores ꝑducunꝛ ꝛ pullulāt amena fragrātia plēi sic ex virgine gl̄iosa flos q̄dā omni suauitate plen⁹: sȝ de hoc infra in t̄tia veritate. ℄ zᵒ dr̄ tra rōne subuētiōis. q̄m sicꝛ tra nr̄e cuilibet indigētie subuenit: nā in cibū grana frumenti: hordei: ꝛ aliaꝝ segetū ḡna p̄stat: omiculas nutrit: vt d̄ vestimentis nob ꝑuideat. ex boū corīs calciamēta: ꝛ sic d̄ alījs diligenꝛ parat. Sic ꝛ gl̄iosa virgo cibū oīa in se bona ꝯtinentē ex sua purissima carne generauit. vȝ. xp̄m gl̄iosū. Jo. 6. Ego sū panis viuus q d̄ celo descēdit. p̄s. Panē āgeloꝝ mādūcauit hō: oē delectamētū ꝛ suauitatē i se hn̄tem. ℄ 3ᵒ dr̄ tra rōe firmatiōis. q̄m sicꝛ tra stabil' ꝛ imobil' ē. Ponūt enim philosophi hāc maximā: qꝛ necē ē celum moueri: ꝛ trā q̄escē. Sic virgo gl̄iosa tra imobil' ꝛ firma fuit in tre motu passiōis sui filij dulcissimi fruct⁹ vētris ei⁹. Trepidabāt discipuli oēs: fugiebāt: negabāt: ꝛ ipa sola seq̄baꝛ ꝛ fidē in pectore s̄uabat illesā. Ma ria āt ꝯseruabat oīa i. e. se. discipuli vero relicto eo oēs fugierūt. Alꝛ āt iuramēto suscepto. audacē. illū nō nouisse affirmauit. Reliq vero dubitātes dicebāt. vt didim⁹ ille. Nisi videro in ma. ei⁹ fi. cla. ꝛc̄. Maria vero vt lapis. cruci affixa p̄seuerabat. be. Aug. ideo stabat vt cantat ecclīa: mꝛ dolorosa iuxꝛ crucē lachrymosa dū p̄dēbat fili⁹. Et q̄d miꝝ aīa mea: vbi. n. mꝛ stare debebat nisi iuxꝛ lectuȝ filij sui dilecti morientis: P̄dēdebat xp̄s i cruce corpe: ꝛ mꝛ erat affixa corde. ꝛ dolores quos nō sensit pariēdo experta ē cruci astādo. Cernit i cruce xp̄s mr̄em: lachrymis rigātē vultū: trahentēq̄ȝ a pectore voces. succrescit mox in xp̄i pectore dolor: ꝛ mest⁹ aio xp̄s cū virgine plorat. heu rē grandē aīa audi. Cū genitricē solare xp̄s voce vellet: tāto intrinseco dolore trāsfigiꝛ: qꝛ eā mr̄em nō vocauit: sȝ mulierē dicēs: mlier ecce fili⁹ tu⁹. nomē q̄ppe mr̄is tacet: ne verbi huiuscemodi iaculo acri⁹ virginis aīa feriret. Sūt enī aīa cara vt virgili⁹ ait: lachrymē reꝝ ꝛ mētem mortalia tāgūt. q̄re ꝛc̄. ℄ Quātū ad t̄tiā veri. dico qꝛ flos pullulat⁹ ab hac redolenti tra: fuit iesus dn̄i cissim⁹ q postea fuit oīb⁹ fruct⁹ amenissim⁹ ꝛ benedict⁹. Luc. j. Et bn̄dict⁹ fruct⁹ ventris tui. de quo bn̄dicto flore Isa. ii. c. ait. Egredietur virga de radice iesse ꝛ flos de radice ei⁹ ascēdet: ꝛ req̄escet super eū sp̄us dn̄i ꝛc̄. Que verba Nico. d̄ lira sup. iz. ꝑphetas sic exponit. Egrediet virga .i. virgo Maria. q̄ virga q̄ppe gracilis diciꝛ ꝑpꝛ paupertatē ꝛ hūilitatē: ꝛ flexibilis ꝑpꝛ pietatē. Et flos de radice eius ascendet .i. xp̄s qui diciꝛ flos rōne puritatis. qꝛ nullum peccatū actuale seu originale in eo locum habuit: ꝛ fructū ꝑtulit nostre saluis. Dicit tamē ipse qꝛ hebrei vtrūq̄ȝ exponunt de xp̄o. q̄m ꝛ xp̄s virga diciꝛ ꝑpter regiā dignitatē: ꝛ flos ꝑpter vite puritatem. Et diciꝛ xp̄s ascēdisse d̄ radice Iesse. quoniā xp̄s descendit de Dauid etiā s̄m iudeos. Naȝ

pt̃ Dauid dict⁹ ē Isai ⁊ Jesse. vñ sēsus ē iste. Egre
dieť vga.i.xp̄s ḋ radice Jesse.i.de gñatiōe Dauid
q fuit fili⁹ Jesse. ⁊ reqescet sup eū spūs dñi.q: in ba-
ptismo ei⁹ spūs scūs i spē colūbe apparuit. spūs sa-
pientie.i.dator sapie: vel spūs q ē sapia. ⁊ sic de alijs
donis ibidē enumeratis. Et dic idē doctor: q septē
dōa spūs dant ad pficiēdū ⁊ operādū ad Ro.8. Qui
spū dei agūť hi filij dei sūt. Et ppť h° dic ipe dōa
spūs sūt in rōe ⁊ volūtate. Rōāt ē duplex.s. practi
ca ⁊ speculatiua ⁊ i vtraq3 ista duo ꝯsideraňť.s. app
hēsio ṽitatꝭ: ⁊ iudiciū de veritate. apphēsio verita
tis ptinet ad inēnonē veritatꝭ: ⁊ iudiciū ḋ veritate
ad discernēdū ḋ veritate. ¶ Quātū g° ad apphēsio
nē veritatꝭ pficiť rō speclatiua p donū intellect⁹: ⁊
rō p̄ctica p donū ꝯsilij. Ad recte vero iudicādū ⁊ ḋ
veritate discernēdū rō speclatiua perficiť p donū
scie. rō vero p̄ctica per donū sapie. Volūtas vero
pōt dupl'r pfici.s. aut q° ad se: aut q° ad alteꝝ. Quo
ad alteꝝ pficiť per donū pietatꝭ. Quo ad se ⁊ h° du
pl'r: aut q° ad trorē pericloꝝ: aut q° ad ꝯcupiscētiā
iordiatā ḋlectabiliū. q° ad p̄mū perficiť p donū for
titudis: q° ad secūdū p donū tiōris. Ex qb⁹ dic ipse
apparet: q̄ dona se extēdūt ad oīa ad q̄ se extēdūt
virtutes itellectuales ⁊ morales. Ista āt dōa fuerť
pfectissime i aīa xp̄i q̄ fuit perfectissima i oib⁹ dōis
⁊ carismatib⁹ spūs sci. h° oīa idē doctor. ¶ Si p̄dcā
recte vt decet ꝯsideraňť due difficultates insurgūt.
Pria ē q̄re dei siue spūs sci dōa sint tm̄ septē. z° an
dona spūs sci differāt a virtutib⁹: q: dixit q̄ dona
se extēdūt ad ea ad q̄ se virtutes extendūt. Et pōt
addi tria.s. qs istoꝝ habituū sit perfectior. ¶ Quā
tū ad p̄mā dico q̄ sūt pl'es dicēdi mōi: vñ sufficiētia
donoꝝ spūs sci accipiať. In h° tñ ꝯcordāt oēs: q̄ se
ptē sūt virtutes: septē dona spūs: ⁊ septē btītudīes.
Quidā.n. sufficientiā donoꝝ accipiūt a septē pctīs
mortalib⁹, dicētes q̄ iō dona sūt septē: q: pctā mor
talia sūt septē. Nā sapia ē ꝯ luxuriā: scia ꝯ irā: itelle
ct⁹ ꝯ gulā: ꝯsiliū ꝯ auaritiā: fortitudo ꝯ accidiā: pie
tas ꝯ iuidiā: tior dei ꝯ superbiā. Et isti⁹ opi. fuit ēt
be. Greg. i moralib⁹: s3 alit ordinauit ipe: ⁊ dicit q̄
sapia ē ꝯ stulticiā: itellect⁹ ꝯ ebrietatē: ꝯsiliū ꝯ p̄cipi
tatiōē: fortitudo ꝯ pusillanimitatē: scia ꝯ ignorātiā:
pietas ꝯ duriciā: tior ꝯ superbiā. Alij āt sic dicunt:
q̄ dona sūt qdā hit⁹ ad expediti⁹ bñ agēdū. Vñ vir
tutes disponūt ad bene agēdū: ⁊ dona ad expediti⁹ be
ne agē. Ista ēt ē opi. Bon. in.3. di.34. Accipiāť g°
dona spūs aut illū expediti⁹ mouent circa finē vlti
mū: aut circa ea q̄ sūt ad finē. Si p° mō h° pōt eē du
plicť: vl' p modū videtꝭ: ⁊ sic poniť donū intellect⁹
aut per modū gustātꝭ: ⁊ sic poniť donū sapie. Si āt
monēt p respectū ad ea q̄ sūt ad finē. Et h° dupl'r
vl' ē bonū supererogatiōis: vl' necessitatꝭ. Si supero
gatiōis h° dupl'r. q: donū ad illū bonū aut se h3 per
modū dirigētis: ⁊ sic ē donū ꝯsilij: aut p modū exe
quētis. ⁊ sic ē donū pietatꝭ. Si āt donū ē necessita-
tis. ⁊ hoc dupl'r: q: aut donū ē ad bonū vt ad actū
intrīsecū: ⁊ sic ē donū scie: vel extrinsecū. ⁊ sic ē do
nū fortitudinis. Accipe sufficiētiā quoniā mō suffi
ciat dona septē eē ⁊ totidē eē virtutes. Qḋ ostēdit
Greg. sup Job. Nati sūt ei filij septē ⁊ filie septē. fi-
lij septē ait ipe sūt septē dona spūs. filie septē sūt se-
ptē ṽtutes. Et sic p3 p̄ma dubitatio. ¶ Quātū ad
secūdā dubitatiōē sūt ēt pl'es mōi dicēdi. Prim⁹ mo
d⁹ ē hērici quolib3 q̄rto. q.33. q dic q̄ ṽtutes: dōa ⁊
btītudīes h° mō differūt. q: ṽtutes monēt hoiem
ad agēdū mō hūano: dōa mō suphūano ⁊ btītudi-
nes mō ihūano.i. dīno. vbi gr̄a accipiať iste hit⁹ vir
tuosus q ḋ: fortitudo. Tñc qñ hō ne deū offēdat oīa
bōa sua negligit ppť deū: ⁊ mortꝭ se piclo exponit.
h° fit mō quodā hūano ⁊ recto ⁊ iusto. iustū.n. ē vt
oīa bōa miora postponāť maiorib⁹ bōis. de⁹ āt ē bo
nū q° mai⁹ excogitari nō pōt. g° iustū est vt oīa alia
bōa negligam⁹ ⁊ ꝯculcem⁹: ⁊ oīa aduersa supem⁹,
⁊ h° fit p ṽtutē fortitudinis. fortitudo.n. ē mediū int
audaciā ⁊ timiditatē. Audacia.n. fac aggredi tribi
lia sine discretiōe: ⁊ timiditas fac timere qb̄ nō o3.
Fortitudo fac timē vt o3 ⁊ aggredi cū rōe tribilia.
Qñ ṽo hō ne deū ⁊ iusticiā offēdat nō timet mori.
imo ⁊ mortē ppť deū eligit ⁊ vlt̃ hoc letāť ⁊ cātādo
ad mortē suscipiēdā pgit. h° ē p donū fortitudinis.
Sic de martyrib⁹ p3. Ibāt.n. apl'i gaudētes a ꝯspe
ctu ꝯcilij. qm̄ digni habiti sūt p noīe iesu ꝯtūeliā pa
ti ⁊c. Qñ ṽo nō solū mortē eligit ⁊ letāť ad crucē vi
dit ex° btī Andree: s3 ēt signis ⁊ alijs mōis ē seipm
spernēs ita vt i san° videať: qḋ nō ē hūanū: s3 poti⁹
dīnū ē. h° fit p btītudinē illā. Mat.5. Btī q psecu-
tionē patiūť ppť iusticiā. Et Luc.6. Btī eritis cū
vob maledixerit hoīs ⁊c. De qb⁹ Sap.5. Nos in
sēsati vitā illoꝝ existiabam⁹ isaniā ⁊c. Virtutes g°
vt ex his dictꝭ apparet sūt q̄ ad bñ agēdū hoiē regu
lāt mō hūano. dōa mō suphūano: ⁊ btītudīes mō i
hūano.i. dīno. nā seipm spernē: ⁊ mūdana vt ster-
cora arbitrari. ⁊ oīa aduersa tolerare; ⁊ ad tormēta
letāť amore xp̄i pgē: ⁊ silia h° pon⁹ dīnū ē q3 hūanū
⁊ iō tales. dīni ⁊ btī appellāť. Mat.5. Btī eritis cū
maledixerit vob hoīes ⁊c. ¶ z⁹ āt mod⁹ rñdēdi est
dñi Bona. i.3. di.34. dicentꝭ. q̄ dña istoꝝ habituū
sumiť a pprijs actib⁹. Et distinguit ipos act⁹ dicēs
q̄ qdā act⁹ dicūť p̄mi: qdā medij; ⁊ qdā vltimi siue
pfecti. Ex°. itellect⁹ pōt hic tres act⁹. Prim⁹ ē cre
dē. z⁹ ē itelligē. ⁊ 3⁹ ē mūdo corde videē. ⁊ hic ē per-
fect⁹: ⁊ in pria tm̄. Scdm̄ igiť distictiōē istoꝝ triū
actuū accipiunť mlti hit⁹. vñ ṽtutes sūt ad creden
dū: dona ad itelligēdū. btītudīes ad mūdo corde vi
dēdū. Nā fides ṽt⁹ ē. ⁊ iō h3 actū p̄mū q ē credē do
nū itellect⁹ h3 actū z^m q ē itelligē. ⁊ btītudines hūt
actū tertiū q ē puro ⁊ mūdo corde vidē. i p̄mis acti
b⁹ potētie aīe rectificāť: i secūdis expediūť: i tertijs
pficiūť. Ex q° seqť fm ipm q̄ ṽtutes i aīa sūt vt re-
ctificēt ad bñ agēdū: dōa vt expediāt: ⁊ btītudines
vt pficiāt. ¶ 3⁹ modus ē be. Tho. parte p̄ma. z.a.
68. arti.j. dicēs q̄ ṽtutes dicunť q̄ perficiūt appeti
tū inq̄3tū a rōne moueť recta. dona dicunť inq̄3tū
perficiūt appetitū vt moneť a spū scō. Alij āt dicūt
q̄ per ṽtutes ꝯtigit perfecte agē: p dōa pfecti⁹. ⁊
btītudīes expedite. Moderni āt dicūt q̄ ṽtutes ⁊
dōa sūt idē realiť: s3 differūt rōne: nā nulla pluralitas
sine distictio ponēda ē sine nēcitate: s3 ponē distin
ctionē realē int ista: nulla ē nēcitas. g° ⁊c. ꝯña nō ē
maiori. minor āt pbať. qm̄ ad oēm actū humanū

vtutes hūane sufficiūt sine aliq° alio adueniēte. nā ad oēʒ actū sup̄nalē vtutes theologice sufficiūt. g° n̄ oʒ alios hīt⁹ realit ab ill' distinctos ponē. Uirtutes sāt ⁊ dōa distiguūt̄ ſʒ rōnē siue p̄ respect⁹ quosdā qm̄ ingʒtū pficiūt subiectū i ordie ad actū sī vtutes ingʒtū vō sī a deo dicūt̄ dona. Et dicūt isti tria ista dōa. s. itellect⁹: sapie: ⁊ scie: eē eadē cū ist' trib⁹ vtu tib⁹. s. fide. spe. ⁊ charitate. alia āt q̄tuo: dōa idē re alit eē cū alijs vtutib⁹ cardinalib⁹. istā donū picta tis reducit̄ ad iusticiā: donū tioris ad tp̄antiā donū fortitudis ē ip̄a fortitudo. donū ḡsilij ē ip̄a prudētia. Et addūt vlti⁹ q̄ si accipiāt̄ tres virtutes tm̄: ⁊ se. p̄tē dōa: bn̄ dīta ē int̄ dōa ⁊ vtutes: ⁊ ponūt i nume rū. si āt ḡsiderāt̄ dōa vt septē: ⁊ vtutes vt septē. sic sī realit idē: differt tn̄ rōe. q̄re ⁊c̄. Ista volui sic nōre ppt̄ itelligētiā isti⁹ mãe. q̄ tibi gratior ē nescio. mihi p̄ma mitū plʒ. sufficiāt tibi q° ad scdāʒ istā dubitati onē ⁊c̄. ¶ Quātū ad t̄tiā dubitatiōʒ dico q̄ isti hit⁹ pn̄t ḡsiderari tripl'r: aut q̄ʒtū ad fūdamētū ⁊ originē: aut q̄ʒtū ad act⁹ p̄prios: aut q̄ʒtū ad act⁹ cōse quētes. Si quātū ad fūdamentū: tūc cū charitas sit fūdamētū oiūʒ virtutū: dico q̄ vna nō ē altera di gnior. Si vō q̄ʒtū ad actus p̄pos: sic vna ē nobilior altera. Nā virtutes theologice nobiliores sī cardi dinalib⁹. qm̄ ip̄e hn̄t deū imediate p̄ obō. ⁊ int̄ the ologicas charitas oiūʒ ē p̄ma. Si ḡsideret̄ q̄ʒtū ad act⁹ ḡsequētes: cū vsus virtutū hēat̄ i statu ip̄fecti onis: ⁊ vsus donoꝝ p̄mnoueat ad statū pfectiōis. sic dona sī excellētiora virtutib⁹: sic stat⁹ p̄ficiētū ē p̄ fectior statu icipiētiuʒ. Hec de intētiōe dn̄i Bona. in. 3. di. vt. s. Et hec sufficiāt p̄ p̄senti cōclōne.

¶ Qualiter virgo fuit disposita vt fructū suauissi mum xp̄m iesum p̄duceret. Conclusio. II.

Ecipe secūdā ḡclōnē. vʒ. Sic̄ t̄ra hec mā lis sine debita aratura granū frumenti ex quo hois panis p̄ vita ei⁹ conficit̄: sic nec hec gl'iosa t̄ra bn̄dicta virgo Maria que dedit fructū suū panē āgeloꝝ ⁊ hoīum: nisi arata ⁊ disposita fuisset: mūdo p̄duxisset. vbi tres ingram⁹ ṽi. vʒ. ¶ p° ṽi. ē ista. quō fuit virgo disposita ⁊ arata: vt tm̄ fructū dare mūdo posset. ¶ 2° ē. q̄s fuit se minator isti⁹ bn̄dicti grani seminādi i ista gloriosa t̄ra. ¶ 3° ē. q̄s fuit fruct⁹ collect⁹ ex hac bn̄dicta t̄ra. ¶ Quātū ad p̄mā dico ad p̄ns q̄ tripl'r hec t̄ra. i. ṽgo gl'iosa fuit arata ⁊ disposita. vʒ. an̄ ḡceptiōʒ in ḡceptiōe: ⁊ p⁹ ḡceptōʒ. Ante q̄dē ḡceptiōeʒ qn̄ diis p̄mos parētes p⁹ petm̄ conseruauit i eē. Cōstat. n. ip̄os a sue trāsgressiōis inirio nō solū mortē: sed de structiōis exterminiuʒ meruisse: q2 hec bn̄dicta terra s̄m seminalē rōnē: siue s̄m corpulētiā sbam in lūbis Ade erat. de q̄. s. t̄ra nasci debebat fructus salutis. Luc. 1. Ip̄e. n. saluū faciet pp̄l'ʒ suū a petis coꝝ. Io ill' idulsit: ⁊ i eē ḡseruauit. Preterea cū hūana nā mlt' tiplicaret̄: ⁊ viā suā corrupissʒ oīs caro: diluuio oēʒ carnē nō siuuit: ſʒ illā in Noe ⁊ alijs ex suis octo p̄ arcā ḡseruauit. Et h° solū q2 ṽgo ex carne illa nasci debebat. Deide succedētib⁹ ānis mlt'i cū pp̄l'm he breū elegisset: q̄ʒuis postea rebellē: tn̄ illū mirī mo dis p̄seruauit: ptexit ⁊ gubnauit. Et h° idō: q2 de ip̄so descēdē debebat hec gl'iosa ṽgo. Isa. 11. Egredietur

virga de radice Jesse ⁊c̄. vt visū ē i alia ḡclōne p̄ce dēti. Cūq2 tp̄s appropinq̄sset: vt hec benedicta t̄ra exiret i actū. i. p̄duceret̄. tūc Joachim ille vir sāct⁹ ⁊ Anna illa deuotissima dn̄a dn̄o disponente ⁊ co opāte sil' se m̄rimonialit̄ cognoscētes hāc gl'iosam t̄rā i eē p̄duxerūt. ⁊ hec p̄ma fuit aratura. ¶ 2° ara tura siue disp̄ō fuit i ḡceptiōe qm̄ sic et̄n⁹ de⁹ dispo suit: vt i illa ḡceptōe nl'la macl'a ḡtamiaret̄. Sap. 7. Cādor luc̄ et̄ne: ⁊ speculū sine macula. Et An selm⁹ i li. de ḡceptu ṽgiali. Decuit igt̄ vt illa puri tate hec ṽgo niteret q̄ maior sub celo neq̄t itelligi. ¶ 3° aratura siue disp̄ō fuit p⁹ ei⁹ ḡceptiōʒ: qn̄. s. cū tp̄s semiatiōis grani. i. ṽbi et̄ni veit: missus ē ange lus Gabriel vt eā salutaret. ⁊ plenam gr̄a appella ret. Luc. 1. Aue gr̄a plena ⁊c̄. ¶ Quātū ad secūdā veri. dico q̄ seminator ē sp̄ūs scūs. Luc. 1. Sp̄ūs scūs supueniet i te. Triplici āt rōe sp̄ūs scūs fuit se minator ⁊ p̄parator: vt semiaret̄ i ṽgie verbū et̄nū. vʒ. rōne disp̄ōnis: rōne vniōis: ⁊ rōne scificatiōis. ¶ p° rōe disp̄ōnis. Cōgruū nāq2 erat vt amor mā̄ʒ p̄pararet: cū solū p̄p grādē amorē. erga hūanā nām verbū et̄nū debēt seminari. Jo. 3. Sic deus dilexit mundū vt vnigenitū suū daret. Et ad Titū. 3. Ap paruit benignitas ⁊ hūanitas saluatoris nr̄i dei: n̄ ex opib⁹ iusticie q̄ fecim⁹ nos: ſʒ ſʒ suā miāʒ saluos nos fec̄. Quāobrē g° sic̄ amor verbū traxit i carnē: sic amor q̄ ē ⁊ ip̄a sp̄ūs scūs: carnē illā dispone de bebat ⁊ semiare. ¶ 2° rōe vniōis. Nā cū hūana nā ⁊ dīna hypostatice i p̄sonā verbi vniri debebāt: cō gruūʒ fuit vt hāc vnionē disponēt q appropriate ē ip̄e amor. hec āt ē sp̄ūs scūs. g°. ¶ 3° rōe scificatio nis. Nā cū ille fruct⁹ scissim⁹ eē dēbebat. Luc. 1. Qd̄ eni ex te nascet̄ sc̄tū vocabit̄ fili⁹ dei. Cōgruū fuit vt illū seminaret siue disponēt: cui approp̄iate scifi catio attribuit̄: sed hic ē sp̄ūs scūs. Isa. 11. Requiescet sup eū sp̄ūs dn̄i ⁊c̄. q̄re bn̄ ⁊ ḡgrue incarnatio attri buit̄ sp̄ūi scō. De h° vide magr̄m sniāʒ i. 3. di. 4. c. cū vero. Et hec sufficiāt q̄ʒtū ad s'm veri. ¶ Quan tū ad t̄tiā veri. dico q̄ q̄ʒuis īfinitos vt ita dixerim hūana nā collegerit fruct⁹: tn̄ tres ad p̄ns declare m⁹. Prim⁹ fruct⁹ dī pacificatio. 2⁹ dī illūīatio. 3⁹ dī sanatio. ¶ Accipe p̄mū ⁊ dī pacificatio. vbi re gula ḡnal' ponat̄ tal'. q̄ i toto scoꝝ collegio nulla tā sollicita aduocata ē ad ḡciliādū: pacificādū: ⁊ hūiliā dū deū gl'iosū in hūanū gen⁹ turbatū suis exigētib⁹ culpis: sic̄ gl'iosa ⁊ bn̄dicta virgo. Inde Greg. sic d̄ virgie ait. Filioli hec petoꝝ scala: hec mea maxima fiducia: hec tota rō spei mee. Quid. n. mir' pōt ne fili⁹ aut repellere m̄rem: aut sustinē n̄ris repulsā: Neutꝝ plane. Quid ad mariā trepidat currē hūa na fragilitas: Nihil in ea austeꝝ. nihil t̄ribile. tota suauis ē. Agite gr̄as ei q talē mediatricē sua beni gnissima nob̄ misatiōe p̄uidit. hec ille. ¶ 2° fruct⁹ dī mūdi illūīatio. idō stella maris dī. And. deuotū Ber. Dn̄e iesu iquit q voluisti vt mā m̄r eēt stella mari: p̄ hāc stellā q̄so illūīa tenebras meas ⁊c̄. Et Hiero. de laude virgis sic ait. Si diligēn⁹ īspicias nil speciositat': nil virtut': nil splēdoris ⁊ gl'ie: qd̄ in ea nō resplēdeat. Cādor. n. ē luc̄ et̄ne: ⁊ speculū si ne macl'a. h° ille. Et h° ēt verba d̄ ip̄a ponūt̄ Sap.

7. ¶ 3ᵘˢ fruct⁹ h⁹ bñdicte t̃re dĩ sanatio. Ex gratijs enĩ virgis ꝛ virtutib⁹ q̃si qbusdã medel: oĩa hũane spũales infirmitates curãt atq3 sanant̃. p suã nãq3 hũilitatẽ supbia expellit̃: q2 d̃posuit potẽtes d̃ sede ꝛ exaltauit hũiles. p suã virgitatẽ luxuria eneruat̃ qm̃ vt fert̃ sci ex ei⁹ aspcũ tm̃ cãnalitas extiguebat̃. p suã pauptatẽ denudat̃ auaritia. q2 esuriẽtes iple uit bõis: ꝛ dites dimisit inanes. ꝛ sic d̃ alijs. Jñ glio sus Aug. exclamat. Eya iqt gñal' oĩuz spes: dulcis vulnez nr̃oz medicia. nr̃is quoq3 medẽ vulnerib⁹ gb⁹ p⁹ saluatoꝝ lauacꝝ ꝛ ablutõz tot abluẽda cõni sim⁹. quot illicita pUocam⁹. q̃re ꝛc̃. Et h̃ sufficiãt.

¶ De meritis xp̃i. Conclusio. III.

Ceipe t̃tiã cõclõnẽ. v3. Tal' ac tãt⁹ ex ista virgiali t̃ra fuit fruct⁹: vt i͂finiti mũdo sa porẽ d̃derit suauit̃ degustat⁹. Ubi tres in gram⁹ veri. v3. ¶ p⁹ veri. ẽ. cũ virgis fru ct⁹ q fuit xp̃s bñdict⁹ sit tã pfect⁹ vt i ip̃o sint oĩa do na spũs. vt visũ ẽ ex p̃cedẽtib⁹. q̃rit̃ an i xp̃o fuerit aliq̃ ti͂oꝛ mort̃. ¶ 2ᵘᵐ ẽ. an i xp̃o fuerit ver⁹ doloꝛ ꝛ vera passio mort̃. ¶ 3ᵘᵐ ẽ. qd vtilitatis sit secutũ ex sua passione mort̃. ¶ Quãtũ ad p̃mã veri. dico q᷑ triplex ẽ ti͂oꝛ. v3. t ioꝛ gratuit⁹: ti͂oꝛ libidinosus: ꝛ ti- moꝛ rõnal'. ¶ Timoꝛ gratiosus siue gratuit⁹ est tri plex. qdã ti͂oꝛ pene: qdã ti͂oꝛ offense: ꝛ qdã timoꝛ re uerẽtie. Et quãtũ ad hec tria ti͂oꝛis gñã sic ad veri tatẽ r̃ñdeam⁹ q᷑ pp plẽitudinẽ gr̃e nõ fuerit i xp̃o ti- moꝛ pene: nec ti͂oꝛ offense. ti͂oꝛ ãt reuerẽtie cũ a cha ritate nõ expellat̃: s3 ab ip̃a pficiat̃ sane fuit i xp̃o. Jsa. ii. c. Replebit eu3 spũ timoris dñi. ps. Timoꝛ dñi scũs pmanet i sclm sclĩ. Hec oĩa sat̃ clara sũt.

¶ 2ᵘˢ ti͂oꝛ d̃r libidinosus. Et hic silr̃ h3 tria mẽbra. q᷑m qdã d̃r ti͂oꝛ mũdan⁹: qdã hũan⁹: ꝛ qdã seruilis. Et sic dico ad veritatẽ q᷑ pp plenitudinẽ gr̃e i xp̃o nõ fuit aliqs p̃dictoꝝ. Nã ti͂oꝛ hũan⁹ ex nimio ꝓp̃e vite amoꝛe nascit̃. timoꝛ mundan⁹ ex nimio t̃renoꝝ amoꝛe. ꝛ ti͂oꝛ seruil' ex nimia animi pusillanimitate: ꝛ modico dei amoꝛe ortũ duc̃. q̃ oĩa vt intuẽti p3 in xp̃o locũ hr̃e nõ pñt. ¶ 3ᵘˢ ti͂oꝛ d̃r rõnal'. i. a rõe pue niẽs. vt. v3. qñ rõ dictat de aliq° timeri opoꝛtẽ. Et hic ĩ suo gñe ẽ triplex: qdã p̃ueniẽs rõe3: qdã 3 rõe3 qdã pueniẽs ex rõne. ꝛ hic ẽ de q° ad p̃ñs intẽdim⁹. Prim⁹ ti͂oꝛ. s. rõnẽ p̃ueniẽs ẽ ip̃e p̃m⁹ mot⁹ nõ alit̃ a rõe 2siderat⁹. ꝛ hic ẽ petm̃ veniale. 2ᵘˢ ẽ rõnẽ suffo- cãs. ꝛ ẽ petm̃ moꝛtale. 3ᵘˢ ẽ a rõne recta. ꝛ hic ẽ scũs ꝛ bon⁹. Ex h° dico q᷑ nec p̃m⁹ nec 2ᵘˢ timoꝛ fuerit in xp̃o. qm̃ xp̃s argui n̄ põt d̃ petõ. Jo. 8. Quis ex vob̃ arguet me d̃ petõ. j. Pe. j. Qui petm̃ nõ fec̃ ꝛc̃. S3 3ᵘˢ ti͂oꝛ bñ fuit ĩ xp̃o. Mat. 16. Cepit iesus pauẽ ꝛ te dẽ ꝛc̃. Nã rõ videñs istãtẽ moꝛtẽ: imaginẽ mõtis fec̃ i pte sẽsibili: quã sẽsualitate cognoscẽte ꝛ admirãte horrẽ moꝛtẽ cepit ꝛ pauit. Ex q° seqt̃ q᷑ ĩ xp̃o hic ñ fuat° fuit oꝛdo nãlis itelligẽdi. q. s. p° icipit a pte sẽ sibili in rõnẽ 3° d̃ aĩa. Necẽ ẽ intelligẽtẽ sãtasmata speclari. Et i li. d̃ sẽsu ꝛ sẽsato. Nihil ẽ ĩ intellectu q̃n p̃ns fuerit i sẽsu. Et ĩ p° posterioꝝ. Oĩs discipli na ꝛ doctrina sit ex p̃erñti cognitõe sẽsitiua vt cõit̃ expõit̃. Est. n. ali° mod⁹ cognoscẽdi i nob: ꝛ ali⁹ fu- it i xp̃o. Jn nob̃ qdẽ scia nr̃a cãt̃ a reb°. ꝛ p° ꝓcessu a reb⁹ sẽsibilib° ad rõnẽ ꝓcedim⁹. S3 in xp̃o inq̃tũ

ẽt de⁹ erat: scia ei⁹ erat cã reꝝ. ꝛ p 2ñs nõ seruabat̃ oꝛdo intelligẽdi sic̃ in nob̃. q2 rõ p̃uidebat: ꝛ postea sẽsualitati oñdebat: ex q° postea sẽsualitas timebat tñ in oĩb⁹ se rõni cõmitiebat. Uñ qñ sẽsualitas ora- uit i hoꝛto. pr̃ si possibile ẽ ꝛc̃. nõ tñ suũ iplẽ aiuz ex poscebat: s3 ait sb̃dẽs se rõni: fiat volũtas tua. De ista mã vide scm̃ Tho. 2ᵃ 2ᵉ. q. 125. Et dñm Boñ. in. 3. di. 16. vbi ista collegi. q̃re ꝛc̃. ¶ Quãtũ ad 2ᵐ ṽi. adduco tibi tex. magñ sniaꝝ in. 3. di. 15. c. 5. vbi sic ait. S3 q2 nõnulli d̃ suo sẽsu in passiõe hũanitat̃ xp̃i male sensisse inueniũt̃: asserẽtes silitudinẽ atq3 imaginẽ passiõis ꝛ doloꝝ xp̃m hoiem ptulisse: sed nullũ oĩo doloꝛẽ vl' passionẽ sẽsisse: auctũ testionijs coa 2uincẽtes: idubitabile faciam⁹ qd̃ sup̃dixim⁹. Propheta Jsa. dic̃ sic. s. c. 53. Uere langoꝛes nr̃os ip̃e tulit: ꝛ doloꝛes nr̃os ip̃e poꝛtauit. Et vitas ip̃a i euãgelio ait. Trist̃ ẽ aĩa mea vsq3 ad moꝛtẽ. Ubi et iesus cepit pauẽ ꝛ tedẽ. Propheta ẽt ex psona xp̃i ait. Repleta ẽ mal' aĩa mea. Qd̃ expõnẽs Aug. ait Nõ vitijs ꝛ petis: s3 hũanis mal'. i. doloꝛib⁹ reple- ta fuit aĩa xp̃i quib⁹ ip̃a cõpatit̃ carni. Nõ. n. doloꝛ coꝛpis põt ẽẽ sine aĩa. dolẽ ãt aĩa nõ dolẽte coꝛpore põt. Hos ãt hũane ĩfirmitat̃ defect⁹ sic ip̃ã carnẽ ac moꝛtẽ nõ 2ditiõis necẽitate: s3 mĩsatiõis volũta te suscepit. h° ibi vide. q2 mltas auctẽs. vt Ambro- sij ꝛ euãgelistaꝝ ad sui ꝓpositũ addũc̃. ¶ Ad decla ratiõ3 tñ dictoꝝ suoꝝ ẽ nõndũ s3 dñm Boñ. vbi. s. q᷑ xp̃i doloꝛ põt dupl'r cõsiderari. Uno mõ vt ꝓce debat a rõe i sẽsualitatẽ. Alio mõ ẽcõuerso. s. a sen sualitate i rõne3. Si p° mõ: tũc tal' oꝛdo erat. qm̃ rõ petõꝝ nr̃oꝝ mltitudinẽ p̃uidens. itẽ iudeoꝝ ingrati tudinẽ: mr̃is doloꝛẽ: ꝛ silia: i volũtate imaginẽ p̃di ctoꝝ fec̃: q° scõ xp̃s nr̃is miserijs ꝛ pditioni iudeoꝝ 2doluit. Si ṽo considerat̃ doloꝛ vt a sẽsualitate in aĩa3 ꝓcedebat: tunc dico q᷑ aĩa xp̃i põt 2siderari vt rõ: ꝛ vt nã. Si vt rõ: sic aĩa coꝛpi nõ cõpatiebat̃: sed d̃ ei⁹ passiõe letabat̃. Si ãt vt nã tũc cũ cuilibet rei nãli oĩu3 nocimoꝝ sit qdã timoꝛ nãlis infix⁹: vt oñsũ fuit. s. feria. 3. s̃e dñice. Et aĩa ip̃a sit coꝛpoꝛis pfe ctio: nõ tñ s̃m potẽtias sẽsibiles: s3 s̃m se totã. i. s̃m cõplemẽtũ oĩum suaꝝ potẽtiaꝝ: ꝛ ad coꝛp⁹ h3 nãlẽ i clinatiõ3 ꝛ appetitũ. ꝛ p 2ñs d̃lectatiõ3 vel tristiciã n ẽẽ erat q᷑ aĩa patiẽte coꝛpoꝛe pateret̃. Et sic aĩa xp̃i vt rõ gaudebat: ꝛ vt nã tristabat̃. Gaudebat q dẽ pp gratuitã ei⁹ 2iũctõe3 ad diuinitatẽ: s3 tristabat̃ ꝓpt̃ mutuã q̃nã h3 cũ coꝛpe vnibilitatẽ. Hec d̃ me te p̃fati doctoꝝ. q̃re ꝛc̃. ¶ Quãtũ ad t̃tiã veri. dico q᷑ hic tria nõnda sũt: vt recti⁹ r̃ñdẽ possim⁹. ¶ p° nõndũ q᷑ meritũ d̃r trib⁹ mõis. Uno mõ iproprie. 2° mõ ꝓp̃e. 3° magis ꝓp̃e. ¶ p° mõ iproprie: vt qñ aliqd̃ bonũ de gñe bonoꝝ facimus: malo tñ aĩo. vt facẽ elyñã ꝓpt̃ põpã: ꝛ silẽ. Meremur. n. aliqd in tali bono: q̃uis sit mala ꝛ nõ recta intẽtiõe factu3. Et nõ solũ famã illã. Mat. 6. Amẽ dico vobis re- ceperũt mercedẽ suã. Sed ẽt qñ adeo aliquã p acci dẽs recipiant remuneratiõnẽ: sic patuit de Nabu chodonosoꝛ: ꝛ mltis alijs. ¶ 2° meritũ d̃r magis p p̃ie: vt cũ bonũ bona intentione facimus: sed sine charitate: ꝛ tũc illis bonis de cõgruo meremur: aut bona tpalia: aut dispositionem ad gr̃am. ꝛ silia: vt

oñdim⁹ feria.5.se dñice. ¶ 3° qȯdā incitū dī magr̄ ppe: vt cū bonū de grē bonoꝝ facim⁹: ⁊ hõa sictõe ⁊ in charitate: ⁊ dī meritū ↄdigni. nõ ꝙ sim⁹ ex ope rib⁹ nrīs sufficiētes carpē rgnū. ſꝫ dī ↄdignū propť charitatē. q̄ dat illis viꝫ atq; virtutē: vt dixim⁹. s. feria.6.se dñice. ¶ 2° notādū ꝙ duplex fuit meri tū in xp̄o. vnū ex parte sui. aliud ex parte nrī vt di cit magr̄ in.3.di.18. Meruit xp̄s nobis redēptõeꝫ a diabolo a pena. ⁊ a pctō: ⁊ regni reserationeꝫ: vt amota ignea rūphea libē patēt introit⁹: ⁊ silia alia bona. Ex pte vō sui dic idē magr̄ ꝙ xp̄s pp humili tatē ⁊ obitū passionis meruit corporis gl̄ificatõem nec id solū: ſꝫ ēt ipassibilitatē aīe. Aīa.n. ipsius an̄ mortē erat passibilis: sic caro mortalis. ſꝫ post mortē merito hūilitans ⁊ aīa ipassibilis fcā ē: ⁊ caro īmor talis. Ista sūt vba eiusdē. ¶ 3° notādū ꝙ meritū qȯ fuit in xp̄o nõ fuit meritū p̄mis duob⁹ modis ac cipiēdo meritū: ſꝫ solū.3° modo. s. meritū condigni. Merebat̄.n. de cōdigno tā sibi q̄ꝫ nobis q̄ dicta sūt. Sꝫ q̄sr h° sit itelligēdū nõ ꝙ mereri de condigno pōt trib⁹ modis itelligi. Uno°. ex idebito facē de- bitū. ⁊ hoc mō nõ meruit xp̄s quo ad se. Nā sic ppe merēt qs q̄n post culpe effugationē ⁊ grē ifusioneꝫ aliqȯ bonū de grē bonoꝝ fac. qȯ vt pꝫ xp̄o ↄueni- re nõ pōt. 2° modo ex debito facē magr̄ debitū: sic cū pficim⁹ de ipfecto ad pfectū: ⁊ de vtute in vtutē ⁊ h° mō ēt n̄ meruit xp̄s. s. ēt q° ad se. q̄n nūq̄ꝫ grāꝫ vel virtutē hūit diminute. ſꝫ plen⁹ erat. Jo.1. grā ⁊ vitate. i. vtute. 3° mō mereri ex dbito ē facē id qȯ ē dbitū vno°: facē meritoriū plib⁹ mõis. ⁊ hic mod⁹ ppe ↄuēit xp̄o. Nā cū dign⁹ eēt oī bono nõ potuit sibi q̄cq̄ꝫ mereri: vt facēt sibi dbitū qȯ p̄us nõ erat debitū: nec etiam potuit facere sibi magis debituꝫ. sed soluꝫ hoc modo sibi meruit corporis glorifica- tionē: ⁊ aīe ipassibilitatē. q̄n erat sibi debitum vno mō: fecē debitū plib⁹ mõis. Et h° ondit magr̄ i lrā: dicēs ꝙ xp̄s nõ pfecē sibi q̄ꝫtū ad vtutē meriti: ſꝫ quo ad numeꝝ meritoꝝ. pl'a.n. merita hūit i passiõe q̄ꝫ i cōceptõe. Sꝫ q̄ꝫtū ad rõnē meriti p respectum ad nos oib⁹ p̄dcīs mõis meruit xp̄s. Un̄ pacēdo nob magr̄ meruit. q: qȯ n̄ erat nob dbitū fecē nobis dbi- tū: ⁊ magr̄ debitū: ⁊ plib⁹ mõis debitū. Et sic ex his trib⁹ nõbilib⁹ pꝫ rn̄sio ad vitatē. Sꝫ dices pr̄ Am brosi valde dubito i his tuis dcīs. respõde mihi ad hec dubia. Ego ondā tibi nullo mō xp̄m mereri po tuisse. P̄rio sic. Illud nõ hꝫ rõnē merēdi qd i malū exire nõ pōt. ſꝫ ē detmīatū ad bonū. ſꝫ xp̄s ab istā ti sue cōceptõis hūit liberꝝ arbitriū detmiatū ad bo nū. g° nullo mō mereri potuit. Jō dicit sapīa. Qui potuit trāsgredi ⁊ nõ ē trāsgressus: facē malū ⁊ nõ fec. iō stabilita sūt bõa illi⁹ i dño ⁊c. Itē bti mereri n̄ pnt: ſꝫ xp̄s fuit ve btūs. g°. Itē meriti radix ⁊ fūda- mētū ē ipa charitas: ſꝫ i xp̄o nūq̄ꝫ aucta fuit. g° nec meriti. Posse tibi pr̄ pl'a augumta facē: ſꝫ istis tm̄ mihi rn̄dē. Aīa mea libēt faciā qȯ hortaris. Dico ad p̄mū vnā potētiā eē detmiatā ad vnū ⁊ nõ posse i aliū exire: pōt dupl'r itelligi. aut pp necitatē nāe: aut propť plenitudinē grē. Si propť necitatē nāe. tūc talis necitas tollit oēm libertatē liberi arbitrij: ⁊ sīr tollat meriti dignitatē. Si āt illa detmīat o ad vnū ē propť plenitudinē grē. cū grā stet cū libo ar- bitrio: ⁊ nõ tollat ab ope ipo bõitatē moris: cū sit vo lūtariū. ⁊ p ↄn̄s nec q̄litatē mereri. pꝫ ꝙ talis deter miatio nõ tollat meritū. cū āt i xp̄o fuerit h⁹: pꝫ ꝙ argumētū tuū nõ ↄcludit. Ad 2am dico regulā istā gnālē ꝙ qn qs ē simpl'r in statu pīe mereri nõ pōt. xp̄s āt nõ erat simpl'r in statu pīe: ita ꝙ eēt pfect⁹ ↄphēsor: ⁊ nõ viator. q̄ꝫdiu.n. fuit in carne mortali: viator fuit. ⁊ fm hoc merebat̄. fuit eciā cōprehēsor ⁊ fm hoc procedit argumentū tuum. Naꝫ sicut aīa xp̄i per coniunctiõem sui cū diuinitate hꝫ statū pīe ita p cōiūctõeꝫ sui cū carne habet statū vie. ¶ Ad 3ᵐ argumentū tuū dico ꝙ dupl'r est meritū. s. ade ptionis vite eīne: ⁊ meritū dimissionis pene. Me- ritū p̄mū cōsistit in radice charitatis: sed meritū di missionis pene duo fundamēta reqrit. s. charitatē: ⁊ passionis acerbitatem. Xp̄s ergo nõ meruit p̄mū meritū p opera meritoria sua: q: an̄ oē opus suum vt in instāti cōceptiõis fuit perfecte btūs. sed bene meruit 2m meritū. s. dimissionē pene nobis ppter sue passionis acerbitatē. Et nõ solū meruit nobis sed eciā sibi. vꝫ. corporis sui glorificatõeꝫ. Nā cum pateret̄ ⁊ nobis mereret̄ añdicta: ⁊ in tali passione faceret opus valde grauissimum. ⁊ per ↄn̄s aliqd ēt sibi mereri deberet. ⁊ nõ possꝫ remunerari quo ad stolā p̄mā. g° q̄ꝫtū ad stolā 2aꝫ. ⁊ h° ē q̄ꝫtū ad sui cor poris gl̄ificatõeꝫ. P̄rio igr̄ ⁊ p̄ncipalr̄ meruit nob. Scdō sibi. q̄re satꝫ tibi claret mā ista aīa cara. Ui- des igr̄ q̄ꝫ recte t̄ra nr̄a dedit fructū suū dulcissimū Iesū. ad quē vidēdū ⁊ fruēdū: ipse nos sua scā grā pducat q ē per oīa secula benedictus. Amen.

¶ Dñica 4° q̄dragesie b dīa mīa. s̄mo. XXVI.

Abijt iesus trās mare

Galilee qȯ ē tyberiadis: ⁊ seq̄bat̄ cū mul titudo magna. Jo.6. Et si deus cunctis in operibus suis mirabilis ⁊ gl̄osus existat nihil tn̄ tā limpidi⁹ tā iocūdi⁹ itaq; cōmēdabilius in ipso re perim⁹ sicut pietatē atq; clemētiā. Nā vt vā fa- tear si accurate ⁊ studiose diuinā meminerim⁹ bo- nitatē nūq̄ꝫ in cōferēdis grātis ⁊ bn̄ficijs qb⁹ hu- manū genus pl'ibus miserijs stipatū iuuaret̄: defē saꝫ cōperiemus. Ecce hodierna vt euāgelica t̄dit historia cū Galilee mare trāsfretaret: ⁊ cū multitu do magna seq̄ret̄ nec hērent qȯ mādūcarēt: ex qn- q; ordeaceis panib⁹: pisciculisq; duob⁹: qnq; millia hoīum misericorditer satiauit. Nec tamē aīa mea credas vn̄a oēs xp̄m intētiõe fuisse secutos. Qui- dam.n. q̄n infirmi vt curarent̄ seq̄bant̄. qdā vt pa scerēt̄. q: pauperes: quidā vt viderēt vt curiosi. q- dā vt detraherēt: vt scribe ⁊ pharisei. quidā vt ad- discerēt: vt discipuli. vn̄ versus. Morb⁹: signa: ci- bus calūnia dogma fuerūt. Cause cur dn̄m turba secuta fuit. Q̄n igit̄ mīa dn̄i sup oīa opera ei⁹. Un̄ ⁊ Dauid ait. Misericordias domini in eīnum cā- tabo. Ideo in p̄senti sermone de mīa videamus. Ubi tres ↄsiderationes more solito faciamus. vꝫ. ¶ Dīne mīe ⁊ iusticie necciam ↄditõem. ¶ Dīne mīe ⁊ iusticie opportunā accõmodationē. ¶ Dīne mīe ⁊ iusticie ↄgruā associationē.

¶ De necitate diuine iusticie et mie. Consideratio .I.

D Iuine mie et iusticie neciam conditionē p⁹ videam⁹. Ubi tres ɔclōnes more solito pulcherrimas ponam⁹. ¶ P⁹ ɔclō ē ista. Int̄ cetā q̄ clarescūt dīna attributa: mia et iusticia ad mūdi pfectōez sīt pmaxie necīa. ¶ 2⁹ ɔ⁹ ē ista. Et si i deo tā mia q̄z iusticia sint ifinita: tn̄ diuina mia ē deo magis accōmodata. ¶ Tertia cōclō est ista. Qnāuis in deo et in nobis mia et iusticia reperiat̄: alia tn̄ rōne his duobus participat̄.

¶ Quō dīna mia et iusticia sīt necīa. Cōclō pma.

Capite pmā ɔclōnē ⁊c̄. vt. s̄. Ubi tres ve. singram⁹. vz. ¶ Pria ve. ē ista. vtrū dīna mia sit ad bn̄ rgēdū mūdi machinā necīa. ¶ Scd̄a veri. ē. ista. Utrū ad hoc ipm̄ sit necīa dīna iusticia. ¶ Tertia ve. ē. Utrū possit de⁹ quēpiā punire sine mia. et ecōuerso: quēpiā remunerare sine iusticia. ¶ Quātū ad pmā ve. vr̄ vō q̄ tāta mia nō ē circa petōres ad bn̄ mūdi machinam regēdū necīa. Istud āt pōt mltiplr̄ pbari. Et pmo sic. Istud ad bn̄ regēdū necium nō ē. imo supfluū p qō hoīes peiores efficiūt̄ in dies. sz mia dei ē hi⁹. g⁹ ⁊c̄. ɔña nō cū maiori. Et minor pbat̄ aucte Ecclesiastes. 8. c. vbi sic ait. Quia n̄ pfertur cito ɔ malos sniā: iō filij hoīum absq̄z vllo timōe ppetrāt mala. g⁹ ⁊c̄. ¶ 2⁹ arguit̄ sic. Illud ē supfluū et vanū p qō dīna la⁹ tollit̄: sz dīna mia ē hi⁹. g⁹ ⁊c̄. Maior pbat̄ p pphāz. Ecce. n. inqt laudat̄ petōr i desiderijs aie sue. et iniqu⁹ bn̄dicit̄. nō ē de⁹ in ɔspectu ei⁹. inquinate sīt vie illi⁹ in oī tpe. Et idē. Noluit itelligē vt bn̄ agēt. astitit oī vie nō bone. maliciā āt nō odiuit ⁊c̄. ¶ 3⁹ illud ē supfluū et resecādū qō q̄si in semidespe ratōez scōs induc̄: sz dīna mia ē hi⁹. g⁹ ⁊c̄. Maior nō. et mior pz plib⁹ auctb⁹ scōz. et p⁹ audi scm̄ Job. c. 21. Qr̄ g⁹ ipij viuūt. q̄re superi⁹ feria. 5. hec dūice i pma ɔclōne pme pns in pncipio. ¶ 2⁹ audi Hie. Qr̄ dn̄e via ipioz psperat̄ et bn̄ ē hīs q operāt̄ malū ⁊c̄. lege totam. ¶ 3⁹ audi p̄s. Quousq̄z petōres dn̄e quousq̄z petōres gloriabūt̄: effabūt̄ et loqn̄t iniqtatē: viduā et aduenā interfecerūt: et pupillos occiderūt: et dixerūt nō videbit dn̄s: et nō intelliget deus Jacob. ¶ 4⁹ Audi Boetiū i. 4. psa. i. de dīna puidētia ɔq̄rētē: vbi sic ait. Ea ipa ē vl̄ maxima nr̄i doloris cā. q̄ cū rex oīuz bon⁹ rector existat. s. de⁹ vel eē oīo mala possint: l' ipūita ptereāt. Qō solū q̄z dignū sit admiratiōe pfcō ɔsidera. At huic aliō maiū mai⁹ supple adiūgit̄. Nā ipante et florēte neqcia vr̄⁹ n̄ solū pmijs caret: vez ēt sceleratoz pedib⁹ subiecta calcat̄. et loco faciōz supplicia luit. i. recipit. Et reuera nō parz admirādū ē q̄ hodierna die tm̄ peccatores supportēt̄ et psperent̄: Qr̄ his sat̄ claret hāc diuinā patientiā et miam q̄tū ad veruz mūdi regimē eē poti⁹ nociuā q̄z necīā. Sz aīa cara nō sic. Diuina. n. puidētia pessimos viuē sinit et psperat recta rōne et necīa ad mūdi machinā gubnādā. Audi Augu. Malus inquit aut iō viuit vt corrigat̄: aut vt p eū bon⁹ exerceat̄. Et Boeti⁹ vt. s̄. Xp̄o de c⁹ regno loquimur auctore cognosces. sēper qdem potētes eē bonos malos āt abiectos eē sēper atq̄z imbecilles. nec sine pena vitia: nec sine pmio virtutes bōis felicia: malis sp̄ isortunia ɔtingē. hec ille. Et bonā dat scūs Job. vt. s. rnsionē: dicēs. Attamē petōr ex eo q̄ cēties fac̄ malum: et p patiētiā a dō sustētat̄. ego cognoui q̄ bn̄ erit timētib⁹ deū q verēt faciē ei⁹. q̄si dicat. Si clemētissim⁹ de⁹ tā benignus ē in supportādo malos. q̄ta erūt bona dāda bonis Certe adeo grādia q̄ ocul⁹ nō vidit. nec auris audiuit q̄ pparauit de⁹ diligētib⁹ se. Inde ex oīb⁹ regulā accipe gnālē q̄ vix: imo q̄si ipoīe ē q̄ qs pñtib⁹ et futuris pfruat̄ delicijs. 2. ad Thi. 3. Oēs q pie volūt viuē in xp̄o Jesu: psecutionē patiāt̄. Nemo tn̄ xp̄m iō bonos spernere arbitret̄. Audi. n. apl̄m Petz. 2. Pe. 2. Nouit. n. de⁹ pios d̄ tētatiōe eripē iniquos vero in die iudicij reseruare cruciandos Et apl's ad Thi. 2. Sobrie: iuste: et pie viuam⁹ in hoc seculo expectātes btā̄z spem: et aduētū magni dei. De hac puidētia dei plura dixim⁹ dn̄ica scd̄a q̄dragesime. et feria. 5. eiusdez. His g⁹ sic hītis pōt regula poni q̄ necīa ē ad verā: scāz mūdi gubernationē ipa mia di. Et pōt pbari rōe: aucte et exēplo. Aucte qdem lege pphām in pluribus sue sniē locis dīnā miam cōmēdātē sup oīa opera dei. Mia dn̄i inqt plena ē tra. Et idē. Mias dn̄i in etnū cātabo. Et idē. Fac nobiscū miam ppt̄ nomē tuum. Et idē. Mia sua subseq̄t̄ me oīb⁹ dieb⁹ vite mee. Et idē. Quēadmodū pr̄ miseret̄ filioz: misertus est dn̄s timētibus se. qm̄ ipe cognouit figmētū nr̄z ⁊c̄. Audi illā scām Judith. 7. c. Peccauim⁹ cū pr̄ibus nostris: iniuste egim⁹: iniqtatē fecim⁹: sz tu q pius es miserere nob. et Hiere. Tren. 3. Mie dn̄i mlte: q̄z nō sumus cōsumpti. Ecce grādis mia. Audi apl̄m ad Ro. 8. Qui ppo filio nō pepcit: sz p nobis tradidit illū. Jo. 3. Sic de⁹ dilexit mūdū: vt vnigenitū suū daret ⁊c̄. Sz loqn̄t pphē. Et p⁹. Moyses. 34. Dn̄ator dn̄e: misericors: clemēs: et patiēs. Et Deut. 4. audi vocē dn̄i: q̄z misericors ē. d. d. t. Et eccl. 18. Quis adijciet enarrare miaz domini. Et Sap. 15. Tu āt dn̄e suauis et ver⁹ es et in mia disponēs oīa Et Isa. 55. derelinq̄t ipi⁹ viā suā. dic eā. et c. 54. In mia sēpitna misericors sum de⁹. d. t. et Joel. 2. Cōuertimini ad dn̄z. d. ve. q̄z. b. et m. et Jōas. 4. Scio q̄z. Et tādē Luc. 2. Et mia ei⁹. a p. i p. t. cū. et 26. q. 9. c. his. q. Mie dn̄i nec mēsuras ponim⁹ nec tpā diffinim⁹. Jō dicebat. Mat. 19. Eūtes discite qd ē: miam volo. et nō sacrificiū. ⁊c̄. ¶ 2⁹ pbat̄ eadē rgla rōe. Illō q̄r̄ sūme laudat̄: benedicit̄: et glificat̄ dsē sūme in gubernatōe mūdi necīum. mia dei est hi⁹. g⁹ ⁊c̄. Maior ē satis nō. qm̄ i bono regimine laudāt̄ singuli regentes. g⁹ oīa sūmēda sīt et necīa q̄sa ciūnt ad diuinā laudē. Minor āt ē sat̄ clara: vt ex dictis pz. q̄re ⁊c̄. ¶ 3⁹ pbat̄ exēplo. sed de hoc tibi nil aliud adduco: cū tā in veti q̄z in nouo testō: oīa diuine mie fonte plena sint. et vnū int̄ cetā exēplū habes singularit̄. 2. Re. 23. vbi dr̄ q̄ cū extēdisset manū suā āgelus dn̄i sup Hierl'z vt dispergeret eā misertus ē dn̄s sup afflictiōez. et ait angelo pcutiēti Sufficit nūc. cōtine manū tuā. Aliudq̄z exēplū habes de Abrahā. Gen. 18. vide historiā q̄m pulchra ē. q̄re ⁊c̄. Et sic pz ista ve. ¶ Quātū ad scām veri. dico q̄ diuina iusticia ē multum ad mūdi regimen

necia. Et hoc pbo auctc: rõne: ꝛ exẽplo. ¶ Aucte
qdẽ pmo audi ps. Iust⁹ dñs ꝛ iusticiã dilexit: eqta
tẽ vidit vult⁹ eius. Nã cũ deus optim⁹ sit mũdi re.
cto: necẽ ẽ vt oib⁹ iusticiã fuet: bonis bona: malis
mala tribuẽs. Qm̃ vt ait Augu. in li. vii malũ. Iu.
sticia ẽ virt⁹ q̃ sua vnicuiqꝫ tribuit. Inĩ ps. iteꝝ ait.
Iusticia ei⁹ manet in seculũ seculi. Manet qdẽ in
seculũ seculi iusticia dei: qm̃ nunqꝫ corrũpi modis q
bus humana corrũpit iusticia põt. xi. q. 3. c. q̃tuor mo
dis. Vñ versus. Quatuor ista timor: odiũ: dilectio:
cẽsus: Sepe solẽt hoĩuꝫ rectos puertere sẽsus. Sꝫ
nõ sic in dei iusticia. Quis. n. tã prudẽs ꝛ caut⁹: vt
dei iusticiã fallat: Oĩa. n. nuda ꝛ apta sũt oculis dei
ad Hebre. 4. Et ibidẽ. Nõ est vlla creatura inuisibi
lis in ꝯspcũ ei⁹. Et Prouer. 15. In oĩ loco oculi dñi
ꝯtẽplant bonos ꝛ malos. Et pphã. Quo ibo inqt
a spũ tuo: ꝛ quo a facie tua fugiã: Si ascẽdero in ce
lũ tu illic es: si descẽdero in ĩfernũ ades. Celũ ꝛ in.
fernũ iãqꝫ duo extrema ponit: vt oĩa alia ꝯphẽdat
intmedia: ꝛ qꝛ hoꝝ intmedioꝝ nullũ secret⁹ corde.
Jõ idẽ pphã ait. Ipe nouit abscõdita cõdis. Mat.
9. ꝛ Luc. xi. Iesus aũt intelligẽs cogitatões coꝝ ꝛc.
i. Cor. 2. Nemo nouit ea q̃ sunt hoĩs: nisi spũs hoĩs
q in ipso ẽ. Miere. 17. Prauũ ẽ cor hoĩs ꝛ inscrutabi
le. qs cognoscet illud: qsi dicat nullus: nisi ds ꝛ ipse
hõ particulari respcũ sui. Vñ igit̃ dcm̃ ẽ. iusticia ei⁹
manet i sclm̃ scli. ¶ 2° hec nr̃a regula pbat̃ rõne.
sic. Iusticia ĩ humanis ẽ qd pciosissimũ ꝛ necãriũ ĩ re.
bus gubernãdis: ꝛ diuinis ꝯfuãdis. ergo sũme po.
nẽda ꝛ necia ẽ in gubernatõe dei. pꝫ ꝯña. qm̃ qcqd
pfectõis est ĩ humanis: a diuinis nõ ẽ negãdũ. Añs
aũt hui⁹ ꝯñe pbat̃ p Aug. plib⁹ ĩ locis. Et psertĩ
audi eũ. 2. de ciui. dei. Oẽs inqt sapiẽtes ĩ hoc ꝯue
nerũt qꝛ absqꝫ iusticia regnari nõ põt. Et idẽ. 8. de
ciui. dei. Quid sũt inqt regna absqꝫ iusticia: nisi ma
gna latrocinia: Et ponit exẽplũ de Diomede pira
ta. vide ibi. Audi Tulliũ. 2. de offi. Tãta est iusticie
virt⁹: vt illi q maleficio ꝛ scelere potiunt̃ sine vlla
eius pticula viuere nõ possint. Nã ꝛ pnceps latro.
nũ: nisi eq̃lr p̃dã diuidat: aut reliquet̃: aut intficiet̃ a
suis. Audi Ambro. 2. de officijs. Iusticia ꝑperia cõ
firmat iniusticia vero dissoluit. Nec nõ. Audi aĩa
mea pulcherrimũ dcm̃ Cip̃ani de. 12. abusionibus
mũdi. abusione. 9. paꝝ post pncipiũ. Qm̃ inqt iusti.
cia regis exaltat̃ soliũ: ꝛ ĩ veritate solidãtur guber.
nacula ppl̃oꝝ. Iusticia vero regis est nemine ĩiuste
p potẽtiã opp̃mere. sine psonaꝝ acceptõe int̃ viꝝ ꝛ
primũ suũ iuste iudicare. aduenis: ꝛ pupillis: ꝛ vi.
duis defẽsor ẽe. cohibere furta. adulteria punire: ini
quos nõ exaltare. ipudicos ꝛ histriones nõ nutrire.
impios de tra pdere. pricidas ꝛ p̃iue viuentes viuere
nõ sinere. ecclias defẽdere. pauperes alimonijs ale
re. iustos sup regni negocia ꝯstituere: senes ꝛ sapiẽ
tes. ꝛ sobrios consiliatores hr̃e. magoꝝ: ꝛ ariolox:
phitonissarũqꝫ ꝯsilijs ñ ĩtẽdẽ: iracũdiã suã differre.
priãꝫ fortr̃ ꝛ iuste ꝯ aduersarios defendere. p oĩa ĩ
deo ꝯfidere. psperitatib⁹ aĩuꝫ nõ eleuare. cũcta ad.
uersa pacienr̃ tolerare: fidẽ catholicã ĩ deũ hr̃e. fi.
lios suos nõ sinere ipie agere. certĩs horis orõni ĩsi.
stere. an horas ꝯgruas cibos nõ gustare. Ve. n. tre

cui⁹ rex puer ẽ: ꝛ cui⁹ pncipes mane comedũt. Hec
regni psperitatẽ i p̃ñti faciũt: ꝛ regẽ ad celestia re.
gna meliora pducunt. hec ille. Et alia plura de scã
iusticia ꝯcludit. q̃re ꝛc. ¶ 3° hec regula pbat̃ exẽplo
Vis tu aĩa mea cernere q̃ꝫtum diuina iusticia necia
sit: accedat i mediũ olim iocũdissima ꝛ potentissima
Roma. Quid. n. adeo Romanã potẽtiã p t̃ras: ma
reqꝫ distendere fec̃ nisi hec scã iusticia: ꝛ q̃ꝫdiu ipãꝫ
comitati sunt: tãdiu potentissime claruerũt. At vbi
frigescã est. ꝛ tãdeꝫ p̃sus liq̃scã: ruina tm̃ Romanã
potentiã satur ꝛ p̃dicat. Lege Valeriũ: ꝛ stupẽdos
decerpes iusticie flores. Quidã. n. Luti⁹ brut⁹. vt i
5. li. refert duos filios suos ferro pcuti iussit. i. deca.
pitari eo qꝛ ꝯ libtatẽ Romanã hostẽ reipublice. s.
Targnũ supbũ ꝛ tirãnũ: queꝫ brut⁹ sua prudentia
expulerat reitroduci pcurabãt. Vñ dic̃ sic valeri⁹
ad lr̃aꝫ. Luti⁹ brut⁹ gl̃ia par Romulo: qꝛ ille. s. Ro
mulus vrbẽ. hic. s. Luti⁹ libertatẽ ꝯdidit. filios dña.
tionẽ Targnij a se expulsã reducẽtes: sũmũ iperiũ
obtinẽs. i. exñs pcõsul idẽ Luti⁹ ꝯphẽsos pꝛ tri.
bunali. s. sedens vgis cesos. s. eosdẽ filios suos: ꝛ ad
palum religatos: securi pcuti iussit. i. decapitari fec̃.
Exuit p̃reꝫ: vt ꝯsulẽ ageret. Pulchrũ certe nõbile: q̃si
dicat maluit expoliari pietate p̃rna: q̃ꝫ facere ꝯ lib.
tatẽ Romanã: orbusqꝫ viuere q̃ꝫ publice vidicte de
esse maluit. hec ille. Et. c. sequẽn ponit de quodam
alio noĩe Cassi⁹: q filiũ hẽbat tribunũ. q vt i offõ tri
bunat⁹ ppl̃i beniuolẽtiã captaret: ꝯ senatũ ꝛ Roma
nã nobilitatẽ cõplacuit ppl̃o de diuisione agroꝝ: ꝛ
ꝯpleto offõ dict⁹ Cassi⁹ occidi pp̃riũ filiũ pcurauit
qꝛ ꝯ nobilitatẽ Romanã fecerat. Et. c. seq̃nti ponit
de quodã noĩe Sal⁹ manli⁹ torq̃tus: q filiũ hñs ĩ
macedonia. Obtinuerat. n. is fili⁹ ei⁹ dictã pũciã.
ꝛ scã q̃rela p macedones ad senatũ pprij filij index
effcũs ẽ. ꝛ cũ ĩ cã furti de q̃ accusabat̃ reũ iuenisset:
eũ bãniuit. i. ĩ exiliũ relegauit. qd fili⁹ cernẽs nocte
seq̃nti se suspẽdit. Vñ dic̃ sic valeri⁹ circa medium
illi⁹ capl̃i. Cũ Sillanũ filiũ meũ: sic. n. appellabat̃:
pecunias a socijs accepisse pbatũ mihi sit ꝛ republi
ca eũ ꝛ domo m̃a idignũ iudico. ptin⁹a ꝯspcũ meo
abire iubeo. Tã tristi p̃ris snia pcussus Sillan⁹ lucẽ
vlteri⁹ itueri nõ sustinuit: suspẽdioqꝫ se pxima no.
cte ꝯsũpsit ꝛc. Et vnũ certe mirabile int̃ cetera po
nit ĩ. 6. li. Dic̃. n. sic qꝛ qdã Zaleuch⁹ noĩe cũ legẽ sta
tuisset in vrbe locrẽsiũ qꝛ qcũqꝫ de adulterio ꝯuicte
ret̃: ãbob⁹ luib⁹ puaret̃. ꝛ fili⁹ ei⁹ ĩ dãnatũ crimẽ i.
cideret snĩam dedit vt pena añdcã plecteret̃. ꝛ cũ a
ciuib⁹: totoqꝫ ppl̃o p ei⁹ filij venia peteret̃. tãdẽ vt
ꝛ ppl̃o ꝛ iusticie satisfaceret: sibi vnũ ꝛ filio alteꝝ ocu
lũ erui iussit. Vñ dic̃ sic Valeri⁹. Zaleuchus vrbe lo
crẽsiũ a se saluberrimis atqꝫ vtilissimis legib⁹ mu.
nita: cũ fili⁹ ei⁹ adulterij crimine dãnat⁹ f̃m ius ab
ipso ꝯstitutũ vtroqꝫ oculo carere deberet: ac tota ci
uitas ĩ honorẽ p̃ris necitatẽ pene adolescentulo p.
mitteret aliq̃ꝫdiu repugnauit. ad vltimũ p̃cib⁹ ppl̃i
vict⁹: suo p̃us: deide filij oculo eruto: vsum vtriqꝫ
vidẽdi reliqt. Ita debitũ supplicij modũ legi reddi.
dit eqtat̃ admirabili tẽperamẽto se iter misericor.
dẽ p̃reꝫ: ꝛ iustũ legislatorẽ ptit⁹. hec ille. Multa alia
exẽpla aducere possem⁹: sꝫ ista sufficiãt ad presens.

Quare ↄcludam⁹ ꝙ si i optime regēdis ciuitatibus iusticiā ꝑmaxime oēs coluerūt. qs illā a rege regum eqssimo ⁊ iustissimo auferre molliet? Et sic satꝭ clara remanet vi. scđa. ℭ Quātū ad tciā vi. dico lȝ de hoc ad plenū dicem⁹ i tcia ↄsideratōe: ꝙ de potētia absoluta simplr id facere posset: cū nulli sit obligat⁹ sȝ hoc potētia ordinata non pateret. Nunq̄ȝ .n. iniā patit sibi abeē iusticiā: nec ecōuerso: sȝ ď hoc iferi⁹.

ℭ De maxima patientia dei: ⁊ q̄re tātum supportat peccatores. Conclusio. II.

Ccipe scđam ↄclonē. vȝ. Etsi i deo tā iusticia q̄ȝ miā sit infinita: tn̄ diuina miā est deo magis accōmodata. Ubi tres igram⁹ vi. vȝ. ℭ pᵃ vi. est ista. Qđ istoꝝ attributoꝝ est deo magꝭ accōmodatū: iusticia an miā. ℭ zᵃ vi. est ista. Qđ istoꝝ est magꝭ ifinitū: an iusticia: an miā. ℭ zᵃ vi. Si deus ē sūme iust⁹: q̄re tn̄ supportat pctōres. ℭ Quātū ad pmā veri. dico ꝙ miā est magꝭ accōmodata deo q̄ȝ iusticia. ⁊ hoc ꝓbo auctē: rōe: ⁊ exēplo. ℭ Aucte pmo eccłie. Un̄ sic eccl'ia vtplurimū pctōꝝ ppl'i cōmissoꝝ veniā petit: dicēs. De⁹ cui ꝓpriū ē misereri semꝑ ⁊ pcere. Jn̄ fit vt nūq̄ȝ ꝓ pctōrib⁹ penitere volētib⁹ iusticiā: sȝ miām clamet: dicens. Pr̄ de celis ds̄ miserere nobis. Fili redēptor mūdi ds̄ miserere nobis. Spūs scē ds̄ miserere nobis. Semꝑ .n. miam petit: q̄ȝ miā sit deo q̄d ꝓpriū. Punire aūt ēēnꝯ ⁊ alienū. Audi Sap. 15. c. Tu ds̄ ingt nr̄ suauis ⁊ ver⁹ es: patiēs: ⁊ i miā disponens oīa. Etenī si peccauerim⁹ tui sum⁹ sciētes magnitudinē tuā. ⁊ si non peccauerim⁹: scim⁹ qm̄ apud te sumus ↄputati. Et ps. Tu aūt dn̄e ds̄ miserator ⁊ misericors: patiēs ⁊ multe miē ⁊ verax. Jn̄ Johel. 3. c. oēs inuitat: dicēs. Cōuertimini ad dn̄m deū vꝫ: q: benign⁹ ⁊ misericors ē: patiēs ⁊ multe mie: ⁊ p̄stabilis sup malitia. Et Jone. 4. Scio q: tu ds̄ clemēs ⁊ misericors es ⁊ patiēs ⁊ mlte miȝatōis: ⁊ ignoscēs sup malitiā. Et he auctes ad p̄ns sufficiāt. ℭ zᵒ hec tria vitas probat rōne. Si ergo aīa q̄ris q̄re magis appropat deo miā q̄ȝ punitio. dico ꝙ hoc ↄtigit ad p̄ns triplici rōe. vȝ. rōe nālis dispōis: rōe magnanime iclinatōis. ⁊ rōe expimētalis ꝓbatōis. ℭ pᵒ tn̄q̄ȝ miā est magꝭ ꝓpa deo q̄ȝ punitio rōne nālis dispōnis. Ubi aīa nō. ꝙ q̄cūq̄ȝ i aliquo subiecto: vel i aliqua mā̄ aliq̄ reperit dispō faciēs ꝓ ↄſuatōe alicui⁹ forme: durāte ei⁹ dispōne ⁊ ceterꝭ ꝑ ei⁹ ↄſuatōe re q̄sitꝭ: ipoře ē illā formā corrūpi. sic pȝ i sanitate egritudine. ⁊ hi⁹. Nō ad ꝓpositū adaptātes q̄ȝtū deseruire pōt i diuinis talis forme ↄſuatio i subō: sic dicam⁹. Jn deo ē nālis q̄dā dispō q̄ iclinat ad diligēdū q̄ ↄdidit qm̄ nihil odisti eoꝝ q̄ fecisti ait ꝓphā. ⁊ ista iclinatio est ↄſuatiua mie: sȝ nunq̄ȝ deerit talis dispō. ergo nunq̄ȝ deerit miā: ⁊ ꝑ ↄns sic nālr iclinat ds̄ ad diligēdū: ita ⁊ nālr ad miserādū. Sȝ quādo ds̄ quēpiā punit: hoc nō libēter fac: nec ꝓpē iclinat ad puniēdū. igit magꝭ ꝓpa est ei miā q̄ȝ iusticia. Inde audi Isaiā. 1. c. Heu ingt ds̄ ↄsolabor sup hostib⁹ meis: ⁊ vidicabo me de inimicꝭ meis. vbi glo. sic ait. More pij p̄ris lȝ inimicos plangit: ⁊ peruit. neq̄ȝ .n. id dolet: q: ipse ab eis offēdit. sed q: violent cogit aliquē ꝑdere q̄ vellet oēs saluos fieri. hec ibi.

ℭ zᵒ rō dr̄ magnanime iclinatōis. Decet .n. p̄ncipē liberalē eē. vt. l. iperial'. i p̄n°. C. de nuptijs. ⁊ facit qđ nōtur i. c. grādi. ď supplēda negligētia platorū. li. 6. Et q̄ȝto ꝑsona nobilior est ⁊ ditior tāto dȝ eē liberalior. vt. l. cū i p'es. §. cū tutor. ff. de administratiōe tutoꝝ. Si diues daret vnū q̄driuū: q̄ eēt ei⁹ liberalitas: ⁊ sic de alijs. Sȝ qs ditior ⁊ nobilior xp̄o nr̄o ⁊c̄. Itē decet p̄ncipē piū ⁊ clemētem eē. Au. n. Seneca li. i. de clemētia sic. Nullū bonū ex oīb⁹ bonis magꝭ q̄ȝ clemētia regē ⁊ p̄ncipē decet. Et Tul. li⁹. 1. ď offi. c. 12. Nihil igt laudabili⁹ magno: p̄claro, q̄ȝ viro digni⁹ placabilitate atq̄ȝ clemētia. Et Amb. Procul igt ē a magnanimis cupiditas vltiōis. Sed qs q̄so p̄clarior: dignior: excellētiorq̄ȝ xp̄o Jesu nr̄o? Nōne ⁊ plusq̄ȝ Salomō hic? Mat. 12. Est .n. ds̄ ni rex magn⁹: potēs: ⁊ dn̄s vniuerse t̄re. Malach. i. c. Ego rex magn⁹ dic dn̄s exercituū. Et ps. 46. Qm̄ ds̄ excelsus t̄ribilis rex magn⁹ sup oēm t̄rā. Et. z. Mach. 1. Tu solus es rex bon⁹: solus p̄stās ⁊ oipotēs: ⁊ eīn⁹: Et Hester. 13. Dn̄e rex oīpotēs i dīōe tua cūcta sūt posita: ⁊ nō ē q̄ possit resistere volūtatue. Et Eccl. i. Unus ē altissim⁹ creator oīpotēs: ⁊ rex potēs ⁊c̄. ergo maxime deo nr̄o debetur pietas atq̄ȝ clemētia. Ista ē bona rō. ℭ 3ᵃ rō dr̄ expimentalis ꝓbatiōis. Nā tn̄ ds̄ oīa noscat: vt dcm̄ ē ↄclone p̄cedenti. ⁊ i scīa nunq̄ȝ proficiat: imo anq̄ȝ siāt cuncta discernit. Multa tn̄ postq̄ȝ carnē nr̄az induit experiētia didicit: q̄ p̄us tali expientia ignorauerat: vt clare colligit a theologꝭ. ⁊ expsse pōit btūs Tho. pte. 3. q. 9. ar. 3. ⁊. 4. Erīnt cetera q̄ experiētia i carne didicit: hoc potissimū fuit. qm̄ vt ꝓphā ait. Cognouit figmētū nr̄ȝ: recordat⁹ ē. i. experiētia didicit qm̄ puluis sum⁹. ⁊ id magꝭ iclinat ad miserādum q̄ȝ ad puniēdū. Unī bonā accipe doctrinā q: sic theorice ⁊ p̄ctice aliq̄d scire possum⁹: sic ⁊ ds̄ an̄ icarnatiōnē theorice quodāmōď: sȝ post p̄ctice nr̄az vtita dicā ifirmitatē nouit. qm̄ passus ē oēs ifirmitates humanas q̄ sue dignitati nō derogabāt: vt dic magr̄ 3. di. 5. ⁊ ꝑ ↄns liběti⁹ cōpant siue misereť q̄ȝ puniat Audi Paulū vas electōis ad Hebre. z. c. Debuit ingt ꝑ oīa frīb⁹ similari: vt misericors fieret. Et. 4. c. Nō hēmus ingt pōtificē q̄ nō possit cōpati ifirmitatibus nr̄is tentatū p oīa. q̄re ⁊c̄. Et dauid in ps. Quō misereť pr̄ filioꝝ: miseret⁹ ē ds̄ timētib⁹ se. qm̄ ipse cognouit figmētū nr̄ȝ. ⁊c̄. Et sic pȝ nr̄a p̄ns veritas rōne. ℭ 3ᵒ eādē ꝓbemus exēplo. Apes .n. duo i se h̄nt. s. mellificare: ⁊ aculeis pūgere. Et tn̄ p̄mū magꝭ sibi propriū ē q̄ȝ zᵐ. Nec aculeis q̄eq̄ȝ feriūt nisi molestent. Uolāt .n. ad flores: ⁊ de illis succum colligētes dulcia mella distendūt. Audi Uirgiliū. i. li. eneidos. postq̄ȝ dixit q̄lr Eneas carthaginē edificari cernebat: ⁊ mirabať tā pulcherrima menia i altū leuari: vbi magalia quondā eē solebāt. i. dom⁹ pastorales. multitudinē illā edificātiū: ⁊ diuersis officijs icūbentiū apibus assimilauit: dicēs. Qualis apēs estate noua per florea rura. Exercet sub sole labor: cum gentis adultos Educunt fetus: aut cum liquentia mella Stipāt: ⁊ dulci distendunt nectare cellas. Aut onera accipiunt venientū: aut agmine facto Ignauū. i. pigꝝ fucos pec⁹ a p̄sepibus arcēt.

Fertiet op⁹: redolēt q̄z timo. i. illo flore fragrantia mella. O fortunati quoꝝ iā menia surgunt ꝛc̄. Sic q̄ ad ꝓpositū cū apes duo hec faciāt. s. mellificare ꝛ aculeis pungere. ꝛ p̄mū ē eis magis ꝓpriū: ꝛ pūge re quodāmō extraneū. sic deo mellificare. i. misereri magis cōpetit q̄z punire. ꝛ nūq̄z punit: nisi inolefte tur. Inde iudeis Baruch. 6. dr̄. Propt̄ peccata q̄ peccastis āte deū: adducemini i Babiloniā captiui a Nabucodonosore rege Babilonie ꝛc̄. Et. 3. Re. 14. Tradet dn̄s de⁹ Isrl̄ pp pccā Hieroboaz q peccauit: ꝛ peccare fecit Isrl̄. Et breuit̄ si legim⁹ deum nobiscum irasci: ꝛ diuersis nos punire flagell: hoc ē q2 pccā nr̄a ad deū iusticiā clamāt. Gen. 18. Clamor Sodomoꝝ ꝛ Gomorreoꝝ multiplicat⁹ ē: ꝛ pctm̄ coꝝ aggrauatū ē nimis. Et Gen. 42. dr̄ q̄ frēs Joseph dixerūt adīuicē. Merito hec pati mur: q2 peccauim⁹ i frēz nr̄m: vidētes āgustiā anime ei⁹: cū dep̄caret̄ nos: ꝛ nō audiuim⁹ ꝛc̄. Et sic satis p3 pꝛis p̄ma vitas. ¶ Quātū ad s̄am dico q̄ rā iusticia q̄z mīa q̄ntū ad fūdamētū ē isinita. nec vt sic ē magis iust⁹ q̄z mi̇̄icors ꝛ ecōtra. sed tn̄ quo ad nos lōge ē misericors q̄z seuer⁹. qm̄ non cōtinet in ira mīas suas: vt ait ꝓphā. Siue. n. i celo siue i tra siue i inferno: siue vbilibet: certe magis mīa q̄z se ueritas relucet. s3 de hoc i. 3. parte hui⁹ sermonis. ¶ Quātū ad t̄iā veritatē dico aīa mea q̄ si deus mox vt peccauim⁹ puniret. nec nr̄is pctis cōpatere/t̄ expectādo: plura icōueniētia seq̄rent̄. ¶ p̄mū icōueniēs diceret̄ iracūdie. Nā si subito pūiret de⁹ seq̄ret̄ q̄ eēt i opib⁹ furiosus qd̄ ē valde icōueniens p̄cipue i p̄ncipe. Prouer. 16. Melior ē vir patiens viro forti: ꝛ q dn̄at̄ aīo suo expugnatore vrbium. Quare bene cōcludam⁹ deū nō furiosū s3 patientē ꝛ oīa suppōtātē. ps. De⁹ iudex iust⁹: fortis ꝛ patiēs nunq̄d irascit̄ p singulos dies: q̄si dicat nō. Silis ē. n. de⁹ cacabo grādi aq̄ pleno: ad quē calefaciēdū ꝛ bulliendū ligna reqrunt̄ nō modica. s3 postq̄z bullire cepit āteq̄z frigefiat longo manet spatio tēporis. sic ꝛ anteq̄z punitiōis bulore queplā punit de⁹ multa petōꝝ ligna reqrunt̄: ꝛ cū punire cepit nō cito frigescit. ps. Nisi cōuersi fueritis. gladiū suū vibrauit: arcū suū tetēdit: ꝛ parauit illū. ꝛ in eo parauit vasa mortis ꝛc̄. In quoꝝ p̄sona Job loq̄t̄. 19. c. dicēs Ecce clamabo vim patiens. ꝛ nemo exaudiet: vociferabo ꝛ nō ē q exaudiat. Cū. n. sup peccatores dei flagella irruerit: velit ipsi vl̄ nolit. picl̄a ꝛ mala patient̄. s3 de h° ī s̄mone ferie. 5. cineꝝ. vbi d̄ oratione bonoꝝ ꝛ maloꝝ tractauim⁹. ¶ Scd̄z icōueniēs diceret̄ iprouidētie. Nā si subito puniret de⁹ seq̄ret̄ q̄ de⁹ nō eēt ꝓuidēs nec prudēs in opibus suis. q̄ d̄ ē erroneū. g° ꝛc̄. Que nāq̄z ꝓuidētia aut prudētia i deo eēt si de⁹ petōres supportare nesciret: s3 i p̄ma v̄itato hui⁹ cōcl'onis dict⁹ ē de⁹ patiēs ꝛ mlt̄e mīe. Judith. 8. Quia patiēs ē dn̄s: i h° ipso peniteam⁹: i dulgētiā ei ꝛ cū lachrymis postulem⁹ ꝛc̄. Inde d̄ Ezechia rege Hierl̄z. 2. Parali. vl. c. dr̄ q̄ postq̄z malū fecit i cōspectu dn̄i d̄i sui: deus supportauit eū. vnd̄ ibi dr̄ sic. Indurauit. i. idurari p̄misit ceruicē ei⁹ ꝛ cor: vt nō cōuerteret̄ ad dn̄z deū Israhel. ꝛ vniuersi p̄ncipes t̄re p̄uaricati sūt ꝛ ēt pp̄l's iuxta vniuersas abominatiōes gentiū: ꝛ polluerūt domū domini quam sc̄tificauerat sibi Hierl̄m. Mittebat āt domin⁹ d̄us patꝛ suoꝝ de nocte cōsurgēs ꝛ quottidie cōmonēs: eo q̄ pceret populo suo. At illi subsanabāt nūcios dei: ꝛ puipēdebāt sermones eius: illudebātq̄z prophetas donec ascenderet furor domini i populū eius ꝛ nulla est curatio. i. nullū remediū. In quib⁹ sane verbis satis clare colligere possum⁹ q̄ gloriosus deus neminē vl̄ populū: vl̄ ciuitatē: vl̄ p̄sonā p̄ticularē flagellat: nisi p° fecerit auisatos. Ecce. n. quādo populus Israelitic⁹ peccabat: vt suā prouidentiam ostēderet ꝛ sollicitudinē eīn⁹ d̄us more solliciti hominis se ostēdit: dicēs se de nocte cōsurgē: ꝛ cū maxima diligētia p̄dicatores mittebat ad eos vt cōuerterēt̄. at illi subsanabāt eos. ꝛ hec cernēs deus idurare p̄mittebat cor eoꝝ: ita q̄ nūq̄z p̄niaz agerēt nisi qn̄ furor dn̄i vēiebat sup eos. ꝛ nulla ē curatio. ps. Cū occidēt eos q̄rebāt eū: ꝛ diluculo veniebāt ad eū. s3 nulla est curatio. i. nullum remediuz. Hunc ēt ordinē seruauit de⁹ in flagellādo Italiaz t̄pib⁹ nr̄is: s3 de hoc al'. ¶ 3m̄ inconueniens qd̄ seq̄ret̄ si deus subito pūiret: diceret̄ magne carentie. Quot. n. bōis p̄uati eēnt xp̄iani si i discip'los xp̄i seuiētes mox extminasset. vbi tot corp̄a martiꝝ vbi tot relīq̄e scōꝝ eēnt: ergo supportat vt ex malorum iniq̄ p̄secutiōe i bonos tot ꝛ tāta bona colligamus Si. n. nato xp̄o Herodē illū p̄sequētē extminass3. si Judā ꝛ iudeos ꝛ pilatū ꝛ oēs xp̄i mortem procurantes subito deus occidisset: nō eēt tanta xp̄i passionis vtilitas. Silr̄ si Petꝛ negantem: Paulum p̄sequentē: latronē in malo p̄seuerātē. Matheū in theloneo sedētē. Magdalenā peccatricē: ꝛ magistratus: ꝛ p̄ncipes oēs i xp̄i discipulos seuientes sine mora itereмisset. vnde tanta bona eccl'ia collegisset. Qr̄ suppōtat malos: vt aliq̄ bōa cāpam⁹. Ista satis clara st̄. ꝛ hec volo sufficiāt p p̄nti ɔcl'one

¶ Quō mīficōdia sit i deo ꝛ in nobis. Cōcl'o. III.

a

Ccipe t̄iā cōcl'onē. v3. Quāuis i deo ꝛ i nobis mīficordia ꝛ iustitia repiat̄: alia tn̄ rōne ab his duob⁹ p̄ricipat̄. Ubi tres veritates igram⁹. v3. ¶ p̄a vi. ē ista. Si nob erga proximū est necessaria ista mīficordia. ¶ 2a vi. ē. Que sit idneētia ad misericordiā. ¶ 3a ē. quō i deo ꝛ in nobis distinguat̄ ista mīficōdia. ¶ Quātū ad primā pono tres regulas. ¶ Pria regula ē ista q̄ sine mīa ad primū aīa saluari non potest ¶ Scd̄a regula est ista. Nō i q̄libet mīa aīa saluari pōt. ¶ Tertia regl'a ē. mlt̄e sūt sp̄es mīe. ¶ Accipe p̄mā regulā. Ad cui⁹ d̄clarationē nōndū p°. q̄ mīa dupl'r pōt cōsiderari. aut p actu: aut p h̄itu. Pro actu ē ipa actual' subuētio. pro h̄itu ē ipa mētalis ɔpassio. Dū accipit̄ p actu ē ꝓp̄e ipsa el'yna. dū accipit̄ p h̄itu ē ipsa mīa. ¶ Scd̄o notādū q̄ mīa iq̄ntū accipit̄ p h̄itu. tūc p° ꝛ p̄ncipal'r tota rō ip̄i⁹ mīe ē d̄fect⁹ alicui⁹. ꝛ hic dupl'r ɔsiderari pōt aut. s. vt ꝓpri⁹: aut vt alteri⁹ ꝛ nō vt propri⁹. Si cōsiderat̄ defect⁹ alteri⁹ vt ꝓpri⁹: ꝛ sic de illo d̄fectu dolem⁹. Int̄ cetera. n. amicicie signa. vt pōit ph̄us 9. ethicoꝝ ē ɔdolere amico. Qd̄ ꝛ Paulus ad Ro.

re. ondit: dicēs. Gaudere cū gaudētib⁹: ⁊ flere cū flētib⁹. Si vero defect⁹ alt[er]ius ꝯsideraṫ n̄ vt ꝓp[ri]us sȝ qꝛ nos eiusdē sp̄ci cōsiderami⁹ eē: ⁊ id ipsū nob accidere posse: alicō et ꝯdolem⁹ defectu. Si q̄ vo reperiāṫ q se oēs fortūe ipet⁹ effugisse arbitrēṫ. hi atrocissimi ⁊ imanissimi fiunt. Or g° concludam⁹ ꝙ d̄ fect⁹ alien⁹ siue vt ꝓpri⁹ cōsiderat⁹: siue vt nobis accidē posset ē sp rō miſendi. H° colligiṫ de mēte bti Tho. z° z° .q.30. ℂ 3° nōndū ſȝ eundē ꝙ mīa pōt cōsiderari ſȝ se: aut ꝑ respcciū ad hn̄tē. Si ſm se tūc mīa ē maxīa v̄tutū. Vn̄ cū mīa r̄spiciat defectū ali⁹. vt dictū ē. ⁊ cōpatiēdo mi az miſo iſūdit ⁊ sublevat miſiā ei⁹ quoad pōt. ⁊ cū h° ſit maxie ꝓꝑiȝ dei: vt ondim⁹: ſeqṫ ꝙ ipsa ē maxīa v̄tutū. Si vo q̄ztū ad hn̄tē cōsidereṫ planū ē ꝙ nō ē maxīa virtutū: niſi ille q eā tenuēit ſit oīuȝ maxius: nullū ē ſe hn̄s: ſic xp̄s glo̊sus. Siq̄s vo ē ſe ſupiorē hūerit tūc mag. i. meli⁹ ē ei ſupiori cōiūgi q̄ȝ ſupplē defectū iferior. Si vero mīa accipiaṫ ꝓ actu q. ꝓꝑe dr̄ elȳna: tūc tal act⁹ pōt duplr̄ cōsiderari. vno mō ex pte dant: alio mō ex pte recipiēt. Ex pte dāt reqririṫ ſupfluū Luc. 6. Qd̄ ſupeſt date elȳnā. ſupflua āt dr̄ qd̄ vlṫ ſufficiētē ſuſtētatōeȝ ſui ⁊ quoꝝ curā hȝ reſtat. h° āt ſic ſupfluū idigētib⁹ erogādū ē. Ex pte vero recipiēt regriṫ necitas. Carēte. n. nccītate n̄ ē rō q̄re cuipiā elȳna dāda ſit. Et itelligo hic necitatē q̄n q̄s ſic idigēs ē: vt ſine aliq̄ elȳna viuē n̄ poſſit ſic dic āb[r]oſi⁹. Et poniṫ i decret. 86. di. paſce fame morietē: ſi n̄ paſer occidiſti. Sȝ de h° al. Iſta .n. pōit p̄ſat⁹ doctō z° z° .q.32. His ſic nōns pono mō regulā n̄rā. vȝ. ꝙ ſine mīa ad ꝓximū aīa ſaluari nō pōt. Quā regulā p° ꝓbem⁹ de mīa vt accipitur ꝓ hitu. ⁊ ꝙ ſine mīa hitnali hō ſaluari nō poſſit. audi Aug. 9. de ci. dei. vt pōit ēt btūs Tho. z° z° .q.30. Mīa ȝ. n. igt eſt aliene miſerie i hūano cōde cōpaſſio. Duo dic̄ p̄ncipalr̄ ꝙ. ſ. mīa eſt aliene miſie. z° dic̄ ꝙ ē q̄dā cōpaſſio: ſiue q̄dā dolor cōdis dic̄. n. p° aliene miſie. qꝛ ip[ro]p[ri]e q̄s dr̄ miaȝ ſuiipſi⁹ hr̄e. et ſi allaṫ Ecc. 30. c. miſerere aīe tue placēs do dr̄ ꝙ mīa ip[ro]p[ri]e accipiṫ. ꝓꝑe. n. mīa alienā miſeriā reſpic̄: vt dcm̄ ē. Scd̄o dic̄ ꝙ ē q̄dā dolor cōdis ⁊ hic pōt eē duplex. Aut. ſ. vt ē i appetitu ſēſitiuo tm̄. ⁊ ſic ē ēt i beſtijs. Aut vt ē i appetitu itellectiuo a rōe regl'atū. ⁊ hic ꝓꝑe ē i hoib⁹. De alienis. n. miſerijs cū recta tn̄ rōne dolem⁹. ⁊ hec ꝓꝑe ē mīa. ec ec g° ꝙ ſine iſta cōpaſſiōe ad ꝓximū nec vera charitas nec ver⁹ amō ē: ⁊ ſine charitate ſaluari non poſſum⁹: vt. ȝ. plene oſtēdim⁹ feria. 6ᵃ. ꝑe dn̄ice. g° ſine mīa ſaluari nō poſſum⁹. Silr̄ ondiṫ ꝙ ſin mīa aīa ſaluari nō pōt: vt mīa accipiṫ ꝓ actu. Dic̄. n. ſic btūs Tho. z° z° .q.32. ꝙ ſic dilectio ꝓximi cadit ſub p̄cepto: ſic ⁊ oīa illa ſine q̄b⁹ dilectio ꝓximi nō ꝯſeruaṫ cadāt ſub p̄cepto. Mō ō ad ꝓximi dilectiōeȝ ptinet nō ſolū ei velle bonū: ſȝ ēt illud ꝙ poſſum⁹ bonū eidē faciam⁹. i. Jo. 3. Nō diligam⁹ v̄bo neqȝ lingua ſupple tm̄: ſȝ ope. op⁹ āt ſubuēnōis ꝓximi ad elȳnā ptinet. g° ſine ipſa hō ſaluari nō pōt. Et ſic pȝ p[ri]ma rgl'a n̄ra. ℂ z° regl'a ē iſta. Nō i q̄libȝ mīa aīa ſaluari pōt. Pro cui⁹ dclaratiōe nō aīa mea ꝙ q̄ztaō ſt ad p̄ſes ꝯditiōes rq̄ſite ad v̄aȝ ꝓximi miaȝ

vȝ. p[ri]ma cōditio ē obiectū mie. z° ꝯditio eſt mot⁹ mie. 3° ꝯditio ē execūtio mie. Et q̄rta ꝯditio ē rectitudo mie. ℂ Accipe p[ri]mā ⁊ dico ꝙ p[ri]ma ꝯditio vere mie ad ꝓximū ē obȝ mie. Nā vt dictū ē cū mia ſit q̄dā ꝯpaſſio: reqriṫ de neceſſitate cui ꝯpatiendū ſit. h° āt dr̄ obm̄ mie. cui āt cōpatiēdū ē: miſeriā hr̄e neceſſe ē. Ex h° ſoluiṫ vna qō. vȝ. an in patria celeſti ſit mīa: cū ibi ſit p̄fecta charitas. pȝ. n. cū i p̄ria euacueṫ oē qd̄ ex pte ē. vt apl's ait. ⁊ mīa i nob i ſua rōe miſeriā reſpiciat: vt i p̄cedēti regl'a oñſū ē: ⁊ i p̄ria nll'a miſia ſit: vt oēs ꝯcedūt. ſeqṫ ꝙ i p̄ria nll'a mīa ē. Jn̄ audi aureliū Aug. i omel. ſup Jo. omel'. 18. Nemo igt dictur⁹ ē poſt iudiciū i rgno dei frāge eſurienti panē tuū: ⁊ egēos vagoſq̄ȝ duc i domū tuā. qꝛ nō iuenies eſurientē neqȝ egenteȝ. nemo tibi dictur⁹ ē: veſti nudū. nā oīuȝ tunica imō tal' erit: nemo dictur⁹ ē ſuſcipe pegrinū. nā oēs i patria ſua viuēt: nūc vo oēs pegrini ſum⁹: nemo dicet. viſita egr: vbi ē ſēpitna ſanitas. nemo dicet ſepeli mortuū vbi mors morieṫ. Iſta oīa pietat officia i vita eṫna nccīa n̄ erūt. vbi ſola pax erit: ⁊ leticia ſēpitna. hec ille. ℂ z° ꝯditō v̄e mie ē mot⁹ mie: vt ſiq̄s miſiā ꝓximi cernēſ: i ipȝ ꝯpatiēdo moueaṫ Audi Remigiū. Miſicors igt dr̄ q̄ſi miſeꝝ hn̄s cor qꝛ ⁊ malū alt[er]ius vt ꝓpriū iudicat: ⁊ de ipo tāq̄ȝ de ꝓpo dolet. Et i his maṫ dolēdis ordo hūdus ē vt de malo ꝓximi corporali magis q̄ȝ tp'ali: ⁊ de ſpūali magis q̄ȝ corporali: ⁊ d̄ aīe dānatōe ſup oīa doleam⁹ Nll'a p̄fecto miſeria maior q̄ȝ i pccis viuē. Audi Gre. ſup Ezec. Peccātes igt tūc ꝯſiderami⁹ ap̄lr miſeros q̄n eos ꝯſpicim⁹ i ſua c'lpa ſine flagello d̄relictos. hec ille. Et Aug. li. de tri. Magna igt hominis miſeria ē cū illo n̄ eē: ſine q° n̄ pōt eē ⁊c̄. Et idē d̄ v̄bis dn̄i. Qui igt neqṫ vult viuē: nō ne tāto miſerior eē cōuiciṫ: q̄zto facili⁹ ei⁹ mala volūtas impleṫ: hec ille. Hāc miſeriā plorauit dn̄s n̄r ſup ciuitatē hierlm̄. Luce. 18. Hāc deflēdā eē ondit Inno. de vilitate cōditōis hūane. Quis igt det ocul' meis fōtē lachriaꝝ: ⁊ flēā hūane cōditōis igreſſū: culpabilē hūane cōuerſatōis ꝓgreſſū: dānabilē hūane cōditōis egreſſū. Cōſideremus cū lacrimis de q° fact⁹ ē hō. qd̄ faciat hō. qd̄ futur⁹ ſit hō. Sane format⁹ ē de t[er]ra: cōcept⁹ i culpa: nat⁹ ad penā. Agit praua q̄ nō li: ēi: q̄b⁹ offēdit deū: ꝓximā ⁊ ſeipm. Agit turpia q̄ nō decēt: q̄b⁹ polluit famā: pſonā ⁊ cōſciam. Agit vana q̄ nō expediūt: q̄b⁹ negligit ſeria: vtilia ⁊ neceſſaria. Fit cib⁹ ignis q ſēp ardet ⁊ vnq̄ȝ iextiguibil' ē. fit eſca v̄mis q ſēp rodit: comedit: ⁊ immortal' ē. fit maſſa putredinis q̄ ſēp ſetet: ſordet: ⁊ horribil' ē. hec ille q̄r ⁊c̄. ℂ 3ᵃ cōditio v̄e mie ē executio mie. i. ꝙ q̄n facltas adeſt ope mot⁹ ille ipleatur. Nā de nā cuiuſlibȝ virtut ē: vt ad ſuos actus iclinet. Audi Aug. i li. de ſalubrib⁹ documēt. Pudicitia igt pudicos nos facit: iuſticia iuſtos: pietas pios: hūilitas hūiles: māſuetudo māſuetos: miſericordia miſericordes: ⁊ ſic de alijs. ℂ 4ᵃ cōditio ē rectitudo mie. vt. ſ. mīa iuſtitie aſſocieṫ: ⁊ rōe regatur. ſȝ de h° ſat dictū ē feria ſexta ꝑe dominice in z° cōſideratiōe. ℂ Accipe regulā t'nā. vȝ. ꝙ mie ſūt ſp̄es mie. Ubi nō ꝙ doctores quinqȝ aſſignant

spēs mīe. vz. ¶ Prīa spēs ē dare qđ supest. Luce. 6. Date ⁊ dabit̄ vobis. ¶ 2ª ē cōmodare. Luce. 6. Date mutuū nihil īde sperātes. ¶ 3ª ē cōdōare. Luce. 6. Dimittite ⁊ dimittet̄ vobis. ¶ 4ª ē cōpa. ne q̄ Paul⁹. Inuicē cōpatiētes ⁊c̄. ¶ 5ª ē corrigē. Math. 18. Si peccauerit i te frater tu⁹: vade ⁊ cō ripe eū ⁊c̄. vbi glo. ait. hoc ideo ait: ne publice cor rect⁹ verecūdiā pdat. Sʒ de his āpliori mō aut declaratiōe vlteri⁹ nō ītēdim⁹. q2 lōgi⁹ procedere q̄ꝫ expediret ad pn̄s. Et sic patet prima veri. ¶ Quātū ad 3ᵃʒ veri. dico ꝙ tria sūt iducētia ⁊ mo uētia ad miaʒ. Quedā. n. iducūt: q̄dā pbāt: ⁊ q̄daʒ demōstrāt ⁊ quodāmō cogūt nos ad hūdā miam. Dico p°. ꝙ q̄dā nos iducūt ⁊ quodāmō nos īuitāt ad miaʒ. Et hec sūt i triplici dr̄ia. vz. mīe dignitas: ⁊ mīe nobilitas: ⁊ mīe exēplaritas. ¶ Accipe pmaʒ q̄ dr̄ mīe dignitas. Uis. n. cognoscē mīe dignitatē: attēde vniuersa opa dei. ī null' pfecto sic laudat̄ sicut mia. ps. Miserationes ei⁹ sup oia opera ei⁹. Et hoc qm̄ mia quodāmō ꝑualet bōitati. dei. n. bōitas bōis tm̄ ē cōicata: sʒ mia ei⁹ tā bōis q̄ʒ mal'. Mat. 5. Solē suū oriri fac̄ sup bonos ⁊ malos: ⁊ nō parce sed abūdāt. Dat. n. bōa tpalia ad vsus necessarios dat bōa spūalia. i. vtutes i tpe ꝑmerit̄ acqrēdis. ⁊ dat bōa et̄nalia sup oē tps. p ꝑmio et̄no ⁊ vltia re tributiōe. Quid ē qđ nob dare debuit qđ nō dede rit. Isa. 54. Mōtes ⁊ colles cōmouebūtur: mia āt mea nō deficiet. Si g° dn̄s ⁊ creator misericors est: cur seru⁹ ⁊ creatura crudel' eē dʒ: Audi Leonē pa pā i sermōe de appitiōe. Mīa inqt tāta virt⁹ ē: vt sine illa cetere ēt si sint pdesse n̄ pn̄t. Quāuis. n. qs fidel' sit: cast⁹ ⁊ sobri⁹: ⁊ alijs maiorib⁹ ornat⁹ insigni b⁹: si misicors tn̄ n̄ ē: miaʒ n̄ meret̄. hec ille. ¶ 2ᵐ ad miaʒ iuitās ē mīe nobilitas. Uis mīe attēdere nobilitatē: Nā mia oleo ꝯparat̄: vt eius nobilitas oidat̄. Exēplū de hoīe q īcidit i latrones. Et rō ē qm̄ sicut oleū alijs supnatat liquorib⁹: sic mia cūct̄ hūanis opib⁹. Nulla pfecto hoīs opa sic eū comi tant̄: sicut opa mīe. ⁊ sola mia comes ē defūctorū. vt pōit Aug. i lib. de agēda cura pro mortuis. Et h. q. 2. c. nō ē negādū. ⁊ magr̄ i. 4. di. 47. Nō ē igt negādū aias defunctoꝝ pietate suoꝝ viuētiū rele uari posse. Propterea i. c. visū. đ cōse. di. 1. eccl'ia sta tuit i oib⁹ missaꝝ solēnijs fieri orōnes p defūctis. ⁊ rōneʒ assignat Gratian⁹ dicēs: ꝙ si parētes ⁊ ami ci defūct̄ desīt: ab vna oīuʒ mr̄e eccl'a fideli sup pleat̄. ¶ Tertiū iuitās ad miaʒ ē mīe exēplaritas. Lege aia mea exēpla scōꝝ. Ecce Martin⁹ clami dē diuisit. Laurēti⁹ eccl'e pecuniā paupib⁹ dedit nec ignitos carbones ptimuit: Et vt ceteros taceā mus xp̄i imitare vestigia q p nobis redimēdis to tū se dedit: vestes lusorib⁹: carnē flagellatorib⁹: pe des ⁊ man⁹ crucifixorib⁹: faciē sput̄ ⁊ velātib⁹: ca put corone spinee: os amaritudini: aures blasphe mātib⁹. cor lācee: sāguinē tr̄e ⁊ cruci: vitam morti. aiam pr̄i. Quid plura: oīa sua p nobis exposuit: ⁊ in se oēm īfirmitatē assumēs: oīum nr̄m debita psol uit. Isa. 53. Disciplina pacis nr̄e sup eū: ⁊ liuore e⁹ sanati sum⁹. i. Cor. 6. Empti. n. estis pcio magno: nō qdē auro. ⁊ argēto corruptibili: sʒ pcioso sangui ne Jesu xp̄i Apoc. vlt: Lauit nos a pcis nr̄is i sā guine suo. qr̄ ⁊c̄. Et sic pʒ q̄ nos īuitāt ad miaʒ. 2° dixi ꝙ q̄dā alia sunt q̄ probāt vt miam faciamus. Et hec sūt ēt i triplici gn̄e. vz. mīe cōparatio: mīe fructificatio. ⁊ mīe stupefactio. Mouet qdē ⁊ pro bat nos miam facere debere mīe cōpatio. Si eni̅ hoc in corpore cernim⁹ ꝙ vno mēbro vulnerato p alterum mēbrū subuenit̄ ⁊ nos sumus iuicē mem bra quo iure: q̄ue rōne vn⁹ alteri subuenire nō dʒ. Audi aplm̄. Alter alterius onera portate ⁊ sic adī plebitis legem xp̄i. Audi Cassiodorum in quadaʒ epistola. Necessitas inqt amicū probat: ⁊ itime cha ritat̄ ardoreʒ. splendor exhibite subuentionis elu cidat. hec ille. ¶ 2ᵐ pbās dr̄ mīe fructificatō. Au di Barbatū, Hiero. in epl'a ad Neponanum: non memini inqt me legisse male mortuum qui libent̄ opera pietatis exercuit. hʒ enim multos intercesso res. ⁊ impossibile est multoꝝ preces non exaudiri. hec ille. ¶ 3ᵐ probās ē mīe stupefactio: Nōne q̄ so stupendū est. vt homines sic crudeles sibiipsis i uicē existant cū bruta se iuicem iuuēt: Ciconia. n. vt nāles ferūt: parētib⁹ iā debilib⁹ ⁊ āt\iqs necessa ria submistrat. ⁊ Pellican⁹ suo rostro pect⁹ vulne rans: sanguine proprio filios nutrit. ⁊ sic de alijs. ¶ Tertio dixi ꝙ q̄dā sunt que miam demonstrant ⁊ quodāmō ad eam cogunt. Et hec sil'r sunt ī tri plici gn̄e. vz. mīe ꝑceptū: mīe fundamētū: ⁊ mīe fo mētū. Primum inqꝫ ad miam cogēs ē mīe ꝑceptū Luc. 6. Estote misericordes sic̄ ⁊ pater vr̄ celestis misericors ē. Et đ actu mīe audi Thob. 4. c. Ex substantia tua elemosynaʒ fac. si multum tibi fuerit a bundāter tribue. si vero modicū ēt illud modicum impartiri stude. ¶ Scđm cogens est mīe funda mentum. vide maximū fūdamētū: si mīe grām p rimo negauerim⁹: diuine nobis mīe viscera nega bunt̄. Audi Aug. i sermone dn̄i i monte. Beati in quit illi q subueniunt miseris: qm̄ eis rependit̄ vt p misericordē dominū de miseria liberent̄: Nam ⁊ idipsum vr̄ iustū: vt q a potentiori iuuari vult: ad iuuet inferiorē in quo est ipse potentior. ¶ Tertiū cogēs ē mīe fomētū. Audi senecā i epl'is suis. Qui in calamitosos misericors ē sui meminit. idest sue necessitat̄ memor ē. Et idem. Clemētia inqt alie no sanguini tanq̄ꝫ suo parcit: ⁊ scit hoīs esse hominē nō pdere. Et Aug. sup eplam ad Gal'. Nihil inqt ad miam sic īclinat q̄ꝫ ꝓpꝛii piculi cogitatio. Et idē de spiritu ⁊ aīa. Jugi igt meditatōe aīuʒ nostrū ex erceam⁹: ⁊ cōsideremus miserias ⁊ calamitates no stras: labores ⁊ dolores. lugētes. n. in hāc vitaʒ in tranimus cū labore viuim⁹: cum dolore morimur ⁊ nō recessuri sum⁹. hec ille. Quare relinquamus ꝙ fundamentū ad cōpatiendū alienis mal' ē specu lū miserie nr̄e: vel i q̄ sum⁹ vl' sumus: vel eē pos semus. Et hec sufficiant p 3ᵃ vitate. ¶ Quantū ad 4ᵗᵃᵐ vi. aliq̄ ꝑus nōnda sūt. ¶ Primo ē nōnduʒ fm̄ Bona. in. 4. dis. 46. ꝙ mia i nobis duo pnci paliter iportat. s. effusū bonitat̄ in alteꝝ: ⁊ de alie nis misijs cōpassionē q̄ʒdam. Effundere bonitatē ī alteꝝ h° pfectiōis ē. Cōpati alienis mis'ijs impfe ctōis ē. hec dic̄ ille doctor. ¶ Scđo nōndū ꝙ mia

ĩ nobis pōt tripl'r accipi. vz. aut p̄o ipsa sensitiua passione. q̄ pōt rōi obedire. aut pro passione sensitiua non subiecta rōni. aut pro passione sensitiua vt subiecta rationi. Si accipitur p° mō: sic mīa nec virtus nec vitium ē de se. q: talis motus a nā est ⁊ ad vtrūq; īdifferens. Si 2° mō: sic mīa vitium est. Nā si qs maleficijs mīam faceret: ⁊ cōpateret̄ sic vt iusticiā desereret prorsus talis mīa vitiū ēēt: cum dn̄s Exodi. 23. dicat. Pauperis nō misereberis in iudicio. Si vero accipiatur 3° mō sic prope ē vt⁹ ⁊ sic intelligit̄ illud Math. 2. Misericordiā volo ⁊ non sacrificiū. i. potius q̄z sacrificiū. Et Math. 5. Beati misericordes: qm̄ ipsi misericordiā consequn tur. ⁊ similr alie auctoritates idē sonantes: His sic notatis apparet quō mīa ī nob sit: s; nō qnō ī deo. pptterea dico q̄ cū oē dicēs pfectionē ī creaturis sit ponendū in deo: vt sepissime ostēdimus. ⁊ mīa in q̄tū dicit effluxū bonitatis ī alterz dicit pfectionez ⁊ b'm q̄ dicit cōpassionē siue dolorez de alienis mi serijs dicit ipfectionē. manifestū ē q̄ mīa in deo so lū erit b'z p̄miū respectū: ⁊ nō secūdū aliū: in creatu ris āt vtroq; mō. Et iō q̄uq; doctores diffiniunt mīam tm̄ vt est in creaturis. Sicut ⁊ Greg. 20. li. mora. accipe vi: dū dicit q̄ mīa a misero corde di cta ē. Claz. n. ē q̄ de⁹ cor miser nequaq̄z hēc pōt quū vt ponitur. 7. Ethic. Gaudet ipse deus sim plici ⁊ purissima delectatiōe. Dicit̄ g° de⁹ miseri cors: q: miserias nr̄as lauat ⁊ abstergit. ps̄. Qui p pitiat̄ oīb⁹ iniqtatib⁹ tuis: q sanat oēs īfirmitates tuas: q redimit de interitu vitam tuā: qui coronat te in mīa ⁊ miseratione. q̄re ⁊c̄. Sed dices hic pat̄ Ambrosi īsurgit vna maxīa difficultas. Videt̄. n. ex h° cōcludi posse q̄ diuina bonitas ⁊ diuina mīa sint eiusdē rōnis. hoc āt falsuz. g° illud ex quo seq tur qd̄ ē ipsa doctrina tua. q̄ aūt seqnat̄. pbo. Nā p te dīna mīa nō dicit aliud nisi affluxū bonitatis ī alterz. hoc autē est de ratione bonitatis quoniaz bonū ē suipsius cōicatiuū. g° ⁊c̄. q̄ āt hoc sit falsuz pbo qm̄ qcunq; sunt eiusdē ratiōis sunt eiusdem ambitus. s; mīa ⁊ bonitas non sunt eiusdē ābitus qm̄ bonitas diuina cōicat̄ oibus creaturis: nō aūt mīa. q: nō in lapidib⁹: piscibus. ⁊ huiusmōi. pprie. n. creature rōnales capaces dīne mīe sūt. Nā cū mīa miseriā respiciat: ⁊ miseria sit 9ria felicitati ⁊ fe licitas nō possit eē nisi rōnalium creaturarum seq tur q̄ nec mīa eē pōt nisi respectu earundē. Quid dicis ad hec p̄r Ambrosi. Aia mea tibi dico q̄ q̄z uis diuina mīa sit diuina bonitas: non tamen e⁹ addit. n. mīa q̄dam ad diuinā bonitatē. Vbi nō b'z btm̄ Tho. in. 4. di. 46. q̄ diuina mīa differt a diui na bonitate in tribus. ⁊ ipse postea addit quartum. ¶ Primo differt in t'mino. qm̄ diuina mīa respi cit terminum a quo: s; dīna bonitas t'minū ad quē. Nā mīa respicit remotionē dfect⁹. ⁊ p 9ns facit de dficiente pfectū qd̄ est pprīū ipsius dei. sed boni tas respicit cōicatiōez pfectiōis: q: bonū ē suipsi⁹ cōicatiuū. ⁊ sic solūmō respicit t'minū ad quē. Ista dr̄ia iudicio meo nō est sufficiēs. q: tam in cōmuni catione bonitatis q̄z in remotione defect⁹ cōsidera tur t'minus a quo ⁊ t'minus ad quem. ¶ Ideo ac cipiam⁹ aliā dr̄iaz: q̄ ē q̄ dīna mīa ppe loq̄ndo pti net ad dīnā puidētiā: q̄ cōicat bona sua creaturis rōnalib⁹ tm̄. cū ipse mū sint felicitatis capaces sed bonitas respicit diuinā pudentiā put cōicat sua bona omnib⁹ creaturis. ¶ Tertia differētia est. q: mīa assimilatiōnē q̄ndaz īportat pudentis ad eū cui puidetur: inq̄tū puidens alterius miseriā re putat q̄si suā. ⁊ hec mīa nō pōt eē nisi in creatura q̄ aliene miserie estimationē h'z. ⁊ hec solum est ra tionalis. Bonitas āt īportat cōmunicationē sim pliciter. ⁊ p 9ns cuilibet creature bonitas cōicari pōt: nō sic āt mīa. ¶ Quarta dr̄ia quā addit doctō ē. q: mīa remouet dbitū ab eo cui puidet̄. Nō. n. dr̄ dari misico: dit culpā qd̄ ei dbet̄. s; bonitas nō remouet debiti rōnez ab eo cui aliqd datur, vnde bonitas se h'z cōiter ad largitionē iustitie ⁊ mīe. q̄r ⁊c̄. Ista ponit ad l'ram beatus Tho. Clara st̄ oīa. Iō ista sufficiant pro presenti cōclusione.

¶ De accōmdatiōe dīne mīe. Cōsideratio. II.

SEcundo loco diuine mīcō die oppōtunā accōmodationē videamus. Vbi tres cō clusiōes sbiungam⁹. vz. ¶ p° 9clo ē ista Si accurate studioseq; diuinā meminerim⁹ boni tatē: h° eē pcipuū ⁊ qd singulare colligem⁹: q̄ eter nus pr̄ vt nobis succurreret tam miseris: filiū suū vnigenitū mittere dignatus sit. ¶ 2° 9clo est ista Quāuis geometre mensurēt īmēsitatē: ⁊ arithme trici cōsiderēt numerositatē: nullus tn̄ dyametrū cōmensurātem: ⁊ numerū numerātē diuinā qbus posset determinare īmēsitatē potuit repire. ¶ 3° 9clo ē ista. Si q̄ de dei mīa scripta sūt reuoluem⁹ dignā oi laude eāipsā diuinā mīam reperiem⁹.

¶ Quāta fuerit mīa dī pr̄is ī mittēdo filiū 9clo. I.

ACcipe p̄mā 9cloneз. vz. vt s̄. Vbi tres i grant⁹ ẏi. vz. ¶ Prīa ẏi. ē ista. An de⁹ potuisset aliter p mīaz iuuare hūanā nāz q̄z ei hypostatice se vniēdo. ¶ 2° ẏi. q: nō poterat hō p se satisfacē: sic p seipm peccauerat ¶ 3° ẏi. ē ista. an de⁹ potat assumē naturā huma nam alio mō q̄z de gn̄e Ade. ¶ Quantū ad p̄mā vert. dico q̄ h⁹ rēnōis ē magr̄ i. 3. di. 20. ⁊ Hugo li°. i. pte octaua. c. 10. ⁊ cōiter oēs. q̄ dō cuius ptāti cūcta subiacēt: nullus fideliū ignorare dz aliū mo dū fuisse possibilē. Audi verba magri vt s̄. c. i. Si vero q̄rit̄ vtr̄ alio mō posset hominē liberare q̄z p mortē xp̄i. dicim⁹ ⁊ aliū modū deo fuisse possibilē cuius potestati cuncta subiacēt: s; nr̄e mīie sanan de cōueniētiorem modū aliū non fuisse: nec ēē o portuisse ⁊c̄. Dn̄s aūt Bonauē. vt. s̄. hanc 9grue tiā oūdit tā ex pte dei q̄z ex pte nr̄a. Ex parte dei sic. Nulla rō psuadet vt deus suo voto ⁊ ītentiōe frustret̄. qm̄ deus ⁊ nā nihil agunt frustra. ex. i. de celo. ⁊ mundo. s; de⁹ iō hoīem fecit vt eo frueret̄. cūcta. n. ppter hominē fec̄ hominē aūt pp se: vt re fert Aug⁹. sed nūq̄z ad h° puenisset hō q̄zdiu ī mi ne statu p̄māsisset. g° decentissimum fuit vt iuua ret̄. Et ex h° pōt īferri correlarie dcm̄ quoddā btī Anselmi li°. cur deus hō. s. q̄ opa dei d̄ necessitate eueniūt: necītate supple seruādi īmutabilitatem dīne dispōnis. 2° h° idē pbo ex pte hūane nāe. nā nisi nā hūana repata fuiss;: tot⁹ mūdi ordo frustrat⁹

eēt. Probo. nā ñ reparato hoīe. hō ad suū finē nō
puenisset: vt pz ī alia rōe. ⁊ si ipē nō puenissz. gᵒ nec
ea q̄ ordināī ad ipsū. sz cūcta creata ordinārī ad ipsū.
gᵒ ⁊ oia suo fine frustrata eēnt. Propterea imaginā-
dū ē q̄ hūana nā oī misia plena ab imis dinā miaz
iplorabat: ⁊ suppliciī postulabat: vt sibi man⁹ clemē
tissimas porrigēt adiutrices. Dina mia miserie nr̄e
voces audiebat: ⁊ eā misicōdiī attēdebat: ⁊ alia ex
pte dina iusticia satisfactōez poscebat. Et sic dina
mia vna ex pte iusticiā: ⁊ alia ex pte misiā nr̄az cla
morib⁹ istātē audiēs ⁊ ꝯsiderās mēte reuoluebat:
quō dine iusticie satisfacēt: ⁊ hūanā nāz iuuare pos
set. Et q̄n sic argumētās dicebat. hō dz satisfacē: sz
negt. filı⁹ dei v̄bū cēnsū pōt: sz nō dz: qd faciā: vniā
v̄bū carni: ⁊ oia recte fiēt. ⁊ sic se ad dinā iusticiam
voluēs: pacē petēs allocuta ē. faciā o iusticia scā q̄d
regrīt tibi misere hūane nāe subsidiū dabo. ⁊ sic vt
ps. ait. Mia ⁊ vitas. i. iusticia osculate sūt: ⁊ pacē fe
cere. Jn̄ Paul⁹ ad Gal. 4. Cū vēit plēitudo tpis
misit de⁹ filiū suū natū. i. nascēdū sub lege: vt eos q
sub lege erāt redimēt. Audi pulcherrimū vbū ma
gri. vt. s. i eo. c. i. Quid. n. mente nr̄as tm̄ erigit: ⁊
ab imōtalitatē dispatōe libat: q̄z q̄ tātos nos fēc vt
dei filius imutabiliī bon⁹ ī se manēs q̄d erat digna
t⁹ nr̄m inire ꝯsorniū mala nr̄a moriēdo pferret: hec
ille. Sz de hᵒ ēt feria 6ᵃ dn̄ice de passione. q̄re ⁊c.
C Quātū ad faz vc. videīt qdā dixisse: sz ñ recte q̄
nullū ē incōueniēs: q̄ nā hūana p scipsā satisfacere
potuissz: tm̄ voluit d̄s vt īcarnādo ipse ⁊ satisfacien-
do p nā hūana grādē amorē suūz erga ipsā ondēt.
Et possibilitatē hāc sic ondūt. Nā sic p petō mōtali
cū īfinitū sit: p nos ipos satisfacim⁹: sic ⁊ p petō suo
poterāt pmi parētes per scipos satisfacē. Itē cū nō
sit abbreuiata man⁹ dn̄i ad oīa possibilia: vr̄ satz hᵒ
fuisse possibile: deū alterz hoīez nō exūtē in lumbis
Ade fm corpulentā subām creare potuisse: vt p nra
ex fra sic pmū hoīem fēc. ⁊ hic nulla labe pollutus
exīs potuissz p gn̄e humāo satisfacē. O aīa mea sa
luti tue erige aures: hic tota salus tua: hic oīs spes
tua: hic ver⁹ amor tu⁹. Sit sp bn̄dict⁹ deus ⁊ glīosus
q̄ itelligēnā talē hoib⁹ dedit. Volo aīa mea cōcedē
q̄ ista fatenī. Et volo q̄ xp̄s fuerit pura creatura:
⁊ purior oī creatura possibili. ⁊ volo q̄ satisfecerit
vt fec: negare nō posī q̄ hūana creatura xp̄o obli
gata nō sit. Tunc sic. hūana nā redēpta p xp̄m erat
xp̄o obligata: sz q̄ito gr̄a ⁊ bn̄ficiū maiora sūt ex pte
dātis tāto maior insurgit obligatio ex pte recipiētis:
vt per btm̄ Tho. pz 2ᵃ 2ᵉ. q. 106. ar. 2. Cū āt bene-
ficiū redēptōis sit maius bn̄ficio creatōis. sequitur
q̄ humana natura magis obligata erat propter
beneficiū redemptionis q̄z creationis. sed a xp̄o ha
buit beneficiū redēptōis: a deo āt beneficiuz crea-
tōis: gᵒ magis erat obligata xp̄o pure creature q̄z
deo purissimo creatori. hoc āt absonū ē: tū hereticis
tū ifidelibus cūctis: ⁊ oī ꝓrsus rōni ꝯtrariū: vt creatu
ra magis alteri creature q̄z creatori sit obligata. gᵒ
nece fuit vt redēptor creator eēt ⁊ creatura sil' vt i-
q̄tū d̄s poss: iq̄tū creatura d̄bēt. Jn̄ audi Aug. li.
2. d̄ sacris. Qui creauit iqt te: ille rēdemit te ne amo
rē tuū diuideres: pri tribuēs creatori: ⁊ ptiz tribuēs
redēptori. hec ille. Sit benedict⁹ dn̄s. Audi Ber.
Si totū mgr debeo p me facto: qd debeo pro me
refacto? Itē addo istā rōnē q̄re hō pro scipso sati
facē nō poterat: vt. s. q̄liber p sua parte satisfecissz
dubitare. n. qdā solēt: dicētes q̄re nō potat vnus-
q̄sq̄z pro sua parte satisfacere. vt tu tua. ego mea: ⁊
sic de alijs. Propterea dico q̄ rō q̄re hoc fieri non
potuit. ē q̄m satisfactio quā q̄sq̄z ꝑticulariī exoluit
respicit satisfaciētē: vt ꝑsonā ꝑticularem: sed pccm̄
originale cū sit deꝑuatio nāe: respicē ꝓpagationem
et nām cōem. Quare concludamus q̄ oportebat
vnū hoīem assignari ī quo ēt tota nā communis eēt
hic āt solus potuit eē xp̄s de⁹ ⁊ homo. Et p ꝯn̄s sicū
in Adā tota nā cōis erat corrūpēda: ita ⁊ ī vno ho-
mine xp̄o erat saluāda. ⁊ p ꝯn̄s sicut in Adā omnes
mortui sumus: ita ī xp̄o omnes sum⁹ viuificati. q̄-
re ⁊c. C Quātū ad t̄tiam veri. dico q̄ magister sē-
tentiarz in. 3. di. 12. c. 2. hanc questionē tangit sic ad
lrām dicens. Solet etiā queri vtr̄ aliū hoiem q̄z
de gn̄e illius Adam deus assumere potuit. Ad q̄d
sane dici potest ipsūz ⁊ aliā aiam ⁊ aliā carnem po
tuisse assumere. q̄ ex gr̄a tm̄ assumpta est illa aia ⁊
caro a verbo dei. vt. n. ait Augu. li. 13. de trini. c. 22.
In rebus per temp⁹ ortis: illa sūma gr̄a est q̄ hō ī
vnitate persone coniunct⁹ est deo. Potuit igiī deus
⁊ aliā animā ⁊ aliā carnē assumere. ⁊ carnē vtique
aliunde q̄z de genere Adā. Unde Aug. 13. de trini.
c. li. 38. Poterat de⁹ vtiq̄z hominē aliunde suscipē
in quo eēt mediator dei ⁊ hoium: non de gn̄e illius
Adā q petō suo obligauit genus humanū: sic ipsūz
quem pᵒ creauit nō de gn̄e alicui⁹ creauit. Potat
gᵒ vel sic vł alio quo vellet mō creare vnū aliūde:
de quo vincereī victor prois. i. diabol⁹. Sz melius
iudicauit de ipso q̄d victū fuerat gn̄e assumere ho
minē p quē hois vincēt inimicū ⁊c. hec ille. Ex q̄b⁹
verbis pz quō possit rō formari: ⁊ dicatur sic. Illud
q̄d ex mera gr̄a fit: pōt aliter fieri. sz hoc q̄ deus de
genere Ade hoiez assumpserit: ex mera dei gr̄a est
gᵒ ⁊ potuit aliter fieri. ꝯn̄a nō cū maior: minor aūt
ꝓbaī ex dictis Aug. adductis in lr̄a. q̄re ⁊c. Ex q-
bus tres sequunī veritates. C Prima veritas est
q̄ absolute loquendo potuit deus assumere q̄zlibz
nām: vt bouis asini: lapidis: ⁊ hi⁹. pz. q̄m q̄ assum
pserit humanā nām fuit ex gr̄a. ergo absolute aliā
vnire sibi poterat. Ista tn̄ veritas aliq̄bus ābigua
est. mihi tn̄ sic videī. C Scd̄a veri. est q̄ lz omnez
aliā sibi nām vnire potuit tn̄ cōgruētius fuit: vt hu
manā assumeret: pz ex dictis. C Tertia veritas ē q̄
lz absolute nām humanam in sexu muliebri assu-
mere potuisset: cōgruētius tn̄ fuit vt in sexu virili
assumereī. Et ꝓbaī hec vitas p aug. li. q. 83. q. 11. sic
dicētem. Hois liberatio in vtroq̄z sexu debuit ap-
parē. gᵒ q: vir: opōtebat suscipē. q: sex⁹ honorabilior
ē: ꝯn̄s ē vt semiei serus liberatio hic appereī. q: ille
vir de femia ē. hᵉ ille. Et hᵉ sufficiāt p pma ꝯclone.

C De imēsitate dine mīe. Cōclō. II.

Ecipe hanc conclonem. vz. Quāuis geo-
metre mensurent imensitatem: ⁊ arisme
trici considerent numerositatem: nullus
tamē dyametr̄ cōmensurātem. ⁊ numerū

a

numerātem: diuinā quibus posset determinare. Imē sitatem: potuit reperire. Ubi tres ingramus veri. ¶ Prima ve. ē ista. Que sūt signa diuine mie. ¶ 2ª ve. ē. Qui sūt effectꝰ diuine mie: ¶ 3ª ve. ē. An sit ali qđ pctm̄ iā grāde ꝙ dei mīa tolli n̄ possit. Iste tres veritates ꝓptime declarāt diuine mie imēsitatem. ¶ Accipe p̄mā vitatē. ⁊ breuiꝫ. dico ꝙ lʒ nulli sint diuine mie respectꝰ ad p̄ns tn̄ q̄tuor signa ponamus. q̄ ī q̄tuor actibꝰ xp̄i Iesu crucifixi ondunꝫ. ¶ Primū signū dr̄ grate expectationis. ¶ 2m dr̄ graiose āplexatōis. ¶ 3m dr̄ amorose pacificatōis. ¶ 4m dr̄ ignite dilectōis. ¶ Primū inq̄ꝫ signum dr̄ grate expectatōis. Isa. 30. Expectat dn̄s vt misereaꝫ nr̄i. Nō. n. benignꝰ deꝰ ad executōēꝫ sn̄ie currit: nō festinat irasci. sustinet: dissimulat: ⁊ spectat. Audi deuotū Ber. Magna igt mīa dn̄i oī expectatōe plena. Nō. n. āgelū peccātē expectauit: sʒ p̄cipitauit d celo. hoīeꝫ vō peccātē nō deserit. Nūc āt expectat: sustinet ānis plurimis: ⁊ vsqꝫ ad senectā ⁊ seniū ꝯs. Nolo. n. inqt deꝰ mortē petōris. sʒ magis vt cōuertaꝫ ⁊ viuat. O iudei vbi tāta mīa dei vobis ostēsa: Quadragita. n. ānis post xp̄i passionem expectati estis: ⁊ noluistis. Audi Iesū de te Hierl'm cōquerētē. Hierl'm hierl'm q̄ occidis ꝓphās ⁊ lapidas eos q ad te missi sūt: quotiens volui te ꝯgregare quēadmodū gallina cōgregat pullos suos sub alis: ⁊ noluisti. Et tu ciuitas potētissima. N. qđ faciꝰ: an ignoras ꝙ patiētia dei ad pniam te adducꝫ. vt ap'lus ait ad Ro. 2. Sʒ ve. ve. ve. tibi si idurauerꝭ. s. petrā. Tu inqt Paulus thesaurizas tibi irā in die ire sm̄ duritiā tuā ⁊ īpenitēs cor tuū. Et valeriꝰ. Lēto. n. gradu ad vīdictā sui diua ꝓcedit ira tarditatemqꝫ supplicij grauitate cōpensat. An diuitias bonitatꝭ eiꝰ cōtēnis ait ap'ls: Audi ꝓphām. Cū accepo tp̄s ego iusticias iudicabo ⁊c. Hec āt grādis patiētia di ondiꝫ in pedū xp̄i crucifixiōe. ¶ 2m signū dr̄ grōse āplexatōis: qđ ondiꝫ ꝑ hoc ꝙ xp̄s manꝰ in cruce expādit: q̄si tali signo dr̄e videaꝫ illud Mat. ii. c. Uenite filioli mei: venite ad me: ⁊ ego reficiam vos. Audi grōsā acceptionē saluatoris. Hier. 3. Tu fornicata es cū amatorībꝰ multis: tn̄ reuertē: reuertē: ⁊ ego inspiciā te. Et bn̄ dīc fornicata q̄si cū deo sit ⁊ xp̄o Iesu despōsata ī fide. aliū p̄ter deū amās fornicaria effecta ē. O pp'le stulte. N. ꝯuerte: ꝯuerte: ꝯuerte. retrōsū abi. Sʒ timeo: qđ oꝛādū ē ne fiat: nē illud dcm̄ Prouer. i. c. de te itelligaꝫ. Uocaui ⁊ renuistis. expādi manꝰ meas: ⁊ nō fuit q aspiceret. despexistis oē cōsiliū meū: ⁊ icrepatōes meas neglexistꝭ. Ego quoqꝫ ī interitu vr̄o ridebo ⁊ subsannabo vos: cū vobis qđ timebatꝭ aduenerit. cū irruerit repentina calamitas: ⁊ interitꝰ q̄si tempestas ingruerit. Qn̄ veniet sup vos tribulatio ⁊ āgustia: tūc inuocabūt me ⁊ nō exaudiā. mane cōsurgēt. ⁊ nō inuenīēt me ⁊c. ¶ 3m signū dr̄ amorose pacificatōis. Et hꝰ ī hꝰ mirabili actu ondis. cū xp̄s in cruce pēdēs: caput īclinatū a dextris hʒ. ⁊ oculis respic̄ a pte sinistra: vbi cōīt ē petōꝝ locus. q̄si ꝑ hoc signū dīe velit. Uenite o petōres venite ad paradisū. ecce pedibꝰ affixis cruci mā ibus expāsis expecto: ⁊ caput inclino vt faciā pacē. Iā aīa philocapta clamat. Osculetur me osculo oris sui. qꝛ meliora sūt vbera eiꝰ vino frāgrātia vnguētis optimis: dic vt tibi grā spirat. ¶ 4m signū dr̄ ignite dilectōis: qđ ī latē xp̄i apto ondiꝫ: vt q̄si ꝑ hꝰ ondat ꝙ nulli mīe ianua clauditur. Io. 7. Iā die festo mediāte stabat Iesus ⁊ clamabat voce magna. Si qs sitit: veniat ad me ⁊ bibat. Sʒ audi Hiere. 2. dereliqrunt fontē aq̄ viue ⁊ foderūt sibi cisternas dissipatas. i. ꝯcupiscētias ⁊ inīqtates suas aīas dissipātes. q̄ aquā diuine grē cōtinē nō valēt. De oībꝰ his q̄tuor signis Aug. audi. Inspice vulnera pēdētꝭ: sāguinē morietis: p̄ciū redimentis: cicatrices resurgētis. Caput hʒ inclinatū ad osculādū: manꝰ extēsas ad āplexādū: pedes affixos ad expectādū: latꝰ aptū ad diligēdū: totū corpꝰ expositū ad redimēdū. Hec q̄ta sint cogitate hec in statera cordis vr̄i appēdite. vt totꝰ ꝓ vobis figaꝫ in corde: q totꝰ ꝓ vobis fixus ē in cruce. Iā ⁊ g'liosus Ambro. in li. de fuga seculi. Xp̄s inqt meliꝰ locutꝰ ē in sāguine suo q̄ꝫ Abel. Ille. n. vīdictā clamauit: iste īdulgentiā. ille petm̄ fr̄is accusat: hic petm̄ mundi remisit: ille ꝓdit crimē: hic ideꝫ texit. hic ille. Audi ⁊ deuotū Ber. Dulcedo inqt tua xp̄e lapides Stephano: Laurētio craticulā: ꝓpe pellis subtractionē Bartholomeo dulcorauit. Et idē. Sup oīa te mihi amabilē reddit o bone Iesu calix passiōis tue opꝰ redēptōis nr̄e. hec ille. Et sic pʒ p̄ma veritas. ¶ Quātū ad 2am ve. dico ꝙ q̄tuor sūt p̄cipue diuine mie occulti effectꝰ. ¶ pꝰ qn̄ ondit misereri: nec tn̄ misereꝫ. ¶ 2ꝰ qn̄ ondit misereri ⁊ misereꝫ. ¶ 3ꝰ qn̄ nō ondit misereri ⁊ misereꝫ. ¶ 4ꝰ qn̄ nec ondit misereri nec misereꝫ. ¶ Accipe p̄mum. vt qn̄ deus ondit misereri nec tn̄ misereꝫ. Et hūc effectū ī obstinatꝭ in petīs ondit: illis bona mūdi multiplicans de qbꝰ satis diximꝰ in p̄ma ꝯcl'one p̄me ptꝭ hꝰ sermonis. ⁊ feria. 5. 2e dn̄ice. 3. vide ibi. ¶ 2ꝰ effectus ē qn̄ ondit misereri ⁊ misereꝫ. Et hūc effectū opaꝫ bonos ēt ī tpalibꝰ ⁊ trāsitorijs bonis ꝓsperādo: sic legimꝰ de scō Iob. q cū ī suis tribulatōibꝰ a deo iudicareꝫ derelictꝰ: ⁊ ab amicꝭ ⁊ cōiuge subsannareꝫ. tādē a deo liberatꝰ: bona oīa illiꝰ in duplo auxit ⁊ cōseruauit. ⁊ sic ī opulētia fideliꝫ viuēs: suos dies ī pace finiuit. Iob ꝑ totū. Silr ⁊ ioseph a fr̄ibꝰ suis Ismahelitꝭ vēditꝰ: a dn̄o libatꝰ felicissimꝰ fuit. gen. 37. ⁊ 45. Silr ⁊ Dauid plīmas post Saul īsidias a dn̄o libatꝰ: feliciꝫ regnū isrl' recupauit. ⁊ sic ꝺ alijs. ¶ 3ꝰ effectꝰ ē qn̄ nō ondit misereri ⁊ misereꝫ. ⁊ hūc effectū opaꝫ tribulādo bonos. Un̄ Greg. Mala q nos hic p̄mūt: citꝰ ad deū ire cōpellūt. Sʒ de hꝰ diximꝰ feria. 5. 2e dn̄ice. 3. ¶ 4ꝰ effectꝰ ē qn̄ nec ondit misereri: nec misereꝫ. ⁊ hūc effectū opaꝫ malos ī hac vita flagellādo. Exēplū de Pharaōe: de quo ponitꝫ pulcherrimꝰ tex. ī decretꝭ. 23. q. 4. c. Nabuchodonosor. vbi sic dr̄. Nabuchodonosor pniam meruit fructuosā. Nā pꝰ inumeras iniq̄tates flagellatꝰ penituit. regnum qđ amiserat: rursus accepit. Pharao āt isdē flagellꝭ cesus: durior effectꝰ pijt ⁊c. q̄re supius feria 2a 2e dn̄ice ī p̄m̄ ꝯcl'one 2e ptis. Et hec sufficiāt ꝓ 2a ve. ¶ Quātū ad 3ā ve. dico ꝙ idubitanꝫ nullū ē tā grāde scelus qđ ꝑ diuinam mīam idulgeri nō possit. quod ꝓbaꝫ auctē: rōne: ⁊

exemplo. ¶ Audi te qdē. Interrogāti n. Petro dnm quotiēs peccabit i me frāter meꝰ dimittā ei. vsq; septies: ridit ipe dns. Nō dico tibi vsq; septies: sz vsq; septuagesies septies. vbi numerꝰ finitus ꝑ ifinito describit: vt cōiter doctores exponūt. Itez audi. z. Criso. de repatōe lapsi sic dicētē. Nunq; inqt spnit deꝰ pniaz: si ei sincere ꝛ simplr offerat. ēt si ad sumū qs pueiat malox: ꝛ inde tn velit reuerti: suscipit eū ꝛ benif: ꝛ āplectit deꝰ. Itē. z. audi Aug. li. de ecclasticis dogmatibꝰ. Pnia inqt aboleri petā idubitāter. credimus ēt i vltimo vite spū si admissox peniteat. Alie sūt ad hoc auctes: sz iste sufficiāt ad pns. ¶ zª hec vi. pbat rōne. sic. Propriū nunq; derelinqt id cuiꝰ ē propriū. sz misereri ꝛ pcere ē ꝓpriū dei: vt ſ. ostēdimꝰ. ergo nūq; poterit a deo separi. ꝛ p ɔns sp miseret. ꝛ nullū ē adeo grāde petm̄ qd mīa sua non super. Maior. n. ē mīa sua q; miseria nr̄a. Inde ps. ait. Qui redimit de iteritu vitam tuā: q redimit oēs inqtates tuas: q propitiat oibꝰ inqtatibꝰ tuis: q sanat oēs ifirmitates tuas ꝛc. ¶ 3ª hec vitas pz exēplo. Multū. n. tā i veteri q; in nouo testō repies humilr ꝛ vere mīaz postulasse ꝛ nō ipetrasse. Singula pcurre: ꝛ cernes hāc vitatē: vide i ii. Reg. de Dauid de Achab. de Ezechia ꝛ alijs mltꝭ. ¶ Sz iges pr Ambro. hic nō modicū dubitamꝰ. Plures. n. legimꝰ mīaz postulasse: ꝛ mīme illā ɔsecutos eē. sicut pz de Anthiocho. z. Macha. 9. c. vbi dr̄. Orabat scelestꝰ dnm: a qº nō erat mīaz cōsecuturꝰ. Et dere. prob Sap. 5. dr̄. Dicentes itra se pniaz agētes: ꝛ p āgustia spūs gemētes. hi sūt quos aliqn̄ hūimꝰ i derisu: ꝛ i silitudinē iproperij ꝛc. Et Isidorꝰ de ordie creaturax ait q āgeli mali nō penituerūt: ꝛ si penituissēt veniā minime inenissēt. Et Mat. 12. dr̄. Qd ē aliqd petm̄ qd nō remittit: nec i hº sclo: nec in futuro. Et ne exēpla de lōge petamꝰ: de Juda exm̄ clax hēmꝰ q reportatꝭ trigita argēteis: dicēs. Peccaui tradēs sāguinē instū: minime i sua pnia mīam adiuenit. Hilarescas aīa mea nec dubites de his adductis exēplis. qm̄ regula dei gn̄alis ē. Quacūq; hora igemuerit petōr: nō recōdabor iniqtatū illiꝰ. Et scūs Tho. i. 3. pte. q. 86. ar. i. dic q nō est tā graue aut enorme petm̄ i hac vita: qd ꝑ pniaz deleri nō possit. ꝛ oppositū tenere hērenū ē. Ad quox itelligētiā nō pº q ad hoc vt mīaz qs ɔsequr de petis reqrit pº ꝓpositū fidei: vt. s. credat deum sibi ꝓpitiū fieri. qz sine fide ipoſſe ē placere deo. ¶ zº reqrit propositū spei: vt. s. speret q tāta ē mīa dei: vt nullo petō excedi possit. Aug. Qui gaudet i spe: tenebit ꝛ rē: q aūt spē nō hz: ad rē nō poterit puenire. ¶ 3º reqrit propositū caritatꝭ vt. s. amore dei ꝛ caritate: ꝛ nō penax timore peniteat. qm̄ pfcā caritas foras mittit timorem. ¶ 4º reqrit i postex propositū cauēdi: ɔfitēdi: ꝛ satisfaciēdi. ¶ 5º reqrit vt data opportunitate tpis: qd ꝓposuit ope adipleat. Ex qbꝰ oibꝰ aīa hāc conclusionē collige: qd si oiu; nr̄z mēbra vtereut in linguas. ꝛ silr arena maris: ꝛ stelle celi: ꝛ arbox frōdes ꝛ oīa creata i te aīa peccatrice petā oīa eē dicerent. ꝛ ita eēt de fcō. ꝛ tūc si spōte illis ɔditōibus seruatꝭ: ad hndēz Jesū currēs eiꝰ mīaz postulaueris: nō dubites filia: qn te certe āplexabit: ꝛ brachijs suis stringet: ꝛ oīa illa petā tua dimittet. O magne deꝰ o exuiscerate amor. o miser petōr: cur nō tollis lectum tuū. i. sarcinā petōx tuox: ꝛ nō properas: leua i directū oclōs tuos: ꝛ vide vbi nūc ꝓstrata sis. Et ꝑ solutōe eox q i oppositū adducta sūt ē sciēdū q a deo mīam petere ꝛ pniam facere pōt duplr itelligi. aut .n. petō: mīaz clamat pp aliculꝰ pene ifiicte vel ifligēde lesionē. aut pp diuine maiestatꝭ offēse ɔsideratione. Primo mō plēs i sacris codicibꝰ leginꝰ mīaz postulasse: nec tn̄ illā assecutos eē. sic de Anthiocho ꝛ alijs quos. ſ. adduximꝰ. Dolēt. n. dānati de eox petis. dolent ꝛ demones ꝛ similes: sz non ꝓpter dei offensā: sz ꝓpter eox penas. Quare satis liquet quō veritas nostra intelligatur.

¶ De laude diuine mīe. Conclusio. III.

Cape tnā ɔclōnē. vz. Si ea q̄ de diuina mīa scripta sūt reuoluamꝰ: dignā oī laude cāpsā diuinā grāz repiemꝰ. Ubi tres ingramꝰ vitates. vz. ¶ pª vi. ē. Quotuplex ē mīa dei. ¶ zª vi. ē ista. Quotuplex ē laus mīe dei. ¶ 3ª vi. ē. An pietas differat a mīa dei. ¶ Quātū ad pmā vi. dico q dei mīa octo respcūs hz. ¶ pº respcūs dr̄ inocēs. Luc. 6. Dimittite ꝛ dimittet vobis. Mat. 6. Dimitte nobis debita nr̄a sic ꝛ nos dimittimus debitoribꝰ nr̄is. De quo vbo vide ſ. feria. 5. cinex. ¶ zº respcūs dr̄ penā relaxās. Luce. 7. Mulier remittunt tibi petā tua. ¶ 3º respectus dr̄ compiēs. Sap. 12. Cū de nobis iudicat speramꝰ mīaz tuam. ¶ 4º respcūs dr̄ intcedēs Ad hebre. 7. Interpellat ꝑ nobis apud prēz ꝛc. Ob quā cāz etiā i cruce ꝑ inimicis orauit. ¶ 5º respcūs dr̄ subueniēs. Eccl. 35. Speciosa mīa dei i tpe tribulatōis. Et ps. Trāsiuimꝰ p ignē ꝛ aquā: ꝛ iduxisti nos in refugiū. ¶ 6º respcūs dr̄ reuocās. Prouer. 1. Uocaui ꝛ renuistis ꝛc. ¶ 7º dr̄ expectās. Isa. 30. Expectat dns vt misereat nr̄i. ¶ 8º dr̄ dissimulans ꝛ benigne acceptās Hiere. 3. Tu fornicata es cū amatoribꝰ multis: reuertere ad me ꝛ ego suscipiā te. Multa ad hoc dicēda eēnt: sz ista suffciāt ad pns. ¶ Quātū ad scdam vi. dico q multiplex posset describi diuine mīe laus. Sed ad pns tres declaremus. ¶ pª laus dr̄ recreatōis. vbi hāc regulā accipe q sicut ds ex sua ifinita bonitate mūdū creauit: sic ex sua ifinita mīa recreauit. Pars pma pz ex diffinitōe boni. qm̄ bonū sui ꝑ sius ē cōicatiuū. vt dic Augu. i ii. de nā boni. Et Boe. 3. de ɔso. i metro. O q ꝑpetua. vbi sic ait. Quē nō extne pepulerūt fingere cause Materie fluctuātꝭ opus: vex isita sūmi Forma boni liuore carēs tu cūcta superno Ducꝭ ab exēplo pulchrū pulcherrimus ipse Mūdū mēte gerēs: silīq; imagine formās. Perfectasq; iubes: pfcm̄ absoluē ptes. Tu numerꝭ elemēta ligas: vt frigora flāmis Arida ɔueniāt liqdis: ne purior ignis Euolet: ꝛ mersas deducāt pondera terras ꝛc. ¶ zª ps pbat ꝑ aplz ad Thi. z. sm suā mīaz saluos nos fec. Et Hiere. 31. In caritate inqt ꝑpetua dilexi te. iō attraxi te miserās tui. Et tāta charitate qdē attraxit vt nō solū de celo i trā descēderit sz nr̄as miserias sumēs: vēdi voluit ꝛ flagellari atq; mori. Zach. 11. Apphēderūt mercedē meā trigita argēteos ꝛc. Sz de hoc pluries diximꝰ. ¶ zª laus dr̄

opponis. Nā cū ctn⁹ pt humanā nāȝ ferire iusticia vellet: fili⁹ eius q̄si quādā p̄tis brachiū se opposuit: ⁊ gnāȝ i ptib⁹ corporis ob ei⁹ amorē extitit vulnerat⁹. Isa. 52. Parauit dn̄s brachiū suū i oculis oīum gētiū ⁊c. ¶ 3ª laus dr̄ retributōis. Facit. n. mīa oībus misericordibus deū debitorē. Prouer. 12. Feneratr̄ dn̄o q miseret̄ paupis. Et hec sufficiant p̄ scda vi.

¶ Quātū ad tertiā vi. dico q mīa ⁊ pietas sūt eadem vtus s; i hoc differūt; q: mīa ē i affcū ⁊ pietas ī effectu. Vn̄ phūs sic miam i se diffinit. Mīa est vtus p quā mouet̄ anims sup calamitate afflictoꝝ. Pietas aūt ē triplex. Prima ē theosebia. Et est theosebia cult⁹ dei: s; Aug. Scda pietas dr̄ opus ꝯpassionis quo miseriā p̄rimi subleuam⁹. Ad Thi. 4. Exerce teip̄z ad pietatē. Tertia pietas ē veneratio siue obsequiū siue bn̄ficiū parentib⁹ debitū. Et hāc sic describit phūs. Pietas ē p quā sāguine iūctꝭ ⁊ p̄rie beniuolis offiñ diligēs tribuit cult⁹. S; de hoc alias. Et hec sufficiāt p̄ scda pte hui⁹ s̄monis.

¶ De amorosa societate iusticie ⁊ mīe. Cōside. III

Tertio loco

diuine mīe ⁊ iusticie amorosam associationē videam⁹. Ubi tres ꝯclōnes more solito subiūgam⁹. vz. ¶ pª ꝯclō est ista. Tāta est ꝯfinitas diuine mīe ⁊ iusticie: vt se i oīb⁹ dei operib⁹ semp associēt. ¶ 2ª ꝯclō est ista. Nō solū i hoc mūdo vbi pctōres i miseria viuūt. s; ⁊ i celis vbi nulla miseria est: suā mīaȝ ds expādit: ita vt oēs ex ea p̄ticipēt. ¶ 3ª ꝯclō est. Etsi i miseria maxima ⁊ irrecuperabili oēs dānati ⁊ sp̄us reprobi viuāt tñ ⁊ ipsi de diuina mia p̄ticipāt.

¶ Q: in oībus operibus dei misericordia ⁊ iusticia se semper associāt. Conclusio. I.

Recipe p̄mā ꝯclōnē. vz. vt s̄. Ubi tres ingram⁹ vi. vz. ¶ Prima vi. ē ista. Utrū i oī ope dei associata sint diuina iusticia ⁊ mīa

¶ Scda vi. ē. quō dei iusticia ⁊ mīa associate sint.

¶ Tertia vi. ē. qd̄ istoꝝ i opib⁹ dei p̄ncipalius est.

¶ Quātum ad p̄mā vi. dico tres regulas gn̄ales.

¶ Prima regula ē ista. In oīb⁹ opib⁹ q̄ spectāt ad regimē mūdi. sūme mīa ⁊ vitas debēt reperiri. Audi Prouer. 20. Mīa ⁊ vitas custodiunt regē. vitas .i. iusticia: vt cōit exponit̄. Et de hoc p̄pulchre tāgit Grān⁹. 45. di. c. disciplina. ⁊ q̄si p totā distictionē. Audi. c. disciplina. Disciplina inqt vel mīa destruit̄: si vna sine altera teneat̄. s; circa subditos icē dȝ rectorib⁹ ⁊ iuste ꝯsulens mīa: ⁊ pie seuiēs disciplina ⁊c. Et multa exēpla ibidē ponunt̄: vt de hoie q īcidit i latrones exponēdo p oleū mīaȝ: ⁊ p vinū iusticiā. Itē ponit̄ exēplū de David. Ubi sic dic̄ tex. hinc etiā David ait. Virga tua ⁊ bacculus tu⁹ ipsa me ꝯsolata sūt. Virga .n. p̄cutimur: bacculo sustētamur. Sit g° districtio iusticie q̄ feriat sit ⁊ ꝯsolatio bacculi q̄ sustētet: sit itaqȝ amor: s; nō emolliēs. sit vigor: s; nō exasperans. sit zelus: s; non īmoderate seuiens. sit pietas: s; nō plusq̄ȝ expediat pcēs ⁊c. Et plura alia ibidē vlr̄e ponunt̄ Audi ⁊ aliū tex. pulcherrimū ibidē. Oīs q iuste iudicat staterā. i. examē i manu gestat. ⁊ i vtroqȝ pēso iusticiā ⁊ mīaȝ portat. i. portare dȝ. s; p iusticiā reddit pctis sniaȝ .s. dānatōis: ⁊ p mīaȝ pcti tēpat penā: vt iusto libramie q̄dā p equitē cōngat: q̄dā vo p mīsatōȝ idl'geat ⁊c. hec ibi. ¶ 2ª regla ē ista q quecūq; vtutes i nob sūt: i dō hūt exēplar. Pȝ. qm̄ cū vtutes sint q̄dā bōa: ⁊ oīa bōa sūt i deo. ergo oēs virtutes erunt in deo. ¶ 3ª regula ē ista. Necesse est vt in oīb⁹ dei opibus sint associate iste due domicelle. s. mīa: ⁊ iusticia. Et rō: vt etiā ponit btūs Tho. i. 4. di. 46. ē ista. Qm̄ nō magꝭ differt in deo iusticia ⁊ mīa q̄ȝ potētia: bonitas: ⁊ sapia: s; oē op⁹ sapie ē op⁹ bonitatꝭ. ergo vr̄ q op⁹ mie sit op⁹ iusticie: ⁊ e ꝯ. Hic tñ s̄m scotistas eēt aliq̄ difficultas: s; omittamus ad p̄ns. Itē cū mīa ⁊ iusticia maxime sint necīe i opib⁹ regiminis mūdi: ⁊ sint due q̄ vtutes ⁊ oēs vtutes bone sunt: ⁊ oē bonū sit i deo: necē ē illas eē i deo. Iū audi Aug. d̄ ꝯcordātia euāgelistaꝝ De⁹ igt q res humanas curat: iuste ⁊ misericordit̄ curat. vt nec p̄cludat mīa iusticiā nec iusticia mīam excludat. Quare satꝭ pȝ p̄ma vi. ¶ Quātū ad scdaȝ vi. quō. s. iusticia ⁊ mīa in oīb⁹ dei opibus repiātur duos tm̄ modos exponendi ad p̄ns ponā. vnū dn̄i Bonauē. i. 4. di. 46. ar. 2. q. 2. Aliū bt̄i Tho. eadē di. in. 4. suo. Modus Bona. talis est. dic̄. n. sic. Tā mīa q̄ȝ iusticia diuina tripl'r ꝯsiderari p̄t. s. cōit: p̄prie: ⁊ magꝭ p̄prie. Et p̄mo de iusticia dicam⁹. Iusticia. n. cōit̄ accepta est q̄dā diuine bonitatꝭ ꝯdecētia. Prope est in retributōe p̄mioꝝ q̄dā liberalitas. Magis āt p̄prie est in punitōe maloꝝ q̄dā seueritas. Silr̄ de mīa dicam⁹. Nā mīa cōit̄ dcā: est diuine bonitatꝭ q̄dā affluētia. Prope est i supererogatōe p̄mioꝝ q̄dā benignitas. Magis p̄prie ē i subleuatione miseriaꝝ ⁊ maloꝝ q̄dā pietas. Accipe ista s̄m eoꝝ modos ꝯparādo. Unde accipe p̄mū modū iusticie: ⁊ p̄mū modū mīe. s. p̄mo diuine bonitatꝭ ꝯdecētiā: q ē p̄m⁹ modus iusticie. ⁊ dīne bonitatꝭ affluētiā. q ē p̄m⁹ modus mīe: ⁊ tūc dicit q s̄m istos modos i oī opere dei sūt iusticia ⁊ mīa: qm̄ nihil ds ex affluētia sua bonitate facit: qd̄ ēt nō sit s; ꝯdecētiā sue bonitatꝭ. ⁊ p ꝯñs qd̄cūqȝ illud esset: nisi suā deceret bonitatē nunq̄ȝ faceret. Vn̄ lȝ ex affluenti bonitate posset ds ipsum ⁊ nephādissimum hoieȝ iustificare ⁊ glificare: tñ nunq̄ȝ faciet: qm̄ nō decet suā bonitatē. ¶ Accipe 2m modū. s. bōitatē dei i superogatōe bonoꝝ ⁊ p̄mioꝝ: ⁊ libertatē in retributōe p̄mioꝝ: pȝ q semp ista ꝯcurrūt i oīb⁹ operib⁹ dei. Nā si ds cūpiā bona ⁊ p̄mia nō retribuit nisi merētib⁹: ⁊ s̄ id etiā qd̄ meruit. ad Ro. 8. Nō sunt condigne passiones hui⁹ seculi ad futurā gloriā. Iō si illā tribuit. s̄. meritū tribuit. vt pȝ. ¶ Accipe tertium modū. s. diuinā pietatē in subleuatōe miseriaꝝ ⁊ maloꝝ. ⁊ seueritatē i punitōe maloꝝ. pȝ etiā q diuina mīa ⁊ iusticia se semp simul associāt: qm̄ nūq̄ȝ ds ita seuere punit qn aliqd̄ pene debitū relaxet vel minuat: vt dicet in ꝯclusionibus sequētibus. Ex his dictis dn̄i Bonauē. colligit̄ p̄cisus sensus istius veritatis. vz. q s̄m p̄mū modū iusticia ⁊ misericordia sūt i oī ope dei. s; s̄m modum 2m tm̄ sunt in ope retributōis bonoꝝ ⁊ s̄m tertiū modū sunt tm̄ i retributōe penaꝝ ⁊ supplicioꝝ. al'r tm̄ ⁊ al'r. Inq̄ȝtū enim retribuit homini qd̄ meruit: tunc est iusticia que tribuit vnicuiqȝ qd̄ suū est. inq̄ȝtū vero retribuit supra id qd̄ meruit: m

i retributiõe bonoꝝ: vel īfra id qđ meruit vt in re-
tributiõe suppliciorꝝ: sic ē dīna mīa. Hec de intētio
ne p̄fati doctoris. Sāctꝰ vō Tho. i. 4. vt. s̄. i oī ope
dei diuinā mīaꝫ ⁊ iusticiā cōcurrere sic ostēdit: dicēs
ꝙ opatio dei ē q̄si quoddā mediuꝫ inť deū opantē:
⁊ ipm opatū. Oē āt mediū aliquo mō ꝑticipat ð ex
tremis. ⁊ iō in oī ope dei oꝫ aliq̄d inueniri ex parte
ipius dei operātis: ⁊ aliq̄d ex pte operati: ad qđ ipa
opatio dei .ťminať. Ex pte igiť operātis exigiť vt
sit supabūdātia i collatiõe bñficiorꝝ: ⁊ i diminutio
ne penaꝝ: cū ipe deꝰ sit excellētissimꝰ opator. Et in
hac supabūdātia collatiõis bonoꝝ ⁊ diminutiõe pe
naꝝ cōsistit diuina mīa. Ex pte āt operātis requiriť
receptio: vt. s. recipiat id qđ deꝰ ex tali superabūdā
tia p̄stat. Hec āt receptio fit s̄m ꝑportionē recipiē
tis. i. s̄m ꝙ ē dispositꝰ per meritū ita illā collationē
suscipiat. ⁊ i hoc apparet diuina iusticia. Et ita di
cit ipe apparet ꝙ in oī opere dei aliq̄d mīe ⁊ aliq̄d
iusticie reluceat. Nec mīe iusticia repugnat: nec
ecōtra. q̄m mīa nō ē laudabilis: nisi sit s̄m rōnē re-
ctā: q̄ ē regula iusticie: siue s̄m ordinē sapiētie in di-
uinis. Nec mīa iusticie repugnat. q: elargiri aliq̄d
supra debitū de bonis. vel citra debitū de malꝭ nō
ē ꝯ iusticiā: sꝫ pꝛeť iusticiā. Et iō nec imēsitas mie
excludit iusticiā a diuino opere: nec imēsitas iusti
cie miaꝫ. Iste ē modꝰ p̄fati doctoris. ¶ Sꝫ ꝯ iq̄ꝫ
pꝫ Ambrosi ego volo ostēdere aliqđ eē opꝰ i quo
tm̄ ē vnū p̄dictorꝝ. Et p̄mo hoc pꝫ in opere creatio
nis. Nā iusticia p̄supponit debitū: ⁊ mīa p̄suppōit
miseriā: sed creatio nihil p̄supponit. g° ⁊c̄. ¶ 2° pꝫ i
punitiõe alterꝰ: q̄n vnꝰ ꝑ alterꝰ crimine puniť: pꝫ
ꝙ hic nō ē debitū. q: talis non mereť. ⁊ per ꝯñs ibi
iusticia nō est. Unde poniť pulchra regula in. c. co-
gnoscētes. de ꝯstitutiõibꝰ. q̄ talis est. Rē q̄ culpa ca
ret i dānū vocari nō ꝯuenit. Et glo. super v̄bo cul
pa. diť sic. Qđ ē legitime fcm̄ penā nō mereť. C. ð
adul. l. graccꝰ. cū petā suos debeāt tenere auctores
C. de pe. l. sācissimꝰ. ⁊ eť. de his q̄ fiūt a maiori par
te capli. c. q̄sunt. ⁊ pulchre ibi de hoc. g° q̄n aliq̄s ꝑ
aliꝰ petō puniť: nulla videť ibi eē iusticia. Et h° cō-
firmari pōt exēplo. Nā Dauid peccauit ⁊ ppl's pu
niꝰ ē. 2. R: vl. Et silr ꝑ petō Cam maledictꝰ est
Canaan. Gene. 9. ⁊c̄. Itē petō Israhelitaꝝ archa
dni Philisteis tradita ē. Itē petō Achan plebs in
mānibus Iosue tradita ē. Iosue. 7. Itē petō heli po
pulus in mān philistinoꝝ corruit. i. R: . 4. in pꝛinci
pio ⁊c̄. Hec notāť. i. q. 4. §. itē petō. Itē arguiť sic.
Ubi nullū meritū p. essit ibi nulla iusticia ē: sꝫ i ope
re iustificationis ipij nullū meritū p̄cessit. g° ⁊c̄. Itē
q̄ ē iusticia ista: q̄n Iacob ⁊ Esau anq̄ꝫ nati essent:
aut aliq̄d boni vel mali egissent: vnꝰ ad gliam: aliꝰ
ad penā electꝰ ē? Itē q̄ iusticia ē ista: vt quāto q̄s fu
erit melior: tāto magis bõis tēporalibꝰ careat: ⁊ quā
to peior: tāto gl'iosior? Iob. 21. Quare ergo ipij vi-
uunt ⁊c̄? Quid dicā de pueris decedētibus sine ba
ptismo q̄ acerrime diuine visiõis pena plectūť: vt
sepe dixi ē? Silr ⁊ q̄ iusticia si sine merito baptiza
ti: ⁊ morietes ad celum volāt? Et ꝓpheta decātat.
Nō s̄m petā nr̄a fecit nob' neq̄ꝫ s̄m iniquitates no
stras retribuit nob. g° ibi nō ē iusticia. Et gl. super

illud pꝫ. Ex vsuris ⁊ iniq̄tate ⁊c̄. dicit sic. Plꝰ exi-
git deꝰ i penis q̄ꝫ cōmissū sit i culpis. g° ibi nec iusti
cia nec mīa. Et Isa. 40. c. dicit. Suscipiet de mā
dñi duplicia ꝓ oībꝰ petis suis. Preterea ꝙ in aliq̄-
bꝰ operibus nō sit mīa: sꝫ sola iusticia: pꝫ Apoc. 18.
Quātum glīficauit se: ⁊ i delitijs fuit: tāto illi date
tormētū ⁊ luctū. g° ibi sola iusticia. Plures alias ha
beo rōnes: sꝫ istis rūdeas ad pñs. Reuera ista opti
ma sūt aīa mea: ⁊ nō parua indiget atētiõe. Et iō
aīa pono regulas q̄sdā: qbꝰ inspectis aīo reuolues
tuapte oīuꝫ rūsiões. ¶ Pria regula ē ista ꝙ dīna
iusticia q̄nq̄ꝫ ꝯsistit i retributiõe meritoꝝ: q̄nq̄ꝫ i di
uine bonitatꝭ ꝯdecētia. Ista regula pꝫ ex dictis. s̄. i
mō exponēdi dñi Bona. Ex q̄ sequiť ꝙ i creatiõe
nō relucet iusticia s̄m retributionẽ meritoꝝ: sꝫ s̄m
ꝯdecētiā dīne bonitatꝭ. Nā iustū est vt vnaq̄q̄ꝫ res
sic in creatiõe sua se h̄ret: sicut dīne bonitati ꝯdece
bat: ⁊ i diuina sapiētia p̄ordinatū extabat. Silr di-
cať ꝙ i opere creatiõis fuerit dīna mīa: vt mīa dic̄
dīne bonitatꝭ affluētiā: vt pꝫ intuēti. ¶ 2ª regula ē
ista. ꝙ lꝫ q̄s puniať sine culpa nō tm̄ sine cā. Et h°
expsse ponit glo. supdicta in solutiõe q̄stiõis: addu-
cēs. c. renouātes. 22. di. ⁊ eť. de p̄uilegijs. c. antiq̄.
Ista regula istꝰ g'o. duo p̄ncipaliť dicit. Primū est
ꝙ sine culpa vel sine cā nemo puniēdus ē. Cōcor-
dat huic parti alia gl. i. c. āniq̄. eť. de p̄uilegijs. ⁊ di-
ctū. c. renouātes. 22. di. Et ē hodie tex. i. c. sine cul
pa. de regu. iur. li. 6. Un̄ acciptať hec doctrina. Si
cessat cā ⁊ culpa: nulla iuridice dꝫ imponi pena. vt
pꝫ i iuribꝰ allegatis per gl. superiꝰ allegatā super. c.
cognoscētes. Et h° idē nōt Inno. i. c. q̄ i eccliaꝝ. eť.
de ꝯstitutiõibꝰ. Secūdū qđ p̄ncipaliť poniť in hac
regula nr̄a ē ꝙ sine culpa pōt aliq̄s puniri: nō tm̄ si-
ne cā. pꝫ i iuribꝰ ꝑ dictā glo. allegatis. Et cōcordat
Bar. i. l. fi. C. si ꝯ ius vel vtilitatem publi'ā. ⁊ i. l. si
s̄m legē. C. de iure reipublice li. 11. ⁊ i. l. oēs ppl'i. ff.
de iusticia ⁊ iure. Et Inno. ⁊ Io. an. i. c. in nr̄a. de
iniurijs ⁊ dāno dato. Et āgelus i. l. bene a zenone.
C. de q̄driēni p̄scriptiõe. ⁊ glo. ꝑ Bal. in ꝓemio di
gestoꝝ i p̄ncipio. Has ꝯcordātias posui. vt cernas
aīa mea q̄ꝫ recta sit iusticia dei: vt. s. neminē sine cā
puniat. Ex qbꝰ pꝫ rūsio ad mlťa exēpla superiꝰ ad-
ducta si bene cernis. ¶ 3ª regula ē ista ꝙ lꝫ i iustifi-
catiõe ipij nullū meritū p̄cedat: tm̄ ꝯcurrit dīna iu-
sticia: vt iusticia accipiť ꝓ ꝯdecētia diuine bonitatis
⁊ ēt s̄m exhibitiõeꝫ ꝓmissi: vt diť glo. sup illud p̄s.
Ut iustificeris i sermõibꝰ tuis. Iustū q̄ppe ē postq̄ꝫ
deꝰ ꝓmisit peccātibꝰ q̄cūq̄ꝫ hora veniā petētibꝰ: se
veniā largituꝝ: vt illud seruet. Et sic pꝫ rūsio ad id
qđ dicebať de iustificatiõe petōꝛis. ¶ 4ª regula est
ista ꝙ pena ē mēsura culpe. Hec regula pꝫ in. c. sa
ne. ⁊. 2. de offi. delegati. ⁊ i. c. sic dignū. eť. ð homi
cidio. Nō pono tex. ad lr̄am ꝑp breuitatē: tm̄ ita so-
nāť. vt dixi. Ex qua regula seq̄ť istud corollariū ꝙ
postq̄ꝫ pena ē mēsura culpe: seq̄ť ꝙ si q̄s dꝫ puniri:
ꝑ mō culpe puniať. vt ꝑ culpa leuissima leuissime
puniať. vt. l. sciaꝫ. §. q cū. ff. ad. l. aq̄l. Et ꝑ leui cul
pa leuiť puniať. vt. l. quo calo: c. ff. de re iudicata. ⁊
l. q edes. ff. de icēdio ⁊ naufragio. ⁊. i. c. cū dilectꝰ.
de accusatiõibꝰ. Et vbi exigiť lata culpa nō puniť

ex leui vel leuissima. vt notat i.l. siquis nō dicā ra-
pere. C. de epi. ꝛ cle. p Cy. ꝛ Bal. Et i.l.j.C. de sic
ca. Et p Bar. l.j.ff. de legib⁹. ꝛ plenı⁹ i repetitōe le-
gis. ꝙ nerua. ff. depositi. ꝛ in .l.j.ff. siqs testō iussus
fue. Quare regłarit tenēdū ē ꝙ lz ꝯtitatē culpe dz
eē ꝛ plagarū mod⁹. Et h° ē qd dr Apoc.18. Quātū
glificauit se ꝛ i delitijs fuit tm̄ date illi tormētū ꝛ lu-
ctū. Qd be. Tho. i.4.di.46. sic expōit: dicēs ꝙ ista
duo.s. tm̄ ꝛ quātū nō dicūt neqꝫ iportāt ibi eq̄litatē
quātitatꝭ sed ꝓportiōis. Et dic ꝙ pene ꝓportio ad
culpā pōt dupl'r attēdi. aut i gñali. s. aut i spāli. In
gñali sic itelligit. vt q peccauit puniat. ꝛ q multum
peccauit mltū puniat. In spāli: ꝛ h° dupl'r. aut acci-
piēdo ꝓportiōz pene ad culpā fm debitū culpe ab-
solute: aut ꝑsupposita mitigatiōe diuine mie: q aliqd
sp de pena dimittit. Mō ad ꝓpositū dic ipe doctor
ꝙ p° ꝛ 2° mō nūqꝫ de⁹ punit citra ꝯdignū. qꝛ sp mul-
tū peccātes mltū punit. nec aliqd de pene taxatiōe
q p⁹ diuine mie mitigatiōz remāet: relaxat siue dimit-
tit. ¶ Quātū ad 3ᵐ modū sp pūit qs citra ꝯdignū
qꝛ.s. nō tm̄ pūit qs quātū per culpā meruit. Ista rñ-
sio ꝛ modificatio videt bōa: tñ ipe pōit ulū modū.
ꝛ dic ꝙ ista eq̄litas ꝓportionabilitatꝭ nō ē quātitatꝭ
ꝛ nō ē attēdēda fm ꝓportiōz pene ad culpā: sed fm
ꝓportionē duoꝝ peccātū ad duas penas: vt.s. qui
plus peccauit plus pūiat. ꝛ lz qd exordit i petō. sic
excedat i pēa. Et sic itelligēde sūt oēs auctēs q vi-
dēt eq̄litatē culpe ꝛ pene demōstrare. Nec sꝫ vbū
ei⁹. ꝛ dic hūc dicēdi modū eē viorē. Mihi mltū plz
in ꝑtica ali⁹ mod⁹. Ex his apparet rñsio ad auctē
Apoc. superi⁹ allegatā. Ad auctes vō q dicūt dupli-
care penā. dic be. Tho. ibidē ꝙ illa duplicatio nō i-
telligit fm excessū pene ad culpā i duplo: sz ꝙ hō i
duob⁹ puniet. s. i aīa ꝛ i corpore. Et illud gl. pl⁹ eri-
git i penis qꝫ cōmissū sit i culpis: dic ipe ꝙ itelligit
quātū ad tpis durationē. qm̄ ꝑ delectatiōe momē-
tanea pēa isliget etna. Que āt iusticia sit hec. vt p
petō momētaneo pēa det etna pluries ondim⁹. Et
sic ex his pꝫ rñsio ad auctes in oppositū adductas.
Et ꝯsil'r alie siq adducerēt: exponant. Ad illud de
pueris sine baptismo decedētib⁹ pꝫ ꝙ nō sit sine cā.
Uel dic fm be. Tho. ꝙ ēt illis fit mīa cū nō solum
petō origiali debeat pēa carētie visiōis dei: sed ēt
n āe ꝓpe āmbilatiō. sanis g° eis ē ꝙ ꝯseruāt in esse.
Quid āt meli⁹ sit: an nō eē: an eē ꝛ eē i penis. dicet
conclōne tertia sequeti. Quare aīa cara claret ꝙ
mīa ꝛ iusticia i oib⁹ dei operib⁹ inueniūt. qre ꝛc.

¶ Qꝫ ꝛ in celo etiā mīa expādit. Conclusio.II.

Ecipe secūdā ꝯclōnē. vz. Nō solum i h°
mūdo vbi petōres i miseria viuūt: sz ēt in
cel' vbi nulla miſia ē: suā miam de⁹ expā-
dit: ita vt oēs ex ea pticipēt. vbi tres ing-
ram⁹ vī. vz. ¶ p° vī. ē ista. an de⁹ iuste posset dāna-
re Petrū. ¶ 2° ē. vñ sumit sūma iusticia dei: silr ꝛ
sūma mīa ei⁹. ¶ 3° ē. qlit i celo sit mīa dei cū ibi nul-
la sit miſia. ¶ Quātū ad ꝑmā vī. distiguēdū ē de du-
plici potētia dei vt cōit doctores distiguē solēt. vz.
q. duplex ē potētia dei. s. absoluta ꝛ rspectiua. Po-
tētia dei absoluta respicit res absolute. vt.s. hñt eē
a deo tm̄. Potentia respectiua res creatas respi-
cit fm ordinē quē vnicuiqꝫ rei fm eaꝝ ꝯdecētiā īdi-
dit. Ex h° seqt ꝙ lz deus possit de potētia absolu-
ta dānare Petrū: nō tñ de potētia ordiata. Sic.n.
ordiauit vt q beati sūt ꝑpetuo saluarēt. Et lz ēt de
potētia absoluta h° face posset: tñ de eadē potentia
nūqꝫ id faciet. qꝛ decēt suā bōitatē bōis mala etna
lit dare. Et lz i vita ꝑsenti hoc faciat: hoc tñ fit ad
vtilitatē ipoꝝ: testāte Greg. Mala q nos hic pre-
mūt cū⁹ ad deū ire cōpellunt. qre ꝛc. ¶ Quātū ad
ꝑam vī. dico ꝙ iō de⁹ dr sūme iust⁹: qꝛ nullū malum
relingt ipunitū. Mat.12. Amen dico vob ꝙ de oī
vbo qd locuti fuerit hoies sup trā: i die iudicij red-
dēt rōnē: ꝛ si d vbo: qd g° de fcō. Silr dr sūme mise-
ricors: qꝛ nullū bonū relingt irremūeratū: vt Aug.
ait. Et Cassiodor⁹ i epl'is suis. Irremuneratū non
relingt qd teste ꝯsciā laudat. Et idē. Equū ꝓpe ē
vt vnicuiqꝫ ꝑficiat labor su⁹: ꝛ sic expēdēdo cogno-
scit icomoda: ita cū reb⁹ ꝑfectꝭ ꝯsequat augmenta.
¶ Ad hoꝝ declaratiōz ē nōndū ꝛ bñ ꝙ qdā virtu-
tes sūt qꝝ ꝑfectio ꝑ accessū ad sūmū attēdit: cuiusmo-
di ē charitas: ꝛ qdā sūt qꝝ ꝑfectio attēdit ꝑ accessū
ad mediū: vt iusticia ꝛ mīa. Unde nō sūme iust⁹ dicet
ꝑ excessū seueritatꝭ ꝛ recessū a mīa: sz ꝑ recessū ab i-
iusticia. Silr nō dicet sūme misericors ꝑ recessum
ab oī iflictiōe pene: sz qꝛ tm̄ miseret qꝫtū vnicuiqꝫ
ꝯuemēs ē: silr ꝛ tm̄ pūit. Ex h° sequit quō in iustifi-
catiōe petōris mīa ꝛ iusticia se habeāt. Duo.n. sūt
i petōre.s. offēsa ipa: ꝛ reat⁹ ad penā etnā. Mīa re-
mittit penā etnā: ꝛ iusticia illā cōmutat i penā tpa-
lē: vt sic mīa ꝛ iusticia iuicem i iustificatiōe petōris
ꝯplerēt. Et exᵐ accipe possumus de baptismo. qm̄
baptism⁹ lz liberet a pena etna: nō tñ a pena tpali:
qꝛ mltas pēalitates tā i corpe qꝫ i aīa p⁹ baptismū
patimur: vt pꝫ ituēti. Sic ad ꝓpositū. Hoc ēt ponit
dñs Bona. i.4.di.46. qre ꝛc. ¶ Quātū ad tertiā
vī. dicūt qdā ꝙ i celo nō ē mīa aliqb⁹ rōnib⁹ moti.
Pri° qꝛ mīa miseriā ꝑsuppōit: vt ex ꝑcedētib⁹ pꝫ. In
celo āt nulla miseria ē: qꝛ ibi neqꝫ luctus: neqꝫ cla-
mor ꝛc. ꝛ absterget de⁹ oēz lachrymā ab ocul' scōꝝ:
g° ꝛc. Itē ꝛ gl. sup illō Leuitici.25. Sabbatū rege-
nōis ē. dic sic. In futuro cessabūt mādata euāgeli-
ca: sz int illa potissimū mādatū est de mīa. Mat.5.
Bñ misericordes ꝛc. ꝛ estote misericordes ꝛc. g° ibi
nulla erit mīa. Itē ꝛ Aug. i li. de charitate. Tolle i-
gt miſos ꝛ cessabūt opa mīe. Et plures sūt ad hoc
auctes. qre ꝛc. Sz reuera aīa mea i celo ē maxima
mīa. Sz distigue qm̄ duplex ē mīa. vna relaxās vel
dispensans circa penā vel culpā. alia ꝯseruās. Unde
lz in celo nulla sit mīa relaxās culpā vel dispēsans
penā. qꝛ nullus ibi incircūcisus vel imūdus. Ita ꝯ.
tñ ibi ē sūma mīa cōſuās. qm̄ nisi de⁹ de sua ifinita
clemētia btōs ꝛ āgelos ꝯsuaret i eē: sua nā ad nihi-
lū tēdēt: vt cōit dicūt Aug. ꝛ ceti sci. Unde Damasce-
n⁹. Oē iqt creabile vertibile ē ꝛ sui nā ad nō eē con-
uertibile. qre ꝛc. Et ista sufficiāt ꝓ ꝑsenti cōclōne.

¶ Qꝫ in inferno ē ēt mīa dei. Conclusio.III.

Ecipe tertiā ꝯclōnē. vz. Etsi i miſia ma-
xīa ꝛ irrecupabili oēs dānati ꝛ spūs repro-
bi viuāt: ipi tñ ēt de diuina mīa participāt.
Ubi tres ingramus vītates. vz. ¶ Pri-

vir. i ista. vtrū tāta debeat eē mīa. vt tādem statuto tpe oēs saluari debeāt: tā hoīes q̄ demōes. ¶ 2ª ē. q sūt illi: q i iferno dei mīaz ɔsequunt. ¶ 3ª ē. qd̄ dānatꝭ melius eēt: an nō esse: an eē ⁊ esse in penis. ¶ Quātū ad pmā veri. dic̄ Aug. 21. de ciui dei. q Origenes istiꝰ opi. fuit. vt oēs dānati ēt ɔnūeratis demōibꝰ i fine mūdi p dinā mīaz saluarent. Et de hꝰ vis tu aīa mea aliqs venenosissimas ⁊ eyinales audire rōnes? Arguit. n. sic. Sap. 11. di. Misereris oiuz dn̄e: ⁊ nihil odisti eoꝝ q̄ fecisti. Sz int̄ oia ɔnumerāt̄ ēt demōes ⁊ dānati oēs. gº ⁊ illoꝝ miserebit̄ deꝰ. Itē Anselmꝰ. li. cur deꝰ hō. sic ait. Non ē iustū vt deꝰ creaturā rōnalē quā ad btitudinē fecit oīno pire finat: sz int̄ rōnalē creaturā ɔnūerāt̄ dānati. gº pire nō finet. Itē Gen. 6. di. Nō pmanebit spūs meꝰ i hoīe i etnū: q2 caro ē. sed spūs dei vt ibidē gl. dic̄ accipit̄ p idignatōe. Indignatio āt dei ⁊ pena quā isligit videt̄ idē eē. gº si spūs nō pmanebit. idignatio dei i hoīe i etnū: nec pena sitr. Itē si charitas scōs i via monet vt p eoꝝ orēt inimicis: a fortiori ⁊ i celo: vbi ē ɔsūmata charitas p dānatis orabūt ⁊ cū eoꝝ orōnes non debeāt vane aut casse eē: seri videt̄ q sortiet̄ saluatiōis effectū. ⁊ p ɔñs dānati i fine saluabūt̄. Et hº innuit ps. cū ait. Nūqd i ira ɔtinebit mīas suas? q̄si dicat nō. Ira āt dei punitio eꝰ ē. gº ⁊c̄. Et Dauid i ps. Hoīes ⁊ iumēta saluabis dn̄e. hº exponit Origenes. s. hoīes. i. rōnales creaturas. ⁊ iumēta. i. demōes. Multe alie sūt ad hº auctes erroꝛe p pphanos hēticos q̄s cā breuitatis omitto. Tu vo aīa mea doctrinā accipe salutarē q i iferno nulla ē rēdēptio. Et hº tibi pbo auctē rōe: ⁊ exº. ¶ Aucte gdē. Audi pmo de demonibꝰ. Apoc. 20. Diabolꝰ inqt q seducebat eos missus ē i stagnū ignis ⁊ sulphuris vbi bestia ⁊ Pseudo pphete cruciabūt̄ die ac nocte i scl'a scl'oꝝ. Sz p hoc scl'a scl'oꝝ i scriptura solet etnitas designari. gº ⁊c̄. Itē ⁊ Mat. 25. di. Ite maledicti in ignē etnū q paratꝰ ē diabolo ⁊ āgel eius. Itē ⁊ Damascenus ait. Hoc ē hoībꝰ moꝛs qd̄ āgel' casus sz āgeli pꝰ casū irrecupabiles fuert. gº ⁊ hoīes sitr pꝰ moꝛtē. Auctes ples adduximꝰ. 3. feria sa pme dn̄ice q̄dragesime i sua ɔsideratiōe. vide ibi si placet. ¶ 2º hec veri. pbat̄ rōe. Nā si i fine oēs saluaret̄ seqret̄ q oēs possent ad libitū offendē deū: ⁊ mūdo gaudē: ⁊ postea velet vl' nollet deꝰ saluaret eos. Quis ille tā amēs q nō libēt̄ hic ⁊ i celo gaudēt qd̄ tn̄ ipossibile est. vt aiūt sci. qm̄ q hic vētrē ⁊ illic mētē ipleamꝰ: oīo ipossibile ē. Itē arguit̄ sic. Sic p ɔuersionē ad bonū āgeli bōi effecti sūt. ita p auersionē a bono qd̄ est ipe deꝰ āgeli mali facti sūt. si gº mīsia maioꝝ āgeloꝝ aliqn̄ t̄miabit̄ ⁊ finiet̄ p te. gº ⁊ felicitas ⁊ btitudo bonoꝝ aliqn̄ finiet̄ ⁊ t̄miabit̄: qd̄ erroneū ē dicē. Sitr ēt pōt formari rō de alijs dānatꝭ. ¶ 3º hec veri. pbat̄ exº dic vt placet. qm̄ exēpla plura sūt: ex qbꝰ seqt̄ q nō oiuz miserebit̄ deꝰ: sz tm̄ eoꝝ quos dignos misereri dina iustitia nosset. Vel dicat̄ fm be. Tho. q illa distributio miserꝭ oiuz intelligit̄ p ɔñibꝰ singuloꝝ ⁊ nō p singul' genez. vt sit sensus. M. sereris oiuz. i. d statu vie. q: mideoꝝ gēnlū ⁊c̄. misereꝰ ē deꝰ: sz nō oiaꝝ: vt pz. D cū Anselm intelligit de nā rōnali absolute: vt sit sensus. De nā angeloꝝ ⁊ de nā hoīuz mortaliū nō ē iustū: neqꝫ dine bōitati dignū pire. Vn̄ nec oēs āgeli: nec oēs hoīes dānati sūt: ⁊ p ɔñs nihil phibet aliqd̄ eoꝝ dānari. ⁊ aliqd̄ saluari. ⁊ i hꝭ q saluāt̄ iplet̄ dina volūtas nāz rōnalē creās ad btitudīs finē. Illud āt dcm̄ Gene. intelligit̄ de hoīe fm genꝰ suū. vn̄ idignatio illa ablata fuit p xp̄i passionē ad Colꝰ. 3. Pacificās p sāguinē crucꝭ sue q i cel' ⁊ q. i trꝭ. Et p ɔñs seqt̄ q hi q i hac pace scā p xp̄m manēt p petm̄ neglexert. iuste debeāt i etna pēa cruciari. De orōnibꝰ āt scōꝝ dicūt Aug. 21. de ci. dei. ⁊ Greg. 25. moꝝ. ⁊ i. 4. dialogoꝝ. q sci i hac vita mortali iō p inimicis orāt vt ɔuertāt̄. qm̄ q̄diu viuūt ad ɔuersionē habilitāt̄: sz nō sic de dānatis. iō p eis nō orāt. Et certe si ita sci de eoꝝ inimicis certificaret̄ q p̄sciti eēnt vtiqꝫ p ill' nō orarēt. q re ⁊c̄. ¶ Quātū ad 2ª veri. dico q multa hic qdā dixert. Nā si q̄rimꝰ q sūt hi qui debeāt i iferno dei hr̄e mīaz. Quidā ridēt: dicētes q oēs baptizati: ⁊ illud multipl'r pbāt. Pmo p Mar. vl. Qui crediderit ⁊ baptizatꝰ fuerit saluꝰ erit. Sz oēs xp̄iāi sūt hꝰ. gº oēs salui erūt. 2 ē Jo. 6. Qui māducat meā carnē ⁊ bibit meū sāguinem hꝫ vitā etnā. Sz oēs xp̄iani hº cibo cōicāt. gº oēs finalit̄ saluabūt̄. Ista sufficiāt. Sz reuera nō sic aīa mea. Audi apl'm. j. Cor. 6. Iniq regnū dei nō possidebunt. Et. 2. Pe. 2. dr̄. Melꝰ erat eis viā vitatis nō agnoscē q̄z pꝰ agnitā retroire. Sz illi q sidē xp̄i nō cognouert etnalit̄ punient̄. gº ⁊ hi mali xp̄iāi. ad Jac. j. c. dr̄. Fides sine opibꝰ mortua ē. Et Mat. 7. Nō ois q dixerit mihi domine dn̄e itrabit i regnū celoꝝ: sz q fecerit volūtatē pr̄is mei q i cel' ē: ipe itrabit i regnū celoꝝ ⁊ i multis locꝭ legimꝰ q finalit̄ i fide pmanētes a pēa etna nō erūt immunes: nisi ⁊ ab alijs crimibꝰ repiant̄ absolut. Et ad auctē pmā i oppositū dr̄ q itelligit̄ d fide formata: i q̄ oēs q iuēti fuerit finalit̄ saluabūt̄: sz tali fidei nō solū opponit̄ ifidelitatꝭ error: sed ēt petm̄ mortale. Sitr sa auctas intelligit̄ de spūalit̄ et nō corpalit̄ mādncātibꝰ. qm̄ q male vel corpalit̄ tm̄ sumit ⁊ nō spūalit̄: iudiciū sibi māducat ⁊ bibit. vt dic̄ apl's. j. ad Cor. 11. c. Alij āt dixerūt q nō oēs xp̄iani: sz solū illi q mīam i alijs ɔsiderūt finalit̄ saluabūt̄. Et sic pbāt. Jaco. 2. Iudiciū iqt sine mīa fiet illi q nō fec̄ mīaz. gº a ɔ̄rio sensu q fecerit mīam ipe ⁊ mīaz cōseqt̄. Itē ⁊ Mat. 25. Nō dānant̄ nisi nō facientes mīaz: dicens. Esuriui ⁊c̄. Itē Mat. 6. Dimitte nob d̄bita nr̄a sic ⁊ nos dimit. ⁊c̄. Itē alibi. Dimittite ⁊ dimittet̄ vob. Itē glo. sup illd̄. j. ad Thi. 4. Pietas ad oīa valet. dic̄. Ois sūma disciplīe xp̄iane i mīa ⁊ pietate ē. quā aliqs sequēs si lubricū carnis patit̄: sine dubio vapulabit: nō tn̄ peribit. Si qs āt solū exercitiū corpis hūerit: pēnes penas patiet̄. hec ibi. Ex qbꝰ v̄bis pz q si q ad pietatē se exercēt: ⁊ i petis carnalibꝰ viuerēt: n̄ dānaret̄ tn̄ i ppetuū. Sz neqꝫ iste modꝰ dicēdi ē verꝰ. Audi apl'm. j. Cor. 6. Neqꝫ fornicarij: neqꝫ adulti regnū dei possidebūt. Sz mlti exercētes se i opibꝰ mie: talē vitā trahūt. gº ⁊c̄. Itē Jac. 2. Quicūqꝫ legē suauerit: offēderit āt i vno: factꝰ ē oiuz reus. gº q̄uis opa mie facēt: ⁊ i alijs offēdēt: nō ppē hº ab etna morte

liberaref. Itē sine charitate nemo saluari pōt. Ista ē cōis oiu3 theologoꝝ scola. s3 si qs opa mīe facēi: ⁊ ī aliis mortalib⁹ re⁹ cēt: planū ē eū euialit mori. qm sia q̄ peccauerit ipa morief. Ezech. 18. Propterea dico ad p̄mā auctē q̄ oēs illi mīaꝫ ꝯsequeref q ordiate mis3 ipēdūt. ordiate āt nō ipēdūt q seipos ī miserādo negligūt. Jō Aug. ait. Facē elyma ē facē mīam. si itelligis a te icipe ⁊c̄. Ad aliā dī q̄ nō solū fiet de opib⁹ mīe examinatio ⁊ sniatio. s3 de h⁹ vide. s̄. feria 2ª p̄me dñice. Ad illud gl. dico q̄ itelligit de lubrico peti veniaľ. qđ p opa mīe pōt lauari. Etsi intelligif de mortali: tūc d3 itelligi q̄ ops mīe dispo-nūt ad pniaꝫ: q̄ mediāte penitēs nō moriet ī eťnū. Cōcordāt Aug. vbi. s̄. ⁊ be. Tho. in. 4. ⁊ cōit oēs. Jō vā opi. ē q̄ soli xp̄iani sine petō mortali morientes: a penis inferni totalif liberabunf in ppetuū. q̄re ⁊c̄. ¶ Quātū ad tˀtiā vi. dico gňaľr: cū eē sit nobilissimū qđ ī nā ⁊ dānati sint ī reꝝ nā: meli⁹ ē ipos eē ⁊ eē ī penis q̄3 simplr̄ nō eē. Et ī h⁹ vt dicūt doctores apparet ī dānatꝭ mīa dei. qm cū pp eoꝝ petā d̄berēt extenuari. i. ānihilari: ipos pp suā ifinitā clemētiā ī eē ꝯfuat. S3 dices ꝫ. Nā xp̄s de Juda dixit. Meli⁹ erat ei si nat⁹ nō fuisset. Et Apoc. 9. dī. In dieb⁹ illˀ desiderabunt hoīes mortē: ⁊ fugiet ab eis. Itē si in mūdo vt miseriā fugiāt mortē clamāt. Unde Boe. j. de cōso. Heu heu q̄3 surda miseros auertif aure. Et flētes oculos claudē seua negat. a fortiori ⁊ dānati mortem appetē debēt ⁊ p ꝯñs nō eē. Caripendo aīa mea te ista q̄re: q2 pulcherrima hec accipies. ¶ Quātū ad p̄mā auctē tres sūt mōi rñdēdi. Prim⁹ modus ē. Meli⁹ erat illi ⁊c̄. sic exponē. q2 meli⁹ ē nō offendē deū ⁊ nō eē: q̄3 offēdē deū ⁊ eē. ⁊ p ꝯñs qsq3 debēt poti⁹ eligē nō eē q̄3 offendē deū ⁊ esse. Meli⁹ igif fuisset Jude nō eē: q̄3 fuisse ⁊ sui dñi pditorē extitisse. Et fm hūc sensū pōt expōi illud Job. Utinā ꝯsūpt⁹ essem ne ocul⁹ me vidēt. i. maluissem nō fuisse q̄3 deū offendē. Sicq3 de auctib⁹ sil'ib⁹ aiūt. Ali⁹ modus dicēdi ē q̄ nō esse simplr̄ sūptū nō ē malū. ad h⁹ ī argumētū pōt deduci. c. cū accessisset. ex̄. de ꝯstitutiōib⁹. vbi agif de dignitate p̄miceriat⁹: quā qdā impetrauit a sede aplica tāq3 vacātē. cū ni caplm statutū fecisset: ⁊ ab eadē sede aplica ꝯfirmatum fuisset q̄ p̄miceriat⁹ dignitas in eccl'ia Tulenēsi vlteri⁹ nō eēt. Ubi colligūt doctores illud nōbile. Qđ n̄ ē: vacare non pōt. Cū g⁹ talˀ dignitas sublata eēt vacare nō poterat. vacatio. n. p̄supponit eē. ⁊ iō qđ nō ē nō vacat. ex̄. de fpō. ipubeꝝ. c. ad dissoluēdā. ⁊ de eccle. edi. c. sd audientiā. Sic ad ppositū qđ nō ē: malū esse nō pōt. Sed esse p̄us ⁊ postes n̄ eē h⁹ malū ē. q2 p̄uaf optimo bono. Quāobrē aiūt q̄ meli⁹ erat Jude non fuisse simplr̄ sed postq̄3 fuit: p3 q̄ nō erat illi meli⁹ non esse. si. n. simplr̄ nō fuisset: nec bonū nec malū passus eēt. S3 iste mod⁹ mihi non placet. Nā qn aliq duo cōpanf o3 q̄ ī aliquo cōpenf fm magis vl min⁹ vel sile: sic p3 de duob⁹ albis. si āt vnū eēt albū ⁊ alteꝝ non: p3 q̄ ī albedie cōpari nō pnt. Sic ad ppositū qđ nō est simplr̄. nō ē bonū neq3 malū: bonū. n. vel malū presupponūt eē. Quō g⁹ fiet cōpatio ad nō eē simplr̄: ⁊ ad eē in penis: cū eē ī penis aliqd d̄ bōitate hēat nō esse āt simplicif nullā. ergo adinuicem cōparari nō possūt. Ista rō sumif a simili a Frācisco marōis in plogo p̄mi sniaꝝ. q. 3. §. his suppositis ⁊c̄. Ideo dico sic salno iudicio melioꝝ q̄ p̄dicta verba attendēda sūt. dicūt eni. Melius illi erat si natus nō fuisset. Si natus dicit: ⁊ nō simplicif si nō fuisset. qm si natus nō fuisset: ⁊ ī vtero m̄ris extinctus: anima ei⁹ ad limbū vl sinū pueroꝝ ⁊ nō ad penas infernales portata fuisset. Tene qđ tibi placet. Pro aliis auctoritatibus ⁊ rōnibus que fieri possent: pbātes melius esse rē nō esse q̄3 esse in penis: ē notādū fm beatū Tho. in. 4. di. 50. q̄ nō esse pōt dupliciť considerari. ¶ Uno mō fm se ⁊ simpliciť ⁊ absolute. ⁊ sic nō potest esse appetibile: cū nullā hēat boni rōnem: sed sit pura p̄uatio. ¶ Alio mō nō esse potest accipi put ē quid ablatiuū ⁊ remotiuū pene vel mali vel alteri⁹ nocumēti: ⁊ hoc mō nō eē accipit rōnē bōi. Nā carere malo qđdā bonū est: vt dicit philosophus. 5. ethicoꝝ. Et fm hūc modū meli⁹ ē dānatis nō esse q̄3 miseros eē. Uñ glo. sup illud Hiere. 16. Maledicts dies in q̄ nat⁹ fui. ait. Meli⁹ ē nō eē q̄3 male esse. ⁊ p ꝯñs dānati hoc mō ⁊ qcūq3 miseri volūtate deliberatiua eligere possūt nō eē. q̄re ꝯcludi concelarie pōt q̄ nō eē nō ē eligibile p se sc3 p accidēs. ⁊ sic p3 ista vitas. Et p ꝯñs tota ista mā de mīa. Ille g⁹ nob̄ misereaf q nob̄ hec scribēdi dedit facultatē. hic p grāꝫ: ⁊ ī futuro p gl'iam. Amen.

¶ Feria secūda quarte dñice q̄dragesime de honore ecclesiarum: ⁊ de honore earum s fidelibus impenso. Sermo in ordine. XXVII.

Domus mea domus

orōnis vocabif. Marci. ii. Quāta sit dei mīa i superiori fmōe satꝭ vidim⁹: mento hodierno die vidēdū ē q⁹ i loco ꝯgruēn⁹ accōmodatiusq3 dīna ipa mīa possit repiri. Et dñs ait. Dom⁹ mea dom⁹ orōnis vocabif. s. ille loc⁹ vbi apri⁹ atq3 facilius dei mīa repif. S3 heu misere Italie: proh dolor nō paꝝ. Hodie. n. qđ deo dedicādū eēt: ipio sathane cōsecram⁹. An cernitꝭ scelestissimi ribalda italia vt ita loq̄r errorē suboꝛtū. Eccle. n. sacre dei: ⁊ tēpla sacrata deo hodie prostibula ⁊ lupanaria fiunt. Inde domin⁹ hodie clamat. Dom⁹ mea dom⁹ orōnis vocabif. In q̄bus verbis tres pulcherrimas cōsiderationes faciamus. v3.

¶ Ecclesiarū dei debitam honorationem.
¶ Ecclesiarum dei singularem roborationem.
¶ Ecclesiarum dei vituperosam calūniationē.
¶ De gl'iosa eccl'iaꝝ dei honōratōe. Cōsideratio. I.

Eccl'iaꝝ dei debitā honoratōem videam⁹ ī p̄mis. Ubi tres ꝯclones more solito subiūgam⁹. ¶ P̄ª ꝯclo ē ista. Etsi gl'iosus deus sit vbiq3: singulari tn̄ mō est ī dei templo. ¶ 2ª ꝯ° ē ista. Etsi de⁹ possit ī oī loco orari: singulˀr tn̄ ī eccl'ia d3 dep̄cari. ¶ 3ª ꝯ° ē ista. Etsi de⁹ vbiq3 debeat venerari ī eccl'ia tn̄ ei⁹ honor d3 obsuari.

¶ Q̄ de⁹ sit vbiq3 ⁊ quō. Cōclo. I.

Recipe p̄mā cōclusionē. ⁊c̄. vt s̄. Ubi tres ingramus vitates. ¶ P̄ima vi. ē ista. Cū de⁹ sibi celū empirreū ī sedē elegerit: q̄uis

in alibi sit: an tm̄ in celo. ¶ Scḋa ve. est ista. Quō
cū de⁹ sit vbiqꝫ singularit̄ hēat eē in eccl'ia xpiana.
¶ 3ª ve. est. Qr̄ eccl'ia xpianoꝝ p̄cipue dr̄ dom⁹ di.
¶ Quātū ad p̄mā ve. dico ꝙ ista ve. igit̄ a magr̄o
sniaꝝ i. di. 37. ꝛ cōit̄ doctores exponētes magr̄m in
eadē di. hāc difficultatē tāgūt. Ad cui⁹ declaratōez
q̄tuoꝛ pūcta ad p̄nsi igram⁹. ¶ p⁹ pūct⁹ ē. si ds̄ ē vbi-
qꝫ. ¶ 2⁹ pūct⁹ qd sit illō p qd formalr̄ de⁹ ē vbiqꝫ.
¶ 3⁹ pūct⁹ ē. an sit ꝓpriū dei eē vbiqꝫ. ¶ 4⁹ pūct⁹
q̄b⁹ modis de⁹ sit vbiqꝫ. Ista q̄tuoꝛ pūcta q̄rit Sco
tellus in eadē distinctōe. ¶ Quātū ad p̄mū dico ꝙ
vtplurimū oēs doctores Theologi cōcordit̄ aiunt ꝙ
ds̄ ē vbiqꝫ. Et h⁹ dic̄ magr̄ i l'ra i. c. cū nā dīna. ꝛ c.
fateamur. Sꝫ quō ꝓbari hec veritas possit diuersi
sūt ꝓbādi modi. Btūs Tho. parte. i. q. 8. arti. 1. sic ar
guit. Oē agēs oꝫ eē cōiūctū ei in qō agit. sꝫ de⁹ agit
imediate in oīb⁹ reb⁹. g° p 2ñs ē in oīb⁹ reb⁹: ꝛ sic ē
vbiqꝫ. Maioꝛ pꝫ ex pho. 7. phicoꝝ. vbi probat̄ ꝙ
mouēs ꝛ motū st̄ sil'. Minoꝛ ꝓbat̄. q: creature sūt
ꝓpus effectus dei: ꝛ q: creature imediate ꝯseruāt̄
a deo qm̄admodū lumē i aere cōseruat̄ a sole. Sꝫ
certe ista via nō vr̄ sufficiēs: qm̄ nō oꝫ ꝙ oē agēs sit
p̄sentialit̄ cōiūnctū patiēti. Nā sol agit in viscerib⁹
tre: ꝛ tm̄ ei p̄ntialr̄ nō cōiūgit̄. Itē rō videt̄ bona et
sufficiēs: ꝙ q̄to agēs forti⁹ ꝛ vtuosi⁹ ē: tāto pōt agē
in magis distās. Producē. n. pōt sol vermē. ꝛ tm̄ lō
gioꝛ ē vmis alijs reb⁹ iferiorib⁹. Sꝫ ds̄ ē fortissimū ꝛ
potētissimū agēs. g° potit̄ i qdcūqꝫ distās. Et pōa-
m⁹ ꝙ illa rō sit bōa. tm̄ q: Aristoteles ñ ibi cā pōit:
nisi vt virtute hēat agētib⁹ nālib⁹. et cū ds̄ sit agens
p voluntatē ꝛ nō nālr̄: seqt̄ ꝙ nō oꝫ ipm eē cōiūnctū
effectui siue creature. Alius ē āt mod⁹ ꝓbādi p viā
infinitatꝭ vl' illimitatōis. Nā oē qd ē limitatū ꝛ de-
terminatū i vno loco ꝛ nō i alio dr̄ ip̄fectū: sꝫ si de⁹ nō
eēt vbiqꝫ: sꝫ limitat⁹ i vno loco eēt ip̄fect⁹ qd ē ab-
surdū g° ꝛc. Et p 2ñs ꝯcludūt isti ꝙ sic de⁹ ē isinit⁹
intēsiue ita extēsiue: nō ꝙ hēat ptē et ptē: sꝫ q: pōt
exīstē i isinitis locis. Sꝫ ne lōgi⁹ q̄ꝫ expedit ꝓcedaꝫ
solū appono modos declarādi: oppositiōes āt vide
in frācisco. di. vt s̄. ꝛ Scotellū. Alij dīnt. si de⁹ non
eēt vbiqꝫ posset cōmutari de loco ad locū: qd est ꝯ
fi. ꝛ rōnē. Vn̄ Boe. de ꝯso. li. 3. O q ꝑpetua mun
dum rōne gubernas: terrarū celiqꝫ sator q tp̄s ab
euo: Ire iubes: stabilisqꝫ manēs das cūcta moueri
Et p plura ne vagent̄ accipe dcm̄ Scoti. Dicit. n.
ipse ꝙ ista 2clō. s. deū eē vbiqꝫ ē credita: sꝫ si aliqua
rō ꝓbabilis ē: vt ait: ē rō magr̄i sniaꝝ. vt. s̄. q sic ar
guit. De⁹ aut nusq̄ꝫ ē: aut alicubi sic: ꝛ alicubi non
aut vbiqꝫ. Nō p° mō vt pꝫ. nec 2° mō. qm̄ nō esset
maioꝛ rō q̄re eēt hic q̄ꝫ ibi. q̄re ꝛc. Et q: iste modus
placet tu tm̄ teneas ꝙ tibi gratū ē. Iō dico ꝙ ad in-
telligēdū silitudinē q̄ꝫdā de aīa accipiam⁹. Aiūt. n.
phi ꝙ aīa ē tota in toto: ꝛ tota in q̄lib ꝫ pte: ꝛ h° quo
ad pfectiōez aīe ad ipsū corp⁹. Sic ꝛ de⁹ p p̄ntiam ē
vbiqꝫ tot⁹: ꝛ tot⁹ i q̄libꝫ pte mūdi. Iñ aug. sup ps̄. ꝛ
allegat̄ a magr̄o i. c. p̄dicto fateamur ꝛc. Ad vbū i-
qt ptinet nō eē in pte: sꝫ vbiqꝫ eē p seipsū. Dec. n. sa
pientia dei q̄ attingit a fine vsqꝫ ad finē fortit̄. non
tm̄ locali motu: sꝫ imobilitate sui: velut si moles aliq̄
saxea aliquē locū ipleat. dr̄ ꝙ attingit finēꝫ illi⁹ loci
vsqꝫ ad finē: cū tm̄ alteꝝ ñ deserat alteꝝ occupādo.
Nō g° hꝫ motū localē vbū illud ꝛ sapia illa solida ē
ꝛ vbiqꝫ. hec ille. Ex p̄dictis imotescit inqt magr̄ ꝙ
de⁹ ita ē vbiqꝫ p eēntiā ꝙ nec spaciosa magnitudi-
ne diffundit̄: nec vllo deserto loco aliū occupat. q̄-
re ꝛc. Et sic pꝫ p̄m⁹ punct⁹. ¶ 2⁹ pūctus ē q sit rō
essendi q̄re de⁹ sit vbiqꝫ. Et hec dico licet alij mo-
di dicēdi reperiant̄ ꝙ rō eēndi i deo vbiqꝫ ē sua i-
finitas. Et ꝓbat̄ sic. Illud ē rō eēndi deū vbiqꝫ quo
posito de⁹ ē vbiqꝫ: ꝛ quo remoto de⁹ nō eēt vbiqꝫ.
Sꝫ posita simplicitate ꝛ infinitate dei de⁹ ē vbiqꝫ:
ꝛ ea remota nō. g° rō eēndi deū vbiqꝫ ē sua infini-
tas. Maioꝛ ꝓbat̄ p Aug. li. de q̄ꝫtitate aīe: vbi ait
ꝙ sic se hꝫ aīa ad corp⁹: ita se hꝫ ds̄ ad vniuersū p̄-
ter h° ꝙ nō iformat. Sꝫ aīa ē tota i toto: ꝛ tota i q̄-
libet pte. vt dcm̄ ē. ꝛ h° nō ꝓpt̄ aliō nisi ꝓpt̄ suam
simplicitatē ꝛ suā vnitatē. vnitas āt dei ē sua infini
tas. g° ꝛc. Frācisc⁹ m̄ maronis. vt. s̄. ꝛ iudicio meo
bonum dcm̄ est. dicit ꝙ deus nō est formalit̄ vbiqꝫ
per aliqd quod sit formalit̄ i eo: sed per aliqd quod
est formalit̄ in creatura. Nā illud quod est formalit̄
in deo est eternum. sed deū eē vbiqꝫ nō est eternum: q:
añ creationē mundi nō erat vbiqꝫ. q: null⁹ loc⁹ nec
creatura erat in qbus realit̄ eēt. per hoc ergo dicit̄
de⁹ formalit̄ esse vbiqꝫ per respectū quēdaꝫ p̄ntia-
litatis ad deum. Unde sic deus realit̄ dicit̄ creans
ꝛ agens per respectū qui est formalit̄ in creatura.
ita dicit̄ eē vbiqꝫ per respectum p̄sentialitatis qui
est formalit̄ i creatura. Et s̄m hoc dicit̄ deus nunc
esse in hac re nouit̄ facta in qua prius nō erat realr̄
per mutationē rei ꝛ nō dei. Ista est subtilis imagi-
natio. Alius autem modus est Scotelli. quare ꝛc.
¶ Quātum ad tertium punctū dico ꝙ tres sūt mo-
di generales s̄m quos deus est in oībus creaturis.
vꝫ. p p̄sentiā ꝛ indistantiā. per potentiā ꝛ virtutē:
ꝛ 3° loco per essentiā. Per p̄sentiā ꝛ indistantiā est
vbiqꝫ deus per intellectū quo mediāte considerat
cuncta ꝛ suis queqꝫ ordinibus disponit. Per potē
tiā ꝛ virtutē est vbiqꝫ dum omnes creaturas pro-
ducit ꝛ conseruat per volūtatem. Per essentiā āt
est vbiqꝫ dum illabit̄ in omnibus creaturis. Unde
dicamus sic. Deus per p̄ntiam est vbiqꝫ ꝓpter i-
tellectū: ꝛ ꝓpt̄ volūtatē ē vbiqꝫ per potētiam. ꝛ ꝓpt̄
illapsū ē vbiqꝫ p eēntiā. Nam ꝓpriuꝫ dei est p eēn-
tiā illabi cuilibet creature. ¶ Quātū ad 4ᵐ pun-
ctum dico ꝙ ꝓpriū dei est esse vbiqꝫ. Audi Am-
bro. li. de spū scō. Spiritus inqt scūs in oīb⁹ ꝛ vbiqꝫ
semper est: qd vtiqꝫ deitati ꝛ diuinitati ē ꝓpriū.
Item ꝓpriū deo est eē infinitū. sed deus est vbiqꝫ
pp infinitatē ꝛ suam simplicitatē. g° et erit ꝓpriū
esse vbiqꝫ. Ista tm̄ rō non cōuincit. vt pꝫ. Et fac eā
Scotellus. q̄re ꝛc. ¶ Sꝫ dices. Si deus ē vbiqꝫ. g°
in sordibus ē. Cōcedo. In sordib⁹ est deus pr̄ Am-
brosiū: Est inq̄ꝫ. Sed hoc nō vr̄ stare posse. qm̄ non
video si in sordib⁹ est deus qn ꝛ sordidari nō possit
an g° sordidatā sūmā puritatē dicem⁹: Absit aīa
mea. Hanc q̄ōnem mouet magr̄ in l'ra. in. c. solet
etiā q̄ri. di. vt. s̄. Et dic̄ hanc q̄ōnēꝫ nō eē dignam
risione: cum ꝛ spūs creati sordibus corporis etiam
eproſi vl' quātūcūqꝫ polluti iquinari nō possint. sol

quoqȝ radios suos sine sui pollutōe effūdit sup io-
ca 7 cōpora nō solū mūda. sȝ ēt imūda ac sordib⁹ se-
ctia. Nō ē igiť mirādū si ēentia diuīa oino simplex
7 icōtaminabilis oia replet loca: 7 oibus creaturis
ēentialr inest: nec tñ cuiuscȝ rei sordib⁹ cōtamineť
vel cōtingať .ğre 7c. Quare satis pȝ ꝙ de⁹ ē vbiqȝ
quō. ℭ Quātū ad ƀaȝ ve. breuiť dico ꝙ licet hec
veritas satis clare exēplo aīe ondi pōt. vñ lȝ aīa
sit tota in toto: 7 tota in qualibȝ pte: vt ē ondsū in ṗ-
ma vitate. tñ ƒm aliā 7 aliā opationē nobilissimā ē i
vna pte corporis ꝙ nō i alia. Vñ cōiť teneť ꝗ aīa
ƒm hāc nobilissimā operationē q̄ ē itelligē sit i cere
bro. ƒm aliā operationē: vtputa viuē sit in corde: 7
sic de alijs operatōib⁹. Sic 7 bñdict⁹ deus lȝ ex sua
imitate 7 simplicitate sit vbiqȝ: vt ondsū ē i pcedē
ti veritate: tñ ƒm tres nobilissimas operatōes est i
tribus locis. Vñ p glorificationē est in celo ēpireo.
Inqt.n.ipse. Celū mihi sedes est. Per grām 7 iu-
stificatōēȝ ē i aīa insti. q2 ait. Qui manet i me 7 ego
in eo. Et ē in eccl'ia catholica p singularē venera-
tionē. vt dicetī seqnti veritate. ℭ Quātū ad triam
ve. dico ꝙ triplici rōne ecclīa catholica dr domus
dei. vȝ. ppt eťnalē electionē: ppt salutiferā cogni-
tionē: 7 ppt documētale eruditionē. ℭ Prio qlibȝ
ecclīa catholica dr dom⁹ dei. ppt eťnalē electionez
Ad c⁹ declaratōēȝ sūt aliq̄ notāda. ℭ Pmo notā
dū ē ex glo. in. c. cū clerici. de vbo. sig. ꝙ hoc nomē
ecclīa varias hȝ significatōes. Qñqȝ ecclīa dsignat
tñ epm. vt. 7. q. i. c. scire. Qñqȝ viros ecclīasticos.
vt. 63. di. c. i. Qñqȝ rstrigiť ad canonicos matricis.
ecclie. vt. 63. di. §. vl. 7. 10. q. i. c. ān quos. 7 dcō. c. cū
clerici de vb. sig. Qñqȝ designat qualibȝ ecclīā pui
cie vt in. c. cū sup. de vsu pallij. Qñqȝ cōgregationē
fideliū. de cōse. di. i. ecclīa: 7 sic sumiť. 3. q. 4. c. En
geldrudā. 7. c. pelt. de sen. cx. Hec oia in dicta glo.
ℭ 2° nō ƒm papiā ꝙ vrbs dr hitaculū vni⁹ ppli. 7
orbis domiciliū toti⁹ gñis humani. 7 dom⁹ dr hita-
culū vni⁹ familie. His sic notatis pȝ ex quo xpiani
dicūť solū de familia dei. Luc. 12. Fidelis seruus 7
prudēs quē cōstituit dñs sup familiā suā. Et dom⁹
sit hitaculū vni⁹ familie. vt nūc vsum⁹ necē ē vt eccl'ia
xpiana sit maxime loc⁹ dei 7 totius xpiani ordinis.
Paral. 7. Maiestas dñi iplenit domum dñi. Sed
quō hitet de⁹ in ipsa: dicet in 2° 2sideratione in 2°
2clone. ps. Elegit eā i hitatōēȝ sibi. ℭ 2° ecclesia
xpiana dr dom⁹ dei ppt salutiferā cognitōem. Vñ
de ecclesie xpiane maximā dignitatē: qm ex eā nūqȝ
inueniť: nec recte cognosciť de⁹. Et ita fit: vt q ex
ecclesiā deū inqrunt: ide pditionē eoꝝ inueniāt. vñ
salutē reportare se sperāt. Inde. i. q. i. c. teneamus
fres vnitatē. dr ꝙ ex vnitatē ecclesie xpiane nullū
opus valet ad salutē. Et. 24. q. i. c. q2 ex sola. diciť
ꝙ ex ecclesiā null⁹ saluať. Et. c. q cathedrā. 93. di.
di. Qui cathedrā Petri sup quā fūdata ē ecclesia
deserit. in ecclesia se eē nō cōfidat. O iudei miseri:
qd tāto tpe dormitatis: o infideles ceci: vbi vīa sa-
lus: vtinā hec mea vox diffunderet per orbē. Qui
nō intrat p ostiū. i. ecclesiā catholicā: fur ē 7 latro. 7
per 2ñs tāqȝ latro eťnalit suspēdend⁹. Duo. n. hec
pmaxime sūt necīa ad salutē fides. s. 7 baptismus.
Audi tex. de cōse. di. 4. c. necīū est. Necīū inqt est
visibile sacř maq̄ ad ablutionez visibilis corporis:
sic necīa ē doctria inuisibis fidei ad sanctificatio-
nez inuisibilis aīe. hec ibi. Et sūt vba Aug. sup Jo.
ℭ Tertia rō ē ppt documētalē eruditionē. Nam 7
xps Jesus ecclesiaȝ sibi in domum elegisse exēplo
docuit: cū ierlꝫ ibat: ecclīā qȝ pmū visitabat. L. n. 2.
Inuenerūt illū i tēplo. Vbi Criso. ait. Propterea
erat boni filij: vt veniēs Hierlm p° occurrēt ad do
mū pris. Et ppt h° xps ipse mādatū dedit dicēs.
Querite pmū regnū dei. i. ecclīā. Et Mat. 5. Qui
fecerit 7 docuerit sic hoies magn⁹ vocabiť i regno
celoꝝ. i. in ecclesia. Et vide mirabilē disciplinā. Nā
cū mř Jesu 7 Joseph q̄sisset xpm inť cognatos 7 no
tos: illū in tēplo mirifice honoratū inť doctores se-
dentē inuenerūt. Inť cognatos 7 notos illū q̄rūt: nec
inuenīūt. i tēplo q̄rūt: 7 illū reperiūt. Diuersimode
.n. q̄riť xps. Querūt. n. eū mali: 7 q̄rūt boni. Mali
qdē q̄runt: sed non in veritate: sȝ tñ voce 7 signis.
Isa. 18. Me eteni d die i diē q̄rūt: 7 scire vias me-
as volūt q̄si gens q̄ iusticiā fecerit: 7 iudiciū dei sui
non dereliqrit 7c. Et Isa. 29. Ppl'us hic labijs me
honorat: cor āt coꝝ lōge ē a me. Et Jo. 7. 7. 8. Que-
ritis me 7 non inuenietis: 7 in pctō vřo moriemini.
Judas xpm q̄siuit vt traderet: iudei vt crucifigerēt
Pilatus vt dimittēt. Herodes vt pdēt: 7 mali oēs
vt seipsos decipiāt. Boni āt xpm q̄rūt spū. Mat.
7. q̄rite 7 inuenietꝭ. oīs. n. q petit accipit: 7 q querit
inuenit: 7 pulsanti aperieť. Inde ps. Inq̄rētes aūt
dñm nō deficiēt oī bono. Aliq. n. eū q̄rūt: de bonis
loquor: vt gl'iam eťnā hēant. ps. Vnaȝ peti a dño
hāc reqrā. vt habitē i domo dñi oībus diebus vite
mee. Et idē. Querite aīt faciē ei⁹ sp. Aliq vt bona
aliq̄ inferiora rcipiāt. Luc. 6. Oīs turba q̄rebat eū
tangere q2 virtus de illo exibat: 7 sanabat oēs 7c.
Et hec sufficiāt q̄tū ad istā pmā 2clonē.
ℭ Que i ecclīa xpiana pcipue orōes fiēde sť. 2°. II.

a

Ccipe ƀam cōclusionē. vȝ. Et si de⁹ in oī
loco possit orari: singulariť tañ in ecclesia
debet depcari. ℭ Vbi tres inqram⁹ ve.
vȝ. ℭ Prima ve. ē ista. Quare oȝ ꝙ deū
orem⁹. ℭ Scda ve. est ista. Qualiter deū orare d-
bemus. ℭ Tertia ve. Quare magꝭ i ecclesia q̄ȝ ali-
bi deū oramus. ℭ Quātū ad pmā dico ꝙ ideo deū
oramus vt impetrem⁹ qd ab eťno disposuit. Sed
de hoc vide superi⁹ sermone 2° p totū. ℭ Quātū
ad ƀam ve. dico ꝙ vox nō ē in orōe necīa ppt effe
ctū orōnis: sȝ ppt affectū orōnis. Vñ ipsa voce hu-
mili excitať i deuotionē affectus: vt dic btūs Tho.
2° 2°. q. 83. Et si aliq̄ sucres inueniāť: q̄ non voce:
sed corde orādū insinuēt: intelligāť q̄ȝtum ad effe-
ctum orōnis 7 nō affectū orātis. Audi Cassiodoruȝ
sup miserere. Magna inqt voce clamat ille ad dñȝ
q cuius lingua taceat: bonis tñ operib⁹ incessanter
clamat. Et Criso. sup Mat. Nō voce inqt clamo-
rosa pulsād⁹ ē de⁹. sed 2scīa recta placād⁹. q2 nō est
vocis: sed cordis auditor. Sed de hoc ēt in pdicto
sermone ƀo plene dixim⁹. ğre 7c. ℭ Quātū ad ƀaȝ
ve. dico. ꝙ triplici de cā i ecclīa f deū pcipue orād⁹
est de⁹. vȝ. ppt gratiorē ipetratōem. ppt petōrum

remissionē: ꝛ ꝓpꝫ dei grē ꝯsecutionē. ¶ Pᵒ ꝑ gra-
tioꝫ īpetratioē. Facilꝰ .n. ī ecclīa orātes īpetramꝰ.
Audi pulcherā auctē. 2. Paralī. 7. Locutꝰ .n. sic fuit
dn̄s Salomōi. Si clausero celū: ꝛ pluuia ñ fluxerit
mādauero ꝛ ꝑcepero locuste vt deuoret trā: ꝛ mise-
ro pestilētiā ī pplꝫ. Cōuersus āt ppl's meꝰ sup quē
īuocatū est nomē meū: dep̄catꝰ me fuerit: ꝛ exq̄sierit
faciem meā: ꝛ egerit pnīaꝫ a vijs suis pessimis: ego
exaudiā de celo: ꝛ ꝓpitiꝰ ero pctīs eoꝝ ꝛ sanabo trā
eoꝝ: oculi mei erūt apti: ꝛ aures mee erecte ad orō
nē eiꝰ q orauerit ī domo ista. Elegi .n. ꝛ scificaui lo-
cū istū: vt sit nomē meū ibi ī sempitnū ꝛc. ¶ 2ᵒ ꝓpꝫ
pctōꝝ remissionē. Refuant .n. ī ecclīa xp̄iana īdul-
gētie: qbꝰ culpaꝝ nraꝝ macule ꝛ pene debite abster
gunꝫ. Duplex .n. ꝑ pctō assignaꝫ pena. s. tp̄alis ꝛ et̄
na. de pe. di. i. c. si pctm̄ Dauid. Et de pe. ꝛ remis.
c. ꝙ aūt. Sꝫ ꝑ ꝯtritionē pena etna dimittiꝫ: ꝛ pena
tp̄alis ꝑ satisfactionē relaxaꝫ. Uix āt ī hac vita satis
facere possumꝰ de pctīs. ꝛ ideo ī ecclīa de thesauro
passiōis xp̄i ꝑmaxime īdulgētie reponunꝫ vt de cis
ꝑ pctīs nrīs etno deo pia mr̄ ecclīa satisfaciat. Uis
videre ad q̄ntā pene obligatōeꝫ obligenꝫ: audi tex.
de pe. c. i. vbi dr̄. ea q̄ freq̄nti p̄uaricatōe iteranꝫ. fre
quenti sn̄ia pena ꝯdēnenꝫ. hec ibi. Ex quo seqꝫ ꝙ
delictū pluries ꝑpetrtū nō pōt vnica pena absolui
tanq̄ꝫ vna vice tm̄ eēt ꝑpetratū. vn̄ quotiēs peccat
qs totiēs puniaꝫ. Fallit tm̄ ī plibꝰ casibꝰ. Primo qn̄
pene nō recipiūt reiterationē. qꝛ tūc vna pena suffi
ceret ꝓ oībꝰ pctīs: vtputa si īfligereꝫ pena mortis:
vel pena fuitutꝭ ꝛc. Sꝫ de hoc al'. Hoc solū accipia
mus ꝙ quotiēs peccanimꝰ ī hac vita: totiens pena
assignāda ē. Et pctā manifesta nō debēt occulta pe
na purgari. de pe. ꝛ re. c. i. Ecclīa igiꝫ pia mr̄ subue
nit īdigētie nr̄e de thesauro īdulgētiaꝝ ergo ꝓpter
hoc p̄cipue ecclīa orōnis locꝰ est. 3ᵒ in ecclīa magis
orādus ē ds̄ ꝓpꝫ dei grē ꝯsecutionē. s. faciliorē. Un̄
ī collecta dedicatōis dr̄. Quisqs hoc tēplū b̄nficia pe
titurus īgrediꝫ: cūcta se īpetrasse leteꝫ. ps. In ec-
clesijs benedicite dominū. q̄re ꝛc.

¶ Qui in ecclesijs summe honor ꝛ honestas ꝯserua
ri debent. Conclusio. III.

Ecipe tn̄ā ꝯclōnē. vꝫ. Etsi ds̄ vbiq̄ꝫ de-
beat venerari. tn̄ ī ecclīa eiꝰ honor dꝫ ser-
uari. Ubi tres īgramꝰ vī. vꝫ. ¶ Pᵃ vī. est
ista. Qua de cā sic stricte p̄cipiꝫ: vt ecclīe tm̄ vene-
renꝫ. ¶ 2ᵃ vī. est ista. Que sūt reuerētie ille qbꝰ oꝫ
ecclīas venerari. ¶ 3ᵃ vī. est ista. Quā vtilitatē re-
portamꝰ qn̄ honor debitꝰ ecclījs refuaꝫ. ¶ Quātū
ad p̄mā vī. dico ꝙ inꝫ cetera tres sūt p̄cipue cause
q̄re ecclīas debemꝰ venerari. vꝫ. exēplaris maioꝝ
imitatio: scōꝝ scīssima consecratio ꝛ diuinoꝝ offōꝝ
deuota auditio. ¶ Pᵃ rō dr̄ exēplaris maioꝝ imitatio
Et añ oīa aīa mea ꝯsidera q̄ntā reuerētiā xp̄s Je-
sus tēplo exhibebat. Nā ibi predicabat: ibi orabat
ibi miracula freq̄ntiꝰ faciebat. Et demq̄ꝫ ad nr̄a īn-
flāmāda corda ꝯ tēplū inhonorātes potiꝰ q̄ꝫ ꝯ suos
crucifixores īsurgebat. Nec ꝓ alio scelere corrigēdo
legimꝰ xp̄ꝫ posuisse manū: nisi ꝯ deum ī suis tēplis
dehonorātes. vt pꝫ. Mat. 21. Jo. 2. ꝛ ī euāgelio ho
dierno. Hinc ꝛ btūs Ambro. sui doctoris Jesu do-
ctrinā imitatꝰ. Theodosiū īpatorē supbe locū sacer
dotū occupātē de ecclīa expulit: ꝛ humilr̄ eū itrare
mādauit qd̄ tn̄ hodiernis tpībꝰ eēt alienū. Facit ad
hᵒ. c. In mēoria. di. 21. Et sic de alijs exēplꝭ. vide pl
cherrima exēpla. s̄. feria. 3. 2ᵉ. dn̄ice. pte tn̄a. ꝯclō-
ne 2ᵃ. ¶ 2ᵃ rō dr̄ scōꝝ tēploꝝ scīssima ꝯsectio. Uolo
aīa ꝙ attēdas cū q̄nta scītate dei tēpla ꝯsecranꝫ. ¶ Pᵒ
nāq̄ꝫ solennis missa cātaꝫ. de ꝯse. di. i. c. 2. vbi diciꝫ
Omnes basilice cū missa debēt sp̄ ꝯsecrari ꝛc. Et tā
ta ē dignitas huiꝰ ꝯsectiōis vt oī die fieri possit. tā
. s. dn̄icis q̄ꝫ feriatꝭ. vt ī. c. tua nos. de ꝯse. eccle. vel
altarꝭ vbi dic̄ sic tex. tua nos frnitas. Et īfra. Inq̄si
tioni tue talr̄ rn̄demꝰ: ꝙ ī diocesi tua licet tibi eccle
sijs dedicatōeꝫ īpēdē tā ī diebꝰ dn̄icꝭ q̄ꝫ p̄uatꝭ. hec
ibi. Ubi glo. sup ṽbo p̄uatis. sic dic̄. Quolibet ergo
die pn̄t fieri ꝯsecratōes ecclīaꝝ siue altariū. Uirgi-
nes et̄ ꝓpꝫ nec̄itatē diebꝰ p̄uatꝭ velum sacrū accipe
pn̄t. 20. q. i. c. deuotꝭ. qꝛ nec̄itas non hꝫ legē. de ꝯse.
di. i. c. sic̄. ꝛ sic magna nec̄itas hoc īduc̄ vt ibi dr̄. Et
de re. iu. c. qd̄ nō ē. Ordines ṽo sacri nō ꝯferunꝫ ni
si certꝭ diebꝰ. vt pꝫ de tpībꝰ ordinationū. c. i. ꝛ. 2. ꝛ
75. di. c. vl. Et crisma certo tpe ꝯficiꝫ. de ꝯse. di. 4.
c. oī tpe. Qd̄ ī supficie ꝯdicit: sꝫ exponaꝫ oī tpe. i. oī
āno añ pasca certo die. Et qꝛ ista certꝭ tpībꝰ ꝯferūꝫ:
dubitauit an idē eēt. de ꝯse. eccle. hec ibi. Et nō ꝙ
ep̄i nō ꝯsecranꝫ nisi diebꝰ dn̄icis. 75. di. c. i. Et die
ꝯsecratōis nō pn̄t ordines ꝯferre. vt pꝫ ī. c. ꝙ sic̄. de.
electōe. Dico gᵒ ꝙ dignitas ecclīe. pᵒ oñdiꝫ ī hoc ꝙ
cōsecrari non pōt sine solēni celebratōe misse. vt in
dcō. c. 2. de ꝯse. di. i. ꝛ nōtur ī. c. de fabrica ṽo eccl'e.
ī fine. eadē di. ¶ 2ᵒ eiꝰ nobilitas oñdiꝫ. qꝛ nullus ni
si ep̄s ecclīas cōsec̄re pōt vt pꝫ de ꝯse. di. i. c. nemo.
Nemo igt ecclīas edificet anq̄ꝫ citatꝭ ep̄s veniat: ꝛ
ibidē crucē figat publice: ꝛ atriū designet. s. 30. pas-
sus ī circuitu vel. 40. Et añ diffiniat q edificare vlt
q̄ ad lumiaria. ꝛ custodiā. ꝛ stipēdia custodū sufficiūt
ꝓmisa donatōe. i. firmata ꝑ publicū īstrꝫ sic domū edi
ficet. Et postq̄ꝫ cōsec̄tū fuerit atriū ecclīe eiusdē aq̄
scā cōspgat. hec ibi. Ex qbꝰ ṽbis accipe hāc regulā
ꝙ sine cōsensu ep̄i ꝑ nullū et̄ exēplū ecclīa edificari
pōt vt pꝫ de p̄ui. c. cum olim ꝑ qōnes. ī glo. Nō ꝙ
ecclīa. Et de cōse. di. i. c. de locoꝝ. ī glo. Et ꝙ et̄ ille
q fecit ecclīam cōsecrari: vel altare dotē facē tenea
tur. vt dicit. c. nemo. satꝭ clare in. c. cū sicut de cōse.
eccle. vl' altaris. vbi dicit sic tex. Cū sicut ex relatōe
capl'i ordic̄sis nob īnotuit eoꝝ fecerꝭ ecclīā ꝯsecrari
Et īfra. Cū nō sit ecclīa nisi de dote ꝓuisū fuerit cō
secrāda: eo liberalꝰ ad dotādū p̄dictā ecclīaꝫ apire
manꝰ munificētie tue debes: quo ad hoc fortꝰ tāq̄ꝫ
ex dbito īā tenerꝭ. hec ibi. Et sꝫ ṽba Honorij terrij
scripta regine Ungarie. ¶ 3ᵒ dignitas ecclīe oñdiꝫ
ī hoc ꝙ ep̄s cōsecrās ecclīa: tribꝰ vicibꝰ circuit eā. ꝛ
ī q̄libet circuitōe ep̄s ad ianuā ecclīe q̄ clausa teneꝫ
cū bacculo pastorali ꝑcutit. d. Attollite portas p̄nci-
pes ṽras ꝛc. Triplex circuitꝰ dei ṽbi hūanati ꝓ sa-
lute nr̄a triplicē circuitū oñdit. Primꝰ .n. circuitꝰ fu-
it qn̄ d̄ celo ī mūdū venit. Jo. i. Uerbū caro fcm̄ est.
Scōs qn̄ d̄ mūdo ascēdit ad celū. Lu. vl. Uidētibꝰ
illis eleuatꝰ ē. Et 3ꝰ ī fine scl'i erit: qn̄ itex de celo in
mūdū veniet vt iudicet mūdū. Percussio et bacculi

cordis illuminatorez ondit. Cant. 5. Aperi mihi so-
ror mea: columba mea rc. Apoc. 3. Sto ad ostium r
pulso rc. Quare concludam⁹ q propter ecclesiar sciss-
mā consecratōem ipe plimū venerāde sūt. ¶ 3⁹ rō dr
diuinor officior deuota auditio. Nā quondie i pdi
ctis ecclesijs septē hore canonice dir. Quare aūt ta
les hore dicāt: dico breuit q hoc ē i memoriā septē
nōbiliū rer gestar i xpi passiōe. ¶ P⁹ nāqz i hora ma
tutinali xpūs i domo Anne r Cayphe multa oppro-
bria r dura vba sustinuit: r iō diuinis officijs dedicati
eapsa hora matutinū decātāt. vbi laudes de tātis
opprobrijs xpo psoluunt. ¶ 2⁹ hora pma xpūs i consi
liū iudeor ducit. falsa 3 eū testimonia qrunt falsis
accusatōib⁹ vicit. r Pilato rdit. i cu⁹ grār actōes
horā pme decātam⁹. ¶ Hora tria Herodi mitit. r
ab ipo cū suo exercitu spnit. r illusus cū veste alba
ad Pilatū remittit. r clamātibus iudeis. crucifige:
crucifige: a Pilato flagellat. r iō i ei⁹ honorē hora
tiar cātat. ¶ Hora sexta xpūs condēnat: conspuit: illu
dit. spinis coronat. arūdine cedit. r crucē baiulās ci
uitatē egredit. felle r aceto potat. cū sceleratis cōnu
merat. blasphemat. irridet. sol obtenebrat. r nos i
honorē ei⁹ tali hora sextā dicimus. ¶ Hora nona
mrēz consolat. clamās morit. velū tēpli scidit. tra mo
net. petre sciduntur. monumēta apiunt. Cēturio cōfi
tet. r ceti reuertētes pectora pcutiebāt miaz postu-
lātes: r iō nonā decātam⁹. Hora vespina lācea la-
tus eius psorat: r ex vulnere sāguis r aq egredit: r
iō vespe decantant. Hora cōpletorij. i. sero hec oīa
xpūs fec. Primo sacrz istituit. pedes aplor lauit: lin
theo extsit. aplis pdicat. p eis prez orat. ad locū p-
ditōis ppat. horā sue mōtis nūciat. trinā orōez facit.
sāguinē sudat. d cruce depōit. sepelit. r lapis signat
r custodit: r nos i hor memoriā horā cōpletorij di-
cim⁹. Que oī i pp hā spū cognoscēs: aiebat. Septi-
es i die laud: dixi tibi. Quas horas ēt dicēdas isti-
tuit. ex de cele. mi. c. i. qō icipit. ps bī. vbi circa me-
diū capli sic dr. pphā dicēte septies i die laudē dixi
tibi: q septenari⁹ numer⁹ a nob iplet: si matutini: p-
me: tric: sexte: none: vespe: cōpletorij tpe nre sui-
tis officia psolnamus. Nā de nocturnis vigilijs idē
ipe pphā ait. Media nocte surgebā ad cōsitēdū ti-
bi. g⁹ his tpib⁹ laudes creatori nro sup iudicia sue
iustitie referam⁹. hec ibi. De istis āt horis pl'al dicēda
eēnt: sz ista sufficiāt ad pns. qre satis pz vi. ista pma.
¶ Quātū ad scdaz vi. dico q triplex ē pncipal' re-
uerētia quā sacris tēplis ipēdē debem⁹. vz. humilis:
r scā deuotio: vera r debita remotio: scā r honesta
locatio: ¶ P⁹ ingr reuerētia dr humil' r scā duotio.
Audi plcherimū tex. d cōse. di. i. c. qn. vbi sic dr. Qn
āt stam⁹ frēs carissimi ad orōez: inigilare r icūbē ad
pces toto cōde debem⁹. cogitatio oīs carnal' r sclaris
abscedat: neqz tc aīus aliud qz id solū cogitet qō p
cat. Iō sacerdos an orōnē pfatōe pmissa parat frīz
mētes: dicēdo sursū corda. r dū rndet plebs. hēm⁹
ad dnz: āmoneat nihil aliud cogitare qz dnz. claudat
3 aduersariū pect⁹: r soli deo pateat. Nec ad se ho-
stē dei tpe orōis venire patiat. hec ibi. Audi r aliud
capl'z aplica. vbi dr sic. Aplica auctē mādamus: dū
sac euāgelia legūt i eccl'a: vt sacerdotes r ceti oēs n

sedētes: sz venerabilr curui: r i cōspctu euāgelij stātes
vba itēte audiāt: r fidelr adorēt. Audi r. c. decet de
imm. eccle. li. 6. vbi dr. Cōuciētes. s. ibidē nomē illd
qō ē sup oē nomē: a q⁹ aliud sub celo nō ē hoib⁹ datū
i q⁹ saluos credētes fieri opōteat nomē. vz. Iesu xpi
q saluū sac pplz suū a petis eor: exhibitōe spāl' reue
rētie attollāt. Et qō gnāl' scribit. In noīe Iesu oē
genu flectat: singli singlr i seipsis iplētes pcipue dū
agunt missar sac mysteria: glosū illd nomē qncūqz
recolit: flectāt genua cōdis sui: qō capitis iclinatōe te
stet. hec ibi. Ex qb⁹ trib⁹ capl'is apparet cū qnta hu
militate dz cē igressus eccl'e. r qnta dnotōe stat⁹. Et
de h⁹ pulchre ēt notat Jo. an. sup dcō. c. decet: r sup
vbo. testent. dic q p exteriora signa idicant iteriora.
Ad h⁹. c. vnū pn^m. de sac vnctōe. li. 6. r Instituta d
rer diuisiōe. §. gallinar. fz Jo. An. i. d. c. dcet. Fac
ad hoc lex n codicillū. C. de codicillis. r. c. ex studijs
de psūpt. li. 6. Et sic pz pma reuerētia q exhibēda ē
ecclijs xpianor. ¶ 2⁹ reuerētia dr vera r debita re
motio. i. vt oīa diuinū cltū ipedictia remoueat: vt ac
cipitres: falcones: canes: r hi⁹. Proinde fz Isidori
eccl'a ordiati st hostiarij q claues eccle tenet vt oīa
idebita de eccl'ia expellāt: r debita itroducāt. Quo
offō hodie vsus ē dns: cū vēdētes r emētes eicerit de
tēplo. pide tc consideret qz grauissime deū offendāt: q
arādo p eccl'iā diuina officia suis pcatōib⁹ pturbāt.
Et qdā qō pei⁹ ē pus comedūt r bibūt qz missā au-
diāt: r cū iebriati fuerit stāt an portā eccl'e confabulā-
tes: r cū cāpanulā p eleuatōe corpis xpi audiūt: cū
strepitu eccl'iā itrāt: r vix diuo sacro viso: eccl'iā egre
diūt: putātes se missā audiuisse qō nō ē vez. de cōse.
di. i. c. missas. In i legēda sci Jo. elymarij legit q cū
semel missā vellet celebrare: pplus id obsuabat qō
tūc dixim⁹. qō scūs vidēs: r ipe silr exiuit. r i medio
ppli sedē cepit. qb⁹ admirātib⁹ ridit. Ubi grex ibi
pastō. aut igr eccl'iā intre: r intrbo. aut sic sil' sedam⁹.
r sic edificato pplo missā deuote celebrauit. Cōclu-
dam⁹ g⁹ q oē ihōestū r diuinū cltū ipediēs: ex⁹ xpi ē
remouēdū. In Paul⁹. i. Cor. 14. ait. Mlieres i ec-
clesia silētiū teneāt. r pp hōestatē vela debēt hie sup
caput. vt dic scūs Amb. 33. q. 5. c. mlier: vbi dic ter.
Mlier dz velare caput: nō qr nō ē imago dei: sz vt
ondat subiecta. r q puaricatio p illā ichoata ē. hoc
gnū dz hīe i eccl'ia. pp reuerētiā epalē. i. sacerdotalē
nō hēat caput liber: sz velamine tectū. hec ibi. Cō-
cōdat apl's. i. Cor. ii. Mulier igr dz hre velamē sup
caput pp āgelos. vbi glo. Propt āgelos igr. s. q orā
tib⁹ circūstāt. ps. Illic pncipes. i. ageli cōiucti psallē
tib⁹ i medio iuuēcular timpanistar. i. qiar orātiū vl
pp āgelos q. s. sacro corporis xpi circūstāt. vt pz i. 4.
sniar. di. 13. vel ppt āgelos. s. q nobis i custodia da
ti sūt: vt pz. i. 3. sniar. di. ii. q aūt oīa talia ipedimē-
ta diuinū honorē ab ecclijs remoueri debeāt: ondit
e. z. de custodia eucharistie. r. c. cuz eccl'ia r. c. eccl'a.
de imm. eccl'ie. Capl'm de custodia eucharistie dicit
sic. Relinq nolumus iconexū q qdā clerici ecclijs
sic exponūt supellectilib⁹ ppis r ēt alienis: vt pon⁹
domus laice qz dei basilice videant: nō cōsiderātes
q dns non sinebat vt vas trāsferret p tēplū. Sunt
r alij q nō solum ecclias dimictūt incultas: vez cū

vasa misterii: et vestimēta ministrorum: ac palas altaris nec nō et ipsa corporalia tā īmūda reliquūt q̄ iterdū aliquibus sūt terrori. Que vero zelus nos comedit domus dei: firmiter ꝓhibemus ne huiusmodi supellectilia in ecclesiis admittantur: nisi ꝓpter īcursus aut īcēdia repētina: seu alias necitates vrgētes ad eas opōteat hīre refugiū. sic tñ vt necitate res ī locis ꝓstina reportentur. Precipimus quoq; vt oratoria vasa: corporalia: et vestimēta ꝓdcā mūda et nitida ꝯseruentur. Nimis. n. videtur absurdū ī sacris sordes negligē: q̄ dedecerēt ī ꝓphanis. hec ibi. Et glo. sup vbo. vestimēta. dicit. Vestimēta eccle honesta et mūda debēt eē. de ꝯse. di. i. c. vestimēta et. c. cū eccla. de imu. eccle. dic sic. Cū eccla dei ꝫ euāgelicā vitatē domus orōnis eē debeat nō spelūca latronū: aut sāguīs forum: seculares iudices cās vbi de sāguīs effusione et corpali pena agitur: in ecclesiis vel cimiteriis agitare sub anathematis iter minatione ꝓhibemus. Absurdū. n. ē et crudele iudicū sāguīs exerceri vbi ē tutela refugii ꝯstituta. hec ibi. Glo. i. sup. c. reling. de custo. eucha. distīguit d̄ iudicio ecclastico et seclari. et dicit q̄ iudiciū eccla sticū pōt et dꝫ ī ecclesiis exerceri. vt. z. q. z. c. ꝓceptū. ſꝫ nō seculare. vt dicto. c. cū ecclia. de imuni. ec. Et . c. eccla. sic dic. Eccla ī q̄ officia dīna celebrantur lꝫ adhuc nō extiterit ꝯsecrata: nullo iure ꝓuilegium īmunitatis adimitur. q2 obseqis dīnis d̄dicata: nullius ē temerariis ausibus ꝓphanāda. hec ibi. Hoc vltimū facit ad ꝓpositū. Et sic pꝫ ꝓa reuerētia. ¶ Accipe etiā reuerentiā q̄ dr̄ scā et honesta locatio. Vbi accipe istā regulā q̄ vnusqsq; ī eccla suū locū tenē dꝫ de ꝯse. dis. z. c. sacerdotū. vbi circa medietatem capli dr. Nulli laicorum liceat ī eo loco vbi sacerdos et reliq clerici ꝯsistūt: qđ ꝓsbiteriū nūcupatur: qñ missa celebratur ꝯsistē: vt libere ac honorifice possint sacra officia celebrari. hec ibi. Et hoc idē pꝫ de vi. et ho. cle. c. i. vbi dr sic. vt laici secus altare qñ sacra misteria celebrantur stare vel sedere īter clericos nō ꝓsumāt ſꝫ ps illa q̄ cācellis ab altari diuidit tm̄ psallentibus pateat clericis. ad adorādū vo et cōicādū laicis et femis sicut mos ē pateat sancta scōrum. hec ibi. ex concilio Maguntino. glo. ibidē ī fine dicit q̄ sācta sāctorum ꝓ corpore eccle accipitur: sine ꝓ pte maiori ecclesie vbi stāt laici. Facit ēt ad hoc. c. ꝯuenit. d. cōse. di. z. Sumite igitur o xp̄iani exēplū publicani: q a lōge stans nec oclos suos audebat leuare ad celū: et cū eo ꝯsq; dicat. Propicius esto mihi peccatori. q̄r et. ¶ Quātū ad tiā vi. dico breuit q̄ ecclias honorātes tria iter cetera officia. i. bñficia repōtāt. s. pccōrum relaxationē: amicorum cōronē: et vite bōe ꝯminationē. ¶ Primo igitur repōtāt pccōrum remissionē ad min⁹ venialium. Vn̄ accipe regulā q̄ tūc dicis buote et ī grā orōnē dnicā: qn sēp pccā venialia dimittantur et hoc q2 sine eis viuē nō possum⁹. ꝓbat hoc. c. ꝓ quottidianis. d̄ cōse. di. z. ¶ zo repōtāt amicorum cōronē. vbi accipe regulā q̄ nūq̄ itras ecclesiā cū ꝺuotiōe: et dicis vnū pr nr. qn oēs aie tuorum affiniū et amicorum ī purgatorio pticipēt. Audi hiero. barbatū. de ꝯse. di. s. non mediocrē. circa finē. Cū igitur igt ꝓ oibus psallimus aīabus: vel missa dr: nil min⁹ q̄ si ꝓ vnoquoq; ipsorū caneretur: accipitur et. Jō. ps. ait. Particeps ego sū oīuꝫ timētiū te. ¶ zo reportāt vite bone finationē. vn̄ accipe regulā q̄ nūq̄ honorās ecclias et dina libēter audiēs: pōt mala morte finire. Et accipe hoc exēplū. Legitur. n. de quodā pr̄e: q filiū volēs ī curiā cuiusdā regis ponē: tria hec ꝓcepta illi iter cetera dedit. Primū vt singulis dieb⁹ pro posse deuote ecclesiā itraret: et septē pr nr et tondem aue maria diceret. et si posset: missā audiret. Secūdū ꝓceptum fuit vt a mendacio caueret omnino. Tertium fuit vt alti non faceret qđ sibi fieri non vellet. Sic istructū filiū in curiā regis locat. Fuat ille iussa pris: et ꝓbe: scēq; ꝓficiebat: ita vt ab oib⁹ car⁹ hiretur. Orit ī mēte alti⁹ curialis ita vt fieri solet inuidia. iuuenē hūc obfuat vt ī aliquo decibat: et regi accuset. die noctuq; pēsat q̄ via ī odiū regis illū ponat. Tādē die q̄dā regine aquā ad man⁹ mīstrās: regina annulo extcto de digito vt recti⁹ man⁹ lauaret illū iuueni suādū dedit. et ipē ī marsupio collocauit. diligebat eū regina sūme vtunb⁹ suis. Inuid⁹ hec cernit: ad regē festinās: qb⁹ pōt vbis regiū se dic sp optasse honorē: et tādē psuadet reginā turpiter iuuenē adamare. signū ānuli adduc: capite trūcari petit si ī marsupio n̄ repītur. credit rex. ꝓ iuuene mittit. bursā q̄rit. sem repit. mortē corde minatur illi. Fornacē ardētē ext ciuitatē parari iubet: fornasarioq; ait. Qnē ad te mittā talia vba ferētē. ꝓfecisti iussa regis. ꝓmus in fornacē ardētē ꝓice. Parantur oīa. mittitur iuuenis. accelerat ipse iussa vt ꝓficiat regis. At cū iā mediū iter ꝓfecisset: ecclesiā quādā reperit. suas nō dixisse orōnes memorat. illā īgreditur. āguloq; ī vno orōnes icepit et deuote. Instat iterea inuidus vt cū ad fornacē mittat: vt videat si fornasari⁹ iussa ꝯpleuit: fornax ardet mittitur iste et magistro fornacis ait. Dicit rex meus: si iussa ꝯplesti. cui ille. Veni et vide. Et cum introspexit: a magistro precipitatur: ꝯburitur: et sic pena ꝯdigna punitur: qđ enim alteri iniuste parauerat: in se iuste pertulit. Finita orōne accedit iuuenis: si rē ꝓfecerat ait. Cui ille. Jā cōsūptū reor: igt accede et vide. Miratur ille factū: reuertitur: et factū narrat. Miratur rex. Et tādē vitate cōperta: iuuenē magis q̄ ātea ꝓamauit: q̄re et. Et sic pꝫ ista cōclusio. Et ita ꝓ oppositū notate ciues. Siqs violauerit tēplū dei et vitupat. hec duo illū insequūtur. primo q̄ oīno mala morte ꝓibit: vt fuit ātiocus ī li° machabeorum. Aut domus ei⁹ fiet postribulū: et vel eius vxore: aut filie meretrices efficiuntur: q domū dei violat vitupabilitur. Et hec vult diuia iusticia. vt q domū dei ihonorat dom⁹ ei⁹ ihonoretur. Et iō dicit d̄s talibus. Qui honorificauerit me honorificabo eū q aūt contēnunt me. erunt ignobiles.

¶ De roborañōe eccliarum xp̄ianorum. Cōsider° .II.

Secundo loco eccliarum dei singularē roborationē videam⁹. Vbi tres ꝯclusiōes subiūgam⁹. vꝫ. ¶ pᵒ ꝯclusio ē ista. Etsi xp̄i ecclesia multis possit tribulañōib⁹ quassari: nī nunq̄ poterit extenuari. ¶ zᵃ cōclusio ē ista. Etsi a multis tirānis eccla xp̄i cōculcetur: nunq̄ nī sua ꝓuilegia depdunt. ¶ zᵃ cōclusio ē ista. Quia eccla xp̄i ē dom⁹ dei demones illā timēt: et fugiūt a facie dei.

¶ De duratione ecclesie. Conclusio .I.

Accipe p̄mā ↄclonē: vz. Etsi xp̄i eccl'ia
mltis tribulatiōib⁹ possit quassari: nūq̄z
tn̄ posit extenuari. Ubi tres ingran⁹ vi.
vz. ¶ p̄ᵃ vi. ē ista. Q̄uo scis p̄rib⁹ veter̄z
testi eccl'ia xp̄i fuit demōstrata. ¶ 2ᵃ veri. ē ista q̄z
tū duratura ē eccl'a xp̄i. ¶ 3ᵃ veri. ē ista. Si qs pōt
seip̄m baptizare ad hoc vt igrediat̄ fidē ⁊ eccl'iam
xp̄i. ¶ Quātū ad p̄mā veri. dico q̄ trib⁹ ꝓbatissi-
mis viris i veti testō ecclesia xp̄i fuit i figur̄z demō-
strata. P̄ria demōstratio fcā fuit p̄riarche Jacob.
Scd̄a scissimo Moysi. Tertia doctissimo Salo-
mōi. ¶ p̄ᵃ p̄riarche Jacob i forma scale. Gen̄. 28.
Qui expgesact⁹ erexit ibidē lapidē i titulū: ⁊ dixit.
Uere loc⁹ iste scūs ē: ⁊ ego nesciebā. nihil aliud est
hic nisi dom⁹ dei ⁊ porta celi. In quo q̄dez loco vt
d: i historijs scolastic̄z: fuit postea edificata Bethel
q̄ iterp̄tat̄ dom⁹ dei. ⁊ postea vocata ē Hierlin q̄
iterp̄taē visio pacis. Erectio aūt ista lapidis figu-
ra erat q̄ i eodē loco tēplū dn̄i edificari d̄ebat: vt
postea factū ē. Q̄ aūt vocauit locū illū porta celi: fi
gura erat q̄ ibi passiōis xp̄i crux erigi d̄ebat: per
quā patētes fierēt porte celi. Un̄ Hiero. Sāguis
xp̄i ianua p̄adisi ē. Angeli descēdētes ⁊ ascēdētes
figurabāt q̄ apta ianua celi p xp̄i passionē āgeli ad
nos venire debebāt: ⁊ sacrificātib⁹ nobis adesse: ⁊
orātib⁹ ad deū vota nr̄a portare. qr̄ ⁊c. Uid̄ histori
am ibi ⁊ lege eā. ¶ 2ᵃ demōstratio fcā fuit sanctis
simo Moysi. Exodi. 40. c. ⁊ Numeri. 7. c. vbi di-
cit̄: Fecit Moyses tabnaculū dn̄i: ⁊ scificauit iuxta
exēplū qd̄ ei mōstratū fuerat i mōte. Exo. 26. Sic
facies tabernaculū ⁊c. vide tertiū. Hoc aūt totū fa
ctū ē i figurā tabernacli xp̄i: qd̄ ecclesia ē. In quo p
sacerdotes nō carnes hircoꝝ aut vituloꝝ offerūt
s̄z ver⁹ de⁹ ⁊ hō: d̄ ↄse. di. 2. c. semel. vide feria. 5.
p̄me dn̄ice. i 2ᵃ cōsideratōe. cōclone ꝑa. circa fine.
¶ 3ᵃ dn̄ōstratio facta fuit doctissimo Salomoni:
qn̄ cōstructo tēplo p ipsū dn̄s ad eū ait. Sāctifica-
ui mihi locū istū. 2. Paral. 7. vbi nō q̄ h⁹ tēplum
quod Salomō edificauit fuit i autūno edificatū in
4. die septēbris qd̄ postea ꝓphanatū ⁊ destructuz
fuit p Nabuzardā. vt pz. 4. Re. 25. Et Hiere. 52.
Fuit āt postea a zorobabel sub Dario rege i veris
tp̄e. s. die. 12. mēsis renouatū: vt pz Hesdre. 3. ⁊ 6.
c. Et h⁹ tēplū postea a sup̄bissimo Antiocho rege
fuit turpit̄ ꝓphanatū. Macha. i. c. S̄z postea a iu
da Machabeo purgatio tēpli facta ē. s. die. 25. mē
sis caslen. i. decēbris. De hac purificatiōe h̄etur. i.
Macha. 4. c. vb̄ dicit̄. Elegit iudas sacerdotes si
ne macula vt mūdarēt sāctuariū. ⁊ infra. Statuit
vniuersa eccl'a vt agerent̄ dies dedicatiōis p dies
octo cū gaudio. Encenia uert. n. octo dieb⁹. ⁊ Ma
chab. 8. d̄r. Cū encenia agerēt̄ Hierosolimis. Et
Joan. 10. Facta sūt encenia Hierosolimis. ⁊ hyēs
erat. Encenia. n. dedicatio tēpli ē. ⁊ d̄r in p̄lali: q̄r
octo dieb⁹ enceniabāt. i. festū p̄tēdebāt. Et nō q̄
hn̄. 25. die mēsis decēbris Judas purificauit tem-
plū ⁊ altare nouū cōstruxit. Figurabāt. n. natiuita
tē dn̄i nr̄i Jesu xp̄i altare nouū ⁊ hostia noua. Di-
cit̄ āt i historijs scolasticis q̄ h⁹ tēplū postea a Pō
peio extitit violatū. vz. i eo stabulādo suos equos
Un̄ i posteꝝ isortūatus i bellis fuit. q̄re ⁊c. Et sic
pz p̄ma vi. ¶ Quātū ad 2az v̄itatē dico q̄ nūq̄z
eccl'a xp̄i pōt tm̄ vexari q̄ totalit̄ debeat deficere ⁊
extenuari. Facit ad h⁹. c. 3. i p̄ncipio. ex̄ de baptis
mo. ⁊ gl. 2. sup idē capl'm sic dicit. Maiores eccle
cās p̄sertim articl'os fidei cōtīgētes ad Petri sedē
referēdas itelligit q̄ cū q̄rēti dn̄o quē discipli dice
rent ipsū eē: respōdisse nōbat. Tu es xp̄s fili⁹ dei
viui ⁊ p eo dn̄m exorasse ne deficiat fides eius ⁊c.
Et gl. sup v̄bo deficiat. sic dic̄. Ex h⁹ ꝓbat̄ q̄ eccle
sia nō pōt eē nulla. 24. q. i. c. pudēda. vbi Aug. h⁹
ꝓbat. Ad idē facit. 21. di. §. i. ad finē. v. ego p te
rogaui vt nō deficiat fides tua. hec glo. S̄z q̄ritur
q̄re rogauit dn̄s ne deficeret fides Petri. nūq̄d ⁊
alij discipli nō credebāt i eum: Dico q̄ id̄ de fide
Petri specialr̄ ait. q̄r Petrus sp̄al'. cū dei filiū asse
ruit dicēs. Tu es xp̄s fili⁹ dei. S̄z 2. h⁹ etiā dixit
Natanahel. Jo. i. c. Rabi. tu es fili⁹ dei: tu es rex
Israel. ⁊ Math. 15. c. q̄ q̄dā exītes i nam: dixerūt
Uere fili⁹ dei es. Dico q̄ cōfessio fidei Petri fuit
p̄fecta adhesio sine hesitatiōe: alioꝝ āt solū ex opi-
nione. vel dicam⁹ q̄ alij fatebātur xp̄m filiū adop
tiuū, ⁊ nō n̄alem: Petr⁹ āt nō sic. Un̄ q̄dā credebāt
xp̄m eē filiū dei p adoptionē tm̄: vt hi q̄ eū Elyā
Hieremiā: aut vnū ex ꝓphet̄z eē asserebāt. Illos
eni cognouerāt puros fuisse hoies: sed tamē scōs.
Quidā p adoptionē ⁊ vnionē: nō tn̄ p̄sonalē disti
ctionē. vt Natanahel. Quidā p n̄ām ⁊ p̄sonalem
distinctionē: ⁊ hec ē p̄fecta fides: vt Petrus. ⁊ id̄
ait xp̄s. Super hanc petrā edificabo eccl'am meā
Quidā āt credebāt q̄ nec p adoptionē: nec aliquo
mō eēt fili⁹ dei: vt pharisei. vn̄ ⁊ illū aiebāt i p̄nci-
pe Belzebub eijcere d̄monia. q̄r ⁊c. Hec ēt ponit
Frāciscus d̄ Marchia i q̄ōnib⁹ suis sup Math.
¶ Quātū ad triā vi. dico hāc regulā ḡnalē q̄ nul
lus pōt baptizare seip̄z. De h⁹ ē casus ad l'raz. ex
tra de baptismo. c. d̄bitū. vbi dicit sic tex. Debitū.
⁊ ifra. Sane iīnuasti q̄ q̄dā iude⁹ i mort̄ articulo
cōstitut⁹: cū int̄ iudeos tm̄ existeret: i aquā seipsū
imersit dicēdo. Ego baptizo me i noīe p̄ris: ⁊ filij
⁊ sp̄ūs sci. Respōdem⁹ q̄ cū iter baptizantē ⁊ ba-
ptizatū debeat eē distinctio: sic ex verbis dn̄i colli
git̄ dicētis ap̄l'is. Baptizate oēs gētes i noīe p̄ris
⁊ filij ⁊ sp̄ūs sancti. memorat̄ q̄ iude⁹ ē d̄nno ab
alio baptizād⁹: vt ondat̄ q̄ ali⁹ ē q baptizat̄ ⁊ alius
q baptizat. Ad qd̄ ēt designādū ipse xp̄s n̄ a seipso
s̄z a Joāne voluit baptizari. Quāuis si tal' cōtinuo
decessisset: ad patriā ꝓtin⁹ euolasset p̄p fidē sacri
⁊ si nō ꝓpt̄ fidei sacr̄z. In baptismo q̄ppe illa spiri
tualis generatio celebrat̄: de qua vitas ait. Opor-
tet vos nasci denuo. Q̄uia nisi qs renat⁹ fuerit ex
aq̄ ⁊ sp̄ū scō nō itrabit in regnū celoꝝ. Sic ḡ⁹ i car
nali generatione q̄ ꝓles ex viro ⁊ femīa nascitur
alius ē q carnalit̄ gignit ⁊ alius q carnalit̄ gignit̄.
Sic i sacr̄ali ḡnatiōe q̄ soboles ex aq̄ ⁊ sp̄ū sancto
renascit̄: alius dz eē q sp̄ūalit̄ generet: ⁊ ali⁹ q sp̄ūa
liter ḡnet̄ ⁊c. Ex qb⁹ verbis triplex rō formaf̄ q̄re
qs seip̄z baptizare nō pōt. P̄rio p̄p distinctōem ba
ptizātis ⁊ baptizati. Scd̄o q: xp̄s hoc exēplo do-

mit cū a Joāne voluit baptizari.3° q: si i gñatione carnali generās ꝛ gēitū regnūt.sᵒ ꝛ i gñatiōe spūali: vt sic vir nō pōt sibi filiū carnalē legitimū q̄rere cuꝰ vxor mat nō fit: ita nec spūalē: nisi vxor eiusdē fit cōmat penitū illiꝰ.30.q.4.c.sicut.hec pōit glo.si per vbo i carnali. Sz an iudeꝰ sit saluatꝰ. vi dicere ter. q sic p fidē sacramēti: ꝛ nō pp fidei sacrm. glo. in ide sup vbo.euolassz.ait q nullꝰ expectet ad cedēda redire qū peccare nō pōt. de pe. dis.7.c. vin. ūre ꝛc. Et hec sufficiāt pro prima conclusione.

C De ꝓuilegiis ecclesiaꝝ. Conclusio.II.

Ecipe faz ꝯclonē.vz.Etsi a multis tirannis eccl'a xpi ꝯculcet: nūq̄ tn̄ sua ꝓuilegia deꝑdūt. Ubi tres īgramꝰ veritates. C pᵃ vi.ē ista. Quid ē ꝓuilegiū absolute ꝛ ꝓuilegiū eccle. C 2ᵃ vi.ē. Quotuplex ē ꝓuilegiū eccle. C 3ᵃ veri.ē. Quō ꝛ qū tollit ꝓuilegiū. Quātū ad p̄mā dico q ꝓuilegiū n̄ ē aliud nisi ꝑuata lex de verbo.sig.c.abbate sci Siluani.circa mediū capitali. Un̄ ēt ꝓuilegiū q̄si ꝑuās legē di.q: ē ꝑpe ꝯ ius cōmūe.vt ibi.ꝛ c.ꝓuilegia.di.3.p Bernar. Ex quo seqꝛ qd sit ꝓuilegiū eccl'e q: nihil aliud ē ꝓuilegiū eccie nisi q̄dā ꝑuata lex eccl'e vel reꝝ q̄ ꝑtinēt ad eccl'az. Sz q̄rē qs posset: an posset aliem ꝑ ꝓuilegiū dari id qd iure cōi sibi cōceditꝛ. Et dr q non q: eo ē ꝯ ius cōe nō cōcedit ꝓuilegiū id qd ius cōe. Cōtrariū tn̄ h̄ē in r.i.c.i.de rescriptis. Un̄ vni factū ē ꝓuilegiū vt sibi libē licēt appellare: qd ēt de iure cōi cuilibz cōceditꝛ. Un̄ q̄spiā cū grauat pōt libere appellare: ꝛ plura iura allegat glo.i.c.cuz dilecta.de rescriptis. Dico q ꝓuilegiū ꝑpe ē ꝑuata lex.ꝛ d sua nā ē q sit ꝯ ius cōmune. tn̄ pōt ēē ꝓuilegiū dari ad fortificādū ius cōmune. Nota tn̄ q glo. pdicta pōit tres itellectꝰ declaratiuos: qd virtutis ꝛ roboris habeat ꝓuilegiū cōcedēs id qd ius cōmune. plura glosa ē: ꝛ iō nō pono illā. Gūaliꝛ tn̄ dico q semp aliqd addit sup̄ ius cōe: ꝛ si nihil aliud facꝛ ad minꝰ tamē hᵒ facꝛ: vt ꝓuilegiatꝰ possit ētio appellare: vbi alias sine īdulgētia nō posset: vt i.c.suā.de appellatiōibꝰ: ꝛ.C.ne liceat i vna cadēq3 cā ētio ꝑuocare.i rubro ꝛ nigro. Et itellige: nisi i casibꝰ i qbꝰ qs pp delictū ꝑuaretꝛ facultate appellādi. de qbꝰ i.§.et quoꝝ.2.q.6.ꝛ.i.2.C.quoꝝ appellatiōes nō recipiātꝛ. Nā ad illos casus ibi notatos nō vꝛ ꝓuilegiū extēdi: q: ꝑnceps nō vꝛ cōcedē i gn̄e qd i spē nō ꝯcessisset: vt i.c.gn̄i.de reg.iuris.li.6. Sz de ista ma vide doctores i dicto.c.i.de rescript. ꝛ Host. sup dicta glo.i. Ista sufficiāt q̄tū ad p̄mū. C Quantū ad 2a vi.dico q aliud ē ꝓuilegiū ꝑsone ecclastīce: aliud eccl'ie: aliud reꝝ ecclasticaꝝ. Priuilegiū ꝑsone ē q̄dā ꝑuata lex cōcessa oibꝰ ꝑsonis ecclasticis ꝛ diuersitatē istoꝝ ꝓuilegioꝝ accipimꝰ sz diuersitatē graduū ꝑsonaꝝ. Quoꝝ oiuz ordinē numerare longū ēēt: sz gr̄a exēpli accipiatꝛ hᵒ ꝓuilegiū. q nulla ꝑsona ecclastica tenetꝛ aut dz soluē gabellas: taleas: exactiōes: atq3 collectas: rōne suaꝝ possessionū domoꝝ: ꝑdioꝝ ꝛc. vt pz ex̄. de immu. eccle. c. q: nōnulli.li.6. Silr nec de rebꝰ q̄s nō cā negociationis defert vl deferre facit. vt pz extra. de cēsibꝰ ꝛ exactionibꝰ.c.q̄uā.li.6. O dn̄i fratꝛ q̄lr ista obsuentur tpibꝰ nr̄is: vos iudices eritis: ꝛ sic de aliis. Sz quā penā icurrūt: dicit.c.nō minꝰ.ꝛ.c.aduersus cōsules.extra.d imū.eccl'e.q oēs taleas vl collectas iponentes clicis vel ipoꝝ iurisdictionē occupātes: si moniti nō desistāt: excōicati sūt cū suis fautoribꝰ ꝛc. Et dic.c.non minꝰ.q ꝑpe hodie accidit illud Hiere.dictū. Priceps ꝑuīciaꝝ.i.eccl'ia dn̄a mundi: ita itelligēdū ē: facta ē sub tributo. sz ista relinqmꝰ q: i vanū scribimꝰ ista. Accipe ꝓuilegiū ecclesie ꝛ dico q silr ē duplex. Et q: directe de ecclesiis nūc facimꝰ mētionē: aliq̄ ꝛ si nō oia ꝓuilegia videamꝰ. C Primū ꝓuilegiū i hᵒ ordie ē: q eccl'ia exqᵉ ē domꝰ dei dz cū maxia honestate custodiri: ita q i ea nulla ihonesta fiāt. Audi bonū tex.c.cū decorez de vi.ꝛ ho.cle. vbi sic dr. Cū decorē domꝰ dei. Et ifra. Interdū ludi fiūt i ecclijs theatrales: ꝛ nō solū ad ludibrioꝝ spectacula itroducūtꝛ i ea mōstra laruaꝝ verūetiā i aliqbꝰ festiuitatibꝰ diaconi: subdiaconi: presbiteri: vicissim insanie sue ludibria exercere ꝑsumunt. Et ifra. Fratnitati vr̄e mādamus: q̄tenꝰ ne ꝑ hꝰ turpitudinē eccl'ie iquinetꝛ honestas: ꝑlibatā ludibrioꝝ cōsuetudinē: vel potiꝰ corruptelā curetis a vr̄is ecclesijs exturpare. hec ibi Innocētiꝰ ētius. Ubi nō q glo. sup vbo. mōstra laruaꝝ. dicit q etiā ꝓhibitū ē cā ludibrij hitu mōachali: vl alio religioso hitu vti. Et grauitꝛ punitꝛ q hᵒ facꝛ. vt i autētica de scis epis. §. vit. ꝛ facꝛ i argumētū. C. d epali auctē. l. mime. hec pōit glo. Nō tn̄ itelligitꝛ qn deuote repsētatōes fieri possint: vt repn̄tare ꝑsepe domini. Herodē: magos: ꝛ hꝰ. q̄ potiꝰ iducūt ad deuotionē q̄z ad vanitatē. sic i pasca sepulchꝝ ꝛ alia repn̄tantꝛ ad deuotionē icitādā. Et q hec possint fieri ē argumētū de ꝯse. di.2.c.semel.ꝛ di.4.q̄ris. circa fine. Un̄ qdlibet festū signū ē ꝛ repn̄tatio ꝑtitaꝝ rex. vt.75.di.q die dnico. Hec oia pōit etiā p̄dicta glo. sup vbo. mōstra. Et glo. sup vbo. potius cōrruptelā. dic q turpis ꝯsuctudo potiꝰ di cōruptela q̄z ꝯsuetudo.8.di. mala cōsuetudo.ꝛ.28.di.c.cōsuetudo ē iter nos.ꝛ.c.cū venerabil.ꝛ cū.de excessibꝰ platoꝝ.c.iter dilectos. hec glo. C 2ᵐ ꝓuilegiuz eccl'e ē q de iure bono nullus i eccl'ia sepeliri dz: nisi abbates: epi: aut digni ꝑsbri: aut etiā fideles laici. Audi tex.13.q.2.c.nullꝰ. Nullus igit mortuꝰ intra ecclīaz sepeliatꝛ: nisi epi aut abbates: aut digni ꝑsbiteri: aut ēt fideles laici. vbi glo. sup vbo. fideles laici dicit sic. Et itelligūt qdā fideles laicos q.s. miracula faciūt. aliq aūt itelligūt de fidelibꝰ i dignitatibꝰ cōstitutis. sic sūt reges: ꝑncipes ꝛ hꝰ. Sz heu hodiernis corruptel'. vnusq̄sq3.n. q̄ztūcūq3 peccatō nisi i loco eminētiori bꝰ sup xp̄m collocetꝛ: sepulturas spnit. Dic vt placet. qm̄ hec satꝰ nō sūt. qr ꝛc. C 3ᵐ ꝓuilegiū eccl'ie ē: q oēs cōfugiētes ad eccl'iaz: siue homicida: siue debitor: siue quoqᵒ alio mō grauatꝰ exceptis qbusdā casibꝰ: sūt oēs salui ꝛ liberi. Ponitꝛ hec regula i.c. iter alia. de imu. eccl'iaꝝ. dicā postea tex. Fallit hec regula i qbusdā casibꝰ. C Primo si ille q ad ecclesiā cōfugit ē publicꝰ latro: ꝛ q stratas publicas isidijs ꝛ aggressibꝰ obsidet. vt in dicto.c. iter alia. 2ᵒ si sit nocturnꝰ populator agroꝝ: vt q: ꝑ nocte agros deuastat vel cōburit. vt ibidez pz. Et

notat̃ l.c.ſic q̄ eccl'iã dei deuaſtat.17.q.4. ℂ 3° fal-
lit i eo q̃ i eccl'ia delīqt.i.ĩ eccl'ia maleficiũ vl' graue
delictũ cõmiſit: ſperãs ſe ab eccl'ia defẽdi: qḋ ſemp
pſumit̃ niſi ɔ̃riũ ꝓbet̃.extra.de imu.eccle.c. imu-
nitatẽ.vbi dic̃ ſic tex. Immunitatẽ eccleſiaſticã. Et
iſra. Nõnulli ipunitatẽ ſuoꝝ exceſſuũ p defẽſionez
eccl'ie obtinẽ ſperãtes: homicidia ⁊ mutilatões mẽ
broꝝ i ipſis eccleſijs vl' eaꝝ cimiterijs cõmittẽ nõ
verent̃ q̃ niſi p eccleſiã ad quã cõfugiũt crederẽt ſe
defẽdi nullaten⁹ fuerãt cõmiſſuri. Et iſra. Cũ vo
i loco i q° delīqt puniri qs ðbeat. ⁊ fruſtra legis au
xiliũ inuocat q cõmittit i legẽ mãdam⁹: q̃ten⁹ publi
ce nũcient̃ tales nõ debẽ imunitat̃ gaudẽ ꝑuilegio
quo faciũt ſe idignos. hec ibi. ⁊ ẽ pulcher tex. Et ð
h° ẽt notat Joãnes mõaci. de imn.eccle.c.z.i ver
bo. ſeditionẽ.li.6. Et Jo.an.eodẽ ti.c.fi.ſup glo.
fi. Et nõ. etiã de ſo.cõpe.c.z.glo.penul.⁊.17.q.4.
ad cp̃os.⁊.c.ſequẽti.⁊.c.frat̃. Fallit tñ i eo q occi-
dit hoiez i eccleſia nõ iſidioſe. vt nõt Inno.ð imu.
eccle.c.iter alia. ℂ 4° fallit i ſuis. Vñ q̃n ſuus fu
geret ad eccleſiã ⁊ pſtaret̃ a dño de ipunitiõe cau-
tio: ⁊ ide exire ñ vellet iuit⁹ expellit̃ ⁊ dño ſuo red
dit̃ vt nõtur.17.q.4.c.qſqs.⁊.c.diffiniuit. Ita tñ ꝙ
nõ accedat ad alias domos.17.q.4.c.id ɔſtituim⁹
⁊ i.d.c.iter alia. Oib⁹ ãt alijs his ſuꝑdict̃ except̃
gñalit̃ regula dat̃: ꝙ cũ fugiẽtes ad eccleſiã q̃tũcũ
q3 criminoſi ſint ſaluãt̃ pʒ hec regula i ſuꝑdicto.c.
iter alia.cũ glo.⁊.c.fi.glo.fi.17.q.4.c.ff.p Jo.⁊.c.
ſic ãtiqt⁹ p Jo. Andi.c.iter alia. Int̃ alia igt.⁊ iſra
Tuis qõnib⁹ rñdẽtes ſacroꝝ ſtatut.i canonũ ⁊ tra-
dinões legũ ciuiliũ: ita duxim⁹ diſtĩguẽdũ. ꝙ fugi-
ens ad eccleſ ã: aut liber aut ſuus exiſtit. Si liber
q̃tũcũq3 grauia maleficia cõmiſerit. alias ꝑpetra-
uerit: nõ ẽ violẽter ab eccleſia exhend⁹: nec ide dã
nari dʒ ad mortẽ vel ad penã: ſʒ rectores eccleſiaꝝ
ſibi obtinẽ debẽt mẽbra ⁊ vitã. Sup eo tñ qḋ fecit
iniq̃ ẽ alias legitĩe puniẽd⁹. Et h° verꝝ ẽ: niſi pu-
blic⁹ fuerit latro: vel nocturn⁹ populator agroꝝ
q dũ itinera frequẽtata. vel publicas ſtratas obſi-
det aggreſſiõis iſidijs: ab eccleſia extrahi põt ipu-
nitate nõ pſtita ſm canonicas ſanctões. Si vo ſue
rit ſuus q cõfugerit ad eccleſiã poſtq̃ʒ de ipunita-
te ſua dñs ei⁹ clericis iuramẽtũ pſtiterit ad ſuitiũ
dñi ſui redire cõpellit̃ ⁊ iuit⁹. alioqn a dño poterit
occupari. hec ibi ad lrãʒ Inn.z.⁊ de h° bene i glo.
Et nõre te volo ꝙ hãc imunitatẽ eccleſie ſiue libẽ
tatẽ hʒ ẽt ɔfugiẽs extra eccleſiã p trigita paſſus. vt
17.q.4.c.qſqs ⁊.c.diffiniuit. Ita tñ ꝙ ñ accedat ad
alias domos. vt i ꝑdicto.c.diffiniuit. Et ſoiũ hec
imunitas trigĩta paſſuũ ẽ ɔperẽs eccl'ijs ⁊ nõ capel
lis. Vñ capel'e q̃ ſt int̃ ambitũ muroꝝ i caſtris nõ
hẽnt hãc libertatẽ. vt i dicto.c.qſqs. Sʒ volo iqui
es pr̃ Ambroſi ſci⁊ e vnã vitatẽ. dic q̃ſo. penamus
ꝙ vn⁹ iude⁹ pagan⁹: vel excõicat⁹ ad eccl'aʒ ɔfu-
giat: nũqḋ defẽdet̃? Dicũt doctores ꝙ de iudeo ⁊
pagano credẽdũ ẽ ꝙ ſic.p.l.i.C.de his q ad eccl'iã
cõfugiũt. De excõicato ãt dubiũ ẽ. Giml.tñ dic̃ ꝙ
idẽ ẽ iudiciũ. Ego ãt dico cõſuetudinẽ eẽ ſuãdam
Nã dubio exñte tutior via eligẽda ẽ.ex̃ de homi.c.
ad audiẽtiã cũ glo. Tex.n.i ſi. ſic dic̃. In dubijs ſe

mitã ðbem⁹ eligẽ tutiorẽ. Et glo. ſup v̓bo i dubijs
allegat.c.iuuenis ⁊.c.ſignificaſti.⁊.c.pe.eo.ti.q̃m i
iure dubia certa ñ põt ferri ſnia.11.q.3.graue.⁊.30.
q.vlt.§.vlt.vide glo.illã ſi placet. Et ſi uerꝝ q̃re-
res qs ꝓuidẽ dʒ de victu illis ɔfugiẽtib⁹. Dico ꝙ
eccl'a vt i.d.c.diffiniuit.17.q.4.p Jo. Et hec ſuffi
ciãt de ꝑuilegijs eccl'ie. Priuilegiũ ãt reꝝ eccl'aſti-
caꝝ ẽt ẽ multiplex: ſʒ h° ſolũ ponam⁹. vʒ ꝙ oẽs res
eccl'aſtice ðbẽt ſũma cũ reuerẽtia ⁊ honeſtate cuſto
diri vt pʒ.c.z.de cuſtodia eucharíſtie. qḋ ſuꝑ poſui
m⁹ i tña ɔclõne ꝑme cõſideratiõis h⁹ ſmonis. Sʒ
vnã vitatẽ mltũ neceſſariã hic iqram⁹. vʒ. An oẽs
relīqe q̃ repiunt̃ ſint venerãde ⁊ i loco honeſto ſer
nãde. Dico ꝙ nulla corpora ſctõꝝ nec aliaꝝ reliq̃a
rum ſũt venerãda niſi ab eccleſia ſint approbata
ꝓbat̃ hoc p.c.i.de reliqis ⁊ veneratione ſcõꝝ. vbi
dr̃ ſic. Audiuim⁹ ꝙ qdã iter vos diabolica fraude
decepti hoiez q̃ndã i potatiõe ⁊ ebrietate occiſũ
q̃ſi ſcĩm more ifideliũ venerãt̃. Cũ vix p talib⁹ in
ebrietatib⁹ pẽptis eccl'a pmittat orare. Dic̃.n.apo
ſtol⁹. Ebrioſi regnũ dei nõ poſſidebũt. Illũ g° de
ceto nõ pſumat̃ colere: cũ etſi p cũ miracula fierẽt
nõ liceret vobis ipſũ p ſcõ abſq3 auctẽ eccl'e Ro-
me venerari. Ex qb⁹ vei b apparet ꝙ facẽ mira-
cula nõ ẽ euidẽs ſignũ ſanctitat̃ ⁊ venerandõis. Vñ
glo.ibidẽ ſup v̓bo miracula. dic̃ ꝙ miracula qiq3 ẽt
fiũt p malos.i.q.i.teneam⁹. Jõ ñ dʒ ꝓ ſãcto teneri
qſqs miracula facit: niſi ab eccl'a Romana ꝓus fue
rit p legitimos teſtes approbat⁹. vt dicit ſuꝑdict⁹
tex.⁊.c.ſeq̃ns. eo.ti.⁊ ex̃.de teſtib⁹.c. venerabili.
vbi teſtes ſup vita ⁊ miraculis recipiunt̃. Vñ quẽ
vita ipſa reprobat: reprobat̃: ⁊ quẽ approbat: ap-
probãdus ẽ.24.q.i.hec ẽ fides ⁊.c.q̃m vet⁹.⁊.q.z.
c.ſane ꝓſert̃. hec iura põit deĩ glo. q̃re ⁊c. Etſi vel
les aliq̃ de ebrietate videẽ. lege ꝑdictã glo. q̃re ſati
iſta ɔcluſio nõ. De reliqis aliq̃ dicem⁹ i ɔſideratio
ne tña h⁹ ſmonis. ℂ Quãtũ ad tñã vita. dico ꝙ
glo.ſup.c.ſuggeſtũ.extra de decimis põit gnq3 mo
dos, qb⁹ amittit̃ ꝑuilegiũ. Unde dicit in ſolutione
qõnis.ſ.an ꝑuilegia ſint ꝑpetua ꝙ generaliter lo-
quẽdo ꝑuilegia ſũt ꝑpetua ⁊ imutabilia: ſʒ quando
aliqḋ cãlit̃ ſupuenerit bene ꝑuilegiũ pdit̃. Primo
cũ qs abutit̃ ꝑuilegio.11.q.3.ꝑuilegium ⁊ di.74.c.
vbi iſta didiciſti. Itẽ pp delictũ ciuiũ.25.q.z.c.ita
nos. Itẽ ꝓpter negligẽtiã ſpacij.10. annoꝝ.ſi.de
nũdinis.l.i. Itẽ pp ɔ̃riũ factũ. vt i.c.p illoꝝ de pre
bẽdis.⁊.c.cũ acceſſiſſent.de ɔſtitutionibus: ⁊.c.ſi d
terra.de ꝑuilegijs. Itẽ cũ enorme iudiciũ alij in-
ducunt. vt i.d.c.ſuggeſtũ.de decimis. vbi ille tex.
i ſumma dic̃ ꝙ ꝑuilegiũ cõceſſum ſup decimis nõ
ſoluendis reuocat̃ ſi icipit eẽ nociuum: Nam dic̃
ibi tex. ꝙ quãdo facta ſũt ꝑuilegia qbuſdã fratrib⁹
de decimis nõ ſoluendis abbatie ita erãt pauce ꝙ
ſcandalum nõ poterat suboriri. Sʒ poſtq̃ʒ multipli
cate ſunt: ⁊ non ſoluãt decimas multis ſcandalum
onerabat̃. ⁊ iõ q̃ alijs eſt nociuum tale ꝑuilegiũ iõ
tollitur. Allegat glo.c.qḋ p nonalc. extra de ver-
borum ſigni. Jo. An. ſuper.c.ſuggeſtum. addit ali
qua. ſed iſta dimittamus Quare ex his ſatis cla-
ret predicta concluſio noſtra.

¶ Qualiter ꝛ quare demones ecclesiam xp̄ianam timeant. Conclusio. .III.

Capere tertiā ꝯclusionem. vz. Quia ecclīa xp̄iana ē dom⁹ dei: demones illā fugiūt: ꝛ timent a facie eius. Ubi tres ingramus ve. vz. ¶ Prima ve. ꝫ ista. Que ē dom⁹ demōis. ¶ Scd̄a quō in ecclesia xp̄iana hitat de⁹. ¶ Tertia est. Quare demones ecclesiā xp̄ianā timent. ¶ Quātū ad p̄mā faciam⁹ istā distinctionem. q̄ triplex est dom⁹. ſ. hoīs: demonis ꝛ dei. ¶ Prīa domus dr̄ domus hoīs. ſ. vbi habitāt homīes quā mināles inuenerūt: vt defendat nos a caumanb⁹ m̄nis: ꝛ alijs nociuis: vt phūs noster ait. Et de hac ad p̄ns nō est sermo. de hac dicebat dn̄s phariseo. Luc. 7. Intraui domū tuā: ꝛ aquā pedib⁹ meis nō dedisti ꝛc̄. ¶ Dom⁹ demonis sūt corda malorum. Luc. ii. Reuertar ī domū meā vn̄ exiui. ¶ Dom⁹ dei multiplex ē. ¶ P° aīa cuiuslibz iusti: qm̄ aīa iusti sedes ē sapiē. ps. Dn̄e dilexi decorē dom⁹ tue. ſ. dilexi me facē decorā domū tuā. ꝛ. i. Cor. 3. Tēplū dei scm̄ ē qd̄ estꝫ vos. Itē celū empireū. Un̄ ait. In domo p̄ris mei māsiōes multe sꝭ. ps. Beāt q hitāt ī domo tua: ī secula seculoꝝ laudabūt te. Itē t̄ria domus dei ē militās ecclesia. de q̄ ad p̄ns vlt̄ ea q̄ dicta sꝭ aliq̄ subiūgam⁹. Et p° qs fuerit fūdator isti⁹ domus. 2° qs p̄rfamilias. Et 3° quō ordinata ē. ¶ Et p° dico q̄ fūdator isti⁹ dom⁹ ē ipe de⁹. ꝛ p̄rfamilias est ipe dn̄s: q exijt p̄mo mane ꝯducē operarios ī vineā suā. Sꝫ q̄lr sit ordinata videam⁹. p° fūdamētū istius dom⁹ xp̄s ē. i. Cor. 3. fūdamētū aliud nemo pōt ponē p̄ter id qd̄ positū ē: qd̄ ē xp̄s Jesus. Lapides isti⁹ fūdamēti sꝭ apl̄i ad Eph. 2. Supedificati sup̄ fūdamētū aplōꝝ ꝛ ꝓphāꝝ. Et Apoc. 21. Mur⁹ ciuitatis hīs fūdamēta. 12. ꝛ ī ipsis. 12. noīa. 12. aplōꝝ ꝛ agni .ſ. xp̄i ꝛc̄. Muri ciuitatis sꝭ ceti sācti. Apoc. 21. Lapides p̄ciosi oēs muri tui: ꝛ turres Hierl'm gēmis edificabūꝭ. Anterior āt mur⁹ fuit itelligētia ꝛ doctrina discipuloꝝ. Luc. vl. Aperuit illis sēsū vt itelligerēt scripturas. Mur⁹ posterior fuerūt p̄riarce ꝛ ꝓphē. Et dicūꝭ posteriores. q̄r dū lucē illā q̄ illumiat oēm hoiēꝫ venientē ī hūc mūdū aspicē nō poterāt: q̄si ad occidētē plagā positi erāt. Luc. 10. Multi reges ꝛ ꝓphē voluerūt vidē. q̄ vos videtis ꝛ nō viderunt. Solet. n. posterior dom⁹ ps ad ptēꝫ occidētalē cōstrui: ꝛ anterior ad oriētalē: q̄r Luc. i. dr̄. Uisitauit nos oriēs ex alto. ſ. xp̄s: q illumiare debebat aplōs. Un̄ dicebat. Cū steteritis āte reges ꝛ p̄sides nolite cogitare quō aut qd loq̄mini ꝛc̄. Et alibi. Ego vos elegi d̄ mūdo: vt eatis: ꝛ fructū afferatiꝭ: ꝛ fruct⁹ vr̄ maneat. His duob⁹ parietibus muri collaterales ꝯiuncti sꝭ. Muri collaterales ceteri xp̄iani ꝛ oēs ī xp̄m credētes. Un̄ apl̄us Petr⁹ vno die ī Hierl'm tria milia: aliaq̄z die q̄nq̄z milia ad fidē xp̄i ꝯuertit: vt dr̄ Actuū. 2. c. Marci vl. Eūtes ꝑ vniuersū mūdū ꝛc̄. Consistit hec domus ex quatuor āgulis. ſ. ex q̄tuor credentium generibus: vt incipientiuꝫ ꝓficientium: perfectoꝝ: ꝛ beatoꝝ: vel ex quatuor euāgelistis q ecclesiā ornāt suis gloriosis doctrinis: de q̄bus tradit doctrinā glo. 9. di. c. vt veteꝝ. Sed de h° alias. Columne sustentātes hāc domū sūt p̄dicatores. ps. Ego firmaui colūnas ei⁹. Pauimētū dom⁹ ē hūilitas. Luc. 17. publican⁹ a lōge stās ꝛc̄. Ostiū est fides xp̄i siue ipe xp̄s. Jo. 10. Ego sū ostiū ꝑ me siqs itroierit saluabiꝭ. Fenestre sꝭ bona exēpla p̄dicatoꝝ: vn̄ ꝑ p̄l̄is lux fidei igrediꝭ. Mat. 5. c. Nemo accēdit lucernā ꝛ pōit eā sub modio: sꝫ sup̄ cādelabꝝ vt luceat oīb⁹ hoīb⁹ q ī domo sūt. Mēsa ē sacra scriptura. ps. Parasti ī ꝯspectu meo mēsā. Et idē. Quā dulcia faucib⁹ meis eloquia tua sup̄ mel ori meo. Cib⁹ sūt difficilia loca scripture: q q̄si fragmēta comedim⁹: vt ista. In p̄ncipio erat v̄buꝫ Et. verbum caro fcm̄ ē. ꝛ sic de alijs. Pot⁹ sꝭ alia loca scripture faciliōa. i. Petri. 2. Quasi mō geniti īfātes lac ꝯcupiscite. Et. i. Cor. 3. Tāq̄z paruli ī xp̄o lac potū dedi vobis: nō escā. Uasa ī honorē sꝭ p̄ destinati vasa ī ꝯtumeliā sūt p̄sciti: vt lōgo ꝓcessu d̄clarauim⁹. ꝫ. 2° dn̄ica. Thalam⁹ fuit vter⁹ v̄ginis. ps. Tāq̄z spōsus dn̄s ꝓcedēs de thalamo suo. Lect⁹ ē dulcedo spūs. Cān. i. Lectulus nr̄ floridꝰ. Famili⁹ sꝭ oēs iusti. Luc. 10. Quis putas ē fidelis ꝯ prudens quē ꝯstituit dn̄s sup̄ familiā suaꝫ. Ecce q̄z bn̄ ordinata ē dom⁹ dn̄i. q̄re ꝛc̄. ¶ Quātū ad scḋm ve. dico q̄ habitatio dei ī ecclīa cognosciꭀ ꝑ attributa dei. Unde dico q̄ ꝑ potentiā ihabitat pr̄: per sapiam ihitat fili⁹: ꝛ ꝑ clemēnā inhitat spūs scūs. Per potentiā inhitat pr̄. Quātā potentiā ī tēplis suis ostenderit pr̄ cēnus lege libꝝ Machabeoꝛuꝫ. Nōne Heliodor⁹ q sup̄ negocia regis erat ab apollonio duce Hierl'm missus: vt pecuniā depositā in templo ad regem asportaret: ab equo trribileꝫ hūte sessorēꝫ calce ꝑcussus ē ꝛ satellites ei⁹ exterminati: Heliodoro. n. volēte itrare tēplū: ꝛ q̄dusdā iā suis itratiꝭ: tota lachrymāte Hierl'ꝫ: ecce mox equ⁹ q̄dā cū hoīe quodā bn̄ armato q āgel⁹ erat: ī medio eoꝝ apparuit: calce mō hūc modo illū ꝯtristās: ad vltimū ꝑcutiens Heliodoꝝ: ꝛ de sella p̄cipitās m̄lta caligine circūfusus. ī sella tādē a suis reposit⁹: ꝛ militib⁹ suis q iā itrauerāt tēplū: ꝑ duos āgelos in forma duoꝝ iuuenū ide expulsis: ad Apolloniū duceꝫ miserabiliꭀ redijt. Apolloni⁹ āt diua v̄tute humo ꝓstrat⁹ erat oī spe salutis orbat⁹. Judei āt bn̄dicebāt dn̄ꝫ q magnificauerat locū suū ꝛ templū. q̄r ꝛc̄. Aliā histoꝛiā vide. 2. Machab. 9. Sicq̄z de alijs. Scd̄o habitat ī ecclesia xp̄iana filius per eternā sapiam. Ecce magna sapia. Jo. 9. Caro mea v̄e ē cibus ꝛ sāguis meus vere est potus. Nōne magna sapiētia hꝭ: vt ī h° facto sit ver⁹ de⁹ Ezech. 22. Solem nube tegā. Solē. i. xp̄m veꝝ deuꝫ: q illuminat oēm hoīem venientē ī hūc mundū. Audi Greg. ꝛ ponuntꭀ etiā v̄ba a magr̄o sniaꝝ i. 4. di. 13. Quis i. q̄t fideliū ignorare valet in ipa imolatōis hora celos aperiri: ꝛ angeloꝝ choros adesse: summa. ſ. diuinitatiꝭ inīs. i. spēbus panis ꝛ vini: ꝛ ima summis. ſ. per transubstātiationem sociari. Sꝫ de h° plenius. diceꭀ ī hebdomoda scā. Tertio ihitat spiritus scūs per sūmā clemēnā. Quot. n. bonis in ecclesia participamus clemētiā dei: hic baptizamur: hic peccōꝝ remissiones accipimus: hic instruimur: hic diuina officia celebrāꭀ ꝛc̄. Nec miruꝫ certe si deus ī terris vnū sibi p̄cipuū elegit locum. Nam ꝛ reges vnam

ciuitates aliaꝝ caput eligũt: similr̃ ⁊ dñi ceſi: vt veneti venetias: florentini florentiã ⁊c. Similit̃ ⁊ papa vnã ecclesiã principalẽ: vt Romanã: epi ceteri vnã ecclesiã cathedralem. ſarraceni vnam moſcheã in qua Macumeth adorant: iudei ſinagogam. ergo ⁊ xp̃iani vnũ debẽt hr̃e locũ ſpecialẽ ĩ quo deũ veruz adorẽt: ⁊ ĩ quo ſpãlit̃ bitet ip̃e ds. p̃s. Hic hitabo qm̃ elegi eã. In ãtiq ecclĩã tẽplũ appellarũt. Tẽplũ .n. ſcḋm Papiã dr̃ q̃ſi tectũ ãplũ: vel tenẽs ãplũ. Cõtinet .n. deũ quẽ celi ⁊ t̃ra ↄtinẽ nõ poſſunt. q̃re ⁊c.

℃ Quãtũ ad t̃am ve. dico q̃ ecclĩa xp̃iana demonib⁹ t̃ribilis ẽ ꝓpt̃ tria. vz. ꝓpt̃ terribilẽ ĩſignitõez. ꝓpter mirabilẽ ↄſeruationẽ: ⁊ ꝓp ſuauẽ iubilatõez. ℃ Primo inq̃z t̃ribilis ẽ ſpiritib⁹ reprobis ecclesia xp̃iana ꝓp t̃ribilẽ ĩſignitõez. Inſpiciũt .n. demones ĩ xp̃iãoꝝ ecclesia crucis bacculũ erectũ quo eos xp̃s acrit̃ v̇berauit. Iſa. 30. Pauebit aſſur virga ꝑcuſſus. Et. zz. c. in ꝑſona dei ait. Figã vexillũ ĩ loco fideli: ⁊ erit ĩ ſoliũ glorie dei. Iũ ecclesia ĩ dñica ḋ paſſione cãtat. Uexilla reg̃ ꝓdeũt fulget cruc̃ myſteriũ ⁊c. ℃ 2° ꝓpt̃ mirabilẽ ↄſeruationẽ. Cõſeruat̃ .n. ĩ eis die noctuq̃z xp̃i sacr̃m: ſcʒ criſma: ⁊ alie relique ſcẽ. Audi tex. c. primo de cuſtodia euchariſtie. Statuim⁹ inq̃t vt in cũctis ecclĩjs criſma ⁊ euchariſtia ſed fideli cuſtodia clauib⁹ adhibit̃ ↄſeruent̃: ne poſſit ad illa temeraria man⁹ extẽdi ad aliq̃ horribilia vel nefãda exercẽda. Si vero is ad quẽ ſpectat cuſtodia ea ĩcaute reliq̃rit: trib⁹ mẽſib⁹ ab offõ ſuſpẽdat̃ ⁊ ſi ꝑ ei⁹ ĩcuriã aliq̃d nephãdũ ide ↄtigerit: grauiori ſubiaceat vĩnoĩ. h° ad l̃ram ibi. Inn. 3°. Fac ẽt ad h° c. ſanc. de cele. miſ. vbi dic̃ ſic tex. Sane cũ oli. ⁊ ĩfra. Iſte ꝓpt̃ ĩcuriã ſacerdotũ dĩna idignatio grau⁹ exardeſcat diſtricte ꝑcipiẽdo mãdam⁹: q̃ten⁹ a ſacerdotib⁹ euchariſtia ĩ loco ſingulari: mũdo: ⁊ ſignato ſꝑ honorifice collocata deuote ac fidelr̃ ↄſeruet̃. Sacerdos v̇o q̃libʒ freq̃nter doceat plebẽ ſuã: vt cũ in celebratõe miſſaꝝ eleuet̃ hoſtia ſalutar̃ ſe reuerent̃ iclinẽt. idẽ faciãt cũ eã portat p̃ſbr̃ ad ĩfirmũ. Quã ĩ decẽti habitu ſuppoſito mũdo velamie ferat ⁊ referat mãifeſte ac honorifice ãte pect⁹ cũ oĩ reuerẽtia ⁊ timore ſꝑ lumine p̃cedẽte: cũ ſit cãdor lucis et̃ne. vt ex h° apḋ oẽs fides ⁊ deuotio augeat̃. Prelati ãt h⁹ mãdati grauit̃ punire nõ differãt traſgreſſores ſi ⁊ ipſi dĩnã ⁊ nr̃am volũt effugẽ vltionẽ. h° ibi Inn. 3°. In gl. ſup h° c. ſane v̇bo ic inet. ponit̃ q̃ oĩo dicẽda ſit in tali genuflexiõe: quã notam. ĩ. feria. 5. cineꝝ in p̃ma ↄclõne ſe ↄſideratõis ad t̃tiã vitatẽ. vide ibi. ℃ 3° ecclesia xp̃iana demonib⁹ t̃ribilis ẽ ꝓpt̃ ſuauẽ iubilationẽ. Iubilãt .n. ãgeli ſil̃ cũ deuote pſallẽtib⁹ ⁊ orãtibus Hiere. 30. Uocẽ t̃roris audiuim⁹. Un̄ ⁊ demones dicebãt Bartholomeo. Orõnes tue ĩcẽdũt me. q̃re ⁊c. Et ſic pʒ p̃ns ↄclõ ⁊ 2ª ↄſideratio h⁹ ſmõis.

℃ De diuerſis calũnijs que fãctis ĩ tẽplis inferuntur. Conſideratio. III.

Tertio loco ecclesiaꝝ dei vituperoſã calũniatõez videam⁹. Ubi tres ↄclõnes ſubiũgam⁹ .vz. ℃ pª ↄclõ ẽ iſta. Sic ecclesie xp̃iane oĩb⁹ alijs tẽplis digniores ſũt. ita actus ĩhoneſti ĩ eis facti idecẽtiores ſũt. ℃ 2ª ↄclõ ẽ iſta. Sic actus ĩhoneſti ĩ tẽplis dei facti idecẽtiores ⁊ pleni dedecore ſt: ita ⁊ pena turpiõi illa ꝑpetrãtes plectẽdi ſt. ℃ 3° ↄclõ ẽ. Et ſi ĩ oĩb⁹ ecclesijs ds offẽdi poſſit: tñ ĩ Romana ecclesia q̇ḋ ĩhoneſte ſit grau⁹ p̃ſãt.

℃ Quid ſit ſacrilegiũ: ⁊ quot modis ↄmittit̃ 2° I.

Accipe p̃mã ↄcluſionem. vz. Sic ecclesie xp̃iane oĩb⁹ alijs tẽplis digniores ſũt ita act⁹ ĩhõeſti ĩ eis facti idecẽtiores ſt. Ubi tres ĩq̃ram⁹ ve. vz. ℃ Pria ve. ẽ. Q̇ḋ ẽ illḋ ꝑctm̃ quo ecclesie di ꝓphanãt̃ ⁊ calũniãt̃. ℃ 2ª ve. ẽ iſta. Quot mõis p̃nt ecclesie xp̃iãe ꝓphanari. ℃ 3ª ve. ẽ iſta. An ponẽtes ſuas filias ĩ mõaſterijs ↄ eaꝝ volũtatẽ: ⁊ poſtea religionẽ ⁊ ecclesiã ſcãdalizãtes peccẽt ↄ deũ mortalit̃. ℃ Quãtũ ad p̃mam ve. dico q̃ gnãlit̃ loq̃ndo id quo mag̃ ſcandalizat̃ ecclesia ẽ ſacrilegiũ. vbi de ſacrilegio tractare itẽdẽtes tria pũcta ĩq̃ram⁹. vz. ſacrilegij diffinitionẽ. ſcḋo ſacrilegij diſtĩctõez. t̃tio ſacrilegij ĩꝓbatõez. ℃ Accipe p̃mũ: ⁊ q̃rit̃ q̇ḋ ſit ſacrilegiũ ꝓp̃e. Et dico ſcḋm btm̃ Tho. ĩ ſũma q̃ ſacrilegiũ vt vis vocabuli oñdit di q̃ſi ſacꝝ ledẽs. Un̄ nõ q̃ oĩs res dĩno cultui dedicata di ſacra: ſic̃ ⁊ corona reg̃ corona regalis dr̃. Ex quo ſeq̃t̃ q̃ q̃cũq̃z circa rẽ dĩno cultui dedicatã aliq̃d nõ agẽdũ fac̃: vel ad aliũ vſũ q̃ʒ ordinata ſit ĩpudice tractet: ſacrilegiũ ↄmittit. i. ſacrũ ledit. Un̄ correlarie ſeq̃t̃ q̃ q̃ʒto res dĩno cultui dedicata erit maioris dignitatis: tãto abutẽs illa grau⁹ ſacrilegiũ cõmittit. Un̄ ſiq̇s aliq̃d nõ agẽdũ faceret ĩ ſacerdotẽ: grau⁹ peccaret q̃ʒ ĩ diaconem. ⁊ grau⁹ ĩ diaconẽ q̃ʒ ſubdiaconũ: ⁊ grau⁹ ĩ ſubdiaconũ q̃ʒ ĩ clericũ. ⁊ ſic de alijs. ℃ 2° videam⁹ ſacrilegij diſtĩctõez. Et dico breuit̃ q̃ tres ſũt ſacrilegij ſp̃es. Una reſpectu ꝑſone eccleſiaſtice. ſcḋa reſpectu reꝝ eccleſiaſticaꝝ: ⁊ tertia reſpectu ipſi⁹ ecclesie.

℃ Reſpectu ꝑſone ẽ q̃n aliq̃d ſit ĩhoneſtũ vel nõ debitũ ĩ ꝑſonas dĩno cultui dedicatas. vt ſiq̇s v̇beraret clericũ vel monialẽ raperet. 17. q. 4. c. ſi q̇s ſuadẽte. vbi dic̃ text⁹. Siq̇s ſuadẽte diabolo hui⁹ ſacrilegij vitiũ vel crimẽ ĩcurrit q̃ in clericũ vl̃ monachũ man⁹ iniecerit violẽtas: anathemat̃ vĩclo ſubiaceat. ⁊ null⁹ ep̃oꝝ audeat illũ abſoluẽ: niſi mortis vergẽte ꝑiculo: donec ap̃lico ↄſpectui p̃ſentet̃: ⁊ ei⁹ mãdatũ ſuſcipiat. hec ibi. ℃ 2ª ſacrilegij ſp̃es ẽ reſpectu reꝝ eccleſiaſticaꝝ: vt cũ res ſacra vel ſacro vſui deputata in loco ſacro: vel ꝓ ſacro habito vſurpat̃. Et hec diuidit̃ ĩ tres grad⁹: q̃r aut aufert̃ ſacꝝ ⁊ de ſacro: aut ſacꝝ de nõ ſacro: aut nõ ſacꝝ de ſacro. De his oĩb⁹. 17. q. 4. c. q̇s. ⁊ c. ſacrilegiũ. vbi di ſic. Sacrilegiũ ẽ g° quotienſcũq̃z q̇s ſacꝝ violat: vel auferẽs ſacꝝ de ſacro: vel ſacꝝ de nõ ſacro ⁊c. ℃ 3ª ſp̃es ſacrilegij ẽ reſpectu loci vt ecclesie vel cimiterij. 17. q. 4. c. ſic. vbi d̃. Sic̃ g ecclĩã dei deuaſtat ⁊ ei⁹ p̃dia ⁊ donata ſpoliat ⁊ ĩuadit ſit ſacrileg⁹ ſic ille q ei⁹ ſacerdotes inſeq̃t̃ ſacrileg⁹ iudicat̃ ⁊c. O Italia ſacrilega. quot quottidie tã ĩ ꝑſonis eccleſiaſticĩs: q̃ʒ ĩ eaꝝ reb⁹: ⁊ q̃ʒ ĩ locis ſcĩs ſacrilegia ↄmit̃: quidã in cimiterijs: quidã in ecclesijs: q̃dã ĩ ſacriſtijs: ⁊ quidã ĩ cãpanili mille inhoneſta ↄmittũt: q̃dã tobaleas ⁊ mantilia furant̃: quidam candelas

esportãt: ⁊ qđ peiꝰ ē q̄dā saccomāni tabnacula corporis xp̄i absq; vllo timore frāgūt: qđ ego ꝑprijs oculis vidi dū tpe comitꝭ Frācisci saxūferratū ī ꝓuīcia Marchie fuit saccomanatū: vt ita dicā ⁊c̄. Quid dicā de pigētibꝰ ꝑputia ī figura vgīs: ⁊ oculos euellētibꝰ figure crucifixi: q̄d de peuiētibꝰ saxo vel gladio: q̄d de pigētibꝰ cruces ī āgulis viaꝝ ne migaꝛ. O scelus nephādissimū ⁊ īfādū faciñꝰ. Jn di. C. ne. mini licere. l. i. ꝝ. di. Memini. n. licet signū saluatoris ī fra vel ī silice vel ī marmoribꝰ humi positꝭ isculpere vel pigere: ne pedibꝰ ꝯculceꝛ: q āt ī fra posuerit vel positū nō leuauerit: mōte mulceꝛ. Et ꝯ hoc q̄dā allegāt ꝯsuetudinē: qbꝰ dī q̄ ꝯsuetudo sine vitate corruptela ē. 8. di. c. ꝯsuetudo. Et p ꝯñs credo q̄ hi qbꝰ hoc inotescit: ⁊ ex offō malescā corrigūt: si nō ꝓuiderint mortalr peccēt. Quid dicā de mulieꝝ vanitatibꝰ ⁊ ꝑcatiōibꝰ q̄ quottidie diebꝰ p̄maxime festꝭ ad vituperiū dei ⁊ scōꝝ ꝯmittūt: O īdemoniati xp̄iani sarraceni maiori cū reuerētia suas moscheas honorāt q̄ꝫ xp̄iani ecclās Jesu xp̄i: ⁊ ī signū maxime honestatꝭ sarracene velata facie ad eoꝝ ecclās ꝑgūt: ⁊ meretricule vt ita loq̄r xp̄iane oī se pōpa adōnāt: vt ecclās paupculi xp̄i horrēda lupanaria ꝯstituāt. O petm̄ vidictā clamās vsq; ad celum. Audi Jsa. c. 3. Jn die illa. s. iudicij auferet dūs ornamētuꝫ calciamētoꝝ ⁊ armillas. i. ornamēta brachioꝝ: ⁊ murenulas. i. ornamēta q̄ fiūt circa collum: ⁊ olfcōria. i. istra qbꝰ ferī muscꝰ: ⁊ erit ꝓ suaui odore fetor: ꝓ zona funiculus: ⁊ ꝓ crispāti crine caluitiū ⁊c̄. Accidit. n. semel cuidā sacriste q̄ nocte q̄dā p horā añq; ad matutinū surgeret ī visione q̄dā mulier q̄ de ꝑximo sepulta fuerat: a medietate s̄ iota ꝯbusta apparuit cūq; de hoc miraret: vocē quādā audiuit. Modica ingens reuerētia quā crinibꝰ suis ecclījs xp̄i exhibuit: tibi illā ꝯbustā oñdit. q̄re ⁊c̄. Propterea dic̄ lex. ff. de iusticia ⁊ iure. l. ex his. ī glo. q̄ multe sūt mulieres male: bone āt rare. Et de v̄bo. sig. c. forms. §. vlt. dī q̄ mulier sp̄ ē fallax: ⁊ mutabilis. Et ꝑp hoc illud capl̄ꝫ dic̄ q̄ mulieres ī cā criminali: vt exponit glo. nō p̄nt eē testes. q̄re ⁊c̄. Et sic pꝫ scđs pūctꝰ hꝰ p̄me vi. C 3ꝰ pūctꝰ ē videre sacrilegij ī ꝓpatōeꝫ. Nā licet supdci modi sint sacrilegij ꝓp̄e accepti: sūt tñ q̄dā sacrilegioꝝ gñia non ita ꝓp̄a. C p̄ꝰ sacrilegiū ī ꝓp̄e ꝯmittiꝛ qñ q̄s trāsgressor est iuris publici: qđ ꝯsistit ī sacris ordinibꝰ ⁊ magr̄atibꝰ: vt pꝫ. vi. i. c. ius publicū. C 2ꝰ qñ q̄s nescit articulos fidei: p̄cepta: ⁊ ꝓhibitiōes dei: vel negligit. Qđ itelligēdū ē s̄ꝫ btm̄ Tho. 2ª 2ᵉ. q. 99. qñ legē dei ipugnat: sic hereticus vel blasphemꝰ: q q̄dc̄ ex eo q̄ deo nō credit: īcurrit īfidelitatꝭ petm̄ ⁊ ex hoc q̄ diuina v̄ba legꝭ ꝑuertit: sacrilegiū ꝯmittit ⁊ incurrit. C 3ꝰ qñ publica officia iudeis cōmittit. 17. q. 4. c. cōstituit. Cōstituit inquit textꝰ sacrū cōciliū vt iudei: aut q de iudeis sūt. i. familia ipoꝝ aut de iudeis de nouo ad fidē cōuersis officia publica nullatenꝰ appetāt. Multi sunt alij modi: sꝫ isti sufficiāt ad p̄ns: q2 ī seq̄nti v̄itate multa diceꝛ. C Quātū ad scđaꝫ vi. dico q̄ multis modis possūt ꝑphanari dei tēpla: oēs tñ reducuntꝛ ad tres p̄ncipales. Qm̄ aut ille ꝑphanatōes sūt in tēpla diuin sibi rebꝰ dedicatꝭ aut in ꝑsonis ecclījs s̄uiētibus. Vñ nō istā distictionē q̄ īter res ecclāsticas p̄mū locū obtinēt sacra: īter q̄ sūmū sacrōꝝ ē eucharistia. Cōtra qđ maximū sacrilegiū inī oēs spēs sacrilegij ē istud: sic fuit sacrilegiū illiꝰ rustici q posuit corpus xp̄i ī alucolo apiū vt apes vicinas ꝯgregaret. Post hoc est ꝑsona pape ⁊ sic s̄m diuersitatem graduū ⁊ ꝑsonaꝝ s̄citatē. Deide post sacra inī res ecclesiasticas 2ᵐ locū tenēt vasa sacra apta ad sacrōꝝ susceptionē. Et imagines scōꝝ ⁊ reliq̄e scōꝝ: in qbus quodāmō ip̄e ꝑsone scē venerantī vel dehonoranī. Tertiū locū obtinēt ea q̄ ꝑtinēt ad ecclīe ornamētū vel ministroꝝ. Quartū locū tenēt ea q̄ ordinanī ad ministroꝝ sustētationem: siue mobilia siue īmobilia sint. Circa hec oīa p̄nt ꝯmitti plura īdigna ⁊ īhonesta. de qbꝰ oībus aliq̄ videamꝰ. C Et p̄ꝰ circa ꝑsonas ecclāsticas. C 2ꝰ circa loca ⁊ tēpla sac̄. C 3ꝰ circa res ecclāsticas. C Quātū ad p̄mū q̄riī: an semꝑ inijciēdo manus ī clericos sacrilegiū ꝯmittaī. C 2ꝰ q̄riī: an furātes vel accipiētes occulte reliq̄as: vt secretiori loco ⁊ honoratōri locenī sacrilegiū ꝯmittāt. C 3ꝰ an portātes reliq̄as alicuꝰ scī ad collū mortalr peccēt: ⁊ ī crimē sacrilegij īcurrāt. C Circa ecclīā ⁊ loca sac̄ q̄runī ista. C p̄ꝰ ī qbꝰ casibꝰ ecclīa violaī: ita q̄ debeat recōsecri. C 2ꝰ ī qbꝰ casibꝰ violaī vt debeat recōciliari ⁊ nō ꝯsecri. C 3ꝰ an loca vbi paganoꝝ corpora sepulta fuerūt possint ꝯsecri. C Circa res ecclīe q̄rūī ista. An mlieres tāgēdo tobaleas ⁊ paramēta: ⁊ alia hꝰ: vel lauādo: vel alio mō peccēt ⁊ sacrilegiū ꝯmittāt. Scđo an res ecclīe. vt vasa sacra. palle altaris. vestes sacerdotū: ⁊ silia possint cōuerti ī vsus laicoꝝ. Tertio q̄ꝫtum peccent hi q bona ecclīe vsurpāt. Oīa ista sigillatim discurramꝰ qm̄ ꝑpulchra sūt. C Quātū ad p̄mū dico q̄. c. siqs suadēte. 17. q. 4. supius allegatū nō hꝫ vl'r v̄itatē. Vñ regula ḡnalis est q̄ nō sp̄ inijciēs manꝰ ī clericos mortalr peccat. nec sacrilegiū ꝯmittit. Fallit. n. ī multis casibꝰ: sꝫ tres ad p̄ns videamus. Primꝰ casus est in casu ignorātie. Scđs ī casu discipline. Tertiꝰ ī casu iocositatis. C p̄ꝰ ī casu ignorātie: vt si ignorabaī illū clericum eē. ⁊ adhuc distigue s̄m Ray. q̄ aut talis ignorātia fuit ī ꝑsona: aut in q̄litate ⁊ ꝯditōe ꝑsone. Si ī ꝑsona: tc̄ nō īcidit ī canonem: nec īcurrit sacrilegij crimē: do exēplū: fortes īcēdit ꝑcutere Platonē: sꝫ accidit q̄ ꝑcutit Ciceronē. ⁊ cicero clericꝫ est nō īcurrit ī canonē. ⁊ hoc itellige si non discernebat Ciceronē eē clericū. nā si discernebat q̄ cicero esset clericꝰ ⁊ nō laicꝰ: icidit ī canonē: q̄ꝫnis nō itenderet ꝑcutē Ciceronē. Si v̄o error nō sit ī ꝑsona: sꝫ in q̄litate. vbi grā. Quidā clericus erat idutus hitu secu lari: ⁊ q̄dā v̄berauit eū putās ip̄ꝫ eē sclarē. hic nō icidit in canonē. De hoc est tex. in. c. si v̄o. el. 2. de sen. excō. vbi dī sic. Si v̄o aliqs ī clericū nutriētē comā manꝰ inieceriī violētas ꝑpī hoc nō dꝫ se ap̄lico p̄sentare ꝯspectui. nec eñā excōicatōe notari: dūmō ip̄ꝫ eē clericū ignorauerit. vel si hoc dubiū fuerit: ⁊ ꝓp̄a manu dūtaxat p̄stiterit iuramētū q̄ cū eē clericum ignorasset. Ab eo aūt si p̄stare noluerit iuramentū. q2 violētas manꝰ ꝯstat cū ī clericum iniecisse: sic ab excōicato: donec de mādato sūmi pōtificꝭ absolnaī ꝯuenit abstineri. hec ibi. Alex. 3ꝰ. Vide v̄ hoc ī p̄sa

nella.irregularitas.l.ꝛ absolͦ.2. Fallit scḋo in casu
disciplinę vt cū qs disciplinę ꝛ eruditōis cā cū dis-
cretōe aliquē clericū vberat nō īcidit i canonē.ex̄ de sē.
ex.c.cū volūtate.§.fi. vbi sic dr̄. Si q vo rōne offi-
cij qḋ i eccl'ia obtinēt:aut ēt clerici seniores zelo de-
uotōis pueros vel adolescētes i minorib' ordinib'
ꝯstitutos turbātes diuinū offm̄.ꝛ hi q obtētu ꝓlatio
nis ꝛ magisterij subditos ꝛ scholares correctiōis cā
leuit̄ forte ꝑcusserit:excoīcatiōis sniā3 non īcurrāt.
Qḋ de his etiā dicēdū ē q aliquos de familia sua vl̄
ꝓpīquos īferioꝝ graduū filij mōr: vt cohibeāt̄ a suis
īsolētijs:ꝛ scia bonisq3 morib' īformēt̄:duxerit cor
rigēdos.hec ibi.Et glosa ibi sup ṽbo ī minorib' or
dinib'.dic̄ sic ad lrā3.Ergo nō pn̄t sic ꝯpescere ꝯsti
tutos i sacris ordinib':l3 turbēt officia. qꝛ ex quo ꝑ-
mittit spāl'r de istis de alijs prohibet.sic qḋ de vno
negat̄ de alio ꝯcedit̄.25.di.q̄lis.ꝛ ex̄ de ꝓsūptiōe.c.
nōne.Et qꝛ nobiliora mēbra exceptis grauioribus
culpis ṽberib' subijci nō debēt.45.di.cū bt̄us.ꝓu
niant̄ ergo alijs admonitōib'.ꝛ si se nō correxerint
pn̄t suspēdi.ex̄ de cele.mis.c.dolētes ar.Bernardi.
Et glo.sup ṽbo.ꝓlatiōis.sic dic̄. Sic ergo ꝓlati pn̄t
corrigere subditos ꝛ ꝑcutere lenit̄ sine metu excōi-
catōis cā correctōis:ꝛ nō ex odio ex̄.eo.ti.c.ex teno
re.Lenit̄.n.hoc facere debēt.qꝛ leuit̄ castigatus re
uerētiā exhibet castigāti.45.di.cū bt̄us.Et glo.sup
verbo magisterij. adduc̄ ꝯcordātiā capl'i.i.de sen.
exco.Et dic̄ ꝙ modica ꝛ lenis castigatio ꝑmissa est
doctori.ff.ad legē aqliā.l.5.ī fine.Et d3 ēē doctrina
magr̄i humilis.de ma.ꝛ obedientia.c.humilis..vbi
plēs ꝯcordātias īuenies ad hec.Et nimia seueri-
tas culpe ꝯnumerat̄.ff.ad legem aqliā.l.ꝓceptoris.
Et glo.sup verbo de familia.dic̄ sic. ¶ Nota ꝙ qs
familiā suā corrigere d3:cū ei ꝯpetat iure ꝓie ptā-
tis.23.q.4.c.duo ista.ꝛ.45.di.§.Salomon.ꝛ.c.di
sciplina.Et q suoꝝ domesticoꝝ curā nō h3 fidē ne-
gauit.47.di.§.necē ad fidem.ꝛ.C.de p̄ria potesta-
te.l.si filius.Et non solū pr̄ sed etiā ꝓping dome-
sticos suos corrigere debēt.C.de emēdatōe ꝓpin-
quoꝝ.l.vna. Et habes dic̄ eadem glo.ex hoc.tex.
sex casus ī qbus lic3 corrigere ꝛ ꝑcutere clericū sine
excōmunicatōe. vt q hn̄t offm̄ in ecclesia seniores:
ꝓlatus:magister:dn̄s domus:ꝛ ꝯsanguinei. Sūt ꝛ
ꝛ alij casus vbi qs non īcidit in canonē vt si iocosa
leuitate clericū ꝑcutis.ex̄.eo.c.i.Itē si inueniat eū
cum m̄re:filia:vxore:ꝛ sorore.Itē si vim vi repel-
lit īncōtinēti.ex̄ eo.c.si vero alicuius.§.2.ꝛ.3.Itē
clericus si post trinā correctionē nō se corrigat:ꝑdit
hoc beneficiū.ex̄.eo.ꝯtingit:ꝛ.c.in audientia.Hec
oīa in glo.ꝓdictis in.c.ꝓdicto.cū voluntate.de sen.
excō.Hic potes tu multam practicā colligere si vo
lueris:vt ex dictis satis cernitur.Tertio fallit i ca-
su iocositatis.ex̄ de sē.exco.c.i.vbi dicit sic tex.Su
per vero eo quod ꝯsiliu3 postulasti.ꝛ infra.Quod
si clerici infra puberes annos se adinuicē:aut vn'
ad alterū ꝑcusserint: non sunt ad apostolicam se
dē mittēdi.qꝛ eos etas excusat Nec clerici si sīt ple-
ne etatis:ꝛ non odio vel inuidia vel idignatōe: sed
leuitate iocosa se adiuicē ꝑcutere contigat.Nec
magister scholarē clericū intuitu disciplinę: vl' cor-
rectionis ꝑcusserit qꝛ non pōt in ipsis iniectio ma-
nuum violenta notari.Ceterū si ex odio idē scho-
lares vel seculares clerici sese percusserint ꝓ sua
absolutione debent ad apostolicā sedē venire.hec
ibi Alex.3.Et glo.sup ṽbo.excusat.dicit.Excusat
qnidē nō ab excōicatione: sed quo ad hoc ꝙ nō sūt
mittendi ad curiā pro absolutione.vt p3 extra eo.
c.q̄uis.ꝛ.c.vl.Et multa ponuntur in glo.q̄ ꝯcor-
dant cū supradictis:q̄re ꝛc̄.Et sic habes primū ꝓ
ctum declaratum quo ad vituperationē persona-
rum ecclesię.¶ Quantum ad 2m punctum qḋ ad
honorem personarū ecclesię spectat videlicet.In
furantes vel occulte reliquias sanctorū accipiētes.
vt secretiori ꝛ honorabiliori modo ꝛ loco ꝯseruent̄
sacrilegiū ꝯmittant.Et dico breuiter ꝙ cum sacri-
legiū fiat.quādo accipit̄ sacrum de sacro vt dcm̄ est
supra.in.c.siqͥs suadēte.17.q.4. ꝙ tales reliquie
trāsportari non possunt sine licentia pape: vel ep̄o-
ru3: vel sancte sinodi.de ꝯse.distin.i.c.corpora.Et
quō fieri debeat.ibidē notatur. Multotiens enim
sancti vilissimū locū sibi in sepulturā eligunt:ꝛ quā-
doq3 siquis transferre curauerit: aut transportati
ad propriū locū redeunt:aut se moueri non sinunt.
Exēplū in promptu est de beato Philippo nostri
ordinis cum Florētini a tuderto noctu asportarent
infantes clamare ceperūt. Corpus Philippi vir-
ginis gloriose serui asportat̄ ꝛc̄. ¶ Ad 3m punctū
de reliquijs reseruatis in domo secularium: vel por-
tatis ad collū. Dico s̄m btm̄ Tho.scḋa scḋe.q.96.
ꝙ eadē est ratio de reliquijs ꝛ verbis scriptis.Nā si
relige portent̄ ob maiorē scōꝝ fiduciā:non erit illici
tum. Si aūt circa hoc aliquid vanū ꝛ supsticiosum
attēderet̄: vtputa ꝙ essent triāgulares:ꝛ huiusmo-
di:qḋ non ptinet ad scōꝝ reuerentia3: sed supersti-
ciosam vanitatē erit omnino illicitū.Si aūt queres
quid sit attendendū in verbis scriptis:ne supsticio-
sum quid fiat.ait idē doctor ꝙ primo cauendum est
quid scribatur vel proferatur . ne scilicet aliquid sit
ad inuocationē demonū ptinens.vel falsitatem cō-
tinens.Secūdo ne caracteres illis misceant̄.Ter-
tio ne in scribendo ponat̄ superstitio: vt cum cala-
mo tali: vel ligēt̄ cum filo tali: ꝛ die tali:ꝛ similia.
de quibus ad plenū.26.q.5.c.non liceat. ꝛ alijs plu
ribus capitulis:qꝛ de hac materia ad plenū tractat
ibi Gratianus.q̄re ꝛc̄. ¶ Nūc videamus aliquas
ꝯtumelias que fiūt circa ecclesias dei.Et primo vi
deamus in qb's casibus ecclesia xp̄iana violet̄.Et
ꝙ debeat recōsecrari. Et dico ꝙ in tribus casibus
reconsecranda est. videlicet.in casu destructiōis par
tis.in casu destructiōis totius: ꝛ in casu dubitatio-
nis. ¶ Primus igitur casus est i destructione par-
tis.Unde posito casu ꝙ ecclesia cōbusta sit.Et pa-
rietes sint in totū vel in maiori parte destructi tunc
reconsecranda est cum fuerit reparata: vt patet de
ꝯse.di.i.c.ecclesijs.Si vero solum tectum: vel ali-
qua pars ꝯsumpta esset non debet recōsecrari: ex-
tra.de ꝯse.eccle.vel alta.c.ligneis.vbi dicit sic.Li
gneis edificijs ecclesię vestre casu ꝯsumptis: pari-
tibus tn̄ illesis ac mēsa ꝓncipalis altaris i sua extre
mitate modicā passa fracturā. Et infra.Ingsimus

tue talit' duxim⁹ rñdēdū: q cū parietes i sua integri tate pmāserint ⁊ tabula altaris mota vel enormit' lesa non fuerit ob cām pdictā: nec eccl'ia nec altare dz denuo ɔsecrari. hec ibi Alex.3. Et glo. sup ver bo parietes. ait sic. Quādiu parietes integri sūt: nō ē ecclia recōsecrāda: qꝛ i parietib⁹ ɔsecrat' eccl'a: ⁊ nō in tectis: aut si successiue repati eēnt. d ɔse. di.j. de fabrica. ⁊ adduc'.c. pposuisti. ⁊.c.j. ex. eo. ti. ⁊ di cit q ea q dicta sūt ibi pnt dici hic. Capl'z.j. dic' sic. Ad hec si altare motuz fuerit: aut ille lapis solūmō suppositus q sigillū ɔtinet ē cōfractus: aut ēt dimi nut⁹: dz denuo consecrari. Propt' hoc vo nequaq̄ȝ reiterare suā cōsecrationē eccl'ia ɔsueuit: lz id qdā canones innuere videat'. hec ibi. Istud capl'm respō det an eccl'ia debeat recōsecrari qn solū altare vel lapis cōtinēs sigillum qd .s. fit in ipo lapide in cōse cratiōe altar'z: erit destructū enormit' itellige vt dic' ī glo. Et dic' h° capl'm q nō dz recōsecrari eccl'ia: sed altare tm̄. h° dic' in sn̄ia h° capl'm. Volo hic no tare que ponit glo.j. Exponit.n. altare.i. mensa al taris. Sic eni dic' ⁊ exponit'. de ɔse. di.j.c. si motū. Qn̄ tabula consecrata de loco ad locū mouet': nec mi cōsecrat'. de cōse. di.j.c. cōcedim⁹. Et qd dic' mo tū.i. mutatū quo ad formā.i. qꝛ formā amisit ppter diminutionē vel augmētū: cū hec sit forma rei. ar. so.q.2.§. h° ius. idē si mēsa altaris sit enormit' fra cta: qꝛ ɔsecrādū est altare: vt pz ex. eo. ti.c. qd in du bijs. ⁊.d.c. ligneis. Cōsecratio altaris pcipue itelli git' i ɔiūctiōe mēse.s. lapidis supioris: ⁊ structure i ferioris. Et ita si mēsa fuerit mota: vel aliqs de la pidib⁹ tāgēs ipam mēsā: execratū ē altare: ⁊ dz ite rū ɔsecrari. Sz si aliqd addat' altari nō recōsecrat' sz sacrū trahit ad se nō sacruz: vt i.d.c. qd i dubijs. eo. ti. hec gl. illa.j. Hoc āt vltimū dictū.s. sacrū tra hit ad se ⁊c. dic' Hosti. q hz locū i liquorib⁹: ⁊ i hijs q pmixtiōe cōfundunt': al's sec⁹. Plura hic dicere possem⁹: sz accipiam⁹ secūdum casū. ¶ 2⁹ casus in quo ē recōsecrāda ecclia ē i casu destructiōis toti⁹: vt qn tota eccl'ia vel maior ps destructa ē. Sed po ne q isdē lapidib⁹ reedificaret': nunquid recōsecra bit'? Dico q sic: vt de ɔse. di.j. de fabrica. Sz pone q parietes successiue reparent': qd dicēdū? erit ne alia eccl'ia? Dico q nō: sz itelligit' eadē: ⁊ iō sufficit q tm̄ reconcilie' cū aq̄ exorcizata: ⁊ cum solēnitate missē. ¶ 3⁹ casus est in casu dubitatiōis: vt qn dubi tat' an fuerit consecrata: nec ne. aut qn nō apparet aliq̄ pbatio d h°. Sz qn psumit' ɔsecrata? Dico qn de hoc apparet aliq̄ scriptura: vel in instrō donati onis: vel in libro eccl'ie: vel i colūna: vel in tabula marmorea: ⁊ huiusmodi: vel ēt si appareat vn⁹ te stis de visu vel auditu. de ɔse. di.j.c. solēnitates de dicationū. Et itelligas tales semiplenas pbatiōes sufficere vbi nō ēēt de h° ɔtētio p quā tolerat' illa pbatio: vt qꝛ fieret alteri piudiciū: vt.c. pposuisti. eo. ti. ⁊ de adulterijs.c. significasti. qre ⁊c. Nota ad hoc glo. sequētē. ¶ 2° videam⁹ qn ecclia recōcilia ri ⁊ nō ɔsecrari debet. Et hoc est in multis casib⁹. Primo ppt homicidiū vel enormē sāguinis effusi onē in eccl'ia cōmissam. ex. de ɔse. ec. vl' altar'.c. p posuisti. qd etiā superi⁹ allegauim⁹. vbi dic' sic tex.

Proposuisti q veniētib⁹ ad ecclesiā beati Jacobi ex diuersis regiōib⁹ pegrinis: ⁊ volētibus alijs ab alijs p ɔtētiōes vel rixas aliaris de nocte custodi am vēdicare: homicidia cōtingunt interdū: ⁊ aliqn vulnera inferunt'. Et infra. Fraternitati tue bre uit' rndem⁹ q manēte ecclesia vel altari ipa recōci liari poterit p aquā cū vino ⁊ cinere benedictā. h° ibi Alex.9. Et nota q aq̄ dz benedici p epm: vt.c. aq̄ p epm. ex. eo. ti. Volo notem⁹ glo. ibidē. qꝛ facit multū ad supdicta. dic'.n. sic. Nō q eccl'ia dz recon secrari vel recōciliari pmo si dubitaret' an sit cōse crata. Idē de altari qd propt' dubiū debet reconse crari. de cōse. di.j. eccl'ie vel altaria. qꝛ nō dr itera tū qd nescit' esse factū. de consc. di.j.c. solēnitates. Itē si eccl'ia ē exusta tota: vel maior pars debet ite rum cōsecrari. de cōse. di.j. ecclesijs. ⁊.c. semel. Si vo tectū corruit ⁊ parietes illesi remanent: vel etiā modicū de ipis parietib⁹ destructū fuerit nō dz ppt' h° cōsecrari. ex. eo.c. lineis. Et si tota eccl'ia sit de structa ē vel maior ps dz cōsecrari. si successiue: suf ficit aspsio aq̄. de cōse. di.j.c. de fabrica. Pro remo tiōe altaris vel fractura eoꝝ nō reconsecrat' eccl'ia sz altare: vt dictū ē i.c.j. ex. eo. ti. Pro sāguis effusi one ⁊ adulterio dz tm̄ recōciliari: vt pz.i.d.c. ppo suisti. ⁊ de adulterijs.c. significasti. ⁊ ex. eo.c. vl. ⁊c. vides quātū h° glo. cōfirmet oia q dicta sūt. qre ⁊c. Quare cōcludam⁹ q ppt' homicidium vel ēt enor miē sāguis effusionem recōciliāda ē eccl'ia. Sz si le nis effusio fuerit: vt si casus sāguis emitteret' d na rib⁹ vel simile: nō ē recōciliāda. ¶ 2⁹ casus est ppt' adulteriū vel semis effusionē: vt i.d.c. significasti. ex. de adulterijs. Fac' ēt dictū.c. vlt. ex. de cōse. ec. vel altaris ⁊c. Sz amore dei āteq̄ vlteri⁹ pceda m⁹ declara hic mihi pr Ambrosi. an quecūq; semi nis effusio recōciliādā faciat ecclesiā. Dico q non. Vn̄ gn̄alit' nō dz recōciliari nisi p adulterio fornica tiōe: sodomia: ⁊ sil' bus inhonestis de cōse. di.j. in ecclesijs. ⁊ ex. eo.c.j. Vn̄ ppt' pollutionē nō ē recō ciliāda: ⁊ ēt p supdictis nō ē recōciliāda qn sūt oc culta: sz solū qn sūt manifesta: vt.d.c. significasti. ex. de adulte. Idē dic' Jo. an. i.c.j. ex. de consc. ec. li.6. Sz ponam⁹ pr q qs i loco sacro suā vxorē carnalit' cognoscat: reconciliabit' ecclesia? Dico q credo q sic: vt tenet Jo. an. qre ⁊c. ¶ 3⁹ casus ē qn excōica tus fuerit in ecclesia sepultus. de cōse. di.j.c. eccle siā. ⁊ ex. eo.c. cōsuluisti. vbi dic' sic tex. Cōsuluisti. ⁊ infra. Cimiteria in qb⁹ excōicatoꝝ corpora sepe liri cōtingit recōciliāda erūt aspsiōe aq̄ solēnit' be nedicte sic in dedicatiōib⁹ ecclesiaꝝ consueuit. hec ibi Alex.9. vbi glo.j. sic ait. Sic q° ecclesia recōcili at': ita ⁊ cimiteriū cū sit cōsecratū: vt hic pz. Et illa corpora si discerni poterūt sūt exhūēda. ⁊ ex cimite riū ejiciēda. ex. de sepulturis.c. sacr'z. Et eadē gau det ecclesia ⁊ cimiteriū emunitate. 17.q.4.c. siquis cōtumax. ⁊.c. se. ⁊ ita idē iuris ē i accessorio ⁊ pnci palit'. ex. de efficio delegati.c. pudentiā. §. vl. cum suis cōcordātijs. hec pdicta glo.j. ¶ 4⁹ casus est si ecclesia: ab epo publice excōicato cōsecrata sit. Nā sm̄ Hosti. si corpus excōicati ecclesiā polluit. mul to magis vbi ipsa consecratio per os ⁊ manus ex.

cōicari perficit. quare τc. Ubi generalit̄ accipe istā regulā q̄ eccl'ia cōsecrāda τ recōciliāda ē p manus epi diocesani: vel p aliū de licētia diocesani. p simplices sacerdotes nō pōt ēt si sit ꝯsuetudo. ex̄. d cōse. ec. vel altar3. c. aq̄. Dic̄ tn̄ Inno. q̄ ex cōmissiōe dn̄i pape sacerdotes simplices pn̄t eccl'iaȝ recōciliare. aq̄ tn̄ ꝑus p epm̄ bn̄dicta. Et vt scias qd dic̄ ꝑdictū. c. aq̄. audi. dic̄. n. sic. Aq̄ p epm̄ benedicta ecclesiā posse recōciliari p aliū epm̄ nō negam⁹. p sacerdotes simplices de cetero fieri ꝓhibētes nō obstāte ꝯsuetudine ꝓuincie Bracharēsis: q̄ dicēda poti⁹ ē corruptela. q̄ lȝ eps cōmittē valeat q̄ iurisdictionis existūt q̄ ordinis epalis tn̄ sūt nō pōt inferioris gradus clericis demādare. Qd āt mādantib⁹ epis sup recōciliatione factū ē hacten⁹ p eosdē misericordit̄ toleram⁹. hec ibi. Glo. ponit ꝯcordātias de ꝯsuetudine. τ q̄ sūt illa q̄ sūt iurisdictiōis τ nō ordinis: vt iudicare: cognoscere d causis: bn̄ficia ꝯferre: τ silia. q̄ pōt eps p simplicē sacerdotē opari. vide ibi magna glo. ē. q̄re τc. ¶ Quātū ad tertiū pūctum circa ecclesias. v3. Utrū loca vbi sepulta fuerāt corpora paganoꝝ possint cōsecrari. Dico vt ex dictis p3 q̄ sic. dūmō ꝑus dicta corpora exhumenť τ ꝓijciātur vt cadauera caniū τ aīaliū brutoꝝ. ex̄. de sepultur3. c. sacris. vbi dic̄ sic tex. Sacris canonib⁹ ē institutū vt qb⁹ nō cōicauim⁹ viuis: nō cōicem⁹ defunctis. τ vt careāt ecclesiastica sepultura q̄ ꝑus ab ecclesiastica vnitate ꝑcisi: nec ī articulo mortis ecclesie recōciliati fuerint. Uñ si ꝯtingat interdū q̄ vel excōicatoꝝ corpora p violētiā aliquoꝝ vel alio casu in cimiterio ecclesiastico tumulēť: si ab alioꝝ corporib⁹ discerni poterūt: exhumari debēt. τ ꝓcul ab ecclesiastica sepultura iactari. q̄ si discerni nō poterunt expedire nō credim⁹: vt cū excōicatoꝝ ossib⁹ corpora nō extumuleňť fideliū. cum sic iustis sepultura nulla vel vil'ita ipsis tā celebris. vel speciosa non ꝓsit. Hec ibi Inno. 9. S3 ponam⁹ q̄ ante mortē tales excōicati recōciliari petāt: nec p ipsos steterit: τ ita excōicati moriaňť: qd faciēdū? Dic̄ glo. i. ibidē q̄ absoluēdi sūt post morte3. τ adduc̄. c. a nobis. ex̄. de sen. ex. vbi de h°. τ. 26. q. 6. c. q recedsit. Cum ꝑdicto verbo speciosa. ꝯcordat. c. aīe defunctoꝝ. 13. q. 2. Et hec volo sufficiāt quātum ad eccl'ias. Circa res ecclesie mobiles τ īmobiles tria alia pūcta sub iūgam⁹. ¶ Primo. n. q̄riť an mulieres abluēdo vel alit̄ tāgēdo res sacras mortalit̄ peccēt: τ sacrilegiū cōmittāt. Et quātū ad h° dico tres regulas. ¶ P° regula ē q̄ res sacrate: vt corporalia altariolū: calices: τ huiusmodi nō sūt abluende p laicos nec ēt p mulieres sactimoniales: s3 h° poti⁹ spectat ad officium diaconi cū humilib⁹ ministris de ꝯse. di. i. c. nemo. ¶ 2° regula ē. q̄ aliud ē dicere res sacra: τ res sacrata. Res sacra est ois res cultui diuino dedicata. S3 res sacrata ē res exorcismo cōsecrata: vt calices: altariolū: τ huiusmodi. Ois. n. res sacrata est sacra: τ nō ecōuerso. ¶ Ex q̄ seqť tertia regula q̄ res sacras pn̄t mulieres tāgere τ tractare. sic lauare camisias: tobalias: τ hi⁹. S3 bn̄ dicerē q̄ cu3 pānis mulieꝝ nō imiscerēt si possibile eēt. qm̄ sacra cū nō sacris nō bene ꝯueniūt. τ p ꝯn̄s reliquiť q̄ peccāt. ¶ 2° q̄riť an vasa sacramētalia τ hi⁹ possint in vsus laicos sine pctō ꝯuerti. Et dico q̄ nō: imo dico q̄ qcūq3 h° faciūt mortalit̄ peccāt: vt cōiť doctores dicūt. Sed qd agendū qn̄ sūt cōsūpta τ inutilia ecclesie? Dico debēt cōburi: τ cineres ī ecclesia reponi. 19. q. 3. q̄ semel. τ. c. qm̄. d cōse. di. 1. c. alta. S3 ponam⁹ q̄ nō sint cōsūpta: s3 reparēť: nūqd debēt recōsecrari? Dico q̄ nō: q2 vt dr̄ in. c. qd in dubijs ex̄. de cōse. ec. q̄ sacru3 trahit ad se nō sacrum. Et lȝ ītelligat de nō liqdis τ cōmiscibilib⁹: vt dic̄ Host. τ ēt capl'm ondit dicēs. Nō negam⁹ qn oleū non ꝯsecratū ꝯsecrato possit oleo cōmisceri: tn̄ fac̄ ēt ad ꝓpositū: q2 cōiť doctores dicūt q̄ si talia reportarētur manēte suba: q̄ reiterato ꝯsecrari nō oz: ēt si ꝑtes plures reficianť: sec⁹ si tota forma sil' soluerēť q2 tūc recōsecrari debent. ¶ S3 occurrit dubiū an res sacre vēdi possint. Dicūt doctores q̄ sic pp necessitatē: τ h° dū ī eadē forma alteri ecclie vēdāť: s3 qn̄ penit⁹ ꝯfracta sūt cuilibet vēdi pn̄t. de ꝯse. di. i. c. ligna. S3 ꝯ arguo sic. relige scōꝝ vēdi nō pn̄t. ex̄. de re. τ ve. scōꝝ. c. i. τ de ecle. mi. c. cū Marthe. §. vi. τ. C. de sacrosā. eccle. l. nemo. τ rō istoꝝ vt dicit glo. sup. d. c. i. de reliquijs τ ve. scōꝝ ē ista: q2 res sacra nō recipit estimationem. ff. de reꝝ diui. sacra loca. §. vi. Et vēditio nō pōt eē sine ꝑcio: vt īstituta d emptiōe τ vēditiōe. §. ꝑciū. τ. ff. codē. l. sine ꝑcio. Ergo p ꝯn̄s ꝯcludať q̄ spūalia vēdi nō pn̄t: vel ēt spūali ānexum. ex̄. de simonia. c. q̄relā. τ de iure patronat⁹. c. de iure. imo dicūt doctores q̄ q spūalia vēdēt crimē capitale cū simonia cōmittit. i. q. i. c. q studet. Et iō dictū. c. i. d reliquijs. ꝓhib3 ne relige vēdi possint. hec dic̄ dicta glo. Dico q̄ silitudo nō tenet: q2 corpora scōꝝ de qb⁹ dicta iura loquuntur sūt scā τ scīn̄ estimari non pōt: vt dictū ē. Uestes āt sacerdotū pallia: mātilia: planete nō sūt scā: lȝ sint scō cultui dedicata: nec sūt sacrata p exorcismū. q̄re τc. ¶ Circa tertiā difficultatē q̄ inuestigāda est circa res ecclie: q̄riť q̄3 graue sit eoru3 pctm̄ q bona ecclie vsurpāt. Ueu aīa mea dic q̄so. Si tā graue pctm̄ ē res ecclesiasticas paꝝ venerari τ ipudice: τ sine reuerētia tractare: q̄3 grauit̄ dlinq̄nt q bōa ecclesie deuorāt τ vsurpant? Audi. c. q rapit. 17. q. 4. Qui rapit inqt pecuniā, primū fur iniqtatē facit. q āt pecuniā aut res ecclie abstulerit sacrilegiū fac̄. hec ibi Anacletus papa. Idē. 10. q. 2. c. scōꝝ patrū. τ. c. hāc ꝯsuetudinē. τ. c. q2 sacerdotes. Audi pulcherrimū capl'm. τ sūt vba barbati Hiero. ad Damasū papā. Quia igt sacerdotes ꝓ ppl'o orare debēt quoniā oblatiōes τ elēmas accipiūt: q̄ frōte ꝑsumūtur laici oblatiōes q̄s xp̄iani p pctis suis offerūt: vel ipsi comedē: vel alijs ꝯcedē: cū ipsi nō debeāt ꝓ ppl'o orare. hec ibi. Inde hi⁹ excōicať hoīu3 gen⁹ ab eccl'sia. Audi. c. scōꝝ patꝝ sup'ri⁹ allegatū. Sāctoꝝ inquit patꝝ canonib⁹ ꝯsona sācītes oblatiōes de sacratissimo altari beati Petri τ Pauli apl'i: τ saluatoris: τ scē Marie rotūde: aut de alijs ecclesiaꝝ altaribus: siue crucibus a laicis auferri penitus interdicimus: τ sub districtione anathematis ꝓhibemus τ ecclesias a laicis incastellari aut in seruitutem redigi auctoritate apostolica ꝓhibemus. hec ibi Ca-

lict⁹ papa. Quid hic dicā de his q filios hñt. ⁊ aiũt.
Volo q iste fili⁹ me⁹ efficiat̃ cleric⁹. ⁊ iduũt illũ ha
bitu clericali: q sub simulata veste canonicatũ q̃rũt
⁊ sic plurimis annis viuunt de p̃rimonio crucifixi.
Cũq₃ tps nubēdi se offert: aliũ filiũ minorẽ clericũ
substituũt. ⁊ sic de gñe i gen⁹ oĩs p̃rimoniũ pauper
cuu deuorãt crucifixi. O p̃dones. o fures. o aiarũ
v̄rar ⁊ pauper crassatores: nōne cernit̃ eccl'iaz dei
vos destruere ⁊ ɔsumere: quō ad veniā ⁊ celestē pa
triā festinabitis: Nō. n. remittit̃ pctm̃ nisi restituat̃
ablatũ. ex̃. de vsur. c. m̃aifestũ. li. 6. Et pnia nō agi
tur: s₃ simulat̃ si res aliena nō restituat̃. 14. q. 6. c. si
res aliena. S₃ de h⁹ sat̃ ad p̃ns. q̃re ex his nouem
dubijs tactis sat̃ p₃ v̄itas scd̃a p̃ncipal' h⁹ p̃me cō
clusiōis ẽtic' ɔsideratiōis. ℂ Quãtũ ad tertiā vi. di
co q summe peccãt qui eor̃ filias ɔ̃ ear̃ volũtatẽ mo
nachas faciũt vt expēsas nubiles vitẽt. Hec sunt q̃
eccl'ias ⁊ monasteria scãdalizãt: ⁊ alijs p̃bẽt ex^m de
linqnēdi. Si qs certe sciret quãtas de⁹ maledictio
nes minet̃ talib⁹: nō dico moachas turpit̃ agnosce
ret: sed nec qdē aspicẽt nisi facie velata. Audi quo
noie p̃dictas vocet eccl'ia. Veni ingt spõsa xp̃i: ac
cipe coronā ⁊c. Ergo q tales violat xp̃i spõsā rapit
⁊ p ɔ̃ñs dign⁹ grãdi pena: imo maiore q̃₃ i lege ve
teri: vbi adultera lapidabat̃. Et quot crimina com
mittat hi⁹ gen⁹: notat̃ i glo. i. c. v̄ginib⁹. 27. q. j. Et
quō puniat̃ mulier: ponit̃ in. c. de filia. ⁊. c. de vota
peccãte. eadē cã ⁊ q̃stiōe. quō ãt puniat̃ vir: ponit̃ i
c. siqs ep̃s. eadē questiōe. vbi dr̃ sic. Siqs ep̃s: aut
p̃sbyt̃: aut diacon⁹: aut lector: aut psalmista: aut ho
stiari⁹ cũ mliere sãctificata deo mechat⁹ fuerit: de
ponat̃: q₂ xp̃i spõsā corrupit. si v̄o sit laic⁹ excōicet̃.
hec ibi. Propterea i. c. j. de religio. domi. li. 6. pōit̃
regula gñalis q moniales mōasterij clausuras exi
re nō liceat: nec alij ad illas ĩtrare: nisi cã legittima
⁊ licẽtia supioris inueniat. Et q̃₃ grauit̃ ipe peccẽt
p secularũ domos discurrẽtes: clare p₃ in p̃ncipio
dicti capli. q₂. s. grauit̃ deũ ⁊ suā religionē offēdũt.
Etsi eẽt ɔsuetudo in ɔ̃riũ: nō valet cōsuetudo tal'.
Cōsuetudo. n. que i piculũ aiar̃ inducit seruari nō
d₃. vt. c. j. de cōsuetudine. li. 6. ⁊ i. c. mala. di. 8. Et
quãta honestate viuere debeãt: notat̃ i clemẽtina
t. z. §. j. de statu mo. Et aliq̃ bona notãt̃ i gl. ibidē.
Et nō q etiā monachis ⁊ religiosis nō licet p alie
nas discurrẽ domos: vt in. c. placuit. 17. q. j. ⁊ in. c.
magnope. ⁊ i. c. sup specu. ne clerici vel monachi.
li. 6. Nā sicut piscis sine aq̃ vita caret: ita monach⁹
sine monasterio. vt dic̃ dictũ. c. placuit. Et rē insã
dã legi. c. j. de religio. domi. glo. p̃ma in clemẽtinis.
vbi dr̃ q monialiũ monasteria q̃dã sunt q̃si p̃stibu
la. Etsi longi⁹ p̃cedere vellē: mira audirem⁹. vide
de hoc. 18. q. z. c. diffinimus. ⁊. c. in decima. Et hec
sufficiãt q̃ñtũ ad conclusionem p̃mã.

ℂ De pena sacrilegij. Conclusio. II.

Capé secũdã ɔcl'onẽ. v₃. Sic act⁹ ihone
sti i tēplis dei facti īdecẽtissimi ⁊ pleni de
decore sũt: ita ⁊ pena turpissima illa ppe
trãtes plectēdi sũt. Vbi tres ingram⁹ vi.
v₃. ℂ p̃^a vi. ē. an pctm̃ sacrilegij sit vnũ vl' plures.
ℂ 2^a. ē. q pena plectēdi sũt sacrilegi. ℂ 3^a vi. ē. qs ē

q absoluat a sacrilegio. ℂ Quãtũ ad p̃mā vi. dico
q sacrilegiũ nũq̃₃ cōmitti pōt qn plura pctā cōmit
tãt̃. ⁊ ad min⁹ duo. v̄bi grã. Tu fornicaris in eccl'ia
hic duplex ē pctm̃. v₃. fornicatio q̃ in se sp pctm̃ est.
Vñ fornicari nũq̃₃ licet. ⁊ oĩs fornicator si bñficiat⁹
ē: p̃uãdus ē bñficio. ex̃. d̃ coha. cle. ⁊ muli. c. si ãt. cũ
gl. Et q̃₃uis s̄m ciuiles leges simplex fornicatio cri
mē nō sit: tñ s̄m canones crimē ē. 32. q. 4. c. nemo.
cũ gl. Cōcurrit g⁹ p̃mo fornicatio q̃ ē pctm̃: ⁊ postea
ɔcurrit irreuerẽtia quā exhibes locis ⁊ reliquijs sã
ctis: ⁊ sic de alijs. ob quā cã₃ recolo me ɔsuluisse ni
miā nostrā fragilitatē attēdēs: ne relige portarent̃
ad collũ ne aliquo mō sacrilegiũ icurram⁹. Et hãc
nō regulā gñalē: q tãto grauı⁹ ē pctm̃ sacrilegij: q̃̃
to res i quā peccat̃ maiorē obtinet sãctitatē. Vñ si
sacrilegiũ cōmittat̃ i psonā ⁊ i locũ sacrũ grau⁹ erit
i psonā q̃₃ i locũ sacrũ. q₂ sãctitas loci ordinat̃ ad sã
ctitatē psone. Et sic ẽt cōpando psonas ad psonas
⁊ locũ ad locũ. Si v̄o sacrilegiũ in alias res sacras
cōmittat̃: tũc diuersos h₃ gradus s̄m sacrar̃ rer̃ di
uersitatē. Int̃ q̃s sũmũ gradũ obtinẽt sacra qb⁹ hō
sãctificat̃ quor̃ p̃cipuũ ē eucharistie sacrm̃: qđ cōti
net ipm̃ sacrũ xp̃m. Et iō sacrilegiũ qđ i ipm̃ cōmit
tit̃ grauissimũ ē. post h⁹ p̃mũ obtinẽt locũ vasa cōse
crata ad ipor̃ sacror̃ susceptiōẽ. post hec imagines
sacre: i qb⁹ quodãmō ipe psone sãcte venerãt̃. dein
de subsequunt̃ q ptinẽt ad eccl'ie ornamẽtã vel mi
nistror̃ sustẽtationē ordiata sũt: siue sint mobilia si
ne imobilia. Quo ordine attẽto colligē possum⁹ qđ
sit sacrilegiũ mai⁹. qđq₃ min⁹. Et sic p₃ p̃ma v̄itas.
ℂ Quãtũ ad secũdā vi. dico q triplex est pena sa
crilegij. s. ciuil' canonica: ⁊ diuĩa. Ciuil' ē q ex atro
ci iniuria psone eccl'ie illata capital' sñia erat. C. d̃
epi. ⁊ cle. l. siqs i hoc gen⁹. Si v̄o atrox iniuria nō
eẽt: aut alio mō sacrilegiũ cōmittebat̃: tũc arbitrio
iudicis ɔsiderata q̃litate psone loci: tpis: ⁊ ɔsuetu
dinis relinq̃bat̃. ff. ad. l. iul'. pecu. l. lege. §. j. ⁊. l. sa
crilegij. Pena a s̄m canones duplex est. s. spũalis: ⁊
tpalis. Spũalis ē excōicanōis gladius. Nã p sacri
legio i psonā eccl'iasticā ē excōicatio maior ipo iu
re. 17. q. 4. c. siqs suadẽte. qđ ẽt superi⁹ ad l'ram no
tauim⁹ in p̃ma ɔcl'one hui⁹ tertie ptis. Pro reb⁹ ãt
ecclesiasticis ē minor excōicatio. Sũt tñ aliq casus i
qb⁹ ẽt cadit maior: vt cu₃ qs incēdit vel frãgit rem
ecclesiasticā de quo ē casus. ex̃. de sen. excō. c. ɔque
sti. vbi de qbusdã ɔfringẽtib⁹ eccl'ias quasdã regni
ep̃at⁹. sic dicit tex. ad l'ram parũ post p̃ncipiũ. Qm̃
ingt grauia sũt: nec clausis debẽt ocul' pteriri. man
dam⁹ q̃ten⁹ si ita est: memoratos sacrilegos excōica
tos nũciẽtis ⁊ faciatis sicut excōicatos arctius eui
tari: donec passis iniuriā cōgrue satisfaciãt: ⁊ dãna
data resarciãt: ⁊ cũ l'ris vestris rei veritatē ɔtinē
tib⁹ apostolico se conspectui repsentẽt. hec ibi Cle
mēs ternus. sup quo. c. glo. j. sic ait. Ergo videt̃ ex
hoc q ipo iure sint excōicati. Qđ verũ ē de violato
rib⁹ eccl'iar̃ seu incēdiarijs. 11. q. 3. c. canonica. ⁊ 17.
q. 4. c. oẽs eccl'ie. Alij v̄o nō sũt excōicati ipo iure:
s₃ excōicãdi. ⁊ allegat q̃ dixit sup. c. tuanos. eodem
ti. vide istã glo. i fine h⁹ ɔcl'onis. Si vis scire casus
excōicatiōis maioris ⁊ minoris. vide i pisanella ex

cõicatio τ absolutio τc. Pena vo canonica tpalis ẽ pena pecuniaria.17.q.4.c.qsqs. vbi dĩ sic. Quisqs inuẽt⁹ fuerit re⁹ sacrilegij epis vł abbatib⁹: siue psonis ad q̃s q̃rimonia sacrilegij puenerit: libras examinati argẽti purissimi.30.cõponat. Et hoc intellige fm varietatẽ psonar in qb⁹ cõmittit̃ sacrilegiũ: vt sigs subdiaconũ occiderit.300.solidos cõponat.q ãt diaconũ.400.q vo p̃sbytex.500. Idẽ i.c.j. sigs i atrio.τ.c.sigs ɔtumax.τ.c.sigs deiceps. In qb⁹ capitulis diuerse ponunt̃ pecuniarie pene q̃ fm quãntatẽ criminis: loci: psone.τ cõsuetud'is iponẽde sũt. Idẽ i.c.q diaconũ.τ.c.q occiderit. Et nõ φ solidus accipit̃ p ducato.τ.3z. ducati vnã librã anri cõponũt. Pena vo dina fuit lepra. vt patuit i Giezi seruo. Naaman. q̃re τc. ¶ Quãtũ ad t̃tiã vi. dico regularit̃ φ injcictes man⁹ violentas i clericos nõ pñt nisi a papa absolui. vt i.d.c.sigs suadẽte.17.q.4. It̃ τ a legatis de latẽ pape missis ad aliquam puinciã: vt pз i.c. ad eminẽtiã.ex̃.de sen.excõ. vbi dĩ sic. Ad eminẽtiã sedis aplice.τ infra. Sic ex pte tua nr̃is ẽ aurib⁹ intimatũ vbi extat dubiũ vtrũ absolutiõis bñficiũ assequãt̃ q ppt̃ iniectiõez manuũ in clericos: vł alias religiosas psonas excõicatiõz incurrerunt: τ a legatis cardinalib⁹ q a latẽ Romani põtificis destinãt̃: p tpe absolnũt̃ cum hi delegati mãdatũ sup h° nõ oñdãt expssũ. Sup quo ita te volum⁹ obsuari: vt eos habeas absqз oi excõicatiõis scrupulo absolutos: quos ɔstitit a talib⁹ bñficiũ absolutiõis adeptos. hec ibi. Et gl. sup vbo p tpe. dic̃ φ isti ĩ anc̃tẽ hñt legati a latẽ dñi pape postq̃з egressi sũt vrbẽ quousqз reuersi sũt: lз iurisdictiõз non habeãt: nisi i ea puincia q̃ sibi decreta ẽ. Et h° licз eis ex offõ legatõis: vt i ĩnẽ quoscũqз vẽctes possint absoluẽ. lз de hoc nõ hẽãt spãle mãdatũ. Et allegat hec gl. ad h°.c.q̃uis.τ.c.ea noscit̃.ex̃.eo.ti. Et φ possint absoluẽ dicti legati excõicatos vndecũqз veniãt: pз ex̃. de offi.lega.c.excõicat̃.ĩ gl. vbi dicit sic ter. Excõicatis p iniectiõe manuum violẽta eccle. Ro.legati q de ipius latẽ nõ mittũt̃ ex̃ puinciã sibi cõmissã: vł ibidẽ.f.ĩ puincia si hi⁹ manuũ iniectores illuc ɔfugat accedẽ aliũde: τ q ecclíar suar p̃textu legatiõis sibi vidicẽt dignitatẽ ẽt subdit̃ q̃з uis ĩ sua puincia existẽtes bñficiũ absolutiõis ipartiri nõ possit: nisi de spãli gr̃a illi⁹. τ istis ampli⁹ a sede aplica ɔcedat̃. hec ibi Grego.9. Effect⁹ isti⁹ capituli ẽ φ legati q nõ mittũt̃ d latẽ dũ sũt ex̃ terminos puincie sibi cõmisse: tales excõicatos absoluẽ nõ pñt. sз dũ sũt infra t̃minos bñ absoluẽ pñt excõicatos huiusmodi excũtes tñ de puincia sibi cõmissa: nõ ãt aliũde accedẽtes. Alij vo locales: q ex p̃uilegio eccl'e sue hñt legationez: vt ẽps Cartuariẽsis τ siles h° facẽ nõ pñt. nisi d spãli mãdato dñi pape. Sup quo.c.gl.f. dic̃. Sec⁹ si legat⁹ missus fuerit de latẽ pape. qm̃ tales oẽs pñt absoluẽ i eũdo τ redeũdo. qm̃ h° ex officio legatiõis legat̃ de latere licet. Et adducit.c. sup̃dictũ ad eminentiã.τ.c. qð trãslatiõnẽ. de offi.legati. Multa circa hãc mãm dicẽda eẽnt: τ ẽ gl. magna sup.d.c.excõicat̃. Sз ista sufficiãt qñtũ ad p̃sens. ¶ Adde tñ istud nõbile ad dicta. φ illi q sũt excõicãdi τ nõ sũt excõicati: ipo iure ante denũciationẽ factã pñt absolui a suo epõ: Sз denũciatõe fcã siue i gñali siue i spãli: nõ pñt absolui nisi p papã. Hoc põit.c. tua nos.ex̃. d sen.excõ. τ bñ ibidẽ dic̃ glo. vide ibi si placet. Text⁹ dicit sic. Tua nos duxit fraternitas ɔsulẽdos. Et ĩfra. Fraternitati tue talit̃ rñdem⁹ φ nõ solum hi q in clericos temerarias man⁹ iniciũt: sз ẽt icẽdiarij: ex quo sũt p eccl'e sniam publicati p absolutionis bñficio ad sedẽ aplicã sũt mitẽdi. hec ibi. Vbi dic̃ gl. sup verbo publicati. recitat̃ quorũdã dict̃ sic. Nõ credo φ oẽs icẽdiarij gñalit̃ sint ipo iure excõicati: nisi de icẽdiarijs ecclíar: cũ de alijs nõ iueniã. Et per hãc decretalẽ nõ pbat̃ φ ipo iure sint excõicati: sз illis p̃uio excõicatis ab ẽpis publicatiõe secuta τ denũciatiõe: papa p hãc decretalẽ sibi reseruat eor absolutionẽ. vt dixi. al's oẽs incẽdiarios ẽpi absoluere possunt.ex̃. eodem.c.nup. hec dicta glo. Ex quo pз qui incendiarij sint absoluendi per papã: τ qui nõ. Et hec sufficiãt p presenti ɔclusione.

¶ De nobilitate ecclesie Romane. Cõclusio. III.

Ccipe etiã cõclõnẽ. vз. Etsi i oib⁹ ecclíjs de⁹ offẽdi possit: tñ i eccl'ia Romana qð i honeste fit graui⁹ pẽsat̃. vbi tres igram⁹ vi. vз. ¶ p° vi.ẽ. q ecclia ẽ p̃ncipal'i toto orbe. ¶ 2°.ẽ. an oẽs eccl'e mũdi habeãt hãc imunitatẽ: vt effugiẽtes ad ecclíaз liberẽt̃. ¶ 3°.ẽ. quo tẽpore fuit ecclia Romana ɔstructa. ¶ Quãtũ ad p̃mã pono tres ɔclões. ¶ p° ɔclo ẽ. φ int̃ oẽs mũdi ecclias Romana ecclia ẽ oiuз ecclíar caput: mater: τ magr̃a. ¶ 2° ɔclo ẽ. φ Romana ecclia a xp̃o iesu hãc p̃eminẽtiã ẽ ɔsecuta. ¶ 3° cõclo ẽ. φ qcũqз dic̃ Romanã sedem nõ eẽ caput oiuз: vel nõ posse canones ɔdere ẽ heretic⁹. ¶ Prima ɔclo ẽ ista. φ Romana ecclía ẽ oiuз ecclíar caput: mr̃: τ magr̃a. Et p̃mo φ sit caput oñdit Grã⁹.22.di. p totuз. τ q̃ post ipam sequãt̃ ibidẽ etiã notat̃. Vñ sic Petr⁹ ẽ oiuз clericor caput: ita sedes Romana q̃ ẽ sedes Petri ẽ oium ecclíar caput. hoc pз.3.q.6.c. dudũ. τ ibi p glo.τ.22.di. sacrosã. Post quã ecclesia Cõstãtinopolitana p̃muũ obtinet locũ: eadẽ di.22.c. renouãtes. Andi.c. dudũ. Dudum a sãctis aplis successoribusqз eor ĩ ãtiqs decretũ est statutis: que hactenus scã τ vniuersal' ecclia tenet aplica: nõ oportere sine snia Romani põtificis ɔcilia celebrari: nec ẽpm dãnari. Qm̃ sanctã Romanã ecclesiã matrez oiuз ecclíar eẽ voluerunt. Et sic beat⁹ Petr⁹ apostolus p̃mi⁹ fuit oiuз apostolor: ita τ hec scã ecclesia suo noie cõsecrata dño instituente p̃ma sit τ caput oiuз ecclesiar: τ ad eã q̃si ad mr̃ez τ apicẽ oẽs maiores ecclesie cause τ iudicia ẽpor recurrãt: τ iuxta sniaз ei⁹ t̃minũ sumãt: nec ex̃ Romanũ qcq̃з er his d̃ccrin debẽ põtificẽ τc. Juli⁹ papa oriẽtalib⁹ ẽpis. Glo. sup verbo voluerũt. dic̃. Sic g° ɔcilia dederũt p̃matũ Romane ecclesie: qð verũ ẽ secũdarie: sз ipe xp̃s p̃ncipalit̃.21.di.c. q̃uis.17. di. hinc ẽt.9.q.3.c. alior. hec glo. ibi. Sз de h° dicem⁹ i p̃a veritate. Hoc etiã dic̃ tex.c. sacrosã.22.di. circa finẽ. vbi dĩ sic. Int̃ btõs apostolos q̃dã fuit discretio ptãtis: τ licet oẽs eẽnt apostoli: Petro tñ cõcessũ est a dño: τ ipi voluerũt inter se idipm: vt reliquis omnibus

fecit aplis: ⁊ cephas. s. caput ⁊ pncipatū tenēt apl'a
ꝰ. Qui i eādē formā suis successorib⁹ ⁊ religs epis
tenēdā n adiderūt. Et nō solū i nouo testō ē h° ↄsti
tutū: sȝ ēt i veti sust. Ubi scriptū ē Moyses ⁊ Aarō
sacerdotib⁹ e⁹. i. pmi int eos fuerūt. Et post pauca.
Hec vō apl'ica sedes caput ⁊ cardo vt p̄latū ē a do
mino: ⁊ nō ab alio īstituta ē. Et sic cardine ostiū re
git: sic h⁹ scē apl'ice sedis auct'e oēs eccl'ie dn̄o dispo
nēte regūt ⁊c. Anaclet⁹ papa. Qual'r āt Moyses ⁊
Aarō eēnt p̄mi sacerdotes. glo. i p̄dcō. c. sacrosā. in
ūbo. Moyses. declarat: sic dicēs. Licet moyses ⁊
Aarō p̄mi ⁊ sūmi dicti sint sacerdotes: tñ Moyses
fuit maior Aarō i administratōe: sȝ ñ quo ad sacra-
tionē sacerdotalē. i h°. n. ābo pares fuerūt. moyses
tñ hostias ñ offerebat ppl'o. vt. 36. di. c. si qs vult. ⁊
88. di. c. decreuit. Itē i h° erat maior moyses q̄ȝ aarō
q: istruebat eū: ⁊ redarguebat eū tāq̄ȝ minorē: vt d
pe. di. 3. c. int hec hitēū. hec glo. ad l'raȝ. Et ꝙ eccle
sia Romana sit ēt mr̄ ⁊ magr̄a. pȝ ex. de fo. cōpe. c.
si. vbi circa mediū dič sic. Quia tñ oīum eccl'iaꝝ mr̄
ē eadē ⁊ magr̄a rite cōpelli potuit ⁊c. Q: āt constan
tinopolitana eccl'ia sit p̄ma post Romanam pȝ. di.
22. c. renouātes. vbi dič sic tex. Renouātes scī cō-
stātinopolitani ↄciliȝ decreta petim⁹ vt Cōstātino
politana sedes sil'ia p̄uilegia q̄ īferior Roma hȝ ac
cipiat: nō tñ i eccl'iasticis reb⁹ magnificet vt illa: sȝ vt
hec scd'a post illā exn̄s post quā alexādria sedes nu
meret: deīde Anthiocena: ⁊ postea hierosolimita-
na. Hic dat intelligi ꝙ Alexādrina eccl'ia de scd'a
sit fcā tria. ⁊ Antiochena de tria sit fcā q̄rta: nisi for
te qs duas cōtēdat eē scd'as: vt Cōstātinopolitanā
⁊ Alxādrinā parē sue dignitatis velit locū obtinere.
h° ibi. Archidiacon⁹ sup ūbo īferior. dič ꝙ ē īferior
sciȝ loci: nō dignitate. Hoc statutū scīm fuit in sexta
sinodo. alit tñ ordo istaꝝ ecclesiaꝝ ordinabat. vt pȝ
ī fine dicti capl'i. sacrosā. vbi dr̄ sic. Hac aucte ale-
xādrina eccl'ia 2ᵐᵃ a p̄ma locū hr̄e cēset: sȝ postea in
ↄstātiopolitana sinodo eccl'ia ↄstātinopolitana 2ᵐᵃ
ab apl'ica sede locū accepit. hec ibi. Et postea po-
nit statutuȝ. c. seq̄nti. q̄re ⁊c. Et sic pȝ p̄ma regula.
¶ 2ᵃ regula est ista ꝙ Romana eccl'ia a xp̄o Iesu
hāc p̄mitatē accepit. pȝ hec regula. 21. di. c. in nouo
testō. ⁊ plib⁹ seq̄ntib⁹ capl'is. ⁊. 22. di. c. sacrosācta.
vbi dicit sic. Sacrosā. Romana eccl'ia nō ab apl'is
sȝ ab ipso dn̄o ⁊ saluatōe nostro p̄matū obtinuit: sic
btō Petro aplo dixit. Tu es Petr⁹ ⁊c. Adhibita
ē societas i eadē Romana vrbe btissimi pauli apl'i
vasis electōis. q vno die eodēq̄ȝ tpe cū Petro glo-
riosa morte coronat⁹ ē. ⁊ ābo sācta romanā ecclesiā
ↄsecrarūt ⁊c. Et h° idē gnālia ↄcilia approbarunt:
vt pȝ di. 17. c. ↄcilia. Nō pono tex. q: plixus ē. Fac
ad hoc. c. i. de trāslatiōe epi. Et glo. i. ibidē adduc
ↄcōdātias. c. in nouo. ⁊. c. q̄uis. di. 21. Et pōit vnū
pulcherrimū dcm̄. dicēs ꝙ i h° differt iperiū a pa-
patu. q: iperator suā iurisdictiōeȝ hȝ a ppl'o vt insti-
tuta. de iure nationū. §. sȝ qd̄ pncipi. ⁊. C. de veteri
iure enucleādo. l. i. §. sū. n. Sȝ Romane ecclesie iu
risdictio voce dn̄i tm̄ p̄lata ē. vt pȝ i. d. c. i. ⁊. 21. di. c.
q̄uis. hec glo. ibi. Et sic pȝ scd'a regula. ¶ Accipe
tertiā regulā. vȝ. q romanā eccl'iā dič n eē caput oīuȝ
eccl'iaꝝ: vel nō posse canones cōdere: ē hereticus.
Hec regula pȝ. 19. di. c. nulli. in glo. vbi glo. sup ūbo
ↄstrat⁹. sic dič. Hic vr̄ ꝙ ois q non obedit statutis
Romane eccl'ie sit heretic⁹. Et varios modos he
resis nōui. 24. q. 3. §. q: vō. ⁊. c. qdā. Sȝ ītelligas ꝙ
hic dr̄. ꝙ q dič Romanā eccl'iā n eē caput: nec pos-
se ↄdē canones: ille ē hētic⁹ vt. 22. di. c. i. ⁊. 25. q. ii
c. violatores. ⁊. q. 2. c. siqs dogmata. Sȝ siqs āt trās
gredit ei⁹ mādata nō ē ppt'ea heretic⁹. lȝ peccet ex
de rescriptis. c. si qñ. hec glo. ad l'ram. Et notem⁹ so
lū ad l'rāȝ. c. siqs dogmata. vbi dr̄ sic. Si qs dogma
ta isdicta mādata sāctōes: vel decreta p catholi-
ca fide: vel eccl'iastica fide: vel eccl'iastica disciplia
p correctōe iminēnū vel futuroꝝ maloꝝ ab apl'ice
sedis presule pmulgata contempserit: anathema
sit. hec ibi. Et sic pȝ ista p̄ma veritas. ¶ Quātum
ad scd'am veritatē dico ꝙ q̄tum ad imunitatē oēs
ecclesie hāc dignitatem hn̄t. vt cōfugientes ad eas
saluent: p̄ter in casibus supra notatis in scd'a parte
huius sermonis. Unde oēs homicide ⁊ rei ad ipas
confugiētes saluāt. ⁊ vltra tex. superi⁹ de hac mā
nōtos duos subiungam⁹. Et p° tex. 17. q. 4. c. reū.
vbi dič tex. Reū ad eccl'iā fugientē nemo abstrahē
audeat: neq̄ȝ inde donare ad penā. s. corporalem vl'
ad mortem: vt honor eccl'ie seruet. Sed rectores.
. s. eccl'ie pacem eius ⁊ vitā ⁊ membra obtinere stu
deāt tamen legitime componat quodcūq̄ȝ fecit. hec
ibi. vbi mouet hāc difficultatem. Nūquid talis libe
ratus poterit postea accusari de illo crimine: si nō
potest. ergo crimina manebunt impunita: quod eē
nō dȝ. ex de sen. ex. vt fame. ⁊ sic p̄uilegiū ecclesie
esset multis occasio delinquēdi. Et soluit ꝙ qdam
dixerūt ppter hoc ꝙ dcm̄ est ꝙ ipi ab omnibus ac-
cusari possunt: preter illos qui pmiserunt indēni-
tatē. Sȝ tič ꝙ h° nō ē vez. q: h° eēt ↄ p̄uilegiū ec-
cl'ie: qd ē iniustū vel hēticuȝ vt. 22. di. c. ois. Ad qd
. n. īpetraret eccl'ia ei vitā si postea p eodē crimine
decapitād⁹ eēt: Dicat g° ꝙ h° ē p̄uilegiū eccl'e ꝙ
talis āmodo: nec vitā nec mēbꝝ pdat: sȝ ꝙ alias pe
cunialit satisfaciat: vl' si nō pōt fuiat ei ppetue quē
lesit. vt. 36. q. i. c. de raptorib⁹. hec dicta glo. Scd'm
capl'm ad h° ppositū vltra supdicta ē. 23. q. 5. c. re-
os sāguinis. vbi di. reos sāguinis dfēdat eccl'ia: ne
effusiōe sāguinis. pticeps fiat. ⁊ hec sufficiāt p p̄ri
vitate. ¶ Quātū ad tiā ve. dico ꝙ Roma p q̄ngē
tos ānos p⁹ obsidionē troyanā ↄstructa fuit. vt pȝ
. ff. de postu. l. i. §. casū. i glo. ¶ Ad c⁹ declaratōem
nota ꝙ Romani ciues sūt omnes subditi iperio. ff.
de his q sunt sui vel alieni iuris. l. nam ciuiū. i glo.
¶ Scd'o nō ꝙ omnes Rome habitātes sunt liberi
licet alibi eēnt serui. ff. de statu hominum. l. i vrbe.
per glo. ¶ Tertio nota ꝙ Romana ciuitas ē pa-
pe nō iperatoris. 23. q. 8. c. igit. in glo. vbi dicit sic.
Ciuitas romana est apl'i ⁊ nō imperatoris. Nā ipe
rator ↄcessit ei ciuitatem cum ducatu suo. vt. 63. di.
c. ego. ⁊. 96. di. c. Constantinus. Sed imperator ē
aduocatus ibi. vt ex de electione. c. venerabilē. hec
glo. ¶ Quarto nota ꝙ Rome stare est sanum. 7.
q. i. c. qualiter. in glo. vbi dicit sic glo. Potius de-
buisset eps iste fugisse Romā pro sanitate recupe-

rāda sic cōmunis filiꝰ.23.di.c.cōmunis. Et est hic argumētū ꝙ Rome ē sanū mōari.hec glo. Hoc tñ iudicio oīum est ꝫ experientiam cōem. ¶ 5° nō ꝙ Romanā sedē illegitime occupās est expellendꝰ ꝑ violentiā:vt.3.q.1.§.fi. vbi fit mentio de his q expulsi sunt a sedibꝰ suis:⁊ q restitui debēt:⁊ q nō ⁊c̄. ¶ 6° notādū ꝙ nō ē licitū aliud docē vl' sentire ꝙ̄ eccl'ia Romana sentiat.24.q.1.c. rogamꝰ.⁊.c.seq̄nti. vbi dic̄ tex. Rogamꝰ vos dilectissimi frēs. vt nō aliud doceans:neqꝫ sentiatis ꝙ̄ qd a btō petro apl'o.⁊ religs apl'is ⁊ pribus accepistis. Ipse eīꝫ est caput totꝰ eccl'ie:cui dn̄s. Tu es petrus:⁊ sup hāc petrā edificabo eccl'iā meā. Eius.n.sedes ꝑmitus fuit apud nos:que postea iubēte dn̄o Rome trāslata ē:quā adminiculāte gr̄a dīna hodierna possidemus die ⁊c̄. Marcellus vniuersis epis ꝑ Anthiochiā cōstitutis. Et rō dictoꝝ:q: ecclesia Romana semꝑ ab heresi fuit imaculata eadeꝫ di.⁊.q.c.hec ē fides.circa finē. vbi sic di. Itē scā Romana eccl'ia q̄ semꝑ imaculata ꝑmāsit dn̄o ꝓuidēte:⁊ btō Petro apl'o opem ferente:in futuro manebit sine vlla hereticoꝝ insolutione atqꝫ firma et imobilis omnī tēpore persistet.hec ibi. Propterea decretuꝫ ē per concilia sacra:ꝙ consuetudo Romane ecclesie q̄tum ad ea q̄ ad fideꝫ ꝑtinent seruent̄ ab oībus. In aliis vero nō oꝫ:vt notat glo.de sūma trini.c.i.sup ṽbo.docuit.li.6. Fac̄.c.2.glo.fi.ex̄.de feriis.q̄r ⁊c̄. Et hec volo sufficiāt ꝓ p̄nti ꝯcl'one:⁊ fine huiꝰ sermonis. Domus ergo mea domus orōnis vocabit̄: hic per grām:⁊ in futuro ꝑ gl'iā sempit̄nā. Amē.

¶ Feria 3ª q̄rte dominice q̄dragesime de temerario iudicio. Sermo in ordine. XXVIII.

n

Olite iudicare ꝑm faciem: sꝫ iustū iudiciū iudicate. Jo.7.c. Saluberrimā aliam hodierna die xp̄i Jesu doctrinā habemꝰ ⁊ si suspitōes vitare nō possimꝰ:temerarie tamen quēpiā iudicare nō debemꝰ. Ideo ait. Nolite iudicare ꝑm faciē. Facies hic accipit̄ ꝓ signo exteriori vt sit sensus. Nolite iudicare ꝑm faciē.i.ꝑm signa ext'iora:supple sp.q̄m q̄nqꝫ talia signa bona sunt ⁊ ꝯscia mala. Sed q̄m hodiernis t̄pibꝰ hūana neq̄tia ꝓnior ē ad fcā alioꝝ ꝙ̄ sua iudicare:vt plures iudices in factis aliorum ꝙ̄ notarii reperiantur. Ideo in p̄nti sermone de temerario iudicio videamus. Ubi tres ꝯsideratōes more solito faciamus.vꝫ.

¶ Qualr̄ ꝑsūptio nr̄a temerarie iudicat circa deū

¶ Qualr̄ ꝑsūptio nr̄a temerarie iudicat circa scip̄z

¶ Qualiter presumptio nostra temerarie iudicat circa proximuꝫ.

¶ De temerario iudicio circa deum Consideratio. Prima.

q

Ualr̄ ꝑsūptio nr̄a temerarie iudicet contra deū vel circa deū ꝑmo videamꝰ. Ubi tres ꝯcl'ones faciamꝰ.vꝫ. ¶ pª ꝯcl'o est ista. Nōnulli sūt adeo mētecapti: vt de diuina potētia iudicēt valde iordiate. ¶ Secūda ꝯcl'o ē ista. Nō solū dinam potentiā quidā vsurpāt sed etiā de diuina sapiētia falsissime iudicāt. ¶ 3ª conclusio est. Quidā sic infatuānt̄: vt dei clementiam:quod omnium peius est calūniēt̄.

¶ De dī potētia:⁊ quō q̄dā d̄ ip̄a fl'a iudicāt.ꝯl. Ccipe ꝑmā ꝯcl'onē.vꝫ.vt.s̄. Ubi tres q̄ramꝰ ve.vꝫ. ¶ Prima ve.est ista. Quot modis accipit̄ hoc nomen potentia:siue posse aliq̄d. ¶ Scd'a ve.est ista. Quotuplex est potentia dei. ¶ Tertia est. Quot modis errari pōt circa potentiā dei. ¶ Quātū ad ꝑmam ve.dico ꝑm canonistas:vt notat̄ ex̄.de rescriptis. c.sciscitatus.glo.i.ꝙ potentia siue posse aliquid dī q̄nqꝫ modis.sex āt ego modos ex ipsa colligā. Uñ versus. Posse q̄dē rebꝰ dāt ius:nā:potestas. Officiū meritū:q̄ntū dīna voluntas. Hic versus ponit̄ in dicta glo. Et declarat singula mēbra. Nos vero ad practicā descendētes:dicamꝰ ꝙ potētia q̄daꝫ dī iuris:q̄dā nāe:q̄dā potestatis:quedā potētia meriti:⁊ quedā diuine volūtans. ¶ Accipe ꝑmā. Primo m̄qꝫ dicimur aliq̄d posse d̄ iure. Uñ q̄s dubitat ꝙ ego possum dare animā meā inimico hūane nāe ꝓ salute vel vtilitate alicuiꝰ:nō tañ de iure bono. 17.q.7.c.faciat. vbi dic̄ tex. Faciat hō q̄cq̄d pōt pro salute hoīum:cū āt ad id ꝑuentū fuerit. vt tali saluti nisi peccādo ꝯsulere non possit:iā se existimet hō non hr̄e q̄d faciat.hec ibi. Facit ad hoc.c. agatosa. in fi.27.q.2. ¶ Scd'o dī potētia siue aliq̄d posse nā vt cū q̄s est in etate pubertatis dicimꝰ ꝙ pōt ꝯnārе.ex̄.de despō.ipu.c.puberes.⁊.c.a nobis. Capitulū puberes.dic̄ sic. Pubēs a pube sūt vocati.i.a pudētia corporis nūcupati.q: hec loca pꝰ lanugineꝫ ducūt.expone sic.q: hec loca supple q̄ deberet esse pudica ꝑmo lanuginē.i.pilositatē ducūt. Quidam tñ ex ānis pubertatē extimāt.i.eū esse puberē qui 14.ānos iplenit:q̄uis tardissime pubescat.i.signa pubertatis ostēdat. Certū ē āt eum puberē eē q ex habitu corporis pubertatē ondit:⁊ ꝯnāre iam pōt. Impuberes sūt q̄ i ānis puerilibꝰ pariūt.i.cōcipiūt vel cōcipē possūt:ita expone.hec ibi. Dicit tñ btūs Greg.in dialogo.⁊ notat̄.9.q.i.in sūma.ꝙ sufficit ad hoc vt q̄s pubes dicat̄: vt cōcipiat vel concipere possit.et si ānos nouem tñ habēt. Uolo tñ ꝙ hic notemꝰ quod dic̄ glo.ibi sup ṽbo. ꝯnāre.dic̄.n.sic ꝙ ex hoc verbo apparet ꝙ pubertas ex vigore nāli nō ex ānoꝝ numero cōprobat̄. Et dic̄ ꝙ hꝰ verū quo ad m̄rimoniū ꝯhenduꝫ: vt.n.di.c.de illis.⁊.c. vbi malitia supplet etatē. Uñ si q̄s etiā cōpleuisset 14.ānum:⁊ cōcipere nō posset.eiꝰ m̄rimoniū nō teneret: vt dic̄ ibi glo.2. cōcordās cum glo.3.cū m̄rimonii bona tria sūt.s.fides: ꝓles:⁊ sacr̄m. Et sic ꝑ3 ꝙ m̄rimoniū ex vbertate tñ cōsiderat̄: non ex numero ānoꝝ. Sed pubertas quo ad tutelā vel curā ex numero ānoꝝ cōsiderat̄:⁊ allegat concordātias ibidē.q̄re ⁊c̄. ¶ Tertio potētia siue aliq̄d posse potestate:sicut Petrus ⁊ successores possūt potestate a dn̄o sibi tradita ligare ⁊ soluere in celis ⁊ in terra. 21.di.§.i.ar.versus finē. vbi dic̄ ꝙ Petrus p oīb' claues regni celoꝝ accepit. De hac potētia q̄ oritur ex potestate tradita siue accepta loq̄t̄ tex.ex̄.d̄ ꝯsā. ⁊ affi.c.i.in fine. vbi dicit̄ sic. Ceteꝝ tuā prudētiā volumus non latere ꝙ nō sūt cause m̄rimonii tractāde per quoslibet:sꝫ ꝑ discretos iudices q p̄ritēs hn̄t iudicādi:⁊ statuta canonuꝫ nō ignorēt.hec ibi.

Alex.3. Et hꝫ de hoc i glo. sup ṽbo. ptātem. Dno
n. dic ibi glo. exigunt ad cognoscēdū ⁊ iudicādū in
eā mōnialē. s. sciā canonū: ⁊ ꝙ hēat iurisdictionē
ordinariā vel delegatā ⁊c. ¶ Quarto potentia siue
posse di: officij. de q̃ ex. de ma. ⁊ obedictia. c. cū īfe-
rior. vbi dic̄ sic textus. Cum inferior potiorē soluere
nequeat vel ligare: sed potior īferiorē liget regula-
riter ⁊ absoluat. ⁊ satis absonū videat vt filius ꝯ hēat
ptātem in parentes ⁊c. De hac etiā potētia loquit.
di. 21. c. īferior. vbi hec eadē snia habet. Q̃ ergo īfe-
rior nō pōt absoluere superiorē: sed ecōtra est ptās
officij. Ūn regularit̃ q pōt absoluere: pōt ligare: sed
de hoc i glo. ibi. ¶ Quīto di potētia merīti. de q̃. 3.
q. 7. §. tria. ṽ. adē testat. ibi: cui⁹ vita ⁊c. ¶ Sexta
potētia di: diuine volūtatis. de q̃ de pe. di. 2. §. cha
ritas. Et hec volo sufficiāt ꝑ pᵃ vitate. ¶ Quā-
tū ad scdam ṽitatē dico ꝙ de dei ptāte possum⁹ loq
dupl̄r. aut vt ꝯcernit diuinitatē tm̄: aut vt ꝯcernit
diuinitatē vnitā humanitati i xp̄o. Si accipiat po-
tētia dei vt ꝯcernit diuinitatē tm̄: sic dico ꝙ potētia
dei dupl̄r appellat. Aliqñ di potētia dei ipsa eēntia
dei. ps. Potētiā tuā ⁊ iusticiā tuā ds̄ vsq; in altissi-
mis q̃ fecisti magnalia. Aliqñ potētia dei accipit ꝑ
effectibus dei. Math. 9. ⁊ Luc. 7. Quis pōt dimit
tere pctā nisi solus deus: de pe. di. 1. ṽbū. Aliqñ ac-
cipit ꝑ manifestatōe dei. Math. vlt. Data ē mihi
ptās oīs i celo ⁊ ītra. Et hoc nō ſm ꝙ hō: ſꝫ ſm ꝙ
ds̄. Si vero accipiat potētia vt ꝯcernit diuinitatē
vt i xp̄o: sic potētia xp̄i mlt̄ipl̄r ōndit. Primo p mo
dū sublimatōis. Ūn xp̄us etiā ſm ꝙ hō hūit quādā
potētiā sup oēs creaturas. De qua Danielis. 7. di.
Ptās ei⁹ ptās etnā q̃ nō auferet. ⁊ regnū ipsius qđ
nō corrūpet. Quā qdē potētiā i tribus pcipue ōndit
Primo ad pugnādū. Luc. 11. Cū fortis armatus cu
stodit atriū i pace sūt oīa q̃ possidet. cū aūt fortior eo
supuenerit ⁊ vicerit eū. ⁊c. ps. Dn̄s fortis ⁊ potēs:
dn̄s potēs i pl̄io. Math. 4. Uade retro sathanas.
Scđo ōndit in miracula faciēdo. Jo. 10. Ptātē hēo
ponēdi aīaꝫ meā: ⁊ iteꝝ sumēdi eā. i. mortuos susci-
tare. Tertio ad genus humanū saluādū. ps. Exci
ta dn̄e potētiā tuā ⁊ vēi: vt saluos nos facias. Qm̄
igit xp̄s tā ſm ꝙ ds̄ q̃ ſm ꝙ hō potentissimus est: ⁊
nullus potentior eo. ideo sci clamant vnanimes ꝙ
oīs potētia cōicata creaturis: a dn̄o Jesu xp̄o ē. ad
Ro. 13. Qui ptāti resistit di ordinationi resistit. Hoc
idē pꝫ. 23. q. 1. c. qđ culpat. Inde xp̄s pilato rn̄dit.
Jo. 19. Nō haberes i me ptātē vllā nisi tibi datum
eēt desup. Ex quo concludit ꝙ non solū boni ſꝫ ēt
mali oēm ptātē quā hūt in mundo a deo ⁊ bn̄dicto
eius filio xp̄o Jesu accipiāt. Si herodes i pueros
seuiit: a deo ptātē accepit. si Pilat⁹ ⁊ sūmi sacerdo
tes in xp̄ꝫ: a deo hoc acceperunt si tirāni in xp̄i disci-
pulos ⁊ ceteros scōs a deo ptātē acceperunt. ⁊ sic de
alijs. vt breuit cōcludat ꝙ oīs ptās a dn̄o deo est.
vt clamat Paul⁹ Ad Ro. Nec mir. qm̄ ds̄ vt gnāl
ꝑuisor bonū vniuersi attēdit. ⁊ nō tm̄ ꝑticulare. Ūtit
n. alijs fuit psecutio talis: ⁊ mlta sūt īde bōa exorta
vt alias ōndimus. In fine m̄ qd talib⁹ accidat. an-
de Sap. 6. c. Potētes potent tormēta patientur. ⁊
Isaie. 5. c. Ue q potētes estis ad bibendū vinū: ⁊ vi
ri fortes ad miscendā ebrietatē. Luc. 1. Deposuit ꝙ
deponet potētes de sede: ⁊ exaltauit humiles. ps.
Q2 liberauit pauperē a potēte: ⁊ pauperē cui non
erat adiutor. q̄re ⁊c. ¶ Quātū ad scdam vi. dico ꝙ
cū mltis modis false de diuina potētia sētiri pos-
sit: oēs tn̄ ad duos reducunt. vꝫ. aut ad posse facere
aut nō posse facere. Nā si deū posse peccare iudica-
rem⁹ qđ facere nō pōt oīno false iudicaremus. Jo.
8. Quis ex vobis arguet me de pctō. Et de pe. di.
2. §. vlt. Hiero. ait. Solus inqt ds̄ oīpotēs est: q cū
oīa possit: hoc solū nō pōt: hoc ē peccare. Quare aūt
xp̄s peccare nō possit: dicet dn̄ica sequēti. Ex qb⁹
gnāl̄r accipe istā regulā ꝙ deuꝫ facere posse q̃ ꝯdi-
ctionē iplicāt temerariū iudiciū est. Implicare aūt
ꝯdictionem est dupl̄r. aut ex parte dei: aut ex parte
creature. Ex parte dei: vt facere alteꝝ deū: aut pos
se peccare: ⁊ hi⁹. Ex parte creature: qñ repugnātia
est i creatura vt corruptā ṽginē facere: qđ ds̄ oīno
facere non pōt. Audi barbatum Hiero. 32. q. 5. c. si
Paulus. Cū ds̄ inqt oīa possit. hoc solū nō pōt. vir
ginē. s. suscitare post ruinā: Et sic de alijs. Silr te-
merariū iudiciū ē: cū dicim⁹ deū facere nō posse qđ
pōt: sic qdā ponētes i celū os suū facere solēt dicen
tes. nō pōt facere ds̄ ꝙ sic sit: ⁊ hi⁹. qđ genus blas-
phemādi deū est negatiue. s. q2 ei negam⁹ qđ ꝯue-
nit. ⁊ sic deū plurimū offendūt. qđ lōge grauius ē q̃
tpalē offēdere maiestatē. ex de hereticis. c. vergētis
Sed q tpalē maiestatē offendit grauit punit. ex de
maledicis. c. i. cū glo. Ergo a fortiori grauissime pu
niēdi sunt. qm̄ maiora delicta maioribus penis sunt
puniēda. In auctētica. vt fratrū filij. colla. 9. versu ꝯ
finē. Sꝫ de hoc alias dicemus ad plenū.

¶ Quart̄ temerarie iudicam⁹ circa sapiaꝫ di. 2°. II.

Ccipe scdaꝫ ꝯclōnē. vꝫ. nō solū diuinā po
tētiā qdā vsurpāt: ſꝫ etiā de diuina sapia
falsissime iudicāt. Ubi tres inqram⁹ vita-
tes. vꝫ. ¶ Prima vi. est. Utꝝ de necitate
credere debeam⁹ q̃ de diuina sapia dr̄. ¶ Scđa
vi. est. An errātes circa diuinā sapiam solū ꝯ filium
cui sapia attribuit peccēt. ¶ Tertia vitas est ista.
Quot modis de dei sapientia temere iudicari pōt.
¶ Quātum ad pmā vi. pono tres regulas gnāles.
vꝫ. ¶ Prima regula ē ista. Nullus īfidelis: ⁊ ītelli-
go īfidelē q nunq̃ fidē xp̄i ꝑfessus est: inuitus crede-
re ꝯpellēdus est. ¶ Scđa regula est ista. Oēs q fidē
xp̄i ꝑfessi sunt: credere ⁊ tenere obligant sic credit ⁊
tenet scā mr̄ eccl'ia. ¶ Tertia regula est ista. i. hijs q̃
articulos fidei nō ꝯcernūt: nō tenet qs credere si in
suū piudicium ṽgeret. ¶ Accipe pmā regulā. vꝫ. ꝙ
nullus inuitus credere ꝯpel'it. Ista regula pꝫ ex de
bap. c. maiores. §. penul. vbi di sic ad lraꝫ. Certū. ē.
religioni xp̄iane ꝯtrariū: vt semp inuitus ⁊ penitus ꝯdi
cēs ad recipiēdā ⁊ obseruādā xp̄ianitatē aliqs ꝯpel
lat ⁊c. vbi glo. sup ṽbo ꝯtrariū. dicit sic. Nullus ad fi-
dem ꝯpelli dꝫ inuitus: ſꝫ sicut libera volūtate perijt:
ita libera volūtate ꝯuertat. 41. di. c. qđ de iudeis. ⁊
c. q sincera. ⁊. 23. q. 5. c. ad fidē. Et adducit glo. ista:
ar. ꝯtra se. 33. q. 6. c. i. vbi dr̄ ꝙ Paul⁹ coact⁹ venit
ad fidē. Rn̄det glo. ꝙ illud diuino iudicio scm̄ fuit:
cuius scm̄ ad ꝯnām trahi nō debet: ꝫ speciale i ipso

Paulo fuit. Vel dicat̄ sicut dic̄ glo. ꝙ quis Paulus xp̄m ꝑsequeret̄: tn̄ inter flagella mutat⁹ est: ⁊ fact⁹ ē volēs. 23. q. 4. c. displicet. V. q̄re Paulus ⁊ c̄ hec gl. tāc̄redi. Sꝫ d̄ ista mā̄ nōui s̄. feria. 6. ītīc dn̄i ce in prima consideratione ⁊ conclusione tertia. vide ibi. Et nō ꝙ sane dixim⁹ in regula hac ītelligo infidelē q̄ nūq̄ꝫ fidē xp̄i ꝓfessus est: ꝓpter vnum casū vel similē. Vn̄ ponamus ꝙ q̄s terroribus aut supplicijs violēter attrahat̄ ad fidē: ⁊ ne detrimentū icurrat: baptismi suscipit sacr̄m: ⁊ tn̄ postea liberatus: fidē xp̄i nō ꝯuat: ē ne iste cogēd⁹? Casus iste ē in sup̄dcō. c. maiores eo. §. pen̄lt. vbi expsse determinatur ꝙ sic. vbi sic dic̄ tex. Talis supple q̄ sic baptizatus est: vt positū est in casu. sicut ⁊ is q̄ ficte ad baptismū accedit: caracterē suscipit xp̄ianitat̄ ipsum: ⁊ ipse tāq̄ꝫ conditionaliter volens l; lꝫ absolute non velit cogend⁹ ē ad obꝯuanciā xp̄iane fidei. Et rōēz assignat in fine. §. dicēs. Ne nomē dn̄i blasphemet̄ ⁊ fides quam susceperunt ꝯtēptibilis habeatur. Et gl. super verbo volens. dicit. Ex hoc textu pꝫ ꝙ coactio ꝯditionalis nō īpedit sacr̄m baptismi: sicut nō īpedit sacr̄m ordinis. 74. di. c. vbi ista didicisti. ⁊ 45. di. c. de iudeis ⁊c̄. Sꝫ pōam⁹ ꝙ nūq̄ꝫ fidē xp̄i ꝓfessus sit ⁊c̄ nō ē cogend⁹. Et si cogit̄: ⁊ tn̄ oīo ꝯdicit: nō recipit caracterē. vt i eo. §. in fine vbi dicit̄ sic. Ille v̄o q̄ nūq̄ꝫ ꝯsentit: sꝫ penit⁹ ꝯdixit: nec rem: nec caracterē suscipit sacr̄i: q: plus est expsse ꝯtradicere q̄ꝫ minime ꝯsētire: sicut nec ille notā alicui⁹ reatus icurrit: q̄ ꝯtradicēs penit⁹ ⁊ reclamās thurificare idolis cogit̄ violēter. hec ibi. Sed q̄d de amētib⁹ ⁊ dormiētib⁹ q̄ baptizant̄? Dico ꝙ casus est in dcō c. maiores. §. vlt. ⁊ breuiter soluit̄ sic: ꝙ si ante cathecumini fuerūt q̄ꝫ demētiā vel dormitōem icurrerēt. ⁊ hūissēt ꝓpositū baptizādi: tc̄ suscipiūt caracterē si baptizāt̄ cū obicē baptismus ꝯrie nō iuenit obsistētē. Qui v̄o semper. inuiti fuerūt ⁊ ꝯdixerunt nō suscipiunt effectum sacr̄i. Vn̄ in tali casu adhuc ꝑsumunt̄ iuiti: ⁊ nemo ad fidē inuit⁹ ꝯpellit̄: vt. s̄. deniq̄ c. q̄re ⁊c̄. Sic etiā r̄ndet glo. ibidē p̄ hec verba q̄ notauim⁹. Et sic pꝫ p̄ma regula. ❡ Scd̄a regl̄a ē ista ꝙ oēs q̄ fidē xp̄i ꝓfessi sūt: tenēt̄ ⁊ credē obligantur. sic̄ credit ⁊ tenet scā mat̄ eccl̄a. Hec regl̄a pꝫ ex̄ de here. c. cū xp̄s i glo. Vbi nō s̄m predictam glo. ⁊ ꝯllegat. c. firmiter. ex̄ de sūma trini. ⁊ fide ca. Q̄ illō q̄ꝺ credit scā mat̄ eccl̄a: sūt articuli fidei: ⁊ ad illos īdistincte tenent̄ tā clerici q̄ꝫ laici. Clerici tn̄ magis q̄ legē scrutabil̄r scire tenent̄. 38. di. c. oēs psallētes ⁊ 24. di. c. qn̄ ep̄s. Et ꝯcludit glo. ꝙ q̄libet tenetur s̄m ꝙ credit scā mater eccl̄a: ⁊ hoc sufficit i talibus articulis: dūmō nil in ꝯtrariū sētiant. ex̄. de here. c. ad abolendā. Et si q̄s ꝯtrariū sētiret ē heretic⁹ ⁊ excōicatus. vt in dicto. c. ad abolendā. Nō pono tex. ad litterā: q: prolixus est. ❡ Tertia regula est ista ꝙ in his que articulos fidei non concernunt: non tenetur q̄s credē s̄in suū iudiciū vergeret̄. Pono casum. dicit q̄s Petro. audiui te in eccl̄ia cathedrali excōicari: an teneat̄ credere. Dico ꝙ nō. q: non dꝫ q̄s ita facil̄r oīa credere. vt notat̄ p̄ Jo. 86. di. c. si q̄s. Vn̄ glo. penul. sup̄. c. illud. de cle. excō. ꝙ fama alicui⁹ rei p̄ se nō ꝓbat aliq̄d. 4. q. 3. c. sepe. Et itel lige fama paucoꝝ. ex̄ de accusatiōibus. c. q̄ꝫ sitionis. in fi. Unde talis non tenebat̄ credē: licet diceret̄ ei ab aliq̄b⁹. Et allegat glo. ꝯcordantias. ij. q. 3. c. non solū. ⁊ c. cūctis. ⁊ 23. q. 4. c. q̄ꝫ magnū. ⁊ ff. ꝙ cū sic tutore. l. 2. ⁊ 3. Intellige tn̄ ꝙ licet a paucis diceret̄ signa clara eēnt: cū vnusq̄sq̄ꝫ i sua cā debeat eē prudus ⁊ attēt⁹: tc̄ teneret̄ credē: ⁊ fama paucoꝝ tc̄ ꝓbat q̄ꝫtū ad ip̄z. Sꝫ si signa ⁊ v̄ba dubia eēnt: tc̄ standū ē regule capl̄i. illud. ex̄. de cle. excō. sup̄i⁹ allegan q̄ talis ē: ꝙ i dubijs via ē tutior eligēda. Que ēt regula pꝫ. ex̄. de spōsalib⁹. c. iuuenis: ⁊ ex̄. de homicidio. c. significasti nob. Et glo. sup v̄bo. i hoc dubio. idē dic̄ ⁊ allegat ꝯcordātias. de re. iu. c. 2 ⁊ ex̄. de homici. c. penul. ⁊ c. ad audiētiā. Vn̄ meli⁹ ē ꝙ credat dcis illoꝝ: ⁊ si i sacr̄is ē: ⁊ q̄s dicat ꝙ excōicat⁹ ⁊c̄. q̄uis dubitet i dcis: tn̄ poti⁹ dꝫ abstinē q̄ꝫ sacr̄a ecclastica p̄ctare. hoc dic̄ p̄dcm̄. c. illō. de cle. excō. ī lra. q̄re ⁊c̄. Et sic pꝫ p̄ma v̄i. ❡ Quātū ad scd̄aꝫ v̄i. dico ꝙ sic̄ nōt gl. di. 25. c. q̄lis. ꝙ pctm̄ qōdā ē i p̄rēꝫ: qōdā i filiū. qōdā in sp̄m scm̄. vbi dicit sic glo. sup v̄bo. blasphemia. Qui peccat per īpotēciā dr̄ peccare in p̄rēꝫ. q: p̄ri attribuit̄ potētia. 23. di. c. q̄ ep̄s. i quo. c. ponunt̄ examinatōes q̄ fiēde sūt qn̄ q̄s dꝫ ordinari ep̄s: ⁊ p̄sertim si credit p̄rēꝫ: ⁊ filiū: ⁊ sp̄m scm̄ vnū eē deū: ⁊ circa humanitatē si credit filiū solū humanatū ⁊c̄. Qui v̄o p̄ ignorātiā: dr̄ peccare i filiū: cui attribuit̄ scia. 38. di. c. si ign̄. vbi dicit tex. Si iuxta ap̄lm Paulū xp̄s dei v̄tus ⁊ sapia ē: ignorātia scripturaꝝ ignorātia xp̄i ē. hec ibi Hiero. in Jsa. Ut q̄si arguat̄ sic: vt dic̄ ibidē glo. Xp̄s scia ē. ergo q̄ ignorat sciam ignorat xp̄z: ⁊ itellige de errāte q̄ contēnit discere. Qui vero peccat ex ꝯtēptu dr̄ peccare in sp̄m scm̄: cui supple attribuit̄ charitas ⁊ benignitas: vt ille q̄ est obstinat⁹ in pctō: ⁊ illud dr̄ irremissibile. i. nō ita de facili dimitit̄ sicut p̄cedētia de pe. di. i. c. penul. Pulchrū v̄bū ponit̄ de pe. di. eadē. c. que penitet. vbi dr̄ sic. De⁹. n. q̄ misericors ⁊ iust⁹ ē. sic̄ ꝯseruat miam i iusticia: ita ⁊ iusticiā i mia. Opus. n. est misericordie peccāti pctā dimittē: sꝫ oꝫ vt iust⁹ iuste misereat̄ ⁊c̄. hec ibi. Quare ꝯcludit̄ ꝙ sic̄ enormi⁹ ex malitia peccat̄. ita difficili⁹ ex diuina iusticia pctā relaxant̄. q̄re ⁊c̄. ❡ Quātū ad t̄ciā v̄i. dico ꝙ cū de diuina sapia insipien̄r male sētire ⁊ iudicare possit: tn̄ tres ad p̄ns modos ponam⁹. vꝫ. ❡ Primus dr̄ curiositatis. ❡ Secūdus dr̄ iniq̄tatis. ❡ Tertius dicit̄ malignitatis. ❡ Prim⁹ modus dr̄ curiositatis: vt qn̄ diuinā voluntatē i his q̄ opus nō sūt supsticiose inq̄rimus dicentes. Nam d̄s si p̄uidebat angelos casuros: sic̄ ⁊ humanā nāꝫ: q̄re nō creabat eos īpeccabiles? Sic̄ si p̄uidet aīam dānari qn̄ eā in corpore īfundit: q̄re creat ⁊ īfundit: ⁊ sic de alijs. Cōtra quos dr̄ Prouer. 26. Ne r̄ndeas stulto iuxta stulticiā suā: ne efficiaris ei silis. r̄nde stulto s̄m stulticiā suā: ne sibi sapiēs eē videat̄. ⁊c̄. ❡ Scd̄s modus dr̄ iniq̄tatis: vt cum dicimus. Aut deus bene p̄uidit: aut male: non male. ergo bene. Si bene: ergo īpossibile est diuinā sapientiā falli: cū tamē non aduertant ꝙ ad perfectionem vniuersi de necessitate req̄rant̄ non solum cause necessarie: sed etiam contingentes: ⁊ vtraq̄ sub diuina prouidentia: vt notat btūs Tho. parte

sq.z. Et ad plenũ declarauimus dñica secunda.
¶ Terti⁹ mod⁹ dī malignitatẽ: vt cũ dicim⁹ dinã
p̃uidẽtiã nõ curare de iferiorib⁹ istis: aut si curaui
hz ifectc erit vt qr p̃mittat crebro flagellare ison
tes. Nõ itelligẽtes q̃ ⁊ si de⁹ aliquẽ puniat sine cul
pa: nõ m̃ sine grãdi ⁊ rõnabili cã. vt dīc glo. c. z. de
ꝯstitutẽ. vt sup̃ oñdim⁹ dñica p̃cedẽti i tẽia cõside
ratiõe. ps. Iudicia dei abissus multa. Et adduco
exẽplũ ad hoc notabile. Fuit qdã heremita qui scl'
quẽdã transeuntẽ mercatorẽ p̃ nemus vbi ei⁹ erat
heremus a qbusdã occidi clare vidit. aufugit homi
cida: officiales assunt: ⁊ forte fortuna q̃ndã alium
ide transeuntẽ capiũt: ligatũ mittũt ⁊ tandẽ tormẽ
tis vict⁹ se illũ occidisse ꝓtestat̃ ad mortẽ cõdẽnat̃
⁊ suspẽdit̃. Heremita mirat̃ fcm̃: ⁊ deũ iniustũ exi
stimãs murmurãs deãbulabat. Astat ãgelus i for
ma iuuenis. fcm̃ turbatiõis sciscitat̃. pãdit oĩa here
mita. paulisp̃ de iudicijs dei eũ istruit: ⁊ fodẽ cum
subter furcas fecit: ⁊ ibi cadaueris ossa repit: ⁊ ãge
lus ad eũ. Uides tu igr istũ scelestissimũ suspẽsũ vi
rũ? Uideo inqt. At ãgel⁹ ad eũ. Iste hoc ĩ loco hũc
quẽ vides mortuũ iterfecit: ⁊ dĩ iudicia occulta eũ
hoc ĩ loco suspẽdi fecerũt. nõ pp̃ quẽ vidisti suspen
sus ẽ: sz ꝓpter hunc hic miserrime iacentẽ: ⁊ sic dis
paruit angelus: ⁊ heremita edificat⁹ ad heremum
redijt. q̃re ⁊c. Et ideo Paulus clamabat. O altitu
do diuitiarũ sapientie ⁊ scientie dei q̃z icõprehensi
bilia sunt iudicia eius: ⁊ iuestigabiles vie eius. Et
ista sufficiant pro presenti conclusione.

¶ De errorib⁹ circa diuinã clemẽtiã. Cõclo. III.

Ccipe suã ꝯclõnẽ. vz. Quidã sic ifatuan
tur vt dei clemẽtiã qȝ oium mai⁹ ẽ calũ
nient̃. Ubi tres vitates inquiramus. vz.
¶ Prima vi. ẽ ista. Quõ dei clementia
pueros decedẽtes sine baptismo puniat. ¶ Secũ
da vi. ẽ. Quõ dei clemẽtia oñdit̃ i hoc mũdo circa
pctõres. ¶ Tertia vi. ẽ. Quot modis error cadere
põt circa diuinã clemẽtiã. ¶ Quãtũ ad p̃mã vi di
co q̃ de hoc canoniste tractãt. de cõs. di. 4. c. 3. cuz
glo. ⁊ c. regenerãde. cũ glo. ⁊ ex̃ de bap. c. 3. § sed
adhuc. sup̃ v̆bo carẽtia visiõis. Audi. c. 3. de cõse.
di. 4. ⁊ sũt verba Aug. ad Petrũ diaconũ. Firmis
sime ingt tene ⁊ nullatenus dubites oẽm hoiem q
p̃ cubitũ viri ⁊ mulieris concipit̃ cũ originali pctõ
nasci: ipietati subditũ morti q; subiectũ: ⁊ ob hoc na
turalr̃ nasci filiũ ire: de q̃ apl's ait. Eram⁹. n. nã fi
lij ire sicut ⁊ ceteri. A qua null⁹ liberat̃: nisi p̃ fidez
mediatoris hominis Jesu xp̃i. Firmissime tene n̄
solũ hoies rõne vtẽtes: verũ et paruulos: q siue in
vtero matrũ viuere icipiũt ⁊ ibi moriunt̃: siue iã de
matrib⁹ nati sine sacro baptismi qȝ dat̃ i nomine
pris ⁊ filij: ⁊ spũs sci de hoc seculo trãsierit: sempi
terno igne puniẽdos. q: ⁊ si pctm̃ ꝓpe actõis nullũ
hũt: originalr̃ m̃ pctĩ dãnationẽ carnali cõceptione
et natiuitate traxerũt. hec ibi. Sz contra vr̃ q̃ ex
v̆bis istis hi⁹ pueri puniant̃ pena ignis: qȝ vr̃ ꝯ
cõem theologorũ scholã: q dicũt eos mitissima pe
na puniri. Dicit̃ breuit̃ q̃ Aug. accepit largo mõ
ignẽ. vt sit sensus. igne sempiterno. i. pena sempi
terna. q: semp̃ ĩ tenebris erũt. i. p̃uati semp̃ visiõe

dei. de ꝯse. dis. 4. nulla. Hoc et sẽtit glo. sup̃ dicto
c. firmissime. Qȝ ãt mitissima pena puniãt̃. s. i cõ
paratiõe ad dãnatos. oñdit dem̃ c. regenerãte. vbi
dr̃ sic. Regenerãte tm̃mõ carne trahit̃ origiale pec
catũ. regenerãte aũt spiritu nõ tm̃ originaliũ: sz et
volũtarioꝝ fit remissio pctõꝝ. Proinde recte dici po
test paruulos sine baptismo decedẽtes mitissimã
oĩuz futuros penã. glo. s. respectu aliaꝝ p̃sonarũ. ⁊
erit hec pena. q: erũt ĩ tenebris: ⁊ carebũt visiõe dĩ
Et allegat hec glo. duas cõcordãnas. s. c. nulla. ea
dẽ di. 4. ⁊ ex̃ d̆ bap. c. maiores. Capitulũ nulla. dīc
sic. Nulla p̃ter baptismũ ꝓmittit̃ ĩfantib⁹ salus. q:
ĩfãtes si p̃ sacrm̃ qȝ ad hoc diuinit⁹ ẽ istitutũ: i cre
dentiũ numerũ nõ trãsfcãt: ĩ tenebris manent. hec
ibi Aug. de baptismo p̃uuloꝝ. Glo. sup̃ v̆bo. ma
nent. ait. i. carẽt visiõe dei. Et hec est pena ⁊ ignis
afflictio de quo hẽs supra. c. firmissime. ⁊ glo. ⁊ c.
maiores. ex̃ de bap. §. sz adhuc q̃ritur. vbi dr̃ sic ad
lrãm. Preterea pena originalr̃ pctĩ ẽ carẽtia visio
nis dei. actualis v̆o pena pctĩ ẽ gehẽne ꝑpetue cru
ciatus. hec ibi. Et glo sup̃ v̆bo carẽtia visionis. ad
ducit. dcã capl'a. p̃ cõcordãtijs. vt. c. nulla. c. rege
nerãte. eadẽ dis. ⁊ tñ sẽpiterna erit illa carẽtia. vt ĩ
c. firmissime. ⁊ tñ mitis respectu alioꝝ: ⁊ q̃uis mi
tis tñ mors ꝑpetua dr̃. 30. q. 1. ad limina btĩ Petri
⁊ glo. Et sic pz p̃ma vitas. ¶ Quãtũ ad fam vita
tẽ dico q̃ dĩna clemẽtia sic se hz circa pctões vt qui
cũq; mutauerit peccatõ vitã mutat de⁹ sentẽtiaz.
pz hoc de pe. di. 1. c. nouit. vbi dr̃ sic. Nouit de⁹ mu
tare sñiaz si tu moueris mutare ꝓpositũ siue deli
ctũ. hec Ambro. Et plẽs ibi auctes nõtur ad ꝓ
positũ i tex. Audi Hiero. sup̃ Amos. Si agamus
pñiam ipsũ quoq; penitebit sue sñie. ꝓmitit pro
spera si pñiaz egerim⁹. ⁊ si negligẽtia dissoluamur:
⁊ illũ penitebit sp̃õsiõis: ꝓmissaq; mutabit. Cuius
rei exẽplũ Samariã ⁊ hierusalẽ hrẽ possum⁹ quoꝝ
alij de iminẽtib⁹ supplicijs liberati sũt. alij q̃ patri
bus ꝓmissa fuerãt pdiderũt. Et idẽ sup̃ Danielez
Quãobrẽ igr cõsiliũ meũ placeat tibi: ⁊ pctã tua ele
mosinis redime ⁊ iniqtates tuas m̃ĩsericordijs pau
perũ: si forte ignoscat de⁹ delictis tuis. Si predixit
sñiam q̃ mutari nõ põt: quomõ hortat̃ ad elynas
pauperũ ⁊ m̃iam: vt dei sñia ꝓmutet̃? Qȝ facile sol
uit̃ exẽplo regis Ezechie quẽ Isaias dixit eẽ mori
turũ. Et Niniuitaꝝ qbus dem̃ fuerat. Adhuc qua
draginta dies sunt: ⁊ Niniue subuertet̃: ⁊ tñ ad p̃
ces Ezechie ⁊ Niniue sñia ꝯmutata est ⁊c. Facit
ad h⁹ m̃rũ ad ꝓpositũ. c. iportũa. d̆ pe. di. 1. vbi dr̃
sic. Impõtũa ĩ euãgelio m̃r tãdẽ meruit exaudiri.
⁊ clauso cũ seris hostio media lz nocte ab amico pa
nes amic⁹ accepit. ds ĩpe q nulli⁹ itra se supari vi
rib⁹ põt publicãi p̃cib⁹ vicit̃: Niniue ciuitas q̃ pctõ
cõruit flẽtib⁹ stetit. Idem Hiero. Sz ꝯ hec arguit
Gratiãus eadẽ. di. 1. §. q̃ ãt. vbi dī. Qȝ aũt omni
peccãti auctẽ Ambrosij venia ꝓmittit̃ falsum vr̃.
Quibusdã. n. venia denegat̃: aut ex magnitudine
pctĩ: aut ex gradu officij. Unde Joãnes ĩ ꝯ epl'a ait. s.
epl'a. i. c. 5. ĩ fine. Est pcm̃ ad mortẽ: qs orabit p̃ eo?
Itẽ si sacerdos peccauerit. qs orabit pro eo? Et ex
ponit Gratiãn⁹ istas ⁊ siles auctoritates: dicẽs q̃

nō sēp hi⁹ īterrogatiōes negationē īferūt: sʒ poti⁹ difficultatē vl' raritatē notāt. vt est illud euāgelij. Quis putas ē fidel' fuus ⁊ prudēs? Nō. n. ītelligit negatiue: vt q̄si null⁹ talis sit: sʒ difficile vel raro. Silr ⁊ hec. Quis orabit p̄ eo? q̄si difficult vl' raro exaudiāt tales. De pccō aūt ad mortē exponēdū ē de finali īmpniā: q: q ī carne veniā nō promeruit: nec ēt post vitā ꝯseqt. de pe. di. i. c. multiplex. Et glo. hec. § . pōt. sup verbo ad mortē. allegat Aug. dicētē. Tāta ē labes hui⁹ pcci vt hūilitatē pnie subire nō possit. Vñ nec xp̄us dicit glo. ī passiōe p̄ talib⁹ orauit: sʒ p̄ eis q ignorāter crucifigebāt eū: dicēs. Ignosce illis pr: q: nesciūt qd faciūt. s. Luc. 23. e. Que vba xp̄i ēt ponūt. 23. q. i. c. parat⁹. Ex qbus satis pʒ. q̄ oīb⁹ pccōrib⁹ clemēs ē de⁹: exceptis finaliter īpenitētib⁹. Nā q̄ miā ī carne noluit: iustū est vt nec post vitā hāc mortalē illā hēat. Et h° p̄p̄e ē peccatū irremissibile. i. qd nullo mō secū cāz remissiōis portat: vt theologi oēs exponūt. sʒ ad dclarationē istī⁹ māe postq̄ʒ īgressi ip̄az sum⁹ ē notādū q̄ varia fuit doctoꝝ opi. qd eēt illd pccm̄ qd dicim⁹ pccm̄ ī spūʒ scūʒ. Nā qdā dixerūt q̄ oē pccm̄ mōtale ē pccm̄ ī spūʒ scūm q: q vnā psonā offēdit silr ⁊ alias offēdit. de pe. di. 3. § . cū g°. Cū g° igt q criminalr peccat: charitatē nūq̄ʒ hūisse p̄bat. Quidā dicūt q̄ pccm̄ ī spūʒ scūʒ spālir ex odio vl' malignitate p̄cedit. Nā spūs scūs ē amor ⁊ benignitas. Quidā dicūt q̄ ē mētis obstinatio. Est āt mētis obstinatio ī pccō durare ob p̄nnactā: quā īpnia cōmitat. Prouenit aūt interdū hi⁹ obstinatio ex despatione: vt cū qs credit suoꝝ magnitudinē delictoꝝ diuinam miām excessisse: ⁊ ob h° de vitijs ascēdit ad vitia: iuxta illud Cain Gen. 4. Maior est iniquitas mea q̄ʒ vt veniam merear. de pe. di. i. § . deniq̄ʒ. vbi dr̄ Cain quoq̄ʒ cum p̄me p̄uaricationi q̄. s. orta ē iter parētes fratricidiū addidisset: silr a dn̄o de culpa reqsit⁹ ē: cū dr̄ ei. Vbi ē Abel fr tuus? Sʒ q: sup̄b⁹ pccm̄ suū ꝯfiteri noluit: sʒ poti⁹ mēdaciter negando fallere dn̄ʒ conat⁹ ē: dicēs. Nūqd custos fratris mei suz ego? īdign⁹ venia iudicat⁹ ē. Vñ ī despera tiōis p̄fundū lapsus ē dū ait. Maiō ē iniqtas mea q̄ʒ vt veniā merear. Vag⁹ ⁊ p̄fug⁹ erit a facie domini: significās eos q pccm̄ suū ꝯfiteri dissimulant respectu diuine misatiōis īdignos hri. hec ibi. Quādoq̄ʒ obstiatio ex p̄sūptione p̄uenit vt si qs secur⁹ deliqt tāq̄ʒ de⁹ nō sit p̄ tp̄ali flagitio eternū supplicium datur⁹. In quo pctī gn̄e refert Hiero. se Origenē dephēdisse: q post mortē anathematizat⁹ ē. 24. q. 2. c. vlt. Sʒ de hoc vitate sequēti. quidam dicūt q̄ pccm̄ ī spūm scūm ē īuidētia fraterna: vt cū qs de grā alicui a deo ꝯcessa īuidet: ne talis sibi p̄feratur. argu. ad hoc di. 8. c. qui ꝯtēpta. Quidā dicunt q̄ ē blasphemia ī p̄sonam spūs sci. de ꝯse. di. 4. hi vo heretici. Vlis aūt: ⁊ h° ē p̄p̄e pccm̄ ī spūʒ scūm dico q̄ ē final' īpnia. Final' aut impnia dupl'r ꝯsiderari pōt. s. q: aut hʒ p̄positū nunq̄ʒ penitē: ⁊ istud p̄positū q̄diu viuit hō relinquere pōt. ⁊ nō ē irremissibile simpl'r. Aut q: cū tali p̄posito morit: ⁊ h° nō ē remissibile: neq̄ʒ ī h° seculo: neq̄ʒ ī futuro. Et p̄pterea dr̄ pccm̄ ad mortē. Math. 12. Est pccm̄ ad

mortē qd nō remittit neq̄ʒ ī h° seclo: neq̄ʒ ī futuro. Hec oīa tāgit ēt tex. de pe. di. i. c. de⁹ q similis tibi. vsq̄ʒ ad . § . ex his itaq̄ʒ apparet. ⁊ glo. ibi quasi hec oīa tāgit. qr ⁊c. ¶ Quātum ad tr̄iā vī. dico q̄ licet multis mōis dei clemētiā temere iudicare possim⁹ tres tm̄ ad p̄ns colligam⁹. ¶ p̄⁹ dr̄ irrisionis. ¶ 2⁹ p̄sumptionis. ¶ Et 3⁹ dr̄ neglectiōis. ¶ Prim⁹ mod⁹ dr̄ irrisionis: cū qs post grāz remissiōis pctōꝝ ad vomitū redit. de pe. di. 3. c. irrisoꝛ. ⁊ sūt vba Isidori de sūmo bono. Irrisoꝛ igt ⁊ nō penitēs ē q adhuc agit qd penitet: nec vī deū poscere subdit⁹: sʒ subsanare sup̄b⁹. Canis reuersus ad vomitū: ⁊ penitēs ad pccm̄. Sʒ audi qd dicat dn̄s. Prouerb. i. Ego quoq̄ʒ ī interitu vr̄o ridebo ⁊ subsanabo vos cū igruerit sup vos calamitas. Et. ps. Qui habitat ī celis irridebit eos: ⁊ dn̄s subsanabit eos. Irridere fʒ Gregoriū ē cōfusionē eternā p̄ pctīs iuste īfligere ⁊ subsanare ē ei⁹ terribilē faciē peccatorib⁹ ostēdere. Et ridē dei ē afflictiōi maloꝝ nolle misereri. ¶ 2⁹ mod⁹ d: p̄sūptionis. Sūt. n. qdā q adeo in diuina miā natāt: vt cōtinue peccātes se sperēt e lacu peccatoꝝ illa tabula euadere posse: dicētes. Dabit nobis de⁹ lumē ī fine vite sic ⁊ latroni fecit: ornemus nos nūc florib⁹ ⁊ gaudeam⁹: nullū sit pratū qd non trāseat luxuria nr̄a. de pe. di. 3. iter h° hircū. vbi dr̄ sic. Nō peccare soli⁹ dei ē: emēdare sapiētis: sʒ raro inuenis q se corrigat: rara ⁊ cōfessio peccati: rara pnia. Repugnat nā. s. coꝛ ⁊ vecūdia: q: obnoxia culpe ē oīs caro: ⁊ qsq̄ʒ erubescit pccm̄ ꝯfiteri: dum magis p̄ntia q̄ʒ futura cogitat ⁊c. Et qdā qd īsani⁹ ē temere fatent ī fine seculi: vt dei miā sūme ostendat oēs saluari debere: de cui⁹ opinione diximus Origenem fuisse: qui post mortem excōmunicatus est. Unde notabilis tex. ad hoc ponitur. 24. q. 2. c. vlt. vbi sic dr̄. Sane p̄fert a quibusdā qui dicunt oportere post mortez hereticos anathematizari: ⁊ sequi in hoc doctrinā scōꝝ patrum: qui nō solū viuentes hereticos cōdemnauerunt: sed etiā mortuos: sicut eos qui iniuste dānati sūt reuocauerūt p⁹ mortē. ⁊ in sacris. i. ī matriculis dicticis scripserūt qd factū est in Joanne ⁊ in Flauiano religiose memorie ep̄is Constantinopolitanis ⁊c. longus tex. ē In quo textu etiā vt ibi dīc glo. p̄bat quia sinod⁹ hereticos post mortē excōmunicari posse. Sed dubitatur. quō īquies mortui excōicari possunt. Nam admōitio semp dʒ p̄cedere vindictam. 12. q. 2. c. indigne. Sʒ mortui nō p̄nt admoneri. ergo non p̄nt excōicari. Itē absens non pōt excōicari. 3. q. 9. c. absens. Sed mortui sūt absentes. ergo non p̄nt ⁊c. Glo. i. c. penl. 24. q. 3. dupliciter soluit. Prīa solutō ē q̄ istud. s. excōicari post mortē ē spāle ī hereticis. Secūda solutio ē q̄ satis ī vita heretici fuerūt admoniti a canone: ⁊ hoc sufficit. 23. q. 5. administratores hoc adducit glo. Tertius modus temere iudicandi diuinā bonitatē dr̄ neglectionis. Sūt. n. quidam oīum p̄dictoꝝ sibimetipsis insaniores: qui dicunt oīno curā non esse ponendā nisi ī voluptatib⁹. quia mortuo cōpore morit aīa: quoꝝ opinio q̄ʒ sit detestabilis alibi ostendemus. Et ista sufficiant pro prima parte huius sermonis.

¶ De temerario iudicio circa seipsū. Cōsider⁹. II.

Ecundo loco qliter p̄sūptio nr̄a temerarie iudicet circa seipsū videam⁹. Ubi tres cōclusiōes subiūgam⁹. Ad q̄r declaracionē ē p̄mo notādū q̄ triplex est iudiciū hōis de seipso. ¶ Primū iudiciū dr̄ rectū. ¶ Scōm iustū. ¶ Et terciū dr̄ p̄sūptuosū. Rectū iudiciū ē cū qs bona ꝛ mala facta sua i ꝯscia ꝓpa examinat. i. Cor. xi. Si nosipsos iudicarem⁹ nō vtiq3 a dn̄o dijudicaremur. ¶ Iudiciū iustū ē cū mala p nos cognita ꝛ facta dilīgent' cōngim⁹. ps. Feci iudiciū ꝛ iusticiā. Iudiciū i discernēdo: iusticiā i puniēdo. ¶ Iudiciū p̄sūptuosum triplex ē. s. vanū supsticiosū ꝛ fatuū. Uanū vt cū qs seipsū iustificat: vt pharise⁹. Supsticiosū qn̄ qs sem̄ ꝛ sp̄ualē iudicat. ꝛ ē de facto. Fatuū qn̄ nō ē sz ondit eē. Et iuxta hec tria mēbra nr̄as tres bonas ponam⁹ ꝯcl'ones: v3. ¶ Pria ꝯcl'o ē ista. qsqs de se sentit ꝛ iudicat aliud q̄z i rei vitate sit supsticiosus ē ꝛ temerari⁹ iudicatō. ¶ Scd̄a ꝯcl'o ē ista. Quisqs ꝛ seipsū iudicat ꝛ ab alijs iudicari vult q̄z sit. vanus ē ꝛ fumo ꝛ vēto plen⁹. ¶ Tertia ꝯcl'o ē ista. Quisqs alios sp̄nit: ꝛ hītu se fingit qd̄ nō ē: supersticiosus: p̄sidus: ꝛ presūptuosissimus est.

¶ De temerario iudicio supsticioso. Cōcl'o. I.

Ecipe p̄mā ꝯcl'onē. ꝛc. vt sup. Ubi tres iqram⁹ veritates. ¶ Pria veri. ē. An sit temerariū iudiciū i suis bonis opib⁹ aliquē suā sp̄ē ponē. ¶ Scd̄a ē. An hūilitatis cā dicēs se pctōrē temē iudicet d̄ seipso. ¶ Tercia veri. ē. An aliquo mō qs pōt iudicare de seipso qd̄ est. ¶ Quātū ad p̄mā veri. dico q̄ nullus ex suis opib⁹ bonis p̄sumē d3 se i grā eē stabilitū: nec d̄ illus gloriet. ꝛ hoc triplici rōne. v3. rōe icertitudīs rōne exēplificatiōis: ꝛ rōne ruinatiōis. Prio rōne icertitudinis. Incert⁹ ē. n. hō an opa illa ex gratia gratū faciēte q̄ necīa ē ad salutē ꝓueniāt. an ex virtutib⁹ acqsitis. Ecclesiastes. 9. Sūt iusti atq3 sapiētes ꝛ opa eox i manu dei: ꝛ tn̄ nescit hō vtrū odio vel amore dign⁹ sit: s3 oīa i futur̄ s̄uant icerta: eo q̄ vniuersa eq̄ eueniant iusto ꝛ ipio: bono ꝛ malo: mūdo ꝛ imūdo: īmolāti victimas ꝛ sacrificia cōtēnēti. ꝛc. Iñ xp̄s discipul' suis dixit. Cū hec feceritis dicite s̄ui iutiles sum⁹. ¶ Scd̄o rōe exēplificationis. Iñroga Paulū an de seipso ꝯfidēt. Audi qd ait. i. Cor. 4. Nihil mihi ꝯsci⁹ sū. i. nō hēo cōsciā3 alicui⁹ peccati mortal': s3 i hoc iustificat⁹ nō sū. i. ex hoc nō debeo me iustificare. Possent. n. i me q̄dā pctā latē. Iō subdit. Qui āt me iudicat dn̄s ē. Audi pulcherrimū tex. 3z. q. 5. c. si Paul⁹. ꝛ sūt verba Hiero. ad Eustochiū. Si Paul⁹ igt vas electōis ꝛ p̄parat⁹ i euāgeliū xp̄i ob carnis aculeos ꝛ icentiua vicior̄ corp⁹ suū repmit: ꝛ i s̄uitutē subijcit. ꝛ tn̄ aliā legē videt. i. sensualitatē vel ꝯcupiscētiā i mēbris suis repugnātē legi mēt3 sue. Si p⁹ nuditatē ieiunia: famē: carceres: flagella supplicia i se reuersus exclamabat. Infelix ego qs me liberabit d̄ corpore mort3 hui⁹: tu te putas secur̄ eē ꝛc. lōgus tex. ē p colūnā3 vnā: q̄si dicat. Noli te iustificare ꝛ de tribulatiōib⁹ nō coquereris. Glo. super verbo aculeos. dic̄ q̄ aculei sūt s̄mi mot⁹ de qb⁹ timebat cadere i secūdos. Et glo. sup verbo tu te putas. dicit q̄ hic ē argumētū q̄ Paul⁹ fuit virgo: cū fiat cōpatio iter eū ꝛ Eustochiū q̄ fuit virgo. ¶ Tercia rō dr̄ ruinatiōis. qm̄ q̄zuis qs iust⁹ sit: cadem tn̄ pōt. Qui. n. putat stare videat ne cadat. Et sūt verba Pauli de hoc ad plenū dixim⁹ dn̄ica s̄a in 2ª pte cōcl'oe s̄a. ibi sūt de h⁹ bone auctoritates. vide ibi. ¶ Quātū ad s̄a3 vi. videt̄ q̄ sit temerariū iudiciū cā hūilitat. se pctōrē dicē ꝛ r̄putari velle. Ait. n. Greg. di. 5. c. ad ei⁹. i fine. Bon arū igt mētium ē ibi ēt culpas suas cognoscere vbi culpa nō est. ꝛ certe bn̄ huic difficultati rndet glo. sup. c. cū hūilitatis cā. zz. q. z. dicēs. In gn̄e qs dicē pōt se pctōre3 esse. q: nemo sine crimine viuit. z5. dis. § crimīis ꝛ recognoscēdo i se culpā nō peccat: dūmō in hoc casu credat ver̄ eē. vt dr̄. 40. di. c. an oīa. ꝛ. c. q. 7. c. queq3 i glo. S3 sp̄alit̄ dicēdo aliqd̄ pctm̄ de se c̄ ꝯrm̄ est ver̄ mortalit̄ peccat. Et obijcit contra hoc de sacerdote q dicit ꝛ cōfitet̄ de se oīa crimina. Et soluit dicens q̄ illud facit in persona eccl'ie. Nullū eni vinū ē qd̄ nō repiat̄ i aliquo mēbro eccl'e. Uel dic s̄m Aug. q̄ i vno pctō multa pctā possūt notari. Cū. n. qs mortal̄r peccat cōmittit homicidiū occidēdo animā suam. cōmittit furtū. q: se subtrahit deo. adulteriū. q: recedit a deo ꝛ fornicat̄ cū diabolo. piuriū. q: fidē ꝓmissā i baptismo nō s̄uat. Et qn̄ dic se peccare i oīb⁹ vitijs i qb⁹ miser hō peccare pōt: ibi cōprehēdunt̄ genera singulox. ꝛ nō singl'a genex. ¶ Tres. n. sūt mōi peccādi. s. delcetatiōe: cōsēsu ꝛ ope. de pe. di. z. c. sicut. Quare cōcludam⁹ q̄ nunq̄3 qs fateri ꝛ i seipo iudicare d3 aliqd̄ pctm̄ qd̄ scit certe nō habere. Hāc ꝯcl'onē expsse pōit dictū caplm̄ cū hūilitat3. zz. q. z. vbi dr̄ sic. Cū hūilitat3 cā mēnt3 nō eras peccator āteq3 mētirer3. mēnēdo efficeris qd̄ euitaueras. Uitas vite nō est: nisi ita te dixeris pctōrē: vt ēt eē cognoscas. Ueritas āt ipsa ē: vt qd̄ ē dicas. Nā q̄uo est hūilitas vbi regnat falsitas. hec ibi Aug. de v̄bis apl'i. ¶ Quātū ad tertiā vi. dico q̄ si hō scit se eē pctōrē: pōt se iudicare peccatorē: ꝛ si nesciret i quo genere pctī: sufficit q̄ generalit̄ dicat se pctōre3: sic dicebat Aug. scribēs valeriano ep̄o: ꝛ pōit̄ i decret3. di. 40. c. an oīa. i fine. vbi dr̄ sic. Quis aūt sit mod⁹ supple iusto mūdo vl' statu: nec a pueritia nec ab adolescētia mea didici eo tpe quo discē ceperā. vis mihi scīā ē merito peccatox meox ꝛc. Si sine pctō mortali de facto es: ꝛ ita te cognoscis: etiā hoc iudicare potes: s3 caue ne labar3: ꝛ de eo qd̄ tibi ex grā ꝯtulit de⁹ ne extollar3. Qm̄ q̄zto qsq3 maiori grā sūgit̄: tāto postea peccās grau⁹ peccat. de pe. di. 5. c. ꝯsideret. vbi plēs circūstātie ponūt̄ i. c. hō christian⁹. di. 40. vbi dr̄. Homo xp̄ian⁹ fortit̄. i. grau⁹ cadit i pctm̄. aut pp magnitudinem pctī aut propter altitudinē dignitat3. hec ibi. Jo. Cri. Et sic p3 p̄is ꝯcl'o.

¶ De iudicio vanox sumpsius. Conclusio. II.

Ecipe s̄am ꝯcl'one3. v3. Quisqs ꝛ seipsū iudicat ꝛ ab alijs iudicari vult q̄z sit: vanus ē ꝛ vēto plen⁹. Ubi tres igram⁹ veritates. v3. ¶ Pria veritas. ē. An sit cu

randũ hĩe bonã famã vel an sufficiat bona cõscia
ad recte viuendũ. ¶ Secũda veri. Quõ vitãda ẽ
fama ¶ Tertia vi. est ista. Quãta mala faciat ma-
la fama. ¶ Quãtũ ad pmã veritatẽ dico q̄ sũmo-
pere curandũ ẽ de bono noĩe. Duo .n. hec sũt neces
saria ad recte viuẽdũ i vita hac. s. bona cõscia pp
te: ⁊ bona fama pp primũ. Audi Aug. xi. q. 3. c. nõ
sũt audiẽdi. vide sup feria q̃rta ciner᷑ i ꝯsideratiõe
tertia. ꝯclõne pma. i fine. Et dic sic ibi notatũ ẽ ⁊c̃.
¶ Quãtũ ad 2ᵃᵐ vi. dico q̄ fama q̃ pp arrogãtiaꝫ
⁊ supbiã q̃rit̃ oĩno vitãda ẽ. Ubi nõ q̄ ⁊ si plures
sint mõi falſe fame ⁊ glorie vane: tres tam̃ ad pñs
discurramus. Prim⁹ mod⁹ dr̃ falsus. Secundus
cecus. Tertius fatu⁹. ¶ Prim⁹ dr̃ falsus vt cũ qs
librorꝫ numerosã copiã ⁊ variarꝫ mãruꝫ cõpositio-
nẽ ad mũdi põpaꝫ post se relĩquere conat̃. de quo
ruꝫ numero se oñdit eẽ Ouidi⁹: dũ i fine libri me-
thamor. sic ait Jãqꝫ op⁹ exegi qd̃ nec iouis ira: nec
ignis: Nec posit ferrũ: nec edax abolere vetustas.
Dũ volet illa dies que nil nisi corpis hui⁹ Jus hꝫ:
icerti mihi spaciũ finiat eui. Parte tñ meliore mei
sup astra pennis Alta ferar: nom̃qꝫ erit idelebi-
le nostrũ. Quaqꝫ pꝫ domit̃ Romana potẽtia t̃ris
Ore legar pp̃li: p que oĩa secula fama: Siquid ha
bẽt veri vatũ p̃sagia viuã. Dicit hoc i sñia q̄ tãtũ
ac tale opus expleuerat qd̃ nec ignis: nec ꝑluũ: nec
antiq̃tas poterit vnq̃ꝫ delere: ⁊ id mors suapte ve
niat: qñ p̃uicuro pmo. qꝫ ipsa nõ hꝫ imperiũ nisi
in corpus: p̃te meliori tñ. i. aĩa sup astra perennis
ero: ⁊ si oĩa mors extenuare posset: ad min⁹ fama
mea volabit q̃ꝫdiu Romana potentia viuet: quã
in eternum fata viuere dixerunt ⁊c̃. ¶ Secund⁹
modus falſe fame dicit̃ vanus: vt cũ qs studet reli
quere post vitã alta menia: ⁊ multitudinẽ diuitiarꝫ
de quarꝫ numero erat ille diues. Luc. 12. Anima
mea ingens: hẽs multa bona reposita in annos
plurimos: gaude. epulare ⁊c̃. cui postea dictum est
Stulte hac nocte morer̃. Audi Greg. 21. moraliũ
Oẽs inq̃t q cogitatiõe terrena huic seculo confor-
mant̃: p omne qd̃ agunt huic mũdo relinq̃re sui no
minis memoriã volũt. alij bellorꝫ titulis. vt. s. Ce
sar ⁊ Põpeius: alij edificiorꝫ menib⁹: vt Arpha-
sat. s. q glãbatur i sua potẽtissima ciuitate. Judith.
alij disertis doctrinarũ secularium libris instanter
elaborant: sibiqꝫ memorie nomen edificant. ⁊c̃.
¶ Tertius modus dr̃ fatuus: vt cũ qs oĩ bono vir
tutũ noĩe postergato: solũ mundo placere studet ⁊
famam popularẽ q̃rit: ⁊ horꝫ pessima ꝯditio ẽ. Job
21. Gaudent ad sonitũ organi: ducunt in bonis di
es suos: ⁊ in puncto ad inferna descendunt. Qꝫ aũt
oĩs fama mundi ⁊ põpa posterganda sit: ꝑpulchre
oñdit Boeci⁹. 2ᵒ de cõsol. psa. 7. vbi sic ait. Quã
sit exilis ⁊ toti⁹ vacua põderis: si cõsideras omnẽ
terre ambitũ sicuti astrologicis demonstratõibus
accepisti: ad celi spaciũ pũcti cõstat obtinere ratio
nem. i. si ad celestis globi magnitudinem confera-
tur: nihil spacij ꝓrsus hĩe videat̃. hui⁹ igit̃ taꝫ exi
gue i mũdo regiõis: q̃rta fere portio ẽ: sicut Ptho
lomeo ꝓbãte didicisti: q̃ nobis cognitis aĩantibus
icolatur. huic q̃rte parti si q̃ꝫtum maria paludesqꝫ
premunt: q̃ꝫtumqꝫ siti vasta regio. id est siccitate de
serta distenditur: cogitatione subtraxeris: vix an-
gustissima inhabitandi hoĩbus area relinquetur.
In hoc igit̃ minimo pũcto pũcti quodã circũscripti
ac ꝯclusi: de ꝓmulgãda fama: de p̃ferendo nomie
cogitatis: vt quid habeat ãplum magnificum glĩa
tam angustis exiguisqꝫ limitibus arctata. Adde q̄
hoc ipsum breuis habitaculi sceptrũ plures icolũt
nationes. lingua moribus toti⁹ vite rõne distãtes
ad quas tũ difficultate itinerum: tũ loquendi di-
uersitate: tum cõmercij insolertia: nõ modo fama
hoĩum singulorꝫ. sed nec vrbiũ qdẽ peruenire q̃at.
Etate deniqꝫ Marci Tullij: sicut ipse quodã i lo-
co significat: nõdũ caucasum montẽ Romane re-
publice fama trãscenderat: ⁊ erat tunc adulta par
this etiã ceterisqꝫ locorꝫ gẽtib⁹ formidolosa. Uidẽs
igitur q̃ꝫ sit ãgusta: q̃ꝫ cõpressa glĩa quam dilatare
ac propagare laboratis: an vbi fama Romani no
minis trãsire nequit: Romani hoĩs gloria ꝓgre-
dietur: ⁊c̃. L õgus fmo ẽ. tñ i oĩb⁹ illis verbis ꝑse
illi⁹ Boeci⁹ ostẽdit famam mundanã spernẽdaꝫ
esse. ¶ Pmo ex breui spacij puitate: qm̃ sic pũct⁹
ẽ ad celi circũferentiã: vt ꝓbat Ptholomeus i suo
almagesti. dictiõe pma. c. 6. ⁊ Alpharabi⁹ de diffe-
rentijs astrorꝫ. dr̃ia tria. ⁊ de supficie t̃re tñ quarta
ps habitabil̃ ẽ. nec etiã illa tota hitabil̃ ẽ: tũ ꝓpter
p̃tes ꝓpiquas eq̃noctionali ex vna parte vbi ẽ ni
mius calor: tũ ꝓpt̃ partes ꝓpiquas polo artico tr
p̃te boriali. ergo dicit ipe: vanũ ẽ velle famã q̃rere
i tã breui ⁊ ãgusto spacio. ¶ Scd̃o hoc ꝓbat ꝓpt̃
ipossibilitatẽ diuulgationis: tũ ꝓpter diuersitatem
linguarum ⁊c̃. Tertio ꝓpter discordãtiam. qꝫ qd̃
vna gens approbat alia reprobat. ¶ Quarto pro-
pter mortẽ q̃ tãdem omnia sternet. ¶ Quinto pp
animi anxietatẽ qm̃ tales duas sibi mortes faciunt
vnã corporis: ⁊ aliã nominis. qꝫ necessario ab ho-
minum memoria nomen eius processu temporis
dissoluetur. Inde Hieronimus barbatus super il
lo verbo Mathei. Quid prodest homini ⁊c̃. sic ait
Si haberes sapientiam Salomonis. pulchritudi-
nem Absalonis: fortitudinem Sansonis: longeui-
tatem Enoch: diuitias Cresi: potestatem Octa-
uiani. quid prosunt hec: cum tandem caro detur
vermibus. ⁊ anima demonibus cum diuite epulo
ne crucianda sine fine. Quare ergo cũ Paulo di-
camus. Nos autẽ gloriari oportet in cruce dñi nr̃i
Jesu xp̃i: p quẽ mihi mund⁹ crucifixus ẽ: ⁊ ego mũ
do. quare. ⁊c̃. ¶ Quantum ad tertiam veritatem
dico q̄ vix enumerari possent mala q̃ ex fama tur-
pi ⁊ ihonesta generãtur. pmo. n. ⁊ ante oĩa: mala
fama aĩas aliorꝫ occidit. xi. q. 3. c. nõ sunt audiendi
vbi circa mediũ capl̃i. sic dr̃. Existimationẽ homi
nũ nõ solum iprudenter: verũ etiã ⁊ crudeliter cõ-
tẽnentes: cũ occidãt aĩas aliorꝫ ⁊c̃. hec ibi. Facit ad
hoc capl̃m nolo vt aliqs. 12. q. 1. qd̃ adduximus in
prima veritate huius cõclusionis. Sed hic viden
dum occurrit q̃ sint ille persone que ifames effici-
untur. Dico q̄ q̃ꝫplures: vt notat̃. 6. q. 1. c. ifames.
⁊. 3. q. 7. §. porro. i glo. vbi plura de hac mã ponun
tur. vide ibi: qm̃ longa esset materia: si eam tracta

reuellemus. Hoc solum nota vt ponit glo. ꝙ infa-
mia alia iuris. alia facti. Facti ē qñ qs aggrauatur
apud bonos ⁊ graues. s. viros. de q̄ agit̄. ff. de ob-
sequijs. libe. l. i. ⁊ l. licet. ⁊. 6. q. i. sūt plurimi. vt pu-
ta qñ lesa ē fama alicui⁹ ꝓpt̄ sciā quod cōnisit apd̄
bonos ⁊ graues viros. Infamia iuris. ⁊ hec ē quā-
do ꝓpt̄ aliq̄ crimina aliq̄ repellūt̄ ab aliqbus iuri-
b⁹: vt ꝙ nō sit testis: ꝓcurator ⁊c. vide ī dcā glo. ⁊c.
Et hec sufficiāt pro presenti conclusione.

¶ De iudicio ꝓsumptuoso suiipsius ꝯclō. III.

Ccipe tertiā ꝯclusionem. vz. ¶ Quisqs
alios spernit: ⁊ habitu se fingit quod non
est. superstitiosus: perfidus: ⁊ ꝓsumptuo-
sissimus est. vbi tres ingramus veritates
vz. ¶ Prima veritas est ista. Utrū simulare se bo-
nū sit peccatum. ¶ Secunda veritas. An simula-
re ⁊ ostēdere facere aliqd vltra ꝓprias vires sit pctm̄.
¶ Tertia veritas est: qs magis delinquit an simu-
lās: an manifeste peccans. ¶ Quātum ad primam
veritatē dico ꝙ triplex est simulātio. quedā circa ac-
tum tm̄: quedā circa habitū tm̄: ⁊ q̄dā circa vtrūqz.
Circa actū tm̄. ⁊ hoc tripliciť. aut qs simulat aliuz
q̄z sit. vt mortē euitet: vel aliud periculū. aut vt in-
struat ⁊ edificet. aut vt decipiat. Si p̄mo mō adhuc
distingue. aut talis simulatōis actus est contrarius
fidei: aut nō. Si nō: tunc non semper est peccatum
mortale. ⁊ hoc modo Dauid simulauit regi Achis
se stultū eē. i. Regū. 21. Et de hoc poeta ait. Stul-
ticiā simulare loco prudētia sūma ē. Aut est ꝯtrius fi-
dei: vtputa cū qs inter infideles vt mortē vel aliud
periculū euaderet: se infidelē simulauit ⁊ hoc semp
ē pctm̄ mortale. 22. q. 2. sācti⁹ igr̄ Aug. ē fame mo-
ri q̄z idolaticis vesci. ⁊. ii. q. 3. c. non solū. Nō solum
abnegat xp̄m q dic̄ eū nō eē xp̄m: sz ille ēt q cum sit
negat se eē xp̄ianū. Dn̄s. n. nō ait petro. s. Luc. 22.
discipulū meū te eē negabis. Negauit g° xp̄m cū se
negauit ei⁹ eē discipulū. Quid āt aliud isto mō ne-
gauit q̄z se xp̄ianū eē. Timēdo mortē carnis tue da
bis mortē aīe tue. Quāta. n. vita ē cōfiteri xp̄m tā-
ta mors ē negare ipm ⁊c. Aug. Et glo. mouet istaz
difficultatē dicēs. Nō vr̄ ꝙ negās ore tm̄: ⁊ nō cor-
de reus sit ⁊ peccet. qm̄ vitia ex corde ꝓcedunt. 15.
q. 6. c. i. ⁊ de⁹ cor iterrogat. 14. q. 5. c. siqd. i fine. Et
videt glo. ꝙ his nō obstātib⁹ talis mortalr̄ peccat.
qr̄ nulla ꝯditione dz ad hoc iduci. 22. q. 2. ꝓmum.
Nā ⁊ si non vult negare xp̄m: vult tn̄ istud ꝓpt̄ qd̄
negat ipsū. s. vitā. 15. q. i. c. merito. ⁊. c. nolite. eadem
cā. ii. q. 3. dr̄ sic. Nolite timē eos q occidūt corp⁹. s.
Math. 10. Ne forte ꝓpt̄ timorē mortis libere dica
tis ꝙ audistis: nec fiducialr̄ ꝓdicetis oībus qd̄ ī au-
re. i. in secreto soli audistis. Sicut ergo istis verbis
ostendit̄: nō solū ille ꝓditor est vitans qui trāsgre-
diēs veritatē palā ꝓ veritate mendaciū loquit̄. sz
ēt q libere nō ꝓnunciat veritatez quā libere ꝓnū-
ciare oz aut nō libere veritatē defendit quā libere
defendere ꝯuenit. ꝓditor ē veritatis ⁊c. Sz d̄ hoc
alias diximⁿ. Cōclude ergo ꝙ actus simlationis si sit
fidei ꝯtrius semp est mortale pctm̄. Idē tenet btūs
Tho. scd̄a scd̄e. q. 24. Et sic pz p̄mū membrū simla-
tionis in actu. Aut actus erit simlatorius: vt illo ꝓxi-
mū istruamus ⁊ aliqd misticū ostēdam⁹: ⁊ hec simlatio
scā est vt xp̄s qui se finxit longius ire. Luc. 24. aut
simlat vt decipiat: ⁊ hoc ē pessimū. Uñ Salomon ait
Unusqsqz a ꝓximo suo se custodiat. qm̄ oīs hō sup
plātator ē. ⁊ oīs fr̄ fraudulent̄ icedit. ps. Loquūt̄
pacē cū ꝓximo suo. mala āt ī cordib⁹ eoꝝ ⁊c. Ut tu-
de pax qui dixit xp̄o. Aue rabi. ¶ Scd̄o mō simlatio
pōt eē circa habitū tm̄. Et ī hac simlatōe īuoluūt̄ mu
lieres a plāta pedis vsqz ad v̄ticē. de qbus Amb. ⁊
ponit Aug. 4. de doctrina xp̄iana. Que iudicē in-
qt vertorē ingrim⁹ deformitatis tue q̄z teipsā: si pul
chra es: qd abscōderis: si turpis es: cur te formosaz
mentiris: Quid dicā de m̄rib⁹ q̄ filias docent in si-
mulationibus audaces: vt eas nuptui tradāt: ⁊ ali
quē iuuenem decipiāt in preciosa mercātia: ⁊ quod
deteri⁹ ⁊ nequs ē: cū de vxore aliquē iuuenē dece-
ꝑint: ne dū ꝯscia ꝯpūgūt̄. imo putāt magnū obse-
quium se ꝓstare deo. Sz de hoc alias. ¶ Tertio mō
simlatio pōt eē ī actu ⁊ ī hitu. ⁊ hi sūt de qb⁹ ī euāgelio
Mat. 5. dr̄. Exterminant. n. facies suas ⁊c. Et Mat.
7. Attēdite a falsis ꝓphetis ⁊c. Uñ Ber. Hypocri-
te inqt humiles eē volūt sine despectu: paupes si-
ne defectu: bn̄ vestiti sine sollicitudine: bn̄ vesci sine
labore. alijs adulātes. alijs detrahētes: mordaces:
vt canes. dolosi vt vulpes. supbi vt leōes ⁊c. Mul-
ta de eis dic̄. Et hec sufficiant pro prima veritate:
¶ Quātū ad scd̄am ve. dico fm̄ btm̄ Tho. scd̄a scd̄e.
q. 130. ꝙ sp̄ d̄ se ꝓsumēs vltra debitā rōnē q̄si ꝯ ordi
nē nālē extis sine dubio peccat. Uñ siqs op⁹ aggre
ditur quod sue prefertur virtuti: sine dubio presum
ptuosus est. Et dicit beatus Tho. vt supra ꝙ pre-
sumere de seipso potest dupliciter esse. Aut fm̄ ex-
cessum: ⁊ fm̄ hoc opponit̄ virtuti magnanimitatis.
Et ideo phūs. 4. ethicorum dicit ꝙ presumptuosi
propter exteriorem fortunam fiunt despectores ⁊
iniuriatores aliorz. ⁊ talis presumptio semper est
pctm̄. Unde vocabulum ex se sonat ꝙ presumptio
nihil aliud sit nisi vltra q̄z vires suppetunt aliquid
intendere. Secundo presumptio potest considera-
ri fm̄ defectum. ⁊ sic ei opponit̄ pusillanimitas: ⁊
fm̄ hoc dic̄ beatus Tho. scd̄a scd̄e. q. 33. ꝙ sicut ꝓ-
sumptuosus excedit proportionem sue potentie
dum nititur ad maiora q̄z possit: ita ⁊ pusillanimis
deficit a proportione sue potentie dum recusat ī id
tendere quod est sue potentie cōmensuratum: ⁊ tō
sicut presumptio est peccatum: ita pusillanimitas
qr̄ est cōtra naturalem ordinem quo vnaqueqz res
naturaliter inclinat̄ ad exequendam actionem sue
potentie cōmensuratā. Et dic̄ beatus Tho. ꝙ int̄
hec duo vitia. s. presumptionem ⁊ pusillanimitatē
virtus media ē. s. magnanimitas. q̄re ⁊c. ¶ Quā-
tum ad tertiā veri. dico ꝙ duo tex. videt̄ sibiipsis
repugnare. Unus tex. est. 32. q. 4. c. nemo. vbi cir-
ca medium capituli dicit̄ sic. Tolerabilior est si la-
teat culpa q̄z si culpe vsurpet̄ auctes. Alius tex. ē:
22. q. i. c. certe ego. vbi circa medium capl'i dicit̄.
Nolo habere hypocritas. malum. n. eē qs nesciat.
supple hoc qd̄ ē hr̄e hypocritas. malū ē cadēa ꝓ-
posito: ⁊ pei⁹ ē simlāre ꝓpositū. Et post pauca. Si
nō seruat foris scītatem dimidi⁹ cecidit. si int⁹, hūr

illationē totus cecidit rc. Istā ꝯtrietatem lꝫ glo. i dicto. c. certe. super vbo. scitateꝫ breuiter soluat: clarius tñ loquit glo. super. c. nemo. Et dic ꝙ ſm diuersos respectus vnum altero dicit peccare mag. Nam occulte peccans magis peccat. i. pericloſi⁹ ꝙ manifeste peccās: qꝛ neminē hꝫ corrigentē. 3z. di. c. erubescāt. r. 6. q. i. c. si oia. Et fac p h⁹ qđ ponit ex de statu mona. c. z. vbi dr. Ve soli: q si ceciderit nō ē q subleuet eū. Allegat ibi glo: ꝯcordātias. 7. q. i. c. illud. r. 8i. di. c. in oib⁹. vbi de hoc. Sꝫ alio modo publice peccās dr magis peccare. r hoc duob⁹ modis. Primo qꝛ h⁹ pessimū ē vt qs manifeste peccet r adhuc vult rōnib⁹ r auctrib⁹ defensari. sic illi qui ponūtr i dicto. c. nemo. 3z. q. 4. q erāt adulterātes: r tñ volebāt rōnib⁹ r legib⁹ ondē se nō male facere. ꝯ quos sic dic tex. Nemo sibi de legib⁹ hoium blādiat. oē stuprū adulteriū ē. nec licet viro qđ mulieri ñ licet. Eadē a viro q̄ ab vxore debet castimōia rc. Scđo magis peccat: qꝛ plibus exēplū peccādi pbꝫ ii. q. 3. pcipue. Itē ē r tri⁹ respect⁹ qm occulte peccās mag. peccat: qꝛ i h⁹ vr scienf r nō ex ignorātia peccare. sꝫ māifeste peccās presumit ex ignorātia r errore peccare. ff. de ritu ipe. l. vl. Hec de ītētione dicte glo. Et sic pꝫ ītellect⁹ dictor tex. r p ꝯñs dcā ꝯitas. Et hec sufficiāt p pmi ꝯsideratiōe. qre rc.

¶ De temerario iudicio circa primū ꝯsidera. III.

Ertio loco

t videam⁹ qlr psumptio nr̄a temerarie iudicet circa primū. Ubi tres ꝯclusiões subiūgam⁹. ¶ Pria ꝯclo ē ista. Qñcūqꝫ ex duobus incertis leuibusqꝫ signis, pximos nō recte iudicam⁹: temerarij iudicij i crimē icurrimus. ¶ Scđa ꝯclo est ista. Nō solū ex leuib⁹ signis pximū ꝙ in rei ꝯitate sit alr indicare: sꝫ ēt ex eisdē psumere alit ꝙ sit ē grauit peccare. ¶ Tertia ꝯclo est ista. Quicūqꝫ fuerit nebula psūptiōis excecat⁹: sēp in iudicare alior facta ē promptus.

¶ Quō facta primi iudicam⁹. Cōclo. I.

a Ccipe pmā ꝯclōnē. vꝫ. vt. s. Ubi tres verit. ingram⁹. vꝫ. ¶ Pria vi. ē ista. q̄ sūt signa p q̄ qs mouet ad alior fcā iudicādū. Uel sic. Qđ ē fundamētū ppt qđ aliorꝫ fcā indicam⁹. ¶ Secūda vi. ē. an aliq operationes humane sint semp male. ¶ Tertia vi. ē. quot modis alior fcā possum⁹ iudicare. ¶ Quātū ad primā vi. dico ꝙ q̄tuor sūt signa siue fūdamēta p q̄ ad iudicādū alior fcā mouemur. Primū signū dr violētū zm dr pbabile. 3m dr leue. 4m dr temerariū. ¶ pm dr violētū: ita ꝙ cogimur ad alios iudicādū. r hoc ē qñ in pximor fcā nullū bonū signuꝫ apparet. Et pono de hoc tria exempla. ¶ Primū ponit. 3. Re. 3. de illis duabus meretricibus. quarum vna ppriū filiū suffocauerat: r āte regē Salomoneꝫ litigātes vna car dixit. Dñe mi rex. mulier hec r ego hitam⁹ fil i domo vna: nullusqꝫ alr⁹ i domo nobiscū: r pepi apud hāc: mortuusqꝫ ē fili⁹ h⁹ mulier hac nocte. dormiēs qppe oppressit eū. tulitqꝫ filiū meū de latere meo: r collocauit i sinu suo: r suuꝫ posuit i sinu meo. Rñdit alt'a: Nō ē sic. me⁹ fili⁹ viuit: r tu⁹ mortu⁹ ē. Ecōtrario āt illa dicebat. Dixit āt rex: afferte mihi gladiū: r diuidite īfāteꝫ viuū: r date dimidiā ptē vni r dimidiā partē alteri. Cōmota qppe sunt viscera matris. r dixit. Obsecro mi domine date illi īfātē viuū: r nolite īterficere illū. Ecōtrario āt alia dicebat. nec mihi nec tibi: sed diuidat. Rñdit rex. date huic īfātē viuū. hec. n. ē mater ei⁹. Dicite q̄so dilectissimi: vtr scūs iste rex recte iudicauit? Certe qꝛ hēbat signū violētās sic de tali meretrice iudicādū. qm si pma īfātis mr fuissꝫ: nālr viscera ī diuisiōe filij mota fuissent. ¶ zm exēplū ponit phūs i li. de cōmixtione elemētor: q dic ꝙ si alicui⁹ homicida sup cadauer occisi supuenerit: vl'nera cadauer sāguinolentāt. Et đ hoc phi diuersas assignāt rōes. tñ theologi diui iudicij signū eē aiunt. In Gen. 4. de Cai dicit. Vox sāguinis fratris tui clamat vīdictā ad me. Māifestū. n. signū ē illū homicidā eē: ex quo illo supueniēte vulnera sāguinolentāt r nō altero veniēte. ¶ 3m exēpluꝫ ē hoc. ponam⁹ ꝙ plres sint in cenaculo quodā r vn⁹ eor ciphū siue paterā argenteā furti: in sinu suo abscōdat: r dñs oēs psentes corā se accersiri iubet quicūqꝫ īnocens fuerit leta pmāet r itrepida frōte. Fur āt trepidat: ora pallēt tremula voce respōdet rc. Dicite q̄so, nōne hoc signū violētū ē: vt iudicet hic ē latro? Certe sic. Simile dicam⁹ i alijs. ¶ zm signū siue fūdamentū dr pbabile: vt qñ apparēt aliq signa boni r multo plā mali. Exēplū. Est iuuenis qdā alacer r robustus: q dic se ieiunare nō posse: pfecto hic sunt signa plā mali. vñ possum⁹ iudicare ꝙ falsū dicat. Itē ē vn⁹ vsurarius q icōfessus vl' nō restitutis vsur. morit. si iudicam⁹ ꝙ ē dānat⁹. pbabile signū ē. itellige tñ ꝙ ad iudicādū p pbabilia signa quēpiam: oportet vt signa illa psone cōueniāt de q̄ iudicas. Si. n. pr secreto i loco cū filia loqret r oscularet: licet sit pbabile signū mali i altero nō ꝯiūcto: nō tñ i pre: qꝛ pñi nō pbāt malignitatē vllā. Et de hoc ponit prima q. 6. in. c. tāta. pulcherrimū exēplū. vbi dicit sic tex. Tāta negtia i aures meas de senectute tua puenit vt eā nisi adhuc hūanit⁹ pēsarem⁹ fixa iā maledictiōe ferirem⁹. Et qdē pene fuerat i te sniā iaculāda: sꝫ qm simplicitatē tuā cuꝫ senectute cognouim⁹ iteri tacem⁹. Greg. Jannario epo. Fuerat. n. Jannari⁹ epus Gregorio accusat⁹ de pctō carnis. qm ppt senectatē int duas iuncculas dormiebat. Hec. n. erāt signa mali. tñ qꝛ psōe ñ ꝯueniebāt iudicare: malum op⁹ nō erat. Nec tñ a nr̄is senib⁹ declinanda sūt: cū nr̄is tpib⁹ nō tales sāctitate r simplicitate pollētes reperiāt: sꝫ poti⁹ cū senib⁹ susane Dani. 13. in malicia senescunt. ¶ 3m signū dicit leue. vt qñ multa signa boni: pauca vo mali apparēt. Exēplū. Accedit ad eccliaꝫ mulier cōposite ornata: honesta tñ r virtuosa: nec pcatur: nec qcq̄ facit inhonestū. ¶ Hec. n. licet videat vana: tñ pp alia signa plura bōa: ihōesta iudicāda nō ē. Impudic⁹. n. oculus impudici cordis nūci⁹ ē. 3z. q. 5. c. nec solo. Ergo a ꝯrio sensu pudicus oculus pudici cordis nuncius ē. ¶ 4m signū dicit temerariū. vt qñ nulla signa mali apparent. sed omnia boni. r tamē ex inuidia aut alia mala intentione alior facta iudicamus dicentes aut ppt ypocrisim aut alia cā nō bona ea fieri.

Exēplū pharisei murmurātis de Magdalena Lu.
7.ꝛ phariseoꝝ murmurātiū de xp̄o plerūqꝫ vt euā-
gelia testātur. De qbꝰ ait apl's ad Cor.10.neqꝫ mur
murauerit̄s sic qdā coꝝ murmurauerūt:ꝛ pierūt ab
exterminatore. Et hiꝰ a cōione ꝛ societate alioꝝ re-
pelli debēt.90.di.c.alienꝰ.vbi dr̄.Alienꝰ sit a fratꝝ
ꝛ.xp̄ianoꝝ vnitate q murmurat.ꝛ opus eiꝰ abijciat
q murmurās extiterit.ꝛ adducit verba p̄dicta beati
Pauli ꝛc. ¶ Quātū ad secūdā vi. dico ꝙ qdā actꝰ
humani sūt q de se ꝛ s'm se mali sūt.ꝛ tāta coꝝ mali
cia ē.vt nulla bona intētiōe fieri possint: vt sūt bla-
sphemia dei ꝛ scōꝝ:adulteriū: vberatio p̄ris ꝛ ma-
tris ꝛc.de hoc est expresse tex.ex̄. de iureiurā.c.ꝛ si
xp̄s.in tertia colūna. vbi dr̄ sic.Quedā.n.,p̄hibent̄
q: p se mala sūt vt furtuꝫ:adulteriū:ꝛ hiꝰ: q̄ nō sunt
aliq̄tenꝰ faciēda.Quedā vo p̄hibent̄ ex cā non q: p
se mala sūt:sed q: si fiāt freq̄nt̄ ꝛ multū ex his mala
sequunt̄. vt vinū quod ,p se malū nō ē: ꝛ tñ ,p̄hibet
Apl's dicēs. Nolite iebriari vino i quo ē luxuria.
qm̄ ex frequenti ꝛ imoderata vini potatiōe luxuria
gn̄at̄.Sic ꝛ iuramētū p se malū nō ē:cū sit ꝯfirma-
tio vitatis.p̄hibet̄ tñ ex cā. qm̄ ex frequēti iuratiōe
piuriū ꝯtigit sic i eccl'iastico legit̄.s.23.c.Vir multū
iurās replebit̄ iniq̄tate: ꝛ nō discedet a domo eius
plaga.s.peti mortalis ꝛc. Hoc de iuramēto est mā
tonꝰ illꝰ.c.q̄re suffic̄ ad ,p̄positū nr̄ꝫ ꝙ q̄dā sīt adeo
malignāt̄s nature: vt nulla bona itētōe fieri possint:
vt sup̄dcā. Addant̄ his q̄dā mechanice artes:q̄ nū-
q̄ sine piculo aīe exerceri p̄nt. vt ars taxilloꝝ: nal-
boꝝ:artes fucationū.ꝛ hiꝰ. Et dic̄ btūs Tho.scđa
scđe.q.169.i fi.ar.2. ꝙ artifices ornamētoꝝ peccāt
i īueniēdo aliq̄ sup̄flue curiosa ꝛc. Sꝫ de hoc alias
diffusiꝰ dicet̄. Aliq sūt actꝰ humani q de se ꝛ s'm se
sp̄ sūt boni: tñ fieri p̄nt mali ex itētiōe mala vt mer-
cari:ꝛ elyās̄ facē.88.di.c.fornicari. vbi dic̄ tex. For
nicari hoībꝰ sp̄ n̄ licꝫ.negociari sine mercari aliq̄n li
cet ꝛ aliq̄n nō licꝫ.qm̄ ex mala itētōe supple merca-
ri nō pōt. Vn̄ accipe regulā ꝙ potiꝰ ē ꝯsiderāda cā
sci q̄ꝫ ip̄ꝫ s'cm̄.argu.20.q.6.c.i.i fine ꝛ.26.q.8.c.occi
dit.Et ex̄ de accusatoribꝰ.c.cū dilectꝰ.ꝛ.ff. de furt̄s
l.vez.Textꝰ occidit.dic̄ sic circa mediū capl'i. Non
solū respiciamꝰ ad opa:sed tp̄s:ad cāꝫ:ꝛ ad volūta-
tē ꝛc.Cōcordāt huic s'nie tex.15.q.6.c.i.i fine. Non
tm̄ iṅgt attendēda sūt q̄ fiūt: q̄ꝫto quoue aīo fiāt.am
pliꝰ.n.ds respicit ad cogitatōes ꝛ sp̄ōtaneas hoīuꝫ
volūtates q̄ꝫ ad actus q p simplicitatē vel necītatē
fiūt Hec ibi Alex. papa. Aliq sūt actꝰ humāni q s'ꝫ
se ꝛ i se boni sūt:ꝛ bona itētiōe cōit̄ fiūt: vt seminatio
agri:plātatio vinee:arboꝝ:ꝛ silia.q actꝰ si a ca-
su aliqbꝰ noceāt nō sūt rep̄hēdēdi. de qbꝰ Aug.23.
q.5.c.de occidēdis.v̄sus fi. vbi dr̄ sic. Absit vt ea q̄
,p̄pt̄ bonū ac licitū facimꝰ aut hēmus si qd p hoc p̄-
ter nr̄aꝫ volūtatē cuiq̄ꝫ mali acciderit nobis īputet̄.
alioq̄n nec ferramēta domestica vel agrestia sūt hn̄
da:ne qs ex eis vel se vel aliū iterimat: nec arborē
plātāda:ne qs se īde suspēdat:nec fenestra faciēda
ne p hanc qsq̄ꝫ se p̄cipitet.Et qd plura ꝯmemorē?
Quid ē in vsu hoī bonū ac licitū: vn̄ non possit p̄ni-
cies irrogari? q̄si dicat nihil.hec ibi. Et glo.super
v̄bo.bonū. dic̄ ꝙ hic ē argumentū ꝙ si qs dat operā
rei lıcıte si aliqd̄ malū īde seq̄tur nō est ei iputādū
vt.50.di.c.sepe ꝛ.c.qd a te.ꝛ di.6.c.testim̄. Nā ds̄ i-
spector ē cordis ꝛ nō opis.15.q.6.c.i. Cōcordat huic
glo.tex.14.q.5.c.siqd inuenisti.ꝛ.c.scriptū.q̄re ꝛc.Et
sic pꝫ ista scđa vitas. ¶ Quātū ad tertiā vi. dico ꝙ
opatōes ꝛ actꝰ humani tribꝰ modis iudicari p̄nt bo
ni vel mali cū petō vel sine petō. Vno mō cū qđ cer
tū ꝛ euidēs ē:certū ꝛ veꝝ iudicamꝰ. sil'r qđ falsum ē
falsū iudicamꝰ. Exēplū. Scimꝰ ꝙ blasphemare est
petm̄.si iudicamꝰ blasphemiā eē pessimū qd:tūc re-
ctū iudiciū ē. Et si p oppositū iudicares: iudiciū pes
simū ē.11.q.3. Si qs dixerit iniustū iustū ꝛ iustū iniu-
stū:abominabilis est vterqꝫ apud deū:sil'r q dic̄ scim̄
nō scim̄:ꝛ rursū nō scim̄ asserit scim̄: vterqꝫ abomina-
bilis ē apud deū. Et glo. sup v̄bo. abominabilis. dic̄
q: mortal'r peccat. Et ꝯsonat ei qđ dicit Augu. sup
p̄mā ep'laꝫ ad Cor. ꝙ errare i rebꝰ ē mortale petm̄
.s.cū putat qs id opus eē bonū qđ est malū. vel cō-
uerso. Nā q̄libet adultus tenet̄ scire hoc esse bonū:
illud vero malū hec glo. Jn̄ Jsa.c.5.ꝛ ponit̄.11.q.3.
clamat alta voce. Ve q dicit̄s bonū malū ꝛ malū bo
nū:ponētes tenebras lucē ꝛ lucē tenebras. ¶ Scđo
mō p̄nt iudicari humani actꝰ boni vel mali: cū id qđ
est icertū ꝛ dubiū tanq̄ꝫ certū ꝛ claꝝ iudicamꝰ. Au-
di Paulū ad Ro.14. Qui non mādūcat: mādūcātē
nō spernat.s.iudicādo ip̄m petōrē eē vel iniustū ꝛ q
mādūcat nō mādūcātē nō iudicet.s.tanq̄ꝫ hypocri-
tā vel sup̄sticiosū. Vbi accipe vnā regulā gn̄alem ꝙ
q̄ncūq̄ꝫ actus humani sūt dubij vel icerti semp i me
liorē partē iterp̄tent̄.ex̄.de re.iu.c.estote. vbi dr̄ sic.
Estote misericordes ꝛc. Hoc loco nihil aliud p̄cipi
est nō: nisi vt ea scđa q̄ dubia sunt:quo aīo fiāt:i me
liorē partē iterp̄temur. Qđ enim scriptū est ex fru-
ctibus eoꝝ cognoscetis eos: de manifestis dcm̄ est.
q̄ nō possunt bono aīo fieri. vt stuprū:blasphemia:
furta:ebrietates: ꝛ silia.de qbus nobis p̄mittit̄ iu-
dicare. hec ibi Beda i omelia. Melius enim est vt
dic̄ glo. sup v̄bo. i meliorē. vt valeat res q̄ꝫ pereat.
ex̄ de verboꝝ signi.c.abbate sci Siluestri. ex̄.de fi-
de istrumētoꝝ.c.iter dilectos.ꝛ plures ꝯcordātias
allegat ibi glo. Ad declaratiōnē tñ istius regule. vꝫ.
ꝙ in dubijs melior est semp pars interp̄tāda. volo
notemus expositionē bti Tho. scđa scđe.q.6.ꝛ dic̄
ꝙ in meliorē partē rē iterp̄tari in rebus dubijs pōt
dupl'r fieri.aut ex p̄suppositiōe: aut ex determina-
tione. Si ex p̄suppositōe:tūc semp debemus iterp̄-
tari peiorē partē:ꝛ ꝙ deterius est.ꝛ adhibere reme
diū p posse: vel cautū hominē facere. qm̄ remediū
qđ est circa maius malū multo magis erit ꝯtra mi-
nus. Exēplū. Video aliqđ opus qđ fieri pōt i malā
partē:ꝛ tñ dubiū est an talis illo respectu id faciat.
tūc q: nā est magis ,p̄clina ad malū: debeo p̄suppo-
nere ꝙ si talis illud faciat.illo respectu quo fieri pōt
i malā ꝙ malū sit illud facere:ꝛ sic remediū adhibe
re si p̄sona corrigibilis est. Jdeo Job ait. Verebar
omnia opera mea:ꝛ vidēs p̄sonā ignotā p̄cliuē ad
malū:tollā ante cum qđ posset furari. vel vn̄ posset
male agere:nō iudicādo.s.determinate ip̄m eē malū
sꝫ ex p̄suppositōe ꝙ eē posset:ꝛ iō remediū adhibe-
bo. Alio mō dubia sūt iterp̄tāda i meliorē partē ex

determinatõe: qm̄ qd̄ dubiū est malū esse: nō determi nate iudicādū est malū: sic qd̄ dubie bonū est nō est determinate iudicādū bonā. Et sic itelligēda ē regula ꝙ dubia sp̄ i meliorem ptem sunt interpretanda. Hec regula etiā ponit ex. de homi. c. ad audientiā. vbi dicitur sic. Ad audientiam apostolatus nostri peruenit ꝙ cum quidam p̄sbyter volens corrigere quēdā de familia sua cingulo quo cingi solebat ip̄m vberare tēptasset: ɔtigit ꝙ cultellus de vagina q̄ cigulo adherebat elapsus: eū i dorso aliq̄ntulū vulnerauit. Postmodū vō cū ille vulneratus aliq̄diu vixisset ꝛ ɔualuisset: a vulnere grauiori: vt di̇ ifirmitate pcussus viā ē vniuerse carnis igressus. Qꝛ vō vtꝝ occasione vulneris decessisset dubiū hēbat: v̄e duximus discretōi rn̄dēdū: ꝙ cū i dubijs semitā debeamus eligere tutiorē vos ɔuenit iniūgere p̄sbiō memorato: vt i sacris ordinib⁹ subministret. iniūcta tñ p̄nia ɔgruēti: poteris ɔcedere vt sit i minoribus ordinib⁹ ɔtēt⁹. Si vō ex alia ifirmitate ille obierit: poterit sic̄ erat solitus diuina officia ministrare. Et glo. sup vbo. in dubijs allegat multas ɔcordātias. vt ex̄. de spō. c. iuuenis. ꝛ ex̄ de homi. c. significasti. el penul. c. ꝛ ex̄. de cle. ercō. c. illud. Et ponit istam aliā regulā. Tene certū: dimitte icertū. de pe. di. 2. c. siqs positus. i fine. ꝛ ff. de re. iuris. l. in ambiguis. Et aliā regulā subiūgit. vz. ꝙ i re dubia certa non pōt ferri s̄nia. ii. q. 3. c. graue est. ꝛ. 30. q. vi. §. vi. ꝛc̄. hec glo. Sz dubitat̄. Nā iudiciū dz esse de his q̄ in plurib⁹ acciduīt: sz i pluribus accidit ꝙ hoies male agūt. Ecclesiastes. i. c. Stultoꝝ ifinitus ē numerus. i. petōꝝ. Et Gen. 6. Proni sunt sensas hoīs ꝛ cūcta cogitatio ad malū ab adolescētia sua. Ergo qn̄ aliqd̄ signū mali apparet in p̄ximo. licet sit dubiuz dz poti⁹ i malū q̄z i bonū iudicari ꝛ iterp̄tari. Hic rn̄det btūs Tho. scd̄a scd̄e. q. 6. ar. 4. ꝙ q̄uis p̄ximi dubiū fcm̄ i bonū iterp̄tādo frequētius hō fallat̄: ꝛ accidat i plurib⁹ illud dubiū i malū: tñ nō debem⁹ illud dubiū determinate iudicare malū: qm̄ melius ē ꝙ hō frequēti⁹ fallat̄ i bonā opinionē h̄ndo de hoīe bono: q̄z ꝙ dubia i peiorem partē iterp̄tet̄: qꝛ nulla iniuria fit cuip̄iā malū dubiū iterp̄tādo bonū. sz bn̄ dubiū malū certū iudicādo malū. Et subdit ꝙ falsū iudiciū hoīs bn̄ iudicātis de malo nō ptinet ad malū ip̄si⁹ itellcūs sic̄ nec ad p̄fectionē ei⁹ ptinet cognoscere vitatē singulariū ɔtigētiū: sz magis hoc ptinet ad affcm̄ hoīs bonū fm̄ charitatē. i. Cor. 13. Charitas nō cogitat malum. s. de p̄ximo. Quare pz quō act⁹ humani iudicātur scd̄o mō. ¶ Accipe tn̄ū modū. s. qn̄ act⁹ humani p̄nt iudicari boni vel mali. Et hoc ē qn̄ nō solū ex dubijs ꝛ icertis: vez ēt occltis p̄ximos nr̄os iudicam⁹ qd̄ gen⁹ iudicij ē tollere deo qd̄ suū ē. ipe. n. de occltis iudicare hz. di. 32. c. erubescāt i fine. c. vbi di̇ sic. De manifestis qdē loquimur: secretoꝝ āt cognitor ꝛ iudex est deus. hec ibi. Et ad Heb. 4. c. i fi. Oīa nuda ꝛ apta sī ocul' ei⁹. Et hic tn̄⁹ mod⁹ ē. Et hec volo sufficiāt p p̄ma ɔclōne.

¶ De presumptione pessima in iudicando aliorum facta. Conclusio. II.

Ccipe scd̄az ɔclōnē. vz. Nō solū ex leuibus signis p̄ximū q̄z in rei veritate sit alr iudicare: sed etiam ex eisdez presumere aliter q̄z sit ē temere iudicare. Ubi tres vitates ingramus. vz. ¶ Prima vi. est. Un̄ ex qb⁹ causis iudiciū temerariū orit̄. ¶ Scd̄a vi. est. An oēs sint p̄supponēdi boni. ¶ Tertia vi. est. Quāto tpe stare oz q̄nq̄z fcā p̄ximoꝝ nr̄oꝝ iudicem⁹. ¶ Quātū ad p̄mā vi. dico fm btm̄ Tho. scd̄a scd̄e. q. 6. ꝙ iudiciū temerariū ꝛ p̄sūptuosū orit̄ ex trib⁹ p̄maxime. vz. ex p̄pria malicia. ex mala affectōe: ꝛ ex lōga experiētia. ¶ Primo ex p̄pria malicia. Nā cū qs ex se mal⁹ ē ex hoc ꝙ ipse est ɔscius malicie sue facilr̄ de alijs: vt ipse etiā sentit. Ecclesiastes. 10. Stult⁹. i. petōr in via ambulās cū ipse sit insipiens omnes iudicat suo esse in crimine in quo ipse est. Exemplum illi⁹ surdi q arbitrabat̄ oēs eē surdos ꝛc̄. ¶ Scd̄o orit̄ ex mala affectōe. Difficulter. n. ait. Chrysostom⁹ bn̄ sentimus de his quos odimus. ps. Tota die iniusticiā cogitauit lingua tua: sic̄ nouacula acuta fecisti dolū dilexisti maliciā sup benignitatē: iniq̄tatē magis q̄z log eq̄tatē. Propterea deus destruet te in finē: euellet te ꝛ emigrabit te de tabernaculo tuo: ꝛ radicem tuā de t̄ra viuētiū. Nō q̄so aīa mea ista vba p̄phē. Ait. n. p̄mo tota die. vt inuat̄ ꝙ de his quos male sentimus oī die mala referim⁹. Scd̄o ait. ligua tua cogitauit: cū nō sit offim̄ ligue cogitare. sz hec ait vt ondat q̄z cito de p̄ximo aliqd̄ malū in mēte venerit tācito detrahēdo euomunt. Tertio ait sic̄ nouacula acuta fecisti dolū. Nouacula di̇ rasoriū qd̄ ab innouādo di̇. qꝛ nouaculis barbitonsores hoīes q̄si iuuenes reddunt. Sic̄ hoīs sp̄ūales fama bona est: quā lingue detrahētiū eradere conātur. Quarto ait. Dilexisti maliciā vt ondat̄ hoc eē pctm̄ in sp̄m scm̄. qꝛ malicia opponit̄ bonitati q̄ attribuit̄ sp̄ūi scō: vt s. dcm̄ est in t̄tia ɔclōne p̄me ɔsideratōis huius sermonis. Et de hac malicia iteꝝ ps. ait. Os tuū abūdauit malicia ꝛ lingua tua concinabat dolos. Sedens aduersus frēm tuū loq̄baris: ꝛ aduersum filiū mr̄is tue ponebas scādalū ꝛc̄. ¶ Tertio orit̄ temerariū iudiciū ex lōga experiētia. Inde. 2. ethicoꝝ di̇ ꝙ senes sūt maxime suspiciosi ꝛ faciliter iudicāt. qꝛ alios defectus pluries sunt exp̄ti. q̄re ꝛc̄. ¶ Quātū ad scd̄am vi. dico ꝙ fcā p̄ximoꝝ q̄ trahi p̄nt ad bonū ꝛ ad malū semp sūt p̄supponēda potius bona q̄z mala: p regulā superius datā ꝙ dubia sūt i meliorē partē iterp̄tāda. Nō tm̄ ꝙ fcā clericoꝝ ꝛ deo seruiētiū semp accipiēda sūt i bonā partē. vn̄ gl. i. c. absit. ii. q. 3. ponit vnū mirabile vbum: dicēs. Si clericus amplectit̄ mulierē iterp̄tat̄ ꝙ hoc cā benedicēdi eā faciat. Et adducit. c. in scripturis. 45. disti. Audi. c. Absit inqt vt quicq̄z sinistrum de his arbitremur q apl̄ico gradui succedētes xp̄i corpus ore ɔficiunt: p quos nos xp̄iani sumus q claues regni celoꝝ hn̄tes ante iudicij diē iudicāt ꝛc̄. Sed intelligendū hoc arbitror: sicut sup: adiximus ꝙ qn̄ fcā in bonā vel i malā partē accipi p̄nt: tūc semp i bonū iterp̄temur. qd̄ aūt diximus de amplexu. itellige ꝙ determinate non debemus i malū iterp̄tari: sed ex p̄suppositione: vt sic dicat̄. Hoc magis hz rōnem turpis q̄z honestū ne malū ex hoc accidē posset volo remediū adhibere: cū oēs ex charitate teneamur p̄ximum corrigere

ꝛ reddẽ de malis cautũ ꝛ auisatũ. Et fm hoc puto ĩtelligẽdũ tex. ĩ oppositũ adductũ ĩ glo supdicta sup. c. absit. vbi dic glo. ꝙ canon qñqꝫ solã ↄfabulationẽ mulier cũ clericis ĩterpretat ĩ deteriorẽ ptez. Nec allegat. 27. q. j. c. nec aliq̃ putet. vbi dicit tex. Nec aliq̃ putet se posse hac excusatõe ↄ̃fendi: ꝙ ĩspiciat ꝛ pbari possit ꝙ ṽgo sit: cũ man⁹ obstetricũ ꝛ ocul⁹ sepe fallat. ꝛ si ĩcorrupta repta fuerit ea pte q̃ mlier ec̃ põt: posit tñ ex alia corpis pte peccasse q̃ corrũpi ec̃ põt. ꝛ tñ ĩspici põt. certe ipse ↄcubitus. ipe ↄplexus ipa ↄfabulatio: ꝛ osculatio: ꝛ ↄiacẽtiũ duor turpis ꝛ fida dormitio ↄ̃trũ. i. multũ dedecoris ꝛ criminis ↄ̃tinent ꝛc̃. De pbatiõe tñ ista quã faciũt mulieres expictes an aliq̃ sit ṽgo. glo. ibi plura dic̃ vbi exponit singulas pticulas illi⁹ tex. vide ibi si placet. Et hec sufficiãt p pñti ṽitate. ❡ Quãtũ ad scdaꝫ veri. dico ꝙ graui pede ꝛ non subito fcã primor iudicare debem⁹. Facit ad hoc. c. de⁹ omps. 2. q. j. Deus ingt omps vt nos a p̃cipitãde snie platiõe cõpesceret: lꝫ oĩa nuda ꝛ apta sint oculis ei⁹. Mala tñ Sodome noluit audita iudicare p̃usqꝫ mãifeste cognosceret q̃ dicebãt. Unde ipe ait. Descendã ꝛ videbo vtrũ clamorẽ q venit ad me ope compleuerint. an nõ ẽ ita vt sciã. Deus omps cui nihil ẽ absconditũ sed oĩa ei mãifesta sũt anteqꝫ fiãt. Nõ ideo hec mala multa ob pliritatez capl̃i nõ inseruimus p se inquirere dignatus. nõ ꝙ ea ignoret. sed vt nobis exemplũ daret ne p̃cipites in discutiẽdis ꝛ iudicãdis negocijs essem⁹. Et ne mala primor. p̃us qꝫ p̃sumat credere qꝫ pbare. Cui⁹ exẽplo monemur: ne ad pferẽdã sniam vnqꝫ p̃cipites sim⁹: aut temere indiligent qꝫ indiscussa quoquo mõ iudicemus: dicẽte veritatis voce. s. Mat. 7. Nolite iudicare vt nõ iudicemini. in quo eni iudicio iudicaueritis. iudicabimini. ꝛ reliq̃. Et paꝛ infra. Si eni de⁹ oium cognitor Sodomor mala: quor clamor vsqꝫ ad celũ puenerat: oĩa sciẽs p̃us nec credere: nec iudicare voluit qꝫ ipe ea cũ fidelib⁹ testibus diligent inuestigans: qđ audierat ope cõprobaret. nos q sumus homines ꝛ petõres qbus ignota sũt occulta iudicia dei hec p̃cauẽtes: nullũ ante verã instãqꝫ pbationẽ iudicare aut ↄdẽnare debem⁹ ꝛc̃. hec ibi Euaristus papa. Et glo. ibi sup verbo p̃us qnisqꝫ. ponit istã regulã ꝙ quẽlibet presupponere debemus ec̃ bonũ allegãs. c. absit. ii. q. 3. Et ex. de presum. c. dudum. Sed intellige istã p̃sumptionẽ vel presuppositionẽ de reb⁹ que possũt trahi ad bonũ vel ad malũ: vt dicit glo. sup dicto. c. absit. q̃re ꝛc̃. Et hec sufficiãt pro presenti conclusione.

❡ De pmptitudie iudicãdi alior fc̃i. Cõclo. III.

Ccipe tertiã cõclõnẽ. vꝫ. Quicũqꝫ fuerit nebula p̃sũptiõis excecatus sp ĩ iudicãdo alior fcã ẽ pmptus. vbi tres ingram⁹ veri. vꝫ. ❡ Prima veri. est ista. an alior fcã iudicãtes sp mortalit peccẽt. ❡ Secũda veri. est. an istã suspitionẽ malã de factis alior vitare possimus. ❡ Tertia veri. ẽ ista. quot mala faciũt q aliorũ fcã iudicare sũt pmpti. ❡ Quãtũ ad p̃mã veri. dico ꝙ risio accipit ex vno verbo posito in. d. c. deus omps. 2. q. j. vbi di. In quo eni iudicio iudicaueritis: iudicabimini. Ex quo accipe istã regulã ꝙ si illud qđ ẽ in primo veniale: mortale ec̃ iudicas: mortalit peccas. ꝛ si neutrũ est: ꝛ neutralit peccas. ad Ro. 8. In quo aliũ iudicas teipm cõdẽnas. Uñ in vitis patrũ legit de duob⁹ germanis in deserto deo seruiẽtib⁹: q ad tãtã mẽtis puritatẽ deuenerũt vt ad sui libitũ alt alteri⁹ grãz videret p splẽdorem quẽdã ex refulgẽtẽ sup eos. Dũqꝫ die q̃dã p desertum p̃res visitarẽt: accidit vt minor ex eis videret vnũ ex illis p̃rib⁹ feria sexta comedẽtẽ hora tertiarũ: ꝛ mor ĩ mẽte illũ tãqꝫ ieiunij trãsgressorẽ iudicauit: qđ tũc hẽbat vt p̃ceptũ. Reuet susqꝫ ad cellã ppriã: interea frat maior solitũ sup cella fr̃is splẽdorẽ non videbat. Et eo accersito si aliqd in ↄ̃scia remordẽs h̃ret: postulauit. qm̃ solitũ lumẽ videẽ nõ poterat. Ille admirãs: cõsciam discutiẽs: nullũ aliud se h̃re asseruit qꝫ id quod de scõ illo viro suspicauerat. Cui ille. Male ingt fecisti frat: forte cãz legitimã habebat: vt hora none expectare nõ posset. ille suã culpã ↄfessus: ꝛ solit⁹ splẽdor reddijt. Aliud exemplũ de duob⁹ socijs beati Philippi ordis nr̃i: q semel dũ quãdã scãm mulierẽ visitassent: ꝛ recedẽtib⁹ illis: illa cor iuuẽtutẽ ↄsiderãs: ꝙ seruare castitatẽ nõ possent iudicauit. Que cũ ĩ orõne solitã dulcedinẽ nõ h̃et: dolẽs plurimũ gloriosã virginẽ inuocabat. Que nocte seqñti ĩ visiõe illi tota turbata apparẽs: ait. Nõne sufficiẽs sũ fr̃es meos in puritate seruare: vñ scias hac de cã te solita dulcedine ec̃ p̃natã. Que euigilãs ingemuit: ꝛ ↄfessa delictũ: ĩ p̃stinũ statũ ẽ restituta. q̃re ꝛc̃. ❡ Quãtũ ad secũdã veri. dico ꝙ suspitiões vitare nõ possumus: q: hoies sum⁹ iudicijs tñ diffinitiuasqꝫ snias ↄtinere debemus. Intellige tñ ꝙ duplex ẽ suspitio. s. velox ꝛ deliberata. Uelox suspitio ẽ p̃m⁹ mot⁹: ꝛ p̃mos mot⁹ vitare nõ possum⁹: ꝛ venialia sũt: sꝫ post deliberatiõis ↄsensuz mortalia sũt. Difficile eni ẽ posse determinare iudicare fcã alior sine pctõ mortali: ꝛ hoc ppt diuersitatẽ oper hũanor. ❡ Uñ nõ ꝙ operũ hũanor q̃dã sũt q̃ apparẽt mala ĩ p̃ncipio tñ: aliq̃ ĩ medio: ꝛ alij ĩ fine: ꝛ iõ difficile est de talibus iudicare. Exẽplũ de his q̃ apparẽt mala in p̃ncipio ꝛ tñ ĩ fine sũt bõa. p̃r corrigẽs ꝛ verberãs filiũ ꝛ de domo expellẽs: ꝛ sil'a: videt ĩ p̃ncipio crudelis: tñ q: bono respectu ꝛ cã legitima id facit: opus illõ erat bonũ. Silr ecõtra. si solũ corrigia castigaret ꝛ modeste: act⁹ iste videt bonus. tñ si a casu gladi⁹ ex vagina ad corrigiã pẽdẽte exiuerit. ꝛ illũ occiderit: talis act⁹ malus ẽ. Silr qs coopit domũ: ꝛ signa debita apposuit vt cauerẽt trãseũtes: iste act⁹ ẽ bon⁹ honestus: ꝛ necessari⁹: qdã tñ incaute inde trãsiẽs occidit. iste act⁹ reddit malus. Silr qs in q̃dragesima nõ ieiunat. iste act⁹ videt malus ĩ p̃ncipio: sed tñ q: licita cã id facit; act⁹ reddit bon⁹. Et econtra. qs faciet vnã elynã: iste act⁹ videt bon⁹: sed q: illã fac vt bon⁹ iudicet aut aliquã paupculã mlierẽ decipiat: ille act⁹ reddit malus. Exẽplũ de his q̃ sunt mala ĩ medio. Tu aliqd boni facis ꝛ bõa iterõe: iste act⁹ ẽ bon⁹. tñ in pcessu tpis eris male ↄtẽns illud bonum fecisse: ille actus mõ efficit malus: ꝛ postea eris ↄtentus: ille actus efficiet bonus. Exemplũ

de his que mala sunt in fine: vt pȝ de illis q toto tē
pore vite sue deo seruierūt: ⁊ in fine male finiūt: vt
hi q se laqueo suspēdūt i senectute ⁊ tñ in iuuētute
boni fuerūt. Auertat a me ⁊ oib⁹ meis omps deus
⁊ ab oib⁹ xp̄i deuotis. Quāobrē his ⁊ aliis piculosū
ē de alienis factis iudicare. q̄re ⁊c̄. ¶ Quātū ad ter
tiā vi. dico q̄ lȝ alioꝝ fcā iudicantes plurima mala
faciāt. tria tñ ad p̄ns ponam⁹. ¶ Primo q: q̄ōlibȝ ēt
minimū ꝓximi fcm̄ sp̄ augēt: ⁊ de festuca trabē scin
dūt: ⁊ de pulice equū. Contra quos ait dn̄s Mat.
7. Quid vides festucā in oculo fr̄is tui: trabē āt tu
am nō ꝯsideras. Hypocrita. Eijce p̄mū trabē de
oculo tuo: ⁊ tūc videbis eijcere festucā d̄ oculo fra
tris tui. Versus. Tollere festucā si vis de fr̄is ocel
lo. Que tua cōturbat lumina tolle trabē. Audi Au
gu. i sermone dn̄i i mōte. Cogitem⁹ cū aliquē rep̄
hendere nos necessitās coegerit vtꝝ tale sit vitiū
q̄ō nunq̄ȝ habuim⁹: ⁊ tūc cogitem⁹ nos hoies eē: ⁊
hēe potuisse: vel tale q̄ō habuim⁹: ⁊ tñ nō habem⁹:
⁊ tūc tāgat memoriā cōis fragilitas: vt illā correcti
onē nō odiū: sed mīa p̄cedat. si āt nosmetip̄os inue
nerim⁹ in tali eē vitio: nō obiurgem⁹: sȝ ꝯgemisca
mus ⁊ ad eq̄lr̄ puniēdū inuitem⁹. Hec ille. ¶ Se
cūdū malū q̄ō faciūt ē q̄ ceteris sp̄etis se sāctiores
ceteris putāt. Cōtra quos Ber. ait. Noli eē aliene
vite curiosus inq̄sitor: nec temerarius iudex. Duo
enī sūt piculosi modi. s. i maiorib⁹ ⁊ minoribus. In
maioribus: ⁊ hoc dupliciť. Quia aut maiores indi
cas eē meliores te. ⁊ tūc inuidus es. Aut peiores te
⁊ tūc i sup̄biā cadis. In minorib⁹ siľr duob⁹ modis.
Aut enim minores iudicas meliores te: ⁊ sic teip̄m
ꝯfundis: ⁊ eis inuides. Si peiores: tūc i eoꝝ ꝯtem
ptū ruis i murmuratione. ¶ Tertiū malū q̄ō faci
unt alioꝝ fcā iudicātes ē q̄ puluerē alioꝝ defectuū
lingua mouent: ⁊ illā in suis oculis sufflāt. ii. q. 3. c.
Inť v̄ba. circa mediū capl̄i. Quid inq̄t aliud detra
hētes faciūt: nisi q̄ i puluerē sufflāt: ⁊ i oculos suos
terrā excitāt. vt vnde puluerē d̄tractōes p̄flāt. inde
magis nihil v̄itatis videāt ⁊c̄. Hec volo sufficiāt
p̄ p̄nti mā. Nolite ergo hoīes iudicare f̄m faciē. i.
f̄m extrīseca tm̄: sȝ rectū iudiciū iudicate: vt ⁊ recte
a dn̄o iudicemī. hic i p̄sēti p̄ grāȝ: ⁊ i futur° p̄ gl̄iaȝ.
Amē. Finis h⁹ s̄mōis Rome āno dn̄i. 1453. die. 13.
feb̄r. ⁊ fuit dies carnispriuij. ⁊ secūda etiā fuit q̄dra
gesima: in q̄ p̄dicaui in ꝯuētu nr̄o ad dei ⁊ gloriose
v̄ginis honorē: ⁊ oium scōꝝ rome i scō marcello. p̄
curator tūc ordis mei. s. Fr̄oꝝ beate Marie. Amē.

¶ Feria quarta q̄rte dominice q̄dragesime de fla
gellis dei. Sermo in ordine. XXIX.

M Agister q̄s peccauit.

hic aut parētes ei⁹ vt cecus nasceref. Jo.
9. Singularis enī hec discipuloꝝ petitio
ē. Quis enī iuste nō miraref hui⁹ ceci nati occasio
nē: Ait enī dn̄s Ezech. 18. Fili⁹ nō portabit iniq̄ta
tē p̄ris: nec p̄r iniquitatē filij. Et alia ex p̄te ait dn̄s
Exodi. 20. c. Ego suȝ dn̄s de⁹ tuus fortis ⁊ zelotes.
visitās iniquitatem patrū in filios vsq̄ȝ in tertiā ⁊
quartā generationē eoꝝ q me oderūt. ⁊ faciēs mise
ricordiā in milia his q diligūt me: ⁊ custodiunt p̄ce
pta mea ⁊c̄. Et Job. 17. c. Nō peccaui inquit. ⁊ in
amaritudinib⁹ morať oculus me⁹. ⁊ tñ nō sine cā fa
cit deus. ⁊ q̄cq̄d facit recte facit. Inde discipuli cāȝ
cecitatis a magistro inquirūt: dicētes ⁊c̄. Ubi tres
faciamus cōsiderationes. vȝ. ¶ Qualiť flagellať hu
manū genus a deo sp̄ualiť. ¶ Qualiter flagellať
humanum genus a deo corporaliter. ¶ Qualiter
flagellatur humanum genus a deo temporaliť.
¶ Qualiter humanum genus flagellatur a deo
spiritualiter. Consideratio. I.

P Rimo videam⁹ q̄liť humanū genus fla
gellať a deo sp̄ualiť. Ubi tres cōclusiōes
faciamus. vȝ. ¶ Prima conclusio ē ista.
In oi flagelloꝝ diuerso gn̄e flagella spiri
tualia dicunť excedere. ¶ Secūda ꝯclo ē ista. qui
dā sic sūt sp̄ualiť flagellati: vt nunq̄ȝ emēdenť: nec
videanť castigari. ¶ Tertia cōclusio est ista. iusto
dei iudicio sic quidā dicuntur sp̄ualiť flagellati vt
vnū peccatū eoꝝ sit ulterius p̄cti pena.

¶ Que sunt flagella sp̄ualia. Conclusio. I.

A Ccipe p̄mā ꝯclonē ⁊c̄. vt. s̄. Ad cui⁹ de
clarationē tres ingram⁹ vi. vȝ. ¶ Prima
vi. est. q̄ō istoꝝ duoꝝ p̄ respectū ad aiam
hȝ magis rōnē mali ⁊ flagelli: an culpa in
quā hō peccādo incurrit: an pena quā p̄ pctō susti
net. ¶ Secūda vi. ē. an omne malū ⁊ flagellū sp̄ua
le q̄ō accidere pōt aie sufficienť diuidať p̄ culpā ⁊
penā: ita q̄ dicať: oē malū aie: aut ē culpa: aut pe
na. ¶ Tertia vi. est. an oia mala culpe sint eq̄lia ⁊
paria: ita q̄ vna culpa sit alteri eq̄lis. ¶ Quātū ad
p̄mā veri. dico f̄m be. Tho. in questiōib⁹ de malo
q̄ culpa magis habet rōnē mali q̄ȝ pena. Et hoc q̄
druplici rōne. Primo rōne ꝯtaminatiōis. Secundo
rōne alienatiōis. Tertio rōne euitatiōis. Et q̄rto
rōne ostēsiōis. ¶ Primo culpa magis hȝ rōnē ma
li q̄ȝ pena rōne ꝯtaminatiōis. Un̄ arguit sic p̄dicť
doctor. Oē q̄ō facit subiectū tale ē magis tale q̄ȝ illō
q̄ō subiectū facere nō potest tale. Vel sic ⁊ melius.
Q̄nq̄ȝ aliquid inest alicui: ⁊ denominat illud tale.
magis ē tale q̄ȝ illud quo determinatur illud tale.
Manifestū ē āt q̄ ex malo culpe quis dicitur malus
nō āt ex malo pena inquātū pena ē. ergo ⁊c̄. Ma
ior nō ē. Minor ē Dionisij. 4. de diuinis nomini
bus: dicentis. Puniri nō ē malū: sed fieri pena di
gnū. ¶ Secūda rō dicif alienatiōis. Un̄ arguiť sic.
Quāto aliq̄d est magis alienū a deo: tāto magis hȝ
rōnē mali: sed magis alienū a deo ē culpa q̄ȝ pena.
ergo magis hȝ rōnē mali culpa q̄ȝ pena. Maior p̄ȝ
q: quāto magis q̄d alienū ē a deo: tāto magis a su
mo bono cū deus sit ip̄a essentia bonitatis. ⁊ p̄ ꝯñs
magis hēbit rōnē mali: cū bonū ⁊ malū sint opposi
ta. Minor āt p̄baf: qm̄ deus est auctor pene: ⁊ nō
culpe. ergo culpa est q̄d deo magis alienū q̄ȝ pena.
Q̄ō āt deus nō sit cā culpe: ostēdim⁹. s̄. feria q̄rta
cineꝝ in tertia ꝯsideratiōe ⁊ ꝯclone p̄ma. vide ibi.
¶ Tertia rō dicif euitatiōis: vt arguať sic. Q̄n
q̄ȝ aliquid euitaf p̄pť aliq̄d: illud est magis malum
q̄ȝ illud p̄pť q̄ō euitať. verbi grā. Si euitaret ali
quid fiendū p̄pter hoc. q: plura inde mala seque
tur. manifestū ē q̄ illud ē maximum: sed culpa eui

tam⁹ ppt penā. imo pcipit de⁹ eā euitādā. Job. 19. Fugite a facie iniqtatis. qm̄ vltor iniqtatis ē gladi us. Et. 1. ad Thi. 4. c. Vindex ē dn̄s de oib⁹ his. et c. Et ꝯfirmat. qm̄ iō pctm̄ pmū grauissimū di go rc. Et ꝯfirmat. qm̄ iō pctm̄ ... cum⁹ p correspōdētiā ⁊ ꝯsideratioē ad xp̄i passionē. Tren. 3. Attēdite ⁊ videte: si est dolor sic⁹ sicut dolor me⁹. ¶ Quarta rō dr̄ ōnsiōis. Nā malū culpe ꝯsi sit i opari. malū āt pene cōsistit in malū pati. qd āt patit malū nō ppt hoc dicit malū: sz ē q̄n via q̄dā ad malū: q āt qs opet malū bene ostendit malus. Mat. 7. A fructib⁹ eorum cognoscetis eos. q̄re rc. Vn̄ regula gn̄alis ē q ex eo hō culpabilis ē: q agit actionē nō ordinatā ad debitū finē. Et hec regula satis ē clara ſ ēt dicta philosophi. 2. phisicor attēdam⁹. Ait eni philosoph⁹ q pctm̄ cōtingit in his q̄ sūt fm nāz: ⁊ i his q̄ fiūt fm artem: ⁊ hoc qn̄ nā vel ars n̄ sequit finē ppt quē operat. Q āt nā vel ars finē nō cōsequat ē qn̄ operās p nāz vel artē decli nat a mēsura vel regula debite opatiōis. q̄ qdē in nālib⁹ ē ipa nature iclinatio ꝯsequēs aliquā formā. i artificialib⁹ vo ex ipa regula artis. Sic ⁊ in pposi to in pctō duo cōsiderāda sunt. s. recessus a regula vel mēsura. ⁊ recessus a fine. ⁊ cōtingit vnū eē sine reliquo: vtputa recessū a fine: ⁊ nō recessū a regula vel mēsura. Exēplū i nālib⁹. posito q ponat i sto maco aliqd indigestibile: vt ferrum vel lapis. pz q erit recessus a fine ⁊ nō a regula ⁊ mēsura digestio nis. Exēplū i artificialib⁹. posito q medic⁹ fm artē det infirmo potionē: ⁊ ifirmus nō sanet. vt q morbus icurabil ē: aut q infirm⁹ aliqd ꝯ sanitatē agit. pz q hic ē recessus a fine. s. a sanitate ⁊ nō a regu la ⁊ mēsura q̄ mediāte medic⁹ intēdit finē. vn̄ q̄uis infirm⁹ sanitatē nō cōsequat: q medic⁹ nō declina uit a regula artis nō erit pctōr medic⁹ ipe. Sz posi to q recederet a regula ⁊ mēsura medicine. ⁊ infir mus sanitatē consequeret: nihilomin⁹ medic⁹ pec casset. Ex quo pz q magis est de rōne pcti regulā actiōis pterire: q ab actiōis fine deficere: ⁊ sic siue in nā: siue i arte: siue i moribus de rōne pcti ē decli nare a regula actiōis. q̄re rc. vide si placet beatū Tho. i q̄stiōib⁹ de malo. Et hec sufficiāt p pma ve ritate. ¶ Quātū ad secūdā vi. dico fm eūdē ibidē: q lz oia bonū appetāt: vt pz pmo ethi. mi nā rōnal spāli quodā mō se hz ad bonū ⁊ ad malum. Et rō nā ois alia creatura in pticulare bonū nālit incli nat. Sola āt creatura rōnalis bonū apphēdit p in tellectū sub rōne cōi: ⁊ mouet p appetitū in ipsum bonū cōe. Et q malū opponit bono: ⁊ malū culpe ⁊ pene nō repit pprie: nisi in rōnali creatura: vt pz p Aug. li. de fide ad Petrū. Geminū inqt est crea ture rōnalis malū vnū quo volūtas deficit a sum mo bono. s. culpa. alter quo i vita ponit. s. pena. iō malū creature rōnal sufficient diuidit i malū cul pe ⁊ malū pene. Ex quo seq̄t q de rōne culpe ē q sit fm volūtatē. volūtas āt in sola creatura rōnali inuenit. q̄re rc. Ex quo infert q ipossibile ē q idē fm idē sit pena ⁊ culpa: q ipossibile ē q idē fm idē sit fm volūtatē ⁊ ꝯ volūtatē: sz fm diuersa nihil p hibet idē eē culpā ⁊ penā: sz de hoc in tertia seq̄ti ꝯclōne. ¶ Ad declarationē ui hui⁹ ē notādū q

ista tria. s. malū: pctm̄: ⁊ culpa se habēt ad inuicē sic mai⁹ cōe ⁊ min⁹ cōe. Nā malū cōmuni⁹ est. In quo cūq3 eni sit siue in subiecto: siue i actu puato forme aut ordinis: aut mēsure debite mali rōnē hz: sz pec catū dr̄ aliqd debito ordine: aut forma siue mēsura carens: ⁊ fm hoc pōt dici q tibia curua sit mala ti bia: nō tn̄ pōt dici q sit pctm̄: nisi forte eo mō loquē di quo pctm̄ dr̄ effect⁹ pcti: sic ipa claudicatio pctm̄ dr̄. Ex quo seq̄t q qlibet act⁹ inordinatus pōt dici pctm̄: vel nature: vel artis: vel moris: sz rōnē cul pe nō hz pctm̄: nisi ex eo q ē volūtariū. Nulli. n. i putat ad culpā aliqs iordinat⁹ act⁹ nisi ex eo q ē in ei⁹ ptāte. nullus eni bon⁹: nec beatus: nō volēs. 3. ethicor. ⁊ ecōtra. Et sic pz q pctm̄ in plus se hz q̄ culpa lz fm cōem modū loquēdi theologor vnū p altero sumat. Et p hāc distinctionē saluāt diuersi modi dicēdi circa mā3 istā. q̄re rc. ¶ Quātū ad ter tiā vi. dico fm eundē q opinio stoicor fuit oia pctā paria eē: vn̄ secuta fuit quorūdā hereticor pestis q̄ dā dicētiū nullā inēqlitatē eē: nec int pctā: nec int merita: sil'r nec int pmia: nec int supplicia. stoicorū āt hoc fundamētū fuit ⁊ rō: q vnūqdq3 iō hz rōnē pcti: q ē pret rectitudinē rōnis eē āt pret rectitudi nē rōnis dicit puationē quādā. puatio āt nō videt suscipe magis ⁊ min⁹. vn̄ si aliqd sit malū ppt pua tionē alicui⁹: nō videt ibi aliq̄ dr̄ia eē q̄litercūq3 p ueť dūmō puet. Quōcūq3 ergo fiat aliqd pret intē tionē siue multū siue pax quātū ad illud nulla dr̄ia eē videt. Qd certe fundamētū si itelligat: videt q tota vis i hoc ꝯsistat: qlit in his q̄ fm puationē di cunt: possit magis vel min⁹ repiri. Et ideo notādū fm eūdē q puatio duplex est quātū ad ppositū spe ctat. q̄dā eni ē puatio pura: q̄dā nō pura. Priuatio pura ē que nihil sui oppositi relinqt: sic tenebra q̄ nihil lucis relinqt: ⁊ sicut mors q̄ nihil vite relinqt. Priuatio nō pura ē que aliqd sui ꝯrij relinquit: vt egritudo q̄ nō tollit totā sanitatē q̄ ē illi opposita. q̄ cūq3 eni puāt aliquo bono pma puatiōe: nō refert quocūq3 mō puent. vn̄ nō min⁹ mortu⁹ ē q vno vul nere interijt q̄ q plurib⁹: nec dom⁹ dr̄ minus tene brosa si cādela velet vno velamine q̄ s pluribus: dū tn̄ p vnū velamē totalit tenebret. nō sic āt i his q̄ puāt aliquo bono p secūdā puationē: q cū i ipis totalit illud bonū nō corrūpat: pz q illa poterūt di ci magis ⁊ min⁹ puata. vnde vnū corpus dr̄ magis egrū nūc q̄ pus. sicq3 de alijs. Mō ad ppositū cū duo sint gn̄a pctōr. s. omissionis ⁊ trāsgressiōis acci piāt pctā omissiōis. nō eni omittere pceptum facit pctm̄ magis vel min⁹: sz diuersa dignitas pcipien tis: vel auctas: aut necessitas pceptor facit omissi onē maiorē vel minorē. Et do exēplū. ponam⁹ q ti bi pcipiat vt vadas ad ecclesiā: tu vero nō obedis. In hoc pctō omissiōis nō attēdit vtr sis ppe eccle siā vel lōge dn3 ad ecclesiā nō vadas: nisi forte per accidēs. inquātū. s. omissio illa rōne alicui⁹ adiuncti grauior eēt: vtputa q recipet maiorē vel minorē ꝯtēptū: sed grauitas hui⁹ omissionis attēdit penes pcipiētis dignitatē rc. Silr q̄uis pcepta omittāt: nō tn̄ sequit q pctā illa omissiōis sint paria. q pre cepta disparia sūt: vel habēt differētiā pcipiētium

ſm poteſtatẽ vel dignitatem vel etiã ꝑceptoꝝ ne-
ceſſitatẽ. ⁊ ſic pʒ in quo ↄ̃ſiſtat grauitas pcti omiſſi-
onis. Accipiat̃ mõ pctã trãſgreſſiõis. ſ. qñ qd nõ ſi-
endũ ſit. ⁊ tũc dico ꝙ pctm̃ trãſgreſſiõis ↄ̃ſiſtit ĩ de-
formitate alicuiꝰ actꝰ. q̃ qdẽ deformitas nõ tollit to-
tũ rõnis ordinẽ: ſʒ aliqd eiꝰ: vt ſi qs comedit qd nõ
debet: vel qñ nõ debet. põt tñ in eo hoc rectitudis
remanere: qꝛ comedit vbi debet: vel ſiĉ. ⁊ ꝑ ↄ̃ñs
actu remanẽte ita deformato nõ põt totalit̃ rõnis
ꝓportio tolli. vnde philoſophꝰ in. 4. ethicoꝝ ait ꝙ
ſi malũ ſit integrũ ĩportabile ſit ⁊ ſeipm̃ deſtruit. q̃-
re igit̃ ↄ̃cludamꝰ ꝙ ſicut nõ oĩs corporis deformitas
eq̃lis ẽ: ſed alia maioꝛ: ⁊ alia minoꝛ ſm ꝙ ꝓuat̃ plu
ribꝰ ad decorẽ ptibꝰ. ita nõ oĩs ſpũalis deformitas:
vel inordinatio actꝰ ẽ eq̃lis: ſʒ q̃dã maioꝛ: ⁊ q̃dã mi
noꝛ. ⁊ ꝑ ↄ̃ñs oĩa pctã paria non ſũt vt illi inſinuare
vident̃. Sʒ dices ꝑ Ambroſi: dic q̃ſo quõ intelli-
git̃ illud Jacobi apl̃i. Qui ĩ vno offendit factus eſt
oĩum reus. Hieronimꝰ enĩ ſup eccleſiaſtẽ hoc ver-
bũ exponẽs. vʒ. q in vno offendit multa bona ꝑdit
ait ſic. q vni ſubiacet merito oĩbꝰ ſubiacet. ergo nõ
videt̃ ꝙ vnum pctm̃ ſit altero maius. ⁊ ↄ̃firmat̃ rõ
nibꝰ. arguo enĩ ſic. Sicut mors corporis vna nõ ẽ
maioꝛ alia: ſic nec mors aĩe vna dʒ eẽ maioꝛ alia. in
firmitas ãt aĩe ẽ pctm̃ mortale. ergo ⁊c̃. Itẽ vnũ fi
nitũ nõ ẽ maiꝰ alio. qdlibʒ pctm̃ ẽ infinitũ. ergo ⁊c̃.
Itẽ ſi vnũ pctm̃ alio grauiꝰ eſſet: ſequeret̃ ꝙ aliqd
pctm̃ eẽt ſimplr̃ malũ. ſicut ſi duo alba cõparent̃ in
albedine: ſequit̃ ꝙ repiret̃ aliqd albiſſimũ. ſʒ nihil
ẽ adeo ſimplr̃ malũ qd careat oĩ bono. ergo nullũ
pctm̃ erit maius altero. ⁊ ꝑ ↄ̃ñs oĩa pctã paria. Re
ſpõde mihi ad hec ꝑ Ambroſi: ero cõtẽta inqt aĩa.
Faciã libent̃ aĩa mea. Et ꝑmo dico ꝙ auctoritas
illa Jacobi nõ ↄ̃cludit ꝙ ſint paria: ſed oſtẽdit ꝙ q
in vno offendit: ita pene eterne reatũ incurrit ſicut ſi
in oĩbꝰ offenderet. nõ tñ ſeq̃t̃ ꝙ in oĩbꝰ offendat vl̃
eq̃lit̃ cũ in q̃libet trãſgreſſiõe p̃cepti ſit alia ⁊ alia
deordinatio volũtatis. De hac materia etiã alꝰs ſu
pra tetigimus. q̃re ⁊c̃. Similit̃ ⁊ illud Hieronimi
intelligendũ ẽ. Ad illud de morte dĩ ꝙ pctm̃ nõ eſt
eſſentialit̃ mors aĩe ſed effectiue. pctm̃ enĩ eſſentia
lit̃ ⁊ ꝓprie eſt actus deformis vel inordinatus: vt
dictũ ẽ. ⁊ ideo non ſequit̃ argumentũ. Ad aliud dĩ
ꝙ quodlibet pctm̃ eſſentialit̃ ẽ finitũ: lʒ hẽat aliquã
habitudinẽ ad bonũ infinitum. Ad aliud dĩ ꝙ in ꝓ
uatiuis aliqd nõ dĩ magis vl̃ minus tale ꝑ acceſſũ
ad t̃minũ: ſed magis ꝑ receſſuʒ. vñ ad hoc ꝙ aliqd
dicat̃ magis vel minꝰ malũ: nõ reqrit̃ ꝙ aliquid ſit
ſimplr̃ malũ: ſʒ aliqd ſit ſimplr̃ bonũ: a cuiꝰ receſſu
magis vel minus menſuret̃ malicia illius. q̃re ⁊c̃.
Hec etiã tãgit ſanctus Tho. in queſtiõibus de pctõ
q̃re ⁊c̃. Et hec ſufficiãt ꝑ ꝑſenti cõcluſione.

¶ De obſtinatiõe quoꝛũdã pctõꝝ. Cõcl̃o. II.

Ccipe ſecũdã cõcluſioneʒ. vʒ. Quidã ſũt
ſic ſimpliciter flagellati vt nunq̃ʒ emẽdent̃
nec vnq̃ʒ videãtur caſtigati. Ubi tres in
quiramus veritates. vʒ. ¶ Prima ve-
ritas ẽ. quõ volũtas efficit̃ obſtinata. ¶ Secunda
veri. ẽ. quot ſũt ſpẽs obſtinatiõis. ¶ Tertia veri.
ẽ. q̃re peccare ex malicia dicit̃ peccare in ſpũm ſã-
ctum. ¶ Quãtũ ad ꝑmã veri. pono tres regulas.
Prima regula ẽ iſta. ꝙ volũtas ẽ de ſui nã libera.
Secũda ẽ. ꝙ lʒ ſit libera poterit tñ vinculari. Ter
tia ẽ. ꝙ volũtati ſolũ ĩputat̃ meritũ vel demeritũ.
¶ Accipe ꝑmã regulã. vʒ. ⁊c̃. Audi dñm illã ꝓbã-
tẽ. Gene. 4. Subt̃ te erit appetitus tuus: ⁊ tu do-
minaberis illius. vbi nõ ſm magiſtrũ. z. di. zz. c. ẽ
ãt libertas. ꝙ triplex ẽ libertas. ſ. coactiõis: pcti: ⁊
miſerie. Libertas coactiõis ẽ qñ qs cogi nõ põt: ⁊
hoc mõ volũtas ſemꝑ libera eſt. ſ. tã ante pctm̃: q̃ʒ
poſt pctm̃. Audi Ber. in quodã ſermõe. Quare in-
quit peccas? qꝛ neſcis qd facias? abſit. qꝛ cogeris vt
facias? abſit. ſed qꝛ placet vt ſic facias. Libertas ãt
pcti ẽ q̃ quis ẽ immunis a culpa. de q̃. z. Coꝛ. z. Ubi
ſpũs dñi. ibi libertas. Et rõ huius ẽ. qm̃ ſicut pec-
catũ ſeruitutẽ inducit. Jo. 8. c. qui facit pctm̃ ſeruꝰ
ẽ pcti. ita diuina gr̃a libertatẽ. zz. q. z. c. cum renũ
ciat̃. vbi ſic dicit̃. Cũ renũciat̃ improbitati. i. vitio
ſtatim aſſiſtit̃ virtꝰ. Egreſſus enĩ malicie virtutis
operat̃ ingreſſũ. eodẽq3 ſtudio quo crimen excludi
tur innocẽtia copulat̃. hec ibi. Libertas ãt a miſe
ria ẽ iſtĩ beatoꝝ. vbi ẽ ſtatꝰ omniũ bonoꝝ aggrega-
tiõe ꝑfectus. ⁊ ſic pʒ ꝑma regula. ¶ Secũda regla
eſt ꝙ lʒ voluntas ſit libera: poteſt tñ vinculari. vbi
nõ ꝙ tria ſũt que ligãt voluntatẽ. vʒ. peccatũ mor-
tale: habitus pcti mortalis: ⁊ ipa obſtiatio. ¶ Pri-
mũ inq̃ʒ vinculũ dicit̃ pctm̃ mortale. nã ſicut in via
errãs hac ⁊ illac diſcurrit: ſic errãs in via dei exce
cat̃ vt neſciat quo vadat. Inde Criſo. ſub typo na
uis. Ambro. ſub fouee exẽplo. Greg. ſub typo car-
ceris pctõꝛẽ nõĩat. Audi Criſo. Sic inqt nauis eiꝰ
gubernaculo fracto ſub poteſtate vẽtoꝝ remanet:
ſic ⁊ miſer pctõꝛ dei gr̃a amiſſa tentationũ flatibus
q̃ſſandus relinq̃t̃. Audi Ambro. de libero arbitrio
Si datũ inqt fuit volũtati poſſe ſtare ne caderet.
nõ tñ reſurgere ſi caderet. nõ enĩ quis ita foueam
faciliter exit: ſicut in eam labitur. audi Grego. ſup
illud Job. iz. Si incluſerit hominẽ nullus eſt q ape
riat. vbi ſic ait. Oĩs homo q male agit: qd ſibi aliud
q̃ʒ ↄ̃ſciẽtie carcerẽ facit. q̃re ⁊c̃. Secundũ vinculum
volũtatis dr̃ habitus mortalis pcti habituatis. .i.
malis operibus: ad oppoſitum nã quodãmõ aſſue-
fieri non põt. quos Ariſto. 4. ethicoꝝ icontinentes
vocat. qui ⁊ſi quãq3 aliquod bonũ deſideriũ habe-
ant. ex malo tamẽ habitu ſe a vicijs ↄ̃tinere nõ va-
lent. inde vitiũ vt ait Aug. li. de ſacramẽtis dicit̃
a vinco vincis: eo ꝙ hominem vincit ⁊ ligat: ne id
bonum agat quod velit. Audi ꝓphãm. Iniquita-
tes mee ſupergreſſe ſũt caput meum: ⁊ ſicut onus gra
ue grauate ſũt ſuper me. Inde Albertꝰ. 4. ethicoꝝ
dicit ꝙ iuuenes ab his permaxime vitijs. in qbus
talis etas implicari põt. vt gula: luxuria ⁊ hꝰ: ca-
uere debent ⁊ abſtinere. qꝛ quod noua teſta capit
inueterata ſapit. Inde Anſelmus li. de ſimbolo in-
quit. In iuuene tria notãt̃: quibus ad ꝓbitateʒ ve-
turus ꝑnoſcit̃. hec ãt ſunt taciturnitas: corporis cõ-
tinentia: ⁊ verecũdia. Audi ⁊ Cipꝛianũ de. iz abu-
ſionibus. Sicut fructꝰ inqt nõ iuenit̃ in arbore niſi q̃
prius flos nõ apparuit: ſic in ſenectute honoreʒ le-
gittimũ ↄ̃ſequi nemo poterit: qui ĩ adoleſcẽtia diſci-

plime afflicti⁹ exercitatõe nõ laborauerit. ⁊ plā alia no
tāda ibi dic. Et his dcis adheret Cassiodor⁹ ĩ q̃dā
epla. Diuine ingt senũ nõ sũt canicies capitis: sʒ in-
dustrie iuuētutis: nec pluriũ ãnoꝝ circulus. sʒ laboꝝ
pteritoꝝ stipēdijs mercede. Et Sap. 4. senect⁹ ve-
nerabilis ē nõ diuturna neqʒ numero ãnoꝝ ꝯputa
ta. cani. n. st sensus hoīs ⁊ etas senectutis vita ima
culata. Et hʼ de 2° vīculo. ¶ 3ᵐ vinculũ dicit ipsa
obstinatio ⁊ hec ꝓpe in ipsis dãnatis ē quoꝝ volũ-
tas adeo i pctis obstinata ē: vt solui nõ possit. Audi
aug. i li. de fide ad Petꝝ. Tēpus ingt acqrēdi vitã
etnã tm̃ i hac vita hoīb⁹ dedit: vbi ⁊ voluit pniaʒ
eē fructuosã. io hic pnīa fructuosa est. qꝛ põt hic hõ
deposita negtia bn̄ viuere. ⁊ mutata volũtate simul
opa mutare: ⁊ ea gerere q̃ deo placēt qd q ĩ hac vi-
ta nõ fecerit hēbit qdē pniam ĩ futuro seculo d̃ ma-
lis suis: ⁊ idulgētiã ĩ ꝯspectu dñi nõ inueniet. Quia
⁊ si ibi erit spũs penitudinis: nulla tñ erit ibi corre-
ctio volũtatis. A talib⁹. n. ita culpabit inigtas sua.
vt nullaten⁹ possit diligi vel desiderari iusticia. vo
lũtas. n. illoꝝ talis erit vt habeat ĩ se sp̄ sue maligni
tatis suppliciũ: nũqʒ tñ possit recipe bonitatis affe-
ctũ. Et sic illi q cũ xp̄o regnabũt nullas in se male
voluntatis reliqas habebũt: ita illi q erunt ĩ suppli
cio ignis etni cũ diabolo ⁊ ãgelis ei⁹ deputati sicut
nullã habebũt vlteri⁹ regeiẽ sic nullaten⁹ bonam
poterunt hr̃e voluntatē. ⁊ sic coheredib⁹ xp̄i dabit
pfectio grē ad etnã gloriã: ita ꝯsortib⁹ diaboli dona
bit ipsa malignitas penã. qũ exteriorib⁹ deputati te
nebris: nullo vlteri⁹ illustrabunt interiori lumie ve
ritatis. hec ille. Ista eadē verba ponit magr̃. in. 4.
di. vl. c. hic ori͂t q̃stio. Et btũs Tho. 2ᵃ 2ᵉ. q. 13. ar.
4. q̃re ⁊c. Et sic pʒ scd̃a regula. ¶ Accipe tciã re-
gulã. vʒ. ꝙ soli volũtati ĩputat meritũ vel deme-
ritũ. vbi nõ ꝙ si actiões sint suppositoꝝ. 2° de aĩa:
tñ qꝛ suppositi nobilissima ps̄ ē aĩa. ⁊ nobilissima aĩe
pars sit volũtas: ⁊ ad ipsã ptineat applicare alias
aĩe ⁊ corporis vires ad operãdũ ꝓpt sinē: vt dic͂ ēt
Tho. pma se. q. 16. nece ē ꝙ illi ĩputent opationes
bone ⁊ male. vñ si recte applicuit opationes ad fi-
nem. tũc meret. si ãt male: tũc demeret de hac etiã
mã diximᵘ feria. 4. se dñice. q̃re ⁊c. ¶ Quãtuʒ ad
sam ve. dico sm̃ Hugo. de. 12. abusioīb⁹. ꝙ tres
sũt obstinatoꝝ spēs. ¶ Prima spēs ē eoꝝ q corre-
ctõe pficiũt. ¶ Scd̃a eoꝝ q ex cõmonitõe detiores
sũt. ¶ Tertia eoꝝ q emēdationē pmittũt: sʒ nõ fa
ciũt. Ex correctiõe manasses scũs ē melior. Nabal
ex cõminatiõe factus ē deterior. hec ille. Nos ãt ad
hoꝝ dclarationē de tria tm̃ exēplũ sumētes: de ob-
stinatõe Pharaõis aliq̃ videam⁹. Misso. n. moy-
se ad pharaonē p dñm: ⁊ pmo signo virge in serpē
tem verse dato: ⁊ man⁹ leprose. vt pʒ Exo. 4. ⁊ 7.
capitulis. nec dei pplm̃ liberꝝ abire pmitteret: de-
cem plagis dñs pharaonē flagellauit. ¶ Prima
plaga dr̃ rubēs vnda. Exo. 7. dixit dñs ad moysē.
Tolle iugũ tuũ: ⁊ extēde manũ tuã sup aq̃s egypti
⁊ sup riuos eoꝝ ⁊ fluuios: ⁊ paludes: ⁊ oēs lac⁹ aq̃ꝝ
⁊ vtãt in sanguinē: ⁊ sit cruor ĩ oĩ tra egypti tã in li
gneis vasis q̃ʒ in saxeis. Feceruntqʒ ita Moyses ⁊
Aarõ sicut pceperat eis dñs: ⁊ eleuãs virgã pcussit

aquã fluminis corã Pharaone ⁊ seruis ei⁹: q̃ vsē
sũt ĩ sãguinē: ⁊ pisces q erãt ĩ flumine mortui sũt. eõ
putruitqʒ flum⁹: ⁊ nõ potuerũt egyptij bibere aquã
fluminis: ⁊ fuit sãguis ĩ tota tra egypti. hec fuit p-
ma plaga. ¶ Scd̃a plaga dr̃ ranaꝝ copia. Exo. 8.
dixit dñs ad Moysen. Extēde manũ tuã sup flu-
uios ⁊ sup riuos ⁊ paludes: ⁊ educ ranas super trã
egypti. ⁊ ascenderunt rane operueruntqʒ terram
egypti. ⁊ infra. Uocauit ãt pharao moysen ⁊ Aarõ:
⁊ dixit eis. Orate dñm vt auferat a me ranas ⁊ po-
pulo meo: ⁊ dimittã pplm̃ vt sacrificet dño. Fecitqʒ
Moyses iuxta v̓bũ pharaonis: ⁊ orauit ad dñm: ⁊
deleuit ranas. vidēs ãt pharao ꝙ data eēt reges:
idurauit cor suũ: ⁊ n̄ audiuit eos: sic pcepat dñs. Et
hec fuit scd̃a plaga. ¶ Tertia plaga dr̃ cynifes tri-
stes. Exo. iteꝝ. 8. c. dixit dñs ad moysen. Loq̃re ad
Aaron. Extēde v̓gã tuã ⁊ pcute puluerē tre: ⁊ sint
cynifes ĩ vniuersa tra egypti. feceruntqʒ ita. ⁊ extē-
dit aarõ manũ v̓gã tenēs: percussitqʒ puluerē tre. ⁊
fuerũt cynifes i hoīb⁹ ⁊ iumētis. Oĩs puluis tre ver
sus est in cynifes per totã trã egypti. Feceruntqʒ si-
milr malefici incãtationibus suis: vt educerēt cy-
nifes ⁊ non poterãt: ⁊ dixerunt malefici ad Phara
onem. digitus dei est iste. Induratũqʒ est cor Pha
raonis ⁊c. Sunt ãt cynifes musce valde exiles ⁊c.
Et hec fuit tertia plaga. ¶ Quarta dicit musca no
centior primis. Exo. ibidem. dixit dñs ad Moysē.
Cõsurge diluculo ⁊ sta corã pharaone: ⁊ dices. hec
dic͂ dñs. Dimitte pplʒ vt sacrificet mihi: ꝙ si nõ di-
miserꝭ eũ. Ecce ego mittã ĩ te ⁊ ĩ suos tuos ⁊ ĩ po
pulũ tuũ: ⁊ in domos tuas oē gen⁹ muscaꝝ: ⁊ iplē-
bũt oēs dom⁹ egyptioꝝ muscis diuersi gñis. ⁊ infra.
⁊ vēit musca grauissima ĩ domos pharaõis ⁊ suoꝝ
ei⁹: ⁊ ĩ oēm trã egypti: corruptaqʒ est tra ab hmõi mu
scis ⁊c. ¶ Quinta plaga dicit pecudum strages.
Exo. 9. dixit dñs ad Moysen. Ingredē ad phara
onem ⁊ loquere ad eum. hec dic͂ dñs de⁹ hebreoꝝ.
Dimitte populũ meum vt sacrificet mihi. quod si
adhuc renuis ⁊ detines eos. Ecce manus mea erit
super agros tuos: ⁊ super equos: asinos: ⁊ camelos
⁊ oues ⁊ boues pestis grauis valde. ⁊ infra. Mor-
tuaqʒ sunt oĩa animãtia egyptioꝝ. de aĩalibus v̓o
filioꝝ israel nihil oĩno perijt. ⁊ misit pharao ad vi-
dendũ. nec erat qcq̃ʒ mortuũ de his que possidebat
isrl̄. ingrauatũqʒ ē cor pharaõis: nec dimisit eos ⁊c.
¶ Sexta plaga dr̃ vesicaꝝ tumor. Exo. ibidẽ. di-
xit dñs ad moysen. ⁊ Aaron. tollite manus plenas
cineris de camino: ⁊ spargite eũ corã pharaone in
celum: ⁊ feceruntqʒ ita: ⁊ facta sunt vlcera vesicaꝝ tur
gentiũ in hoībus ⁊ iumentis. indurauitqʒ cor pha-
raonis: nec audiuit eos ⁊c. ¶ Septima plaga dicit
grãdo magna. Exo. ibidē dixit dñs ad Moysen ⁊
Aaron. mane consurge ⁊ sta coraʒ pharaone: ⁊ di-
ces ad eum. Adhuc retines pplm̃ meum ⁊ nõ vis
eũ dimittere. En pluã hac ipsa hora cras grãdi-
nem multã nimis: q̃lis nõ fuit in egypto a die q̃ fũ-
data est vsqʒ ad pñs tp̃s. ⁊ infra. Extēditqʒ moyses
virgã in celũ: ⁊ dñs dedit tonitrua ⁊ grandinem ac
discurrētia fulgura sup trã: ⁊ pcussit grãdo ĩ oĩ tra
egypti cũcta q̃ fuerit ĩ agris ab hoīe vsqʒ ad iumētũ.

Misitq; Pharao τ vocauit Moysen τ Aarō: di-
cēs ad eos. Peccaui ēt nūc dñs iust⁹ ē: τ ego τ ppl's
me⁹ ipii. Orate dñm vt desināt tonitrua: τ grādo τ
dimittā vos. Et ait Moyses. Cuz egressus fuero
de vrbe extēdā palmas meas ad dñm: τ cessabunt
tonitrua τ grādo non erit: vt scias q: dñi ē fra: qδ τ
scm̄ ē: τ iduratū ē cor pharaōis: nec dimisit ppl'um
dñi τc̄. Octaua plaga dr̄ bruc⁹ nocens. Exo. 10. di-
xit dñs ad Moysē. Ingredē ad pharaonē. ego. n.
induraui cor ei⁹ τ suoꝝ ei⁹ vt faciā signa mea hec i
eo. τ ifra. Introierunt ergo Moyses τ Aaron ad
Pharaonē: τ dixerūt ad eū. hec dic dñs deus he-
breoꝝ. Usqȝquo nō vis subiici mihi: dimitte ppl'm
meū vt sacrificet mihi. Sin āt: τ resistis τ nō vis eū
dimittē. ecce ego itroducā cras locustas i fines tu-
os: q̄ operiāt supficiē fre: vt comedāt qδ residuum
fuerit grādini qδ sil'r scm̄ ē: sȝ cepit rogare pharao
vt orarēt τc̄. τ sic scm̄ ē. vn̄ nec vna locustaꝝ remā-
sit sup frā τc̄. τ induratū ē cor pharaonis: nec dimi
sit eos. Nona plaga dr̄ solis obscuritas. Exo. ibidē
dixit dñs ad Moysen. Extēde manū tuā ad celuz
τ sint tenebre sup frā egipti tā dense vt palpari q̄-
ant. τ ita scm̄ ē: τ indurauit τc̄. Dixitq; pharao ad
eū. Recede a me τ caue ne vltra videas faciē meā.
Quocūq; die apparueris mihi morieꝛis. Respōdit
Moyses. ita fiat vt locutus es: nec videbo vltra
faciē tuā τc̄. Decima plaga dr̄ pestis magna. Exo.
ibidē dixit dñs ad moysen. Adhuc vna plaga tāgā
pharaonē τ egiptū: τ post hec dimittet vos τ exire
cōpellet. Media nocte ingrediar egiptū: τ morieꝛ
oē p̄mogenitū in terra egiptioꝝ a p̄mogenito pha-
raonis q sedet in solio suo vsq; ad p̄mogenitū ācil-
le sue q̄ ē ad molā. τ oīa p̄mogenita iumētoꝝ. eritq;
clamor magn⁹ i fra egipti q̄lis nec ātea fuit: nec po
stea futur⁹ ē. τ ita scm̄ ē. tūc pharao timore ppl'i p-
terit⁹ dei ppl'm abire pmisit. Et pfecti sūt filij isrl'δ
ramasse i sacoch sexcēta fere milia peditum viroꝝ
absq; puulis τ mulierib⁹. τ vulg⁹ pmiscui generis
inumerabilis cū eis ascēdit. τ imutatū ē cor Pha-
raonis τ seruoꝝ ei⁹. τ dixerūt qd volum⁹ facere vt
dimitterem⁹ isrl'ne seruiret nobis? Et sic receden
tib⁹ filijs isrl' ꝯgregauit exercitū: τ psecut⁹ ē ppl'm
dei vsq; ad mare rubꝝ in quo tādem submersus ē.
τ hec fuit decima plaga. qr τc̄. ¶ Quātū ad ḟtiā ve.
ē p̄mo notādū s̄z btm̄ Tho. i q̄ōnib⁹ δ pctō. vt etiā
pōit phūs. 4. ethicoꝝ q gdā dixerūt nullū volūta-
rie malū fieri. i. ex malicia peccare ꝯ quos phūs ait.
Irrōabile qppe ē dīe quēpiā velle adl'teriū ꝯmittē
τ nō velle iniustū dici. Nā voluntariū dr̄: nō solū id i
quo volūtas p̄mo τ p se fiē in finē ferꝛ. sȝ ēt si ferat
in id qδ ē ad finē. nā infirmus exempli grā: nō solū
vult sanitatē τ volūtarie in illā ferꝛ: sȝ ēt i medici-
nā tāq; in id qδ est ad finē. vn̄ τ voluntarie illā po-
tat: quā alias minime sumeret. sil'r τ mercator mer
ces voluntarie pijcit in mare vt vitā seruet: quas
alias minime pijceret. sil'r si qs voluntarie aliquo
appetibili inordinate frueret. τ diceret se nō velle
deformitatē q̄ illi ꝯiuncta est incurrere: oīno nō est
recte intelligibile q̄re nece ē dicere si voluntarie qs
eligit delectatōēz carnis q ēt velit deformitatē illi

ꝯiunctā: q̄uis p̄mo delectatōēz intēdat: τ secūda-
rio deformitatē. τ de h⁹ exemplū ēt ponit Aug. in
sermone dñi in monte. de eo q ppt̄ ācille cuiusdā
amorē voluntariā sustinet dñi seruitutē. Sed hec
distiguit beatus Tho. dicens: q talis voluntarie
eligēs talē iordinatā delectationē: aut scit talē de-
formitatē illi ꝯiunctā eē. aut nō. Si nō: tūc ex igno
rantia dr̄ peccare. si āt scit. tūc dr̄ ex malicia pecca
re. Ferꝛ āt volūtas i illā delectationē τ deformita
tē illi ꝯiunctā q̄nq; ex aliq̄ passiōe. τ tūc dr̄ ex infir-
mitate peccare. q̄nq; ex hītu τ ꝯsuetudine. τ tūc cū
talis hītus sit q̄si ei fa nā. τ sic ex pp̄o motu ferꝛ i il
lud: ē ppe peccare ex electōe τ industria: τ ex certa
scia τ pp̄a malicia. τ p ꝯñs pȝ qd sit ex pp̄a malicia
peccare. Ex quo seqꝛ q i peccāte ex pp̄a malicia.
nō solū ꝯcurrit ipsa potētia voluntatis: sed ēt hit⁹
q interius inclinat p modū cuiusdā nāe: vt pȝ intel
ligēti. Hoc sic nōto ad veritatē nostrā veniamus:
ad quā lōgo pcessu btūs Tho. vt. s̄. sic rn̄det dicēs
q de mā hac doctores multiplr' locuti sunt. docto-
res gdā sācti q āte Augustinū fuerūt. vt Hilarius.
Ambro: Hiero⁹: τ Crisostom⁹ dixerūt pctm̄ i spi-
ritū scm̄ eē: cuz qs spm̄ scm̄ blasphemat: siue spirit⁹
scūs essentialiꝛ accipiaꝛ: put tota trinitas dici pōt
spūs scūs: siue psonalr put ē ḟtia i trinitate psona.
τ hoc satis euāgelio ꝯsonare videꝛ vn̄ hec qδ sumit
originē. nā cū pharisei dixerūt xp̄m in p̄ncipe belze
bub eijcere demōia: τ diuinitatē xp̄i τ spm̄ scm̄ per
quē xp̄s operabaꝛ blassemabāt: p̄ncipi demonioꝝ
attribuētes qδ xp̄i virtuti aut diuinitati attribuere
iure debebāt. Ex quo seqꝛ q s̄m hoc qcūq; blasse-
marēt spm̄ scm̄: aliqd. s. attribuentes diuinitati: aut
remouētes qδ icōuenit vel ꝯuenit: i spm̄ scm̄ pecca
rēt. Sed ꝯ hoc obijcit Aug. i li. de verb dñi. dicēs
q cū pctm̄ in spm̄ scm̄ nō remittaꝛ nec in hoc seclo
neq; in futuro ore saluatoris Mathei. 12. seqreꝛ q
qcūq; diuinitatem blassemarent remissionē in hoc
seculo nūq; hēre possent. ꝯñs falsū ē. qm̄ tā iudeis q̄
paganis τ hēticis xp̄i diuinitatē blasphemātib⁹ nō
denegaꝛ baptism⁹: in quo fit remissio peccatoꝝ. de
ꝯse. di. 4. c. regnātc. 10 aure. iste doctor pctm̄ i spm̄
scm̄ restrigere vr̄ ad eos tm̄ q post agnitā veritatē
τ sacroꝝ susceptionē: spm̄ scm̄ nō soto verbo blasse-
mātes: vt infideles sȝ ēt vel corde inuidētes veri-
tati τ grē q̄ ē a spū scō: vl' etiā ope īpugnātes. Nec
obstat q pharisei qbus dñs talia loq̄baꝛ: infideles
erāt nōdū fidei sacris ībuti. qm̄ dñs eos in spm̄ scm̄
peccare nō intendebat ostendere: sed monebat ne
blasphemādo vti solebāt q̄nq; ad gradū irremissi-
bilis peccati puenirēt. Sed ꝯ hāc sniam obijcē vr̄
idē Aug. in li. de vbis dñi: dicēs q dñs nō ait q q-
cūq; blasphemauerit i spm̄ scm̄ non accipiet pctōꝝ
remissionē i baptismo. sȝ q nō fiet ei remissio neq; i
hoc seculo neq; in futuro quocūq; mō. τ p ꝯñs hoc
pctm̄ nō mag̃ ad baptizatos q̄ȝ ad alios pertinere
vr̄. Cū tn̄ nulli penitenti venia denegeꝛ. τ iō in li
bro retractationū p̄dictā sniam retractat. dicens q
tūc solū impugnator agnite veritatis τ inuidēs fra
terne grē dr̄ peccare in spm̄ scm̄. qn̄. s. in hoc pseue
rat vsq; ad mortē. Sed de hoc sermone pcedēti

tia ɔclone pme ɔſideratoīs.q̄ꝛ ⁊c. Et ſic pȝ.z.ɔclo
❧ Qualr vnū petm̄ ſit pena alteri⁹ peti. Cōclo. III.

Ecipe tertiā ɔcloneī. vȝ. Juſto dei iudicio ſic gdā dnr ſpūalr flagellati: vt vnū petm̄ coꝝ ſit alterius pena peti. Ubi tres ingramus veritates. vȝ. ❧ Prima eſt iſta. quō petm̄ pōt eē pena peti. ❧ Scda vitas eſt. an idē poſſit eē petm̄ ⁊ pena peti. ❧ Tertia vitas. q̄re ds ruere i petis ſinit. ❧ Quātū ad pmā vitatem dico ſm btm̄ Tho. i q̄onibus de malo q̄ petm̄ ē punituū alterius peti dupl̄r. ſ. itriſece ⁊ extriſece. Intriſece p penā criminis ⁊ remorſū ɔſcie de q̄ pena ait Aug. libro ɔfeſſi. Juſſiſti inqt dn̄e vt pena ſibi ſit oīs aīus iordinatus. Et hic remorſus nūq̄ȝ extigui͡t durāte petō mortali. Iſa. vlt. Uermis coꝝ non morie͡t ⁊c. Sic.n. diuina iuſticia exigit: vt ait Aug. i enchi. vt necenī vno mome͡to tp̄is ſit dedec⁹ peti ſine decore iuſticie. pͤs. Appone inqt iniq̄tatē ſup iniq̄tatem coꝝ: ⁊ nō itrēt i iuſticiā tuā.i. pmitte vt p ſuperuenientē iniq̄tatē p̄cedēs iniq̄tas puniat. Alio mō pōt eſſe pena extriſece vt ſit ſenſus q̄ oēs exteriores pene qbus humanū genus quottidie atteri͡t: ex petō vel nro vel parētū ortū h̄nt: quē ſenſū ponit Augu. zz. de ciui. dei. Hiere. 5. Iniq̄tates nr̄e declinauerunt hoc: ⁊ petā nr̄a ꝓhibuerūt bonū a nobis. Magr̄ ī ſniaꝝ in. z. di. 36. p totū hāc mām iueſtigat: ⁊ ponit duas opiniones. ❧ Prima opinio dic̄ q̄ petm̄ nō ē pena peti eēntialr̄ ſiue ſm illud qd̄ ē. ſȝ eſt pena rōe illius qd̄ ɔmitti͡t vel ɔſeqtur: ſic iſamia eſt vidicta peti occulti: nō rōne trāſgreſſionis. ſ. ne ꝓximo tuo detrahas: ſȝ rōne illius qd̄ ɔſequi͡t. ſ. diffamatio quā deus iſligit ꝓ petō occulto: vel pōt dici q̄ qd̄libet petm̄ ſit pena p̄cedētis culpe rōne leſionis quā iſert ⁊ ita petm̄ eēntialiter ē culpa: ⁊ cāliter pena peti. Iſte ē pm⁹ modus dicēdi. Sȝ q̄ ſȝ hūc modū petm̄ poſſet ēt dici pena ſuipſi⁹: cū oīs peccans ſeipȝ ledat: qd̄ vr̄ icōueniēs. Jō dat͡ ali⁹ mod⁹ a magr̄o. ⁊ dicit q̄ petm̄ nō ſolū ē pena cāliter ⁊ extriſece. ſȝ ēt eēntialr̄ ⁊ itriſece. Nā pena duo dicit. ſ. dānum ⁊ malū qd̄ iſert: ⁊ ordinē ad p̄cedēs meritum. Ex quo ſeqtur q̄ petm̄ ſeq̄ns i eo q̄ petm̄ eſt hoī nociuum: ⁊ nō ſolū nocet: ſȝ facit hoīeȝ mereri: vt a deo pmittatur i aliud labi: ⁊ ſm iſtud meritū dr̄ pena peti p̄cedētis Apoc. vlt. Juſtū ē vt q̄ i ſordibus eſt ſordeſcat adhuc. Et ſi diceres inqt magr̄ quō eſt poſſibile q̄ petm̄ ſit pena. nā de rōne pene eſt q̄ ſit iuolūtaria: ⁊ de rōne peti eſt q̄ ſit volūtariū. Iſta vident͡ implicare ɔdictionem. Magr̄ rn̄det dupl̄r. ❧ Primo negādo q̄ de rōne pene ſit q̄ ſit iuolūtaria: ſȝ ſufficit q̄ ſit ɔ cōmodū nature. Uel pōt dici q̄ petm̄ pōt dupl̄r ɔſiderari. Uno mō inq̄ȝtū dicit deordinationē quādā a rectitudine ⁊ iuſticia. Alio mō inq̄ȝtū ordinat͡ ad culpā p̄cedētē de merito ɔgrui. pmo mō ē ꝓprie petm̄. Scdo mō pena peti. Unī magr̄ ſic ait. Juſto iudicio deus coꝝ petōꝛis obnubilat: vt p̄cedēns peti merito i aliud ruat ſiue cadat. Et idē ſentit Anſelmus dicēs. Facit ds quoſdā peccare in qbus etiā alia petā p̄ceſſerūt: vt iuſto iudicio mereant͡ in deteri⁹ ire. Itē ⁊ Grego. Petm̄ inqt q̄ p pniaȝ nō dele͡t mox in aliud trahit. Et hec ſufficiant ꝓ pma vitate. ❧ Quātū ad ſecūdā vi. dico breui͡t q̄ petm̄ iq̄ȝtū ē quādā iordinata actio hȝ rōnē culpe: ſȝ ſm q̄ agēs icurrit debite opatōis ipedimētū: hȝ rōnē pene. Ex quo ſeqtur q̄ idē pōt eē pena ⁊ culpa: ſȝ non ſm ideȝ: vt pȝ. Iſta eſt cōis ſnīa theologoꝝ ⁊ ponit eādem rn̄ſionem btūs Tho. in q̄dā q̄one de malo. ❧ Quātū ad tertiā vitatē dico breuiter q̄ ideo ruere petōꝛes in alia petā ſinit: aut ad eoꝝ dānationē: aut ad ſaluationē. tūc ad eoꝝ eſt dānationē cū icorrigibiles ſūt. ſic̄ de Pharaone ſupra diximus: ⁊ de Anthioco: ⁊ alijs pluribus cernimus tā i nouo q̄ȝ veteri teſtō. Tūc ad eoꝝ eſt ſalutē cū corrigibiles eos cernit deus. Nā plurimos ruere in petā grauiſſima pmiſit. q̄ ardētiores ſūt p pniaȝ ad grāȝ. reuocati. Sa lubri⁹.n. Petr⁹ ubi diſplicuit qn̄ fleuit: q̄ȝ ſibi ipſi placuerit qn̄ xp̄ȝ negauit. Silr̄ dic̄ poſſum⁹ de Magdalena ⁊c. Et hec ſufficiāt ꝓ pm̄ ɔſideratōe.

❧ De flagellis corporalibus ⁊ eorum origine ⁊ differentia. Conſideratio. II.

Ecūdo loco q̄lr̄ humanū gen⁹ corporalit͡ flagelle͡t videamus. Ubi tres ɔclones ſubiungamus. vȝ. ❧ Prima ɔclo eſt. Sicut hoc nr̄o miſero corpore carnalr̄ multis modis deū offendimus: ſic ⁊ i ipo iuſto dei iudicio peſtilētie morbo multiplr̄ atterimur. ❧ Scda ɔclo eſt iſta. Etſi flagella corporis nocina videant͡: multe tn̄ exīde vtilitates generant͡. ❧ Tertia ɔclo. Etſi plerūq̄ȝ corporalr̄ vitia corporis puniant͡: non tn̄ recta ɔñia ſemper eſt: vt oēs ſic flagellati petōꝛes iudicent͡.

❧ De flagellis epidimiaꝝ. Cōcluſio. I.

Ecipe pmā ɔclonē. vȝ. vt ſ. Ubi tres ingramus vitates. vȝ. ❧ Prima vitas eſt iſta. Quot ſunt flagelloꝝ principalia gn̄a. ❧ Scda vitas. eſt iſta. vn̄ ɔ̄ñant͡ ⁊ oriunt͡ peſtilētie. ❧ Tertia vi. eſt iſta. quot ſūt remedia ɔ peſtilētiā. ❧ Quātū ad pmā vi. dico q̄ ſic ſunt tria p̄ncipalia petā: ita ſūt tria p̄ncipalia flagella. ❧ Primū petm̄ ſupbia ē. ❧ Secūdum auaricia ē. ❧ Tertia luxuria. vide de hoc. ſ. feria ſcd̄a pme dn̄ice in prima concluſione prime conſiderationis in prima vitate. ❧ Quantum ad ſcd̄am vitatē dico ad pn̄s q̄ peſtis ex trib⁹ cauſis accidere ſolet. vȝ. ex ɔiunctione planetaꝝ: ex dina volūtate: ⁊ ex aerꝭ ɔtaminatione. Primo inq̄ȝ peſtis ɔtigere ſolet ex planetaꝝ ɔiūctōe. Ubi nota q̄ ſeptē ſūt planete ſiue erratice ſtelle: q̄ planete ſuū celū particulariter h̄nt: p qd̄ ſuū q̄libet coꝝ curſū fac̄. hi ſūt planete. pmo luna. ſcd̄o mercuri⁹. tīo venus. q̄rtō ſol. q̄nto mars. ſexto iuppiter. ⁊ ſeptimo ſaturn⁹. Altior iſtis ē octaua ſpera vbi ſunt oīa ſidera fixa. ⁊ cū iſta ſidera p̄ſtantiſſima corpora ſint: ⁊ ſuperiora iſeriora regāt: neċe ē vt corpora illa ſuas iſluēnas habeāt ⁊ v̄tutes qbus in hec iſeriora corpora iſluāt. Hāc exp̄ſſe ſnīam etiā oſ̄dit btūs Tho. pma parte. q. 115. ar. 3. ⁊. 4. ⁊. 6. dn̄t ergo huius ſcie iuentores q̄ q̄ñcutq̄ȝ ſaturnus cū marte ⁊ etiā ioue ɔiūgit͡: niſi diuina volūtas ipediat: neċe eſt vt hic effcūs q̄ peſtis dr̄ ſubſeq̄tur. Et hec eſt pma cā. ❧ Scd̄a cā dr̄ diuina voluntas. ⁊ hec eſt ꝓprie cā q̄re tot annis hāc miſerā Italiam hac plaga

flagellauit. nã cernẽs deus eã ĩ luxurie fece ĩbriatã iratus adeo vt q̃si dicẽt penitet me hoĩez redemisse ab ãnis dñi. 1448. vsq3 ad quĩquagesimũ ꝛ vltra: dira q̃dã peste flagellauit. audi Naũ ꝓphã. c. 3. ad te dicentẽ. Ve ciuitati sanguinum. i. carnaliũ lasciuarum. Corruent ĩ corporibus suis propter multitudinem fornicationum. ꝛ tamen nihil aut parũ conuersa est Italia a vijs suis pessimis. imo q̃dã duriores more Pharaonis effecti sũt. Apoc. 16. Estuauerũt igit hoĩes estu magno ꝛ blasphemauerũt nomẽ dñi habentis potestatem sup has plagas ꝛc. Inde dñs Numeri. 13. ait. Vsq3 quo detrahet mihi oĩs populus iste. ꝛ seq̃tur. Feriã igitur eos pestilẽtia atq3 cõsumã. Et quadam vice vt dicit. i. Parali. 21. Misit dñs pestilẽtiã in isrl': ꝛ ceciderũt de israel. 70. milia viroꝝ. O Italia audi dñz Hiere. 29. Persequar eos in gladio ꝛ fame ꝛ pestilẽtia: ꝛ dabo eos in vexationẽ. Et Ezech. 5. c. Pestilẽtia fames ꝛ sãguis trãsibũt ꝑ te: ꝛ gladiũ inducã sup te. ꝛ. c. 12. idez ait. Reliquã ex eis viros paucos a gladio a fame ꝛ pestilẽtia: vt enarrẽt oĩa scelera eoꝝ ĩ gẽtibus. Et. 28. c. Immittã ei pestilẽtiã ꝛ sãguinẽ ĩ plateis eius ꝛc. Et q̃ñ hec cã ꝯcurrit: parꝝ valent sidera. Hiere. 10. A signis celi nolite timere: sicut gẽtes q̃ timent: q̃ñ dñs misit pestez in isrl'. O maledicta luxuria. Audi Grego. li. moraliũ. Ex quo inq̃t luxuria mentẽ alicuius occupauerit: vix eũ bona desideria cogitare ꝑmittit. Sed q̃d agẽdũ? Audi dñz scđo parali. 7. c. Si clausero inq̃t celũ ꝛ pluuia nõ fluxerit mãdauero ꝛ ꝓcepero locuste vt deuoret trã: ꝛ misero pestilẽtiã in populũ meũ. Cõuersus aũt populus meus sup quẽ inuocatũ est nomẽ meũ: deꝓcatus me fuerit: ꝛ exq̃sierit faciez meã ꝛ egerit pñiam a vijs suis pessimis: exaudiã de celo: ꝛ ꝓpitius ero pctis eoꝝ: ꝛ sanabo terrã eoꝝ: oculiq3 mei erũt aperti: ꝛ aures mee erecte ad orõnẽ eius ꝛc. Tertia cã pestis est aeris ꝯtaminatio. nã cũ aer sit elemẽtũ valde alterabile ꝛ putrefactibile: ꝛ nos aĩalia spirãtia sumus similiq3 ꝛ alia aĩalia pulmonẽ hñtia. vnde nõ hñs pulmonẽ ẽ cã q̃re aĩal nõ respirat. dicit Ari. scđo posterioꝝ. necẽ est vt aer ille putrescẽs attractus interiora corrũpat ꝛ q2 aliq̃ corpora magis aliq̃ minus dicunt disposita. ideo aliq̃ moriunt: ꝛ aliq̃ nõ. q̃re ꝛc.

¶ Quãtũ ad tertiũ vitarẽ dico q2 tria sũt remedia singularissima ꝯ pestẽ. Primũ est fuga. Scđz est rectificatio aeris. Tertium ẽ rectificatio corpoꝝ. ¶ Remediũ ꝓmũ ꝯ pestẽ dr fuga. Et nota q2 hic loq̃mur de remedijs naĩalibus. q̃ñ supnãle remediũ est esse ĩ grã xpi. Et se ꝑ cõtritionem ꝛ ꝯfessionem purgare Sap. 16. c. Neq3 herba. s. zeduaria: aut tremẽtina: neq3 malagma sanauit illos: s3 tuus sermo dñe q̃ sanat oĩa. ps. Misit vbũ suũ ꝛ sanauit eos ꝛc. Naĩr ergo loquendo dico q2 sunt supradicta tria remedia. Primũ est fuga. vt. s. cum pestis ĩcipit vt hoĩes fugiant ad loca sana. in q̃bus nondũ fuerit pestis nec apparet vel ad loca sana in q̃b9 ꝑ plures mẽses pestis cessauerit. Ista tñ fuga fit anteq3 aliquo mõ sint infecti. nã si in eis esset aliq̃ apparẽs macula vel etiaz occulta ab infectis acquisita vel aere infecto impossibile est q2 talis dispositio ducatur ad actum q̃tũcunq3 fugerint ad loca sana. fugiãt ergo statim cum incipit pestis. ꝛ cum fugerint consortium plurimorum euitent: ꝛ specialiter illorum qui similiter fugerunt ad dicta loca sana: ne forte sit inter eos aliq̃uis quodammodo maculatus occulte qui alios inficere possit. ¶ Sed ponamus q2 talis fuga sit impossibilis. sicut accidẽ solet tũc est 2ᵐ remediũ. s. aeris rectificatio. Potest aũt aer rectificari duobus modis: aut vlr: aut particulariter. Vniuersalr hoc mõ vt pluribus diebus accẽdat ignis mane ꝛ sero. Et q2 ista rectificatio sit bona. apparet de mẽte Galieni. in libello de cõmoditatibus tiriace sic dicẽns. Quo circa laudo mirabilissimũ Ypocratẽ q̃ñ pestilẽtiã illã q̃ de Pocuia ad Elinos attinxit nõ alr curauit nisi vtens aerẽ ꝛ alterãs ꝑcipiẽs ne attraherẽt ꝑ respirationẽ aer sic ĩfectus. Iussit. n. in q̃libet ciuitate accẽdi ignẽ nõ simplicẽ mãz ignis hñtem: s3 flores ꝛ serta odorabilissima ꝯsulebat esse cibũ ignis: ꝛ insup ĩfundẽs pigmẽtoꝝ pinguissima ꝛ odorẽ bonum hñtia: vt ita parꝝ aerẽ respirarẽt homines ad eoꝝ liberationẽ. Et reuera hoc omniũ medicoꝝ saluberrimũ remediũ est: vt non solũ hiemali tpe. verꝝ etiã estiuo ignis clare flãme fiat: ꝛ illi maxime q̃tum ad faciẽ hoĩes appropinquẽt. Laudo etiã vt hũi a bona memoria magri artiũ ꝛ medicine ꝓclarissimi doctoris magri Antonij cermisoni q2 mũdent strate a fimo rebusq3 alijs aerẽ ĩficiẽtibus q̃tũ est possibile. Et hec q̃tũ ad rectificationẽ in gñali. Nũc vero ponam9 rectificationẽ aeris ĩ spãli: vbi talẽ regulã ponimus. q2 q̃cũq3 ĩ domibus eoꝝ tpe pestis particulariter ꝯuersãtur: ꝓmo ꝛ aũ oĩa mane ꝛ sero cũ itur ad getis soporẽ ignis modicus ĩ eoꝝ cameris accẽdat. optimũ q̃dẽ est vt igni supponãtur thus: ligni aloes: gariofili: mastix: tremẽtina: cipressus: iuniperũ: laurus: ꝛ huiusmodi bonũ odorẽ hñtia. Itẽ aceto: aut solo: aut ꝑmixto aqua rosata: camphora: vel etiã aqua simplici camere ꝑfundãtur. Scđo camere in estate spãliter in locis declıuibus ꝛ depressis: ꝛ ab ĩpressione celesti remotissimis eligantur: ꝛ fenestre a parte septẽtrionali eligãtur: ꝛ etiã orıẽtali: q2 bonus aspectus est. ¶ Tertio conficiat istud pomũ artificiale: ꝛ certe in hoc plures peritissimos medicos fideliter rogaui presidiũ gratũ prestare: quoꝝ hec sentẽtia est. Recipe storacis: calamite. ʒ. i. ligni aloes. ʒ. i. ſ. laudani spice. ʒ. i. ſ. galange. nucis muscate. ʒ. 4. ſ. masticis. ʒ. 13. ambre crude. ʒ. ſ. gariofilorũ. ʒ. ii. ſ. macis. ʒ. i. ſ. confice storacẽ: laudanũ: ꝛ masticem cũ modico olei de spica. Deinde tere in mortario cum pistello calido: ꝛ proijce super eos pulueres calides scilicet ligni aloes: spice: galãge: ꝛ gariofiloꝝ ꝛ macis: ꝛ misce cum eis. post hoc funde super eos gluminis albotin. i. trementine gũmi arabici q̃tum sufficit: ꝛ misce conterendo. Deinde malaxa cũ ambra dissoluta cum modico olei manardini malaxatione multa. vltimo vero aromatizentur cum. ℈. ſ. musci ꝛ camphore ꝛ aqua rosata. ꝛ fiat pomum q̃d portetur in manibus ꝛ assidue odoretur: et hoc q̃tum ad secundum remedium. ¶ Tertium remedium dicit rectificatio corporum: ꝛ hoc fit dupliciter. vno modo per debitũ vite regimen. alio modo

per debitã euacuatões. ℭ Quãtum ad pmũ nota
regulam fm eosdem ꝙ debitum regimẽ debet ad
sſccitatẽ ⁊ frigiditatem quod possibile est declinare
omniaqꝫ humectantia cibaria declinare: vt pisces
omnes: fructus dulces ⁊ recentes pter acetosas: si
militer ⁊ carnes humidas: vt porcoꝝ agnoꝝ: castro
rum ⁊ oium aniũ aquaticaꝝ. vtanẽ carnib⁹ his. vt
sũt pull⁹: gallina iuuenis: vitelli: hedi lepores: ca
prioli: turdi: pdices: fasani: auicule mõtes hitãtes
Et he carnes cũ aceto: aut agresta: aut succo limo
nũ: aut succo granatoꝝ: aut arãnij cõdiãẽ. Lauda
turqꝫ magis tempore tali acetũ bonũ qꝫ acria qm̃
acria nõ sic a corruptiõe pseruãt nec sic pficuum a
nocuo diuidũt: nec sic humorũ ⁊ spirituũ iflãma
tionẽ extiguũt. Cũ tẽperamẽto tñ visitenẽ: ⁊ pdicte
carnes comedãẽ pon⁹ asse qꝫ elixe. cõdiãẽ etiã cum
mirtho vel sumach. pete aromatarios. Fercula ãt
sint lẽticule cũ aceto cõdite: portulaca: cucurbita la
cerica ppata cũ aceto vel agresta. cappares cũ ace
to optimi sũt. A cõfectionib⁹ de melle abstinẽdũ ẽ
ẽ nisi in casu. ⁊ generalit oia dulcia sũt vitãda. Po
tus aũt sit vinũ bonũ nõ dulce. q: pessimũ ẽ: ⁊ pmi
sceaẽ aqua frigida. Itẽ pot⁹ aque frigide permixte
cũ aceto vel agresta: vel succo granatoꝝ. Ali pluri
mi sirupi acetosi multa aq̃ pmixti ab auctorib⁹ me
dicie laudãtur. Nota tñ ꝙ qñ diximus vinũ eẽ bo
nũ nõ itelligas potẽtẽ ⁊ vinosũ: vt sũt maluaticum
creteense: varnatia ⁊ similia. qm̃ talia nociua sũt: sꝫ
itellige bonũ. i. boni odoris ⁊ coloris: ⁊ nõ putrefa
ctũ. A coitu oĩno abstinendũ ẽ: ⁊ a balneo aque ca
lide. Itẽ cauẽdũ est a labore nimio: ⁊ a mora i sole.
Item neqꝫ fames neqꝫ sitis tolerãda est. Et sic pa
tet prima rectificatio corporum. ℭ Secundo cor
pora rectificãẽ p euacuationẽ. Ubi nota ꝙ medici
ne q̃ his tẽporib⁹ danẽ: q̃dã sũt corpus euacuãtes
a multitudine humoꝝ ⁊ quedã corpus alterantes ⁊
phibentes humores a corruptione ⁊ venenosita
te. Euacuantes in duplici differentia sunt. q̃dã. n.
sensibiliter euacuant: vt flobotomia: farmantia: ⁊
gargarisma ⁊ similia quedã isensibiliter: vt frica
tiones: pectinationes ⁊ hu⁹. ℭ Quãtũ ad primas
ꝯsiliũ peritoꝝ in arte hac est: vt corpa calida humi
da ⁊ sãguinea: ⁊ q̃ sũt caloris viuidi: ⁊ pserti iuue
nes ⁊ q vtunẽ carnib⁹ ⁊ vino: sepe flobotomia vtãẽ
plus vel min⁹ sꝫ repletiõem ⁊ sãguis multitudinẽ:
⁊ etatis ꝯditionẽ. ⁊ rõ ẽ q: corpa talia maiori subia
cent periculo ceteris parib⁹ qm̃ eoꝝ humores putre
dini magis parati sunt. Itẽ sepe vtanẽ euacuatio
ne p farmantiam cũ pillulis q̃ statim describentur.
Alia vo corpa que nõ sũt talis ꝯplexiõis necetatis nec
regiminis flobotomia non vtantur sꝫ euacuatione
vtanẽ singulis diebus: aut saltẽ de trio i triũ cũ hu⁹
pillulis: q̃ a doctoribus oĩb⁹ p cetis farmantijs in
pseruatione a pestilentia maxime ꝯmẽdanẽ. De
scriptio hec est. Recipe aloes sucultrini ptes duas
croci: mirre aã. ptẽ vnã. incorporẽtur cũ pauco vi
no albo odorifero: ⁊ formentur pillule. de quibus
corpora robusta ⁊ repleta assumant. ʒ. i. minus ve
ro repleta ⁊ solubilia facile assumãt. ʒ. ß. aut tertiã.
Hec pillule humiditates extnecas euacuãt: ⁊ a putre

factione humores bonos pseruant. Euacuatis aũt
supfluitatib⁹ pme digestionis ⁊ secũde: puocenẽ
sternutationes tres vel q̃tuor cũ puluere elebori:
piretri: ⁊ cubebaꝝ. aã. ʒ. ß. ⁊ misceanẽ. Itẽ fiãt gar
garismata oĩ mane ⁊ post dormitõez diurnã ꝯsue
tis dormire de die cum aqua frigida ⁊ aceto per
mixta. per nares autem attrahatur aqua rosata cũ
pauco aceto ⁊ cãphora permixta. Et hec de eua
cuationibus sensibilibus. Euacuationes vero isen
sibiles sunt fricationes que fieri debent per totum
corpus ⁊ maxime ad dorsum ⁊ brachia anteqꝫ de
lecto surgãt. Pectinatões lõge fiãt postqꝫ surrexe
rint: ⁊ supfluitates deposuerint. Et hec de medici
nis corp⁹ alterãtib⁹ ⁊ euacuãtib⁹. medicie vo alte
rãtes ⁊ a corruptõe pseruãtes sũ. sic tyriaca magna
andromaci: q̃ nõ debet eẽ recẽs nec vetusta: sꝫ me
diocris. Iuuenilis recẽs ẽ vsqꝫ ad tres ãnnos. post
vo trigita annos vetusta di. ⁊ de hac qsqꝫ sepe su
mat. De vsu aũt tyriace iter alios auctores inquit
Galien⁹ ꝙ qcunqꝫ hac anthidota sepe vtiẽ pesti
lẽtie piculũ sugit: ⁊ i libello de tyriaca ad Pãphiliũ
asie pricipẽ itutulato: multas de tyriaca ꝯ pestilẽti
am laudes describit. Silr ⁊ Auicẽna i suo de vir
tutib⁹ cardinalib⁹ tyriacã plrimũ ꝯ pestẽ cõmẽdat
Nota tñ ꝙ nõ ẽ sumenda tẽpore magni caloris. ⁊
si necessitas cõpelleret vt sumereẽ sumaẽ cũ succo
arantij: aut cũ vino granatoꝝ dosis ei⁹ sit. ʒ. i. vel
ʒ. i. ß. Et hec sufficiãt quãtũ ad hãc veritatẽ quam
puto nõndã qm̃ illã approbatissimã summi medici
aiunt: ⁊ vt tradiderũt rẽscripsi. Orem⁹ tñ bñdictũ
Iesũ ⁊ eius dulcissimã matrẽ omnesqꝫ ciues cele
stes: vt talib⁹ non indigeamus. quare ⁊c̃.

ℭ Qꝛ flagella vtilia sint. Conclusio. II.

a Ecipe secundã ꝯclusionẽ. vꝫ. Et si flagel
la corporis nociua videãtur: multe tamẽ
exinde vtilitates generanẽ. Ubi tres in
quiramus veritates. ℭ Prima veritas
ẽ ista. vñ oriãẽ ifirmitates corporales. ℭ Secũ
da veritas. an ipatientes mereãẽ aliqd apud de
um i suis ifirmitatibus. ℭ Tertia veritas est ista.
quot sunt bona que consequuntur patientes in su
is infirmitatibus. ℭ Quãtum ad primã lꝫ phisici
i pncipijs egritudinũ oñdẽdis plũmũ elaborẽt: ta
mẽ secundũ verã theologorum doctrinã dicimus
potissimã causã corporalium infirmitatum anime
esse egritudinem. facit capitulum. cum infirmitas.
de pe. ⁊ re. vbi dicitur. cũ infirmitas corporalis nõ
nunqꝫ. i. aliqñ ex pctõ pueniat dicẽte dño lãguido
vade ⁊ ãplius noli peccare: ne deterius tibi conti
gat ⁊c̃. Et recte dicit aliqñ siue nõnũqꝫ: qm̃ nõ sẽp
infirmitas corporalis ex pctõ prouenit: sed ex plu
ribus occultis iudicijs. 7. q. i. cum percussio. vbi di
citur cũ percussio venit: an pro vindicta: an p pur
gatione aĩe: i hoc dei iudiciũ ignoraẽ ⁊c̃. sꝫ ð hoc cõ
sideratione sequẽti. Relinqẽ ergo p cõclusiõe ꝙ i
firmitatis corporalis potissima cã ẽ ifirmitas aĩe. ⁊
ppterea i eodẽ. c. dr̃ vt cessante cã cesset effectus
qđ ẽ vulgatũ puerbium. ⁊ ponĩẽ ẽt i. c. cũ cessante.
extra de appella. Uñ notabil' doctrina colligiẽ ꝙ
ad sanitatem corporis recuperãdã prĩo sanitas aĩe

iducēda ē. ⁊ rō ostēdit̃ i. d. c. cū īfirmitas. ī fine. vbi dr̃. Ceteꝝ cū aīa sit multo p̃ciosior corpe sub interminatiõe anathematis ꝓhibem⁹: ne qs medicoꝝ ꝓ cõpali salute aliqd egro suadeat qd ī piculū aīe cõuertat̃. hec ibi. Et hec eadē rō. s. ꝙ aīa est p̃ciosior corpore. hr̃ ēt. 1z. q. i. c. p̃cipim⁹. ⁊. z3. q. 4. c. si hēs ⁊ C. de sacroscīs eccl'is. l. sancim⁹. ī fi. Et dic̃ Inno. hic ꝙ hoc statutū nulla põt ꝯtra cõsuetudie tolli: cū ꝯcernat aīe salutē. ⁊ ꝑ ꝯn̄s trāsgressor mortalit̃ peccat vt ī. c. illud. d̃ maioritate ⁊ obediētia. Et ad hoc facit. c. solite benignitatis affectu. de maio. ⁊ obe. vbi sic dr̃ ī fa columna. Nõ negam⁹ qn ipator p̃cellat ī tpalib⁹: illos dūtaxat q ab eo recipiūt tpalia. s3 ī spūalib⁹ põtifex antecellit q̃ tāto sūt tpalibus digniora q̃to aīa p̄fert̃ corpori ⁊c. hec ibi. Et hec sufficiāt ꝓ p̄ma v̄itate. ℂ Quātū ad s̃am v̄i. l3 de hoc sup̃ dixerim⁹ breuit̃ tñ istā sniam ponit btūs Tho. ⁊ cõit oēs: ꝙ tribulatiões dū fiūt aliqd patiē tis: merití rõnē3 hñt: nõ āt si nõ hñt. vide de hoc supra. ℂ Quāt̃ ad t̃nā v̄i. dico ꝙ l3 viri patientes p̄l'es colligāt ex īfirmitatib⁹ eoꝝ fruct⁹ tñ tres ad p̄ns describam⁹. ℂ Prim⁹. n. fruct⁹ dr̃ aīe p̄seruatio. de pe. di. i. dicis. documētū hētur: qd nocet corpori iuuat spūm. ⁊ quo iuuet ibidē ondit. Egritudo igr̃ carnis pctm̄ expellit. i. a pctō p̄seruat. Audi pulchrū dictū Aug. li. de aīa. Quosdā igr̃ p̄sciens de⁹ multa peccare posse: flagellat eos infirmitate corpis ne peccēt: vt eis vtili⁹ sit frāgi laborib⁹ ad salutē q̃3 remanē icolumes ad dānationē. ⁊ Greg. vt p3. de pe. di. s. ī. si pctm̄ David. in fine sic ait. Ab electis. n. suis iniqtatū maculas studet tpali afflictiõe tergere: q̃s ī eis ī ppetuū nõ vult videre. hec ille. ℂ Scd̃s fruct⁹ dr̃ ꝯseruatio. qa īfirmitas hominē ī dei gr̃a cõseruat. z. Cor. 1z. audi Paulū libēter inqt gloriabor ī infirmitatib⁹ meis: vt inhabitet ī me v̄tus xp̄i. ⁊ ibi. nā virt⁹ ī īfirmitate p̄ficitur ℂ Tertius fruct⁹ dr̃ expurgatio. audi Aug. li. de decē cordis. Melior igr̃ est modica amaritudo in faucib⁹: q̃3 eternū tormentū ī viscerib⁹: q: si dulcia q̄rim⁹ necesse ē vt amara toleremus. audi ⁊ Ber. Passiões inqt h⁹ tpis nõ solū nõ sūt cõdigne ad p̄miā q̄ expectam⁹: sed nec ad purgāda peccata q̄ cõmisim⁹: nec ad cõpensanda bñficia q̄ recepimus nec ēt ad redimēdas penas q̃s meruim⁹. hec ille. Hec sufficiāt ad p̄ns: qm̄ ēt in sequētib⁹ aliq̄ subiūgemus. q̄re ⁊c. ℂ Quod nõ oēs corporalit̃ flagellati dicēdi sūt peccatores. Conclusio. III.

Ecipe tertiā ꝯclonē. v3. Etsi plerūq3 vitia carnis īfirmitatib⁹ puniāt̃: recta tamē ꝯn̄tia sēper ista non ē. Istos aut illos cernim⁹ corporalr̃ flagellari. ergo oēs pctõres debēt iudicari. Ubi tres igram⁹ veritates. v3. ℂ Pria v̄i. ē quotuplex ē tribulatoꝝ gen⁹. ℂ Secunda v̄i. ē. an de oībus q̄ accidūt sit reddenda rõ. ℂ Tertia v̄i. ē. q̄re poti⁹ corpalr̃ flagellent̃ bõi q̃3 mali. ℂ Quāt̃ ad p̄mā v̄i. dico ꝙ magr̃ ⁊ doctor nr̃ oēs nos inuitās ad p̄secutiões ⁊ passiões plurimas tolerādas ait Math. 16. Qui vult venire post me abneget semetipsū ⁊ tollat crucē suā ⁊ sequat̃ me. Super quo v̄bo ē hic diligēter notādū ꝙ q̄druplex est hominū gen⁹ xp̄i crucē portātiū. qdā. n. illā portāt inuolūtarie. qdā ipatiēter. qdā patiēter: s3 cõdigne. qdā patiēter: s3 inocēter. ℂ Quidā dico crucē xp̄i portāt. s3 inuolūtarie. ⁊ hi ī Simõe cireneo figurātur. vñ ⁊ illū angariauerūt vt tolleret crucē eius: vt aiūt euāgeliste oēs. ⁊ hi sūt icipiētes q delectatiõibus mūdi offuscati deuij a tramite recto: ꝯscie stimulis crebrisq3 angelicis ⁊ diuinis lustratõib⁹ cõmoniti quodāmõ angariant̃ vt xp̄i crucē tollant. Audi Greg. in pastorali. Uia inqt dei icohoātib⁹ angusta ē: ⁊ p̄fectē iam viuētib⁹ lata. Et dura sūt que contra vsū spiritalit̃ aīo ꝓponim⁹. ⁊ tñ onus deleue ē: postq3 hoc ferre cepim⁹. hec ille. Mat. 16. Iugū. n. meū suaue ē ⁊ onus meū leue. ℂ Quidā secūdo loco xp̄i crucē ferūt ipatiēter: affines latroni ꝑuerso. ⁊ hi pctõres oēs sūt deū ī eoꝝ īfirmitatib⁹ blasfemātes. ps̃. Acuerūt liguas suas sicut s̃pentes ⁊c. ⁊ idē posuerūt i celo os suū. s. deū ⁊ scõs blasfemādo. ⁊ lingua eoꝝ trāsiuit ī t̃ra. s. diē ⁊ horā maledicēdo. de quoꝝ ꝑuersa cõditõe ⁊ culpa audi Aug. sup illud Math. z6. blasfemauit. Nõ min⁹ inquit peccāt q xp̄m blasfemāt regnātē ī celis q̃3 q crucifixerūt eū ābulātē ī terris ⁊c. ℂ Quidā crucē ferūt patiēter: sed cõdigne. vt latro bon⁹. ⁊ hi sūt oēs p̄ficiētes. audi Greg. ī li. mora. Flagella igr̃ bonoꝝ aut vitia ppetrata purgāt: aut que poterūt ppetrari futura deuitāt. ℂ Quarto qdā ferunt patienter ⁊ inocēt̃ xp̄o affines effecti: ⁊ hi oēs p̄fecti sūt. audi Hiero. Quis igr̃ sine pat ētia coronat⁹ ē: ⁊ par in fra. Ecce Abel iust⁹ a f̃re Cain iniq̄ occidit̃. Isaac ab Ismahele filio āncille p̄secutõe3 patit̃. Ioseph inocēs ī lacū mittit̃: ⁊ a fratrib⁹ negci v̄edit̃. Moyses ꝓfug⁹ ⁊ ꝑegrin⁹ ī aliena t̃ra morat̃. David ꝑsecutione a Saul īuidia stimulāte grauat̃ ⁊c. ⁊ plures tā noui q̃3 veteris testi enumerat hi⁹ flagella inocēter tolerasse. q̄r ⁊c. Et sic p3 p̄ma v̄i. ℂ Quātū ad s̃am v̄i. dico ꝙ hāc difficultatē tāgit glo. I. c. si quādo. de rescriptis. sup verbo rõnabilē causā in fine. vbi sic ait. De oībus ratio reddi d̃bet si põt sed qñq3 ꝑ ipotētiā alias cõtingit vt. l. nõ oium. ff. de legi. z3. q. 4. c. nabuchodonosor. aut q: n̄ iterest nr̃a q̄lisq̄3 sit rõ illa. vt. z3. q. 4. c. d̃ tirys. ⁊ dicto. c. nabuchodonosor. Nos v̄o p̄dicta v̄ba glo. ponderātes: ita de mēte doctoꝝ decretalium dicimus ℂ Prio ꝙ de his q̄ ad diuinā spectāt p̄esse voluntatē cāe rõ reddēda nõ ē: vt ī. d. c. nabuchodonosor. ī glo. allegato. ℂ Scd̃o nõ cogimur reddē rationē de his q̄ cõsistūt ī p̄ncipis volūtate: s3 sufficit ꝓ rõne volūtas. vt. l. scd̃a. ff. de cõstitutiõib⁹ p̄ncipū. ⁊ ita loq̄t̃ lex. nõ oiu3. ff. d̃ legib⁹. vñ hec regula sumit̃ ꝙ supior q̄tū ad ea q̄ ad suū officiū spectāt põt sine cā p̄cipere. vanū. n. ē ⁊ ridiculū dicere supiorē sine cāe redditiõe p̄cipere nõ posse: vt dic̃ Inno. ī. c. ad aures. de tēpib⁹ ordinādoꝝ. ℂ Tertio dicim⁹ ꝙ de his q̄ īgenio vel rõne nāli cõsistūt rõ reddēda ē. ⁊ sic itelligit̃ caplm. si qñ. d̃ rescriptis. vbi Alex. 3. sic ep̄o rauenensi scribit: dicens. Si q̄ aliq̄ que fraternitati dirigim⁹ q̄ aīum tuū exasperare vident̃: turbari nõ debes. ⁊ ifra. Qualitatē negocij quo tibi scribit̃ diligent̃ cõsiderās: aut mādatū

tum nrm diligēter adipleas: aut p lras tuas quare adiplere nō possis rōnabilē cām ptēdas: q2 patien ter sustinebim⁹ si nō feceris quod praua nobis fuerat isinuatiōe suggestū. hec ibi. Ecce quō his vbis papa ondit reddēdā eē rōnez. s. de his q̄ igenio vl' rōne nāli cōphēdunt: ita cōiter doctores exponūt dictū capitm. si qñ. de rescriptis. Ubi exēpli cā ponam⁹ q grat qr itroducta ē vsucapio. rō ē ppetu est. s. ne dīa sint i incerto. vt. l. pma. ff. de vsucapionib⁹. Cōsistit. n. rō hec i rōne nāli. Sz si grat qre pscriptū fuit triēniū ⁊ nō maius vel minus tps: certe hic rō reddi nō pōt: q2 i pncipis zsistit volūtate. ad hoc lex. i. § pueritiā. ff. de postulādo. Sic de oib⁹ silib⁹ itelligēdū ē. Et hec sufficiāt p pñti veritate

¶ Quātū ad ētiā veritatē. dixim⁹ plura i hoc ope. tonem mi Gregorij i libro moral'. audi. Pena igt introgat si qs get⁹ veracit amat. Nā vt Isidorus de sūmo bono ait. In psperitate icerta amicitia est. qm si i psperitate tm diligit: nescit an psona: an psperitas diligat. Et Ber. ait. Egritudies corpo expiiicta sūt mentiū. Et ps. Qui semināt igt in lachrymis iexultatiōe metēt. ⁊ recte semināt ait. qm semen lz in se pue sit qtitatis: virtute tm sol ad- iutū i magnā videm⁹ crescere plātā. sic ⁊ egritudo ⁊ alia quenis tribulatō: lz i se brenis ⁊ trāsitoria sit: virtute tm solis spūalis q xps ē in arborē grādē crescens: celū scādere facit. Audi aplm ad Cor. 4. c. Qd igt i pñti nobis momentaneū ē: ⁊ leue tribulatōis nre sup modū etne glorie pōdus operat i nobis: qd ⁊ xps discipl'os edocuit. Jo. 16. dicēs. Mūdus gaudebit: vos vero ztristabimini: sz tristitia vestra vertet i gaudiū. Et Math. 5. Beati inqt q psecutionē patiuntur pp iusticiā qm ipso est regnū celoꝝ. qre ⁊c. Et hec sufficiāt p pñti zclōne.

¶ De flagellis tēporalibus. Consideratio. III.

Ertio loco qualiter hūanum gen⁹ tpali flagellet videam⁹. Ubi tres more solito cōclōnes subiūgam⁹. vz. ¶ Pria zclō est ista Sicut corporalit peccātes deus iusto iudicio corporalit flagellat: ita ⁊ tpalibus abutētes tēporalr: guerris. s. ⁊ spolijs iustissime castigat. ¶ Secūda zclō ē ista. nō ē incōueniens diuino iudicio vt filij puniātur pp petā parētū. ¶ Tertia zclō ē ista. Ju stos scōsqz dei amicos debemus deuote orare: vt talibus temporalibus deum depcentur: vt nos peccatores cesset flagellare.

¶ De guerris ⁊ depopulatiōib⁹. Conclusio. I.

Ccipe pmā zclusionē. vz. Sicut corpalr peccātes ⁊c. Ubi tres ingramus vi. vz. Prima vi. ē ista. Quō tpalibus reb⁹ abutētes iusto indicio castigēt. ¶ Scda ve. est ista. Quare deus iātā stipēdiarijs tribuit ptātē. ¶ Terna ve. ē ista. an dñi adiuicē bellātes mortaliter peccēt. ¶ Quātū ad pmā vitatē dico q ⁊ si generalr oēs tpalib⁹ abutētes guerris ⁊ subuersionibus alijsqz tpalib⁹ telis castiget: m iter oēs hanc miserā Italiā i stipēdiarioꝝ man⁹ annis iā plimis letabilr tradidit. Ad cui⁹ vitatis declaratōem ē sciendū q sūmus misericors deus mult; iā secul' hāc

miserā Italiā cernēs in tot rātisqz vanitatib⁹ obrutā. vt in balcijs: zornetis: trāpalis: cāpanulis ⁊ hi⁹. quo fit vt plurimū offēdat. ⁊ maxime i tēplis ⁊ diebus sacris nō ztinuit tm i ira sinias suas: sz cū plēsue vitatis buccinatores: vanitatū oiuz caterua explorātes: ⁊ eoꝝ scīs pdicatōib⁹ a mētib⁹ excecatis extirpātes. ⁊ ad verā honestatē verbis ⁊ scīs initātes p hāc ipsā miserrimā Italiā seminauit. sz cum vbis nō pficeret ⁊ subsanari seruos ei⁹ cerneret pcessit dñs ad verbera. ⁊ eatpsa i pte vbi maiores repit vanitates: abundauit⁹ guerrarū multiplicauit acerbitates. O ifelices ppli vbi hec sūt: pulsantur ⁊ obaudiunt: expgiscuut ⁊ obdormiūt. Jsa. 28. Māda remāda māda remāda: expecta rexpecta modicū ibi modicū ibi. i. nullū appet penitudinis signū. O ciuitas. N. o pple supbe. o gēs sine fide audi ⁊ erige aures ad Jsa vba. 47. Audi igt hec delicata hītās zfidēter: q2 dicis i corde tuo. ego sū ⁊ nō ē pter me ampli⁹. nō sedebo vidua ⁊ ignorabo sterilitatē. veiēt tibi duo hec subito i die vna sterilitas ⁊ viduitas. vniuersa venient sup te pter multitudinem maleficioꝝ tuoꝝ: ⁊ pter duriciā icantatoꝝ tuoꝝ vehemētē: ⁊ fiduciā habuisti i malicia tua ⁊ dixisti. Nō ē q videat me. sapia tua ⁊ scia tua hec decepit te. Et dixisti in corde tuo. ego sū ⁊ pter me nō est altera. Ueniet sup te malū ⁊ nescies ortū ei⁹ irruet sup te calamitas quā nō poteris expiare. veniet sup te repēte miseria quā nescis. sta cū icantatorib⁹ tuis: ⁊ cū multitudine maleficioꝝ tuoꝝ: i qb⁹ laborasti ab adolescētia tua: si fōte qd psint tibi aut si poteris fieri fortior ⁊c. O Jsa. tāta ne sup nos futura pnūcias: sz huic ñ tm o ciuitas supba credas. audi ⁊ Michea. c. 5. Auferā igt equos tuos de medio tui: ⁊ dispgā qdrigas tuas: ⁊ pdā ciuitates terre tue. ⁊ destruā oēs munitiōes tuas ⁊c. Non credas pphē. Audi dñz. Deutero. 27. cōminātē tibi per Moysen scm: ⁊ dei fidū amicū. Mittet sup te dñs famem ⁊ esuriē ⁊c. vide. s. Et sic pz pma veritas.

¶ Quātū ad sam vi. pono regulā hāc gnalē: q nūqz stipēdiarij ⁊ saccomani tm i hac misa Italia preualuissent: nisi dei iusto iudicio iuuarent. naz nris exigētibus culpis fiunt: vt ita dicam: manegoldi: ⁊ boya de dio. Apoc. 9. data ē illis clauis putei abissi. i. ptās claudēdi abissū. i. ifernū. q2. s. st dñi ifernoꝝ spūuz. obediūt. n. eis oiuz tartaroꝝ agmia: ⁊ ascēdit fum⁹ putei sic fum⁹ fornacis magne: q2. s. oīa zbarūt. Et obscurat⁹ ē sol. ⁊ aer. i. pp eoꝝ petā excecāt itali- ci ne iudicia di aū oclos cernāt vt acri⁹ i ill' ruāt. Et de fumo putei. i. d ptāte zcessa exierūt locuste i terrā. i. hoies armati: ⁊ data ē ill' ptās sic hīn scorpiones terre. Tria. n. scorpio facit vz. brachijs strigit: lingua lingit: ⁊ cauda pungit. sic ⁊ hi⁹ hoium gen⁹ bona tpalia strigūt ⁊ asportāt. lingua lingunt adulādo te defēdere spōdētes. sed cauda pūgūt. q2 nulla i eis repit fidelitas. adiuicē comedūt ⁊ bibūt ⁊ aiūt. tu ab illa pte: ego ab alta. Et sic misa Italia multis iaz tēpoꝝ curriculis dilaniata iacet. Audi Miere. c. 5. Hec dicit dñs exercituū. Ecce ego adducā super vos gentē robustam gentem iniquam: gentem cuius ignorabitis linguā. nec intelliges qd

loquitur. Pharetra ei⁹ q̄si sepulchꝝ patēs vniuersi fortes. ⁊ comedet segetes tuas ⁊ panē tuū: deuorabit filios tuos ⁊ filias tuas: comedet gregē tuum ⁊ armēta tua. ⁊ comedet vineā tuā ⁊ ficū tuā. ⁊ cōteret vrbes tuas munitas: in qb⁹ tu hēs fiduciā gladio. verūtñ i dieb⁹ illis ait dn̄s nō faciā vos i ɔsūmatōez: supple si pn̄iaȝ egeritis. Luc. 18. Qui se humiliat exaltabit. Audi ergo dn̄m ad te dicētem. O mira Italia Johel. 1. Expgiscimini ebrij ⁊ flete ⁊ vlulate oēs q bibitis vinū i dulcedīe qm̄ pijt .i. pibit de ore vr̄o. gens .n. ascēdit sup t̄rā meā fortis ⁊ īnumerabilis Dētes ei⁹ vt dētes leonis: hec ē gēs eqstris: ⁊ molares ei⁹ vt catuli leonis: hec ē gēs pedestris. posuit .i. ponet vineā meā. .i. ciuitatē istā in desertū. ⁊ ficū meā .i. delictositatē pōpaꝝ decorticauit .i. expoliauit ⁊c. Utinā ait dn̄s p Ysaiā: O Italia si atēdisses ad mādata mea: q̄ supple certe facilia sūt. Math. 11. c. Jugū .n. meū suaue ē. Et ps. Si ppl's iqt me⁹ audisset me isrl's si in vijs meis ambulasset: p nihilo forsitā inimicos ei⁹ humiliassem: ⁊ sup tribulātes eos posuissē manū meā. Et Is. 10. Noli iqt timere pple me⁹ habitator syon ab assur Syon .n. iterpretat custodiēs mandatū ⁊c. Et hec sufficiāt p fa vi. ¶ Qnātū ad tertiā veritatē lȝ s̄ diximus de n̄a ista feria tertia p̄me dn̄ice in tertia conclusione p̄me consideratōnis. ad presens tñ dicim⁹ fm btm̄ Th. scd̄a scd̄e. q. 40. q̄ tria reqrūt ad licitū ⁊ iustū bellū. vȝ p̄ncipis auctas: iusta cā: ⁊ recta itētio. ¶ Pmo inq̄ȝ reqrit p̄ncipis auctas vl' alicui⁹ dn̄ationis bellū idicētis qm̄ priuata persona bellū cōtra inimicū moue nō pōt: sȝ p citationē i iudicio pōt se ɔtra inimicū suū defēdere ⁊ rē suā petē Et qm̄ p iudicē iuuari nō pōt suffic ei' suoꝝ dn̄oꝝ auctoritas. ¶ Scd̄o reqrit cā iusta vt. s. ex cā rōnabili bellū moueat ɔtra inimicū. 23. q. 2. ca. dn̄s n̄r. ⁊ sūt v̄ba. Aug. sup Josue. vbi dr̄ sic. Dn̄s n̄ iubet ad Jesū naue vt ɔstituat sibi retrorsū isidias. .i. isidiantes bellatōes ad isidiādū hostib⁹. hic admōemur hoc iiuste nō fieri ab eis q iustū bellū gerit. Et paꝝ ifra. Justa bella diffiniri solēt q̄ vlciscunt iiurias. sic gēs vel ciuitas bello petēda ē: q vel vīdicare neglexerit qd a suis iprobe fcm̄ est: vel reddē quod p iniuriā ablatū ē. hec ille. ¶ Tertio reqrit intentio recta. Recta āt intentio ē: q. s. itēdit vt vel bonū pmoueat: vl' vt malū euitet. vn̄ bellū ex odio vl' vt turpis expleat cupiditas: vel hi⁹ ceteris: neq̄q̄ȝ licet: sȝ tm̄ aīo suāde iusticie vt decet: ⁊ ppt priuoꝝ oppressorū charitatē. Ex his trib⁹ ɔditōib⁹ tres īfero v̄itates. vȝ. ¶ Pria vi. ē. q̄ si p̄nceps īdixerit bellū ex cā legitima ɔ hostes: ⁊ aīo defēdē rē publicā nō peccat. si v̄o cāȝ legitimā fīgat: vel malo id aīo faciat: pculdubio peccat mortalr̄. subditi tñ hoc ignorātes. ignorātia. s. q̄ pūt v̄isil'r excusari si recta itentōe bellēt a mortali culpa excusantur. 23. q. 1. c. qd culpat. i fine: ⁊ sunt verba Aug. ɔ manicheos. vbi sic dr̄. Uir iustus si forte etiaȝ sub hoīe sacrilego militet recte pōt illo iubēte bellare: eius sic pacis ordinē suans. q: sibi iubet: vel nō eē ɔ di p̄ceptū certū ē: vel verū sit: certū n̄ ē: ita vt fortasse reū faciat regē iiqtas ipādi. Jnnocētē āt militē ondit ordo suiēdi. hec ibi. ¶ Scd̄a vi. ē q̄ qn̄cūq̄ bellātes iussu dn̄i: ⁊ si cā ignoret si recta tñ itētōe mouet vt pacē acqrēde ⁊ reipublice ɔsuāde: sp merētur. 23. q. 1. eo. c. qd culpat. ⁊ sīt v̄ba Aug. vbi. s̄. Ordo igit ille nāl' motaliū paci accōmodat⁹ h⁹ poscit: vt suscitādi belli auctas atq̄ȝ ɔsiliū penes p̄ncipes sit: exeq̄ndi āt iussa belli cā misteriū debeāt paci salutiq̄ȝ cōi. hec ibi circa mediū capl'i. ¶ Tertia ve. ē q̄ acqrētes spolia i bello iusto n̄ tenēt restōni. ex q̄ seqt q̄ si bellū sit iiustū ⁊ notū sit iiustū eē: qcqd ex spolijs receperūt restituere sub pena dānationis etne tenent. nec eos excusat obediētia p̄ncipis. q̄ opȝ deo magis obedire q̄ȝ hoīb⁹. sec⁹ āt in dubijs: vbi. s. dubitat an illō bellū licitū sit. nā pp dn̄i obediētiā excusāt: lȝ dn̄s male p̄cipiēdo peccauerit: vt pȝ expsse i. d. c. qd culpat. i fine. Et hec tibi aīa sufficiant pro presenti conclusione.

¶ De pena filiorum. Conclusio. II.

a

Ecipe faȝ ɔcl'onē. vȝ. Nō ē icōueniēs diuino iudicio vt filij puniāt pp pctā pc̄tū. vbi tres igram⁹ vi. vȝ. ¶ Pma ve. ē ista: vtrȝ pctā pentū ⁊ prioꝝ origialr̄ i posteros trāseāt. ¶ Scd̄a ve. ē. vtꝝ filij iuste puniant: vl' puniri possunt pp pctā parentū. ¶ Tertia v̄itas. est ista. quot sunt cause ppter quas qs puniri ⁊ flagellari potest. ¶ Quantum ad p̄mā veritatem dico q̄ lȝ hec mā a doctorib⁹ n̄ris v̄etilet: ⁊ d̄ ea magr̄ sniaꝝ. dis. 21. secundi vsq̄ȝ ad distinctionem. 30. describere conetur: ⁊ plura plures posteris in doctrinaȝ reliquerit: tñ ad p̄ns q̄dam dicta bti Tho. in q̄ōnib⁹ de pctō mihi profecto gratissima notare decreui. Est ergo notādū fm eūdē p̄mo q̄ generās vniuocū: naturā sue spēi cōicat generato. hoc pȝ. 2. d aia. vbi dr̄. Naturalissimū eni operū quecūq̄ȝ non sunt orbata. neq̄ȝ generationē spōtaneā hn̄tia: est gn̄are sibi alterū quale ipsum est: vt hō hominem: planta plantam. Et notanter dicitur generās vniuocum pp equoca. q: talia nō generāt p se: sȝ p accidēs: vt colligitur a cōmentatore ibidem cōmento. 33. Ubi nota fm cōmunio: em phōꝝ doctrinam q̄ dupliciter sumitur generatio. vno modo ex aliena mā ⁊ extrinseca suba sic ignis ex ɔbustibili gn̄at ignem: ⁊ de hac nō itelligit hic. Alio modo ex ppria mā ⁊ itrinseca suba v̄tute aie: ita q̄ v̄tute aie illa mā ⁊ s̄ba fiat semē gn̄atōis. Et hoc pōt eē trib⁹ modis. Uno mō vt accipiat ista generatio p ppagatione illius māe p motū localē. ⁊ fm hunc modū coitus pōt dici gn̄atio. Alio mō pōt accipi pro dispositōe ppinquiori: sicut illa q̄ fit i matrice. Alio mō p aie introductione: ⁊ ista ppre dr̄ gn̄atio. Et i quolibȝ istoꝝ modoꝝ ɔcurrit virtus vegetatiua. primo nāq̄ȝ vegetatiua pñs separat supfluū alimēti: ⁊ ipsūȝ collocat i determinato loco. scd̄o vegetatiua mris cū adiutorio q̄litatū ⁊ v̄tutū existentiū in semine: ⁊ tertio introductio sequit forme: sȝ ista omittamus. hec posui ad clariorē noticiā gn̄antis vniuoci. Ergo sequitur q̄ gn̄ans vniuocū est qū gn̄ans ⁊ genitū sūt silia in spē: ⁊ gn̄ans equocū quando dissimilia sūt. De vniuocis. ergo itelligēdū ē hic. ¶ Scd̄o nō fm eūdem btm̄ Tho. ibidē. q̄ gn̄ans vniuocum sicut

cōicat gnāto suam spēm. vt hō hoī: plāta plāte: sic cōicat illi oīa accn̄a q̄ ꝯsequūť spēz. Vn̄ sic hō gnāt hoīez: ita risibiľ risibile. Et si reperiať hō fortis nāe. .i. q̄ vtus gnātis sit potēs ⁊ vigorosa: gnābit ho. mīnē silem nō solū i spē ſ; ēt q̄ztū ad q̄litates corpis vt alb⁹ hō albū gnābit hoīem ⁊ magn⁹ magnū: ⁊ sic de alijs: vt frequēť ꝯtingit. Et notanť dixi q̄ztū ad q̄litates corporis: q: gnāns non cōicat genito q̄litates aīe. nō. n. grāmatic⁹ grāmaticuz. aut phic⁹ gnāt phicuz: ⁊ sic de alijs. His sic nōtis accipiať pmo sta tus pmoꝝ parētū i statu inocētie. Fuit. n. i pmordio ꝯditiōis hūane gratū q̄ddā donū pmo hoi diuinit⁹ datū: nō rōne psone sue tm̄: ſ; rōne toti⁹ hūane nāe ab eo deriuāde: qḋ donū iusticia originalis dicebať q̄ qdē vtus seu iusticia nō solū i aīa itellectiua fūdebať: ſ; diffūdebať i vtutes sēsitiuas: ita q̄ nō soluz vires aīe iferiores rōni obediebāt. i. pti superiori: ſ; ēt oēs vires corpis eidē subijciebāť: vt q̄cq̄z nec vellēt aut exgrerēt qḋ rōni supiori derogasſ;. Si se liz iste stat⁹. Ex quo seqť q̄ hec iusticia origīalis du plici rōne trāsisſ; i posteros. pmo q: hoc bonum ex dei munē nāe hoīs seq̄bať: ſ; non ex ordine nāe. 2° q: trāsibat vsq̄z ad corporꝭ vires: qḋ p gnātōez traduceť. Vn̄ si Adā i statu inocētie filios gnāsſ;: iusticia illa repta i carne i ⁊pos vtiq̄z descēdisſ;. Ex quo sir p petm̄ dono illo sublato rōnabiliť actū est: vt ⁊ petm̄ eoꝝ trāseat in posteros. Qō ad ꝓpositū nr̄e vitatis dico q̄ nullū petm̄ mortale siue veniale in q̄tū respic̄ psonā tm̄ ⁊ nō nāz descendit i posteros: q̄m nullū petm̄ actuale vt respic̄ psonā tm̄ deriuať i corp⁹: ſ; solū subiectiue ē i aīa: sic ⁊ gr̄a dei gratuz faciēs: ⁊ p̄ ꝯñs cū aīa nō genereť a gnāte: ſ; creeť a deo: solū corp⁹ gnābiť ⁊ accn̄a q̄ ꝯsequūť corpus. Nō ē g⁹ silitudo ꝯparādo petm̄ pmoꝝ pētū ad nos ⁊ petm̄ parētū nr̄oꝝ ad nos. nā dū pmi parētes peccarūt: totā humanā nām corruperūt: donū gratuitū subtrahētes. peccata āt actualia pentū alioꝝ sua tm̄ sūt: ⁊ sibi tm̄ grāz tollūt: ⁊ nō posterꝭ. Posset āt imitatiōe parētū dici trāsire i posteros: aut p assiduā cōuersationē filioꝝ cū parētib⁹ ipsis. q̄re ⁊c̄. Et sic p; ista vitas. ¶ Quātū ad 3am veri. dico q̄ aliquē puniri p petō parētum pōt dupl'r itelligi. aut d̄ pena dina: aut de pena humana. Si de pena dina ⁊ hoc duobus modis: aut de pena etna: aut d̄ pena tpali. si de pena etna dico hāc regulā gnālez q̄ filij nūq̄z puniūť p pcīs parētū tuī illa imitauerīt. h° sonat ipe de⁹ Ezech. 18. Sicē aīa pr̄is ita aīa filij mea est. fili⁹ n̄ portabit iniq̄tatē pr̄is: nec pr̄ iniq̄tatem filij. Hoc idē p; d̄ ꝯse. di. 4. c. q̄ris. p lōgū ꝓcessū ondiť. ⁊ de pe. di. 4. §. penul. vbi dr̄ sic. Cū ita puniāť ne cogitēt q̄ ꝓ vētib⁹ pccis patꝝ puniā eos: q nūc. i. in p̄ńti p malicijs suis q̄s inuenerūt circūdari sīt pena. ⁊ mala coꝝ sic putāt n̄ p̄st me latē: ſ; poti⁹ ipe adiuēt ōes apte sīt corā facie mea ⁊c̄. Ibi. n. plane ondit vt dic̄ ibidē glo. filios n̄ p pētū pccīs ſ; p suis a dō puniri. hoc idē clare i sūma poniť. 1. q. 4. ⁊. 24. q. 3. ⁊ d̄ regulis iurꝭ. c. nō d;. li. 6. Si āt loq̄mur de pena temporali tūc aliā regulā ponam⁹. v;. q̄ nō ē icōueniēs imo crebro ꝯtingit: vt filij puniāť p parentū pccīs: sic ⁊ ecōtra ꝓpē bonā parētū vitā mlta filijs bona ꝯtigūt. Audi Anselmū de ꝯceptu virgiali. c. 23. in fine. Nō nego inq̄t ꝓpē merita bonoꝝ parētū filiis multa ⁊ magna beneficia corporis ⁊ aīe. s. dispōne impedi: ⁊ pp pccā parentū filios ⁊ nepotes vsq̄z in t'tiam ⁊ quartā generationem: ⁊ forsitan vltra diuersis i hac vita tribulatiōibus flagellari. Hoc idē ostendit dominus. Exo. 20. Ego suz inq̄t dn̄s de⁹ tuus fortis ⁊ zelotes. visitās iniq̄tatem patrū in filios vsq̄z in tertiā ⁊ q̄rtam generationē eoꝝ qui me oderūt: ⁊ faciēs misericordiā in milia his q diligunt me ⁊ custodiūt p̄cepta mea. Et vt vetuſ testi. exēpla trāsceā: exemplū illud Greg. i dialogo accipiamus Scribit. n. filium quendam in brachijs pr̄is deum blasphemātez a diabolo asportatum fuisse: quod btūs Tho. sc̄da sc̄de. q. 108. ar. 1. dic̄ in penā pr̄is accidisse. nā cū fili⁹ sit r̄s corp⁹ aliq̄d pr̄is i filio petm̄ pr̄is filiū blassemare pmittētꝭ punitiōez accepit. aīa tm̄ pueri nīc dānata fuit cū doli adhuc capax n̄ herēť Plura ēt idies occurrūt exēpla: que cā breuitatꝭ ad pr̄s omittam⁹. Et sic p; q̄d sentiendū sit q̄ztum ad penā diuinā. Si vero loq̄mur de pena hūana: nulli dubiū q̄ tam s̄m leges ciuiles q̄; s̄m canones filij ꝓpter parentū delicta puniūť. nā ꝓpē crimen lese maiestatꝭ filij pr̄na hereditate p̄uāť: vt. l. q̄sq̄s. C. ad. l. iuliā maiestatꝭ. vbi pena poniť ꝯfiscatōis bonoꝝ ⁊ deportationis filioꝝ: ⁊ vltimi flagitij delinquentium. Similiter ⁊ s̄m canones filius ex adulterio nat⁹ ꝓpē dignitatē clericalem nō pōt ad sacros ordines ꝓmoueri. talis. n. dignitas vilib⁹ ⁊ isamibus psonis cōmitti nō d;. ex̄ de exc. pla. c. int̄. vbi in sū. dr̄ q̄ ab obtinēda dignitate repelliť vsurari⁹ ⁊ publīc⁹ aleator. q̄re ⁊c̄. Ista sufficiāt ꝓ p̄mi veritate.

¶ Quātū ad tciā veri. dico q̄ magr̄ sniaꝝ. i. 4. di. 15. pl'es ponit cās dīne flagellatōis. vnde versus.

Cur homo torqueť: vt ei meritum cumuleť.
Cur homo torqueť: ne fastus ei domineť.
Cur homo torqueť: vt penis corripiať.
Cur homo torqueť: vt xp̄s glorificeť.
Cur homo torqueť: vt duplicit cruciet.
Cur homo torqueť: vt citius p̄nieť.

Propť p̄mū flagellat⁹ ē Job: Tobias. ⁊ q̄z pl'es alij: pp 2m flagellat⁹ ē Paulus. vn̄ ⁊ ipe ait. Ne magnitudo reuelatōnū extollat me ⁊c̄. Et ꝓpē hāc cāz arbitroꝝ filios puulos sodomoꝝ cū pr̄ib⁹ eoꝝ igne extinctos ēē. nā si vixissent parētū suissent petā secuti ⁊ ita etnaľr dānati. cōsulens ergo de⁹ saluti ipsoꝝ tpaľr puniti sūt ne etnaľr dānarenť. Sic ēt i depopulationibus hodiernis in filios insontes contingit: quoꝝ exemplis tota lōbardia clamat. Inde ponit tex. i. q. 4. c. ecclesia. §. Item petō. vbi int̄ multa ibi notata d̄ flagellis diciť sic ad lr̄am. Itez paruuli sodomoꝝ cum paťno scelere perierunt. ſ; hoc igne pena illis diminuta est quibus successio paťni sceleris est adepta. i. maior pena q̄; meruissent si vixissent imitando paternum scelus. hec ibi. Propť tertiuz italia flagellať. Propť quartū exēplū est in p̄nti ceco nato. Propť quintū Herodes ⁊ pharao puniti sunt. Propť vltimū oēs dei seruitio firmiter laborantes a mundo: carne ⁊ diabolo diuersis penis ⁊ tribulationibus molestantur. quare ⁊c̄.

Et ista sufficiant pro presenti conclusione.
¶ De flagellis bonoꝝ. Conclusio. III.
[R]Ecipe tuā ꝯclōnez. vz. Justos scōsqꝫ dei
amicos debemus deuote orare: vt talib⁹
tpibus dep̄cent deū vt nos cesset flagel-
lare. Ubi tres ingramus veri. ¶ P̄ma
ve. est ista. an mali semper sint a bonis tolerandi.
¶ Scōa veri. est ista. an sp̄ appetitus vindicte sit
pctm̄ mortale. ¶ Tertia veri. ē ista. an sci vnqꝫ de
iniurijs vindictā fecerint. ¶ Quātū ad p̄mā dico
fm̄ btm̄ Tho. scōa scōe. q. 108. q̄ mali semp̄ a bonis
tolerādi sūt: in eo q̄ ab eis iniurias ꝓp̄as patient
sustinēt fm̄ q̄ oꝫ. Hoc ēt dcm̄ ꝓbat̄ p̄ glo. sup illud
Cant. 2. sic liliū int̄ spinas. vbi sic dr̄. nō fuit q̄ bo-
nus malos tolerare nō potuit. Et notant̄ dr̄ ꝓp̄as
iniurias: q̄ dei iniurias tolerare nō debem⁹. Audi
Criso. sup Mat. In iniurijs ꝓp̄ijs eē quēpiā pa-
tientē: laudabile ē. Iniurias āt dei dissimulare ni-
mis ē ipiū. Audi bonū tex. 23. q. 3. c. si ea. vbi dr̄. Si
ea quibus deus offendit̄: inseq vel vlcisci differi-
mus ad irascēdū vtiqꝫ diuinitatꝭ patiētiā ꝓuocam⁹
ꝫ idē. c. ea vindicta. Et ꝓpt̄ hāc cām de⁹ ipe mul-
tū delectat̄ in correctōe maloꝝ. vt in. c. si quos. ea-
dē cā. ꝫ qōne. ꝫ bona regula ponit̄ eadē cā. qōne. 5.
in. c. nō ē. ꝫ in. c. q̄ malos. q̄ qcūqꝫ iuste malos occi-
dit̄ dei minister ē. Audi tex. q̄ malos. ꝫ sīt vba Hie-
ro. sup Ezech. Qui malos ingt p̄cutit i eo qui mali
sūt: ꝫ hꝫ cām int̄fectionis. i. ꝓuāiē vt occidat pessimos
dei minister ē. Illud tn̄ oēs iusticiā ministrātes dili-
gent̄ attendant. s. In nullo. n. p̄ncipe vindicta lau-
dabilis ē. de postulatiōe p̄latoꝝ. c. i. sup vbo vlcisci.
in glo. vbi glo. ponit hec vba ad lrām. Un̄ dcm̄ est
de cesare. Qui vinc's sp̄: vt victis parcere possis.
Parcē ꝓstratꝭ sit nobil' ira leonis. tu quoqꝫ fac simile.
q̄sq̄s dn̄aris in orbe. hec ibi. Regulā igit̄ i hac ve-
ritate accipiam⁹ q̄ ꝓp̄as iniurias vt ꝓp̄as nunqꝫ
vindicare debem⁹. Sꝫ dices o pr̄ Ambro. dic mi-
hi. Iste mihi tāta dāna itulit: ꝫ qs ꝑ me vindica-
bit? Queris a me hoc aīa mea? Audi Paul. i. ad
Ro. 12. Da mihi vindictā ꝫ ego retribuā dic̄ dn̄s.
Et p̄ma ad Thi. 4. vider ē dn̄s de oib⁹ his. ꝫ hec
volo sufficiāt p̄ p̄ma veri. ¶ Quātū ad scōam ve.
dico fm̄ btm̄ Tho. vbi sup̄. q̄ si intētio vindicātis
vel vindictā appetentis: vel malū imprecātis p̄n-
cipalr̄ ferat̄ i malū alteri⁹ de quo. s. vindictā sumit
vel appetit: vel iprecat̄: ꝫ i hac ipa itentiōe ꝑsistat:
cū hoc ad odiū ptineat ꝫ charitati repugnet: claꝝ ē
q̄ talis mortalr̄ peccat. si vō ei⁹ intentio i aliqđ bo
nūm ꝓximi ferat̄: vtputa ad emēdationē vel pec-
cātis correctionē ꝫ ad iusticie ꝯseruationē ꝫ ad dei
honorē ꝫ simib⁹ alijs circūstātijs: potest tunc vīdicta
fieri ꝫ optari. Sꝫ de hoc clare in sequenti veritate.
¶ Quātū ad tciā vitatē dico q̄ sic. Audiui voces
scōꝝ Apo. 6. Uidi sub altare dei aīas int̄fectoꝝ pp̄
vbū di ꝫ pp̄ testimoniū qđ habebāt. ꝫ clamabāt vo
ce magna dicētes. Usqꝫ quo dn̄e scūs ꝫ ver⁹ nō iu-
dicas ꝫ nō vidicas sāguinē nrm̄ de h̄ is q̄ hitāt i tra
. i. int̄ terrenas affectōes? Et date sūt illis stole albe.
ꝫ dcm̄ ē illis vt requiescerēt adhuc tp̄s modicuꝫ do-
nec cōpleāt̄ ꝯserui coꝝ ꝫ frēs coꝝ q̄ interficiendi sūt
sic illi ꝫc. Ecce his vbis audis scōꝝ voces sub al-
tare. i. sub altare q̄ xp̄s ē vindictā istant̄ postulātes
ꝫ vt aliquoꝝ ēt hac i vita exēpla videam⁹ lege. 4.
Reg. i. itelliges Heliā sup eos q̄ ip̄z capere vene-
rāt ignē fecisse descendē. Et. 4. Reg. 2. Heliseus
pueris ip̄z deridētib⁹ maledixit. vide historias. Sill
ꝫ Siluester papa eos q̄ ip̄m in exiliū destinauerāt
excōicauit. 23. q. 4. c. Guilisār⁹. vbi dic̄ tex. Guili
santus p̄rici⁹ mihi mādauit. i. rogauit me ad se ve-
nire pacifice ꝑ q̄busdā ecclīasticis dispositiōibus i.
pallatiū p̄ncipis. Et ad p̄mū ꝫ scōm velū. i. camerā
ꝯtinuit oēz cleꝝ ꝫ ppl̄z q̄ mecū vēiebāt: ꝫ nullū pmi
sit itroire: nisi me solū ꝫ Uigiliū diaconū nrm̄: me
vō vi retēto. ꝫ an p̄dictū Patriciū deductū misit
me i exiliū: in quo sustentor mō pane tribulatōis ꝫ
aq̄ āgustie. ego tn̄ nec dimisi nec dimitto ꝓpterea
officiū meū: sꝫ ep̄is quos ꝯgregare potui eos q̄ ta-
lia erga me egerunt excōicaui. hec ibi. Plēs alios
possē adducē text⁹ ꝫ exēpla: ista tn̄ ad p̄ns sufficiāt.
gnālem tn̄ hāc regulā pono q̄ qn̄cūqꝫ iniurie ꝓp̄e
psone i dei ꝫ eccl̄ie iniuria ꝫ ꝓximi corruptōez redū-
darēt: pcl'dubio vīdicare licēt: vt i dictꝭ exēplis sī p
scrutent̄: liqdissime cōstabit. Jn̄ p̄s. aiebat. O de⁹
ineniat̄ man⁹ tua. s. vltrix oib⁹ inimicis tuis. dex-
tera tua ineniat oēs q̄ te oderūt. a quo liberet nos
Jesus xp̄s hic p̄ grām ꝫ in futuro p̄ gl'iam. Amen.
¶ Feria qnta q̄rte dn̄ice sermo i ordine. XXX.

[E]cce defunctus

efferebat̄ fi-
lius vnicus
m̄ris sue. Luc. 7. Si p̄ces optimi i supio-
rib⁹ tex materijs dr̄ igēt isudauim⁹ i hac
de q̄ ad p̄ns sermo habēd⁹ ē: tāto attenti⁹ imorādū
arbitror: q̄nto p̄ cetis ptimescēda ē. hic oēs tā diui-
tes q̄ pauperes. docti ꝫ ignari: potētes ꝫ ibecilles:
ꝫ vniuersa viuentiū gn̄a finē suū p̄cipiēt: ꝫ diuersū
cognoscēt exitū: testāte ꝓphā. Quis ē hō q̄ viuet ꝫ
nō videbit mortē. Audi Ber. i sermone de morte.
Quid inqt i rebus humanis certi⁹ morte? qđ hora
mortis incertius? nō miseret̄ inopiā. nō diuitias re
ueret̄. nō gn̄i cuiusqꝫ. nō morib⁹ nō ipsa deniqꝫ p̄-
cit etati: nisi q̄ senib⁹ ē i ianuis: iuuenib⁹ āt i isidijs
hec ille. Inde i hui⁹ rei signū ꝫ doctrinā: i hodierno
euāgelio adolescēs mortu⁹ portatus ad tumulū la-
chrymantibus omnibus: ꝫ p̄sertim vidua m̄re: mi-
ro quodāmodo describit̄ cū dicit̄. ecce defunct⁹ ꝫc.
In quib⁹ qdem verbis de flagellis corporalib⁹ vt
sunt infirmitates corporis: ꝫ ipsa mors agendū du
ximus. vbi tres consideraciones faciamus. vz.
¶ Mortis tremebundam obscuritatem.
¶ Mortis stupendam inunciabilitatem.
¶ Mortis prudentissimā studiositatez.
¶ De tremebūda obscuritate mortꝭ ꝯsideratio. I.
[P]Rimo inqꝫ mortis q̄ est corporis vltimū
flagellum tremebundam obscuritatem
videamus. Ubi tres conclusiones more
solito faciam⁹. vz. ¶ Prima ꝯclō est ista.
Et si homini post pctm̄ pl' me sint inflicte pene ꝫ cor
pis āgustie: mors tn̄ ē int̄ oēs acerbissima. ¶ Scōa
ꝯclō est ista lꝫ hō semp fuerit mortalis: nunqꝫ tamē
mortu⁹ fuisset. si in eo mansisset iusticia originalis.

¶ Tertia 2clo est ista. Postq̃ hõ pdidit sua culpa iusticiã originalẽ: q̃ tũc ũq̃ de ligno vite comedisset: vitã nunq̃ fuisset 2secut⁹ imortalem.

¶ De acerbitate mortis. Cõclo. I.

Capc pmã 2clonẽ. vz. vt s̃. Ubi tres inq̃ram⁹ vi. ¶ Prima vi. ẽ ista. quotuplex ẽ mors. ¶ Scd̃a vi. ẽ ista quotuplex ẽ figura mortis. ¶ Tertia vi. est. q̃re mors certa est ⁊ dies mortis icert⁹. ¶ Quãtũ ad pmã dico q̃ triplex est pncipalis mors. vz. corporalis spũalis: ⁊ tẽporalis. Mors corporalis ẽ 2iũctoꝝ sepatio. duo aũt maxime 2iũcta st: aĩa ⁊ corpus: q: aĩe ⁊ corporis sepatio mors est: de quo apl̃s ad Hebre. 9. c. ait. Statutũ ẽ hoi semel mori. ⁊ Ecclastes. 9. Nemo est q̃ semp viuat. ⁊. c. 2. Morit inq̃t doctus pariter ⁊ idoctus: ⁊ idcirco teduit me vite mee videtẽ mala vniuersa sub sole. Et Ambrosi⁹ i examerõ. Nudi nascimur oẽs. nudi morimur. nulla discretio inter cadauera mortuoꝝ: nisi forte q̃ grauius fetent diuitũ corpora distẽta luxuria ⁊c̃. Silitudinẽ aũt hãc itelligas q̃ztũ ad corporis dissolutionẽ: nõ q̃ztũ ad aĩaz rõnalẽ: vt q̃dã deũ nõ timẽtes asserere vident. vt alias ondemus. ¶ Scd̃a mors dr̃ spũalis q̃. s. moriunt oẽs dãnati. ps̃. Mors petõꝝ pessima. Et Prouer. 9. Hõ p maliciã occidit aĩaz suã. ⁊ Ezech. 18. Aĩa q̃ peccauerit ipsa moriet: in q̃ ne piret hortabat pphã dicẽs. Ne pdas cũ ipijs d̃s aĩaz meã ⁊ cũ viris sãguinũ vitã meã ⁊c̃. ¶ Tertia mors di tẽporalis: ⁊ hac morte spõte q̃sq̃ religiosus monacus: ⁊ q̃sq̃ deo in scã obseruãtia militans mori studeat ⁊ pcuret. O frẽs mei. o veri religiosi vosipsos i hoc mũdo punite vt i etnũ viuatis. ⁊ triplici vos gladio percutite. vz. gladio castitatis 2 vitã luxurie: gladio paupertatis 2 vitã auaritie: gladio obediẽtie 2 vitã supbie. vita. n. oium iniquoꝝ i istis tribus 2sistit. i. Job. 2. Omne qđ est i mũdo. i. i mũdanis hoibus: aut ẽ cõcupiscẽtia carnis: ecce vita luxurie: aut 2cupiscẽtia oculoꝝ: ecce vita auaritie. aut supbia vite: ecce vita supbie. Audite religiosi mei apl̃m ad Colo. 3. c. Si 2surrexistis cũ xp̃o q̃ sursum sũt q̃rite vbi xp̃s est i dextera dei sedẽs: q̃ sursũ st sapite nõ q̃ sup t̃rã. Mortui enim estis ⁊ vita vr̃a abscõdita est cũ xp̃o. Cũ aũt apparuerit xp̃s vita vr̃a: tũc ⁊ vos apparebitis cũ ipso i glia. Mortificate ergo mẽbra vestra q̃ sunt sup t̃rã: fornicationẽ: imũdiciã: libidinẽ: 2cupiscẽtiã malã: auariciã q̃ est ideloꝝ seruitus: ppter q̃ venit ira dei sup filios diffidentie: in q̃bus ⁊ vos ambulastis aliq̃n cũ viueretis in illis. nũc aũt ⁊ vos deponite oĩa: irã: idignationez: maliciã: blasfemiã: turpẽ sermonẽ de ore vestro. ⁊c̃. Quãz pfecto q̃busdã videt paupertatẽ sectari ⁊ ppriũ non hic. Audiãt in textũ in decretali cũ ad monasteriũ. de statu regulariũ. vbi dicit sic. Cũ ad monasteriũ sublacense ⁊ infra. firmiter inhibemus: ne q̃s de cetero monacoꝝ lineis camiseis vteretur. ⁊ ĩfra. Prohibemus quoq̃ districte i virtute obediẽtie sub obtestatõe diuini iudicij: ne q̃s monacoꝝ ppriũ aliquo modo possideat. sed si quis monacoꝝ aliquid habet ppriũ: totum in 2tinenti resignet. Si vero post hec pprietatem aliquã fuerit deprehẽsus. s. de facto supple habere regulari monitõe pmissa de monasterio expellat nec recipiat vlterius nisi peniteat s̃z monasticã disciplinã. Q: si pprietas apud quẽq̃ in monasterio inuẽta fuerit i morte ipa cũ eo in signũ pditõis ext monasteriũ i sterqlinio subterret: sicut q̃ beatus Greg. narrat in dialogo se fecisse. Uñ si q̃cq̃ fuerit alicui spãlit destinatũ non psumat illud accipe: sed abbati vel priori: aut cellario assignet: ⁊ postea põit de silẽtio ⁊ multis alijs pulcherrimis 2stitutiõib⁹: q̃ oĩa cã breuitatis omitto ⁊ in fine capli sic concludit. Nec estimet abbas q̃ super habẽda pprietate possit cũ aliquo monacho dispẽsare: q: abdicatio pprietatis sicut ⁊ custodia castitatis adeo ẽ ãnexa regule monachali vt 2tra cã nec sũm⁹ põtifex possit licẽtiã indulgere. hec ibi. ⁊ sunt verba Inno. 3. Et glo. ibi sup verbo expellat. ponit aliũ puniẽdi modũ dicẽs: vel põt mitti in arcti⁹ monasteriũ ne euagat. ⁊ sic peniteat ⁊ restituat illud. ar. 16. q 6. c. d̃ capl̃is. ⁊. 27. q. j. c. siq̃s rapuerit. hec glo. Et sup verbo in morte. glo. dicit. Secus si in vita: q: tũc d3 cõuerti in vtilitatẽ ecclie. s̃. de offi. ordina. c. quãto. ⁊ 18. q. 2. c. abbates. Et glo. sup verbo in sterquilinio dat rõnẽ q̃re hoc fieri d3 ⁊ dicit q̃ iõẽ. q: decessit i pctõ mortali: vt p3 in. c. monachi. ⁊. c. sup quodam canonico. de statu regu. Et hec duo capl̃a ẽt gl. pma allegat: q̃ñ faciũt multũ ad ppositũ. Cõcordãt his capl̃is. c. placuit. ⁊. c. nullus monachus. 2. q. 7. Nullus inq̃t monachus talia vnq̃ arripiat: nec secularia aut eccliastica negocia pturbare presumat: q: mortua ẽ i talib⁹ vita eoꝝ ⁊c̃. ⁊ sũt verba pelagij pape. ⁊ gl. secũda dicit mortuos eẽ quãtũ ad ciuiles actus: ⁊ etiã q̃ztũ ad diuinos: vt sũt baptizare. sepelire: pniãm dare ⁊ huiusmodi. 16. q. i. c. q vere: sed semp fiere debẽt. hec glo. Cõcordãt etiã his. c. q̃ñ velia: velia ẽ nomẽ pluriũ eccliaꝝ. vt dicit glo. ⁊. c. q: tua frnitas. ⁊. c. se. ⁊. c. nolo vt aliq̃s. ⁊. c. se. ⁊. c. nõ dicatis. vbi dicit tex. nõ dicatis vos hic aliqđ ppriũ: s3 sint vobis oĩa cõia ⁊c̃. Et sunt v̾ba Augu. de cõi vita clericoꝝ. hec oĩa capl̃a hñtur. 12. q. i. q̃ cã breuitatis nõ scribo. Hec q̃ztũ ad gladiũ paupertatis ptinẽt q̃ oĩa vera sũt de iure ⁊ regulariter. Sup q̃ tñ volo vt sciat aĩa mea q̃ monachus ille dr̃ hic ppriũ eam aliqđ retinet sine licẽtia sui superioris: vt p3 in decõ. c. cũ ad monasteriũ de statu. regu. superius nõto: s3 q̃ñ aliqđ retinet de licẽtia sui superioris p vsu tñ. sã illud nõ dr̃ ppriũ. ⁊ iõ in huius rei signũ q̃ñ morit monachus oĩa bona illius repta deuoluunt ad monasteriũ. qđ nõ fieret si illius ppria fuissent. q̃ñ aut ad affines. aut sic legasset deuoluta fuissent. Et hoc videt satis ondere decrẽ. c. cũ ad monasteriũ. ibi q̃ si pprietas ⁊c̃. s3 hec subtiliori i2enio relinq̃m⁹. Sufficiat ergo q̃ religiosi oẽs regulariter viuẽtes debẽt 2 vitã auaricie se gladio paupertatis occid̾re. ¶ Secũdus gladius dr̃ obediẽtia. vñ regula gñalis accipiat q̃ q̃libet pfessus i religione ppriũ arbitriũ i manibus sui superioris ponere d3: diuinis: honoribus atq̃ vniuersis mũdi delicijs spretis. p3 hec regula i c. quondã in pn. de electõe. l. 6. Obediẽtia enĩ melior ẽ q̃ victima. de maioritate: ⁊ obediẽtia. c. illud. ⁊ per 2ñs non obediẽs plato cẽset eius inimicus.

ai.50.§.cccc.in glo.vide de hoc.8.q.i.c.sciẽdum.τ hec sufficiãt p gladio obediẽtie quo supbia extinguit. ℃ Tertius gladius religiosoꝝ ꝯ vitã luxurie ẽ ipsa castitas.de q̃ Hiero.i q̃dã ep̃la ait. Quacũq3 virtute polleas:qbuscũq3 operibus niteas:si cingulo castitatis careas:oĩa p t̃rã trahis:sed ne sim longior ista dcã sufficiãt q̃tũ ad p̃mã vitatẽ. ℃ Quãtũ ad scdã3 dico.q multipliciter mortẽ appellãt qdã finem cursus:qdã falcem:qdã vaporis aut nubis t̃minum.τ vt aliq̃ scõꝝ dcã colligamus. Audi Job. Dies mei velociores fuerũt cursore.fugierunt τ non audierũt bonũ.pertrãsierunt q̃si naues poma portãtes. Audi ps. Mane sic herba trãseat:mane floreat τ trãseat: vespere decidat iduret τ arescat.qd τ Boe.gn to de conso.psa.6.ꝯfirmat dicẽs. Nihil est i tẽpore ꝯstitutũ qd sue vite t̃minum possit amplecti.tãta ẽ enim reꝝ subiecta velocitas: vt nulli rei t̃minus dari possit. Audi aplm Jaco.c.4.Quid ẽ vita nra: vapor ad modicũ parẽs. Audi illũ moralissimũ Senecã ad Lucilliũ ep̃la.4. Ex quo inqt natus es ad mortẽ duceris.hec τ hꝰ i aio versãda sunt si volumus illã horã placide expectare:cuius metus oẽs alias inqetates fac.hec ille.Et ad eũdẽ ep̃la.24.sic ait. Memini inqt te illũ locũ aliqñ tractasse: nõ repẽte nos i mortẽ icidere:sz minutatim pcedere: quottidie morimur:quottidie demit aliq̃ ps vite.τ tunc quoq3 cũ crescimus vita decrescit:ifantiã amittimus deide puericiã:deide adolescẽtiã.vsq3 ad extremũ Quicqd trãsijt tpis perijt hũc ipm quẽ agimus diẽ cũ morte diuidimus.hec ille.Et hec sufficiãt p presenti veritate. ℃ Quantum ad t̃tiã veri.dico q lz de hoc plene dixerimus.3.sermone.6.tñ tres rõnes assignabimus.p̃ma rõ dicitur ꝯtinua p̃stolatio. Scda dr continua obseruatio.τ t̃na dr ꝯtinua meditatio. ℃ Prima rõ dr continua prestolatio.Audi Grego.i mor. Ad hoc aũt ꝯditor nr̃ latere nos voluit finẽ nostrũ:diẽq3 nostre mortis eẽ icognitũ: vt dũ semp ignorat semp primꝰ eẽ credat:τ tãto qsq3 sit feruetior i operatõe q̃to τ icertus est de vocatõe vt dũ icerti sumus qñ moriamur:semp ad mortẽ parati venire debeamus.hec ille. Audi τ Senecã ad lucillũ.epistola.66. Mors inqt oĩum par est: per q̃ venit diuersa sunt.mors nulla maior aut minor est hz enim eũdẽ modũ i oĩbus finisse vitã τc. ℃ Scda rõ dr ꝯtinua obseruatio.audi Aug.i ep̃la q̃dã. Latet inqt vltimus dies: vt obseruent oẽs dies: sero parãtur remedia cũ mortis iminẽt picula. hec ille. Audi τ Senecã ad Lucillũ ep̃la.72.Nihil melius et̃na lex fec̃ q̃ q vnũ itroitũ ad vitã dedit:τ multos exitus.Et ibidẽ. Magistra reꝝ inqt oĩum rõ docet fati varios eẽ accessus: finẽ eũdẽ τc. ℃ Tertia rõ dr ꝯtinua meditatio. Audi eũdẽ Senecã ep̃la.114. Nihil inqt tibi tã eque pfuit ad temperãtiã omniũ reꝝ q̃3 frequens cogitatio breuis eui:τ huius icerti respicere ad mortẽ:τ iõ dic sapiẽs memorare nouissima tua:τ i et̃nũ nõ peccabis: an nos p̃ñs meliores sumus ãtiqs: Nõ enim Alexãder ceteriq3 iperatores toto suo cũ iperio morti pualuerunt. Salomon. Plato. Aristoteles. Anaxagoras. Anaximãdres. Pytagoras. Cicero. Seneca. Seruius. Cato. Juuenalis. Virgilius.τ ceteri eloqntia florẽtes argumẽtis mortẽ demulcere nequerũt. nec Mida vir ille ditissimus suis cũ thesauris:τ oẽs diuitiarũ amatores mortẽ decipe potuerũt. vbi nũc Sãson: Aiax. Vlixes. Hector. Antenor. Priamus. Paris Hercules. Eneas. Ascaniꝰ. ceteriq3 fortissimi: vbi Absalon iuuenũ pulcherrimus. Pathasilca. Helena. ceterequ3 fortissime mulieres: vbi potẽtia Octauiani τc. Sz qd antiqua trãscurrimus: nõ nullos q nris seculis claruerũt: vbi eos reperis: vbi cernis: in fouea: i fouea: in fouea: ossibus vermibꝰ τ pulueribus plena. O q3 bñ barbatus ille Hieronymus i suo trãsitu clamat dicẽs. Vita mũdi nõ vita sz mors vita fallax. vita onusta tristicijs: ibecillis τ vmbratica: vita mẽdax. Nũc flores τ stati arescis τc.τ ifra. O vita plena laqis: quot hoĩes mũdo illaqas quot iã p te sustinẽt tormẽta ifernalia τc. Jñ Aug. i quodã s̃mone de morte. cuiusdã pbi dem de Cesare loquẽtis ponit dicẽs. Intuituꝰ sũ cadauer Cesaris i sepulchro: τ vidi eũ liuido colore ornatum: putredine circũdatũ: τ vẽtrẽ eius vndiq3 diruptũ. discurrẽtes vidi p corpus cateruas vermiũ: τ duo famelici pascebant i foueis oculoꝝ. Crines nõ adherebãt capiti: dẽtes patebãt labijs ꝯsumptis: τ dixi: vbi Cesar corpus pulchꝝ. magnitudo deliciaꝝ: multitudo diuitiaꝝ: catua baronũ: acies militũ: canes venaces: equi veloces: aues rapaces: talamus depictus lectꝰ eburneus: aureũ atriũ. mutatoria vestimẽta: diuersa cibaria: canticum lire. organoꝝ sonitus: odor aromaticus te venerabant reges: timebãt pncipes: colebãt orbes. vbi est tãta potẽtia: tã p̃clara magnificẽtia: τ ridit mihi. hec oĩa defecerũt: qz defeci i me spũs meus: τ reliquerũt me i sepulchro circũuolatũ putredine carnis mee. hec ibi.

℃ De mortalitate τ imortalitate hoĩs. Cõclo.II.

a Ccipe scdã ꝯclonẽ. vz. Lz hõ semp fuerit mortal nũq3 tñ mortuꝰ fuisset si i ro masisset iusticia original. Vbi tres igramꝰ vi. vz. ℃ Prima vi. ẽ ista. An hõ i statu inocentie erat imortal. ℃ Scda vi. q̃ est illa iusticia originalis i q̃ hõ i statu inocẽtie erat tã regalis. ℃ Tertia vi. Qualr hõ effcũs ẽ mortal. ℃ Quãtũ ad pma tria notãda pdamꝰ. vz. pmo notãdũ ẽ3 btm Tho.pma pte.q.97.q aliqd dr icõruptib.le triplr.s.ex pte mãe.τ ex pte forme: τ ex pte cause efficiẽt. Primo ex pte mãe.i.eo q ñ hz mãz de gñe molis: τ hoc modõ τ ãgelus dr icorruptibil: τ si repiret aliqd qd hret mãz: τ illa nõ eẽt i potẽtia nisi ad vnã formã: illud q̃ eẽt icorruptibile: τ sic corpus celeste fm suã nãm eẽ icorruptibile. Alio mõ dr icorruptibile fm formã.q.s.illi iheret aliq̃ forma siue dispositio p quã illud tale a corruptõe totalr phibet: τ sz hoc illud erit icorruptibile fm gr̃ã τ non fm nãm. Tertio mõ ex pte cause efficiẽtis.τ hoc mõ in statu inocẽtie hõ fuisset icorruptibilis τ imortalis: qz nature aie iherebat q̃dã vis supnãlr data p quã poterat corpus ab omni corruptõe p̃suari q̃diu deo subiecta extitisset. Et rõ huiꝰ ẽ: qm rõnalis aia corporalis materie pportionẽ excedit: τ iõ ꝯueniẽs fuit vt i pncipio ei q̃dã virtus supnãlit donaret q̃ posset corpus super nãz cõ

potuisset pseruari: sed de hoc clare i secūda vi. Et idō
magr̄ sniaꝝ. di. 19. c. solet hic queri. mouet hāc diffi
cultatē: dicēs. An imortalitas pmi hois i statu ino
cētie eēt a nā vel a gr̄a dei solū. ⁊ tādē multis inspo
sitis ɔcludit ꝙ fuit a gr̄a dei solū. Dn̄s āt Bona. i
suo scđo i hac distinctiōe dicit ꝙ imortalitas illa
poterat dupl'r ɔsiderari. s. absolute ⁊ ex supposito
ne. absolute duob⁹ modis: aut nā ipius tm̄ ɔsidera
ta: aut nā ipa cū dono collato. Si ɔsideraṫ nā hois
tm̄: tūc dī ꝙ hō fm nāꝫ erat mortal': qm̄ cōpositum
ex q̄tuor elemētis. ⁊ p ɔn̄s ɔrijs: ⁊ sic corruptibilis.
vn̄ i tali inocētie statu si hō i puro suo nāli esse reli
ct⁹ fuisset: elemēta se inuicē: alterassent alteratione
nō solū ɔseruatiua sed ēt corruptiua. Si v̄o nā ipa
ɔsideraṫ vt dotata dono dei: tūc dī cū tale donum
eēt illi ɔcreatū. ⁊ p ɔn̄s ɔnāle extēdēdo hoc nomē
nāle ad id qđ qs in pncipio sui eē ɔsegṫ: pōt dici ꝙ
hō nā. i. nālit' imortal' erat. nālit'. i. ex dono sibi con
nālit' ifuso siue a deo cōcesso. Et sic pꝫ pm⁹ modus
accipiēdi mortalitatē ⁊ imortalitatē. Si āt imortali
tas sumaṫ scđo mō. s. ex conditiōe vel ex suppositi
one: tūc dī: ꝙ hō erat mortal' ⁊ imortal': mortal' qꝛ po
tat mori: imortal' qꝛ potat nō mori: ⁊ ppṫ hoc vlti
mū verbū subiūgam⁹ nobile scđꝫ. ¶ Mō ergo scđo
vt colligaṫ de mēte magri: vt. s. ꝙ duplex ē imorta
litas. vna fm quā qs dī nō posse mori. alia fm quā
qs dī posse nō mori. vn̄ Scotellus hic dicit ꝙ hoc
verbū pōt ⁊ hoc īfinitū mori pōt determinare actum
vel potētiā. si potētiā: tūc ē sensus ꝙ Adā i statu in
nocētie hēbat posse vt illud corp⁹ dissolueret. ⁊ hic
sensus ē ver⁹ ⁊ catholic⁹ vt eū approbat hic magr̄ i
lr̄a. Si āt referuṫ ad actū: tunc ē sensus ꝙ Adā po
terat dissolui i statu inocētie: ita ꝙ sil' eēnt pena cor
ruptiōis ⁊ inocētia. ⁊ qꝛ ista repugnāt. idō hic sensus
ē falsus. Ex qb⁹ colligē possum⁹ ꝙ hoi i statu inno
cētie ɔueniebat posse nō mori: ⁊ in statu gl'ie ei tm̄
cōuenit nō posse mori. ⁊ nō posse nō mori conuenit
n i statu nāe corrupte. Et de hoc ēt ponit tex. in de
cret. đ ɔse. di. 5. c. placuit. vbi dī sic. Placuit ꝙ qcūqs
dixerit Adā pmū hoiem mortalē fcm̄ vt siue pecca
ret siue nō moreret i corpe. i. corpalit': nō peti meri
to: sed necessitate nāe anathēa sit: ⁊c̄. ¶ Tertio no
tādū ꝙ ista ɔn̄a nō valet. mortale ⁊ imortale sṫ due
drie opposite sic rōnale ⁊ irrōnale. sꝫ rōnale ⁊ irrō
nale de eodeꝫ sil' respectu eiusdē verificari nō pn̄t:
vt pꝫ. ergo nec mortale et immortale. ⁊ p ɔn̄s falsū
ē ꝙ hō eēt mortal' ⁊ imortal'. Et rō q̄re ista ɔn̄a nō
valet. ē. qm̄ imortale qđ pūat actū ⁊ hitū bn̄ oppo
niṫ mortali simpl'r: sꝫ imortale qđ pūat actum ⁊ nō
hitū nō opponiṫ mortali fm qd. vn̄ si aliquis eēt i
mortal' actu. tn̄ hitu mori posset. hoc eēt mortale sꝫ
qd: ⁊ ita mortale ⁊ imortale fm qd non opponunṫ.
Et si dicēs pr̄ Ambrosi maior hic ɔn̄aṫ difficultas.
dic q̄so. dices pr̄ arguo sic. Sicē se hꝫ simpl'r ad sim
plicit' ita fm qd ad fm qd. sed mortale simpl'r oppo
nitur imortali simpl'r. ergo mortale fm qd opponiṫ
imortali sꝫ qd. Dico aīa mea ꝙ diceres verū si mor
tale ⁊ imortale fm qđ diceret de eodē eadē rōe ⁊ re
spectu: qđ nō ē in pposito nr̄o. Nā hō erat mortal' p
nāꝫ ⁊ imortalis p gr̄aꝫ. mō mortale p naturā ⁊ imo
tale p gr̄aꝫ nō opponunṫ. bn̄ āt mortale p nām ⁊ im
mortale p nāꝫ: ⁊ mortale p gr̄aꝫ ⁊ imortale p grām
opponunṫ. q̄re ⁊c̄. Et hec volo tibi sufficiāt p pma
v'itate. ¶ Q̄ntū ad sc̄az dico fꝫ cōeꝫ theologoꝝ scho
lā ꝙ iusticia origial' nō est aliud nisi q̄dā hitualis q̄li
tas q̄ a solo deo dabaṫ ⁊ cōseruabaṫ: p quā appeti
t⁹ sēsitiu⁹ siue iferiores aīe vires nō p̄ualebāt rōne.
nec repugnabāt ɔ dcā rōis supioꝝ. Si aūt q̄riṫ vbi
ista q̄litas subiectiue fūdareṫ: diuersitas ē doctorū.
Quidā dn̄t i volūtate: qsi volūtas istū hitū accepat
vt p ipam sēsualitas rōi subdereṫ. Aurelo⁹ āt ⁊ alij
nōnulli aiūt ꝙ erat subiectiue i sēsualitate. qꝛ gene.
2. vi. Erāt nudi ābo: nec erubescebant. Et Aug. ɔ
Julianū dic̄ hoieꝫ pp pctm̄ pūatū esse illa obediēna
q̄ erat i mēbris ei⁹. Alij dn̄t ꝙ pncipal'r erat in volū
tate: ⁊ ɔn̄ter i sēsualitate. Sꝫ doctor subnṫ pmū mo
dū dicēdi isegṫ. ¶ Sed quōlibet hoc fuerit: sufficit
ꝙ ista origialis iusticia ierat hoi p̄usq̄ꝫ deo rebellis
fieret: q̄ pūat⁹ est pp pctm̄. Sed dic q̄so pr̄ Ambro.
an ista iusticia origialis restituaṫ nobis p baptismū
vi eni ꝙ nō. qꝛ adhuc p⁹ baptismū vires iferiores ⁊
sēsualitas ɔ rōnē militāt: ad Ro. 7. Video aliā legē
i mēbris meis repugnātē legi mētis mee: ⁊ captiuū
me ducētē in lege peti. Dico aīa mea ꝙ i baptismo
restituiṫ iusticia origial' q̄ꝫtū ad hoc ꝙ supior ps aīe
ɔiūgiṫ deo. p cui⁹ pūatōeꝫ ierat culpe reat⁹: sꝫ nō re
stituiṫ q̄ꝫtū ad hoc ꝙ vires iferiores subijciaṫ rōi:
⁊ hoc ē ex defectu ɔcupie q̄ remanet p⁹ baptismū. ⁊
sꝫ hoc dī ēt ꝙ lꝫ in baptismo restituaṫ iusticia origia
lis inq̄ꝫtū supior ps deo ɔiūgiṫ nō tn̄ restituiṫ quāti
ad hoc vt deṫ aīe virt⁹ p quā possit ɔseruare corp⁹
absq̄ꝫ corruptiōe. vn̄ manet p⁹ baptismū necītas mo
riēdi pp ɔcupiāꝫ remanētē et p⁹ baptismū. q̄ ē male
peti originalis fm btm̄ Tho. i scđo sniaꝝ. ⁊ i q̄ōnib⁹
de pctō. Sꝫ q̄so vnū aliud verbū. nō eni mihi vī iu
ridicū ꝙ pp pctm̄ Ade ⁊ Eue deberet tota nā huma
na pūari ista iusticia originali. nam corrupto iferiori
nō corrūpiṫ supius. nō eni segṫ hō nō est. ergo aīal
nō est: sꝫ potiꝰ eꝫ. mō nā humana est supi⁹ ad q̄cūq̄ꝫ
psonā humane nāe. q̄re segṫ ꝙ psonalis ifectio ip⁹
Ade nō potuit corrūpere totā nā humanā peccato
originali. Aīa mea hoc argumētū fac̄ btūs Tho. in
dict' q̄ōnib⁹ de pctō. vbi q̄riṫ an pctm̄ Ade origina
liter ⁊ seminal'r descēdat in posteros. Et qꝛ est bo
na respōsio: iō pono eā ad lr̄am. dic̄ eni btūs Tho.
ibidē ꝙ lꝫ nā hūana absolute accepta i plus se hēat
q̄ꝫ psona: tn̄ nā humana tota aut iclusa i vna psona
sapit nām psone. i. icludiṫ ifra limites psone: nec in
plus se hꝫ. ⁊ qꝛ nā humana sic erat i Adā: potuit ipe
corrūpe totā: cū oēs ab eo semial'r descēdētes ipsam
humanā nām acceptāt. sicut si aq̄ corrūperetur in fōte
corrupto deueniret ad totū riuulū descēdētē ex fōte
⁊ hoc intellige nisi in aliquo seminaliter descenden
te esset data aliqua preseruatio: sicut tenemus de
virgine gloriosa fm veram opinionē quam sequor
⁊ semper sequar. quare ⁊c̄. ¶ Quantum ad terti
am v'itatē dico ꝙ triplex fuit occāsio mortis: scilꝫ di
uina lex: diabolica iniuria. ⁊ humana inobediētia.

¶ Prima occasio fuit diuina lex. Statuit eni deus pmo hoi q si de ligno qd erat in medio paradisi comederet moreret. Sz d hoc stati mouebo aliquas difficultates. ¶ Secuda occasio fuit diabolica inuidia. ait eni Bernar. sup illud Jone. 3. Propt me venit hec tepestas. q diabolus vides i diuina esse na du adhuc agelus eet sibi releuatu q verbu huanari debebat: supbiuit. & vlteri9 gspicies & vides q illi humane nature a verbo assupte iclinari debet: ferre no valens. a deo cu tertia agelox pte rebellauit. & post ei9 deiectione vides hoiem creatu: cui antea nouerat iclinari se debere tetare illu pcurauit. & inde bellu sumes vri debiliore inspiciebat introitu: muliere taqz infirmiore aggressus tentauit & deuicit: & p illa viru supauit. & sic mors inuasit. Et fm hoc mors a morsu dici pot: eo q morsu ligni vetiti mors introducta e. ad Ro. 5. c. Per vnu hominem mors intrauit i orbe terrax. Ex qb9 seqt tertia occasio mortis. s. humana inobedietia: vt pz intueti. Sz circa ista maz qro pmo an alia incomoda & mala q quottidie patimur sint secuta in pena peti originalis. ¶ Secudo qro qre de9 mentione no fecit de aliquo pcepto morali: sz solu istud pceptu cerimoniale dedit: ne. s. comederet d ligno scie boni & mali. ¶ Tertio qro qre solu pceptu circa actum gule dedit & no de alijs: cu alr et peccare posset qz p esu pomi. ¶ Quarto qro ad qd oportuit pceptu dare vt de al js arborib9 paradisi comedet cu ad hoc nalir inclinaret: & et ad sua pctuatione esus ligni vite sufficet. ¶ Quinto qro qlit hoc sibi pcepit an voce sensibili: an p agelu: vel quo. Volo q ista gnqz videam9. ¶ Quatu ad pmu dico fm be. Tho. vbi. s. q pena qda e taxata: qda cocomitas. vbi gra. posito q iudex p aliquo crimine excecari queda sententiet: certe excecatio pena taxata e a iudice p crimine. alia at q sequut ex cecitate icomoda: vt mendicare & hu9. sut pene gcomitates pena taxata. sic & i pposito. na hoi in pmordio suo data fuit iusticia originalis: vt dictu e in pcedeti virtate: p qua poterat se ab oib9 icomodis q nuc patimur pseruare: q iusticia pnat9: taxata pena fuit mors: ex q alie pene sut innumerabiles gsecute. qre &c. ¶ Quatu ad secudu dico q no fuit opus hoi mortalia pcepta dare: qm p nale su & vtuale sue ronis & volutat necno & sensualitat recitudine sufficiet iclinabat & istruebat. Dedit at de9 ei hoc pceptu cerimoniale ad pns pp tria. ¶ Prio ppt mai9 hois meritu & alnoris exercitij maiore ornatu: vt. s. aln9 diuine volutati subiaceret ta mete qz corpe: & volutate ppria p diuina in dei obsequiu captiuaret. vn ergo sic homo gstitut9 erat ex corpe & itellectu: sic debuit fm vtraqz nam illuminari. itellcus qde hitib9 gcreatis: sensus pcepto sensibili: & sic se totu itellige poterat captiuadu i obsequiu dei. ¶ Scdo ppt hois inexcusabile rone. si. n. grade re pcepisset de9 forte excusatione haberet: sz q re ta modica pcepit: si pceptu negligeret clarissime cerneret se excusatoz no hre. Inde Naaman sir9 cu ad Heliseu p sanada lep accessisz: & Heliseus9 dixisset. Vade & laua te septies i Iordano & mudaberis: & dem pphete subsanasset: dices meliora

ee balnea egypti: serui ei9 dixerut ei. Si re gradez pcepisset tibi ppheta face debuisses: quato magis q dixit. Vade & laua te septies & mudaberis. qsi dice velet. no habes excusatiois rone. sic & in pposito. ¶ Tertio pp xpi singlaris obediene triuphatione. hoc eni lignuz figura erat altissimi mysterij crucis: vt sic p trasgressione ligni vetiti ho vincedus & dei gra puadus erat: ita p obedientia ligni crucis recuperadus & i dei gra restituedu9 erat. Inde tpe passionis xps cu amaritudine ligni crucis opposita dulcedini ligni vetiti ante oclos cerneret: clamare cepit. Pater mi si possibile est &c. vsqz fiat voluntas tua. ¶ Quatu ad tertia dico q io de esu siue gustu metione fecit pceptu dado: vt mistice itelliget nullum corruptibile eligedu deo spreto. Solu eni se hoi dedit saporadu & degustadu: & finalr fruedu: & no aliqua creatura. i gustus cibi vetiti noie de9 ipse pdocuit oem creatura n ee degustada ipo spreto. ¶ Ad qrtu di q qzuis pin9 ho nalir ad esu aliox lignox induceret cu se cibo & alimeto idigere videret: vt vita ei9 gseruaret: tn gruu fuit de illis face pceptum vt comederet: vt intelliget se facillime ab esu ligni vetiti abstinere posse: cu tata aliox bonox fructuu copia comededi hret. Vel pot dici fi opi. Aug. vi c. s. q in ligno vite no solu qda virt9 vite nalis erat: sed et occulta qda & sacramentalis existetia diuine virtut ad qua ptingere ho no poterat nisi p spale reuelatione. & io pcepit vt comederet de ligno vite: vt maxima ligni virtute p spale reuelatone intelligeret &c. ¶ Ad qntu di q ex tex. Gene. quo aliox vl aliox modox fieret tale pceptu no clarescit. modus tn ex oib9 conenietior fuisse videt: vt sic ho fuit ex aia & corpore: & plustratus lumine nature & gre: & sub angeli custodia deputat9: q p angelum a deo & per voce sensibile & intelligibile hoc pceptuz acceperit. Sed an Ada deu viderit p essentia ad psens relinquamus. Hac si maz igrederemur: opus eet vt diuersas doctox opiniões poneremus. & logius qz expedit hic noster sermo pgrederet. Quare sufficiat tibi aia mea hec p psenti coclone.

¶ De esu & natura ligni vite. Conclusio. III.

a Ccipe tria gclone. vz. Postqz ho pdidit sua culpa iusticia originale. quatucuqz de ligno vite comedisset: vitam nuqz fuisset gsecut9 imortale. vbi tres ingram9 vi. vz.

¶ Pria vi. e. ad qd fuit op9 ad vite pmi hois sustetanoz vltra aliox padisi delitiax fructuu comestioz et comede de ligno vite. ¶ Scda vi. e. ponam9 q ho post petm de paradiso expulsus no eet: an p esu ligni vite ppetuari potuisset. ¶ Tertia e. posito q no peccasset: an obijsset si de ligno vite no comedisset. ¶ Quatu ad pma dico q ho i statu inocetie duos effect9 hebat nales: vt dic dns Bona. pm9 erat humidi radicalis p actionez caloris nalis depditio. Secudus erat vigoris nalis debilitas ex comixtione extranei puenies. Vn ex snia Aristo. pmo de generatioe. qn aliquid generat ex aliquo extraneo alimeto aduectu et qd pus erat i humido pfficiet minuit virtute actiua spus. verbi gra. Si aq misceatur vino. na quato plus aq vino commiscet: tato vi

nū magis in virtute minuit vt tādē vinū aquosū fit: et spūs et virt⁹ amittit. Sic ēt a sili cū i sūptioē fit: et cibi nō cōuis p cibū repet humidū radicale: nō tn i vigore pori. vn̄ fit vt finalit soluat virt⁹ illa: et ex q̄ seqt senect⁹ et decrementū: et tādē corpis dissolutio. De⁹ ergo gl'iosus tāq̄ ver⁹ puisor talib⁹ defectib⁹ puidit. et q̄ pmū p esū alior lignor paradisi subueniebat. Cōtra secūdū vero p esū ligni vite. hēbat em lignū vite virtutē quādā fortificādi vigorē spūs. et p ōnis debilitatē ei⁹ restaurādi: nec sem̄l tn̄ comestus id fecisset. sed necesse erat iterata comestio: vt rō illi tūc tpis persuasisset. et rō ē: q: virt⁹ cuiuscūq̄ corpis ē finita: et lignū illud corporeū erat. et p ōns finite virtutis. quo fit vt sem̄l sūptū vitā p tpe infinito dare nō posset. fuabat āt vitā vsq̄ dū hō ad gloriā trāslat⁹ eēt. q̄re rc̄. ¶ Quātū ad tertiā veri. dic dns Bona. vi. 19. secūdi sni. q̄ ea lege q̄ diuina iusticia nō patit innocētē pauiri et mori: nō patit ēt malū ipunitū ptrāsire. et iō diuinū decretū fuit q̄ si hō diuinū mādatū pteriret: vita corporali puaret. vt sic volūtas a deo recedēt: sic aīa inuita corp⁹ deseret. Cū āt diuinū decretū iuiolabile eēt: hinc ē q̄ postq̄ hō peccauit quātūcunq̄ de ligno vite comedisset nūq̄ euadē mortē potuisset. Dicē tn̄ possu m⁹ q̄ maiorē ei vite dluturnitatē ōtulisset: s; nō vite inmutabilitatē. q̄re rc̄. ¶ Quātū ad tertiā dico q̄ si hō i statu inocētie pdurasset: esū ligni vite nūq̄ reliqsset: cū illud de⁹ dedisset i mādatis. Et dato et q̄ a deo de hoc pceptū nō habuisset: cū pfecte suos cognoscēt defect⁹: de qb⁹ i pma vitate h⁹ ōclonis diximus. nā ipa dictasset vt de ligno vite accepisset et comedi s;. Et iō dic magr̄ sni. 2. vbi sup. q̄ posito q̄ nō comedisset oīno mortu⁹ eēt nō q: mors eēt an̄ petm̄: s; q: nō comedisset: aut diuinū aut nāe dictamē trāsgressus eēt. et p ōns mortalit peccasset ppt qd mortu⁹ eēt. Utr̄ āt mors sit pcise pena peti ad pūs relinq̄mus. Audi ergo Aug. sup Gene. ad lrā: et allegat a magro. di. vi. s. c. d hac vero hois imortalitate rc̄. Caro inqt Ade an̄ petm̄ ita imortal' creatura ē vt p alimoniā. s. ligni vite eēt mortis et doloris exps. sic ergo imortal' et icorruptibil' ōdita ē caro hois: vt sinā imortalitatē et icorruptionē per obseruātiā mādatorū dei custodiret. i qb⁹ mādatis hoc ōtinebat: vt de illis lignis ōcessis mādu caret: et hoc supple quātū ad mādatum nāe: et ab interdicto abstinēt. et hoc supple q̄tū ad mādatū discipline. et p hor ōcessor edulīū imortalitat̄ dona cōseruaret donec corpalib⁹ icremēt̄ pduct⁹ ad etatē q̄ cōditori placeret mltiplicata pgenie ipo iubēte sumeret de ligno vite. quo pfecte imortal' fact⁹ cibi alimēta nō vlteri⁹ regrēt. hec Aug. Ex qb⁹ verbis satis apparet q̄ caro pmi hois imortalitatē i se hūerit: q̄ per alimoniā cibor ōseruaret vsq̄ ad tps trāslationis sue i meli⁹: qn̄ de ligno vite comederet et fieret oīno imortal' ita vt nō posset mori. hec sūt verba magistri i lra. Et hec sufficiāt p psenti mā. q̄re rc̄.

¶ De stupēdis nūcijs mortis. Consideratio. II.

Secundo loco mortis stupendā nūciabilitatē videam⁹. vbi tres alias ōcl'ones subiugam⁹. q̄r pma ē ista. Diuersi et innumerabiles inopinati casus quos idies pluri b⁹ cernim⁹ ōtingē p cal dubio posteris videtib⁹ ālez in vita euctū videt nūciare. ¶ Scda ōclo ē ista. ifirmitates corporales qb⁹ iuste flagellamur: mortē nobis nūciāt vt corrigamur. ¶ Tertia ōclo ē ista. misera senect⁹ quā si dia viuim⁹ nō possum⁹ declinare mortis falcē q̄ vita nostra succidat v deb apportare.

¶ De diuersitate fortuitor. Conclusio. I.

a

Accipe pmā ōclonē. vz. Diuersi et innumerabiles rc̄. Ubi tres ingramus veri. vz. ¶ Pma veri. ē. quot sūt diuersi vite nre fines. ¶ Scda veri. ē. q̄re de⁹ tot diuersos mort̄ finit ōtigē fines. ¶ Tertia veri. ē. an m i lus vite finis sit signū etne dānationis. ¶ Quātū ad pmū dico q̄ Prosp ad hoc rn̄det dicēs. Ferro: peste: fame: vincul': algore: calore: mille modis miseros mors capit vna hoies. Faciūt ad hoc auctes Senece super⁹ allegate i secunda ōclone. et tertia vitate pme cōsideratiōis h⁹ finōis. Ubi aīa attēde sermōib⁹ meis et p regula tene vnūq̄dq̄. s. in hac vita diuersis et innmeris picul' subiectū: s; hic sum mope cauēdū ē: ne si corp⁹ nouo gn̄e mortis vitā finiat. aīa ad min⁹ i baratrū picliter semp̄tnū. Audi moralissimū Senecā ad Lucillū epl'a. 7z. Citi⁹ in qt mori aut tard⁹ ad rē nō ptinet. bene āt mori aut male ad rē ptinet. bn̄ āt mori ē effugē male viuēdi piculū. itaq̄ effeminatissimā vocē ill⁹ Rodij existimo: q cū i caueā cōiect⁹ eēt a tirāno: et tāq̄ ferū aliqd aīal alerēt: suadēti cuidā vt abstinēt a cibo. Oia inqt hoi dū viuit sperāda sūt rc̄. hec ille. Uis tu aīa mea quosdā ne dū bonor: verū ēt malor diuersos et iopiatos dicā fines? Mōne. 3. Reg. scribit d quodā scō viro et ppheta: postq̄ a deo d idolatria Hieraboā cōrect⁹ et icrepat⁹ eēt domū rediēs a leone extitit strāgulat⁹? Mōne Josias inocēs et dei fidelissim⁹ et optim⁹ seru⁹ i egypto a rege isideli i bello occisus ē? Mōne iuuenis qdā vt Greg. refert. 4. li. dialogor ifirmitate acerria grauat⁹: postea pprijs mānib⁹ lacerat⁹: et morsib⁹ pprijs dilaniat⁹ iterijt. Sic de q̄dā matrona legim⁹ q̄ cū ppriū filiū i bello occisū audisset qd tn̄ mīme verū erat: p magnitudiē doloris die q̄dā domū veniēs: filiū domi reperiēs pre gaudio crepuit et mortua ē. Et vt de scelerat̄ aliq̄ dicā. Mōne Antioch⁹ d quo. z. Macha. 9. legit. q: nō potuit obtinē qd voluit p tristicia et dolore mortu⁹ ē? Sisara crudelis tirān⁹ p manū femie clauo et malleo infect⁹ est. Judicū. 4. Saul q crudelit Dauid psecut⁹ ē ppo se gladio iteremit. 1. Reg. zi. Holofernes pessim⁹ p manū mlier̄ capite ē trūcat⁹. Judith. 13. Herodes d quo di Act. 1z. Misit herodes rex man⁹ vt affligēt quosdā de eccl'ia rc̄. ab angelo dei pcussus et ōsūptus a vmib⁹ expirauit: vt ibidez di: i fine capl'i. Infinita fere possent adduci exēpla s; ista sufficiāt ad pūs. Ex qb⁹ sat̄ pz q̄tū ad ppositū. dem̄ Senece qdā i epl'a ad Lucillū. 70. in mediū adducē possum⁹. Nihil igt meli⁹ etna lex fec̄ q̄ q̄ vnū itroitū ad vitā dedit et exit⁹ multos. q̄re rc̄. ¶ Quātū ad secūdā vi. ē notāda q̄dā doctrina bti Tho. pte pma. q. zz. q̄ omps de⁹ cū sit oium entiū

ꝓuiso: generalis ad ip̄ius ꝓuidētiā ptinet vt pmit tat quosdā defect⁹ eē ⁊ ꝯtingere i pticularib⁹ qbusdā reb⁹: ne bonū vniuersi pfectū ipediat. Si enim oīa mala ipediret de⁹ multa bona deessent in vniuerso. nō eni eēt pacıēna martyꝝ si nō eēt ꝑsecutio tyrānoꝝ. vn̄ dicit Aug. in Enchi. ꝙ nunq̄ƺ de⁹ ꝑmitteret aliquē defectū incurrere nisi ex illo bonuƺ aliquē effectū eliceret: ſƺ de hoc satis diximus supra dn̄ica secunda. vide ibi. Ex his accipe aīa regulā ꝙ si diuersos euētus ⁊ inopinatos aliqb⁹ accidere cernis ubi itidē ꝯtingere posse aīo reuoluas. Errāt eni ait Boeti⁹ q oēs ipetus fortune credūt. Audi Senecā ad Lucillū epl'a. 4. Nemīnē inquit eo fortuna ꝓuexit vt nō tm̄ illi minaret quātū ꝓmiserat. Noli huic trāqllitati cōfidere. Memēto: mare euertit eodē die vbi luserūt nauigia sorbent: ⁊ idē epl'a. 74. Hāc imaginē inqt aīo tuo ꝓpone: ludos facere fortunā: ⁊ in hūc mortaliū cetū: honores: diuitias: grāƺ excutere. Quoꝝ alia int' diripiētiū man⁹ scissa sūt. alia in fida societate diuisa. alia magno d̄trimēto eoꝝ in quos deuenerūt ip̄ēsa. Et idē epl'a vltima. Interim inqt hoc morde: hoc tene. Aduersis nō succūbe: letis nō crede: omnē fortune licētiā in oculis habe tāq̄ƺ qcqd pōt facere factura sit: qcquid expectatū ē diu leuit credat ⁊c. hec sufficiāt ꝓ ista veri. ℂ Quātū ad secūdā dico ꝙ malus finis nō est horribili aliq̄ morte finire: sed in petō mortali decedere. Audi Isidoꝝ de sūmo bono li. z. Illi inquit deplorādi sūt i morte quos miseros infern⁹ ex hac vita recipit: nō quos letificādos celestis aula i cludit. hec ille. Hinc error maximus orit' quorūdā scādalizātiū seipos cū viros optimos ⁊ scōs horribili ⁊ stupēda morte finire cernūt: eos horribiles iudicāt petōres: sed errant nimis cum ſm Augu. mala mors dicēda non sit: cui⁹ bona vita p̄cessit. Nōne ⁊ deus pr̄ filiū ꝓpriū ſm carnē moriendū turpissime morti exposuit: Ex quo ista elegās cōclusio inferri potest ꝙ tāto eius mēbra q sūt xp̄i fideles oēs efficiunt' sibi similiora: quanto horribilibus vt ita dicā morbus vitā finiunt. Qui eni proprio filio nō pepercit figmēto nō parcet: vt ait deuotus Ber. Nō eni baptiste pepcit: sed capite ab Herode agrippa truncatus ē. Nō Petro dilecto suo pastori: sed resupin⁹ crucē ascēdit. Nō electo suo p̄dicatori Paulo: ſƺ capite Rome trūcato vitā finiuit. ⁊ sic d̄ alijs. Ergo ꝯcludamus ꝙ bonus ⁊ iustus q̄cūq̄ƺ morte corpali e vita ista migret': nō ē reprobationis signū. Et exemplū adduco tibi aīa mea valde nōbile qd̄ Robertus ꝑmo sue sapiētie narrat. Fuit nāq̄ƺ quidā vir in eius studio repētina morte abisse a fratribus repertus: ⁊ nō parū scādalizati eū aut petōreƺ iudicabāt aut deum nō recte agere circa seruos suos. Cūq̄ƺ sic per horā cōferrent: dū illū tollere vellēt vt lauarēt ⁊ sepelirēt: nec a libro quodā vbi digitū extensum tenebat vllo pacto poterāt remouere: qd̄ intuentes digito demōstrātē versum istum cernūt. Justus in q̄cunq̄ƺ hora mortuus fuerit in refrigerio erit: qd̄ cū legissent edificati ip̄m honorifice sepelierūt. Inde barbatus ille Hieronymus ad Heliodoꝝ de hac mā scribēs: ait. O si possemus in quit in tale ascendere speculū: de quo vniuersam terrā sub nostris pedibus cerneremus iā tibi ostenderē totius mūdi ruinas: gentes gētibus regna regnis collisa. alios torqueri: alios necari: alios obrui fluctibus: alios ad seruitutē trahi: hic nuptias: hic plāctum: illos nasci: istos mori: alios affluere diuitijs: alios mendicare. ⁊ paruƺ infra. Redeam⁹ igit' ad nos ⁊ quasi e celo descēdentes paulisper videamus nostra. Sentis ne obsecro te quādo infās: qn̄ puer: qn̄ iuuenis: qn̄ robuste etatis: qn̄ senex fact⁹ sis: quottidie morimur quottidie cōmutamur. ⁊ tn̄ eternos nos esse credimus. hec ille. quare ⁊c. Et hec sufficiāt ꝓ p̄ma ista conclusione.

ℂ Quō infirmitates mortē nūciēt. Conclusio. II.

a

Ccipe secūdā ꝯclonem. vƺ. Infirmitates corporales qb⁹ iuste flagellamur mortem nobis nūciāt vt corrigamur. vbi tres ingram⁹ vi. vƺ. ℂ Prima vi. est ista. an longiore vita q̄ƺ nos viuerēt antiq. ℂ Secūda vi. est. an mors cū venit acceptāda sit. ℂ Tertia vi. est. qd̄ ē magis ꝯuīū bone morti. ℂ Quātū ad p̄mā vi. dico ſm Nicolaum de lira super caplo qnto ⁊ sexto Gene. ꝙ ꝓpt' sex rōnes antiq longiorē ducebāt vitā q̄ƺ nos. ℂ Primo ex bonitate cōplexiōis p̄moꝝ parentū. nā cū ip̄i fuerint a deo imediate formati: ⁊ per ꝯn̄s oēs perfecte cōplexionati: ⁊ illa bonitas magis in ꝓpinquos vt fuerunt āntiq: q̄ƺ in remotos vt sumus nos descēderit per seminalē generatioƺ: equū est vt illi longiore vita superuiuerent. ℂ Secūdo ex mō viuēdi. temperatissime eni illi viuebāt nūc āt vt plurimū intemperatissime. Ecc. 37. Propter crapulā multi perierūt. Inde dn̄s ait. Luc. 21. Caue grauēt' corda v'ra crapl'a ⁊ ebrietate. ℂ Tertio ex bonitate nutrimēti. an̄. n. diluuium meliora fuerūt t're nascentia: ⁊ iō melioris nutrimēti. Et rō ē hec. qm̄ diluuij inundatio ex aqs oceani fuit ex magna parte: ⁊ qm̄ salse sūt iducūt sterilitatē. ℂ Quarto ex scia Ade. Adā enim omniū nālium reꝝ ꝑfectā dicit' hūisse noticiā: ⁊ ꝑ ꝯn̄s herbaꝝ vires: ⁊ lapidū virtutes que plurimū faciūt ꝓ ꝯseruatōe vite cognouit: ⁊ successores docuit: ⁊ sic illis etiam posteri vtebātur. ℂ Quīto ex diuina dispositōe: vt. s. per longā hominū vitā cito multiplicaret' humanū genus. ℂ Sexto ex bono aspectu sideꝝ sup regioneƺ illā. aspectus nāq̄ƺ celi multū facit ad vite diuturnitatē. hec de intentōe prefati doctoris. Ego tn̄ in hac pte nescio qd dicā: qd ad rem ꝙ illi centū ⁊ vltra suꝑuixerint ānis ⁊ tādē vt nos mortui sint oēs: Audi Senecā ad Lucillū epistola. 71. Prenauigauimus inqt Lucilli vitā: ⁊ quēadmodū in mari: vt ait Virgilius noster. terre vrbesq̄ƺ recedunt sic in occursu rapidissimi tp̄is: p̄mū pueriā abscōdim⁹: deide adolescentiā. deinde quicqd illud est inter iuuenē ⁊ senē mediū in vtriusq̄ƺ ꝯfinio positū: deide ipsos senectutis optimos annos nouissime incipit ostēdi publicus finis gn̄is humani ⁊c. Et idē ad eūdem ep'stola cētesima. Dimidiū inqt vite dormit'. adijce labores: luctus. pericula: ⁊ itelliges nouissima vita minimū esse qd̄ viuit'. hec ille. vide etiā de hoc. s. feria qnta scd̄e dn̄ice i scd̄a ꝯsideratōe: qr ...

¶ Quãtũ ad 3am veri. dico q mors pōt dupliciter ꝯsiderari. vno mō vt corruptio vite ⁊ priuatio boni naturalis. ⁊ vt sic non habet appetibilitatis rōnem. Et fm hoc eadem ratione qua homo viuere cupit nālr: mortem fugat ⁊ euitat: quia a principio generi animãnum omni est a nã tributũ vt se vitaz corpusq3 tueat: declinet que nocitura vident ⁊ que ad viuendam necessaria sunt fugrat ⁊ paret: vt ait Tulius pmo de officijs. Alio mō pōt considerari mors vt quedã conditio nature ⁊ ordo dei. ⁊ sic cuz venit acceptãda est: qm̃ sic statutũ ē hoī semel mori. Et fm hoc itelligũt plura dicta moralissimi Senece. Audi cũ epl'a ad Lucillũ. 98. Omnia inquit ad que gemimus ⁊ expauescimus tributa vite sūt. Et qsi statim omnia ista in longa vita sūt: qnō ī lōga vita sunt puluis ⁊ lutum ⁊ pluuia. Et epl'a. 83. ait. Mors sit illa qdē č q mala nō sit: h3 tm̃ speciem mali. sit quidem amor ē ⁊ pmanendi conseruãdiq3 insita voluptas atq3 aspernatio dissolutiōis. q: videt nobis multa bona eripere: ⁊ nos ex hac cui assueuimus rerum copia educere. illa ad que transituri sumus nesciuimus q̃lia sunt: ⁊ horremus ignota: naturalis cuã tenebrax est metus in quas aditura mors credit ⁊c̃. Multa. n. de hoc dic ī hac epistola. Et idem epistola. 94. Obiurgam⁹ inqt quotidie fatum q̃re ille nō rapit: quare ille ī medio cursu raptus est: q̃re ille nō rapit: q̃re senectutem ⁊ sibi ⁊ alijs grauē extendit. vtrum obsecro te equius iudicas tenere: an tibi parcere nãm: quid autez interest q̃cito exeas. vnde tibi quãq3 exeundum est: non vt diu viuamus curãdum est: sed vt satis. nam vt diu viuas fato opus est: vt satis aīo. s. op⁹ est. Et hec sufficiãt ad p̄sens q̃uis ad hoc ꝓpositũ multe sint auctoritates. ¶ Quãtũ ad 4ã veri. dico q ꝯtrariũ bone morti est mōtale peccatũ. Non. n. dr̃ bene mori q male vixit. male aũt vixit qui in mortalibus culpis vitã finiuit. Audi eũdem Senecam ad Lucillum epistola q̃dam. Ante inqt diem mortis moriant vitia: dimitte istas voluptates turbidas. Nō. n. tm̃ venture nocent sed p̄terite ⁊ recte dicit ante diem mortis. qm̃ vt dic Cesarius ⁊ Aug. i sermone innocentium: pcunt hac aĩadnersione peccator vt moriens obliuiscat sui q dum viueret oblit⁹ est dei. Istis veritatib⁹ sic deductis exẽplo ꝓbare possumus infirmitates corporales nuncios mortis eē. Isa. 38. Egrotauit Ezechias vsq3 ad mōtē. ecce q infirmitas nūci⁹ mortis fuit. ⁊ de Lazaro Jo. 11. dr̃. Dñe ecce quē amas infirmat. ⁊ sic de alijs. Nō tñ q̃l3 infirmitas mortis sit nuncius nō tñ ita necessari⁹ nuncius: vt ea posita mors ipsa ponat: s3 ita intellige vt mors nō pōt cuipiã nālr contigere sine p̄cedẽ infirmitate. Audi tex. 15. q. i. §. vt itaq3. Infirmitas inquit q̄ ꝓprie carnis dicit est que elemẽtorũ seu humorũ ꝯcordia perturbata: caro ipsa affligit: ⁊ tãdem dissoluit. vide queso calamitatẽ nostrã vix. n. quispiã reperit q non ab vtero matris aliquã deportet infirmitatem. qua tãdem grauatus p illã perit. quidã ī illorũ infirmitatẽ: quidã colicã: quidam podagram: qdam ydropisim: tussim: vel paralisim patiunt. plurimi torq̃nt dolore capitis: vl stomaci: ⁊ sic de alijs. vñ q̃uis medicine auctores multa suis ī libris remedia scripserint: morti tñ remediũ adinuenire negerũt. q̃re ⁊c̃. Hec sufficiant p pmi ꝯclone.

¶ Q: senect⁹ ē nunci⁹ mortis. Conclo III.

Ccipe 3iã ꝯclōnez. v3. miseria senectus quã si longo viuim⁹ tēpore: nō possumus declinare mortis faciem qua vita nostra succidat videt denũciare. Ubi tres ingramus veri. v3. ¶ Prima veritas est ista. que sūt cōditiones misere senectutis. ¶ Scđa veritas ē ista. vera ⁊ scã senect⁹ q̃ztũ deb3 honorari. ¶ Tertia ve. ē. quō senectus est nunci⁹ mortis. ¶ Quãtum ad pmã dico q tres sūt principales cōditiones senectutis nālis quodãmō. v3. antecedẽtes: cōcomitãtes: ⁊ subsequẽtes. Antecedẽtes sūt in triplici gradu. quedã sūt circa intellectũ. qdã circa memoriã ⁊ voluntatẽ. ⁊ q̃daz circa oīa corporis membra. Circa intellectum fit mẽtis alienatio. circa voluntatez ⁊ memoriã fit obliuio ⁊ nō cōtentatio. ⁊ circa corporis membra fit dolor. Dico p̄mo q circa intellectũ fit mentis alienatio. vnde l3 intellectus nō sit potentia organica nec organo corporis affixa. vt p3. 3. de aīa. vbi dic phũs sic ad lrãm. Dico ãt ītellectũ quo opinat ⁊ ītelligit aīa nihil eē actu corũ que sūt ãte ītelligere. vñ neq3 misceri ē rōabile ip3 corpori. Qualis. n. aliqs vtiq3 fiet: aut calidus aut frigid⁹: si organũ aliqd erit sic sensitiuo. nūc ãt nullũ ē. s. calidum aut frigidũ ⁊c̃. tñ dũ hō senescit experientia teste adeo ī plib⁹ d'bilitat ītellect⁹: vt plerũq3 q̄si ad pueritiã deducãt. sic de Alberto magno legimus q sũm⁹ fuit philosophorũ: sicq3 de alijs. Quedã fiunt circa memoriã ⁊ volũtatez. facilr. n. senes obliuiscunt ⁊ cũ difficultate ꝯtentant: nescientes qd sibi velint. ⁊ vnũquodq3 et q̄ minimũ illis impedimentũ p̄stat. satis ista nota sūt. ¶ Tertio loco aliq̄ ꝯditiones circa omnia corporis membra fiūt. deficiunt. n. in senectute crura: vt nedũ currere. s3 nec passim ãbulare possint. dentes marcescũt: ⁊ paulatim cadunt. oculi caligant ⁊ sepe excecant. aures surdescũt. male digerunt ꝓpt caloris nālis defectum: quo sit vt plimũ frigidi sīãt sic de Dauid. 3. Regũ p̄mo. dicit. Rex dauid senuerat. habebatq3 etatis plurimos dies. Cũq3 operiret vestibus: non calefiebat: vnde nec Abisach sũamitẽ cognoscere potuit male ī sup dormiũt ꝓpt frigiditatẽ ⁊ humorũ siccitatem. Frigescente. n. sãguine ⁊ humore siccato ex nutrimenti paucitate: ad cerebrũ pauci vapores ascendũt: quo fit vt parũ dormiãt. Quid plura? dolent in senectute ossa: dolent nerui: vexant mẽbra cuncta: hoy: hey clamãt. ps. Super lectuz doloris eius omnes infirmitates eius. Et hoc de p̄mis. Secunde senum cōditiones cōcomitantes dicunt. Et si quodãmodo infinite sint: tres tamē sūt principales. Prima est in defectu vrine. Secũda in corpore stiptico. Tertia in virtute augmẽtatiua ⁊ nutritiua. ¶ Pria inq3 est in defectu vrine. Ubi nota q vesica est vrine receptaculum ꝓcedens ab epate. ⁊ vrina est colamentũ sãguinis ⁊ aliorũ humorũ qui ab epate tãq3 a fonte in totum corpus ꝓcedũt. vñ lic3 sit corpori vtilis: mitones ī senectute

emitti nõ põt: vnde corrosio sequit᷑ ⁊ innumerabiles ifirmitates ⁊c. ¶ Scd̃a est in corpore sũptico. magna.n.cũ difficltate egerũt: ⁊ vt plurimũ sũptici sũt. Tertia ẽ i augmẽtatiua ⁊ nutritiua. senes.n. nõ crescũt: sed decrescũt. pax nutriũt ⁊ pax gñant. Hec satis nota sũt. q̃re ⁊c. ¶ Tertie ɔditiones dicunt᷑ subsequẽtes. ⁊ hec etiã sũt i triplici gradu. pᷓima dr̃ putredo. scd̃a corrosio. ⁊ tria vilis estimatio ⁊ dicunt᷑ subseq̃ntes. s. mortẽ: q̃ postq̃ȝ senes i miseria vixerũt: tãdem mors vnã eox tollit. vnde seq̃t᷑ corpox putrefactio Job. 25. Homo putredo ⁊ filiꝰ putredinis. caĩna vermiũ corrodentiũ orit᷑ Ecc̃. 10. Cũ dormierit hõ hereditabit bestias ⁊ serpentes. ⁊ tãdem seq̃t᷑ vilis estimatio qm̃ nihil vilꝰ cadauẽ hoĩs. Jsa. 33. Interfecti eox proijcient᷑: ⁊ de cadaueribus eox ascẽdet fetor ⁊c. Et sic breuit᷑ senũ trãscurrimꝰ ɔditiones. Sed q̃ forte senes hic dicẽ possent. pr̃ Ambrosi nos sic hodie despectos ostendis q̃ lapidabit᷑ nostx quisq̃ȝ. adiuua nos p̃camur. iõ ad secundã veritatez trãseamꝰ. vȝ. q̃ȝtum vera senectus sit honorãda. ¶ Quãtum ad scd̃am veri. dico q̃ propt᷑ sex rõnes senes sũt plurimuȝ honorãdi. Primo q̃ senes i rebus diuinis sunt doctiores. tũ q̃ frequẽtius p̃dicationibꝰ operã dãt: tũ q̃ frequẽtius seruos dei visitãt ⁊ de diuinis inq̃rũt: ⁊ in libris sacris libent᷑ legunt. q̃d raro i iuuenibus accidit. ¶ Scd̃o q̃ sũt i rebus regẽdis idoniores. Exemplũ de romanis ⁊ de filio illo q̃ p̃rem senez nõ occidit. Job. 12. In ãtiquis est sapia ⁊ i mlͦto tẽpore prudentia. ¶ Tertio q̃ eox ɔsiliũ sanius est. Inde dn̄s vt Moyses bene p̃p̃lm regeret. Nume. ri. 11. ait ad eũ. Congrega mihi. 70. viros de senioribus israel quos tu nosti q̃ senes populi sũt ac magistri: ⁊ duces eos ad ostiũ tabernaculi federis: faciesq̃ȝ ibi stare tecuȝ vt descẽdã ⁊ loq̃r tibi: ⁊ auferã de spiritu tuo: tradãq̃ȝ eis vt sustentent tecũ onus populi ⁊ nõ tu solus graueris ⁊c. ¶ Quarto q̃ purius viuũt. Sap̃. 4. Cani. n. sunt sensus hominis: ⁊ vita senectutis vita imaculata. ¶ Quinto q̃ cõpositius loquunt᷑: ⁊ iõ iuuenes silentiũ tenẽ debẽt. Ecc̃. 32. Adolescẽs vir loq̃re i tua cã cũ nece fuerit si bis interrogatus fueris: caput hẽat rñsuȝ tuum. In multis esto q̃si nesciens: ⁊ audi tacens sil̃r ⁊ q̃rẽs. ⁊ loqui i medio magnatox nõ p̃sumas: ⁊ vbi sũt senes nõ multũ loq̃ris ⁊c. Et Leuit. 19. Corã cano capite ɔsurge: ⁊ honora personã senis. ¶ Sexto ⁊ vltimo sũt honorãdi: q̃ sũt aliox exemplum. Inde Hiero. in ep̃la ad Nepotianũ. Postq̃ȝ ondit iuuẽtutez multa bella corporis sustinere: ita de senibus ait. Senectus vero eox q̃ adolescentiã suã honestis artibus instruxerũt: ⁊ in lege dñi meditati sunt die ac nocte: etate fit doctior: vsu tritior: p̃cessu tẽporis sapiẽtior. ⁊ veterx studiox dulcissimos fructꝰ metit. vnde ⁊ sapiẽs ille vir grecie Demosthenes cũ expleris centũ ⁊ septẽ ãnis. ⁊ seruiri cerneret dixisse fert᷑ se dolere q̃ tũc egrederet᷑ e vita qñ sapere icepisset. Plato octuagesimo vel nonagesimo ãno scribẽs mortuꝰ est. Et Socrates nonaginta ⁊ nouẽ ãnos in docendi scribendiq̃ȝ labore compleuit ⁊c. Ecce q̃ȝ pulchre vita senũ adducit᷑ nobis i exẽplũ q̃t ⁊c. Et hec volo sufficiãt p̃ p̃ma veritate. ¶ Quãtũ ad t̃tiam veri. solũ audi vnã pulcherrimã Hugonis auctoritatẽ in libro de claustro anime. Int᷑ abusiones seculi huius sola maior ẽ senis obstinatio: q̃ morti proximꝰ mortis nõ abhorret aduentum: qui q̃si ad ostium mundi huius positus foris expectat. Nec tñ vite p̃sentis attendit egressum: nec future considerat ingressũ. Audit nũcios mortis ⁊ credere nõ vult eis. Trẽs.n. sũt nũcij mortis: casus. infirmitas ⁊ senectꝰ. casus dubia: ĩfirmitas grauia: senectus certa nunciat. Casus.n. nunciat mortẽ latentez: infirmitas apparentẽ: senectus presentem. ex incertitudine mortis timor: ex infirmitatis grauitate dolor: ex certitudine senectutis nõ obstinatio sed afflictio ⁊ humilitas sequi deberet. hec ille. Et hec sufficiãt ad p̃sens pro ista ɔclõne.

¶ De prudẽtissima studiositate mõis ɔsidera. III.

T

Ertio mortis prudentissimã studiositatem videamꝰ. Ubi tres ɔclõnes subiungamꝰ vȝ. ¶ Prima ɔclõ est ista. Generalr̃ oẽs quos videmus e vita trãsire debemꝰ maxima cuȝ moderatione deflere. ¶ Secũda ɔclõ est. Quantũcũq̃ȝ q̃s periculis mũdi succũbat: nũq̃ȝ tñ vt euadat mortem p̃curare debet. ¶ Tertia ɔclõ ẽ ista. illi sunt maxime deflendi quos certis cognoscimus signis q̃ in infernum erunt cruciãdi.

¶ De fletu mortis. Conclusio Prima.

A

Ccipe p̃mam ɔclõne. vȝ. Gñalr̃ oẽs ⁊c. Ubi tres ingramꝰ veritates. vȝ. ¶ Prima veri. est ista. Quõ sine peccato mortuos nostros flere possimꝰ. ¶ Scd̃a ve. est ista. Que sunt remedia vt patientiã i morte habere possimus. Tertia ve. ẽ ista. An ordinate mortuos flendo mereamur. ¶ Quãtũ ad p̃mã ve. pono tres regulas. Prima est ista q̃ multiplex est fletus. Secũda est q̃ tres ɔditiões requirunt᷑ in ordinato fletu. Tertia regula q̃ sine pctõ possumꝰ mortuos nostros flere. ¶ Quãtum ad p̃mã regulã est notãdum q̃ triplex est principalis luctus: quidã bonus: quidã malus: quidã idifferens. Fletus bonus est triplex. s. ɔpassionis: iocũdatõis: ⁊ p̃egrinatõis. Fletus ɔpassionis ẽ qñ de morte vel aliquo alio p̃ximi icõmodo dolemus ⁊ ex charitate plãgimus. Dauid.n. ñ solũ mortẽ sui dilectissimi. Jonathe: sȝ ⁊ Saulis inimicissimi miro mõ defleuit ⁊ p̃ ipsis lamentauit. vt. 2. Reg. 1. legimus. Sacerq̃ȝ Ambrosiꝰ mediolanẽsis ep̃s ⁊ eccl̃ie doctor cũ bonũ vix mortuũ audiebat amarissime flebat: tũ q̃ cũ ad p̃mium p̃cesserat: tũ q̃ fidelibus tm̃ sublatũ esset auxilium. Quid dicã de xp̃o Jesu nr̃o q̃ inter medias laudes vĩsus hierusalẽ p̃rimꝰ passioni asinũ supsedens lachrymabilit᷑ fleuit. simil̃r ⁊ i morte Lazari fleuit. Audi senẽ Hieronymũ. i ep̃la ad Tisaliũ in q̃ pluribꝰ rõnibus confortat᷑ eũ de morte filie sue: inter cetera hoc dic. Plane Lazax mortuũ fleuit: sȝ nõ tuceas lachrymas fudit. Resurrectõis p̃missor dolores docere nõ poterat: ne fidẽ p̃fidiã faceret quã docebat. Doluit Lazax nõ dormiẽtẽ: sed resurgentem ⁊ flebat quem cogebat᷑ p̃pt᷑ saluãdos alios seculo

reuocare. hāc vitā vīis vās īgemescebat quā tu vo les cē sublatā. Cōtra lachrymas ei⁹ pugnāt lachrȳme tue ⁊ amor tuus amori eius nō ꝯuenit: hic fletus nō hȝ pietatē. Ille nolebat redire doloribꝰ quē vilexerat: ⁊ amare credis te cui dolori volebas adhuc ꝑstare tormēta. Ceteꝝ si putas eū Lazaꝝ dolusse: aut nō ꝑmisisset exire q̄ repellere poterat mortē: aut certe nō fleret quē mortuū resuscitare postmodū hūerat ꝑtātem. vn̄ appuret solū eū hac de cā fuisse ꝯmotū: q: ad hostilē vitā carissimū reuocare debuit: ⁊ xpī credituros alios: ⁊ ꝯfūdēdos īcredulos vrgebat. hec ibi. Inde ⁊ scūs Iob. 30. ait. Flebā quondā sup eo q̄ afflict⁹ erat: ⁊ ꝯpatiebat aīa mea pauperi. Et Hieremias in trenis c. 2. ait. Defecerūt pre lachrymis oculi mei conturbata sunt viscera mea. effusū est in ꝑra iecur meū super ꝯtritionē filie populi mei cū deficeret paruulus ⁊ lactās ī plateis oppidi. ⁊ sic pȝ primus luct⁹ bon⁹. ❡ Scd̄s luctus bonus dr̄ iocūdatōis. ⁊ hic accidit ī desiderio celestꝭ patrie: ⁊ ꝯtēplatōis orōne: ⁊ ī dolore pcti. De pmo audi ps. Sup flumina babilonis illic sedim⁹ ⁊ fleuim⁹ dū recordaremur tui syō. De scd̄o. audi Greg. sup illud holocaustū tuum pingue fiat. Holocaustū inqt siccū est bonū opus qd̄ orōnis lachryme nō infundūt. holocaustū pingue ē qū hoc qd̄ bene agit corde humili etiā p lachrymas irrigat. Et Aug. libro de ciui. dei. Quāto inqt est qsqȝ sāctior: tāto eius in orādo fletus vberior ⁊c̄. ❡ De ꝑtio audi Ambro. sup Lucā. Fleuit inqt Petrus amare vt lachryme lauarēt delictū. Tu fili lachrymis dilue culpam: nō inuenio qd dixerit: sed q̄ fleuit. Et Bernardus de ꝯtēptu mūdi. Felices inqt lachryme quas benigna manus ꝯditoris absterget. ⁊ bti oculi q̄ ī talibus liquefieri elegerūt: q̄ȝ eleuari ī supbiā: q̄ȝ oē sublime videre: q̄ȝ auaricie ⁊ petulātie famulari. Et Cassiodorus sup illud. fuerunt mihi lachryme mee hic panes die ac nocte. ait. Fletus ē cibus aīaꝝ: cōrroboratio sensuū: absolutio pctōꝝ refectio mentiū lauacrū culpaꝝ ⁊c̄. ❡ Tertius luctus bonus dr̄ peregrinationis. ps. Heu mihi q: īcolatus meus ꝓlōgat⁹ est ⁊ Paulus ad Ro. 7. c. Infelix inqt ego hōīs me liberabit de corpore mortis hui⁹: Et talibꝰ dn̄s ait. Luc. 6. Bti q̄ nūc fletis: qm̄ ridebitis. ⁊ Jo. 16. ait. Amē dico vobis q: plorabitis ⁊ flebitꝭ vos: mūdus aūt gaudebit sȝ tristicia vr̄a vertet ī gaudiū. qre ⁊c̄. ❡ Scd̄s ꝑncipalis luctus dr̄ malus. ⁊ hic ꝑtiā ē triplex. s. dānatoꝝ: desperatoꝝ: ⁊ hoīuȝ mūdanoꝝ: Luctus dānatoꝝ describit Math. 13. Ibi erit fletus ⁊ stridor dētiū. ⁊ Apoc. 18. Plāgēt se sup illā. s. bestiā oēs reges ꝑre q̄ cū ea fornicati sunt. ⁊ Sap. 5. Videtes turbabunt timore horribili: ⁊ mirabunt ī subitatione isperate salutis dicētes ītra se pn̄iam agētes ⁊ p āgustia spūs gemētes ⁊c̄. ❡ Flet⁹ desperatoꝝ ē vt Iude Math. 26. Peccaui tradēs sāguinē iustū ⁊ abiēs laqueo se suspēdit. ❡ Luctus mūdanoꝝ est qn̄ diues plorat de amissa pecunia: ⁊ sic de alijs. hoc satis practice ondi pōt. ❡ Terti⁹ ꝑncipalis luctus dr̄ īdifferēs. ⁊ dr̄ indifferēs: q: ex se nec bonus nec malus est: sȝ ad vtrūqȝ flecti pōt: vt si naīr qs doleat de tēporalibus icōmodis si deū in tali luctu laudat: bonus est: si nō: sȝ murmurat ꝯ deū ⁊ similia: tūc malus ē. Et sic pȝ pm̄a regula huius vitatis. ❡ Accipe scd̄am. vȝ. q̄ tres ꝯditiōes reperiunt in ordinato fletu. vȝ. ordo debitus: eiectio supflui: ⁊ ordinata supportatio. ❡ Primo ordinatio lachrymaꝝ debita siue debitus ordo lachrymādi. Ecc. 38. In mortuū ꝑduc lachrymas: ⁊ q̄si dira passus icipe plorare. cogit nā vt qsqȝ de incōmodis dolcat Gen. 43. Erūpebāt lachryme ⁊ itroiens in cubiculū fleuit. ⁊ charitas flere cogit ī dānis ꝑximoꝝ. Ecc. 22. Sup mortuū plora. defecit. n. spūs eius. Audi Senecā ad Lucillū epl'a. 99. Excidūt inqt etiā retinētibus lachryme: ⁊ aīum ꝑfuse leuāt Quid ergo est: ꝑmittamus illas: nō iperemur. fluant inqꝫtum affcūs eiecerit. non q̄ꝫtum posset inuitatio. Et. 63. ait. Nobis ignosci potest ꝓlapsis ad lachrymas si nō nimie decurrunt: si ipsi illas depressimus. nec sicci sint oculi amisso amico: nec fluant. lachrymādū est nō plorādus. hec ille. Scd̄o reqrit supflui eiectio. i. non ita lachrymas fūdamus tāq̄ȝ desperātes. 1. Thesa. 4. c. Non ꝯtristemini sicut ⁊c̄. q̄ spem non hn̄t. Eccl. 38. Ne dederis ī tristicia cor tuū: sed repelle eā q̄ te nō enim cōuersio est ad vitā: ⁊ huic. s. mortuo nihil ꝓderis. ❡ Tertio reqrit ordinata supportatio: sȝ de hoc vitate sequenti. Et sic pȝ scd̄a regula hui⁹ pme vitatis. ❡ Tertia regula est q̄ sine pctō possumus mortuos nostros flere. de hoc audi Joānē Chryso. in epl'a ad hebreos positū ī decretis. 13. q. 3. c. vbicūqȝ. §. hoc aūt. in fine. vbi sic dr̄. Pietatis nāqȝ affectu ⁊ humanitatis ītuitu mortuos lugere nō ꝓhibemus: sic nōnullos scōꝝ alioꝝ exequijs pias lachrymas ipendisse legimus. hec ibi. Et hec sufficiāt pro pma veritate. ❡ Quātū ad scd̄am: dico q̄ decē sūt ꝑncipalia remedia ad hūdā patiētiā i morte aliquorum. vȝ. Diuine volūtatis īspectio. Diuine iusticie meditatio. Humane necītatis cōsideratio. Fratne vtilitatis īspectio. Diuine dispositōnis aīaduersio. Immunitatis attētio. Proprij incesse cumulatio. Vtilitatis ꝓprie consecutio. Resurrectōis certificatio. Et stultoꝝ ꝯfusio. Ista breuit videamus. ❡ Primū inqȝ remediū dr̄ diuine volūtatis īspectio. Audi Hiero. ad Tinasiū de morte filie sue cōsolatoriā epl'am scribētē. qd̄ dederat inqt abstulit q̄ creauerat. cōmodauerat vt hēs q̄ȝtocūqȝ tēpore voluisset: ⁊ cū vellet rursū auferret. nihil abstulit tuū q̄ recipere dignatus est ꝓpriū. Creditū suū decuit recipere creditorē: ⁊ nihil aliud decet q̄ȝ creatori suo grās agere mutuāti: sic Job legimus deuotissimi vocē dicentis dn̄s dedit dn̄s abstulit: sicut dn̄o placuit ita factū est: sit nomē dn̄i benedictū. hec ille. Audi ⁊ Cyprianū ī decretis. 13. q. 3. c. q̄ȝ ꝑposteꝝ. vbi dr̄ sic. q̄ȝ ꝑposteꝝ est q̄ȝ: q̄ȝ ꝑuersum cū dei volūtatē fieri postulamus: quādo vocat nos ⁊ accersit de hoc mūdo: nō statim eius volūtatis iperio parcamus ⁊c̄. hec ille. Audi ⁊ Joan. Chryso. in epl'a ad hebreos allegatum ī decretis. vt s̄. c. īmediate sequenti. vbi dr̄ sic. Vbicunqȝ sepeliamur dn̄i est ꝑra ⁊ plenitudo eius. s. qd̄ oȝ fieri efficiat. lugere aūt ⁊ deplorare ⁊ lamētari eos q̄ de hac vita decedunt ex pusillanimitate contingit. hec ille. Audi ⁊ moralissimū Senecā ad

Lucillum ep̄la.101. Quid inq̄t ē stultius: illud vno die scire q̄d omni die fieri pōt: sta at q̄dem cominus no bis vt illū fatoꝝ inexorabilis necessitas fixit: sed nemo scit nostrū q̄ꝫ ꝓpe versetur terminus. sic ergo formemus animū tanq̄ꝫ ad extrema ventum sit. hec ille. Et idē epistola.78. Fata inq̄t deoꝝ fixa sunt: ꝛ magna atq̄ꝫ eterna necitate ducunt̄. eo ibis quo oīa eunt. Quid tibi noui ꝛc̄. ℭ Scd̄m remediū diuine iusticie meditatio. Ponit̄ enim a bt̄o Dionysio de ecclesiastica hierarchia.c.5. regula quedaꝫ generalis q̄ꝓ īferiora p sua superiora sursū agant̄. i. ad finē proprium ꝓducant̄. Corpora eniꝫ elemētata. i. ista corpora īferiora p corpora supercelestia in suū finē deducunt̄: vt ait Grego. sup Job. ꝛ potētie rōnales tanq̄ꝫ superiores potētias: aīales tanq̄ꝫ inferiores in suū finem dirigunt vt ostēdit btūs Augu. libro de ꝯceptu virginali. ꝛ angeli īferiores p superiores sursū agūtur in deum: vt docet btūs Dionysius de angelica hierarchia per totū. cū aūt gloriosus deus oībus rebus superior sit: necesse est vt hominē quē ad finem btītudinis creauit ad se p mortē trahat: ꝛ p ꝯn̄s iustū est vt talis iusticie ordo ꝯseruet̄. q̄re ꝛc̄. ℭ Tertiū remediū est necēitatis ꝯsideratio. Audi ꝓphām. Quis inq̄t est homo q viuit ꝛ non videbit mortē? Audi ꝛ Ambrosiū. Quid inq̄t absurdius q̄ꝫ q̄d scis oībus esse prescriptum q̄si spāle deplores? aut quid impendētius q̄ꝫ q̄d futurū scis id cum acciderit ferre non posse? Audi ꝛ Senecā ad Lucillū epistola.78. Quid inquit tibi noui est? Ad hāc legem natus es. hoc p̄ri tuo accidit: hoc mr̄i: hoc maioribus: hoc oībus an̄ te: hoc oībus post te ꝛc̄. ℭ Quartū remediū est fraterne vtilitatis inspectio. Quid eniꝫ est mors nisi finis omniū laboꝝ? Audi Hiero. in epistola ad Tirasiū de morte filie sue. Addit̄ inquit ꝯsolatiōis ulla ꝓuidentia que iaculo orbitatis. i. mortis occurrat. Plāgere debuimus de seculo recedētes si seculi inimicicias ꝯ nos minime sentiremus: ꝛ plāgimus dn̄i beneficia qui nouit infirmitati nostre quid prestet. Periclitari volebat adhuc qui dolet aliquem morientē ꝛ int̄ fluctus vite presentis videre cupiebat miserum laborare talibus ac tantis tempestatibus diaboli. tot corporum bella: tot seculi clades euasit: ꝛ lachrymas fundis quasi nescias quotidie quid in te ipso patiaris propter q̄d dn̄s ammonet apostolos suos dicens. Si diligeretis me gauderetis vtiq̄ꝫ: quia vado ad p̄rem ꝛc̄. hec ille. Hic de miserijs ꝛ periculis huiꝰ seculi dic̄e potes ꝛc̄. ℭ Quintum remediū est dispositionis animaduersio. Audi Aureliū Aug. in soliloquijs. Nonit inquit deus q̄ꝫdiu expediat homini viuere ꝛ quādo mori. de salute corporis mei q̄ꝫ diu quid mihi vtile sit nescio: tibi dn̄e hoc ꝯmitto. Et Petrus apostolus.1. Pe.2. ait. Omnē sollicitudinē vestrā ꝓijcientes in eū: q̄r ipsi est cura de vobis. Audi ꝛ Aug. i soliloquijs. Constāter inquit deo crede. eiq̄ꝫ te totum cōmitte q̄ꝫtum potes. noli esse quasi proprius ꝛ in tua potestate sed eius clemētissimi ꝛ vtilissimi domini te seruum esse profitere. ita enim te ad se subleuare non desinet: nihilq̄ꝫ tibi euenire permittet: nisi quod tibi prosit etiā si nescias. audi ꝛ Ber. super illud qui habitat in adiutorio altissimi. Vigilat inquit sup nos indefessus: ꝛ peruigil ille singularis clementie oculus nō dormit neq̄ꝫ dormitat qui custodit israel ꝛc̄. hec ille. ℭ Sextum remediū dicit̄ vtilitatis attētio. O tu qui flere non cessas: si vsq̄ꝫ ad diem iudicij i fletu perseueres: an mortuū reuocabis ad vitā? Responde queso. Audi Barbatū Hiero. vide inquit si dolori debet aliquid ꝯcedi vbi sine remedio pōt animus fatigari. hoc est q̄d Dauid de filio defuncto iā desolatus ait. Nunquid eum potero reuocare? ego magis ad eū vadā: ille vero non reuertet̄ ad me ꝛc̄. ℭ Septimū remedium dicit̄ propriꝫ interesse emulatio. iordinate enim flere tā corpori q̄ꝫ anime nocet̄. ꝓuer.52. Sic̄ tinea vestimento ꝛ vermis ligno: sic tristicia viri nocet cordi. Et Eccle.30. Tristiciā inquit ne des anīe tue ꝛ nō affligas temetipsū in ꝯsilio tuo. Jocunditas cordis hec est vita hominis: ꝛ thesaurus sine defectōe scītitatis: ꝛ exultatio viri est lōgeuitas. miserere anime tue placens deo ꝛ ꝯtine ꝛ ꝯgrega cor tuum in scītate eius: ꝛ tristiciā lōge expelle a te: multos enim occidit tristicia: ꝛ nō est vtilitas in illa. Et Eccle.38. A tristicia inquit festinat mors ꝛ cooperit virtutem ꝛ tristicia cordis flectit ceruicē. in abductione permanet tristicia ꝛ substātia inopis fꝫ cor eius. Ne dederis in tristicia cor tuū sed repelle eā a te: ꝛ memento nouissimoꝝ noli obliuisci: neq̄ꝫ enim est conuersio. i. a morte resuscitatio. ꝛ huic. s. mortuo nihil proderis ꝛ teipsum pessimabis. i. pessimum facies. Et Paulus.2. ad Cor. 7. Que inquit fm̄ deū tristicia est penitentiā in salutem stabileꝫ operat̄. seculi aūt tristicia mortē operat̄ ꝛc̄. ℭ Octauum remedium dicit̄ vtilitatis proprie consecutio. Audi Hiero. nostrum de patientia ꝛ fortitudine ꝯnexa. Omne inquit gaudium estimate: cum multa habetis in seculo opprobria ꝛ aduersitateꝫ: scientes q̄ꝓ fortitudo ꝛ patientia ex ipsis oriunt̄: patiētia aūt perfectum opus hꝫ. Probant̄ aūt virtutes in homine per patientiā tanq̄ꝫ aurum per ignem. Qui ceteras hꝫ virtutes sine patientia: aurū in vasis fictilibus portat. i sola dicebat saluator: patientia vestra possidebitis animas vestras. fortitudo ꝯnexa est animo: q patiēs ꝛ fortis est: secure bona sequent̄ ꝛc̄. Et idē in epistola de egrotatōe Blesille sic ait. Abrahā tentat̄ in filio ꝛ fidelior inuenit̄. Joseph in egyptum vendit̄ vt pascat patrem ꝛ fratres. Ezechias vicina morte terret̄: vt fusus in lachrymas.15. annorum spacio protelet̄ ad vitam. Petrus Apostolus dn̄i passione concutit̄: vt amare flens audiat. Pasce oues meas. Paulus lupus rapax ꝛ Beniamin adolescētulus adolescentior extasi execcatur: vt videat: ꝛ repentino tenebrarum horrore circūdatus dominum vocat: quem dudum vt hominem persequebatur. ita nunc mea Marcella Blesillam nostram videmus ardore febrium per.30. ferme dies iugiter estuare: vt sciret reijciendas delicias corporis: q̄d paulo post vermibꝰ exarandum sit ꝛc̄. Inde illa tuba magna. Paulus.2. Corin.12. ait. Ne magnitudo reuelationum extollat me. datus est mihi stimulus carnis mee angelus Sathane qui me colaphizet. propter quod ter

dñm rogaui vt discederet a me: et dixit mihi: sufficit tibi gratia mea. nã virtus in infirmitate perficitur: libenter igitur gloriabor in infirmitatibus meis vt inhabitet in me virtus christi. propter quod placeo mihi in infirmitatibus meis: in contumelijs: in necessitatibus: in persecutionibus: in angustijs pro christo etc. Audi et Senecã ad Luciliũ epistola. 67. cũ aliquis tormẽta fortiter patitur inquit omnibus virtutibus vtitur. forte tamen vna in promptu sit: vt maxime appareat patientia. Ceterum illic est fortitudo: cuius patientia et perpessio et tolerantia rami sunt. Illic est prudentia sine qua nullum initur consilium: que suadet quod effugere non possis quam fortissime ferre. Illic est constantia que deijci loco non potest et propositum nulla vi extorquente dimittit etc. hec ille. ℂ Nonũ remediũ est resurrectionis certificatio. Audi hiero. ad Theodorã de morte Lucinij. Aduersus inquit mortis duritiaz et crudelissimã necessitatez: hoc solatio erigimur quod breui reuisuri sumus eos quos dolemus obeuntes. neque enim mors sed dormitio et somnus appellatur. vnde et beatus apostolus vetat de dormientibus contristari: et quos dormire nouimus suscitare postea credamus: et post digestum soporem vigilare cum sanctis: et cum angelis dicere. Gloria in excelsis deo et in terra pax hominibus bone voluntatis. In celo vbi non est peccatũ. gloria est et perpetua laus et indefessa preconia. In terra autem vbi seditio et bella atque discordie: pax imprecanda est: non in omnibus: sed in his qui bone voluntatis sunt: et salutationem audiunt apostolicam: gratia vobis et pax a deo patre et domino Jesu christo multiplicetur vt in pace sit locus eius et habitatio eius in syon etc. Et idem ad Tarsiũ de morte filie parum post principiũ. Resurgere inquit credimus nostros et plangimus: quid faceremus si moriturum minime percipere deus? voluntas eius vtique sola sufficeret ad solatiũ: cum nullum proponere iubemur affectũ etc. hec ille. et in fine huius epistole sic concludit. nunc autem contra luctũ sumenda sunt arma vt spes nostra possit habere victoriã et adducit tex. apostoli. Nolo vos ignorare fratres de dormientibus vt non contristemini sicut et ceteri qui spem non habent. Si enim credimus quod Jesus mortuus est et resurrexit: ita et eos qui dormierunt in christo adducet cum illo etc. hec ille. Audi pulcherrimũ tex. 13. q. 3. Habent forsitan illi longi doloris iustam excusationem qui vitam alteram nesciunt. qui de hoc seculo ad meliorem esse transitum non confidunt. Nos autem qui hoc credimus et docemus contristari nimium de obeuntibus non debemus: ne quod magis apud alios pietatis sed spem hoc nobis magis in culpa sit. nam diffidentie quodammodo genus est contra hoc. quod quisque predicat querere iusticiam amans dicente apostolo. Nolumus vos ignorare de dormientibus: vt non contristemini sicut et ceteri qui spem non habent. hec ibi. et sunt verba Anastasij. que re etc. ℂ Decimũ remediũ dicitur stultorum confusio. Audi Ciprianũ in libro de morte. Non sunt inquit lugendi fratres nostri accersione diuina de seculo liberati cum sciamus eos non amitti sed premitti: et occasionem non esse dandam gentibus vt nos merito reprehendant quia quos apud deum viuere dicimus vt extinctos et perditos lugeamus. nihil enim prodest proferre virtutem et factis destruere virtutem. hec ille. Et sic patet ista veritas. ℂ Quantũ ad tertiam veri. patet ex dictis in prima veritate. Si enim lugeamus ordinate et in charitate nihil obstat quin aliqua subsequatur merces. Nec te moueat quod aliqui in veteri testamento inordinate luxerunt: nec tamen obiurgati sunt. 70. enim diebus filij israel mortem patriarche planxerunt: vt patet Gen. 50. c. et 30. diebus mortem Moysi Deut. c. vltimo. sicque de alijs. quia vt ait Gratianus. 25. q. 1. Multa in veteri testamento permittebantur tanquam imperfectis que tempore gratie non licent. Inde dominus Luc. 7. vidue cuius vnicus filius mortuus fuerat ait. Noli flere. que re etc. Et ista sufficiant pro prima conclusione.

ℂ Quod propter mundi mala mors querenda non est. Conclusio II.

a

Ccipe secundam conclusionem. videlicet quantũcunque quis periculis mundi succumbat: nunquam tamen vt euadat mortem procurare debet. Ubi tres inquiramus ve. videlicet. ℂ Prima ve. est ista. si pericula mundi vincere volumus quid est quod magis attendere debeamus. ℂ Secunda ve. est ista. vnde accidit quod homines in tribulationibus desperant. ℂ Tertia ve. est. an liceat in aliquo casu mortem corporis procurare. ℂ Quantum ad primam veritatem pono hanc regulam generalem quod quantum ad anime salutem spectat: non considerare necesse est quales fuerimus in sanctitate: sed quales erimus. Audi Isidorum de summo bono. In vita hominis finis querendus est quoniam deus non respicit quales antea fuerimus sed quales circa finem vite erimus. et. 25. di. c. qualis. qualis inquit vnusquisque hinc egreditur. talis in iudicio apparebit etc. Quid profuit Jude apostolatus gradum tenuisse: et Nicolao aduene sanctam electionem habuisse et male finisse? Non ergo a bono opere cessandum est: licet innumera occurrant impedimenta. Tobias enim licet plaga cecitatis feriretur a timore tamen domini non recessit. Tobie. 2. ca. Nec Daniel deum verum adorare reliquit quamuis Darius rex edictum in contrarium fecisset. Danielis. 6. Constanter Susanna duobus senibus resistens in proposito sancte castitatis perseuerauit. Daniel. 13. Eleazarus pro nomine domini omnia tormenta perseueranter sustinuit. 2. Macha. 6. idem patet et de septem fratribus. 2. Macha. 7. c. et sic de alijs. Et diligenter audi dicte regule nostre anima mea attende sensum. non enim eo ipso quod diximus quantũ ad anime salutem spectat: non opus esse quales fuerimus in sanctitate: sed quales erimus considerare vt per hoc peccandi materia detur: vt dicas possum ego aliquo temporis interuallo mundanis frui delicijs et iocis: et postea finem bonum facere. Summa enim deceptio hec est. Audi Hieronymum nostrum de sero penitentibus. Sed forte inquit quis iterum dicet quod vir qui toto tempore quo vixit male fecit in mortis articulo accepta penitentia a deo veniam obtinebit. Heu quam vana suspicatio et falsa cogitatio vix de centum milibus hominum quorum mala semper fuit vita meretur habere a deo indulgentiam vnus vir totus in peccatis genitus et nutritus: qui nec deum vidit: nec cognouit: nec deo obedire voluit: nec se peccare cognouit: nec scit quid sit penitentia: nisi forte dormiendo nouit. Totus adhuc secularibus inodatus negocijs quem angustia premit filiorum quos deserit: quem infirmitas conterit: quem dolor diuitiarum et honorum temporalium concutit: quam accipiam a deo accipiet penitentiam: quam non acciperet si adhuc se posse saluari crederet? certe verum concludam. qui dum sanus est et iuuenis deum offendere non formidat in morte non merebitur diuinam obtinere indulgentiam. quia dilectissimi penitentia quam solum quis accipit: quia se viuere amplius non posse cernit quasi ex infirmitate conualescet peior quam prius fieret. hec ille.

le. Et sic pꝫ pͥma veritas. ¶ Quātū ad fām ve. lꝫ de hac mā pluries i hoc opere dixerimꝰ: tn̄ ad pn̄s dico ſm btī Tho. ſcda ſcde. q. 20. ꝙ deſpatio orit̄ ex falſa eſtimatōe. falſa āt eſtimatio ē iudicare rem aliť eē ꝗꝫ ſit. quo fit vt falſo rē iudicātes i deſperationē inducimur. ¶ Pro quo notadū ſm phm̄ꝫ. 6. ethicoꝝ ꝙ illud qđ i intellectu ē affirmatio vel negatio i appetitu ē fuga vel ꝓſecutio: ⁊ qđ i itellectu ē veꝝ vel falſū i appetitu ē bonū vel malū. Ex quo ſeqť ꝙ oīs motus appetitiuꝰ ꝯformiť ſe hn̄s itellectui falſo ē ſm ſe malus: ⁊ ꝯformiť ſe hn̄s intellectui vero ē bonus. Hoc ſic notato pono per caſum ꝙ qs mortaliť peccet: ſi itellectꝰ eſtimat ꝙ petōribꝰ dū ad pniam redeūt deꝰ veniā largiať: iuxta illud Ezech. 18. c. Nolo mortē petōris: ſꝫ magis vt ꝯuertať ⁊ viuat: tūc talis itellectꝰ dr̄ verꝰ. ſi aūt eſtimet deū talibꝰ petōribꝰ veniā denegare: talis itellectꝰ dr̄ falſus. Ex qbꝰ ſeqť talis regula ꝙ ſicut motus ſpei q ꝯformiť ſe hꝫ ad eſtimationē verā ē laudabilis ⁊ virtuoſus: ita motꝰ deſperatōis q ē illi oppoſitus ꝯformiť ſe hn̄s ad eſtimationē falſā ē vitioſus: ⁊ per ꝯn̄s petm̄. Sꝫ querit ꝑdictus doctor iſta falſa eſtimatio vnde hꝫ ortū: eſtimat. n. falſā intellectus: an qꝛ nō credit ⁊ ē ifidelis. an quē? Et videt ꝙ iſta falſa eſtimatio oriť circa ꝑticularia: remanēte tn̄ vā eſtimatōe i vniuerſali. Pro quo ſciēdū ꝙ nō credē ſiue ifidelitas ꝑtinet ad intellectū: ⁊ deſperatio ad vim appetitiuā. Intellectus āt ē vniuerſaliū. ⁊ appetitus moueť ad particularia. Eſt. n. inqt phūs in 3. de aīa. in fine. motꝰ appetitiuꝰ ab aīa ad res q̄ in ſe particulares ſūt. mō planū ē ꝙ ꝯtingit aliquem hr̄e rectā eſtimationē i vniuerſali: ⁊ circa motū appetitiuū nō recte ſe hr̄e corrupta eiꝰ eſtimatione in particulari. qꝛ neċe ē ꝙ ab eſtimatōe i vniuerſali ad appetitū rei particlaris ꝑueniať mediāte eſtimatione i particulari: vt pꝫ. 3. de aīa. Sic a ꝓpōne vniuerſali nō infert ꝯclō particlaris niſi aſſumēdo ꝓpōnem ꝑticularē. Et vt itelligať quō pōt hr̄i vā eſtimatio i vniuerſali: corrupta tn̄ vā eſtimatōe in ꝑticulari. accipe exēplū. nā ille q fornicať eligit fornicatōeꝫ vt bonū ſibi vt nūc. i. vt ꝑticulare bonuꝫ: ⁊ tn̄ vā remanet i eo eſtimatio i vniuerſali. ſ. ꝙ fornicatio ē petm̄ mōtale. ⁊ ſic đ auaritia ⁊ alijs pecis. mō ad ꝓpoſitū pōt qs i vlī hr̄e hāc verā eſtimationē. ſ. ꝙ in eccleſia ē remiſſio petōꝝ: ⁊ tn̄ pōt hr̄e motū deſpatiōis. ſ. ꝙ nō ſit ſperāda venia corrupta intentōe circa particularia. Ex quo pꝫ dič iſte doctor ꝙ pōt eſſe deſperatio ſine ifidelitate ſic ⁊ alia petā mortalia. Sꝫ pꝫ ſiſte dr̄ Ambroſi dic q̄ſo qđ iſtoꝝ eſt grauiꝰ petm̄: an deſperatio: an infidelitas. Dico ꝙ petā q̄ opponūť v̄tutibꝰ theologicis ſť ſm ſuū genꝰ alijs petīs grauiora cū v̄tutes theologice deū hēant pro obō: ⁊ petā p ꝯn̄s eis oppoſita auerſionē a deo directe ⁊ ꝑncipali iportāt. ⁊ ſm iſtā rōnem. ſ. auerſionis a deo oīs peti mortalis grauitas ꝯpenſať. qꝛ ſi poſſet eē ꝯuerſio ad ꝯmutabile bonū ſine auerſione a deo ꝗuis tal'ſ iordinata eſſet: non eēt tn̄ petm̄ mortale. Auerſio ergo a deo facit eſſe peccatum mortale. ſi ſic ſeqť ꝙ illud qđ primo ⁊ per ſe hāc auerſionē hꝫ: erit inter omnia peccata mortalia grauiſſimum. Accipiantur modo iſta tria pecā. ſ. ifidelitas: odiū dei. ⁊ deſperatio. Infidelitas opponiť fidei: odiū dei charitati ⁊ deſperatio ſpei. Si igiť ifidelitas ⁊ deſperatio ad inuicē ꝯpareť ſm eoꝝ rōnē ſpecificā ſic ifidelitas grauꝰ petm̄ ē deſperatōe. ifidelitas. n. ex hoc ꝓuenit ꝙ hō ipſā dei v̄itatē nō credit. deſperatio āt ex hoc ꝙ non ſperat ſe bonitatē dei ꝑticipare: ⁊ qꝛ maiꝰ petm̄ ē nō credere dei veritatē ꝗꝫ nō ſperare ꝯſeq poſſe gliā ab ipō: qꝛ ifidelitas ꝓpe ſm ſe ē ꝯ deū. ⁊ deſperatio non niſi ſm ꝙ ē bonū ꝑticipatū a nobis: iō ifidelitas grauꝰ petm̄ ē. ſiliť ⁊ odiū dei grauꝰ ē deſpatōe ꝓpť cādeꝫ cāꝫ: qꝛ grauꝰ ē odire deū ꝗꝫ nō ſpare ꝯſeq bonitatē dei. ſi āt fiat ꝯparatio ifidelitatꝭ ⁊ deſperationis ꝗtū ē ex ꝑte nr̄a: tūc deſperatio ē petm̄ grauꝰ. naꝫ ꝓpť ſpeꝫ glīe reuocamur a malis ⁊ ꝓuocamur ad faciēda bona: ⁊ iō ſublata ſpe irrefrenate labimur i pecis: ⁊ a bonis retrahimur. nō ſic āt p ſublationē fidei. ⁊ huic ſinie ꝯcordat glo. ſup illud ꝓv̄. 24. c. ſi deſpaueris lapſus i die āguſtie minueť fortitudo tua. vt ſic ait. Nihil ē execrabiliꝰ deſpatōe. Hoc ēt ponit btūſ Tho. vbi. ſ. Et iſta tibi aīa ſufficiāt ꝓ ſcda ve. ¶ Quātū ad tiā ve. dico ꝙ nllo mō licꝫ ſibiipi ꝓcurare necē. hic Saul reddit ꝯdēnatꝰ. qꝛ ſibiipſi mortē ꝓcurauit. i. Re. vl. c. ⁊ Judas. Act. ꝑmo. c. ⁊ ſic de alijs. Audi. tex. 23. q. 4. §. Item hoc dicimꝰ. vbi ſic dr̄. Item hoc dicimꝰ: hoc aſſerimuſ. hoc modis oībꝰ approbamꝰ: neminē ſpōtaneā mortem ſibi iferre debē. velut ſugiēdo moleſtias tpales: ne icidat i ꝑpetuas. ſ. moleſtias. hec ibi. de hoc ſup plene notamꝰ. feria qnta ſcđe dnīce i ꝗna ꝯclone ſecūde ꝑtis. ¶ Nō tn̄ regulā gnālē. ꝙ lꝫ non ſit cuipiā ꝯceſſū mortē ꝓpriā procurare ⁊ iferre: tn̄ dū ab alijs iferť ꝓpť vitatē ꝯſeruādā: ⁊ fidē tuendā hilariť oia ꝑicula: ⁊ ipam ēt corpis mōtē aggrediamur. Audi barbatū hiero. i exhōtatōe ne ꝑſecutio timeať. Filij iqt dilectiſſimi accigimini potēria: eſtote filij potētes ⁊ nolite hoꝝ miſeroꝝ ditū. quoꝝ iā tātaꝫ oſtendimus imbecillitatē ⁊ miſeriā eē qnātā nō diceret lingua: potentiā formidare i operādo iuſticiā. quī. n. propť iuſticiaꝫ perſecutionem patiť: beatus eſt ⁊ bene ſibi erit ⁊ ſi moriť beatior. preciosa nāq̄ ē in cōſpectu domini mors ſcōꝝ eiꝰ. ſi cupis vitaꝫ tenere cum xp̄o mortem noli timere p xp̄o. Non eīꝫ potes illa ſuſtinere pro xp̄o q̄ ſiut cōdigna ad futurā gloriā que reuelabiť cum apparuerit gloria nra que ſurſum ē nō q̄ ſuper trā. Nō ſperet mercedem q nō laborat: nō ſufficit ſolū xp̄iani nomen. xp̄ianꝰ es: imitare xp̄m. Fruſtra xp̄iani hꝫ ille nomen qui diabolū ſequiť: quīimo xp̄ianus oīno nō ē: ſꝫ antixp̄s iuxta illud euāgeliſte Joānis. Audiſtis ꝙ āntixp̄s venit nunc āntixp̄i multi facti ſť. Vis ergo cum xp̄o regnare cum xp̄o mala tolera. Si xp̄m dominum ⁊ regem cui eſt nomen ſuper omne nomen oportuit pati ⁊ ita itrare i gloriā ſuā: quā fiduciā hēmus nos intrare ſine labore? O ꝗꝫ ſtulti ſumꝰ ⁊ tardi corde ad credendū. volumus hic gaudere cū ſeculo: ⁊ poſtea cum xp̄o. Dn̄s nudus ingrediť ⁊ tu ſuperfluitate onuſtus veſtium: auri ⁊ gēmaꝝ irrabit? Ille ieiunus. iſte crapula ⁊ luxuria plenus. ille

in cruce p nobis morit̄: iste ī lecto dlicate dōmiēs. qd dūs nō fac: fu' faciet. pmittit de' zebedei filijs regnū suū si calicem quē bibiturus erat possent bibere. ⁊ infra vsus finē seq̄. Nō.n.que dico vobis verba accepi ab homine: neq3 per hominē didici: sed per euāgeliū suū. itaq3 oīno oz nos per multas tribulationes acqrere regnū dei. erāt ī via q p delicias ⁊ diuitias pparāt ire. Signum māifeste dānatōis est: in hoc mundo sua beneplacita assequi: ⁊ ī mūdo gloriari. opz libent gloriemini in tribulationibus ⁊ aduersitatibus vestris ⁊c. hec ille. Et hec tibi anima sufficiant pro p̄senti conclusione.

¶ Qui sunt ī morte deflendi. Conclusio. III.

Ecipe tertiā ɔclōnem. vz. illi sunt maxime deflendi quos certis cognoscimus signis q ī infernū erūt cruciādi. Patet ista conclō: qm̄ homo ī morte signa ondit dānatōis. vt spuere ī crucē ⁊ filia. certe illa aīa ad mortē etnā festinat ⁊ a fine ad quez creata ē discordat. ⁊ p ɔn̄s rōnabilit ei' pdito flenda. Audi Hiero. nostrū ī epl̄a ɔsolatoria ad Paulā de morte Blesille. Ad hoc.n. nōgt nati sum' vt maneamus etnī. Abrahā: Jsaac: Moyses: Joānes: Paulus vas electiōis: ⁊ sup omnia fili' dei morit: ⁊ nos indignamur aliquē exire de corpore: q ad hoc forsitan rapi' est ne malicia mutaret mentē ei'. placita.n. erit deo aīa illi' ⁊ infra. Reuera si seculare desideriū: ⁊ qd de' auertat delicias hui' vite cogitārez mors īmatura rapuisse: plāgēda erat ⁊ oī fōte lachrymar lugēda: nūc vo cū ppicio xpo an̄ q̄tuor ferme mēses ⁊c. lōgus sermo ē. q̄re ⁊c. ¶ Nunc ingram' tres veritates. vz. ¶ Prima ve. ē. An liceat interrogare morientē vt reuelet statū suū post mortē. ¶ Scd̄a ve. ē. ponam' q q̄s a mortuis resuscitet̄ sacra q̄ hēbat prius in vita an deleta sint p mortē: ⁊ p ɔn̄s resuscitat' opz ne sacra reiterari. ¶ Tertia ve. ē. an religiosus resuscitatus teneat̄ redire ad religionem.

¶ Quātuz ad p̄mā dico fm̄ btm̄ Tho. in qōlibz q nulla iordinatio vr̄ si q̄s regrat a moriēte cognoscē statū suū post mortē: subijciēdo tn̄ hoc diuino iudicio. si q̄s tn̄ hoc faceret q: dubitaret in fide de statu .s. futuro hesitās pcul dubio peccaret. talis .n. inq̄sitio nihil aliud ē q̄z quoddā tentare deū. Ubi nō fm̄ btm̄ Tho. scd̄a scd̄e. q. 77. ar. i. q tentare deuz ē experimētū sumere de aliq̄ re qd fieri pōt duob' modis. s. vbis ⁊ factis: Uerbis vt cū pblema facimus. s. vtr̄ hoc possit ec: vel vtr̄ hoc contingat ⁊c. Et talia pblemata possunt adhuc fieri duob' modis. s. aut vt sciam'. aut vt insidiemur. si vt sciam' nō ē pctm̄ imo virtus. Nihil.n. pōt pfecte sciri nisi prius dubitet̄. ⁊ ois ppō vere scibilis ē p̄mo pposito dubitabilis. ideo phūs 2° posterior dic̄ q qōes sunt eq̄les numero his q̄ vere scim'. q̄rimus āt q̄tuor. s. si ē: q: ē: qd ē: ⁊ ppt qd est. Si āt querimus isidiose. s. nō vt sciamus: sz vt calūniemus: manifestum est esse peccatum. ⁊ hoc modo plerūq3 iudei insidiabantur xpo. Mathei. zz. Licet censum dari Cesari: an non: ⁊ de muliere comprehensa in adulterio. Joā. 8. etiā exemplum pz. Factis etiam deum tentare dupl'r possumus. Uno mō vt sciamus ⁊ nām rei cognoscamus vt medici artifices facere solent. ⁊ talis tentatio dum in pximi detrimentū nō redundet nō ē illicita nec pctm̄. Alio mō vt calumniemus tn̄: ⁊ nō vt sciam': quēmō iudei signa a xpo petebāt: dicētes Math. iz. Magister volumus a te signum videre: ⁊ hec tētatio pessima est. Math. iz. Generatio praua ⁊ adult̄a signum q̄rit ⁊c. Quibus sic notatis satis pz quod dixim' in hac veritate. ¶ Quātū ad sc̄am veri. pono istā regulā: q ea in qbus confert̄ g̃ra morte non delent̄. Sunt āt tria permaxime sacr̄a in qbus g̃ra cōfert̄. s. baptismus: confirmatio: ⁊ ordo. mr̄imoniū āt ⁊ alia hi' non cōferunt g̃rām. hoc pz. 3z. q. 7. c. licite dimittit̄ vxor. in glo. Et ideo baptismus: confirmatio: ⁊ ordo per mortē nō delent̄: ⁊ per ɔn̄s nec post mortē reiterāda. de hoc expresse hr̄ tex. i. q. i. c. q quidā. ⁊ de ɔse. di. 5. c. dcm̄. ⁊ c. de hoīe. Et nulli sacro facienda est iniuria: q̄ fieri dicit̄ quādo nō reiterādum reiterat̄ q̄si prima collatio nō valuerit. de hoc est tex. i. q. i. c. sacr̄a. ⁊ de ɔse. di. 4. c. ostdit̄. vbi hec mā bene ventilat̄. vbi pax post p̄ncipiuz sic ad lrām dr̄. Item sacr̄m baptismi est qd hz q baptizat̄ ⁊ sacr̄m dādi baptismū ē qd hz q ordinat̄. sic.n. baptizatus si ab vnitate recesserit sacr̄m baptismi nō amittit: sic etiam ordinatus si ab vnitate recesserit sacr̄m dādi baptismū non amitit. nulli .n. sacro facienda est iniuria. si discedit a malis vtrūq3 permanet. Sic ergo acceptat̄ baptismus quem nō potuit amittere q ab vnitate discesserat: sic acceptādus ē baptismus quē dedit ille q sacr̄m dādi cū discesserat nō amiserat ⁊c. hec ibi. ⁊ sūt vba Aug. Et rōnez aliā addūt theologi q̄re hec tria reiterāda nō sūt. qm̄ ī quolz illor triū collatōe īprimit̄ aīa caract̄ q p mō ē ab aīa separi nō pōt. In alijs āt sacris nō īprimit̄ caracter. ⁊ ideo post mōtē nō remanēt: ⁊ p ɔn̄s reiterari pnt. glo. āt sup dicto. c. licite. 3z. q. 7. dic̄ aliam rōnem. vz. q per baptismū imortale imortali copulat̄. s. aīa deo: sed per mr̄imoniū mortale mortali. s. corp' corpori cōiungit̄: mors āt nō hz ptātem ī aīa nec in deo: sed bn̄ in corp': iō mr̄imoniū morte dissoluit̄ nō āt baptism'. Inde notauit Hugolinus q Lazarus de quo dr̄ in euāgelio sequenti. s. Joan. ii. c. Post resuscitationē suā vxorē suā repetere nō potuisset: nec eā sed si iungi in mr̄imonio voluisset. oportuisset illos denuo ɔhere. Et hāc snīaz approbāt cōit̄ theologi omnes. q̄re ⁊c. ¶ Quātū ad tertiā ve. dico q de hoc sūt diuerse opiniones. Quidā dicūt q sic: ⁊ rō hec ē. qm̄ q̄cūq3 īmālia ⁊ īcōruptibilia vniunt̄ īmālibus ⁊ incorruptibilibus illa p mortez nō separāt̄: sz p religionem xp̄ianā fuor dei claustralium aīa vnit̄ deo q̄ sunt incorruptibilia ⁊ eterna. ergo ipsa per mortem nō poterunt separi. Ista rō sumit̄ ex glo. sup. c. licite. 3z. q. 7. quo ad maiorē: sz minorē pbāt. vz. q aīa dō ɔiungat̄. nā aīa q̄tū ad rōnalē ɔiungit̄ deo p obedientiā: q̄tum ad irascibilem p paupertatē: ⁊ q̄tum ad cōcupiscibilē p castitatem. Cum ergo mortuo religiosi corpore aīa immortalis remaneat sequit̄ q remaneāt oīa q̄ erant in ipsis potentijs aīe. ⁊ per ɔn̄s ī rōnali remanebit obedientia ⁊c. Ista rō pax valet. qm̄ nō oz oīa q̄ in

vita p̃senti anime ĩfuerũt post mortẽ reperiri ĩ ea: qm̃ aliuz hʒ essendi modũ post vitã p̃ntem q̃z ĩ vita: vt dic̃ btũs Tho. parte .1.q.89. Nec ꝯparo baptismi ⁊ aliorꝫ duorꝫ sacrorꝫ.s. ꝯfirmatõis ⁊ ordinis ⁊ religionis valet. qm̃ in illis ip̃mit̃ ĩ aĩa caract̃ ĩdelebilis: nõ sic ĩ assumptõe hitus religionis: ⁊ q̃zuis aĩa per religionẽ deo ꝯiungat̃: talis tñ ꝯiunctio nõ est nisi p̃ statu vie. vnde multa sunt in via qb⁹ aĩa iungit̃ deo: q̃ tñ nõ remanent in aĩa post mortẽ sic pʒ de fide ⁊ spe ⁊ alijs mult̃. Et rõ ẽ. quia talis ꝯiunctio nõ ordinat̃: nisi p̃ statu vie. Jõ ẽ alia opĩo vʒ. q̃ religiosus resuscitatus nõ tenet̃ redire ad religionẽ cũ illud votum dũtaxat dũ vixerit sit emissum. ⁊ iõ absoluit̃ p̃ mortem. Addũt tñ q̃ talis ingratissimus eẽt si vellet seculo deseruire. redeat g° talis ad p̃mã vel ẽt regulã arctiorẽ. quare ⁊c̃. Nos supplices deũ exorabimus: vt in resurrectione futura eũ videẽ p̃ gloriã possimus: ⁊ hic p̃ grãm Amẽ.

¶ Feria .6ª. q̃rte dñice d̃ amore. s̃mo XXXI.

d Iligebat autem iesus

Marthã ⁊ Mariã sororẽ ei⁹ ⁊ Lazarũ. Joã. xi. c. Quãuis in operib⁹ dei erga humanã nãm sũmopere dei amor clarescat. tamẽ hodierna sc̃i euãgelij lectione amor quidã p̃ticularis ostẽdit̃r. dum d̃r. diligebat Jesus ⁊c̃. Et lʒ multa exordiri possem⁹: tñ breuitatis cã in p̃dictis verbis tres de amore cõsideratõẽs ꝯtẽplemur. vʒ. Amoris diuini siue xp̃i Jesu feruentissimã cõicationem Amoris p̃prij innũlẽ fructificationẽ. Amoris p̃ximi singularem ordinationem.

¶ De diuino amore ⁊ Jesu dulcissimi dilectione Consideratio. I.

p Rimo diuini amoris siue Jesu xp̃i feruẽtissimã cõicationem videamus. Ubi tres ꝯclõnes more nostro faciam⁹. vʒ. ¶ Prima ꝯclõ est ista. Lʒ diuinus amor eq̃lit̃ i oĩbus diffũdat̃ signa tñ dicti amoris nõ eq̃lr ĩ oĩb⁹ reperiunt̃. ¶ Scd̃a ꝯclõ ẽ ista. Amor diuin⁹ adeo est p̃fect⁹: vt amãtem trãsformet: ⁊ plures i eo gnãt effectus. ¶ Tertia ꝯclõ ẽ ista. Diu⁹ amor lʒ vndiq̃ diffũdat̃: in voluntate tñ humana getat̃.

¶ De diuino amore ĩ se: ⁊ ei⁹ signis. Cõclusio. I.

a Ccipe p̃mã ꝯclõnem. vʒ. Lʒ diuinus amor eq̃lit̃ in oĩbus diffundat̃: signa tamẽ dicti amoris non equaliter i omnibus reperiunt̃. Ubi tres igram⁹ ve. vʒ. ¶ Prima ve. ẽ. An de⁹ oĩa eq̃lr diligat. ¶ Scd̃a vi. est. q̃s ẽ i hac vita a xp̃o Jesu mag̃ dilect⁹. ¶ Tertia ve. q̃ sũt signa diuini amoris. ¶ Quãtũ ad p̃mã dico q̃ dei amor ẽ duplex. nõ tñ realit̃: sʒ rõne vl' formalr diff. rẽs. vʒ. amor absolut⁹ ⁊ amor respectiu⁹ Amor absolut⁹ ẽ diuina volũtas ꝯformata ĩtellectui diuino practico. ⁊ talis amor respicit ordinẽ nãe create absolute p̃ut a deo condita est. ⁊ q: quęq3 creatura deus bonũ ẽ: ⁊ vnũq̃dq3 p̃ticipat nãm boni vt sic. ideo de⁹ vt sic eq̃lit̃ oĩa diligit. nec i hoc ẽ distinctio iudei: greci: xp̃iani: ⁊ sic d̃ alijs. Sap. xi. Oĩa diligis q̃ sũt: ⁊ nihil odisti eorꝫ q̃ fecisti. Amor respectiu⁹ respicit ordinẽ nãe vt conformat̃ cum voluntate dei: ⁊ q: nõ omnes cõformant̃ cum diuina voluntate sic nõ oẽs eq̃lr amat: ipso testãte. q̃ fecerit fngt voluntatẽ p̃ris mei q̃ in celis est: ipse meus p̃r mr̃ ⁊ soror est. Hec sñia colligit̃ a Damasceno sup illo v̄bo apostoli .1. Thi. 2. De⁹ vult oẽs hoĩes saluos fieri. Sed inq̃es p̃r Ambrosi: ista sũt mihi valde dubia: ⁊ volo tibi oñdere q̃ deus nõ amet ista iferiora. voluntas. n. eius vilescẽt si amaret ista trãsitoria. sicẽ intellectus diuin⁹ vilesceret si hec singularia itelligeret. vt ait Auerrois. Arguo igitur sic. Ubicũq3 nõ reperiunt̃ cõditiones veri amoris: ibi nõ reperit̃ p̃prie amor: sʒ in deo nõ reperiunt̃ cõditiones veri amoris. ergo nec verus amor. cõsequẽtia nõ cũ maiori. Minor ãt p̃bat̃ auc̃te. Dionisij d̃ diuinis nominibus. c. 4. vbi dic̃. Uerus amor amãtem ex̃ se põit: ⁊ eũ quodãmõ i amatũ trãsfert. sed incõueniens ẽ vt de⁹ ex̃ se sit posit⁹: ⁊ in alia trãsferat̃. ergo ⁊c̃. Jtez amor dei est etn̄us: sʒ alia a deo nõ sunt etn̄a. ergo si illa amat nõ amat nisi vt i seipso. sed quecũq3 sũt in eo nõ sũt alia ab eo. ergo d̃s nõ amat alia a seipso. Jtem si amat creaturas: aut amat amore cõcupiscẽtie: aut amicitie. Nõ cõcupiscentie: q: nullo indiget vt. p̃s. ait. Dñi est t̃ra ⁊c̃. nec amore amicitie. q: talẽ ad creaturas irrõales hr̃e nõ põt. ergo nõ amat oĩa. Jtẽ arguo auc̃te. ait p̃s. Odisti omnes q̃ operãt̃ iniquitatẽ ⁊c̃. g° nõ oĩa amat. Aĩa mea bñ dicis. tñ regulã hãc accipe gñalem q̃ amor nr̃ nõ ẽ sic amor dei. nã volũtas nr̃a ñ est cã bonitatis rex: sed ab ea mouet̃ sic ab obiecto. vñ bonitas rei s̃m nãm: vel estimata bonitas mouet voluntatẽ nostrã: vt alicui bonum velimus: sʒ amor dei est causãs ⁊ fundãs bonitatem in rebus. ⁊ ideo voluntas dei. q: omnia bona sr̃: oĩa absolute eq̃lit̃ amat. Et ideo ad tuã rõnem intellige sensuz Dionisij. nihil. n. ẽ aliud amãtem ex̃ se poni ⁊ trãsferri in amatũ. nisi amato velle bonum: ⁊ p̃ p̃uidẽtiã suã operari sicẽ ⁊ sibi. ⁊ hoc ẽt cõpetit amori diuino. oĩbus. n. vult absolute aliq̃d bonũ. ⁊ per p̃uidentiã suã operat̃ in oĩbus absolute. ¶ Ad scd̃am tuã rõnez dico q̃ lʒ creature nõ sint etn̄e nisi i deo: tñ q: sic ab etn̄o nãs omniũ rerum in p̃prio earum genere ⁊ cõditione cognouit: eadẽ rõe amauit. exẽplum. Nã nos per silitudines rex q̃ in nobis sr̃ cognoscim⁹ res i seipsis existẽtes: ⁊ cognitas amam⁹. sic ⁊ deus per silitudines ⁊ ideas rex cognouit oĩa ab etn̄o: ⁊ vidẽs eax bonitatem ab etn̄o oĩa dilexit ¶ Ad t̃tiã dico q̃ de⁹ nõ põt amare creaturas irrõnales amore amicitie: q: amicitia nõ potest hẽri nisi ad rõnales creaturas ĩ quibus conuenit eẽ redamationẽ ⁊ cõicationẽ in operibus vite. in quibus contingit bene vel male euenire s̃m fortunã vel felicitatem irrõnalia ãt redamare nõ p̃nt deũ: nec hr̃e cõicationẽ vite q̃ deus viuit: vt pʒ. Et cũ amor p̃fecte diuidat̃ in amorem amicitie ⁊ concupiscentie ⁊ deus creaturas nõ amet irrõnales amore amicitie relinq̃t̃ q̃ eas amet amore ꝯcupiẽ nõ q̃ eis indigeat: sʒ inq̃ztũ eas ordinet ad rõnales creaturas et ad seip̃m. ⁊ hoc facit ex plenitudine sue bonitatis: nõ idigẽtie. ¶ Ad vltimã tuã rõnẽ dico q̃ nõ est inconueniẽs vnũ amare ⁊ odire diuersis respectib⁹.

Sic eni ait Aureli⁹ Aug. Diligēdi sūt hoīes vt eo
rū nō diligant̄ errores. sic de⁹ pctōres amat inq̄ztū
natura ab ipso sūt: sꝫ inq̄ztū pctōres ab ipso nō sūt:
sed ab ipso defecerūt: ⁊ illos odit. Contētor ingt aīa
de hac q̄ōne sꝫ valde dubito de p̄ncipali veritate.
vꝫ an eq̄lr oīa amet. hoc mihi videtur ꝙ non amet
aliquo mō oīa eq̄lr. Nā Aug. sup Joā. s. t aït. Oīa
diligit de⁹ q̄ fecit. ⁊ int̄ eas magis diligit creaturas
rōales: ⁊ de illis āpli⁹ q̄ sūt mēbra vnigeniti filij sui
⁊ multo magis vnigenitū suū. hec ille. ecce q̄ꝫ clare
ponit ieq̄litatē amoris diuini. Dico aīa mea ꝙ de⁹
nō amat vnū magis q̄ꝫ alterꝝ. i. maiori itēsione act⁹
amoris. imo vno ⁊ simplici actu volūtatis vno mō
se sēp diuīs oīa amat. sꝫ ieq̄lr itelligit̄ amare: q: ma
ius bonū vult vni q̄ꝫ alteri. vni aūt sic vult ⁊ nō al
teri: sm̄ ꝙ repit in illis ꝯformitatē in amore sui. et
sic itelligūt̄ auctoritates hoc oñdētes. vn̄ hoc bonū
q̄ᵭ est dare vitā etnā vult dare Petro: q: repit eū
ꝯformē sue volūtati. s. figni. ⁊ Joām non vult dare
hoc bonū q: nō repit cū sic dispositū. ⁊ iō xp̄m deū
sup oēs creaturas dilexit: q: ei maiora bona contu
lit. s. nomē q̄ᵭ est super omne nomen. itē esse victo
rē diaboli. Jsa. 9. Factus est p̄ncipat⁹ super hume-
rū eius. Itē ꝙ esset humanitas in ipo vnita diuini
tati: ⁊ sic de alijs. Hec etiam ponit btūs Tho. p̄ma
parte sūme. q. 128. ⁊ duabus q̄ōnib⁹ seq̄ntibus. Ista
ubi sufficiāt pro p̄ma veritatē. ¶ Quātū ad secū-
dā veritatē dico ꝙ quatuor sūt gn̄a hoium in hoc
mundo quos deus p̄maxime diligit. vꝫ. pctōres. et
hi figurant̄ per Lazaꝝ. secūdo icipiētes: ⁊ hi p̄ apo
stolos: tertio proficiētes: ⁊ hi per Marthā. q̄rto p̄-
fecti: ⁊ hi per Mariā designant̄. ¶ Primo tn̄ q̄ꝫ di
ligit deus pctōres figuratos per Lazaꝝ. Nā Laza
rus velatā habuisse faciē describit̄: ligatus manus
⁊ pedes. q̄triduanus ⁊ fetēs velatā q̄dē faciē pctōr
habet cū nec deū quē offēdit: nec penā quā icurrit.
nec bona q̄ p̄dit ꝯsiderat. Ps. Noluit itelligere vt
bn̄ ageret. Jsa. 6. c. Excecā cor populi huius ⁊ au-
res eius aggraua: ⁊ oculos ei⁹ claude ne forte ocu-
lis suis videant: ⁊ corde suo intelligāt ⁊ ꝯuertant̄ ⁊
sanē eos. ⁊. 59. c. ponit q̄ᵭ idē talibus secutū sit: di-
cens. Palpauim⁹ sicut ceci parietē: ⁊ q̄si absq̄ꝫ ocul̄
attractauimus. īpegimus in meridie q̄si ī tenebris:
⁊ in caliginosis q̄si mortui. Et trenoꝛ. 4. c. Errauē
rūt ceci in plateis: polluti sūt sāguine. Inde dn̄s de
phariseis Math. 15. c. dicebat. Sinite illos: ceci sūt
⁊ duces cecoꝝ. si cecus ceco ducatū p̄stet: ambo ī fo
ueā cadūt. Audi apl̄m ad Ephe. 4. Nō ambuletis
ingt sicuti ⁊ gentes ābulāt in vanitate sensus sui: te
nebris obscuratū hn̄tes itellectū: alienati a via dei
per ignorantiaꝫ q̄ est in illis p̄pter cecitatem cordis
ipoꝝ: q̄ desperātes semetipsos tradiderūt impudici
tie in operationē oīs immunditie in auaritiā. vos autē
nō ita didicistis xp̄ꝫ ⁊c̄. ¶ Scdo Lazar⁹ ligat⁹ erat
man⁹ ⁊ pedes. sic peccator in oibus opibus bonis.
Sap. 17. Una cathena tenebraꝝ oēs colligati erāt.
Ide Jsa. 58. ait. Si abstuleris de medio tui cathenā
⁊ desieris digitū extēdere: ⁊ loq̄ q̄ᵭ nō p̄dest. cū ef-
fuderis esurienti aiam tuā: ⁊ aiam afflictā repleueris:
orietur in tenebris lux tua: ⁊ tenebre tue erūt sicut me

ridies: ⁊ requiē tibi dabit dn̄s deus tuus semper: ⁊
replebit splendoribus aiam tuā ⁊ ossa tua liberabit
⁊ eris quasi hortus irriguus: ⁊ sicut fons aquarum
cui nō deficiēt aque ⁊c̄. ¶ Tertio Lazarus quatri
duanus erat: ⁊ peccator quatriduanus efficit̄ in cō
suetudiē peccati. p̄mus eni dies est delectatio pec
cati. secūdus cōsēsus peccati. tertius operatio pcti.
⁊ quartus ꝯsuetudo. hic etiā est ille lapis qui hodie
suppositus Lazaro describit̄. vn̄ glo. sup illo v̄bo.
⁊ lapis suppositus erat ei: ait. difficulter surgit quē
moles male ꝯsuetudīs p̄mit. ¶ Quarto Lazarus
fetens erat: q: peccata nostra fetēt apud deū ⁊ scōs
Ps. Disperierunt in endor facti sūt vt sterc⁹ terre.
endor dicit glo. fons gn̄ationis carnalis est: ⁊ meri
to facti sūt vt stercus terre: qm̄ carnalibus dediti ni
hil aliud q̄ꝫ secūditatem carnalitatis p̄ducūt. Audi
Eccle. 9. Non des mulieri potestatē aīe tue ne in-
grediatur in virtute tua ⁊ ꝯfundaris. Ne respicias
mulierē multiuolā: ne forte icidas in laqueos illi⁹.
cū saltatrice ne assiduus sis: nec audias illā: ne forte
percas in efficacia illius: ne des fornicarijs aiaꝫ tu
am in vllo: ne perdas te ⁊ hereditatem tuaꝫ. Noli
circūspicere in vicis ciuitatis: ne oberraueris ī pla
teis illius. Auerte faciē tuam a muliere cōpta. ⁊ ne
circūspicias speciē alienā. p̄pter speciē enim mulie
ris multi perierūt: ⁊ ex hoc ꝯcupiscētia quasi ignis
exardescit. Omnis mulier q̄ est fornicaria quasi ster
cus in via ab omnibus preteruntibus conculcabi
tur. Speciē mulieris aliene multi admirati sunt et
reprobi facti sūt ⁊c̄. Jude. i. Macha. 2. c. dicit̄. Glo
ria eius scilicet peccatoris stercus ⁊ vermis. hodie
extollitur ⁊ cras nō inuenit̄ ⁊c̄. Hos igit̄ pctōres
q̄ꝫdiu sūt in mūdo diligit deus. diligebat eni ait tex
tus hodiernus: dn̄s Lazaꝝ. i. peccatorē figuratum
per Lazaꝝ. Audi Aug. 4. de trin. Diligis inquit
nos dn̄e peccatores ⁊ fetidos ⁊ sepultos: ⁊ tantum
diligis vt lachrymeris ⁊ spiritu turberis vt clames
oēs vt moriaris. ideo valida spes est mihi in te ꝙ
sanabis egrotū: viuificabis impiū: suscitabis edu-
cens sepultum: fetidū faciens redolentem. hec ille.
Ubi nota aīa ꝙ tribus de causis amat deus pecca
tores. vꝫ propter fragilitatē humane conditionis.
Propter aduersariū nostre saluationis. Et p̄pter
exhibitionē large donationis. ¶ Primo igꝫ amat
deus peccatores propter fragilitatē humane cōdi-
tionis. Audi dn̄m cōpatientē nostre fragilitati. Jo
an. 6. Misereor ingt super turbā: q: ecce iā triduo
sustinent me nec habēt q̄ᵭ mādicēt. turba hec pec
catoꝝ multitudinē significat. Triduum hoīs facul-
tates ostēdit. s. velle: scire: ⁊ posse: que ī miseris pec
catoribus deficiunt: nisi supplcat pietas creatoris.
Quomodo queso miser peccator bonū vellet nisi di
uina pietas adiuuaret: ad Ro. 8. Non est volētis
neq̄ꝫ currentis. sed dei miserentis. quomō in opus
bonuꝫ exiret cum sit ligatus manus pedesq̄ꝫ: Au-
di Jsa. 41. Ego ingt dn̄s apprehendens manū tu-
am ad cooperandum ne timeas: q: ego adiuui te.
quō insuper reuerti ad viam dei sciet cum sit vela
tus faciē: ps. Dn̄s illuminat cecos. ⁊ ideꝫ. Nisi q:
dn̄s adiuuit me paulomin⁹ hitasset in inferno aīa

mea. Et idē. Quēadmodū pr̄ miſeꝛ filioꝝ miſertꝰ ē dñs timētibꝰ ſe. qm̄ ipſe cognouit figmētū nr̄m: recordatꝰ ē qm̄ puluis ſumꝰ ⁊c. ¶ Scđo amat ds pctõres ī hac vita, ꝑpter aduerſariū nr̄e ſaluatõis. pͥmo Macha. 4. ca. Quõ poterimꝰ reſiſtē: dixerūt illi ſāen machabei: niſi tu adiuues nos? ⁊ Apoc. 13. Quis ſilis beſtie? ⁊ qs poñt pugnare ꝯ eā: q2 datū ē ei os loq̄ns magna ⁊ blaſſemias. ⁊ data ē ei ptās ī oēꝫ tribū ⁊ ꝑplꝫ ⁊ liguā ⁊ gētē ⁊c. Et Job. 41. Nõ ē ptās ſup t̄rā q̄ ꝯpeꝛ ei. Et iõ xp̄s fragilitati hūane ex vna pte ꝯpatiēs: ⁊ ex altera ptātē diaboli cõſiderās miſeꝛ pctõꝛibꝰ ⁊ amat illos. Jn̄ Math. 10. c. dr̄. Cõuocatꝭ diſcipulꝭ ſuis dedit eis ptātē ſpūūꝫ imūdoꝝ vt eijcerēt eos. Silꝛ dr̄ Marci. 3. c. vbi dr̄. Dedit Jeſus ptātē diſcipulis ſuis curādi īfirmitates: ⁊ eijciēdi demonia. ¶ Tertio amat pctõꝛes ꝑpter exhibitõem large donatõis. Quid. n. q̄ſo debuit facē xp̄s ꝑ pctõꝛibꝰ qđ non fecerit? Cõſidera natiuitatis horā vſq3 ad vite t̄minū. Quid aliud q̄ꝫ penas īto lerabiles īuenies? ps. Ego in laboꝛibꝰ a iuuētute mea. Audi Aug. ꝯ q̄nq3 hereſes. Cum eēs iqt inimicꝰ prī: recõciliaui te ꝑ me. Cum inter ſiluas ⁊ mõtes errares: q̄ſiui te: humeris meis appoſui te: laboꝛaui: ſudaui: caput meū ſpinis oppoſui. manꝰ meas clauis obieci: lācea latꝰ meū pfoꝛauit: vt iūgerē te mihi ⁊c. Inde Paulꝰ ad Heb. 2. Debuit ꝑ oīa frībꝰ ſilari vt miſericoꝛs fieret. Et ca. 4. ait. Nõ hēmꝰ pontificē q non poſſit ꝯpati īfirmitatibꝰ nr̄is tētatū ꝑ oīa ⁊c. exēplū iudicis crudeliſſimi ꝑpter ierpicuiā toꝛmētoꝝ. q̄re ⁊c. Et ſic p3 pͥmū hoīum genꝰ amatoꝝ a xp̄o. ¶ Accipe 2. genꝰ: ⁊ hi ſūt īcipientes ī via dei ambulare ſignificati ꝑ aplõs. Audi qđ hodie dicat dñs. Lazarus moꝛtuꝰ ē ⁊ gaudeo ꝑpter vos vt credatis. ecce iā gaudet dulciſſimꝰ Jeſus de ſigno qđ facturꝰ erat quo ſciebat aplõs aīari ad īceptū opus in via dei. Facit eni deꝰ cū īcipiētibꝰ ſicut capitaneꝰ cū militibus nouis. ponit. n. illos ī armoꝝ pulcherrimis ꝑlijs vt aīcnꝛ. demū cū edocti fuerit ad atrociſſima pͥlia oꝛdīat ⁊ illis īmiſcet. ſic ⁊ ds. pͥmo. n. īcipiētibꝰ pulcherrima ſcõꝝ geſta añ oclõs ponit vt exemplo eoꝝ aīentꝛ velle. poſtea qñ expediens fuerit ꝑ xp̄o moꝛi. Jn̄ petrꝰ paratꝰ ſuīgt in carcerē: ⁊ ī moꝛtē tecū ire. ⁊ alij diſcipuli: eamꝰ iq̄ſit ⁊ moꝛiamur cū eo. ſ3 de hoc īfra dicemꝰ ⁊c. ¶ 3m genꝰ amatoꝝ a xp̄o ſūt pficiētes ī Martha figurati. vidēs. n. deꝰ aīā iā ī ſuo amoꝛe feruētē: iā circa illā āplꝰ nõ laboꝛat ſ3 ī illa tm̄ delectatꝛ. exēplo capitanei milites ſuos iā exptos ⁊ ꝓbos ſignis ⁊ clamoꝛibꝰ excitat. Cū võ aīan fuerint: ⁊ viriliꝛ eos agē cernit. pſunū ꝯgaudet. Luc. 15. Gaudiū ē āgelis dei ⁊c. ¶ Quartū genus amatoꝝ a xp̄o ſūt pfecti: l3 rari ſint. ⁊ hi figurantꝛ ꝑ Mariā. de quoꝝ nūero cātādo ⁊ pſallendo dicebat aplſ ad Gal. 2. c. Viuo āt iā nõ ego viuit āt ī me xp̄s. Jn̄. c. 4. eadē eplā ait. Si ſpū viuimus ſpū ⁊ ambulemꝰ. q̄re ⁊c. Et hec ſufficiāt ꝑ ſecūda vitate. ¶ Quātū ad t̄ciā vl. dico q ſic ſunt q̄moꝛ gn̄a hoīuꝫ quos ī hoc mūdo diligit xp̄s ita cuilibet gn̄i ſpālia ſigna diui amoꝛis aſſignari pñt. Quamoꝛ. n. ſūt ſigna amoꝛis ī pctõꝛibꝰ. pͥmū ē cognitio pctī 2m detectio vulneris. t̄ciū ſatiſfactio. ⁊ q̄rtū ſancta ꝯuerſatio. Pͥmū inq̄ ſignū dr̄ cognitio pctī. audi Senecā ad Lucillū eplā. 28. Initiū inqt ſalutis eſt cognitio pctī. Egregie mihi Epicurꝰ hoc dixiſſe vr̄. nā q peccare ſe neſcit coꝛrigi nõ vult. deprehēdas te oꝫ añq3 emēdes. Audi Aug. ī ꝓhemio q̄rti de trini. Laudabilioꝛ iqt ē aīa cui nõ eſt īfirmitas ꝓpꝛia: q̄ꝫ q ea nõ reſpeciēs menia mūdi: vias ſiderū: fūdamēta t̄raꝝ: ⁊ faſtigia celoꝝ ſcrutatꝛ: hec ille. Audi ⁊ Greg. 35. moꝛalꝛ. Quāto qs iqt minꝰ ſe videt tāto minꝰ ſibi diſplicet. Et q̄to maioꝛ lumē gr̄e recipit: tāto amplꝰ rephēſibilē ſe eſſe cognoſcit. Audi ⁊ Hug. li. ſuo pͥmo de aīa. Fruſtra. n. ait coꝛdis erigit oculū ad vidēdū deū q nondū idoneꝰ eſt ad vidēdū ſeipſū. Pͥus. n. ē vt cognoſcas inuiſibilia ſpūs tui q̄ꝫ poſſis eē idoneꝰ ad cognoſcēda īuiſibilia dei: ⁊ ſi nõ potes te cognoſcē nõ pſumas apphēdere ea q̄ ſūt ſup te. Precipuū ⁊ pͥncipale ſpeculū ē ad vidēdū deū: aīus rõnalis īueniens ſeipſū. Melioꝛ es ſi teipſū cognoſcas q̄ꝫ ſi te neglecto curſus ſiderū: vires herbaꝝ: ꝯplexiones hoīuꝫ naſ aīaliuꝫ: celeſtiū hoīuꝫ ⁊ t̄reſtriū ſciam hr̄es. multi. n. multa ſciūt ⁊ ſeipſos neſciūt: cū tn̄ ſūma phīa ſit cognitio ſui. hec ille. ¶ Scđm ſignū amoꝛis dei ī pctõꝛe eſt detectio vulneris. nõ eni ſufficit ſuā nouiſſe īfirmitatē: niſi q̄tot9 poſſibile fuerit illa medico ſpūali oñdatꝛ: cū oībꝰ circūſtātijs oppoꝛtunis de pniā. diſ. 5. c. ꝯſidēt. ps. Qm̄ iniqtatē meā āñūciabo ⁊ cogitabo ꝑ pctõ meo. Et idē. Dixi ꝯfitebo: aduerſū me iniuſticiā meā dño: ⁊ tu remiſiſti ipietatē pctī mei. audi Greg. in paſtoꝛali. Vulnera īquit clauſa plus cruciāt. nā cū putredo q̄ īteriꝰ feruet eijcitꝛ ad ſalutē doloꝛ apitꝛ. ⁊ Ambꝛ. ſup Bti īmaculati. Ceſſat igt vindicta diuina ſi ꝯfeſſio pueniat hūana ⁊c. ¶ Tertiū ſignū amoꝛis dr̄ ſatiſfactio. ⁊ qđ ſit. audi Aug. ī ſolilogis. Satiſfactio qđ eſt: eſt cāꝫ pctõꝝ excidē: et ſuggeſtionibꝰ eaꝝ aditū nõ īdulgere. ⁊ hic eſt vnus modꝰ ſcđm Aug. audi Greg. in paſtoꝛali. Neq3 igt ſatiſfacimꝰ ſi ab iniqtate ceſſamꝰ niſi voluptates q̄s quoq3 dileximus ecõtrario oppoſitis lamētis īſeq̄mur. hec ille. ⁊ hic eſt aliꝰ modus ſcđm Greg. audi ⁊ Leonē papā in ſermone de ieiunio. Oꝛoni igt ꝑpiciatio dei q̄ritꝛ. ieiunio ꝯcupiſcētia carnis extīguitꝛ: elꝛ̄ynis pctā redimūtꝛ ſilq3 ꝑ oīa dei imago in nobis renouatꝛ. hec ille. Et iſte eſt aliꝰ modus ſatiſfaciēdi ſpālioꝛ. ¶ Quartū ſignū dr̄ ſcā ꝯuerſatio. qm̄ vt Iſidoꝛꝰ li. 2. ſoliloqoꝝ ait. Scā ꝯuerſatio ꝯfūdit inimicū edificat pximū ⁊ glͥficat deum. audi Senecā ad Lucilꝛ. Nulla igt res magis aīos īduit honeſtos: dubioſq3 ⁊ in prauū declinabiles reuocat ad rectū: q̄ꝫ bonoꝝ viroꝝ ꝯuerſatio. Paulati eni deſcēdit ī pectoꝛa: ⁊ vim pceptoꝝ obtiet: freq̄nter aſpici ⁊ freq̄nter audiri. Et hec ſufficiāt q̄tū ad pͥmū genus. ¶ Accipiamꝰ ſcđm. vbi nõ q alia q̄tuoꝛ ſigna ſunt qbus vnuſqſq3 in via dei ābulare īcipiēs cognoſcitꝛ v3. xp̄m oībus rebꝰ añponere. ſe vilē reputare: mūdū ⁊ ſuas diuitias ſpernere. crucē xp̄i in coꝛde retinere. ¶ Pͥmū inq̄ ſignū ē xp̄ꝫ oībꝰ rebꝰ añponē. Et rõnē aſſignat Ambꝛ. ī quodā ſmone. Oīa iquit hēmꝰ in xp̄o: ⁊ oīa ī nob xp̄s. ſi vulnere curari de-

sideras: medicus est. si febribus estuas: fons est: si grauaris iniqtate: iusticia est: si idiges auxilio: virtus est: si mortem times: vita est. si tenebras fugis: lux est: si celu͂ desideras via est: si cibu͂ q̄ris: alimentu͂ est: hec ille. Inde ille magnus Paulus ad phil. 3. ait. Oia arbitror vt stercora: vt xp̄z lucrifacia͂. ¶ Accipe .2m. signu͂. v3. se vile͂ reputare. Eccl. 3. Quanto es magnus humilia te in oib9: 7 cora͂ deo inuenies gratia͂. ps. Ut iumentu͂ fact9 su͂ apud te. Inde aia clama͂ ad dn̄m. trenoꝝ. 1. c. Uide dn̄e 7 ɔsidera: qm̄ facta su͂ vilis. s. ꝑpter amore͂ tuu͂. Et Hester. 8. c. Tu scis igt dn̄e ifirmitate͂ 7 necessitate͂ mea͂ ꝙ abhominor signu͂ suꝑbie 7 glie mee: qd͂ est suꝑ caput meu͂ i die ostētatiōis mee. ¶ Accipe tertiu͂ signu͂. s. mu͂du͂ 7 suas diuitias spnere. Audi Hiero. de diuitib9 ex suis diuitijs gliaꝫ q̄rētib9. vbi sic ait. Sed qm̄ mihi nūc de his q i caducis suis diuitijs gliant̄: qꝛ q̄da͂ fetide carnis postmodu͂ i cinere͂ reuersure nobilitate: potētia: 7 dignitate: vna 7 leui siqdē auriū quoruda͂ stultoꝝ hoium insufflatione extollunt̄: 7 alios ɔtēnēdos depinūt: ac se ob hoc credu͂t illa͂ attingē gloria͂ qua͂ solis hoib9 7 mu͂di cōtēptorib9 pius dn̄s ꝑparauit. Smo ē: qd de his vt ɔuenit differa͂ ne vos ad celoꝝ regna diuitiaꝝ uincere festinens: qm̄ facilius est tra͂sire camelu͂ p foramē ac9: qꝫ diuitē itrare i regnu͂ celoꝝ. nō mea verba sūt: s; xp̄i. Si hec reuocabilis est snīa: iust9 oino de9 nō est. Celu͂ ingt 7 terra transibu͂t: vba āt mea nō tra͂sibu͂t. Ululate vos o miseri vēto instabilis fortune nobiles 7 potētes: q alios tanq̄ꝫ ignobiles cōculcatis: qꝛ huius mu͂di vanitatib9 honoruq̄ꝫ 7 falsaꝝ dignitatu͂ saucijs obcecati cu͂ vite vr̄e breuissima tela succidetur 7c. Et multa pulchra ponit qualit̄ cu͂ diuite epulone in inferno cruciabu͂t̄. Inde pp̄ha͂ ad diuites clamat. Diuitie ingt si affluāt: nolite cor apponere. Audi eun dē Hiero. i exhortatiōe de paupertate imita͂da. Imitatores ingt paupertatis estote. vt seq̄mini vestigia ꝑus: qui cu͂ in forma dei esset: portās oia vbo virtutis sue in cui9 domo su͂t diuitie 7 gloria: semetipsu͂ exinaniuit forma͂ serui accipiens 7 paup 7 iops fuit. nat9 est paup 7 plusq̄ꝫ iops fuit quousq̄ꝫ vixit: pauꝑrimus mortuus 7 sepult9 est. vn̄ vulpes ingt idē foueas hn̄t: 7 volucres celi nidos: fili9 aūt hois nō h3 vbi caput suu͂ reclinet. Apl̄s ēt iubet nō portare sacculu͂ neq̄ꝫ pera͂: 7 iuueni cōsuluit vēdere q̄ hēbat 7 paupib9 erogare. Si xp̄z deu͂ creditis: 7 nō falli posse eu͂ credit9: ip̄m seq̄mini. Impossibile ē diuitijs affluere 7 xp̄m seq. na͂ negat vt ɔtra misceāt̄ nō possum9 deo s̄uire 7 ma͂mone: aut ipi in fine deceꝑu͂t: aut ego fallor: q nō credu͂t mihi cum diuitie sue tra͂sierint in egestatē sentiēt. Diues hic quotidie splēdide epulabat̄ idut9 purpura 7 bysso s3 mortuus q Moysi 7 pp̄hete noluit credē i tormētis positus sēsit. Nemo militās deo iplicet se negocijs secularib9. nō saluabit̄ rex p multa͂ potētia͂ sua͂: nec diues in diuitijs suis. Nōne diuitijs cōiu͂cta est suꝑbia? 7 vbi suꝑbia est ibi pei9. nōne oia oriu͂tur mala ex suꝑbia ta͂q̄ꝫ vna radice? Cu͂ eni͂ diues fact9 ē hō 7 cu͂ multiplicata fuerit glia dom9 ei9: nōne suꝑbit? 7 cu͂ suꝑbierit nōne polluit̄ vie ei9 i oi tpe? Et tūc

sedēs in isidijs cu͂ diuitib9: in occulto cogitat vt interficiat inocentē. oculi ei9 in pauperē respiciu͂t: 7 isidiatur i occulto vt rapiat eu͂ tanq̄ꝫ leo i cubili suo 7c. hec ille. ¶ Accipe q̄rtu͂ signu͂ v3 crucē xp̄i in corde tenē. Exēplu͂ illius matrone q̄ ad sepulchꝝ dn̄i pre gaudio mortua est: 7 ta͂dē in corde ei9 repta3 est īris aureis scriptu͂. Jesus amor me9. Itē exēplu͂ tyra͂ni q du͂ in ꝑsecutiōe xp̄ianoꝝ de eoꝝ ɔsta͂tia miraret̄: ta͂dē corde xp̄iani cuiusda͂ apto. sculpta iuēta ē crux xp̄i. Et sic hēs q̄tuor signa icipictu͂. ¶ Accipe tertiu͂ genus dilectoꝝ a xp̄o. s. ꝑficientes. In his q̄tuor alia signa su͂t diuini amoris: ta͂q̄ꝫ q̄tuor sagitte eoru͂ cor vulnera͂tes. v3. augmētatio charitat̄. appetitus itensio: cordis dulcedo 7 mētis tra͂sformatio. ¶ Primu͂ signu͂ amoris tanq̄ꝫ p̄ma sagitta vulnera͂s ꝑficiētes dicit charitatis augmētatio. vbi accipe ista͂ vi. ꝙ q̄to qs i via dei ꝑficit ta͂to magis i eo charitas crescit. ad Ro. 5. Charitas dei diffusa ē i cordib9 nr̄is p sp̄m scm̄ q dat9 est nob. Et. j. Pe. 4. Añ oia charitatē ɔtinua͂ hn̄tes: qꝛ charitas opit multitudine3 petōꝝ. Et ad Phil. j. ait. Oro vt charitas magis ac magis abu͂det in scia 7 in oi sēsu: vt pbetis potiora: vt sitis sinceri 7 sine offēsa i diē xp̄i: repleti fructu iusticie p Jesu͂ xp̄3 in gl̄ia͂ 7 laudē dei. S3 quō charitas augeat̄ an. s. s̄m sua͂ essētia͂ an s̄m suu͂ existētia͂. an s̄m depurationē a suo ɔr̄io: 7 an p participationē sui subiecti maior est magne est difficultat̄. S3 vide in ɔflatili Fra͂cisci maronis di. 18. q. i. qm̄ pulchre tangit ista͂ ma͂3. ¶ Secu͂du͂ signu͂ dicit appetit9. s. hn̄di charitatē affectio. ps. Sitiuit aia mea ad deu͂ fontē viuu͂. Itē. quēadmodu͂ desiderat ceru9 ad fontes aq̄ꝝ: ita desiderat aia mea ad te deus. ¶ S3 hic q̄ri pōt an sit de necessitate ponē charitatē creata͂ in aia nr̄a. vide de hoc in Fra͂cisco di. 17. q. i. 7 de hac ma͂ nōuim9. s. feria sexta scde dn̄ice. ¶ Accipe t̄tiu͂ signu͂ cordis dulcedo. Audi Augu. li. ɔfessionu͂. Uer9 igt amor nō sētit amaritudinē: s3 dulcedinē: qꝛ soror amoris dulcedo: sicut soror odij est amaritudo. hec ille. gustato eni3 sp̄u desipit ois caro. ¶ Quartu͂ signu͂ est mētis tra͂sformatio. nam s̄m Dionysiu͂ de diuinis noib9 Amor diuin9 est extasi3 faciēs q tra͂sformat ama͂tē in ama͂tu͂. Audi Augu. sup ps. Duas igt ciuitates duo faciu͂t amores. Hieru̇s̄m facit amor dei. Babylonia͂ facit amor seculi. Interroget ergo se qsq̄ꝫ qd amet 7 inueniet vn̄ sit ciuis. hec ille. 7 hec sufficiāt quo ad t̄tiu͂ gen9. ¶ Quarti generis quatuor su͂t alia signa diui amoris. v3. cordis liq̄factio: ex corpis sēsus subleuatio: ɔtinua meditatio: a͂gelica visitatio. ¶ Accipe p̄mu͂. s. cordis liq̄factio. Cāti. 5. Aia mea liq̄fca͂ ē: vt dilect9 me9 locut9 ē. 7. c. i. ait. Indica mihi quē diligit aia mea: vbi pascas vbi cubes i meridie 7c. ps. Fcm̄ ē cor meu͂ ta͂q̄ꝫ cera liquescēs i medio vētris mei. ¶ 2m signu3 est ex sēsus corpis subleuatio: 7 hoc ꝑprie ē extasim facere. i. raptu͂. Rapt9 āt s̄m theologos ē eleuatio mētis ab eo qd ē s̄m na͂3 i illud qd ē ꝰ na͂3: vi vel v̄tute supioris nāe. Primo dicu͂: ꝙ ē q̄da͂ mentis eleuatio. vbi nō ꝙ tripliciter potest mens eleuari a sensibilibus istis. v3 ex ifirmitate: ab operatione diabolica: 7 a virtute dei. ¶ Primo ex infirmitate. sic ac

cidit in freneticis ⁊ mente captis: ⁊ talis ꝓprie nō ē eleuatio: sȝ a sensu ⁊ itellectu alienatio ⁊ hi quiqȝ vā dicūt ꝓpt' fātasie ioccupatū exercitiū. quo fit vt fide ipssiones facilit' suscipiāt a qb⁹ depēdent mo⁹ corpoꝝ naturales. ℂ Scdo pōt eleuari ab opatōe diabolica. pt.n. diabol⁹ ꝑsti igē sēsus hūanos: ⁊ aliq̄ fictitia ośderꝫ itellectui sicut accidit istis strigẜ q̄ aiunt se iuisse i forma catus vl' sil'e cū dn̄a accursij vl' zubiana: vl' quo alio vocabulo noiet'. qd̄ sub pcti mortal' pena ē ab eccl'a ꝓhibitū credē. 26. q. 5. p totū. Et talis visio nō ē ꝓprie mentẜ eleuatō sed poti⁹ depssio ⁊ deceptio. Tertio pōt eleuari vtute diuina. ⁊ i tali eleuatōe lȝ mēs a sensib⁹ corporis alienet': ⁊ i ɔtēplatione reꝝ occultaꝝ eleuet': nō tn̄ hoc est ɔ̄ nāȝ aīe: lȝ sit ṡ nāȝ. nāle. n. ē men hūane diuina ⁊ alta mysteria ɔtēplari. Et ṡȝ dicētes deū in vita hac posse videri p eēntiam oȝ dicē ɔ̄tnoꝛ ɔclōes. ℂ Pria ē ꝙ i tali eleuatōe oȝ mentē eleuari a cognitōe sensitiua: iō Paul⁹ i raptu suo dicebat: siue in corpe siue ext' corp⁹ nescio: ds̄ scit. Et rō ē qꝛ sēsatio ē corpoꝝ tm̄: de⁹ āt ē icorpore⁹. ℂ Scda ɔclō ē ꝙ opȝ mentē eē eleuatā ab oī fātasia ⁊ imaginatōe q̄ꝛ qd̄ p imaginatonē videt'. p aliquā spēm videt'. sȝ dei ṡm suā eēntiaȝ nulla pōt eē spēs repn̄tatiua. ℂ Tertia ɔclō est ꝙ opȝ ꝙ sit abstracta ⁊ eleuata ab oī spē itelligibili. qꝛ cū oīs spēs itelligibil' sit creata: ⁊ p ɔ̄ns finita: nulla tal' posit dei eē repn̄tatiā. Et posito ꝙ eēt aliq̄ spēs creata nll'a vr' melioꝛ q̄ȝ spēs sui ipsi⁹ aīe. sȝ claꝝ ē ꝙ p suā spēm deū nō videt. ergo ⁊c. ℂ Quarta ɔclō ē ꝙ lȝ de lege ordiata de⁹ i carne mortali p eēntiā videri nō possit: tn̄ pōt de ꝑuilegio spāli fieri. ꝙ i carne mortali hoc fieri nō possit. pȝ Exo. 33. Nō videbit me hō ⁊ viuet. ⁊ Jo. 1. c. Deum nemo vidit vnq̄ȝ. Qꝛ āt de ꝑuilegio possit appet i Moyse ⁊ Paulo put sētire vr' Aug. sup Gen. ad litterā. ⁊ i li. de vidēdo deū. de Moyse hr̄ī Nūeri. 12. Ore loq̄r ei ait dn̄s ad Aarō. ⁊ palā nō p enigmata ⁊ figuras: sȝ clar' ⁊ māifeste. Mo⁹ sniē ē btūs. Tho. pte. 1. q. 12. ar. 5. i solutōe scdi argumēti dicēs ꝙ de⁹ pter oēȝ ordinē mētes aliquoꝝ i carne viuētiū: sȝ nō sensib⁹ corpis vsqȝ ad visionē sue eēntie eleuauit. ⁊ ista ē cōis opio. Aliq tn̄ oppositū tenēt p deū Dionysij de mistica theologia q indoctos appellat q nosse dn̄t eū q posuit tenebras latibulū suū. Et h⁹ opionis fuit Durād⁹ ⁊ q̄ȝpl'es asserētes ꝙ q̄cūq̄ mēs i ɔtēplatōe ꝓfecerit nō pueniat ad cognitionē dei. Sȝ de hoc diximus⁹ fe. 5. ꝑme dn̄ice. Ista sufficiāt a d pm̄s. ℂ Tertiū signū vi ɔtinua meditatō. s. supioꝝ terenoꝝ: ⁊ infernoꝝ: supiora appetit. terrena spernit: ⁊ inferna metuit. ps. Meditatio cordis mei i conspectu tuo sp̄. Sȝ de hoc concl'one seqn̄ti. ℂ Tertiū signū ē āgelica visitatō: vt pȝ de Petro in carcē visitato ⁊ alijs. q̄re ⁊c.

ℂ De effectib⁹ diui amoris. Cōclusio. II.

Ecipe ṡaȝ cōcl'onē. vȝ. Amor diu⁹ adeo ē perfect⁹ vt amātē trāsformet i amatū ⁊ ples i eo gn̄et effect⁹. Vbi tres ingram⁹ vitates. vȝ. ℂ Pria vi. ē ista. quō amor vnit amātē cū amato. Scda vi. quō amor trāsformat amātē i amatū. ℂ Tertia vi. q sīt effect⁹ quos causat di amor i amātē. ℂ Quantū ad pmā dico ꝙ Aug. 8. de tri. ponit hāc doctrinā: dicēs. Amor ē q̄si iūctura q̄dā: duo aliq̄ copulās: vl' copl'are appetēs. duo āt sūt hic amās ⁊ amatū. Ad c⁹ dclarationē nō ꝙ duplr' vnit' amās cū amato: aut ṡȝ effcm̄: aut ṡm affcm̄. ℂ Primo vnit' amās cū amato scd̄z effcm̄. ⁊ tūc amor r̄grit p̄ntiā amati. Mouet. n. amor amātē ad q̄rendū ⁊ d̄siderādū p̄ntiā amati: q̄si sibi ɔuēiētē ⁊ ad se ptinētẜ. Cāti. 1. Judica mihi quē diligit aīa mea ⁊c. Nōne hoc expiētia discim⁹: cū quos amam⁹ absētes hēm⁹ de vie i diē suā p̄ntiā affectam⁹ ⁊ visos sūmope letāur⁹: certe experioꝛ idies. Audi pl'cherrimū dcm̄ Senece ad Lucillū. ꝙ freq̄nt' mihi scribis: grās ago. Nam quo vno⁹. potes te mihi ośdis. nūq̄ȝ eplāȝ tuā rcipio vt nō ꝓtin⁹ vna sim⁹. Si imagiatiōes amicoꝝ abītiū nobis iocūde sūt q̄ mēoriā renocāt: ⁊ d̄siderīū absētiū falso atqȝ inani solatio leuāt: q̄ȝto iocūdiores sūt lr̄e q̄ vā amici absātẜ vestigia vās notas afferūt. nā qd̄ i ɔspectu dulcissimū ē: id amici man⁹ epl'e ipressa p̄stat agnoscē. hec ille. Et rō q̄re amor ṡȝ effectū regrit p̄ntiā amantē vt dicit phūs. 2. politice: q̄ū amātes desiderāt ex duob⁹ fieri vnū. sȝ qꝛ ex hoc accidēt aut ambos aut alteꝝ corūpi: q̄ꝛ nt vnionē q̄ndā q̄ eos decet. ⁊ ɔuēit ⁊ hec ē sil' cōuersari: sil' colloq ⁊ his silia. Et qꝛ ista fieri nō pn̄t sine p̄ntia amatoꝝ. iō amor ṡȝ effcm̄ regrit p̄ntiā amati: nec sic fieri pn̄t vnū nisi sint p̄ntes Et hic ē ꝓpri⁹ effect⁹ amorẜ. Inde Aug. 4. li. ɔfes. ait q̄ndā bn̄ dixisse d̄ amico suo dimidiū aīe. ℂ Secūdo mō amor vnit amātē cū amato ṡm affectū. ⁊ tē tal' amor n̄ regrit p̄ntiā corpalē. vn̄ ēt quos nūq̄ vidim⁹ mouēur vt diligam⁹: vt dic̄ Tulli⁹ d̄ amicitia hoc mō Paul⁹ ad philippenses: dicebat eos sp̄ hēre i corde: lȝ p̄ntiā n̄ hr̄et. ait. n. sic. Grās ago deo meo i oī mēoria vr̄i sp̄ i cūctẜ orōib⁹ meis p oīb⁹ vobis: cū gaudio depcatiōeȝ faciēs sup cōicatōe vr̄a i euāgelio xp̄i: ⁊ ꝓria die vsqȝ nū̄c. ɔfidēs hoc ipȝ q̄ q cepit i vobis op⁹ bonū pficiet vsqȝ i diē Jesu xp̄i sic ē iustū hoc sētir' p oīb⁹ vob eo ꝙ hēaȝ vos i corde ⁊ i vicul' meis. ⁊c. q̄re satẜ nō ꝑma vitas. ℂ Quantū ad scdāȝ dico ꝙ duplex ē trāsformatio amātẜ cū amato. q̄dā ē ṡȝ vi appꝛhēsiuā: q̄dā ṡȝ vi appetitiuā vn̄ aliq̄n amatū trāsfert' in amātē: ⁊ aliq̄n eɔ̄. ⁊ hoc duob⁹ mōis. Accipiam⁹ ꝑmo trāsformatōeȝ q̄ amatū trāsformat' i amātē. ⁊ dico ꝙ hoc pōt eē aut ṡm vi appꝛhēsiuā: aut ṡȝ vi appetitiuā: ṡȝ vi appꝛhēsiuā trāsformat' q̄ū amatū imorat' i appꝛhēsiōe amantẜ. Scdȝ vi appetitiuā q̄ū i affectu amātẜ ē q̄dā ɔplacētia respectu amati vt qꝛ delectat' de eo: vl' de bonis ei⁹: siue hoc ɔtigat amore amicitie siue ɔcupis vt cū qs d̄siderat alicui bonū ꝓpt' alteꝝ: aut nō ꝓpter alteꝝ: sȝ ꝓpt' cōplacētiā amati interi⁹ traditā Silr' amās i amatū trāsfert' duplr'. aut ṡȝ appꝛhēsiuā aut ṡm appetitiuā. Scdȝ vi appꝛhensiuā in ē q̄ū amās nō ē ɔtēt⁹ sup finali appꝛhēsiōe amati: sȝ nitit' singl'a q̄ ad amatū itrisec⁹ ptinēt exq̄rē. ⁊ sic ad interiora ei⁹ igredit'. sic d̄ spū scō dr̄: q est deus amoꝛ. 1. Cor. 2. ꝙ scruuat' ēt ꝓfūda dei. Scdm̄ vim appetitiuā. ⁊ hoc duob⁹ modis: aut. s. per amorē ɔcupie aut p amorē amicitie. Amor ɔcupie nō regescit in

q̄c̄sq̄ȝ extrīseca aut supficiali adeptiōe vel fruitio ne amati: sȝ q̄rit amatum pfecte hic quasi ad ītima illius p̄nenēs. ⁊ sic hoc amore ᵓappetitꝰ ꝯcupiscētie ꝯmās dr̄ ī amatū trāssformatus. Amor aūt amicitie sic trāssformat amātē ī amatū inq̄ȝtum bona oīa vel mala reputat sic sua: ⁊ volūtatē amici sicē suā vt q̄si ī suo amico videat bona vel mala pati vel affici. ⁊ ꝓpter hoc dr̄. 8. ethi. ꝙ amicoꝝ ē idē velle ⁊ idē nolle. ⁊ ī eodē tristari ⁊ gaudē. Exēplū ponamꝰ. sortes diligit ꝑlatonē tāto ac tali affcū: vt ei vellet oē bonū ⁊ abesse oē malū. q: cernit ex Sorte multa adipisci. sibi bona. hic amor dr̄ ꝓpt alteꝝ ⁊ nō ꝓprie ē verꝰ amor: sȝ dr̄ amor ꝯcupiscētie. q̄ꝛ ꝯcupiscit bona amico euenire: q: vtile etiā sibi: sȝ si Sortes diligit ꝑlatonē: q: appetit ei omne bonū: nō ꝓpt aliud: sȝ ꝓpt quādā īterꝰ amici pfcām cōplacētiā: hic amor verꝰ ē: ⁊ dr̄ amor amicitie. sȝ etiā īfra dicemꝰ ī. 3. cōsideratione. Audi Senecā ad lucillū ep̄la. 6. vȝ. Illa inq̄t vera amicitia ē quā nō spes. nō timor: nō vtilitatis sue cura diuellit. cum q̄ ⁊ ꝓpt quā hoīes moriunt: ⁊ ep̄la. 3. ait. Si aliquē amicum existimas eū non tm̄ credis q̄ȝtum tibi: vehement errās: ⁊ nō satis nosti vim vere amicicie. ꝑonit aūt ibi vnā pulcherrimā regulā: dicēs. Oīa cū amico delibera: sȝ de ipo p̄us. post amicitiā credēdū est: an amicitiā iudicādū. Isti vero p̄postere officia ꝯfūdūt q̄ ꝯ̄ p̄cepta theophrasti: cū amauerint iudicāt: ⁊ non amant cū iudicauerunt. ⁊ īfra. Diu delibera: an aliq̄s tibi in amicitiā vl̄ ne percipiēdū sit: ⁊ cū placuerit fieri illū toto pectore admitte: tā audacter cum eo loq̄re q̄ȝ tecū. Tu aūt ita viue vt nihil sibi cōmittas nisi qđ etiā ꝯmittere inimico tuo possis ⁊c̄. hec ille. Et hec sufficiāt q̄ȝtū ad scđaȝ vi. ¶ Quātū ad t̄tiā vi. dico ꝙ licet multi sint diui amoris effcūs: tñ iuxta septem sp̄us sc̄i dona septē amoris ponamꝰ effcūs. ¶ pꝰ dr̄ meditatiuꝰ. ¶ 2ꝰ dr̄ operatiuꝰ. ¶ 3ꝰ dr̄ separatiuus. ¶ 4ꝰ dr̄ superatiuꝰ. ¶ 5ꝰ dr̄ rutilatiuus. ¶ 6ꝰ dr̄ exēplificatiuus. ¶ 7ꝰ dr̄ perseueratiuꝰ. Hos septē affcūs ōndit se h̄re aīa philocapta. Cāt. 8. c. vbi sic ait. Pone me vt signaculū int̄ cor tuū: ⁊ vt signaculū int̄ brachiū tuū. q: fortis est vt mors dilectio tua: dura sic ifernus emulatio tua. lāpades eiꝰ lāpades ignis atq̄ȝ flāmaꝝ: aq̄ multe nō potuerūt extinguere charitatē. ¶ Accipe igit̄ p̄muū effcūm amoris q̄ dr̄ meditatiuus: q: ait. Dn̄e pone me vt signaculū int̄ cor tuū. supple vt de te amor meus possit meditari. qđ significat signaculū int̄ cor nisi assidua meditatio dei. p̄s. Meditatio cordis mei ī cōspcū tuo semꝑ. hoc aūt facit sp̄us scūs in aīa ꝑ donū sapie. Sapia aūt pōt tripl̄r cōsiderari. cōit̄. ꝓp̄ie: ⁊ magꝭ ꝓp̄ie. Cōit̄ sapia dcā dicit q̄n̄dā cognitionē diuinaꝝ atq̄ȝ humanaꝝ reꝝ fm̄ Augu. 4. de tri. vbi ait. Sapiēs diuina ⁊ humana rimat̄. ⁊ fm̄ ap̄lm. Sapiēs ē q̄ oīa nouit. Sapia ꝓp̄ie dcā est diuinaꝝ reꝝ tm̄ cognitio q̄dā. de q̄ dr̄. i. Cor. 12. Alij dat̄ ꝑ sp̄m sermo sapie. Magis ꝓp̄ie dcā est cognitio q̄dā dei cum suaui ⁊ expiēciali degustatiōe suauitatis dei: ⁊ hic actus partim ꝑtinet ad itellcū ⁊ ꝑtim ad affcū: vt pȝ. nā ichoat̄ in itellcū. s. deū itelligēdo: ⁊ ꝯsumat̄ in affcū. s. degustādo ⁊ saporādo: ⁊ sic loq̄t Ricardus de scō Victore: dicēs. Amor est dulcedo saporis īterni ⁊ q̄ȝto ardētius amat: tāto suauiꝰ gustat. Et ad hāc sapiaȝ q̄ nihil aliud ē q̄ȝ q̄dā sapida scia: hortat̄ ꝑaulus ad Col. 3. Que sursū sūt sapite non q̄ super trā. Sȝ ꝯ̄ iges pt̄ Ambro. ait. n. ꝓphā: gustate ⁊ videte q̄m suauis ē dn̄s. Itē puer. vlt. Gustauit ⁊ vidit q̄m bona ē negociatio eiꝰ. ⁊. i. Re. 14. dr̄. Vidistis igt̄ Jonathas ꝙ illuminati sūt ocli mei eo ꝙ gustauimꝰ paululū de melle isto. Ecce ꝙ sapiētia ista p̄us gustat̄: deinde cognoscit̄ ⁊ itelligit̄: ⁊ tu dicis ꝙ sapia ī itellcū ichoat̄ ⁊ ī affcū ꝯsūmat̄. gustauit p̄us Jonathas ⁊ p̄us illuīati sunt oculi eiꝰ. Dico aīa mea ꝙ duplex ē cognitio. s. recta ⁊ reflexa: vt ita dicā. Manifestū est aūt ꝙ gustare nō possumꝰ q̄cq̄ȝ nisi p̄us ꝑcognoscat̄: vt ait Aug. Inuisa diligere possumꝰ icognita neq̄q̄ȝ. ꝑelꝰ ergo oȝ ꝙ cognoscamꝰ diligibile: qͦ cognito amamꝰ: quo amato ⁊ degustato iteꝝ speculamur ⁊ illiꝰ bonitatē ꝯsideramꝰ attētiꝰ. De p̄ma ergo cognitōe itelligit̄ qđ superiꝰ diximꝰ. de scđa āt itelligunt̄ p̄facte auctes. q̄re ⁊c̄. Ait ergo aīa. Pone me dn̄e vt signaculū int̄ cor tuū. i. da mihi dn̄e hūc amorē tuū vt ꝑ donū sapiētie meditari possiȝ ⁊ gustare suauitatē tuā. nā sicut ꝑ signū aliqđ digito vl̄ brachio alligatū ī rei memoriā ducimur freq̄ntiorē: sic ꝑ cognitōeȝ altissimaꝝ ⁊ diuinaꝝ reꝝ ducimur ī meditatōeȝ freq̄ntiorē dei in sua bonitate: ⁊ illā suauius degustamꝰ. q̄r ⁊c̄. ¶ 2ꝰ effcūs amoris dr̄ opatiuꝰ: q: aīa ait. ⁊ pone me vt signaculū int̄ brachiū tuū. ꝑ brachiū. n. opꝰ designat̄: q: amor dei n̄ ē ociosus. veniat illa amorosa Magdalena sollicita ī q̄rēdo amatū. audi glo. super illud Joā. 20. Si tu sustulisti eū dicito mihi. nō dic quē. q: hoc agē solet ī aīa vis amoris: vt quē sp cogitat nullū ignorare credat. hec gl. Nūc āt effcūm opat̄ in aīa sp̄us scūs ꝑ donū pietatꝭ. Et circa hoc q̄rit dn̄s Bonauēt. hāc difficl'tatē. vtꝝ donū pietatꝭ ꝯsistat in religiōe respcū dei: an ī ꝯpassiōe respcū ꝓximi. Et dic̄ ꝙ cū pietas mlt̄ipl̄r dicat̄ fȝ Aug. ī p̄uͦ decimi de citate dei. dr̄. n. pietas erga deū: erga pētes: ⁊ erga quecūq̄ȝ hoīeȝ: oȝ ꝙ pietas fȝ ꝙ ordiat erga deū n̄ sit noīe doni: sȝ magꝭ sit idē qđ latria. fȝ āt ꝙ ordinat erga pētes nō tenet adhuc rōeȝ doni: sȝ potiꝰ ē spēs virtꝭ iusticie. nā fm̄ ordinē ⁊ regulā iurꝭ nālis. vnusq̄sq̄ȝ piꝰ eē dȝ ī parētes maxie cū necitas iuenit. ⁊ fȝ hoc dicebat ap̄ls. Qui suoꝝ ⁊ maxie domesticoꝝ curā n̄ h̄z fidē negauit. Fm̄ āt ꝙ ordinat erga quecūq̄ȝ ꝓximū: sic ē vnū de septē donꝭ. Et tal' pietas ⁊ amor ꝓ loco ⁊ tpe q̄druplr̄ venit ī actū. s. ꝯdelectādo ⁊ ꝯgaudēdo. 2ͦ ꝯpatiēdo. 3ͦ excusādo ⁊. 4ͦ bona tribuēdo. ¶ Primo ꝯdelectādo ⁊ cōgaudēdo ad Ro. 12. Gaudere cū gaudētibꝰ. ⁊ tāto magꝭ delectat̄ q̄ȝto magis ꝓximū cernit de deo ardētissime philocaptū. ⁊ hec ē illa scā caritas q̄ nō emulat̄ fm̄ ap̄lꝭ. i. Cor. 13. ¶ Scđo cōpatiēdo ad Ro. 12. Flere cū flētibꝰ ⁊ q̄nq̄ȝ adeo ista pietas accēdit̄ vt potiꝰ hō eligēt pati q̄ȝ ꝯpati. 2. Cor. 11. Quis īfirmat̄ ⁊ ego nō infirmor: q̄s scādalizat̄ ⁊ ego nō vror: ⁊c̄. ¶ Tertio excusādo exēplo xp̄i. Luc. 23. Pr̄ ignosce illis: q: nesciūt qđ faciūt: ecce mira excusatio. Et rō hmꝰ ē: q: caritas nō cogitat malū. vt ait ap̄ls. i. Cor. 13.

¶ Quarto bona tribuẽdo. ps̃. Manus suas apuit inopi: ⁊ palmas suas extẽdit ad pauperẽ. Et Job. 27. Flebã quõdã sup eo q afflict⁹ erat ⁊ ꝯpatiebat aia mea paupi. q̃r ⁊c̃. ¶ Accipe q̃tũ effcm̃ amoris q vi sepatiu⁹. q̃ ait aia. Fortꝭ ẽ vt mors dilectio tua. vide mirabilẽ diui amoris effcm̃. nã sic mors a mũdi hitatõe: ꝓpiquoꝝ dilectiõe: ⁊ frenoꝝ dulcedine sepat trifurcato ictu: sic ⁊ diu⁹ amor mẽtẽ quã igredit sepat a mũdo: parẽtib⁹: ⁊ oib⁹ tpalib⁹. Jn Greg. i omel. xi. ait. Fortis ẽ vt mors dilectio tua. q̃ sic corpus ihumat: sic ab amore tpaliũ etñna charitas occidit. nã quez pfcẽ absorbuit ad trena foris desideria velut isẽsibilẽ reddit. neq; scũs qs mori ꝓ dño potuisset nisi ꝑus a trenis desiderijs i mẽte mortuus fuisset. hec ille. Hoc ãt fac̃ spũs scũs i aia p donũ cõsilij: vbi nõ ꝙ ꝯsiliũ dic̃ hitũ q expedit ⁊ dirigit aiaz ad eligẽdũ ea q̃ ꝓseq̃nda sũt: ⁊ ad vitãdũ fugiẽda. Et tal' hit⁹ põt eẽ duplex. ¶ Primo respcũ eligibiliũ q̃ sũt de nec̃itate salutꝭ. ⁊ hec ꝓpe ẽ prudẽtia que ad talia dirigit min⁹ excellent̃ q̃z donũ scie. Jn tali qppe electione bñ eligere hõ qcq̃d fm̃ regulã iuris n̄alis prudẽtia gignit. ¶ Secũdo hic habit⁹ põt eẽ respectu agibiliũ arduoꝝ ⁊ difficiliũ q̃ sunt necessaria vel nõ necessaria ad salutẽ: ⁊ hoc ẽ ꝓprie donuz ꝯsilij ⁊ tc̃ hic hit⁹ dirigit aiaz fz regulã iurꝭ diui. vñ donũ ꝯsilij ꝓpe dirigit i electionẽ seq̃ẽdoꝝ ⁊ fugã vitãdoꝝ. ⁊ sic pz ꝙ prudẽtia ⁊ ꝯsiliũ sũt idẽ in essentia. fz ꝯsiliũ supabũdat prudẽtiã i vno articulo. s. q̃ ei⁹ ẽ ipare. fz ista relinq̃m⁹. Sufficit ergo itelligere ꝙ ꝯsiliũ hz dirigẽ hoiez i electõez agẽdoꝝ ꝓseq̃ẽdoꝝ vel fugiẽdoꝝ q̃ sũt spãl' arduitatꝭ. ⁊ hoc fz regulã iurꝭ diui. Audi ꝯsiliũ. Si vis pfcũs eẽ vade ⁊ vẽde oĩa q̃ hẽs ⁊ da paupib⁹. ꝗre ⁊c̃. ¶ 4⁹ effcũs amoris di supanu⁹. q̃ aĩa ait. Dura sic ifern⁹ emulatio .i. stimulatio tua. Est eniz stimulatio diuini amoris q̃dã ardens desideriũ bñ sp operãdi: ⁊ nunq̃z talr philocapto qcq̃z apparet icepisse boni: fz sp ait: miser qñ icipiã bñ agẽ? Jsta ergo stimulatio istad igẽs ⁊ fernẽs desideriũ pfcẽ operãdi dura ẽ sic ifern⁹ qm̃ sic ifern⁹ nulli parcit: nec tps ꝯsiderat q̃le sit: vt q̃ ver aut estas ⁊c̃. fz sp siue papã siue alios quoscũq; vorare parat⁹ ẽ: sic ⁊ amor nulli tpi nulli etati: nulli pscõ ꝯditõi parcit: fz sp opari bonũ fac̃. Audi Petrũ rauẽnas i quodã smone. Nihil igt duꝝ: nil amarũ: nil graue: nil letale: ꝯputat ver⁹ amor. qd̃ ferꝝ q̃ vulnera: q̃ pena: q̃ mors amorẽ pfcm̃ ꝑualẽt supera re? Amor ipenetrabilis lorica ẽ. respuit iacula: gladiũ excutit. picula isultat mortẽ irridet. si amor ẽ vicit oĩa. Nũc aũt effcm̃ amoris operat̃ spũs scũs i aĩa p donũ fortitudinis. Ubi nõ ꝙ fortitudo q̃ est vtus moralis: ⁊ fortitudo q̃ est donũ differũt ab iuicẽ. Nã ppeti passiones vel ardua aggredi põt hõ dupl'r: vl' pp iustitie ⁊ honestatꝭ ꝯsũmatõez: ⁊ sic ẽ vt⁹. q̃ hoc ẽ de dc̃amine iurꝭ n̄alis. vel pp pfcãz imitatõez. ⁊ sic ẽ donũ ⁊ hoc ẽ de dc̃amine iurꝭ diuini. Nã. n. fortitudinis q̃ ẽ vt⁹ ẽ pattent̃ tolerare aduersa: fz nã doni ẽ gaudẽ ꝓmpte ⁊ expedite aggredi passiones: ⁊ ardua cũ supuenerit libentissime tolerare. vñ fac̃ hoc donũ i aduersitatib⁹ iocũdari. Act. 5. Jbãt apl'i gaudẽtes a ꝯspcũ ꝯcilij: qm̃ digni hiti sunt ꝓ noie Jesu ꝯtumeliã pati ⁊c̃. ¶ 5⁹ effcũs diuini amoris di ruti latiu⁹: q̃ ait. Lãpades ei⁹: lãpades ignis: lãpas. n. diuini amoris ẽ cor humanũ: i quo oleũ diuini amoris ardet. Lu. 20. c. Nõne cor nr̃z ardẽs erat? ⁊ Jo. 12. Jgnẽ veni mittẽ i t̃rã. i cui⁹ mysteriũ Leui. 6. c. dr̃. Jgnis i altari meo sp ardebit quẽ nutriet sacerdos: subijciẽs ligna p singl'os dies. altare vtiq; mẽs hũana ẽ q̃si alta res. alta nẽpe res ẽ aia nr̃a ad imaginẽ ⁊ silitudinẽ dei creata. Jn hac ignis diui amoris sp ardere dz: quẽ sacerdos .i. illumiata rõ nutriat ⁊ ꝯsuat. ⁊ subijciat ligna cũ quotidie bñficia magna sibi a diuĩa grã collata rememorat. Jn altare vtiq; cinis erat. qd̃ p cinerẽ nisi vera humilitas designat̃: q̃ sic i cinẽ ꝯsuat̃ ignis: sic dei amor ꝯsuat̃ i hũilitate ⁊ innenescit. Hũc ãt effcm̃ amoris opat̃ i aĩa spũs scũs p donũ itellcũs. Ecc. 2. Diligite bñz ⁊ illumiabit corda v̄ra. Jlluminat ãt donũ itellcũs aiaz spãlr ad tria. s. ad cognitõez dei sui: ⁊ vniuersi. ꝑmo ad cognitõez dei. vbi nõ ꝙ tripl'r põt aĩa illuminari quo ad cognitõez dei. s. p simplicẽ assẽsũ: p rõis adminiculũ ⁊ p simplicẽ ꝯtuitũ. ꝑmo p simplicẽ assẽsũ. ⁊ hoc fac̃ fides. nã fides fz Aug. ẽ credere qd̃ nõ vides. ⁊ Eccl'. xi. Dulce lumẽ ⁊ delectabile est ocul' videẽ solẽ .i. p fidẽ cognoscẽ deũ. scd̃o cognoscit̃ p rõis adminiculũ. ⁊ hoc fac̃ donũ itellcũs: cui⁹ ẽ credita p rõez itelligẽ. amor. n. p hoc donũ illuminat itellcm̃ dãdo ei lucidã ⁊ ꝓfũdã isinitaꝝ rõnũ cognitõez: pp q̃s deũ diligẽ dbem⁹. Jtẽ illuminat p ea q scriptura põit ꝙ ds sit vn⁹: trin⁹: imẽsus: icreat⁹: imortal'. ⁊c̃. ad Ro. 15. Queciũq; scripta sũt ad nr̃az doctrinã scripta sũt. ¶ Tertio cognoscit̃ p simplicẽ ꝯtuitũ. ⁊ hec ẽ. 6. btitudo. s. mũdicia cõdis cui⁹ ẽ videẽ deũ Mat. 5. Bti mũdo corde: qm̃ ipi deũ videbũt. scd̃o hoc donũ illuminat ad cognitõez sui. ⁊ hoc q̃ztũ ad. 3. s. mifabilẽ ꝯditõez Job. 10. Memẽto q̃so ꝙ sic lutũ fecerꝭ me ⁊ i puluerẽ reduces me. ⁊ eccl'. 10. qd̃ supbis t̃ra ⁊ cinis. scd̃o mifabilẽ dimissionẽ. s. bonoꝝ q facẽ põt: nã tñ voluit ⁊ pmaxime tps amissũ. Audi senecã ad lucillũ. fugit igt irrepabile tps. vigilãdũ ẽ nisi ꝓpe n⁹ relinq̃mur. agit̃ nox: agit̃ velox dies: iscij rapimur oĩa i futuꝝ deponim⁹ ⁊ int̃ ꝑcipitia lẽta sum⁹. ⁊ infra. Optima q̃q; dies miserꝭ mortalib⁹ cui. Prima fugit: subeũt morti: tristisq; senect⁹. Et labor ⁊ dire rapit iclemẽtia mõtꝭ. ⁊ ifra. Quare ꝑma dies? q̃ qd̃ restat icertũ ẽ. q̃r optima? q̃ iuuenes possum⁹ die: possum⁹ facilẽ aĩuz ⁊ adhuc tc̃tabilẽ ad meliora ꝯuertere ⁊c̃. Audi Ber. i smone quodã. Nihil igt p̃ciosi⁹ tpe: ⁊ heu hodie nil vili⁹ inenit̃ trãseũt dies salutꝭ ⁊ nemo recogitat. Nemo sibi pire dic̃ ⁊ nunq̃z rediturũ curat. fz sic capillus d̃ capite: sic nec momẽtũ ꝑibit de tpe. hec ille. ¶ Tertio fac̃ cognoscẽ mifabilẽ ꝯmissionẽ. s. petõꝝ. ps̃. Jniq̃tatẽ meã ego cognosco ⁊ pcĩz meũ ꝯ me ẽ sp ⁊c̃. ¶ Tertio hoc donũ illuminat ad cognitõez vniuersi ad Ro. 15. Jnuisibilia di p ea q̃ fcã sũt itellcã ꝯspiciunt̃. Et Job. 12. Jnterroga iumẽtia ⁊ docebũt te: ⁊ volatilia celi ⁊ idicabũt tibi. loquere t̃re ⁊ rñdebit ea pisces maris ⁊c̃. Sed dices nunqd ⁊ ꝑhi ista inferiora cognouerunt? ⁊ tñ deum verum ignorauerũt: dico ꝙ ꝑhi ista creata tm̃ matr̃ cognouerũt: sil'es puerꝭ effecti q i libris ⁊ l'ris deaurati⁹ ⁊

vulcbris tm̃modo aspectũ figũt. de his solũmodũ adimirãtes: ꝛ ea q̃ p scripturã significãt nũc pgrẽ tes. hi eni sũt q dicẽtes se eẽ sapiẽtes stulti facti sũt. ꝛc. ¶ 6ᵘˢ effectus amoris dĩ exẽplificatiuꝰ: quia sub iste atqꝫ flãmaꝝ. In flãmis eni istis splẽdores sã ctificatiõis ꝛ exẽplificatiõis itellige. Mathe. 5. Sic luceat lumẽ vestꝝ corã hoĩbꝰ vt videãt vr̃a bo na opa ꝛc. Audi Senecã ad Luciliũ. Cogita ingt oĩs exẽpla pñnt: ꝛ scies magnoꝝ hoĩuꝫ memo riã nõ minꝰ esse vtilẽ q̃ꝫ pñtiã. hec ille. Audi Augꝰ. li. de pastorib'. Fecit eni Augꝰ. librꝫ de pastoribꝰ: et de ouibꝰ. ait ergo sic. Oĩs q male viuit in gspe ctu eoꝝ qbꝰ ppositꝰ est q̃ꝫtũ in ipso est occidit: ꝛ forte q imitat moꝛiẽ ꝛ q nõ imitat viuit: tñ q̃ꝫtũ ad illũ per tinet ãbos occidit. hec ille. Audi Greg. sup Ezech. Qui in occulto ingt bñ viuit: sꝫ alieno pfectui nĩuĩ me pficit: carbo est. Qui vͦ in imitatione scitatꝭ po situs lumẽ rectitudĩs ex se multis demõstrat: lãpas est: q: sibi ardet ꝛ alijs lucet. hec ille. Hoc ãt facit ĩ aĩa sps amoꝛꝭ p donũ scie. carbones. n. accẽsi aliter accẽdunt paleas: alr ligna: alr lapides: alr ferꝝ ꝛc. sic amoꝛ p scie donũ alr icẽdit coꝛ: alr os: alr opꝰ. Mẽ tẽ nãqꝫ ꝛ coꝛ icẽdit p verã cognitionẽ: os per discre tã locutionẽ: ꝛ opꝰ per ꝯgruẽtẽ ꝯuersationẽ. ¶ Pri mo igꝫ donũ scie intẽdit coꝛ humanũ ꝛ illumiat ad verã cognitionẽ. Hoc. n. ẽ spãle doni scie dirigere in agẽdis ꝛ dicẽdis ꝫꝫ exigẽtiã regule fidei ꝛ imita tiõis xpi. Hꝫ. n. scie donũ rõnes qbꝰ se defẽdat ab im pugnãtibꝰ suã fidẽ: ꝛ nõ solũ sapit ea q̃ posita sũt in theologicis libris: verũetiã q̃ scripta sũt ĩ tota phĩa tanq̃ꝫ admiculis ad pbãdũ iuuat fides. Itẽ per hoc scie donũ illumiat mẽs vt discernat bonũ a ma lo: ne malũ sub rõne boni itret: ꝛ lꝫ etiã ex pcẽden tia aliq̃ talis noticia hẽat: hoc ẽ ex pncipijs iurꝭ nãl scie in dono ex pncipijs lumiose fidei. Itẽ per hoc scie donũ scit hõ qd sit ꝛ a quo sit: ꝛ ad qd sit. Item scit phare q̃ sit voluntas dei bona bene placens ꝛ perfecta. bona quantum ad statum incipientium. beneplacens q̃ꝫtũ ad statum proficientiũ. ꝛ perfecta q̃ꝫtũ ad statũ perfectoꝝ. ad Ro. 12. Et sic pꝫ q scie donũ nõ solũ dirigit in agẽdis ꝫm pexigentiã regu le fidei: sꝫ etiã dirigit in ea q̃ sũt fidei tanq̃ꝫ fũdamẽ tũ sue directionis: vt dicit etiã dñs Bona. in. 3. di. 35. q̃re ꝛc. ¶ Septimꝰ ꝛ vltimꝰ effectus amoris in hoĩe dñ dĩ perseueratiuus: q: subdit. aq̃ multe nõ potuerũt extiguẽ charitatẽ. Aq̃ eni ĩ scriptura sacra multa significat. sꝫ hic p tribulatione accipit. ps. Misit de sũmo. s. grãm suã: ꝛ eripuit me de aquis multis. ꝛ idẽ. trãsiuimus per ignẽ ꝛ aquã: ꝛ eduxisti nos in refrigeriũ. i. in trãquillitatẽ celestis pñe. Fa cit igitur hoc verꝰ amoꝛ. vt nulla mala timeant. ad Ro. 8. Quis nos separabit a charitate dei ꝛc. dic to hi. Aug. Nihil ingt tã duꝝ atqꝫ ferreũ qd nõ amoꝛꝭ igne vincat. Hoc aũt facit in aĩa sps amoris per do num timoris. perseuerat eni aĩa in ãndictis bonis: q: timet ne pp ter tpalia etna perdat. ps. Cogitaui vi as meas: ꝛ ꝯuerti pedes meos ĩ testimonia tua. Et eccle. 1. Timoꝛ dñi expellit pctm̃. Quare ꝯcludamꝰ cũ paulo ad Gal. 6. Opemur bonũ dũ tps hẽmus vt xps per amorem in nobis transformet. ꝛ nos in

tpm ꝛc. Et hec sufficiãt pro secũda conclusione.

¶ De subiectiuatione amoris Conclusio. III.

a

Capite etiã ꝯclusionẽ. vꝫ. Diuinꝰ amoꝛ lꝫ vndiqꝫ diffundat: in voluntate tñ huma na cõgetat. Ubi tres ingramꝰ vĩ. vꝫ. ¶ Pri ma vĩ. est. Qd est amoris obiectũ. ¶ Se cũda veri. est. Qd ẽ amoris subiectũ. ¶ Tertia vĩ. est. Utꝝ in dilectione ꝛ amore dei sit mẽsura ꝛ mo dꝰ. ¶ Quãtũ ad pmã dico ꝫm btm̃ Tho. pma ꝫe. q. 27. q bonũ est obm amoris: ꝛ per ꝯñs id qd ĩ appe titu amorẽ causat est bonũ. Nã obm cõparat ad po tentiã sicut causa motus vel actꝰ ipsius. ꝛ per ꝯñs il lud est cã amoris qd est obm amoris. obm aũt amo ris est bonũ. ergo cã amoris est bonũ. Et rõ est hec. q: amoꝛ ĩportat quãdã ꝯnãlitatẽ vel cõplacentiam amãns ad amatũ. eẽ aũt ꝯnãle aliqd alti vel cõpla cens est qdãã bonũ ꝛ p ꝯñs hꝫ rõnẽ appetibilitatis. i. ethi. Oĩa bonũ appetũt. ergo seqtur q tãto magis vel minꝰ bonũ mouebit potẽtiã appetitiuã ad amo rẽ: q̃ꝫto magis uel minꝰ iter potẽtiã ꝛ obꝫ repiet cõ nãitas ꝛ ꝯplacẽtia. vñ duo hoĩes silẽs se magꝭ amãt q̃ꝫ dissilẽs vnꝰ cãtoꝛ aliũ amat ꝛc. Et si dicis cantoꝛ amabit scriptorẽ: q̃ ibi ꝯnãlitas: dico q ibi attendit pportionis silitudo. s. hoc q vtqꝫ hꝫ qd ꝯuenit ei ꝫꝫ suã artẽ. Et hec est vna potissima rõ q̃re deũ super oĩa diligere debetꝭ. q: magis vnusqsqꝫ silis est deo q̃ꝫ cãtoꝛ cãtori: aut scriptoꝛ scriptori. fcẽ eni nos ad imaginẽ ꝛ silitudinẽ suã. Gen. j. ꝛ ps. Signatũ est sr̃ nos lumẽ vultꝰ tui dñe dedisti leticiã ĩ corde meo glo. signatũ dixit. qm̃ tanq̃ꝫ denariꝰ signatꝰ imagine regꝭ factꝰ est hõ ad imaginẽ dei q̃ peccãdo corrũpit: renascẽdo signat. hec glo. Et ꝯfirmat. nã ex quo bo nũ causat in volũtate amorẽ: seqt q vbi est maiꝰ bo nũ: ibi maior amabilitas siue amabilitatꝭ rõ. sꝫ deꝰ ẽ sũmũ bonũ. ergo ꝛc. Quare satꝭ pꝫ quõ bonũ mouet volũtatẽ ad amorẽ: ꝛ quõ ẽ cã eiꝰ. ppterea phũs. i. ethicoꝝ dicit. Nbĩ bñ ãnũciarũt bonũ eẽ dicẽtes qd oĩa appetũt. Nec est istãtia de qbusdã q appetũt ma lũ. qm̃ malũ nõ appetũt nisi sub rõne boni. s. q̃ꝫtũ. s. estimãt illud eẽ bonũ. ꝛ sic itẽno eoꝝ p se ferẽ ad bo nũ: sꝫ p accñs circa malũ. Qd aũt dic phũs oĩa bonũ appetũt. dic btũs Tho. ibidẽ in expositõe lrẽ: nõ est itelligẽdũ solũ de hñtibꝰ cognitionẽ: q̃ apphendunt bonũ: sꝫ ẽt de rebꝰ carẽtibꝰ cognitiõe q̃ nãlr appetitu tẽdũt in bonũ: nõ q̃si cognoscãt bonũ: sꝫ q: ab aliquo cognoscẽte mouẽt ad bonũ. s. ex ordiatõe diui itelle ctꝰ: ad modũ quo sagitta tẽdit ad signũ ex directiõe sagittãtꝭ. ipsã aũt tẽdẽ in bonũ est appetẽ bonũ. q̃re ꝛc. ¶ Quãtũ ad scdaꝫ vĩ. dico ꝫꝫ btm̃ Tho. pma ꝫe. q. 26. q subiectũ amoꝛꝭ est appetitꝰ. vñ seqt q ꝫm diũaꝫ appetitꝰ erit diũa amoꝛꝭ. Ubi nõ q triplex est appetitꝰ: qdã ꝯñs apphẽsionẽ altiꝰ ꝛ nõ suã. ꝛ hic dr̃ appetitꝰ nãlis. q̃libꝫ. n. res appetit qd sibi ꝫꝫ suã nãꝫ ꝯuenit. nõ p ppriã apphẽsionẽ: sꝫ p apphẽsionẽ isti tuẽtis nãꝫ. s. itellectꝰ diuini: vt dictũ ẽ in pcedẽti vĩ. in fine. Quidã appetitꝰ ẽ ꝯñs apphẽsionẽ ipiꝰ appetẽtꝭ ex necitate. ꝛ nõ libo iudicio. ꝛ talis ẽ appetitꝰ sẽsiti uus in brutis: q tñ in hoĩbus aliqd pcipiat libtatꝭ: in q̃ꝫtũ. s. obedit rõni. ¶ Tertiꝰ appetitꝰ ẽ ꝯñs apphẽ sionẽ appetẽtꝭ ꝫꝫ liberꝝ iudiciũ ꝛ talꝭ ẽ appetitꝰ rõnal

siue intellectiuus q dr volūtas. Scđz igit diuersitatē hoꝝ appetituū fūdat diuersitas amoris. ⁊ amor est pncipiū motiuū i amatū hoꝝ appetituū. vñ i appetitu nāli pncipiū hui⁹ mot⁹ ē ɜnālitas appetetis i illō qđ appetit vł intēdit. Et hic pōt dici amor nālis. vñ Diony. 4. de diuis noib⁹. Oib⁹ igit ē pulchrū ⁊ bonū amabile: cū vnaqq; res hēat ɜnālitatē ad id qđ ē sibi ɜueniēs ƀz nāz. sicut ipa ɜnālitas corpis grauis ad locū mediū est, ppt grauitatē i ipo formalr exitē. Silr ɜplacētia alic⁹ bōi ē i appetitu sēsitiuo vł rōnali ⁊ tal' ɜplacētia dr amor. vñ cōplacētia siue amor sēsitiu⁹ ē i appetitu sēsitiuo cōplacentia siue amor itelleciu⁹ ē i appetitu itellectiuo. ⁊ per ɜñs amor nr erit i volūtate nr̄a sic̄ i sbo. Jñ Aug. đ vera reli. sic ait. Bona volūtas ē q̄ appetim⁹ recte honesteq; viuē ⁊ ad sūmā sapiaz pueniře. Et hec sufficiāt p scđa vitate. ❡ Quātū ad tnā vi. videnř vidēre Aug. li. de diligēdo deū. Et Ber. eo:li. ⁊ i li. ad frēs de monte dei. Cā diligēdi deū āt ipse de⁹: ⁊ mod⁹ ē sine mō. ergo ex his ṽbis appet q dilectio dī ē sine mō ⁊ sine mēsura. Sz quō pt Ambro. hoc pōt eē veꝝ. nā rō boni ɜsistit i ordie spē ⁊ mēsura: vt dicit idē Aug. de nā boni. sz dilectio dei ē qd optimū. ergo dz hře modū ⁊ mēsurā idē Augu. 4. sup Geñ. ad lřaz. diffiniēdo qd sit mod⁹ dic. Mod⁹ ē quē vnicuiq; ppa mēsura pficit sz mēsura voluntatis humane q̄ ē sbz amoris: vt dem̄ ē i pcedēti vitate ē ipa rō. q: volūtas regulat a rōne. ergo dz dilectōez eē regulatā a rōe. Ĩia mea tria volo q hic inuestigem⁹. vz. ❡ Prio qualit itelligunř ista ṽba Deu. 6. c. Diliges dñz deū tuū ex toto corde tuo: ⁊ ex tota aīa tua. ⁊ ex tota mēte tua. ❡ Scđo volo q videam⁹ qd sētiūt docto. i ista vitate. ❡ Tertio cōcordabim⁹ argumēta fcā. ❡ Quātū ad pmū sř aliq nōnda: ⁊ pulcherria qdē. Prio nōndū q rō itellect⁹ ē duplex. s. supior ⁊ iferior. Supior tēdit i res ĩmāles ⁊ etnas. Inferiō i res māles ⁊ corruptibiles. hec āt duo. s. māla ⁊ ĩmālia ɜpant ad cogniōem hoc mō. q: via iuentōis p res māles deuenim⁹ i cognitōez reꝝ ĩmāliū. via āt iudicij p ĩmālia iā cognita de mālib⁹ iudicam⁹. ⁊ ƀz rōes etnoꝝ corruptibilia dispōim⁹. vñ hit⁹ cognitiōis supioꝝ dr sapia ⁊ hit⁹ cognitōis iferioꝝ dr scia: vt pz p phūz. 6. ethicoruz. Et nullus istoꝝ hituū mouet hoiez ad fugā vel psecutōez: cū sint hit⁹ solū speclatiui iclinātes in scire ⁊ nō i opari. ❡ Scđo nōndū q appetitus nr sēsitiu⁹ ad hoc vt pui supiori aie cōformet necē ē q p volūtatē moueat. qm sicut spera supior suo motu iferiores mouet: sic ⁊ volūtas appetitū sēsitiuū: vt pz. 3. đ aia. vide s de hoc feria. 4. scđe dñi ce. ❡ Tertio nō q sic pncipia specłabiliū sř nobis nālr idita: ita ⁊ pncipia opabiliū q: sic itelleūs nāliter fert i ista pncipia de quolz: ē vł nō ē: ⁊ đ nullo sbo sił: ita ⁊ nālr fert i pncipia opabiliūq sř oē bonū ē faciēdū: ⁊ nullū malū ē opandū: nec cognitio actual' taliū pncipioꝝ ē potētia: sz solū hit⁹ acqsitus lumie itelleūs agētis quoꝝ pm⁹ vocat itelleūs iclinās ad sciaz ⁊ retrahēs ab ignorātia. Et scđs dicit sindēsis cui⁹ opatio ē istigare ad bonū: ⁊ retrahē a malo. ⁊ sic pm⁹ hit⁹ nō mouet: ita nec scđs ad fugā vł psecutōez. q: vtia nō mouēt neq; mouēř. sř neq; gñant nec gñanř. pmo de gñatōe. His sic nōt. veniam⁹ ad pticam theologicā. ⁊ dico q gloriosus ds videns q hoi iserta erat a nā cognitio vi ⁊ falsi boni ⁊ mali ⁊ q a nā hz iclinās ad bonū ⁊ retrahēs a malo: ⁊ q voluntas mouere hz inferiores potētias volēs hoiez regulare ad finē vt tēderet ad quē creauit illū: dedit regulā talē dicēs. Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo. q̄ verba lz multos habeāt exponēdi modos: tres tñ ad pñs tanq; clariores videam⁹. ❡ Prim⁹ modus sic exponit. diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo. i. ex voluntate elicitē ita q volūtas tua nihil eliciat qđ sit diuine oppositū voluntati. ⁊ designat hic act⁹ in corde. q: sicut cor oīuz viriū corpis est pncipale motiuū sic volūtas vt diximus in nōbilib⁹. Et ex tota mēte tua. i. voluntate iperāte ita q volūtas iferiorib⁹ potētiis nihil ipet qđ diuine deroget dignitati. ⁊ hic act⁹ ɜgrue in mēte signat. q: mēs ab eminēdo dcā ē. ⁊ volūtas ipās est oīuz viriū aie regina. ⁊ ex tota aīa tua: ⁊ ex tota fortitudie tua. hoc ptinet ad oēs aie vires: ⁊ corpis vt sit sēs⁹: sic te ordies: vt nulla aie virt⁹: aut corpis passio deū offēdat. iste ē vn⁹ modus. ❡ Scđa expositio est Aurelij Augustini: dicētis q ista totalitas q: dī ex toto corde ex tota mēte ⁊c. alr accipienda ē put cōpetit statui pñe: ⁊ alr put cōpetit statui vie. ƀz q ɜpetit statui pñe ista totalitas sic itelir vt oēs mot⁹ aie totalr in deū vł ad deū referāř: ⁊ ƀm hoc in via pceptū ⁊ regła tal' ipleri nō pōt. ⁊ hoc intelligit Aug. i li. de pfectiōe iusticie. ⁊ magr sniaꝝ i 3. di. 27. Et si dicēs: q̄re pcepit qđ ipleri nō pōt: qs eni in vita hac tāū deū diligit: vt nihil desit qđ ad talē dilectionez reqrit. Rńdet Aug. q iō pcipit: q nō recte currit: si quo currēdū sit nesciat quō āt sciret. si null' pceptū ondereř. Itē i pcepto affirmatiuo potuit pcipi qđ ñ pōt i via ipleri. nō. n. qs teneř pceptū affirmatiuū suare sp ⁊ ad sp: sz vt ipleat loco ⁊ tpe. Inde Ber. Mādata igt ipossibilia nō fecerūt trāsgressores: sz humiles. Si āt pdcā regła attēdat ƀz q ɜpetit statui piñs vite. sic ista totalitas itelliř vt. s. null⁹ mot⁹ sit i aia amori dei ɜri⁹: ⁊ q nihil dsit de cōpetēti ad talē dilectionē q̄tū supple humana fragilitas sinit. Et ƀz hoc pōt eē hō pfect⁹ i via i dilectione dei vt ponit btūs Tho. ƀa ƀe. q. 184. ponēs distictionē de pfecto quā ponit phūs. 3. ethi. dicēs q pfectū dupłr capi pōt. Prio mō vt dicat illud esse pfectū: cui nihil deest de pfectione sibi possibili. Alio mō vt nihil sibi deest de pfectiōe sibi ɜpetēti sicut hō mediocris stature pfecte dr quāntatis quā nā nō hēat quātitatē gigātea. q̄re ⁊c. Ista ē secūda expositio. ❡ 3⁹ mod⁹ exponēdi ē: dicēs q affectus hūan⁹ ad tria diuidi ⁊ affici pōt. pmo ad res exteriores. secūdo ad res iteriores. tño ad res supiores. ❡ Primo iquā pōt affici ad res exteriores cuiusmōi sūt oīa sēsibilia: ⁊ hic affect⁹ in corde signat. Est. n. cor domicilium vite: ⁊ pncipiū mot⁹ ⁊ sēsus aīalis: ⁊ est organū irascibilis ⁊ ɜcupiscibilis. Dicē ergo: diliges dñz deū tuū ex toto corde est hūanā volūtatē ab oībus sēsibilib⁹ elenare i deū: ita q nullo affectu ob rem sensibilem a diuino amore quomodolibet

retardef:sz potius per hec sensibilia in eorum opifices
eleuent. exemplo prophete dicentis. In toto corde meo
exquisiui te. ¶ Secundo afficitur homo ad res inferiores: ut cum
propriam vitam vel ad seipsum: et talis affectus in anima signatur.
anima enim ab animando dicta est. quia animat corpus. affectum
naturalem quem habet ad ipsum. diligere ergo deum ex tota anima est
respectu diuini amoris despicere etiam propriam vitam. Joan.
¶ Qui amat animam suam. i. vitam perdet eam. ¶ Tertio afficitur
homo ad res superiores: utpote ad res intellectuales
et talis affectus in mente signatur: mens enim ab eminendo
dicitur. i. mentis ergo nomine superior anime pars spiritualis intel
ligitur. quia ipsa eminet in virtutibus spiritualibus cognitiuis
et circa diuina et eterna: vt dictum est. Diligere ergo
deum ex tota mente est omnia intelligibilia despicere respe
ctu diuini amoris. Ista est tertia expositio. Bonus tamen
Greg. in expositione predictorum verborum dicit quod est quedam
verborum conculcatio indicantium diuini amoris excellen
tiam. sic etiam de magis dicitur quod gauisi sunt gaudio magno
valde. Et ista sufficiant quantum ad primum. Nunc videa
mus quantum ad secundum. vz. quid circa modum diligendi deum sen
tiant doctores. Modum enim declaratum est an deus diligen
dus sit sine modo: ita quod totum cor: tota anima: tota mens si
ne modo diligat deum: an in ista totalitate intelligatur mo
dus et mensura et ordo debitus. Dicamus ergo secundum beatum
Tho. 2a 2e q. 26. quod cum modus nihil aliud importet nisi
quandam mensuram siue quandam mensure determinationem
vt patet per Aug. vbi supra. determinatio autem mensure sit et est
similiter in mensurante: et respectiue in re mensurata ad
ipsam mensuram: ideo in re que mensura est non potest aliquid reperiri
inmodificatum: cum sit aliorum mensura essentialiter. In re autem
mensurata bene potest aliquid reperiri inmodificatum: vtputa
si res mensurata excederet vel deficeret per respectum
ad ipsam mensuram. modo ad propositum. Mensura omnium hu
manarum actionum et omnium volitionum est ipse finis ama
tus. vnde quicquid amamus: quicquid volumus habet modum et mensu
ram secundum proportionem finis. Appetitus autem finis in omnibus
actibus est absque fine et termino: vt dicitur primo politice sed
eorum que sunt ad finem est aliquis terminus et finis. exemplum vt
clarius intelligamus. Nam medicus sanitati nullum ter
minum aut finem ponit: sed semper facit eam perfectiorem inquantum
potest. his autem que sunt ad finem vt medicinis bene ponit mo
dum et terminum: quia non tantam medicinam dat quantam dare
potest: sed solum secundum proportionem. vnde si excederet vel defice
ret inmoderata esset. Finis autem omnium nostrarum volitionum
est dilectio dei per quam immediate attingimus vltimum finem.
et ideo in dilectione dei que est mensura non potest accipi mo
dus sicut fit in re mensurata. immo quanto plus attingi
mus: tanto melius est. et hoc est quod dixit Aug. supra. quod
dilectio dei est sine modo. et sic patet secundum. ¶ Quantum ad
tertium patet quod argumenta in oppositum sic possunt concordari: sic
dicendo quod actus interior charitatis non mensuratur nec modi
ficatur: quia est mensura aliorum sed bene actus exterior: quia
ad finem et propter finem. quare etc. Hec notare volui ad ve
ram noticiam dilectionis dei. Et hec sufficiant pro
prima consideratione.

¶ De amore proprio. Consideratio .II.

Secundo loco amoris

proprij similem fructificationem videamus.
Ubi tres conclusiones more solito subiunga
mus. vz. ¶ Prima conclusio est ista. Post verum et sanctum
dei amorem: nullus verior amor atque perfectior quam ama
re seipsum. ¶ Secunda conclusio est ista. Etsi amare seipsum
post deum verus sit amor: tamen si inordinatus fuerit vicio
sus erit atque infructuosus. ¶ Tertia conclusio est ista. Ve
rus et perfectus amor ad seipsum plura ante oculos po
nit meditanda in nostri cordis speculum.

¶ Quod post dei amorem amor ad seipsum est primus. Conclusio .I.

Recipe primam conclusionem. vz. Ubi tres inquira
mus veri. vz. ¶ Prima veri. est ista. Quid
est amor proprius. ¶ Secunda veri. est ista. Quare
amor dei est primus: et amor sui est secundus.
¶ Tertia veri. est. Que vtilitas est amoris proprij. ¶ Quan
tum ad primam veritatem dico quod amor proprius est appetere
procurare et facere ea que ad proprium et particulare suiipsius
bonum spectant. ¶ Ad cuius declarationem nota quod triplex
est species amoris proprij vna sine peccato veniali et morta
li. alia cum peccato veniali tantum. tertia cum peccato mortali.
¶ Prima species est sine omni peccato proprio. s. tam veniali quam
mortali. et hic amor nihil aliud est quam quedam naturalis incli
natio cuilibet creature rationali a deo insita: qua vnus
quisque ad bonum sibi conueniens et delectabile procurandum in
clinatur propter deum. i. vt deo tanquam suo fine fruatur. Nam
sicut in intellectu est quedam naturalis inclinatio: qua vnusquisque in
summam veritatem intelligendam fertur. primo methaphisice. Omnes
homines natura scire desiderant: ita in voluntate est quedam naturalis
inclinatio qua vnusquisque in summum bonum amandum fertur. pri
mo ethicorum. Omnia bonum appetunt. hic ergo appetitus
amandi seipsum cum sit naturalis et in his que a natura sunt: neque laus
neque vituperium est. et per consequens sequitur quod in hoc amore non erit
peccatum. vnde 7. ethicorum dicit Aris. Non manentibus nobis ad
fortes concupias venia debetur: malicie autem nunquam. Ex
his soluitur vna questio que fieri solet. vz. quare non est datum pre
ceptum de diligendis seipsis: quia s. naturalis inclinatio ad nos
ipsos amandos inclinat. Et eadem ratione parentibus non est
datum in mandatis vt suos filios amarent. quoniam cum filij sint
aliquid parentum. s. patris et matris naturali dilectione in illos dili
gendos feruntur. filij autem non sic. quia non ipsi parentibus dede
runt sed ipsi a parentibus substantiam acceperunt. licet enim sciant se
ab aliquibus parentibus substantiam accepisse: et sic naturaliter de
berent illos diligere: tamen ignorant se ab his vel ab illis:
sed ita credunt vt audiunt: vel probabili ratione credendum
habent se ab hoc vel ab illo substantiam corporis accepisse: et
ideo eis datur preceptum vt diligant parentes suos: sed paren
tes certe sciunt hos vel illos suos esse filios. ideo naturaliter
in eos diligendos feruntur: et per consequens non eis preceptum datur vt
filios diligant. Ad propositum ergo talis appetentus volendi:
faciendi et procurandi sibi bonum cum sit naturalis non erit viciosus
et per consequens sine omni peccato. Et sic patet prima species amoris proprij
¶ Secunda species est que est cum peccato veniali: vt cum aliquid nobis
ipsis appetimus: procuramus: et facimus nobis vtilia bona
et honesta et vite nostre necessaria: prater tamen aut excedimus
aut deficimus. i. quia aut talia nobis appetimus procuramus
vel facimus nobis vtilia etc. maiori delectatione quam expe
diat: aut minori diligentia quam sit opus: non tamen cum intentione
offendendi deum vel proximum. Et ad horum declarationem
accipiamus vnum pulcherrimum nobile phi. 7. ethico. c.
quia aut sunt quedam. vbi ponit istam pulchram distinctionem dicens
quod delectabilium quedam sunt delectabilia secundum naturam quedam
non secundum naturam. et eorum que delectabilia sunt secundum naturam. quedam

sūt delectabilia oī hūāi sensui: vtputa dulce qđ est delectabile nāl'r oī hūāi gustui. q̄dā aūt delectabilia q̄busdā differētijs nāliū tm̄ ꝛ hoīuz. Alij. n. cibi sūt nāl'r dlectabiles aīalib⁹ comedētib⁹ carnes: alij comedētib⁹ stere⁹. Sil'r ī hoīb⁹. nā in hoībus colericis delectabilia sūt nāl'r frigida. q: tēperāt eorum cōplexiones. Flegmaticis vō calida. ꝓpt̄ eādē rōez Eorū vō q̄ sūt delectabilia ī nālit̄ q̄dā sūt delectabilia ꝓpt̄ orbitates. i. ꝓpter aliq̄s supuēiētes egritudines corpales: vel etiā ꝓpt̄ tristicias aīales ex q̄bus trāsmutat̄ nā ad aliā dispositōem de q̄b⁹ dabimus exēplū. q̄dā sūt delectabilia ꝓpt̄ malā ꝯsuetudinē q̄ fit q̄si q̄dā nā. Et q̄dā sūt delectabilia ꝓpt̄ ꝑniciosas ꝛ malas nās. Exēplū de his q̄ sūt ināl'r delectabilia ꝓpt̄ orbitates. i. ꝓpt̄ aliq̄s egritudines: puta ꝓpter maniā q̄dā egritudo ē: vel furiaz: alia egritudo ē: aut aliq̄d hu⁹. sic exēplificat Arist. ī tex. de quodā pp egritudinē manie. q mr̄ez sacrificauit ꝛ comedit: ꝛ occidit seruū suū ꝛ comedit epar ei⁹. Ista. n. ināl'r delectabilia sūt: sꝫ sūt delectabilia ꝓpter egritudines. Exēplū de his q̄ ināl'r delectabilia sūt ex ꝯsuetudine vt euellere pilos: corrodere vngues: comedē carbones: ꝛ t'rā: ꝛ silia. vez ē q̄ ista etiā ꝑnt accidē ex aliq̄ nāli ꝯplexione quaz a ꝑncipio acceꝑunt: vel ēt ex aliq̄ iteriori egritudine: qđ idē ē qđ vna ꝯsuetudo mala. nā dic̄ phs hic q̄ mala ꝯsuetudo q̄dā egritudo aīal' ē. ꝛ sic ista delectabilia hn̄t duo ꝑncipia: vz cōplexionē ꝛ cōsuetudinē siue egritudinē iteriorē: qđ idē ē s̄m phm̄. hic. Exēplū de his q̄ ināl'r dlectabilia sūt pp ꝑniciosas ꝛ malas nās: vtputa q̄ñ hoīes corruptas hn̄t ꝛ ꝑuersas corpis ꝯplexiones q sūt bestiales. ꝓpt̄ eniz malas eoꝝ ꝯplexiōes bestijs assimilāt̄: vt de quodā hoīe dr̄ q ventres ꝑgnātiū mulierū scindebat: vt pueros in ventre cōceptos deuoraret. Sil'r ē de illis q ī talib⁹ delectant̄ q̄b⁹ delectant̄ hoīes q̄dā siluestres. vn̄ q̄dā circa mare ꝑōticū cōmorātes comedūt carnes crudas: q̄dā carnes hūanas: q̄dā sibi inuicē ad celebrāda ꝯuiuia suos filios accōmodāt. ꝛ sil'r dicit̄ de quodā crudelissimo tirāno: q in ipsis cruciatib⁹ hoīuz delectabat̄. Qui igr̄ silib⁹ delectātur corruptas hn̄t ꝯplexiones: ꝛ bestijs siles sūt. hec oīa exēpla ponit phūs in lr̄a vbi s̄. Et nō q̄ vltimū hoc hoīuz genus nō solū affect⁹ sensibiles corruptos hꝫ: sꝫ ēt ꝑuersissimas hꝫ apprehensiones ꝛ imaginatōes. Insequit̄. n. itellect⁹ sensū corpis. ideo si corp⁹ ē bestiale: sil'r ꝛ sēsus: ꝛ si sēsus bestialis: sil'r ꝛ intellcūs. ꝛ si itellcūs bestialis: sil'r ꝛ affectus. q̄ñ affectus seq̄t̄ itellectū ꝛc̄. Dimittam⁹ nūc delectabilia ināl'ia: ꝛ dicamus de nālib⁹. ꝛ ponat̄ regl'a talis. q̄ q̄cūqꝫ nobis aliq̄ bona delectabilia cōcupiscimus ꝓcuram⁹ ꝛ facim⁹ nō vt deū offendamus nec ꝓximū: sꝫ in mō aliq̄r excedim⁹ tūc ē amor ꝓprius cū pctō veniali. de q̄b⁹ Aug. 25. di. c. vnum orariū. exp̄sse ponit. vbi dr̄. quotiēs aliq̄s ī cibo vel potu plus accipit q̄ꝫ necē ē: ad minuta pctā nouerit ꝑtinere: quotiens plus loq̄t̄ q̄ꝫ expedit vel tacz. quotiēs paupez ipoꝛtune exaspat. quotiēs cū sit sanus corpe alijs ieiunātib⁹ prandere voluerit: aut sōno deditus tardi⁹ ad ecclesiam surgit. quotiens excepto filiorum desiderio vxorē suā cognouerit: quotiēs in carcē positos tardi⁹ inq̄sierit: si discordes ad ꝯcordiam reuocare neglexerit: ꝛ mlt̄a alia q̄ ibi ponūt̄ ad minuta pctā nouerit ꝑtinē. ꝛ itellige oīa ista nisi i ꝯsuetudinē mutāt̄: q̄ñ ꝯsuetudo mōtalia ea reddit. 22. q. 2. nō est. Nō est igr̄ ꝯ̄ ꝓceptum dei iurare: sed duz iurādi vsū facim⁹ piurij crimē icurrim⁹ q̄re ꝛc̄. ¶ Tertia spēs amoris ꝓprij ē cū peccato mortali. ꝛ hoc fit q̄ñ diuinis ꝛ ecclesiasticis ꝓceptis ꝛ admonitionib⁹ spretis nostrā nimodo voluntatē adiplere cōtendimus de quo apl's. 2. ad thimo. 3. c. ait. Hoc aūt scio q̄ in nouissimis dieb⁹. i. tēpore antixp̄i istabūt tp̄a piculosa: ꝛ erūt hoīes seipsos amantes: cupidi: elati: superbi: blasphemi parētibus non obediētes: igrati: scelesti: sine affectione: sine pace: crimiatores: incōtinentes: imites: sine benignitate: ꝓditores: ꝓterui: tumidi: ceci: voluptatū amatores magis q̄ꝫ dei: hn̄tes q̄dē spēz pietatis: virtutē aūt eius abnegantes. ꝛ hos deuita. hec ille. Sedes istius ꝓprij amoris est dn̄a carnalitas q̄ semper cōcupiscit aduersus spm̄. hec est illa bestia terribilis ꝛ fortis nimis: dētes ferreos habēs: magnos comedens atqꝫ cōminuēs ꝛ cet'a pedib⁹ cōculcās. Dan. 7. c. Terribilis inq̄ꝫ ꝛ fortis est amor ꝓprius: q: ascēdit vsqꝫ ad cōtemptū dei. vt dixit Aug. sup. q̄ amor sui facit ciuitatē babylonis: ꝛ amor dei ciuitatē scꝫ hierlm̄. vnde vulgariter magr̄ Joānes qualglia ordinis minoꝝ in tractatu de cōflictu viciōꝝ sic cātat. Non cura amore ꝓprio che dio sia desprezato: pur chal mōdo possa hauer alguno honore. Ciaschuno reputa de saper priuato. Se solo reputa degno de gran splendore. Facit hic amor perdere intellectuz. ps̄. Nō cū in honore esset non intellexit ꝛc̄. ꝛ sic de alijs. Inde clamat dn̄s. Jona. 12. Qui diligit aīaz suam perdet eā. Gregori. Noli amare ne pdas. noli amare in hac vita ne perdas i alia vita ꝛc̄. Et hec sufficiāt pro p̄ma vitate. ¶ Quātū ad secūdā vi. dico q̄ amor dei est p̄mus: q̄ñ bonū est obiectū amoris: vt diximus in p̄ma cōsideratione: ꝛ in deo ē ois rō boni. ergo in ipso debet esse rō mouēdi appetitū ad amādū ipsū bonū: ꝛ sic erit p̄m⁹ amādus. vbi nō q̄ q̄ñqꝫ amor fundatur sup bono delectabili: ꝛ vocatur amor cōplacentie. ꝛ q: in deo est ois rō boni delectabilis ideo in ipso sūme cōplacet ꝛ delectat̄. ibi eni est summa pulchritudo: dulcedo: saporositas ꝛc̄. Quandoqꝫ amor fundat̄ sup bono vtili: ꝛ hic amor dr̄ cōcupiscētie: ꝛ q: aīa in deo reperit oēm vtilitatē: ideo ipsū sūmope amat. ps̄. Diligā te dn̄e fortitudo mea: dn̄s firmamentū meū ꝛ refugiū meū ꝛ liberator meus. q̄ñ ait xp̄s discipl'is: misi vos sine sacculo ꝛ pera: nunqd aliqd defuit vobis: at illi responderunt nihil. Q̄ñqꝫ amor fundat̄ sup bono honesto ꝛ dicit̄ hic amor amicitie. ꝛ q: aīa cernit esse qd honestissimū vt deus ametur tanq̄ꝫ creator: redēptor: gubernator: ꝛ glorificator: ideo sūmopere diligit illū. Sub hoc triplici bono fundat̄ ois amor. oē eīꝫ qđ amatur: aut ideo amat̄: q̄ delectabile: aut q: vtile: aut q: honestū: ꝛ ideo oportet dare vnū p̄mū bonū delectabile: vnū p̄mū vtile: vnū p̄mū honestū: qđ bonū ꝓpter se amet̄: ꝛ nō ꝓpter aliud: oia autē

alia bona amātur pp ipm. ꝛ hec ē ipse deus: q est finis grā cui⁹ oīa alia appetunt. Fac.n.phūs pmo ethicoꝝ volēs pbare ꝙ i rebus humanis oꝫ eē aliquē finē optimū hāc rōnē. qcūqꝫ finis ē talis ꝙ alia volumus ppt ipꝫ: ꝛ ipm volumus ppt seipm: ꝛ nō ppt aliud: ille finis nō solū est bonus: sꝫ optimus: sꝫ nēcē est talē finē eē. ergo i rebus humanis est aliqs finis bon⁹ ꝛ optim⁹. maior est manifesta. qm̄ sp finis grā cui⁹ alij fines q̄runt est pncipalior: vt pꝫ i pncipio pmi ethicoꝝ. Minorē aūt pbat phūs p rōnē ducētē ad ipole sic. vnus finis ppt aliū desideratur: vt ꝓbauit i pncipio libri. aut ergo ē deuenire ad aliquē finē q nō desideratur ppter aliū finē. aut non. si sic: hꝫ ppositū. si nō. ergo erit pcessus in ifinitū. sꝫ hoc est ipole. qd ꝓbat sic. si pcedat i ifinitū i desiderio finiū. vt.s. vn⁹ finis desiderect ppt aliū i ifinitū: seqꝛ ꝙ nunqꝫ hō i desiderio suo deueniet ad fines desideratos: ꝛ p ꝯñs frustra eēt tale desiderium. sꝫ tale desideriū est nāle: vt ꝓbauit i pncipio dicēs: oīa bonū appetūt. ergo desideriuꝫ nāle eēt iane ꝛ frustra. hoc aūt est ipole: qꝛ nāle desideriū nihil aliud ē ꝙ̄ iclinatio q̄dā rebus iherens ex ordinatōe pmi mouēns. q nō pōt eē frustra. ergo ipole est i finibus pcedere in ifinitū. ꝛ sic est nēcē aliquē finē vltimū ponere: p quē oīa alia desiderātur: ꝛ ipse nō desideratur ppt alia sꝫ ppt se: ꝛ ita est nēcē aliquē finē eē optimū humanoꝝ actuum. ꝛ si est optimū: nēcē est vt sit sūme delectabile: sūme vtile: ꝛ sūme honestum. ꝛ p ꝯñs sūme appetibile: ꝛ sic sūme amabile. q̄re satis pꝫ ꝙ pncipalior amor est amor dei. Quare āt amor sui sit scōus pꝫ. qm̄ post dei bonitatē nulla est nobis magis bona ꝙ̄ bonitas ppria ꝛ vtilitas ppria. sed bonū q̄to magis bonū nobis tāto magis mouet appetitū. q̄re ꝛc. ¶ Quātū ad tertiā vi. dico ꝙ satis ex vbis apli. scōa ad Thimo.3. supi⁹ allegatꝭ pōt per oppositū colligi vtilitas amoris ppꝛij boni ꝛ nō mali. vꝫ. ꝙ nō sunt cupidi. nō elati: nō supbi ꝛc. Et vtilitas proprij amoris mali ē illa quaꝫ enumerat ibi. Jn Greg. i moralib⁹ ait. Carnales hoīes pñtē vitā diligūt: ꝙ quāta sit eṫnitatis gloria nō attendunt. ꝛ dū pñitatꝭ dulcedinē nō ꝯsiderāt: cursū statione lapsū firmū habitaculū arbitrantur. hec ille. Et hec sufficiant pro prima conclusione.

¶ De iordinatōe amoris. Conclusio .II.

Ccipe scōam ꝯclōnē. vꝫ. Et si amare seipꝫ post deū ver⁹ sit amor ꝛ bon⁹: tñ si erit iordinat⁹ viciosus erit atqꝫ infructuosus. Ubi tres ingram⁹ vitates. vꝫ. ¶ Prima vitas est ista. q̄lr pōt homo deordinari circa corpus ppꝛium. ¶ Scōa est ista: q̄lr pōt homo deordinari circa animā. ¶ Tertia est ista. q̄lr pōt homo deordinari i amore circa bona tpalia. ¶ Quātū ad pmā dico ꝙ deordinatur homo i amore ppꝛio circa corpus ppꝛiū trib⁹ modis pncipalr. vꝫ. circa ornatuꝫ: circa gulā: ꝛ circa actū venereū. ¶ Primo circa ornatū: ꝛ circa hoc q̄runtur tria. ¶ Primo an i exteriori apparatu vestiū possit eē virt⁹ ꝛ vitiū. ¶ Scōo an in illicito ornatu sit semp mortale petm̄. ¶ Tertio an ꝯstitutis i dignitate liceat vti pciosioribus vestibus. ¶ Quātuꝫ ad pmū rñdeo fm btm̄ Tho. scōa scōe. q.169. ꝙ i exterioribus rebus pōt eē petm̄ imoderantie dupl̄r. Uno mō p ꝯparationē ad ꝯsuetudinē hominū cū qbus viuitur. Alio mō p ꝯparationē iordinati affcūs. Si pmo mō tūc ponitur regula gn̄alis ꝙ hō fm sui status ꝯditionē p posse nitatur vestibus vti fꝫ ꝯsuetudinē loci ꝛ pṫie. Audi Augu.3.li. ꝯfessionū. q ingt ꝯ̄ mores hoīum sūt flagitia p moꝝ diuersitate vitāda sūt: vt pactū int̄ se ciuitatis ꝛ gētis ꝯsuetudinē vel lege firmatū: nulla ciuis aut pegrini libidine violetur. Turpis ē.n. oīs ps vniuerso suo n̄ ꝯgruēs. hec ille. Alio mō pōt cōsiderari q̄tū ad iordinatuꝫ affectū vbi alia regula datur vꝫ. ꝙ q̄ncūqꝫ qs exteriori vtitur ornatu siue fm ꝯsuetudinē eoꝝ cū qbus viuit: siue pter eoꝝ ꝯsuetudinē ꝛ hēat mētem ꝯtaminatā: talis ornatus est viciosus. Hoc aūt fieri ꝯtingit dupliciter. vꝫ. aut p supabūdātiā: aut per defcm̄. Per supabūdātiā: ꝛ hoc tripl̄r: aut vt supbiat aut vt delitias hēat: aut vt nimiū in illis studeat. ¶ Primo vt supbiat ꝛ gloriā hoīuꝫ querat. ꝛ hoc est petm̄. Audi Grego. i omelia de diuite Epulone. Sūt ingt nōnulli q cultū subtiliū pciosarūqꝫ vestiū nō putāt esse petm̄: qd. vꝫ. si culpa nō eēt nequaqꝫ sermo dei tā vigilāter exp̄meret ꝙ diues q torquebatur apud iferos bisso ꝛ purpura idutus fuisset. Nemo qppe vestimē ta pcipua ꝛ pciosa. s. excedētia statū ppꝛium nisi ad inanē gloriā q̄rit. hec ille. Et Jnno. de vilitate ꝯditionis humane. Superbus ingt vt magnificus videatur satagit vestiri duplicibus: idui mollibus: pciosis ornari. Sed qd est o homo pciosior ornatus nisi sepulcrū foris dealbatū. itus aūt spurcicia. hyacitus: purpura: crocus: ꝛ bissus i limo putrescūt: auꝝ ꝛ argētū: lapides ꝛ gēme i luto sordescūt. dignitas ꝛ ptās i puluere. honor ꝛ gloria male sedēt in cinere. hec ille. ¶ Scōo pōt hēri appetitus iordinatus p supabūdāntiā vt delitias hēat. ꝛ hoc est etiā malum. Audi Hier. i epla q̄dā. Mollia ingt idumenta animi mollicīē idicāt. nō de tāto curaretur corporis cultu nisi pus neglecta fuisset mens iculta virtutibus. hec ille. Tertio vt nimiū i illis studeat. ꝛ tūc qñ nimia sollicitudo apponitur: q̄uis nō sit alius malus finis: talis inordinatio mala est. Inde Hiero. Si vir ingt vel mulier se ornauerit ꝛ vultus hominū ad se puocauerit: ꝛ si nullū īde seq̄tur dāmū iudiciū tñ patietur eṫnum. qꝛ venenū attulit si fuisset q biberet. hec ille. Audi Ambro. li. pmo. de Dauid. Sāson iquit validus ꝛ fortis leonē suffocauit: sed amorē suū suffocare nō potuit. vincula soluit ostiū: sed suaꝝ non soluit nexus cupiditatū. messes icendit alienas: sed vnius ipse mulieris accēsus igniculo messeꝫ sue virtutis amisit. hec ille. Quāta aūt mala ex inordinato cultu mulieꝝ quottidie oriātur alias dicetur. Et sic pꝫ q̄lr iordinatus cultus quo ad supabūdāntiā dicatur malus. Ex parte quoqꝫ defcūs pōt dupl̄r fieri iordinatio cultus vestiū fm affcm̄. Uno mō ex negligētia hoīs q nec studiū nec curā aliqꝫ adhibet vt exteriori cultu vtatur fm ꝙ oꝫ ꝛ hoc est vitiū. vñ phūs.7. ethicoꝝ dicit ꝙ ad mollicīē ptinet ꝙ qs p trā vestimētū trahat ne laboret ꝛ sangetur i eleuādo ipꝫ. Sūt enim quorūdā hominū gn̄a adeo spurce viuētes vt porcis silēs fiāt. ꝛ dīt se nō curare de istis pōpis ꝛc.

quoꝝ ē pessima ꝯditio. Scđo mō pōt defect⁹ ꝯtigere ꝫm affectū īgꝛtū talē vilē ⁊ abiectū oꝛnatū oꝛdinat ad manē gl'ā. Un̄ Aug. i sermone dn̄i in mōte. Nō ī solo ingt coꝛpoꝛeaꝝ reꝝ nitoꝛe atqꝫ pompa: ſꝫ etiā ī ipſis ſoꝛdib⁹ ⁊ lutoſis eſſe poſſe iactantiā: ⁊ eo pıculoſioꝛē quo ſub noīe ſeruitutis dei decipit. Et idē de cohabitatōe clericoꝝ ⁊ mulieꝝ. grauem ingt inimicū. ſ. mulierē ſoꝛtita ē caſtitas: cui nō ſolū reſiſtēdū ē: ſꝫ dimiſſo freno lōgi⁹ fugiēdū: nec eo minus timēde ſūt. qꝛ religioſe videnť. ꝙ tāto citi⁹ alliciūt. ⁊ ſub ptextu pietatis latet viſcus libidinis. vn̄ btus Tho. vbi. ſ. qrēs an liceat vilib⁹ vti. dicit ꝙ ſi hoc fiat ꝓpť iactātiā vel ſupbiā: aut vt ſe ceteris pferat tūc vitiū ſupſtitōis ē. ſi aūt hoc faciat vt carnem domet: ⁊ ſpm̄ humiliet: tūc ad vtutē tēperātie ptinet. ⁊ pcipue his ꝯpetit vilib⁹ vti q alios vbo ⁊ exēplo ad pniaꝫ hoꝛtātur. ſic fuerunt ꝓphē de qbus apſus ad Hebre. xi. ait. Circuierūt ī melotis ⁊ ī pellib⁹ caprinis egētes anguſtiati afflicti qb⁹ dign⁹ nō erat mūdus. Et glo. ſup Math. c. 4. ait. Qui pniaꝫ pdicāt: hītum pniē ptēdāt ⁊c. Et ſic pꝫ pmus pūctus pme ꝯſideratōis. ¶ Secūdo qrebať an in illicito oꝛnatu ſit ſemp moꝛtale pctm̄. Reſpōdeo ꝫꝫ btm̄ Tho. vbi ſ. ꝙ oꝛnatus cultus in mulieribus viros ad laſciuiā ꝓuocat. puer. 7. Mulier occurrit illi oꝛnatu meretricio pparata ad capiendas aīas. ⁊ ideo mulieres que viros nō hīt: nec ītendūt hīe: nō poſſunt abſqꝫ pcto appetere viroꝝ aſpectibus placere ad ꝯcupiſcendū: qꝛ hoc eſt dare eis peccādi īcēdiū. Si āt fiat ex q̄dā leuitate vel etiā ex q̄dā vanitate ꝓpť quādā iactātiā: nō ſp ē pctm̄ moꝛtale: ſꝫ qnqꝫ veniale. Et eadē rō q̄ꝫtū ad hoc eſt de viris. hec dicit ille doctoꝛ. Sed q̄ꝫtū hoc dem̄ ſit ſane intelligēdū: ⁊ cū maxima maturitate pdicādū tui pſe lectoꝛ excogita: ⁊ iudicio maioꝝ determinādū relinquo. qre ⁊c. ¶ Quātū ad t'tiū dico ꝫm eūdē vbi. ſ. ꝙ ꝯſtitutis ī dignitate ⁊ altari miniſtrātibus vti pcioſioꝛibus veſtibus nō eſt vitioſū: ſed potius debitum ad ſui miniſterij excellētiā vel diuini cultus oſtendā. ſꝫ de hac mā diximus. ſ. feria t'tia ſcđe dn̄ice. De amoꝛe īoꝛdīato circa actū gule īfra diceť. ſ. feria t'tia dn̄ice de paſſione in t'tia pte ꝯcluſione ſcđa. De amoꝛe īoꝛdinato circa actū venereū diceť ī eodē ſermone ī pma pte ꝯcl'one ſcđa. qre ⁊c. Iſta ſufficiāt q̄ꝫtū ad pmā vi. ¶ Quātū ad ſcđam vi. dico ꝙ q̄ꝫtum ad animā in amoꝛe pōt hō deoꝛdinari multipl'r: ſed ad pn̄s dico ꝙ maxime īoꝛdinať p pctm̄ negligētie. Un̄ ꝫm btm̄ Tho. ſcđa ſcđe. q. 54. Negligētia nihil aliud eſt q̄ꝫ defcūs debite ſollicitudinis aliqd agēdi qđ ſit bonū vel remouendi aliqd qđ ſit malum. Et lꝫ hoc poſſit etiā ītelligi īmo etiā de ſcđ ītelligať de negligentia ſollicitudinis q̄ qſqꝫ obligatus teneť ad curā alioꝝ: tn̄ ad pſens ſolū de negligētia quā hꝫ hō circa ſeipꝫ intelligamus. Ponať ergo regula talis. prima ꝙ quicunqꝫ eſt circa ſalutem anime ſue negligēs adīplere aliqđ bonū: tal's īoꝛdinatum ſuipſius habet amoꝛē. Secunda regula ē iſta. qcunqꝫ eſt circa aīe ſue ſalutem negligens euitādi aliquod malum: ille ſuipſius īnoꝛdinatū hꝫ amoꝛem. ¶ Accipe pmā regulā. quicunqꝫ ⁊c. dic totā. Ubi nō ꝙ talis negligentia. ſ. non adīplendi aliquod bonum. aut eſt circa bonū legis nature: aut circa bonū legis ſcripte. negligētia circa bonū legis nature eſt quādo qs opus nature qđ de leui facere poſſet ī ſalutē anime negligit adīplere. exēplū. licet nūc ieiunare nō obligeris tn̄ cerno ꝙ ſi ieiunarē ad extinguēdā libidinē mihi valeret: ⁊ nō facio. hec dr̄ negligētia circa opus nature. Simil'r licet non obligeris media nocte ſurgere ad matutinū: tn̄ cernis ꝙ ſi ſurgēs tibi multū ad tue anime deuotionē ⁊ ſalutē ꝓficeret: ⁊ nō facis: hec ē negligētia circa opus nature. ſimil'r diciť de eo q negligit ſumere cibū ꝓ vita necīum: aut doꝛmire non vult: ſed vltra debitū vigilare ⁊c. ſimil'r ⁊ de alijs. ¶ Scđo pōt eſſe negligētia boni nō adīplēdi qđ ſit bonū legis ſcripte: vt cum negligimus qđ diuina nobis pcepta mādāt. Idē de pceptis eccl'ie. ad hoc reducunť vota emiſſa. ſed de hoc dicemus in ſequēti verſ. ¶ Accipe ſecundā regulā. vꝫ. Qncūqꝫ ⁊c. dic totā. Hec negligēnа ſimil'r fieri pōt aut circa bonū nature: aut circa bonū legis ſcripte. Circa bonū nature: vt cū qs aliqđ bonū ſiue ſit coꝛpoꝛale ſiue tēpoꝛale: ſiue ſpūale euitare ꝯtēnit: qđ certiſſime cernit ī nocumētū nature ꝯuerti: vt ſūptio cibi. ⁊ ſic de alijs: diſcurras tu p ſingula. Circa bonū legis ſcripte: ⁊ hoc pōt duobus modis ꝯtingere: aut qꝛ negligit bonū ꝯcernēs pceptū affirmatiuū: aut negatiuū. Si circa negatiuū. vtputa nō occides ⁊c. tunc ſi hō negligens fuerit talia ꝓhibere ne fiāt: pſertim officiales qbus ex officio hoc icūbit: ꝓculdubio peccāt. vt pꝫ ex regula decreti. 86. di. c. faciens. ⁊ eſt de homicidio. §. ſic dignū. Inde Numeri. 25. diciť ꝙ populus dei ꝯtra pceptū legis comedit ⁊ bibit cū paganis ⁊ ſethim: quos pncipes populi corrigere neglexerūt. vnde ſecutū eſt vt pplus audacius comederet ⁊ tādē ſe populus nepharie ꝯmiſcuit cum mulieribus moabitaꝝ. queꝫ poſtea deū belphegoꝛ deū moab adoꝛare fecerūt. ꝓpť quod precepit dn̄s Moyſi vt pncipes populi quoꝝ negligentia id ſecutū fuerat cōtra oꝛiētem in patibulis ſuſpēderenť vt ab oībus viderenť. De negligētia correctiōis ſatis diximus ſupra. feria t'na t'tie dominice. ¶ Secūdo tal's negligētia pōt fieri circa precepta affirmatiua. vt cum qs negligit honoꝛare parētes ⁊ ſimilia. Sed quero an talis negligentia de qua diximus ſemp ſit moꝛtale pctm̄. Dico ꝫm btm̄ Tho. vbi ſupra. ꝙ in negligentia dupl'r poteſt eſſe moꝛtale pctm̄. vno modo ex parte eius qđ per negligentiā pretermittiť. alio modo ex parte cauſe. ſi pmō modo ⁊ illud ſit de neceſſitate ſalutis ſiue ſit actus ſiue circūſtātia: ſemp talis negligētia erit pctm̄ moꝛtale. ſi ſecūdo modo tunc ſi volūtas tn̄ ſit remiſſa circa ea que dei ſunt vt total'r a dei charitate deficiat: ⁊ precipue quādo facit ex ꝯtēptu. talis negligentia ſemp etiā erit pctm̄ moꝛtale. Si aūt negligentia ꝯtingať ī pretermiſſione alicuius actus vel circūſtātie q̄ nō ſit de necītate ſalutis. nec id ex ꝯtēptu fiat ſed ex alio feruoꝛis defcū: q inīdum īpediť p aliqđ veniale. talis neg'igētia nō erit pctm̄ moꝛtale. Inde Seneca ad Luciliū. Turpiſſima ingt res eſt que p negligentiā venit. qre ⁊c. Et ſic pꝫ quō hō deo-

dinatur circa animā ꝓp̄rīā. ¶ Quātū ad t̄tiā veri. vl' deam⁹. s. quō deordinat hō circa res tp̄ales. Et circa hoc tria igram⁹ p̄ūcta. ¶ Primo an res tp̄ales sint sub p̄tāte humana. ¶ Scd̄o an nimia sollicitudo circa res tp̄ales sit vitiosa. ¶ Tertio. an debeam⁹ expectare vt nobis de⁹ ꝓuideat. ⁊ sollicitudinē istoꝝ terrenoꝝ postergare. ¶ Quātū ad p̄mā dico f̄z btm̄ Tho. scd̄a scd̄e. q. 66. ꝙ res tp̄ales ⁊ exteriores pn̄t tripliciť ꝯsiderari. s. q̄ztū ad nām: q̄ztū ad gubernatōez: ⁊ q̄ztū ad vsū. Quātū ad nāz nlli p̄tāti subduntur nisi dīne: cui oīa famulanť ⁊ ad nutū obediunt. ps. Dn̄i ē t̄ra ⁊ plenitudo ei⁹. Quātū ad gubernatōez nō tm̄ dīne: s3 ēt humane subdunť p̄tāti. Gen̄. p̄mo. dn̄amini piscib⁹ maris. ⁊ volatilib⁹ ⁊ bestijs. vni. ⁊. ⁊c̄. Hūc. n. ordinē posuit de⁹ vt īferiora p superiora: ⁊ iperfecta per ꝑfectiora regant: vt diximus s̄mone p̄cedēti. Et f̄m hoc ph̄ūs p̄mo sue politice ꝓbat ꝙ possessio reꝝ exterioꝝ ē hoī nālis. sil'r ꝙ nāl'r aliq̄ sunt serui: ⁊ aliq̄ dn̄i. q̄n q̄cūq3 ex plib⁹ ꝯstituta sūt: i his ē aliq̄s p̄ncipat⁹ ⁊ aliqd subm nāl'r. s3 hoīu3 mltitudo ē ꝯstituta ex plib⁹. g⁰ nāle ē ⁊ expediēs ꝙ aliq̄s p̄ncipet ⁊ aliq̄s subijciat. maiorez ꝓbat ph̄ūs plib⁹ exēplis vt armonie: ⁊ corporis humāi: ⁊ alioꝝ aīaliū. i armonia. n. ē aliq̄ voꝝ q̄ alijs p̄ncipat. i corpore humano aīa p̄ncipat. i aīalib⁹ aīalia digniora p̄ncipant: ⁊ sic d̄ alijs. minorē relinq̄t ꝓbatā ex dc̄is ī eodē p̄mo politicor. hō. n. est anīal politicū ⁊ iō ē nāle: vt ex mlt̄s hoīb⁹ vna mltitudo ꝯstituat. Ista relinq̄m⁹. ¶ Scd̄o ꝯsideranť q̄ztū ad actū gubernādi: ⁊ q̄ztū ad hoc diuina ꝓuidētia statuit ꝙ vnusq̄sq3 ꝓprias possessiōes custodiat: ⁊ vnicuiq3 liceat propriū h̄re tāq3 hūane vite necariū ⁊ hoc triplici respectu ⁊ rōe ordinauit. ¶ Prio q2 vnusq̄sq3 ad ꝓcurādū magis sollicit⁹ ē qd̄ sibi soli ꝯpetit q̄3 plib⁹. ¶ Scd̄o q2 recti⁹ mūd⁹ disponiť. eēt. n. ꝯfusio q̄dā si q̄lib3 indistincte q̄libet ꝓcuraret. ¶ Tertio q2 hoīes magis pacifice viuunt. experiētia. n. didicim⁹ ꝙ q̄ indistincte aliqd possidēt freq̄nt irascunť: ⁊ iurgia nō ꝑua nascunť int eos. ¶ Tertio res exteriores pn̄t ꝯsiderari q̄ztū ad vsū. Et tūc dic̄ p̄sat⁹ ꝙ nō d3 hō res exteriores h̄re vt ꝓprias s3 vt cōes. vt. s. ea de facili in necitatibus cōicet alioꝝ. Vn̄ Hiero. i tractatu mort̄s. Si vestimentū inq̄t vel aliqd vltra necitatē possides: ⁊ pauꝑi idigēti nō subuenis: fur es ⁊ latro. Et Ambro. i omel'. Nō min⁹ igr petm̄ ē ī supabundātia pauꝑi nō dare q̄3 cū possis ⁊ abūdās sis denegare. Esurientiū panis est que tu detines. Nudoꝝ vestimentum quod recludis. Miseroꝝ redemptio ⁊ absolutio est pecunia quā tu ī t̄rā defodis ⁊c̄. 47. di. c. sic̄ hi. Et propter hanc cām necessitas excusat a furto. ex̄ de furtis. c. 3. in glo. Necessitas. n. non h3 legem. ex̄ de ꝯsue. c. quāto. ⁊ de ꝯse. di. 5. c. discipulos. ī glo. S3 dices ꝯ. In delictis inopia non excusat. 12. q. 2. fraternitas. cum glo. sed inopia est quedā necessitas. Item poti⁹ debet homo mori fame q̄3 peccare mortalr̄. 32. q. 4. sicut sanctius. ⁊ omnia mala sufferre. 32. q. 5. ita ne. ⁊. 22. q. 2. faciat. sed furari est pcc̄m mortale q2 ꝯ p̄ceptum dei. ego dico ꝙ si est magna inopia excusat: sed illa fuit parua: vt dicit glo. in. d. c. fraternitas. Ad alia dico ꝙ non est proprie furtū. q2 in necessitate omnia sūt cōia. vt p3 in. di. c. discipulos cum glo. sup verbo fame. allegat capitulum sicut hi. 47. di. q̄re ⁊c̄. ¶ Quātum ad 2^m dubium dic̄ btūs Tho. scd̄a. scd̄e. q. 55. ꝙ sollicitudo tp̄aliū tripliciť pōt esse illicita. vno mō ex pte eius de quo sollicitamur. vt. s. si tēpōalia tāq3 nostꝝ finē q̄ram⁹. vn̄ Aug. in li. de operib⁹ mōachoꝝ ait. cū dn̄s dic̄. Nolite solliciti eē ⁊c̄. h⁰ dic̄ vt nō solū ista itucamur ⁊ ꝓpť ista faciāt q̄cq̄d ī euāgelij p̄dicatōe facē iubenť. Alio mō ē illicita ꝓpť superfluū studiū qd̄ apponiť ad tp̄alia ꝓcurāda. ꝓp qd̄ hō a sp̄ūalibus q̄b⁹ p̄ncipal'r īseruire d3 retrahiť. Ex t̄tio rōe timoris supflui: q̄n. s. timem⁹ ne nobis necīa deficiāt qd̄ dn̄s Mat. 6. tripl'r excludit. Nolite solliciti esse ⁊c̄. Ego āt ad hāc difficl'tatē dico sic ꝙ iordinata tēporaliū sollicitudo circa tria p̄ncipal'r v̄sari pōt. s. circa mā3: circa formā: ⁊ circa p̄ciu3. Circa mām. i. q̄n mā circa quā v̄sať hoīs sollicitudo ē idebita: sic sollicitudo vēdēdi taxillos: tabulerīa: ⁊ alia hi⁹: q̄ sine petō exerceri nō pn̄t. Circa formā ⁊ hoc q̄drupl'r. i ꝯctu. s. vsurario. i ꝯctu emptōis ⁊ vēditōs. ⁊ i ꝯctu cābioꝝ: ⁊ i ꝯctu fideiussiōis. d̄ q̄b⁹ al's dicem⁹. Circa p̄ciū vt q̄n res extimať pl⁹ aut min⁹ q̄3 valeat. p̄ciū āt ē triplex. s. nāle rōale ⁊ accidētale. Nāle est q̄ res valet suā nām aut nobilitatē. vt valor gēmaꝝ ⁊ similiu3. Rōale ē qd̄ accidit ꝯputat̄s expēsis: laborib⁹: salarijs: ⁊ hi⁹. Accidētale qd̄ h3 res f̄m p̄ntē cursū. Ex q̄b⁹ seq̄ť ꝙ res nō sp vēdi vl' appciari deb3 f̄m p̄ciū nāle. q2 sic nūq̄3 q̄dā res p̄ciose vēdi possent. vn̄ si min⁹ emať q̄3 valeāt p̄cio nāli nō errať: nec f̄m p̄ciū rōale. q̄n. s. p maxima ē penuria: ⁊ p̄ñte idispositio: sic ī istis tp̄ibus accidit dn̄is florentinis ꝓpter obsidionē regis aragonum. 1453. Relinquiť ergo ꝙ res appreciari debent f̄m preciū accidentale supple dum nō fiat in fraudem: sicut fieri solet quādo h̄ntes victualia tenent illa absconsa: ⁊ sic penuria suboriť: ⁊ tūc res cariores fiunt. q̄re ⁊c̄. ¶ Quātum ad tertium dubium quidā ignauia pleni dicūt nō eē curādum de istis exterioribus. ⁊ ideo paꝝ aut etiā nihil desatigāť. Et h⁰ ondūt per pl'es rōes. ¶ Prīa rō sumiť ex parte diuine ꝓuidentie. Dn̄s. n. deus alijs creaturis sine eoꝝ studio ꝓuidet. ergo a fortiori ⁊ nobis. Adducunt dcm̄ saluatoris Math. 6. Nolite solliciti esse anīe. i. vite vr̄e quid manducet̄s aut corpori vr̄o quid induamini. Nōne aīa plusq̄3 esca. ⁊ corp⁹ plusq̄3 vestimētū: Respicite volatilia celi. q̄m neq3 serunt: neq3 metunt: neq3 cōgregāt ī horrea fruct⁹ ⁊ pr̄ vester celestis pascit illa. ⁊ de vestimento quid solliciti estis: Respicite lilia agri quō crescunt: ⁊ tn̄ nō serunt neq3 nent. Amen dico vobis ꝙ nec Salamon in omni glīa sua inuentus est sic̄ vn⁹ ex illis. ⁊ ps. ait. Iacta cogitatū tuū ī dn̄o ⁊ ipse te enutriet. Nōne aiunt illi dn̄s ppl'm israel quadraginta ānis manna in deserto pauit: ⁊ panem subcinericium ⁊ vas aque Helie per āgelu3 misit: vt in fortitudine cibi illius ābularet. Cibum Danieli in lacu leonū existēti nōne per abacuc misit: nōne per colūbaz cibauit Paulū p̄mū heremitā: Magdalenā ī deserto triginta ānis nutriuit: Katherinā ī cathenis nō dereliqt. ⁊ sic de alijs. Inde cōcludit vn̄s vbi. s.

Scit.n.pr̄ vr̄ qm̄ his opus hēt. Et Luc.7.dr̄. Si vos cū sitis mali nostꝫ bona data dare filijs vestrꝭ: q̄to magis pr̄ vester dabit spm̄ bonū petentib⁹ se. ¶ Scd̄a rō sumit̄ ex nāe restauratiōe sufficienti. Pauc̄.n.iqt Boeti⁹.pmo.de ꝯsolat̄. minimisqꝫ nā ꝯtenta ē. Et Paulus. Hītes inqt alimēta ⁊ q̄bus tegamur his cōtenti sim⁹. Et Salomō id sibi dari dn̄m orabat: dicens. Diuitias ⁊ paupertates ne dederis mihi: sed tm̄ victui meo tribue necc̄ia. Et Ecc̄.4.c. Repbendit istos sollicitos dicēs. Cōsiderās reperi aliā vanitatē. vn⁹ ē ⁊ z^m non hꝫ ⁊ tn̄ laborare nō cessat: nec satiāt̄ oculi ei⁹ diuitijs: nec cogitat dicēs. cui laboro ⁊ fraudo animā meaꝫ bonis: ī hoc certe verꝫ ē ꝓuerbiū q̄ ali⁹ est q seminat: ⁊ alius q metit. q̄re ⁊c̄. ¶ Tertia rō sumit̄ ex multitudine scelerꝫ ꝓcedēte. Audi Innocētiū de vilitate cōditiōis humane. Radix inqt oīum malorꝫ ē cupiditas.i.iordinata sollicitudo. hec.n. sacrilegia cōmittit furta: rapinas exercet ⁊ predat̄. bella gerit ⁊ homicidia symoniace emit ⁊ vēdit. Iniq̄ petit ⁊ recipit. iniuste negociat̄ ⁊ feneraī. Instat dolis ⁊ imminet fraudib⁹: dissoluit pactū ⁊ violat iuramētū: corrūpit testimoniū ⁊ ꝑuertit iudiciū. hec ille. Et Origenes i omel̄.19. sup illud Leuit̄. Deuorauit eos t̄ra ait. An tibi nō videt̄ a t̄ra deuorari iste q sp de t̄ra cogitat: q sp t̄renos hꝫ affectus ⁊ act⁹ q de t̄ra loq̄t̄ de t̄ra litigat t̄rā desiderat: ⁊ oēm spem suā posuit in t̄ra: q ad celū nō respicit: qui futura nō cogitat: qui iudiciū dei non metuit: nec bona ei ꝓmissa desiderat: sed sēper de p̄ntib⁹ cogitat: ⁊ ad et̄na nō suspirat. Talē cū videris: dic q̄ deuorauit euꝫ t̄ra. hec ille. Sed audi q̄d de talibus ꝓphā dicat. Diues cū dormierit nihil secū affert: aperiet man⁹ suas ⁊ nihil inueniet. Et idē. Dormierūt inqt sōnum suum ⁊ nihil inuenerūt oēs viri diuitiarꝫ i manibus suis. His igr̄ rōnib⁹ cōmunitis talibus auctib⁹ aiūt ociosi ⁊ accidiosi non eē fatigādū: sed viuere in spe dn̄i. Sed aīa mea nō est sic: nec sum⁹ nos bestijs similes q̄ nec serūt neqꝫ metūt. Aīalia.n. cetā cum sint determinata ad vnū: de⁹ illis ꝓuidit de vestimētis ⁊ armis. dando eis cornua: vngues pilos: ⁊ alia hi⁹. Nā āt rōnalis vt homo cū nō sit determinata ad vnū nō hꝫ determinatū vestimētū: nec determinatum cibū: sed de⁹ illi ītellectū dedit per quē diuersas potest excogitare artes qb⁹ de vestimētis ⁊ cibis ꝓuidere pōt ⁊ circa illa sollicitari. sed cū sit rōnalis dꝫ talis sollicitudo rōnalis eē. Non ergo dn̄s ꝓhibet sollicitudinē rōnalē cū sit ps prudentie: imo si quis quod arte ⁊ nā hr̄e posset deū expectaret sibi ꝓuidentē. ipsū profecto deū tētaret. sed sollicitudinē iordinatā ꝓhibet ipe filr̄ ⁊ alie auctes adducte. Et hoc oñdit xp̄s Math.6.c. post ātedicta v̄ba: dicēs. Querite ergo p̄mū regnū dei: ⁊ iusticiā eius. ⁊ hec oīa adijcient̄ vobis si p̄mo q̄rendū est regnū dei. ergo ⁊ scd̄ario bona tēporalia tāq̄ q̄dā āminicula. quod ēt ostēdit dn̄s Math.6. Panē nostrꝫ quotidianū da nobis hodie. per panem oīa vite nostre necessaria intelliguntur. quare ⁊c̄. Et ista sufficiāt q̄tum ad presentem conclusionem.

¶ De ꝯditōib⁹ bonis ꝓprij amoris. Cōclo. III.

a

Ccipe t̄ria ꝯclōnē. vꝫ. verus ⁊ perfectus amor ad seipsū plura āte oculos pōit meditāda in cordis nostri speculū. Ubi tres ingram⁹ veri. vꝫ. ¶ Prima veri. ē ista. quo regulat̄ ꝓprius amor. ¶ Scd̄a ve. que sūt signa veri ⁊ perfecti amoris ꝓprij. ¶ Tertia veri. que inducūt ad amorē ꝓpum bonū verū atqꝫ perfectū. ¶ Quātū ad p̄mā dico q̄ tres sūt regule quibus homo ordinat̄ circa seipsū. vꝫ. p̄mo diuina p̄cepta. scd̄o. dīna ꝯsilia. ⁊ tertio. ecclīastica institutio. ¶ Prima inqꝫ regula dr̄ diuina p̄cepta. Math. 19. Si vis ad vitā igredi serua mādata. Sūt.n. decē p̄cepta q̄si decē viuēdi regule. Exo.20. Locut⁹ est dn̄s cūctos sermones hos. Ego sū dn̄s de⁹ tuus q eduxi te de t̄ra egypti: ⁊ de domo seruitutis. Nō hēbis deos alienos corā me. nō facies tibi sculptile neqꝫ similitudinē q̄ in celo ē: neqꝫ i t̄ra deorsū: neqꝫ eorꝫ q̄ sunt i aq̄s sub t̄ra: nō adorabis ea neqꝫ coles. Ego sū dn̄s de⁹ tu⁹ zelotes visitās iniqtatē patrꝫ i filios in t̄tiā ⁊ q̄rtā gn̄ātionē his q diligūt me ⁊ custodiūt p̄cepta mea. Nō assumes nomē dei tui in vanum. nec.n. hēbit insontē dn̄s eū q assūpserit nomē dei sui frustra. Memēto vt diē sabbati scifices. sex dieb⁹ opaberis ⁊ facies opa tua. septimo aūt die sabbatū dn̄i dei tui ē. nō facies i eo omne op⁹: tu ⁊ fili⁹ tu⁹ ⁊ filia tua. Sex.n. dieb⁹ fecit de⁹ celū ⁊ terram ⁊ mare ⁊ oīa q̄ in eis sūt: ⁊ requieuit die septimo. Idcirco benedixit dn̄s diē sabbati: ⁊ scīficauit eū. Honora p̄rem tuū ⁊ m̄rem tuā: vt sis lōgeu⁹ sup t̄ram quā dn̄s deus dabit tibi. Nō occides. Nō mechaberis. Nō furtū facies. Nō loq̄ris ꝯ ꝓximū tuū falsum testimoniū. Non cōcupisces vxorē ꝓximi tui. Nō desiderabis domū ꝓximi tui: nō seruū: nō ancillā: nō bouē: nō asinū: nec oīa q̄ illi⁹ sūt ⁊c̄. His decē regulis ordinauit vitā deus vniuscuiusqꝫ recte viuere volentis: ⁊ recto amore seipsum amātis. Tria ipsorꝫ ordināt aīam quo ad deū: ⁊ septē quo ad ꝓximū. Et p̄mo declarem⁹ quō ordinet̄ quo ad deum. Ubi nō q̄ triplici respectu creatura rōnalis refert̄ quo ad deū. p̄mo sub respectu creatōis: q̄ creatura relatiue dr̄ ad creatorē. ⁊c̄. relatio intrinsecus adueniēs: q̄ positꝭ extremis īsurgit relatio talis. ¶ Secūdo refert̄ sub respectu gubernatiōis: q̄ deus nō solū creat: sed ēt creata cōseruat ⁊ gubnat. Oīs.n. creatura de se in nihilum tenderet nisi bonitate cōditoris conseruaret̄: vt dic̄ Augu. in pluribus locis Et Damascenus ait. Omne creabile vertibile ē. ad Heb.i. Portās oīa v̄bo v̄tutis sue. Et Greg. 23. moral̄. Quid.n. sum⁹ si ꝯditoris nostri p̄nte deserimur: ⁊ infra. Nemo ergo alicui⁹ virtutis se existimet: ēt cum quid fortit̄ pōt: quē si diuina ꝓtectio deserat: ibi repēte obruit̄ vbi se valent̄ stare gl̄iat̄. hec ille. ¶ Tertio refert̄ sub respectu glorificatōis q̄ omnia que creauit deus creauit ꝓpter seipsum .i. ad suam laudē. s. aut īmediate: aut mediate: mediate quidē omnia nō rōne v̄tentia. īmediate vero omnia rōe v̄tentia. Scd̄m igit̄ hos tres respectus ordinat̄ homo quo ad deum vt recte viuat: ⁊ sic insurgūt tria p̄ma precepta. Nā q̄ sue sum⁹ creature merito debem⁹ ei cultū ⁊ famulatum. ⁊ ideo dēp̄.

Non habebis deos alienos corā me &c. ¶ Scdo qz
deus nos gubnat & zseruat: merito ei debemus sui
nois scificatōez: ideo ait. Nō assumes nomen dei tui i
vanum. ¶ Tertio qz noster est glorificator merito
debet ei alicuiꝰ tēporis dedicatio: ideo ait. Memē
to vt diē sabbati scifices. Et sic habēt tria pcepta.
Alijs septē ordinat hō circa pximū: & qm deo exce
pto a quo pncipalr bona cūcta pcedunt: parentes
nostri zm obtinēt gradū: a qbus corpus & bona tē
poralia suscepimꝰ: ideo ait. honora prēm &c. Et qz
nō sufficit tm ad bene viuendū ordinari i parētes:
sz et i alios proximos: ideo alia sex nos i proximos
alios ordināt duplr āt possumus amare pximos:
aut nō nocendo: aut bonū pcurādo. non nocendo:
triplr. s. opere: verbo: & corde: opere triplr. s. i per
sonā propriā: cōiunctā: & rem ppriā. Et ideo ne in
personā propriā offendamus ait. Nō occides. ne i
personā zinnctā: ait. Nō mechaberis. ne in rē pro
priā: ait. Nō furtum facies. ¶ Scdo ne ore offen
damꝰ: ideo dic. Nō falsū testimoniū dices. ¶ Ter
tio ne corde offendat: dant alie due regule. s. Non
zcupisces vxorē pximi tui: & nō desiderabis rē eiꝰ.
Ecce hic decem regulas habes qbus hō regulat i
seipso vt bene viuat. Diffusius de his diximus
in nostro dominicali. sermone. 12. ¶ Scda regula
q homo circa seipsum regulat diuina cōsilia dicunt.
Est. n. zsilium melioris boni discreta persuasio ad
quod nullus de necessitate obligat nisi illud spōte
expresse vel tacite seruare promiserit. 14. q. 1. c. qd
nullum vbi dicit. vbi cōsilium dat offerentis est ar
bitrium: vbi pceptū necessitas seruientis: & sūt vba
Greg. Exemplū ponamꝰ. nā lz virginitas sub pce
pto non cadat. sed sub cōsilio. 32. q. 1. itegritas. tamē
voto emisso tacite vel expresse de virginitate ser
uāda ipsa profecto sub precepto cadit: & trāsgressor
mortalr peccat: sed differenter. Nā solenniter vouens
& votum frāgens tripliciter peccat. s. in deum quem
derisit: i ecclesiā quā spreuit: & i pximū quē scādali
zauit. Crebro. n. ego ipe vidi qsdā fatuas mulieres
effici bizochas & mātallatas: & postea maximo cer
te cum populi scādalo nubunt. credūt. n. deum nō
videre q cuiuslibet religionis est pricipale funda
mentum: sed mihi credāt q vindex est dns de oi
bus his. 1. ad Thi. 4. c. Oēs. n. hiꝰ persone in mor
tali pctō viuunt: nec mrimoniū illud tenet. 27. di.
vouentibꝰ. & 27. q. 1. p totum. Ille āt q simplr vo
uet deū tm offendit si votū nō seruat. nec obstat il
lud quod dic btūs Tho. scda scde. q. 88. v3. q votū
simplex nō minꝰ obligat q solenne qm illud sic in
telligit. s. q vtrinsqz trāsgressor mortalit peccat: lz
grauiꝰ peccet solēne votū nō seruās q simplex. ide
ps. Vouete inqt & reddite. & Ecc. 5. Si qd voui
sti deo: ne moreris reddē. displicet. n. sibi ifidelis &
stulta promissio. ifidelis ē quādo non seruat. stulta
quādo aliqd ridiculosū promittimꝰ: vt si comedē ō
capite &c. Silr dicamꝰ de alijs bonis q sub pcepto
nō cadunt. & sic p3 scda regula. ¶ Tertia regula ē
ecclesiastica istitutio. Ad bene āt beateqz viuendū
nō solū reqrit obseruātia diuinoꝝ pceptoꝝ: & diui
noꝝ consilioꝝ: sed ēt ecclesiasticoꝝ istitutoꝝ. Naz si

ecclesia pcipit vt i qdragesima ieiunes. de zse. di.
3. c. nō licz. & c. nō oz. necesse ē te ieiunare legitima
cā nō obstāte. similr pcipit. vt ieiunes qtuor tēpora
76. di. c. statuimꝰ. Itēz vigilias apłoꝝ illis exceptis
que infra pascalia veniūt. ex. de obseruatione ieiu
nioꝝ. c. cōsiliū. Itē vigilias natiuitatis & pētecostes.
76. di. c. necessario. Item vigiliā assumptionis. ex.
de obseruatione ieiunioꝝ. c. 1. & sic de alijs. Si sal
uari cupis te oz aīa mea ieiunare. Similr ecclesia
pcipit vt quolibet die dnico missa pprij sacerdotis
audiat. de zse. di. 1. c. missas. si nō suas mortalr pec
cas. Item ecclesia pcipit vt semel in āno cōfitearis
ex. de pe. & remis. c. oīs vtriusqz sexus. aīa mea si nō
seruas: mortalr peccas. & sic de alijs qre conclud
mus qtum ad pmā veri. q verꝰ suipsius aīe amor
tribus optimis supdictis regulis h3 ordinari. qr &c.
¶ Quātū ad scdā3 ve. dico ad pns q septem sunt
signa veri proprij amoris. s. pudor: dolor: horror: ri
gor: vigor: turbatio: & discretio. ¶ Primū inqz si
gnum pfecti pprij amōis dr pudor: fac. n. hic amor
animā totā verecundā ex suoꝝ pctōꝝ multitudine:
turpitudie & grauitate. ps. Iniqtates mee super
gresse sunt caput meū: & sic onus graue grauate sūt
sup me. & hāc ipsā animā iste amor cū filio prodigo
associat & exclamare fac. pr peccaui in celum & corā
te &c. Luc. 15. Item associat eu3 penitēte manasse &
clamat. Peccaui sup numeru3 arene maris. & mul
tiplicate sunt iniquitates mee. 2. Parali. vltimo.
Item cū publicano & clamat. Propitius esto mihi
peccatori. Luc. 18. Item cū pphā & clamat. Mise
rere mei &c. fuerūt mihi lachryme mee panes die
ac nocte &c. Silr cū oibꝰ alijs penitētibꝰ vt Maria
magdalena &c. Hoc ē pmū signū. ¶ Scdm signu3
dicit dolor. dolere. n. fac hic pprius amor q de deo
& ppa salute parum nihil cogitauit. Bernardꝰ in
quodā sermone. Trāseunt inqt dies salutis: & nemo
te cogitat. nemo pire sibi dic cēsebit & nūqz reditur
sz sic capillus de capite: ita nec momentu3 pibit de
tēpore. Audi & Hug. de claustro aīe. Sic inqt nul
lum momentū est quo hō nō fruat vel vtat dei bo
nitate & mīa: sic nullū d3 eē momentū quo eū pntē3
non habeat in memoria. quo tēpore de deo non co
gitas: hoc te cōputa pdidisse: hec ille. Inde Augu.
sup epłam Ioānis. c. 8. ait. Agnosce eū q sup te est:
vt cognoscāt te q ifra te sūt. Ideoqz cū Daniel agno
uisset sup se deū: agnouerūt eu3 infra se leones. hec
ille &c. ¶ 3m signū dr horror. fac. n. hic amor hōrere
cum zsiderat qn sub pctō erat nihil i ea fuisse. ps.
Inflāmatū est cor meum. s. ad amore3 mei. & renes
mei. i. sensus mei cōmutati sunt. s. ad honore3 mei.
& ego ad nihilum redactus sū & nesciui. s. aliqd boni
i me eē. Item horridā animā fac dum tātā dei pa
tientiā ad sua pctā cōsiderat: Item offensiones ta3
crebras. Item diuinas voces: bonas inspirationes
& cetera similia zsiderare fac: & hōret aīa sua tātā ne
gligentiā & frigiditatem adeo itensā habuisse. ps.
Infixꝰ sū3 i limo pfundi & nō ē suba &c. ¶ Quartū
signum dicit rigor. fac. n. hic amor animā rigidā 3
corpus: & illud castigat 3 auaritiā & luxuriā q i mū
do regnāt. Paulus. Castigo corpus meū & i serui

tutē redigo.i.ad Cor.9. Item refrenat ꝛ reprimit ꝑmos motus. ps̄. Beatꝰ q tenebit.s.rigorē mentis ꝛ allidit puulos suos.i.ꝑmos insurgentes motꝰ ad petrā q̄ est xp̄s. ꝓv.12. Qui custodit os suū ꝛ liguā suā custodit ab insidijs animā suā. ꝛ Ecc.22. Quis dabit ori meo custodiā: ꝛ super labia mea signaculum certū vt non cadā ab ipsis: ꝛ lingua mea ꝑdat me: ꝛ ps̄. Pone domine custodiā ori meo ꝛ ostiuz circūstātie labijs meis. ostium dic̄ ꝛ non murū: vt ostēdat ꝙ est tp̄s tacendi ꝛ loq̄ndi. Ecclīastes.3.ꝛc̄. ¶ Quintū signū dr̄ vigor. Reddit.n. animā vigorosā.i. vigilātē fac̄ circa vires intiores: ꝛ extiores. Intiores vt circa intellectum.2.Cor.10. In captiuitatem redigentes oēm itellectum i obsequm xp̄i Itē circa voluntatem faciens eā feruentē in amore. Cāti.8. Fulcite me floribꝰ qꝛ amore lāgueo. Itē memoriā in diuina spe. ps̄. ¶ Quis sperauit i domino ꝛ ꝯfusus ē? Similr̄ animā vigilātē reddit circa vires exteriores: gustus q̄dez dei suauitatē degustat. ps̄. Gustate ꝛ videte qm̄ suauis ē dominꝰ. auditus in diuinoꝝ attentione īsurgit. ps̄. Audiā q̄d loq̄r in me dn̄s deꝰ qm̄ ꝛc̄. Odoratus clamat illud Cāti. ꝑmo. Trahe me post te: currēmꝰ in odorem vnguentoꝝ tuoꝝ. tactus ait. Mihi adherē dn̄o do bonum est ꝛ ponē in deo meo spez meā. Et breuit̄ iste verus amor ꝓpus totā animā ꝛ totum corpus in ꝓpriā salutez sollicitat. Inde Paulus ad Roma.12. Obsecro itaqꝫ inquit vos frēs per misericordiā dei: vt exhibeatis corpora vestra hostiā viuentem. scām deo placentem: rōnabile obsequꝫ vestrꝝ. ꝛ nolite conformari huic seculo: sed reformamini i nouitate sensus vestri: vt ꝓbetis que sit voluntas dei bona ꝛ beneplacens ꝛ perfecta. ꝛ infra. Sollicitudine nō pigri: spiritu feruentes: dn̄o seruientes: spe gaudentes: in tribulatione patientes: orationi instātes: necessitatibus scōꝝ cōicātes: hospitalitatē sectātes benedicite ꝑsequentibus vos. benēdicite ꝛ nolite maledicere ꝛc̄. ¶ Septimū signū ē turbatio dupꝉ ex aia mea turbatio ē s̄m Greg. in fine decimiquinti libri moraliū. prima turbatio dicit̄ vitiosa. Secunda dr̄ gratiosa. ¶ Prima dr̄ vitiosa. Job. 5.c. Virꝝ stultum interficit iracūdia: ꝛ puulū occidit īuidia ꝛ adeo hec iracunda turbatio nequā est. vt hominē anteq̄ꝫ occidat: stultum ꝛ insanum reddit. ꝛ ideo Job iracundum stultum vocat. Impedit.n. animum ne possit cernere verum: ait poeta. Audi Greg.li. moraliū. Quāta sit inq̄t iracūdie culpa pēsare possumꝰ: per quā patiētia perdit̄ vt q̄d quo ordine sit agēdū: oīo nesciat̄: qꝛ nimiꝝ itelligentie lumen subtrahit enim mentem permouendo cōfundit. Et idem ibidem. Per irā inquit iusticia relinquit̄. qꝛ dum perturbata mens iudicium sine rōne exasperat: omne quod furor suggerit rectuz putat per irā gratia vite socialis amittit̄. qꝛ ex quo se humana rōne nō temperat: necesse est vt bestialit̄ viuat. per irā māsuetudo amittit̄. per irā ꝯcordia rūpit̄. per irā lux veritatis amittit̄. qꝛ cum menti iracundia cōfusionis tenebras īcutit huic deus radiū sue cognitiōis abscōdit. hec ille. ¶ Scd̄a turbatio dicit̄ gratiosa. ps̄. Irascimini inq̄ꝫ vobismetipsis ꝓpter pctā vestra ꝛ ap̄lꝰ nolite peccare ꝛc̄. ¶ Septimū ꝛ vltimū signum dicit̄ discretio. qm̄ vt Ber. ait. Discretio virtutibus ordinē ponit: modum tribuit. decorez ꝛ ꝑpetuitatē ꝯfert. Ex quo seq̄t̄ ꝙ discretio n̄ tm̄ virtus est sed v̄tutum moderatrix: ordinatrix qꝫ affectuū: ꝛ moꝝ magistra. Tolle hāc: ꝛ virtus vitium erit: ipsaqꝫ affectio n̄alis in perturbationem magis conuertet̄ exterminiūqꝫ n̄āe. hec dicit idem doctor. Et idem super cātica. In cunctis nobis semper debet ꝑesse discretio: ꝛ q̄si moderando singulas discernere voluntates: ne optimo verisimilis fallat: ne decipiat sermo versutus.i. astutꝰ ne q̄d bonū ē maluz: nec q̄d malū est bonū esse credat̄. hec ille. Et sic pꝫ scd̄a veri. ¶ Quātum ad t̄tiā vero breuit̄ dico ꝙ tria ꝑncipalr̄ ad seipsū amādum mouent. vꝫ. Nobilis aīe conditio. 2ꝰ. corporis ꝛ anime stupenda vnio: ꝛ t̄tio corporis ꝛ anime ꝑfecta generatio. sed qꝛ hec diffusā inuestigationē ingruunt: ad ꝑsens nos ad alia trāsferamus. q̄re ꝛc̄.

¶ De amore ꝓximoꝝ. Consideratio. III

Ertio loco amoris proximi singularē ordinationem. videamus. Ubi tres conclusiones subiungamus videlicꝫ.

¶ Pria ꝯclō ē ista. Sūmo ardētiqꝫ ꝛ regulato amore filij ꝛ parentes se ament ꝛ diligant cum feruore.

¶ Secunda conclusio. Maritati ꝛ ḡnālit̄ omnes vxorati debent in amore esse sūmopere regulati.

¶ Tertia ꝯclusio. Oēs quos ꝓximos appellamꝰ diligere debemꝰ: ꝛ illis q̄ꝫtū possumꝰ recte vniamꝰ.

¶ De p̄o parentū ꝛ filioꝝ amore. Cōclo I.

Ecipe ꝑmā cōclōnem. vꝫ. Ubi tres more solito veritates ingramus. vꝫ. ¶ Prima ve. est ista. Quas veras parētes debent hr̄e conditiones: vt filios suos bene ꝛ sine pccō possint amare. ¶ Scd̄a veri. Quas cōditōes debent filij hr̄e. vt parētes suos dicāt̄ amare. ¶ Tertia veri. An filij semꝑ peccēt mortalit̄ si parentibus ꝑapientibus nō sp̄ obediāt. ¶ Quātū ad ꝑmā dico ꝙ tria ꝑmaxime in vero filioꝝ amore ꝯsiderāda sūt. vꝫ. scā monitio virtuosa correctio: ꝛ discreta castigatio. Primo inq̄ꝫ considerāda est scā monitio. Et.n. iuuentus tenera tāq̄ꝫ vitis nouiter trāsplātata: que nisi ordine recto dirigat̄ atqꝫ tēpore debito putet̄: siluestrē nām induit. Ecc.7.c. Filij tibi sūt: erudi illos ꝛ curua eos a puericia eoꝝ. filie tibi sūt: serua corpus illaꝝ ꝛ non ostendas hilarez faciem tuā ad illas. trade filiā ꝛ grāde opus feceris ꝛ homini sensato da illā. o mala merces longo tempore in domo tenenda. Audi eūdem sapientissimū Salomonem. Ecc̄.42. Filia inq̄t pr̄is abscondita ē: vigilia ꝛ sollicitudo sua aufert somnū: ne forte ab adolescentia sua adultera efficiat̄. ꝛ cōmorata cum viro odibilis fiat. ne q̄n polluat̄ cū virginitate sua. ꝛ in pr̄nis suis grauida inueniat̄. In q̄bꝰ vbis quāta animaduersione parentes sup eoꝝ filias iuigilare oporteat: tu ipsa aīa mea ꝯsidera. q̄re ꝛc̄. ¶ Scd̄o ꝯsiderāda ē virtuosa correctio. nā nō solū filij amādi sūt: sed etiā si in monitis errāt verbis quādoqꝫ lenibus quādoqꝫ asperis corrigēdi sūt. ad Hebre.12.c.

Quis est filius quē nō corrigat p̄r. Eccl. 6. Ne iocū deris in filijs ipijs si multiplicent. nec oblecteris super ipsos si nō est timor dei cū illis. ne credas vite illorū. melior est eni vnus timēs deū q̄ȝ mille filij impij: ⁊ vtilius est mori sine liberis q̄ȝ relinq̄re filios ipios. o nobile verbū ⁊ sēp mēti tenendū. pulchruȝ hic adducere exēplū possum⁹ de duob⁹ filijs Hely sacerdotis. p° Reg. 2. vbi dr̄ q̄ Hely sacerdos dn̄i duos filios habuit. vȝ. Ophin ⁊ Phinees. Hely autē erat senex valde ⁊ audiebat oīa mala q̄ faciebāt filij sui in pp̄lo israel. ⁊ quō dormiebāt cū mulierib⁹ q̄ obseruabāt ostiū tabernaculi: ⁊ dixit eis. q̄re facitis res hi⁹ q̄s audio res pessimas ab oī pp̄lo: nolite filij mei. nō eni est bona fama quā audio vt trāsgredi faciatis pp̄lȝ dn̄i. si peccauerit vir in virū placari ei deus pōt. Si aūt in dn̄o peccauerit: q̄s orabit p̄ eo: ⁊ nō audierūt vocē pr̄is sui: dū q̄ vno die pugnaret philistyn cesus est israel trigita milia peditū: et arca dei capta ē: ⁊ mortui sūt duo filij Hely. Ophin ⁊ Phinees. Heli aūt sacerdos sedēs in sella ⁊ audiēs arcā captā ⁊ filios mortuos: cecidit de sella retrorsū iuxta ostiū: ⁊ fractis ceruicib⁹ mortu⁹ est. Simile aūt crebro accidere solet in pr̄ib⁹ filios hūtib⁹ ꝯtumaces q tandē desperāt ⁊ male finiunt. q̄re ad eorū amorem verū necessaria est virtuosa correctio.

¶ Tertio reqrit̄ discreta castigatio. nō eni tm̄ verbis: sȝ verberib⁹ quīq; amādi sūt. Eccl. 30. Qui diligit filiū assiduat illi flagella vt letet̄ in nouissimo. s. q. s. nō oīs. Nō oīs q parcit amic⁹ est: neq; oīs qui verberat inimicus. meliora eni sūt vulnera amici: q̄ȝ fraudulēta oscula inimici. ⁊ c. nō osculat̄. Nō osculat̄ igr̄ sēp pr̄ filiū. sȝ aliqn̄ castigat. Inde lex erat in veti testō tal̄ vt ponit̄ Deut̄. 21. c. ī si. Si genuerit hō filiū ꝯtumacē ⁊ ꝓteruū q nō audiat pr̄is ⁊ matris iperiū: ⁊ coercit⁹ obedire cōtēpserit: apphendēt eū ⁊ ducēt ad seniores ciuitatis illi⁹ ad portā iudicij dicētq; ad eos. Fili⁹ nr̄ iste ꝓteruus ⁊ ꝯtumax monita nr̄a ꝯtēnit: comessatiōib⁹ vacat: ⁊ luxurie atq; cōuiuijs. lapidib⁹ eū obruet pp̄l's ciuitatis illi⁹ ⁊ moriet̄ vt auferat malū de medio vr̄i: ⁊ vniuersus isrl̄ audiens pertimescat ⁊c. Et sic pȝ p̄ma veri.

¶ Quātū ad scd̄am veri. dico q̄ tres p̄ncipales ꝯdiciōes debent hr̄e filij in vero amore parentū. vȝ. cordialem dilectionē: benignā supportationē: ⁊ gratiosā subuētionē.

¶ Primo inq̄ȝ hr̄e debēt cordialē dilectionē vt. s. ex corde vero ⁊ nō ficto parētes diligāt. ⁊ hoc ꝓpt̄ tria maxima bn̄ficia. p̄mo q: a parēnb⁹ hn̄t esse. scd̄o q: dāt bn̄ esse. t̄tio q: multa icommoda ferunt.

¶ Prio q: a parēnb⁹ hn̄t eē: qd̄ mai⁹ est q̄ȝ sit terra cū suo toto ornatu: q̄ȝ a q̄: q̄ȝ aer ⁊c. cū suis oīb⁹ ornamētis. ⁊ q̄le eē: an certe brutale: an vegetabile im̄o nō q̄dē: sȝ his oīb⁹ mai⁹. s. eē aīal nobilissimū iforma tū nobilissima forma īter oēs formas eductas de potentia mā̄e. s. forma cogitatiua. de q̄ Cōmētato: 3. de aīa. ad plenū tractat. Inde Ecc. 7. dr̄. Honora p̄rem tuū. ⁊ gemit⁹ mr̄is tue ne obliuiscaris. memēto q̄m nisi p̄ illos nō fuisses. Audi barbatū Hiero. ī ep̄la de honorādis parēntib⁹. Parētū igr̄ subingās meritis filios oīpotēs de⁹: seruiēdi legē ī officijs posteris dedit: vt demū cogant̄ facere ꝓpio quod debuit pietas suadē: dicēte li. Exodi. Honora p̄rem tuū ⁊ mr̄em tuā sicut p̄cepit tibi dn̄s: vt sic sis lōgeu⁹ super terrā quā dn̄s de⁹ dabit tibi. Audite filij salutiferā iussionē: ⁊ p̄cepta legis affectu debiti amoris īplete. Seruite pr̄ib⁹ futuri pr̄es: ⁊ mr̄es vr̄as tenera diligite pietate: vt ⁊ ꝯiuges vr̄e mereant̄ matrū noīe nūcupari ⁊c.

¶ Scd̄o filij cordialē ad suos parētes debēt hr̄e amorē. q: a parēnb⁹ accipiūt bn̄ eē: sciliȝ nutrimētū: vestimētū: ⁊ hereditatē: ⁊ mlt̄a alia bona. vide de hoc s̄. feria q̄rta dn̄ice fiie.

¶ Tertio q: parētes ꝓpter filios multa incōmoda ferūt. ⁊ experiētia filij postea discēt qd̄ nūc p̄dico. cū ⁊ ipsi filios nutrire cognoscēt. Quis matrū pericula ⁊ incōmoda narret in portando: pariēdo: nutriēdo: baiulādo ⁊c. die ac nocte: q̄re ⁊c.

¶ Scd̄o filij erga parentes hr̄e debēt benignā supportationē. Eccl. 3. Qui honorat patrē suū: iocūdabit̄ in filijs: ⁊ in die orationis sue exaudiet̄. Qui honorat patrē suum: vita viuet longiore: ⁊ qui obedit patri refrigerabit matrē. qui timet dn̄m honorat parentes: ⁊ quasi dn̄is seruiet his qui se genuerunt. In opere ⁊ sermone ⁊ oī patientia honora patrē tuū: vt superueniat tibi benedictio a deo. ⁊ benedictio illius i nouissimo manet. benedictio patris firmat domos filiorū. maledictio autē matris eradicat fundamenta. Ne glorieris in contumelia patris tui. nō eni est tibi gloria sed confusio. gloria eni hominis ex honore patris sui: ⁊ dedecus filij pater sine honore. fili suscipe senectā patris tui: ⁊ ne contristes eū in vita illius. ⁊ si defecerit sensu: veniā da illi. ⁊ ne spernas eū in tua virtute ⁊c. Audi ⁊ Hierony. in eadē epistola. Nemo inquit patrem asperis verbis ledat. Non fiat amara dulcedo. ⁊ infra paruȝ. Hoc filiorū ora loquant̄: quod parentes delectat audire. prebeat̄ patribus amori mixta formido: qui p̄mi nobis sunt causa nascēdi. exhibite filij patribus quod vos potestas paterni nominis cogit: q̄ a deo est eorū meritis attributa. matribus quoq; debitā ipendite reuerētiā: q̄ nobis vteri limore seruiētes pondus nostri corporis tolerāt: atq; ignotā portantes infantiā: famulatū quendaȝ exhibent nascituris ⁊c. ⁊ ibi multa narrat de matribus ipsis. q̄re ⁊c. Quid hic dicā de maledictis filijs qui patres expellunt ⁊ matres verberant ⁊ illudūt: Ha Cam quare a patre tuo Noe fuisti maledict⁹: nisi q: patrē pudibunda ostendentē a vino crapulatū derisisti: ⁊ hic discurrere potes varios malos et diuersos fines filiorum parentibus rebellantium.

¶ Tertio debent parentibus gratiosā subuentionem. Eccle. 3. Elemosyna patris non erit in obliuione. ⁊ infra parum. q: male fame est qui relinquit patrem ⁊ est maledictus a deo qui exasperat. Exemplum illius filie que matrem incarceratam quindecim diebus ignorantibus tyranno ⁊ custodib⁹ suo proprio lacte nutriuit. quod ponit Ualeri⁹ maximus in. c. de pietate erga parentes. quare ⁊c. Ista sufficiant pro secunda veritate.

¶ Quantum ad tertiam pono tres regulas de intentione beati Tho. s̄a s̄e. q. 104.

¶ Prima regula est q: q̄cūq; parentes precipiunt aliquod iniustum vel inhonestū: nunq̄ȝ sunt obediēdi ⁊ nō solū ad parētes. sȝ ad

oēs superiores hec nostra regula se extendit. patet hoc di. 8. c. q̄ ꝯ mores. ⁊ xi. q. 3. c. q resistit. ⁊ c. nō se per. vbi dic̄ glo. Inferior nō solū obedire nō debet cū p̄ceptū est iniustū: ſ ēt cū ē īhonestū. Inde Act. 4. c. dr̄ ꝙ p̄ncipes ppl̄i ⁊ seniores vidētes Petri ⁊ Joānis ꝯstātiā: cōperto ꝙ hoīes erāt sine lr̄is idiote ammirabant̄ ⁊ n mētes ne fama eoꝝ multiplicaret̄. p̄ceperūt eis ne vltra loq̄ret̄ de hoc noīe Jesu. Petrꝰ aūt ⁊ Joānes dixerūt ad eos. Si iustū est ī ꝯspectu dei vos potius audire q̄ȝ deū iudicate. nō eni possumꝰ q̄ audiuimꝰ ⁊ vidimꝰ nō loq ⁊c̄. ¶ Secūda regula ē. in his q̄ ad mētis īteriorē motū pertinēt. i. volūtatis hō hoī obedire nō tenet̄: ſ tm̄ ī his q̄ extīꝰ per corpꝰ agēda sūt: dū tn̄ illa q̄ extrīsecꝰ agenda sūt: supple nō sūt ad nām spectātia. qm̄ in his q̄ ad nām corporis pertinēt ēt hō hoī obedire nō tenet̄: ſ soli deo. q: oēs nā pari sumꝰ. Declaro istam regulā quo ad singulas partes. exēplū p̄me partꝭ ⁊ dico ꝙ nec serui dn̄is: nec filij parētibꝰ obedire tenēt̄ de mr̄imonio ꝯhēdo vel virgitate vouēda vel seruāda vel simile. qm̄ hec oīa pertinēt ad hoīs volūtatē: cuiꝰ qlibet dn̄s est. vn̄ in iure canonico ponitur regula gn̄alis. ꝙ castitas suaderi pōt: iperari āt minime. 32. q. i. c. itegritas. ⁊ de statu monachorū. c. cū ad monasteriū in fi. ⁊ de baptismo. c. 3. § penul. in verbo ꝯditionalr̄ volēs. Sȝ de hoc al's diximus. ¶ Exēplū secūdi. nā miles in his q̄ p̄tinent ad bellū: ⁊ seruꝰ in his q̄ ad seruilia opa pertinēt: ⁊ filius in his q̄ ꝑtinēt ad disciplinā vite ⁊ domesticā curā obedire tenet̄. Et sic oīs subditꝰ q̄ȝtū ad dispositionē actuū humanoꝝ ſȝ illā rōnē q̄ subditꝰ est superiori obedire tenet̄: vt miles duci: seruꝰ dn̄o: filiꝰ p̄ri ⁊c̄. ¶ Tertiū aūt satꝭ pȝ. s. ꝙ in actibꝰ exteriorībꝰ nālibꝰ īferior superiori obedire nō tenet̄ ⁊ q: i nā pares sūt. q̄re ⁊c̄. ¶ Tertia regl'a est ista. ꝙ laici ecclesiasticis p̄latis in his ad quoꝝ obseruātiā se ī baptismo obligauerūt obedire tenent̄. vt. s. teneāt catholicā fidē: ⁊ abrenūciēt sathane: ⁊ oībꝰ pompis ⁊ operibꝰ eiꝰ. ⁊ per ꝯn̄s ꝙ vitēt oē pctm̄: ⁊ bonū spūale sectēt̄ ⁊ hꝰ. Jn alijs aūt actibꝰ nō subdūt̄ eis nisi inq̄ȝtū ad p̄dicta reducerent̄: vel reduci possūt. hec est sn̄ia Vlderici. qd̄ tn̄ veꝝ ītellige vbi p̄lati nō habēt dn̄iū tp̄ale: ſ spūale tm̄. Sed q̄rit̄ an obediens mādatis alicuiꝰ per hoc eiꝰ p̄bet̄ subditꝰ: ita ꝙ valeat ista ꝯn̄ia. iste obediuit mādans talis ducis. ergo est eiꝰ subditꝰ: ⁊ sic de alijs. Dico ꝙ propter talē obediētiā nō p̄bat̄ eiꝰ subditꝰ nisi tali aīo ⁊ ītētōe obediat ꝙ fiat eiꝰ subditꝰ. Casus est ex̄ de rest. spo. c. oli int̄ te ꝓ abbatia tua. glo. scd̄a vbi glo. mouet hāc qōnē: an ex eo ꝙ qs mādato alicuiꝰ paret hēat̄ pro subdito eiꝰ. ⁊ dicit ꝙ nō nisi faciat aīo sic obediendi: vt fiat subditus eius. Et hec sufficiant quantum ad primam conclusionem.

¶ De regulato amore cōiugū. Cōclusio .II.

Ecipe scd̄am ꝯclōnē. vȝ. Maritati ⁊ general'r oēs vxorati debēt in amore sūmopere eē regulati. Vbi tres ingrāmꝰ veritates. vȝ. ¶ Prima veritas est ista. qd̄ ē esse vxoratū vel maritatū. ¶ Scd̄a veri. est ista. qs p̄prie dr̄ vxoratꝰ vel maritatꝰ. ¶ Tertia veri. est ista. quot req̄runt̄ ad esse bn̄ vxoratū vel maritatū: vel ad bn̄ vxorari vel maritari. ¶ Quātū ad p̄mā veritatē dico ꝙ esse vxoratū vel maritatū nihil aliud est q̄ȝ q̄dā viri ⁊ mulieris ꝯiūctio idiuiduā vite ꝯsuetudinē retinēs. ⁊ recte dicimꝰ viri ⁊ mulieris: ⁊ nō viroꝝ ⁊ mulieris: aut viri ⁊ mulieꝝ: qm̄ nec vnꝰ vir plures vxores: nec vna mulier plures viros habere pōt. ex quo pȝ error illiꝰ scelestissimi Machumethi qui plures vxores vni viro ꝯcedit. tal' āt cōiūctio nō itelligit̄ carnalis: ſ aioꝝ: q: al's mr̄imonium virgis nō fuisset veꝝ. Et ꝙ diximꝰ indiuiduaȝ vite ꝯsuetudinē retinēs: sic itelligit̄. i. ꝙ neut̄ absq ꝯsensu alterius pōt ꝯnnēciā p̄fiteri: nec orōni vacare: vel alīi se copulare: ſ debēt sibi mutuā fidē seruare: ⁊ debiti redditionē: ⁊ mutuā in necessarijs vt possūt subuētionē p̄bere. Supradicta diffinitio colligit̄. 27. q. 2. § i. ⁊ ex̄ de p̄sūp. c. illud. ⁊ de trāslatione ep̄i vel electi. c. licȝ. glo. p̄ma. q̄ glo. allegat dictū capl'ȝ illud. Colligit̄ ēt a magr̄o sn̄iaꝝ in. 4. di. 27. itē in isti. de nuptijs. § 2. Ad cuius regule declarationē plures regulas subiūgamꝰ. vȝ. ¶ P̄ma regula est ista. Mr̄imoniū solo ꝯsēsu ꝯhit̄. ¶ Scd̄a regula. Qn̄ mr̄imoniū ꝯhit̄ p verba obscura: tūc sequēdus est cōis vsꝰ vboꝝ sēsus. ¶ Tertia regula. Matrimoniū nō ꝯhit̄ vbi vnꝰ ꝯhentiū nō hȝ aīum contrahēdi. ¶ Quarta regl'a. Mr̄imoniū seq̄ns legitimat filios an̄ natos. ¶ Quinta regula. Mr̄imonium carnali copula ꝑfectū nullo casu ita pōt dissolui vt viuēte vno alter possit ad secunda vota trāsire. ¶ Sexta regula. Mr̄imoniū ꝯhere pōt surdus et mutꝰ. ¶ Septima regula. Mr̄imoniū ꝯhere cum meretrice piissimū est opꝰ ⁊ valde meritoriū. Istas septē regulas ad honorē gaudioꝝ virgīs gl'iose videamus: ⁊ tūc patebit veritas vitatꝭ p̄me. ¶ Prima igit̄ regl'a est hec. ꝙ mr̄imoniū solo ꝯsēsu ꝯhit̄. pȝ hec regula ex̄ de spō. c. cū locū nō hēat. vbi dicit sic tex. Cū locū nō hēat ꝯsēsus vbi metꝰ. s. q cadere posset in cōstantē viꝝ: vt dicit glo. vel coactio itercedit: necesse est vt vbi assēsus cuiusq̄ȝ req̄rit̄ coactionis mā repellat̄. mr̄imoniū aūt solo ꝯsēsu ꝯtrahit̄ vbi de ipso q̄rit̄ dȝ plena securitate gaudere: cuiꝰ ē gīus idagādus. nec p n morem dicat sibi placere qd̄ odit ⁊c̄. Sȝ q̄rit̄ an verba sint necessaria vt accipiete in vxorē: vel filia: Rn̄deo ſm magr̄m sn̄iaꝝ i. 4. di. 27. ⁊ ſm Petrū de tarātasio ꝙ vltra aioꝝ ꝯsensū req̄runt̄ etiā verba: vel signa equalētia. Et rō: q: mr̄imoniū res sēsibilis est: ⁊ iō req̄rit̄ signū etiā sēsibile exp̄ssū. Decretalis aūt aliā assignat rōnē i. c. tue frn̄itatis. ex̄ de spōsalibꝰ. vbi sic dicit tex. Tue fraternitatis. ⁊ ifra. Postulasti vtꝝ ex solis vbis ⁊ ex quibus mr̄imoniū ꝯhat̄. Nos igit̄ īq̄sitioni tue tal'r respōdemꝰ ꝙ mr̄imoniū in veritate ꝯhit̄ p legitimuȝ viri ⁊ mulieris cōsensū. sed necessaria sūt quantum ad ecclesiā verba cōsensum exp̄imentia de presenti ⁊c̄. ⁊ glo. super verbo per verba sol. . que verba sūt in fine capituli dicit sic. ergo patet ꝙ duo sūt necessaria ad istud sacramentū scilicet verba vel signa ⁊ ꝯsensus: ⁊ altō subtracto nō est mr̄imoniū: sicut dr̄ de baptismo. i. q. i. detrahe verbū: hec glo. Et hec ēt ꝯfirmat gl. anpenultia i. c. tua nos. ex̄ de spō.

re ꝛc. Et sic pꝫ pⁱma regula. ¶ Accipe scḋam. vꝫ. qꝫ m̄rimoniū ꝯbit̄ p v̈ba obscura: tūc sequēdus est ... is v̈boꝝ sensus vbi grā. Joānes corā pluribus p̄ ... tis v̈boꝝ sensus vbi grā. Joānes corā pluribus p- ... testat̄ qꝫ qcqd faciet nō faciet aio ꝯhēdi. postea ꝯbit ꝛ cognouit carnalr̄. Dico qꝫ iudicabit̄ m̄rimoniū: ꝛ īterpretatio v̈boꝝ facienda est ꝯ eū q dolū adhibuit: qꝛ fraus ꝛ dolus nemini patrocinari debent. ex̄ de clericis nō residēntibus. c. tue cū silibus ī glo. finali. Qꝫ aūt v̈ba obscura debeāt ad cōez itellc̄m reduci. pꝫ. in. c. ex lr̄is. ex̄ de spō. cū glo. vbi dicit sic tex. ex lr̄is. ꝛ ifra. de hoc aūt qḋ ꝯsuluisti qd debeat obs̄uari qñ int̄ aliquos spōsalia ꝯhunt̄ nec intelligit alter qḋ alter p̄ponit. R̄ndemus qꝫ īspiciēdū est iudici si m̄rimoniū viri ꝯtracturi sint scia idonei. i. discretōe ꝛ etate. s. 12. ānoꝝ ī muliere. ꝛ. 14. ī viro vt ponit glo. cū ꝯcordātijs. quo cognito si alter nō itellexit qḋ alter p̄posuit. i. dicat se nō itellexisse p se vel iterpretem: vt dicit gl. ad cōez v̈boꝝ itelligētiā recurratur ꝛ cogat̄ vterqꝫ verba p̄lata ī sēsu retinere quē solent recte itelligētib⁹ ꝯnare. hec ibi. qre ꝛc. ¶ Tertia regula ē ista. m̄rimoniū nō ꝯtrahit̄ vbi vir⁹ ꝯtrahendū nō hꝫ animū ꝯtrahēdi. vbi gr̄a. Petr⁹ ꝛ Berta p verba de p̄nti ꝯtrahunt m̄rimoniū. discordat tñ alter coꝝ corde: ꝛ totalr̄ dissentit. ē ne hoc m̄rimoniū: dic regula nr̄a qꝫ nō: qꝛ illa duo sūt necessaria. s. ꝯsensus ꝛ verba. vn̄ glo. penult. in. c. tua nos. ex̄. de spō. sic dic. Quo ad esse m̄rimonij duo sūt necessaria. s. sub̄a ꝛ forma sicut ad eē hois. p sub̄a ē ꝯsēsus p forma verba ad exp̄mēdū ꝯsensū deputata quā formā hēs ifra eodē. c. si int̄ viꝝ. ꝛ de spōsa. duoꝝ. c. licet p̄ter solitū. ꝛ qꝛ hic defuit substātia ꝛ forma: ideo nullū fuit m̄rimoniū. idē eēt si alteꝝ deesset. s. cū apud sedē. ꝛ. c. tue. ꝛ de frigidis qꝫ sedē. ꝛ tñ m̄rimoniū res simplex est ꝛ indiuidua. 27. q. 2. § 1. hec sūt verba glo. ad lrāꝫ. Hoc idē ꝯfirmāt oēs doctores theologi: declarātes hāc mām in. 4. di. 27. Ad huius regule ꝛ glose declaratonē nō qꝫ qñ dicimus qꝫ altero verbis ꝯsentiēte ꝛ nō mēte: m̄rimoniū nō tenet: itellige ī foro dei ꝛ p̄nie. secus ī foro iudiciali: qm̄ in tali foro cū de mēte ꝯstare nō possit: iudicabit̄ m̄rimoniū: ꝛ sic intelligit̄ caplm̄. tua nos. superius allegatū. ex̄ de spō. Et sic pꝫ t̄tia regula. ¶ Accipe q̄rtā. vꝫ. m̄rimoniū sequēs legittimat filios an natos. exemplū pone tuipse. Hāc regulā colligo ex̄ de electōe. c. inotuit. glo. 4. vbi de hoc exp̄sse est casus. ꝛ ponit illa glo. hec verba: dicēs. M̄rimonium sequēs oia p̄cedētia purgat. ꝛ allegat. c. tāta. ex̄ q filij sint legitimi. vbi dicit sic tex. Tāta est vis m̄rimonij: vt q antea sunt geniti post ꝯtctū m̄rimonium legittimi hēant̄: ꝛ hec glo. sic dicit. Ecce q̄ta est vis m̄rimonij: vt illegitimos faciat legitimos. Insti. de nuptijs. §. vltimo. ī autētica. qbus modis nāles efficiant̄ sui. §. siqs igit̄ dotalia. collatōe. 6. ꝛ alias cōcordātias ponit. Et dicit vlterius qꝫ legitimatio ista itelligit̄ quo ad ordines ꝛ honores seculares: ꝛ adducit ꝯcordātias suas. qre ꝛc. Et sic pꝫ q̄rta regula. ¶ Quita ē ista qꝫ m̄rimoniū carnali copula pfectū nullo casu ita pōt dissolui: vt vno viuēte alter possit ad scḋa vota trāsire. Hec regula exp̄sse ponitur ex̄ de cōuersione cōiugatoꝝ. c. ex pte. cl scḋo

vbi ī determiatōe casus sic dicit tex. nos aūt inq̄sitiōni tue taliī r̄ndem⁹ qꝫ ꝛ si possit nō icōsulte videri qꝫ ex quo m̄rimoniū īter legittimas p̄sonas p verba de p̄nti cōtrahit̄: illis viuētib⁹ nullo possit casu dissolui: vt viuēte reliquo alter ad scḋa vota trāsmigret: etiā si vnus fideliū int̄ quos est ratū ꝯiugiū fieret hereticus ꝛ nollet p̄manere cum altero sine ꝯtumelia creatoris ꝛc. ista sūt v̈ba tex. Sꝫ dic queso p̄r Ambro. licet vno viuēte alter nō possit alteri nubere: nūqd poterit religionē itrare: Dico f̄m sniam theologoꝝ qꝫ alr̄ est dicēdū de eo q carnalr̄ m̄rimoniū ꝯsūmauit: ꝛ alr̄ de eo q nō cōsūmauit: si nō ꝯsūmauit potest religionē altero viuēte igredi etiā ipo īuito. si āt ꝯsūmauit nullaten⁹ pōt. ꝛ si itrauit cogēdus ē vt exeat. Et rōnē hui⁹ btūs Tho. ī. 4. di. 27. talē assignat. qm̄ an carnalē copulā ē īter coniuges tm̄ sp̄uale vinculū. sꝫ post illā est etiā vinculū carnale. ꝛ ideo sic post carnalē copulā m̄rimonium soluit̄ p carnalē mortē ita an carnalē copulā soluit̄ vinculū sp̄uale p igressū religiōis: q est q̄dā mors sp̄ualis. mortui qdē ait ap̄lus estis mūdo: ꝛ gl̄ia vestra abscōdita est cū xp̄o. ꝛ iō anteqꝫ interueniat carnale vinculū poterit dissolui sp̄uale p mortē sp̄ualē: sed postqꝫ interuenerit etiā vinculū corporale: nō poterit nisi p mortē corporalē dissolui. Fit enim p carnalē copulā vnū corpus viri ꝛ vxoris. ꝛ p cōsequēs vnus de bono alieno deo obligationē facere non pōt. hoc innuebat ap̄lus dicēs. Uir sui corporis p̄tātem nō hꝫ. sed mulier. Hec sufficiāt p regula q̄nta. ¶ Sexta regula est ista: m̄rimoniū cōtrahere possunt surdus ꝛ mutus. pꝫ hec regula ex̄ de sponsalibus. c. cū apud. vbi dicit tex. Cū apud sedē ap̄licā. ꝛ ifra. Sane cōsuluisti nos vtrꝫ mutus ꝛ surdus possint m̄rimonialiter copulari. ad qḋ tibi r̄ndemus qꝫ cū p̄hibitoriū sit edictū de m̄rimonio cōtrahēdo: vt qcūqꝫ nō p̄hibet̄ p cōsequētiā admittat̄: ꝛ sufficiat ad cōtrahēdū m̄rimoniū solus cōsensus illoꝝ: de quoꝝ q̄rūqꝫ cōiūctiōibus agit̄: videt̄ qꝫ si talis velit cōtrahere sibi nō possit vel debeat denegari: cū qḋ verbis nō pōt signis valeat declarare. hec ibi. Et glo. p̄ma ponit cām dubitatōis. ꝛ dicit qꝫ ista potuit esse cā dubitationis. qm̄ certa forma est exp̄ssa ad cōtrahēdū m̄rimoniū sic pꝫ ī. c. si int̄ viꝝ. ex̄ eodē. ꝛ de spōsa. duoꝝ. c. lꝫ. ꝛ qꝛ surdus ꝛ mutus illā formā seruare nō possint. ꝛ etiā q̄stū ad eccl̄iā v̈ba sūt necia. vt in. c. tue fr̄nitatis. ex̄ eo. ꝛ altero subtracto nō est m̄rimoniū ar. i. q. i. detrahe v̈bū. merito dubitat̄ qd iuris. sꝫ non est ita. qꝛ solus cōsensus suffic̄ vt hic dic̄ tex. ꝛ. 17. q. 2. sufficiat. vn̄ si nō pōt exp̄mi p verba exp̄mat̄ per nutū: vt hic ī fine. ꝛ in dcō. c. tue. ex̄ eodē. hec ponit glo. ad lrām. Etsi q̄ris que est ista forma v̈boꝝ. dic caplm̄ licet. s. allegatū qꝫ est hec. Ego accipio te in meā. ꝛ ego accipio te ī meum: ꝛ caplm̄ si int̄ viꝝ. ponit eadē verba: sed addit hoc. vel alia verba cōsensum exp̄inētia: vel per signa. vt dic̄ glo. p̄ma. ꝛ hoc p̄pē mutos. ꝛ allegat dcm̄ caplm̄. cū apud. superius allegatū. Et hec sufficiāt p sexta regula. ¶ Accipe regulā septimā in nomine Jesu xp̄i. vꝫ. M̄rimoniū contrahere cū meretrice pijssimū opus est ꝛ valde meritorium. Ponit̄ hec regula expresse. ex̄ de spon. c.

inter opera. vbi dic sic tex. Inter opera charitatis nõ minimũ est errãtem ab erroris sui semita reuocare. et infra. Statuimus vt oibus q mulieres publicas de lupanari extrexerint et duxerint in vxores. qd agunt in remissionẽ pficiat peccatoꝝ. hec ibi. Et qd sit meretrix declarat glo. scda: dicẽs. ꝙ meretrix dr q multoruz libidini pz. vt. 34. di. c. iudici. vel quorum publice venalis est turpitudo. vt. 32. q. 4. c. meretrices. et q meretrices sint accipiẽde in vxores: declarat glo. vl. dicens ꝙ itelligit de illis que desinũt meretricari. secus de aliis. Sũt enim cõplures que peroptarẽt exire turpitudinẽ si quos inuenirent eas velle accipere in vxores: et de his intelligit textus vt dicit ista glosa. Et nõ ꝙ ista glosa secunda dicit in pncipio ꝙ nulla necessitas excusat meretrices. et allegat ꝯcordãtias multas. qre etc. Et hec in nomine Jesu et eius mrs sufficiãt pro pma veritate. ¶ Quãtum ad secũdã ve. pono similr aliqs regulas. ¶ Prima regula est ista. ꝙ nullus necessitari debet ꝯhere mrimoniũ. ¶ Scda regula. Mrimoniũ prohibet int aliquos lege diuina: et int aliquos lege humana. ¶ Tertia regula. Mrimoniũ ꝯhentes scient in gradu phibito dotẽ pdunt et donationẽ ppt nuptias: et applicat fisco. ¶ Quarta regula. Marito absẽte vxor ꝯtrhere nõ dz nisi certificata de eius mõte. ¶ Quinta regula. Maritus ppt vxoris sterilitatem ex ãcilla filios querere nõn põt. nec propt longã eius absentiã: vel vxoris infirmitatem alterã cognoscere. ¶ Sexta regula. Maritus nõ debz de honestate vxorẽ pma nocte post benedictionem cognoscere. ¶ Septima et vltima regula. Omnes sũt vere maritati q sunt sani mẽte et in forma ecclesie ꝯtrhunt: nec hñt aliqd ꝯtrhendi ipedimẽtũ. ¶ Accipe pmã regulã. vz. nullus necessitari dz mrimonium ꝯtrhere. ponit hec regula. ex de spõsalibus. c. de muliere cum glo. vbi dicit tex. de muliere que inuita tradita est viro et detenta. Cũ int vim et vim sit dria. et vtrꝫ postea consensus intercesserit certũ nobis nihil idc expressisti vnde tibi possimus respondere. hec sũt verba tex. Ubi glo. super verbo int vim. dic. hoc ideo dic. quia duplex est vis siue metus. vnus qui cadit in constãtẽ virum et ille metus excusat: nisi postea consentiret. ex de spõ. impu. c. de illis. Alius est metus vanus siue vis: et ille non excusat. codẽ titulo. c. veniens. et c. consultationi. hec glo. Et super verbo certum. dicit glo. qr nesciuit papa que violentia fuerit illata certum non potuit dare responsum: qr graue est vt in re dubia certa possit dari snia. 11. q. 3. graue. et. 30. q. vlt. c. vlt. et in dcõ. c. veniẽs de spõ. etc. Et sic pz prima regula. ¶ Accipe secundã. vz. matrimonium prohibet int aliquos lege diuina: et int aliquos lege humana. Hec regula pz. ex. de resti. spo. lras. super verbo diuina lege. in glo. vbi dicit sic glo. diuina lege: vt in Leuitico. c. 18. Prio qdez ppter hominũ raritatẽ tm due psone excludebant a coniugio: vt nec filius mrẽz nec filiã pr duceret: sub lege excludit. 12. s. mrẽz: nouercã: sororẽ: neptẽ: amitã: materterã: vxorẽ pris: vxorem fris: sed hoc recipit determinationẽ. 35. q. 1. c. olim. ꝯsobrinã: filiã ꝯsobrini vel ꝯsobrine: sororẽ vxoris. paucas vero exclusit

vt multiplicarent hoies. Sub grã vero plime excludunt vt locũ hict ꝯtinẽtia: et nõ ꝯnumerat vlterius. Et qd ecclia dispẽset in talibus gradibus vide ibi. nõ. n. visum fuit mihi ad pñs tãgere vlterius hãc mãz. qre etc. Nõ tñ ꝙ mrimonij phibitio hodie. nõ excedit qrtũ gradũ ꝯsãguinitatis et affinitatis. de cõsan. et affi. c. nõ dz. Et sufficit ꝙ vnus sit in qnto gradu a stipite. vt in. c. si. ex eo. vñ si vir distat a stipite qrto gradu: et mulier ex alio latere distat qnto: licite pñt mrimonialr copulari. De hac mã vide in pisanella. ipedimẽtũ. p totũ. et sic pz scda regula. ¶ Tertia regula. Mrimoniũ cõtrahẽtes scient in gradu phibito: dotẽ pdũt et donationẽ ppt nuptias: et applicat fisco. pz hec regula ex de donatõe int vir et vxorẽ. c. pmo. glo. pma. sz melius notat glo. codẽ titulo. c. fi. nece. Et recte dicimus cõtrahẽtes scient. qr si ignorãter hoc ecẽt nihil pdũt: vt dñt dcẽ glo. et itelligit dcm caplz pmũ de dona. int vi. et vxo. dic. n. sic tex. Mulieres cũ p altqã cã licita a ppriis viris fuerit separate totã dotẽ pcipimus sibi reddi. hic tex. et glo. pma exponẽs q sit illa legittima cã: dicit vt cõsãguinitatis etc. et sic pz tertia regula. ¶ Quarta regula ẽ. Marito absente vxor cõtrahere nõ dz nisi certificata de viri morte. Hec regula ponit ex de spon. c. in pñtia. vbi dic tex. In pñtia nra qsiuisti qd agẽdũ sit de mulieribus q viros suos cã captiuitatis vel pegrinatõis absentes vltra septẽniũ pstolate fuerit. nec certificari possũt de vita vel de morte ipsoꝝ: lz sup hoc sollicitudinẽ adhibuerint diligẽtẽ: et p iuuenili etate seu fragilitate carnis nequaerint cõtinere petẽtes aliis mrimonio copulari: petitõi nic rñdemus ꝙ qñtocũqz ãnoꝝ numero ita remaneãt: viuẽtibus viris suis nõ pñt ad alioꝝ cõsortiũ canonice cõuolare. nec auctẽ ecclesie pmittas ꝯtrhere tales donec certũ nũciũ recipiãt de morte viroꝝ. hec ibi. Glosa tñ sup verbo viuentibus. dicit sic. vbi tñ verisimile presumit de morte: si mulier nubat excusat. et viro reuerso nisi spõte redeat statim ad virũ est reuocãda. hec glosa. vnde posito casu ꝙ talis mulier nubat alteri: et vir pmus reuertat: reddẽda est pmo: vt expsse notat. 34. q. 2. in snia. et cogẽda ẽ si nõ veller: vt ibi notat. et sic pz ista regula. ¶ Accipe quintã. vz. Maritus propt vxoris sterilitatem ex ãcilla filios qrere non põt: nec p longã eius absentiã vel vxoris ifirmitatem aliã cognoscere. Prima pars huius regule pz. 32. q. 4. in snia. Secũda pars pz eadem cã. q. 5. c. si vxorem. vbi dr. Si vxorem quis hẽat sterilem: siue corpore deformẽ: siue debilẽ membris vel cecã: vel surdã: vel claudã: vel si quid aliud siue morbis vel doloribus: vel laboribus confectã: et quicquid excepta fornicationis cã cogitari potest: vehement horribile: pro societate fideqz sustineat. hec Augu. Et adde ꝙ posito ꝙ vir efficiat castratus: non propter hoc dissoluit mrimonium: eadem cã. q. 7. c. hiq. vbi dicit textus. Hi q mrimonium sani cõtraxerunt: et vni ex duobus amẽtia: aut furor: aut alia ifirmitas accesserit: ob hãc ifirmitatem coniugia talium solui non possunt: similr est sciendũ de his qui ab aduersariis excecãtur vel membris truncãtur: aut a barbaris efici fuerit. hec ibi. ¶ Sexta regula ẽ. maritus

non debet de honestate prima nocte post bñdictio
nē vxorē carnalit̄ cognoscere. patet hec regula. 30.
q. 5. c. sponsus. vbi dī. Spōsus 7 sponsa cū bñdicēdi
di sunt a sacerdote: a parētibus: vl̄ a paranimphis
offerant in eccl̄ia sacerdoti. q cū acceperit bñdictio
nem: eadē nocte p reuerētia bñdictionis in virgi-
nitate pmaneāt. hec ibi. ¶ Septima regula satis
pz. 7 patet secūda vitaa. ¶ Quātū ad tertiā veri-
tatē dico ꝙ septē pncipaliter reqrunt̄ ad bene vxo
rari 7 maritari. vz. ¶ Primo volūtas dei. ¶ Se
cūdo voluntas partis. ¶ Tertio cā iusta. ¶ Quar
to eq̄litas honesta. ¶ Quinto parentum bonitas.
¶ Sexto pndēs honestas. ¶ Et septio mutua fi
delitas. ¶ Primo inq̄z reqrit̄ dī volūtas. 28. q. 1. c. nō
est. Nō est inqt Aug̃. ratū matrimoniū qḋ sine do
est. tūc aūt dei iteruenit volūtas q̄ndo ɔ̄ionib⁹ a do
marit⁹ vl̄ vxor pcurat̄. q aūt p incātationes lenoni
aū vxorari q̄runt: nō dei sz diaboli volūtas iterue
diat. Itē si qs occulte nubat nō seruato eccl'ie ordie
ibi diaboli ciā volūtas interuenit. tēde. 30. q. 4. c. nul
lus. vbi sic dī. Null⁹ fidelis cuiuscūq̄z ɔditiōis sit:
occulte nuptias faciat: sz bñdictiōe accepta a sacer
dote publice nubat i dño. idē i. c. nostrates. 7. c. nul
lū. §. his oib⁹ anctib⁹. idē ex̄ de clādestina despōsa
tiōe. c. cū inhibitio. Cū inhibitio inqt copule ɔiu-
galis sit i vltimis trib⁹ gradib⁹ reuocata. eā in alijs
volum⁹ districte obseruari. vñ pdecessor nr̄or vesti
gijs inherēdo: clādestina ɔiugia penit⁹ īhibem⁹ p
hibētes ēt ne qs sacerdos talib⁹ interesse psumat 7c.
7 postea ponit modū suadum. Ubi glo. sup verbo
clādestina. sic dicit. Clādestinū mr̄imoniū dr̄ trib⁹
modis. Uno mō cū nō hn̄tur testes. ex̄. eo. c. qḋ no
bis. scḋo mō cū nō fit cū solēnitate. 30. q. 5. c. aīr. ter
tio mō quod sit cōtra tenorē hui⁹ ɔstitutiōis 7c. Et
de hoc ē plen⁹ totus mūdus: vt ita loq̄r quare 7c.
¶ Scḋo reqrit̄ volūtas ptis. s. mutu⁹ cōsensus. sz
de hoc dixim⁹ in pma vitate. ¶ Tertio reqrit̄ cā
iusta. due. n. sūt mr̄imonij pncipales cause: 7 multe
secūdarie. Cause pncipales sūt susceptio sobolis 7
vitatio fornicatiōis. 32. q. 2. c. sic nō ois. §. his ita-
q̄z rñdet. vbi dic̄ sic tex. his itaq̄z rñdet ꝙ pma isti
tutio cōiugij in paradiso scā ē: vbi eēt imaculatus
thor⁹ 7 honorabiles nuptie. Scḋa ppt illicitū mo
tū eliminādū. i. coercēdū vl̄ vitādū. ex̄ paradisū
facta ē: vt isirmitas pna i ruinā turpitudīs: hone-
state excipet̄ cōiugij. vñ apl's scribēs ad Cor. i. c.
6. ait. Propt̄ fornicationē vn⁹ qsq̄z suā vxorem: 7
vnaq̄q̄z suū vir hēat 7c. Ex qb⁹ verbis sat̄ appet
ꝙ q nō ppt pdictas cās: sz explēde libidis cā iuicē
copulātur: ꝙ tale mr̄imoniū potius fornicatio ē q̄z
mr̄imoniū. Audi tex. 32. q. 4. origo. Origo inqt qdē
honesta erat amoris sz magnitudo deformis. Nihil
aūtē interest ex q̄ honesta cā qs isaniat. vñ 7 Sixt⁹ i
snijs. Adult̄ inqt ē i suā vxorē amator ardētior. In
aliena qppe vxore ois amor turpis ē: 7 i sua nimi⁹.
Sapiēs iudicio. i. discretiōe dz amare ɔiugē: nō affe
ctu. s. explēde libidis. nō regnat in eo impet⁹ volu-
ptatis: nō pceps fert̄ ad coitū. nihil fetidi⁹ ē q̄z ama
re vxorē q̄si adulterā. hec ibi. Cause āt secundarie
plures sūt vt pacis reformatio 7 hui⁹ modi. 32. q. 2.

c. solet q̄ri. q̄re. ¶ Quarto reqrit̄ honesta eq̄litas.
vt fidel̄ cū fideli. sz de hoc vide s̄ feria. 6. tertie dñi
ce. Itē eq̄litas etatis: q: si dat̄ iuuēcis seni: custodiat
illū de⁹. sepe. n. tales isignia portāt brachij de mō-
tono. Itez p posse seruet̄ eq̄litas fortune: vt diues
nō det̄ paupi aut ecōtra: q: nūq̄z ibi par ē. Itē eq̄li
tas nature vt pulcher nō accipiat turpē 7c. In hu-
ius signū de⁹ mulierē de costa viri creauit vt eq̄li-
tas ostēderet̄. ppterea Adā mox ait. hoc ē os ex os
sib⁹ meis 7 caro de carne mea. p q̄ verba qdā dicūt
tunc istitutū eē mr̄imoniū: 7 aliq aiūt ꝙ p illa v̄ba.
Crescite 7 mltiplicamini. 27. q. 2. c. lex diuia. 7 de
voto. c. i. li. 6. 7 ibi p doctores. sz Bernard⁹ contra
dicat ex̄. de frigidis. c. si. glo. antepenultima. vñ p
p: i. a ista sunt v̄ba illius glose: Et qdā dicunt. vt. s.
Joānes. tācredus. 7 Hostiēsis. ꝙ his v̄bis fuit insti
tutū mr̄imoniū Hoc nūc os ex ossib⁹. 7c. sz v̄ba illa
plata sūt ab Adā. vt ex̄. de bigamis. c. debitū. vñ
videt̄ veri⁹ ꝙ p illa v̄ba. Crescite 7 mltiplicami.
ab ipo dño plata. Sz certe pma opinio videt̄ ve-
rior. vt pz ex̄. de voto. c. vno. li. 6. ¶ Quīto reqrit̄
parētū bonitas. q: ore saluatoris Non potest arbor
bona fruct⁹ malos facē. 7 si q̄sq̄z ex malis parēnb⁹
bōi filij generent̄: hoc ē ex dei imēsa bōitate 7 gr̄a.
Sz heu īpib⁹ nr̄is ñ parētū bonitas: sz marsupij gra
uitas querit̄. qs hodie puellā bonis ortā natalib⁹:
formosā: v̄tuosā 7 pauperē i vxorē acciperet̄: 7 si qñ
q̄z id accidat: nūq̄z tn̄ paupcula iuuenis pacē habz.
semp. n. aiūt: 7 qḋ portasti 7c. ¶ Sexto reqrit̄ pru
dens honestas 7 sup hoc sūme inuigilandū ē. puer.
18. Dom⁹ 7 diuitie dant̄ a parentib⁹: a dño autem
vxor bona 7 prudēs. 7 puer. 31. Fallax inqt ē ima-
go 7 vana est pulchritudo. Mulier timēs deū ipsa
laudabit̄. inhonestus. n. ornatus mulierū Salomo
nem ad idolatriā traxit. 32. q. 4. c. Salomon. vbi
dicit textus. Salomō qppe immoderato vsu atq̄z
assiduitate mulier̄ ad hoc vsq̄z pductus ē: vt tem-
p'um idolis fabricaret 7 q pri⁹ creatori templū cō-
struxerat: assiduitate libidinis 7 psidie subtractus:
idolis cōstruere templa nō timuit. hec ibi. Et sunt
verba Greg̃. ¶ Septimo 7 vltimo reqritur mu
tua fidelitas. Ubi nota ꝙ tria sūt bona matrimo-
nij. fides: ples: 7 sacramentū. ex̄. q filij sint legiti-
mi. c. p venerabilē. cū glo. sup verbo de trib⁹. bonis
7 allegat concordans. 27. q. 2. c. omne itaq̄z. 7. 32.
q. i. c. nō. n. in sola. Fides intelligit̄ quo ad thor̄ vt
nullū adulteriū cōmittat̄ vt i dicto capitulo. nō. n.
ples intelligit̄ generatio filior̄. sacramētū intelli-
git̄ vt nullū diuortiū fiat. Tria. n. sacra signat ma-
trimoniū. s. mr̄imoniū spūale int̄ xp̄m sponsū 7 ec
clesiā spōsā: 7 mr̄imoniū spūale int̄ xp̄z 7 aiā: 7 in
ter diuinitatē 7 hūanitatē. Inq̄ztū int̄ cōtrahētes ē
mutu⁹ cōsēsus pma vnio significat̄. s. xp̄i 7 ecclesie
quā amore 7 charitatis ardore xp̄s adamauit. Inq̄ztū
int̄ eos interuenit carnalis copula significat̄ vnio
diuinitatis 7 hūanitatis. Inq̄ztū int̄ illos debz esse
mutu⁹ amor significat̄ vnio aīe 7 xp̄i p gratiam. ad
Ephe. 5. Uiri diligite vxores vestras sic xp̄s dile-
xit ecclīā. Sic ergo isepabilit̄ vniuit xp̄s sibi ecclīā
7 de⁹ humanitatē sic 7 matrimoniū nunq̄z debz se-

pari cõsumatũ. Mat.19. Quos de⁹ cõiunxit hõ nõ sepet. ⁊ .1. Cori.7. His q matrionio iũcti sũt ꝑcipio nõ ego: sꝫ dñs vxorẽ a viro nõ discedere. In qbus sit casib⁹ liceat vxorẽ dimitt̃e quo ad thoꝝ: vid. 32. q. 7. c. licite dimitt̃ vxor ob cãm fornicatiõis. ⁊ vide. 28. q. 1. c. idolatria. ⁊ ex̃ de diuortijs caplo de illa que viro. textuꝫ non pono causa breuitatis. Et hec volo sufficiant ꝑ p̃nti conclusione. quare ⁊c̃.

C De generali amore. Conclusio. III.

Accipe tertiã ꝯclõnẽ. vꝫ. Oẽs quos ꝓximos appellam⁹ dilig̃ debem⁹: ⁊ ill' nosipos ꝗtuꝫ possum⁹ recte vniamus. Ubi tres ingram⁹ ṽe. vꝫ. C P̃ria veri. ẽ ista. Quot regrunt̃ ad amorẽ veꝝ gñalẽ oiuꝫ ꝓximoꝝ. C Scđa ṽe. est ista. An debeam⁹ dilig̃ vel ⁊ scõꝝ rebelles. C Tertia ṽe. ẽ ista. An teneamur dilig̃ inimicos. C Quantum ad p̃mã dico ꝙ septẽ erga quẽlibꝫ ꝓximũ i amore ꝯsideranda sunt. vꝫ. pia cõpassio: dulcis ꝯgratulatio: trãqlla supportatio: benigna cõuersatio: hũilis honoratio. cordialis vnio: ⁊ amorosa suffrg̃ oblatio. Nõ tñ ꝙ iste ꝯditiões seruari debẽt s̃m gradũ ꝑsonaꝝ. Accipe p̃mã ꝯditionẽ q̃ d̃r pia cõpassio. s. vt ita dolorem d̃ malis alienis i corde sẽtias. sic de tuis ꝓprijs. si patiat̃ maluꝫ corpale: cõpatere aĩa illi. 1. Cori. 12. Si qd patitur vnuꝫ mẽbꝝ cõpatiunt̃ ei oĩa mẽbra: ⁊ ad Hebr. 10. Uinctis cõpassi estis. Itẽ si patit̃ malũ tpale aĩa cõpatere illi. exẽplo Hieremie. c. 2. q dicebat. Quare nõ mereat vult⁹ me⁹. qꝛ ciuitas dom⁹ sepulchroꝝ p̃rs mei deserta ẽ ⁊ porte eius cõbuste sũt igni. O Italia gladijs stipẽdiarioꝝ ꝯsternat̃a: q̃nta cõpassione digna es ⁊c̃. Itẽ si ꝓxim⁹ tuus patit̃ malũ spũale: qđ pessimũ ẽ inter oĩa: aĩa cõpatere illi. ps. Infirmata est i paupertate v̓tus mea. s. ꝓpter cordialẽ ꝯpassionẽ. vocat aũt hic ꝓpħa cordialẽ passionẽ d̃fectũ virtutũ. O q̃ta cõpassione nũc dign⁹ ẽ vniuersus mũdus ꝯsiderata i quolibꝫ statu paupertate diuĩe cognitionis: dilectiõis: ⁊ timoris. ex hac. n. cõpassione lachrymat⁹ ẽ mansuet⁹ agn⁹ Jesus xp̃s. Luc. 19. Uidẽs ciuitatẽ fleuit sup illã. ⁊ nũc vidẽs ciuitatẽ. i. Italiã totã: m̃titudine: magnitudiẽ: ⁊ turpitudiẽ pcõrũ obrutã flet sup illã: dicẽs. si cognouisses ⁊ tu ea q̃ ad pacẽ tibi: nũc aũt abscõdita sũt ab ocul' tuis. Et lꝫ aĩa gñalit̃ oĩb⁹ tuis ꝓximis i suis ĩfirmitatib⁹ ꝯpati d̃eas: rõ tñ nãlis dictat vt ill' mag̃ ꝯpatiar̃ q tibi q̃dã forte iũgũt̃. vñ vn⁹ fr̃ vni⁹ religiõis eiusdẽ religiõis alt̃i fr̃i cõpati dꝫ. sil'r d̃ frĩb⁹ carnalib⁹: d̃ mercatorib⁹: artificib⁹: ⁊ d̃ alijs silib⁹ discurras. C Secũdo reqrit̃ cõgratulatio: vt. s. sic de eoꝝ malis tã. q̃ꝫ ꝓprijs doluisti ita de bonis eorũdeꝫ tãq̃ꝫ ꝓprijs cõgratuleris. Si. n. audis imperatorẽ recte mũdũ gubernare: ⁊ papã scẽ eccl'iaꝫ regere: dñm vl' dñationẽ tuã iuste rẽ publicã attractar̃: gaudeas aĩa mea. ad Ro. 12. Gaudere cũ gaudẽtib⁹. sil'r mercator d̃ lucro alteri⁹ mercatoris gaudeat: ⁊ sic de alijs gradib⁹ ⁊ ꝑsonaꝝ ꝯditionib⁹ dicendũ ẽ. Sꝫ p̃r Ambrosi sufficit tm̃ corde gaudẽ: aĩa nõ: sꝫ qd agendũ: dico ꝙ ore sil' ⁊ ope gaudeas. Ecce Luc. p̃mo qd d̃r Et audierunt vicini ⁊ cognati ei⁹ ⁊ cõgratulabant̃ ei: qꝛ bon⁹ hõ de bono thesauro cordis sui profert bona. hi gaudebant corde ⁊ ore. Sꝫ Tobie. 11. audi qd d̃r. Fecerunt achior ⁊ Naboth ꝯsobrini Tobie gaudiũ magnũ de oĩb⁹ bonis q̃ circa illum oñderat de⁹: ⁊ septẽ die' ẽ epulãtes cũ eo leticiã maximam oñderũt. hĩ dilexerũt corde: ore ⁊ ope. O infelicissima tpa nr̃a: ab his tãtis bonis aliena: hic est amor nr̃: hec dilectio nr̃a gaudẽ de ꝓximi scãdalo: ⁊ tristari de bono. tu ipsa aĩa mea discurrẽ oĩa potes: ⁊ cernes expientia q̃ nũc audiẽdo cõsideras: q̃re ⁊c̃.

C Tertio reqrit̃ trãqlla supportatio. difficillimuꝫ qppe ẽ in cõuersatione hũana parua aut etiã magna scãdala nõ oriri. Tũ ex ignorãtia: tũ ex fragilitate: tũ ẽt ex malicia q̃ in p̃nti seculo regnãt. Jõ ille magnanim⁹ ⁊ v̓tuosus ẽ q scit supportare cũ prudẽtia. Alter alteri⁹ ingt Paul⁹ ad Gal. onera portate: ⁊ sic adimplebitis legem xp̃i. Et ad Ephe. 4. c. Estote ingt inuicẽ benigni: misericordes: donãtes. i. parcẽtes inuicẽ: sicut ⁊ de⁹ donauit vob. i. ꝑ xp̃z vobis pepcit. O p̃r Ambrosi. accepit famã meã: quaꝫ q negligit crudelis ẽ sibiipsi. O xp̃e ⁊ tu q̃lit̃ vocat⁹ es stult⁹: blasphem⁹: transgressor legis: hypocrita: samaritan⁹ ⁊c̃. tñ in cruce pendẽs pepcit ⁊ ꝓ ipsis exorauit. Mei p̃r Ambrosi. depredata sũ ⁊ bonis meis iniuste expoliata. Aĩa mea cerne parump tuum dilectũ xp̃ꝫ: q his vestib⁹ qb⁹ ꝯtectũ erat illud scissimũ corp⁹ crudeli rapina p̃uat⁹ ẽ: ⁊ ita sic de ṽtre mr̃is exiuit s̃m Ambrosiũ i cruce posit⁹ est: ⁊ tñ supportauit. Inde ap̃l's ad Hebr. 9. c. ait. Rapinã bonoꝝ ṽroꝝ cũ gaudio suscepistis. Sed dices o p̃r vna paupcula vidua: illa alia vetula: illi pupilli: ista hospitalia ⁊ silia derobant̃: vt ita loq̃r: deuorant̃: ⁊ male tractant̃: qđ ẽ meli⁹ an petere suum p vnũquẽq; sic molestatuꝫ: an supportare? Dico aĩa ꝙ qbusdã ẽ ꝑmissũ: qbusdã p̃ceptũ petẽ sua. obligant̃ nãq; petẽ bona furata ⁊ fraudata oẽs hospitalarij: eccl'iaꝝ rectores: tutores: testamẽtoꝝ executores: ⁊ oẽs bona alioꝝ gubernãtes: sꝫ supuẽit pessima i hac italia nifanda ꝯditio: vt si abbas: ṗor: vl' aliqs supradictoꝝ res sub eoꝝ cura assignatas ingrãt: mox iniuriãt̃. īfamant̃: ⁊ īsidiant̃: ⁊ dicit̃: ẽ vn⁹ ribald⁹: ⁊ furat̃ bona monasterij ⁊c̃. Audi diabolicũ dcm̃. qꝛ bona q̃rit eccl'ie: d̃r ꝙ furat̃ ⁊. ẽ vn⁹ ribaldus. ⁊ ego dico tibi ꝙ si ñ faceret: mortaliter peccarẽt ⁊ si sua negligẽtia talia bona ꝑderent̃: in cõsciẽtia tenerẽt̃ de suo satisfacere. ex̃. d̃ iniurijs ⁊ dãno dato. i. c. si culpa. vbi dĩc sic text⁹. Si culpa tua datũ est damnũ vl' iniuria irrogata: seu alijs irrogãtib⁹ opeꝫ forte tulisti: aut hec imperitia tua seu negligẽtia euenerũt: iure super his satisfacere te oportet nec ignorãtia te excusat si scire debuisti ex facto iniuriã verisimiliter posse contingere vel iacturã ⁊ cetera. text⁹ iste optime facit ad propositum: vt cernere potes. Concordat sufficiẽtissime glosa secunda ⁊ tertia. in capitulo sicut. extra de testibus cum suis concordantijs. Nota tamen vt notatur extra de iniurijs ⁊ damno dato. in capitulo in nostra. in glo. ꝙ dãnum quoddam est circa rem. ⁊ illud tenetur restituere qui est auctor damni. quoddam extra rem: ⁊ illud non tenetur restituere. Et quia glo. ista clare dicit: pono ṽba eius. quoddã.

īquit dānū sine interesse dr̄ circa rē: puta subtraxis‑ se iūra qbus possessio ecclīe firmat̄ vel alteri⁹ tene ris ad illud dānū qd̄ etiā cōtingit ꝓpter absēnā iu‑ ris ad illud dānū. 12. q. 2. sigs de clericis. Qn̄daꝫ dr̄ extra frumētoꝝ. 12. q. 2. sigs de clericis. Qn̄daꝫ dr̄ extra rē: puta debui tibi frumētū. ⁊ q2 nō dedi suo tp̄e sa milia fame perit: istud dānū nō cōseqris sꝫ ꝑcium frumenti vel vini. ⁊ allegat vnā ꝯcordāciā iuris ci‑ uilis. hec sūt v̄ba dicte glo. Quare satis pꝫ ex dictis q̄ sūt in q obligant̄ nō supportare qn̄ bona male tra ctant̄. Illis aūt ꝑmittit̄ bona sua petere quoꝝ bona ꝓpria sūt. vn̄ Nico. de lira dīt: q̄ in illatis dānis ꝑē sanda est iniuria ⁊ offēsa. offēsa enī fit in rei corꝑal̄ vel tp̄alis: vel etiā spūalis vt fame ablatione: sꝫ in‑ iuria fit ꝓprie qn̄ ex dāno illato īpaciētia vel odiū ī mēte iniuriati ꝯ̄nat̄. Iniuria ergo de necessitate sa lutis remittēda est. dānū aūt propriū nō: sꝫ iuridice ⁊ sine pctō satisfactionē petere potes. si aūt patien tiā hēs: hoc ꝑfectiōis est: nō necessitatis. ⁊ his ꝑūti sermōe suadem⁹ vt supportēt ⁊ patiētiā habeāt. qua re ⁊c. ℂ Quarto reqritur benigna cōuersatio. s. in verbis: factis: ⁊ gestis. ver⁹ enī ⁊ bonus amor ex be nigno ⁊ amoroso corde extrahit granosissima v̄ba. Math. 12. Ex abūdantia cordis os loqt̄. Itē exhit benigna ⁊ salutifera opa. 2. Cor. 9. Hilarē datorē diligit deus. vn̄ sm̄ glo. Benignitas nihil aliud est q̄ȝ largit. as qdā reꝝ q̄ fieri debēt cū dulcedie ai: q̄ bo nitas nūcupatur. Itē haurit ex benigno corde beni gna gesta. i. visu: gestu: ⁊ statu: ⁊ oī deniqꝫ motu cor poris. ad Ephe. 4. Estote iuicē benigni. s. in ꝯuer satione v̄ia ⁊ vita. q̄re ⁊c. ℂ Quinto reqrit̄ humil̄ honoratio vbi nō sm̄ Alex. de ales i. 3. q̄ duplex ē ꝑeminentia. vna creata: ⁊ alia icreata. Increata ē ip̄e de⁹. in quo aīa tria ꝯsidera. s. potētiā: sapiam: ⁊ clemētia. Cū potētia creat: cū sapia ꝯseruat: ⁊ cum clemētia gubnat. ⁊ iō sūme meret̄ honorari. Deut̄ 6. ⁊ Math. 4. Dn̄m deū tuū adorabis ⁊ illi soli ser uies. ℂ Scd̄a ꝑeminētia dr̄ creata q̄ cū ꝑma ꝑtici‑ pat sm̄ diuersos hoīuꝫ stat⁹. Aliq enī ꝑticipāt ꝑnci piū dei. i. rōnē ꝑncipiādi dei. aliq sapiam ⁊ aliq bo‑ nitatē. Hi q ꝑticipāt rōnē ꝑncipiādi ⁊ potētiā dei: sūt in triplici dr̄ia. vꝫ. p̄res corꝑales: p̄res spūales: ⁊ p̄res tp̄ales. P̄res corꝑales vt parētes: q nos ge‑ nuerūt. ⁊ hi honore digni sūt. Exo. 20. Honora pa trē tuū ⁊ mr̄eꝫ tuā. sꝫ de hoc s̄. diximꝰ in ꝑma ꝯcio ne hui⁹ ꝯsideratiōis. Patres spirituales sunt om‑ nes sacerdotes. 1. Thi. 5. Presbyteri duplici ho‑ nore digni sūt. sūt enī oīuꝫ fideliū p̄res. di. 96. c. qs dubitat. de q̄ m̄ā satis diximꝰ s̄. feria tria s̄e dn̄ice. ꝑ totū. P̄res tp̄ales sūt oēs ciuitatū rectores ⁊ dn̄i. 1. Petri. 2. Deū timete: regē honorificate. per quē oē regimē tp̄ale denotat̄. Et sic pꝫ q participāt po tētiā dei. ℂ Scd̄o qdā ꝑticipāt sapiaꝫ dei. ⁊ hi sūt ī duplici gradu. Primi sūt oēs senes: ⁊ hi honore di gni sūt. Leuit. 19. Corā cano capite ꝯsurge. ⁊ ho‑ nora ꝑsonā senis. Scd̄i sūt oēs ꝓbi ⁊ sapiētes viri. ⁊ hi mario honore digni sūt. qm̄ oīs sapiā a dn̄o deo est. Sap. ꝑ°. c. ℂ Tertio aliq ꝑticipāt bonitatē dei ⁊ hi silr̄ sūt in duplici gradu. qdā ꝑticipāt illā actu: qdā hitu. Participāt actu oēs veri sui dei. ꝑticipāt hitu oēs mali: q̄ q̄diu viuūt effici pnt meliores. ꝑ̄ Petri. 2. Oēs honorate. ⁊ ad Ro. 12. Honore inui cē ꝑuenientes. q̄re ⁊c. ℂ Sexto ad hūc veꝝ amorē re qrit̄ cordialis vnio. i. q̄ q̄tū ex te aīa est cū oīb⁹ pa cē ⁊ vnitatē retineas. ad Ro. 12. Si fieri pōt qd̄ ex vob est: pacē cū oīb⁹ hn̄tes. ⁊ Marci. 16. Pacē ha‑ bete iter vos. ⁊ ad Ephe. 4. Solliciti ꝯuare vnita‑ tē in vinculo pacis. ⁊ Act. 4. Multitudis credētiuꝫ erat aīa vna ⁊ cor vnū ⁊c. ℂ Septio ⁊ vltio ī noīe dei ⁊ v̄gis gl̄iose reqrit̄ amorosa susceptiꝰ oblatio. vt . s. aīa mea sēp parata sis orare ⁊ laborare: ⁊ ēt corpo ris tui vitā ponē vt oēs xp̄o iniscerēt: ⁊ xp̄s in eis. Ubi nō q̄ tripl'r ꝯtingit ꝓ ꝓximo vitā ponē corꝑalē. ꝑmo ꝓ ei⁹ vita corꝑali. s̄o ꝓ ei⁹ vita spūali. tr̄io pro ecclīa ꝯ̄nali. Prio ꝓ ei⁹ vita corꝑali. ⁊ hoc nō ē de necessitate ꝑcepti: sꝫ de ꝑfectione ꝯsilij. nō enī dixit dn̄s. diliges ꝓximū tuū plusq̄ȝ teip̄m: sꝫ sic teipꝫ. er go siqs eligēt mori ꝓ ꝓximi vita corꝑali: ꝑfectio eēt ꝯsilij: nō ꝑcepti. scd̄o ꝓ ei⁹ vita spūali. ⁊ i hoc ē disti‑ guēdū. q2 aut manifeste imminet ꝑiculū aīe ꝓximi. vt puta q2 abnegat fidē si me nō oppono cū manifesto ꝑiculo tūc de necessitate salut̄ obligor vitā meā po nere corꝑalē ꝓ ꝑsuāda vita ꝓximi spūali. aut nō imi net ꝑiculū: ⁊ tūc ē ꝯsiliū nō ꝑceptū: ⁊ ꝑfectionis nō necessitatis. Jo. 15. Maiorē charitatē nemo hꝫ: vt aīam suā ponat qs ꝓ amicis suis. tr̄io ꝓ eccl̄ia ꝯ̄nali sicut btūs Tho. cartuniēsis est passus: hinc beatus Ambr̄. Theodosio impatori dixit. Si rapis si deuo ras: si accepis: sustineo. Si aūt extēdas manū ad s̄a ctuariū dei me iuenies sacerdotē. ⁊ ponit̄. 23. q. 8. c. ꝯuenior ip̄e a comitib⁹ ⁊c. lōgū capl'ꝫ est q̄si ꝑ co‑ lūnas duas: in quo Ambr̄. ondit ꝓ desēsione ecclīe se oīa icōmoda velle subire. q̄re ⁊c. de ha ⁊ tria veri tate vide feria sexta s̄e dn̄ice in scd̄a cōsideratione. Gaude igit̄ aīa mea: ⁊ tuū super oīa spōsū Jesum xp̄m ama ⁊ teip̄sā ⁊ ꝓximos tuos. vt tādē cū Laza ro a pctī morte resurgas per grām: ⁊ cū eodē spōso celum ascendas per gloriam Amen.

ℂ Sabbato quarte dn̄ice quadragesime de virgie gloriosa sermo in ordine XXXII.

Ego sum lux mundi.

Jo. 8. Tāta aīa mea est vnitas virgis gl̄iose ad dulcissimū xp̄ꝫ: vt dignitates q̄ xp̄o ꝯueniūt ꝑ nām: virgini ꝯueniāt per grām. De dignitatib⁹ loquor q̄ nō ꝯcernūt ge‑ neris humani redēptionē ⁊ per ꝯn̄s sic hodie xp̄us per nām ait ego sum lux mūdi: sic virgo gl̄iosa per grām dicē pōt: ego sū lux mūdi. Audi Ber. O Ma ria inqt tu virtutū a deo nbi iditaꝝ magnificis exē plis ad imitationē tui nos ꝓuocas: sicqꝫ nr̄aꝫ noctē illumias vt q vias tuas isecut⁹ fuerit nō ābulat in tenebris: sꝫ hēbit lumē vite. hec ille. Quid q̄so nos miseri ⁊ obtenebrati in huius seculi nocte facerem⁹ si tā lucidā lucernā: si tā lumiosā colūnā nō habere mus. Quid enī totus valeret mūdus si solē nō ha‑ beret? Audi Bernar. Tolle hoc corp⁹ solare quod mūdū illumiat: vbi dies? Tolle hāc Mariā maris stellā: qd nisi caligo inoluēs ⁊ vmbra mortis ac de‑ sissime tenebre relinqūt: hec ille. Merito ergo ait: ego sū lux mūdi. In qb⁹ sacratissimus verbis tres de

gl'iosa virgie ɔsiderationes faciam⁹. vz. ¶ Qualr
virgo gl'iosa est lux mūdi q̄ʒtū ad aīam. ¶ Qualiť
est lux mūdi q̄ʒtum ad corpus. ¶ Qualr est lux mū
di quātum ad gloriā in corpore ⁊ aīa.

¶ De gloriosa virginis illuminatione quantū ad
animam. Consideratio. .I.

Qualr virgo gl'iosa sit lux mūdi quātū ad
aīaʒ: ƥmo loco videam⁹. Ubi tres ɔclusi
ones more solito faciam⁹. vz. ¶ Pria cō
clusio est istā. Quātū ad itellectū vgo glo
sa fuit pfecte illumiata. ¶ Scđa ɔclo ē ista. Quātū
ad affectū vgo gl'iosa fuit pfecte iflāmata. ¶ 3ᵃ ɔclo
ē ista. q̄ʒtū ad memoriā vgo gl'iosa fuit pfcē stabilita
¶ Qualiter virgo gloriosa fuerit illuminata quo
ad intellectum. Conclusio .I.

Capiē ƥmā ɔclusionē. vz. q̄ʒtū ad intelle
ctū vgo gl'iosa fuit pfecte illuminata. Ubi
tres igram⁹ vi. vz. ¶ Prima vi. est ista.
quot fuerit res q̄s virgo gl'iosa intellexit.
¶ Scđa vi. est. an oia futura virgo gl'iosa cogno-
uerit. ¶ Tertia vi. est. an virgo gl'iosa sue btitudis
certa fuerit: sicut ⁊ sci in pria. ¶ Quātū ad ƥmā po
no oēs istas regłas ⁊ vi. vz. ¶ Prima veri. ē ista.
Adeo eťnū verbū q ē sūma sapia pris virgis aīam
irradiauit: vt nām oēm rē cognosceret. vz. quō fu
erit producta. quō diuersoꝝ generꝝ entia miro quo-
dā modo ꝓducit. Itē pfectissime cognouit nāz oīuz
herbaꝝ: plātaꝝ: fructuū: radicū: ⁊ floꝝ: oīuz lapidū:
gēmaꝝ: plāꝝ: auri. argēti: eris: plūbi: ⁊ oīum metal-
loꝝ: ⁊ breuiter oīum terre nascētiū nām pfectissime
cognouit. ¶ Scđa vi. ē ista. Idē verbū adeo virgi
nis itellectū irradiauit: vt oēz aq̄ maris: flumīnuz:
fōtiū: torrētiū: ⁊ oīum pisciū: ⁊ spēs eoꝝ ⁊ oīum reꝝ
in aq̄ nascentiū: ⁊ de aq̄ viuētiū nām perfecte co-
gnosceret. ¶ Tertia vi. est ista. Idē verbū sic eam
irradiauit: vt oēm aeris nām cognosceret ⁊ q̄ʒtum
rarus eēt respectu aq̄ ⁊ trē: ⁊ q̄ʒtū densus respectu
ignis. Et cognouit nām oīum vētoꝝ: flatuū ⁊ eorū
gñationē: ⁊ quā virtutē hñt. ¶ Quarta vi. est ista.
Idē verbū sic eā illumiauit vt cognoscēt nāz ignis
⁊ ei⁹ spere. ⁊ ei⁹ ābitū ⁊ virtutē eiusq̄ subtilitatē ⁊
icendiū. ¶ Quīta veri. ē ista. Idē verbū sic eā illu
miauit vt nām ɔditionē ⁊ numeꝝ oīuz aīaꝝ cogno
sceret: ⁊ oīum īdiuiduoꝝ aiatoꝝ ⁊ quot de hoīb⁹ vi
ui erāt ⁊ quot mortui: quot salui: ⁊ quot damnati.
¶ Sexta veri. est ista. Idē verbū sic virginē illumi
nauit: vt nām orbis lune: orbis mercurij: veneris:
solis: martis. iouis: ⁊ saturni: ⁊ spissitudinē eoꝝ ⁊ i-
fluētiā. itē nām firmamēti ⁊ oīum stellaꝝ. item celi
chꝛystallini: celi empirei: ⁊ eoꝝ ꝓprietatē ⁊ virtutē
pfecte cognosceret. ¶ Septima veri. ē ista. Idez
verbū sic virginē illuminauit vt nām virtutē nūeꝝ
⁊ distinctionē: officiaq̄ꝫ oīum angeloꝝ ⁊ archāgelo
rū: ƥncipatuū: ꝑtātū: vtutū: dñationū: thꝛonoꝝ: che
rubī: ⁊ seraphī pfecte cognosceret. ¶ Octaua veri.
est ista. Idē verbū sic virginē illumiauit vt pfectis-
sime cognosceret trinitatē. s. quō pr̄ est a se: ⁊ quō p
itellectū cū actu dicēdi filiū gñet: ⁊ quō ābo p actuz
spirādi ꝓducāt spm̄ scm̄. ¶ Nona veri. ē ista. Idez
verbū sic virginē illuminauit: vt nām numeꝝ: offi
cia: penas: ⁊ cruciat⁹ oīum demonū perfecte cogno
sceret. itē ⁊ quot aīas possidebāt in iferno. quot in
purgatorio. quot in limbo pueroꝝ: quot in sinu pa-
trū ⁊ in toto breuiť inferno. ¶ Decima veri. ē ista
Idē verbū sic virginē illuminauit: vt oīum virtutū
⁊ vicioꝝ nām ⁊ grauitatez: ⁊ dñam: ⁊ qd eligendū:
qdue fugiēdū eēt perfecte cognosceret. Et vt singu
la cōprehendā. hec bñdicta virgo reꝝ oīum tā supe
rioꝝ q̄ʒ iferioꝝ: ⁊ iterioꝝ ⁊ extioꝝ perfectā cognitio
nē humane nature possibilē a suo dilectissimo filio
plenissime suscepit. O virgo gl'iosa q̄ʒ mirabilia di
cta sūt de te ciuitas dei. Nec hoc iniuria ƥes. quis
eni hec ⁊ maiora a virgie tāta negabit. q ē mr̄ dei:
qb⁹ enī te laudib⁹ efferā nescio: q: quē celi cape nō
poterāt tuo gremio ɔtulisti: ait scūs ille Greg. Ve
rūtn̄ aīa mea trib⁹ tibi rōnib⁹ ꝑdictas veritates ꝑ-
suadebo. ¶ Prima rō est hec. si in lumie solis mul
ta videnť. quo sine minime viderenť. lumē eniz vt
dr̄ scđo de aīa. facit potētia colores actu colores. i.
actu visibiles. Quid obstat q̄ in lumine Iesu q est
lumē illuminās oēm hoiem venietē in hūc mudū.
Ioā. j. mater dei oia supradcā cerneret ⁊ videret.
oēs eni doctores nr̄i ɔcedūt q̄ ex quo virgo incepit
eē mr̄ dei: q̄ fuit finitꝫ illꝫ verbis. Ecce āctilla dñi ⁊c.
mox in illa oēs gr̄e possibiles humane creature cū
bñdicto verbo pariť descēderūt. vñ si itellect⁹ sera-
phin cognoscit nām sui ordis siľr ⁊ de alijs: ⁊ si ipsi
nāʒ celi ⁊ planetaꝝ: ⁊ stellaꝝ: aq̄ꝝ cursus ⁊ nām co-
gnoscūt: aut oēs aut aliq qs hoc a virgie negabit:
Lumē ergo illud scīssimū diuini verbi in quo oia re
lucēt in vťo virgis personalr existēs i gl'iosā virgis
aīaʒ oia ꝑdcā redūdauit. ex quo seqť q̄ recte dicere
poťat illō Cāti. 4. Ego dormio ⁊ coꝛ meū vigilat.
¶ Scđa rō ē ista. De quo mīn⁹ vr̄ i esse ⁊ i est ergo
de quo magꝭ. sꝫ Ioānes in vētre mr̄is in virtute il-
li⁹ ꝑclarissimi lumis diui verbi ipm verbū ꝑcogno-
uit: ⁊ tāq̄ʒ futur⁹ ei⁹ ꝑcursoꝛ in vētre Elisabeth ex-
ultauit. Luc. i. Ergo a fortiori virgo gl'iosa q̄ in vē
tre ꝑdictū lumē realr portabat. debebat in virtute
illi⁹ lumis oia ꝑdicta cognoscē q̄ multa dr̄ia distant
ab ipo verbo. qm̄ oia illa creatura dei sūt exceptis
illis q̄ diximus in octaua veritate. verbū aūt creatu-
ra nō est: sꝫ creatoꝛ. Inde Amb. super Luc. Uocez
igť ƥus Elisabeth audiuit: sꝫ Ioānes ƥoꝛ grām se
sit. illa nāe ordiez audiuit: ille exultauit rōe mysterij
illa Marie iste dñi sēsit aduētū. hec ille. ¶ Tertia
rō ē ista. si legim⁹ aliquos scōs in eoꝝ pueritia mira
bili luie perlustratos q̄ʒto magꝭ potiori mō illō ɔce
dem⁹ virgini gl'iose q̄ effecta est mr̄ dei. legiť .n. de
btō Nicolao q̄ bis i hebdōa ieiunabat. dieb⁹ .n. mer
curij ⁊ sabbi semel tm̄ mr̄is sugebat māmas. bñdi-
ct⁹ in pueritia miracula faciebat. ab ore Ambrosij i
cunabulꝭ apes cātādo exibāt. ⁊ sic de alijs: q̄re nihil
obstat. qn sue dulcissime mr̄i vbū etnū oēʒ cogniti
onē creature possibilē ex dono ⁊ spāli gr̄a ɔcesserit.
q̄re ⁊c. Et sic pꝫ ƥma veri. ¶ Quātū ad scđaʒ veri.
dico q̄ virgo gl'iosa oēm modū possibilē ad futura
cognoscēda a verbo suscepit. Ubi nō sꝫ Isidoꝛ q̄
septē sūt visionū gn̄a per q̄ futura ⁊ alta dei myste-
ria cognoscē possum⁹. ¶ Primū gen⁹ ē vidē p so-

mis: sicut p sōnū Jacob scalā angelicaꝫ vidit. Gen.
28. ꝛ Joseph vidit suū pncipatū. Gen. 28. Vidi so
le ꝛ lunaꝫ ꝛ stellas adorare me. ꝛ Joseph virginis
sponsus i sōnis vidit psecutionē xp̄i per Herodeꝫ
Mat. 2. c. ¶ Scdꝫ gen⁹ ē extasis siue mentꝭ rapt⁹
sicut pꝫ de Paulo q vidit arcana dei ꝛc̄. Tertiū ge-
nus ē pp̄e visio. Gen. 15. Fact⁹ ē fmo dn̄i ad Abra
hā p visionē dicens. Noli timē. ego ꝓtector tu⁹ sū.
Et Gen. 46. audiuit Jacob dn̄m p visionē nocte
vocantem se. ꝛ Ysa. i. dr̄. Visio Jsaie pphete filij
Amos quā vidit sup Judā ꝛ hierlm̄. ꝛ Ezec. i. Cū
eēm i medio captiuoꝝ iuxͣ fluuiū chobar apti sūt ce
li ꝛ vidi visiōes dī ꝛc̄. ¶ Quartū gen⁹ ē vidē p spūs
scī repletionē sic pdicatores ꝛ pph̄e futura pdixerūt.
¶ Quītū gen⁹ ē vidē p nubē. sic ad Moysē ꝛ scīm
Job. p⁹ eoꝝ plagas locut⁹ ē de⁹ Exo. 23. ꝛ Job. 38.
¶ Sextū gen⁹ ē p vocē de celo: sic qn̄ Abrahā au
diuit. Ne extēdas manū tuā sup pueꝝ Gen. 22. ꝛ
tres apl̄i i trāsfiguratiōe audierūt testimoniū dī. q
s. xp̄s erat fili⁹ dei. Mat. 17. Hic ē fili⁹ me⁹ dilect⁹ i
quo mihi bn̄ cōplacui ꝛc̄. ¶ Septimū genus ē p pa
bolā. sic apud Salomonē i ꝓuerbijs: ꝛ apud balaā
sicut idē Ysidor⁹ pō. t exēplū. His tgit sic nōtis: cūꝫ
vgo gl'iosa magis disposita fuerit ad susceptionem
cuiuscūqꝫ illuīm aiōis q̄ʒ aliqs pdcōꝝ. seqꝶ q si i ip
sis p ptes fuerit. q i Maria tota fuerit oīum illoꝝ
mōꝝ pfecta infusio ꝛ accōmodatio. q̄re ꝑa vitas
pꝫ. ¶ Quātū ad tertiā vitatē dico q sic. Ubi nō q
tripliciꝶ qs de futura btitudine pōt certificari. vꝫ
aut p ꝓmissionē dī cōditionalē: aut p signoꝝ dī noti
ciā expimētalē: aut p nudū reuelatiōeꝫ spālēꝫ. Pri
mo p dī ꝓmissionē cōditiōalē. ꝛ hoc mō credo i scri
ptura sacra mlta dīna vba debē itelligi. vꝫ sub cōdi
tiōe: vt. s. si sic fecerꝭ: si sic pseuerauerꝭ ꝛ silia. vn̄ scꝶ
ait dn̄s ad Noe. s. ante diluuiū. erūt dies hois. 120.
anni. ꝛ tn̄ non fuerūt nisi cētū quō itelligiꝶ ergo di-
cū dī: an de⁹ mēdax ē: absit. sꝫ sic itelligiꝶ supple si
hō pseuerauerit i hac malicia: sꝫ si eā dimiserit: erūt
plēs. si āt creuerit erūt pauciores. Itē Ysa. 38. dixit
dn̄s p Ysaiā Ezechie regi. Dispone domui tue: q
morierꝭ tu ꝛ nō viues: ꝛ tn̄ nō fuit ita. sꝫ itelligiꝶ si i
tali vita pseuerauerit: ꝛ q vtit faciē suā ad parietē
ꝛ fleuit dixit dn̄s p Ysaiā. Audiui orōnē tuā ꝛ vidi
lachrymas tuas: ꝓptea adijciaꝫ sup dies tuos qn
decī ānos. Itē Jone scꝶ ait dn̄s. Uade i niniuē ciui
tatē magnā: ꝛ pdica ibi vbū ꝛc̄. ꝛ igressus citatē cla
mare cepit. Adhuc q̄dragita dies ꝛ niniue subuer
tet: ꝛ tn̄ q pniaꝫ fecerūt i pdicatiōe Jone: non fuit
ita: itelligiꝶ ergo si pseuerauerit in malo: Itē ꝛ xp̄s
scꝶ oib⁹ discipulꝭ ait. Gaudete ꝛ exultate. q nomia
vr̄a scripta sūt i celꝭ. ꝛ tn̄ nomē Jude fuit scriptū in
libro. itelligiꝶ ergo si perseuerauerit in hac voca
tiōe. sīlr ꝛ vita etna ꝓmittiꝶ oib⁹ xp̄ianis. Jo. 3.
Nisi qs renat⁹ fuerit denuo nō intrabit i regnū ce-
loꝝ. ergo a ɔ̄rio scꝫ q renat⁹ fuerit dnuo itrabit in
regnū celoꝝ. ꝛ tn̄ d fcō nō oēs itrant. ergo itelligiꝶ
dcm cū cōdiōe. s. si bn̄ fecerit ꝛ pseuerant i tali f. de
Et hoc mō qlꝫ d sua btitudie cert⁹ ē. Mat. 10. Qui
pseuerauerit vsqꝫ i finē hic salu⁹ erit. Scdo mō qs
pōt certificari p signoꝝ dei notició expimētalē. vt

q libent vba dei audit. vꝶ mori pro xp̄o dsiderat
ꝛ sic de alijs. de qb⁹ signis diximus s̄ in ꝑa dn̄ica.
¶ Tertio pt certificari p nudā reuelationē spālē. ꝛ
hoc sci pminie hn̄t i pria. isūdit n. nūqꝫ i eis de⁹ tpe
lumē qddā vt nūqꝫ nō dico dubitatio: sꝫ nec qdē
qō: aut aliq̄ titubatio d eoꝝ btitudie i mētē eoꝝ ori
ri aut cadē possit. Et hic mod⁹ i via nemi ē ɔcessus
nisi soli vgini gl'iose rōe mr̄nitatꝭ. q. s. erat mr̄ dī.
ꝛ p ɔ̄ns magꝭ vnita cū ipso deo q̄ʒ aliqs btōꝝ. Q
aūt vgo sue btitudis certitudinē hūerit pmo mō n
ē dubiū. Q āt pfecussimū signum habuerit. pꝫ qm̄
ex quo icepit eē mr̄ dī sic se i gr̄a ɔfirmataꝫ scꝫt vt
nullo mō peccare possꝫ: ꝛ p ɔ̄ns nec a dei gr̄a cadē:
ꝛ sic se eē isallibiliꝶ ordiatā ad gl'iā. Et vlꝶ hoc lumē
spāle l eā isudit de⁹: vt hoc certa reuelatiōe cogno
scēt. Q ɔcludim⁹ si alicui scō hec i via cōcessa sūt
aliq̄ pfecta signa salutꝭ. illa i sūmo virgini gl'iose ac
cōmodabim⁹. vn̄ si Magdalena per triginta ānos
septies i die ab angelis a tr̄a leuabaꝶ ꝓfecto ꝛ vir
go altior ipsa fuit. Et si Paulus i extasim positus
altu mysteria vidit: sine hec: nō solū vidit: sꝫ exp-
ta est: ꝛ sic de alijs: q̄re satis claret presens veritas
Et sic patet prima conclusio.

¶ Qualꝶ vgo fuit iflāmata q° ad affcm̄. Cōclō II.

a Ccipe ꝑam ɔclusionē. vꝫ. q̄tuꝫ ad affcm̄
vgo gl'iosa fuit pfecte iflāmata. Ubi tres
ingram⁹ vitates. vꝫ. ¶ Pria vi. ē ista. q̄li
ter vgo fuit i affectu iflāmata. ¶ Scda
veri. qd signū ondit q fuerit iflāmata. ¶ Tertia
ve. si aliq̄ res opposita potuisset repiri ipediēs ei⁹
affectū ne tn̄ eēt inflāmata. ¶ Quītū ad pmā ve.
dico q vgo gl'iosa habuit i corde septē flāmas ɔ fri
giditatē septē mortaliū pctōꝝ. Est. n. oē frigidissi-
mū venenū corꝫ aie indurās sup petrā. ¶ Pria flā
ma dī hūiliās. ¶ Scda dr̄ ardēs. ¶ Tertia dī sup
portās. ¶ Quarta dī depaupās. ¶ Quīta dr̄ sobri
ans. ¶ Sexta dī sollicitans. ¶ Septia ꝛ vlria dr̄
mūdificās. Prima flāma est ɔ supbiā. Scda est ɔ
inidiam. Tertia ē ɔ irum. Quarta est ɔ auaritiam.
Quinta ɔ gulam. Sexta ɔ accidiam. Et septima
ɔꝶ luxuriā. Et ad dclarationē istoꝝ nō qd sit vnū-
qōqꝫ pdictoꝝ pctōꝝ: ꝓut habes sup feria qnta cine
rū i tria ɔsideratiōe ɔclone. 2. vbi pulchre de hoc
dr̄. ¶ Quib⁹ sic notatꝭ. Accipe pmā flamā q dī hūi
liās. habuit. n. vgo gl'iosa ꝓfūdissimā hūilitatem. ꝛ
hoc ɔ supbiā. ecce hūilitas grādis. ecce ācilla dn̄i ꝛc̄
Luc. i. c. O Marie ꝓfūda hūilitas. āgel⁹. n. ꝛ nō d
minorib⁹ sꝫ de maiorib⁹ eā alloqꝶ. plena gr̄a dī sub
uētio spūs scī ꝓmittiꝶ. Maria i mr̄em dei assumiꝶ.
Maria iā oib⁹ creaturis āponiꝶ. Maria iā celi ꝛ
terre domīa efficiꝶ. Et p hīs oib⁹ nulla supbia ex-
tolliꝶ sꝫ i oib⁹ mira hūilitate deꝑmiꝶ: dicēs. Ecce
ancilla domini. nō dicis: ecce mr̄ domini: nō domi
na mūdi: sꝫ qd ais domīa cara: ecce ancilla domi-
ni ꝛc̄. Sup quo verbo ait Beda Maria neq̄q̄ȝ se
donis celestib⁹ q̄si hoc a se eēt extulit: sꝫ vt magꝭ ac
magꝭ dōis eēt apta dīnis i custodiā hūilitatꝭ mentꝭ
gressū fixit: archāgelo rn̄dēs. Ecce ācilla dn̄i. hec il
le. de hac hūilitate diximꝰ i sabbato pcedēti. q̄re ꝛc̄
¶ Secūda flamma dī ardens: ꝛ hec ē ɔ inuidiam

Quis q̃so v̄ginis ardētē charitatē in deū ⁊ in ꝓximū exp̄mē posset: qd q̃so tenellā hāc puellā exurgē ī mōtanaq3 abire cū festinatiōe cogebat: qd labia ei⁹ mouit vt ta3 dulcit̄ helisabeth salutaret: qd illā trib⁹ mēsib⁹ vt in partu eius deseruiret. nisi feruēs in corde ei⁹ charitas: igēs amor: ⁊ ardētissimus feruor. Ait. n. Greg. q̃ ꝓbatio dilectōis exhibitio ē opis. ¶ Tertia flāma dī supportās. ⁊ hoc ꝯ iram nam l3 passio sui dilectissimi filij cor ei⁹ vulnerauerit: vt Symeon ꝓphetauit. ⁊ tuā ipsi⁹ aīa3 ptransibit gladi⁹. ipsā m̄ ꝑ odiū nec occidit: nec ꝑ impatiētiā sauciauit. O mira patiētia Marie: ⁊ mãsuetudo. nō. n. solū patiētissīa fuit dū ī ei⁹ p̄ntia su⁹ ꝑamat⁹ fili⁹ crucifigeret: s3 ēt dū ī ei⁹ p̄ntia vilipēderet. hec de irrisionib⁹ mult̄ Jesu xp̄i aīa pensa. p̄s. Oēs vidētes me deriserūt me: locuti sūt labijs ⁊ mouerūt caput. Ubi nō. q̃ derisio ⁊ subsanatio nō sunt idē. nā derisio ē act⁹ oris quo q̃s intēdit ꝯfusionē ⁊ erubescētiā in aliū inducē. vñ q̃ñdo aliq̄ dicim⁹ siue ore aliq̄ signa facim⁹ vt ꝓximū ꝯfūdam⁹: vt ridēdo: vl' labia torq̄ndo ⁊ similia. hec irrisio dī. Jnde derisio a risu dī. Sublanatio āt ē act⁹ oris cū naso rugato ⁊ eleuatione capit̄: vt dic̄ glo. sup p̄s. Cōueniunt ista duo ī fine: q: vterq3 intēdit ꝓximi cōfusionē: nō solū āt v̄go vidit filiū suū irrideri: sed ēt subsanari. hic āt xp̄s mentionē facit de d'risione: cu3 ait. Oēs vidētes me deriserūt. s3 hic locuti sūt labijs ⁊ mouerūt caput: mētionē fac̄ de subsanatione. Et dic̄ oēs: q̃si dicēt nō fuit aliq̄s q nō derideret me ꝓpt̄ te aīa mea. Reges inquā spreuerunt me. Luc̄. 23. Spreuit eū Herodes cū exercitu suo: ⁊ illusit indutū veste alba q̃si fatuū supple. Sūmi sacerdotes ⁊ ꝑncipes illuserūt me. Luc̄ ibidē. Sūmi sacerdotes tenētes eū illudebant: velātes faciē ei⁹: alapis eū cedētes: ⁊ dicebāt: ꝓphetiza nob̄ q̄s ē q te ꝑcussit. Illuserūt me milites. s. Pilati. q: post sniam data3 illuserūt ei ipōnētes coronā de spinis ī capite eius ⁊ harūdinē ī manu ei⁹: ⁊ veste purpurea ⁊ regia induerūt illū. Jo. 19. Et breuit̄ latrōes: barateri lenones: pedites: ragacij: meretrices: ⁊ oēs ribaldi xp̄3 ī die sue passionis irridebant. Et tñ gl'iosa v̄go nec vnū eoꝝ odio habuit: aut ꝑ irā ī impatientiā cecidit. q̄re ⁊c̄. ¶ Quarta flāma dī depaupās. ⁊ hoc ꝯ auariciā. Audi paupertatis flāma3. Jnuenerūt Mariā ⁊ Joseph ⁊ infantē positū in ꝑsepio. An credis aīa mea q̃ v̄go bonū hospitiū nō iuenisset si diues fuisset: s3 in signū magne paupertat̄ xp̄m paupri mis pānis īuolutū in ꝑsepio in medio bouis ⁊ asini reclinauit: vt saltē flatu aīaliū frigore existēte xp̄o ꝓuidēt. Jnde xp̄s Mathe. 8. ait. Uulpes foueas hñt ⁊ volucres celi nidos: fili⁹ aūt hoīs non h3 vbi caput suū reclinet. Nec miꝝ si paupertatē elegit. quō . n. diuitias elegisset q̃s ī oī scriptura docet eē̄ fugiendas tanq̃3 quoddā supbie fimitiuū. ⁊ a deo rebellare faciēs: Osee. 13. adipleti sūt. ⁊ saturati sūt: ⁊ eleuauerūt cor suū ⁊ obliti sunt mei. ⁊ Math. 13. Sollicitudo seculi isti⁹: ⁊ fallacia diuitiaꝝ suffocat v̄bū ⁊ sine fructu efficit̄. Jn. p̄s. Meli⁹ est modicū iusto sup diuitias petōꝝ m̄ltas: ⁊ mirabile: siue despectiue loquens ī p̄s. 76. ait. Ecce ipsi petōres ⁊ abundantes ī seclo obtinuerūt diuitias: s3 qd̄ de istis siat̄ ōndit. p̄s. 75. Dormierūt igt̄ sōnū suū: ⁊ nihil inuenerūt oēs viri diuitiaꝝ in manib⁹ suis. Et rōnē assignat Paul⁹. 1. Thi. 6. Qui volūt diuites fieri incidūt ī tentationē: ⁊ in laqueū diaboli. O seruū dī ne timueritis ergo: vt ait ꝓpheta. Cū diues fact⁹ fuerit hō: ⁊ cū multiplicata fuerit gl'ia dom⁹ ei⁹: q: q̃si sterq̄liniū ī fine ꝑdet̄. Quid igit̄ miꝝ si laudatā ab oīb⁹ viā paupertat̄ elegit de⁹ ī mūdū veniēs: ⁊ viā3 diuitiaꝝ ꝯdēnatā recusauit: Jnde Paul⁹. 2. Cor. 8. ait. Scitis. n. grā3 dñi nr̄i Jesu xp̄i: qm̄ ꝓpt̄ nos egen⁹ fact⁹ ē: vt illi⁹ inopia vos diuites essetis: nō supple diuitijs seculi: s3 grā dei. q̄re ⁊c̄. ¶ Quinta flāma dī sobriās ꝯ gulā. vbi accipe regulā istā. Nū q̃3 v̄go xp̄3 genuisset si ei⁹ vēter mero ⁊ crapula aliq̄n estuasset. Jnde Crisostom⁹ ait. Cōcessatrix aut vinolēta nūq̃3 Maria fuit. Nō. n. aīa cara ista fiat̄ sic: vt q̄s sit sic deo grat⁹ ꝑ grā3: ⁊ nō grat⁹ ꝑ gula3: ad Hebr̄. 13. Optimū. n. ē grā stabilire cor: nō escis q̄ nō ꝓfuerūt ambulātib⁹ ī eis. Audi. Greg. ī moral'. Pene sp̄ epulas ꝯcōmitat̄ voluptas. nā dum corp⁹ ī refectionis delectatiōe resoluit̄: cor ad inane gaudiū relaxat̄. ergo merito ꝯ ipsā gulam gloriosa v̄go habuit ꝑpurissimā sobrietatē. q̄re ⁊c̄. ¶ Sexta flāma dī̄ sollicitās. ⁊ hec ꝯ accidiā. vñ post xp̄i ascēsionē sollicitudinē discipłoꝝ scriptura cōmemorās de virgine gl'iosa specialit̄ fac̄ mētionē: dicēs Act. ꝑmo. Hi oēs erāt ꝑseuerātes vnanimit̄ ī orōne cū mulierib⁹: ⁊ Maria m̄re iesu. eā specialit̄ nominat: vt eā sup oēs ꝑseuerātem ōnderet. nouerat. n. v̄go gl'iosa q̃ nō dormiētib⁹ ꝓuenit regnum celoꝝ. nec ocio ⁊ desidia torpentib⁹ b̄titudo eternitat̄ repromitti͂t. vt ait Leo papa. Jn Hiero. in ep̄la. Sicut igt̄ dñs nō vult mortē petōris: sed vt ꝯuertat̄ ⁊ viuat ita tepidos odit: ⁊ cito ei nauseā faciūt. ⁊ nōnter inter cetā opa v̄tutū discipuloꝝ ⁊ v̄gis de oratiōe ꝑseuerāti sit mētio. qm̄ orō inter cetā multū cor ad deum leuat. Audi Hier. ī ep̄la. 144. Orōnib⁹ igt̄ filij mei istate ꝯtinuis. mltū. n. val3 freq̄ns ⁊ d'uota orō. hoie3 de t̄ra sublenat: ad celestia vehit. ⁊ facit hoie3 cum deo loq. grās ab eodē obtinet dūmō sit d'uota ⁊ mixta lachrymis. Multū. n. valet orō freq̄ns ⁊ ꝯspsa lachrymis ad ꝓmerendā diuā clemētiā ⁊ ad impetrationē b̄nficij. Obtinuit Ezechias stati grās a dño suis lachrymis ⁊ orōnib⁹: vt mutaret sniam quam dixerat. Libauit dñs Susānā3 a iudicio dire mortis ꝓpter orōne3 ⁊ lachrymas. Orōnib⁹ Helie celū dedit pluuiā qd̄ clausū fuerat trib⁹ ānis ⁊ sex mēsib⁹. si quo egetis: petatis a dño orōnibus ⁊ lachrymis ī fide nihil dubitāres. q fidē. n. verā h3 q̄tū est granū sinapis: qd̄ petierit fiet stati. Jlle idē dñs est. diues ī oīb⁹ q tūc erat ⁊ nūc ē. Spes vr̄a ⁊ gaudiū vr̄m cogitatio vestra ⁊ oē desideriū vestꝝ sit sp̄ de qm̄ ex ipso ⁊ ī ipō ⁊ ꝑ ip sū sūt oīa in quo viuimus: ꝑ quē mouemur ⁊ sum⁹. sine quo nihil ꝑeri⁹ sum⁹ hec ille. q̄re ⁊c̄. ¶ Septima flāma dī mūdificās. ⁊ hoc ꝯ luxuriā: Ne. n. aliq̄lit̄ virgo gl'iosa carnis delectationē h̄ret: a sua iuuētli etate votū emisit ꝑpetue v̄ginitatis Luc̄. 1. Quō fiet istud qm̄ viꝝ nō cognosco. i. non cognoscituрā ꝓpono. Audi Aurelius

Angn. Mariā ingt ⁊ v̄ginem veracit̄ p̄dicamus ⁊ mr̄em. Cuiꝰ v̄ginitatē glificauit vera fecūditas: ⁊ cuiꝰ verā fecūditatē glificauit itemerata v̄ginitas. Et hec sufficiāt q̄ntū ad p̄mā v̄itatē. ℂ Quātū ad s̄cdaȝ ve. dico q̄ mētꝭ ardoꝛ p v̄ba ardētia cognoscit̄ Mat. 12. Ex abūdātia cordis os loqt̄. ex grādi ergo ardoris abūdātia v̄go gl̄iosa cātare cepit. Magnificat aīa mea dn̄m ⁊c̄. Nec mirum. Nā si āgeli xp̄o nato gl̄iā deo decātauerūt. q: s. eoꝝ reparatorē nasci senciebāt. Si Zacharias Joānis baptiste p̄: Bn̄dictus q venit i noīe dn̄i decātauit. q: s. ppl̄i libera tionē ispiciebat: si ille ānosus Simeō xp̄ȝ i suas vlnas accipiēs i laudē dn̄i prupit: dicēs. Nūc dimittis ⁊c̄. Quāto magꝭ v̄go gl̄iosa q̄ mēte ⁊ corpore xp̄ȝ portauerat deū bn̄dixisse ⁊ laudasse putamꝰ. Ecce igit̄ qd ait Magnificat aīa mea dn̄m. i. de magnis rebꝰ laudat aīa mea dn̄ȝ. Et nō q̄ ista bn̄dcā cātrix nō dixit: magnificat aīa mea deū: aut sponsum: aut p̄rem: aut filiū: q̄uis q̄olibet illoꝝ dic potuisset: sed tm̄ ait. magnificat aīa mea dn̄m: vt oēs laudes humanas se fugere oñderet: ⁊ solū diuinis laudibꝰ itēdere. Est. n. dn̄s relatiuū ad s̄uū ⁊ ācillā: ⁊ s̄uꝰ ⁊ ancilla ē nomē vilitatꝭ. ergo dixit dn̄ȝ: vt se humilē ancillā oñderet. Et nōnī dic̄ dn̄m absolute: ⁊ nō dn̄m f̄ris ⁊ maris vel filie: q: nō locutura erat de dn̄o in q̄ntū alicuiꝰ rei dn̄o: sed de dn̄o vniuersi: a quo istā grāȝ p̄hādi ⁊ loq̄ndi acceperat. iux̄ illud p̄phē. Jmmisit in os meū cāticū nouū: carmē deo nr̄o. ⁊ certe nouū. q: de noua re ⁊ mirabil'i. Hiere. 31. Nouū faciet dn̄s sup̄ t̄rā mulier circūdabit viꝝ. Et dic̄ carmē: q: tria sūt q̄bus sp̄ālr̄ laudat̄ d̄s. s. ps̄. hymnꝰ. ⁊ cāticū. Psalmꝰ est q̄ cātat̄ ad psalteriū. hymnꝰ est cāticū laudānū. vn̄ hymnus grece latine laus iterp̄tat̄: eo q̄ sit carmē leticie ⁊ laudis vt dic̄ Jsidorus. 6. ethimologiaꝝ. c. 2. Cāticū aūt ē ipsa vox laudis. Ex quo seq̄t̄ q̄ cāticū icludit hymnū ⁊ psalmū. ⁊ q: tā hymnꝰ q̄ȝ psalmꝰ ex v̄sibꝰ ⁊ carminibꝰ q̄stat: dixit carmē deo nr̄o. q: hoc gl̄iosū cāticū v̄ginis oēȝ laudē possibilē deo dari siue cū psalmis siue cū hymnis mirabilr̄ ⁊ supeminent̄ q̄tinet. Et iō nō sine grādi mysterio illud i decē v̄sus v̄go gl̄iosa distixit: vt ois modus laudādi exp̄meret̄. Sūt. n. decē p̄ncipaliter q̄bꝰ deus laudari p̄ōt. vȝ. vox humana. tuba: psalteriū: cithara: tympanū: organū: cimbalū: sistrū: lira ⁊ tibia. lege istoꝝ istrumentoꝝ genera. 2. Reg. 6. c. vbi d: sic. Dauid ⁊ ois pp̄ls laudabāt corā dn̄o i oībus lignis fabrefcis: ⁊ citharis ⁊ liris: ⁊ tympanis: ⁊ sistris: ⁊ cimbalis ⁊c̄. Videamꝰ ergo quō p̄dcis instrumētꝭ decē v̄ginis carmina accōmodent̄. Et q: diximꝰ q̄ p̄mo voce humana d̄s laudari p̄ōt: ideo virgo cātās ait. Magnificat aīa mea dn̄ȝ. quo qd̄c mō vt ait btūs Tho. in. 4. di. 44. sci i p̄ria deū laudāt. ℂ Scd̄o laudari p̄ōt d̄s psalterio: ⁊ q: psalteriū exultare facit: iō ait. Et exultauit sp̄ūs meus in deo salutari meo. Differt nāq̄ȝ aīa a sp̄ū. qm̄ anima cōe est nomē q̄tuoꝛ generibꝰ aīatoꝝ vt pȝ. 2. de aīa. sp̄ūs āt nomē cōe est aīabus ⁊ alijs spiritibus rōne viribus. Et ideo ait. Exultauit sp̄ūs meus q̄si dicat cū magna ⁊ ex magna rōne exultauit aīa mea. Sed ad p̄ncus nō itēdimus hoc exponere: ideo tm̄ ad p̄positū nr̄m attēdamus. ℂ Tertio laudari p̄ōt deus tympano. ⁊ q: tympanum de corio fit asinino qd̄ est valde humile ⁊ abiectū: iō ait. q: respexit humilitatē āciille sue. ℂ Quarto laudat̄ d̄s organo. ⁊ q: organū i festiuitatibꝰ pulsatur: ideo ait. q: fec̄ mihi dn̄s magna. ℂ Quito laudat̄ cimbalis. ⁊ q: cimbalū est istrumētū piū. iō in q̄nto versu oñdit magnā dei misericordiā q̄cessam humano gn̄i: dicēs. ⁊ mīa eiꝰ a p̄genie i p̄genies. ℂ Sexto laud. s̄istro. sistrū ē istrumētū quo vtebāt̄ muliēs i victoriā ⁊ potentiā regꝭ Dauid q̄ sup̄buȝ Goliath. 1. Reg. 18. iō v̄go ait. Fec̄ potētiā i brachio suo. ℂ Septio laudat̄ tuba. ⁊ q: tuba istrumētū est belligeros viros excitās ad pugnā ⁊ minuēs vincēdū. ideo v̄go ait. Deposuit potentes de sede. ℂ Octauo laudat̄ deus tibia: ⁊ q: dulcē facit melodiā: ⁊ quodāmodo suos audiētes sua satiat suauitate: ideo ait. Esuriētes ipleuit bonis. ℂ Nono cithara laudat̄ deus. ⁊ q: i modū humani pectoris formata est: ⁊ i brachio pulsat̄ dulci melodia. ideo virgo gl̄iosa ait. Suscepit isrl' pueꝝ suū. ℂ Decimo ⁊ vltimo laudat̄ deus. lyra: ⁊ q: longa est ⁊ arcu pulsat̄: ideo virgo ait: que longo tēpore p̄ribus p̄missa sunt. ostēdens adiꝭ leta dicēs. Sic̄ locutus est ad p̄res nostros. Non ponit̄ aūt hic simphonia ⁊ chorus: q: illis potius istrumētis vtebātur i diebus festis ad alios excitādum ad exultādū q̄ȝ ad laudādū deū. sic̄ pȝ. Luc. 15. de filio p̄digo. q̄re ⁊c̄. Bene ergo decē versibus virgo deū laudat vt mistice oñderet oībus istrumētis se deum laudare voluisse. Etsi vellemus aliquā huius melliflui cātus h̄re rōnē: vnā deuotissimi Bernardi in sermone aduentus colligamus. Angelus ingt ipse: amplius homini nō loquebat̄. p̄riarcha defecerat deerat p̄phā. sacerdos auaricie studebat: dux non iueniebat̄: qn̄ādo venit dn̄s i m̄ū vt audèret diabolus dicere: oīa regna mūdi fore sua. s. Mat. 4. ⁊ ip̄e filius dei q iā p̄dicare ceperat non inueniens dn̄m laudātes veracit̄ dixit se non h̄re vbi caput suū reclinaret. Erat igit̄ dn̄s non solū paruulus: sed fere nullus i q̄spcū hoīum ⁊ eius laus totalr̄ defecerat. ideo virgo sola mutescā hoīum labia ad dn̄m laudādum iuitat dicens. Magnificat aīa mea ⁊c̄. Jn cuius p̄pctuā memoriā singulis diebus istud bn̄dictū cāticuȝ hora diei declināte per omnes ecclesias vbi diuina officia dietim celebrātur cū maxima deuotione cātat̄. q̄re ⁊c̄. Et sic pȝ p̄sens ve. ℂ Quātum ad t̄tiā ve. manifestum est q̄ non: q: elegit eā deus ⁊ p̄elegit eā. elegit i sponsā: ⁊ p̄elegit i mr̄em: ideo eā sic roborauit ⁊ fortificauit: vt nulla creatura contra eā tā iterius q̄ȝ exterius preualere posset q̄re ⁊c̄. Et sic pȝ ista conclusio.

ℂ Qualiter virgo quo ad memoriam fuerit stabilita. Conclusio. III.

Ecipe t̄riā q̄clōnem. vȝ. Quātum ad memoriā virgo gloriosa fuit p̄fecte stabilita. Ubi tres ingramus veritates. vȝ. ℂ Prima ve. est ista. qd est memoria. ℂ Scd̄a ve. si aīa separata h̄eat memoriā coꝝ q̄ gessit i vita. ℂ Tercia ve. si virgo gloriosa alicuius rei est aliquādo oblita. ℂ Quātū ad p̄mā ve. dico s̄m itētionē ph̄i in

3.de anima.⁊ cōmunit̃ ſm oēs theologos ꝙ memo-
ria eſt ī aīa itellectiua vt ↄſeruatiua ſpēꝝ itelligibi-
liū que non actu cogitātur: ita ꝙ memoria eſt in pte
itellectiua aīe. vnde dicit ſic Ari. vbi ſup̄. Et bene
iā dicētes ſunt aīam eſſe locū ſpēꝝ niſi ꝙ nō tota: ſꝫ
itellectiua: neqꝫ actu: ſed potētia ſpēs. hec ſunt vba
tex. ⁊ Auicēna. 8. nālium. 6. c. dicit ſic. Cōcedo for-
mas reꝝ ſubſiſtere ī aīa decorātes ⁊ nobilitātes eā:
q̄ꝝ q̄ſi locus eſt anima mediāte itellcū mālī: ⁊ itelli-
git hic Auicēna de hītibus ꝓpriā ſpēm in itellcū.
ſunt res māles q̄ de ſe actu itelligibiles nō ſunt: ſed
fiūt itelligibiles ꝑ actionē intellcūs agentis. Et cō-
mētator ī. 3. de aīa. cōmento. 6. gloſādo predcā ver-
ba Ariſto. dic̄ ꝙ iſta ꝓpoſitio. aīa eſt locus ſpēꝝ. nō
eſt vera abſolute: ſed ſm quādā ſimilitudinē. nā lo-
catū non eſt ſubiectiue in loco: ſed ſpecies intelligi-
biles ſunt ſubiectiue in anima intellectiua. eſt ergo
ſm hāc ſimilitudinem vera iſta propoſitio ad hunc
ſenſum. ſic̄ locus recipit locatum: ſic anima intelle-
ctiua ſpecies intelligibiles. Et bt̄us Tho. in prima
parte querens hāc difficultatem: vtrum memoria
ſit in parte intellectiua: ad reſponſionem vltimi ar-
gumenti ponit vnā bonā diſtīctionē: dicens ꝙ ſpēs
itelligibilis aliquādo eſt in itellectu ī potentia tm̄: ⁊
tunc dr̄ itellectus ī potentia tm̄. aliquādo ſm vlti-
mā completionem actus: ⁊ tunc itellectus intelligit
actu: vt. ſ. quādo actualr̄ ↄſiderat. Et aliquādo ſub
medio modo ſe hꝫ. ſ. inter potentiā ⁊ actum: ⁊ tunc
dr̄ intellectus in habitu: ⁊ ſm hunc modum intelle-
ctus conſiderat ſpecies etiā quādo actu non itelli-
git. Et propter hoc pꝫ ꝙ non valet iſta conſequen-
tia. ſi ſpecies reſeruantur actualr̄ in itellectu. ergo
actualr̄ itelligit. non enim actualr̄ dr̄ intelligere ni-
ſi quādo ſpecies receptas actualr̄ conſiderat. Et ſi
querit̃ quomodo memorat̃ anima. dicit ibidē bt̄us
Tho. ꝙ cum memoria ſit reſpectu preteritorum ꝙ
ſic ſaluat̃ rō memorie: quātum ad hoc ꝙ eſt preteri-
torum in intellectu: ſm hoc ꝙ intellectus intelligit
ſe prius intellexiſſe. non autem vt intelligit prete-
ritū: vt eſt hic ⁊ nunc que ſunt conditiones māles.
que non cognoſcunt̃ ab intellectu: ſed ſenſu perci-
piunt̃. Quare ergo concludit̃ ꝙ anima intellectiua
per conuerſionem ad ſpecies reſeruatas intelligit ⁊
ſcit ſe non illas ſpecies de nouo acquirere: ſed no-
uit ſe prius illas itellexiſſe. Hec mā eſt ſubtilis ⁊ nō
predicāda: niſi vbi doctiſſima eſſet audientia audi-
torum. q̄re ⁊c̄. ¶ Quātum ad ſecundā ve. quoniā
difficilis: eſt queſtio propter dictum Ariſtotelis. 3.
de anima. vbi dicit̃ ſic ad lrām. Non reminiſcimur
autem: qꝛ hoc quidem impaſſibile. paſſiuus vero ī-
tellectus corruptibilis eſt: ⁊ ſine hoc nihil intelligit
Senſus horum verborum talis eſt. intellectus no-
ſter licet ſit perpetuus ⁊ eternus: non tamen remi-
niſcit̃ poſt corporis mortem: qꝛ intellectus non pōt
reminiſci abſqꝫ virtute ſenſitiua que corrumpit̃ cū
corpore. Et cōmentator ibidem cōmento. 20. dicit
ſic. Non rememoramur poſt cognitionem humanā
in hac vita: qꝛ rememoratio ſit per virtutes com-
prehenſiuas paſſibiles. ſ. māles. Et ſunt hec tres. ſ.
ymaginatiua: cogitatiua: ⁊ rememoratiua. his er-
go deficiētibus impoſſibile eſt reminiſci. ymagina-
tiua ergo videt̃ principalr̄ deſeruire itellectui quo
ad ſenſata: cogitatiua quo ad inſenſata: ⁊ memora-
tiua quo ad differentiā temporis. Intellectus ergo
philoſophi ⁊ cōmentatoris eſt ꝙ ſpecies intelligibi-
les dependent ī eſſe ⁊ conſeruari a fātaſmatibus ſic
lumen a corpore luminoſo: ⁊ ſic ſpecies viſibiles a
colore. ſed deficiente corpore luminoſo deficit ⁊ cor-
rumpit̃ lumen: ⁊ deficiente colore deficit ſpēs. ergo
deficientibus fātaſmatibus deficiunt ſpecies itelli-
gibiles. Fātaſmata aūt deficiunt corrupto corpore:
cum ſint māles. q̄re ⁊c̄. Propterea eſt notādum ꝙ
de hac mā ſunt plures modi dicēdi. ¶ Primus eſt
Platonis quem tāgit cōmentator cōmento allega-
to ponentis omnium rerū ſpecies ī anima cōcrea-
tas. ſed propt̃ vnionem ad corpus ab intellectione
illarum ſpērum īpedit̃. ⁊ ideo ceſſāte īpedimento. ſ.
vnione cum corpore: per illas ſpēs anima ſeparata
itelligit. ⁊ conſequent̃ memorat̃ ⁊ reminiſcit̃ eorum
que egit ī corpore. Iſtā opinionē nec theologi nec
philoſophi tenent. quomodo enim itellectus a ſua
operatōe īpediret̃ per illud quod eſt ſibi nāle: vni-
ri enim ad corpus eſt anime nāle. ergo per illā non
īpedit̃ ab operatōe ſua. ⁊ per cōſequens talis vnio
cederet anime potius ī peius q̄ꝫ ī melius. ¶ Scda
opinio eſt Auicenne. 9. methaphiſice: dicēns ꝙ aīa
exuta a corpore itelligit ⁊ reminiſcit̃ eorum que geſ-
ſit in vita ⁊ letat̃ quādo memorat̃ virtutum: ⁊ tri-
ſtat̃ memorās viciorum. Iſta opinio ſi ſane itellige-
ret̃ bona eſſet. ſed ad itellectum ſm quem ipſe hāc
opinionem poſuit: ipſa omnino bona non eſt. Vo-
luit enim Auicenna ꝙ itellectus agens eſſet quedā
decima itelligentia ſeparata que influebat omnes
formas in hec inferiora. agentia enim nālia ſolum
mām diſponebāt. Sic dicebat de itellectu poſſibili
ꝙ ſenſus ⁊ ſenſibilia nihil aliud faciebāt: niſi ꝙ in-
tellectum poſſibilem diſponebāt: vt conuerteret ſe ad
intellectum agentem. ⁊ ſic ex ſola illa conuerſione
ſpecies intelligibiles in anima influebat̃. Ex quo ſe-
quit̃ ꝙ anima a corpore exuta ſine ſenſu ⁊ ſenſibili-
bus poterat ſe conuertere ad illā itelligentiā deci-
mā. ex q̄ cōuerſione poterat ſpecies itelligibiles ac-
quirere ⁊ ſic itelligere ſic̄ añ. Si hic modus eſſet ve-
rus. neſcio quomodo itellectus humanus poſſet i-
telligere magis vnum q̄ꝫ aliud: cum intellectus ille
agens ſit nālis. ⁊ non maior eſt rō q̄re vnum īflue-
re debet q̄ꝫ aliud. Sed dimittamus pro nunc hec.
¶ Tertia opinio eſt Alpharabij in tractatu de itelle-
ctu ⁊ intellecto dicētis ꝙ anima a corpore ſeparata
itelligit res per eſſentiā ſuā ſic alie itelligentie ab-
ſtracte mouentes orbes. Sed hec etiā ſtare nō pōt
qꝛ itelligentie hec inferiora cognoſcunt: ⁊ etiā ſunt
cauſe ipſoꝝ ſm auctorē de cauſis. Intellectus aūt
noſter non eſt cā ipſorum. Item itelligentie ꝑmo i-
telligunt ſe ⁊ poſtea hec inferiora. itellectus aūt nr̄
ſm ſuā nām primo hec inferiora. deinde ſeipſum co-
gnoſcit ſm verā philoſophiā. ¶ Quarta opinio cō-
phi ⁊ Auerrois: quā ſup̄ poſuimus. ¶ Quinta opi-
nio eſt cōit̃ oium modernoꝝ dicētiū ꝙ anima itelli-
git ⁊ reminiſcit̃ poſt mortē per habitus reportatos

quos acquisiuit i corpore mediātib⁹ fātasmatib⁹. qm̄ sensus iterior retinet spēs i absentia sensibiliū: sic intellectus i absentia fātasmatū. Jn̄ i parabola de diuite epulone. Luc. 16. dr̄. Recordare q̄ recepisti bona i vita tua. ꝛc̄. Ex q̄bus p3 q̄ nō eodē mō itelligit aīa i vita ꝛ post mortē corporis. qm̄ i vita corpis itelligit p̄ ꝯuersionē ad fātasmata post mortē nō. s3 mō alio cōueniēti aīe sepate. ꝛ p̄ ꝯn̄s cōcludit q̄ diuersus mod⁹ itelligendi nō ꝓuenit ex diuersa virtute speciez: s3 ex diuerso statu aīe itelligentis. vt dic̄ ēt btūs Tho. in p̄ma pte. q. 87. ar. 6. Et idē doctor: vt. s̄. articulo. 1. i fine ponit vez modū quo aīe reminiscunt̄ post mortē dicens sic. Aīa sepata n̄ itelligit p̄ spēs inatas: nec p̄ spēs q̄s tūc abstrahit: nec solū p̄ spēs ex īfluentia diuini luminis p̄ticipatas: q̄z aīa sit p̄ticeps sic ꝛ alie sube sepate: q̄uis iferiori mō cessāte ꝯuersione ad corpus: ad supiora ꝯuertit̄: nec tn̄ ꝓpt̄ hoc cognitio hec non ē nālis. q̄z de⁹ nō solū ē auctor gratuiti luminis s3 ēt nālis. Jsta sunt verba ei⁹. Et hec sufficiāt p̄ p̄senti veritate.

¶ Quātum ad tciā veri. dico q̄ v̄go glosa nō obliuiscebat̄. ꝛ si hoc q̄s ꝓbaret itelligat̄ talis obliuio p̄ qdā īaduertēcia. ꝛ h⁹ ponim⁹ ꝓpt̄ oēm plenitudinē gratuitoz ꝛ nāliū donoz i ipsa reptā. q̄re ꝛc̄.

¶ De splēdore v̄gis q̄tū ad cōp⁹. Cōsideratio. II.

Nunc qualiter lux mūdi fuerit

1 q̄tū ad cōp⁹ videam⁹. vbi tres ꝯclones subiungam⁹. v3. ¶ P̄ma ꝯclo ē ista sic p̄ma mulier fuit creata speciosissima: ita v̄go glosa fuit gnāta nobilissima. ¶ Sc̄da ꝯclo ē ista. sic p̄ma mlier fuit creata sine cl̄pa origiali: ita v̄go glosa fuit i sua gnātione p̄seruata a pena tali. ¶ Tertia ꝯclo ē ista. sic v̄go glosa fuit i sua gnātōe p̄seruata a culpa origiali: sic eius bn̄dicta caro ab oī cōtagione ꝛ corruptōe carnali.

¶ De nobilitate v̄gis s̄m carnē. Cōclusio. I.

a Ccipe p̄mā ꝯclonē. v3. Sic p̄ma mulier fuit creata speciosissima: ita v̄go glosa fuit gnāta nobilissima. Ubi tres igrām⁹ ve. v3. ¶ P̄ma veri. est ista. De q̄ tribu s̄z carnē descendit virgo glosa. ¶ Sc̄da veri. est ista Quot fuerūt nobiles a q̄bus descendit btā virgo. ¶ Tertia veri. q̄re Matheus euāgelista q̄ istā virginis nobilitatem int̄ ceteros euāgelistas lucidius ostendit: Dauid Abrahe preposuit cum Abrahaz prius tempore fuerit q̄z Dauid. ¶ Quātū ad p̄mā dico q̄ Damascenus. li. 4. c. 6. dic̄ virginem fuisse de tribu eadem q̄ ꝛ Joseph vir ei⁹. Joseph āt fuit d̄ tribu Dauid. vn̄ ait Damascenus. Joseph āt ex dauitica tribu descendens: ꝛ iustus existēs. hoc. n. ipm̄ testat̄ diuinū euāgelium. nō vtiq3 scām v̄ginē ad desponsationē duxisset: nisi ex eius sceptro descendisset. hec ille. Sed si queris q̄re accepit ea3 in vxorē Joseph cum eēt ātiqu⁹ ꝛ virgo iuuēis. Respondēt theologi. vt Damascenus: Hugo: ꝛ alij: q̄r cogebat̄ ex lege v̄go vnum ex tribu sua in virum accipere. Unde lex volebat q̄ q̄n̄ vir discederet sine masculis relictis filiabus: ne hereditas i aliam tribum descenderet: q̄ vnus de eadē tribu vnā illaz i vxorē acciperet. Cum ergo Joachī p̄r v̄gis ꝛ Anna eius gloriosa mr̄ aliū filiū vel filiā non haberent ad virginem tota trāsiuit hereditas. Et q̄r Joseph erat de eadē tribu ꝛ ꝓpinquior virgini: quodāmō coactus est eā accipere in vxorem. ꝛ ob hoc etiā virgo cum Joseph iuit in bethleem ciuitatez Dauid vt cū eo profiteret̄. Luc. 2. Et si dicis quō virgo fuit ex semine Dauid. Dico q̄ Damascen⁹ vt. s̄. hoc ostendit: dicēs sic. Ex cathena Natan filij Dauid: Leui genuit Melchi ꝛ Pāthera. Pāther āt genuit Barpāthera: ita denominatū. hic barpant̄ genuit Joachim. Joachi3 āt genuit scām dei genitricē. Jsta sunt verba ad l̄rā3 damasceni. Quō āt Joseph fuerit ex tribu Dauid. ipe etiā declarāt dicens q̄ Hely ꝛ Jacob fuerunt frēs: ꝛ Hely mortuus est sine liberis: ꝛ accepit Jacob vxorez eius: ꝛ suscitauit semen frīs eius: ꝛ genuit Joseph. lex enim erat sine semine viro deficiente: huius frēm defuncti vxorem i mr̄imonium ducere ꝛ suscitare semen frīs. Quod āt pariebat̄ s̄m nām quidem secundi. scz gnāntis erat. s̄m legem āt defuncti. hec ille. Et sic p3 q̄ virgo gloriosa fuit de tribu dauitica s̄z carnē. q̄re ꝛc̄. ¶ Quātum ad scdām ve. dico q̄ s̄m doctrinā euāgeliste Math. 42. nobiles viri extiterunt. vnde sic ait tex. Math. c. 1. Omnes itaq3 gnātiōes ab Abraha vsq3 ad Dauid: gnātiones. 14. ꝛ a Dauid vsq3 ad trāsmigrationem babilonis, gnātiones 14. ꝛ a trāsmigrationem babilonis vsq3 ad xp̄m. s. inclusiue gnātiones. 14. Ex q̄bus verbis p3 q̄ virgo fuit s̄m carnē p̄mo ex. 14. p̄triarchis: ꝛ ex. 14. regibus: ꝛ. 14. ducibus ꝛ p̄ricipibus. Et ista fuit hec nobilis parentu3 dignitas q̄ tota nobilitas iudeoz exhausta est: ꝛ in xp̄o ꝛ Maria gloriosa mr̄e ei⁹ terminata ex q̄ postea omnis nobilitas ꝛ dignitas xp̄ianoz ortum sumpsit. Q̄z āt a iudeis fuerit ablata experientia p3. qnoniā a xp̄o citra: iudei neq3 ꝓph̄as neq3 duces: neq3 reges habuerunt. Gen. 49. Nō auferet̄ sceptru3 de Juda: ꝛ dux de femore eius donec veniat qui mittendus est. Et Daniel. 19. c. Cū venerit scūs scōz cessabit vnctio vestra. Jn̄ Paulus ad Hebre. 7. Quosdā hebreos christiāos factos legem seruare volentes: vt sabbatum custodire: ꝛ circuncidi ꝛc̄. acrit̄ reprehendāt dicēs. Trāslato sacerdotio necesse est vt legis trāslatio fiat. Et Aug. super hoc verbo rōnem assignat: dicens. q̄r. n. sunt ꝛ ab eodem ꝛ sub eadem sponsione vtraq3 data sūt: ꝛ quod de vno dr̄ necesse est vt de alio intelligat̄. Et ponunt̄ hec eadem verba in. c. trāslato. de constitutionibus. in decretali. quoz verboz expositōe3 posuim⁹ feria tcia scōe dn̄ice. q̄re ꝛc̄. ¶ Quātū ad tciā ve. dico q̄ magr̄ Hugo. sup Matheum q̄tuor assignat causas: vt ex dcīs sanctoz collegit. ¶ P̄mo vt rectius ꝛ conuenientius generationis ordo texeret̄. quia sic a radice vltimo nominata incohatur. Secundo: quia Dauid peccator: ꝛ Abraham iustus fuit. ꝛ Dauid scā est misericordia: ex quo oñdit̄ q̄ xp̄s ex sola mīa nat⁹ est s̄m carnē. ad Titū. 1. Apparuit benignitas ꝛ humanitas saluatoris nostri dei: nō ex operibus iusticie que fecimus nos: s3 s̄m suā mīa3 saluos nos fec̄. Hic pōt argumtū sumi

ꝙ vita actiua significata ꝑ dauid ꝓponit̄ cōtēplatiue significate ꝑ Abrahā ꝛ silr̄ ꝙ peccator ꝓponit̄ iusto. ¶ Tertio q: firmit̄ Dauid scā est ꝓmissio cū iuramento. ps. Jurauit dn̄s Dauid veritatē ꝛ nō frustrabit̄ eū. de fructu ventris tui: ponā super sedem meam. de fructu ventris tui: ꝛ nō femoribus tuis subtilit̄ ait: vt ondēret xp̄z de muliere nasci sine viro. ¶ Quarto ꝓpt̄ regiā dignitatē. Nā Dauid rex eximi⁹ fuit ꝛ ꝓphā: nō āt sic Abrahā. Sed q̄re Mathe⁹ ait xp̄z eē filiū Dauid: ꝛ Abrahā. ait .n. sic. Lib gnātōis Jesu xp̄i filij Dauid filij Abrahā. Crisostom⁹ sup Math. dic̄ hoc ideo fcm̄ eē: vt xp̄i onderet̄ dignitas. Tres .n. dignitates xp̄s hr̄e debebat: q: debebat eē rex ꝓphā ꝛ sacerdos: q: rex nominat eū filiū Dauid. q: ꝓphā ꝛ sacerdos vocat eū filiū Abrahe. Abrahā .n. ꝓphā fuit ꝛ sacerdos: ꝙ fuit ꝓphā pz Geñ. zi. Redde vxorē filio suo: q: ꝓphā est: ꝙ āt sacerdos pz Geñ. zz. quādo arietē ꝓ filio suo obtulit. q̄re ꝛc̄.

¶ De puritate virginis quantum ad originale peccatum. Conclusio II.

Ccipe scd̄am ꝯclōnem. vz. Sic̄ ꝑma mulier fuit creata sine pccō originali: ita ṽgo gl̄iosa fuit i sua gnātiōe ꝓseruata a pena tali. Ubi tres ingram⁹ veri. vz. ¶ Pria ve. ē. qd̄ ē pccm̄ origiale. ¶ Scd̄a ve. quomō ꝯhit pccm̄ originale. ¶ Tertia ve. An ṽgo fuerit isecta a cl̄pa tali. ¶ Quātū ad ꝑmā ve. dico ꝙ de hac mā tā ātiq̄ q̄z moderni mlt̄a scripserūt. Et dimissis opinionibus hereticoꝝ q̄s magister sniaꝝ in. z. di. zo. c. i. reprobat. Et silr̄ dimissis diffinitiōibus illis q̄s magister ponit ibidē in. c. supest nūc videre: vt q̄d pccm̄ originale sit fomes cōcupiscē: lex mēbroꝝ l̄āguor nāe: ꝛ tyrānus: solū aliq̄s famosas opiniones ꝛ modos declarādi videamus. ꝛ int̄ oēs tres ꝑncipales videamus. ¶ Prima ē btī Anselmi i li. de cōceptu virginali. c. z7. dicētis sic. Hoc ingt pccm̄ q̄d originale dico aliud itelligere nesciō i ipsis ifātibus: nisi factā ꝑ iobedientiā Ade: iusticie debite nuditatem: ꝑ quā oēs ab eo descēdētes cōcupiscentialr̄ geniti efficiunt̄ filij ire. hec ille. Ex ista diffinitōe tria colligunt̄ dcā. ¶ Primū ē ꝙ pccm̄ origiale nō ē aliqd formalr̄ positiuū: s; solū ꝑuatiuū q: dic̄ ꝙ est iusticie origialis nuditas. Nuditas .n. ꝑuationez dic̄. vñ lz ꝓpt̄ ꝑuatōem iusticie i nobis fuerit iordinata ꝯcupiscentia ꝛ fomes ꝛ appetit⁹ sensitiu⁹: hoc tn̄ nō ē ꝙ ista sint formalr̄ origiale pctm̄: s; ideo sūt inordiata q: ꝑuatio iusticie tollit ab ipsis frenū. s. iusticiā originalē ꝑ quā talia moderabāt̄ ꝛ rōni subdebāt̄. Et sic ꝑuatio illi⁹ iusticie originalis erit pctm̄ origiale. Ex quo seq̄t̄ zm̄ corelariū. s. ꝙ pccm̄ origiale nō est ꝑuatio q̄liscūq; iusticie: s; iusticie origialis. Ex quo seq̄t̄ ꝙ post baptismum ista ꝑuatio origialis iusticie nō ē pctm̄ originale: q: tollit̄ illud debitū ꝑ xp̄i mortē ad grām baptismalē. nō .n. sumus āpli⁹ debitores illius iusticie. q: meliorē hitum recipimus. vt ait Paulus. ¶ Tertiū dcm̄ ē ꝙ ista nuditas non ē q̄liscūq;: sed nuditas cāta demeritorie per iobediētiā Ade: ꝑ quā ꝑuauit se ꝛ suā posteritatem iusticia originali. ꝑ q̄d dcm̄ seq̄t̄ aliud. vz. ꝙ q̄uis fuerit iusticie origialis ꝑuatio ꝓpt̄ eoꝝ iobediētiā: n̄ tn̄ fuit i eis pctm̄ origiale. q: nō fuit i eis trāsfusa ꝑ aliquos: iō quod i nobis dr̄ pctm̄ origiale i ipsis fuit pctm̄ actuale. Et sic pz ꝑma descriptio. q̄re ꝛc̄. ¶ z⁹ modus dicendi est Aureoli dicētis ꝙ pctm̄ origiale dupl̄r pōt ꝯsiderari. s. mālr̄ ꝛ formalr̄. Mālr̄ sic diffinit: Pctm̄ origiale ē q̄dā q̄litas morbida i carne sive i appetitu sensitiuo: ꝑ quā fit q̄dā difficultas ad bonum: ꝛ iclīatio quedā ad malū: ꝛ declarat̄ exēplo. Nā sic leprosus gn̄at q̄litatē quādā isectā i suba generati ꝑ quā ē leprosus: sic ex ꝓpagatōe parentuꝫ gn̄at̄ quedā q̄litas ifecta i carne gn̄ati ꝑ quā reddit̄ filius ire. ꝛ qm̄ caro aggrauata tali pondere est. iō animā reddit difficilē ad bonum. iux̄ illud sapientꝫ Corpus q̄d corrūpit̄ aggrauat animā. Formalr̄ āt pctm̄ origiale ſm ipz ē deformitas q̄ sit i actu ꝑmoꝝ parētū i rōe displicibilis deo ab ipsis pentib⁹ i oēs posteros suos trāsfusa. Sed ista opinio cōit̄ nō tenet̄ vt videbit̄ i seq̄nti veritate. ¶ Terti⁹ modus dicendi ꝛ melior oibus iudicio meo ē ꝙ pctm̄ originale est carentia iusticie originalis ꝛ reat⁹ aie. i. obligatio ad penā dāni ꝓueniēs ex trāsgressiōe ꝑmoꝝ parentū ꝛ decreto dīno. sic .n. statuit dn̄s vt omnes descendentes per carnalē cōcubitū obligent̄ ad penā dāni. s. visionis diuine: sic̄ lex statuit ꝙ spurij ordinari nō possūt: q: talis dignitas vilibus personis ꝯcedi nō dz: ex̄ de expoliatōe ꝑlatoꝝ. c. int̄ dilectos. Ex hac diffinitiōe sequunt̄ duo dcā. ¶ Primum ꝙ q̄cq̄d reperit̄ sub pccō originali ꝑ toto tēpore illo vere ē dicē ꝙ illud ē i ꝑtāte diaboli. pz q: si morit̄ dānatus est. Scd̄o seq̄t̄ ꝯfutatio Juliani apostate arguebat .n. sic. Nō peccat ille q nascit̄. nō peccat ille q ꝯdidit. ꝑ q̄s igit̄ rimas i tot inocētie ꝑsidia pcti fingis igressū? pz ꝙ istud nō valet sic̄ pz i spurijs. Qñ ꝯcludit̄ ꝙ pccm̄ origiale ē carētia illa iusticie origialis ex pccō ꝑmoꝝ parentum ꝛ decreto diuino ꝓueniens. q̄re ꝛc̄. ¶ Quātum ad scd̄am veri. oz in primis aliq̄ nōre. ꝑmo ꝙ cōceptio tripl̄r accipit̄. Uno modo pro seminis susceptiōe. iux̄ illō ad Hebre. ii. Sara sterilis i conceptu virtutem seminis accipit. ¶ Scd̄o pro formati corporis figuratōe. ꝛ lineatōe iux̄ illud Sap. 7. In vētre mrīs figuratus sum caro. io. mensium tempore coagulatus i sāguine ex sāguine hominis ex delectamento somnij cōueniētis. z°. ꝑ anie rōnalis ifusione. iux̄ illud. Geñ. z5. Dedit dominus cōceptū Rebecce: ꝛ colli-debāt i vtero eius puuli. ꝛ qm̄ vsq; ad horā illā qua aīa corpori infundit̄. non dr̄ fetus ꝓprie aiatus aut homo. ſm veritatem prope dr̄ in ipsa hora infusionis homo cōcipi. Uulgaris tn̄ sermo conceptionem accepit pro ipsa seminis susceptione. ¶ Scd̄o notādū ꝙ peccatum origīale nō imꝑmit̄ a deo creante animā. q: q̄cq̄d deus facit est valde bonum. Itez nec a patre gnānte. q: nemo dat quod non hz. ꝑr̄ āt fuit in baptismo ab originali purgat⁹. nec a mr̄e. eadem rōe. Item nec ab āgelo bono: cū ipi malū facere nesciāt Item nec a demone cū nō possint ꝯcurrere ad aie creationem ꝛ infusionem. Item nec a carne ꝓpria inq̄nāte. q: isectio corporalis nō agit i sp̄ūale cōtagnādo teste saluatore: nō ꝙ itrat ꝑ os coinq̄nat aiā-

Et Ber. i li. de cõceptõe anie ꝛ corporis sic ait. Ca ro ꝑ se malũ nescit. Caro ꝑ se mortua quescit. Con cꝰ ergo ẽ ꝙ pctm̃ origiale ꝯbit̃ i ipsa vnione aie ꝛ corporis ex decreto diuino. Nã cũ ista duo ꝯcurrãt i ꝯceptõe hois. s. aia ꝛ caro: ꝛ aia ãteq̃ vniat̃ pura sit nõ ꝯbit secũ maculã talẽ. sit̃ nec mã ãteq̃ illi aia vniat̃ nõ ẽ tali macula ĩfecta. qꝛ mã nõ ẽ subm pcti qꝛ casu possibili posito ꝙ aia i illa mã nõ itroduce ret: ita ꝙ fieret abortiui: pꝫ ꝙ talis mã nõ subderet̃ pene pcti origialis. s. ꝑuatõi visionis diue. Cõtra bit̃ ergo ipsa macula i ꝑmo instãti cõceptõis hois: sed nõ ꝑ quocũq̃ signo. Diuidit̃. n. instãs ꝯceptio nis ꝑ q̃tuor signa nãe. In ꝑmo. n. signo forma sub stãtialis corporis orgãici gnãt̃ ãte aie creatonẽ. qꝛ mã ꝑcedit suã formã ordine nãe. In scđo signo aia creat̃a deo. qꝛ dator formaꝝ a quo ẽ ista forma ꝑdu cit formas ẽm dispõnez mãꝝ. vt pꝫ. 2. de aia. ¶ In t̃tio signo aia corpori vnit̃. qꝛ cũ talibꝫ forme ꝑorita te nãe ꝑus ẽ suũ eẽ q̃ꝫ suũ icẽ. ¶ In q̃rto signo ꝯ bit̃ pctm̃ origiale nisi diuinum decretũ fuerit sublatũ gr̃a spãli de quo decreto superiꝰ diximꝰ. Itẽ Ber. in glo. sup Exo. ait. Oẽs ex carnis delectatõe cõce pti culpã originalẽ nobiscũ traximus. Et Aug. i li. de fide ad Petꝝ. Firmissime tene ꝛ nullatenꝰ dubi tes hoiem q ꝑ cõcubitũ hois ꝛ mulieris cõcipit̃ cũ pctõ originali nasci. vide sabbato ꝑme dñice. q̃r ꝛc. ¶ Quãtũ ad t̃tiã veri. qm̃ due adhuc famose opi niones đ hac mã nulitãt q̃rũ quelibꝫ innit̃ optimis fundamentis ideo regẽ vnũ ꝛ iudicẽ ꝯstituamus: q rõnibus pnum auditis teneat ꝛ diffiniat qđ rectiꝰ videbit̃. Illi. n. opinioni stãduꝫ ẽ que ꝑlurioꝝ testi monio cõprobat̃: vt ponũt dñi iuriste. ff. de officio q̃ſtoris. l. i. vbi tñ alia cõis opio nõ cõstaret. qꝛ tũc cõi opinioni stãdum esset. vt in. l. athletas. ff. de his q notãt̃ infamia. ꝛ. l. int oẽs. ff. q satisdare cogãt̃. Sꝫ de opinionibus istis dicet̃ i sermone de magdale na. In hac igr̃ veritate adducemꝰ ꝑdictaꝝ opionũ rõnes. Et vniꝰ argumẽta soluent̃. Accedãt igitur in medium rõnes opinionis dicentis virginem in pccõ originali cõcepiã: sed mr̃ subito scificatã. qꝛ sci ficauit inqt ꝑphã tabernaculum suum altissimus. ¶ Prima ergo rõ est hec. Audi ꝑphãm. Omnes inqt declinauerunt: simul inutiles facti sũt non est q faciat bonum. non est vsq̃ꝫ ad vnum. s. xp̃m ẽꝫ glo. ꝛ per ꝯñs virgo aliqñ declinauit ꝛ inutilis fuit. Et apl̃s ad Ro. 3. Omnes peccauerũt ꝛ egent gr̃a dei Et Ecc. 7. Viꝝ vnum de milibus reperi. mulierẽ ex omnibus nõ inueni. vir vnꝰ xp̃s est. Et ad Eph. 2. Eramus nã filij ire. glo. in hac ira ois hõ nascit̃ Itẽ ꝛ magr̃ sniaꝝ. in. 3. di. 3. c. i. sic ait. Querit̃ ẽt de carne verbi. an ꝑusq̃ꝫ conciperet̃ obligata fuerit pctõ ꝛ an talis assumpta fuerit a verbo. Sane dici põt ꝛ credi oꝫ iuxt̃ scõꝝ attestatõis ꝯuciẽtiã: ipsã ꝑus pctõ fuisse obnoxiã sic reliq̃ virgis caro: sed spũs sci ope ratõe mundata: ita vt ab omni contagione immunis vniret̃ verbo: pena tñ nõ necessitate: sed volunta te assumentis remanente. Mariã quoq̃ꝫ totã spũs scũs in eã ꝑueniens a pctõ ꝓrsus purgauit: ꝛ a fo mite etiã pcti liberauit: vel fomitẽ penitus euacuã do vt quibusdã placet: vl̃ sic extenuãdo ꝛ debilitã do. vt ei postmoduꝫ occasio nullatenꝰ extiterit ꝛc. Multe sũt alie auctes: sꝫ iste sufficiãt. ¶ Scđa rõ est ista. virgo gloriosa fuit ꝑ xp̃i passionẽ redempta qꝛ icõueniens eẽt ipsã tãto bono fuisse ꝑuatã. sꝫ nõ põt itelligi redẽpta ꝛ libata nisi a pccõ. g° fuit ꝯce pta i pccõ. Itẽ ꝑ tex. magri allegatũ. i maria ꝑ spm̃ scm̃ supueniẽtẽ i ea fomes fuit extincta pcti. fomes aũt ẽ aut origiale pccm̃ aut seq̃ns. i. effectꝰ eiꝰ. g° ꝛc. Itẽ mors ẽ pena pcti origial̃. Gen. 2. In q̃cũq̃ꝫ ho ra comederitis morte moriemini: sed mortua virgo est. g° ꝓpt̃ pccm̃ origiale ꝯtctum. Item si añ xp̃i pas sionem mortua v̾go fuissꝫ cum ceẽris p̃ribus ad lim bum descendissꝫ. sꝫ p̃res sci nõ ob aliã cãm ad lim bum descendebãt: nisi ꝓpt̃ pccm̃ originale. g°. Itẽ caro virginis fuit indistincta i lumbis Ade. g° erat sic ꝛ alij subiecta pccõ. ¶ Tertia rõ ẽ ista. Solꝰ xp̃s fuit cõceptus sine pccõ originali: ꝛ nihil quod nõ ẽ xp̃s fuit sine pccõ originali. sed Maria ẽ aliq̃d qđ ñ est xp̃s. ergo nõ fuit sine pccõ originali. pꝫ ꝯña. qm̃ si solus xp̃s est sine culpa: pꝫ ꝙ nihil qđ nõ est xp̃us est sine culpa. quã qdẽ exclusiuã ꝓbãt Aug. li. 2. đ baptismo puuloꝝ: ꝛ in libris ꝯ Iulianum hereticuꝫ ꝛ Ambro. super Lucã. ꝛ Hiero. sup illud. ps. De manu canis vnicã meã. Et Greg. libro moraliũ. ꝛ Anselmꝰ. 4. sniaꝝ. ꝛ Ber. i epistola ad canonicos lugdunenses: ꝛ multi alij. q̃re ꝛc. ¶ Quarta rõ est. dicere virginẽ nõ ꝯtrisse culpã originalẽ est hereti cum ꝛ exp̃sse ꝯ fidem. ergo nõ tenendũ neq̃ꝫ ꝑdicã dum. añs ꝓbat̃. qm̃ dicere talia est affirmare ꝯ dcã scõꝝ q ecclia approbauit. vt pꝫ. 15. di. c. scã Roma na. nã multi sci v̾ginẽ dixerũt ꝯceptã i pccõ origi nali. ergo ꝛc. Inde Aug. li. de fide ad Petꝝ: sic ait. Petre si quẽ ꝯ hoc ꝑtinacẽ cognoueris tãq̃ꝫ pesteꝫ fuge ꝛ hereticũ abijce. q̃re ꝛc. Iste rõnes sufficiãt ꝓ ꝑma opinione. ¶ Nũc rões scđe opinionis videa mus. s. eoꝝ q dicũt virginẽ nõ fuisse cõceptã in pccõ originali: sed per ꝑuilegiuꝫ spãle fuisse preseruatã. ¶ Prima rõ est ista. domũ tuã dñe decet scitudo i longitudine dieꝝ: ꝛ que est hec domꝰ nisi virgo be nedicta. Ecc. 24. Qui creauit me requieuit in taber naculo meo. Et merito dic̃ scitudo qꝛ quis ille ẽ ni si sit minus homínis q domũ sordidatã nõ fugiat: aut quis nitidã ꝛ ornatã hitare non studeat: deꝰ g° qui scissimus est: quomõ in vterum virginis tãq̃ꝫ in ꝓprium hitaculum aliquãdo fedatum: ꝛ pccõ ori ginali deuolutuꝫ hitassꝫ: absit vt scũs scõꝝ non nisi scũm voluerit ꝛ elegerit hitaculũ. Cant. 4. Tota pulchra es ꝛ macl̃a nõ est in te. Et Sap. 7. Cãdor lucis eterne ꝛ speculum sine macula. Itẽ Audi an selmũ de conceptu virginali. Decuit inqt vt virgo gloriosa ea puritate niteret q̃ maior sub celo neqt intelligi. Et que maior hac puritate reperiri põt q̃ꝫ ab oi pccõ ꝑseruari: nã si v̾go semel fuissꝫ deturpa ta: ꝛ postea sãctificata: nõ maior fuissꝫ puritas que possit intelligi: sed maior est ab omni culpa preser uari: ꝛ cõfirmat̃. Rõne ꝑstãnus ꝛ nobilius est nũq̃ꝫ in luto cecidisse: ꝛ se a casu preseruasse: q̃ꝫ semel ce cidisse ꝛ postea cultello se ꝑfecte mundasse: quis hꝰ ignorat prestãtius esse: sic ad ꝓpositum in virgine. Inde Aug. in li. de nã ꝛ gr̃a. vt etiã ad suũ ꝓpositũ

addncit magister in lra. in. 3. di. 3. c. 2. Excepta inquit scā Maria de q̄ propt̄ honorem domini nullā prorsus cum de pctis agit̄: haberi volo questionē. Inde .n. scimus q̄ plus grē ei fuit collatum ad vincendū omni ex pte pcciū: q̄ cōcipere ₇ parere meruit quē constat nullū habuisse pcciū. hac ergo vgine excepta si omnes sci ₇ scē congregari possent: ₇ quererent ab eis an pctm̄ haberent: quid responsuros putam⁹: nisi quod Joānes ait. Si dixerim⁹ qm̄ pccm̄ non hēmus nosipsos seducimus ₇c̄. hec ibi. Item Audi Hiero. in sermone assumptionis. Quicqd inqt humanis pōt dici verbis minus est a laude virginis. ₇ per q̄ns omne puilegiū omnisq̄ progatiua virgini concedi debz. quod ₇ Greg. cōfirmat in prosa. Felix inqt namq̄ es virgo Maria ₇ omni laude dignissima. ₇ in alia prosa ait. Quibus te laudibus referā nescio ₇c̄. ¶ Scđa rō ē ista deus aut potuit p̄seruare virginem a culpa orgiali: aut non. ista pz per primū p̄ncipium de quolibz est vel nō est. ₇ de nullo ābo simul. nō est dicendum q̄ nō potuit. Audi scm̄ Job. 13. c. Quis pōt facere mūdum de immundo cōceptum semine: nōne tu q̄ solus es? Si ergo potuit: aut voluit: aut non. nō ē dicendum q̄ nō. qm̄ nō eā perfecte dilexisset: si eā potuisset preseruare ₇ noluisset. si ergo potuit ₇ voluit ergo ₇ fecit: q̄ nisi fecisset illud velle ₇ illa potentia frustra fuissent. sed dices noluit eam preseruare q̄ non decuit. ¶ Contra. Sicut decuit filium habere p̄rem sine mr̄e in celis. ita decuit eum h̄re mr̄em sine p̄re in terris. ergo sicut in celis nulla purior est generatio: ita decuit vt in t̄ris nulla esset purior. sz si eā non preseruasset non fuisset purior oī possibili puritate. ergo ₇c̄. ¶ Tertia rō est ista. qcqđ est sub pctō originali pro illo tempore pro quo subest: illud est sub potestate diaboli: ₇ subiectum pene eterne sed hoc incōgruit m̄ri eterni dei ₇ redemptoris generis humani. ergo ₇c̄. Inde Gen. 3. dixit domin⁹ ad serpentem. ipsa cōteret caput tuum ₇ Greg. illud exponit de btā virgine. ergo ₇c̄. ¶ Quarta rō est ista. iperator ₇ papa legibus q̄s faciunt nō subdunt̄. ff. de legibus. l. pnceps. ₇ 8. q. 3. c. cuncta. sed virgo gloriosa ē summa impatrix. ergo nō debuit subijci legibus q̄s fecit fili⁹ suus. Et cōfirmat̄. qui fecit legem circa illā pōt dispensare. sed de⁹ fecē illā legem superius allegatā. ergo potuit circa illā dispensare: sed nō vr̄ decens vt cum alio dispensare debuerit q̄ cum gloriosa eius mr̄e g⁹ ₇c̄. Hec igit̄ aīa mea est illa columba benedicta non tāgens putredinem aliquā: sed reuersa ad vesperā ramū portauit oliue. qm̄ virgo nō fuit contaminata: sed filiū suum pacis ramū portauit ₇ mundo dedit. vnde ₇ āgeli gloria in excelsis deo. ₇ in t̄ra pax hominib⁹ cātauerunt. Item hec est illa arca a diluuio preseruata in q̄ humanū gen⁹ q̄seruatū est ne periclitaret. Item hec est virga illa aaron que a morsib⁹ serpētium pharaonis fuit preseruata. aīa mea ista ē purissima columba quā deus p̄ honore m̄rnitatis sic generari voluit: seruauit .n. deus populū suum ab aqs maris rubri: ₇ per. 40. annos eoꝝ vestimenta ₇ calciamenta illesa seruauit. ₇ hoc p̄pter dignitatem populi sui ₇ quomō m̄rem p̄priam ab omni macula non preseruasset p̄pt̄ dignitatez maternitatis sue? q̄re ₇c̄. ¶ O p̄r Ambrosi qd hic faciēdū? Dico aūt q̄ ista qō aut intelligit̄ de lege cōmuni aut speciali. de lege cōmuni debuit virgo cōcipi in pccō origīali. ₇ sic illi p̄me opinionis itelligunt. nullā .n. legem spālem ī virginē cōsiderarunt: sz legez cōmunē tm̄. ₇ iō s̄m legē cōem locuti st̄: nō āt legez spālem q̄siderarūt. q̄ forte nō curatūt cū eēt dubiū nec adhuc aliqd ī oppositū hērent. aut q̄ de⁹ talib⁹ noluit adhuc tale reuelare secretū. voluit .n. de⁹ vt tales sci p̄us illuminarent̄ ad cognoscēdā virginis q̄ditōem s̄m cōem legem ₇ onderet ī eoꝝ script̄ celeberrimā spūs sci scificatiōnez a culpa quā q̄t̄here debebat s̄m cōez legē. sz postq̄ dn̄s reuelauit grāde secretū. vz. q̄ lz verꝝ eēt qō illi scī dixerūt q̄ vgo de cōi lege debuerit eē subiecta pccō: m̄ ipse voluit p̄pt̄ filij sui dignitatez eā ab oī culpa p̄seruare. Iō p̄phā ait. Reuelauit dn̄s q̄densa ₇ in tēplo ei⁹ oēs dicēt gloriā qm̄ vt mox patefcā ē talis bn̄dicta cōceptio ī eccl̄ia dī scā ē leticia magna ₇ offm̄ pulcherrimū de ea istitutū ₇ tādē plura sūt inde miracula cōsecuta. Que diuersi doctores audiētes de hac bn̄dicta cōceptione plīma nōbilia scripserūt: ₇ nobis posteris legenda reliquerunt. vt Alex. de ales. Nicolaus de lira: Petrus de cādia: Aureolus: Scotus. Frācisc⁹ maronis: Guilelmus Varro: ₇ m̄lti alij: quoꝝ aliq ad plenū scripserūt ipsā nō fuisse ī originali pccō q̄ceptā: aliq q̄ oppositū dixerāt: retractauerūt: ₇ nisi p̄lixitas me fatigasz oīa ondissez ad plenū. His audītis vos ī hac cā iudices eritis. Ego āt dico ipsā oīo ab oī culpa fuisse īmunē. nā cū mrap. tiū obscura st̄: reo poti⁹ fauendū ē q̄ʒ actori. vt ponūt dn̄i canoniste. de regu. iur. li. 6. Iō argumenta ₇ auctoritates p̄me opinionis dilucidare itendo: ne q̄s illis cōuincere credat simplr̄. sz tātū de cōi lege: vt dcm̄ ē. ¶ Propterea p̄mo dico q̄ oēs p̄pōes vniuersales ille adducte vl̄ siles q̄ adduci possēt vt q̄ oēs peccauerūt: oēs declinauerūt ₇c̄. q̄ posite st̄ in p̄ma rōe p̄me opiōnis distigui debēt. qm̄ aut itelligunt̄ de vl̄i simplr̄: aut de vl̄i accōmodato: sic distiguit̄ ī p̄mo sniaꝝ. di. 46. c. 5. Vl̄e simplr̄ oīa distinguit̄. vt ista. oīa q̄ voluit de⁹ fecit in celo ₇ ī t̄ra. vl̄e bnt. vt ista. oīa q̄ voluit de⁹ fecit ... accōmodatū distribuit tātuz s̄m qd. vt hic de⁹ illuminat oēm hominē venientē in hūc mūdū. qō itelligit̄ de oībus illumiat̄ s̄m Aug. nō ergo ille vl̄es simplr̄ ve sūt: sz s̄m qd vt oēs peccauerunt. q. s. sub tali lege nati st̄ ₇ ū p̄suati. q̄re ₇c̄. ¶ 2° dico q̄ vgo passūme p xp̄m fuit redēpta: qm̄ p̄seruata ē p illā passionē: ₇ ita pōt dari duplex redēptio. s. p̄ p̄nās ₇ elevās. p̄seruāte vgo redēpta ē: eleuāte oēs ceti. ₇ per q̄ns pz q̄ nō oīs redēptio ē ex culpe cā. ¶ 3° dico q̄ rō cālis nō icludit rōem formalez: vt p̄bat magr̄ sniaꝝ ī. 2. di. 31. c. si. vbi ponit pixrperiū ī p̄mo q̄ceptu h̄re rōnē cālē pcī originalis ₇ non formalē: ₇ sic pōt itelligi Mariā habuisse fomitē pcī. s. ī p̄mo cōceptu quo ad legē p̄pagātiū sub q̄ fuit cōcepta. sed nō h̄nit fomitē formalr̄ ī p̄mo q̄ceptu semīs cū caro p̄pagat̄ nec ī scđo cū forma humani corpis recipit nec ī t̄tio: vt ī ifusione aīe. vñ s̄m legē p̄pagātiū tū caro xp̄i q̄ʒ vginis fuit subiecta pctō. vt pz ī. 3. sententiaꝝ di. 3. c. 1. sz s̄m legē p̄bs p̄pagate nec caro

virgīs nec xp̄i fuit subiecta pctō. ℂ Quarto dico q̄ mors nō semꝑ est effectus pctī: ſʒ tn̄ in illis q̄ peccauerunt vel in pctis nascunt̄. vn̄ si xp̄s morte crucis nō vitā finisset: senio decessisset: sicut ait Aug. z. de baptismo paruuloꝝ. Et posito q̄ deus aliū hoiem de t̄ra formaret nulli dubiū q̄ sue nāe relict⁹ mori-retur. q̄r oē cōpositū ex q̄tuor elemētis aliqn̄ corrū-pet. vt pʒ ex p̄mo de gn̄atione. imo Adā ipse in statu inocentie p̄ nām mortalis erat: ſʒ imortalis p̄ grām: vt ostēsū ē in feria qnta p̄cedēte. q̄re ꝛc̄. ℂ Quīto dico q̄ virgo si an̄ xp̄i passionē decessisset: ad limbū iuisset nō ꝓpter pctm̄ originale. ſʒ ꝓpter aliud decretū qd̄ fecerat de⁹. s. vt nullus celos ascēderet p⁹ q̄ꝫ fili⁹ ei⁹ p̄ mortē crucis ianuas apiret. Hiero. Sāguis xp̄i ianua p̄adisi est. Jo. .c. Nemo ascēdit in celū nisi q̄ ꝛ descendit: fili⁹ homis qui est in celo ꝛc̄. ℂ Sexto dico q̄r vitare nō possum⁹ q̄ virgīs caro nō fuerit in lūbis Ade. ꝛ p̄ ꝯn̄s ab alijs idistincta. sicut est caro xp̄i: vt dicit magr̄ vbi. s̄. Ideo ad saluandū oīno illā bn̄dictā carnē dicam⁹ q̄ de⁹ an̄ secl'a p̄-sciēs ꝛ oīno volēs incarnari in lūbis Ade. quādaʒ carnis porūnculā de statu inocentie sue cōseruauit quā postea de gn̄atione in gn̄ationē descēdere fecē vsq̄ꝫ ad Mariā. Nā magr̄ i. z. di. 16. distinguēs de q̄drupliei hoīs statu. s. an̄ pctm̄: post pctm̄: sub grā: ꝛ sub glīa. ꝛ tandē doctores ꝯcludūt q̄ verbū de quo libet statu hoīs assūpserit. ꝛ p̄ ꝯn̄s de statu inocētie qd̄ nō fuisset si oīs caro in lūbis Ade: ꝯtamīata fuisset. Inde Aug. sup illo verbo Joānis. qui de sursū venit super oēs est: ait xp̄m venisse de sursuʒ. i. de altitudine humane nature ante pctm̄. Nec oportet dicere q̄ ideo dr̄ de altitudine humane nature carnē assūpsisse: q̄r de statu inocētie: ſʒ similis statu innocentie: q̄r fuit illa caro anteq̄ꝫ assumeret̄ perfecte purgata: ita vt similis eēt carni inocētie: sicut videt̄ dixisse Bona. in. z. di. z. q̄m p̄secti ōis maioris est: et xp̄o ꝯuenien⁹ vt illa caro dicat̄ p̄seruata vsq̄ꝫ ad generationē virgīs q̄ꝫ q̄ semel fuerit infecta ꝛ postea p̄seruata. Et ex his limitat̄ qd̄ dictū est in t̄tio nr̄o dicto hic. q̄re ꝛc̄. ℂ Sexto dico q̄ exclusiua est duplex. s. simplex ꝛ accōmodata: siue ſʒ qd̄. Simplex est ista. solus xp̄s est sine peccato ꝯceptus de iure ꝛ de facto. ſʒ nō solus de facto. accōmodata est vt ista nemo nouit filiū nisi pr̄ ꝛc̄. pʒ ergo quō ītelligit̄ dicta exclusiua sup̄ius facta. ℂ Septimo nō q̄ lʒ ecclesia approbet dicta scōꝝ q̄ nō sūt retractata: nō tn̄ in oī sēsu quē faciūt. Inde Aug. ad Vincēnū. Hoc genus inq̄t scripturaꝝ a canonicis scripturis distinguēdū est. nō eñi ex eis sic testimonia ꝓferūt: vt cōtrariū sētire nō liceat. i. dicta scōꝝ nō sūt tāte auctoritatis quin liceat sētire ꝯriū in his que nō sunt per sacrā doctrinā det̄minata. Ista āt dicta scōꝝ alterius opiniōis nō sunt adhuc determinata: lʒ sint canonizata. Ideo sētire ꝯriū nō est hereticū: ꝛ in dubiis benignior iterp̄retatio ē facienda. ff. de his qui in testamento delegāt̄. l. p̄xime. ꝛ ex̄ de re. iur̄. c. estote. ꝛ si dicis. glo. de ꝯse. di. z. c. i. ꝛ di. 4. c. z. per Joānem. ponunt ꝯceptionē nō esse celebrādā. Dico q̄ sic itelligūt. i. nō ponit̄ neq̄ꝫ cōnumerat̄ inter festa celebrāda p̄ annū. de q̄bus dr̄ de ꝯse. di. 4. c. i. Et rō q̄r nō apparet adhuc exp̄ssa determinatio ecclesie. iō nec eos redarguit qui nō celebrāt: nec eoꝝ q̄ celebrāt. q̄re ꝛc̄. Vnū mihi dictū pr̄ Ambrosi solue ꝛ teneo opinionē scdam. scīficari p̄supponit culpā: vt oēs ꝯcedūt. ſʒ virgo fuit scīficata. ergo a culpa. sed nō nisi originali. ergo ꝛc̄. Dico aīa q̄ fuit scīficata ꝛ purgata: nō a pctō qd̄ ifuit: sed qd̄ infuisset nisi p̄seruata fuisset ad modū loq̄ndi magr̄i. z. snīaꝝ. dis. 9. vbi dicit q̄ angeli ceciderunt de ordibus. non q̄ inessent. sed in quibus insuissent: si non rebellasset: Jubilemus ergo oēs cū virgine gloriosa ꝛ ei gratias persoluamus: vt ipsa ꝓ nobis intercedat ad dilectū suum filiū. Amen. Et sic pʒ tertia veritas.

ℂ De contaminatione carnis gloriose virginis. Conclusio III.

Ecipe tertiā ꝯclusionē. vʒ. Sicut v̄go gloriosa fuit in sua gn̄atione p̄seruata a culpa originali. si eius bn̄dicta caro ob omni ꝯtagione ꝛ corruptione carnali. Vbi tres ingramus veri. vʒ ℂ Prima veri. est ista. quō est possibile q̄ virgo pariat ꝛ sēper virgo remaneat. ℂ Secūda vi. est ista. quare Joseph virginē carnaliter nō cognouit. ex quo inter eos erat ver̄ matrimoniū. ℂ Tertia vi. q̄re virgo an̄ fuit despōsata q̄ꝫ de spū scō ꝯciperet. ℂ Quātū ad p̄mā veri. dico q̄ tres fuerūt secte virgitati gl'iose virgīs detrahentes. ℂ Prima est ebionitaꝝ dicētiū xp̄m ex semine Joseph fuisse cōceptū ꝛ ita virgitati ei⁹ derogant an̄ partū. Sa secta est philosophoꝝ dicētiuʒ q̄ duo corpora in eodē loco eē nō p̄nt ꝛ p̄ ꝯn̄s xp̄s nō potuit exire de vētre mr̄is integritate manēte. t̄tia secta est Eluidij heretici ꝯ quē btūs Hiero. libꝝ cōposuit. ꝛ fuit vn⁹ idiota sacerdos: q̄ loq̄citatē facundiā estians accepta mā disputādi a blasphemijs gloriose mr̄is dei icepit: dicēs eā a Joseph post partū fuisse cognitā. ꝛ ita p̄mi virgitati mr̄is dei derogāt an̄ partū: scdi in partu: t̄tij p⁹ partū. Et hic maledict⁹ Eluidi⁹ fili⁹ p̄ditōis: vt suas blasphemias colorare q̄busdā rōnib⁹ ꝛ auc̄tatib⁹ ꝓpositū ostēdebat. q̄s aliq̄s audiam⁹ ꝛ recte s̄m verā doctrinā soluamus. Et p̄mo arguit ex auc̄tate Math. i. c. Joseph accepit ꝯiugē suā ꝛ nō cognouit eā donec pep̄it filium suū p̄mogenitū. Itē idē Math. ibidē ait. Cuʒ despōsata eēt Maria mr̄ Jesu Joseph an̄q̄ꝫ cōuenirēt iucta ē in vtō hn̄s de spū scō. Itē rōne sic arguebat. Primogenit⁹ dr̄ respectiue ad scd̄os natos ſʒ xp̄s dr̄ p̄mogenit⁹: ergo respectiue ad scd̄os natos. ſʒ v̄go alios natos de spū scō nō habuit q̄ꝫ xp̄z. ergo habuit alios ex Joseph. Itē xp̄s hn̄it fr̄es iux ta illud. Ecce mater tua ꝛ fr̄es tui foris stāt: sed nō potuit hr̄e fratres nisi ex m̄rimonio Joseph: cum nullibi legat̄ alteri despōsata aut cōiūcta. ergo ꝛc̄. Sʒ q̄ꝫ irrōnabile ꝛ idignū sit vt bn̄dictū illud vasculū: quē celi ꝛ t̄ra cape nō p̄nt in se veracit̄ ꝯtinēs: postea virili fuerit ꝯtaminatū semie: vos oēs iudices eritis. Primi etiā q̄ꝫ bestialr̄ loq̄nt̄ satis est notum cū oīs scriptura tā noui q̄ꝫ veteris testi xp̄z ꝯceptū de spū scō affirmet. Sc̄di āt ver̄ dicerēt si part⁹ virginis nālis fuisset: sed nō sic: sed fuit miraculosus ꝛ supra nām: lʒ nō cōtra nām. Aliq̄ tn̄ dicunt vt dicit

btūs Tho.in.4.di.30.ar.vlt.q xp̄s nascēs accepit dotē subtilitatis: ſʒ dicit ipse q melior est expositio p̄ma. Et ꝑ rationib⁹ Eluidij ē notādū q ista dictio donec aliqñ significat tp̄s: quo trāſacto fit aliqd: sicut si diceret. nō comedi donec hora tua cēt sēsus ē q hora tua trāſacta comedi. aliqñ accipit pro ſēp. vt i ps. Dixit dn̄s p̄r dn̄o meo.s.xp̄o: sed a dextris me is: donec ponā inimicos tuos scabellū pedū tuorū. Sensus nō est q postq̄ʒ inimici xp̄i erūt sub ei⁹ pedi b⁹ positi.s. in die iudicij: q tūc sedere ad dexterā patris desinet.i. ampli⁹ nō sedebit: q2 xp̄s eternal̄r sede bit ad dexterā dei p̄ris: accipit ergo donec ꝑ semp. Sil̄r is sēsus est Gen̄.8. Coruus nō est reuersus do nec siccarent aq̄ sup terrā. nō eni postea reuersus ē. Sil̄r ponam⁹ exēplū q tibi donare vellē aliqd ⁊ nū q̄ʒ repete: nōne dicere: teneas illd̄ donec repetā.i. sēp: q2 nunq̄ʒ repetā. Primo igit mō nō itelligit au ctoritas p̄ma per Eluidiū adducta: ſʒ sc̄do modo. ¶ Ad sc̄dam auctātē dico q ista ɋ̄ñtia nō valet. an teq̄ʒ ɋuenirēt: iuenta est in vtero h̄ns de sp̄u sc̄ō. er go postea ɋuenerūt: sicut nō seq̄r. iste non penituit an̄ mortē. ergo post mortē. sensus ergo est: si iste nō penituit an̄ mortē. ergo a fortiori nec post mortem. Et sil̄r hic. si an̄ nō ɋuenerūt. ergo a fortiori nec po stea: q2 cognouit mysterium incarnationis filij dei. ¶ Ad rōnē de p̄mogenito dico q p̄mogenitus nō dr̄ sēper respectiue ad secūdos natos: ſʒ aliqñ dicit p̄mogenitus ante quē nullus ali⁹ nat⁹ est. al's vnige niti vim p̄mogeniture nō h̄ierent: nec debuisset in le ge offerri. qd̄ est falsū. ¶ Ad illud de fr̄ibus dico q itelligit f̄m cognationē. q2.s. erāt de eadē familia. sic eni Loth ⁊ Abrahā dicūt fr̄es. Gen̄.17. Fr̄es.s. f̄m cognationē. q̄re ⁊c̄. Et sic pʒ p̄ma vi. ¶ Quātū ad secūdā vi. dico q doctores diuersas causas assi gnāt: qdā dicūt q ex facie virḡis radi⁹ vn⁹ splēdēs exibat sicut tp̄e Moysi in mōte sinai. vñ ⁊ Joseph se illi⁹ ɋsortio idignū reputās: voluit occulte dimit tere eā: nec hoc est icōueniēs. si eni ex locutiōe quā fecerat Moyses cū ipso deo: tāt⁹ ex ei⁹ facie splen dor exibat: qd facē debēt in virgīe q̄ ipsū portabat in vētre? Et f̄m hūc sēsū isti p̄dicta verba exponūt ⁊ nō cognouit eā.s. in faciē ꝑ p̄dcāʒ rōnē. Quidā di cūt q nō cognouit eā: q2 vtq̄ʒ virgītatē vouerat: vt exposuim⁹.s̄. sabbo p̄me dn̄ice. Quidā dn̄t q mos iustoꝝ erat nō subito m̄rimoniū ɋsumare: ſʒ p̄us ꝑ dies aliquot orōni istabāt: vt pʒ Thobie.4. Tu āt cū accepis eā trib⁹ noctib⁹ orōnib⁹ vacabis. ẗtia aūt nocte accipies virginē cum timore dn̄i. Sil̄r de Jo seph cū iust⁹ eēt arbitrādū est: ⁊ i ip̄a orōne putādū illi fuisse reuelatū q Mariā in virgītate p̄seruaret qm̄ idecēs ⁊ incōsonū videbat vt virt⁹ ꝑ voluptatē: castitas ꝑ luxuriā: icorruptio ꝑ corruptionē nascere tur. vt dic̄ Aug. in f̄mone natiuitat̄ dn̄i. quare ⁊c̄. ¶ Quātū ad ẗtiā vi. dico q btūs Ambro. circa hoc p̄ses rōes assignat. q̄2 aliq̄s accipiam⁹. ¶ P̄ria rō dr̄ euitatio suspitōis. nā si oppositū actū eēt: rōnabi lit̄ dulcissim⁹ Jesus sic illegitim⁹ a iudeis potuisset repudiari: ⁊ nō sic xp̄s ⁊ verus messias acceptari. ¶ Sc̄da rō dr̄ dispositio ꝓuisiōis. nā cū tāta puero rū strages ꝑ Herodē ascalonitā futura eēt ob quaʒ cāʒ xp̄s in egyptū deportādus erat q̄ oīa deo p̄uisa erāt ⁊ ab ipso necessario ꝓuidenda: Joseph ab hoc tanq̄ʒ ɋgruētissimū mediū elegit: vt dū sp̄osus eius fieret oī suspitōe semota xp̄m fugare posset: ⁊ alia q̄ muliebris sex⁹ facē nō poterat: aut nō liceret ip̄e p̄fi ceret. ¶ Tertia rō dr̄ ɋseruatio itegratōis īfamiā eni nō paruā icurrisset virgo. si grauida sine m̄rimo nio īuēta eēt. Vñ Ambr. Maluit inq̄t de⁹ de sua di uinitate q̄ʒ de m̄ris integritate dubitari. Leui.21. Scortū ⁊ vile ꝓstibulū nō ducet vxorē nec eā q̄ re pudiata est a marito. ¶ Quarta rō dr̄ mā certifica tiōis. nā sic cicatricū palpatōe magis ꝑ Thomā q̄ʒ ꝑ ceteros de xp̄i resurrectiōe certificamur: vt Greg. ait. plus eni Thome ifidelitas ꝓfuit q̄ʒ fidelitas di scipuloꝝ ⁊c̄. ita de virgīs itegritate ⁊ v̄gitate mag̃ ꝑ Joseph q̄ʒ ꝑ ceteros sumus certificati. Cū enim eā grauidā cerneret ⁊ deficiētib⁹ argumētis qb⁹ for tius argui solet: sola remanebit apud eū diuine gr̄e suspicio: vt Crisostom⁹ ait sup Math. vñ mag̃ vir gīs castitati credidit q̄ʒ ventri: plus gr̄e q̄ʒ nature. ¶ Quarta rō dr̄ artificiū occultatiōis: ⁊ est rō Da mascem li.4.c.6. vbi sic ad litam ait. Q2 eni obser uabat virgīes n̄re salutis inimic⁹ ꝑpter Jsaie p̄dica tionē. Ecce virgo ɋcipiet ⁊c̄. vt deciplat eū q in sa pientia sēper extollit. Is qui app̄hendit sapientes in astutia eoꝝ ordinauit: vt in desp̄osatione puella Joseph a sacerdotib⁹ traderet. Desp̄osatio autē ⁊ custodia virgītatis extitit: ⁊ obseruantis virgines deceptio. ergo hec desponsatio facta fuit vt hostis humani generis deciperet. Et adeo hec benedi cta incarnatio occulta fuit: vt ait Bernardus sup missus est. q archāgelo Gabrieli excepto qui oīuʒ reꝝ nunctius extitit nulli alti p̄ius q̄ʒ virgini fuit reue lata. Sed beatus Tho. vbi.s̄. mouet istā difficulta tē dicēs. Nōne diabolus sciebat q illa que Joseph nupta est virgo erat: ⁊ bene cernere poterat si Jo seph illi carnalit̄ cōmisceret: nō ergo videt q pro pter eius matrimoniū virginitas occultet. Et re spondet dicens q de facto diabolus cognitione na turali de virgitate Marie virginis ꝑp̄edisset q̄ʒ iis nupta eēt: nisi deus eū a diligēti examinatiōe q̄ cir ca ip̄sā erat ꝓhibuisset. Similiter dici pōt q per mi racula virgīs poterat eā cognoscere matrē dei esse nisi diuina virtus eū a cogitatiōe diligēti retraxiss. q̄re ⁊c̄. ⁊ hec sufficiāt pro p̄n̄ti consideratione.

¶ Qualiter gloriosa virgo fit vera lux in anima ⁊ corpore in empirco celo. Consideratio .III.

Ertio loco Qualiter gloriosa virgo sit vera lux in corpore ⁊ anima videamus. Vbi tres cōclusiones more solito subiunga mus. vʒ. ¶ Prima conclusio est ista. si nunq̄ʒ alicui creature data est in celo corona: profe cto virgini gl̄iose data est super omnia pulcherri ma. ¶ Secunda conclusio est ista. si frui diuina es sentia ⁊ deum videre facie ad faciē sūma ⁊ optima res est: ꝓfecto in hoc virgo gl̄iosa suprema est. ¶ Ter tia conclusio est ista. si pro consolatiōe scōꝝ deus re lucentia in sua essētia ipsis communicat: procul du bio virgo gloriosa super omnes illa cōsiderat.

¶ De corona virginis in celo. Conclusio. I

Ecipe p̄mā gclōnē. vz. vbi tres ingram⁹ ve. vz. ¶ Prima ve. est ista. q̄ est i. la corona q̄ btī i p̄ria coronant. ¶ Secūda ve. ē ista. si oib⁹ dat ista corona. Tertia vitas quō sup oēs virgo gloriosa fuit coronata. ¶ Quātū ad p̄mā dico q̄ corona scōz est aliqd auree sup additū: qd sci aureolā appellāt. ¶ Ad cuius dclarationē est p̄mo sciēdum qd est aurea. scdo qd est aureola. Tertio an corona ista det solum bene operātibus. ¶ Quātū ad p̄mū dico q̄ aurea nihil alid est q̄z glīa substātialis btōz que i maiestate: bonitate: ⁊ veritate dei fundata est: vn̄ tres aie dotes resultāt. s. clara visio: firma tētio: ⁊ gsūmata ⁊ pfcā dilectio. Clara visione iformat itellcūs q in hac vita fide illuminabat. firma tētōe q̄ sepe i hac vita iformabat memoria. pfcā dilectōe volūtas q̄ i hac vita i dilectōe dei ⁊ p̄ximi tepide mouebat: pficit. Clara visio ingt Ricardus de media villa est qdā hit⁹ luminosus in itellcū: quo eleuat ad deū clare videndū: sicuti est. p̄ma Cor. 15. Videmus nūc p speculū i enigmate: tūc facie ad faciē. Dilectio pfcā ⁊ gsūmata est diuine bonitatis pfcā fruitio. Fruitio autē vt idē Ricardus ⁊ comunit oēs aiūt: est sūmo bono clare viso pfcō amore iherere ppt seipm. Vel pōt dici q̄ est pfcūs charitatis hitus quo aia fruit ipso deo vn̄ dicit Ricardus in. 4. di. 49. vbi hec mā vētilat q̄ licz deus i glīa sit btōz p̄ncipale obiectū: nihilominus reliq vt illi gūcta vident ad glo:iā substātialē ptinere. vn̄ de pfcētiōe charitatis est diligere deū ppt seipz: ⁊ oēs vtutes illi gnexas. Itē humanitatē xp̄i vt illi gūctā. Itē oēs btōs inq̄tū amorosissimo dei amore pleni sūt: ⁊ vnū corpus collegij a deo ⁊ i deo gstricti ⁊ colligati. Firma aūt tentio est sempiterna securitas iamissibilis dignitatis. Dicit tn̄ Ricardus q̄ firma tētio a duabus p̄cedētibus non est distīcta q: fm̄ Papiā tenere nihil aliud sonat q̄z hre vel possidere. Sz meli⁹ ē dicē q̄ pprie loqndo firma tentio sit hitus qdā quo intelligētia ⁊ voluntas sunt pfcē secure de tentionis ppetuitate. Inde Aug. iz. de trini. c. 8. ait. Impoīe est aliquē eē btm̄ nisi sit secur⁹ de sue btitudinis ppetuatōe. Et dicit dn̄s Bonauē. in. 4. q̄ isti tres hitus sūt imcē adeo gnexi ⁊ gūcti vt quiq; pfcē videt: pfcē amet ⁊ pfecte possideat. Et hoc de p̄mo. ¶ Quātū ad 2ᵐ dico fm̄ Ricardū. Tho. ⁊ cōmunit oēs i. 4. di. 49. q̄ aureola est qdā gaudiū de operibus a se fcis rōne excellētis victorie. nā pugne debet corona. 2. Thi. 2. Non coronabit nisi q legitime certauerit. ergo vbi est spālis rō certaminis ibi dz esse spālis corona. sed in aliqbus operibus est spālis rō certādi: vt videbit i scda ve. ergo p̄ alijs aliqz debēt hre coronā. ⁊ hec vocat aureola. ¶ Quātū ad tiuz dico q̄ solū bn̄ operātibus: ⁊ nō tm̄ bn̄ operari optantibus ⁊ volētibus. vnde si vnus appeteret mori p xp̄o ⁊ martyr fieri: sic de bto Martino legit ⁊ cū illo bono pposito ⁊ i grā dei moriret: nō tn̄ aureola coronaret. Sed inges qd ergo p̄miū dabit tali voluntati? Dico: q̄ dabit p̄miuz qd dr palma: vnde de bto Martino cātat ecclīa. quē si gladius psecutoris nō abstulit: palmā tn̄ martyrij non amisit: ⁊ sic pz p̄ma ve. ¶ Quātū ad scdam dico q̄ tria sūt genera hominum qbus aureola dat siue corona. vz. v̄gines: martyres: ⁊ doctores: virginibus q: vicerūt carnē: martyribus q: vicerūt mundū. doctoribus q: vicerūt diabolū. Quilibet. n. hoz i signum victorie xp̄o dona obtulit. v̄gines carnē ppriā icorruptā ⁊ scām. martyres sustinentiā mortis p acerbā penā. doctores ⁊ p̄dicatores ⁊ sci gfessores verā fidei doctrinā ⁊ populoz gūersionē. Nō igit q̄re virginibus corona dat est ppt victoriā carnis. qm̄ vbi est p̄cellēs rō victorie ibi debet aliq spālis corona: sed p virginitatē excellēs victoria habet g carnem: g quā gtinue bellū gerit: vt pz ad Gal. 5. Ergo vincētibus carnem spālis corona debet. Nō tn̄ fm̄ btm̄ Tho. i. 4. di. 49. q̄ virginitas q̄tū ad suū māle. s. inq̄tuz nobis nascit a nā: q: a nā oēs virgines sumus non hz meritū aureole: sed solū q̄tum ad suū esse formale qd est ppositū firmū nunq̄z experiēdi delectatiōes carnales ppt deum ⁊ hoc venit ex munere grē dei: siue illud ppositū fuerit voto firmatū siue nō. Sed hic ponamus duos casus. ¶ Primus est iste. vnus vel vna firmit ppōsuit seruare virgīitatē ppt deū: sed m̄ i pcessu tēporis penituit se illū hūisse ppositum. hic morit: querit an aureolā pdat. Dicit btūs Tho. q̄ si gtritus est de malo pposito ⁊ carnis itegritas remāserit: aureolā nō pdit: q: virginitas mētis recuperari pōt: vt expsse cnā pbat. in. 4. di. 33. Inde Augu. sup. ps. Quid pdest ingt itegra caro mēte corrupta? melius est humile cōiugiū q̄z supba virginitas. hec ille. Sed ponamus q̄ carnis virginitatē perdat: nunquid posset deus carnis itegritatem restituere? Audi btm̄ Hiero. ad Eustochiuni scribentem. Audacter igt loq̄r: cūz oia possit deus: suscitare v̄ginem non pōt post ruinā. valet. n. liberare de pena: sed non vult coronare corruptā. Hec ille. ¶ 2⁹ casus est qd de illa pt̄ Ambrosi que violent oppressa virginitatē carnis amisit. nunqd coronā perdit? Dico scdm btm̄ Tho. ⁊ Ricardum i. 4. di. 49. q̄ siue p fide siue pro q̄cunq; alia cā violent virgo corrumpit: non pdit aureolā: dum tn̄ ppositum firmit maneat: nec illi actui oino cōsentiat. q: non pōt corpus corrūpi. s. quo ad meritū vel demeritū: nisi de gsensu mētis. 32. di. 5. c. non pōt. ⁊ ideo mente incorrupta durāte: carne violent corrupta: non pdit meritū. 32. q. 5. c. magis tuneamus. Nota tn̄ q̄ differentia est int corruptā violent pro fide: ⁊ p alia cā. quoniā que p fide corrumpit meritum ei duplex p:eparat. Inde scā Lucia dixit. Si me inuitā violari feceris mihi castitas duplicabit ad coronā. non q̄ duas hēat virginitatis aureolas: sed q: duplex p:emiū reportabit. vnū p virginitate custodita. aliud pro iniuria quā est passa. ⁊ hoc ad genus martyrij ptinebit. si tn̄ p alia cā corrumpat meritū virginitatis non pdit: martyr tn̄ non est. nec coeq̄bit p̄me corrupte i multis donis. Et si dicis o pr̄: vidue que multā carnis tētationem patiunt ⁊ carnem vincunt: qd reportāt? Dicit btūs Tho. vbi. s. q̄ eq̄a sit de pugna carnis: quoniā possibile est viduā aliq̄z magis tētari q̄z virginē. Certū tn̄ ē q̄ pfectio

ẽ victoria ṽginũ q̃z viduar. qm̃ pfectissimũ victorie ge
n⁹ ẽ nũq̃z cecidisse. Corona aũt ñ debet̃ pugne: sz victo
rie ĩ pugna. ideo ṽgib⁹ corõa. i. aureola: ñ viduis dat̃.
Quid aũt repõit̃: dr̃ sz Bona. i. 4. di. vt. s. q̃ repõ
tãt sexagesimũ. ĩ quo numero sex vicib⁹ numerus
denari⁹ repit̃: vt sex opa oñdãt̃ ĩ qb⁹ vidue vere se
exercere debẽt. vz. reddere vicem parẽtibus: istare
o'onibus: filios educare si hñt: pauperes hospitio
acceptare: scõz pedes lauare ↄ tribulationẽ sustinẽ-
tibus subministrare. Hac tñ nostra etate: quoniã di
es mali sunt cũ magna prudẽtia talia exercẽda sũt:
Quãta aũt dignitas sit ↄseruãde castitatis: oñdit̃ ĩ
collatõibus scõz patrũ pmaxime in duobus dictis.
¶ Primum dem̃ est. maius miraculũ est de ppria
carne fomitem luxurie eradicare q̃z immundos spũs
de corporibus alienis expellere. ¶ Secundũ dem̃
est. maior ṽtus ↄ sublimior grã est intñã libidinem
carnis extinguere q̃z negtias demonum extrinsecus
irruẽtes signo dñi ac virtutis altissimi potẽtia sub-
iugare. hec ibi. Et hec dcã sint q̃ztum ad coronã ṽ-
ginum. ¶ Nũc rõnem videamus q̃re martyribus
corona siue aureola det̃. Ubi nõndum est fm btm
Tho. vbi s. q̃ sic̃ pugna quedã ↄ iteriores ↄcupi-
scentias iest spũi: ita ↄ quedã pugna homini inest ↄ
passiones illatas exterius. Et sic̃ victorie carnis de
bet̃ triũphus: ita ↄ victorie passionũ exterius. Int̃
omnes aũt passiones illatas exterius precipuũ locũ
mors tenet. sic̃ iter omnes passiones iteriores preci
puũ locũ tenẽt venereoz ↄcupiscẽtie. vt ait Augu.
Int̃ duriora certamina duriora sunt certamina ca-
stitatis. ↄ ideo sic̃ pro victoria passionũ iteriorz car-
nis debet̃ corona: sic ↄ p victoria passionũ illatarũ
exterius. q̃rum pcipua est mors p glioso xpi noĩe.
Tria enim verz martyrem efficiũt: volũtas prom-
pta: cã iusta. s. pro xpi fide: ↄ acerba pena. Mat. 16.
Qui vult venire post me abneget semetipm ↄ tol-
lat crucẽ suã ↄ sequat̃ me. Sed hic q̃runt̃ duo pun
cta. Primũ est: ponamus q̃ qs ppt̃ fidem vulnus
mortale accipiat et superuiuat: est ne martyr' dicit
btũs Tho. q̃ sic sic̃ pz de bt̃a Cecilia q̃ triduo supui
xit. ↄ de multis scis qui ĩ carcere defuncti sunt. Sz
ponamus q̃ vulnus nõ fuerit mortale: tñ ex illo p
pter negligentiam mortui sũt: nunqd aureolã hñt'
Quidã dñt q̃ nõ. q: ex eoz icuria ↄ negligẽtia mor-
tui sunt. Btũs Tho. dicit q̃ si fuerit negligentia q̃
culpã mortalẽ iducat: aureolã nõ merent̃: sed si nõ
totalis aut alq̃lis fuerit: q̃ztũcũq̃z paruã negligen-
tiã hũerint: illã nõ perdũt. vñ quorundã scõz marti
riũ ĩ eccl'ia celebrant̃ qui ĩ carcere mortui sũt aliqui
bus vulnerib⁹ longe añ susceptis: sic̃ pz de Mar-
cello papa. Uñ p regula accipe q̃ siqs p fide xpi si-
ue imediate siue post aliquo viuere paruo vel ma
gno libent̃ ↄ voluntarie suscepto mort̃: ille martyr
est: ↄ aureolã meret̃: sz si isinitas iniurias ↄ percus-
siones hũisset nec tñ mortuus est: nõ est martyr. sic̃
pz de btõ Siluestro de quo nõ solẽnizat eccl'ia sicut
de martyre. q: ĩ pace vitã finiuit: q̃zuis p xpo aliq̃s
penas sustinuerit. hec btũs Tho. Idẽ primum ↄse-
quunt̃ q rem publicã ab hostiũz ipugnatõe defen-
dunt: q xpi fidem corrũpere moliunt̃: ↄ i tali defen
sione moriunt̃. Intellige si sint sine pctõ mortali q̃
martyriũ pctm mortale non purgat. vt pz. 90. di. c.
neq̃z cũ glosa. ↄ. 1. q. 1. c. vide. ↄ ibi per Joã. Et hoc
de primo pũcto. ¶ Scd̃s pũctus est qd diccẽdum de
inocẽtibus p xpo occisis: hũerũt ↄ ipsi coronã' Di-
cit btũs Tho. vbi s. q̃ qdã dixerũt q̃ sic. q: diuina
virtute fuit ĩ eis vsus rõnis acceleratus sic̃ ↄ ioãni
baptiste adhuc existẽti ĩ vtero mr̃is. Aliq̃ dicunt q̃
fuerũt martyres actu ↄ non voluntate. distinguunt
enim triplex genus martyz videlicet martyr volũ
tate tm̃. vt Joãnes euãgelista opere tãtũ: vt inocẽ-
tes. volũtate ↄ opere vt Stephanus ↄ alij multi.
Et hoc videt̃ sentire Bernardus q hãc distictio-
nẽ ponit. Uera tñ opinio est q̃ nõ ptingũt ad pfcãm
rõnẽ martyrij. sed aliqd martyrij hñt ex hoc q̃ pro
xpo passi sunt. Et ideo dicit beatus Tho. q̃ sicut
nõ perfcãm rõnẽ martyrij hñt: sic ↄ aureole perfcã
rõnẽ nõ hñt: sed solũ fm quãdã participationẽ: in-
q̃ztũ. s. gaudent se ĩ xpi obsequio occisos fuisse: sic̃ enĩ
pueri decedẽtes cũ baptismo aliqd gaudium hẽbũt
de inocẽtia ↄ carnis itegritate. Et hec sufficiãt q̃z-
tum ad coronã scõz martyrũ. ¶ Nunc de scis pre-
dicatoribus rõnem videamus. vbi nõndũ fm btm
Tho. vbi s. q̃ sic̃ ex victoria carnis per ṽginitatẽ ↄ
ex victoria mundi per mortẽ: ita ex victoria diabo-
li per fidẽ predicatã meret̃ aureolã. p̃dicatores enĩ
nõ solum a se diabolũ expellunt ↄ vincunt: sed etiã
suis scis p̃dicationibus ab alijs superare docẽt. Et
audi notabile ṽbũ dei doctoris. Nec est diccẽdũ in-
quit vt qdã aiunt q̃ aureola tãtũ p̃latis debet̃ qbus
ex officio p̃dicare icumbit ↄ docere: sed qbuscunq̃z
q licite hunc actũ exercent nec ipsis p̃latis dat̃ ni-
si actu predicẽt: lz ex officio predicare teneant̃ quia
corona non debet̃ hitui: sed actuali pugne. 2. Thi.
2. Nõ coronabit̃ ↄc. Et ĩ fine huius q̃stionis sic ait.
cum dr̃ q̃ doctrine debet̃ aureola: itelligendum est
de doctrina q̃ est de pertinẽtibus ad salutẽ per quã
diabolus a corporibus hoĩum expugnat̃ sic̃ Pau-
lus ait. 2. Cor. 10. Arma militie nr̃e nõ sũt carnalia
sz spũalia. Siqs aũt p̃dicaret ppt̃ põpã ↄ seculi fa-
mã: aut ppt̃ dignitates acqrẽdas: amen dico vobis
recepit mercedem suã. q̃re ↄc. Et hec sufficiant pro
secũda ve. ¶ Quãtum ad tiã ve. dico q̃ de coro-
na ↄ aureola virginis plures sũt modi diccẽdi. Qui-
dã aiunt q̃ virgo gliosa p virginitatis p̃mio nõ ha
buit aureolã: vt aureola ppr̃e accipit̃ quoniã talis
corona debet̃ pugnãtibus ↄ carnẽ ↄ vincẽtibus: sed
ṽgo gliosa nullã carnis pugnã hũit: ↄ p ↄñs nec vi-
ctoriã: sz hũit alia p̃mia vt matrem dei decet. Alij di-
cũt q̃ licz ṽgo carnis pugnã nõ senserit tñ aliq̃z pu-
gnã habuit. nõ sensit aũt illã ex vehemẽtia ṽtutis
ↄ caritatis p quam caro rõni subdita erat: ↄ sic talis
pugna quodãmõ insensibilis erat. Ista opinio fal-
sa est: qm̃ ṽgo imunis ab oĩ fomitis inclinatõe fuit:
vt tenẽt cõiter oẽs: ↄ oñdit magr̃ i. 3. di. 3. ↄ per ↄñs
ĩ ea nõ fuit talis pugna: cũ oĩs talis ex fomitis icli-
natione proueniat: vt receptatio qua fit a carne si-
ne pctõ esse non possit: vt pz per glosã super illud. 2
Cor. 12. Datus ẽ mihi stimulus ↄc. Idõ est alius mo
dus diccẽdi q est btĩ Tho. vt s. q̃ virgo gloriosa p-

ꝓrie aureolā habuit: vt ī hoc alijs mēbris ecclīe cō
formaret in qb⁹ inueniť aureola. ⁊ quis nō habue
rit pugnā ꝓprie carnis habuit tñ pugnā ꝑ tentatio
nē hostis q nec ēt ipz xp̄z reuerit⁹ fuit: vt pz Mat.
4.c. Sz certe iudicio meo nō soluat rōnē aureole
ꝓprie date in pmū ꝓ virginitate. cū talis corona
debeať ꝓ victoria carnis: vt supi⁹ dictū est. Jō dico
ꝙ iō dať ei aureola ꝓ victoria carnis: nō quā habu
it: sz habuisz nisi scificata ⁊ ab oī culpa ꝑseruata fu
isset. Simile dicē possum⁹ de inocētib⁹ ꝙ eis vere
debeť aureola ꝓ victoria volūtaria martyrij: non
quā tūc hērent cū carerent rōnis vsu sz quā habu
isset si vixisset. Dicas tñ vt placz. Sufficit ꝙ si cui
piā gl'iosa data ē corona ꝙ v̄go sup oēs excellit. fu
it nāqz ⁊ ē coronata corona virginū. qꝛ ipa ē regina
oiuz virginū. Est coronata corona martyꝝ: qꝛ ipsa
sūme corpe ⁊ mēte passa ē. Est coronata corōa pdi
catoꝝ: qꝛ ī ipa sola remāsit filij sui fides. Jnde. ps.
de ea cātat in spū. Astitit regina a dextris tuis ī ve
stitu daurato circūdata varietate. Et io. Apoc. 12.
c. de ea ait. Mulier amicta sole ⁊ luna sub pedib⁹
ei⁹. qs auctoritates deo dnce ī smone sue assūptio
nis expenem⁹. Et hec sufficiant ꝓ pñti ɔclusione.

¶ De fruitiōe virginis in pria. Cōclusio. II.

Ecipe scdaz ɔclōnē. vz. Si frui dīna esse
tia ⁊ deū vidē facie ad faciē sūma ⁊ opti
ma res ē: pfecto ī hoc v̄go gl'iosa supma
est. Ubi tres inqram⁹ ve. vz. ¶ Pria ve.
est ista. vtꝝ v̄go gl'iosa deū intuitiue videdo eū cō
prehēdat. ¶ Scda ve. vtꝝ iferiores a virgīe clari
us deuz videāt vn⁹ alio. s. ¶ Tertia. ve an virgo
clari⁹ oib⁹ videat. ¶ Quantū ad pmā dico pmo ꝙ
cōprehendē vt vis vocabuli sonat ē sil' totū prehē
dere. i. cape. ita ꝙ nō sit maior qntas cōprehēsi qz
cōprehēdentis: sicut dicim⁹ d ɔtēto ⁊ ɔtinēte. ¶ Se
cūdo dico ꝙ eēntia dei ē infinite virtutis: alit non
eēt de⁹. ¶ Tertio dico ꝙ virgo qzuis eēt mř dei:
tñ creatura dei ē ⁊ finite virtutis. ¶ Tūc dico ad
veritatē ꝙ cū dei qntitas virtutis sit infinite. ⁊ qli
bet itellect⁹ ⁊ ocul⁹ corpalis sit finite vtutis ꝙ glo
sa virgo lz clarissime vltra oēs: vt videbit ī tertia
ve. deū videat: tñ nequaqm̄ ipsuz cōprehēdit: nisi
cōprehēdere accipiatur largo mō ꝓ ipa felicitate:
sicut ait apl's. 1. Cori. 9. Sic currite vt cōprehen
datis. Vñ accipe istā regulā ꝙ v̄go gl'iosa totā di
uinaz eēntiā videt. qꝛ ipsa ē īdiuisibilis. tñ nō tota
liter: ita tñ intellige istud totalr. nolo .n. dicere ꝙ
sit aliqs mod⁹ in deo quē nō videat: neqz ꝙ sit ali
qs mod⁹ in itellectu virginis q nō ɔuertať ad deū:
sed sic intelligitur ꝙ mod⁹ quo ipsa ɔuertiť ad deū
cognoscendū: non est equalis mō quo deus est co
gnoscibilis. Qñ ergo dico eēntia dinia nō totaliter
v̄: a virgine: hoc aduerbiū totalr nō dicit modū vi
dentis absolute: neqz modū absolute rei vise ī se:
sz modū videntis p cōparationē ad rem visam: ita ꝙ
hoc aduerbiū totalr determinat ipsam visionē sm
ꝙ cōpatur videns ad visum. ⁊ hoc voluit intelli
gere Aug. ī libro de vidēdo deū. cū ait: Dei pleni
tudinē nō solus ocul⁹ corpis: sz nec ipa mēte qsqz
aliqn cōprehendit. Et Damascen⁹ libro pmo ait.

Incōprehēsibilis ē dei sba his q dīne credūt scri
pture: ⁊ fortificať rōne. nā oē qd totalr cōprehēdit
aliqd ē mai⁹ vl' eqle illi sz null⁹ itellect⁹ creat⁹ ē ma
ior deo: vl' eqlis. ergo nō pōt ipm totalit cōprehen
dere. Et sic pz ꝙ visio q causať ab eēntia dinia in
intellectu creato nō mensurať sm modū ifinitū: q
est ipsi⁹ eēntie sm se: sz sm modū quo intellectus p
tingit ad hoc ꝙ ipm pficiať. qre ⁊c. Et sic pz pma
ve. ¶ Quātū ad scdam ve. dico ꝙ sicut itellectus
possibilis p itellectū agentē sit cognitiu⁹ reꝝ nāliuz
cognoscibiliū: qꝛ itellect⁹ est sicut quoddā lumē irra
diās itellectū possibilē: vt itelligat res nāles vt pz
3. de aīa. ita lumē glie in pria supadditū virtuti in
tellectiue irradiat itellectū ad videndū dīnam eēn
tiā: ⁊ iō cū istud lumē sm magis ⁊ minus pticipeť
a scis sm ꝙ eoꝝ merita pcesserunt ī vita: necesse ē
vt vn⁹ alio dinā eēntiam clari⁹ intueať. Qꝛ aūt in
lumine glie diuinā eēntiā videam⁹: audi prophe
tā. Jn lumine inqt tuo videbim⁹ lumē. Qꝛ aūt pti
cipeť sm magis ⁊ min⁹: audi eplam. 1. Cori. 15. Si
cut stella a stella differt in claritate: sic erit resurre
ctio mortuoꝝ. claritas āt corpis claritatem videbit
mētis. ergo qdā clari⁹ videbūt diuinā eēnā. Jtem
hoīes assumunť in glia sm sortē angeloꝝ q cōmu
ēit sz totā theologiā: sz supiores angeli clari⁹ de
um vidēt qz inferiores sm Dionysiū de celesti hie
rarchia. ergo ⁊ hoīes qdā clari⁹ videbūt diuinā e
sentiā tñ intellige ꝙ nō erit ī vno tenebra aliq: imo
qlibz clare videbit: ita ꝙ mod⁹ videndi me⁹ mihi
erit clarissim⁹ q possit inesse mihi: ⁊ ita tu⁹ tibi: ⁊ sic
de alijs. tñ cōpando postea lumē glie vt pticipatū
ab hoc: ⁊ vt pticipatū ab illo: erit tūc disparitas: nō
ꝓpter defectū obiecti qd ē diuia eēnna: nec ꝓpter
defectū luminis glie qd qztum ē in se: ē maxime la
titudinis: sz hoc ꝓuenit ex diuersa dispositiōe ca
pacitatis hūane q causata ē ex diuersa dispositiōe
meritoꝝ. qre seqť ꝙ illud aduerbiuz magis. s. ī hac
ꝓpositiōe. vn⁹ magis clare videt dinā eēntiā. ñ de
terminat dinā eēntiā. qꝛ vt sic nō ē differētia: sz de
terminat modū ex pte vidētis. ¶ Quātū ad tertiā
ve. dico ꝙ sic. ⁊ hoc pmarie triplici rōne. ¶ Pria
rō dř meritoꝝ vbertas. ¶ Scda dr gre sernlitas.
¶ Et tria dr loci sublimitas. ¶ Pria dr meritoꝝ
vbertas. vñ arguať. Quāta sūt opa meritoria tāta
dz eē merces. qꝛ vnusqsqz suā mercedē accipiet ꝓ
ut gessit ī corpe suo siue bonū siue malū. ⁊ iō xp̄s di
scipuľ ait. Gaudete ⁊ exľtate: qm merces vr̄a co
piosa ē ī cel. Sap. 1. Reddet de⁹ mercedē laboꝝ su
orū. ps. Labores manuū tuaꝝ qꝛ manducab: bñ's
es ⁊ bñ tibi erit. sz v̄go gl'iosa pfectiora opa merito
ria oib⁹ hūit. ergo sup oēs fuit pfcē btā. ī vīa āi bti
tudie pōiť clara visio: vt dixim⁹ ī alia ɔclōe. ergo
ipa clari⁹ oib⁹ deū videt. pbo minorē. pl⁹. n. meruit
gl'iosa v̄go ī vno solo ɔsēsu. s. ɔceptionis filij di qz
oēs creatuř siue sint āgeli siue hoīes. Quid. n. ipi ex
suis bōis actib⁹ meruerūt vlř qz gl'iā felicitatꝭ eter
ne scdm eoꝝ diuersos gradus: sz v̄go gl'iosa in illo
solo humillimo ɔsensu. ecce ācilla dnī: fiat mihi sz
v̄bū tuū meruit pmatū orbis mūdi dn̄iuz: sceptꝝ re
gni. plenitudinē oiuz graꝝ: oiuz v̄tutū: oiuz dono

rix omnium btitudinū. oium fructuū spūs. Qr sit porta celi. stella maris: mr mie: q qd oia excedit q ēēt mr dei. q ergo rō q sup oēs n debēt punari. ¶ Scda rō dr grē seruitas. vñ arguat sic. Quāta fuerit grā aie in pria tāta erit lumis glie pticipatio. s vgo fu ultra oēs tā in mūdo qz i patria plena grā. qr certeris per ptes. in Maria āt tota se isudit grē plenitudo. vt Hiero. ait. ergo debuit z dz virgini dari ultra oēs lumis glie plenitudo. ẜña nō. z maior pbat ex dicis i pcedēti ve. qm ita lumē glie ifundit: sic est pparatio subiectoz rc. mior pbata ē. ergo rc. Tūc ultra. Virgini accōmodat lumis glie plenitudo sup oēs creaturas. ergo seqt q ēt ultra oēs creaturas clarius deum videat: z ipo fruat perfectius. pz ẜña. qr ita clare cernit de sicut accōmodat lumē glie. z p hoc diximus i pcedēti ve. q vn icūs clarius alio deū videt. ¶ Tertia rō dr loci sublimitas. dicimus. n. ex sñia bti Dionysij d angelica hierarchia q qzto vn angel z vna aia altiori fugit loco tāto clari deū videat: s virgo gliosa altior ē oibus: qr exaltata ē sup choros angeloz ad celestia regna. cātat ecclia. ergo ipsa clari deū videt. Audi btm Hiero. qd d virgie dicat. Eleuat igt sup oēs choros āgeloz vt possit spēm vultuqz vidē saluatoris quē amauerat ꝯcupierat ex toto desiderio cordis. audi Aureliū Aug. Marie ingt aia claritate fruit spūs: z gliosis eius ꝯspectibus sp pns: sp ꝯspiciēs: sp vidēs sities iestimabilr pascit rc. Audi z gliosū Bernardū. Profūdissimā ingt diue sapie ultra qz credi valeat penetrauit abissū z qztū sine psonali vnione creature ꝯditio patit. luci illi inaccessibili videt imersa. hec ille: qr rc. Et hec sufficiāt p pria ꝯclōe

¶ De cōsideratione idearum. Conclusio. III.

Ecipe tertiā ꝯclōnē. vz. Si p cōsolatiōe scōz de relucētia i sua eēntia ipis cōmunicat: pculdubio vgo gliosa sup oēs illa cōsiderat. Ubi tres ingramus veri. videlz.

¶ Pria ve. ē. vtz virgo nūc in pria existēs in aia z corpe videat deū ocul' corpeis sic videt ocul' spiritualibus. ¶ Scda ve. ē. an virgo gliosa vidēdo deum videat oia relucētia i eo. ¶ Tertia ve. ē. an vgo reuelet aliqbus de iferioribus spiritibus q in eēntia diuina cernit. ¶ Quātū ad pmā ve. dico q p se z imediate: nec vgo: nec aliqs scūs deū oculis corpis vidē pōt. Et hoc probo sic. nā si a sensu remoueat id qd ꝯuenit sensui inqztū sēsus non erit sēsus. Et silr si a visu remoueat id fm qd ē visus nō erit amplius visus. cū ergo sēsus inqztū sēsus pcipiat sensibilia cōmunia: p se: vt magnitudinē: motū: numerū rc. vt pz scdo de aia. Et sēsus visus inqztū tal' sēsus pcipiat colorē. impossibile ē q sensus pcipiet aliqd qd non ē magnū: nec visus pcipiat aliqd qd nō ē coloratū: sed in patria ē idē visus z idē sensus qd hic in via: lz pfectior mō tn fm eādē rōnem formalē: ergo in patria deū p se nec oculus corporis: nec aliqs sensus corpis deū videt. Uirgo āt gliosa hz in patria idē corpus quod habuit in mundo. ergo ipsa deū p se vidē nō pōt. Pōt tn videri de oculis corpeis p accidēs. vidē. n. p accidēs est videre aliud qd ē ꝯiunctū ei qd est p se visibile. sicut dicimus video hominē viuere. qr video corpus qd ē sensibile per se moueri. z sic aiam videmus qr corpus videmus. silr ocul' virginis z alioz scōz vidēt deū p accidēs qr vidēt gloriosū xpi corpus qd ē sensibile p se sb quo est ipa diuinitas. qr xps de z hō ē. Ex quo seqt q aia virginis pfecte btificat i ꝯtēplādo diuinā eēntiā: z corpus in ꝯtēplādo corpus sui dilectissimi filij. Et hac rōne dixit Aug. deū hoiem factū eē: vt hō intus z ex pascua inueniret intus in cōtēplatiōe creatoris. extra in hūanitate saluatoris. Hec oia etiam ponit btūs Tho. in sñia. in. 4. dis. 49. Sz ꝯtra in gerit Ambrosi. audi expresse Job. 19. quid dicat. Scio ingt q redēptor meus viuit: z i carne mea videbo deū saluatorē meū rc. Itē z ipe de se. ait. 29. ca. dicens. Auditu auris audiui te: nūc aūt oculus meus videt te. s ocul' glorificatus maioris ē virtutis qz nō glificatus. ergo in patria deuz videre poterit. Itē que ē differentia corpaliū ad icorpalia eadez ē ecōuerso. s ocul' icorporeus corpalia videre pōt. ergo ocul' corporeus icorpalia. z p ꝯsequēs deū q ē sūme icorporeus. Dico aia mea q oēs auctoritates q dicūt deū vidisse vel videre: itelligunt de oculis spūs: z nō carnis. d qbus oculis loqt apl's ad Ephe. 1. Illuminatos hēre oculos cordis vrī. Ad rationez dico q silitudo nō tenet quo ad oia. si. n. ocul' corporis hēret vim z dispositionē ad videndū spūalia sicut ocul' spūalis ad vidēdum corporalia similitudo teneret. s non sic est. qm materialitas impedit oculū corpalē. s oculū spūs non ipedit cū sit spūal'. Forma. n. qzto ē magis abstracta. tanto magis ē cognitionis pncipiū. z iō quādo ē i materia nullo mō potest eē cognitionis pncipiū. Ex quo pz q materia ē impedimētū cognitionis. z pper hoc dat intellect' agēs fm philosophos vt abstrahat spēs a mā sensibili. vt pz. 3. de aia. Quāobrē ocul' spūalis cū ab ipo remoueat cognitionis impedimētū: pōt videre rē corpalē. nō āt sic ocul' corporalis. cū pticipet b mā: pōt videre rē spūalē. Sufficiat tibi aia p ista ve. ¶ Quātū ad scdaz veritatē dico q btūs Tho. pma parte. q. 12. articulo. 10. breuit hāc qōnē tangit. Et breuiter dic. cū oia que sunt in diuia essentia relucētia nō videāt singula p singulas similitudines: s oia p vnā eēntiā dei: necesse ē vt beati singula simul videāt z non successiue Et reuera multi arguunt cōtra istud dictū ostēdentes q successiue possunt aliqua videri. qr si nō certum est q perirent reuelationes z illuminationes angelice: z multa alia incōueniētia. Propterea egoipse legēs eundē in. 4. sniaz. di. 49. i hac qōne: iudicio meo sanius loqt. z ponā verba eius ad lrām. Respōdendo igit ad qōnem postqz duo dicta dixit: ridet ad ppositum. ¶ Primū dictū ē. nulli dubiū q intellectus diuin' intelligit oia q relucēt in diuina eēntia: p sentia: pterita z futura. ¶ Scdm dictū ē hoc. z sūt verba ei' ad lrām. Impossibile ē aūt q aliqs itellectus creatus cognoscat oia vidēdo diuinaz eēntiā q de' pōt facere. Et rō: qr qzto aliqd pncipium perfectius cognoscitur: tāto plura sciunt in ipso. sicut in vno demonstrationis pncipio ille q ē perspicacioris igenij plures ꝯclōnes videt qz ali' q ē ingenij

tardioris. Cū ergo q̄ntitas diuine potētie attēdat̄ fm ea in q̄ ipsa pōt: ſi aliqs itellect⁹ videt ī dina eſſētia q̄ oia de⁹ pōt facere: eadē eēt q̄ntitas pfectionis ītel ligēdo q̄ eſt q̄ntitas diuine potētie in pducēdo effect⁹ ꝛ ita apphenderet diuinā eſſētiā qđ eſt ipoſſibile oī intellectui creato. Jlla aūt oia q̄ de⁹ ſcit noticia viſio nis: aliqs itellect⁹ creat⁹ cognoſcit ī verbo. ſ. aīa xp̄i vt in. 3. li. di. 14. dictū eſt. ¶ Nō ſeq̄t ad ꝓpoſitū: ꝛ ſic aīt. ſȝ de alijs vidētib⁹ diuinā eſſētiā ē duplex opinio. Qnidā eni dicūt ꝙ vidētes diuinā eſſētiaȝ: vidēt oia q̄ de⁹ videt ſcia viſionis: ſȝ hoc repugnat ſcōꝝ dict̄ q ponūt āgelos aliq̄ ignorare. quos tñ cō ſtat fm fidē oēs deū p eſſētiā vidē. Et iō alij dicūt ꝙ alij a xp̄o q̄uis vidēāt deū p eſſētiā: nō tñ vident oia q̄ de⁹ videt: eo ꝙ eſſētiā diuinā nō cōprehēdūt. nō eni eſt neceſſariū ꝙ ſciēs cāȝ ſciat oēs effect⁹ ei⁹: niſi cāȝ cōprehēdat: q2 nō cōpetit itellectui creato. ꝛ iō vnuſqſqȝ deū vidētiū p eſſentiā: tāto plura in ei⁹ eſſentia ɔſpicit: q̄to clari⁹ diuinā eſſētiā ītuet̄: ꝛ ide eſt ꝙ vn⁹ pōt aliū īſtruere: ꝛ ſic angeloꝝ ſcia et aiaꝝ ſcōꝝ pōt augeri vſqȝ ad diē iudicij: ſicut ꝛ alia q̄ ad p̄miū accidētale ꝑtinēt: ſȝ vlteri⁹ nō pficiet qr tūc erit vltim⁹ ſtat⁹ reꝝ. ꝛ in illo ſtatu poſſibile erit: ꝙ oēs oia cognoſcēt q̄ de⁹ ſcia viſionis cognoſcit. Jſta eſt rñſio ei⁹ ad lr̄am. Ecce q̄ȝ in hoc vltio ver bo ſe modificat: dicēs ꝙ poſſibile erit ī illo ſtatu ꝛc. ꝛ nō dicit ꝙ de facto ſic ſit: vel erit. Et ponit vnuȝ nobile verbū in rñſione ſcđi argumēti. dicit eni ſic exponēs illā auctātē btī Greg. in. 4. dialo. dicētis. Quid eſt qđ nō videāt q vidētē oia vidēt: ex illo ver bo Greg. oñdit̄ ꝙ in illa btā viſione ē ſufficiētia ad oia ītuēda ex parte diuine eſſētie: q̄ eſt mediū quo videt̄: p quē de⁹ oia videt. Sȝ ꝙ nō oia videāt̄. hoc eſt ex defectu itellect⁹ creati q diuinā eſſētiā nō cō ꝓhendit. Et ſeq̄t̄ in ſcđa rñſione aliud bonū dictuȝ dicēs. Jntellect⁹ creat⁹ nō videt diuinā eſſentiā ſȝ modū ipſius eſſentie: ſȝ fm modū ꝓpriū q finit⁹ eſt. vñ nō oȝ ꝙ ei⁹ efficacia in cognoſcendo ex viſione ꝑdicta āplicet̄ in īfinitū ad oia cognoſcēda. hec ille. Et ad vltimū argumētū mirabili⁹ dicit ꝛ clariſſime. neſcio quo pacto qdā lati ēt ɔ huī ſcīī doctorē ī hoc paſſu. dicit ergo ſic. Nihil phibet dicere ꝙ poſt diē iudicij qñ gl̄ia angeloꝝ ꝛ hoīum erit penit⁹ ɔſūmata ꝙ oēs btī ſciēt oia q̄ de⁹ ſcia viſiōis nouit: ita tñ ꝙ nō oēs oia videbūt in diuina eſſentia: ſȝ aīa xp̄i ibi plene videbit oia: ſicut ꝛ nūc videt. alij aūt vide būt ibi plura vel pauciora ſȝ gradū quo deū cogno ſcent: ꝛ ſic aīa xp̄i de oib⁹ q̄ pre alijs videt in verbo oēs alios illuminabit. Apoc. 21. dr̄ ꝙ claritas dei il luminat ciuitatē btōꝝ: ꝛ lucerna ei⁹ eſt agnus. ꝛ ſilr alij ſupiores illuminabūt iferiores: nō q̄dē noua il luminatione: vt ſcia angeloꝝ iferioꝝ augeat̄ conti nuatiōe illuminatōis ſicut ſi itelligat̄ ꝙ ſol q̄ſcens illuminat aerē. hec ille ad lr̄am. Quō ergo verꝝ ē ꝙ btūs iſte doctor vt quidā uiūt dixerit ꝙ vidēs eſſē tiā videt oia q̄ ſūt in eſſentia. hic oñdit ɔtriū cū ſcīe. Sȝ dicē potes in iſtis ſuis ỽbis eſt iplicatio. di cit eni in vltima iſta rñſiōe ꝙ btī oia videbūt poſt diē iudicij q̄ de⁹ videt ſcia viſiōis. ꝛ poſtea dicit ita tñ ꝙ nō oēs oia videbūt in diuīa eſſētia iſta ỽba im plicāt ꝙ oēs oia videbūt: ꝛ ꝙ nō oēs oia videbūt. Dico ꝙ ābe iſte ꝓpoſitiones ſūt vere. Sēſus p̄me ꝓpoſitōis eſt iſte: ꝙ oēs oia videbūt: referēdo ſin gula ſingulis vt ꝙ iſte iſta videbit: ꝛ iſte iſta alia videbit ꝛ ſic de ſingulis. ergo oēs oia videbunt. ſicut ēnā apud vulgares dici ſolet. oēs hoīes oia ſciūt ſē ſus ē ꝙ iſte vnā rē ſcit: ꝛ iſte vnā aliā: ꝛ ſic de ſingulis ꝛ ſic bene ſeq̄tur ꝙ omnes homines ſciunt omnia. Silr ſecūda ꝓpoſitio vera eſt. q2 nullus itellectus creat⁹ aliquoꝝ ſcōꝝ pōt ſcire oia: vt pȝ ex ỽbis ei⁹. Quare ſatis pȝ ꝙ gl̄ioſa virgo cū alioꝝ ſit oīb⁹ ali is creaturis clari⁹ videt diuinā eſſētiā: ꝛ p ɔñs plu ra q̄ȝ aliqs ſcōꝝ. nō tamē oia vt pȝ ex dictis. q̄re ꝛc. ¶ Quātū ad tertiā dico ꝙ lȝ ex dict̄ ī fine p̄cedē tis ỽitatis appareat ꝙ virgo gl̄ioſa illumiat ꝛ re uelat ſcīs ꝛ ēt angelis aliq̄ q̄ nouit in diuina eſſētia ſiue ī verbo: tñ volo adducē vnā optimā rōnē quā fac btūs Tho. p̄ma parte. q. 104. ar. 4. dicens. Oēs creature ex diuina bonitate pticipāt: vt bonum qđ hñt in aliā diffūdāt. nā ī de rōne boni ē ꝙ ſe alijs cō municet. Et ide eſt ꝙ agētia nālia ſilitudinē ſuā ali is tradūt q̄ntū poſſūt. q̄to igit̄ aliq̄ agētia magis in diuine bonitatis pticipatiōe ɔſtituūtur: tāto magis pfectiōes ſuas nitūt̄ in alios trāſfundē q̄ntū poſſibi le eſt. vñ Petrus monet eos q diuinā bonitatē pti cipāt: dicēs. i. Petri. 4. Unuſqſqȝ ſicut accepit gra tiā in alterutꝝ illā admiſtrantes ſicut boni diſpēſa tores multiformis gratie dei. ergo multo magis an geli q ſūt in pleniſſima participatione bonitat̄ diui ne: qcqd a deo pcipiūt: ſubditis ipartiūt̄. nō tñ acci pit̄ ab iferiorib⁹ ita excellēter ſicē eſt ī ſuperiorib⁹. ꝛ iō ſupiores ſemp remanēt in altiori ordine. ꝛ pfectam ſciam hñtes: ſicut vnā ꝛ eandē rē pleni⁹ itelligit ma giſter q̄ȝ diſcipulus q ab eo adiſcit. ꝛ ſic intelligit̄ ꝙ ſcia ſupioꝝ eſt cōior. ſ. quo ad eminētiorē modū i. el ligēdi. Quare ad ꝓpoſitū noſtꝝ cū gl̄ioſa virgo non ſolū aīas ſcōꝝ: ſȝ ēt oēs angelos excedat ī participa tiōe diuine bonitat̄ per grāȝ nō p nāꝫ: apparet ꝙ ipa nō dȝ eē auara ī coīcādo ſuas pfectiōes q̄s accipit a cognitiōe diuine eſſētie oīb⁹ iferiorib⁹. Dixi igit̄ ī p̄n cipio nr̄i fmōis dcīū ē. Ego ſū lux mūdi. Jta nobis grāȝ largiat̄ vt cā facie ad faciē ī gl̄ia videam⁹. Am.

¶ Dñica de paſſione ſermo in ordie. XXXIIII.

Quis ex vobis arguet

me de pctō. Si veritatē dico vobis. q̄re nō creditis mihi. Jo. 8. c. Si moduȝ redēptionis nr̄e p aliquſp aīa mea repe tere volumus. ꝑfecto eū totū in bellis ꝛ militia fe re ɔſtitutū repiem⁹. Nā cū ſaluator nr̄ p̄mū carneȝ aſſumēs in hūc mundū q̄ſi pegrin⁹ aduētaret: ilico cū p̄ncipib⁹ ꝛ pdītiſſimis hoib⁹ bella atrociſſima ha bere cepit. ꝛ p totū vite ſue decurſū cum ſceleratiſſi mis ꝛ nepharijs iudeis: cūqȝ ēt ipſo demone īferna li p nr̄a ſalute decertauit. Jnđ hodie euāgelica tra dit hiſtoria xp̄m multāb⁹ iudeis vt ſe verꝝ deum oſtenderet: ait. qs ex vobis arguet me de peccato?

¶ Jn qb⁹ ſacratiſſimis ỽbis tres ɔſiderōes faciā⁹ vȝ.
Chriſti Jeſu carnis perfectionem.
Chriſti Jeſu carnis ꝛ aie incontaminationē.

Christi Jesu carnis ⁊ aie cõditionem.

¶ De perfectione carnis xpi. Cõsideratio .I.

Christi Jesu pmo carnis pfectionẽ videamus. Ubi tres ɔclones more solito ponamus. vz. ¶ Pria ɔclio est ista. Tm̃ fuit ⁊ est nobilis xpi caro: vt nunq̃z aliqđ idiuiduũ humanũ sit vel erit vel possibile ẽ esse nobili⁹. ¶ Scđa ɔclo est ista. Sic nulla caro ẽ pfectior aut possibilis ẽẽ: ita nulla pfecti⁹ in suo supposito opata est sicut ei⁹ gliosa caro. ¶ Terna ɔcluño ẽ ista. Sicut nulla caro pfecti⁹ opata est: ita ⁊ nulla vnq̃z gratior deo est aut vnq̃z erit: ⁊ magis honorãda.

¶ De nobilitate carnis xpi. Cõclusio .I.

Ccipe pmã ɔclonẽ ⁊c. vt. s. Ubi tres ingram⁹ veritates. vz. ¶ Prima vi. est ista de quo statu humane nãe erat xpi caro. ¶ Scđa vi. est. an tote tres psone diuine potuissẽt accipe eãdẽ carnẽ ⁊ aiam. i. eãdẽ nãm humanã. ¶ Tertia vi. est. q̃re tm̃ verbũ voluit nobilitare istã carnẽ sibi vniẽdo hypostatice ⁊ nõ ita pr̃ ⁊ sps scũs. ¶ Quãtũ ad pmã dico fm magrz sniaz in 3. di. 16. c. ⁊ hic est nõndũ. Ubi sic dic tex. Et est hic notãdũ xpm de oi statu hois carnẽ accepisse: q oẽs venit saluare. Sũt eni q̃tuor stat⁹ hois. Prim⁹ ante pctm̃. Scđs post pctm̃ ⁊ añ gr̃am. Terti⁹ sb gr̃a. Quart⁹ in glia. De pmo statu accepit immunitatem pcti. vñ Aug. illud Jo. euãgeliste expones q de sursũ venit: sup oẽs est: dic xpm venisse de sursũ. i. de altitudie humane nãe añ pctm̃. q: de altitudine illa assũpsit verbũ dei humanã nãm: dũ nõ assũpsit culpã cui⁹ assũpsit penã. Sz penã assũpsit ð scđo statu: ⁊ alios defect⁹. De t̃rio vo gr̃e plenitudiez. De q̃rto nõ posse peccare ⁊ dei pfectã ɔtẽplationẽ. Habuit eni sil' bona q̃dã vie: q̃dã ẽi bona prie sicut ⁊ q̃daz mala vie. hec ille. De hac altitudie humane nãe di xim⁹ sabbo p̃cedẽti in scđa ɔsideratõe. ¶ Sz ɔ̃ vltimũ dcm̃ magri vbi ait xpm fuisse viatorẽ ⁊ cõprehẽsorẽ arguo sic. pena ⁊ glia repugnãt: ⁊ sil' in eodẽ subiecto ẽẽ nõ possũt. nã btitudo est stat⁹ oiuz bonorũ aggregatõe pfect⁹. ergo ibi nulla pena. xps autẽ pcti penã assũpsit. quõ ergo erit cõprehẽsor siue pfectus btũs? Dico q pena ⁊ glia in eodẽ fm eãdẽ naturã sil' ẽẽ nõ possũt. Sz in xpo ppt duas nãs saluãtur in ipo illa duo. qm̃ inq̃ztũ de⁹ perfecte btũs erat cũ sẽp ẽẽt in pr̃e: ⁊ pr̃ in eo. Sz inq̃ztũ hõ nr̃os defectus hẽbat: q sue nõ derogabant dignitati. Qđ ẽt p optime notat glo. i cle. pnia de summa trinitate. super verbo possibile. Sed ista clari⁹ patebũt in seqntib⁹. ¶ Quãtũ ad scđam veri. dico q de hac sunt varie opiniões. Pri. i opinio est dn̄i Bona. i. 3. di. i. q plures psone nõ pñt vnũ ⁊ eũdẽ hoiem assumẽ nõ ppt defectũ potẽtie assumẽtis: sz ppt repugnãtiaz ɔ̃dictiõis iplicite. Qđ sic pbat. aut talis assũptio terminaret ad vnitatẽ nãe aut ad vnitatez psone: aut ad vnitatẽ idiuidui. Si ad vnitatẽ nãe: seq̃r q ex vnitate nãe diue ⁊ humane ɔstituit vna t̃tia nã ⁊ per ɔñs in xpo nõ esset distinctio assumẽtis ⁊ assũpti. ⁊ sic nõ ẽẽt vera assũptio. Si ad vnitatẽ persone: seq̃r q plures persone coicant in vna persona. ⁊ sic plures psone nõ essẽt plures persone: qđ est cõtradictio. Si ad vnitatẽ idiuidui cũ talis vnitas sit ex parte assũpti ⁊ nõ assumentis: seqtur q assũptuz traheret assumẽtẽ ad nãm suã qđ est falsũ. Ex seq̃retur q nã diuia nõ assumeret nãm humanã: sz potius ecõuerso. q: assumere fm vim vocabuli est ad se sumẽ. ⁊ sic ppt hãc ɔ̃dictionẽ ponit idẽ doctor q ipossibile ẽ plures personas eãdẽ nãz numero assumẽ ⁊ itelligit hoc dcm̃. pnt icarnatio verbi facit ydiomatũ coicat. õez: per q̃ã fili⁹ dei fact⁹ est hõ. sic ostẽdit btũs Anselm⁹ li. cur de⁹ hõ. c. 9. vbi dic plures psone nequnt vnũ ⁊ eũdẽ hoiez assumẽ. Nec ppt hoc excludit dic idẽ doctor ois ali⁹ modus assũptõis: q: cũ multa de⁹ possit facere q̃ itellect⁹ nr̃ neq̃t itelligẽ qs audebit asserere q tres psone neq̃ãt vnũ ⁊ eũdẽ hoiez assumẽ? Nihil eni videt ipedire qn tres psone per gr̃am possint illõ efficẽ vt sint psone vni⁹ singularis nãe in tpe: cũ illa nã sit possibilis ⁊ oino obediẽs respectu cuiuslibet psone in trinitate. Sic itelligẽdo q illa assũptio nõ t̃minaret ad vnitatem idiuidualẽ ex parte assumẽtis. q: hoc ẽẽt ɔtra iã dicta. sed vult dicere q ille tres psone q̃ vnũ hoiem assumerẽt: ẽẽnt ille tres psone vn⁹ hõ fm quẽ sensuz verũ est q tres persone possent assumere vnũ hominẽ in vnitate indiuidui: ita q in illis trib⁹ personis ẽẽt cõis vnitas singularis nãe assũpte: dato q non ẽẽt cõis vnitas in vnitate psone. Et sic itelligit iste doctor. Alia est opinio btĩ Tho. parte. 3. q. 3. articulo. 6. q lz plures psone nõ possint assumere eandẽ numero hypostasim. bñ tñ possũt assumere eandez nãm. Et hanc opinionẽ seqtur Guilhelmus varro. li. 3. q. 4. ⁊ probat per hoc: q: nã est por supposito: modo multiplicato posteriori nõ seq̃t necessario multiplicatio poris: sed suppositũ vt presupponitur est posterior nã. ergo multiplicato supposito nõ oportet multiplicare nãm. ⁊ sic eadẽ nã põt ẽẽ in pluribus suppositis. Itẽ eadẽ aĩa põt esse in pluribus partib⁹ corporis nãlr. ⁊ idẽ corp⁹ in plurib⁹ locis supnãl'r. ergo multo magis i pl̃ibus suppositis eadẽ nã. ¶ Tertia opinio est Scoti distinguẽtis et dicentis sic. Aut ponit q essẽtia sit termin⁹ formalis illi⁹ icarnatiõis: aut ppetas relatiua vel persona. Si essentia: sic cõcedit q plures persone mediãte eẽntia pñt assumere eãdẽ nãm numero. Si autẽ termin⁹ ei⁹ est ppetas relatiua vel persona: hoc esse nõ põt. Ista sũt valde ardua: sz aĩa cara valde vtilia nec oib⁹ pdicãda. Uer dicis pr̃ Amb: sz si auditores ita subtilis igenij nõ ẽẽnt: qd facere debeo. Potes aĩa mea mouẽ hãc difficultatẽ. vz. quõ est possibile q de⁹ potuerit vniri carni humane. Sz aduerte si istã vi. iqris ponas eã p pma vi. ⁊ pmã quã posuim⁹ p scđ i ponas. ¶ Quãtũ ergo ad vi. hãc dico aia: aut in q̃ris istã possibilitatẽ p fidẽ: aut p rõnes. Si per fidẽ cũ fides nihil ipossibile ponat. simplicit credere oportet. fides aũt clamat. xbũ caro fcm̃ ẽ. Cũ ergo credere oz. Et apls idẽ sonat ad Gal. 4. Cũ venit plenitudo tpis misit de⁹ filiũ suum natũ. i. nascendũ sub lege: vt eos qui sub lege erãt redimeret. Et Jo. 3. Sic deus dilexit mũdũ vt vnigenitũ suũ daret. Ex quo ergo fides xpiã ponit possibile: est dẽ fidẽ credẽ simplr̃ ɔsiti oz. de hoc est tex. di. i. c. i.

pncipio. τ.23.di.c.q eps. Fides aűt nra ẽ q̃ ꝯtinet ĩ
simbolo.34.q.i.hec ẽ fides. Et ĩ simbolo ponit ista
possibilitas.ibi. Qui cõcept⁹ ẽ d spũ scõ nat⁹ ex ma
ria vgĩe. ergo hãc credẽ oz. Si ãt hãc possibilitatẽ
ex rõne q̃ris. Licet nulla rõ nãlis ad hoc suppetat
q: pter rõnẽ ẽ. imo nõnulli q: rõnib⁹ nãlib⁹ hoc in
telligẽ nõ poterãt diuersi diuersa dixerũt. Quidã
aũt corp⁹ attulisse d celo. qdã carnẽ non eẽ verã: sz
fantasticã τ similia. ppterea talia dixerũt q: ĩtelle
ctu nãli cõprehendẽ nõ potãt. queadmodũ ocul⁹
grossus: q: rẽ subtilem non intuetur: firmiter asse
rit rem illam non esse. Possumus tamen aliquas
psuasiuas rõnes adducẽ fm doctrinã doctoꝝ ab ec
clia approbatoꝝ. Dñs Bonauẽ.i.3.sẽ has rõnes
Oĩa illa attribuẽda sũt diuĩe potẽtie q̃ sibi nõ dero
gãt: sz diuĩã nãz vniri posse diuĩe potẽtie nõ drogat.
ergo τc. minoꝝ pbat. Nã diuĩaz nãz posse vniri hu
mãe nihil aliud est q̃z diuĩã psonã q̃ fuit hypostasis
diuĩe nãe ab eĩno eẽ hypostasiz humane nãe ĩ tpe.
hoc ãt ñ dicẽ aliquã ĩpfectionẽ: sz poti⁹ dignitatẽ. er
go τc. Et pbat hoc p q̃ndã similitudinẽ dicẽs. Sic
de⁹ cũ sit bon⁹ ab eĩno ĩ nullo diuĩe bonitati fit dro
gatio dũ ẽ cã bõitatis create ĩ tpe: q̃uis bõitas crea
ta lõge sit ĩferioꝝ bõitate ĩcreata. Sic cũ psona filij
dei sit hypostasis ĩtellectual' τ spũalis τ ĩcreata ab
eĩno: ĩ nullo sibi drogat si fit hypostasis rõnalis crea
ture ĩ tpe. Scõo arguit sic. Queadmodũ de⁹ de nõ
creãte fit creãs ĩ tpe sola mutatõe facta ex pte crea
ture: sic psona filij dei q nõ erat hypostasis humãe
nãe ĩ actu hz eẽ ei⁹ hypostasis sola mutatione facta
ex pte nãe assũpte. Tertio sic. Sic de⁹ cũ sit ĩ crea
tura p eẽntiã pñtiã τ potẽtiã. ĩ nullo tñ dependet a
creatura: sz poti⁹ ecõuerso creatura ab ipo tãq̃z a ꝯ
seruãte τ sustẽtãte: sic de⁹ cũ sit ĩ nã rõnali p vnio
nẽ nõ depẽdet ab ipsa: sz poti⁹ ecõuerso nã rõnalis
depẽdet ex hypostasi diuĩa: τ hz sustẽtificari in illa
sicut nã sustẽtificat ĩ psona. q̃re τc. Quidã alij do
ctores sic ṽitatẽ istã pbãt. Pri⁹ põt separi a suo po
steriori. sz singularitas nãe prior ẽ psonalitate vl' sup
posito. ergo põt ab eo separi. τ p ꝯñs ab alio sup
posito sustẽtari. qd factũ fuit ĩ ĩcarnatiõe: q: nã hu
mana assũpta a ṽbo fuit absoluta a pprio supposi
to τ suppositata supposito diuĩo. Alij sic pbãt. Qd
põt creatura facẽ hoc põt τ creatoꝝ. sed creatura rõ
nal'. s. suppositũ hũanũ põt sustẽtare nãm hũanã.
ergo τ suppositũ diuĩũ. hec ãt suppositatio fuit in ĩ
carnatiõe. q̃re τc. Et ne tibi fastidiũ generẽ: alios
modos relinq̃m⁹. Q̃m quot doctores sup tno sniaꝝ
scripserũt tot sũt rõnes. Et mlta pulchra põit btũs
Tho. in.3. pte sũme. Et hec sufficiant p pmo veri.
Quãtũ ad tnã vi. dico fz dñz Bonauẽ.i.3.di.i.
q d hac ĩcarnatiõe loq possum⁹ dupli'r. s. aut q° ad
ipas psõas diuĩas: aut q° ad nãz hũanã lapsã. Si ꝯ
siderat quo ad psõas diuĩas: tũc dicẽ q: triplici rõne
ꝯgruit ṽbuz poti⁹ ĩcarnari q̃z aliquã aliaꝝ psonaꝝ.
Pmo q: fili⁹ ẽ imago pñs. Scõo q: est ṽbum
pñs. Tertio q: ẽ fili⁹ pñs. Pmo q: est imago
pñs. Nã cũ hũana nã eẽt assũptibil' a deo rõne di
gnitatis imaginis. τ nulla alia psona sit imago pñs
nisi fili⁹. ergo ꝯgruũ fuit vt sol⁹ fili⁹ iungeret carni
hypostatice. scõo. q: fili⁹ est verbũ pñs. Nã sic ad
manifestationẽ ṽbi ĩtellectual' oz q lp̃z copulet ṽ
bo vl' voci sẽsibili: sic ad manifestationẽ verbi eĩni
pñs cõgruũ fuit vt vniret carni sẽsibili. tẽio q: erat
fili⁹ pñs. Et hãc rõnem tãgit magister in.3.di.i.c.
vbi sic ait. Qd iõ scm ẽ vt q erat ĩ diuĩitate di fili⁹:
ĩ hũanitate fieret fili⁹ hoĩs. Nõ pr vl' sp ũs sãctus
carnẽ ĩduit: ne ali⁹ ĩ diuĩitate filius essz alius ĩ hu
mãitate. Et ne idẽ essz pr τ fili⁹ si de⁹ pr de hoĩe na
sceret. Jn Aug. li. d ecclasticis dogmatib⁹. Nõ pat
carnẽ assũpsit neq̃z spũs scũs. sz fili⁹ tñ vt q erat in
diuĩitate dei fili⁹ ipse ĩ hoĩe fieret fili⁹ hoĩs. ne fi
lij nomẽ ad alteꝝ trãsiret q ñ eẽt ĩ trinitate eĩna fi
lius. hec ille. Si ãt cõsiderat ĩcarnatio quo ad nãz
lapsã: tũc ẽt trib⁹ rõnib⁹ pbat q ꝯgruẽti⁹ ṽbũ car
nẽ assũpsit q̃z pr vl' spũs scũs. Pmo ex cõsidera
tiõe hoĩs lapsi. Scõo ex cõsideratiõe mõi repandi
Tertio ex cõsideratiõe fruct⁹ repanõis. Primo
ex ꝯsideratiõe hoĩs lapsi. nã si consideram⁹ hoĩs la
psus pz ipz corruisse. q: silitudinẽ dei appetijt τ eq̃
litatẽ. vt pz p magrũz ĩ.2.di.22. Sz fili⁹ ẽ silitudo
pñs τ cui pprie attribuit eq̃litas. cõgruũ ergo fuit
vt inde assumeret repatio vnde hõ assumpsit ruie
occasionẽ. Hãc sniaz ponit Bernardus sup illud.
Jone.3.c. ppter me venit hec tẽpestas. Ait.n. q:
homo presumpsat dei similitudinẽ directe ꝯ filiuz
peccauit: iõ merito filio τ vindicta τ ĩdulgẽtia mag
ꝯgruebat. Jdẽ sonat τ btũs Anselm⁹ libro. cur de⁹
hõ. Nõ ingt p quo erat oratur⁹ τ diabol⁹ quẽ erat
expugnatur⁹: falsã dei similitudinẽ psũpserãt: τ iõ
spãlius aduersũ filiũ peccauerãt. Scda rõ sumit ex
ꝯsideratiõe mõi repandi. Repati. n. sum⁹ p obediẽ
tiã mediatoris τ ei⁹ supplicationẽ. Filio ãt magis
cõgruit supplicare τ pñi obedire. ergo fili⁹ poti⁹ vo
luit ĩcarnari. Hoc ondit Anselm⁹ vbi s̃ dicẽs. Cõ
ueniẽti⁹ sonat filiũ supplicat pñi q̃z aliã psonã. Ter
tia rõ sumit ex cõsideratiõe fruct⁹ repationis. Ad
hoc. n. ĩcarnatio ordinat vt sim⁹ filij di. τ cũ oẽ po
steri⁹ reducat ad suũ pus ꝯgruũ fuit ṽbũ poti⁹ ĩcar
nari q ẽ pm⁹ nãlis fili⁹. hoc ẽt ondit btũs Aug.3. de
tri. vt hõ igt ex deo nasceret pmo ex ipso nat⁹ est
de⁹. Oportuit. n. vt p illũ efficeremur filij adopti
ui q ẽ fili⁹ nãlis. q̃re τc. Si ãt a me aĩa interrogans τ
dicas. tu pr Ambrosi qd tibi vr. q̃re dic mihi poti⁹
ṽbũ incarnari voluit q̃z aliq̃ aliaꝝ psonaꝝ: Breuit
dico q si alia psona carnẽ assũpsissz plia ĩcõuenien
tia secuta eẽnt. Pmo qdã trinitatis ꝯfusio: dũ plẽs
filij ĩ trinitate dicerent. scõo q: nasceret q̃dã eq̃li
tatis diminutio: dũ duo filij eẽnt ĩ trinitate quorum
vn⁹ hẽret excellẽtioꝝ ẽ nobilitatẽ alio. 3°. q: ẽt nasce
ret q̃dã oppositoꝝ ĩdistictio. q: tũc idẽ filius genit⁹
τ nõ genit⁹ dicet. vt pz. τ sic multa alia incõuenie
tia secuta eẽnt. iõ ꝯgruẽti⁹ fuit filiũ ĩcarnari. q̃r τc.
Et ista sufficiant pro presenti cõclusione.

De pfectissia opanõe carnis xpi. Cõclo. II.

Capefaz ꝯclõnẽ. vz. Sic nulla caro ẽ p
a fectioꝝ aut possibil' eẽ: ita pfecti⁹ ĩ suo sup
posito nulla opata ẽ sicut ei⁹ gl'iosa caro.
Ubi tres ingram⁹ ṽitates. vz. Pma ve.
est ista. Quis fuit mediũ τ mediatoꝝ ad faciẽdũ pa

cẽ inter deū ⁊ humanā naturā. an. s. xp̄s ſm ꝙ deꝰ an xp̄s ſm ꝙ hō. ℂ Scđa ve. ē. Que fuit p̄cipua causa iſtiꝰ incarnationis. ℂ Tertia ve. eſt. Qr̄ tm̄ diſtulit icarnari. ℂ Quātū ad p̄mā dico ſm Bona. i. 3. diſ. 19. ꝙ aliud ē eſſe mediū: ⁊ aliud ē eſſe mediatorē. Mediū. n. dīc. cōicantiā cū extremis mediator aūt nō: ſʒ dicit officiū recōciliatoris. Si ergo q̄ris q̄lr̄ xp̄s fuit mediꝰ diſtinguēdū ē qꝛ aliqd eſſe mediū tripliciẽ ꝯtingit. Primo ꝙ due nāe ꝯcurrāt i vnā naturā: ita ꝙ ex illꝰ duabus naturis fiat vna tertia nā. Et hoc mō nec xp̄s nec qcq̄ʒ aliud medium eē pōt int̄ diuinā ⁊ hūanā naturaʒ. Secūdo ꝙ due nature ꝯcurrāt i vnū ſicut i vnā pſonā. ⁊ hoc mō xp̄s dr̄ mediū inq̄ʒtū ipſe ē vna pſona i duabꝰ naturis. Tertio ꝙ due ꝓprietates ꝯformes duabꝰ naturis i vnā ꝯcurrāt: ⁊ hoc ēt mō xp̄s ē mediū int̄ naturā diuinā ⁊ humanā. Sic. n. duas ꝓprietates hēbat. s. mortalitatē ⁊ btitudinē. mortalitatē q̄dē cū hoībꝰ: btitudinē vo cū dō ipo ꝯueniebat. Et ſic pʒ q̄ mō xp̄s fuit mediū int̄ hūanā naturā ⁊ diuinā. Si āt q̄ris ſm quā nāam xp̄s fuit mediator. Dico ꝙ cū mediator dicat officiū recōciliatoris vt dictū ē. et recōciliator dʒ differre ab his quos recōciliat. xp̄as nō erit mediator ſm naturā diuinā. qꝛ ſm illā ei fit recōciliatio: ſʒ ſʒ nāam humanā i q̄ pōt recōciliare ſʒ ꝓprietates diuerſas i qbus cōicat cū deo ipo ⁊ hoīe. Juſticiā. n. hēbat ⁊ inocētiā in q̄ cōueniebat cū ipo deo ⁊ mortalitatē i q̄ ꝯueniebat cū hoīe. Et dū mors iuſticie ꝯiūgit in eodē: hō pctōr ⁊ mortal' cōſederat cū dō iuſto ⁊ imortali. Inde ait apl's ad Ro. 5. Cū eſſemꝰ inimici recōciliati sumꝰ deo ꝑ mortē filij eiꝰ. Que v̄ba magr̄ ſniaꝝ in. 3. di. 19. ſic exponit i. c. q ſolꝰ. vbi ſic ait. Qđ nō ſic itelligēdū ē ꝙ ei nos ſic recōciliauerit xp̄s vt inciperet amare qđ oderat: ſicut reconciliat̄ inimicꝰ inimico vt deīde ſint amici q an̄ ſe oderāt. Sʒ nos iā dō diligēti recōciliati sumꝰ. Sʒ quō diligēti nos deo recōciliati sumꝰ? Reſpōdeo. ꝓpt̄ pctūm eū eo hēbamꝰ inimicitias q hēbat erga nos charitatē: ēt cū inimicitias exercebamꝰ aduerſus eū opādo iniq̄tatē. Ita ergo inimici eramꝰ dō ſicut iuſticie ſūt inimica pctā ⁊ iō remiſſis peccatis tales inimicitie finiunt̄ ⁊ recōciliant̄ iuſto. quos ipe iuſtificat. xp̄s ergo dr̄ mediator eo ꝙ mediꝰ iter deū ⁊ hoīes ipſos recōciliat dō. Recōciliat. n. dū offēdicl'a hoīum ab oculis dei tollit. i. dū pctā delet qbꝰ deꝰ offendebat̄: ⁊ nos inimici eiꝰ eramꝰ. hec ille. Sʒ ibidē magr̄ poſt p̄dicta v̄ba mouet iſtā difficultatē. Cū pctā deleat nō ſolū filiꝰ: ſʒ ⁊ pr̄ ⁊ ſpūs ſcūs: quoꝝ deletio nr̄a ē recōciliatio ad deū. q̄re ergo ſolꝰ filius dr̄ mediator. Ait. n. apl's. i. Cori. 5. deꝰ erat i xp̄o mūdū ſibi recōcilians. cū igit̄ recōciliet. q̄re ergo non dr̄ mediator. Et r̄ndet ꝙ iō pr̄ nō dr̄ mediator: qꝛ nō fuit mediuſ int̄ deū ⁊ hoīeʒ. nec habuit illa ſacram̄ta ꝑ q̄ fide ⁊ imitatione iuſtificaremur. i. reconciliaremur deo. Reconciliauit ergo nos tota trinitas virtutis vſu. s. dum peccata delet. ſʒ filius ſolus impleuōe obediētie i quo patrata ſunt ſecūdū humanam nāam ꝑ q̄ credētes ⁊ imitātes iuſtificamur. Formalr̄ ergo ad dubiū dr̄ ꝙ iſta tria noīa mediator: redēptor ⁊ ꝯciliator diuerſimode de diuinis pſonis dicunt̄. Nā iſte terminus mediator ſolū dr̄ de filio dei ſm humāitatē ⁊ nō ſm diuinitatē: qꝛ nō ē mediator inter deū ⁊ deū: qꝛ vnꝰ ē deꝰ. ⁊ hoc tangit magr̄ i. 3. di. 19. c. vn̄ ⁊ mediator. Redēptor āt ⁊ ꝯciliatō pōt ꝯuenire alijs pſonis ꝓpt̄ vſū ptāīs: nō āt ꝓpt̄ exhibitionē hūiliāns ⁊ obiectiue. Ex quo ſeq̄t ꝙ d̄ redēptione poſſumꝰ dupl'r loq. vʒ. ꝙ tal' redēptio ꝯueniat xp̄o vt p̄ncipali agēti aut vt p̄ncipali executori. Si vt p̄ncipali agenti: ſic redēptio ꝯuenit toti trinitati. qm̄ tota ſimul trinitas p̄ncipale agēs auctorq̄ʒ fuit redēptionis: qꝛ īdiuiſa ſūt opa trinitatis. Si āt vt p̄ncipali executori: ſic reſpicit humanitatē q̄ aſſumpta eſt a ſolo verbo. ⁊ ſic cōpetit ſoli filio. Sicͭ dicimꝰ ꝙ paſſio attribuit̄ ſoli xp̄o: ſʒ opatio virtutis toti trinitati. qr̄ ⁊c̄. Et iſta ſufficiant pro iſta veri. ℂ Quātum ad ſcđam veritatē dico ꝙ eſt diuerſa doctoꝝ opinio. btūs tho. pte. 3. q. i. ar. 3. dic ꝙ p̄cipua cā icarnatiōis fuit redēptio hūani generis. Et ꝑ ꝯns cōcludit ꝙ ſi hō nō peccaſſʒ filiꝰ dei incarnatꝰ nō fuiſſet. Et ꝓbat pl'ibꝰ ſcōꝝ auctoritatibꝰ Nā p̄mo Ambroſiꝰ de icarnatione vbi ſic ait. Que nāq̄ʒ erat cā icarnatiōis niſi vt nām q̄ peccauerat redimeret? Et glo. ſup. i. epl'a Pauli ad Thimo. i. vbi Paulꝰ ait. xp̄s Jeſus venit i hūc mūdū pctōres ſaluos facē. dic glo. Nulla cā veniēdi fuit xp̄o dō nr̄o: niſi pctōres ſaluos facē. tolle vulnera ⁊ nulla ē cā medicie. Et ſunt verba Aug. ſup Jo. Jtem Aug. de verbis dn̄i ſic ait. Si hō nō peccaſſet deꝰ nō veniſſet. Et leo papa i ſmōe. Si hō ad imaginē ⁊ ſiſitudinē dei factꝰ i ſuo honore māſiſſet creator creatura factꝰ non fuiſſʒ. Et apl's ad gal'. 4. Cū venit plenitudo tp̄is ⁊c̄. Jtē ⁊ idē Aug. magnꝰ iqt venit medicꝰ: qꝛ magnꝰ iacebat egrotꝰ. Multe alie ſūt auctitates ad hoc: ſʒ iſte ſufficiāt. Scotiſte vero dicūt ꝙ p̄cipua icarnatiōis rō ⁊ cā fuit hūane nature pfectio. Nā cū hō ex duplici ſba cōponat̄ itellectuali. s. ⁊ ſēſuali: ⁊ ſʒ vtrāq̄ʒ btificabil' exiſtat: ⁊ nō poſſit btificari i dīnaʒ vidēdo eēntiā ſm ptē ſēſibilē ꝓpter iꝓportionē vital' immutatiōis ad obiectū congruum fuit aliqd inueniri i quo ps ſēſitiua geſcēt vltimate. hec āt ē ipa filij dei vnigeniti aſſūpta hūanitas. Quare vt dr̄ pfecta opa eēnt. etiā ſi i innocentie ſtatu p̄mi homies pſtitiſſet adhuc verbū humanaſſet. Qđ ⁊ ſentire Aureliꝰ Aug. vr̄ i libro de ſpū ⁊ aīa. ꝓpterea iqt deꝰ fcūs hō vt totū hoīem btificaret i ſe vt intꝰ ⁊ ex̄ paſcua inueniret. Ex̄ i carne ſaluatoris. Intꝰ i deitate creatoris. Et ꝯfirmat̄ ex dcō eiuſdē. i3. de trinitate. vbi ſic ad l'raʒ dic. Quid eni tā neceſſariū fuit ad erigendū ſpē nr̄amm mentesq̄ʒ mortaliū ꝯditione ipſiꝰ mortalitatꝭ abiectas ab imortali deſpatiōe liberādas q̄ʒ vt dmōſtraret̄ nob q̄ʒti nos p̄ēderet deꝰ q̄ʒtūq̄ʒ diligeret: hec ibi. Si igr̄ ex his verb deꝰ aſſūpſit homieʒ vt nos ad ſui amorē eliceret: claꝝ ē ꝙ ſi hoīem i ſtatu inocentie aſſūpſiſſet magis nos ad ſuā dilectionē traxiſſet Et ſic hēs aīa mea duas famoſas opiones. Ego aūt mediāte gr̄a ſpūs ſci ⁊ dictis alioꝝ doctoꝝ ꝓ cōcordātia iſtaꝝ opionū pono hāc diſtīctionē ꝙ de incarnatiōe dupl'r loq ꝯtingit. aut q̄ʒtū ad ſubſtāti

ent q̄tū ad effcm̄ passibilitatis. Si scđo mō: tūc pci-pua rō icarnatōis fuit redemptio humani gn̄is: ⁊ sic itelligūt p̄m. Si p̄mo mō: tūc p̄cipua rō fuit pfectio vniuersi. ⁊ sic itelligūt scđi. Quatuor. n. sūt modi deducēdi hoiez in eē. s. de viro ⁊ muliere. vt nūc. Si-ne viro ⁊ muliere: vt adā. de viro sine muliere: vt eua. Restat q̄rtus modus vt pfcā sint opa dei. s. de muliere sine viro: qđ fcm̄ fuit i hac bn̄dicta icarna-tione. Hāc difficultatē sentit dn̄s Bona. i. 3. di. 1. q̄-re ⁊c̄. ¶ Quātū ad tuā ve. dico fm̄ Bona. vt s. q̄ q̄druplici rōne tm̄ distulit icarnari. vz. vt diuinā iu sticiā demōstraret: vt humanā ipotētiā idicaret: vt eēnā dispositionē approbaret: ⁊ vt humanū amorē accenderet. O dulcissime d̄s cur tot ānoꝝ curricula ptrāsisti: q̄d tm̄ aures tuas dulcissim᷒ a vocib᷒ scōꝝ patrū declinasti anq̄z hac nr̄a tunica mortali vestiri velles: Ecce oēs clamāt vt disrūperes celos ⁊ de-scēderes vsq̄z ad una tre. Mitte quē missurus es. Cur obaudis: Feci inqt d̄s aīa mea vt iusticiā meā demōstrarē. Nā si mox aut paruo i tpe humanassē leue pctm̄ p̄moꝝ parētū credidisses ⁊ rigorē diuine iusticie nō itellexisses. s3 dū tāta tpa ptrāsita cernis arguere potes p̄moꝝ parētū pcti grauitatē ⁊ diui-ne iusticie rigorē: q̄ nī iultū abire pmittit. ps. Iust᷒ dn̄s ⁊ iusticiā dilexit: eqtatē vidit vult᷒ ei᷒. ¶ Se-cūdo aīa tm̄ distuli vt tuā ipotētiā ⁊ carnis tue quā iformas ondērē. satis. n. cōuicere poteras cū tot scōꝝ pr̄es ad iferna d̄scēdere cernebas: nullā i te aut car-ne tua potētiā eē ad diuinā iusticiā psoluēdā. Et ve-re d̄ic poteras qđ scribit. 2. Parali. 2. c. Cū igno-ram᷒ qđ agere debeam᷒: hoc solū residui hēm᷒: vt oculos nr̄os figamus ad te. Nec tn̄ putes talē mo-rā scīs prib᷒ fuisse molestā: cū diuine eēnt voluntat cōcordes. ps. Justicie dn̄i recte letificātes corda. s. i scōꝝ patrū. ¶ Tertio tm̄ distuli vt eēnā dispositio-nē approbarē. oīa. n. suū tps hn̄t. cū aūt venit pleni-tudo tpis misi filiū meū. Ecce diuina dispō. Mū-dus. n. i sexto mēse. s. martij fm̄ cōem opinionem: ⁊ die sexto fuit cōsumatus. ergo cōgruū fuit vt i sexto mense: ⁊ sexto die: ⁊ sexta etate repararet. Prima etas est ab Adā vsq̄z ad Noe. scđa a Noe vsq̄z ad Abrahā. Tertia ab Abrahaz vsq̄z ad Moysē. 4. a Moyse. vsq̄z ad Dauid. 5. a Dauid. vsq̄z ad Xp̄m 6. a Xp̄o vsq̄z ad finē mūdi. S3 de hoc al's dixim᷒. ¶ Quarto tātū distuli icārnari: vt te i amorē meū ac-cēderē. Nā si ver est q̄ vilcarius q̄z qđ p̄cibus cōpa-rat: pscō vt tātū ac tale bn̄ficiū icarnatōis gratum hēt: cōgruū fuit vt multis p̄cibus cōpararet. q̄r ⁊c̄. Et hec sufficiāt p presenti cōclusione.

¶ De adoratione. Conclusio. III.

Ecipe etiā cōclōnē. vz. Sic̄ nulla caro pfe-cti᷒ opata ē: ita ⁊ nūq̄z aliq̄ carior deo ē vl̄ fuit vel erit ⁊ magis honorāda. Ubi tres ingramus ve. vz. ¶ Prima ve. ē ista. O eēne d̄s possq̄z carnez xp̄i tā carissimā tibi fecisti vt eā tibi vniēdo hō apparuisti: q̄s grāz actōes ⁊ ho-norē tibi p tāto bn̄ficio facere debemus. ¶ Scđa ve. ē. O eēne d̄s debem᷒ ne carnē tuā siue huma-nitatē cadē adoratōe adorare sic̄ tuā scāz diuinita-tē. ¶ Tertia ve. est ne pctm̄ eēne d̄s imagines ado-rare q̄ in eccl'ia filij tui quotidie depigunt. Dic igr̄ mihi p̄mū pr̄ scē quō te adorabim᷒ ⁊ quē honorē ti-bi faciem᷒ p tāto offō: Nā abel te adorauit mune-rib᷒. Enoch fili᷒ seth tuū nomē p̄m᷒ vocauit. Noe. Abraham. Moyses sacrificijs ⁊ decimis: ⁊ alij scī pr̄es filr̄ te honorarūt ⁊c̄. Rn̄deo ad istā tuam p̄mā ve. aīa cara loco dei. Et dico q̄ bt̄s Tho. scđa scđe. q. 84. pp illud v̄bū Jo. 10. venit hora qn̄ veri ado-ratores ⁊c̄. mouet hāc difficultatē. vtꝝ adoratio cōsi-stat i actib᷒ iteriorib᷒ uel exteriorib᷒. xp̄us. n. ibidē. s. Jo. 10. dicit q̄ ueri adoratores adorabunt i sp̄ū ⁊ v̄itate. ergo nō actib᷒ exteriorib᷒: s3 tm̄ i sp̄ū adorā-dus est d̄s. Et Paulus. i. Cor. 14. ait. Orabo sp̄ū: orabo ⁊ mēte. Itē arguit sic. Act᷒ exteriores ptinēt ad cognitionē ⁊ motū sensibilē: s3 d̄s attigi nō pōt p actū sensibilē. ergo nō dz honorari p act᷒ sēsibiles. Et rn̄det idē doctor q̄ sic̄ hō ex duplici suba cōpo-nit māli. s. ⁊ itellcūali sic ⁊ mālr̄ ⁊ sp̄ūalr̄ deū hono-ret. mālr̄ cū exterioribus actib᷒. sp̄ūalr̄ sp̄ū ⁊ mēte. s3 hoc ordine vt qđ exteri᷒ facimus ad mētē ⁊ sp̄m̄ referam᷒. Nā p signa q̄ corporalr̄ exhibem᷒ aīus ar-dēti᷒ i deū subleuat. Cōnālis. n. nobis modus est: vt p sēsibilia ad itelligibilia pcedam᷒. i. Phisi. In-nata ē. n. nob via ad cētiora nob ⁊ icertiora. nāe pce-dere. Et p̄mo posterioꝝ. Oīs doctrīa ⁊ oīs disciplīa fit ex p̄exn̄ti cognitōe. s. sēsitiua exponunt doctores phisici. ⁊ 3. de aīa nece ē itelligētē fātasmata specu-lari. ⁊ i libro de sēsu. Nihil ē i itellcū qn̄ p̄us fuerit i sēsu. g° p sēsibilia ⁊ p act᷒ exteriores manuducimur in sp̄ūalē dulcedinē dei: ⁊ cognitōez: ⁊ sp̄ūalē hono-rē: ⁊ ad orōnē. Et iō q̄tū ad orōnē ⁊ honorē sp̄ūalē nō reqrit ali᷒ loc᷒ nisi mēs ⁊ sp̄ūs. S3 q̄tū ad orōnē ⁊ honorē corpalē reqrit loc᷒ corpalis scūs. ps. ado-rabo ad tēplū scm̄ tuū. loc᷒. n. scūs vt eccl'ia sic̄ ⁊ ceti-tnot᷒ sp̄ūales corpis excitāt sp̄m̄ i cōtēplatōe creato-ris: sic̄ ondimus feria. 5. cinerꝝ. Nō tn̄ q̄ honor ⁊ dei cult᷒: vt dic̄. dn̄s Bona. i. 3. di. 9. pōt cōsiderari tripl'r ¶ Uno mō vt qdā act᷒ i deū direct᷒ sub rōe vltimi finis. Et sic tal' honor ē cōis v̄tutib᷒ oīb᷒ qm̄ oī ac-tu v̄tutꝭ honoram᷒ deū. ¶ Scđo mō vt act᷒ i deū direct᷒. nō solū i rōe vltimi finis s3 i rōne subiecti. ⁊ sic talis honor cōis ē tm̄ trib᷒ v̄tutib᷒ theologicis. s. fidei spei: ⁊ caritati. qm̄ fide ⁊ spe ⁊ caritate deū dili-gim᷒ ⁊ honoram᷒. t̄tio vt ē qdā act᷒ i deū direct᷒ nō solū i rōe finis ⁊ obiecti: s3 i rōe honorꝭ. ⁊ sic tal' act᷒ ē sp̄ūalis adoratōis latrie: q̄ nil aliud ē nisi cult᷒ soli deo debit᷒. Un̄ l3 ī oī actu v̄tuoso relato i deū ho-noret d̄s: tn̄ latria v̄dicat sibi sp̄ālē p̄rogatiuā vt sit cult᷒ ⁊ honor soli deo debit᷒. vt ait Aug. s3 vt cla-ri᷒ aīa mea eēno p̄ri honorē q̄lē debeas ipēdere pp tm̄ ac tale bn̄ficiū icarnatōis filij ei᷒ itelligas dilig-ter aī aduerte q̄ oīs honor q̄ deo attribui pōt: aut p-tinet ad diuinā potēnā: aut ad diuinā sapiāz: aut ad diuinā clemētiā. Et iō hic tria pūcta videam᷒ p̄mo q̄lē honorē facere debem᷒ deo pp ei᷒ ifinitā potētiā scđo q̄lē honorē pp ei᷒ ifinitā sapiāz. t̄tio q̄le honorē pp ei᷒ ifinitā clemētiā. ¶ Quātū ad p̄mum dico q̄ tripl'r honorādus ē. adoratōe. s. exoratōe ⁊ venera-tione. Adoratōe q̄drupl'r. s. inclinatōe mētꝭ. iclina-tione capitꝭ. genuflexione corpis. ⁊ totali pstratōe.

ꝑmo adorādus ē mētꝭ īclinatōe ī signū ꝯhumilitatis exēplo pharisei. Luc.18.q oculos suos nō audebat ad celū leuare. sʒ pcutiebat pectꝰ suū dicens. ꝓpiciꝰ esto mihi petori. Jn Greg.li.mor. Jlle igr verā orōnē deo exhibʒ q semetipʒ ꝙ puluis sit humilr videt q sibi nihil v̄tutꝭ tribuit: q bona q̄ agit eē de mīa dei ꝯgnoscit. hec ille. scdo adorat̄ īclinatōe capitꝭ qn̄ .s. audit̄ nomē dn̄i nr̄i iesu xp̄i. sic hr̄ de immunitate ecclesiaꝝ.li.6.c. decet. de quo dn̄ica seq̄nti dicet̄ ad plenū. Sic qn̄ dr̄ glīa pr̄i. vl' audit̄ cātari. t̄no genuflexione corpis. s. qn̄ eleuat̄ corpꝰ xp̄i. genuflectē.n. dbemꝰ ābo genua. ad Phi.2. Jn noīe iesu oē genu flectat̄ ꝛc. ad dn̄iaʒ pape. īpatorꝭ ꝛ alioꝝ magnatoꝝ de ꝯse. di.1.c. qn̄ āt stamꝰ. ¶ 4° ī totali cōpis ꝓstratōe. ps̄. adoremꝰ ꝛ ꝓcedamꝰ an̄ cū quō sci magi xp̄ʒ honorarūt īc̄gtū deū. Mat.2.c. ꝛ ꝓcedētes adorauerūt eū. Silr ꝛ xp̄s inc̄gtū bō honorauit prēʒ. Mat.26. ꝓgressus pusillū: ꝓcidit ī faciē suā orās ꝛ dicens. pr̄ mi si poss̄e ē trāseat a me calix iste. Silr ꝛ Petrꝰ xp̄ʒ īc̄gtū deū honorauit Luc.5. Qð cū vidēt Petrꝰ. s. multitudinē pisciū ꝓcidit ad genua iesu dicēs. exi a me dn̄e q̄r hō petōr sū. Et de illo q hēbat demoniū Mat.8. scribit̄. Currit ille hō q hēbat demoniū. ꝛ īfra. Js vt vidit iesū ꝓcidit an̄ illū. Luc.5.c. dr̄ d̄ leproso. Ecce vir plenꝰ lep̄ vidēs iesū: ꝛ ꝓcidēs ī faciē suā rogabat eū dicēs. dn̄e si vis potes me mūdare. q̄re ꝛc. ¶ 2° honorat̄ ds̄ q̄ztū ad suā potētiā exoratōe. Triplr āūt dinā potētiā exoranꝰ. s. p orōnē: dep̄catōʒ: ꝛ sacrificatōeʒ. p orōnē Mat.9. pr̄ nr̄ ꝛc. Jn q̄ nec̄ia tā cōpis q̄z aīe postulamꝰ. ps̄. v̄ba mea aurībꝰ pcipe dn̄e: ītellige clamorē meū. Intēde voci orōis mee rex meꝰ ꝛ ds̄ meꝰ. Jn̄ Ber. qn̄ igr fidelr ꝛ humilr ꝛ feruēs fuerit orō: celū sine dubio penetrdit. vn̄ certū ē ꝙ vacua redire nō possit. hec ille. ¶ 2° p dep̄catōeʒ q̄ fit ꝓ malr amouēdis: sic Thobias fec̄ ꝓ plaga cecitatꝭ amouēda. ꝛ Sara ꝓ opprobrio viroꝝ occisoꝝ. Tho.3. Et seq̄t̄ ꝙ ī illo tp̄e exaudite sr̄ p̄ces āboꝝ ī ꝯspcū glīe sūmi dei. ps̄. dep̄catꝰ sū faciē tuā ī toto cōde meo: misere mei ꝛ exaudi me. ¶ 3° p sacrificatōeʒ. Sacrificiū.n. dr̄ q̄si sacrū faciēs. int̄ āt oīa sacrificia scā sacrificiū corpis xp̄i est maximū de ꝯse. di.2.c. nihil in sacrificijs maius eē pōt. vt plene ondet̄ dn̄ica seq̄nti. ¶ 3° honorat̄ ds̄ q̄ztū ad potētiā veneratōe. veneratio āt sūme potētie dei ondit̄ ī sacrꝭ tēpl'. Ad venerādū āt deū ī sacrꝭ locꝭ tria pmaxime req̄runt̄. s. ꝑmo vt tēpl' ipiꝰ maximꝰ exhibeat̄ honō. q̄r tota ibi ē trinitas: tota celestꝭ curia ꝛc. ps̄. dn̄s ī loco scō suo. Jn cuiꝰ figura Jacob dū a sōno vigilassʒ ait. t̄ribil' ē locꝰ iste. v̄e nō ē hic aliud nisi domꝰ dei ꝛ pōta celi. Gen.28. ¶ 2° req̄rit̄ mūdicia ministroꝝ. q̄r scā a scis t̄ctari debēt. Audi Aug. plus igr placet deo latrꝰ canū: mugitꝰ boū: gronitus q̄z porcoꝝ q̄z cātꝰ clericoꝝ luxuriātiū. Jsaia.1. Lauamini: mūdi estote ꝛc. ¶ 3° req̄rit̄ vasoꝝ nec̄ioꝝ decētia vt ī appatu vasoꝝ. luīariū: vestimētoꝝ: ꝛ hꝰ. q̄ oīa māifestāt ꝛ ondūt glīā ꝛ magnificiētiā dī. q̄r ꝛc. ¶ Accipe nc̄ honorē quē deo facē debemꝰ ꝓp eiꝰ īfinitā sapiāʒ. ¶ Triplex.n. ē tal' honō. s. timor: pudor ꝛ dolor. ¶ pꝰ ē timor dei. ps̄. Jnitiū sapie ē timor dn̄i: ītellcs bonꝰ oībꝰ faciētibꝰ eū. Ex hoc duo bōa oriūt̄. s. stupō dīni iudicij ꝛ tremō et̄ni supplicij. de p° . oīa iudicia eiꝰ ī ꝯspcū meo. Et dic̄ oīa. q̄r ꝯsiderare aīaʒ spūalē oʒ: iudiciū āgeloꝝ: humane ꝯgnatiōis: sodome ꝛ gomorre ꝛ fil'ia. Jn̄ Petrꝰ apls. Si ds̄ āgel' nō pep̄cit ꝛc. Ecc̄.17. Cognosce iusticias ꝛ iudicia dei vt stupeas. s. peccare ꝯ̄ dinā sapiam. de 2° . ps̄. timor ꝛ tremō venerūt ī sup me ꝛc. Mat.25. Jte maledci ꝛc. ¶ 2ꝰ honor q dbet̄ dine sapie dr̄ pudor q° . s. ꝯmissa petā: ꝛ ꝯmissa bōa pōderamꝰ ꝛ pēsamꝰ. ps̄. cogitaui dies āntiquos ꝛ ānos et̄nos ī mēte hūi. Ex q° duo alia bōa oriunt̄. s. v̄ecūdia ꝯmisse clp̄e: ꝛ erubescētia satisfcōis future. de ꝑmo exm̄ de magdalēa q̄ stās retro ꝛc. Lu.7. de 2° ps̄. mlta flagella petorꝭ sperātes āt ī dn̄o mīa circūdabit. ¶ 3ꝰ dine sapie honor dr̄ dolor. s. q° ꝯmissa deꝯgat. ps̄: Dolor meꝰ ꝛ gemitꝰ meꝰ ī ꝯspcū tuo sp̄. Ex q° duo bōa oriūt̄. s. ꝯfessio ꝛ satisfactio. d̄ p° . ps̄. dixi aduersū me ꝯfitebō iniusticiā meā dn̄o ꝛ tu remisisti īpietatē pctī mei. de 2° ps̄. Laboraui ī gemitu meo: lauabo p singl'as noctes lectū meū: lachrymis meis stratū meū rigabo: ꝛ hec de honore q attribuit̄ deo rōe sue īfinite sapiē. Accipe mō honorē q attribuit̄ deo rōe sue īfinite bōitatꝭ ꝛ clemētie. Et hic silr ē triplex. s. gratitudo deuotōis: ꝓmptitudo dilectōis: ꝛ rectitudo ītētōis. ¶ p° ē gratitudo deuotōis. s. circa dīn̄ bn̄ficia q nob īgratꝭ ꝛ īdignis sua dona n̄ cessat quottidie multiplr illargiri. ps̄. q dat oībꝰ affluent̄. Et huic honori.4. correspōdēt opatiōes: q̄s spūi scō grāꝝ dinaꝝ largitori psoluē debemꝰ. s. grāꝝ actio. s. recognoscēdo bn̄ficia. ps̄. Cātabo dn̄o q bōa tribuit mihi. Et dic̄ bōa ī p̄sali q̄r ds̄ īpe dat bona tp̄alia: corporalia: ꝛ spūalia. Ja.1. oē datū optimū ꝛ oē donum pfcm̄ de sursū ē descēdēs a p̄re lumīnū. ¶ 2° cōdis ꝛ oris bn̄dictio. ps̄. Bn̄dicā dn̄ʒ ī oī tp̄e: sp̄ lans eiꝰ ī ore meo. ꝛ Apoc.7. dr̄ de bt̄is. Bn̄dictio: ꝛ sapia. ꝛ grāꝝ actio: honō: v̄tꝰ ꝛ fortitudo deo nr̄o ī scl'a scl'oꝝ amē. ¶ 3° cōdis ꝛ oris magnificatio. ps̄. magnificate dn̄ʒ mecū: ꝛ glīosa v̄go ait. magnificat aīa mea dn̄ʒ. ¶ 4° bn̄ficioꝝ diuulgatio. exm̄ ceci nati. 1. Thi. 1. regi scl'oꝝ imōtali inuisibili ꝛc. Et hic ē ꝑmꝰ honō. ¶ 2ꝰ honor dr̄ ꝓmptitudo dilectiōis. s. circa benignā gratitudinē suā q̄ nob petā īdulget. Et huiꝰ dilectōis q̄tuor sr̄ signa. s. corpis flagellatio. ad Gal. 5. Qui xp̄i sr̄ carnē suā crucifixerūt cū vitijs ꝛ ꝯcupiscētijs. ps̄. Disciplina tua correxit me ī finē: ꝛ disciplina tua ipsa me docebit. scdo el'ynaꝝ largitio. ps̄. manꝰ suas apuit īopi ꝛ palmas suas extēdit ad paupes. ¶ 3° scōꝝ locoꝝ ꝛ īdulgētiaꝝ visitatio: vt ire Romā ꝛc. ¶ 4° desideriū moriēdi ꝓ xp̄o: exēplo Pauli dicētis. Jnfelix ego q̄s me liberabit de corpore mortꝭ huiꝰ: Cupio dissolui ꝛ eē cū xp̄o. ¶ 3ꝰ honor dr̄ rectitudo ītētiōis Mat.6. Si oculus tuꝰ .i. ītētio tua simplex fuerit totum corpus lucidū erit. Et huic recte ꝛ simplici intētioni correspōdent q̄tuor operatōes. s. patiētie dei ꝯsideratio qua. s. tāto tēpore nos ad pn̄iam expectat ꝛ īuitat cū brachijs expāsis in cruce. Jnde aīa īamorata q̄rit qd sunt plage iste in medio manuū tuaꝝ: Zacha.13. Et dicet. s. xp̄us his plagatus sum in domo eoꝝ q diligebāt me. Plagatus enim est dulcissimus Jesus in

nibus ⁊ pedibꝰ. ps. Foderūt manꝰ meas ⁊ pedes meos. plagatꝰ ī dorso. ps. sup dorsuz meū fabricauerūt peccōres. Plagatꝰ ē ī latē. Job. zz. vulnerauerūt me lācea: ꝯciderūt me vulnē sup vulnꝰ. Et breuit in toto corpore. Jsa. 53. A planta pedis vsqȝ ad vticē nō ē iuenta ī eo sanitas. Et tāti dolores extiterūt vt xp̄us ī cruce clamet. Trenoꝝ. 3. O vos oēs q trāsitis ꝑ viā attēdite ⁊ videte si ē dolor similis sicut dolor meus ⁊c. ¶ Scd̄a operatio dr̄ ī bonis exercitatio. qm̄ ī bn̄ agēdo sp̄ piculū ē ī mora. Grego. in pastorali. c. 41. Sepe cū opportune q̄ agē possumꝰ ⁊ nolumꝰ: paulo post cū volumꝰ nō valemꝰ. z. ad Cor. 6. hortamur vos ne ī vacuū grām dei rcipiatis ⁊c. ⁊ ad Gal. 6. dū tp̄s hēmus operemur bonū ¶ Tertia opatio ē piculoꝝ declinatio. 1. Jo. 5. totꝰ mundus in maligno positus est. ¶ Quarta dicit ētnoꝝ affectio. ps. quēadmodū desiderat ceruꝰ ad fōtes aq̄ꝝ ita d̄siderat aīa mea ad te d̄s. q̄re ⁊c. Et ista aīa tibi sufficiāt ꝓ p̄mū vitate. ¶ Quātū ad secūdā ve. dico s̄z dn̄m Bona. ⁊ Scotellū. l. 3. di. 9. ꝙ duplex ē adoratio q̄tū ad ꝓpositū spectat. q̄dā est adoratio ꝑ se: q̄dā ꝑ accn̄s. Adoratio ꝑ accn̄s fit quīqȝ modis. ¶ Uno mō rōe significatōis: ⁊ sic adorāt sacra: q̄ s̄t signa sacre rei ⁊ vba sc̄i euāgelij. q̄ s̄t signa scitans. ¶ Scd̄o rōe imitatōis vl̄ rep̄ntatōis. ⁊ sic adorāt imagines scōꝝ ⁊ p̄serti v̄gis glōse. s̄z de hoc ī seq̄nti vitate. ¶ 3° rōe ꝯtinētie. ⁊ sic adorant sp̄es ī sacro altari adoratōe hyꝑdulie. Sil̄r ⁊ virgo maria: q̄ continuit deuz verū in vtō suo. Sil̄r crux xp̄i ī q̄ xp̄s pepēdit. alie āt cruces q̄ s̄t fc̄e ī memoriā crucifixi nō s̄t adorāde. ¶ Quarto rōne nālis determinatōis vel cōplexiōis. ⁊ sic adorāt mēbra scōꝝ ⁊ cadauera eoꝝ. ¶ 5° rōe ꝯtractōis. ⁊ sic sup oēs adorāt v̄go q̄ sepiꝰ ꝯtractauit cōpꝰ xp̄i. Itē ⁊ sc̄i sacerdotes q eoꝝ māibꝰ glōsū xp̄i corpꝰ ꝯtrectauerūt. Adoratio ꝑ se duplex ē q̄dā ꝑ se ⁊ ꝓpi se: q̄dā ꝑ se ⁊ nō ꝑp se. Adoratio q̄ ē ꝑ se ⁊ ꝑp se dr̄ latria. ⁊ ista soli deo cōpetit ⁊ trinitati. q̄ solꝰ deꝰ ē vltimꝰ finis ꝑ se ⁊ ꝑp se adorādꝰ. Adoratio āt ꝑ se ⁊ nō ꝓpt se est qn̄ ꝓpt aliqd ei ꝯiunctū aliqd adorat vt xp̄i hūanitas vnita verbo. Que nā potest triplr̄ ↄcipi. Uno mō inq̄ntū sustentificat̄ supposito diuino. scd̄o mō inq̄ntum vnita diuitati. t̄rio inq̄tuz vnita ꝑ dona gratuita. Si p̄mo mō: sic adorat̄ latria. Si scd̄o mō: hyꝑdulia. Si t̄rio dulia. q̄ ēt adoratōe adorat̄ q̄lz scūs ⁊ q̄libz pura alia creatura. Ista distictio scotelli ē. Aliter declarat dn̄s Bona. p̄dictā difficultatē: dicēs ꝙ caro xp̄i ⁊ humanitas pōt dici totꝰ ille hō. iux̄ illud Jo. 1. vbū caro fcm̄ ē: ⁊ hoc mō caro xp̄i ⁊ humanitas adorat̄ adoratōe latrie rōne persone: q̄ ē vna psona ⁊ nō plures psone. ¶ Scd̄o mō pōt ꝯsiderari vt nominat ipsā partē humanitatis ꝑ se: nō vt vnitā: ⁊ sic debet̄ ei dulia. ¶ Tertio ꝓut noiat ipsā nām creatā vt diuinitati vnitā: ⁊ tunc debet̄ dulia dignior: q̄ hyꝑdulia dr̄ s̄m quosdā. Alij tn̄ dn̄t ꝙ sic ꝯsiderata vt vnita diuitati in rōe persone: ꝙ latria adorari dz q̄ latria nō d̄bet̄ pti rōe ptis: s̄z rōe totiꝰ. totꝰ āt xp̄s est persona xp̄i. Sed forte qs iterrogabit quid ē latria: dulia: ⁊ hyperdulia. Licz hic m̄ta dicēda eēnt: breuit̄ tn̄ dico s̄z Bona. vt. s. ꝙ latria in q̄tum v̄tus ē hītus inclinās hoīem ad exhibēdū deo obsequz debitū ī rōe vl̄is dn̄ij. dulia ē hītꝰ īclinās ad exhibēdū obsequm hoībꝰ ad honorē debitū. hyꝑdulia ē obsequm q̄d debet̄ alijs psonis excellētiorībꝰ: vt xp̄o hoī ⁊ v̄gini. Ita ꝙ latria soli deo: dulia pure creature: hyperdulia excellēti creature debet̄. Et scias ꝙ per obsequm itelligo seruitutē vt exp̄oīt Aug. li. d̄ trini. Et hꝰ sufficiāt ꝓ p̄nti ve. ¶ Quātū ad t̄nā ve. dico ꝙ p̄ma facie vr̄ ꝙ nulla imago vel sculptile adorari debeat. Et p° q̄ vr̄ ꝯ doctrinā ⁊ p̄ceptū dei. dic̄. n. deꝰ. Exo. zo. Nō facies tibi sculptile neqȝ oēm silitudinē. s. dei: q q̄dez ifigurabil̄ ē. Si g° aliq̄ dei imago fieri nō dz g° nec adorari. Et ꝯfirmat̄ ꝑ damascenū. c. de imaginibꝰ li. 4. vbi dic̄ sic. Insipiētie igr̄ sūme ⁊ ipietatis ē figurare qd diuū. i. qd diuū ē. Itē arguit̄ z° sic. Nobilior ē creatura viuēs ⁊ dignior oī creatura n̄ viuēte. q̄ magis silis ⁊ ꝓpīgor ē sūme vite q̄ ē ipe deꝰ. s̄z oīs imago vl̄ picta vl̄ sculpta ē qd nō viuit̄. g° ignobilior ⁊ idignior. Et ꝑ ꝯn̄s si muscā asinū: ⁊ canē: nō adoramꝰ. nec ꝑ ꝯn̄s imagies adorare debemꝰ. Itē aīa rōal̄ ē imago dei: ⁊ tn̄ nō adorat̄. g° a fortiōi nec imago hoīs. Re°. aīa mea his tuis difficltatibꝰ: qm̄ fides nr̄a nihil idignū aut scm̄ tāqȝ dignū ⁊ bn̄ scm̄ putat. Damascenꝰ. n. vbi. s. Et dn̄s Bona. l. 3. di. 9. ponūt hāc ꝯclōnē ꝙ cuilz imagi tal̄ ē exhibēdus honor q̄lis d̄bet̄ rei cꝰ ē imago. vn̄ imagi xp̄i latria reddat̄: imagi v̄gis hyꝑdulia: ⁊ imagini alioꝝ scōꝝ dulia. Audi Dama. vbi. s. Qm̄ q aduersū nos ꝯq̄rūt adorātes ⁊ orātes saluatoris nr̄i ⁊ regie nr̄e ⁊ dei genitricis imaginē āplī ⁊ āt ⁊ reliquoꝝ scōꝝ ⁊ mīstroꝝ xp̄i audiāt ꝙ a p̄ncipio deꝰ hoīez s̄m ꝓpriā imaginē fec̄. Cuiꝰ igr̄ grā nos adiuicē adoramꝰ nisi ꝙ s̄z imaginē dei fc̄i sumꝰ. vt. n. ait deiforꝰ ⁊ magnꝰ ī diuis basilius. imagis honor ad ꝓtotipū ꝑueīt. i. exēplar. Prototipū āt ē q̄d imaginat̄. ex q° q̄d deriuat̄ fit. hꝰ ille. Ad quoꝝ decliatōez nōndū ꝙ imagies scōꝝ triplici rōe īuēte s̄t. s. ꝑp simpliciū ruditatē. ꝑp deuotōis tepiditatē. ⁊ ꝓpt mēorie labilitatē. ¶ P° ꝑp simpliciū ruditatē. vt. s. simplices q l̄ras nesciūt ī picturis ⁊ sculpturis tāqȝ ī scripturis fidei nr̄e mistēria legē possint. Hāc rōne tāgit Dama. vt. s. dicēs sic. q̄ d̄s ꝓpt viscera mīe fc̄ s̄z vitatē scūs ē hō ꝓpt nr̄az salutē: nō vt Abrahe visus ē ī sp̄ē hoīs: nō vt ꝓphis: s̄z s̄m subam verꝰ fcūs ē hō: ⁊ ꝯuersatꝰ ē in terra: ⁊ cum hoībꝰ cōuersatꝰ miracl̄a fec̄: crucifixꝰ ē: passus ē: resurrexit: assūptꝰ ē: ⁊ oīa s̄m vitatē fc̄a s̄t ⁊ visa s̄t ab hoībus. Scripta s̄t q̄dem ad memoriā ⁊ doctrinā nr̄am tūc nō p̄ntiū: vt nō vidētes audiētes ⁊ credētes potiamur btitudīe dn̄i. Quia v̄o nō oēs nosciūt l̄rās neqȝ lectioni vacāt. p̄res excogitauerūt velut quosdā triūphos ī imaginibꝰ hoc scribere. hec ille. Hec ēt rō tāgit̄ ī decretis. de cōse. di. 3. c. perlatū. vbi dr̄ sic circa mediū capl̄i. aliud ē. n. picturā adorare: aliud per picture historiā q̄d sit adorādū adiscē. Nā q̄d legētibus scriptura hoc idiotis p̄stat pictura cernētibꝰ. q̄ ī ipa ignorātes vidēt q̄d seq̄ debeāt. In ipa legūt q̄ l̄ras nesciūt. vn̄ ⁊ p̄cipue lcgē nesciētibꝰ ꝓ lectiōe pictura est. hec ibi. Et s̄t v̄ba Greg. ¶ Scd̄o īuēte s̄t imagies ꝑp deuotōis tepiditatē.

Excitãt.n.ad deuotõez .mẽtes xpi fideles õsiderãtes ex talibus picturis q̃ z q̃ta deus ꝓpt nos fecit zc. ¶ 3° inuẽte sũt ꝓpt memorie labilitatẽ. his.n.recordamur ꝓteritorũ:sic rome fiebant archi triũphales in memoriã alic⁹ magni viri. Hec rõ tãgit i decretis de õse.di.3.c.venerabiles vbi dr̃ sic. Venerabiles imagines xpiani nõ deos appellãt neq̃ seruiũt eis vt dijs:neq̃ spez salutis ponunt in eis neq̃ ab eis spectãt futur iudiciũ. Sed ad memoriã z recordationẽ ꝓmitiuor venerãt eas z adorãt. hec ibi. His sic declarãtis ad obiecta rũdeam⁹. Et ꝓmo ad ꝓmã rõnẽ ꝙ iõ añ icarnationẽ dei imagines fieri ꝓhibitũ ẽ.q̃ tũc de⁹ ꝑm ꝓpriã nãm ifigurabilis erat sz postea qñ carnẽ assũpsit figurabilis extitit ꝑz ipsã nãm assũptã. Et ꝑz nãz diuinã itelligit dcm̃ Damasce.ꝙ isipientie sũme z ipietatis est figurare quod diuinũ ẽ. Hinc i veti testõ nõ erat assũpt⁹ imagis vsus. ¶ Ad scdãm rõnẽ dico ꝙ creatura viuẽs nobilior z dignior ẽ nõ viua nobilitate reali:sz imagines z picture significatõe.q̃ res pui valoris q̃nq̃ rẽ opñiã repñtãt. vñ damas. vbi.s. Quapropt nõ sz mẽtẽ hñtes dñi passionẽ.i.nõ recordãtes:imaginẽ xpi crucifixionis vidẽtes:z salutaris passionis in rememorationẽ vementes:ꝓcedentes adoramus: non nãm sz imaginatũ.quẽadmodũ neq̃ euãgelij nãm neq̃ crucis nãm adoram⁹:sz tiponiã.i.figurationẽ. Silr z dei genitricis imaginis nõ nãm:sz figurã adoram⁹.honor.n.q ẽ ad ipsã:ad eũ q ex ipa icarnat⁹ ẽ reducit. Silr z scõr certamina exigentia nos ad fortitudinẽ z imitationẽ z zelũ ṽtutis eor:z gloriã dei.honor q ẽ ad deuotos õseruos di hz demõstrationẽ beniuolẽtie q est ad cõem dñatorem:z imaginis honos ad ꝓtotipũ.i.exẽplar ꝑuenit. hec ille. Cũ ergo adorat imago:nõ adorat rõe sue realitatis: sz rõe sui significati. Et si obijctas. creature oẽs sũt vestigiũ dei:z tñ nõ adorant imagines z picture nõ sũt vestigiuz dei.ergo a fortiori nõ debent adorari. Dico ꝙ õña nõ valet:q̃ oẽs creature itellectui nr̃o ꝓmo repñtãt se:deide deũ:cuius sũt vestigiũ.nõ sic ãt i figuris z picturis.qñ nõ ꝓmo se:sz figuratũ repñtãt. Inq̃ztũ.n.res st q̃dã res hñ se ꝓmo representant sed inq̃ñtum figure st repñtãt ꝓmo.eũ cui⁹ figure st.z iõ ipe adorat:non ille. Silr dr̃ ad illud de aĩa qñ ꝓns suã entitatẽ q̃z dei imaginẽ repñtat. Et ideo nõ est sile. q̃re zc. Et ista sufficiãt ꝓ ꝓma õclõne z ꝓma pte huius sermonis.

¶ De icõtamiarõe carnis xpi. Cõsideratio. II.

Ecundo loco christi

Jesu carnis icõtaminationẽ videam⁹. Ubi tres õclusiones subiungamus. vz ¶ Prima õclo est ista. Tali ac tãto in sua õceptõe fuit xps Jesus ꝓuilegio decoratus: vt oĩ plenitudine gr̃e fuerit redimit⁹. ¶ Scda õclo ẽ Et si xps fuerit oĩ gr̃a decorat⁹:nunq̃ fuit tñ scificatus. ¶ Tertia õclo est. Tãta fuit ipa gr̃a xps fortificat⁹:vt nũq̃ aliquo vitio fuerit õtaminatus.

¶ De plenitudine gr̃e xpi. Conclusio I. Ccipe ꝓmã õclonẽ. vz. Ubi tres ingram⁹ veri. vz. ¶ Prima ve.ẽ. An xps ab istãti sue õceptiõis fuerit omni gr̃a plenus. ¶ Secunda ve.est. An xps i ṽtutib⁹ z scia ꝓfecerit. ¶ Tercia ve.est. An sic xpo nõ ẽ dat⁹ spũs ad mensurã ita nõ sit data ei oĩpotentia ad mensurã. ¶ Quãtum ad ꝓmã ve. dico ꝑz magistr sniar i.3.di.13.c.a.ꝙ sic. vñ dic̃ sic magister ad lrãm. Preterea sciendũ ẽ xpm ꝑm hoiem ab ipsa õceptione gr̃e plenitudinẽ accepisse cui spũs dat⁹ ẽ:nõ ad mensurã:z in quo plenitudo diuinitatis corporalr hitat ita vero hitat. vt Aug. ait ad Dardanũ:ꝙ oĩ gr̃a plen⁹ est. Et õfirmat parũ.ifra.h° p Hieremie dcm̃ z dic̃ sic. vñ recte Hieremias dic̃. Nouũ faciet dñs sup t̃rã. mulier circũdabit vir.q̃ in vẽo virginis ꝑfectus vir extitit non solũ ꝓpt aiam z carnẽ:sed ẽt ꝓpt sapientiã z grãm q̃ plen⁹ erat. Et pñt adduci alie auctes faciẽtes ad ꝓpositũ. Aucti. Jo.c.i.plenũ gr̃e z vitatis. Et eodez c.de plenitudine eius oẽs accepimus grãm. Et ad Col.z. In ipo hitat omnis plenitudo diuitatis corporalr:z estis i illo replen zc. ¶ Ad declaratõez tñ istor ego distinguo ꝙ ista ꝓpõ.s.gr̃a fuit xpo collata i sũmo.hz duplicẽ itellectũ.s.positiuũ z negatiuũ Intellect⁹ positiu⁹ est:vt sit sensus.gr̃a xpo collata fuit i sũmo.i.ꝙ gr̃a xpi fuit tãta ꝙ est maior oĩ gr̃a possibili. Et hic sensus est falsus. Nã ponam⁹ hoc .s.ꝙ sit possibile ꝙ aliq̃ aliar diuinar ꝑsonar carnẽ assumeret.certũ est ꝙ possibile est ꝙ hrẽt grãm eq̃lem aie xpi:z p õñs gr̃a xpi nõ est maior oĩ gr̃a possibili.qñ illa pr̃is icarnati eq̃lis eẽt z nõ minor. Sẽsus negatiuus ẽ ꝙ nulla alia gr̃a que ẽ vel fuit vel possibilis est eẽ excedit excessit vel excedere potest grãm xpi:z hic sensus est ver⁹. Et hoc est qđ magister. vbi.s.ait ꝙ tãta gr̃a fuit collata anie xpi vt maior crearĩ nõ posset. q̃re zc. ¶ Quãtũ ad scdãm ve. dico ꝙ magr. vbi.s. dic̃ ꝙ xps ꝓfecit in sapia z alijs ṽtutib⁹:nõ quo ad se:sz quo ad nos. dñ.s.nobis sapiam z gr̃e munera ꝑm ꝓcessũ etatis magis ac magis patefaciebat. vñ Greg. in q̃dã omel. ait. Juxta hois nãm ꝓficiebat sapientia nõ ꝙ ipse sapientior eẽt ex tẽpore:q a ꝓma õceptõis hora spũ sapientie plenus ꝑmanebat:sed ꝙ eãdem q̃ plenus erat sapientiã:ceteris ex tempore paulati demõstrabat zc. hec ille. Ego ãt ad pleniorẽ istius nãe noticiã pono tres õclones. ¶ Prima est.ꝙ xps ꝑm sapientiã z scientiã z virtutes icreatas ꝓficere non potuit. pz ista cõclo. q̃ cũ xps sit deus:ꝑm ea q̃ dei erãt ꝓfice nõ potat. Scia.n.dei z alie ꝑfectões nec augeri nec diminui pñt vt pz ꝓmo sniar. di.39. ¶ Scda õclo ẽ ꝙ xps ꝑm animã nõ potat ꝓficere nec gr̃a:nec sapientia.nec aliqbus virtutibus isusis. Hec õclo pz ex ꝓcedenti veritate. Si.n.a ꝓncipio sue õceptõis fuit plenus oĩ gr̃a z oĩ sapia z oĩ virtute:pz ꝙ ꝑz cõ ꝓficere nõ potuit. Jñ Paulus. In ꝓmo ĩgt sũt oẽs thesauri sapĩe z scie dei abscõditi. ¶ Tertia õclo ẽ ꝙ aĩa xpi ꝓfecit z creuit ꝑm sciam acq̃sitã. vbi nõ ꝙ i xpo fuit duplex nã.s.diuina z humana: vt pz.3. sniar di.5.z p Dama.li.3.z ext de hereti.c.cuz xps. Inq̃ztũ igr hõ ꝑfect⁹ necẽ ẽ vt hẽat ṽtutes z ꝑfectões ad hois rõnẽ spectãtes. Intellect⁹ ãt agẽs est hoia ꝑfectio vt pz.3.de aia. q° necẽ hũit eẽ in xpo. Cũ ãt lumen itellect⁹ agentis a nã nõ ordicitur ad

fātasmata illuminā̄da ſm cōez phiaz:ꝛ ea deputare a cōditōib⁹ māIib⁹. Ergo cū i xp̄o talis virt⁹ eēt pz ꝙ ſic i eo ordinari ꝯgruebat. Aliť aliq̄ perfectio nālis xp̄o defuiſſet: qđ ē erroneū. Quare cuz p tale lumen xp̄s n̄ poſſz ſil' oīa ſcire. ergo ſucceſſiue. Iſta rō ē btī Tho. pte.3.q.9.ar.3.ꝛ.4. Dn̄s Bona.i.3. di.13. dič gloſādo auctē Ambroſij dicentis xp̄m pfeciſſe ſm humanū ſenſū: ꝙ ſenſus xp̄i exťior vacič pfecit q̄ztū ad cognitionē̄ experimētalē. Et hoc vt i eo pbareť vitas humane nāe. Ūn̄ q̄zuis nō poſſet xp̄s pficere q̄ztū ad cognitionē̄ ſimplicis noticie tn̄ qꝛ ſenſus exťior ad aliq̄d de nouo ꝯuertebať ad qđ p̄us cōuerſus nō fuerat: cognitōe experiētie dr̄ pfeciſſe. hoc innuit apl's dicēs. xp̄s didicit ex his que paſſus ē obiam .i. expt⁹ ē. q̄re ꝛč. ℂ Quātū ad tnā ve. dico ꝙ magr̄ ſniaꝝ.i.3.di.14. mouet iſtā difficultatē dicēs ſic. Si vō q̄riť q̄re de⁹ nō dedit ei ptātez faciēdi oīa vt ſciam. Rn̄deri pōt qꝛ nālr' capax eſt ſcie: ꝛ iō cognitio data ē ei ſine mēſura. Nō ē āt data tn̄ ei poſſe facē oīa q̄ de⁹ fač: ne oīpotēs ꝛ per h° ds putareť. hec ille. Ūn̄ lz de⁹ de potētia abſoluta potuiſſz cōferre xp̄o potētiā talē: nō tn̄ potuiſſet illā ſuſcipē xp̄s iq̄ztū creatura. vn̄ nō fuit ipotētiā ex pte dei ſz ex pte xp̄i iq̄ztū creatura. ſz dices ꝯ Luč.i. dr̄ ꝙ erit magn⁹ ꝛ fili⁹ altiſſimi vocabiť. Iſta magnitudo nō pōt eē an̄ partū v̄gis: qꝛ āte magn⁹ erat. g° dič Ambroſi⁹ ſuper Lucā ꝙ illa auctas ſic intelligiť. erit magn⁹: qꝛ potētiā quā dei fili⁹ nālr hūit: homo erat ex pte acceptur⁹. Ecce ꝙ ābro. expſſe dič ip̄m inq̄ztū hōa accepiſſe potētiā quā dei fili⁹ nālr hēbat. Huic difficultati rn̄det magr̄ dicēs ꝙ illa v̄ba referēda ſť ad perſonā v̄bi. nā cū vna i xp̄o perſona eēt q̄ inq̄ztū perſona dei ſēper ꝛ nālr oīpotētiā habuit ſz inq̄ztū hois nō ſēper fuit oīpotēs: ſed ex tēpore. Et ſic itelligunť oēs auctoritates q̄ xp̄m oīpotētem dicunt. Et iſta ſufficiāt p prima cōcl'one.

ℂ De ſcitate xp̄i. Concluſio. II.

Tempe ſcđam ꝯclonē. vz. Et ſi xp̄s fuerit oī gr̄a decorat⁹: nūq̄z tn̄ fuit ſcificatus. vbi tres iq̄ram⁹ ve. ℂ Pria ve. ē iſta. vtrum xp̄s fuerit vnq̄z ſcificat⁹. ℂ Scđa ve. ē iſta. Si aliqua pura creatura i hac vita poſſit adorari vt bona ꝛ ſcā. ℂ Tertia ve. ē iſta. An ſit pecm̄ propť deuotiōez ꝛ ſcitatem portare reliquias ſcōꝝ ad collū. ℂ Quātū ad p̄mā pono vnā diſtictōem quā facit btūs Dionyſi⁹ li. de diuis nomib⁹. c.12. ꝙ aliud ē ſcificari: ꝛ aliud ſcm̄ eē. Nā ſcm̄ eē dič negatōez oīs imūditie p oī tpe. vn̄ ſic ibidē ſcitatē diffinit. Scitas ē vt ſm nos dicerē q̄ ab oī pollutōe ē libera ꝛ pfcā ꝛ oīs iuiolata puritas. Scm̄ g° ē qđ p nullo inſtāti ver ē dīe ꝙ illđ culpe ſit ſubm. Sz ſcificari ſiue ſcificatū eē p̄ſupponit aliq̄ñ i ſubo maculā fuiſſe ꝛ poſtea mūdatū. Ex his ſeq̄ť ꝙ cū xp̄s nūq̄z fuerit ſubiect⁹ pccō. ꝛ p ꝯn̄ſ nūq̄z ſcificat⁹: ſz ſp fuit ē ꝛ erit ſcūs. pz. Inſt⁹ dn̄s i oīb⁹ vijs ſuis: ꝛ ſcūs i oīb⁹ opeib⁹ ſuis. In iſa. 6. dič. ſcm̄ ſeraphi clamare alta voce. ſcūs: ſcūs: ſcūs: dn̄s de⁹ ſabaoth. ℂ Ad quoꝝ ꝺclaratiōnē nō ꝙ ſcificari dupľr ꝯſiderari pōt: vno mō qñ ex ſcō ſit ſcm̄: alio mō qñ ex nō ſcō ſit ſāctuz. ℂ Prio mō qñ ex ſcō ſit ſcm̄. Et h° fieri pōt duob⁹ modis. vno mō qñ ex min⁹ ſcō ſit mag̃ ſcm̄. ꝛ h° mō xp̄s p diſciplis ſuis p̄cēn orauit. Jo.17. c. pr̄ ſcifica eos i v̄itate q̄zuis ſint ſci: mag̃ eēt ſcifica. Et ſic nūq̄z xp̄s dr̄ ſcificat⁹. ſ. imediate an̄ h° dicať minus ſcūs: ꝛ imediate poſt h° mag̃ ſcūs. 2° mō ex ſcō ſit ſcm̄ ſm quādā ꝯtinuatōez ſcitat̃: ſeruata tn̄ q̄dā cōtinuitate ſcitat̃. Et h° modo pōt dici xp̄s ſcificat⁹. Quō itelligiť illud Jo.i. quē pr̄ ſcificauit: ꝛ miſit in mūdū .i. ſm plenitudinē ſcitat̃ cōſecrauit. Et illud Jo.17. ſcifico meipſū .i. i ſcitate ꝯſeruo. ℂ 2⁹ mod⁹ ſcificatōis ē qñ ex nō ſcō ſit ſcm̄. Et h° ſilr contigit duob⁹ mōis: vno° pūatiue. alio° negatiue. Scificari pūatiue ē qñ aliqđ ſubm ē pūatuz ſcitate: ꝛ poſtea i eo ifundiť. ſič de peccāte mortalr ꝛ poſtea cōtrito ꝛ cōfeſſo. cui per gr̄am ifundiť ſcitas: ſatis pz. Et h° mō nūq̄z xp̄s fuit ſcificat⁹. qꝛ ſp xp̄s fuit hō ꝛ ſcūs hō. ꝛ nūq̄z pūat⁹ ſcitate. Scificari negatiue fit duobus modis. vno°. ſ. rōne ſcitatis create: tūc xp̄s pōt dici ſcificat⁹ .i. fcūs ſcūs hō. Et iteꝝ ſz hūc ſēſū pōt itelligi p̄dicta auctas. quē pr̄ ſcificauit ꝛ miſit i mūdū .i. ſcm̄ hoīem feč ꝛ miſit i mūdū. Si rōne ſcitatis icreate: tč dico ꝙ eodē mō dr̄ xp̄s ſcūs ſcūs. quō dr̄ hō ſcūs ē de⁹. q̄ locutio nun⁹ falſa eſt q̄z iſta de⁹ ſcūs ē hō. Sz de hoc ifra. q̄re ꝛč. Et ſic pz p̄ma ve. ℂ Quātū ad ſcđam ve. dico ꝙ aut loq̄mur de creatura viuēte. aut mortua. Si de viuēte. dico ꝙ nulla creatura viuēs ē adorāda vt ſcā. qm̄ null⁹ viuēs ſcūs ē lz ſit bon⁹: niſi forte accipēdo ſcitatē largo mō. vt illđ Leui.19. ſci eſtote qm̄ ego ſcs ſū. q̄zdiu .n. q̄s viuit peccator ē. i. Jo. i. ſi dixerim⁹ qm̄ pcz nō hēm⁹ ꝛč. ſcitas āt oēm p̄uitat̃ maculā excludit: vt patuit i p̄cedēti vitate. Si āt loq̄mur đ creatura viuēte iā ꝛ poſtea mortua. tūc dič. Inn. ꝙ ſi moriť aliq̄ ſcā pſona c⁹ vita ē tibi nō. poteſ eā occulte ꝛ nō publice venerari nō adorare. Et notāť dico occl'te qꝛ publice nō lz niſi ſit ab eccl'ia canonizata ꝛ approbata: q̄zuis ēt ille ſcs miracl'a facēt. vt pz. i. q. i. c. teneam⁹. vbi ſic dr̄. teneam⁹ vnitatem frēs mei. p̄ter vnitatē ēt q fač miraculū nihil eſt. In vnitate erat pplus Iſrael ꝛ nō faciebat miracula. Preť vnitatē erāt magi pharaōis ꝛ faciebāt ſilia moyſi. pplus iſrl' vt dixi nō faciebat miracl'a. an erāt ſaluādi apđ deū q faciebāt miracl'a: an q n̄ faciebāt: Petr⁹ apl's reſuſcitauit mortuū. Simon mag⁹ feč multa. Erāt gdē xp̄iāi q nō poťant facē qđ faciebat Petr⁹: nec quod faciebat ſimō: ſz tn̄ gaudebāt. qꝛ noīa eoꝝ ſcripta erāt i celo. hec ibi Aug. Magi .n. pharaōis miracula fecerūt: ſilr ꝛ Simō mag⁹. Quatuor tn̄ req̄rūť ad h° vt aliq̄d ſit veꝝ miraculū. Prio vt nō ex arte: ſz v̄tute ſpūs ſci fiat. ꝛ pp̄i hoc miracula magoꝝ miracula v̄a non ſť. ℂ 2° vt fiat. ꝯ. nām. qꝛ qđ virtute nāe fit nō ē miraculū. ꝛ hoc mō diabolus p icātatōes operať. qꝛ ipſe inſtinctu ſerpētl's ātiq̄ miſta diabolica fač: ꝛ ille p v̄tutes herbaꝝ. qm̄ oīa nouit: occulte operať effect⁹. ℂ 3°. vt nō fiat vi verboꝝ tn̄ ſz merito hois ꝛ gr̄a dei. ꝛ ſic trāſubano panis ꝛ vini ꝛ nō ē pp̄e miraculū. qꝛ vi verboꝝ fit vt Aug. ait. Accedit verbū ad elementū ꝛ fit ſacrm̄. 4°. vt ad corroboratiōnē fidei fiat. Has conditiōes ponit Hoſ. i ſūma ſua. rubrica de religis ꝛ vene. ſcōꝝ. Et

q̄m ista discernē nõ parꝝ difficile ē: rcē ecclia statuit nullū cõpꝰa xp̄icol' publice venerari nisi sit scūs approbatꝰ ab ea ⁊ canonizatꝰ. Et solꝰ papa canonizare põt. vt nõt Jo. ādrc. de relig. ⁊ vene. scõꝝ. c. i. li 6. Ei p̄ces scē tali scõ valēt. lꝫ papa in canõizatõe errauerit. Et multa de canonizatõe ibidē põit Jo. an. Et hͤ sufficiāt ꝓ p̄ma v̄itate. ℭ Quantū ad t̄ciā dico ꝙ eadē rõ est de religīs scõꝝ: sic de verbis scriptis vt dic̄ btūs Tho. scda scdē. q. 96. Nā si portāt ex dei fiducia ⁊ scõꝝ quoꝝ sūt nõ erit illicitū. Si aūt circa hec attēdāt aliquod vanū: vt ꝙ vas sit triāgulare ⁊ hꝰ: oīo erit illicitū. Et diligent̄ aiaduerte vt clare scias illas eē religas scõꝝ ab eccl'ia approbatoꝝ. q: si nescires cꝰ sci cēnt: aut an ab eccl'ia approbatꝰ i errorē facilit̄ icurrere posses. vt. s. portantes religas vniꝰ suspensi aut hoīs male vite. Sic̄ expsse ē casus ex̄ de reli. ⁊ ve. scõꝝ. c. i. vbi dic̄ sic tex. Audiuimꝰ ꝙ qdā int̄ vos diabolica fraude decepti hoīez quēdā i potatõe ⁊ ebrietate occisū: q̄si scūm more īfideliū venerāt. Cū vix ꝓ talibꝰ i ebrietatibꝰ perēptꝭ eccl'ia pmittat orare. Dic̄. n. apl's. s. i. ad Cori. 6. ebriosi regnū dei nõ possidebūt. Illū gͦ nõ p̄sumatꝭ de ceťo colere: cū ⁊ si per eū miracula fierēt nõ licēt vobis ipm ꝓ scõ absq: auc̄te ecclie romāe venerari. hec ibi. Et glo. sup v̄bo. miracl'a. dic̄ sic. Q̄m miracl'a ēt ꝑ malos fiūt. i. q. i. c. tenea̅mꝰ. iõ nõ dꝫ teneri ꝓ scõ q̄sq̄s miracula fac: nisi ab ecclia romana priꝰ fuerit ꝑ legitimos testes sup vita ⁊ miraculis approbatꝰ. vt dic̄. c. p̄rimū. ⁊. s̄. de testibꝰ. c. venerabili. quē. n. ecclia r̄probat reprobādꝰ ē. ⁊ quē approbat approbādꝰ. z 4. q. i. hͤ ē fidē. ⁊. c. q̄m vetꝰ. z q. z. c. sane ꝓfert. hͤ glo. q̄r ⁊c̄. Et sic pꝫ ista p̄ͦ 2ͦ.

ℭ De ipeccabilitate xp̄i. Conclusio III.

a

Ccipe t̄ciā cõcl'onē. vꝫ. Tāta fuit ipa gr̄a xp̄s fortificatꝰ: vt nūq̄ꝫ aliquo vitio fuerit cõtaminatꝰ. Ubi tres inq̄ramus veri. ℭ P̄ria ve. ē. vtꝝ deꝰ potuissꝫ vel possꝫ facē creaturā rõalē ipeccabilē per nām. ℭ Secūda ve. ē. an ista ꝓpõ sit vera. deꝰ scūs ē hõ: ⁊ hõ scūs ē deꝰ. ℭ Tertia ē. an xp̄s s̄m illā nām humanā q̄ hõ verꝰ nõ potuerit peccare. ℭ Quātū ad p̄mā dico ꝙ cõit̄ oēs theologi ꝑtē negatiuā ɔcedūt. s. ꝙ n̄. primo ꝓpt̄ dcm̄ Hiero. i tractatu de filio ꝓdigo dicētꝭ ꝙ solꝰ deꝰ ē i quē pecm̄ cadē nõ põt. Et Anselmus li. cur deꝰ hõ. q̄rēs hāc q̄oñē dic̄ deꝰ hoīem ipeccabilē facē nõ potuit ꝑ nām: q: nõ potuit ipꝫ facē deū. P̄opriū. n. dei est ꝙ nec mutat̄ nec mutari põt: vt ꝓbat magr̄ per plr̄es auc̄tes li. i. di. 8. Audi Jacobū i epl'a canonica. c. i. Apud quē n̄ ē trāsmutatio neq: vicissitudinis obūbratio. Et Dauid mutabis ea ⁊ mutabūt̄. tu āt idē ipe es. Et magr̄ oīuꝫ creaturaꝝ mutabilitatē oñdēs sic ad lrām vbi. s̄. ait. Nā āgeli peccauerūt ⁊ demões fci sūt: quoꝝ ē diabolꝰ p̄nceps. Et q nõ peccauerūt peccare potuerūt. Et cuicūq: rõali creature ꝓstat̄ vt peccare n̄ possit. hͦ nõ ē nāe ꝓp̄e: sed dei gr̄e. Et dic̄ ꝙ d̄ alijs creaturis de eoꝝ mutatõe tacē itēdit: q̄m lōgū eēt de illis disputare. Quare relinqt̄ ꝙ nulla creatura rõal' s̄m suā nām põt ipeccabilis eē. Sed dices ꝫ p̄r̄ Ambrosi arguo sic. sic se hꝫ corpꝰ ad motū: ita se hꝫ volūtas ad velle. Sꝫ deꝰ põt facē cõpꝰ sēper ordinatū i suo motu. sic pꝫ de celo. gͦ potit facē volūtatē sp̄ ordinatā i suo velle. sꝫ sp̄ esse ordiatū i suo velle ē eē ipeccabilē gͦ. Itē d̄s p̄t facē ꝙ aliqd sit sine eo q̄ n̄ ē d̄ eēntia eꝰ. sꝫ posse peccare nõ ē de eēntia volūtatꝭ: cū nõ sit libertas nec ps libratꝭ. ꝑ Aug. gͦ deꝰ potit creare ⁊ facē creaturā rõalē ipeccabilē. ℭ Ad p̄mū aia breuit̄ tibi dico ꝙ illa silitudo i tuo aīte nõ tꝫ. q: celū cõpat̄ ad motū nõ vt cā liba. sed volūtas comparat̄ ad suum velle: vt cā libera iõ argumētū nõ tꝫ. Ad zᵐ dico ꝙ posse peccare põt accipi ꝓ eo qđ significat: vel ꝓ eo qđ denoiat. Si ꝓ eo qđ significat: tūc dic̄ respectū ad actū: ⁊ sic ꝓp̄e nõ ē posse; sꝫ deficē: ⁊ sic intelligit Aug. ꝙ n̄ ē libtas neq: ps libtatꝭ. Si v̄o accipit̄ ꝓ eo qđ denoiat tūc denoiat ꝓpriū fūdamtūꝫ eliciuuū actꝰ: ⁊ vt sic ē libtas. q̄r ⁊c̄. Et hoc suffic̄ ꝓ ista ve. ℭ Quātū ad scdāꝫ ve. dico ꝙ sūt diuersi mõi r̄ndēdi. sꝫ duos tm̄ ad p̄ns dicamꝰ. ℭ P̄ꝰ ē magri in 3. di. 6. c. i. vbi q̄rit v̄itatē istaꝝ ꝑpõnū. deꝰ scūs est hõ. filiꝰ dei scūs ē filiꝰ hoīs ⁊c̄. Et recitatꝭ mltꝭ opinõibꝰ: tādē i snīa ɔcludit ꝙ ista ꝓpõ. deꝰ scūs ē hõ. hꝫ tres sēsus. P̄rimꝰ ē. deꝰ scūs ē hõ. i. scūs ē vt deꝰ eēt hõ: ⁊ iste sensus verꝰ. q: hͦ scm̄ ē i incarnatõe. Secūdꝰ sēsus ē. deꝰ scūs ē hõ. i. deꝰ ē hõ. q qdē hõ scūs ē siue ꝓductꝰ. ⁊ hic ē ēt verꝰ. Tertiꝰ sēsus ē. deꝰ scūs ē hõ. i. deꝰ fec̄ semetipsū hoīem ꝑ hūanitatꝭ assumptõez ⁊ hic sensus ē magꝭ ꝓpriꝰ. Sꝫ ista propõ hõ scūs ē deꝰ. nõ ē vera nec i zͦ nec i 3ͦ sēsu sꝫ tm̄ in pͦ. vt sit sensus. hõ scūs ē deꝰ. i. scm̄ ē vt hõ eēt deus. Ista ē snīa magri. Aliꝰ modꝰ r̄ndēdi ⁊ clarissimꝰ ē ꝙ li scm̄ aut d̄t̄minat deū aut hoīem. si d̄t̄miat subꝫ. s. li deū sic propõ ē falsa: q: i deo nulla cadit factio. Si d̄t̄miat p̄dicatū. s. li hõ: tūc ꝓpõ ē v̄a: ⁊ ē sēsus. deꝰ scūs ē hõ. i. deꝰ hõ scūs ē: ⁊ sic cātat ecclia. ⁊ põt dari aliꝰ modꝰ ꝙ q̄n ponit̄ vna ꝓpõ de zͦ adiacēte tūc dic̄ eē vl' nõ eē simpl'r vt hõ ē vl' nõ ē. Sꝫ q̄n ponit̄ vna ꝓpõ de 3ͦ adiacēte: tūc dic̄ eē vl' nõ esse s̄m qd: vt hõ ē albꝰ vl' nõ albꝰ. nõ. n. dic̄ simpl'r hoīem nõ eē: sꝫ nõ eē talē. i. albū. Silr̄ ista ꝓpõ. deꝰ scūs ē. ē falsa. q: significat ꝙ deꝰ simpl'r accipiat eē: sꝫ dicēdo deꝰ scūs ē hõ significat̄ ꝙ deꝰ accepit tale eē. s. eē hūanū. q̄r ⁊c̄. ℭ Quātū ad t̄ciā ve. dico ꝙ magr̄ i 3ͦ di. iz. c. 3. hāc difficultatē q̄rit. vbi sic ait. Jõ n̄ īmerito q̄rit̄ vtꝝ ille hõ potuerit peccare vl' nõ eē deus. Si. n. potuit peccare potuit dānari. si potuit dānari potuit nõ eē deꝰ. gͦ si potuit peccare potuit nõ eē deꝰ. q: eē deū ⁊ posse velle iniq̄tatē sil' esse nequūt. Hic distinctõe opꝰ est vtꝝ de persona. s. diuina agat̄ an de nā. s. hūana. Si. n. de persona agit̄. manifestū est ꝙ peccare nõ potuit. Si vero de nā. distinguendū est: vtꝝ agat̄ de ea vt verbo vnita. an d̄ ea tāq: nõ vnita v̄bo. Nõ est ābiguū aīam illā entem vnitā verbo peccare non posse. Et sine ābiguitate veꝝ ē: cādē si eēt nõ vnita verbo posse peccare. hec sunt verba magri. Ad quoꝝ declaratõeꝫ pono duas ɔcl'ones. ℭ P̄rima cõcl'o ē. ꝙ aīa xp̄i vt vnita verbo pecare non poťat ꝓpt̄ plenitudinem gr̄e. ℭ Scda conclo est. aīa xp̄i vt vnita v̄bo peccare non poterat q: erat perfecte beata. Et potest addi tertia ꝙ aīa xp̄i in puris suis nālibus a verbo derelicta pccare poterat. ℭ Quātum ad p̄mā nõndū ꝙ gr̄a in xp̄o q̄stū ad p̄ns ipectat habuit tresrespe

eiꝰ. s. coniunctionis: pfectionis: ⁊ efficiētis. ¶ Primo huiꝰ
respectū cōiūctiōis. qm̄ xp̄s nō solū dilectiōe cogni-
tiōe vel fruitiōe deo cōiūctꝰ erat: sꝫ hypostatice: ita
ꝙ aīa nō erat psona: sꝫ verbū erat hypostasis. i. psō
na nāe diuine ⁊ humane. q̄ suppositatio nāꝝ sꝫ beatū
Tho. parte. 3. q. 2. ar. 1. ⁊ i tio sniaꝝ di. 1. ⁊ dominū
Bona. ibidē. filis ē suppositatiōi q̄ fit p isertionē.
Nā sicut vnꝰ trūcꝰ duos ramos diuersaꝝ nāꝝ suste-
tat isertos: sic diuina psona duas nās. Et sic rami il-
li duaꝝ nāꝝ duas nō faciūt arbores sꝫ vnā: sic due
nāe in vna psona tāq̄ in vno trūco iserte nō faciūt
plura supposita: sꝫ vnū. Et fm̄ hāc cōiūctionē xp̄m
dicimꝰ eē deū: q2 vna ē i xp̄o psōa dei ⁊ hois. ¶ Se
cūdus respectꝰ dr̄ pfectiōis. Nā sic de rōe forme est
pficē suū subiectū: sic d rōe grē cū sit qdā forma. ple
nitudo āt grē erat i xp̄o. Jo. 1. plenū grē. ergo ipꝫ p
fecte pficiebat. pfecta āt pfectio nō solū in positiōe
virtutū ⁊ perfectiōe vsus eaꝝ cōsistit: sꝫ ēt in remoti
one ōis ipfectiōis actual' ⁊ hitual': quo fit vt xp̄s nō
solū virtutū oīuꝫ abūdātia plenꝰ eēt sꝫ ēt ab eo alie-
ne erāt oēs iperfectiōes actuales ⁊ hituales. ¶ 3ꝰ
respectꝰ dr̄ efficiētis. tāta. n. fuit grē plenitudo i xp̄o
vt ēt effectiue i alios abūdaret. Jo. 1. de plenitudie
eiꝰ oēs accepimꝰ. Ex qbꝰ pꝫ ꝙ ꝓpt pmū grē respe-
ctū xp̄s peccare nō potat. q2 cū sic eēt deꝰ: ⁊ pctm̄ ni
hil aliud sit nisi recessus a deo. ergo si sic peccare po
tuisset. seqr̄ ꝙ a seipo recessisset. Silr̄ ꝓpt secūdū re
spectū peccare nō potat. qm̄ ex quo in ipo grē erat
plenitudo seqr̄ ꝙ ab oī actu ⁊ hitu vicioso erat alie
nꝰ. ⁊ per cōseqns nō solū erat actu ⁊ vsu pcti puatꝰ
sꝫ ēt aptitudie ad illud. 1. Petri. 1. q pctm̄ nō fec̄ nec
iuētꝰ ē dolus in ore eiꝰ. Jnq̄ztū ēt tio loco plenitu-
dinē grē in alios effic̄ peccare nō potat. qm̄ si p gra
tiā nos q partē grē hēmꝰ efficimur impeccabiles: a
fortiori ipe in quo ē grē plenitudo. Dic qdā hāc grē
plenitudinē cōsiderātes aiūt ꝙ hora sexta in cruce
pēdēs cū sol retro spatulas xp̄i existeret vmbrā xp̄i
cāuit ex parte dextra q̄ tāte refragātie fuit vt la-
tronē a parte illa tāgēs grāꝫ q̄ndā in eiꝰ aīa ipssit vt
mox i se reuersus clamaret: memēto mei dū veneris
i regnū tuū. ¶ Quātū ad scdam ꝯclōnē ē nōndū ꝙ
tota humana nā in pmo istāti cōceptōis assūpta est
a verbo. ⁊ p ꝯñs vnita verbo fm̄ se totā: vt dic̄ ma
gister in. 3. di. 3. ⁊ iō aīa eiꝰ vt sic vnita erat perfecte
btā. btī āt peccare nō possūt. ergo nec xp̄s. ps. Be
atus quē elegisti ⁊ assūpsisti. illud relatiuū quē hu-
manā nām refert. Jnde Damascenꝰ li. 3. ait. ꝙ xp̄i
corpꝰ ⁊ aīa q̄si diuinitatis organa fuerūt. ⁊ iō sic ea
dirigebat vt nullo mō peccare posset. ¶ Tertia cō
clusio pꝫ ex dictis magri vt. s. Sꝫ magr̄ in. c. qdaꝫ.
mouet vnū dubiū dicēs. Quidā tm̄ ꝓbare conāt eaꝫ
ēt vnitā verbo posse peccare. q2 liberꝫ arbitriū hꝫ: ⁊
ita pōt flecti in vtrāqꝫ partē. Et rndet imediate di
cēs. Qd̄ friuolū est: cū ⁊ angeli liberꝫ arbitriū habe
ant. ⁊ tm̄ i grā a deo sūt cōfirmati vt peccare neq̄ant
q̄ꝫto magis ergo ille hō cui sp̄s datꝰ ē sine mēsura:
hec ille. Ubi nō ꝙ liberꝫ arbitriū nō ordinat ad pec
cādū: imo pctm̄ icidit ex defectu eiꝰ. ⁊ iō peccare nō
specificat potētiā liberi arbitrij. vñ cū dr̄ hic: poten
tiā hꝫ ad peccādū: non itelligitur ꝙ ꝓpter hoc ha
beat liberum arbitrium: sed ꝙ habeat ipsum ordi-
natū ad peccandū: ita vt peccare possit q̄obrē sicut
xp̄s peccare nō potuit: ita nec hūit potētiā ad illō.
vide btm̄ Tho. i. 3. di. 12. Sed ꝯ pr̄ Ambrosi. si xp̄s
peccare nō potuit. ergo nec mereri. Audi Ecclesi.
31. c. Qui potuit inqt trāsgredi ⁊ nō ē trāsgressus. fa
cere mala ⁊ nō fec. iō stabilita sūt bona illiꝰ in dn̄o.
Magr̄ soluit dicēs ꝙ hec auctas accipiēda est fm̄
mēbra. vl' parti de capite ⁊ parti de mēbris. de capi
te illud. nō est trāsgressus: nō fecit malū. de mēbris
illud: potuit trāsgredi: ⁊ facere malū. Jsta sūt verba
magri. Ego āt dico ꝙ duplex ē ipotētia. s. coactōis
⁊ euacuatiōis. Coactōis q̄n qs cogit̄ vt sic faciat vl'
nō faciat. ⁊ hec tollit rōnē meriti vl' demeriti. vnde
si qs coactꝰ sacrificet nō demeret: ⁊ silia. Jmpotētia
euacuatōis ē q̄n ab aliqꝰ tollūt ipfectōes oēs: ⁊ pfe
ctōes oēs ifūdūt. Et tūc dico cū posse peccar̄ nō sit
posse sꝫ deficē: rōabilr̄ tollet a xp̄o ꝓpt grē plenitu
dinē. Et q2 sic pfectꝰ extitit ⁊ viator: iō pfectissime
meruit. grē ⁊c̄. Et ista sufficiāt p p̄senti cōsideratiōe.

¶ De cōditiōibꝰ corpis ⁊ aīe xp̄i. Cōsideratio. III.

Unc tertio loco De cōditiōibꝰ cor
poris ⁊ aīe xp̄i videanꝰ. Ubi tres con
clusiones subiūganꝰ. vꝫ. ¶ Prima cō
clusio est ista. Sicut xp̄s verꝰ hō fuit: ita
veras hois penalitates habuit. ¶ Scda veri. lꝫ
xp̄s pfectꝰ eēt deꝰ ⁊ hō: nō tm̄ oīa sēper voluit q̄ ipse
deꝰ. ¶ Tertia cōclō est. lꝫ voluntas xp̄i aliquādo a
dei volūtate discordaret: nunq̄ꝫ tamē ipse quātum-
cunqꝫ pateretur turbatus est aut rebellauit.

¶ Qꝫ xp̄us assūpsit penalitates hūanas. Cōclō. I.

Ccipe pmā cōclōnē. vꝫ. Sic̄ xp̄s fuit verꝰ
hō: ita veras hūit hois penalitates. Ubi
tres igramꝰ veri. vꝫ. ¶ Pria veri. ē. vtꝫ
xp̄s fm̄ ꝙ hō oēs hr̄et defectꝰ humanos.
¶ Secūda veri. ē. an q̄n humanitas patiebat̄: di-
uinitas q̄ illi vnita erat aliquo mō pateret̄. ¶ Tertia
veri. ē. an passio ⁊ xp̄i dolor fuerit fm̄ rōnē: an sꝫ sē
sualitatē. ¶ Quātū ad pmā veri. paucis verb magr̄
i di. 15. c. 1. respōdet dicēs. Suscepit āt xp̄s sic veraꝫ
nām hois: ita ⁊ veros defectꝰ hois: sꝫ nō oēs. Assū-
psit. n. defectꝰ pene sꝫ nō culpe. Nec oēs defectꝰ pe
ne: sꝫ eos oēs quos hoī cū assumē expediebat: ⁊ sue
dignitati nō derogabat. Et ꝓbat hoc. c. se. dicēs nō
eni assūpsit ignorātiā aliq̄ꝫ: cū sit ignorātia q̄dā q̄ de
fectus est. Et postea successiue in capitulis sequēti
bus ꝯcludit dicēs. veros igit̄ habuit defectus sicut
⁊ nos: sed nō eadē causa. Nos eni ex peccato origi
nali hos defectus ꝯtrahimus sicut apl'us insinuat di-
cēs. Corpus qdē ꝓpter pctm̄ mortuū est. i. necessi-
tatē moriēdi hꝫ in se. xp̄s āt nō ex peccato hiꝰ habu
it defectꝰ. q2 sine pctō ē ꝯceptus ⁊ natꝰ ⁊ in tris con
uersatus. Sꝫ ex sola volūtate miseratiōis de nr̄o
in se trāstulit verā ifirmitatē. ⁊ sic sine oī ifirmitate
assumere potuit sicut absqꝫ culpa eandeꝫ suscepit.
Hec sunt verba eius. in. c. hos āt defectꝰ. Ad quoꝝ
declarationē est nōndū ꝙ q̄dā sūt passiōes hūane q̄
pncipalr̄ fluūt ⁊ deriuant a carne ⁊ redundant in
aiam. Quedā q̄ pncipalr̄ fluunt ab aia ⁊ redūdant

in corp⁹ pme sūt vt fames: sitis ꝛ hi⁹. Nā has passiones sētit aīa in corpe existēs q̄s sine corpe nō sētiret ꝛ iō fames: sitis ꝛ hi⁹ ꝑpe dicūt passiōes corꝑis. Passiōes aūt ab aīa fluētes ꝛ i corp⁹ redūdātes sūt dolor ꝛ tristicia: gaudiū ꝛ hi⁹. Nā aīa ēt sine corpe tristat: dolet: ꝛ gaudet. lȝ ēt quosdā dolores sētiat p corpus tāq̄ꝫ p īstrumētū. Ita q̄ quosdā dolores sētit p corp⁹ tāq̄ꝫ per istrm quosdā vō nō. Hāc distinctionē de passiōib⁹ ponit magr̄ vbi. s̄. c. 1. Cū igit xp̄s fuerit ve r⁹ hō supdictas passiōes vissime assūpsit. q̄re ꝛc̄. De hac mā vide. s̄. sabbo q̄rte dn̄ice in t̄tia ꝯsideratiōe Si ergo aīa mea aliq̄n ꝯq̄reris dicēs: fameo valde aut sitio: sū satigata tota plena sudore: timeo mortē ꝛ hi⁹. Et xp̄s ait. ego aīa hec oīa ꝑpter te suscepi. Audi Aug. li. de cathetizādis rudib⁹. xp̄s igt esuriuit q oēs pascie. sitiuit p quē causat̄ ois pot⁹ ꝛ q ē panis esuriētiū sōsq̄ꝫ sitiētiū. ab itinē t̄restri satigat⁹ ē q se nobis viā sec̄ in celū. velut onis obmutuit ꝛ obsurduit corā ꝯuiciātib⁹ p quē mut⁹ locut⁹ est ꝛ surdus audiuit. vinct⁹ est q de īfirmitatū vinculis nos soluit. flagellat⁹ est q oīum flagella doloꝝ ab hoīuꝫ corꝑib⁹ expulit. Crucifix⁹ est q oēs suscitauit. hec ille. Inde Isa. 80. dr̄. vere lāguores n̄ros ip̄e tulit: ꝛ dolores n̄ros ip̄e portauit ꝛc̄. Et hec sufficiāt p pri ma vi. ¶ Quātū ad scdam breuit̄ Damascen⁹ li. 3. c. de passiōe corꝑis dn̄i n̄ri Jesu xp̄i. ridet sic ad lraꝫ dicēs. Sciēdū aūt q̄ deū q̄dē carne passū aim⁹. i. dicim⁹ deitatē aūt carne passā vel deū per carnē passū neq̄q̄. Et declarat per exēplū: dicēs. Quēadmodū enī in ligno superlucēte sole: si securis q̄dā icidit lignū: icīsibilis ꝛ ipassibilis permanet sol: multo magis ipassibilis vbi diuinitas s̄m hypostasim vnita carni: carne patiēte ꝑmanet ipassibilis. Et quēadmodū siq̄s ignito ferro superīsūderet aquā. Quod q̄dē natū ē pati ab aq̄: ignē dico extiguit. Innocuū aūt permanet ferꝝ. nō aptū natū est enī ab aq̄ corrūpi. Multo plus carne passa: sola ipassibilis diuinitas passionē nō suscipit: ꝛ īseparabil' ab ip̄a permanēs. hec ille. Et dic̄ in fine q̄ lȝ exēpla oīno sīl'ia repiri nō possint: sufficit tn̄ q̄ꝫtū ad ꝑpositū faciunt illa adducē. q̄re ꝛc̄. Et sic pȝ ista vi. ¶ Quātū ad triā vi. dico s̄m Aug. de ciui. dei. q̄ duplex est in aīa dolor vn⁹ q̄ iest aīe s̄m se. ali⁹ nō s̄m se: sed s̄m corp⁹ resultās ex vnione vtriusq̄ꝫ. Si loq̄mur de dolore ꝑmo modo. tūc dico q̄ xp̄s passus est s̄m rōnē. nulli dubium q̄ passus est ꝛ doluit ꝑ pctis n̄ris: ꝛ ille dolor in rōnali volūtate ex ꝯsideratiōe rōis pcessit. s. ex ꝯsideratiōe pctōꝝ n̄roꝝ. ꝑpt̄ q̄d sup hierl'm fleuit. Jo. 19. Si loq̄mur de dolore ex carne ꝑueniēte in aīaꝫ tunc dico q̄ aīa pōt ꝯsiderari vt rō ꝛ vt nā. si vt rō tūc passiōes q̄ aīe attribuūt̄ deliberationē ꝯsequūt̄ ꝛ sic aīa xp̄i nō cōpatiebat̄ corpi ei⁹ patiēti: sȝ letabatur. q̄m multū cariꝑēdebat q̄ corp⁹ q̄d informabat pro humani ḡnis salute pateret̄. Si aūt aīa ꝯsideratur vt nā sic cū hēat nālē iclinationē ꝛ appetitū ad corp⁹ sic̄ perfectio ad suū persecubile: sic cōpatiebat̄ carni patiēti. Aīa enī nō ordinat̄ ad corp⁹ s̄m potētias sēsibiles tm̄: q̄ hoc ēt brutis ꝯuenit sȝ ordinat̄ s̄m se totā: ꝛ per ꝯn̄s s̄m oēs potētias: ꝛ per ꝯn̄s ꝑpter calē ꝯiūctionē ꝛ appetitū ad corp⁹ nectio hȝ ad ip̄sā dlectationē: tristiciā: cōpassionē ꝛ hi⁹. Ex quo seq̄t̄ q̄ aīa xp̄i cōpatiebat̄ corpi vt nā. ꝛ nō cōpatiebat̄ eidē vt rō. Itē q̄ gaudiū aīe xp̄i vt rō erat ꝑpter ꝯiūctionē gratuitā cū ip̄sa diuinitate: sȝ dolor ꝑpt̄ nālē ꝯiūctionē ip̄si⁹ cū carne. Hoc sentit dn̄s Bona. i. 3. di. 16. Et hec sufficiāt pro ꝑma ꝯclōne.

¶ De diuersitate volendi in xp̄o. Cōclusio .II.

a. Ecipe secūdā cōclōnē. vȝ. Lȝ xp̄s pfect⁹ eēt de⁹: nō tn̄ sēper oīa voluit q̄ ip̄se de⁹. Ubi tres īq̄ram⁹ vi. vȝ. ¶ Prima est ista vtrꝫ in xp̄o essēt plures volūtates sic̄ sunt nāe plures. ¶ Secūda ē ista. An sēper xp̄s voluerit inq̄ꝫtū hō oīa q̄ voluit de⁹. ¶ Tertia est ista. an xp̄s sēper inq̄ꝫtū hō obtinuerit q̄ a deo postulauit. ¶ Quātū ad ꝑmā r̄ndeo s̄m magr̄m sniaꝝ in. 3. di. 17. c. 1. vbi dicit sic. quocirca ambigēdū nō est diuersas in xp̄o fuisse volūtates iuxta duas nās. s. volūtatē diuinā ꝛ humanā. Et humana volūtas ē affectus rōis vel affect⁹ sēsualitatis. ꝛ ali⁹ est affect⁹ aīe s̄m rōnē ali⁹ s̄m sēsualitatē vtrq̄ꝫ tn̄ dr̄ humana volūtas. Et infra. ideoq̄ꝫ sicut in nobis est duplex affectus. s. mētis ꝛ sēsualitatis: ita in xp̄o debuit esse gemin⁹ affectus. Et multis auctatib⁹ ꝑbat in capl'is seq̄ntib⁹ in xp̄o fuisse duas volūtates. s. diuinā ꝛ humanā. Dn̄s aūt Bona. in. 3. di. 17. sic ꝑdictas volūtates ordinat. q̄m affectus volūtatis diuine ordinatur ad actū cognitionis ītellect⁹ diuini ꝛ affect⁹ volūtatis humane ordinat̄ ad actū cognitiōis ītellect⁹ humani. Cognitio enī est act⁹ ītellect⁹: affectio act⁹ volūtatis. Hec aūt diuersitas potētiaꝝ sumit̄ ex diuersitate nāꝝ: vt patet p dicta. Inde Damascen⁹ li. 3. Quoꝝ inq̄t suba. i. nā est eadē hoꝝ volūtas ē eadē. quoꝝ vō diuersa volūtas hoꝝ diuersa suba. Sed i xp̄o fuerūt due diuerse nāe. s. diuina ꝛ humana. ergo due diuerse volūtates. s. dīna ꝛ hūana. ¶ Quidā aūt distinguūt q̄ volūtas pōt tripl'r ꝯsiderari. s. vt volūtas: vt potētia: ꝛ vt act⁹ volendi. vide. s̄. feria 4. scde dn̄ice in scda ꝯsideratiōe cōclōne ꝑma. Et ista sufficiāt q̄ꝫtū ad istā vi. ¶ Quātū ad scdaꝫ dico s̄m Bona. vt. s̄. q̄ cōformitas volūtatis ad volūtatē in duob⁹ cōsistit. In volito ꝛ in rōne volendi. Cōformitas in volito est q̄n diuerse volūtates vnū ꝛ idē volūt. Cōformitas in rōne volēdi est q̄n diuerse: volūtates idem eodē modo volūt: vel altera illaꝝ si ē iferior vult illud eo mō quo supior ad ip̄saꝫ vult eā velle. Cōformitas in volito nō est de necessitate: ita q̄ si volūtas supior vnū velit: illud de necessitate volūtas inferior velle debeat: imo q̄n vellet ꝯriū. sȝ suffic̄ cōformitas i mō volēdi. Dico ergo ad ꝑpositū q̄ oēs volūtates i xp̄o cōformes erāt i mō volēdi: lȝ discordarēt in volito. vnaq̄q̄ꝫ enī volūtas q̄d suū erat volebat. vn̄ vt dic̄ Hugo dīna volūtas q̄d iustū erat voluit. volūtas rōnis iusticie cōsēsit ꝛ iusticiā approbauit. volūtas pietat' cōdoluit miserie: ꝛ volūtas carnis iusticiā n̄ accusabat: sȝ penā recusabat. Nec tn̄ seq̄t̄ q̄ dato q̄ aliō ꝛ aliō vellēt: essēt iste volūtates simpl'r discordātes: q̄ ꝯueniebāt i rōe ꝛ mō volēdi. q̄m volūtas iferior eo mō volebat quo mō volūtas supior. s. volūtas rōis ꝛ volūtas diuina volebat eā velle. Ob magr̄ sniaꝝ i. 3. di. 17. ꝑ

pães auctates ondit. Audi Ang. sr illō ps. Quoad vsqz iusticia conuertat: xpus inqt in passione duas expssit volūtates i se scdz duas nās. Ait. n. pr si fieri pōt trāseat a me calix iste. ecce hēs hois volūtatē. Quā 9tinuo ad diuinā dirigēs ait. verū nō sic ego volo. sz sic tu vis. hec ille. Audi t Ambro. li. de tri. Scriptū ē igt pr si pole ē trāsfer calicē hūc a me. vba xpi sūt. sz quō t i q forma dicant aduerte: hois subaz gerit: hois sūpsit affcm. Nō ergo q̄si ds: sz q̄si hō logt. Suscepit qdē volūtatē nraz mea ē volūtas quā suā dixit cū ait. nō sic ego volo: sz sic tu. cū aūt dixit oia q̄ hz pr: mea sūt. q2 nihil excipit sine dubio quā hz pr eādē t filius hz volūtatē. hec ille. Audi t ipsā vitatē Jo. 16. Nō veni facere volūtatē meā: sz volūtatē eius q misit me. q̄re tc. Et hec sufficiāt p pritti ve. ¶ Quātū ad tciā ve. dico q in his q̄ petijt xps volūtate sensualitat⁹ nō semp fuit exandit⁹: vt pz de o:one fcā in horto: sz q̄ petijt volūtate rōnis semp fuit exandit⁹. vñ dic magr. vt s. ait. Ex affcu humano sēsualitat⁹ qdē nō rōnis illud voluit t petiji: qd nō ipetrauit. Et si q̄rit si rō sciebat sensualitatē exandiēdā nō esse. q̄re orare talia pmisit? Ad hoc rūdet magr dicēs. Ad qd ergo petijt: vt mēbris formā pberet imminēte turbatōe clamādi ad dnz t subijciēdi volūtatē suā diuine volūtati: vt si pulsāte molestia tristent p eiusdē amotiōe orent. Si nequeūt vitare dicāt qd ipse xpus. hec ille. Vide de hoc. s. feria. 4. z. dnice i secunda 9sideratione. q̄re tc. Et hec sufficiant pro presenti conclusione.

¶ Qr xps nunq̄z turbat⁹ ē. Conclusio. III.

Ccipe tciā 9clonē. vz. Licz volūtas hois xpi aliqñ a diuina voluntate discordaret nunq̄z tñ ipse q̄tūcūqz pateret turbat⁹ est aut rebellauit. Ubi tres in gram⁹ ve. vz. ¶ Prima ē ista vtz in xpo fuerit rebellio carnis ad spm. ¶ Scda ē. vtz xps aliqñ fuerit i mēte turbat⁹ ¶ Tertia ē. q fuit i xpo turbatio spūalis t itēsior tristicia quā hūit. ¶ Quātū ad pmā dico q i xpo non fuit rebellio carnis ad spm. Audi magrz sniaz in. 3. di. 17. c. i. nec tñ i eo caro 9 spm vel 9 deū 9cupiscebat. q2 vt ait Au. li. 19. de ciui. dei. c. 4. Nōnullū est vitiū cū caro 9cupiscit aduersus spm. Caro aūt dcā ē 9cupiscere. q2 hoc fm ipsā agit aia: sic aia p aurez audit: p oculū videt. Caro. n. nihil nisi p aiam 9cupiscit. Sz 9cupiscere di: cū aia carnali 9cupiscētia spūi reluctat. hñs carnalē delectationez de carne t ad carnē aduersus delectationē quā spūs hz. Ipsi⁹ aūt carnalis 9cupiscētia nō ē in aia sola. nec i carne sola. Ex vtqz eniz fit. q2 sine vtroqz delectatio talis nō sentit. Talis ergo rixa atqz 9citatio in aia xpi eē nō potuit. q2 9cupiscētia carnalis ibi eē nequit. hec ille. Sz de hac mā dicem⁹ in smone de magdalena 9sideratōe scda. q̄re tc. ¶ Quātū ad scdaz ve. dico fm dim Bona. di. 15. t cōit ita est doctrina scōz q turbatio t ira pñt 9siderari. 4. modis. pmo mō vt dic effcm detestatōis alicu⁹ mali vel apparēt⁹ mali. Et hec turbatio ē in oib⁹ bonis q turbant cū detestāt malū. ps. aia mea turbata ē valde: sz tu dne vsqz quo. Et Isaie. 21. hoiez cū audierim turbatus sū cū viderē. Et dic idē doctor q hec turbatio t ira potuisset ade i statu inocētie ifuisse. Scdo mō vt dic motū detestatōis mali cū q̄dā pturbatiōe t ingetatione ptis sensualis absqz aliq̄ pturbatōe mēt⁹ siue rōnis. Et hoc mō pturbati sūt sci in eoz psecutōib⁹ t tpalib⁹ oppssionib⁹. z. cor. i. Supra modū grauati sum⁹: ita vt tederz etiā nos viuere t de Helia. 4. R. 19. scribit q petiuit aīe sue vt moreret. t ait. suffic mihi dne tolle q̄so aiaz meā. neqz. n. melior sū q̄z pres mei. Et hoc mō ptes turbat⁹ ē xpus i sua psecutiōe t morte. Jo. 13. cū hec dixisset Jesus turbat⁹ ē spū. t dixit. Amē amen dico vobis q2 vn⁹ ex vobis me tdet. t Mat. 26. Assūpto Petro t duobus filijs zebedei cepit 9tristari t mestus esse. t ait illis. Tristis ē aia mea vsqz ad mortem. Et Jo. 12. iterz scribit. Dixit Jesus. nunc aia mea turbata est. Tertio mō vt dic affcm detestatōis cū 9motōe t pturbatōe nō solū ptis sēsualis: sz etiā rōnis ad breue tps. t hoc mō sepe turbāt sci de qb⁹ Grego. ait. q mēs turbata pficit vt clarescat. Sic oculus p colliriū immissū ad tps turbat vt postmodū clarior efficiat. Quarto mō accipit turbatio vt dic affcm detestatōis cū cōmotōe sēsualitat⁹ t mētis p tps t animi idignatōe. t hoc mō ē pctm mortale quo idignant t turbant oēs iniq Math. z. c. Audiēs aūt Herodes rex: turbat⁹ ē t ois hierlyma cū illo. Ubi Greg. ait. in omelia. Nato. n. rege celi rex tre turbat⁹ ē. q2 nimirz trena celsitudo 9fūdit cū celestis altitudo apit. Quare satis ex his pz rñsū ad ve. q̄re tc. ¶ Quātū ad tciā ve. dico q duplex fuit i xpo spūalis tristicia t dolor. s. passionis pprie pene. t cōpassionis nre calamitatis. Et q̄uis magna eēt cā dolēdi i sensualitate ppt separationē aie a carne: t magna ēt dispositio eēt ad dolēdū ppt cōplexionē corporis optimā. In tristicia tñ t dolore 9passiōis āplior erat rō dolēdi pp ibonoratōem t a deo nraz sepatōez. maiorqz etiā erat ad dolēdū dispō pp dilectōis abūdātiā. fm. n. q dilectio maior: fm hoc plage 9passionis maiores sūt. Cū igit xpi cōpassio oēs excellerit 9passiones: nece ē eā itēsissimā fuisse q̄uis t passio sua granissima eēt. Hāc aūt cōpassionē triplici signo ondit. vz. signo separatōis: lachrymatōis: t 9testationis. ¶ Primo signo separatiōis. maluit. n. aiam suā a corpore separari q̄z nos a deo sepatos eē. ¶ Scdo signo lachrymatōis: qm flevit p pctis nris: nō tñ p penis corporalib⁹ ei⁹ ad Heb. 5. Clamore valido t lachrymis offerens exaudit⁹ ē p sua reuerētia. Et Luce. 23. Clamās Jesus voce magna ait. pr i manus tuas 9mēdo spm meū. Et Mat. 27. Jesus aūt iterz clamās voce magna emisit spm. Ubi aia nō q iz. rōnib⁹ xps clamauit i cruce. ¶ Prima di: rō puatōis. nā cū verus ds eēt vt vidimus pterita pñtia t futura oia hēbat ań oculos. Et ideo q2 tot aias cernebat q̄z ifinitus ē numer⁹ dānari debere: iō lachrymās clamare cepit. Audi Ambro. Tristis erat t tristis apparebat: non tñ ppt suā passionē: sz ppt nraz tāte vite puationē. Et tāta fuit illa pena: q̄ta est glie magnitudo q̄ puari omnes tales cernebat. ¶ Scdo clamauit pp magnā obligationē. tāto. n. doluit q̄ta erat pena oiuz dānatoz pteritoz pñtiuz t futuroz ab initio mūdi vsqz ad finē eiusdē: quos

cernebat eē dānatos vel dānādos. trenoꝝ.3. Collocauit me ī obscuris ⁊ tenebrosis ī͠sra mortuos sempiternos. ¶ Tertio clamauit ꝑpt separationē. tanta .n. erat xp̄i pena q̄ta erat multitudo quos sciebat rescīdi a corpore eccl'ie ꝑ eoꝝ falsos errores. Nā cū simus oēs īuicē mēbra ⁊ xp̄s oīuz corpus: tot dolores hūit quot mēbra cernebat debere ab eo separi. ¶ Quarto clamauit ꝑpt martyꝝ ꝑsecutōes. vnde tātus ī eo dolor fuit ꝙ cernebat flagella martyꝝ ⁊ scōꝝ ꝑsecutōes. ¶ Quito clamauit ꝑp deformationē: tāta .n. fuit eius pena quot aīas xp̄ianoꝝ cernebat deformari ⁊ ꝑdere imaginē ei⁹: ⁊ īprimi imaginē ſpētis. vñ ꝑphā. quō inqt denigrata ē facies tua sup carbones. ¶ Sexto clamauit ꝑpt offensionē. vñ tāta eius erat pena q̄tas offensas fieri cernebat deo pr̄i. p̄s. Circūdederūt me dolores mortis. s. cō siderādo offensas illatas deo pr̄i. ¶ Septimo clamauit ꝑpt excecationē. vñ tātus fuit ei⁹ dolor q̄tā cernebat iudeoꝝ cecitatez cū eis tot ⁊ tāta miracula bonaq̄z fecissz. ¶ Octauo clamauit ꝑpt discipuloꝝ derelictionē vñ tāt⁹ fuit eius dolor q̄tus erat amor quē hēbat ad discipulos suos quos postea cernebat fidē ꝑdituros ⁊c̄. ¶ Nono clamauit ꝑpt Jude ꝑditionē. ¶ Decimo clamauit ꝑpt oīuz derelictionē. ¶ Undecimo clamauit propt acerbā passionem. ¶ Duodecimo clamauit ꝑpt mr̄is sue mutuā passionez. Jsta oia ꝑetice exponas. q̄re ⁊c̄. Et sic pz 2ᵐ signū quo ōndit xp̄us ꝯpassionē: quā erga nos hūit ī cruce pēdens. ¶ Tertiū signū dr̄ protestatōis vt pz ī resurrectōe Lazari. Jo. 11. Infremuit ⁊ turbauit semetipz dicēs. vbi posuistis eū: ⁊ lachrymatus ē Jesus ⁊c̄. Merito igr̄ cū dulcissim⁹ Jesus ꝓ nobis tāta fecerit: ipz eē mūdū paꝝ ⁊ nitidū ab oī macula oppōtebat. vñ nō iniuria dr̄e poterat. qs ex vobis arguet me de pc̄o. quē supplr̄ exoremus: vt ꝑ hāc suā gl'iosā puritatē nos ꝑ grāz hic purificet. ⁊ tādem in scā gloria scificet. Amen.

¶ Feria secunda dominice de passione de indulgentijs sermo in ordine. XXXIIII.

S[i] quis sitit veniat ad

me ⁊ bibat. Jo. 7. Jā his verbis gloriosus xp̄us grē sue plenitudinē de q̄ āncedenti sermone diximus ostēdit. Jā nos ad cellarium scīn eius īuitat qd̄ scā ecclesia catholica est: vt bibamus ⁊ sitim extinguamus. In hoc enim benedicto cellario īdulgentiaꝝ infinitā multitudinem posuit. vt q in hac vita ꝓ pc̄is satisfacere nō sufficim⁹ ꝑ indulgētias iuuaremur. Ait ergo si quis sitit. s. hūc idulgētiā suaꝝ culpaꝝ veniat ad me. i. ad eccl'iā meā corde ꝯtrito ⁊ ꝯfessione scā: ⁊ bibat. i. portet effcm̄ idulgētiaꝝ. In q̄bus sacratissimis v̄bis de īdulgētijs tres considerationes faciamus. vz.

¶ Indulgentiarum specificationem.
¶ Indulgentiarum deriuationem.
¶ Indulgentiarum fructificationem.

¶ De indulgētiaꝝ specificatōe. Cōsideratio. I.

P[r]imo īdulgentiaꝝ specificationē videa deamus. Ubi tres more solito ꝯclōnes faciamus. vz. ¶ Prima ꝯclō est ista. Qr vix ī vita de pc̄is satisfacere possumus: merito īdulgētie danr̄ vt nos adiuuemus. ¶ Secūda ꝯclusio est. Indulgentie licet maxime sint virtutis. hūt tñ debitā rōnem sue latitudinis. ¶ Tertia cōclusio est. Licet indulgentie sint in pctoꝝ remedium: suum tamen proprium requirunt actum.

¶ Qr idulgētie pctoꝝ remedio danr̄. Cōclō I.

[A]Ccipe primam conclusionem, videlicet. Quia vix in vita de peccatis satisfacere possumus: merito indulgentie dantur vt nos adiuuemus. Ubi tres inquiramus veritates. videlicet. ¶ Prima veritas est ista. qd est indulgentia. ¶ Secunda est. an valeat tm̄ in foro ecclesie. ¶ Tertia est. quomodo animam soluūt. ¶ Quātum ad p̄mā dn̄s Frācisc⁹ maronis ī sermone. qd̄cūq̄z ligaueris. dicit sic. Indulgētia est remissio pctoꝝ quo ad illa que post susceptum pn̄ie sacr̄m remanerēt de pc̄is. Ego aūt dico sic. Indulgētia ē pene relaxatio quā qs iuste ꝓ culpis ꝓprijs facere debuisset: de thesauro ecclesie ad diuinā iusticiā ꝑsoluendā sumpta. In hac diffinitione ponit aliquid loco generis ⁊ aliq̄d loco differentie. Loco generis. i. alicuius magis cōmunis ponit relaxatio. q: omnis īdulgentia est quedā relaxatio: ⁊ nō econuerso: sumēdo ꝓprie īdulgentiā. Loco differētie ponit̄ pene: ad differentiā relaxationis culpe que fit per grām dei in ꝯtritōe. Et ꝑpt hoc pz non satis recte positū in diffinitiōe ꝑma remissio pctoꝝ. deus enim effectiue dimittit culpā. de pe. di. 1. c. verbū. sed grā formaliter leuat ī cōtritōe. 33. q. 3. ī snia. Itē ponit quā qs iuste ⁊c̄. ad dr̄iam penaꝝ īiuste iflictaꝝ. Itē ponit de thesauro eccl'e: vt ostēdat ꝙ idulgētie non sūt simpliciter gratuite sz etiā eccl'ia soluit. Et sic pz prima v̄itas. ¶ Quātū ad secūdā v̄itatem dicō sm̄ dn̄m Bona. i. 4. di. 20. ⁊ btm̄ Tho. ibidē ꝙ quorūdā opinio fuit ꝙ huiusmōi īdulgētie ualēt solū ī foro eccl'ie ⁊ nō ī foro di. Nā sacri canones ꝓ mortalib⁹ culpis graues ⁊ diuturnas penas taxarūt. ⁊ ꝑ vnū quodq̄z mortale septēnariū vl' eo amplı⁹ sm ꝙ grauı⁹ ē q̄ pn̄ie vix ī hac vita fieri possūt. iō eccl'ia remediū īdulgētiaꝝ adhibuit: vt oīs pn̄ia arbitraria cēt. ⁊ de residuo qd̄ canones taxarūt fieret relaxatio ꝑ indulgētias. Prima nāq̄z facie appet ꝙ opinio ista sz probabilis sit. Sed in rei veritate falsa est in eo ꝙ non vult indulgentias efficaciam remissionis habere: nisi in foro ecclesie ⁊ non in foro dei. Quod enim ecclesia penam relaxaret: ⁊ deus non: potius deceptio fidei esset q̄z veritas. Et vt dicit beat⁹ Tho. expresse militat contra priuilegium Petro datum. vt quod in terra remitteret in celo remitteretur. Ideo aiunt predicti doctores ꝙ indulgentie que ab ecclesia dantur valent ad relaxationem penarum quam quis pro culpis proprijs portare meruisset etiam in foro dei. Ita ꝙ quod ecclesia donat pro donato habet: ⁊ si partem donat: partem acceptat deus. Et probatur hoc per glo. super illud. 2. Corinthiorum. 2. Nam ⁊ ego quod donaui: siquid propter vos donaui in persona christi. glosa ait. ac si christus donasset. sed xp̄s poterat relaxare absq̄z oī satisfactione peccati penam. ergo similiter ⁊ Pau-

lus. Et per cōseq̄ns etiā papa pōt. cū nō sit minoris ptāns in ecclia q̄z Paul⁹. Q̄ at xp̄s penā potuerit oēm relaxare sine satisfactione: p3 de muliere adultera. Joā. 8. c. Et si dicis p̄ Ambrosi. Quō inferior pōt absolaere ab eo qō supior ligauit. cē de electiōe. c. innotuit. si par in parē impiū nō h3. nec inferior a forrior in supiorē: s3 de⁹ absoluēdo a culpa ligat ad penā tpalē: vt dic̄ Hug. de scō Victor. ergo null⁹ hō pōt absoluer a pena illa aliqd dimittēdo. Et confirmat. 21. di. c. inferior. vbi dr. Inferior sedes porē soluē nō pōt. Dico q̄a q̄ accipiens indulgēnas nō simplr absoluit gratis: s3 dat ei de thesauro eccl'ie vñ satisfac. de quo thesauro dicem⁹ in ka cōsideratiōe. ¶ Quātū ad tcia vi. dico s3 Bona. vbi s. q̄ sic trib⁹ modis bonū adipisci possum⁹ ita trib⁹ modis malū a nob amouere possum⁹ Adipisci. n. possum⁹ bonū: aut merito ppio gr̄a informato: aut merito xp̄i: aut merito eccl'ie. Merito ppio pmo: cū bonū gratuitū. i. dei gr̄a iformatū facim⁹. Isa. 3. Dicite iusto quoniā bn̄ q̄m fructū adinuētionū suar comedet. Et ps. 93. Reddet illis inigtates eoz: 7 i malicia eoz dispdet eos. Et Hiere. 25. Reddā eis scōm opa eoz: 7 secundum facta manuū suar. Et trenoz. 3. Reddas eis vicem dn̄e iuxta opa manuū suar. 7 Osee. 12. Iuxt vias eius: 7 iux adinuēnōes ei⁹ reddet ei. 7 Mat. 12. de oī vbo ocioso qō locuti fuerint hoies super trā: i die iudicij reddēt rōnē. Et. c. 16. Fili⁹ hoīs ventur⁹ ē i glīa pris sui cū angelis suis: 7 tunc reddet vnicuiq3 s3m opa sua. Et. c. 20. Uoca oparios. 7 redde illis mercedē suam. 7 Apoc. 22. Ecce venio cito. 7 merces mea mecū ē: dare vnicuiq3 s3 opa sua 7c. Q̄ at merito xp̄i mlta bona adipiscamur: null⁹ fideliū ignorat. Jo. 1. d plenitudie ei⁹ oēs accepim⁹ gr̄am. Q̄ at merito eccl'ie adipiscamur audi Aug. li. de pe. Nemo pōt digne penitē quē n̄ sustineat vnitas eccl'ie. Et de pe. di. 6. Laboret inqt penitēs ad vnitatez eccl'ie reuerti. q: nisi pcōri vnitas eccl'ie succurrat: 7 qō sibi dest sua opatiōe cōpleat: d manib⁹ inimici nō eripit. hec ibi. Silr 7 malū trib⁹ modis a nobis possum⁹ amouē. s. aut p meritū ppriū aut p meritū xp̄i: aut p meritū eccl'ie. Per meritū ppriū di gr̄a iformatū libamur a pena etna. Per meritū xp̄i ab aliq̄ta pena: sic in sacris opat 7 clauiū ptāte: i q̄ dimittit ps pene. Per merita ēt eccl'ie grani a pēa liberamur. Ūn in istis libationib⁹ fit q̄dā cōmutatio maior i min⁹. vñ pmo pēa etna mutat i penā tpalē. 7 cū hoc remittit culpa mōtal. ¶ Scdō pēa tpal magna 7 sup vires ad quā q̄sq3 remāet obligat⁹: i penā maiorē 7 virib⁹ nr̄is zpetētē cōmutat: 7 hoc i sacerdot absolutione. De residuo āt pene ad qō hōtenet p propis ēlpis: qō n̄ fuit i pnia iniūctū: sine iniūctū 7 n̄ satisfactū: de thesaurs quos xp̄s ei i tris relīgt dñe iusticie satisfaciat. Et hoc propē idulgētia dī. Et sic p3 quomō idulgētie aīaz soluāt. q̄r 7c.

¶ De latitudine idulgentiar. Cōclusio. II.

Ecipe tam zclōnem. v3. Indulgētie licz maxie sint vtutis: hñt tñ debitā rōnē3 latitudinis. Ubi tres igram⁹ veritates. v3. ¶ Prima ve. ē. an idulgentie se extēdāt ad culpā: an solū ad penā: an ad vtrūq3. ¶ Scda ve. ē. quā pene idulgentiā reuelēt. ¶ Tertia ve. ē an indulgentie putatiue hēant aliquā latitudinē. i. an q̄s idulgentiā zsequat: vbi dr̄ q̄ ē talis idulgentia vl' tal'q̄ i veritate 7 nō est ita. ¶ Quātū ad primā dico q̄ indulgētie nō se extendūt ad culpā: sed ad penā. Ubi nō s3 Franciscū maronis vbi s q̄ q̄tuor sūt in pcō zsiderāda. s. actualis culpa q̄ peccat Jac. 1. zcupiscentia parit petm̄. Scdō habitualis macula derelicta ex actu peti iclinās ad malū. Jo. 8. q facit pctm̄ seru⁹ ē peti. q: s. fuit malo habitui iclinanti ad malū. Tertio reatus ad penā q remāet actu malo trāseūte. de quo Luc. 7. ait xp̄s. remittūtar ei petā mlta. Quarto refectus ad dīnam offēsā: q̄ de⁹ odio h3 pcōres. Sap. 12. Altissim⁹ odio h3 pcōres. His sic notatis dico q̄ indulgētia non ē remissio qn ātum ad actualem culpā. q: cū3 illa sit totalit in cōtriōe 7 zfessione deleta: ampli⁹ abstergi nō potest. Itē nec ē quātum ad hitualē maculā: q: p vni⁹ actū indulgētia acgrit 7 tñ habitualis macula vno actu nō carpit nec eradicat: q: adhuc puitas ad malū remanet expiētia teste. Itē nec q̄tum ad diuinā offensā: q: cum añ indulgentiā illa sit remissa in actu cōtriōis vel confessionis. ps. Dixi cōfitebor aduersū me iniustitiā meā dn̄o 7 tu remisisti ipietatem peti mei. p zseq̄ns ampli⁹ remitti nō pōt. Et cōfirmat q: culpā mortalē 7 diuinā offensā tollit sol⁹ de⁹. de zsc. di. 4. nemo tollit pcēa nisi solus ds. de pe. di. 1. c. vbū. 7 p cōseq̄ns nō tollit p indulgentiā. Relingt ergo q̄ erit relaxatio pene tm̄. Ex his tria inferunt documēta. ¶ Primū3 est q̄ sic sacrm pnie directe respicit culpa3: ita bñficium indulgentie directe respicit pena3. Et sic per pnie sacr3 deo recōciliamur 7 penā recipim⁹. sic p beneficium indulgētie iā nobis p pniam recōciliatis aliqua pena dimittit aut totalr euacuat. ¶ Secūdū documentū ē q̄ nulla indulgentia directe pōt esse a pena 7 a culpa: l3 vulgus hoc affirmet: q: vt dixim⁹ sic pnia directe respicit culpā: sic indulgentia adeq̄te respicit pena3. Et propt hoc eccl'ia nunq̄3 vtit tali forma. vt. s. dicat indulgētia dari a pena 7 a culpa q̄m si tali vteret forma: videret euacuari sacrm cōfessionis. Quod eē nō pōt. s. de necessitate salutis: q: ē z oēm theologicā disciplinam. 7 z. c. Omnis vtriusq3 sexus. de pe. 7 re. ¶ Tertiū documentum est q̄ licz in sacramēto pnie non fiat absolutio pene: tamen fit quedā pene trāsmutatio: q: cu3 peccator añ confessionē obligatus ess3 ad penā etnam: in confessione mutat in penā temporalem. cuius pene iudex 7 arbit est ecclesiastic⁹ sacerdos. vt p3. 4. sniarum. Sed de hoc vltimo etiam dicet veritate sequenti. ¶ Quātum ad secundam veritatem dico q̄ est duplex reatus ad penā. vnus ad penā etnam: ad quam obligat peccator añ pniam. Et ad hāc tollendā nō valēt indulgentie vt dictū est. Alius reatus est ad penā tempōralem: que i sacramento confessionis suscipit: aut infligit in purgatorio si in mūdo non fuit plene satisfactū. Et ad hāc se extendat indulgētia. tollit ergo indulgentia penā tpalem: vel totā: vel saltem ptem vt videbit

inferi⁹. Et cõsulit Jo. an. i. c. qđ āt. ex̃ de pe. ⁊ re. q̄ pctõres refuent indulgẽtias q̃s accipiũt i purgato rio. ⁊ i hac vita adipleãt pnias sibi iniũctas. Et hu ic s̃nie de duplici reatu cõcordat glo. ex̃. de pe. ⁊ re. dicto. c. qđ āt. in vbo ꝓsint. circa finẽ. Et q̄ gl. bõa ẽ pono ipam ad lraz. dič. n. sic. Nã ꝓ oĩ. s. pctõ mor tali duplex pena debet. s. tpalis ⁊ et̃na. de pe. di. i. si pctm̃ Dauid. ⁊ c. sicut p̃mi. sʒ p contritionẽ pena et̃na dimittit. de pe. di. i. vbũ dei. tpalis vo p sati factionẽ: vl' i. c. p̃dicto. si pctm̃. Et ꝓ ista pena q̃lit cũq̃ȝ satisfaciat eccl'ie: dũ tñ nõ decipiat. s. q̄ minor est ei penitẽtia imposita q̃ȝ exigat peccati qualitas sufficit. et absolutus est quem absoluit: ⁊ ligatus ẽ quẽ ligat. 24. q. i. qbcũq̃ȝ. Sʒ si iposita ẽ alicui se ptẽnis pnia. datis septẽ d̃nariis. hʒ septẽ ãnos va lituros sibi p̃cepto iponent' sibi pniam. Nũqd ie iunar tenet: Rñdeo q̄ si i v̄itate. satisfec̃ eccl'ie: nõ tenet ex ncc̃itate ieiunare sʒ ex hõestate. Etsi cõtẽ psit peccat mortalit' ꝓpt' ɔtẽptũ. Debʒ. n. semp do lere d̃ pctõ. de pe. di. 3. c. ꝓductior. q̄ nescit an sint ei dimissa pctã. ar. de purgatiõe canonica. c. vl. ibi. Etsi simpl'r fuero ⁊c̃. cũ suis ɔcordantiis. Etsi põt cõmode adeq̃ri pena cũ p̃cedẽti c'lpa saltez dʒ: vñ ap'lus. s. ad Ro. 7. Sicut exhibuistis mẽbra ⁊c̃. 47. di. c. oẽs hui⁹ seculi: ⁊ punire in se qđ deliqt. de pe. di. i. si pctm̃. Et de pe. di. 3. c. pnic ẽ. hec glo. Tãcre di. In glo. optĩa ẽ. sʒ in hoc q̄ dicit q̄ indulgentia nõ opat' nisi arbitrio sacerdotis iniungent' pniaz. vt sic exp̃sse sacerdos dicat q̄ illi cõfitẽti ꝓficiant i dulgẽtie: ⁊ p pniam redimat p indulgẽtias i totum vl' in partẽ. Jo. Andr. hic hanc glo. reprobat. Et rõ sua ẽ. q̄ ea q̃ posita sũt in thesauro eccl'ie nõ sũt determinate i specie ꝓ aliquo reposita: sʒ cõiter ꝓ oi bus. Et talia distribuunt' s̃m volũtatez p̃sident' ⁊ sic pape ponderat' intentio: vl' illi⁹ q̄ hʒ ptãtẽ ab eo cõcedẽdi indulgẽtias. iõ ꝓderunt tales indulgẽtie sine cõfessoris cõcessione. hec ille. Sanũ tñ cõsiliũ ẽ q̄ de licẽtia cõfessoris qs vtat' indulgẽtiis conces sis iudicio meo. q̃re ⁊c̃. Et addit idem Jo. andr. q̄ effusio sãguinis xp̃i ẽ thesaur⁹ posit⁹ i scrinio eccl'ie cui⁹ claues hʒ vicari⁹ xp̃i. ⁊ qñ vult apit ⁊ cõicat. er go nõ dʒ eẽ in arbitrio cõfessoris q̃ȝtũ remissio idul gẽtiaꝝ opet'. Et dat consiliũ vt dixi in p̃ncipio hu ius veritatis q̄ tales indulgẽtie reseruent' in pur gatorio. Et non redimat penitẽs pniaz iniunctã p indulgẽtias: sʒ faciat i charitate pniam iniũctã. Nã ex vno pcõ mortali multa sequunt' ⁊ icludunt': vt in fornicatiõe: mẽdacio ⁊ piurio: ⁊ hoc ꝓpt' circũstã tias peti qbus pctã semp aggrauant': vt in. c. oĩs. d' pe. ⁊ re. q̃re ⁊c̃. Et hec sufficiãt ꝓ p̃mi ve. ¶ Quã tũ ad t̃tiã ve. dico q̄ ẽ duplex opinio. ¶ P̃ria dič q̄ tales indulgẽtie valẽt ignorãtib⁹ illas esse fictas Et hoc ꝓpt' ei⁹ fidẽ: q̄ fides ẽ ianua oĩum indulgẽ tiaꝝ ⁊ oĩum sacramẽtoꝝ eccl'ie. ex̃ de presbyto non baptizato. c. i. ¶ Scđa opĩo dič q̄ nõ valẽt cũ sint in deceptionez aĩaꝝ. Non intendo istã mãm ven tilare ꝓpter quorundam ecclesias quibuiusmodi indulgentias non habent nisi s̃m cõmunez opinio nem vulgi. quare ⁊cetera.

¶ De actu ꝓp̃rio indulgẽtiaꝝ. Cõclusio. III.

a

[A]Ccipe tertiã ɔclonẽ. vʒ. Licʒ indulgẽtie sint i pcõꝝ remediũ suũ tñ ꝓp̃riũ reqrunt actũ. Ubi tres inq̃rant⁹ v̄itates. ¶ Quaꝝ p̃ma ẽ ista. Utꝝ indulgentie reqrãt actuȝ an sufficiat sola volũtas. ¶ Scđa ve. ẽ. An valeãt idulgẽtie q̃s vnus ꝓ alio accipit. ¶ Tertia ve. ẽ. An sit licitũ facẽ indulgentias p tẽporali subsidio. ¶ Quãtũ ad p̃mã dixerũt qdã q̄ qñ qs ipotens ẽ ad faciendũ illud qđ indulgẽtie sonãt: q̄ excusat' ⁊ sufficit ei bona volũtas. Sʒ ista opinio nõ ẽ vera. vnde btũs Tho. i. 4. di. 20. ar. 5. q. 3. dič q̄ non ex istẽte cõditiõe nõ cõseqt' illud qđ sub cõditione dat' vñ cũ indulgẽtia dat' sub hac cõditiõe q̄ aliqs ali qd faciat vel det: si illud nõ exerceat idulgentiã nõ cõseqt'. Et dñs Boñ. i. 4. di. 20. adduc̃ hanc rõnẽ q̄ qñ ẽ aliqs act⁹ q̄ quo ad meritũ respicit volũtatẽ ⁊ actũ: nõ sufficit ad illud meritũ cõseq̃ndũ solã vo luntatẽ hẽre. vbi gr̃a. hoc mãdatũ. honora p̃rẽ me tuũ ⁊ m̃rẽ reqrit volũtatẽ ⁊ actũ. si qs solũ volũtate ho noret nõ iplet mãdatũ nec cõseqt' meritũ ipletionis mãdati. Cũ āt idulgentia respiciat volũtatẽ ⁊ actũ nisi alia ɔditio apponat': pʒ q̄ nõ sufficit sola volũ tas. Nec seqt' q̄ hbeat ibi valere cũ alit' facere nõ põt. qñ paup ẽ: iõ elemosynã dare nõ põt. aut infir mus iõ p̃sonalit' accedere nõ põt. qñ null⁹ hʒ arbi triũ s̃ volũtatẽ istituẽtis. ⁊ p ɔseq̃ns ei⁹ volũtatem ad aliũ sensũ mutare nõ põt. Si ergo instituẽs di xerit q̄ qcũq̃ȝ ierit vel sic fecerit ⁊c̃. nõ valent idul gẽtie nisi sic faciẽti ⁊ nõ volẽti tñ. Et si q̃ris adqd ergo valet tal' bõa volũtas dič p̃dict⁹ doctor q̄ va let ad augmentũ charitat'. ⁊ per cõseq̃ns ɔtritiõis ⁊ dimissionis pene: sʒ nõ illi⁹ q̄ p idulgẽtias: licʒ vul gares p̃dicatores oppositũ p̃dicẽt. Et beat⁹ Tho. vbi sup. fac̃ hanc rõnez. Remota cã remouet' effe ct⁹. Si ergo aliqs nõ facit ꝓ quo indulgentia dat': quod ẽ indulgentie causa: indulgentiã non cõseqt'. Concordãt cõmunit' oẽs. ¶ Quãtũ ad scđam ve. dico q̄ aliq dixerũt q̄ sic̃ vnus pro alio satisfacere potest. ita indulgẽtiam accipe. pʒ cõsequentia: q̄ si cut satisfactio ita indulgentie ordinant' ad satisfa ctionẽ pctõꝝ Qđ tñ iprobãt oẽs. Et rõnẽ assignat btũs Tho. vbi sup dicẽs q̄ ꝓp̃riũ opus potest qs p intentionem cuicunq̃ȝ voluerit applicare. satisfa ctio autem cũ sit propriũ opus: poterit qs cui vo luerit p intẽtionẽ suã applicare: ⁊ sic pro alio satisfa cere. Indulgentia autem non est propriũ opus. sed ei⁹ qui dat indulgẽtiã quod opus ip̃e applicat p intentionẽ ad hũc vel illũ q̄ sic fecerit ⁊c̃. ⁊ p ɔse quẽs nõ põt qs hãc itẽtionẽ ad alteꝝ trãsferre. Si tñ sic fieret indulgẽtia: vt q̄ hoc facit. vel ꝓ quo fit valebit certe indulgentia: hec ille. q̃re ⁊c̃. ¶ Quã tum ad t̃tiam dico s̃m btũm Tho. vt s̃. ar. 3. q. vlt. q̄ tẽporalia ad sp̃ũalia ordinant'. q̄ propter sp̃ũalia tpalibus vti debemus. Et iõ ꝓ tpalibus simpl'r in dulgentia fieri non põt: sed ꝓ tpalib⁹ ordinatis ad sp̃ũalia. Et propt' hoc pʒ q̄ nõ est simonia. q̄ non dat' sp̃ũale pro tpali. sʒ pro sp̃ũali. Et aliqñ ẽt dat' indulgentia pro sp̃ũali bono sine hoc medio tpali bonoꝝ sic̃ cõit' idulgẽtia dat' p̃dicãtib⁹ crucez sic̃ cru cẽ accipiẽtib⁹. hec btũs Th. Caueãt tñ p̃dicatores

ne indulgẽtias ĩdiscretas p̄dicẽt. vt pꝫ in clemẽtina p̄ma de p̄uilegijs religiosoꝝ. vbi sic dr̄. Quibus. s. religiosis ẽt in virtute scē obediẽtie ⁊ sub interminatione maledictionis etne districtius inhibemꝰ: ne ĩ sermonibus suis ecclesiaꝝ prelatis detrahãt: aut ẽt retrahant laicos ab ecclĩaꝝ suaꝝ frequẽtia vel accessu. seu idulgentias pnuncient ĩdiscretas ⁊c̄. hec ibi. Sed qd dicẽdũ de istis q̃stuarijs qui hac illacꝗ discurrũt p̄dicãdo idulgentias nescio q̃les? Dico vt ponit̃ in. c. cũ ex eo. ex̃ de pe. ⁊ re. ꝙ tales nõ debẽt admitti nisi habeãt veras lr̃as pape vel diocesani. et ꝙ nihil ꝓponãt nisi q̃tũ in lr̃is cõtinet̃. Dicit enim sic tex. Cũ ex eo. ⁊ ĩfra. Elemosynaꝝ q̃stores quoꝝ qdã se alios mẽtiẽdo abusiones nõnullas in sua predicatione ꝓponũt admitti nisi ap̄licas vel diocesani epi lr̃as veras exhibeãt: ꝓhibemus. Et tũc p̄ter id qd̄ in ipsis cõtinet̃ lr̃is nihil pp̄lo ꝓponere p̄mittant̃. formã vo quã cõiter talibus ap̄lica sedes idulgeri duximꝰ exp̄mendã ⁊c̄. ponit formã lr̃aꝝ. Idem ponit̃ in clemẽtinis de pe. ⁊ re. c. abusionibꝰ. Et ponit ꝓhibitionẽ ne ip̄i p̄dicent suas ĩdulgẽtias: sꝫ tm̃ charitatiua subsidia petãt. ⁊ idulgẽtias si q̃s hñt exponãt. vbi dicit sic tex. Abusionibus q̃s nõnulli elemosinaꝝ q̃stores in suis ponũt p̄dicatiõibꝰ ⁊ simplices decipiãt: ⁊ auꝝ subtili ⁊ fallaci potius ĩgenio extorqueãt ab eisdẽ. Cũ in aĩaꝝ tẽdat̃ p̄iculũ ⁊ scãdalũ plurimoꝝ vrã ꝓut est nobis possibile p̄cludere cupientes: iuxta statutũ cõcilij gñalis duximꝰ ꝓhibendũ districte. Ne q̃stores aliq̃ nisi ap̄licas vel diocesani epi lr̃as exhibuerint quomodolibꝫ admittant̃ nec p̄mittant̃. Cũ solũ ipsis cõpetat idulgẽtias sibi concessas ĩsinuare pp̄loꝝ ⁊ caritatiua postulare subsidia suppliciter ab eodẽ nullatenꝰ ip̄i pp̄lo p̄dicare nec aliud exponere q̃ꝫ qd̄ in lr̃is cõtinebit̃ supra dictis. lr̃as quoqꝫ ap̄licas diocesani epi. ne quid fraudis cõmitti valeat p eosdẽ: anteq̃ꝫ admittant̃ q̃stores examinẽt diligẽter ⁊c̄. Et postea ꝓhibeãt ne indulgẽtias pp̄lo motu suo ꝓprio de facto cõcedãt et ꝙ nõ possint dispensare sup votis nec absoluẽ a ꝑiurijs: homicidijs ⁊ alijs pc̄is cõfitentes sibi. Nec male ablata ĩcerta data sibi aliq̃ pecunie quãtitate remittere t̃tiã aut q̃rtã partẽ ⁊ hꝰ de pn̄ijs iniũctis relaxare. nec aĩam vt mẽdacit̃ asserũt de purgatorio extrahere. nec plenã pc̄toꝝ remissionẽ idulgere nec a pena ⁊ a culpa absoluere ⁊c̄. Et si de hoc habeat p̄uilegia dicit Clemẽs ꝙ vult illa oĩno nulla ⁊ abolita esse ⁊c̄. Et cũ quãta honestate ⁊ modestia elemosynas petere debeãt. ponit dictũ. c. cũ ex eo. de pe. ⁊ re. vbi dicit sic tex. Qui ãt ad acq̃rẽdas elemosynas destinãtur modesti sint ⁊ discreti nec ĩ tabernis aut locis ĩcongruis hospitent̃: nec inutiles faciãt aut sumptuosas expẽsas: cauẽtes oĩno ne false religionis hitum gestẽt. hec ibi. Et hec sufficiant pro p̄senti veritate ⁊ conclusione.

¶ De origine indulgentiaꝝ. Consideratio .II.

f

Secundo loco Indulgẽtiarũ deriuationẽ videamus. Ubi tres cõclusiones faciamus. vꝫ. ¶ Prima ꝯclusio est ista. tanta est potẽtia auctatis cõcesse a xp̄o pastoribꝰ ecclĩe in terra: vt nullo mõ limitari possit aut ẽẽ per aliq̃ꝫ creatã potẽnã occupata. ¶ Scd̄a cõclusio est. A supabũdãtibus scõꝝ meritis ĩdulgẽtie robur sumũt ⁊ fundamentũ. ¶ Tertia cõclusio est. Sicut ƒm ecclĩe sãcte diuersoꝝ statuũ ꝯditionẽ ĩdulgẽtie extẽdunt̃: ita sue cõcessionis hñt rationẽ.

¶ De potestate pape. Cõclusio .I.

a

Accipe p̄mã cõclusionẽ. vꝫ. Ubi tres ingramus vi. vꝫ. ¶ Prima veritas est ista. Utrũ papa possit plenarie ab oĩ pena animã in hac vita absoluere. ¶ Scd̄a vi. est. p̄lati alij vltra papã quot ĩdulgentias dare possĩt. ¶ Tertia veri. est. an legatꝰ de latere possit indulgẽtias cõcedere sicut ⁊ papa: ⁊ q̃tũ durãt. ¶ Quãtũ ad p̄mã veritatẽ pono tres regulas. ¶ Prima ẽ ista ꝙ auctitas pape est illimitata. ¶ Scd̄a regula est ꝙ quẽ simplr̄ absoluit ĩmediate si morit̃ ad celos volat. ¶ Tertia regula est ꝙ debet ẽẽ multũ ꝓnus ad m̃iam peccatoribꝰ faciendã. ¶ Prima regula pꝫ per glo. in. c. q̃to. de trãslatione epi. vbi dr̃ ꝙ hꝫ plenitudinẽ ptãtis de q̃ diximus feria tertia scd̄e dñice. Uñ tãta est ista ptãs: vt q̃ vident̃ reseruata deo videãtur etiã reseruata vicario eiꝰ. Et fallit regula in dissolutiõe m̃rimonij corporalis. quod dissoluẽ nõ põt nisi solus deꝰ. vt pꝫ in dicto. c. q̃to. ⁊ c. inter corporalia ⁊ sp̄ũalia eã cognouimꝰ dñaꝫ: ĩ textu ⁊ glo. ¶ Ad quoꝝ declarationẽ notãdũ ꝙ illa verba Math. 18. Quodcũqꝫ ligaueris ⁊c̄. q: p hoc ꝙ xp̄s ait. qd̄cũqꝫ. cũ sit vniuersale affirmatiuũ nõ ĩpeditũ aliquo alio signo. clare ostẽdit̃ ꝙ auctas btõ Petro cõcessa est illimitata: dũmodo exerceat illaꝫ ĩ cã iusta. vñ glo. z. i. c. nõ est voti trãsgressor. vbi de dispẽsatione voti tractat̃: dicit sic. Non est securus quo ad deũ cũ quo papa dispensat. nisi subsit iusta causa dispẽsãdi. Et illud qd̄ dr̃ ꝙ in his q̃ vult papa est ei pro rõne volũtas. ĩstituta de iure nãli. §. sꝫ qd̄ p̄ncipi. Intelligit̃ in his q̃ sũt iuris positiui: nõ q̃ sũt iuris diuini. facit ad hoc. c. nõ est de uoto. ⁊ c. bone memorie de cõsirmatione vtili vel inutili. Et dicit glo. sup dicto. c. q̃to. de translatione ꝙ tanta est ista pape auctas: vt nemo possit dicẽ pape. cur ita facis? de pe. ⁊ re. di. 3. §. ex ꝑsona. Intellige nisi ĩcidat in heresim: ob quã põt argui ⁊ deponi p cõciliũ gñale: vt. 40. di. si papa. Et plura ponit p̄dcã glo. de hac pape auctate. Cũ ergo auctas pape sit illimitata: pꝫ ꝙ põt se extẽdere ad oẽm penã: ⁊ ad partẽ ꝓut sue placuerit volũtati. Inde Hiero. sup verbo illo. tibi dabo claues regni celorum: ait. ꝙ clauis hec est ptãs ligãdi atqꝫ soluẽdi: q̃ dignos dꝫ recipe: ⁊ idignos excludere a regno dei. Ex quo verbo format̃ argumentũ a maiori. Si enĩ deus pape cõcessit qd̄ maius est. s. excludere aliquos a regno dei: a fortiori põt qd̄ minꝰ est. s. cõcedere idulgentias q̃ sumunt̃ ex thesauro ecclĩe: cuiꝰ ip̄se dispẽsator est: vt dicit Petrus de tarãtasio in. 4. di. 20. Nõ dubites de allegationibus factis: q: oĩa vidi in fõte. Et sic habes p̄mã regulã. ¶ Secũda regula pꝫ ex prima. q: si quẽ ab oĩ pena absoluit: nihil obstat qn volet ad celũ ĩmediate. ĩtellige si fuerit cõtritus. q: nisi a deo pena etna remittat̃: pena t̃palis per papã non

tollit: cuz vna p̄supponat alterã. quare ꝛc̃. Et dicit Goffredus ꝙ decretalis eſt de pe. ꝛ re. qḋ ãt. q̃ dic ꝙ idulgẽtie nõ valẽt niſi ſubditis ꝛ illis ad quos eo rũ voluñtas ſe extẽdit nõ hꝫ locũ in idulgẽtijs pape. q: tales idiſtincte oĩbus proſũt. cũ ſit dñs oĩum i ter ris ꝛc̃. ¶ Tertia regula ſic pbat̃. oĩs iudex ſubordi natus dꝫ ſe volũtati p̄mi p̄ncipis cõformare: ſꝫ xp̄s eſt p̄mus p̄nceps: ꝛ papa eiꝰ vicarius. eſt de trãſla. tione ep̃i. c. inter corporalia. ꝛ de homicidio. c. p hu mani. li. 6. ergo dꝫ ipſũ cõformari voluntati ꝛ mori bus xp̃i. ſed xp̄s pmptiſſimꝰ fuit ad miãm. vt pꝫ de adulta. ergo ꝛc̃. Jnde arguebat dominꝰ phariſeos Math. 23. ve inqt vobis ſcribe ꝛ phariſei hypocri te: q clauditis regnũ celoꝝ añ hoĩes. ipſi aũt nõ itro itis. Et Math. 23. ve vobis ſcribe ꝛ phariſei q de cimatis mẽtã ꝛ cimiñũ: ꝛ reliq̃ſtis q̃ grauiora ſũt le gis iudiciũ miãm ꝛ fidẽ ꝛc̃. Et iſta ſufficiãt p p̄ma veritate. ¶ Quãtũ ad ſcd̃am veri. pono iſtã regu lã ꝙ archiep̃i pñt cõcedere idulgẽtias per totã p̄ui ciã ſuã: ꝛ ep̃i per totã dioceſiꝫ ſuã tm̃. Jnferiores ãt iſtis nõ niſi ex p̄uilegio. Hec regula colligit̃. c. penl̃. eſt de pe. ꝛ re. cũ glo. ꝛ clariſſime iſta ponit. Vñ ab bates ꝛ alij iferiores p̄lati q̃tũcũq; ſint exempti: ꝛ nõ cognoſcãt aliũ ſupiorẽ niſi Romanũ põtificẽ: nõ poſſunt tñ huiuſmodi idulgentias cõcedere: niſi ex ſpãli p̄uilegio ſedis ap̃lice. gloſã nõ pono ad litterã cã breuitatis. ¶ Si ãt q̃ris quot idulgẽtias poſſũt iſti p̄lati cõcedere ſicut ſũt patriarcha: archieps: vel ep̄s: ꝛ alij p̄lati iferiores papa: q indulgentias dare pñt: Dico ꝙ metã ponit dictũ. c. cum ex eo. de pe. ꝛ re. dicẽs ꝙ in die dedicatiõis cuiuſcũq; eccl'ie: baſi lice: oratorij: vel altaris vnũ annũ idulgentiarũ ad plus cõcedere pñt. Jn alijs ãt diebus q̃buſcũq; vnã q̃rãtenã ꝛ nõ vltra. Solus ãt papa q plenitudinem ptãtis hꝫ: põt idulgẽtias plenarias: ꝛ in quocunq; numero ſibi placuerit cõcedere: vt dictũ eſt in p̄ce denti veritate. Dicit eni ſic tex. ad lr̃aꝫ. Adhuc q: per idiſcretas ꝛ ſupfluas idulgentias q̃s quidẽ ec cleſiaꝝ p̄lati facere nõ verent̃: ꝛ claues eccleſie cõtẽ nunt̃: ꝛ pniãlis ſatiſfactio eneruat̃. decreuimꝰ vt cũ dedicat̃ baſilica. Baſilica pp̄rie dr̃ eccl'ia cõſecrata eſt de religioſis domibꝰ. c. 1. nõ extẽdat̃ idulgẽtia vl tra annũ: ſiue ab vno ſolo ſiue a pluribꝰ dedicetur. Ac deinde in anniuerſario dedicatiõis tpe. 40. di es de iniũctis pnijs idulta remiſſio nõ excedat ꝛc̃. hec ibi. Et ſic pꝫ iſta vi. ¶ Quãtũ ad tertiã dico ꝙ legatus de latere põt gñales indulgẽtias in ſua pro uincia ꝯcedere: ꝛ durãt ppetuo: etiã poſtq̃ ſunctus eſt ſua legatiõe hoc hẽt in. c. vlti. eſt de offo legati. ex tex. ꝛ glo. Textꝰ. n. dic̃ ſic. Memini dubiũ eẽ vo lumꝰ qn legatoꝝ ap̄lice ſedis ſtatuta edita in p̄uicia ſibi cõmiſſa durẽt tanq̃ ppetua: lꝫ eãdẽ poſtmodũ ſint egreſſi ꝛc̃. hec ibi. Et glo. mouet difficultatẽ de idulgẽtijs ꝛ dic̃. Nũqd ꝛ idulgẽtie p eos ꝯceſſe erũt ppetue. Et ꝯcludit ꝙ ſic q: lꝫ admiſtratio ſit tpalis illud tñ qḋ p eã factũ eſt: eſt ppetuũ. vñ qui facit cõ tra incidit in penam: ſiq̃ pena appoſita eſt. hec glo. Et iſta ſufficiãt pro preſenti cõcluſione.

¶ De theſauro eccleſie. Concluſio. II

Ccipe ſecũdã ꝯcl'onẽ vꝫ. A ſupabũdãti bus ſanctorum meritis. indulgentie robur ſummũt ꝛ fundamentum. Vbi tres inquiramus veritates. vꝫ. ¶ Prima veri. eſt iſta. Quis eſt iſte theſaurꝰ ec cleſie: vñ iſte idulgẽtie ſumunt̃. ¶ Scd̃a eſt. vtruꝫ papa vel alius p̄latus exiſtẽs in pctõ mortali poſſit de theſauro eccl'e accipe ꝛ dare idulgẽtias. ¶ Ter tia eſt. An ſacerdos parrochial' poſſit de iſto theſau ro dare ſuis parrochianis. ¶ Quãtũ ad p̄mã dico ſm cõeꝫ theologoꝝ ſcholã loq̃ntiũ in mã idulgẽtia rũ: ꝙ theſaurus eccl'ie vñ idulgẽtie ſumunt̃: cuius claues hẽt ſũmus põtifex: ẽ q̃druplex. vꝫ. meritũ ſu perabundãs paſſiõis xp̃i. Meritũ pfũdiſſimũ v̄gis g̃lioſe. Meritũ largiſſimũ ſãguis martyꝝ. Et meri tũ excellẽs caſtitat̃ virginũ ꝛ auſteritatis ſcõꝝ ꝯfeſ ſoꝝ. ¶ Primꝰ inq̃ theſaurꝰ ẽ meritũ ſupabundãs paſſiõis xp̃i. Cũ. n. meritũ illiꝰ bñdicti ſãguis eẽt iſi niti ſuppoſiti: ſufficiẽs erat ad iſinitos homies redi mẽdos. vt dic̃ Anſelmꝰ li. cur deꝰ hõ. ꝛ Hoſtiẽ. in ſũ ma de remiſſiõibꝰ. §. penl̃. ꝛ vlt. dic̃. n. Hoſti. Mi nima gutta ſãguis ẽ ſufficiẽs ad remiſſionẽ omniuꝫ pctõꝝ. de hoc theſauro loq̃t̃ eẽt Jo. an. i. c. qḋ ãt. eſt de pe. ꝛ re. ¶ Scd̃s theſaurꝰ ẽ meritũ pfũdiſſimuꝫ virgis g̃lioſe. Nã cũ nunq̃ fuerit ſubdita pctis: et multas illã legimꝰ tribulatiões ꝛ paſſiões ptraſiſſe: qbꝰ vltra ſupabundãtẽ grãꝫ fructuoſiſſime pmeruit merito nos q idigemꝰ ab ipa pleitudie necitatẽ no ſtrã accipimꝰ p manꝰ ſũmi põtificis. ¶ Terꝰ the ſaurꝰ eſt meritũ largiſſimũ ſãguis martyꝝ. Nã cum ſci martyres ex coꝝ ſãguis effuſione p xp̃o plus me ruerĩt q̃ ad ſalutẽ coꝝ opꝰ eẽt: illud plus ponit̃ in ſcrinio eccl'ie: ꝛ de ipſo idulgẽtie ꝯcedũt̃. ¶ Quar tus theſaurꝰ eſt meritũ excellens caſtitatis virginũ ꝛ auſteritatis ſcõꝝ ꝯfeſſoꝝ. Hoꝝ eni bñdicta ſocie tas cũ lõge multo maiora merita habuerit q̃ eoruꝫ ſaluti fuiſſet neceſſariũ: de illo pluri repoſito i eccle ſia idulgẽtie ſumũt̃. Jſta eſt ſnia vt dixi coĩter oĩuꝫ theologoꝝ. Et btũs Tho. in. 4. di. 2. ar. 3. q. 1. dicit ſic. Rõ ãt q̃re idulgẽtie valere poſſũt: eſt vnitas cor poris myſtici: in q̃ multi in opibꝰ pnie ſupererogaue runt ad menſurã debitoꝝ ſuoꝝ. ꝛ multas tribulatio nes iniuſte ſuſtinuerũt patiẽter p q̃s multitudo pe nꝝ poterat expiari ſi eis deberet̃. Quoꝝ meritoꝝ tãta eſt copia ꝙ oẽm penã debitã nũc viuẽtibꝰ exce dũt. Et p̄cipue ppter meritũ xp̃i. qḋ ꝛ ſi i ſacris ope rat̃ nõ tñ efficacia eiꝰ in ſacris icludit̃. ſ. vt eſt ſacra virtutẽ nõ habeat. ſed ſua iſinitate efficaciã ſacroꝝ excedit. dictũ eſt ſupra ꝙ vnꝰ pro alio ſatiſfacẽ põt. Sci ãt in qbꝰ ſupabundãtia opeꝝ ſatiſfactiõis ine nit̃ nõ determinate pro iſto q remiſſiõe indiget hꝰ opa fecerũt. alias eni abſq; oĩ idulgẽtia remiſſionẽ ꝯſeq̃ret̃. ſed coĩter pro tota eccl'ia: ſicut ap̄ſ dic̃ ſe iplere ea que deſũt paſſioni xp̃i in corpore ſuo pro eccl'ia ad quã ſcribit. 2. coꝝ. 1. Et ſic p̄dicta merita ſũt coĩa totiꝰ eccl'ie. Ea ãt q̃ ſũt coĩa multitudĩs ali cuius diſtribuunt̃ ſingulis de multitudie ſm arbi triũ eiꝰ q multitudini p̄eſt. vñ ſicut aliqs ꝯſeq̃ret̃ re miſſionẽ pene ſi aliꝰ p eo ſatiſfeciſſet. ita ei ſi ſatiſfa tio alteriꝰ p eũ q põt diſtribuat̃. Hec ſũt v̄ba eiꝰ ad lr̃am. q̃re ꝛc̃. Et ſic pꝫ iſta vi. ¶ Quãtũ ad ſcd̃aꝫ vi. dico ſm btũ Tho. vt. s. ar. 4. q. vl. ꝙ facẽ idulgẽ

tias ptinet ad iurisditionez. p pctm̄ ät mortale non amittit iurisditio. Et iō indulgētie eque valent si fiant ab eo q ē in pctō mortali sicut si fierent a vero sciſſimo. Cū nō remittat pēas ex vi suoꝝ meritorū sʒ ex vi meritoꝝ recōditoꝝ i eccl'ia dei. Credo tñ q̄ grauiter peccent. Sʒ dices pr̄ Ambrosi ꝯ arguo sic Maius ē indulgētias facē q̄ʒ recipe. sicut agens ē nobili⁹ patiēte. 3. d̄ aia. sʒ existēs i pcō mōtali nō ꝯ- seqt̄ idulgentias. ergo a fortiori q ē in pctō mortali nō potest illas facē. Dico aia mea q̄ mai⁹ ē indul- gentias facē q̄ʒ recipe q̄ʒtū ad ptātē. Sʒ ē min⁹ q̄ʒ- tū ad vtilitatē ꝓpriam. ⁊ iō nō seqtur. Et sic pʒ ista veritas. ¶ Quātū ad tertiā ve. dico fm eundē q̄ cū facē idulgētias seqt̄ iurisditionē: si sacerdotes sim- plices aliā iurisditionez nō hñt nō possūt idulgētias facē. Nā lʒ sub se hēant curā multaꝝ aiaꝝ: tñ nō sūt ꝑlati: sʒ q̄si coadiutores prelatoꝝ suoꝝ. ꝓprie aūt ꝑ lati sui sūt epi. q solus tanq̄ʒ ꝑnceps sue diocesis an nulū eccl'ie recipit ⁊ portat. Et si q̄rit̄ an q nō est sa cerdos: vt diacon⁹: subdiacon⁹ ⁊c. possint idulgen- tias facē. Dico q̄ sic si iurisditionez hēnt vel cōmis sam sicut legati: vl' ordinariā sicut electi. Nec seqt̄ si tales possunt idulgētias facē ergo ēt absoluē. q̄ si facere idulgētias seqt̄ iurisditionez. Absoluē āt cla uē ordinis. q̄re ⁊c. Et ista sufficiant ꝓ p̄nti ꝯclone.

¶ De rōne ꝯcessionis idulgētiaꝝ. Cōclusio. III.

a Ecipe t̄nā ꝯclōnē. vʒ. Sicut fm eccl'ie sā cte diuersoꝝ statuū ꝯditionē idulgētie ex tēdunt̄ ita sue ꝯcessionis hēnt determinatā rōnem. Ubi tres ingramus vītates. vʒ. ¶ Pria ve. ē. q sit cāe q̄r idulgētie ꝯcedūt̄. ¶ Se cūda vi. ē. Quot cause reqrūt̄ ex pte recipientꝭ vt si bi valeāt ¶ Tertia ve. ē. an hō scire possit q̄n sibi valuerit apud deū. ¶ Quātū ad p̄ma ve. dico q̄ dm̄ decretaliste. in. c. qd̄ aūt. ext̄ de pe. ⁊ re. sup v̄bo i edificationib⁹. colligūt duas eē cās ꝓpt̄ q̄s indul gentie ꝯcedunt̄. vʒ ꝓpt̄ fabricā ecclīaꝝ ⁊ alioꝝ pio rū locoꝝ. Scd̄o ꝓpt̄ edificationē pontiū. q̄ pontes ꝑmaxie sūt necessarij ꝑ totū orbē ꝓpt̄ itinerātes. ⁊ intellige de pōtib⁹ sine qb⁹ itinerātes trāsire n̄ pos- sunt. Et q̄uis ponāt istas duas cās: idē tñ itelligē dū ē in oib⁹ alijs pijs opib⁹. p̄nt. n. indisticte ab epis indulgētie ꝯcedi. vt i. c. cū ex eo ext̄ d̄ pe. ⁊ re. ibi ꝓ qbuslibʒ causis aliquotiēs ꝯcedunt̄. idistīcte. n. lo- quit̄ vt pʒ. Et ponunt̄ v̄ba i si. capl'i q̄re ⁊c. ¶ Et sic ꝓ oi pio ope idulgētie dari possūt q̄r ⁊c. ¶ Quā tū ad s'am ve. dico q̄ sex sūt cause q̄ reqrunt̄ vt in dulgētie valeāt. ¶ Pmo reqrit̄ ptās ꝯcedentꝭ. vʒ: vt ꝯferēs idulgētias sit ordinari⁹ i sua dioceſi. Nā iferior ab epo i dioceſi sua non pōt idulgētias dare vt i. c. accedētib⁹. ext̄ de excessib⁹ platoꝝ. Ubi dic̄ sic ter. Accedētib⁹ ad nos de diuersis mūdi ptib⁹ epo rū q̄rel': intelleximus graues ⁊ grādes quorūdā abba tū excessus. q suis finib⁹ nō ꝯtenti: man⁹ ad ea q̄ sūt ep̄alis dignitatꝭ extendūt de causis m̄rimonialib⁹ cognoscēdo: iniūgendo publicas pn̄ias: ꝯcedendo etiā idulgētiaꝝ l'ras. ⁊ silia ꝑsumendo. vn̄ ꝯtingit i terdū q vilis fit ep̄alis auctoritas apud m̄tos. vo lentes igr̄ i his ⁊ epoꝝ dignitati ⁊ abbatū ꝓuidere salum p̄nti decreto firmit̄ ꝓhibem⁹ ne qs abbatuz se ad talia ꝑsumat extēdere: si ꝑpriū voluerit peri culū euitare. Nisi forte q̄sq̄ʒ eoꝝ spāli ꝯcessione vl' alia cā legittima super h⁹ valeat se tueri. hec ibi. Inn. i g̃nali ꝯcilio. Itē reqrit̄ q̄ nō solum sit ordina ri⁹ in sua dioceſi. sʒ ēt q̄ concedat indulgētias i sua dioceſi: q̄r ext̄ suā dioceſim nō pōt ligare vel soluere ext̄. de pe. ⁊ re. c. qd̄ aūt. vbi Alexāder papa terti⁹ i diffinitiua snīa illi⁹ capitul'i dic̄ sic. Nec volum⁹ ta am fr̄nitatem ceñere q̄ cum a non suo iudice liga ri nullus valeat vl' absolui remissiones ꝑdictas ꝓ desse il'r̄ tm̄mō arbitramur: qb⁹ vt ꝓsint ꝓprij iudi ces specialit̄ idulserint. hec ibi. Facit ad hoc. c. vt aiaꝝ. i fine. de ꝯstitutionib⁹. li. 6. facit fʒ iuristas. l. ext̄ territoriū. ff. de iurisditione om. iud. Et sic patʒ p̄ma cā. ¶ Scd̄o reqrit̄ hūilitas ⁊ necessitas ex ꝑ- te acqrere volētis: vtputa q̄r ieiunare nō pōt vel iniūctā pn̄iaꝝ exeq. ¶ Tertio discretio. vt. s. cū ma gna discretiōe dēt: ⁊ a suscipiētib⁹ opent̄. ¶ Quar to deuotio ⁊ fides: vt. s. credat accedēs i illo loco i dulgētiā talē eē: ⁊ eā m hēre ptāiez. ¶ Quito ꝯtri tio ⁊ ꝯfessio ex pte suscipientꝭ de necessitate: ⁊ ex ꝑ te ꝯferentꝭ d̄ hōestate. Sexto loci necessitas: ita q̄ appeat euidēs necessitas loci: ⁊ nō fiāt ꝓpter amici tiā isti⁹ vl' illi⁹: q̄re ⁊c. Quātum ad t̄tiaʒ ve. dico q̄ hō i hac p̄nti vita scire nō pōt an sibi idulgētie va luerit: ⁊ q̄ʒtū: nisi fuerit ei diuinit⁹ reuelatū. Et rō q̄r licet idulgētie tm̄ sonēt vt mille ānos ⁊c. sic vale būt ꝓut erit deuotio penitētis. de ꝯse. di. 4. c. q̄ris. ⁊ di. 5. c. nō mediocrit̄. ⁊ de pe. di. 1. c. quez penitet. Quis ergo ille est q scire possit mensuram charita- tis in qua ē ⁊ d̄uotionis? Quis scire pōt quot ānos obtinet̄ apud deum ꝓ peccatis? Certe nullus nisi fuerit ei diuinit⁹ reuelatū. quare ⁊c.

¶ De vtilitate indulgentiaꝝ. Cōsideratio. III.

c Onsequenter de indulgētiaꝝ vti- litate videamus. Ubi tres ꝯclōnes subiū gam⁹. vʒ. ¶ Prima ꝯclō ē. Quisqs recte incedit ad indulgētiaꝝ loca: plurima scā bōa repor tat. ¶ Scd̄a ꝯclō ē. Quāuis idulgentie hēant i se maximā vtilitatē: n̄ tñ oēs accedētes illā reportāt. ¶ Tertia ꝯclō est. Cōīter vt theologoꝝ ⁊ doctoꝝ schola tradit idulgētie tm̄ valēt sup t'rā ⁊ n̄ sub t'ra.

¶ De multiplici vtilitate idulgentiaꝝ. Cōclō. I.

a Ccipe p̄mā ꝯclōnē. vʒ. Quisqs recte ⁊c. Ubi tres igram⁹ ve. vʒ. ¶ Pria ve. ē an vltra tenorē l'raꝝ idulgētie deuote accedēs alia bona reportet. ¶ Scd̄a vi. ē vtrū idul gētie valeāt aliqd dāti ⁊ ꝯcedēti. ¶ Tertia vi. est. vtꝝ valeāt existētib⁹ i monasterio illi⁹ eccl'ie vbi sūt. idulgētie: vl' alijs i talib⁹ eccl'ijs residētiā faciētib⁹. ¶ Quātū ad p̄mā dico q̄ deuote ⁊ i grā dei acce- dētes ad loca vbi idulgētie cōcedunt̄: vltra bona q̄ i tenore l'raꝝ cōtinent̄: q̄ttuor alia ꝑcipua bñficia re portāt. ¶ Primū ē grē augmētatio. Meret̄. n. cha ritas augeri: ait Augu. q̄n opa bōa iformata fiūt. vn̄ q̄ʒto qs cū maiori fide ⁊ deuotiōe aliqd̄ bonū fa cit: tāto mag' charitas augēt̄. ʒ. ad Cori. ii. Auge bit icremēta frugū iustitie v're. ¶ Scd̄z bñficiū est glīe dilatio. Nā cū idulgētie sine fide hēri n̄ possint

vt visu ē: ⁊ fidei debeat ꝓ p̄mio clara visio: meri-
to fideli indulgētias visitātes: glorie clare visio-
nis mereant augmētū. p̄s. Adimplebis me in letitia
cū vultu tuo: satiabor: cū apparuerit glīa tua. pleni
enī sūt ex gr̄e abundātia: ⁊ adimpleti ex glīe augmē
tatione. ¶ Tertiū bñficiū dr̄ pene i hac vita remis
sio. Nā cū quodlibꝫ bonū grā informatū in hac vi
ta diuine iusticie ꝓ pctīs nr̄is debitū soluat: neces
se ē vt illa scā opa no: vltra illum numeꝝ idulgētia
rū ex gr̄e plenitudie: si aliqd residuū fuerit p indul
gentias non relaxatū: relaxationē opeꝛ. ¶ Quar
tū bonū dr̄ remissio pene in alia vita. p3 qm̄ si non
plenarie satisfecit p indulgētias: aut p pniaꝫ i hac
vita: scā illa opa adiuuāt i alia vita: qr̄ ⁊c. ¶ Quā
tū ad scdam dico ꝙ sic. q: cū indulgentia ꝓcedat p
modū cuiusdā dispēsationis: posit hō in seipm illā
exercē. Vñ licet hō iurisdictiōis actū nō possit in se-
ipm exercē: tñ cis q̄ auctoritate iurisditionis alijs
danꝝ: pōt etiā plat⁹ tā in spūalib⁹ q̄ȝ in tpalib⁹ ꝓ se
ipo vti. Sic p3 d sacerdote q alijs eucharistiaꝫ dat
q̄ ipse vti pōt. Et ita eps pōt sibi accipe suffragia
ecclie q̄ alijs dispēsat. quoꝝ effect⁹ imediat⁹ est re-
missio pene p idulgētias ⁊ nō iurisditionis. vñ licet
indulgētia reqrat hñtem iurisditionem vt patuit.
tñ dat p modū iurisditionis: ſꝫ p modū cuiusdā
dispēsationis. Et p hoc p3 solutio vni⁹ argumenti
qd cōit fit. v3. Sic hō non pōt seipsū ligare p excōi
cationē: ita nec soluere p idulgētias. p3 ꝙ nō valꝫ.
q: excōicatio pfert p modū snie: quā null⁹ i seipsū
ferre pōt: eo ꝙ i iudicio nemo pōt eē iudex ⁊ reus.
Indulgētia āt p modū dispēsatiōis: quā hō pōt fa
cere a seipso q̄re ⁊c. hec btūs Tho. i. 4. di. 20. ar. 5.
q. 6. ¶ Quātū ad tertiam ſm eundē dico ꝙ ita cōse
quunt idulgētias sacerdotes ⁊ clerici ⁊ religiosi illi
us loci vbi indulgentie ɔcedunt sicꝫ remoti ⁊ q d
longinqs ptib⁹ veniūt. Idē dic dñs Bona. i. 4. di.
20. Et ponit idē Tho. vnū bonū dcm. dicēs ꝙ p i
dulgētias nō dimittunt pene q̄ frib⁹ iniūgunt i ca
pitulo q: i. c. agit foꝝ pon⁹ iudiciale q̄ȝ pniale: sed
absoluunt a pena iniūcta vl' debita ꝓ pctīs i foro
pniali. Itē ponit aliud dictū. v3. ꝙ religiosi magis
merent religionē suaꝫ ſuando q̄ȝtuꝫ ad p̄miū vite
etne q̄ȝ indulgētias exqrendo: q̄ȝuis min⁹ mereā-
tur q̄ȝtū ad dimissionē pene: qd ē min⁹ bonū q̄ȝ p̄mi
um vite etne. qr̄ ⁊c. Et ista sufficiāt ꝓ p̄iti ɔclone.
¶ Q: nō oēs indulgentias reportāt. Cōclusio. II.

¶ Circa scdaꝫ ɔclonē. v3. Quāuis idulgē-
tie hēant ⁊c. Vbi tres inqramus ve. v3.
¶ Prima ve. ē. quo itelligunt anni: di-
es ⁊c. que i lr̄is ponunt idulgentiarum.
¶ Scda ve. ē. quot sūt ipedimēta idulgentiaruꝫ.
¶ Tertia ve. ē. an quotiens itur ad idulgētiaꝝ lo
cū: totiēs indulgētie reportent. Quātū ad p̄mā vl.
dico ꝙ cōiter ponit vna regula ꝙ idulgētie tantū
valēt q̄ȝtū sonāt. Vbi nō ꝙ aliqñ idulgētie sonant
numeꝝ dieꝝ: vt qñ dr̄. qcūqꝫ ierit ⁊c. hēat. 40. dies
de idu'gentia. Aliqñ sonāt numeꝝ ānoꝝ. vt cuꝫ dr̄.
qcūqꝫ ierit ⁊c. hēat duos annos de idulgētia. Ali-
qñ sonāt ptē pctōꝝ: vt cū dr̄. qcūqꝫ ierit vl' sic fece-
rit: hēat suoꝝ pctōꝝ tertie vl' quarte ptis remissio-
nem. Aliqñ sonāt plenariā remissionē: vt cū dr̄. q-
cūqꝫ ierit vl' sic fecerit hēat suoꝝ. pctōꝝ plenariam
remissionē. Si idulgētie sonāt numeꝝ dieꝝ: tūc tal'
indulgētia d3 sic itelligi: ꝙ si alicui eēnt. 40. dies i
pnia iniuncti. 40. dies de idulgentia ipam pniam
euacuāt. Ita. n. dr̄ in forma lr̄aruꝫ. 40. dies de in
iunctis sibi penitētijs mīficordit relaxam⁹. Si so-
nāt numeꝝ annoꝝ: tūc sitr itelligēdum ē vt ꝙ peni
tentiā i ɔfessione vni⁹ anni iiunctā vn⁹ ānus idul
gentiaꝝ soluit. Etsi dr̄. ponam⁹ tāta mihi non fuit
assignata pnia. vt cōiter fit. qd dicendū: Dico ꝙ ti
bi i purgatorio recōpensabit ac si illā fecisses ⁊ tibi
iniuncta fuisset. vnde posito ꝙ qs p decēniuꝫ i pur
gatorio stare deberet. ⁊ ipse septem annos de idul
gentia i vita habuisset: certe solum p triēnium in
purgatorio puniretur: q: quod semel fuit relaxatū
amplius a xp̄o non repetit. alit sequeret ꝙ opinio
illa dicens indulgentias nihil valere in foro deive
ra eēt: quā tñ ondim⁹ falsam. q: xp̄s ait. qdcūqꝫ sol
ueris sup terrā erit solutū ⁊ i celis. 24. q. i. c. quod-
cūqꝫ. Si āt indulgētie ptē pctōꝝ sonant: tūc tñ va
lent ac si qs pniam illi⁹ ptis suoꝝ pctōꝝ fecisset. Et
si tal' in grā decedēt: manifestū ē qd in purgatorio
nisi ꝓ residuo puniret. Si plenariā idulgentiā so-
nant: claꝝ ē ꝙ plenaria ei pena relaxat. Et si in il-
lo instāti moriret absqꝫ additiōe noue culpe. pcul-
dubio si fuissꝫ pctōꝝ maxim⁹ ad celos euolaret. Et
si aliq̄ȝdiu supuixerit: ⁊ vnū vl' duo vl' tria pctā fe
cissꝫ: ⁊ ɔtrit⁹ moriret sine pnie satisfactione: certe p
illis tñ i purgatorio puniret. Quod. n. semel rela-
xatum ē: vt dixi: nō repetit. hñ ꝓfecto dixit Jesus
Petro. tibi dabo claues regni celoꝝ. qd ⁊ de oib⁹
suis successorib⁹ vitatē h3. ex de trāslatione platoꝝ
.c. q̄ȝto. vbi parū post p̄ncipiū dic sic text⁹. ptātem
trāsferē di pōtifices ita sibi retinuit dñs ⁊ magister
ꝙ soli btō Petro vicario: ⁊ p ipsum successoribus
suis speciali priuilegio p̄buit ⁊ ɔcessit ⁊c. Qd. n. fa
ctū ē s papa vt a vicario xp̄i cēset factū ⁊ a deo cu-
ius locū tenet papa in tris. vt i dcō. c. q̄ȝto. ⁊ c. ancē
denti: qd icipit. Inter corporalia ⁊c. Quātū ad faꝫ
dico ꝙ q̄ȝttuor sūt ipedimēta indulgentiaꝝ. ¶ Pri
mū dr̄ icredulitas. q: sine fide ipossibile est placere
deo. Vñ Aug. li. de doctrina xp̄iana. xp̄s inqt cla-
ues ecclesie dedit: vt q nō credēt in ea sibi dimitti
pctā: nō dimitterent. q āt crederet idulgentiā pe-
pet. ¶ Scdm ē mortale pctm. Nā vt dcm ē in pri-
ma ɔsideratiōe: idulgētia respicit penā: ⁊ pena cul-
pā. q̄re seqt ꝙ cui nō remittit culpa: nec pena. ⁊ p
ɔñs nec idulgentiā hēre pōt. Et fortificat: qm̄ me-
bꝝ mortuū ab alijs mēbris viuis ifluentiā hēre nō
pōt. existens āt i pctō mortali mēbꝝ mortuū ē. ergo
nō pōt ifluētiā suscipe meritoꝝ mēbroꝝ viuoꝝ. Et
si dicēs. Indulgentie dant vbi ē magna necessitas
sed existēs in pctō mortali ē in magna necessitate:
sic dicebat ꝓpheta. aīa mea sicut terra sine aq tibi
supple qñ ē in pctō mortali. Dico ꝙ lꝫ sit i magna
necessitate tñ ē i magna nō capacitate. q: nō est ca
pax diuie grē: p quā expellit culpa. ⁊ p ɔñs nec di
missionis pene: q fit p idulgentias. ¶ Tertiū ipe
dimētuꝫ dr̄ pctisio. vt. s. qñ qs ē pcisus ab eccl'ia. vt

p excõicatõez: vl' alio mõ. Unñ dñi decretaliste excõicatõez diffiniũt. Excõicatio ẽ a q̃libz legitima cõione fideliũ z legittimo actu sepatio. Sz de hoc dixim⁹ i supiorib⁹ smõib⁹. ¶ 4ᵐ ipedimẽtũ ẽ taciturnitas sine zfessiõis defectio. Sic.n. lr̃e idulgẽtiaz sonãt. vere pẽitẽtib⁹ z zfessis. qr̃ zc. ¶ Quãtũ ad t'tiã ve. dico fz bẽz Tho. i. 4. di. 20. q̃ aliqñ idulgẽtia d'tminata ẽ ad tps. vt q̃cũqz vadit ad talẽ locũ vsqz ad tale tps: hẽat tñ d' idulgẽtia. z tc̃ itelligit sel' tñ. Aliqñ ẽ pẽnis sic i eccl'a bẽi Petri rome. z tc̃ quotiẽscũqz vadit: totiẽs zseq̃r. Et hec sufficiãt p ista zclõne ¶ Q̄ idulgẽtie tñ valẽt sup t'rã. Cõclõ. III.

Ceipe t'tiã zclõnẽ. vz. Cõiter theologoz schola tẽdit q̃ idulgẽtie nõ sub t'ra sed sup t'rã valẽt. Ubi tres igrant⁹ ve. vz. ¶ Pria ẽ. an idulgẽtie valeãt defũctis ita q̃ p eos eis accipi possint. ¶ Scd̃a ve. ẽ. an idulgẽtie se extẽdãt ad forẽses. q. s. nõ st illi⁹ diocesis aut puicie vbi idulgẽtie date st. ¶ Tertia ve. ẽ. an. xp̃s si iuissz ad idulgẽtias effcz idulgẽtiaz hũiuss. ¶ Quãtũ ad pmã dico q̃ due st famose opiniones. ¶ Pria dic̃ q̃ nõ se extẽdũt nisi ad viuos tñ. Et hoc p lib⁹ rõib⁹ pbat ¶ Prio sic. Null⁹ a suo ñ iudice ligari põt. ex̃. d' pe. z re. qd̃ ãt. cũ alijs zcordãtijs q̃ posite sunt i t'tia zclusione scd̃e zsideratõis hic. Sz papa nõ est iudex defũctoz. 24. q. 1. qd̃cũqz ligaueris sup t'rã. ergo zc. Itẽ cũ par i parẽ iperiũ hr̃e nõ possit. ex̃. de electõe. c. inotuit. a fortiori nec minor i maiorẽ. Sz papa est minor deo lz sit deũ in t'ris repñtãs. ex̃. de trãsla. c. inf' corpalia. z i. c. q̃sito. Et d's i purgatorio cuilz aie penã taxauit. Apoc. 18. q̃tũ glificauit se: z i delicijs fuit: tãto illi date tormẽtũ z luctũ. ergo p papã tal' ñ põt p sniaz reuocari. Et zfirmat' sic. papa ẽ xp̃i vicari⁹. vt i. d. c. q̃sito. z i clemẽtina pastoral'. i fi. de re iudicata. Sz vicari⁹ nõ põt ifringẽ legẽ dñi sui: nec z eı⁹ scm̃ venire. vt allegãt dñi iuriste i. l. si hoiez. ff. mãdati. z. l. formã. C. de offõ pfci ptorie oriẽtis. z nõtur i. c. 2. z. c. de his. de maioritate z obediẽtia. li. 6. ergo nõ potst facẽ. z scm̃ dei pene taxate i purgatorio. Itẽ q qd̃ idulgẽtie sonãt facẽ nõ pñt idulgẽtias nõ zseq̃ũr: vt ex pcedẽtib⁹ pz. sed mortui id facere nõ pñt. pbo q: dr̃ i lr̃is. vere penitẽtib⁹ z cõfessis. q̃ mõtui facẽ ñ pñt sic nec alia sacr'a eis dare possum⁹ ergo zc. Itẽ idulgẽtie acq̃rũt' p modũ meriti. mortui st ex̃ statũ merẽdi. ergo zc. Et hãc opionẽ defẽdit dñs Frãcisc⁹ maronis ordĩs minoz i lectura super decreta. firmit' credim⁹. z. c. cũ marthe. z i sermone quẽ de idulgẽtijs edidit: q̃ icipit qd̃cũqz ligaueris. Multe sũt adhuc alie rõnes: sz iste ad psens sufficiãt. ¶ Scd̃a opio dic̃ q̃ et defũctis psũt. z probãt auctee rõe: z exẽplo. ¶ Auctẽ sic. ait. n. apl's ad Gal'. Siue ego siue alij apl'i siue etiã angel⁹ euãgelizauerit vobis alr̃ q̃z euãgelizatũ fuerit: anathema sit. Si ergo ex his v'bis Paul⁹ sup ãgelos hz ptãtẽ: q: eos anathemantzat. a fortiori z sup aias defunctoz. Auctas ãt Pauli nõ ẽ maior q̃z alioz sũmorũ pontificũ. ergo z ipi talẽ auctẽ hñt. ¶ Rõe pbat sic nã cũ suffragia z el'ĩne z orões q̃s p defũctis dam⁹ aut facim⁹ eis valeãt. 13. q. 2. c. nõ ẽ negãdũ. vbi dic̃ Nõ ẽ negãdũ igr aias defũctoz pietate suoz viuẽtiũ releuari posse. Et hoc idẽ pbat Aureli⁹ Augu. i encheridiõ. c. 12. Et magr̃ sniaz. in. 4. di. 47. c. 2. g⁹ a fortiori st p aiab⁹ defũctoz i via laboro eccl'ias visitãdo z idulgẽtias accipiẽdo: eis debẽt i de idulgẽtie valere. Mai⁹. n. bonũ ẽ lassitudo corpis q̃ itinerãdo cãt' q̃z leuis oris flat⁹ orãdo: vel pecunia de marsupio. Etsi ista minima psũt a fortiori z maiora z meliora. Itẽ exẽplo pbãt sic. Eccl'ia mortuos sepultos i excõicatõe recõciliat: sz excõicatio nõ ẽ i corpe sz i aia. ergo eccl'ia hz auctẽm sup illas aias. Et sic hẽs aia duas opiniones. Ego ãt quoad possũ dina grã suffragãte: qd sit sẽtiẽdũ subiũgã. Ubi aia nõ q̃ tã theologi q̃z canoniste p distictõis modũ pcedũt. Et de numero theologoz dñz Bona. i. 4. di. 20. acceptam⁹. q sic ait. Indulgẽtia põt duplr̃ cõsiderari: aut p modũ suffragij z adiutorij aut p modũ iudicij. Si pmo mõ: tc̃ dic̃ q̃ cũ aie i purgatorio exñtes rõe caritatis i q̃ st idonee repiãt' z disposite ad recipiẽdũ spũalia bñficia: figs p aiab⁹ suoz defũctoz idulgentias accipiat z dicat. dulcissime Jesu meritũ qd̃ haberẽ i has eccl'as visitãdo: p tuã miãz tali aie tribue nihil obstat deũ pijssimũ grãz orãn zcedẽ si sit i grã. Si zsiderant' p modũ iudicij qd̃ ppe ẽ de rõe idulgẽtie: cũ idulgẽtia sic sũpta dicat aliq̃z zmutatõez i penã volũtarie assũptã: qd̃ defũctis zuenire non põt manifestũ ẽ sic defũctis idulgẽtias nõ valere nec pro eis accipi posse. Dñi ãt decretaliste sic distiguũt. Q̃ qdã st q̃ nõ depẽdẽt a iurisdictiõe: sz ab alio caritatiuo subsidio vt orõ: el'ĩna: sacrificiũ z hi⁹. Et oia talia pñt pficẽ defũctis: z ad hoc faciũt oẽs isti tex. 24. q. 2. c. 1. z. 13. q. 2. c. tps. z. c. aie. z de pe. di. 6. §. 1. Nõ ẽ. n. rõ q̃re eccl'ia nõ possit hi⁹ thesauz defũctis dispẽsare: p maxime cũ adhuc sint mẽbra corpis mystici p grãz i q̃ st. Et faciũt ad hoc nõta. i. c. a nob. el scd̃o. ex̃ de sẽ. ex. p Jo. ãdree sup v'bo. Sup t'rã. vide eũdẽ i. c. qd̃ ãt. de pe. z re. sup v'bo. nõ suo iudice. Quedã st depẽdẽtia a foro z iurisdictõe. sic ẽ zcessio idulgẽtiaz q̃ dari nõ pñt nisi ab ordinarijs locoz vt a papa: vel legato de latere: epo: archiepo: vt pz i. c. accidẽtib⁹. ex̃ de excessib⁹ platoz qd̃ posuim⁹ supra in scd̃a zsideratõe. Et ista defũctis pdesse non pñt. s. p modũ iudicij vt dcm̃ ẽ. qr̃ zc. Et sic pz ista veritas. ¶ Quãtũ ad scd̃az ve. dico breuit' q̃ idulgẽtie epoz z iferioz a papa tñ subditis psũt z nõ alt, s: nisi ad alioz psonas volũtas coz accedat: de hoc ẽ tex. ex̃. de pe. z re. i. c. qd̃ ãt. qd̃. s. posuim⁹ i t'tia zclõne secũde zsideratõis. Ex quo textu colligam⁹ tres regulas. ¶ Prima ẽ ista. Q̄ sic ptãs iurisdictõis limitat' ad s'bditos. vt. l. ex̃ t'ritoriũ. ff. de iurisdictiõe oni. iu. z. c. vt aiaz. i fine. de zstitutõib⁹. li. 6. Ita ẽt ptãs fori pñialis. ex̃ de pe. z re. c. ois. ¶ Scd̃a regl'a est ista. q̃ sic ptãs fori ztẽtiosi zsistit i absoluẽdo z zdẽnãdo: vt i. §. diffinitiua. 2. q. 7. z. l. i. ff. de re iud. ita z ptãs fori pñial'. 24. q. 1. c. qd̃cũqz. ¶ Tertia regl'a ẽ. q̃ idulgẽtie zcesse a diocesanis tñ subditis psũt: z nõ cũcteis alteri⁹ diocesis: nisi ipsi diocesani illoz forẽsiũ eis licẽtiã zcederẽt. Ita q̃ diceret dam⁹ vobis licẽtiã vt idulgẽtias alioz locoz accipiatis. Nec oz licẽtiã spãlẽ hr̃e illi⁹ vel isti⁹ loci: sz suffic̃ licẽtia gñal'. Est tñ hoc diligent' nõndũ q̃ de idulgẽtijs positis z

ordinatꝫ a legato de latere vel archiepo idē sētiēdū ē sic de idulgētijs ordinatꝫ a papa q̄ʒtū ad hoc.s.ꝙ nō requirit licētia epi diocesani vel sui ꝯfessoris. Et de legato de latere ista ē rō:qꝛ repn̄tat ꝑsonā pape. vt i.c.i.de offō legan.li.6.ꝛ.c.abbate.de electōe.eo dē li. De archiepo ista rō eē pōt.qꝛ ipse ē maior ꝓlat⁹ ī sua ꝓuīcia. Et ꝑ ꝯn̄s subdit⁹ suffraganei epi pōt acqrere idulgētias ab archiepo datas sine licentia ipsi⁹.qꝛ ꝛc. Et hec sufficiāt ꝓ p̄nti ve. ¶ Quātū ad tertiā ve.dico breuit ꝙ xp̄s meruitꝫ idulgētias nō sibi sꝫ nobis:cū idulgētia pene absolutōeʒ dicat.ꝛ pene absolutio culpā ꝑsuppōat: vt ex dcis pꝫ. Jn xp̄o āt cū nulla culpa eēt.nulla ꝑ ꝯn̄s poterat eē absolutio pene.sed ipse est fons ī quo omnes lauātur pene:ꝛ omnes sitientes bibūt vt hodie clamando ait. Siquis sitit veniat ad me ꝛ bibat. hic per grām ꝛ in futuro per gloriam.amen.

¶ De diuersis abusionibus christianorū feria tertia d̄nice de passione.sermo in ordine. XXXV.

Vos ascendite ad diez

festū huc. Jo.7. Tāta n.ē demonū neqtia ac nocēdi cupiditas: vt qcqd a deo ꝓ salute aīaꝝ īstitutū ē ꝛ ad ei⁹ honorē:totū i opprobriū diuine dilectōis ꝛ ī detrimētū nr̄e salutis conent̄ euertere. Nos vō ꝛ ꝑserti Italici i tātā ībecillitatē ꝛ peruersitatē deuenim⁹: vt nec diabolo resistamus:nec ad viā vitāis venire curem⁹. Statuit nāqꝫ de⁹ dies festos celebrādos:ī qb⁹ nil aliud q̄ꝫ sctā agendum voluit. Nos vero peccatis inuoluti cūctos dies festos in peccatis expendimus: ꝛ horribiliora illis in diebus facinora perpetramus propter quod Isa.in dei ꝑsona.c.i.ꝯquerit̄ dicēs:calēdas vestras ꝛ solēnitates v̄ras odiuit aīa mea. Et Amos.5. Odi ꝛ ꝓieci festiuitates v̄ras:ꝛ nō capiā odorē cetuū v̄roꝝ. Heu magna xp̄ianoꝝ ꝯfusio. Iudei adhuc tāta cuꝫ diligētia sabbatū custodiūt lr̄ale.ꝛ xp̄icole īsēsati tāta sollertia polluūt sabbatū sp̄ūale. Trenoꝝ p̄mo. Viderūt eā hostes ꝛ deriserūt sabbata ei⁹.hinc aīa cara xp̄s figura nr̄oꝝ tēpoꝝ ad p̄nē scenophegie iudeoꝝ festiuitatē accedere noluit ī publico: vt ostēderet publica i talib⁹ dieb⁹ pctā ꝯmitti:sꝫ q̄st ī occlto qꝛ occulte ꝑ grāꝫ ad bonoꝝ ꝛ iustoꝝ festiuitatē ascēdit.ait ergo. vos ascēdite ꝛc. Ubi tres ꝯsideratōes de abusionib⁹ q̄ i dieb⁹ festꝭ fiūt more solito faciam⁹ vꝫ. ¶ Quātū horribiles abusiones fiāt i dieb⁹ festꝭ circa opa culpe. ¶ Quātū horribiles abusiones fiāt i talib⁹ dieb⁹ circa opa fortune. ¶ Quātū horribiles abusiones fiāt i talib⁹ dieb⁹ circa opa nature.

¶ De abusionibus que fiunt in diebus festiuis circa opera culpe. Consideratio. I.

Primo q̄ʒtū horribiles abusiōes fiāt ī diebus festꝭ circa opa culpe videam⁹. Et volo aīa scias ꝙ oēs abusiōes sp̄ūales sꝫ tria horrēda pctā ordinabim⁹.de qb⁹.1.Jo.2.scribit̄. oē qd ē i mūdo:aut ē ꝯcupiscētia carnis:aut ꝯcupiscētia oculoꝝ:aut supbia vite. Scdꝫ q̄ fit ista p̄ma ꝯsideratio. Supbia itaq̄ q̄ nō curat vt ds negligat̄:mētes xp̄ianoꝝ excecat vt i diebus festis magꝭ q̄ꝫ alio tpe deus bn̄dictus cū vanitatib⁹ offendat̄. ¶ Scda ꝯclo est. Luxuria ficta dilectō sic oculos xp̄ianoꝝ fuscat vt magis ī diebus festis deū cū libidine offendāt. ¶ Tertia ꝯclo est ista. Sitibūda auaritie cupiditas q̄ nunq̄ꝫ ꝯtentat̄:ī auaroꝝ mētibus sic estuat: vt deū magis ī diebus festis offendat.

¶ De vanitatib⁹ mulieꝝ. Cōclo.I.

Accipe p̄mā ꝯclōneʒ.vꝫ. Supbia itaq̄ ꝛc. Ubi tres īqrām⁹ ve.vꝫ. ¶ P̄ria ve.ē. An a supbia oīa vitia oriāt̄. ¶ Scda ē. An vanitas sit pctm̄ de milina supbie. ¶ Tertia an vanitas sp sit pctm̄ mortale. ¶ Quātū ad p̄mā ve. dico sꝫ glo.ī.c.nā ꝯcupiscētia. eī de ꝯsti.sup v̄bo oritur. ꝙ duplex est origo pctoꝝ.s.gn̄al ꝛ sp̄al. Gn̄al origo vñ oīa vitia orta sūt ex ꝯcupiā p̄mi parētꝭ īordinata. qm̄ si īordinate n̄ ꝯcupiisset nec nos peccarem⁹.s.di. c.ad ei⁹ ꝯcubitū.i fine. vñ Greg. Caro nos leta traxit ad culpā.afflicta reduxit ad vitā. Ex q̄ qdē ꝯcupia gn̄ali orta ē i nob ꝯcupia īordīata ꝛ appetit⁹ irregulat⁹. vñ septē vitia capitalia i nob oriūt̄ vl̄ oriri p̄nt. vt supbia:ira:accidia: iuidia:gula:luxuria:ꝛ auaricia. Origo sp̄al̄ pctoꝝ multiplex ē.aliqn̄.n. cupiditas dr̄ radix oīuꝫ maloꝝ.h pe.di.2.qꝛ radix. Aliqn̄ dr̄ ꝙ auaritia siue amor pecunie ē mr̄ oīuꝫ criminū. vt in autētica. vt iudices sine quoqꝫ suffragio.§.cogitatio. ꝟ.si.collatōe p̄ma ꝛ.22.di.§.his igr̄.sꝫ Host. Aliqn̄ dr̄ ꝙ ebrietas ē fomētū oīum vitioꝝ.40.di.c. an̄ oīa. Aliqn̄ dr̄ ꝙ ignorātia ē mr̄ oīuꝫ erroꝝ.38.di. c.ignorātia. Et dic glo.p̄dcā ꝙ hu⁹ locutōes ꝯphēdūt gn̄a singloꝝ ꝛ n̄ singla generꝝ. ad hūc sēsū ꝙ n̄ ē aliqd gen⁹ mali qd qn̄qꝫ n̄ possit oriri aut ex cupiditate:aut ex auaritia:aut ex ebrietate:aut ex ignorātia:ꝛ sic de alijs. Ex qb⁹ pꝫ ꝙ supbia ē origo sp̄alꝭ q̄dā vñ oīa gn̄a pctoꝝ oriri p̄nt. Ad cui⁹ declaratione ē nōndū s̄m btm̄ Tho.scda scdē.q.14.ꝙ supbia s̄m v̄sū accipit̄ dupl̄r. Uno mō vt ē diuine regle volūtari⁹ qdā ꝯtēpt⁹.qd nihil aliud ē nisi q̄dā depuata volūtas:q̄ diuinā volūtatē ꝛ ei⁹ p̄cepta adiplere ꝯtēnit. Eccl̄.io. Initiū pctī ē apostatare deū. ꝛ sic oē pctm̄ nascit̄ ex supbia qm̄ qlꝫ mōtalr̄ peccās diuinā negligit volūtatē:ꝛ p̄cepta ei⁹ ꝯtēnit. Et sꝫ hoc Aug.i li.de nā ꝛ grā describit pctm̄ dicēs ꝙ pctm̄ ē voluntas ꝯsequēdi vl̄ retinēdi qd iusticia vetat.i.velle qd ds nō vult:ꝛ nolle qd ds vult. Jn Ecc̄.29.dr̄ Initiū ois pcti supbia ē. ¶ Scdo mō accipit̄ supbia ꝓut ē ꝓpe excellētie iordinat⁹ appetit⁹. Ubi nō sꝫ btꝫ Tho.scda scdē.q.47.ar.4.ꝙ appetit⁹ ꝓpe excellētie pōt ꝯsiderari dupl̄r. Uno mō vt tal̄ appetit⁹ ꝓpe excellētie sit regulat⁹ a rōe. vt.s.appetat excellētiā ꝓpe ꝑsone:aut suoꝝ tātū q̄ʒtū ꝯuenit ꝛ v̄tuti sue ꝯgruit.2. Cor.10. Nos āt n̄ i mēsū gl̄iabimur:sꝫ s̄m mēsurā q̄ mēsus ē nob ds. ¶ Scdo ꝓut tal̄ appetit⁹ excellētie nō ē regulat⁹ a rōe:qn̄.s.appetit dignitatē vl̄ excellētiā suo gradui vl̄ ꝯditōi nō ꝯgruētē. Et sic supbia pōt sic describi. Supbia ē qdā iordinat⁹ appetitus quo qs appetit vl̄ q̄rit alijs p̄eē vl̄ dn̄ari q̄ suo statui ꝛ ꝯditōi nō ꝯgruūt. Jn Greg.li.mor. Supborum igit mēs ē sp ad irrogādū v̄ualida:ad tolerādū īfirma: ad obediēdū pigra:ad lacessēdos aliquos ipōtunā: ad ea q̄ facē dꝫ ꝛ p̄ualꝫ ignara. ad ea āt q̄ facē nō dꝫ nec p̄ualꝫ pata.hec i eo qd spōte n̄ appetit nulli exhōtatōib⁹ flectit̄. Ad h⁹ āi qd latēt ōnderat qn̄ vt volūtatē cogat̄. qꝛ dū metuit ex desiderio suo velle sciē opta

vim ĩ sua volũtate tolerare. hec ille. In Aug. 14. ḋ ciuitate. ait. Supbia ẽ puerse celsitudinis appetit⁹. Cõsistit. n. supbia ĩ appetitu siue volũtate sic̃ ⁊ cetera pctã. Ex qb⁹ concludit seq̃t q̄ appetit⁹ potest ad excellẽtiã iclinari tripl̃r. ¶ Uno mõ vt appetat excellẽtiã ad debitũ finẽ ⁊ cũ debitis modis. ⁊ hoc ptinet ad vtutẽ magnanimitatis. Aliquãdo appetitus talis deficit ⁊ se total̃r retrahit ab opere magno ⁊ honorabili sibi pportionato ⁊ hoc ptinet ad vitiũ pusillanimitatis. Aliquãdo excedit debitã regulã rõis. vt q̄ gloriã q̃rit nõ ad debitũ finẽ: nec sibi pportionatã. ⁊ hoc ptinet ad vitiũ supbie. Nã supbia vt dcm̃ ẽ nõ ẽ aliud q̄ excedẽ mensurã ppriam ĩ appetitu ⁊ excellẽtia. Inde supb⁹ dr̃ q̄si sup id qđ ẽ vadẽs. Et sic pz q̄ mã sup quã supbia vadit excellẽtia ẽ: sic̃ pecunia sup quã auaritia ⁊ delectatio venerea sup quã luxuria vadit. Hoc ẽt põit btũs Tho. scda scde. q. 162. Sz pr̃ ãbrosi p̃cor duo mihi puncta declara. Intellexi. n. qđ sit superbia: ⁊ q̃lit̃ sit origo pctõꝝ. Nũc p̃mũ mihi declara q̃tũ superbia sit graue pctm̃. ¶ Scdo quot sĩt ei⁹ spẽs. Et ẽt vnũ tñium. s. an vanagloria ⁊ supbia realit̃ distinguãt̃. Cõtētor aĩa. ¶ Ad p̃mã tuã dubitatõem dico q̄ supbie grauitas ex duob⁹ õndi põt. s. rõne auersiõis. ⁊ acerbe punitõis. ¶ Primo ex rõne auersiõis. Nã lz oẽ pctm̃ sit auersio ab incommutabili bono: ⁊ adhesio ad incommutabile bonum: vt Augu. ait. superbia q̃tum ad conuersionem cõmutabilis boni non est maximũ pctm̃ oĩum pctõꝝ. qm̃ supb⁹ p̄pe vt dcm̃ ẽ iordinate excellẽtiã appetit qđ ñ hz maximã repugnãtiã ad bonũ virtutĩ. Sz supbia q̃tũ ad auersionẽ sic hz maximã grauitatẽ. Nã ĩ alijs peccatĩ hõ a deo auertit̃: aut ignorãtia aut fragilitate vl̃ ppt̃ cõcupiscẽtiã alicui⁹ alt̃ius boni. Sz supbia se a deo total̃r auertit: dũ ei subijci nõ vult ĩ p̃ceptĩ ei⁹. Inde Greg. i li. mor. Tolerabili⁹ igt deo ẽ vt ĩfirmitate atq̃ ignorãtia qs cũ humilitate iaceat q̄ cũ elatiõe alta ꝯp̄hẽdat. ¶ Scdo ostendit̃ ex pte acerbe punitõis. Longũ q̄ppe aĩa eẽt oẽs q ppt̃ eoꝝ supbiã corruerũt narrare. tñ aliquos p nr̃a eruditione trãscurrahimus. ¶ Hẽs. n. p̃mo exẽplũ luciferi Isai. 14. Quõ cecidisti de celo lucifer q mane oriebaris. corruisti i t̃rã q vulnerabas gẽtes. q dicebas i corde tuo. i celũ cõscẽdã. sup astra celi exaltabo soliũ meũ sedebo ĩ mõte testamẽti i laterib⁹ aqlonis. ascẽdaz super altitudinẽ nubiũ. ⁊ ero sil̃is altissimo. verũtñ ad infernũ detraheris i pfũdũ laci ⁊c̃. ¶ Scdo habes exẽplũ p̃moꝝ parẽtũ. vn̄ Aug. sup Geñ. ad l̃ram. Nunq̃ ingt diabolus p̃mos parẽtes deiecisset: nisi p̃us q̃dã elatio ĩ mẽte eoꝝ p̃cessisset. ¶ Tertio habes exẽplũ de edificãtib⁹ turrĩ babel: vt a deo se defenderẽt: si de⁹ aq̃s diluuij ãpli⁹ sup t̃rã iducẽ vellet vbi lingue cõfuse sũt: ⁊ op⁹ icõpletũ remãsit Geñ. 11. ¶ Quarto habes exẽplũ de Pharaone ĩ mari rubro submerso. Exodi p pl̃a capl̃a. ¶ Quito habes de Datã ⁊ Abiron q ex superbia Moysi rebellãtes: ⁊ ei⁹ p̃ncipatũ cõtẽnentes t̃ra eos viuos deglutiuit. Numeri. 16. ¶ Sexto habes de Roboã filio Salomõis: qui dixit. Minim⁹ digit⁹ me⁹ grossior est dorso patris mei. ppt̃ quod recesserunt ab eo decẽ trib⁹: ⁊ aliũ sibi regẽ ꝯstituerũt. s. Hieroboã. 3. Reg. 12. ¶ Septimo habes de Senacherib rege assirioꝝ. de quo. 4. Reg. 19. ⁊ Isa. 37. dr̃. Supbia tua ascẽdet i aures meas. ponã ergo circulũ ĩ aurib⁹ tuis ⁊ frenũ ĩ labijs tuis: ⁊ reducã te p viã q̃ venisti. Et seq̃t̃ q̄ ãgelus dñi ĩ nocte vna. 18. milia sui exercit⁹ iterfecit: ⁊ tãdem ip̄e reuertens in niniuẽ ciuitatem suã a filijs occisus est in tẽplo dei sui. Et Nicola⁹ de lira sup. 12. pphãs hũc locũ sic exponit. Supbia tua q̄. s. p̄dicta attribuisti virtuti tue: ascẽdet i aures meas: q̄si dicat tp̄s ẽ te punicẽdi ⁊ rep̄mẽdi. ponã circulũ ĩ auribus tuis. s. sic̃ fit bubulis: vt iugo supponãt̃: ⁊ frenũ i labijs tuis. s. sic̃ eqs idomitis ⁊ reducã te ĩ t̃rã tuã. s. velis nolis: qđ fcm̃ est. vt pz. c. sequẽti. ¶ Octauo exẽplum habes de Nabuchodonosor. Daniel. 3. de quo ifra dicet̃. ¶ Nono de Holoferne ⁊ exercitu ei⁹: q ex superbia dixit. postq̃ Achior locut⁹ ẽ collaudãs illũ pplz ⁊ deũ suũ: vt oñderet q̄ nõ ẽ alt⁹ deus nisi Nabuchodonosor: postq̃ percusserim⁹ eũ q̄si vnũ hoiem tuc ẽt cũ eis gladio iteribis. Judith. 6. Sz tãdẽ ãputato ei⁹ capite a Judith decapitat⁹ ẽ. ¶ ¶ Decimo habes de Amã q ppt̃ ei⁹ superbiã pati nõ poterat q̄ Mardoche⁹ eũ non adoraret sic̃ hoies ceteri. qui tãdem suspensus est in ligno qđ parauerat Mardocheo p patibulo. ⁊ omnes inimici populi iudeoꝝ occisi sũt a iudeis die illo: data licentia super hoc ab assuero rege. Hester per totũ. ¶ Undecimo hẽs ḋ Antiocho rege. 2. Macha. 6. de quo dr̃ q̄ Antiochus superbe locutus ẽ: audiẽs q̄ exercit⁹ ei⁹ fuerat a iudeis deuict⁹: dicẽs se venturũ hierosolimã: ⁊ cõgeriẽ sepulchri eã facturũ: sz post modicum tp̄s viscerum dolor eũ apph̃endit: ⁊ tãt⁹ fetor de eius corpore scaturientib⁹ vermib⁹ exibat: q̄ nõ poterat eum exercitus tolerare. ¶ Duodecimo habes ḋ Herode q Jacobũ apl̄m decollari fecit. Actuum 12. sed diffusius ĩ historijs scolasticĩ habet̃. ¶ Decimotẽtio habes ḋ pplo iudeoꝝ q ppt̃ suã superbiã crebro fuit a domino flagellatus: qui adhuc p mũdum dispersi sunt. Et si omniũ ãtiquoꝝ ⁊ modernoꝝ volumina discurrere volumus ĩfinita quodãmodo ad hoc exempla habent̃. Ex qbus pz grauitas huius pcti. ¶ Scdo ad tuã scdam dubitatõem aĩa btũs Greg. 14. li. mor. r̃ndet dicẽs. Quatuor sũt spẽs qbus oĩs tumor arrogãtiũ demõstrat̃: vt cum bonũ aut a semetipsis hr̃e se existimãt. Aut si sibi datũ de super credunt: p suis meritis se hoc accepisse putãt. aut certe cũ iactãt se hr̃e qđ nõ hñt: aut despectis cet̃is singularit̃ videri hr̃e appetũt quod hñt. hec ille. Inde ps. Dñe ingt non est cor meum exaltatũ. s. appetẽdo excellẽtiã iordinate: tãq̃ mea virtute putãs hr̃e illã. neq̃ elati sunt oculi mei. i. vltra modum leuati: putãs bona meis meritis a te hr̃e. Neq̃ ĩ magnis. s. magnificãdo me habere qđ non habebã aut plusq̃ habebã. Neq̃ in mirabilibus super me. s. ambulaui alios despiciendo ⁊ me super alios extollẽdo. ¶ Et vt clarius hec intelligamus accipe p̃mã spẽm. s. q̄ superb⁹ se existimat bona q̃ hz a deo nõ hr̃e. Ubi nõ fm btũ Tho. scda scde. q. 162. ⁊ in 2° sniaꝝ di. 42. q̄ extimatio rõnis

duplr toꝛ:ũpi pōt.ſ.i vlī ꝛ i pticulari. Jn vlī qñ bonū qđ vlr hꝫ a deo ſe nō hr̃e exiſtimat. Et hoc pertrict ad ĩfidelitatē.q: recta fides hꝫ ꝙ a deo oĩa bona pcedūt. Jaco.1. Oē datū optimū ⁊c. ℭ 2° corrūpi pōt in pticlari. ⁊ hoc ꝓpť aliq̃ paſſionē offuſcātem rōnē ipſā. ſic cū qs foꝛnicatōez nō eē malū exiſtimat. q: delectabil' ſibi. ſꝫ i vlī v̄e iudicet oēz foꝛnicatōez pccm̄ eē. Et h° mō ɔtīgit erroꝛ i oī pccō moꝛtali. Jſta g° exiſtimatio ſupbi q̃ exiſtimat bona que hꝫ a ſeipſo nō a deo hr̃e: eſt falſa i pticl'ari nō i vlī. bn̄.n. ſcit oĩa a deo eē: ſꝫ ſupbus ita ſe magnificādo extollit ac ſi bona illa a ſeipſo habuiſſet nō a deo. ⁊ h° ꝺ ꝑma. ℭ Accipe ſcđaz ſpēz q̃ ſupb⁹ bona a deo dic ſe hr̃e: ſed ſua v̄tute ⁊ meritꝭ. Jn quā Pelagi⁹ icidit cū dixit vitā etnā poſſe ɔſeq ſine gr̃a dī. Hac vlnerat⁹ ē nabuchodonoſoꝛ rex q̃ndo i pallatio ſuo ſedens dixit. Nōne hec eſt babilon magna q̃ꝫ edificaui i āpliaui in roboꝛe meo? Et humiliauit illum dn̄s i beluā cōuertēs: q ſeptez ānis comedit fenum q̃ mutatio nō fuit ꝑm ſubām: ſed ꝑm apparentiā. q: ſibi ⁊ alijs videbať vt cōit expōiť. de quo vide. 17. q.4.c. minoꝛ. vbi dic text⁹ circa mediū capl'i. Sed ⁊ ſi ꝺ ptāte ꝑſumiť: nabuchodonoſoꝛ itēdē q ex ſua ſupbia i bouē eſt ex hoīe cōmutat⁹ ⁊c. hec ibi Aug. ad Bonifaciū. glo. dic. Jn bouē .i. i bouinā mentē. 23.q.4. nabuchodonoſoꝛ. Jn hiſtorijs .n. ſcholaſticis dr̄ ꝙ a capite vſq3 ad coꝛpoꝛis mediū bos ⁊ reſiduū vt leo videbať. Et ſic p illud tp̄s regnū amiſit ⁊ p ſapiētes citatis regebať. ⁊ ipe ꝺo ſic diſponēte cū feris i deſertis hitabat. nec ledebať. vid hiſtoriā Dan̄.3. Et ponit ēt Greg. i moꝛalib⁹ exemplū illi⁹ ſci viri q a leone ſtrāgulat⁹ ē.3. li.c.4.c. ⁊ dic Greg. ꝙ q̃dā occulta ſupbia mentē ei⁹ obnubilauit ſuis meritis illa magna ope q̃ faciebat ſibi aſcribens. ob quā cām dat⁹ eſt Paulo ſtimulus carnis. ℭ Accipe tciā ſpēz. quot.n. i hāc icidunt. aut.ſ. hr̃e ſe pfitētes qđ nō hn̄t: aut magis q̃ꝫ hēant. hic.n. ſapiētioꝛ: hic pulcherioꝛ: hic ditioꝛ: hic nobilioꝛ exiſtat ſeipſū qđ tn̄ i v̄itate nō eſt. Cōtra quos Hieronym⁹ ait. Nos pulices ⁊ v̄miculi noſtrā debuimus ſciam iſciaꝫ pfiteri. Jn hāc peſtē icidit Dauid cū ait. Ego āt dixi i abundāna coꝛdis mei nō moueboꝛ i etnū. ⁊ tādez iactātiā habuiſſe pfiteť. cū ait. Auertiſti faciē tuā a me: ⁊ fact⁹ ſū ɔturbat⁹. hoc poniť .6.q.1. imitare. Jn hāc icidit Petr⁹ cū ait. Etſi oēs ſcādalizati fuerit ⁊c. ibidem. Et adeo hec peſſima fera ē vt ⁊ boni deuoꝛenť: ſꝫ differenť qm̄ bōi cito i ſeipſos reuertunť. mali āt aut vix aut nūq̃ꝫ. Jnde Greg. i moꝛ. Solēt ēt electi i qbuſdā ſuis cogitation.b⁹ ⁊ actib⁹ ſupbire. ſed q: electi ſūt cūctis dieb⁹ ſupbire nō pn̄t. q: p̄uſq̃ꝫ vitā finiāt ab elatiōe ad humilitatē coꝛda cōmutāt. Jmpi⁹ v̄o cūctꝭ diebus ſupbit q: ſic vitā ꝭminat: vt tn̄ ab elatiōe non recedat: circūſpic ꝙ tēpoꝛalr̄ floꝛet i vita carnis fiduciā ponit: eāq3 tn̄ pmanē exiſtimat quā ad pn̄s tꝫ. Solidať i elatiōe eius. Jn ⁊ eſpectū adducit oīs ꝓpiqu⁹ q̃ꝫ p quātū repētina moꝛs ſubrepat nō cōſiderat ⁊c. ℭ Accipe qrtā ſpēm: huī⁹ exēplū hēm⁹: pharīſei q dicebat. Grās tibi ago dn̄e ⁊c. Luc.17. Jnde Greg. i li.c 34. moꝛ. ait. Supbo cūcta q̃ ab alijs bn̄ agunť. diſplicēt. ⁊ ſola ei q̃ ipſe vel ꝑue egerit: placēt. Semꝑ aliena opa deſpic. ſemꝑ miraťqđ fac. q: qcqđ egerit egiſſe ſe ſingulariť credit. Et cū ſe in cūctis trāſcēdere ceťos eſtimat: p lata cogitatōuꝫ ſpacia ſecū deambulās: laudes ſuas taci⁹ clamat. hec ille. Exēplū illi⁹ tyrāni q de oībus libris i ſuis tris reptis fec eradi verſū illū. Depoſuit potētes de ſede. ⁊ tādē cū ad balnea iuiſſet: ⁊ in camera expolians veſtibus i lecto doꝛmiret. āgel⁹ dei foꝛmā illius accipiēs: ⁊ ei⁹ ſe veſtib⁹ induens: famulos cōuocat. parāť eq. ad ciuitatē pgunt ingreditur pallatiū vt dn̄s: credunt ſic oēs. Euigilat dn̄s. clamat veſtib⁹ ſuis non reptis. dn̄m ſe dic. Jrrideť ab oībus. ⁊ vili veſte idut⁹ citatē igrediť. miraťꝙ nō agnoſciť. palatiū viſitať. famulos noīati vocat. ſe dn̄m dic. ridēt oēs: ei illudūt: ⁊ dn̄o quē credebāt ſcꝫ narrāt: ⁊ tādē cū ſic p dies aliqnot illuſus māſiſſꝫ: dixit angelus famulis. Vocate ad me illū fatuū qui ſe dn̄m facit. ⁊ eū i camerā itroducēs acerrime repꝛhēdit. ⁊ ſic ei ſcm̄ narrauit. exuiť veſtib⁹. iduiť ille. receſſit āgel⁹. ⁊ ille i timoꝛe ꝺi deinceps viuēs bn̄ finiuit ⁊c. ℭ Quātū ad tciā tuā dubitatiōez dico ꝙ q̃uis ſupbia ⁊ vana glia idē eē videāť ꝓpť qđ qdam doctoꝛes eā vnū cū ſupbia pccm̄ eē poſuerunt. Tn̄ ſꝫ Greg 31. moꝛ. ⁊ ſꝫ Tho. ſcđa ſcđe. q.102. diuerſa ſūt ⁊ realr̄ diſticta. q: ſupbia appetit⁹ excellentie eſt. ſꝫ inanis glia ipi⁹ excellentie māifeſtatio. Vn̄ ſupb⁹ iordinate excellētiā appetit: ⁊ vanaglorioſus iordinate appetit ꝙ manifeſteť. Et iō q: null⁹ excellētiā appetit niſi vt alijs manifeſteť: iō ipa ꝑma filia ſupbie poniť. q̃re ⁊c. Et hec ſufficiāt q̃ſtuꝫ ad ꝑmā ve. ℭ Quātū ad ſcđam ve. dico ꝙ nulli dubiū ꝙ vanitas ē de ſilina ſupbie. Jnde Salomon ille ditat⁹ opib⁹ ⁊ cūcta q̃ deſiderauerat ſūmo culmine pſtringēs. oĩa cū tādē ɔſideraſſet dixiſſe legiť. Cū me cōuertiſſez ad oĩa q̃ fecerāt man⁹ mee: ⁊ ad laboꝛes in qbus fruſtra ſudauerā: vidi i oīb⁹ vanitatē ⁊ afflictōꝫ ſpūs. Eſt g° vanitas ſupbie comes: imo oꝛigo ſupbie ipſa. Vbi nō ad pn̄s ꝙ ſex ſūt fōtes vn̄ ſcaturit peſſima ſuperbie aq̃. Oritur.n. q̃nq3 ſuperbia ex gr̃a. q̃nq3 ex ſcia. q̃nq3 ex coꝛpoꝛis pulchritudie. q̃nq3 ex vanitate veſtiū. q̃nq3 ex dignitate. q̃nq3 ex ſanguinis nobilitate. ℭ Accipe ꝑmum fontē. Scaturit.n. q̃nq3 ſupbia ex gr̃a occaſionaliť. Vbi nō ꝑm Bona. i ꝑmo ſniaꝝ di.46. ꝙ aliq̃ oriuť ab aliquo triplr̄. ſ. aut ſic a cā. aut ſic a caſu. aut ſic ab occaſione. Jſta.n. tria a ſeinuicē differūt. ſ. cā caſus. ⁊ occaſio. Nā cā p ſe dic ꝙ circa illud circa qđ poniť ſit pducens ⁊ intendens. Caſus priuat intētionem: ſed non operatiōnē. ſic pꝫ de fodiente ſtrꝫ qui pteť intentionē ſui fodientis inuenit theſaurū. vt pꝫ 3° phiſicoꝝ. Occaſio āt priuat vtrūq3. ſ. operatiōnē ⁊ intentionē. ſic enim aliquis ex verbo iniurioſo audito aliū percuſſit verbum auditū fuit occaſio: non efficiens percuſſionē: nec cooperās efficienti: ſed quodāmō afficiens. Et hec occaſio duobus modis eē pōt. quoniā quedā hꝫ rōnez actiui.i. quodāmō mouet efficientē. ſic malū exemplū mouet hoīnē ad peccādum. Quedā hꝫ rōnē paſſiue: vt illud ex quo aliqs ſumit rōnē ſicut aliqs ex malo

aliter̃s se excitat ad faciendũ bonũ. Et hec modo
gr̃a est superbie occasio. q: ex plenitudine gr̃e su-
mit quis mentis elationem ⁊ superbit. Qui aũt de
gr̃a superbit: crede mihi ꝙ vitã aie i mortẽ conuer
tit. Sicut. n. aĩa est vita ⁊ actus corporis z° de aĩa
sic ipsius anime vita est gr̃a. ad Gal. ii. In fide vi-
uo filij dei. Et redarguẽs superbientes ait ad Co-
rinthios scribens. Quid habes quod non accepisti
Vitrũ. n. lꝫ perspicuũ ⁊ diaphanũ de se tñ radiũ non
gignit: sed accipit a sole z° de aĩa. Lumen ẽ actus
diaphani ſm ꝙ diaphanũ. Ber. Quis crederet pa-
rieti si se dicat radiũ solis genuisse. Inde Aug. gra
tiã diffiniens dic̃ ꝙ est donũ dei sine meritis. Et
virtutẽ dic̃ bonum hitũ mentis quẽ dñs operat̃
in nobis sine nobis. q: lꝫ cooperemur gr̃e vel virtu-
ti motu liberi arbitrij: creare tñ eã ñ possum⁹ neqꝫ
ĩfũdẽ. gr̃e ⁊c̃. ¶ Scd̃s fons vñ superbia orit̃ ẽ scie
limpiditas. Actuũ. z6. Dixit quidã Paulo aposto
lo loquenti regi Agrippe ꝙ ipse non fuerat incre-
dulus celesti visioni. ⁊ q̃lr his q hierosolymis ⁊ his
qui erãt damasci. ⁊ per oẽm regionẽ iudee: ãnun-
ciasset vt penitentiã agerent ⁊ ꝯuertẽnt̃ ad deum
digna pnie opa faciẽtes ⁊c̃. dixit ille. Insanis Pau
le. multe te lr̃e ad insaniã ꝯuertũt. Nõ ĩsanio inqt
optime Feste: sed veritatis ⁊ sobrietatis verba lo-
quor ⁊c̃. Inde Isidor⁹ de sũmo bono. Pleriqꝫ inqt
accepta sciã lr̃aꝝ: nõ ad dei gloriã: sed ad suã laudẽ
vtunt̃: dum de ipsa extollũt̃: ⁊ ibi peccãt vnde pec
cata emẽdare debuerũt. hec ille. Sꝫ de hoc ad ple
nũ diximꝰ ꝑma dñica. š. q̃re ⁊c̃. ¶ Terti⁹ fons est
corporis pulchritudo. Prouer. 31. Fallax ẽ gr̃a ⁊ va
na est pulchritudo: mulier timens deũ ipsa lauda-
bit̃. Et Pro v. ii. Circul⁹ aure⁹ i narib⁹ suis: mulier
pulchra ⁊ fatua. Iñ Hiere. 49. c. ait. Ecce q̃si leo
ascendet pulchritudo de supbia iordãis ad pulchrĩ
dinẽ robustã. Nicolaus delira sic exponit. Ecce q̃-
si leo ascẽdet. i. rex babilõis q designat̃ noĩe leõis eo
ꝙ hẽbat signũ leõis i vexillo. de supbia iordanis. i.
ad sĩlitudinẽ iordanis ĩtumescẽtis: q tũc opit t̃rã iux̃
positã. i. rex babilonis veniet cuꝫ tãta mltitudine ⁊
potestate vt absorbeat idumeã. i. gẽtẽ idumeoꝝ si-
ue ciuitates eoꝝ. quod denotat̃ per hoc quod dic̃.
ad pulchritudinẽ robustã eo ꝙ pulchre ibi erãt ci-
uitates ⁊ fortes. hec ille. Hec ẽ expositio lr̃alis. Tu
sic expone ſm sensũ allegoricũ siue moralẽ ad ꝓpo-
situ tuũ. De hac corporis pulchritudine dicet̃ satis
i veritate sequẽti. ¶ Quartus fons vnde super-
bia orit̃ est ex ꝑciositate ⁊ ornatu vestiũ. vñ Criso.
Si cultus preciosaꝝ vestiũ culpabilis nõ eẽt. nũq̃
diues q purpura ⁊ bisso induebat̃ apud iferos tor-
queret̃. de hoc dixim⁹ feria sexta q̃rte dñice. Audi
Iaco. c. 5. Agite nũc diuites: plorate in miserijs ve
stris q̃ aduenient vobis. diuitie vestre putrefacte sũt
⁊ vestimẽta vr̃a a tineis comesta sũt. Aurũ ⁊ argen-
tũ vr̃m eruginauit. ⁊ erugo eoꝝ i testimoniũ vobis
erit: ⁊ mãducabit vos sic ignis. thesaurizans vo-
bis irã i nouissimis dieb⁹. Ecce merces opärioꝝ q
messuerũt regiones vestras q̃ fraudata est a vobis
clamat: ⁊ clamor eoꝝ i aures dñi sabaoth itro iuit.
Epulati estis sup t̃rã: ⁊ in luxurijs nutristis corda
vestra. in die occisionis adduxistis ⁊ occidistis iustũ
⁊ nõ restitit vobis ⁊c̃. Inde Ber. O belua homo q
gloriaris in vestibus. nõ. n. tibi cõcreata est ꝑciosa
vestis ſꝫ aliunde mutuo accepta. Lanã habes ab
oue: a florib⁹ t̃re colorẽ. A t̃ra linũ: ab aĩalib⁹ coreĩ
vnde viuens supbis cũ int̃ omnia aĩalia paupe-
rior nascaris. Nudus ⁊ gemẽs ⁊ ipotẽs ⁊ plorãs ⁊c̃.
Inde Hiero. Puer inqt nat⁹ statim plorat ꝓphã
calamitatꝭ sue. q. d. q̃ d̃ vulua egressus sũ. ¶ Quin-
tus fons dr̃ ꝑeminentia dignitatis. Audi Ambro.
Hec ẽ cathedra pestilentie. i. amor dñandi quo ali
quis vix nunq̃ carere potuit. Audi Augu. Valde
pauci sũt q nõ magis ꝑeligãt ꝑesse q̃ ꝓdesse. Et idẽ
hoc docuit dñs declinare fugiens ne raperet̃ in re
gẽ. s. Io. 6. Spõte tñ se obtulit dũ quereret̃ ad mor
tem Io. 18. Sap. 6. Potẽtes potent̃ tormẽta pati-
ent̃ ⁊c̃. Audi Ber in quodã sermone. Potestatꝭ i-
qt ãbitio ãgelũ ãgelica felicitate ꝑuauit. Scie appe
titus hoiem imortalitatis glĩa spoliauit. Nõ esã ci
b⁹ deflexerat. tñ mãdatoꝝ destituerat obliuio: ſꝫ ꝓ-
missio honoris: ãbitio illecebrosa decepit. Et idem
Aug. Quotiẽs hoibus ꝑesse desidero: totiens deo
meo preire contendo ⁊c̃. ¶ Sextus ⁊ vltimus dr̃
nobilis parẽtela siue sãguinis nobilitas. Audi mo-
ralissimũ Senecã. Quid est inqt dñs: q̃d est seruus
quid est libertin⁹: hec. n. oĩa ex ãbitione vel iuria
nata sũt. Nõ. n. fec̃ dñs ab initio vnũ hoiẽ aureũ
aliũ argenteũ: aliũ luteuꝫ: vt ꝑmi dicant̃ nobiles: ⁊
secũdi ignobiles. sed oẽs ex vili t̃ra. Audi Boe. de
cõsola. Vñctor inqt pr̃ vn⁹ est. Null⁹ degener ex-
tat. Inde Hiero. i epl̃a ad Cellantiã. Nulli te iqt
vnq̃ de generis nobilitate ꝑponas. nec obscurio-
res q̃slibꝫ ex humili loco natas te inferiores putes.
Nescit religio personas nec cõditiones hominum.
Et discipulis int̃ se ꝯtendentibus audita xp̃i passione:
quis int̃ eos videret̃ esse maior: xp̃s idẽ ait. Prin-
cipes gentium dominãt̃ coꝝ ⁊c̃. Scis tu aĩa mea q̃
est vera nobilitas. Audi Criso. sup Mat. Ille in-
quit clarus: ille sublimis: ille nobilis: ille tũc itegrã
nobilitatẽ suã putet: si dedignat̃ deseruire vitijs: ⁊
ab eis nõ supari. Et idem ibidẽ. Quid. n. ꝓdest ei
quẽ sordidãt mores gñãio clara: aut q̃d illi nocet
gnãtio vilis: quẽ mores adornãt: Ipse. n. se vacuũ
a bonis operibus ostẽdit q gloriat̃ in prib⁹. Quid ꝓ-
fuit Cam ꝙ fuit noe fili⁹. Nõne separat⁹ de medio
filioꝝ: qui ſm carnẽ fr̃ fuerat natus: ſm animũ scũs
est seru⁹: nec familia scã potuit defendẽ ipsos mo-
res. Et idẽ ibidẽ. Quid Thimoteo nocuisse credit̃
ꝙ fuit ex pr̃e gentili: aut q̃d nocuit Abrahe ꝙ prẽꝫ
habuit Tharã luteoꝝ deoꝝ cultorẽ. Nõne sepatus
a gñe suo posit⁹ est in caput fideliũ: vt iã nõ diceret̃
fili⁹ petõꝝ: sed pr̃ scõꝝ: Nec potuerũt gloriã ei⁹ sor
didare pr̃ni errores. hec ille. Et hec sufficiãt ꝓ prĩa
veritate. ¶ Quãtũ ad t̃tiã ve. dico ꝙ q̃uis d̃ h° ad
plenũ dcm̃ sit feria sexta q̃rte dñice consideratione
scd̃a ⁊ ꝯclõne scd̃a in ꝑma veritate. tñ q̃cũqꝫ quis
vestibus vtit̃ vt supbiat: aut carnalit̃ placeat aspi-
cientibus ⁊ se ostentet: semper est pctm̃ mortale. O
infelices mulieres quãta supbia: quãta inuidia ĩ vos
regnat: Felix illa ex vobis q maiori excessu i dieb⁹

festis bellũ ordinat ꝯ deũ. Insano studio altera al-
terã superare ĩ põpis ⁊ vanitatibus cõtẽdit. Isa. 3.
Pro eo ꝙ eleuate sũt filie syon. ⁊ ãbulauerũt extẽto
collo: ⁊ nutib⁹ ocłoꝝ ibãt: ⁊ plaudebãt: ⁊ ãbulabãt:
pedibus suis cõposito gradu ĩcedebãt: decaluabit
dñs verticẽ filiaꝝ syon. ⁊ dñs crinem eaꝝ nudabit.
In die illa auferet dñs ornamẽta calciamentorũ ⁊
lunulas ⁊ mitras ⁊ discriminalia: ⁊ perichelides:
alias ethichelidas: ⁊ murenulas: ⁊ olfactoriola: ⁊ ia
nures ⁊ ãnulos: ⁊ gẽmas ĩ frõte pendẽtes: ⁊ muta-
toria: ⁊ palliola: ⁊ linteamina: ⁊ ac⁹: ⁊ specula: ⁊ sin-
dones: ⁊ vittas: ⁊ teristra. Et erit ꝓ suaui odore fe
tor. ꝓ zona funiculus. ꝓ crispãti crine caluicium.
⁊ ꝓ fascia pectorali cilitium. hec ibi. Que vba Ni-
colaus de lira sup. iz. ꝓphãs sic exponit. Eleuate
sunt filie syon. s. eleuatione mentis: ⁊ ãbulauerunt
extento collo: qḋ ẽ iudiciũ inferioris elatõis. Et nuti
b⁹ oculoꝝ ibãt. s. ĩpudice respiciẽdo. Et plaudebãt
. s. dissolute ludendo. Et ãbulabãt pedib⁹ suis. s. cu
riose ⁊ lasciue ĩcedẽdo: p q̃ ꝓuocãt hoĩes ad luxu-
riã. decaluabit dñs verticẽ filiaꝝ syon auferendo.
. s. nãle ornamentũ: q: crines dati sũt a nã mulieri
in ornamentũ. iõ subdit: ⁊ dñs crinẽ eaꝝ nudabit. s.
declarãdo falsitatẽ capilloꝝ eꝝ neoꝝ. In die illa. s. di
uine punitõis auferet dñs ornamẽtũ calciamẽtoꝝ
q: mulieres sotularib⁹ cariosis vtebãt. ⁊ lunulas. i.
scissiones factas ad modũ lune in sotularib⁹: vt di-
cũt qdã. Alij vero dicũt ꝙ lunule erãt quedã pue
lune auree dependẽtes circa collũ. ⁊ mitras. i. cu-
cufas. ⁊ discriminalia. i. pectines. ⁊ ethichelidas q̃
sũt ornamẽta brachioꝝ ꝓpe manũ. ⁊ murenulas q̃
fiebãt ĩ finibus vestimentoꝝ cõtexte ex diuersis co
loribus. iõ vocãt murenule. et olfactoria. i. vasa p-
ua argentea vel aurea vbi reponebant redolentia
ad magis hoĩes ꝓuocãdũ. Et iaures. i. ornamen-
ta auriũ. ⁊ ãnulos. i. ornamenta digitoꝝ. Et gẽmas
in frõte pendentes. Hĩebãt. n. serta ĩqbus erãt gẽ-
me posite pendẽtes ĩ frõte. Et mutatoria. i. diuer
sa vestiũ paria. Et palliola. i. exterioꝛs vestimenta.
Et linteamia. i. inferiora iuxta carnẽ. Et ac⁹ ⁊ speculũ
insira sũt cũ qbus mulieres aptabãt ornamẽta cor-
poris sui. Et syndones. i. subtilis velamina qbus
cooperiunt humeri in tra illa. Et vittas. i. pepla.
Et teristra. Est aũt teristrum vestis linea q̃ vtunt
mulieres in estate. Et erit. s. illis mulieribus ꝓ sua-
ui odore fetor ex ĩfirmitate ⁊ miseria. qm̃ ille mulie
res de quibus ꝓphã loquit fuerunt ex ipsis mlte ĩ-
carcerate in locis fetidis. Et pro zona funicul⁹. q⁹
ligant vt captiue. ⁊ ꝓ crispãti crine caluitiũ. q: tra-
hebant per capillos. ⁊ ita tam ex illo ꝙ ex infirmi-
tatibus capilli cadebant. Et ꝓ fascia pectorali cili-
cium. Est autẽ fascia pectoralis vitta tenuis ⁊ de-
licata: cuz q̃ stringantur mãmille ne ex sua grossitie
turpitudinem ingerãt. Omnia. n. ista inflicta sũt mu
lieribus captiuatis babylonice. hec Nicolaus. Sz
vt ad nostras mulieres veniã: ꝙta famosa pompa
incedãt maxime pulchriores: quis dicere. ⁊ enarra
re sufficit? Quid dicã de mrĩbus illaꝝ. O infelices
mrẽs que vt filie vestre placeãt aspicientibus cũ-
ctis: quãta solertia inuigilatis? vt vltra illa formo-

sa que filiabus vestris nã concessit: alia ĩdustria ve
stra superaddatis. Si. n. solito macilentiores sunt:
facitis vt comedãt panem ĩpastatũ: vt ita loq̃r cuz
fumani: quod est quoddã semen. Si frontẽ paruaz
hñt. illas depilatis. Si pallide sũt: mulie fucamĩbus
illas pingitis. de conse. di. 5. c. fricari. Fricari est se
comentis vel succo palliare seu inungere: vt rubi-
cundior vel albior videat. Quid multis moror: tãꝙ
hec nobis ĩcognita sint? O parentes dementes: vos
ne insontes abire sinãt? iã ꝓpt filias vestras ad in-
teritum perditionis eterne curritis: illas vobiscum
trahentes. O genitores carnis: ⁊ animaꝝ vestraꝝ ⁊
suarum crassatores. O pauperes ipsa grã dei: quã-
ta affectione diuitias cumulare studetis? quot fur-
tis: quot rapinis. atqꝫ alijs iniustis lucris satagitis
aliam substantiã congregare: vt filias vestras cum
dotibus ãplis alte locetis: non curantes an nuptui
tradant vsurario: siue raptori ⁊c. O paupercula vi
ta vestra. Hinc o italia te deus cernens tanta su-
perbia ⁊ vanitate discurrere tot tantisqꝫ seculis
guerris ⁊ epidimijs flagellauit. Nec adhuc finis
aut hui⁹ libri explic. Circũspicite queso hãc nostrã
longobardiã ab hostibus occupatã. q nulli pcẽtes
etati vel sexui: imo oĩa q̃ ad ĩpietatem spectare vi-
dent exercent. Ab eis. n. hei vidue polluunt vgies
corrũpunt: thori intra frãgunt: oĩa adulterijs deho-
nestãt: multoꝝ sãguis inocent effundit: vastãt pre-
dia: depopulãt regiones: domus funditus euertũt
Quid plus? Ipse sacre edes ac sũmi ac optimi dei tẽ
pla multis in locis scã sunt multiũ hitacula: ⁊ equoꝝ
stabula. heu scelus: heu abhominatio in tẽplo dei.
Inde per Sopho. c. i. dñs ait. Uisitabo sup pnci-
pes ⁊ super filios regis: ⁊ sup oẽs q idati sũt veste
peregrina. Tũc cõparent vestes longiores vestiẽ-
tes lutũ ⁊ pauperẽ relinq̃ntes nudũ. Tũc maxime
expãdunt largaꝝ ⁊ magnaꝝ manicharꝫ ale: vt. s. ci
tius ad infernũ volitent. Hiere. 2. In alis tuis in-
uentus est sãguis aĩaꝝ paupeꝝ ⁊ ĩnocentiũ. O si p-
merẽt tales ale ꝙtus sãguis de rapina pauperum
⁊ exuisceratoꝝ pupilloꝝ ⁊ viduaꝝ inde egrederet:
Sz nõ sic ĩpij: nõ sic. Audite o mrẽs Crisostomum
in sermõe de filijs Zebedei. sup illo verbo. Dic vt
isti duo filij mei: vnus sedeat ad dexterã tuã. alius
ad sinistrã tuã in regno tuo. Non sentiebat ingt illa
sic cetẽ mrẽs: q̃ corp⁹ suoꝝ natoꝝ amãt: animã aũt cõ
tẽnũt. desiderãt illos valẽ ĩ seclo isto: ⁊ nõ curãt qd
sint passuri ĩ alio. pditõez illoꝝ cũ magno ꝑcio cõpa
rãt ⁊ salutẽ illis dono accipe nolũt. Si. n. viderint
illos paupes tristãt ⁊ suspirãt. si aũt viderit eos pec-
cãtes nõ tristãt: vt ondãr ꝙ pentes sũt corporum nõ
aĩaꝝ. hec ille. Multa hic dicenda essent: sed ista ad
presens sufficiãt. q̃re ⁊c. II.

¶ De luxuria. Conclusio.

Cepe secũdã ꝯclonez. vz. Luxuria ficta
dulcedo: sic xpianoꝝ ocłos offuscat: vt ma
gis in diebus festis deũ cũ libidine offen-
dãt. Ubi tres ingrani⁹ ve. v. ¶ Prima
ve. i ista. Quid ẽ luxuria. ¶ Scḋa ẽ. Quãtũ sit de
testabile ⁊ graue pctm̃. ¶ Tertia ẽ. que sũt abusiões
h⁹ pcti. ¶ Quãtũ ad pmã dico sꝫ Hugo. ꝙ venus

fine luxuria est illecebrosa voluptas adulteri a iocū
ditas: q̄ mel hꝫ i ore ⁊ fel i corde: aculeū vo i dorso.
Et Hiero. i ep̄la. O q̄ꝫ iqt ē acerbꝰ luxurie fructꝰ:
amarior felle ⁊ crudelior gladio. O magna Troia
testimoniū phibe q̄ ꝓpter vniꝰ mulieris fetulentā
rabiē destructa ⁊ fūditꝰ euersa iaces. Jā seges ē cā-
tat Ouidiꝰ i ep̄lis: vbi troia fuit resecandaqꝫ falce.
Diuidit̄ at hec pestis i sex spēs. s. i fornicatōēz. stu-
prū: adulteriū: icestū: raptū: ⁊ viciū ꝯ nām. Fornica
tio ꝓprie est illicitus coitꝰ solutoꝝ. Large m̄ oīa il
licitꝰ coitꝰ pōt dici fornicatio. Stupꝝ ꝓprie est illi-
cita v̄ginū d̄floratio. Adulteriū ē alieni thori. i. vxo
ris violatio. Incestꝰ ē ꝯsanguineaꝝ l' affiniū abusus
aut ēt s̄ctimonialiū. Raptꝰ est cū puella violēter
et ꝯ eiꝰ vl' parentū volūtatē educitur: vt corrupta in
vxorē hēat. 36. q. i. c. cū ergo. vel vt ēt hēat in ꝯcu-
binā. ex̄ de rap. cū cām. Vitiū ꝯ nām ē maris cū maf
vel maris cū femina abusus carnia. vt qn̄ mas cū
mare: vl' mas cū mulīē in loco idebito turpitudinez
operātur. Et si q̄ris qd̄ istoꝝ ē grauiꝰ. Dico f̄m btm̄
Tho. 2a 2e. q. 154. q͛ int oīa grauissimū est vitiū ꝯ
nām: ut ēt ondit Aug. li. d̄ adulterinis ꝯiugijs. Et
rō. q̄a trāsgredit̄ illud qd̄ f̄z nām determinatū est
tanq̄ꝫ principiū f̄z vsuꝫ venereū. Post hoc ē ince-
stus: qm̄ ē ꝯ reuerētiā quā psonis nobis ꝯiunctꝭ ex
hibere debemus. Fornicatio simplex minima ē inter
species luxurie. Adulteriū grauius ē q̄ꝫ stuprum. q͛
maior abusio fit ⁊ maior iniuria in cognoscēdo car-
nalit̄ mulierē alteriꝰ ptāti subiectā quātū ad vsum
ḡnatiōis: q̄ꝫ cognoscēdo mulierē sue ptāti subiectā
vtrūqꝫ āt aggrauat̄ pp violētiā. Et io raptus v̄gi-
nū grauior ē q̄ꝫ simplex stuprū. ⁊ raptꝰ vxoris q̄ꝫ ad
ulteriū. De oīa istoꝝ petōꝝ hēmus 36. q. i. c. lex il
la. §. cū ergo. Et f̄m legistas. §. ad legē iuliam. de
adulterijs sup rubrica. q̄r ⁊c̄. ¶ Quantū ad f̄am vi
ta. dico q͛ detestabilitas hꝰ peti ex q̄tuor fundam-
tis ondi pōt. vꝫ. ¶ Primo q͛ deo multuꝫ displicet.
sc̄do q͛ ꝓprio subiecto nocet. tertio q͛ ꝓxio dānū in
fert. quarto quia diabolo multuꝫ placet. ¶ Primo
dico q͛ deo multū displicet. qd̄ pbat̄ triplici rōe. p̄-
mo rōe ꝓhibitionis: rōe punitiōis: ⁊ rōe electionis.
¶ Prio rōe ꝓhibitiōis multiplicit̄ deꝰ luxuriā ꝓ-
hibuit. p̄mo Exo. 20. Non mechaberis. noīe me-
chie oēm luxurie speciē itellige f̄z doctores. Et Le
uitici. 19. Locutꝰ ē dn̄s ad Moysē dicēa. Loq̄re fi
lijs isr̄l: ⁊ dices ad eos Estote sc̄i: qm̄ ego scūs sum.
Et postea circa mediū capl'i pctm̄ luxurie ꝓhibet.
Et melius Exo. 22. lege textū. Et tādē circa finē
dic̄ sic. Si dormierit vir cū vxorē alterius uterqꝫ mo
riet̄. i. adult̄ ⁊ adultera ⁊ auferes malū de Isrl'. Si
puellā v̄ginē d̄sponderit vir: ⁊ inuenerit eā aliqs i
ciuitate: ⁊ cōcubuerit cū illa: educes vtrūqꝫ ad por-
tā ciuitatis illiꝰ: ⁊ lapidibꝰ obruent̄. Puella q͛ nō
clamauit: cū essꝫ in ciuitate vir q͛ hūiliauerit vxorē
proximi sui. ⁊ auferes malū de medio tui. Si aūt in
agro repereris puellā q̄ desponsata ē: ⁊ appr̄hēdēs ꝯ
cubuerit cū illa: ipse morieť solus. puella nihil pa-
tieť: nec est rea mortis. qm̄ sicut latro ꝯsurgit i fratrē
suū: ⁊ occidit aiam eiꝰ: ita ⁊ puella ppessa est. Sola
erat in agro ⁊ clamauit: ⁊ nullus affuit q liberaret

eā. Si inuenerit vir puellā v̄ginē q nō hꝫ sponsuꝫ: ⁊
appr̄hendēs ꝯcubuerit cū ea: ⁊ res ad iudiciū uene-
rit: dabit q dormierit cū puella pri eꝰ. 50. siclos ar-
gēti: ⁊ hēbit eā vxorē. hec ibi. Multi sūt ad hoc tex
tus. Hiere. c̄t. 3. arguit fornicantē Iudā dicēa. In
facilitate fornicationis sue ꝯtaminauit terrā. Item
Ezech. 18. Prohibet dn̄s oēm imundiciā ⁊ abho-
minationē luxurie. Itē Dan. 13. Sacerdotes iterfe-
cti sūt q in ꝯcupiscētiā Susāne exarserūt ⁊c̄. Et in
nouo testō Paul' ad Cor. 6 ait. Neqꝫ fornicarij:
neqꝫ adulteri: neqꝫ turpia faciētes regnū dei possi-
debūt. Et ad Gal'. 6. Mātfesta sunt opa carnis q̄
sunt imūdicia: fornicatio ⁊c̄. Et addit. q talia agunt
regnū dei n̄ cōsequēter. q̄r ⁊c̄. ¶ Scd̄o ondit̄ q͛ ta
le petm̄ deo displiceat rōe punitionis. pp hoc enim
petm̄ deꝰ mūdo diluuiū induxit. ⁊ deleuit oēm car-
nē octo psonis exceptis. Gen̄. 6. Itē totā pentapo
lim igne ⁊ sulphure ꝯsumpsit. Gen̄. 19. Itē Amon
pp sororis violētiā ab Absalone fuit i ꝯuiuio occi-
sus. 2. Re. 13. Et vt ista antiq̄ relinq̄mus satia quo-
tidiana mala vt pestilētia ⁊ hmōi qbus deꝰ hāc mi
serā carnē flagellat indicāt: q̄ꝫ iū hoc vitiū detestat̄
da. In ponit̄ pulcher textus 32. q. 7. c. flagitia. vbi
d̄r. Flagitia inqt q̄ ꝯ nām sūt: vbiqꝫ ac semp repu-
diāda sūt: ac puniēda q̄lia sodomoꝝ fuerūt. Que si
oēs gētes facerēt eodē crīs reatu ⁊ ina lege tenerēt
q̄ nō sic fecit hominē: vt se illo vterent̄ mō. violat̄
q̄ppe ipsa societas q̄ cū deo nobis eē dꝫ. cū eadē nā
q̄ꝫ cꝰ ipse auctor ē libidis puersitate pollut̄. hec ibi
Aug. li. 3. ꝯfessionū. Audi aliū textuꝫ i. c. clerici de
exce. pla. vbi d̄r. Clerici. ⁊ ifra. Quicūqꝫ illa incōti
nētia q̄ ꝯ nāꝫ ē pp quā ira dei uēit i filios diffidētie
⁊ qnqꝫ ciuitates igne ꝯsūpsit: d̄phēsi fuerīt laborar̄.
si clerici fuerīt dijciāt̄ a clero uł ad agēdā pniaꝫ i mo
nasterijs d̄trudāt̄. Si laici excōicatiōi s̄bdāt̄: ⁊ a cē
tu fideliū fiāt penitꝰ alieni. hec ibi Alexā. 3. ⁊ hec f̄ꝫ
canones. Scd̄m v̄o leges ciuiles capite puniri de-
bēt: vt i autē. ut nō luxuriēt ꝯ nām. circa finē. coll̄.
6. vbi loq̄t̄ de ciuitatibꝰ hic enumeratis. de qbꝰ ēt
habet̄ de pe. di. i. c. s̄ꝫ ⁊ ꝯtinuo. ⁊ numerāt̄ ēt i glo.
sup dicto ca. clerici. i v̄bo. qnqꝫ. q̄r ⁊c̄. ¶ Tertio pꝫ
q̄ꝫtū d̄s hoc vitiū detestet̄ rōe electiōis. qm̄ mr̄ēꝫ n̄
corruptā: s̄ꝫ v̄ginē elegit: ⁊ sup oēm creatā potētiaꝫ
v̄ginē eā i ptu atqꝫ pꝰ partū ꝓuauit. q̄r ⁊c̄. ¶ Scd̄o
hoc petm̄ ꝓprie psone nocet: ⁊ hoc tā ex pte corpis
q̄ꝫ ex pte aie. Ex pte corpis satꝭ notū ē: cū diminuat̄
ps nobilissia s̄bstātie. s. sāguis. Fit. n. decisio q̄dā vt
philosophi aiūt i tali actu ex oībꝰ iūcturis ⁊ uenia ⁊
musculis corpis. Sed q͛ aie noceat: audi Prouer.
6. Nō cōcupiscat pulchritudinē mulierꝭ cor tuū ne
decipiarꝭ nutibꝰ illiꝰ. Scorti p̄ciū vix ē panis vniꝰ.
p̄ciosā aiam viri mulier rapit. Et recte dicit: vix
vnius ē panis. q͛ vnꝰ panis reficē pōt hoīeꝫ p. 24.
horas diei nālis. vna fornicatio vix sufficit infelici
peccatori p duas vl' tres horas. Et idē. 8. c. Muli-
er occurit viro in ornatu meretricio p̄parata ad ca
piendas animas. Et Eccl'. 7. c. Inueni amarioreꝫ
morte mulierem. vere amarior morte est: quoniaꝫ
mors nālis solum corpꝰ occidit. ⁊ mulier q̄nqꝫ ⁊ cō
pus ⁊ aiam. Itē vna mors vnum corpus occid. r:

mulier q̄ncq̧ corpora parit̃ ⁊ aı̄as. Et Prouer.23. Fouea ꝓfunda ē meretrix: ⁊ puteꝰ āgustꝰ vxor aliena. Et Eccl.9.c. Ne des mulieri ꝑtātē aīe tue: ne ingrediat̃ in ꝑtāte tua ⁊ cōfundaris. Ne respicias mulierē multiuolā: ne forte incidas in laqueos illiꝰ. Cū saltatrice ne assiduꝰ sis nec audias illā: ne forte pereas in efficacia illiꝰ. Ne des fornicarijs aı̄az tuam in vllo ne ꝑdas te ⁊ annimā tuā ⁊ hereditatē. Auerte faciē tuā a mulierē cōpta: ⁊ ne circūspicias spēm alienā. ꝑp spēm.n. mulieris multi ꝑierūt. ⁊ ex hoc ꝯcupiscēt quasi ignis exardescit. ⁊ multa alia ꝺ mulierıbꝰ ⁊ eas vana aspicientibꝰ dicit q̄re ⁊c̄. Ob hāc cām mirabāt̃ discipuli xp̄i: ꝙ ipse cuz muliere samaritana loqueret̃. Jo.4.c. Et sic pz quō nocet luxuria ꝓprie ꝑsone. ꝙ āt noceat subē domꝰ tue ꝯsidera. In scripturis hēs exēplū de filio ꝓdigo q dissipauit oēz sbaz suā viuēdo luxuriose. Prouer.29. Qui nutrit scortū ꝑdet subaz suā. Et Hiere.2. Quā vilis fcā es nimis iterās vias tuas ⁊c̄. Tertio nocet hoc pctm̄ ꝓximo vt visū ē qm̄ ābo luxuriantes mortalr̄ peccāt: corpꝰ ꝯsumūt: ꝑiculīs se exponūt: ⁊ alijs malū exēplū p̄bēt. ꝺ hoc diffusꝰ alibi dicemꝰ. ¶ Quarto diabolo multū placet. Inꝺ glo. super Leuit. Cū de oı̄ inqt pctō gaudeāt demones: ꝑcipue ꝯgaudent fornicatiōi. q̄r ⁊c̄. Et sic pz ƀa vi. ¶ Quātū ad tertiā vi. dico ꝙ tres sunt maxie abusiones luxurie q̄ fiūt ꝑmaxie ı̄ diebꝰ festis. s. ı̄ visu: in ore: ⁊ tactu. ¶ Prima ē ı̄ visu: cū ı̄ ecclı̄as ꝓcantur. qa ı̄pudicꝰ oculꝰ ı̄pudici cōdis nūciꝰ ē. 22. q.5. c. nec solo. ps. Auerte oculos tuos ne videāt vanitatē. Et Greg. Pēsandū ē q̄ztū debemꝰ visuz restringere q mortalr̄ viuimꝰ qa mr̄ vinctū ꝑ oculos ad mortē venit. Quid de porcis luxuriosis q in diebus festis cū se ı̄ luxuria deuoluūt oı̄a verēda ⁊ turpia cū oı̄ porcina ⁊ execrabili ꝯplacētia speculant̃: Quis.n. dubitat hūc eē effrenatū ⁊ ı̄honestū vltra limites m̄rimonij xp̄iani aspectū: O ı̄felices. o ceci. o ı̄brodiati: qd turpius q̄z amat̃ vxorē q̄si adulterā: 32. q.4. c. origo. ⁊ q.2. c. pudor. Inde dn̄s Mathei 5. Si oculꝰ tuꝰ scādalizat te erue cū ⁊ ꝓice cuz abs te. Meliꝰ est.n. tibi cū vno oclō ı̄trare in regnū ꝺi .i. minꝰ malū: q̄z duos oculos hn̄tē mitti ı̄ gehennā ignis. Et meliꝰ est tibi o dn̄a frontosa te pati vba ⁊ vbera mariti q̄z impudicis aspectibꝰ eiꝰ cōsentı̄r ⁊c̄. ¶ Scd̄a abhoı̄atio ē in ore: nō solū ı̄nhonesta vba inuicē ꝯmctātes: nez ēt turpissimis osculꝭ ⁊ lingua se inuicē abutētes: stupore ꝯfundor dū hec mēte reuoluo. Vn̄ btūs Tho. ƀa ƀe. q.154. pōit unā r̄gulā: ꝙ q̄ncūq̧ osculū āplexꝰ ⁊ tactꝰ manuū fiūt cā libidinis: semꝑ ē mortale pctm̄. Sz si nō fiūt cā libidinis nō ē pctm̄. sicut ē ꝯsuetudo in aliq̄bꝰ ciuitatıbꝰ. q̄re ⁊c̄. In̄ Beda sup Paral̄. Qui inqt meretricē osculatur: pulsat inferni ianuā. ¶ Tertia abhoı̄atio ē in inordinato tactu: nō solū circa faciē: sz etiā diuersarū partiū corꝑis loca. Et qꝺ pudet etiā dicē pudenda impudentissime ꝯtractāt. Sz de hoc satis. Et ꝺō ecclı̄a nt. hoı̄es cauerēt in diebꝰ ꝑmaxie festis talia exercē: pōit vnū decretū.33. q.4. c. quotienscūq̧ sic dicens. Quotienscūq̧ natal̄ dn̄i aut relique festiuitates aduenerint: nō solum ab infidelium ꝯcubinatu: sz ⁊ a proprijs vxorıbz abstinete. Et sunt vba Aug. Et in. c. si cā idē ꝯfirmat̃. vbi ꝺr sic. Si cā ꝓcreandorū filiorū ducit̃ vxor: non multū tp̄s videt̃ ꝯcessuz ad ip̄m vsuz. qa ⁊ dies ꝓcessiōis: ⁊ ipsa rō conceptus ⁊ partꝰ iux̄ legē cessare vsū carnis his ꝺ hē tp̄ibus demōstrat. Et sunt vba Ambrosij. Lex ista quā dicit Leui.12. ⁊ 18. repitur. Sed qd dicendū si alter diebꝰ festis debitū petit: Dico ꝙ peccat mortalr̄ si libidinis cā fac̄ petēs. Reddens āt q̄r sui corꝑis ꝑtātez nō hz nō peccat. Faciat m̄ q̄ztū pōt si ne pctō ne ꝯsētiat. Querit btūs Tho. ƀa ƀe. q.74. vtr̄ ꝯsensꝰ ı̄ delectatiōez sit peccatū mortale. ⁊ dicit ꝙ sic. Et allı̄at Aug.12. ꝺ trini. dicētē ꝙ ꝑp pctm̄ cogitatiōis ēt sine volūtate ꝑficiēdi. sz cū uoluntate oblectādi: totꝰ hō dānabit̃. Nā ꝙ aliqs in talez venereā delectatiōez ꝯsentiat. nihil aliud ē q̄z ondē ꝙ affectꝰ suꝰ ē ı̄clinatꝰ ⁊ ꝑatus ad fornicatiōez. Et nō vnā r̄gulā ḡnalē ƀz ip̄m ibidē: ꝙ illa ꝺlectatio ı̄tellı̄r eē mōtal̄ qn̄ morosa ē. nō āt ē morosa ƀm diuturnitatē tp̄is: sed ex eo ꝙ rō ꝺliberās circa eā ı̄moratur nec eā expellit: tenēs ⁊ libēt̃ volēs ea q̄ vt stati aı̄ ꝯgūt aı̄uz respui debuert̃. vt dicit Aug.12. de tri. Volo aı̄a m̄a ꝙ ista tibi sufficiāt ꝓ ista ꝯclōe.

¶ De auaritia conclusio. III.

Capite tertiā ꝯclōnē. vz. Sitibūda auaritie cupiditas: q̄ nūq̄z ꝯtētat̃: ı̄ auarox mēbꝛꝰ sic estuat vt deū magꝭ ı̄ diebꝰ festꝭ offēdat. vbi tres igramꝰ vitates vz. ¶ Pı̄a ē ista. Quid ē auaritia. Scd̄a ē ista Quot mala fac̄ auaritia. Tertia est ista. Quot sı̄t illi q dānāt̃ ꝑp auaritiā. ¶ Quātū ad p̄mā dico ƀm Aug.14. ꝺ ciui. dei. Auaritia ē ı̄moderata libido. i. amor hn̄di. vl̄ sic. Auaritia ē nı̄mia acq̄rē ⁊ suꝑflua paupibꝰ n̄ erogare. vl̄ sic ƀz philosophū. Auaritia ē glorie sine q̄rūlibz rex ı̄satiabil̄ ⁊ ı̄honesta cupido. Et ꝺr auarꝰ q̄si auidꝰ auri. Inde Aug. vbi s̄. Nō ē igt auaritia auri vitiū: sz hoı̄s ꝑuerse amātꭓ aux. Vbi nō ƀz btm̄ Tho. ƀa ƀe. q.28. ꝙ iste amor hn̄di pōt dupl̄r ꝯsiderari. Vno mō vt tm̄ crescat ꝙ charitati p̄ferat̃: ita ꝙ ꝑp hn̄das diuitias qs n̄ curat an sit ꝯ̄ dilectōez dei ⁊ ꝓximi: ⁊ quōlibz lucret̃ n̄ curat. Et iste amor ē pctz mōtale. Et ꝺ hac loqt̃ Aug. li. ꝺ vbis dn̄i. Que ē igt ista auiditas ꝯcupiscētie: cū ⁊ ip̄e belue modū hēant: Tc̄.n. rapiūt qn̄ esuriūt: parcūt v̄o p̄de cū senserı̄t satietatē. Insatiabil̄ ē sola auaritia diuitū. Sēp rapit ⁊ nūq̄z satiatur. Nec deū timet: nec hoı̄ez reueret̃: nec pr̄i parcit: nec m̄rez cognoscit: nec fr̄i obtēꝑat: nec aı̄co fidē ƀuat: viduā opp̄mit. pupillū ı̄uadit. liberas ı̄ ƀuitutē r̄uocat testimoniū falsuz ꝓfert. res mortui occupāt̃ q̄si ⁊ q faciūt nō moriant̃. q̄ ē illa aı̄ox ı̄sania: amittē vitā: appetē mortē. acq̄rere aux. ꝑdet̃ celū ⁊c̄. hec ille. Et de hoc ı̄ordinato amore hn̄di ı̄telligūt̃ oı̄a q̄ ı̄ hac ꝯclōne seq̄nt̃. Sz si talis ı̄ordinatꝰ amor hn̄di deū ⁊ ꝓximū nō offendat. ⁊ res tp̄ales amōe dei ⁊ ꝓximi nō p̄ferat. ita ꝙ si certꝰ eēt totū mūdūz lucrari cū pctō nō faceret. talis certe lz sit cupidꝰ hn̄di: n̄ erit pctm̄ mortale. Et hec sufficiāt ꝓ p̄ia vi. Quātū ad ƀaz dico ꝙ in toto hoc volūie nō scriberēt̃ cōplete mala q̄ ex auaritia ꝓueniūt: tamen aliqua numeremus. ¶ Primū malum est qa honorem diui-

nū tollit: qđ est pessimum inter oia. Nam deꝰ cum sit summe bonꝰ: sūme amādus est. bonitas. n. causa amoris est. ⁊ p̄ ꝯñs summa bonitas summi amoris deus aūt ē sūmū bonū. ergo sūme amādus. Et mihi auarꝰ vnū obulū amori diuino añponit. Jō Ephe. 5. dr̄ idolo⁊ fuitꝰ. Quō enī auare miser deo fuisti quō amas sup oia. Audi p̄ceptū dn̄i. Diliges dn̄m deū tuū ex toto corde tuo ex tota aīa tua: ⁊ ex tota mēte tua. Ex toto corde vt Aug. exponit. i. ex ṫo intellcū sine errore. Ex tota aīa. i. ex tota volūtate sine ꝯdictōe. Et ex tota mēte. i. ex tota memoria sine obliuione. Nōne miser diuinā ordinatōez ⁊ ordinē nature puertis: Celū. n. elemētis: ⁊ elemēta elemētatꝭ ⁊ terrenis siue his īferioribus p̄ponis. ⁊ tu terrena sursū locas ⁊ celū deijcis ad ima. Nā docet trā ⁊ q̄ ex ea nascūt̄ terēda pedibꝰ eē. ⁊ miser auarꝰ eā sup capat suū ponit. Jn̄ i p̄mitiua ecclia q ad xp̄i fidē cōuertebātur oia vēdētes: ad pedes discipulo⁊ p̄ciū ponebāt: vt manifeste oñderēt terrena pedibꝰ ꝯculcāda eē. Jn̄ tra a tero teris di: q̄r terit̄ pedibus. vbi spes tua miser auare: Jn la roba frat Ambrosi. vbi amor tuus: Jn la roba. Et dic q̄so. si vidēs paupere famelicū: nudū ⁊c̄. dares illi de tuo: Timeo ista tpa fr̄ Ambrosi. Res euerse sūt. nollē depauperari. Miser quō p̄ximū tuū diligis sicut teipm̄: Audi Aug. Proximū nō diligit q eiꝰ necitati nō succurrit. Et 1. Jo. 3. Qui hūerit subaꝫ huiꝰ mūdi: ⁊ frē idigētē nō subueniet: quō charitas dei est i illo: O p̄r Ambrosi. p̄ma charitas īcipit a seipso. verū dicis si idiges. Sꝫ si supabūdas: qđ de hoc facis: O miser audi Hiero. Si vl̄ sumēctū ingt vl̄ aliqđ vl̄ necitatē possides: ⁊ pauperi indigēti nō subuenis: fur es ⁊ latro. Audi Ambro. i omelia. Nō minꝰ ingt pctm̄ ē in abūdātia pauperi nō dare q̄ hn̄ti tollere. Et est bonꝰ textꝰ i decretis. 47. di. c. sicut hi sūt. Et est alius textus. 86. di. pasce. vbi dicit. Pasce ingt fame morientē: si non paueris occidisti. Quid ad hoc dicis insensate: Timeo ego ne dicat̄ mihi o pat̄ Ambrosi. Audi Jsa. 56. Oēs i viā suā declinauerūt: vnusq̄sq̄ ad auaritiā suā a sūmo vsq̄ ad nouissimū. Audi ⁊ Hiere. 6. c. A minore vsq̄ ad maiorē oēs auaritie studēt. Audi Amos. 9. c. Auaritia i capite omniū. Sꝫ ve ve q cōgregat auaritiā domui sue. Abacuch. 2. Et ibidē ve q cōgregat nō sua. Et Luce. 6. ve vobis diuitibus q hētis hic cōsolationē. ve vobis q saturati estis q̄r esurietis. ve q nūc ridetis: q̄m lugebitis ⁊ flebitis. O peiores Juda. Judas. n. xp̄m vēdidit. 30. argēteis Zacharie. 11. At ipsi tulerūt. 30. argēteos: p̄cium qđ appciatꝰ sū ab eis. Et tu miser auare p̄ vno denario xp̄m vēdis ⁊ t̄dis. Judas semel xp̄m vendidit tu milles. ve ingt Jsa. c. 5. Qui ꝯiūgitis domū ad domū: ⁊ agrū agro copulans vsq̄ ad t̄minū loci. Nūqđ hitatis vos soli i medio t̄re: vis videre oēꝫ auari a deo dissimitudinē. Deus. n. oibus rebus creatis suorū esse suā bonitatē cōicat. Math. 5. Solē suū ⁊c̄. Sꝫ maledictus auarus nunq̄ sua⁊ re⁊ quēpiā participē facit nisi i morte: q̄r al̄r facere nō p̄ōt. Et q̄nq̄ etiā celat ⁊ sub t̄ra abscōdit vt diuitie sue deueniant tpē i subsidiū pugne ꝯ xp̄m: vt manifeste se oñdat nō esse amicum xp̄i sed diaboli ⁊ filio⁊ eius. Job. 5. Bibēt sitiētes diuitias eius: ⁊ edēt famelici messeꝫ eius ipm̄ quoq̄ rapiet armatus. Sitiētes sūt parentes eius: ⁊ famelici oēs heredes iniq diuitis mortē sitiunt. Audi Eccl̄. 4. c. Cōsiderās reperi ⁊ aliā vanitatē. vnus est: ⁊ 2[m] nō hꝫ: non filiū: non frēm ⁊ tn̄ laborare nō cessat. Nec cogitat dicens. Cui laboro: ⁊ fraudo aīaꝫ meā bonis: Jnde Augu. i quodā sermone. Auarus ingt anteq̄ lucret̄ seipm̄ p̄dit: ⁊ anq̄ aliqđ capiat capit̄. Et hoc de p̄mo malo. ¶ Secōm malū ē q̄r ecclesiā spernit. ecclia. n. q̄sdā festiuitates statuit celebrādas ⁊ scificādas ⁊ maledicti auari ad tātā īsaniā p̄uenerūt: ⁊ diabolus ita eos demētat: q̄ q̄si nullū existimāt lucrū. nisi qđ in festiuitatibus cumulāt. imo ad extremā pauperiē deuenire se credunt: nisi lucrent̄ i diebus festis. Sepeq̄ videbitis hoiem iā decrepitū ⁊ capite tremulū diuitijs plenū ꝯsāguineis desolatū pene in hitaculo solū: ⁊ in diebus festis tātis exercitijs: tot anxietatibus: tot sollicitudinibus laborare: q̄si videat̄ sibi deficere mundus. O stolidi ⁊ isensati ⁊ aīa⁊ vr̄a⁊ crassatores ⁊c̄. Sap. 15. Oēs ingt isipientes ⁊ ifelices sup̄ modū aīe sue sup̄bi sunt inimici populi tui ⁊c̄. ¶ Tertiū malū est: q̄r seipsū p̄dit ⁊ infatuat. Eccl̄. 2. Cuncti dies eius doloribus ⁊ erūnis pleni sunt: nec etiā p̄ noctē mēte q̄escit. vis tu auaro⁊ audire īsaniā: Nōne īsanus eēt q nouos sotulares hn̄s ī sinu repositos. ⁊ p̄ loca arida ⁊ spinosa icedens pedē cū grauit̄ lesisset: gauisus ē q̄ sotulares illesos ꝯseruasset: Sic ⁊ auarus omni lesioni corporis ⁊ anime se exponit: vt res suas ꝯseruet illesas. Nō enim t̄re lōga formidat itinera: nō maris pericula: non corporis supplicia. Et tādē nihil auarꝰ est q̄ bursa p̄ncipum: cellarium latronū: rixa potētum: ⁊ sibulus oīuꝫ. vt Grego. ait. Prouer. 22. Qui calūniat̄ pauperē vt augeat diuitias suas dabit ipse diuiori ⁊ egebit. Nōne fili⁊ stultissimus hoīuꝫ eēt q naufragiū patiēs mergiq̄ deberet: si sacculis argēti ⁊ auri adhereret: qbus t̄herent in p̄fūdū. ⁊ tabulā sp̄neret vel remū i qbus supnataret ⁊ euaderet: Sic miser auarus i hoc mundo p̄celloso mari tabulā p̄nie spernit: ⁊ de remo bonorū ope⁊ nō curat qbꝰ p̄moueret̄ hō q̄si nauigio i vitā et̄nā. Jtē nōne stultꝰ eēt q vmbrā vidēs hoiem armatū crederet: Sic ⁊ miser auarus semp̄ timet: sp̄ turbat: ⁊ minimā vmbrā furere suspicat̄. Job. 15. Sonitꝰ terroris semp̄ i auribꝰ eiꝰ: ⁊ cū pax sit semp̄ īsidias suspicat̄. Jn̄ p̄pheta recte ait. Diuitie si affluant nolite cor apponere. ¶ Quartum malū ē: q̄r ex hoc pctō multa mala oriunt̄ vt fraus: dolus: inimicitie: lites: mendacia: piuria: furta: vsure: symonie: homicidia ⁊c̄. hiꝰ. Jn̄ Prouer. 11. Qui ꝯfidit ingt in diuitijs: corruet. s. p̄p multitudinē pcto⁊. Justi aūt q̄si virēs foliū germinabūt. Jn̄ Eccl̄. 13. di. Bona ē substa cui nō ē pctm̄ i ꝯscia. Et p̄uer. 16. Meliꝰ ē cū iusticia pax q̄ multi fructꝰ cū iniq̄tate. Et p̄s. Meliꝰ ē modicū iusto sup diuitias pcto⁊ multas. ¶ Quītū ⁊ vltimū ad p̄ns malū est: q̄r tādē diuitijs sibi īfernuꝫ emūt: ⁊ mouētes nihil nisi pctā inueniūt. p̄s. Dormierūt sōnū suū: ⁊ nihil īuenerūt oēs viri diuitia⁊ i manibꝰ suis. Et Sap. 5. Quid nob̄ p̄fuit sup̄bia: aut qđ diuitia⁊ iactātia ꝯtulit nob̄. Trāsierūt oia ista tanq̄

vmbra. Jn Apoc. 18. dr. Ve ciuitas illa magna que amicta erat bysso ꝛ purpura ꝛ cocco: ꝛ deaurata est auro ꝛ lapide pcioso ꝛ margaritis. qm̄ vna hora destitute sūt tāte diuitie. Audi finē tuū auare īsēsate. Job. 20. c. Diuitias qͣs deuorauit euomet: ꝛ de vētre eiꝰ extrahet eas deus. Et īfra. Reuelabūt celi iniquitatē eius: ꝛ terra ↄsurget aduersus eū. apertū erit germē domꝰ eiꝰ: detrahet̄ i die furoris dei. Cōsiliū ergo sapiētissimi Salomonis accipe. Eccl. 5. c. Noli ingeē anxiꝰ i diuitijs iniustis. nō. n. pderūt ī die obductionis vindicte. qre ꝛc̄. Et ista sufficiāt p pmi ve.

¶ Quātū ad scdm̄ dico q horū est multitudo magna ad pñs tn̄ aliquos numeremꝰ. ¶ Primi. n. q dānātur sūt fures oēs. Sz anq̄ vlteriꝰ pcedamꝰ vnā ponamꝰ regulā gn̄alē. vz. q nunq̄ qs penitere nec absolui vere pōt: q p se vel p alios dānum aliqd̄ sciens vel negligētia crassa intulerit: nisi dānificato p se vel p alios satisfaciat. Pz hec regula. 14. q. 6. c. si res. vbi dr̄. Si res aliena nō restituat̄ pnia nō agit̄ sed simulat̄. ꝛ ↄfirmat̄ regula p textū de vsuris. c. manifestū. li. 6. Hac regula p̄supposita accipe primos q ex auaritia dānant̄. vz. oēs fures. Est. n. furtū sm̄ leges ↄtrectatio rei aliene mobilis ꝛ corporalis fraudolosa inuito dn̄o: lucrifaciēdi grā: siue ipiꝰ rei siue etiā vsus possessionis vendite. Et ponit̄ hec diffinitio. ff. de fur. l. 1. Jn hac diffinitiōe ponit̄ ↄtrectatio: qm̄ sine ea furtū nō est. vn̄ si tn̄ ueniat volūtas furādi vel vbum: ita q vba fecerit z velle hoc furari vel illud: certe nō erit furtū. Per solā tn̄ volūtatē erit qs alteriꝰ pcepti trāsgressor. vt. Nō ↄcupisces rē pximi tui. Item dr̄ rei aliene. qr ī re ppa nō ↄmittit̄ furtū. Intellige nisi qs i rē illā aliqd̄ ius hrēt: vtputa siqs rē ppriā p pignore datā furaret̄: fur eēt. ff. de fur. l. si res. §. 1. ꝛ l. siqs rē. i pncipio. Idē dic̄ btūs Tho. scda scde. q. 71. Itē dr̄ mobilis ꝛ corporalis. qr i rebꝰ imobilibꝰ vt i agro domo: vel i rebꝰ corporalibꝰ vt sūt actōes ꝛ seruitutes nō ↄmittit̄ furtū: eo q talia ↄtrectari nō pnt. Itē dr̄ fraudolosa. qr forte aliqs rē non suā crederet eē suā: vel si erat sua: crederet tn̄ q ab eo q ius i eā hēbat accipere posset. Jn talibꝰ nō ↄmittit̄ furtū: lz alias teneatur. Item ponitur inuito domino. quia si credebat dominum permissurum ꝛ subest iusta causa credendi: non committit furtum. Secus si causa iusta nō subest. ff. de fur. l. si is qui rem. Et dicitur dn̄s inuitus etiā si videat dn̄s rē auferri q̄uis nō ↄtradicat. ff. eo. l. pent. Si autē putat facere inuito dn̄o etiā: tn̄ dn̄s vult. furtū quidē facit q̄tū ad intentionē sed nō tenet̄ ad restitutionē. nec dn̄s pōt petere obstante sibi sua volūtate. ff. eodē. l. int̄ omnes. §. pent. Itē dicit̄ lucrifaciēdi grā. qr siqs alienaz ancillā rapuerit cā libidinis tn̄ nō ↄmittit furtum. ff. eodē. l. verū. Itē dr̄ siue ipsius rei siue usus possessiōis. qꝛ nō solū ↄmittit furtū qui rē dn̄i vult sibi lucrari: sed etiā q vult de ipsa re lucri vsū ꝛ possessionē. di. 50. c. q sacrū. ꝛ ff. eo. q iumenta. Ista ponunt̄ in Pisanella siue in magistrutia. c. furtū. Sz ad declarationē istoꝝ querit̄ qd dicēdū de eo q rem suā vel debitū suū rehabere nō pōt vt qa ipotens est cū maiore ↄtendere. vel qa nō pōt sua probare: aut qa iustitia minime ei in iudicio ministrat̄: potest ne furtiue rē suā accipere: ꝛ pro debito suo sibi ipsi satisfacere. Dicit btūs. Tho. sa se. q. 66. q siquis rē suā iniuste detentā furtim accipit peccat. qr ↄ cōmunē iustitiā facit dn̄ sibi vsurpat sue rei iudicium iuris ordine ptermisso: nō tn̄ tenet̄ rē restituē. Si tn̄ inde aliqd̄ scandalū ortū est. det operaz vt sedet̄. Sz si fecit qd̄ potuit p viā iustitie: nec rē suā habere pōt: qd si accipit furti: Dicit Henricus de gādauo: q qn̄ p publicū iudicē quis cōpelli nō possit aliū ad restitutionē. tūc singulari psone dr̄ esse ↄcessuz: ꝛ sic in tali casu pōt p seipm recupare rē suā. Huius snīe videt̄ Ang. 14. q. 5. c. non sane. vbi dr̄. Nō sane quicqd. ab initio sumit̄ iniuriose aufert̄. Nā quia pleriq̄z nec medico volunt reddē honorē suum: nec operario mercedē: nec tn̄ hmōi q ab inuito accipiūt p iniuriā accipiūt. hec ibi. Licet ista saluari possint: dico tn̄ q facere nō dz: ne mā dicēdi vnicuiq̄z furi vl' raptori det̄. Ego nō rapui l' furatꝰ suz sz qd̄ mihi debebat̄ tm̄mō mihi solui. Itē posset ex hoc scandalū facilr̄ oriri. Itē piculū īfamie ꝛ forte psone vel vite. qr si p testes efficacit̄ pbaretur tanq̄ fur iuste puniri pōt. Itē si ei sacrm̄ darēt defacili posset i piuriū incidē: ꝛ silia. Sūt tn̄ duo casus ī qbus pōt hō sibiipsi satisfacē. Primo si ipsiꝰ dn̄i efficeret̄ dispēsator. Scdo qn̄ res dbitoris ad ipsuz p aliā viā licite venit vt qr casu aliquā rē illiꝰ īuenit. Jn alijs autem casibꝰ nō licz. ꝛ si faciūt semp peccāt ꝛ pniaz facē obligant̄: nō tn̄ restituē obligāt̄ nisi plꝰ sibi exoluisset vl' aliqd̄ scādalū iminēt. Et rō oīuz pdictoꝝ ē. qr si sic fūnēt: l' ↄ se l' ↄ priūz puertēt iustitiā nālē. Cū. s. pp rē tpalē postponēt rē maiorē. s. famā aut ēt ppā vitā. qr. Scdi q ex auaritia dānāt̄ sūt raptores. Rapina āt ē raptꝰ violētꝰ rei l' psone aīo ppetuo reīnēdi: l' ad placitū disponēdi d' re rapta l' d' eꝰ vsu. Hec diffinitio ponitur. 36. q. 1. c. ex hac auctē. Per hoc qd̄ dr̄ psōe nō itellr̄ q raptꝰ sit solꝰ vgis. sz ēt d' vidua ꝛ scimoniali. 36. q. 2. c. raptores. ꝛ c. siqs nō dicaz rape. Rapia reꝝ ē qn̄ qs p violētiā res aliēas rapit. ꝛ hec de siccarijs ꝛ soldatis ꝛ filibꝰ psonis. Sed qrit̄ an ī spōsaz ppā ↄmitit̄ raptꝰ. Dico q sz leges ciuiles nō distiguit̄ vtꝝ violēter qs rapiat inuitā spōsaz alienā l' ppā ↄiugatā. C. d'. raptu vgi. l. raptores. Scdz canōes aūt nō cadit raptꝰ i ppa spōsa. 36. q. 1. c. lex illa. ꝛ ex̄ d' rapto. c. cū causa nec ēt in alienaz vbi ↄsēsus pberet̄. vt i dcō. c. cū cā. Et de hoc opti me in glo. Nō pono tex. cā breuitatis. Scdo qrit̄ qd̄ ē grauiꝰ pctm̄: an furtū: l' an rapia. dico sm̄ Tho. sa se. q. 66. q rapia grauiꝰ ē. ꝛ hoc pp duo q̄ in rapina ꝛ nō in furto ↄcurrūt. Primo ppt violētiā ꝛ ppt iniuriaz que infert̄ psone cui rapit̄. Sensuales tn̄ homines magis verecundant̄ de crīe furti q̄ rapine. hec ille. ¶ Tertij sunt omnes symoniaci. Est autē symonia studiosa cupiditas vendendi vel emendi aliqd̄ spirituale vl' spūali annexū. Ponit̄ hec diffinitio. 1. q. 1. c. qui studet. Et hoc etiā mō diffiniūt ipsā theologi in. 4. sniaꝝ. di. 55. ꝛ btūs Tho. sa se. q. 100. Cōmitit̄ autem tripler sz glo. 1. q. 1. c. 1. ꝛ secūdum. Grego. sup Isa. 33. Qui excutit manus suas a munere. Munus autē aut est a manu: aut obsequio: aut lingua. A manu vt pecunia ꝛ omnis res tem-

poralis siue mobilis siue imobilis.i.q.3.ca. totum. Ab obsequio e fuit⁹ idebite ipesa. Mun⁹ a lingua e fauor.i.q.i.c.sūt nōnulli. vbi dic text⁹. Sūt nonulli q nūmor gdē pmia ex ordinanōe n accipiunt: t tn sacros ordines pro humana gra largiunt: atq3 de ipa largitate laudis solūmō retributōne qrūt. Hi ēt nimir qd grais accipiūt grais gram nō tribuunt. hec ibi. Sub munere ab obsequio zphēdit ois labor idebite ipēsus. Sub munere a lingua cōprehēditur oē verbū p idiguo platū.i.q.i. de ordinationib⁹.ex.de etate t qualitate.c.tuā.i.q.i.c.latorē. t ex de symonia.c.mādato.t.8.q.i.c.i scripturis. Collige ergo istā cōclusionē q symonia cōmittit nō solū pecunia: s3 ēt quādo fauor obsegū vl mun⁹ iteruenit: nisi mun⁹ sit pnū.ut i dicto.c.sūt nōnulli. cū glo.t.c.seqnti. Et nō quādo iteruenūt pces ēt p zsanguineis nō ieruēit symōia si sūt digni. p3.8.q.i.c.Moyses p Joānē.t.q.z.i suia.ex de symonia.c.cū eent. Et qzuū ad hoc dicēdū ē q bene notat p glo.i.c.tuā.de etate t qlitate. Et volo notare hic vba hui⁹ glo. Dicit.n.sic. Nō.n.pces carnales d3 respicere ordiator: s3 tm merita t pudētiā ordinādi.i.q.i.c.gbusdā.t.8.q.i.c.Moyses.t ca.si ergo. Et iō nō q cū qs eligit vel ordinat: aut suis pcib⁹ iteruenictib⁹: aut alienis hoc fit. Si suis dicūt qdā t Hugolin⁹ cū eis q quāncūq3 sit idone⁹ symoniā cōmittit.argu.8.q.i.c.i scripturis.t.i.q.7.sicut is.t.q.i.ordianōes. t de iure patronat⁹.c.p uras. Idē credo si ē idign⁹ p3 qd dic Tācred⁹. S3 si ē idign⁹ pōt pces porrigere supiori cū idiget. qz tūc n psumit ābitiosus: s3 pon⁹ pp vtilitatē vl necessitate3. alias pōt dici q symonia eēt.argu.i.q.i.§.nō itaq3. t de symonia.c.tua. Si pces qs p se porrigat ambitiose sūt t illicite.argu.i.q.i.c.null⁹. Si vo hoc fit pcibus alteri⁹: aut pces sūt carnales: aut spūales. Si carnales: t fiāt p idigno symonia cōmittit.i.q.i.de ordinatorib⁹.qz succedūt loco pcij.i.q.i. c.sūt nōnulli. Si p digno dūmō supior n hēat respectū ad pces s3 ad meritū psone licite possūt admini: vt hic i tex m.t.i.q.i.gbusdā. Si vo pces sīt spūales admitti possūt: t n iducūt symoniā.i.q.i.c.latorē. hec ad lrā3 ponunt i glo. Et i ē glo. Joānis glosatoris. Sed qz ista mā ē multū diffusa ista sufficiāt ad pñs. ¶ Quarto q pp auaritiā dānant sunt oēs vsurarij. Et qm ista mā multū necessaria ē: iō tria de vsura videamus. v3 vsure diffinitionē: vsure declarationē: t vsure detestationē. ¶ Primo vsure diffinitionē. Et hic aia nō q tanta ē viti hui⁹ prauitas: vt oēs doctores d ipsa loquantur. Et primo magr sniar in.3.di.37. in declaratione quarti precepti sc tabule.s.nō furtū facies. dicit sic. hic ēt vsura phibet que sub rapina ztinet. vn Hiero. vsuras qrere aut fraudare. aut rapere nihil iterest. Cōmoda fratri tuo t accipe qd dedisti: t nihil superfluum queras. qz supera bundantia in vsura computat. Est.n. vsura vt ait Aug.s.sup ps. Nō defecit de plateis eius vsura t dolus. Cū quis plus exigit in iniuria vel qualibet re q accepit. hec magister. Idē dicit btūs Hiero. super Ezech.li.6.sup illo vbo.t ad vsurā nō accōmodauerit.c.18. Putant inquit quidā vsurā eē tm ipecunia. qd puidēs ecclesia ois rei aufert superabundantiā: vt plus nō accipiatis q3 dedistis. Et infra. Alij pro pecunia fenerata solent munuscula diuersi generis accipere. et non intelligunt scripturā vsurā appellare t superabundantiam quicquid illud ē ab eo qd dederunt plus acceperunt. Sed qliter ista intelligant: apparebit in fa pte. Hoc idē cōfirmat btūs Ambro. t pōit.14.q.3.c.plerīq3. vbi dicit. Plerīq3 refugiētes pcepta legis cū dederint pecuniā negociatorib⁹. nō i pecunia vsuras exigunt. sed de mercib⁹ eor tāq3 vsurarū emolumēta pcipiunt. Iō audiāt quid lex dicat. Neq3 inquit vsuras escar accipies: neq3 oium rer. hec ille. Sed q sūt pater Ambro. ista pcepta legis. Audi leuiticū.15.c. Time deū vt viuere possit frater tuus apud te. pecuniā tuā nō dabis ei ad vsurā: t frugu3 superabundantiā nō exiges. Audi t Deuter.33. Non fenerabis fratri tuo ad vsurā pecūiā: nec fruges: nec quālibet aliā rē. Hoc idē zfirmat Aug. t ponit.14.q.3.c.si feneraueris. vbi dr. Si feneraueris hoi.i.si mutuo tuā pecuniā dederis: t a quo plusq3 dedisti expectas: nō solū pecuniā: s3 qcqd plusq3 dedisti: siue sit triticū: siue vinū: siue oleū siue quodcunq3 aliud: si plusq3 dedisti expectas accipe fenerator es. t i hoc iprobād⁹ t nō laudād⁹. hec ille. Itē Ambro. vbi supra ait. Esca vsura ē: vestis vsura ē: t qdcūq3 sorti accidit vsura ē: t qdcūq3 velis ei nomē ipōas vsura ē. hec ille. Hoc idē zfirmatū ē ex cōcilio Agastēsi.14.q.3.c.vsura.vt.s.qcqd vltra sortē exigit vsura sit. Ju.c.tamē consuluit. t.c.si.ex de vsuris. ponit vna alia diffinitio talis. Usura est quicquid sorti accidit intentione vel pacto precedente. Ex qua due conclusiones sequuntur. ¶ Prima q sola intentio facit hominem vsurarium. Et confirmatur dicto saluatoris. Luc.6. Mutuū dantes nihil inde sperantes. Quod intelligitur secundum glo. t doctores i dicto.c.zsuluit.cū cā mutui in spe mutui pricipaliter radicatur. Nam si principaliter ad mutuandū moueret ppter charitatē: t tn credit q ille retribuet: nō erit vitiosū neq3 malū.arg.56.di.c.quid proderit. t.67.di.c.in singulis.59.di. c. si officia. ¶ Scda zclo ē ista.q si qd grat offerat t accipiat ēt intētione pcedēte: dū tn primo ex charitate mutuet: nō zmittit vsura. Nā mutuum dās liberalit scire pōt debitorē sibi naturalit obligari ad antidota.ex de testis.c.cū in officijs. vbi dr. Cū i officijs i gt charitatis pmo loco ill tenēamur obnoxij: a quib⁹ beneficiū nos cognoscim⁹ recepisse tc. vbi glo. sic ait. Donatari⁹.n.donatori naturalit ē obligat⁹ ad antiodota. t allegat zcordantias. Quare igit ex dictis cōcludam⁹ gnalr q ois supadditio vltra sortē vsura est: siue cōsistat i pondere: siue in numero siue i mensura vt dicit glo. i dicto.c.si feneraueris.14.q.3. Facit ad hoc pphete dictū t multū cōcordat. Qui iurat igt pximo suo t nō decipit. q pecuniā suā nō dedit ad vsurā: t munera sup inocētē nō accepit. De hac mā copiosissime tractat Alex. de ales in.3.sententiar di.37. t beatus Tho. fa fe.q.88. Et hec sufficiant pro isto primo puncto. ¶ Secūd⁹ pūctus ē vidē vsure declaratioe3. Qm supdi-

cia nõ paruã itelligẽtiã exigũt: ꝓpulchra q̃dã sũt po
nẽda notãda. ¶ Primo notãdũ ẽ ꝙ vsura ꝓprie hȝ
eẽ i ꝯctu mutui. In ꝯtractu aũt mutui duo ꝑncipali
ter ꝯcurrũt. ¶ Primo ꝙ sit gratuit⁹. Luc. 6. Mutu
uȝ date nihil inde sperantes. ¶ Scḋo ꝙ si daꝛ ali
qd: aut gratis: aut ex pacto trãsferꝛ dñiũ illi⁹ dan a
dãte i recipiẽtẽ. Nã oĩs volũtaria datio facit trãs-
ferri dñiũ. ⁊ cũ vsure dano sit q̃dã volũtas ꝯdino
nata: iõ i ea trãsferꝛ dñiũ. Vult. n. aliqs vltra sortẽ
aliqd daꝛ q̃ȝ mutuũ ñ accipe. et ista ẽ opinio Guil'.
⁊ ꝯcordat glo. 14. q. 4. c. siqs vsurã. ¶ Scḋo notã-
dũ ꝙ sicut vsura ꝓprie dicta hȝ eẽ solũ i ꝯtractu mu
tui: ita se hȝ solũ i pecunia. ps. Qui pecuniã suã nõ
dedit ad vsurã. Quãuis i aliȷs ꝯctib⁹ ⁊ aliȷs reb⁹ pos
sint multe vsure fieri: sicut pȝ. c. ꝯsuluit. ⁊ c. nauigã
ti. vel eũti ad nũdinas. ex͂ ḋ vsur. ⁊c. Inde Hiero.
sup illud Ezech. 18. Ad vsurã nõ accõmodaueris:
sic ait. Secũdũ ẽt hebraicã v͂itatẽ cũctaꝝ spẽꝝ vsu-
ra ꝓhibeꝛ. cũ tñ dicat ꝓpheta i psal'. Qui pecuniã
suã nõ dedit ad vsurã. subdẽs ⁊ munera sup innocẽ
tẽ ñ accepit. hec ille. Qualiter aũt i aliȷs reb⁹ q̃ȝ pe
cũia cõmittaꝛ. vt vĩo grão: oleo: ⁊ silib⁹. vide i ꝑ i
sanella. c. vsura. ¶ Tertio notãdũ ꝙ quedã sũt res
q̃ ꝓprie loq̃ndo nullũ vsũ hñt sicut pecũia q̃ ob hoc
iuẽta ẽ vt mediũ i ꝯmutatiõib⁹ quoddã eẽt reꝝ ip-
saꝝ q̃ vsuȝ hñt. Et iõ ꝓprie pecunia vẽdi non põt:
nec emi: nec locari: nec cõduci: ſȝ solũ mutuari põt:
deponi ⁊ ꝯmutari. Quedã sũt res q̃ hñt vsũ: ſȝ ea-
rũ q̃dã sũt a qb⁹ separi põt vsus. ita ꝙ vsus põt se
pari ab ipsa re. vt dom⁹ vinea ⁊ hmõi. Et hec pñt
vẽdi emi: ⁊ locari: ⁊ ex locatõe vtilitus pcipi. vt do
vl' loco tibi vsũ vinee mee ꝓ tãto ⁊c. silr de domo
⁊ silib⁹. Quedã sũt quaꝝ vsus separi nõ põt. vt vi-
nũ. granũ. oleũ. caseus. ⁊ silia. q̃ vsu ꝯsumuꝛ. Dicit
. n. btũs Tho. ꝯa ꝯe. q. 87. ꝙ si qs i talib⁹ vsũ ab ipsa
re seorsũ cõputare vellet: certe nãm violẽtaret. vt
si qs seorsũ vinũ ab vsu vini vendere vellet: pȝ ꝙ
vl' vẽderet id ꝙ nõ ẽ: vel bis eãdẽ rẽ: qḋ ẽ iniustũ.
In talib⁹ ergo nõ põt fieri vẽditio vel emptio vel
locatio vsũ sepãdo a re sicut põt i domo vl' agro
Vñ reseruato mihi dominio dom⁹ possũ de vsu ei⁹
accipe ꝑciũ. vt pȝ ex͂ de loca. p totũ. ¶ Quarto no-
tãdũ ꝙ duplex ẽ vsura. ſ. realis: ⁊ mẽtalis. Realis
ẽ quãdo aliqd mutuaꝛ ex pacto vel cũ isinuatione
plus accipiẽdi: ita ꝙ ille q mutuat alias nõ mutua
ret nisi cert⁹ eẽt aliqd lucrari. Mẽtalis ẽ qñ mutua
tur sine pacto vel insinuanõe plus accipiẽdi: tñ itẽ
tio ei⁹ adhuc ferꝛ. nec mutuaret nisi speraret aliqd
accipere vltra sortẽ. Nec. n. sola itẽtio hoĩeȝ vsu-
rariũ facit. vt i dicto. c. ꝯsuluit. ex͂ de vsuris. cũ gl'.
Et adducit dictũ. c. cõsuluit. textũ euãgeliȷ. Da-
te mutuũ nihil inde sperãtes. Luc. 6. Et si qd vltra
sortẽ accepit restituere obligaꝛ. vt i dicto. c. cõsu-
luit. cũ glo. scḋa. ¶ Ultimo notãdũ ꝙ vsuras sol-
uere nõ ẽ pccm: ſȝ accipe sic. vt pȝ ex͂ de iureiuran
do. c. debitores. glo. fi. ⁊ c. 1. cuȝ glosa. c. debitores.
dicit sic. Debitores ad soluẽdas vsuras i qb⁹ se ob
ligauerãt: cogi nõ debẽt. Si vero de ipsaꝝ solutio
ne iurauerint. ſ. ip̃si debitores: cogẽdi sũt dño red-
dere iuramẽtũ. Et cũ vsure solute fuerint credito
res ad eas restituendas sũt ecclesiastica seueritate
cõpellẽdi. hic ibi. Et sũt verba Alexãdri. 3. Et. c.
p̃imũ dic̃ sic. Qḋ ad ministranõis. ⁊ ifra. Mãdam⁹
q̃ten⁹ creditores ad iuramẽta sup vsuris soluẽdis
ꝑstita relaxãda ecclesiastica districtiõe cogans hec
ibi. Et sũt v͂ba Greg. 3. Et glo. exponit illud ver-
bũ iuramẽta. dicẽs. Iuramẽta. ſ. recepta a debitori
b⁹ ꝓ soluẽdis vsuris creditorib⁹: q̃ vergũt i preiu-
diciũ aiaꝝ quo ad creditores seruari nõ pñt. ⁊ iõ rõ
ne peccati ꝯpelluꝛ creditores hmõi iuramẽta rela
xare. vt de iudiciȷs. c. nouit. ſȝ quãtũ ad iurãtes nõ
ẽ peccatũ. vñ soluere teneñꝛ ⁊c. hec glo. Sȝ glo. i
c. debitores. sup v͂bo cogẽdi. arguit ꝙ nõ sũt cogẽdi
ẽt q̃ȝtũcũq̃ȝ iurauerint. tũ qa vbi soluiꝛ idebitũ sciẽ
ter nõ repetiꝛ: tũ qa talis nõ videꝛ a iuramẽto libe
rat⁹. ut. ſ. soluat vt repetat. ⁊ facit multa argumẽta
que cã breuitatis omitto. Et tandeȝ duplr' soluit.
¶ Et p̃mo dicit sic. Adhuc dicas ꝙ vsure idebite
sũt iure canonico ⁊ diuino: ⁊ iõ solute repeti possũt
tãq̃ȝ idebite. Nõ obstãte eo ꝙ diciꝛ. Indebitũ sciẽ-
ter solutũ nõ repetiꝛ. qa hoc sit metu iuramẽ. vñ
sibi non p̃iudicat qḋ ꝑ metũ facit. Ista ẽ p̃ma rñsio.
¶ Scḋo rñdet sic dicẽs ꝙ ipse ḋbitor vno iure sol
uere teneꝛ ꝓpter iuramẽtũ. Sȝ alio iuꝛ repetit. qa
idebite soluit. ⁊ sicut hȝ debitã actiõeȝ ad repetẽdũ
solutũ: sic hȝ actionẽ aduersus creditorẽ vt eũ libe
ret a iuramẽto. Et qḋ diciꝛ cogẽdi sũt. itellige eũ ñ
poterãt absolui a iuramẽto. hec glo. Multa hic di
cẽda eẽnt: ſȝ cã breuitatis omittamus. Et hec suffi
ciãt ꝓ secundo puncto de materia ista. ¶ Tertius
punctus est ostendere detestationem ⁊ grauitateȝ
istius peccati. Ostendo autem tibi anima grauita-
tem huius peccati ex septem rationibus. Septem
. n. leges vsuras detestantur. vȝ. lex naturalis: lex
mosaica lex ꝓphetica: lex euãgelica: lex apostolica
lex cãonica: ⁊ lex politica. ¶ Prio. n. vsuras detesta
tur lex naturalis. quoniam contra naturam est vt
pecunia pecuniam pariat. Si enim pecuniam ad
lucrandum hoc modo dare liceret: quanta queso
mala subsequerentur. ad aliud enim homines non
intenderent nisi aliter facere non possent. ⁊ sic agri
cultura ⁊ mechanice artes deficerent. quo fit vt ca
ristia ⁊ penuria rerum superuenirent. ⁊ exinde pau
peres fame perirent. Et esto ꝙ pauperes labora-
re vellent: certe non possent. quia instrumenta ne-
cessaria habere non possent. probo. quia ea a seip-
sis habere non possent: quia pauperes sunt. non a
diuitibus. quia potius diuites ponere suas pecuni
as vellent in vsuras quã talia instrumenta fienda
que non sunt tanti lucri. Et dato ꝙ in his aliqui
expenderent: tamẽ ita cara victualia essent vt pau
peres emere non possent: ⁊ sic fame perirent. Pro
pterea Dauid cum a domino sibi daretur vt vnũ
ex tribus eligeret: aut scilicet septem annis famem
pateretur in terra sua: aut tribus mensibus perse-
cutionem hostium perpeti: aut tribus mensibus pe
stilentiam habere. Tandem inquit melius est mi-
hi incidere in manus dei q̃ȝ in man⁹ hominum.
Et sic pestilentiam que cõmunis erat diuiti ⁊ pau
peri potius elegit: q̃ȝ famem que tantum pauperi

cōis erat. vt pꝫ.2. Reg vlti. vbi pꝫ ꝙ ī trib⁹ dieb⁹ mortui sunt septuagīta milia virorum ⁊c. ¶ Scda lex est mosaica. Audi Exo.22. Si pecuniā igr mutuā dederis pplo meo paupi q hitat tecū: nō vrgebis eū quasi exactor: nec vsuris opprimes eū. Audi Leuit.25. Si attenuat⁹ fuerit frī tu⁹ ⁊ infirmus manu: ⁊ susceperis eū quasi aduenā ⁊ peregrinum ⁊ vixerit tecū: nō accipias vsuras ab eo: nec āplius ꝙ̄ dedisti. Et īfra. pecuniā tuā nō dabis ei ad vsurā ⁊ frugū sup abundātiā nō exiges. Audi Deutero. 23. Nō fenerabis igr frī tuo ad vsurā pecuniā nec fruges nec quālibꝫ aliā rē: sed alieno. Alexāder de ales in.3.di.37. dicit ꝙ illud. nō fenerabis ⁊c. ē pceptū: sed illud. sed alieno. est pmissiuū. Permissū est eni eis ppter eoꝝ magnā cupiditatē vsuras ab extraneis accipe. ⁊ pcipue ab his q terrā eis debitam inhabitabant. sicut dicimus ꝙ eis libellus repudij fuit pmissus ppter eoꝝ crudelitatē. s. ne vxoricidia ppetrarēt. Et btūs Tho. 2a 2e. q.88. dicit ꝙ iō permisse sūt eis vsure: vt mala grauiora vitarēt. Min⁹ eni malū erat si pp eoꝝ cupiditatē satiari nō possēt: ꝙ ab extraneis. s. nō veꝝ deū colētib⁹ vsuras exigerent ꝙ̄ a iudeis q veꝝ deū colebāt. Et Udaricus dicit ꝙ talis exactio vsure poti⁹ erat recupatio sue rei ꝙ̄ vsura. quia eis tanꝙ̄ veꝝ deū colētibus vniuerse terre dñium cōpetebat. Et sic pꝫ sēsus illius mosaice legis. ¶ Tertia lex vsuras ꝓhibēs est lex pphetica. Audi Neemiam. c.5. Increpaui optimates ⁊ magrat⁹: ⁊ dixi eis. vsuras ne singuli a frībus vestris exigatis. Et infra. Centesimā pecunie frumenti vini ⁊ olei quā exigere solebatis ab eis date pro illis. Audi Dauid. Domine qs habitabit i tabernaculo tuo. ⁊ infra. qui pecuniā nō dedit ad vsurā. Et idē. precipita dñe ⁊ diuide linguas eoꝝ: qm̄ vidi iniqtatē ⁊ contradictionē in ciuitate. die ac nocte circūdabit eā sup muros eius iniqtas ⁊ labor in medio eius ⁊ iniusticia: ⁊ nō defecit de plateis eius vsura ⁊ dolus. Audi Salomonē ꝓuerbi.28. Qui cōgregat siue coaceruat diuitias vsuris ⁊ fenore liberalī in paupes eas cōgregat: ꝙ̄si dicat. Sicut ex malis lucris ditaꝰ: ita cito depaupabiꝰ. Audi Ezechielē.18. Aīa que peccauerit ipsa morieꝰ. Et vir si fuerit iustus ⁊ fecerit iudiciū ⁊ iusticiā: ⁊ nudū operuerit vestimēto ⁊ ad vsurā nō accōmodauerit: et amplius nō accepit: hic iustus est: vita viuet ⁊ non morieꝰ. Et.22.c.ait. vsurā ⁊ sup abundantiā accepisti: ⁊ auare ꝓximos tuos calūniabaris: meiꝗ oblitus es: ait dñs de⁹. Ecce cōplexi manus meas sup auariciā tuā quā fecisti: ⁊ sup sanguinē qui effusus est in medio tui ⁊c. Cōplexit eiꝫ deus manus vt dicē Nicolaus de lira ꝙ̄si homo pre dolore tantoꝝ peccatoꝝ. Et terribilr dñs vsurarijs i hoc capitulo cōminaꝰ. vide si placet. vide Ecc.20. Hodie fenerat quis pre inopia ⁊c. ⁊.c.29. Multi in causa nequitie nō fenerati sunt ⁊c. Et Isa 24.c. Ecce dñs dissipat terrā ⁊c. Et multe sunt alie auctoritates q̄ cā breuitatis omitto. ꝗre ⁊c. ¶ Quarta lex est lex euāgelica. Luc.6. Mutuū date nihil inde sperantes. Et Math.10. Gratis accepistis: gratis date. Sarꝫ eni Iesus auariciā detestari ostēdit qn̄ cathedras ⁊ mēsas nūmularioꝝ euertit. Jo.2. Itē de illo diuite. Luce.12. cui dictū est ī nocte. Stulte hac nocte morieris: ⁊ aīam tuā repetēt a te. ⁊ q parasti cui⁹ erūt: Itē de diuite epulone. Mortu⁹ est diues ⁊ sepult⁹ est in inferno. Luc.19. Et Math.19. dicit Facilius est camelū per foramē acus trāsire: ꝙ̄ diuitē itroire ī regnū dei. In Lu.6. dñs clamat. Ue vob diuitib⁹ q hētꝫ ꝯsolatōē vrāꝫ. ve vob q saturati estꝫ: ve vob qui ridetis nunc ⁊c. Cōcordat his euāgelicis dictis optime textus.47.di.c. oēs. vbi dicit textus. Oēs huius seculi dilectores in terrenis reb⁹ fortes sunt. In celestibus debiles. Nā pro tpali gloria desudare vsꝗ ad mortē appetunt: ⁊ pro spe ppetua nec parum quidē in labore subsistūt. pro terrenis lucris ꝗslibet iniurias tolerāt. ⁊ pro celesti mercede tenuissimi verbi contumelias ferre recusāt. Terreno iudici toto die assistere fortes sunt. In orone vō corā domino vnius hore momēto lassātur. Sepe nuditatē deiectionē: famē: pro acqrendis diuitijs atꝗ honoribus tolerāt: ⁊ eaꝝ reꝝ spe cruciantꝰ ad q̄s adipiscendas festinant. Supiora aūt laboriose q̄rere tāto magis dissimulāt: ꝗto magis ea tribui tardi⁹ putant. hec ibi. Et sūt verba Greg. O maledicti auari sāti abinuicē vnꝗ̄: certe nō.47.di. sicut. vbi dicꝰ. Sed nec satietas nec sitis aderit vnꝗ̄ cupiditati. Et sūt verba Ambro. sup Luc. Et rōnē ibidē assignat gl. dicens qr totus mundus nec obulus videꝰ auaro. 14.q.4.c. quid dicā. ꝗre ⁊c. ¶ Quinta lex est apostolica. Audi aplm ad Ephe.4. Hoc igiꝰ dico ⁊ testificor in dño: vt iā nō ambuletis sicut ⁊ gētes ambulant in vanitate sensus sui obscuratū hntes intellectū: alienati a via dei per ignorantiā q̄ est in illis: ppter cecitatē cordis ipoꝝ. Qui desperātes semet ipos tradiderunt ipudicitie in opationē immundicie ōis in auariciā. Uos aūt nō ita didicistis xpm ⁊c. Et idē. c.5. Fornicatio ⁊ ōis imūdicia aut auaricia: nec noietur in vobis sicut decet sāctos. Hoc āt scitote intelligētes qr ōis fornicator aut imundus: aut auarus qd est idoloꝝ seruitus nō habet hereditatē in regno xpi ⁊ dei. Et pma Thi.6. Est aūt inqt q̄stus magnus pietas cū sufficiētia. Nihil eni intulimus in hūc mundū: haud dubiū qr nec auferre qd possumus. habētes aūt alimenta ⁊ qbus tegamur his contēti simus. Nā q volūt diuites fieri īcidūt ī tentationē ⁊ in laqueū diaboli ⁊ desideria multa inutilia ⁊ nociua: que mergūt hoīes in īteritū ⁊ perditionē. Radix eni oium maloꝝ est cupiditas: quā quidā appetentes errauerunt a fide: ⁊ īseruerunt se dolorib⁹ multis. Tu aūt homo dei hec fuge ⁊c. Et pluribus alijs in locis ostēdit apls auariciā detestādā esse. ꝗre ⁊c. ¶ Sexta lex ē canonica. Et hic aīa mea plures ad hoc textus habes. Audi textū.46. di.c. seditionarios. vbi di. Seditionarios statuim⁹ nunꝗ̄ ordinādos clericos sic nec vsurarios vl iniuriaꝝ suaꝝ vltores. Et.c. seqnti di. Nō licꝫ fenerari ministris altaris vel in sacerdotali ordine ꝯstitutis. Et.c. finali diꝰ. Nec suo nec alieno noīe qs clericorū exercere fenus attendat ⁊c. Et.47.di.c.i. dicꝰ. Qd aūt in fine huius capituli vsurarij ordinari ꝓhibentur: inde est ꝙ vsurā exercētes cupiditati de

fuīre ꝓbantur. Et breuiter p totā illā distinctionē
sit magna detestatio vsurarū ꝯ clericos ordinatos
vel ordinādos. Sꝫ dices amore dei pat̃ Ambrosi.
Iustū est deo seruientes negocijs secularibus non
imisceri. Proba mihi ꝙ per legē canonū vsure sint
etiā laicis ꝓhibite. Faciā libenter anima mea. Di
co tibi ꝙ diffusius hec ꝓhibitio habetur .14.q.3.c.
1.2.⁊.3.⁊ per totā q̄ōem fam. Itē ⁊.14.q.4.c.1.⁊ p
totā q̄ōem usqꝫ ad finē. Audi Ambrosium.14.q.4.
c. si quis vsuram. Si quis inquit vsuraꝫ accipit ra
pinam facit vita non viuet. Et Aug.c.qd dicā ibi-
deꝫ. An inquit crudelior est qui subtrahit aliquid:
uel arripit diuiti: uel qui trucidat fenore pauperē.
Textus alios nō pono ad litterā. qr maiora uidere
habemus. Veniāt usurarij oēs ⁊ audiant hos tex-
tus decretalium. Audiāt primo capl̃m secūdum de
vsuris. vbi d̃r sic. Qm̄ non soluꝫ viris ecclesiasticis
sed etiā quibuslibet alijs periculosum est usuraruꝫ
lucris intendere: auctoritate presentiū duximus in
iungendum: vt eos qui de possessionibus uel arbo
ribus quas tenere in pignore noscuntur: sortē dedu
ctis expensis receperunt: ad ea pignora restituen-
da sine vsurarum exactione ecclesiastica districtiōe
cōpellas. hec ibi. Et sunt uerba Alexandri tertij.
Et idem animosius contra vsurarios insurgendo
in cōcilio lateranensi cōstituit magnaꝫ penam vsu
rarum. vt patet eo. tit. c. quia in omnibus. vbi dici
tur. Quia in omnibus fere locis crimen vsurarum
inualuit vt multi alijs negocijs pretermissis quasi
licite usuras exerceant: ⁊ qualiter vtriusqꝫ testamē
ti pagina ꝯtemnetur nequaqꝫ attendant. Ideo sta
tuimus vt vsurarij manifesti, nec ad cōiōnē admit
tant altaris: nec xp̄ianā si in hoc decesserint accipiāt
sepulturaꝫ. sed nec oblatiōes eoꝝ quisquā accipiat.
Qui āt acceperit aut xp̄iane tradiderit sepulture. ⁊
q̄ acceperit reddē cōpellat: ⁊ donec ad arbitriuꝫ sui
ep̄i satisfaciat: ab officij sui maneat executiōe suspē
sus. hec ibi. Et glo. sup v̄bo reddere: dicit. cui? Ala
nus dicit ꝙ ep̄o loci. Sꝫ potius credo illi qui dedit
⁊ ip̄e postea restituat illi a quo accepit. hec gl. et idē
Alexāder in. c. preterea. sic statuit dicēs. Preterea
prochianis tuis vsuras recipere interdicas Qui si
parē ꝯtempserint. si clerici sunt eos ab officio bñfi-
cioqꝫ suspendas. si laici vsqꝫ ad dignaꝫ satisfactōeꝫ
ipsos vinculo excōicatōis astrigas. hec ille. Et nō
soluꝫ actualiter vsuras exercē ecclesia ꝓhibet: im
mo ⁊ hr̄e voluntatē oino vetat. vt patet per Vr-
banū tertiuꝫ in. c. cōsuluit eo. tit. Iā certe defessus
sum tanta scribē. Sꝫ vt clarissime ꝓhibitio vsura-
rū videat̃ adducant̃ textus sexti decretaliū ⁊ clemē
tine. Nā Greg. decim⁹ in generali ꝯcilio Lugdu-
nēsi expressius cū grauamine penaꝝ cōpescuit vsu
rariā prauitatē statuens vt nec collegiū nec aliqua
vniuersitas vl̃ singular̃ ꝑsona cuiuscūqꝫ dignitatis
cōditionis: vl̃ status existat: alienigenas ⁊ alios nō
oriūdos d̃ terr̃ ipsoꝝ publice pecuniā fenebrē exer
cētes aut exercer̃ volētes: ad hoc domos i terr̃ suis
ꝯducere vel cōductas habere: aut alias habitare p
mittant: sꝫ omnes huiusmodi vsurarios infra tres
menses de terris suis expellant nunqꝫ de cetero ta
les admissuri. Nemo illis ad fenus exercenduꝫ do
mos locet: vel sub alio titulo quocūqꝫ ꝯcedat. Qui
v̄o contrafecerit: si persone fuerint ecclesiastice: vt
sūt patriarche: episcopi: archiepiscopi: suspēsionis:
minores vero persone singulares excōicationis: si
autem collegiū seu alia vniuersitas interdicti sentē
tiā ipso facto se nouerint incursuros ⁊c. q̄ ponunt̃
in. c. p̄mo. de vsuris. li. 6. Et nota ꝙ licet predictuꝫ
capitulū primū loquatur de alienigenis ⁊ non indi
genis: tamen si indigene crimen ꝯmiserint vsura-
rum. alijs penis ꝯ vsurarios institutis puniri de-
bent. Et dicit ibi glo. ꝙ isti alienigene etiā si ciues
essent vel incole hꝫ locū p̄dicta constitutio. Est aūt
alienigena quasi aliūde genitus. Et indigena qua-
si inde genitus. Et tandē in. c. quāqꝫ. de vsuris. eo.
libro. statuit̃ ꝙ testamēta manifestoꝝ vsurarioꝝ qui
in vita nō satisfecerint: vel de satisfaciēdo pro sua
rum virium facultate idoneā cautionē nō prestiterint: sint ipso iure nulla. Et ponuntur multa ꝯ vsu
rarios in dicto. c. quāqꝫ. Quid multis moror: nō so
lum textus: nō decretales. nō decreta: sed ēt clemē
tine ꝯ vsurarios expresse loquunt̃: ⁊ illas ꝓhibent
Et de hoc ē notabilis textus in. c. ex graui. de vsu
ris vbi dicitur sic. Ex graui ad nos insinuatione ꝑ
uenit ꝙ quorūdā cōitates locoꝝ in offensaꝫ dei ⁊ p
ximi et ꝯ iura diuina pariter ⁊ humana vsurarāꝫ
quodaꝫ mō approbantes prauitatē: per statuta sua
iuramēto quãqꝫ firmata usuras exigi ⁊ solui: ne duꝫ
ꝯcedunt: sed ad soluendū eosdē debitores scienter
cōpelliunt: ac iuxta ipsoꝝ ꝯtinentiā statutoꝝ grauia
iponendo plerūqꝫ vsuras repetentibus onera. Ali
isqꝫ vtendo sup his diuersis coloribus ⁊ fraudibus
exquisitis repetitionē ipediunt eorūdē. Nos igitur
perniciosis his ausibus obuiare volentes sacro cō
cilio approbante statuimus vt quicūqꝫ cōitatū ipsa
rū potestates: capitanei: rectores: consules: iudices
cōsiliarij: aut alij quis officiales statuta hmōi de ce
tero facere: scribere: vel dictare: aut ꝙ soluant̃ vsu
re: vel ꝙ solute cū repetant̃ nō restituant̃: plene ⁊
libere scienter iudicare ꝑsumpserint sniam excōica
tiōis incurrant. Eandē ēt sniam incursuri nisi hu-
iusmōi statuta hactenus edita de libris cōitatū ip-
saꝝ si super hoc potestatē habuerint infra tres mē-
ses deleuerint: aut si ipsa statuta siue ꝯstitutiones
effectū eoꝝ hn̄tes quodāmō ꝑsumpserint obseruare
Et infra paꝝ. Sane si quis i illū errorē iciderit: vt
pertinaciter affirmare ꝑsumat exercere vsuras nō
esse pctm̄ decreuim⁹ eū velut hereticū puniēduꝫ.
Locoꝝ nihilominus ordinarijs ⁊ heretice prauita
tis inquisitoribus districtius iniungentes: vt ꝯ eos
quos de errore hmōi diffamatos iuenerit aut sus
pectos: tāqꝫ ꝯ diffamatos vel suspectos de heresi
ꝓcedē nō omittant. hec ibi ad l̄ram. Et hec suffi-
ciant quātū ad legē canonicā qr̄ ⁊c. ¶ Septia ⁊ vl
tīa lex vsuras ꝯdēnans ē lex politica. nā lꝫ leges ci
uiles pmittāt moderatas vsuras. vt pꝫ. ff. ⁊. C. de
vsuris. Attñ d̃ iure autēticoꝝ. vt autēntica d̃ eccla-
sticis titulis. §. i. ꝓhibent̃ vsure. Ex qua autentica
cū sit de vltimis factis apparet quasi penitere eūꝫ
qui vsuras prius permiserat. Et posteriora priori-

hꝰ derogāt.ff.de legatis.i.l.si mihi ꝛ tibi.§.fi. Nec obstat huic opinioni autētica ꝺ vsura nautica.q̄ est posita i autē.ꝺ ecclesiasticis titulis: q̄ pmittit vsurā q: spāle ē i autētica i qua ēt iure veteri multa erant spālia pp periculū qđ subijt creditor. Et qđ nullo pacto sine stipulatōe debet̄. vt.ff.de nautico fenore l.piculi.ꝛ i eo.l.cos.§.i. Et dñs Baldꝰ de perusio i pma q̄ sup autētica.ad hec.C.de vsuris. dicit sic. quero nūqd vsure q̄ hodie iure diuino ꝓhibite sunt: sint pcise ꝓhibite an nō. Scđm tenorē hꝰ autētice mediocriter sūt pmisse. Et dicit q̄ ista autētica est correcta p ius diuinū: q: cū ius diuinum sit maius ius: p ius humanū tolli nō pōt. ꝛ qcqd ē ꝫ ius diuinū ē pctm̄. Et sine dubio lex euāgelica vincit legē Cesaris. q: debēt leges sacros canones imitari. vt i autē. vt clerici apud ꝓprios epōs. i fine. coll'.2. vbi dic̄. Nec leges n̄ dedignāt̄ sacros imitari canones. vñ diuine auctēs allegāt̄ tāq̄ leges scripte in corpore iuris. vt nōt̄ i autē. vt iudices sine quoquo suffragio.§.cogitatio.i vbo sacros eloquiorū. Et hoc tenet Inno.i.c.q: plerique.i fine.ex̄ de emunitate eccliaꝝ. Et arguit dñs Baldꝰ ꝛ dānat opinionē Nicolai ꝺ materellis q̄ dicebat legē diuinā distingui p humanā. ꝛ sic itēdebat vsuras aliquo mō cōcedēdas p dictā autē. q̄ opinio falsa est: vt inqt dñs Bal. ꝛ ab oībꝰ canonistis reprobat̄. Quia qđ ex diuina istitutiōe ꝓhibitū ē ꝛ dī io iudicio: hūana rōe pmitti nō pōt. Et cā. q: talis rō n̄ ē rō: sꝫ abusio: cū se diuine voluntati n̄ cōformet. q: ex quo ita deo placuit aliā rōnē q̄rere n̄ debemꝰ. Istas leges a me ipso n̄ habui: sꝫ a doctoribꝰ famosissimis ipsas accepi. Nō.n.talibꝰ dedi operā: sꝫ ab eis ingrēs vitatē: talia ex eoꝝ documētis accepi. ꝛ ista sufficiāt q̄ntū ad p̄ntē mām. ¶ Quītū q̄ pp auaritiā pereūt sūt oēs iudices male iustitiā mīstrātes. vt.s.qui iudices ordinarij id qđ debēt gratis ipēdē venale instituūt vbi nō q̄ q̄ttuor modis oē hūanū iudiciū puertit̄. vꝫ.timore: odio: dilectiōe. ꝛ cēsu. Timore dū metu ꝑtātis alicꝰ loq vitatē ptimescimꝰ. Cupiditate dū p̄mio aiūꝫ alicꝰ corrūpimꝰ. Odio dū ꝫ quēlibet aduersariū mollimur. Amore dū amico vł ꝓpinquo auxiliū p̄stare itēdimꝰ. vñ vsus. Quattuor ista tior odiū dilectio cēsus. Sepe solēt hoīūꝫ rectos puertē sēsus. Et ponūt ista.xi.q.3.c.q̄ttuō mōis. Diligēt igit̄ oēs iudices ordīarij attēdāt: vt i ꝯcipiēdis, ferēdisq̄ sētētijs deū solū p̄ oculꝰ hēant. In statutū ē i.c.statutū.§.isup.ꝺ rescriptis.li.6. q̄ iudices delegati caueāt ne aliqđ enseniū ꝓ faciēda iusticia accipiāt: nisi eēt puū ꝛ qđ i paucis diebꝰ ꝯsumi posset. Et si acipiūt magnū ad restitutōꝫ teneāt̄: ꝛ si iiuste iudicauerit: tenēt̄ leso ad oē iteresse. Et nō q̄ hic tex. loq̄t̄ de iudice delegato. Secꝰ de ordiario q̄ hꝫ ordiata stipēdia. lꝫ in alijs possit moderate oblata accipe.8.di.c.de eulogijs. ꝛ sꝫ legist.as.ff.ꝺ officio p̄sidis.l.solēt. vñ accipe regulā q̄ q̄sq̄s iudex sit q̄ male iusticiā sciēt mīstrauerit: graui debꝫ pnia puniri. Si sclaris ē ei pnia tāq̄ ꝓ grauissimo crīe īpōn dꝫ.xi.q.3.c.q̄cūq̄. Si ecclīasticꝰ suspēsus ē p ānū ab executiōe officij. etsi suspēsiōe durāte igessit se: ꝑ ius efficit̄ irreglaris: a q̄ n̄ nisi p papā potit liberari. vt de sn̄ia ꝛ re iudicata. cū eternis. li. sexto. Et btūs Tho. ꝺa ꝺe.q.100.dic̄ q̄ vēdēs q̄cūq̄ spūalia ad q̄ tenet̄ ex officio simoniacꝰ ē argumēto ex̄ ꝺ simo.c.nēo. sꝫ si ē iudex laicꝰ: ꝛ sup re tpali n̄ ē simōia: sꝫ graue pctm̄.i.q.c.iubemꝰ. Sꝫ pōamꝰ q̄ ignorāt iusticiā n̄ recte mīstrauerit. si fuit i culpa: vt q̄ scire debuit se isufficiētē. ꝛ iudicare p̄sūpsit qđ nesciuit. certe i bona ꝯsciā tenet̄ leso ad oē interesse. Sꝫ ponamꝰ q̄ eēt sufficiēs: sꝫ tm̄ neglīgit studē ꝛ merita causaꝝ vt debuit ingrē. Dico q̄ minus agendū est cū eo q̄ cū scienter male iudicāte. Bene igr̄ aīaduertāt iudices ne male iudicādo ipsi postea a dño Jesu bñ iudicent̄. Et q̄ iudicāt ꝯm iura ꝛ nō ꝯm sensū suū iudicēt. vt in.c.i.de ꝯstitutionibꝰ. cū glo. Dicit.n.textꝰ sic. Canonū statuta ab oībꝰ custodiant̄ ꝛ nemo in actionibꝰ vł iudicijs ecclīasticis suo sensu vtat̄. hec ibi. Sꝫ ista sufficiāt ad p̄ns. ¶ Sextū genꝰ qđ ex auaritia dānat̄ sunt oēs aduocati male aduocātes: ꝛ ꝓcuratores male ꝓcurātes. O aduocati dicite mihi q̄so. Est vnꝰ cui n̄ fauet ius: ꝛ vult facere litē cū tali vel tali: ꝛ vos illi p̄ocinū dabitis ꝛ vījs cautelis iniustū ꝓ iusto obtinebit: tenemini ne leso ad oē damnū. Certe sic. q: q̄ cām dāni dat dānū dedisse videt̄. ex̄ de in. ꝛ da. dato. in.c. si culpa. O aduocate erige aures. Si appellasti in sn̄ia iuste lata: ꝛ in appellatiōe ꝓcedis: teneris ad oē damnū lesi. Itē si leges falso mō allegasti qbus idurisi iudicē ad falsā sn̄iam dandā. Itē si falsos ꝓduxisti testes: vel falsū docuisti dicē testimoniū. Itē si partē docuisti vitatē negare. Itē si cās ꝓlongas quas i breui tpe possis expedire. Itē si propt̄ pecuniā vel enseniā a iusticia deuias ꝛ q̄ hꝫ ius dānificat̄ in tāto ꝛ breuit̄ si culpa via qs dānificat̄: q̄ sine nō eēꝫ dānificatꝰ: teneris ad oē interesse dānificati. Hoc expsse tenet Hosti. de pe. ꝛ re.§. q̄ pena. vsi. qd de aduocatis. O paupes. o vidue. o pupilli. o nesciētes loq̄ q̄lit̄ dilaniati estis in palatijs istoꝝ iudicū. Audi pulcherrimū textū.xi.q.3. paup. vbi di. ¶ Paupdū non hꝫ qđ offerat: non solum audiri ꝯtemnit̄: sed etiā ꝫ veritatē opprimit̄. Cito violat̄ auro iustitia: nullāq̄ reus ptimescit culpā quā redimere nūmis existimat: hec ibi. Audi qđ ꝓdicāt isti rabidi canes. Sap.2.c. Opprimamꝰ pauperē iustū: ꝛ non pcamus vidue nec vetano. nec vereneamur cāos multi tpis ꝛc̄. Et p̄s. Ut decipiāt pauperē ꝛ iopē: vt trucidēt rectos corde. Et iob.34. Omnes vias dei intelligere noluerūt: vt puenire facerent ad eū clamorē egeni: ꝛ audiret vocē paupꝫ. Et idē.24. Subuertunt iugt pauper viā. oppresserunt pariter māsuetos tre. Agꝛ non suū demetūt: ꝛ vineā eius quē vi oppresserūt vindemiāt. Nudos dimittūt homines indumēta tollentes: qbus nō est operimētū in frigore: quos hymbres mōnū rigāt. ꝛ nō hētes velamē amplexāt̄ lapides. Cum fecerūt deꝑdātes pupillos: ꝛ valgū paupem spoliauerūt. nudis ꝛ incedentibus absq̄ vestitu: ꝛ esurientibꝰ tulerūt spicas. ꝛ multa alia ibi de eis dic̄. Sꝫ ve ait dñs Isa.10.c. q̄ cōdunt leges iniquas ꝛ scribentes iniusticiā scripserūt vt opprimerēt i iudicio paupes: ꝛ vi facerent cause humiliū populi mei. vt eēnt vidue p̄-

da eorum et pupillos diripere &c. Inde Ber. ad Eugenium libro primo. c. 9. ait. Miror namque quomodo religiose aures tue sustinent huiusmodi disputationes aduocatorum et pugnas verborum: que magis ad subuersionem quam ad inuentionem proficiunt veritatis. Nihil. p. lta absque l. bore manifestam facit veritatem sicut breuis et pura narratio. Precide ergo linguas vaniloquas et labia dolosa claude. Hi sunt qui docuerunt linguas suas loqui mendacium: diserti aduersus iusticiam: eruditi pro falsitate. Sapientes sunt vt faciant malum: et loquentes vt impugnent verum. hec ille. Inde Salomon Ecclesiastes. 4. c. Verti me ad alia et vidi calumnias que sub sole geruntur: et lachrymas innocentium et consolatorem neminem: nec posse resistere eorum violentie cunctorum auxilio destitutos: et laudaui magis mortuos quam viuentes. et feliciorem vtrumque iudicaui qui nec dum natus est: nec vidit mala que sub sole fiunt. Similiter dicimus de procuratoribus quod qui in aliquo scienter vel ignorantia crassa dominum siue cuius gratia procurat in aliquo leserit: tenetur ad damnum et interesse quod sua culpa interuenit. Et nomine procuratoris intelligunt doctores quoddam generale nomen se extendens ad omnes qui aliena facta et res administrant. Nec refert quibus verbis constituatur: dummodo appareat de intentione instituentis. vt est casus in. c. quia in causis. et c. petitio vestra. extra de procuratoribus. cum glo. Et idem dicit glo. 2. c. dilectus. vbi dicit sic glo. Potest ergo quis constituere generalem procuratorem ad omnia: tam ad iudicia quam ad negocia. Et dicit quod quilibet absens tenetur dimittere procuratorem. alias procederetur contra absentem. et allegat concordantias. Multa de ista materia dici possent: sed hoc tamen sufficiat ad presens: vt procuratores omnes diligenter attendant: ne eorum defectu: vt quia non comparent tempore debito aliquo modo suos dominos damnificent. quia tenentur satisfacere: quia qui causam damni dat &c. ¶ Septimum quod ex auaritia damnantur sunt omnes falsi notarij. Veni notarie: fecisti nunquam instrumentum vsurarium: aut chartas de duplo vel de triplo: Audite omnes notarij quod quicunque talia instrumenta scienter conficiunt si vsurarij non restituunt ipsi restituere tenentur. Et ratio quia eorum instrumentum est efficax causa ad hoc vt vsurario tales soluantur vsure. Et intellige si faciunt talia instrumenta et chartas de duplo non exprimendo quod fiat ex vsura: sed tanquam vera instrumenta essent scribunt. verbi gratia. Joannes mutuauit. 10. titio: et dicit quod vult viginti &c. et de hoc facit chartam: si notarius scienter illam facit tenet regula nostra. Si vero in charta vel instrumento esset expressa facta mentio de vsura: tunc non tenetur secundum Giraldum odonensem. Sed secundum Hosti. ipsi sunt periuri. quia cum creantur iurant se talia non conficere instrumenta. Et per consequens de cetero publica instrumenta conficere non possunt: nec testificari. extra de testibus. c. ex parte. et c. vlti. et vltra hoc sunt infames. vt in. c. licet ex quadam necessitate. eodem titulo. Et fortius sunt omnes excommunicati vt in. c. ex graui superius allegato. de vsuris. in clemen. Omnes istas regulas colligatis notarij. ¶ Prima quod si in examinatione testium non recte scribitis deputa quia plus vel minus quam testes dixerint additis vel minuitis. vnde scriptura vestra vitiosa est et in damnum alicuius: tenemini ad restitutionem in solidum leso. ¶ Secunda si contra intentionem testatoris aliquid scribitis vel non scribitis. ¶ Tertia si propter

ce vel pecunia intentionem testatoris mutatis. ¶ Quarta si facitis testamentum et non sit sane mentis. Et multe alie regule possent dari tenemini semper ad satisfaciendum leso per regulam. qui causam damni dat &c. et ff. de damno infecto. l. nouella. §. si alius. et §. item cum eo. et ff. de iniurijs. l. non solum. in principio. et §. cum mandato. Et intellige in omnibus dictis quando notarius esset causa efficax illius damni. Ita quod illud damnum non interuenisset nisi operatione sua et scripto suo. Sed nunquid pro Ambrosi tenentur notarij restituere denarios quos pro suo labore accepunt pro scriptura? Dico quod non. quia quamuis ille labor sit illicitus: non tamen illicita merces. sicut de eo dicimus quod datur meretrici. quia turpiter agit: non tamen turpiter accipit. Nam illud ex quo notarius lucratus est licet sit illicitum. scilicet actus fraudolentus: ipsa tamen acquisitio. scilicet meretricum et notariorum non est illicita. Nec competit repetitio. de quo satis per auctoritatem Aug. 14. q. 5. c. non sane. in fine. et ff. de conditionibus ob turpem causam. l. l. et 2. et quasi per totum. et secundum beatum Tho. secunda secunde. q. 32. et. 72. qr &c. ¶ Octauum quod ex auaritia damnantur sunt omnes officiales terrarum qui non recte rempu. defendunt. Maius profecto malum est rempu. damnificare quam personam particularem. quia bonum commune preponderat bono particulari. Si ergo damnum persone particulari inferens tenetur leso. quanto magis rempu. damnificans? O officiales si mala pondera inuenitis. falsas mensuras et similia: et propter aliquam vestram priuatam vtilitatem penam contemnitis statutorum. et ille reus non soluit. si scienter operamini certe damnum infertis in rempu. et tenemini si aliter non fit satisfactio vosipsi satisfacere. Idem dicendum de rectoribus qui non puniunt secundum statuta: sed arbitrio suo. intellige quando statuta penas imponunt. vt qui blasphemauerit soluat tantum et similia: et potestas et ciuitatis rector non curat: aut medietatem pene accipit. Sed si statuta ponerent penas in arbitrio eorum: tunc non peccant paruam vel magnam penam imponentes et exigentes. Antiq. n. viri boni penas istas inuenerunt et statuerunt: vt pena vnius metus esset multorum. vt patet de cohabitatione clericorum et mulierum. c. 3. in glo. fi. et allegat multas concordantias &c. Et breuiter quolibet officiales respu. damnificantes tenentur in foro conscientie satisfacere. ¶ Nono loco ex auaritia damnantur omnes falsificantes monetas. Vbi nota quod multis modis fraudatur et falsificatur moneta. ¶ Primo quando minuitur in pondere vnde scandalum in populis oritur. Ita quod princeps vel dominus qui facit fieri illam monetam: vult illam sic diminutam in pondere expendi ac si legittima esset. de hoc est casus in. c. quanto extra de iureiurando. vbi Inno. 3. Illustri regi aragonum scribens in diffinitione casus sic dicit. Consulimus et mandamus vt reprobata moneta que a legittimo pondere fuerat defraudata alia sub nomine patris tui monete cudatur. quam ad legittimum pondus reducas secundum eum statum quem tempore patris tui habuerit meliorem. Ita quod antiqua moneta que ab illo statu falsificata non fuerat: cum ea pariter expendatur. propter quod dispendium vitari poterit et iuramentum seruari &c. hec ibi. vbi doctores notant quod rex vel princeps in preiudicium populi non potest aliquid statuere sine ipsius consensu et sine iusta causa. sed si iusta causa esset: potest de facto statuere in preiudicium populi. vt notatur extra de constitutionibus. c. que in ecclesiarum. Et per Hosti. in summa de penis. sup verbo. sed pone quod guerra. vbi dicit quod dominus faciendo pacem: non potest remittere damna data et illa

ta subdit᷑:nisi qn̄ aľr pax fieri nō possz:ꝛ expediret ꝓpl̄o pacē fieri.hec ille. Fac̄ ad h° qd notat Inno. de iurius.c.olim. Itē ex hoc textu colligunt docto-res ꝙ moneta minuta ī pōdere pōt dici falsa. Item ꝙ moneta ātiq̄ bona manutenēda ꝛ expēdēda ē.ex͂ d cēsibus.c.olim.Et hn̄t ad hoc legiste leges suas. Itē falsat᷑ moneta qn̄ tondit᷑ ab istis bācherijs vel ab alijs. Itē faciendo monetas alchimicas ꝛ falsas. Et hoc est pessimū genus. Et puniunt᷑ tales ꝓm le ges ciuiles in cōfiscatōe oīuz suoꝝ bonoꝝ. vt ī .l.z. C.de falsa moneta. vbi dr̄ sic. Si qs nūmos falsa effusione formauerit: vniuersas ei⁹ facultates fisco nr̄o adijci ꝑcipim⁹ ꝛc̄. Et nō solū ꝯfiscat᷑ bona sua. sed ꝛ vltimo supplicio punit᷑. vt.C.de falsarijs.l.i. Et cremari debēt oēs hmōi falsarij. vt ī.l.z.ibidē.vbi dr̄. Illico.n.dilatōe semota flāmaꝝ exustionib⁹ mā cipet᷑. Fac̄ ad hoc.ff.de falsarijs.l.qcūqz. Et nō so lum punit᷑ falsari⁹:sed ēt ille ī cui⁹ domo falsa mo-neta cudit᷑:lz hoc ignoret. C.de falsa moneta.l.i. Ista habui a dn̄is iurisᷤ.qre ꝛc̄. ❡ Decimo loco dānat᷑ falsū testificātes:qd ē ꝯ legem dn̄i.Exo.zo. Nō loqris ꝯ ꝓximū tuū falsū testimoniū. Et tenet᷑ ad oēm satisfactōez dāni ꝓximo illati per ipm per regulā.q cām dāni dat ꝛc̄.supius allegatā. Et non solū dr̄ falsus testis q falsū dic̄:sed ēt q veritatē ta-cet īduct⁹ in testē.u.q.3.c.nolite.vbi Origen.super Leuiticū. Si qs eā q̄ vidit in ꝓximi sui delicto vl̄ nō indicat: vel ī testimoniū vocat⁹ nō q̄ vera sūt di-xerit:pcc̄m qd ꝯmisit ille q celat ipse suscipiet:ꝛ pe na cōmissi reuertet᷑ ad cōsciuz.hec ille. Hoc ēt pōit᷑ de crimine falsi.c.i.vbi sic dr̄. Falsidic⁹ testis tri bus personis est obnoxi⁹.ꝓmū deo cui⁹ ꝑsentiā cō temnit:deinde iudici quē mēti ēdo fallit: postremo innocenti quē falso testimonio ledit vterqz reus est: q veritatē occultat:ꝛ q mendaciū dic̄. Quia ꝛ ille ꝓdesse nō vult:ꝛ iste nocere desiderat. Et glo.sup verbo ledit.dic̄.q: in tribus offendit:triplex ei pe-na debet᷑.ꝓmo q: deū offendit sepcīus sibi iniun-git pnia.ꝑ piurio.6.q.i.c.qcūqz. Quia iudicē delu- isamabit.zz.q.5.c.si qs cōtanct⁹.ꝛ verberib⁹ ca- gabit᷑.5.q.5.c.illi q vl̄ ex ordinē ēt iudicis arbitrio unit᷑ ex͂ de officio delegati.c.de causis.iūcta glo. Et q: ꝓximū lesit iux͂ modū lesionis punit᷑.ar.3. .9.c.nihilominus.lz ibi nō loq̄t᷑ de tali pena.hec . vnde restituet dāna ꝛ interesse leso: sic de alijs su a dem̄ ē.per regulā.qui cāz dāni dat ꝛc̄. Et aiad- rtite oēs testificātes ꝙ tm̄ merā ꝛ purā veritatē cere debetis:nihil de vr̄o adijcientes nec velate cētes: vt pz.4.q.io.c.pura ꝛ simplex. Et reijcit᷑- st si nō cōueniūt de loco.tp̄e ꝛ die:ꝛ q pūtes erāt i variāt eoꝝ testimoniū est inualidū.vt ī dcō.c.nt omin⁹.3.q.9. Et adeo ē graue pcc̄m sīz testimo- : vt quociēs qs ī ip̄z facrit ꝑlapsus:totiēs xp̄m gat.u.q.3.existimāt. vbi dic̄ tex. Existimāt qdā ī um deū negari si in ꝑsecutōe qs a gētib⁹ ꝯp̄hēsus se cōfiteri renuit xp̄ianū. Ecce apostolus oīb⁹ ꝯuersa sūt fcā debent negari xp̄i sapīa ꝛ iusticia itas scītas ꝛ fortitudo.negat᷑ ꝑ īsipiētiaz sapīa. igtatē iusticīa.ꝑ mendaciū vitas.ꝑ turpitudi- scitas.ꝑ ībecillitatē animi fortitudo. Quotiens-

cūqz vincimur vitijs atqz pctīs:totiens deū nega-mus ꝛc̄.hec ibi. Ad hoc gen⁹ reducunt᷑ oēs piuri: siue q sacr̄m falsū accipiūt:qd pcc̄m ē grauius ho-micidio.vt dic̄ btūs Tho.ī quolibz.ꝛ scd̄a scd̄e.q. 13. Et pn̄t assignari tres rōes. ❡ Prima.quāto ma ior est dignitas ꝑsone offēse tāto grauior culpa: sz maior ē dignitas dei q̄z hoīs: sz magis offendit᷑ di-gnitas dei ī periurio q̄z ī homicidio. vt pz.ergo ꝛc̄. minor ē fatis nō.q: magis dirigit᷑ ꝯ deum piuriuz q̄z homicidiū: vt pz. ❡ Scd̄o sic. Strīcti⁹ obligāt ꝑcepta ꝓme table q̄z scd̄e.ꝛ ꝑ ꝯn̄s peccās ꝯ ꝑcepta ꝓme tabule grauius peccat.ꝛ rō.q: maius bonum cōtemnit. Sed piuriū ē ꝯ ꝑceptū ꝓme table:homi cidiū ꝯ ꝑceptū scd̄e tabule.g° ꝛc̄. ❡ Tertio sic.gra uiora sūt pctā spūalia q̄z cōꝑalia.piuriū ē pcc̄m spūa-le.homicidiū corporale.g° ꝛc̄. Ista sufficiāt ad ꝑn̄s de hoc. ❡ Undecimo dānat᷑ oēs vsurpātes bōa ec clesiaꝝ.17.q.3.c.omnes.vbi dic̄ textus. Oēs rapto-res eccl̄e atqz facultatū suaꝝ alienatores:a liminib⁹ bus eiusdē mr̄is ecclie anathematizam⁹ apostolica auctē cōpellimus:dānatos atqz sacrilegos iudica-mus. Et nō solū eos:sed etiā oēs cōsentiētes eis. Quia nō solū q faciūt rei iudicāt᷑: sz ēt q facientibus cōsentiūt. Par.n.pena agentes ꝛ cōsentiētes ꝯp̄-hēdit.hec ibi. De hac mā bn̄ nō aliu⁹ feria scd̄a q̄r te dn̄ice.ī tria ꝯsideratiōe ꝛ ꝓma ꝯclōne. vide ibi. ❡ Duodecimo dānat᷑ oēs emētes ꝛ vendētes in-debite.vt si rem furatā emis vel vendis. vbi regu lā accipe gnālē:ꝙ si qs rem ꝑdatā vel furatā emit: tenet᷑ ad restitutionē rei empte ꝛ omniū fructuum inde sequētiū:deductis tm̄ expēsis.ꝛ restituenda ē in bono statu.ex͂ de resti.spol̄.c.grauis: vbi dic̄ text⁹. Grauis nos q̄rela.ꝛ ifra. Mādam⁹ q̄tenus si vo-bis cōstiterit de ꝑmissis.ꝑdictū archiepm ablata ꝑ- nominati monasterij.fribus cū itegritate restituere ꝛ dāna plenaria resarcire:ꝛ de illatis iniurijs cōpe tent satisfacē cōpellans.ꝓpulsuri vt nō tm̄ fructus a nouo ꝛ violēto pore ꝑceptos:sed quos si eis ꝑsi-dere suiss; licitum:pores veres ꝑcepissent:reddi fa ciens eisdē.hec ib. Celestinus tertius. Ex quo pz ꝙ violent⁹ possessor nō solū tenet᷑ ad fructus ꝑceptos sed ēt ad eos q ꝑcipi potuerūt.ꝛ intellige de posses-sore malefidei ꝛ doloso. Sz quō pr̄ Ambrosi cogno scā rem eē furtiuā? Dico ꝙ diligent᷑ respicias ā sūt res q̄ in cōmercio hoium cadere nō pn̄t: vt sūt cru-ces parasita:thuribula:ꝛ alie res eccl̄iastice. Itez cōsidera ꝑsonā q̄ vēdit ꝛ tp̄s. vt si est facomān⁹ ꝛ vē dit capzas:bones:tobaleas:liteamīa ꝛc̄. Itē si ē tp̄s guerre vel pacis:ꝛ alia silia oñdūt rem eē furtiuā. sed de hoc alīs. ❡ Decimotrio sūt omnes falsi mer-catores.sz de his ī scq̄nti ꝯsideratōe. ❡ Decimo-q̄rto dānat᷑ legata nō exeq̄ntes. Inde.iz.q.z.c.cle-rici. vbi dr̄. Clerici vl̄ seclares q oblatōes defun-ctoꝝ retinēt:ꝛ ecclesie t̄dere demorat᷑: vt īfideles ab eccl̄ia sūt abijciēdi.s.ꝑ excōicatōz. Istā rape qcūqz fur tū ē.eccliam defraudare facrilegiū ē.h° bi. Aibi ō 3oq dx̄imus. ❡ Decimoq̄nto loco ponent sūt alia gnā ꝑsonaꝝ que ex auaritia dānat᷑. Et ꝯtinent᷑ in his vsib⁹. Iussio:cōsiliū:cōsensus:palpo:recursus: Participās:mut⁹:nō obstās:nō manifestās. Que

breuiter declarem⁹. ¶ Primo oēs iubētes dānū īferri
pximo. si ex sua iussione dānū secutū ē ⁊ alr̄ nō fuisset
tenent ad restitutionē ī solidū. ¶ Scđo ꝯsiliū. s.
dās vt ꝙ fiat ablatio rei alicui⁹ vl' ꝙ nō fiat eiusdē
restitutio. īntellige si sit efficax tenet ī solidū. ¶ Ter
tio ꝯsensus. i. ꝯsētiēs cooperādo. s. ⁊ dānū īferendo
Et tūc si tm̄ coopant: vt sine ipso fcm̄ nō eēt: tenet
ī solidū. Sȝ si coopant: tn̄ ēt sine ipso fcm̄ eēt. tenet
tm̄ ad illud qđ habuit. ad hoc. z. q. i. notū sit. i fine.
vbi dr̄. Facientē ⁊ ꝯsentientē par pena constringit
⁊. z. ad Ro. i. Agentes ⁊ cōsentiētes pari pena pu
niunt. Fac. 17. q. z. c. oēs. supi⁹ allatū. ¶ Quarto
palpo. i. adulator vl' laudās malefactorē qsi strenuū
⁊ pbū. ppt qđ ille ad īferēdū dānū monet. ⁊ qr tal'
adulatio qdā ꝯsensus est. 63. di. c. si inimic⁹. Jđ tenet
in solidum si pncipalis nō satisfac. Et de hoc vicio
plen⁹ ē tot⁹ mūdus. ¶ Quito recursus. i. receptator
apud quē ē malor recursus. ⁊ apđ quē res ablate
dolose celāt: ne possit fieri debita restitutio ⁊ ne
de malefactoribus possit fieri iusticie cōplemētum.
Talis ī solidū tenet sicut ipsi malefcōres. xi. q. 3. q cōsentit.
Fac text⁹ ei' de furtis. c. q cuȝ fure. vbi dicit
ter. Qui cū fure pnt occidit animā suā. Nō fur solū:
sȝ ille reus tenet q fuit ei cōsci⁹ querēte possessore
nō indicat. hec ibi. Et glo. ait. Qui cū fure partit. s.
accipiēdo vl' occl'ādo. tales. n. tenent de furto. hec
glo. ¶ Sexto dicit pticipās. s. ī crimine furti vl' rapine
ī ꝯmedēdo: bibendo de illis vl' cooperādo: vt
sociādo ⁊c. Itē ī donis accipiēdo: ⁊ silia. Hoc intellige
si sciens participat. vl' sm̄ Hosti. nisi cōsumpta
eēnt āteq̄ꝫ itelligēt illa de rapina fuisse. C. de rei vēdi.
l. certi ē. vide in Pisanella. c. vsura. ¶ Septimo
dr̄ mut⁹. i. ille q videt furtū fieri ⁊ dolose tacet
cū possȝ īpedire si vellet tal' tn̄ restituere dānū non
obligat: nisi sibi ex officio talia mala īpedire īcūbēt
di. 86. c. facientis. ⁊ e t' đ hōicidio. c. sicut dignū. §. illi
eciā. Facient igit pclanbio cl'pā hȝ q qđ pōt negligit
emēdare. ⁊ i. §. illi ēt. dr̄. Qui potuit holēz liberare
a morte ⁊ nō liberauit eum occidit. ⁊ pax ista
Nec caret scrupl'o cōsentionis occl'te q manifesto facinori
desinit obuiare. Et Prouer. z4. Erue eos
q ducunt ad mortē: ⁊ eos q trahūt ad intm̄ liberare
nō cesses. Si tn̄ ex officio nō tenet. lȝ mortal'r peccet
si sine pericl'o suo verbo nō īpediuit: restituē tn̄
nō obligat. Et ex hoc seqt octau⁹. s. nō obstās. s. q
possȝ obstare ⁊ nō obstat. Intellige sicut dcm̄ ē đ muto.
Et h° maxie hȝ veritatē ī capitaneis gentis armor
⁊ pncipalibus: q obuiare possēt ne soldati tāta
mala facerēt: ⁊ nō faciūt: tenent ad oīa illa damna
q̄ illi faciūt ¶ Nono seqt nō māifestās. i. q scit vbi
res furtiua sit ⁊ nō manifestat: maxime si sub iuramento:
vl' excōicatōis pena: aut p verā obediētiaȝ
si regularis ē: fuerit introgat⁹. qr tūc per iuramentum:
excōicatōeȝ: vl' obediētiā magis astringit ⁊ negās
vitatē: tenet satisfacere ipse. Sȝ si vbis simplicibus
introget: ⁊ persona sit publica: tenet māifestare:
si āt nō sit persona publica: ēt tenet si sine scādalo
id fieri possit ⁊ permaxime tenetur reuelare
bis qui possint pdesse ⁊ nō obesse. fac. c. q cum fure.
ei' de furtis. superi⁹ allegatū. Ibi nō fur solū ⁊c.

Et sic habes viginti tria gnā hominū q ex auaritia
damnāt. Breuius de hac mā diximus q̄ꝫ potuim⁹
Et ista sufficiāt p pma cōsideratōe.

¶ Quātum horribiles abusiones fiāt ī diebus festis
circa opera fortune. Consideratio. II.

Erito nunc de abusionibus q̄ fiūt ī dieb⁹

m

festis circa opera fortune videam⁹. Ubi
tres ꝯclōnes subiūgam⁹. vȝ. ¶ Pria cōclō ē ista. Quāuis mercari sit licitū: tn̄ id fieri ī dieb⁹
festis ē graue pctm̄. ¶ Scđa ꝯclō ē ista. Et si necitas
legē nō hēat: aliq̄ tn̄ opera seruilia facere: illa nō
obstāte aīaȝ mltū granat. ¶ 3ª ꝯclō ē ista. Quāuis
liceat īnfdū curs hūanis solatiū interponē: tn̄ ī dieb⁹
festis ē graue pctm̄ ludere. ¶ De mercātijs. 2ª L.

Ccipe pmā ꝯclōnē ⁊c. vt. s. vbi tres ingram⁹
ve. vȝ. ¶ Prima ve. ē. vtr mercari sit licitū. ¶ Scđa ē. Quot modis mercātia
a
reddit viciosa. ¶ Tertia ē. Quare
ī dieb⁹ festis mercari sit illicitū. ¶ Quātū ad pmā
dico ꝙ mercari ī se ē licitum. Et hoc triplici rōne.
¶ Primo rōne diuine ordinationis. Ipā enim de⁹
sit generalis puisor: vt dicit btūs Tho. ī pma parte
sūme: necesse ē vt sicut minori mūdo diuersa membra
dedit. que non eūdem actū hūt: sed per vnum alteri
subueniūt: sic ⁊ maiori mundo diuersas partes ordinauit:
que nō hȝ omnia vniformit: ⁊ tamē per vnaȝ
ptem alti subueniūt. Nam homini diuersa membra
diuersa hūtia officia dedit: que tn̄ oīa ad vtilitatem
totius corporis operāt. vnde oculis corpus videt:
pedibus gradit ⁊c. Similit ⁊ toti mundo quibusdā
ciuitatibus ⁊ regionibus concessit deus naām ⁊ cōditionē
ad pducendū granū ⁊ non vinum: ⁊ aliquibus
eꝫ. Et per ꝯns sicut membra nō hūtia eundem
actum iuuāt se ad inuicem: sic vna ciuitas: ⁊ vnus
locus: vna re abundās ⁊ alia carens iuuat illā ⁊ iuuat
ab ea. hoc āt congruentissime fit per mercātias
ꝯre ⁊c. ¶ Scđo rōne gnālis fructificationis. nam
ex mercātijs viuunt pauperes: diuites: sani: infirmi:
viri: mulieres: animalia ⁊ similia. quod satis apparet
in nundinis. ¶ Tertio rōne ecclesiastice cōfirmatōis.
89. di. c. fornicari. vbi dr̄. Fornicari nūq̄ꝫ
lȝ: mercari aliqñ lȝ: ⁊ aliquādo nō lȝ. Et potest addi
q̄rta. s. rōne virtualis exercitationis. qr homines
exercitāt in persona: in ingenio ⁊ alijs virtuosis actibus.
vide de hoc. 3. feria. 6. q̄rte dñice in secunda
consideratione. in scđa veritate scđe conclusionis:
qr ibi habet satis diffuse. Et hec sufficiāt p p̄senti
veri. ¶ Quātum ad scđam ve. dico ꝙ cōit doctores
ī hac pte ponunt quinq3 modos quibus vitiat
omnis licita mercātia. ¶ Primus est rōne persone.
88. di. c. negociatorē. vbi dic tex. Negociatoreȝ
clericum ex inope diuitem: ex ignobili generosum
tanq̄ꝫ pestem fuge. Et sunt verba Hiero. Et de
hoc satis tractat Augu. in libro questionum noui ⁊
veteris testamenti. Idem etiā dicit de militibus
quibus per se negociari non lȝ. C. de mercibus ⁊
mercimonijs. l. milites. Hic caueant mercatores:
ne mercent cum pecunijs que sunt de bonis ecclesie
⁊c. ¶ Secundus modus est ratione loci. vt enȝ

fit negociatio in loco diuino cultui mancipato seu dedicato. vt. c. decet domum domini. de emunitate ecclesiarum. li. 6. et c. eijciens. 88. di. c. decet. in vsi. cessēt. dicit q̄ in ecclesia cessēt vaniloquia: negociationes nundine: ac iudicia secularia: et maxime criminalia Et de hoc dic vsq̄ ad. §. ordinarij. Cōcordat huic sententie clementina pᵐa de cele. mis. in qua ꝓhibentur vaniloquia: cantilene: coniuratio: et similia inhonesta. quare. etc. ¶ Tertius rōe tpis. s. feriādi. sed ꝺ hoc veritate sequēti. ¶ Quartꝰ modus est rōe mōi vt cū exercetur mercatio cū periurijs et mendacijs qbus hodie mercatores abundant. Inde Criso. super Mat. xi. c. de eiectione de templo. et ponit. 88. di. c. eijciens. vbi dicit: Mercatores sine periurio et mendacio esse nō possunt. Et ideo instabilis ē eorum substātia. de hoc satis habet. 22. q. 2. c. homines. et q. 4. c. tribus modis. eadē causa. et extra de iureiurādo. c. et si xp̄s. vbi tetat et ostendit q̄lr iuramētū sit licitū vl' illicitū etc. Quintꝰ modus est rōe cōsortij: vt cū quis carius vendit res trāseuntibus et peregrinantibus: qd' est ꝯtra legē domini. Exo. 12. c. vbi dicit. Eadē lex erit indigene et colono qui peregrinatur apud vos. Indigena est inde genitus: vt diximus in precedēti cōclusione in materia de vsuris. Iste malus modus vbiq̄ inualuit. Nā cū mercatores quēpiam viderint hincinde inspicientem cognoscunt esse forensē. et exeuntes de eoꝝ apothecis quasi speluncis illum aggrediunt: dicētes. qd vis? vis vnū biretū: vnā bracam etc. Et tandē illi vendunt vnam rem: quā si haberent et ab vno īdigena īterrogati eēnt mēdacit dixissent illā nō habē. Inde. c. i. de emp. et vendi. vbi. Placuit vt presbyteri. i. ep̄i plebes suas admoneāt: vt et ipsi hospitales sint et non carius vendāt transeuntibus q̄ in mercato vendē possunt. alioquin ad presbyteꝝ. i. ep̄m trāseuntes hoc referāt: vt illius iussu cum humanitate sibi vendant. hec ibi ex concilio. Maguntino. Propterea btūs. Tho. sa se. q. 77. et Scotus in. 4. di. 15. q. 2. dicūt q̄ carius rem vendere aut vilius emē q̄ valeat est iniustū et illicitū. Et ratio q: emptio vl' vēditio videt esse introducta ꝓ cōmuni vtilitate: vtrum. s. vnus indiget re alterius: et econuerso: vt dicit philosophus pᵐo ethicoꝝ. Quod aūt ꝓ cōi vtilitate est inductū nō dz esse magis in grauamē vnius q̄ alterius: et ideo dz ꝯtractus inter eos fm quātitatē rei restitui. Quātitas aūt rei q̄ in vsuz hoīs venit mēsurat fm preciū datū: ad qd' est inuētum numisma: vt pz. 5. ethicoꝝ. Et iō si p̄ciuz excedit q̄titatem valoris rei vl' ecōuerso res excedat p̄ciū tollet iusticie eq̄litas. Et p ꝯñs carꝰ vēdere vel vilꝰ emere ē illicitū. Nō tñ fm eosdē q̄ si res q̄ vēdit cedat i detrimētū vēditoris: vtputa q: multū re illa indigēt: tūc iustū ē vt nō solū respiciat ad rē q̄ vēdit: sz etiā ad oē dānū venditoris. et p ꝯñs poterit plus vēdere q̄ valeat. Sz si nō multū dānū vēditor incurreret q̄uis emēti multū necīa et vtilis talis res eēt: nō pōt tñ ex hoc carꝰ vendi q̄ valeat. qm̄ talis vtilitas rei nō ē ex ꝯditōe rei vēdēde: sz emēns. nullus aūt iz vēdere qd' nō ē suū. Tñ honestū eēt vt emptor vēditori aliqd pp talē vtilitatē quā ꝯseqt libe-

ralr superogaret. Uide ꝺ hac mā ī Pisanella. c. vsura fuo. p totū. Et hec sufficiāt p pᵐi ve. ¶ Quātū ad tciū ve. dico q̄ ꝑpt tria ē illicitū mercari ī diebꝰ festis. ¶ Primo q: est ꝯ p̄ceptum dñi. Exo. 20. et Deut. Memēto vt diē sabbati scifices. Sex diebꝰ operaberis: et facies oīa opera tua. septimo aūt die sabbatū dñi dei tui ē. Nō facies oē opus ī eo: tu et filius tuꝰ et filia tua: s̄uus tuus et ācilla tua: iumētum tuū et aduena q est ītra portas tuas. Sex. n. diebus fecit dñs celū et trā mare et oīa q̄ in eis sūt. septimo aūt die reqeuit. Idcirco bñdixit dñs diem sabbati et scificauit eū. hec ibi. Hugo ī expositōe noui et veteris testi dicit q̄ aliq dicunt q̄ hoc p̄ceptū partim est cerimoniale: et partim morale. Morale est inq̄tum vnā diē hebdomade p̄cipit scificari. Inq̄tū vero p̄cipit septimā diē est cerimoniale. Et q̄tum ad hoc cessit et nō seruat: sz dies dñicꝰ loco eiꝰ accipit. Mutatū ē aūt sabbatū ī diē dñicā triplici rōne. ¶ Primo rōe ꝑfecte t̄minatōis. ¶ Scdo rōne mirabilis opatōis. ¶ Tertio rōne mystice figuratōis. ¶ Primo rōe ꝑfcē t̄minatōis. Nā aū vbi dei humanatiōnē et ī p̄ncipio mūdi: gl'iosus ds operi creatōis ī die sabbati finē dedit: et iō merito scificādus et custodiēdus. Postq̄ āt carnē humanā īduit vt hoīez reformaret q p culpā ruerat opus redēptiōis ī die dñico pfcē. s. dū resurrexit. vt dicit Paulus. resurrexit pp iustificationē nrāz: et mortuus est ꝑpt scelera nrā. iō iustū est vt hic dies scificet et bñdicat. Inde de ꝯse. di. 3. c. sabbato. Innocētius papa ait. Diē dñicā ob venerabilē resurrectionē dñi nri Jesu xp̄i: nō solū ī pasca celebramus: veꝝ etiā p singulas hebdomadas ipsius diei imaginē freq̄ntamus. In xp̄o nempe residet exēplar et q̄litas resurrectōis gñalis. Et tā in ipso sic in capite gl'ificata regescit humana nā. Et Joānes damascenus ait. Celebremus resurrectōis diē in q̄ dñs Jesus vite p̄nceps et saluator hos q deū sp̄ualr colunt ī ꝓmissā hereditatē ītroduxit. supple in spe. Precursor noster ītrauit: et resurgens a mortuis apertis ei celestibꝰ portis ī dextera pr̄is corporalr sedet: vbi et q sp̄ualem legem seruāt ītroibunt. hec ille. Ex hoc pz differētia int̄ sabbatum et diem dñicā. q: sabbatū beneficium creatōis: dñica redemptionis respicit. Et q: dei eṫni verbi beneficium redemptionis longe a beneficio creationis distat. ideo maxime colendus dies ille. Nā creādo dixit et fcā sunt: sed recreādo multa dixit fecit et sustinuit. Et sic pz pᵐa rō. ¶ Secundo rōne mirabilis operatōis. Nā die dñico gestum est qcqd a dño insigne ꝯstitutū est. Inde Leo papa: et ponit. 75. di. c. q̄ die dñica. in fi. ait. Dñica dies tātis diuinaꝝ dispensationum mysterijs est consecrata: vt quicquid a dño insigne est ꝯstitutuz ī huius diei dignitate sit gestū. Et ī hac die mūdus sumpsit exordiū. In hac per resurrectionē et mors īteritum et vita accepit p̄ncipiū. hec ille. Alias diccimus omnia que in die dñico pfecit deus. ¶ Tertio rōne mystice figuratōis. Nā licet sabbatum requiem animarum et corporiz significaret vltimā perficiendā. s. in septima etate. tamen q: ab illa per peccatum cecideramus q̄si cessauit illa mystica figuratio. Quia vero p xp̄i passio-

nem ⁊ resurrectionē resurreximꝰ ad statūq; grē relevati: ipse dies dꝫ sūme venerari in quo resurreximus. sꝫ hoc fuit ī die dñico p xp̄m resuscitatū. ergo dies dñicus nobis valde honorādus colēdus ⁊ sanctificādꝰ est. Inde p̄ma Petri p̄mo dr̄. Benedc̄us deꝰ ⁊ pater dñi nr̄i Jesu xp̄i: q ꝭꝫ omnē misericordiam suā regn̄auit nos in spē viā per resurrectionem Jesu xp̄i. hec ille. Et p̄ma Cor. 15. Quomō qdā dicunt in nobis qm̄ resurrectio mortuoꝝ nō est. si aūt resurrectio mortuoꝝ non est: neq; xp̄us resurrerit. Nunc aūt christus resurrexit a mortuis p̄mitie dormētiū. qm̄ quidē per hominē mors: ⁊ p hoīez resurrectio est mortuoꝝ. Recte igit̄ dies dñica nobis celeberrima est ⁊ multū venerāda. Inde de ɔse. di. 3. c. sabbato. supiꝰ allegato dr̄. Tal̄ dies celeberrimꝰ nec ī ipa die scā aliq̄ opatō agat̄: sꝫ tm̄ hymnis: psalmis: ⁊ cāticis spiritualibus illa dies transeat̄. Dicit tn̄ beatꝰ Tho ꝭa ꝭe. q. 122. ꝙ obseruatio diei dominice succedit loco sabbati. nō ex vi p̄cepti sꝫ ex cōstitutione ecclesie ⁊ ɔsuetudīe populi xp̄iani. Ideo nō est a deo orta ꝓhibitio diei dñice sicut sabbati. sꝫ quedā opa ɔceduntque ꝓhibebant̄ die sabbati. vt decoctio ciboꝝ ⁊ hmōi. de conse. di. 3. c. peruenit. ī fine. hoc. c. ponit̄ in sequēti concione. Et et in qbusdam opibus ꝓhibitis facilꝰ dispensat̄ in noua q̄z ī veteri lege. sicut patet de piscanōc. i. c. 13. ex̄ de ferijs. vbi dicit textꝰ in sūma: ꝙ in diebꝰ festis ꝓpter necessitatē licitū est piscari. Et dat exemplū de allecibus qd̄ genꝰ est piscis. Unde prope dicit sic textus. Indulgemus vt liceat procbianis vr̄is diebus dñicis ⁊ alijs festis p̄terq̄z in maioribꝰ anni festiuitatibus: si allecia terre se inclinauerint eoꝝ captioni ingruente necessitate intendere: ita ꝙ factā capturam ecclījs circūpositis ⁊ xp̄i paupibus congruā faciant portionē. hec ibi. Allecia genus piscis est qd̄ raro ⁊ certis diebus apparet. Ideoq; ꝓpt̄ necessitatē facilꝰ indulget̄: vt diebꝰ dñicis captioni intēdant: exceptꝭ festis maioribꝰ. vt natiuitatis dñi epiphanie: pasce: penthecostes. ⁊ etiam festo assumptionis ꝭm quosdā. Et sic pꝫ p̄ma ratio qr̄ in diebus festis mercari nō licꝫ. ¶ Scd̄o mercari nō lꝫ ī diebus festis: q̄r est ɔ̄ p̄ceptū eccl̄e oppositū facere. vt pꝫ extra de ferijs. c. omnes dies. vbi dicit textꝰ Oēs dies dñicos a vespa in vesperā cū oī veneratione decreuimus obseruari: ⁊ ab oī illicito ope abstinere: vt mercatū in eis minime fiat neq; placitū neq; aliqs ad mortē vl̄ ad penā iudicet̄. Nec sacra nisi ꝓ pace vel alia necessitate p̄stent̄. hec ibi. Cōcordat huic capl̄ꝫ cōquestus. co. ti. ⁊ ipsum allegat glo. sup dicto. c. oēs. De hoc qd̄ dicit a vespa ī vesperā nō seruat̄ quantū ad cās: imo pōt iudex ꝓcedere vsq; ad illā horā ꝗ possit ꝑficere qd̄ incūbit ante noctis tenebras. de offi. delegati. c. ɔsuluit. sed quātuꝫ ad celebrationē officioꝝ hoc dicit̄. vt pꝫ in. c. qm̄ ī parte de ferijs. hoc dicit glo. in dicto. c. oēs. Et sic pꝫ ꝙ dies dñicus incipit ⁊ finit a vespa in vesperā Et incipit die sabbati ⁊ finit in vesperis dominice. ¶ Scd̄o pꝫ ꝙ ī diebus festiuis nō liceat mercari: litigare. vel iurare: nisi iuret̄ ꝓ pace vel alia necessitate. q̄re ⁊c̄. ¶ Tertio mercari nō licet: q̄r est ɔ̄ debitū nature. Nā cū hō ex duplici suba ɔstet. s. aīa ⁊ corpore: ⁊ qd̄libet eoꝝ suū debitū hr̄e debeat: iustū ē vt si sex diebꝰ hebdomade ꝓ corpore operamur ꝙ ad minus vno die pro aīa aliqd faciamus. q̄re ⁊c̄. Ad hoꝝ clariorē noticiā mouent̄ tria dubia. Primū est An ꝓhibitio supius scā in. c. oēs. ex̄ de ferijs. se extendat ad alias festiuitates: cū ibi nō fiat mēnō nisi de die dominico. Scd̄o an mercari in diebus festis sit in necessitate licitū: sicut piscari ⁊ alia opa necessitatis. q̄r ī dcō. c. nō pōīt nisi de iuramēto: an. s. liceat iurare ꝓ pace ⁊ alia nec̄itate. 3° an doctoribꝰ ⁊ scholaribus liceat in diebus festis studere ⁊ scribere ¶ Quātū ad p̄mū dico breuiter ꝙ sic. Et licet ī dicto. c. nō fiat mēnō nisi de dñica: alibi tn̄ fit mentio. vt in. c. conq̄stus. de ferijs. ⁊. c. ꝓnunciādū. de consec. di. 3. vbi ponuntur dies feriandi: vt natalis dñi sancti Stephani ⁊c̄. ponerē textū: sꝫ cā breuitatis relinquo. q̄r ⁊c̄. ¶ Quantū ad ꝭam dico ꝭꝫ quosdā ꝙ mercari potest homo triplici rōne. s. rōe cupiditatis rōe necessitatis: ⁊ rōe nālis vtilitatis. ¶ Primo rōe cupiditatis. ⁊ hoc oīno est pctm̄ mortale siue in festꝭ siue nō. vt pꝫ in tertia ɔditōe p̄me ptis huiꝰ sermonis. ¶ Scd̄o rōe necessitatꝭ: ⁊ tūc si est ineuitabilis necessitas nō ē pctm̄. sicut sunt qdā artifices q aliō tp̄s nō hn̄t ire ad nūdinas nisi dies festos: quos alijs diebꝰ oꝫ laborare: vt sibi ⁊ sue familie victū quotidianū acq̄rāt. hi dū tm̄ missaz audiāt: ⁊ horam aliquā accipiāt si possūt vt diuinis vacēt. nō est pctm̄. ¶ Tertio rōe cōis vtilitatꝭ. Aliq̄. n. sūt vtilitati corporis deseruiētia. vt emere: vendē q̄ sunt necessaria victui corpis. ⁊ tūc si alijs tpibꝰ emi nō potuerūt nō peccāt in emēdo vl̄ vēdēdo: vt panē vinū: carnes: pisces: ⁊ hmōi. q̄r ⁊c̄. ¶ Quātuꝫ ad tertium dico ꝙ sūt varij modi r̄ndēdi. Dn̄s Joānes Andree. sup dicto. c. oēs. ꝺ ferijs. dicꝫ ꝙ sit licitū: cū sit opus licituꝫ Dn̄s Antonius dicit ꝙ nō licet forte cā expediēdi forēses de lōgīquo veniētes: l̄ nisi eēt studiū in sacra pagina vl̄ alia re spirituali. alias dicit vacādū eē cōtēplatiōi: ⁊ alijs diuinis officijs. Alij dicūt ꝙ dū audiāt missā nō ē illicitū leges ⁊ iura studē: maxie cum iperator in ꝓemio. ffoꝝ. statuat studētes sedulo studere. §. aīaduertite. Itē cū leges dicant̄ sacre ⁊ doctores et legū vocent̄ sacerdotes vt pꝫ in eodē ꝓemio: videt̄ rōnabile ꝙ sicut pmittit̄ studiū in sacra pagina diebus festis sic etiā pmittat̄ in iure. Sꝫ tn̄ aduerte ꝙ hoc nō fiat cōtēplatione precij nisi forte ꝓ expeditione forēsiuꝫ: vel alia iusta cā seu pia inteuemente. Intētio eniꝫ doctoꝝ ⁊ studētium pricipalis esse dꝫ cultus iustitie ⁊ disciplīne: merces autē ⁊ premiū ex consequēti. Tutior videt̄ opinio Antonij. quare ⁊c̄. Et hec suff̄iciāt ꝓ presenti concione.

¶ De opibꝰ fortuīe ī diebꝰ festꝭ ꝓhibitꝭ. Cōclo II.

[a]ccipe ꝭam conclusionē. vꝫ. Et si necessitas legem nō habeat: aliqua tamē opera seruilia facere illa nō obstāte aīaꝫ multuꝫ grauat vbi tres īgramus ve. vꝫ. ¶ Prima ve. est. vtrū necessitas non hēat legē. ¶ Scd̄a est. vtꝝ necessitas excuset ab omni opere humano. ¶ Tertia ē. Quare nō custodimus sabbatū sic diē dñicū. ¶ Quātū ad p̄mā dico ꝙ quedā est lex diui

na: quedã nature: quedã moris: ꝛ quedã ab homine fcã. Modo dico ꝙ ꝫ legẽ diuinã nec moris nec nature nulla necessitas vim hꝫ: q꞉ ꝫ istas leges facere est peccare mortal'r: modo nulla necessitate mortaliter peccare debemus: ꝛ p ꝯñs nulla mala ꝯsuetudo peiorem excusat. facit. 25. q. 2. c. ita nos. ꝛ C. de epali audi. 53. vnde nunq̃ꝫ fornicari aliq̃ necessitate licet. 88. di. c. fornicari. Et rõ. q꞉ est ꝫ legẽ moris nature ꝛ dei. Jnde glo. in. c. 3. ex͂ de furtis. querit q̃re mulier ꝓpt̃ necessitatẽ famis fornicari non põt. ꝛ dicit ꝙ mulier potius omnia mala sustinere dꝫ q̃ꝫ fornicari. vt. 32. q. 5. ca. ita ne. Et rõ. q꞉ est semp pcĩm mortale. Sed dices quõ non licet: q꞉ furari necessitate famis non est pcĩm mortale: ꝛ tñ ds ꝓcipit. Nõ furtũ facies. Dic̃ gl. ibi ꝙ ñ ẽ sile q꞉ pp necitatẽ bõa tpalia sꝭ cõia ñ aũt sic bõa corpalia. 42. di. § 1. ꝛ ĩ. c. qd aũt. 23. q. 3. Et itellige ꝙ illa necitas qñ oĩa fiũt cõia ꝛ furari tc̃ licet dꝫ ec̃ magna ꝛ nõ pua. vt ĩ. d. c. 3. ex͂. de fur. in glo. Et an teneant̃ restituere cum ad pinguiorẽ fortunã puenerit Jnno. ibidẽ nõn̄ dicit ꝙ sic: licet a principio excusarent̃. Et rõ est: q꞉ talis pmissio licita est ꝓpt̃ necessitatem: q̃ facit oĩa tpalia cõia. ergo cessãte tali necitate cessat illa pmissio. Et si non restituerit qñ poterit. dicit Jnno. ibidẽ ꝙ ille mortal'r peccat. Et vt clarius hec mã hcãt̃ est nõndum ꝙ necessitas est duplex. s. absoluta. ꝛ ex suppositione. Necitas absoluta est qñ nec potuit: nec põt: nec poterit al'r ec̃: vt ista ꝓpositio ds est. Necitas ex suppositõe est qñ posita aliq̃ re in ec̃ ꝛ postea alia ad illã seqt̃ per modũ ꝯsequentis. vt posita in veritate ista ꝓpositõe. sor. currit. de necitate ad illã sequit̃ per modũ ꝯsequentis. ergo mouet̃. Hec aũt hꝫ tria mẽbra. ¶ Primo mõ dr̃ necium sine quo nullo mõ possumus viuere. vt nutrimẽtũ quo ad vitã corporalẽ: ꝛ sacrã eccl'ie quo ad vitã spũalẽ. ¶ Scdo mõ dr̃ necium sine quo possumus viuere: sꝫ nõ bñ: ꝛ ꝓpterea dr̃ necium cãtiuũ. Et põt ec̃ ista necitas vrgẽs ꝛ magna: leuis ꝛ parua. Exemplũ. Jnfirmo necia ẽ medicina ꝛ opus medici: lꝫ sine medicina qñqꝫ hõ sanet̃. ¶ Tertio modo dr̃ necium coactũ ꝛ violẽtũ vt qñ vi cogor aliqd facere. vt ĩ. c. sacris. ex͂ qd metus cã. vbi dicit tex. in sũma ꝙ excoicatus non est q absolute coact⁹ cũ excoicato coicat. secus si coactio fuerit ꝯditõalis. ꝛ glo. ibi cõcordãtias allegat. His sic nõtis. pono aliq̃s regulas faciẽtes ad ꝓpositum. ¶ Prima regula est ꝙ necitas vim legis hꝫ ꝛ dr̃ vltera lex: pꝫ hec regula. 1. q. 1. § si ergo. v̾. sꝫ nõndũ vbi dicit sic textus. Sed notandum est ꝙ sacramẽtorũ alia sunt necessitatis. alia dignitatis. Q꞉ enim necitas non hꝫ legem: sed ipsa facit sibi legem: illa sacra que saluti necia sunt: q꞉ iterari nõ possunt: cũ sint vera auferri vel dimitti non debẽt ꝛc. ꝛ de obs̃. iei. c. 2. in glo. sup v̾bo. puniẽdos. vbi dicit sic glo. Et sic necitas excusat q̃ legẽ non hꝫ. de ꝯse. di. 1. c. sic. ꝛ de ꝯsue. c. q̃ꝫto. ꝛ allegat enã. c. vlti. eo. ti. ꝛ sic ps ma regula. ¶ Scda regula est ista. ꝙ necitas legẽ humanã tollit ꝛ vicit. ꝛ sic tollit ius positiuũ. Et rõ. q꞉ necessitas non est sub lege humana: sed supra legẽ. Hec regula pꝫ de ꝯse. di. 5. c. discipulos in glo. ꝛ in. c. 3. ex͂ de fur. in glo. Unde si vrgens erit necessitas totã legem positiuã tollit: quecũqꝫ sit illa necessitas: siue absoluta: siue ex suppositõe. Si aũt sit leuis: delictũ qdẽ alleuiat: sed non tollit: vt est casus in. d. c. 3. de fur. vbi dicit sic tex. Siqs per necitatem famis: aut nuditatis furatus fuerit cibaria: vestem vel pecus: peniteat p hebdomadas tres. si reddiderit non cogat̃ ieiunare. hec ibi. Et glo. ibi sup v̾bo peniteat dicit. Ex eo ꝙ pnĩa iponit̃ colligit̃ ꝙ modica fuerit necitas. Si enim magna fuisset nõ iponeret̃ pnĩa. hec glo. ꝛ allegat multa iura: ex quibus sequunt̃ aliq̃ correlaria. ¶ Primũ est ꝙ siqs necitate vrgente violat ieiuniũ: vel q̃dragesimã excusat̃ ĩ totũ. ex͂ de reg. iur. qd non est lege licitũ necitas licitũ facit. Si aũt sit parua nõ excusat: sꝫ delictũ allemat. ¶ Scdꝫ correlariũ est ꝙ necitate vrgẽte a iudeis lꝫ cibũ sumere. sil'r ab alijs ĩfidelibus. vt notat glo. in. c. q̃ꝫ sit. glo. penult̃. ex͂ de iudeis. Dicit. n. ibi text⁹. Cõcedimus vobis his cibis cum modestia ꝛ grãꝝ actiõe seruata tẽpoꝝ q̃litate ſm sanctões canonicas vti liceat q vobis ab ipsis ĩfidelibus apponũtur ꝛc. vbi glo. sup verbo apponunt̃. dicit sic. Quecũqꝫ ergo apponunt̃ vti possunt nisi dcm̃ sit ꝙ fuerint idolis immolata. vt. 1. q. 4. § vlt. ꝛ. 26. q. 2. c. si de area. Tũc. n. est sãctius mori fame q̃ꝫ idolaticis vesci. vt. 32. q. 4. § sic sanctius. hec glo. Ex quo pꝫ ꝙ tpe necitatis oĩa que apponunt̃ nobis comestibilia comedere debemus nisi sit idolis ĩmolatũ. q꞉ tũc faceret ꝯtra legẽ dei q̃ ꝓcipit de idolaticis nõ vesci. ꝛ ꝯtra legẽ dei nulla valet necessitas. vt dcm̃ est in ꝓncipio huius v̾si. q̃re ꝛc. Plura alia correlaria iduci possent: sꝫ lõgior essẽ. ¶ Tertia regula est. ꝙ si pr̃ nõ hꝫ vnde viuat tpe famis ꝛ necitatis potest filiũ ꝓpriũ vendere. tex. est in. l. 2. C. de pr̃ibus q filios distraxerũt. Jdẽ dicit glo. ꝛ ꝙ si vendere eos lꝫ multo magis eos pignorare licebit. ¶ Quarta regula est ꝙ ꝓpt̃ necessitatẽ põt qs absolui ab excõicatõe a quocũqꝫ: dato ꝙ cessãte necessitate nõ possit absolui nisi a papa. Jsta regula pꝫ. 17. q. 4. c. siquis suadẽte. ꝛ de ꝯse. di. 4. c. scm̃. ꝛ de offi. or. c. pastoralis. § 1. Jsta aũt necessitas ĩtelligit̃ vt ĩ mortis articulo. Jdẽ dicimus de pnĩa. ꝙ in necessitate põt qs a quocunqꝫ absolui. ex͂ de fur. c. fures. vbi dicit tex. Fures ꝛ latrones si ĩ furãdo ꝛ depdãdo occidunt̃. visum est ꝓ eis nõ ec̃ orãdũ. sed si ꝯphẽsi aut vulnerati ꝓsbytero vel diacono ꝯfessi fuerint: coionẽ eis non negamus. hec ibi. Et glo. ibi sup v̾bo. diacono. dicit. in necessitate etiã laico de conse. di. 4. c. scm̃. de pe. di. 1. quẽ penitet. versus fin̄. ꝛ di. 6. c. 1. circa ꝓncipium. hec glo. ¶ Quita regula est. ꝙ licet dcm̃ sit ꝙ nulla necitas valet ꝯtra ius diuinũ itelligit̃ vbi nunq̃ꝫ repit̃ ꝙ nec ĩ veteri nec in nouo testõ fuerit aliqñ dispẽsatũ. sicut de adoratõe alteri⁹ dei. de non assumendo nomen dei ĩ vanũ. non mechari ꝛ silibus. Sed si repeiat̃ dispensatũ a deo: tũc non semp est pcĩm facere ꝫ legẽ dei. vt pꝫ de furto tẽpore necessitatis: vt s̃. diximus. Jtẽ de homicidio tẽpore necessitatis vt dicit glo. d. c. 3. ex͂ de fur. Jtẽ in multis alijs vt patebit ĩ seq̃nti v̾itate. q̃re ꝛc. Multa. n. ds ex his q̃ ĩ veteri testõ statuerat mutauit ĩ nouo. vt pꝫ ex͂ de ꝯsã. ꝛ affi. c. nõ dꝫ. ꝛ de pe. di. 1. c. no.

uit ds.ʒ.zz.q.4.c.icõmutabilis.ʒ iste due ɔcordã-
tie allegant i dicto.c.nõ dz.i glo.z. Et ista sufficiãt
ad pñs. ¶ Quantũ ad fam veritatẽ dico q̃ lz dies
festi debeant absolute celebrari.vt.c.fi.de fer.ʒ de
cõse.di.3.c.pronũciãdũ.ʒ.l.dies festos.C.de ferijs
ʒ.l.i.ff.codẽ tit.tñ necessitate cogẽte nõ est peccatũ
multa opa absolute ꝓhibita facere.sicut dictũ ẽ su-
pra de piscatõe.vt nõ i.c.lz.ex̃ de ferijs.Itẽ collige
re granũ vinũ:reponere fenũ:ʒ de filibus idẽ est iu
diciũ.q̃re ʒc. ¶ Quãtũ ad t'tiã dico q̃ licet gbusdã
ʒ nõ sane videat a xp̃ianis etiã sabbatũ obseruari
debere:cũ ʒ ipsi deo obligent ꝓpt bñficiũ creatõis:
tñ ne iudaizare videamur fm Hosti.i sabbatis ma
xime operari debemus.de hoc ẽ textus de ɔse.di.
3.c.ɔuenit.vbi dicit tex.Peruenit ad me quosdam
puersi spũs hoies ꝑua int vos aliq̃ ʒ sc̃e fidei aduer
sa seminasse:ita vt i die sabbati aliqd operari ꝓhi-
berẽt.quos qd aliud q̃z ꝑdicatores antixp̃i dixerint
q̃ veniens diẽ sabbatũ atq̃z dñicum ab omni faciet
ope custodiri .q:.n.se mori ʒ resurgere simulat dñi
vult in veneratiõe dñicũ diẽ.ʒ q: ppl'm iudaizare.
cõpellit vt exteriorẽ ritũ legis ꝓuocet ʒ sibi iudeoꝝ
perfidiã subdat: coli vult sabbatũ.hec ibi quare ʒc.
Et ista sufficiant pro prescri conclusione.

De ludo. Conclusio. III.

Ccipe tertiã ɔclõnẽ.vz. Quãuis liceat i
terdũ curis humanis solatiũ interponere
tñ est graue pctm̃ in dieb' festis ludẽ.vbi
tres inquiram' vi.vz. Prima vi.est ista.
Que sunt solatia licita in diebus festis accipienda.
¶ Scḋa est.q̃re ludus aleaꝝ ʒ hi' nõ ponit' int' sola
tia licita. ¶ Tertia ve.ẽ ista.qõ sũt abusiones ludi.
¶ Quãtũ ad pmã dico fm btm Tho.scḋa scḋe.q.
168.q̃ sic hõ idiget corporali refocilatõe:q: quoti-
die laborare nõ põt:ita etiã ex pte aie idiget qete ʒ
solatio:qõ fit p ludifica ʒ iocosa. Vñ poeta ait. Int'-
pone tuis int'dũ gaudia curis. Et ea qdẽ solatia ac-
cipiẽda sũt q̃ licita sũt. Licita aũt sũt q̃ diuinã maie
statẽ nõ offendũt. Sũt aũt qnq̃ q̃ solatia illicita fa-
ciũt. Primum qñ i solatio ʒ tripudio vba turpia ʒ
ihonesta pferunt'.sic cãtilene inhoneste de qb' dr.
92.di.c.i scã.deũ manibus simulat q ppl'm vocib'
delectat. ¶ Scḋo qñ in tripudijs ʒ solatijs turpia
fiũt ʒ operant'.sic sunt larue ihoneste ʒ hi' ʒ pmaxi
me larũãtes se i hitib' religiosoꝝ:ʒ debẽt tales gra
uiter puniri fm leges: vt i auc.de scissimis epis.§.
fi. ¶ Tertio qñ i solatijs aliq̃ fiũt ɔ honorẽ ɔmodũ
ʒ vtilitatẽ ꝓximi vt stãtes sup portas domoꝝ: vt fa
ciũt mulieres: vel ad eaꝝ fenestras stãtes illudẽtes
hũc vel illũ vel istã: qõ est ɔ charitatem. Silr iuue-
nes irridẽtes pauperes vel senes ʒ religiosos trãse
untes: dicẽtes.o dñe ʒc.silr murmurãtes ɔ inuicẽ. Itẽ
eũtes ad vineã ʒ hortũ alioꝝ sine licẽtia. Hec ʒ silia
sunt ɔ ordinẽ charitatis ʒ legis nature q̃ ait. Qõ ti-
bi nõ vis fieri alijs nõ facito. ¶ Quarto qñdo so-
latiũ sit tpe non debito: vt tpe auditõis misse ʒ vbi
dei qs venatũ vel piscatũ vadit:ʒ silia. ¶ Quinto
qñdo facere talia solatia psone nõ ɔuenit.z3.di.c.
his igit'.vbi dr. His igit' lege patrũ cauet': vt a vul
gari.i.laicali vita seclusi a mũdi voluptatib' se absti

neãt:nõ spectaculis:nõ pompis int'sint:ɔuiuia pu-
blica fugiãt:ꝑuata nõ tñ pudica:sz etiã sobria colãt:
vsuris neq̃q̃z icumbãt:neq̃z turpium occupatiõibus
lucroꝝ fraudibus cuiusq̃z studiũ non appetãt.amo-
rem pecunie q̃si mãm cunctoꝝ criminum fugiãt:se-
cularia officia negociaq̃z abiuiãt.i.renunciẽt: hono
ris gradum per ambitionẽ non suscipiãt ʒc. Multa
alia pulchra ibi vide si placet. Et loquit' de clericis.
ergo a fortiori ʒ religiosis minus ɔuenit. Facit mul
tum ad ꝓpositũ.c.clerici.de vi.ʒ hone.cle.vide ipz
sup.feria scḋa scḋe dñice i t'tia ɔsideratõe ɔclusione
pma.i fi. Et põt addi sextũ qõ solatiũ facit illicitũ.
vz.quãdo fiunt i locis non debitis.ex̃ de vi.ʒ hone.
cle.c.cũ decorẽ.vbi di. Cũ decorẽ domus dei.ʒ ifra.
Int'dum ludi fiunt i ecclesijs theat'les: ʒ non solum
ad ludibrioꝝ spectacula itroducunt' i eas mõstra lar
uaꝝ: verũetiã i aliq̃bus festiuitatibus diaconi:pre-
sbyteri:subdiaconi isanie sue ludibria exercere pre-
sumunt.ʒ ifra. Frnitati tue mãdamus q̃tenus neq̃
huiusmodi turpitudinẽ ecclesie inquinet' honestas:ꝑ-
libatã ludibrioꝝ ɔsuetudinem vel potius corrupte-
lã curetis a vr̃is ecclesijs extirpare.hec ibi.vbi glo.
super verbo monstra laruaꝝ.sic dicit. Prohibitum
est etiã cũ ludibrij vti hitu monacali vel alio religio
so.ʒ grauiter punit' q hoc facit: vt i auc.de scissimis
epis.§.vlti. Non tñ prohibet' hic representare pre-
sepe dñi:herodem:magos:ʒ q̃lr Rachel plorabat
filios suos:ʒ cetera que tãgunt festiuitates illas:cũ
talia potius iducãt homines ad cõpũctionem q̃z ad
lasciuiã. Et q̃ hec possint fieri est argumẽtũ de ɔse.
di.z.c.semel.ʒ di.4.c.queris.versus finẽ. Et qõli-
bet festũ est signũ ʒ representatio preteritoꝝ.75.di.
c.q̃ die dñico.hec gl.ibi. Etsi diceret':o pr̃ Ambro-
si ista ɔsuetudo est hic ʒc. Dico q̃ glo.vltima i decõ.
c.cum decorem.tibi respondet ʒ dicit q̃ turpis con
suetudo potius dr̃ corruptela q̃z consuetudo:que ci-
tius est extirpãda.8.di.c.mala consuetudo.ʒ ex̃ de
consue.c.cum int' vos.ʒ.c.venerabilis.ʒ de excessi.
prelato.c.int' dilectos.hec glo.q̃re ʒc. Sed ad clario
rem noticiã quero vtrum videre ipsa spectacula sit
pctm̃ mortale. Et hic sunt due opiniones. Prima
dicit q̃ sic. Et probat per textũ.q die.de conse.di.
i.ʒ per.c.q venatoribus.16.di.textus.q die.dicit sic.
Qui die solẽni pretermisso ad spectacula vadit exco-
municet'.sed excommunicat' nullus nisi pro pecca-
to mortali.ergo talia videre est peccatum mortale.
Textus.qui venatoribus.dicit sic. Vidẽt homines
venatores ʒ delectãtur.sed ve miseris si se non cor
rexerint.videbunt enim saluatorem in iudicio ʒ cõ
tristabunt'.hec ibi.ʒ sunt verba.Augu.sup psalte-
rium.sed ve fm Hiero.iportat dãnationem eternã
que dat' pro pctõ mortali tñ.ergo talia videre est
mortale pctm̃. ¶ Alia opinio huic ɔtria est Alber-
ti super.4.sniarum.vbi dicit q̃ spectacula sine in-
uenta sint ad remouendum tediũ: siue ad solatium
prestãdum:q̃uis habeãt vanitatem ãnexã supple
non ihonestã: non sunt mortalia nisi fiãt tempore i-
terdcõ vel loco sacro.hec ille. Idẽ videt' sentire btũs
Tho.scḋa scḋe.q.68. Ego aũt de ɔsilio peritoꝝ vi
roꝝ dico sic.q̃ aut spectacula repñtatiua sũt pearuz

rez. vt adoratio magoꝝ ⁊c̄. ⁊ hec ⁊ eorum inspectio deuota licita sunt. sed omnia vana ⁊ turpia a talibus resecāda sunt. vt in. c. cum decorem superius allegato. Aut talia spectacula nō sūt representatiua piaꝝ rerum: ⁊ tunc distingue. aut talia a iure expsse prohibita sunt. vt torneamenta: duellū. ex̄. de torne. per totum. ⁊ his similia. vt quecūqȝ i quib⁹ imminet vite periculum vl' notabil' lesionis. ⁊ tunc dico q͞ exercitiū hoꝝ semper mortale ē. Inspectio autē non videt̄ mortale nisi qs ita inordinate afficeret̄ ad aspectum q͞ etiā si ꝓhiberet̄ nō desisteret quin videre vellet: Et hoc intellige de secularibus tm̄. vt dcm̄ est. ȝ. Aut talia spectacl'a nō sūt expresse ꝓhibita. tunc si turpia ⁊ inhonesta multum represētāt ea exercentes mortal'r peccāt. ⁊ inspectio voluntaria mortale est. q͞ ibi non ē nisi in turpibus delectatio. tū etiā q͞ periculo tentatōis se exponit. ⁊ sic ītelligit Aug. sup. de vena. Si autem talia vana ⁊ solaciosa ad solatium representant̄: ⁊ nō sit in opprobriū ecclesie: vl' cleri: vl' religionis: nō est pctm̄ mortale. vt aspicere laruas corizantes: saltantes. currentes ad brauiū: i palestra ⁊ similia: q̄uis i eis sit amissio temporis. Possȝ tū ibi esse mortale ꝑ accidens. vt ꝓpt̄ malum superueniens. vl' malam intentionē: vl' dignitatē persone. vt clerici vl' religiosi. quibus ꝓpt̄ scandalum talia aspicere nō lȝ. Vn̄ i c. nō oportet. ⁊. c. se. dicit̄ q͞ nō ꝑmittāt laruas ante se fieri. Hec dicta sint saluo semꝑ iudicio meliori. q̄re ⁊c̄. Et ista sufficiāt ꝓ ꝑma ve. ¶ Quātum ad scd̄am ve. dico q͞ lud⁹ alcaꝝ: taxilloꝝ: naiboꝝ: ⁊ oīs ludus q inniti̇t fortune est illicitus ⁊ a lege ꝓhibit⁹. quia est ꝑncipal'r per se pctm̄ auaritie siue rapine. ¶ Scd̄o q͞ ibi sunt multe deceptiones. vt taxilli falsi vl' etiā dolose ꝓiecti. ¶ Tertio q͞ talis ludus est cā blasphemiaꝝ dei ⁊ virginis gl'iose ⁊ sanctoꝝ ⁊ mltoꝝ alioꝝ maloꝝ. Vn̄ ꝓpt̄ le talis ludus ponit pctm̄ mortale ꝓpt̄ ꝑdicta. Propt̄. s. fundamentum ex quo orit̄. s. auaritia: ⁊ ꝓpt̄ mala que inde sequūt̄ Unde ludentis itentio est semper vincere ⁊ sociuȝ spoliare: qd̄ de se ē mortale pctm̄. Unde Guil'. q̄rens an sit ludus semper pctm̄ mortale. dic̄ q͞ sic. s. quādo ex auaritia ludit: q͞ auaritia est pctm̄ mortale. ⁊ per ɔn̄s ludus ille. Et ꝓpe ludus aleaꝝ ⁊ similium est ille q tenet̄ in barataris: in tabernis: in lobijs ⁊ locis priuatis: ⁊ domib⁹ etiā ꝓprijs vbi cōgregāt̄ lusores ad se inuicē depredādum. Et circa hec debȝ per ptātes ⁊ ciuitatuȝ rectores magna inq̄sitio fieri ⁊ punitio: vt patebit veritate sequenti. Et de hoc ꝓprie loquunt̄ leges: ⁊ btūs Tho. scd̄a scd̄e. q. 32. Sed dubitat̄. nūquid pecunia que perdit̄ in alea pōt repeti. Hāc dubitatōēȝ mouet glo. in. c. clerici. de vi. ⁊ ho. cleri. i verbo aleas. ⁊ respōdet dicens. Dicunt quidā q͞ non: sed pauperibus pecunia illa eroganda est. ar. 14. q. 5. c. non sane. ⁊ hec fuit opinio Pla. Alij dicunt q͞ possit repeti ⁊ melius. vt. ff. de alea. l. vl. in fine. vbi dicit̄ q͞ si seruus vl' filiusfamilias amiserit pri vel domino dabit̄ repetitio. Unde siquis i alea rem suā vendidit non tenet̄ de euictione. vt. ff. q̄rū rerum actio non datur. l. 2. §. 1. ⁊ ista est opinio Bernardi. hec glo.

Theologi tū dicūt q͞ ista scd̄a opinio locū habȝ vbi vincit̄ legib⁹ iperialib⁹ per q̄s ⁊ ipsa opinio ꝓbat̄ vbi vero nō sic: vel vbi leges abrogate eēnt videt̄ valere prima opinio. s. q͞ debeat pauperibus erogari. Nā cū ludus sit q̄dā expoliatio nō pōt quis ꝑ eū licite aliqd retinere: sed nec perdēti reddere. q͞ indign⁹ est rehabere. Quia quātū in se fuit ꝓximum expoliare conabat̄. ⁊ iō debȝ pauperibus erogari. Nō tamen q͞ siquis luserit cum aliquo q nō hȝ potestatem alienādi pecuniā: ⁊ rebus suis supesse nō pōt. vt sūt pupilli: filijfamilias: serui: religiosi. vxores que nō hn̄t res parafrenales ⁊ hi⁹. Talis ꝑfecto dȝ dare ⁊ restituere qd̄ a talibus ⁊ filib⁹ ꝑsonis vicit nō qdē illis q ꝑdiderūt: sȝ tutorib⁹ vl' curatorib⁹: prī: dn̄o: mōasterio: siue ecclie: ⁊ marito. Hec ponit btūs Tho. scd̄a scd̄e. q. 32. ⁊ Ray. i sūma. vide ȝ hac mā i Pisanella. c. lud⁹ alee. ⁊ hec sufficiāt ꝓ prīti veri. ¶ Quātū ad t'tiā dico q͞ multiplex est abusio ludi. ¶ Prima abusio ē male cōsuetudinis vn̄ pȝ q͞ illa ciuitas nō sit ciuitas vbi nō ē barataria ⁊ ecclia diaboli: que nō est cōsuetudo: sȝ ꝑuersa corruptela. vt dcm̄ est in fine ꝑme p̄cedentis veritatis. Ubi sp̄ hec regula menti tenenda est q͞ ad h⁹ vt consuetudo bona sit oȝ q͞ sit rōnabil': ⁊ non ɔ legem dei: nec ɔ legem nāe: ɔ quas nulla consuetudo valet vl' statutum. vt. 8. dis. que ɔ mores. ⁊ 32. q. 7. c. flagitia que ɔ nām sunt ⁊c̄. Immo quāto tal' consuetudo diutius durat tanto grani⁹ peccatum efficit̄. ex̄ de consue. c. fi. ⁊c̄. vbi. c. finale dic̄ sic. Cū tāto sint grauiora pccā quāto diutius infelicē animā detinent alligatā: nemo sane mentis intelligit nāli iuri cuius trāsgressio periculum salutis induc̄ q̄cūqȝ consuetudine que dicenda est i hac pte verius corruptela posse aliq̄tenus derogari ⁊c̄. Et sūt verba Greg. 9. Et concordat huic suie. c. non dȝ. ex̄ de consan. ⁊ affi. in fine. vbi dr̄. Cum diuturnitas tēporis nō minuat pctm̄. sed grauet tātoqȝ sint grauiora quāto diutius infelicem animā detinent alligatā. hec ibi. Et in. d. c. cum tāto. in glo. super verbo. rōnabilis. ponit̄ que sit rōnabilis cōsuetudo sed cum cā breuitatis alia de cōsuetudine mala nō posui. ¶ Scd̄a abusio ludi est rectoꝝ ciuitatum: q tales abominationes nō tollunt. Simil'r ⁊ dn̄i ciuitatum: q oēs rei sunt oīum pccōꝝ. ff. di. facientis. ⁊ ex̄. de homi. c. sic̄ dignum. §. illi āt. vt nōnim⁹ i tna ɔclōne ꝑme ɔsideratōis hui⁹ sermonis. i fine. Silr ⁊ oēs epī ⁊ ꝑlati ciuitatū q̄bus incūbit cura aīarū. vt i auc. de scīs epīs. §. in fdicimus. Silr ⁊ pr̄tes q filios non ꝓhibent vl' nepotes ludere. per eadē iura. q̄re ⁊c̄. ¶ Tertia est oīum p̄dicatoꝝ quibus dominus p̄cepit vt ānuncient poplo scelera eorum: q aut timore. aut alia rōne desinunt. non arguere viros similes. qui certe non sine graui pccō euadunt. Audi Ezech. 3. c. Si dicente me ad ipiū morieris. non ānunciaueris ei: neqȝ locutus fueris vt auertat̄ a via sua impia ⁊ viuat. ipse impius in iniq̄tate sua morietur: ⁊ sāguinem ipsius de manu tua requirā. si āt ānunciaueris impio: ⁊ ille non fuerit ɔuersus ab impietate sua ⁊ a via sua impia. ipse quidē in iniq̄tate sua morietur: tu āt animā tuā liberasti ⁊c̄.

¶ Quarta abusio est omniuz vendentium: emen-
tium accōmodātiū taxillos: tabuleria carticellas: ꝛ
huiusmodi. qui omnes mortalr peccāt ꝛ participes
sunt omniū criminū que inde ꝓueniunt. per regu-
lā superius allegatā sepius qui cām damni dat ꝛc.
Que. n. ꝛ quāta q̄so putaret culpa si q̄s sciens gla-
dium fabricaret vl' venderet aut accōmodaret vel
donaret: vt per aliquos malos ꝛ sceleratos viros
inocentes ac iustissimi viri occiderentur unque: quā-
to maius icōparabilr scelus reputādū est hiꝰ ope-
rari in tabulerijs ꝛ illis q̄ diximus. Cum qbus in-
numerabiles ꝯ deū v̄ginem glo̊sā ꝛ scōs blasphe-
mie ꝛ ipictates cōmittunt. vt pꝫ in pcunētibꝰ ꝛ vul-
nerātibꝰ scōꝝ imagines: quoꝝ malis exēplis ꝛ per-
uerso sine totus mundus plenus est. O infelix inē-
tio. o excidiū aiaꝝ. ps. Ibūt in adinentōibꝰ suis. s.
ad infernū quoꝝ nūq̄ꝫ erit remissio neqꝫ idulgēna:
ꝛ per ꝯn̄s nec aie saluꝰ tā vendentibꝰ q̄ꝫ ementibꝰ
tā officialibꝰ q̄ꝫ dn̄s terꝝ ꝛ gnālr omnibus dicta i-
stra in domo hn̄tibus: donec de oībus fiat publica
pn̄ia. qm̄ mā̄ifesta pccā̄ nō sunt occulta correctōe
purgāda. vt dic̄ tex. ex̄ de pe. ꝛ re. c. i. ꝛ glo. ibidem
dic̄. Immo q̄ publice peccāt publice cōpuiāt. z. q. i.
c. si peccauerit. ꝛ hꝰ siue grauia siue leuia fuerit vt se-
det scādalū. hec ibi. Publica āt hoꝝ pn̄ia ē vt oēs
illa hn̄tes i platea vl' i alio publico loco deportēt. ꝛ
officiales ꝛ rectores citatū faciāt parit illa cōburi.
alioqn oēs dānati st. q̄re ꝛc. ¶ Quīta abusio ē eoꝝ
q p talibꝰ exercēdis maleficijs domos locāt vl' cō-
p̄stāt: q oēs parit oium criminū q ibi patrāt pticipes
sūt per dictā regulā. q cām dāni dat ꝛc. ¶ Sexta
abusio ē oium ispicientiū: q oēs mōtalr peccāt. Nā
mortale ē fornicātes duos aspicē: ꝛ delectanōe illa
ihonesta videre: quāto magis ludentes si q̄s ispe-
xerit ꝛ cū delectatōe imorauerit mortalr peccabit:
ꝛ tāto grauius peccabit quāto maioris reputatōis
erit. Jn̄ oibus cleric̄ Innocētiꝰ tertius i ꝯcilio gnāli
mādauit ꝛ statuit vt nec epi luderent: nec ludenti-
bus astarēt. vt nō. in. c. clerici. de vi. ꝛ ho. cleri. vbi
sic dr̄. Ad aleas ꝛ taxillos nō ludāt: nec hiꝰ ludis i-
tsint. ꝛ glo. ibi dic̄. hꝰ ꝓhibet clericis tm̄ q̄ q publice
aleator ē: repellit a ꝓmotōe. ex̄ de excessibꝰ p̄latoꝝ
c. int dilectos. nec debēt eē ispectores ludoꝝ hiꝰ. vt
i auten. de scīs epis. §. inf̄dicimꝰ. hec ibi. Jn̄ Tho-
bie. 3. dr̄. Nūq̄ꝫ cū ludentibꝰ miscui me: neqꝫ cū his
q i ciuitate ābulāt pticipē me p̄bui. q̄ supple. Cuꝫ
scō scūs eris: ꝛ cū puerso puerteris. q̄re ꝛc. ¶ Se-
ptima ꝛ vltima abusio ē eoꝝ q denarios pignꝰ vl'
aliqd p̄stāt vl' mutuāt vt ludāt. hi silr oium crimi-
nū pticipes sūt p eādeꝫ regulā. Que oīa ꝛ alia ma-
la n̄ cēnt si tales maledictōes de medio ppl'i xpia-
ni tollerent. quoniā remota cā remouet effectus.
de pe. ꝛ re. c. cuꝫ isirmitas. ꝛ ex̄ de iureiuran. c. ꝛ si
xp̄s. ad finē. q̄re ꝛc. Et hec sufficiāt ꝓ p̄ma ꝯclōne.
Et similr pro scd̄a parte sermonis.

¶ De abusiōibꝰ q̄ fiūt circa opa nāc. ꝯsidera. III.

r **Estat nunc tertio** loco quāt ū horrib les abusiones fiūt i diebꝰ festis cir-
ca opera nāc. vbi tres alias ꝯclōnes mo-
re solito subiūgamꝰ. vꝫ. ¶ Prima ꝯclō ē ista. Sic
q̄dā opera nāc tpe legis scripte ne i diebꝰ festis fie-
rēt ꝓhibita st: sic ē spūalr illa itelligendo in nostris
festiuitatibus cauēda fugiēdaqꝫ st. ¶ Scd̄a ꝯclō
licꝫ bibere ꝛ comedere sit opꝰ nāe: in diebꝰ tn̄ festis
tabernas quātū possumus ꝛ licitū est debemus fu-
gere. ¶ Tertia ꝯclō ē ista. q̄uis mēbra corpis hu-
mani sint data i officiū nāe: tn̄ p illa male operātes
nihil aliud ē q̄ꝫ deuꝫ grauit offendere.

¶ De opibꝰ nāe ꝓhibitis i diebꝰ festis. Cōclo. I.

a Ccipe p̄mā ꝯclōnē ꝛc. vt. s. vbi tres in-
gramus veri. vꝫ. ¶ Prima ve. ē. q̄ st opa
nāe que i lege scripta ꝓhibita st. ¶ Scd̄a
ve. ē quō illa spūalr apō nos itelligēda st.
¶ Tertia est. qō illoꝝ i diebꝰ festis magis fugiendū
est. ¶ Quātū ad p̄mā dico breuit q̄ nouē sūt opa
nāe in lege scripta ꝓhibita. vꝫ. onera portare: ignē
succēdere: vuas calcare: debita repetere: cibos emē
cibos coq̄re: ꝛ plus q̄ꝫ mille passus ire. ligna collige-
re: ꝛ opera seruilia facere. q̄re ꝛc. ¶ Quātū ad se-
cūdā dico q̄ p̄dicta nouē sic breuit spūalr itelligē-
da st. ¶ Primo in diebus festis onera nō corpa-
lia sed spūalia portāda nō st. onera āt spūalia pccā
mortalia st. que lꝫ semp fugienda sint: pcipue tn̄ in
diebus festis cauēda st. ps. Iniqtates mee super-
gresse sūt caput meū: ꝛ sic onus graue grauate sūt
super me. ¶ Scd̄o ignē nō debemus succendere:
nō mālē: sꝫ spūalem. Ignis spūalis ē ira: q̄ fm eius
diffinitōeꝫ formalē ē appetitus vindicte. vt pꝫ. z. de
aia. vñ lꝫ nūq̄ꝫ odiū ad ꝓximū hr̄e debeamus: pci-
pue tn̄ i diebꝰ dn̄icis cū audiunt diuina officia ꝛ orō
dn̄ica dr̄. ibi. dimitte nobis ꝛc. relinquēdū est. q̄ ait
dn̄s. dimittite ꝛ dimittet vobis. q̄ nisi pua a nobis
fribꝰ dimittāt: magna vtiqꝫ nobis a dō n̄ dimittēt:
vt ait Ber. ¶ Terno nō debemꝰ vuas calcare: nō
tpales: sꝫ spūales vue spūales st bōa spūalia que
tunc calcamus: qn̄ ꝓpt eas bona corporalia aut te-
poralia postergamus. Prouer. 27. Anima satura-
ta. s. mundanis calcabit fauuꝫ. i. spūalia que dulcia
st sic mel ꝛ fauū. vt ps. ait. ¶ Quarto nō debemꝰ
debita repetere. ꝛ lꝫ etiā hoc de corporalibus ꝛ te-
poralibus intelligat. de corporalibus: vt debitum
mr̄imonij. 33. q. 4. c. quo tienscunqꝫ. De tempora-
libus. vt debitum creditori debendum. ex̄ de ferijs
. c. omnes dies. ꝛ. c. vltimo. tamen de debitis spūa-
libus etiā intelligunt. Debita autem spūalia sunt
damna spūalia a malis illata. vt infamatio: detra-
ctio: ꝛ huiusmodi. que licꝫ teneamur semper par-
cere: precipue tamen in diebus festis non sunt ad
mentem reducenda. Et dicunt debita quia illi qui
infamant ꝛ detrahunt. tenent illa ab infamatis per
eos tollere ꝛ bonā famā reddē. Inde Eccl. 10. dr̄.
Omnis iniurie proximi tui ne memineris: ꝛ nihil
agas in operibus iniurie. ¶ Quinto non debemꝰ
cibos emere: nō corporales: sed spūales. cibi spūa-
les nō emendi sūt delectationes sensuales. Vñ licꝫ
sp homo fugere debeat hiꝰ: pcipue tn̄ i diebus festis
vt auertere oculos a vanitatibus. ps. Auerte ocu-
los tuos ne videāt vanitatem. Aures ne audiant
mūdanas cātilenas. os ne vana loq̄t ꝛc. ps. Dixi

custodiā vias meas: vt nō delinquā in lingua mea
¶ Sexto nō debem⁹ cibos coquē: nō corporales.
sed spūales. q: ponam⁹ ꝙ illos emerim⁹ per aliquē
illoꝝ sensuū: nō tñ eos coquam⁹. i. ī mēte diu tenea
m⁹: sꝫ cito eijciam⁹. Nā sicut cib⁹ coquit in stomaco: ꝛ cō
uertit in nām alīn. ex 2° de aīa: sic vane delectatio
nes diu in mēte retēte ꝯuertūt in malā ꝯsuetudinē
Job. 5. Multiplicate sunt p̄uaricatōes eoꝝ. cōfor-
tate sūt abusiōes eoꝝ. Inde Ezech. 18. ait. Projci
te a vobis oēs p̄uaricatiōes vr̄as in qbus p̄reuari
cati estis: ꝛ facite uobis cor nouū. ¶ Septimo nō d̄
bem⁹ plus q̄ꝫ mille passus ire. nō. s. hac illac discur
rētes. ꝛ venatū eūtes diuinis sp̄etis officijs. Ul' dis
cursus spūalis est qñ aīa p illicitos actus discurrit:
mō in vnū: mō in alteꝝ peccatū labēs. ad quā Hie
re. 31. dicit. Reuertē vgo israel. i. aīa p̄destinata ad
fidē: ad ciuitates istas. i. ad ecclesiā militātē ꝛ triūm
phātē: que ciuitates dicūt in nouo ꝛ ueteri testō.
vsq̄quo delicijs. s. carnaliter viuēdo: dissolueris fi
lia vaga. s. p diuersa vitia. ¶ Octauo ligna colligē
nō debem⁹: nō qdē materialia: sꝫ spūalia: q̄ sunt va
nitates mulieꝝ: q mētes aspiciētiū succendūt. Sa-
piē. vi. Ignis ī aq̄ ardebat sup virtutē suā. Per aq̄ꝫ
intellige hoīes q in aspectu mulieꝝ molles sūt. Pro
uer. 6. Ignis absēdi nō pōt ī sinu nisi combnrat ve
stimēta. i. nō in secreto mēns retinet luxuria nisi cō-
sumat oīa spūalia bōa ꝛc. ¶ Nono nō d̄bem⁹ opa s
uilia facere. opa suilia facit q quoquomō deū offēdit
grauiter. Leui. 23. Oē op⁹ suile nō facietis. i. nō pperrabi
tis aliqd̄ petīn mōtale. Jo. 8. Qui facit petīn su⁹ est
peti. qr ꝛc. ꝛ sic pꝫ ista vitas. ¶ Quātū ad tertiā vi.
dico ꝙ lꝫ ab oībus sup̄dictis in dieb⁹ pmaxie festis
sūmope sit cauendū: sup oīa tñ sensus corpis refre-
nādi sunt. Ubi nō sm btīn Tho. sa se. q. 168. ꝙ co-
gnitio sensitiua tā in nobis q̄ꝫ in brutis ad duo p̄n-
cipaliter ordinat. Uno mō ad corporis sustentatio
nē: i qr̄tū s. p ea hoīes ꝛ aīalia nociua oīa uitāt: ꝛ ne
cessaria ad sustentatōez ꝯuertūt: sicut hō: ꝛ ouis lu-
pū uidēs fugit. ꝛ silia. Alio mō ordinat ad cognitio
nē practicā ul' speculatiuā. vbi gr̄a. Medic⁹ uidēs
herbā ordinat istā ad medicinaꝫ: ꝛ hō p alios corpis
sensus sentiēs ꝛ vidēs reꝝ creataꝝ pulchritudinē ꝛ
virtutē: surgit ī laudē creatoris. Unde ex magnitu-
die reꝝ dei magnitudo: ex ppetuitate eaꝝ dei eter-
nitatis ꝛ ex vtute eaꝝ dei p̄fectio: ꝛ ex pulchritudie
eaꝝ dei sapiētia cognoscit. His sic notatꝫ accipe istā
regulā gn̄alē: ꝙ quēcūq̄ studiū sensuū nr̄oꝝ opi ad-
aptam⁹: vltra illos duos modos antedictos. s. aut
ad necessitatē sustētatiōis. aut ad itelligēdā verita-
tē: p̄fecto oculos nostros. i. sensus nr̄os ad vanita-
tē declinam⁹. Inde Aug. in libro ꝯfessionū se pec-
care fatet: si canē currētē p⁹ leporē aspiceret: eo ꝙ
h⁹mōi aspect⁹ crebro ab vtili ꝯsideratiōe ꝛ specla
tōe distrahē ꝯsueuit. Nōne queso q: pom̄ꝫ nostra
p̄ma mater iocūdiate respexit: morteꝫ sibi ꝛ posteris
suis itulit? Gen. 3. Nōne in p̄ma mūdi etate: q: vi
derūt filij dei filias hominū ꝙ eēnt pulchre: elegert
sibi vxores ex oībus quas viderāt. ꝛ tandē inter se
turpitudinē operātes iratus ē de⁹? Gen. 6. ꝛ dixit
Delebo hoīeꝫ quē formaui a facie terre ab hoīe us

q: ad aīantia ꝛc. ꝛ ita diluuio hoīeꝫ destruxit Nō
ne Sāson dū ī mulierē alienigenā oclos fixisset: et
finalr adherēs sibi p̄pt̄ mortē itulit p̄us euulsis ocu
lis: ꝛ more asini molā ducēs? Judicū. 16. Nōne Da
uid sanct⁹ q: Bersabee lauātem se in pomerio ior
dinate aspexit: adulteriū ꝛ hōicidiū cōmisit. 2. Re.
11. Itē Amon ei⁹ filius maior: dū pulchritudinē pro
prie aspexisset sororis ꝛ eaꝫ adamasset: ꝛ carnalr co
gnouisset: nōne a fratre suo. s. Absalone interfect⁹
est? 2. Re. 12. Silr ꝛ senes ī ꝯcupiscētiaꝫ Susanne
ardētes: q: eaꝫ in pomerio lauātē viderūt morti tra
diti sūt. Dan. 13. Et vt breuiter ꝯcludā: accipe regu
lā vnā gn̄alē. ꝙ fere pctā oīa p portā oculoꝝ non re
cte custoditā ingrediunt. ꝛ sic aīaꝫ depredant. Tre
noꝝ. 3. Oculus me⁹ dep̄datus est aīam meam. Inde
Aug. 32. q. 5. c. nec solo. ait. Nec solo tactu ꝛ affectu
sed aspectu quo qd appetit ꝛ appetit cōcupiscētia
feminaꝝ. Nec uos dicatis hēre animos pudicos si
hētis oculos īpudicos. q: īpudic⁹ oculus impudici
cordis nūcius est. Et rō qr potius p oculos q̄ꝫ p ali
os sensus peccata hñt ingressuꝫ est: q: alioꝝ sensuū
obiecta nō ita sunt in p̄mptu. Citius. n. visus suo
obiecto cōiungit q̄ꝫ ceteri sensus. Propterea qdaꝫ
sanct⁹ pater cū semel a quodā Romano nobili vt
ad eius domū p sanitate sue vxoris accedē rogare
tur: rn̄dit. Nō cures p̄ntiam hēre suoꝝ dei. sed tñ
coꝝ orōes exquir. Et vos insane muliēs quottidie
bibigliare vt ita loquar nō finitis: in vr̄aꝝ ꝛ suarū
aīaꝝ p̄ditionē. Sepe etenim mulier laque⁹ diaboli
est: quo aspicientes capit ꝛ illaqueat. vt Salomon
ait. Si ergo aīa oī tpe sup̄dicta piculosa sūt ꝛ fugiē
da: qs dubitat ꝙ in dieb⁹ festis magis sūt p̄cauēda?
Inde de ꝯse. di. i. in dieb⁹ festis spectacula p̄hiben
tur: in. c. qui die. vbi d̄r. qui die solenni pretermisso
ad spectacula vadit excōicet. Ex quo seqtur ꝙ qui
ad talia spectacula vadit mōtalr peccat. qa nullus
proprie excōicari dꝫ: nisi pro peccato mortali. Sed
hoc non videt veꝝ: qm̄ spectacla siue ad tediū re-
mouendū: siue ad solatiū p̄standū inuēta sunt: ꝛ q̄ꝫ
nis vanitatē ānexā hēant: non tñ mortalia sunt ni-
si fiant tpe interdicto ꝛ in loco sacro. vt dicit Alber
tus in. 4. sn̄iarū. ꝛ btūs Tho. sa se. q. 168. Ego di-
co in hac pte ꝙ si spectacula fiant pp ðuotionē ꝛc.
sine laruis ꝛ alijs inhonestis: nō est illicitūꝫ illa vi-
dere. Si āt ad vanitatē ꝛ periculū corpoꝝ ꝛ aīaꝝ: vt
torneamēta: hastiludia: ꝛ hmōi sunt a iure oīo pro
hibita. ꝛ talia operātes mortaliter peccāt: nō tñ vi-
dere semp est petīn mortale. tunc enim mortale est
qñ tenaci aīo ita illis afficit: vt si ēt prohiberent oī
no ad videndum accederēt: aut qñ turpis delectatio
in illis ponitur. Si āt tñ solanose uident: ꝛ non cū
turpi delectatione. non erit mortale: intellige de se
cularibus tantum: quia diuino cultui dedicatis il-
la videre est illicitum omnino vt patuit in 3ª con-
clōne se considerationis huius sermonis. Sed dic
pater Ambrosi: corea est ne semper peccatum mor
tale? Dico sm Alanum in. 4. di. 16. ꝙ corea de se
malum non est: quia potest benefieri. sed triplici cā
mala erit. primo quando ad prouocandum libidi-
nem ꝛ huiusmodi fiunt. so quando persone non cō

neciunt: vt clericis ꝛ religiosis. 3° quando tempore indebito vt tpe pnie vel simul finat. Si autē propter honestā causaz fiant: ꝛ supradicta non interueniant: non erit pctm̄ mortale: nisi forte per accñs in quantum quis sumit occasionez male cogitationis ꝛ delectanōis periculosa sꝛ. Audi Hiero. in quadā homel. Non credo inqt viro si dicit se illesuz euasisse a spectaculis taliuz: cum Dauid ex eo ꝙ vidit Bersabee lauantē se ad libidinē prouocatus ē. hec ille. Et nō ꝙ illicitas coreas ducentes semꝑ mortaliter peccāt: vt dic Guil. qr ꝛc̄. Et hec sufficiant ꝑ presenti cōc̄one.

¶ De tabernis. Conc̄o II.

Ecipe fam cōc̄lonē. vz. Licet bibere ꝛ comedere sint opera nāe: in diebus mīs festis tabernā quantū possum⁹ ꝛ est licituz debem⁹ fugere. vbi tres inqram⁹ q̄i. vz. ¶ Pria q̄i. est ista. quare taberne sunt īstitute. ¶ 2ª ē quod est grauius pctm̄ qd in tabernis fiat. ¶ 3ª est. an se ꝑ ire ad tabernas sit pctm̄. ¶ Quātū ad pmā dico ꝙ taberne p̄mus inuēte sunt pp forenses ꝛ transeuntes: vt moderate possint in eis comedere ꝛ bibere sed hodie taberne facte sunt ad bn̄ potāduz ꝛ inclu⁹ comedēdū inordinate. Circa qd tria puncta quero ¶ Primus punct⁹ ē. an semꝑ bn̄ comedere ꝛ epulari ꝛ bn̄ bibere sit mortale. ¶ 2⁹ punct⁹ est. an facē cōuiuia sit mortale. ¶ 3⁹ punct⁹ est. quot mala puenīunt ex indebita ꝛ inordinata comestiōe. ¶ Quātū ad primū punctū dico ꝙ bona comedē ꝛ bonuz vinū bibere nō est pctm̄: sed inordinate sic: vn̄ inordinatus appetitus edendi vel comedēdi pctm̄ mortale facit. vbi nō ꝙ talis inordinatus appetitus ad tria pōt hr̄e respectū. s. ad rē comestibilē: ad comedentē: ꝛ ad effectū gule. Si ad rē comestibilē: tunc hoc pōt eē duobus modis. qr aut appetit nociuā rē: aut prohibitā. Si nociuā ꝛ scienter non dubiū ꝙ peccat. vn̄ Augu. in quadā ep̄la. Non pōt inqt fieri comestio nociuoꝝ sine cupiditatis vitio vl voracitatis Si rē ꝑhibitā sicut carnes ꝛ lacticinia tpe quadragesime quibus vesci nō licet. de conse. di. 3. c. n̄ licet ꝛ. c. nō oz. ꝛ. 76. di. statuimus. manifestū est ꝙ talia appetere est pctm̄. ꝛ intellige necessitate n̄ obstante vt sunt infirmi ꝛ similes. ex̄ de obſuatione ieiunioꝝ c. consiliū. §. vlti. vbi dr̄. Preterea de illis qui in quadragesima vel in alijs ieiunijs solēnibus infirmantur: ꝛ petūt sibi esum carnū indulgeri: r̄ndemus ꝙ cū n̄ subiaceat legi necessitas: desideriū infirmorū cū vrgēs necessitas exigit: supportare potes ꝛ debes vt maius in eis periculū euitet. hec ibi. ꝛ sunt v̄ba Innocētij tertij bracharanensi ep̄o. Et sic pz p̄m⁹ respect⁹. ¶ 2⁹ respect⁹ ē ad comedentē: ꝛ tē dico ꝙ quinq; modis pōt eē inordinatio ī comedēte vt ponit btūs Grego. ī li. moꝝ. vn̄ dat tal v̄sus. Prope: laute: nimis ardēter: studiose. ¶ Prim⁹ mod⁹ dr̄ ꝑpere. i. cū qs horā comedēdi p̄uenit. vn̄ Jōathas sniaz mortis meruit: qr gustū mellis ꝯstitutū tpe antecessit: vt dicit Grego. sup p°. Re. 14. sup hoc v̄bo. Jonathas āt intinxit sūmitatē v̄ge ī fauo mellis. Jn̄ Jsa. 15. Ve inqt q surgit̄ mane ad ebrietatē sectandā ꝛ potādū vsq; ad vsperā ꝛc̄. ¶ 2⁹ mod⁹ dr̄ laute: vt cū qs nimis d̄licata cibaria q̄rit. vt d̄ filijs israel legit̄. Numeri. 11. Qui flebāt ꝑ d̄siderio carnium. Jn̄ Grego. ait. De egypto duct⁹ ē popul⁹: ꝛ ī heremo occubuit: qr despecto māna cibos carniū petijt quos lautiores putauit. Diues ēt epulo condēnat̄ qr quottidie splēdide epulabat̄. Luce. 16. Jn̄ Seneca. Palatū tuū excitet fames: nō sapores. Contra quos dr̄ Johel. p°. Vlulate oēs q bibit̄ vinū ī dulcedine: qm̄ ꝑijt a. ꝑibit ō ore v̄ro. exēplū abbatis fastiditi eūtis ad balnea ꝑ recuperādo appetitu: q cōꝑhēsus a tyrāno ꝛ ī carcerē īclusus sanat⁹ ē comestione sola fabaꝝ. q̄re ꝛc̄. ¶ 3⁹ mod⁹ dr̄ nimis. s. sumēdo cibū. Ezechiel. 16. Hec fuit iniqtas sodōe sororis tue saturitas: panis abūdātia ꝛ ociuz. Audi Grego. Sodōa inqt salutē ꝑdidit: qr supbie vitio mēsurā moderate refectiōis excessit. Jn̄ Jsa. 5. Ve q potētes estis ad bibēdū vinū: ꝛ viri fortes ad miscēdā ebrietatē ꝛc̄. Jnd̄ Hiero. Jlla inqt pluuia optima ē q̄ sensiz d̄scēdit. Subit⁹ āt ꝛ nimis p̄ceps imber arua subuertit: sic ꝛ nimi⁹ cib⁹ nocet. ¶ Quartus mod⁹ dr̄ ardēter: vt cū qs auide ꝛ cū īgluuie cibū sumit. sicut pz de Esau q ꝑ fame se q̄si morientē reputauit. Gen̄. 25. Jn̄ Greg. Esau inqt p̄mogenitoꝝ gl'az ꝑdidit: qr magno esu d̄siderij lēticulā concupiuit. Jn̄ Ecc̄. 37. Noli inqt eē auid⁹ in oī epulatiōe tua: neq; te effūdas sup oēz escā. ꝛ Bernard⁹ d̄ mō sumēdi cibū dicit. Ad sanitatē corpoꝝ q̄nto cibus honestius ꝛ ordinati⁹ ingredit̄: tāto facilius ꝛ salubrius digerit̄ ꝛc̄. ¶ Quītus mod⁹ dr̄ studiose. i. cū qs nimia solertia cibū parat. Nota. n. quēdā fratrē: q qn̄ aliqd ꝑ comestione parabat tāto studio id faciebat ꝛ īgluuie ꝙ cēties spuebat anteq̄ finē daret. Jnde filij Heli q carnē crudā rapiebāt a ꝑplo vt eā delicate sibi p̄pararēt redargui sꝛ. p°. Re. 2. c. Jnde Greg. Ex eo filioꝝ heli culpa suborta est: qr puer carnes crudas q̄reret quas curati⁹ exhiberet. Audi Jsidoruz. Tota inqt die epulas rumināt qui ad explēdā gulaz vespe delicias parant ꝛc̄. Et hoc de 2° respectu. ¶ Tertius respect⁹ est ad effectum gule. s. prout tal inordinatus appetit⁹ producit inordinatū effectū gule. Et sic gula tot in se defectus amplectit̄ quot mala ꝑducit: de qbus infra dicet̄. Et sic pz primus p̄ctus p̄me ꝯsiderationis Sz an supdicta sint semper mortalia: dicit beatus Tho. sa se. q. 148. ꝙ si talib⁹ ꝑp̄t vitiū gule īhereat tanq̄ fini ꝑ quē deū cōtemnit parat⁹ ꝯ dei p̄cepta agere vt delectatōes hmōi asseqūtur sic est mortale pctm̄. Si v̄o in talib⁹ comestiōib⁹ fit inordinatio s; ea que sunt ad finē. vt qr nimis ꝯcupiscit delectatōez ciboꝝ: s; nō pp hoc aliqd facēt ꝯ legē dei. sic ē veniale. q̄re ꝛc̄. ¶ Quātū ad 2ᵐ p̄ctū dico ꝙ ꝯuiuia q̄ttuor de causis fieri p̄nt. vz. ꝑpter dei honorē ꝑpter amicitiā. ꝑpter remuneratōem. ꝑpter maligoatōez. ¶ Primo fieri p̄nt cōuiuia ad dei honorē Luce. 14. Cū facis prandiū aut cenaz noli vocare amicos tuos: neq; fratres tuos: nq; vicinos diuites: ne forte ꝛ ipsi te reinuitēt: ꝛ fiat tibi retributio. Sz cū facis ꝯuiuiū voca paupes cecos: debiles: claudos ꝛ beat⁹ eris. qr n̄ hn̄t retribuē tibi ꝛc̄. Qui ḡcūꝙ potū d̄derit vni ex minimis istꝭ q ī me credūt ꝛc̄.

sit dominus Mat. 10. Sic faciebat bonus ille Thobias. Thob. 2. c. Cum esset dies festus domini: et factum esset prandium bonum in domo thobie: dixit filio suo. Vade et adduc aliquos de tribu nostra timentes deum vt epulentur nobiscum etc. ¶ Secundo fiunt conuiuia propter amicitiam et beniuolentiam amicorum: aut propter tractandam pacem et concordiam: quod est valde meritorium vt Aug. ait. Et hoc modo fecit Isaac conuiuium tribus suis inimicis. vt dicitur Gen. 26. Fecit eis Isaac conuiuiũ. s. Abimelech et Ocozath et Picol. et post cibum et potum surgentes mane iurauerunt sibi mutuo. s. se inuicē nō offendere. Dimisitq; Isaac eos pacifice in locum suum etc. ¶ Tertio propter remunerationē: sicut Balthasar rex fecit Dan. 5. c. vbi dr. Balthasar rex fecit grāde cōuiuiũ optimatibus suis mille: vt. s. remuneraret eos in pte ex beneficijs susceptis etc. ¶ Quarto ꝓpter malignationē. vt. s. inuicē lasciuiāt et ventrē ipleāt. Prouer. 23. Noli esse in conuiuijs peccatorũ q carnes ꝯferũt ad vescendũ etc. vt igitur in cōuiuijs debita regula et forma seruetur nota istos versus. Sit timor in dapibus: benedictio: lectio: tempus. Sermo breuis vultus hilaris: pars detur egenis. Absint delitie: detractio: crapula: murmur. Ebrietas: nimius affectus histrionatus. Finitoq; cibo reddatur gratia xpo. De primo dicitur Eccl. 9. Viri iusti fiunt tibi conuiue: et in timore dei sit tibi gloriatio: et in sensu sit tibi cogitatio dei: et omnis enarratio tua in preceptis altissimi. De secūdo exemplum xpi. Benedixit et fregit. Et cetera quere in summa de vitijs. ¶ Quātũ ad tertium punctum dico q non sufficimus mala que ex inordinata comestione proueniunt numerare. aliqua tñ hic ponamus. ¶ Primo .n. ex gula perijt genus humanum. Gen. 3. Itez filij israel carnes desiderantes in furore domini ꝯsũpti sũt Nũeri. 11. ¶ Itē filij Dauid i conuiuio Absalonis iterfecti sũt. 2. Re. 24. ¶ Itē filij Job ꝓ q̃bus ardenter orauit pater i ꝯuiuio fratris pimogenti a sathan pcussi sũt. et multa alia etc. ¶ Itē i nouo testamēto Joānes bap. i ꝯuiuio a puella saltatrice mortē accepit. Math. 14. ¶ Itē i cena domini intrauit sathā i corde Jude. Jo. 13. ¶ Itē diues epuloi iferno sepult⁹ ē. Luce. 16. Et sic d alijs diffusi⁹ q̄re i summa de vitijs. q̄re etc. Et ista sufficiāt quantum ad primā veritatē. ¶ Quātũ ad secūdā: dico q tria sũt grauissima pctā que i tabernis fiunt. vz. ebrietas: ludus: et blasphemia. ¶ Primũ est ebrietas. Est autē ebrietas vt dicit beatus Tho. 2a 2e. q. 150. imoderatus vsus vini. et pōt tripliciter fieri. ¶ Vno mō q̄n do ignorat potũ imoderatũ eē et inebriare potantē: et sic pōt eē sine pctō. sicut quidā credũt de Noe quando plantauit vineā et bibēs vinũ inebriat⁹ est. ¶ Secūdo mō quādo ꝗs potũ imoderatũ eē pcipit: nō tamē existimat iebriari posse. et sic pōt eē pctm veniale. ¶ Tertio mō quādo scit potũ imoderatũ: et inebriari nō curat. et tūc ē mortale. Sz ponam⁹ q vin⁹ ebri⁹ aliqua mala cōmittat: nũquid ppter ebrietatē excusabit: Dicit Ray. q si sine sua culpa ebrietatē incidat et oīo fiat mēte alienus excusat. 15. q. 1. Secus si culpa sua: aut nō oīo alienat⁹ fuerit. Sz de mā ptinēti ad hoc dicet sermōe sequēti. Nō q differētia ē inter crapulā et ebrietatē Crapula .n. dr quātũ ad supfluitatē ciborum. Inde crapula quasi cruda epula dicitur. Ebrietas vero dicitur quātuz ad potũ. Inde ebrietas dicitur ab e qd est sine et brie qd est mensura. inde ebrietas quasi sine mensura. Ex per ꝯñs ebrius dicit q sine mēsura bibit. Vñ Horatius. Fecūdi calices quē nō fecere disertũ. Hec pōit glo. in. c. crapula. d vi. et ho. cleri. ad litterā. Et dicit Ambrosius q ebrietas est vilis sepulchrũ rōnis. Et hec sufficiāt ꝓ primi veritate. Qm̄ de ludo dictũ ē. s. de blasphemia etiā satis est euidentia in ꝓmptu: et alibi diffusius dicet. q̄re etc. ¶ Quātũ ad tertiā veri. dico q generaliter ire ad tabernas sine necessitate et dbita moderātia ē oīo illicitũ. et q̄to psona ē grauioris etatis et reputatiōis: tāto magis deforme frequētare tabernas. Inde clericis et religiosis psonis ꝓhibet ad tabernas ire sine grādi necessitate. i. c. clerici d vita et ho. cleri. vbi dr. Et tabernas prorsus euitent: nisi forte necessitatis cā in itinere constituti Concordat. 44. di. c. clerici. Et nō solũ tabernas declinare debent: sed etiam in domibus eorum vel aliorũ moderate comedāt et bibāt. vt in. c. a crapula. de vi. et hone. cleri. vbi dicit sic tex. A crapula et ebrietate omnes clerici diligenter abstineant. vnde vinum sibi tēperent. Nec ad bibendũ quispiā incitet: cum ebrietas et mētis inducat exiliũ: et libidinis ꝓuocet incendiuz. Vnde illũ abusũ penit⁹ decreuimus abolendũ quo i q̄busdaz partibus ad potus equales suo mō se obligāt potatores: et ille iudicio taliũ pl⁹ laudat q pluries inebriat et calices fecundiores exhaurit. Siqs aũt sup his culpabilez se exhibuerit nisi a superiore ꝯmonitus satisfecerit: ab officio vl beneficio suspendatur. Hec ibi Innocentius in cōcilio generali. et sic patet ista conclusio.

¶ Qualiter in diebus festis deum cum membris corporis offendimus. Conclusio. III.

a

Ccipe tertiam conclusionem. vz. Quāuis mēbra corporis humani sint data i officiũ nature: tñ p illa male operātes nihil aliud faciũt q̄z deũ grauiter offendere. vbi tres ingramus veritates. vz. ¶ Prima vi. est ista. quot modis offendit deus mente. ¶ Secūda ē. quot modis offendit ore. ¶ Tertia est. quot modis offēdit opere. ¶ Quātũ ad p̄mā dico q generaliter loquendo oīa ista sũt peccata cordis. vz. cogitatio: delectatio: cōsensus: desideriũ mali. voluntas pñersa: infidelitas: indeuotio: p̄sumptio: desperatio: timor male humilians: amor male inflammans: suspitio: inuidia: ira: odium: timor seruilis: exultatio in aduersis proximi: cōtēpt⁹ pauperũ vl peccatorũ: psonarũ acceptio: cupidia: affect⁹ inordinat⁹ parentũ carnalium: melancolia seculi tristicia: ipatientia: amaritudo superbia accidia: perplexitas: obstinatio: malitia: tedium boni: inconstantia penitentie: penitentis dolor: q non fecit amplius mala solita: hypocrisis: amor placendi: timor displicendi: verecundia de bono operis: amor priuat⁹: sensus singularis: ambitio dignita

tum:vanagloria de bonis fortune vel glorie: vere cundia de pauptare: ztemptus admonitionū: ⁊ appetitus iniuriandi. Ista sūt peccata cordis quasi capita oium q̄ dependent inordinate a corde. q̄re ⁊c. C Quātū ad f'am dico q̄ sūt ista vz. Crebra iuratio: piuriū: blasphemia: nomē dei irreuerēter noiare: vitatē ipugnare: deū spernere: ꝯ deū murmurare: irreuerenter loqui: adulatio: mēdaciū: vituparatio maledictio: isamatio: ztentio: murmuratio: ipugnatio agnite vitatis: iuidētia fraterne charitatis: seminatio discordie: pditio: falsū testimoniū: malū zsiliū: derisio ꝯdictio. inobediētia. incrtere vl irritare bona scā in ecclesijs placitare. ad irā queq̄ ꝓuocare. rephēdere i eo q̄ ipse fecit. vaniloquiū. stultiloquiū. multiloquiū. turpiloquiū. scurrilitas. ꝓferre vba iocosa ociosa ⁊ curiosa. iactatio vboꝝ. paliatio peccatoꝝ defensio. clamor. risus dissolutus. kachin⁹ lenonū. cantus vanus cantilenaꝝ secularium. cantus diuin⁹ i noia seculari. vba diuina magis frangere q̄ deuote ꝓnunciare. i iniusta cā aduocare. bonū spernere. ⁊ vtutes detestare. quare ⁊c. C Quantū ad tertiā dico q̄ sūt ista. vz. luxuria. gula. ebrietas. sacrilegiū. symonia. sortilegiū. violatio festiuitatū. idigne cōicare. votoꝝ fractio. apostasia. dissolutio i diuino officio. scādalizatio. malo exēplo proximū corrūpere: ledere hominē i reb⁹: i psona: vl i fama: furtū: rapina: vsura: deceptio: ludus: vēditio iusticie: tholonea iniusta: auscultare mala: ioculatorib⁹ donare: necessaria subtrahere sibi vl alijs: superflua sumere: vltra vires quippiā aggredi: cōsuetudo peccādi: simulatio: tenere expensas ad q̄ nō sufficit: vl q̄ sine peccato n̄ exercētur: coizare: nouitatū inentio: maiorib⁹ rebellare. minores opprimere delinquere visu: auditu olfactu: gustu ⁊ tactu: osculū: lucta: itinera nociua: ⁊ mādatis resistere. Istis addunt peccata omissiōis vt de deo n̄ cogitare: deū n̄ timere: deo grās de beneficijs nō agere vl reddere: bona opa ad deū n̄ referre ꝺ peccatis sicut oꝫ nō dolere: ad gratiā percipiēdā nō se ꝓparare: grā accepta ū vnlr eā nō cōseruare: ad ispirationē dei se n̄ conuertere. voluntatē suā diuine nō ꝯformare: ad horas dicēdas n̄ attēdere: orōnes debitas omittere vl negligēter psoluere: ea q̄ tenent ex voto vl ꝑcepto vl officio negligere: ꝯfessionē ⁊ cōionē semel i āno ad min⁹ nō petere vl recipere: pentes n̄ honorare seipsū n̄ cognoscere ⁊ reprehēdere: ꝯsciaꝫ negligere: eccliaꝫ: missas ⁊ ꝑdicatiōes fugere: tētationibus nō resistere: pnias iniūctas ꝯtēnere vl omittere: ea q̄ statim sīcda sūt differre: de bonis proximi n̄ gaudere: de malis eiusdē n̄ dolere: iniurias n̄ remittere. fidē ꝓrio n̄ seruare: bñficijs ꝓximi n̄ ridere: delinquētes n̄ corrīpe: lites n̄ sedare: ignorātes n̄ istruere: afflictos nō ꝯsolari: ⁊ admonitiōib⁹ nō acqescere. hec sūt capita oium peccatoꝝ. Et si queris vnde accipitur istoꝝ peccatoꝝ ordo. Dico q̄ peccata cordis puntur accipit er verbis apostoli ad Gal. 5. c. ibi manifesta sūt opa carnis. Scđa ad Ro. 1. ibi. dicētes se eē sapientes stulti facti sunt: ⁊ mutauerūt icorruptibilitatē dei i similitudinē imaginis corruptibilis hominū volucrū: quadrupedū: ⁊ serpentum. ꝓpter qđ tradidit eos de⁹ i desideria cordis eoꝝ. Tertia. 2. ad Th. 3. ibi. hec āt scitote: q̄ i nouissimis dieb⁹ ⁊c. et qm̄ hec ⁊ oīa q̄ dicta sūt i hoc sermōe vitiosa magis i dieb⁹ festis q̄ᷓ alio tpe fiūt. mystice dn̄s hodie ait. Vos ascēdite ad diē festū hūc: ego āt n̄ ascēdam: q̄ᷓ supple istas festiuitates odiui. sꝫ ad festa seruorum dei ascēdit quasi i occulto ne ipsi inaniter extollant. Sic ipsū oremus vt descēdat p grāꝫ i corda nr̄a: vt nos tandē ad ipsū ascēdamus per gloriam. Amen.

C Feria quarta dominice de passione de actibus ⁊ operibus humanis per se ⁊ per respectum ad voluntatem. Sermo in ordine. XXXVI

Opera que ego facio ipsa testimoniū perhibent de me. Ioānis. 10. c. Cū. n. aia cara voces sint eaꝝ q̄ sūt i aīa passionū note vt dicit ꝑmo periermenias: cōsequens satis videtur vt bona verba bōe sint voluntatis signa. vt ēt Mat. 12. Magister noster intendit dicens: q̄ bonus homo de bono cordis sui ꝓfert bōa. ⁊ alia hominis opa sint signa boni vel mali hois. Math. 7. A fructib⁹ eoꝝ cognoscens eos. qm̄ valde p exteriora cognoscunt iteriora. Et p ꝯns fm leges dicit q̄ nō est vir bon⁹ q facit aliqd penale. i. dignū pena vt. l. si pendētes. §. si. ff. de vsufructu. Inde gloriosus Iesus vt sue intētiōis ⁊ volūtatis rectitudinē ondēderet: operū suoꝝ bonitatē anteponit dicēs. Opera q̄ ⁊c. In qb⁹ sacratissimis verbis tres cōsiderationes faciam⁹. vz. C Actuū ⁊ operū xp̄i q̄tū ad volūtatē diuinā i xp̄o existē ꝑfectiōeꝫ. C Actuū ⁊ operū humanoꝝ testificatōeꝫ. C Actuū ⁊ operū humanoꝝ ꝯtrariationē. C De actib⁹ xp̄i quātū ad diuinā volūtatem in ipso existentem. Consideratio .I.

Primo actuū ⁊ operū xp̄i q̄tū ad volūtatē diuinā i ipo existē ꝑfectiōeꝫ videamus. vbi tres ꝯclōnes ponam⁹. vz. C Prima ꝯclō ē ista. Quāuis diuinitas i xp̄o sub carne lateat: nō tm̄ diuinā volūtatē i eo existē ipsa caro hūana coartat. C Scđa ꝯclō est ista. Sicut diuina volūtas i xp̄o sub carne latēs libera ē: ⁊ caro ipsā nō arctat: ita ipsa diuina volūtas nr̄aꝫ volūtatē nō necessitat. C Tertia ꝯclō ē ista. Lꝫ nec diuina volūtas a carne necessitet: nec ipa nr̄aꝫ volūtatē necitet: tm̄ qn̄ diuina volūtas i xp̄o aliqd deliberat necē ē vt eueniat. C Q̄ diuina volūtas latēs in xp̄o nō necessitatur a carne. Conclusio .I.

Accipe primā ꝯclōnē ⁊c. vt. s̄. Vbi tres inq̄ram⁹ vitates. vz. C Pria vi. ē ista. Vtrū diuina volūtas exīs i xp̄o ꝺ necessitate velit qcqd vult. C Scđa vi. est. Vtrū quando xp̄s Iesus aliqd diuina voluntate vult illud velle sit cā rei vt sit. C Tertia veri. est. An qn̄ Iesus aliqd diuina voluntate vult possim⁹ assignare cām q̄re sic vult. C Quātū ad ꝑmā dico q̄ hoc clare intelligere nō possimus nisi p inferiora inuenīr. Accipe igit humanā voluntatē: ⁊ tūc dico fm beatum Tho. prima pte. q. 19. ar. 3. q̄ voluntas hūana pōt dupliciter ꝯsiderari. aut p respectū ad obiectū i rōe finis. aut p respectū ad ea q̄ sunt ad finē. Et tūc dicit q̄ voluntas p respectū ad obiectum in rōne vl-

timi finis necessitaf: q2 volūtas nr̄a vult de necessitate suā beatitudinē: sicut ⁊ q̄ liberalia potētia necessariā habitudinē hʒ ad suū ꝓpriū ⁊ p̄ncipale obiectū. vt visus ad colorē: q2 de ei⁹ rōne ē vt i illō intendat. Si aūt ꝯsideraf p respectuʒ ad ea q̄ sunt ad finē nō de necessitate illa volumus volētes finē: nisi sint talia sine qbus finis eē nō pōt. sicut volumus cibū volētes ꝯseruationē vite. ⁊ nauē volētes trāsfretaf. nō sic ex necessitate volum⁹ ea sine qb⁹ finis esse pōt. sicut equū ad ambulādū: q2 sine hoc possumus ire. ⁊ sic de alijs. Itē nō ꝙ necessitas ē duplex. s. absoluta: ⁊ ex suppositōe. Absoluta est qū alr̄ eē nō pōt: nec potuit: nec poterit. ⁊ hec dr̄ absoluta simpliciť. Alia ē absoluta s̄m qd. vt qū nō pōt alir̄ eē: nec poterit: lʒ potuerit. et hoc fit duob⁹ modis. aut q2 p̄dicatū ē in diffinitōe subiecti. et sic ista ē necīa. hō ē aial. aut q2 subm ē de rōne p̄dicati. ⁊ sic ista est necīa numer⁹ ē par vł impar. Necessitas ex suppositōe ē supposito ꝙ ita sit illud tale eē necesse ē daʒ sic ē. vt dū sortes sedet necesse ē ipsuʒ sedē dū sedet ❡ His sic notatꝭ dico ꝙ diuia volūtas si ꝯsideraf penes suū obiectū: qd ē bōitas diuina q̄ ē finis oīuʒ reꝝ: sic d̄ necessitate vult qcqd vult q2 d̄ necessitate vult i diuinā bōitatē. Si aūt ꝯsideraf p respectū ad ea q̄ sūt ad finē. s. p respectū ad creaturas q̄ ordinaf ad bonitatē dei tāq̄ȝ ad ꝓpriū finē: tūc n̄ vult ea de necītate absoluta. Vn̄ qū aliqd extra se vult de⁹: nō vult vt sit mediū ad ꝯsequēdū bonitatē suā tanq̄ȝ vltimū suū: sʒ vult tāq̄ȝ aliqd ordinat⁹ ad p̄ncipiādū suā bonitatē vt finē vltimū illi⁹ rei. vn̄ nō p̄o pie illud volitū mouet ei⁹ volūtatē vt velit: q2 sic eēt ipfecta: sʒ mouef a ꝓp̄ia bonitate q̄ facit ut illō velit. vnde sicut alia ītelligit intelligēdo suā essentiam: sic alia a se vult volendo suā bonitatē. Pōt tn̄ aliqd velle ex necessitate suppositōis. at supposito ꝙ hoc velit: tūc nō pōt nō velle. qm̄ mutari ei⁹ volūtas n̄ pōt. Ex qbus iferūf aliq̄ corelaria. ❡ Pmū ē ꝙ lʒ de⁹ ex necessitate velit bonitatē suā: non de necessitate vult illa qua vult. Et rō. q2 eius bonitas pōt eē sine alijs rebʒ. sʒ nō pōt eē volūtas sine diuina bōitate: q̄ ē ei⁹ obiectū. ❡ Scdʒ ē ꝙ uelle alia a se nō ē diuine volūtati nālē. q2 sic de necessitate vellet. nec ē ꝯt ꝯ snam nām: sʒ ē volūtarium. ❡ Tertiū ē ꝙ si de⁹ nō vult ex necessitate alia a se hoc n̄ ē ex ipfectōe ei⁹: sʒ ex ipfectiōe reꝝ. q2. s. talia nō eē hn̄t vt sine ipsis possit eē ⁊ sit bōitas dei. Et ꝯ p̄ns seqf ꝙ si volūtas di vult aliqd extra se non inclinaf p illud vt illud velit. sʒ bonitas dina d̄terminat illā ad illud volitū ad qd nō hʒ necīaʒ bitudinē. ❡ Quartū ē ꝙ lʒ dinū eē ⁊ diuinū velle sint idē realr̄: tn̄ nō s̄m rōneʒ formalē vel modū intelligēdi. ⁊ pp hoc nō seqf ista ꝯn̄a. De⁹ nō ē aliud a se ergo nō vult alia a se. q2 i hoc ꝙ dico deū eē nō importaf aliq̄ bitudo ad aliqd eē ipsuʒ. sʒ dicēdo deuʒ velle hic ipo. taf aliq̄ habitudo ad id qd vult ⁊ iō n̄ seqf. ❡ Quītū corelariū ⁊ vltimū ē. ꝙ lʒ diuinū intelligē alia a se sit necessariū: n̄ tn̄ diuinū velle. Et rō. q2 scia hētur de reb⁹ s̄m ꝙ sunt i sciēte. volūtas ꝯparaf ad res volūtas s̄m ꝙ sunt i seipsis. vt dicit philosoph⁹. 6. methaphice. Uerum vel falsū sūt in aīa: bonū ⁊ malū sunt i reb⁹. Quia ergo oīa alia a deo s̄m ꝙ sūt in deo hn̄t necīaʒ bitudinē ad deū: iō talia itellect⁹ dinus necīo itelligit. Et eadē sʒ ꝙ sūt in seipsis nō hn̄t necīaʒ bitudinem ad ipʒ. Iō deus quecūq̄ȝ scit: d̄ necessitate scit: non autem quecūq̄ȝ vult de necītate vult. Ista tibi aīa mea clariori mō quo potuí apui: lʒ sic p̄dict⁹ doctor nō loqf Et hec sufficiāt ꝓ p̄ma vitate. Nō posui tibi subtilitatē scotizāniaʒ. vʒ. An voluntas necessitari possit ab obo. qm̄ ista dicta bti Tho. sunt clariora ad pplm. ❡ Qaātū ad zᵐ dico ꝙ diuersus dicēdi mod⁹ repit. Quidā dicūt ꝙ sola volūtas ē cā ⁊ p̄ma rgl̄a oīum reꝝ tā necessariaꝝ q̄ȝ ꝯtīgētiū ad extra. Qm̄ sʒ aug. d̄ tri. diuia volūtas ē oīuʒ q̄ fiūt p̄ia ⁊ sūma cā ⁊ p̄ia cā ē p̄ma regula. ergo dina volūtas eoꝝ q̄ sūt ab eā ē p̄ma cā ⁊ p̄ma rgl̄a Alij dixerūt ꝙ nō vr̄ necessariū dinā volūtatē ꝯcurrere tanq̄ȝ cām circa ista iferiora. q2 vbicūq̄ȝ ineniūf sufficiētes cāe r̄spectu aliqaoꝝ effectuū nō opʒ ad alias cās recurrere. sed in creaturis r̄periūf sufficiētes cāe aliquoꝝ effectauum. sicut ignis sufficiēter ꝯtinet calorē: ⁊ sol suos effectus. ergo nō vr̄ necīo diuinā volūtatē ꝯcurrē ad tales effect⁹. Iste mod⁹ ē hēticus ⁊ a doctoribus reprobat⁹ in p̄mo sn̄iaꝝ. di. 44. Iō oībus alijs dicendi modis omissis dicim⁹ s̄m btm̄ Tho. vbi. s̄. ar. 4. ⁊ s̄m cōiter loq̄ntes ꝙ de⁹ est cā reꝝ p intellectuʒ ⁊ voluntatē. p intellectū quidē tanq̄ȝ ꝯcipiēs. p volūtatē āt tanq̄ȝ determinās. ⁊ cū se determinat operatur. Et iō ꝓp̄ie volūtas determinata dei est cā rerū. Et ꝙ oīuʒ reꝝ sit cā diuia volūtas ꝓbaf aucte rōe: ⁊ ex°. Aucte quidē tā noui ꝙ veteris testi. Audi p̄mo Hester. 8. c. Dn̄e inqt deus rex oīpotēs. in dinōe. n. tua cūcta sunt posita. ⁊ nō ē qui possit resistere volūtati tue. Si decreueris saluaf isrl̄ ꝯtinuo liberabif. Tu fecisti celū ⁊ terrā: ⁊ qcqd celi ambitu ꝯtinef: dn̄s oīuʒ es: ⁊ nō est q resistat tue maiestati Cūcta tu nosti ⁊c̄. Audi ⁊ Judith. 8. c. Nō. n. quasi hō deus sic cōminabif. neq̄ȝ sicut filius hoīs ad iracūdiā ifiāmabif. iō humiliem⁹ illi aīas n̄ras. ⁊ i spū humiliato s̄uientes illi dicam⁹ flentes dn̄o: vt sʒ uoluntatē suā sic faciat nobiscū mīīcordiā suā ⁊c̄. Audi Danielē. 4. c. iuxta voluntatē suā facit tā i v̄tutibus celi q̄ȝ in bitatoribus terre: ⁊ nō ē q resistat manni eius: ⁊ dicat ei. q̄re fecisti ⁊c̄. Audi. ps. 67. Pluuiā volūtariā segregabis de⁹ hereditati tue: tu vo perfecisti eā. Itē idē. Deus āt in celo oīa quecunq̄ȝ voluit fecit. Itē illi sci machabei scribētes iudeis q erant p egyptū sic dixerunt. z. Macha. 1. Bn̄faciat vobis deus ⁊ meminerit testi sui qd ad Abraham Isaac ⁊ Jacob locutus est seruoꝝ suorū fidelium: ⁊ det vobis cor oībus vt faciatis eius volantatē corde ⁊ aīo volēti. Adaperiat cor v̄rm in lege sua ⁊ in p̄ceptis suis: ⁊ faciat pacē. Exaudiat orōnes v̄ras ⁊ reconcilief vobis: nec nos deserat in tp̄e malo ⁊c̄. hec sufficiāt p̄o veteri testō. Pro nouo testamēto. Audi p̄mo Apl̄m ad Phil'. z. c. Deus est qui operatur i nobis ⁊ velle ⁊ perficere ꝓ bona volūtate. Et ad Ro. 9. Non volentis inquit neq̄ȝ currentis sed dei miserētis. Et Jacobi p̄mo. Voluntarie. n. genuit nos v̄bo v̄itatis: vt simus initium aliquod

creature eius. ꝛ Mat. 6. Fiat voluntas tua sicut in celo ꝛ in terra. Et vt clarissimū textū intelligas audi Aug. li. 3. de tri. c. 6. Et allegat a magro in pmo di. 45. Volūtas dei prima ꝛ sūma cā ē oium speciērū atqꝫ motionū. Nihil. n. fit qd ñ de superiori atqꝫ intelligibili aula sūmi ipatoris egrediat sm ineffabilē iusticiā. vbi. n. non operat qd vult dei oipotētēs sapiēcia que pertingit a fine fortiter ꝛ disponit oīa suauiter. ꝛ nō solū ea que pseuerātia cōsuetudinis admiratione nō admittūt: sed et ea que propter raritatē ꝛ insolitū eventū mira videntur: vt sūt defectus luminariū: ꝛ terremotus: ꝛ mōstruosi aiantiū partus. ꝛ his similia: quoꝝ nihil fit nisi dei volūtate Itaqꝫ nō nisi dei volūtas cā pma est sanitatis: egritudinis. pmioꝝ atqꝫ penarū ꝛ retributionū. hec igit sola ē vñ ortū ē qcqd est. ꝛ ipsa nō est orta: sꝫ eterna. hec ille. Et nō qꝫ deus disponit oīa fortiter quo ad dānatos in qbus exercet iusticiā. Et suauiter quo ad saluādos in quibꝰ exercet suā misericordiā. Itē nota qꝫ predicta auctoritas sic allegat a magro: ꝛ snia est Aug. in. c. 4. 5. ꝛ. 6. de tri. Et hec sufficiant quātū ad auctes. ¶ Scdo hec vitas pbat rōe sic. Illud est cā alicuius: quo posito ponit illud: ꝛ quo remoto remouet illud. sed posito velle diuino ponunt res: ꝛ eo remoto nō ponūt res. ergo diuinuz velle est cā qre res sunt. minor pꝫ per auctorē d causis prima ppōe. vbi ait qꝫ pma cā plus influit in effectū qꝫ secūdaria. Influere aūt nō est aliud qꝫ dare esse: ergo deus imediate concurrit ad oēs res. Nec dedit deus vtutē agēdi causis secūdis tanqꝫ sine ipsis agere nō posset: sed vt bonitatē sue causalitatis creaturis cōicaret. vt dicūt oēs doctores nri. qꝛ ꝛc. ¶ Tertio hoc pbat exēplo triū pueroꝝ in fornace ardēte. Nā ibi erat agēs dispositū ad cōburēdū: ꝛ passū dispositū ad cōburi. vñ ergo illesi hymnuz in fornace exītes dño decantabāt: Certe non pp aliud nisi qa subtraxerat eos diuia volūtas. Et sic fiaret in oibus alijs rebus: qꝛ nisi ipsa ɔcurrēt nihil fieret. qꝛ ꝛc. Et hec sufficiāt pro pñti vitate. ¶ Quātū ad tertiā vi. dico sm Aug. 83. q. ꝛ magistrū sniarū in. 1. di. 45. c. qui enīꝫ. ꝛ btm Tho. vt supra. arti. 5. qꝫ dei volūtas nō hꝫ aliā cām. vñ licet debeamꝰ si scire volumꝰ effectus inquirere cās illius. vt pꝫ prio posterioꝝ scire est rē per cām cognoscere ꝛc. Et quattuor sint cāe. s. mālis: formalis: efficiens: ꝛ finalis. ꝛ una per alteraꝫ demonstretur: vt pꝫ prio posterioꝝ. ꝛ secundo de aia. excepta cā finali: tñ vltra illas cās cū querimus de fine quare sic ē talis finis: vl qre illius rei talis est finis ꝛc. nullā aliā cām habemus nisi diuinā volūtatē que sic statuit pp ordinē uniuersi. Etsi vlterius querere volumus quare deus sic voluit: nulla ē alia cā nisi ipsa sua propria voluntas: qꝛ. s. sic placuit ꝛ sic placuit qꝛ sic voluit. ꝛ sic voluit: qꝛ sic placuit. Audi Aug. uc. s. Qui ingt qrit quare voluit deus mūdū facere cām querit voluntatis dei. Ois aūt cā efficiens maior est eo qd efficit. nihil aūt maius est voluntate dei. nō ergo cā qrenda est. hec ille. q. 28. Idē cōfirmat Aug. ɔ manicheos li. 1. parū post principiū. vbi sic ait. Si qui dixerint qd. 1. cur placuit deo facere celū ꝛ terrā: respondendū est eis qui volūtatē dei desiderāt nosce causas ꝛ voluntatē di scire querūt: qꝫ voluntas dei oium que sunt ipsa sit cā. Si. n. habet cām voluntas est aliquid qd antecedat volūtatē dei. qd nephas ē credere. Qui ergo dicit. quare fecit deus celū ꝛ terrā: Rñdendū est qꝛ voluit. voluntas enīꝫ dei cā est celi ꝛ terre. ꝛ iō maior ē voluntas dei qꝫ celū ꝛ terra. Qui aūt dicit qre voluit facē celū ꝛ terrā: maiꝰ aliqd querit qꝫ est volūtas dei. Nil aūt maius inueniri pōt. Cōpescat ergo se hūana temeritas ꝛ id qd nō est nō qrat: ne id qd est nō inueniat. hec ille. Et magr vbi s. ait. Qui. n. eiꝰ cām qrit aliquid maius ea qrit. cuꝫ nil maius ipsa sit. hec ille. Faciunt ad hoc auctes ille sup posite i secūda dñica. 40. ɔsideratōe scda. qꝛ ꝛc. Et hec sufficiāt p pñti ɔclusiōe pma.

¶ Q divina voluntas humanam voluntatem nō arctat Conclusio II

Ceipe sām ɔclōnē. vꝫ. Sicut dīna voluntas in xpo sub carne latēs libera ē: ꝛ caro ipsā nō arctat: ita ipsa dīna voluntas nostrā volūtatē nō necessitat. Ubi tres ingramꝰ vitates. vꝫ. ¶ Pma vi. ē ista. Utꝝ volūtas diuina in xpo latēs sit cā maloꝝ. ¶ Scda vi ē. Utꝝ possumꝰ cognoscere qñ aliqd ē de eiꝰ volūtate diuina. ¶ 3a est. Utꝝ diuina volūtas necessitatē imponat Quantū ad pmā vi. dico sꝫ magistꝝ sentētiaꝝ in pº. di. 46 c. ideoqꝫ. qꝫ lꝫ cōstet oīa bona q fiūt eiꝰ voluntate fieri: q si fieri nollet nullatenus fierēt. valde tñ dubium est an oīa mala q fiūt siue sint tpalia: siue corporalia: siue spūalia: eiꝰ volūtate fiāt: ꝛ eo nolēte non fiant. Et circa hoc sunt aliq notāda. Est igr notandū qꝫ malū est triplex. s. malū nāe: vt qꝫ quis cecus vl claudꝰ vl sim̄s nascat. Scdo malū pene: quo qs punit. Tertio malū culpe quo quis reprobat. Ex quibus dico tres ɔclusiōes. ¶ Pma ɔclō est ista. qꝫ deus non potest velle malū absolute loqndo de malo sub rōne mali. Et rō qa illud non pōt esse a deo volitū qd ē ex rōnem obiecti volūtatis: sed malum sub rōne mali ē ex rōem formalē obiecti voluntatis igr nō pōt a deo eē volitū. Uñ dñs Egidiꝰ in pmo sniaꝝ. di. 47. ꝛ Dionisius. 4. de dinis nōibus aiūt qꝫ qcqd volūtatē mouet: n cdñ dei sꝫ etiā nrām semper ē bonū: vel simplr uel appens. Qm̄ sm philosophū. 3. de aia. qd ē motiuū appetitꝰ non refert vtꝝ sit bonū simplr vl bonū appēs. Et Dyonisiꝰ vt supra ait. Nullꝰ aspiciēs ad malū. s. inqꝫtū malū facit id qd facit. Malū. n. ē ex rōeꝫ volūtatꝭ. Et iō nūqꝫ aliqd mouē volūtatē posset nisi apphenderet sꝫ rōne boi. Nisi forte eēt aliqs error vl nesciēti ꝛ aliq in rōne. Qꝛ cū i dinio itellectu ñ possit cadet error: aut nescētia. qꝛ sibi repugnat: necesse ē ɔcedet qꝫ nūqꝫ aliqd malū inqꝫtū malū ē a deo volitū. ꝛ ita malū sꝫ qꝫ malū pter diuinā volūtatē fier. ¶ Scda ɔclo ē ista qꝫ malū nāe ꝛ malū pene pōt deꝰ velle p accñs. Et rō qꝛ illd pōt eē a deo volitū p accñs qd facit ad maius bonū vniuersi. sꝫ ex his malis vniuerso puenit maꝰ bonū. ergo ꝛc. minor pꝫ. ꝛ pº de malo nāe. qꝛ ex corruptōe vniꝰ seqt generano alteriꝰ in vniuerso. 2º pꝫ qꝛ d malo pene puenit in vniuerso diuine bonitatis ꝛ iustitie veneratio. Et hoc est qd

dixit beat⁹ Tho. pma pte. q. 22. ꝙ deus est puisor vniuersal: ⁊ sinit aliqua mala nata re ⁊ pene fieri. vt guerras ⁊ hmói. qa hec faciūt ad bonū vniuers. Et de hoc dixim⁹. s. dnica. 2. in 3a ꝯsideratiōe. cōclusiōe pma. Has duas cōclusiōes ponit ēt i snia btūs Tho. pma pte. q. 19. ar. 9. i rn̄siōe ar. sic dicēs. Cū bonū sit rō appetibil: malū aūt opponat bono: ipossibile ē ꝙ aliqd malū inq̄tū malū appetat: neq3 appetitu nāli: neq3 appetitu aiali: neq3 appetitu itellectuali qd ē volūtas. Et ptinet ad pmā cōclusionē. deinde seqtur. S3 aliqd malū p accidēs inq̄tū. s. illud ꝯseqt aliqd bonū pōt hēre rōnē appetibilitatis: sicut apparet i quolibet appetitu. Nā agēs nāle intendit ꝑuationē vel corruptionē s3 formā cui cōiungit ꝑuatio alteri⁹ forme: ⁊ gñatio illi⁹ q̄ ē corruptio alteri⁹. Vñ ēt leo occidēs ceruū itēdit cibū: cui cōiungit occisio aialis. patet ꝙ leo appetitu aialis occisionē appetat cerui inq̄tū cōseqtur bonū sibi. s. cib⁹. ⁊ bonū illud pmo ei⁹ mouet appetitū. sicr p3 i appetitu rōali. nā fornicator itēdit delectatiōez cui cōiungit malū culpe. Et hoc ptinet ad 3az cōclusiōez. ¶ Tertia cōclusio ē vna difficil' rō. v3. Utrū de⁹ possit velle ꝙ malū culpe fiat. Et hic ē opinio duplex famosa. s. Hugonis ⁊ magri sniaꝝ. Hugo. n. dic ꝙ malū culpe ē a deo volitū p accidēs. s. inq̄tū ptinet ad decētiā vniuersi. Vñ i pte. 4. c. 22. suo i li. de sacris dicit ꝙ de⁹ pcepit qd erat bonū singulis: s3 pmisit qd erat bonū vniuersi. ⁊ hoc aperte ēt tenet li. 1. sniaꝝ. c. 5. Ex quo seqt ꝙ l3 de⁹ velit mala culpe fieri qa ptinēt ad bonū vniuersi: nō tñ de⁹ vult ipsa mala. s. iq̄tū mala sūt. Alia est opinio magri vt. s. ꝙ malū culpe nec p se nec p accidēs ē a deo volitū. Et hoc pbat magr rōne ⁊ auctoritate. Rōe sic. Si. n. de⁹ vult mala fieri vel eē: facēt vtiq3 ea fieri l' eē. ⁊ ita eēt auctō maloꝝ. nō ē āt auctō maloꝝ: vt scōꝝ ptestāt auctēs. si ergo e⁹ volūtate fiūt mala. Itē si nollet mala fieri: l' vellet n fieri ⁊ tñ fierēt: sequeret q' oipotēs nō eēt: cū eius volūtas būane volūtatis effectu ipediret. ergo nō ē cōcedēdū deū velle mala fieri: ne maloꝝ auctor itelligat. nec o3 eū velle mala nō fieri: ne ipotēs videatur. Scdo hoc pbat auctoritate. nā deū oium bonoꝝ eē auctorē euāgelista Joānes ondit dicēs. Oia .s. bona p ipm fcā sūt: ⁊ sine ipso fcm̄ ē nihil. i. pctm̄. nō. n. dixit p eū fcm̄ eē: vl' eo nolēte vl' iuito: s3 tñ sine eo. i. sine ei⁹ volūtate. q2 nō ei⁹ volūtate sit pctm̄ nō ergo deo volēte vl' nolēte: s3 nō volēte mala fiunt. q2 nō subest diuine volūtati vt malū fiat vl' n fiat. i. nō vult mala fieri: nec vult mala nō fieri. ⁊ sic nec velle dei pdicat ꝺ eo qd ē mala fieri. q2 nec hoc ē volitū a deo. ⁊ ideo neutrū subijcit diuine volūtati. Et pōt fieri vna alia rō fortificās rōnē magri sic. volūtas volēs malū culpe siue p se siue p accñs ē obliqua ⁊ torta. s3 diuina volūtas nullaten⁹ torta ē ⁊ obliqua. ergo nullaten⁹ pōt velle malū culpe siue p se siue p accñs. Et pp hāc rōnē volūtas nr̄a nō excusat a culpa. q2 l3 fornicationē appetat n simplicit: s3 p accñs. s. sub rōne boni vt sibi tñ q2 deordinata est ⁊ torta: iō peccare dr̄. hoc āt nullo mō deo cōuenire pōt vt appetat malum fieri: siue velle

sub rōne bōi. q2 q̄uis sic vellet: tam̄ torta esset ⁊ obliqua. qd tenēdū nō ē. Idē sentit beat⁹ Tho. in pma pte vt. s. Sunt aūt moderni quidā dicentes ꝙ deus nō vult malū voluntate efficaci: sed vult voluntate permissiua. q2 permittit. s. illa fieri. Quo quidē mō itelligit Aug. in enchiridion dicens. ꝙ malū fieri bonū est. Nec sinerent mala ab omnipotenti bono fieri nisi hoc esset bonū vt ea eēnt. nō. n. hoc voluit dicere Augu. ꝙ malū culpe habeat rōnē boni aliquo mō. q2 vt ait beat⁹ Tho. vbi. s. malū culpe priuat ordinē ad bonū diuinū. ⁊ p cōsequēs de⁹ nullo mō pōt illud velle. Sed iō malū illud dr̄ bonū: qa deus ex malo bonū elicit: q̄uis malū nō voluerit: sed permiserit eē vl' fieri. Et sic deus pmisit psecutiōes xpianoꝝ ⁊ suoꝝ seruoꝝ fieri: q̄ inferentibus nocebant ⁊ nocent ad aiaꝝ eoꝝ pditionem: vt alijs hoc bonū3 eliceret. s. ipsis sustinentibus qd ē dare eis vitā eternā. Quo quidē mō dictū Apli ad Ro. 8. intelligit. v3. Scim⁹ qm̄ diligentibus deum oia cooperant in bonū. s. ēt mala q̄ eis inferūt. Et sic d3 intelligi ois textus sacre scripture vbi dicitur ꝙ malū eē bonū est ⁊ similia. Intelligit. n. sic ꝙ ex pmissiōe diuina illius mali: deus ex malo elicit aliqd bonum. Hoc videtur determinatū ēt in decretis. 7. q. 1. c. sciscitaris. per Joannē. Si quis āt opinionē magistri tenere vellet: dicere h3 ꝙ malū culpe non ptinet ad decentiā vniuersi. ⁊ si que auctoritates id sonare viderētur: intelligant ꝺ malo nature vl' pene: ⁊ nō de malo culpe. qr ⁊c. ⁊ hec sufficiant. Ricardus nō i pmo. di. 46. declarare conat quō malū fieri sit bonū. ⁊ dicit ꝙ hoc dupliciter pōt itelligi: vl' ꝙ illud malū sit bonū simpliciter. ⁊ hoc est impossibile. qm̄ malum sub rōne qua formaliter est malum .i. sub rōne illi⁹ deformitatis qua res formaliter est mala sic malū ē pprie ꝺficere. vt Aug. ait. 12. ⁊ 13. ꝺ ciui. dei. c. 7. Alio mō pōt intelligi malū nō eē bonū simplicit: s3 alicui. ⁊ hoc pōt eē dupliciter. s. p se: vl' p accñs. Malū fieri nō ē alicui' bonū p se: s3 p accñs sic. vñ qñq3 tale ē bonū facienti vt qñ ex illo malo qd est supbire cognoscit q̄tū malū sit: ⁊ nō attentū eē ad ea q̄ ad aīe salutē spectant. ⁊ sic humilior resurgit: ⁊ in dei seruitio sit feruentior. Aliqñ tale malū n erit bonū facienti: s3 ex illo deus bonū aliqd elicit: sicut dictum ē. Et fm istā expositionē dicat ꝙ malū culpe non est de perfectione essentiali vniuersi: sed accidentali tñ ad sensū datū. Et hec sufficiant pro presenti veri. ¶ Quātū ad 3am dico ꝙ duplex est dei voluntas formaliter. vel rōne distincta. s. voluntas signi: ⁊ volūtas beneplaciti. Uoluntas beneplaciti ē dei voluntas efficax respectu cuiuscunq3 effectus producibilis: vel producti. Uoluntas signi est voluntas dei cuiuscuq3 producibilis vel producti non efficax. Exemplū de rege. nā qñ conat pro viribus aliquid adimplere: tunc dicit eius volūtas efficax Si āt nō conat aliquid facere: sed vellet hoc vl' illud fieri: ⁊ dat leges suas quib⁹ se ostendit sic velle: hic dicit voluntas signi. sic ⁊ de voluntate dei. Nam qñ diuina volūtas determinat ad hoc vl' illud pducibile: tunc talis volūtas ē beneplaciti. Et de hac dixim⁹ ꝙ n est ingrēda cā vl' rō qr hoc fac vl'

illud.q2 tali voluntate facit hoc vel illud.q2 sibi pla
cuit.Et hanc aliter cognoscere nō possum⁹. Si lo
quamur de volūtate signi:sic possumus cognosce-
re qd velit deus.Sūt aūt quinq3 p q̄ diuinā volun
tatē cognoscim⁹.q̄ ponit magr̄ i p̄mo.dis.45.vz.p̄
ceptū:prohibitio:consiliū.p̄missio:ꝛ opatio.Hec tñ
qnq3 nō sūt qnq3 dei volūtates sed signa quinq3 di
uine voluntatis:lz aliquādo i scriptura dicant̄ vo
luntates:vt.ps.ait Magna opera dñi exqsita in
oēs voluntates ei⁹ pluraliter dicit voluntates:q2
diuersis modis cōcipit̄ diuina voluntas.sicut a si-
mili dicim⁹.misericordias dñi in eternū cātabo:q̄3
uis nō sit nisi vna misericordia di.similiter dicim⁹.
iusticie dñi recte.q̄3uis nō sit nisi vna iusticia dei.s3
pluraliter dicunt̄.q2 plures sūt misericordie diuine
ꝛ iusticie effectus p quos misericordiā diuinā ꝛ iu-
sticiā cognoscim⁹.sic plures dicunt̄ diuine volun-
tates:q2 plurib⁹ modis cōcipit̄ vna diuina volun
tas:vel ēt q2 plurib⁹ signis cognoscit̄. ¶ Primo p̄
ceptū dr̄ dei volūtas.i.signū diuine voluntatis.de
quo ītelligit̄ illud Mat.6.Fiat voluntas tua sicut
in celo ꝛ ī terra.i.sicut p̄cepta tua īplent̄ in cel':ita
īpleant̄ a nobis i terris.dedit.n.nobis deus decē
p̄cepta vt suā voluntatē cognoscam⁹ quātū ī ipso
est. ¶ Secdm signū dr̄ prohibitio:quādo.s.aliqd p
hibet ne aliqd faciam⁹.Et accipit̄ p̄hibitio largo
modo.vnde quōlibet aliqd p̄hibeat:dicere possu-
m⁹ dei volūtatē sic eē.Aliquādo enī3 prohibet de⁹
malū fieri qñ nō dat potestatē creature faciēdi illō
p semper:ita q nunq̄3 talis habet potestatē facien
di illud malū.Aliquādo prohibet nō dādo potesta
tē faciēdi pro aliquo tempore.aliquādo prohibz ma
lū:q2 q̄3uis aliqs hēat potestatē faciendi:p̄hibz ta-
men ne faciat illud vel cohibēdo volūtatē ne faci-
at illud:vel voluntatem monēdo ad aliquod bonū
oppositū illi malo.vl' tenēdo voluntatē ne illi ma
lo cōsentiat:q̄3uis nō moueat̄ ad bonū oppositū il
li malo.Et sic de alijs modis qb⁹ de⁹ prohibet ne
mala fiāt.nota tamē vnū bonū dictū magistri vt su
pra q q̄3uis deus aliqn̄do aliqd precipit:nō tamē
voluntatis sue est vt illud fiat.nec semper qñ suū
aliquid prohibet sue voluntatis est vt nō fiat.Pre
cepit enī deus Abrahe immolare filiū nec tamē vo
luit:nec ideo precepit vt id fieret:s3 vt Abrahe p-
baret̄ fides.ꝛ Mat.8.Precepit leproso sanato ne
cui diceret.ille autē predicauit vbiq3 itelligēs deū
nō ideo prohibuisse qn vellet op⁹ suū p̄dicari:s3 vt
daret formā hoi laudē humanā declinādi. ¶ Ter
tiū signū dicit̄ cōsiliū.vt qñ dñs p suasionē aliquid
suadet vl' dissuadet.Apoc.3.Suadeo tibi a me eme
re aurū ignitū probatū vt locuples fias.Et illud
si uis pfectus eē vade ꝛ vende oia que habes:ꝛ da
pauperib⁹.nota tamē q sub hoc noīe preceptū:cō
tinet̄ affirmatio ꝛ negatio.ꝛ ita prohibitio ꝛ cōsiliū
quare ꝛc. ¶ Quartū signū dicit̄ p̄missio.De quo
Augustinus in enchiridion ait:q deus mala non
facit:sed sinit fieri. ¶ Quintū signū dicit̄ opera-
tio.vt quādo ipse aliquod operat̄ bonū.Unde de
us dr̄ velle mala:q2 sinit illa fieri.bona autē velle
quia illa operat̄.Unde Aug.ibi ait.nō fit aliqd ni

si oīpotēs fieri velit:vl' sinēdo vt fiat vl' ipse faciē-
do.nec dubitādū est deū facere bene:ēt sinendo fie
ri quecūq3 fiunt male.nō.n.hoc nisi iusto iudicio fi
nit.Et p̄fecto bonū ē omne quod iustū est.In qui
bus verbis manifeste habes dei voluntatē appel-
lari ipsius operationē vel permissionē:cū dicit nō
fieri aliquid nisi oīpotens fieri velit.vbi includit
bona ꝛ mala omnia que fiunt:ꝛ ne eadem rōne in
telligeremus deū bona ꝛ mala velle:imediate sub
dit.vel sinendo vt fiat:vel ipse faciēdo.p hoc q di
ci sinendo.mala que fiunt includit.per hoc q di
cit.vel ipse faciēdo:bōa que fiūt ostēdit.Mala.n.
sinit sed nō facit:vt dictū ē.bona vero ipse facit.
Hec de ītētione magistri vbi supra.ꝛ beati Tho.
vbi supra.Et hec sufficiāt pro presenti veritate.
¶ Quātū ad tertiā vitatē dico scdm beatū Tho.
vbi supra.ar.8.q diuina voluntas adeo est effica
cissima cā vt nō solū fiant que fieri vult:sed ēt co
modo quo vult.Uoluit autē deus ordinis cōple-
mētū in rebus vt aliqua fierēt necessario ꝛ aliqua
contingenter.Illis que voluit ꝛ vult necessario
fieri assignauit causas necessarias qb⁹ illa de ne-
cessitate fierēt.Illis autē que voluit ꝯtingēter fie
ri:cās assignauit cōtingētes qb⁹ illa cōtingēter fie
rent.Sicut liberū arbitriū qd est causa scda cōcur
rens ad salutē nostrā:p̄pter quod nostra salus cō-
tingens est.Quia qui fecit te sine te:nō saluabit te
sine te.Contra īquies pater Ambrosi.Ait enī sic.
Aug.in enchiridion.Nullus fit saluus nisi quem
vult deus saluari:ꝛ ideo rogandus ē vt velit.quia
necesse ē fieri si voluerit.Itē arguo rōne.Uolun-
tas dei nō potest īpediri.q2 oīa quecūq3 voluit fe-
cit.ergo ipse necessitatē rebus īponit.Anima mea
dico q per illā auctoritatē nō ītelligit Augustinus
diuinā voluntatē imponere necessitatē absolutā i
reb⁹ creatis:s3 sufficit q īponat necessitatē ꝯditio
nalē.vt sic dicēdo.Si de⁹ vult hoc fieri:de necessi
tate fiet.Unī res talē habēt necessitatē q̄lē de⁹ vult
.s.aut absolutā:aut ꝯditōalē tm̄.Et sic nō oīa sūt
necessaria absolute.Ad 2m dico q ex hoc q diui-
ne volūtati nihil resistit:sequit̄ q nō solū fiāt ea q̄
de⁹ vult fieri:s3 ēt s3 modū quo vult fieri.ꝛ hoc est
ꝯtingenter vel necessario.quare ꝛc.Et hec suffici
ant p p̄mi ꝯclusione. ¶ De efficaci velle diuie vo
luntatis conclusio. III.

Ccipe tertiā ꝯclusionē.vz.Licet nec diui
na volūtas a carne necessitet̄:nec ipsa no
strā voluntatē necessitet:tamē qñ diuina
volūtas i xp̄o aliqd deliberat necesse ē vt eueniat
Ubi tres igram⁹ vitates.vz. ¶ Prima vi.ē.vtrū
diuina volūtas i xp̄o sit mutabilis.Secūda est.vtrū
diuina volūtas semp impleat̄.Tertia est.vtrū ali
qd bonū volitū a deo p malos possit ipleri. ¶ Quā
tū ad p̄mā veri.dico q diuina volūtas ē oino im
mutabilis iuxta illud Boetij.O qui perpetua mū
dū rōne gubernas.ꝛc.Ubi nō s̄m beatū Tho.p̄ma
pte.q.19.ar.7.q aliud est mutare voluntatē ꝛ aliud
velle rez aliquā mutatiōez.Pōt.n.q3 eadē volū-
tate imobiliter permanēte velle q nūc fiat hoc:ꝛ
q postea ꝯtrariū fiat.S3 tūc voluntas dicit̄ muta

ri qñ aliqd incipet velle qd pus nõ voluit qd eẽ nõ
põt nisi supposita mutatiõe ex pte cognitõis: vl' cir
ca dispositiõez substãtie uolẽ:tis: cũ absqz mutatõe e⁹
eẽ nõ possit. Sz cũ tã scia dei q̃z ei⁹ sbã sit oĩno imu
tabilis: necesse ẽ volũtatẽ ei⁹ oĩo imutabilẽ eẽ. Mu
tari ãt dr̃ f3 uariationez cãrũ scdaꝝ. vñ aliqñ deus
vult aliq̃ fieri f3 cãs supiores: q̃ nõ vult fieri f3 cãs
inferiores. sicut resuscitatio Lazari. Unde aliqs re
spiciẽs ad cãs iferiores dicere poterat. Lazar⁹ nõ
resurget. ⁊ idẽ respiciẽs ad cãs supiores dicere po
terat. Lazar⁹ resurget. ⁊ vtrũqz de⁹ vult. s. qñ ali
qd ẽ futuꝝ f3 cãs supiores: qd nõ ẽ futuꝝ f3 cãs infe
riores. vl' ecõuerso. Et f3 istã distinctiõez verificã
tur pphetaꝝ dicta. Aliqñ. n. de⁹ p̃nũciabat p pphe
tas aliqd futuꝝ f3 q̃ ↄtinebat i ordie cãꝝ inferioꝝ:
vtputa f3 dispositionẽ nature vel meritoꝝ qd tñ nõ
fiebat q2 aliter erat in ordine cãe supioris. Ecce exẽ
plũ gratia. Jsa. c. 38. Ezechie dixit. Dispõe domui
tue: q2 morieris tu ⁊ nõ viues. qd tñ nõ euenit imo
15. supuixit annis. ⁊ rõ. Q2 alr̃ erat ordinatũ i mẽte
diuia. Et f3 hoc dicit Gre. De⁹ imutat sniaz. s3 ñ i
mutat ↄsiliũ. s. volũtatis sue. ⁊ sic de alijs. De hoc
ẽt dictũ ẽ sup̃ feria qnta p̃e dñice i p̃a ↄclone p̃e ↄsi
deratiõis. vide ibi. aliq tñ imutabilitatẽ dei oñdere
volẽtes distinguũt de diuina uolũtate. qm̃ qdã ẽ si
gni. q̃dã bñplaciti. Et volũtas bñplaciti ẽ duplex. s.
ãtecedẽs: ⁊ ↄñs. Uolũtas añs ẽ absoluta: ⁊ respicit
nãm creatã absolute. Uolũtas ↄsequẽs ẽ determi
nata: ⁊ respicit psonas ⁊ modos in qbus reperiunt.
Uolũtas signi diuidit i qnqz. s. p̃ceptũ. phibitiõez.
ↄsiliũ. pmissionẽ. ⁊ opatõez. Et sic p hãc distictõez
ad vitatẽ respõdẽt dicẽtes q̃ volũtas dei añs sem
per ẽ imutabil'. q2 oẽ itrinsecũ ideo est immutabile.
volũtas añs est hmõi. ergo ⁊c̃. ¶ 2° dicũt qd volũ
tas ↄñs ẽ mutabil': nõ ex pte ipsi⁹ dei: sed ex parte
creature quã respicit f3 modum in quo reperit. Et
sic de⁹ vult Petrũ saluare p̃o aliquo nũc vtputa
qñ ẽ in grã: quẽ ñ vult saluare p aliquo alio nũc. ut
puta qñ nõ ẽ in grã. Et ppriis volũtas dei ↄñs ẽ cõ
ditionata uolũtas. q2 sic statuit. s. vt dr̃ Mathei. 19.
Si vis ad vitã igredi p̃ua mãdata. Ex quo sequit
si petrus ea p̃uabit: ⁊ sit in statu grẽ q̃ de⁹ vult illũ
saluari. si nõ seruat vult eũ dãnari. Et sic totiẽs uo
lũtas dei mutabil' erit quotiẽs psona ad culpã mu
tabit ⁊ ad grãm. quõ intelligitur dictum illud. Mo
uit deus mutare sententiã si tu noueris mutare
propositum. ¶ 3° dicunt q̃ uoluntas signi simil'r
non est immutabilis: ⁊ hoc non per respectum ad ip
sum deũ: sed p respectũ ad creaturã que mutabil' ẽ.
q̃r ⁊c̃. Jñ Joãnes glosator decretoꝝ. 22. q. 4. c. in
cõmutabil'. dicit unũ bonũ dictũ. d. q̃ de⁹ in ↄt sepe mu
tat q̃ cõmonẽdo vl' cõmmãdo dic̃: sed nõ q̃ dicit as
serẽdo. vide ibi. Et hec sufficiãt p̃o pma vitate.
¶ Quãtũ ad p̃am solet p doctores breuiter rñderi
q̃ volũtas bñplaciti bi semp implet: uolũtas ãt si
gni nõ. patet: q2 nõ semp eius precepta phibitiões
⁊ ↄsilia seruam⁹. Jste est vn⁹ mod⁹ dicẽdi. Magi
ster ãt sniaꝝ i p°. di. 47. dicit q̃ ẽtiã ẽ simpl'r uerꝝ vo
lũtatẽ signi nõ ipleri semp. Et dicit q̃ volũtas per
missiua dei semp implet. Jsta sunt v̾ba ei⁹. Mul

ta. n. fiunt ↄ dei p̃ceptũ vl' phibitionẽ: que tñ nõ fi
unt p̃ter ei⁹ pmissionẽ. ipsi⁹ nãqz pmissione oĩa fiũt
mala: que tñ p̃ter ei⁹ sempiternã uoluntatẽ fiũt: sed
nõ p̃ter ei⁹ pmissionẽ ⁊c̃. ⁊ breuiter in illo. c. ⁊ sequẽ
ti ↄcludit: q̃ licz multa fiãt p̃ter dei volũtatẽ ñ tñ ↄ
ei⁹ uolũtatẽ. Et q̃ volũtas dei absoluta que nihil ẽ
q̃z ipsemet in nllo cassat: sed semp implet. Nõ autẽ
volũtas ↄditionata. s. signi excepta pmissiõe q2 diui
na nunq̃z frustrat permissio. Btũs Tho. in pma
pte vi. q̃. arti. 6 notabil'r dicit. ⁊ ponit r̃lam gñalez
q̃ volũtas dei semp ipler. Ad cu⁹ euidẽtiã põit unũ
notabile: in quo mirũ se fũdat qñ de dei voluntate:
gubernatione ⁊ prouidẽtia loquit. Cõsiderãdũ in
gt ẽ q̃ cũ effect⁹ ↄformet agẽti f̃m suã formã: eadẽ
rõ ẽ i causis agẽtib⁹ q̃ ẽ i causis formalib⁹. Jn causis
ãt formalib⁹ tal' ordo ẽ q̃ lz aliqd possit dficẽ ab ali
q̃ forma particl'ari: a forma tñ vniuersali neq̃qz de
ficer põt. Exm. põt. n. aliqd dficer a forma hoĩs ul'
asini ⁊ similiũ: ita q̃ põt eẽ q̃ nõ sit hõ nec asin⁹. vt
pz i mõstris p̃timis: nõ tñ põt dficere a forma uni
uersali. s. entis. q2 nõ põt eẽ qn illud tale sit ens. Si
mile erit in causis agentib⁹. põt. n. aliqd fieri ex̃ or
dinẽ cãe particularis agentis: non ãt ex̃ ordinẽ cãe
uniuersal' sub qua oẽs cãe particl'ares cõprehendũ
tur. Nã si aliq̃ cã pticl'aris dficiat a suo effectu: hoc
ẽ pp aliquã aliã cãz pticl'arẽ ipediẽtẽ q̃ cã pticl'aris
ↄtinet sub ordine cãe uniuersal'. q tñ effect⁹ ñ defi
cit ab ordie illi⁹ cãe vniuersal'. Unde ponam⁹ q̃ una
cã pticl'aris ñ possit pducẽ effectũ suũ: vt in mon
stris. pz pp aliquã aliã cãz pticl'arẽ ipedientẽ. illa cã
pticl'aris ipediẽs reducet illũ effectũ in ordine p̃me
cãe. vñ q̃zuis cã p̃ma ↄcurrẽs cũ aliquib⁹ causis pti
cularib⁹ ad aliquẽ effectũ: q nõ põt pduci pp alias
cãs pticulares ipediẽtes: tñ illa cã vniuersalis non
frustrabit sua intentiõe. q2 ↄcurrẽs cũ illis causis se
cundis ipediẽtib⁹ illas p̃mas cãs p̃as pducet intẽ
tum suũ. Cũz igit diuina volũtas sit cã oĩum rerũ
impossibile est diuinã volũtatez suũ effectũ non cõ
seq. vñ qd recedẽ videt a diuina volũtate f̃m unũ
ordinẽ relabit i ipsã f3 aliũ ordinẽ. vñ peccator q̃z
tũ i se ẽ peccãdo a diuia volũtate recedit: q tñ icidit
in ordinẽ diuine volũtatis: cũ p eius iustitiã punia
tur. Et aliã regulã subiungit faciens ad ppositum
q̃ vnũqdqz f̃m q̃ est bonũ sic ẽ uolitũ a deo. Bo
nũ ãt rei ẽ duplex. s. absolutum. ⁊ sic vnaqueqz res
positiua bona est. aliud est bonũ ↄditionatũ. ⁊ sic
ñ oĩs res positiua bona ẽ. vñ exñs in peccato mor
tali: lz absolute bonus sit: non tamẽ ↄditõate. q2 ille
ↄditional'r bonus est q est i grã dei. Si igit aliquid
ↄsiderat bonum absolute: nulli dubiũ q̃ deus illud
bonũ oĩbus general'r vult. ⁊ sic ista voluntas semp
iplet. ⁊ sic itelligit illud. p̃ma ad Thi. 2. Deus vult
oẽs hoĩes saluos fieri. q2 general'r q̃ztũ i se est: vult
oĩbus hoc bonũ qd est vita et̃na. Si aũt aliqd bonũ
ↄditõal'r ↄsideret nulli dubiũ q̃ nõ iplet diuina vo
lũtas: nisi i illis q in illa ↄditõe sunt. ⁊ sic nõ vult oĩ
bus dare vitã et̃nã: sed tm̃ illis q ↄditõal'r boni sũt.
. s. q sunt in grã. Et accipe exemplũ. bonũ est enim
hoĩem viuere absolute loquẽdo: ⁊ hoĩem occidere
est malũ f3 absolutã ↄsiderationẽ. Sz si addat circa

aliquē hominē ꝙ ſit homicida: vl̄ viuēs in piculū ⁊ dānū multitudinis: ſic bonū ē hominē illū occidē ⁊ maluꝫ ē ipſuꝫ viuē. ponam⁹ ꝙ iudex velit ipſum interfici ꝑ ſniam. talis iudex erit iuſtus ⁊ bonū facit; vīt ſi ipſe quantum in ſe eſt velit hominē quēlibet viuere abſolute: nō tn̄ cōcomitāter vl̄ ꝯditionaliter. ſ. homicidam. Sic ⁊ deus abſolute ſaluari vult oēs: ſed ſi repit homicidā aīe ſue illū vult dānari. q̄: ⁊c. ¶ Quātū ad tertiā vi. dico ſm magrm in pmo ſniaꝝ: dī. 48. ꝙ bona voluntas dei qnqꝫ ꝑ malā hoīs voluntatē implet. vt in crucifixiōe xpi factū eſt: quē deus bona voluntate voluit mori: et iudei cū ipſa voluntate crucifixerūt: voluit. n. deus xpm, debē pati: ſed nō mala volūtate. Judei āt mala voluntate iplenerūt. vn̄ deus paſſionē xpi voluit ſed iudeoꝝ actū deordinatū noluit. Sed ꝯ ingt magr. Si. n. deus voluit vt xps pateret: aut voluit vt pateretur a iudeis. aut non. ſi voluit vt non pateretur a iudeis: ⁊ cum ab eis paſſus ſit ſequit ꝙ factuꝫ ſit qđ deus voluit n̄ fieri. Si vero voluit ꝙ a iudeis pateret. ergo voluit eum a iudeis occidi. ⁊ ſic factū eſt. Ad quod reſpondet magiſter: ꝙ ſimpliciter cōcedendum eſt ꝙ deus voluit chriſtum; pati ⁊ mori quia eius paſſio bona fuit ⁊ cauſa noſtre ſalut. Cū vero dicit ſi deus voluit chriſtū a iudeis pati. ergo voluit euꝫ a iudeis occidi. Hic diſtinguit magiſter dicens. ſi intelligit ꝙ deus volebat chriſtū debere paſſionem ſuſtinere ſiue crucifixionē a iudeis illatam: verus eſt ſenſus. Si autē intelligitur ſic. voluit deus vt iudei crucifigerent eum ⁊ occiderent. falſus ē ſēſus. Nō. n. voluit de⁹ actionē malā iudeorū. ſꝫ voluit xpi paſſionē bonā. ⁊ hec volūtas ꝑ iudeoꝝ malā volūtatē ipleta ē. Jnde dici ſolet. Actio diſplicuit: paſſio grata fuit. Audi Aug. in enchiridiō allegatū a magro ibidē: De⁹ ingt quaſdā volūtates ſuas utiqꝫ bonas iplet ꝑ maloꝝ hoīuꝫ volūtates malas ſicut ꝑ maliuolos iudeos bona volūtate pr̄is xpus ꝓ nobis occiſus ē. qđ tm̄ bonum fuit vt apl̄s Petr⁹ qn̄ id fieri nolebat ſathanas ab ipſo q occiſus ē diceret. hec ille. Vide. n. volūtates erāt q̄ xpm pati ⁊ mori nolebāt. ſ. volūtas trinitatis. volūtas iudeoꝝ. volūtas mō. volūtas Pilati. volūtas populoꝝ. Sꝫ he oēs deordinato affectu volebāt excepta trinitatis voluntate. Practicā hic bonā facē potes ſi expert⁹ es in modis pdicandi. Sꝫ nūqd pr̄ Ambroſi ⁊ ſancti ⁊ bōi viri volebāt xpm pati ⁊ mori: Volebāt qdē ⁊ vehemēter cupierunt ꝓpter hoīs liberationē ⁊ volūtatis dei iplenōeꝫ: ſꝫ nō voluerūt delectatiōeꝫ ipſi⁹ afflictiōis. de eodē ergo dolebant ⁊ gaudebant. Letabātur qdem ⁊ gaudebāt in voluntate ſpūali ſiue reformata. q̄ ꝯformis erat diuine volūtati. Triſtabant in volūtate nāli cuius eſt ꝯpati paſſe carni. Quomō Petrus xpm pati nolebat. ſ. ꝯpaſſione pietatis: vt quidaꝫ aiunt. Et ſic dicim⁹ volūtatē bonā paſſiōis xpi impletaꝫ eſſe ꝑ iudeos. Sic ⁊ de alijs bonis volūtatibus eius vt de paſſionibus martyrū pꝫ: quas xps pati voluit ⁊ voluntas illa per malos impleta eſt. quare ⁊c. Et hec ſufficiāt pro prima cōſideratione huius ſermonis.

¶ De rectitudie opeꝝ hūanoꝝ. Cōſideratio II.

Nunc de rectitudine humanoꝝ actuū videamus. Ubi tres ꝯcłones more ſolito ſubiungam⁹. vꝫ. ¶ Prima ꝯclō ē iſta. Tūc act⁹ humani ⁊ opationes rectificant: qn̄ voluntas que eſt oium fundamētū erit rectificata. ¶ Scđa 9ª eſt iſta. Quāuis opatōes hūane a bona volūtate egrederētur: n̄ tn̄ ſufficit hoc niſi alie circunſtantie apponerentur. ¶ Tertia eſt iſta. Etſi hō ſe pſcriptū eē ſciret: nūqꝫ tn̄ a bono ope ceſſare dҙberet. ¶ Qꝫ act⁹ humani ex bona volūtate rectificant. Cōcluſio I.

Ccipe pmā cōclōnē ⁊c. vt. ſ. vbi tres ingram⁹ vitates. ¶ Prima ē iſta. Quot reqrūt ad rectitudinē intētōis. ¶ 2ª ē. Utrꝫ act⁹ ⁊ opatōes humane ſint meritorie ſine nolūtate. Uel ſic. Utrꝫ act⁹ hūani poſſint eē meritorij ſine volūtate. ¶ 3ª vi. ē iſta. Utrꝫ volantas bōa vl̄ mala ꝓ ſecto reputet. ¶ Quātū ad pmā dico ꝙ qnqꝫ reqrūt ad rectitudinē itētōis vꝫ. ¶ Pmū vt n̄ dicet i ea ſupbia. vt qcqđ agit qcqđ dicit: qđ meditat: ſit cū hūilitate: ⁊ n̄ ex ſupbia ꝓueniat. Audi xpm Mathei. 11. Diſcite a me q: mitis ſuꝫ ⁊ humil corde. Jnde Aug. i ſmōe ait. Quid ad hec rn̄debim⁹ frēs vl̄ quā excuſatōeꝫ hēre poterim⁹ ſi ti bi aliqs dicat ⁊c. Quer i breuiario i ſmōe pmoꝝ martyꝝ. Et Eccli. 2. dr̄. Depme cor tuū. i. dorſuꝫ preme ꝑ humilitatē ⁊ iclina ꝑ humilitatē. Et rōꝫ Ber. ē ꝙ ſupbia d̄ ſupnis ⁊ celeſtib⁹ ad ima pcipitat: humilitas āt ab inuiꝫ ad alta leuat. Angel⁹ d̄ celo ad tartara corruit. hō āt d̄ mūdo ad celū aſcēdit. hec illa. Et ſaluator ait. Qui ſe hūiliat exaltabit. Quid. n. qſo ē tāti meriti: vigoris: ⁊ dignitatis i opib⁹ nr̄is vn̄ ſupbire debeam⁹: An forte credim⁹ ꝙ mediātib⁹ nr̄is opib⁹ gl̄aꝫ eternā lucrari poſſim⁹. Audi Paulū ad Ro. 8. Nō ſt ingt ꝯdigne paſſiōes h⁹ ſeculi ad futurā gl̄am q̄ reuelabitur in nobis. Audi Criſoſtomū i omelia. Quicqđ geſſeris par ē. qcqđ feceris min⁹ ē. Oē. n. meritū breue ē cōparatiōe donoꝝ. Numera bn̄ficia ſi potes. ⁊ tūc ꝯſidera qđ mereris. Si totū tp̄s vite h⁹ occupēt obſeqa: laudes teneāt: gr̄aꝝ actōes iſiſtāt. nō poteris pēſare qđ dҙbes. hec ille. ¶ Scđo reqrit rect⁹ finis. vt. ſ. itēdamus qđ opamur i bonū ad rectum finem opari. ad Ro. 3. Nō ſt faciēda mala vt ide eueniāt bōa. vbi gl̄a. Nō ē ꝯmitēdū adulteriū vt qs a morte corpali liberet. Nō ē furādū diuitib⁹ vt paupib⁹ det. nec piurādū pp aliqđ cōmodū vl̄ icōmodū. facē vſurā vt eccl̄ie reparet. Qui. n. offert ſacrificiū de ſubſtātia pauperis: qſi victimat filiū i cōſpectu pr̄is. Eccl. 4. Abominabil' nēpe dō ē ipioꝝ oblatio. Prouer. 21. Hoſtie ipioꝝ abomiabiles q̄ offerūt ex ſcelere. Nulla ergo itennōe bona fieri mala debēt. Audi ad ꝓpoſitū ⁊ Greg. 1. q. 1. c. nō ē putāda. Qui hac igt itētiōe male accipit vt bn̄ diſpenſet: grauat pōn⁹ q̄ iuuet. Jdē dīc magr̄ in ſcđo ſentētiaꝝ di. 40. circa finem. ¶ Tertio reqrit puritas cōſcie. vt qcqđ fit: pura ⁊ ſcā ꝯſcia. i. ſine pctō mortali fiat. Nā ſi agens vāle diſpoſitionem in paſſo reqrit conuenientem ſibi ſi debet aſſimilare ſibi paſſum: quia actus actiuorum

sunt in patiente bn̄ dispositio 2° de aīa. A fortiori si volumus deo assimilari p grām reqrit debita dispositio z forme ɔrie expītio. Forma āt ɔria ē peccm̄ mortale. g° oȝ ꝙ illud ab aīa expellat. Expellitur āt p oppositū ei⁹ quod ī aīa itroductū ē. Est āt itroductū p cōplacentiā z delectatōez. g° expellit per displicentiā z dolorē eius. Inde Aug. de pe. di. 3. ait: ꝙ pnīa est q̄dā dolentis vindicta puniens in se qđ dolet cōmisisse. qđ si nō fecerit nihil ibi pdest. pma. ad Cor. 13. Si linguis hoium loqr zc. Et Jaco. 4. Purificate corda vr̄a. miseri estote z lugete. z Johel. 2. Scindite corda vr̄a z nō vestimenta vr̄a zc.

¶ Quarto reqrit honor dei. vt qcqd fit: nō ad mūdi pōpā aut lucr: sȝ ad dī honorē fiat. Quō. n. rectā intēnonē hȝ q iō bn̄ operat vt laudem humanā reportet: Nā bona intentio iungit operātē z opus cū suo fine. finis āt noster de⁹ ē. Ergo q ad laudē humanā fac iungit operātē z op⁹ cum nō debito fine. Audi Aug. Fec de⁹ hoiem vt sūmū bonū itelligēt. itelligendo amaret amādo possideret: z possidendo frueret. Et iō Jesus q recensim⁹ erat: iudeos z pharisēos p̄sertim q cūcta q̄ faciebāt ad laudē humanā faciebāt redarguit dicēs Math. 23. Oīa opera sua faciūt vt videat ab hoib⁹. z Mat. 5. regulā dat dicens. Tu āt cū ieiunas vnge caput tuū. i. hēas deuotionē ī mēte tua: z faciem tuā laua. i. ɔsciāȝ purga ab oīb⁹ p̄dictis malis cogitatōibus: ne videaris hoibus ieiunās. i. ne videaris appetere meritū z pmiū ī hoc mūdo zc.

¶ Quinto reqrit p̄seuerātia. vt. s. intendat p̄seuerare ī operibus bonis. Math. 10. Qui p̄seuerauerit vsqȝ in finē hic saluus erit. z Crisostom⁹. Nō q bn̄ ceperit: sȝ q bn̄ p̄seuerauerit hic laudādus ē. Et Jsidor⁹ de sūmo bono. Tūc igt placet deo nr̄a cōuersatio: qn̄ bonū qđ īchoam⁹ perseuerāti fine cōplemus. Ex^m de Juda z Nicolao aduena: quib⁹ nihil pfuit bn̄ īcepisse: qi nō p̄seuerarūt: sed male finierūt. Ista sūt quqȝ q reqrūt ad rectitudinē bone itentōis. Sȝ pr̄ Ambrosi vnū mihi grāde dubiū ī mentē venit. Dicis. n. ꝙ nō sūt facienda mala pp̄t aliquā bonā itentionē. Cōtra. arguo sic. Loth. n. vir ille sctissim⁹ z deo gratus in subuersione Sodome z Gomorre: ne gomorreani āgelis abuterent duas eius filias stuprādas obtulit. vt pȝ. 14. di. c. qđ ait. Stuprū āt est peccm̄ vt oēs cōcedunt: z tn̄ finis z intentio eius bona fuit. qr zc. Itē Moyses dū dnm cerneret iratū ɔ pplm z eū velles p̄sus destruere: ait Moyses Exo. 32. Aut pce pplo tuo: aut dele me de libro vite. Ecce ꝙ deleri de vite libro malū ē z intentio bona. s. vt parceret pplo suo. Item iudei xp̄m crucifixerunt: z tyrāni scōs ei⁹ trucidarunt: credentes obseqm se p̄stare deo. g° videt ex his ꝙ nō semp malū facē bona tn̄ intentione z fine sit illicitū. Aīa mea bn̄ dicis. his tamē r̄ndeo: iudicio semp saluo meliori. Ad primū ꝙ in Loth duplex fuit volūtas. s. deliberatōis vel rōnis qua voluit angelos ab iniuria sodomitarum liberare. z hec bona voluntas est. alia voluntas fuit pturbatōis ex subreptione q̄dā pueniens: q̄ Loth in mente decreuit illā remonē iniuriam per duaȝ filiaȝ stuprationē. z hec nō oīo bona ē. excusāda tn̄: qm̄ subita fuit: z nō deliberata. q: sup hūc ipsū modū vlteri⁹ nō ɔsiderauit: quo. s. mō gomorreanos a tali iniuria liberaret. Si āt hūc modū cōsiderassȝ: z mente decreuissȝ p illū iniuriā illā tollere cum mod⁹ sit oīo illicit⁹: nō ē dubiū ꝙ mortalr peccasset. qđ nō ē asserendū ī tāto seruo dei. forte autē dicamus illū venialr peccasse. q̄re zc. Hec solutio ponit in glo. ī dcō. c. qđ ait. 14. di. lȝ nō ita ordiate: tn̄ sua est ista. De Moyse āt dico ꝙ moyses nō intellexit p deleri de libro vite glīam etnā. vt sit sensus. potius dāna me in etnum q̄ irascaris populo tuo z pdas. q: aīe p̄pe salus cūctis rebus p̄ponēda ē. 22. q. 2. c. faciat. Faciat inqt hō p tēporali salute holum quod pōt. Sed cū ad hoc ventū fuerit vt tali saluti nisi peccādo cōsulere nō possit: iā se existimet hō nō hr̄e qđ faciat. hec ille. z sūt v̄ba Aug. Intellexit āt Moyses p deleri de libro vite cōsolatōes aliq̄s q̄s a dn̄o hic recipere debebat. vt sit sēsus: aut aufer a me ɔsolatiōes q̄s mihi dare in hac vita ī tuo libro vite scripsisti: aut parce populo tuo. De duob⁹. n. malis min⁹ ē eligendū. Min⁹. n. malū erat Moysen talibus in vita ɔsolationibus p̄uari: q̄ȝ populū q forte aliqn̄ penitere potat. totalit delere. Ad illud de iudeis pȝ r̄nsum sup̄. in fria cōclone h⁹ p̄me ptis in fine. q̄re zc. Non. n. obsequiū se p̄stare deo credebāt: sed pp̄t inuidiā illū occiderūt. vt Euāgeliste narrāt. q̄re zc.

¶ Quātū ad scdam ve. dico ꝙ in actibus hūanis sine volūtate eē peccm̄ vl' meritū tripl'r pōt itelligi. Aut ꝙ voluntas circa talē actum oīno ɔdicat. aut q: oīno ignorat qđ fac. aut q: est negligens cōsiderare circa ipm̄. Si ɔsiderat actus humanus vt ei oīno volūtas ɔdicit z opponit: tūc dat regl'a gn̄alis. ꝙ si ɔdicit actui malo: tūc certe act⁹ ille q̄uis ī se sit mal⁹ in q̄tū. s. icludit deformitatē quādā: tn̄ pp repugnātiā voluntatis nō erit demeritū. Et si volūtas ɔdic actui bono: nō erit alr̄ meritū. Nā ad h° ꝙ act⁹ sit meritori⁹ vl' demeritori⁹ oȝ ꝙ sit volūtari⁹: z nō ꝙ volūtas ei ɔdicat. Audi Hiero. ɔ Jouinianū. Liberi arbitrij igt nos ɔdidit d̄s. nec ad v̄tutes vl' vitia t̄hīmur. alioquin vbi nc̄itas nec corona. Audi āb̄ro. 15. q. 1. nō ē. Nō ē igt iustū ꝙ cuiq̄ȝ nr̄aȝ ascribam⁹ erūnā. i. cl'pā: nisi nr̄e volūtati. Nemo nrȝ tenet ad cl'pā: nisi p̄pa volūtate deflexerit. volūtariū. n. miliū eligit sibi de⁹. volūtariū suū diabol⁹ actiōat. i. emit: vl' p actionē petit. z Gen. 4. dixit dn̄s ad cai. Subt te erit appetit⁹ tu⁹: z tu dn̄aberis illi⁹. z Eccl'. 15. De⁹ ab inito cōstituit hoiē zc. Si. n. liber hō nō eēt ois lex ei īposīs eēt. lex āt iposīs eē nō dȝ. ū ɔse. di. 4. ē āt lex. vbi dr̄. ē āt lex honesta possibilis s̄m nām. i. sȝ nālē rōnē s̄m cōsuetudinē p̄rie. i. hūānū: loco tpiq̄ȝ ɔuenīēs. q: s. ī aliqb⁹ locis aliqd statuit: qđ alibi nō tenet. 31. di. c. an. z c. alit. Necessaria: q: nō nisi instāte necessitate debet institui. 29. di. c. regule. vtilis: manifesta quoqȝ. ne. s. aliqd in obscuritatem in captione cōtineat nullo priuato cōmodo: sȝ p cōi vtilitate ciuiū ɔscripta. hec ibi. cū expositione glo. sue ibidē. z mlta alia īcōueniētia seq̄rēt̄ si hoīs volūtas libera nō eēt. vt alibi oñdim⁹. q̄re p regula nr̄a clare concludatur ꝙ nullus act⁹ malus habet rōnē de-

meriti si oīo illi voluntas dissentiat ꝛ ɔ̄dicat. Silr
nec vllus act⁹ bon⁹ est meritorius si illi oīo volun-
tas ɔ̄riet ꝛ dissentiat. Ex qbus sequunt̄ due veri-
tates. Prima est ꝙ si v̄go violent̄ stupret̄ ita ꝙ oīo
tali actui venereo dissentiat ꝛ renuat: certe nō pec
cat: nec p̄miū virginitatis perdit. 32. q. 5. c. nō pōt.
Nō pōt inqt corpus corrūpi nisi de cōsensu ment̄.
Et rō. q̄ nec pecc̄m: nec iusticia sine voluntate per-
ficit̄. 32. q. 5. sic̄. n. pecc̄m. vbi sic dic̄ tex. Sic̄. n. pecc̄m
opus sine voluntate nō fac̄: ita ꝛ iusticia ex ope nō
consumat̄: nisi voluntas affuerit. Multi quidem ca
stitati corpore student: adulteriū āt cōmittūt volū-
tate: cum dn̄s dicat. Qui viderit mulierē ad cōcu-
piscendum cā: iā mechatus ē ī corde suo. g⁰ volun-
tas sine opere freqn̄t peccat. Ista ē g⁰ gloriosa cōti
nentia: quā trāsgredi nō potest necessitas debilitati
corporis: sed quā cōplectit̄ volūtas sci ꝓpositi. hec
ibi Criso⁹. sup Math. Inde btā Lucia Pascasio
dixit. Si me inuitā feceris violari castitas mihi du
plabit̄ ad coronā. Nō. n. coinqnat̄ corpus nisi d̄ cō
sensu mentis. ¶ Scd̄a ve. est ꝙ si qs vi thura po-
nat ꝛ vi diis ꝛ nō deo sacrificet nō peccat. Silr si
qs inuitus baptizat̄ nō meret̄. Similr si inuitus ꝓ
xp̄i fide occidat̄ nō meret̄. qm̄ deus cor interrogat: n
manū z. 32. q. 5. c. 1. § . i. vbi sic dr̄. Quot āt pudicitia
violent̄ eripi nō possit multoꝝ auctibus ꝓbat̄ Est
eni pudicitia v̄tus animi q̄ violētiā nō sentit. Cor-
pori nāq; vis infert̄: nō aīe. Unde q̄uis corp⁹ vio
lent̄ corrūpat̄ si pudicitia mentis seruet̄ illesa: tam
castitas duplicat̄. i. maior r̄ddet̄. sic btā Luciā fer
tur dixisse pascasio. Si inuitā me feceris violari ca-
stitas mihi duplabit̄ ad coronā. De sensibus. n. i. d̄
itentōibus ꝛ voluntatibus iudicat de⁹. hec ibi. Et
plures ad hoc ibi adducunt̄ auctes: q̄s cā breuita
tis omitto. Et. 15. q. 6. pōit̄ bon⁹ tex. c. i. in fine. vbi
dr̄. Nō tm̄ attēdenda st̄ que fiunt: quāiū quo aīo
fiāt. Ampli⁹. n. deus respicit ad cogitatiōes ꝛ spō-
taneas hoium voluntates: q̄z ad actus q per sim-
plicitatē vel necessitatem fiunt. hec ibi Alexander
papa. Vide de hoc feria. 3. q̄rte dn̄ice. in scd̄a con-
clusione p̄me cōsideratiōis. q̄ bn̄ fac̄ ad ꝓpositum
Et nō ꝙ quādo dicimus aliquē cogi: itelligim⁹ de
coactiōe vbi fuit iustus metus mortis. s. q cadit in
cōstātem viꝝ. Et nō oz ꝙ sit coacta voluntas cōdi
tionalis. qm̄ talis non excusat. Coacta volūtas cō
ditionalis est. vt si qs terroribus. suppliciis. ꝛ minis
ad diis sacrificandum trahat̄. ꝛ ille ne incurreret
detrimentū thurificauit. Hec volūtas coacta ꝓ vo
luntate habet̄. ꝛ sic itelligunt̄ iura q̄ dicūt ꝙ coacta
voluntas est voluntas. Sed coactio simplr̄ dcā est
quādo nec minis nec suppliciis nec mortē pn̄iaqs
timet ꝛ imobilis est. ꝛ iādē vi cogit̄ aliqd fac̄e. tunc
ibi ē coacta voluntas. ꝛ talis nō habet̄ ꝓ volunta-
te. Bene ponit glo. in. c. 3. ex̄ de baptis. § . penul. sup
verbo volens. q̄ sit coacta voluntas ꝛ que nō. vide
ibi. ꝛ nōui aliq̄ dicta glo. ī dcā feria. 3. q̄r ꝛc̄. Ex his
igr̄ pz quādo act⁹ humani sint meritorij vel deme
ritorij voluntate ɔ̄dicente ꝛ renuente. ¶ Nūc vi
deamus de scd̄o respcū. quādo. s. act⁹ humani sint
meritorij vel demeritorij volūtate ignorāte vl' ne-

sciente ita ꝙ ignoret qs illud quod agit. Et tūc po
nat̄ talis regula gn̄alis. ꝙ nulli vsu rōis carēte ipu-
tat̄ actus malus ad detrimentū. nec actus bon⁹ ad
meritum. Et circa hoc q̄runt̄ tria pulcherrima pū-
cta. ¶ Primus punct⁹ est qn̄ in pueris dr̄ cē rōnis
vsus ¶ Scd̄s est q̄re ergo pueris valet ad meritū
susceptio baptismi si nō hn̄t rōnis vsum. Terti⁹ pū
ct⁹ est. ponam⁹ ꝙ puer an̄ rōnis vsū aliqd malū fa-
ciat. vt homicidiū: furtū ꝛc̄. nūqd peccat ꝛ pūiri dz
¶ Et addamus q̄rtum punctū. vz. An qs demēs
furiosus: ꝛ ebrius cōmittens aliqd malū peccet ꝛ i-
putet̄ ad penā. ¶ Quātū ad p̄mū punctū dr̄ ꝙ cōit̄
rōis vsus solet accipi qn̄ qs ē doli capax. Est āt do
li capax cū ē ꝓxim⁹ pubertati. vt ondet̄ i tercio seqn-
ti pūcto. Pubertatis āt tps i femiā accipit̄ a duo-
decimo āno: ita ꝙ eius puerilis etas durat vsq; ad
12. ānū. quo finito est pubes ꝛ viripotēs. In mascu
lo āt accipit̄ pubertas a. 14. āno: ita ꝙ eius puerilis
etas durat vsq; ad. 14. ānū. ꝛ in. 14. est pubes. Hoc
habet̄ ex̄ d̄ despō. ipu. c. pubēs. ꝛ. 20. q. 1. c. 1. ꝛ. 22.
q. 5. c. paruuli. ꝛ. 1. q. 1. c. pueri. ꝛ ex̄ d̄ tēpo. ꝛ or. c. vl̄
non ē ɔ̄pos. ꝛ ex̄ de delict̄ pueroꝝ. c. 2. Et dic̄ glo.
super verbo pubescere. in. c. 1. de delictis pueroꝝ
ꝙ an̄. 14. ānum presumendū est pueros feminā nō
posse cognoscere. Doctores tn̄ dicunt ꝙ nō est hoc
semper veruz: vt patuit de Salomone q in. 11. āno
genuit. filium vt dic̄. Jo. An. post Goffredū in. c.
fi. de eo ꝙ cognouit cōsan. vxo. sue. In qbusdā. n.
malicia ꝛ nā excedit metas suas. in. c. a nobis. ex̄ d̄
despon. ipu. ꝛ in. c. puberes. Et dic̄ beatus Greg.
ꝙ quidā puer nouem ānorum nutricem suā impre
gnauit. Vide glo. 20. q. 1. ī sūma. ꝛ dic̄ hosti. ī dcō. c.
fi. de visu se reperisse i quodā castro sci Michaelis
ficariēsis diocesis quedā pueꝝ. 11. vl̄. 12. ānoꝝ mu-
lierē ipregnasse. Et rō forte ē q̄ aliqn̄ tāta ē mali-
cia ī pueris vt tractent ꝛ nitant̄ facere quod adhuc
nā nō patit̄. ex q̄ tractatōe assidua accelerat̄ forte i
eis vsus coeundi. Ad hoc fac̄ tex. in. c. iuuenis. ex̄ d̄
spon. vbi dic̄ tex. Juuenis q puellā nōdū septēnem
duxit: q̄uis etas repugnaret: ex humana tn̄ frag-
ilitate forsan tētauit qd̄ iplere nō potuit ꝛc̄. Sz dic
q̄so pr̄ Ambrosi. q̄re in mulierib⁹ accelerat̄ tempus
pubertatis. Dico ꝙ quesiui ꝛ interrogaui sup hoc do
mīos legistas. Ipsi mihi dederūt has rōnes. ¶ Et
p̄ma rō est q̄ mala herba cito crescit. ꝛ habet̄ hec
rō in glo. in. l. 2. C. de his q veniā etatis īpetraue-
runt. ¶ Scd̄a rō est. q̄ citius sagacior efficit̄ femia
q̄z masculus. ¶ Tertia rō ē q̄ femina citius efficit̄
viripotēs q̄z masculus Canoniste vero scribētes
sup. c. lr̄ās de despon. ipu. dicūt q̄ rō ē q̄ citius ca-
lidior efficit̄. Et hoc rōe nāli ꝓbat̄. q̄ tāq; debilior
sexus cōit̄ minus viuit. q̄ minorē calorē hz: ꝛ min⁹
humidi radicalis. ꝛ iō sic citius finit̄ citius ꝑficit̄. sic
apparet ī plāns. q̄re ꝛc̄. Et sic pz primus punct⁹.
¶ Quātū ad scd̄um dico breuit̄ ꝙ h⁰ ē ex spāli mu
nere dei: quod nō dz trahi ad argumentū ī oib⁹ ca-
rentibus rōnis vsu. q̄ eis hoc spāle est: sic ꝛ paruulis
inocentib⁹: q̄ mortui ꝓ xp̄o st̄ ex spāli p̄uilegio au-
reola martyrij eis data ē. Dic de sermone Augu-
stini in festo eorūdē. q̄ ē pulcherrim⁹ sermo. q̄r ꝛc̄.

¶ Quātū ad tītiū punctū dico q̄ tūc puer vł puella peccat: ⁊ punit̄ ꝓ culpa qn̄ ē doli capax. Et tūc cē delictū. s. qn̄ puer ē doli capax cadit i puer̄ pcē carnis delictū. ita dic̄ glo. si. an. c. i. ex̄ de delic̄ puerorꝫ. ⁊ allegat cōcordātias. ⁊ mouet ibi q̄ōnē ⁊ soluit. Sꝫ difficilis ē apud iuristas ⁊ decretalistas q̄ō: quādo. s. puer dicat̄ doli capax. Et q̄ūis glo. pma i dcō. c. de delictis puerorꝫ dicat q̄ doli capaces sīt. 7. ānorꝫ. q̄ꝫ tales mentiri ⁊ dicere verꝫ: cōfiteri ⁊ negare pñt. Tñ doctores cōiter dicūt q̄ doli capax ē q̄ est ꝓxim⁹ pubertati. ⁊ allegāt multa iura. vt tex. in. l. impuberē. in pn. ff. de fur. ⁊ īsti. ď fur. § penult̄. ⁊ tex. in. l. excipiāt̄. ff. ad sillēianū. ⁊ in. l. heredib⁹. in. § i. ff. de dolo. Et ita determiauit glo. z. in. c. exhibita. ex̄ de homi. ⁊ etiaꝫ voluit glo. in v̄bo puerorꝫ in. c. ecce. i. q. i. Et facit ēt textus in. l. ipanitas. C. de penis. ⁊ īstituta de inutilib⁹ stipulationib⁹. in § penult̄. ⁊ i. l. apd̄. § si tutorē. ff. de doli exceptione. ⁊ alias concordātias. ¶ Sed si querit̄ quis sit ille qui est proximus pubertati: dico q̄ circa hoc habui a dn̄is legistis tres famosas opiniones. Pma opinio dicit q̄ ille est proxim⁹ pubertati qui est in medio puerítie. ⁊ sic ille q̄ est natus ānos decē cum dimidio erit proxim⁹ pubertati. Et hec opinio est gl̄. in. l. i. in fine. ff. de nouationib⁹. ⁊ insti. de obligatione q̄ ex quasi ꝯctu. § fi. ⁊ insti. de inutilib⁹ stipulationib⁹. § i. Scd̄a opinio dicit q̄ puer dr̄ ꝓxim⁹ pubertati qui nūc eaꝫ ingressus est. ita q̄ qui hꝫ. 13. ānos cū dimidio ⁊ n̄ an̄ pubes est. Et hoc probat p tex. nōbilem in. l. excipiūt̄. ff. ad sillenianū. vbi dic̄ tex. q̄ tūc puniri dꝫ puer qñ nō nimis distat a pubertate. Item p aliū textū nōbilē in. l. z. § fi. ff. de liberis exhibēdis. q̄ dicit q̄ tunc puer dr̄ esse proximus pubertati qui nūc eā ingressus est. quē tex. vt dicunt dn̄i iuriste multū pōderat dn̄s Bal. Cōiter tn̄ opinio pma videt̄ verior pp iura supius allegata. s. quo ad hoc vt puer puniat̄ de delicto. vn̄ ꝓximus pubertati dicet̄ q̄ est i medio sue puerítie. ⁊ sic potīt in tali etate puniri de delicto. Jura aūt allegata p alia opinione ītelligunt̄ i ꝯctib⁹. Ita exponūt defendētes opinionem pmā. Quare relinqt̄ q̄ pueri peccātes fm̄ pmā opinionē possūt puniri cuꝫ hñt decē ānos cū dimidio: q̄ꝫ tūc ē i medio puerítie sue. fm̄ opinionē scd̄am nō possūt puniri an̄. 13. ānū cū dimidio. Tertia opi. ē abbať sicu li dicēť q̄ doli capax dr̄ q̄ ē post septēnariū. i. a septimo āno vsqꝫ ad. 14. ⁊ illa ꝓprie vocat̄ puerilis etas. vt pꝫ ex̄ de etate ⁊ q̄litate. c. z. glo. i. ⁊ allegat ꝯcordātias pl'es. ⁊ ita i illa etate pōt ꝓ delicto puniri. vn̄ Grego. in dialogo narrat quēdā puerꝫ q̄nqꝫ ānorꝫ pp blasphemiā fuisse a demone trāsportatū. Sed dubiū mihi grā de ort̄ pr̄ Ambrosi. Ego n̄ curo an puer sit ingressus nūc eā siue sit in medio: siue sit septēnus. dic mihi q̄so ꝓ q̄bus delictis debēt puniri: an puniunt̄ ꝓ quocūqꝫ: Dixisti. n. s. q̄ glo. vlti. i. c. i. de delictis puerorꝫ. tenet q̄ pueri puniunt̄ ꝓ quocūqꝫ delicto si sunt doli capaces excepto delicto carnis. Est ne hoc vniuersalr̄ verꝫ q̄ pueri doli capaces excepto delicto carnis ꝓ quolibꝫ alio pecō puniat̄: R̄ndeo tibi aīa fm̄ doctores q̄ qñ dicim⁹ puerꝫ puniri pro delicto ītelligit̄ de delictis q̄ cōsistūt i faciendo ⁊ cōmittēdo. vt in piurio: homicidio: furto: ⁊ hi⁹. Sꝫ ꝓ delictis que cōsistunt in omittēdo seu negligendo. vt si omittat cōfiteri semel i āno: vł aliud q̄d tenet̄ puer: quātūcūqꝫ doli capax ⁊ ꝓxim⁹ pubertati non punit̄. tex. ē i. l. i. § ipubes. ff. ad sillenianū. Et ita firmauit dn̄s Bartholus i dcō. § ipubes. Fac̄ ad hoc tex. i. l. z. C. si aduersus delictū. Et rō hui⁹ est q̄ꝫ maius ē delictū i faciēdo q̄ꝫ i omittendo. vt. l. solet. C. ď liberali cā iūcta. l. z. cū glo. sua. C. ď libertis ⁊ eorꝫ libert̄. Q̄ aūt pueri debeāt puniri si doli capaces sīt ꝓ quolibꝫ delicto i faciēdo. i. qñ faciūt aliq̄d delictū: ē apud decretalistas tex. i. c. i. de delictis puerorꝫ. vbi dic̄ tex. Pueris grādiusculis pccm̄ nolūt attribuere q̄dā: nisi ab ānis. 14. cū pubescē cepe rāt. q̄d merito crederem⁹ si nulla eēnt pccā nisi que mēbris genitalib⁹ admittunt̄. i. cōmittunt̄. Quis vo audeat affirmare furta: mēdacia: ⁊ piuria nō esse: At his plena ē puerilis etas: q̄ūis i eis nō ita vt i maiorib⁹ puniēda videāt̄. hec ibi Alexāder. 3. Ecce ex hoc tex. iūcta glo. vltima cōcludit̄ q̄ ipuberes cū sint doli capaces delinq̄re possūt i oī pccō pterqꝫ i vitio carnis. ⁊ ita si delinqnūt puniunt̄: sꝫ leui⁹ q̄ꝫ adulti. Et si diceres h° videt̄ ꝯ capłꝫ imediate huic supdicto seq̄ns. vbi dr̄ q̄ i pueris reliq solet inultū q̄d i aliis ꝓuectioris etatis hūane leges dicūt seueri⁹ corrigēduꝫ: ita dic̄ tex. ille ad lrām. Dico q̄ glo. ibi sup v̄bo iultū. dic̄ q̄ hoc ītelligēdū ē de eo q̄ nō ē doli capax. vn̄ expone iultū. i. nō pfecte vltuꝫ. vt i dcō. c. puerīs nūc allegato. ⁊ allegat glo. ibi multas cōcordātias. Multa hic scribēda occurrūt: sꝫ ista sufficiāt ꝓ t̄tio pūcto. ¶ Quātū ad q̄rtū de amētibus: furiosis: ⁊ de ebriis doctores distiguūt solent: q̄ aut tales ex sua cl̄pa iciderūt i amētiā furiā: ⁊ ebrietatē: ⁊ tūc mala q̄ faciūt iputāt̄ eis: aut nō: ⁊ tūc nō iputāt̄. Alia ē opinio quā cōit̄ isequūt̄ oēs. vꝫ. q̄ in filib⁹ psonis cl̄pa seq̄ns nō iputat̄: sꝫ cl̄pa p̄cedens magis aggrauet̄ ex malis q̄ īde sequūt̄. vn̄ si ebrius adultiuꝫ cōmittat ignorās q̄d faciat: nō iputat̄ ei in pccm̄ adultiū: sꝫ ebrietas illa aggrauat̄. Silr̄ si amēs vł furiosus hoīeꝫ inficiat: nō iputat̄ homicidiū: sꝫ pp q̄d in amentiā vl furiā venit aggrauat̄ pp homicidiuꝫ seq̄ns. Hec opinio ponit̄. 15. q. i. c. merito q̄rit̄. § sꝫ obiicit̄. circa finē. vbi dr̄ sic. Mens vero alienata furore cū sui cōpos nō fit: eorꝫ q̄ admittit reatū nō ꝯhit. q̄ꝫ facltatē deliberādi nō habuit. vn̄ ⁊ pupillo ⁊ furioso hōi i maleficiis subuenit̄ vt eis nō iputēt̄ ad penā: q̄ ex mētis deliberatōe nō ꝓcesserūt. hec ibi. Pōt tn̄ ad cautelā talibus iponi aliq̄ pena: non q̄ de scō oporteat. vt. 15. q. i. c. sīqs īsaniens. sīqs inqt īsaniēs aliquē occiderit. si ad sanā mētē puenerit: leuior pnīa iponēda ē. s. q̄ꝫtū ad cautelā. ⁊ iudicād⁹ ē i eodem statu i quo fuit an̄ furiā vel amētiā. ex̄ de baptis. c. maiores. ad finē. vn̄ sīqs an̄ amentiā voluit ⁊ petiit baptizari: ⁊ postea in amētia ꝯdicat. si de pma bona itentōe ꝯstiterit: dꝫ oīno baptizari: ⁊ caracterem suscipit sacri propt̄ pmam bonam itentionem. quare ⁊c̄. Et sic pꝫ responsio ad predicta. Et p ꝯñs ad scd̄am ptem pncipalem vꝫ. q̄d dicēdam sit de actib⁹ humānis qñ volūtas ē

ignara ꝛ nescit qd̃ faciat. ℂ Tertio loco videam⁹ d̃
ꝭno respectu humanoꝝ actuū.ſ.qñ volūtas est ne-
gligēs circa ipsos. Et tūc dico ꝙ volūtas negligēs
ꝛ cōsopita circa actū humanū pōt dupl'r ꝯsiderari.
Aut.n.ē negligēs ex certa ſcia: aut ex certa igno-
rāntia. Si ex ignorātia tūc ēt distiguo. qꝛ aut ē igno-
rātia iuris: aut ſci. Si iuris iteꝝ distiguo. qꝛ aut ꝑ-
tinet ad ꝑsonā ſcire illud ius: aut ñ. Si nō: illa igno
rātia excusat. ſi ſic: nō excusat.1.q.4.§.vi. vbi dat
hec distictio de ignorātia. Inde Paul⁹.1.ad Thi.
1.ait. Miam ꝯsecut⁹ sū: qꝛ ignorās feci. Et Augu.
ait. Illis oio ignosci nō poterit: q a quo discerēt co
piā hñtes operā nō dederūt.ſ.qñ tali ꝑsone incūbit
legē ſcire. Exēplū. Si qs offm diuū dimittēt dūē
i sacris: ignorās se ad illud dicēdū obligatū: nō excu
sat.qꝛ oꝫ ꝛ ꝑtinet ad ipm hoc ſcire ꝛ dicē cᷓ de cel.
mis.c. volētes.ꝛ di.37.§.vi. Ad quoꝝ declaratōēꝫ
ē ſciēdū ꝙ al'r obligat ius nāle: al'r ius ciuile: al'r ius
diuinū: al'r ius canonicū: ꝛ al'r ius morale. Ius diui
nū oēs doli capaces adultos gnāl'r obligat: cum sit
lex scripta i cordib⁹ nrīs.1.q.4.§.vi. Et rcte dr̄ do
li capaces. qꝛ ꝛ si furiosi ꝛ amētes adl'ti sint nō tñ do
li capaces. Ius diuinū sic ſꝫ ꝑphie: euāgelia: aplīce
doctrie.ꝛ hi⁹.oēs plan ꝛ maxie curā aiaꝝ hñtes te-
nēt ſcire: ꝛ ignorātia ei⁹ magnos ꝑlatos accusat: ꝛ q
curā aiaꝝ hñt sic de magno pccō mortali ſꝫ Bona.
ꝛ Alex. de ales i ſcdo ſniaꝝ. Siplices vō sacerdo-
tes ꝛ q curā aiaꝝ nō hñt.q eū potuissēt adiscē nolne
rūt: accusat sic de graui veniali. Laicos vō i nullo
accusat.qꝛ ad ipsos nō ꝑtiet dūmō nō cōtēnāt. Te-
nent.n.laici ad noticiā decalogi: ꝛ eoꝝ q̄ ꝑtinēt ad
fidē: put ꝯtiet i symbolo apłoꝝ. vt dic idē alex. Et
ita ignorātia iuris diui q° ad q̄dā laicos simpl'r excu-
sat ꝛ q° ad q̄dā accusat a tāto lꝫ ñ a toto. h°ēt ſꝫ eos-
dē. Ius cile solos iudices accusat. Vñ i ꝓdcō.§.nōu-
dū.dr̄ sic. Ius ciuile alijs ꝑmittit ignorare. alijs vō
nō. Ius canonicū: ꝛ cōtinēs morales ꝯstitutōēs ad
discernēda pccā: oēs sacerdotes curā aiaꝝ hñtes ꝛ
oēs ꝯfessores accusat.ꝛ ꝑserti ea q̄ ad absoluēdū ꝛ li
gādū ꝛ suspēdēdū ꝯueniūt. Qui vō curā aiaꝝ ñ hñt
excusat a tāto: lꝫ non a toto. Unde ſꝫ ꝙ dic Alex.
de ales: nō oēs clerici tenent ad noticiā oium q̄ ſt i
iure canonico lꝫ ad noticiā quorūdā teneāt. De h°
etiā habet tex.24.q.1.c. siquis dederit. vbi glo. sic
ait. Argᵐ. hic elicit ꝙ ignorātia iuris ꝑtim excusat
ſꝫ nō ex toto. Releuat.n.ꝑniam: sed non absorbet
culpā. Sile inuenit di.72.c. plurimos.ꝛ di.78.c.
ꝑsbyterum.ꝛ di.8.c.ꝯsuetudo. Itē.30.q.1.de his. itē
di.52.c.1.ꝛ de ꝯse.di.4. retulerit. Hec oia ponit di
cta glo. Ultra dcā nō regulā gnālē ꝙ oēs q fugiūt
ꝑdicatōēs ꝛ sermoꝝ dei bōa ꝯsilia: ſi postea ignorāt
viā salutis: tal' ignorātia eos nō excusat: ſꝫ summe
grauat.1.Cor.14. Si qs ignorat ignorabit.ꝛ di.38.
q ea. vbi dic tex. Qui ea q̄ dī ſt sapiūt.ſ. fide ꝛ ope a
dño sapiūt.i. approbāt.ꝛ q ea q̄ dei ſt nesciūt a dño
nesciūt.i. ꝑrobāt. Paulo attestāte q ait. ſi qs igno
rat ignorabit.i. reprobabit. Idē. Qui stult⁹ē i cspa.
.ſ. euitāda necīa ad salutē: sapiēs erit i pena sustinē
da.ſ. hec ibi. Concordat ꝑ.icia btūs Tho. ſcda ſcde
q.76. Sꝫ audi pariter ꝑ pr̄ Ambrosi. Dicꝫ.n.ꝙ ius

nāle oēs adultos ꝛ doli capaces gnāl'r obligat. dic
mihi. Filie Loth p̄rem iebriātes vt ex eo cōcipēt
qꝛ totū mūdū subuersū putabāt excusant ne a pccō
ꝑpt ignorātiam iuris nālis: quod.ſ. dictat nō esse
succūbendum pr̄i. Dico ꝙ nō excusant a pccō: licꝫ
multi diuersis vijs dicere velint. Ego aūt dico ꝙ
non excusant. de hoc est tex.15.q.1.c. inebriauerūt.
vbi dic tex. Inebriauerunt Loth filie eius: ꝛ se ne
sciens miscuerunt. quapropt culpādus est quidem
nō tm̄ quātum ille incestus: sed tm̄ quātum illa ebri
etas meret. hec ibi. Glo super vbo nesciens dic sic
Videt ergo ꝙ peccat qui nesciens ꝛ i ebrietate ali
qd fac. vt hic.ꝛ 30.dis.c. sexto die. Sꝫ dic ꝙ Loth
non erat hic nesciens. Nā enim non patit ꝙ aliqs
nesciens cocat. sed dicit nescius qꝛ nesciebat illas
esse filias suas. Credebat enꝫ esse vxorem suam.
Fac tex. in.c. in lecnim.34.di. hec ibi. Et sup vbo
non tm̄ quātum ille incestus. glo. dic. ꝙ hoc tripli-
cit exponit. Quidam sic exponunt. ꝙ punit pro in-
cestu ꝛ pro ebrietate. Uel al'r non punit quātum i-
cestus meret.ſ. ſi esset cōmissus ex deliberatione.
Alij dicunt ꝙ nullo modo punit pro incestu: sed tm̄
pro ebrietate: que ebrietas est tāmm pccm̄ veniale
di.25.§. criminis. hec glo. ad lr̄aꝫ. quare ec̄. Et sic
pꝫ qual'r quis peccat ꝛ excusat ex ignorantia iuris.
Nūc vero videamus ſi ignorātia ſci excusat a pccō
vel accusat. Ponamus ergo ꝙ aliquis aliquod ma
lum faciat: ꝛ voluntas sit negligens considerate fa
cium an talis ignorātia ſci excuset. Dico ꝙ hic di-
stinguendum est sicut ponit di.50.c. de his.ꝛ cᷓ de
homicidio. Joānes.ꝛ.c. quidam vt asseris. ꝙ quis
in facto quod agit aut dabat operā rei licite: aut il-
licite. Si licite tunc iterum distinguenduꝫ est. quia
aut adhibuit debitā diligētiā. aut nō. Si nō: nō ex-
cusat a peccato. Ut ſi quis cooperiens domum si-
gnum non apposuit: ꝛ tegula hominem interfecit.
Si adhibuit debitā diligētiā: ꝛ inde malū ꝯtingat.
certe nō iputabit ei. vt di.50.c. sepe.ꝛ 15.q.1.c. siqs
non iratus. Unde ꝛ Jacob excusatur qui cognouit
Liam que non erat vxor eius loco Rachel vxoris
sue. Capitulū sepe. sic dicit. Sepe contingit dum
quis operi necessario.i. vtili ꝛ licito insistens: arbo-
rem inciderit vt aliquis subtus ipsam veniēs de-
primat. Et idcirco ſi voluntate vel negligentia i-
cidentis arborem fcm̄ est: vt homicida pnie omni-
no debꝫ submitti. Quod ſi non voto sed icuria illi-
us. non hec eum snīa contingit. Si.n. dum illi ope-
ri necessario fortasse incūberet: ꝛ iste isperatus oc-
curreret sub arbore ꝛ sub ipa oppssus ē: icisor arbo-
ris nō tenet ꝑ homicida.i. tāqꝫ homicida. hec ibi.
Si āt dabat operā rei illicite. vt cum quis solatiat
in aliquo ludo periculoso vnde sequitur mors vel
mutilatio. vel cum clericus lapidem vel sagittam
ꝑijcit: ꝛ hominem inficit: vel sanguine fundit: ta-
les non excusat a culpa ꝛ a pena. Nā lꝫ homicidiū
vel aliud malū non vellet: tm̄ voluit opus illicitum
vnde tale malum subsecutum est. di.50.c. clerico.
Ubi Lamech qui Caim interfecit putās eum ferā esse
non excusat a culpa. Et sic pꝫ qñ act⁹ humani sūt
peccm̄ cum voluntas ex ignorātia iuris vel ſci pec-

cat. Silr dicēdū ē de operib⁹ bonis. vnde qui fit ali
qđ bonū ex ignorātia iuris vl facti: nō habet meri
tū illi⁹ boni q: ibi volūtas ꝛ itentio nō cadit actua
lis vl habitualis. vbi gl'a. Das ꝓ el'ya vnū duca
tū credēs dare solidū vl bolonenū: talis tñ meret
ac si solidū vnū dedisset. Jn Ambro. Nō satis ē igi
bñfacere nisi ex bono fōte. i. bōa volūtate ꝓficiscat
đ pe. di. i. volūtas remunerat: ñ op⁹. i. volūtas facit
op⁹ remuneratiōe dignū. ꝛ. 15. q. i. c. siqs ñ irat⁹: vbi
di. Siqs nō irat⁹ sꝫ ꝑꝑ disciplinā palmā alicui dde
rit: ꝛ casu occiderit: vt fieri solet: quāuis ad grāz ino
cēs est: q: s. de⁹ ñ punit eū ꝑꝑ tale pctm: q: volūtatē
nō opus requirit. s. ꝓncipaliter. ℂ Quātū āt ad le
gē. s. ꝓmotiōis reus ē q: opa q̄rit lex. Jtē si in perse
cutiōe vgo fuerit oppssa: legē. s. cōsecratiōis repel
lit. q: op⁹ inspicit. nō volūtatē. Jn grā āt q̄si vgo su
scipit. q: ñ opera q̄rit: sꝫ volūtatē. hec ibi. ꝛ sunt v
ba Hiero. Et sic hēs q̄liter volūtas se hꝫ qñ ē negli
gens circa opus bonū vl malū. Sed ponamus ꝙ
volūtas nō eēt negligēs: nec ex ignorātia: sꝫ ex cer
ta scientia circa op⁹ humanū versaret. tūc dico ꝙ
si qs bonū agit volūtate negligēte nō acqrit meri
tū. exemplū. dat isideli electio vt aut baptizet. aut
occidet: vel perdet bona sua. Jste eligit baptizari:
certe nō meret grām ꝓpter defectū intentionis.
ar. de pe. di. i. ca. tres actiones. vbi dr. ꝙ ois q sue
volūtatis arbiter est cōstitutus nō potest nouā in
choare vitā nisi eū peniteat veteris vite. ꝛ sꝫ verba
Aug. li. de grā ꝛ libero. ar. De operibus aūt malis
nō est sic dicendum: qm qn quis ex certa scientia
malū operat: lꝫ voluntas nō intendat illud maluz
vt demeritoriū est: sꝫ illud intendat vt aliquod ma
luz euitet certe nō excusat. Ex^m. quis periurat ne
suam rē perdat nō intendens tamē deū offendere
certe talis mortalit peccat. Audi Aug. Si diligen
ter inquit inspiciat forte ipsum pecare nōo vellet:
sed ꝓpter aliud quod vlt peccat. Oēs quippe ho
mines q sciēt faciūt qđ nō lꝫ: vellent licere. vsqꝫ
adeo ipsuz peccare nōo appetit ꝑꝑ hoc ipsum: sꝫ ꝑꝑ
aliud qđ ex eo sequit. hec ille. ꝛ ponit. 15. q. i. c. meri
to. Preterea illa nobilissima Lucretia rōana: q̄ filio
Tarquinij i adulteriū ꝯsensit ne infamiā incurreret:
quā fili⁹ Tarquinij minabat: vt ēt facere solēt disco
li iuuenes pauperculas decipiētes: ñ excusat a pecca
to: cū se ipsam coraz suis consanguineis interfecit.
Propterea dat regula gñalis ꝙ potius qs dꝫ oīa
mala sustinere q̄ꝫ ꝯsentire peccato. 32. q. 5. c. ita ne.
q̄r ꝛc. Satis arbitror aīa mea hāc materiā enuclea
tā esse. ꝛ io tibi ista sufficiāt: Unuz tñ facē volo. qm
pdictū. c. ita ne. sepius allegaui in supioribus: volo
ipsū ad lrām recitare. dicit. n. sic. Jta ne aliquē pol
luat aliena libido metuit. Nō polluit si aliena erit.
si āt polluit. s. p cōsensū: ñ aliena erit. sed cū pudici
tia. s. mētis vtus sit animi: comitēqꝫ habeat fortitu
dinē: potius q̄libet mala tolerare: q̄ꝫ malo ꝯsentiē
determinat. Nullus āt magnanim⁹ ꝛ pudic⁹ ī ptāte
hꝫ quid de carne sua fiat: sed tñ qđ ānuat mēte vl
renuat. s. hoc ē in ptāte. hec ibi. Et cōcordat his. c.
illa. 15. q. 5. vbi dr. Jlla casēda sunt q̄ ex nr̄a volūta
te pcedūt: delicta iuuentutis ꝛ irrōnabiles corporis

passiones Quoꝝ igit nos sum⁹ dñi eoꝝ ꝓncipia. s.
cās exteri⁹ nō ingram⁹: nec deriuem⁹ in alios. i. ñ
ascribam⁹ alijs sicut fec Adā: sed agnoscam⁹ ea q̄
ꝓprie nr̄a sunt que possumus nō facē si volumus
huius electionē mali potius nobis debemus ascri
bere q̄ꝫ alijs. Jō ēt in iudicijs hi⁹ voluntarios reos
nō ex necessitate. s. absoluta cōpulsos culpa astrin
git: pena ꝯdēnat. Neqꝫ. n. si qs p furorez aliquē in
nocētē ꝑimat obnoxius est morti: gnerā ipsius diui
ne legis oraculo. i. mīso. s. Deut. 18. Numeri pentr. ꝛ
Josue. 20. in pun. Si. n. p impudētiā itulit necem
accipit īpunitatis spē: ꝛ refugij facultatez vt possit
euadere. hoc igit de eo qđ ꝓprie malū videt di
ctū ē. Mala. n. ñ sꝫ q̄ nec crie mētē iplicāt: nec ꝯsciē
tiā ligāt ꝛc. Et sꝫ vba Aug. i examerō. Nis ꝯcordat
c. sacris. qđ mei⁹ cā. q̄r ꝛc. Et sic pꝫ sa vitas ꝑme ꝯ
ctonis ꝑme ꝯsideratiōis. ℂ Quātū ad tertiā vi. s.
vtꝝ volūtas p fcō reputet. dico ꝙ Archidiaconus
super. c. q bona. 17. q. 1. optime hāc mām tāgit. Ex
cui⁹ dictis colligā tñ q ad pdicatiōis ꝓpositū spectāt
Que vt clari⁹ habeāt: videam⁹ sex pūcta. vꝫ. Pri
m⁹ pūct⁹ ē an volūtas bōa p fcō reputet quo ad deū
ℂ Scđs pūct⁹ ē: an volūtas bōa p fcō reputetur
quo ad ecclesiā i foro ꝯtētioso. ℂ 3⁹ pūct⁹ an volun
tas bōa p fcō reputet quo ad ecctiā i foro pniali. Si
militer alia tria pūcta đ mala volūtate videamus.
Primus ē. vtꝝ mala volūtas p fcō reputet quo ad
deum. ℂ 2⁹ vtꝝ quo ad ecclesiaz in foro ꝯtentioso.
ℂ 3⁹ est vtruz quo ad ecclesiam in foro penitēciali
ℂ Quantum ad primuz. s. vtrū bona volūtas pro
facto reputet quo ad deum. Et dico aut queris de
preterito: aut de presenti: aut de futuro. Si de pre
terito: dico ꝙ bona voluntas apud deuz pro facto
non habet. Exemplum. voluissem nūc quia senui
iuisse ad iubileū: quadragesimas ieiunasse: ecclesi
as visitasse: elemosynas fecisse: ꝛ similia. Certe ta
lis voluntas apud deum pro facto non habetur. i.
non remunerat ac si fecissez. Similiter si queris de
futuro dico ꝙ nec etiam bona voluntas apud de
um pro facto reputatur. i. non remuneratur ac si fe
cissez. Exemplum. propono quadragesimam futu
ram ieiunare. vl in pasca vestire vnuz ꝑuū di. talis
voluntas non habet p facto. imo si qđ ꝓposuimus
omittim⁹ peccam⁹. Audi Greg. sup Ezechi. Qui
bona inquit agūt: ꝛ meliora agē ꝓponunt: si ea nō
agūt licet in bonis prioribus pseuerēt: in ꝯspectu tñ
dei ceciderūt. i. mortaliter vel venialiter peccaue
runt fm q̄titatē boni ꝓpositi qđ omittūt. Morta
liter qdem qñ ꝓposuit facē aliqđ necessariū ad salu
tez. qm si votū dum pōt nō implet mortalr peccat.
Venialiter aūt qñ proponit aliquid facē nō necessa
rium ad salutez: vt facere talē deuotōez vel taleni:
dum tñ nō vouat: sed tñ proponat. q: si vouēt eēt
sicut in p⁹ casu. quia ꝓpheta ait. Uouete ꝛ reddite
domino deo vr̄o oēs qui in circuitu ei⁹ affertis mu
nera. Et idez. Uota mea dño reddā in ꝯspectu ti
mentium euz. Et idem. Jmmola deo sacrificiū lau
dis: ꝛ redde altissimo vota tua. Et sic habes ꝙ vo
luntas bona apud deum p facto nō habet respcū
ꝑteriti ꝛ futuri. ℂ Si queris de pñti. tūc distiguēdū

est: aut talis volūtas pōt ipleri. aut nō. Si pōt ipleri ⁊ nō implet᷑: tūc distingue. aut nō iplet᷑ ex negligentia vel alia cā possibili vitiosa: aut ex impossibilitate. Si pmo mō patz ꝙ ꝓ fcō nō habet᷑. Exēplū habeo volūtatem dicendi officiū: ⁊ ex negligentia vel ex simili nō dico. certe nō habet᷑ ꝓ fcō acsi dixissez. 8. di. Nō satis est bene velle: sꝫ etiā bn̄ facere. Et sunt vba Ambrosij. i. nō sufficit bona volūtas sine ope dum facultas adest. Si vō nō iplet᷑ ex impossibilitate: tūc talis volūtas reputat᷑ pro facto in genere boni quātum ad gloriā cōsequēdā: ⁊ ad penam eternā euitandā. sꝫ nō quātū ad quātitatē premij accidentalis: vt aureole: vel quātū ad euasiōez pene tpalis pro pctīs suis. exēpluz. Cupio baptizari: cōfiteri: cōicari: ⁊ nō possum. qꝛ aut mīster abest aut aliqd necessarium ad talia sacra nō habet᷑: vel simile. Si morior talis bona volūtas pro fcō habetur quo ad glām ⁊ euitationez pene eterne: sꝫ non tpalis que in purgatorio soluēda est. nec tn̄ cōiter pmij ꝯsequit᷑ accidētalis sicut si ope bonā volūtatem cōpleuisset. Similiter si quis cupet martyrizari ꝓ xp̄i noīe ⁊ nō haberet modū: valet illa volūtas quo ad glām essentialē: sꝫ non quo ad aureolā que actui pugne dat᷑ ⁊ nō volūtati tm̄ vt dictū ē sabbo p̄cedenti in. 3. ꝯsideratiōe. i. Thi. 2. Nō coronabitur nisi q legitīe certauerit. Simılit᷑ vna bona vetul ꝗ cupit venire ad ecclīam nr̄am vt accipiat indulgētias a sūmis pōtificib⁹ nr̄is ecclesijs ꝯcessas: ⁊ nō pōt qꝛ ifirma. vel simile: pfecto talis volūtas ꝓ facto reputat᷑ quo ad acqrendā grām: vel augmētandā quā hꝫ: sꝫ nō quantū ad cōsequēdum indulgentias illas que solū dant᷑ accedētibus: ⁊ nō tm̄ volentibus: nisi hoc in forma lrāꝝ cōtineret᷑. vt diximus feria. 2. p̄ntis dn̄ice. Et sic pꝫ sol⁹ ad pmū punctum. ❡ Quantū ad 2ᵐ dico breuiter ꝙ bona volūtas quo ad ecclīā in foro ꝯtēn oso nō hētur ꝓ fcō. exēplū. Joānes fuit excōicat⁹ et q̄siuit absolui ⁊ nō potuit: certe si morit᷑ ecclīastica carebit sepultura. qꝛ nō valuit illa volūtas quo ad ecclīam. nec orō solēnis ꝓ eo fiēda ē donec sit absolutus. qꝺ fieri pōt si ecclie p aliq̄ extrīseca signa ꝯstiterit de bona voluntate ⁊ diligēti sollicitudine absolutōis. Jlle tn̄ dānatus nō est. qꝛ de⁹ q est īspector cordiū bonā volūtatem acceptauit. Nō acceptaret aūt eū ecclīā si aliquo mō p signa exteriora de bona volūtate nō ꝯstiterit. qꝛ in foro ꝯtentioso ecclīa act⁹ extrinsecos tm̄ ꝯsiderat. 15. q. 1. c. si qs nō trat⁹. ꝗre ⁊c̄. Et sic pꝫ secūd⁹ pūct⁹. ❡ Quātū ad tertiū dico ꝙ voluntas ꝓ facto reputat᷑ quo ad ecclīam in foro pnīali. exēplū. Est vir⁹ q nūq̄ꝫ in vita sua ꝯfessus ē: morte p̄uent⁹ ꝯfessionē petit ⁊ sacra. Jnterea dū accersit᷑ sacerdos hic morit᷑. certe si ꝯstiterit de bōa volūtate ⁊ diligētia ꝯfessiōis petite ecclīa eū suscipit: nec carebit ecclīastica sepultura. Nā ecclīa oēs quos p signa exteriora cognoscit ēē in pctō mortali: ⁊ sic sine aliquo signo exterioris pnie mortuos esse: priuat ecclīastica sepultura. vt sunt fures ⁊ latrōes. ex͛ ꝺ fur. c. fures. vbi dr̄. Fures ⁊ latrōes si in furādo ⁊ ꝺpredādo occidunt᷑. visum est ꝓ eis nō ēē orādū. glo. Quia eos in mortali ꝯstat ꝺcessisse. 23. q. 5. c. placuit. Jtē ⁊ eos q moriūt᷑ i torneamētis ex͛. de torne. c. i. Jtē ⁊ raptores. ex͛. de rapto. c. sup eo. Nō pono capla distīcte ad lrām breuitatis cā. Jtē oēs q seipsos iterficiūt. 23. q. 5. c. placuit. Et breuiter oēs quos in mortali pctō ꝯstat ꝺcessisse. 13. q. 2. c. extimem⁹. ⁊ c. pro obeuntib⁹. ⁊ etiā oēs q post mortē ꝯuincunt᷑ de heresi. Oēs istos pōit glo. in c. ex pte. el scōo. ex͛ de sepul. Silit᷑ quos ꝯstat aliquo signo extiori nō ēē mortuos i peccato mortali: lꝫ aliquo casu fortuito sine ꝯfessione ꝺcesserit: ecclīa scā suo i gremio accepit. nec ecclīastica pͥuat sepltura. vt ē casus i. ꝺ. c. ex pte. vbi dr̄ sic. Ex pte penitū. M. nobis ē ītimatū: ꝙ cū nobil᷑ vir ꝺ isula eidē posuisset isidias: ⁊ ipa gartōnib⁹ q eā rape nitebāt᷑ sup quēdā pōtē occurrēt: tādē fugiēs man⁹ illoꝝ i quēnē. i. fluuiū de pōte cadens fuit casu submersa. Quocirca mādam⁹ q̄ten⁹ cū illa nō spōte p̄cipitauerit se ꝺ pōte si sicut supi⁹ ē exp̄ssuz casu ceciderit: corp⁹ eius tradi facias ecclīastice sepultur᷑: p̄serti cū ex hōesta cā fugisse noscat᷑: ⁊ cui cōicabit᷑ viuēti cōicādū sit iā defūcte. hec ibi. Ecce ꝙ ex vltīo hoc vbo p̄supponit iā nō fuisse illaz. M. mortuā i pctō mortali. ꝗre ⁊c̄. Et sic patēt tria puncta quo ad volūtatē bonā. ❡ Nūc videam⁹ ad pͥmū pūctū ꝺ volūtate mala. Utꝝ. s. mala voluntas apꝺ deū ꝓ facto r̄putet᷑. Et dico distiguēdo. qꝛ aut talis mala volūtas ē ꝺliberata ad tale malū: aut nō. Si nō cū ad illā nō accedat ꝯsensus rōnis: claꝝ ē ꝙ ꝓ facto nō habebit᷑ apud deū. de pe. di. 2. Nequaq̄ꝫ mētē cogitatio imūda maculat cū pulsat: si tn̄ hāc ꝺlectatiōez supat. s. p dissensuz rōnis. Si āt volūtas ē ꝺliberata: tūc dico ꝙ siue sit ꝺ pn̄ti siue ꝺ p̄terito: siue ꝺ futuro: tal᷑ volūtas apꝺ deū p facto reputat᷑ q̄ꝫtū ad grauitatē peccati mortalis i ḡnali: ⁊ nō i spāli. i. ita ex illa mala volūtate ac si ope ꝯsūmassꝫ: gehēnā ignis merет᷑. nō tn̄ tāta plecteret᷑ pena ac si fecisset qꝺ male appeꝑit. Et rō qꝛ cōiter act⁹ volūtatis auget iordinatiōez volūtat᷑. ⁊ sic itelligit᷑ tex. de pe. di. i. homicidioꝝ. vbi dr̄. homicidioꝝ tria sūt ḡna. s. odiētis: detrahētꝭ: ⁊ actualit᷑ occidētꝭ. ⁊ ꝙ eoꝝ pena ē eq̄lis. s. quo ad dānationē: qꝛ vterqꝫ mortaliter peccat. ꝗre ⁊c̄. Et sic pꝫ pmus punctus de voluntate mala. ❡ Quātū ad 2ᵐ. s. vtꝝ mala volūtas ꝓ facto reputetur quo ad ecclesiā i foro ꝯtētioso. ⁊ dico ꝙ nō: ꝗꝛ nō dꝫ pūiri i foro ꝯtētioso q sola volūtate peccauit quo ad ecclesiā: ac si ēt ope ⁊ volūtate peccasset. 33. q. i. c. porro. vbi dicit ꝙ xp̄iana latētia peccata vidictā nō hn̄t. sꝫ q sola volūtate peccāt deū tm̄ hn̄t vltorē vt dr̄ i eo. c. porro. Et qꝛ iste tex. ē notabilis: audi qꝺ ad lrāz dicat. Porro igr illi quoꝝ peccata humanā noticiā latēt nō ab eis ꝯfessa: nec ab alijs publicata. si ea ꝯfiteri nl᷑ emēdare noluerīt: deū quē hn̄t testē: ipsi hituri sūt ⁊ vltorē. Et qꝺ eis ꝓdest humanū iudiciū vitare: cū si ī malo suo p̄seuerēt ituri sūt i ꝺei iudiciū deo retribuēte suppliciū. ꝙ si sui iudices fiāt: ⁊ veluti sue iniq̄tatꝭ vltores: hic. i. i mūdo isto i se nolūtariā penā seuerissime aīaduersiōis exerceāt: tpalibus penis mutabūt eterna supplicia. Et lacrymarū ex vera cordis ꝯpūctiōe fluctib⁹ restrīgēt eterni ignis icēdia. hec ibi. ⁊ sūt vba Prosperi. Quare cōcludo ꝙ peccata occulta in iudicio vindicari nō possunt

q: sicut ignota sunt: ita probari nō possunt. In iudicio aūt procedit per allegata & probata. z.q.i. nos. Nos inquit in quēq3 sniām ferre non possum⁹: nisi cōuictū aut sponte cōfessum. Qui si nō fuerit cōuictus aut cōfessus libertati restituend⁹ est. z.q.i. notum sit. & c. iudex. & c. pimates. & c. nihil. q͛r &c. Sz dubitat̃. pono q̄ Jo. habuerit animū & volūtatē deflorādi. M. vgīnē. & iperfecte exiuit in actum. puta quia locutus est cum ea & petijt sciā &c. nūqd reputabit̃ p pctō? Dico q̄ Joānes aut nō psecutus ē cū effcū volūtatē illā malā. q: eā penituit. aut q: alr facere nō potuit: tn̄ libent̃ illud facere pcurauit. si destitit q: penituit: nō reputat̃ volūtas p pctō. si q: alr facere nō potuit: & q̄tū i ipso fuit vt adipleret fecit qd̄ potuit: sic volūtas p pctō hēbit̃: & ab ecclīa puniri dz. Et sic itelligit̃. c. siquis. de pe. di. i. vbi dicit tex. Sigs qdē pulsatus nō est. i. vberatus: vez p sed manus aduersus eū leuare. s. fuit & sepe tritus q̄si vapulaturus: nō tn̄ percussus. s. est iniuriaz actiōe tenet̃. s. q facit hoc. hec ibi. Et de hoc habet̃ lex. C. de furtis. l. qs seruo. Ad declaratiōnē tn̄ istoz nōnt hoc. q̄ aut pene iponunt̃ ab hoīe: aut a canone. Si a canone: tūc est regula gn̄alis q̄ ɔsiderat̃ effcūs nō affcūs. vbi grā. Joānes decreuit clericū vberare: & tolūmō isultū fac̃ & eleuat manū vt pcutiat: n̄ tn̄ clericū tāgit: n̄ pp h⁹ pene canōis. s. excōicationi subdet̃ pz. 17. q. 4. c. sigs suadēte. vbi d̃: sigs suadēte diabolo h⁹ sacrilegij crimē icurrit q̄ i clericū vl̄ i monacū violētas man⁹ iiecerit: anathematis vinculo subiaceat. & nullus epoz illū p̄sumat absoluere: nisi mortis vrgēte periculo: donec aplīco pntet̃ ɔspectui: & eius mādata suscipiat. hec ibi. Ex quo seq̄t̃ q̄ si manus nō iniecerit: lz isultū n̄ fecerit: nō subdit̃ tali pene. idē i. c. si aliqs. ex̃ de homi. Si aūt pena iponat̃ ab hoīe: tūc dico q̄ si male voluntatis apparēt aliq̄ exteriora signa: tūc volūtas & animi destinatio ɔsiderabit̃. vbi grā. Iudex ordinarius dicit excōico te si eligis: & tu icontinēti te paras ad eligēdum: q̄uis opere nō ɔpleueris illā malā volūtatē: nihilominus icidis i canonē. vt nō. Inno. ex̃ de appel. c. pterea. el scdo. Et rō q̄re volūtas non pfcē p ducta ad actū p pctō hēat̃ i penis spūalibus datis ab hoīe est q̄ tales pnie medicine sunt spūales. z. q. i. c. multi corrigunt̃. In penis vero ɔditōalibus iudicialibus secus dicēdū est. q: i illis ɔsiderat̃ iuris effcūs: non affcūs vel animi destinatio. ex̃ de spon. c. vl. i vbo tonams. i glo. Et rō. q: pene sunt potius emoliende q̄z exasperāde. de pe. di. i. §. pene. q̄re &c. & sic pz secūdus pūctus de mala volūtate. Unde glo. i decō. t. vl. que tāgit argumenta bona qn̄ volūtas accipit̃ p pctō & quādo nō. sz argumenta nō soluit. q̄re &c.

¶ Quātū ad tertiū punctū. s. an mala volūtas p pctō reputet̃ quo ad ecclīam i foro pniali. & dico q̄ non. Nulli. n. dubiū q̄ nō tāta debet̃ pena p pctō solius volūtatis q̄ta deberet̃ p pctō & voluntate. vñ pnia septēnis q̄ ab ecclīa p criminibus mortalib⁹ taxat̃: cōit̃ ipont̃ p actibus exterioribus: lz illa mala volūtas sufficiat ad etnū interitū. de pe. di. i. si cui. vbi d̃. si cui etiā non ɔiugat facultas ɔcūbēdi cū ɔiuge aliena. plane tn̄ aliquo mō fit cū cupere: & si ptās daret̃ ee facturz nō minus reus est q̄z si i ipso dephenderet̃. s. cū effcū. hec ibi. vbi glo. ait sic. Reuera magis reus est si opus adhibeat̃: sed hoc quo ad sufficiētiā etni iteritus accipe. Uel dic nō minus est re⁹. i. nihilominus est reus q̄uis ad⁹ fcm̄ nō pueniat: nō qn̄ plus peccet: vt dixi si opus sequat̃ qd̄ pz. q: phibitū est malā volūtatē i opus pducere. hec gl. Excipiunt̃ symonia & vsura: nā cū sola spes q̄ est pncipalis ad lucrū i mutuo hoīem symoniacū reddat: & talis spes icludat volūtatē deliberatā s̄m Archi. & cōit̃ oēs doctores hic est q̄ talis volūtas i foro pniali p pctō reputāda est. Silr̃ de vsuris. vtrūq3. n. studiosa voluntate ɔmittit̃. ex̃ de symo. §. itē ɔmittit̃. Etsi vtq3 ex tali mala itētōe aliqd recipiat i foro penitētiali ad restitutionē cogēdus est. Et hoc qd̄ dicimus q̄ volūtas talis p pctō reputat̃: itelligit̃ q̄tū ad culpā: nō aūt q̄tū ad aliq3 cēsurā ecclīasticā vel depositionē. ex̃ de symo. c. vl. q̄re &c. Et hec dcā sufficiāt q̄tū ad pntē ve. & sic pz ɔclō pma.

¶ De circūstātijs q̄ regrunt̃ ad bonitatez actuum humanorum. Conclō. II.

a Ecipe scdaz ɔclōnē. vz. Quāuis opatōes humane a bona: volūtate egrederent̃. nō tn̄ suffic̃ hoc nisi alie circūstāne apponāt̃. vbi tres igrim⁹ ve. vz. ¶ Prima ve. ē ista. quotuplex ē humanoz actuū bonitas. ¶ Scda quot circūstātie regrunt̃ ad bonitatē moralē humanoz actuū ¶ Tertia ē. an vn⁹ act⁹ human⁹ sit melior vl̄ peior alio. ¶ Quātū ad pmā ve. dico q̄ humanoz actuū duplex ē bonitas. s. moral̃ & nāl̃. Bonitas nālis s̄z b̄m Tho. pma scde. q. 18. ē ex bonitate ētidi. ex quo seq̄t̃ q̄ q̄tū vnūqdq3 hz de entitate nāli: tm̄ hz de bonitate nāli. Bonū. n. & ens ɔuertūnt̃ pmo metaphice. Et silr̃ pz q̄tū aliqd defic̃ ab entitate nāli tm̄ defic̃ a bonitate nāli. Exēplū de carētib⁹ mēbris vt oculo. naso. manu. & silib⁹. q̄ nō sūt i spē sua entia pfcā. & p ɔn̄s nec pfcē bona bonitate nāli. Moral̃ bonitas ē ex v̄tute. vt⁹. n. ē q̄dā bona q̄litas mētis q̄ recte viuit̃. vt Aug. ait. & q̄ bonū reddit h̄ntem. s. moralr̃. Et diligent̃ nō q̄ qn̄ dicim⁹ vnūqdq3 tm̄ ē bonū nālr̃ q̄tū hz de entitate: itelligim⁹ de entitate ɔgruēte illi spēi. Nā mōstra q̄ supabūdāt i q̄ntitate vocāt̃ apud phm̄ scdo phicoz pctā i nā. & p̄ter itētōnē agētis nāl̃ fiūt: & p ɔn̄s a casu. Nece. n. ē vt dic̄ phs ibi. q̄ i nā aliq̄ fiāt a casu. Uñ sic̄ i artificialib⁹ ɔtigit aliqn̄ error & defcūs: ita i nālib⁹. Nā grāmatic⁹ qñq3 scribit nō recte. & medic⁹ qñq3 parauit potionē non rectā. Ita & nā qñq3 nō recte pduc̄. vt qn̄ fit hō cū duob⁹ capitib⁹: & silia. Pctā āt nō sūt bona: imo mala. ergo illud dicet̃ bonū nāle & nō pctm̄ qd̄ hz q̄titatē debitā & ɔgruētē illi spēi. Si āt aut minus: aut plus q̄z expedit ad talē spēz vl̄ idiuiduū q̄titatē hēat nō erit bonū i nā: s3 defcūs nec ē ens bonū nāle: s3 pctū & malū nāle. Nō tn̄ s̄z Burleū i scdo phicoz c. penl̃. q̄ mōstrū duplr̃ ɔsiderat̃. vz. Aut p illo idiuiduo sube qd̄ ē sub3 illi⁹ dispōis discōueniētis. Aut vt tr̄ tū illud aggregatū ex indiuiduo sube & illa dispōe discōueniēte. ¶ Si pmo mō: tc̄ nullū mōstrū ē pctm̄ i nā: nec fit a casu: qm̄ tale idiuiduū sube ē p se i gn̄e sube: & nulla suba fit a casu: vt pz p ɔmē. 8.

phicoꝝ.⁊.6.metaphice. ¶ Si scdo mō tē vez ē q mōstra sīt pctā ī nā ⁊ fiūt a casu. ⁊ sʒ hec hō mōstruosus ⁊ hō nō sunt ī eadē spē: q: tale aggregatū nō ē ī spē nec ī gñe. ⁊ p hoc soluit arm qd cōit fit. vʒ. Impole ē q eadē spēs sit a casu ⁊ a nā: vt dic' ɔmētatō. 8. phicoꝝ ɔmēto. 46. sʒ hō mōstruosus ē eiusdē spēi cū hoie nō mōstruoso. Ergo sīc hō mōstruosus nō fit a nā: sʒ a casu: ita non mōstruosus: vel ecōuerso. Pʒ q nō sūt eiusdē spēi: vt hō mōstruosus accipit p illo aggregato ex īdiuiduo sube ⁊ illa dispōe icō uenienti. Sʒ p: Ambrosi īsurgit mihi vna grādis dubitatio. Si mōstra nō fiūt a nā: sʒ a casu: seqt q nā nō itēdit illa: ⁊ p ɔñs vr q nō ɔtinuabit pductōez mōstri. vñ si nā nō itēdit sextū digitū ī hoie: statim scō qnto digito qd pducē itēdit cessaret a pductōe sexti digiti quē nō itēdit. pʒ ista ɔña. q: q fiūt a casu: fiūt pret itētionē agētꝭ: vt dic' idē phus. scdo phisicoꝝ. mōstra āt fiūt a casu p te. ergo nō itēdunt a nā. nō itēdit. ergo illa nō pducet. Aīa mea hoc nō obstāte sniā Ari. ibi ē: q mōstra sūt pctā illꝰ q agit pp finē. sʒ pctm ⁊ defcūs fit pret itētionē agētꝭ. ⁊ p ɔñs fit a casu. vñ mōstrū pprie pōt sic describi. Mōstrū ē ens gñatū cū dispōne discōuenieti ⁊ raro ⁊ ī minori pte. Cuse āt mōstri sīt vl' paucitas mãe: vl' superabūdātia eiusdē: vl' qlitas actiua vl' passiua: vl' malicia ɔtinētꝭ. Cū āt dr̄ si nā nō pduc mōstrū. ergo nō itēdit. si nō itēdit. ergo nō ɔtinuabit eiꝰ pductōem Dico q itēdere aliqd est duplr̄. aut simplr̄. aut fm qd. Simplr̄ aliqd itēdit qñ agēs hʒ vtutē actiuā pducendi aliqd: ⁊ illud freqnt pduc: ⁊ vt ī plibus: vt sperma hois receptū ī matrice hʒ vtutē actiuā pducēdi hoiez cū dispōnibꝰ ɔuenietibꝰ. ⁊ talē hoiez pducit freqnt ⁊ vt ī plibus. ⁊ iō talē hoiez simplr̄ itēdit. Si aūt reperiat agēs hñs vtutē pductiuā alterius effcūs: ⁊ illud raro pducat: ⁊ vt ī paucioribus: illud agēs itēdit illū effcm fʒ qd. Et hoc mō mōstra itēdunt a nā: qm ipsa hʒ vtutē actiuā pducēdi illa cū illis dispōnibꝰ discōuenientibꝰ ⁊ pduc illa raro ⁊ vt ī paucioribꝰ. Et qd sic pducit a casu pducit. Unde fm itentionē Ari. ibidē: illud pprie a nā pducit: qd freqnt ⁊ vt ī plibus pducit. sed illud pducit a casu qd raro ⁊ vt ī paucioribꝰ fit. qre ⁊c. Ex qbus pʒ quō entia dicunt bona vel mala fm nāz. Bona sūt q habēt de entitate qtū illi spēi cōgruit. Defcūosa āt ⁊ mala q pꝰ aut minus hñt. qre ⁊c. Et sic pʒ pma veri. ¶ Qūatū ad secūdā dico q qtuor sūt q ea reqrunt ad bonitatē actus moralis. vʒ. obm debitū. circūstātia reqsita. finis bonus. ⁊ recta intentio. ¶ Primo reqrit obm debitū vbi accipe regulā: q sīc bonitas rei nālis denoiatōem capit ⁊ spēm a sua forma: sic bonitas actꝰ moralis capit denoiatōem ⁊ spēz ab obo cōuenieti: sic motus a tmino. quod bonū qdā vocāt bonū ex gñe. i. vn re sua. Et p cōsequēs sic malū ⁊ defcūosū ē ī nā qñ nō cōseqt idiuiduū debitā formā specificā: sic ē dcm̄ de mōstris: ita opatio humana erit defcūosa ⁊ mala quādo nō attigit suū obm: nec ē circa illud. Ubi nō q obm operatōis humane hʒ duos respcūs. vnū mãe ⁊ alium forme. Mãe inqʒtū opatiōes humane vsant circa illud. ⁊ sic dicet mã circa quā ⁊ non ex q. q: mã ex q est altera pars ɔpositi. vt pʒ pmo physicoꝝ. Sʒ mā circa quā ē circa quā vsat actio. vñ mā circa quā ɔsat diues sīt pecunie. ⁊ sic de alijs. Pʒ etiā respcū forme inqʒtum opatio humana capit denoiationē ⁊ specificationē ab ipso. nō aūt dat istā denoiationez operi ipm obm inqʒtum ens nāle tm̄. q: sic oia entia nālia bona sīt: sed inqʒtū ē debite pportionatū huic operatiōi vl' illi. Nō. n. suffic q operatio vsef circa obm bonū ī se tm̄ ad hoc vt dicaf operatio bona: sʒ reqrit ēt vt debite ⁊ mō reqsito ⁊ ɔgruēti ī tale obm dirigaf. vt ēt dic btūs Tho. scda scde. q. 18. ar. 5. Ex quo pʒ q furari rē alienā ē pctm mortale. q: nō ē circa mãz ppriā: sed alienā. silr̄ fornicari. ⁊ sic de alijs. ¶ Scdo reqrit debita circūstantia. Nā sʒ bonitas nāl sumaf a ppa forma: vt dcm̄ ē: tm̄ vlr̄ formā debitā reqrunt alie debite circūstātie. sic ī bonitate morali nō suffic bonitas obi debiti tm̄: sed alie circūstātie. vñ ī bonitate effcūs nālis reqrit debita qtitas: qlitas. pportio mēbroꝝ: ⁊ silia. quoꝝ si aliqd deficeret qūis spēz hois hēt: ⁊ ēēt hō: tm̄ ipscūs hō diceref. Circūstātie āt reddētes actū moralē nō bonū: sīt ordo: locꝰ: psona: scia: tps ⁊c. de qbꝰ diximꝰ dñica fra qre ⁊c. hec sctūs btūs Tho. vbi. s. ar. 4. ¶ Tertio reqrit bonꝰ finis. vñ Boetꝰ ait. Cuiꝰ finis bonus ē: ipʒ quoqʒ bonū ē: ⁊ cuiꝰ finis malus ē: ipʒ quoqʒ malū ē. Nō suffic ergo bonūʒ velle ⁊ opari nisi ēt bono fine. Nā licet ire ad ecclīā sit bonū: ⁊ silr̄ ire ad pdicatōes: tm̄ si volūtas ordinet illud ire ad finē malū: ille actꝰ erit malus: ⁊ sic de alijs. Ex quo seqt q pprie loqndo actꝰ humani capiūt denoiationē malē ab obo exterioris actꝰ: ⁊ formalē capiūt a fine. vñ. 5. ethicoꝝ phūs ait. Q: q furaf vt mechef p se loqndo magis mechus q: fur ē. hec btūs Tho. vbi. s. ar. 6. ¶ Quarto reqrit itētio: ⁊ hoc quo ad meritū vel pmiū. Sūt. n. qdā humane operatōes q de se idifferētes sīt. q: nec bone nec male moralr̄ sīt nisi pūt eis addit itentio bona vel mala. vt leuare festucam de tra ⁊c. Sed quō hoc hēat itelligi diuersi sīt modi dicēdi: quos ad pñs reliquo. q: mā potius est disputabilis q pdicabilis. Sed si vlterius videre itēdis lege btūm Tho. vbi. s. ar. 9 ⁊ Pe. de aqla ī scdo sniarū. di. 41. Tm̄ dico q pncipalis itētio fiat propf deū: ⁊ scdario propf alios respcūs. Et q: meritū operatiōis humane nō pōt eē sine charitate. 1. Coꝝ. 13. Si liguis hoiūm loqr ⁊c. addaf qntū qd reqrit ad bonitatē humane operatōis vt sit meritoria charitas ⁊ grā dei: sine q vt Augu. ait frustra habent cetera. quare ⁊c. Et hec dcā sufficiant pro psenti scda veri. ¶ Quātū ad tiā dico q bonitas actꝰ humani meritorij mēsuraf fm appropinqtionē ad sūmū bonū. ⁊ eius malitia p eius distantiā. Nā fm Augu. pctm ⁊ cōtabil aliud est q auersio ab icōmutabili bono: ⁊ cōuersio ad cōmutabile bonū. Et per ɔñs qto magis aīa auertif a sūmo ⁊ icōmutabili bono: tāto magis iperficit meritis. Auersio aūt fit per delectatonē: ɔsensum. perseuerātiā: ipatiētiā: obdurationē. ⁊ finalem ipniam. Ex qbus si practicā habes pdicandi satis dilatare mām potes. placeat tibi q ista sufficiāt qtum ad presentem conclusionem.

¶ Qd nūqʒ a bene agēdo cessādū ē. Cōclo. III.

Ccipe tertiā ɔclonē. vȝ. Etiā bō se ꝑsci-
tū eē sciret: nūq̄ tñ a bono ope cessare de
beret. vbi tres ingram⁹ ve. vȝ. C Pria vi
est ista. An pp scādalū bñ opari sit relinqn
dū. C Secūda vi. ē. an semp bñ opari relinq̄ndo sit
petm̄. C Tertia vi. ē. si scio me ꝑscitū ōbeā sp bene
opari. C Quātū ad p̄mā patebit vitas ī qbusdā in
fra dicēdis. q̄ vt magis pateat aliq̄ pūcta videam⁹
C Prim⁹ pūct⁹ ē. qd ē scādalū. C Secūd⁹ an bōa
spūalia sint dimittēda pp scādalū. C Terti⁹ an sac
doctrīa sit dimittenda pp scādalū. C Et q̄rt⁹ ē an
iusticia sit dimittēda pp scādalū. C Quātū ad p̄mā
nō q̄ duplex ē scādalū. s. necīuȝ: actiuū passiuū. scā-
dalū necīuȝ ē qd ō necitate euēire ɔtigit. Mat. 18.
necē ē vt scādala vēiāt. ⁊ Lu. 17. Impoīe ē vt n̄ ve
niāt scandala. ista āt necitas tripl'r pōt intelligi vno
mō vt sit sēsus necē ē. i. n̄ pōt nec potuit: nec poterit
alit' fieri qn scādala oriāt̄. et hic sēsus ē falsus: q: ī his
q̄ vitar̄ n̄ possum⁹ vēia ōbēda ē. vt Crisosto⁹. null⁹
igt icusat̄ cū qs ō necitate talis ē sic pȝ ō ceco a na.
C Scdo mō pōt intelligi ex q̄dā suppsitōe vt sit sē
sus. necesse ē scādala oriri data tali ɔdītōe l' suppo
sitōe: ⁊ hic sēsus ē ver⁹. nā supposito q̄ qs male vi
uat necesse ē vt male finiat. q: ipossibile est male vi
uere ⁊ bñ mori. C Tertio mō vt itelligat̄ necessitas
q̄dā vtilitas: vt in sensus. necesse ē vt scādala veni
ant: vt q̄ vni nociuū ē alteri fiat vtile. ⁊ hoc mō ē
sēsus ver⁹ qm̄ dīna pnūsiōe multa mala fiūt: q̄ ali
is sūt vtilia. ⁊ ex illis de⁹ bonū elicit: vt dcm̄ ē ī pina
pte hui⁹ sermōis. Et sic pȝ qd ē scādalū necessariū.
C Scdȝ scādalū dr̄ actiuū: qd nihil aliud ē q̄ȝ dcm̄
sēm: vl' signū quo qs ī mēte turbat̄. vn̄ seq̄ scādalū
passiuū qd nihil aliud ē nisi ai ɔmotio q̄dā ex dcō l'
fcō. vl' signo nō grato. ⁊ hoc pōt fieri trib⁹ modis. s.
ignorāna: fragilitate: ⁊ malitia. vltimū pessimū ē: ⁊ i
pctōrib⁹ tm̄ ē. alij duo mōi ēt bōis ɔuēire possūt. sȝ
cū sint p̄mi mōi⁹: vēiale erit: n̄ mōtale. ⁊ sic pȝ p̄m⁹
pūct⁹. C Quantū ad zᵐ pūctū. s. an bōa spūalia sint
dimittēda ppt̄ scādalū: dico sȝ btm̄ Tho. sa. se. q.
43. q̄ bōa spūalia aut sūt necessaria ad salutē. ⁊ hec
nūq̄ omittēda sūt pp scādalū: q: nō pnt omitti sine
pctō mortali. pctm̄ āt mortale nullo respectu fieri lȝ.
s⁹ nec pp scādalū vitādū opa spūalia ad salutē ne-
cessaria sūt omittēda. imo ꝑdict⁹ doctor vnū notabi
le dcm̄ pōit: q̄ ēt null⁹ dȝ vnū pctm̄ veniale cōmit-
tere: ne ali⁹ mortale cōmittat. Et rō sua ē: q: nō dȝ
qs offēdere deū pax: ne qs cū offēdat mltū. nā si lice
ret veniale ɔmittere vt mōtale vitaret̄: seq̄ q̄ pec
catū veniale n̄ eēt peccatū. q: si lȝ aliq̄d illō n̄ ē pctm̄
ita pctm̄ n̄ eēt pctm̄. qd ē ɔdictio. Si opa spūalia n̄
sūnt ad salutē: distīngue: aut scādalū oritur ī mēte
cor ex ignorātia: aut ex fragilitate: aut ex malitia. si
pp bōa spūalia qs ex malitia scādalizat̄: tūc n̄ ē cessā
dū. ⁊ sic erat scādalū pharīseoꝝ de qb⁹ xp̄s ait mat.
15. Sinite illos: q: ceci sūt ⁊ duces cecoꝝ. si āt ē ex fra
gilitate aut ignorātia. dic̄ ꝑdict⁹ doctor q̄ sup sedē
dū ē a tali ope bono vl' occulte fiat quousq̄ reddita
rōne huiusmōi scādalū cesset. Et hoc dr̄ scādalū pu
sillorū. Si āt postea reddita rōe adhuc scādalū dura
ret: iā pȝ q: ex malitia tūc fieret. nec est a bono tūc
ope cessādū: sȝ ɔsciaȝ suā hēat ī teste. z. Cor. i. Gla
nr̄a hec ē testimoniū ɔscie nr̄e. xi. q. 3. senti. Senti in
qt q̄cq̄d velis de augustino sola me ɔscia ī oculis dei
nō accuset. C Ex his igit̄ faciam⁹ tres regulas ge
nerales. C Pria ē q̄ nūq̄ pp vitādū scādalū vl' ali
ud malū: vl' pp ɔseq̄ndū aliq̄d bonū: ē omittendum
aliq̄d bonū necessariū ad salutē aīe ꝓpe: nec ɔmit-
tēdū aliq̄d ɔ salutē eiusdē. Ista regula optie pȝ i. c.
cū ex iuncto. de no. ope. nūcia. ī tex. ⁊ glo. In tex. ē
vna pticula q̄ sic dīc. Opera illa q̄ sine mortali pec
cato omitti nō pnt: p vitādo scādalo nō sūt dimittē
da. nec ea dbent p scandalo cōmitti: q̄ sine peccato
mortali committi nō possūt. hic ibi. Et glo. allegat
multas cōcordātias. ⁊ extra de his q̄ vi vel me. cā si
unt. c. sacris. ī si. ēt dr̄ sic. Pro nullo metu debet qs
mortale peccatū incurrē. C Scda rl'a ē ista. quecū-
q̄ possunt sine peccato omitti ; vel cōmitti: ppt̄ scā-
dalū euitādū cōmittēda vel omittēda st̄. Patet hec
regula i. d. c. cū ex iniuncto. vbi post r'la vba q̄ dixi-
mus imediate ista subdunt̄. Ab his tamē q̄ sine pec
cato cōmitti possūt pīter ⁊ dimitti: sic p scādalo tol
lēdo cessādū ē: ⁊ ēt eis p vitādo scādalo est īsistēn
duȝ. Unde apostolus. i. Cor. 8. c. ī si. supple. Si scā-
dalizat frater nō comedā carnes ī eternū. Et dn̄s
ī euāgelio. s. Math. 18. ɔ eos q scādali materiā pre
stant. Ve inqt homini illi per quē scandalū venit.
Et lȝ maioꝝ sit scādalū vitādū: vitādū ē etiā scāda
lū pusilloꝝ. iuxta testimoniū veritatis. Qui scāda-
lizauerit igt vnū ō pusill' istis q ī me credūt ⁊c. hec ibi
Hoc idē cōfirmat glo. cū cōcordātijs suis ibidē. ⁊ ē
glo. pens. ⁊ idē cōfirmat. c. nisi. de renun. Sil'r ⁊ glo.
ibidē. C Tertia regula ē q̄ si scādalū pusilloꝝ du
rat data eis rōe ⁊ cā quare illa bona fiant propter
quod non debent scandalizari: tunc illud scandalū
non est amplius pusillorum: sed iniquorum. ⁊ sic p-
pter coꝝ scandalū nō omittant̄ bona. quare ⁊c. Ista
regula pȝ ex supradictis. q̄re ⁊c. Et sic patet secun-
d⁹ pūct⁹. C Quātū ad tertiū. s. an sac doctrīa sit di
mittēda propt̄ scādalū: R̄ndeo sȝ btm̄ Tho. vbi. s.
q̄ circa doctrinā duo cōsiderāda sūt. s. vitas q̄ doce
tur: ⁊ ipse act⁹ docēdi. Ueritas q̄ docet̄ ē de necessi
tate salutis. ⁊ ista nūq̄ ppt̄ scādalū omittēdā ē. ita
q̄ ppt̄ vitādū scādalū ɔtriū ⁊ oppositū veritatis p-
dicet̄ aut doceat̄. Audi Augu. li. de libero arbitrio.
Si de veritate inqt scandalum sumit̄ vtilius per-
mittitur nasci scādalū q̄ȝ vitas relinquat̄. Que vba
ponunt̄ in decretali ō reg. iur. c. q scādalizauerit ⁊c.
Qui scādalizauerit inquit ⁊c vtili⁹ scādalum nasci
pmittit̄ q̄ȝ vitas relinquat̄. imo poti⁹ oīa toleran-
da sūt: q̄ȝ oppositū veritatis predicare aut docere.
zz. q. 5. ita ne. Facit. c. sacris. de his q̄ vi. vel me. cū
siunt. ⁊ alie cōcordātie q̄ ponunt̄ in glo. in. d. c. cum
ex iniuncto. in verbo. non sunt pro vitando scanda
lo dimittēda. nunquā igit̄ vitas relīq̄nda ē. Sȝ act⁹
docēdi cū regrat tps debitū: ⁊ circūstātiā audiētiū
idoneitatē: ⁊ debitā dispositionē: nō erit incōueniēs
p tēpore aliquo a p̄dicatiōe cessādū: quousq̄ reddi
ta dispositiōe audiētiū ⁊ tēporis idoneitate: docere
⁊ p̄dicare possit. Si aūt semp tal' idispositio duraret
cū eēt ɔ aiaꝝ salutē: nullo pacto a dīna doctria ces-

fatidū eēt. Et glo. i. c. nisi. §. ꝓ grauī. sup v̄bo. disti
guēdū. declarat qn̄ ꝓpter īdispositionē audientium
⁊ tpis īcongruitatē actu p̄dicatōis ⁊ discipline sit
cessandū. Et dicit ꝙ tūc est qn̄ multitudo peccātiū
esset in causa: dū tamē illa multitudo peccantiū nō
velit defendere malū qđ facit. ar. 44. di. c. comes-
satōes. vbi de hoc. ⁊ 50. di. c. vt ꝯstitueret. ⁊ ex̄ de
cleri. excō. c. latores. vbi dr̄ de multitudine peccan
tiū tpe iterdicti. Si v̄o defēdere voluerit malū qđ
facit: ⁊ excusare illud q̄si ex aucte: tūc multitudini
peccantiū pcendū nō ē ꝓpter scādalū de pe. di. 6. c.
i. i fi. ar. 82. di. c. plurimos ⁊c. et sic p3 3ᵘˢ pūct⁹. ¶ Quā
tū ad q̄rtū dico ꝙ p iusticiā duo possum⁹ itelligere
aut ipsā v̄itatē iusticie. aut penā q̄ dat p iustitiā. Ue
ritas iustitie nūq̄ deserēda ē cū ptineat ad aīe salu
tē. Et hoc ponit glo. supdicta. i. c. nisi. §. eodē de re
nū. Si āt p iusticiā itellr̄ pena. tūc dr̄ ꝓm btm̄ Tho.
vbi. s. ꝙ penar̄ īflictio i tātū h3 rōez iustitie ī q̄tū
p eas pctā cohibent. Un̄ si p īflictōez penar̄ mani
festū est p̄la ⁊ maiora seq pctā ⁊ mala: tūc penar̄ īfli
ctio sub iusticia nō cōtinet. ⁊ in hoc casu a punitiōe
cessādū ē. hec ille. Et huic dcō ꝯcordat glo. in. c. sa
ne de tpo. ordi. sup v̄bo multitudo. vbi dicit ꝙ mul
titudo dispēsatōez obtinet. Et allegatis ibi multis
cōcordātijs pōit postea istud dcm̄: ⁊ dicit sic. Et ita
ꝓpt scādalū aliqd dimittit īpunitū: qđ alias nō est
omittēdū. Et itellige in illis penis i qb⁹ dispensari
pōt. Quia ius cōe qđ īdispēsabile est nō ē omitten
dū ꝓpt scādalū. vt dicit glo. in. c. q scādalizauerit.
de reg. iu. S3 ius cōe qn̄ dispensabile ē: tunc ꝓpter
scādalū recedit a iur̄ cōi. vt p3 di. 50. c. vt ꝯstituere
tur. ⁊. i. q. vi. c. dispēsatōes. ⁊. c. exigunt. Hec ponit
dcā glo. ⁊ est glo. Ber. Et sic p3 ꝙ ꝓ vitando scā-
dalo sepe rigor iusticie cesset: lz ipsa iusticia nunq̄
cessare debeat. q̄re ⁊c. Hec sufficiant ad p̄ns q̄tū
ad istā v̄itatē. ¶ Quātū ad scdāz v̄i. dico ꝙ tribus
modis a bono ope sine pctō cessare possum⁹ v3. qn̄
nō ē necessariū. qn̄ nō ꝯuenit opanti. ⁊ qn̄ nō h3 bonū
finē ¶ Primo quando non est neciū. Nā lz hō de
nccītate salutis teneat̄ sp esse paratus velle potı⁹
mori q̄ fidē negare cū periculū imineret: tamen cū
pīculū nō imi. ⁊ a tali bono ope cessare nō ē pctm̄. ⁊
sic de alijs. Faciūt ꝓ hoc iura supi⁹ allāta ī p̄cedēti
v̄i. ¶ Secūdo qn̄ opanti nō ꝯuenit. vbi grā. Nō ho
minē ex malignitate occidit. ⁊ cū iusticia poscat ꝙ p
ptātē ꝯdēnet̄ ad mortē: nī ille hōicida īpune vadit:
⁊ cū exul eē debēt libē ihitat ciuitatē. Ecce ꝙ ī hoc
iusticia pit. Nulli nī lz ne iusticia peat abs3 aucte in
terimē talē. Nā lz mereat̄ ille homicida mortē nō tm̄
nisi a debito iudice ⁊ debito mō occidi d3: ex̄ de pe.
⁊ re. c. qđ aūt ꝯsuluisti. ⁊ ex̄ d iudi. c. at si clerici. cū gl.
Nā ⁊ q iustū cōdēnat ⁊ iniustū sine iuris ordine: vter
q3 mortalr̄ peccat. Nō. n. sufficit bonū agē: nisi ēt be
ne agat̄: vt dcm̄ ē i p̄cedēti cōclōne. Silr̄. necq̄ ē
iustū vł licitū dn̄o seculari ł iudici religiosū ł clericū
dlinq̄ntē: ne iusticia peat iuris ordine p̄termisso pu
nire vł cōdēnare: lz p supiorē suū nō corrigat̄: alr̄ nō
eēt corrigē mala: s3 addē mala mal̄. Nā si ipm̄ ē cleri
cū vł religiosū opari scel⁹: iniquū quoq3 ē p suū su-
piorē nō pūiri. certe nec inigtate caret talē ꝯdēnari
p illū ad quē nō ptinet castigare scel⁹. Deut. 23. ne
mo mittat falcē i messē alienā. Un̄ ꝓ r̄la ponit̄ gn̄a
li ꝙ cleric⁹ aut religiosus a iudice seclari restringi
aut cōdēnari: nec ciuilr̄: nec crimīalr̄. aliquo modo
pōt. vt p3 de cleri. cōiuga. c. clericis. li. 6. Et si p̄su-
ptuosus fuerit iudex vt iudicare p̄sūpserit: p̄uari d3
officio iudicādi. 2. q. i. c. multi. nec valebit ei⁹ sn̄ia
ꝯtra ipsos. vt. d. c. at si clerici ⁊. c. cū nō ab hoīe. ex̄ d
iudi. Et sic breuiter qn̄ nō cōuenit cōditioni psone
hoc vel illud bonū facē: nō peccat si desistit. S3 an
spectat ad suos ⁊ subditos corrigere dn̄os suos ł su
periores. vide. s. feria tertia iste dn̄ice. ¶ Tertio cō-
tingit nō eē pcm̄ a bono ope desistere: qn̄ bonū finē
nō h3. v̄bi grā. v̄itas vtiq3 i se scā ē: ⁊ tn̄ sepe dicere
ver̄ ē valde malū: q: ē tps tacendi ⁊ tps loq̄ndi: vt
dic. Eccl̄. nō nī lz vnq̄ dicē mēdaciū. 22. q. 2. p to-
tū. tn̄ occultare v̄itatē qn̄q3 lz. ⁊ nō dicere v̄itatē qn̄
ē tps ē malū. Silr̄ erit vn⁹ p̄dicās idiscrete ꝯ domi
nos: p̄latos clericos: ⁊ hmōi. ⁊ dcā sua auctib⁹: rōi-
b⁹ ⁊ exēplis optīs ꝯfirmabit: ⁊ v̄itatē dicet. ⁊ tamē
q: poti⁹ scādalū q̄ aliud bonū cōcitabit: si desisteret
tali mō dicē v̄itatem nō peccaret. imo meli⁹ facēt. Un̄
Hiero. Frustra niti. i. conari: nihil aliud q̄ odiū q̄re
re extreme demētie ē. Multū. n. reqrūt̄ ⁊ faciūt cu
cūstātie ad h° ꝙ bonū op⁹ sit bene factū: vt dictū ē
s. ¶ Quātū ad terciā veri. dico ad p̄ns ꝙ q̄uis hō
sciret se eēt p̄scitū semp bene agē debēt pp dece rō-
nes. ¶ Primo rōe diue ordinatiōis. De⁹. n. vt dic
btūs Tho. i p̄ma pte. nō solū ꝓducit res i eē ⁊ ad de
bitū finē s3 ēi sic vnū qđq3 ordiauit vt ad finē debi
tū p debita media ꝑuciat. Uita āt et̄na ⁊ di pfecta
fruitio ꝑ3 Aug. ē finis hoīs. g° o3 vt hoīez sic ordia-
uerit: vt ad debitū hūc finē p debita media ꝑuciat.
Mediū āt ē bene opari nr̄3. Eccl̄. 15. De⁹ ab initio
cōstituit hoīez ⁊c. g° necesse est vt hō bene agat ad
h° vt ad finē istū ꝑueniat. vn̄ Petr⁹ i ep̄la ait. Sa-
tagite vt p v̄ra bōa opa certā v̄raz vocatonē facia
tis. S3 dices. Pr̄: Ambro. iā ego p̄supposui ꝙ ego
scirē me eē p̄scitū: qm̄o g° potero p ista media ꝑue-
nire ad istū finē? Dico ꝙ eē p̄scitū pōt itelligi duob⁹
modis: aut ī sēsu cōposito: aut ī sēsu diuiso. In sēsu
cōposito dico ꝙ nūq̄ hō dū viuit ē p̄sci⁹ ad hūc se-
sū: ita ꝙ nullo mō dū viuit possit saluari: q: liberi ar
bitrij nos cōdidit d̄s. nec ad virtutes vł vitia trahi
mur. q̄diu. n. viuit hō nūq̄ de salute sua despādū
ē vt ī supiorib⁹ ꝓmoib⁹ ondim⁹. In sēsu āt diuiso
bene pōt qs scire se eē p̄scitū: vt qn̄ hō ē i pctō mor-
tali pōt bene scire si h° mō viuit ꝙ dānabit̄. nō nō
ē ita ligat⁹ ꝙ nō possit saluari. g° si ꝓ aliq° tpe scis
te eē p̄scitū: tamē bene fac. q: mutabit d̄s sn̄iaz si tu
noueris mutare ꝓpositū. vt dictū ē in prima parte
huius sermōis r. Prouer. 2. Si sapientiam inuoca
ueris: ⁊ sicut thesauros effoderis illā: tūc itelliges
iusticiam ⁊ iudicium: equitatem ⁊ omnez semitam
bonā. ⁊. c. 3. Misericordia ⁊ veritas nō te deserāt.
circunda eas gutturi tuo: ⁊ describe in tabulis cor-
dis tui: ⁊ inuenies gratiā ⁊ disciplinaz bonā coram
deo ⁊ hoībus ⁊c. ¶ Secūdo bonū agere debemus
rōne maioris alleuiationis. diuina. n. sic iusticia or-
dinauit. vt q̄ta fuerit culpa tāta debeat i alio mun-

do assignari pena. Si ergo hic bene agis posito etiā
q̄ dānari deberes: mitior certe erit tibi assignata pe
na i iferno q̄z si nunq̄z bene egisses. vñ hoc regula-
riter tene mēti q̄ ɔcupiscētia bñfaciētis i pctō mor-
tali nō est sic accensa sicut in nunq̄z benefaciēte. nec
ita grauia sunt pctā bñfaciētis in pctō mortali: nec
tāto cū despectu dei: sic nō bñfaciētis. Et p̄ ɔñs rō-
nabilr̄ si vterq̄z eoꝝ morit̄ i iferno: dispares erunt i
pena q̄ztū ad cruciatū: lȝ vtriusq̄z etna sit. Isa. 5. c.
Uermis eoꝝ non moriet̄. ꝛ ignis eoꝝ nō extinguet̄.
Et hoc etiā ponit glo. i. c. q̄ qdā. ex̄ de pe. ꝛ re. ꝛ al-
legat tex. c. vl. qd̄ icipit sigs aūt. de pe. di. 3. q̄re ꝛc.
⁋ Tertio rōne maioris p̄miatiōis. vbi nō q̄ q̄zuis
bñ eq̄lr̄ p̄mient̄ quo ad gl̄iā subalē. Mat. 20. Acce
perūt ꝛ ipsi singulos denarios. tñ quo ad ɔcomitā-
tia gl̄iā eēntialē diuerse sunt māsiones: q̄ ita magne
ꝛ parue acqrunt̄ sic fuerūt merita ꝑpa cū grā dei.
Quis igit̄ dubitat q̄ si sint duo pctōres ɔuersi vel
etiā iusti bñfaciētes i grā vnus asperi⁹ altero: q̄ q̄
magis asperā pniāz vel plura ꝛ maiora bona facit:
māsionē clariorē acqret i pr̄ia: Iñ Greg. Sic electi
i hac vita fuit discretio operū: ita i alia vita ꝑculdu
bio erit dispositio p̄miorꝝ. Et sic hic ali⁹ aliū opatōe
trāscēdit: ita illic alius aliū gl̄ificatōe p̄cedet. q̄re ꝛc.
⁋ Quarto rōe pfectōis. vnaq̄q̄z. n. res hūc ordinē
suscepit a nā: vt qcqd iperfectū est i suo gn̄e appetat ꝑ-
fici. 1. ethi. Oīa bonū appetūt: ꝛ illius cā agūt q̄cūq̄z
agūt s̄m nāz. ꝓptea ex doctrina p̄mi phisicoꝝ dici-
mus q̄ mā q̄zuis vna forma iformata sit: vt eq̄ hois
vel asini: semp tñ i aliā tēdit ꝛ appetit: nō pp corru-
ptionē forme sub q̄ est: sȝ vt mag̊ pfectionet̄. vñ q̄ñ
est sub forma embrionis vlteri⁹ aliā formā appetit
ꝛ sic successiue: ꝛ hic appetitus est rōne perfectōis.
Silr̄ i actibus moralib⁹: cū v̓tutes bonū faciāt hn̄-
tē: q̄ v̓tus est q̄litas mētis bona: q̄ vnusq̄sq̄z bonus
moralr̄ efficit̄. Iñ a nā cū itellectus est iformatus vna
v̓tute aliā appetit. q̄ oēs hoies nā scire desiderāt.
p̄mo metaphisice. ꝛ p̄ ɔñs intellectus non q̄escit sub
vna speculatōe: vt pfectōet̄. q̄ scia est p̄nia pfectio
itellectus sȝ ɔnctatorē. scd̄o de aīa. silr̄ deberet face
re hōi operibus bonis. Nā q̄ vnū bonū opus egit
q̄escere nō dȝ sub illo: sȝ vlterius bñ operari: vt ex
illis assuetis ꝛ freq̄ntatis actib⁹ pfes ꝛ magni v̓tuosi
habitus in aīa generent̄. ps. Sitiuit aīa mea ad de
um fontē viuū q̄ñ veniā ꝛ apparebo añ faciē dei.
Fuerūt mihi lachryme mee panes die ac nocte. ad
Gal. 6. Bonū faciētes nō deficiam⁹. tpe. n. suo me
temus nō deficiētes. ꝛc. Quīto ratiōe retributiōis.
Nullū. n. grauius inī cetā pctā ingratitudine: cum
sit v̓tus desiccās fontē diuīe bonitat̄. vt Bernar.
sit. Cū ergo d̄us quottidie suoꝝ bonoꝝ larga no-
bis cōferat bñficia. nōne ingratissim⁹ esset hō si re-
tribueret ipsi deo mala p bonis: ps. Quid retribu
am dn̄o p oībus q̄ retribuit mihi. Audi Criso. i tra
ctatu de simbolo. Admoneo vos inq̄t vt dn̄m deū
semp bñdicatis. Si venūt mala: bñdicite ꝛ dissol-
uent̄. Si p̄spera benedicite ꝛ perseuerabūt. Audi
Ber. Dān repēdi q̄cq̄z gratius ab accipiēte nō pōt
q̄ si gratū h̄eat qd̄ gratis accepit. Nā sp̄ū grē ɔtu-
meliā facit q̄ beneficia dātis grata mēte nō suscipit.

hec ille. Sexto bñ agendum est rōe oppugnationis
Qd̄. n. est ɔtra rōez hōis: illud est ɔtra nāz hōis. vt
dicit btūs. Tho. p̄ma se. q. 7. ar. 2. Sȝ viuere ɔtra
rōnem viuere est sine rōne ꝛ pecudū more vt dicit.
Criso⁹. Quid bestiali⁹ hoīe rōnez hn̄te ꝛ rōne non
vtente: ergo viuere sine ratione est viuere contra
naturam homis. ps. Homo qui cū in honore esset
nō intellexit. cōpatus est iumētis insipiētib⁹: ꝛ silis
factus est illis. Unde d̄ Nabuchodonosor dr̄ Dan.
5. c. Eleuatū est cor nabuchodonosor. cor ei⁹ cū be-
stijs positū est: ꝛ cū onagris erat habitatio ei⁹. Ha-
bitauit nēpe cū bestijs. q̄ pctm̄ bestialē hominē red
dit. Dan. 4. Eijciēt te ab hoib⁹: ꝛ cū bestijs ꝛ feris
erit habitatio tua ꝛc. Septio bñ agēdū est rōe nālis
inclinatōis. Unūquodq̄z. n. a nā hȝ vt declinet no-
ciua ꝑficuaq̄z intēdat. Uñ Tulli⁹ p̄mo de officijs.
Principio gn̄i animāū oī est a nā tributū vt se vi-
tam corpusq̄z tueat̄: declinet q̄ nocitura vident̄: ꝛ q̄
ad viuendū necessaria sunt ingrēt ꝛ paret. Pecca-
tum aūt est valde aīe corporiq̄z nociuū: vt satis pȝ
Qm̄ aīa que peccauerit ipsa moriet̄. Ezech. 18. Er-
go pctm̄ tanq̄z nociuū fugiēdū est: ꝛ bene semp agē-
dum. Inde Jaco. 4. dr̄. Scienti bonū ꝛ nō facienti
pctm̄ est illi. Et Paulus ad Ro. 15. c. Uolo vos sa-
pientes esse in bono ꝛ simplices in malo. Et. c. 12.
Reformamini in nouitate sensus vr̄i: vt pbetis que
sit volūtas dei bona ꝛ beneplacēs atq̄z pfecta. ꝛ ifra
Odientes malū ꝛ adherētes bono ꝛc. Octauo bene
agendū est vt bona tēporalia obtineant̄ ꝛ obtēta cu
stodiant̄: ꝛ custodita multiplicent̄. vt pȝ de pe. di. 3.
cauendū. ꝛ. 22. q. 2. c. si q̄libet culpa. Nō pono aliaz
practicā q̄m facile est. ⁋ Nono benefaciendū est vt
deus citius illustret cor eius ad verā pniāz. de pe.
di. 5. c. falsas. Exēpla plura hīc potes. Has duas
vltimas rōnes ponit glo. in. c. q̄ qdā. de pe. ꝛ re. ꝛc.
Exemplū de Cornelio. ⁋ Decimo bene agēdum
est rōne durat̄ōis. Nullū enim opus pfcm̄ erit nisi
vsq̄z i finē ꝑducat̄. A silr̄ nulla erit perfcā hois ope
ratio sine pseuerātia. Math. 10. Qui pseuerauerit
vsq̄z in finem hic saluus erit. Inde Act. 1. dr̄. Erāt
oēs vnanimit̄ perseuerātes i oīone cū mulieribus:
ꝛ Maria mr̄e Jesu: ꝛ f̄ribus eius. Et Act. 2. dicit̄.
Erāt aūt perseuerātes i doctrina aplōrum ꝛ cōmu
nione: ꝛ fractōe panis: ꝛ oīonibus ꝛc. Ubi nō q̄ q̄-
dā opera humana obligāt hominē semp: quedā se-
pe: quedā raro. Illa semp obligāt actu vel habitu
que ad mādatoꝝ dei obseruātiā pertinent. Quoniā
semper actu vel habitu obligat̄ homo dei implere
mādata. ps. Prouidebā dominū i conspectu meo
semper. Illa obligāt sepe: vt hore canonice ad quas
quottidie dicendas obligat̄ quilibet i sacris existēs.
extra de cele. mis. c. 1. ꝛ allegat ibi dictum prophete
scilicet. Septies i die laudem dixi tibi ꝛc. Illa obli-
gāt raro: vt confessio annualis ꝛ eucharistia. de pe.
ꝛ re. c. omnis vtriusq̄z sexus. ꝛ auditio misse omni
die dñico. de conse. di. 1. c. missas. quare ꝛc. Breuit̄
ista scribo: q̄ practica satis cōmunis est. Et sic ha-
bes decem rōnes q̄re bene agendū est. ꝛ tota scd̄a.
pars huius sermonis satis pȝ. q̄re ꝛc.

⁋ De ɔuietate humanoꝝ actuū. Cōsideratio. III.

Ertio loco Humanoꝝ actuum ꝯsiationē videam⁹. vbi tres ꝯclones subiūgamus. vz. ¶ Prima ꝯclo est ista. Sic bonitas actuū humanoꝝ ex pluribus ꝯsistit: ita eorūdē malicia ex pluribus oppositis causat. ¶ Scd'a conclo est ista. Quādo operationē humanā esse rectā vel non rectā dubitamus artificiose qꝫ nos adinuemus. ¶ Tertia cōclusio est ista. Sic i actibus humanis erit deordinatio: sic ꝛ ipsoꝝ actuū erit plurificatio.

¶ De malicia humanoꝝ actuū. Cōclusio. I.

Ecipe p̄mā ꝯclonē ꝛc. vt s. vbi tres ingrimus ve. vz. ¶ Prima ve. est. Utrū hō i hac vita adeo possit eē perfcūs vt semꝑ bene agat. ¶ Secūda ve. est. Unde est ꝙ vnū pcīm ē grauius altero. ¶ Tertia. An oīs operatio humana mala ꝓcedat ex iordinata volūtate. ¶ Quātū ad p̄mā pono tres regulas. ¶ Prima regula est ꝙ nō pōt eē i hac vita aliqs ita ꝑfcūs qn fit peccabilis. Pꝫ per Joānē p̄ma ep̄la. c. i. Si dixerimus qm̄ pcīm non hēmus: nosipsos seducimus: ꝛ veritas i nobis nō est. Et ꝯfirmat p clemētinā finalem. de hereticis i glo. sup v̄bo. ipeccabilis. ꝛ silr in glo. sequēti. ¶ Scd'a regula ē ista. ꝙ nō ē ita ꝑfcūs qn teneat ieiunare: ꝛ alia p̄cepta ecclie obseruare. Pꝫ hec regula i eadē clemē. i glo. sup v̄bo. ieiunare ꝛ v̄bo. ecclie. ¶ Tertia regula ē ꝙ nō est ita scūs in hoc mūdo qn teneat dicere orōnē dn̄icā. Pꝫ hec regula i eadem clemen. in glo. sup v̄bo. orare. q̄re ꝛc. ¶ Quātū ad scd'am dico ꝙ vnū pcīm est grauius altero multis modis. ¶ Primus modus dr̄ facilitatis. vbi ponat talis regula ꝙ vbicūqꝫ est maior resistēdi facultas: ibi maior vt plurimū reddit pcī grauitas. Plus enim senex i luxuria peccat q̄ȝ iuuenis qr minus ipulsiuū ꝛ maiorē hꝫ resistēdi rōnē. Maior tn̄ dꝫ iuueni q̄ȝ seni iponi pnīa. Qr pnīa iuueni nō solū i purgationē p̄teriti: sꝫ etiā i remediū futuri dat. Sāguis. n. bulit ꝛ scaturizat i iuuene repmendus est: ꝛ refrigerandus forti medicina. vt ieiunio ꝛ abstinētia ꝛc. qd' nō ē sic i senibus. Ideo senex pnīa leniori plectendus est grauius tamē in iferno vl' purgatorio punitur. Exm̄ de senibus Susanne. Dan. 13. Silr i fenore magis diues peccat q̄ȝ pauꝑ eadem rōe: ꝛ sic de alijs. vn̄ Isidor⁹ de sūmo bono. Quāto qs ingt i superiori ꝯstitutus ē loco: tāto i maiori versat piculo ꝛ q̄ȝto splēdoris honore celsior qsqꝫ ē: tāto si delingt pctōr maior est. Potētes enim potenter tormēta patient. hec ille. ¶ Scd's modus dr̄ affectionis. vn̄ ponit scd'a regula talis ꝙ tāto grauius pcīm ē q̄ȝto i se magis hꝫ volūtarij rōnē. qm̄ pcīm iō dr̄ pcīm qr volūtariū. vt Aug. ait. Plus. n. iudei in xp̄i passione q̄ȝ pilatus errarunt ore saluatoris. Qui tradidit me tibi maius pcīm hꝫ. vn̄ Isido. vbi. s. ꝛ ponit. 15. q. 6. c. si a sacerdotib⁹. i fine. nō tm̄ ingt attēdēda sūt q̄ fiūt q̄ȝtū quo aīo fiāt ꝛc. ¶ Terti⁹ mod⁹ dr̄ rōnis. vbi ponit regula tria. s. vbicūqꝫ est maior rōis deordinatio: ibi certe pcīm grauius. Tria. n. sūt i aīa bona: vt dr̄. 1. ethi. s. bona fortune: moris: ꝛ nature. ꝛ fm hoꝝ triū diuersitatē offēdit ds̄ directe vel idirecte. Jn bonis fortune offendit ds̄ multipli:

¶ Primo qn̄ aufert res a p̄ximo eo inuito. vt i furto. Itē vsurpādo bonū alioꝝ vt viduaꝝ: orphanoꝝ pupilloꝝ ꝛ filiū. Itē tenendo pauꝑꝝ mercedē: ꝛ sic de alijs. de qbus ponit btūs Tho. scd'a scd'e. q. 71. ꝛ i. l. ciuili. C. de furtis. l. i. ꝛ de his etiā Hugo. li. 3. de sacris. Jn bonis nature offendit ds̄: vt i homicidio mutilatōe p̄ximi ꝛc. ꝛ oi breuiter mō quo qs inficiꝛ pōt: aut i propria ꝑsona ledi: vt p venenū vel sile. et de homicidio. c. si aliqs. Jn bonis moꝝ offendit deus ifamādo: falsum iponēdo: detrhendo: falsā doctrinā seminādo ꝛc. Ad ꝓpositū dico ꝙ siqs i bonis fortune alteꝝ offendat grauit peccat. sed grauius q i bonis moꝝ qr dāna moꝝ a dānis reꝝ tēporaliū longe distāt. vt Grego. ait. 6. q. i. c. sunt plurimi ꝛc. sed grauissime i ꝑsona ꝓpria. s. i homicidio ꝛc. ¶ Quartus modus dr̄ corruptōis. vnde alia dat regula. vz. vbicunqꝫ est magis corruptionis excessus: ibi grauius iputat pcīm. vnde versus. Aggrauat ordo: locus: persona. scia: tēp⁹. Etas: ꝯditio: numerus. mora: copia: causa. Est modus i culpa status altus: lacta pusilla. vide. s̄. i dn̄ica scd'a. ¶ Quītus modus dr̄ trāsgressionis. vnde ponit regula qnta. q̄ȝto aliqd diuine bonitati magis opponit: tāto pcīm grauius reddit. vnde lꝫ tres persone vna ꝛ eq̄li sint bonitate essentialr bone appropriate: tn̄ bonitas tertie persone est attributū ꝛ propriū spūs sci. Siqs ignorātia peccat filium appropriate loquēdo offendit. si quis fragilitate p̄rem. siqs malicia spm̄ scm̄. ꝛ hoc vltimum grauius predictis oībus est. Math. 12. Peccatū blasphemie non remittit neqꝫ i hoc seculo: neqꝫ i futuro. qd' q̄lr itelligat i precedentibus ostendimus. De hoc tractat magister i scd'o. di. 43. Et nōt Joannes. 25. di. c. q̄lis. ꝛ de pe. di. i. c. deus. vsqꝫ ad §. ex his itaqꝫ. cum glo. q̄re ꝛc. ¶ Sextus modus dr̄ comparationis. vbi alia dat regula ꝙ i eodē genere peccati est maioritas ꝛ minoritas sic ꝛ in diuersis. vnde pcīm luxurie est vnum pctōrum genus. ꝛ in hoc genere grauius est pcīm ꝯ nām: vt Augu. ait libro de adulterinis coniugijs. post hoc incestus qui cōmittit cum personis coniunctis. ꝛ tāto pcīm tale grauius erit. q̄ȝto persone sunt magis coniuncte vel itime. ꝛ hoc de consāguineis tā spūalibus q̄ȝ corporalibus. post hoc adulteriū. ꝛ post hoc stuprū. ꝛ post hoc simplex fornicatio: qd' est minimū int oīa. de alijs sqꝫ pctīs similr dicendū est. de luxuria diximus sermone precedenti i p̄ma consideratione. ¶ Septimus ꝛ vltimus modus ad presens dr̄ nobilitatōis. vbi dat alia regula. Quāto nobilius est obiectum i qd' cōmittit culpa: tāto pcīm est grauius hec regula est satis clara. Consideratis dignitatibus ꝛ nobilitatibus obiectoꝝ in quibus peccatum committit discurrendo in politia mundana de percutiente seruum ꝛ dn̄m. Item i ecclesiastica hierarchia de percutiente clericū ꝛ sacerdotē: ꝛ sic de alijs Et hic fundat vna rō q̄re pro pctō mortali assignat in iferno pena infinita. quoniā obiectū qd' offendit est dignitatis infinite ꝛc. vt alias ondimus. Et hec sufficiāt pro p̄senti ve. ¶ Quātum ad tertiā dico licꝫ deordinatio voluntatis circa actum sit maxima rō peccati: tn̄ dico ꝙ alique sunt operationes huma

ne q̄ de se ⁊ secūdū se male sūt. vt blasphemia: plu-
riā. ⁊ his similia. talia. n. nulla bona intentione fie-
ri possūt. Alique sūt operationes humane male de
se: sed nō ſm se. vt furtū ⁊ homicidiū. q: lꝫ furtū vt
furtū ⁊ homicidiū: vt a deo ꝓhibitū sint mala de se
tñ ñ ſm se: q: possūt bōa itētiōe fieri. vt tpe necessi-
tatis ⁊ iusticie: vt ōndimꝰ ſmōe ꝑcedēti i pma ꝯside
ratōe. Aliqūe āt sūt q̄ ñ ď se nec ſꝫ se male sūt: vt opa
tiōes idifferētes: ſꝫ fiūt male ex iordiata volūtate. ď
hoc tāgit glo. sup ṽbo mulieris osculū. i cle. si. ď here
ticis. quare ⁊c̄. Et hec sufficiāt ꝓ prima ꝯclusione.

¶ De operationibus dubijs. Cōclusio. II.

Ecipe secūdā ꝯclusionē. vꝫ. Qñ opatiōnē
eē rectā vel nō rectā dubitamꝰ: artificio-
se oꝫ nos adiuuemꝰ. vbi tres ingremꝰ vi.
vꝫ. ¶ Prima ē ista. qñ i aliquo opere du
bitamꝰ: qd̄ remediū hr̄e d̄bemꝰ. ¶ Secūda vi. est
ista. qñ duplicitas ē i verbis: quā viā tenere debe-
mꝰ. ¶ Tertia vi. qñ mēs dubia ē: qd faciēdū nobis
ē. ¶ Quātū ad pmā dico ꝙ qñ i opibꝰ dubitamꝰ tria
remedia hr̄e debemꝰ vꝫ. cōsiliū: orōnē: ⁊ experien
tiā. Primo cōsiliū peritoꝝ ⁊ seruoꝝ dei ingramus.
Eccl. 32. Sine cōsilio nihil facias: ⁊ post factū ñ pe
nitebit vnde consiliū a Tulio ꝯ rhetoricoꝝ sic de-
scribiṫ. Cōsiliū ē examinādaꝝ gubernādarūqꝫ cau
saꝝ subtilis animi ꝓspectꝰ. Et q̄le eē debeat: audi.
Ambo. li. 2. de officijs. Aduertēdū ē i querēdis cō-
silijs ꝙ multū valet vite ꝓbitas vtutuꝫ ꝑrogatiua:
beniuolētie vsus: faciluatis grā. Quis. n. i ceno fon
tē requiret? quis de turbida aqua potū peter? Itaqꝫ
vbi luxuria ē? vbi itēperātia? vbi vitioꝝ ꝯfusio? qs
inde hauriēdum sibi aliqd estimat? qs vtilē iudicet
aliene cāe quē vidit iutilē vite sue? Quomō. n. po-
tero eū iudicare ꝯsilio supiorē quē video moribꝰ in
feriorē? Sup me oꝫ eē cui me cōmittere paro. An
eū idoneū putabo q mihi dat cōsiliū qd̄ nō dedit si
bi. ⁊ infra. Talis oꝫ eē q ꝯsiliū dat vt seipsū formā
alijs ad exemplū bonoꝝ opeꝝ exhibeat i doctrina ⁊ i
tegritate ⁊c̄. Audi. Thob. 4. c. Cōsiliū semꝑ a sapi
ente ꝑquiṫ. ⁊ Ecc̄. 8. Cū fatuis nō hēas ꝯsiliū. ñ. n.
poterūt diligere nisi que eis placēt. ⁊ c. 37. hironice
logṫ. Cū viro irreligioso tracta ď sc̄itate. ⁊ cū iniusto
de iusticia. ⁊ cū muliere de his que emulaṫ. ⁊ cū ti-
mido de bello. ⁊ cū negociatore de traiectiōe. i. mer
ciū trāsportatiōe. Cū emptore de vēditiōe. cū viro
liuido de gratijs agēdis: cū impijs de pietate. cū in
honesto de sanctitate ⁊c̄. Et sic aīa viere i ꝑmis in
rebꝰ dubijs sano ⁊ bono cōsilio. Et de hoc dicemꝰ
īfra. feria. 6. p̄ntis dn̄ice. ¶ Sedꝫ rmediū ē orōnis
subsidiū. Qm̄ vt Aug. ait. oratiōe meliꝰ soluūṫ du-
bia q̄ȝ inq̄sitiōe. Et. 2. Paral. 2. Cū ignoremꝰ qd
agē d̄beamꝰ hoc solū residuū hēmꝰ vt oculos nr̄os di
rigamꝰ ad te. multū. n. valet ꝯnalis clāor ⁊ orō vniꝰ
popli cū i magno discrimie ē: ⁊ ignoret qd eligēdū
sit. Iudith. 4. Clamauit oīs populus istāntia magna
⁊ hūiliauerūt aīas suas ipsi ⁊ mulieres coꝝ. ⁊ idue-
rūt se sacerdotes cilicijs. ⁊ infātes ꝓstrauerūt ꝯtra
faciē tēpli domini ⁊ altare dn̄i operuerūt cilicio. ⁊ cla
mauerūt ad dn̄m israhel. vnanimiter ne darenṫ in
ꝑdā īfātes eoꝝ: ⁊ vxores i diuisionē: ⁊ ciuitates
eoꝝ in extremi exterminiū: ⁊ scā eorum in pollutio
nē. tūc heliachi sacerdos dn̄i magnꝰ circuiuit omnē
israhel: locutusqꝫ est ad eos dicēs. Scitote qm̄ exau
diuit ꝑces vestras si manētes ꝑseuerauerītis i ieiu
nijs ⁊ oratiōibꝰ i ꝯspectu dn̄i. q̄re ⁊c̄. ¶ Tertium
remediū ē expectātia siue expectati tēporis spaciū. nā
vt Seneca ait. maxie sūt ꝯtria consilio festinatio ⁊
ira. velox ꝯsiliū seq̄ṫ pnia. Multa qppe efficit tēpꝰ
q̄ pficere nō pōt ingeniū aut voluntas: aut huma-
na tēpestas. Tempꝰ clarificat turbatū mare. ad ma
turitatem producit fructꝰ. Qm̄ qñqꝫ vult deꝰ nō ꝑ
angelū seu ꝑ aliū modū: ſꝫ ꝑ mediū tēporis nos cla-
rificare de eligēdis maxime si perseuerauerimꝰ in
oratione. Mutato nanqꝫ tempore cum eo mutanṫ
multa. imo ⁊ omnia mutanṫ tēpore. vt ait philoso-
phus primo methauroꝝ. Ecclesiastes. 3. Oīa tem-
pꝰ hn̄t: ⁊ suis spacijs transeant vniuersa sub sole. ⁊
ps. Pro hac inqt. s. anima orabit oīs sanctus in tē
pore opportuno. Et Canticoꝝ. 2. Flores apparue
rūt i terra nostra. tēpus putatōis aduenit. quare ⁊c̄.
Et hec sufficiant pro prima veritate. ¶ Quantū
ad secūdā veritatē dico ꝙ qñ est verboꝝ duplicitas
pōt excusari in meliorē partē: vt dicit glo. 6. ⁊. 7. i
e. cū dilecti. extra de accusa. Et duplicitas verbo-
rū ē qñ talia verba sūt q̄ ad bonū ⁊ ad malū possunt
retorqueri vt dicit ꝑdictū. c. cū dilecti. Et allegat ꝑ
dicta glo. ꝯcordātias. vt. c. estote. extra de reg. iur.
⁊. c. vl. de transactiōe. ⁊. ff. de reg. iur. l. semꝑ in du
bijs. hec glo. i. capitulū estote. sic ait. Estote miseri
cordes ⁊c̄. Hoc loco nihil aliud nobis precipi existi
mo nisi vt facta q̄ dubia sūt quo aīo fiāt i meliorem
partē interpretenṫ. Qd̄. n. scriptū est. Ex fructibus
eorum cognoscetis eos. de manifestis dictum est q̄
non possūt bono animo fieri. vt sunt p̄ū blasphemia
furta ebrietates: ⁊ his similia: de quibꝰ nobis pmit
tiṫ iudicare. hec ibi. Et glo. ibi hoc in loco expōit di
cens ꝙ itelligiṫ de ipsa auctoritate que sequitur in
eodē. c. estote misericordes. ⁊ dicit ꝙ est illa q̄ dicit.
nolite iudicare ⁊ nō iudicabimini Sensus ergo est:
vt quādo actus humani dubij sūt nō licet iudicare
de illis. sed in meliorē partem sūt interpretādi. Et
c. vltimū de transac. dicit sic circa finem. In his ve
ro sup quibus ius non inuenitur expressū procedas
equitate seruata semꝑ i humaniorē partem declinā
do secūdū ꝙ ꝑsonas: causas: loca: ⁊ tempora viderī-
ris postulare. hec ibi. q̄re ⁊c̄. ¶ Quātū ad tertiā ve
ritatē dico regulā generalē ꝙ sicut in duplicitate
verboꝝ semꝑ retorquēdū ē i meliorē partē: sic quā-
do aīus ꝑplexus ē: vel ṽba dubia eēnt semꝑ tutio-
rē partem eligere debemꝰ. Patet hec regula extra
de homi. c. ad audiētiā. cū glo. vnde tex. dicit sic. cū
in dubijs semitā debeamꝰ eligere tutiorē ⁊c̄. Et gl.
ibi allegat. c. iuuenis. extra de spon. ⁊ eo. ti. s. de ho-
mi. c. significasti. ⁊. c. penl. ⁊. c. illud. de cleri. excom.
mini. Ergo tene certū ⁊ dimitte icertū. ď pe. di. 4.
c. si qs. ⁊. ff. de reg. iur. l. in ambiguis. Et i re dubia
certa nō pōt dari snīa. n. q. 3. c. graue. ⁊. 30. q. vl. §.
vl. Unde etiam quandoqꝫ propter ambiguum du-
plicitatis imponiṫ pnia eī de his q filios occi. c. vl.
hec glo. Et isti tex. i glo. allegati valēt ad multa di-

cta. videamus eoꝝ litterã qualiter ait. Capitulum
tuueni. circa mediũ dicit sic. Quia in his que dubia
sũt qđ certiꝰ estimamꝰ tenere debemꝰ. ⁊ glo. ait. Ex
hoc pꝫ ꝙ i dubijs certiꝰ est tenendũ. de pe. di. 7. c.
z. vbi dicitur. Tene certũ ⁊ dimitte incertũ. ⁊ allẽat
alias cõcordãtias. Capl'ꝫ significasti longũ est. sñia
⁊ sũmariũ eiꝰ hoc est: ꝙ quo ad legẽ ꝓmotionis hẽ
ꝑcutiens ꝓ homicida: de cuiꝰ vulnere fuerit letale
vel nõ scire non põt: si ab eo ꝑcussus ab alijs fuerit
occisus. Unde tex. in diff:nitiua ꝑte dicit sic. ꝙ si di
scerni nõ põt ex cuiꝰ ictu interijt: i hoc dubio tanꝗ̃
homicida debet haberi sacerdos. Et si forte homi
cida nõ sit: a sacerdotali tñ officio dꝫ abstinere. cũ i
hoc casu cessare sit tutiꝰ ꝗ̃ temere celebrare: ꝓ eo ꝙ
i altero. s. i cessãdo nullũ: i reliquo. s. i celebrãdo ma
gnũ periculũ timeat̃. Et eadẽ verba dicit. c. pen̄.
vbi dicit sic. Mandamus quatenꝰ si de interfectio
ne cuiusꝗ̃ supple per te facta: vt exponit Uincenti
us: in illo cõflictu tua cõsciẽtia te remordet: a mini-
sterio altaris abstineas reuerenter. cũ sit cõsultius
in huiusmodi dubio abstinere ꝗ̃ temere celebrare.
hec ibi. Et. c. illud. longũ est. vbi circa mediũ sic ait
Licet aũt in hoc nõ videat̃ oĩno culpabilis extitis-
se. qꝛ tamẽ in dubijs via est tutior eligenda. ⁊ si de
lata in eũ sñia dubitaret: debuerat tamẽ potius ab
stinere ꝗ̃ sacramẽta ecclesiastica ꝑtractare ⁊c̃. hec
ibi. Alia dimittamꝰ ad presens. Et sic hec sufficiãt
ad presentem veritatem. quare ⁊c̃. ¶ De plurifi-
catione humanorum actuum. Conclusio. III.

a

Ccipe tertiã conclusionẽ. vꝫ. Sicut i acti
bus hũanis erit deordinatio: sic ⁊ ipsoꝝ
actuũ erit plurificatio. vbi tres inquira-
mus veritates. vꝫ. ¶ Prima veri. ẽ. An
in eadẽ deordinatione voluntatis possint esse duo
actus mali. i. duo peccata. vel an quilibet actus ma
lus reqrat suã deordinationẽ voluntatis. ¶ Secũ
da veri. est. An secũdũ deordinationeꝫ actꝰ sit assi
gnanda pena. ¶ Tertia veri. est. An per actũ ex-
teriorẽ grauet̃ deordinatio voluntatis. ¶ Quãtuꝫ
ad primã dico ꝙ quilibet actus malus reqrit suam
deordinationẽ dũ quilibꝫ est diuisus. si ãt est cõiun
ctus cũ alio erit vna deordinatio formaliter: lꝫ sint
plura deordinata mãliter. Et vt me ĩtelligas scias
aĩa cara ꝙ a magistro sñiaꝝ in secũdo di. 42. mo-
uet̃ ista difficultas: an actus interior ⁊ exterior sint
duo peccata vel vnũ. Et ponit ibi magister duas
opiniones ⁊ secũde magis fauet ꝗ̃ prime. Docto-
res ãt vt materiã dilucidẽt dicunt ꝙ actus ĩterior
⁊ exterior possũt dupliciter cõsiderari. vꝫ aut inquã
tũ sũt diuisa: aut inquantũ sũt cõiuncta. Si vt diui
sa: ⁊ hoc dupliciter fieri põt. aut vt diuisa sũt i plu-
ribus: aut in vno tãtũ. Si vt diuisa in pluribus ita
ꝙ duo sint quoꝝ alter voluntate tñ: alter opere ⁊
volũtate peccet: nulli sic dubium est ꝙ duo peccata
sũt. Si aũt vt diuisa in vno tñ: ita ꝙ vnus aliquã-
do volũtate tñ: aliquãdo volũtate ⁊ opere peccet:
clarũ est ẽt ꝙ sunt duo peccata. Si aũt vt cõiuncta:
dicũt ꝙ nõ sũt duo peccata formaliter: sed vnũ. ⁊
rõ: qꝛ in ipsis nõ est nisi vna deordinatio: ⁊ vna cõ
uersio ⁊ auersio. Nã voluntas ẽ illa que cõtempto
bono incõmutabili ad bonũ ꝯmutabile se ꝯuertit.
Et ideo cuꝫ vna sit prima deordinatio voluntatis
actus interioris ⁊ exterioris erunt tãtũ vnũ pecca-
tũ formalit̃. Et notãt̃ dico formalit̃ qꝛ lꝫ ibi sit vna
formalis deordinatio: sunt tamẽ plura deordinata
Nec valet ista cõsequentia. sunt plures deordinati
actꝰ. ergo peccata plura ⁊ diuersa. qꝛ vt dicit ma-
gister in littera. opus exterius nõ est peccatũ nisi ꝑ
actũ interiorẽ qui solus hꝫ rõnẽ voluntarij: ⁊ ꝑ cõ-
seq̃ns peccati: ⁊ nõ esset peccatũ: nisi eẽt volunta-
riũ: vt plures diximus quare ⁊c̃. ¶ Quãtũ ad secũ
dã dubitationẽ dico vt colligit̃ ex tex. c. vlti. de trã
sactione. ⁊ ex glo. ibidẽ. i verbo personas ⁊ causas.
ꝙ in oĩbus penis ĩferendis quattuor principaliter
ꝯsideranda sunt. vꝫ. persona: causa locus: ⁊ tẽpus
¶ Primo inquã cõsideranda est persona. ⁊ ratio
dicit glo. ibidẽ ẽ ista: qꝛ aliter procedit̃ i maioribus ⁊
aliter i minoribus. extra. de offi. dele. c. sane. el secũ
do. ⁊. c. pastoralis. ⁊. 45. di. cũ beatus. ⁊. 24. q. 1. qui
ꝯtra. ⁊ extra. de symonia. c. per tuas. Cã breuitatis
aliter capl'a nõ pono. ¶ Secũdo cõsiderãda est cã.
extra de uoto. c. magne. i sine. ⁊ extra de accusatio
nibꝰ cũ dilectꝰ. ⁊. 23. q. vlti. c. occidit. ⁊. ff. de furtis. l.
vex. ⁊. 12. q. 7. c. 1. i sine. ¶ Tertio cõsiderãdus ẽ lo-
cus. argumẽtũ extra de rescriptis. c. nõnulli. qꝛ con
suetudo loci attẽdi dꝫ. di. 4. c. erit ãt ex. ⁊. 31. di. c. an
triẽniũ. ⁊. c. ãt. ⁊ extra de clericis coniugatis. c. cum
olim. ¶ Quarto cõsiderandũ est tẽpus. qꝛ ẽ tẽpus
tacendi ⁊ tẽpꝰ loquẽdi. 76. di. §. ecce. vide ista oĩa i
predicta glo. dicti. c. vltimi. vide de hac materia in
Pisanella. c. pẽa. quare ⁊c̃. ¶ Quãtũ ad tertiã ve
ri. dico secũdũ doctores oẽs ꝙ actus exterior addi
tus voluntati deordinate aggrauat actũ ĩteriorꝫ.
vnde licet dicat̃ ore saluatoris. qui viderit mulierẽ
ad cõcupiscendũ eã iã mechatus sit in corde suo: tñ
si concupiscit ⁊ actu complet concupiscẽtiã illaꝫ ag
grauat̃ ille actus ĩterior ex illo actu exteriori. His
igit̃ oĩbus consideratis: patet ꝙ recte magister no-
ster dicere poterat opera q̃ ego facio ipsa testimoni
um perhibent de me. qꝛ in ipso nulla erat deordina
tio voluntatis. ⁊ ideo nec vlla operatio deordina-
ta. Restat ergo vt ipse recentissimus nostrã sua mise-
ricordia dirigat voluntatẽ: vt eũ mortaliter offende
re caueamꝰ: hic ꝑ gratiã ⁊ i futuro per gl'oriã. Amẽ.
¶ Feria quinta de gloriosa Magdalena. Sermo
in ordine. XXXVII.

Lachrymis cepit rigare pe des eius

l

Luce. 7. Magne peccatricis aĩe fontẽ la
chrymaꝝ hodie igressuri sumus aĩa mea.
Et vt sermonibꝰ Greg. i hodierna homelia vtar:
cogitãti mihi d' marie magdalene pñia: flere magis
libet ꝗ̃ aliquid loqui. Cuius. n. vel saxeum pectus
illic huius peccatricis lachryme ad exẽplũ pñie non
emolliãt. vnde exclamare libet. O magnum diuine
misericordie vasculũ: qđ diuina fuisti gratia reple-
tũ. In magnis peccatoribus magna diuina miseri-
cordia resplendet. O vasculum sanctũ ab oĩbus cri
minalibus culpis hodie purificatũ. Illã. n. mariã ẽẽ
credimus: de qua Marcus septẽ demonia eiecta

fuisse testat̄: p q̄ septē mortalia crīa d̄signāt. Septē
q̄dē d̄monia habuit: q2 septē mortalib⁹ culpis a ca-
pite usq3 ad pedes plena fuit. ⁊ tn̄ tātā3 hodie diui
nā grā3 ex xp̄i pedib⁹ exhausit ut audire mereret.
Mulier remittūt tibi peccata tua. Nō. n. eā ꝓprio
appellauit noīe: s3 femina tm̄. qm̄ nō corrīdēti ope
re suo noī semp vixerat. qm̄ maria illuminata inter-
ꝑtat. ⁊ ip̄a nō vt illuminata: s3 vt ceca ⁊ obscura sē
p vixerat. Et iō postq̄3 illuminata ē clarissime vixit
ita vt ei tā3 illuminatissie añ illi q̄3 discipulis p⁹ re
surrectiōe3 suā xp̄s apparuerit. Lumē āt hodie tale
a xp̄o q ē ve2 lumē accepit. Accepit āt cū vas suū
i. ꝯsciā3 suā lachrymis lauare cepit. Habuit āt aq̄3
cū lachrymas fūdēs aquā salutarē a xp̄i pedib⁹ ex
hauriunt. aīt. n. textus hodiern⁹. Lachrymis cepit
rigare pedes eius. Et q2 de ip̄a varie sunt opinio
nes vt videbit̄ tres circa p̄dc̄a vba ꝯsidratōes faci
am⁹. v3. ¶ Doctor ⁊ scōr variā i eo2 dcis opiōnē
¶ Doctor circa magdalenā variā affirmatiōem.
¶ Doctor circa pniā3 magdalene ⁊ grā3 cōcsonē.
¶ De dictis ⁊ opiniōib⁹ doctor. Cōsideratio I.

P Rimo doctor ⁊ sanctor variā opiniōe3 videam⁹. vbi tres ꝯclones subiūgamus v3. ¶ Pria ꝯclo ē ista. Cōstitutiōes d̄cretor sīt singularib⁹ opiniōib⁹ p̄ferēde

¶ Scd̄a ꝯclusio ē ista. Nemo d3 eē tā dure ceruicis
vt suā opinionē alijs opinionib⁹ āponat. ¶ Ter-
tia ꝯclusio ē ista. Opinio illa sequēda ē ac vera indi
cat: q̄ pluriū doctorū opinionibus conformatur.
¶ Q̄ constitutiōes decretoru3 proprijs ⁊ singulari
bus opinionibus sunt preferende. Cōclusio I.

A Ccipe p̄mā ꝯclone3. v3. Cōstitutiōes d̄cretor sunt singularib⁹ opinionib⁹ p̄fe-rende. Ista ꝯclo ē summariū. c. ne innitaris prudētie tue. ex de ꝯsti. vbi dicit text⁹.

Ne innitaris prudētie tue. Prudētie sue innitit q ea
que sibi gēda vel dicēda videnť patrū decretis p̄
ponit. Et st̄ vba Hiero. in Parabol' Salomonis
Ad cuius declaratione tres ingramus v̄itates v3.
¶ Pria v̄itas ē ista. Utr dicta sanctor sint firmit
tenēda. ¶ 2ª v̄itas ē. Utr qū sancti in dictis discor
dant liceat oībus tenere qd̄ placet. ¶ 3ª v̄itas est
Cū quattuor sint ecclesie doctores. s. Hieronym⁹.
Greg. Augu. ⁊ Ambrosi⁹: cui illor ē magis creden
dū. ¶ Quātū ad p̄mā v̄i. dico q̄ cōiter regula ge-
neral' dat̄ q̄ dictis sanctor patr ⁊ alior sanctor ab
ecclesia approbator standū ē. Et q dicūt qd̄ ⁊ ipsi
aūt nō possūt d̄ temeritate redargui. Uñ i decret̄
di. 15. c. si. dicit̄ q̄ dicta q̄ttuor doctor sīt tāte effica-
cie q̄ suari debēt vsq3 ad vltimū iota. Et. 25. q. i.
c. sit q̄da. dicit̄ q̄ dicta eorūdē defendē debem⁹ vs-
q3 ad sanguinis effusionem. Ubi nota q̄ q̄nq3 con
ditiōes p̄ncipalr̄ reqrunt̄ ad hoc vt dicta sanctorū
sint firmit̄ tenēda. v3. ¶ Prio reqrit̄ ꝯcordantia:
ita q̄ cōcordēt ⁊ nō discordēt in eor dicens. ⁊ sic pro
pae intelligit̄ illō. c. finale. di. 15. ¶ Scd̄o reqrit̄ au
tenticatio. i. q̄ eor opuscula sint ab ecclesia auctēti
cata. vt p3 di. 9. c. noli. ¶ Tertio notificatio. i. q̄ eo
rū dicta sint nota. Qm̄ si de eis dubiū eēt excusare
tur nō suās. p3 arg. c. pastoralis. ex̄ de fide instror.

⁊. l. cū platis. ff. de re iudi. ¶ Quarto reqrit̄ nō re
tractatio: ita q̄ eor dicta ipsimet doctores sancti n̄
retractauerint: q2 tūc illis standū non ē. Uñ ⁊ Aug.
li. retractatiōu3 multa sua dcā retractauit. Pōt. n.
qs opinionē mutare quā diu tenuisset. vt. l. diui fra
tres. ff. de iure patro. ⁊. 23. q. 5. c. vides vt opinor. et
ibi glo. dicit q̄ Augustinus nō fuit heretic⁹: q2 mu
tauit opiniōes falsas ⁊c̄. ¶ Quinto reqrit̄ nō corre-
ctio. i. q̄ eor dicta nō sint p ecclesiā retractata. q2 si
p ecclesiā correcta sunt illis standū nō ē. vt p3. 16. di.
c. 1. ⁊. 2. ⁊. di. 22. c. 1. Quar̄ cōcludit̄ q̄ qn̄ in dict̄ san
ctor p̄dicta q̄nq3 seruāt: tūc illis dictis standū est: ⁊
suāda sīt vsq3 ad vltimū iota: vt dictum ē. quare ⁊c̄
¶ Quātū ad 2a3 v̄itatē dico breuiter q̄ qn̄ eor di-
cta discordāt ⁊ sint approbata ab eccl'ia ⁊ nō retra-
ctata: q̄ cuilibet licet eā q̄ sibi placet opinionē seq.
vbi grā. De Salomone ē opinio diuersa apud do-
ctores. Quidā dicūt q̄ ē saluat⁹. q̄dā q̄ ē reprobat⁹
Augustin⁹. n. aperte dicit q̄ saluat⁹ ē. vt p3. 23. q.
4. c. salomon. i glo. ⁊ d̄ pe. di. 2. c. si. n. circa finē. ver
si. salomō. Similit̄ de gloriosa virgine tēpōe Hie-
ronymi fuit maxia dubitatio an eēt simul assumpta
in aīa ⁊ in corpore: an in aīa tm̄. Dicit tn̄ Hostiensis
q̄ cōmunis opinio ē nūc ⁊ approbata: q̄ corp⁹ vir-
ginis sit assumptū in celis. vt patet p dicta Hiero-
nimi in epistola ad Paulā ⁊ Eustochiū. ⁊ p appro-
batione ecclesie que tale festū solennizat ⁊ feriādu3
p̄cipit. extra de ferijs. c. cōquest⁹. Uide Inno. in. c.
ne innitaris. de ꝯstitutionib⁹. q idē dicit. ⁊ ideo de ip
sa a nobis nō ē alit̄ tenendū. Sed de Salomone ⁊
alijs opiniōibus sanctor doctor ab ecclesia appro
bator: donec nō apparet veritas in ꝯtrariū: lic3 cui
libet tenere quā vult opinionē. 22. q. 2. c. in q̄bus.
In q̄bus inq̄t rebus nihil interest ad capescendū re
gnū dei. vtr credant̄: aut nō. ⁊ vtr vera putent̄ an
falsa. In his errare idest aliud ꝓ alio putare n̄ ē ar
bitrādū eē peccatū. aut si ē minimū esse atq3 leuissi-
mū. hec ibi. Propterea beat⁹ Tho. in quolibet que
rens hanc questiōem vtru3 scholares tenētes suo-
rū magistror diuersas opiniones a peccato excu-
sent̄: sic soluendo distingait dicēs q̄ opiniones di-
uerse doctor que ad fidē ⁊ bonos mores non pti-
nent absq3 periculo vtranq3 opinione3 seq possunt
Hic eni3 dictū Pauli ad Ro. 14. veritatē habet.
vbi dicit q̄ vnusq̄sq3 in suo sensu abundat. Et sili
ter illud qd̄ dicit̄ de ꝯse. di. 4. sicut in sacramentis.
vbi dicit. Quot sīt capita tot sunt sententie. In his
vero que ad fidē ⁊ bonos mores pertinent nullus
excusat̄ si magistri sui opinionē erroneam sequat̄:
nec ignorātia eos excusat. alioqn q opīonē Arrij:
Nestorij: Sabellij: ⁊ alior hereticor secuti sunt n̄
peccassent. In talibus enim dubijs nō est de facili
prestandus assensus. Sed vt dic̄ Aug. 3. de doctri-
na xp̄iana. cōsulere debet qs regula3 fidei qua3 de
scripturarū planioribus locis ⁊ ecclesie auctoritate
perceperit. quare ⁊c̄. Concordāt Monald⁹: Gu-
belin⁹ Uldericus: ⁊ Hostiensis: ⁊c̄ cōis doctor sen
tētia. ¶ Quātū ad tertiā veritatē dico scd̄m glo.
di. 9. in. c. ueterorū. q̄ quādo quattuor predicti ec-
clesie doctores discordāt. Augustino in disputatio

nibus magis fauendū ē. Hieronymo in translatio
nibus ꝛ interpretationib⁹. et Gregorio in morali
bus. De Ambrosio non facit mentionē. et dicere
possumus Ambrosio in iudicijs magis fauendū eē
quare ꝛc. Et hec sufficiāt pro pma cōclusione.

¶ Q: nullus debeat suam prudentiam super alios
extollere Conclusio II.

a Ecipe tam conclōnē. vz. Nemo dꝫ esse
tā dure ceruicis: vt suā opinionē oibus
alijs opinionib⁹ anponat. pꝫ ista cōclō p
supradictū. c. ne innitaris. ex̄ de ↄstitutionibus. ꝛ facit
c. i. eo ti. Ad e⁹ declarationē tres ingramus ꝟitates
vz. ¶ Pª vi. ē ista. vtꝝ opinio ꝛ dicta Gratiāi sint
ab ecclia approbata. ¶ 2ª est. Cui stādū ē qn̄ decre
tū ꝛ decretas discordant. ¶ 3ª vi. ē. An quis peccet
qn̄ hꝫ vnā opinionē: ꝛ tante se reputationis existi-
mat qꝫ negligit instrui ꝛ edoceri ꝛ petere scientem.
¶ Quātū ad pmā dico ut colligit ex dictis Jo.
an. in. c. ex pte. ex̄ d̄ iudicijs. ꝛ. c. debitū. ex̄ de biga-
mis. qꝫ aut loquimur de dictis Gr̄ani ut suis. i. in-
quātū logt vt doctor: aut de dictis scōꝝ canonizato
rū i suo decreto. Si loquimur de suis dictis: distin
gue aut illa dicta sunt in decretalibus a sūmis pon
tificib⁹ approbata: aut solū remanent in ꝟitate sua
sicut ipse notauit. Si sit approbata: tūc dictis Gra
ni standuꝫ est. nec ut sic pōt dici opinio Gr̄ani: sed
pape approbātis. ar. c. si apsice. de preben. li. 6. ꝛ. l.
i. §. q oia. C. de veteri iure enucleando. Si āt loq-
imur de dictis Gr̄ani vt suis ꝛ vt loquit tanqꝫ ma
gister tunc dico qꝫ aut dc̄a eius dubia sunt: ita qꝫ ñ
reperit qꝫ sint approbata ab ecclia vl̄ nō approba-
ta: ꝛ tn̄ ꝟa sunt. aut dicta eius ↄsiderant vt sua opi
niotn̄. Si āt ut sua opinio tn̄ tūc si nō est ꝫ decre
tales pōt teneri ꝛ nō teneri. Nā in his q̄ magr̄alit
ꝛ ut doctor locutus est continue reprobat. sicut ma
gister sniaꝝ. vt dicit Jo. an. vbi. s̄. Si āt decretalis
esset suis dictis in oppositū: tūc decretalis tenenda
est. vt idē dicit. Et Hostien. in. c. pastoralis. de de-
cimis. dicit qꝫ et dictis pape nō est stādū si loquitur
vt magr̄. q: eius opinio ñ arctat. sic̄ nec opinio uni
us alterius doctoris. di. 9. c. noli. ꝛ. c. neqꝫ. Capl̄m
neqꝫ. dicit sic. Neqꝫ quorūlibet disputaōes q̄uis
catholicoꝝ ꝛ laudatoꝝ hominū velut scripturas ca
nonicas hr̄e d̄bem⁹. vt nobis nō liceat salua hono-
rificentia q̄ illis debet hominib⁹ aliquid in eoꝝ scri
ptis improbare aut respuere: si forte inuenerimus
qꝫ aliter senserint q̄ꝫ ꝟitas hꝫ diuino adiutorio vel
ab alijs intellecta vel a nobis. Talis ego suꝫ in scri
ptis aliorum q̄les volo esse itellectores meoꝝ. hec
ibi. Augu. in eplā ad Fortunatuꝫ. ꝛ ponit glo. pma
notabile ꝟbū dicēs. Nō eoipso ledit fama alicuius
qꝫ exprobat testimoniū suū. ex̄ de excep. c. deniqꝫ.
hec glo. Si āt loqueret vt papa: tunc ei⁹ opinioni
est standū: ita qꝫ diceret ita sentim⁹. vt pꝫ i. c. isti ci-
tatus es a nobis. ex̄ de rescriptis. vbi dr̄. nos vero
ita sentim⁹ qꝫ tā de iure q̄ꝫ de facto illa ipotētia cē-
seat ꝛc. vn̄ per illud ꝟbū sentimus apparet qꝫ pa-
pa loquit ut papa: ꝛ sic ei⁹ opinio fac legē. Si autē
dicta Gr̄ani sunt dubia ita qꝫ nec ab ecclia appro-
bata nec reprobata reperiunt. nec continent dicta
scōꝝ patrū: tunc est duplex opinio. vna Jo. an. ꝛ
dn̄i Antonij referētiū ei⁹ dicta qꝫ decretoꝝ dicta ñ
sunt approbata cū loquat vt doctor. ꝛ dicta docto-
ris nō arctāt vt dictū ē. ergo ñ sunt approbata. Itē
Gr̄anus leges ↄdendi ptātē nō habuit: q̄ soli prīci
pi dat. vt ex̄ d̄ ↄsti. c. trāslato. ꝛ. l. fi. C. de legibus.
Et nō presumit cōcessa nisi probet. vt in proemio
sexti. versiculo. nos ad apicē. Nā vt quis possit iu-
dere de iure: oꝫ vt sibi potestas demandet. vt. l. 2.
§. penl̄t. ff. de origine iuris. Et ad probādū illā ha
buisse potestatē requirit scriptura. vt. l. i. C. de mā
datis pncipū. Itē rubrice decreti ñ sunt similiter
approbate. vt notat Jo. an. in proemio sexti alle-
gando hoc dicere Joānē monaci. 3. q. 9. in ca. char
te. ꝛ Speculatorē de disputationib⁹ ꝛ allegationi-
bus in fine. Alia est opinio multoꝝ modernoꝝ in
oppositū. vꝫ. qꝫ dicta Gr̄ani magr̄alit dicta: q̄uis
explicite nō sint in decretalib⁹: aut aliter per sedē
aplicā approbata: qꝫ iplicite sūt approbata: Et pri-
mo hoc patet ex auctoritate doctorū qui illū glosa-
uerunt: a quibus nō est absurdū arguere. vt. l. septi
mo mēse. ff. de statu hominū. Facit qd̄ notat Bar.
in. l. i. ff. si certū petat. vbi multa de istis legibus po
nit. ¶ Scd̄o q: liber decreti in scholis cōiter legit
ꝛ in iudicijs allegat. Ad hoc proemiū sexti: ꝛ cle. i
fine. Itē mutanda nō sunt q̄ longā consuetudinē
ꝛ interpretationē habuerunt. vt in. c. diuturni. 12.
di. ꝛ. l. minime. ff. de legibus. Diuturni mores ꝟē
tiū ↄsensu approbati legē imitant. i. pro lege habē-
di sunt. hec ibi. ꝛ hoc est bonū arg̃m. Istud fuit tra-
dendum in iudicijs. ergo est approbatū ꝛ pro lege haben-
dum. vt instituta de satisdationib⁹. §. finali. ꝛ. c. ex
literis. extra de constitutionib⁹. Itē q: nō solū de-
cretales pontificū: sed et leges imperiales decretū
imitari nō dedignātur. vt in autētica de monacis.
§. fi. ꝛ in autentica vt clerici apud proprios episco-
pos. §. finali. ꝛ in autentica de ecclesiasticis titulis
§. i. Itē ꝛ papa tolerat librum decreti legi in scho-
lis ꝛ in iudicijs allegari. Ideo propter bonū publi
cum videt ille liber approbatus. Talis. n. patien-
tia ꝛ silentium pape pro consensu haberi debet. vt
in. c. continebat. extra de his que fiunt a prelato. fa
ciunt notata per Joannē. an. in. c. illud. de presum
ptionib⁹. ꝛ quod habet. in. l. 2. ff. de acquirēda pos
sessione. ꝛ qd̄ notat Baldus in. l. fine possidetis. C.
de probationib⁹. Facit in simili quod notat Bald⁹
in proemio feudorum circa illum articulū an liber
feudorum sit approbatus ꝛc. Et sic ex his conclu-
dūt decretū esse approbatum. Ego tn̄ dico qꝫ dicta
Gratiani nō vident approbata: nisi aliqui canones
faciāt de eis mentionem. vt est glo. notabilis in. c.
primo. super verbo contractus. de rebus eccle. nō
alienan. li. 6. posuissem illam ad litteram: sed lon-
ga est. Et sic patet quid dicendū sit de dictis Gra
tiani inquantum sunt dicta sua. Si autem conside
rentur dicta Gratiani inquantum sunt dicta scō-
rum sic sunt approbata: ꝛ non inq̄ꝫtum dicta Gra
tiani. vt pꝫ in. d. c. ne innitaris. ex̄ de constitu. ar. ad
hoc. l. 2. in pn̄. ꝛ. §. postea. ff. de ori. iuris. Et sic in-
telligēdū est leges ꝛ decretales sequi canones. s. in

ꝯtū sꝫ dcā scoꝝ. Et pmittit legi i scholis: ꝛ allegari inꝯtū. s. in decreto cōtinent dcā scoꝝ approbata Sꝫ i hiis q̄ fm opinionē ꝓpriā loqt cōnnue reprobat sicut et dcā magri sniaꝝ. q̄re sat᷑ pꝫ ad pdictam ve. q̄re ꝛc. ¶ Quātū ad scdam ve. dico breuit fm Jo. an. vbi. s. ꝙ qn dcā Gr̄ani discordāt a decretali tūc decretali stādū ē ꝛ nō decreto. Sed ponam⁹ ꝙ fgiat diuersitas int dicta scoꝝ approbata ab ecclia ꝛ int sūmos pōtifices: qb⁹ tūc dict᷑ stādū ē: Dico fꝫ doctores ꝙ i expōe scripturaꝝ stādū ē dcis scoꝝ. In decisionib⁹ āt cāꝝ stādū ē dcis sūmoꝝ pōtificū. zo. di. c. i. ibi. gl. i sūma. Et huic ꝯfiōi adde vnū granū salis: ꝙ hoc veꝝ ē. s. ꝙ i expositōe scripturaꝝ stādū ē dcis scoꝝ patꝝ: supple nisi tractaret de expsiotōe sup sacris: vl articlis fidei q: tc stādū ē pape. q: pape ꝛ nō scis data fuit ptās interptādi legem dubiā. vt i. c. p venerabilē. ex q filij sint legittimi. vbi quasi circa finē capli dicit sic. In qbus cū aliqd fuerit difficile vl ābiguū ad iudiciū ē sedis aplice recurrendū. cui⁹ sniam q supbiēs cōtēpserit obseruare mori pcipit. i. p excōicatōis sniam velut mortu⁹ a cōione fideliū separari. Paulus ēt vt plenitudinē ptāt᷑ exponeret ad Cor. s. pma. c. 6. i pncipio scribēs ait. Nescitis qm̄ āgelos iudicabitis: q̄to magis sclaria hec ibi. q̄re ꝛc. ¶ Quātū ad tertiā dico ꝙ qliber siue sit platus siue nō: tenet ꝛ obligat in hiis q igno rat petere ꝛ discere nō solū a maiōe: sꝫ ēt a minimo dū tn̄ sit eruditus. Quia si cecus ceco ducatū pstaret ābo i fouea caderēt. vt dicit saluator noster. In 38. di. c. nullus. dr̄. Null⁹ eps ꝓpt opprobriū senectutis: vel nobilitatē generis a puulis erudi⁹ ꝛ minimis: si qd forte ē vtilitatis ꝛ salutis ingrēs negligat. Qm cū rebellis viuit ꝛ discere atqꝫ bona recusat: magis diaboli mēbꝝ q̄ꝫ xpi eē ōndit. ꝛ pott⁹ infidel eē mōstrat. hec ibi. Et glo. ibi allegat Augm. Audi Augm. Ego senex a iuuene accollega nōdū ab āniculo paratus sū edoceri. z4. q. 3. c. si habes. hec glo. Et idē Aug. di. 37. §. vl. Illis oino inquit ignosci n̄ potit: q a quo discerēt copiā hn̄tes operā nō dederunt. hec ille. q̄re ꝛc. Et sic pꝫ pdicta ꝯclo.

¶ Que opi. seqnda sit vbi simlr̄ opiones ꝯ°. III.

a Ccipe tertiā ꝯclōnē. vꝫ. Opinio illa sequēda ē: ac vera iudicat que plurium doctoꝝ opinionibus conformat. vbi tres i. gramus veri. vꝫ. ¶ Pria ve. ē ista. Vtꝝ multitudo opinionū doctoꝝ pluriū opinionib⁹ paucoꝝ pualeat. ¶ Scda est. Quid tenendū sit quādo doctores discordāt. ¶ Tertia ve. ē. An opinio āti quoꝝ sit modernoꝝ opinionib⁹ pferēda. ¶ Quātū ad pmā dico ꝙ ceteris parib⁹ multoꝝ opinio pualere dꝫ opinionib⁹ paucoꝝ. argumētuꝫ. ff. de acqrēda hereditate. l. cū qdā. §. qd dicit. ꝛ. ff. de vētre ispiciendo. l. i. § i. Illi. n. opinioni stat q plurimi testimonio cōprobat. ff. de officio q̄storis. l. i. Et hoc itellige qn nō constaret de cōi lege: q: si cōstaret de cōi lege illi stādum eēt. vt in. l. athletas. ff. de his q notat ifamia. ꝛ. l. int oēs. ff. q satisdare cogāt. Item est veꝝ nisi illa cōmunis opinio notorie falsa esset: vl nōbilr cōmncat. vt. l. i. §. sed neqꝫ. C. de veteri iure enucleādo. ꝛ qd notat glo. in. c. 3. ex de consue.

vbi glo. super verbo querit. dic sic. Non prohibet hic ꝙ a pluribus inquirat: q: facilius inuenit quod a pluribus sapientibus querit. zo. di. de quibus: ꝛ C. de fideicōmis. l. vlti. ad finem. Et quoniā illiterati habent aliquādo cārum peritiā. C. de iudi. certi iuris. ꝛ in auct. de iudi. §. q: non. colla. 6. Sed hoc solum reprobatur hic ꝙ eorum responsum pro snia teneat. Et ꝙ ita sit audi tex. ibidem. Ad nrāꝫ itaqꝫ audientiam noueris peruenisse ꝙ in tua diocesi etiā in causis ecclesiasticis consuetudo minus rōnabilis habeat: ꝙ cum aliqua cā tractat ibidem allegationibus. ꝛ querelis vtriusqꝫ partis auditis: a presentibus literat᷑ ꝛ illiterat᷑ sapientibus ꝛ insipiētib⁹ quid iuris sit querit. ꝛ quod illi dictauerit: vel aliquis eorum presentium consilio requisito p snia teneat. Nos igit attendentes ꝙ consuetudo que canonicis obuiat institutis nullius debeat esse momenti: cum snia a non suo iudice lata nullā obtineat firmitatem. vt in causis ecclesiastic᷑ subiectorum tuorum postq̄ꝫ tibi de meritis earum constiterit: sniam proferre valeas sicut postulat ordo rōis: auctoritate tibi presentium premissa consuetudine non obstāte concedimus facultatē. hec ibi. Ex quo tex. habes hoc bonum dem̄ cōiuncta glo. ꝙ non est malum conferre de meritis cārum cum literatis ꝛ illiteratis: licꝫ non teneant eorum consilia sequi. sꝫ dimittamus ista. Apparet igit qualiter opinio multorum prefert opinioni paucoruꝫ. q̄re ꝛc. ¶ Quātum ad scdam dico ꝙ tam in iure canonico q̄ꝫ ciuili quādo reperit doctoꝝ opinio diuersa: decisio spectat ad papam. Qꝫ decisio iuris canonici ad papam specter pꝫ in. c. super litteris. ex de rescriptis. vbi dicit. Super litteris que ab aliquibus ex malicia ꝛ a nonnullis ex ignorantia tacita veritate: vel suggesta falsitate impetrant a nobis: diuersas intelligimus sentire diuersa. Alijs asserentibus eas debere prorsus carere omni cōmodo litterarum: cum mendax precato: debeat carere impetratis. Alijs vero dicentibus ꝙ ꝛ si forma carere debeāt in litteris nr̄is expressa: nihilominus iuxta rigorē iuris sit a delegato iudice in negocio procedēdum. Nos igit inter eos ꝛc. vbi papa determinat quid sit tenendum. Et determinatio est talis ꝙ exprimens falsum vel tacens verum in rescripto caret impetrat᷑. sed si fecit per simplicitatem: tūc aut alias nō obtinuisset rescriptum: ꝛ sic etiā caret impetratis. Aut alias obtinuissꝫ: ꝛ sic fm iuris ordinem procedere dꝫ delegatus non seruata spāli forma rescripti ꝛc. Istud est summarium huius textus licet alij aliter sumient. Quomōlibꝫ sit pꝫ ꝙ quādo opiniones doctoruꝫ in iure canonico sunt diuerse ꝙ decisio spectat ad papā. Qꝫ autē in opinionibus legistarum diuersis ēt decisio spectet ad papā: pꝫ expresse in. c. per venerabilē. ex qui filij sint legittimi. ꝛ presertim si decisio fieret vacante imperio. argu. c. licet. de foro cōpetenti. vbi dic ille textus. ꝙ laicus laicum super re ciuili coram iudice ecclesiastico cōuenire non potest nisi in defectu iusticie secularis: vel nisi consuetudo hoc habeat ꝛc. In theologica vero sup his que spectāt ad articulos fidei ꝛ sacra:

MM z

Beiſſo ſpectat ad papã qñ opionis theologoꝝ ab ec-
clia approbatoꝝ eſſēt diuerſe. In aliis aũt ſtãdũ ē d-
terminatõib⁹ ſcõꝝ: Et ſi ſit diuerſi int ſe: ⁊ tñ ñ fac ad
fidē nec ad aie ſalutē: tũc poſſum⁹ tenere qḋ volu-
m⁹. ſicut pȝ de cõceptõe virginis. q̄ adhuc qḋ deci-
ſa nõ ē p eccliam. vñ papa nõ ita facilr ⁊ leuit̃ repro
bat opiones doctoꝝ. ex̃ ꝺ reſtitutõe ſpoliatoꝝ. c. lr̃as
tuas. ⁊ plib⁹ de cele. miſ. c. cũ marthe. ſt̃ duo magni
text⁹. Audi qḋ dicat. c. lr̃as recitatis opinionibus.
Nos inqt aũt ad pñs nullatenus de p̄dictis ſniis re
probamus. nec cuiq̄ʒ eaꝝ ex nr̃a miſſione volumus
aliqḋ p̄iudiciũ gnãri ⁊c. Et iſta ſufficiãt p pñti ve.
¶ Quãtũ ad ſc̄m dico ꝙ ſt̃ due opiniões. Una dic̄
ꝙ opiniones ãnquoꝝ pon⁹ q̄ʒ nouoꝝ ſeq̄nde ſunt:
⁊ maxime ſi illa opinio ãtiquoꝝ diu ſuſtentata eſt.
⁊ fac̄ ꝓ hoc textus ĩ. c. ſic vlue. 16. q. i. vbi dic̄ glo.
ꝙ ſcholares debēt itrare cũ ſeniorib⁹ doctoribus:
⁊ ꝙ ſeniores doctores ⁊ magri ſt̃ audiẽdi. Alia opi
nio dic̄ oppoſitum. ⁊ fac̄ ꝓ ipſa cle. i. de ſũma trin.
vbi dr̃ ſic. Nos attẽdentes gnãlem efficaciã mõtis
xp̄i: q p baptiſma applicat̃ oibus parit̃ baptizatis.
opinionē ſcḋam q̄ dic̄ tã puulis q̄ʒ adultis ꝯferri in
baptiſmo iformãtē grãm ⁊ v̄tutes: tãq̄ʒ ꝓbabiliorē
dcis ſcõꝝ ac doctoꝝ modernoꝝ theologie mag̃s ꝯſo
nã ⁊ ꝯcordē: ſacro approbãte ꝯcilio dicim⁹ eligẽdã
hec ibi ad lrãm. Ego vero dico ꝙ ſi loq̄nt̃ docto-
res de fide vl̃ ꝑtinẽtib⁹ ad illã ⁊ ſalutē aie: illi opinio
ni magis fauẽdũ ē q̄ magis dEminatõib⁹ ſcõꝝ do-
ctoꝝ ⁊ ecclie adheret. Si aũt de aliis reb⁹: tũc illi fa-
uẽdũ ē: q̄ meliorib⁹ rõnib⁹ ⁊ clariorib⁹ ꝯclõnib⁹ ro
borat̃. ex̃ de feriis. c. capellan⁹. vide ĩ hac mã nõta
p Oſti. i. c. q̃to. ꝺ trãſla. ⁊ i. c. i. ꝺ ſacra vnctiõe. Et
iſta ſufficiãt ꝓ pñti ꝯclõne. Et ſic pȝ p̄ª ꝯſideratio.
¶ De diuerſa doctoꝝ opinione circa pccã Marie
magdalene. Conſideratio. II.

Ecundo doctoꝝ

Circa mariã magdalenã variã affirmatõeꝫ videam⁹ vbi tres ꝯclõnes ſubiũgam⁹. vȝ. ¶ Pri-
ma ꝯclõ ē iſta. Tãta cecitate añ cõuerſionē magda
lena tenebat̃: vt oium pccõꝝ mortaliũ tenebris fu-
ſcaret̃. ¶ Scḋa ꝯclõ ē iſta. Nihil ꝓhibet oēs ruĩ-
nãſi occaſiones magdalenã habuiſſe qbus dicit̃ ita
horribilr̃ ꝯ deũ ꝓximũ ⁊ ſeipſã peccaſſe. ¶ Tertia
ꝯclõ ē iſta. Miſera magdalena nõ ſolũ fuit mẽtali
ꝯtamiatõe polluta: ſȝ ē t cõpali cõruptõe ꝯtamiata.
¶ De pctis Marie magdalene. Cõcluſio I.

Ccipe p̄mã ꝯclonē. vt. ſ. vbi tres inqui-
ram⁹ ve. vȝ. ¶ Prima ē iſta. Utꝝ pcc̄m
bona nãe diminuat. ¶ Scḋa ē iſta. Utꝝ
pcc̄m bona nãlia totalit̃ corrũpere poſſit.
¶ Tertia ē. Utꝝ magdalena oia pccã mortalia ha
buerit. ¶ Quãtũ ad p̄mã dico ſm btm̃ Tho. in q̄-
ſtionib⁹ de malo: ꝙ nullũ pcc̄m diminuit bõa nãlia
quãtũ ad ſubam. qm̃ vt dic̄ btũs Dionyſius. 4. de
diuinis noibus. Bona nãlia ĩ demonib⁹ manēt in-
tegra: nec diminuta ſt̃ p pcc̄m. minuit aũt quãtũ ad
habilitatē. qm̃ vires aie nõ ita ſt̃ ĩ bonũ ꝓnpte ⁊c.
Ubi ē notãdũ ſm ipȝ ibidē ꝙ cũ diminuē ſit quod-
dã agere: nõ poſſum⁹ recte ĩtelligē pcc̄m nãlia bõa
ſm ſubãm nõ diminuere: ſed ſm habilitatē: niſi p̄-
us declarem⁹ qḋ ſit agere. Agens ergo duplex eſt.
ſ. veꝝ ⁊ abuſiuũ. Agens veꝝ ē illud qḋ ꝓp̄e ꝓdu-
cit actũ. Agens abuſiuũ ē quo agens veꝝ actũ ꝓdu
cit. vbi gr̃a. Pictor pariete albũ fac̄. pictor ē agẽs
veꝝ. q: ipſe ꝓducit hũc effectũ. ſ. parietē albũ. Sȝ
q: ipſe pictor albũ parietē fac̄ per albedinē: dicem⁹
ꝙ enã albedo fac̄ parietē albũ. ⁊ ſic dicet̃ agẽs abu
ſiuũ. qm̃ ipſa albedo nõ fac̄ parietē albũ: ſed ē illud
quo mediãte pictor hoc fac̄. ¶ Scḋo nõ ꝙ agẽs ve
rũ duplex ē. ſ. agẽs p ſe: ⁊ agẽs per accidẽs. Agens
per ſe ē qḋ agit ꝓp̄riã formã. Agens per accidens ē
qḋ remouet ꝓhibẽs. Exᵐ. Sol per ſe illumiat do
mũ: ſed aperiẽs feneſtrã q̄ erat obſtaculũ luminis ē
agẽs veꝝ per accidẽs illius illuminatõis. ¶ Ter-
tio nõ ꝙ agẽs per ſe agit duob⁹ modis. ſ. p̄mo ⁊ p̄n
cipalr̃ ⁊ ſecũdario ⁊ ꝯñter. Exᵐ. generãs ſortez p̄-
mo ⁊ p̄ncipalr̃ dat formã ſorti. ſecũdario aũt ⁊ cõſe-
quent̃ dat motum ⁊ omnia que ſequunt̃ ad formã.
¶ Quarto nõ ꝙ ſic̄ remouẽs ꝓhibens ideſt obſta-
culũ luminis dicit̃ agens veꝝ ꝑaccidens illumina-
tõis domus: ⁊ ipſa remotio obſtaculi eſt agens per
accidẽs abuſiuũ eiuſdē illuminatõis: ita ponẽs ob-
ſtaclm̃ ꝓhibẽs illuminatõeȝ eſt agens veꝝ per ac-
cidens ipſius obſcuritatis: ⁊ ipſũ obſtaclm̃ quo me-
diãte agens veꝝ per accidẽs domũ offuſcat ⁊ tene
broſã fac̄ eſt agens per accidẽs abuſiuum eiuſdem
obſcuritatis. ¶ Quinto nõ ꝙ ſicut lumen ĩ aerem
a ſole diffundit̃: ita gr̃a a deo aie ĩfundit̃. Et lȝ gr̃a
ſit ſup̄ nãm anie: tñ ĩ nã anie vl̃ cuiuſcũq̄ʒ creature
rõnalis eſt aptitudo quedã ad gr̃e ſuſceptionem. ⁊
per grãm ſuſceptã aia ipa fortificat̃ ĩ debitis actib⁹.
¶ Sexto nõ ꝙ ſicut feneſtra clauſa ē obſtaculũ ꝓ-
hibens lumen ingredi domũ: ſic pcc̄m eſt obſtacu-
lum ꝓhibens ne gr̃a ĩgrediat̃ ad animã. Iſa. 59.
Iniquitates veſtre diuiſerunt int̃ vos ⁊ deũ ve-
ſtrum. Et rõ eſt q: ſicut interior aer domus nõ illumi
nat̃ a ſole niſi directe reſpiciat ſolē. hunc aũt directũ
aſpectum ſolis obſtaculum inꝑpoſitũ impedit. Ita
aia nõ poteſt illuminari a deo per gr̃e ſuſceptionē
niſi directe conuertat̃ in ipm̃. Hãc aũt conuerſionē
impedit pcc̄m quod conuertit aĩas in oppoſitũ. Iñ
bene dixit Augu. ꝙ pcc̄m eſt auerſio ab incõmuta-
bili bono: ⁊ conuerſio ad cõmutabile bonum: quod
. ſ. eſt ꝯ legem dei. His ſic nõtis apparet quomodo
pcc̄m minuat aptitudinem nãlem aie. Nã obſtacu-
lum alicuius perfectionis aut forme nõ ſolum hoc
fac̄ ꝙ excludit̃ formã vel perfectionē: ſed enã facit
ſuſceptiuũ illius perfectionis vl̃ forme minus aptũ
vl̃ habilem ad forme ſuſceptionē. Et vl̃ti⁹ enã per
ꝯñs impedit effectum forme vl̃ perfectionis in ſu-
biecto: ⁊ maxime ſi obſtaculum fuerit aliquid actu
vl̃ habitu. Unde mãifeſtum eſt ꝙ illud quod mo-
uet̃ vno motu non ſimul mouet̃ ꝯrio. ⁊ enã ē min⁹
aptum vl̃ habile vt motu ꝯrio moueat̃. Exemplũ
Quod enim eſt calidũ non ſolum p̄uat̃ forma frigi-
ditatis: ſed enã minus eſt aptum infrigidari: q: dif
ficilius frigidi impreſſionē ſuſcipit. Similr̃ ergo in
ꝓpoſito pcc̄m cũ ſit obſtaculũ gr̃e vt viſuȝ ē: nõ ex-
cludit grãm. ſed ẽt animã min⁹ habilē vel aptam

facti ad grē susceptiōem: ꝛ ꝯsequent minuit in aīa aptitudinē vel habitabilitatē a bono ad grām. Et cū hu° habilitas sit quoddā bonum nāe: pꝫ ꝙ pecm̄ diminuet bona nāe. qꝛ gr̄a nām perfic̄ q̄ztum ad itellectū ꝛ voluntatē. ꝛ q̄ztum ad inferiores aīe ptes obedibiles rōni dico irascibilē ꝛ cōcupiscibilē. Peccatum aūt grām excludendo ꝛ diminuendo hu° auxilia nāe dicit̄ vulnerare nāꝫ. Unde ignorātia malitia ꝛ hu° sūt q̄dā vlnera ꝯn̄a ex peccō. qr̄ ꝛc. ¶ Quātum ad scd̄am dico ꝙ nō est pua difficultas. Nam si tollit̄ per pecm̄ habilitas ꝛ aptitudo aīe ad grām: cum talis aptitudo sit finita: videt̄ ꝙ per cōtinuam diminutionē totalr̄ illa aptitudo deficē possit. Itēꝫ puatio totalr̄ tollit aptitudinē i subiecto. Exemplū. Cecus nullo mō ē apt° nat° ad videndū. Item sic se hꝫ bonū grē ad maluꝫ nāe ita se hꝫ malum culpe ad bonum nāe. sed per grām excludi potest totum malum nāe. i. fomes qui est inclinatio ad culpaꝫ. vt pꝫ in beatis. Ergo per malum culpe pōt tolli totuꝫ bonū nāe qḋ est habilitas ad grām. Et sic alia plura media fieri possēt ad hoc ꝓpositū. Sed ꝫ. q̄zdiu manet voluntas: tādiu manet voluntas ad bonuꝫ sed pecm̄ non tollit nec anihilat voluntatem: imo i ipsa consistit. ergo non potit ita multiplicari ꝙ tollat totā habilitatem nāe ad bonum. Ad cuius declarationem nōndum ſm Tho. vbi. s. ꝙ aliquam aptitudinem ꝛ habilitatem diminui in aliquo subo potest itelligi dupl̄r. aut per subtractionē alicuius partis: aut per appositionē alicuius ꝯrij. Exēpluꝫ primi. Accipiat̄ vnum corpus calidum. in hoc corpore calido est quedā habilitas ꝛ aptitudo ad calefaciendum. subtrahat̄ aliq̄ pars illius caloris p quē tale corpus est habile ad calefaciendū: pꝫ q̄zto magis auferet̄ aliqua pars illius caloris tanto magis auferetur illa aptitudo ad calefaciēdum. Exēpluꝫ secundi. Accipiamus aquā calefactā. In ipsa enim est habilitas ꝛ aptitudo quedā ad infrigidationem: tunc apponantur duo gradus caliditatis supra eos quos hꝫ in dicta aq̄. certe minuit̄ talis aptitudo ad ifrigidationem. ꝛ sic si apponant̄. duo. tres. q̄ttuor. ꝛ sic de alijs gradibus. Patet. n. ꝙ quāto plures ponunt̄ gradus caliditatis: tāto illa minuit̄ habilitas Hi duo modi q̄uis reperiri possint tā in potentijs actiuis q̄ꝫ in passiuis: ꝓpe tamen ꝑmus modus reperit̄ in potentijs actiuis. ꝛ scd̄s in potentijs passiuis. His sic nōtis dico ꝙ habilitas ꝛ aptitudo que ē per subtractionem potest totalr̄ auferri ablato eo quod habilitatē cābat. Quādo vero habilitas minuit̄ p appositionē ꝯrij: tunc si ꝯrium illud appositum potest corrūpere subm̄: poterit simil̄r habilitas illa totalr̄ tolli. quoniā subiecto corrupto corrūpit̄ ꝛ accñs exñs ī illo subiecto. Exemplū. Potest. n. tm̄ augeri calor in aqua ꝙ corrūpet̄ aqua: ꝛ p ꝯn̄s corrūpet̄ habilitas aque ad frigefaciendū: q̄ habilitas ꝯsequebat̄ spēm aque. Si āt per appositionem ꝯrij quātūcū̄qꝫ multiplicet̄ non possit subiectū corrūpi: pꝫ ꝙ nō corrūpet̄ totalr̄ habilitas existens in illo subiecto. Nā q̄zdiu manet subiectū tādiu manet nālis aptitudo ꝯn̄s nām ꝛ spēm illius subiecti. Et p ꝯn̄s multiplicato opposito minuet̄: non tm̄ totalr̄ corrūpet̄ ꝓpt̄ permanentiā talis subiecti in quo radicat̄ talis habilitas. Modo ad ꝓpositū habilitas nāe rōnalis ad grāꝫ est sic potentie susceptiue, ꝛ no actiue. Que quidē habilitas nō diminuit̄ per remotionē ptis sube subiecti: sꝫ p appositionē ꝯrij: qḋ nō corrūpit subm̄. Appositio autē ꝯrij est auersio a deo ꝛ cōuersio ad bonum quod est ꝯ legem dei. Et cuꝫ nā rōnalis sit incorruptibilis q̄ꝫtūcū̄qꝫ pecm̄ multiplicet̄: n̄ corrūpit̄ habilitas ad bonuꝫ grē: lꝫ minuat̄ per ipm̄. Procederet ergo arḡm ꝑmū si bonū nāe diminueret̄ per subtractionē sic̄ dcm̄ est. Simil̄r ꝛ priuatio q̄ totalr̄ tollit potentiā totalr̄ tollit aptitudinem existem in illa potentia. sed non sic est in ꝓposito. Cecitas. n. totalr̄ corrūpit potentiā: ꝛ p ꝯn̄s totalr̄ aptitudinē ad visionē. Ad aliud dicit̄ ꝙ ꝓnitas ad malum que dicit̄ fomes non consequit nām sic habilitas ad bonū: sed conseq̄t̄ corruptionem nature que est ex culpa. Et iō fomes totalr̄ per grām tolli potest: non āt bonum nāe per culpā. Sed dices: pr̄ Ambrosi vnde est ꝙ in dānatis totalr̄ habilitas ad bonum est ablata: ita ꝙ impossibile est ꝙ disponant̄ ad bonum grē. Dico ꝙ hoc non ē ex totali subtractione habilitatis nālis ad bonuꝫ: sed ex obstinatione voluntatis i malo: ꝛ ex imobilitate diuine snīe. Et per ꝯn̄s pꝫ ꝙ pecm̄ creaturā rōalem ex statuꝫ nāe totalr̄ non ponit: sed ex eius pfectiōeꝫ. Preterea paupercula magdalena licꝫ multitudīe peccōꝝ premeret̄: nunq̄ꝫ tn̄ habilitas ꝛ aptitudo ad bonuꝫ grē fuit totalr̄ extincta. simil̄r ꝛ in alijs peccatoribus viuentibus. Nec est de peccōꝝ salute ꝓpter hāc habilitatem q̄zdiu ē i presenti vita desperādum. q̄re ꝛc. vt sepe ostendimus. ¶ Quātuꝫ ad tertiā veri. dico ꝙ triplici via ostendo magdalenā oīum peccōꝝ labe fuisse pollutā. s. auctē: rōe: ꝛ ex°. Auctoritas est satis clara Greg. q de ipsa ait. Hāc credimus illā magdalenā esse. de qua septem demonia per que septem mortalia peccā designātur electa esse Lucas testat̄. Et textus hodiernus ait. Ecce erat mulier i ciuitate peccatrix. Ubi tria horrendissima de ipsa paucis his in verbis ostendit. s. peccōꝝ magnitudinem per hoc aduerbium ecce: qḋ est aduerbium demōstrādi: ac si digito monstraret eā dicens. ecce illa vana: illa inhonesta: illa luxuriosa mulier ꝛ inuerecunda. ¶ Scd̄o ostendit peccōꝝ certitudineꝫ qn̄ dic̄ in ciuitate: q̄si dicat. tm̄ erat peccatoꝝ magnitudo eius nō ꝛ certa vt per totā esset ciuitatem diffamata. Inde phariseus eā dānās intra se ait. Si hic esset ꝓphā sciret vtiq̄ꝫ que ꝛ q̄lis ē mulier que eum tangit: ꝛ imediate subdit: qꝛ peccatrix est. O res miratione digna: vt mulier tā diues tā nobilis: tā elegās: tā facunda: ad tātā dementiā deueniret vt publica meretrix diceret̄. vnde ḋ ipa dici pōt illḋ Isa. babilō dilecta mea posita ē mihi in miraculū. babilon cōfusio gentium interpretat̄. ¶ Tertio ostendit peccatoꝝ turpitudinē i predicto verbo peccatrix. Nisi enim turpissima ꝛ horrendissima illius peccā fuissent non ita eā aperto vocabulo peccatricem nominasset. Inde Augu. de ipa ait. Quia. n. hec mulier turpitudinis sue maclas aspexit lauāda ad fontem mīe cucurrit. qr̄ ꝛc. ¶ Scd̄o

hoc idē pōt ondi rōne sic. Quecūq3 aliqd cōpetit alī cui p excellentiā: videnṫ τ minora que ȝsequunṫ il li cōpetē. sed magdalena per excellentiam publica peccatrix appellaṫ. ergo videnṫ illi cōpetē minora que ad publicā peccatricē cōsequūṫ. oīs āt inhone stas turpitudo: ĩuerecundia. τ oīa pccā mortalia cō sequūṫ publicā peccatricē. gͦ τ in magdalena locū habuerunt. vn̄ sicut benefacientibꝰ oīa cooperāṫ in bonum: ita malefacientibꝰ oīa cooperāṫ i malum. ℭ Tertio hͦ idē pȝ exͦ. Nā ista signa extiōa q̄ xpo hodie exhibuit magdalena. s. stare retro: plorare: extergere capillis. vngē vnguēto: τ hꝰ: qd aliō indicāt q̄3 magdalene peccatoꝝ multitudinē: turpitudinē: τ horibilitatē: Nō. n. tā publicā pniam fecisse3 nisi τ publicā pecōꝝ multitudinē habuisse3. q̄t ē τc̄. Et ista sufficiāt ꝑ pn̄ti ȝclōne.

ℭ Q: i magdalēa fuerīt oēs occasiōes ruinādi. 2ͦ II.

Ccipe scōam ȝclonem. vȝ. Nihil phibet oēs ruinādi occasiōes magdalenā habuisse: qbus dicīt ita horibilr̄ ȝ dcū primū: τ seipsā peccasse. vbi tres igramꝰ ve. vȝ. ℭ Prima ve. ē ista. Utꝝ p cōiecturas possit esse pspicua pbatio: seu pspicue apparere. ℭ Scōa ve. est. Utꝝ cōtinere a carnalibus actibus sit difficile. ℭ Tertia ve. ē. Utꝝ qs excuseṫ ab icōtinentia: q: ē natis op̄atio. ℭ Quātu3 ad pmā dico q doc̄ inriste cōīt dicūt q p cōiecturas dr̄ liquida pbatio vl' perspicue aliqd apparere. allegāt. l. luciꝰ. §. lucius. ff. de le. 2. τ dicunt q ȝ istā liqdā pbationem. admitīṫ pbatio in ȝriū sm̄ Bal. in. l. quenticulā. C. de epis. τ cle. Et addūt q ēt ex p̄cipuis cōiecturꝭ dr̄ liqda volūtas τ pbatio. vt pȝ. l. l3 ipatoꝝ. ff. de le. i. τ. l. si. C. ō pba. τ. l. sigs locuplex. ff. ō manumissi testamento. Simil' dicunt q pbatio p̄sumpta dr̄ liqda. vt est glo. nōbilis in. l. si tutor. C. ō piculo tutoꝝ qō maxime veꝝ est i pbatōe doli. vt p glo. τ Ange. in. l. apud celsū. in p̄n. ff. de exceptōe doli. τ. l. pulcinius. §. adeo. ff. ex qbus causis i possessionē eaṫ. Nō m̄ q vbi esset certus modꝰ pbatōis assignatꝰ: vt pȝ in. c. cū cōtingat. eꝛ de rescriptis. tūc pbatio ex cōiecturis nō sufficeret. ar. dicti. c. cū cōtingat. τ fac textus cōiuncta glo. istituta de inutilibus stipulationibus. §. Itē vboꝝ. ℭ Ad ꝑpositū ergo nō q. 14. sūt p̄cipue cōiecture qbus argui pōt oēs mulieres illas seq̄ntes corruere eē nec̄e. Septē qdem sūt ex pte mulieꝝ. τ septē ex parte hominū. ℭ Prima coniectura ruine mulieꝝ dr̄ fucatio. i. qn̄ mulier i depilationibꝰ τ sucatōibꝰ delectaṫ τ vnṫ illis assidue: quod ē graue pecm̄. de conse. di. 5. c. sucari. vbi dr̄. Fucari figmentis quo vel rubicūdor vl' cādidior appareat. adulterina fallacia ē: qli nō dubito ēt ipos maritos se nolle decipi. s. a mulierib' qbꝰ solis sūt pmittende se mine ornari sm̄ veniā nō sm̄ iperiū. Nā verꝰ ornatꝰ τ maxime xpianoꝝ τ xpianaꝝ nō tm̄ nullꝰ fucus mendax: veꝝ nec auri qdē vestisq3 pōpa: s3 mores boni sūt τc̄. hec ibi Augu. ℭ Scōa ruine ȝiectura ē capillos alienos portare sic hodiernis tpibus mulieres nr̄e portare solēt i balcijs τ tricijs scapillatis vt ita dicā: vt publice ostendāt sue ipudicitie signū τ dānatōis māifestū indiciū. O isensate: si dareṫ vobis i pnīa vt minimū mortui os sup caput pōtaret3 ꝑfus pniam illā recusaret3. tn̄ ad vanitatē τ pditionē vestrā ostēdendā crines τ capillos mortuoꝝ sine timore defertis. Isa. 3. Decaluabit dn̄s vticē3 filiarū syon: τ crinē eaꝝ nudabit: τ erit ꝑ suaui odore fetor: τ ꝑ zona funiculus: τ ꝑ crispātī crine caluiciū τc̄. de quo ad plenū dixim9 feria tria huiꝰ dn̄ice. ℭ Tertia ruine cōiectura ē cātilenaꝝ cantꝰ. q certe nihil aliud ē q̄3 inuenū trāseūtiū ignis. τ qn̄ ēt filādo mulier ō suo amoroso cogitat cantare icipit. τ sic ēt se i ignē quo vriṫ pijcit: qō mirū deo displicet τ grauiṫ eū offēdit. vt. 62. di. c. in scā. vbi dr̄. Deu3 māibꝰ simulat q ppl'm vocibꝰ delectat. de quo diximꝰ i feria qnta cineꝝ. ℭ Quarta ruina ē ipudicꝰ oculus: q nihil aliud ē q̄3 ispiciētiū τ ispectoꝝ ardēs luxuriosa sagitta. 32. q. 5. c. nec solo. Nec solo inquit tactu τ affectu: sed aspectu quoq3 appetiṫ τ appetit cōcupiscētia feminaꝝ. Nec vos dicatis hr̄e aīos pudicos si hēt3 oculos ipudicos. Impudicꝰ. n. oculus ipudici cordis nūcius est. hec ibi. Aug. τ Trenoꝝ. 3. oculus meꝰ depdatꝰ ē animā meā. ℭ Quīta ruina ē supbia τ pl'chritudinis reputatio. Isa. c. 3. Eleuate sūt filie syon: τ ābulauerūt extēto collo. τ nutibus oculoꝝ ibāt τ plaudebāt. τ ābulabant pedibꝰ suis. τ cōposito gradu icedebāt τc̄. Uide. s. in dcā feria. 3. pn̄t3 dn̄ice i pma pte. ℭ Sexta ruina ē ad loca scā i diebꝰ fest: nō deuotōis: s3 ihonestat3 τ philocaptōis cā cum grādi dei τ scōꝝ cōfusione libenṫ τ sollicite. ire. ps. Ueloces pedes eoꝝ ad effundendū sāguinē. q: s. animā aspiciētiū pariṫ τ suā occidit. Prouer. 5. Acuta q̄si gladiꝰ biceps spēs mul'ieꝛ. De hͦ etiā i dcā feria dcm̄ ē. Et idē dico de philocaptōibꝰ que fiūt ad fenestras τc̄. ℭ Septima ruina mulieꝝ ȝiectura ē cū mulieribꝰ vl' alijs psonis lenonicꝭ sedula cōuersatio. Cū. n. mulier gratū lenonibꝰ auditū ꝑbet: certe māifestū sue ruine ondit piculū. Et iste sūt septē cōiecture ruine mulieꝝ ex pte ipsaꝝ. ℭ Septē alie sūt ex pte iuuenū. ℭ Prima ruine ȝiectura est salse dilectōis demōstratio. Incipiūt nāq3 iuuenes talibꝰ lasciuijs dedui hāc vl' illā amare ȝtā: τ signis mendacibus se hāc vl' illā fingūt diligere mulierē. Sed tu mulier esto prudēs. q: si eris vna bestia ad barbā hēbis. Sap. 10. Maloꝝ. s. iuuenū amatores digni sūt morte: τ q spē hn̄t i talibꝰ τc̄. ℭ Scōa cōiectura ē fictio honesti vbi. Qn̄ se fingūt vnū verbū honestū ei dicē velle. S3 tu mulier fuge nec credas vbis illꝰ. qm̄ vt. ps. ait. Pacē loqṫ tecū τ occulte pōit isidias. Et Prouer. 6. Simulator inqt ore decipit aīcū suū τc̄. Et idē. 29. Hō q blādis fictis q3 smonibꝰ loqṫ amico suo recte expādit gressibus eiꝰ. ℭ Tertia ȝiectura ē ficta taciturnitas. Fingūt n. se factū nemini dicturos. s3 ne credas smonibus eiꝰ: q: sociꝰ socio facta cōicat. Qm̄ ait Seneca. Oia cū aīco dlibera: s3 ō ipso p̄us. Et si ēt secretū apud hoīes teneret ore saluatoꝭ deꝰ facta τ dicta nudabit. Qnia nihil occl'tū qō ñ reueleṫ. ℭ Quarta ȝiectura ē ficta suba. qm̄ fingūt se diuites: τ quotidie vestibꝰ τ ānulis se ornant q̄s accipiunt sub vsuris. S3 q facil' credit leuis est corde. vt dicit Salomō Quāre āt indies paupcule mulies sic decipianṫ: ra

ipse excogita. Quinta cõiectura est larga pmissio. Mittũt eis bursas: bursellos: pectines: manicas: trãpalos. vt esca decipiãt latẽtẽ hamũ. ⁊ hoc p mediũ vetularũ vel puerorũ opant̃. Et hoc faciũt: ut q̃s blãdis s̃monib⁹ capẽ nõ pñt: saltẽ munerib⁹ decipiant. Quĩ mulieẽs sẽp auidas cernũt ad amãdas lasciuias. Munera crede mihi placãt deos pariter ⁊ hoies. Prouer. 19. Multe addũt amcos plimos: a paupe aũt ⁊ hi quos hũit separant̃ ab eo. ❡ Sexta cõiectura ẽ ficta accusatio. Iurãt. n. ⁊ piurãt illas accusare: ⁊ dicẽ parẽtib⁹ ⁊ affinib⁹: p corp⁹ p sanguinẽ sic faciã vl' sic diffamabo te p totũ. s3 tu forti aĩo esto. Quos. n. bona vita iustificat aliorũ mala dicta ne timeant. vt diximus feria q̃rta ciner. ❡ Septia ⁊ vltia ruine cõiectura ẽ ficta spõsatio. Figũt. n. ⁊ pmittũt illã accipe in vxorẽ: seq3 nullã aliã vnq3 hẽre. Tũc magis caueas. q2 aut nõ faciũt qd̃ pmittũt aut si faciũt nũq3 erit int̃ eos pax. q2 de simib⁹ ad similia semp arguũt. Sicut credidisti inquit mihi ⁊ fecisti qd̃ volui: sic ⁊ alteri facẽ potuisti. Nũq3 int̃ eos nisi discordia manet. q̃re ⁊c̃. Has igr̃ cõiecturas si vanitatẽ Magdalene attẽderim⁹ oẽs in ea cõludem⁹ vt apparebit in seq̃nti cõclone. Quãtũ ad 2am veritatem dico q̃ continere difficile est. vt ponit glo. 2. ex̃ de pur. cano. c. vltimo vbi glo. predicta dic̃ sic. Sine vitio carnis pauci inueniũt̃ di. 50. c. q2 tua. vbi pp̃rle sic dr̃ circa finẽ. Quid. n. est grauius carnale delictũ cõmittẽ sine quo pauci inueniũt̃: aut dei filium iurando negare: ⁊c̃. Greg. Quia difficile est continere vt dicit hec glo. super verbo pauci. allegat. 28. di. c. de his ita. 33. q. 5. c. quesiuit. Nec tamen propter hoc dicat ista glo. minus est delictũ. 2. q. i. c. multi. in fine. ⁊ 32. q. 7. c. flagitia. Et licet istud sit nãle: nõ tñ excusat. ff. ad. l. aq̃l. l. si s̃u⁹ s̃uũ § fornicari⁹. hec dicta glo. Et hoc vltimũ facit p seq̃nti v̄itate. Inde Criso. sup Math. castitatẽ dicit angelicã v̄tutẽ eẽ. Oẽs inq̃t v̄tutes sp̃uales res sunt angelice. precipue tam̃ castitas res angelica ẽ: Per hãc. n. solũ singularit̃ hoies angelis silantur. ⁊ vincit̃ nã v̄tutibus. Et idẽ. Illa inq̃t ẽ gloriosa cõtinẽtia: nõ quã trãsgredi nõ põt necessitas vel debilitas corporis: s3 quã cõplecnt̃ volũtas sancti ppositi ⁊c̃. hec ille. Et licet tã in viris q̃3 in feminis difficile sit castitatẽ s̃uare: difficilius tñ ẽ in mulierib⁹ vt p3. 31. di. c. i. p Ioan. ⁊ eadẽ di. 50. c. q2 tua. q̃r ⁊c̃. Quãtũ ad tertiã breuit dico q̃ non excusat̃ hõ de vitio carnis eo q̃ dicat q̃ gñatio sit nãlis dicente philosopho 2° phisicorũ. Nãlissimũ. n. operũ viuentium quecũq3 nõ sĩt orbata nec gñationẽ spõtaneã hñtia ẽ generare alterũ quale ipsa3 ẽ vt hõ hominem. planta plantã. Quĩ licet gñare sit op⁹ nature: non tam̃ quẽpiã violentãs. Unde si ars nãm corrigit s̃m physicã verã: a fortiori ⁊ v̄tutes illã corrigẽt. Unde de philosopho illo cui⁹ similitudo ostensa est phisonomo dicit̃: q̃ cum phisonomi⁹ dixisset Platonẽ: vel qdã aũt ẽt de Socrate eẽ luxuriosu3 ⁊ puerorũ vastatorẽ: ⁊ p discipulos platonis irriderent̃ q nouerãt cõtinẽtiã eius: Plato talia illis verba respõdit. Talem me natura genuit: s3 prudẽtia fecit me castu3 ⁊ studiũ ingeniosũ. Et q̃ nullus in hoc excuset̃ ostendit Ioannes in dicto. c. q2 tua. eadẽ di. vt notatu3 ẽ in precedenti veritate. quare etc̃. Sed dices: pat̃ Ambrosi si sunt tot laquei miseris puellis parati ⁊ existenti vt superius in prima huius cõclusionis veritate demõstrasti: que erit tã prudẽs puella que castitatẽ s̃uare possit: Que nanq3 illa que tot iuuenũ pdimẽta discernat: heu me miserã: q2 mundũ uidi. Ne desperes aĩa mea. q̃ttuor. n. singularissima remedia tibi Aug. in li. d' decẽ cordis adinuenit. Primũ nãq3 remediũ ẽ timor dei. qm̃ q timẽs deũ erit: honestatẽ s̃uabit. ⁊ s̃uata honestatẽ: s̃uabit ⁊ itegritatẽ. Nã sicut oppositũ in opposito. Inhonestas. n. honestati cõria est. ⁊ inhonestas est cã pcipitij. ergo honestas erit cã salutis. Q2 aũt inhonestas sit cã precipitij: audi tex. 32. q. 4. c. salomon. Salomon q̃ppe imoderato vsu atq3 assiduitate mulierũ ad hoc vsq3 pduct⁹ ẽ vt tẽplũ idolis fabricaret. ⁊ qui prius tẽplũ cõstruxerat: assiduitate libidinis ⁊ pfidie subtract⁹: idolis cõstruere tẽpla nõ timuit. hec ibi Grego. ❡ 2m remediũ ẽ timor mundi. s. infamie. qm̃ q negligit ppriã famã crudelis est ⁊ vna bestia. vt dr̃ in pemio decretorũ sup v̄bo pdiga. ⁊ 11. q. 3. nõ sũt audiendi. Nõ sunt inq̃t audiẽdi siue viri: siue feminę: q̃ reprehendunt̃ in aliqua negligẽtia p quã fiẽ vt in malã ueniãt suspitionẽ: vñ suã vitã lõge abesse sciunt: ⁊ dicũt corã deo sibi sufficere cõsciam. Estimandi sũt hominũ nõ solũ iprudenter: verũ ẽt crudeliter cõtẽnẽtes: cũ occidãt aĩas aliorũ blasphemãciũ viã dei. ⁊ parũ infra. Proinde si q̃s a criminib⁹ flagitiorũ atq3 facinorũ vitã suã custodit sibi bñfacit. q̃s quis aũt ẽt famã. s. custodit: in alijs est misericors. Nobis est necessaria vita nr̃a: alijs aũt fama nr̃a. hec ibi Aug. ❡ 3m remediũ est timor pene. antiq̃tas. n. adultere lapidabant̃. Leuitic. 20. vbi dr̃. Si mechatus quis fuerit cũ vxore proximi sui: ⁊ adulteriũ ppetrauerit cũ cõiuge pximi sui: moriatur mechus ⁊ adultera. ⁊ s̃m canones detrudit̃ in monasterio. vt dicit glo. in. c. tue. ex̃ de pcuratoribus. vbi dicit sic glo. Per leges veteres puniebat̃ mulier cõuicta de adulterio ad penã sanguis. C. de adul. l. castitati. ⁊ ẽt s̃m lege3 mosaicã. 33. q. 5. hec imago. Hodie v̄o detrudat̃ i mõasterio. vt i. c. gaudem⁹. de cõuer. cõiuga. ⁊ potest vir vxorẽ cõuictã de adulterio retinere si vult: ⁊ vxor virũ. vt. C. de adul. auten. sed hodie hec glo. vñ põt vir vxorẽ suam de adulterio crĩaliter accusare: ⁊ ad separationẽ thori sed mulier nõ accusat virũ crĩalr̃. C. de adul. l. i. Sed ad separationẽ thori sic. vt lite nõ cõte. c. i. Et ad lucrãdu3 donatione3 pp nuptias. ex de dona. iter virũ ⁊ uxorem. c. plerũq3. adultera ẽt pdit dotẽ. vt dicto. c. plerunq3. vbi dicit tex. plerunq3. ⁊ infra. Si mulier ob cãm fornicationis iudicio ecclie aut ppria voluntate a viro recesserit: nec reconciliata postea sit eidem dotem vl' dotaliciu3 repetẽ nõ valebit. hec ibi ⁊ exponit glo. tres intellectus quid sit dotalicium. ❡ Primus intellectus est q̃ dotaliciũ sit donatio pp nuptias. sed non placet glo. q2 donatio pp nuptias d3 redire ad virũ: sicut dos ad mulierem. vt 2. q. vlt. co. ti. in fi. ⁊ ita nõ posset petere dotaliciu3 alias post separationẽ. ❡ 2s intellect⁹ subinfert̃

immediate dicēs sed pōt hoc intelligi cū mulier lucrat donationē vl' partē ex pacto. vt in dicto. c. vlti. ⁊ sicut illā donationē quā ex pacto habuisset vl' partē pdere dz. ℂ 3ᵘˢ intellectus ē vt p dotalicium intelligant res parafrenales ad quaꝝ restitutionez marit⁹ tenet. C. de pactis quen. l. ulti. hec illa glo. ad lfam. sed ista relinqm⁹. vides ergo quāns penis subdat adultera. ℂ Quartū rmediū ē vt se a mal' quersatōib⁹ custodiat. iuxta qsiliū sapiennis. Fili si te lactauerint pctōres ne agescas eis: ⁊ nī ābules cū eis: pedes. n. eoꝝ ad malū currūt: ⁊ festināt ad effūdēdū sanguinē. O iuuēcule nupē: ⁊ uos p̄ scrti q̄ solute estis: ⁊ nī hētis q vos regat. hec aūdicta q̄ttuor picula quotidie qsideretis: ⁊ scē ⁊ caste viuetis. Periculū ē. n. mulierē eē pulchrā ⁊ vanā. mai⁹ piculū est ē sola. ⁊ sup oīa qn̄ cū mala societate quersat: pp q̄ multi pierūt. qr ⁊c. ps. Cū scō scūs eris: ⁊ cū innocēte inocēs eris. ⁊ cū puerso puerteris. ⁊ cū docto doct⁹ eris. cū leproso leprosus efficit. quersās cū scabioso dolentis: scabie maculat corpus eius ⁊c. Et ista sufficiat pro p̄a concīone.

ℂ Qr Magdalena fuit corpore corrupta q° III.

Ecipe tertiā qclonē. vz. Mira Magdalena nī solū fuit mētali qtamiatiōe polluta sz ēt corporali corruptione qtaminata. vbi tres ingrani⁹ vi. vz. ℂ Pria vi. ē ista vtꝝ ex vnoꝝ eodē delicto ⁊ vnico qtextu quinissolorianē diuersa crīa. ℂ 2ᵃ ē. vtꝝ sola mala fama faciat plenā fidem male vite ⁊ cris. ℂ 3ᵃ est. an Magdalena publica hodie i euāgelio uocata peccatrix fuerit corpoꝛ corrupta. ℂ Quātū ad p̄mā dico breuit q̄ sic. ⁊ hoc n̄ bi declaro p exᵐ. Ponat q̄ qs carnalr cognoscat sororē qsāguinei sui nulli dubiū q̄ hic duplex delictū cōmittit. s. adulteriū ⁊ icest⁹: vt pz ex diffinitioni b⁹ eorūdē: vt posuim⁹ feria 3ᵃ p̄ntis d̄nice. Allegāt ad hoc legiste. l. si adulteriū cū icestu. ff. d adul. Itē posito q̄ vn⁹ carnalr misceat cuz vna monaca. pz q̄ hic ad min⁹ triplex delictū cōmittit. s. adulteriuz q̄ ē deo despōsata. Itē incestū qr cognoscit sponsa p̄ris sui. s. dei. viuus est. n. pr̄ vr̄ q est in celis: ait saluator. ⁊. 12. q. 2. q abstulerit. vbi dr̄. Pr̄ nr̄ sine dubio ē de⁹ q nos creauit: mr̄ v° nr̄a ē ecclīa q̄ i baptismo nos regnauit. Itē cōmitit sacrilegiū: qr dodicata ē ⁊ pfessa. de h° nō. 27. q. 1. c. vgimb⁹. p Jo. annē. Et de pena coꝝ sati pōit i. c. sigs cps. ⁊. c. si. qs rapuerit. eadē qōne ⁊. cā. Nūc a filii tuipsa aīa mea qsidera quāta mala ex ihonesto mulieꝝ hitu: locutōib⁹ vanis: ⁊ filib⁹ oriāt: tā i mēte ipsaꝝ q̄z in mēte aspiciētiū. Audi crisostomū sup Mat. Quid ē igit mulier nisi amicitie inimica: ieffugabilis pena necēū malū: nālis tētatio: ⁊ siderabil' calamitas: domesticū picl'; malū: nā boī colore d̄picta. q° si dimittere illā pctm̄ est: tenere āt viro tormētū ē: necesse est vt aut dimittentes adulterium faciam⁹: aut tenētes quotidianas pugnas ⁊ amaritudies hēam⁹. et idē sic x⁹ iqt mlier s icant⁹ ⁊ mollis ē. Incaut⁹ qdez q: nō ola q videt aut audit cū sapia ⁊ rōe qsiderat. mo. l' āt qr facile flectit: vl de malo ad bonū vel de bono ad malū. hec ille. O miser mlr̄ēs si q̄si a nā piculosa ē vrā qditio: qd eē dz i illis q̄ sup piculū nāle quodāmō fucamēta capillos alienos vl' suos ⁊ alia vanitatis ppe ruine euidētissima signa superaddūt: Audi de talib⁹ i q̄dā epl'a Hiero. loq̄ntē. Janua igt diaboli: via iniqtatis: scorpiōis pcussio: nociuūq; genus scia ē. Cū primat vt sup l'a icēdit ignē. flāmigero igne pcutit qsciaz p iter hitātis: exuritq; fūdamēta mētiū. hec ibi. O paupcl'a magdalena quot aīas tuis vanis ocul' ⁊ cetis tuis vanitatib⁹ amoris sagitta vulnerasti: quāta pccā in teipsa cumulasti: O pr̄ Ambr. Iniqtates mee supgresse sīt caput meū: ⁊ sic on⁹ graue grauate sīt sup me. Ecce qr i celū peccaui nō audeo leuare ocl'os meos ad celū. trā q strata itueor: qr tra sū: ⁊ i trā me qsidero quersurā. Sz oculos mētis ad xp̄z Jesū meū leue quē amo: quē diligo quē tota mēte qcupisco. qr ⁊c. ℂ Quātū ad scdam dico q̄ fama sola nī faciat plenā fidē: sz bnī p̄sūptōez: q p̄sūptio iduē purgatōez. Nec dcā paucoꝝ īfamāt sz maioris vl' toti⁹ pris cōuenie. Patēt hec ex̄ de accusa. c. iqsitōis. §. vl. vbi dr̄ sic. Quesiuisti ēi qd statui debeat si nihil p certā sciaz: sz tm̄ p famā ⁊ eoꝝ q fuerūt iqsiti credulitatē iuratā cōngerit inueniri. Et vtꝝ aliqs sup eo crimine reputari debeat īfamat⁹: de quo ipm duo vl' tres aut ēt pl'es dixerit īfamatū lz de ipō nihil sinistꝝ i publico audiat. Ad qd ē nr̄a r̄nsio q̄ pp famā deponēnū credulitatē: dūtaxat hic excludit famā alioꝝ p hoc qd dic dūtaxat: nō erit ad depōnis sniaz pcedēdū: sz īfamato canonica posit idici purgatio s3 arbitriū iudicātis: q pp dcā paucoꝝ cū īfamatū reputare nō dz: cui⁹ apud bonos ⁊ graues lesa opinio nō existit. hec ibi Inno 3⁹. In hoc §. ponunt due dubitatiōes. ℂ pᵃ ē an sola fama ⁊ testiū credulitas plenā fidē faciat. Et huic r̄ndet papa ibi. Ad qd nr̄a ⁊c. vbi dic q̄ nī. nec dz qs puniri de crimie de q° nī cōstat nisi de fama ⁊ testiū credulitate. Indicat tn̄ illi purgatio s3 arbitriū iudicātis. ℂ 2ᵃ dubitatio ē an dcā paucoꝝ sint sufficiētes eāe īfamatiōis. Et huic r̄ndet papa dicēs q̄ nī: sz rq̄rit tota vl' maior ps vicinie. ibi. q ppt dcā: Et hic nō. glo. vl. dicēs q̄ dcā paucoꝝ nō īfamāt: siue īfamiā nī lāceūt vn̄ plat⁹ pp hoc nō mouebit ad ingrēdū. Fama. n. dz eē p villā vl' prochiam ad hoc vt fiat inqsitio. vt i. c. qualiter. eo. ti. Et q̄rit dcā glo. q dicant pauci ex qb⁹ nō pōt oriri infamia. ⁊ dicit sic. Pauci dīr. 40. ex̄ de cleri. excō. c. latores p̄ntiū ⁊ alias cōcordātias pōit. Et suā opi. pōit dicēs. Credo q̄ maior ps vicl' nie regrat. qr fama loci regrit nō fama aliquoꝝ. de presū. c. illud ⁊c. hec ibi. Vult. n. i effectū p̄dcā glo. q̄ īfamia sufficiēs q regrit i cā inqsitiōis ad hoc vt sup crimē inqri possit dz eē ad min⁹ penes maiorē ptem cōuenie vl' loci vbi viget īfamia. Et sic nō sufficit īfamia q̄ ē apud duos vel tres de conuicinia. Circa hanc vltimam partem dubitatur quid faciendum si parochia non habet nisi duas vel tres domos seu familias. Dic sūt due opiniōes. Joā. de imola dicit q̄ cū ius vniuersitatis remaneat i duob⁹ vl' trib⁹: vt nō. in. c. i. de elec. vn̄ q̄ dici possit q̄ apud duos vel tres possit talis īfamari. qr soli sūt i parrochia. ⁊ sic sufficiēs īfamia ad hoc vt possit iqri. Alia opi. est q̄ qn̄ sīt ita pauci i vna parrochia q̄ posit īfamari apō alias parrochias ita q̄ alij aliaꝝ parrochiaꝝ pōt cē

testes illi⁹ īfamie: q̄ etiā apud eos ē. Et hec opi. est Jo. an. & dñi Antonij. allegāt. c. sup eo. de ccñ. & c. sup. de cogna. spi. Nec opi. imolensis vr̄ vera cū sit icōpatibile q̄ apud duos vel tres sit īfamia sufficiens ad iqsitōez. Nec obstat qd̄ dic̄ q̄ ius vniuersitatis remaneat ī duob⁹ vel trib⁹: q: illud ꝓcedit quo ad fauorē vniuersitatis: & ī his q̄ ꝯpetēt pñt vniuersitati. iō hec opi. vior ē tenēda. Et hec sufficiāt ꝓ pn̄ti ve. Tu āt potis ex his dc̄is ꝯcludē q̄ ista erat īfamia magdalene. q: nō ꝑ maiorē ptē ꝓ ꝓchie vl' ꝯuicinie: sꝫ ꝑ totā ciuitatē erat diffamata. q: dr̄. Erat mulier ī ciuitate peccatrix. q: &c. ℭ Quātū ad tertiā ve. pono aliq̄s regulas. ℭ Prīa regl'a ē ista. q̄ notoria crimina nō īdigēt accusatore. Hec regula pꝫ ī. c. euidētia. ex̄ de accu. vbi dic̄ sic tex. Euidētia patrati sceleris nō īdiget clamore accusatoris. vbi glo. Scelus igit qd̄ notoriū ē ꝑ opis euidētiā. & ē vn⁹ mod⁹ notorij. vt hēs de coha. cle. & mulie. c. vl. Multa. n. iura clamāt q̄ notoria delicta nō īdigēt ꝓbatōe. Clamat cā. z. q. ſ. ꝑ totū. & q. i. ea. cā. c. de māifesta. & de purga. cano. cū dilectꝯ. gl. ſ. & de ele. c. bōe. cl ꝑmo. Clamat. c. porro ex̄ de diuor. glo. i. Clamat exp̄sse. c. ad nrā̄z. cl. fino. de iureiur. vbi ꝑꝑe dic̄ sic. Uerꝫ qm̄ fm̄ traditōes canonicas māifesta. s. delicta accusatiōe nō īdigēt. nec ī eis est ordo iudiciari⁹ obſuādus q̄ dꝫ in alijs obſuari &c. Clamat & gl. z. i. d. c. ad nrā̄z. cū cōcordātijs. Nō m̄ q̄ lꝫ notoria accusatiōe nō īdigeāt nec ꝓbatōe: tn̄ ī illis regrit̄ citatio. vt ī. d. glo. c. ad nrā̄m. cl fino. de iureiu. & ē valde nobil' illa glo. & ꝑ nōbili allegat̄. Sil's gl. ē ī. c. cū dilectꝯ filijs. de purga. cano. ī vbo. idicenda. & allegat cōcordātias. & est bona gl. De ista mā̄ satꝯ plene tctāt dñs Antonius & Joā. de imola. ī. d. c. ad nrā̄z. Nos igit tm̄ hic accipim⁹ q̄ ad nrā̄z faciūt ꝓpositū. Et sic pꝫ ꝑma regula ℭ Scd̄a regula ē ista. Snīa ꝑ nō suū iudicē lata sic nec cōfessio seu ali⁹ ꝓcessus corā eo hit⁹ nulla ē. Pꝫ hec regula ex̄ de iudi. c. at si clerici. cū gl. & ī. c. qd̄ āt cōsuluisti. de pe. & re. & ex̄ de cōsue. ad nrā̄z. & ī mltꝯ alijs locꝯ. Jn dñs Deut. z3. Nemo igit mittat falcē ī messē alienā. Sufficient et de hoc pꝫ ꝑ fmone ꝓcedē ti. ī tertia cōclōne scd̄e cōsideratōis ī secūda ve. vide ibi. Jn qb⁹ casib⁹ fallat regula ista: vide ī gl. fi. c. ad nrā̄z audiētiā. ℭ Tertia regula ē ista. Jn foro iudiciali eccl'ia quēpiā ex sola volūtate iudicare aut cōdēnare nō pōt. Pꝫ ista regula ꝑ fmone ꝓcedēti ī scd̄a cōclōne scd̄e ptis ī tertia ve. ī. 6. pūcto. & bn̄ ibi declarat̄. vide ibi. Ex q̄ relinqt̄ q̄ pcc̄m qd̄ tm̄ mēte fit a solo deo puīt̄. vt ibi dr̄. ℭ Quarta regl'a ē q̄ eccl'a ī foro iudiciali nisi crimina notoria sint: vt ī ꝑma regula dcm̄ ē: nō pōt quēpiā cōdēnare sine accusatore & alijs fm̄ iurꝯ ordinē regsitꝯ. Pꝫ hec regula ꝑmo in c. i. & z. ex̄ de offō iudicꝯ ordinarij. Capl'z ꝑmū dic̄. sic. ꝓnciosā. & īfra. Habeant igit̄ epi singulatim̄ vrbiū ī suis diocesib⁹ liberā ptātē adulteria & scelera īgrere vlcisci & iudicare fm̄ q̄ canones cēsēt absq̄ īpedimēto alicui⁹. & cū op⁹ fuerit: publicū cōuocēt auxiliū nō ad ꝑiudicadū: sꝫ poti⁹ ad ea q̄ desūt ꝓsequendum. hec ibi. Et glo. sup vbo canones. circa medium sic dic̄. Jtē ex eo qd̄ hic dic̄: īgrere vlcisci & punire fm̄ q̄ canones cēsent: ē argumētū q̄ iudex iudicare dꝫ

fꝫ allegata & fm̄ canones & leges: & nō fꝫ ꝯsciaz. vt exp̄sse di. ii. q. 3. c. sūmope. & 3. q. 7. c. iudicet. & alias multas ꝯcordātias adduc̄. Et arguit ꝯ ꝑ plura iura. vbi ꝓbat q̄ iudex pōt iudicare fm̄ q̄ putat. Et tādē rn̄dēdo ponit duas rn̄siōes. & scd̄a ibi pꝫ. Prima dic̄ q̄ qn̄ iudex alr̄ hꝫ ī ꝯscia & alr̄ ꝑ ꝓbatōes legitimas ꝯstat: ipse dꝫ alij iudici cāz delegare. Alia opinio dic̄ & hāc approbat. q̄ lꝫ iudex alr̄ hēat ī cōsciētia sua q̄z ꝯstat ꝑ allegata: dꝫ tn̄ iudicare fꝫ q̄ eis̄ fcā sibi fides ī iudicio ꝑ iura dcā sibi p⁹: & n̄ dꝫ ꝯsciaz seq. q: n̄ fac̄ illa tāq̄z iudex sꝫ tāq̄z hō. supple si ī ꝯfessiōe illō sciret vl' tāq̄z ꝑuata ꝑsōa nec peccat: nec dr̄ facere ꝯ ꝯsciaz. Et ita nec ꝯdēnādo: nec absoluēdo seqt̄ ꝯsciaz snā. Et q̄ ita sit ꝓcedēdum pꝫ. Nā dñs oīa sciebat: & tn̄ nullū voluit ꝯdēnare: nisi ꝓbatōib⁹ ꝯuinceret̄. z. q. i. ds oīpotēs. hec ī dcā glo. Sꝫ de hoc doctores faciūt pulcherrimas iqsitōes. Ista tn̄ ē vera snīa q̄ dcā ē. Et de hoc ēt nōnt dñs Anto. & Joānes calderini ī. c. pastoralis. §. q: vo. de offō delegati. sꝫ hāc mā̄z dimittam⁹. Capl'm scd̄z sup⁹ri⁹ allegatū in ꝓbatōe isti⁹ regule dic̄ sic. Sacerdos si sciat ꝑ certo aliquē eē reū alicui⁹ criminis: vel si ꝯfessus fuerit & emēdare noluerit: nisi iudiciario ordine qs ꝓbare possit: nō dꝫ eū noīatiꝫ arguere: sꝫ idefinitate. Sic̄ dixit xp̄s: vnus vr̄z me traditur⁹ ē. Sed si ille cui dānū illatū ē petierit iusticiā: pōt excōicare auctorē dāni: lꝫ ali ei ꝯfessus sit. sed tn̄ nō noīatim pōt eū remouere a cōione: lꝫ sciat eū eē reū: q: nō vt iudex scit: sed vt dꝫs. sed dꝫ eū āmonere ne se īgerat. s. ad cōionē. q: nec xp̄us Judā a cōione remouit. hec ibi. Ex quo tex. pꝫ q̄ siqs scit aliqd̄ crimē vt iudex allegata & ꝓbata seq dꝫ: & nō ꝯsciaz suā. Hoc exp̄sse dic̄. c. pastoral'. §. q: vo. de offō delegati. vbi ī sūma dr̄ q̄ iudex ordinari⁹ ad mādatū delegati exequat̄ snīam: lꝫ scit eā iniustā. Faciat tn̄ ordinari⁹ q̄ nouerit snīam eē iniustā: vt delegat⁹ cū ab illo onere absoluat. si non possit: tunc dicit tex. cum ordinario delegan non cognitio cause: sed executio tm̄ demandetur q̄ ordinarius tenetur obsequi delegato & si sciat illum sententiaz iniustā exequi: nihilominus teneat̄ eādē: nisi apud eū possit efficē vt ab hoc onere ipm̄ absoluat. hec ibi ī dcō. §. q: vo. Et ī vbo & si sciat. ē vna glo. magral' & bona & lōga. s̄. quā mlta scribūt ꝑ doctores. Accipiam⁹ nos illa q̄ ad nr̄m ꝓpositū st̄. Hec eadē regula nrā̄ hꝫ mlta capl'a ꝑ se. z. q. i. vt c. nos. c. iudex. c. nihil. c. ꝑmates. c. nos. sic dic̄. Nos ī quēpiā snīam ferre nō possum⁹: nisi ꝯuictū aut spōte ꝯfessū. Capl'm iudex dic̄ sic. Judex criminosum discutiens. i. examinās: non ali snīam ꝓferat q̄z aut reū ipse se ꝯfiteat̄: aut ꝑ inocētes testes. i. nō falsos aut suspectos cōuicat̄. hec ibi. Et. c. nihil. dicit sic. Nihil ꝯ quēlibet accusatū absq̄ legitimo & idoneo accusatore fiat. Nā dñs nr̄ Jesus xp̄s Judā furem sciebat: sed q: nō ē accusat⁹: iō nō ē eieci⁹. Jdem dic breuit̄. c. ꝑmates. Faciūt mlti tex. ad ꝓpositū: sꝫ isti sufficiāt. Et sic pꝫ q̄rta regula. ℭ Quīta regula est ista q̄ eccl'ia sic scōs post eoꝝ mortē honorat: sic ī vita xp̄o seruierūt. vt pꝫ de ꝯse. di. 3. c. ꝓnūciādū. glo. i. Et qm̄ aliq ꝑdicādo xp̄z mūdū circuierūt. vt apl'. aliq ꝓ ei⁹ noīe martyres effci st̄. aliq ī vgītate. aliq

i aspa pnīa deo fuerūt: ⁊ salui sci sꝫ. iō ecclīa offm̄ vite eoꝝ ꝓportōatū īstituit: vt offm̄ aplōꝝ: martyꝝ v̄ginum: viduaꝝ: ⁊ cōruptaꝝ: ⁊ scōꝝ ꝯfessoꝝ īstituit. Nā qꝛ apl's grece latine īterp̄taꝝ missus. qm̄ apl'i p mūdū euāgelizare a xp̄o missi sūt: iō ecclīa i cōmuni eos solemnizat ⁊ canit i matutinis. Ecce ego mitto vos ⁊c̄. De qbꝰ tm̄ ecclīa facit offm̄ ꝓpriū rōne alicuiꝰ sp̄alis p̄uilegij. vt petro ꝓpt̄ p̄uilegiū dignitatis. Paulo q̄uis nō fit de .xij. apl'is ꝓpt̄ p̄uilegiū p̄dicatōis ⁊ societatꝫ petri. Joām ꝓpt̄ p̄uilegiū amoris: seu v̄gitatꝫ. Andree pp p̄uilegiū crucꝫ quā ita ardent̄ predicauit ⁊ cōcupiuit. Post hos ecclīa honorat euāgelistas q nō tm̄ p̄dicauerūt: sꝫ etiā euāgelia scripserūt: ⁊ q̄tuor tm̄ sꝫ. qꝛ Gen. 2. dr̄ q fluuiꝰ q egrediebat̄ de loco voluptatꝫ ad irrigādū paradisū diuidit̄ i q̄tuor capita. s. physon. gion: tygrim: ⁊ eufratē. Fluuiꝰ allegorice scā p̄dicatio ē q̄ de xp̄o ꝓcedit: a qᵒ ꝯ̄ialr̄ oīs voluptas emanat. Mat. xi. Uenite ad me oēs q laboratꝫ ⁊ onerati estis: ⁊ ego reficiā vos. ps. Gustate ⁊ videte qm̄ suauis ē dn̄s. ⁊ recte scā p̄dicatio fluuio assimilat̄. qꝛ lauat: purgat ⁊ fecundat t̄rā. ps. In oēz t̄rā exiuit sonꝰ eoꝝ ⁊c̄. diuidit̄ āt i q̄tuor capita. qꝛ lꝫ multi euāgelia scripserit: vt Nicodemꝰ ⁊ alij: nō tn̄ nisi q̄tuor ab ecclīa recepta sꝫ. ⁊ hoc triplici rōne. ¶ Primo pp ꝯcōdātiā veťis testi ⁊ noui tāq̄ȝ duoꝝ testiū fidei xp̄i. Nā i veťi lege vnꝰ fuit legislator. s. Moyses ⁊ q̄tuor maiores ꝓph̄e. s. Isaias Zacharias. Ezechiel. ⁊ Daniel. ⁊ .xij. miores ꝓph̄e ⁊ multi alij sapiētes. vt Dauid. Job. Salomō. Jesus sirach ⁊c̄. Silr̄ i nouo vnꝰ ē legislator. s. xp̄us q̄tuor euāgeliste. xij. apl'i. ⁊ alij sapiētes: vt Hieronymus. Grego. Aug. ⁊ Ambro. ¶ Scd̄o ꝓpt̄ figurā rote Aminadab. de q̄ ait aīa i cātica. Aīa mea turbata ē ꝓpt̄ q̄drigas aminadab. Aminadab spontaneꝰ īterp̄etat̄: ⁊ xp̄m significat q se sponte obtulit. Isa. 53. Oblatꝰ ē qꝛ voluit. ad Phil'. 2. Humiliauit semetip̄ȝ ⁊c̄. Cuiꝰ q̄driga. i. euāgelica doctrina vehit̄ p vniuersū mūdū q̄tuor rotꝫ. i. q̄tuor euāgelistis. ¶ Terno vt q̄druplicē mortē ꝯ̄dat: a q̄ liberati sumus p xp̄ȝ. s. ignorātie. simplicitatꝫ. negligētie: ⁊ malignitatis. His. n. modis peccamꝰ ⁊ morimur. sꝫ p xp̄i predicatiōnē q̄druplr̄ liberamur. s. per verā xp̄i sciam: sapiētiā: sollicitudinem: ⁊ bonitatem. q̄re ⁊c̄. Figurātur in diuersis formis: vt figura doctrīe eoꝝ ꝯ̄ueniat. Joānes tāq̄ȝ aq̄la altiꝰ cet̄is intonuit dicēs. In p̄ncipio erat v̄bū. Mathęꝰ tanq̄ȝ hō. qꝛ de hūanitate xp̄i bn̄ scripsit. vn̄ in principio ait. Liber ꝯ̄iatōis Jesu xp̄i ⁊c̄. Lucas qꝛ xp̄i passionez latius declarauit i forma bouis ambulat. Marcꝰ i forma leonis. qꝛ xp̄i resurrectiōez bn̄ ondit ⁊ eius euāgelium in die resurrectiōis legit̄. Multa circa hoc dici possent: sꝫ trāseamꝰ. ¶ Post euāgelistas honorat ecclīa martyres. Martir grece latine dr̄ tristis. qꝛ ꝓ xp̄o multas tristitias passi sūt Et iō offm̄ martyꝝ ordinauit qd̄ ē cōe oībꝰ. q oēs cōiter ꝓ xp̄o passi sꝫ. Aliquibꝰ aūt officia ꝓp̄a deputauit rōne alicꝰ p̄uilegij. vt Laurētio Stephāo. Joām bap. ⁊ alijs quibusdā. ¶ Pꝰ hos honōat ꝯfessores. i. dei laudatores. Lꝫ. n. tā martires q̄ȝ v̄gines ⁊ oēs sci possint dici ⁊ sint dei laudatores tn̄ isti ꝓp̄ie cōfessores. dīr qꝛ nullo alio mō vitā ꝓ xp̄o exnerūt nisi in laudando: psallēdo: ⁊ decātādo dīnas laudes. ⁊ hi sūt ep̄i ⁊ p̄sbri: ad quos sup oēs dicē diuinū offm̄ spectat. Et iō aliq dr̄ ꝯfessores maiores. vt ep̄i. aliq minores: vt sacerdotes. ¶ Post hos sequunt̄ v̄gines q̄ vigōe castitatis ⁊ integritatis carnis secute sꝫ agnū quocūq̄ȝ iuit. qꝛ sicut xp̄s in aīa ⁊ i corpe īteger fuit ⁊ castissimus: sic ⁊ v̄gines pp eiꝰ amorē firmo ꝓposito nūq̄ȝ expiendi delectatiōes carnales secute sūt redēptorē ⁊ ita ecclīa eis offm̄ vite ꝯ̄ueniens ordinauit i cōi: lꝫ aliq̄bꝰ ꝓpt̄ sp̄ale p̄uilegiū i sp̄ali offm̄ ordiauerit. ¶ Pꝰ has seq̄t̄ offm̄ viduaꝝ ⁊ corruptarū q̄ pniam de corruptiōe corpis faciētes: p quā icorruptiōez mētis recupauerūt xp̄m secute sꝫ. ⁊ iō tale offm̄ ptīȝ cōicat cū offō v̄ginū: vt pȝ: ⁊ nō in totum. qm̄ ipse v̄ginitate mētis tm̄ xp̄m in scā castitate secute sūt. q̄re ⁊c̄. ¶ His sic regul' declaratis formantur q̄nq̄ȝ rōes q̄re Magdalenā dicimꝰ nō tm̄ mēte: sꝫ corpore fuisse cōruptā. ¶ Prima rō ē ista fūdata i p̄ma regula. Crimina notoria nō īdigēt aliq̄ ꝓbatiōe: sꝫ ab oībꝰ ꝯcedūt̄. sꝫ magdalena fuit publica ⁊ notoria peccatrix. qꝛ ait rex. hodiernꝰ. Erat mulier i ciuitate peccatrix. ⁊ si i ciuitate ergo i maiori pte. ⁊ p ꝯ̄ns ab oībꝰ ē ꝯcedēdū illā fuisse publicā peccatricē. Ubi nō q aliud ē dīe mlierē eē publicā peccatricē: ⁊ aliud publicā meretricē. Publica meretrix dr̄ q̄ mltoꝝ libidini pȝ. 34. di. c. vidua ē cuiꝰ ⁊c̄. vbi dicter. Uidua ē cuiꝰ maritꝰ mortuꝰ ē. Eiectrix q̄ a marito viuēte ꝓijcit̄. meretrix q̄ mltoꝝ libidini pȝ. hec ibi Hiero. ⁊ ibi p Jo. Publica peccatrix ē q̄ vni tm̄ publice ꝯsētit vel aliqbꝰ. ⁊ itelligo publice qm̄ nō curat vt publice sciat̄. Absit vt magdalenā tā nobilē tā diuitē ⁊ prudētissimā dicā publicā mētricē: vt q̄dā asserūt: sꝫ eā publicā peccatricē dicimꝰ. qꝛ publice vnū amatorē forte ⁊ non pl'es hūit cui ad placitū succūbebat. Uel pōt ēt dici meretrix cuiꝰ publice venalis ē turpitudo. vt. 32. q. 4. c. meretrices. vbi dicter. Meretrices eē ⁊ ad meretrices accedē ꝓhibet dn̄s q̄ꝝ publice venalis ē turpitudo. In decalogo āt mechie noīe nō vr̄ hoc apte ꝓhibuisse. qm̄ mechia nō nisi adulteriū itelligi solet. hec ibi. Aug. i q̄ōnibꝰ deutero. qd̄ nec de magdalena asserēdū ē cū diues eēt: nec alioꝝ īdigēt mercede. q̄re publica peccatrix ⁊ nō publica meretrix erat. ¶ Scd̄a rō ē ista. Nullus a nō suo iudice ꝯdēnari dꝫ. Ista pȝ i 2ᵃ regula. sꝫ ecclīa hodie ꝯdēnat magdalenā publicā peccatricē. Ergo aut est verꝰ iudex. ⁊ sic snīa vera. aut nō ⁊ sic ecclīa peccat sn̄iando quā nō dꝫ: aut mō qᵒ nō dꝫ: qd̄ ē erroneū dīe. ¶ Tertia rō ē ista. Qui tm̄ volūtate peccant nō hꝫ aliū iudicē nisi deū. ergo si magdalena tm̄ volūtate carnalr̄ peccasset ⁊ nō ope: deū tm̄ hr̄et vltorē. sꝫ ecclīa illā publicā peccatricē dānat ergo nō de carnali cōruptōe mētali: sꝫ corporali itelligit. Ista rō fūdat̄ i t̄na regula. ¶ Quarta rō ē ista. Que non sunt ecclesie nota: sed occulta: ab ecclesia damnari publice non possunt. intellige in speciali ⁊ non in generali. In generali enim ⁊ indeterminate ⁊ nō in speciali ⁊ determinate poterit ecclīa indicare ⁊ ꝯdēnare. vt ammonēdo ⁊ excōicādo. vt pȝ i d. c. sacerdotes. de offi. iudi. ordi. superiꝰ allegato.

q̄rta regula. Sȝ eccl'a magdalenā publicam peccatricē ɔdēnat i euāgelio gᵒ de pctō carnis noto ⁊ nō ignoto. Corruptio mētis ē pctm̄ eccl'ie ignotū ergo ipsa nō hȝ de eo iudicare. sȝ iudicat eā. ergo de carnali corruptiōe. Et cōfirmat̄ p tex. 3z. di. c. erubescāt. i fine. vbi dr̄ sic. Secretoꝝ aūt cognitor ⁊ iudex ē deᵒ. hec ibi. vbi glo. sic ait. Ex hoc pȝ ꝙ eccl'a nō iudicat de occultis. sic. 3z. q. 6. xp̄iana. z. q. 5. cōsuluisti. Et ē arᵐ p opinione illoꝝ q dicūt occultū delictū nō irrogat irregularitatē. qd̄ ē hodie exp̄ssuȝ in extrauagāte. de tēpo. or. c. vl. hec glo. Capl'm xp̄iana. dicit sic. Xp̄iana religio adulteriū i vtroqȝ sexu par rōne ɔdēnat. Sȝ viros suos mulieēs n̄ facile d̄ adulterio accusāt. ⁊ non h̄nt latētia pctā vīdictā. viri āt ⁊c̄. hec ibi. Et all'at ibi glo. c. sup̄dictū. erubescant. dicēs Eccl'a nō iudicat d̄ occltis. ⁊. c. ɔsuluisti. dic sic v̄sus finē. Spōtanea. n. ɔfessiōe vl' testiū approbatōe publica delicta: h̄ito pre ocul' dei timoꝛ ɔmissa s̄t regimini meo iudicare. Occulta v̄o ⁊ incognita illi s̄t relinquēda q solus nouit corda filioꝝ hoīuȝ ⁊c̄. hec ibi Stephanᵒ qntᵒ Maguntio ep̄o Huberto. Qn̄o ergo eccl'a magdalenā publicā peccatricē ɔdēnabit si solū mēte corrupta fuit? q̄re ⁊c̄. ❡ Quīta rō ē ista. taliter eccl'a scōs honorat qualr̄ xp̄o seruierūt ⁊ p xp̄o vitā finierūt. Sȝ eccl'a magdalenaȝ vt corruptā honorat: n̄ vt v̄ginē. vt pȝ i eiᵒ offō. ergo ipsa nō fuit virgo sȝ corrupta. Et confirmat̄ ista rō. A magdalena septē demonia eiecta s̄t vt Gre. ait. Sȝ p septē demonia p eūdē septē mortalia pctā designant̄. ergo ab ipsa septeȝ pctā mortalia eiecta sūt. Inter hec aūt septē pctā luxuria ē vnū. ergo ab ea eiectū est pctm̄ luxurie. sȝ pctm̄ luxurie nō ɔsistit in sola corruptione mētis: sȝ etiā in corruptiōe carnis. ergo ipsa fuit corrupta carne. Qd̄ aūt luxuria n̄ sit corruptio mentis: sȝ corruptio carnis: apparet p btm̄ Tho. s a se. q. 154. vbi ɔnumerat sp̄es luxurie q̄ sp̄es nō dicūt corruptionē mētis: sed corporis. vn̄ siquis mēte d̄siderasset carnalr̄ masculū nō diceret̄ sodomita. Itē siquis mēte carnalr̄ desiderasset aliquā p̄sonā sibi cōiunctā: certe nō cōmisisset p̄prie incestū nisi qno ad deū. Et sic de aliȷs sp̄ebus sȝ a magdalena eiectū est pctm̄ luxurie. ergo nō sola mala cogitatio: sed macula turpis actᵒ carnalis. Et cōfirmat̄ sic. Liquide cōiecture faciūt liquidā p̄bationē vt pȝ in scd̄a ɔcl'one scd̄e ɔsideratiōis huiᵒ sermōis. Sȝ oēs cōiecturas ruine carnalis habuit pau pcula magdalena. ergo eā publice ruinatā carnalr̄ eccl'a iudicauit: in cuius signū hodie phariseus ait. si hic esset p̄pheta sciret vtiqȝ que ⁊ q̄lis est mulier q̄ euȝ tangit: q2 peccatrix est: nō quidē tm̄ mēte: q2 phariseo de eiᵒ mēte nō cōstabat: sȝ corpore qd̄ erat publicū in ciuitate. q̄re ⁊c̄. Et ita sū huiᵒ opinionis ⁊ ero donec vitas in ɔtrariū nō cōstabit magdalenā corpore ⁊ nō tm̄ mēte carnalr̄ fuisse corruptā. Credē tn̄ sic vel nō sic nō est articulus fidei: nec spectans ad necessitatē salutis. Et hec nō derogant dignitati eiᵒ q2 in magnis pctōribus magna relucet gr̄a dei. ⁊ audiētes eā sic publicā fuisse peccatricē ⁊ dei gr̄aȝ accepisse est nobis grande arᵐ sperandi in misericordia eius. q̄re ⁊c̄. Et hec sufficiāt p scd̄a cōsideratiōe.

❡ De pnīa Marie magdalene. Cōsideratio. III

Tertio doctor t Circa pniam Marie magdalene ⁊ ɔsecutā gr̄aȝ mirabilē ɔcl'onē videamᵒ. vbi tres ɔcl'ones subiūgamᵒ. vȝ. ❡ P̄ᵃ ɔcl'o ē sic maria añ ɔuersionē fuit ɔfusio oīum pctōꝝ: sic i ɔuersiōe fuit mirabile speculū diuinoꝝ donoꝝ. ❡ zᵃ ɔcl'o ē ista. sicē ɔuersio Pauli i nuō viroꝝ sic ɔuēsio magdalene ē gl'osissima i nuō mlīꝝ. ❡ 3ᵃ ɔcl'o ē ista. sic pp pctōꝝ multitudinē fuit magdalena dei p̄fida inimica: sic p pniaȝ scā ē xp̄i v̄a discipula. ❡ Q2 Magdalena per penitētiam facta est diuinorum donorum speculum. Conclusio .I.

a Ccipe primā ɔcl'onē. vȝ. Sicut maria añ ɔuersionē ⁊c̄. vbi tres igramᵒ v̄i. vȝ. Prima v̄i ē. quō xp̄s Jesus magdalenā ad se vocauit. ❡ Scd̄a v̄i. qn̄o magdalena suā vitā emēdauit. ❡ Tertia v̄i. quas gr̄as magdalena i lachrymis ad pedes xp̄i adinuenit. ❡ Quātum ad p̄mā ponā vnā regulā gn̄alē ꝙ ad cōuersionē peccatoris de necēitate req̄rit̄ gr̄a dei hūanā p̄ueniēs volūtatē. ps. misericordia dn̄i p̄ueniet me. Et Augu. de p̄destinatiōe scōꝝ. d̄s ē q iustificat ipm̄ nō p̄ueniᵒ hūana volūtate: sȝ ipse p̄ueniēs hūanā volūtatē sua misericordia. Tres ergo gr̄e p̄uenerūt magdalenā vt se ipsā cognosceret. vna illustrās ipsā. zᵃ īflāmans. 3ᵃ fortificās. ❡ P̄ria fuit gr̄a illustrās. Audi Aug. i p̄solodiō. c. 5. Si volūtate sua p̄sumat pctōr mūdari nō pōt nec ex corde ɔpungi. q2 nisi dn̄s Petrū aspexisset nūq̄ȝ pnia ductᵒ amare fleuisset. Tria aūt bōa causauit i aīa magdalene hec p̄ma gr̄a. s. cognitionem sui cognitionē culpe: ⁊ cognitionem diuine iusticie. In p̄ma cognitiōe cognouit se eē dei creaturā ad imaginē ⁊ similitudinē eiᵒ factā: rōnalē ⁊ mortalē: ad dei fruitionē eternā ordinatā. ⁊ hec p̄mā cognitio ē primᵒ gradᵒ scādēdi celū. Audi Hugonē li. de aīa. Frustra ingt cordis erigit oculū ad vidēdū deū q nondū idoneᵒ ē ad vidēdum seipsū. Primus. n. ē vt cognoscas inuisibilia sp̄ūs tui q̄ȝ possis idoneᵒ eē ad cognoscēdā inuisibilia dei. ⁊ si nō potes teipsū cognoscere p̄sumas apphēdere ea q̄ sūt supra te. p̄cipuū. n. ⁊ p̄ncipale speculū ē ad vidēdū deū animᵒ rōnalis inueniens seipsū. melior es si teipsū cognoscas q̄ȝ si te neglecto cursus sideꝝ: vires herbaꝝ: cōplexiōes hominū: naturas aīaliū: celestiū oīuȝ ⁊ terrestriū sciam haberes. Multi. n. multa sciūt ⁊ seipsos nesciūt: cū m̄ sūma p̄bia sit cognitio sui. hec ille. immediate pᵒ hoc seq̄t̄ zᵐ bonū qd̄ i aīa magdalene ex p̄ma gr̄a gn̄atū ē. s. cognitio cl'pe: i q̄ cognitiōe vidit eiᵒ igratitudinē tātoꝝ donoꝝ dei. s. nāe. q2 formosa: sana ⁊c̄. ⁊ fortune. q2 nobilis: diues: ⁊ bone pentele ⁊c̄. ⁊ sp̄ūs. vt bonū ⁊ sanū ītellectū ⁊c̄. Itē cognouit ingratitudinē tante patiēne dei ⁊ misericordissime expectatiōis eiᵒ. ⁊ i corde suo inor cū paulo ad Ro. z. exclamare cepit. O misera magdalena: an ignoras ꝙ patientia dei ad penitētiam te adducit? Itē cognouit multitudinē turpitudinē ⁊ certitudinē suoꝝ peccatoruȝ. ⁊ cū p̄pheta exclamauit in corde. Miserere mei d̄s s'm magnā misericordiā tuā ⁊c̄. dic aliquot illoꝝ versuū: q2 ad p̄positū faciūt. Hec

uit: si sic paupercula magdalena exclamat. quoniã vt
Greg. ait i mor. quto qs min⁹ se videt: tãto minus
sibi displicet. ꝛ qũto maiores grẽ lumẽ pcipit tãto am
pli⁹ rephẽsibilẽ se eẽ cognoscit. Immediate bonum
terciũ seqꝛ. s. cognitio diuine iusticie i q̃ cognouit ꝙ nil
inultũ abire pmittit: sꝫ oib⁹ tribuit fm opa sua. ps.
Retribuet mihi dominus secũdũ iusticiã meã: ꝛ se
cũdũ puritatẽ manuũ meaꝝ retribuet mihi. Et sic
paucitatẽ meritoꝝ ꝛ m̃titudiẽꝫ peccatoꝝ i aio reuol
uens: ꝛ districtũ iudicij examẽ: cũ pphẽta clamabat
Dñe ne i furore tuo arguas me: neqꝫ i ira tua cõrri
pias me. Et sic pꝫ grã pma. ℭ Secũda dr̃ iflãmãs
Illũinato nãqꝫ itellectu i cognitiõe sui ipsius ꝛ dei
subito igredit diuin⁹ amor volũtatẽ iflãmãs. ps.
Inflãmatũ ẽ cor meũ: ꝛ renes mei. i. affect⁹ cõmuta
ti sunt. Et imediate tria bona i volũtate magdale
ne hec grã ipressit. vꝫ. odiũ mũdanoꝝ: ꝯsideriũ eter
noꝝ: affectũ diuinoꝝ mãdatoꝝ. ℭ Pmo ipressit odi
uꝫ mũdanoꝝ. qꝛ cognouit coꝝ instabilitatẽ: picnluꝫ
ꝛ deceptiõꝫ. Et imediate cepit lacbrymare dicens
O aĩa mea: misera magdalena qd tibi ꝛ huic labili
mũdo: Cur tot delitiis dissolueris: Cur os ꝛ liguã
i tãtis offẽsiõib⁹ creatoris tui coinqnas: Cur tã va
no capilloꝝ ornatu decipis: Cur tot aĩas a dõ tuo ꝛ
p celesti regno creatas iaculis oculoꝝ tuoꝝ ificis: ꝛ
ad tartarea regna ruere facis: Cur corp⁹ tuũ corro
dẽdũ a vmib⁹ tãto fastu ꝛ põpa deo tuo ĩfinito pre
ponis: Cur tu misera ꝛ miserabilis valde ex nobi
li pgenie orta: corpore tã formosa: naturali sapiã il
lustrata: i tãta turpitudie demersa es: ꝛ tãqꝫ sus in
volutabro luti i oẽꝫ carnis spurciciã absqꝫ rubore
lapsa es: Quid frustra decipis: Bona q̃ diligis trã
sitoria sũt. Bõa q̃ negligis eterna sũt. Illa cõia be
stijs. ista angelis. ista terrena illa celestia Nõne dñꝫ
audis: Hiere. 3. Tu fornicata es cũ amatorib⁹ mul
tis, reuertẽ tñ ꝛ ego suscipiã te ꝛc. Et imediate p⁹
hoc supuẽit desideriũ eternoꝝ. ps. Sitiuit aĩa mea
ad deũ fontẽ viuũ: qñ veniã ꝛ appebo an faciẽꝫ dei.
Et hic cognouit eternitatẽ coꝝ: amenitatẽ: isatiabi
litatẽ ꝛc. Et cũ Paulo clamat. Cupio dissolui ꝛ eẽ
cũ xpo. Qm̃ vt ait Ber. i sermõe. cui xps icipit dul
cescere necesse ẽ amarescẽ mũdũ. ꝛc. P⁹ hoc: qꝛ ad
salutẽ ꝛ dei amicitiã p viã diuinoꝝ mãdatoꝝ pueni
tur. Math. 9. Si vis ad vitã igredi sua mandata:
mox i mẽtẽ ei⁹ igredit affect⁹ suãdi mãdata di. ꝛ hic
ꝯsiderauit ꝙ volẽti nihil ẽ difficile. Jugũ. n. meũ ait
xps Math. 11. suaue ẽ: ꝛ on⁹ meũ leue. s. volẽti. Cõ
siderauit ꝙ sicut p viã iobediẽtie sue pditiõis cã ex
titerat: ita p obediẽnã salutẽ obtineret. cognouit se
liberũ arbitriũ hr̃e. ꝛ cũ pphẽta clamabat. Utinã di
rigãt vie mee ad custodiẽdas iustificationes tuas.
Et recte hoc dicebat. quĩ vt Aug. li. de grã ꝛ libero
arbitrio. c. 24. ꝛ point de pe. di. 1. c. tres actiões. oĩs
q sue volũtatis arbiter ẽ ꝯstitut⁹ nõ põt nouã icho
are vitã nisi eũ veteris vite peniteat. hec ille. Et sic
pꝫ scda grã. ℭ Tertia grã magdalene ꝯuẽtẽs eã fuit
grã firmãs. s. i bono pposito. preterea ait tex. hodier
n⁹. stãs. s. firma. i bono pposito. Et hic tria alia bõa
subsecuta sũt. ℭ Pmo sue bõe volũtatis ad dñꝫ cõ
mẽdatio. bone volũtatis accelerata opatio. ꝛ totius
sue vite emẽdatio. Pmo. n. suã volũtatẽ bonã dño
ꝯmẽdauit. Et aũ illud Geñ. 3. respice dñe ad me si
cut respexisti ad Abel ꝛ munera ei⁹. Respexit. n. di
cit tex. dñs ad Abel ꝛ nũera ei⁹. ad Cain ãt nõ re
spexit. Respice dñe ad me sicut respexisti ad Gede
onẽ: cui dixisti Judicũ. 6. Uade i hac fortitudie tua
liberabis isrl̃ de manu Madiã. Et cũ pphẽta dice
bat. Exaudi me dñe qm̃ benigna ẽ misericordia tua
scdꝫ m̃titudinẽ misericordiaꝝ tuaꝝ respice i me de
us me⁹. nee lõgaueris a me dñe: i auxiliũ meũ respi
ce ꝛc. ℭ Scdo huic bono subsecuta ẽ bone volũta
tis accelerata opatio. Quia mox vt xps pdicatiõi fi
nẽ dedit: ad quã q̃si vi p quãdã bonã vetulã ꝯducta
ẽ tota vanitatib⁹ plena. In q̃ pdicatõe istas pdictas
grãs accepit. domũ cito prexit. ꝛ fractis ãpull' ꝛ va
sis fucationũ suaꝝ hũili veste iduta: ad domũ phari
sei prexit ꝛ sola: vt videbitur in se. vi. Et sic 3m bo
nũ subsecutũ ẽ. s. toti⁹ vite sue emẽdatio. qꝛ lacbry
mis cepit rigare pedes Jesu xpi: vt videbr̃ nc. qꝛ ꝛc
ℭ Quãtũ ad faꝫ vi. dico ꝙ finita pdicatõe xpi ꝛ do
mũ pgẽs depositis põpis: hũilib⁹ vestita pãnis: xpꝫ
ingrẽ cepit. ꝛ vt audiuit ꝙ i domo pharisei. discum
bẽt: i salutato hospite domũ igrediẽs. ꝛ ad xpm di
scũbẽtẽ accedens: crinibus sparsis stetit retro secus
pedes eius ꝛ cepit rigare illos: ꝛ capill' capitis sui ter
gebat illos ꝛ osculabat ꝛ vnguẽto vngebat. Septẽ
. n. modis contra septem peccata mortalia satisfecit.
ℭ Pmum⁹ modus fuit fortitudinis ꝯtra fragilitatẽ
ꝛ labilẽ luxuriã ei⁹. qꝛ dr̃ i euãgelio. stans. s. firma ꝛ
fortis pponens nunqꝫ ampli⁹ labi. ps. Juraui ꝛ sta
tui custodire iudicia iusticie tue. ℭ Scdõs dr̃ humi
litans. ꝛ hoc ꝯtra suã supbiã. qꝛ dr̃. stans retro: ꝛ p
verecũdia multitudinis suoꝝ pctõꝝ cũ manasse. 2.
Paral'. vi. dicebat. Nõ sũ digna videre altitudinẽ
celi pre multitudine peccatoꝝ meoꝝ. ℭ Terti⁹ mo
d⁹ dr̃ pstratiõis. ꝛ hoc ꝯtra accidiã. Hodie nãqꝫ p
strata ad xpi pedes erat: q̃ suis pedib⁹ i benefaciẽdo
accidiose vixerat: ꝛ deũ plurib⁹ modis offẽderat: O
benedicti ꝛ sci pedes. Si mariam hodie q̃ris vbi es
magdalena: ad xpi pedes. Et qñ magister tuus cru
cifixus est vbi eras magdalena: ad xpi pedes i cru
ce affixos. Et qñ deposit⁹ de cruce est vbi eras: ad
xpi pedes. Et qñ tibi apparuit post resurrectionem
qd magdalena fecisti: pstraui me ad xpi pedes. Et
nũc i celo vbi nunc glorificata manes. vbi manes:
Ad pedes xpi frater Ambrosi: misericordiam dei p
peccatoribus quã ego ipsa ꝯsecuta sum instãter pe
tẽs. ꝛc. ℭ Quart⁹ mod⁹ dr̃ lauatiõis. qꝛ dr̃. ꝛ lacbry
mis cepit rigare pedes ei⁹. Et hoc ꝯ iraꝫ q̃ eius cor
obcecauerat: vt nõ possꝫ discernẽ verũ. O maria qd
ploras: qꝛ deũ meũ offẽdi. Et i passione magistri qd
ploras: qꝛ eũ iuuare nõ possuꝫ: q p me tãta dignatus
est pati. Et ad monumentum qd ploras: qꝛ video
amorẽ meũ q mea vita ẽ nunc p me vitã sponte de
disse. Et in resurrectione quid ploras: pre desiderio
sponsi mei Jesu resuscitati: q me resuscitauit ad vi
tã. Et nũc magdalena i celo an ploras: ploro qdem
sꝫ qd ploras: ingratitudinẽ xpianoꝝ qꝛ verterũt ter
gũ ꝛ nõ faciẽ ad dñm meũ: ꝛ obliti sũt mandatorum
ei⁹ ꝛc. ℭ Quit⁹ modus dr̃ satisfactiõis. qꝛ dr̃. capill'

capitis sui egebat. Et hoc contra auaritiã. Que eni ꝓpt̃ suas faciendas põpas pauꝑib⁹ sua bona negauit: ⁊ multa iniusta luc̃ fec̃: vt suis vanis aĩs satisfacet̃ hodie ad xp̄i ꝓuoluta pedes: nõ tm̃ lachrymas pedib⁹ xp̄i dedit: sed capill' capitis tm̃ mt̃r, insuꝑ positis metallibus spũalibusq̃ʒ verbis: q̃ tu ipsa aĩa excogitare potes ⁊c̃. ¶ Sext⁹ mod⁹ dr̃ affc̃ois. q: dr̃. osculabat̃ pedes ei⁹: ⁊ hoc contra inuidiã. Nã q̃ de alienis honorib⁹ ⁊ bonis inuida fuit. hodie ad xp̄i pedes prostrata ex grãdi amore osculabat̃ pedes xp̄i. ¶ Septim⁹ modus dr̃ vnctõis. q: vnguẽto vngebat. ⁊ hoc contra pc̃m gule. vt q̃ prius gulose vixerat ⁊ saporib⁹ ⁊ odorib⁹ ⁊ pinguedine carnẽ ipinguauerat: hodie ad xp̄i pedes ꝓuoluta vnguẽto purgaret. q̃re ⁊c̃. O speculũ pc̃torũ oĩuʒ. O singulare dec⁹ ⁊ ornamentũ xp̄iane religionis. O fiducia maxima ĩpetrãdi veniã. O doctrina scã: qs te fugiet qs aspnabit̃: qs non amabit̃: O pc̃tores huc accedite. huc festinate. cuʒ magdalena ad xp̄i pedes vosipsos ꝓsternite. ⁊ xp̄i misericordes lauate pedes ⁊ mẽbris oĩb⁹ qb⁹ deũ offẽdistis satisfacite. Audite Aug. li. de pnĩa. Ad agẽdã igr̃ pniaʒ nõ suffic̃ mores ĩ meli⁹ cõmutare ⁊ a mal' fc̃is recedẽ nisi ẽt de his q̃ fc̃a sũt deo satisfacias ꝑ pnie dolorẽ per humilitatis gemitũ: ꝑ cõtriti cordis sacrificiũ cooꝑantibus elẽmosinis ⁊c̃. hec ille. Et ista sufficiãt ꝓ pma ve. ¶ Quãtũ ad t̃tiã dico q̃ ad xp̄i pedes magdalena tria bona recepit. Primo pc̃torũ remissionẽ q: remittunt̃ tibi pc̃ta tua. ps. Laboraui ĩ gemitu meo: lauabo ꝑ singulas noctes lectũ meũ. lachrymis meis stratũ meũ rigabo. Exaudiuit dñs voceʒ flet⁹ mei. O si nũerare possem⁹: quot tã in ueteri q̃ʒ in nouo testõ lachrymis dĩ grãz adepti sũt: pc̃õ ⁊ nosipi sine intermissiõe lachrymas fũdẽm⁹. Filij isrl' pc̃tã sua ⁊ ĩgratitudinẽ fleuerũt: vnanimit̃ cor̃ voces leuãtes: ⁊ grãm dei iuenerũt. Judic̃. z. c. Ponerẽ qdẽ ad lr̃aʒ tex. sed lõgior eẽm q̃ʒ vellẽ. Itẽ Ezechias rex inde cũ audisset cõminatiões scriptas in li. legis dñi ꝓ pc̃tã sua: scidit vestimẽta sua ⁊ fleuit: ⁊ placuit dño. 4. Re. zo. ⁊ Isa. 38. Fleuit Dauid ꝑ singl'as noctes ⁊ de lachrymis lauacrũ fec̃ vt ipse testat̃. ⁊ lachrymas cibũ ⁊ potũ suum ait. Fuerũt mihi lachryme mee panes die ac nocte. vñ v̄sus. Huic lachryme lauacrũ panis potusq̃ʒ fuerũt. Magdalena q̃ʒ m̃ fleuerit audisti. Petr⁹ recognita trina negatõe fleuit amare. Lu. zz. ⁊ sic de alijs. Inde Ber. de cõtẽptu mũdi. O igr̃ felices lachryme q̃s benigna man⁹ cõditoris abstergit. O bñi oculi q̃ ĩ talib⁹ liq̃fieri elegerũt q̃ʒ auaritie ⁊ petulãtie famulari. hec ille. ¶ Secũda grã quã magdalena ad xp̄i pedes ꝓuoluta recepit ẽ aĩe sue clarificatio. q: sicut antea ꝑ pc̃tm tota tenebrosa extiterat: sic ꝑ cõtritionẽ ⁊ dei grãm pc̃to expulso lucidissima remãsit. Jn Chryso. sup Mat. Sic p⁹ vehemẽtes ĩbres aer pur⁹ ac mũd⁹ efficit̃: ita p⁹ lachrymar̃ pluuias serenitas mẽtis atq̃ʒ trãqllitas seqt̃. hec ille. ¶ Tertia grã fuit ad gl'iã p̄destinatio. q: eã dñs p̄destinauit: ad vitã. ad Ro. 19. Quos p̄destinauit: hos ⁊ vocauit. ⁊ quos vocauit: hos ⁊ iustificauit. q̃r ⁊c̃. Et ista sufficiãt. ⁊c̃. ¶ Que cõuersio magdalene fuit gl'iosissima. cõclo. II

Capite t̃ciaʒ cõclonẽ. vʒ. Sic cõuersio Pauli in numero virorum: sic conuersio Magdalene gloriosissima fuit in numero mlier̃. vbi tres igrami⁹ vi. vʒ. ¶ Prima ve. ẽ. quotuplex ẽ cõuersio. ¶ Scd̃a ve. ẽ. An oẽs cõuersi cum magdalena sũt ad pedes xp̄i. ¶ Terna ve. ẽ. qd hoĩ ĩ hac vita cõtrat̃ ne possit ad deũ cõuerti. ¶ Quãtũ ad p̄mã dico q̃ triplex ẽ cõuersio p̄ncipal'. s. dei iusti ⁊ diaboli. ¶ Prima cõuersio ẽ cõuersio dei. vbi nõ q̃ aliqñ ds̃ cõuertit hoĩem. aliqñ cõuertit̃ ab hoĩe. ⁊ aliqñ cõuertit̃ ad hoĩeʒ. cõuertit hoĩeʒ dũ illũ ꝑ grãz iustificat. ps. Sup aquã refectõis educauit me: aĩaʒ meã cõuertit. Et idẽ. Cõuerte nos ds̃ salutaris nr̃: ⁊ auerte irã tuã a nobis. ⁊ hoc mõ samaritanos xp̄s cõuertit qñ ad v̄bũ mulieris exiuerũt ad ipʒ: ⁊ mulieri dicebãt. Iã nõ ꝓpt̃ loq̃lã tuã credim⁹ tibi. ipsi. n. audiuim⁹ de ore ei⁹. Jo. 4. ⁊ sic de alijs. Aliqñ ds̃ cõuertit̃ ab hoĩe vt hõ cõuertat̃ ad ipm. Zach. 1. Cõuertimini ad me ⁊ ego cõuertar ad vos dic̃ dñs. ps. Cõuertẽ dñe ⁊ eripe aĩaʒ meã saluũ me fac ꝓpt̃ m̃iaʒ tuã. Jn Niniuite dixerũt Jone vi. Quis scit si cõuertat̃ ⁊ ignoscat ds̃: ⁊ reuertat̃ a furore ire sue: ⁊ nõ ꝑibim⁹. ⁊ sic de alijs. Aliqñ ds̃ cõuertit se ad hoĩeʒ ipm. s. puniẽdo. Isa. 1. Cõuertã manũ meã ad te ⁊ excoquã ad purũ scoriã tuaʒ. Sic ad p̄mos parẽtes se cõuertit qñ vocauit eos. Adã vbi es: sic cõuertit quottidie Italiã flagellãdo: sicut p̄sẽs ostẽdim⁹. Et sic pʒ p̄ma cõuersio. ¶ Scd̃a cõuersio dr̃ cõuersio iusti. Tripli' cõuertit̃ iust⁹. ¶ p° de vitijs ad v̄tutes. ps. Cogitaui vias meas: ⁊ cõuerti pedes meos ĩ testimonia tua. Ezech. 18. Nũqd volũtatis mee ẽ mors ipij dic̃ dñs: ⁊ nõ vt cõuertat̃ a vijs suis ⁊ viuat. Sic ad p̄dicatões aplor̃ vna die cõuersi sũt tria milia: ⁊ alia die qnq̃ʒ milia. vt ĩ actib⁹ aplor̃ legim⁹. ps. Lex dñi imaculata cõuertẽs aĩas testimoniũ dñi fidele sapiam p̄stãs puul'. E cõuerso pc̃tores faciũt: qñ a v̄tutib⁹ ad vitia cõuertũt. ps. Cõuertãt̃ oẽs pc̃tores ĩ iferuũ oẽs gẽtes q̃ obliuiscunt̃ deũ. Jn ait dñs Isa. 30. Conuertimini ad me ⁊ salui eritis. ⁊ Jre. vi. Hierl'ʒ hierl'ʒ cõuertẽ ad dñʒ deũ tuũ. O ciuitas. M. cõuertẽ ad dñʒ deũ tuũ. q: nisi cõuersi fueritis gladiũ suũ vibrauit: arcũ suũ tetẽdit ⁊ parauit illũ ⁊c̃. ¶ z° cõuertit̃ iust⁹ ad alios viros bonos ⁊ iustos ꝑ exhõtatõeʒ. Lu. zz. Et tu aliqñ cõuersus cõfirma frẽs tuos. ¶ 3° conuertit̃ ad pc̃tores ꝑ p̄dicationẽ. Hiere. 3. Uade ⁊ clama sermones istos cõ aqlonẽ: ⁊ dices. Reuertẽ auersatrix isrl' ait dñs. ⁊c̃. ¶ Tertia cõuersio ẽ cõuersio diaboli. Cõuertit̃. n. retrorsũ diabolus qñ videt nõ posse obtinẽ qd̃ voluit ps. Jn cõuertẽdo inimicũ meũ retrorsũ ĩfirmabunt̃ ⁊ ꝑibũt a facie tua. q̃r ⁊c̃. Et hec sufficiãt ꝓ p̄ma ve. ¶ Quãtũ ad t̃ciaʒ ve. dico q̃ nõ. s. sic sũt ĩ grã ⁊ ĩ bono ꝓficiũt: ita apud xp̄ʒ morãtur. Sũt. n. tres grad⁹ cõuersor̃. s. icipientiũ: ꝓficiẽtiũ ⁊ pfc̃or̃. Incipientes ad xp̄i pedes cũ Magdalena ꝓ eor̃ culpis veniã petũt: ⁊ m̃iam clamãt. ps. Uoce mea ad dñm clamaui: ⁊ exaudiuit me de monte scõ suo. ⁊ idẽ. Ego clamaui qñ exaudisti me ds̃: iclina aurẽ tuã mihi. ⁊ exaudi v̄ba mea. ⁊ idẽ. Exaudi dñe vocẽ meã q̃ clamaui ad te: miserere mei ⁊ exaudi me. Et idẽ. Dñe ds̃ clamaui ad te ⁊ sanasti me ⁊c̃. ¶ z° ꝓficiẽtes stãt ad xp̄i man⁹ grãʒ postulãtes vt ꝑfeue

rēt dicētes. Cōfirma hoc deus qd̄ operat⁹ es in nobis a tēplo scō tuo. Jn̄ Apl's. 1. ad Thesal. 3. i fine. Uos āt inqt dn̄s multiplicet ⁊ abūdare faciat charitatem vr̄az in inuicē ⁊ i oēs: quēadmodū ⁊ nos in vobis ad cōfirmāda corda vr̄a sine q̄rela i scītate an̄ deum ⁊ p̄rez nr̄z i aduētu dn̄i Jesu cū oīb⁹ scīs ei⁹. amē. hec ille. ¶ Tertio p̄sci stāt ad os xp̄i diuinā p̄niā postulātes. s. vt cito ad eum vidēdū valeāt p̄uenire. ps. Desideriū pauper̄ exaudiuit dn̄s: p̄paratiōes cordis eorū audiuit auris tua. Et Paul. ad Phil. 1. Mihi inqt viuere xp̄s ē ⁊ mori lucrū. ⁊ ad eosdē. 4. c. ait. Deus āt me⁹ impleat oē desideriū vr̄m sm̄ diuitias suas i glr̄ia i xp̄o iesu ⁊c. ¶ Quātū ad t̄riā ve. dico q̄ plura sūt ipedictiua cōuersionē: de qb⁹ p̄ns t̄rā seam⁹: vnū tn̄ ponētes ipedimētū. s. lingua detrahēs. Grego. 14. mor. Timore ligue detrahētis multi desistunt a bono opere qd̄ ceperāt. Quidā. n. p̄teritas culpas cōmemorāt. quidā dissuadēt dicētes. ha che tāto ben ⁊c. qdā derident: vt socij. qdā iudicāt dicētes eē hipocritā ⁊c. Ecce hodie magdalena plorās nō solū a pharisseo publica peccatrix iudicat̄: sz etiā de xp̄o murmurat dicēs sic. Si hic eēt p̄phā sciret vtiq3 ⁊c. Hic sci oēs ⁊ viri boni gaudeāt si de se aliq̄ nō vera dici audiūt. q2 si arido hec faciūt i viridi qd fiet? Quāta āt fuerit singlar̄ p̄nia ⁊ ꝯuersio magdalene p3 i legēda ⁊c. Et ista sufficiāt p̄ p̄mi cōcione.

¶ Q2 magdalena fuit xp̄i p̄fcā discipl'a. Cōcio. III.

Cepe t̄riā cōcionem. v3. Sic p̄pt̄ pctor̄ multitudinē fuit magdalena dei p̄fida inimica: sic p̄ p̄niam fcā est p̄fcissima xp̄i discipula. vbi tres ingramus ve. v3. ¶ Prima est. Qr̄ magdalene lachrȳme semp fuerūt i remediū pctor̄ suor̄. ¶ Scd̄a est. Quot p̄rogatiuis ⁊ p̄uilegijs xp̄us magdalenā decorauit. ¶ Tertia est Quō finita hac vita glr̄iā et'nā est ꝯsecuta. ¶ Quātū ad p̄mā dico q̄ nō sp̄ magdalena fleuit p̄pt̄ sua pctā: sz aliqn̄ p̄pt̄ hoc fleuit vt. s. sibi pctā soluerent̄ aliqn̄ ex nāli inclinatōe. aliqn̄ ex magno desiderio ⁊ amore. ¶ Primo vt sua pctā dissoluerent̄ fleuit: sicut hodie. Ubi nō q̄ ista ab inuicē distāt. s. pctm̄. delictū vitiū. crimē. facin⁹. scelus. ⁊ flagitiū. ¶ Pctm̄ p̄pe est cū fiūt non fācda. idē pctm̄ q̄si fugiēs pactū. Unde dr̄ Leui. 26. Si timentes me in p̄ceptis meis ambulaueritis ⁊ mādata mea custodieritis ⁊ feceritis ea: dabo vobis pluuiā temporib⁹ suis. ⁊ t̄ra gignet germē suū. ⁊ pomis arbores replebunt̄. Comedetis panē vr̄m i saturitate. absq3 pauore hitabitis in t̄ra vr̄a. dabo pacem i finibus vr̄is. dormietis ⁊ nō erit q̄ exterreat. Q2 si nō timueritis deū. ⁊ nō audieritis me: nec feceritis mādata mea. si spreueritis leges meas ⁊ iudicia mea contēpseritis: ⁊ nō feceritis ea q̄ a me cōstituta sūt: ⁊ ad irritū p̄ducetis pactū: ego quoq3 hoc faciā vobis. Uisitabo vos velocit̄ i frigore ⁊ ardore q̄ cōficiat oclos vr̄os ⁊ cōsūmat aīas vr̄as. Ponā faciē meā ꝯ vos. fugietis nemine persequente Ex qb⁹ p3 q̄ pctm̄ nō ē nisi fractio pacti. i. facē nō fācda. ¶ Delictū ē p̄ oppositū. i. qn̄ fācda nō fiūt. idē delictū q̄si delens latū. i. p̄ceptū. ps. Latū mādatū tuum nimis. Audi. Grego. i homelia. Hoc inqt int̄ pctm̄ ⁊ delictū distat. q2 pctm̄ ē malū facere. delictū vo bona derelinq̄re. ¶ Tertiū dr̄ vitiū: qd̄ idē sonat qd̄ aiuz vicēs. Uicit̄ āt aius ꝯsuetudine peccādi. vt glo. ait sup illud Jo. 11. Lapis supposit⁹ erat ei. Difficulter inqt surgit quē moles male ꝯsuetudinis p̄mit. Et Greg. 5. moral. Tenēt praue ꝯsuetudines quē semel ceperūt: atq3 quotidie duriores existūt. ⁊ nō nisi cū pctores vita finiunt̄. ¶ Crimē dr̄ q̄si mētē cremās ⁊ ē p̄pe mala itētio faciēdi malū nō deducta ad effctū. nō qdem p̄pt̄ bonitatē pctōris: sz p̄pt̄ bonitatē dei peccādi potētiā aut modū subtrahēs: q̄ ipotētia cremat̄ mēs pctoris. q2 facere nō potuit qd̄ p̄ue affectauit. ¶ Facin⁹ dr̄ q̄si cenū fanēs. qd̄ p̄pe ex frequentib⁹ malis actib⁹ cāt. vn̄ aīa tota vilis ⁊ cenosa efficit̄. Hiere. 2. q̄3 vil'scā es nimis iterās vias tuas. ¶ Scel⁹ idē dr̄ qd̄ i luto sedēs. ⁊ ē p̄pe qn̄ oī verecūdia postposita nō curat̄ de hoīum ifamia: qd̄ maxime fuit i magdalena. qm̄ publice diffamata ē. vt s̄. ostēdim⁹. ¶ Flagitiū est q̄si flagrās vitiū. i. estuās pctm̄. qd̄ p̄pe ē eē i pctīs obstinatū. qd̄ pessimū est int̄ oīa. Hec āt oīa magdalena i se fuisse aio reuoluēs lachrȳmare ⁊ flere ad xp̄i pedes vt ista lauent̄ hodie non gescit. Aliqn̄ magdalena fleuit ex nāli iclinatiōe. vt i morte f'ris Jo. 11. Aliqn̄ ex grādi ꝯpassione. vt in morte xp̄i. Aliqn̄ ex grādi gaudio ⁊ desiderio amoris. vt i xp̄i resurrectiōe. In p̄mo fletu xp̄s eā ꝯsolauit cū audiuit. Mulier remittunt̄ tibi pctā tua. In scd̄o fletu f'rēz suscitauit. In t̄rio ꝯsolauit illā sue m'ri associādo. In q̄rto eam ꝯsolauit p̄mo sibi apparēdo. Jo. 20. q̄re ⁊c. Et sic p3 p̄ma ve. ¶ Quātū ad scd̄az dico q̄ ista sūt magdalene p̄cipua p̄uilegia. ¶ Primū ē sp̄āl p̄rogatiua amoris. Jo. 11. Diligebat Jesus Mariā. Martā ⁊ Lazar̄. id̄ i resuscitatōe lazari ex teneritate cordis xp̄s lachrȳmatus ē. ¶ Scd̄z ē xp̄i aduocatio. q2 eā ꝯ lamētātē sororē defēdit. ⁊ sc̄us ē Marie aduocat⁹ q̄ iudex fuerat int̄pellat⁹. Sil'r i euāgelio hodierno ꝯ murmurātē iudeū excusauit. ibi. Symō hēo tibi aliqd dicere ⁊c. ¶ Tertiū ē v̄gis glr̄iose sociatio. q2 post mortē xp̄i sp̄ i domo ei⁹ v̄go Maria hospitata ē. ¶ Quartū ē aplatus gradus q2 ipsa vt apl'i faciebāt publice p̄dicauit: ⁊ i Marsilia multos ꝯuertit. ¶ Quintū ē xp̄i p̄ma apparitio: vt dcm̄ ē. ¶ Sextū ē septies in die p̄ āgelor̄ ministeriū i aere eleuatio. vt p3 i legēda. ¶ Septimū ē p̄ totum mundū laudatio. q2 ait. Ubicūq3 p̄dicatū fuerit euāgeliū istud i toto mūdo dicet̄: ⁊ q̄ hec fecē i memoriā ei⁹. q̄re ⁊c. ¶ Quātū ad t̄riā dic vt in legenda ei⁹. Et ista sufficiāt p̄ p̄nti s̄mone. Tu igit̄ glr̄iose Jesu xp̄e da nobis grām vt nr̄a pccā defleam⁹ ⁊ a te dn̄e audiam⁹. Uenite benedicti p̄ris mei. q2 remittunt̄ vobis pccā vr̄a. amen.

¶ Feria sexta dominice de passione de consilio sermo in ordine. XXXVIII.

Collegerūt pontifices

⁊ pharisei ꝯsiliū ⁊ dicebāt: qd faciem⁹: q2 hic hō multa signa fac. Jo. 11. Hec sane iniquor̄ est p̄uersa cōsuetudo vt quē virtuose viuere cōspiciūt illi semp oppugnēt. ⁊ q̄to opera optima ꝯspexerīt tāto duriores fiūt. Indurant̄. n. q̄si lapis ⁊ stringunt̄ vt malleatoris ictus. Ecce hodie hi p̄uersi pōtifices

opa optima xp̄i ī eoꝝ salutē ꝛ vtilitatem fcā ī peioꝝ ptē accipiūt dicētes. Hic hō multa signa facit. si dimittim⁹ eū sic ꝛc̄. ꝛ tādē ī hoc cōsilio xp̄z eē reum mortis iudicarūt. Que vt clarius itelligamus tres ꝯsideratōes faciam⁹. vz. ¶ Cōsilij bonoꝝ necessariā opportūitatē. ¶ Cōsilij iudeoꝝ iniquā pu̾sitatē ¶ Consilij iudeoꝝ diuinā ipertu̾babilitatē.

¶ De necessitate boni consilij. Cōsideratio .I.

Primo cōsilij bonoꝝ necessariā opportunitatē videam⁹. vbi tres cōcl̄ones faciam⁹. vz. ¶ Pria cōcl̄o ē ista. Quia equal̄r oīa scire nō possum⁹: a sapiētib⁹ cōsiliū petere debemus in his q̄ ignoamus. ¶ Scd̄a cōclusio ē ista. Licet cōsiliū ī agēdis sit optimū remediū nō tn̄ semꝑ obligat ad ꝑficiēdū. ¶ Tertia cōcl̄o est ista. Nihil tā vniuersitati ē vtil⁹ ꝙ̄ cōsiliū datū sanius. ¶ Q̄ꝛ cōsiliari est necesse. Cōcl̄o. I.

Accipe p̄mā cōcl̄onē ꝛc̄. vt. s̄. vbi tres inquiram⁹ vi. vz. ¶ Pria vi. ē ista. qd̄ ē cōsiliū. ¶ Scd̄a ē. quas cōditōes dz hr̄e cōsilians. ¶ Tertia ē. de qbus rebus ē cōsiliū petendū. ¶ Quātū ad p̄mā dico ſm Tullium in rhetorica. ꝙ cōsiliū ē examinādaꝝ gubernādarū ꝙ causaꝝ subtilis aī ꝓspect⁹. Et ī libro de senectute ait. nō virib⁹: n̄ velocitate aut celeritate corpoꝝ res magne geruntᷣ. sz cōsilio antiquoꝝ atqꝫ sciētia: qb⁹ nō orbari: sz ēt augeri senectus solet. Ubi nō ꝙ triplex ē cōsiliū. s. ineternale: pticulare: ꝛ gn̄ale. Cōsilium ineternale quod quis in semetipso facit. vbi nota secundum beatum Tho. prima secūde. q. 14. ꝙ cum operationes nostre sint circa singularia que ꝑꝑ sui variationez icerta atqꝫ dubia sūt. ꝛ ī reb⁹ dubijs certa sn̄ia dari nō possit: vt ex p̄cedētib⁹ duob⁹ sermōib⁹ patuit. hinc ē ꝙ rō nr̄a q̄ ē vt⁹ iterioꝛ aīe vt patuit ī p̄mo sermōe hui⁹ libri: nō pōt sine diligētia ingsitiōe iudiciū atqꝫ sn̄iaz proferre. Hec aūt diligēs ingsitio a sapiētib⁹ ꝯsiliū dr̄. vn̄ philosoph⁹. 3. ethi. ait. Cōsiliū ē appetit⁹ p̄cōsiliati. ꝛ do exēplū. In mēte nr̄a occurrit aliqd̄ agēdū dubiū. tūc rō inuestigat si illud ē bonū vel malū. Et si ē bonū: tūc cōsiliat qb⁹ medijs sit vtēdū adducēdo diuersa ex̄ seq̄b⁹ illud possit iudicari bonū vel malū. Et de hoc cōsilio dr̄ Ecclesiastici. 32. vt exponit Cassian⁹. Sine cōsilio nihil facias: ꝛ post factū nō penitebis. Unde tale cōsiliū nihil aliud ē nisi diligens inquisitio aliq̄rū reꝝ quas qs eligit vt possit puenire ad aliquē finē. vn̄ philosoph⁹. 3. ethi. dicit ꝙ ꝯsiliū ꝛ electio possunt dupliciter adinuicē cōparari. Uno mō quātū ad materiā. ꝛ sic cōsiliabile ꝛ eligibile idē sūt. qm̄ tā cōsiliū ꝙ̄ electio ē de his que operamur propter finē. Alio mō quātū ad ordinē vtriusqꝫ. ꝛ tūc dicit ipse ꝙ qn̄ aliqd per cōsiliū determinatū ē: tūc p̄mo eligit quasi ꝯsilio p̄cedēte electōz. Et rō quare ꝯsilium p̄cedit electionē ē vt ibi ait. q: opoꝛtet ꝙ post iq̄sitionē ꝯsilij sequatᷣ rōnis iudiciū de illis q̄ inuēta sūt ꝑ filiū. ꝛ tūc q̄d p̄rius iudicatᷣ p̄us ē indicatū. ꝛ ꝙ iudiciū rōnis sequatᷣ iq̄sitionē ꝯsilij: ꝑz dic ipse. qm̄ vnusquisqꝫ ingrēs ꝯn̄ liādo qualitᷣ aliqd debeat opari desinit a cōsiliādo qn̄ inq̄sitionē suā resoluēdo pducit ad id qd̄ ipse pōt opari. ꝛ si plura possit opari qn̄ reduxit ī antecedēs. i. ī id qd̄ ei p̄mo opandū occurrit. vn̄ de relinqᷣ ꝙ electio p̄supponit determinationē cōsilij. Et iō Ar. ibi dicit ꝙ electio ē desideriū ꝯsiliabile. q: ex hoc ꝙ hō ꝯsiliatᷣ puenitᷣ ad iudicādū ea q̄ sūt ꝑ cōsiliū iuēta. qd̄ qdē desideriū electio ē. Nec ista diffinitio electiōis ē ei⁹ ꝓp̄ria: ita ꝙ detᷣ ꝑ ptes eius: sz ē sub tipo dic philosoph⁹. i. figuralis ꝛ vniuersalis data. sz de hoc ad p̄ns relinq̄m⁹: quare ꝛc̄.

¶ Scd̄z ꝯsiliū dr̄ p̄ticulare. s. qd̄ alter exhibet alteri q ex se circa agēda ꝯsulere nō pōt. Thob. 4. Cōsiliū semꝑ a sapiēte ꝑquire. Sapiēs dr̄ dupliciter. s. sapiēs simplicitᷣ ꝛ sapiēs sz qd. Sapiēs sz qd ē q bn̄ indicat de fine alic⁹ artis: vl̄ de his q̄ ad illū finē ducūt. ꝛ sic medic⁹ dr̄ sapiēs q de sanitate ꝛ de medicinis cōferētib⁹ eā bn̄ recteqꝫ iudicat: ꝛ sic d̄ alijs artib⁹. Sapiēs v̄o simpl̄r dr̄ q de vltimo fine toti⁹ vite hūane q̄ ē de⁹: ꝛ d̄ pducētib⁹ ad eū bn̄ iudicat. Et ꝙ Thobias ait absolute. Cōsiliū a sapiēte ꝑquire. ondit ꝙ p̄mo a p̄mo sapiēte q ē d̄s cōsiliū q̄rēdū ē oronib⁹ ꝛ alijs sp̄ualib⁹ mōis. dein a viris bōis ꝛ doctꝭ ī arte illa quā dubitas. vt si de reb⁹ medicinalib⁹ dubitas: a medico cōsiliū q̄re. si de bellicꝭ ab armigeris ꝛ sic de alijs. sil̄r tu luxuriose si dubitas an luxuria sit pctm̄ a cōtinēte ꝛ nō luxurioso cōsiliū ꝑquire. Et tu vsurarie si dubitas an vēdē ad tp̄s ꝛ cari⁹ sit peccatū: a viro timēte deū ꝛ docto ī his cōsiliū accipe: ꝛ sic de alijs. Prouer. 16. Coꝛ sapiētis erudiet os ei⁹ q: s. ē plen⁹ timore dn̄i: ꝛ labijs illi⁹ addet grāz. Stult⁹. n. i. peccatoꝛ n̄ pōt diligē nisi qd̄ ei placet. Eccl̄. 3. Sapiētis oculi ī capite ei⁹. stult⁹ aūt ī tenebris ambulat. De ista sapiētia pctōꝝ dixim⁹ in p̄ma dn̄ica.

¶ Tertiū cōsiliū dr̄ gn̄ale ꝛ vniuersale: qd̄ ī vniuersitatib⁹ ꝛ cōitatib⁹ fieri solet. ꝛ de hoc dicetᷣ ī tertia cōcl̄one sequēti. Et hec sufficiāt q̄tū ad p̄mā veri.

¶ Quātū ad sc̄z vi. dico ꝙ aliqūe sūt cōditiōes spectātes ad cōsiliū ieternale: ꝛ aliqūe ad cōsiliū gn̄ale. De gn̄alib⁹ īfra dicetᷣ cōcl̄one tertia. De duob⁹ p̄mis dico ꝙ qn̄ hō a seipso ingrēdo de aliq̄ re operabili cōsiliū facit q̄litᷣ debeat facere ꝛc̄. tres cōditiōes hr̄e dz. ¶ Pria ē vt p̄mo ingrat an illud qd̄ ī mētē vēit sit bonū l̄ malū. si malū n̄ aliō cōsiliū faciat. sz illud tāqꝫ nociuū fugiat. nā onis ꝑ extimatiuā. i. vtutē q̄dā nāle videt lupū veniētē ꝛ fugit. si aūt illō sit bonū: tūc ingrat media ꝑ q̄ possit ad illō bonū puenire: ꝛ tūc habitis illis ꝑ cōsiliū igrat ꝑ qd̄ illoꝝ meli⁹ possit ad illud bonū puenire. Ista ē p̄ma consideratio.

¶ Scd̄o cōsideret ꝛ igrat an illō bonū qd̄ ītēdit sit bonū vl̄ meli⁹ bn̄i. Aliqd. n. erit bonū: n̄ tn̄ meli⁹ ad eligēdū. ex̄m. Joānes dubitat an dēat m̄rimoniū ꝯhere: an solut⁹ ī sclō solus remanēᷣ ꝛ tūc ip̄e ingrit si m̄rimoniū eligo tāta sᷣ onera ei⁹ ꝙ diuis ꝛ aīe mee saluti vacare n̄ poꝛo. si ero solut⁹ nulli⁹ nisi mei curā h̄eo: ꝛ deo aīeqꝫ mee poꝛo deseruire. ex alia pte disseruit ꝛ ait. Sz nūqd qn̄ ero solut⁹ poꝛo cāmis molestias sustinē: ita vt a carnalib⁹ desiderijs ꝛ optibus possim ꝯtinere? Hic mō stat electio m̄rimonij vl̄ recusatio. si videt se cōtinere posse: n̄ nubat. q: melioꝛ ē sibi religionis ingressus ꝙ̄ vroꝛari. si aūt non pōt: nubat in nomine Jesu xp̄i. q: licet religio melius sit bonū ꝙ̄ m̄rimoniū absolute: nō tn̄ cōtinere n̄ valēti

vnde matrimoniũ meli⁹ ē illi ⁊ poti⁹ eligēdũ. ⁊ sic de alijs. ¶ Tertio ɔsideret ꝙ postq̄ꝫ p cōsiliũ quod melius sibi est adinuenit: similiter ⁊ media per que ad illud bonũ possit puenire: tūc data opportunitate nō tardet illud bonũ exequi. Eccl'. 5. c. ne tardes ɔuerti ad dñz ⁊ ne differas de die ĩ diē. Inde Aug. li. ɔfes. de seipso ait. nō erat qđ responderē tibi dicē ti mihi o deus meus: surge: qd dormis? nisi vba sompnolētia ⁊ lento modo: cras: cras. sine modo. sine paululũ. sed illud modo nō habebat modũ. ⁊ illud paululũ ibat in longũ. hec ille. Et q̄uis iste tres cōditiões dicant̄ eē cōsilij ĩterioris in cōueniūt ĩ omnibus cōsilijs. Ar. aūt. 3. ethicoꝝ idē ponit quo ad alia. ⁊ dicit ꝙ supposito aliquo fine ꝓpter quē hō ĩtēdit aliqd opari: tūc p ɔsiliũ tria querēda sūt. Primo quo modo: quaue actiōe ad illũ finē pueniri possit. ⁊ postea p que instrumēta oportet ipsũ moueri vl' agere ad finē. verbi gratia. nō meli⁹ ē p equũ vel taurũ ⁊ similia. poteris. n. cōnumerare diuersa instrumēta p que possit pueniri ad finē alicuius opis vel artis. ¶ Secūdo per cōsiliũ ingrēdũ ē. Si videt qs ꝙ p plura media ⁊ instrumēta vel p plures actiones ad aliquē intentũ finē pueniri pōt: tūc ingrat p qđ eoꝝ melius ⁊ facili⁹ pueniat̄. ⁊ hoc pertinet ad iudiciũ in quo q̄nqꝫ aliq deficiūt bene se habētes ĩ inuēnōe viaꝝ ad finē. ¶ Tertio reqrit̄ vt si ɔtigat ꝙ p vnũ solũ instrumētũ vel p vnũ motũ vel vnã actiōez optime pueniat̄ ad finē: tūc ꝓcuret̄ qualiter p hoc ad finem perueniat̄. ⁊ hic reqrit̄ cōstātia ⁊ sollicitudo circa illđ iuxta dictũ apostoli. Sollicitudine ñ pigri spũ feruētes: dño seruientes ⁊c. Sz posito ꝙ illud p qđ ad finē deueniēdũ ē haberi nō possit ita ĩ ꝓmptu ⁊ subito: tūc ingrēdũ ē p qd haberi possit. ⁊ sic de illo quousqꝫ pueniat̄ ad cām q̄ cōcurrit p̄ma ĩ opando q̄ ē vltima ĩ inētiōe cōsilij. qualiter hoc ĩtelligat̄ statim dicet̄. Postq̄ꝫ igitur inq̄sitio cōsilij ad id qđ primũ opari oportet puenit: tūc si illud erit ĩpossibile haberi: discedere oportet ab illo negocio qđ intēdebamus. vbi gratia. Si ad ɔsequēdũ hoc vel illud oportet me habere pecuniã: nec aliter haberi pōt: certe negociũ dimittere oportet. Dicit̄ aūt qd ĩpossibile dupliciter. aut q̄ꝫ sm ꝓpriã potētiã ñ pōt haberi illud. vt q̄ꝫ paup ē illud habere nō pōt: q̄m p pecuniã illud habet̄ intētũ. Aut etiã sm potētiã amicoꝝ haberi nō pōt. vt q̄ꝫ nō solũ ille pecuniã habere nō pōt q̄ꝫ paup est: sed etiã q̄ꝫ nullus amic⁹ illã cōparare aut alio mō dare vult. ⁊ tūc pecunia erit ĩpossibil' pauperi secūdũ suã ⁊ alioꝝ potētiã ad cōsequēdũ effectũ quē intēdit. Et iō q talib⁹ medijs caret si agat p alia media nūqꝫ perueniet ad finē: cũ nō sint cause ad illũ effectũ ordiate. Illa. n. q̄ p amicos nr̃os facim⁹ per nosipsos facere videmur: inq̄ãtũ. s. pricipiũ hoꝝ est in nobis ꝓut ipsi ĩtuitu nostri hoc faciunt. Si aūt appareat ꝙ illud mediũ qđ est ĩuētũ p cōsiliũ sit possibile: aut p nos: aut p amicos nr̃os: tūc statim ab illo ĩcipiēdũ est operari. ⁊ sic illud qđ fuit vltimũ ĩ inuentione est p̄mũ in operatiōe. Et rō est ista vt dicat philosoph⁹ ibi. Nã q̄ꝫ q cōsiliatur videtur ingrē p modũ resolutiōis cuiusdã. Unde quando aliqd intēdit qs opari p cōsiliũ ingrit causas per quas illud possit. vnde necesse ē vt resoluēdo illum effectũ quē itēdit in illas causas oportet ꝙ ꝓducatur ad illud primũ: qđ nō ē ampli⁹ resolubile ĩ aliud ⁊ ab illo cōsilians ĩcipiet opari. Et dat exēplũ ĩ speclabilib⁹ dicēs đ diagrãmanca. i. de diffinitiōe. grãmatice ĩ q̄ figs ꝓbat̄ ĩtēdit aliqꝫ cōclōnē: oportet cōclusionē resoluere in p̄ncipia quousqꝫ perueniat ad p̄ncipia p̄ma ĩdemōstrabilia. Oē aūt cōsiliũ q̄dã questio. i. inq̄sitio q̄dã est vt patuit ex dictis. Et ꝙ cōsilians resolutiōez ĩgrit: necesse ē ꝙ ei⁹ inq̄sitio ꝓducatur ad illud qđ ē p̄mũ ĩ opatiōe. Nec ĩ sn̄ia oĩa pōit philosoph⁹ i. 3. ethicoꝝ. ibi. Cōsiliamur aūt nō de finib⁹. Ne. n. ɔditiōes Aristotel' ĩ oibus ɔsilijs seruande sūt: ⁊ permaxime ĩ duobus p̄mis. s. ĩ ɔsilio ĩternali ⁊ pticulari. Alie aūt spãles ɔditiōes ponēt ĩ ɔsilio generali ĩfre ⁊c. ¶ Quãtũ ad tertiã vc. dico ꝙ p̄mo ostēdem⁹ de qb⁹ nō ē cōsiliũ. ¶ Secūdo de qb⁹ ē. ¶ Quãtũ ad p̄mũ pono plures cōclusiōes negatiuas: q̄s colligo de mēte Ar. 3. ethi. ⁊ p̄mo rhetoricoꝝ. ¶ Prĩa ꝓpositio ē ista. Nihil ē cōsiliabile qđ cōsiliādũ petit insipiēs. s. is q hꝫ rōnis vsũ: sed puersũ. vel ĩsan⁹ q caret totalr' ipso. Nã huiusmodi nō recte petūt neqꝫ recte rñdent. Prouer. 1. Stulti ea q̄ sibi noxia sunt cupiēt ⁊ ĩprudētes odibunt sapientiã. Et. c. 15. Labia sapiētũ disseminabūt sciētiam: cor stultoꝝ dissĩle erit. Preterea phũs vt. s. hanc q̄ōnem ĩuestigãs. s. vtrũ de oib⁹ reb⁹ possum⁹ habere cōsiliũ: primo respōdēs dicit. Dicēdũ ãt forsan cōsiliabile nō ꝓ quo cōsiliabit̄ vnqꝫ aliqs insipiēs vl' ĩsan⁹: sꝫ ꝓ qb⁹ ĩtellectũ hñs. hec philosoph⁹. Et sic pꝫ p̄ma ꝓpō. ¶ Scđa ꝓpositio ē ꝙ ñ ē ɔsiliũ q̄rendũ de reb⁹ eternis. i. de his q̄ semp sṫ ⁊ sine motu. Et hec sūt ĩ duplici differētia. ¶ Primo sunt illa quoꝝ substãtie motui nō subdunt̄ sicut sūt substãtie sepate ⁊ ipsa mũdi vniuersitas. ¶ Secūdo sūt illa q̄ lꝫ secūdũ eoꝝ eē sint in materia mobili: tamen sm rōnem a materia abstrahunt̄: vt sūt mathematice. Et ponit exēplũ philosoph⁹ de diametro q̄drati ⁊ costa. i. latere ei⁹. Quis cōsiliabit̄ an diamet̄ q̄drati sit cōmēsurabil' coste. Patet. n. hoc ad sensũ ꝙ ñ. ec ce littera philosophi. De eternis aūt nullus cōsiliatur: puta de mũdo diametro vel costa: q̄m ĩcōmēsurabiles. hoc ille. ¶ Tertia ꝓpositio ē ꝙ de his que subdūt̄ motui: ⁊ tñ eoꝝ mot⁹ semp ē vniformis: non ē querēdũ cōsiliũ. Et hoc intellige siue vniformitas motus eoꝝ sit ex necessitate: ita ꝙ ex nã sua hñt ꝙ vniformiter moueant̄. sicut ea q̄ sunt necessaria ĩ se ipsa. siue hec vniformitas mot⁹ sit p naturã corporũ mobiliũ: siue p aliquã aliã cām seperatã. vt sunt substãtie ĩmateriales mouētes orbes. de qb⁹ ĩ littera exēplificat philosoph⁹ dicēs sic. Sꝫ neqꝫ de his q̄ in motu: semp aūt fꝫ eadē fcis. siue ex necessitate siue natura: vel propt̄ aliqꝫ aliã cām: puta sol' versionib⁹ ⁊ ortibus. i. de circularibus motib⁹ sol' ⁊ orti bus eius. Et sub istis duab⁹ propositionib⁹ cōprehēdunt̄ oĩa necessaria: siue illa sint necessaria simpliciter siue ex supposinōe: ⁊ oĩa q̄ aliter fieri nō possunt. similiter ⁊ omnia ĩpossibilia. Nam de his q̄ necessaria aut impossibilia sūt non oportet consiliari. Hoc expresse ponit Ar. primo rhetoricorum. c. 7.

vbi dicit sic. Prio qdẽ igr̃ accipiẽdũ circa q̃lia bõa aut q̃lia mala d̃liberãs ↄ̄sulit. qm̃ ñ circa oĩa: s3 q̃cũ q̄ ↄ̄tingit fieri et nõ fieri. Quecũq3 aũt ex necessitate: aut fiũt: aut erũt: vl' possibile esse: aut fieri: d̃ his nõ ẽ ↄ̄siliũ. hec ille. Quis. n. tã stultus ẽ q ↄ̄siliũ peteret: an comedere deberet. qm̃ certũ hoc est τ nõ dubium. τ an pisces nascant̃ i aqua. Silr̃ quo ad aĩaꝫ. Nõne stulissim⁹ eẽt q cõsiliũ peteret: an ipe d̃i p̃cepta obseruare d̃beret: certũ. n. τ necessariũ ẽ q̄ sic. Mat. 19. Si uis ad uitã ingredi: s̃ua mãdata. Seruar̃ mãdata ẽ necessariũ ex suppositiõe. vt supposito q̄ velis saluari: tũc necesse ẽ mãdata s̃uar̃: τ sic d̃ alijs. Quarta ꝓpositio ẽ ista q̄ neq3 de his cõsiliandũ ẽ q̃ in motu cõsistũt: nõ tñ sunt necessaria: sed vt in pluribus eodẽ mõ fiant. sicut sunt siccitates q̃ ut frequentius accidunt in estate. τ hymbres q̃ue vtplurimũ accidũt in hyeme: l3 q̃nq3 alr̃ cõtingat. Nã qñ aliq̃ vtplurimũ sic eueniũt q̃si ut cẽta sunt. τ de certis nõ ẽ cõsiliũ q̃rendũ. vñ philosoph⁹ sic ait vt. s̃. s. in. 3. ethi. qm̃ cõtinuãt̃ iste ꝓpões ad inuicẽ in l̃ra sua. neq3 de his q̃ alias alr̃ supple euenire cõtingit ut in paucioib⁹: puta siccitatib⁹ τ hymbrib⁹. hec ille. ¶ Quinta ꝓpõ ẽ ista q̄ neq3 cõsiliũ ẽ de his q̃ a fortuna fiũt. sicut de inuentione thesauri. Nã sicut illa q̃ antea diximus lõ nõ sunt ↄ̄siliabilia: q2 nõ sunt ex opatione nr̃a. qm̃ vt videbit̃ paulopost: q̃cunq3 ↄ̄siliabilia sunt: debent esse in nos. i. hr̃e principiũ in nobis: ita q̄ possint a nobis fieri vl' nõ fieri. ita q̃ a fortũa fiũt: ex nr̃a p̃meditatiõe eẽ nõ põt. q2 sunt p̃ter uisa τ p̃ter intẽtiõeꝫ agentis ꝑticularis. nõ aũt vniuersalis q est ipse de⁹. vñ philosophus ibidem. Neq3 de his q̃ a fortuna. s. ↄ̄siliũ nõ est d̃ his que a fortuna fiunt. puta thesauri inuẽtione. hec ille. ideꝫ dicit p° rethoricoꝝ. ¶ Sexta ꝓpõ ẽ q̄ ñ solũ ↄ̄siliũ q̃rendũ nõ est de his q̃ a nã vl' fortuna fiũt: sed ẽt nõ ẽ q̃rendũ ↄ̄siliũ de oĩbus opibus hũanis. i. de his q̃ fieri põt a nobis: sicut lacedemonij ñ cõsiliant qualr̃ s̃iphe qui sunt ab eis ualde remoti optie debeãt ↄ̄uersari. Et rõnẽ oĩuꝫ istoꝝ sup̃dictoruꝫ Ar. assignat: dicẽs q̄ nihil eoꝝ q̃ fiunt necessaria: vl' q̃ sẽ nãliter vl' a fortuna: vl' q̃ per alios hoĩes fiunt: a nobis fieri põt: τ iõ ↄ̄siliari nõ oꝫ. Tex. dicit sic. Neq3 de hũanis oĩbus. s. ↄ̄siliãdũ est: puta qualr̃ Siphe: gens q̃dã hominũ ẽ: optime ↄ̄uersent̃: nullus lacedemonioꝝ ↄ̄siliat̃. Nõ. n. fiet vtiq3 eoꝝ ꝑ nos aliqd. hec ibi. ¶ Septia ꝓpõ est q̄ nõ ẽ ↄ̄siliandũ de his que fieri põt a nobis: hñnb⁹ tñ ab arte quandã d̃terminatiõeꝫ. i. certũ modũ opandi ab arte datũ. Ex° nõ ẽ ↄ̄siliãdũ qualr̃ l̃re scribũt̃. qm̃ ab arte hñt suũ determinatũ modũ scribẽdi. τ ñ põt alr̃ fieri ut sint l̃re. quecũq3 ãt alr̃ fieri nõ põt: p3 ex dictis q̄ ↄ̄siliabilia ñ sunt. i. de eis nõ est q̃rendũ ↄ̄siliũ. vbi tex. sic dicit. Et qdẽ circa certas τ sufficiẽtes disciplinas: ñ n. est cõsiliũ: puta d̃ l̃ris. nõ. n. dubitam⁹ qualr̃ scribendũ: s3 q̃cũq3 fiunt ꝑ nos. hec ille. ¶ Octaua propõ est q̄ nõ ẽ ↄ̄siliandũ de his q̃ ꝑ nos rarissime fiũt vtputa ñ ẽ ↄ̄siliãdũ si pons lapideus ꝑ quẽ t̃nsitur⁹ es cadat. q2 alr̃ nũq3 hõ aliqd operaret̃. Tex. dicit sic. Cõsiliari oꝫ ẽt i his q̃ vt sepius. s. fiũt. q2 supple de his q̃ raro eueniũt nõ ẽ petẽdũ ↄ̄silium. hec ibi.

¶ Nona ꝓpõ est q̄ nõ ẽ ↄ̄siliãdũ de reb⁹ paruis: s3 magnis. quasi ñ credẽtes nobis ipsis vt sim⁹ sufficientes ad discernendũ qd oporteat nos facẽ. Audi tex. Cõsiliatores ãt assumim⁹ i magna discernẽtes nobis ipsis veluti ñ sufficientib⁹ dignoscẽ. hec ille. ¶ Decia ꝓpõ ẽ q̄ nõ ẽ ↄ̄siliũ q̃rendũ d̃ fine. Et rõ: q2 in opabilib⁹ finis ẽ sicut principiũ. qm̃ ex fine dependet necessitas opabiliũ. vt p3 s̃o phis. τ cũ ↄ̄siliũ sit circa ea q̃ opari põt a nobis: p3 q̄ in ↄ̄silijs finis p̃supponẽd⁹ ẽ. Et dicit philosoph⁹ q̄ de finib⁹ ñ ↄ̄siliamur: s3 de his q̃ ad finẽ. sicut in speculatiuis nõ inq̃rim⁹ de principijs: sed de ↄ̄clonib⁹. Oꝫ. n. aũ oẽm demõstrationẽ p̃cognoscẽ: q2 ẽ τ qd ẽ. q2 ẽ principioꝝ τc̃. vt p3 p° posterioꝝ. Sic similr̃ ñ oꝫ in opabilib⁹ inq̃rere p̃ncipia eoꝝ neq3 de eis cõsiliari: sed tm̃ de his q̃ sunt ad finẽ. Nõ. n. inq̃rit medicus an debeat sanare ĩfirmũ: sed qualr̃ τ qbus medijs. nec rethoricus an debeat ꝑsuadere: q2 hoc intendit tanq̃3 finẽ: sed iq̃rit qualr̃ τ q̃uo persuadẽdũ sit. Itẽ politic⁹. i. rector ciuitatis nõ ↄ̄siliat̃ an d̃beat facẽ pacẽ: q̃ se h3 ad ciuitatẽ sicut sanitas ad corpus hoĩs. qm̃ sic corporis sanitas in debita ↄ̄cordãtia hũoꝝ cõsistit: sic pax in cõueniẽtia uolũtatũ. Et sic breuiter d̃ alijs opantib⁹ quoꝝ null⁹ cõsiliat̃ d̃ fine: sed solum qualr̃ τ q̃uo possint ꝑuenire ad illũ finẽ. Tex. ẽ iste. Cõsiliamur ãt nõ d̃ finib⁹: s3 de his q̃ ad fines. Neq3. n. medic⁹ cõsiliat̃ si sanabit: neq3 rethor si ꝑsuadebit: neq3 politic⁹ si pacẽ faciet: neq3 reliquoꝝ aliquis de fine. s. cõsiliabit̃. S3 ponẽtes finẽ aliqueꝫ: τ ꝑ q̃ erit intendũt. τ si ꝑ plura qdeꝫ uideat̃ fieri: ꝑ qd̃ facillime τ optime itendũt. Si ãt ꝑ vnũ ꝑcurat̃. qualit̃ ꝑ hoc erit: τ illud ꝑ qd quousq3 vtiq3 veniãt ad p̃mã cãm q̃ i intẽtiõe vltia ẽ. hec ibi. Ista vltia v̄ba declarãt cõditiões tres vltias q̃s posuim⁹ in p̃cedẽti vitate. His ꝓpositiõib⁹ negatiuis suppositis τ d̃claratis ponit̃ vna ꝓpõ affirmatiua de intentione Ar. vbi. s̃. v3 q̄ cõsiliabile ẽ cõtingens qd̃ ẽ aptum natũ reduci in nos: c⁹ ḡnationis principiũ in nob ẽ. Hãc diffinitionẽ cõsiliabilis ponit philoph⁹ p° rethoricoꝝ. in q̃ diffinitione cõtingẽs ponit̃ loco ḡnis: alie ãt ꝑtes loco d̃rie. Cõtingentiũ ergo cõsiliũ ẽ. τ ñ necessarioꝝ vl' ĩpossibiliũ. Et qm̃ cõtingẽtia multa sunt τ nõ circa oĩa ẽ cõsiliãdũ: iõ ponit̃ d̃rie declarãtes q̃ cõtingẽtia sub cõsilio cadũt. Cõtingẽtia ãt q̃dã sunt a nã: vt canescẽ i senectute: τ apponẽ barbã in tp̃e debito: τ hi⁹ suas cãs hñt in nã: ita q̄ p̃ncipia taliũ effectuũ sũt in nã. Sunt ẽt cõtingentia q̃ fiũt a fortuna: q̃ similit̃ hñt cãs suas in fortuna. Fortuitoꝝ. n. nõ sumus nos cã nisi ꝑ acciñs. Per hoc ergo qd̃ dicit q̄ cõsiliabile ẽ cõtingẽs qd̃ ẽ aptũ natuꝫ reduci in nos. i. quod habet causaꝫ in nobis: excluduntur que a fortũa fiunt qm̃ talia non reducunt̃ in nos: sed in fortunã tanq̃3 in suã causam. Et ꝑ hoc quod dicit cuius ḡnationis principiuꝫ in nobis est. i. in nr̃a ꝑtãte est vt faciamus illud vel nõ faciamus excludunt̃ ea que fiunt a nã in nob. Unde canescere l3 habeat causam suam in nobis. nõ tamen a nobis s3 a nã. Ex quo sequit̃ q̄ illa solũ sunt cõsiliabilia q̃ cadunt sub nr̃a voluntate: quoꝝ nos domini sumus vt illa faciam⁹ vl' ñ faciam⁹: ita q̄ cõsilia

bilia nō fiūt a nā̃ ſ3 a nr̃a volūtate ⁊ libero arbitrio nr̃o. et hec ꝓp̄e dr̄ opabilia a nobis. ⁊ d̄ opabilib⁹ a nobis ē hn̄dū cōſiliū. intellige q̄ dubitabilia ſūt ⁊ nō certa: vt dictū ē. Et addit philoſoph⁹. 3. ethicoꝝ ibi. Neq3 vtiq3 ſingularia ⁊c̄. vnū bonū v̄bū: dicēs ꝙ oꝫ eē ſtatus in inqſitiōe cōſiliꝫ ex pte ſingulariū inſtroꝝ quib⁹ vtimur in opationib⁹ noſtris: ſicut q̄ hucdā̃ medijs ad pueniēdū ad finē v̄bi gr̃a. Nō eſt q̄rēdū cōſiliū ſi hoc qd̄ ꝓpoit̃ ſit panis vl' ſi ē coctus ſic oꝫ. q2 hoc diſcernit ſenſus. q2 ſic eēt ꝓceſſus in infinitū. qd̄ ſub rōne nō cadit. ⁊ ꝑ ꝯn̄s neq3 ſub ꝯſilio qd̄ ē quedā̃ rōcinatiua iqſitio. vt dictū ē. Text⁹ dicit ſic. Neq3 vtiq3 ſingularia: puta ſi panis hic vel digeſt⁹ ē vt oꝫ: vl' fact⁹ ē vt opꝫ. Senſus. n. hoc eſt enūciabil'. Si. āt ſemꝑ cōſiliabit̃ in īfinitum veniet: hec ibi. Et notāter dicit ſenſus hoc eſt enūciabilis: vt oñdat de qb⁹ ſingularib⁹ nō ſit cōſiliū. q2 nō d̄ illis q̄ aperte ⁊ clare cognoſcūt̃ ꝑ ſenſus: ſ3 de illis q̄ dubia ſūt oꝫ cōſiliari. Operatōes. n. nr̄e circa ſingularia ſt. vt dc̄ꝫ ē i p̄ma v̄itate. ⁊ cōſiliū ē de his q̄ fiūt vl' fieri pn̄t a nobis. g° d̄ ill' ꝯſiltādū ē. Et ſic pꝫ d̄ q. b⁹ ſinglarib⁹ loqt̃ Ar. ū eē ꝯſiliū q̄rēdū. Puto ſatis huic mā̃ꝫ dilucidatā: iō tibi. h° ſufficiāt ꝑ p̄ri. ꝯclōe qr̄ ⁊c̄. ¶ Q2 cōſiliū n̄ ſꝑ obligat ad ꝑficiēdū. ꝯ° .II.

a Ccipe hanc ꝯclōnē. vꝫ. Licet cōſiliū in agēdis ſit optimū remediū: n̄ tn̄ ſemꝑ obligat ad ꝑficiēdū. vbi tres inqram⁹ v̄itates. vꝫ ¶ P̄ria v̄. ē. Utrū ſit aliqd̄ ꝯſiliū d̄ neceſſitate ſequēdū. ¶ 2° ē. Utrū a maioribus tm̄ vel ēt a minoribus ſit q̄rendū cōſiliū. ¶ 3° ē. An cōſiliās recte petiti habeat ſi alr̄ eueniṫ q̄3 conſulerit. ¶ Quātū ad p̄mā dico ꝙ lꝫ cōſiliū i nr̄is agēdis petē deuocam⁹: oñdētes ꝙ n̄ debem⁹ ꝯfidere in nobiſipſis. vt dicit Ar. 3. ethicoꝝ. ⁊ ꝑcedēn v̄itate declaratū ē: nō tn̄ ſemꝑ obligamur ſeq illd̄ cōſiliū. Iſta ē doctrina d̄cretaliū in. c. cū in veteri. iūcta glo. eꝝ d̄ elec. itē. in. c. cū olī de arbi. iuncta glo. itē in. c. vno. cū glo. ne ſede vacāte li. 6. Capl'm cuꝫ in veteri. in ſūma dic̄ ꝙ cū ꝯſilio aliquoꝝ p̄latū eligē tenent̃ in tractatu electiōis illoꝝ ꝯſiliū regrer̃ d̄bēt: ⁊ cōgruo tpe rn̄ſuꝫ expectar̃. Ex quo tex. cū glo. doctores eliciūt hāc v̄itatē ꝙ vbi exigit̃ ꝯſiliū ab eo q n̄ ē pticepſ officijs: lꝫ i ſubſidiū poſſit eē. ꝙ tūc ſufficit ꝯſiliū petere ⁊ ꝯgruo tpe expectare rn̄ſum: ſ3 tn̄ neceſſariū illud ſeq. vn̄ vn⁹ iudex delegat⁹ n̄ vult aliquē pitū ꝯſulere ſuꝑ aliq̄ cā: certe pōt: ſ3 nō tenet̃ ꝓnūciar̃ ſ3 illud ꝯſiliū ſi nō vult. Et recte dr̄ ſi nō ē pticeps officij. q2 ſi pticeps eēt oporteret illud ꝯſiliū ſeq ſcd̄m Bar. i. l. 1. § . ſi plures. ff. d̄ exercitoria. Mlta poſſēt notari circa hāc mā̃m ſ3 iuriſtas ⁊ canoniſtas: tn̄ q2 iſta itelligūt̃ pot⁹ in iudicijs q̄3 in foro ꝯſcie: iō dico ꝙ ſi cōſiliū acceptū ſit de cōcernētib⁹ ſalutē aīe oīo ſequēdū ē. Si āt ad bn̄ eē ⁊ poſſit fieri ſine ſcādalo faciēdū ē. ⁊ itellige ſine ſcādalo ſui aut ꝓximi. Q2 n̄ ſunt faciēda mala vt inde eueniāt bona. ſicut dictū ē feria q̄rta hui⁹ dn̄ice. Uide in. c. nuꝑ. glo. 2. eꝝ de ſen. exco. Illa nō dilato breuitat̃ cā. qr̄ ⁊c̄. ¶ Quātū ad ſcꝫ dico ꝙ ab oībus q̄rendū ē cōſiliū. q2 q̄nq3 reuelāt minori qd̄ neſcit maior. eꝝ d̄ cōſue. c. ad noſtra. cū glo. 1. ⁊ 2. Et de hoc ēt dixim⁹ i ſmōe p̄cedēti cōſideratiōe p̄ma i. 3. ꝯclōne ⁊ poſui ibi ad lr̄a3 d. c. ad nr̄am. Cōcordat qd̄ dixim⁹ in. 3. v̄itate ante predictā cōclōnē. q̄re ⁊c̄. ¶ Quātū ad tertiā v̄i. dico ꝙ q̄ncūq3 qs alijs cōſiliū p̄bet iuxta ſue mētis intentiōeꝫ bonā atꝫ rectā: ſi aliter forte fortuna q̄3 cōſultū fuerit eueniet: ēt ſi graue ille q ꝯſiliū petijt dā̃nū icurriſſet: nequaq̄3 cōſultori iputabit̃ ad culpaꝫ. q2 nulla ibi rō ē imputādi. Inde. 23. q. 5. c. de occidēdis. v̄ſus finē. dr̄ ſic. ⁊ ſunt v̄ba Aug. Abſit igr̄ vt ea q̄ ꝑꝑ bonū aut licitū facimus: aut hēm⁹: ſiqd̄ē hoc p̄ter noſtrā volūtatē cuiq3 mali acciderit nobis iputet̃. Alioqn nec ferāmta domeſtica ⁊ agreſtia ſunt hn̄da ne qs ex eis vel ſe vl' alterū interimat. nec arbor ē plātāda ne qs ſe inde ſuſpēdat. Et qd̄ plura ꝯmemorēt̃: cū ea cōmemorādo finire n̄ poſſiꝫ. Hec ibi. ubi glo. ſic air. Hic ē ar. ꝙ ſi aliqs dat operā̃ rei licite ꝙ nō ē ei īputandū ſi aliqd̄ ei mali inde ſeqt̃: di. l. ſepe. q2 de⁹ inſpector eſt cordis nō opis. 15. q. 6. c. 1. ⁊c̄. hec glo. Et ꝑ oppoſitū ponamus ꝙ aliqs ex fraude vel negligētia: aut in experiētia: iperitia vl' inaduertētia ſua cōſiliū aliqd̄ dederit cuiꝑā vnde ſcādalū vel aliud malū ſecutū ſit ꝓculdubio illi imputabit̃ ad culpā ⁊ ſatiſfactionem dā̃ni. vt i. c. ſi cul pa. de iniurijs ⁊ dā̃no dato. qd̄ ſic itellige de ſatiſfactiōe q̄n illud dāmnū ſine tali cōſilio non interueniſſet. q̄re ⁊c̄. Et hec ſufficiant ad p̄ns. ¶ Q2 vniuerſitati ſit valde vtile ꝯſiliū. Cōclō III.

a Ccipe tertiā cōclōnē. vꝫ. Nihil tā̃ vniuerſitati ē vtili⁹ ſicut cōſiliū datū ſani⁹. Certe aīa cara vtilitas ſani conſilij: licꝫ oībus ſit ꝓficua: ſūmope tn̄ in vna ciuitate vbi ē ppl'ſ multitudo ē neccīa. Nōne Salomon bene rexit q2 ſapiētiſſimos cōſiliarios habuit: quoꝝ cōſilia Roboā filius ei⁹ defūcto p̄re q2 noluit ⁊ ſpreuit: bonā ſui regni ptē amiſit. Silr̄ ⁊ Nabuchodonoſor ſupbiſſim⁹ ꝯſiliū habuit cū maioribus natu. Iudit. 2. c. Romani quoq3 īfideles ⁊ idolatre ſuo cōſilio totū mūdū ſuo ipio ſibegerūt. Silr̄ et apl'i q̄n ꝓ fide aliqd̄ intēdebāt oēs ꝯuēiebāt i vnū Actuū. 15. Et ob hāc cām ſtatuta ſt̃ cōcilia in eccl'ia dei. Cōcilia. n. gn̄alia ſcē punt a tēpore Cōſtātini. ſ3 ſp̄alia a tpe Clementis 15. di. c. 1. cū glo. 1. Et q̄ ſunt q̄tuor cōcilia p̄ma nō. 1. d. c. l. ⁊. 2. ⁊ de alijs cōcilijs quo tpe ⁊ ſub quo papa quodlibet coꝝ ē celebratū nō. 16. di ꝑ totū. Itē i relegionib⁹ gn̄alia atq3 ꝓuincialia capl'a inſtituta ſt̃ vt ꝑ gn̄alia ſaluti fideliū: ⁊ ꝑ ꝓuicialia religionū augmētatio ꝓcuret̃. Oīa igit̃ bn̄ regunt̃ bono cū cōſilio. vbi tres inquiram⁹ v̄itates. vꝫ. ¶ P̄ria v̄i. ē iſta. Quas cōditiones debent hēre cōſultores circa bonū cōitatis ⁊ regiminis. ¶ 2° ē De qbus maxie eſt cōſiliādū vt cōitas cōſeruet̃. ¶ 3° ē. Qūo cognoſcē pn̄t cōſiliātes ſi res una dubia ſit bōa vl' mala ꝑ ſta tu illi⁹ cōitatis. ¶ Quātū ad p̄mā dico ꝙ tria p̄ma ſpc ſunt i oībus vniuerſitatū cōſilijs obſeruāda. ſ. recta intētio: taciturnitas: ⁊ execūtio. ¶ P̄rio recta intentio: vt. ſ. proprijs paſſionib⁹ nō loquantur nec perſonas hominum ꝯſiderēt: ſed tm̄ quod vtile cernunt cōitati. Nā talis cōgregatio vocat̃ cōſiliū quaſi conſidium: q2. ſ. ſimul mente ſedere debent. i. mente geſcere: paſſiones animi oīo vitātes. Inde

Greg.in registro ait. Nullus vestrum neglecta vtilitate cõi suo lucro ꝓspiciat. ꝛ Ambro.li.de officijs. Qui perfecte ingt sapit nescit sua spectare cõmoda: sed ad illud qđ eternũ ẽ, qđqꝫ decoꝝ atqꝫ honestũ toto affectu itendit: q̃rens nõ qđ sibi vtile ẽ: sed oibus. Itẽ ꝛ Leo papa i sermone. Publica igr ꝓferẽda sũt ꝓprijs ꝛ ibi itelligẽda ẽ pcipua rõ vtilitatꝭ vbi inuigilat cura cõis. hec ille. Hoc idẽ pꝫ i.c.lꝫ.añ finẽ.de regularibus. vbi dicit tex. Ne forte ãgelus sathane i lucꝭ ãgelũ se trãsformet: illa semp regula iuiolabilr obseruata: vt nullus absqꝫ licẽtia romani põtificis ꝓsumat occasione q̃cũqꝫ deserere ꝓsulatũ q̃m sic maius bonũ minori bono ꝓponitur: ita cõis vtilitas spãli vtilitati ꝓfert. In hoc casu recte ꝓponit doctrina silentio: sollicitudo ꝯtẽplatõi: ꝛ labor quieti Adqđ vtiqꝫ designãdũ vnigenit⁹ dei fili⁹ Jesus xps nõ de Rachel sm carnẽ nat⁹ ẽ: sed de Lya. Nec legitũ i domũ suã excepisse mariã: sꝫ marthã ꝛc. glo. exponit qđ itelligat p rachel ꝛ lyã. ꝛ dicit q̧ p rachel itelligit vita cõtẽplatiua: q: ipsa formosissima fuit. p lyã ãt itelligit vitã actiuã q̃ fecũda in sobole. ꝛ lõ ꝓfert pulchritudini rachel. ex̄ de renũci. nisi cũ ꝓdẽ. hec glo. Itẽ hoc ipsũ dicit glo. i vbo vtilitas ꝛ adducit ꝯcordãtias. ꝛ exponit q̧ publica vtilitas ꝓfert ꝓuate qñ publica nõ ipedit ꝓuatã. q: ordinata charitas a se icipit. 23.q.5.c.si nõ lꝫ. ꝛ de pe.di.3.c.q vlt. 19.q.2.c.due.14.di.quod ait. hec glo. Q: publica vtilitas sit ꝓferẽda ꝓuate: pꝫ ẽt ex̄ de postulatõe ꝓlatoꝝ.c.3.cũ glo.3. vbi dicit sic glo. sup vbo vtilitatẽ cõeꝫ. ꝛ ita publica vtilitas ꝓfert ꝓuate. 7.q.1.scias. Et allegat leges ciuiles. ꝛ declarat q̃lr hoc sit verꝫ dicẽs. Cũ i cõi vtilitate ꝓuata icludit. sic fit i platura. alias q̃libet debet ꝓpriã vtilitatẽ ꝓferre cõi. ar. 9.q.2.c.due sũt iquit. ꝛ.23.q.5.si nõ lꝫ. Sic ergo pꝫ q̧ publica vtilitas ꝓfert ꝓuate. q̃re ꝛc. ¶ Scđo i ꝯsilijs requirit taciturnitas: ita q̧ illud qđ i cõsilijs dicit nec litis: nec alio mõ denudet. Prouer.11. Qui fidelr celat amici ꝯsiliũ. In Valeri⁹ ii.Fo ait. Consules in vrbis adeo magna prie charitate tenebant: vt archana patrꝫ ꝯscriptoꝫ mltis seclis nemo senatoꝝ enũciauerit. Sꝫ taciturnitatẽ optimũ ac tutissimũ rez administrãdaꝝ vinculũ i cõsilijs arbitrãtes nũqꝫ labefactari.i.maculari vl corrũpi voluerũt. Et idẽ quoddã ex̄ᵐ ponit. q̧ cũ de more romanoꝝ esset vt possent patres i cõsilio suos ꝯducere natos dũ paruuli essent. Accidit q̧ qdã eius filiũ paruulũ i ꝯsilio cõduxit: in quo decretũ ẽ vt qđ diffinierãt sub silẽtio teneret. Redeũte ãt illo vna cũ pr̄e domũ. mr eius qđ fcm̃ deniqꝫ sit diligent igrit. ille ãt ait. sic ꝯstitũẽ vt qđ ibi decũ ẽ nulli pãderet. At illa adhuc muliebri more cupiẽs scire qđ decm̃ eẽt blãdicijs: minis: verberibusqꝫ pueꝫ stimulauit. Puerulus autẽ volẽs officioso mẽdacio mr̄i celare ꝺcretũ ait. Sic decreuerũt vt oẽs romani duas possent tenẽ vxores. quod illa credẽs: mox oib⁹ alijs matronis idicauit. diuulgat p vrbẽ dies seruãt vt viros suos in cõsilio sit possint ꝯuenire. Et statuto die adeũt qdã ex speciosissime mulieres. sibiqꝫ tãqꝫ iustũ poscũt: vt ipse duos possint viros hr̃e: cũ ꝛ ipsi sic statuerit vt possint duas hr̃e vxores. Mirãt oẽs: ꝛ vnde ortũ hoc sit diligent igrũt. ꝛ scđo repto nullũ deicepꝫ pueꝫ i cõsilio itrare voluerũt nisi illũ tm̃ q sic artificioso mõ nr̃i scm̃ occultauerat ꝛc. ¶ Tertio reqrit debita executio. vt.s. quod ordinarũt exequãt. Dic.n. btũs Tho. scđa scđe.q.96. q̧ talia cõsilia si recta sũt ab oib⁹ subditꝭ obseruãda sũt. In regl'a gnãlr ẽ q̧ mlta mala tã corporalia q̃ spũalia i rgiminib⁹ accidũt. q: statuta ꝛ leges municipales sũma cum maturitate cõfecta minime executõi mãdãt. In p⁰ machabeoꝝ.5. dr̄. q̧ Joseph⁹ ꝛ Azarias q: nõ fuãuerũt cõsiliũ: vt.s. ꝯ inimicos nõ exirẽt: ad ꝓlurꝫ debellati sũt suo de exercitu duob⁹ milibus occisis. Et nõnẽ dixi si talia ꝯsilia ꝛ statuta recta sũt. q: vt dicit Tho. vbi.s. si recta nõ sũt: seruãda nõ sũt. Qñ inges nõ sũt recta pr̄ Ambrosi. Dico qñ sũt aut ꝯ legẽ dei: aut ꝯ bonos mores: ꝛ tũc nullo pacto valẽt: nec obseruãda sũt. vt pꝫ.8.dis.q̃ contra mores.32.q.7.c. flagitia. ꝛ di.6.§.his ita rñdet Audi bonũ dictum Aug.di.9.c.1. Quicũqꝫ legib⁹ iperatoꝝ q̃ ꝓ dei veritate.s.ꝓcepti vl ꝓhibitõis defẽdẽda sũt: obtẽperare non vult acquirit grande suppliciũ.i. debet acriter puniri. Quicũqꝫ legibus imperatorum que contra dei voluntatem feruntur: obtemperare non vult: acquirit grãde ꝓmiũ. hec ibi. Et i signũ q̧ iperiales leges diuine ꝯdicẽ nõ debẽt ꝛ fidei xpi: ipator coronam ꝛ vnctionem a romano pontifice accipit iurãs nec p se: nec p suos fidei ecclie ꝯire. ꝛ se totis virib⁹ ecclesiã defendere pollicet. De hoc est textus bon⁹ i cle.i. de iureiurã. vbi dr̄ sic. Romani ꝓncipes orthodoxe fidei ꝓfessores sacrosãctã romanã ecclĩã cui⁹ caput ẽ xps redẽptor nr̄: ac romanũ pontificem eiusdem redemptoris vicariũ feruore fidei ꝛ clare deuotionis promptitudine venerãtes eidem romano pontifice a quo approbatõeꝫ ꝓsone ad imperialis celsitudinis apicẽ assumende: necnõ vnctionẽ ꝯsecrationẽ ꝛ iperij coronã accipiunt: sua submittere capita nõ reputauerũt indignum. seqꝫ illi ꝛ eidem ecclesie que a grecis imperium trãstulit i germanos. ꝛ a q̃ ad certos eoꝝ ꝓncipes ius ꝛ ptãs eligendi regeꝫ i imperatorẽ postmodũ ꝓmouendũ peruenit astringere vinculo iuramenti, ꝓut tã mos obseruatõis antique nouissimis tpibus renouate: quã formã iuramenti hui⁹ sacris inserta canonib⁹ manifestãt ꝛc. Hoc iuramẽtũ ab ãtiquis iperatorib⁹ ẽt obseruatum est. Obseruauit illud rex Otto. Lodouicus ꝛ alij. Et nouissimis tpibus ãno dñi.1453. iperator Federicus: quẽ vidi ꝓprijs oculis vna cũ iperatrice Rome coronatũ. De hoc habet tex.93. di.c. tibi dño. ꝛ.c. ego lodouic⁹. Tibi domino Joãni pape ingt tex. ego rex Otto ꝓmittere ꝛ iurare facio per pr̄em filium ꝛ spũm scm̃: ꝛ per hoc lignum viuifice crucis: ꝛ per has reliqas scõꝝ: q̧ si domino permittẽte romã venero scãm Ro. ecclesiã ꝛ te rectorẽ ipsius exaltabo sm meũ posse. ꝛ nunq̃ vitam aut membra: neqꝫ ipm honorẽ quẽ habes mea volũtate: aut meo ꝯsensu: aut meo ꝯsilio: aut mea exhortatione pdes. Et in roma nullũ placitũ. aut ordinationẽ faciã de omnib⁹ q̃ ad te: aut romanos ꝑtinent sine tuo consilio. Et qcquid de terra scĩ Petri ad nr̄am ptãtẽ puenit reddã tibi. Quicũqꝫ regnũ

italicū ꝯmisero iurare faciā filiū vt adiutor tui sit ad defendēdā terrā sci petri ꝓm suum posse. hec ibi. Ista fuit cōstitutio Ottonis īpatoris. Et dic̄ glo. ꝙ īpe- riū ꝓus fuit frācoꝝ. postea teutonicoꝝ suis virtutib⁹. Et.c. ego lodouicus dic̄ sic. Ego Lodouic⁹ roma- nus īperator august⁹ statuo ⁊ cōcedo ꝑ hoc pactum cōfirmatōis nr̄e tibi btō Petro ꝓncipi ⁊ ꝑ te vica- rio tuo dn̄o Pascali sūmo pōtifici ⁊ successorib⁹ e⁹ ī ꝑpetuū sic̄ a ꝑdecessoribus nr̄is vsqꝫ nūc ī vestra po- testate ⁊ ditiōe tenuistis ⁊ disposuistis ciuitatē ro- manā cū ducatu suo: ⁊ suburbanis atqꝫ vincul' oīb⁹ ⁊ t(er)ritorijs ei⁹ mōtanis atqꝫ maritimis: littoribus ⁊ portubus: seu cūctis ciuitatib⁹: castellis oppidis: ac villis ī tuscie ꝑtib⁹ ⁊c̄. Et mlt'a alia in illa sāctione decreuit. q̄r ⁊c̄. Et ista sufficiāt ꝓ ꝓma ve. ¶ Quā- tū ad scd̄am ve. dico ꝙ lꝫ consiliatores sūmope oīa ꝓficua reipu. debeāt īquirere: ⁊ nociua ꝓ viribus remouere: qnqꝫ tn̄ īnt oīa necīa sūt. vt colli̇̄r de mēte Ar. ꝓmo rethoricoꝝ. vꝫ. de ꝓuentib⁹. de bello ⁊ pa ce. de custodia regionis. de his q̄ īferunt̄ ⁊ ducunt̄ ⁊ de legislatōe. vn̄ dic̄ sic tex. Fere.n. de qb⁹ ꝯsiliāt̄ oēs ⁊ circa q̄ ꝓnūciāt deliberātes maxime qnqꝫ exi- stūt numero existis. Hec āt sūt de ꝓuētib⁹. de bello ⁊ pace. de custodia regiōis. ⁊ de his q̄ īferūt̄ ⁊ ducūt̄ ⁊ de legislatōe. hec ille. Et sufficiētiā istoꝝ qnqꝫ ꝫꝫ dn̄m Egidiū ordinis heremitaꝝ ibidē accipit̄ sic. Qm̄ ꝯsiliū nō ē nisi de bono. etsi qn̄ de malo h̄eatur cōsiliū: hoc nō ē nisi in qꝫtum fugiendū. Malū āt sū ꝯsiliū: hoc nō ē nisi in qꝫtum fugiendū. Quare oꝫ distīgui ꝯsilia- ꝯē h̄ꝫ aliquo mō rōnē boī. Quare oꝫ distīgui ꝯsilia- bilia ꝫꝫ distīctiōēꝫ bonoꝝ. Bona āt diuidūt̄ qm̄ q̄dā sūt ītrīseca ⁊ q̄dā extrīseca. ꝫꝫ bōa extrīseca accipiūt̄ tria ꝯsiliabilia. ⁊ ꝫꝫ bōa ītrīseca duo. Cōsiliabilia sūt ista. ꝓmo. ꝓuent⁹. honores. libertates. dn̄ationes ⁊ h'i⁹. Per bellū.n. ītelligūt̄ ⁊ ꝑ pacē honores. liber- tates. ⁊ dn̄ationes. ⁊ cetera h'i⁹. q̄r bellum ⁊ pax ad h'i⁹ bona ordināt̄. Et t'ciū ē munitio ciuitatis ꝑ quā custodiūt̄ ꝓuent⁹ tāqꝫ honores ⁊ dignitates. Nā cū ꝯseruatiuū h̄eat rōnē boni: oꝫ de custodia bonoꝝ eē cōsiliū. Cōsiliabilis ꝫm bona ītrīseca sūt duo. s. q̄ īferunt̄ ⁊ ducūt̄: ⁊ legislatio. Nā cū bona hoīs q̄dā sint corporis. q̄dā aīe. ꝫm bona corporalia ē ꝯsilium h̄ndū de alimento. qd̄ id vocat̄ ītrinsecū. q̄r alimen tū cōuertit̄ ī nām aliti. vt pꝫ scd̄o de aīa. ꝫm bona aīe ē cōsiliū de legislatōe. Ista qnqꝫ sūt cōia cōsilia- bilia. ⁊ ad ipa oīa alia reducūt̄. De oīb⁹ aliq̄ videa m⁹ ꝫm ph'm ibidē. Et ꝓmo videam⁹ quō de ꝓuē tib⁹ sit h̄ndū cōsiliū. Et dic̄ ph's ꝙ eos q̄ volūt cō- siliari de ꝓuētibus: ꝓmo eos oportebit scire itroit⁹ ciuitatis: ⁊ q̄ sūt qꝫtū ad numeꝝ: ⁊ quāti sūt qꝫtum ad magnitudinē: ita ꝙ si q̄s itroit⁹ deficit apponat̄. si minor ē augeat̄. His.n. duob⁹ modis defrandant̄ ciuitates. q̄r aut nō dat tributari⁹ tributū qbus oꝫ aut si dat nō tribuit qꝫtm̄ oꝫ. Et docet quō augent̄ ꝓuēt⁹. ⁊ dic̄ ꝙ augent̄ ꝑ expēsaꝝ subtractionē. Et ad hoc faciendū oꝫ nos scire oēs expēsas ciuitatis. ⁊ ita si alique sup(er)flue sūt auferāt̄: ⁊ si q̄ maiores mi- nores fiāt. Unde duob⁹ modis aliq̄s plus expēdit q̄ oꝫ. vt q̄r expēdit vbi nō oꝫ. ⁊ tūc expēse ille sūt sub- trahēde. Si āt vbi oꝫ: tn̄ cū minorib⁹ expēsis id fa- cere posset. ⁊ tūc expēse auferēde nō sūt: sed mino- rāde. His.n. modis dic̄ ipse ditant̄ ciuitates. s. mul tiplicādo itroitus ⁊ subtrahēdo expēsas. Sic.n. alie ciuitates dic̄ locupletate sūt. ergo ⁊ nos sic faciam⁹ Textus est iste. Quare de ꝓuētib⁹ q̄dē debentes cō siliari oportebit vtiqꝫ introit⁹ ciuitatis scire. ⁊ qui ⁊ qꝫti: q̄tenus si q̄s deficit apponat̄. ⁊ si q̄s minor au- geat̄. adhuc āt ⁊ expēsas ciuitatis oēs: q̄tenus si q̄ superflue auferāt̄. ⁊ si q̄ maiores minores fiāt. Non .n. solū apponētes ad existētia ditiores fiūt. sed etiā ⁊ auferētes ab expēsis. Hec āt nō solum ex ea q̄ circa ꝓpria experiētia cōtingit cōspicere: sed necessariū ⁊ inuentoꝝ apd̄ alios sciētē eē ad eā q̄ de hoc delibe ratio. i. nō tn̄ oꝫ nos ꝯspicere ꝙ ita nos efficiemur diuites in ꝓprijs: sed etiā videam⁹ ꝙ omnes ciui- tates que ditate sūt ⁊ ditāt̄ hunc seruauerūt modū ⁊ seruant. Et sic pꝫ q̄l'r ꝫm ph'm cōsiliari debem⁹ de ꝓuentibus. Et ꝑ alias ciuitates ī exēplū adducit. q̄r experientia ē reꝝ magr̄a. ¶ Scd̄o videndū est q̄l'r sit cōsiliādum de bello ⁊ pace. ꝫꝫ āte oīa ītelliga- mus nō eē hic itelligēdū de bello ⁊ pace ꝓut hoīes illa īnt se h̄nt: sed vt h̄nt cū extrīsecis. Nā sp ciues īnt se pacē h̄re debēt. ⁊ hic ē finis legislatoris. Qm̄ sicut medic⁹ de sanitate corpoꝝ cōsiliū nō h̄ꝫ: sed circa es q̄ sanitatē cōferūt: ita nec ciuitatis rector de pace ciuiū cōsiliū cōsiliari h̄ꝫ: sed de his q̄ sūt ad illā. Vi- dendū g° q̄l'r cōsiliari opꝫ de bello ⁊ pace h̄ndis vl' non h̄ndis cum alijs q̄ nō sūt sub illo dn̄o. Tripl'r g° de eis cōsiliādū ē. ¶ Primo vtꝝ bellū vl' pax debe- at h̄re cū illo dn̄o. vl' ciuitate. Utꝝ ciues sint apti ad bellū. ¶ Tertio q̄nta ē potētia aliaꝝ ciuitatū q̄ bel- lauerūt. Ista tria ponit ph's in l'ra vt videbitis. ¶ Primo g° si volum⁹ scire cōsiliari de pace ⁊ bel lo: dico ꝙ oꝫ nos scire q̄nta ē potētia nr̄e ciuitatis: ⁊ q̄nta fuit ꝑ p̄teritū: ⁊ q̄nta est possibilis fore. i. q̄nta pōt eē: qn̄ aliq̄n ciuitas ꝑ se ⁊ sine auxilio amicorum posset tpe belli qꝫ alijs tpib⁹ maiorē h̄re potentiā. Et vlterius videndū ē vtꝝ sit ista potentia militū vl' peditū. ⁊ cōsideret q̄nta potētia posset euenire per amicos. Ecce tex. de bello āt ⁊ pace scire oꝫ poten tiā ciuitatis q̄nta est: ⁊ iā quāta cōtingit fore: ⁊ q̄lis q̄dā ⁊ que existit: ⁊ q̄ pōt aduenire. hec ibi. ⁊ sic pꝫ quō cognoscere possum⁹ ⁊ cōsiliari ꝑ cōsideratōem potētie ciuitatis an debeamus bellare: an pacē facē. ¶ Scd̄o si volum⁹ cōsiliari de bello ⁊ pace. tūc oꝫ rimari vtꝝ ciues sint apti ad bellū. vtꝝ. s. sint aīosi ī bellis. ⁊ nō dico solū ꝙ sint aīosi bellare īnt se: sicut Bononienses: Perusini: Ianuēses: ⁊ plures alij: sed ēt q̄l'r sint aīosi ꝯ alios in bellis ⁊ experti. ⁊ vi- terius cōsiderare an sit dubi⁹ euēt⁹ vl' nō dubius. ⁊ cū qbus viderit h̄re nō posse honorē: sic bellum fu giāt tāqꝫ eoꝝ vituperiū. si āt vident honorē conseq posse bellare possunt si expediens fuerit. Audi tex. ad huc āt bella q̄ ⁊ q̄l'r ꝑliari sūt. nō solū āt ꝓprie ciui tatis: sed ēt ꝯ aliū h° necessariū scire. Aut ⁊ ad quos dubi⁹ euentus sit pugnare: q̄ten⁹ q̄dē ad meliores pacē habeat: ad deteriores āt ī ipis sit pugnare. i. si illi ꝯ quos bellū intēdunt sūt meliores pugnatores: ⁊ dubiū sit an honorē cōseq posset. tūc pacē cum illis habeāt. si deteriores. i. non ita aīosi pugnatores ⁊ sperāt honorē cōseq. nec dubitādi cām h̄nt. tūc ī ipis

sperāt honorē ꝯseq. nec dubitādi cām hn̄t. tūc i ipsis .s. i sua ptāte ē pugnare. ¶ Tertio si volum⁹ cōsiliari de bello oz videre q̄nta ē potētia aliaꝝ ciuitatū q̄ bellauerūt: et tūc videam⁹ an ille potētie sūt similes: aut dissimiles ꝓpe ciuitatis et potētie cū q̄ bellare itendim⁹. qm̄ aliqñ plus excedit ciuitas ꝓpaꝫ ciuitatē resistentē: qꝫ vicens ciuitas ciuitatē motā. aliqñ aūt min⁹. Et sic sm ꝓportionabilitatē q̄ ē int̄ ciuitates olim bellātes et ꝓpriā ciuitatem cū alia de bello cousiliari oz .i. dare cōsiliū. Et addit dicēs ꝙ necessariū ē cōsiderare nō solū bella ꝓpe citatis: sed et ea que alioꝝ. q: de silibus debemus similia iudicare. Tex. ē iste. Et potētie vtꝝ sil'es aut dissimiles Est. n. et bis excedē et minorari. Necessariū ē ad h° non solum tua bella cōsiderasse. sꝫ ea q̄ alioꝝ q̄lr cōuenūt. A silibus. n. silia fieri nō sīt. hec ibi. Hoc qđ d silib⁹ sil'a seq notū ē: ē vna ꝓpō diuulgata et vna maxima. ex̄ de cōsti. c. trāslato. i fine. qđ de vno dr̄: necesse ē vt de alio intelligat̄. Et glo. ibi ait. q: de similib⁹ idē ē iudiciū .s. di. ad ci⁹. et. 4. di. c. deniqꝫ. et. 16. q. vl'n. et hoc diximus. et. i. q. 3. si qs obiecerit. et de transla. c. inter corporalia. et ex̄ de rescriptis. c. int̄ cet̄as. i fine. vide quāte vtutis v̄bū illud ē: vt tāti textus illud affirmet. Et sic pꝫ q̄lr sit cōsiliādū de bello et pace. Si vellemus ingredi sm canones maꝫ de bello et sm iura lōg⁹ pcessus eēt. Sufficiāt hec dcā sm merā phiam. ¶ Tertio ad ꝯsiliādum de custodia et munitiōe ciuitatis. et ad hoc scire opꝫ. ¶ Primo multitudinē custodie. vtꝝ .s. tres q̄tuor vl' decē sint custodie mūniēde. ¶ Scđo spēꝫ custodie .s. q̄lē munitōem volūt hi⁹ custodie. vtꝝ militū: peditū. vl' nauiū. ¶ Tertio cōsidera loca munitionū. et vide q̄ egēt custodia et que nō: et q̄ mag̃: et q̄ min⁹. Et si minor sit custodia apponat̄: et si supflua auferat̄. et sic loca magis idonea cōseruent̄. Audi textū. Adhuc āt de munitōe regionis nō latere qualr custodiet̄: sed multitudinē oꝫ scire custodie: et spēm: et loca munitionū. Hoc āt ipossibile nō exptū existem regionis. vn̄ si minor sit custodia apponat̄: et si qua supflua auferatur: et loca idonea obseruent magis. hec ibi. ¶ Quarto vidēdū ē q̄lr sit consiliādum de alimentis et victualibus ad cōseruādum statū et regimen ciuitatis. Et dico sm phūm. vbi. s. ꝙ pmo cōsiderādum ē quātū alimentū sit necessariū citati. ¶ Scđo quātum alimentū ciuitas potest hr̄e i se. ¶ Tertio quātum ē adducibile p alios. ¶ Quarto quoꝝ inductione potest tale alimentum induci. Et hec bene sciāt consiliātes: vt ad hec et similia fiant statuta ꝓut fuerit expediens ciuitati. Et addit phūs ꝙ bene attendāt vt stent in pace cum potentioribus et cū illis qui victualia portare possūt. Hic est tex. Adhuc āt de alimento quātus sumptus sit sufficiens ciuitati: et quātum ibidem sen̄: et quātum adducibile: et quoꝝ inductione idigent: et quoꝝ eductione: vt ad hec et similia statuta fiāt. Ad duo. n. necessarium est ciues considerare sine querela. s. ad potentiores: et ad eos q ad ista sīt vtiles ad securitatem omnia qdem hec necessarium est ꝯsiderare. hec ibi. ¶ Quinto videndum est q̄lr sit consiliādū circa legislationem. Et dico sm phūꝫ ꝙ circa talia cōsiliari est valde vtile: q: in legibus est salus ciuitatis. et ad hoc faciendū: pmo cōsiderare oꝫ ea q̄ sīt ciuitatis ꝓprie. 2° considerare ea que sunt ciuitatū alioꝝ. ¶ Quātum ad pmū est notandum ꝙ multe sūt spēs ciuilitatis: vt dr̄. 4. ethicoꝝ. et 7. politicoꝝ. nam in aliqua ciuitate dominat̄ vnus: in aliq̄ pauci. in aliq̄ multi. exempla satis nō sunt expertis. cū dominat̄ vnus si est bona dominatio: et ꝓpt bonū subditoꝝ illa policia dicit̄ regnatiua. si autem sit mala: et dominās ꝓprium itendit bonum: nō aūt illoꝝ quibus preest: tunc dicit̄ tyrānides. Est. n. hec differentia int̄ tyrānum et regem. quia rex intendit bonum subditorū: tyrānus bonum ꝓprium. Si vero i ciuitate dominant̄ pauci: et tales pauci sīt boni: talis dominatio dicit̄ aristocratia: siue principatus virtutum. si vero mali: tunc illa policia dicet̄ obligarchia. Si in ciuitate dominant̄ multi et sīt boni: illa policia dr̄ tymocratia. si mali: tūc dr̄ temocratia. Et q: iste ciuitates differunt spē: sic non sunt eadē sana homini et leoni. et res nāles spē differentes a diuersis principijs sumunt originem: et diuersitate saluant̄ et conseruant̄ in eē: sic iste ciuitates: cum ciuitas sit aliquo modo qd nāle vt ꝓbat̄ pmo politicoꝝ: nō eodem modo hn̄t fieri et corrumpi. Et quia nō possumus bene dare cōsilia de positione legum in aliq̄ ciuitate: nisi sciamus qualis sit ciuilitas illi⁹ ciuitatis: et a qbus hꝫ fieri et corrumpi talis ciuilitas. Ideo phūs ait ꝙ si volumus esse boni ꝯsiliatiui ad talia: scire nos oꝫ quot sīt spēs ciuilitatis: et q̄les leges cōferunt vnicuiqꝫ ciuilitati: et a qbus ꝓprijs ciuilitatibus: et a qbus ꝯrijs ciuilitati: hi⁹ ciuilitates sīt apte nate cōrumpi. Et exponit: quō ciuilitates corrūpant̄ p ꝓpria: et quō p ꝯria. Declarabim⁹ nūc quid hoc dr̄e velit. Audi textū quo ad istā ptē. Nō minimū igt̄ ē de legislatōe audire. In legib⁹. n. ē sal⁹ ciuitatis. q̄re necessariū ē scire quot sīt ciuilitatū spēs: q̄les ꝯferūt vnicuiqꝫ: et a qb⁹ corrumpi nate sīt ꝓprijs ciuilitatib⁹ et ꝯrijs. Dico āt a ꝓprijs corrumpi. q: excepta optima ciuilitate: alie oēs et remisse et itense corrūpant̄. puta temocratia non solū remissa sit: et terminabit̄ i obligarchia: sed intensa valde. sic et aqlitas et simitas: nō solū remisse i mediū veniūt: sed et valde aqla fcā aut simū. ita disponūt nasū: vt neqꝫ nasus videat̄ eē. Hec ibi q̄ꝫtū ad ea q̄ ꝯsiderare debem⁹: q̄ꝫtū ad ciuitatē nrāꝫ. Istam ūā de latōe leg̃ difficilis ē ad pdicādū. Sm istā lrām tn̄ q: dubiū ē quō ciuilitas corrūpat̄ a ꝓprijs: et quō a ꝯrijs: ē sciendum ꝙ quāto magis vna ciuilitas assimilat̄ vniuerso: tanto mag̃ est recta. quia vniuersum est rectum et rectissime ordinatū. Tres āt sīt ciuilitates vt dcm̄ est .s. i q̄ dominat̄ vnus. i q̄ dominant̄ pauci: et i q̄ dominant̄ multi. Istaꝝ g° ciuilitatū illa rectior erit q̄ magis assimilabit̄ rectitudini vniuersi. Rectitudo vniuersi ē q: regit̄ p vnū. vt pꝫ. 12. metaphi. vn⁹ g° pnceps. Ergo ciuilitas q̄ regit̄ p vnū ē mag̃ recta. alie aūt erūt obliq̄. Nec aūt ē dria int̄ rectū et obliquū: q: rectū ꝓpe sumptuꝫ nō itendit̄ neqꝫ remittit̄. Propt̄. ea bene dcm̄ ē ꝙ recto nihil recti⁹. obliquū āt itendit̄ et remittit̄. Et quo sequit̄ ꝙ qñ aliqd ē i sua spē p rectitudinē: nō pōt corrūpi per ꝓpa: sed bn̄ p ꝯria.

Uñ vna linea recta p ꝓpᷓa.i.p illã rectitudinẽ sine angeaꝛ siue minuaꝛ.semper erit recta.Non sic aũt i obliquo.qꝛ si aliqd repõiꝛ i sua spẽ p obligtatẽ.po fit illa spẽs cõrũpi p ꝓpᷓa ꝛ p ꝯᷓria.vbi gᷓa.Accipiaꝛ iste due spẽs nasi aquin⁹ ꝛ sim⁹.Pꝫ qꝛ isti ponunꝛ i spẽ nasi p curuitatẽ ꝛ simitatẽ q̄ sꝛ.obliq̄:ꝛ obliquũ ẽ ꝯᷓrium recto.Quõ ergo pñt corrũpi iste due spẽs? Dico duob⁹ modis.nã aquilitas est nasi curuitas. ꝛ curuitas ista nasi.poterit corrumpi p propria:ꝛ p ꝯᷓria.Per propria.qꝛ illa curuitas posit in tantũ au-geri q̄,non erit species nasi:qꝛ poterit facere rẽ spe-ricã ꝛ circularẽ:que nõ erit forma nasi.Itez poterit corrũpi p ꝯᷓria:vtputa p rectũ.qꝛ illa curuitas si re-ctificeꝛ:nõ erit ãpli⁹ illa spẽs nasi.Rectitudo autẽ nasi nõ põt tolli nisi vno mõ.s.p ꝯᷓrium.Nã si obli-q̄reꝛ nasus nõ eẽt rectus.Per ꝓpᷓa ãt corrumpi nõ põt.imo q̄to magis rectificareꝛ magis rectus eẽt. Modo ad ꝓpositũ:cũ ciuitas illa i q̄ regnat vn⁹ sit magis recta dñatio.Alie ãt vtputa i qbus aut pau-ci aut multi dñanꝛ sꝛ ciuitates oblique.ꝛ p ꝯᷓrias re-gnatiua.i.ciuitas vbi regnat vnus posit tm̃ corrũpi p vnũ.p ꝯᷓraria:ꝛ nõ p ꝓpᷓa.Oẽs ãt alie pñt itendi ꝛ remitti.Nã q̄to magis regnatiuã ad vnũ dñm ꝛ pricipatũ vnũ appropinq̄t:tãto magis pficiꝛ.Cor-rumpi ãt põt p ꝯᷓrium:vt per additõem obliqtatis .s.multoꝝ vel paucoꝝ.Nã si ciuitati vbi regnat vn⁹ addaꝛ vn⁹ alius sic corrũpeꝛ regnatiua:ꝛ fiet obli-garchia.i.dñatio vbi regnãt pauci.Et si augmen-tanꝛ dñi illi⁹ ciuitatis tũc fiet temocratia:q̄ ẽ dñatio i q̄ regnãt multi.Sed p ꝓpria nũq̄ȝ corrũpeꝛ.ꝓpꝫ est rectitudo vnitatꝭ.i.vn⁹ q dñaꝛ multis.qꝛ vnus sol⁹ i ciuitate sine subditis nõ põt ꝓpe dici dñs.qꝛ do-min⁹ relatiue dꝛ ad seruũ ꝛ subditũ.Alie ãt ciuita-tes ꝛ p ꝓpᷓa ꝛ p ꝯᷓria corrũpi pñt:vt satꝭ pꝫ experto. Modo tu ciuitas.M.attẽde si es i ciuitate vbi re-gnat vn⁹.attẽde ne corrũparis:vt a paucꝭ vl̃ a mul-tis domineris.Si tua ciuitas ẽ sub dñatõe paucoꝝ. attẽde ne multi dñenꝛ:aut vn⁹ dñs fiat:qꝛ leuiꝛ i ty-rãnidem icurres.Si tua ciuitas ẽ multoꝝ:vt ẽ ve-toꝝ:videas ne corrũparis i mltitudine vl̃ paucita-te.Possꝫ.n.tm̃ intẽdi mltitudo dñoꝝ:vt pauci aut nulli subditi remanerẽt.Istas ergo ciuitates i dan-dis statutis ꝛ legib⁹:ad hoc vt stat⁹ ciuitatis cõserueꝛ oꝫ cõsiderare.C Scd̃o loco si volum⁹ i dãdis legi-b⁹ bñ cõsiliari.oꝫ alias cõsiderare ciuitates:q̄les.s.d-cerit leges:vt p eas ꝛ nosipsi discam⁹ q̄les leges ꝓ-prie ciuitati cõponere debeam⁹.Uñ sic alioꝝ gesta valent ad gesta nr̃a:ita ꝛ alioꝝ leges ad leges nr̃as. Ecce text⁹.Unde ãt ad legislatões nõ solũ attendẽ que ciuitati expediũt ex preteritis ꝯsiderãti:sꝫ ꝛ eas q̄ apud alios scire q̄les qbus cõgruãt.Quare palã q̄ ad legislatõez qdẽ tre dscriptões sꝛ vtiles.Hic.n.ẽ accipere gẽtiũ leges.Ad ciuilia autẽ ꝯsilia historie scribẽtiũ gesta.Omnia ãt hec politice.sꝫ nõ retho-rice op⁹ est.hec ibi.Et hec sufficiãt ꝓ scd̃a veri.

C Quãtũ ad tertiã dico q̄ hãc difficultatem primo rethoricoꝝ.c.9.diligenꝛ iqrit.ꝛ p diuersas ꝓpõnes ondit q̄lr i reb⁹ dubijs sit consulendum.verbi gᷓa. ponamus q̄ dubitem⁹ an assumẽ bellũ sit bonũ vel malum.Certe possumus certificari multis modis.

Primo modo p assignatõem ꝯᷓrij.vt arguaꝛ sic.Il-lud ẽ bonũ cui⁹ ꝯᷓriũ ẽ malũ.si g⁰ bellare ẽ malũ:ha-bere pacẽ erit bonũ.Ubi nõ q̄ ista ꝓpõ.illud ẽ bo-nũ cui⁹ ꝯᷓriũ ẽ malũ.vel ista.si hoc ẽ bonũ ei⁹ ꝯᷓriũ ẽ malũ.intelligiꝛ cũ reduplicatõe.i.inq̄ȝtũ talia.vt sit sensus.bonũ ꝯᷓrariaꝛ malo inq̄ȝtuȝ malũ.Aliqd.n. malũ ẽ cui⁹ ẽt ꝯᷓrium malũ ẽ:sed nõ inq̄ȝtũ tale.vbi gᷓa.Auaricia.n.ẽ ꝯᷓraria ꝓdigalitati.ꝛ auaritia ẽ mala:ꝛ ꝓdigalitas mala.in auaritia non ẽ mala in-q̄ȝtum ꝯᷓrariaꝛ ꝛ opponiꝛ ꝓdigalitati:sꝫ put deficꝛ a largitate q̄ ẽ vi⁹ ꝛc.C Scd̃s mod⁹ ẽ p cõsideratõẽ inimicoꝝ:vt arguaꝛ sic.Illud ẽ bonũ cui⁹ ꝯᷓriũ expe-dit inimicꝭ:sed ponam⁹ q̄ inimicꝭ nr̃is expediat eẽ timidos:mãifestũ ẽ q̄ fortitudo ẽ maxime bõa ꝛ ꝓ-ficua nobis.Et dic̃ Ar.ibidẽ q̄ vl̃r hoc ẽ:vt quod volunt inimici:aut i quo gaudẽt:q̄ ꝯᷓriũ ei⁹ nobis bonũ ꝛ ꝓficuũ erit.Iñ bene dcm̃ est apud grecos q̄ gauderet Priam⁹.Fuit.n.istud ꝓuerbiũ apud gre-cos:q̄ qñ sapiẽtes grecoꝝ ipsis aliqd dissuadẽ vel-lent:tãq̄ȝ malũ dicebãt q̄ si illud faceret.Priamus q erat inimic⁹ eoꝝ gauderet:ꝓpꝛ qd̃ ꝯᷓriũ bonũ vi-debaꝛ eẽ.Et dic̃ p̃hũs q̄ ista ꝓpõ ẽ vera.s.hoc est malũ inimicꝭ nr̃is.g⁰ cõtrariũ ẽ nobis bonũ.vl̃ e cõ-uerso hꝫ veritatẽ vt in pluribus:qꝛ multotiẽs idez erit bonum vel malum tam amicis q̄ȝ inimicis.nã habere iusticiam ꝛ facere expedit tã amicis q̄ȝ ini-micis.vnde hic non valeret dicta propositio.iusti-ciam expedit inimicos nostros habere.ergo iniusti-ciam vos habere opꝫ.propterea dici solet q̄ male congregant homines inimicos quãdo idem est pro-ficuum vel nociuum eisdem.Similiter si dicerem deprecare sanctos:expedit inimicis nostris vt in-uenꝛ.ergo non deprecare nobis expedit ne inue-mur.certe non valet.imo primo i omnibus reme-dijs ad deũ pro auxilio recurrendũ est:ꝛ oĩombus clamãdum.Et rõ.qm̃ vt dic̃ Apl̃us ad Hebre.4. Deus uouit omnia ãteq̄ȝ fiãt:ꝛ non est ulla creatu-ra inuisibilis in conspectu eius.omnia enĩ nuda ꝛ aperta sunt oculis eius.ꝛ per ꝯñs in dubijs nostris recte poterit consiliari.Ex̃m.Judth.c.4.Clama-uit omnis populus ad dominũ instantia magna:ꝛ humiliauerunt aĩas suas ipsi ꝛ mulieres eoꝝ:ꝛ induerũt se sacerdotes cilicijs ꝛ infantes prostraue-runt contra faciem templi domini:ꝛ altare domini operierunt cilicio:ꝛ clamauerunt ad dominũ israel vniformiter:ne darenꝛ in predam infantes eoꝝ:ꝛ vxores in diuisionez.ꝛ ciuitates eoꝝ in exterminiũ:ꝛ sancta eoꝝ in pollutionem.tunc Eliachim sacer-dos domini magnus circuiuit oẽm israel:locutus q̄ȝ est ad eos:dicens.Scitote quoniã exaudiuit do-minus preces vestras:si manentes pseuerauerits i ieiunijs ꝛ oõnibus in cõspectu dñi ꝛc.De hac vi-de feria.4.precedenti in tertia ꝯsideratione ꝛc.

C Tertius modus quẽ ponit Ar.est iste.Illud est bonum vbi superabũdãna non est:nec esse põt.g⁰ vbi est vel esse põt ẽ malum.per superabũdãtiam intelligẽ quãdo aliqs habꝫ aliquid plusq̄ȝ oportet certe habere plusq̄ȝ oꝫ malum est.C Quart⁹ mod⁹ est iste.illud videꝛ esse bonum pro quo multa ela-borata ꝛ expensa sunt.nam quãdo ꝓ aliquo elabo-

ramus ⁊ multas expēsas facim⁹: videt̄ hēre rōnē finis: ⁊ finis ē bonū: iō illud erit bonū. Ex quo se quunt̄ multa ꝓuerbia: vt dedit gloriā Priamo: in quo ondit̄ victoria Troie: ꝑ q̄ tāte expēse facte sūt Itē ⁊ sufferre diuturnū laborē: ⁊ nō hr̄e intētū tur pe ē. Itē ⁊ in ianuis ē ydria quasi dicat ꝑ hn̄da a q̄ nō ē maxime laborādū: q: in ianuis ē ydria .i. ē maxi ma copia aque. In oib⁹ his ꝓuerbijs philosophus nil aliud intēdit nisi ꝙ qñ maximos subim⁹ labores ⁊ expēsas: illud ondit hoc magnū eē bonū: q: ꝑ re paruan multū laboram⁹ ⁊c. ¶ Quit⁹ mod⁹ ē iste. illud ē bonū qd̄ multi appetūt ⁊ apparet certū pu gnabile .i. apparet ꝙ ꝑ eo hn̄do hoīes pugnare de berēt. ⁊ rō: q: bonū ē qd̄ oēs appetūt: ⁊ tō illud qd̄ multi appetūt videt̄ eē bonū. De istis qnq: modis vba philosophi audiam⁹. In dubijs āt ex his sillo gismis fiūt. cuius ꝯriū malū: ⁊ hoc bonū. Et cui⁹ ꝯ rīū inimicis expedit. puta si timidos eē maxie ini micis: palā ꝙ fortitudo maxie ꝓficua ciuib⁹ ⁊ tota lit qd̄ inimici volūt: aut ī quo gaudēt: ꝯriū huic ꝓfi cuū vr̄: ꝑꝑ qd̄ bn̄ dictū est: ꝓfecto .i. certe gauderet. Priam⁹. ē āt n̄ semꝑ: ſʒ hoc vt frequēter. nihil .n. ꝓ hibet aliqñ eadē expedit̄ ꝯrijs. vñ dr̄ ꝙ mala ꝯgre gāt hoīes: qñ idē ē nocumētū amboꝝ. Et cuius nō ē supabundātia hoc bonū: qd̄cūq: āt qd̄ fuerit ma tus q̄ʒ oʒ malū. s. ē. Et c⁹ gr̄a multa laborata sīt: aut multa sīt expēsa. apparēs .n. bonū iā ⁊ vt finis: iam qd̄ tale existimat̄ ⁊ finis multoꝝ: finis āt bonum. vñ .s. ꝓuerbia dicta sīt. dedit gl̄iam Priamo: ⁊ turpe ⁊ diuturnū sufferr̄. ⁊ ꝓuerbiū: q: in ianuis ydria. Et qd̄ multi appetūt ⁊ circūpugnabile apparēs. qd̄ .n. oēs appetūt hoc bonū erat. multi āt velut oēs vi dent̄. hec ibi. videam⁹ alios modos. ¶ Sext⁹ mo dus ē iste. illud cui debet̄ laus ē bonū. ergo cui dbe tur vituperiū ē malū. Et rō: q: nu'l⁹ laudat nisi bo nū: Cā āt q̄re solū bona sunt laudabilia est q: bona ordinant̄ ad rōnē boni: mala āt nō: ſʒ dicūt ꝑuatio nē ordinis. q: ordo in finē bonū claudit̄ ī laudē: vt pʒ et p⁹ ethi. iō sola bona sīt laudabilia. ⁊ ondit qūo itelligit̄ ista laus. Et dicit ꝙ ꝑmo sic pōt argui. illd̄ est bonū qd̄ inimici laudāt. similr̄ qd̄ ⁊ praui laudāt nā licʒ inimici semꝑ odiāt aduesarios suos: ⁊ praui diligāt praua. q: q̄lis vnusq̄sq: ē: talis finis videt̄ ei qd̄ isti laudāt. ē mi bonū: qd̄ iā uelut oēs ꝯfitent̄ eē bonū. similr̄ ⁊ qd̄ insani laudāt videt̄ eē bonū. simi liter ⁊ q̄ laudāt prudentes vident̄ eē bona. ⁊ breuit̄ vult dicere Ar. ꝙ qñ aliqd ē ita euidēs ab omnib⁹ tā sapiētib⁹ q̄ʒ insipiētibus: tam amicis q̄ʒ inimicis: illud apparet manifeste eē bonū: q: ab oib⁹ laudat̄. q̄re ⁊c. Audi textū ⁊ laudabile. Nullus .n. nō bonū laudat. ⁊ qd̄ inimici ⁊ praui laudāt velut oēs iā ꝯfi tent̄. ⁊ si qd̄ male passi .i. insani ꝑꝑ euidētiā .n. ꝯfite bunt̄ sicut ⁊ praui: quos amici vituperant: ⁊ boni quos inimici laudāt. hec ibi ⁊c. ¶ Septim⁹ mod⁹ ē illud ē bonū qd̄ ē eligibile ⁊ possibile. ergo illud qd̄ nō eligibile ⁊ īpossibile ē malū. vñ malū nō habʒ rō nem eligibilitatis. Tñ si qñq: malū eligam⁹ hoc nō ē vt malū: ſʒ vt illi cōiunctū ē aliqd̄ bonū. Bonū .n. mouet appetitū sicut verū mouet itellectū. Et cū ens ⁊ bonū cōuertāt̄ sequit̄ ꝙ illud qd̄ nō hʒ rōem entis vel saltē possibilis eē nō hʒ rationē boni. ⁊ ꝑ ꝯñs nec rōnē appetibilitatis. ⁊ hui⁹ sīt impossibilia. Aliq̄s et alias ꝓpositiōes ibidē Ar. ponit quas nūc breuitatis cā trāseam⁹. Et hec sufficiāt quantū ad primā huius sermonis cōsiderationē. quare ⁊c.

¶ De cōsilio iudeoꝝ cōsideratio II.

S

Ecundo loco iudeorū iniquā ꝑuersitatē videam⁹. vbi tres ꝯclōnes faciam⁹. vʒ. ¶ Pª ꝯclusio est ista. Multe sīt tēpore istātis passionis xp̄i voces: q̄ altis clamorib⁹ xp̄m petebāt ad mortē. ¶ Scd̄a cō clusio ē ista. Tāta erat veritas cōditiōis humane in xp̄o: vt de necessitate oporteret ꝙ aliqñ moreretur. ¶ Tertia ꝯclō est ista. Quāuis mors Christi fuerit eterno patri multū gratissima: displicuit tamen ei mors tam acerbissima.

¶ De multiplicibus clamoribus Christū ad mor tem petentibus Conclusio I.

P

Rimo hāc ꝯclōnē accipiam⁹. vʒ. Multe sunt ⁊c. dic totā ꝯclōnē. vbi tres ingram⁹ dubitates. vʒ. ¶ Prima dubitas ē. Quot fue rūt illi q xp̄m petebāt ad mortē. ¶ 2ª ē ista. An oēs volētes ⁊ petētes xp̄i mortē in mō volēdi ꝯcordes eēnt. ¶ 3ª ē. An oēs peccarēt tūc tp̄is xp̄m cla man tes ad mortē. ¶ Quātū ad p̄mā dico ꝙ decem erāt voces tp̄e instātis passionis xp̄i: ipsum clamātes ad mortē. Sʒ istaꝝ vocū: sola decima vox tepide ⁊ sub misse. alie āt ingētib⁹ clamorib⁹ xp̄m clamabant ad mortē. ¶ Prima vox ē eterni pr̄is. ¶ Scd̄a ē bn̄ dicti eius filij. ¶ Tertia est dulcissimi sp̄us sancti. ¶ Quarta ē oīum angeloꝝ. ¶ Quinta ē oīū sp̄ūū reproboꝝ. ¶ Sexta ē oīum iustoꝝ. ¶ Septia ē oī um iudeoꝝ. ¶ Octaua oīū elemētoꝝ. ¶ Nona Iu de ꝓditoris. ¶ Et decia vox gl̄ose vginis. ¶ Ac cipe p̄mā vocē. vʒ. Eterni pr̄is. Clamabat .n. pa ter eternus. moriat̄ fili⁹ meus xp̄s. Esdre. c. 3. Mo riat̄ qa venit hora ei⁹. Et q̄re sancte pr̄ vis tuū di lectissimū filiū mori? An ī aliquo tuā maiestatē offē dit: aut tuū vsurpauit honorem: aut inobediēs fu it? q̄re pat̄ sancte vis filiū mori? an n̄ diligis illū: aut de eo nō curas? Non frater Ambrosi. nō me in ali quo offendit: qa pctm̄ non fecit nec inuentus est do lus in ore ei⁹. non meū vsurpauit honorē: q: non ra pinā arbitrat⁹ ē se eē equalē deo. ad Phil. 2. Sem per .n. me commēdat ⁊ laudat. Jo. Ego honorifi co patrē meū ⁊ vos inhonorastis me. Non mihi in obediēs: imo semꝑ ait. Fiat voluntas tua. Nō ve ni facere volūtatē meā: ſʒ volūtatē eius q misit me. Sūme etiam ipsum amo: qa est fili⁹ me⁹ dilectus ī quo mihi bene ꝯplacui. Math. 17. Quare ergo tā fortit̄ clamas pr̄ scē. moriat̄ fili⁹ meus xp̄s? Clamo frat̄ Ambrosi ꝓpt̄ nimiā .i. maximā charitatē: quā ad humanā hēo nāʒ: ne ipsa suo fine frustret̄ a quo ꝑ iobediētiā cecidit. Jo. 3. Sic deus dilexit mūdum vt vnigenitū suū daret. Nullus .n. est q possit face re pacē int̄ me ⁊ humanā nām: nisi filius meus quē sub mea carne celaui: vt ī carne q̄ offendit: patiat̄ ⁊ moriat̄. Inde apl̄us ad Eph. 2. c. ait: Uos q aliqñ erat̄ lōge. s. ꝑ culpe inimicitiā: scī estis ꝓpe. s. ꝑ pacē

veram τ vnitiuā in sanguine xp̄i. Ipse est pax nr̄a q̄ fecit vtraq̄ʒ vnū. τ infra. Per cruce̅ īterficiēs inimicitias in semetipso. Unde accipe hāc rōnem q̄ q̄tum laborare necesse hērent brachia fortissimi pugilis volētis celoꝝ sublimitatē ad ima inclinare: τ terre pōderositatē leuare ad alta: atq̄ʒ ī medio spacio in pacis osculo cōuenire̅ ēt: tātū īmo magis īcōpabiliter necesse fuit xp̄m Jesū ʒ dei filiū laborare ī hac vita vt rigorē altissimū paterne iusticie ad ima deflecteret: τ pōdꝰ nr̄e grauissime culpe ad alta leuaret. ps. Justicia τ pax osculate sūt. s. xp̄s ī cruce dixit. Pater ignosce illis: q̄ꝛ nesciūt qd faciunt τc. ❡ Scd̄a vox ē bn̄dicti filij eterni patris. τ qd clamatꝰ Uolo mori ꝓs. Clamās facte sunt rauce fauces mee. Et q̄ꝛ xp̄e mus mori: an licet cuipiā ꝓp̄riā desiderare necē: an tu in mūdo periclitari times: aut fuis ī laq̄s īnodari q̄re mortē clamas. an despatꝰ es. q̄s tibi nocere pōt: Nōne in ditione tua cūcta sunt posita: τ nō ē q̄ tue possit resistere volūtati: Hester. 13. c. qd igr̄ mortē vocas: Clamo frater Ambrosi q̄ꝛ nullo alio cōgrue̅ tio: mō honō patrꝭ mei recupari: aut humana nā saluari pōt. Nōne equū ē vt q̄ʒtū ex culpa humāe nāe p̄rem meū inhonoratū cerno: tm̄ omni via qua possum illū recuperē. τ tāto ardēti mō id faciā q̄ʒto amore τ charitate illū diligo. Honorē āt paternū recupare nō possum nisi ego in carne existēs ꝓ eiꝰ amore inhonorationibꝰ τ passiōibus diuersis succūbā. Infinitū vsurpauit sibi humana natura honorē peccādo. infinitā dehonorationē τ penā oportet humanā nām subire ꝓ tāta culpa satisfaciēdo. Humana āt ipsa nā hoc facē non pōt: τ tñ debet. τ ego inq̄ʒtum deus possum τ nō debeo. Ego verus deꝰ homo in carne hac intēdo inq̄ʒtū homo tradi: percuti ligari flagellari: cōdemnari τ mori. Inde Basilius ī regula monachoꝝ loquēs de hominis reparatiōe. sic ait. Hoīez serpētis arte deceptū τ ī pctm̄ lapsuʒ τ p peccatū ī mortē vsq̄ʒ deuolutū: nequaq̄ʒ deus despexit. legē in adiutoriū dedit. p̄fecit angelos. destinauit ꝓphetas conatꝰ malicie ꝯminatoriū seueritate ꝯpescuit. bonoꝝ desideria munificentissimis ꝑromissionibꝰ ꝓuocauit. τ finē vtriusq̄ʒ vite multꝭ imaginibꝰ p̄figurauit. nec cū beneficijs eiꝰ cēmus ingrati: auertere potuimꝰ τ a nobis excludere misericordiā eiꝰ. sʒ reuocamur a morte: τ iterū viuificamur p dn̄m Jesuʒ: qui ꝓ nobis vulneratus ē: vt eius liuore sanaremur: τ morte turpissima cōdēnatus: vt nos ꝓuocaret ad vitam: τ diuinitatis sue tribueret eē p̄ncipes. τ munꝰ eternitatis nobis idulsit. τ sup̄ oē q̄d petere aut īelligere possumꝰ credentibꝰ τ diligētibꝰ se p̄parauit. hec ille. q̄r τc. ❡ Tertia vox ē sp̄ūs scī cū iā vt ex dictis pʒ: p̄r filio: nec filius sibi ipsi ꝓ amore gn̄is hūani pepercit: τ nō solū bn̄dictꝰ Jesus ꝓ amicis: verūetiā ꝓ inimicis aiam ī. vitā ponere n̄ despexit: sp̄ūs scūs ait. τ ego quidē qui amor sū patris τ filij. ego vinculuʒ dilectionis: ego charitas: nūquid a volūtate eoꝝ discors eroꝰ tu p̄r eterne pp nimiā charitatē clamas moriaꝛ filius meus xp̄s. tu fili bn̄dicte clamas. Ecce morior ꝓpt gloriā vr̄am. i. Cor. 15. Quia maiorē charitatē nēo hʒ: vt aiam suā ponat quis pro amicis suis. Jo. 15.

Ego charitas τ amor qd dicam: qd clamaboꝰ certe clamabo. Moriaꝛ Jesus: vt charitas nr̄a cognoscatur. O duri τ īdurati τ obdurati filij Adā: vt Ber. sup cātica ait. Quos nō emollit tāta benignitas: tāta flāma: iā īgens ardor amōis: q ꝓ vilibus sarcinulis tā p̄ciosas merces expēdit. hec ille. ❡ Quarta vox ē oīum āgeloꝝ. τ vos scī āgeli q̄ ī xp̄i natiuitate cātastis. Glīa i excelsis deo τc. τ tā igens gaudiū pastoribꝰ nūciastis: τ in deserto τ passiōe ministrastis: qd dicitis: an τ vos hūc pauperculū xp̄m ad mortē clamatis: Clamamꝰ τ nos moriaꝛ dulcissimꝰ dn̄s nr̄ Jesus xp̄s. τ q̄r āgeli dī tm̄ pccm̄ cōcupiscitis: an τ vos inimicari illi itēditis: aut q̄ꝛ vobis aliq̄d ipse malū intulerit: nō p̄r Ambrosi. sed q̄re ergo: q̄ꝛ ceruimꝰ decretū eē dei. nō posse cōgruētiori mō nr̄aꝝ sediū reparo fieri. ad Col. p°. Pacificās p sanguinē crucis eꝰ: siue q̄ i celis siue q̄ i terris. Quātꝰ āt debeat esse numerꝰ saluandoꝝ: patuit ꝑmone. 4. τc. ❡ Quinta vox ē oīum spirituū reproboꝝ. O demōes τ legiōes īfernales: qd dicitis de morte xp̄i: an τ vos ad mortē clamatis: clamamꝰ qdē. sʒ q̄re: q̄ vobis inde vtilitas. Satis vtile nobis erit dāna vitasse. naʒ aīas multas nobis tollit. ꝯuertit sedētē in toloneo. τ sup oīa Magdalenā publicā peccatricē. q̄ʒ citiꝰ moriet tā citius mala nr̄a finienꝛ. o male fere: si scirētis q̄d sub illa carne lateat: n̄ sic clamaretis ad mortē. Job 39. In oculis suis q̄si hamo capiet leuiatā. ps. Ego āt sū vermis τ nō homo. Fuit. n. crux xp̄i q̄si piscatoris bacculꝰ vl̄ barūdo: dītas quasi hamꝰ: τ caro eius fuit quasi esca. nā diabolus p̄sumens de astutia tpe passionis ascēdit sup baculū crucis vt attente ꝯsideraret: si inueniret in xp̄o culpā. τ tandē q̄ꝛ ī eo habebat q̄cq̄ʒ ꝑm glo. Thobie. 6. Dū escā hūanitatis deglutire molitus ē: diuinitatis hamo extitit cōprehēsus τc. ❡ Sexta vox ē oīum iustoꝝ. o scī p̄res τ nos rn̄dete q̄so qd dicitis d̄ morte xp̄i: Moriaꝛ inquiunt nr̄ dulcissimus xp̄s. o bn̄dicti p̄res. quare nō defenditis īnocētē xp̄m: at illi altius clamāt. moriaꝛ nr̄ Jesus xp̄s. licʒ. n. p circumcisionē τ alia sacr̄a a peccato origiali mūdati simꝰ: nō tñ a reatu. i. a pena priuatiōis visiōis dei. τ hec pena p xp̄i passionē tolli dʒ. Ego ait Jsa. c. 64. Decies milies clamaui ad dn̄m vtinā dirumperes celos τ descēderes vsq̄ʒ ad inferna terre. τ Zacha. 9. c. ait. Tu quoq̄ʒ ī sanguine testi tui emisisti. i. eruisti eos victos de lacu in quo nō erat aq̄. τ ps. ait. Quotiēs ego ipse ꝓphetaui: dicens. Quis ascendet in montē dn̄i: aut q̄s stabit in loco scō eꝰ: innocens manibꝰ τ mūdo corde: qui tm̄ xp̄s ē τc. vsq̄ ibi dn̄s fortis τ potens. dn̄s potens in prelio. d̄ quo Luc. 11. dr̄. Cū fortis armatus τc. vic totam. Fortis armatus xp̄s est qui manu inermi τ affixa cruci debellauit aereas p̄tātes. vt Augu. ait. Moriaꝛ: moriaꝛ: moriaꝛ ergo Jesus xp̄s deus nr̄ τc. ❡ Septima vox ē oīuʒ iudeorū. o iudei qd dicitis: vultis τ vos xp̄m debere mori: volumus. τ qua morte: crucifige: crucifige eū. hem quid. n. mali fec: Crucifige: crucifige eū. Et quare: q̄ꝛ pp ipsuʒ tollēt romani locū nr̄m τ gentem. q̄ꝛ se regē nr̄m facit. O miseri nō audītis eū dicentē. regnū meū nō est de hoc mundo. o dira impietas. xp̄s tpale nō q̄rit regnū q̄ p̄stat eternū

nos dicimꝰ oĩno ꝙ moriaꝛ: q̄ꝛ expedit vt vnus hõ moriaꝛ ꝓ ꝑplo vt nõ tota gẽs peat. ⁊c. ¶ Octaua vox ē oĩum elemētoꝝ. nã cum hõ a suo fine ꝑ culpã deordinatꝰ eẽt: necē ē vt oĩa creata quoꝝ hõ ē quodãmõ finis: q̄m ꝑꝑ hoĩez creata sꝫ. vt Aug. ait. etiã ĩordinata remanerēt. Et humana nã clamat xp̄ꝫ ad morteꝛ. q̄ꝛ ꝑ ip̄ꝫ saluari ⁊ ordinari dꝫ. iõ opꝰ ē vt ⁊ nos hoĩ defuiētes pariꝛ clamemus xp̄ꝫ ad mortem ⁊c. ¶ Nona vox ē Jude scariothis. q̄d dicꝫ tu o Juda de tuo bono magr̃o a quo tãta suscepisti bona? Crucifige: crucifige eũ. ⁊ q̄d tibi mali fec̄. ꝓdidt ꝓpꝛ ip̄ꝫ 30. argẽteos. ⁊ iõ q̄ro opportunitatẽ vt eũ morti t̃dã ⁊ sup eiꝰ barbã recupabo. 30. argenteos. hei Juda miser ⁊ miserabilꝭ homũcio: ĩcõparabilem thesauꝝ. 30. argẽteis postponis. q̄d tibi iudei magnificum ꝓ xp̄o emẽdo dare pũt. an hierlꝫ cũ samaria tibi sufficeret. certe si celũ ãgelicãqꝫ nãꝫ: mũdũ ⁊q̄ ĩmũdi sũt spõderēt: nõ recõpẽsarẽt valori minime ꝓtus xp̄i. q̄ꝛ ĩ ipso sꝫ oẽs thesauri sapie ⁊ scie dei abscõditi ⁊c. an si ad eiꝰ mrēꝫ gl̃iosã ṽginẽ accessisses: ⁊. 30. argenteos postulasses: putas ꝙ a Magdalena. Lazaro: ⁊ Martha: q̄ꝛ ditissimi erãt: mutuo aut potius dono nõ hũisset. q̄d igiꝛ clamas ad mortẽ: ad mortẽ: nõ facias miser. crucifige eũ. O paupcule xp̄e omnes tuã mortẽ sitiũt: ⁊ ardẽti aĩo petũt: q̄d facies: an restat tibi amicꝰ: an refugiũ aliq̄d hẽs. ꝑi Ambrosi non hẽo nisi meã dulcissimã mrẽm que me genuit: lactauit: ⁊ aluit. ¶ Decima vox est ṽgis gl̃iose. O dulcissima ṽgo vis ꝙ tuꝰ filius moriaꝛ? heim dirã me fili Ambrosi arbitraꝛ ĩfrēꝫ. Quõ filiũ sine pccõ ⁊ gr̃a spũs sci genitũ: quẽ tãtꝫ cũ piculꝭ enutriui: ad mortẽ iudicabo? Nõne bñdcã ṽgo es ꝯtẽta ꝙ humanũ genꝰ ꝑ ip̄ꝫ saluetꝛ? sic fili mi. o mr̃ an nescis sine eiꝰ morte id fieri nõ posse? ita fili mi: scio oĩa ista. Luce. 2. Maria aũt ꝯsuabat oĩa ṽba hec. Et q̄re nõ clamas ad mortẽ? Nõ mihi aĩ sꝫ fili ad hoc ferri põt. sꝫ fiat oꝫ fiat volũtas dei. Jn̄ Origenes ĩ expõne illiꝰ dei Luce 2. c. Et tuã ipsiꝰ aĩaꝫ ꝑtrãsibit gladiꝰ: sic ait. Nulla docet historia btãꝫ Mariã ex hac vita gladij occisione migrasse. ꝑs̃tim cũ nõ aĩa: sꝫ corpꝰ soleat inficti. vñ restat ĩtelligi gladiũ illud de quo dr̃. Et gladius ĩ labijs ipsoꝝ: hoc ē dolorẽ dñice passionis aĩaꝫ eiꝰ ꝑtrãsisse. q̄ ⁊si xp̄m: vtputa, dei filiũ spõte ⁊ ꝓpria volũtate mori: ⁊ mortẽ ipsã nõ dubitaret eẽ demctũ: ex sua tñ carne ꝓcreatã nõ sine doloris affcũ potuit videre crucifigi. hec ille. q̄re ⁊c. Et hec sufficiãt ꝓ ꝑma ve. ¶ Quãtũ ad sc̄daꝫ dico ꝙ licꝫ oẽs supdci xp̄ꝫ clamarẽt ad mortẽ: ⁊ ita ꝯformarenꝛ ĩ volito: nõ tñ ĩ rõe volẽdi. Q̄m alia rõe voluit pr̃ ⁊ filiꝰ ⁊ spũs scũs ⁊c. si bñ supdcã ꝯsideras: videbis rõibꝰ diuersis affectasse. Jn̄ Aug. ĩ enchiridion: ⁊ allegaꝛ a magistro ĩ. i. di. 48. sic ait. Quasdã volũtates suas vtiqꝫ bonas ĩplet ꝑ maloꝝ hoĩuꝫ volũtates malas. sic̄ ꝑ maliuolos iudeos bona volũtate pr̃is: xp̄s ꝓ nobis occisus ē. q̄d tãtũ bonũ fuit: vt ap̄lus Petrꝰ: q̄m id fieri nolebat: sathanas ab eo q̄ occisus est: dicꝛ. hec ille. Ex quo soluiꝛ q̄stio dic̄ ibidẽ magr̃ ꝙ q̄ri solet vtꝝ viris scis placere debuerit ꝙ xp̄s pateretꝛ vel occidereꝛ. Debuit. n. eis placere ĩ actu nr̃e redẽptiõis: sꝫ nõ ĩ actu eiꝰ cruciatus. Voluerunt ergo ac vehemenꝛ cupierũt xp̄m mori ꝓpꝛ liberationẽ hoĩs: ⁊ ĩpletionẽ diuine volũtatis. sꝫ nõ voluerunt delectatõe ipsius afflictiõis ⁊c. De hoc etiã diximꝰ feria q̄rta ꝑcedẽti. q̄re ⁊c. ¶ Quãtũ ad t̃tiã pꝫ rñsio breuiꝛ ꝙ tñ illi peccauerũt q̄ mala ĩtentõe ⁊ volũtate xp̄m ad mortẽ clamauerunt vt pꝫ ex dictis. Et ista sufficiãt pro presenti conclusione.

¶ De necessitate mortis Christi. Conclusio. II.

Accipe scd̃am ꝯclonẽ. vꝫ. Tãta erat ṽitas ꝯditõis humane ĩ xp̄o: vt de necẽtate oporteret ꝙ aliq̄n moreret ṽbẽtres ingranius ve. vꝫ. ¶ Prima ve. ē. Vñ sũpta est ⁊ sumiꝛ ista necẽtas moriẽdi. ¶ Scd̃a An xp̄s si nõ fuissꝫ mortuꝰ ligno crucis: mortuꝰ aliq̄n fuisset morte nãli. ¶ Tertia est ista. Vtꝝ fuerit necesse ꝙ xp̄us hẽret oẽs nr̃ãs penalitates. ¶ Quãtũ ad ꝑmã dico ꝙ necẽtas moriendi sũmiꝛ ex tribus. ex cã. subiecto. ⁊ virtute corporis. Cã de necessitate ĩ nobis est duplex. s. culpa ꝑmoꝝ parentũ. ⁊ ꝯplexio nãlis. Nã iõ de necẽtate sumus morituri: q̄ꝛ pccm̃ originale ꝯhĩmus: ⁊ q̄ꝛ ex ꝯrijs ĩuicẽ agẽtibꝰ ⁊ patiẽtibꝰ cõpositi sumus. s. igne. aq̄. aere. ⁊ t̃ra. Omne ãt ex q̄tuor elemẽtis ꝯpositũ aliq̄n corrũpeꝛ. vt dr̃ in li. de gn̄atõe. Anq̄ꝫ pccm̃ humana nã ꝯmitteret: mortalis q̄dem erat ⁊ de necẽtate moritura ꝑm nãꝫ ꝯpositã ex ꝯrijs. Sed illi ĩmortalitatẽ ex gr̃ã donauerat ds̃ si ĩ statu ĩnocẽtie ꝑdurasset. ⁊ sic tñ ex vna cã mortalis erat. nũc ṽo ⁊ necẽtate nature ⁊ necẽtate ꝯcte culpe: necesse est vt moriaꝛ. ad Hebꝛ. 9. Statutũ est hoĩ semel mori. ps̃. Quis ē hõ q̄ viuit ⁊ nõ videbit mortẽ? De hoc ad plenũ diximus feria q̄nta q̄rte dñice ĩ ꝑma ꝯsideratõe. Cã mortis sumpta ex subiecto ē duplex. s. ex parte nature: ⁊ ex parte ꝑsone. Nã si ne ꝯsideres nãꝫ humanã ĩ Platone: siue eius ꝑsonã. Plato de necẽtate moriẽꝛ. ps̃. Mane sicꝫ herba trãseat: mane floreat ⁊ trãseat: vespere decidat: ĩduret ⁊ arescat. Tertia cã sumiꝛ ex ṽtute corporis: ⁊ hoc etiã duobus modis: aut ex parte nature: aut ex parte volũtatis morimur. ergo tã ex parte nature q̄ꝫ ex parte volũtatis q̄ꝛ velimus: nolimus: morimur oꝫ. nec aliq̄ ṽtus nature: aut etiã ipsa voluntas morti ꝯdicere põt. vt pꝫ. q̄re ⁊c. ¶ Quãtũ ad sc̄daꝫ ve. dico ꝙ de hoc sꝫ due famose opiniones. Q̄dã enim dicere videnꝛ ꝙ xp̄us si morte crucis: aut etiã alia peregrina morte nõ obijsset. nãlr mortuus nequaq̄ꝫ fuisset. Primo q̄ꝛ cã mortis fuit pccm̃. Gen. 2. c. Jn q̄cũqꝫ hora comederitis morte moriemini. Et hoc idẽ ꝓbat btũs Tho. sc̄da sc̄de. q. 164. Sed ĩ xp̄o nõ fuit aliq̄d pccm̃. vt pꝫ ĩ. 3. di. 16. Ergo si peregrina morte nõ obijssꝫ: morte nãli nõ obijssꝫ. Jteꝫ nõ minoris ꝑfectõis fuit xp̄us q̄ꝫ Adã ĩ statu ĩnocẽtie. Sed Adã ĩ illo statu ĩmortalis erat. vt pꝫ ĩ sc̄do sniaꝝ. di. 19. Ergo ⁊ xp̄us a fortiori ĩmortalis erat. Et hãc opinionẽꝫ publice tenuit fraꝛ Jacobus de marchia ordinis minoꝝ duꝫ ibi ꝑ q̄dragesima ꝑdicasset. Q̄dã aũt oppositũ senũt. q̄d sic ꝓbãt. Oẽ ꝯpositũ ex q̄tuor elemẽtis ĩfra sperã actiuoꝝ ⁊ passiuoꝝ aliq̄n corrũpeꝛ. vt pꝫ ex sc̄do de gn̄atõe. Et rõ vt ibi dr̃ est: q̄ꝛ elemẽta cũ sint ĩuicẽ actiua ⁊ passiua: ⁊ dcĩs elementis ĩ corporibus mixtis q̄tuor q̄litates

corrūdeāt.s.sanguis.flegma.colera.ꝛ melācolia.qꝛ colera hꝫ q̄litatē ignis.sāguis aeris. flegma aque. melācolia terre:pꝫ ꝙ ex actōe ꝛ reactōe mutua ipsoꝝ fit desperatio q̄daꝫ.ꝛ ꝑ ꝯńs egritudo:ꝛ subsequent mors. Et ꝑ ꝯńs de necītate tale ex ꝯriis ꝯpositum oꝫ corrūpi ꝛ mori. De hoc est etiā tex.15.q.1.c.meritoꝝ q̄rit.§.vt itaqꝫ. vbi sic dr̄. Infirmitas que ꝓprie carnis dr̄:est q̄ elemētoꝝ seu humoꝝ cōcordia ꝑturbata caro ipsa affligit:ꝛ tādē ipsa dissoluit. Tūc vlt. Cū xp̄s verus fuerit hō:ꝛ ꝑ cōsequēs ex q̄tuor elemētis cōposit⁹:necē erat ipm q̄tū ex parte nature aliq̄n mori: nō supueniēte aliq̄ gr̄a ꝓseruatiua: que ipꝫ a corruptōe ꝛ morte ꝓseruaret. Scdo ārguūt sic. Cū calor nālis quottidie agat ī humidū radicale:ꝛ restaurer ꝑ humidum cibale:ex scdo de aīa. sequit ꝙ vbi tepit talis actio ꝛ restauratio sublato alimēto:corpus de necessitate interiret nisi esset aliq̄ gr̄a ꝓseruatiū:sic fuit i xp̄o tēpore ieiunij sui. Mat.4.c. ꝛ i Helia:ꝛ multꝭ alijs.sed ī xp̄o fuit talis actio ꝛ restauratio:ꝛ ꝑ cōsequens sublato cibo mortuus nālr de necessitate esset. Hoc videt confirmare Augu. scdo de baptismo paruuloꝝ: vbi expresse ꝯcludit:ꝙ si xp̄s nō fuisꝫ morte crucis intfcūs:senio certe defecisꝫ. Et hoc ꝓpt̄ cōditionē humane nature quā ī veritate acceperat. vt pꝫ in.3.di.15. Huius opinionis videt dn̄s Bona.in.3.di.16. Et qꝛ hec opinio videt verioꝛ:ponā aliq̄ dcā dn̄i Bonauen.ibidem.

¶ Primū dcm̄ est ꝙ necessitas moriendi ī xp̄o non fuit oīno similis nr̄e necessitati:sed aliquo mō sīlis ꝛ aliquo mō dissilis. Sīlis q̄dē ex parte nature ꝯpositē.qꝛ eius corpus cōpositū erat ex q̄tuor elementis sic ꝛ nr̄ꝫ. Dissilis:qꝛ nō ex parte culpe. qꝛ nulla ī eo erat macula ꝯcta pecī: vn̄ mori necessitaret. Itēꝫ sīlis ex parte nature:sed dissilis ex parte ꝑsone.qm̄ ꝑm nāꝫ humanā mortalis erat:nō aūt ꝑm ꝑsonā.qꝛ vna est dei ꝛ hoīs i xp̄o ꝑsona. Itē sīlis q̄tū ad vtutem corporis nālē:sed dissilis q̄tū ad volūtatē. qm̄ velimus nolimus morimur: vt dcm̄ est in ꝓma ve. sed xp̄us si voluisꝫ non obijsꝫ.ꝛ hoc est ꝙ dic̄ magister in.3.di.16. Xp̄s necessitatē moriēdi nō hūit ex necessitate sue cōditōis: qꝛ a pctō īmunis:sed ex sola volūtate accepit de nostra ifirmitate ponēs taberñaculū suū in sole.i.sub tp̄ali mutabilitate ꝛ labore. hec ille. Hoc idē dic̄ Damascenus in.3.libro. ꝙ ꝛ si passiones ī xp̄o ꝑm legē nature fierēt:nō tn̄ coacte:ꝫ volūtarie. ¶ Scdꝫ dcm̄ est ꝙ necessitas moriendi in xp̄o nō fuit ꝯtracta:sed assūpta.i.ꝙ vītatē humane carnis assumpsit morti subiectā de necītate.ꝛ hoc ꝑ ꝓpriā volūtatē.qꝛ.s.sic voluit illā carnē assūmere ꝛ vnire eā sibi. Jo.10. Pono aīam meā.i.non coactus. Isa.53. Oblat⁹ est:qꝛ ipse voluit:ꝛ nō aperuit os suū. ¶ Tertiū dcm̄ ē qd̄ licꝫ in xp̄o ex parte nature necessitas fuerit moriēdi:non tn̄ sequit:ergo passus ē velit nolit:qꝛ illa nā a vbo assūpta nō erat ꝯtraria volūtati.nec sequit:si necītate nature xp̄us mortu⁹ ē.ergo nullū ex tali morte ꝯsecutus ē meritum:ꝯtra magr̄ꝫ ī.3.di.18.qꝛ i tali morte ꝯcurrit sua volūtas:q̄ non coacte:sed volūtarie passus est. vbi est rō merēdi. Et ponit exēplū bt̄us Anselmus de eo q se ad opa sup erogatōis obligauit ꝛc̄. ¶ Quartū dcm̄ est ꝙ pecm̄ non est talis cā mortis:nisi in genere moris. In gn̄e aūt nature est cōpositio ex cōtrarijs. ponamus.n.ꝙ vnū hoīem iterū deus de terra crearet:certe licet hic eiusdē spēi esset cū Adā:non tn̄ ab eo descēdēs ꝑ gn̄ationē.ꝛ ꝑ ꝯsequēs nec pecm̄ originale ꝯtraxisꝫ.ꝛ tn̄ nisi ꝑ grām ꝯseruaret.de necessitate moriret ꝓpt̄ cōpositionē ex ꝯrijs. ¶ Quintū dcm̄ est ꝙ licꝫ Adā imortalis eēt i statu īnocētie:ꝛ xp̄us mortalis esset:non tn̄ Adā ꝑfectioꝛ xp̄o erat. qꝛ īmortalitas eius erat per grām non per nām: vt pꝫ ex dcis. Et hec sufficiāt q̄tū ad istā ve. ¶ Quātum ad tciā dico qn̄ q̄rit: vtꝝ necesse fuerit ꝙ xp̄us assumeret ꝛ hēet oēs nostras penalitates:ꝙ necessitas pōt sumi q̄drupl̄r ꝑm ꝙ q̄tuor sunt genera cāꝝ.s.mālis:formalis.efficiens:ꝛ finalis. Dico ergo ꝙ non fuit ī xp̄o aliq̄ necessitas ex parte forme:sicut dicimus necesse est calidum per suā formā calefacere. quoniā in xp̄o nulla forma erat ꝑm quā de necessitate opporteret ꝙ haberet oēs penalitates nostras. ¶ Scdo non fuit ī eo necessitas ex parte materie. sicut dicimus necesse calidum i summo conuerti in ignem.qꝛ in eo non fuit humane nature corruptio: ¶ Tertio nec ꝑm cām efficientem ꝑm quā dicimus ꝙ lapidem forti impulsu proiectum necesse est moueri.qꝛ nullus de necessitate euꝫ coegit: vt nostras assumeret penalitates. Fuit hoc autem necessariuꝫ necessitate finis: vt.s.in illa nā que peccauerat pateret.qd̄ sine nostris penalitatibus fieri nequaqꝫ potuisset: vt declarat beatus Anselmus. Et hec sufficiāt pro presenti conclusione.

¶ Qꝛ modus passionis christi displiceat eterno patri. Conclusio.III.

a Ccipe tciā ꝯclonē. vꝫ. Quāuis mors xp̄i fuerit eťno pr̄i mltū gratissima: displicuit tn̄ ei mors tā acerbissima. Et licet ista cōclusio correlarie ex ꝑcedētibus sequat:tn̄ ad clariorē itelligentiā tres ingramus ve. vꝫ. ¶ Prima ve. est. Quot modis iudei pugnauerūt ꝯ xp̄m. ¶ Scda est. An oēs ī hodierno ꝯsilio pugnauerit ꝯtra xp̄m. ¶ Tertia est. vtꝝ oēs ibidē existentes ꝛ ꝯsentientes cōtra xp̄m mortalr̄ peccauerint. ¶ Quātū ad p̄mā dico ꝙ iudei triplici principali modo pugnauerunt contra xp̄m.s.mendacit accusādo:grauit vulnerādo:ꝛ crudelr̄ occidendo. ¶ Primo mendacit accusando. Math.26. Sūmi sacerdotes ꝛ omne cōsiliū querebāt falsum testimonium contra Jesum vt eū morti traderent. Contra enim summā veritatē falsum volebant testimonium:sed mentita est iniquitas sibi. Mar.14. Eorum testimonia conuenientia nō erāt. ps. Filij alieni mentiti sunt mihi.alieni quidem filij sci sunt iudei:qꝛ dereliquerunt deum:blasphemauerunt sanctū israel.alienati sunt retrorsuꝫ. pretereuntes enim blasphemabāt eum mouentes capita sua. Mentiti sunt autem ei tripl̄r.s.falsa crimina imponendo:deitatem abnegādo:ꝛ falsa promissa pollicendo. ¶ Primo falsa crimina imponēdo.qꝛ nouissime venerunt duo falsi testes: ꝛ dixerunt.hic dixit.possum destruere templū hoc:ꝛ post tridnum reedificare illud. Math.26. Falsus enim testis est: vt dicit Hieronymus q in eo sensu verba

refert quo nõ dicunt. Jesus aũt locutus fuerat d tẽ
plo cordis sui. vnde dixerat. Soluite templũ hoc.
isti autẽ dixerunt. hic dixit possum destruere tem
plũ dei. Itẽ xps soluite inquit vos nõ ego: sz ego in
triduo suscitabo illd. ⁊ isti aiunt reedificabo illd: vt
ꝓprie de tẽplo iudaico dixisse videret. Itez dicunt
mentiẽdo ꝙ contradicit cesari: ⁊ ꝙ se regem fecit.
quia ipse fugit in montẽ qñ turba eũ regẽ facere vo
luit. Jo.6. Criso' hic ait. Unde iudei habetis hoc
demõstrare. an a purpura diademate. curru: an a
militibus: Nõne semper solus cũ duodecim eius
discipulis incedebat ⁊c.: Itẽ mẽtiti sũt ei diuinitatẽ
ei' negãdo. aiunt. n. Reus ẽ mortis: q: filiũ dei se
fecit. Audi hic Ambrosiũ i sermone. Audite inqt o
iudei ⁊ diligẽter discutite qd d ei' diuitate sit cõper
tũ: Cecis visũ. surdis auditũ. claudis gressũ: mutis
donauit eloquiũ. Febres abegit. dolores resoluit.
demonia eiecit. mortuos suscitauit. vẽtis ⁊ mari im
perauit. Quid ergo iudei de filiatiõe filij dei con
tra eũ causamini: qd celestia psegmini: Uobis. n. cõ
stare potuit deũ eẽ quẽ videbatis faciẽtẽ qd nulli'
creature vtute noueratis ꝑfieri potuisse. Itẽ mẽtiti
sũt ei falsa pollicẽdo. dicũt. n. ꝙ si de cruce descẽde
ret i eũ credere vellẽt. Audi Leonẽ papã. De quo
erroris fonte iudei de quo inidie lacu taliũ blasphe
miaꝝ venena potastis: qs vobis magister tradidit
q̃ doctrina suasit: vt illũ regẽ isrl' filiũ dei crederetis
q se crucifigi nõ sineret: aut cõfixiõe clauoꝝ liberũ
corpus excuteret: nõ hoc vobis legis mysteria: nec
vlla gemerũt vobis ꝓphetaꝝ ora. Illud vo legistis
Cõpus meũ dedi pcutiẽtib' ⁊ genas meas vellẽti
b'. faciẽ meã nõ auerti ab icrepãtib' ⁊ cõspuẽtibus
i me. ⁊ iteꝝ. foderũt man' meas ⁊ pedes meos. nũ
quã legistis ꝙ de' descẽderet de cruce: sz legistis ꝙ
regnauit a ligno. hec ille. Et Hiero. ait. quid. n. pl'
ẽ viuẽtẽ de cruce descẽdẽ: vl' mortuũ de sepulchro
resurgere: resurrexit. ⁊ non credidistis. ⁊ si de cruce
descẽderet nõ crederetis. hec ille. Et sic pz quomõ
iudei ꝯ xpm pugnauerũt mẽtiẽdo. ¶ Scdo ꝯ eum
pugnauerũt grauiter vulnerãdo. Hiere. 13. dicet ei.
Que sũt plage iste i medio manuum tuaꝝ: ⁊ dicet.
His plagat' sũ i domo eoꝝ. Uulnerat' ẽ. n. dulcissi
m' xps viuus. vl'nerat' est mortu'. viuus clauis.
mortu' lancea. ps. Sup dolorẽ vulnerũ meoꝝ ad
diderũt. Et Job. 16. Cõciderũt me vulnere super
vuln' qa vulnerib' clauoꝝ addiderunt lancee vul
n' ⁊c. ¶ Tertio pugnauerũt cõtra eũ grauiter oc
cidẽdo. Luce. 20. Hic ẽ heres venite occidam' eũ.
Et i euangelio hodierno. Si dimittim' eũ sic: veni
ent romani ⁊ tollẽt locũ nostrũ ⁊ gẽtẽ ⁊c. Et hec vo
lo sufficiãt ꝑ ꝑma vi. ¶ Quãtũ ad secũdã breuit pz
ꝙ oẽs i hodiet nõ ꝯsilio cõtra xpm pugnauerũt. sz su
per oẽs pugnauit Caiphas cũ ait. Uos nescitis qc
quã nec cogitatis ⁊c. ¶ Quãtũ ad tertiã dico ꝙ qdã
dicere voluerũt ꝙ iudei ꝯdẽnãtes xpm ad mortẽ ⁊
crucifigẽtes nõ mortaliter peccauerũt. Et rõ ꝑma ẽ.
Quicũqz dei volũtatẽ facit: nõ peccat. iudei talia fa
cientes fecerunt dei voluntatem. ergo ⁊c. minor est
nota per dicta in duabus precedentibus conclusio
nibus. ad Ro. 8. Qui proprio filio non pepercit: sz
ꝓ nobis oĩb' tradidit illũ. maioꝝ clarissima ẽ. q̃re ⁊c.
Scdo sic. Quicũqz rẽ deo gratã facit nõ peccat. Iu
dei xpm occidẽtes rẽ deo gratã fecerũt. ergo nõ pec
cauerũt. Itẽ sic erat ꝓphetatũ ergo necesse erat id
fieri. vbi aũt necessitas ibi nec peccatũ ergo ⁊c. Itez
ꝓpter hoc venit i mũdũ vt pateret. Quare ergo si
sic opportuit fieri: vt ⁊ ipse ait. Oportet scripturã i
pleri i me. Et Luc. 24. Opportuit xpm pati ⁊ sic i
trare i glorã suã. miseri illi iudei mortaliter pecca
uerũt: ⁊ dãnati sũt. Sz certe aĩa mea his rõnib' nõ
obstantib' hec ꝯclo sanctissima ẽ ꝙ quolibet iudei:
aut aliqui alij: vt Pilat' i xpi mortẽ ꝯsenserũt: gra
uiter peccauerũt. Quoniã nec vt dei voluntatẽ: nec
vt gratũ deo qcqz facerẽt: vl' aliqua bõa itẽtiõe xpz
occiderũt: vel i ei' mortẽ cõsenserũt. Sz Judas aua
ricia. iudei odio ⁊ iuidia xpm exarserũt. Sciebat. n.
Pilat' qm ꝑ inuidiã tradidissẽt eũ. Crede mihi si vt
dei volũtatẽ facerẽt: xpm occidissẽt vl' aliquo illorũ
respectuũ supradictoꝝ: ꝑfecto nõ peccassent Nam
Abrahã vt dei volũtatẽ faceret: filiũ voluit imola
re. Gen. 22. Sz nõ sic miseri iudei fecerũt vt dictũ
est. Facit ad hoc propositũ text' de pe. di. i. c. ꝑiculo
se. vbi dicit sic. Periculose se decipiũt q extimãt eos
tm̃ homicidas eẽ q manib' hoiez occidũt: ⁊ nõ poti
us eos ꝑ quoꝝ cõsiliũ ⁊ fraudẽ ⁊ exhortationẽ homi
nes occidunt. nã iudei dñm neqq ꝓprijs manib' i
terfecerũt: sicut scriptũ est. s. Jo. 19. nobis nõ licet in
terficere quenqz. sed tamẽ illis domini mors impu
tatur. quia ipsi eum lingua interfecerunt: dicentes.
Crucifige: crucifige eum. Unde vnus euangelista.
s. Marcus dicit dñm crucifixuz esse hora tertia. ali
us. s. Joannes hora sexta. quia iudei eum crucifixe
rũt lingua hora tertia. milites hora sexta manibus
Qui ergo hominem tradidit: interfecit eum dicen
te domino. Maius peccatum habz qui tradidit me
tibi. Unde psalmista. Filij hoium dentes eorum ar
ma ⁊ sagitte: ⁊ lingua eorum gladius acutus. Subij
ciant ergo se penitẽtie quoꝝ cõsilio sanguis fundit
si veniã ꝓmereri voluerit. hec ibi Aug. q̃re ⁊c. Et
hec sufficiãt ꝑ ꝑsenti cõsideratiõe. ¶ De impertur
batiõe consilij iudeorum. Cõsideratio. III.

t **Ertio loco** consilij iudeoꝝ diui
nam imperturbatio
nem videamus. vbi tres conclusiones mo
re solito subiungamus. vz. ¶ Prima cõ
clusio est ista. Quãuis humanum genus per dei po
tentiam misericordiam ⁊ clementiã sine morte chri
sti saluare potuisset: decuit tamen vt morte eius or
do diuine iusticie saluaretur. ¶ Secunda conclu
sio est ista. Multas ⁊ graues passiones intus ⁊ ex
tra xps debebat sustinere: ad hec vt verus redem
ptor posset apparere. ¶ Tertia conclusio est ista
Christus Jesus ꝑ quẽ omnia recte gubernantur no
luit vt i cõsilio suo iudei hodie disturbarent. ¶ Qd
decuit humanum genus per Christi mortem salua
ri. Conclusio. I.

a Cape ꝑmã cõclõnẽ. ⁊c. vt. s. vbi tres in
gram' vi. vz. ¶ Pria vi. ẽ ista. q̃re noluit
deus alio mõ qz per filij sui mortez huma
nũ gen' liberare. ¶ 2ª est. quomõ pena ⁊

passio xp̄i humanū genus liberauit. ¶ Tertia ē ista
quare solus pr̄ dr̄ ꝙ tradidit eū: vt dictū ē supra. ad
Ro.8. Qui ꝓprio filio ñ pepcit: ſ ꝓ oib⁹ nobis tra
didit illū. ¶ Quātū ad p̄ma dico ꝙ lz alio mō id fie
ri potuisset: p morte xp̄i tñ magis decuit. vt notat ma
gister i.3.di.20.c.1. ꝛ Hugo li.p⁹ p̄te.8.c.10. ꝛ Aug.
12. de trini.c.13. Et hoc maxie pp̄ tres rōes. ¶ Pri
mo vt suā charitatē ostēderet. ¶ Scdo vt nos a ter
renis eleuaret: ꝛ ad se totū amādū inuitaret. ¶ Ter
tio vt suū īgens desideriū ostēderet. De hoc ēt infra
dicem⁹ feria.6. futura. ¶ Primo inq̄ vt suā charita
tē q̄ta ē nobis ostēderet. Audi Grego.20.mor. Cū
posset de⁹ ēt nō moriēdo succurrere: voluit tñ hoib⁹
moriēdo subuenire. q: nos vz. min⁹ amaret: nec vi
dilectōis nobis ostēderet: nisi hoc qđ a nobis tolleret
ad tp̄s ipse sustineret. hec ille. Jn̄ ait Jo.15. Maio
rē charitatē nemo hz: vt aīaz suā ponat qs ꝓ ami
cis suis. Et ad Ro.5.c. Cū adhuc essemus inimi
ci xp̄s ꝓ nobis mortu⁹ ē. grādis nēpe charitas ē ꝓ
amicis mori. ſ maior ꝓ amicis ꝛ inimicis. Jnde de
uot⁹ Ber. ait. O bone Jesu qđ tibi ꝛ morti? nos de
buim⁹: ꝛ tu soluis. nos peccauim⁹: ꝛ tu luis op⁹ sine
exēplo. grā sine merito: charitas sine mō. nec. n. gra
ti⁹: nec alti⁹: nec arcti⁹ diuina grā potuit cōmēdari:
q̄z ꝙ dei fili⁹ ꝓ nr̄a īstructiōe assumeret carnē: ꝛ pro
nr̄a redēptiōe ascēderet crucē ꝛc. hec ille. ¶ Scdo su
it cōuenienti⁹ xp̄z mori: vt nos a terrenis eleuaret: ꝛ
ad se totū amādū inuitaret. Audi Ber. Sup oia te
mihi amabilē reddit o bone Jesu calix quez bibisti
op⁹ redēptiōis nr̄e. hic. n. oino totū nr̄m amorē tibi
vēdicat. hic nr̄az deuotionē blādi⁹ allicit. iusti⁹ eri
git. arctius strigit. vehemēti⁹ afficit. hec ille. ¶ Ter
tio vt suū igēs desideriū ostēderet. Sūmope. n. xp̄s
nr̄az salutē desiderauit. ꝓpterea ī cruce pendēs aie
bat. sitio. Ber. ergo bone Jesu te plus cruciat sitis
q̄z crux: quid de cruce siles: ꝛ de siti clamas? Sitio
inq̄t vr̄az fidē: sitio vr̄az salutē: vr̄z gaudiū: pl⁹ aiaꝝ
vr̄aꝝ sal⁹ q̄z corpis mei cruciat⁹ me tenet: vita xp̄i
ꝯsumebat: ꝛ mors expectabat. hō nō ꝯuertebat: iō
ipse cruciabat: ꝛ dicebat. sitio ꝛc. Hec sufficiāt ꝓ p̄
ma vi. ¶ Quātū ad scdaz p̄suppono vnā r̄gulā quā
p̄supponit Alan⁹ de regulis theologie. libro tertio ī
ꝓpositiōe.4.s. ꝙ satisfactio ꝓ pctō sīue q̄ hō nō po
terat liberari: debuit eē eq̄lis delicto siue maior. Itē
debuit eē p ꝯtraria: q: ꝯtraria ꝯtrijs curant. vt vitia p vir
tutes. sicut ostēdit btūs Greg. ī q̄dā homelia martyꝝ
Hoc p̄supposito accipiam⁹ pctā p̄moꝝ parētū: q̄ fuīt
supbia: auaritia: ꝛ inobedientia: ꝛ gula. Ad sanādū
ista oportet vt superbia per humilitatem: auaritia
per largitatem: inobedientia per obedientiā: gula p
abstinētiā sanarent. ꝛ p cōsequēs per regulā datam
oportet vt humilitas sit maior aut equalis supbie.
largitas maior aut eq̄lis auaritie. ꝛ sic de alijs dno
bus. Et ideo vt superbia sanaret: humiliauit semet
ipsum fact⁹ obediēs vsq: ad mortē. ad Phil.2. Se
metipsum exinaniuit idest ab inuisibilitatis sue ma
gnitudine se visibilē demonstrauit: formā serui acci
piens in similitudinē hominum factus: ꝛ habitu in
uentus vt homo ꝛc. Sed forte dices si ante xp̄i paſ
sionē per humile incarnationis mysteriū dei ira pla
cata ē: ergo xp̄s frustra mortuus est. Itē si p xp̄i hu
militatē superbia p̄moꝝ parentū lauata ē: ꝛ ira dei
placata: videt ꝙ ianua celi patefieri ēt deberet. qđ
tñ factū non est: nisi per xp̄i mortē: vt pz ī tertio. dis.
20. ¶ Ad hoc dubiū rn̄det venerabilis Lincōnē
sis sic dicēs. Hostiū regni celestis ex peccato primi
parentis duobus vectibus nobis clausum fuit. pri
mus fuit ī ira diuine offēse. secundus ī reatu pene sa
tisfactōe que pro peccato exsoluenda erat. Et ideo
licet per xp̄i maximā humilitatem ira eterni patris
placaretur: quia tamen aliud remāsit impedimen
tum. s. reatus satisfactōe pene xp̄s benedictus il
lud in ara crucis pro nobis psoluit.2. Petri.2. Pec
cata nostra ipse pertulit in corpore suo super lignū:
vt peccatis mortui iusticie viuamus. Similiter vt
auaritia primoꝝ parentum sanaret xp̄s eius ꝯtrariū
accepit. s. summam largitatem. auaritia enim ꝛ lar
gitas maxime a se distant. ex secundo ethicorum. ꝛ
ideo quantum illi peccando cupierunt: necesse fuit
vt xp̄s tantum satisfaciendo donaret. Cupierunt
autem dei diuinitatem. Gen.3. Eritis sicut dij sciē
tes bonum ꝛ malum. ergo oportebat vt ꝛ diuinita
tem nobis donaret. hoc autem fecit humanando:
quia verbum caro factum est ꝛ habitauit in nobis
ꝛ in die passionis largissima dona fecit. Anime eni
se dedit in cibum ꝛ potum. dicēs. Accipite ꝛ come
dite hoc est corpus meum: corpus crucifixoribus:
dorsum flagellatoribus: faciem cedentibus ꝛ cōspu
entibus: genas percutientibus: vestes infortib⁹: san
guinem in reis: sudorem infirmis: lachrymas peniten
tibus: Simeoni cyreneo crucem: discipulo matrem
paradisum latroni: vulnera in remedium: brachia ī
refrigerium: cor in amoris indicium: spineam coro
nam in ornamentum: vitam ꝛ mortez ī exemplum:
ꝛ vltimo dedit animaz patri. Jnde Bernardus ait
O bone Jesu q̄z dulciter cum hominibus conuersa
tus es: q̄z magna ꝛ abundanter eis largitus es: q̄z
dura ꝛ aspera pro eis passus es: dura verba: duno
ra verbera: ꝛ durissima crucis tormenta. Nesciui
ergo vt tantum me diligeret deus. amplius mihi
vilis esse non debeo: qui deū pro me crucifigi ꝛ mo
ri conspicio. qui tantū ei placui vt pro me mori eli
geret ne me perderet ꝛc. hec ille. Similiter vt ino
bedienna prima curaretur deus summam obedien
tiam accepit. Ad Phil.2. vt supra. Et p cōsequēs
per obedientiam crucis īobedientia primoꝝ parē
tum tollitur ꝛ lauatur. Luce.24. Oportuit Chri
stum pati: ꝛ sic intrare in gloriam suam. Jnde Au
gu. in li. de virginitate ait. Inspice vulnera: pen
dentis sanguinem morientis. precium redimentis
cicatrices resurgētis. Caput habet iclinatū ad oscu
landū. cor apertū ad diligendum. brachia extensa
ad amplexandum. totū corpus expositū ad redimē
dū. Hec quāta sint cogitate. hec in statera cordis ve
stri appendite: vt tot⁹ vobis figatur ī corde q totus
ꝓ vobis fixus est in cruce. hec ille. q̄re ꝛc. ¶ Quan
tum ad tertiam dico ꝙ ista traditio nō dicit ꝓprie
de patre: sed appropriate. Quia sicut quedā attri
buta diuina tou trinitati cōia distinctis appropriā
tur personis: ita interdum actus exteriores tou

trinitati actiue cōes attribuunt̄ alicui psone: vt spūi scō xp̄i ɔceptio: v̄bo ipsa icarnatio: ⁊ pr̄i ipsa missio. Essentialiter tn̄ ista tota trinitati cōmunia sunt: vt ex dictis sacre scripture colligimus. q̄re ⁊c̄. Et ista sufficiāt pro presenti conclusione.

℃ De passionib⁹ ⁊ dolorib⁹ xp̄i Jesu. Cōclō.II.

Ecipe scdaʒ ɔclōnē. vʒ. Mltas ⁊ graues passiones itus ⁊ ex̄ xp̄s debebat sustinere ad hoc vt verus redēptor possʒ apparere. vbi tres ingram⁹ ve. vʒ. ℃ Prima ve. est ista. Quare passiones xp̄i q̄s ꝓ nobis sustinuit fuerūt ita graues. ℃ Scd̄a ē ista. Que fuerūt iste tā graues passiones. ℃ Tertia ē ista. Utꝝ sint passiones grauiores. ℃ Quātū ad p̄mā dico ꝙ passiones xp̄i fuerūt ita graues ꝓꝑ q̄tuor. ℃ Primo ꝓꝑ isercētiū cōditionē. ℃ Scd̄o ꝓꝑ pene gnalitatē. ℃ Tertio ꝓꝑ patiētꝭ ɔplexionē. ℃ Et q̄rto ꝓꝑ suffragij derelictionē. ℃ Primo inq̄ʒ xp̄i passiōes grauissime fuerūt ꝓꝑ isercētiū cōditionē. Res certe grauis ē ab extraneo pati. grauior a cōsāguineo ⁊ a cōpr̄iota. Itē grauis ab inimico grauior ab amico. ps̄. Si inimicus me⁹ maledixisset mihi sustinuissē vtiq̄ʒ. Xp̄s āt a cōpr̄iotꝭ: amicꝭ ⁊ affinib⁹ suis t̄dit⁹ ē. vt dic̄ Origenes sup Mat. Un̄ Cāti. 1. Filij m̄ris mee pugnauerūt ɔ̄ me. Mr̄ xp̄i fm̄ carnē ē synagoga: sʒ fm̄ spm̄ scā mr̄ eccl̄ia ē ei⁹ spōsa. Et q̄ʒ mr̄ ⁊ vxor alicui⁹ sūt adinicē socr⁹ ⁊ nur⁹: iō Mat. 10. dicebat xp̄s. Ueni separare nurꝫ aduersus socrū suā. qd̄ in die passionis scm̄ ē q̄n sāguis de ei⁹ latere fluxit: quo formata est eccl̄ia. ⁊ sic synagoga est ab eccl̄ia separata. Jn̄. ps̄. 38. Amici mei ⁊ ꝓximi mei aduersū me appropinq̄uerūt ⁊ steterūt. Et idē. 88. Elōgasti a me amicum meū ⁊ ꝓximū meū: ⁊ notos meos a miseria. ℃ Secūdo penalitates xp̄i graues ⁊ acerbe fuerūt ꝓꝑ pene gn̄alitatē. Qm̄ a plāta pedis vsq̄ʒ ad v̄ticē nō est īuēta i eo sanitas. Caput erat dēsitate spinaꝝ pforatū. facies ad modū latronis velata. manus ⁊ pedes cruci affixi. aures plene ɔuiiijs ⁊ iniurijs blasphemijsq̄ʒ. cor ei⁹ lācea pforatū. os felle ⁊ aceto plenū. totū corp⁹ flagellis cesū ⁊c̄. Audi deuotū Ber. Caput ingi āgelicis spiritib⁹ tremebūdū: dēsitate spinaꝝ pūgit̄. facies pulchra p̄ filijs hoiuʒ sputis iudeorū ingnat̄. oculi lucidiores sole velant̄: ⁊ i morte caligāt̄. os qd̄ pplos doctrinabat: felle ⁊ aceto potat̄. man⁹ q̄ celos fabricauerūt i cruce extēdunt̄. pedes quoꝝ scabellū adorat̄: clauis i cruce affigunt̄. latus lācea pforat̄. totū cōp⁹ crudelr̄ v̄berat̄. Quid plura? nihil remāsit i eo sanū nisi ligua vt ꝓ pctorib⁹ exoraret: ⁊ m̄reʒ discipulo ɔmēdaret. hec ille. Et ps̄. Foderūt man⁹ meas ⁊ pedes meos. dinumerauerūt oīa ossa mea. dederūt i escā meā fel: ⁊ i siti mea potauerūt me aceto. Et Jsa. 65. Expādi man⁹ meas tota die. s. ab illa hora q̄ passus suʒ vsq̄ʒ ad vesperā ad pplʒ icredulū. s. iudeoꝝ: vel etiā falsoꝝ xp̄ianoꝝ. Expādit p̄mo xp̄s dulcissim⁹ i cruce ꝓ nobis p̄cem orādo: dicēs. Pr̄ ignosce ⁊c̄. Jtem expādit vt dulcit nos āplexaret̄: ⁊ pacē cū illo faceremus. Jtē expādit eā manus: vt iūs ei⁹ ardēnissimā charitatē cerneremus. Audi Xp̄ʒ dulcissimū Trenoꝝ. 3. Recordare paupertatis mee: absinthij ⁊ fellis ⁊c̄. ℃ Tertio penalitates xp̄i fuerūt acerbe ⁊ graues ꝓꝑt patiētis cōplexionē. Tota enim xp̄i cōplexio delicata erat. ⁊ ideo ois pena illi grauissima. Un̄ seq̄t̄ ꝙ sicut nunq̄ʒ fuit ɔplexio delicatior: ita nec vlla pena ipsi⁹ grauior. Audi Augu. Jacet ꝓh dolor extensus an̄ hoiem deus. ⁊ suppliciū patit̄ rei: i quo nullus pcc̄i vestigiū potuit iueniri. Et Bernar. ait. O vos filie hierl̄ʒ videte regē Salomonē sāguine cruētatū: spinis coronatū: pcussionibus liuidū: purpura illusum: gestis derisū: v̄bis ɔtumeliosū: sputis maculatū: nō iperio claꝝ: sed opprobrio plenū: i oibus abiectuʒ: ⁊ īsup ad crudelē mortē ɔdēnatū. hec ille. ℃ Quarto fuerūt grauissime ꝓꝑt suffragij subtctionē. Nullus vnq̄ʒ fuit tā in veteri q̄ʒ i nouo testō q in suis penalitatibus aliqd̄ refrigeriū nō hūerit pret̄ xp̄m. Jn̄ in cruce clamās dicebat. Jn te sperauerūt p̄res nr̄i: ⁊ liberasti eos. clamauerūt ad te ⁊ nō sūt ɔfusi. Tres pueros i camino ignis illesos ɔseruasti. machabeos ɔfortasti: ⁊ oēs inocētes i passionibus suis aliquo mō refrigerasti. me āt i tā crudeli morte omnino reliqsti. ⁊ cām q̄rit dicēs. Deus deus meus vt qd̄ dereliqsti me. Ubi Hugo libro scd̄o de sacris. ꝑte p̄ma c. 10. ait: Quidā putāt diuinitatē i morte a xp̄o recessisse. q̄ʒ dic̄ Ambrosius. Clamat hō separatōe diuinitatis moriturus: Deitas āt humanitatē tūc inq̄t deseruit: inq̄ʒtum. vʒ. ꝑtati inimicoꝝ eā expositā ad tps nō defendit. non deseruit inq̄ʒtū etiā tunc ab eā ꝑ maiestatis ꝑntiā nō recessit. dereliq̄t illū: sʒ eā non dereliq̄t. dereliq̄t: q̄ʒ auxiliū nō cōtulit. nō dereliq̄t: q̄ʒ ꝑntiā nō abstulit. subtxit ꝓtectionē: sed nō soluit vnionē. hec ille. Sed q̄re subtxisti auxilium pr̄ scē. Audi Jsa. 53. Propt̄ scelus populi mei pcussi eum. Ambrosius de vita btā hec verbā pertractās: ait. Percussit pr̄ filiū vt alienigena adoptaret̄. pcussit solē: vt nobis eius lux coīcaret̄. pcussit celū: vt nobis aperiret̄. pcussit pastorē: vt grex saluaret̄. pcussit agnū: vt lupus caperet̄. pcussit pellicanū: vt sanguine ei⁹ fuso: pullus eius viuificaret̄: pcussit dn̄m: vt seruus redimeret̄. pcussit regē: vt pplus dn̄aret̄. percussit iudicē: vt reus absolueret̄ ⁊c̄. multas ibi percussiones ɔnumerat. q̄re ⁊c̄. Et hec sufficiāt pro p̄senti ve. ℃ Quātū ad scd̄am ve. licʒ i āñcedētib⁹ aliq̄ dixerimus: tn̄ ad p̄sens dico ꝙ duplex fuit xp̄i penaꝝ diuersitas. quedā exterior: ⁊ quedā iterior. de penis exterioribus nō loq̄mur hic: sed de iterioribus tm̄. vnde dico ꝙ q̄nq̄ʒ fuerūt acerbissime pene xp̄i iteriores. vʒ. ℃ Prima dr̄ ꝑuatōis. nā cū xp̄i aīa omnia i verbo cerneret. s. ꝑntia preterita ⁊ futura: vt dicit Scotus i. 3. di. 14. Tātus i xp̄i corde cātus est dolor: q̄ʒ ita erat visio oium quos dānari cernebat. s. sarracenoꝝ: iudeoꝝ: hereticoꝝ: paganoꝝ: ⁊ oium infidelium xp̄ianoꝝ. ⁊ latitudo istius doloris tāta erat quāta erat amenitas ⁊ dulcedo paradisi. vbi iuuētus sine senectute: satietas sine fastidio. libertas sine seruitute: pulchritudo sine deformitate: īpassibilitas sine mortalitate: abūdātia sine idigentia: pax sine turbatōe: securitas sine timore: cognitio sine ignorātia. gaudiū sine tristitia: sunt enim hi duodeciʒ fructus btitudinis: vt alibi ōn̄dimus. Ex quo seq̄t̄ ꝙ tāta p̄mo erat xp̄i iterior pena q̄ʒta erat

īmēsitas btitudinis ⁊ glie. Jn Ambro. Tristis ingt
erat ⁊ tristis apparebat: nō tm̄ ꝓpt suā passionē: s;
ꝓpt nrā; tāte vite ꝓuationē. ¶ Scd̄a dr̄ acqsitōis.
tātus. n. erat i cōde xp̄i dolor: qz̄ta erat cognitio imē
sitatis penaꝝ: qs tantā dānatoꝝ multitudinē hiturā
cernebat. vbi nō nisi flet⁹ ⁊ stridor dēnū ⁊c. ¶ Ter
tia dr̄ despōsatōis. ponam⁹ p casum aīa cara ꝙ fit
mulier qdā iperatoris soror: prudēs: sapiēs: diues:
elegās: facunda: ⁊ oī elegāna redimita. hec amore
carnali adamauit iuuenē quendā iprudentē: ignaꝝ:
pauperē: ⁊ oī vitio plenū. aufugit hec cū viro hoc: ⁊
Romā venit. gr̄a exēpli. Accidit vt filius qdā regis
ide trāsitū faciēs: vt visā mulierē adamaret. ⁊ petijt
eā an vxor ei⁹ fieri vellet. assentit illa. ille āt cautā
illā fac: ne āplius talia faceret. spōdet illa oīa se fcū-
rā. Accepit illā: vestimētis ornat: i domū triūphātē
collocat seruis ⁊ ācillis comitatā: ⁊ sic cautā de ho-
nestate pluries faciēs: vsus ꝓpa remeauit: spōdēs
illi i breui ad eā se reuersuꝝ: ⁊ cū honore ad partes
suas ꝯducturū. interea ista ꝑmo adhesit leccatori: ⁊
oīa ꝯsūpsit. Redijt iuuenis: fem̄ reperit: de illa cō-
querit hem hec ne fides quā dedisti? vbi tāta vtus
tua ⁊ ꝓbitas? illa illū spernēs corā eo leccatorē oscu
laē: āplexāt ⁊ stringit. qz̄tū qso putas istius magni iu
uenis eē dolorē? Sic ⁊ i ꝓposito. xp̄s vniuscuiusqz
aiaz despōsauit i fide. Osee. 2. c. Despōsaui te mihi
i fide: ⁊ i baptismo ꝓmittimus cum diabolo nunqz̄
adulterari: ⁊ renunciamus oībus pompis eius. de
ꝯse. di. 4. c. paruuli vbi dīc textus. Paruuli fideles
recte credunē q fidem ꝑ verba gestātium quodāmō
confitenē. ⁊ per eoꝝ verba diabolo ⁊ mundo vnē-
do abrenunciant. ⁊ hoc fit vi sacri ⁊ diuine grē quā
dedit deus ecclesie. paruulus āt q baptizaē si ad an
nos rōnales veniens non crediderit: nec ab illicitis
abstinuerit: nihil ei prodest qd̄ paruulus accepit. s.
ꝯtum ad vitā eēnā. hec Augu. Etsi querit q̄re oz
eos tenere ad qd̄ per alios obligant. Dico ꝙ con-
ueniens est ꝙ qui per alium liberaē: per alium ob-
ligeē. de conse. di. 4. c. queris a me. heu nobis mi-
seris an facimus q̄si i parte minima qd̄ promisimus
Confederamur profecō cum diabolo. ⁊ xp̄m quotti
die blasphemamus: ⁊ ipsum īdies luxurijs ⁊ alijs
malis operibus ⁊ iniurijs offendimus. ⁊ ita pro de-
nario vno deum perdimus. an credis ꝙ hic sit ma
gnus dolor perdere tot aīas tāto cum labore redē-
ptas? Audi anima errās benignū spōsū tuū. Hiere.
3. Tu fornicata es cū amatoribus multis. reuertere
tn̄ ⁊ ego suscipiā te. ¶ Quarta pēa dr̄ pacificatōis.
ponamus exemplum. Est vnus magnus potensqz
dn̄s q maximo cum exercitu castrametatus est hāc.
M. ciuitatē: vt funditus eā euertat ⁊ igne ꝯsumat:
oēsqz i ea hitātes sine mīa perimat. Interea filius
eius compassione illius ciuitatis motus. prēz genu
flexo exorat vt misereaē populo illi. Obtenta tn̄ cū
difficultate pace: igrediē filius ciuitatem iermis. at
ille populū tremulētum alloquiē. qd facitis miseri?
clamāt omnes mīa: mia: mīa: qbus ille. Eritis boni
filij ⁊ veraces pr̄is mei seruitores? aiunt vnanimiē:
ita: ita: ita. Sic iquit ille cum benedictōe dei qd agē
dum? dicunt. veniat libere pr̄ tuus sine comitiua ⁊
accipiat dn̄ium ciuitatis: qbus ille. Cauete ne faci-
atis prodimentum. tādem igrediē iermis pr̄. cui ob
uiā omnes venientes: clamāt: viua: viua: viua. cū-
qz ad plateā applicuisset: clamat vnanimiē populus
arme: arme: arme. capiunt vtrosqz: ⁊ filium i presen
tia pr̄is membratim trucidarunt: quem hinc putas
anima vtriusqz fuisse dolorem? A simili etnus pr̄
mundum finire decreuerat. filius pro populo orat:
placaē deus. tunc prophete clamare ceperunt: ve-
ni: veni signore: ⁊ noli tardare. relaxa facinora ple-
bis tue. At cum venit plenitudo tēporis misit deus
pr̄ filium suum natum i mundum: vt viuamus per
eum: ⁊ tādem itrāte filio dei i carne ciuitatem hie-
rusalem: obuiā illi venerunt cum oliua i signum pa
cis: ⁊ palma i signum victorie. ⁊ clamabāt. osāna be
nedictus q venit i nomine dn̄i. Et vt filij etni pr̄is
degeneres: proprium ⁊ legittimum filium apprehē
derunt. ⁊ alij palmas i faciem eius cedētes: alij spu
tis in q̄nātes ⁊c. ipsum i presentia pr̄is crudelr̄ i me
dio duorum latronum occiderunt: ⁊ mortuum reli-
querunt. Hic anima cogita si xp̄us ⁊ pr̄ etnus dole
re debebāt. ps. Circūdederunt me dolores mortis
. s. considerādo iniurias dei multiplices ⁊ indeoruz tā
igētē igratitudinē. q̄re ⁊c. ¶ Accipe vltimā ad pr̄is
penā xp̄i: que dr̄ mutue passionis. Reuera sufficiēt
igentem tristitiā in xp̄i corde cārunt. sed q̄lem eum
putas hūisse dolorem: quādo mr̄em inē crucem cer
nebat lachrymātem ⁊ semimortuā? Et tāto itrīseco
cruciabatur dolore vt amplius sufferre non posset:
sed eā discipulo cōmendauit: dicens. Ecce mr̄ tua
Sed de hoc sermone sequenti. q̄re ⁊c. ¶ Quātum
ad ētiā dico ꝙ nō sunt possibiles maiores sed eq̄les:
si carnem supple assumeret passibilem reliq̄ aliarū
personarum. quod q̄uis sit possibile vt i antecedē-
tibus ostendimus: tn̄ nunqz̄ fiet: q: non expedit. Sa
tis enim propē pecā propria qlibet per pniam resur
gere potest. vt p; Ezech. 18. ⁊ ideo non oz aliā assi-
gnare aut reperire viā. qd̄ non fuit i ꝑmis parenti-
bus: sed eorum pecīn qd̄ i ipsis mortale fuit: i nobis
fuit originale. ⁊ sic eorum pecīn non tm̄ propriā per-
sonā sed etiā totā humanā nām respiciebat: vt deo
duce clarius ostendemus feria sexta sequēti q̄re ⁊c.
Et hec sufficiāt pro presenti conclusione.

¶ Qr̄ dn̄s noluit disturbare ꝯsiliū iudeoꝝ. ꝯclo. III.

a

Ccipe tātā ꝯclusionē. v;. Xp̄us Jesus per
quē oīa recte gubernanē noluit vt i ꝯsilio
suo iudei hodie disturbarenē. vbi tres in-
gram⁹ ve. v;. ¶ Prima ve. est ista. Quot
funthm ale consiliātes. ¶ Scd̄a est. Quare noluit ho
die hoc ꝯsiliū disturbare. ¶ Tertia ē. An iudei alia
ꝯsilia ꝯ xp̄; fecerit. ¶ Quātū ad ꝑmū dico ꝙ multi
sūt male ꝯsiliātes. ¶ Primo vane ⁊ puerse mulie-
res. ¶ Scd̄o mali subditi. ¶ Tertio puersi hoies.
¶ Quarto sapiētes mūdo ⁊ nō deo. ¶ Quito cupi
di ⁊ auari. Et tot posset multiplicari. quot sūt hoiuz
artes deprauate ⁊ officia male data. Sed istoruz gn
qz tm̄ deputatū ꝯsiliū videam⁹. ¶ Primo male ꝯsi
liāē vane ⁊ puerse ⁊ luxuriose mulieres. Et l; quot
ndiana lenonicia vetulaꝝ p aurē vanaꝝ mulierꝝ vo
luēt qd̄ ꝓbatione non idiget: tn̄ vide i textō veteri

quanta mala propter malaꝝ mulieꝝ consiliū secuta
sunt. Propter malū. n. Eue cōsilium totū gen⁹ hu
manum periit. Gen̄. 3. Domina cui. Joseph ser-
uiebat persuadebat vt virginitatē ⁊ castitatē ꝑde-
ret. Gen̄. 39. Cōsilio mulieꝝ ꝑuersū ē cor Salomo-
nis: vt deo spreto idolatraret. 3. Re. 2. Mater Eze
chie regis Juda viā īgressa dom⁹ Achab īpulit eū
vt male ageret. 2. Paral. 22. Et Sansoni Dalida
ꝑsuasit: vt capillos tōderet. Judicū. 16. ⁊ sic de alijs
In nouo testo. ꝓpter herodiadis malū ꝯsiliū: cū fil a
saltatrix diceret. Quid petā: Joānes bap. decollat⁹
ē. Math. 14. ⁊c. ¶ Scdo male ꝯsiliant subditi. In
de ꝑpl's ꝯsulēs Aaron: vt eis vitulū aureū faceret
vt adorarēt eū: punit⁹ ē. Exo. 32. Filij Aaron male
cōsuluerūt regi suo: vt dehōestaret nūcios Dauid
Et sic omī ē iter dictos reges odiū maximū. 2. Re.
12. Ersi tēpus aut licētia daret dicēdi: ondere ruinā
mīoꝝ a suoꝝ subditoꝝ maloꝝ cōsilio siue ꝑsuasione:
vt plurimū hēe ortū. q̄r ⁊c. ¶ Tertio male cōsulūt
ꝑuersi hoīes: sicut Balaā consuluit Balach q̄ fili
os dei faceret fornicari ⁊ irā dei incurrere. numeri.
24. Benadab iniquū ꝯsiliū dedit Amon: vt viola
ret Thamar sororē suā. 2. Re. 13. Amici Aman ma
le cōsuluerūt vt pararet suspēdiū Mardocheo ī ei⁹
dānū. Hester. 5. Itē ī testō nouo cuz Barnabas ⁊
Paulus ī multo honore eēnt: qdā ꝑsuaserūt ppl'is
vt eos lapidarēt. Actuū. 14. Quo ēt mō ꝑuersi pha
risei ⁊ sacerdotes ꝑsuaserūt populis vt Barabam
Pilat⁹ dimitteret: ⁊ iesū cruce traderet. ⁊ sic ō alijs
¶ Quarto male cōsulūt sapiētes huius mūdi. quoꝝ
deus stultā sapiētiā fecit. Et sic Achitophel Ab-
salom ꝑuersū cōsiliū dedit. 2. Re. 16. ⁊ tn̄ ei⁹ cōsiliū
ita sanū putabat: ac si dei hoīs eēt. Sāpiētes male
cōsuluerūt Pharaoni. Isa. 19. Sapiētesq̄ rectores
populi ꝯsuluerūt Sedechie vt Hieremiā occidēt
Hiere. 38. Et hodie ad consiliū Caiphe dicentis.
Uos nescitis q̄cq̄ ⁊c. oēs dixerūt reus ē mortis ⁊c.
¶ Quinto male ꝯsulūt auari ⁊ cupidi. Et de hoc
ē plenus tot⁹ mūdus: quo ⁊ ī loqueo cecidit Judas
dicēs. Quid vultis mihi dare ⁊c. Et hec sufficiāt ꝓ
ꝑm̄ vitate. ¶ Quātū ad scdm vnā tm̄ tibi rō suffi
ciat. Nā cū vniuscuiusq̄ artificis sit ꝓpriuz res in
suo eē ⁊ ordine cōseruare. ⁊ deus sit sūmus oīuz ar-
tifex: cōgruū fuit vt hoīez ī eē ⁊ ordine suo ꝯserua-
ret ī quo xp̄m creauerat. Creauit eū liberꝝ ergo ip-
sū secūdū suū liberꝝ arbitriū oꝑari ꝑmittit. Ex quo
postea ō malo de⁹ tāta bōa collegit. q̄re ⁊c. ¶ Quā
tū ad tertiā planū ē q̄ plura ꝯsilia iudei fecerūt con
tra xp̄m. Et hec sufficiāt ꝓ ꝑmo sermone. Cōsilium
ergo collegerūt pharisei vt xp̄m occiderēt: cui⁹ mor
te sanari vita nostra debebat: ⁊ sic ad paradisū euo-
lare. hic per gratiā. Amē. ¶ Sabbato dn̄ice de pas
siōe de virgīe gl'iosa sermo ī ordine. XXXIX.

P**Ater clarifica** nomē tuum.
Jo. 12. Jā cū
xp̄s sue mortis confinia cerneret: quadam
die ī ꝑsētia discipuloꝝ ⁊ turbe ait. Anima
mea turbata ē qd dicā: pater clarifica me. ⁊ īfra. pa
ter clarifica nomē tuuz. cui pater in voce rn̄dit. Et
clarificaui ⁊ iteꝝ clarificabo. s. ī resurrectiōe. Caro
. n. xp̄i ꝓpter mortalitatē. aīa ꝓpter passibilitaē dei
tas propter occultationē obscura videbant. Sz in
resurrectione caro clarificatur ꝑ īmortalitatē. aīa ꝑ
īpassabilitatē. deitas ꝑ clarā manifestationē ⁊ nuda
bilitatē. Et cū virgo gloriosa sit ī hac dilecti filij sui
passiōe plurimū cruciāda: ⁊ maxio cū vituperio a iu
deis deridēda ⁊ respuēda: ipsa etiaz clamare pōt ad
patrē eternū. Pater clarifica nomen tuū cui ⁊ ipse
rn̄dit. Et clarificaui ⁊ iteꝝ clarificabo. Clarificaui q
dē ī tua cōceptiōe qa angelus ad Joachī ait. Ecce
Anna tua vxor pariet tibi filiaz: ⁊ vocabis nomen
ei⁹ Mariā. Et clarificabo ī tua assumptione. ps.
Astitit regina ī dextris tuis ī vestitu deaurato cir-
cūdata varietate. De qua virginis clarificatiōe ali
qua in hoc sermone videamus vbi tres ꝯsideratio
nes faciamus. videlicet.

¶ Qualiter gloriosus pater virginem clarificauit.
¶ Qualiter benedictus filius matrem lucidauit.
¶ Qualiter spiritus sanctus virginem ꝑlustrauit.
¶ De clarificatiōe v̄gis ꝑ p̄rez eternū. Cōsideratio. I.

Q Ualiť gloriosus pr̄ v̄ginez clarificauit pri-
mo videam⁹. vbi tres cōclōnes faciam⁹.
vz. ¶ Pria. Magnā etern⁹ pr̄ v̄gīni ꝯtu
lit p̄tāte: vt ipa multū possit apō eī' uā ma-
iestatē. ¶ 2ª ē ista. sic nomē Jesus ꝑ eternū p̄rez mul
tū fuit clarificatū: ita nomē Maria ꝑ eūdē extitit ꝑ-
lustratū. ¶ 3ª ē ista. sic Jesus sꝫ carnez fuit a p̄re di-
gnificat⁹: ita ⁊ gl'osa v̄go fuit sꝫ carnē magnificata.
¶ Quomodo eternus pater suam potentiam vir-
gini communicauit. Conclusio. I.

A Ccipe ꝑmā ꝯclonē. ⁊c. vt. s. vbi tres īqra
m⁹ vi. ¶ Pria vi. ē. vtꝝ potētia sit tm̄ at-
tributū p̄ris. ¶ 2ª ē. quō p̄r etern⁹ suā po-
tētiā cōicauit v̄gini glo'se. ¶ 3ª est. q̄re illi
tātā potētiā cōicauit. ¶ Quātū ad ꝑmā dico q̄ om
ne qd dr̄ absolute de diuinis cōe ē ⁊ vnū ī trib⁹ ꝑsonis
⁊ solū illud ē ꝓpriū ꝑsone: qd ad relationē originis
ꝑtiet. Potētia ergo cū sit qd absolutū n̄ ꝑtinēs ad re
latōez originis: erit cōis trib⁹ ꝑsonis ⁊ vnū ī ibs. Jn
de Athanasius ī simbolo. Oīpotēs īgt pr̄: oīpotens
fili⁹: oīpotēs spūs scūs: ⁊ tn̄ nō tres oīpotentes: sed
vn⁹ oīpotēs Appropriate nī vt sepius diximu⁹ aliqd
dr̄ de vna ꝑsona qd nō dr̄ de altera cū eadē limita-
tiōe. ꝓpterea dicim⁹ q̄ potētia attribuit' p̄ri sic sa-
piētia filio ⁊ clemētia spūi scō. de hac ī precedētibus
sabbatis dictum est. quare ⁊c. ¶ Quantum ad scdā
dam dico q̄ pater eternus virgini cōmunicauit po
tētiā suā nō per essentiā: sed per participationē. sicut
dicim⁹ de diuinitate: q̄ per participationē non per
essentiā nobis cōicat. ps. Nonne dixi dij estis ⁊ fi-
lij excelsi oēs: vnde concludamus q̄ talē virgini po
tētiā siue hic siue ī stellifero celo ꝯtulit: vt nullus aut
spiritus angelicus: aut humanus tante sit fuerit ⁊
erit potentie: sicut fuit ⁊ est gloriosa virgo. non ne
hec fuit magna potentia in terris: vt ipsa sola celos
aperuerit: ⁊ filium dei in terris humanandum de-
scendere fecerit: quod nulli sanctorum patrum con
cessum ē. Aperuit aūt celos qn̄ lingua sua illa septez
verba potentissima protulit. Ecce ancilla domini:
fiat mihi sm̄ verbū tuū. q̄ fuerūt tante potentie vt ī

eodē instanti deus descēderit: ꝛ carnē ꝛ aīaȝ simul
ī vētre suo sumpserit. vt pȝ i.3.sniaꝝ.di.5.quaſ ꝛc̄.
℄ Quātū ad tertiā dico ꝙ triplici rōe ad pris eter
nas pr̄ tātā potestatē cōtulit sue potētiā. ℄ Primo
qꝛ elegerat eā vt eēt regia celi.nā si Salomō Ber
sabee mr̄i sue dixit. Pete mr̄ mea.neqꝫ.n.fas ē vt
auertā faciē tuā.q̄to magis eternū patrē decebat:
vt nullā sue potēne petitatē oñderet ei quā elegerat
eē reginā celi.ps. Astitit regina a dextris tuis ꝛc̄.
2° ei tātā potētiā ꝯtulit:qꝛ p illā grā p pctm̄ pdita re
inueniri debebat. Luc.1. Inuenisti.n. gratiā apud
dn̄m. perdiderat.n.illā antiqua mater nr̄a: ꝛ quin
qꝫ millib⁹ ꝛ vltra ānis ī pditiōe pdurauit. sȝ virgo
gloriosa eā adinuenit:cū angel⁹ dixit ei. Aue gratia
plena.inuenisti.n.grāȝ apd̄ deū. Ber. Inuenisti in-
quit gratiā apud deū: gratiā vtiqꝫ quā querebas.
℄ 3° tātā potētiā cōtulit:qꝛ magna xp̄o ei⁹ filio ipsa
cōferre debebat. ꝛ adeo magna ꝙ nō ita grādia be
neficia humano generi a principio sue creationis cō
tulit de⁹. de⁹ nāqꝫ hominē de limo terre formauit:
virgo deū de suis purissimis sanguinib⁹: ꝛ ei⁹ pu-
rissima caro preualet oībus reb⁹ mūdi. Itē de⁹ ho
minē de fructib⁹ paradisi educauit: ꝛ virgo vbere
de celo pleno: cui⁹ lactis vna gutta ꝑualet oībus li
gnis padisi: fructibusqꝫ oīb⁹ toti⁹ mūdi. Itē de⁹ ho
minē pellicea induit veste: ꝛ virgo gloriosa xp̄m suis
paupimis pāniculis: ꝛ postea tūica īcōsutili: q̄ pre
ualet oībus tunicis mūdi. ꝛ sic si discutere volumus
multo ampliora beneficia cōtulit virgo xp̄o: q̄ȝ de⁹
homini ī sue creationis primordio: q̄ vt facere ꝛ im
pendere sine defectu posset: eternus pr̄ sue potētie
largitus ē plenissimā quā decebat potestatē. qr̄ ꝛc̄.
ideo ī cātico suo ait. qꝛ fecit mihi dn̄s magna: qa po
tens ē ꝛ sanctum nomē ei⁹. Et hec sufficiāt pro pri-
ma conclusione. ℄ De clarificatiōe nominis Ma
rie.

Conclusio.II.

Ecipe t[er]tiam cōclusionē. vȝ. Sicut nomen
iesu ꝛc̄. dic totam. vbi tres inquiram⁹ vi.
a vȝ. ℄ Prima| vi. ē. quāta ē dignitas ꝛ vir-
t⁹ huius nōis Maria. ℄ Scd̄a ē. an hoc
nomē sit dign⁹ nomē ī oīb⁹ creatis. ℄ Tertia. an
demones audientes hoc nomen timeant ꝛ fugiant.
℄ Quātū ad primā dico ꝙ sicut ad benedictū nom̄
iesus ex qnqꝫ litteris cōponiẗ ex maximo mysterio:
sic ꝛ nomē dulcissimū Marie. de noīe iesu diceẗ ser
mone sequēti. Hēt igiẗ Maria quinqꝫ litteras: vt
quinqꝫ virtutes Marie precipue oñdanẗ. Prīa lit
tera. vr̄. m. ꝛ v̄tutē fidei in virgine potissime fuisse
oñdit: nā hec littera. m. ex trib⁹ inuicem .i. colligatis
cōponiẗ: vt oñdaẗ virginē pfectissimā trinitatis no
ticiā. ꝛ fidē habuisse. vn̄ sicut tres. i. inuicē colligati
vnā litterā faciūt. s. m. sic tres psone diuine inuicē p
pcessionē ꝛ generationē colligate vnū deū oñdunẗ.
Ecce personaꝝ ligatura. pater a nullo ē factus nec
creat⁹ nec genit⁹. filius a patre solo ē: nō fact⁹ nec
creat⁹: sȝ genit⁹. spūs sanct⁹ a pr̄e ꝛ filio nō fact⁹ nec
creat⁹ nec genit⁹: sȝ pcedēs. vnus ergo pr̄: nō tres
patres vn⁹ fili⁹: ꝛ nō tres filij. vn⁹ spiritus scūs ꝛ n̄
tres spūs scī. ꝛ in hac trinitate nihil pri⁹ aut posteri-
us. s. tpe. nihil maius aut min⁹: sed tote tres perso

ne coeterne sibi sūt ꝛ coequales. Hoc ēt expresse po
nitur ī decretali firmiter credim⁹. de sūma trin. ꝛ fi
de catholica. Firmiter inquit credimus ꝛ simpliciẗ
cōfitemur ꝙ vnus est solus verus de⁹ eternus ꝛ i-
mensus: icōmutabilis: oīpotēs: icōphēsibilis ꝛ inef
fabilis: pater fili⁹ ꝛ spūs scūs. tres quidē persone ꝛ
vna essentia: substātia seu natura: simplex oīno. pr̄
a nullo: fili⁹ a pr̄e solo: ac spūs sanct⁹ pariter ab vtro
qꝫ absqꝫ initio: semper ac sine fine. pater generans
fili⁹ nascens: ꝛ spūs sanct⁹ pcedēs: cōsubstātiales: ꝛ
coequales: cooīpotēs: ꝛ cooeterni. vnū vniuersoꝝ
principiū oīum visibiliū ꝛ inuisibiliū spiritualiū ꝛ cor
poraliū ꝛc̄. Et seqtur de creatione hoīs ꝛ lapsu ꝛ re
dēptione ei⁹ p xp̄m: ꝛ de resurrectiōe. de iudicio ꝛc̄.
Et postea ꝙ ecclesia fideliū vniuersal' ē vna extra
quā nemo saluaẗ: ꝛ de sacro eucharistie ꝛ pnie. ꝛ tā
dē cōcludit ꝙ oēs saluanẗ in hac fide credentes ꝛc̄.
Quare prima littera noīs virginis q̄ est. m. virginē
principaliter ꝛ supreme fidē habuisse trinitatis ostē
dit. Propterea dr̄ ꝙ tēpore passionis fides ī ipsa so
la remāsit. Dū.n. oēs xp̄m reliq̄ssent: ipsa sola iuxta
crucē stabat lachrymosa vbi pēdebat fili⁹ ꝛc̄. ℄ Se
cūda littera ē. a. ꝛ significat virtutē spei. Nam sicut
hec lr̄a ē a sinistris apta ꝛ capite curuo: ꝛ a dextris
clausa: sic scā spes ē qua aīus a sinistris. i. a tribulati
onū pter exn̄s leto vultu: capite cliuo ꝛ humiliato: to
tū se aptū oñdit: ad oīa p dei amore supplicia pfe-
rēda. ꝛ a dextris claudiẗ: qa nullis grāꝝ dī donis ex
tolliẗ. Audi Bernar. Si mihi pmia pmittūẗ per te
obtinēda sperabo. si īsurgunt aduersuȝ me ꝑlia. si se
uiat mūdus. si fremat malign⁹. si ipa caro aduersus
spm̄ cōcupiscit: ī te ego sperabo. Et Greg. ī moral.
Spes in eternitate aīum erigit. ꝛ idcirco nulla ma-
la q̄ exteri⁹ tolerat sentit. Quāta aūt spe v̄go fue-
rit redimita: tuipsa aīa ꝯsidera. an credis ꝙ ei⁹ aīus
potuerit vnqꝫ aliq̄ aduersitate turbari: an multitu-
dine obrui: certe illi⁹ mētē nūqꝫ aliq̄ mūdi feuertas
sauciauit: aut quouis mō distorsit: ita vt vere dice-
re posset. Si cōsistāt aduersū me castra non timebit
cor meū. ℄ Tertia littera ē. r. q̄ significat virtutem
charitatis. qm̄ sicut. r. duas tortiōes facit: ita chari-
tas v̄a ad dei ꝛ primi dilectiōeȝ se extēdit. qm̄ ī his
duob⁹ mādatꝭ tota lex pēdet ꝛ pphete. Audi Gre.
ī homelia sup Io. Cū cūcta sacra eloqa ꝛc̄. q̄re ī hōe
lia apl̄oꝝ: ꝛ dic eā. O charitas v̄gīea quāt⁹ tui amor
ad deū cū aīs. Magnificat aīa mea dn̄ȝ. ꝛ exultauit
ꝛc̄. O feruētissima charitas quāta eras ī ea ad pri
mū. Ecce qd ait. Ex hoc beatā me dicēt oēs gene-
ratiōes. ℄ Quarta littera est. i. ꝛ significat rectā hu
militatē ꝛ nō fictā. qa hūilitas rectū hoīem facit: si-
cut supbia eū reddit obliquū. Vn̄ greg. ī moral. Tā
to fit vnusqsqꝫ vilior deo q̄to preciosior sibi: ꝛ tan-
to preciosior deo quanto vilior sibi. Et Hugo de
scō Victore. Si hō inquit continens est: hoc diabo
lus nō timet. qa ipse mulierē nunqꝫ cognouit. Si ie
iunat: hoc nō timet. qa ipse nunqꝫ cibū sumit. si vigi
lat: hoc nō timet. qa ipse nunqꝫ dormit. si humilis ē
ꝛ māsuetus: hoc plurimū expauescit. hec ille. Sȝ q̄
ta fuerit virginis humilitas audi. Quia respexit in
qt humilitatē ancille sue ꝛc̄. De quo in supioribus

sabbatis diximus. Et rō q̄re de hūilitate mentōez facit: cū ī ī ⁊ alias ꝑlimas hēret ꝟtutes: ē vt dicit btūs Greg. i moral'. Qui sine hūilitate ꝟtutes ꝯgregat: ī ventū puluerē portat. Quā humilitatē Ber. excogitās ait. O ꝟa humilitas que deū hominibus peꝑit: vitā mortalib⁹ edidit: celos īnouauit: mūduz purificauit. padisuz aperuit: ⁊ hoīuz aīas liberauit Facta ē Marie hūilitas scala celestis ꝑ quā de⁹ descēdit ad tras. hec ille. ¶ Quinta ⁊ vltia lrā ē. a. q̄ ꝟtutē largitatis oñdit. q2 sicut. a. lrā apta ē manū q̄si porrigēs a sinistris, vt sic formet. a. sic ⁊ ꝟgo oībus volētib⁹ eā se ꝑbet abundāter. Audi Ber. De plenitudine ei⁹ oēs accipiūt captiu⁹ redēptionez: eger curationē: tristis ꝯsolationē: pctōr veniā: iust⁹ graz āgelus leticiā: totaq3 trinitas glīam. vt nō sit q se abscōdat a calore ei⁹. q̄re ⁊c. Istas ꝟtutes breuiter trāseo. q2 in supiorib⁹ multa de ꝟgine diximus q̄re. ⁊c. ¶ Quātū ad Pam dico q nullū ē nomē in creaturis puris excellēn⁹ Maria. Uñ sicut in officio ⁊ dignitate nulla ē creatura maior matre dei: sic decēs ē vt nullū sit excellēn⁹ nomē noīe Marie Sz dices. si tā excellēs ē: q̄re in āñunciatōe illō angel⁹ tacuit. Dicit Albert⁹ ordinis heremitaꝝ in postilla sua sup hūc passuz: q hoc factū fuit triplici rōne. vz. ¶ Primo ꝑpter ꝟginis excellētiā. Excellētes. n. ꝑsonas cū salutam⁹ noīe ꝓpō ꝑtermisso dicim⁹. Aue rex. salue pat. Sic ⁊ in ꝓposito āgelus eaz a plenitudine grē noīauit. q2 ꝑ grām ⁊ misericordiā saluos nos fecit: q̄ abundātissime fuit ī ꝟgine. ideo ait. Aue grā plena ¶ Scdo q2 cū aliqs ad aliqd offm eligit: noīe officij ⁊ nō ꝓprio vocat. vt papa. prior. abbas ⁊c. Et iō q2 virgini aduenerat offm plenitudis grē angelus ab officio eā vocat: dicēs. Aue gratia plēa. ¶ Tertio q2 nō uenerat angel⁹ ad eā salutādā tanq̄ Mariā: sz tanq̄ grā plenā. Ecclesia ꝟo addidit Maria dicēs. Aue Maria grā plena. q2 multis tribulatiōibus: tā tēpe iudeoꝝ. tā tyrānoꝝ: tā hereticoꝝ q̄ssata fuit, vt oñdit Aug. 18. de ci. dei. Et q2 Maria interpretat amaꝝ mare: iō ecclesia ab ea captādo beniuolētiā vt oret ꝓ ecclesia dicit ait. Aue maria grā plena. q̄si dicat. Tu gloriosa ꝟgo q̄ amaritudine plena fuisti tēpore passiōis tui dilecti filij. ⁊ nūc eras plena grā: ora ꝓ nobis fidelib⁹ tuis. amē. Et hec sufficiāt ad p̄ntez ꝟitatē. ¶ Quātū ad tertiā dico q duo sūt noīa que maxie dmones timēt. s. nomē Jesus: ⁊ nomē Maria. de Jesu dicet ꝑmone seq̄nti. De Maria āt satis pz q2 Geñ. 3. ī figura dictū ē ꝑpēti: ipa ꝯteret caput tuū. q̄re ⁊c. et hec sufficiāt ꝓ p̄nti ꝯclōe

¶ De dignitate ꝟginis ꝑm carnē Cōclo III.

Ecipe tertiā ꝯclonē. vz. Sicut glōsus Jesus ⁊c. dic totā. Istā ꝯclonē satis declarauim⁹ in supiorib⁹: iō eā tāq̄ notissimā relinq̄m⁹. Lege si nō piget totā bibliā a ꝓncipio vsq3 ad finē. Et certe ut Mathe⁹. c. i. īsinuat ab Abrahā si īcepis ꝑriarca vsq3 ad David regez: virginē ex semine. 14. patriarcaꝝ īuenies d̄scēdisse a David vsq3 ad trāsmigrationē babilonis. 14. fuerūt ḡnationes ⁊ 14. reges: de quoꝝ ḡnatōe fuit hec regia ꝟgo. a trāsmigratōe āt babilōis vsq3 ad Mariā fuerūt. 14. duces: de quoꝝ silr stirpe fuit hec bri-

dicta puella. q̄re ⁊c. Uide de hoc sabbato ꝑcedētis ꝑa ꝯsideratiōe. Et hec sufficiāt ꝓ ꝑsēn ꝯsideratiōe

¶ Qualr sili⁹ matrē ꝑlustrauit. Cōsideratio II.

Ecūdo loco Qualiter bñdicti⁹ fili⁹ matrez lucidauit videam⁹. vbi tres conclōnes subiungam⁹. vz. ¶ Pa conclō ē ista. rāto etern⁹ fili⁹ voluit ꝟginē clarificare vt eā sibi in matrē placuerit approbare. ¶ 2a conclō ē ista. postq̄ fili⁹ dei bñdict⁹ ꝟginē sibi in matrē approbauit: eā ēt sibi in tēplū ꝯsecrauit ¶ Tertia ꝯclō ē. postq̄ etern⁹ fili⁹ ꝟginē sic cōsecrauit eā plenissima cognitione ⁊ sapiētia decorauit.

¶ Q2 fili⁹ etern⁹ ꝟginē in matrē elegit ꝯclō I.

Ecipe ꝑmā conclonē. ⁊c. vt. s. vbi tres breues ꝟitates videam⁹. vz. ¶ Pa vi. ē. An ī testō veteri fuerit d̄mōstratū q filī⁹ d̄ ꝟgine vellet hūanari. ¶ 2a ē. Quare d̄ statu ꝟginali voluit incarnari. ¶ 3a ē. Si ꝟginē in matrez elegit: q̄re ergo voluit eam maritari. ¶ Quātū ad primā dico q sic. Audi Isa. c. 7. Ecce ꝟgo cōcipiet ⁊ pariet filiū: ⁊ uocabit nomē ei⁹ Emanuel: qd ē nobiscuz deus. Btūs Hiero. sup Isa. sic dicit in hoc passu. Scio iudeos opponere solere in hebreo ꝟbū alma nō ꝟginē sonare: sed adolescētulā. ⁊ reuera ꝟgo ꝓprie betula appellat: adolescētula vl' puella nō alma d̄r: sz naara. Quidē ergo qd significet alma nisi abscōditā ꝟginē: q2 nō oīs ꝟgo abscōdita ē ⁊c. Et ibi oñdit btūs Hiero. ꝓphetā ꝑ alma ꝟginē intellexisse. ⁊ hoc ꝓbat p⁹. q2 d̄ Rebecca in genesi scribit. vbi dicit text⁹. ⁊ dixi. Dñe de⁹ dñi mei Abrahaz: si tu dirigis viā meā ꝑ quā ego ingredior. Ecce dū stetero sup fontē aque ꝟgo que egredit vt hauriat aquā: ⁊ dixero ad eā. Da mihi paululū aque: ⁊ bibā de ydria tua: rñderit. ⁊ tu bibe ⁊ camelis tuis hauriā. hec erit vxor quā ꝑparauit dñs fillo dñi mei. In eo. n. loco ī quo ait. ꝟgo q̄ egredit vt hauriat aquā: in hebreo scriptū ē alma. i. ꝟgo secreta nimia diligētia parentū custodita. Ecce ergo ꝑm Hiero. q alma ibi ponit ꝓ ꝟgie Itē ꝑo dicit sic Hiero. Oñdāt mihi. s. iudei vbi hoc ꝟbo appellent ⁊ nupte: ⁊ īperitiā ꝯsitebor. hec ille. q̄si dicat. ī testō veteri nullibi legit q alma ponat ꝓ corrupta. ergo dz intelligi ꝓ virgine. Itē si alma nō accipit ꝓ virgine: quare fili⁹ dei maritatā aut viduā nō elegit in matrē: Hiero⁹ ibidē. Si ñ ꝑfert nuptis virginitas l. si ibi qñ Isaias ait: ecce alma: ipse nō intelligat de virgine: spūs scūs cur maritatā aut viduā nō elegit nā illo tpe erat Anna filia Phanuelis d̄ tribu asser insignis pudicitie: ⁊ semper vacās orōnibus ⁊ ieiuniis in tēplo dei. si cōuersatio tm̄ ⁊ bona opera ⁊ ieiunia absq3 ꝟginitate spūs scī ad se merent aduētū potuit ⁊ ista esse mater dñi hec ille. ¶ Preterea si alma pro virgine nō intelligat: qd nāq3 magnū nouū esset: vt Hiere. 31. c. ait. Nouū faciet dñs sup terrā. mulier circūdabit virum: si mlier corrupta prolē gignat. nouū ergo magnū est si mulier ī corrupta generet ⁊ pariat: ⁊ post partū virgo permaneat: sicut dicimus de virgine. hanc ēt rationem facit ibidem Hiero. quare ergo patet q virgo in testō veteri fu

re declarata q esset mater messie.i.xpi Jesu salvatoris.quare rc. ¶ Quātū ad sa3 dico q triplici rōne voluit de virgine nasci: vt diuina no ītas ordinauerat. vide ,pphetā Ezechielē.44.Uidi portā clausā lege ibi Mirabilē visionē.Et pōt eē pma ratio. ¶ Prio rōne dignitatis.sic.n.diuine ɔgruebat dignitati vt ei9 mat vgo eēt.ita q sicut eo in terris nullus reperit fili9 dignior:ita nulla reperit ei9 matre pstātior. Inde Ber. O vgo inqt vga sublimis: pstātior cūctis:sācior vniuersis.o vere lignū vite qd solū fuit dignū portare fructū salutis:p te accessuz habem9 ad filiū.o.bñdicta inuētrix grē: genitrix vite:mr salutis:p te nos suscipiat q p te dat9 ē nobis. ¶ Scdo hoc voluit rōne similitudinis: ita q ei9 generatio tēporalis ex mrē sine prē eēt aliquo mō similis generatiōi ei9 eterne ex patre sine mrē.r ē ratio Damasceni libro.4. ¶ Tertio hoc voluit rōne icōgruitatis.nō.n.pbas erat vt violaret itegritas ab eo q venerat sanar cōrupta: vt dic btūs Ambro. sup Lucā.Et pōt addi qrta rō: vt qr hoc voluit rō ne pfectiōis:qm stat9 virginitatis ē nobilior et pre stātior alijs gradib9: vt patet in parabola seminis: q aliud fec fructū trigesimū: aliud sexagesimū: aliud cētesimū:p trigesimū matrimoniū:p sexagesimuz viduitas:p cētesimū virginitas intelligit:r p qūs illa verbo etno pot9 ɔuenit.qr pfectissima illi attribuere dbem9.Ind Ambr.ait.32.q.1.c.nuptie. Nuptie terrā replēt: virginitas paradisum. vbi glosa sic ait.Nō ideo hoc dicit: vt sole virgines habeant paradisū:s3 qr facili9.ar.33.q.5.q sint vel qr virginitas ē soror āgelor.hec ibi.Et btūs Hiero.sup Jsa. c.7.ondit vginitatē eē pstāniorē alijs statib9.qm si nō dēt oppositū.r tūc pono p casū q vna virgo r vna corrupta baptizēt.tūc si virginitas nō sit pstānior:posito casu qr ambe baptizate moriāt: sequeret q corrupta equaret i beatitudine virgini:qd ē ɔ oēs: cū aureola vginib9 nō corruptis dēt. Audi Hiero. Si n.inter virginē r viduā baptizatas nihil interesset: qr baptisma nouū hominē fac.eadē ɔdinōe r scorta r pstituta si fuerint baptizata virginib9 coeqbuntur rc. Et sic p3 sa vi. ¶ Quātū ad terriā veri.quere sabbato pcedēti in sa cōsideratiōe.Et hec sufficiant quantū ad primam conclonem.

¶ Qr virgo facta est templū dei.Conclo II.

Ecipe sa3 ɔclonē. v3. Postq3 fili9 dei bñdict9 virginē sibi i matrē approbauit:ea3 ēt sibi in tēplū ɔsecrauit. vbi tres breues veri. videam9. v3. ¶ Prima ē ista. qd est dicere tēplū. ¶ 2a ē.quō virgo fuit dei tēplū. ¶ 3a est.Qn fuit facta dei tēplū. ¶ Quātū ad primā dico q tēplū idē ē q tenēs amplū. vel dicit tēplū qsi tectū amplū.Et sic oēs sancti pnt dici tēplū dei:qsi tenētes deū amplū r magnū p grām.1.Cor.3.Templū dei scm ē qd estis vos. Et.1.Cor.6.An nescitis q mēbra vestra tēplū sunt spūs sancti q in vobis ē. Sile r corpus xpi dr templū eadē rōne.Jo.2.Soluite templū hoc:r in trib9 dieb9 excitabo illud. Itē tēplū dicebat locus vbi sacerdotes r iudei intrabant ad orandū in quo tēplo xpus multa fecit. Supauit n.diabolū:qn eē assūpsit r portauit sup pinaculū tēpli. Mathei.4 assumpsit diabolus xpm in sanctaz ciuitatē:r statuit eū sup pinaculuz tēpli. Idē Luce. 4.c.r Jo.2.Itē de eo eiecit uendentes r ementes: Mathei:21.Intrauit iesus in templū:r eiecit oēs emētes et vēdētes in tēplo. Idē Marci.11. In hoc tēplo sepe cū iudeis disputauit. vt p3 Luce.2.Cuz factus eēt iesus annor duodeci rc. Item r Marci.11. Cū ambularet iesus in tēplo accesserūt ad eū sūmi sacerdotes:r scribe r seniores:r dicunt illi. In qua ptāte hoc facis? Itez ibi predicabat.Jo.6. Ia3 die festo mediāte ascēdit Jesus in tēplū r docebat.Et 18.c.Ego semper docui in synagoga r in tēplo quo oēs iudei ɔuenerant.r in occulto locut9 sum nihil. In hoc Judas.30.argenteos ,piecit. Mathei.27. Proiectis argēteis in tēplo recessit:r abiēs laqueo se suspēdit. Itē tēpore passiōis ei9 velū tēpli scissuz est. Mathei.ibidē. Uelū tēpli scissū ē in duas ptes a sūmo usq3 deorsu3.Et sic multa alia mysteria xpi fcā sunt in templo.qre rc.Et hec sufficiāt p prima veri. ¶ Quātū ad sam veri dico q virgo dr dei templū:qr deū amplū in vtero portauit:r ex vtero genuit.Eccle.24. Qui creauit me requieuit in tabernaculo mō. Sicut Jsaias.c.11.,pphetauit: dicēs Egredief virga de radice Jesse:r flos de radice ei9 ascendet qui ē xps. virga virgo ē. Inde Greg. Sācta r immaculata virginitas qb9 te laudib9 referā nescio.qr quē celi cape nō poterāt tuo gremio ɔtulisti. Malachie.3.Statim veniet ad tēplū sanctuz suū.i.ad virginē dñator quē vos queritis r angel9 testamti quē vos vultis.ps. Suscepim9 deus misericordiā in medio tēpli tui.i.qn carnē assumpsisti in medio vteri virginalis.qre rc. ¶ Quātū ad terriā dico q tūc fcā ē templū dei qn fuit plena grā.Luce .1.Aue grā plena.Et qn spiritus scūs eā obumbrauit.Luc.ibidez Spūs sanctus supueniet in te rc. Et qn verbū dei de ea carnē assumpsit.ibidez.Qd n.ex te nascef sanctū: vocabif filius dei. Jo.1.Uerbū caro factū ē.Quare āt cōceperit de spū scō: dicetur in tertia parte sequēti qre rc. Et ista sufficiant p secunda ɔclusione.

¶ Qr virgo fuit illuminata. Cōclusio III.

Ecipe terriā ɔclonē. v3. Postq3 etern9 filī9 virginē sic ɔsecrauit eā plenissima cognitiōe r sapiā decorauit. Hec ɔclsio plenissime pbat sabbato pcedēti in pma ɔsideratiōe.r ēt aliq ponunf in sabbato cinez. vide ibi.quare rc.

¶ Qualiter spiritus sanctus virginem lucidauit sive clarificauit consideratio III.

Ertio loco qualiter

spūs sanct9 virginē plustrauerit videamus. vbi tres ɔclones subiūgamus. v3. ¶ Pria ɔclo ē ista. Mirabiliter spūs scūs virginē clarificauit:qn ei ɔ ɔcupie cstū vmbrā ministrauit. ¶ Scda ɔclo ē. Mirabilif spūs scūs virginē decorauit:qn illā ɔ oē pctm fortificauit. ¶ Tertia cōclo est ista. Mirabilr spūs scūs virginez plustrauit:qn eam oium donor suor dispensatricē ordinauit.

¶ De vmbra quam fecit spiritus sanctus virgini ɔtra concupiscentie estum Conclusio I.

Ccipe pmã ɔcłonẽ. vʒ. Mirabĺr ꝛc. vbi tres ingram⁹ ve. vʒ. ℭ Prima ve. ẽ ista. Que fuit illa vmbra q̃ spũs scũs vginem obũbrauit. ℭ Scđa ẽ. Quare poti⁹ spũs scũs q̄ alia duaꝝ psonaꝝ. ℭ Tertia ẽ. Quare non dr̃ xp̃s fili⁹ spũs sci. ℭ Quãtũ ad pmã dico ꝙ vmbra illa nihil aliđ fuit q̄ grã spũs sci ĩ ipa supueniẽs vt ĩ cõceptõe vbi virgo nõ cõcurreret cũ aliquo ardore libidinis ĩ quo oẽs nos cõcipimur: vt dić Inno. đ vilitate ɔditõis hũane. Hoc pʒ Luc. i. Nã cũ peteret virgo modũ quo ɔcipe debebat filiũ dei: ãgelus illi rñdit. Spũs scũs supueniet ĩ te: ꝛ vt⁹ altissimi obũbrabit tibi. i. vmbrã faciet ɔ̃ libidinis estuʒ. ꝛ ei⁹ virtute cõcept⁹ ẽ. vt dić articul⁹ fidei. ꝛ declarat a magr̃o ĩ. 3. di. 4. ꝛ ponit ĩ decretali. firmit credim⁹. de sũma trini. vbi dr̃ sic. Et tãdẽ vnigenit⁹ dei fili⁹ xp̃s Jesus a tota trinitate cõit ĩcarnat⁹ ex maria sp virgine spũs sci obũbratõe cõcept⁹: ver⁹ hõ fcũs ex hũanã carne ꝛ aĩa rõali cõposit⁹: vna ĩ duab⁹ naturꝭ psona viã vite mãifest⁹ demonstrauit ꝛc. hec ille. Et glo. super verbo a tota trinitate. dić sic. Hoc iõ dić. qꝛ ĩseparabilia sũt opa trinitatis. de ɔse. di. 3. c. vl. in fi. ꝛ. 48. q. i. c. si. n. neqꝫ circa pncipium p mediã colũnã. nec fili⁹ põt a se facẽ qcqꝫ nisi quod viderit pr̃em faciẽtem. de ɔse. di. 5. c. saluator. in fi. sꝫ dices. Credo pr̃ ãbrosi ꝙ ɔcepit đ spũ scõ sꝫ quõ an suba spũs sci ɔuersa ẽ ĩ carnẽ xp̃i: vt q̃si spũs scũs fuerit vgini p seiẽ: dico aĩa mea ꝙ aliqđ fieri ex alio põt ĩtelligi duob⁹ modis: sić dić magr̃ sniaꝝ vbi. s̄. Uno mõ ꝙ fiat ex ei⁹ suba: sić fili⁹ fit ex suba pr̃is. Alio mõ vt fiat ex ei⁹ virtute: sić dicim⁹ ꝙ hõ fit ex sole. z. phicoꝝ. Sol ꝛ hõ gnãnt hoiem. Cõcept⁹ est g⁹ de spũ scõ: nõ ꝙ spũs scũs fuerit virgini p semĩe qꝛ đ suba spũs sci semĩe pt⁹ vgo nõ accepit. sꝫ ɔcept⁹ ẽ de spũ scõ: qꝛ p grãm dei ꝛ opatõeʒ spũs sci verbũ de virgine carnẽ assũpsit. Jñ Ambrosi⁹ li. 3. de spũ scõ ait. c. 5. Qđ ex aliquo ẽ: aut ex suba: aut ex ptãte eius est. Ex suba sić filius q a pr̃e: ꝛ spũs scũs q a pr̃e filioqꝫ pcedit. Ex potẽtia sić ex deo ania. Quõ g⁹ ĩ vtero Maria habuit de spũ scõ: si q̃si ex substãna. ergo spũs spũs ĩ carnẽ ꝛ ossa cõuersus ẽ: non vtiqꝫ. Si vero q̃si ex opatõe ꝛ ptãte ei⁹ virgo cõcepit: qs negabit spm̃ scm̃ dñice ĩcarnatõis auctorem: hec ille. Dñs ãt Bona. ĩ. 3. ĩ hac di. hãc ppõnẽ dupľr expõit. Uno mõ vt dicaŧ vbũ ĩcarnatũ mediãte spũ scõ tãqꝫ vicĺo infueniẽte. ꝛ hic sẽsus ẽ falsus: qꝛ nullo mõ mediãte diuina psona carni vnita est. z⁹ mõ mediãte spũ scõ ĩtelligaŧ tãqꝫ pncipio disponẽte ꝛ efficiẽte. ꝛ hic sensus ẽ ver⁹. qꝛ ꝛc. ℭ Quãtuʒ ad 3ᵃᵐ ve. vide sabbato fr̃ie dñice: ꝛ magr̃m ĩ. 3. di. 4. ℭ Quãtũ ad 3ᵃᵐ est rñsio scđʒ magrꝫ vbi. s̄. dić. n. sic ad lr̃aʒ. Nũqd dicturi sum⁹ pr̃eʒ hois xp̃i eẽ spm̃ scm̃: vt đs pr̃ vbũ genuit: spũs scũs hoieʒ: ex vtraqꝫ suba xp̃s vn⁹ eẽt ꝛ dei pr̃is fili⁹ fm̃ verbũ: ꝛ spũs sci fili⁹ fm̃ hoiem: Qꝛ cũ spũs scũs tãqꝫ pr̃ ei⁹ de vgine genuissꝫ: qs hoc dr̃e audebit: cũ h⁹ ita absurdũ sit. vt nulle valeãt aures sustinẽ. ꝛ tãdẽ cõcludit ꝙ nõ oẽ qđ de aliquo nascit ẽ fili⁹ illi⁹. sić pil⁹: sudor: ꝛ hi⁹na scunŧ de hoie: ꝛ tñ nõ sũt fili⁹ hois. q̃re cõcludam⁹ ꝙ verbũ sꝫ ꝙ homo natus ẽ đ spũ scõ. i. virtute spũs sci. q̃re ꝛc. Et hec sufficiãt p pma cõcłone.

ℭ De fortificatõe virgis. Conclusio. II.

Ccipe scđam ɔcłonẽ. vʒ. Mirabĺr spũs scũs virginẽ decorauit. qñ illã ɔ̃ oẽ pccm̃ fortificauit. vbi tres igram⁹ ve. vʒ. ℭ Prima ve. est. Quãt⁹ fuit virgĩs zel⁹ ad deũ. ℭ Scđa est. Quãta fuit fortitudo virginis ɔ̃ pccã. ℭ Tertia ẽ. Quãta fuit virgĩs ɔstãtia in passione. ℭ Quãtũ ad pmã vt melí⁹ ĩtelligam⁹: sciẽdũ ꝙ duplex ẽ zel⁹. s. zel⁹ dei ꝛ zel⁹ hois. Zel⁹ dei ẽ duplex. vn⁹ dulcis: ꝛ vn⁹ amar⁹. Zel⁹ dulcis ẽ amor ꝛ teneritudo illa dilectõis q̃ creator diligit ꝛ zelat creaturã suã. Jsa. 43. Nũqd põt obliuisci mulier ĩfãtẽ suũ vt nõ misereaŧ filio vteri sui: ꝛ si illa oblita fuerit: ego tñ nõ obliuiscar tui. Et qꝛ glo͛sus de⁹ materno nos amat amore: iõ vocare nos ad se ñ cessat. Hiere. 3. Tu fornicata es cũ amatorib⁹ mltꝭ: reuertẽ tñ ꝛ ego suscipiã te. Et Jsa. 30. Reuertẽ reuertẽ sunamitis: reuertẽ reuertẽ: ꝛ ĩtueamur te. Nos tñ pueri filij verba ei⁹ ponim⁹ post tgũ. Prouer. i. Uocaui ꝛ rnuistꝭ: extẽdi man⁹ meas: ꝛ ñ fuit q aspiceẽt ꝛc. Et dñs ĩ euãgelio. Hierlm̃ hierlꝫ q̃ occidis pphãs ꝛ lapidas eos q ad te missi sũt: quotiẽs volui cõgregare filios tuos quẽadmodũ gallina ɔgregat pullos suos sub alis: ꝛ noluisti. Zelus amar⁹ ẽ ĩdignatio ꝛ vĩdicta dei. Ezec. 5. Cõplebo furorẽ meũ ꝛ requiescẽ faciã ĩdignatõeʒ meã ĩ eis. ꝛ ɔsolabor: ꝛ sciẽt: qꝛ ego dñs locut⁹ sũ ĩ zelo meo. Et Sopho. i. Effũdeŧ sãguis eoꝝ sić hum⁹: ꝛ cõpa eoꝝ sić stercõa: sꝫ ꝛ argẽtũ eoꝝ ꝛ auꝝ eoꝝ ñ poterit libare eos ĩ die ire dñi: ĩ igne zeli ei⁹ deuorabiŧ ois t̃ra. qꝛ cõsumatõeʒ cũ festinatõe faciet. Ubi accipe istã regulã gnãlẽ ꝙ vt plurimũ oĩa dei flagella vsqꝫ ad diẽ iudicij veniũt: vt emẽdem⁹ vitã scelcratã: ĩ q̃ tm̃ deũ offẽdim⁹. ps. Quẽadmodũ pr̃ misereŧ filioꝝ: mis͛t⁹ ẽ dñs timẽtib⁹ se. Prouer. 3. Disciplinã dñi fili mi ne abijcias: nec đficias cũ ab eo corripeꝛ. quẽ. n. diligit de⁹ corripit. ꝛ q̃si pr̃ ĩ filio ɔplacet sibi. Et ecc. 30. Qui diligit filiũ assiduat illi flagella. Et Prouer. vt. s̄. Quis est fili⁹ quẽ nõ corripiat pr̃: Et ps. Nisi cõuersi fueritis: gladiũ suũ vibrabit ꝛc. Et idẽ. Uirga tua ꝛ baculus tu⁹ ipsa me cõsolata sũt. Et hoc de pmo zelo. ℭ Scđs zelus ẽ zel⁹ hois. Et hic ẽ triplex. s. bon⁹: mal⁹: ꝛ pessim⁹. Zel⁹ bon⁹ ẽ feruor ꝛ accensio dilectõis ꝛ amoris diuini: quo accẽsus hõ mũdũ ẽt psilit ĩ vindictã pp honorẽ dei. 3. Re. 19. Quid hic agis Helia: At ille rñdit zelo zelat⁹ sũ p dño deo exercituũ. Et Jsa. 16. Zel⁹ domus tue comedit me: quo zelo xp̃s mot⁹ eiecit emẽtes ꝛ vẽdẽtes de templo. Jtẽ hoc zelo Joãnes baptista iudeos de ĩcredulitate arguebat. Luc. 3. Genimĩa vipaꝝ qs vos docebit fugẽ a vẽtura ira: ꝛ iã securꝭ ad radicẽ arborꝭ posita ẽ. Jtẽ ꝛ hoc ipso zelo arguebat Herodẽ: qꝛ tulerat vxorẽ Philippi fr̃is sui: ꝛ ñ cessauit vsqꝫ ad capitis trũcatõeʒ. Jtẽ pp hoc Petr⁹ exemit gladiũ: ꝛ pcussit auriculam Malchi. Jo. 18. Jtem pter hoc seuiebat in Symonem magum: ꝛ ipm cũ sua pecunia tradidit pditõi. Act. 8. Jtem pter hoc Paul⁹ fornicatorẽ corinthiũ excõicauit. i. Cor. 5. Tradidi h⁹ hominem sathane in interitum carnis: vt spũs

salu⁹ fiat i die dñi. Silr ⁊ Act. 23. Dixit sūmo sacerdoti hypocrite. pcutiat te de⁹ paries dalbate. Silr ⁊ sci apli ardentes hu⁹ zelo tyrānis ⁊ psecutoribus dicebāt. oz deo magis obedire q̄z hoib⁹. Nō possumus nō loq q̄ vidim⁹ ⁊ audiuim⁹. Act. 5. O pastores eccl'ie vbi zelus vr̄: vbi amor Iesu xpi: vbi zelus dom⁹ dei: q̄re obmutescitis: ⁊ ↄtra tāta pccā nō latratis: Ezech. 34. Ue pastorib⁹ isrl' q pascebant semetipsos. Nōne greges a pastorib⁹ pascūt. Lac comedebatis: ⁊ lanis opiebamini: ⁊ qd crassuz erat occidebatis: gregē āt meū nō pascebatis. Quod infirmū fuit nō cōsolidastis: ⁊ quod egrotū nō sanastis ⁊ quod cōfractū nō alligastis: ⁊ quod abiectū ē nō reduxistis: ⁊ quod perierat nō q̄siuistis. Quis ergo exurget dño aduersus malignātes: aut qs stabit secum aduersus operātes iniq̄tatē ⁊c. hec ille. ¶ Secūd⁹ zel⁹ ē malus: ⁊ ē īuidia ⁊ emlatio hoīs. ps. Noli emulari i malignātib⁹. neq̄z zelaueris facientes iniq̄tatē. Et Sap. 3. Nolite zelare mortē i errore vite vr̄e: neq̄z acq̄ratis pditionē i operib⁹ manuū vr̄ar. q̄m de⁹ nō fec mortē: nec letat̄ i pditōe viuor. Et Ecc. 30. Zelus ⁊ iuidia minuūt dies: ⁊ an tps senectā adducūt cogitat⁹. Jn Paulus ad Gal. 5. Si mordetis videte ne iuicē cōsumamini. ¶ Terti⁹ zelus ē pessimus: ⁊ ē zelus p irā: q̄z ira ipedit animū nec possit cernere ver. Ad Ephe. 4. c. Sol nō occidat super iracūdiā vr̄am. i. nō pdurabit̄ i ira vsq̄z ad occasū solis. Hic zelus adeo pessim⁹ ē: vt ide oēs blasphemie scōr ⁊ scār dei: oia odia: inimicitie: rixe: cōtentiōes: homicidia: ⁊ alia īnumerabilia mala oriāt̄. Sicut pmisit ⁊ oīs fideliū psecutio. Act. 5. Exurgēs āt pnceps sacerdotū ⁊ q cū illo erāt: repleti sūt zelo: ⁊ iniecerūt man⁹ i aplos. Et Act. 13. Sequenti sabbato pene vniuersa ciuitas conuenit audire verbum dei. Uidētes āt turbas iudei repleti sūt zelo: ⁊ ↄdicebāt his q̄ a Paulo dicebāt̄ blasphemātes ⁊c. His sic declaratis mō satis clarescē pōt: q̄ nullus zelus malus fuit ī virgine: nec pessim⁹: sed tm̄ bon⁹. q̄m si vnq̄z scūs dei honor ē zelat⁹ ē: pfecto cū spūs scūs plenitudinē suor donor ī virgine īfuderit: vt ostēsum ē i alijs sabbatis: ⁊ dicet̄ ↄslone tria sequenti. ipsa sup oēs zelata ē: ⁊ feruēnor fuit: ita vt dīc posset. amore lāgueo ⁊c. ¶ Quātū ad scd̄am ve. dico q̄ spūs scūs ṽgini decē armaturas spūales cōtulit: qbus ↄ pccā virilis fuit: vt nūq̄z etiā a minimo superari possz. Quar q̄nq̄z sūt itrinsece: ⁊ q̄nq̄z extrinsece. ¶ Pria armatura fuit ardētissima charitas. Quāto aia. n. ī dei charitate feruētior: tāto ab ea cl'pa lōgior. Exēplum de ferro bñ ignito: tepido: ⁊ frigido. muscis volitātibus. q̄m musce sup ferro frigido q̄escūt. sup tepido modicū: sup ignito nihil: sed fugiūt. Aia āt ṽginis sup oēs i dei charitate īflāmata fuit. ⁊ iō nullū in ea pccm̄ aliq̄n q̄escē potuit. ps. Inflāmatū ē cor meū: ⁊ renes cōmutati sūt. Et Cāt. 2. Introduxit me rex i cellā vinariā: ⁊ ordinauit i me charitatē. In quo ēt cellario apli iebriati sūt. Unde cātat eccl'ia. Musto madē reputant quos spūs repleuerat. Et iō p⁹ illā iebriatiōz nūq̄z pccm̄ mortale i eos itroitū hr̄e potuit: Sz q̄z nō erāt totalr̄ ebrij: aliq̄n venialr̄ peccabant. i. Joa. Si dixerimus q̄m pccm̄ nō hēmus ⁊c. Uirgo aūt gl'iosa tota ebria fuit iō i ea nullū habuit aliq̄n pccm̄ vigorē. vt Aug. ait. Cum de pctīs agit̄ nullā ⁊c. ¶ Scd̄a armatura est mortificata sēsualitas. Unū. n. ad pccm̄ nos īclināt ē sēsualitas. ⁊ semp aduersus spm̄ pugnat: vt Paulus ait. Caro ↄcupiscit ⁊c. Sed tāta fuit virgini collata: vt oīno cōsopita eēt: ⁊ p ↄn̄s ad pccm̄ stimulare nō posset. ¶ Tertia armatura ē singularis innitas Tāto. n. ex hoc bñficio innitatis deo se obligatam cernebat vt ex parte liberi arbitrij ⁊ rōnis semp ne deū i aliquo offendēet assidue īuigilaret. Luc. 2. Cōsiderabat oia verba hec cōferēs i corde suo. Exemplū filij īperatoris despōsātis pauperculā ṽginē ⁊c. ¶ Quarta armatura erat suprema bonitas. Ubi accipe regulā gnālem. q̄ virgo gl'osa dormiendo: vigilādo: eūdo: stādo: ⁊ q̄dcūq̄ opus faciēdo semp dei bonitatē habebat añ oculos. Et ppt̄ hoc semp vigilās erat ne illā ī aliquo offenderet. ps. Statuit sup petrā pedes meos: ⁊ nō sūt infirmata vestigia mea. ¶ Quinta armatura ē sua cōsiderata puitas. Certe aia cara si hō cōsideret q̄lr̄ cōcipit̄ ⁊ gnātur: ⁊ q̄mdiu alit̄ ī vētre mr̄is nutrimento: ⁊ ad quot nascat̄ labores: ⁊ ei⁹ nuditatē. aliq̄ ex pte diuina bñficia īdies illi cōcessa: pfecto caueret a pcc̄is. sed stultus nō itelligit hec. i. peccator. vt Salomō ait. Certe suā paruitatē cū diuinitate cōferēs cui⁹ mr̄ vere scā ē: adeo se deo obligatā cōcludebat: vt merito timere deberet: ne ī aliquo diuinā maiestatē offenderet ps. Oculi mei sēper ad dñm: q̄m ipse euellet a laq̄o pedes meos. Nō a laq̄o certe ī quo ipa aliq̄n icidisset: sed a laq̄o in quo icidisset: nisi spūs scūs tātā ei graz ⁊ bonā armaturā cōtulisset. Hec q̄nq̄z armature sūt interiores: Alie āt q̄nq̄z sunt exteriores. ¶ Prima armatura exterior ē āgelica ptectio: Unde accipe regulā q̄ quāto qs ē ī maiori dignitate: tāto plures āgeli ei ad custodiā dant̄: lz vnicuiq̄z p psona particulari det̄ vnus āgelus ab ortu cōceptōis sue siue natiuitatis. vt pz i 2° di. 11. Unde plures angeli dant̄ pape ad custodiā q̄z alijs platis. plures īperatori q̄z alijs baronibus: In cui⁹ signū: q̄z xps maior oium erat multitudo āgelor gloriaz in ei⁹ natiuitate decātauit. Luce. 2. Itē ⁊ ī pugna scā in pma dñica q̄dragesime cū demone: ⁊ hīt. i victōia dīc tex. Mat. Accesserūt angeli ⁊ ministrabāt ei. Sz cū nulla maior ī creaturis eē possit dignitas: q̄z eē reginā celi ⁊ matrē dei: cōcludendū ē virginē multitudīe āgelorum fuisse ↄmitatā. ps. Angelis suis de⁹ mādauit d te. vt custodiāt te ī oībus vijs tuis. ¶ Scd̄a armatura fuit expulsio demonum. ps. Cadēt a latere tuo mille: ⁊ decē milia a dextris tuis: ubi āt ñ appropinq̄bit. A sinistris cadūt demones ex odore bonitatis pp̄e ṽginis q̄z scīssima erat. A dextris ex odore bonitatis diuinitatis q̄uā nouē mēsibus portauit i ventre. ¶ Tertia armatura est virtutū exercitatio. q̄z ociū ē pabulū tentationū. Inde Ber. Semp aliq̄d facito: vt diabol⁹ te occupatū videat. Et ṽgo gloriosa panē ociosa nō comedit. Habitus. n. gnāt̄ ex frequētatis actibus. ex 2° ethicor. Que postea q̄litas est de difficili mobilis. vt dicit̄ pdicamento de qualitate. Et per ↄn̄s qui semper in bonis opibus

delectat de diffinili i pccm̄ cadit. ꝛ ꝑ oppoītū q̄ i ma la delectāt de facili ruūt. ps. Nō ē de⁹ in cōspectu ei⁹: inquinate sūt vie illi⁹ in oī tpe. ℂ Quarta armatura ē pccōꝝ abominatio nec imerito. qm̄ nām pcti pfecte cognoscebat: vt q̄ð aniam gr̄a dei p̄uat: mortuā fac: stipulā ignis inferni ꝛ filia facit. Quis ille isan⁹ cōsiliū acciper dicētis. Turri hāc scāde ꝛ p̄ijce te deorsū. Ei tn̄ grau⁹ pccm̄ aīam ledit. ꝛ iō sūmope a pctis declinabat. ℂ Quinta ꝛ vltima armatura ē mūdi despectio. Ad Phil. 3. c. Oīa arbitror vt stercora vt xp̄m lucrifaciā. quod potissimū fuit in virgine ꝑꝑ̄ gr̄e plenitudinē. q̄re ꝛc. Et hec sufficiāt q̄tm̄ ad p̄ītem ve. ℂ Quātum ad ſcdā dico q̄ spūs scūs tātā virgini fortitudinē in filij passiōe cōtulit: q̄ īta possibile ē alicui creature cōicari. q̄r sicut nulla mr̄ in cōcipiēdo: gnāndo: alēdo: ꝛ nutriēdo filiū: fuit virgine glo̅sa p̄stātior: ita nec in ei⁹ passiōe fuit aliq̄ mr̄ amarior. Et ꝑꝑ̄ea virginē glosam sci plusq̄ martirē appellāt. Vn̄ Ber. Dū perforat igit lācea ille tu⁹ Jesus: oīam q̄ē: s̄ʒ spālr tu⁹: nō ipsi⁹ aīam gladi⁹ pertrāsiuit: s̄ʒ tuā. vn̄ te plusq̄ martyrē p̄dicam⁹. hec ille. Et Hiero. Quia inquit mēte passa ē: plusq̄ martyr fuit. Alij .n. martyres lʒ corpore paterent: mente tn̄ ꝛ aīo gaudebāt. Et tāt⁹ in ea fuit hic mētalis dolor q̄ cor ei⁹ crepuisset: nisi eaʒ virt⁹ spūs sci roborasset. Christ⁹ āt ei⁹ fili⁹ mortu⁹ ē ex dolore mētis. iō clamās expirauit. Sʒ alios martyres ꝛ xp̄m relinq̄m⁹. Audi q̄d de martyrio virginis dicat bon⁹ ille Thobias. 10. c. Flebat ergo mat ei⁹ irremediabilib⁹ lachrymis: vbi grāde martyriū virgis ex duobus oñdit eē. vʒ. ex grādi dilectōe: ꝛ ex magna afflictōe. Primo virgis martyriū fuit magnū ex grādi dilectōe. q̄r flebat mat ei⁹. s. Jesu xp̄i crucifixi. Luc. 19. Stabat iuxta crucē iesu mr̄ eius: ꝛ soror m̄ris ei⁹. Jn̄ Greg. ait. Q ie. n. ardent diligimus grauit̄ suspiram⁹ ablata. Quātū āt v̄go filium suū diligēt: tu ipsa aīa excogita. ℂ Scd̄o v̄gis martyrium grāde fuit ex magna afflictiōe. q̄r ait irremediabilib⁹ lachrymis. Trenoꝝ p̄mo. Plorās plorauit i nocte: ꝛ lachryme ei⁹ i maxillis ei⁹: ꝛ non est q̄ consolet̄ eā ex omnibus caris eius ꝛc. Et hec sufficiāt quātū ad p̄ītē veritatē. q̄re pʒ scd̄a cōclusio.

ℂ De apparētu gr̄aꝝ spūs sci multitudine in virgine gloriosa. Conclusio. III.

Ccipe tertiā ɔclōnē. vʒ. Mirabilr spūs scūs virginē plastrauit: q̄ oīum suoꝝ donoꝝ eā dispēsatricē ordinauit. vbi tres ingram⁹ ve. vʒ. ℂ Prima ve. An eēt i virgie aliq̄d euidēs signū sue plenitudis gr̄e. ℂ Scd̄a ē. An oēs gr̄e spūs sci ꝛ oīa dona trāseāt ꝑ man⁹ Marie. ℂ Tertia ē: Quare multi ab ipsa grām petunt ꝛ nō hnt. Quātū ad p̄mā dico q̄ sic. Et int̄ cetera diuine gr̄e signa h⁹ maximū fuit q̄ nullus quātūcūq̄ luxuriosus ꝛ van⁹ eēt: potuit eā carnalr cōcupiscē. imo ex ei⁹ aspectu luxuriā extinguebat. Et hoc maxime ꝑꝑ̄ q̄tuor q̄ spūs scūs operabat̄ i ea. Primo spāle donū virgini spūs scūs cōtribuere voluit: vt. s. nullus eā posset carnalr cōcupiscē. Et do tibi ex̄m satis huic mā̄e cōforme. Joānes scortū nutrit: vxorē hʒ lōge p̄stātiorē ꝛ pulchriorē scorto. ꝛ tamē vxorē vidē nō potuit. ꝛ apparet illi mulier omnium turpissima. scortū āt libent̄ videt: ꝛ videt̄ illi oīum mulieꝝ speciosissima. vn̄ hoc: nisi q̄r in oculis illius scelerati diabolus ip̄ssit sue maledictiōis officiū: vt vxorē faciat turpissimā ꝛ odiosā. vn̄ ex opposito arguam⁹. Si diabol⁹ tāte potētie ē vt faciat hoīb⁹ vxores turpissimas ꝛ odibiles apparere. A fortiori oīpotēs de⁹ potuit tātā bn̄dictōeʒ virgini marie infūdē: vt null⁹ eā respiciēs ad cōcupiscentiā moueret̄ ꝛc. ℂ Scd̄a rō erat honesta ɔuersatio. Si quis .n. alterā charin a scām habēt añ oculos ꝛ videt illā honestissimā i oīb⁹ dictis ꝛ fcis suis: ꝛ cōtemplari ꝛ eleuari a t̄ra eā cernēt: q̄s ille tā furibund⁹ q̄ illā ad cōcupiscendū moueret̄? Cōsidera nūc honestatem virgis ꝛ cōclude ꝑpositū. ℂ Tertia rō ē scā occultatio. Si .n. xp̄s virtute dīna videbat̄ Magdalene hortulan⁹: ꝛ tn̄ non erat: ꝛ discipulis euntib⁹ in Emau s ꝑegrin⁹: q̄ð tn̄ nō erat. Quid obstat q̄ idē xp̄s potuit dīna virtute sic suā p̄ciosissimā matrem face apparere. vt ɔcupisci iordinate nō possʒ. q̄re ꝛc. ℂ Quarta rō ē irradiatio. ex virgis nāq̄ȝ oculis: vt sci aiūt: claritas q̄dā exibat irradiās: vt iuuentium oculos aīosq̄ȝ cōfundēt adeo vt null⁹ eā potuit inordinate cōcupiscē. Ob quā cām voluit Joseph vir ei⁹ occulte dimittē eā: vt Ber. ait. Tāq̄ȝ se indignū suo arbitrat⁹ cōsortio. Jn̄ origenes. Si suspitioneʒ i ea nō habebat iustus: quō erat vt īmaclatā dimittēt: Jō q̄ᵒ dimittē volebat. q̄r magnū i ea sacrm̄ eē cognoscebat: cui appropinq̄re se indignū existimabat. hec ille. Et hec sufficiant q̄tum ad p̄mā veri. ℂ Quātū ad scd̄am dico breuit̄ q̄ Hiero. Ber. ꝛ oēs sci clamāt q̄ nulla gr̄a descēdit de celis ad t̄ras nisi trāseat ꝑ man⁹ Marie. q̄r ꝛc. ℂ Quātū ad tertiā dico q̄ defect⁹ ē ex pte rogātiū. ꝛ non rogati. opponim⁹ .n. nubē ne trāseat orō nr̄a. Jn̄ Ber. Sol⁹ ille o virgo tuas laudes sileat: q̄ te fidelr̄ inuocatā sēserit i aliquo defuisse. q̄re ꝛc. Practica multa ē: ꝛ poteris īpedimēta orōnis aliq̄ ponē. Ecce igit̄ q̄ recte virgo glosa ꝛ bn̄dicta a tota fil' suit trinitate clarificata: quā ꝑ gr̄am hic ꝛ in futuro per gloriā ingenti claritate fulgentem videre possimus. Amen.

ℂ Dominica i ramis palmaruʒ de gl̄ia ꝛ triūpho Jesu xp̄i. Sermo in ordine. XL.

Sanna filio dauid.

Mat. 21. c. Licʒ tāta erat xp̄i pfectio ꝛ clara noticia: vt ab aliq̄b⁹ añ ei⁹ passionē ver⁹ saluator mūdi cognoscēt̄: tn̄ fʒ Bona. in. 3. di. 8. sup lrām. Per passionē ꝛ crucem meruit sui nois clarificatōeʒ ꝛ exaltatōem. Jo. 12. Cū exaltat⁹ fuero a t̄ra oīa trahā ad meipsū. Jn h⁹ .n. clarificatio iesu xp̄i cōsistit: q̄ cōit oēs nouerūt illū q̄ i hūana carne appuit eē filiū dei ꝛ xp̄m iesum. Hinc hodie aīa cara vt se deū glorificādū laudandūq̄ȝ clare oñderet: appropinquāte tpe passionis: ꝛ loco voluit passionis appropinq̄re. Et iussu eius ꝑ discipulos asina ꝛ pullo adductis: vel⁹ nouūq̄ȝ testibus significātib⁹: pānis suppositis xp̄s illos ascēdit: ꝛ versus sic ciuitatē Hierl'm multa de regno dei discipul' differens venire cepit. Audit hoc turba ꝛ oīs popu

lus illi obuiā venit: tū ꝓp Lazari resuscitatōem: tū diuina īspiratōe: tū vt cōfūderenť ī lege periti: tuz vt adipleť̄ Zacharie decī.9.c. Filia syon .i. o Hierusalē ecce rex tu⁹ venit tibi māsuet⁹ sedens super asinā ⁊ pullū. Filiā syon Hierl'm appellat q̄m subest Hierl'm mōti syon: vt q̄si mons ille citatē ꝓtegere videať. sic̄ mať filiū. Plurima āt turba .i. hoīnū simpliciū humiliū pauperūq; strauerūt vestimēta sua ī via .s. ex magna deuotōe. Alij ramos cedebāt de arborib⁹ sternēēs p viā: ⁊ ī manib⁹ portātes ī sūme leticie signū. Turba āt p̄cedebat xp̄m parti: ⁊ parti sequebať. Pueri aūt: q̄ ex ore infantium ⁊ lactētiū p̄fecisti laudē dic ꝓphā: clamāt vocib⁹ altis. Osanna filio dauid. bn̄dict⁹ q̄ venit ī noīe dn̄i. Osanna .n. nomē hebreū ē: ex itegro ⁊ corrupto cōpositū .s. ex osi ⁊ āna. Osi .n. hebraice: latine salua. Et āna iteriectio obsecrātis ē. sic̄ pape admirātis. ⁊ atat expauescētis. ⁊ heu dolētis ⁊c̄. vt sit sensus. Salua nos obsecro. Un̄ aīa cara tātus puerorū clamor: vn̄ illorū verborū formatio: nisi a sp̄u scō: q̄ velut instrumēta q̄dā diuine laudis labia eorū mouēs: xp̄z verū eē saluatorē ꝓfiteri faciebat. Nos vero hodie anīa cara ill' cōiūgētes ī tātis p̄iculis cōstituti pariť clamem⁹. Salua nos o Jesu xp̄e fili Dauid. In q̄bus sacratissimis verbis tres faciamus de honore ⁊ laude iesu xp̄i consideratiōnes. vz.

¶ Quā sit sublime ⁊ altum nomen Xp̄i.
¶ Quā sit gloriosum ⁊ magnum nomen iesu.
¶ Quātus debeať honor nomini iesu xp̄i.
¶ De dignitate ⁊ nobilitate h⁹ noīs xp̄s. ꝯsidera. I.

q Uam sit sublime ⁊ altū nomē xp̄i p̄mo videam⁹. vbi tres cōcl'ones more solito faciam⁹. vz. ¶ Pria ꝯcl'o ē ista. Licet multis noībus verus saluator appelleť. tamē xp̄s ⁊ iesus ꝓp̄e de saluatore dicunť. ¶ Scd̄a ꝯcl'o ē ista. Non sine magno respectu diuit⁹ ordinať vt saluator mūdi xp̄s appellareť. ¶ Tertia ꝯcl'o est. Quia xp̄s ē mēsura omniū nominū nostre fidelitatis. ide omnes xp̄iani sunt appellati.

¶ Q: iesus ⁊ xp̄s ꝓp̄e d̄ n̄ro saluatore dn̄tur. ꝯ⁹. I.

n Ccipe p̄mā ꝯcl'onē ⁊c̄. vt. s̄. vbi tres ingram⁹ ve. vz. ¶ Pria ve. ē. Q̄uid sonat ī effectu h⁹ nom̄ xp̄s. ¶ Scd̄a ē. An aliq̄ alij a saluatore voceť xp̄i. ¶ Tertia ē. q̄ne sūt noīa q̄ cōueniūt saluatori. ¶ Quātū ad p̄mā dico q̄ xp̄s nomē grecū ē. Latine āt sonat idē q̄ vnct⁹. Q̄m messias inisibili vnctōe sp̄us sci vngi debebat. Isa. ii. Requiescet sup eū sp̄us dn̄i: sp̄us sapie ⁊ itellectus: sp̄us scie ⁊ pietatis: sp̄us cōsilij ⁊ fortitudinis: ⁊ replebit eū dn̄s sp̄ū timoris dn̄i: vt videbit ī scd̄a ꝯcl'one seq̄nti. Messias hebraicū ē: grece forber: latine saluator dř. Ubi nō q̄ xp̄s vnct⁹ fuit q̄druplr. s. vt sacerdos. vt rex. vt scūs. ⁊ vt plenus oī gr̄a. ¶ Primo inq̄z xp̄s vnct⁹ fuit vt sacerdos. ps. Tu es sacerdos ī etnū s̄z ordinē melchisedech. Sz Paul⁹ ad Heb. 7. c. monet hāc q̄onē dicēs. Si cōsūmatio p sacerdotiū leuiticū erat. ppl's .n. sub illo legē accepit q̄d adhuc necciū fuit s̄m ordinē melchisedech. aliū surgē sacerdotē: ⁊ n̄ s̄m ordinē Aaron: Trāslato .n. sacerdotio: necc̄ ē vt ⁊ legis trāslatio fiat. In quo hec dicunť de alia tribu ē: de qua nullus altario p̄sto fuit. Et r̄ndet dicēs. Manifestuz ē .n. q̄ ex Juda ort⁹ sit dn̄s n̄r: in q̄ tribu nihil de sacerdotib⁹ Moyses locut⁹ ē. q̄⁹ supple cū xp̄s sūm⁹ deberet eē sacerdos: recte dř sacerdos s̄m ordinem Melchisedech. Ista ē vna respōsio. Alia r̄nsio est ista s̄m eū dicētē sic. Ampli⁹ adhuc māifestū ē: si s̄m silitudinez melchisedech exurrerit ali⁹ sacerdos .s. xp̄s: q̄ nō s̄m legē mādati carnalis: s̄z s̄m v̄tutē vite isolubil' cōtestať. q̄m tu es sacerdos ī etnū s̄z ordinē melchisedech. Reprobatio q̄dē fit p̄oris mādati ꝓpť ifirmitatē ei⁹ ⁊ inutilitatē. Nihil ad p̄fectū adduxit lex. Introductio v̄o melioris p̄ quā p̄ximam⁹ ad deū: ⁊ q̄ntū ē nō sine iureiurādo. Alij āt sine iureiurādo sacerdotes sci sť. hic āt cū iureiurādo p̄ eū q̄ dixit ad illū. Jurauit dn̄s ⁊ nō penitebit eū: tu es sacerdos ī etnum. In tm̄ melioris testi sponsor scūs ē nūc. Et alij q̄dē plres sci sť sacerdotes s̄m legem. Id circo q̄ morte ꝓhibenť p̄manere. hic aūt eo q̄ manet ī etnū: sempiť nū h̄z sacerdotiū. Un̄ ⁊ saluare ī ppetuū pōt accedēs p̄ semet̄ip̄z ad deū sp̄ viuēs ad int̄pellādū ꝓ nobis. Talis .n. decebat vt nobis eēt pōtifex scūs: inocēs: ipollut⁹: segregat⁹ a petōrib⁹: ⁊ excelsior cel' scūs: q̄ n̄ h̄abz quotidie necitatē: quēadmodū sacerdotes p̄us ꝓ suis delictis ostias offerre: deide ꝓ pplo. hoc .n. feť semel se offerēdo. hec ille. Si bn̄ verba notas. subtilis r̄nsio ē. q̄re ⁊c̄.

¶ Scd̄o vnct⁹ fuit tāq̄z rex. Apoc. 19. Habet ī femōe suo scriptū. Rex regū ⁊ dn̄s dn̄antiū. Mat. i. liber gnātōis iesu xp̄i ⁊c̄. vbi p̄z q̄ fuit vltim⁹ inde orū rex. Gen. 46. Nō aufereť sceptrū de iuda: ⁊ dux de femore ei⁹ donec veniat q̄ mittēd⁹ ē. Daniel. 9. Cum venerit scūs scōrū cessabit vnctio vestra ⁊c̄.

¶ Tertio vnct⁹ ē vt scūs. Act. 3. c. De⁹ Abraham: de⁹ Isaac: de⁹ Jacob: deus patrū n̄rorū glorificauit Jesū: q̄nē vos tradidistis ⁊ negastis an facie Pilati iudicāte illo dimitti. Uos āt scm̄ ⁊ iustū negastis ⁊ petistis virū homicidā donari vobis. Auctorē v̄o vite interfecistis: quē de⁹ suscitauit a mortuis: c⁹ nos testes. Et multa ibi notāť. ¶ Quarto fuit vnct⁹ vt sum⁹ ⁊c̄. ꝓplen⁹ oī gr̄a. Jo. 3. nō .n. ad mēsurā dat de⁹ sp̄m: p̄r diligit filiū: ⁊ oīa dedit ī māib⁹ e⁹. Et hec sufficiant q̄ntū ad p̄mā ve. ¶ Quātū ad scd̄am dico q̄ multi in scriptura scā vocan sť xp̄i. Et p̄mo sacerdotes oēs. ps. Nolite tāgē xp̄os meos: ⁊ ī ꝓphis meis nolite malignari. Itē ⁊ reges dn̄r xp̄i. i. Re. 24. Propiti⁹ sit mihi dn̄e d̄s ne faciā hāc rē dn̄o meo xp̄o dn̄i: vt mittā manū meā ī eū. q̄m xp̄s dn̄i ē. Et fuerť verba Dauid. q̄n ī speluca potuit. interficē Saul p̄seq̄ntem eū. lege historiā q̄ pclara ē. Uocāť āt tā sacerdotes q̄z reges xp̄i: q̄ vngebāť. Lege leuitici. 7. Tulit vnctōis oleū quo liniuit tabernaculū cū oī supellectili sua: q̄d fūdēs sup caput aarō vnxit eū ⁊c̄. Et i. reg. 16. Scificauit ⁊ Isai filios ei⁹: ⁊ vocauit eos ad sacrificiū. Cūq; igressi eēnt vidit Holiab: ⁊ ait. Num corā dn̄o ē xp̄s ei⁹: dixit dn̄s ad Samuelez. Ne respicias vultū ei⁹: neq; altitudinē stature ei⁹. quoniā abieci eū. Et postea inserť de vnctōe Dauid. Et ait dn̄s. Surge ⁊ vnge eum. ip̄e. est .n. Tulit igitur Samuel cornu olei ⁊ vnxit eum ī medio fratrū eius

vide historiā. Et. 2. Re. 2. dr. Uenerūtqȝ viri iuda ⁊ vnxerūt ibi Dauid: vt regnaret sup domū Juda. Et. 2. Re. 5. Uenerūt quoqȝ seniores ď isrl' ad regē in Ebrō: ⁊ pcussit cū eis Dauid fed⁹ corā dño: vnxerūtqȝ Dauid i regē sup isrl'. et. 3. Re. i. imponite Salomonē filiū meū sup mulā meā: ⁊ ducite eū in Syon: ⁊ vngat eū ibi Sadoch sacerdos ⁊ Nathā pphetа in regē super isrl'. Et seqr. Sūpsitqȝ Sadoch sacerdos cornu olei de tabernaculo ⁊ vnxit Salomonē ⁊c. vide ēt. 4. Re. 9. ℂ 3° vocāt xpi ēt sci Abachuch. i. Existi in salutē populi tui: vt saluos facias xpos meos. Uncti āt sr ab inuisibili ⁊ spirituali vnctiōe. i. Jo. 2. Unctionē quā accepistis ab eo maneat in vobis: ⁊ nō necesse habebitis vt aliqs doceat vos: sȝ sicut vnctio ei⁹ docet vos ď oib⁹ ⁊ verē ē: ⁊ nō ē mēdaciū. Et sicut docuit vos: manete ī eo: vt cū apparuerit habeam⁹ fiduciā: ⁊ nō ꝯfūdāur ab eo in aduētu ei⁹. Et. i. Pe. 2. Uos estis genus electū: regale sacerdotiū: gēs scā popul⁹ acqsitiōis: vt v'tutes ei⁹ ānuncietis: q de teneberis vos vocauit in admirabile lumen suum ⁊c. et Jsa. 4i. de se dicebat. Spūs dñi sup me: eo ꝙ vnxit me ⁊c. ℂ Quarto dr xps saluatō nr ď quo infra. vñ semel interrogās saluator discipulos suos: quē dicūt homines eē filiū hoīs? Rñdēs āt Petr⁹ i persōa oīuȝ ait. Tu es xps fili⁹ dei viui. vbi duas in xpo nās ꝑfitet. s. humanā cū ait. Tu es xps. i. vnct⁹. Nā sȝ ꝙ hō vnct⁹ ē oleo leticie ꝑ participib⁹ suis. s. aplis ⁊ ceteris scis. diuinā cuȝ ait filij dei viui. et dic viui ad drāȝ deoꝝ quos pagani fingebāt: ꝙ simulacra gentiū argētū ⁊ auꝝ opera manuū hominū. Os hñt ⁊ ñ loquent ⁊c. que sequunt. isti sr q magis accōmodate dicunt xpi. Alij āt si q dicerent xpi iproprie essent ⁊c. et hec sufficiāt quātū ad scdaȝ vi. ℂ Quantū ad tertiā licet ēt de hoc dicem⁹ i scda ꝯsideratione seque ti. ad pñs tñ dico ꝙ multa sr nōia saluatoris. ℂ Primū nomē ē Jesus: Luc. i. Uocabis nomē ei⁹ iesū. i. ipse. n. saluū faciet pplȝ suū a pctis eorū. itē vocat hemanuel. Jsa. 7. ecce v'go cōcipiet ⁊ pariet filiū: ⁊ vocabit eius nomen emanuel. Cuius interpretatio ponit Mat. i. qd interptat nobiscum deus. Sed qño nobiscū de⁹? sensus ē ꝙ de⁹ ē nobiscū. i. ī hoīe de⁹. Audi Baruch. 3. Hic ē deus nr ⁊ nō estimabit alius de⁹ ꝑter eū. hic inuenit oēm viā discipline: ⁊ tradidit illam Jacob dilecto suo: ⁊ isrl' puero suo. Et post hoc in terris uisus ē: ⁊ cū hoīb⁹ ꝯuersatus ē. Jo. i. Uerbū caro factū ē: ⁊ habitauit in nobis. Itē dr oriēs. Zacha. 6. Ecce vir oriēs nomē ei⁹. Et dr oriēs q2 inter densissimas tenebras ort⁹ sue lucis radiū sanctis patrib⁹ ⁊ sue ecclesie catholice expandit. ps. Exortū ē in tenebris lumen rectis misericors ⁊ miserator ⁊ iustus dñs. et Jsa. 6. Surge illuminare Hierlm: q2 venit lumē tuū: ⁊ gloria dñi sup te orta ē. Et. c. 9. ait. Pplus q ambulabat ī tenebris vidit lucē magnā: habitantib⁹ ī regiōe vmbre mortis lux orta ē eis. Itē Pilat⁹ iposuit illi aliud nomē. s. rex iudeoꝝ. Jo. i9. Erat āt ⁊ supscriptio scripta sup eū lrīs grecis hebraicis ⁊ latinis: hic est rex iudeoꝝ. et Mar. i5. erat titul⁹ cause ei⁹ iscript⁹ rex iudeoꝝ. ideo anteqȝ sentētiaret illū ait Pilatus iudeis. ecce rex vr. At illi clamabāt crucifige crucifige eū. ait illis Pilat⁹: Regē vrm crucifigā? Jo. i9. itē isa. 9. c. Multa noīa simul ponit: dicēs. Paruul⁹ nat⁹ ē nobis: ⁊ filius dat⁹ ē nobis. cui⁹ iperiū super humeꝝ ei⁹: ⁊ vocabit nomē eius admirabil' cōsiliarius: deus: fortis: pr futuri seculi: ⁊ princeps pacis. Licet alibi ista noīa exposuerim⁹: tñ ad pñs sic exponam⁹. Fuit. n. xps admirabil'. q2 deus ⁊ hō creator ⁊ creatura simul in vnū diues ⁊ pauper. Qd antea fuerat inauditū. ⁊ ideo admirabilis. itē mirabilis fuit in miraculoꝝ opanōe. Luce. 5. Uidim⁹ mirabilia hodie. itē mirabilis in sua ascēsione. Jsa. 63. Quis ē iste q venit de edon tinctis vestib⁹ de bosra Et ps. Quis ē iste rex glorie? ℂ Fuit scdo ꝯsiliari⁹ q2 alio dei pñs e suo ꝯsilio operat⁹ ē salutis sue mysteriū. Ad Ro. ii. O altitudo diuitiaꝝ sapie ⁊ scie dei Itē ꝯsiliari⁹: q2 ꝯsilia dedit salutis. Mat. i9. Si vis pfect⁹ eē: vade ⁊ vende oīa q̄ habes: ⁊ da pauperib⁹. ⁊ tu veni sequere me. Apoc. 3. Suadeo tibi emere a me auꝝ ignitū ꝓbatū vt locuples fias. ℂ Fuit 3° deus: q2 licet xps ver⁹ eēt hō: erat tñ ēt ver⁹ de⁹ Jo. i7. Hec ē vita eterna vt cognoscāt te verū deū ⁊ quē misisti iesuȝ xpm. Et Jo. 9. xps ait. Tu credis in filiū dei? Et qs ē dñe ut credā i eū? Ait illi Jesus Et vidisti eū ⁊ q loquit tecuȝ ipse ē. et ille ait credo dñe. et ꝓcidēs adorauit eū. et fuit iste cecus natus. ℂ Fuit quarto fortis. Mat. 3. Ego baptizo vos in aqua in penitētiaȝ. Qui āt post me ventur⁹ ē: fortior me ē. cuius nō suȝ dignus calciamēta portare. Luce. ii. Cū fortis armat⁹ custodit atriū suum ⁊c. ecce magna fortitudo: q2 manu inermi ⁊ affixa cruci debellauit aereas potestates: vt ait Augustin⁹. ⁊ Jo. i2. Nūc ꝑnceps huius mundi eijcietr foras. ℂ Dicitur quinto pater futuri seculi. i. per ipsum habemus futurum seculum. Joan. io. Ego vitā eternaȝ do eis. et Luce. 22. ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater regnum vt edatis ⁊ bibatis in regno meo: ⁊ sedeatis super thronos iudicātes. i2. tribus israel. et Mathei. 25. Uenite benedicti patris mei percipite regnum ⁊c. Dicitur sexto princeps pacis. Ad ephesios. 2. Ipse est pax nostra: q fecit vtraqȝ vnum: qui reconciliauit nos deo ⁊ angelis. In cuius signum in sua natiuitate cantauerunt angeli: Gloria in excelsis deo ⁊c. et post resurrectionem suam antequam celos ascenderet. erat istud melliflum verbum in ore eius. pax vobis. ⁊ in precepto ⁊ testamento eam reliquit. Luce. io. In quamcunqȝ domum intraueritis primum dicite: Pax huic domui. ⁊ Jo. i4. Pacem relinquo vobis. pacem meam do vobis ⁊c. Et ista sufficiant pro presenti conclusione.

ℂ Q2 non sine magno mysterio saluator vocatus est Christus. Conclusio. II.

Ccipe scdam conclusionem. vȝ. Non sine magno respectu diuinitus ordinat. vt saluator mundi xps vocaret. vbi tres inquiramus veritates. vȝ. ℂ Prima veritas ē ista. Quare saluator mundi appellat⁹ ⁊ vocat⁹ est xps. ℂ Scda est. Quāta ē virtus hui⁹ nois xpās. ℂ Tertia ē. An ista duo noīa xps ⁊ Jesus sint noia

synonima.i.idē īportātia. ¶ Quātū ad primā dico ꝙ cū xp̄us dicat̄ vnctus: ꝗ saluator eē debebat necesse erat gr̄a sp̄us sancti vngi. Quia nō pp merita nr̄a secḋm suā misericordiā saluos nos fecit. meri to p antonomasiā.i.p excellēnā ꝗ superhabundan tiā vnctiōis sp̄us sācti dict⁹ est xp̄s. qꝛ oēs sci sꝫ p tiā vnctiōis sp̄us sācti gr̄am acce tem: ipse vero s̄m plenitudinē a sp̄ū scō gr̄am acce pit inmo ab ipso ceteri gr̄am acceperūt.i. Cor.15. Gratia dei sū id qḋ sū: ꝗ gr̄a eius in me vacua n̄ fuit. Jo.15. Sine me nihil potestis facē. Jsa.26. oīa bona nr̄a opatus es in nobis dn̄e. Jacobi.1. Omne datū optimū ꝗc. Jo.p° Plenū gratie ꝗ veritatꝭ Et rō qꝛ in omni ordine rerꝭ ē dare vnū p̄mū ꝙ sit me trū ꝗ mensura alioꝝ. Et ideo in ordine vnctoꝝ dat̄ vnus p̄mus. ꝗ hic ē Christ⁹ iesus. q̄re ꝗc. ¶ Quā tū ad secūdā dico ꝙ sicut gratia in xp̄o rōne suppo siti ē infinita: ita virt⁹ ei⁹ ē infinita. Unde tāta uir tus in ea ē: vt in hoc noīe credētib⁹ oīa fiant. Audi Petrū Actꝭ.3.c. Argentū ꝗ aurū nō est mihi. qḋ āt habeo hoc tibi do. Jn noīe Jesu christi surge ꝗ am bula: Et de Paulo audi Actꝭ.16. qn̄ liberauit quan dā puellā a sp̄ū vbi dicit̄. Dolens āt Paulus ꝗ cō uersus dixit spiritui. Precipio tibi ī noīe Jesu xp̄i exire ab ea. ꝗ exijt eadē hora. Et multa alia mira cula fecerūt in virtute noīs Christi. Mar. vltꝭ. Jn noīe meo demōia ejiciēt ꝗc. Et iō Paulus multo magis cōualescebat ꝗ ꝯfundebat iudeos affirmās. qm̄ hic ē xp̄s. Actꝭ.9. q̄re ꝗc. ¶ Quātū ad tertiā di co ꝙ ista noīa oīo n̄ idē īportāt qm̄ hoc nomē xp̄us dicit humanitatē qꝛ s̄m ꝙ homo ꝗ nō s̄m ꝙ de⁹ vn ctus ē vt ex dictis pꝫ. Jesus āt idē ē ꝙ saluator: vt dicetur cōsideratiōe sequēti. Saluare autē cōpetit illi s̄m ꝙ deus: ꝗ non s̄m ꝙ homo. Jdeo vocatus ē xp̄s Jesus.i. hō ꝗ saluator.i. deus. quare ꝗc.

¶ Qr a Christo oēs dicti sūt xp̄iani. Cōclō III.

a Ccipe tertiā ꝯclōnem. vꝫ. Quia xp̄us est mēsura oīū nominū nr̄e fidelitatis inde xp̄iani oīes fuerūt appellati. vbi tres in grām⁹ v̄itates. vꝫ. ¶ Pria v̄i.ē. Qn̄ cre. dētes in xp̄o vocati sunt xp̄iani. ¶ 2ª ē. Quot mo dis efficit̄ qs xp̄ianus. ¶ 3ª est. Qui sunt boni ꝗ ve ri xp̄iani. ¶ Quātū ad primā dico ꝙ xp̄ianū nomē primū Antiochie ē inuētum Antea āt credētes oēs discipuli vocabant̄. Actꝭ.11. Peruenit s̄mo ad au res ecclesie que erat hierosolimis sup istis: ꝗ miserūt Barnabā vsqꝫ Antiochiā: q p̄fectus ē Tarsum: vt quereret Saulū. quē cū inuenisset perduxit Antio chiā. ꝗ annū totū cōuersati sunt in ecclesia: ꝗ docue rūt turbā multā. ita vt cognominarēt̄ primū Antio chie discipuli xp̄iani. hec ibi. Et sic postea deincepꝭ oēs vocati sunt xp̄iani. De hoc ī antecedētib⁹ ēt di xim⁹: vt repire poterꝭ ī tabula nr̄a q̄re ꝗc. ¶ Quā tū ad 2ā dico ꝙ duob⁹ modis efficit̄ qs xp̄ianus .s. p baptismū: ꝗ p patiētiā ꝗ operationē. ¶ Primū p baptismum. Actꝭ.8. vbi ponit̄ qualiter Eunuch⁹ cādacis regine fact⁹ ē xp̄ianus p Philippū baptizā tē cū. vbi dicit̄. Aperiens āt os suū .s. Philipp⁹ euā gelizabat illi Jesū: ꝗ cū irent p viā venerūt ad quā dā aquā. Et ait Eunuch⁹. Ecce aqua: qs p̄hibet me baptizari? Dixit āt ei Philipp⁹. Si credis ex to to corde tuo: licet. Et r̄ndens ait. Credo: ꝗ iussit sta re currū: ꝗ descēderūt vterqꝫ in aquā ꝗ baptizauit eū. Et ibidē ēt dr̄. Philipp⁹ āt descēdens in ciuitatē samarie p̄dicabat illis Jesū. Cū āt credidissēt Phi lippo euāgelizāti de regno dei: ꝗ noīe Jesu xp̄i bap tizabāt̄ ꝗc. Et deniqꝫ oēs nos xp̄iani sum⁹: qꝛ bap tizati sum⁹ in noīe pr̄is ꝗ filij ꝗ sp̄ūs sancti. scḋm for mā traditā a xp̄o. Marci vltꝭ. Baptizantes eos in noīe patris ꝗc. ¶ Scḋo xp̄iani fiūt p patiētiā ī ad uersitatib⁹: ꝗ operationē bonā.1. Pe.4. Nemo aūt v̄m patiat̄ q̄si homicida: aut fur: aut maledic⁹: aut alienoꝝ appetitor. Si āt vt xp̄ian⁹: non erubescat: glorificet āt deū in isto noīe ꝗc. Jnde xp̄s discipulis dicebat. Luce.21. Eritꝭ odio oībus hoīb⁹ pp nomē meū. Et hic de p̄secutionib⁹ potes dicere xp̄ianoꝝ Ad Hebr̄.11. Sācti p fidē vicerūt regna opati sunt iustitiā ꝗc. Actꝭ.4. Ibāt apl̄i gaudētes a cōspectu ꝯ cilij ꝗc. Et ista sufficiāt p secūda v̄itate. ¶ Quātū ad tertiā dico breuiter ꝙ xp̄s ondit Mathei.7. qui sint veri ꝗ boni christiani: dicēs. Non ois q dixerit mihi dn̄e domine intrabit in regnū celoꝝ: sꝫ q fece rit volūtatē patris mei q in celis ē. Et ibidē ait. A fructib⁹ eoꝝ cognoscetꝭ eos. De hoc vide sup̄ vt in tabula notatur. Et hec sufficiant quantum ad pri mam considerationem.

¶ De dignitate ꝗ nobilitate hui⁹ nominis Jesus Consideratio II.

s Ecūdo loco Quātū sit glo riosū ꝗ magnū nomē Jesu videam⁹. vbi tres cōclusio nes subiungam⁹. vꝫ. ¶ Prima cōclusio est ista. Licet Christo plura nomina at tribuātur Jesus tamen super oīa cōpetit ei excelen ter. ¶ Secunda conclusio est ista. Quāta sit mirabi lis nominis Jesu altitudo: ostendit ꝗ declarat mira bilis ꝯpositio. ¶ Tertia ꝯclusio ē ista. Nō fuit hoc nomē Jesus a peccatoribus adeo depressum: quin magis a deo sit sublimatum.

¶ Qr nomē Jesus sup oīa noīa ꝯuenit xp̄o. ꝯclō I.

a Ccipe p̄mā conclōnē. vꝫ. Licꝫ xp̄o ꝗc. dic totā. vbi tres īquiram⁹ v̄i. vꝫ. ¶ P° v̄i. est ista. Que sunt noīa q̄ magis accom modant̄ xp̄o ¶ 2ª est ista. Quid interp̄e tat̄ hoc nomē iesus. ¶ 3ª est. Quare hoc nomē ie sus magis ꝯuēiat xp̄o. ¶ Quātū ad primā dico ꝙ aliq̄ noīa ꝯuenūt xp̄o s̄m ꝙ deus: ꝗ aliq̄ s̄m ꝙ hō. Jnquātū dn̄s infinita ei quodāmō noīa ꝯueniunt. Et rō. qm̄ xp̄s inquātū deus ē infinitus. iō ꝗ ei infi nita noīa accōmodant̄: qꝛ p infinita explicari n̄ pōt vbi nō ad p̄ns ꝙ aliq̄ noīa xp̄o ꝯuenūt rōne deita tis: aliq̄ rōne attributiōis: ꝗ aliq̄ rōne p̄sonalitatis. ista ei noīa ꝯuenūt rōne deitatis ꝗ vt tethagrama ton: qḋ est nomē dei magnū. ꝗ rōne sue magnani mitatꝭ iudei ī lamina aurea sculptū ī frōte pōtificis appēdebāt. qḋ ꝗ Alexāder Hierusalē itrās adora uit. Qui cū sup hoc a suis militib⁹ argueret̄. r̄ndit. n̄ hūc: sꝫ deū p illū rep̄ntatū adoraui. Sic.n. hac no cte supna pietas mihi ī visiōe dēmōstrauit. et tm̄ so nat hoc nomē thethagramatō: qḋ apḋ nos p̄ncipiū vite ꝗ mortꝭ. itē ꝯuēit ei hoc nomē adonai: qḋ idē so

q̄ð dn̄s. itē hoc nomē otheos: q̄ð idē est q̄ð deus. itē hischiros: q̄ð idē ē q̄ð fortis. itē athanatos: q̄ð idē est q̄ð imortal̄. itē agios: q̄ð idē ē q̄ð scūs. Itē sabaoth. q̄ð idē ē q̄ð ds exercituū. itē patagratō: q̄ð idē ē q̄ð pr̄ pscē disponēs. itē homosiō. q̄ð idē ē q̄ð vni⁹ eēn-ne. itē kyrieleison. q̄ð idē ē q̄ð dn̄e miserere. Hec sē noīa q̄ gueniūt xp̄o rōe deitatꝭ. Rōe vō attributōꝝ ista ei noīa accōmodānt. Et dr̄ attributōis. q̄ꝛ illi attribuunt rōe quarūdā v̄tutū ⁊ opationū xp̄i. Quiditas. n. fm̄ phm̄ per virtutē cognoscit. v̄tus p operationē opatio aūt p expientiā. Ex quo sequit̄ q̄ p expiētiā operꝫ dei deuenim⁹ i cognitōēꝫ v̄tutū dei ⁊ p cognitōēꝫ v̄tutū deuenim⁹ i cognitōꝫ dīne essētie. Nō ergo q̄ quattuor sūt diuine opationes maxime note. s. potentie: sapie: misericordie: ⁊ iustitie. Opatio potētie ē nobis maxime nota i reꝝ creatōe. ps. Oīa q̄cūq3 voluit fec̄ i celo ⁊ i t̄ra. Ad Ro. 9. Volūtati eius q̄s resistit. Et fm̄ hoc dicim⁹ q̄ ds est creator: factor: p̄ncipiū: ⁊ hꝰ. Et fm̄ noīa potētie dr̄ scūs ⁊ t̄ribilis. ps. Scm̄ ⁊ t̄ribile nomē eius. Operatio sapie maxime claret i mundi ordinatōe ⁊ gubernatōe. Nō solū. n. ds i p̄ncipio creauit celū ⁊ t̄rā lucē ⁊ tenebras stellas ⁊ planetas: aquā: aerē: ignē: ⁊ t̄rā: hoīem: aīalia: angelos: arbores: ⁊ alia q̄ hic eē p eius potētiā cernimus: sed etiā talia recte ordinauit: distixit ⁊ gubernauit: gubernat ⁊ gubernabit. vt in Gen. 1. 2. ⁊ 3. caplis: Et p Aug. ibidē scribētem. Et fm̄ noīa sapientie dicit̄ deus sapiēs illuminator: conseruator: gubernator: ductor: ⁊ hꝰ. Et fm̄ noīa sapiētie dr̄ admirabile nom̄ ei⁹. ps. Dn̄e dn̄s nr̄: q̄3 admirabile est nomen tuū in vniuersa terra. Opatio misericordie maxime claret in peccatoꝝ supportatōe. Et fm̄ hoc ds dr̄ pi⁹ misericordie patiens: simulans: dormiens: ⁊ hꝰ. Et fm̄ hec nomina dr̄ amabilis. ps. Gliabunt̄ i te oēs q̄ diligūt salutare tuū. Operatio iustitie maxime claret. i peccatoꝝ punitione. 1. Thimo. 4. vindex ē dn̄s de omnibus his. Et. fm̄ hoc dicitur deus vleiscēs: puniēs extermināns. Et fm̄ hec noīa est de⁹ formidabilis ps. Deus vltionū deus ⁊c. Iū Paū. ad Ro. 1. clamabat. Inuisibilia dei per ea que fcā sunt intellecta cōspiciunt̄. Et Isidorus de sūmo bono. Sic vt ars in laudēꝫ artificis retorquet̄: sic creator in sua creatura laudat̄. Et sic p3 q̄ nomina cōueniant deo ex rōe attributōis. ¶ 3° aliqua noīa cōueniunt xp̄o vt deus rōe psonalitatis. Et hec sūt p maxime pr̄: filius: ⁊ spūs scūs: q̄ sunt tria noīa psonaꝝ diuinaꝝ. Unde pater sic ē pater q̄ nō fili⁹: ⁊ fili⁹ sic est fili⁹ q̄ nō pr̄ ⁊c. Et xp̄o cōuenit filius. i. hoc nomē fili⁹ ⁊ nō pr̄ nec spūs scūs. vn̄ Hilarius. 7. de tri. sup illo v̄bo Jo. 6. Sicut me misit viuēs pater: ita ego viuo propter prēm: sic ait. viuēs deus ex nā viuētis eterna potestas est. ⁊. 9. de trin. Aug. ait. Predicamus ex deo pr̄e eiusdē eē̄s genitā nām: nāliter in se gignētem habuisse nām. hec ille. Xp̄s ergo ē ita filius dei q̄ nō pr̄. ideo sepius vt hāc personalē distinctionē ostēderet: rogabat prēꝫ. Jo. 22. Pr̄ si possibile ē ⁊c. Et Jo. 17. Pr̄ clarifica filiū tuū ⁊c. Et sic p3 q̄ sunt noīa q̄ cōueniunt xp̄o rōe deitatis. i. inquantū deus. Uideam⁹ mō que noīa ei cōueniāt rōe humanitatis. i. inquantū hō. Et dico q̄ quedā ei cōueniūt raōe infirmitatis: quedā rōe placabilitatis: q̄dā rōe similitudinis ⁊ p̄prietatis: ⁊ quedā rōe tā humanitatis q̄3 dīnitatis. Scd̄ꝫ passibilitatē dr̄ xp̄s mortalis: passibilis: pauper: medicus. infans ⁊c. Et sic p3 tot vocari noībus: quot infirmitates nr̄as accepit. vt p3 i 3. sniaꝝ. di. 15. ca. 1. Et Isa. 53. Uere langores nr̄os ipse tulit ⁊c. Scd̄ꝫ pacē ⁊ placabilitatē dr̄ recōciliator. vn̄ Bona. i. 3. di. 19. ait. Si q̄rat̄ fꝫ quā nāꝫ debeat dici xp̄s mediator. cū mediator dicat offm̄ recōciliatoris: ⁊ recōciliator debeat differre ab his quos recōciliat: ⁊ xp̄s fꝫ nāꝫ dīnā sit cū sit recōciliano. māifestū ē q̄ fꝫ nāꝫ dīnā recōciliator dici n̄ pōt. Et cū nulla alia vltra dīnā nāꝫ sit i xp̄o q̄3 nā humana: necesse est dicere q̄ xp̄s fm̄ nām humanā est reconciliator. Vn̄ Aplus. Reconciliati sum⁹ per mortem filij eius. Habebat. n. dulcissimus Jesus p̄prietates aliquas quib⁹ cū deo ⁊ hoīe cōicabat. fm̄ iustitiam ⁊ inocētiā cū deo cōueniebat: ⁊ fm̄ mortalitatē cum hoīe. dū ergo mors nigit̄ iustitie i ipso xp̄o cōfederat̄ hō mortalis cum deo iusto ⁊ imortali. Et hn̄ nō hāc regulā q̄ licet tota trinitas p̄ncipalis fuerit nr̄e redēptiōis actor: tn̄ sic executor fm̄ humanā assumptā nām cōuenit xp̄o ⁊c. Hec de itentōe p̄dcī doctoris. Scd̄m silitudinē dr̄ petra: lapis angularꝭ rōe ecclie q̄ sup humeros xp̄i fūdata ē: sic sup durissimos lapides. Itē dr̄ leo. rōne fortitudinis. Itē sol rōne claritatꝭ: ⁊ sic de alijs. ¶ Rōne vtriusq3 nature: nullum inf̄ oīa noīa sic ei accōmodat̄ sic istud nomē Jesus. de quo i sequentib⁹. Et ista sufficiāt p̄ presenti ve. ¶ Quātū ad scd̄aꝫ ve. dico q̄ Hiero. i iterp̄tatōib⁹ suis dic̄ hoc scissimū nomē Jesus q̄druplicē hr̄e significationē. Dr̄. n. salus: salutarꝭ: salutare: ⁊ saluator. Dr̄. n. nr̄a salus q̄ꝛ i nullo alio nomīe saluati sumus. Act. 4. Nō est aliud nomē datū hoīb⁹ sub celo in quo oporteat saluos fieri credētes. Et Jo. 17. Hec ē vita eīna vt cognoscāt te veꝝ deū: ⁊ quē misisti Jesū xp̄ꝫ. ps. Dic̄ dn̄s: salus tua ego sū. Idem. Fortitudo mea ⁊ laus mea dn̄s: ⁊ fcūs ē mihi i salutē. ps. Dn̄i ē salus: ⁊ sup pp̄lꝫ tuū b̄ndictio tua. Idē Dedisti mihi p̄tectionē salutꝭ tue: ⁊ dext̄a tua suscepit me. Idē. Dn̄s illuīatio mea ⁊ salus mea: quē timebo. Idem. Intēde i adiutoriū meū dn̄e ds salutꝭ mee. Et idē. De⁹ āt rex nr̄ añ scl'a opat⁹ ē salutē in medio t̄re. Et ad Heb. 10. Semel oblat⁹ ad multoꝝ exhauriendā pcc̄ā. Scd̄o sine pcc̄o apparebit expectātib⁹ se i salutē coꝝ p fidē. Et Apoc. 7. Sal⁹ deo nr̄o q̄ sedet sup trono ⁊ agno ⁊c. ¶ Itē Jesus dr̄ salutarꝭ. q̄ꝛ p modū salutatōis cōceptus ē. Luc. 1. Aue grā plena. Itē p modū salutatōis a pp̄lis honorabat̄ Mat. 9. Oīs pp̄ls vidēs Jesū stupefcūs ē: ⁊ recurrētes salutauerūt eū. Itē p modū salutarꝭ fuit a iudeis illusus. Mat. 26. c. Imponūt Jesu plectētes coronā spineā: ⁊ ceperūt salutare eū. ¶ Tertio Jesus dr̄ saluator. Math. 2. Ipse. n. saluū faciet pp̄lm suū a pcc̄is eoꝝ. ps. Dirige me i v̄itate tua: q̄ꝛ tu es ds saluator me⁹ ⁊ te sustinui tota die. Isa. 45. Rorate celi desup ⁊ nubes pluāt iustū: apiat̄ t̄ra ⁊ germinet saluatorē. Et ibidē vere tu es ds abscōdit⁹ ds isrl' saluator. Et Daniel. 6. Ipse ē liberator atq3

salnator: faciẽs mirabilia ꝛ signa i celo ꝛ i tra q libe-
rauit Danielẽ de lacu leonũ. Et Zacha. 9. Exulta
satis filia syõ: iubila filia Hierlm: ecce rex tu⁹ veniet
tibi iust⁹ ꝛ saluator. Et Luc. 2. Ecce euãgelizo vo-
bis gaudiũ magnũ: q: nat⁹ est nobis hodie saluator
mũdi: q ẽ xp̃s dñs i ciuitate Dauid. Et Jo. 4. Ipsi
audiuim⁹ ꝛ scim⁹ q: hic ẽ saluator mũdi. Et ad Ti-
tũ. i. Apparuit grã dei ꝛ saluatoris nr̃i oib⁹ hoibus
erudiẽs nos: vt abnegãtes ipietatẽ ꝛ sclaria deside
ria: sobrie: pie: ꝛ iuste viuam⁹ i hoc sclo: expectãtes
btã spe ꝛ aduẽtũ magni dei ꝛ saluatoris nr̃i. Et. c.
3. ait. Apparuit benignitas ꝛ humanitas saluatoris
nr̃i dei: nõ ex operib⁹ iusticie q̃ fecimus: sed fm suã
miaz saluos nos fec. Et ad Eph. 3. Saluato: ẽ expe
ctam⁹ q reformabit corp⁹ humilitatis nostre ↄfigu-
ratũ corpori claritatis sue. Alexãder tñ de ales i. 3. di
cit ꝙ Jesus tripl'r põt dici saluator. s. a potẽtia salua-
di. ab hitu saluãdi. ꝛ ab actu saluãdi. Si ↄsideraꝛ vt
a potẽtia saluãdi: tũc dic ꝙ hoc nomẽ Jesus ↄuenit
ei ab eterno. Si ab hitu saluãdi: tũc ↄuenit ei ex tpe:
ꝛ ipositũ fuit ei ab ãgelo. Luc. i. Uocabis nomẽ ei⁹
Jesũ: qd vocatũ ẽ ab ãgelo p̃usq̃ i vtero ↄciperet:
Si ab actu saluãdi: sic ↄuenit etiã ei ex tpe: z iposi-
tũ ẽ ei a Joseph. Mat. 2. Uocabis nomẽ ei⁹ Jesũ.
Ipse. n. saluũ faciet. ppl'z suũ a peccis eorꝝ. q̃re ꝛc. Et
hec tibi sufficiãt p̃ p̃ma ve. ℂ Quãtũ ad tertiã ve. di
co ꝙ magis hoc nomẽ Jesus ↄuenit q: nullũ aliud tã
diue ꝛ humane nature dignitatẽ ondit: sic hoc bñdi
ctũ nomẽ Jesus. Sz de hoc i ↄclone seq̃nti. q̃re ꝛc.

ℂ De ↄpositõe huius nois Jesus. Conclusio. II.

Ccipe scdaz ↄclonẽ. vz. Quãta sit mirabi
lis nois Jesu altitudo: ondit ꝛ declarat ei⁹
mirabilis ↄpositio. vbi tres ingram⁹ ve.
vz. ℂ Prima ve. ẽ ista. Ex quot syllabis
cõponiꝛ hoc bñdictũ nomẽ Jesus. ℂ Scda est. Ex
qbus lr̃is ↄponaꝛ. ℂ Tertia est. An aliq alij repe-
riantꝛ vocati hoc noie Jesus. ℂ Quãtũ ad p̃mã dico
ꝙ hoc nomẽ Jesus hz duas syllabas: vt ondaꝛ ꝙ i
xp̃o sunt due nature. s. humana ꝛ diuina. Diuina
ex p̃re de quo natus est sine mr̃e. Humana ex mr̃e
de q natus est sine p̃re. Audi nãm humanã. Uerbũ
caro fcm̃ est: ꝛ hitauit i nobis. Audi nãm diuinã. In
p̃ncipio erat v̄bũ: ꝛ verbũ erat apud deũ. Itẽ audi
nãm humanã. Pr̃ maior me est: Audi nãm diuinã
Ego ꝛ pr̃ vnum sumus. Item audi nãm humanã.
Tristis est aĩa mea vsq̃ ad mortẽ. Audi nãm diui
nã. Potestatẽ hẽo ponendi animã meã: ꝛ iterꝝ sumẽ
di eã. Sic̃ ergo due syllabe sunt i vno noie: ita due
nature suppositanꝛ i vno supposito. q: nõ due p̃so-
ne: sed vna sub duabus naturis i xp̃o existit. vt pa-
tuit supra sabbato t̃rie dn̄ice. i p̃ma ↄsideratõe. Uis
tu aĩa cara videre magnitudinẽ h⁹ nois Jesus, de
clina illud. O grãmatice: quõ declinaꝛ Jesus dicit
ipse ꝙ Doctrinale dicit. Dat Jesus vm quarto. n.
reliq̃s sp̃ habeto. In noie dei declina illud. Ecce.
Naiatiuo hic Jesus. genitiuo hui⁹ iesu datiuo hinc
iesu. accusatiuo hunc iesũ. vocatiuo o iesu. ablatiuo
ab hoc iesu. Tres ergo iflectões hz. s. Jesus. iesu. ꝛ
iesum. Prima finiꝛ in. s. scda i. u. tertia in. m. Jun-
ge mõ simul lr̃as has. s. s. u. m. qd q̃so sonat? Sum
Jesum. i. ego sum ds. Je. n. apud hebreos idẽ sonat
quod deus. Je igiꝛ sum. i. ego sum deus. Nulla eni
res dicere põt sũ i veritate p̃pria: nisi solus de⁹. q:
oẽ tp̃s deo presens ẽ. nec in eo p̃teritum aut futurũ
cadit. Successiua enim tẽpore mensuranꝛ. q: tẽpus
est mẽsura motus. 4. phisicoꝝ. Permanẽtia aũt mẽ
suranꝛ euo. Qdlibet enim p̃manẽs siue sit suba si-
ue accidẽs: dũmõ a mutatõe q̃cũq: prescidaꝛ mẽ-
suraꝛ euo. ita ꝙ subiectũ cui est eternũ. Un̄ Boe-
tius. 3. de ↄso. O q p̃petua mundũ rõne gubernas.
Terraꝝ celiq̃ sator q tẽpus ab euo. Ire iubes. sta-
bilisq̃ manẽs: das cũcta moueri. Eternitate vero mẽ
suranꝛ que non hñt p̃ncipiũ neq̃ finem. Et hec sũt
tm̃modo diuina. Inde Boeti⁹ vbi. s̃. Eternitas in-
qt est interminabilis vite simul ꝛ semel tota positio.
Successiua ergo hũerunt p̃ncipiũ: ꝛ hẽbunt finem.
permanentia hũerunt p̃ncipium: sed non hẽbunt fi
nem: vt angeli ꝛ anime rõnales. Etna aũt vt ipsa
diuina nõ hũerunt p̃ncipiũ: neq̃ hẽbunt finẽ. Qua
re ↄcludamus ꝙ successiua dicere non possunt: ego
sum: cũ sint semp i ↄtinuo motu. Et hinc est ꝙ qdã
phi dixerũt ꝙ non possumus de eadem aq̃ numero
currenti bibere p̃p̃t ↄtinuum fluxum. Inde instãs
presens est q̃si iperceptibile. Item nec permanẽtia
dicere possunt: ego sum. q: an̄ istãs iceptõis sue ista
p̃positio: ego suz. fuit falsa. ergo solũmõ diuinis p̃-
sonis ↄuenit hoc verbũ suz. q: semp de eis veꝝ fuit
dicere: ego sum: ꝛ nũq̃ fui vel ero: nisi p̃ respcm̃ ad
nos. Inde i Exodo legimus. Cũ dñs Moysen ad
Pharaonẽ mitteret: vt dimitteret populũ isrl': ait.
Illi dicas. Ille q est: misit me. Et xp̃us ait. ego sum
q sum. verbũ enim substãtiuũ est. q̃re ꝛc. ℂ Quãtũ
ad secũdã dico ꝙ hoc nomen iesus hz q̃nq̃ lr̃as: ex
quibus tãq̃ ex q̃nq̃ partibus itegralibus cõponiꝛ.
q̃rum tres sunt vocales ꝛ due sunt consonãtes. vo-
cales. sunt. i. e. ꝛ. u. consonãtes sunt. s. ꝛ. m. Uocalis
secundum grãmaticos est q̃ dat sonum de p̃ se. põt
. n. eẽ p̃fcã pars vnius dictõis: vt ista lr̃a. a. est p̃fcã
pars huius verbi amo. Cõsonãs aũt nõ reddit so-
nũ de p̃ se. q: nõ põt sine vocali eẽ p̃fcã pars alicu⁹
dictõis. sed bene iũcta cũ vocali. Ista oĩa patẽt ex-
ptis i grãmatica. Quid ergo significãt i hoc nomi-
ne Jesus due ↄsonãtes ꝛ tres vocales? Certe due
ↄsonãtes i vno nomine significãt humanitatẽ xp̃i i
vna p̃sona: humanitas. n. ex anima ꝛ corpore est. ꝛ
xp̃s verã hũit humanitatẽ. ergo verã aĩaz ꝛ carnẽ.
vt eꝛ de here. e. cũ xp̃us. Et rõ est. q: sic̃ ↄsonãs nõ
sonat de p̃ se: ita aĩa nõ sonat personã de se: nec cor
pus personã de se. Et etiã sic̃ si ↄsonãtes simul iũ-
ganꝛ nõ sonãt de per se: sed bñ iũcte cum vocali: ita
anima ꝛ caro nõ ↄstituerunt vnã personã in xp̃o. q:
tũc fuissent due persone. Sed bñ iuncte cũ persona
diuina: tũc ille homo deus est vna persona. Nã per
sona diuina abstulit ab illa cõpositõe aĩe ꝛ corporis
vim personalitatis: q: sufficiens erat persona ipsa
diuina sustẽtare duas i xp̃o nãs. s. diuinã ꝛ huma-
nã. In nobis aũt personalitas surgit ex ipsa vnione
aĩe ꝛ corporis: q: aĩa nõ ẽ persõa per se vt dñt theo
logi 3 magr̃ in scdo sniaꝝ. Tres ãt vocales in vno
nomĩne significant tres personas in vna suba quẽ

admodū abrahā tres vidit ⁊ vnū adorauit. Et Ag
linus ille discipulus clamat. tres sūt q testimonium
dāt i celo: pr̄ vbū: ⁊ spūs scūs. ⁊ hi tres vnū sūt. Et
sic qlibet vocalis dat sonū de ꝑ se. ita qlibet ꝑsona
dat sonū de ꝑ se. s. pr̄ filiꝰ ⁊ spūs scūs: ꝑsona. n. ē rō-
nalis sūba ꝑ se sonās. Quare ꝯcludamꝰ ꝙ Jesus ī
quātū deꝰ ꝑ se sonat: nō āt iquātū hō. q2 ꝑsona diui
na vz ꝑsonalitatis ab hūanitate retinuit: vt dictū
ē. Et nō vlteriꝰ ꝙ hoc bn̄dictū nomē Jesus hz illas
easdē litteras quas hz hoc nomē Jehuue: qd̄ dicunt
iudei nomē ineffabile. vn̄ nec illud ꝓferre audēt: sz
loco illius scribūt ⁊ ꝓferūt hoc nomē adonai. Reue
ra illud ē ineffabile: nō qdē quātū ad sonū: sz quātū
ad itellectū. q2 tres ille vocales i vno noie trinitatē
ꝑsonaꝝ i vna subā ꝯsignāt. Et tāte ꝟtutis ē hoc no
mē Jehuue: vt ꝑitissimi asserūt hebreoꝝ ꝙ si distin
guaꝛ i tres dictiōes: qlibet illaꝝ significat idē qd̄ to
tū Jehuue. vt si dicaꝛ. Je. hu. ue. qdlibet illoꝝ ē no
mē dei. Je. n. ē qd̄ deꝰ. sicqꝫ de alijs. vt innuaꝛ ꝙ qli
bet ꝑsona diuina: sicē ⁊ ipsa nā ē vnꝰ deꝰ. Media āt
littera. s. e. geminaꝛ: q2 media tm̄ ꝑsona geminū hz
i diuinitate respectū: qm̄ filiꝰ ē a pr̄e: ⁊ ab ipso simul
cū pr̄e spūs scūs. O mira ⁊ ꝓfūda sapia dei ꝗ per
pulchre ⁊ subtiliter redēptori nr̄o ꝼz duas nās vnū
nomē adinuenit. Quis ille tā prudēs q ab altitudi-
ne istiꝰ benedicti nois ñ ꝯsūdaꝛ: qr ⁊c. ¶ Quātū ad
tertiā vi. dico ꝙ tres alij ꝑcipue vocati sūt i veteri
testō. hoc noie Jesus. Pmo Josue q dr̄ Jesus naue
Ecc. 46. Uir fortis i bello Jesus naue. Scd̄o dicit
Jesus filiꝰ Josedech. vt pz. Aggei. 2. tertio Jesus fi
liꝰ Sirach. Ecc. 46. Et tn̄ isti nō fuerūt tāte digni
tatis sicut xp̄s. Sz hoc iō factū ē vt eēnt figura ve-
ri Jesu. nā Josue vir fortissimꝰ fuit: q filios isrl̄ itro
duxit exturpans cananeis i terra ꝓmissiōis: qd̄ fuit
figura fortissimi athlete xp̄i q sua fortitudie ⁊ poten
tia debellauit aereas ptātes: ⁊ tādē debellato sathā
na itroduxit nos i eternā gloriā: vt dictū ē. s. ꝙ sal
uator nr̄ ē. Itē Jesus filiꝰ Josedech fuit sacēdos qui
edificauit tēplū. Et hoc i figurā sūmi sacerdotis xp̄i
q semetipsū obtulit. Jsa. 53. oblatꝰ ē: q2 voluit. Item
Iesus Sirach fuit doctor eximiꝰ i figurā vi doctoris
Iesu xp̄i: q sua doctrina totū vniuersū plustrauit. Et
hoc iō. q2 adhuc tenellus i medio doctoꝝ iterrogā-
tē ⁊ rn̄dētē inuenerūt illū pentes eiꝰ. Et sic siq alij re
ꝑiant hoc noie vocati: illud figurā dicamꝰ vi ie-
su xp̄i. quare ⁊c. Et hec sufficiāt ꝓ ꝼa conclusione.

¶ De sublimatione hꝰ nois Jesus. Cōclusio. III.

a Ccipe tertiā cōclusionē. vz. nō fuit hoc no
mē iesus a peccatoribꝰ adeo depressū: qn
nūqs a deo sit sublimatū. vbi tres ingra
mus vi vz. ¶ Pma vi. ē ista. Qui sūt illi q
magis nomē iesu xp̄i subsannauerūt. ¶ 2ª ē. Quo san
cti illū honorauerūt. ¶ 3ª ē. Quō pater ⁊ filiꝰ ⁊ spi
ritꝰ scūs illū exaltauerūt. ¶ Quātū ad pmā dico vt
subsanatiōes iudeoꝝ relinquamꝰ ꝙ nunqꝫ fuit filiꝰ
dei xp̄s iesus sic subsānatꝰ: sicut sit hodie a miseris
xp̄ianis. nā si diligēter oēs mūdi statꝰ cōsiderabimꝰ
nō nisi xp̄i iesu irrisores reperiemꝰ: heu ꝓ dolor:
totꝰ mūdus i malo ligno positꝰ ē. Recessit. n. lex a sa
cerdotibꝰ: iusticia a pncipibꝰ: cōsiliū a senioribus: fi-
des a populo: amor a ꝑentibꝰ: reuerētia a subditis
charitas a platis: disciplina a doctoribꝰ: studium a
scholaribꝰ: religio a monacis: deuotio a monialibꝰ
honestas a iuuenibꝰ: timor a seruitoribꝰ. fidelitas a
militibꝰ: ꝯcordia a ciuibꝰ: ꝯuicinitas a rusticis: veri
tas a mercatoribꝰ: largitas a diuitibus: patientia a
paupibꝰ: castitas a vginibꝰ: timor a viduis: pudici-
tia a ꝯiugatis. ⁊ tota italia iā corrupta ē ⁊ fetet vsqꝫ
ad nares dei. de qbꝰ aliq dixīmꝰ supra i ꝼmōe d abu
siōibꝰ mūdi. Lōgior. n. ēēt istitui ꝼmo eēt: si oīnz pti
cularitér statꝰ discurrere vellē. nō. n. hodie ē vere
q faciat bonū nō ē vsqꝫ ad vnū. Jsa. i. dereliquerūt
blasphemauerūt scm̄ isrl̄: alienati sunt retrorsū ⁊c.
Ad Phil. 2. Oēs q sua sūt qrūt: non q iesu xp̄i: Et
Hiere. 2. Uerterūt ad me tergū ⁊ nō faciē. ⁊ i tpe af
flictiōis sue dicēt. surge ⁊ libera nos. et. 32. ait. Uer
terūt ad me terga ⁊ nō facies cū docerē eos dilucu-
lo ⁊c. Et hec sufficiāt ꝓ pma veri. ¶ Quātū ad ꝼaz
dico ꝙ sci qttuor modis maxie nomē iesu venerati
sūt. s. inocatiōe. ꝯfessiōe benedictione. ⁊ iclinatiōe.
¶ Pmo inocatiōe. Paulꝰ. Oia quecūqꝫ facitis in
vbo aut i ope: i noie iesu xp̄i facite. ¶ Scd̄o ꝯfessio
ne. Paulꝰ. Corde. n. crediꝛ ad iusticiā: ore āt ꝯfessio
fit ad salutē. ad Phil. 2. Ois lingua ꝯfiteaꝛ: q2 dns
nr̄ iesus xp̄s i glīa ē dei pr̄is. vide. s. ꝼmōe. 9. ¶ Ter
tio bn̄dictiōe. ps. Sit nomē eiꝰ bn̄dictū i secula. idē
Benedicā dn̄z i oī tpe: semp laus eiꝰ i ore meo. Idē
Benedicā te i vita mea: ⁊ i noie tuo leuabo manꝰ
meas. Idē. cātate dn̄o ⁊ bn̄dicite no i eiꝰ: annūciate
de die i diē salutare eiꝰ. ¶ Quarto i iclinatiōe. ad
Phil. 2. In noie iesu oē genu flectaꝛ: celestiū: terre
striū: ⁊ isernoꝝ. Sz de hoc ꝯsideratiōe seqnti. qr ⁊c.
¶ Quātū ad tertiaz dico ꝙ Paulꝰ satis ondit illud
ad Phil. 2. c. Propꝛ qd̄ inqt exaltauit illū ⁊ dedit
illi nomē qd̄ ē sup oē nomē. s. hoc nomē iesus. Exal
tauit illū āt triplr. s. quo ad sanctos suos. quo ad ec-
clesiā. ⁊ quo ad glīaz. Sz de hoc i tota ꝯsideratiōe se
qnti. Nō tn̄ quātū ad pn̄s ꝙ xp̄s exaltatꝰ ē qnqꝫ mo
dis. ¶ Pmo exaltatꝰ ē i cruce. Jo. 3. Sicut exalta-
uit Moyses serpētē i heremo: ita exaltari oꝫ filiū
hois. Et. c. 12. Ego si exaltatꝰ fuero a terra oīa tra
haz ad meipz. ¶ Scd̄o exaltatꝰ ē i resurrectiōe. ad
Phil. 2. Exaltauit illū ⁊ dedit illi nomē ⁊c. ¶ Ter
tio in ascensione. ps. Eleuata est magnificētia tua
super celos. ¶ Quarto in gentium conuersionez
ps. Exaltabor in gentibus. ⁊ exaltabor in terra.
¶ Quinto in eterna retributione. Jsa. 52. Ecce
israel seruus tuꝰ exaltabitur ⁊ eleuabitur: ⁊ erit sub
limis valde. Math. 16. Ammodo videbitis filium
hominis venientem in nubibus celi ⁊c. Et in hac
vltima exaltatione quidam erunt cum christo iesu
cātātes: qdā plorātes. Plorātes qdē erunt damna-
tioēs, Sap. 5. Dicent intra se penitētiā. s. ifructuo
sā agētes: ⁊ p āgustia spūs gemētes hi sūt quos ali
qn habuimꝰ i derisū: ⁊ i similitudinē iproꝑij. nos isē
sati vitā illoꝝ existimabamꝰ insaniā: ⁊ finē eorum si
ne honore. Ecce quō ꝯputati sūt iter filios dei: ⁊ in
ter scōs sors illoꝝ ē. Cantātes erūt oēs iusti. Jsa. 51.
Et nūc q redēpti sꝰ a dn̄o. s. Jesu reuerentꝛ. s. ad de
uz: a quo ꝑ creatiōez habuerūt eē: ⁊ veniēt i sion. i.

i ecclesiā triumphātē: laudātes eū: .s. hec est vita eo
ruz laudare deū. ps. Beati q habitāt i domo tua i
secula seculor laudabunt te. Et leticia sempiterna
sup capita eor. ad Ro. 8. nō sūt gdigne passiōes hu
ius seculi ad futurā gloriā. Isa. 35. Venient i sion cum
laude: et leticia sempiterna sup capita eor. gaudiuz
et exultationē obtinebūt. Et seqt. Fugiet dolor et ge
mitus. dolor .s. ois mali itrinseci. et gemitus .s. ois mali
extrinseci. Ego ipse cōsolabor vos dicit dūs. 2. Cor.
1. Pater misericordiaz et de9 totius cōsolatiōis. Du
pliciter ꝯsolant sci. s. i videndo deū et christuz hoīem.
Jo. 17. Hec ē vita eterna: vt cognoscāt te verū deū
et quē misisti iesū christū etc. ista sufficiāt. ¶ De ho
nore iesu christi et gloria. Consideratio. I.

a **E honore et** reuerētia iesu chri
sti tertio loco vide
amus. vbi tres alias ꝯclusiōes subiūgamus
vz. nūq fuit iesus i cruce a iudeis tm vi
tuperatus. qn multo magis fuerit a discipulis exalta
tus. ¶ Scda ꝯclo ē. nūq fuit iesus a iudeis tm deri
sus i synagoga et i eor teplo: qn multo magis i eccle
sia christiana sit honoratus. ¶ 3a ꝯclo ē ista. nūq fuit
in mūdo iesus tm sp̄ret9: qn multo magis sit gloria ce
lesti sublimatus. ¶ Quart a discipulis christus fuit in
eor p̄dicatiōibus et dcis et factis exaltatus. Cōclo. I.

a Ccipe p̄mā ꝯclonē etc. vt. s. vbi tres inq
ramus veritates. vz. ¶ Pria vi. ē ista. An
crux christi q fuit eius grāde suppliciū fue
rit p nomē iesu aliquo mō exaltata. ¶ 2a
vi. ē ista. Quot modis fuit iesus i cruce subsanatus
¶ 3a. ē. Quomodo a discipulis fuit iesus exaltatus.
¶ Quātū ad p̄mā dico q pp iesu nomē crux q erat
latronū suppliciū decē modis p̄ncipalit fuit exaltata
vz. ¶ In alta et stupēda figuratiōe. ¶ In mirabili
formatiōe. ¶ In ornata decoratiōe. ¶ In magni
mysterij cognitiōe. ¶ In miraculor operatiōe. ¶ In
p̄dicātiū laudatiōe. ¶ In singulari ipressiōe. ¶ In
hostiū deiectiōe. ¶ In adoratiōe. ¶ Et i humili as
sumptiōe. ¶ Primo nobilitatē sancte crucis ondit
alta et stupēda figuratio. ¶ Prima. n. eius figura ab
ipso initio nascētis mūdi p̄cessit: qn formauit deus ho
minē de limo terre. Quid. n. ipsa statura hūana ex
pansis manibus et brachijs ondebat: nisi expresse for
mā crucis: vt p eā vz formā itelligeret ꝑformādus: i q
homo fuerat formatus. ¶ Scdo figurat i arca quaz
trecētor cubitor cōposuit: i qua saluata ē hūana nā.
Gen. 6. Quid. n. iste numerus ondit nisi signū crucis
q a p̄ma eius littera tau ē qd fuit signū crucis: et p ip
sā saluati sumus. p̄ma i. Pe. i. nō corruptibilibus auro
vl argēto redēpti estis: sz p̄cioso sāguie iesu xpi agni
imaculati. Apoc. i. Lauit nos a peccatis nris i san
ne suo. ¶ Tertio figurat p scalā Jacob: p quā an
gelos ascēdētes et descēdētes ꝯspexit et cuius cacumē
celos tangere videbat. Gen. 28. Per hāc aīe a pe
nis liberate mysterio angelor descēdētiū portāt ad
celū. Per hāc gloriosus Stephanus ascēdit vidēs ce
los aptos: cū ait. Dne iesu accipe spiritū meū. Act.
7. ¶ Quarto figurat i linitiōe quā faciebāt filij isrl
i exitu de egypto. nā sup vtrūq postē et sup limina
re domū tingētes sanguine agni pascalis formā cru
cis depingebāt: p quā liberati sūt ab exterminatore
Exo. 12. Quā si nos sup postē cordis et oris sup limi
nare cordis tinxerimus sanguine crucifixi liberabimur
ab illo exterminatore qui ē malleus vniuerse terre.
¶ Quito figurat i orōe Moysi. Moyse nāq orā
te i mōte extēsis brachijs et manibus in formā crucis
vincebat pplus dei. Exo. 17. Sic et iesus i cruce ex
pāsis manibus orās: pplūs christianus victoriā salutis
obtinuit. ¶ Sexto figurat i arbore iuniperi: sub vm
bra cuius Helias sedit. 3. Re. 19. Sic et oibus tribula
tiōibus crucis vmbra refrigeriū p̄stat. Cant. 2. Sub
vmbra illius quē desideraueram sedi: et fructus eius dulcis
gutturi meo. O dulcis aīa q i istius caduci mūdi ar
dore ardes: et sudore caloreq bonor tpalium plena
es: et ppter eor amissionē affligeris. veni sub vm
bra huius sanctissime crucis et refrigeraberis. Si tri
bularis crucē hāc respice: et i ea pēdētē ꝯsidera an ip
se p te magis: an tu p ipso magis patiaris: ꝯpara do
lores tuos cū suis. Si onere peccator grauaris: sub
vmbra hac quiesce: et ne desperes. Ecce i ea pēdēs
n vidictā: sz pacē clamat: dicēs. pr ignosce etc. Quid
erras? nulliū salubrius remediū ligno crucis etc. Quid
i tātis figuris moror? Breuit hec beata crux ē lapis
ille erectus i titulū: sup quē nr Jacob. i. Jesus oleū mi
sericordie fudit: Gen. 28. hic ē locus vbi frēs Joseph
tinxerūt tunicā eius i sanguine hedi. Gen. 38. hoc est
lignū missū i aquas marath et dulcorate sūt. Exo. 15.
Hec ē vga q pcussa petra dedit aquas i abūdātia.
numeri. 21. Hic ē Palus i quo erecto serpēte eneo:
oēs q i eū aspiciebāt: a morsibus serpentū liberabant
numeri. 21. Hec ē cythara i qua noster David psal
lans malignor spiritnum ipetus refrenabat. i. Re.
16. et viti. Et sic de alijs. Certe aīa tot sunt huius be
nedicti ligni figure q stupore confundor: que profe
cto altitudinē et nobilitatē eius ostēdunt. Et sic pa
tet prima exaltatio. ¶ 2a exaltatio crucis ē in mira
bili eius formatione. Quattuor. n. ligna Jesu crucez
construxerunt scilicet palma. cypressus: cedrus: et
oliua. vnde versus. Quattuor ista ligna cedrus: cy
pressus: oliua. Cū quibus est palma: sic crux cōponi
tur alma. nec sane hoc sine magni mysterij significa
tiōe. Palma. n. signū victorie ē: q antiq victores co
ronabant. Et vbi est tanta victoria quanta est vi
ctoria crucis: in qua David noster. i. Jesus paruus
et inermis Goliath ingenti turba munitum armis
potētē deiecit. i. Re. 17. Et ad Col. 2. ca. Debella
uit aereas potestates: delens inquit ibi apostolus qd
aduersus nos erat cyrographum decreti. s. mortis
qd erat ꝯtrariū nobis: et ipsū tulit de medio affigēs
illud cruci expolians principatus et potestates etc.
Cypressus arbor boni odoris est. Et certe nō ē odor
sicut odor crucis: cuius odore multa corpora sancto
rū q dormierant surrexerūt et venerūt in sanctaz ci
uitatez et apparuerūt multis. Math. 27. Oliua suo
liquore qui ceteris superenatat. et vbi melior liquor
misericordia dei: quem samaritanus infudit vulne
ribus sauciati. Luc. 10. c. Cedrus arbor imputresci
bilis est. Et crux sancta ab omni nos putrefactione
preseruat. Act. 5. Fide mundans corda ipsor: et ipa
incorruptibilis vsq ad diem iudicij perseuerabit.

Math.24. Apparebit signum filij hois in celo &c. De istis quatuor signis nōt etiā glo. i cle. i. de summa trini. sup vbo. cruci. q̄re &c. ¶ Tertia exaltatio est i ornata decoratōe. Nunq̄ꝫ .n. aurū: argētū: lapides p̄ciosi: & q̄cq̄d i ornatū alicui⁹ rei accōmodari pōt: ita ornare aliq̄d pnt: sic sāguis & mēbra xp̄i crucē scām ornauerūt. vn̄ i hymno cātat ecclia. Arbor decora & fulgida: ornata regis purpura electa digno stipite: tā scā mēbra tāgere. purpura regis fuit sanguis xp̄i tincto xp̄i corpori faciēs vestimentum. purpura .n. in quodā aīalis sāguine tīgit̄. q̄re &c. ¶ Quarta exaltatio est i magni mysterij cognitōe. Si .n. liguis hominū loq̄rer & āgelor̄ crucis mysteriū exp̄mere nō valerē. Mirabilis certe scā est scia ista: cōfortata est & nō potero ad eā. vtinā cōphēdere possemus cū oībus scis q̄ sit istius scē crucis latitudo: lōgitudo: sublimitas: & p̄fūdū. Tāta nēpe ē latitudo ei⁹ vt extēdat̄ ei⁹ charitas vsq̄ꝫ ad inimicos: dicēte dn̄o Mat. 5. c. Diligite inimicos v̄ros benefacite his q̄ oderūt vos. Et ipse iesus expāsis manib⁹ p̄ inimicis exorauit. dicēs. Pr̄ ignosce illis. Luce. 23. Tātaq̄ꝫ ei⁹ ē lōgitudo: vt in ei⁹ fide necesse sit p̄seuerare vsq̄ꝫ ad mortē. Math. 10. Qui p̄seuerauerit vsq̄ꝫ i finē: hic saluus erit. Sic & xp̄s cū dilexisset suos: i finē dilexit eos. Jo. 13. Sūmitas ei⁹ ē celū tāgēs: vt nos n̄ t̄rena sed celestia doceat amare. ad Col. 3. Que sursū sūt q̄rite: nō q̄ sup t̄rā. Sic & xp̄s volūtatē p̄ris sue p̄tulit volūtati: dicēs. ver̄ tn̄ nō sic ego volo. sed sicut tu. Math. 26. Profūditas ei⁹ ē p̄fūditas iudicior̄ dei. vt q̄re hūc vocat: illū reprobat. vt cū Paulo dicamus ad Ro. 11. O altitudo diuitiaruꝫ sapie & scie dei. q̄ꝫ incōprehēsibilia sūt iudicia ei⁹ & īuestigabiles vie ei⁹. q̄re &c. ¶ Quīta exaltatio est in miraculor̄ opatōe. ps. Exaltabor i gētib⁹: & exaltabor i t̄ra. vide miraculuꝫ mortui suscitati in inuentōe scē crucis. ¶ Sexta exaltatio est in predicātium laudatione. Isa. 13. Sup̄ mōtē caliginosū leuate signū & exaltate vocē. 1. Cor. 1. c. Judei signa petūt: greci sapiam q̄rūt. Nos aūt p̄dicam⁹ xp̄ꝫ iesū crucifixū: Judeis q̄dē scādalū: gētib⁹ aūt stultitiā. ipsis aūt vocatis iudeis atq̄ꝫ grecis xp̄ꝫ dei v̄tutē & dei sapiāꝫ. q̄r q̄d stultū ē dei: sapiētius ē hoīb⁹. & q̄d īfirmū ē dei: forti⁹ est hoīb⁹. & pax ītra. Infirma mundi eligit ds: vt fortia q̄q̄ꝫ cōfūdat: & q̄ stulta sūt mūdi eligit ds vt cōfundat sapiētes. Et ignobilia & cōtēptibilia elegit: & ea que nō sūt: vt ea q̄ sūt destrueret: vt nō gliet̄ oīs caro in cōspectū ei⁹ &c. ¶ Septima ē i singulari ip̄ressione: q̄r signū q̄d p̄us erat latronū īp̄rimit̄ i frōtib⁹ iperator̄ vt non erubescam⁹ eē sub deo i carne crucifixo. Ad Gal. vlt. Mihi absit gl̄iari nisi i cruce dn̄i nr̄i Jesu xp̄i. Luce. 12. Qui eū erubuerit corā hoīb⁹: erubescet & ipse eū corā p̄re suo. Et prima Pe. 3. Parati sim⁹ reddere rōnem oī poscēti de ea q̄ i nobis ē fide & spe &c. ¶ Octaua ē in ostiū defectōe siue sp̄ualium siue corporaliū. De sp̄ualibus inimicis Chryso. ait. Diabolus timet crucē in q̄ letale vuln⁹ accepit ps. Dedisti timētib⁹ te significationē vt fugiāt a facie arcus .i. crucis. De inimicis corporalib⁹ p̄ꝫ qd̄ dēm̄ ē Cōstātino. Cōstātine i hoc signo vinces. ps. Fac mecū signū i bono: vt videāt q̄ me oderūt & cōfūdā-

tur. q̄m tu dn̄e adiuuisti me & cōsolat⁹ es me. Et xp̄s de diabolo cū de ipso triūphauit. ps. Dn̄s regnauit a ligno. Jsa. 9. Fc̄us ē p̄ncipat⁹ sup humer̄ eius. Et q̄ i hoc signo paueāt demones repit̄ i scripturis: lꝫ nō autēticis. Dormientē quēdā iudeū q̄ casu hoc signo crucis se signauerat vexare nō est ausus sp̄us malignus: sꝫ dixisse legit̄. Uas vacuū ē: sed signatū. ¶ Nona exaltatio ē adoratōis. q̄r adoratur q̄d p̄us spernebat̄. Sed q̄re nō adorat̄ ita aīma: vide de cōse. di. 3. c. crucis. Et q̄ adoratōe adoret̄ dixim⁹ i superiorib⁹. Exēplū sci Andree. dic q̄l̄r eā adorauit. ¶ Decima exaltatio ē i humili assūptōe. q̄r multi tā viri q̄ꝫ femine mysteriū crucis sentiētes: p̄ ipsa mortē elegerūt. Mat. 16. Qui vult venire post me abneget semetipsuꝫ: & tollat crucē suā & seq̄uat̄ me: Per crucē itellige quācūq̄ꝫ aduersitatē quā patienter p̄ ei⁹ amore portam⁹. Q̄r vt Grego. ait nos sine ferro martyres eē possumus: si patiēnā i aīo toleram⁹. q̄re &c. Et hec sufficiāt p̄ p̄mā ve. ¶ Quātū ad scd̄aꝫ ve. dico q̄ tu ipsa aīa mea si gesta passionis cōsiderabis: īsinitas quodāmō subsanatōes reperies. ps. Subsanauerūt me subsanatiōe. Dicebāt .n. alios saluos fec̄: seip̄ꝫ saluū facere nō pōt. Sꝫ ve vobis miseris iudeis. Q̄m vt ait. ps. Qui hitat in celis irridebit eos. & dn̄s subsanabit eos. Prouer. 1. Ego quoq̄ꝫ i interitu v̄ro ridebo &c. ¶ Quātū ad t̄tiā dico vt de ceteris taceā. Paulus gl̄iosus ita hoc nomē iesus magnifecit: vt p̄ ipso moriēs i ore Jesū sp̄ hūet. Et quot saltus fec̄ ei⁹ gl̄iosuꝫ caput: tot fōtes diuina gr̄a scaturierūt. vt p̄ꝫ Rome ad aquā salt⁹. vbi habet̄ ecclia triū fōtiū. Et tātū nomē hoc i vita dilexit: vt ip̄ꝫ circa q̄drigentas vices suis i ep̄lis cōmemoret. ¶ In ep̄la .n. ad Romanos. 1. c. quinq̄ꝫ vicib⁹ cōmemorat: dicēs. Paulus seruus Jesu xp̄i vocat⁹ ap̄ls: & seq̄t̄. ex resurrectōe mortuor̄ iesu xp̄i p̄ quē accepim⁹ gr̄aꝫ & ap̄l̄atū ad obediēdū fidei i oībus gētib⁹ i q̄b⁹ estis & vos vocati iesu xp̄i &c. Itē. Gr̄a vobis & pax a deo p̄re nostro & dn̄o Jesu xp̄o. Itē. Primū gr̄as ago deo meo p̄ iesū xp̄ꝫ p̄ oīb⁹ vobis: q̄r fides nr̄a ānūciat̄ i vniuerso mūdo. Et hoc i c. 1. ¶ In. 2. c. semel tm̄ noīat iesum, dicēs. In die q̄ iudicabit dn̄s occulta cordiū hoīum s̄m euāgelium meū p̄ iesū xp̄ꝫ. ¶ In. 3. c. trib⁹ vicib⁹ cōmemorat: dicēs. Justicia aūt dei ē ex fide iesu xp̄i sup oēs qui credūt i eū. itē. Justificati p̄ redēptionē q̄ est i xp̄o iesu. itē. Ut sit ipse iust⁹ & iustificās eū q̄ ex fide ē iesu xp̄i. ¶ In. 4. c. tm̄ semel. Reputabit̄ igr̄ ad iusticiā credētib⁹ i eū: q̄ suscitauit iesū xp̄ꝫ a mortuis. ¶ In 5. c. septies. Primo. Justificati igr̄ ex fide pacē habeamus ad deū p̄ dn̄ꝫ nr̄ꝫ iesū xp̄ꝫ. Itē Ut q̄d .n. xp̄s cū adhuc īfirmi eēm⁹ s̄m t̄ps p̄ impijs mortu⁹ ē. Itē. Si eū adhuc peccatores eēm⁹ s̄m t̄ps xp̄us p̄ nobis mortuus ē. Itē. Multo igit̄ magis iustificati i sanguine ipsi⁹ salui erim⁹ ab ira p̄ ip̄ꝫ. Itē. Gl̄iamur i deo p̄ dn̄ꝫ nr̄m iesū xp̄m: p̄ quē nūc recōciliationē accepimus. Itē. Gr̄a dei & donū i gr̄a vni⁹ hoīs iesu xp̄i i plures abūdauit. Itē. Abūdātiā gr̄e & donatōis accipiētes i vita regnabūt p̄ vnū iesū xp̄m. Item. Gr̄a regnat p̄ iusticiā i vitā eternā p̄ iesum xp̄m dn̄m nr̄m. ¶ In. 6. c. noīat q̄ter. Primo inq̄t. Quicūq̄ꝫ bapti-

zati sum⁹ ĩ xp̄o iesu ĩ morte ipsius baptizati sumus.
Cōsepulti.n.sumus cū illo ꝑ baptismū in mortē: vt
quō surrexit xp̄s a mortuis ita ⁊ nos ĩ nouitate vite
ambulemus. Itē. Si aūt mortui sumus cū xp̄o: cre
dimus ꝙ simul etiā viuemus cū eo. Sciētes ꝙ xp̄s
resurgēs ex mortuis iā nō morit̄. Itē. Estimate vos
mortuos qdē eē pccō: viuētes āt deo ĩ xp̄o iesu. Itē
Stipēdia.n.pcti mors: grā aūt dei vita et̄na in xp̄o
iesu dn̄o nr̄o. ¶ In.7.c.noiat bis. Primo dicens.
Mortificati estis legi ꝑ corpus xp̄i. Itē. Infelix ego
hō qs me liberabit de corpora mortis hui⁹: grā dei
ꝑ iesū xp̄z dn̄z nr̄m. ¶ In.8.c.nouies. Et p̄mo. Ni
hil ingt dānatōis ē his q sūt ĩ xp̄o iesu q nō ſm car-
nē ambulāt. Itē. Lex enim spūs vite in xp̄o iesu li
berauit me a lege pcti ⁊ mortis. Itez. Siqs spm̄ xp̄i
nō hz: hic nō est eius.s.xp̄i. Itē. Si xp̄us ĩ nobis est
corpus qdez mortuū est ꝓpt̄ pccm̄: spūs vero viuit
pp iusticiā. Itē. Qz si spūs ei⁹ q suscitauit iesū hitat in
vobis: q suscitauit iesū xp̄z a mortuis viuificabit ⁊
mortalia corpora vr̄a pp ĩhabitātē spm̄ ei⁹ ĩ vobis.
Itē Ipe.n.spūs testimoniū reddit spūi nr̄o ꝙ sum⁹
filij dei. Si āt filij ⁊ heredes. heredes qdē dei: cohe
redes āt xp̄i. Itē. Quis accusabit aduersus electos
dei: deus q iustificat. qs est q ɔdēnet: iesus xp̄us q
mortuus est. imoq ⁊ resurrexit: q est ad dexterā dei
q etiā iterpellat ꝓ nobis. Itē. Quis nos separabit a
charitate xp̄i: tribulatio ⁊c̄. Itē certus.n.sum ꝙ ne-
qз mors: neqз vita: neqз angeli ⁊c̄. poterit nos sepa
rare a charitate dei q̄ est ĩ xp̄o iesu dn̄o nr̄o. ¶ In
9.c.ter noiat. Et p̄mo. Veritatem ingt dico ĩ xp̄o ⁊
nō mētior: testimoniū mihi reddēte ɔscia mea ĩ spū
scō ⁊c̄. Itē. Optabā egoipse anathema esse a xp̄o ꝓ
fr̄ibus meis. Itē. Ex qbus xp̄us ſm carnē q est sup
oīa ĩ scl'a bn̄dictus. ¶ In.10.c.ter noiat. Et p̄mo.
Finis.n.legis xp̄s ad iusticiā omni credenti. Item.
Ne dixeris ĩ corde tuo. qs ascēdet ĩ celū.i.xp̄m de-
ducē. aut qs descēdet in abyssū: hoc ē xp̄z ex mortu-
is reuocar̄. itē. Fides ex auditu: audit⁹ āt ꝑ verbū
xp̄i. ¶ In duodecimo semel tm̄ qm̄ in.11.c.nō expꝛ
sit illū ⁊ dicit sic. Multi vnū corp⁹ sum⁹ in xp̄o: sin
guli āt alter alterius mēbra. ¶ In.13.c.ēt semel tm̄
dicēs. Abijciamus ergo opa tenebrarū: ⁊ induamur
arma lucis: sicvt in die honeste ābulem⁹. Nō in co-
messationib⁹ ⁊ ebrietatib⁹. Nō in cubilib⁹ ⁊ ipudici
tijs: nō in ɔtētione ⁊ emulatione. sz induimini dn̄z
nr̄z iesū xp̄m. ¶ In.14.c.quater tm̄. Primo oēs sta
bim⁹ añ tribunal xp̄i. Itē noli cibo tuo illū ꝑdere: ꝓ
quo xp̄s mortu⁹ ē. Itē qui.n. in hoc xp̄o ſuit: placet
deo. Itē vnusqsqz ꝓximo suo placeat ĩ bonū ad edi
ficationē: etenī xp̄s nō placuit sibi ⁊c̄. ¶ In.15.c.11.
vicibus noiat. Et p° deus inquit patiētie ⁊ solanj
det vobis idip̄m sape in alterutrū ſm Iesū xp̄m: vt
vnanimes vno ore honorificetis deuz ⁊ prēm dn̄i
nr̄i iesu xp̄i pp qd̄ suscipite inuicē sicut ⁊ xp̄s susce-
pit vos. Dico.n.xp̄m iesū ministrū fuisse circūcisio-
nis ꝓpter veritatē dei ad confirmandas promissio
nes patrum. Quattuor.n.vicibus in hac auctē no-
minat iesum xp̄m. Item propter grām que data est
mihi adeo vt sim minister xp̄i iesu in gentibus. Itē
habeo igitur gloriā in xp̄o iesu ad deum. Nō enim

audeo aliquid loqui eoꝝ. que per me nō efficit xp̄s.
In obedientiam gentiū verbo ⁊ factis in virtute si
gnorum: ⁊ prodigiorum in v̄tute spiritus scti: ita vt a
hierl'm per circuitum vsqз ad illiricū repleuerim
euangelium xp̄i. Sic aūt hoc p̄dicaui euangeliū: nō
vbi nominat⁹ est xp̄s: ne super alienū fundamentū
edificarē. In hac auctē etiā quater xp̄m iesum no-
minat. Itē vltimo. Scio aūt qm̄ veniens ad vos in
abundantia bn̄dictionis xp̄i veniam. Obsecro ergo
vos fr̄es per dn̄m nr̄m iesum xp̄m vt adiuuetis me
Hic duabus vicibus eū nominat ⁊c̄. In.ca.vltimo
vndecies nominat. Et p̄mo. Salutate priscā ⁊ aq-
lam adiutores meos in xp̄o iesu. Itē salutate ephe-
netum dilectū mihi qui est primitiuus asie in xp̄o ie
su. Itē salutate andronicū ⁊ iuliā cognatos ⁊ conca-
ptiuos meos qui sūt nobiles in apl'is: qui ⁊ ante me
fuerunt in xp̄o. Item salutate vrbanū adiutorē no-
strum in xp̄o iesu. Item salutate appellen probum
in xp̄o. Itē salutāt vos omnes eccl'ie xp̄i. Itez rogo
vos fr̄es vt obseruetis eos: qui dissensiones ⁊ offē
dicula preter doctrinā quā vos didicistis faciunt: ⁊
declinate ab illis. huiusmodi.n.xp̄o domino nō ser
uiunt: sed suo ventri. Itē grā dn̄i nr̄i iesu xp̄i vobis
cum. Itē gratia dn̄i nr̄i iesu xp̄i cum omnibus vo-
bis amen. Itē ei aūt gloria ⁊ honor qui potēs ē vos
cōfirmare ſm p̄dicationem iesu xp̄i. Itē soli sapiēti
deo per iesum xp̄m cui honor ⁊ gloria in scl'a scl'oꝝ
amen. Explicit allegatio iesu xp̄i in ep̄l'a ad Roma
nos: nunc ad epistolā primā ad Corinthios trāsea-
mus. ¶ In p̄mo.c.noiat.16. vicibus. Et p̄mo ait.
Paulus vocat⁹ apl's xp̄i iesu ꝑ volūtatē dei: ⁊ So
sthenes frat̄ eccl'ie dei q̄ ē corinthi scificatis ĩ xp̄o iesu
cū oībus q ĩuocāt nomē dn̄i nr̄i iesu xp̄i grā vobis ⁊
pax a deo p̄re nr̄o ⁊ dn̄o iesu xp̄o. grās ago deo meo
ĩ grā dei: q̄ data ē vobis ĩ xp̄o iesu. q: ĩ oīb⁹ diuites
fci estis ĩ illo ĩ oī scia ⁊ ĩ oī v̄bo: sic̄ testimoniū xp̄i cō
firmatū est ĩ vobis ita vt nihil desit vobis expectā-
tib⁹ reuelationē dn̄i nr̄i iesu xp̄i: q ⁊ ɔfirmabit vos
vsqз ĩ finē sine crimine: ĩ die aduēt⁹ dn̄i nr̄i iesu xp̄i.
Fidelis deus ꝑ quē vocati estis ĩ societatē filij eius
dn̄i nr̄i iesu xp̄i. Obsecro vos fr̄es ꝑ nomē dn̄i nostri
iesu xp̄i: vt idipsū dicatis oēs: ⁊ nō sint ĩ vobis scis-
mata ⁊c̄. In hac auctē decies xp̄m noiat. Item hoc
aūt dico ꝙ vnusqsqз vr̄m dicit. Ego qdē sū Pauli
ego aūt Apollo: ego vero Cephe: ego sūt xp̄i. Di-
uisus est xp̄s. Nunqd Paulus crucifixus est ꝓ vo-
bis: aut in noīe Pauli baptizati estis: Itē nō.n.mi
sit me xp̄s baptizare: sed euāgelizare. Non enim in
sapiētia verbi: vt nō euacuet̄ crux xp̄i. Itē nos qdē
predicamus xp̄m crucifixū. Iudeis qdē scādalū: ge
ntibus aūt stulticiā: ipsis āt vocatis iudeis atqз gre-
cis xp̄m dei virtutē ⁊ dei sapiam. bis hic nominat.
Itē vltimo sic ait. Ex ipso aūt vos estis in xp̄o iesu
⁊c̄. Et hoc quantū ad primū capl'm. ¶ In ſo cap°
ter tm̄ nomiat. Et p̄mo ait. annuncians vobis testi-
moniū xp̄i. nō.n.iudicaui me aliquid scire inter vos
nisi iesum xp̄m ⁊ hunc crucifixum. Et in fine capl'i
ait. Nos āt sensuz xp̄i habemus. ¶ In tertio cap°
ter noiat. Et p̄mo tanqз paruulis in xp̄o lac vobis po-
tū dedi ...

bis potū nō escā. Itē fundamētū.n. aliud nemo po-

test ponere pter id qd positū ē qd ē xp̄s iesus. Item
oia.n. vr̄a sunt: vos ēt xp̄i: xp̄s āt dei. ¶ In quarto
ca°.6. vicib⁹ noiat. Et p°. sic nos existi. et hō: vt mi
nistros xp̄i: ⁊ dispēsatores mistroꝝ dei. Itē nos stul
ti pp xp̄m: vos āt prudētes i xp̄o. Itē nā si decē mil
lia pedagogoꝝ habeatis in xp̄o s₃ nō multos p̄res.
Nā i xp̄o iesu p euāgeliū ego vos genui. Rogo igi
tur vos imitatores mei estote: sic̄ ⁊ ego xp̄i. Jō misi
ad vos Thimoteū q vos cōmonefaciat vias meas
q̄ sūt in xp̄o iesu sic̄ vbiq₃ i oī ecclesia doceo. In hac
auc̄te q̄ter noiat. ¶ In q̄nto casu. q̄nqes noiat. Et
p̄mo. ego q̄dē absens corpe: p̄ńs āt sp̄ū: iā₃ iudicaui
vt p̄ńs cū q sic opat⁹ ē i noie dn̄i n̄ri iesu xp̄i. Con-
gregatis vobis ⁊ meo sp̄ū cū v̄tute dn̄i n̄ri iesu xp̄i:
tradere hu⁹ sathane i iteritū carnis vt sp̄ūs salu⁹ sit ī
die dn̄i n̄ri iesu xp̄i. In hac auc̄te ter noiat. Ite₃ ex
purgate vet⁹ fermētū: vt sitis noua cōspersio: sicut
estis azimi etenī pasca nostrū imolat⁹ ē xp̄s. ¶ In
.6. ca. ter noiat. Et p̄mo iustificati estis i noie domi
ni nostri iesu xp̄i: ⁊ i sp̄ū dei n̄ri. Itē nescitis q corpo
ra vr̄a mēbra sūt xp̄i. Tollēs ergo mēbra xp̄i. facia₃
mēbra meretricis: absit. ¶ In septio. cap. nō noiat.
¶ In octauo capitulo ter noiat. Et primo. Nobis
vn⁹ ē de⁹ pr̄. ex quo oīa: ⁊ nos i illo: ⁊ vn⁹ dn̄s ie-
sus xp̄s p quē oīa. ⁊ nos p il'ū. Itē. Et pibit ifirm⁹
i tua cōscia frater: pp quē xp̄s mortu⁹ ē. sic aūt pec-
cātes i fratres ⁊ pcutiētes cōsciā₃ coꝝ ifirmā i xp̄m
peccatis. Quapropter si scādalizat ēsca fratrē meū nō
mādūcabo carnes i eternū: ne fratrē meū scādalizē.
hec ille. In hac auc̄te bis noiat. ¶ In nono capitu
lo quater noiat. Et p̄mo. Nōne sū liber: nōne sum
apl's: nōne xp̄m dn̄₃ vidi: itē. Oīa sustinem⁹ ne qd
offēdiculū dem⁹ euāgelio xp̄i. Itē fact⁹ tāq₃ sine le
ge essē₃: cū sine lege dei nō essē₃: s₃ i lege essē xp̄i: vt
lucrifacerē eos q sine lege dei erāt. ⁊ fcūs sū ifirm⁹
tāq₃ ifirm⁹: vt ifirmos lucrifacerē. oīa oībus factus
sū vt oēs facerē saluos. Oīa āt facio pp euāgeliū xp̄i
vt pticeps ei⁹ efficiar: hic bis noiat. ¶ In. 10. cap.
ter noiat. Et p̄mo bibebāt āt d spiritali ɔseq̄nti eos
petra petra aūt erat xp̄s. Itē neq₃ tētem⁹ xp̄₃: sicut
q̄dā coꝝ tētauerūt: ⁊ a serpētib⁹ pierūt. Itē calix be
nedictionis cui benedicim⁹: nōne cōicatio sanguinis
xp̄i est? In. 11. ca. q̄ter noiat. Et p̄mo. Imitatores
mei estote sicut ⁊ ego xp̄i. itē. Volo āt vos frēs scire
q oīs viri caput xp̄s ē. Caput āt mulieris vir. Ca-
put aūt xp̄i de⁹. Itē. Ego āt accepi a dn̄o qd ⁊ tra-
didi vobis. quoniā dn̄s iesus i q̄ nocte tradebat ⁊c.
¶ In. 12. bis tm̄ noiat. Et p̄mo. sicut .n. corp⁹ vnū
ē: ⁊ mēbra h₃ multa. oīa āt mēbra corpis cū sint mul
ta vnū corp⁹ sūt: ita ⁊ xp̄s. itē. Vos aūt estis corpus
xp̄i: ⁊ mēbra de mēbro. ¶ In. 13. ⁊. 14. nō noiat. in.
15. ca. 14. vicib⁹ noiat. Et p̄mo. Tradidi vobis i p̄i
mis qd ⁊ accepi. qm̄ xp̄s mortu⁹ est p peccatis n̄ris.
itē si xp̄s p̄dicat quomō surrexit a mortuis: quō qui
dā dicūt i vobis. qm̄ resurrectio mortuoꝝ nō ē. neq₃
xp̄s resurrexit. Si autem xp̄s non resurrexit. ina-
nis ē ergo p̄dicatio n̄ra: inanis ē ⁊ fides n̄ra. inueni
mur aūt ⁊ falsi testes dei. qm̄ testimoniū dixim⁹ ad
uersus deū. qm̄ suscitauit xp̄m: quē nō suscitauit. nā
si mortui nō resurgūt: neq₃ xp̄s surrexit. q si xp̄s nō

resurrexit: vna ē fides n̄ra. ergo ⁊ q dormierūt i xp̄o
pierūt. Si i hac vita tm̄ in christo sp̄antes sumus
miserabiliores sum⁹ oībus hoibus. nūc aūt surrexit
a mortuis p̄mitie dormiētiū qm̄ q̄dē p hoiem mors
⁊ p hoie₃ resurrectio mortuoꝝ. Et sicut i Ada₃ oēs
moriunt: ita ⁊ i christo oēs viuificabunt. vnusq̄sq₃
aūt i suo ordine p̄mitie christus: deinde hi q sūt xp̄i:
q i aduētu ei⁹ crediderūt. in hac auc̄te duodecies no
miat. itē. Quotidie morior pp glā₃ vr̄a₃ frēs qua₃
hēo i christo iesu dn̄o n̄ro. itē. deo aūt grās q dedit
nobis victoriā p dn̄m n̄rm iesū christū. ¶ In capitu
lo. 16. ter noiat. Et p̄mo. Siquis non amat dn̄m no
strū iesū christū sit anathema. itē. Gratia dn̄i n̄ri ie-
su christi vobiscū. Charitas mea cū oībus vobis in
christo iesu dn̄o n̄ro. amē. ¶ Explicit p̄ma epistola
ad Corinthios. icipit 2ᵃ ad eosdē. in p̄mo. n. ca. oc-
ties noiat ⁊ p̄mo. Paul⁹ apl's xp̄i iesu eccl'ie dei q̄ ē
Corinthi. gratia vobis ⁊ pax a deo p̄re n̄ro ⁊ dn̄o ie
su christo. benedict⁹ de⁹ ⁊ pat dn̄i n̄ri iesu christi ⁊c.
in hac auc̄te ter noiat. itē. Sicut abūdant passiōes
christi i vobis: ita ⁊ p christū abundat ɔsolatio vr̄a
Et hic noiat bis. itē. Glā vr̄a nos sumus sic̄ ⁊ vos
n̄ra i die dn̄i n̄ri iesu xp̄i. itē. Dei. n. fili⁹ iesus xp̄s q
i vobis p nos p̄dicat⁹ ē: nō fuit i illo ē. ⁊ nō: s₃ ē i illo
fuit. itē. Qui āt ɔfirmat nos vobiscū i christo: ⁊ q vn
xit nos deus. in 2°. c. q̄ter noiat. Et p̄mo. Cū venis
se₃ troadē pp euāgeliū christi ⁊c. itē. Deo āt grās q
sp triūphat nos i christo iesū: ⁊ odorē notitie sue ma
nifestat p nos i oī loco q̄a christi bon⁹ odor sum⁹ in
his q salui sūt ⁊ i his q piunt. itē. nō. n. sum⁹ sic plu
rimi adulterātes verbū dei: sed ex sinceritate: s₃ si-
cut ex deo corā deo i xp̄o loq̄mur. ¶ In 3°. c. ter no
minat. Et p̄mo. Qm̄ ep̄la estis christi ministrata a
nobis: ⁊ scripta nō atramēto: s₃ sp̄ū dei viui. nō i ta
bulis lapideis: s₃ i tabulis cordis i carnalib⁹. Fidu-
ciā āt talē habem⁹ p christū ad deū: nō q sum⁹ suffi
ciētes cogitare aliq̄d a nobis tanq₃ ex nobis. s₃ suffi
ciētia n̄ra ex deo ē. itē idipsū velamē i lectiōe vete-
ris testamēti manet nō reuelatū. qm̄ i christo euacu
tur. ¶ In q̄rto. c. octo vicib⁹ noiat. Et p̄mo de⁹ h⁹
seculi excecauit mētes ifideliū vt nō fulgeat i eis il
luminatio euāgelij glorie christi q ē imago dei. nō
n. nosmetipsos p̄dicam⁹: s₃ iesū christū dn̄₃ n̄r₃. vos
aūt seruos vestros p iesū: qm̄ deus q de tenebris di
xit lucē splēdescere: ipse illuxit i cordib⁹ nostris ad
illuminationē scientie claritatis dei i facie iesu chri-
sti. item. Semp mortificationē iesu christi i corpore
nostro circūferētes: vt a vt ⁊ vita iesu in corporibus
nostris manifestetur. Semper. n. nos qui viuimus
in mortem tradimur per iesum: vt ⁊ vita iesu mani
festetur in carne nostra mortali. item. Propter qd
⁊ loquimur scientes quoniā qui suscitauit iesum: ⁊
nos cu₃ iesu suscitabit. ¶ In. 5. c. nouies noiat. Et
p̄mo. Oēs nos manifestari o₃ aū tribunal christi. vt
recipiat vnusquisq₃ p̄pria corporis prout egit siue
bonum siue malum. item. charitas. n. christi vrget
nos existimantes hoc. quoniā si vnus p oībus mor
tuus est. ergo oēs mortui sunt. ⁊ pro omnib⁹ mortu⁹
est christus: vt ⁊ qui viuunt iam sibi non viuāt: sed
ei qui pro ipsis mortuus est: ⁊ resurrexit. Itaq₃ nos

ex hoc neminē nouimus secūdū carnē. ⁊ si cognoui mus secūdū carnē xp̄m: sed nunc iam non viuimus Si qua ergo ī xp̄o noua creatura: vetera trāsierūt ecce facta sūt oīa noua. Oīa autē ex deo q̄ recōcilia uit nos sibi p̄ xp̄m: ⁊ dedit nobis ministeriū reconci liationis. qm̄ qdē deꝰ erat ī xp̄o mūdū recōciliās si bi. itē. Pro christo ergo legatōe fungimur deo exhor tāte: p̄ nos obsecramus p̄ christo recōciliamini deo cū qui nō nouerat peccatū ⁊c. ℂ In sexto. c. semel tātū nominat. Et p̄mo dicit. Que cōuētio christi ad Belial: aut que pars fidelis cū īfideli. ℂ In. 7. c. n̄ facit mēcionē. ℂ In octauo. c. bis facit mēnonē. Et p̄mo. Scitis. n. grām dn̄i nr̄i iesu christi. quoniā p̄- pter vos egenus factus ē cū eēt diues. itē. Apl̄i ec- clesiarū glorie christi ⁊c. ℂ In. 9. c. bis noīat. Et pri mo. Glorificantes deū in obediētia cōfessionis ve- stre ī euāgelio christi. itē. Ego Paulꝰ obsecro vos per mansuetudinē ⁊ modestiā christi: q̄ ī facie quidē humilis sum īter vos: absens autem confido ī vo- bis. ℂ In decimo capitulo sex vicibus noīat. Et p̄mo. In captiuitatē redigētes omnē itellectū ī ob- sequiū christi. itē. Si q̄s cōfidit sibi xp̄i se eē: hoc co- gitet iterū apud se: q̄a sicut ipse xp̄i: est ita ⁊ nos. Itē vsq; ad vos. n. peruenimꝰ ī euāgelio xp̄i nō ī immen- sum gloriantes in alienis laboribus ⁊c. ℂ In vnde cimo capitulo septies nominat. Et primo despōdi. n. vos vni viro virginē castā exhibere xp̄o. Itē timeo ne sicut serpens Euā seduxit astutia sua: ita corrumpantur sensus vestri: ⁊ excidant a simplicita te que est ī xp̄o iesu dn̄o nr̄o. Nā si is qui venit aliū xp̄m predicat quē nos nō predicauimus: aut aliū spi ritū accipitis: quē nō accepistis: aut aliud euāgeliū quod non recepistis: recte pateremini. Itē ē veritas xp̄i ī me quoniā hec gloriatio non infringetur ī me in regionibus Achaie. Itē nō eiusmodi pseudo apo stoli sūt operarij subdoli: transfigurantes se in aposto los xp̄i ⁊ nō mirū. Ipse. n. sathanas transfigurauit se in angelū lucis. nō est ergo magnū si ministri eiꝰ trās figurent̄ in ministros iusticie: quorū finis erit s̄m ope ra eorū. Itē ministri xp̄i sūt ⁊ ego. ⁊ multa narrat p̄i- cula ⁊ dāna q̄ passus ē. Itē deus ⁊ p̄r dn̄i nr̄i iesu xp̄i scit q̄ est benedictus ī secula q̄ nō mēnor. ℂ In duo decimo capitulo tribus vicibꝰ noīat. Et primo. scio hominē in xp̄o ante annos. 14. siue ī corpore siue ex corpus ⁊c. Itē libenter gloriabor in īfirmitatibꝰ me is. vt inhabitet ī me virtus xp̄i: propter qd̄ placeo mihi in infirmitatibus meis: in persecutionibꝰ: ī an gustijs pro xp̄o. ℂ In decimotercio ter tātū noīat. Et primo. an experimētū queritis eius qui ī me lo quit̄ xp̄s: Itē q̄ xp̄s iesus in uobis est: nisi forte re- probi estis. Itē gratia dn̄i nr̄i iesu xp̄i sit cū oībꝰ vo bis amē. Explicit s̄a epistola ad Corinthios. Inci pit epistola ad Galathas. ℂ In primo. n. capitulo ad Galathas septies nominat. Et primo Paulus apostolus: nō ab hoībus: neq; per hominē: s̄z p̄ iesū xp̄m ⁊ deū patrē qui suscitauit eū a mortuis: ⁊ q̄ me cū sunt omnibus ecclesijs galathie grā vobis ⁊ pax a deo patre ⁊ domino nostro iesu xp̄o. Itē miror q̄ sic tā cito transferimini ab eo qui vos vocauit ī gra tiā xp̄i ī aliud euāgeliū qd̄ nō ē aliud nisi sint aliqui

qui vos conturbant ⁊ volunt cōuertere euangeliū xp̄i. Itē si adhuc hominibus placerē: xp̄i seruus nō essem. notū. n. vobis facio euāgeliū qd̄ euangeliza- tū ē a me: quoniā nō ē secūdū hominē. neq; . n. ego ab homine accepi illud neq; didici: sed per reuelati onē iesu xp̄i. Itē erā āt ignotꝰ facie ecclesijs iudee q̄ erāt ī xp̄o ⁊c. In s̄o capitulo octo vicibus noīat. Et primo propt̄ subintroductos falsos frēs q̄ sub- introierunt explorare libertatē nostrā quā habemꝰ in xp̄o iesu. Itē scientes q̄ nō iustificat̄ homo ex opi bꝰ legis: nisi per fidē iesu xp̄i. ⁊ nos ī xp̄o iesu credi mꝰ vt iustificemur ex fide xp̄i ⁊ nō ex operibus le- gis. p̄pter q̄ ex opibus legis nō iustificabitur om- nis caro. Quod si querentes iustificari ī xp̄o: inuēti sumus ⁊ ipsi peccatores: nūquid xp̄s peccati mini- ster ē: absit. Itē ego. n. per legem legi mortuus sū: vt deo viuā. xp̄o confixꝰ sū cruci. viuo āt iā nō ego viuit āt ī me xp̄s. Itē si. n. p̄ legem iusticia. ergo xp̄s gratis mortuus est. ℂ In tertio capitulo nouē vici- bus noīat. Et p̄mo. o insensati galathe quis vos fa scinauit non obedire veritati: aut quorum oculos xp̄s Iesus p̄scriptus ē ⁊ ī vobis crucifixus. Itē xp̄s nos redemit de maledictione legis: factus p̄ nobis maledictus sicut scriptū est. Maledictꝰ oīs qui pen det in ligno vt in gentibus benedictio fieret Abra- he in xp̄o iesu. Itē nō dicit ī seminibus quasi ī mul- tis: sed quasi ī vno ⁊ semini tuo q̄ est xp̄s. Itē cōclu- sit scriptura oīa sub peccato vt promissio ex fide Ie su xp̄i daret̄ credentibꝰ. Itē itaq; lex pedagogꝰ no- ster fuit ī xp̄o: vt ex fide iustificemur. At vbi venit fides iā nō sumꝰ sub pedagogo. Oēs. n. filij dei estis per fidē q̄ ē in xp̄o iesu. Quicūq; . n. ī xp̄o baptizati estis xp̄m īduistis. Oēs. n. vos vnū estis ī xp̄o Iesu Si āt vos xp̄i. ergo Abrahe semē estis secūdū pro- missionē heredes. Et finit capitulū hoc. ℂ In quar to capitulo tribꝰ vicibꝰ noīat. Et primo. iā pridem ⁊ tētationē vestrā ī carne mea nō sp̄reuistis: s̄z sicut angelū dei excepistis me sicut iesū xp̄m. itē filioli mei quos iterū p̄turio: donec form̄et̄ xp̄s ī vobis. itē ita q; fratres nō sumus ancille filij: s̄z libere: qua liber tate nos liberauit xp̄s. ℂ In quinto capitulo quin quies noīat. Et p̄mo. Ecce ego Paulꝰ dico vobis quoniā si circūcidimini: xp̄s nihil vobis proderit. itē euacuati estis a xp̄o: q̄ ī lege iustificamini: a gra- tia excidistis. itē nā in christo iesu neq; circūcisio ali qd valet: neq; p̄putiū. itē dico aūt in christo. spiritu ambulate ⁊ desideria carnis non perficietis. Caro . n. concupiscit aduersus spiritū: ⁊ spiritus aduersus carnē. hec. n. sibi inuicē aduersant̄: vt non quecūq; vultis illa faciatis. itē qui autē sunt xp̄i carnē suam crucifixerunt cū vicijs ⁊ cōcupiscentijs. ℂ In sexto capitulo quinq;es noīat. Et primo. alter alteriꝰ one ra portate: ⁊ sic adimplebitis legem xp̄i. Itē quicū- q; volunt placere in carne: hi cogunt vos circūcidi tātū vt crucis xp̄i persecutionē nō patiantur. Item mihi aūt absit gloriari nisi in cruce domini nostri ie su christi per quē mihi mundus crucifixus ē ⁊ ego mundo. in christo. n. iesu neq; circumcisio aliqd va- let: neq; preputiū sed noua creatura. Itē gratia do- mini nostri iesu christi cum spiritu. vr̄o frēs. amen.

Explicit epl'a ad Galathas. Incipit epistola ad Ephesios. ¶ In pº ergo caº eple ad Ephesios nouē vicibꝰ noiat. Et pº dič sic Paulus apl'us xpi Jesu scis oibꝰ q sunt ephesi ⁊ fidelibꝰ i xpo iesu. gra ⁊ pax vobis a deo pr̄e nr̄o ⁊ dn̄o nr̄o iesu xpo. Bn̄dictꝰ deꝰ ⁊ pr̄ dn̄i nr̄i iesu xpi: q bn̄dixit nos i oī bn̄dictiōe sp̄uali i celestibꝰ i xpo. Itē q p̄destinauit nos i adoptionē filioꝝ p iesū xp̄m. Itē pposuit i eo i dispensatione plenitudinis tēpoꝝ instaurare oīa i xpo q̄ i celis ⁊ i terra sunt i ip̄o. Itē vt sumꝰ i laudē glorie eius: qui añ sperauimꝰ i xpo. Itē ppterea ⁊ ego audiens fidē vestrā: que est i xpo iesu: ⁊ dilectionez i oēs scōs: nō cesso gr̄as agens p vobis memoriam vr̄i faciens in orōnibus meis: vt deus dn̄i nr̄i Jesu xpi pr̄ glorie det vobis sp̄m sapientie ⁊ reuelatiōis i agnitiōez eiꝰ illuminatos oculos cordis vr̄i: vt sciatis q̄ sit spes vocationis eiꝰ. Itē quaz opatꝰ ē i xpo: suscitans eū a mortuis ⁊c. ¶ In secūdo caº octo vicibꝰ noiat. Et pº. Deus āt q diues ē in sua misericordia pp̄ter nimiā charitatē suaz qua dilexit nos. ⁊ cū essemꝰ mortui pctīs ɔuiuificauit nos i xpo: cuius grā estis saluati: et ɔresuscitauit ⁊ ɔsedē fecit i celestibus i xpo iesu vt ostēderet in secul' supuenientibus abundantes diuitias grē sue i bonitate super nos in xpo iesu. itē Ipsiꝰ. n. sumus factura: creati in xpo Jesu i opibꝰ bonis: q̄ prepauit deꝰ vt i illis ambulemꝰ. item. Qui eratis i illo tpe sine xpo alienati a ɔuersatiōe isrl'. Et sequit. Nūc āt in xpo iesu vos q aliq̄n eratis longe: facti estis ppe in sanguine xpi itē. Ipso summo angulari lapide iesu xpi: i quo ⁊c. ¶ In 3º caº nouē vicibus noiat. Et pº. Huius rei grā ego Paulꝰ vinctꝰ xpi iesu p vobis gētibus ⁊c. item. Prout potestis legētes intelligē prudētiā meam in ministerio xpi: qđ alijs gn̄ationibꝰ nō agnitū filijs hominū sicuti nūc reuelatū est scīs apl'is eius ⁊ pphetis i sp̄ū: eē gētes coheredes et ɔcorporales ⁊ ɔpticipes pmissiōis in xpo iesu. itez. Mihi oium scōꝝ minimo data ē grā hec: i gētibus euāgelizare inuestigabiles diuitias grē xpi. Et seqtur. Quā feci i xpo iesu dn̄o nr̄o. item. Huius rei grā flecto genua mea ad pr̄em dn̄i nr̄i iesu xpi: ex quo oīs paternitas i cel' ⁊ i terra noiat' vt det vobis s̄m diuitias gl'e sue v̄tute corroborari p sp̄m eiꝰ i iteriori hoīe xp̄m hitare p fidē i cordibꝰ vr̄is. itē: Scire ēt supereminentez scīe charitatē xpi. itē. ¶ Ipsi sit gl'ia i eccl'ia i xpo iesu i oēs gn̄atiōes seculi seculoꝝ. amen. ¶ In quarto caº sex vicibꝰ noiat. Et pº. Unicuiq3 āt nr̄m data ē grā s̄m mensurā donatōis xpi. itē. Dedit quosdā qdē apl'os: quosdaz aūt pphētas: alios v̄o euāgelistas: alios āt pastores ⁊ doctōes in edificationē corpis xpi donec occurramꝰ oēs in vnitatem fidei ⁊ agnitionē filij dei. i vir̄ psectū i mensurā etatis plenitudinis xpi. itē: Ueritatez aūt faciētes i charitate crescamꝰ i illo p oia q ē caput xpūs. itē. Uos āt non ita didicistis xp̄m. itē. Sič deꝰ in xpo dōauit vobis ¶ In. 5. c. decez vicibꝰ noiat. Et pº. Ambulate in dilectiōe sič ⁊ xpūs dilexit vos. itē. Hoc āt scitote intelligētes q oīs fornicator. aut imundus: aut auarꝰ qđ ē idoloꝝ s̄uitus: nō h3 hereditatē in regno xpi ⁊ dei. itē. Surge q dormis ⁊ exurge a mortuis: ⁊ illuminabit te xpūs. item. Grās agentes semp p oībꝰ i noie dn̄i nr̄i Jesu xpi deo ⁊ pr̄i. subiecti inuicē i timore xpi. i ē. Uir caput ē mulier' sicut xpūs caput est eccl'ie: itē. Sicut eccl'ia subiecta ē xpo: ita ⁊ mulieres viris suis in oibus. viri diligite vxores vr̄as sicut ⁊ xpūs dilexit eccl'iā ⁊ seipsū tradidit p ea. itez. Nemo vnq̄3 carnē suā odio habuit: s3 nutrit ⁊ souet eā sicut xpūs ecclīam. item. Sacr̄m hoc magnū ē. ego āt dico i xpo ⁊ i eccl'ia. ¶ In. 6. c. q̄ter noiat. Et pmo. Serui obedite dn̄is carnalibꝰ cuz timore ⁊ tremore: ⁊ simplicitate cordis vr̄i: sič ⁊ xpo. Nō ad oculū s̄uiētes q̄ hoibꝰ placētes: s3 vt s̄ui xpi facientes volūtatē dei ex aīo cū bōa volūtate. itē Pax fribus ⁊ charitas cū fide a deo pr̄e ⁊ dn̄o nr̄o iesu xpo. grā cū oibꝰ q diligūt dn̄m nr̄m iesū xp̄m i incorruptiōe. amē. Explicit epl'a ad ephesios Incipit epistola ad philippēses. ¶ In pº ergo caº 16. vicibꝰ noiat Et pº. Paulꝰ ⁊ Thimoteꝰ s̄ui iesu xpi oibꝰ scis in xpo iesu q sunt philippis: ⁊ coepīs et diaconibꝰ. gratia vobis ⁊ pax a deo patre nostro ⁊ domino iesu xpo. itez. Deprecationem faciens super communicationem vr̄am in euangelio xpi ɔfidēs hocipsum: q: q cepit in vobis opꝰ bonū psiciet vsq3 in diē iesu xpi itē. Testis. n. ē mihi deꝰ quō cupiā oēs vos i visceribus iesu xpi. itē. Ut sitis sinceres ⁊ sine offensa i diē xpi: repleti fructu iusticie p iesuz xp̄m. item. Ut vincula mea manifesta fierent in xpo. item. Quidā pp bonaz volūtatē xp̄m predicant. quidā aūt ex ɔtentiōe xp̄m annūciāt nō sincere ⁊c. Et infra paꝝ. xp̄s annūcief. itē. Et subministratiōez sp̄ūs iesu xpi. itez Scd'p magnificabi' xpūs i corpe meo. siue p vitā: siue p mortē. Mihi. n. viuē xpūs ē ⁊ mori lucꝝ. item. Desideriū hn̄s dissolui ⁊ eē cū xpo. itē. Et ɔgratulatio vr̄a habūdet in xpo iesu in me: p meū aduentuz iterꝝ ad vos. tm̄ digne euāgelio xpi ɔu̇amini. item. Uobis donatū est p xpo ⁊c. ¶ In 2º caº. sex vicibꝰ noiat. Et pº. Si q ergo ɔsolatio in xpo. si qđ solatium charitatis ⁊c. itē Hoc. n. sentite in vobis qđ ⁊ i xpo iesu ⁊c. itē. Et oīs lingua ɔfiteat': q: dn̄s nr̄ iesus xpūs i gl'a ē dei pr̄is. itē. Uerbū vite ɔtinentes ad gl'am meā i die xpi. itē. Oēs q̄ sua sr̄ q̄rūt: nō q̄ iesu xpi. itē Propť opꝰ xpi vsq3 ad mortem accessit. ¶ In 3º caº. 9. vicibꝰ noiat. Et pº. Nos. n. sumus circūcisio q sp̄ū deo s̄uimus: ⁊ ɔglamur i xpo iesu: ⁊ nō i carne fiduciā h̄ntes. itē. S3 q̄ mihi fuerūt lucra hec arbitratꝰ sū pp xp̄m d̄trimenta. verūm existio oīa detrimētū pp eminētē sciaz iesu xpi: pp quē oia d̄trimītū feci ⁊ arbitror vt stercora vt xp̄3 lucrifaciā. ⁊ iuēiar i illo n̄ h̄ns iustitiā q̄ ex lege ē: s3 illā q̄ est ex fide iesu xpi. itē. Sequor āt si ɔprehēdā i quo ⁊ ɔphēsus sū a xpo iesu: itē. Ad destinatū psequor brauium supne vocatōis i xpo iesu. itez. Multi. n. ambulāt quos sepe dicebā vobis: nō āt ⁊ flēs dico inimicos crucis xpi. itē. Nr̄a ɔuersatio in cel' ē. vn̄ expectamꝰ dn̄m nr̄m iesū xp̄m: q reformabit corpꝰ hūilitat' nr̄e cōfiguratū corpori claritat' sue. ¶ In. 4. c. quat' noiat. ⁊ pmo. Pax dei q̄ exupat oēz sēsū custodiat cōda vr̄a ⁊ itelligētias vr̄as i xpo iesu dn̄o nr̄o. Itē. Deꝰ meꝰ ipleat desideriū vr̄m s̄m diuitias suas i gl'a i xpo iesu. itē. Salutate oēm scīm in xpo ie-

su ac. itē. Grā dñi nr̄i iesu xp̄i cū spū vestro. amen. Explicit ep̄la ad philippēses. Incipit ep̄la ad collossenses. ¶ In p°. n. c. 8. vicib' noīat. et p°. Paul' ap̄lus iesu xp̄i. Et seq̄. Et fidelib' frīb' in xp̄o iesu: grā vobis ⁊ pax a deo p̄re. grās agim' deo ⁊ p̄ri dñi nr̄i iesu xp̄i: sp̄ p vobis orātes: audiētes fidē ṽt viaz in xp̄o iesu. itē. Qui ē fidel' p vobis mīster xp̄i iesu. itē Adipleo ea q̄ dsūt passionū xp̄i ī carne mea itē. Qd ē christ' ī vob̄ spes glīe quē nos āñūciamus corripiētes ⁊ docētes in oī sapiā vt exhibeam' oēz hoiez pfectū in xp̄o iesu. ¶ In 2°. c. septē vicib' nominat. ⁊ p°. In agnitōe mysterij dī p̄ris ⁊ christi iesu: in quo sūt oēs thesauri sapie ⁊ sciē dī absconditi. Itē gaudēs ⁊ vidēs ordinē v̄m ⁊ firmamētū e' q̄ ē ī xp̄o fidei v̄e. Sicut ergo accepistis xp̄z iesū dñz nr̄z in ipso āmbulate radicati. itez. Videte ne qs vos seducat p phiā ⁊ inanē fallaciā s̄m traditionez hominū s̄m elemēta mūdi ⁊ ñ s̄z xp̄m. q: in ipso ihabitat ois plenitudo dīnitatis corpalr. ⁊ estis in illo repleti q ē caput ois p̄ncipat' ⁊ ptātis. In quo circūcisi estis circūcisiōe ñ manufacta in expoliatiōe corpis carnis s̄z in circūcisiōe xp̄i. itez. Nemo vos iudicet in cibo aut in potu aut in pte diei festi: aut neomenie: aut sabbatoꝝ q̄ sūt vmbra futuroꝝ: corp' aūt xp̄i. itē. Si ergo mortui estis cū xp̄o ⁊c. ¶ In 3° ca°. octo vicibus noīat. Et p°. Si ɔsurrexistis cū xp̄o q̄ sursum sunt q̄rite: vbi xp̄s ē in dextra dī sedēs: q̄ sursuz sūt sapite: nō q̄ sup terrā. Mortui. n. estis ⁊ vita v̄ra abscōdita ē cū xp̄o ī deo. Cum. n. xp̄s apparuerit vita v̄ra: tūc ⁊ vos apparebitis cū ipso ī glīa. item. Sup hec oia charitatē habete qd ē vinculū pfectionis: ⁊ pax xp̄i exultet in cordib' v̄ris. itē. Verbū xp̄i habitet ī vobis habundāt. itez. Oē qdcūq3 facitis ī v̄bo aut ī ope ī noīe dñi nr̄i iesu xp̄i facite: grās agentes deo ⁊ p̄ri p ipsū. itē: Dño iesu xp̄o seruite. ¶ In. 4. c. bis tm̄ noīat. Et p°. Orātes simul ⁊ p nobis: vt dñs aperiat nobis hostiū s̄monis ad loquēdū mysteriū xp̄i. itē. Salutat vos Epaphras q ex vobis ē s̄uus iesu xp̄i. Explicit ep̄la ad colossenses. Incipit ep̄la ad thessalonicēses. p°. ¶ In p°. c. trib' vicibus noīat. Et p°. Paulus ⁊ Siluan' ⁊ Thimoteus ecclīe thessalonicēsiū ī dō p̄re ⁊ dño iesu xp̄o. itē. Memores fidei v̄re ⁊ laboꝝ ⁊ sustinētie dñi nr̄i iesu xp̄i itē. Quē suscitauit ex mortuis iesuz. ¶ In s°. c. tribus ēt vicib' noīat. Et p°. Neq3 q̄rētes ab hoībus gl̄iaz neq3 a vobis neq3 ab alijs: cū possemus vobis oneri eē sicut xp̄i ap̄li. itē. Vos. n. imitatōes facti estis frēs ecclīaꝝ dei q̄ sunt in iudea ī xp̄o iesu. itē. Que ē. n. n̄ra spes aut corona glīe: Nōne vos an̄ dñm nr̄z iesū xp̄m estis ī aduētu ei': ¶ In 3°. c. trib' ēt vicib' noīat. Et p°. Misim' Thimoteum frēm n̄rm ⁊ minist̄rū dei in euangelio xp̄i. Itē dñs iesus xp̄s dirigat viā n̄ram ad vos. Itē ī aduentu dñi nr̄i iesu xp̄i. ¶ In quarto capitulo quinquies nominat. Et primo. Rogamus ⁊ obsecramus vos in domino iesu item. Si enim credimus q̄ iesus mortu' est ⁊ resurrexit: ita ⁊ deus eos qui dormierunt per iesum adducet cum eo. itē. Qm̄ ipse dñs ī iussu ⁊ in voce archāgeli ⁊ in tuba dei descēdet de celo: ⁊ mortui q in xp̄o sunt resurgēt p̄mi. itē. Simul rapiemur cū illis obuiā xp̄o in aera. ¶ In q̄nto ⁊ vl. c. q̄ter noīat. Et p°. Nō posuit nos de' in irā: s̄z in acq̄sitōez salutis p dñm nr̄m iesū xp̄z. itē. Hec ē. n. volūtas dei ī xp̄o iesu in oībus vobis. itē. In aduētu dñi nr̄i iesu xp̄i. itē Grā dñi nr̄i iesu xp̄i vobiscū. amē. Explicit epistola p° ad thessalonicēces Incipit 2°. ep̄la ad eosdē. ¶ In p°. c. sex vicib' noīat. Et p°. Paul' ⁊ Siluan' ⁊ Thimote' ecclīe thesalonicensiū in deo p̄re n̄ro ⁊ dño iesu xp̄o: grā vobis ⁊ pax a dō p̄re n̄ro ⁊ dño iesu xp̄o. itē. In reuelatiōe dñi nr̄i iesu xp̄i d celo. itē. Qui ñ obediūt euāgelio dñi nr̄i iesu xp̄i. item Vt clarificet̄ nomē dñi nr̄i iesu xp̄i in vobis: ⁊ vos in illo s̄z grām dei n̄ri ⁊ dñi iesu xp̄i. ¶ In s°. c. bis tm̄ nominat. Et p°. Rogam' āt vos frēs p aduentū dñi nr̄i iesu xp̄i. itē. Vocauit vos in euāgeliū nr̄z in acq̄sitiōe glīe dñi nr̄i iesu xp̄i. itē. Ipse āt dñs iesus xp̄s ⁊ ds̄ p̄r n̄r q dilexit nos: ⁊ ddit nobis ɔsolatiōez eternā ⁊ spē bonā in grā: exhortet̄ corda v̄ra ⁊ ɔfirmet in oī ope ⁊ s̄mone bono. ¶ In 3°. c. q̄nq3 vicib' nominat. Et p°. Dñs aūt dirigat corda v̄ra in charitate dei ⁊ sapiētia xp̄i. Denunciam' āt vobis frēs in noīe dñi iesu xp̄i ⁊c. Et itez circa finē eadē v̄ba dic. itez in fine. grā dñi nr̄i iesu xp̄i sit cū oīb' vobis amen. Explicit ep̄la 2° ad thesalonicēses. Incipit ep̄la p° ad Thimoteū. ¶ In p°. c. septies noīat Et p°. Paul' ap̄lus iesu xp̄i s̄z ipeiū dei saluatoris nr̄i iesu xp̄i spei n̄re. Thimoteo dilecto filio in fide: grā ⁊ misericōdia ⁊ pax a dō p̄re n̄ro ⁊ iesu xp̄o dño n̄ro. itē. Grās ago ei q me ɔfortauit ī xp̄o iesu. itē. Sup habūdauit grā dñi nr̄i iesu xp̄i. itē. Fidel' s̄mo ⁊ oī acceptatiōe dign': q: xp̄s vēit ī hūc mūdū peccatores saluos facē: quoꝝ p̄m' ego sū. S3 idō misericordiā ɔsecut' sū: vt ī p° onderet xp̄s oēz patiētiā ad īformatiōez eoꝝ q credituri sūt illi ī vitā etnā. ¶ In s°. c. bis tm̄ noīat. Et p°. Vn'. n. ds̄ vn' mediator dei ⁊ hoīz hō xp̄s iesus: q ddit semetipsū redēptiōez p oīb'. itē. Veritatē āt dico ī xp̄o iesu ¶ In 3°. c. semel tm̄ noīat. Et p°. Qui bñ ministrauerit: gradū bonū sibi acq̄rēt ⁊ multā fiduciā in fide q̄ ē in xp̄o iesu. ¶ In. 4. c. semel tm̄ noīat. v3. Hoc ppōnēs frīb' bon' eris minister xp̄i iesu. ¶ In quinto. c. bis tm̄ noīat. Et p°. Adolescētiores āt viduas deuita. Cū. n. luxuriate fuerit ī xp̄o nubē volūt. itē. Testor corā deo ⁊ xp̄o iesu. Hic bona dicit de viduis. ¶ In. 6. c. ter tm̄ noīat. Et p°. Si qs alr docet ⁊ ñ acq̄escit sanis s̄mōib' dñi nr̄i iesu xp̄i: sup̄b' ē ⁊ nihil sciēs. itē. Precipio tibi corā deo q viuificat oīa ī xp̄o iesu. itē. Vt s̄ues mādatū sine macula irrep̄hēsibile vsq3 ī aduētū dñi nr̄i iesu xp̄i. Explic̄ p° ep̄la ad Thimoteū. Incipit s̄a ep̄la ad eūdē. ¶ In p°. c. octo vicib' noīat. Et p°. Paul' ap̄ls iesu xp̄i p voluntatē dī s̄z pmissiōez vite q̄ ē ī xp̄o iesu: Thimoteo carissimo filio: grā ⁊ mīcōdia ⁊ pax a dō p̄re ⁊ iesu xp̄o dño n̄ro. itē. Noli itaq3 erubescē testimoniū dñi nr̄i iesu xp̄i. itē. Vocauit nos vocatiōe sua scā: ñ s̄m opa n̄ra: s̄z s̄z ppositū suū ⁊ grāz q̄ data ē nobis in xp̄o iesu ante tp̄a scl̄aria. manifesta ē āt nūc per illuminationē saluatoris nr̄i iesu xp̄i. itē Formaz habe sanoꝝ v̄boꝝ q̄ a me audisti in fide ⁊ dilectione in xp̄o iesu. ¶ In. 2. c. q̄nq3 vicib' nominat. Et p̄mo. Tu g° fili mi cōfortare in grā q̄ ē ī xp̄o iesu. itē. Et alios doce labora sicut bonus miles iesu xp̄i. Me

mor: esto dñm nrm iesum xpm surrexisse a mortuis ex semine dauid s3 euãgeliũ meũ i quo laboro vsq3 ad vicula q̃si male operãs. S3 vbũ dei nõ ẽ alligatũ ĩõ oĩa sustineo pp electos. vt ⁊ ipsi salutẽ cõseqñt q̃ ẽ i xpo iesu cũ glia celesti. ¶ Jn.3.c. bis noiat. Et pᵒ Oẽs q pie volũt viuẽ i xpo psecutõez patient. Mali ãt hoies ⁊ seductores pficiẽt i peiᵘ errãtes ⁊ i errorẽ mittẽtes. itẽ ab ĩfãtia sacras lrãs nosti: q̃ te possũt ĩstruẽ ad salutẽ p fidẽ q̃ ẽ i xpo iesu. Et dic tibi bona de scriptura sacra. ¶ Jn.4.c. bis tm̃ noiat. Et pmo. Testificor corã deo ⁊ xpo iesu q iudicaturus ẽ viuos ⁊ mortuos. Jtẽ. Dñs nr̃ iesus xps cum spũ tuo grã vobiscũ. amẽ. Explicit epl̃a ad Thimoteũ Jncipit epl̃a ad titũ. ¶ Jn.1.c. bis tm̃ noiat. ⁊ pmo Paulᵘ seruᵘ dei ⁊ apl̃us iesu xpi. ⁊c. Tito dilecto filio grã a deo pr̃e ⁊ xpo iesu saluatore nr̃o. Jn.2.c. ter tm̃ noiat. Et pmo. Apparuit. n. grã dei ⁊ saluatoris nostri oĩbᵘ hoibᵘ ⁊c. Jtẽ. expectãtes btã3 spe3 ⁊ aduẽtũ glie magni dei ⁊ saluatoris nostri iesu xpi. Jtẽ. Hec loq̃re ⁊ exhortare in xpo iesu dño nostro. ¶ Jn.3.c. semel tm̃ noiat: dicẽs. Appãit benignitas ⁊ humanitas saluatoris nr̃i dei: nõ ex opibᵘ ⁊c. Et seq̃t. Quẽ effudit in nobis abũde per iesũ xpm saluatorẽ nostꝝ ⁊c. Explicit epl̃a ad Titũ. Jncipit epl̃a ad Philemonẽ. ¶ Jn. pᵒ. c. 8. vicibus noiat. Et pᵒ. Paulus vinctᵘ iesu xpi ⁊c. Gratia vobis ⁊ pax a deo pr̃e nostro ⁊ dño iesu xpo. Jtẽ. Audiens charitatẽ ⁊ fidẽ quã hẽs in dño iesu. itẽ. in agnitõe oĩs opis boni in xpo iesu. Jtẽ. Multã fiduciã hñs i xpo iesu ĩpãdi tibi qð ad rẽ ptinet. Jtẽ. Nũc autẽ vinctᵘ xpi iesu. Jtẽ. Refice viscera mea i xpo. ⁊c3. Salutat te Epaphras cõcaptiuᵘ meᵘ in xpo iesu. Explicit epl̃a ad Philemonẽ. Jncipit epl̃a ad hebreos. ¶ Jn.1.⁊.2.c. nõ noiat. ⁊ in 3ᵒ bis tm̃ noiat. Et pᵒ. Moyses qdẽ fidelis erat i tota domo eius tãq3 famulᵘ: xps vero tãq3 filiᵘ i domo sua. itẽ. Participes. n. xpi effecti sumᵘ. ¶ Jn.4.c. semel tm̃ nominat: dicẽs. Hñtes ergo põtificẽ magnũ q penetrauit celos iesũ xpm filiũ dei. ¶ Jn.5.c. semel tm̃ nominat: dicẽs. Xps nõ semetipsũ clarificauit vt pontifex fieret ⁊c. ¶ Jn.c.6. ẽt tm̃ semel noiat: dicẽs. Quapp̃e intermittẽtes inchoationis xpi sermonem ⁊c. ¶ Jn.7.⁊.8. capl̃is nõ fac mẽtionem. ¶ Jn.9.c. ter tm̃ noiat. Et pmo. Xps assistẽs põtifex futuroꝝ bonoꝝ ⁊c. itẽ. Quãto magᵉ sãguis xpi emũdabit cõsciam nrãm ab opibᵘ mortis ⁊c. itẽ. Xps semel passus ẽ ad multoꝝ exhauriẽda pccã. ¶ Jn.10.ca. bis tm̃ noiat. Et pmo. Scificati sumᵘ p oblationẽ corporis iesu xpi semel. itẽ. Hñtes itaq3 frẽs fiduciã in introitu scõꝝ i sãguie xpi. ¶ Jn.11.c. semel tm̃ noiat. Maiores diuitias estimãs thesauro egyptioꝝ improperiũ xpi. ¶ Jn.12. nõ fac mẽtionẽ. ¶ Jn.13.c. ter tm̃ noiat. Et pmo. Jesus xps heri ⁊ hodie: ipe ⁊ i secl̃a. itẽ. Deᵘ ãt pacis q eduxit de mortuis pastorẽ magnũ ouiũ dñ3 nostꝝ iesũ xpm. itẽ. Qð placeat corã se p iesũ xpm: cui laᵘ ⁊ glia ĩ secl̃a seculoꝝ. amẽ. Et sic fideliᵘ ⁊ breuiᵘ q̃ potui istas auctes adduxi. Et ista sufficiãt q̃tũ ad pmã ɔclõnẽ. ¶ De honore q i pẽdit ab ecclia iesu xpo. ɔclo. II.

Ecipe scdam ɔclõnẽ. v3. Nũq3 fuit iesus in synagoga ⁊ eorum templo tantum derisus: quin multo magis in ecclesia xpiana sit honoratus. vbi tres inquiramus veritates. v3. ¶ Prima veri. ẽ. Quis ẽ honor ab ecclia ĩpensus nomini magno iesu. ¶ Scda ẽ. Quare ecclia noi iesu tm̃ honorẽ ĩpẽdit ⁊ nõ xpo. ¶ Tertia ẽ. Quã vtilitatẽ h3 ecclia d̃ hoc noie iesu. ¶ Quãtũ ad pmã dico q reuerẽtiã quã iesu exhibẽdã docet ⁊ pcipit. docet i. c. decet domũ dñi. de emu. eccl̃. li. 6. vbi dic. sic textus. Decet domũ dñi scitudo: vt cuiᵘ i pace locᵘ fcũs ẽ: eiᵘ cultᵘ sit cũ debita veneratõe pacificᵘ. Sit itaq3 ad ecclesias huilᵉ ⁊ deuotᵘ igressus. Sit i eis q̃eta cõuersatio: deo grata: ĩspiciẽtibᵘ placita. Qui cõsiderãtes ñ solũ ĩstruat. s. p bonũ exẽpluꝫ: s3 reficiat. s. p doctrinã. Cõueniẽtes ibidẽ nom̃ illð qð ẽ sup oẽ nom̃: a quo aliud sub celo ñ ẽ datũ hoibᵘ: i quo saluos fieri credẽtes opõteat. nom̃. v3. iesu xpi q saluũ fac pplꝫ suũ a pccis eoꝝ. Eo tñ exhibitõe reuerẽtie spãl attollãt. ⁊ qð gñalr scribit vt ĩ noie iesu oẽ genu flectat: singuli singlãtr̃ i ipsis iplẽtes. Precipue qñ aguntur missaꝝ sacra mysteria: gl̃osũ illud nom̃ q̃ñcũq3 recolit: flectãt genua cordis sui: qð capitꝫ ĩclinatõe testẽt. Attẽdẽtes i locis eisdẽ irẽtis pcordijs sacra solẽnia deuotꝫ cãtibus ⁊ orõibᵘ ĩsistat. Nullᵘ i locꝫ eisdẽ in qbᵘ cũ pace ac q̃ete cõuenit vota celebrari: seditõ3 excitet ⁊ clamatõe3 moueat i petũue cõmittat. Cessent i l'lis vniuersitatũ q̃rũlib3 ɔsilia: ɔtẽtões: ⁊ publica plamẽta. Cessẽt vana ⁊ multo fortiᵘ feda ⁊ pphana colloq̃a. Cessẽt ɔfabulatões quõlib3. postremo q̃cũq3 alia q̃ diuinũ pñt pturbare offm̃: aut ocl'os diuine maiestatꝫ offẽdẽ ab ecclijs psus exĩneat: ne vbi pccõꝝ ẽ venia postulãda: peccandi det occasio: aut dephẽdat pccã ɔmitti. Cessẽt i ecclijs earũq3 cimiterijs exercitatões nũdinaꝝ ac ferie cuiuscũq3 tumltᵘ Oĩs in eis secl'arũ iudicioꝝ strepitᵘ cõgescat. Nl'la ibi cã p laicos criminal' maxie agitet. Sint loca eadẽ a laicoꝝ cognitõibᵘ aliena. Ordinarij locoꝝ hᵒ faciãt obseruari: suadẽda suadeãt. Jnfedicta hᵒ canõis auctẽ ɔpescãt. Ad hᵒ ẽt alios ĩ ecclijs ipis magᵉ assiduos: ⁊ ad pmissa idoneos deputãdo. Nihilominᵘ pcessus iudiciũ secl'arũ ac spãl'r plate ĩnẽ i eisdẽ locis oĩ robore careãt firmitatꝫ. Qui vo pmissas ĩhibitões aĩo petulãti ɔtẽpsit pter pcessũ ordinarioꝝ ⁊ deputãdoꝝ ab ipsis diuine vltõ's ⁊ nr̃e poñt acrimõia formidare dõec suũ ɔfessi ratũ a sibᵘ firmato pposito dilibauerit abstinẽ. hᵒ ibi ad lrã3. ¶ Quattuor pres h3 hᵒ capl'3 vt dic glo. pᵃ pars ẽ in q̃ põit cõstitutõis cã: vsq3 ibi. sit itaq3. 2ᵃ pars ẽ in q̃ põit q̃lr hoies debeãt in ecclijs: ⁊ a qbᵘ abstinẽ: vsq3 ibi. ordinarij. Jn t̃tia pte põit q ordinarij per se ⁊ per alios hec faciãt obseruari: vsq3 ibi. q vero. Jn q̃rta pte cõmiat penã in ɔ̃tuũ faciẽtes. ibi. q vo. vsq3 in fine3. Tu vero quot sunt hic paragraphi: tot facias regulas: ⁊ ₰m practicã bonã declara ⁊c. ¶ Quãtũ ad scdam dico q iõ ecclesia de iesu expl'iã ⁊ ñ d̃ xpo facit mentõe3. q2 iesus dr̃ saluator quod est pprium dei. ps. 43. Ego sũ dñs ⁊ nõ est pter me saluator. Xps ãt dicit vnctᵘ: quod pp̃e cõuenit hoi: nec iesus dicit vnctᵘ inq̃tũ deᵘ: s3 inq̃tũ hõ. Deo ãt pp̃e debet adoratio: nõ hoi. Nec xps inq̃tu3 hõ debe-

ret adorari latria: q2 solū talis cult⁹ deo cōuenit: vt
i supiorib⁹ sepe ondim⁹. igit̄ ecclia recte d̄ Jesu fac̄
spālē mētōez ꝛ nō de xp̄o. et lꝫ vbicūqꝫ audiu̅ noia-
ri hoc p̄ciosuꝫ nom̄ iesus debeam⁹ caput cuꝫ maria
reuerētia iclinare: hoc tn̄ p̄cipue est fiedū in ecclia:
p̄serti cū celebrat̄ missaꝝ solēnia. q2 dic̄ supdict⁹ tex
tus q i ecclia ē petōꝝ venia postulāda: ꝛ iō n̄ debēt
ibi petā ɔmitti. Tres āt sūt rōes s̄m dn̄m ioānē an.
i supdicto. c. q̄re nom̄ Jesu sup oia alia noia extol-
lit̄: ꝛ dꝫ spāli reuerētia attolli. Et p̄mo pp ipsi⁹ p̄o
ritatem. q2 fuit an̄ oia. Jo. p°. in p̄ncipio erat v̄buꝫ.
℄ Sc̄do ppt̄ ipsi⁹ excellētiā cū sit oipotēs eēnus ꝛ
ieffabilis. ℄ Tertio ppt̄ affectōeꝫ quā nobis ondit
i creādo: pascēdo: redimēdo: ꝛ nobis grām p̄parā-
do. Propt̄ q̄ remanet obligatio nō modica i hoie: ꝛ
iō sūme ē colēd⁹: ꝛ honorād⁹: vt pꝫ. c. i. de reliqis ꝛ
vene. scōꝝ. vbi de honore ap̄loꝝ: doctoꝝ cōfessoꝝ: ꝛ
alioꝝ scōꝝ pulchre declarat̄ in. 6. decretaliū. iuncto
c. firmit̄. de sū. tri. ꝛ fi. ca. Et tal' honor qui debet̄ ei
duplex ē. s. iterior ꝛ exterior. De iteriori pꝫ ibi i textu
cū dic̄ supdict⁹ textus. flectāt genua cordis sui. De
exteriori pꝫ ibidē. qd̄ capit̄ iclinatōe testent̄. q̄r ꝛc̄.
℄ Quātū ad t̄tiā dico q tria p̄cipue bona ecclesia
scā ex noie p̄cioso iesu repōtat. s. benignā intcessio-
nē: gratā exauditōez: ꝛ audacē pliatōez. Primo re
portāt fideles ex iuocatōe ꝛ reuerētia hui⁹ nois ie-
su benignā intcessionē. p̄ma Jo. i. Aduocatū hēm⁹
apud p̄rem iesū xp̄m iustū: q intpellat p nobis. Jo.
16. Ego rogabo p̄rem p vobis vt ipse vos custo-
diat. ꝛ Ber. Quis inqt pecōꝝ audeat iuocare deuꝫ
vltionū: dn̄m exercituū: vt i vesi testō: Nūc p̄prie
ē nom̄ dn̄i iesu: qd̄ qcūqꝫ iuocauerit salu⁹ erit. Act.
3. Nō ē datū aliud nomē ꝛc̄. ℄ Sc̄ds fruct⁹ ē grate
exauditōis. Jo. 16. Si qd petieritis p̄rem i nomine
meo dabit vobis. Nō istoꝝ verboꝝ p̄fūdū sensum.
Primo. n. dic̄. si qd. i. aliqd. Oia. n. t̄rena certe ni-
hil dici p̄nt i cōpatōe eēne btitudinis. Ergo cū ait.
si qd. innuit q tm̄ vitā eēnā ꝛ nō ista tpalia petē de-
bem⁹. Et si aliqū tpalia petē possum⁹: hoc iō est: vt
possim⁹ illis viuē: ꝛ gl̄iam sua gr̄a mediāte p̄merē-
ri. vt dic̄ btūs Tho. sc̄da sc̄de. q. 8z. Jn̄ Criso. sup
Math. ait. Si petis a deo t̄rena. aut difficile ipe-
tras: aut nō ipetras. quō. n. tibi illa p̄stat nō bn̄ti: q̄
si hēs admonet vt cōtēnas: ℄ Tertio ait. petierit̄.
vt innuat bona a d̄o petenda eē: ꝛ nō ab icātatorib⁹:
Jn̄. 4. Re. i. de Ocbozia rege isrl' dr̄ q cū sup ifir-
mitate sua deū acharon cōsulēduꝫ misisset: dn̄s ait:
pp hoc moriet̄. Et p̄mo Paral'. io. c. dr̄. Mortuus
ē Saul ppt̄ iniqtates: eo q phitonissā consuluerit:
nec sperauerit i dn̄o ppt̄ qd̄ intfecit eū dn̄s: ꝛ trās-
tulit ei⁹ regnū ad Dauid filium Jsai. ꝛ sic de aliꝭ.
℄ Tertio ait. i noie meo. i. i gr̄a. q. n. est i pecō mor
tali: tot⁹ ē et nomen xp̄i. Jo. 9. c. Scim⁹ qm̄ d̄s pec
catores nō exaudit. Jn̄ Ambro. sup bti immaculati.
Volare igi facit orōnē bona vita: ꝛ dat alas p̄cibus
spūales qbus scōꝝ ad deū vehat̄ orō. Pecō qdem
grauescit orō: ꝛ lōge a d̄o fit. hec ille. Et si quādoqꝫ
pecōres exaudiat: h° iō ē: q2 aut ille bn̄dict⁹ oculus
cernit illū pecōr: ē i futuꝝ cōuertī: aut ad eius dāna-
tionē. qm̄ vt ait Aug. Cōcedit aliq de⁹ irat⁹: q̄ non

cōcederet placat⁹. Et seqt̄. Dabit vobis. dū enim
ap̄li p seipsis orāt: exaudiunt̄: p alijs āt nō semper
Jn̄ Hiero. sup z° li. Hieremie ait. Precipit̄ Hie-
remie a dn̄o. Tu noli orare p pp̄lo isto: q2 nō exau-
diā. Ex qbus dicim⁹ frustra aliquē orare p alio: cū
ille non mereat̄ accipe p quo rogat̄ deus. hec ille.
℄ Tertio ex magno noie iesu fideles reportāt au-
dacē pliatōez. vt exhortat̄ Petr⁹ bon⁹ pastor pu-
gnate inqt cū antiquo serpēte. Et paul⁹ ad Ephe.
vlti. Nō ē vobis colluctatio aduersus carnē ꝛ san-
guinē: sꝫ aduersus p̄ncipes ꝛ p̄tātes tenebraꝝ ha-
rū ꝛc̄. Et ecce victoria. Marci vl. Jn noie meo de-
mōia eijciēt ꝛc̄. Et h° sufficiāt q̄ztū ad p̄ntē ɔclonē.
℄ De honore iesu i celis. Conclusio. III.

Ccipe t̄tiā cōclōnē. vꝫ. Nūqꝫ fuit xp̄s ie-
sus i hoc mūdo tm̄ sp̄ret⁹: qn mlto magis
sit i celesti gl̄a sublimat⁹. vbi tres ingra-
mus ve. vꝫ. ℄ Prima ve. ē. Quō xp̄s in
celos gl̄osus ascendit. ℄ Sc̄da ē. Quō a scis i celis
honorat̄. ℄ Tertia ē. Quō apud p̄rem ē exaltat⁹.
℄ Quātū ad p̄mā vt clari⁹ ista mā itelligat̄ oia ista
videam⁹. Et p̄mo q̄lis ascēdit xp̄s in celū. z° q̄re ꝛ
ad qd ascēdit. Tertio in quo ascendit. Quarto quā-
do ascēdit. Et quito qn̄ vidētib⁹ apostolis. ℄ Quā-
tū ad p̄miū dico breuit̄ q ascēdit i corpore ꝛ aīa sine
pecō: ꝛ gl̄osus. i. ipassibilis: imortalis ꝛc̄. Et breuit̄
cū oib⁹ dotib⁹ corporis gloriosi xp̄s iesus nr̄ ascēdit
ad Phil'. 3. Qui reformabit corp⁹ humilitatis nr̄e
cōfiguratū corpori claritat̄ sue. nō m̄ eodem mō. vt
dic̄ btūs Tho. in. 3. di. 49. Qm̄ corp⁹ xp̄i erat gl̄io-
sum p nām deitatis q̄ illi vniebat̄. Jn nobis āt non
sic: vt pꝫ itelligēti. ℄ Quātū ad z^m dubiuꝫ dico q
multiplici rōe xp̄s ascendē voluit. Primo vt scōs
p̄res quos de limbo extraxerat i locum eēne pacis
adduceret. ps. Ascēdēs xp̄s i altū captiuā duxit ca
ptiuitatē. i. scōs q captiui detinebant̄. ℄ Sc̄do vt
nobis viā salutis ondēret: ꝛ locū pararet. Micheas
z. Ascendit iter pādēs an̄ eos. ad Hebre. io. c. Hn̄-
tes itaqꝫ fiduciā i introitū scōꝝ i sanguie xp̄i qm̄ vt
ait Math. z4. c. Vbicūqꝫ fuerit corp⁹: illic cōgre-
gabūt̄ ꝛ aqle. ℄ Tertio vt p suis redemptis apud
p̄rem aduocaret. i. Jo. z. Si qs peccauerit: aduoca
tū hēm⁹ apud p̄rem iesū xp̄m iustū. ꝛ ipse ē ppicia-
tio p pecis nr̄is: ꝛ nō p nr̄is tm̄: sꝫ ēt toti⁹ mūdi ꝛc̄.
℄ Ad t̄tiū dico q ascēdit i nube. Act. p̄mo. Et nu-
bes suscepit eū ab oculis eoꝝ. ℄ Ad q̄rtum dico q
q̄dragesima die a sue resurrectionis die ascendit.
℄ Ad q̄ntū dico q vidētib⁹ ill' ascēdit. ℄ Primo vt
ascensionis ei⁹ testes eēnt. Act. p̄mo. Eritis mihi
testes i oi iudea ꝛ samaria: ꝛ vsqꝫ ad vltimum t̄re.
℄ Sc̄do vt eū seq̄ d̄siderarēt. Jn̄ stupefacti stabāt
admirātes. Act. i. viri galilei qd statis aspiciētes in
celuꝫ ꝛc̄. Hec breuit̄ dixi: q2 sans cōia sꝫ. quare ꝛc̄.
℄ Quātū ad s̄am ve. dico: lege Joānē Apoc. 5. c.
ait. n. Et vidi ꝛ audiui vocē āgeloꝝ multoꝝ in cir-
cuitu troni ꝛ aialiū ꝛ senioꝝ ꝛ erat numerus eorum
millia milliū dicentiū voce magna. Dign⁹ ē agnus
q occisus ē accipe virtutē. ꝛ diuitatē: ꝛ sapiāꝫ: ꝛ for-
titudinē: ꝛ honorē: ꝛ gloriam: ꝛ bn̄dictōem. Et oēm
creaturā q̄ i celo ē: ꝛ sup t̄rā: ꝛ subt̄ t̄rā ꝛ mare: ꝛ qui

in eo sit: oēs audiui dicētes sedenti in trono ꝛ agno. Bñdictio: ꝛ honor ꝛ glia: ꝛ ptās in secl'a secloꝝ. Et 24. seniores ceciderunt in facies suas: ꝛ adorauerūt viuētem ꝛc. hec ibi. Que sacratissima vba alias lōgion sermōe declarabim⁹. Ad pñs tamē nō ꝙ triplex ē honor iesu xpō in celis a scīs dat⁹. ℭ P⁹ dr singlaris cōtēplatōis. ℭ 2⁹ singularis dilectōis. ℭ 3⁹ singlaris honoratōis. ℭ Pm⁹ inq̃ʒ dr singularis cōtēplatōis. Quatuor pmarie scī in celis in Jesu nr̄o ɔtēplāt. s. donatōez: passionē: btitudinē: ꝛ amorem. ℭ Primo cōtēplāt donatōez. Quilibʒ. n. scūs etiā minim⁹ in cōtēplādo illā sātissimā faciē: apte cognoscit ꝙ oēs alij beati sil' iūcti ꝓ sua salute nō tm̄ posuert nec ponē posset q̃ʒtū ꝓ illo posuit sol⁹ xp̄s. Jo. 10. Animā meā pono ꝓ ouib⁹ meis. ℭ 2° cōtēplāt illi⁹ bñdicte carnis passionē. Vñ qlibet scūs vt dixi ē minim⁹ clare intelligit ꝙ oēs alie creature ñ portarūt nec portare potuissēt ꝓ sua redēptōe tm̄ ac talē dolorē ꝛ penā: q̃ʒtū ꝓ illo sol⁹ portauit Jesus dulcissim⁹. Trenor. 1. O vos oēs q trāsitis p viā: attendite ꝛ videte si ē dolor sic dolor me⁹. ℭ Tertio cōtēplāt btitudinē. vñ qlʒ scūs pfecte itelligit ꝙ iesus gloriosus in q̃ʒtū hō plus excedit i btitudīe omnes btōs sil' iūctos q̃ʒ circūferētia celi minimū cētꝝ suuʒ p̄s. Eleuata ē magnificētia tua sup celos. ad dbit. 2. Propt qd̄ ꝛ de⁹ exaltauit illū ꝛc. ℭ Quarto cōtēplāt scī iesu ardētissimū amorē. vñ qlibʒ cor pfcē itelligit ꝙ xp̄s iesus plus amauit i vita: ꝛ amat i celo illos: q̃ʒ ipsi oēs sil' amauerūt aut amēt ipsuʒ. Et sic pʒ pm⁹ scōꝝ honor. ℭ 2⁹ dr singulars dilectōis. Tāta. n. ē dilectio scōꝝ tātusq̃ʒ amor ad dlcissimū. iesū: ꝙ si ab vna pte statueret oīs amor quo se inicē diligūt creature oēs tā hic q̃ʒ i patria. Int nos etiā cōputādo vgīs gloriose dilectionē actiuā ꝛ passiuaʒ. i. quā spirat in oēs btōs: ꝛ oēs bti in eā. Ex alia pte statuat amor vni⁹ minimi scī ad xp̄m. pfecto sic circūferētia suū excedit cētꝝ: sic ꝛ amor illi⁹ minimi scī oēs illos amores. Ex ɔtēplatōe āt q̃tuor pdcōꝝ orit hic tāt⁹ amor ꝛc. ℭ 3⁹ honor dr singularis honoratōis. Scd̄m. n. Alex. de ales: glīa ab honore differt: q: ppe glīa ē i se ad alios. honor v̄o i se ab alijs. Vñ seqt rl'aista: ꝙ ex glīa quā bñdict⁹ iesus alijs scīs in pr̄ia cōicat: orit postea amor in ipsis: ꝛ honor q xp̄o exhibet ab ipsis. Honor āt ſm eūdē ē ꝓtestatio q̄dā alicui⁹ pemīnētie in aliq̃ exhibitōe illi q honorat Quid āt scī xp̄o exhibeāt nōt Jo. apoc. 7. Vidi igt turbā magnā quā dinūerare nemo poterat ex oib⁹ gētib⁹: ꝛ tribub⁹. ꝛ pplīs: ꝛ linguis: stātes ante tronuʒ in ɔspectu agni: amicti stolis albis: ꝛ palme in manib⁹ eoꝝ. ꝛ clamabāt voce magna dicentes Salus deo nr̄o q sedet sup tronū ꝛ agno. ꝛ oēs angeli stabāt in circuitu troni ꝛ senioꝝ: ꝛ q̃ttuor animaliū. ꝛ ceciderūt in cōspectu troni in facies suas ꝛ adorauerūt deuʒ dicētes. Bñdictio: ꝛ claritas: ꝛ sapientia: ꝛ grāꝝ actio: honor: vt⁹: ꝛ fortitudo deo nr̄o in secl'a seculoꝝ. amē. ꝛc. Et Jsa. 6. Vidi dn̄m sedētē sup soliū excelsū ꝛ eleuatū. ꝛ plena erat dom⁹ a maiestate ei⁹. ꝛ ea q sub ipso erāt replebāt tēpluʒ. Seraphin stabāt sup illō: ꝛ sex ale vni: ꝛ sex ale alteri duabus velabāt faciē e⁹: ꝛ duab⁹ velabāt pedes e⁹. ꝛ duabus volabāt. Et clamabāt alt ꝛ alterum ꝛ dicebāt. Scūs. scūs: scūs dn̄s de⁹ exercituū. plena ē oīs trā gloria ei⁹ ꝛc. hec ille. Pulchra certe aīa mea visio Joānis ē: sʒ hec Jsaie nō min⁹. Jlla declarat honorē scōꝝ: ista honorē āgeloꝝ. Quis ēt Joānes de āgelis faciat mētionē: nō tñ ita pfūde. Jtē ꝛ apoc. 4. c. ppulchre hoc ēt declarat. vñ i fine. c. dic. sic. Et cū darēt illa q̃tuor aīalia gloriā ꝛ honorē: ꝛ bñdictiōez sedēti sup tronū viuēti i secula seculoꝝ pcedebant 24. seniores an̄ sedētē i trono: ꝛ adorabāt viuentē i secl'a scloꝝ: ꝛ mittebāt coronas suas an̄ thronum: dicētes. Dign⁹ es dn̄e de⁹ nr̄ accipe glīā ꝛ honorē: ꝛ v̄tutē. q: tu creasti oīa. pp te ꝛ volūtatē tuā erant ꝛ creata sūt: hec ibi. Et hec sufficiāt q̃ʒtū ad secūdā p̄t. ℭ Quātū ad tertiā rn̄det Paulus ad Hebre. 1. Qui cū sit splēdor glīe. ꝛ figura sube ei⁹ portās oīa vbo v̄tutis sue: sedet ad dexterā maiestatis in excelsis. Sic ꝛ Stephan⁹ glīosus cū lapidaret vidit eū. Act. 7. Ecce video inqt celos aptos: ꝛ Jesū stātē a dextris v̄tutis dei. Sic ꝛ ipse Jesus dixit. Math. 26. Ammō videbitis filiū hoīs sedētē a dextris v̄tutis. Sic ꝛ Luce 22. ait. Erit fili⁹ hoīs sedēs a dextris v̄tutis dei. Sic ꝛ illū querere inuitat nos Paulus ad Col'. 3. Que sursū sūt querite vbi xp̄s ē i dextera dei sedēs ꝛc. Vbi nota ꝙ sedere ad dexteram possum⁹ ad humanā vl' diuinā nām referre. Si ad hūanaʒ: tūc dicēdū ē ſm Aug. li. de symbolo: ꝙ nō sic intelligēdū ē: vt de⁹ pr̄ hūanitatē xp̄i ad suā dexterā collocauerit: qm̄ de⁹ mēbra nō hʒ: vt dici possit eū hr̄e dextꝝ vel sinistꝝ: sʒ metaphoric⁹ sermoē. Nā sic i dignitatib⁹ hūanis null⁹ apud regē vel dominū p̄stātior ꝛ honoratior dr: q̃ʒ q ad e⁹ dexterā sedet: sic vt ondat xp̄i humanitatē sup oēs creaturas eē deo grauiorē ꝛ subliniorē ait ꝙ ē ad dexterā v̄tutis dei pr̄is. Vñ ē sensus. Xp̄s iesus sedet ad dexterā dei. i. illa humanitas ē sic apud deū exaltata: q̃ʒtū sit possibile aliquā creaturam exaltari: nec vnq̃ʒ alia sic exaltabit. p̄s. Gloria ꝛ honore coronasti eū dn̄e: ꝛ cōstituisti eū sup opa manuū tuaꝝ. Si ad diuinā nām referas: tūc p dexterā itellige eq̄litatem. Ne. n. qs credēt dei filiū ꝓpt humanitatē assūptaʒ minorē esse pr̄e ſm diuitatē. id̄ dr sedē ad dexterā pr̄is. i. ad eq̄litatē pr̄is. Et hec sufficiāt q̃ʒtū ad p̄ntem nām. Et p ɔn̄s nō imerito nos hodie dulcissimo iesu laudes possum⁹ decātare: ꝛ euʒ hortari. vt nos hic saluet p grāʒ ꝛ in futuro p glīam. Amen.

ℭ Feria ſa palmaꝝ de aīa. Sermo i ordie. XLI.

D

Domus impleta est ex odore vnguēti. Jo. 12. Tāns vndiq̃ʒ bñdicti iesu vnguentis. i. p̄ciosissimis grāꝝ rum suaꝝ odoribus vndiq̃ʒ p aīe nr̄e ptes diffusis: dom⁹ tota. i. aīa ipsa int⁹ ꝛ ex̄ ipleta ē odore vnguenti: ita vt cū glorioso Bernerdo dicē possit: currim⁹ i odorē vnguentoꝝ tuoꝝ. Nobilissima. n. forma ꝛ nobilissimū reqrit subm. diuīa āt grā nobilissima forma ē p̄ma Cor. 13. Si linguis hominū loqr ꝛc. g° reqrit nobilissimū subm. h° āt ē ipsa aīa. vt pʒ in li. de anīa. libro p̄mo. Bonor honorabiliū ꝛc. Vbi dicunt phī ꝙ scīa de aīa excedit oēs scias nobilitate subiecti.

pref diuinā. Jō ad pñs de aīa ipsa sermonem faciamus. Ubi tres consideratiōes videamus. vz.
¶ Qualr̄ a deo aīa intellectiua sit pfecte creata.
¶ Qualiter a deo sit optime custodita.
¶ Qualiter a deo sit imense honorata.
¶ De creatione anime. Consideratio. I.

Qualr̄ aīa sit a deo pfectissime creata p̄mo videam⁹. vbi tres gclōnes more solito faciam⁹. vz. ¶ Prima gclō ē ista. Licz aīa rōnalis sit act⁹ corporis humani: nō tñ est de potentia mãe educta: sz a deo perfecte creata. ¶ Scd̄a gclō est ista. Et si aīa rōalis sit a deo pfecte creata: est tñ i p̄ncipio sui esse tāq̄z tabula rasa. ¶ Tertia gclō est ista. Et si aīa rōalis sit corporis hūani act⁹: corrupto tñ corpe ipa remãet imortalis.

¶ Q̄ aīa rōal' n̄ educit̄ de potētia mãe. Cōclō I.

Lcipe p̄mā gclōnē ⁊c. vt. ā. vbi tres inq̄ram⁹ ve. vz. ¶ Prima ve. ē ista. vtrz aīa sit a deo de nihilo fcā. ¶ Scd̄a ve. ē ista. An aīa habeat eē añ corpus: vel sil' cū corpore: vel post formatōez corporis. ¶ Tertia ve. ē. An de⁹ aīas mediāntib⁹ āgelis formet. ¶ Quātuz ad p̄mā pono tres regulas. vz. ¶ Prima regula ē ista q̄ aīa rōnalis ē imālis ⁊ incorporea. ¶ Scd̄a regula ē q̄ aīa nō ē de substātia dei. ¶ Tertia regula est q̄ aīa est a deo creata de nihilo. ¶ Prima regula nō solū a theologis: sz ēt a phis expsse tenet̄. Unā Ar. in 3º de aīa in p̄mo. c. ponit q̄tuor gclōnes: vt pz intuenti textū. ¶ Prima cōclō est ista. Intellect⁹ human⁹ de se ⁊ in actu nullā hz spēz intelligibilē: sz ad quālibz talē est penit⁹ in potentia. ¶ Scd̄a gclō ē. Intellect⁹ human⁹ ē imālis ⁊ icorpore⁹ ⁊ imixt⁹: ¶ Tertia gclō ē. Intellect⁹ human⁹ nō ē aliq̄ vna dterminata nā: sz solū hz possibilitatē recipiēdi oēs formas mãles. ¶ Quarta gclō ē Intellect⁹ human⁹ possibilis añ itellectōez nullaten⁹ ē i actu. Et seq̄r ista gclō correlarie ex tria. Sed aliis omissis ad presens: q̄m lectio pot⁹ q̄z p̄dicatio eēt solā scd̄az gclōnē breuit̄ assumam⁹. quā Ar. pbat i vbis illis vñ dic. Necesse itaq̄z ē: q̄m oīa intelligit itellectiua human⁹. ipm imixtū eē ⁊c. Que vba Auerrois ei⁹ cōmētator i cōmēto q̄rto subtil'r ⁊ bñ exponit. Ego aūt vt hic breuissime dicā: ex dictis tā phi q̄z Auerrois q̄tuor colligā rōnes regulā nrām pbātes. ¶ Prima rō ē ista. ⁊ sumit̄ ex pte obiecti dt̄minati: vt arguat̄ sic. Quelibz potētia mãlis hz obiectū dt̄minatū. sz intellectus human⁹ nō habz obiectū dt̄minatū. g° nō ē potentia mãlis. gña nō cū minori ad sensū. Uidem⁹. n. ⁊ experimur q̄ intelle ctus tā mãlia q̄z imãlia itelligit. Minor aūt ē nō iductiue. Nā visus pcipit̄ solū colores: audit⁹ solū sonos: olfactus odores: ⁊ sic de aliis. q̄re ⁊c. ¶ Scd̄a rō ē ista. ⁊ sumit̄ ex pte act⁹ cognoscendi: vt arguat̄ sic. Nulla potētia mãlis pcipit dñam int̄ vniuersale ⁊ p̄ticlare. Intellect⁹ human⁹ hu⁹ dñam pcipit. g° regula nrā vera. gña nō cū minori ad experientiā. Experimur. n. nos intelligē dñam cause vl' effect⁹ vlis: ⁊ cause vl' effect⁹ p̄ticularis. 2° phicor. Sol ⁊ hō generāt hoiez. sol vt cā vlis. hō vt cā p̄ticlaris. Ex quo seq̄r q̄ si itellectus humanus itelligit vl'e ⁊ p̄ticulare: posit p gñs dñam ponē int̄ illa. Hoc aūt repugnat oī v̄tuti mãli: vt pz p singulas mãles virtutes discurrēdo. q̄re ⁊c. Et pōt confirmari rō sic. Nulla potētia mãlis cognoscit se aut suos actus: vt pz ex scd̄o de aīa. sz intellect⁹ human⁹ cognoscit se ⁊ actus suos: vt experientia indicat. q̄re ⁊c. ¶ Tertia rō est ista. Et sumitur ex parte modi agendi vel patiendi: vt arguat̄ sic. Nulla virtus materialis dū a suo obiecto patit̄: habet reagendi virtutē i illud. Sed intellectus humanus dū a fantasmatibus patit̄: habet in illa virtutez reagendi. ergo ⁊c. gña nō cum maiori inductiue. Minor ē Auerrois in dicto cōmento. 4. vbi in sn̄a dicit q̄ dum a fantasmatibus intellectus possibilis mouet̄. intellectus agens illa mouet. q̄re ⁊c. ¶ Quarta rō est ista. Et sumit̄ ex parte organici instrī: vt arguat̄ sic. Omnis virt⁹ mãlis hz instrm organicū. Intellectus human⁹ h⁰ non habz. ergo regula nostra vera. gña nō. ⁊ maior pz inductiue in oībus sensibus mãlibus. Minor aūt pbat̄: q: omnis virtus hñs instrm̄ organicū: corrūpit̄ ad corruptionē illius. vt pz ad experiētiā. sed intellectus humanus ē igenerabilis ⁊ incorruptibilis vt pz p phm̄ i lr̄a: dicētē. sepat̄ hoc ab hoc tāq̄z ppetuū a corruptibili. ⁊ ēt diffusius infra pbabit̄ i. 3. gclōne seq̄nti. g° regula nostra vera. Nolo phisice aliud ponē: ne sit tibi aīa tediū i speculādo tā excelsa. lz si phiam degustares dulcia eēnt hec faucibus tuis super mel ori tuo. Cōtētor inq̄t aīa pr̄ Ambro. de regula p̄ma. Accipe igit̄ aīa mea scd̄az regulā. s. q̄ aīa nō ē de sub̄a dei. Fuerunt. n. quidā vt ait magister sn̄iar̄ in 2° . di. 17. qui heretice dixerunt aīaz esse de sub̄a dei. ppt̄ id quod dicit̄ Gen. 2. Inspirauit i faciē ei⁹ spiraculū vite: ⁊ fact⁹ ē homo i aīaz viuentē. Sed spiratio est per egressum alicuius ab extrinseco. ⁊ per gñs q spirat aliquid a se emittit. g° anima erit de flatu dei. Flatus dei est sub̄a dei. ergo anima ē de sub̄a dei. Dicit tñ magr̄ eos sensum non accipere scripturar̄. vñ sensus predictor̄ verbor̄ est. Insufflauit vel inspirauit ⁊c. i. aīaz homis fecit que spūs est. Unde Isa. Spūs igt a facie mea egredit̄: ⁊ flatus ego faciā. Et btūs Tho. in p̄ma parte. q. 88. ar. 1. dicit sic. Spirare non est accipiendum corporal'r: sed idem est deū ispirare quod spm̄ facere. Licet etiā homo corporal'r spirās nō emittit aliqd de sub̄a sua. sed de nā ex̄nea. hec ille. Sed non facit ad ppositum exemplū: q̄m nihil hz deus ex̄neum quod emittat. Non sunt ergo audiēdi: dic magr̄ in lr̄a. vbi. s. q pntāt aīam eē partem dei. q̄m oē quod est de sub̄a dei: nec a se nec ab alio decipi potest: nec ad malum faciendū vel patiēdū cōpelli: nec in melius vel deterius mutari. que supple oīa aīe rōnali cōuenire possunt. Et subiungit immediate nostrā t̄tiam regulā dicens. Flatus ergo quo hoiez aīauit factus est a deo: nō de deo: nec d̄ aliqua mãa: sed de nihilo. hec ille. Et si dicis. Sicut corpus humanum pbat̄ de t̄ra esse: quia in terā reuertit̄: sic anima dicet̄ esse de sub̄a dei: q: ad deum reuertit̄. Dico q̄ nō est similitudo. q̄m corpus redigit̄ i puluerem. ⁊ sic in puluerē reuerti dr̄. aīa aūt non sic: sz redit ad deū q̄ntum ad getez tm̄: ⁊ nō resoluit̄ i sub-

stantiã dei. Et dicit btũs Tho. vt. s. ₇ cõit dicunt oẽs. ₇ Aug. satꝫ clare in li. de duab⁹ aĩabus. ꝙ hãc stultã doctrinã seminarit Manichei. et ista sufficiãt ꝑ regula nr̃a scd̃a. ¶ Accipe tertiã regulam vꝫ. ꝙ aĩa rõnalis ẽ a deo creata de nihilo. Ad cui⁹ declarationẽ sic dicᷓ btũs Tho. vt. s. arti. 2. Aĩa rõnalis nõ põt fieri nisi ꝑ creationẽ. qḋ nõ ẽ vũz de alijs formis. et rõ ẽ. q꞉ cũz fieri sit via ad eẽ: seqᷓ ꝙ hoc mõ alicui cõpetit fieri sicut ei ꝯpetit eẽ. Illud aũt dr̃ proprie eẽ: qḋ hꝫ ipsũ eẽ q̃si ĩ eẽ subsistẽs. ₇ iõ sole subē ꝑ ꝑ dicũᷓ eẽ. accñ̃a aũt ñ hñt eẽ ꝑ se sbsistẽs: sꝫ ẽm ea aliqd dicũᷓ talia. Vñ albedo ñ ẽ ens ꝑ se: sꝫ ẽ aliqd ẽꝫ qḋ aliqd dr̃ albũ. ₇ sic ḋ alijs accñ̃ibus. Propᵗ qḋ ₇ phũs ait ĩ metaphisica. Accñs ñ ẽ ens nisi q꞉ ẽns. et eadẽ rõ ẽ de oib⁹ alijs formis ñ sbsistẽtib⁹ ₇ illis ꝑ ꝑ ꝯuenit fieri. q꞉ ꝯposita sbsistẽtia fiũᷓ. Aĩa aũt rõnalis ẽ forma subsistẽs. ₇ ꝑ ꝯñs illi ꝓpe ꝯpetit eẽ ₇ fieri. q꞉ nõ põt fieri ex mã̃ ꝑiacẽte. s. nec corꝑali: q꞉ sic eẽt nãe corpõe: nec spũali q꞉ sic spũales sube inuicem trãsmutarẽᷓ. necesse ẽ dicere ꝙ ñ fiat nisi ꝑ creationẽ. Vñ hec ẽ drĩa inᷓ gñationẽꝫ ₇ creationẽꝫ ad p̃ns. q꞉ agẽs ꝑ motũ reducit aliqd de potẽtiã ad actũ. sꝫ agẽs sine motu: vt de⁹: nõ reducit de potẽtia ad actũ. sꝫ facit eẽ actu: qḋ ẽm nãm ẽ in potẽtia ad esse ₇ h⁹ ḋductio ad esse dr̃ creatio. Ista dicta sũt valde subtilia ₇ egent grãdi locutõe. sꝫ sufficiãt ꝑ p̃nti regula. Inde damascen⁹ in. 2. li. c. 12. sic ait. Cõdidit hominẽ de⁹ ex inuisibili ₇ visibili nã ꝓprijs manib⁹ ẽm imaginẽ ₇ similitudinẽ suã. Ex terra qdẽ corpus plasmãs: aĩam aũt rõnalẽ ₇ itelligibilẽ ꝑ familiarẽ insufflatiõeꝫ dãs ei. qḋ vtiqꝫ diuinã imaginẽ dicim⁹ ₇c. Et infra põit pulchrã aĩe diffinitionẽ dicẽs. Aĩa ẽ substãtia viuẽs simplex ₇ incorporea: oculis corporalib⁹ ẽm ꝓpriã nãm inuisibilis: inmortal' rõnalis ₇ intellectualis: ₇ ĩfigurabilis: orgãico vtens corpe. ₇ huic vite: augmẽtationis ₇ sensus ₇ gñationis tributa nõ aliũ habẽs ꝓp seipsã itellectũ: sꝫ ₇ ptẽ simpli⁹ purissimã. Sicut. n. oculus ĩ corpe: ita ẽt ĩ aĩa ẽ intellect⁹. arbitrio libera ẽ volũtate vertibilis: q̃si ₇ creabil. Oĩa hec ex ei⁹ q cã cõdidit grã suscipiẽs. Ex q̃ ₇ ẽẽ ita esse suscepit ₇c. hec ille. Et Augu. li. de spũ ₇ aĩa ait. Rõnalis siqdẽ ẽ aĩa nr̃a vt sciat discernẽ bonũ ₇ malũ. Est ẽt ꝯcupiscibil' irasibil' vt bonũ amare possit ₇ malũ odire. hec ille. Et idẽ ibideꝫ. Aĩa inqᵗ nec elemẽtũ nec ex elemẽtꝫ ẽ sed de nihilo fcã. ₇ soli creatori suo cognita. Et q̃re eam creauerit de⁹ idẽ oñdit in eodẽ. Ex corpe inqᵗ ₇ aĩa ꝯstat hõ. ₇ qcqd oculis corpis videᷓ: ꝓp cõpus factũ ẽ. aĩa aũt ꝓp deũ. Aĩa vita cõporꝫ ẽ. vita aĩe de⁹. hec ille: Sꝫ dicẽs. Intellexi pr̃ Ambrosi. aĩam de nihilo faciaꝫ. Sꝫ dic queso qual'r sit creata: Audi rñsionẽ. Faciam⁹ inqᵗ de⁹ hoĩeꝫ ad imaginẽ ₇ silitudinem nr̃am. Que vba qual'r ĩtelligantᷓ: vide beatũ Tho. ĩ ꝑma ꝑte. q. 91. ꝑ totũ. ₇ magr̃m in sñiarũ di. 16. secundi. Et expositionẽ magr̃i vide ĩ nr̃o scripto sup 2ᵒ sñiarũ di. 16. Posuisseꝫ ẽt hic diffuse illã mãm: sꝫ cã breuitatis omĩ ñ. Dicta m̃ quedã Aug. li. de spũ ₇ aĩa notem⁹. c. 43. ₇. 44. Magna qdẽ ait silitudo est inter aĩaꝫ ₇ deũ. Et de ei⁹ inuẽtiõe aliquas ꝯnũeremus. ¶ Pᵒ. n. silitudo ẽ ꝙ sicut de⁹ vita ẽ: ita aĩa ẽ vita ₇ nõ solũ ĩ se: sꝫ etiã aliud viuificãs: vt corp⁹. ¶ 2ᵒ. sicut deus crescẽtib⁹ creaturis nõ crescit: nec decrescentibus decrescit. ita aĩa nec minutꝫ mẽbris diminuitur: nec ijsdeꝫ auctis augetur. ¶ 3ᵒ est sicut fili⁹ a patre generaᷓ: ₇ spũs sanctus ab vtroqꝫ: ita intellectus a memoria: ₇ voluntas ab vtroqꝫ ꝓcedit. Et sicut pater est deus: filius est de⁹ spũs scũs est de⁹. ₇ m̃ nõ tres dij: sed vnus est de⁹. Ita intellectus est aĩa: memoria ẽ aĩa. ₇ m̃ non tres aĩe: sed vna ẽ aĩa. ¶ 4ᵒ silitudo est ꝙ sicut de⁹ vnus semꝑ vbiqꝫ est totus: oĩa viuificãs: mouens: ₇ gubernans: sic aĩa ĩ suo corpore tota est: ₇ tota in qualibet parte viuificans mouens: ₇ gubernãs oĩa. ¶ Nec est in maiorib⁹ sui corporis membris maior: nec in minoribus minor: sed in maioribus tota: in minoribus tota vt pꝫ ex sententia philosophi. 2. de aĩa. Et agit in corpore diuersa officia. vt ꝑ oculos videt: ꝑ aures audit ₇c. Et sic aĩa est tota in suo corpore ẽm esse suũ: sicut deus est in toto mũdo. Nec mirũ. vt Aug⁹ ait c. 44. q꞉ anima creata ẽ a deo: vita a vita: simplex a simplici: immortalis ab immortali: magna a magno: recta ₇ recto ₇c. Vñ breuiter ꝯcludamus ꝙ sicut deus simplex est in nã: sic ₇ aĩa. Et sic deus videt ₇ non videᷓ. sic ₇ aĩa ₇c. Itẽ Aug. vt. s. c. 42. Quis inquit maior honor esse potuit: qꝫ vt ad similitudinem sui ꝯditoris cõderetur: ₇ eisdẽ virtuꝫ ornamẽtis ornareᷓ ₇ vestiretur quib⁹ ₇ cõditor ₇c. Et hec sufficiãt ꝑ ꝑma v̓itate. ¶ Quãtũ ad ẽam vi. dico ꝙ qḋ põt dupl'r fieri. vꝫ aut de aĩa Ade: aut de alijs aĩabus: aut de aĩa Eue. Si queritur de aĩa Ade dicit magister in ẽo sñiaꝝ. di. 7. ꝙ inter doctos scrupulosa qḋ est. Nam Aug. videtur in li. 7. sup Geñ. ad lr̃am dicere ₇ approbare aĩam cum angelis sine corpore fuisse creatã: postea v̓o ad corpus accessisse. Nec compulsa est incorporari: sed nãl'r illud voluit. i. sic creata fuit vt vellet: sicut nãle est nobis velle viuere. male autẽ velle viuere: nõ nãe: sed voluntatis est praue. hec magr̃. Et videtur hec opinio ꝓbabilis rõne ₇ auctẽ. Auctẽ quidẽ. Geñ. pᵒ. Nã ꝑmo ait deus. faciam⁹ hominẽ ad imagineꝫ ₇ similitudinẽ nr̃am. qḋ intelligiᷓ de aĩa: vt expõit Aug. ₇ cõiter oẽs. postea dr̃. formauit deus hominẽ ḋ limo terre: qḋ intelligiᷓ de corpe: vt pꝫ. Rõne ẽt videtur ꝓbabilis. pᵒ vt oñdereᷓ eã a corpe nõ depẽdere: sꝫ ꝑ se subsistẽ posse. 2ᵒ vt oñdereᷓ ꝯformitas quã cũ angelis hẽbat. tũ in capacitate rõnis ꝑ quaꝫ aĩa est imago. tũ in btitudinis capacitate ad quã angelus ₇ aĩa ordinari hñt: ₇ sic de alijs. Alij aũt dicunt aĩaꝫ primi hoĩs in corpore fuisse creatam. vt colligi põt ex textu Geñ. 2. Inspirauit in faciẽ eius. i. in corp⁹ spiraculum vite: ₇ fcũs ẽ hõ in aĩam viuentem. accipitur. n. ibi facies pro toto corpe. vt pꝫ ꝑ magr̃m ĩ lr̃a vbi. s. Et cõiter doctores hanc ẽam opinioneꝫ teneãt. Et dicunt Augustinum non assertiue sꝫ dubitatiue dixisse. Vnde btũs Tho. vt. s. arti. 4. dicit ꝙ lꝫ aĩa sit immortalis per nãm: ₇ ẽm hoc conueniat cuꝫ angelis: ₇ sic debuisse creari cum angelis: m̃ q꞉ ipsa nõ facit per se spẽm: sed est ps spẽi: ₇ est forma corporis: magis pertinet ad genus aĩatoꝝ ut fõmale principium. ₇ per ꝯñs nõ debuit formari ante

corp⁹: sȝ in corpore. Magr̄ tñ hic se ñ determiat Et
hec sufficiãt quãtũ ad creatõȝ Ade. ¶ Quantũ ad
aiam Eue magr̄ sniaꝝ in 2°. di.18. adducit opinio-
nẽ quãdã erroneã dicentiũ ꝙ quẽadmodũ mulierꝭ
corp⁹ de viri corpore traductũ fuit: ita ipsius aĩa de
viri aĩa ꝓpagatã fuisse. qḋ tñ magr̄ reprobat ex di
ctis Aug. in li. ḋ ecclesiasticis dogmatib⁹: vt vide-
biꝫ hic ĩfra. ¶ Quãtũ ãt ad alias aĩas dico ꝙ plu-
res fuerũt fantastice opiniões: quaꝝ breuiꝫ sniaȝ vi
deamus. Quidã .n. simplr̄ dicũt nullas aĩas creari:
sȝ id qḋ in corporib⁹ hũanis aĩas dicimus spũs re-
ꝓbos aiũt. Includũꝫ .n. ĩ corporibus hũanis angeli
apostate .i. demones: vt pniaȝ agãt. Et sic successi-
ue põt in diuersis corpibus ingredi: vt si nõ agant
pniaȝ in vno corpore agãt in alio. Isti tria falsa po-
nũt .s. demones ꝑ pniam saluãdos eẽ: ⁊ aĩas nõ esse
⁊ demones incarceratos eẽ in corporibus hũanis.
Primũ destruit xp̄s. Mat. 25. Ite maledicti ĩ ignẽ
eternũ: q paratus ẽ diabolo ⁊ angelis eius. Scḋm
Mat. 11. Et inuenietis reqẽ aĩab⁹ vr̄is. ⁊ 16. c. Quid
ꝓdest hoi si vniuersũ mũdũ lucreꝫ: aĩe vo sue detri
mentũ patiaꝫ: aut quã dabit hõ cõmutationẽ ꝓ aĩa
sua? Et multe sũt auctes tã philosophoꝝ q̃ȝ noui ⁊
veteris testi. ¶ 3ᵐ ẽt q̃ȝ sit eroneũ ⁊ ipsa aĩa mea
excogita. Stultũ quippe ẽ dicere vt ĩ mẽbris vbi hi-
tat spũs scũs: demones ĩcarcereꝫ. 1. Cor. 14. An ne
scitis ꝙ mẽbra vr̄a tẽplũ sunt spũs sci? Aliq ãt aĩas
creatas eẽ ꝯcedũt sȝ oẽs q̃ fuerũt: sunt ⁊ erũt simul
fuisse creatas cũ angelis: qꝛ eiusdẽ nr̄e sunt. Et ad-
dũt ꝙ ille aĩe ad suggestionẽ dn̄i tenebraꝝ peccaue
rũt: ⁊ ob hãc cãm illas in corporib⁹ hũanis eẽ detru
sas tanq̃ȝ in carcerib⁹ qbusdã vt pniaȝ agãt. ⁊ cum
purgate fuerit ad celestẽ patriã rauocẽꝫ. q opio Ma
nicheoꝝ fuit. Et hoc ponit magr̄ ĩ lr̄a vbi. s. ⁊ rpro
bat eã: vt diceꝫ infra. Que forte opinio fũdaꝫ in di-
cto illo. Ecc. 18. Qui viuit ĩ eternum: creauit oĩa si-
mul. qḋ veꝝ ẽ q̃ntũ ad dei sciam. qm̃ ds̄ simil oĩa ap
prehẽdit: ⁊ ita vocat ea q̃ nõ sꝫ tanq̃ȝ ea q̃ sũt. Uel
intelligiꝫ simul oĩa creasse. s. celũ empirreũ: angelos
tp̄s: lucẽ: ⁊ mãm quattuor elemtoꝝ. Alij dicũt nõ si-
mul eas creatas: sȝ ꝯtinuo de nouo eẽ: sȝ hoc ꝑ tra-
ductionẽ: vt aĩa traducaꝫ ex aĩa: sicut caro ex carne
Et hãc ẽt rprobat magr̄ vt. s. q̃uo .n. qḋ est simplr̄
simplex põt ex alio traduci? Aĩa est simplr̄ simplex:
lȝ ñ simplicissima. ergo ñ poterit ab aĩa decidi: cum
ẽt sit indiuisibilis. Audi magrȝ vt. s. in. c. quẽadmo
dũ. Catholica inqt ecclesia: nec simul nec ex tradu-
ce factas eẽ aĩas docet. Sȝ ĩ corpibus per coitũ se-
minatis atq̃ȝ formatis ĩfundi: ⁊ ĩfundẽdo creari. unũ
Aug. in ecclesiasticis dogmatibus aĩas hoĩum non
eẽ ab initio creatas ĩter ceteras ĩtellectuales natu-
ras: nec simul creataſ. sicut Origenes fingit dicim⁹
Neq̃ȝ cũ corporib⁹ ꝑ coitũ seminari: sicut luciferiãi
⁊ Cirill⁹: ⁊ qdã latinoꝝ p̄sumptores affirmant. Sȝ
dicim⁹ corp⁹ tñ per ꝯiugij copulã semĩari. creatio
nẽ vo aĩe solũ creatorẽȝ nosce eiusq̃ȝ iudicio corpus
coagulari ĩ vulua ⁊ ꝯpingi atq̃ȝ formari. Ac forma-
to iã corpore: aĩaȝ creari ⁊ infundi vt viuat ĩ vtero
hõ ex aĩa ꝯstãs ⁊ corpore ⁊ egrediaꝫ viuus ex vtero
plenus hũana subã. hec ibi. Ex qbus verbis appet

vã opinio. s. ꝙ aĩa ñ seminaꝫ: sȝ formato corpo: aĩa
a deo creaꝫ ⁊ creãdo ĩfundiꝫ: ⁊ ĩfundẽdo ꝓducitꝫ: nõ
pri⁹ tpe: sȝ nã. Et hec sufficiãt ꝓ pm̄i vi. ¶ Quãtũ
ad tertiã dico ꝓm btm̄ Tho. vbi. s. arti. 3. ꝙ opinio
quorũdã fuit ꝙ angeli sȝ ꝙ operanꝫ ĩ vtute dei cau
sant aĩas rõnales. Et hi dixerũt ꝙ vba illa dei di-
cẽtis faciam⁹ hoiẽȝ ⁊c. Dixit ds̄ ad ipsos angelos:
vt pȝ ꝑ magrm̄ ĩ 2° sniaꝝ. di. 16. qḋ tñ est ĩpossibile.
Primo qꝛ creatio ẽ solũ⁹ pmi agẽtis: qꝛ nullũ aliud
agẽs põt agere nullo alio p̄supposito: nisi pmũ agẽs
qḋ ẽ ipse ds̄. alia ãt agẽtia sunt agẽtia secundaria. ⁊
agens sȝ seipsũ p̄supponit aliqd a pmo agẽte. Qḋ
aũt agit aliquo p̄supposito agit trãsmutãdo. ⁊ ꝑ ꝯñs
oẽ agẽs citra deũ agit trãsmutãdo. creatio ãt nõ est
ꝑ trãsmutationẽ cũ fit de nihilo. ⁊ aĩa hẽat eẽ ꝑ crea
tõẽȝ vt visũȝ est. pȝ ꝙ a nullo alio agẽte q̃ȝ a p° po-
tuit suũ accipere eẽ. ⁊ hoc dicit btũs Tho. ibidem.
¶ Scḋo hoc ẽ ĩpossibile. qꝛ dei ⁊ angeloꝝ non põt
vna esse imago. vt dic̃ Beda. ⁊ allegat in . 2. ⁊ 3. c.
di. 16. magr̄ sniaꝝ. Et iḋ vt dic̃ dñs Bona. eadẽ di.
2. ẽ hec. qꝛ imago dic̃ ordinẽ ĩmediatũ ad illud cui⁹
est imago. Impossibile est aũt aliqd ĩmediate ordi-
nari ad deũ ⁊ ad angelũ. ergo ĩpossibile ẽ p̄dicta v-
ba dei dicta fuisse ad angelos. Quare relinquitur ꝙ
aĩe nec create sunt: nec creabũꝫ: nec creant median
tib⁹ angelis: sȝ tñ vtute dei ĩmediate. quaꝫ ⁊c. Et
hec sufficiãt pro prima conclusione.

¶ De intelligẽtia aĩe Conclusio II.

Ecipe ꝯam ꝯclõnem. vȝ. Etsi aĩa ratiõa
lis sit a deo pfecte creata: est tamẽ in p̄nci
pio sui eẽ tanq̃ȝ tabula rasa. vbi tres ingra
mus vitates. vȝ. ¶ Prima vitas est. An
aĩa ĩtellectiua ꝓm suũ eẽ nature sit a deo creata in-
telligẽs vel ignorãs. ¶ 2ᵃ vitas est. Utꝝ intellect⁹
hũanus impediaꝫ ꝑ ligamẽtũ sensus. ¶ 3ᵃ vi. ẽ ista
Utrum intellectus human⁹ possit intelligẽ futura.
¶ Quãtũ ad primã dico ꝙ tam phisici q̃ȝ theologi
ponũt aĩam ꝓm nãm nõ hẽre aliquã spẽm intelligi-
bilẽ in actu. ⁊ ꝑ ꝯñs eẽ intelligibilẽ .i. potẽtia intelli
gentẽ ⁊ nõ in actu. Quã vitatẽ ponit phũs in 3° ḋ
aĩa in. ca. vbi dicit sic tertius. Et hic. s. intellectus
nihil ẽ actu eoꝝ q̃ sunt ãte ĩtelligere Et ꝓbat Aue
rois eã sic. ꝯmẽto 4. ibidẽ. ita se hȝ ĩtellect⁹ ĩ gñe for
maꝝ speculatiuaꝝ: sicut pma mã ĩ gñe formaꝝ mãli
um. Sȝ pma mã añ receptionẽ formaꝝ mãliũ tota-
liꝫ ẽ ĩ potẽtia ⁊ nõ ĩ actu. ergo ⁊ ĩtellect⁹ añ receptio
nẽ spẽꝝ ĩtelligibiliũ erit totalr̄ ĩ potẽtia ⁊ ñ in actu
ꝯñia nota cũ maiori ex sufficiẽti silitudĩe. Qm̃ sicut
mã pma ẽ pm⁹ grad⁹ in gñe entiũ mãliũ. ita ĩtelle-
ct⁹ nr̄ ĩ gñe ĩtelligẽtiaꝝ. Minorẽ vo declarat phũs
p° ethicoꝝ. dicẽs mãm pmã nullã formã hr̄e: sȝ esse
purã potẽtiã. Et ad hoc ꝓpositũ ponit idẽ Auerro
is bonũȝ dictũ in ꝯmẽto qnto ibidẽ: dicens ꝙ diffi-
nitio mãlis intellect⁹ ẽ ꝙ est illud qḋ in potẽtia est
ad oẽs intentiones formaꝝ natur. aliũ vliũ: ⁊ non
est in actu aliqḋ entiũ atq̃ȝ intelligat ipm̃. Ex quib⁹
vbis duo bona dicta colliguntur. ¶ Primũȝ est ꝙ
intellectus nr̄ possibilis tam a sensu interiori q̃ȝ exte
riori differt. qm̃ nullus sensus formas vl̃es recipit
nec vniuersaliter: nec ꝑ ꝯceptum vl̃em cognoscat.

¶ Scdm dcm̄ ē ꝙ intellcūs nr̄ differt ab alijs intel
ligētijs abstractꝭ. qm̄ dato ꝙ aliq̄ intelligēne nūq̄
intellexissēt: nihilominꝰ hn̄t habitꝰ cognitōis in a
tos. q: intelligētie sūt plene formis: vt dic̄ auctor in li
bro de causis. Aut si nō hērēt spēs vl' habitꝰ tales,
eēnnā tn̄ hērent q̄ eēt spēs intelligibilis repn̄tatiua
omniū inferioꝝ. vt colligit̄ de intētōe Auerrois. 12.
metaphice. Quare ergo aīa mea nō creauit nos ōs
humiles vel supbos: v̄tuosos vel vitiosos sȝ ad hec
sumꝰ nā apn. 1. nālr in potēn a ⁊ nō in actu. Et hec
sufficiāt p p̄ma ve. ¶ Quātū ad scdāȝ dico ſm btm
Tho. p̄ma pte. q. 82. ar. 8. ꝙ cū modꝰ intelligēdi nr̄
fit per sensus exteriores. vt pȝ ex t̄tio de anīa. pȝ ꝙ si
sēsus ligant̄ nō poterit eē rectū iudiciū itellcūs. Et
ꝓpt̄ hāc cām in dormiēdo ea q̄ ꝯ licitos mores ꝯtin
gūt nō imputant̄ ad pcm̄. vt Augu. dicit. 12. super
Gen. ad lrām. Et rō huiꝰ ē. q: impedit̄ rōis vsus li
gamēto sēsuū in dormiēdo. Ligant̄. n. sēsus in dor-
miēte ꝓpt̄ euaporatōes q̄sdā in fumositates resolu
tas. vt dr̄ in li. de sōno ⁊ vigilia. Et iō ſm dispōnēȝ
huꝰ euaporationū ꝯuenit eē ligamētū sēsus maiꝰ vl̄
minꝰ. Qn̄. n. multꝰ fuerit motꝰ: ligat̄ nō solū sensus
sed ēt imaginatio: ita vt nulla appareāt fātasmata.
sic̄ p̄cise accidit in p̄ma dormitōe bene pt̄atis ⁊ co-
medētꝭ. Si āt p̄dictꝰ vapoꝝ motꝰ aliq̄ꝫtulū remissior
fiat: incip ūt apparere fāta smata: sed distorta ⁊ inor
dinata. sic̄ febricitātibꝰ accidere solet. Si vero ad-
huc talis motꝰ magꝭ remittat̄: tūc apparēt magꝭ fā-
tasmata ordinata. sic̄ accidit in dormiētibꝰ post dige
stionē: ⁊ in hominibꝰ sobrijs habētibꝰ fortē imagina
tiuā. Si āt talis vapor modicꝰ fit: tūc nō solū imagi-
natio libera ē: sed ⁊ ipse sensus cōis ex parte soluit̄
ita vt hō iudicet dormiēdo ea q̄ videt somnia eē: q̄si
diiudicās inter res ⁊ rerū similitudines. tam̄ ex alia
pte sensus cōis ligatꝰ remanet: ita ꝙ semper aliquo
mō decipit̄. Propt̄ qđ ligamētū etiā itellcūs a vero
iudicio rex ipedit̄. Un̄ sepe dormientes sillogizāt: q
tn̄ expgesci se i aliquo cernūt defecisse. hoc de inte-
ntōe p̄aci doctoris. Sed inqes pr̄ Ambrosi iria mihi
pūcta declara. ¶ Primus ē. non bn̄ itellexi quō li-
gant̄ isti sensus. ⁊ p ꝯns itellcūs i dormiēdo. dic mi-
hi modicū clarꝰ q̄r ista sōnia gn̄ant̄. ¶ Scōs ē an
sōnia sint p̄sagia ⁊ signa futuroꝝ. ¶ Tertius ē. quō
i sōnijs peccamꝰ. Libent̄ faciā aīa mea. ¶ Ad p̄mū
dico ſm ph̄m̄ i libro de sōno ⁊ vigilia: ꝙ sōnia fiunt
ꝓpt̄ ligamētū sensuū: qđ fit in sōno. Sōnus aūt ſm
ph̄m̄ ibidē causat̄ ex ꝓpulsione caloris nāl̄is ad ite
riora aīalis. quo fit vt mēbra exteriora frigida fiāt:
interiora aūt calida. Et ꝯmētator ibidē dic̄. Sōnꝰ fit
p recessū caloris nāl̄is a mēbris extioribꝰ: ⁊ p ꝯcur-
sū ipsiꝰ caloris ad cor. Qđ nā ad salutē aīalis fec̄. vn̄
magꝭ aīalia dormiēdo q̄ȝ vigilādo nutriunt̄. vt dic̄
ibidē ph̄ūs. In vigilia. n. sensus dissoluunt̄: ⁊ qlibet
suā operatione hn̄s calor nāl̄is dispgat̄. ⁊ p ꝯns ali-
mētū nō ita bn̄ i nāȝ aliti ꝯuertit̄. In somno aūt oēs
sensus ꝯsecūt: ⁊ quodāmō ligant̄: ita vt suas opera-
tiones non exerceāt. ⁊ p ꝯns calor ad iteriora ꝯgat̄.
hic igitur calor ⁊c̄. Calor naturalis in dormiente ad
interiora se stringens: vt cibum in naturam a'in re
soluat fumositates ascendere incipiunt: ⁊ vadūt ad
cerebrum. ⁊ illis infrigidatis descēdunt. ⁊ tunc som
nia causant̄. Propt̄ qđ dicit ph̄ūs ibidem ꝙ pueri
ꝓpt̄ motū nimiū ⁊ vehemētē calorē q in eis est: non
somniāt. si sani sunt itellige. Et ꝯmētator dicit ibi-
dē ꝙ melancolici maxime sōniāt: qm̄ magni caloris
nō sunt. Quapropt̄ euaporato cibo ifrigidat̄: ⁊ som
nia ide cāntur. Infrigidant̄ aūt iste euaporatōes ꝓpt̄
frigiditatē cerebri: q: cerebrū hoīs int̄ cetera est fri-
gidius ⁊ humidius: quo fit vt hō etiā magis dormi-
at q̄ȝ cetera aīalia. mediciatē. n. vite i dormiēdo ex-
pēdit. Et sic pȝ p̄mus pūctus. Ad 2m pūctū dico ꝙ
aut nālr loq volumus: aut scdm fidē. Dicit. n. Cō
mētator. vt s. ꝙ nūq̄ȝ sōmamus: qn sōmū aliqđ no-
bis futuꝝ ostēdat. Et allegat ibidē dcm̄ vulgi dicētꝭ.
Somnia sunt ab angelis: diuinatōes a demonibus
ꝓphetie aūt a deo. Et ph̄ūs etiā eodē libro sentire
videt̄ ꝙ somnia q̄dā p̄sagia sunt. vn̄ ait. Sōnia q̄dā
sunt futuroꝝ signa: q̄dā vero sunt eoꝝ accidētia. hec
ille. Si aūt scdm veritatē ⁊ fidē loq̄mur: dicamꝰ ꝙ
cū somnia ex causis nāl̄ibus oriāt̄: ⁊ futura nr̄a sint
i nostra ptāte: manifestū est somnia nō esse futuroꝝ
p̄sagia. Nō dico de reuelatōibus q̄ in somnijs fiūt a
deo vel ab angelis. q: talia sunt futuroꝝ p̄sagia: vt
pȝ ex dcis sacris. Si aūt ph̄m̄ ⁊ ꝯmentatorē saluare
vellemus eos nō assertiue: sed opinatiue dixisse fa-
tēdū ē. Si aūt assertiue: tūc negāda ē eoꝝ doctrina.
Etsi qnq̄ȝ eueniat qđ somniamꝰ: hoc ideo fit: q: de
his maxime somniamus q̄ in memoria detinemus.
vt puta q: de illis vltimate cogitauimus aut locuti
sumus ⁊c̄. ¶ Quātū ad scdȝ pūctū cōit̄ dicūt docto
resq ꝙ si cāȝ nō dedimus nō peccamus. Vn̄ Isidorus
li. sn̄iaꝝ ait. Nō est pcm̄ qn nolētes imaginibꝰ no-
cturnis illudimur: sȝ tūc ē pcm̄: si anteq̄ȝ illudamur
cogitationū affectibus p̄uenimur. luxurie qppe ima
gines q̄s i veritate gessimus: sepe dormiētibus i aīo
apparēt. Sed inocue sunt si non ꝯcupiscēdo occur-
runt. hec ille. Et vt istoꝝ somnioꝝ aliq̄ȝ distictionē
hēamus: nō dcm̄ Augu. in li. de spū ⁊ aīa. c. 29. Vi-
sionū inqt q̄ sibi videre videnť dormiētes qnq̄ȝ sūt
genera. s. oraculū: visio: somnū: isomnū: fātasma
vel fātasia. Oraculū est cū somnijs parens vel aliq̄
scā grauisq̄ȝ p̄sona: siue sacerdos vel etiā dꝫs: euen-
tuꝝ qđ vel nō euētuꝝ faciēdū vel nō faciēdū: euitā-
dū vel nō euitādū denūciat. Visio aūt est cū qs vi-
det qđ eodē mō apparuerat euenire. Sōnium est fi
guris tectū: ⁊ sine int̄pretatōe itelligi non pōt. In-
somniū est quādo id qđ fatigauerat vigilātē ingerit
se dormiēti: sic̄ est cibi cura: vel potus: vel aliq̄ stu-
dia: vel artes: vel infirmitates. Scdm nāq̄ȝ studia
que q̄sq̄ȝ exercuit isomniat. ⁊ solitoꝝ actuū simula-
cra i pn̄tia ipressa apparēt i somnijs. Iuxta etiā ifir
mitatū diuersitates diuersa accidūt somnia. Et ſm
moꝝ ⁊ humoꝝ varietates variāntur ⁊ somnia. Alia
enim vidēt sāguinei: alia colerici: alia flegmatici: ⁊
alia melācolici. Et illi vidēt varia ⁊ rubea: isti al-
ba ⁊ nigra ⁊c̄. Fātasma est quādo qs vix cepit dor-
mire: ⁊ adhuc vigilare se existimat aspicere videtur
irruētes i se: vel passim vagātesq̄ȝ formas discrepā
tes ⁊ varias letasq̄ȝ ⁊ turbulētas. Qđ nihil aliud ē
q̄ȝ q̄dā fumositas a stomacho vel a corde ad cerebꝝ.

ascēdēs ⁊ ibi vim aīalē opprimēs ⁊c. ¶ Quātū ad t̄riā ve. dico fm bēm Tho. parte pma. q. 84. arti. 4. q̄ futura dupl'r cognosci p̄nt. vno mō in seipsis. alio mō i suis causis. In seipis q̄dē futura cognosci non p̄nt nisi a deo: cui nō sūt tā ea q̄ sūt q̄ ea q̄ n̄ sūt: sȝ put sūt i suis causis a nobis cognosci p̄nt. ⁊ pmaxime vt sūt i causis necessarijs vn̄ si ex causis necc̄ijs aliqs effcūs de necītate sequat̄ i oibus: tūc futura cognoscent̄ p sciaȝ: vt astrologi. Si tales effcūs puniāt ex talib⁹ causis vt i plibus: sed nō i oibus: tūc futura scire poterimus ex ɔiecturis. q̄re ⁊c. Nō itelligo te p̄r Ambro. dic clarius. Dico q̄ futura p̄nt cognosci dupl'r. vno mō i sua cā. alio mō in seipsis. Si i sua cā: tunc dico q̄ futura q̄ ex causis suis de necessitate prouenīunt p certā sciaȝ cognoscunt̄ vt solē oriri cras. Futura vō q̄ ex causis suis puenīūt: vt i plib⁹: nō p certitudinē: sȝ p ɔiecturā cognoscunt̄ a nobis. Sic medicus ifirmi sanitatē p̄cognoscit. Que vero pueniūt ex causis suis vt i paucioib⁹: penitus sūt ignota: vt casualia ⁊ fortuita. vnde dat̄ āntiq̄ regula q̄ futuroꝝ ɔtigētiū nō est detminata veritas. Alio mō futura cognosci possūt i seipsis: ⁊ hoc ē ppriū dei: siue res eueniāt de necītate: siue vt i plurib⁹: siue vt i paucioribus: vt fortuita ⁊ casualia: q: oīa deus videt i sua ethnitate que est simplex toti tēpori: ⁊ ipȝ ɔcludit ⁊ diuina virtus fert̄ i oīa q̄ agunt̄ p totū tp̄s. q̄r ⁊c. Et hec sufficiāt tibi p p̄senti ɔclōne.

¶ De imortalitate anime. Conclusio. III.

Ccipe t̄riā ɔclōnē. vȝ. Etsi aīa rōnalis sit corporis humani act⁹: corrupto tamē corpore ipsa remanet imortalis. vbi tres inq̄ramus ve. vȝ. ¶ Prima ve. est ista. vtrū aīa rōnalis ɔueniēt̄ corpori humano vniat̄. ¶ Secūda ē. vtꝝ vniat̄ mediāte aliquo accidēte. ¶ Tertia est. vtꝝ corrūmpat̄ ad corruptionē sui corporis. ¶ Quātū ad pmā dico scdm bēm Tho. i pma pte. q. 74. ar. 5. ⁊ i suis q̄ōnib⁹ de aīa. Q̄ cū mā sit ppt formā ⁊ nō ecōuerso. oȝ ex pte aīe accipe q̄le debeat esse corp⁹ cui vnit̄. Et cū ipsa sit ifima i ordine itelligibiliū sūbaꝝ: sic mā pma est ifima i ordine sēsibiliū reꝝ: nō hȝ aīa rōnalis itelligibiles spēs sibi nāl'r iditas qb⁹ i operationē ppriā: q̄ ē itelligē exire possit: sicut hn̄t supiores substātie itelligibiles: sȝ ē i potētia ad eas: cū sit tāq̄ȝ tabula rasa i qua nihil ē depictū: vt dcm̄ ē: ⁊ p ɔn̄s oȝ q̄ spēs itelligibiles a reb⁹ sēsibilib⁹ accipiat mediātib⁹ potētijs sēsitiuis q̄ sine organis opatiōēs pprias hr̄e nō p̄nt. quāobrē necē est aīaȝ humanā corpi vniri. Tunc vltra. si pp hoc aīa humana corpi vnibilis ē: q: idiget accipe spēs itelligibiles a reb⁹ mediāte sensu: necē ē q̄ corpus cui aīa rōnalis vnit̄: tale sit vt possit eē aptissimū ad repntādū spēs sēsibiles: ex qb⁹ spēs itelligibiles in intellectu resultāt. Et p ɔn̄s oȝ q̄ tale corp⁹ sit pfcīssime dispositū ad sētiēdū. Cū āt plures sint sēsus vn⁹ tm̄ est q est fūdamētū alioꝝ. s. tact⁹. in quo pricipaliter tota nā sēsitiua ɔsistit. vt pȝ scdo de aīa. Et experientia hr̄i⁹ ē. q: imobilitato hoc sēsu: vt i somno accidit oēs alij sēsus nō solū soluunt̄ ab excellentia pprioꝝ sensibiliū sicut visus a reb⁹ multū fulgidis. audit⁹ a maximis sonis: sȝ etiam ab excellentia fm tactum: vt a forti calore vel frigore: quare si aīa est vnibilis corpori optime disposito ad nām sensitiuā: necesse est vt sit conuenientissimū organū sensus tactus. Ad organū aūt sensus tactus reqrit̄ q̄ sit medium int̄ ɔ̄ria que sunt calidū ⁊ humidum: frigidū: ⁊ siccū: ⁊ silia: quoꝝ est sensus tactus apprehēsiuus: Q̄d alij sensus non hn̄t. q: nulluȝ organū sensus hȝ actu ɔ̄ria: sed est i potentia ad illa vt possit ea recipere. q: recipiēs dȝ esse denudatū a recepto. vt pȝ ṫrio de aīa. Organū enim visus caret omni albo ⁊ nigro ⁊ sil'r omni gn̄e caloris: ⁊ sil'r est i auditu ⁊ i olfactu. Hoc aūt i tactu non est: q: tactus ē cognoscitiu⁹ coꝝ ex qbus necesse est cōponi corpus aīalis. s. caloris ⁊ frigoris. humidi. ⁊ sicci. ⁊ p ɔn̄s organū tactus ipossibile est esse denudatū omnino a gn̄e sui sensibilis: sed oȝ q̄ sit reductū ad mediū. ⁊ sic est i potentia ad ɔ̄ria. Unde regula generalis est q̄ q̄nto organū tactus magis fuerit reductuȝ ad mediū per eq̄litatem ɔplexionis: tāto perceptibilior erit sensus tactus. i. magis ɔ̄ria pcipiet. Tunc vlt̄. si corpus cui aīa itellectiua vniri dȝ: dȝ esse ɔuenientissimum ad sensus tactus: necesse est q̄ tale corpus sit maxime reductū ad medium per eq̄litatem cōplexionis. Hoc aūt est corpus humanū. Et rō est. q: videmus nature operationē gradatim pcedere a simplicibus elementis ɔmiscēdo ea quousq̄ȝ pueniat̄ ad pfcīssimū cōmixtionis modū q est i corpore humano. Et ppt hoc homo int̄ cetera aīalia est melioris tactus. Et int̄ hoies q sunt melioris tactus sunt melioris itellcūs. Molles q̄dē carne ait ph̄us scdo de aīa. aptos natos ad sciam dicimus. Quare satis notū q̄ aīa ɔuenient̄ corpori humano vnit̄. Sed ɔ̄ inges p̄r Ambrosi. Mā dȝ pportionari sue forme. aīa itellectiua est forma icorruptibilis. ergo non conuenient̄ vnit̄ materie corruptibili. Item nobilissimo motori debētur nobilissima istrumenta: ⁊ optime disposita: ⁊ ad eius operationē obedientia. Aīa aūt itellectiua int̄ motores iferiores est nobilissima ergo ei debet̄ corpus maxime obediens. hoc aūt apparet i nobis sic non esse q: caro concupiscit aduersus spm̄: ⁊ spūs aduersus carnem. quo fit vt anima non faciat quod vellet bonū: vt aplus ait. ergo ⁊c. Itē forme simplici debet̄ mā simplex, corp⁹ humanū nō est simplex: sed ex q̄tuor elementis compositum. ergo ⁊c. Istis tribus argumentis respondeas ⁊ contentor pater Ambrosi. Faciā anima mea. Et licet hic multa dicenda essent: breuit̄ tn̄ dico ad primum argumentū q̄ opus est vti exēplo artificiali. Ponamus q̄ vn⁹ artifex intendat ex aliqua mā producere aliquā formā: vt faber ex ferro producere ⁊ fabricare cultellū vel serrā. In hac mā ferri sunt due dispōnes. Prima est q̄ iste faber elegit ferruȝ vt serrā faciat. ⁊ hec dr̄ durities. q: si ferrum molle esset nō aptū esset ad secādū dura. Alia dispositio est i mā que consequit̄ nām materie: vt rubiginari vel sil'e. Et hāc dispōnem non ɔsiderat artifex: cum cognoscat rubiginem ferri conseq nām ferri. Et lȝ cognoscat ferruȝ posse rubiginari: nō tn̄ illud spernit: si ɔditionē ⁊ dispositionē hȝ ad opus q̄d itendit ɔgruentē. Sed si posset reperiri ferrū q̄d nō rubiginaret̄: potius eligēt illud

sꝫ qa hic ē defect⁹ nature: iõ de hoc non curat. Sic ad ꝓpositū gloriosus de⁹ itēdēs ꝓducere spēm hominis: ⁊ facere formā quādā spūalē q̄ deberet regere materiā hoīs: accepit materiā ꝯuenītissimā ad opatiões sensitiuas. ⁊ hoc fuit corp⁹ hūanū. Nullū. n. corp⁹ ē ita dispositū ad opatiões sensitiuas: vnde ipa aīa debebat spēs itelligibiles recipe ⁊ habituari: sicut corp⁹ humanū. ⁊ p ꝯñs tāq̄ ꝯueniētissimū elegit ad spēz hūanā de⁹ ipse glo̾sus. Quod āt hoc corp⁹ sit corruptibile: vl̾ fatigabile: vel hñs aliquez defectū hoc ē ex pte materie. qa cū sit cōpositū ex ꝯrijs necesse ē ipsū aliqñ corrūpi. Et si dicis. non ne poterat de⁹ alit̾ facere? Rñdet btūs Tho. vbi. s. ⁊ bñ: dl cēs ꝙ i istitutiõe nature nõ querit̾ qd de⁹ facere possit: sꝫ qd hēat natura vt fiat: vt dicit Aug. sup Geñ. ad litterā. i. qd ꝯueniat nature rex vt fiat nota tñ ꝙ in remediū supradictoꝝ defectuū de⁹ ꝯtulit iusticiā originalē hoi: ⁊ quā corp⁹ oīno aīe subiectū eēt q̄diu deo subderet̾. ita ꝙ nec mors nec aliqs defect⁹ ipsi corpi accideret: nisi aīa pus a deo separet̾: qd factū ē p pctm̄. Qnia aīa a deo p pctm̄ recedēte mox corp⁹ tali bñficio p̄uatū ē: ⁊ p̄dictis defectib⁹ succubuit. Et sic patet ad primū. ¶ Ad secūduz dico ꝙ pugna q̄ ex ꝯrijs cōcupiscētijs ē i hoie ꝓuenit ex necessitate materie. nā necesse fuit si hō hēt sensuz ꝙ sentiret delectabilia. ⁊ p ꝯñs eū ꝯsequeretur ꝯcupiscētia delectabiliū: q̄ plerūq̄ repugnat ratiõi. datū ē tñ illi remediū i statu innocētie: vt dictū ē: qd ⁊ p pctm̄ ꝑdidit. Et sic patet ꝙ corruptibilitas ⁊ alij defect⁹ cōsequūt̾ corp⁹ humanū ex necessitate materie: ⁊ maxie post pctm̄: qd ab illo grē donū subtraxit. Ad tertiū dico ꝙ corp⁹ humanū nõ potuit eē simplex vt ē corp⁹ celeste pp ipassibilitatē organoꝝ sensus ⁊ p̄cipue tact⁹. nec potuit eē corp⁹ simplex elemētare. qa elemētis sūt ꝯrīa i actu. In corpore aūt humano reductū ad mediū: qa sic ordo rex exposcebat. Vel dicat̾ ꝙ lꝫ aīa sit i essentia simplex: ē tñ i virtute multiplex: ⁊ tāto magis q̄to erit perfectior. Quāobrē ēt requirit corp⁹ ꝙ sit dissimiliū partiū qa multas ⁊ dissimiles virtutes hꝫ. quare ⁊c̄. Et hec sufficiāt p prima veritate. ¶ Quātū ad s̾az veritatē dico s̾m btm̄ Tho. vbi. s. ꝙ si aīa vniret̾ corpori solū vt motor: nihil ꝓhiberet imo magis necessariū esset aliquas dispositiões esse medias iter aīaz ⁊ corpus. Ex parte quidē aīe necessaria esset potētia p quā moueret corp⁹. Et ex pte corporis aliquā habilitat per quā cōp⁹ esset ab aīa mobile. Sꝫ si anima vniat̾ corpori vt forma subālis sicut cōiter tenetur: ipossibile ē ꝙ aliqua dispositio accñtalis cadat iter aīam ⁊ corp⁹: vl̾ iter quācūq̄ formā ⁊ mām suā. Et rō ē hec. q: cū mā sit i potētia ad oēs act⁹ ordine quodā: oꝫ ꝙ illud qd ē p̄mū simplr̄ i actib⁹ p̄mo in mā itelligat̾. Primū āt iter oēs act⁹ ē eē ipossibile. ergo ē itelligere māz p̄mā p⁹us eē calidā aut quātā: q̄ eē i actu. Esse āt i actu hꝫ mā p formā substātialē q̄ facit eē simplr̄. vñ ipossibile ē ꝙ q̄cūq̄ dispositiões accñtales p̄existāt i mā āte formā. ⁊ per ꝯñs neq̄ aīaz. Vñ nõ ꝙ iter oīa eē ē illud qd imediati⁹ ⁊ intimi⁹ ꝯuenit reb⁹ vt dr̄ i libro de causis. vñ oꝫ ꝙ cum mā hēat eē actu p formā: ꝙ forma dans esse māe añ oia itelligat̾ aduenire māe: ⁊ imediatius sibi inesse. Est āt ꝓpriū forme subālis ꝙ det eē simplr̄. q: ipsa ē p quā res ē ipsū qd ē. p formas āt accñtales nõ hꝫ eē simplr̄: sꝫ s̾ꝫ qd: puta ē magnū vl̾ coloratū: vl̾ aliqd tale. Ex quo seq̄t̾ ꝙ siqua forma ē q̄ ñ det eē materie simplr̄: sꝫ adueniat māe iā exñti i actu p aliā formā: nõ erit forma subālis. Et p ꝯñs pꝫ ꝙ iter materiā ⁊ formā subālē ñ cadit aliqua forma substātialis media sicut qdā posuerūt dicētes ꝙ s̾ꝫ ordinē generū: quoꝝ vnū sub alio ordiat̾ ē ordo diuersaꝝ formarū i mā. vt si dicatu⁹ ꝙ mā s̾m vnā formā ē i actu: ⁊ s̾m aliā sit corp⁹: ⁊ s̾ꝫ aliā sit aīatū corp⁹: qd si veruz esset: sequeret̾ ꝙ sola prima forma q̄ faceret eē substātiā i actu eēt forma substātialis: alie āt oēs eēnt forme accñtales: q: sola forma substantialis est illa q̄ facit hoc aliqd vt cōiter tenet̾. Quare cōcludit̾ ꝙ eadē numero forma sit per quā res habꝫ esse ꝙ sit substantia: ꝙ sit in vltima specie specialissima: ⁊ i oībus itermedijs generib⁹. Sed q: ista predicanda nõ st: ideo ista relinquamus. Oporteret. n. hic querere an plures forme substantiales sint in composito que ē grādis difficultas nondū determinata. Si vis ista videre lege doctorem preallegatū ⁊ scribentes circa librum de anima: q̄r ⁊c̄. ¶ Quātū ad tertiā v̾i. dico ꝙ sicut paucos cōtingit hoies sine naso reperiri ita p̄fecto paucos inuenies sine errore. q: omnis homo mendax. Et licet ab hoibus decipi possis: nõ tñ a v̾itate. qm̄. v̾itas ē adequatio rei intellecte ad itellectū. Et quoniā plurimi circa aīe immortalitatē errarunt: vt veritas pateat aiam immortalem esse. tripliciter probare ad pñs intēdim⁹. vꝫ. auctē: ratione: ⁊ exēplo. Auctē qdē primo diue scripture. Et p̄mo veteris testamēn. Audi ecclesiastes. 9. c. Sūt inqt iusti atq̄ sapientes: ⁊ opa eoꝝ in manu dei: ⁊ tamē nescit homo vtrū amore vel odio dign⁹ sit: sed oīa i futuꝝ seruant̾ incerta: eo ꝙ vniuersa eque eueniant iusto ⁊ ipio: bono ⁊ malo: imolāti victimas ⁊ sacrificia cōtemnenti: sicut bonus: ita ⁊ peccator: vt piurus: ita ⁊ qui verum dicit. hoc est pessimuz inter oīa que sub sole fiunt ꝙ ea cunctis eueniunt. vnde ⁊ corda hominum implent̾ malicia: ⁊ cōtēptu in vita sua: ⁊ post hec ad iferos deducentur. Qd nõ pōt verificari de corpore cū sit corruptibile: sed d̾ anima ergo ⁊c̄. Itē Job. 21. Gaudent ad sonitum organi: ducūt in bonis dies suos: ⁊ in puncto ad inferna descendunt: quod de necessitate non de corpore: sed d̾ anima intelligi debet. Et Dauid. nisi inquit q: dominus adiuuit me paulominus habitasset in inferno anima mea. Inde Ecclesiastes vt. s̾. ait. Quātū cūq̄ potest manus tua facere instanter operare: qa nec opus: nec ratio: nec sciētia: nec sapientia valet apud iferos quo tu properas. hec ille. pꝫ de aīa itelligit ⁊ nõ de corpore. Et idē. c. 10. i fine. Si annis inqt multis vixerit homo: ⁊ in his oīb⁹ let⁹ fuerit: meminisse dꝫ tenebrosi tēporis ⁊ dieꝝ multoꝝ: qui cum venerit: vanitatis arguent̾ preterita. Et hec sufficiant ꝓ veteri testamēto. Auctēs noui testamēti clare sūt Audi saluatorē. Math. x. c. nolite timere eos q occidunt corpus: aīam āt nõ pñt occidere. Et Jo. 5. Procedent q bona fecerūt i resurrectionem vite

q vo mala egerũt in refurrectiõez iudicij. ꝛ Math.
25.c. Ite maledicti i ignẽ eternũ: q parat⁹ ẽ diabolo
ꝛ angelis ei⁹. Et Luc. 16. Mortu⁹ ẽ diues: ꝛ sepul
tus ẽ i iferno. Unde gloriosus Paul⁹. 1. ad Thesa.
4. ait. Frẽs nolum⁹ vos ignorare de dormiẽtib⁹: vt
nõ ↄtristemini: sicut ꝛ ceteri q spẽ nõ habẽt. Si. n.
credim⁹ ꝙ iesus mortu⁹ ẽ ꝛ resurrexit: ita ꝛ de⁹ qui
dormierũt per iesũ adducet eos cũ eo ꝛc. Sz dimit
tam⁹ ꝗſo scripturas fidei nr̃e: ad scripturas pagano
rũ quorꝫ nulꝰ xp̃m vidit veniam⁹. Audi p̃mo Ar.
2° de aia i. c. ille. de itellectu agẽte ꝛc. De itellectu
inqt agẽte ꝛ perspectiua potẽtia: q̃ ẽ itellect⁹ possibi
lis nihil adhuc manifestũ ẽ: sz videt genus alterꝫ aie
eẽ: ppt sui icorporeitatẽ: ꝛ hoc supra gen⁹ itellecti-
uorꝫ cõtingẽ: separari vt ab alijs potẽtijs sic perpe
tuũ a corruptibili. hec ille. vbi ↄmẽtatõ ↄmẽto. 22.
dic ꝙ ex v̄bis Ar. pꝫ ꝙ aliq ptes aie n̄ st abstracte a
subo imo ↄñatr cũ subo ꝛ corrumpunt eo corrupto.
Intellect⁹ ãt ẽ abstrat⁹ a sbiecto: ꝛ n̄ generat nec cor
rũpit cũ illo. Uñ intelligẽtie celi simplr sũt abstracte
a corpore: q: nec informãt corp⁹: nec corpori inherẽt
Forme vero educte de potẽtia mãe sũt corpori sim-
plr ↄiũcte. s. per inherẽtiã ꝛ informatõẽ: ꝛ tõ corrupti
biles st. Anima ãt intellectiua medio mõ se hẽt: qa
aliquo mõ ↄiũgit corpori. s. per informationẽ: ꝛ aliq°
mõ abstrahit ab illo. s. per inherẽtiã. hec ẽ bõa phi-
losophia. Quid vult ergo dicere phũs: separat hoc
ab hoc tanq̃ꝫ perpetuũ a corruptibili: nisi ꝙ anima
corrupto corpore remãet incorruptibilis. Itẽ idẽ phi
losoph⁹ dic p̃mo de anima. ꝙ intelligere ꝛ ↄsidera-
re corrũpũt intrior quodã. i. fãtasmate ↄsũpto. ipsuz
ãt intellectũ impossibile. s. corrũpi. Et paulo p⁹ ait.
Intellect⁹ ãt diuinũ ꝛ impassibile ẽ. s. passiõe corru
ptiua. Et idẽ. ii. methaphisice ait. ꝙ si aliqua forma
manet tpe post materiã: illa nõ ẽ nisi aia rõalis. Et
exponẽdũ ẽ si ꝑ q:. Et cõmẽtator dicit ibidẽ ꝙ aia
rõnalis manet post mortẽ: ꝛ finis ꝑfectitatis ei⁹ erit
si cõiungat p̃mo motori. s. deo. Itẽ Algazael in suo
tractatu de natural b⁹ ait: ꝙ cũ aia separata fuerit
a corpore durabit ei⁹ coherẽtia cũ itelligẽtia agẽte:
ꝛ delectabit delectatiõe cuius eẽ explicari nõ põt.
Quid est hoc dicere nisi ꝙ oculus non vidit: nec au
ris audiuit: nec in cor hominis ascẽdit: que prepara
uit de⁹ diligentibus se: Itẽ idem Algazael in scdo
sue methaphice ꝛ tractatu secũdo dicit sic. Aia se-
parata a corpore per mortẽ ↄcipit se cõtigisse dolorẽ
ꝑ ignorãtia si fuerit ignorãs ꝛ mala. Et ↄcipit se de
lectasse in sapientia si fuerit sapiens ꝛ bona. Quid
multis moror: Bonus ꝛ diuinus ille Plato: cui da
ta fuit itelligentia vt quasi totum. In principio erat
verbũ. in suo libro scriberet. sicut Aug. de ciui. dei
narrat: nõne libellum de anime immortalitate com
posuit: Quo factũ est postea: vt multi philosopho-
rũ ad cõfusionem xp̃ianorꝫ dicentium ꝙ mortuo cor
pore moritur anima ꝛc. sibiipsis mortem ꝓcurarent
vt alia vita citius potirent. Unde ꝛ Auicẽna. 5. me
thaphice sue sectator Machumeti sic ↄ legẽ eiusdẽ
ait. Lex nostra quã dedit Machumet⁹ nr̃ nõ solũ
ↄcedit ꝑfectionẽ felicitatis ꝛ miserie que ẽ secũdũ cor-
pus. sꝫ etiã aliã felicitatẽ que apprehendit itellectu.

Et Albert⁹ magn⁹ dicit aias hoĩuz post mortẽ ad
celos redire ꝛ frui vita eterna: maxime illas q̃ iusti-
ciã amauerũt. sed aie date obscuris. i. vitijs ꝛ pecca
tis sũt ↄprehẽse i mũdo iferiori. Et breuiter fere pa
gani oẽs aiam rõnalẽ dicũt imortalẽ. Et hec suffici
ant q̃tũ ad auctes. ¶ Nũc eadẽ cõclõ ꝓbabit rõne
Et p̃mo sic. nullũ nãle ẽ frustra. vt pꝫ ꝑ phũz tertio
de aia. Et ꝑ Themistiũ supra ꝓhemiũz de aia. Et
ꝑ Auerroim supra p̃ncipiũ methaphisice. Sed aia
nãlr btificari desiderat: vt oẽs scripture clamãt. er-
go oꝫ ꝙ illud desideriũ nõ frustret. Frustraret ãt ni
si eẽt ꝑpetua. qm̃ qd tpale ẽ vere btũ ꝛ felix eẽ non
põt. ergo ꝛc. Itẽ nobiliori rei nobilior datur ↄditio.
Sz spũs ẽ nobilior corpore: ꝛ tñ aliqua corpa sũt icor
ruptibilia. ergo a fortiori spũs ꝛ aia. ¶ Itẽ formo ali
q̃s rões q̃ trahunt ex dictis Auicenne libro suo de
aiat. Et p̃mo arguit sic. Nulla virtus organica siue
mãlis potẽtia ẽ sui organi ↄprehẽsiua. vt pꝫ i potẽ-
tia visiua: q̃ nõ põt videre se: nec suũ organũ ꝛ istru
mentũ. sꝫ aia nr̃a seipsã ꝛ oẽ istrumẽtũ corporeũ cõ-
prehẽdere põt. Uñ phũs i t'tio de aia. ait ꝙ in his q̃
sunt sine mã: idẽ est itelligens ꝛ itellectũ. i. qd itelli
gitur. ergo aia ꝛ itellect⁹ nr̃ nõ ẽ organo affixa. ꝛ ꝑ
ↄñs imortalis ꝛ icorruptibilis. ¶ Itẽ nulla potentia
organica põt discernere ꝓpriã q̃litatẽ suo istro ↄnã
lem. nec etiã aliã sibi oio silem. sicut appet in sensu
tact⁹ q suã caliditatẽ nõ sẽtit: nec etiã alienã sibi oio
silẽz. Equalr. n. calida nõ sẽtimus: dicit phũs scdo
de aia. Sꝫ itellect⁹ formas q̃s in se hꝫ cognoscit: sic
habitus sciarꝫ ꝛ v̄tutũ: ꝛ nãz eorꝫ. ergo itellectus nr̃
est imortalis ꝛ icorruptibilis. ¶ Item nulla potẽtia
organica reflectitur supra seipsã. itellect⁹ aũt sic. q:
itelligit se reflexe: vel ꝑ lineã speralẽ. vt pꝫ tertio d
aia. ergo ꝛc. Et breuiter ↄsiderẽtur ↄditiões v̄tutũ
ꝛ potẽtiarꝫ mãliũ: ꝛ videbim⁹ aiaz itellectiuã lõge ab
illis distare. Et ꝑ ↄñs ↄcludit ꝙ si itellect⁹ nr̃ hꝫ na
turã ab illis valde distãtẽ ꝛ ↄriã ꝙ ẽt hẽbit essẽtiam
valde distãtẽ ꝛ ↄriã. Sed ille potẽtie ꝛ v̄tutes ma-
teriales sũt sꝫ nãz ꝛ earꝫ essentiã corruptibiles. ergo
itellect⁹ erit icorruptibilis ꝛ etern⁹ a pte p⁹. qa a pte
añ sol⁹ de⁹ etern⁹ ẽ. ¶ Itẽ põt sic argui. Ois forma
cui⁹ opatio ẽ i mã ꝛ depẽdet a mã ẽ corruptibilis. i.
corrumpit corrupta materia. Sꝫ aia nr̃a nõ ẽ in ma
teria subiectiue: nec dependet a materia: sed ẽ qd a
materia separatũ. vt pꝫ tertio de aia. ergo ipsa nõ ẽ
corruptibilis. Maior est manifesta. Nã incisa plan-
ta vel arbore scindit aia vegetatiua illi⁹. Similr co
rupto corpore aialis bruti corrũpit ei⁹ anima sensi-
tiua. ꝛ sic de alijs. Et nõ ꝓpter aliaz causam nisi qa
sunt forme educte de potentia materie. Non sic au-
tem anima rationalis. quia non est corpus nec vir-
tus in corpore. s. organica ꝛ educta de potentia ma-
terie. ideo est icorruptibilis. Et licet corpus huma-
nũ informet: non tamen illi inheret sicut alie forme
materiales ideo ẽ icorruptibilis. Et hoc sans exem
plo luminis claresce põt. nã lumẽ trãsiens ꝑ vitrũ vl
crystallũ opat i illo ꝛ illuminat illud quoniã lumẽ est
act⁹ diaphani sꝫ ꝙ diaphanũ. ex 2° de aia. quo tñ
fracto lumen in illo exiis non frangit. Et rõ. qa nõ
dependet a materia crystalli: nec est subiectiue i illo

sed est qd separatū ab illo ꝛ a sole depēdēs. sic ꝛ aīa rōnalis a deo solo dependet. Multe rōnes ad hoc fieri possēt: sed iste ad p̄ns sufficiāt q̄ztū ad rōes nāles. ¶ Nunc hoc etiā pbem⁹ s̄m rōnes supnāles ꝛ theologicas. Et sumat rō a diuina iusticia ꝛc. Vide ꝫ. feria scd̄a p̄me dn̄ice ī p̄ma ɔclone p̄me ɔsideratiōis. q̄re ꝛc. Et vlt̄ p̄dcās addant iste due. ¶ Vna sumit a dina sapia: alia a dina potētia. A diuina sapiētia sic. Sūma sapia falli nec fallere pōt. ista ē manifesta. Sꝫ xp̄s ē sūma sapia. 1. Cor. 1. Nos predicamus xp̄m Jesū dei virtutem ꝛ dei sapientiā. Et ad Coll. 2. Jn ipso sunt oēs thesauri sapie ꝛ scie dei abscōditi. ergo nos fallere nec falli pōt. Jpse āt in plerisqꝫ locis hoc oñdit dicēs. Qui odit aīaꝫ suā in hoc mūdo in uitā etnā custodit eā. Jtē. Gaudete ꝛ exultate qm̄ merces vr̄a copiosa ē in celis. Jtē venite b̄ndicti p̄ris mei. Jtē qd p̄dest hoī si vniuersū mundū lucret. aīe vō sue detrimētū patiatur. ꝛ sic de alijs. q̄re ꝛc. ¶ Scd̄a rō sumit a dina potētia. Nā si de⁹ mūdū de nihilo creauit. i. māꝫ p̄mā: ꝛ p verba eiusdē in sacramento altaris fit transubstātiatio subē in subiūm: qd obstat q aīaꝫ imortalē facere nō potuerit: maxime cū hoc eēt necessariū ad pfectiōeꝫ vniuersi. Nā sunt q̄dā entia imobilia ꝛ incorruptibilia: sicut p̄mū celum. Quedā mobilia ꝛ cōrruptibilia: vt plāte ꝛ aīalia bruta. Et q̄dā mobilia icōruptibilia: vt octaua spera. Quedā imobilia ꝛ cōruptibilia: vt t̄ra. Oportuit ergo dare aliqd mediū inter ista. s. qd parti sit mobile: ꝛ pti imobile: ptim corruptibile ꝛ ptim icorruptibile. ꝛ hic est hō q s̄m corp⁹ ē mobilis ꝛ corruptibilis: ꝛ quo ad aīaꝫ ē imobilis ꝛ icorruptibilis. q̄re ꝛc. ¶ Tertio hec ve. pbat exēplo. Veniat in mediū p̄mo aīa pueri p Heliā resuscitati. 3. Re. 17. Clamauit Helias ad dn̄ꝫ ꝛ dixit. Reuertat obsecro aīa pueri hui⁹ i viscera ei⁹. ꝛ seq̄t. Reuersa ē iteꝝ aīa pueri ꝛ reuixit. Veniat adolescēs filius vidue a xp̄o resuscitat⁹. Luc. 7. Veniat Lazar⁹ q̄triduan⁹. Jo. 11. Et sic de alijs mortuis ēt p scōs resuscitatꝭ. Quō hec vera eēnt: si aīa rōnal mōtal eēt. O xp̄e q̄re tā acerbissimā sustinuisti morte: pp aīaꝫ igt Jo. 10. Aīam meā pono p ouib⁹ meis. Et posis hic mysteria passionis trāscurrere. Sed certe si anima mortalis eēt: xp̄s gratꝭ mortu⁹ eēt: qd ē icōueniens. q̄re ꝛc. Et hec sufficiāt p p̄nti ve. ꝛ ɔclone.

¶ Qualr̄ aīa sit a deo pfcē custodita. ɔsideratio. II.

Ecūdo loco de aīe custodia videamus. vbi tres ɔclones subiūgam⁹. vꝫ. ¶ Prima ɔclō ē ista. Licꝫ angeli sint nobilissime entitatis tam̄ gl̄iosus d̄s aīas rōnales amat: vt sepe eos ad ipsas mittat. ¶ Scd̄a ɔclō ē ista. Sic d̄s aīas nr̄as magnifacit ꝛ carīpēdit: vt singulis ab ortu natiuitatis āgelos i custodiā dederit. ¶ Tertia ɔclō ē ista. Tātā i ipsa custodia aīaꝝ āgeli sumūt ad ipsas dilectionē: vt vehement doleāt de eaꝝ pditiōe.

¶ De missione āgeloꝝ ad nos. Cōclō. I. Capē p̄mā ɔclonē. vꝫ. Licꝫ āgeli sint ꝛc. vbi tres inqram⁹ ve. vꝫ. ¶ Prima ve. ē. Vtꝝ āgeli ꝛ aīa differāt spē. ¶ Scd̄a est. An angeli realr̄ mittantur ad nos: ita q de celis ad t̄ras descēdāt. ¶ Tertia ē ista. An ī illa missione diuina p̄uenit visione. ¶ Quātum ad p̄mā ve. pono tres ppōnes veras. vꝫ. ¶ Prima ppō ē ista. Angelus ꝛ aīa differūt spē. ¶ Scd̄a ē ista. Vari⁹ mod⁹ est doctoꝝ: quō aīa ꝛ āgelus differāt spē. ¶ Tertia ɔclō ē. q āgel⁹ ē nobilior s̄m nāꝫ oī aīa rōali. ¶ Accipe p̄mā ɔclonē. vꝫ. Angelus ꝛ aīa differūt spē: q̄ sic pbat. Quęcūqꝫ alique forme sic se hn̄t q aliqd p se cōpetit vni: ꝛ illud idē p se repugnat alti: illa differūt spē sꝫ āgelus ꝛ aīa sꝫ hui⁹. ergo ꝛc. ɔña nō cū maiori. minor āt pbat. qm̄ aīe p se cōpeni iformare corpus: vt pꝫ scd̄o de aīa. Angelo āt hoc ipꝫ repugnat vt cōcedūt oēs: ꝛ clare pꝫ i t̄rio sniaꝝ. di. 8. ergo ppō vera. Jteꝫ illa q̄ hn̄t diuersas diffōnes hn̄t diuersas spēs: q: sola spēs diffinit p Porphiriū. Angelus ꝛ aīa sꝫ hui⁹. pꝫ: qm̄ āgelus ē sub̄a itelligibil creata corpori nō vnibil. aīa vō corpori ē vnibil. ergo ɔña vera. Jtē q̄ꝫto forma creata ē nobilior: tāto i plēs gradus pfectōis distiguit specifice. Sꝫ āgeli ꝛ aīe sꝫ forme nobilissime. ergo oꝫ q specifice distiguāt. q̄r ꝛc. Et hāc expsse ɔclonē ēt ponit magr̄ i. 2. di. i. Vn̄. c. vlt. sic ait. Ex p̄missis apparet rōalē creaturā i āgelicā ꝛ humanā fuisse distictā: q̄ꝝ altera tota ē spūalis. i. āgelica. altera ex pte corporalis ꝛ ex pte spūalis. i. humana ꝛc. hec ille. Et i. c. solet etiā q̄ri. ibidē magr̄ iquirit, q̄re voluit d̄s aīam vniri corpori. Et dic, sic. Solet etiā q̄ri: cū maioris dignitatꝭ eē videret aīa si absqꝫ corpore p̄māsisset: cur vnita sit corpori. Ad qd p̄mo dicim⁹: q: d̄s voluit ꝛ volūtatꝭ eius cā q̄rēda nō ē. Scd̄o aūt pōt dici q iō d̄s voluit eū corpori vnire: vt ī humana conditōe oñderet nouū exēpluꝫ bt̄e vnionis q̄ est int̄ deū ꝛ spm̄ q̄ diligit ex toto corde: ꝛ videt facie ad faciē. Putaret. n. creatura se nō posse vniri creatori suo tāta ppīnq̄tate vt eum tota mēte diligeret ꝛ cognosceret: nisi videret spm̄ q est excellētissima creatura tā ifime rei. i. carni q̄ de t̄ra ē i tāta dilectōe vniri: vt nō valeat arctari ad hoc vt vellet eā relinq̄re: sic ap̄ls oñdit: dicens. Nolumus corpore expoliari sed supuestiri. ppt qd i. ppt quā vnionē i nāli affectōe oñdit spm̄ creatū spūi icreato ieffabili amore vniri. Pro exēplo igit future societatis q̄ int̄ deū ꝛ spm̄ rōnalē i ɔglificatōe eiusdē pficiēda erat: eā corporeis idumētis ꝛ t̄renis māsionibus copulauit: luteāqꝫ nām fec̄ ad vite sensum vegetare: vt sciret hō: q: si potuit deus taꝫ disparē nām. s. corporis ꝛ anime in federationē vnā ꝛ in amicitiā tātā coniūgere: nequaq̄ꝫ ei ipossibile fore in futuꝝ rōnabilis creatura humilitatē: licet longe iferiorem: ad sue gl̄ie participationem sublimare. Q: ergo ꝛc. hec ibi. Et sic pꝫ p̄ma nostra cōclō. ¶ Accipe scd̄am nostrā cōclonem. vꝫ. Varius modus est doctoꝝ quō angelus ꝛ aīa differāt spē. Vbi nota q q̄dā dixerunt q rō huius distictiōis specifice est vnitas ad māṁ q̄ competit aīe: ꝛ n ō vnitas ad materiam que competit angelo. vnde q: anima est vnibilis ad māṁ: angelus aūt nō: ideo angelus ꝛ aīa distiguunt spē. Hic modus vnā maximā icludit difficultatem. Videt enim seuire q mā sit cā distictiōis forme: qd cōmunit non tenet. Nam forma est finis materie: vt pꝫ scd̄o physicoꝝ. ergo distictio materie

est ppt distictionē forme: ꝛ non ecōuerso. Item mā sm ꝙ mā est vna numero in oibus cōpositis nālib⁹: vt dic cōmētator pmo physicoꝝ. Et Burle⁹ exponēs dic ꝙ ē vna numero p puatonē distictōis formalis. Ita ꝙ oia illa dñr eadē numero q̄ sūt eiusdē nature: ꝛ nō sūt forme nec hñtes formas qb⁹ distinguātur. Ergo mā nō erit cā distictōis alicu⁹ forme specifice. Sed istas disputatōes relinq̄mus. Suffic ꝙ isti isti⁹ opinionis dicūt ꝙ talis distictio int āgelos ꝛ aias accipit p vnionē ad māsi q̄ cōpetit aie: ꝛ nō p vnionē ad mām q̄ cōpetit āgelo. Et hui⁹ opinionis fuit dñs Bona. i. 2. di. 3. Alt⁹ modus dicēdi ē bti Tho. ꝛ pmaxime in suis qōnib⁹ de aia. vbi late hāc qōnem mouet. vbi adducit modos diuersos vz. ꝙ cā huius specifice distictōis est diuersitas graduū pfectōis. Et ponā vba eius ad lrām. Post illos naq3 diuersos dicendi mōs sic imediate subiungit. Hic aūt penes qd differāt considerādū restat. Op3 aūt in cognitionē subaꝝ intellcualiū p cōsiderationē subaꝝ nāliū peruenire. In subiis aūt nālib⁹ diuersus gradus perfectōis nature diuersitatē spēi instituit. Et hoc qdē facile p3 siqs ipsa gña subaꝝ nāliū cōsideret. Manifestū ē. n. ꝙ corpora mixta supgradiunt ordine pfcōnis elementa. Plāta aūt corpora mineralia: ꝛ aialia plātas: ꝛ in singul' gñib⁹ fm gradū perfcōnis nālis diuersitas spēꝝ inuenit. Nam i elemētis tra infimū gradū: ignis vo nobilissimū tenet. Silr in mineralib⁹ fm diuersos grad⁹ perfectionis in nā reperit diuersitas spēꝝ. ꝛ nobilissimū gradū obtinet auꝝ. In plātis ascendit vsq3 ad spēz arboꝝ perfectaꝝ. ꝛ in animalib⁹ vsq3 ad spēz. cū in qdā animalia sint plātis ppinqssima vt anialia q̄ hñt tactū solū. Et silr qdā animalia sint inanimatis ppinssima: vt patet per phm in li. deꝫ vegetabilibus ꝛ plāns. Et pp̄ter hoc phs. in. 8. metaphisice ait: ꝙ spēs reꝝ nāliū sūt sicut numeri qm sicut vnitas addita vel subtracta spēm variat ita ꝛ in spēb⁹ reꝝ nāliū. Ita ad ppositū in subsātiis imālib⁹ diuersi grad⁹ perfectōis nāe faciūt diuersitatē i spē. sed q̄tū ad aliqd differēter se hñt spēs in substātiis mālib⁹ ꝛ imālibus. Ubi nō ꝙ vbicūq3 ē diuersitas graduū o3 ꝙ grad⁹ cōsidereut per ordinē ad aliqd vnū pmū. Un̄ i subiis mālib⁹ diuersitas spēꝝ attēdet fm diuersitatē graduū pfcōnis p respcm ad aliqd pmū. vtpote ad mā3. Un̄ ē ꝙ pme spēs st ipfcōres: ꝛ posteriores pfcōres: ꝛ h⁹ p additō3 se hñtes ad pmas. Sic corpora mixta hñt pfectiorē spē3 q̄3 sint spēs elemētoꝝ. qm corpora mixta hñt i se qcqd hñt elemēta ꝛ adhuc āpli⁹. Et silis est 2paratio plātaꝝ ad mineralia: ꝛ aialiū ad plātas. In subiis vo imālib⁹ ordo diuersoꝝ graduū nō attēdit f3 2paratōe3 ad mām: q: mām nō hñt: sed p 2paratione ad pmū agēs qd o3 eē pfcissimū. Et iō pma spēs i eis ē pfectiō: q: ē silior pmo agēti. ꝛ scda diminuit a pfectōe. ꝛ sic deiceps vsq3 ad vltimā eaꝝ. Sūma aūt pfectio pmi agētis i hoc 2sistit: ꝙ i vno simplici h3 oimodā bonitatē ꝛ pfectionē. Un̄ q̄to aliq̄ suba imālis fuerit pmo agēti ppingor: tāto i sui nā simplici h3 pfectiorē bonitatem: ꝛ min⁹ idiget iherētib⁹ formis ad sui 2pletionē. Et hec qdē gradatum pducit vsq ad

animam humanam: que in eis tenet vltimū grad⁹ sic mā pma i genere reꝝ sensibiliū. Unde i sui nā nō h3 pfectōes itelligibiles: sed nū est i potēna ad itelligibilia. sic mā pma ad formas sēsibiles. Et ideo ad hoc vt fiat i actu itelligens o3 vt acqrat a rebus exterioribus p potētias sensitiuas. Et cū operatio sensus exterioris sit p organum corporale: ꝛ ipsa aia ex conditōe sue nature h3 ꝙ vniat corpori: o3 ꝙ sit spēi humane pars non hñs i se spēm 2pletā. ꝛ sic p 2is ab angelo differat fm ꝙ ipsa ē pars spēi humane. ab ipsa spē angeli q̄ nō est pars alicuius corporis hec ille. Et i rñsione ad pmū argumētū dicit ꝙ cum itelligere aie sit a fāta'matib⁹: ꝛ itelligere āgeloꝝ fit p spēs inatas q̄ nō sūt eiusdē spēi cū illis: manifestū est ꝙ aie ꝛ āgeli differāt spē. Et ex hoc pueniūt dña hec: ꝙ angeli itelligūt sine discursu. aie āt cū discursu. Itē angelus h3 itellcm deiformē fm Dionysiū ꝛ oia videt simplici aspectu. aia aūt h3 intellcm possibilē īngātiuū siue collectiuū. iō aia ꝛ angelus differūt spē. Sed scotistꝫ hoc vltimū nō placet. Nā si itelligere cū discursu ꝛ sine discursu diuersificat spēm: cū ipsa anima pncipia pma intelligit sine discursu: ꝛ 2clones cū discursu sequit ꝙ anima differat. spē a seipsa. Sed certe hoc nihil valet: q: aia siue itelligat pncipia siue 2clones: ipsa itelligit per spēs abstractas a sensibilibus: angeli aūt non sic. q: vt dr in libro de causis. Ois intelligētia est plena formis. iō nō facit ad ppositū. Et hoc est vnū fūdamētū opinionū p opinione bti Tho. Et si dr aie in pria vident sine discursu sic angeli. ergo i pria nō differunt spē. Dico ꝙ illud itelligere ē supra nām anime. nō aūt fm suā nām. ꝛ ideo dat eis in pria lumē glorie dās illā virtutē vt possint videre ꝛ intelligere deuꝫ sine discursu: nō tñ ppt hoc tollit spēs ei⁹: sic ignis i ferro nō tollit nā3 ferri. ꝛ sic p3 ꝙ p hoc nō habet ppositū. Certe si ista opinio bñ itelligat videbit gliosissima: tñ vt dixi scotistis nō placet. Iō ipsi sic aiūt: ꝙ angelus ꝛ anima differunt spē: nō ppt aliquē actū scdm: sed ppt actū pmū: inq̄tū. s. anima est talis nā: ꝛ angelus talis nā. Un̄ angelus ꝛ anima spē differunt per ppnas essentias: ꝛ numero differunt per suas differentias vltimas. non tñ distinguunt sicut spēs ꝛ spēs: sed sicut spēs ꝛ pars spēi. Ubi diligent nōndum est ꝙ mā vel forma specifica non possunt esse cā indiuiduationis. Et rō q: que sunt de qditate spēi non constituūt rem in esse indiuidui: sed mā ꝛ forma sunt de qditate spēi. ergo non constituūt rē in esse indiuidui. Maior est nō. minor probat per phm. 7. methaphisice vbi architectā commendat q diffiniuit per mām ꝛ formā. Et hoc etiā innuit commentator in prologo phisicoꝝ. vbi speciei attribuit duplices partes. s. fm fidem ꝛ fm imaginationem. per causas secundum fidem intelligens mām ꝛ formā: per causas fm imaginationem genus ꝛ differētiā. q: intellectus facit genus ꝛ differētiā: q̄uis ipsa sint partes reales ipsius spēi. ¶ Secundo notādū ꝙ vnaqueq3 res est indiuidua ꝛ singularis per aliquē gradū entitatis positiuū p se determinātem nām specificā ad singularitatem. q gradus cōmuni noie baptizant differētie indiuiduales: vel differētie vl

sitne: vel hecceitates: vel entitates hipotetice: vel quidā gradus incōicabiles ⁊ principia idiuiduationis: vel cōtractiua nature specifice Et hoc mō vocat eos Alpharabi⁹ i logica sua: vnde habuit Scot⁹ opinio ortū. Ex qb⁹ seq̄t ꝙ i angelis ē qdā mod⁹ itrinsec⁹ secūdū quē hic angelus ē hoc idiuiduum ⁊ nō illud. Silr aīa hȝ in se gradū q̄ndā entitatis ſm quē ipsa ē hec ⁊ singularis ꝓpt quē hec aia nō ē illa Ex quo appet qualr angeli non solū spē: ſȝ ēt numero differāt. q̄re cōclo secūda satis clara. Utrū aūt plures angeli solo nūero differētes possint eē i eadē spē sic de aiab⁹ pȝ: vide i nro scripto sup scdō sniarū. dif. 3. ista sufficiāt ꝓ pmi cōclone. ⁋ Accipe tertiā. vȝ ꝙ angel⁹ glibet ē nobilior ſȝ nām oī aia rōali: q̄ aia ē ps cōpositi nalis. Hāc cōclonē expsse pbat Aug. ii. de ciui. dei. c. 16. vbi sic ait. Angelica nā quā de⁹ cōdidit nāe dignitatē pcellit. Itē ⁊ beatus Dionysi⁹. 5. de diuinis noib⁹ hoc psū cōcludit. item ⁊ Greg. in mor. sup illo vbo isa. 14. Tu signaculum similitudinis. sic ait. Licet hō ad similitudinē dei fact⁹ sit: in āgelo tn̄ mai⁹ aliqd tribuēs nō eū ad similitudinē cōditū: ſȝ ipsū signaculū similitudinis dicit vt quo subtili⁹ ē in nā: ⁊ illa similitudo dei plenius credat expressa. Et pbari ēt pōt rōe vt arguat sic. Quāto aliqd actuali⁹ ē: tāto pfecti⁹ ē. ſȝ angel⁹ ē actualior anima. ergo ⁊c. maior est nō. minor ꝓbat. ꝙ angelus nullo mō ē nāe vnibil vt forma: anima āt sic. ⁊ p cōseq̄ns anima ē magis qd potētiale q̄ȝ angelus. ⁊ p cōseq̄ns min⁹ ē act⁹ q̄ȝ angel⁹. Et si dicis anima xpi ⁊ vgis sūt nobiliores i pria omnib⁹ āgel. Dico ꝙ hoc ē verū ſȝ nō p nāz: sed p grām tm̄. qr ⁊c. Et hec suffciāt quātū ad pmā ve. ⁋ Quātū ad secūdā ve. dico ꝙ cōiter de hoc sūt due opiniōes vt plane magr i 2° sniaꝝ. di. 10. ondit. ⁋ Pria opinio dic ꝙ nō oēs angeli mittunt: ſȝ aliq tm̄. Un̄ sic magr ad lraȝ ait. Quidā putāt aliquos i illa multitudie eē q foras p officio exeūt: alios q semp īni⁹ assistūt. Sic scriptū ē i Daniele: milia miliū ministrabāt ei: ⁊ decies cētena millia assistebāt ei. Itē Dionysi⁹ i hierarchia q̄ sacer pncipat⁹ dr̄ de platiōe spirituū ait. Supiora illa agmina ab itimis nūq̄ȝ recedūt. qm̄ ea q peminēt vsū exterioris officij nūq̄ȝ habēt. hec ille. Et sic pȝ ſm vba magri ꝙ pp pdictas duas auctes si cōcludit nō mitti oēs: ſȝ quosdā. ⁋ 2ª opinio dic ꝙ nihil icōgruit oēs mitti. Et rō. qr Isa. 6. dr̄. Uolauit ad me vn⁹ de seraphin. ordo āt hic alijs supior ē. iō si de illo ordine vn⁹ ad Isaiā mitit nō ē ambiguū qn ēt d alijs mittāt. Itē apls ad Hebre. i. ait. Oēs sūt admistratorij spūs i misteriū missi. ergo ⁊c. Itē psone diuine mittūt. qr fili⁹ ⁊ spūs scūs dicunt mitti. ad Gal. 4. cū venit plenitudo tpis misit deus filiū suū ⁊c. Et Joā. 15. cū venerit pacli⁹ quē ego mittā vobis a pfe ⁊c. ergo a fortiori ⁊ angelos oēs ñ icōuenit mitti. Itē angel⁹ missus ad vgīnē cū ad maxima nūciāda secreta mitterek: cōsonū satis appet vt de maiorib⁹ eēt. Certe aia cara magr vt. ſ. i hac q. determinate ti āsit: ſȝ vt mihi videt se magis fauerat opinioni q̄ȝ pme: ⁊ plures ēt moderni tāȝ appbāt opionē. Btūs Tho. pte p°. q. 110. arti. 2. pmā seq̄t opinionē. dicēs ꝙ sanctū ē Dionysio q ait. supiora illa agmina ⁊c. nihil. n. dicit ipse ē ita magnū i misterijs diuis qd p iferiores ordies exerceri ñ possit. vnde Greg. dic ꝙ q sūma ānuciāt archāgeli vocant. Hinc ē ꝙ ad mariā vgīnē mitit Gabriel archāgel⁹. qr ⁊c. nec obstat illd isa. 6. c. Qm̄ vn⁹ ex seraphin ñ fuit: ſȝ vn⁹ ex minorib⁹: officiū tn̄ exercēs seraphin. nā supiores angeli sua iferiorib⁹ dōa cōicāt: ⁊ p illos tales effect⁹ opant. Sic igit vn⁹ de seraphin. labie isaie icēdio pargasse dr̄. nō qr hoc ipse imediate fecerit ſȝ qr iferior āgel⁹ vtute ei⁹ hoc ipsū fecerit. Et ideo ille iferior angel⁹ dict⁹ ē seraphin. sic papa dr̄ aliquē absoluere ēt si p aliū beneficiū absolutiōis ipēdat. Siqs tn̄ vult saluare pdictas opiniones sic distinguere oȝ: vt colligit ex vbis magri vt. ſ. i. c. q āt oēs āgelos ⁊c. cui ēt distinctiōi fauet beat⁹ Tho. vt. ſ. Duplex ē missio. s. iterior ⁊ exterior. Exrior ē qn̄ ad nos realr descēdūt ad aliqd mysteriū circa aliq̄ corpalia exhibēda: ⁊ sic iseriores āgeli mitūt tm̄. interior missio nihil aliud ē q̄ȝ illūinatio q̄dā supioris āgeli ad iferiorē q̄ fit pp nos. Un̄ suprem⁹ ordo medios illūinat ſm ꝙ diuinū cernūt ipiū: ⁊ medij iferiores. inferiores āt ad nos descēdūt: ⁊ nobis dīna mysteria nūciāt Et rō h⁹ ordis ē: vt dic beatus Tho. vt. ſ. qr dīna ꝓuidētia sic totū ordinauit vniuersū vt iferiora p superiora regāt. nec hic ordo vnq̄ȝ i āgelis ptermitet. Hac igit distictiōe ſm missa sic dicam⁹ oēs āgelos mitti. s. aut missiōe iteriori aut exteriori. iteriori tm̄ supmi ⁊ medij: extiori aūt inferiores tm̄ mitti dicūt. Et sic cōit doctores circa hāc mseūt difficultatē. Sȝ dices pf Ambrosi si iseriora p superiora regūt: necesse ē gcedere oēs āgelos mitti. pbo. naȝ sic i reb⁹ corpalib⁹ ex dīna dispēsatiōe ab eoꝝ nā recedit: ita ēt i spūalib⁹ fiet. nā ꝙ cec⁹ natus illūinat⁹ fuerit: ⁊ Lazar⁹ suscitat⁹ absq̄ȝ aliq̄ corpoꝝ celestiū actiōe: ſȝ a deo īmediate actū ē, ita ēt i spūalib⁹ videt fieri posse. vt. s. de⁹ sine aliq° mediāte possit aliq̄ nobis reuelare: ⁊ silr. aliq̄ per superiores absq̄ȝ inferioribus angel. Dico ꝙ hoc deo posse facere ñ repugnat: tamen hoc nō facit. qr nō expedit. i corporalibus autē si hoc facit: certe expediens fuit: aut ad fidei nostre confirmationē ad quā nihil valeret si ptermitteret angelic⁹ ordo. cū hoc nobis percipi nō possit. iū qr nihil ē tā grāde mysteriū qd p āgelos iseriores exerceri nō possit vt dictū est. aut ēt hoc fit ad maioris grē manifestationē. gratia. n. superior ē ad naturā. iō nūq̄ȝ ad grē manifestationē permitit ordo nē. Ordo āt grē aliū ñ hȝ superiorē ordinē ꝓpt quē ptermitti debeat ⁊ ordo angeloꝝ accip̄t ſȝ dōa grāꝝ. iō talr ordo nūq̄ȝ ptermitit. et hec iudicio meo ē bona rńsio. qr ⁊c. Et hec sufficiāt ꝓ pmi vi. Ex q̄ tres isero cōclones. ⁋ Pª cōclo ē ista. q̄nis persone diuine mitāt ad ext̄: n m̄ vniuoca: ſȝ equoca ē angeloꝝ missio. i. nō codē mō persone diuine ⁊ āgeli mittunt ꝓbat: qm̄ fili⁹ ⁊ spūs scūs sic mittūt: vt tn̄ non abud vbi fortiāt: i quo pri⁹ nō fuerūt: qr vbiq̄ sīt: cū sint vn⁹ de⁹. ps. Celū ⁊ terrā ego ipleo. Itē. si ascēdero in celuȝ tu illic es. si descendero ad infernum ades. Earum igitur diuinarum personarum missio nihil aliud ē nisi nouus modus essendi i creaturis. Unde filius dicitur missus in carnem: quia nouum

modum essendi accepit i carne: i qua pri⁹ non fuit. Et sic spūs scūs mittit: q2 p significationē i aliq̄ creatura icepit eē i q̄ pri⁹ sic nō fuit. Angeli āt sic mittunt ita vt nouū sortiant vbi i quo pus ñ fuerunt. Et rōnē assignat btūs Tho. vbi sup̄ dicēs sic. Dei .n. ē ppriū eē vbiq3. qa cū sit vle agēs eius virt⁹ oia entia attingit. ⁊ iō i oib⁹ ē. Uirt⁹ āt angeli cū sit particulare agēs ñ attingit totū vniuersū: s3 sic attingit vnū q̄ nō aliud. Ita ē hic q̄ nō alibi. q̄re ⁊c. Scda 9clō ē ista: Q̄uis angeli supiores a dō mitti ad nos possint tñ qa nō expedit p iferiores tñ circa nos sua mysteria iplet. Ista 9clō satis ex dcis p3. ⁊ eā expsse ponit Greg. homel. 33. cuius verba ēt refert Dionysi⁹: q̄ .s. adduxi. v3. Supiora illa agmina ⁊c. ¶ Tertia 9clō ē hec. Q̄uis de⁹ p se ⁊ imediate possit oia pficere q̄ rōez pficiēdi hñt: 9gruū tñ ē vt p cās scdas operetur ⁊ p angelos circa nos sua mysteria ipleat. Et inter alias rōes accipe istā q̄ sumit ex imēsitate charitatis. vt arguat sic. Ille mod⁹ agēdi ⁊ opandi ē congruētissim⁹ ex quo bonitas ⁊ imēsitas charitatis ondit. s3 i missiōe angelo2 hoc pcipue ondit ergo ⁊c cōseqntia nota cū maiori. minor pbat. qm̄ i tali missione ondit imēsitas charitatis dei: charitatis angelorū: ⁊ charitatis hūane. dei tiaq3 qm̄ si tā nobiles spiritus ad nos mittit quo2 minim⁹ lōge fm nām pstantior ē q̄ aie oēs. ⁊ q cidē sūma charitate nigūt pfecto grāde amoris signū ē nre salutis. Ob quā ēt cā3 misit pr̄ etern⁹ suū filiū i terris. Ad Titū. 3. Appuit benignitas ⁊ hūanitas saluatoris nri dei ⁊c. ite3 ondit charitas angelo2 q tāta solertia nos custodiūt ⁊ illumināt: vt videbit in 9clōne seqnti. itē ondit q̄ta sit hūana charitas. qm̄ exigua ē: iō fouert nutriri ⁊ excitari idiget. ⁊ hoc 9ueniēter fit p angelo2 mysteria qr ⁊c. ¶ Quātū ad tertiā vi. dico q̄ cōiter tenet q̄ nō priuet dina visiōe. Et rōnē assignat btūs Tho. vt. s. dicēs q̄ i nobis exterior occupatio puritatē impedit 9tēplatiōis: qm̄ actiōi fz vires isistim⁹: quaru3 actiōes cū itēdūt: actiōes itellectiue virtutis retardant. Un̄ Aug. pmo. de tri. Cōtēplatio inqt est illa spēs q̄ rapit oē3 aiā3 desiderio sui 9ditoris: tāto ardētiorē q̄to mūdiorē: ⁊ tāto mūdiorē q̄to ad spūalia resurgētē: et tāto ad spūalia resurgētē q̄to cānalib⁹ desiderijs ⁊ terrenis affectib⁹ moriētē. hec ille. Et Greg. 6. moral. Mēs inqt nra ad 9tēplāda iterna nō pducit nisi ab his q̄ exteri⁹ iplicāt studiose sbtrabat ⁊c. Angeli āt p solas itelligibiles opatiōes suas regulāt actiōes exteriores. ⁊ p 9ñs exteriores actiōes eo2 i nullo 9tēplatiōe3 ipediūt. inde Greg. i. li° mo2. sic inqt. Angeli foris execūt vt iterne 9tēplatiōis gaudijs ñ priuēt. Nec recessus eo2 ab empirreo celo idignitatē iducit: aut eo2 gloriā minuit. Qm̄ vt idē scūs ait. loc⁹ empirrei celi ad eo2 ptinet dignitatē scd3 quādā 9gruitatē. Qm̄ 9gruū ē vt tā nobiles creature nobiliorē obtineāt locū: q ē empirreū celū. nō tñ aliqd dignitatis accipiūt ab empirreo celo. Et iō p recessū i nullo eo2 minuit dignitas. sicut nec regi qñ i solio regali actu nō resider. q2 tal' loc⁹ sue 9gruit dignitati. qr ⁊c. Et hec sufficiāt q̄tu3 ad presentem conclusionem.

¶ De custodia angelorum. Conclusio II.

¶ Cipe scdā3 cōclōnē. v3 Sic de⁹ aias nostras magnificat ⁊ caripēdit vt singulis ab ortu natiuitatis āgelos i custodiā dederit vbi tres igram⁹ vitates. v3. ¶ Pria vi. ista. Utrū hoies ab āgel' custodiāt. ¶ Scda ē ista. Qñ icipit angelo2 custodia. ¶ Tertia ē. An tal' custodia ad solū vltimū āgelo2 ordinē ptieat. ¶ Quātū ad pmā pono aliq̄s ppōes vas. ¶ Pa ē ista. q̄ i statu pñtis vie ē tñ custodia āgelo2 necia. ¶ 2ª ē ista. nō solū vni⁹ spēi hūane: s3 ēt singuli angeli singul' hoib⁹ i custodia deputāt. ¶ 3ª ppō ē ista. angeli nō cessār hoies sibi i custodiā deditos illuiare. ¶ 4ª ppō ē ista. angeli aliqd effectiue cāñt i itellectu custoditi. ¶ 5ª ppō ē ista sic i itellectu custoditi aliqd cāñt: ita ⁊ volūtatē aliquo mō pñt immutare. ¶ Accipe pmā ppōe3 v3. q̄ i statu pñtis vie ⁊c. hec 9clō sic pbat. In illo statu ē apponenda custodia vbi de aie timet piclitatiōe. s3 i statu vie hoc tñ timet. ergo hic tñ ē necia custodie. 9ña nota cū maiori. q2 custodia nō pp aliud dat nisi pp aie salutē: q̄ tā a mūdo: tū a carne: tū a diabolo ipediri pōt: testāte Jo. i sua epla canōica. Oē qd ē i mūdo: aut ē 9cupiscētia carnis: aut oculo2: aut supbia vite. Inde scūs ille Hiero. aiebat. s. Treno2. 3. c. Ocul⁹ me⁹ depdatus ē aia3 meā. ergo sequit q̄ magna ē hic custodia hñda. Minō āt p3 qm̄ i patria pp eo2 firmā tētōe: nō pōt hñi timor de aie piclitatiōe. Isa. 60. nō decidet vltra sol tu⁹ ⁊ luna tua nō minuet. q2 dñs erit tibi i lucē sempitnā: ⁊ 9plebūt dies luct⁹ tui ⁊c. ps. Replebimur i bōis dom⁹ tue. ¶ Itē nec i iferno ē tal' timor qm̄ iā piclitate st panpcule ille aie dānatorū. ps. Pōes eos vt clibanū ignis in tpe vult⁹ tui. dñs in ira sua 9turbabit eos ⁊ deuorabit eos ignis. ¶ Itē nec i purgatorio. q2 tales i xpi grā decesserūt ⁊ cū sint ex termios merēdi vl' demerēdi ab ipa grā nullaten⁹ pñt resilire. ⁊ iō null⁹ piclitatiōis timor. ps. Bti quo2 remisse st iniqtates ⁊ quo2 tecta sunt pctā Btūs vir cui nō iputauit dñs pctm̄ nec ē i spū ei⁹ dol⁹. ergo reliqt q̄ tal' timor solū ē i pñti via. ps. In via hac q̄ āblābā abscōdiderūt supbi laqueū mihi. ⁊ iō hic sūma diligētia ⁊ sūma custodia necia ē. s3 9 pr̄. Amb°. arguo pmo sic. Xps fuit pfcūs viatō vt oēs 9cedūt. ergo p te oportuit eu3 angelū hre custodē. s3 hoc ē icōueniēs. tū q2 de piclitatiōe aie ei⁹ non erat timēdū cū eēt pfcē brā. tū qa xps longe nobilior erat oib⁹ angel'. ⁊ p 9ñs relinqt q̄ ñ cuilibet i statu vie ē āgelo2 custodia necia. itē Adā i statu inocētie erat viatō. ⁊ tñ ñ idigebat āgelo2 custodia: q2 in tali statu null' sbd ebat sine āgustiabat picul'. ergo ñ erat ei necia custodia. ¶ Itē tota rō pncipal' qr dat āgelo2 custodia ē vt illūinēt ad faciēdū opa remuneratiōe digna ad vitā eternā. s3 psciti oīno vt sic sūt a tali sine exclusi. ergo ñ o3 vt ab āgel' illūinent ⁊ custodiāt. Un̄ aia mea arguit. m̄ his nō obstāntb⁹ cōclo nra vaē. nō. n. rō pcisa q̄re āgeli ad hoiu3 custodia3 deputāt ē illūmare ne i piculis: ruāt: aut vt ad fine3 vltimū 9ueniāt: s3 hec rō tñ i his vitatē h3 q ruere pñt aut saluari. Sūt. n. ⁊ alij plures angelo2 effect⁹ p respectū ad custodiā hoiu3: l3 ista sit pncipal' vt dicet ifra. Et pp hoc facile ridet ad ar°. Dico. n. q̄

rhs ãgelos pl'es hñit in obsequiũ. Mat. 4. Accesse rũt angeli ⁊ mĩstrabãt ei nõ ãt habuit ĩ custodiã. qm̃ scũs ille hõ imediate a ṽbo regulabat᷑: ⁊ ei⁹ aĩa erat pfcẽ btã. iõ nõ cst eadẽ rõ custodie in xp̃o ⁊ in nobis Custodiebãt. n. xp̃m angeli scĩ vt illi ministrarẽt ⁊ obedirẽt. custodiũt nos vt illuminẽt ad vitã ⁊ a piculis pseruẽt. De Adã vr̃ q̃ ei necessaria fuit ĩ illo statu angeloꝝ custodia: ñ ꝓpt̃ piculũ qd̃ hẽret a pte interiori: cũ inferiora oia regulata eẽnt ⁊ rõni subiecta: sʒ ꝓpt̃ piculũ a pte exteriori. s. insultatiões demonũ q̃ il ĩ statũ sũme inuiderũt. Itẽ lʒ hñ ĩ tali statu regulat⁹ eẽt: tñ q: cadẽ potcrat vt postea fcm̃ est necessaria illi fuit ãgloꝝ custodia. De prescitis ãt dico q̃ lʒ ñ illũinent᷑ qntũ ad vitã eternã: tñ illũinant᷑ in tãtis mal' ⁊ pcc̃is ruãt: sicut suadet antiq hostis malicia: ⁊ patit᷑ hũana fragilitas. sʒ de hoc ẽt dicet᷑ in fa vitate tertie ɔclõnis seqntis. Et sic pʒ p⁹ nr̃a ɔclõ. Et btũs Tho. pte. i. q. i i i. ar. 4. eã expsse ponit: ⁊ ad illa arg⁹ rñdet vt audisti. qr̃ ⁊c. ℂ Accipe scdã ɔclõnẽ. vʒ. Nõ solũ ⁊c. Hãc ꝓpõnẽ põit magr̃ in. z. sniaꝝ. di. ii. i. c. iõq̃ʒ dicit oʒ. Et rõ fʒ btm̃ Tho. vbi. ã c. z. ẽ. q: tal' custodia ñ ẽ hoĩb⁹ data sine grã. ꝓuidentia dei: q̃ alit᷑ se hʒ circa hoĩes: ⁊ alr̃ circa alias res corporales. Oẽs. n. res corpales incorruptibiles sᷓ fm spẽm tm̃. ⁊ loquor de reb⁹ corpalib⁹ q̃ subduntur motui alteratiõis ⁊ corruptionis: secundum autem indiuiduum corruptibiles sunt. hõ ãt n solũ ẽ incorruptibilis fm spẽʒ: sʒ ẽt fm indiuiduuʒ. vʒ. fm nobiliorẽ e⁹ ptẽ q̃ ẽ aĩa rõnalis. iõ diua ꝓuidentia reb⁹ corruptibilib⁹ ãgelos in custodiã dedit fm spẽ: ita q̃ vn⁹ ãgel⁹ plurib⁹ indiuiduis eiusdem spẽi in custodiã dat᷑. hoĩ ãt dat᷑ angel⁹ in custodiã ñ solũ fm spẽm: sed ẽt singulis hoĩb⁹ singuli angeli deputant᷑: sicut singuli singulas hñt animas rõnales. Etsi dicis ingt magr̃ sñtẽtiaꝝ ibidẽ. qnõ hoc potest cũ plures sint anime q̃ sũt fuerũt ⁊ erũt q̃ʒ sicut angeli: Dicit magr̃ q̃ lʒ hoc veꝝ sit: nũq̃ʒ tñ sũt tot hoĩes actualit᷑ existes quot sũt angeli boĩ. iõ sufficit numer⁹ angeloꝝ vt vnusq̃sq̃ʒ ãgelũ hẽat sibi deputatũ. vno. n. hoĩe decedẽte angel⁹ sibi in custodiam dat⁹ alti assignat᷑ succedẽti. Et nõ q̃ lʒ cuilibet vn⁹ angel⁹ deputet᷑ inquãtũ. s. q̃lib ʒ ẽ psona pticularis. tñ ñ incõuenit eidẽ hoĩ pl'es angelos deputari. vt dic btũs Tho: vt. s. ⁊ hoc fm dignitatẽ ⁊ grãm maiorẽ vl' minorẽ ab aliquo pticipatã sic tuipsa aĩa mea potis psonaꝝ discurrere stat⁹ qr̃ ⁊c. ℂ Accipe t'tiã ɔclõnẽ. vʒ. Angeli ⁊c. dic totã. Hãc ɔclõnẽ ponit btũs Tho. pte p⁹. q. iii. ar. p⁹. ⁊ Dionysius 4. celestis hierarchie. Et rõ fʒ btm̃ Tho. ibidẽ est hec. qm̃ ordo diue ꝓuidẽtie sic statuit: vt actiõibus supioꝝ ĩferiora subdãt᷑ ideo sicut ĩferiores angeli a supiorib⁹. sic hoĩes ab ĩferiorib⁹ angelis illuminantur: vt dcm̃ ẽ ĩ scdã vitate ꝓcedẽtis ɔclõnis. sʒ differenter. nã angeli sic illuminant᷑: vt nudã possint accipe reuelatã vitatẽ. hoĩes ãt nõ: q: nõ nisi p conuersionẽ ad fãtasmata. Et rõ ẽ: q: ɔnãlis mod⁹ itelligendi aĩe ẽ p ɔuersionẽ ad fãtasmata. ⁊ iõ itelligibilẽ vitatẽ sub silitudinib⁹ reꝝ sẽsibiliũ hoĩb⁹ angeli ꝓponũt: ⁊ itellectũ humanũ iuuant ⁊ fortificãt vt illa repñtata itelligãt. q̃re ⁊c. ℂ Accipe q̃rtã ɔclõnẽ. vʒ. Angeli ⁊c. dic tota. Ad declaratõeʒ hui⁹ notãdũ q̃ ista qõ. vʒ. An ãgeli possint cãre spẽʒ itelligibilẽ ĩ itellectu nr̃o: ita q̃ nũc itelligam⁹ aliqd p illuminatiõeʒ ãgeloꝝ tñ qd p⁹ ñ itelligebam⁹: põt hr̃e duplicẽ sensũ. Vno mõ vt q̃ram⁹ d ãgel' vt apparent nobis ĩ corpib⁹ assũptis: aut d ãgel' absolute sũptis. si p⁹ mõ claꝝ q̃ ĩ ill' corpib⁹ apparẽtib⁹ nouas spẽs ĩ sẽsib⁹ nr̃is causãt: qb⁹ spẽb⁹ diuersa postea itelligim⁹: vt pʒ p totũ librũ Thobie d ãgelo Raphael: Si ãt itelligim⁹ secundo mõ: sic pono duas ɔclõnes. s. ℂ P⁹ ɔclõ ẽ ista. q̃ ãgeli sic absolute sũpti ñ pñt effectiue cãre spẽm ĩ itellectu nr̃o. ℂ z⁹ ɔ⁹ ẽ. q̃ ãgeli sic absolute sũpti pñt cãre dispositiue spẽʒ ĩ itellectu nr̃o. ℂ Primã ɔclõnẽ ꝓbo sic. act⁹ actiuoꝝ sᷓ ĩ patiẽtie bñ disposito. ex fo d aĩa. sʒ itellect⁹ nr̃ corpori vnit⁹ ñ ẽ disposit⁹ ĩmediate spẽʒ ĩtelligibilẽ ab ãgelo suscipe. g⁹ ⁊c. ɔña nõ cũ maiori. minor pʒ ex z⁹ de aĩa. necesse igt ẽ ph'ũs ĩtelligẽtẽ fãtasmata speculari ⁊ ĩ libro d sẽsu ⁊ sẽsato. nihil ẽ ĩ itellectu qn p⁹ fuerit ĩ sẽsu ergo itellect⁹ ñ põt ĩmediate spẽʒ ĩtelligibilẽ suscipe sine fãtasmate. ista ɔclõ ẽ sat' clara. Ex q̃ sat' pʒ falsitas opiniõis Auicẽne. 6. nãliũ ponẽt' q̃ aĩa dũ ĩtelligit hʒ spẽs ab ĩtelligẽtia. Ipse. n. ordine posuit ĩ itelligẽtijs: ⁊ dixit q̃ vltia ĩtelligẽtia ĩfluebat spẽʒ ĩtelligibilẽ dũ erat actual' ĩtellecto sup ĩtellcm̃ nr̃m Et ita sic Plato posuit q̃ p ɔiũctõʒ ĩtellect⁹ nr̃i ad ydeã alic⁹ rei noticiã illi⁹ rei hẽbamus. sic Auicẽna posuit q̃ p ɔuersionẽ ĩtellect⁹ nr̃i ad illã vltimã intelligẽtiã reꝝ noticiã hẽbam⁹. sʒ d hoc aliaa. ℂ Accipe fʒ ɔclõnem. vʒ. q̃ ãgeli ⁊c. Ista ɔclõ satis pʒ: qm̃ ãgli pñt mot⁹ sẽsitiuos ɔcitare: quoꝝ ɔmotõe ĩpedit᷑ cognitio nr̃a. ⁊ do tibi ex^m. Aq̃. n. mota in ea imagĩes ñ appẽt ad min⁹ distincte: q̃ ɔcitate moꝝ distincte: apparent. ita etiam motus spirituum humanorum reꝝ ĩpediũt cognitiõeʒ distinctã: quoꝝ sedatio distinctã facit cognitõʒ cũ igit᷑ ãgel⁹ possit illum motũ sedar᷑: pʒ q̃ ad distinctã reꝝ cognitionẽ iuuare potest. Quid p tãta vagãur: ista sit ɔclõ q̃ ãgel⁹ nõ põt p se mouere ĩtellcm̃ nr̃m dũ ẽ ĩ vita nisi mediãtib⁹ reb⁹ sẽsibilib⁹: q: sic ĩtelligẽ ẽ hoĩ ɔnãle. s. ĩtelligẽ p fãtasmata. qr̃ ⁊c. Ex q⁹ pʒ vitas qnte ɔclõnis: qm̃ ĩmutare volũtatẽ ãgeli simplicit᷑ ñ pñt hoc soli⁹ dei ẽ ãgeli ãt excitar᷑ pñt volũtatẽ ad aliqd volẽduʒ: vt psuadẽdo vl' ẽt ɔcitãdo passiões q̃ sᷓ circa appetitũ sẽsitiuũ: ñ tñ d necessitate: qm̃ volũtas libera ẽ Ex qb⁹ pʒ q̃uõ ãgeli pñt nr̃os affect⁹ accẽder᷑ ⁊ cogitatiões ĩmittẽ: qm̃ p modũ psuadẽtis: vl' sensus aliq⁹ mõ sẽsitiuos excitãdo: ñ tñ effectiue cãndo: q: hoc ꝓpriũ ẽ soli⁹ dei. Inde Aug. li. q ecclastic' dogmatib⁹ Aciẽ igt aĩe siue ĩtelligẽtie nr̃e ꝓpriũ ẽ pme vitatis Et hoc vitatẽ hʒ tã ĩ spiritib⁹ boĩs q̃ʒ mal'. vt ponit magr̃ sniaꝝ i. z. di. 8. c. Illd ẽt ɔsideratõe dignũ videt᷑. d quo sat' diximus in nr̃o scripto sup. z. sniaꝝ. di. eadẽ. qr̃ ⁊c. ℂ Quãtũ ad fʒ vi. dico q̃ cõis est doctoꝝ snia angelos tũc ad hoĩuʒ custodiã deputari qñ nat⁹ ẽ hõ imediate. Hoc oñdit magr̃ sniarũ di. ii. in z. sniaꝝ. i. c. i. qd icipit. illd quoq̃ʒ sciẽdũ. Audi Hiero. sup Mathei sᷓ illo ṽbo. mathei. 18. Angeli eoꝝ semp vidẽt faciẽ pr̃is Magna igt ẽ dignitas aĩaꝝ: vt vnaq̃q̃ʒ hẽat ab ortu natiuitat' in custodiã sui an

gelū ↄlegatꝛ. Et hūc tex. adducit ēt magr in lr̄a. Audi Origenē sup libꝛ numeroꝝ. Adest igr cuilibꝫ nr̄ꝫ ēt minimis q̄ sīt in eccl'ia dei āgel⁹ bon⁹: āgel⁹ dn̄i. q regat: q moneat: q gubernet: q p actib⁹ n̄ris corrigēdis ꝛ miserationib⁹ exposcendis quottidie videat faciē p̄ris q in celᷤ ē. hec ille Audi ꝛ Ber. In s̄mōe ꝺ āgel'. Benign⁹ igr es dn̄e q n̄ es ↄtēt⁹ n̄ra fragilitate muroꝝ: ſꝫ ipsis hoīuꝫ custodib⁹ angelicā custdiā suppōis hec ille. Audi eūdē ī s̄mōe q̄dragesime. su p illo v̄bo. angel' suis de⁹ mādauit ꝺ te ꝛ O q̄tū ait tibi dꝫ hoc v̄bū īserr̄ reuerētia afferr̄ ꝺuotionē: ↄferr̄ fiduciā: p p̄n̄tia reuerētiā: p bēniolētia ꝺuotōēꝫ: p custodia fiduciā. Caute ergo ābula vbi sīt āgeli vt custodiāt te ī oīb⁹ vijs tuis: in quouis diuersorio: ī quouis āgulo: āgelo tuo semp reuerētiā habe. ꝛ ne audeas illo absēte facē qꝺ me p̄n̄te facē nō auderes hec ille. Sꝫ dices q̄re exn̄tib⁹ ī vtero nō dar̄ āgel⁹ ad custodiā. s̄tim cū incipiūt aīa rōnali informari Dic btūs Tho. pte p^a. c. iij. ar. 5. ad rn̄sionē vltimi argumēti. q cū tales sint adhuc aliqd m̄ris custodiūtur ab āgelo m̄ris. Ex^m fruct⁹ sup arborē existes sīt aliqd arboris. Si qs ergo arborē in custodiā hēret: pꝫ q ēt fruct⁹ illi dar̄ in custodiā. Itē dubitar̄. Cū n. angeli ad custodiā hoīum iō deputēt vt illos instruāt ꝛ illūīnēt: ꝛ pueri mox vt nati sīt capaces horū nō sint: videt̄ nō fore necesse illis āgeloꝝ custodiam assignari. Dic p̄dict⁹ doctor q lꝫ ille sit vltim⁹ effect⁹ angeloꝝ: tn̄ sīt alij effect⁹ p̄uij. vt cauere eos quos custodiūt a ꝺmonū insidijs ꝛ inopinatꝭ alijs casib⁹. ꝛ ad hec cauēda āgeli ī custodiā dar̄. Sꝫ dices Pōam⁹ q aliqs sit cōfirmat⁹ ī grā: ad qd oꝫ angeloꝝ custodia: Dico q nūq̄ꝫ qs ē sic in grā ↄfirmatus de cōi lege: qn ad min⁹ veīalr̄ peccet. Prouer. 18. Septies in die cadit iust⁹. Uel ēt dr̄ q lꝫ talib⁹ nō dar̄ custodia vt retraherent̄ a malo: ṅi dar̄ vt ardēti⁹ mouerent̄ ad bonū. Sꝫ qd dicēdū de virgine: Dico q illi dati sunt angeli niſi in custodiaꝫ obsequij: vt m̄ri dei ꝛ regine celi: nō tn̄ in custodiā cauendi picula vel illuminatōis ī bonū. qm ex plenitudie gr̄e vigorabar̄ in bonū. Et hoc sp̄ale fuit in ipsa p̄uilegiū: qꝺ ī arg^m alioꝝ trahi nō dꝫ. quare ꝛc.

¶ Quantū ad tertiā dico s̄ꝫ btm̄ Tho. pte p^a. q. iij. ar. 3. q duplex ē custodia āgeloꝝ. s. vl'is ꝛ p̄ticularis Particularis ē q̄ singuli āgeli singul' hoīb⁹ deputār̄ ꝛ hec ad īfimū ptinet ordinē āgeloꝝ: quoꝝ s̄ꝫ Greg. ē mīma nūciar̄. Minimū āt ī officijs āgeloꝝ ē ea q̄ ad hoīs salutē ptinēt. pcurare. Quar̄ tal' p̄ticularis custodia ad īfimū ptinet ordinē āgeloꝝ. Ul'is āt custodia ē q̄ aliqꝺ cōe ꝛ vl'e custodit̄. Et sic q̄to agēs ē vl'ius tāto ē sup̄i⁹. Un̄ custodia tot⁹ hūane multitudis ad ordinē p̄ncipatū vl' forte archāgeloꝝ pertinet: q p̄ncipes dr̄r ꝛc. Itē custodia vl'is reꝝ corporeaꝝ ptinet ad v̄tutes Itē sup oēs demones hn̄t custodiā ptātes ꝛc. Et hec sufficiant p p̄ma ↄclusiōe.

¶ De letitia ꝛ tristicia angeloꝝ conclusio III.

Ccipe tertiā ↄclōnē. vꝫ. Tātā ī ipsa animaꝝ custodia āgeli ad ipsas aīas hn̄t dilectiōeꝫ vt vehemēter doleāt de eaꝝ pditione. vbi tres insgram⁹ v̄itates. vꝫ. ¶ Pr̄ia v̄itas ē. Utꝝ āgeli aliqd mereant̄ pp custodiā hoīs ¶ 2^a vi. ē. Utꝝ doleāt ꝺ pditiōe custoditi. ¶ 3^a est. Utꝝ aliqn̄ subtrahār̄ āgeli ne homines custodiant.

¶ Quātū ad p̄mā tria pūcta īgram⁹. vꝫ. ¶ Prim⁹ pūct⁹ ē an āgeli ī custodiēdo aliqd ꝺ nouo addiscant qꝺ p̄us n̄ sciuerīt: an sic ī eoꝝ ↄfirmatione acceperint plenitudinē charitatꝭ: ita acceperint plenitudinem scie. ¶ 2⁹ pūct⁹ ē. an cognitio āgeloꝝ sit eoꝝ btitudo vl' sue btitudis cā. ¶ 3⁹ pūct⁹ ē. vtꝝ āgeli aliqd mereātur pp custodiā hoīs. ¶ Quātū ad p̄mū pūctū dico q ꝺ hoc fuerīt due opiniōes ut pōit magr ī. 2. di. ii. ¶ Pr̄a ē q āgeli p⁹ coꝝ ī grā ↄfirmatiōeꝫ ita sīt illuminati vt nullo mō possint ꝺ nouo alic⁹ rei hr̄e notitiā: q ut ī sciā p̄ficer̄. Et hoc moti dc̄is scōꝝ quibusdā. Ait n. Isido. ꝺ sūmo bono. āgeli ī v̄bo dī oīa scrutār̄ anq̄ꝫ fiāt. Itē Greg. ī li. dialogoꝝ. Quid. n. ē qꝺ ibi nesciāt. vbi sciētē oīa sciūt: ex qb⁹ seq̄r̄ q oīa āgeli sciāt: ꝛ nihil sit qꝺ nesciāt. Itē si āgeli ꝺbuerūt aliqd ignōare: hoc pmaxie ꝺbuit eē. s. mysteriū icarnatōis. ſꝫ hoc n̄ ignorauerūt. Probo qꝛ Aug. ait. 5. sup Gen̄. ad lr̄aꝫ. Sic fuit hoc mysteriū. s. icarnationis abscōditū a seculis. i. a seculoꝝ creaturꝭ. vt tn̄ innotesceret p̄ncipib⁹ ꝛ ptātib⁹ in celestib⁹ a p̄ncipio. q̄r ꝛc. ¶ Alia opinio dic q quottidie usq̄ꝫ ad diē iudicij ī sciā p̄ficiēt. ait. n. Isa. 64. c. psona angelo xp̄i ascēdētꝭ magnificētiā admirātiū. Quis ē iste q venit ꝺ edon tīctꝭ vestib⁹ ꝺ bosra: Edon intp̄retar̄ terreu⁹ vl' sāguine⁹. ꝛ significat mūdū. Bosra ē ciuitas: vt dic glo. q̄ nec ī edon nec ī tra p̄missiōis sita ē: ſꝫ ī moab. vn̄ ē ciuitas moabitaꝝ. Itē ꝛ ps. ait. Quis ē iste rex gl'e. Ex qb⁹ v̄bis appet q āgeli mysteriū īcarnatōis n̄ plene cognouerīt. Et hoc ēt expsse pōit btūs Hiero. li. 2. sup ep̄las Pauli ī ep̄la ad Ephe. 3. vbi ap̄l'us sic ait. Que sit dispēsatio sacri. s. īcarnatiōis abscōditi a seculis. i. oīuꝫ seculoꝝ creaturꝭ ī ꝺo vt īnotescat multiformis sapiā dei p ecclīā principib⁹ ꝛ ptātib⁹ ī celestib⁹. Ubi Hieronim⁹ ī sn̄ia ait angelicas dignitates p̄fatū mysteriū ad purū nō itellexisse donec ipleta ē passio xp̄i ꝛ apl'oꝝ p̄dicatio p gētes dilatata. q̄re ꝛc. Et hāc opinionē inseq̄r̄ magr sn̄iaꝝ vt. s. ponēs quādā distinctōꝫ haymōis dicēs sic. attēde lector q: videt̄ dissētire ī hac sn̄ia illustres doctores. Iōq̄ꝫ vt oīs repugnātia ꝺ medio tollar̄: p̄dicta v̄ba haymonē seq̄ntes ita determinam⁹: vt illis āgel' q maioꝝ dignitatꝭ sīt: ꝛ p quoꝝ misteriū illa nūciata sūt: ex pte cognita a sclīs fuisse: vtpote familiarib⁹ ꝛ nūcijs. Illis v̄o q minoꝝ dignitatꝭ sīt: icognita extitisse dicam⁹ vsq̄ꝫ q^o ipleta sīt: ꝛ p ecclīaꝫ p̄dicata. ꝛ tūc ab oīb⁹ āgelis pfecte fuerīt cognita: hec ille Ex qb⁹ pꝫ āgelos in diuinoꝝ mysterioꝝ cognitiōe p̄fecisse. Illud āt Isidori ī alia opiniōe allegatuꝫ. sol uit ī. c. qb⁹ tn̄ vr̄ obuiare. Et dic q Isidor⁹ p illa v̄ba nō ōndit oēs āgelos oia pfecte scire. Et dictum Gre. dic accipiēdū eē circa ea q ad mysteriū ciuitatꝭ ꝛ vnitatꝭ ptinēt s̄m q quisq̄ꝫ btūs dr̄. Et beatus Tho. parte p^a. q. 56. arti. vlti. ad rn̄sioneꝫ s̄i argumēti. dicit q lꝫ angeli dīnā sapiam ↄtemplent̄: nō tn̄ eā cōprehendunt. ꝛ iō non oꝫ q cognoscant qcquid in ea latet. hec pprie sunt v̄ba eius ad lr̄am. Ego hanc mātiā clare ōndere volens. dicta dn̄i Bona. super. 2. sn̄iarū. di. ii. nōre decreui. lꝫ ēt btūs Tho.

vt. ĩ. hãc quã scribã põat distinctionẽ in aliq̃ parte. Dic g° dñs Bona. sic. q᷒ cognitio ĩ ãgelis duplex ẽ q̃dã a nã: ⁊ q̃dã a grã. Cognitio a nã duplex: q̃dam nãlr inserta: ⁊ q̃dã per potẽtiã nãlẽ acq̃sita. Prima cognitio ẽ eoꝝ q̃ sũt de pma cõstitutõe mũdi. ⁊ s̃z hãc neq₃ pficiũt: neq₃ deficiũt: q: a pncipio sue creatõis oĩum habuerũt creatoꝝ spẽs nãlr insertas: vt expsse declarat̃. di. 3ᵃ scdi. Scda cognitio ẽ circa ea q̃ d̃ nouo fiũt: ⁊ s̃m hãc cõtinue pfecerũt ⁊ pficiẽt vsq₃ ad finẽ seli. q̃ cognitio nihil aliud ẽ nisi q̃dã experimẽtalis cõsideratio siue cõuersio super his q̃ de nouo fiũt. ⁊ sic p₃ pᵐ mẽbꝝ isti⁹ diuisiõis. Cognitio a grã silr ẽ duplex. s. q̃dã a grã fixa: q̃dã a grã influẽte Grã fixa ẽ grã cõfirmatõis. Grã influẽs ẽ grã illuminatõis q̃ inferiores a superiorib⁹ illuminat̃. Cognitio g° pueniẽs a grã fixa ẽ visio eꝛne lucis: in q̃ nec pficiũt nec deficiũt. Cognitio ṽo a grã influẽte est ipsa cognitio reuelatõis: ⁊ nõ dr̃ influẽs eo q᷒ sẽper de⁹ infuat ⁊ mysteria reuelet: sed q: loco ⁊ tpe hoc fac. ⁊ s̃m hãc pficiũt indies. ñ q: aperti⁹ nũc q̃₃ heri ṽbũ videãt. sed q: aliq̃ reuelatio noua fcã est eis in ṽbo. qm̃ speculũ eꝛnũ ẽ speculũ volũtariũ. id ẽ ipsi⁹ intellect⁹ volũtarie directiuũ. hãc in ṽitatẽ doctores circa di. 3. scdĩ sniaꝝ subtiliẽ inuestigãt: de q̃ ad plenũ diximꝰ in nr̃o s̃o. di. eadẽ. q̃re ibi ñ placz. hec volo sufficiãt q̃tũ ad pᵐ pũctũ. ¶ Quãt uz ad 2ᵐ pũctũ p₃ q᷒ si loq̃mur de cognitõe ṽe lucis eꝛne: q᷒ eoꝝ cognitio ẽ eoꝝ btitudo initiatiue. s. sed cõpletiue ẽ eoꝝ amor in deum. Et sic intelligit̃ dcm̃ Pauli ⁊ Aug. q᷒ visio ẽ tota merces inchoatiue: sed fruitio cõpletiue. Nã quãtũq₃ cognoscit tm̃ amat ⁊ q̃tum amas tm̃ es pficẽ biũs. id aucta cognitio amorẽ auget: ⁊ amor auct⁹ btitudinẽ. ⁊ ppt̃ hoc q: in pfia est pfecta visio: ẽ perfect⁹ amor. ⁊ p ɔñs perfecta beatitudo. Si ãt loq̃mur de cognitõe ãgeloꝝ circa secũdaria obiecta: apparet q᷒ talis cognitio nõ ẽ eoꝝ btitudo. nec cã. q̃re ⁊c. ¶ Quãtũ ad tiũ pũctũ magr̃ sniaꝝ di. ii. c. Aliq ãt dicũt. positis pri⁹ duab⁹ opiniõib⁹. vt p₃ i. c. preceã. cũ seq̃ntib⁹. sic rñdet: dicẽs q᷒ ãgeli p⁹ eoꝝ cõfirmationẽ: q: eoꝝ charitas augẽi ãpli⁹ nõ põt: neq̃q₃ põt in meritis pficẽ. s. q̃ztum ad vim merendi: sed pficiũt vsq₃ ad iudiciũ quãtũ ad numeꝝ meritoꝝ. pl̃a. n. fecerũt bõa postea q̃₃ tũc. hec ille. Vis g° merendi. s. charitas siue ipa dilectio ex charitate nõ ẽ aucta: s₃ opa tm̃. nec mꝝ si multiplicãt opa sine multiplicatõe ṽtutis a q̃ emanare dicunt̃. qm̃ ignis vn⁹ ⁊ idẽ numero pl̃es calefac. ⁊ hᵒ ẽt mõ dr̃ de meritꝭ xp̃i. vt p₃ di. 18. tnj sniaꝝ. put ẽt nõuim⁹. ĩ. i sabbõ ẽne dñice ĩ cõclõne 2ᵃ ẽne cõsideratõis. Clari⁹ tñ dr̃e sic possum⁹ s̃m dñz Bona. di. ii. q. vlti. sup 2° sniaꝝ. q᷒ meritũ ĩ ãgelis põt dupl̃r cõsiderari: aut quãtũ ad pmũ ẽẽntiale: ⁊ sic nõ merent̃ aut quãtum ad premiũ accidẽtale. ⁊ sic non ẽ icõueniẽs. Et hoc ipm̃ sẽtit decretal' in. c. cũ marthe. ex̃ de cele. mis. vide. ĩ. feria qnta cineꝝ in pma cõclõne scdẽ cõsideratõis. q̃re ⁊c. Et hec sufficiant p pma ṽe. ¶ Quãtũ ad scdaz ṽe. q̃rũt tria puncta. ¶ pm⁹ pũct⁹ ẽ vtꝝ ãgeli gaudeãt d̃ saluatiõe custoditi. ¶ 2⁹ pũct⁹ ẽ vtꝝ tristẽt de ei⁹ dãnatiõe. ¶ 3⁹ pũct⁹ ẽ vtꝝ ĩ boĩs obstiatõe subtrahat̃ custodie bñficiũ.

¶ Quãtũ ad pmũ pũctũ dico s̃z Bona. di. ii. q. penul. sup 2° sniaꝝ. q᷒ gaudiũ in ãgelis põt dupl̃r cõsiderari. s. intensiue ⁊ extẽsiue. Intẽsiue duob⁹ modis. s. aut circa bonũ icreatũ: aut circa bonũ creatũ. Gaudiũ circa bonũ increatũ cõsurgit ex pmo ẽẽntiali. Gaudiũ circa bonũ creatuz cõsurgit ex primo accñtali. Et s̃z hᵒ pᵐ mẽbꝝ dr̃ ad dubiũ q᷒ ãgelis d̃ saluatõe custoditi ñ accrescit q̃tũ ad eoꝝ pmũ ẽẽntiale: ita q᷒ p saluationẽ custoditi fiãt beatiores q̃ztũ ad clara visionem: pfectã dilectiõez: ⁊ firmã tentionẽ. Accrescit ãt gaudiũ intẽsiue q̃tum ad pmũ accidẽtale qd̃ merẽt vsq₃ ad diez iudicij. vt in pcedenti ṽitate est dictũ. 2ᵐ gaudiũ dr̃ extensiuũ: qd̃ nihil aliud est nisi qñ q̃s de plib⁹ gaudet. Et sic rñdẽdũ ẽ ad pũctũ. v₃. q᷒ ãgeli ñ gaudẽt de saluatõe custodi vt q᷒ sint aliqd mai⁹ bonum adepti: non enim maius bonum adipiscuntur. q̃₃ ante: sed gaudent. quia plura bona sunt adepti: l₃ nõ maiora. q̃re ⁊c. ¶ Quãtũ ad 2ᵐ pũctũ ẽ duplex opio: vt põit dñs Bona. vt. ĩ. q. vi. Aliq dixerũt ãgelos ex dãnatõe custoditi nullũ icurrere dãnũ detrimẽtũ aut gemitũ circa pmiũ subale: q: ex subalitate glie imortales ⁊ ipassibiles sũt: cõcipiũt in gemitũ mie: q: ɔpatiũtũ ill'. Et põt hec opio sic fortificari. Audi Isa. 33. c. ãgeli pacis amare flebũt. vñ talis format̃ rõ. Sic ãgeli boni gaudẽt de salute: sic ⁊ debẽt de dãnatõe dole. Item ãgeli boĩ ⁊ mali sũt oppositi: s₃ mali gaudẽt de dãnatõe custoditi. g° ⁊ boĩ tristari debẽt. Fac ad hoc qd̃ dic̃ Origeñ. homel'. 69. Agũt ãgeli diẽ festũ leiates sup his q̃ respuẽtes cõsortia dmonũ p exercitia virtutũ ãgelicis festinãt sociari cõsortijs. hec ille. g° per oppositũ tristari debẽt. Alij dixerũt ⁊ veri⁹ q᷒ ageli bõi nec detrimẽtũ aliqd̃ glie: nec gemitũ aut tristitiã sumũt de dãnatõe custoditi. Nõ detrimẽtũ. qm̃ i nullo põt dãnificari ppt̃ cõformitatẽ quã hñt cuz diuina iusticia. Propt̃ quã cãm dicim⁹ scõs ẽt dãnatis nõ cõpati. vt. ps. ait. Letabit̃ iustus cum viderit vindictam: manus suas lauabit in sanguine pccõris. Nec valet argumentum q᷒ sicut de salute gaudent ita ⁊ de dãnatione tristari debent: quia gaudere est ãgelis a nã insertum: non aũt tristari debent: vt dic dñs Bona. vt. ĩ. Silr nõ valet argᵐ de malis. qm̃ gaudiũ d̃ perditione nõ est a nã eoꝝ: sed ab eoꝝ deprauata volũtate. Et si q̃ auctores aut exẽpla scõrum reperiant̃ tristari angelos asserentes: sic intelligãt̃ sic. q᷒ tristant̃. i. signa tristicie ostendũt ppt̃ nostram erudinonẽ: q: per talia signa ostẽdũt q᷒ tristicie cãm hñt si tristicia in eis posset reperiri. Et rõnẽ bonaz assignat btũs Tho. pte prima. q. iii. arti. 7. dicens. s̃m sniam Aug. q᷒ tristicia ⁊ dolor est de his q̃ proprie voluntati ɔ̃riant̃. Nihil aũt in hac vita accidit quod sit ɔ̃ angeloꝝ voluntatem. cum sint semper diuine voluntati cõformes. Concipiunt igit̃ diuinã esse voluntatẽ ppt̃ perfectiõem diuine iusticie vt reprobi eternalr dampnent̃. ideo cõformant̃ illi. ⁊ per ɔñs nõ tristãt̃. Silr dicat̃ de oĩb⁹ alijs dãnis q̃ eoꝝ custoditis accidunt: diuina voluntate aut permittẽte aut iperãte. Si tam̃ absolute ãgelos q̃rerem⁹. O angeli scĩ: est possibile q᷒ absolute damnatorum velitis interitum: nõne dãnari quẽpiã est malum?

ꝛ malū nō hꝫ rōnē volūtarij: quō gͦ vultis ꝛ cōtēti estis de eoꝝ dānatōe: Dicimꝰ pꝫ Ambrosiū ꝙ malū absolute nō hꝫ rōnē volūtarij: sꝫ malum respectiue hꝫ rōnē boni. ꝛ ꝑ ꝯn̄s rōnē appetibilitatꝭ. Exēplū. Proiicē merces ī mare absolute ē malū: tamē illas ꝓiicē vt vita cōseruet̄ ē bonū. Et iō ƒm hāc rōnez nauta eligit illō tāq̄ȝ bonū ī ꝑiclitari: lꝫ sit malū absolute ꝛ in vl'i. ꝛ ꝑ ꝯn̄s ꝓiectio tal' dicet̄ voluntaria Et hoc colligit̄ ex s̄nia phī 3ͦ ethicoꝝ. c. de voluntario. Sil'r ꝛ in ꝓposito. dānari quēpiā absolute est malū: sꝫ illos dānari vt diuina iusticia cōseruet̄ ē bonū. ꝛ vt sic hꝫ rōnē appetibilitatꝭ ꝛ volūtarij. Propt̄ qō āgeli volūt ꝛ sc̄i sil'r oēs vt sil'r dānarēt̄. ps. Cōuert̄ātur peccōres in ifernū: oēs gētes q̄ obliuiscūt̄ deū.

¶ Quātū ad t̄tiū pūctū duplex ē nobilis respōsio. ¶ Prima ē btī Tho. pte ꝑma. q. iii. ar. 5. dicens ꝙ custodia āgeloꝝ ē q̄dā executio diuine ꝓuidētie circa hoīes ſcā. Nulla āt res q̄ȝtūcūq̄ȝ minima totalr a diuina ꝓuidētia subtrahit̄. imo q̄ȝtū magis de eē ꝑticipat tm̄ subdit̄ vl'i ꝓuidētie entium. dicimꝰ tn̄ q̄nq̄ȝ deū hoīem derelinq̄re nec illiꝰ curā hr̄e: inq̄ȝtū hominē aliq̄ mala culpe vel bene pati sinit. sic ꝛ Xp̄us ait in cruce pendēs. Deꝰ deꝰ meꝰ vt qd dereliq̄sti me. s. in tāta labi mala: nec auxiliū pbes: Et sil'r dicimꝰ de āgelis. Nūq̄ȝ. n. hoīem totalr derelinquūt qm̄ diabolꝰ die noctuq̄ȝ circuit q̄rēs quē deuoret. iō grādi idigemꝰ auxilio. Sed derelinq̄re dicunt̄ inq̄ȝtū nō ipediūt qn aliqō pecm̄ vel aliquā tribl'atōem icurrant ƒm ordinē diuinoꝝ iudicioꝝ: quō intelligit̄ illud Hiere. 51. vbi ex ꝑsona āgeloꝝ dicit̄. Curauimꝰ babylonē: ꝛ nō ē curata derelinq̄mꝰ eā. Item ꝛ illud Isa. 5. Auferamꝰ sp̄ē eiꝰ ꝛ erit in cōculcatiōe. Glo. i. āgeloꝝ custodiā. Silr ꝛ alie auctes. hec ƒm btm̄ Tho. ¶ Scđa rūsio ē dn̄i Bona. in 2ͦ. di. 11. ꝙ respcū hoīs duplex ē angeloꝝ custodia. Una ex pte corpporisꝰ q in hostis repulsione cōsistit: ne. s. corporea opprimat. Alia ē ex pte sp̄ūs: ne illū sp̄ūs malignꝰ peruertat. ¶ Quātū ad ꝑmū nūq̄ȝ hoīem vsq̄ȝ ad vite finē derelinquūt. q̄ꝛ nō patiunt̄ eum a demone opprimi vel occidi nisi al'r s̄nīa diuini iudicij exposcēt. Sicut de viris Sare pꝫ. ¶ Quātum vero ad custodiā sp̄ūs q̄ꝛ. s. hoīs obstinationez cernūt. qm̄ frustra illoꝝ eēt illumiatio a tali se subtrahūt custodia. Dic̄ tn̄ ꝑdictꝰ doctor ꝙ ista rūsio nō ē sufficiēs. iō aliā adduc̄: dicēs ꝙ āgeloꝝ custodia aut ē respectu boni cōseruādi: vel acq̄rēdi: vel augēdi. aut respectu mali deferādi: vel euitādi. vel minuēdi. Et dic̄ ꝙ āgeli obstinatos deserūt q̄ȝtū ad actuz bonū. qm̄ frustra eēt actꝰ eoꝝ. sꝫ n̄ q̄ȝtū ad actū malū qm̄ sp hoīez ne labat̄ peiꝰ retihūt. Quāto. n. q̄sq̄ȝ peior ē: tāto ad malū ꝓnior: q̄ȝto ꝓnior: tāto magꝭ idiget retihēte. Et hāc custodiā sp hn̄t. qm̄ adhuc obstinatꝰ dū aura ponit̄ mortali conuerti pōt. ꝛ ꝑ ꝯn̄s de eiꝰ salute nō ē totalr diffidendū. Exēplo medici q necu nē nisi de eiꝰ totalr salute desperat dereliq̄t. q̄re ꝛc. ¶ Quātū ad terciā cōsideratōez dico ƒꝫ eūdē ꝙ q̄druplex solet assignari āgeloꝝ effectus circa aīas q̄s custodiūt. ¶ Primꝰ ē vt aīa ꝓficiat i bonū gr̄e. ꝛ hūc nō hn̄t circa obstinatos. ¶ 2ͦ vt non cadat i malū culpe. ꝛ hūc circa iustos exercēt. ¶ 3ꝰ est vt si cadit postmodū resurgat. ꝛ hͦ i ꝑcūctibꝰ opat̄ ¶ 4ꝰ ē ne totiēs aut in tm̄ malū ruat quotiens vel quātū aduersariꝰ icitat. Et hūc i oēs tā obstinatos q̄ȝ penitentes: vel aliquo modo ruentes in culpam exercent q̄ȝdiu viuunt in mundo. quare ꝛc. Et hec sufficiāt q̄ȝtum ad scđam presentē ꝯsideratōz.

¶ Qualr se hn̄t aīe post corpoꝝ mortē. ꝯsidera. III.

Nunc tertio loco

q̄lr anima rōnalis sit a deo imēso honorata videamꝰ. Ubi tres ꝯclōnes more solito faciamꝰ. vꝫ. ¶ Prima ꝯclo ē ista. Quis aīa maximā hēat cū corpore affinitatē: tn̄ post sui cōporis corruptōez hꝫ itelligēns nobiliorē dignitatē. ¶ Scđa ꝯclo ē ista. Licet āgelos ƒꝫ nām aīabꝰ ipsis dicamꝰ nobiliores: tn̄ ƒm gratiā ꝛ gl'iā poss̄e ē aīas eē excellētiores. ¶ Tertia cōclo. Lꝫ aīe ƒm grāz ꝛ gl'iā possint i celo ēpireo exaltari: tn̄ merē poterūt ꝑ diuinā iusticiā i eternū cruciari.

¶ Qualr aīe post corpis mortē itelligāt. Cōclo. I.

Accipe ꝑmā ꝯclonē ꝛc. vt. s. vbi tres inq̄ramꝰ ꝛc. vꝫ. ¶ Pria ē ista. An aīa a corpore separata possit itelligē: cū ex sui nā habeat vt itelligat ꝑ fātasmata. ¶ Scđa ꝛc. ē ista. An hn̄tꝰ scie acq̄site i hac vita in aīa separata remaneat. ¶ Tertia ꝛc. ē ista. An distātia localis ipediat cognitōez aīe sepate. ¶ Quātū ad ꝑmā tria pūcta videamꝰ. ¶ Primꝰ pūctꝰ ē. vtꝝ anīa sepata possit itelligē. ¶ 2ꝰ pūctꝰ ē. Posito ꝙ itelligat q̄rimꝰ. an itelligat sustātias sepatas. ¶ 3ꝰ pūctus ē. An itelligat alia entia nālia. ¶ Quātū ad ꝑmū dico ꝙ fūdamētū istiꝰ difficltatꝭ est ꝑp vnū dcm̄. phi. 3ͦ de aīa. vbi sic ait. itelligē corrūpit̄ intiꝰ quodā cōrupto sꝫ oīa intiora hoīs corrūpūt̄ post mortē. gͦ intelligē aīe corrūpet̄. depēdet. n. intelligē aīe a fātasmatibꝰ vt pꝫ ꝑ phm̄ ibidē: ꝛ sepe ostēdimꝰ. Cū gͦ pꝰ mortē corporis fātasiari nō possit: q̄ꝛ nō hꝫ organa sēsus ꝛ imaginatōis: qbꝰ mediātibꝰ sp̄ēs nāles abstrahūt̄ a rebꝰ. Nec valet si dicet̄ ꝙ itelligit ꝑ sp̄ēs prius abstractas ꝛ in aīa cōseruatas: qm̄ sic aīe pueroꝝ nihil intelligerēt pꝰ mortē: qō ē incōgruū. q̄r ꝛc. Et iō ad clare hāc mām intelligēdū vidē opꝰ ē q̄ de cā sēsus sīt necessarij ad intelligē ipiꝰ aīe. Quāobrē aīa nō ꝙ platonici dixerūt ꝙ sēsus tales necessarij nō sūt ad aīe intellectionē ꝑ se: ita ꝙ ex sensibꝰ causet̄ intelligē: sꝫ ꝑ accn̄s inquātū. s. per sēsus aīa nr̄a ad intelligē excitat̄ ad rememorādū q̄ ꝑus nouit: ꝛ quoꝝ sciaz nālr inditā hꝫ. Posuit. n. Plato sp̄ēs rerū sepatas subsistētes ꝛ actu intelligibiles: q̄s ydeas appellauit: per q̄ꝝ participationē ꝛ quodāmō influxū posuit animā intelligētē ꝛ scietē eē. ꝛ hac sciā an corporis vnionē libē pōsat vti. sed per vnionē ad corpꝰ quodāmō vinclat̄: vt eoꝝ q̄ priꝰ sciuit reminisci videat̄. Excitabat āt quodāmō ꝑ sēsus vt ipoꝝ reminisceret̄ quoꝝ priꝰ innatā sciam habuit: sic ꝛ in nobis accidit in ēdū. vt. s. ex quorūdā sēsibiliū ispectōe māifeste reminiscamur aliquoꝝ quoꝝ obliti videbamur. Sed si hec opinio vitatē habēt: nescio q̄ de cā oportuit animā vniri corpori. nō. n. ꝓpt̄ seipsā: cū suam perfectā operationē hr̄e nō posset: ꝛ talis vnio potiꝰ ē anie nociua q̄ȝ vtilis. Itē nec pōt dici ꝙ vniat̄

ꝓpt corp⁹: qm̄ aia nō est ꝓpt corpus: sȝ corpus ꝓpt aiam. sic forma nō ē ꝓpt mām: sȝ ecōuerso: cū aia sit nobilior corpore. Videt̄ etiā q̄ tal' vnio nō ē nāl. q: qd alicui nāle ē nō ipedit ei⁹ operatōez nālem. si igit̄ tal' vnio ipedit aī intellectōem: videt̄ q̄ nō sit illi nāl': sȝ poti⁹ ꝯ ei⁹ nām. ⁊ per ꝯñs hō q̄ ꝯstituit̄ i eē per vnionē anie ad corp⁹ nō erit qd nāle: quod ē absurdū. Auicēna aliť dixit. posuit. n. ipse quādā itelligētiā separatā quā itellectū vł itelligētiā agētē appellauit: a q̄ dixit spēs itelligibiles per q̄s itelligim⁹ emanare in itellectu nr̄o. per sensus āt exteriores ⁊ per operatione sēsitiue partis. i. imaginatiuā ⁊ alia bi⁹ ꝓpabat̄ itellect⁹ nr̄: vt se ad illā itelligētiā agētē conuerteret: ⁊ ab ea spēs itelligibiliū īfluentiaȝ acciperet. sȝ hec positio nulli sane mētis grata est. Et iō omissis circa hāc mām errorib⁹ dicamus fm veritatē q̄ potētie sensitiue sunt aīe ad itelligēdū necessarie: non per accñs tanq̄ȝ excitātes. vt Plato posuit: neq̄ȝ vt disponētes tm̄: vt ait Auic. sȝ vt represētātes aīe itellectiue ꝓpriū obiectū qd est q̄dditas rei mālis scd'ȝ btm̄ Tho. volo q̄ relinq̄m⁹ difficultates scotistaȝ in hac parte q̄ hoc i loco sciam sequar eiusdē. Et q: difficile est vidē quō aīa sepata itelligē possit fm illā positiōē: iō vide btm̄ Tho. i. q. 87. ar. i. in corpore questionis q̄ nihil operat̄ nisi inquātū est actu. Unde dat̄ talis regula q̄ mod⁹ operādi vniuscuiusq̄ȝ rei ꝯseq̄t̄ modū essendi eius et q: aīa aliū hȝ essēdi modū cū corpore vnita est. ⁊ aliū qñ est ab eodē separata: necesse ē vt aliū hēat itelligēdi mōȝ dū corpori vnita ē: ⁊ aliū dū est a corpore separata. Dū igit̄ corpori vnita ē per sensibiles ꝯ̄poreas res itellig̃t: qm̄ itelligētē necē ē fātasmata speculari. 3° de aīa. Dū āt ē a corpore sepata intelligit per ꝯuersionē ad ea q̄ sūt simplr̄ itelligibilia: sicē ⁊ alie sube a corpore sepate: ita q̄ ipa non intelligit per spēs īnatas: nec per spēs q̄s tūc abstrahit: nec p spēs ꝯseruatas: nec p eēntiā suā: nec per eēntiā reȝ intellectaȝ: sȝ per spēs ex īnfluētia diui luminis participatas: q: aīa fit p̄ticeps sicē ⁊ alie sube separate q̄uis īferiori mō. Unī cessāte ꝯuersiōe ad corp⁹ ad superiora ꝯuertit̄. nec m̄ ꝓpt h⁹ cognitio hec ñ est nālis: q: de⁹ auctor nō ē solū gratuiti luminis: sȝ nāl. de hoc et vide. s. sabbō dñice q̄dragesime. ꝯsideratōe .iii. 3° ꝯclōne. Et bonū dcm̄ addit ibidē p̄dict⁹ doctor: dicēs q̄ sicē vniri corpori ē aīe nāle: ⁊ nō vniri est p̄ter rōnē sue nāe: ita ⁊ intelligē per ꝯuersionem ad fātasmata ē aīe nāle: ⁊ itelligē sine ꝯuersiōe taliē p̄ter nāȝ ei⁹. Et lȝ simplr̄ intelligē sine fātasmate sit nobili⁹ ⁊ meli⁹ q̄ȝ mediātib⁹ illis: nō tm̄ aīe vt ē ꝯiūcta: q: perfectior mod⁹ intelligendi aīe vt aīa ē intelligē per ꝯuersionē ad fātasmata: sicē pfectior ei⁹ eēndi mod⁹ ē vniri corpori. Ex quo pȝ q̄lr̄ vba phi 3. intelligūt̄. s. corrūpit̄ itelligē intꝰ quodā corrupto .i. corrupto fantasmate: corrūpit̄ intelligere anime. Patet qd intelligit de intelligere anie proprio qd est per conuersionem ad fātasmata: sȝ nō de intelligē ei⁹ put ē itelligētia q̄dā separata: quod ē intelligē sine fātasmate. Et hec ē ꝯsideratio metaphisica ⁊ nō nālis. Et si q̄rit̄ q̄re intelligē per fātasmata ē aīe nālis. Dico q̄ auctor ⁊ rex oīuȝ ꝯditor sic voluit: ⁊ sic ordinauit: vt aīe sicē nālr̄ voluit corporib⁹ vt vnirent̄ ⁊ eēnt forme specifice eorūdē: ita voluit vt ⁊ eaȝ intelligē a corporib⁹ depēdēt ⁊ acciperēt: ⁊ ꝓpt hoc vocat̄ vltia in ordine intelligēn aȝ: ⁊ ds q oia intelligit per eēntiā suā ē intelligētiaȝ prima. q̄re ⁊c. Et sic pȝ p̄m⁹ pūct⁹. ¶ Quātū ad 2ᵐ pūctū dico quātū ad ea q̄ fides tȝ q̄ aīe sepate cognoscūt subās separatas. Sube. n. separate dicūt̄ āgeli ⁊ boni ⁊ demones: in quo societate deputat̄ aīe separate hominū bonoȝ vł maloȝ. ꝓbabile āt nō videt̄ q̄ aīe dānatoȝ demōes ignorēt: quoȝ societati deputāt̄: q ipsis aspectu t'ribiles eē dicunt̄. Et nihilomin⁹ ꝓbabile ē qd aīe bonoȝ āgelos ignorēt quoȝ societate letāt̄. Dū igr̄ aīe vnite sūt corporib⁹ nec in sui vł alti⁹ cognitōem deuenirēt nisi inq̄tū hñt respcm̄ ad spēs intelligibiles a fātasmatib⁹ abstractas vt dcm̄ ē in p̄cedēti pūcto. Qñ āt sūt a corporib⁹ separate aspect⁹ eaȝ non ordinat̄ ad aliq̄ inferiora vt ab eis cognitōez accipiāt. vñ vt sic nō intelligūt per ꝯuersionē ad fātasmata. sȝ ad ea q̄ sūt per se intelligibilia. ⁊ aīe sic sepate pertinēt ad gen⁹ subaȝ intelligibiliū lȝ sint infinite i ordine illo nālr̄. Est āt cōe oī sbe itelligibili cognoscē eēntiā suā ⁊ eēntiā aliaȝ subāȝ intelligibiliū per intuitōez eēntie sue ꝓpe inq̄tū. s. ē in eis ali⁹ sube aliq̄ silitudo cognoscēdo p h⁹ q̄ aliquā īfluētiā suā ab ipa vł ab aliq̄ altiori suba recipiūt. Aīa igr̄ separata directe suā eēntiā intuēdo cognoscet alias subās separatas. sȝ influētiā ab eis accipiet vł a supiori cā. s. deo: nō tm̄ perfecte eas cognoscet nāli cognitōe: cū sit infima subā i ordine intelligibiliū. sȝ seipsas inuicē aīe nālr̄ cognoscēt. q: p̄ncipāt in eodē mō eēndi: ⁊ silr̄ in eodē mō intelligēdi. ⁊ iō de aiab⁹ hñt perfectā cognitionē. de āgel' āt iperfectā: itelligēdo de cognitōe nāli. q̄ d' cognitōe glie ē alia rō. Quare satis pȝ q̄ aīe separate seipas per suas eēntias cognoscūt: āgelos vō p silitudines diuit⁹ ipressas. ⁊ hoc iperfecte: qm̄ aīe nā angelis inferiores sūt vt dcm̄ ē. Hec de intētione beati Tho. pte p̄ma. q. 87. ar. 2. ⁊ in q̄ōnib⁹ de aīa. q̄r ⁊c. ¶ Quātū ad t'tiū pūctū dico fm eūdē ibidȝ ar. 3. q̄ aīa separata vt dcm̄ ē intelligit per influētiā spēȝ a subījs superiorib⁹. Et per ꝯñs oȝ q̄ nālr̄ vlr̄ cognoscat ⁊ in ꝯfuso q: p̄dicte spēs a subījs superioribus infuse min⁹ vlr̄ recipiūt̄ ab aīa q̄ȝ sint in ipsis subījs superiorib⁹. Et rō. q: vt⁹ aīe intellectiue nō ē tāta vt possit illas spēs determinate cognoscē. Hāc āt cognitionē acq̄rūt aīe subito per modū influētie ⁊ nō successiue per modū instructiōis. vt Origenes dixit. Hec sūt vba eiusdē doctoris in q̄ōib⁹ de aīa in p̄tim mā. Dit aīn⁹ g° q̄ aīe separate nāli cognitione oīa nālia in vlī cognoscūt. nō aūt simplr̄ vnūq̄dq̄ȝ. De cognitōe āt quā hñt aīe ex grā ē alia rō. put. s. oīa vidēt in vbo sicē ⁊ sci āgeli. Sȝ dicēs p̄r Ambrosi. si aīa solū vlr̄ nālia cognoscit apparet q̄ nālr̄ in p̄ria nō cognoscēt aliqd singlare. sȝ h° ē incōueniēs. q: que pōt virt⁹ inferior pōt ⁊ superior. sȝ sensus singl'aria cognoscit ⁊ ē inferior intellectu. g° a fortiori aīa. Sȝ forte dices q̄ h° arguit in aīa ꝯiūcta corpori. Suȝ ꝯtēta ingr aīa. Sȝ tex. euāgelle⁹ Luc. 16. de diuite ondit q̄ et post corporis mortē singularia cognoscit

viū ait. Deo. n. hic gnq; frēs 7c. Dico aīa mea fm btm̄ Tho. vt. s. ar. 4. 7 in p̄dict. qō nib⁹ de anima. q̄ necē ē dīc q̄ aīa separata singularia cognoscat: nō tn̄ oīa. Unū accipe hāc regulā q̄ aīa separata cognoscit singularia q̄dā quoꝝ pri⁹ cognitionē accepit dū corpori viueret alr nō recordaret coꝝ q̄ gessit ī vita. 7 p̄ ɔ̄ns ab ipsa periret vermis ɔ̄scie qd̄ ē erroneū dīce: vt infra ondet. Silr 7 cognoscit q̄dā singularia quoꝝ cognitōez post separatiōez accepit alr n̄ affligeret ab igne 7 ab alijs corporalib⁹ penis q̄ ī inferno eē dicunt. Et ē rō. q2 cū de⁹ sit cā oīum reꝝ per ītellectū: necē ē ɔcedē q̄ nō solū per suū intellectū p̄ducit formas ex qb⁹ sumit rō vlis: sȝ ēt fm formā ī mā q̄ ē cā indiuiduatōis siue p̄ncipiū. Et p̄ ɔ̄ns de⁹ per suā artē q̄ oīa fabricat tā vlia q̄ȝ singularia cognoscit. 7 cū de⁹ sit p̄mū lumē oīum intelligibilium eo mō spēs reꝝ effluēt in subās separatas quō cānt a deo: 7 cū causent 7 p̄ducāt nō solū sȝ formas vlēs sȝ ēt pticulares: eo mō ēt cognoscēt ab ipsis: non tn̄ cognoscūt per spēs pticulares: sȝ per spēs vlēs q̄s ideas vocam⁹. q̄ spēs sūt silitudines reꝝ: nō solū fm formā vlem: sȝ ēt fm formā pticularē. Nec ē icōueniēs formā q̄ ē factiua rei q̄uis sit ūalis eē silitudinē rei q̄ȝtū ad ambas illas formas: q2 semp ī aliquo altiori ē aliqd vniformis q̄ȝ sit ī inferiorib⁹. Alr tn̄ circa cognitionē singulariū se hñt āgeli 7 aīe sepate. Nā vtut. ītellectiue efficacia q̄ ī āgelis ē vniuersitati formaꝝ itelligibiliū ī eis existentiū p̄portionata ē 7 iō āgeli per hi⁹ formas vlēs cognoscūt oīa ad q̄ se extēdūt. Unū sic cognoscūt oēs spēs reꝝ nālīu sub generib⁹ existes: ita cognoscūt oīa singlaria reꝝ nālīū q̄ sub ill' spēb⁹ cōtinēt. Efficacia āt v. utis itellectiue aīe sepate nō ē p̄portiōata vlitati formaꝝ ifusaꝝ: sȝ mag̃ ē p̄portionata formis a reb⁹ acceptis: cū nāle sit aīe vniri corpori. Et iō aīa separata nō cognoscit oīa nālia ēt fm spēs deīminate 7 cōplete: sȝ ī q̄dā vlitate 7 cōfusiōe. sȝ tn̄ hi⁹ spēs īfuse deīminat ī ipsa aīa ad cognitōez aliquoꝝ singulariū ad q̄ aīa hȝ aliquē ordinē speciale: vl' iclinatōem sic ad ea q̄ patit: vl' ad ea q̄ afficit: vl' quoꝝ alique ipressiones vl' vestigia ī ea remanēt. Oē. n. receptū deīminat in recipiēte fm modū recipiētis: 7 nō fm modū rei recepte. ex 3° de aīa. Quare sat̄ pȝ q̄ aīa separata intelligit singlaria p spēs ifusas. dū āt ē corpori cōiūcta intelligit singularia reflexe 7 nō recto aspectu. Et rō ē. qm̄ p̄ncipiū īdiuiduatōis reꝝ nālīū ē mā. sȝ intellect⁹ nr̄ itelligēda abstrahit a cōditōib⁹ mālib⁹ q̄re 7c. Hec oīa ponit btūs Tho. in qōnib⁹ de aīa. q̄ va sīt 7 in eis nō ē aliq̄ difficultas nisi forte circa illud qd̄ dic q̄ p̄ncipiū indiuiduatōis ē mā. sȝ h° intelligit. in indiuiduis reꝝ nālīū cōpositis ex mā 7 forma: nō āt de oīb⁹ īdiuiduis. vt pȝ de āgelis. Diximus tn̄ circa hoc sup̄ in p̄ma ɔclone h⁹ scde cōsideratōis. q̄re 7c. Tu aīaduerte q̄ p̄dicare intēdis q̄ multa in hoc sermone nouim⁹ poni⁹ necessaria ad māȝ dilucidādā q̄ȝ p̄dicādam. accipe qd̄ placet. Et h° sufficiāt q̄ȝtū ad p̄mā ve. ¶ Quātū ad scdaȝ ve. tria silr pūcta ingram⁹. vȝ. ¶ Prim⁹ pūct⁹ ē. Utꝝ aīa reminiscat post morte coꝝ q̄ gessit ī vita. ¶ 2⁹ pūct⁹ ē. An scia quā acq̄siuit in vita hac remaneat post mortē in aīa: discurre in diuersis scientijs. ¶ 3⁹ pūct⁹. Quō pueri itelligūt q̄ statim cū egrediunt ex vtō moriunt. ¶ Quātū ad p̄mū nihil aliud ad p̄ns: sȝ dic sic nouim⁹. s. in sabbō q̄rte dn̄ice in 3° ɔclone cōsideratōis p̄me. ¶ Quātū ad 2m dico q̄ si volumus considerare sciam q̄ȝtum ad ea q̄ hȝ in potentijs sensitiuis 7 organis affixis: sic ē forma cogitatiua quā Ar. vocat intellectū possibilē: hñs deīminatū organum in corpore. s. mediā cellulam capitis: vt exponit Cōmentator in 3° de anima. silr 7 de alijs virtutibus seu viribus sensitiuis. manifestum ē q̄ scia non erit in anima separata. Non. n. habebit organa aliq̄: vel fātasmata aliq̄ super que conuertatur 7 intelligat. q2 hic modus intelligendi est proprius anime vnite corpori. Sed si scia cōsiderat quātum ad habitum: postea qui reponit in intellectu possibili. qui est quedā virtus anime in q̄ recipiunt oēs spēs intelligibiles. siue est spūale. quem intellectum Ar. 3° de anima locum dic esse spēꝝ abstractaruȝ: manifestum est q̄ talis scia remanet in aīa separata. Et rō pōt assignari ex dicto quodam quē ponit. Ar. in li. de longitudine 7 breuitate vite. vbi dī q̄ aliqua forma dupl' corrūpi pōt. s. aut per sui subiecti corruptionē: aut per suū ɔ̄rium. Si corrūpit per suū ɔ̄rium: tūc corrūpit per se. sic quādo calidū corrūpit a frigido: vl' eȝ. Si per sui subiecti cōruptionem: tunc corrūpit per accns. Cum igit scia sit q̄dam forma: manifestuȝ est q̄ per sui subiecti corruptionē nō tollit: cum subm̄ sit incorruptibile. s. aīa siue intellectus possibilis: vt ostensū ē in p̄cedentibus in hoc sermone. Simil' nec per suū ɔ̄rium corrūpit: q2 intentioni intelligibili nihil est ɔ̄rium. 7 p̄sertim quātū ad simplicē intelligentiā: qua anima intelligit ip̄m quod qd ē. i. qditatē 7 essentiam rei sine diffinitōem. Sed quātū ad operatōem q̄ intellectus noster cōponit 7 diuidit. vl' ēt rōcinat: sic inuenit ɔ̄rietas in intellectu. sicut dicimus q̄ falsum in p̄positione vel argumētatōe est ɔ̄rium vero. quō sīdum scia in aīa corrūpit: vt cum qs per falsā argumentatōem a scia abducit veritatis. Et iō phūs ibidē duos ponit modos quibus scia per se corrūpit Uno mō per obliuionē ex parte memōie. Alio mō per deceptionē ex parte argumētationis false. sed hoc nō hȝ locū in aīa separata. Et sic apparet q̄lr remanet scia in anima post mortē. Sȝ dices quō pr Ambrosi intelligit quod Aplūs. i. ad Cor. 13. ait. s. scia destruet. Dico q̄ intelligit de scia q̄ȝtū ad actū nō q̄ȝtū ad habitū. qd̄ etiam ipse ondit ibidē dicens nunc āt ex parte cognoscim⁹ 7c. Uel dicat q̄ corrūpet scia quātū ad ea q̄ habȝ ī potētijs sensitiuis: nō autē quātum ad ea que sunt in intellectu possibili. Sed dices dic mihi an min⁹ bonus sciens sit in patria prestantior q̄ȝ magis bonus non sciens sicut est hic in vita. Dico de scdō q̄ sic. sed m̄ hoc quasi nihil erit per respectū ad alias prerogatiuas q̄s habebunt magis boni nescientes. 7 hec sufficiant q̄ȝtū ad istū punctum. ¶ Quātum ad 3m breuiter dico q̄ cum pueri tales nullam acceperint spēm a sensans vel sensibilibus. 7 ipsa anima sit tanq̄ȝ tabula rasa in q̄ nihil est depictū: vt sup̄ ostensuȝ ē: necesse ē cōcedē

aīas taliū nullā hīe intellectiōes nālē: sȝ eoꝝ cognitio tñ erit p spēs ex īfluētia diuini luminis coopante misterio āgeloꝝ. Ita dic btūs Tho. in. 4. di. 5. et hec sufficiāt quātū ad scdaȝ vitatē. ¶ Quātū ad terciā tria sūt pūcta ingram⁹ vȝ. ¶ Primū⁹ pūct⁹ est. An distātia localis impediat anime cognitionem. ¶ 2⁹ pūct⁹ ē. An aīe sepate sciāt qd agat hic in vita. ¶ 3⁹ pūct⁹ ē. An aīe dāmatoꝝ videāt btōꝝ aīas ¶ Quātū ad pmū dico ꝙ distātia localis regrit in aīa ad cognitiōȝ qñ ē vnita corpi: qꝛ tūc ñ itelligit nisi mediātib⁹ spēb⁹ siue fantasmatib⁹ a reb⁹ sensibilib⁹ accepts. ꝛ iō cū sensus regrant int alias cōditiones debitā distātiā: vt vult pbia tota hinc ē ꝙ distātia talis ipedit aīe cognitionē. Si tñ est a corpe seperata non intelligit eo modo: sed per species infusas: aut per species reseruatas que non indigent organis aut sensibus. Et quia diuinum lumen quo mediāte influūt spēs intelligibiles: in eis eqliter se hȝ ad ppinquū ꝛ distās: iō distātia localis ñ impedit aīe cognitōeȝ. Ita ēt in snīa rñdet btūs Tho. in p° pte. 87. q. arti. 8. ꝛ i. 4. di. 50. qr ꝛc. ¶ Quātū ad 2ᵐ pūctū dico ꝙ aut loqmur de cognitiōe nāli aut supnāli. Si de nāli. s. q̄ ē p spēs abstractas a reb⁹ sēsibilib⁹: tūc dico ꝙ cū talis cognitio solū aīe vt vnite corpi ꝯueniat: nulla pfecto aīa seperata que hic agunt agnoscit. Si āt de cognitiōe supernāli intelligam⁹ q̄ ē per spēs īfusas a dīno lumine: vl per aliū modū q cōpetit aīe separate manifestum est ꝙ cum anime separate singularia cognoscant vt in superioribus diximus: ipsas non ignorare qd hic agat Alit tñ aīe btōꝝ: ꝛ alit aīe in purgatorio: ꝛ alit aīe in inferno exītes: hec nr̄a scā cognoscūt. Aīe. n. btōꝝ per ꝯtēplationē diuine essentie in q̄ oīa sīt relucētia nr̄a scā ꝯsiderant. Et hec ē snīa Grego. 10. li. moꝝ. vbi dicit ꝙ cū aīe btōꝝ int⁹ diuinā claritatē videāt: nullo mō credēdū ē ꝙ q̄ sūt foris ignorent. Aug⁹ tñ in li. de cura agēda p mortuis: tenet oppositū. vbi sic ait. Nesciūt mōtui ēt sci qd agāt viui ēt eorū filij: vsqȝ habet in glo. sup illo vbo. Abraham nescivit vos. Isa. 64. Sȝ btūs Tho. p° pte. q. 87. arti. 8. dicit Aug. nō assertiue: sȝ dubitatiue dixisse. Etsi ēt assertiue diceret: magis tñ Gregorio fauendū ē p hoc ꝙ ait nullo mō ꝛc. Et sic pȝ qualr aīe btōrū nr̄a scā sciūt. Aīe āt purgatorij vl inferni p ītuitionē dīne essentie: qm illā ñ vidēt hic qd agat scire nō psūt. Silr nec p seipsas. qꝛ sīt a ꝯgregatiōe fidelū separate. vn Grego. vt. s. Mōtui īgt vitā in carne viuētiū: p⁹ qlr disponat nesciūt: qꝛ vita spūs lōge ē a vita carnis. Et sicut corporea ꝛ incorporea diuersa sunt genere: ita sunt distincta cognitione. Et Aug. vt. s. Anime inquit defunctorum rebus viuentium non intersunt ꝛc. Quare apparet ꝙ per seipsas ista nō cognoscūt Sūt tñ alij diuersi modi qbus hec scire psūt. ¶ Primus⁹ mod⁹ ē qñ ex diuina pmissiōe nobis appent: ꝛ tūc ad ppria loca redeūtes q̄ uiderūt ꝛ audierūt alijs aīab⁹ psūt referr. Diuersimode nāqȝ appēt nobis. Aliqñ. n. appēt scdm ꝙ corpora assumūt. Sicut legit i. 4. dialogoꝝ. d aīa Pascasij. q̄ btō Germano ī balneo p loco purgatorij sibi assignato appuit. Et dicit Helināc⁹ in cronicis suis ꝙ aīe defūctoꝝ penas luētes suoꝝ criminū in eo habitu quo pus vitā duxerūt nobis appēt frequēt. Et exēplū adduc cuiusdā clerici: q p⁹ mortē tunica vl clamidē siue pluuiale plūbei coloꝝ indut⁹ Hērico aurelianēsi epō apparuit: illū orās vt sibi succurrere dignaret: eo ꝙ in magnis eēt tormētis cui ille Quo īgt iā pulchrā cappā hēs si ī tormētis viuis: at ille rñdit. Cappa hec q̄ aspectu pulchra est grauior mihi ē turri pigmanēsis si mihi supposita eēt. Pulchritudo āt ei⁹ spes ē venie quā in vita p cōfessionē suā ꝯsecut⁹: si tñ succurat mihi. Certe īngt epūs succurrā tibi Et sic p⁹ pauca disparuit. Silr ꝛ Petr⁹ damian⁹ de Bñdicto papa iuniore nepote maioꝝ Bñdicti referr: ꝙ p⁹ ei⁹ mortē cuidā noie Uarsus iuxta Mediolanū in specie aīalis mōstruosi apparuit. Cui⁹ cauda ꝛ aures asini erāt: cetera vo vrsi. Cūqȝ Uarsus pterrit⁹ fugā arriperet: clamauit mōstrū. Noli īngt vir expauescere. Scito me sic tu es hoīeȝ fuisse. Sȝ qꝛ bestialr vixi: bestie spēm p⁹ mortē pferre merui. At ille. Quisnā fuisti: Ego īngt solo noie Bñdict⁹ fui: q nup aplicā sedē indign⁹ obtinui. Cui Uarsus. Quid habes retributionis: Cui ille Usqȝ ad diē iudicij p squalētia ꝛ sulphurea loca fetentia ꝛ bulientia vehor. post vo iudicij diē silr cū corpore in baratꝝ sempiternū cruciandus cā. i. ibo. vbi nulla mihi vnqȝ spes exeundi erit. ꝛ sic disparuit. Fuerat. n. teste Damiano hic bñdictus: sed potius maledictus ab ipo pōtificatus sui pimordio vsqȝ ad vite finē in luxurie ceno ꝯuersatus. ꝛ ideo aures ꝛ caudā asininas deferebat ꝛc. Hec aūt similia qȝ dīna pmissione fiūt: vl ad fidei certitudinem: vel alioꝝ exēplū: vel aliq̄ alia rōnabili cā. Diligēter tñ hic aīaduerte ꝙ angeli boni in psona animaꝝ corporib⁹ cōpetētib⁹ assumptis nobis frequēt apparent. quo qdeȝ mō credo apparēt i somnis in figura xpi. Sic ꝛ angelus in veteri testō loquebat Moysi in psona dei Silr ꝛ angeli mali sic de Samuele qui Sauli apparuit. p°. Re. 28. Quē Aug⁹ diabolū dicit fuisse ñ Samuelē. Et sic pȝ pmus mod⁹. ¶ Aliqñ aīe defunctoꝝ facta nr̄a sciūt p angeloꝝ reuelationē bonoꝝ siue ēt maloꝝ. ¶ Aliqñ p aīas hic ad illas trāseūtes. Aliqñ p pene alleuiatōeȝ. vl ēt p pene cumulatōeȝ: Unde Greg. in homelia diuitis ait Seruat diuiti ad penā: ꝛ cognitio pauperis quē dspexit: ꝛ memoria fratȝ quos reliqt: vt ꝛ d visa gloria despecti: ꝛ de pena inutilr amatoꝝ amplius torqueat. hec ille. ꝛ similia. De qb⁹ in tex. ꝛ glo. 13. q. 3. §. de mortuis. ꝛ c. sequēti. vbi dicit sic tex. ad lram. De mortuis ēt querit. vtꝝ sciāt ea que hic a viuis gerunt. Isaias ex psona ppli. s. ait. Abrahā pater noster nescivit. Aug⁹ quoqȝ in li. de cura agenda p mortuis. illud idē testat dicēs. Fatendum est nescire quidem mortuos qd hic agatur dū hic agit: postea vo possunt audire ab eis q hinc ad eos moriendo pergūt. Nō qdem oīa: sed que sinunt ēt isti meminisse: ꝛ q illos quibus hec indicātur oꝫ audire. Possunt ꝛ ab angelis qui rebus que hic agūtur presto sunt audire aliquid mortui: qd vnūquenqȝ illoꝝ audire debere indicat: cui cuncta subiecta sunt. hec ibi. vbi glo. sic ait. super vbo. vtrum sciant. Mali īngt nesciūt

ñ eis q̄tenꝰ scire pmittit̃. Siľr boni q̄ sũt inigne purgatorij q̄ adhuc ñ fruũt visiõe dei. vt ifra eodẽ.c.s̃a tẽdũ. Boni võ q̄ iã fruũt visione dei sciũt q̄d hic agat̃. iuxta illud Gregorij. Quid ẽ q̄d nesciãt q̄ vidẽtẽ oĩa vidẽt? ¶ Alij dicũt q̄ bõi dicũt̃ scire oĩa. i. q̄ sũt ei necessaria. hec glo. ibi Joãnis. Ex q̄bꝰ nõ p3 q̄ cognitiõe nãli nulle aĩe que hic agunt̃ agnoscunt s3 cognitiõe supnãli beati cognoscũt in diuina essentia: alie ãt aĩe p alios modos de q̄bꝰ dictu3 ẽ. q̄re ꝛc. ¶ Quãtũ ad tertiũ pũctũ dico q̄ aĩe dãnatoꝝ vsq̄ ad diẽ iudicij videbunt aĩas btõꝝ ꝛ eoꝝ glãm in vniuersali ꝛ nõ in pticulari. Uidebũt.n. eos in magna gloria: s3 nõ in q̄li. Que visio potiꝰ ẽ p modũ argumẽtationis ꝛ cogitatiõis q̄3 visiõis. Sicut paupe res extra domũ delectatiões comedẽtium cogitãt tñ in particulari q̄d comedãt. nesciũt. De hmõi ãt visiõe nõ letãt̃: s3 tristãt̃. tũ ppter inuidiã aliene felicitatis: tũ ppter carentiã pprie btitudinis. Post iudiciũ ãt ita ad pprias penas eoꝝ cogitatio deflectetur q̄ de scõꝝ gloria ñ poterĩt cogitare. Hec rñsio ẽ d̃ itentiõe magr̃i. 4. di. 50. ĩ fine. Et siľr btũs Tho. ad hãc difficultatẽ rñdet. ꝛ ẽ cõis opinio doctoru3.

¶ De gloria animarum separatarum in empyreo celo. Conclusio II.

Ecipe fa3 ɔclõnẽ. v3. Licet angelos ßm nãm aĩabꝰ ipsis dicamꝰ nobilioꝛes: tñ ßm grãm ꝛ glãm possibile ẽ aĩas eẽ excellẽtiores. vbi tres ingramꝰ ṽitates. v3. ¶ Pᵃ ṽi ẽ ista. Quid sit vera btitudo. ¶ 2ᵃ ẽ. In q̄bꝰ ɔsistat vera aĩe btitudo. ¶ 3ᵃ ẽ. An corporibꝰ btis detur aliq̄ spãlis btitudo. ¶ Quãtũ ad pmũ querunt̃ plura pũcta. ¶ Pmũꝰ pũctꝰ ẽ vtrũ deꝰ sit ṽa aĩe btitudo. ¶ 2ꝰ pũctꝰ. vtꝝ btitudo sit idẽ q̄d vita eterna ¶ 3ꝰ ẽ vtꝝ in ṽa btitudine icludat̃ sũma pax. ¶ 4ꝰ pũctꝰ. vtꝝ beatitudo sit idẽ q̄d hr̃e regnũ dei. ¶ 5ꝰ punctꝰ ẽ an beatitudo vera possit reperiri in bonis creatis. ¶ 6ꝰ punctꝰ est. an vera btitudo possit hr̃i in hac vita. ¶ 7ꝰ pũctꝰ ẽ. an oẽs appetãt verã beatitudinẽ. ¶ Quantũ ad primũ dico duas ɔclões. v3. ¶ Prima ɔclo ẽ ista. Deꝰ ẽ ipsa sũma beatitudo p essentiã. ¶ 2ᵃ ɔclo ẽ. Aĩe sancte ꝛ ãgeli sci: ꝛ corpa sancta sũt bti: nõ p essentiã: s3 p participationẽ. Ad quarũ declarationẽ3 ẽ notãdũ s3 btũ Tho. in. 4. di. 49. q̄ bonũ q̄d oĩa ɔcupiscũt ẽ eẽ. vt p3 per Boetiũ li. de ɔso. Ex quo seq̄t̃ q̄ vltimũ desideriũ ab oĩbꝰ ẽ eẽ perfectũ scd̃3 q̄ ẽ possibile in nã illa: Et p ɔñs ɔcludat̃ q̄ oẽ q̄d eẽ ab alio accipit: siľr ꝛ perfectionẽ sui eẽ ab illo h3. Et rõ huiꝰ ɔñe ẽ. q̄ñ tãto perfectiꝰ eẽ accipit vnũquodq3: quãto veriꝰ ɔiũgit̃ essẽdi pncipio. vñ iferioꝛa corpoꝛa ppter lõge distare a pmo pncipio hñt cõruptibile eẽ. vt p3 in 2ᵒ de gñatiõe. Cũ igit̃ deꝰ a nullo hẽat eẽ: s3 sit ipsũ eẽ per essentiã: a nullo accipiet pfectionẽ. ꝛ p ɔñs nec btitudinẽ q̄ ẽ statꝰ oĩu3 bonoꝝ aggregatiõe pfectꝰ: s3 ipsemet erit ipa sũma pfectio ꝛ btitudo p essentiã. Alia ãt ab ipso deo q̄ btitudinis capacia sũt: sic hñt eẽ nõ p essentiã suã: s3 p pticipationem: ita hñt pfectione3 ꝛ btitudinẽ: ñ p eẽntiã: s3 p participationẽ. S3 ɔ̃ dices pr̃ Ambro. Habeo igit̃ ex tuis ɔclonibꝰ q̄ aĩa btã ñ ẽ btã p essentiã: s3 per participationẽ. Cõtra.

Quicq̄d ñ ẽ de essentia hominis est accidẽs eiꝰ. S3 btitudo ñ ẽ de essentia hois: q2 sic oĩs hõ semp btũs eẽt. ergo talis btitudo in nobis erit accidẽs. Sed accidẽs nõ põt esse finis substãtie: cũ subã sit nobilior accidente. ergo ipossibile ẽ btitudinẽ esse aliq̄d i nobis. Dico hic duo dicta. pmũ ẽ q̄ btitudo ẽ duplex. vna i operatiõe: que. s. ẽ vltima eiꝰ pfectio ad qua3 possibile ẽ nos pueniř: ꝛ hec btitudo ẽ creata: Alia ẽ in obiectiuo esse p cuiꝰ ɔiunctiõ3 btitudo creata i aĩa causat̃. ꝛ hec est btitudo icreata q̄ ẽ ipse deꝰ. pma btitudo ẽ in nobis: ꝛ causat̃ ab obiecto diuinitatis vt dictũ. ẽ. 2ᵃ btitudo ẽ ex nobis: q̄ est ipse deꝰ. hec est sũmũ bonũ simpliciter: illa ãt nõ. ¶ 2ᵐ dictũ ẽ q̄ l3 oẽ accidẽs iq̄ntũ accidẽs sit subã ignobilius: tñ aliq̄d accidẽs q̄ntũ q̄d alia põt eẽ subã dignius. Uñ vt formaľr rñdeamꝰ. dicimꝰ q̄ accidẽs põt dupľr ɔsiderari. vno mõ ßm inherẽtiã ad suũ subiectũ ex q̄ inherentia proprie dicitur accidens: ꝛ non est p se ens: sed entis. vt patet. 2. methaphisice: ꝛ vt sic omne accidens indignius est subã. Alio mod o põt ɔsiderari q̄ntũ ad aliqua q̄ cõpetũt accidenti ab ex. ꝛ tũc aliq̄d accidẽs põt subã nobiliꝰ ꝛ digniꝰ eẽ. vtputa q̄ñ per aliq̄d accidẽs subã vniret̃ siue ɔiungeret̃ alicui nobiliori se Et hoc mõ dicimꝰ q̄ btitudo grã ꝛ aliq̄ hmꝰ sunt aliquid nobilius aĩa cui inherẽt. Et sic p3 rñsio ad dubiũ. Posset ẽt dici q̄ oẽ accidẽs cõparatũ ad subãm cui inheret h3 rõnẽ actus: ꝛ subã rõnẽ potẽtie. mõ actus nobilior ẽ potẽtia. ꝛ per ɔñs vt sic accñs erit nobiliꝰ aĩa. q̄r ꝛc. ¶ Quãtũ ad 2ᵐ punctũ dico duas ppõnes. ¶ Pᵃ ppõ est q̄ vita põt dupľr ɔsiderari. Uno mõ p ipso esse viuentis sic 2. de aĩa phũs ait. viuere viuentibꝰ est eẽ. Et sic nõ accipit̃ hic. q̄m btitudo ñrã nõ ɔsistit in essendo: sed in opando. vt ait idẽ phũs pᵒ ethicoꝝ. Alio mõ pro motu aliquo viuentis: ita q̄ illud dicat̃ viuens q̄d põt seipsũ mouere ßm aliquã actionẽ. Et scd̃m hoc plante dicunt̃ viuere ex hoc: q2 mouẽt se scd̃m augmẽtatiõ3. Et aĩalia dicunt̃ viuere ex hoc: q2 mouent se scd̃m locũ: ꝛ inq̄ntũ mouẽt se ad sentiendũ hoĩes ãt dicunt̃ viuere inq̄ntũ se mouere pñt ad ĩtelligẽdũ ꝛ volendũ. Ex quo seq̄t̃ q̄ nomẽ vite ĩstitutũ ẽ ad significãdũ operatiõe3 ad quã aliquis seipsũ mouet. vñ sic sentire dr̃ vita aĩalis: ita ĩtelligere vita hois. Et scd̃m hunc modũ vnusquisq3 illã operationẽ sibi vitã pmaxie reputat: cui summope intẽdit: q̄ñ ad hoc suũ sit ordinatũ totale esse: sic cõiter dici solet: iste ducit tale3 vitã. Et hoc expresse dicit Ar. pᵒ ethi. ꝛ vna ṽa ppõ habetur. s. q̄ illud ad q̄d vnꝰq̄sq3 maxime afficit̃ suã reputat vitã. ꝛ sic philosophari vita philosophi est: ꝛ venatori venari: ꝛ sic de alijs: ꝛ breuiter. Illud grã cuiꝰ in oĩ negocio ꝛ arte oĩa fiũt: est vita illiꝰ. Hic ortũ accepit d̃ felicitate opinio diuersa: q2 cũ illud cuiꝰ grã oĩa fiũt i aliq̄ arte vľ negocio sit vltimꝰ finis ꝛ hõ ad vltimũ finẽ maxie iclinet̃ ꝛ afficiat̃ illi necesse ẽ q̄ vite diuersificẽt̃ scd̃3 diuersitatẽ vltimi finis. finis ãt h3 rõnẽ boĩ. bonũ ãt i tria diuidit̃. s. ĩ vtile: delectabile: ꝛ honestũ. quoꝝ duo. s. delectabile ꝛ honestũ hñt rõnẽ finis: q2 vtrũq3 appetibile ẽ pp seipsu3. honestũ ãt dr̃ bonũ s3 rõnẽ: q̄ q̄dẽ h3 aliquã delectatiõe3 ãnexã: vñ

delectabile quod ꝫ honestū diuidit̄ ē delectabile ſꝫ
sensū. Rōnāt̄ ē ⁊ speculatiua ⁊ pͣctica. Et ſm hoc di-
cimus ꝙ vita voluptuosa ē q̄ finē ꝯstituit i volupta
te sensus. vita vero ciuilis q̄ finē i bono pͣctice rōnis
ꝯstituit: vtputa i exercitio v̄tuosoꝝ opeꝝ. vita āt cō
tēplatiuā ē q̄ finē ꝯstituit in bono rōnis speculatiue
.s. i ꝯtēplatōe v̄itatꝭ. Et dicit idē phūs ꝙ vitā ⁊ fe-
licitatē ponētes i voluptatib⁹. ⁊ finē eoꝝ circa dele-
ctatōne sēsus sūt oīo bestiales q̄ñ talē vitā eligētes
vt optimā in qua pecudes nobiscū cōicant. Si.n. in
his hoīs felicitas ꝯsisteret: pari rōe ⁊ bestie felices
eē dicerent̄ cibi fruētes delectatōe ⁊ coitu. ſꝫ ista ad
pñs relinq̄mus: de hoc.n. ad plenū dr̄.1. ethi. ⁊ p̄mo
politicoꝝ. Suffic̄ hic itelligere ꝙ vita bt̄a nō acci-
pit̄ ꝑ eē hoīs viuētis: sed ꝑ perfectissima operatōe
ꝑpt̄ quā ꝯiūgit̄ sūmo bono: vt videbit̄ isra. ⁊ sic pꝫ
p̄ma ꝑpō. ¶ Scḋa ꝑpō ē ista ꝙ eēnitas nō est hoī
cōicabilis: ita ꝙ sit ei⁹ mēsura adeq̄ta vel alicuius
quod i ip̄o ē: ē tñ hoī cōicabit̄ ſm q̄ndā pticipatōnē
ita ꝙ sicut hō fit pticeps diuine opatōis i videndo
deū: sic fiat particeps eternitatꝭ qua diuina opera-
tio mēsurat̄. nā visio dei q̄ ponit̄ eē btītudo hoīs:
vt ifra dicet̄: nō pōt eē actio tpe mēsurata ſꝫ seip̄aꝫ
cū nō sit opatio successiua: nec ex pte ip̄i⁹ videntis
nec ex pte visi. q2 vtrūq3 est ex̄ motū. oīs eni opatio
q̄ tpe mēsurat̄. iō tali mēsura mēsurat̄: q2 ꝯiūgit̄ mo
tui. Quāobrē opatōes ille q̄ nō adiūgunt̄ motui: ſꝫ
termino mot⁹ nō mēsurant̄ tpe: ſꝫ istāti. vt pꝫ ḋ illu
minatione ꝛ⁰ de aia. Si igit̄ accipiat̄ opatio q̄ mo-
tū trāscēdat: ꝑ facto nō mensurabitur tempore sed
alia mensura que est supra tempus. Et ꝑ ꝯñs cla-
ra visio dei nō mensurabit̄ tpe. nec ēt istāti: q̄ḋ ē ter
min⁹ tpis. Nec etiā potit euo mēsurari. Quoniam
euum, put ab eēnitate distīguit̄ ptinet ad creaturas
etiā mutabiles ſꝫ nāꝫ. Visio āt dī oēꝫ nālē creature
potētiā excedit: cū ad eā ex puris nālib⁹ puenire nō
possit: quo fit vt lumine glīe indigeat. ⁊ ꝑ ꝯñs oꝫ vt
eternitate mēsuret̄. Ex qb⁹ ꝑpositōib⁹ pꝫ q̄lit̄ vi
sio dei q̄ ē pfectissima opatio ē v̄a btītudo ⁊ felicitas
⁊ vita eēna. q̄re ⁊c. ¶ Quātū ad t̄niū pūctū dico ꝙ
cū dem̄ sit i p̄cedēti pūcto ꝙ vita eēna ē v̄a btītudo
⁊ demones ⁊ dānati vita eēna etiā potiant̄: neċe ē
vt istō aliud supaddat̄. Jn v̄a btītudīe. s. vita eēna
cū sūma pace. Nā tūc vere dicim⁹ hoīeꝫ hr̄e paceꝫ
qñ nihil ē in eo qḋ rectū sue volūtatꝭ ordinem ꝑtur
bet. Silr̄ vnā ciuitatē dicim⁹ hr̄e pacē qñ iter ciues
illi⁹ nihil ē qḋ iterrūpat rectū ordinē ei⁹ q. ē ex volū
tate gubernatoris illi⁹. Quāobrē oꝫ ꝙ opatio i qua
btītudo ꝯsistit nō sit aliquo mō ipedita aut ꝑturba
ta. Qm̄ delectatio q̄ optimā ⁊ pfectam operationē
cōsequit̄ ex operatōe non ipedita cāt̄ hꝫ. vt pꝫ. 7.
ethicoꝝ. Jmpedimētū.n. aliq̄d perfectōis ab opera
tōe tollit. Quare sic ꝯcludam⁹ ꝙ ad verā btītudinē
req̄rit̄ scā pax: non q̄ sit ipsa eēntia btītudinis: ſꝫ sic
remotio q̄dā eoꝝ q̄ verā btītudinē possent ipedire.
Et ꝑ ꝯñs sicut q̄sq3 nālr̄ verā appetit btītudinē: sic
etiā nālr̄ btītudinis ipedimēta refugit. qḋ nihil aliḋ
est nisi pacē nālr̄ affectare. Jnde ps. Posuit fines
suos pacē. nō ꝙ pax sit eēntialr̄ ⁊ per se ipse finis q
ē btītudo nr̄a: ſꝫ q2 est q̄ñ q̄dā ꝑpinquissima dispoſi-
tio ad finē. Et per ꝯñs pacē desiderāt nō sicut finē
ſꝫ tāq3 id sine quo finis talis hr̄i nō pōt. Et sicut fi
nis rerū ē diuersus: ita pax eaꝝ ē diuersa. quā do-
ctores sic diuidūt. vꝫ. Aliq̄ dicit̄ pax corporalis. ali-
qua dr̄ pax aīe rōnal. aliq̄ dr̄ pax aīe ⁊ cōporis. aliq̄
dr̄ pax hominis ⁊ dei. aliqua dicit̄ pax hominum
inter se. aliqua dicitur pax demonis. aliqua dicitur
pax vnius communitatis ciuitatis vel oppidi. et.
aliqua dicitur pax scā celestis. de qbus breuiter aliq̄
videamus. ¶ Pro quoꝝ fundamento est sciendum
ꝙ talis diuisio pacis sumit̄ ex dictis Aug. 19. ḋ ciui
tate. c. 13. Nā vt ibidē dr̄ pax absolute sumit̄ ꝑ ordi
ne quodā quē hn̄t aliq̄ adiuuicē. Et per ꝯñs quot
modis aliq̄ ad finē aliquē ordinant̄: tot modis dicit̄
pax. Ex qb⁹ pōt talis diffinitio gn̄alis paci assigna
ri. Pax ē tranq̄llitas q̄dā ordinis aliquoꝝ in finem
itentū. Ordo āt ē pariū dispariūq3 reruꝫ sua cuiq3
loca tribuēs dispositio. ¶ Accipe ergo p̄mā pacē.
⁊ sic dicat̄. Pax corporis ē debita partiū ei⁹ trāq̄lli
tas ſm ordinē quē nā istituit: ita ꝙ oculus suo in de
bito loco ponat̄ i corpore. ⁊ sic de alijs mēbris. Qḋ
si sec⁹ fieret nō pax: ſꝫ discordia ⁊ mōstrū i corpore
eēt. vt pꝫ scḋo phisicoꝝ. ¶ Pax aīe irrōnalis ē de-
bita trāq̄llitas appetit⁹ nālis. Ex quo seq̄t̄ ꝙ vnaq̄-
q3 res nālr̄ dr̄ pacem hr̄e qñ nō ipedit̄ ab iclinatōe
nāli quā i suū finē hꝫ quem nālr̄ appetit. Hoc potes
exēplificare per singula. ¶ Tertia pax est viriū cor
poris ⁊ aīe debita trāq̄llitas scḋm ordinē dcāminis
rōis. Et ꝑ ꝯñs si appetit⁹ sensitiu⁹ a rōe discordat
erit int̄ aīaꝫ ⁊ corp⁹ nō parua discordia. Jō Aug. vt
s. alt. Pax aīe rōnalis ē cognitōis actōisq3 ordina-
ta ꝯsensio. tūc.n. est cognitōis recta ꝯsensio qñ rō re
cta ē: ⁊ qḋ rectū ē iudicat. Cōsensio aūt recte actōis
est qñ act⁹ est recta rōe regulat⁹. Ex quo seq̄t̄ ꝙ vo
lūtas iordinate appetens: ⁊ virib⁹ iferiorib⁹ ꝯsen-
nēs efficit̄ vitiosa. vt paulus i eoꝝ ꝑsona ad Ro. 7.
ait. Ego āt carnalis sum venūdat⁹ sub peccō. Qḋ.n.
operor nō itelligo. nō.n. quod volo bonū hoc ago:
sed quod nolo malū ⁊c. Et ad Gal. 5. Caro inq̄t cō
cupiscit aduersus spm̄: ⁊ spūs aduersus carnē. Hec
.n. sibi inuicē aduersant̄: vt nō q̄cūq3 vult illa faciatꝭ.
de quo i supiorib⁹ satꝭ dixim⁹. ¶ Quarta pax ē aīe
⁊ corporis: q̄ nihil aliud ē q̄3 q̄litatum p̄maꝝ debita
dispō faciēs ꝑ ꝯseruatōe vite corporis ⁊ iformatōis
aīe ad idip̄ꝫ corp⁹. Unde feria q̄nta secūde dn̄ice in
scḋa ꝯsideratōe ⁊ ꝯclōne scḋa. ¶ Quīta pax ē hoīs
⁊ dei. de q̄ glo. ad Ro. 5. Pacē inq̄t ille hꝫ cū deo q
aduersū mādata ei⁹ ꝯtra volūtate nō litigat: q seq̄t̄
iussa dn̄i ⁊ ad oē p̄ceptū diuinū suuꝫ flectit arbitriū.
hec ibi. Et dicē hec glo. ꝙ hanc pacē hr̄e fides facit.
Huic paci ꝯtrat̄ sp pax hui⁹ mūdi. q̄ sp amicat̄ vi-
tijs ⁊ a deo discedit. quā xp̄s non venit mittere: sed
tollere. vt ipse ait. Nō.n. veni pacē mittere: sed gla
diū. ps. Zelaui sup iniquos pacem pccoꝝ vidēs. Jn
Cassiodor⁹ sup illud ps. Fcūs est i pace loc⁹ ei⁹.
Pax inq̄t vera est hr̄e ꝯcordiā cū morib⁹ ⁊ litigare
cū vitijs. Et Leo papa i quodā s̄mone. Hec inq̄t ē
vera pax a dei volūtate nō diuidi: ⁊ i his q̄ soli⁹ dei
sūt delectari. Qñ.n. sensualitas nulla pte resistit vo-
lūtati: ⁊ volūtas nulla pte ꝯdicit rōi: tūc ē serenitas

mētis: ⁊ tūc est regnū dei. hec ille. Et Grego. nazā
zen⁹ ī apologiton. Melior inqt est talis pugna que
deo primū fac: q̄z pax illa q̄ separat a deo. hec ille.
¶ Sexta pax est hoīuz int̄ se. Jo. 14. Hoc mādatū
do vobis vt diligatis inuicē. Et Mar. 10. Pacē hēte
int̄ vos. Et Luce. 10. In quācūqz domū itraueritis
pmū dicite. Pax huic domui. Et Mat. 4. Bti pa
cifici qm̄ filij dei vocabunt̄. Et apl's ad Ro. 12. Si
fieri pōt qd̄ ex vobis ē pace cū hoib⁹ hn̄tes. Et ad
Eph. 5. Solliciti seruare vnitatē in vinculo pacis.
Et Aug. vt s̄. Pax hoīuz inqt est eor̄ ordinata cō
cordia. Et recte: qm̄ iordinata ciuiū ɔcordia nō pax
est. vt pz ī partialitatib⁹ ⁊ peccāniū multitudine. de
qb⁹ alias. Jn Grego. ī pastorali. Si dei vocant̄ filij
q pacē faciūt: pculdubio sathane filij s̄t q ɔfundūt.
Jn Aug. secūdo de ciuitate dei ait. Tale est bonum
pacis vt in reb⁹ creatis nihil gratiosius soleat audiri:
nihil delectabilius ɔcupisci: nil vtili⁹ possideri. Et
idē de vbis dn̄i. Pax inqt est serenitas mētis: trā
quillitas animi: simplicitas cordis: viculū amoris:
ɔsortiū charitatis. hec est q̄ lites tollit: bella ɔpescit:
iras cōprimit. supbos calcat: humiles amat: discor
des sedat: inimicos ɔciliat: cūctis est placida: nescit
extolli: nescit īflari. hāc q accepit teneat: q pdidit re
petat: q amisit exqrat. qm̄ q in eadē nō erit inuētus:
a pr̄e abdicatur: a filio exhereditat̄. ⁊ nihilominus a
spū scō alienus efficit̄: nec ad hereditatē dn̄i poterit
puenire qui testm̄ pacis noluerit obseruare. Audi ⁊
dulcissimū Ambrosiū q p falsitatē inqt relinqt veri
tatē: ⁊ p cupiditate dirūpit ⁊ odit pacē: nihil aliud
facere videt̄ q̄z lapidare crucifigere ⁊ occidere xpz.
Sed iquies hem pr̄ Ambrosi debeo hāc pacē cū ini
micis meis hr̄e: qd. n. dementius q̄z gratū ⁊ benino
lū se ondere his q nobis ligua corde ⁊ opere die no
ctuqz īsidiant̄: Audi aīa mea saluatorē tuū. Mat. 5.
Diligite inimicos vr̄os. bn̄facite his q vos oderūt:
vt sitis filij pr̄is vr̄i ⁊c. De hoc q̄re feria sexta scde
dn̄ice ī scda ɔsideratōe. ɔcłone scda. Exēplū de illis
q ob amorem passionis xp̄i iniurias parcūt ɔsiderā
tes xp̄i brachia ī cruce extēsa: ⁊ clamātis pacem pace
pace. pr̄ ętne ignosce illis q̄z nesciunt qd faciunt ⁊c.
Hic multa dici possent: sed ista ad pn̄s de hac pace
sufficiant. ¶ Septima pax dr̄ pax domus. de qua
Augu. vt s̄. l. 19. de ciui. Pax domus est ordinata
iperādi obediēdiqz ɔcordia cohabitāniū. de q̄ Apl's
ad Coll'. 3. Mulieres subdite estote viris sic oz in
dn̄o. viri diligite vxores vr̄as: ⁊ nolite amari eē ad
illas. Filij obedite parētibus p oīa: hoc enim placi
tū est in dn̄o. pr̄es nolite ad iracūdiā puocare filios
vr̄os: vt nō pusillanimes fiāt. serui obedite per oīa
dn̄is carnalibus: nō ad oculū seruientes q̄si hoibus
placētes: sed in simplicitate cordis timentes dn̄m.
Tolle igit̄ discretionē iperādi a superioribus: ⁊ di
scretā ⁊ ordinatā obediēnā ab iferioribus vnius do
mus: vnius familie: qd aliud est domus illa nisi ifer
nus. ¶ Octaua pax est demonis. Apoc. 6. Datū ē
ei vt fmat pacē de t̄ra: pacem. s. dei ⁊ suā ponat: de
hoc alias. ¶ Nona pax dr̄ celestis: de q̄ dcm̄ est in
pncipio huius puncti. ps. In pace in idipsum dor
miā ⁊ regescā. ⁊ hec sufficiāt q̄tum ad pn̄tem pūctū.

¶ Quātum ad q̄rtum punctū dico s̄m btm̄ Tho. ī
4. disti. 49. vbi etiā oīa ista puncta collecta sunt: q̄
nomen regni a regendo sumptū est: regere aūt puui
dentie actus est. ⁊ s̄m hoc hic regnū hz q sub sua p
uidentia aliquos tenet. Ad puidentiā aūt pertinet
res in debitū finē ordinare: vt dcm̄ est in scda dn̄ica
In finē aūt ordinant̄ duo. s. ea que distant a fine s̄m
q̄ pducunt̄ ad finē: ⁊ ea que assecuta sunt finē s̄m q̄
in finem ɔseruant̄. ⁊ ideo illa perfcē puidentie sub
sūt que ī ipso fine collocant̄. ⁊ per ɔn̄s illis nihil ab
ordine diuine puidentie pōt esse alienum. illa aūt q̄
a fine distāt s̄m q̄ magis vel minus a fine distāt sic
magis vel minus diuine prouidentie subsunt. pro
pinquissima aūt fini sūt: que sunt ī via que ducit ad
finē. via aūt hec est fides per dilectionē operās. Et
per ɔn̄s licet oībus creaturis datū sit: vt per diuinā
prouidentiā dirigant̄ ī finem: tn̄ rōnalibus creatu
ris datū est: vt nobilissimo quodā modo ad finē vlti
mū valeāt peruenire: ⁊ cognoscāt rōnem illius or
dinis ⁊ illius finis. Unde sic in ordinante est quedā
lex ex q̄ rectitudo ordinis procedit sic ī ordinato est
quedā lex per quā sit vt rectitudo ordinis non dese
rat̄: que regula causat ordinationē ī finē. quā Dio
nysius. 22. de diuinis noībus ornamētum appellat
dicens. Regnuz est omnis finis ⁊ ornatus ⁊ legis ⁊
ordinis distributio. Ex quo dcō apparet q̄ de⁹ oī
bus creaturis predicta distribuit. ⁊ sic regnum acci
pit̄ prout significat multitudinem a prouidentia gu
bernatā. ad cuius actum ista tria reqrunt̄. s. finis: or
do ad finem: ⁊ regula ordinis: que duplex est: vna ī
ordināte: alia ī ordinato: vt dcm̄ est. Sed accipien
do regnuz magis stricte. vz. vt illa tria cōmunicant̄
modo quodā rōnalibus creaturis. Et hoc duobus
modis pōt considerari. Uno modo vt regnum di
cat̄ ipsa eor̄ ɔgregatio. qui per fidē ad finez vltimū
ambulāt. quō ipsa ecclesia militās regnum dici po
test. Alio modo pro collegio illor̄ q iam ī fine stabi
liti sunt. quō ecclesia triūphans regnum dei dr̄. Ex
quo sequit̄ q̄ esse ī regno dei idem est quod esse in
btitudine. Nec differt hoc modo regnuz dei a bti
tudine: nisi sic differt bonum cōmune totius multi
tudinis a bono singulari vniuscuiusqz. ¶ Scdo se
quit̄ q̄ btitudo non subest diuine prouidētie q̄si ad
finem ordinata: sed q̄z ad ipsā alia ordinant̄. qm̄ nō
solum que ordinant̄ ad finem: sed etiā ipse finis di
uine prouidentie subdunt̄. ¶ Tertio sequit̄ q̄ re
gnum dei iportat perfectionem ī regente ⁊ ī recto.
sed ī regente sic ī pncipio perfectōis q suā rectitudi
nem alijs iponit. ī recto autem tāq̄z ī accipiente ab
alio perfectionē. ⁊ hoc propt̄ ordinem diuine proui
dentie. ⁊ hoc modo sci dicunt̄ hr̄e in pr̄ia regnum.
Math. 5. Bti q persecutionem patiunt̄ propt̄ iu
stitiam quoniā ipsor̄ est regnum celor̄. Et rō est. q̄
ipsi etiā a diuina prouidētia accipiūt vt sibi vel etiā
alijs prouidētes fiāt: vtputa s̄m q̄ ipsis omnia alia
subiecta erunt quo fit vt non solū ad regnū dei pue
niāt. vt existētes sub rege: sed etiā vt reges sub vno
sūmo existētes rege. Apoc. 5. Fecisti nos deo nostro
regnū ⁊ sacerdotes: ⁊ regnabimus sup t̄ram. q̄re ⁊c.
¶ Quātū ad qntū ⁊ sextū pūctū dico q̄ vā btitudo

nõ põt hr̃e ĩ reb⁹ creatis: nec ĩ p̃nti vita. ⁊ hoc ꝓpt̃ varias mutabilitates: qb⁹ ⁊ hõ ⁊ oĩs res creata subiacet ĩ hac vita. ⁊ iõ oꝫ vt v̾a beatitudo sit p⁹ hãc vitã. Et rõnẽ hãc assignat p̃dict⁹ doctor scũs vt supra dicẽs ꝙ sicͭ ĩ reb⁹ naturalib⁹ se hꝫt mot⁹ ad terminũ ita ĩ volũtarijs sc hꝫ appetit⁹ respectu finis ⁊ coꝛꝛ q̃ ꝓp finẽ appetunt̃ ad ꝯsecutionẽ ipsi⁹ finis. In reb⁹ ãt naturalib⁹ habito termino cessat mot⁹ respectu illi⁹ termini: vt tota philosophia ondit. Ita simr. ⁊ volũtas cũ hꝫ qd̃ querit qesceͭ ei⁹ appetit⁹ cõuersus ĩ amorẽ vel delectacõẽꝫ. Beatitudo igit̃ v̾a cuꝫ sit finis ad quem referunt̃ oĩa desiderabilia: oꝫ ꝙ sit tale bonũ quo habito cesset oĩs appetitus. qlibet ãt ex natura ĩ bono qd̃ adeptus ẽ pmanere desiderat. ideo oportet ꝙ beatitudo ꝑpetuitatẽ hẽat: ⁊ imobilitatẽ. In reb⁹ autẽ creatis ĩ hac vita hoc repiri negt: q̃re nec vera beatitudo. De hac tñ ꝑpetuitate ⁊ imobilitate diuersi diuersa dixerũt: vt ibi põit sãct⁹ Tho. Nõ negam⁹ tñ qn aliq̃ btitudinis ꝑticipatio ĩ hac vita haberi possit: ẜm ꝙ hõ ꝑfectioꝛ ẽ ĩ bonis rõnis speculatiue p̃ncipalit̃: ⁊ ĩ bonis rõnis practice scd̾ario de q̃ phũs pⁱmo ethicoꝝ ad plenum. Beatitudinẽ ãt p⁹ hãc vitã nec negat nec affirmat vt pꝫ inuẽti. Ex qb⁹ appet quõ intelligit̃ beatitudo quã põit Math. 5. c. Beati paupes spũ. ⁊ sic ð alijs beatitudinib⁹ ibidẽ notatis. Patet ergo ꝙ de btitudine itelligit̃ ẜm quãdã ꝑticipationẽ. Un̄ tales btitudines nihil aliud sũt q̃ꝫ qdã act⁹ ꝑfectaꝝ virtutũ: ẜꝫ quos act⁹ sum⁹ ĩ quadã ꝑticipatiõe ⁊ siĩtudine vere btitudinis q̃ ĩ alia vita futura ẽ. Et sic ẽt oẽs phi q aliã vitã ignoꝛarũt beatitudinẽ ĩ reb⁹ creatis posuerũt. Et maxĩe ꝑipatetici q felicitatẽ ĩ speculatione posuerũt: vt ĩfra ĩ sequẽti vitate dicet̃. ⁊ hoc ẜm beatitudinẽ p quãdã ꝑticipationẽ ĩtelligam⁹. Quar igit̃ ꝯcludam⁹ ꝙ ꝓpt̃ reꝝ ꝯtinuã mutationẽ in hac vita nec ĩ reb⁹ creatis põt vera btitudo repiri. Un̄ si daret̃ vn⁹ ꝑfect⁹ ĩ oĩ scĩa ⁊ v̾tute: q̃ ꝑ se hoĩeꝫ in hac vita beatũ faciũt: certe ꝓp ĩcertitudinẽ sue ꝑfectiõis ꝑfecte beat⁹ dici nõ poterit. Plerosqꝫ. n. ꝓbissimos viros vidim⁹ ĩ ĩsamiã deuenire. ⁊ p ꝯñs nõ fuisse vere felices. Propterea ille tubicen Paulus clamabat. Nõ hẽm⁹ hic manẽtẽ ciuitatẽ: ẜꝫ futurã ĩq̃rim⁹. Inde Boeti⁹ p̃mo de ꝯsõ. ait. Quid me felicẽ totiẽs iactastis amici: Qui cecidit stabili nõ erat ille gradu. Et boeti⁹ idẽ 2° de ꝯso. trib⁹ p̃ncipalib⁹ rõnib⁹ ꝓbat ĩ hoc mũdo hoĩeꝫ feliceꝫ ẽẽ non posse. ¶ P̃rio rõe defect⁹ dicẽs. Quisẽ tã ꝯposite felicitatis. vt nõ ĩ aliqua pte de sui stat⁹ q̃litate rixet̃. Naꝫ diues se felicẽ ẽẽ nõ putat: q: filios nõ hẽt. Alij filios ⁊ familiã optimã habẽt: ẜꝫ diuitijs carẽt. Quidã lamẽtãt̃ de socru. qdã de nouerca. qdã de marito zelotypo. qdã de ĩfirmitate ⁊c̃. Un̄ Isa. 24. Formido in qt fouea ⁊ laque⁹ sup te q habitatoꝛ es terre. Dic ð pulicib⁹ muscis: vermib⁹ ⁊c̃ Un̄ Iacobon⁹ ita vulgarit̃ dicebat. O vita pẽposa cõtinua bataglia. con q̃sta trauaglia la vita he menata. ¶ Scd̃o rõne ꝯrietatis. Un̄ idẽ Boeti⁹ ibidẽ ait. Humane felicitatis dulcedo: q̃ꝫ multis amaritudinib⁹ respsa ẽ. Ecc. 43. Qui n nauigãt mare narrẽt picula ei⁹. Nota de btõ Antonio q̃ mũdũ laqueis plenũ vidit. Dix. n. hodie aliqd fit sine pctõ. ⁊ de q̃tuoꝛ nauib⁹ vna perit. 2. Coꝛ. 11. Periculis fluminum: ꝑiculis latronum ⁊c̃. ¶ Tertio rõne timoꝛositatis. Un̄ idẽ Boeti⁹ ibidẽ Quẽ inqt ĩfelix felicitas vehit: aut scit: aut nescit illã ẽẽ mutabilẽ. Si nescit: q̃ nã btã soꝛs ẽẽ põt ignorãtie cecitate? Si scit: vt metuat neceẽ: quare ꝯtinu⁹ timoꝛ nõ sinit eũ ẽẽ felicẽ. Et Isidorus de sũmo bono Qui bona mũdi diligit: velit vel nolit timoris pene succũbit. Exẽplũ cerdonis habitãtis sub scala diuitis: q erat pauprim⁹ ⁊ semp cãtabat. ⁊ ꝑcepta p diuitẽ clã pecũia moꝝ cãtũ dimisit. ⁊ cogitabat q̃lit̃ expẽdere posset. Cui diues. Quare inqt ampli⁹ nõ cantas? Da pecuniã meã: q: illa ẽ cã tui doloris. cui ille. Recte als. qa ex quo illã repperi vnaꝫ diẽ felicẽ nõ habui. q̃re ⁊c̃. Et Gualfred⁹ ĩ poetria caplõ. 17. sic ait. Hoc vnũ ꝑscire potes ꝙ nulla potestas Esse moꝛosa põt: q: res fortũa secũdas Impat ẽẽ breues si vis exempla: p̃ores Respice fortunas emarcuit illa p̃oꝝ florida ꝓsperitas: minos subuertit athenas. Ilion atrides: magne carthaginis arces Scipio: ẜꝫ rome multi fuit alea fati. Tpe versa breui. hec ille. Felix igit̃ q potuit mutare ruinã: vt ait Lucan⁹ libro p̃mo. qd̃ ꝑfecto hr̃i ĩ hac vita nõ põt. quare ⁊c̃.

¶ Quãtũ ad vltimũ punctũ p̃me v̾itatis dico ꝙ nõ ẽ adeo pua res adeo creata: q̃ suã btitudinẽ nõ appetat suo mõ. Et rõ ẜꝫ btm̃ Tho. vt. s. ẽ qm̃ oĩa que cũqꝫ creata sũt a deo ipso inq̃tũ bon⁹ ẽ creata sunt vt Augu. ⁊ Dionysi⁹ ⁊ cõiter scĩ aiũt bonũ aũt ẽ obmappetit⁹ ẜm cõiter loquẽtes. Iõ oꝫ ꝙ oĩa creata ẜm ĩpꝛessionẽ a creatore receptã ĩ bonũ appetẽdũ secũdũ suũ modũ iclinent̃: ita vt ĩ reb⁹ sit circulatio q̃dã vt. s. a bono egrediẽtes ĩ bonũ iteꝝ tẽdãt. Vex tñ est ꝙ ipsa circulatio ĩ qbusdã creaturis ꝑfecta ẽ: ĩ qbusdam vero remanet ĩperfecta. Creature. n. ille q̃ sic a diuina ꝓuidentia oꝛdinate sunt vt ad illud bonuꝫ a quo processerunt non pertingant: sed solum secũdum quandã similitudinẽ qualẽcunqꝫ: ꝑfecto circulationẽ perfectã nõ habent. vt sunt oĩa creata p̃ter hoĩes ⁊ angelos. Angeli vero ⁊ hoĩes cũ sic oꝛdinẽtur vt ad ipsum bonũ a quo ꝓcesserunt pertingere possint perfectã habẽt circulatiõeꝫ. Pertingũt autẽ p cognitionẽ ⁊ amorẽ. vt ĩfra videbit̃. Quare cõcludat̃ ꝙ sicut omnis res naturaliter suũ bonũ appetit ita ẽt quelibet rõnalis creatura suã beatitudinẽ appetit. Aliaꝝ ãt creaturaruꝫ assecutio sui boni nõ propꝛie beatitudo est: sed secũdũ quãdã similitudinẽ. vt patet. ¶ Sed q̃ñ hoc veꝝ ẽ pater Ambꝛosi. quoniã pauci saluant̃: tuꝫ q: verã beatitudinẽ nõ itelligũt ⁊ iõ illã nõ appetũt. q: appetit⁹ fert̃ in bonũ cognitũ. tuꝫ q: verã beatitudinẽ peccando spernunt. Unde Aug. peccatũ diffiniẽs ait: ꝙ peccatũ nĩ aliud ẽ q̃ꝫ spꝛeto incõmutabili bono rebus cõmutabilibus adherere. Cara aĩa mea hoc nõ est q: decipiãtur ⁊ non intelligant verã beatitudinem. vnde in vniuersali illam sciunt: sed in particulari ignorant quia ignorare volunt. nolunt. n. intelligere vt bene agant. Audi Augu. Illis oĩno ignosci non poterit: qui a quo discerent copiam habentes: operã nõ dederunt. De qua ignorantia satis dictũ ẽ dominica p̃ma. ⁊ feria q̃rta cineꝝ. Sũr. de peccatorib⁹ dr̃ ꝙ n

decipiunt i appetēdo verā btitudinē. sz i hoc quia res ꝯmutabiles taq̄ʒ verꝫ appetibile eligūt: i illis felicitatē ponūt. Quibꝰ Isa. ii. cap. ait. Ue q dicitis bonū malū ꝛ malū bonū. Faciūt tñ res ꝯmutabiles ad verā beatitudinē sicut istrumēta q̄dā. vñ ꝛ appetere illas licet: vt illis mediātibꝰ taq̄ʒ istrumētis ad verā felicitatē ꝑuenire possimꝰ. vt dictum ē feria quinta cinerꝫ. Sz ꝯ pa͂t Ambrosi. Si res ꝯmutabiles sꝫ appetere taq̄ʒ q̄dā instr̄a ad beatitudinē ꝯsequendā ꝛ media quedā: sequeret̄ q̄ sicꝰ hō naturalit̄ desiderat beatitudinē: ita etiā nāliter desideret oīa media ꝛ istrumēta q̄ faciūt ad illū finē Sz ꝯñs ē falsū. qm̄ cū mors sit quoddā tale mediū: vt pꝫ i scīs martyribꝰ sequeret̄ q̄ mors nāliter appetibilis eēt. quod ē oīno falsū. Preterea si oēs nāliter beatitudinē desiderant: vt dicis seqt̄ q̄ nulla i tali desiderio erit merces: q: i his q̄ a nā sūt neq̄ʒ laus neq̄ʒ vituperiū. Itē oēs cōiter tenēt q̄ ex ꝓpriis viribꝰ mereri vitā eternā nō possumꝰ. ꝯ Pelagiū. sꝫ ex ꝓpriis viribꝰ nālibꝰ vt dicis beatitudinē appetimꝰ. ergo ex ꝓpriis viribꝰ illā ꝛ mereri valemꝰ: qđ ē absurdum. Aīa mea bene arguis. tu v̄o hic subtilit̄ itellige. nō. n. necessariū ē: vt sicut nāliter desiderat̄ finis: ita desiderent̄ nāliter ea q̄ sūt ad finē. nā finē nāliter desideramꝰ. sꝫ ea q̄ sūt ad finē nō nālit̄: sꝫ ꝑ cōsiliū diligēter ingrimꝰ ꝛ eligimꝰ q̄ magis ad finē illū cōsequēdū faciunt. vt pꝫ tertio ethicoꝝ. Et plene notauimꝰ feria sexta dñice de passiōe i p̄ma ꝯsideratiōe. Qđ āt dicis de morte: dico q̄ mors vt ꝓuat eē a nullo appetibilis ē sꝫ inq̄ntū ꝯiūgit̄ aliquo bono rōnē appetibilitatis hꝫ: vtpote q: tollit ipedimēta ad ꝯsequēdā vitā eternā. vel q: carere facit aliquo malo: qđ fm̄ nāꝫ cuilibet odiosū ē. Carere. n. malo bonū ē. vt pꝫ. 9. ethi. ꝛ ꝑ glosāz Hieronymi sup Hiere. ca. 20. Ob quam cām dicit Aug. li. de libero arbitrio: q̄ nullus homo pōt velle eē miser: q: miseria iplicat rōꝫ mali: ꝛ iō ñ pōt vt bona desiderari. Nullo. n. malo miseria carere facit: imo maiū apponit: ꝛ ideo nāliter appetibilis nō ē: qđ nō hꝫ locū i morte ꝛ aliis similibꝰ. Ad illud qđ dicis de merito nulli dubiū q̄ nālia bonū nō sufficiāt ad vitā eternā merēdā: vt pꝫ ꝑ aplm̄. i. cor. 13. Si linguis hoīuꝫ loquar ꝛc. ꝛ ē cōīs scōꝝ schola. iō ex hoc q̄ʒ appetimꝰ nāliter beatitudinē nō meremur: sed i hoc ē meritū i mō volēdi: q: possū eā appetere mō quo appetēda ñ ē. Modꝰ āt quo appetēda ē: ē ipsa gr̄a dei. gr̄a āt dei ñ ē ex libero arbitrio: vt pꝫ feria. 6. cinerꝫ: sꝫ ex solo deo venit volētibꝰ acceptare. Iō ꝑꝑ hoc adiunctū i tali appetitu ē ratio meriti. Ex quo seqt̄ q̄ qñ appetitꝰ rōnalis ē rectus tūc meret̄: ꝛ qñ ñ ē rectus demeret̄. Tūc q̄dē rectꝰ ē qñ ibi beatitudinē appetit. vbi v̄a beatitudo ē: ꝛ mō quo appetēda ē. Tūc v̄o appetitꝰ ñ rectꝰ ē ꝛ ꝑuersus qñ appetit beatitudinē vbi v̄e nō ē: aut mō quo ñ dꝫ. i. sine gr̄a dei. In p̄mo ē meritū: i scđo ñ. ¶ Secūdo nō seqt̄: q̄ licet ex nāli inclinatiōe volūtas habeat vt in beatitudinē ferat̄ secūdū cōēꝫ rōēꝫ: tamē q̄ ipsa in hanc vel illā beatitudinē ferat̄ nō est ex inclinatiōe nāe: sꝫ ꝑ rōis discretionē: q̄ adinuenit i hoc vel illo sūmū bonū hoīa cōstare. Et iō qñ aliqs actualiter btitudinē appetit: ꝯiungunt̄ ibi duo appetitꝰ. s. appetitꝰ nālis: ꝛ appetitꝰ rōnalis. Ex p̄te appetitꝰ nālis semꝑ ē rectitudo ꝛ nunq̄ʒ decipit̄. ꝛ nec gētiles nec aliqs decipit̄ i appetēdo beatitudinē. qm̄libet fm̄ quandā rōnēꝫ eādem beatitudinē appetit. Sed ex p̄te appetitꝰ rōnalis q rōnē seqt̄ aliqñ ē error: ꝛ aliqñ nō: tūc ē error. s. qñ ibi beatitudinē appetit vbi ñ ē: vl' vbi ē: sꝫ tñ mō q̄o nō debꝫ q ē gr̄a dei. Sed nō ē error qñ ē ꝑ oppositū: sicut i ꝑcedēti corrolario dictū ē. Tertio seqt̄ q̄ ideo in appetitu rōnali ad verā beatitudinē appetēdaꝫ ponit̄ gr̄a dei: q: ex puris viribꝰ non ē sufficiens: ꝛ ideo ex munere dei hoc accipit. De hoc quere ad ꝓpositū feria sexta cinerꝫ i scđa ꝯclōne i fine ꝛ i secūda ꝯsideratiōe. Et hec sufficiāt quātū ad primā v̄itatē h̄e ꝯsideratiōis

¶ Quātū ad secūdā v̄itatē alia septē puncta ꝯsiderāda sūt. ¶ Primꝰ punctꝰ ē. vtꝝ beatitudo ꝯsistat i actibꝰ volūtatis vel itellectꝰ. ¶ Secūdꝰ ē. vtꝝ ꝯsistat i actibꝰ itellectꝰ practici vel speculatiui. ¶ Tertius ē. vtꝝ locꝰ empyrei faciat ad verā beatitudinē ¶ Quartꝰ ē. vtꝝ btī deū videāt ꝑ essentiā. ¶ Quintꝰ ē. vtꝝ ex puris naturalibus diuina essentia possit videri. ¶ Sextꝰ ē. vtrū i essentia scī sūmi oīa videāt. i. vno actu. ¶ Septimꝰ ꝛ vltimꝰ ē. vtꝝ in hac vita diuina essentia videri possit. ¶ Quātū ad primū dico q̄ nullus actꝰ volūtatis aut itellectꝰ cōcurrit ad beatitudinē verā nisi ꝓut cōiungit vltimo fini q ē deꝰ. Et cū ipsa voluntas nō possit vltimo fini sic cōiungi ꝛ i illo quietari: nisi ipsa moueat̄ a fine ipso primo cognito: q. a inuisa diligere possumꝰ icognita nequaq̄ʒ. necesse ē vt ꝛ actꝰ itellectꝰ cōcurrat ad talem quietationem. Ex quo sequitur q̄ ipsa beatitudo siue ipsa fruitio dei nō ē ens ꝑ se vnuꝫ: sed est quid includens dilectionem ꝛ cognitionem. Et hoc colligitur ex sententia Augu. 10. de trin. Fruimur inquit bonis cognitis in quibus voluntas per se delectata conquiescit. Ubi vera conclusio accipitur q̄ fruitio primo ꝛ initiatiue est in intellectu: sed completiue est in voluntate. Unde beatꝰ Tho. ad hāc questionem respondens in fine notandi sui dicit sic. Ultimus finis hominis est in actu intellectus: ꝛ ita beatitudo que est vltimus finis hominis in intellectu consistit tamen id quod est ex parte voluntatis: quod est quietatio ipsius in finem quod potest dici delectatio est quasi formalis complens rationē beatitudinis: sicut superueniens visioni in substantia beatitudinis consistit. vt sic voluntati attribuatur ꝛ prima habitudo ad finem secundum q̄ assecutionē finis appetit: ꝛ vltima etiā habitudo secundum q̄ in fine iam assecuto quietatur. Uerum est quod ipsa vltima eius dicta aggrauant difficultatem quibusdam: sed finamus ad presens. Dominus Egidius in primo sententiarum. di. i. dicit sic. Frui aut dicit actū quo attingit̄ finis separatꝰ prius non habitꝰ. ꝛ sic fruitio est actus intellectꝰ: q: per itellectum prius attingit̄ obiectū beatificū. Aut dicit actū per quem attingit̄ finis iam habitus: ꝛ sic est actus volūtatis. hec ille. Teneas ergo tu q̄ initiatiue fruitio. est ex p̄te intellectꝰ. completiue v̄o ex parte voluntatis: qm̄ ea que sunt priora cognitione sunt posteriora perfectione: ex. ix. metaphisice. Ista etiam

ponit Petrus de aqla ordinis minoꝝ. Cōis tñ opinio ponit totalē rōnē btitudinis ī itelleū ↄstare: sed tñ q̄ ī aliquo supueniēte ⁊ decorāte ↄstare ī volūtate. Hoc īseqꝰ btūs Tho. vt s̄. ⁊ phūs i. 4. ethicoꝝ. dicēs ꝙ felicitas ī speculatōe ↄsistit. Et Jo. 17. Hec ē vita eťna vt te cognoscāt veꝝ deum: ⁊ quē misisti iesū xp̄m. Sed q sequunꝰ doctrinā minoꝝ dicūt sic dcm̄ est ī p̄ncipio. q̄re ⁊c. De hoc nōuit aliq sup̄ feria q̄rta scd̄e diūce ī p̄ma ↄclone p̄me consideratōnis. q̄re ⁊c. ¶ Quātū ad 2m dico ꝙ lȝ hic multa ↄsiderāda ēēnt: m̄ ad p̄ns dico ꝙ btūs Tho. vt s̄. dic̄ ꝙ cōsistit ī actu potiꝰ speculatiuo q̄ȝ p̄ctico. ⁊ nisi q꞉ cerno māȝ plīrā eē posuisse opiniones diuersas: sȝ nūc ita leuiꝰ trāseamꝰ. ¶ Quātū ad iūū p̄ctū tria vidēda sūt. ¶ Primo quot sunt celi. ¶ Scd̄o vn̄ sumiꝰ fūdamētū ꝙ sꝰ plēs celi. ¶ Tertio ē rñsio ad q̄itū. ¶ Quātū ad p̄mū video ꝙ gn̄alꝰ fm diuersū modū accipiēdi celū q̄drupleꝯ ē. vȝ. Celū m̄āle. celum spūale. celū celeste. ⁊ celū īfernale. Celum m̄āle triplex ē. s. Celū empyreū. sydereū. ⁊ aereū. ¶ Primo ē celū empyreū. Gen. i. In p̄ncipio creauit d̄s celū ⁊ trā. Et Rabanus de celo empyreo exponit ꝙ celū fm d̄ñȝ Bona. in. 2. di. 2. tres hȝ conditōes . s. luciditatē ⁊ vniformitatē. scd̄o īmobilitatem. t̄rio quādā sp̄ālē dignitatē. ¶ Primo hȝ luciditatem ⁊ vniformitatē: q꞉ ē totū lucidū ⁊ vniforme: non h̄ns ab alio corpore luciditatē: cum sit de se lucidissimū. Sol. n. lȝ multis corporibꝰ luciditatē reddat: vt lune ⁊ aliis tñ cū sit īferior empyreo celo non pōt vlꝰ suas vires agere. Vn̄ sic ignis cū p̄uenerit ad orizōtē stat: nec vlꝰ p̄gredīꝰ. ⁊ silr̄ tra cū p̄uenerit ad cētrū. ita radij solis eꝰ firmamētū nō p̄grediunꝰ: q꞉ ē lucerna huiꝰ visibilis orbis. Qd̄ qdem celū dic̄ Damascenꝰ li. i. c. 19. ꝙ creatū fuit sine stellis ⁊ sperifor me. Hoc tñ ītellige ꝙ sic̄ celū decoraꝰ astris: ita empyreū scīs angelis. iuꝰ illud. Vbi eras cū me laudarēt astra ⁊ iubilarēt oēs filij dei. ¶ Scd̄a ↄditio est īmobilitas q꞉ īmmobilꝰ ē eiꝰ nā. Vn̄ sic̄ influētia dei mouet firmamētū: ita q̄etat celū empyreū. vn̄ q̄nis p̄mo motori magꝭ appropinquet: non tñ hoc vt motor sed vt stabiliēs est. ¶ Tertia cōditio est q̄dā sp̄ālis dignitas. q̄m locꝰ ē scōꝝ oīum ⁊ sedes magni dei. ob quā cām valde creatori suo filis ē ī eēndo: q sūme stabilꝰ ⁊ immutabilis ē: alia aūt corpora deo in eāndo assiꝰanꝰ: q꞉ semp ex eoꝝ īfluentia aliqd gn̄aꝰ ⁊ corrūpiꝰ. scd̄o phisicoꝝ. Sol ⁊ hō gn̄ant hoīeꝝ. Ex quo seqꝰ qd̄ celū empyreū nō hȝ īfluētiā aliq̄ȝ ī istis īferioribꝰ: lȝ sit pfcīssimū ⁊ nobilissimū corpoꝝ sup̄celestiū. Et rō ē vt dic̄ p̄dictꝰ doctor. q꞉ celū empyreū solū pp̄ pfcōeȝ vniuersi vt eēt btōꝝ locꝰ creatum est. Nec ē ad obsequiū hoīs ī p̄ñ: sȝ in futuꝝ ī p̄petuū. ⁊ iō recte deꝰ ipsū stabile: lucidū: ⁊ amenissimū creauit. q꞉ cōuenit statui ⁊ q̄eti btōꝝ. Hec oīa de intentione p̄fati doctoris. q̄re ⁊c. ¶ 2m celū dicꝰ firmamētū. Gen̄. i. Fiāt luminaria ī firmamēto celi. De quo magr̄ sn̄iaꝝ ī scd̄o dis. 14. duas opiones ponit. Vna opīo dicit ꝙ illud firmamētū ē celū stellatū in quo sydera fixa sunt: cui supposite sūt aq̄ q̄ sunt in aere vel ī tra. ⁊ suprapositue sunt alie aque. p̄s. Qui tegis aqs supiora eius. Et dicit Beda ꝙ hoc firmamentū fcm̄ est ex aqs: ⁊ est de nā aque: non quidem fm suā fluxibilitatē ⁊ ponderositatem: sed fm suam ↄgelatiōeȝ ⁊ soliditatē. sicut dicere solemꝰ ꝙ longa ↄgelatōe aque crystallus efficiꝰ. Augu. aūt ē alteriꝰ opinionis. vt pȝ scd̄o sup̄ Gen. ad lrām. Et dic̄ ꝙ hoc celū est de nā ignis. de quo dic̄ oīa luminaria ⁊ sydera fcā esse: vt exp̄sse ondit magr̄ in lr̄a: quā lege. Et q̄rit aliā q̄stionē. s. vtꝝ hoc firmamētū moueaꝰ vel stet. Et ↄcludit magr̄ ꝙ non dr̄ firmamentū eo ꝙ stet: sed p̄pꝰ firmitatē: q꞉ firmū est non labile. vel q꞉ in ipso p̄fixus est finmus aq̄ꝝ quem trāsgredi nō possūt. Et siqs etiā dicere vellet ꝙ etiā staret. dicit magr̄ ꝙ nihil īpedit celum stare: ⁊ sydera in eo fixa moueri ⁊ circuire. hec in sn̄ia magr̄. Vt aūt scias qd̄ te ī hac parte oȝ tenere animaduerte ꝙ opinio philosophoꝝ: vt in libro de celo ⁊ mūdo. est ꝙ vltra q̄tuor elemēta est quīta eēntia ⁊ q̄ntū corpus simplex qd̄ est ingenerabile ⁊ incorruptibile: ab omni ↄtrietate ⁊ trāsmutabili mutatōe remotū. ⁊ per ↄsequens est alterius nature a q̄tuor elementis. Et rō. q꞉ elemēta sunt ad inuicē trāsmutabilia: ⁊ hn̄t diuersos ⁊ oppositos motus nāles. moueꝰ aūt firmamētum orbiculariꝰ: ⁊ sic non mouenꝰ ipsa. Scī aūt dicūt ꝙ est de nā ignis: aut ip̄m elemētū ignis. cum de nā ignis nullibi facta hēaꝰ auctoritas. Bona. di. 14. in. 2. q. 2. ar. i. ↄcordat oēs. Et ait ꝙ Augu. ⁊ alij dicentes firmamētum de nā ignis eē: ignē a nā lucis denomināt. Et q꞉ nā lucis tā in elemēto ignis q̄ȝ in corpore q̄nto qd̄ dr̄ firmamētum reperiꝰ: ideo aiunt illud de nā ignis eē: non qdem ꝙ habeāt vnā ⁊ eādem specificā formā: sed q꞉ nām lucis participat fm quādā analogiā: siue fm magis perfcm̄ ⁊ minus perfectū. Philosophi aūt nām ignis a caliditate accipiunt ⁊ cum ignis cōtrarietatē hēat: ⁊ firmamentū a cōtrarietate sit alienum. ideo non est de nā ignis sed alterius nature. Et dicit idē doctor ꝙ tale firmamentū p̄pꝰ conuenientiā maximā quam hȝ cum igne in nā lucis non erit inconueniēs ꝙ dicaꝰ ignis. Vnde sic̄ nomine aque intelligitur celū crystallinū p̄pꝰ cōuenientiā aque ↄgelate: non tñ est de nā aque. Ita nomine ignis pōt ītelligi firmamētū p̄pꝰ maximā ↄuenietiā quā hȝ cū nā lucis q̄ reperiꝰ ī igne ⁊ firmamēto: vtrūq̄ȝ. n. illoꝝ est formalꝰ lucidū. Et ita apparet ꝙ ē p̄p̄e q̄ntū corpꝰ: qd̄ nō ē aliquo mō ex q̄tuor elemētꝭ. Nec valet si dicaꝰ q̄tuor sꝰ q̄litates p̄me. ergo q̄tuor corpoꝝ p̄nꝰ. q̄m veꝝ ē ꝙ q̄tuor sꝰ q̄litates p̄me actiue ⁊ passiue fm ↄtrietatē: non aūt simplꝰ. q̄re opinio phōꝝ magꝭ vera. Collegi ista breuiꝰ q̄ȝ potui. ⁊ sic hēs fm celū. ¶ Tertiū celū m̄āle dr̄ aereū Luc. 18. Volucres celi comederūt illud. sed de hoc īfra hic videbiꝰ. Et sic pȝ p̄mum mēbrū diuisionis. ¶ Accipe 2m mēbrū. ⁊ diximꝰ aliqd̄ dici sp̄ūale celū. Et hoc silꝰ triplex ē. s. scī āgeli ⁊ oēs aīe btē. scd̄o oēs apl̄i. t̄rio ip̄a scriptura scā. ¶ Primo āgeli ⁊ aīe btē. p̄s. Dn̄s in celo sedes eiꝰ. ⁊ Sap. Aīa iusti sedes ē sapīe. ¶ Scd̄o apl̄i. p̄s. Celi enarrāt gl̄iam dei. ¶ Tertio sacra scriptura. Isa. 24. Celū vt liber plicabiꝰ. ¶ Tertiū celū dr̄ celeste. ⁊ ē triplex. s. d̄s pr̄. p̄s. A sūmo celo egressio eiꝰ. Et d̄s filiꝰ p̄s. Celū celi. Itē ⁊ humanitas xp̄i. Isa. 66. Celū mihi

sedes ē. ¶ Tertiū celū dr̄ īfernale. ⁊ ē sil'r triplex. s. supbia siue iactātia supboꝝ. Jsa. 14. Ascēdā in celū ⁊ ero sil'is altissimo. Itē scīa hereticoꝝ. ps̄. Posuerūt i celū os suū. Itē ⁊ malicia phariseoꝝ. Job p̄mo Ignis de celo cecidit super eos ⁊c̄. Oēs isti nūc numerant celi dr̄r s̄m quādā silitudinē ⁊ metaphoricē. Et iō oib⁹ omissis de numero celoꝝ mālum vidēdū ē vt patebit in seq̄nti pūcto. ¶ Quātū ad 2ᵐ pūctū ē nōndū vt ponit btūs Tho. in p̄ma parte. q. 67. ar. 4. q̄ circa numeꝝ celoꝝ int̄ Basiliū ⁊ Chrysostomū fuit nō parua diuersitas. Chrysostom⁹. n. vnū tm̄ celū ponit. Et q̄ pl'al'r in scriptura dr̄. Celi celoꝝ. hoc ē ꝑpt̄ lingue hebree ꝓꝑetatē. In q̄ 2sue tū est vt celū plural'r significet: sicͭ ⁊ in lingua latina multa habent̄ noīa q̄ carent singulari. vt Venene. Plise. Sene ⁊c̄. Basili⁹ aūt ⁊ Damascen⁹ ⁊ cōīt oēs pl'es eē celos affirmāt. Sz btūs Tho. eos 2cordat dicēs q̄ Chrysostom⁹ celū noīat totū corpus qd̄ est sup̄ t'rā ⁊ aquā ob quā cām aues q̄ p aerē volāt volucres celi dicunt̄. Et q̄r in hoc corpore pl'es sūt distīctiōes: iō pl'es celos alij ponūt. ꝑpt̄ qd̄ diligent̄ 2siderā q̄ celū tripl'r accipit̄ in scriptura. s. celū s̄m nāz celū s̄m participationē: ⁊ celū s̄m methaphoricā. celū s̄m nām ē aliqd̄ corp⁹ sublime ⁊ luminosū actu vl' potētia ⁊ icorruptibile per nāz. Et hui⁹ tres sūt spēs. Primū ē total'r lucidū: qd̄ empyreū veteres nr̄i vocāt. Scd̄m ē total'r diaphanū: qd̄ dicūt celū aqueū vel crystallinū. Tertiū partim diaphanū: ⁊ partim lucidū actu. ⁊ hoc sydereū celū dr̄. ⁊ diuidit̄ in nouē speras stellaꝝ: ⁊ septē speras planetaꝝ. de qb⁹ nihil ad p̄sēs. Scd̄m celū dr̄ per participationē. s. alicui⁹ ꝓꝓetat̄ corporis celest̄. s. s̄m sublimitatē siue altitudinē ⁊ luminositatē actu vel potētia. ⁊ sic totū illud spaciū qd̄ est ab aq̄s vsq̄ ad orbē lune. Damascen⁹ ponit vnū celū noīans illud aereū. Et sic s̄z eū tres sūt celi. s. sydereū: aereū: ⁊ empyreum. Sed q̄r illud spaciū duo 2tinet elemēta. s. ignē ⁊ aerē: ⁊ in vtroq̄ illoꝝ ē superior ⁊ inferior regio. Raban⁹ hoc ī q̄tuor celos distixit. Superiorē ignis regionē celū igneū. ⁊ iferiorē celū olympū noīans ab altitudine cuiusdā montis q̄ vocat̄ olympus: vt etiā Seruius exponit qd̄ sit olympus. Superiorē vero aeris regionē celū ethereū ꝑpt̄ iflāmationē noīauit. Inferiorē vero regionē celū aereū dixit. Quare istos q̄tuor cū trib⁹ ꝓcedētibus sil'r iūgētes septē i vniuerso 2numerabimus celos. Tertiū celum dr̄ methaphoricū: de quo dictū est i p̄cedēti pūcto. Et hec sufficiāt q̄ztū ad 2ᵐ pūctū. ¶ Quātuz ad t'tiū qd̄ fuit t'tiū p̄ncipale: dico q̄ celū empyreū nō fac̄ ad eētiā btitudinis: sed ad 2gruētiā. vide i hoc sermone i p̄ma 2cl'one scde 2siderat̄ōis i t'tia veritate in fine. q̄re ⁊c̄. ¶ Quātū ad q̄rtū pūctū dico q̄ qdā sic dixerūt q̄ vnūq̄dq̄ cognoscibile est cognoscibile s̄m q̄ est i actu. ⁊ cū deus sit actus purus ab omni p̄mixtione alienius mq̄ztū i se ē maxime cognoscibilis. Sed qd̄ est maxime cognoscibile i se ab aliquo cognosci nō poterit ifra se ꝑpt̄ excessū itelligibilis ad itellcū. Exēplū de sole respectu visus q̄ ꝑpt̄ excessum lucis a vespertilione videri nō pōt. ⁊ p cōsequēs 2cludūt q̄ deus ꝑpt̄ eius lucē iaccessibilē ab itellcū creato p eētiā suā minime videri pōt. Sed hoc valde absurdū dicimus. nā cum pfcā hoīs btitudo in pfectissima eius operatōe 2sistat: pfectissima aūt eius operatio est itelligere: sequitur q̄ si p eētiā deū videre nō possit: q̄ nunq̄ erit pfec̄ btūs. aut si p aliq̄z spēm videat cū illa sit creata: sequitur q̄ beatitudo erit ex bono creato. ⁊ per cōsequens i alio q̄z in dō vera btitudo 2sistet. qd̄ est absurdū dicē cū i ipso sit vltima creature rōnalis pfectio. vnūq̄dq̄z. n. pfcm̄ tunc ē qn̄ suo iungit̄ principio: ⁊ ei tāq̄z suo vltimo iungit̄ fini: qd̄ eē nō posset si deus oino p eētiā videri nō posset. Quare cōcludit btūs. Tho. i. 4. dis. 49. lz ēt de hac niā i p̄ma pte. q. 12. ar. p̄mo. aliq̄lē faciat mētionem. q̄ necesse ē deū p eētiā ab itellcū creato videri: nō q̄dē p q̄ditates abstractas a reb⁹. vt dixerūt Alpharabius ⁊ Auēpace: volētes q̄ per abstractionem huius vel illius q̄ditatis ab hac ⁊ ab illa re: ⁊ sic de alijs ⁊ tandē cū nō sit ꝓcessus i ifinitū pueniet ad sūmā abstractionē q̄ditat̄ cuiuscūq̄ itelligibilis. ⁊ 'tc̄ itelligem⁹ q̄ditatē sube sepate. Sil'r nec p aliquā ipressionem derelictā a suba sepata in itellcū nr̄o: vt posuit Auicēna i sua methaphisica dicēs q̄ substātie sepate intelligunt̄ a nobis p itentionez suarum: quiditatum q̄ sunt q̄dam ipsarū similitudines nō ab eis abstracte: q̄r imāles sunt: sed i nobis ab ipsis ipresse. nō. n. p̄mū stare pōt: q̄r tūc deus per genus cognitōis remotissimū cognosceret̄. ⁊ nō per aliqd sibi ꝓꝓriū: qd̄ ē cognoscere per effectū: ⁊ vt i speculo. Nec etiā scd̄o mō: q̄r tūc i aliquo creato eēt vera hoīs btitudo: vt ostēsum ē. q̄re o3 q̄ sine aliquo representāte: sed per eētiā ꝓpriā deus btifice videat̄. Sz dices pi Ambrosi. tu tuas facis rōnes. Sed ridē paululū dc̄is scōꝝ ⁊ q̄busdā rōnibus q̄sfaciā. dic vt placet. Audi p̄mo. Chryso. super illud Jo. p̄mo. Deū nemo vidit vnq̄z Deū igt nemo vnq̄z vidit: nec ipse etiā celestes eētie: ipsa dico cherubin ⁊ seraphin deū vnq̄z videre poterūt. ergo a fortiori nec hoīes. Preterea Dionysi⁹ i. i. c. de diuinis noīb⁹ de deo inq̄t. Neq̄z sēsus ē: neq̄z fātasia: neq̄z opinio: neq̄z rō: neq̄z scīa. ergo nullo mō visibilis ē a nobis. Itē arguit idē sic ibidē. Cognitio nō est nisi exn̄ū. oē aūt exn̄s finitū est cū sit i aliquo genere determinatū. Deus aūt est infinitus ⁊ non exn̄s: sed super oīa exn̄a. ergo nec cognoscibilis: sed super oīa cognoscibilia ⁊ super oēm cognitionē. Itē idē in ep̄la ad Gayum monacū ait. q̄ superposite del tenebre q̄s abundātiā lucis appellat cooperiunt̄ omni lumini ⁊ abscōdunt̄ omni cognitioni. Et siq̄s itellexerit se vidisse deū. non ip̄z: sed aliqd coꝝ que sunt eius vidit. ergo ⁊c̄. Itē ⁊ Paulus dicit q̄ habitat lucē iaccessibilem quā nunq̄z q̄s hominū vidit. Preterea arguit̄ rōne sic. Ex intellectu ⁊ re intellecta fit vnū: vt p3 t'tio de aīa. Sed ex diuina eētia ⁊ itellectu nostro nō pōt fieri vnū: q̄r maxime distāt. ergo ⁊c̄. Itē ifinitū inq̄ztum ifinitū ē ignotū. t'tio physicoꝝ. sed deus est ifinitus. ergo inq̄ztum ifinitus est ignotus. Itē. omne quod recipit̄ recipit̄ s̄m modū recipiētis. t'tio de aīa. Ergo deus finite ⁊ non infinite cognoscet̄. Itē quod videt̄ per aliquod medium non videt̄ per essentiā. sed deus i patria videt̄ per medium: q̄r per lumen glorie. ergo

nõ per essentiā. Itē quod videt per essentiā cognoscit quo ad suū qd qd ē. sed hoc ē īpossibile itellectui creato. Patet per Dionysiū Damascenū ⁊ alios: q dicūt qd de⁹ nō cognoscit qd ē: sʒ qd nō ē. ergo ⁊c. Itē plus distat de⁹ ab intellectu nr̄o q̄ʒ itelligibile a sensu. sed sensus nullo mō pōt videre creaturā spūalē ergo nec intellectus nr̄ diuinā essentiā. Ista sufficiant. responde pater si placet. Subtiliter ꝓfecto aīa mea arguis. Ego tamē vt meis dictis credas: rectius loquar. nō meis: immo determinatiōi oīum sanctoꝝ: habeo ēt auctoritates ⁊ rōnes. Audi pmo apostolū pma Cor. 13. Uidem⁹ nūc per speculū in enigmate: tūc aūt facie ad faciē. sed hoc est videre per essentiā. Itē Io. 3. Cū apparuerit ingt similes ei erim⁹: ⁊ videbim⁹ eū sicuti ē. ergo per essentiā. Et alie plures sūt auctoritates ⁊ vnā solā facio rōnē. Nō ē equū sanctoꝝ desideriū frustrari. sed ipsi dei faciem videre desiderāt. Exo. 33. Ostende mihi temetipsū ait Moyses ad dominū. Et ꝓpheta Ostēde nobis faciē tuā ⁊ salui erim⁹ ⁊c. Ergo ꝯclō nr̄a vera. Pater Ambrosi nō curo de rōnib⁹ tuis: sʒ ad meas q̄sō respōde. faciā aīa. Ubi nota vt colligit ab Augustino libro de vidēdo deū. ꝙ oēs auctoritates q̄ deū inuisibilē dicūt per essentiā tripliciter ītelligi possunt. Uno mō vt excludat visio corporalis: q̄ vnq̄ʒ deū qs videbit aut vidit. Alio mō vt excludat visio dei per essentiā his q in hac mortali carne viuunt. Alio mō vt excludat noticia ⁊ visio ꝯprehēsiōis: q̄ intellectui creato ē impossibilis. vt pʒ sabbato q̄rte dominice. quo modo vt plurimū exponunt oēs auctoritates. ¶ Ad rōnes autē tuas dico. Ad pmā ꝙ in visione qua deus videt per essentiā non oportet ꝙ intellectus noster ⁊ diuina essentia fiāt vnū simpliciter sed solū quātū pertinet ad actū intelligēdi. Et licet diuina essentia ⁊ intellectus maxime distent secundū essentiā: tamē quia ipsa ē purus actus ⁊ maxime intelligibilis: nō icōuenit ꝙ ipsa sit quasi forma intellect⁹ creati. Unaqueq̄ʒ. n. res ē itelligibilis secūdum illud quod ē in actu: ⁊ nō secūdū illud quod ē in potētia. vt patet. 9. methaphisice. Et hec ē ratio ostēsiuʒ huius. qm̄ omnē spēm intelligibilē oportet a materia ⁊ oīb⁹ cōditiōibus abstrahere. vt patet. 3° de aīa. Cū autē essentia diuina sit purissimus actus vt dictum est: poterit esse forma qua ītellectus intelligit. ⁊ hec erit visio beatificās. quare ⁊c. ¶ Ad aliaʒ dicitur vno mō ꝙ infinitū secūdū quātitatē ē ignotū. ⁊ de hoc loqt philosoph⁹: nō āt de infinito virtutis. Et si dicitur quomodocūq̄ʒ accipiat: finiti ad infinitū nulla ē ꝓportio. Dico ꝙ si ꝓportio accipiat ꝓ habitudine vni⁹ quātitatis ad alterā secūdū ꝙ duplū triplū ⁊ equale sūt species ꝓportionis: tunc propositio illa habet veritatē. Sʒ si proportio ꝓ qualibet habitudine inter aliqua existente accipiat: sicut ꝓprie extendit nomē ꝓportionis. sicut dicim⁹ materiā esse debere proportionatā forme. idest habere debitā habitudinē ad formā: tūc nihil incōuenit finitū esse proportionatū infinito: quo mō creatura proportionatur deo. s. habitudinē habet ad deū: sicut effectus ad causam: aut potentia ad actū. ⁊ sic itellect⁹ noster ē proportionat⁹ ad vidēdū deū per essentiā

¶ Ad aliā dico ꝙ non oportet ꝙ aliqd recipiat secundū oēʒ modū recipiētis: sed secūdū quē recipiēs est capax vel disponit ad capacitatē: sicut est i proposito. ¶ Ad alterā rōnē dico ꝙ mediuʒ est triplex vidēdi aliqd. s. medium sub quo, medium quo. ⁊ mediū in quo. ¶ Mediū sub quo est quoddā generale lumē nō determinās visū ad aliqd spēale obiectuʒ. Et sic cū visio sit duplex. s. materialis ⁊ spiritualis: mediū erit duplex. s. materiale ⁊ spirituale. Materiale est lumē de quo Aristoteles 2° de aīa. Lumē potentia colores facit actu colores. i. actu visibiles. Spirituale est lumen itellectus agētis. de quo philosoph⁹ 3° de aīa dic ꝙ ali⁹ ē itellect⁹ qui oīa facē. ⁊ hic ē itellect⁹ agēs. ali⁹ oīa fieri. ⁊ hic ē itellect⁹ possibilis. ¶ Scdm̄ mediū dr̄ quo ⁊ h° mō spēs intelligibilis est mediū itelligēdi. vt patet tertio d' anima. ⁊ in libro de sensu ⁊ sensato. ¶ Tertiū medium est in quo. sicut speculum est medium videndi figuraʒ meā: ⁊ vidēdo imaginem ducimur in notitiam imaginati: quo modo effectus ducunt in cognitionē sue cause. Ex quibus patet ꝙ diuina essentia non ē visibilis per speciem aliquam sui: cum ipsa sit maxime abstracta. nec species tal' posset reperiri sufficiēs cū creatum quid esset. Item nec tertio modo: q2 ꝑ species relucentes in diuina essentia nō ducit itellect⁹ in notitiā ei⁹ pfectā: sʒ cōfusā qd nō regrit ad pfectā visionē. Relinquit ergo ꝙ solū hoc erit pmo mō. q2 lumē glorie eleuabit itellectū ad dispositionē talis visiōis. quo mō itelligit illud Io. Uidebim⁹ euʒ sicut est. i. inquātū erit possibile ⁊ debitū visioni beatifice. Ex quo pʒ ꝙ si res visibilis mal'is videt mediāte medio speciei: hoc est q2 propter eius materialitatem nō pōt sensui cōiungi q spiritualiter recipit rē visibilē. de⁹ autē cū sit imāris: poterit ꝑ essentiaʒ suā intellectui creato cōiungi. ⁊ hec visio dr̄ immediata: q̄ʒ Paul⁹ facie ad faciē vocat. Et si lumē glorie ꝯcurrat: hoc ꝓprie nō ē tāq̄ʒ mediū qd regrat inter visū ⁊ rē visāʒ: sʒ tāq̄ʒ ꝯferēs vtutē vidēdi ⁊ itelligēdi. Ad aliud dico ꝙ sic eleuat ꝑ lumē glie vita cognoscit qd est. Aliter dr̄ ꝙ illa ꝓpō hʒ vitatē qn̄ id qd videt ꝑ essentiā: videt scdʒ oēm modū cognit: sʒ nō ē: sʒ sufficit tm̄ quātū expedit ad btitudinē. Ad vltimū negat similitudo. Aliter dr̄ ꝙ duplex ē distantia. vna scdʒ ꝯueniētiā in nā. ⁊ hoc mō magis distat de⁹ ab itellectu creato q̄ʒ itelligibile creatū a sensu. Alio mō fm ꝓportōʒ ⁊ habitudinē: ⁊ tūc ecōuerso: q2 sensus nō ē ꝓportionat⁹ ad cognoscēdū qdcūq̄ʒ imateriale: qd tn̄ ꝯuenit itellectui. qr ⁊c. Amore dī ista sufficiāt. defatigor. n. nō par aīa cara. Contētor ingt: sed alia prosequere. ¶ Quantum ad quintum punctū dico secundū beatū Tho. i. 3. dis. 19. sʒ aliter respondeat i pma pte. q. 12. ar. 4. ꝙ nullus itellect⁹ creat⁹ pōt videre aut intelligere deū ex suis puris naturalibus secūdū essētiā suā. Et rō ē. qm̄ ꝑ naturalia dona puenire nō pōt ad id quod i pmiū beatificum dat: sʒ visio dei ꝑ essētiā dat in premiū beatificū. ergo ad ipsam peruenire non pōt per naturalia dona. ꝯña nota cū maiori. minor patet. Io. 17. Hec est vita eterna vt cognoscant te ⁊ quē misisti Iesum christum. ⁊ Io. 14. Si quis diligit me: diligetur a patre

meo:r ego mãifestabo ei meipsũ. ergo rc. Jtẽ natu
ra cũ grã fortior ẽ qȝ nã solũ. sȝ sci i lymbo exñtes q̃
nis graz hẽrẽt: deũ tñ nõ videbant p essentiã. vt pȝ
Thob. 5. c. Quale gaudiũ ẽ mihi q̃ i tenebris sedeo
r lum̃ celi ñ video. ergo a fortiori nec ex puris natu
ralib⁹ deũ q̃s videre põt ꝑ essentiã. Sȝ si dicis ista
ĩpossibilitas ẽ nẽ ex pte dei: aut ex pte ĩtellect⁹ crea
ti: Dicit p̃dict⁹ doctor q̃ hoc ĩpedimẽtũ nõ ẽ ex de-
fectu diue essentie: quasi ipsa nõ sit de se ĩtelligibilis
ĩ actu: sȝ ẽ ex pte ĩtellect⁹ creati: cui⁹ facultas deter
minata ẽ ad ens creatũ. nec valet si dicat̃ q̃ ibi ẽ pre
sẽs diuĩa essentia r ĩtellect⁹: q: lȝ ipsa sit p̃ñs: tñ nõ ẽ
sic p̃ñs vt sit tanq̃ȝ forma ĩtelligibilis cuilibet ĩtelle-
ctui: sȝ tñ ĩtellectui sufficiẽter disposito: q̃d non põt
fieri p vires nãles: q̃m̃ diuina claritas. s. essentie di
uine oẽȝ pfectionẽ r vim creatã excedit: r p ɔ̃ñs re-
quirit̃ q̃ supernaturaliter eleuet̃ ad deũ vidẽdũ p es
sentiã: q̃d fit p lumẽ glẽ. nota tñ q̃ alit̃ hic defect⁹ i
angelo r hoĩe reperit̃ ꝑm sua nãlia dona. nã ĩ ĩtelle-
ctu angeli nõ reperit̃ aliq̃s defect⁹ ꝑm rõnẽ sui ge-
neris: sȝ p cõparationẽ ad intellectũ q̃ ẽ ex̃ gen⁹ suũ
. s. ad diuinũ. nã ĩtellect⁹ angelic⁹ oẽȝ pfectionẽ ha-
bet q̃ reqrit̃ ad ĩtellectũ creatũ. intellect⁹ ãt increa-
tus ẽ ex̃ gen⁹ suũ: sȝ ĩtellect⁹ hũanus defectũ patit̃
ẽt ꝑm rõnẽ sui generis: q: ĩ eo ẽ lux ĩtelligibilis obũ
brata. r iõ ñ solũ p cõparationẽ ad excellẽtiã diuine
essentie: sȝ ẽt p defectũ sui luminis ad deũ vidẽdũ p
essentiã ex puris nãlibus suis puenire nõ põt. Et
si dicis. nũq̃d ẽ angelo ɔ̃naturale vt intelligat deũ
p similitudinẽ ei⁹ in ipso angelo refulgentẽ: Dico
q̃ sic. Vñ Dionysius q̃rto de diuinis noĩb⁹ sic ait.
Angelus ẽ speculũ pure clarissimũ suscipiẽs totã si
fas est dicere pulchritudinẽ dei. hec ille. Sȝ tñ co-
gnoscere deũ p aliq̃ã similitudinẽ creatã nõ est co
gnoscere deũ p essentiã: cũ nulla similitudo creata
sit ad hoc sufficiẽs. q̃r. rc. Et ista sufficiãt q̃ãtuȝ ad
istũ punctũ. ¶ Q̃ãtũ ad sextũ punctũ dico pluri-
b⁹ modis dicẽdi omissis q̃ vidẽtes deum p essenti-
am: ideas r relucentia in diuina essentia vna simul
visiõe cernũt. Vbi nõndũ ꝑm btm̃ Tho. pte p°. q.
12. ar. 10. q̃ iõ nos ñ possum⁹ sic multa intelligere. i.
simul r vna actu: q: multa p diuersas spẽs ĩtelligi-
m⁹. diuersis ãt spẽb⁹ nõ põt ĩtellect⁹ vn⁹ simul ĩ ac
tu ĩformari ad ĩtelligẽdũ p eas: sic nec vnũ corp⁹ po
test simul diuersis figurari figuris vnde cõuenit q̃
q̃n multa vna spẽ p̃nt ĩtelligi simul ĩtelligũt̃: sic di-
uerse ptes alicui⁹ toti⁹ si singule ꝓpriis spẽb⁹ ĩtelli
gant̃: successiue ĩtelligũt̃ r nõ simul. Sȝ cũ illa q̃ in
essentia diuina videãt̃ ñ singl'a p singulas spẽs: sȝ oĩa p
vnã eẽntiã videãt̃. iõ sil' r ñ successiue videãt̃. Ex q̃b⁹
pȝ q̃l'r ĩtelligat̃ illud p̃hi 3° topicoꝝ. Cõuenit mul-
ta scire: ĩtelligere aũt vnũ. Sẽsus. n. tal' ẽ. vnũ ĩtel
ligim⁹ inq̃ãtũ vna spẽ ĩtelligim⁹: sȝ multa vna spẽ
ĩtellecta sil' ĩtelligũt̃: sic ĩ spẽ hoĩs ĩtelligim⁹ aĩal r
rõale: r ĩ spẽ dom⁹ pietẽ r tectũ. Vñ correlarie seq̃t̃
q̃ angeli q̃ñtũ ad cognitionẽ nãleȝ q̃ res p diuersas
spẽs illis ĩditas cognoscũt: id ñ sil': sȝ successiue fiet.
r sic mouet̃ ꝑm ĩtelligẽtiã p tps: sȝ q̃ñtũ illas ĩ v̄bo
vidẽt: sil' ipsas cernũt: r ñ successiue. hec scũs p̃dict⁹
doctor. Et sic pȝ sext⁹ pũct⁹: lȝ multa dicẽda se offe
rãt. ¶ Q̃ãtũ ad septimũ punctũ vide feria quinta
p̃me dñice: r feria sexta q̃rte dñice: ibi satis clare di-
ctũ ẽ. Et breuit̃ dico ad p̃ñs q̃ ĩ hac p̃nti vita. nul-
lus põt deo tã grat⁹ repiri q̃ deũ potuerit p essentiã
videre: q̃uis miraculose r sup nãm de Moyse r
Paulo dicam⁹ deũ sic egisse vt deũ p essentiã vide
rint. Vñ btũs Tho. ĩ. 4. di. 49. sic ait. Cõtingit ali-
q̃ñ diuina v̄tute q̃ aliq̃ res ĩ aliq̃d miraculose p̃duci
tur: ĩ q̃d nullo mõ p aliq̃s dispositiões sibi ĩherẽtes
põt. vt q̃ v̄go pariat: q̃ ignis ĩ aqua cõburat: r silia
Sil'r miraculose fieri ɔ̃tingit q̃ aliq̃s ĩtellect⁹ crea-
t⁹ nõ hñs nisi dispositiões vnitas ad diuinã essẽtiã
vidẽdã eleuet̃. sic Aug. sup Gen. ad l'ram. r ĩ libro
de vidẽdo deũ: sẽtisse v'r de Moyse q̃ fuit magr̃ iu
deoꝝ: r de paulo q̃ fuit magr̃ r doctor gẽtiũ. nec ta-
mẽ simpl'r dcĩ sũt btĩ: sȝ tñ ꝑȝ q̃d ĩq̃ãtũ. s. ĩ actu bea
toꝝ cõicauerũt. r possum⁹ exẽplificare de corpibus.
Põt. n. aliq̃d corp⁹ ĩ statu grauitatis exñs miraculo
se de actu leuitatis r ĩpassibilitatis pticipare. Sic õ
Abacuc legit̃ Dan. vlt. Et de trib⁹ pueris ĩ forna
ce ab igne miraculose ɔ̃uersans. Dan. 3. nec tñ coꝝ
corpa erãt gl'osa. Ea. n. q̃ miraculose fiũt nõ dicunt̃
possibilia ꝑm nãm ĩ q̃ fiũt: sȝ ꝑm v̄tutẽ faciẽtis tñ. nõ
. n. ꝓprie dicim⁹ q̃ cec⁹ possit fieri vidẽs: sȝ q̃ de⁹
cecũ facere vidẽtẽ põt. Et sil'r dico q̃ nulla creatu-
ra ĩ statu vie exñs põt deũ p essẽtiã videre: sed hoc
põt facere de⁹. Et hui⁹ due sũt bõe rões. ¶ Pria
rõ ẽ. q: mod⁹ cognitiõis ɔ̃seq̃t̃ modũ nature. Aĩa ãt
ĩ vita hac mortali hȝ eẽ vnitũ materie corpali: vt di
ctũ ẽ ĩ p̃ma cõsideratiõe h⁹ sermõis. Ergo oȝ q̃ mo
d⁹ cognitiõis ei⁹ ĩseq̃uat̃ entia ĩ mã exñtia. Vñ na-
turalit̃ nõ cognoscit nisi ea q̃ formã hñt ĩ mã. vl' q̃ p
al's formas exñtes ĩ mã cognosci possũt: quo mõ co-
gnoscit̃ de⁹ vt p̃m⁹ motor. 8. phisicoꝝ. De⁹ ãt non
sic hȝ formã ĩ mã sue essentie rep̃sentatiuaȝ. Et si p
spẽs r aliaꝝ reꝝ silitudĩes cognoscit̃: talis ꝓfecto co
gnitio nõ ẽ p essentiã: vt ẽt ꝓbat btũs Tho. pte p°.
q. 12. ar°. 2. q̃re rc. ¶ Scd̃a rõ ẽ. q: videre deũ p es
sentiã ponit̃ v̄a btitudo aĩe rõnalis r felicitas. ergo
opȝ q̃ aĩa illi obiecto p aliq̃ã dispõeȝ sibi ĩherẽteȝ
ɔ̃iugat̃. q̃ dispõ lum̃ glẽ ẽ: q̃d nõ hẽtur ĩ vita. nã hõ ĩn
statu vie exñtẽs per oẽs dispõnes q̃s hȝ nõ põt ĩ ali
q̃d ãpli⁹ nisi q̃ per spẽs a sẽsu abstractas ĩtelligat.
Fãtasmata. n. sñt ĩ ĩtellectu: sic sẽsibile ĩ sẽsu. 3° d' aĩa
de⁹ ãt nõ hȝ spẽȝ rc. iõ cõcl'o n̄ra v̄a. Et si aliquos
scõs legam⁹ deũ ĩ hac vita vidisse: ĩtellige p silitudi
nẽ aliq̃ȝ creatã: q̃ nõ ẽ visio dei p essentiã. vt dciũ ẽ.
O Jsa. c. 6. q̃d ais: Vidi ingt dominũ sedẽtẽ super
soliũ excelsũ r eleuata: r plena erat oĩs terra maie-
state ei⁹. vide ibi. O p̃triarca Jacob q̃d ais: Vidi de
um facie ad faciẽ: r salua scã ẽ aĩa mea. Et silit̃ alios
adducere potes quoꝝ omniũ visio de corporali spe
cie in qua apparet de⁹ vl' ẽt angelus loco dei vl' de
visiõe spũali qua scõꝝ mẽtes ẽt in via a vitijs pur-
gate deũ cõtẽplant̃: vel de visiõe imaginaria intel
ligit̃: q̃d nõ est videre deũ per essentiaȝ. q̃re rc. Et
sic patet secũda veritas huius secũde cõcl'onis. Sit
benedictus deus r eius gl'iosa mr̃. Amen. ¶ Q̃ã-
tũ ad tertiã veri. septẽ pũcta ingramus. vȝ. ¶ Pri-
m⁹ punct⁹ est, vtrũ in corporibus gl'osis sint ponen

de dotes. ¶ 2ᵘˢ ē. an dos quā aīa dat xp̄o Jesu spō
to suo sit idē qđ btitudo. ¶ 3ᵘˢ pūnctᵘˢ est. an xp̄s in
grediēs celū suo eterno pr̄i aliquā dederit dotem.
¶ 4ᵘˢ pūctᵘˢ ē. an angeli sūme trinitati dēt aliquam
dotē. ¶ 5ᵘˢ pūctuᵘˢ. vtr̄ tres tm̄ sint aīe dotes. ¶ 6ᵘˢ
pūctᵘˢ est. vtr̄ sint quattuor tm̄ corpum btōr̄ dotes.
¶ 7ᵘˢ est. q̄lis sit delectatio btōr̄ in celo empyreo.
¶ Quātū ad pⁱmū dico q̄ dos btōr̄ ad silitudinez
dotis mr̄imonij corpalˀ accipiť. Vn̄ dos in mr̄imo-
nio dať duplici respectu. s. i ornatū ⁊ i remediū one
ris mr̄imonij. Vn̄ dos sic a dn̄is iuristis diffinitur.
Dos est q̄ dať viro a muliere ꝓ oneř qđ de mr̄imo
nio sustinet. que tādiu durat sicut ⁊ mr̄imoniū: eoq̄ꝫ
soluto soluiť. q: sine eo eē nō pōt. ff. de iure dotium
l. 3. Et dic̄ btūs Tho. in. 4. di. 49. q̄ solatiū ⁊ orna-
mentū mr̄imonij ē ꝓpriū dotis: ⁊ ꝯuenit illi p se: sꝫ
p accidēs ei ꝯuenit remouere onᵘˢ mr̄imonij. ⁊ dat
exēpliū de grā dei. Grā. n. dic̄ ipse pmo ⁊ p se hab̄ꝫ
facere iustū: sꝫ p accidēs ei ꝯuenit q̄ d ipio iustū fa-
ciat. Ex qbus due ꝯclones eligunť. vꝫ. ¶ Pria cō
clo est. q̄ dos beatoꝝ cōuenit cū dote mr̄imonij q̄ꝫ
tū ad ea que cōueniūt doti p se. ¶ Scđa ꝯclo est. q̄
dos btōrū non ꝯuenit cū dote mr̄imonij q̄ꝫtum ad
ea q̄ doti cōueniūt p accidēs. ¶ Prima ꝯclo satis
clara est qm̄ sic mulier qn̄ duciť in domū spōsi dať
spōso dos: q̄ ē mr̄imonij ornamētū ⁊ decor: sic i spūa
li mr̄imonio quādo aīa traduciť in spōsi sui domuꝫ
s. Jesu xp̄i datur sibi dos vť ornamētum sit ⁊ decor
mr̄imonij spūalis. In hoc tn̄ differūt: qm̄ dos ma-
trimonij corporalis ē de nobis exteriorībᵘˢ. dos āť
mr̄imonij spūalis est de bonis interioribᵘˢ. ps. Oīs
glā eiᵘˢ filie regis abintᵘˢ ⁊c. Unde dos spūalis sic d
scribi pōt. Dos spūalis ē ꝑpetuᵘˢ aīe ⁊ corpis orna-
tus uite sufficiēs: i eterna btitudine sugiť ꝑseuerans
quā pōit ēt btūs Tho. vt. s̄. Sꝫ ꝯtra inqes pr̄ Am-
brosi. Nā dos in mr̄imonio corporali dať a muliere
vľ ab aliquo loco eiᵘˢ sponso suo. sꝫ qd dare nos xp̄o
spōso nr̄o possumᵘˢ. imo ⁊ ipse spōsam accepit ⁊ do-
tat. Jsa. 6i. Induit me vestimtˢ salutis q̄si sponsam
ornatā monilibᵘˢ suis. An ipsuꝫ dicimᵘˢ raptorē ⁊ aīe
violatorē vt oporteat ei assignare dotez: Absit hoc
aīa mea a spōso tuo. Non. n. spōsaꝫ accipit nisi ꝯse-
tientē. nō qdē in inhonestissimo ⁊ turpi actu: sed in
misericordia ⁊ glā. Nā ⁊ fm canones nō dr̄ raptor
qn̄ ei puella ꝯsentit: ex̄ de rap. c. penľ. cū glo. vbi po
nit glo. casuꝫ in terminis sic dicēs. Quidā miles vo
lēs ꝯtrahere cū puella quadā. parētes eaꝫ illi dare
nolebāt: tandē de ꝯsensu puelle eā rapuit: ⁊ cū ea ꝯ
traxit ⁊ carnalr̄ eā cognouit: q̄ postea monasterium
intrauit. miles tanq̄ꝫ suā vxorē petit: que sine licen
tia sui pᵘˢ carnalē copulā intrare monasteriū nō po
tuit. dicebat virgo q̄ nō tenebať ei tanq̄ꝫ viro ad-
herere: q: eā rapuerat: et raptor cū rapta ꝯtrahere
nō pōt. Ad hoc rn̄det papa q̄ nō fuit raptᵘˢ cū ipsa
ꝯsenserit. ⁊ post mr̄imoniū ꝯtractū ⁊ ꝯsumatū reli
gionē intrare nō potuit viro iusto licet rapta fuerit
qre si hoc constiterit debet ei restitui. hec glo. ibi ad
litterā. Quare ad propositū nō te aīa mea sponsus
dulcissimᵘˢ xp̄us vnq̄ꝫ rapiet si nō ꝯsenseris: sꝫ si cō
sentis te libēter accipiet in vxorē Osee. 2. Despon
saui te mihi in fide: desponsaui te in misericordia ⁊
miserationibᵘˢ: desponsaui te mihi in sempiternū ⁊c.
Propterea aīa nota q̄ lꝫ hoc sit verū de cōi iure: q̄
dos a spōsa: vľ ab aliquo eius noīe spōso deť: quā-
doq̄ꝫ tn̄ cōuenit econuerso. ⁊ hoc pmaxīe qn̄ grādis
est amor sponsi ad spōsaꝫ: ⁊ sponsa pauper sit. vn̄ ⁊
spōsus illā dotat: quā dic̄ a spōsa accepisse ⁊ cōten-
tať de dote. sic ⁊ in proposito ex grādi amore spon-
si ad sponsam fidelē dať dos a xp̄o: ⁊ ꝯtentať cū ad
eiᵘˢ honorē ⁊ gloriā cedat. Apoc̄. i9. c. Gaudeamᵘˢ
⁊ exultemᵘˢ ⁊ demᵘˢ gloriā ei quoniā venerunt nup
tie agni: ⁊ vxor eius ꝑparauit se ⁊ datū ē illi ut coo-
piat se bissino splendēte ⁊ cādido. Bissinū. n. iustifi
catiōes sunt scōꝝ. hec ibi. qr̄ ⁊c. Et sic pꝫ pᵃ nr̄a con
clo. ¶ Scđo breuiť pꝫ: qm̄ in felici gloria ⁊ spūali
mr̄imonio nō sunt aliq̄ onera. ⁊ p ꝯn̄s dos btis non
daťi subleuamētū oneris mr̄imonij. Apoc̄. 2i. Ab
stergeť deus oēm lachrymā ab oculis eoꝝ ⁊ mors n̄
erit vlť: neq̄ꝫ luctus: neq̄ꝫ clamor: neq̄ꝫ dolor erit ul
tra q̄ pma abierunt. ⁊ dixit q sedebat in trono. ecce
noua facio oīa. qr̄ ista sufficiant pro primo puncto
¶ Quātum ad fm dico fm btūm Tho. vbi. s̄. q̄ de
hoc duplex ē opinio. Quidā. n. aiunt q̄ dos ⁊ btitu
do n̄ realiter: sꝫ rōe tm̄ differāt. nā dos r̄spicit spūa
le mr̄imoniū: qđ ē inť xp̄m ⁊ aīam: n̄ āť btitudo. Sꝫ
ꝯ dicit p̄dictᵘˢ doctō. btitudo. n. in optia hois opatio
ne ꝯsistit: q̄ iungit aīam suo vltio fini: n̄ āť dos. qm̄
dos est hitus vľ dispositio vľ alia queuis q̄litas que
ordinať ad btᵘˢ ꝑfcāꝫ operatiōeꝫ: ita q̄ dos potiᵘˢ ad
btitudinē ordineť q̄ꝫ sit btitudo vľ eiᵘˢ ps. Sed ꝯ in
qes. nā visio dei clara ē aīe btitudo: vt ex p̄cedenti
vitate appet. sꝫ visio est vna dos aīe: vt videbitur
ēt infra. ergo ⁊c. Dico q̄ visio dupľr ꝯsiderať. Uno
mō ꝓ ipso actu visionis: ⁊ sic n̄ ē dos: sꝫ ipsa btitu-
do. Alio mō pro hitu a quo talis opatio eliciť. i. pro
ipsa glie q̄litate q̄ aīa diuinitᵘˢ illustrať ad deū clare
vidēdū: ⁊ sic ē dos ⁊ p̄ncipiū btitudis: nō āť ipa bti
tudo. Silr̄ eēt videndū de fruitione: q̄ ꝓ actu acce-
pta est ipsa btitudo: sꝫ pro hitu. i. ꝓ diua charitate
q̄ eleuať ad deū toto corde diligendū: sic est aīe dos
qr̄ ⁊c. ¶ Quātū ad tertiū dico fm eūdē q̄ xp̄o non
cōpetit hr̄e dotē: n̄ quidē ꝑut deus vt manifestū ē:
nec ēt vt hō: qm̄ inť sponsuꝫ ⁊ spōsaꝫ reqriť distin-
ctio ꝑsonaꝝ. sꝫ xp̄i hominis ⁊ xp̄i dei vna est ꝑsona. ut
pꝫ 3ᵒ sniaꝝ. di. 5. ergo ibi nō est dos. nō ergo ꝯueni
unt dotes xp̄o sub rōe dotˢ. tn̄ q̄ dotes dicunť ei ex
cellētissime ꝯueniūt. Ex quo appet q̄ hūana nā ꝓp
ꝯiunctōꝫ ad diuā n̄ pōt dici spōsa dei: cū n̄ sit ibi ꝑ-
sonaꝝ distinctio q̄ de necessitate requiriť inť sponsū
⁊ sponsaꝫ. ⁊ n̄ q̄nq̄ꝫ spōsa dicať: hoc est ꝓp aliqua q̄
sponse accidūt. vt sic sponsa suo spōso vnitur. sic ⁊
hūanitas illa inseꝑabiliter ē vnita diue ꝑsone. Itē
sic spōsa spōso inferior ē: ⁊ a spōso regiť: sic illa hūa
nitas v̄bo inferior ē: ⁊ a v̄bo r̄giť. Et sic pꝫ q̄ visio
fruitio ⁊ delcātio in xp̄o sunt in eo ꝑfectissime: sꝫ n̄
sub rōne dotis: nec hn̄t nom̄ dotis. ¶ Quātū ad q̄r
tū silr̄ dico q̄ angelis ꝓprie n̄ ꝯueniūt dotes: cū ip-
si n̄ hēant rōne spōse. inť spōsum. n. ⁊ sponsā ē nāe
ꝯformitas. ⁊ iō hūana nā dr̄ spōsa xp̄i: q: ꝯuenit cū
xp̄o in nā assumpta: ⁊ sunt eiusdē spēi. angeli āť nec

sm diuinā nec sm hūanā nām dici pnt ɔformes in nā. ergo nec spōse dei. ⁊ p ɔñs nō cōpetit eis rō do tis. nō sunt ergo spōse dei: sȝ sodales spōsi. Ita dicit Origenes sup cātica ubi q̄tuor psonas distinguit. s. spōsū ⁊ spōsaȝ: adolescentulas spōse: ⁊ sodales spōsi. pōt tn̄ vt dicit btūs Tho. eis ēt ɔuenire dos largo mō ⁊ ipropie: inq̄ntū. s. āgeli pfecte vniūt deo p amorē ⁊ dilectionē. qr ⁊c. ℂ Quārū ad qntū ⁊ sextū vide i q̄dragesimali d̄ religiōe edito p d̄uotissimū d̄i fuū scm̄ Bernardinū i smōib' d̄ btitudie d̄ glia subāli ⁊ ɔsubāli. Copiosissime. n. ibi hec mā ventilatur: ita q̄: vt nihil melius. vid ibi. Silr ⁊ d̄. z. pūcto vid ibidē i smōe d̄ glia accitali i. z. c. pme pts. qr ⁊c Ista volo sufficiāt q̄tū ad pmā pi. Et sic pz. z. ɔclo

ℂ De pena dānatoꝝ conclo. III.

Ecipe terciā ɔclonē. vȝ. Licet aīe sȝ grāȝ ⁊ gliaȝ possint in celo ēpyreo exaltari: tn̄ si merent: potest p diuaȝ iusticiā in eternū cruciari. vbi tres igram' pi. vȝ. ℂ pa vi. ē ista. An aīe p' corpis sepationem habeant determinata loca. ℂ za vi. ē. vtrū aīe possint aliq° mō iuuari. ℂ za vi. ē. vtrū aīe i iserno patiāt ab igne corpeo. ℂ Quātū ad pmā dico q sci cōit dicūt q sic. Audi Paulum. z. Cor. 15. Si terrena ingt nr̄a hītatō dissoluatur: domū habem' n̄ manufactā ɔseruatā in cel' ppter qd̄ ⁊ ipse ad Phil. p° clamat. Cupio dissolui ⁊ esse cū xp̄o. Ex quo vbo Greg. 4. dialogoꝝ sic ait. Qui ergo xp̄m in celo eē nō dubitat: nec Pauli aīam eē in celo negat. Et de inferno. dr Luce. 16. Mortuus ē diues: ⁊ sepult' ē i iferno. Ubi diligent nota q q̄uis substātie spūales sm suū eē a corpe nō depēdeāt: ipa tn̄ corpalia a deo mediātib' spūalib' gubernāt. vt Aug. 3° de trini. ⁊ Grego. in. 4. dialogoꝝ d̄minār. ⁊ io int sbstātias corpales ⁊ spūales p ɔgruenniā quādaȝ q̄dā ɔuenientia est: q talis ē: vt dignioribus substātijs spūalib' digniora corpora deputent. vn̄ ⁊ phi sm ordinem corpoꝝ mobiliuȝ sbstātiaꝝ sepataꝝ ordinē posuert. Quāuis ergo aīab' p' mortē nō assignent aliq̄ corpora quoꝝ ipsi sint forme ul' d̄terminati motores: determinātr tn̄ eis quedā corporalia loca ppter cōgruētiā quandā. vt. s. sȝ digni tatis gradū in quo sunt: sic ⁊ loca eis deputent. vn̄ sm q magis ad primā subām accedūt: ita ⁊ supiora loca deputent. ⁊ io aīas q̄ sunt i participatiōe diuinitatis pfecta in celo empyreo eē aiūt. ⁊ que longe ab hacipsa perfectiōe distāt in inferno eē dicuntur sm magis ⁊ minus. Et ita sȝ q aīe se in locis d̄putatis vidēt: sic eis gaudiuȝ ⁊ meror generatur. ps. Letabor ⁊ exultabo i te psallā nōi tuo altissime: qr ⁊c. ℂ Sȝ dic q̄so pr Ambro. quot sūt ista loca aiaꝝ post mortē? Scd̄o quero. an aīe post cōporis mortē stati euolēt ad celū: vl' ad infernū. Tertio quero an possint de predictis locis exire. ℂ Dico ad pmū q animaꝝ receptacula sm caꝝ stat' diuersos distiguūtur. Duplex ergo ē status animaꝝ. Un' est stat' merendi. alius accipiēdi mercedē meriti ul' demeriti. Status merendi est hic in via: vt cōiter tenet. Status accipiendi meritū est post corporis vitaȝ. Unde quēadmodū ignis sua nā sursuȝ tēdit nisi impediat sic aīa exuta a corpore sua nā imediate celos petit nisi impediatur. ⁊ hic habetur vnus locus qui dr celum empyrreuȝ. Si aūt impediat. ⁊ hoc duobus modis. aut hoc est propt d̄fectū persōe: aut nature. Si persone. Et hoc duobus modis. aut talis defectus tolli non pōt. ⁊ sic est infern' q est locus damnatoꝝ propt culpā coꝝ mortalē: in q aīa reperit p' mortē. Aut tolli pōt ⁊ purgari. ⁊ tc̄ est pūrgatorium in quo detinent ut penā luant. Si autē est propt d̄fectū nāe. ⁊ hoc duob' modis. aut est in finali retributione. aut solū ad temp'. Si in finali ⁊ tunc dicit limbus pueroꝝ. Si ad tēpus. aut ante xp̄i aductū: aut post. Si ante xp̄i aduentū. ⁊ sic dicebatur sm comunit loquētes limbus patrū: i quo sci patres propter humane nature reatū: q nondū poterat expiari detinebāt: ne glām cōsequerent. Si post xp̄i aductum. ⁊ tunc non amplius assignat aīe talis loc'. Ex quo pz q culpe actuali assignatur duplex loc'. s. infernus ⁊ purgatoriuȝ. Et culpe originali ēt duplex. s. limb' sanctoꝝ prum ⁊ limb' pueroꝝ. Un̄ correlarie satis ɔcludi pōt q sunt quinq̄ȝ. loca aiaꝝ p' hāc vitā. s. padisus. infern'. purgatoriuȝ. limb' patrum ⁊ limbus pueroꝝ. Nec valet si obijcitur de paradiso terrestri. qm̄ talis locus non est factus pro finali merito hoīs: sed pot' est locus viatoris. Silr ⁊ aer caliginosus in quo demones hītare dicunt vsq̄ȝ ad diez iudicij. In eo. n. nō collocant p finali merito: sed magis ad exercitiū nostrum put eoꝝ ɔpetit officio. Hec in snīa btī tho. in. 4. di. 45. ℂ Quantum ad zm dico sm btūm Tho. vt. s. q sicut in corporib' grauitas vel leuitas reperitur: q ipsa corpa sursum vel deorsum feruntur: tanq̄ȝ ad eoꝝ propria loca: q sunt fines ipsoꝝ: ⁊ hoc imediate. nisi fuerint ipedita vt dictū est: ita meritū vel demeritū in ipsis aīabus sunt due spūales conditiones qb' aīe ad pmiū vel penā mediate ferūt tāq̄ȝ ad fines ppos suaꝝ actionū: nisi aliq° mō ipediāt. Ex quo seqt q cū loc' aīab' d̄putet sȝ ɔgruētiā pmij ul' pene: stati aīe cum a corpib' absoluūt: vl' ad ifernū tēdūt: vl' ad celū euolāt: nisi aliq° mō ipediāt. q° fit vt oporteat reatū p' purgari antq̄ȝ euolēt vt auctes scriptur canōice manifeste testant: silr ⁊ sanctorū patrum documenta. Et ɔtrium tenere est hereticū: vt pz. 4. dialogoruȝ ⁊ in lib. de ecclesiasticis dogmatib'. qre ⁊c. ℂ Quātum ad tertium dico scd̄m eundem q aīas exire de padiso vel de inferno pōt intelligi duobus modis. Uno mō simplr vt paradisus vel infernus eaꝝ amplius non sit locus. ⁊ sic nulla aīa in padiso vel inferno deputata inde exibit. vt expsse collr ex snīa qrti snīaꝝ. di. 46. Alio mō scd̄m qd. i. ad temp'. ⁊ tūc aut loq itēdim' scd̄ȝ ordinē nāe: aut sȝ ordinē dīne puidētie. Nā scd̄ȝ Aug. in li. d̄ cura agēda p mortuis alij sunt limites humanaꝝ rerum: ⁊ alia diuinaruȝ signa. Alia sunt que nāliter: a'ia que mirabilr fiunt Si loquimur sm nāe ordinē: sic a locis eis d̄putatis non recedūt. Si scd̄o modo: nihil phibet aīas a suis receptaculis egressas aspectibus hoīuȝ presentari. Sicut Aug. vt. s. de felice martyre narrat. vt etiam in. 4. dialogorum Greg. scūs ondit. Hoc tamē inter scōs ⁊ damnatos interest: qm̄ sci cum volunt viuentibus pnt apparere. Sicut. n. sancti in carne

viuẽtes ꝑ donũ gr̃e gratis date accipiũt: vt sanita-
tes ⁊ signa ꝑficiãt: q̃ nõ nisi diuina virtute fiũt: nec
a carentib⁹ hoc dono perfici possũt: sic ĩcõueniẽs ẽ
vt ex glorie v̾tute aliq̃ sc̃oꝝ aiab⁹ potestas det̾: ꝑ quã
viuẽtib⁹ mirabilr̃ pñt apparere cũ volũt. qḋ dãnati
nõ pñt nisi quãdo inẽdũ diuina prouidẽtia pmittũt̾
Hac expsse sniam ꝯ Uigilãtiũ concludit barbatus
Hiero. ĩ epl̃a quã Uigilãtio misit. in q̃ m̾ltos eius-
dẽ cõfutat errores. ⁊ int̾ cetera sic ad l̾raꝫ ait. Deus
Abrahã: deus Jsaac: de⁹ Jacob: nõ ẽ de⁹ mortuo-
rum sed viuoꝝ. Si ergo viuũt honeste iuxta te car
cere nõ ĩcludant̾. Ais enĩ. vel ĩ sinu Abrahe: vel ĩ
loco refrigerij ⁊ subter arã dĩ aĩas apl̃oꝝ ⁊ martyꝝ
ꝯfodisse: nec posse suis tumulis ⁊ vbi voluerit ad-
esse p̾sẽtes. tu deo leges ponis: tu apl̃is vĩcl̃a inijc̃
vt vsqꝫ ad diẽ iudicij teneãt̾ in custodia nec sint cũ
dñ̃o d̾ qb⁹ scriptũꝫ ẽ. Sequũt̾ agnũ quocũqꝫ ierit. si
agn⁹ vbiqꝫ ẽ. g° ⁊ hi q cũ agno sũt vbiqꝫ p̾ites s̃t. Cũ
diabolus ⁊ demones toto vagent̾ orbi ⁊ celeritate
nimia vbiqꝫ sint p̾ites: martyres post effusionem
sãguĩs sub ara expouẽt̾ ĩclusi: ⁊ inde exire nõ pote-
rũt? ⁊c̃. Ergo supple ridiculũ ẽ dĩe ꝙ aĩe d̾fũctoꝝ a
suis receptaculis nõ recedãt. Hãc ẽt auc̃te Hiero.
adduc̃ btũs Tho. in. 4. di. 45. Et de hoc Greg. in
4. dialogoꝝ. vt dixim⁹ pl̃a ꝑtractat. q̃re ⁊c̃. Et sic
pꝫ p̄ma ve. ¶ Quãtũ ad sc̃daꝫ ve. dico ꝙ opinio vi
gilãtij fuit vt Hiero⁹ ꝯ eũ ĩ epl̃a illi missa oñdit. ꝙ
nos dũ viuim⁹ possum⁹ nobis iuicẽ suffragari. dũꝫ
ãt mortui sum⁹: nec sci pro nobis qcq̃ꝫ pñt: nec nos
pro ipsis. Quam opĩonẽ idẽ sc̃ũs doctor elimiat di-
cẽs. Dic̃ ĩ libello tuo ꝙ dũ viuim⁹ orare mutuo pro
nobis possum⁹: postq̃ꝫ ãt mõtui fuerim⁹ nulli⁹ sit ꝓ
alio exaudiẽda oĩo: p̾sertĩꝫ cũ martyres vltionẽ sui
sãguis obsecrãtes ĩpetrare nequeũt. Si apl̃i ⁊ mar
tyres ĩ corporib⁹ cõstituti possũt orare ꝓ cetis: qñ ꝓ
se adhuc debẽt eẽ solliciti: q̃ꝫto magis post coronas
⁊ triũphos? Un⁹ hõ Moyses sexcẽtis millib⁹ arma
toꝝ ĩpetrat a deo veniã. Et Stephan⁹ imitator do
mini ⁊ p̄m⁹ martyr in xp̃o veniaꝫ ꝑsecutorib⁹ dep̃-
cat̾. ⁊ postq̃ꝫ cũ xp̃o eẽ ceperũt min⁹ valebũt ⁊c̃. Ue
ra igr̃ snia ẽ aĩa mea ꝙ nos dũ viuim⁹ ⁊ dũ corpore
morimur nos inuicẽ iuuare possum⁹ nisi defect⁹ sit
ex parte nr̃a. Audi apl̃m. 2. Mach. 22. Scã g° ⁊ sa
lubris ẽ cogitatio ꝓ defunct̃ exorare vt a pc̃cis sol
uãt̾. Audi ⁊ Augustinum ĩ libro de cura agẽda pro
mortuis. Nõ parua inqt ẽ vniuerse ecc̃lie q̃ ĩ hac cõ-
suetudine claret auctoritas: vt p̾cib⁹ sacerdot̃ que
dñ̃o deo ad ei⁹ altare fundunt̾: locũ suũꝫ habeat ẽt
cõmẽdatio mortuoꝝ. hec ille. Que qdẽ cõsuetudo
ab apl̃is ĩchoauit: vt dic̃ Damascen⁹ ĩ quodã s̾mo
ne d̾ suffragijs mortuoꝝ. Audi v̾ba ei⁹. Mysterioꝝ
inqt cõscij discipuli saluatoris ⁊ sacri apl̃i ĩ tremẽdis
⁊ viuific̃ mysterijs memoriã fieri eoꝝ q fidel̾r dor-
mierũt: sãxerũt. hec ille. Jtẽ dic̃ Dionysi⁹ d̾ ecc̃lia-
stica hierarchia. c. vi. Et rõ q̃re mortui ꝑ viuos iu-
uari pñt ẽ charitas. Uñ btũs Tho. vt. s. sic ait. Cha
ritas. n. viui corporis nõ s̾uit̾. i. Cor. 13. c. Charitas
nũq̃ꝫ excidit. Sil̾r ⁊ mortui ĩ memorijs hoĩuꝫ viuũt
⁊ iõ ĩtẽtio viuẽtiũ ad eos dirigi põt. q̃re duplici rõne
suffragia viuoꝝ mortuis sic viuis ꝓsũt. p̄mo propt̾
charitat̃ vnionẽ. 2° propt̾ viuoꝝ ad eos directã in-
tẽtionẽ: nõ tñ sic eis suffragia viuoꝝ valẽ credenda
s̃t: vt stat⁹ eoꝝ mutet̾ de miſia ĩ felicitatẽ ⁊ ecõuerso
ꝫ valẽt ad diminutõeꝫ pene vl̾ aliqḋ hi⁹ qḋ mortui
statũ nõ trãsmutat. hec ille. Ex qb⁹ seq̃t̾ ꝙ aĩe defũ-
ctoꝝ ñ s̃t simpl̾r ĩ statu vie: ꝫ q̃ꝫtũ ad aliqd tñ: s. quã-
tũ. s. eoꝝ progressus ab vltima retributõe retardat̾.
⁊ iõ per nulla opa nr̃a iuuari possũt. vt trãsmutent̾
ad statũ felicitat̃ vl̾ miserie. q̃ꝫuis quãtũ ad hoc ꝙ
ab vltima retributiõe detinent̾: possint ꝑ viuorum
oĩones iuuari: q2 quãtũ ad hoc ĩ via s̃t. ¶ Sc̃do se
q̃t̾ ꝙ q̃ꝫuis cõicatio ciuiliũ opeꝝ eẽ nõ possit int̾ vi-
uos ⁊ mortuos: vt ẽt dic̃ ph̃ũs p̄mo ethi. tñ operuꝫ
sp̃ũaliũ cõicatio q̃ ẽ ꝑ charitatẽ ad deũ cui mortuoꝝ
sp̃ũs viuũt: põt eẽ int̾ eos. q̃re ⁊c̃. Sed ꝯ p̾r ambrosi
Audi Dionysiũ in ca. superi⁹ allegato. Si. n. inqt
retributõẽs recipiat vnusq̃sqꝫ a diuina iusticia eoꝝ
que ĩ p̾senti vita bonoꝝ ⁊ maloꝝ peregit: finiunt ãt
s̾m hanc vitã proprias operationes qui dormiunt
qñõ ꝑ quãdã sũm⁹ sacerdos oĩonẽ in alĩam regeni
trãsuehet vl̾ dignitatẽ ei⁹? hec ille. Ex q̃ auc̃te ar-
guat̾ sic. diuina iusticia vnicuiqꝫ tribuit s̾ꝫ mẽita. pꝫ.
Tu reddes vnicuiqꝫ s̾ꝫ opa sua. Apoc. 13. opa illoꝝ
sequũt̾ illos. g° ĩpossĩe ẽ illos nr̃is iuuari suffragijs.
pꝫ ꝯñ̃a. q2 tũc diuina iusticia deficẽt. Jtẽ apl̃s ad Gal.
9. ait. Que seminauerit hõ hec ⁊ metet. quõ g° mor-
tui colligẽt alioꝝ semiã? Jtẽ meritoriũ ĩcluit rõnem
volũtarij. pꝫ. Uolũtarie sacrificabo tibi. quõ ergo
eis proderunt que nõ sua: sed alioꝝ voluntate ope-
rant̾. His tuis argument̃ anima hanc tene cõclu-
sionem: ꝙ nullius operatio alteri valere põt ad sta
tum glorie cõsequẽdũ per modum meriti. Sors. n.
glorie s̾m mensurã accipient̃ reddit̾: ⁊ per ꝯñ̃s nul
li dat̾ vita eterna pro meritis alterius. Unde hi q
ĩ purgatorio sunt iã ad vitã eternã dispositi sunt: ⁊
illã per merita propria meruerũt: licꝫ aliquo modo
propt̾ suoꝝ pc̃cõꝝ satisfactionẽ ad illã ascẽdere dif-
ferant. vt dic̃ beatus Tho. ĩ. 4. di. 45. iõ quantum
ad hanc retardationẽ per viam ĩtercessionis ⁊ oĩo-
nis nulli dubium ꝙ iuuari mortui a viuis possunt.
Et rõ. q2 oĩonis ĩpetratio ad dei sũmã libertatem
pertinet. ⁊ iõ orõnis ĩpetratio ad oĩa illa se extendẽ
põt: q̃ subdunt̾ diuine ordinate ptãti. Sꝫ de hoc vi
de ĩ Pisanella casũ suffragiũ. ⁊ iõ ad tuũ argumẽ
tũ r̃ñdens dico ꝙ ĩtelligit̾ auc̃tas illa de p̾mio vite
et̾ne: quod ꝑ modũ meriti ꝑ aliũ h̾ri non põt: ita ꝙ
ex his q̃ operor p̾r me⁹ iã defunctus mereri vitam
eternã possit: lꝫ p̾r meus adhuc viuat: ⁊ viuat p̾cor
ĩ et̾nũ felix. tñ per ea que operor possũ diuinã po-
scere bonitatem vt ei pena subleuet̾: aut minuat̾: q̃
nõ exñte tandẽ euolabit ad vitã. Btũs ẽt Diony-
sius illa verba argutiue ponit: vt pꝫ ibi. vel ẽt põt
dici ꝙ cũ mõtui ĩ charitate exñtes sint mẽbra eccle
sie: ꝓpria opa nr̃a sua fiãt propt̾ charitat̃ vnionẽ
⁊ facientis intentionem. Et sic dicendũ de volũta
rio: ⁊ de alijs que huic nostre ꝯclõni oppugnare vi
dentur. quare ⁊c̃. Sꝫ qm̃ hec mã vtil̾ ẽ aliq̃ puncta
videam⁹. ¶ p̄⁹ pũct⁹ ẽ. quot sũt suffragia qb⁹ aĩe
defũctoꝝ iuuari pñt. ¶ 2⁹ pũct⁹ ẽ. vtꝝ ꝓsint exñtib⁹
ĩ iferno. ¶ 3⁹ ẽ. vtꝝ exñtib⁹ ĩ p̾ria. ¶ 4⁹ ẽ. vtꝝ exñ-

tib⁹ in lymbo. ¶ Quint⁹ est. vtꝝ ꝓsint faciētibus. ¶ 6⁹ ē. vtꝝ magis ꝓsint illi vel illis ꝑ q̄b⁹ fiūt. vel an h̄oēs eqlr de illis bonis ꝑticipēt: q2. ps. ait. Particeps ego sū oīum timētiū te. ¶ 7⁹ ē. an suffragia q̄ fiūt ꝑ plib⁹ tātūdē singlis ꝓsint. ¶ 8⁹ ē. an fcā suffragia ꝓsīt. ¶ 9⁹ ꝑūct⁹ ē. vtꝝ solēnitates ⁊ funeralia defūctꝫ ꝓsint. ¶ Decim⁹ ꝑūct⁹ ē. an īdulgentie defūctꝫ ꝓsint. ¶ Quātū ad ꝑmū dico ꝙ oīa opa q̄ ad charitatē ꝑtinēt: ⁊ quoꝝ intētio faciētis se extēdere pōt ad illos: illis ꝓsūt ⁊ valent. ꝑcipue tñ int opera oīa tria hec sī. s. oro: missa: ⁊ elꝫyna. Jeiuniū āt lꝫ sit maxime afflictiuū facienti: nō tñ trāsit vł trāsire ꝑ ꝑe pōt ꝭm intentionē faciētꝫ ad alteꝝ. nisi forte extrinsece. s. inq̄ꝫtum ē ex charitate scīn. Dicam⁹ g° ꝙ q̄tuor sī ꝑcipue opa suffragioꝝ. s. oro: missa: elꝫyna: ⁊ ieiuniū. h° ponit in decretis. 13. q. 2. c. aīe. vbi dr. aīe defūctoꝝ soluūt q̄tuor modis: aut oblatōib⁹ sacerdotū. aut ꝑcib⁹ scōꝝ q. s. sī in ecclia. aut caroꝝ elꝫynis. aut ieiunio cognatoꝝ. ⁊ de hoc sī plīa capła ibidē: q cā breuitatis omitto. ¶ Quātū ad 2ᵐ videt opinio quorūdā fuisse ꝙ sic: moti q̄busdā scōꝝ dictis ⁊ exēplis. Audi Aug. in encharidion allegatū a magro in. 4. di. 45. c. i. Quib⁹ inqt ꝓsūt: vel ad hoc ꝓsūt vt sit plena remissio: vel certe vt tollerabilioꝝ sit ipsa dānatio. hec ille. Sꝫ solū q sūt i iferno sūt dānati. g° exñtib⁹ in inferno suffragia ꝓsūt. Jtē 2° Macha. 12. dr. Judas duodecī millia dragmas argēti misit hierosolymā offerri ibi ꝑ pctis mortuoꝝ. Cōstat āt illos mortalr peccasse ꝫ legē agentes: ⁊ sic in mortali decessisse. q̄re ⁊c. Quid aliud q̄rim⁹ nōne scūs Machari⁹ caput gētilis in heremo adinuenit: q ei dixit ꝑ suas ⁊ alioꝝ orōes iuuari: vt ēt refert Damascen⁹ in ꝭmone suo. Jtē hēm⁹ d̄ Traiano exᵐ per Gregorij orōnes a penis inferni liberato. sed nūqd ⁊ nūc hec fieri ꝑnt: aut nō sūt āplius serui dei: aut ē abbreuiata man⁹ dñi vt saluare nequeat. q̄re ⁊c. O stultoꝝ opinio. nūqd ⁊ diuiti ī tormētis gutta denegat aque: Et ī inferno dicim⁹ ꝙ nulla est rdēptio. quō q̄so tollet pena: nisi ꝑus lauata sit culpa: q̄re cū culpa cōtinue maneat i dānatis: cōtinue erit coꝝ pena taxata. ⁊ iō recte ꝑ eis nō orat ecclesia. 13. q. 2. ꝓ obeūtib⁹. vide tex. sup̄ feria q̄nta cineꝝ. Ad aliud qd̄ dicis de Augustino: dico ꝙ accipit dānationē large. s. ꝓ q̄cūqꝫ punitōe. De machabeis dico qd̄ machabei illi i pugna vidētes sibi periculū imminere de pccō doluerūt. ⁊ ꝓ q̄ns nō fuerūt dānati. De capite Macharij dico ꝙ nō itelligit ꝙ orāte Machario coꝝ pena tolleret: sed q2 illi⁹ orōnis merito cōcedebat illis vt se mutuo cōspicerēt. ⁊ sic dū coꝝ affect⁹ iplebat qdā nō dicā veꝝ sꝫ fātastici gaudiū oriebat. sicꝫ ⁊ demones cū hoīes peccare faciūt gaudere dicūt: q̄uis in nullo coꝝ pena minuat. Silr ⁊ angeloꝝ glīa in nullo minuit: q̄uis nr̄is malis ꝯpatiāt. De Traiano lꝫ sint pl̄es rn̄siones: dico tñ ꝙ alia sūt q̄ lege cōi acceidūt: ⁊ alia q̄ ex ꝑuilegio aliq̄b⁹ cōcedūt. nō. n. hec trahēda sūt ꝑ regula gnāli. De hac mā vide sup̄ feria q̄rta cineꝝ in vltima cōclōne sermonis. ¶ Quātū ad 3ᵐ dico ꝙ cū suffragia sint iuuamēta q̄dā: ⁊ iuuamētū defectū ꝑsupponat: ꝑꝫ ꝙ vbi nullus ē defect⁹ nullū debeat poni iuuamētū. sci āt sī hi⁹. g° ⁊c. Jniuriam. n. facit martyri q ꝑ martyre orat. ex de cele. mis. c. cū marthe. vide sup̄ feria q̄nta cineꝝ. ¶ Ad q̄rtū dubiū dico ꝙ aīe pueroꝝ i lymbo iuuari nō ꝑnt ꝓpt defectū grē a q̄ ꝑuati sūt pccō primi pentis. ⁊ iō cū sint i statu āpli⁹ acq̄rēdi grām nō posse: merito iuuari ñ ꝑnt. Quare oīa ꝑdicta dubia in ꝟbis paucꝫ ꝯcludamus vt colligit d̄ mēte Aug. i encharidion: ⁊ pōit a magro in. 4. di. 45. ar. i. ⁊. 4. Dicam⁹ g° sic. Mortuoꝝ qdā sūt baptizati: qdā ꝟo ñ. Nō baptizatis ecclesie suffragia nō ꝓsūt: cū illi nūq̄ꝫ fuerit viuit. Baptizati āt qdā sūt valde boni: vt glorificati. ⁊ istis non ꝓsūt suffragia. q2 nō hūt vñ debeam⁹ illis cōpati ⁊ misereri. Quidā sūt valde mali: vt dānati. ⁊ istꝫ sūt nō ꝓsūt: q2 sic in vita mortali egerūt vt nō merēt adiuuari. Aliq sūt mediocrit boī: vt purgātes coꝝū peccā. ⁊ isti iuuari ꝑnt cū i grā viuāt. De pueris āt i lymbo nullā faciūt mētionē q̄ꝫtū ad hoc: sꝫ dicas vt dcm̄ ē. q̄re ⁊c. vide feria q̄rta cineꝝ. Jsta ē cōis snīa theologoꝝ. Sꝫ dices. ponam⁹ ꝙ suffragia fiāt ꝑ aliq̄b⁹ q̄b⁹ ꝓdesse nō ꝑnt. Dico ꝙ si certe scimus aliquos tales eē: tūc male facim⁹: cū ꝫ diuinā ordinationē facim⁹ ⁊ ꝫ statutū ecclie scē. Si āt ignoram⁹ ꝙ illi saluati sint. tunc qdē illis suffragia nō ꝓsūt: sed quodāmō obligāt orare ꝑ suffragāte. Si āt dānati sūt orō tua i sinu tuo cōuertet. vt ꝓphā ait. q̄re ⁊c. ¶ Ad q̄ntū dr ꝭꝫ btm̄ Tho. vt. s. ꝙ suffragia iq̄ꝫtū iportat rōnē cuiusdā recōpēsatōis pene q̄ sit i satisfactōe sic faciēti nō ꝓsūt: ita ꝙ coꝝ pena ñ minuit si morirent ⁊ in purgatorio eēnt. Jnq̄ꝫtū ꝟo sūt qdā opa scā ex charitate ꝓcedētia: sic ꝑ modū meriti faciētib⁹ ꝓsunt. Jnde Damascen⁹ in quodā sermōe ait. Quēadmodū vnguēto vel alio oleo scō circūlinire volēs infirmū: ꝑmo ipe linēs ꝑticipat vnctionē: deinde sic ꝑrigit laborātē. Sic ⁊ q̄cūqꝫ ꝓ ꝓximi salute agonizat primū sibi ꝓdest: deinde proximo. Frācisc⁹ d̄ maronis in lectura sup capło firmit. ⁊. c. cū marthe. de cele. mis. sic ait. Suffragia ex charitate scā cum opera sint magne mīe faciētib⁹ eternalr ꝓsūt: sꝫ recipiētib⁹ tēporalr tñ. hec ille. ¶ Quātū ad sextum btūs Tho. vt. s. duas opiniones ponit. ¶ Prima opinio ē ꝑpositini ꝙ suffragia nō magis ꝓsunt his pro q̄b⁹ fiūt: sꝫ his q magis dispositi sunt. Exēplū de cādela q̄ pro diuite accēdit. q nō minus alijs ibidē exñtib⁹ ꝓdest q̄ꝫ diuiti. ⁊ forte ēt alijs magis si hēant oculos clariores. Et si obijceret ꝙ i h° ecclīe ordinatio vana esset: q̄ spālr pro aliq̄b⁹ orat. dicebat ꝙ hoc ad fideliū mētes excitādas ad suffragia ꝯstituit: q̄m ꝓmptiores sum⁹ ad spālia q̄ꝫ cōia: ⁊ feruēti⁹ pro propinqs q̄ꝫ pro extneis oram⁹. Alij aūt dicūt ꝙ magis valēt his pro q̄b⁹ fiūt. Sed ꝑdictus scūs doctor dic ꝙ vtraqꝫ opinio aliqd ꝟitatis habꝫ. Nā valor suffragioꝝ ex duob⁹ pēsari pōt. Vno mō ex pte charitatis q̄ fac oīa bōa cōia. ⁊ ꝭm hoc veꝝ ē ꝙ illis magis proficua sūt q sī magis charitate pleni: q̄ꝫuis pro eis minime spālr fiant. Alio mō ex pte intētōis suffragātis: ⁊ sic nulli dubiū ꝙ magis prosunt his pro q̄b⁹ fiūt. ⁊ ꝓpe ipsis valēt ad pene remissionē: ⁊ ꝭm hoc scd̄a opinio verioꝝ ē. Ex quo sequit ꝙ suffragia ex pte charitatis valēt q̄ꝫtū ad inte-

riorẽ letitiã:inq̃tũ.s.vnꝰ i charitate exñs cõsolať d̃ bonis alteriꝰ q̃tũ ad diminutiõez pene. Et ita tãto maiorẽ letitiã h3 q̃to magis est i charitate:⁊ q̃tu3 ad hꝰ suffragia sũt filia lumini mali: vt dictũ ẽ. sed inq̃tũ sꝫ quedã satisfactões ꝑ itẽtõnez faciẽtis appli cate ad hũc vel ad illũ: nõ sũt filia lumini. ſ3 magis solutõi cuiusdã debiti. Et ẽm hoc nõ ẽ necesse vt si debitũ ꝓ vno soluiť ꝙ ex hꝰ alioꝝ soluať debitũ Frãciscus ãt marõis vt s. in. 4. ar. i mã suffragioꝝ dicit sic: qd̃ aut suffragiũ fit idifferẽter ꝓ oibus sicut orõ gnãlis. ⁊ tũc plus ꝓdest melioribꝰ qm̃ hec ẽ regla distributiue iustitie. vt plus melioři deť. qd̃ videť sẽtire Augu. de cura agẽda ꝓ mortuis. Suffragia igt ꝓsunt ẽm ꝙ vnusq̃q3 meruit i hac vita vt ei ꝓdessent. Et sic itelligit ꝓma opĩo q̃ fuit ꝓpositi ui ⁊ seq̃ntiũ. Aut fit detĩmate ꝓ aliquo vl' aliqbꝰ ⁊ tũc indubitanť illis magꝭ prodest: cũ oẽ meritum alienũ dirigať ẽm itẽtõez merẽtis: vt dcm̃ ẽ. sic itelligit opĩo scd̃a. Intentio. n. ẽ v̄g circũstãtia i oi actu meritorio. vt p3 i scd̃o sniaꝝ. di. 45. ¶ Ad septimũ breuiť dico qd̃ bõa q̃ fiũt pro cõi pñt dupl'r considerari. Uno mõ vt bonũ ecclie: vt missa: vl' vt bonu3 ex charitate prouenie̅s. ⁊ sic tm̃ prodest singul'aciñ pro vnoquoq3 singulariť fieret. suppie si eq̃l'r ee̅nt dispositi. ſ3 hoc nõ ad pene deletõez: ſ3 quo ad gaudiũ interiꝰ: vt dcm̃ ẽ. quo mõ itelligit tex. de cõse. di. 5. nõ mediocriť orat. ⁊ de hoc in glo. i. c. frñitatẽ tuã. ex̃ de sepulturꝭ. ⁊ i. c. nõ estimemꝰ. 13. q. 2. cum glo. ¶ Scd̃o cõsiderari pñt vt sũt bona scã ꝑ particularẽ personã: ⁊ vt satisfactões q̃dã per itentõez satisfaciẽtis trãslate i mortuos: cũ itentio eiꝰ ad quẽ sibi placet dirigi possit: mãifestũ ẽ ꝙ valet tm̃ q̃tu3 ẽ itentio suffragãtis: ⁊ sic missa tm̃ valebit illi ꝓ quo fit orõ. s. ad pene liberatõez tp alẽ. q2 forte nõ itẽdit illã3 pro oibꝰ: ſ3 pro vno tm̃. Sed dices ponamꝰ ꝙ tunc ergo pro pluribꝰ defunctis celebrem: ⁊ itentio mea sit ꝓ oibus: nũq̃d tm̃ valebit illa orõ cõis. ac si pro vnoquoq3 diceret? Dico q̃uis ex pte dei hꝰ nõ sit difficile: cũ ita possit absoluẽ multos sicut ⁊ vnũ: tm̃ ex pte suffragãtis: cũ ipsa suffragia habeãť rõnẽ satisfactionis: ⁊ sint finite v̄tutis: nõ poterũt ita mltis suffragari: sicut paucꝭ vl' vno tm̃. Nã si duobꝰ vl' tribus vl' q̃tuor ꝓdessẽt sicut vni: eadẽ rõne posset ⁊ infinitis. ⁊ sic vno die posset purgatoriũ spoliari. p3: q2 nõ ẽ maior rõ de vno q̃3 de alio. ⁊ ꝑ ꝯñs suffragiũ finitũ valorẽ habẽt ifinitũ. qd̃ ẽ icõueniẽs. Uñ l3 missa fit in se infinite v̄tutis: est tm̃ detĩminati effectꝰ ad quẽ illud sacrificiũ ordinať. ⁊ ꝑ ꝯñs nõ o3 ꝙ per vnũ sacrificiũ altaris tota pena eoꝝ q̃ sunt in purgatorio expleť. sicut nec vnũ sacramtũ qd̃ qs pro satisfactiõe in sua vita offert: liberat a tota satisfactõe debita ꝓ pctis. Unde crebro ꝓ satisfactõe vnius peti plures misse a cõfessore iniũguť. hec dicit btũs Tho. in. 4. di. 45. Et est snia Aug. i li. de cura agẽda ꝓ mortuis. ⁊ bti Gregorij ad Bonifaciũ. ⁊ cõiť sic teneť. ⁊ cõfirmať. n. ã si per vnũ sacrm̃ ⁊ vnũ suffragiũ cõe ꝓ oibꝰ ipẽ sũ liberarenť eq̃l'r oẽs a penis: vana eẽt ecclesie istitutio. q̃ suffragia spãlia ordinauit. hic diligenť aiaduertãt q̃ pl'es elẏmas pticulariť suscipiũt ꝑ missis particulariť dicẽdis. apparet. n. ex dcis ꝙ per vnã missã cõem ꝓ oibꝰ dictã nõ satisfaciũt pro oibꝰ i purgatorio expectãtibꝰ. S3 nũq̃d possũ dicere i vna missa plures orõnes spãles. ⁊ valẽ. Dicit btus Tho. ibidẽ i q̃dã rñsione ꝙ cũ ꝓ vno missa dr̃ nõ ẽ icõueniẽs vt orões ꝓ alijs ẽt fiãt. Nã alie orões q̃ superaddũť nõ iõ dicũť vt satisfactio3 vniꝰ sacrificij ad alios ꝓncipl'r detĩmineť: ſ3 vt orões fuse pro ipsis illis etia3 prosint. hec iste doctor. q̃re ⁊c. ¶ Ad octauũ dubiũ dr̃ ꝙ q̃tuor sꝫ gnã viatoꝝ. Quidã sunt i grã baptismali q nũq̃3 mortal'r peccauerũt. Quidã i grã pñiali. q2 post lapsũ surrexerũt. Quidã i culpa mõtali: deleto m̃ pccõ origiali: cuiusmodi sꝫ fideles sine grã di. Quidã sꝫ i cl'pa mõtali actuali ⁊ origiali sicut ifideles oẽs q nõ sꝫ baptizati. De ꝓmis ãt ⁊ scd̃is satꝭ ꝯstat ꝙ eoꝝ suffragia ꝓsũt: cũ sint i grã ꝯstituti: ⁊ ꝑ ꝯñs eoꝝ opa deo grata. De q̃rtis ẽt p3 ꝙ ñ valẽt: q2 ifidelibꝰ nihil ẽ mũdũ: vt dr̃ ad Titũ ꝓmo. c. De t̃tijs. s. fidelibꝰ baptizatꝭ existentibus in pccõ mortali ẽ difficultas: an. s. eoꝝ suffragia ꝓsint. Et q̃tũ ad hꝰ btũs Tho. in. 4. di. 45. sic distinguit. dicẽs ꝙ suffragia q̃ ꝑ malos fiũt possũt dupl'r cõsiderari. s. vt opꝰ operatũ: ⁊ vt opꝰ operãs. Si vt opꝰ operatũ: vt nostra sacrã: ⁊ ꝓsertim eucharistia: sic ipsa nõ ex opere operãtis: ſ3 ex seipsis siue ex grã di efficaciã hñt. ⁊ per ꝯñs per quoscũq3 mĩstrenť valẽt. Si ãt cõsiderenť vt opꝰ operãs: distigue iterꝝ q2 ꝯsiderãť: aut vt ẽ opꝰ eiꝰ. s. ipsiꝰ operãtis: ⁊ vt sic nec sibi nec alteri eiꝰ operatio meritoria eẽ põt: aut vt ẽ opꝰ vt ꝑsone cõis: sicut ẽ sacerdos dũ exeqas mortuoꝝ fač i eccl'ia: ⁊ q2 talis actꝰ itelligiť fieri nõie vl' vice cuius fit vt dicit Dionysiꝰ i. 13. c. celestis hierarchie. ide ẽ ꝙ suffragia talis sacerdotis q̃uis sit i pccõ mortali defũctus ꝓsint. Itẽ põt cõsiderari talis operatio vt persone particularis istr̃alis: ⁊ tunc cum instrm̃ agat i virtute ꝓncipalis agentis: posito ꝙ pricipale agẽs sit i statu grẽ: ⁊ persona istrumentalis sit i pccõ mortali: nihil obstat ꝙ suffragia proderũt defũctis. Uñ si aliqs i charitate decedens precipiat sibi suffragia fieri vel alius etiã precipiens illa fieri: proculdubio defuncto ꝓderũt: q̃uis illi per quos fiũt sint i pccõ mortali. exm̃ vt si seruus i pccõ existens ex precepto sui dñi charitatem hñtis aliqd̃ misericordie opꝰ faciat: p3 ꝙ non obest i hoc pctm serui vt elẏmosina deo sit grata. qm̃ ipse non tanq̃3 propria persona: ſ3 vt dñi instrm̃ operať. Nõ tamen ꝙ magi ꝓdessent si in charitate fierent: q2 tunc opera illa ex duabus partibus meritoria essent. Et sic p3 ꝙ pccõris opꝰ q̃uis non sit viuũ vt est eius. est tamen viuũ vt est alterius. Ista est snia predicti doctoꝝ. requĩre de hoc supͣ feria q̃nta cineꝝ i scd̃a ꝯsideratõe ꝓme ꝯclõnis in t̃tia veritate. S3 dices quõ est possibile pr̃ Ambrosi ꝙ sacerdos celebrans i pccõ mortali ꝓsit illis orõ quibus celebrat. Jo. 9. Scimus quoniam deus peccatores non exaudit. Dico ꝙ non ꝓdest vt bonum persone: q2 sic eius actus est malus: vt dcm̃ ẽ: sed prodest vt bonum ecclesie ⁊c. ¶ Quãtũ ad pũctum de exequijs mortuoꝝ dico de intentiõe Aug. de cura agenda pro mortuis ꝙ pompa exeqaꝝ: curatio funeris: ⁊ cõditio sepulture magꝭ sunt viuoꝝ solatia q̃3 mortuoꝝ subsidia. eadẽ v̄ba ponit Greg.

in.4.dialogoꝝ. Notādū tñ ꝙ int̃ errores paganoꝝ hic erat vnus.s.ꝙ sepultura ad hoc inuenta ē: vt aīe defūctoꝝ qetē acciperēt. Nō.n.credebāt animā qetē posse accipere anq̃ȝ corpus sepeliret: quod oīo ē ridiculū quoddā. Inde theologi aiunt ꝙ sepultura inuēta ē ꝛ ꝓpt̃ viuos ꝛ ꝓpt̃ mortuos. ꝓpt̃ viuos qdem ne.s.fetore cadaueꝝ īficeremur: ꝛ tāta turpitudine corpoꝝ ꝯfunderemur. turpissimū.n.ē hoīeȝ mortuū cernere. Propt̃ mortuos vero. vt.s.eorum memoria in mentib⁹ hberet̃ fidelium: ꝛ sic ꝓ illis orarent ꝛc̃. ℭ Scḋo nōndum ꝙ sepultura secūdū Goffredū qnādoqȝ accipit̃ pro ipso officio quod ꝓ corporib⁹ sepeliēdis īpendit̃: quod vendi nō pōt. ex̃ de symonia. c. nō satis ꝛ.23.q.2.c.ꝑcipiēdū.ꝛ.1.q.1. dcīi. Non pono textum ad lr̃am ꝓpt̃ breuitatem. Qnqȝ sepultura dicit̃ ipsa terra.q̃ sic est de cimiterio vel fuit ibi aliquis sepultus sil̃r vēdi nō pōt. ff. de rel vendi.q̃ religiosis. ℭ Tertio accipit̃ pro ipsa tumba marmorea vel lapidea.ꝛ ista vendi pōt si in ea nullus sepultus est. alioquin locus factus ē religiosus ꝛ vendi nō potest.13.q.2.c.questa.ꝛ.c.post. ℭ Quarto dicit̃ qnqȝ ipsa terra pura que deputata est ad vsuȝ sepulture.ꝛ hec vendi potest.13.q.2.c.aurū. Sed vtrū aliquid possit exigi ꝓ sepultura: vide in.c.sua.ꝛ.c.ad aplicā. ex̃ de symonia. hec ad presens dimittamus. Ad ꝓpositū ergo nostrum dico sic: ꝙ aliud est loq̄ de sepultura: ꝛ aliud de his que ad ornatum sepulture exhibentur. Sepultura eniȝ loci sacri mortuo qdem prodest: nō ex ipso opere operato: sed magis ex ipso opere operāte. Duȝ .s. vel ipse defunctus vel alius disponēs in vita in loco sacro tumlari patrocinio alicuius scī eū cōmittit: precibus cuius credendū est illum iuuari. Vl̃ ēt patrocinio eorū qui in loco sacro deseruiunt: q pro tumulatis apud eos frequentius ꝛ specialius orāt. Illa autem que ad ornatū fiunt defunctis qdeȝ ꝓsunt. non qdem per se: sed per accidens. dum.s.homines inspicientes ad cōpassiones excitant̃: ꝛ sic ꝓ illis orant. Vel ēt inq̄ȝtum ex sumptibus sepulture pauperes fructū accipiunt: vel ecclesia decoratur. Et sm̃ hoc Sap̄.3.ca. sepultura int̃ ceteras elemosinas cōputat̃. Et ita soluunt̃ omnia argumenta ī oppositum. Dic̃ tñ Augustin⁹ p̄mo de ciuitate dei. ꝙ pp̄ fidē resurrectionis astruendā sepulture inuēte sunt. In hoc.n. testamur curā corpoꝝ defunctoꝝ habere tanq̄ȝ sperantes eoꝝ melioreȝ vitā. Ex q̄bus plures cōclusiones siue potius correlaria colligamus. ℭ Primū correlariū est. ꝙ sumptus funerum qui a parentibus fiunt si non propter iactantiam: sed vt inde ecclesia ꝛ pauperes subleuentur prosunt defunctis: sicut ꝛ cetera pietatis opera.

ℭ Secūduȝ correlariū est ꝙ locus sepulture sacre defunctis prodest: nō per se: sed meritis sanctoruȝ ibidem sepultoꝝ: ant suffragioꝝ que ibi fiunt. Hec ēsnīa Aug. de ciuitate dei libro primo. ℭ Tertiū correlarium est. ꝙ parētum pompa defunctis nō obest. quoniā pr̃ nō portat iniquitatē filij: Ezech.18. Posset tamen obesse: vt si quis hoc in vita ordinaret. vtputa ꝙ iuxta corpus viuus martyris poneret̃: posito etiā ꝙ nō fieret. ℭ Quartū correlariū ē. ꝙ cerimonie eccl̃ie rōnabil̃r sunt ab eccl̃ia īuente vt sunt pulsatio cāpanaꝝ: officioꝝ decātatio: cereorū illuminatio: aque bn̄dicte aspersio: ꝛ thurificatio. Simil̃r ꝛ alia q ecclesia facere ī talibus diebus consueuit. Hec.n. spūalia designat: vt ondit Dionysius de ecclesiastica hierarchia.c.7. Hec omnia satis clara sunt īspicientibus ꝛ intelligentibus que in precedētibus notate sr̃. quare ꝛc̃. ℭ Quātuȝ ad vltimum punctuȝ satis dcm̄ est supra feria scḋa dominice de passione. cōsideratione tria. cōclusioneqȝ vltima. vide ibi. Cuius snīe ē ēt btūs Tho.i.4.di.45. Et ista sufficiant pro pūti ꝛc. ℭ Quantum ad ttiā ꝛc. nihil aliud ad presens dico. Satis.n.ī hoc opere diximus. vide ī tabula.c. de dānat̃. A quoꝝ cōsortio liberet nos Jesus gl̃iosus q repleat domū cōscīe nostre hic odore vnguētoꝝ grē sue: vt ipo in etna gloria potiamur. Amen.

ℭ Feria tertia dn̄ice in ramis palmarum. Sermo in ordine. XLII.

Memoriam fecit mirabiliuȝ suoꝝ misericors ꝛ miserator dn̄s. ps.

Mira altaqȝ beneficia sūmā gratitudinem exigunt atqȝ tāto altiorē q̄ȝto deus ipse q nobis magna cōtulit modum gratitudinis ondit in sui veri corporis ꝛ sanguinis cōmunione. Veꝝ qi tā mirabile sacrū non creataꝝ reꝝ more cogitādum ē: vno sermone enucleari non pōt: In his nāqȝ rebus q̄s in hoc corpore constituti quodāmodo cogitam⁹: non nihil fortasse nostrum valet ingenium. Facile enim cōporei corporalia sētim⁹. quia nihil int̃ animātia atqȝ viuentia inueniri potest: quod non alicui nostrorum sensuum subiectum sit. Sed cum de cognitione diuinitatis que tanto in hoc sacramento latet inquiramus: prorsus omnis spes peritura videtur. Quamobrem cautissime incedendum est dum tante rei prosequmur vestigia. Eya igit̃ anima mea animuȝ tuum auresqȝ tuas vt soles erige: mecūqȝ ora amantissimū xp̄um gloriosamqȝ eius genitricem: vt de tanto ac mirabili sacramento vtilia quedaȝ ī medium proferam⁹. Animaduerte saluatorꝭ clementiam: qui vt nos ad se traheret: atqȝ ex hominibus deos faceret: factus est homo. Excogita eius ad nos ardentissimā charitatem: q cum īmortalis esset.ꝛ ī nullo pati posset: ī crucꝭ ara pro nostra salute sese obtulit deo patri: quod vt sempiterna memoria teneremus corpus suum ī cibum ꝛ sanguinem suum ī potum nobis fidel̃r reliq̄t. O clemētiā admirabilem atqȝ omni laude decorandā. Primus nāqȝ homo esu ligni vetiti deus fieri voluit. deus autē vt hoīem deū faceret: est factus homo. Ille paradisum voluptatis peccato amisit: iste autem sui regni nos voluit fieri coheredes. Ille nāqȝ inobedientia mortem incurrit: iste autem vt nos faceret immortales turpi morte damnari voluit. Quid multis moror? Memoriam fec̃ mirabilium suorum. Mirabile certe est ꝙ corpus dederit: mirabilius ꝙ velatum accidentibus. Aliō eiȝ ē qō cernit̃ ꝛ aliō qō credit̃. Cernit̃ nūmō

panis ⁊ vini spēs: sub qua totus verus xp̄s creditur. Valde mirabile est ꝙ corpus dederit ī cibū qui plene reficit. vere nutrit: sumeqʒ impinguat nō corpus sʒ cor: nō ventrē sed mentē. nō carnē sed aīaʒ vt Urbanus quartus ait. Nō .n. carnes thaurorum aut vitulorum vt olim ī lege nobis ꝓposuit: sʒ se verum deū sub spēbus panis ⁊ vini mirabilit̄ occultatuʒ. Que vt magis elucescāt tres in hoc pº sermone ꝯsiderationes more solito faciamus. vʒ. ¶ Primo corporis ⁊ sanguis xp̄i ī sacro panis ⁊ vini singularē nobilitatē. ¶ Secundo corporis ⁊ sanguinis Christi in sacramento dati singularem figurabilitatem. ¶ Tertio corporis ⁊ sanguinis Christi mirabilem ostēsibilitatem.

¶ De nobilitate eucharistie cōsideratio. I.

P Rimo corporis ⁊ sanguinis xp̄i in sacramēto panis ⁊ vini nobis dati singularem nobilitatē videamus. vbi tres ꝯclōnes more solito faciamus. vʒ. ¶ Pª ꝯclō ē ista. Inter oīa sacra corporis ⁊ sāguinis xp̄i sacrū supexcellit vniuersa. ¶ 2ª ꝯclō ē ista. In sacro altaris ꝓculdubio verum corpus xp̄i ⁊ sanguis ꝯtinet. ¶ 3ª ꝯclō ē ista Quāuis corpus xp̄i ⁊ sanguis sit ī sacro velata: nihil tamen ī conuenit si aliquando in forma pueri vel alterius speciei videatur.

¶ Quātū sit nobile sacrū eucharistie. ꝯclō I.

A Ccipe pmā ꝯclonē ⁊c. vt. s. vbi tres inquiramus vi. vʒ. ¶ Pª vi. ē. Quid est sacrm. ¶ 2ª vi. ē. An eucharistia sit vnuʒ sacrm vel plura. ¶ 3ª vi. ē. An eucharistia sit nobilis sacrm. ¶ Quātū ad pmā vitatē dico ꝙ quattuor sunt sacri pncipales descriptōes. Prima ē Aug. io. de ciui. dei. Sacrm igitur est inuisibilis grē visibilis forma. quibus vbis magr sniarum i. 4. di. 8. c. nunc qd sacramētū sit. duo addit: dicēs vt eius silitudinē gerat ⁊ cā existat. Forma .n. illa .i. spēs panis ⁊ vini visibilis silitudinē gerit inuisibilis grē .i. latētis grē sub accntib⁹ illis. Uñ sicut ocul⁹ corpis nō nisi accidētia panis ⁊ vini mālis cernim⁹: ⁊ ñ substātiā. cū ēt vniuscuiusqʒ minimi entis suba sit isēsibilis sʒ tm̄ intelligibilis. vt tota clamat phīa. sic ī hoc sacro sola accidentia cernim⁹ ⁊ nō carnis subaʒ ⁊ sāguis nec diuinitatē: Scd̄a diffinitio ē eiusdē magri ī qrto. dis. pma dicētis: sacrm̄ ē sacre rei signū. Aug. li. de doctrina xp̄iana. ⁊ pōit de cōse. di. 2. c. signū declarat qd sit signū: dicēs. Signū ē res q̄pter spēʒ q̄ igerit sēsib⁹ aliqd aliud ex se ī cognitōeʒ faciens venire. Sic. n. circulus ante tabernā ē spēs q̄dā visibilis ultra sui cognitionē in notitiā vini ꝯuenire faciēs: q̄d tn̄ vinū trāseūtibus oīo inuisibile ē. sic sub spēbus visibilis panis ⁊ vini sacralis inuisibilē xp̄i carnē ⁊ sāguinē honoram⁹. Audi capitulum panis. de cōse. di. 2. Panis inqt in altari visitat⁹ .i. cōis ante vba sacrorum vbi accessit consecratō de pane fit caro xp̄i. hec ibi. Audi capitulum añ benedictionē. añ inqt benedictiōʒ alia spēs noiat. p⁹ ꝯsecratōʒ corp⁹ xp̄i significat. Audi ca. nos. n. nos. n. inqt in spē panis ⁊ vini quā videmus res inuisibiles .i. carnē ⁊ sanguinē honoram⁹ ⁊c. Tertia diffinitio ē eiusdē Aug. dicentis. Sacrm est illō in quo sub tegmēto rerum visibiliū diuina virtus secreti⁹ salutē operat. Et ſm hoc tm̄ sonat sacrm: ac si dicam⁹ sacrm ē sacrū secretum. Et adō certe secretū, vt nisi sola fide intelligat. vt sit mediū q̄dā magni meriti. cū in eo nullū cadat experimentū: sic cātat ecclesia. pstat fides supplemētū sensuū defectui. Quarta diffinitio ē Hugonis d̄ scō victore li. suo de sacris. li. pº. pte. 9. ca. 2. dicentis. Sacrm est mālē elemētū extrinsecus oculis suppositū ex institutiōe significās: ⁊ ex similitudine repntās: ⁊ ex scificatiōe aliquā inuisibilē grām cōferens. Et ista ē cōpleta diffinitio sacri: ⁊ vt dic btūs Tho. Primo dic ꝙ ē mālē elementū foris sensibilit ꝓpositū. vbi dic btūs Tho. in. 4. di. i. ꝙ elementū ponit ꝓ quacūqʒ re sensibili: siue sit elemētū siue elemētatū. Utit autē hoc vbo pp dictū Aug. i. q. i. dicētis. accedit vbum ad elemētū: ⁊ fit sacrm. dtrahe vbū: quid est aqua nisi aqua? Ubi nota ꝙ in aliqbus sacris māle ipsorum est simplex elemētū: vt in baptismo aqua. In aliquibus ē elemētatū: vt in eucharistia panis ⁊ vnctione extrema oleū: ⁊ sic de alijs. Scd̄o dic. ex institutiōe significās: qm̄ hoc sacrm in memoriā sue future passiōis xp̄s ī cena istituit. Mat. 25. Marci. 14. Luc. 22. de quo in sequētib⁹. Tertio dr aliqd ex similitudine repntans. Ecce similitudinis repntatio: qm̄ sicut xp̄s in mysterio sue incarnatiōis accepit carneʒ nr̄am ad diuinū suppositū: sic in mysterio huius ꝯsecratōis eius carnē in spūalē cibum accipim⁹. Audi Dionysiū d̄ angelica hierarchia circa pncipiū. Sūptio inquit diuinissime eucharistie imago est illius btīfice fruitionis qua ꝯgaudebunt cū illud ꝓpheticū perficietur ī nobis. Satiabor cū apparuerit gloria tua: sicut dicit glosa ibidem. Quarto dic ex sanctificatiōe aliquā inuisibilem grām conferens ſm quam partem sacrm nihil aliud est q̄ʒ sacrans mentem. Et si bn̄ hec Hugonis diffinitio perscrutetur ideʒ sonat cum diffinitione magistri ⁊ Aug. hic pmo loco posita duobus exceptis. Nam magr ait. Sacramentum est inuisibilis grē visibilis forma. Et Hugo ait Sacrm est materiale elementum ocul⁹ suppositum .i. visibilis ⁊ sensibilis rei forma .i. similitudo ex istitutiōe significans .i. inuisibilem grām. Magister dic vt imaginem gerat Et Hugo dic ex similitudine repꝛesentans: quod idem est ꝙ imaginem gerere: ⁊ magr dic. ⁊ causa existat. ⁊ Hugo dic ex sanctificatōe inuisibilem grām cōferens: quod idem est In hoc ergo differunt dicta eorum. quia Hugo exprꝛessit causam significationis: ⁊ dic ꝙ hoc est ex istitutione. ⁊ causaʒ efficientē .i. effectus sacri: ⁊ dicit ꝙ hoc erat ex sanctificatiōe. quare ⁊c. Et sic patet pma veritas. ¶ Quantum ad secundam veritatem dico ꝙ xp̄i corpus ⁊ sanguis sūt unū sacrm ⁊ ñ plura. Ubi nota ꝙ esse vnum potest itelligi tribus modis. s. vnitate idiuisibilitatis sicut punctus ⁊ vnitas que nec actu nec potētia pñt esse multa. Scd̄o vnitate ꝯtinuabilitatis: sicut linea pedalis: que est vna actu: ⁊ multa ī potentia. Tertio vnitate itegrabilitatis sicut domus est vna per integrationem suarum partium: que actu ⁊ potentia sunt plures. Similr sortes vnus est hō per itegrationeʒ suarum partiū: sic qʒ de alijs. Nō corpus xp̄i ⁊ sanguis sunt vnum itegritate ⁊ vnitate integratōis. probatur quoniā

hoc sacr̄m ex diuīa institutōe ad cibatōez spūalem deputatū ē:que signat̄ p corpalē cibatōez. Et qr ci batio corpalis duo reqrit.s.cibū ⁊ potū.ideo ex diui na institutiōe ad cibationē spūalē aliqd p modū ci bi:⁊ aliqd p modū pot⁹ ordinat̄.p modū cibi corp⁹. p modū pot⁹ sanguis xp̄i ē. Ex qb⁹ pȝ ꝙ qn̄ dr̄ i col lecta. Perficiēt nos q̄sumus dn̄e sacramēta que su psim⁹ ⁊c.ꝙ illa pluralitas mālit̄ ē itelligēda. qm̄ in quolibet sacr̄o plura mālit̄er cōcurrūt. Corp⁹ ergo ⁊ sanguis xp̄i sunt plura mālit̄er:ſȝ vnū vnitate in tegratōis. ℂ Scd̄o seq̄t ꝙ totalis cibatio spūalis: nec ē p corp⁹ tm̄:nec p sanguinē tm̄:sed p vtrunqȝ. ℂ Tertio seq̄t ꝙ lȝ sint i hoc sacr̄o due forme.s.pa nis ⁊ vini vt p se cōsiderant̄:tn̄ vnaqueqȝ illaꝝ nō corrñspōdet toti sacr̄o:ſȝ vna vni parti ⁊ alia alteri: q̄ simul vnū sacr̄m faciunt. ℂ Quarto seq̄t ꝙ licet ista duo nō sint vnum vnitate gn̄is vel spēi:sunt tn̄ vnū p relationē ad vnā opatōez ex qua vnitate su mit̄ vnitas sacr̄i. ℂ Quinto seq̄t ꝙ lȝ xp̄s sub vtra qȝ spē sit:tn̄ nō est quo ad diuersos vsus. Unde co tus xp̄s est sub specie pāis:sed quo ad vsum cibi.⁊ totus xp̄s est sub specie vini:ſȝ quo ad vsuȝ potus q duo vsus vnū cibū spūalē:⁊ vnū sacr̄m efficiunt Et cōfirmat̄ hec sic. Queciiqȝ ordinant̄ ad idem significādū ⁊ perficiendū ptinent ad vnū sacr̄m sed oīa q̄ i eucharistia sūt ptinēt ad idē significādum seu repsentādū.s.mortē xp̄i:⁊ idē efficiendū.s.grām per quā homo corpori mystico incorporat̄.ergo ē vnū tm̄ sacr̄m. Itē si plura ēēnt sequeret̄ ꝙ sacramenta noue leg̃ plura eēnt q̄ȝ septē ꝯtra determinationē ecclesie.de trāsactionib⁹ in.c.venies.glo.i. In qua glo.ponunt̄ que sūt sacr̄a necessitatis:⁊ q̄ volūtatis Et ponit ꝙ qnqȝ sunt necessitatis ⁊ duo volūtatis .s.matrimoniū ⁊ ordo qr sine his duob⁹ saluari pos sumus. Et glo.z.in.c.pino.qd̄ incipit. dignū ē ⁊c. ex̄ de cōiugio seruoꝝ.oīa septē sacramēta enume rat.q̄r ⁊c. Item quantuȝ ad omnia q̄ dicta sūt dicūt btūs Tho.⁊ Petrus de tarātasio in.4.di.8.q̄re ⁊c. ℂ Quātuȝ ad tertiā veritatē dico ꝙ Alexāder papa qntus a Petro aplo:vt notat̄ i de cōse.di.z. .c.nihil.docet ꝙ nullū sit hoc sacramēto nobilius. vbi sic dicit textus. Nihil in sacrificiis mai⁹ eē pōt q̄ȝ corpus ⁊ sanguis xp̄i. nec vlla oblatio hac poti or est.ſȝ hec oēs precellit:que pura ꝯsciētia dn̄o of ferenda est:⁊ pura mēte sumēda: atqȝ oībus vene randa. Et sicut potior ē ceteris:ita potius extolli ⁊ venerari dȝ.hec ibi. Et glo.ibi super v̄bo.q̄ȝ corp⁹ xp̄i.dicit. Idest nullū sacramētū dignius est isto q̄ȝ tum in se est. Quattuor.n.modis vnū sacramētum alio dignius est.s. Rōne efficacie:vt baptismus.rō ne sanctitatis:vt eucharistia.rōne significationis. vt coniugiuȝ.quidā tamē remouerūt istuȝ modum ⁊ rōne cōferentis. vt cōfirmatio.hec ibi glo.ad lraȝ Et btūs Tho.⁊ Petrus vt.s̄.dicūt ꝙ licet alia sa cramēta causant in aīa sanctitatē modo quodā cōi: tamē hoc sacramētuȝ continet tot⁹ sanctitatis au ctorē.⁊ ideo ceteris p̄stān⁹ ē ⁊ excellēti⁹. vn̄ de hoc pōt dari iste versus. Maior in effectu est baptism⁹ corpus in esse. Coniugium signo maiori crisma mi nistro. De hoc supra feria sexta p̄me dn̄ice ꝯclone

scd̄a stile ꝯsiderationis.et hec sufficiāt p p̄ma ꝯclone ℂ Qȝ verum Christi corpus est in secramento al taris conclusio.

II.

Ccipe iam ꝯclonē.vȝ. In sacramēto alta ris licet multi heretici latrauerint: veruȝ xp̄i corpus ⁊ sanguis dr̄ ꝯtineri. vbi tres i gramus v̄itates.vȝ. ℂ Prima v̄itas est Utꝝ verū xp̄i corpus cōtineat̄ in altari. ℂ z^a veri tas est.vtꝝ cōtineat̄ secundū totā suā q̄ātitatem. ℂ 3^a est. Utꝝ contineat̄ tantum caro xp̄i ⁊ non aīa. ℂ Quātū ad p̄mā dico ꝙ magister in q̄rto.di.io. recitata opinione quorūdā hereticoꝝ dicētiū ibi eē corpus xp̄i tantū insigno:⁊ tn̄ in signo mādu cari a nobis:occasionē sui erroris a verbis xp̄i sumētes:cū dixit. Nisi qs mādu cauerit carnē meā ⁊ biberit san guinē meū nō habebit vitā eternā:nō intelligentes dixerūt. Durus ē hic s̄mo:qs pōt eū audire:⁊ abie runt retrorsuȝ.qbus discedētib⁹ duodeci discipulos instruxit q remāserāt dicēs. Spiritus ē q viuificat: caro āt nihil pdest. verba q̄ locut⁹ sum vobis spirit⁹ ⁊ vita sunt.spiritualiter intelligite que locutus sum ⁊c. Vide in textu vbi plures auctoritates addu cunt̄. Et declarat̄ intelligētie eaꝝ sentimēta:mox in caplo hec ⁊ his similia nostrā quā scripsimus cō clusionē ponit:et cōfirmat sermonibus christi q ait Accipite hoc est corp⁹ meū. Et simil̄r aliis auctori tatibus ⁊ rationibus:que legere tuipse potes:que causa breuitatis omitto. Ad quoꝝ declaratōez au di verba beati Tho.in q̄rto.di.io.ar^o.p^o. Sub sa cramento inq̄t altaris cōtinet̄ verū corpus xp̄i qd̄ de virgine traxit. Et contrariū dicere ē heresis:qr derogat̄ veritati scripture.qua domin⁹ dicit. Hoc est corpus meū. Idē dicit̄ in caplo.oīa quecūqȝ vo luit fecit domin⁹ in celo ⁊ in terra.de cōse.di.z. Et ratio quare oportet ꝙ in hoc sacramēto christ⁹ cōti neatur est:qr.s.nō ita perfecte nobis xp̄us cōiunge retur si sola illa sacramēta haberem⁹ in qbus cōiū gitur nobis Christus per virtutē suā in sacramētis illis participatā. Et ideo oportet eē aliqd̄ sacramē tū quo xp̄s nō participatiue:sed p suā essentiā cōti neat̄: vt sit pfecta coniunctio capitis ad mēbra. Et cōsequunt̄ et alie vtilitates:sicut ostensio maxime charitatis in hoc ꝙ seipsum dat nobis in cibū:⁊ sub leuatio spei ex tā familiari coniunctōe ad ipsum:⁊ maximū meritū fidei in hoc ꝙ credunt̄ multa i hoc sacramēto:que nō solū preē rōez sunt ſȝ ēt ꝯ̄ sensuȝ vt apparet. Et multe alie vtilitates que sufficient̄ explicari non possent:hec ille ad litterā. Sed dices p̄t Ambrosi:certe durus ē hic sermo. Nōne maxi me irreuerētia est:vt more pecudū herbā mandu cantiū xp̄m māducem⁹: Quid.n.inanius q̄ȝ carnē hoīs manducare ⁊ sanguinē eius bibere: Nonne ⁊ xp̄a ait. Jo.6. Caro nō prodest quicq̄ȝ:ergo non d̄ bet esse in hoc sacr̄o vera caro:sed solū spūalis v̄t⁹ Demum panis ille p̄ma nō erat xp̄s:⁊ post cōse cratonē factus est xp̄s ergo nunc incepit xp̄s esse i aliquo loco vbi panis nō fuit:quod derogat digni tati eius:vel erit in ipso mutatio. O p̄r Ambrosi q̄ mō est in celo ⁊ idem numero in altari: Oia.n.cor pora humana habēt determinata loca sed termini

cuiuslibet corporis locati:sunt simul cū ṫminis corporis locātis.ergo nullum corpus ī vno loco pōt eē eṫ ṫminos illius loci. Et ɔfirmaṫ.q: corpus xp̄i iquātum corpus nō hʒ esse ī pluribus locis:q: sic cuilibet corpori ɔueniret.nec etiā inq̄ztū vnitū diuinitati:q: vnio talis nō pouit eū eṫ ṫminos suos.i.eṫ limites corporis.ergo nullo mō sibi ɔuenit.q̄r ₇c̄. Aīa mea nihil obstat ꝙ spūs malignus varias hereses ī mētibus hoīuʒ fouet:₇ tot̄ conaṫ viribus verā fidem obtenebrare:₇ crebro prorsus eradicare. Recte arguis:₇ euidētes tue apparēt rōnes. Cōsidera īmēsam dei larguatē:q cū corpori tuo omne semē afferēs fructū nobis ī cibū dedit.₇ ne aīa fame periret:seip̄ʒ ī cibū ₇ potū dedit.nō carnē:vt ī ꝑncipio diximus:ſʒ spūī ipiguās nec hoc irreuerēte aut horribilitati ascribi pōt ſʒ vere charitati.veꝝ id eēt qō arguis si xp̄i gl'iosissimū corpus seu corporalis cibꝰ mā ducareṫ:dilaniareṫ ₇ dētibus ꝑmereṫ.ſʒ nō sic mā ducaṫ:ſʒ iteger sub q̄libet diuisionis particula pseuerat:vt isra diceṫ. Q̄ aūt ais caro non ꝓdest geqū:veꝝ dicis si caro corporalr̄ mādicareṫ.ſʒ valde ꝓdest sacralr̄ māducata. Mi.n.q retrorsū abierūt qn̄ xp̄us ait:caro mea vere est cibus ₇c̄.itellexerunt vt Augu.ait:sic eē de xp̄i carne:sic de ipsa q̄ ī cadauer vertiṫ:₇ ī macello dilaniaṫ.nec aīa mea tibi se ī cibū ɔtulit:q: alr̄ ꝓuidere tue saluti nō posset:sed q: hic eēt modus ɔgruentissimus:sic de mō icarnatōis dicimus. Ad aliud dico ꝙ nō semp oʒ id qō nūc est vbi ꝑus nō fuit:localr̄ eē mutatū:q: pōt aliqd ī ipm ɔuerti.cū.n.aer ī ignē ɔuertiṫ:nō expedit ignē localr̄ eē mutatū:ſʒ tm̄ mutaṫ mutatōe ḡnatōis.₇ hoc accidit:q: ignis ī illa ɔuersione nō est ṫminus ḡnationis.sed cōpositū ex sub̄a ḡnatōis.s.ex mā ₇ ṫmino q est forma itroducta:ex qbus sit totuʒ cōpositū.forma.n.q̄ est ṫminus ḡnatōis p se nō ḡnaṫ.7.metaphysice.generaṫ aūt p accidēs:q: nō est p se subsistēs:sed est ī aliis:quo mutato dr̄ ₇ ipsa mutari. Corpus ergo xp̄i est ī altari vbi ꝑus non fuit:₇ tn̄ nō localiter mutaṫ nec aliquo mō:q: panis ɔuersus est ī ip̄ʒ ita ꝙ totū corpus est ṫminus p se ɔuersionis:sic sbi erat forma.nō tn̄ est ens ī alio sicut forma:ſʒ per se subsistēs.₇ p ɔn̄s nō oʒ ꝙ sit localr̄ mutatū:nec p se generatū:nec p accidēs. ℂ Ad vltimum dico ꝙ nullum corpus comparaṫ ad locum nisi mediātibus q̄ztitatiuis dimēsionibus. Et iō tūc corpus est ꝓp̄e ī loco qn̄ dimēsiones eius cōmēsurant dimēsionibꝰ loci.ideo phūs ait ꝙ locus est eq̄lis locato. Corpꝰ ergo xp̄i nō est nisi ī vno loco.s.ī celo. Sʒ qn̄ fit panis conuersio ī corpus xp̄i q panis ꝑus ſm suas dimensiones ī hoc erat determinato loco.₇ iaʒ panis sub̄a nō existe remanēt diuina virtute dimēsiones ille.₇ p ɔn̄s locus ambiēs ipsas.₇ cū ibi fit veꝝ corpus xp̄i sub illis.s.dimēsionibus q̄ztitatiꝰ talis locus ambiēs illas dimēsiones ad corpus xp̄i ordinē imediate nō hʒ.q: nō subiectiue fundanṫ ī corpore xp̄i. Et ideo corpus xp̄i nō est ꝓp̄rie ī loco p se loquēdo sed est vt ī sacro nō solū significāte:sed cōtinēte veꝝ xp̄i corpus ex vi verboꝝ. Et sic pʒ ꝙ corpus xp̄i erit ī altari.i.ī illo loco:q: dimēsiones panis ī ip̄ʒ cōuersi manēt ī loco:sub qbus ipm corpus latet. Est ergo ſm ꝓp̄rias dimensiones ī celo empyreo sed ī pluribus altaribus ₇ locis ſm dimensiones remanentes panis ₇ vini trāssubstātiati ī xp̄i corpus ₇ sāguinem. Ad ɔfirmationē dico ꝙ esse ī pluribus locis vt est expositū non cōuenit corpori xp̄i vt corpus:neqʒ vt glificatū:neqʒ vt diuinitati vnitū:sed inq̄ztū est ṫminus cōuersionis. vnde silr̄ accideret de corpore lapidis:si deus sili modo sub̄am panis ī lapidē cōuerteret.q̄re ₇c̄. Et si alique rōnes nāles adducerenṫ de situ paruū ī loco ₇ depositione ₇ silibus:dicas hoc non eē ſm nām:sed supra nām. Et bene nota istas respōsiones ₇ tene menti:quō xp̄s est ī vno loco tm̄ ſm ꝓp̄rias dimensiones ₇ ī pluribus ſm ꝙ dcm̄ est.quare ₇c̄. ℂ Quātum ad scdam ve.dico tria dicta. ℂ Primū est ꝙ substāna panis que ɔuertiṫ in xp̄i corpus non hʒ aliq̄ꝫ ꝓportionē similitudinis ad q̄ztitatē xp̄i vel ad alia eius accidentia:sed tm̄ ad substātiā corporis xp̄i. Et ideo cum nihil de pane ī corpus xp̄i conuertaṫ nisi substātia panis.q: nō accidētia eius cum maneāt vt ꝑus:pʒ ꝙ conuersio illa ṫminaṫ ad sub̄am ₇ non ad q̄ztitatem vel alia accidentia corporis xp̄i.₇ p ɔsequēs ex vi sacri non est ī sacramento nisi sub̄a corporis xp̄i. Q̄ztitas aūt eius est ibi ex cōcomitātia sic aīa eius.q: ī vbis sacri non fit mentio de aīa.₇ ideo etiā ipsa ex vi sacramēti nō est ibi.sed p ɔcomitāniā tm̄ silr̄ ī ꝓposito. Et vt clarius itelligas nō hoc diligenṫ ꝙ ī sacro altaris aliq̄ continenṫ ex vi sacramenti:₇ aliq̄ ex nāli concomitātia. Ex vi sacramēti continet illud ad qō conuersio ṫminaṫ.₇ hoc est ī hostia sub̄a corporis xp̄i:₇ ī calice sāguis. Ista.n.ī forma verboꝝ ondiṫ:q: ī vna fit mētio de sāguine:ī alia de corpore. Ex nāli aūt concomitātia ₇ q̄si per accidēs continet illud qō per se nō est ṫminus conuersionis:sed sine quo ṫminus cōuersionis esse non potest. Ex qbus sequiṫ ꝙ cū aīa xp̄i non cōueniat vsui huius sacramenti:q est māducare ₇ bibere ₇ verba cōsecratōis de ea mētionē non faciāt:ad ipsam non ṫminabiṫ cōuersio panis ₇ vini:sed ad corpus ₇ sāguinē.cum tn̄ corpus sine aīa viuere non possit:erit ibi aīa ex concomitātia nāli. Et p consequēs si ī triduo illo mortis xp̄i scā fuisset ɔuersio panis ₇ vini:claꝝ est ꝙ ibi fuisset corpus sine aīa. Silr̄ dr̄ de q̄ztitate:qm̄ cum corpus humanū ₇ organizatū sine q̄ztitate eē nō possit:manifestū est ꝙ ī sacro altaris erit q̄ztitatis corporis xp̄i.nō ex vi sacramēti:sed ex concomitātia nāli. Nō vnṫ tn̄ xp̄s ipsa q̄ztitate occupando locum:sicut etiā sua non vnṫ claritate illuminando aerem. vt dic̄ btus Tho.ī.4.di.10.₇ Petrus de tarātasio ibidē. Et sic pʒ ꝑmum dcm̄. ℂ Scdm dcm̄ est ꝙ cuʒ q̄ztitas xp̄i nullā hēat habitudinē ad q̄ztitatē panis:non oʒ partes corporis xp̄i ī hostia situari ſm q̄ztitatem panis. Unde lʒ corpus xp̄i distinctas hēat partes ₇ debite situatas situ nāli.non tn̄ est assignare ī dimensionibus panis vbi singule corporis partes situentur siue ponātur. Nec tn̄ sequiṫ ꝙ corpus xp̄i confusum sit:q: partes ordinem hnt ī se nālem.sed ſm hunc ordinem comparaṫ non ad dimensiones exteriores. ℂ Ex quo sequiṫ ꝙ q̄ztitas panis non applicaṫ q̄ztitati corporis xp̄i.q: nec est aliq̄ commensuratio quātitatis ad

q̃titatem.q: vt dcm̄ est q̃titas ĩ sacr̃o non imediate ordinat̃ ad corpus:sed s̄m concomitãtiã nãlem. ¶ Tertiũ dcm̄ est ꝙ sic illa que non hñt q̃titatem possunt idifferent̃ sub magna ⁊ parua q̃titate reperiri.sicut de aĩa pz:que idifferent̃ reperit̃ ĩ magno paruoqꝫ corpoꝛe.ita illud qd̃ ĩ aliquo continet̃ non rõne sue qñtitatis poterit idifferenter sub parua magnaqꝫ quãntitate contineri sicut est ĩ proposito.q̃re ⁊c̃.Hec in snĩa btũs Tho. vt supra. Ex qbus pz responsio ad tertiam veritatem.

¶ De formis diuersis apparẽtib⁹ ĩ sacr̃o.ↄcl̃o.III.

a Recipe tñã ↄclonem.vz. Quãuis corpus xp̃i ⁊c̃.dic totã.vbi tres ingramus ve.vz.

¶ Pma ve.est ista. Utꝝ ĩ sacr̃o xp̄s q̃sq; apparens ĩ spẽ carnis cruentate vel in spẽ pueri appareat ĩ p̃pꝛia spẽ. ¶ Scd̃a veritas est. Pono ꝙ sacerdoti volenti cõicare appareat ibi in sacr̃o spẽs illa carnis:nunq̃d dꝫ illã sumere? ¶ Tertia ve.est. Utꝝ oculus glorificatus ipsũ veꝝ xp̃i corpus videre possit. ¶ Quãtum ad p̃mã dico s̄m btm̃ Tho.in.4.di.10.ꝙ quãdocunqꝫ ĩ sacr̃o apparet caro vel spẽs pueri ꝑculdubio veꝝ xp̃i corpus est qd̃ ibi apparet.sed an illa spẽs sit propria corporis xp̃i difficile est indicare. Quidã enim aiunt ꝙ spẽs illa apparens est ĩ oculo videtis ex diuina virtute cãta ad cõsolationem videntis:vel alia legitima cã:vtputa ad corroborationem fidei ⁊c̃. Quo q̃deꝫ modo non ab oĩbus sed ab aliq̃bus tãtum videbit̃:put diuine placuerit voluntati. Quidã dicunt nihil esse iconueniens ꝙ talis species sit extra visum illum imutãs:q: in ptãte corporis gloriosi est:vt se ostẽdat modo quo placet. Btũs Tho.dicit ꝙ illa nõ ẽ spẽs propria corporis xp̃i:sed accidentibus proprijs circũfundunt̃ alia accidentia diuina virtute put placet formare spẽꝫ:vtputa carnis vel pueri. Unde q̃uis expressiori signo videat̃ nõ tñ in propria specie. Ex q̃bus pz ꝙ quãdo fit talis apparitio non corrũpunt̃ spẽs panis:sed alia circũfũdunt̃ diuina v̄tute.q̃bus postea ablatis remanebit spẽs panis. Scd̃o seq̃tur ꝙ licet ille spẽs carnis ꝑus in sacr̃o non essent tñ ad fidei corroborationeꝫ ⁊ fideliũ deuotionem: vt dcm̄ est sunt superinducte. Tertio sequit̃ ꝙ illa species non debet adorari adoratione latrie cum sit q̃d noniter ꝑductum.⁊ per consequens creatura.q̃re ⁊c̃. Tu mãm amplia vt placet.q̃re ⁊c̃. ¶ Quãtum ad scd̃am ve.dico ꝙ vsus sacramenti debet cõuenire cum mã sacr̃i.vsus ãt huius sacr̃i est vt comedat̃ ⁊ bibat̃:⁊ cũꝫ caro cruentata vel spẽs illa pueri,comestioni non congruat:non videt̃ rõnabile vt sumat̃ Sed quid tunc faciẽdum? Dico ꝙ aut ab omnibus sic videt̃:aut ab aliq̃bus. Si ab aliq̃bus tũc sumat̃ ab aliquo illoꝝ qui cum in specie panis videt̃. Si aũt ab omnibus:tunc non sũmat̃ ab aliquo:sed ĩ loco solenni pro maxima reliquia ponat̃. Huius snĩe est btũs Tho. vt supra. Et rõ huius est.q: quando sic apparet:certe hoc proponit̃ non ad mãducãdũ: sed ad venerãdum. Sed dices ista vera sunt pater Ambrosi quãdo alijs apparent huiusmodi species Sed si sacerdoti celebrãti ⁊ cõmunicãti ista apparerent.nõ habet locum ista responsio. Dico ad hoc ꝙ quidam dixerunt ꝙ sufficit spiritualis mãducatio: q: hec in paucioribus accidunt:propter quod nõ est legis ecclesie trãsgressor:que considerat ea que vt ĩ pluribus accidunt. Quidam autem dicunt ꝙ debet iterum celebrare.⁊ si iterum sic apparet iteꝝ reiciapiat.sed hoc mihi non placet.q: potius esset confusio q̃ꝫ deuotio.vt pz. ¶ Quãtum ad t̃tiã dico ꝙ nihil videt̃ corporali visui:nisi q: oculus videntis mouet̃ ab obiecto s̄m silitudinem coloris in ipso existẽtem:que quidem silitudo prius fit ĩ medio:deinde ĩ sensu visus. Corpus autem xp̃i non hꝫ ordinem ad species sub q̃bus est rõne quãtitatis sue.⁊ ideo non potest similitudo coloris sui ĩ aere generare contingentes species. Et hoc duplici rõne. ¶ Primo q: actio corporalis contactum requirit: contactus aũt corporalis consequitur quãtitateꝫ:q: nihil aliud est q̃ꝫ coniunctio terminorum duarum quantitatum.⁊ quia corpus xp̃i non contingit aerem circũstantem. ideo non potest in ipso sui coloris similitudinem generare. ¶ Secunda ratio est. quia color consequitur quãtitatem:cum imediatum eius subiectum sit superficies.⁊ quia corpus xp̃i ad hunc locum ordinem non habet ratione sue quãtitatis:ideo nec ratione sui coloris. Et ideo sicut non coniũgitur aeri circunstanti scd̃m quantitatem:sic non assimilat sibi ipsum sui coloris similitudinem aggenerando in eo. ¶ Ex quibus sequitur ꝙ posito casu ꝙ oculus xp̃i esset extra species sacramenti ipse non videret substantiam suam infra species contentam ex nã glorie nisi fortẽ miraculose. Propter quod concluditur ꝙ oculus gloriosus non videt xp̃i corpus ĩ sacramẽto sub proprijs spẽbus nisi forte miraculose. ¶ Secundo sequitur ꝙ q̃uis beati non videant illud visione corporali:videt̃ tñ plenaria visione itellectuali.prapt̃ quod nõ seq̃tur ꝙ de eo non habeãt fidem sed plenã cognitionem:sic etiã ĩ sabbato quarte dñice dcm̄ est.ꝙ oculus corporis nõ videt essentiã dei: sed oculus mentis:vt etiã dicit Augu.libro de videndo deum. ¶ Tertio seq̃tur ꝙ q̃uis intellectus noster possit ĩ via decipi in videndo corpus xp̃i nisi fides prestet supplementum:tñ ĩ gloria nullo modo deceptio cadit:cuꝫ ibi plena sit cognitio.⁊ q̃uis oculo corporis btĩ corpus xp̃i non videãt:tñ ipsum plene conspiciunt oculo mentis:vt dcm̄ est. Et ita pz ꝙ q̃uis corpus xp̃i in sacramento ipsis btĩs non sit visibile oculo corporali:est tñ visibile oculo intellectuali. Et si dicis nunq̃d corpus xp̃i ab angelis videt̃? Dico ꝙ sic oculo mentali:non q̃dem accipiendo species a sensibilibus:sed per species inatas q̃ꝫtum ad ea que nãli cognitõe itelligunt.vel per verbum quod vident quãtum ad ea que supra nãlem eorum cognitionem sunt:sic sunt omnes articuli fidei. Unde dicit btũs Tho. vt supra.sic articuli fidei sunt supra nãlem cognitionem hoĩs:ita ⁊ angelorum.⁊ per consequẽs angeli nãli cognitõe corpus xp̃i ĩ sacr̃o non vident:sed solum cognitõe btã. Sed q̃d de demonibus? Dicit idem doctor ꝙ nullo modo vident:sed credunt ⁊ contremiscũt. Et hec sufficiant pro presenti conclusione.

¶ De figurꝭ corporꝭ xp̃i ĩ sacr̃o. Cõsideratio. II

Ecundo loco corporis z sanguinis xpi in sacramēto nobis dati singularē figurationē videam⁹. vbi tres cōclōnes subiūgam⁹. C P^a cōclō ē ista. Quāto hoc sacr̄m alijs ē prestāti⁹: tāto figure illud significarunt excellēti⁹. C z^a cōclō ē ista. Licet tps gr̄e tps dicat̄ vitatis: tn̄ hoc sacramētū datū ē rōe magne necessitatis. C 3^a cōclō ē ista. Licet deo sit possibile vt substātia panis z vini posset remanere: nō tn̄ fuisset equū nec laudabile sustinere. C Qz sic hoc sacramentum . est alijs excellentius: ita z figure illud significarunt excellentius.

Cōclusio.I.

Ecipe pmā cōclōnē. vz. Quāto hoc sacramētū zc. vbi tres inquiram⁹ vi. vz. Prima vi. est ista. Cū tempore vitatis debeat cessar̄ figura: querit̄ q̄re hoc sacr̄z dat̄ sub figura. C z. vi. est. Utrū hoc sacr̄z i veteri lege fuit figuratū. C 3. vi. ē. Utrz expressius fuerit hoc sacr̄z in lege Moysi figuratū q̄z in lege nature. C Quātum ad primā dico q hoc sacr̄m est vitas figurarū antiquarū: z ē figura vitatis vite beate. vide de hoc feria sexta prime dn̄ice cōsideratiōe prima. in sa cōclusione. in primo dubio. Nota tn̄ hic s̄m magr̄m in q̄rto. di. 8. c. nūqd zc. z in. c. cū marthe. de cele. mis. q in hoc sacro aliqd dicit̄ sacr̄z: z aliqd res z sacr̄z: z aliqd res tm̄. Id qd est sacr̄z ē pāis z vini spēs. Sacramētū z res est ipsa caro xpi z sāguis. Res z non sacr̄z est mystica ei⁹ caro. C Accipe primū. s. id qd est sacr̄z tm̄. Panis. n. z vini spēs sacr̄z ē idest sacre rei signū. qz preter spēz quā sensib⁹ igerit aliqd aliud facit in cognitionē venire. Sacr̄z z res ē ipsa xpi caro z sanguis. Sacr̄z quidē est. qz vt corp⁹ xpi ex multis mēbris purissimis z imaculatis cōstat: sic societas ecclesiastica ex multis psonis a criminali macula liberis cōsistit. In cui⁹ signū facta ē arca dn̄i de lignis Sethim: q̄ sūt iputribilia z albe spine similia. Res āt z nō sacramētū ē xpi mystica caro idest vnitas ecclesiastica. i. cet⁹ oīuz fideliū: q̄a sic ex multis granis cōficit vn⁹ panis: z ex plurib⁹ racemis vinū cōfluit sic ex multis fideliū psonis vnitas ecclesiastica constat ad Ro. iz. z ad Cor. 10. c. Un⁹ panis z vnū corpus sum⁹ oēs q. de vno pane z de vno calice participam⁹. Ex qb⁹ seqtur q in hoc sacro duplex ē res. s. res cōtēta z significata: altera significata z nō contēta. Res cōtēta z significata ē ipsa xpi caro quam de virgine traxit z sanguis quem pro nobis effudit. Res āt significata z nō cōtēta ē vnitas ecclesiastica i predestinatis: vocatis: iustificatis: z glorificatis vt apostolus ad Ro. 8. ait. Hec est illa duplex caro xpi: de qua Hyeronymus sup epistolaz ad Ephe. libro primo. super illo verbo. in quo habemus redēptionē. Dupliciter inqt itelligitur caro xpi z sanguis. Uel illa que crucifixa est z sepulta: z sanguis qui militis lancea effusus est. Uel ipsa spiritualis ac diuina: de qua ipse ait. s. Johā. 7. Caro mea vere ē cibus. z nisi manducaueritis carnem filij hominis nō habebitis vitam in vobis. hec ille. C Quātū ad secūdā vi. dico q tres pulchre figure iter ceteras hoc mirabile sacramētū precesserūt. vz. Una figura fuit tēpore Melchisedech. s. ante legē Moysi. Due āt alie fuerunt tēpore legis Moysi. de primo sic loqtur magister sniaz in quarto. di. 8. dicēs. Huius. n. sacramēti ritū Melchisedech ostendit. idest figurauit. s. Geñ. 14. c. vbi panem z vinum Abrahe obtulit. Unde Ambrosius ait. Intelligi datur anteriora eē sacra xpianoz q̄z iudeoz. hec ille. vbi nota q quādo Abraham fratrem suum Loth de manibus eripuit inimicoz: q cōtra regē Sodomoz venerāt zc. cū victoria rediens capta hostiū preda i valle mambre: Melchisedech. sacerdos magnus illi obuiā veniens panem z vinū obtulit. Quod certe signū z figura fuit huius benedicti sacramenti in memoriam victorie Jesu xpi in ara crucis obtēte cōtra aereas potestates. Jo. 1z. nunc princeps huius mūdi eijciet̄ foras zc. C Secūda figura est māna q̄ pluit patrib⁹ in deserto Exo. 16. De qua ēt magister ponit differentiam vbi supra. Et notatur etiam de cōse. di. z. c. reuera. vbi dicit sic textus. Reuera mirabile est q manna plueret deus patribus i deserto. z quottidiano celi. i. aeris pascebantur alimento. vnde dictum est. Panem angelorum manducauit homo. sed tamen panem illum qui manducauerunt in deserto mortui sunt. quia scilicet indigne sumpserūt oēs duobus exceptis scilicet Caleph z Josue: vt dicit glosa. Ista autem esca quā accipitis est panis viuus qui de celo descendit: vite eterne substantiā administrans. z quicunqz hunc panem manducauerit non morietur in eternū. Considera nūc vtrū nā prestantior sit panis angelorū. i. manna: an caro xpi vtiqz corpus est vite manna illud de celo: hoc super celū. illud celi. i. aeris: hoc domini celoz. illud corruptioni obnoxiū: si in diem alterum seruabat̄ inueniebatur plenum vermibus: hoc alienum ab omni corruptiōe semper īuenitur. Et parum infra. Forte adhuc diceres. aliud video quomō tu mihi dicis q xpi corpus accipiaz. Et hoc nobis adhuc superest vt pbemus. Quantis igitur vtimur exemplis vt probemus: hoc non eē quod natura formauit: sed benedictio consecrauit. Maior nanqz vis est benedictionis q̄z nature: quia benedictione etiam ipsa natura mutatur. Uirgam proiecit Moyses z facta est serpens. z in virge naturam reuertitur. Uides ergo pphetica gratia bis naturam esse mutataz scilicet serpentis z virge. Et multa alia ibi exempla ponit: vt fluuij conuersi in sanguinem z econuerso. Exo. 7. z 8. Et de separatione aquarum in modum muri dum fugerent iudei Pharaonem. Exo. 15. vide si placet Sed de his dicemus inferius in tertia consideratione sequenti in secunda conclusione. vbi anima nota q hoc benedictum manna de celo inuisibiliter descendebat: cuius forma erat alba in modum pruine vel roris: habens grana in modum coriandri. signa queso anima verba hec. Per noctem primo presēs status signatur. non enim status nostre fidei est sicut lux clara deifice visionis sicut in celo: neqz obscura tenebrositas eterne damnationis sicut in inferno: sz est nocturna lux lunari illuminata splendore. Scis enim anima mea vt ex secūdo de aīa didicisti lunaz parue aut q̄si nulle de se luciditatis esse. Sic z in fidei stat⁹ nō pfecte ē illuminās: sed sub enigmate hoc psens sacr̄m ostendens sub specieb⁹. s. panis z vini.

De celo manna descendebat ī terrā: ⁊ verbū eterni patris nō est dedignatū in vterū descēdere mīs Jo. ꝓmo. c. Uerbū caro factū ē. Manna ī modū coriandri qḋ est stomaci cōfortatiuū descēdit in castris filioꝝ israhel veniendū in terrā ꝓmissionis. Et hoc benedictū māna in deserto presentis vite tendentibus nobis ad terrā ꝓmissiōis eterne aīe ꝯfortatiuū datur. Propterea viaticū dicit̄: quia viatoris tātū cibus est. Exemplū de Helia fugiente a facie ipsissime Jezabelis quiescente sub iuniperi vmbra ⁊ dormiēte. Cui angelus ait: surge ⁊c. ⁊ inuenit subcinericium panē. ⁊ ambulauit in fortitudine cibi illius. 40. diebus ⁊. 40. noctibus ⁊c. 3°. Re. 19. Juniper⁹ hn̄s pūgētia folia xp̄i crucē significat: sb cui⁹ vmbra viator quiescit a tribulationibus mundi fatigatus Quia si passio christi ad memoriā reducit̄: nihil ē qḋ equo animo non tolleret̄. Panis subcinerici⁹ confortās ⁊ fortificans corpus christi est sub cinere amare passionis decoctus ⁊c. moraliza tu vt melius scis Et sic patet scḋa figura. quare ⁊c. ¶ Tertia figura ē agni pascalis. de qua vide supra feria sexta prime dominice in 3ª cōclusione prime cōsiderationis. quare ⁊c. Quāuis pater Ambrosi recte dixeris: tn̄ dubia aliqua in mētem veniunt. ¶ Primo de figura Melchisedech. Nam in hoc sacramēto deo aliqd offert̄. Melchisedech nihil deo: sed Abrahe tantum obtulit. ergo figura non conuenit. ¶ Secundo de manna arguo sic. Māna oīm̄ saporū habebat suauitatem. hoc sacramētū nō habet omniū saporū suauitatem. Probo qa nō habet alioꝝ sacramētoꝝ suauitatē. qa si sic tunc alia sacramenta superfluerēt ergo hec figura huic sacramēto nō ꝯuenit. ¶ Tertio arguo de agno pascali. hoc sacramentū corporis xp̄i. post baptismum datur. sed agnus pascalis transitum maris rubri quod baptismū figurabat precessit. ergo agnus pascalis n̄ ē ꝯgrua figura. ¶ Quarto arguo de omnib⁹ simul sic. Nobilioris rei in lege gratie debet correspondere nobilissima figura in lege scripta. Sed nobilissima res ⁊ nobilissimū sacramentū in lege gratie est sacramentū corporis ⁊ sanguinis christi. ergo debet habere nobilissimā figurā in lege veteri. sed ꝯsequēs ē falsum. Probo: qa circuncisio est figura baptismi vt pꝫ in ꝗ̃rto sniaꝝ dis. i c. querit̄ aūt. ī fine. ⁊ habet̄ de conse. dis. ꝗ̃rta. c. apḋ vbi dicitur. Apud nos valet aqua baptismi: qḋ apḋ veteres valuit circūcisio. sed circūcisio est nobilissima figura. Probo: quia circūcisione lauabatur peccatum originale: vt est snia cōmunis. In alijs autē figuris nō. ergo ista potius huic sacramento debuit assignari ꝗ̃ȝ aliqua alia. ꝗ̃re ⁊c. His nō obstantib⁹ anima veritas nostra manet. Et ostēdam fundamētū quare iste tres figure potissime sunt. nā aliqd pōt esse figura alterius quattuor modis. Aut. n. illḋ figura ē alicuius: vt signū ⁊ causa eius. ⁊ fm̄ hoc dicim⁹ ꝙ sanguinis ⁊ aque effusio fuerūt huius sacramēti figura. Aut inq̄ntū est figura tantū ⁊ sic fuit oblatio Melchisedech. Aut inquantū est res ⁊ sacramētum. ⁊ sic fuit agnus pascalis. Aut inq̄ntū est res tātū. ⁊ hoc modo manna fuit figura huius sacramēti. Quoniā sicut māna habebat omnē suauitatis saporem: sic ⁊ gratia que est res tātum huius sacramenti habet omnē spiritualē saporē. Hanc distinctionē sane intelliges si precedentem veritatem perlegeris. ¶ Ad rationes tuas ergo sic respondemus ꝙ figure hui⁹ sacramēti figurabāt hoc sacramētū ꝗ̃tum ad vsū fideliū. ⁊ quia vsus huius sacramēti est vt offerat̄ populo ad ipsius assumptionē: ideo Melchisedech Abrahe panē ⁊ vinū obtulit: ⁊ nihil obtulit deo. ¶ Ad illḋ de māna sūt plures rn̄siōes. Aliq dicunt ꝙ hoc sacramētū continet omnē alioꝝ sacramentoꝝ suauitatē: inq̄ntū cōtinet oīs gratie fontē .s. Jesum xp̄m: ꝗ̃uis nō ordinetur eius vsus ad oēs effect⁹ sacramentalis gratie. Alij dicūt ꝙ continet oēȝ suauitatē in reficiendo: quia hoc solū per modū refectionis operatur. Alij dicūt ꝙ ꝯtinet oīm̄ aliorū sacroꝝ effectū: inq̄ntū hoc sacramētū ē perfectio oīum alioꝝ habēs .s. in sūma oīa que alia sacramēta habent sigillatim. Tene que placet. ¶ De agno dicit̄ ꝙ si baptismi ⁊ huius sacramenti eēt tm̄ vna figura argumētū procederet: sed quia habent figuras plures: ideo nō ē incōueniens aliquā figurā baptismi precedi ab aliqua figura eucharistie: vt ab aliqua ꝑcedatur: sicut precessit agnus pascalis transitū maris rubri: ⁊ sequit̄ circūcisionē. ¶ Ad vltimū dico ꝙ baptismus cū sit necessitatis quātū ad effectum ⁊ eucharistia est necessitatis quantū ad fidē eius qḋ representat. s. opus nr̄e redēptiōis: ideo oportuit ꝙ baptismo correspōderet figura quātū ad effectum ⁊ nō eucharistie. nō te intelligo pater Ambrosi. Erige aures. Scis qḋ ē dicere hoc ē necessitatis quātū ad effectū. hoc est quia baptism⁹ delet peccatū originale: quo ī aīa remanēte nō est saluus. Et oportebat ī veteri lege ꝙ esset aliqua figura huic effectui correspondens: qḋ fuit circūcisio. sacramētū āt hoc nō est talis necessitatis in oībus: vt pꝫ. ⁊ ideo nō oportuit ꝙ haberet figuras remediū ꝑbētes: sꝫ significātes tm̄. qr ⁊c. hec ī snia btūs Tho. ī ꝗ̃rto. di. 8. Ista tibi sufficiāt pro presenti veritate. ¶ Quātū ad tertiā vi. dico ꝙ huius benedicti sacramenti expressior figura fuit oblatio Melchisedech ꝗ̃ȝ figure legis Moysi. ⁊ hoc quātū ad id quod in hoc sacramento est signum tantum. non. n. potuit clarior figura dari. Species. n. panis ⁊ vini in hoc sacramento vt dictū est sacramentū tātū est ⁊ huius figura optima est oblatio illa. sꝫ quantū ad id quod est res ⁊ sacramētū expressior fuit figura legis Moysi. qa expressius xp̄m passum significabat: ꝯ vt patet. Ex quibus sequitur ꝙ sacerdotium christi magis conuenit cum sacerdotio. Melchisedech ꝗ̃ȝ cum sacerdotio leuitico. quia magis ad ritum ⁊ signa exteriora ꝯuenīūt ⁊ etiam quantum ad conditiones Melchisedech. de quibus Apostolus ad Hebre. 7. loquitur. Inde ꝓpheta ait. Tu es sacerdos in eternum secundū ordinem Melchisedech.

¶ De necessitate hui⁹ sacramēti. Cōclusio. II.

a Ecipe tertiam cōclusionem. vꝫ. Licet tp̄s gr̄e tp̄s dicat̄ veritatis. tn̄ hoc sacrm̄ datū ē rōne magne necessitatis. Ubi tres īgramus veritates. vꝫ. ¶ Prima veritas ē ista. Que fuit necessitas instituēdi hoc sacramētum

¶ Scda est ista. Quo tpe fuit institutū. ¶ Tertia
ve. est. Ex quo hoc sacr̄z est memoria passionis xp̄i
q̄re post passionē nō fuit īstitutū. ¶ Quātū ad p̄mā
dico ad p̄ns q̄ triplici de cā oportuit hoc sacr̄m isti-
tui. vz. ꝓpt̄ diuine ꝓuidētie mirabilē executionem
ꝓpt̄ b̄nficioꝝ dei debitā recordationē: ⁊ ꝓpt̄ pc̄oꝝ
neciam purgationē. ¶ Primo ꝓpt̄ diuine ꝓuidētie
mirabilē executionē. Ad diuinā. n. ꝓuidētiā que est
illa ipsa rō ī sūmo oīuz opifice ꝯstituta q̄ cūcta dispo
nit: vt dic̄ Boeti⁹ ī q̄rto de ꝯsolatōe. oēs creaturas
ī tribus gradibus distīxit: qm̄ aliq̄ est corporalis tm̄:
vt bruta ⁊ oīa sensibilia ⁊ vegetabilia ⁊ tm̄ b̄ntia eē.
¶ Aliq̄ sp̄ūalis tm̄: vt āgelici sp̄ūs oēs. Aliq̄ mixta
.s. partim corporalis ⁊ partim sp̄ūalis vt homo. Fm̄
quos gradus eadē diuina ꝓuidētia oībus illis ⁊ p̄ ser
tim viuētibus de eoꝝ vita ꝓuidit. Angelis enim ⁊
cuilibet creature sp̄ūali cibū sp̄ūalē omni suauitate
plenū tribuit: qd̄ ē diuinā videre claritatē: ⁊ ea frui:
⁊ ī ea gaudere ī etnū. p̄s. Satiabor cū apparuerit glo
ria tua: Jumētis vō alijsq; irrōnalibus aīalibus p̄-
parauit ds̄ virētes herbas ⁊ t̄re fruct⁹. Gen. i. De-
di vobis oēz herbā afferētē semē suū sup t̄rā ⁊ vni-
uersa ligna q̄ h̄nt ī semetipīs semētē gn̄us sui: vt sint
vobis ī escā ⁊ cūctis aīantibus t̄re oīq; volucri celi
⁊ vniuersis q̄ mouent̄ ī t̄ra: ⁊ ī qbus est aīa viuens:
vt habeāt ad vescēdū. Ex qbus v̄bis satis apparet
q̄ diuina ꝓuidētia vnū ⁊ eūdē brutis ⁊ irrōnalibus
cibū simul ⁊ homini ad vescēdū tribuit. ſʒ brutis fm̄
se tota cibū mālē tribuit: q̄r eoꝝ eē ⁊ q̄tū ad formā ⁊
q̄tū ad māz est māle. Est. n. talium singuloꝝ forma
extēsa ad extēsionē materie: ⁊ corrūpit corrupta mā.
Homini aūt cū sit mixtus ex sub̄a sp̄ūali ⁊ corpora-
li: vt pz ītuenti: nō nisi ex parte corporis ⁊ materie
ꝓuidētia diuina cibū tribuit. Nō enim pascit̄ sp̄ūs
t̄reno cibo. q̄re igit̄ necesse fuit vt de cibo sp̄ūali quo
aīa rōnalis reficeret̄ diuina ꝓuidētia homini ꝓui-
deret̄. qd̄ certe fec̄ qui hoc sacr̄m istituit. Jo. 6. Ego
sum panis viuus q de celo descēdi. siqs mādcauer-
rit ex hoc pane viuet ī etnum. qd̄ nisi de vita sp̄ūali
vitatē hz. Licet enim baptismus vitā aīe sp̄ūalem
p̄stet: nullū m̄ suo p̄ncipio oīs p̄ectiōis ita ꝯiūgit sic
hoc sacr̄m. Cibus enim corporalis ī nāz aliti ꝯuer-
tit̄. scd̄o de aīa. ⁊ scd̄o de gn̄atōe. Ex qbus sumus
nutrimur. sed iste cibus sp̄ūalis nos ī semetipsū cō-
uertit. Unde ait Joh. 6. Qui mādcat carnē meā ⁊
bibit sāguinē meū ⁊c. ¶ Secūdo hoc sacr̄m istituit
ꝓpt̄ beneficioꝝ dei debitā recordationem. i. Cor. ii.
Ego enim accepi a dn̄o qd̄ ⁊ t̄didi vobis qm̄ dn̄s nr̄
Jesus xp̄us ī q̄ nocte ⁊c. vsq; ibi. ī meā cōmemora-
tionē. Audi Eusebium de cōse. di. z. c. q̄r corpus. q̄r
inqt assumptū dn̄s ablaturus erat ab oculis ⁊ illatu
rus sideribus: necium erat vt in die cene sacr̄m no-
bis sui corporis ⁊ sāguis consecraret vt offerret̄ iu-
giter p mysteriū qd̄ offerebat̄ semel in p̄ciū. ⁊ p̄enis
victima viueret ī memoria ⁊ semp p̄ns eēt ī grā. hec
ille. Cōfirmat̄. Eccl̄. z9. Grāz fideiussoris tui ne ob
liuiscaris. dedit eni aīam suā ꝓ te. Fideiussit eniz ꝓ
nobis xp̄us qui debitū soluit ⁊c. Cōcordat. c. q̄r mor
te de conse. distin. z. vbi dicitur. Quia morte domi-
ni liberati sumus huius memores in edendo ⁊ po-
tādo carnem ⁊ sāguinem que pro nobis oblata sunt
significamus. hec Augu. Concordat etiā capl̄m: q̄r
semel. ⁊. c. qui mādcat. vbi dr̄. Qui mādcat me vi
uet ꝓpt̄ me. Non ergo timeamus fr̄es hunc mādu
care panem: ne forte finiamus illuz ⁊ postea qd mā-
ducemus nō ineniamus. Mādcat̄ xp̄s. viuit mā-
ducatus. q̄r surrexit ⁊c. ¶ Tertio ꝓpt̄ pc̄oꝝ neces-
sariā purgationē. Audi Ambrosiū. ii. de sacramēt̄.
Iste panis quottidianus sumit̄ in remediū quotti-
diane īfirmitatis. s. pc̄oꝝ venialium. De venialib⁹
enim non est dubiū hoc sacr̄m coꝝ esse medicinā: cū
etiā oīone ⁊ aq̄ b̄ndicta venialia deleant̄. De mor-
talibus aūt dicit glo. sup verbo illo Ambrosij. Qui
mādcauerit hoc corpus fiet ei remissio omniū pec
catoꝝ: dicit sic: venialiū vel etiā mortaliū. Ad cuius
declarationē est notādū fm̄ Ricardū in q̄rto q̄ tri-
plicit̄ hō in pc̄ō mortali pōt hoc sacramētuz susci-
pere. Quia aut scit se eē ī culpa mortali: ⁊ tūc laq̄uz
sue dānatōis accipit. i. Cor. ii. Qui mādcat ⁊ bibit
idigne ⁊c. Cōcordāt. c. iudas. c. q scelerat. ⁊. c. san-
cta. de quo in seq̄ntib⁹ dicet̄. ¶ Scd̄o aut nō est in
peccato mortali: sʒ timet esse. aut credit: ⁊ tūc iste cū
ꝯ ꝯscientiā facit q̄ edificat ad gehennā: manifestum
est q̄ discrimini se cōmittit. īō iudiciū sibi mādcat
⁊ bibit. Et de his duob⁹ modis nō ītelligit p̄dicta
glo. ¶ Tertio aut est ī pc̄ō mōtali: ⁊ tm̄ hoc ignorat.
⁊ tūc si talis ignorantia ex sua negligentia venit. vt
q̄r non premeditauit. ⁊ recogitauit: aut confessorem
idoneū non quesiuit: vel similia: ⁊ sic īpreparate eu
charistiā sumit. ꝓculdubio talis iudiciū sibi mādu-
cat ⁊ bibit. 37. di. §. vltimo. Illis omnino ignosci nō
poterit: q a quo discerent copiā habentes operā nō
dederunt. ait Augu. Si aūt talis ignorātia venit ex
propria non recordatione: tamen q̄tum ī se est ope
rā dedit: vt memorie mādaret. proculdubio ī sum-
ptione huius sacramenti benedicti oīa lauant̄. Et
sic ītelligit̄ presens glosa. Sed pono casum q̄ talis
ad cōmunionē accedēs īterea dū parat̄ sacr̄m reco
lit vnius pc̄i mortalis. Consciēna vna ex parte ti-
met si surgit ne circūstātes scādalizet. Alia ex parte
timet ī tali pc̄ō sumere tātum sacr̄m. Hic dic̄ Sco
tus q̄ talis conterat̄ ⁊ cordialr̄ peniteat cum propo
sito q̄tocitius poterit confitendi. Et hac prudenti
cautela euadet homo animi perplexitatem. q̄re ⁊c.
Et hec sufficiāt q̄tum ad presentem ve. ¶ Quā-
tum ad scd̄am dico q̄ hoc sacr̄m die iouis hora cō-
pletorij fuit institutum. Et recte die iouis: quia hoc
ipso die creauit deus volucres celi ⁊ pisces maris.
Gen. i. Item virgo gloriosa filium ī templo obtu-
lit. vt ex t̄no de trinitate colligit̄. ⁊ hoc die xp̄us ce-
los ascendit. que omnia ad propositum faciūt. Qm̄
soli homines contemplatiui designant per aues fm̄
Grego. ⁊ penitentes designan per pisces in maris
amaritudine viuentes: huius sacri participatione
sunt capaces. Uirgo xp̄m mortalem ī templo obtu-
lit: sacerdos imortalem ī sacrificio offert. Xp̄s celos
ascendit: ⁊ ipse se cōmunicātes celestes facit. Et ho-
ra completorij recte qdem: q̄r hac hora videt̄ mun-
dum fuisse creatum. q̄: prima dies dn̄ica p̄mo scā est
ex vespere. scd̄o ex mane. Gen. i. ⁊ ideo a vespere

cepisse putaẽ fm Augu. libro de trini. Itẽ hac hora fuit Christus annunciatus: vt sci patres tradunt In cuius signũ eadem hora virgo cũ salue regina salutaẽ. Et ordinis nostri sci pr̃es ɔstituerũt: vt eadẽ hora omnes frẽs ĩ ecclesia ɔueniãt. ⁊ salue regina deuote decãtent. Item hac hora xp̃us tditus est sepulture: nec hoc vacat a mysterio: qm̃ sic vetus testm̃a mundi creatõe icepit: ita nouũ a xp̃i ãnunciatõe. Et sic ĩ sua icarnatõe fuit sensibilr demõstratus ita ĩ hac ɔsecratõe est sensibilibus spẽbus degustatus. ⁊ sic ĩ hac hora fuit sepultus: ita ⁊ ĩ hac hora fuit hoc sacm̃ istitutũ. 1. Cor. ii. Mortẽ dñi annunciabitis donec veniat. Ex qbus sequiẽ p̃mo q hoc sacm̃ añ xp̃i aduentũ istitui non erat equũ: q: cum sacm̃ verbum icarnatum realr contineat non decuit: imo nec potuit añ icarnationẽ istitui. Secũdo etiã non decuit q instituereẽ tempore xp̃i alia hora q̃ȝ die ⁊ hora suprad. ctis. Et rõ q: quãdo xp̃us presentia corporali cum discipulis quottidie conuersabaẽ: non oportuit sui ipsius dare memoriã. Sed qñ ĩ vltima hora cũ apostolis ɔuersaturus erat: ⁊ q: vaturus erat hoc sacm̃ ĩ spẽ panis ⁊ vini: ideo ĩ vltima cena illud istituit. Item q: hoc sacm̃ est memoriale passionis xp̃i: congruit ĩ vltima hora dari tempore opportuno. q: que vltima sunt magꝭ memorie mãdamus. Et hec sufficiãt pro p̃senti ve. ℭ Quãtum ad tciã breuiter dico q cum hoc sacm̃ sit sũme charitatis signũ: oportuit tũc istitui qñ maior imprimiẽ affectio ĩ amicoꝝ mente. Sed grãdis affectio ĩprimiẽ quãdo amicus ab amico recedere ĩtendit. Quos eniȝ ardenẽ diligimus grauiẽ dolemus quãdo recedunt. sic ⁊ ĩ ꝓposito applica. q̃re ⁊c̃. T. vt s̃. Et hec sufficiãt ꝑ presenti ɔclõne.

ℭ De incompossibilitate substantie panis ⁊ carnis vini ⁊ sanguinis. Conclusio. III.

Ecipe tciã ɔclonem. vȝ. Licet deo sit possibile ⁊c̃. dic totã. vbi tres ingramus ve. vȝ. ℭ Prima ve. est. Utrꝝ post ɔsecratõis verba suba panis remaneat. ℭ Scd̃a est ista. Utrum hec ꝓpositio sit vera: panis sit corpus xp̃i. ℭ Tertia est ista. Utrũ ista sit vera de pane fit corpus xp̃i. Silr de vino ⁊ sãguine. ℭ Quãtum ad p̃miã Innocentius de officio misse. parte tcia. c. 26. tres opiniones ponit. ℭ Prima opinio dic̃ q suba panis ⁊ vini remanet: ⁊ q corpus xp̃i ⁊ sãguis simul cum suba panis ⁊ vini sub eisdem accidẽtibus manet. Quã qdem opinionem reprobat magr̃ i. 4. di. ii. ⁊ doctores nostri hereticã eã dicunt. eẽt enim idolatrie occasio si hostie veneratio latrie exhiberetur suba panis ibi remanente. nec vlterius de hac opinione itẽdo: qm̃ eã omnes theologi dãnãt. sufficiat nobis illoꝝ hic sn̄iam. ℭ Scd̃a opinio dic̃ q suba panis vel resoluitur ĩ preiacentem mãm: vel totalr ãnihilaẽ solis accidentibus remanentibus vt p̃us: sub qbus postea latet verum xp̃i corpus ⁊ sanguis. ⁊ hãc opinionem qdã sustentabãẽ dicũt. Sed btũs Tho. ĩ. 4. di. ii. eã falsã esse ostendit. Et p̃mo arguit q non possit resolui ĩ preiacentem mãm. qm̃ si hoc possibile esset: hoc altero istoꝝ modoꝝ fieret. Uno modo q resolnereẽ ĩ preiacentem mãm: ita q esset ĩ mã sine omni forma. ⁊ hoc est ipossibilẽ etiã p miracalũ fieri. mã. n. est ens potentia: ⁊ forma est actus eius. Si ergo ponereẽ mã esse actu sine forma: poneretẽ actio materie esse ⁊ non esse: quod ĩplicat ɔdictionem. Alio modo potest itelligi q resoluaẽ ĩ mãlia elementa. ⁊ hoc non: q: illa mãlia elemẽta aut remanent ĩ eodem loco. ⁊ sic erit aliud corpus q̃ȝ corpus xp̃i: ⁊ sequiẽ error p̃mus ⁊ per consequens illud mãle corpus erit sub dimensionibus panis. Vel nõ essent ĩ eodem loco. quod esse non potest: q: tũc illud mãle corpus moueretẽ localr: ⁊ tñ illud non sentiremus. q: est ipossibile q esset talis localis mutatio: ⁊ non sentireẽ presertim cum motus localis sit successiuus. ⁊ per consequens acqsitio partis post parteȝ. q̃re necesse esset vt illud mãle elementum reliqueret p̃us vnã partẽ hostie q̃ȝ aliã: quod fieri non põt sine sensu. q̃re ⁊c̃. sed non arguamus nunc. ℭ Accipe tciã opinionẽ catholicã qdem ⁊ approbatã: ⁊ hec dicit q suba panis ⁊ vini que antea non fuerũt corpus ⁊ sãguis verbo celesti fit corpus ⁊ sãguis. sed de hoc ĩ sequenti sermone. q̃re ⁊c̃. ℭ Quãtum ad secũdã veritateȝ dico q ista propositio panis fit corpus xp̃i de virtute sermonis est falsa. Et rõ vt dic̃ btũs Tho. ĩ. 4. di. ii. est. q: omne fieri tminaẽ ad fcm̃ esse sed hec nunq̃ȝ erit vera. panis est fcũs corpus xp̃i: q: quod fcm̃ est: est panis. panis aũt nũq̃ȝ est corpus xp̃i. ergo ⁊c̃. Item quãdo dr̃ panis fit corpus xp̃i: ĩportaẽ vnitas subiecti. sic̃ cum dicimus hoc album fit nigrum. ĩ hac aũt conuersione nõ est vnitas subiecti. ⁊ ꝓpẽ hoc differt ab alijs mutatõibus: q: ĩ oĩbus nãlibus mutatõibus subiectum est cõmune: vt pȝ p̃mo physicoꝝ. ĩ hac aũt non: q: tota suba panis: ⁊ partes eius que sunt mã ⁊ forma conuertunẽ ĩ corpus xp̃i. hec btũs Tho. Sed ɔ. Ambrosius libro de sacris sic ait. Quod erat añ consecrationẽ panis fcm̃ est post consecrationem corpus xp̃i. Et Damascenus sic ait xp̃s fec̃ ea. s. panem ⁊ vinum corpus suũ: p̃terea qd̃ conuertiẽ ĩ aliud fit illud. sed suba panis conuertiẽ ĩ corpus xp̃i. ergo fit illud. Ad hec tibi aĩa mea rñdeo q verbũ Ambrosij sic exponendum est qd̃ erat panis est corpus xp̃i. i. qd̃ est sub spẽbus panis: p̃mo fuit panis ⁊ postea corpus xp̃i: ita q sensus sit de suba panis ⁊ non de subiecto panis. noĩe enim panis itelligiẽ non solum eius suba: sed ipsum totũ subiectũ. ⁊ ideo sensus est falsus. Silr exponaẽ Damascenus: ⁊ omnis consimilis auctas. Ad rõnem dico q longe distãt he propositões a se inuicem . s. panis fit corpus xp̃i: ⁊ panis conuertiẽ in corpus xp̃i. quãdo dicimus panis conuertiẽ ĩ corpus: nihil aliud iportaẽ nisi ordo vnius tmini ad alium tminũ illius conuersionis. s. substãtie panis ĩ corpus. ĩ hac aũt ꝓpositõe panis fit corpus xp̃i: est sensus q illud subiectum quod dr̃ panis fit corpus xp̃i. ⁊ hoc est falsum: vt pȝ ituenti. Non. n. est vnitas subiecti ĩ hac conuersione: vt dcm̃ est supra. q̃re ⁊c̃. ℭ Quãtũ ad tciã veritatem dico q hec dictio de. proprie iportat consubstãtialitatem rei. vnde sic dicẽdo de pane fit corpus xp̃i est sẽsus q de suba panis fit corpus xp̃i ⁊ hic sensus ẽ falsus. q: de nulla suba fit corpus xp̃i. tñ quãdoq̃ȝ de poniẽ pro ex. ⁊ per ɔñs sic aliquãdo

hec pōt cōcedi. ex pane fit corp⁹ xp̄i: ita hec. de pane fit corp⁹ xp̄i. Ubi nota φ ista ꝓpositio ex. qñq₃ iportat ordinē terminoꝝ tm̄: absq₃ hoc φ iportet subiectū. vt cū dicim⁹ ex mane fit meredies. sensus: est φ post mane fit meridies. ⁊ ſm hoc ista ꝓpositio ē icōgrua. panis fit corp⁹ xp̄i: vt p₃. ſ₃ ista ex pane fit corp⁹ xp̄i erit vā: dū li ex. dicat ordinē terminoꝝ ꝯuersiōis ad inicē: ⁊ nō ordinē subiecti. q₂ tūc eēt falsa sic illa de pane fit corpus xp̄i. qꝛ ⁊c̄. Et ista sufficiāt ꝓ p̄nti veritate ⁊ ꝯclōne 3ª hui⁹ ꝯe ꝯsideratiōis.

¶ De mirabili ꝯuersiōe corpis xp̄i. Cōsideratō. III.

Ertio loco corpis mirabilē mutabilitatē videam⁹. vbi tres more solito cōclōnes subiugam⁹ v₃ hec panis in xp̄i corp⁹ ⁊ vi₃ ī sanguinē benedicta ꝯuersio n̄ ē alicui⁹ speciei mot⁹ naturalis aliqua mutatio. ¶ 2ª conclō ē ista. Quā̄uis dei opa sint mirabilissima: hec tñ benedicta ꝯuersio ē super oia excellēt ssima. ¶ 3ª cōclō ē ista: Sicut hec benedicta cōuersio ē mirabilissima: ita digno gustā̄tibus ē fructuosissima.

¶ De conuersiōe panis in corpus christi ⁊ vini in sanguinem. Conclusio. I.

Ccipe p̄mā cōclōnē. v₃. Hec panis in xp̄i corp⁹ ⁊ vini ī sanguinē ⁊c̄. die totā. vbi tres ingram⁹ veritates. v₃. ¶ P̄ria ve. ē ista Utrū ista benedicta cōuersio sit aliq̄ mutatio de spē mot⁹. ¶ 2ª ē ista. Utrū sit subita mutatio ¶ Tertia ē ista. Quot sūt credēda ī hac benedicta cōuersiōe. ¶ Quātū ad p̄mā pono hāc cōclōnē. v₃. φ hec benedicta cōuersio sub nulla mutationū naturaliū cōtinet: ſ₃ ab oīb⁹ longe distat. Ad cuius declarationē ē notādū ſm btm̄ Tho. in quarto. di. ii. ⁊ Petrū de Candia in quarto. ⁊ cōiter oēs φ multiplex est spēs motus siue mutatiōis naturalis. Aliq̄ enim mutatio ē ſm quā nihil variat̄ ei⁹ qd̄ rei ē intrinsecū: sed solū id qd̄ est extrinsecū. ⁊ hic dr̄ mot⁹ siue mutatio localis. Aliqua est mutatio in qua solū id variat̄ qd̄ inest rei accidētalr̄: vtputa quātitas vel qualitas. ⁊ hec dr̄ augmētatio ꝑ respectū ad q̄titatē: ⁊ alteratio ꝑ respectū ad qualitatē: q̄ sūt due spēs mutatiōis: vt ponit Ar. i postp̄dicamētis. Aliqua ē mutatio q̄ pertingit vsq₃ ad formā substā̄tialē sic generatio ⁊ corruptio. generatio ē alicuius nō entis ad esse ꝓductio. corruptio est alicuius entis ī nō ens mutatio. ⁊ sūt due alie species mot⁹. Et recte dixi φ hc species mot⁹ pertingūt vsq₃ ad formā substā̄tialē. qm̄ naturalis mutatio nō pōt pertingere vsq₃ ad variationē materie. qm̄ talis mutatio ex presuppositione materie operat̄. i. ī opatiōe sua materiā presupponit. Sicut quodlibet agēs 2m̄ operat̄ suppositis his q̄ sibi a p̄mo agēte data sūt. vt p₃ p̄mo phisicoꝝ. Ex quo seq̄t̄ φ si ē aliqd̄ agens qd̄ pertingat vsq₃ ad variatiō₃ materie: ita φ hec mā̄ imediate fiat alia: illud nō erit agēs naturale. q₃. n. p̄n. ipia manere ⁊ nō variari: dic̄ phūs vt. s. cū ergo mā̄ panis fiat corpus xp̄i: ⁊ mā̄ vini fiat sanguis: apparet φ ibi mā̄ nō manet sub vtroq₃ termino trāsmutationis. ⁊ per ꝯn̄s talis operatio nō erit soli⁹ dei. Et cōfirmatur. nā̄ hec benedicta cōuersio p̄mo nō ē generatio. qm̄ i generatiōe generatū simpliciter accipit eē post nō esse. sed hoc nō cōuenit huic cōuersioni. ꝓbat̄. n̄ quidē corpus xp̄i nec aliqd aliud absolutū: vt p₃ ergo nō ē generatio. Similiter nec corruptio. q₂ nō est ibi aliqd absolutū qd̄ simpliciter corrūpat̄. Sil̄r nec augmētatio nec diminutio. q₂ corp⁹ xp̄i nec maius nec min⁹ efficit̄ q̄₃ p̄mo ē. Itē nec alteratio. q₂ corp⁹ xp̄i ē corpus ipassibile: ⁊ alterari ē quoddā pati. Itē nec ē mutatio ſm locū qa corp⁹ xp̄i nō localiter mutat̄ vn̄ q̄uis sit ī hostia: nō tñ deserit celū: vt patebit inferius. qꝛ sequit̄ cū nō sint alie spēs mutatiōis φ nō erit hec aliqua predictaꝝ. ¶ Secūdo notandū φ hec benedicta cōuersio in quattuor ꝯditiōib⁹ differt ab oīb⁹ naturalibus ꝯuersiōib⁹. Et p̄mo. qa hec cōuersio pertingit vsq₃ ad materie variationē: vt dictū ē. ¶ Scd̄o qa in naturalib⁹ mutationibus materia est subiectū p̄mū: ⁊ ipsius nihil aliud ē subiectū: vt p₃ p̄mo phisicoꝝ. ſ₃ hec cōuersio subiectū nō habet: imō ipsa materia panis mutat̄ ⁊ variat̄: ⁊ fit corp⁹ xp̄i. ¶ Tertio q₂ in nālibus mutationibus totum conuertitur in totum: non autem partes essentiales ī partes totius. nā tot⁹ aer cōuertit̄ ī aquā: tñ materia aeris nō cōuertit̄ ī aliqd. quia eadē materia ē subiectū vtriusq₃. nec ēt forma ꝯuertit̄: qa alia adueniente forma ⁊ itroducta ī mā̄ alia corrūpit̄. sed in hac benedicta cōuersiōe totū cōuertit̄ ī totū. q₂ panis totus fit corp⁹ xp̄i. sil̄r. ⁊ ptes cōuertuntur: quia materia panis fit materia corpis xp̄i: ⁊ forma substā̄tialis panis fit forma que ē corp⁹ xp̄i. ¶ Quarto qa ī nālib⁹ ꝯuersiōib⁹: tā illd̄ qd̄ cōuertit̄ q̄₃ illd̄ ī qd̄ cōuertit̄ trāsmutat̄. Illud qdem qd̄ in alteꝝ ꝯuertitur semper transmutatur corruptione. sed illud ī qd̄ aliquid nāl̄iter conuertit̄: siquidem erit simplex: tunc transmutabitur per generatiōem. sicut cu₃ aqua generatur ex aere. Si autem fit conuersio ex additione ad aliquid preexistens: illud cui additur tantum transmutatur secundum augmentum vel saltem ꝑ restaurationem deperditi. sicut accidit in nutrimento. sed in hac benedicta conuersione illud in quod fit conuersio erat preexistens ⁊ ei non additur. quia illud quod conuertitur: conuertitur in ipsum ⁊ secūdum totum ⁊ secundum omnes eius partes essentiales. vnde hic illud ad quod conuersio terminatur scilicet corpus christi nullo modo transmutatur: sed solum panis qui conuertitur. Hac sic notatis satis clara est hec nostra posita conclusio huius prime veritatis. ¶ Quantum ad secundam veritatem dico φ scd̄m sententia₃ philosophi in multis locis duplex est principaliter transmutatio scilicet instantanea ⁊ successiua. Instantanea est que fit in instanti. Et huius secūdum eum quinto phisicorum. due sunt species. s. generatio ⁊ corruptio: quoniā vtraq₃ ipsaꝝ vt ī instanti. Successiua aute₃ est que fit partibiliter ⁊ successiue ⁊ in tempore. Et causatur vt dicit Cōmentator quarto phisicoꝝ ex resistentia medij: vl̄ ex resistētia mobilis vl̄ vtrinsq₃. Sed qa hec bn̄dicta ꝯuersio nō ē generatio vel corruptio: vt dictū est in precedēti veritate: ideo nō pōt esse instantanea mutatio que sit phisice consideratiōis. Et cū nō possit etiam dici mutatio successiua quia nihil est

qd diuine volūtati cōtradicat aut repugnet relinquitur q̄ erit instantanea mutatio theologice considerationis. Quod aūt hec cōuersio dicat̄ mutatio: patet qa illud qd īmediate post hoc ē tale: ⁊ immediate ante hoc nō fuit tale: patet qd dicit̄ mutatū. Sꝫ substantia panis immediate post ꝓlationis vba vim cōsecratiuā habētia ē corp⁹ xpi: ⁊ īmediate ante predicta verba nō erat corp⁹ xpi. ergo ibi ē aliqua mutatio. q̄ autē sit instantanea ꝓbat̄. maioris virtutis ē potētia icreata q̄ꝫ creata. sꝫ sol ꝓducit formā luminis ī medio scilicet in aere in instanti. vt patet secūdo de aīa p philosophū cōtra Empedoclē: ⁊ supra ostensū ē in ꝑma dominica. Et ratio ē: qa nihil ē repugnās tali forme ꝑsente sole. ergo a fortiori potētior erit deus in hac benedicta cōuersiōe: cuius nutui ōis subdit̄ creatura: vt statī fiat substātia panis christi corp⁹. Ubi accipe hāc regulā generalē q̄ quecūqꝫ deus sine creatura operat̄: ꝑsertim cū modum naturalē nō seruat operat̄ in instanti. Cū autē hic modū nature nō seruet: qa ꝑncipia nature trāsmutat. s. materiā panis: quā opportet manere: vt dicitur ꝑmo phisicoꝝ: sequit̄ q̄ hec ꝯuersio subita erit mutatio ⁊ nō instātanea. Sed ꝯtra pater Ambrosi. impossibile ē eē in eodē instāti aliqd qd sit panis ⁊ corpus xpi: ergo nō est idē instās in quo sit corp⁹ xpi ⁊ panis. sed inter quecūqꝫ instātia est tp̄s medium. vt pꝫ. 6. phisicoꝝ. ergo ꝯuersio hec panis in corpus xpi erit successiua: ⁊ nō subita. Itē tuipse dicis q̄ ī hac ꝯuersiōe aliqd est nūc tale qd prius nō fuit: sꝫ vbicūqꝫ est ꝑus ⁊ posteri⁹ hoc mō ibi erat tp̄s: ⁊ p ꝯñs successio. Itē ex vi vboꝝ fit talis ꝯuersio: vt dicis: ⁊ ē rei vitas. sꝫ vba successiue ꝓferunt̄. ergo ⁊c. Aīa mīa tāgis nō ꝑuā difficultatē. oportēt certe multa declarare: qm̄ de hoc instāti diuersi diuersa dixerunt. Quidā dicūt q̄ ē vnū instans sꝫ rē differēs tm̄ rōne. Quidā q̄ hec cōuersio nō subdit̄ motui celi: ⁊ p ꝯñs nec tpi. ⁊ sic multi multa ꝯfirmāt. ⁊ īter ceteros doctores xpi btūs Tho. ī q̄rto. di. xi. ꝓpter hāc māꝫ tangit ⁊ ꝑdictoꝝ dicta ꝯfutat. Iō ei⁹ dicta colligam⁹. Ait. n. sic. q̄ ī hac bñdicta ꝯuersiōe nō ē dare vltimū īstans: sꝫ bene vltimū tp̄s ī quo ē panis. Et pōit hāc regulā: q̄ īter tp̄s ⁊ istās nō necessario cadit tp̄s mediū: sicut cadit iter duo instātia. Et rō ē. qm̄ phūs ī. 8. phisicoꝝ dicit q̄ qn̄ ex albo fit nigrū: ī toto mēsurāte motū alterationis erat albū: sꝫ ī vltimo instāti illi⁹ tpis ē nigrū. ex quo seqt̄ q̄ nō ē dicēdū neqꝫ dādū q̄ ī vltio toto illo tpe fit albū: sꝫ ī toto tpe preter vltimū nūc illi⁹ tpis. Et q: añ vltimū nūc alicuius tpis nō ē accipe penultimū: sic neqꝫ añ vltimū linee pūctū penultimū. iō nō ē accipe vltimū istās ī quo erat albū: sꝫ vltimū tp̄s. Et silr ē de aliis mutatiōib⁹ q̄ sūt termini mot⁹. sicut gñatio ē termin⁹ alterationis. nā cū ex aere fit ignis: ī toto tpe ꝑcedēti alterationis erat aer ꝑter vltimū instās ī quo ē ignis. Et silr ē ī illūinatiōe respectu mot⁹ localis. Mō ad propositū cū hec bñdicta ꝯuersio sit termin⁹ cuiusdam mot⁹. s. ꝓlatiōis vboꝝ: ī toto tpe ꝑcedēte erat panis ꝑter vltimū istās ī quo erat corp⁹ xpi: q̄re pꝫ rñsio ad ꝑmū. ¶ Ad aliud dico q̄ ad hāc ꝯuersionē nō ptinet nisi illud nūc ī quo dsinit eē panis ⁊ icipit eē corp⁹ xpi. sꝫ illud ꝑmū ꝑtinet ad totū tp̄s ꝑcedēs qd mēsurabat totā verboꝝ ꝓlatōꝫ q̄ quodāmō hāc efficit ꝯuersionē. nā sicut dictū ē īter subāꝫ panis ⁊ subām corpis xpi nō ē accipe aliqd mediū qd magis ꝓpinquū sit corpi xpi q̄ꝫ substātie panis. ¶ Ad aliud dico q̄ mutatio hec ē ī instāti. sꝫ mot⁹ ꝑcedēs ē ī tpe. ⁊ iō vba ꝑdicta efficaciā nō hñt nisi ī vltimo instāti. Ista aīa mea sūt valde subtilia. accipe tm̄ nece ē hāc doctrinā ꝓp ꝓfectiōeꝫ māe ꝑñtis. q̄r ⁊c. ¶ Quātuꝫ ad tertiā dico q̄ q̄ttuor sūt ī hoc sacro credenda. Primo credēdū ē q̄ ex vi vboꝝ ibi sit veꝝ corp⁹ xpi. q: verba ꝯsecrationis de corpe faciūt mētionē. Scđo q̄ ibi ē sanguis xpi ex cōcomitātia īmediata. q: sanguis immediate disponit corp⁹ ad vitā. ¶ 3° q̄ ibi ē aīa ex cōcomitātia ꝓpinqua. q: lꝫ aīa nō viuificet nisi sanguine mediāte: tm̄ q: ē forma perficiēs corp⁹ ⁊ ad eādeꝫ naturam pertinens ideo ipsa concomitatur corpus ex concomitantia propinqua. ¶ Quarto q̄ ibi est deitas ex concomitantia remota. quia licet deitas cū trib⁹ ꝑcedētib⁹ vnum faciat suppositū: tm̄ q: nō ptinet ad eādē naturā. ideo concomitatur ꝑdicta tria ex ꝯcomitantia remota. Similiter ⁊ de calice dicat̄ suo modo. vt q̄ primo ibi sit sanguis. q: verba consecrationis solum de sanguine faciunt mentionem. Secundo q̄ ibi sit corpus ex concomitantia immediata. q: corpus est immediatum sanguis receptaculuꝫ. 3° q̄ ibi sit anima ex concomitantia propinqua. q: ad eādem naturam pertinet. Quarto q̄ ibi sit diuinitas ex cōcomitātia remota. q: pertinet ad idem suppositum. Ex his aliqua correlaria concludam⁹. Primo. n. ex his dictis sequitur q̄ populus cōicās in die sancto pasce: vel alio tpe: lꝫ vinū nō consecratum post corporis xpi sumptionē sumat: nō tamen sequit̄ q̄ corpus sine sanguine sumat: qm̄ cōcomitatur corpus: vt dictū est. Sed quare pater Ambrosi. sacerdotes corpus ⁊ sanguinem distinctis modis sumunt: Certe anima cara hoc ideo faciunt. q: cū xpi locum in terris teneant: ritū xpi in cena datum cum sacerdotes instituti sint seruant: qui primo panem in sui verū corpus. deinde vinū in sui sanguinis veritatē ꝯsecrauit. vñ posito q̄ sacerdos cōicaret se vt personā priuatā. vtputa in infirmitate: tunc ei dat̄ sacramētū sicut ⁊ laicis. q̄r ⁊c. ¶ Scđo ex supradictis seqtur q̄ si btūs Petr⁹ ī triduo mortis xpi missaꝫ celebrasset: cū in cena simul cuꝫ aliis fuerit sacerdos ordinatus: in hostia p eū ꝯsecrata dno tm̄ credita fuissent. s. corpus ⁊ diuinitas ⁊ non anima. q: ī triduo ille vere fuit mortuus ⁊ per cōsequēs illi nō cōcomitabat̄. Silr. nec sanguis qui effusus erat super terrā corpe ī sepulchro ⁊ aīa ī inferno exñtibus. Et ideo cū sanguis ⁊ aīa nō sint in corpore nisi p cōcomitantiā: vt dictū ē: necesse est concedere q̄ tūc in hostia ꝯsecrata p Petrū aīa ⁊ sanguis nō fuisset. Quare āt diuinitas ibi tm̄ cū corpore credita eēt: est q: ipsa nunq̄ꝫ fuit a corpe xpi sepata: vt ē cōmunis theologia. ⁊ iō ipsa ex cōcomitātia ibi fuisset. ¶ 3° seqt̄ q̄ si btūs Jacob⁹ qui primo missaꝫ ordinauit in illo triduo celebrasset: in calice nō fuisset nisi sanguis. q: nō corp⁹ cū esset ab illo ī illo triduo separatum. similiter nec anima eadem ratione. similiter nec diuini-

tas q si fuit deitas ita vnita sanguini sicut ⁊ carni: q nõ remãsit ɔmunicatio ideomatũ q̄ puenit ex tali vnione: vt habet̃ p̃mo de trini. Nõ.n.erat veruz dicere sanguine xp̄i fuso. hic vl' iste sanguis ē deus sicut dicim⁹ de corpe ei⁹ deũ eē sepultũ: ⁊ nõ i cruce remansisse. sicut remãsit sanguis. Et ratio ē q corpus ē pars p̃ncipalis hoīs ⁊ nõ sanguis. q̄re ⁊c. Ista etiaz duo correlaria ponit Franciscus maronis i s̃mone corporis xp̄i. s. memoria fecit ⁊c. Et sic patet ista conclõ.

C Quanta mira res sit ɔuersio sacri ɔclõ II.

Ccipe scḋaz ɔclonē. vz. Quãuis dei opera ⁊c. dic totã. vbi tres ĩgram⁹ v̄itates vz. C Pria veritas ē ista. Utrũ hec bñdicta ɔuersio sit miraculosior oībus mirabilib⁹ dei. C 2ª v̄itas ē. Quot sũt mirabilia hui⁹ benedicte ɔuersiõis. C 3ª v̄itas ē. Quãtũ sit meritũ huius bñdicte ɔuersiõis. C Quantũ ad p̃mũ dico q tres sit res p̃maxie miraculose. s. creatio mũdi. ĩcarnatio v̄bi di. ⁊ hec bñdicta ɔuersio. Duo p̃ma ideo sit miraculosissima ⁊ mirabilissima. q dei oĩpotentia vsq ad variatõez mãe pertingit: que i oībus nãlib⁹ mutatõib⁹ debet eē subiectũ: ⁊ semp manere ⁊ nõ corrũpi. cũ sit ĩgenerabilis ⁊ ĩcorruptibilis p⁹ phisicor. Et magis miraculosior ē creatio q hec bñdicta cõuersio quãtũ ad hoc. qm p creatõez substãtia ⁊ esse tia materie accipit eē simplr: sz p hãc ɔuersionē sbstãtia materie i alteri⁹ mãe substãtiã ɔuertit. sz ĩcarnatio miraculosior ē si mutatio illa ɔsideret ex parte ei⁹ ad qḋ ē mutatio. Quid.n. mirabili⁹ q q de⁹ hõ fieret: ⁊ hõ de⁹: nõ q nã dei i nãm hoīs ɔuerteret: sicut fit ĩ hac bñdicta mutatõe panis i corp⁹ xp̄i ⁊ vini i sanguinē. sz q p̄sona v̄bi dei q̄ ab eterno fuit hipostasis diuine nãe facta fit hipostasis humãe nãe i tẽpore. Si ãt hec bñdicta ɔuersio cõsideret q̄tũ ad ei⁹ cognitõez nãlē: tũc ipsa ē miraculosior oĩ alia mutatõe. qm itellect⁹ nr̃ ɔsiderãs i hac bñdicta mutatõe ex aliquo aliqd fieri p̃ter modũ aliarũ mutatõnz nãliũ difficilius illi assentit. quare ⁊c. C Quãtũ ad 2az v̄itatē dico q nouē sit iter cetera hui⁹ bñdicti sacramẽti mirabilia. vz celeritatis: stabilitatis: sodalitatis: subiectiuitatis: cõseruabilitatis vnibilitatis: incorruptibilitatis: cõuertibilitatis ⁊ diuine p̄miscibilitatis. C Accipe p̃mũ mirabile qḋ dicit̃ celeritatis. Ubi hãc accipe regulam q p̄latis a sacerdote sacramẽtalib⁹ v̄bis: tãta ibi diuina habetur potẽtia: vt mox panis ille eadē ipa caro xp̄i Jesu: q̄ i ara cruc̃ extitit ĩmolata efficiat̃. Et lz aīa cara ḋ hoc sup̄ dictũ sit i p̄te: tñ p hui⁹ regule nr̃e fundamẽto diligẽter nota q sacerdos i hoc cõficiendo sacro: nõ suis sz s̃mõib⁹ vtit̃ xp̄i. Hoc fundamentũ habet̃ ḋ cõse. di. 2. ca. p̄ãis. vbi dic̃ text⁹. Ubi sacrz ɔficit̃ iã nõ suis s̃mõib⁹ sacerdos: sz vtit̃ s̃mõib⁹ xp̄i. g⁹ s̃mo xp̄i hoc efficit sacramẽtũ: vt sic qḋ erat ãn ɔsecratõez panis: p⁹ ɔsecratõez xp̄s vere marie filius fiat C Hoc p̄supposito tr̃az r̄gulã tibi pbo auctõne: ⁊ ex͡m. C Auctoritate qdē p⁹ decretaliũ. eẽ ḋ sum. trinit. c. firmiter credim⁹. vbi q̄si circa finē capli sic ad lr̃am dr̃ iu. §. una. Una igt ē vl̃is fideliuz ecclesia: extra quã nullus oĩo saluat̃: i qua ipse idez sacerdos est sacrificiuz Jesus xp̄s. Cuius corp⁹ et sanguis i sacro altaris sub sp̄ebus panis ⁊ vini veracit̃ cõtinet̃: trãsubstãtiatis pane i corpus ⁊ vino i sanguinē potestate diuina. hec ibi. C Itē 2o pbatur auctoritate ḋcretor. Audi Aug. i. q. i. c. detrahe. Detrahe igt verbũ ab elemẽto aqua qd ē nisi aq̄: accedit verbũ ad elemẽtũ ⁊ fit sacramẽtũ: hoc est v̄bũ dei. Et de cõse. di. 2. idē ait. Hoc est igt qḋ oīb⁹ modis pbare cõtẽdim⁹ sacrificiũ ecclesie ex duob⁹ cõstare. s. visibili elemẽtor spē: ⁊ inuisibili carne xp̄i ⁊ sanguine: sicut persona xp̄i cõstat ex deo ⁊ homine. hec ille. C Item Ambro. de conse. di. 2. Panē inquit istum quem sumimus i misterio: vtiq illũ ĩtelligo qui manu sp̄us sancti formatus est i vtero virginis ⁊ i igne passionis decoct⁹ i ara crucis. Panis enim angelorum factus est cibus hoīs. Igitur magnum atq pauendum est mysteriuz: q aliud videtur ⁊ aliud ĩtelligitur. figura panis ⁊ vini videt̃. ⁊ faciente domino corpus ⁊ sanguis christi itelligit̃ hec ille. C Item tertio probatur auctoritate magistri i q̄rto di. xi. c. p⁹. quod incipit. si autem queritur vbi ad lr̃am sic dicitur. Si autē queritur qualis sit illa ɔuersio an formalis: an substãtialis vel alterius generis. diffinire non sufficio. formalem tamen nõ esse cognosco: quia sp̄es que ante fuerunt remanẽt ⁊ sapor ⁊ pondus. Quibusdam videtur substãtialis dicentibus sic sbstantiam conuerti in substantiam: vt hec essentialiter fiat illa. hec ibi. Et declarando subsequenter dic̃ sic. Non eadem ratione dicitur ɔfici corpus xp̄i verbo celesti q ipsum corpus in conceptum virginis formatum: deinceps formetur: sz quia sbã panis ⁊ vini que antea non fuerunt corpus vel sanguis v̄bo celesti fiat corpus ⁊ sanguis hec ibi. Item quid plures auctes querimus: Audi xp̄m Jo. 6. Caro mea vere est cibus ⁊ sanguis meus vere est pot⁹. qui manducat meã carnez ⁊ bibit meũ sanguinē ⁊c. Inde Eusebius: ⁊ ponit̃ de ɔse. di. 2. c. qi corpus. par post p̃ncipiũ sic ait. Recedat ergo omne ĩfidelitatis ambiguũ. qi quidem qui auctor est muneris ipse est testis v̄itatis. quia ait. caro mea ⁊c. hec ibi. C Scḋo hec nr̃a regula probat̃ ratiõe. et p⁹. sic. Sũma veritas falli nõ põt. sz xp̄s est sũma veritas. ergo falli nõ põt. ɔñtia nota cũ maiori. qm̃ si fallere vel falli posset iã sũma nõ eēt. minor pbat̃ Jo. 6. Ego sum via veritas ⁊ vita: ergo nec fallere nec falli põt. Sed ipse ore pprio ait. Caro mea vere ē cibus ⁊c. C Itē secundo sic. Omnis xp̄ianus quod sacrosancto ecclesia catholica sentit sentire obligatus: sed ecclesia hoc sentit: vt patet in auctoritatibus allegatis. ergo ⁊c. Et confirmatur hec minor. extra de heretic̃. c. ad abolẽdaz. ubi dr̃ sic. Ad abolendã. et infra. Uniuersos q de sacramento corpor̃ ⁊ sanguinis dñi nr̃i Jesu xp̄i: vel de baptismate: seu peccator cõfessione: matrimonio: vl̃ reliqs ecclesiastic̃ sacramẽt̃ aliter sentire vl' docere nõ metuerint q sacrosancta romana ecclesia p̄dicat ⁊ obseruat. Et generalit̃ quoscũq eadē romana ecclesia: vel singuli episcopi per dioceses suas cuz cõsilio clericor: vel clerici ipsi sede vacante cum consilio si oppoٍrtuerit vicinor epor hereticos

iudicauerint vinculo ppetuo anathematis inoda-
m⁹. hec ibi vſq₃ ad pmū ſequētē. §. ergo ex hoc ſeq
tur φ aliter de hoc sacro ſentiēs q̄₃ ſentiēdū ſit ē he
retic⁹. ¶ 3° arguit ſic. ⁊ ē rō magri i quarto. di. 10.
Si iſta igt vis ē i ſmonib⁹ dei vt icipiāt q̄ n̄ erant:
quāto fortꝰ mutare pōt qđ erat: In pncipio. n. mū
dū ex nulla piacēte mā creauit. ſ₃ ſolo vbo. cur er-
go nō poterit aliqđ i aliud ɔuertere: maius. n. ē de
nihilo aliqđ facere q̄₃ de aliquo aliqđ. ſ₃ i pma crea
tione de nihilo aliqđ fec. ergo a fortiori panē i car-
nē ⁊ vinū i ſanguinē poterit cōmutare. Audi vba
magri. De trib⁹ igt operib⁹ mūdi legit. q: ipſe di-
xit ⁊ facta ſt ⁊c. Sermo igr q potuit ex nihilo facer
qđ nō erat: nō pōt ea q̄ ſūt i id mutare qđ nō erat:
Nō. n. eſt minus dare q̄₃ mutare nouas creaturas
rebus. hec ille. ⁊ eādē ſniam per alia verba i eodē₃
caplo cōfirmat. Et he rōnes ſufficiāt quantū ad p
ſens. Vis m̄ aliā bonā rōnē eiuſdē magri: audi qđ
dicat. Si tm̄ igt valuit ſermo Helie vt ignē de ce-
lo deponeret: nō valebit im̄ ſmo xpi vt ſubſtātias
mutet: hec ille. ¶ Tertio hec nr̄a regula pbat ex ē
plo. Et p° exēpl'ſ nālib⁹. ¶ 2° ſupernālib⁹. ¶ 3°
artificialibus. Tria ad pñs accipe exempla nālia.
¶ Primū ē de calore nāli. Nā ſi nā naturata vt
loquar more Scoti pōt vnā ſubām i aliā ɔuertere
q̄₃tomagis nā naturans: Dic queſo. Nōne de⁹ aīa
libus cūctꝫ vtutē caloꝫ nālis dedit que ɔtinue i hu
midū agit naturale. qđ niſi per humidū cibale re-
ſtauraret: corp⁹ penitus iteriret: vt p₃ 2° de aīa. c.
de alimento. Indiget. n. qđlibet aīal alimento extri
ſeco. Accipe igit m panē ⁊ comede: nōne calor na-
turalis illū in carnē ⁊ oſſa cōuertet: Accipe vinū ⁊
bibe: nōne ⁊ ſimili mō i tuū ſanguinē₃ mutabit: qs
de hoc dubitat: experientia docet id indies fieri. q̄
re ergo id facere poſſe diuinā nām negabim⁹: Itē₃
nōne mirabili naturali artificio natura ſubām vni
us oui vel pluriū in diuerſaꝫ auiū ſubām cōmutat:
Itē apes nōne occulto nature myſterio flores in ce
re ⁊ mellis nām cōuertūt: Itē adde φ nā ex puluer
pulices ⁊ ex ſudore aīalis diuerſa gn̄at aīalia. Iſta
ſufficiāt ex parte nature. ¶ Accipe ſupnālia exēpla
nōne deus ex viri coſta Euā ſubito formauit: non
ne Loth vxorē ppter iobedientiā deus i ſtatuā ſa-
lis conuertit: ⁊ virgā Moyſi i ſerpentem ⁊ ecōuer
ſo eadē virtute conuertit: Et alia plura poſſūt ad
duci exēpla que ponit glorioſus Ambroſius libro d
ſacramētis. ⁊ notant de conſe. di. 2. c. re aera. ¶ 3°
hoc patet exēplo artificiali. nā vitrifer cinerē alu-
menq₃ ſuū i lucidū notabileq₃ vitrū mutat. Quāob
rē multomagis ſermo xpi panē i ſuū corpus ⁊ vinū
i ſanguinē ſuū₃ cōmutabit. Audi Eccleſiaſtes. 8. c.
Sermo illi⁹ ptāte plen⁹. nec dicere ei qſq₃ pōt q̄re
ita facis. Inde Euſebi⁹ ⁊ notat d cōſe. di. 2. Inuiſibi
lis ſacerdos. ſ. xps viſibiles creaturas i ſubāꝫ corpis
ſanguinis i vbo ſuo ſecreta ptāte cōmutat. hec ille.
et hec tibi aīa ſufficiāt q̄₃tū ad mirabile pmū. ¶ Ac
cipe 2ᵐ mirabile. ſ. ſtabilitatis. Ubi hanc regulā ac
cipe. φ q̄₃uis totū xpi corpus finita a ſacerdote d-
bita vboꝫ forma ſit i q̄libet hoſtia vbicūq₃ cōſecra
tur ⁊ quotienſcūq₃: tn̄ nō eſt ſic ibi vt celū₃ deſerat.

Ad cuius declarationē tria aīa mea nota. ¶ Prio
n. nota φ de rōne dei eſt φ ſit vbiq₃. hoc ſatis i ſu-
perioꝛib⁹ declarauimus. ¶ Scđo nota φ l₃ de⁹ ſit
vbiq₃: ſingulari tn̄ modo ē i tribus locis. ſ. i celo em
pyreo per glorificatōnē: i aīa iuſti p grē ſāctificatio
nē: ⁊ i eccleſia catholica p ſingularē repſentatonē₃
De iſtis tribus vide ſupra feria. 2. quarte dñice i p
ma cōclōne. vbi bn̄ de hoc. ¶ Tertio nota φ xpo
nō cōpetit vbiq₃ eē pmo ⁊ pncipalit per humanita
tē ſ₃ per diuinitatē ⁊ cōcomitant per humanitatē₃:
q: ex quo verbū factū eſt nō fuit inſtās i quo eēt xps
hō ⁊ nō deus. vt eſt ſnia magri i. 3. di. 2. i fine. ⁊ oīꝫ
theologoꝝ. Audi magrm ⁊ adducit Aug. li. d trini.
Nō āt i vtero igt vgis prius caro concepta ē. ⁊ poſt
modū diuinitas venit in carnē: ſ₃ mox vt vbum ve
nit i vteꝝ ſeruata vitate ppe nature factū eſt caro
⁊ perfectus hō. i. i vitate carnis ⁊ aīe natus ē. hec il
le. ¶ Ex quo ſeqt φ cū illa diuinitas illi humanita
ti ſit iſeparabiliter vnita: ⁊ diuinitati competat eſſe
vbiq₃: vt oñſū₃ eſt. φ ⁊ hūanitas erit vbiq₃. Qđ vt
verius credas his ſic preſuppoſitis probo auctori-
tate rōne ⁊ exēplo. Auctoritate ſic. Audi Origenē₃
ſuper Mat. Dei igt filius veniens i vginē tot⁹ re
māſit apud patrē. vt nō dimidius eſſet apud eum ⁊
dimidius apud vginē. ſicut vitas quā₃ mente cōci
pimus cum eā₃ dicim⁹ tota remanet apud nos: ⁊ to
ta tn̄ ſit i diſcentē₃. hec ille. Sed totus xps eſt i hoc
ſacro vt vitas i aīa: vt dicit Franciſcus maronis i
ſmone corporis xpi. ergo ⁊c. ¶ Scđo hoc pbatur
rōe: quāto aliqđ diuinius eſt tanto cōius ſed natu-
ra diuina vnita humane eſt quid diuiniſſimum. er-
go cōiſſimum. qr ⁊c. ¶ 3° probatur exemplo. Nam
btūs Ambroſius i obitu bti Martini interfuit ⁊ ſe
pelmt eū₃: nec tn̄ a Mediolano diſceſſit. Nec hoc
tibi ipoſſibile videat: qm̄ vnū corpus eſſe i plurib⁹
locis nō ē aliud niſi habere plura vbi ſimul. qđ nō
videtur repugnare vitati: cū diuerſi reſpectus eiuſ
dē rōnis poſſint ſimul eſſe i eodem ſundamento. vt
patet de ſimilitudinib⁹. Itē dari poteſt exemplum
de Heliſeo qui preſens fuit quando Giezi accepit
munera a Naam ſiro: nec tn̄ a ſua habitatōe diſceſ
ſit. 4. Re. 5. Hoc etiam clarius patet i ſequentib⁹
mirabilibus. quare ⁊c. ¶ Accipe tertium mirabi-
le. ſ. ſodalitatis. Ubi accipe regulam hanc. φ glo-
rioſus xps licet in hoc ſacramento oculis corporis
nō videat: tn̄ non ita ibi eſt vt ſolus habeatur. Ad
cuius declarationē aīa nota φ cōiter quattuor pul
cherrimas ſocietates ad xp₃ ſociandum aſſerunt in
hoc ſacramento. ¶ Prima eſt ſancta trinitas qm̄
ſicut opera trinitatis ab extra ſunt indiuiſa p Aug.
de trinitate. ⁊ de conſe. di. 3. c. oēs quos legere po-
tui ⁊c. Ita etiam localis preſentialitas. per Ambro
ſium de circūciſione perſonarū loquentē. ¶ Secū
da ſocietas eſt omnium angelorū ⁊ oīum ſpiritum₃
beatorum. Audi Greg. in homelia paſcali allega-
tū a magiſtro in. 4. ſententiarū. Quis inquit fideli
um hēre dubiū poſſit nō ipſa imolatōis hora ad ſa
cerdotis vocē celos aperiri: ⁊ in ipſo diuino mini
ſterio angeloꝝ choros adeſſe: ſumma ⁊ ima ſociari:
quaſi dicat nullus. ¶ Tertia societas eſt omnium

aīaꝝ scāꝝ. An tibi aīa ādignū ē ꝙ scē ille aīe q̄ xp̄m tēpore passionis ad crucē tāto cū dolore sociarūt: ⁊ i penaꝝ tāta amaritudine i tanto honore ⁊ leticia sui cōporis glorificati i hoc benedicto sacro nō associēt. ¶ Quarta societas ē virgis gloriose cū grādi virginū cetu. Apoc. 14. Hi sūt q cū mulierib⁹ non sunt coinquinati. virgīes. n. sūt ⁊ sequunt̄ agnū quocūq̄ ierit. Et tu aīa mea qntā facies die veneris primi societatē: ⁊ die scō pasce hilariē i domo tua. suscipe O iges pr̄ Ambrosi: totiēs eleuari vidi hoc dignissimū cōp⁹: ⁊ nūq̄ hāc quā dic̄ vidi societatē. Audi sīlem qōnem a Petro discipulo Greg. eidē ppositā. Nūqd inqt Greg. i dialogo. qr aīam meā non vides me exanimē eē credis: q̄si dicat aīam i corpore existere ex actib⁹ corporis quos cernim⁹. qm̄ ipsa ē quo viuim⁹ mouemur ⁊ intelligim⁹. vt phūs ait 2° de aīa. ⁊ tn̄ oculis recedentē cōspicē nō possum⁹. Ergo plēs imo oēs ibi celestes adesse spūs. licz ocul' corporis nō cernam⁹: negare nō debem⁹. Nec etiā de corpib⁹ btīs excitādū ē. an nescis cōpa otīsica oēs q̄s habuerūt i vita iperfectōes ex elemē tis nō hīc: Nā dn̄s Bona. i q̄rto di. 49. ait. Corpa nr̄a q̄tuor suscipiūt ab elemētis q̄litates. vz. Ab aq̄ passibilitatē: qr ē elemētū valde passibile. ¶ A tra obscuritatē: qr ē elemētū opacissimū. Ab igne aīalitatē: qr ē elemētū actiuissimū. i. magne actiuitatis: ⁊ calor nālis ɔtinue humidū radicale resoluit: Et ab aere īfirmitatē: qr ē elemētū valde cōruptibile. Et iō i cōporibus btīs oīs cōueniēs perfectio attribuat̄ ecce ē oēm ab eis iperfectionē amonere. Qm̄ carē malo bonū ē: vt phūs ait in ethic̄. ⁊ per ɔ̄ns oz vt ɔ corruptōem det̄ eis ipassibilitas. ɔ obscuritatem claritas. ɔ aīalitatē agilitas. ɔ infirmitatē penetrabilitas. Et he sūt q̄tuor corpoꝝ beatoꝝ dotes. Audi Paulū. 1. Cor. 15. Seminat̄ corp⁹ in corruptōe: surget i icorruptōe: ecce ipassibilitas ɔ corruptōz. Seminat̄ i ignobilitate: surget i gloria. ecce claritas ɔ obscuritatē. Seminat̄ i infirmitate: surget in virtute. ecce penetrabilitas ɔ infirmitatē. Seminat̄ corpus aīale: surget corpus spūale. ecce agilitas ɔ aīalitatē. Cōcordat his. Aug. 22. de ciuitate dei dicēs. Aberit a corporib⁹ nr̄is oīs deformitas: ⁊ oīs tarditas: ⁊ oīs corruptio. ppt̄ ipassibilitatē. Has quidem q̄tuor corpoꝝ btōꝝ dotes Xp̄s iesus i mōte tabor discipulis i forma claritatis ostēdit. pz Alexādꝝ de ales. Ibi. n. lux oēs illas q̄tuor ɔditōes vt pz inuenit. Sz dices nunqd talia corpora sole sūt lucidiora. Dico ꝙ sic. Isa. 30. Erit lux lune sic lux solis: ⁊ lux solis erit septēplr. Sed quare nō videt̄ talis claritas: Dico ꝙ claritate sua vtunt̄ ad libitū: quā tūc nobis indicare nō ostēdūt. vt ē cōis theologoꝝ doctrina. qr ⁊c. ¶ Accipe q̄rtū mirabile quod dr̄ subiectiuitas. vbi ponat̄ talis regla. Licet accidētis eē sit i eē. z. metaphisice. tn̄ i hoc sacro virtute diuīa efficit̄ vt accidens sit sine subō. ¶ Pria pars hui⁹ nr̄e regule est clara ex sniā Aristotelis vbi dem̄ ē. Propt̄ qd̄ concludit ꝙ sola subā est ens simplr̄ ⁊ p se stās. accidēs āt ens s̄m qd ⁊ alī iherēs. ob quā cām diffōnes accidentiū dant̄ per additamēta. qr p̄ncipia subē sūt p̄ncipia accidētis. q̄re ⁊c. ¶ Scda āt pars declarat̄ auc̄te: rōe: ⁊ exēplo. ¶ Auc̄te audi Aug. i sermone cōporis xp̄i. Accidētia inqt in eodē sine subō existunt: vt fides locum habeat dum inuisibile per visibile sumit̄ aliena specie occultatum. ⁊ sensus a deceptione immunes reddant̄: q de accn̄tibus iudicant sibi notis. hc ille. Concordat textus in ca. cū marthe. de cele. mis. post medietatem capli. vbi dr̄ Dicit̄ tamen hoc sacrū mysterium fidei. quoniam aliud ibi credit̄ q̄z cernat̄: ⁊ aliud ibi cernit̄ q̄z credat̄. Cernit̄ ibi species panis ⁊ vini: ⁊ credit̄ veritas. s. carnis ⁊ sanguinis xp̄i: ac virtus vnitatis ⁊ charitatis. hec ibi. ¶ Secundo rōne probatur sic. plura habet deus facere q̄z noster intellectus intelligere sed intellectus noster hoc intelligit. ergo hoc ⁊ deus facere potest. Maior est Hilarij libro de trin. Item potentia quanto est spūalior tanto est potentior. quoniam intellectus plura facere potest q̄z sensus: vt nostra phīa dic̄. Quia intellectus spūalior est. q̄z sensus. Sed potentia dīna est abstractior ⁊ immaterialior q̄z sensus. ergo plura potest q̄z itellect⁹ sed itellectus hoc itelligit. ergo deus hoc facere potest. Item si accn̄tia illa essent i aliquo subō magis ducerent i cognitionem sui subiecti q̄z corporis xp̄i: ⁊ per consequens ad idolatriam. Nec potest dici ꝙ sint subiectiue in corpore christi: quia tūc determinarent corpus christi vt ostensum est in tertia cōclusione prime consideratiōis. ⁊ hoc est falsum. q̄re ⁊c. Et si queris quare hoc deus facit. Dico vt fides locum habeat. quia si hoc probari per principia naturalia posset. iam illud scientia esset ⁊ non fides. Salus autem nostra non sub scīa: sed sub fide est. vt pz per btm̄ Tho. scda scde. q. 2. vbi probat per tres rōnes. quare notitiam dīnorum voluit esse sub fide. quare ⁊c. Preterea quis queso est ille sensus corporis q subām sensare possit: certe phī tradunt subām isensibilem esse. an ergo qr subām non cernis negabis subām ibi non esse: A sīli si via nāli itelligere non potes accn̄s esse i hoc sacrō sine subō negabis dīnam potentiam que ordinē cuctis nāe concessit hoc facere non posse: ¶ Tertio hec nostra regula pz exemplo. Nam in generatione pulli ex ouo: remanet extrinsecum oui. i. spēs oui. ⁊ tam adhuc non nato pullo diceres te non nisi ouum videre ⁊ non pullum. A simili remanet in hoc sacrō spēs illa panis: sed subā cōuertit̄ i aliam subām. q̄re ⁊c. Ex his iferunt̄ aliqua correlaria. ¶ Primū ē ꝙ dīna dispositio que aliq̄ ordinat secūdū legem cōem etiam sibi aliq̄ reseruat preter legem cōem facienda. ⁊ hoc i puilegium particularis gratie alicui cōicet. Unde q̄uis accidentia nō possint de lege cōi stare sine subiecto: possunt tn̄ de lege spālis gratie quod fit in hoc sacrō. ¶ Scdō seqt̄ ꝙ de subā rei ad sensum iudicare non pertinet: sed ad itellectū cuius obiectū est ipsum quod qd est s̄m cōem opinionem. ⁊ est snīa phī. 3° de anima. ¶ Tertio seqt̄ ꝙ licz itellectus iudicet accn̄s eē i hoc sacrō sine subiecto preter oēm nāe cursum: non tamē seqtur ꝙ erret: qr iuuat̄ fide sicut iuuat̄ ⁊ i alijs que eius virtutem nālem excedunt. Multa alia colligi pn̄t sed ista sufficiant ad pn̄s. vide btm̄ Tho. in. 4. dis. 12.

¶ Accipe qntū mirabile. s. cōseruabilitat̄. Ubi ac-
cipe hāc regulā. vz. ꝙ lz nāl'r sit valde difficile duo
corpora eē ī eodē loco: ī hoc tñ sacr̄o nihil īcōuenit
id fieri v̄tute diua. Ubi aīa nō ꝙ ph'ia nō cōcedit
duo corpora sil' ī eodē loco eē posse ꝓpt̄ īpossibilitatem
penetratōis corpoꝝ. ad aures tñ eiusdē nō pertigit.
si aliqđ corpus sit tāte v̄tut̄ vt ad libitū sua vtatur
q̄ntitate: ꝙ illud cū alio corpore sil' posit ī eodē loco
locari: sic de scđ hoc est ī sacr̄o. vt. s. corp⁹ veꝝ xp̄i ꝛ
corpus de genere quantitatis. s. ipsa trina dimen-
sio sint ī eodē loco. Quidā tñ exēplo hoc ꝓsuadēt d̄
ciato cinerib⁹ pleno ꝛ supfusa aq̄ erūt cineres: ꝛ aq̄
ī eodē ciato: qđ tñ tm̄ valet ad ꝓpositū q̄ntum pōt.
q̄re ꝛc̄. ¶ Accipe sextū mirabile. vz. vnibilitatis.
Ubi accipe regulā talē. s. ꝙ licet ī plribus mundi ꝑ-
tibus ꝛ eccl'ijs siml' pl'es hostie ꝛ calices cōsecrent̄.
vnū tñ sil' ē corpus xp̄i ī oībus illis ꝛ ponas ex^m vt
placet. Hec regl'a ꝓbat̄ auc̄te rōne ꝛ ex°. ¶ Auc̄te
ꝓmo sic. Audi Malachiā. c. i. ad iudeos dicentem:
Nō ē mihi volūtas ī vobis dic̄ dn̄s: ꝛ mun⁹ nō su-
scipiā d̄ manu v̄ra. Ab ortu. n. solis vsq3 ad occasū
magnū est nomē meū ī gentibus: ꝛ ī oī loco sacrifi-
cat̄ ꝛ offert̄ noī meo oblatio mūda ꝛc̄. Ecce pl'a lo-
ca ꝛ vnā mūdā oblationē exprimit. Item audi dn̄m
Exodi. zo. c. In oī loco ī quo fuerit memoria nois
mei veniā ad te ꝛ benedicā tibi. Memoria nois d̄i
ē hoc gloriosū sacrificiū: quod ī sui memoriā ī oī lo-
co cōficit̄ xp̄ianoꝝ. De hoc ē bon⁹ text⁹ de cōse. di.
z. c. qđ sit. circa medietatē capl'i. vbi sic dr̄. tanta vi
det̄ esse vnitas eccl'ie ī xp̄o: vt vnus vbiq3 sit panis
corporis xp̄i: ꝛ vn⁹ sit calix sanguis ei⁹. Calix nāq3
quē sacerdos catholic⁹ sacrificat nō ē nisi ille quem
dn̄s apl'is tradidit. q2 sicut diuitas vbi vita ē q totū
mundū iplet: ita licet multis loc̄ ꝛ innumerabilibus
dieb⁹ illud corp⁹ cōsecret̄: nō tñ sūt multa corpora
xp̄i: nec multi calices: sed vnū corp⁹ xp̄i ꝛ vn⁹ san-
guis cū illo qđ sumpsit ī vtero v̄gis ꝛ qđ dedit apo
stol'. Diuitas. n. verbi replet illud quod vbiq3 est ꝛ
iungit ꝛ fac̄: vt sicut ipsa vna ē ita corpori xp̄i ꝛ vnū
corpus ei⁹ sit ī v̄itate ꝛc̄. hec ibi. Et sūt v̄ba Gre-
gorij ī homelia pascali. Hoc idē cōfirmat magr̄. in
4. di. io. dicēs. Ueritas e⁹. i. diuitas vbiq3 ē: v̄itas
ēt eius. i. veꝝ corpus ī oī altari ē vbicūq3 celebrat̄.
Idē pz de cōse. di. z. c. imitat. ꝛ. c. vbi pars. Et idez
magr̄ i. 4. di. ii. sic ait. Sicut diuitas vbi totū iplet
mūdū: ita ī mult3 loc̄ illud corp⁹ cōsecrat̄. nec sūt tñ
multa corpora: s3 vnū corpus ꝛ vnus sāguis: hec il-
le. Et iste auc̄tes sufficiāt ad p̄ns. ¶ Scđo hoc ꝓ-
bat̄ rōne. Nā det̄ oppositū: seq̄t̄ ꝙ pl'es eēnt ꝑsone
v̄bi. ꝯn̄s ē falsū. g° ꝛc̄. seql'a ꝓbat̄: qm̄ iā oēs cōclu-
dūt vnā ꝑsonā eē ī xp̄o. quare seq̄t̄ ꝙ si multiplicat̄
suppositū: multiplicat̄ ꝛ persona. quod est falsum.
¶ Scđo arguit̄ sic. potētior ē v̄tus icreata q̄3 v̄tus
creata. sed vna virt⁹ creata iā ē tota in toto: ꝛ tota in
q̄lib3 parte. vt ondit ph'us z° de aīa, dicēs ꝙ ē tota ī
toto ꝛ tota in q̄lib3 pte. g° a' fortiori virtute dei erit
vnū ꝛ idē corp⁹ ī plurib⁹ loc̄. ¶ Tertio hoc pz exē-
plo. Et ꝓmo de voce vna ꝑdicatoris q̄ ē ī pluribus
auribus. scđo de vna spē ī pluribus exn̄s oculis vi-
dētib⁹. ¶ Tertio de quodā iudeo nouit̄ ad fidē cō

uerso. q̄ cum semel hac ītētōe ad ecclesiā accessit vt
tot lapillos ī bireto poneret: quot ostias illo die ele
uari cerneret. cum sic fecisset: tādē dū eos numera-
re vellet: vnū solū lapidē ex illis oībus ītegratum
reperit. q̄re ꝛc̄. ¶ Accipe septimū mirabile. s. icor-
ruptibilitat̄: vbi accipe hāc regulā. vz. ꝙ et si dē-
tibus corpus xp̄i premat̄: illesum tñ semꝑ reseruat̄:
quā tibi ꝓbo auc̄te rōne ꝛ exēplo. Audi aug. Quid
iq̄t hoc sacr̄o mirabili⁹: In q̄o nāq3 panis ꝛ vinū
in corp⁹ xp̄i ꝛ sāguinē subal'r ꝯuertūt̄. Ideoq3 xp̄s ꝛ
homo. mādacat̄ itaq3 a fidelib⁹: s3 minime lacerat̄:
q̄nimo diuiso sacr̄o īteger sub q̄lib3 diuisionis ꝑticula
perseuerat ꝛc̄. Et hec perpulchre tāgit magr̄ ī. 4°
di. iz. vbi posit̄ plurib⁹ opīonib⁹ de fractōe hostie
veram ponit opīonem dicens. Sed q2 corpus xp̄i
īcorruptibile ē: sane pōt dici fractōem illā ꝛ ꝑtitōez
nō ī suba corporis. sed ī ipsa forma panis sacral'r fie
ri: vt vera fractio ꝛ partitio sit ibi: que sit nō ī suba:
sed ī sacr̄o idest ī spē ꝛ cet̄a. lōgus textus ē. Et alle-
gat apostolū ꝓma ad Cor. io. Panis iq̄t quē fran
gim⁹: q2 forma panis ibi frāgit̄: ꝛ ī partes diuidit̄. xp̄s
vero īteger manet: ꝛ tot⁹ ē ī singulis parib⁹. Itez
allegat Aug. s. ī sermone quodā d̄ verbis euāgelij.
ꝛ ponit̄ de cōse. di. z. c. iuitat. ꝛ ī glo. sup illud Co-
rin. io. Panis quē frāgim⁹. ¶ Scđo ꝓbat̄ hoc rō-
ne sic. Omne frāgibile ē passibile. s3 corp⁹ xp̄i est ī-
passibile cū sit gloriosū. ergo ꝛc̄. Et vt ītelligat̄ ista
spēꝝ fractio ꝛ nō corporis xp̄i. Notādū ē ꝙ sic dcm̄
est ī p̄cedentibus corp⁹ xp̄i nō cōparat̄ ad spēs sub
q̄bus cōtinet̄ mediātib⁹ suis dimēsionib⁹: imo eius
dimēsiones sūt ibi q̄si ex ꝯñ. vt ēt dic̄ btūs Tho. ī
q̄rto di. iz. Et iō q̄cq̄d conuenit corpori xp̄i mediā-
tib⁹ dimensionib⁹ suis nō conuenit ei ꝑm ꝙ est sub
sacr̄o. Cum ergo diuisio q̄ntitatiua ei ꝯuenire nō pos
sit nisi mediāte dimēsione ꝓpa: constat ꝙ fract̄ ill'
spēbus nō frāgit̄ corpus xp̄i. sed ē ipassibile ꝛ ifrā-
gibile. q̄re ꝛc̄. ¶ Tertio hoc ꝓbat̄ exēplo. Nā aīa
est tota ī toto ꝛ tota ī q̄lib3 parte vt dcm̄ ē: ꝛ tñ si ici
dit̄ digit⁹ nō icidit̄ aīa. q̄re ꝛc̄. ¶ Accipe octauū mi
rabile. s. cōuertibilitat̄. vbi accipe hāc regulam. ꝙ
tāta ē huius sacri verboꝝ virtus: vt q̄uis xp̄s ve-
re comedat̄. nō tñ ī subām comedent̄ conuertit̄ sic
de alijs cibis dicim⁹. vt pz z° de aīa. s3 pot⁹ come-
dēs ī comestū ꝯuertit̄ p grāz. Hec videt̄ snīa aug. ī
libro ꝯfessionū. Sat̄ hec regula clara ē. ex q̄ īfert̄ q̄
diu sit īt̄ digne sumēte ꝛ idigne. De digne sumēti-
b⁹ v̄itatē h3 regl'a nr̄a. de cōse. di. z. c. qđ ē. Quid est
iq̄t illā mādacare escā ꝛ illū bibē potū: nisi ī xp̄o ma
nere: ꝛ illū manētē ī se hr̄e: De idigne sumētib⁹ di-
cet̄ ifra feria q̄nta. q̄re ꝛc̄. ¶ Accipe nonū mirabile
. s. diue ꝑmissibilitat̄. vbi accipe hāc regulā. Licet
veꝝ xp̄i corp⁹ sit ī hostia consecrata: tñ si a mure vl'
cane vl' alio aīali comederet̄: nō xp̄s: s3 spēs tm̄ su-
merent̄. Hāc regulā exp̄sse magr̄ sniaꝝ ponit ī q̄rto
di. iz. c. solet queri. in fine. vbi sic ait. Illud ēt sane
pōt dici ꝙ a brutis aīalibus corpus xp̄i non sumit̄:
ēt si videat̄. qđ ergo sumit mus vl' mādacat d̄s no-
uit. hec ille. Et rō q̄re nō sumit̄ a brut̄ corpus xp̄i ē
q̄ talis ꝑm btūm Tho. ī q̄rto di. 9. qm̄ nulla ē ordinatio
bruti ad corpus xp̄i: vt. s. possint xp̄o icorporari. ꝛ iō

nō sumunt irrōnalia corpꝰ xp̄i nisi ꝑ accn̄s: inq̄ntū .s. sumūt illud ī quo ē corpꝰ xp̄i .i. spēs illas. Ista est cōis opio. Et hec volo sufficiāt ꝓ scd̄a ve. ¶ Quātū ad t'ciā ve. satꝫ pꝫ ꝙ ē magni meriti tā cōficiētibꝰ ꝙ̄ sumentibus. sed de hoc ī sequentibus.

¶ De vtilitate corpis xp̄i ⁊ sanguis. Conclo. III.

Ccipe t'ciā ꝯclōnem. vꝫ. Sic hec b'ndicta ꝯuersio ⁊c̄. vbi tres signāmꝰ veritates. vꝫ. ¶ Prima ve. est. Utrū hoc b'ndictū sacrm̄ ꝓsit btīs ad augmētū glorie. ¶ Scd̄a ve. ē. Que est vtilitas sumentibꝰ digne ī hac vita hoc benedictū sacrm̄. ¶ Tertia ve. ē. Si ꝓ ꝑuulis celebrari debeat hoc b'ndictū sacrm̄. ¶ Quātū ad p̄mā dico ꝙ sacr̄a ecclie nō ꝓsunt alicui q non sit ī statu ꝓficiēdi. Quare cū sci ī p̄ria existes nō sinti hoc statu: q: sūt ī ꝑfectōis t'mio: nō videt ꝙ eis talia sacr̄a ꝓsint. Ubi nō s̄m btm̄ Tho. in q̄rto di. xii. ⁊ sꝫ cōīt loq̄ntes ꝙ gloria scōꝝ cōp'hendit p̄miū eorūdem. Premiū āt ē duplex .s. essentiale ⁊ accn̄tale. Essentiale ē quod hn̄t de diuitate. Accn̄tale quod hn̄t d' quocūqꝫ bono creato. Quātū ergo ad p̄miū eēntiale s̄m cōem opinionē coꝝ glia minime augeri pōt. sed q̄ntū ad p̄miū accn̄tale vsqꝫ ad diē iudicij augeri pōt. aliogn t'c nō augeret de gloria corpis xp̄i. Un̄ de oībus opibꝰ bonis scīs eis gloria accrescit. Luc. xv. Gaudiū ē āgelis dei ⁊c̄. Et ita de oībꝰ q̄ ī di honorē fiūt gaudēt ⁊ maxime de his ī qbus de eorum gloria deo grās agamus. Unde simpl'r loq̄ndo hoc q̄ntum ē ad eēntiā glorie hꝰ sacrm̄ gloriā nō auget. sed q̄ntum ad accn̄tale auget. Ista ē cōis opio. Cōcordat textꝰ capl'i: cū marthe. ex. de cele. mis. vide feria q̄nta cinerꝫ ꝯsideratōe iiª ꝯclōne p̄ma. vbi est textus ad l'ram. Et sic allegat Innocentius ī collecta vbi dr̄. ꝓsit hec oblatio aīe famuli tui leonis ⁊c̄. dr̄ ꝙ itelligit sic: vt ꝓsit .s. vt magis ac magꝭ glorificet ī terrꝭ. q̄re ⁊c̄. ¶ Quātū ad s'am veritatē dico ꝙ tria sūt permaxime bona q̄ digne hꝰ sacrm̄ sumētes colligūt in hac vita. ¶ Primū ē v'tutū augmentatio. ¶ Scd̄m pctōꝝ venialium remissio. ¶ Tertiū ē pctōꝝ mortaliū cācellatio. ¶ Primū inq̄ꝫ bonū est virtutum augmentatio. ꝓbat dupl'r ¶ Primo sic. nihil ꝓficit spūal'r nisi per augmētū virtutū. Sed hꝰ b'ndictū sacrm̄ virtutē hꝫ ꝑfectiuā s̄m Dionysiū. ergo effectus eiꝰ ē virtutū augmētū. ¶ 2º ꝓbat sic. Effectꝰ hꝰ b'ndci sacri ē plenitudo grē. sꝫ ad plenitudinē grē ꝑ augmētū v'tutū ꝑuenit. gº ⁊c̄. maior est nō ī orōne canonis. vbi dr̄. Quotquot ex hac altaris ꝑticipatōe sūpserimꝰ oī b'ndictōe ⁊ grā repleamur. Inde est bonus tex. de. conse. di. ii. ca. non iste. vbi dicitur sic. Nō iste est panis qui vadit in corpus: sed panis vite eterne qui anime nostre subāꝫ fulc̄. Iste panis quotidianꝰ ē: accipe quotidie vt quotidie tibi ꝓsit. sic viue vt quotidie merearꝭ accipere. Et ca. xp̄s. dr̄. Xp̄s panis ē de quo q mādicat viuit ī et'nū. Et. c. credere. dr̄ sic. Credē ī Iesū xp̄m hoc ē mādicare panē ⁊ vinū: q credit ī mādicat inuisibil'r saginat. Glosa. saginat .s. spūalibꝰ ⁊ diuinis v'tutibꝰ ⁊ donis ⁊c̄. Un̄ ꝓpus huiꝰ sacri effectꝰ est ꝯuersio hoīs in xp̄m: teste ap'lo ad Gal. ii. Uiuo āt: iam nō ego: viuit āt ī me xp̄s. Ad quē aliꝭ duo effectꝰ subsequnt: spūalis q̄ntitatis in augmētū virtutū: ⁊ restauratio ꝑditoꝝ ī remissionē venialiū. vl' reparationē cuiuslibꝫ p̄cedētis defectꝰ vt dic btūs Tho. in q̄rto di. xii. Ex qbꝰ seq̄t p̄mo ꝙ iste b'ndictꝰ cibꝰ ē aīe n're vita. qm̄ sic per cibū mortiferꝫ mors ītrauit ī orbē t'raꝝ. Gen̄. iii. c. sic ꝑ hūc cibum salutiferꝫ vita restaurat: vt vnde mors oriebat īde vita resurgēt. ⁊ q ī ligno vincebat ī ligno quoqꝫ vinceret per xp̄m dn̄m nostꝝ. Jo. x. Ego sum via veritas ⁊ vita. Et. c. vi. Caro mea vere ē cibus ⁊c̄. vbi Crisostomꝰ ait. Prestat se nobis desiderātibꝰ ⁊ palpare ⁊ comedē ⁊ amplecti: vt verificet snīa saluatoris. Caro mea vere est cibus ⁊ sanguis meus vere est potus. ¶ Scd̄o sequit ꝙ hoc sacrm̄ est nostra cum xp̄o īcorporatio: Jo. vi. Qui manducat carnem meā ⁊ bibit sanguinem meum: in me manet ⁊ ego ī illo. Quadrupl'r .n. hoc sacrm̄ manducari pōt .s. sacral'r tm̄. spūal'r tm̄. vtroqꝫ modo. ⁊ neutral'r.

¶ Primo q̄dam illud sumunt sacral'r tm̄. ⁊ isti sunt Jude comitiua. vt sunt cum pc̄o mortali hoc sacrm̄ sumentes. Audi textum de conse. di. ii. c. sic iudas. vbi dr̄. Sic iudas cui buccellā tradidit xp̄s nō malam accipiendo: sed bonum male accipiendo locū prebuit diabolo. sic indigne quisqꝫ sumens corpus xp̄i efficit: aut q: malus est malum fit: aut q: non ad salutem accipit nihil accipit. Corpus tm̄ ⁊ sanguis dn̄i nihilominus erat ī eis qbus dicebat ap'ls: q mānducat ⁊ bibit īdigne iudiciū sibi manducat ⁊ bibit. Idem ī caº. q scelerate. ⁊ omnes ꝓphā hiꝰ maledicē dicēs. Fiat mensa eoꝝ corā ipsis in laq̄um ī retributōem ⁊ ī scādalum. Obscurent oculi eoꝝ ne videāt. ⁊ dorsum eoꝝ sp incurua. Effunde sup eos irā tuā: ⁊ furor ire tue app'hendat eos. Fiat habitatio eorum deserta: ⁊ ī tabernaculis suis non sit q īhabitet. qm̄ quē tu ꝑcussisti ꝑsecuti sūt: ⁊ sup dolorē vulneꝝ meoꝝ addiderūt. Appone iniq̄tatē sup iniq̄tatē eoꝝ: ⁊ nō intrēt ī iusticiā tuā. Deleāt de libro viuentiū: ⁊ cū iustis nō scribāt. hec ille. In qbꝰ sacratissimis verbis. xii. maledictōes enumerat supueniētes oībꝰ indigne cōicānbus. de qbus alias. ¶ Scd̄o quidam sumūt spūal'r tm̄. sic deuote ⁊ sine mortali cl'pa missas audientes: ī hoc sacro firmit' credētes. de qbus magister ī q̄rto di. ix. c. ⁊ sic ait. Et sic inq̄t due sunt res illiꝰ sacri: ita ēt duo modi mādicādi vnꝰ sacral' quo boni ⁊ mali edūt. Alī spūalis quo soli boni mādicāt. vn̄ Aug. Quid ē xp̄m mādicare? nō hꝰ ē solum ī sacrō corpꝰ eiꝰ accipere. Multi .n. īdigne accipiūt. sꝫ ī ipso manē ⁊ hr̄e ipꝫ ī se manētē. Spūal'r .n. mādicat q ī vnitate xp̄i ⁊ ecclie quā sacrm̄ significat manet. Nā q discordat: nec carnē xp̄i mādicat nec sāguinē bibit: ⁊ si tāte rei sacrm̄ ad iudicium sui quotidie accipiat. Spūalē mādicatōem Aug. distinguens a sacrali ait: vt q̄d paras dentē ⁊ ventrē? crede ⁊ mādicasti. Credē ī eū hꝰ ē mādicare panē ⁊ vinū. Qui credit ī eū: mādicat eū. hec magr̄ ī l'ra. Hec ēt snīa ponit de ꝯse. di. ii. c. vt quid paras.

¶ Tertio q̄dā sumunt vtroqꝫ mō. vt vere actual'r sine pc̄o mortali cōicātes. ps. Panem angelorum mādicauit homo omne delectamētū ⁊c̄. ¶ Quarto neutral'r. vt īfideles ⁊ falsi xp̄iāi: q omnino spre-

ao diuo et ecclesiastico mandato: nec missas deuote audiunt: nec umquam confitentur et xpm sumunt de quibus ps. ait. Deleantur de libro viuentium et cum iustis non scribantur. ¶ Tertio sequitur quod hoc sacramentum est nostra defensio. Defendit autem permaxime a tribus a carne: diabolo: et mundo. In quantum enim hoc sacramentum est signum passionis xpi per quam demones deuicti sunt est omnium spirituum malorum fugatiuum. ps. Parasti in conspectu tuo mensam aduersus eos qui tribulant me. Et idem. Dominus illuminatio mea etc. dic aliquot versus. ¶ Secundo in quantum in hoc sacro miscetur aqua que est elementum frigidum refrigerans corporis estum ordinatur efficacissimum remedium contra carnis incendia. ps. Super aquam refectionis educauit me: animam meam conuertit. scilicet ad spiritualia bona. ¶ Tertio in quantum hoc sacramentum habitum gratie habet: ex quo tamquam ex singulari medicina mors interior et exterior superatur: apparet quod hoc sacramentum a misero nos mundo custodiat. ps. Si ambulauero in medio vmbre mortis. scilicet huius tenebrosi mundi: non timebo mala: quoniam tu mecum es. Si igitur anima mea hec et similia pericula times: accede ad xpi mensam. comede et bibe. securus accede ait Augu. quia panis est non venenum. ps. Illic trepidauerunt timore: vbi non erat timor. quere etc.

¶ 2m bonum dicitur venialium remissio. Audi Ambro. li. de sacris. et ponitur de conse. di. 2. c. si quotiens. Si quotiens inquit xpi sanguis in remissionem peccatorum effunditur debeo semper accipere qui semper pecco debeo semper habere medicinam. Item audi Augu. et ponitur de conse. di. 2. c. vtrum sub figura. Iteratur igitur quotidie hec oblatio: licet xps semel sit passus. quia quotidie peccamus peccatis sine quibus mortalis infirmitas viuere non potest. hec ille. Et istas etiam auctes allegat magister in quarto dis. 12. Dicit tamen beatus Tho. ibidem quod non oportet semper omnia peccata venialia deleri: sed tantum secundum mensuram deuotionis. posset tamen tantus esse feruor: vt etiam omnia delerentur. Idem dicit Petrus de tarantasio. Non enim est inconueniens dicit beatus Tho. quod aliqua hora homo sit absque omni peccato veniali: licet propter nostram fragilitatem diu durare non possumus. ¶ 3m bonum dicitur peccatorum mortalium cancellatio. Dupliciter enim peccata mortalia delet. scilicet aut que fuerunt oblita: aut que in animam intrarent: nisi hoc sacramento muniretur. Non enim delet scienter reseruata. quia cum vita sit anime: et ipsa in mortali peccato existens mortua sit: non poterit illud viuificare. hoc dicit beatus Tho. vt. s. quere etc. Et ista sufficiant pro presenti veritate. Sed dicit pater Ambrosii si per hoc sacramentum venialia dimittuntur: et hec quotidiana sint videtur omni die communicandum esse. Dicit beatus Tho. vbi supra quod in recipiente hoc sacramentum duo principaliter requiruntur. scilicet desiderium coniunctionis ad xpum. et hoc facit amor. Secundo requiritur reuerentia sacramenti. et hoc ad donum timoris pertinet. Si primum consideretur certe incitabitur homo ad quotidianam communionem. Si consideratur 2m: tunc retrahitur. Et ideo si aliquis experimentaliter cognosceret ex quotidiana frequentatione sumptionis amoris augeri feruorem et reuerentiam non minui: profecto talis quotidie communicare deberet. Si autem reuerentiam minui et feruorem non multum augeri sentiret: interdum abstinere deberet: vt postea cum maiori deuotione accederet. Sed quantum ad hoc vnusquisque suo iudicio relinquendus est. Frequentet tamen que peccata mortalia non grauant communicet. quoniam sicut cibo corporali restauratur corpus ita hoc sacramento restauratur anima. Unde oportet quod pluries deperdita restauretur: ne homo a deo totaliter alienetur. et hoc est consilium non preceptum. De communione semel in anno preceptum est. sed de hoc in sermonibus sequentibus. Et accipe regulam Augustini dicentis. Si mens in affectu peccandi est: grauari magis dico eucharistie perceptione quam purificari. hec ille. Unde clamat paulus. 1. Cor. 1. Probet autem seipsum homo: et sic de pane illo edat et de calice bibat. Qui enim manducat et bibit indigne etc. Et hec sufficiant quantum ad secundam veri. ¶ Quantum ad tertiam dico secundum beatum Tho. in quarto di. 12. quod pro pueris baptizatis missarum solennia celebrantur: non quia eis prosint ad alicuius culpe remissionem: vel glorie augmentationem: sed propter viuorum suorum solatium. et vt ostendatur tales pueros ad vnitatem corporis mystici pertinere. et vt etiam commendetur redemptionis nostre mysterium. quod in hoc sacramento commemoratur: propter quod hi paruuli sine proprio merito sunt eternam gloriam consecuti. Bene igitur xps memoriam fecit mirabilium suorum: hic per gratiam et in futuro per gloriam.

¶ Feria quarta maioris hebdomade de eadem materia. Sermo in ordine. XLIII.

a Ccepit Jesus panem

et gratias agens fregit et dixit. Accipite et comedite: hoc est corpus meum. Luc. 22. et Mathei. 26. Jam mirabilia huius benedicti sacramenti percurrimus. Nunc circa ea que ad hoc conficiendum sacramentum requiruntur accedamus quando diximus quod Jesus panem accepit etc. Ubi tres considerationes faciamus. videlicet.

¶ De ministrante hoc sacramentum debitam requisitionem.
¶ De materia requisita huius sacri rectam assignationem.
¶ De forma necessaria huius sacri optimam regulationem.
¶ De ministerio debite requisito ad conficiendum corpus dominicum. Consideratio. I.

p Rimo de ministrante hoc sacramentum debitam requisitionem videamus. Ubi tres conclusiones more solito faciamus. vz. ¶ Prima est ista. Non omnis persona potest dominicum corpus consecrare. ¶ Secunda conclusio est ista. Quamuis a persona idonea sit consecratum: non tamen ab omnibus potest rite esse dispensatum. ¶ Tertia conclusio est ista. Inter omnes falsos ministros qui possunt corpus dominicum consecrare: hereticos debemus euitare.

¶ Que sit persona idonea ad dominicum corpus consecrandum. Conclusio. I.

a Ccipe primam conclusionem. vz. Non omnis persona etc. Dic totam. vbi tres ingramus veri. vz. ¶ Prima est ista. Quot requiruntur quantum ad essentiam et bene esse persone: que debet hoc conficere sacramentum. ¶ Secunda est ista. Utrum simul plures possint eandem hostiam consecrare. ¶ Tertia est ista. Utrum sit licitum ab hac consecratione abstinere. ¶ Quantum ad primam dico quod ad necessitatem aliqua

ꝯcurrūt ad hoc ꝯficiēdū sacramētū: ⁊ aliqua ad bn̄ esse. Que simul septē sunt ꝑncipales ꝯditiões. vȝ. ¶ Prima ꝯditio ē. ꝙ ꝑsona ad hoc sacramētū conficiendū reqsita sit homo. ¶ Scḋa ꝙ sit homo masculus. ¶ Tertia ꝙ sit hō masculus ⁊ catholicus. ¶ Quarta ꝙ catholic⁹ et rite ordinat⁹. ¶ Quita ꝙ sit ꝑsona nō ꝓhibita. ¶ Sexta ꝙ sit ieiun⁹. ¶ Et septima ꝙ nō sit cū peccatoꝝ mortaliū ꝯsciētia grauatus. ¶ Accipe ꝑmā et dico ꝙ ad cōficiendū hoc sacr̄m requirit̄ ꝙ persona ꝯficiēs sit homo. ex quo sequitur ꝙ si belua verba diceret sup debitā materiā nō cōficeret. Itē ⁊ null⁹ angelus vl̄ spirit⁹ btūs Inde exclamat btūs Bernardus. O ꝑeclara ptās vestra o sacerdotes vos potestis ꝯsecrare corpus ⁊ sanguinē dn̄i super oī ꝑuilegio ⁊ potestate. Stupet cor. miraт̄ terra ꝯtremiscic homo reuereт̄ plurimū angelica celsitudo. Et de hoc pn̄t assignari tres rōnes. ¶ Pria ratio ē diuina institutio: q̄ solos hoies huius sacramēti voluit eē ministros. Unde cantat ecclesia. Solis ꝑsbyteris derelinqt: qbus sic cōgruit vt sūmāt ⁊ dēt ceteris. ¶ Scḋa ē sacri īterpretatio. Appellat̄. n. hoc sacr̄m viaticū. qꝛ oībus viatoribus cib⁹ ē leuissim⁹: q i comedēte n̄ ꝯuertit̄: sȝ ecōuerso: vt dictū ē i ꝑcedēti ꝯmone. ⁊ ideo a solis viatorib⁹ cōfici ⁊ ministrari debuit: qḋ nec angelis nec alijs spiritib⁹ conuenit. ¶ Tertia debita sacratio Ministꝛ. n. hui⁹ sacri oȝ eē gradatū. s. in ordinibus sacris. de ꝯse. dis. z. trib⁹ gradib⁹. Angelis aūt hoc ꝯuenire non pōt. ergo nec hoc p ꝯn̄s ꝯficere sacr̄m ¶ Scḋo reqrit ꝙ iste hō sit masculus. ⁊ p hoc mulieres oēs ab hac excludūtur ptāte. Tū qꝛ nobilissimū sacr̄m nobilissimū oȝ habere ministrū. nobilior āt est masculus q̄ȝ femina. Tū qꝛ mulier multis est n̄alib⁹ ꝺfectib⁹ subiecta: vt mēstruo ⁊ hi⁹. tū qꝛ sub viri ptāte eā ꝯstituit deus. Gen̄. z. Tū qꝛ characterē ordinis nō suscipiūt. vt patuit. s̄. feria. z. ſe dn̄ice in ꝑma ꝯsideratiōe ꝯclusione. z. vide ibi. quare ⁊c. ¶ Tertio reqrit ꝙ hic hō mascul⁹ sit catholicus. ⁊ pp hoc heretici et scismatici excludunt̄. hec tn̄ ꝯditio nō est necessitatis: sed ꝯgruitatis. Nā hi⁹ si sacerdotes sunt: ⁊ in forma ecclesie ꝯficiūt: certe verē est sacr̄m. qm̄ character idelebil' est. cui⁹ rei signuȝ est ꝙ redeūtes ad fidē non iteꝝ ordinant̄. grauit̄ tn̄ peccāt si ꝯficiūt aut ministrāt. sunt. n. ab ordinū executione suspēsi. Unde btūs Tho. ꝑa ſe. q. 39. dicit ꝙ duplex ē spūalis ptās. s. sacr̄alis ⁊ iurisditialis. Sacralis est que p aliquā ꝯsecratiōeȝ ꝯfert̄. ⁊ hec ſȝ essentiā i hoie manet q̄ȝdiu viuit: siue i scisma siue i heresim labat̄. vsuȝ tn̄ ptātis amittūt: ita ꝙ eis sua vti ptāte n̄ lȝ. si tn̄ vsi fuerit effectū hn̄t i sacr̄alib⁹. qm̄ i his hō n̄ opat̄ nisi vt dei instr̄m. Ptās āt iurisditial' ē q̄ ex simplici īiūctiōe ꝯfert̄. ⁊ iō nō immobilit̄ adheret. ⁊ p ꝯn̄s i hereticis ⁊ scismaticis n̄ manet. vn̄ nec absoluer̄: nec excōicar̄: nec idulgētias ꝯcedē: nec aliqd hi⁹ sacē pn̄t. ⁊ si fecerit n̄ hēbit̄ ꝓ facto nec ꝓ rato. vt pȝ. 7. q. 1. c. nouatian⁹. Sȝ qḋ istoꝝ grauI⁹ ē peccatū: an. s̄. heresis an scisma. Dic btūs Tho. vt. s̄. ꝙ simpliciꝫ er loquēdo heresis grauius ē: qm̄ ē peccatū ꝯ deū ipsū ſȝ ꝙ ē sūma ⁊ ꝑma veritas: cui fides innit̄. Scisma āt ē ꝯ ecclesiasticā vnitatē que min⁹ ē q̄ȝ ipse deus. Ex aliqua tn̄ circūstātia ꝯtingere pōt ꝙ scismaticus grauius peccaret q̄ȝ heretic⁹. ⁊ hoc ꝓpt̄ maiorē ꝯtēptū. vel mai⁹ periculū qḋ iducit ⁊ hi⁹ ⁊c. ¶ Quarto reqrit̄ ꝙ sit rite ordinatus. ⁊ ex hoc excludūtur nō debite ordinati. Indebite ordinari pōt dupliciter: aut ex parte ordinātis: aut ex parte ordinādi vl' ordinati. Ex parte ordināns cōtingit fieri qnqȝ modis. ¶ Prio si ordinat̄ a simoniaco sciēter. ¶ Secundo a scismatico ēt scienter vel excōicato. ¶ Tertio ab heretico. ¶ Quarto. ab episcopo nō suo. ¶ Et qnto ab eo q renūciauit. Ex parte ordinādi vel ordinati ꝯtingit sex modis. s. furtiue. per saltū: extra tēpora debita: i excōicatione: i apostasia. ⁊ bis eūdē ordinē suscipiendo. Paulisper anima patiētiā habe: volo. n. oēs predictos discurrere modos. Ex parte igit̄ ordinātis ꝯtingit idebite ordinari quādo ꝯordināś ē simoniacus. Dupliciт̄ āt qs simoniacus effici pōt. s. aut circa ordinē ⁊ dignitatē aut circa collationē bn̄ficiorū ⁊ sacroꝝ. Exm̄ ꝑmi. vt si eꝑs suā emat dignitatē: Exm̄ secūdi. vt si ꝓ collatione beneficioꝝ vel ordinū tm̄ vult vel tm̄. Si eꝑs emit suā dignitatē: tunc tu q ordinatus es ab ipso aut hoc sciēnter fecisti ⁊ volūtarie: aut scienter: ſȝ timore q cadere pōt i constantem virum: aut ignorāt. Si ꝑmum: tunc ordinē recipis: sed exequi non potes sine peccato mortali Un̄ btūs Tho. ꝑa ſe. q. 100. dicit ꝙ si scis eꝑm simoniacum esse in ordine suscepto. siue sit occultus: siue notorius: nullo pacto debes ab eo ordines suscipere: immo potius excōicari te permitte. argu. ad hoc. c. inquisitioni. ex̄ de sen. excō. vbi dicitur ꝙ potius debemus sn̄iam excōicationis humiliter sustinere: q̄ȝ per carnale commercium peccatum operari mortale Et glosa ibi allegat concordantias. s. c. lr̄as. ex̄. de resti. spo. versus finem. vbi eadē verba ponuntur. Et ponit hanc regulaȝ dicta glosa ꝙ potius debemus oīa mala pati q̄ȝ contra conscientiaȝ peccatum operari mortale. probat hoc per cam̄ itane. zz. q. 5. ⁊ per cam̄ sacris. ex̄ de his que vi vel metus causa fiunt. vbi dicitur ꝙ pro nullo metu debeat quis mortale peccatum incurrere. Si vero scienter ⁊ coacte per metum qui potest cadere in cōstantem virum: tunc ordinem recipit ⁊ executionem sine aliqua dispensatiōe. 1. q. 1. c. constat multos vim passos. Si vero ignoranter: tunc ordinē suscipit: ſȝ nō executionē sine eꝑi dispēsatiōe: ⁊ hoc i ꝺtestatione criminis. 1. q. 1. c. si q. vbi dr̄. Si a simoniacis n̄ simoniace ordinati sūt si qdeȝ hoc ꝓbare potuerint se cū ordinarēт̄ nescisse eos simoniacos: tūc ꝓ catholicis habeantur in ecclesia ab ipsis. s. episcopis: talium ordinationes misericorditer sustinemus: si tn̄ eos laudabiliter vita commendat. Qui vero scienter a simoniacis consecrari imo execrari permiserint: eoruȝ cōsecrationem oīo irritam eē decernimus. hec Urbanus papa. Sȝ ponamus ꝙ episcopus sit simoniac⁹ in beneficiorum collatione: tunc distinguenduȝ est: vel est occultus: vel pene occultes: vel notorius. Si occultus: tunc ordinem executionemqȝ ab eo accipis: cum talis episcopus nō sit suspensus nisi quo ad se ex quo ē occult⁹. Si quasi

occultus vel notorius. tunc si scienter ⁊ volunta-
rie id facis nō recipis executionē sine dispensatiōe
pape. Sȝ si coacte vel ignoranter executionē susci-
pis. debet tñ ordinādus ab ipso epō licentiā petere
adeūdi aliū epm: quā si noluerit cōcedere: ⁊ te ab ip
so ordiari cogat secure ordineris. Hec dīs Hostiē
sis. Et sic pȝ prim⁹ modus ordinādi quo ad ordinā
tē nō recte. ❡ Accipe 2ᵐ. s. cū quis ordinaẝ a scis-
matico vl' excōicato: ⁊ tūc si scient ordinarẜ ordinē
suscipis: sȝ nō executionē sine dispēsatiōe pape. lȝ
n. tales psone male faciāt ⁊ mōtalit peccēt i ɔferen
do vl' ministrādo sacra tñ si ɔfecerit vl' contulerint
erūt vera sacra vt dēmē supra ⁊ faẝ caᵐ dñs decla
rauit. i. q. i. ⁊ caᵐ nō nocet. Ubi diẝ text⁹. Non nocet
malicia epi ad baptismū ifantẜ neqȝ ad ɔsecrationē
ecclesie. q: baptism⁹ daẝ a deo. nō ab hoīe venit. sic
⁊ eucharistia ⁊ oīa quecūqȝ i altari apponūẝ nō ab
hoīe: sȝ a deo sanctificatōeȝ accipiūt. hec ibi. Et sūt
vba Gregorij. Et ð hoc plura notanimus. s. feria
tertia ƙe dñice. Si vo ignorāter hoc fecerẜ: oȝ i exe
cutiōe hēre dispēsatōeȝ epi ⁊c. ❡ Accipe tertium
modū. s. cū qs ordinaẝ ab heretico. ⁊ si sciēt ⁊ volū-
tarie: tūc ordinē suscipit. sȝ executōȝ ñ sine dispēsa
tōe pape. si ignorāter: tūc idiget dispensatiōe epi.
Tho. ƙa ƙe. q. 39. Petr⁹ de tarātasio ⁊ Goffred⁹.
❡ Quart⁹ mod⁹ ē cū ordinaẝ ab epo ñ suo. s. sine li
cētia ꝓprij epi. Et tūc si sciēter vl' ignorātia affecta
ta hoc eps fecerit: tūc ꝑ ānū a collatōe ordinū suspē
sus ē. ⁊ iterim clerici ei⁹ a vicinis epis poterūt sine
ei⁹ licētia ordinari. ð tēpo. ordi. c. eos. li. 6. Ordinati
vero executiōe puaẝ: i qua eps poterit dispēsaẝ. 9.
q. 2. c. lugdunēsis prochie clericos ⁊c. Si āt ignorā
ter hoc sit factū ex parte vtriusqȝ: tunc episcop⁹ ex
cusaẝ: ⁊ ordinan q̄ntū ad executōeȝ episcopi idigēt
dispēsatiōe. ❡ Quit⁹ mod⁹ cū qs ordinaẝ ab epi-
scopo renūciāte. Et tūc distigue: aut renūcia ut lo
co ⁊ dignitatẜ. aut loco ⁊ nō dignitatẜ. Si ꝑmū: tūc
distingue: aut ab hoc episcopo suscepisti ordīes ma
iores vl' minores. Si minores: aut hoc fecisti cū li-
cētia tui episcopi: aut nō. si cū licētia: nō idiges di-
spēsatiōe. si sine. tūc episcop⁹ pōt dispensare. debe
ret tñ de iure communi deponi. vt patet. 7. q. i. c.
episcopus in diocesi. ⁊ nona qōe scda. c. episcopum
si maiores: tūc si sciēter factū ē idiges dispēsatōe pa
pe si ignorāter tūc poterit episcop⁹ dispēsaẝ nisi fue
rit ignorāña crassa ⁊ supina eẍ. de ordinans ab epi-
scopo q renūciauit caᵒ. vnico. Si vero episcop⁹ re-
nūciauit loco sȝ nō dignitatẜ. tūc si rogetur a ꝓprio
episcopo pōt omnes conferre ordines. Sȝ. ordinā
di debēt ab ipso ꝓprio episcopo licētiā obtineẝ. qð
si nō fecerit de iure cōmuni deberēt deponi: sȝ epi-
scop⁹ pōt dispensare. Et sic pȝ qualiter qs nō rite
ordinaẝ q̄stū est ex parte ordināt⁹s. ❡ Nūc videa-
mus ex parte ordinādi vel ordinati. Sex. n. modis
pōt qs nō debite ordinari. s. furtiue: ꝑ saltum: eẍ tē
pora debita: in excoīcatōe: i apostasia: ⁊ bis eundē
ordinē suscipiēdo: Hos simulẝ casus aīa mea patiē
ter audi. ❡ Accipe ꝑmuȝ modū. s. cū qs furtiue or
dinatur. Triplicitẝ autē ƙm dominū Hosti. qs di-
caẝ furtiue ordinari. Uno mō cum qs sine sui ꝓprij
epi cōscia ⁊ sine examinatōe ꝓmoueẝ. 24. dis. c. q̄
do episcop⁹. Ubi diciẝ quādo episcop⁹ ordinatōneẝ
facē disponit omnes qui ad sacrū misteriū accedere
volūt: feria quarta ante ipsaȝ ordinatōeȝ euocandi
sunt ad ciuitatē vna cū p̄sbiteris q eos representare
debēt. ⁊ tūc episcop⁹ ex latere suo eligere debet sa-
cerdotes alios prudētes viros gnaros idest sciētes
diuine legis: ⁊ exercitatos i ecclesiasticis sāctioni-
bus qui ordinādoꝝ vitā genus idest an serui vel li-
beri: patriā: etatē: institutionē idest titulū bñficij: lo
cū vbi educati sunt si sint bene litterati: si i lege dei
istructi ante oīa diligēter inuestigēt ⁊c. hec ibi. et
i hoc casu nō ꝓsumi lr̄e archidiaconi. eẍ: ð officio ar
chid. c. significasti. ❡ Scđo ordiaẝ furtiue si ꝑter ɔ
sciētiā epi eodē die recipit minores oēs uẝ aliquos si
mul ⁊ subdiaconatū: vel ēt duos sacros simul. eẍ.
de eo q furtiue ordinem suscepit capitulo. hoc. ⁊ c.
tulo innotuit. ❡ Tertio qñ gradu omisso facit sal-
tū ⁊ de hoc statẜ dicetur. Dico ergo ꝙ talis furtiue
ordiatus: aut suscipit vnū ordinem vel plures. Si
vnū tūc eps pōt dispensare in susceptis ⁊ suscipien
dis. eẍ eo. caᵒ. pᵒ. Si plures tūc distigue aut susce-
pit plures sacros simul. aut vnū sacrū cū minorib⁹
Si pᵒ mō tūc eps nō pōt dispēsare i receptione sa
croꝝ ordinū: sȝ post susceptos potest dispēsare. hec
de mēte Inn. ⁊ Hosti. ⁊ Gof. extra de tēpo. ordi. c.
dilecto. Si vero suscepit simul vnū sacramētū cum
minoribus: sic episcopus dispensat vt ministrēt in
minorib⁹. et si intrat religionē dispēsat eps vel ab-
bas etiā i alijs. vt pȝ. eẍ eo. c. vltimo. ❡ Secundus
modus ē idebite ordinari per saltum: vt. s. qñ vno
ordine pretermisso alnorē ascēdit. et tunc dico ꝙ ta
lis recipit characterē ordinis: tamē de rigore iuris
debet deponi. Sed distingue: aut talis hoc. ex igno
rātia fecit: ⁊ ex dispensatōe epi poterit ad ordineȝ
p̄termissū ꝓmoueri. ⁊ interim ab executione supio
ris ordinis erit suspensus. dis. 52. caᵒ sollicitudo. ⁊
extra de clerico promoto per saltum. c. vnico. Eo-
dē mō poterit episcopus ð spensare si inte:im mini
strauit i illo ordie p:etmisso: credēs ꝙ gradatim vt
debebat ꝓmotus eēt vt i. d. caᵒ. 3. Si vero ex pro
pria malicia ⁊ scienter fecit: sic in ordine suscepto
pōt per epm dispēsari: sed non poterit ꝑ epm dispē
sari ꝙ vlterius ascendat: sed indiget dispēsatōe pa
pe. Et in hoc conueniunt Hosti. Inno. ⁊ Wilb. de
hac materia vide eẍ de clerico ꝓmoto per saltuȝ ꝑ
totū. ❡ Tertō idebite qs ordinatur: qñ extra tēpo
ra debita ordinaẝ. ❡ Ista. n. sunt tēpora debita ad
susceptionē ordinū deputata. A sepiēnio enim vs-
qȝ ad duodecimū annū potest qs tonsurā ⁊ mino:s
ordies accipere p̄terqȝ accolitatū: quē tantum post
duodecimum annū accipiet. vt pȝ. 77. dis. in singu
lis. vide supra feria tertia secunde dominice in ter
tia cōclusione prime cōsideratōis in secūda verita
te. Si igiẝ qs extra tempora ordinatus est quidam
dicunt ꝙ episcopus potest dispensare in susceptis
non sucipiendis. quidā in vtroqȝ. sȝ nūc disputare
non licet. ❡ Quarto in exceptione. s. existendo ⁊
tunc si sciebat se excōicatum in perpetuo deponen
dus est. Si vero de facto non recordabatur ꝑ quo

excõicatus eēt vel ſi factū ſciebat: tñ iuris ignarus
neſciebat ſe excõicatū: tūc ſi ſunt ſeculares archi-
epi vel epi diſpenſare nõ poſſunt abſq3 mādato ſe-
dis aplice. Si vero ſūt regulares tūc abbates eorum
poſt iūnctā pniam pactā poterūt cū eis diſpēſare ni
ſi graue fuerit vel nõbile ſcm̄. hec oīa patent. eẍ. de
ſen. ex. c. cū illor. longus textus eſt. ideo nõ pono ad
lrām. ¶ Quito ī apoſtaſia. Ubi nõ q̄ apoſtaſia eſt
multiplex. ¶ Prima dr̄ apoſtaſia a fide Jeſu xp̄i ⁊
ſcē m̄ris eccleſie: qn̄. ſ. qs a xp̄i fide recedit: ⁊ hic ipſo
iure eſt hereticꝰ ⁊ excõicatus. extra. de heret. c. ad
abolendā. Textum nõui ī preceden̄ ſermone ī ētia
conſideratõe. Et hi oēs a dignitatibus repellunt̄ ⁊
multis alijs: vt p3 de iureiurādo. c. querela. ⁊. 6. q. 1.
īfames. ⁊ de 2ſe. di. 3. c. celebritatē. Nõ tñ bonū ver
bum ſm bēm Tho. ſcd̄a ſcd̄e. q. 24. ⁊. 23. q. 4. c. ſic̄
ſanctius. q̄ ſi q īterius ſunt fideles: exterius tñ ppt̄
metū qdā ſigna īfidelitatis oñdunt: vt reuerētiā ido
lis ⁊ ſilia. hi apoſtate non ſunt nec heretici: mortalr̄
tñ peccāt q̄tuſcūq3 fuerit metus: q: ſāctius eſt ſame
mori q̄3 idolaticis veſci: vt Augu. ait ī illo. c. ſic̄ ſan
ctius. Ubi dr̄. Sic̄ ſāctius eſt ſame mori q̄3 idolatic̄
veſci: ita ſāctius eſt defungi. i. mori ſine liberī q̄3 ex
illicito 2cubitu ſtirpē q̄rere. Undecūq3 aūt naſcunt̄
hoīes ſi parentū vicia non ſectent̄ ⁊ deū recte colāt
honeſti ⁊ ſalui erūt. Semen. n. hoīs ex q̄licūq3 hoīe
dei creatura eſt. Et ea male vtētibus male erit: nõ
ſpm aliqn̄ malū erit. hec Augu. de bono 2iugali. q̄-
re ⁊c̄. ¶ Scd̄a apoſtaſia eſt ab ordine: vt qn̄ dimit
tit̄ corona tõſura vel habitus clericalis. 2. q. 3. c. 1. ⁊
3. ⁊ eẍ. de apoſtatis. c. 1. ⁊. 3. ¶ Item accipiendo vxo
rem. eẍ. de clericis 2iugatis. c. ex parte. Itē 2uertē-
do ſe ad negocia ſecularia. eẍ. de vita ⁊ honeſta. cle.
c. ex lrīs. extra. de ſen. exco. c. ī audiētia. ⁊. c. ppēdi-
mus. Et hic ſi ē ī ſacris d3 ab accuſatiõe ⁊ teſtimo
nio tāq3 īfamis repelli. 3. q. 4. c. hiis. ⁊ caret iterum
p̄uilegio clericali: ita q̄ eū verberās nõ icidit in ca
nonē. hoc tñ itellige ſi trina āmonitione fcā p̄ epm
non ſe correxerit vel ſeditõibus vel enormitatibus
ſe īmiſceat. eẍ. eo. c. primo ⁊ extra. de ſen. ex. c. cum
non ab hoīe. ¶ Tertia apoſtaſia eſt a religione. vt
qn̄ qs hitum ſuum temerarie dimittēs ad ſecularē
vitā trāſit. Qui ſi redierit recipit̄ ī mõaſterio put
in regula 2tinet̄ ſupple ſi illud monaſteriū regula-
riter viuit. aſr ī diſtrictius monaſteriū igrediat̄ cū
oībus rebus ſuis quas obtulerat p̄ori monaſterio.
quo mortuo ad p̄us monaſteriū redibit. 27. q. 1. c.
ſi qua monacarum. ⁊. c. ſi qs rapuerit. ⁊. 16. q. 6. c. d̄
lapſis autem ſacerdotibus. ⁊. 18. q. p̄ma. c. primo.
Quidā tñ dicunt q̄ res ſimplr̄ erunt ſcd̄i monaſte
rij. ¶ Quarta apoſtaſia dr̄ iobediētie: vtputa quā-
do qs dei ſiue canonū ſiue eccleſie p̄ceptis obedire
2tēnit. q velut īfamis a teſtimonio repellit̄: ⁊ excõi-
cari d3. 3. q. 4. c. ſi qs vero a ſuo. ⁊. 11. q. 3. c. ſi aūt vo-
bis epiſcopis ⁊ creſcēte 2tumacia d3 creſcere ⁊ pe-
na. eẍ. vt lite 2teſtata. c. qm̄ frequent̄. Iſti ergo ſt̄ q̄-
tuor modi apoſtatādi. ⁊ dimiſſis p̄mo ⁊ q̄rto: de ītio
⁊ ſcd̄o accipe hāc regulā q̄ ſi qs ī talibus apoſtaſijs
ordinem ſuſcipit: ſi ordo ſacer eſt: non pōt diſpenſa-
ri niſi per papā. eẍ. de appella. c. vltimo. In execu-
tione tñ ordinum aū rite ſuſceptorum poterit epūs
diſpenſare. Si vero ordo ſuſceptus ſacer nõ ſit. tūc
epiſcopus diſpenſabit: q: cõditor canonis hoc ſibi
non reſeruat. Et ſic p3 2ditio q̄rta requiſita ad hoc vt
qs ſit perſona idonea ad hoc ſacrm̄ conficiendum.
¶ Accipe q̄ntā 2ditionē. ſ. q̄ perſona non ſit p̄hi-
bita: ex quo omnes excludunt̄ excõmunicati: ſuſpēſi
interdicti: degradati: ⁊ irregulares: q omnes ab exe-
cutione ſunt ſuſpenſi. tñ cum ī talibus character ſit
idelebilis ſi 2ficiūt vere 2ficiunt: licet mortalr̄ pec-
cent: vt dic̄ bt̄us Tho. in. 4. di. 13. ¶ Sexta 2ditio
eſt q̄ ſit ieiunus. ita q̄ nullum cibum vel liquorem
antea ſumpſerit. 7. q. p̄ma. c. nihil. ⁊ de 2ſecra. di. 1.
c. ſacra. ⁊ de 2ſe. di. 2. c. liquido. ¶ Septima ⁊ vltima
cõditio eſt q̄ ſit pcō mortalis 2ſcia non grauatus.
Unde accipe regulā generalem q̄ qcūq3 ī pcō mor
tali ſcient̄ ordinem ſuſcipit: vel quelibet alia ſacrā
miniſtrat: ſiue ſit occultum ſiue manifeſtū: ſemper
mortalr̄ peccat. hāc ponit bt̄us Tho. ī. 4. di. 24. fa
cit caplm̄ multi ſacerdotes. dt. 40. ⁊ di. 95. c. illud ſu
perfluum videmus adiectum. ⁊. 11. q. 3. c. Audi de-
niq3 apoſtolum dicentem. non pono tex. ad lrām cā
breuitatis. Et nõ ſm bēm Tho. vt ſ. q̄ ſic ordina-
ti vn ordine iam ſuſcepto non poſſunt: quoniā idi-
gne ſacrum pertractāt. neq3 ī hoc aliqs poteſt diſpē
ſare: q: de iure nāli eſt vt homo ſcā ſcē pertractet.
Et hoc itellige neceſſitate non obſtāte: q: cum etiā
laico 2cedat̄ licentia baptizādi ī neceſſitatis articu-
lo: a fortiori huiuſmodi perſonis que characterem
ſuſceperunt licet ſint ī pcō mortali. Et hec volo ſuf
ficiāt quātum ad p̄mā ve. ¶ Quātum ad ſecundā
veritatem dico ſm bēm Tho. ī. 4. di. 13. q̄ ſm mo-
rem quarundā eccleſiarum ſacerdotes quādo ordi-
nantur concelebrāt epiſcopo: ⁊ hoc ad repreſentā-
dum q̄ quādo dominus hoc ſacramentum iſtituit:
⁊ poteſtatem diſcipulis dedit ſimul cum eis cenauit
Similiter epiſcopus cum ordinatis preſbyteris ce-
lebrat. Unde licet ſint plures agentes mālīter: tñ q:
omnium eſt vna ⁊ eadem itentio erit vna ⁊ eadem
cõſecratio ⁊ non plures. Unde Inno. ait. q̄ omnes
celebrātes debent vnā hēre intentionem 2ſecrādi. ⁊
ſic erit vna 2ſecratio. Alanus hic dicit q̄ non poſ-
ſunt plures eādem hoſtiā 2ſecrare. probabilius eſt
dcm̄ bt̄i Tho. Sed q: de itentõe fit mentio: querit̄
an ī 2ficiendo hoc ſacrm̄ ſit neceſſaria ſacerdotis i-
tentio. Magr̄ ſniarum ī. 4. di. 13. ī. c. ſolet queri. cir
ca finem. dicit q̄ etſi ſacerdos propriam itentionem
non haberet: dum tñ itendat ea dicere ⁊ agere que
ab alijs gerunt̄: iplet̄ myſterium. Circa que verba
nõ q̄tuor documēta. ¶ Primū q̄ ad hoc ſacrz 2fi-
ciēdū nõ requirit̄ itētio actualis. qm̄ d3 vt Hierony-
mus ait: nullum obligat ad ipoſſibile. cum autem in
noſtra non ſit poteſtate cum verba 2ſecratõis pro-
ferimus ſubito ab alia diſtrahi cogitatõe ⁊ illā iten-
dere: per maxime ī his q circa plura diſtrahunt̄ ⁊ co
gitāt: 2ſequens eſt vt nec ſubito poſſint ad illā iten-
dere 2ſecratõis itentionem. ¶ Secundum docu-
mentum eſt q̄ non requirit̄ itentio habitualis. q: cum
illa etiā ī dormiēte reperiat̄ ſic̄ ⁊ hitus: ſequit̄ q̄ dor
miēs ſi debitā hrēt mām ⁊ verba 2ſecratõis diceret

de scō ɔficeret. qđ cōmuniť non ɔceditꝛ. ¶ Tertiū documentum est ꝙ nō requirit itentio spūalis: ita ꝙ ɔficiēs itendat bonū spūale ꝓpter qđ ẜm Dionysiū de ecclīastica hierarchia caplō terno hoc sacr̄m est istitutū. Vñ si sacerdos ɔficiens aliquod maluꝫ vel bonum temporale itenderet: nihilominus ɔficeret. Intentio .n. mala nihil nocet sacr̄is. fac̄ capl̄m inf. c. cum scriptura. c. significastis. ꝛ. c. non q̄les. Caplꝫ itra. dic̄ sic. Intra catholicā ecclesiā i ministerio corporis ꝛ sāguinis dn̄i: nihil a bono maius: nihil a malo minus perficiť sacerdote. qꝛ non i merito ɔsecrātis: sed i verbo ɔficiť creatoris ꝛ v̄tute spūs scī. Hec Augu. de corpore xp̄i. Caplm cum scriptura. dic̄ sic. Cum scriptura testať ꝙ ad preces hieroboā ignis de celo descēderit: ꝛ rursus predicāte Helya ignis missus est q sacrificia ɔsumeret: datť itelligi ꝙ deus merita personarum non ɔsiderat: sed officia sacerdotis non tñ itelligas dic̄ hic glosa ꝙ exemplum de Hieroboā ꝛ Helya ostendat ꝙ ipsi vel alter ipsoꝝ fuerit malus sacerdos: sꝫ suffic̄ ꝙ deus merita personarum non ɔsiderat. hec glo. Caplꝫ significastis. dic̄ sic. Significastis isuper plerosqꝫ attendere multos i istis honoribus ecclesiasticis non ɔgruenť viuere sermonibus ꝛ sacr̄is que per eos populis ministranť. O miseros homines q eos ituendo xp̄m obliuiscunť. q etiā multo añ ꝑdixit vt legi dei potius obtemperenť: q̄ꝫ imitādi videanť illi q ea que dicūt non faciunt ꝛ traditorem suum tolerās vsqꝫ i finem etiā euāgelizaturum cum ceteris misit. Fabianus papa episcopis orientalibus. Caplꝫ non q̄les. dicit sic. Non q̄les sacerdotes dn̄i sunt sed qđ de dn̄o loquunť: nobis magnopere prouidendum est. nec de vicarijs bt̄i Petri apostoli vobis attendendum est qđ sint: sed qđ per correctionem ecclesiarum ꝛ qđ ꝓ salute vestra satagant. hec ibi Nicolaus papa. De hac mā diximus sup̄ feria tr̄ia secunde dn̄ice. O pr̄ Ambrosi tu tuas semper facis rōnes bonas: sꝫ audi Joānem Chrysostomum i decretis. 40. di. c. multi. Multi inquit sacerdotes ꝛ pauci sacerdotes multi nomine ꝛ pauci i opere videte ergo quō sedeatis super cathedrā qꝛ non cathedra fac̄ sacerdotem: sed sacerdos cathedram non locus scīficat hoiem: sed homo locum: non omnis est sacerdos scūs: sed oīs scūs sacerdos. q bene sedit super cathedrā honorē accipit cathedre q male sedit iniuriā faciet cathedre hec ille. Credis pater Ambrosi tuo Hieronymo? Credo. Audi paulisper qđ i sua cōmunione i trāsitu fatur. Heu iquit dn̄e mi qđ dicā? Quot hodie sacerdotes te comedunt in altari vt carnes pecuduꝫ ꝛ volucrū: imo peius nocte mulierū fruunť actu turpissimo: ꝛ te mane masticādo comedūt vbi dn̄e latitas? dormis ne an vigilas ē hec oblatio quā elegisti? exaudis ꝑces eoꝝ de celo ꝛ de sede maiestatis tue? Vere si hoc velles sacrificiū ꝛ libamē ꝛ mēdax fieres ꝛ pctoꝝ socius ꝛc̄. Vere aīa mea hi male faciūt: ꝛ certe ad sui penā ꝛ reatū iteꝝ xp̄m Jesū crucifigūt. vt dic̄ paulo ante Hieronymus ibidem. Sed non tñ qsqꝫ scōrum populos doctrinauit. eorum sacr̄m si in forma ecc̄lesie fuerit ɔsecrum non esse sacr̄m. Unde Hieronymus post verba que nūc pro te adducis oppositum ostendit dicens. hoc tale est ipedimentum sacrificium ne fiat: q̄ꝫ i se ꝛ nā suī sacrificium bonum sit nec possit violari malis sacerdotibus. qꝛ malicia non diuidicat sacrificiū. Unde huiusmodi sacrificium fit ad sacerdotis preiudicium ꝛ dānationē. nec pro qbus fit prodest. imo vt verissime dicā q vitā sacerdotis cognoscit ꝛ eum pro se celebrare fac̄ fit i eiusdem pcco ɔscius: ne non ꝛ pene particeps. hec Hieronymus ad lrām ibidē. Quare ɔcludamus ꝙ siue intentio sacerdotis sit bona siue mala non preiudicat sacrificio. ¶ Quartum documentum ꝙ ad hoc ɔficiēdum sacr̄m requirit virtualis itentio: vt. s. celebrare itendat: ꝛ ea itentōe moueať vt ẜm ritum ꝛ ecclesie scē ordinationem celebret atqꝫ ɔficiat: cum non i suī: sed i xp̄i persona celebret ꝛ ministret. ꝛ hoc etiā dicit magister vt supra. scotus in quarto. di. 13. ponit etiam ista quatuor documenta: sed textus illa que interposuimus. Et sufficiant quantum ad secundam veritatem. ¶ Quātum ad tertiam veritatem dico secundum beatum Thomam in quarto di. 13. ꝙ quidam dixerunt ꝙ qui populum habent commissum vel ex obediētia tenentur peccant a celebratione cessando. Qui aūt huic vinculo non astringuntur non peccāt si non celebrant. Sed hec non placet predicto doctori: ꝛ ait ꝙ cum augentur dona: rationes etiam crescāt donoꝝ: vt grego⁹. ait. Et cū sacerdotibus nobilissima sit data potestas: nisi illa ad dei honorem suāqꝫ ꝛ populorum salutem vtantur: negligentie iudicabunť rei. Juxta illud prima Petri qr̄to. Unusquisqꝫ gratiam quam accepit in alterutrum illam administrātes sic boni administratores multiformis gratie dei hoc tamen intellige. nisi quis ex speciali spiritus sācti instinctu se a celebratione contineret: sicut in vitis patrum legitur de quodam sancto patre: q postq̄ꝫ fuit ordinatus nunq̄ꝫ celebrauit. Inde dominus sacerdotibus in mandatis dedit. hoc facite in meā commemorationem. hoc idem sentit predictus doctor in tertia parte. q. 80. Et addit hoc ꝙ saltem in precipuis festiuitatibus celebrare tenentur. ꝛ maxime in illis diebus in quibus populus communicare ɔsueuit. Hec illa. Sed queritur an debeat quotidie missa celebrari. vide in Bartolameo de pisis. c. missa. vbi dicta sācti Thome adducit. Et hec sufficiant pro prima conclusione.

¶ De dispensatōe eucharistie. Conclusio. II.

a

Ccipe secundam cōclusionē. vꝫ. Quāuis hoc sacramentum a persona idonea sit cōsecratum. non tamen ab omnibus potest rite esse dispensatum. Ubi tres ingramus veritates. vꝫ. ¶ Prima veritas est ista. vtrum laicus possit dispensare corpus xp̄i. ¶ Secunda. vtꝝ diaconus. ¶ Tertia vtrum mendicantes ꝛ alij religiosi ꝛc̄. ¶ Quantum ad primam dico secundum btm̄ Thomā in quarto di. 13. ꝙ non. Et ratio: quoniā sic in corpore naturali sunt quedam principalia membra per que virtutes ꝛ vite operatōes ad vite ꝑncipia ad cetera membra decurrunt: ita: ꝛ i corpore ecclesie sacerdotes alijqꝫ ministri sunt quasi mēbra principalia quibus mediātibus sacramenta vi-

te spūalis populo dispēsari debēt. Laic⁹ ergo q̄tūcūq3 scūs sicut nec ordinatiōez: ita nec dispēsationē hui⁹ poterit hr̄e sacri. nō. n. reqrit solū sanctitas virtutū ⁊ moꝝ: s3 ēt sanctitans sacralis: ⁊ iōi conferēte hoc sacrz dz vtraq3 sanctitas reperiri. Vñ pōt sic formaliter argui. ad illos spectat eucharistia dispēsare ad quos specat christi eē ministros. s3 huiusmōi non sūt laici. pma Cor. 4. c. sic nos existimet hō vt ministros christi ⁊c. ergo ad laicos nō ptinet. Cōcedo iges pater Ambrosi. ⁊ dignū ⁊ iustū ē: vt tā ⁊ tm̄ nobile sacrm nobilē ⁊ sacratū habeat ministrū. Sz dic precor: pono q̄ p casū corp⁹ xp̄i repiat̄ i terra vel in loco imūdo: ⁊ nō appareat aliqs ministroꝝ: poterit ne laic⁹ illud tāgere ⁊ ponere i loco honesto? Dico aīa mea q̄ sicut ex officio baptismū conferre cōpetit sacerdoti: tm̄ i casu necessitatis si laic⁹ baptizat n̄ peccat. ita ⁊ tangere corp⁹ xp̄i ex officio cōpetit sacerdoti sed i casu necessitatis laic⁹ pōt ⁊ dz corp⁹ xp̄i tāgere: ēt si sit peccator. Hoc ēt ītēdit btūs Tho. vbi supra. ¶ Quātū ad faz v̄itatē vide i Barto. de pis. c. diaconus. Et d̄ tertia v̄itate vide i eodē. c. absolut o primo. i scdo casu i clementinis: vt ibi notat̄. hoc sic noto pp breuitatē. quare ⁊c.

¶ De hereticis. Conclusio. III.

a Ccipe tertiā cōclusionē. vz. Inter oēs falsos ⁊c. Dic totā. Vbi tres inqram⁹ v̄itates. vz. ¶ Pria vi. ē. qd ē heresis. ¶ Secūda vi. ē quō dz inqri heresis. ¶ Tertia vi. ē. quō dz puniri. De pma vide supra feria sexta tertie dn̄ce. De secūda ⁊ tertia vide Bar. c. hereticus primo. vbi de hoc. quare ⁊c.

¶ De materia huius sacramenti. Cōsideratio. II.

f Ecundo loco de materia huius sacramenti videam⁹. vbi tres cōclōnes more solito sb iungam⁹. vz. ¶ Prima cōclō ē ita. Panis triticeus est v̄a corpis xp̄i i hoc sacramēto materia atq3 debita dispositio. ¶ Secūda cōclō ē. vinū de vite aqua mixtū p ministrū ē sanguinis xp̄i materia recta ⁊ debitū sacrm. ¶ Tertia cōclō ē. quātum ad vsū ptinet hui⁹ sacri nulle alie spēs cōgruētiores erāt ⁊ magis apte omni digne sumenti.

¶ Que sit materia corporis christi in sacramento cōclusio .I.

a Ccipe pmā cōclōnē. vz. Pania triticē⁹ ⁊c. Dic totā. Vbi tres ingram⁹ veritates vz. Pria vi. est ista. que materia reqrit̄ ad cōficiēdū in sacro verū corpus xp̄i. ¶ Secūda veritas ē. quā qualitatē hr̄e dz iste benedict⁹ panis ad cōficiēdū corp⁹ xp̄i: ¶ Tertia vi. ē. quāta quāntas materie reqrit̄ ad conficiendum corpus xp̄i. ¶ Quātū ad pmā veri. dico q̄ materia corpis xp̄i i hoc sacramēto ē panis triticē⁹ nullo alio admixtus semini immutan eius spēm. hāc veritatē cōiter ponunt oēs doctores exponētes magistruz in. 4. di. xi. Et hoc propter quattuor rōnes. ¶ Pria ppt̄ diuinam institutionē. Ipse. n. vt cōiter tenet̄ ⁊ declarat btūs Tho. vt supra i hoc pane cōfecit. q̄re ⁊ nos i illo debem⁹ pane cōficere. ¶ Secūda pp ꝓportionatū effectū. nā cū istud sacrm sit panis ipinguās mentē ⁊ nō ventrē: ⁊ aīaz nutriēs vt ait Hieronym⁹: cōsequēs est vt in pane maioris nutrimēti materialis cōficit̄. Hic autē est panis triticeus: vt patet. nam si aliū panē aliqn comedimus: hoc nō est qa si maioris nutrimēti: sed alia iferiori, cā. ¶ Tertia ē ꝓpter cōem vtilitatē. Cōis. n. panis tritici in vsum cibi ē q̄ ali⁹ panis: cū alius panis ꝓpter necessitatē fiat. s. ꝓpter defectū tritici. Unde quādo nominamus panē simpliciter ⁊ absolute: itelligimus de triticeo: sicut quādo simpliciter oleū nominamus. itelligimus de oliuis: q̄uis oleū ex multis alijs rebus fiat. ¶ Quarta ratio ē ꝓpter ꝓportionatā similitudinē. nam cum xp̄s veraciter i hoc ɔtineat̄ sacramēto cōgruū ē vt alicui speciei panis recte assimelet̄. Cōpauit autez se de⁹ xp̄s Jesus grano frumēti. Joānis. 12. nisi granū frumēti cadens i terram mortuum fuerit: ipsuz solum manet. Vbi Aug. ait. Ipse domin⁹ Jesus erat granum mortificādū ⁊ multiplicandū. mortificandū indelitate iudeorum. multiplicanduz i fide populoꝝ ergo congruum fuit vt in frumenti pane hoc sacramentum conficeretur. Et hac veritate plura sequūtur corelaria. Primum est q̄ licet panis ordeaceus vel alius asper panis magis ostendat ⁊ representet asperitatem xp̄i i passiōe: tm̄ quia dulcissimi effectus fuit: rectius in pane dulcissimo tritici cōficietur hoc sacramentū quod est memoriale sue sanctissime passionis. ¶ Secundum corelariū ē: q̄ licet granum spelte ⁊ farri grano tritici sit valde i accidētibus simile, tamen quia est diuersum spē secūdū substātiā: nō erit materia hui⁹ sacramēti. q̄ āt sit diuersū specie: patet quoniā vbi vnū vel alteꝝ eorum seminatur nunquā a terū pro altero nascetur. Nō ergo accipitur similitudo accidētium sed substantie. Et hoc dicit btūs Tho in. 4. dis. xi. ⁊ Petrus de tarantasio ⁊ communiter omnes. ¶ Terciū corelarium est. q̄ licet aliqua grana alterius speciei huic materie misceatur dum tamen non mutet̄ species: quod fit quādo est aliud semen predominans: vel ēt qn̄ eēt spēs media: vt qn̄ est v̄tus in vtroq3 miscibiliū equalis: nihil r̄fert q̄ztū ad ɔficiēdū hoc sacrz. qnādocūq3. n. nō mutat̄ spēs panis poterit in illo ɔfici. Idez btūs Tho. Petrus ⁊ alij. ¶ Quartū corelariū ē. q̄ si hostia inciperet corrūpi: q̄uis esset tritici panis: ⁊ in illa corruptione species panis non remaneat: ita q̄ liquesceret ⁊ in farimulam conuerteretur. certe nō esset materia debita huius sacramenti. Unde dicit beatus Tho. vt supra q̄ hoc modo cognoscit̄ quando species manet: quando. s. continuitas nō ē soluta nec alia accidentia omnia ablata. Idem dicit Alanus. ¶ Sed contra inquies pater Ambrosi. Sicut. n. in omni aqua naturali potest baptizari: ne. s. propter materie defectum quisq3 a perceptione baptismi defraudet̄: sic ⁊ oīs panis dz eē mā huius sacri: ne inopia quemq3 excuset. Dico q̄ non est simile: quia omnis aqua omni est eadem specie secundum philosophum: ⁊ ideo non differt in quacunq3 aqua baptismus fit: sed non oīa grana ex quibus hoc sacramentum confici solet eiusdē spēi sūt. Et etiā hoc sacrm non est tante necessitatis simpliciter q̄ztum est sacramētum baptismi: vt patet i q̄rto per docto

res. Sed dic pater Ambrosi: nunquid si ex farina tritici ⁊ aqua rosea vel huiusmodi fiat panis: erit hui⁹ sacri materia: Dic sūt due opiniões. Pria dic ꝙ aq̄ resoluit̄ ⁊ nō manet ī s̄ba pāis: ⁊ iō poterit cū ea cōfici. Alij dicūt oppositū: qm̄ ptes ṗncipales panis q̄ ē materia hui⁹ sacri sūt aqua naturalis ⁊ farina. Et ideo si fiat panis cū aqua artificiata nō erit materia hui⁹ sacri. Et hāc opinionē magis approbat scūs Tho. q̄re ⁊c. ¶ Quātū ad secūdū dico ꝙ dū qualitas speciē mutet nihil facit ipedimētū. Et ꝓpter hoc pono vnā regulā generalē ꝙ pōt cōfici tā i fermentato q̄ in azimis: q̄ omne fermētatū vel nō fermētatū speciē nō mutat. Itē ⁊ tpe Leonis pape ī fermētato legim⁹ eē celebratū: ⁊ adhuc a grecis reseruat̄. nec ꝓpt̄ hoc ecclesia ritū eoꝝ tollit. Postq̄ tamē i azimis ecclesia ɔfici statuit: ɔficiēs i fermētato grauiter errat tanq̄ trāsgressor ɔsuetudinis ecclesie. Et addit huic dicto btūs Tho. i tertia pte. q 84. ꝙ q̄uis apd̄ nos ɔsuetudo ɔficiēdi i azimis rōabil' sit peccaret tamen grec⁹ si i azimis ɔficeret tanq̄ trāsgressor sue ɔsuetudinis ab ecclesia nō derogate. Et si q̄ris q̄re nos i azimis cōficim⁹. Dico q̄ credim⁹ xp̄z i azimis celebrasse. math. 25. Pria āt die azimoꝝ parauerūt pasca: ⁊ tali die erat ꝓhibitū fermētatū i lege. ⁊ exo. 12. Dn̄s Moysi p̄cepit i azimis comedi pasca: vt eēt figura pascē i qua d̄bebat xp̄s hoc ɔficere sacramētū. Itē ⁊ xp̄s fermētū semp i malā partē accepit. Unde ait. Attēdite a fermēto pharisęoꝝ quod ē hypocrisis. quare ⁊c. ¶ Quātū ad tertiā dico s̄m beatū Tho. vbi supra. ꝙ quātitas magna vel parua nihil ad hoc facit tamē necesse ē vt m̄a cōsecranda sit corā sacerdote. Unde sacerdos in domo existēs non posset panē cōsecrare q̄ ē i altari neq̄ i foro sed q̄ntacunq̄ sit quātitas panis coram sacerdote ꝓposita dū illū cōficere intendat de fcō cōficit. Hoc idē beat⁹ Tho. vt. s̄. Et recte diximus si itendit cōficere qm̄ s̄m Alanū i libro de missa si alique hostie remāserūt in altari vel aliq̄ua ps ex obliuiōe: ex quo illas cōsecrare nō itendit nō erūt cōsecrate. Et rō ē. q̄ secūdū Aug. sine itentione nihil operat̄ i sacramento Et hec suff.ciant pro presenti conclusione.

¶ De materi i sanguinis in calice. Cōclusio. II.

Ecipe s̄am ɔclusionē. vz. vinū de vite aq̄ mixtū ⁊c. Ubi tres ingramus v̄itates. vz. ¶ Pria ē ista. que ē m̄a sanguinis ī hoc sacramento. ¶ Scd̄a ē. vtrū sine aq̄ posset cōfici sanguis. ¶ Tertia v̄itas ē ponam⁹ ꝙ sacerdos ante cōsecrationē sanguinis ꝓpendat vinūz in calice nō eē quid agēdū: ¶ Quātū ad ṗmā dico secūdū magistrū in 4. di. 11. ⁊ oēs scribentes ꝙ vinūz vitis ē ꝓprie m̄a sanguinis. q̄ i eo xp̄s ɔfecit vt patet ī euāgelio. nō bibā de hoc genimine vitis ⁊c. Et q̄ hoc solū ꝓprie vinū ē ⁊ cōmunius i potū sumit̄. ex hoc sequūt̄ plura correlaria. ¶ Primū ē ꝙ nō potest ɔfici in aceto. quia vinū ⁊ acetū spē differūt. sicut viuū a mortuo s̄m philosophū. 8. methaphisice. ¶ Scd̄o seq̄t ꝙ si vinū ē i via fiēdi acetū: tm̄ adhuc nō ē: lz ɔficiat sacerdos: tm̄ mortaliter peccat s̄m Alanū ⁊ btūz Tho. ¶ Tertio seq̄t ꝙ si vinū ē putridū ⁊ tēdēs ad corruptionē: dū tm̄ vini nāz nō ꝑdiderit: ɔficit tm̄ nō dz sumi ꝓpter irreuerētiā sacri. Et idē dicēdū de vino pontico sine mistū acri s̄z eūdē. ¶ Quarto seq̄t ꝙ nō pōt cōfici de agresto: q̄ lz sit i via ḡnationis: vini nō tm̄ hēt spēm vini. Quinto seq̄t ꝙ ī musto pōt cōfici: q̄ cōpletā hēt vini spēz. hec oīa de intēnōe doctoꝝ. q̄re ⁊c. ¶ Quātū ad secūdā: dico s̄m Petrū de tarantasio i. 4. di. 11. ⁊ btūm Tho. ibidez. ꝙ q̄tū ad materiā h⁹ sanguinis aliqua sūt de necessitate: aliq̄ ad bn̄ eē. De necessitate ē vinūz vitis: vt dcm̄ ē. ad bene eē ē aq̄ n̄alis illi ɔmixta: Et sic itelligit̄. c. i sacramētoꝝ. de ɔse. di. 2. vbi dr̄ sic. In sacramētoꝝ oblatiōib⁹ q̄ itra missaꝝ solēnia dn̄o offerunt̄ panis tm̄ ⁊ vinū aqua mixtū i sacrificiū offerāt̄. nō .n. dz i calice dn̄i aut vinū solū aut aq̄ sola offerri: s̄z vtrūq̄ ɔmixtū q̄ vtrūq̄ ex latere i passiōe ei⁹ ꝓfluxisse legit̄. hec ibi Alexāder papa. Ex quo ṗmo sequitur ꝙ aqua misceī vino ad significādū vnionē ppl'i xp̄iani cū xp̄o. qm̄ aq̄ multe ppl'i mlti. Apoc. 17. Et de hoc clare in. c. cū marthe. de cele. mis. vbi ēt ponit̄ ista auctoritas. ¶ Scd̄o seq̄t ꝙ lz mixtio aque sit ad bn̄ eē: tm̄ q̄ scienter illā omitteret mortalit̄ peccaret tāq̄ trāsgressor cōsuetudis eccl'e. vt btūs Tho. dicit. ¶ Tertio seq̄t ꝙ oportet vt tāta apponatur aqua ꝙ i spēz vini trāseat: ⁊ i vinū totalit̄ ɔuertat̄. ¶ Quarto seq̄t ꝙ nō debeat apponi aqua rosea vl' artificialis. si tm̄ apponeret̄ cōficeret̄: q̄ ita cōuerteret̄ i vinū sicut aqua n̄alis. ¶ Quinto seq̄t ꝙ si eēt regio aliq̄ xp̄ianorum vbi non posset aliquo modo hri vinū: tūc ɔsulēd⁹ ē papa vt dispēsaret vt corp⁹ absq̄ vino cōficeret̄: q̄ corp⁹ nō ē sine sanguine: vt dictū ē i p̄cedēti sermōe. Et hoc s̄m Alanū. Posset plura alia correlaria adduci: s̄z ista sufficiāt ad p̄sēs. ¶ Quātū ad tertiā dico s̄m beatū Tho. pte tertia. q. 83. ꝙ si sacerdos ante ɔsecrationē de hoc ꝑpēderit dz stati apponere ⁊ cōsecrare. Si v̄o post: tūc distinguendum est. aut hoc perpendit ante sumptionem corporis domini: aut post. Si ante: tunc ponat ⁊ reincipiat a verbis consecrationis sanguinis: ⁊ sic sanguinem sumat. Si vero post, tunc dicit ꝙ debet apponere aliam hostiam simul cum sanguine cōsecrandam: ⁊ in fine iterum sumere hostiam consecratam cum sanguine. hec ille. Alij tamen doctores in hac vltima parte variant. sed trāseamus ad presēs. Et hec sufficiāt quātū ad scd̄az ɔclusionē.

¶ De congruitate specierum huius sacramenti.
Conclusio .III.

Ecipe tertiam conclusionem. vz. quantuz ad vsum pertinet ⁊c. vbi tres inquiramus veritates. ¶ Prima veri. est ista. quare i hoc sacramento de necessitate requiruntur due species scilicet panis ⁊ vini. ¶ Secunda ē ista. quare potius sub speciebus panis ⁊ vini ⁊ non sub alijs speciebus. ¶ Tertia est. quare voluit mā-ducari ⁊ bibi carnem ⁊ sanguinem. ¶ Quantuz ad primā colligo ex sententia magistri in quarto dis. 11. ⁊ cōiter scribentiū ꝙ recte iste due species requirunt̄ ⁊ hoc per maxime si considerentur tria. ¶ Primo si ɔsideret̄ vsus huius sacramenti ⁊ q̄ ē mādūcatio ⁊ bibitio. ⁊ p consequens debet confici i ea materia que magis huic vsui congruat. ⁊ hic est panis ⁊ vinum

¶ Scdo si cōsiderer̃ significatio. nā cum significet mortē xp̄i i q̄ separat⁹ fuit sāguis a corpore. merito loco corporis offert̃ panis. loco sāguis offert̃ vinū. de ɔsec. di. z. q: morte: vbi dr̃. q: morte dn̄i liberati sum⁹: huius memores i edēdo ⁊ potādo carnē ⁊ sanguinem q̄ p nobis oblata sunt significamus. hec ibi Aug. ¶ Tertio si ɔsiderer̃ effcūs sacri. Nā cū ad salutē aīe ⁊ corporis sūmat̃. ideo sub spē panis ad corporis salutē ondendā: ⁊ sub spē vini ad salutem aīe illud sūmimus. Et hoc tāgit magr̃ i lr̃a dicens. Panis. n. ad carnē refert̃: vinū ad aīam q: vinum operat̃ sāguinē i quo sedes aīe a physicis esse dr̃. Ideo i duabus spēbus celebrat̃. vt aīe ⁊ carnis susceptio i xp̄o: ⁊ vtriusq̄ liberatio in nobis esse significet̃. hec ille. Et adducit Ambrosiū. q̄ tn̄ sunt verba glose sumpta forte de originali Ambrosij. q̄re ⁊c̄. ¶ Quātum ad scdam dico q̄ sub his spēbus dat̃ potius q̄ alijs triplici rōne. ¶ Primo ppt̃ ɔgruētiorē habilitatē. Sub nulla. n. spē tā ex parte ministrātiū q̄ sumentiū q̄ panis ⁊ vini poterat hoc ɔfici sacrm̄. tum q: omni tēpore ⁊ omni vt plurimū habitabili xp̄ianoꝝ loco tales spēs reperiunt̃. tū q: melius honestiusq̄ tractari pōt i altari. tum q: ɔgruētius ab īfirmis sumit̃. tum q: cōmodius ɔseruat̃ custodit̃ ⁊ portat̃: ⁊ sic de alijs cōmoditatibus. Scdo ppter ɔgruētiorem significationē. Nam cū sacrm̄ sit sacre rei signū vt dictū est in p̄cedēti sermone: necesse ē vt cōgruētiori specie ad significādū fieret. Signoꝝ āt tria sūt genere. quoddā naturale vt fumus: q nālr̃ significat ignē. Artificiale: ⁊ hoc ita significat sicut placet artifici. Et est in duplici differētia. quoddā nō cōtinet qd̄ significat vt circulus vini ante tabernā. qddam qd̄ ɔtinet qd̄ significat: vt pastillus q carnes significat ⁊ cōtinet. Signū sacramētale ſm dei impositionez significat. Et hoc silr̃ est i duplici differētia. quoddā nō cōtinet qd̄ significat: vt sacra legalia: sic serpēs eneus erectus i palo. significat. n. xp̄z ⁊ nō ɔtinet eum. Numeri. zi. Qddā ɔtinet qd̄ significat: vt sacra xp̄i: vt baptismus: ⁊ sic de alijs septez sacris: q̄ enumerat aūs sermone p̄cedēti. nā baptismus significat aīe purgationē: ⁊ ɔtinet eā: q: efficit qd̄ signat. Silr̃ eucharistia significat xp̄i carnem ⁊ ɔtinet eā. Math. z6. Accepit Jesus panē ⁊ benedixit ac fregit dicēs. accipite ⁊ comedite hoc est corpus meū. panis enim quē comedimus i carnem nostrā: ⁊ vinum quod bibimus i sanguinem nostrum conuertimus virtute nāli. sic ⁊ hic in xp̄i carnem ⁊ sanguinem virtute dei. ¶ Tertio propter singularem proportionem vnde sicut ex multis granis vnus panis conficitur: ⁊ ex multis racemis vinum confluit: sic ex multis fidelibus i hoc sacramento fit vnum corpus ecclesie. i. Cor. io. Unus panis ⁊ vnū corpus multi sumus omnes qui de vno pane ⁊ vno calice participamus. q̄re ⁊c̄. ¶ Quantum ad tertiam dico breuiter voluit manducari ⁊ bibi: vt vitā spiritualem in ipso conferre ostendat. Unde sicut panis ⁊ vinum corpus sustentat ⁊ fortificat: sic hoc sacramētum animam roborat ⁊ firmat: sed de hoc dictum est satis. quare ⁊c̄.

¶ De forma vboꝝ hu⁹ sacri. Cōsideratio. III.

t **Unc tertio loco** de forma huius sacramēti vidēdū ē. Ubi tres ɔclōes subiūgamus. vz. ¶ Prima ɔclō ē ista. Sicut ceteris sacris dat̃ ppria forma: ita ⁊ huic sacro ceteris p̄stātiori dz aliq̄ ppria assignari forma. ¶ Scda ɔclō est ista. Etsi panis triticeus habeat̃: tn̄ si abē ppria forma nō ɔsecrat̃. ¶ Tertia ɔclō ē ista. licet panis ⁊ vinū faciāt vnū integralr̃ sacrm̄: tn̄ forma ɔficiēdi sāguinē differt a forma ɔficiēdi carnem.

¶ Quod huic sacramento debet assignari propria forma. Conclusio. I.

a Ccipe p̄mā ɔclōnē. vz. Sic ceteꝛ. ⁊c̄. dic totā. Ubi tres ingramus ve. vz. ¶ Prima ve. est ista. Utꝝ huic sacro debeat assignari ppria forma. ¶ Scda est ista. An possit sua forma mutari. ¶ Tertia est ista In q̄ ligua fuit p̄mo ēdita forma hu⁹ sacri. ¶ Quātū ad p̄mā dico q̄ de necitate huic sacro assignat̃ debita forma Et facit hāc rōnē dn̄s Petrus de cādia i q̄rto dicens. nō minoris pfectōis est eucharistie sacrm̄ q̄ cetera sacra: sed cetera certā formā qbus ɔficiunt̃ hn̄t: sic forma baptismi ē. Ego te baptizo i noīe pr̄is ⁊ filij ⁊ sp̄us sci. ⁊ sic de alijs. ergo a fortiori hoc sacrm̄. hec satis clara sūt. iō nō vlterius dicā. ¶ Quātū ad scdaz dico q̄ ēm magrm̄ i octaua di. q̄rti: ⁊ p cōit̃ ibi scribētes: ⁊ p̄sertim p Alanū i libro de missa: q̄ nullo mō dz forma mutari. imo si mutaret̃. q̄uis enā eūdē sensum h̄re videat̃ nō ɔficit̃: ⁊ silr̃ nō dz aliqd minui. vt dicēdo hoc est meū ⁊c̄. q: remanet idetminatū. tn̄ si aliqd adderet̃ qd̄ significationē nō mutet. nec ierrorē iducat: erit ɔsecratio. vt si dicat̃: hoc. n. est corpus meū dilectū vel scm̄. errat. n. talis ⁊ increpādus est. hec Alanus. ¶ Quātū ad tertiā dico q̄ forma huius sacri p̄mo tradita est i lingua hebrea. tali. n. modo ⁊ xp̄us ⁊ apostoli locuti sunt. ¶ Secundo ēdita est in ligua greca. q: p̄mo post hebreos greci ad fidē ɔuersi sunt. vt pz Actuū. 6. c. de viduis grecoꝝ. ¶ Tertio i ligua latina. q: sic eam btūs Petrus apl̄oꝝ p̄nceps romanis ēdidit. In cuius rei signū xp̄i titulus scriptus i his tribus liguis erat: vt onderet̃ tres has liguas ad xp̄i fidem p̄mo esse ɔuertēdas. Inde legimus formā hāc de qua nunc dicet̃ i ligua hebrea a Mattheo apl̄o. a Luca i ligua greca. a Marco in ligua latina esse ēditā. Joānes aūt de hac forma nihil dixit. vt pz eius dcā ɔsiderāti. q̄re ⁊c̄.

¶ Que sit forma corpis i hoc sacro. Cōclō. II.

a Ccipe scdam ɔclusionem. vz. Etsi panis triticeus ⁊c̄. dic totā. Ubi tres ingramus ve. vz. ¶ Prima est ista. qbus verbis panis consecrat̃ i corpus xp̄i. ¶ Secūda est vtrū partes illius forme ɔueniēt ponant̃. ¶ Tertia est vtrū verba alia que forme ēdite a xp̄o super addunt̃ sint de necessitate sacramenti. ¶ Quātum ad p̄mā dico ſm magrm̄ ⁊ scribentes: ⁊ ſm cōmunē cōsuetudinē ecclesie q̄ forma cōficiendi corpus xp̄i potest duobus modis ɔsiderari. aut vt ēdita a xp̄o discipulis. aut vt ēdita nobis per discipulos. ¶ Si p̄mo mō. dico q̄ hec erat forma: hoc est corp⁹ meū. Si scdo modo sic est hec. hoc enim est corpus meū

quod addidit Petrus i maiorem testificationē. Et non est prope li cni.n. de suba forme: sed tm̄ dz apponi propt̄ vsum ecclesie sumptum a bt̄o Petro. Ita dicunt doctores nostri. Dn̄s Petrus de cādia dic̄ hic duo dcā. ¶ Primū est q̄ conuersio panis i xp̄i corpus non consistit i benedictōe: vt dic̄ videt̄ Innocentius. Imaginat̄.n. ipse q̄ xp̄us cum accepisset panem ⁊ benedixisset mox i signo bn̄dictōis cōuersio panis i xp̄i corpus fcā est. ⁊ discipulis ɔsequent̄ tradidit dicens. accipite ⁊ comedite ⁊c̄. Quō inqt p̄fatus dn̄s Petrus hoc stare potest: nonne ⁊ alia sacra cum benedictōe fiunt: ⁊ cum vnicuiqz dat̄ propria forma: a fortiori ⁊ huic. ¶ Secundo dic̄ q̄ si tm̄ illa verba dicerent̄ sine p̄cedentibus nihilominus cō ficeret̄. Et hoc dic̄ ɔ opinionem Lādulfi. q volui q̄ si qs diceret. hoc est corpus meum sine precedentibus verbis nihil fieret. Si.n. bene aīaduertimus ad verba illa: accepit Jesus panem ⁊c̄. certe dic̄ ipse nulla videt̄ forma clarior aptiorqz ad conficienduz q̄ illa. hoc est corpus meum. Et si diceres tota illa o͂ro i confuso est forma sacri. Dic̄ dn̄s Petrus hoc stare non potest. q: alijs sacris dat̄ forma certa ⁊ nō ɔfusa. ⁊ hoc sacrm̄ non est ignobilius illis. ergo huic dabit̄ certa ⁊ non confusa forma. ⁊ non est alia clarior q̄ assignata. q̄re ⁊c̄. Doctor subtilis dic̄ q̄ per hec sola verba. hoc est corpus meum consecratio fieri non potest. q: illa verba sic sola absolute prolata ostendunt q̄ conficiens suum vellet corpus consecrare: sic̄ ⁊ xp̄us fec̄. ⁊ ideo dic̄ ipse p̄ābula verba sunt de necessitate: vt innat̄ q̄ sacerdos non i propria loquat̄ persona: sed xp̄i. Si.n. i p̄pa persona loqueret̄: sermo ille falsus esset. Incipiunt aūt preambula verba ibi. vt nobis corpus ⁊ sāguis fiat filij tui dn̄i nostri Jesu xp̄i. q p̄die anteqz pateret̄ accepit panem ⁊c̄. vbi clare sacerdos ostendit̄ i persona xp̄i loq. hec ille. Btūs Tho. vt s̄. dic̄ q̄ i hoc sacramento sic̄ ⁊ i alijs duo sunt. s. cōsecratio materie ⁊ vsus materie consecrate. Consecramus.n. p̄mo mām: demū vtimur ea. Et hec duo per verba dn̄i exp̄munt̄. In hoc.n. q̄ dic̄: accipite ⁊ mādūcate ex hoc omnes precipit̄ vsus sacramenti. In hoc autez q̄ dr̄. hoc est corpus meum tradit̄ materie ɔsecratio. Et q: vsus sacramenti nō est de essentia sacramenti sic̄ ⁊ i alijs ideo verba que ad vsum pertinēt non sunt de forma: sed tm̄ illa que ad ɔsecrationem materie pertinent. s. hoc est corpus meum. Et subdit q̄ licet vsus sacramenti non est de essentia sacramenti. tamen est ad completum esse ipsius: inq̄tum pertingit ad hoc quod est institutum. Et ideo quādoqz dr̄ esse de forma: non solum illa que pertinēt ad ɔsecrationem: sed etiam illa que percipiunt vsū ⁊ sic loquuntur Eusebius Ambrosius ⁊ magister in littera hec ille ad lrām. Communis tamen opinio est q̄ forma sacramenti sit. hoc est corpus meum: vt pz de celeb. mis. c. cum marthe de conse. di. 2. q: corpus ⁊ c. accipite. ¶ Ex quibus pz responsio ad tertiam veritatem. De scd̄a vide btm̄ Tho. in. 4. di. 8. arti. primo in vltima questione. vbi subtiliter de hoc ait. vide ibi si placet.

¶ De ɔtinuatōe forme hui⁹ sacri. Cōclo. III.

a Ccipe etiā ɔclusionem. vz. lz. panis ⁊ vinum ⁊c̄. dic totā. Ubi tres iquiramus ve. vz. ¶ Prima est ista. que est forma cōsecratōis sāguinis. ¶ Secunda est ista. vtrū vna forma expectet aliā i ɔficiendo. ¶ Tertia est ista. vtrū alia verba que dn̄r i canone misse habeāt vim ɔficiendi. ¶ Quātum ad p̄mā dico q̄ de hoc sunt due opiniones: q̄s etiā breuit̄ tāgit btūs Tho. i. 4. di. 8. arti. 2. ¶ Prima opinio dic̄. q̄ hec tm̄ est forma sāguinis: hic est calix sanguinis mei: ⁊ hoc vt forma vtriusqz ɔsecratōis sit ɔfor̄mis. vt. s. sint hic ista qnqz verba. vz. hoc pronomen hic. secundo hoc verbum substātiuum est. tertio nomen substātiuum. i recto. s. calix. q̄rto nomē substātiuum i obliquo vt sāguinis. quinto nomen possessiuum i obliquo. s. mei. Et dic̄ q̄ illa verba que sequunt̄. s. noui ⁊ eťni testamenti q pro multis effundet̄ i remissionem pc̄torum sunt potius additionis ad tāti sacramenti virtutem ostendendā q̄ ad conficiendum. Et qd̄ ista verba significent sic dicūt. nā noui testamēti expone idest noui pacti ⁊ eťni. q: promissio per ipsum nobis fcā manet i eťnum or̄ mysterium fidei: vt. s. per hoc credamus. ⁊ seqtur. i remissionez pc̄torum: q: lauit nos a pc̄tis nostris i sanguine sue. Hec opinio communiter non tenetur. Sed communis opinio est q̄ hec sit forma sanguinis. hic est calix sanguinis mei noui ⁊ eťni testamenti qui pro vobis ⁊ pro multis effundetur in remissionem peccatorum. hoc ponit beatus Tho. in quarto. Et expresse est declaratum i. c. cum marthe de cele. mis. In quo. c. tres questiones archiepiscopus lugdunensis pape proposuit. Prima est de verbis consecrationis calicis. Secunda est de mixtione aque ⁊ vini. Tertia est de orationibus que fiunt in celebratione misse. De prima dicit sic. quare beatissime pater forme quam xp̄us dedit in consecrando suum sanguinē addita sunt alia verba: presertim cum a nullo euāgelistarum tradita reperiantur: Non enim reperitur istud sequens. s. noui ⁊ eťni testamenti ⁊c̄: ergo videt̄ q̄ non debent in canone alia verba apponi. ¶ Respondet papa q̄ canon non solum illa verba apposuit: sed etiam ista eleuatis oculis in celum. ⁊ eterni testamenti. que tamen nullus euangelistarū posuit. Et ideo dicit ipse dupliciter potest respōderi. ¶ Prima responsio est q̄ multa ab euāgelistis sūt omissa: que apostoli verbo vel facto suppleuisse leguntur: ⁊ exemplificat de Paulo Actuū. 20. vbi dicitur sic. Meminisse nos oportet domini Jesu qui dixit beatius est magis dare q̄ accipere hoc nullus quatuor euangelistarum descripsit. hec ibi. Et ponit ⁊ aliud exemplum etiā Pauli. s. i. Cor. 15. c. Et sequitur post predicta verba: ⁊ dicit sic. Nullus eorum expressit q̄ Paulus de christo ad Cor. scribens ait. Uisus est plusq̄ quingentis fratribus simul. deinde visus est Jacobo. nouissime vero tanq̄ abortiuo visus est ⁊ mihi hec ibi. Et immediate de tribus euangelistis exemplificat ostendens qualiter vnus circa dicta huius sacramēti quod alter omisit suppleuit: ⁊ tria ponit exempla. Primū est q̄ cū isti euāgeliste. s. Mattheus Marcus ⁊ Lucas: q: Joānes de hoc siluit dixerunt: hoc

est corpus meum: vt Math.25.et Marci.14.solus Lucas.22.c.adiecit: quod pro vobis tradetur. ¶ Secundum exemplum est ꝙ cum Matheus et Marcus dixerint: qui pro multis. Lucas dicit. Qui pro vobis. ¶ Tertium exemplum est. ꝙ solus Matheus addunxit in remissionem peccatorum. Unde textus dicit sic ad litteram. Ipsi etiam euangeliste inter se mutuo supplemisse leguntur que ab eorum aliquo vel aliquibus sunt omissa. Unde cum tres euangeliste posuerint: hoc est corpus meum: solus Lucas adiecit: quod pro vobis tradetur. Et cum Matheus et Marcus dicant: pro multis: Lucas dicit: pro vobis Matheus autem: remissionem peccatorum adiunxit. hec ibi. Et sic patet prima responsio. ¶ Secundo respondet ad alia duo apposita. s. eleuatis oculis in celum: et eterni testamenti: dicens ꝙ ex alijs euangelij locis colligi possunt. ¶ Primo quia christi consuetudo erat quando pro miraculis faciendis orabat leuare oculos in celum: vt patet de suscitatione Lazari. Jo.11. Ergo a fortiori in hoc maiori miraculo. Unde dicit sic textus. Ceterum ea que adduntur in canone misse possunt ex alijs locis euangelij comprobari. Joannes autem Lazari suscitationem describens christum Jesum sursum oculos leuasse: asserit et dixisse. Pater gratias ago tibi quia audisti me. Si tunc igitur oculos in celum leuauit ad patrem: cum ad corpus exanime animam Lazari reuocabat: probabilius esse videtur ꝙ tunc oculos ad patrem leuauerit in celum cum panem et vinum in corpus et sanguinem proprium commutauit. hec ibi. ¶ Secundo respondet quare appositum sit illud eterni. et dicit ꝙ ideo factum est: vt sicut testamentum vetus promittebat temporalia: vt patet Deutro. per totum. Ita nouum promittit eterna: vt patet in euangelio Marci. ¶ Item quia nouissimum hominis testamentum morte interueniente fit eternum. ad Heb.9.c. Ideo hoc testamentum nouum dicitur. i. vltimum et eternum. i. perpetuum. Et circa hanc materiam procedit textus. reliquo scribere ad litteram propter prolixitatem. ¶ Ex his igitur patet ꝙ hec est forma sanguinis: hic est calix sanguinis mei etc. vt diximus in secunda opinione. Uerum autem Tho. in quarto ponit qualiter huiusmodi forma ex verbis euangelicis colligatur. Et dicit ꝙ hec pars: hic est calix: habetur Luc.22. et 1. Cor.11. Et hec pars noui testamenti: habetur Mat.26. Marci.14. et Luc.22. Hec pars: eterni et ista: mysterium fidei: ex traditione quam christus dedit habetur: que per apostolos ad ecclesiam peruenit. 1. Cor.11. Ego. n. accepi a domino quod et tradidi vobis. Nam euangeliste dicit ipsi formas et ritus secundum tradere non intendebant sed solum dominica dicta et facta narrare. ideo non valet argumentum. apostoli hanc formam non tradiderunt quam tradit ecclesia. ergo non est bona. patet. n. ꝙ licet illam non tradiderint: tamen ex eorum dictis et factis ab ecclesia colligitur. Et hec sufficiant pro prima veritate. ¶ Quantum ad secundam veritatem declaro primo. quod dicitur intendam dum disco. Quero vtrum vna forma aliam in efficiendo expectet. Uidetur. n. ꝙ sicut se habet res ad rem. ita se habeat forma ad formam: sed res corporis non est sine re sanguinis. quia non consecratur corpus sine sanguine ergo nec forma corporis operabitur sine forma sanguinis et per consequens videtur ꝙ cum dicitur super hostia. hoc est corpus meum. et hic non fiat mentio de sanguine. et corpus viuum sine sanguine esse non possit: apparet ꝙ non erit facta consecratio: sed oportebit ꝙ fiat consecratio sanguinis. Nec oportet ꝙ super hostia fiat corporis et sanguinis consecratio: quia cum hoc sacramentum fit memoria passionis christi: et in passione sanguis a corpore fuerit separatus: oportet consecrationes esse separatas. ¶ Ad hanc igitur veritatem dico secundum beatum: Tho. in quarto. di.8. ꝙ opinio quorundam fuit: ꝙ prima forma suum non habet effectum: nisi prolata forma. sanguinis et econuerso. nec tamen periculose hostia adoratur ante consecrationem sanguinis: quia non adoratur quod est: sed quod erit. Sed hec opinio stare non potest: quia forma debet proportionari materie. ¶ Unde sicut materie sunt distincte ad inuicem: ita forme diuisim operantur: quod patet: quia vtrumque per se completam significationem habet: et ideo dicendum ꝙ predicte forme mutuo in operando non se spectant. Et subdit ꝙ causa quare diuisim fiunt: est vsus sacramenti qui est manducatio et bibitio: et quia tam manducatio quam bibitio in cibo et potu consistat: ideo diuisim fiunt: quia non simul manducamus et bibimus: et etiam propter signum passionis in qua illa duo separata fuerunt. Unde licet ex vi forme corporis non sit sanguis in hostia: similiter nec ex vi forme sanguinis non sit in sanguine corpus: tamen sunt ibi ex naturali concomitantia: vt ostensum est in precedenti sermone. quare etc. ¶ Quantum ad tertiam veritatem dico secundum eundem vbi supra. ꝙ aliquorum fuit opinio ꝙ si omittantur que superadduntur forme in canone: non erit consecratio sed hoc non est a doctoribus approbatum. que. n. forme superaddita sunt non sunt de necessitate sacramenti: sed de solennitate: ideo sine illis confici potest. grauiter tamen peccat scienter omittens. Et confirmatur: quia non est idem canon misse apud omnes. et secundum diuersa tempora diuersa sunt in canone superaddita vt ostendit Archidiaconus in rationali diuinorum officiorum. quare etc. Rogemus ergo etc.

¶ Feria quinta maioris hebdomade de eadem materia sermo in ordine. XLIIII.

Accipite et comedite hoc est corpus meum.

Math.26. Luc.22. et Marci.14. Jam ad benedictam cenam in qua hoc benedictum memoriale christus instituit appropinquamus vbi discipulorum pedes tanta cum humilitate lauit nobis prebens exemplum. vt sicut ipse fecit et nos faciamus. non enim carnes hircorum aut thaurorum: vt olim in lege sed nobis in hoc sacramento preponitur verus deus. Ecce quid ait dominus. accipite etc. In quibus sacratissimis verbis tres more solito considerationes faciamus. videlicet. ¶ Qualiter debeat sacerdos hoc sacramentum ministrare. ¶ Qualiter se debeat suscipiens hoc sacramentum preparare. ¶ Qualiter post susceptionem se debeat anima conseruare. ¶ Qualiter se debet habere sacerdos in ministrando corpus christi. Consideratio. I.

Primo qualiter debeat sacerdos hoc sacramentum ministrare videamus. Ubi tres conclusiones faciamus. videlicet. ¶ Prima conclusio est ista. non cuilibet petenti debet sacerdos hoc sacramentum dare: sed diligenter inquirat si recte possit ille manducare. ¶ Secunda conclusio est. Licet hoc sacramentum sit christi fidelibus dandum: non tamen nisi a proprio sacerdote ministrandum. ¶ Tertia con

clusio est. Sicut ad sui iudiciū ꝛ aīe reatū hoc sacr̄m idigne sumēs mādacat: sic ꝛ ad ꝑpetuā dānationez q illud idigne ministrāt ꝓculdubio tractāt.

¶ Cui sit dādū hoc sacr̄m. Cōclusio. I.

a Ccipe ꝓmam ꝯclusionē. vz. ñ cuilibet ꝛc. dic totā. vbi tres ingram⁹ ṽitates. ¶ P⁹ est ista. vtrū sacerdos dare debeat hoc sacramētū illi quē scit eē ī mortali peccato. ¶ Secūda ē vtrū debeat dari statī petēti. ¶ Tertia ē vtrū ī aliquo casu dēbeat dari hostia nō ꝯsecrata p ꝯsecrata. ¶ Quantū ad ꝓmā dico scdz Ricardū ꝛ btūz Tho. in. 4. di. 9. ꝙ si pctm̄ ē oib⁹ manifestū. ꝛ illi nō cōstat ꝙ sit cōfessus: nō dz ei sacerdos dare aliquo mō hoc sacr̄m. Qz si secus faceret grauiter peccaret. Audi dn̄z Math. 7. nolite sanctū dare canibus. hz. n. cōtra eū legitimā exceptionē quā sibi publice obijcere pōt. Et itellige manifestū: nō qd̄ p duos aut tres ꝓbari pōt. qz hoc poti⁹ dr̄ manifestabile ꝙ̄ manifestū. sz accipit̄ manifestū p notorio iuris vel facti id ē p sniam vel ꝯfessionē scāz ī iure aut p rei euidētia que nulla tergiuersatiōe celari pōt. ex̄ de cohabitanōe clericoꝝ ꝛ mulierū. c. vlt. Unde accipe documētū ꝙ si sacerdos parochianū suū scit eē ī culpa quā legitīe cōtra eū ꝓbare posset p duos vel tres testes: nec aliter notoriū fieri pōt vel fieret si talis eucharistiā publice petat: nullo mō illi eā denegare debet. qm̄ hoc nihil aliud eēt ꝙ̄ an̄ ꝓbationē criminis penā iferre qd̄ fieri non dz. vt. 2. q. 1. c. nos. ꝛ. c. iudex. ꝛ. c. nihil. ꝛ. c. primates. Facit ad hoc. c. nō ꝓhibeat. de ꝯse. di. 2. vbi dicit sic tex. nō ꝓhibeat dispensator pingues terre mensā dn̄i mādu care. exactorē. i. petētē moneat timere. hec ibi Aug. pingues terre gl. exponit. i. diuites ī peccatis. i. peccatores. ꝛ hoc si occulti sunt. hec glosa. Optime facit ad hoc. c. sacerdos. ex̄ de offi. iudi. or. Si vō peccatū sit occultū: tūc distingue aut petit ī publico: aut ī secreto. Si ī secreto tūc nō debet illi ministrare: sed cōtra eū legittimam exceptionē hz: ꝛ illū moneat ne publice petat. Si vero petit ī publico: cū nō hēat legitimā exceptionē cōtra eū quā illi ī publico possit obijcere. ñ dz ei sacr̄m denegare. ex̄. de offi. iudi. or. c. si sacerdos. vbi dr̄. si sciat sacerdos p certo aliquē eē reū alicui⁹ cri̅s: vl̄ si ꝯfessus fuerit ꝛ emēdare noluerit: nisi qs iudiciario ordine hoc ꝓbare possit: nō dz eū noiatī arguere. i. monere: sz īdeterminate: sicut dixit xp̄s vn⁹ vestrū me traditur⁹ ē. Sed si ille cui dānū illatū ē petierit iusticiā: pōt excōicare auctorē dāni. lz ēt ei cōfessus sit. s. ī foro pniali. sz tn̄ nō noiatī pōt eū remouere a cōmunione lz sciat eū esse reū. qz nō vt iudex hoc scit: sz vt ds̄. sz dz eūz admonere ne se īgerat. qz nec xp̄s iudā a cōione remouit hec ibi Augustinus. dicit tn̄ Henrichus de ganda no hec vera eē qn̄ qs ē presbytero subditus. sec⁹ est si est extraneus. qa cōtra talem habet legittimā exceptionē. Inde de cōse. di. 2. c. trib⁹. precipit̄ ne extraneis de quoꝝ cōscientia nihil constat eucharistia detur. vbi circa finē dicit̄ ad lr̄am sic. Precipim⁹ ēt ne vnq̄z ex̄neo clerico ecclesie siue laico de frangmē tis oblationū dn̄i ad mensam ponat̄. vnde scis tu q ... sanctuarij panes indignus impēdiar vñ nesti

si a mulieribus mundi sunt. Sz ponam⁹ ꝙ talis publice petens dicat se cōfessum ꝛ absolutū tenet̄ ne ei sacerdos parochianus credere. Dicit beatus Tho. ī quodā quodlibeto ꝙ ī foro iudiciali credit̄ hōi cōtra se ꝛ nō ꝓ se. Et p ꝯn̄s dicamus ꝙ si s. tale īpedimētū qd̄ ad forū iudiciale ptineat: vt ē excōicatio: nō tenet̄ sacerdos suo subdito credere quē excōicatū nouit: nisi ei de absolutiōe cōstet. Si āt sit īpedimētū quod ad forū. ī pnīe ptineat. s. peccatū mortale: tenet̄ ei credere ꝛ iniuste agit si ei eucharistiā denegat. Cōcordāt petrus d̄ tarātasio ꝛ Host. Et hec sufficiāt ꝓ prima ṽi. ¶ Quātū ad secūdā dico ꝙ aut ille q petit ē peccator: aut suspectus de crimīe. si peccator: aut ē occultus: aut māifestus. Si occultus aut petit ī occulto. aut ī publico. Si ī occulto nō det illi: sz dz eū monere ne ī publico petat. vt dictū ē in precedēti ṽitate. si ī publico: det illi. qz ois xp̄ianus ius hz in corpus xp̄i. ꝛ si ēt illi ñ daret videret̄ sacerdos eē ꝓditor crimīs: nō corrector. Si vero sit māifestus mō quo dictū ē: debet ei totaliter denegare. Si aūt nō sit peccator sz de crimīe suspectus: distigue ꝙ triplex ē suspitio. s. violēta q̄ ꝓ facto reputat̄. vt si ineniat̄ suspect⁹ cū suspecta: nud⁹ cū nuda. solus cū sola ī eodē lecto. ꝛ pp hāc sic pp pctm̄ negāda ē cōio. quedā ē suspitio ꝓbabilis: vt si īueniat̄ sol⁹ cū sola q tpe ꝛ loco suspecto ꝛ frequēter: ꝛ pp hāc nō debet denegari: qz pena nō īfligit̄ vbi culpa ignoratur et hoc ītellige si petit ī publico: q̄dā ē ꝓsūptuosa: q ex leui cōiectura ē: ꝛ silr̄ nō deneget̄ ī publico: sz ī occulto. Idē btūs Tho. vt. s̄. q̄re ꝛc. ¶ Quātū ad tertiā dico ꝓm btūz Tho. vt. s̄. s. ī. 4. di. 9. ꝙ nō. Prio qz ī sacrō veritatis nō dz eē aliq̄ fictio. Scd̄o qz cū māducās adoret qd̄ māducat: vt dic̄ Aug. daret̄ ei occasio idolatrādi. Un̄ pulchra regula pōit̄. ex̄. de cele. mis. c. de hoie. q̄ ē tal̄. ī casu cōsimili. Falsa sūt abijciēda remedia q̄ veris sūt picul̄ grauiora. Un̄ ponitur ibi vn⁹ casus de vno sacerdote q sciebat se eē ī peccato mortali: ꝛ hēbat de necītate celebrare. tn̄ stimulat⁹ a ꝯscia cogitauit pplo satisfacere: ꝛ celebrauit: nec tn̄ hostiā nec vinū cōsecrauit. Dic̄ ibi tex. ī sūma ꝙ grauius peccat q simular se offerre ꝛ nō cōficit ꝙ̄ q celebrat vl̄ ꝯficit ī mortali. Et pōit illā regulā quā posui m⁹ p fūdamēto istī⁹ respōsiōis. Et sūt verba Inno. tertij. quare ꝛc. ¶ Sz dic pater ambrosi: qs grauius peccat. an hō christianus cōicās: an īfidelis silr̄ cōicās: Dico ꝙ q̄uis īfidelitas sit grauissimū pctōꝝ: tn̄ qz īfidelis cōicās nō cōtēnit simplr̄ xp̄m: sed īterpretatiue īq̄ztū. s. nō credit xp̄z esse in sacro ex ignorantia q̄dā q̄ licet nō excuset a toto excusat tn̄ a tāto: iō nō tm̄ peccat sicut xp̄ianus male cōicās. Un̄ peccator īfidelis indignior ē ad māducandū sz fidelis peccator magis indigne cōicat. nō. n. tm̄ peccat ī abusu infidelis sicut fidelis in pctō sumēs. qz ignorātia īfidelitat̄ q̄uis nō excuset pctm̄ seqnēs a toto: tn̄ a tāto. exēplū pz de crucifigētib⁹ xp̄m: q si cognouissent regē glorie nō crucifixissēt. 1. Coꝛ. 2. Hec btūs Tho. vt. s̄. q̄re ꝛc. ¶ Itē dic pater ambrosi qs magis peccat: an idigne cōicās: an xp̄m realr̄ crucifigēs: Dico ꝙ vterq̄z ī xp̄i ꝑsonā peccat ꝛ vterq̄z eum crucifigit: vt dicit Hyeronimus: ꝛ ꝓbatum ē in precedēti ser

mone: tñ ꝗ realiter crucifigẽtes in xp̃i ꝑsona absolute: ⁊ isti nõ absolute: sȝ vt i sacro. iõ magis crucifigẽtes ꝙ̃ idigne sumẽtes mortalit̃ peccãt. ¶ Itẽ dices ꝗs plus peccat siue magis: an ĩdigne cõicãs: an xp̃m ĩ lutũ ꝓijciẽs? Dico ꝙ vterqȝ xp̃m ĩ lutũ ꝓijcit. hic ĩ mãle lutũ: iste ĩ spũale: tñ ꝗ ꝓijciẽs ĩ lutũ mãle magis abutit̃ sacro: sȝ ꝙ a debito vsu sacri recedit quo ab hoĩe iusto sumẽdus ẽ magis peccat ꝙ̃ mãducans pctõr. qr̃ ⁊c̃. et hec sufficiãt ꝓ pñti vi. ⁊ cõclõne ꝑma.

¶ A quib⁹ sit hoc sacrm̃ sumẽdũ. Cõclõ. II.

Ecipe scd̃a3 ꝯclõnẽ. vȝ. Lȝ hoc sacr̃ȝ ⁊c̃. Ubi tres igram⁹ ṽitates. vȝ. ¶ Pª vi. ẽ. a quo debem⁹ recipe hoc sacr̃ȝ. ¶ 2ª vi. ẽ. qs ẽ ꝓpri⁹ sacerdos. ¶ 3ª vi. ẽ. an a sacerdote malo sit hoc sacr̃ȝ r̃cipiẽdũ. ¶ Quãtũ ad ꝑmã dico ꝙ accipiẽdũ ẽ a ꝓprio sacerdote vel ei⁹ supiore siue alio de licẽtia sua. Ubi accipe istã regulã ꝙ religiosi q absqȝ licẽtia speãli ꝓprij sacẽdotis solẽnizãt m̃rimonia: aut ministrãt sacr̃a eucharistie ⁊ extreme vnctiõis: sũt oẽs excõicati: ⁊ nõ pñt absolui nisi per papã. sufficit tñ licẽtia ꝓrochialis ẽt si nõdũ ẽ sacerdos: ⁊ licẽtia illi⁹ vicarij q curã ordinariã ecclesie regit. Itẽ sufficit licẽtia diocesani vt nõt Joãnẽs ex̃. d̃ ꝓuilegijs. religiosi q. ĩ clemẽ. vide ĩ Bar. absolutio. i. q̃re ⁊c̃. ¶ Quãtũ ad s̃a3 vi. vide supra dñica tertia q̃dragesime ĩ ꝑma ꝯsideratione conclusione secũda. ¶ Quãtũ ad ttiã vide. s̃. feria tertia scd̃e dñice ĩ secũda ꝯsideratiõe cõclõne tertia ĩ scd̃a ṽitate. q̃re ⁊c̃.

¶ De ĩdigne mĩstrãtib⁹ sacr̃a. Cõclõ. III.

Ecipe tertiã cõclõnẽ. vȝ. Sic ad sui iudiciũ ⁊c̃. dic totã. Ubi tres ingramus vi. vȝ. Pria vi. est. an malicia sacerdotis noceat subditis. ¶ 2ª ẽ ista. an sacerdos mal⁹ possit celebrãdo aliquẽ ꝑdere. ¶ 3ª vi. ẽ. q̃ta sit cl̃pa sacerdotis male celebrãtis. ¶ Quãtũ ad ꝑmã dico s̃ȝ Jo. ĩ glo. ꝛ. 49. di. c. hinc. ꝙ viciosi sacerdotes subditis suis nocẽt. vñ nõ pñt offerre panẽ dño nec aliorũ pctã diluere. qa ĩ veteri testõ corpe viciati repellebant̃. Et hoc ꝓbat Greg. ꝑ duodecĩ excpla ibidẽ in ca. hic eteni scriptura. vbi Joãnes ista notauit. q̃ vicia sũt: vt ẽẽ cecũ: claudũ: remissas habẽs manus: ꝑuo naso: ⁊ his similia: q̃ vide ĩ illo ca. ⁊ lõgũ ẽ. qr̃ ⁊c̃. Fac̃ optime auctas Hieronymi ĩ sermõe ꝑcedenti cõsideratiõe ꝑma. ĩ tertia cõclõne. ⁊ scd̃a ṽitate in fine. vide ibi. ¶ Quãtũ ad scd̃a3 vi: dico ꝙ iã antiq⁹ reptũ ẽ quosdã sacerdotes adeo a via dei auersos sicqȝ zelo iuidie ⁊ odij rãcore a rõe discordes: vt qñ aliquẽ viuoȝ ꝑdere volebãt. missa ꝓ ei⁹ aĩa celebrabãt quoȝ maledictã sectã cũ alijs nõnullis maleficiis vtẽtib⁹ sacrũ cõciliũ tolletanũ cõdẽnauit. vt pȝ in ca. qcũqȝ. 26. q. 5. Ubi cõnumeratis multis maleficijs sic tãdẽ dr̃. Plerique ẽt sacerdotũ sauciati inimicitie dolo missa3 ꝓ reqe defũctoȝ ꝓmulgatã: fallaci voto ꝓ viuis studeut celebrare hoĩbus: vt is ꝓ quo offert̃ sacrificiũ mortis icurrat piculũ. Proinde nr̃e elegit vnitatis cõuẽt⁹. vt si qs deiceps talia ꝑpetrasse fuerit detect⁹: a ꝓprij deponat̃ ordis gradu. ⁊ tã ipse sacerdos ꝙ̃ ẽt ille q eũ ad talia ꝑagẽda icitasse ꝑ ꝑẽdit̃ exilij ꝑpetui ergastulo relegẽt̃. hec ibi. q̃re ⁊c̃. ¶ Quãtũ ad tertiã vi. dico ꝙ eoȝ culpa grauissima ẽ. ⁊ ꝙ̃to altiori fũgũt̃ gradu: tãto indigne mĩstrãtes grauius errãt. Nã certe si idigne: sumẽtes ad iudiciũ sibi mãducãt ⁊ bibũt ꝑfecto hi septempliciter errãt ⁊ sui damnationem tractant. Inde Joannes Crisostomus ait. Sicut corporalis cibus cum ventrẽ inuenerit a diuersis humorib⁹ occupatũ: amplius ledit magis nocet: nullũ ꝑstat auxiliũ: ita ⁊ spũalis cib⁹ si aliquẽ repit malignitate pollutũ: magis ꝑdit: non sua nã: sȝ accipiẽtis vicio. Facit ad hoc capl̃ȝ sic Judas. de ꝯse. di. ꝛ. qd̃ notaui sup̃ feria tertia ĩ vltima ꝯclõne. vide ibi. Fac̃ capl̃ȝ q discõdat. vbi dr̃. Qui discordat a xp̃o nec mãducet carnẽ ei⁹ nec sãguinẽ bibat ⁊ sciat se tãte rei sacr̃ȝ ad iudiciũ sue ꝑditionis quondie accipere. hec ibi. Fac̃ etiã capitulũ. ⁊ scã. vbi dicit̃. Et scã malis pñt obesse. bonis sũt ad salutem malis ad iudiciũ. Uñ apl̃s. Qui manducat ⁊ bibit idigne iudiciũ sibi mãducat ⁊ bibit. nõ ꝗ illa res mala sit: sȝ ꝗ malus male accipit qd̃ bonũ est. Nõ. n. mala erat buccella q̃ Jude data ẽ a dño: salutẽ medic⁹ dedit sȝ ille ꝗ idign⁹ erat accepit ad ꝑniciẽ. Et mala ꝓsit̃ bõis sic ãgel⁹ sathane paulo. ꝑ malũ. n. fit bonũ cũ bñ accipit̃ malũ. hec ibi Aug. Fac̃ ẽt capitulũ q scelerate. vbi dr̃. Qui scelerate viuũt ĩ ecclesia dei ⁊ cõicare nõ d̃sinũt putãtes cõione mũdari: discãt nil ad emũdationẽ ꝓficere sibi. dicẽte ꝓpheta Quid ẽ ꝙ dilect⁹ me⁹ fec̃ ĩ domo mea scelẽa multa. nũqd cãnes sãcte auferẽt a te malicias tuas? et apostol⁹ ait. Probet ãt seipsũ hõ: ⁊ sic de pane illo edat ⁊ de calice bibat. hec ibi Isidorus.

¶ De ꝑparatõe sumẽtiũ corp⁹ xp̃i. Cõsideratio. II

Ecundo loco qualiter dẽat se vnusqsqȝ ad digne suscipiẽdũ hoc sacr̃ȝ ꝑparare videam⁹ Ubi tres cõclõnes subiũgam⁹. vȝ. ¶ Pª cõclõ ẽ. Ex pte diui mãdati ꝑ ꝓrochianos ⁊ ꝑdicatores dȝ ꝓclamari ⁊ bãniri: vt oẽs xp̃icole doli capaces debeãt cõicari. ¶ Scd̃a cõclõ ẽ. sũma cũ diligẽtia se dȝ ꝑparare qcũqȝ vl̃t digne cõicare. ¶ Tertia cõclõ. ẽ. Quis sit diuinũ mãdatũ vt oẽs debeãt cõicari si fuerit tñ aliqd̃ obstaculũ licitũ poterit abstineri.

¶ De mandato cõmunionis. Cõclõ. I.

Ecipe ꝑmã cõclõnẽ ⁊c̃. Ubi tres igramus vi. vȝ. ¶ Pria vi. ẽ. vtrũ cõio ista sacri sit d̃ necẽitate salutĩs simpl̃r. ¶ Scd̃a. ẽ. quo tpe ẽ sumẽdũ hoc bñdcm̃ sacr̃ȝ. ¶ Tertia est. quo die: an iouis scã an ĩ die pasce. ¶ Quãtũ ad pimã dico ꝙ cõio h⁹ sacri ñ ẽ de necẽitate salutĩs simpl̃r nisi spũalit̃: nõ aũt corpalit̃. Est ãt ꝯ necẽitate ex suppositõe vtputa supposito d̃creto eccl̃e ꝙ qsqȝ sciẽter trãsgrediẽs mortalit̃ peccat. Et ꝙ nõ sit d̃ necẽitate simpl̃r ꝓbo oẽ illud sine quo põt hñi gr̃a nõ ẽ d̃ necessitate salutĩs: sȝ sine hoc sacro põt hñi. ergo ⁊c̃. ꝯña nõ cũ maiori. ꝗ gr̃a ẽ sufficiẽs cã gl̃e. mior pȝ. ꝗ hoc sacrm̃ ꝑsuppõit baptismũ ĩ quo gr̃a dat̃. ergo ⁊c̃. Et ꝯfirmat̃. pueri baptizati gl̃iã ꝯsequũt̃ cũ gr̃a: quã ĩ baptismo accipiũt: ⁊ tñ nõ mãducãt corpalit̃ corp⁹ xp̃i. ergo ⁊c̃. ad hoc fac̃ capl̃ȝ. vt qd paras. de cõse. di. ꝛ. vt qd parasiqt dẽtẽ ⁊ vẽtrẽ. crede ⁊ mãducasti: Credere. n. ĩ eũ hoc ẽ panẽ ⁊ vinũ mãducare: q credit in eũ mãducat eũ. hec ibi Aug. ĩ lib. d̃ remedio pnĩe.

Sz ꝯ pꝛambro.nā ꝺ baptiſmo ꝺꝛ Jo.3. Niſi qs rna
t⁹ fuerit ex aq̄ ꝛ ſpuſcō ñ pōt itrarꝛ i rgnū celoꝝ. Et
ſilr ꝺ corpe xpi dicit. Jo.6. Niſi mādncauerit̄ car
nē filii hoīs ꝛ biberit̄ e⁹ ſāguinē ñ hēbit̄ vitā i vob
ſz pmū ē de necitate ſalut̄.g⁹ ꝛ zᵐ. Itē p hoc ſacr̄z
xp̄o icoꝛpamur.ſz de necitate ſalutis oēs tenemur
xp̄o icoꝛpari.de ꝯſe.di.2.c.q diſcoꝛdat.ſupꝛ⁹ alle-
gato.ergo ꝛc. Aīa mea nō mireris ꝙ ſic dixeri. Eſt
ēt ſnīa beati Tho.i.4.di.9. Et ad tnas rōes ita rñ
der ꝙ illud Jo.6.itelli ꝺ mādncatiōe ſpūali ꝛ ñ coꝛ
poꝛali. Nec ē ſilr ꝺ baptiſmo.qꝛ p baptiſmū ꝺletur
pct̄z oꝛigiale ꝛ ifūdit i aīa gratia p quā pt eē ſal⁹.
ut exēpliſicatū ē de puerꝭ. Per hoc āt ſacr̄z ñ delet
pctm̄ oꝛigiale.qꝛ nō ē ad hoc a deo iſtitutū. Suffiē
ergo manducatio ſpūalis.vt i.d.c.vt qd paras.ſilr
ad zᵐ. dico ꝙ ſufficit ſpūalis icoꝛpatio ſine māduca
tōe ſacr̄mētali. ℂ Quātū ad 4ᵐ dico ꝙ q̄ttuoꝛ fuert
tpa i qb⁹ q̄ttuoꝛ ſt i ecclīa oꝛta ſtatuta. ℂ Prīuz tp̄s
fuit i pmitia ecclīa qñ fidei feruoꝛ i mētib⁹ hoīuz bu
llebat.ꝛ ꝺuotio ſāguis xpi recēt effuſi ferueſcebat
quo tpe ſtatutū atqꝫ ꝺcretū i ecclīa fuit vt oēs fide-
les i tāte dilectōis ꝺīte mēoꝛiam ꝺñicā oi die ſume
rēt ſacr̄z.ꝺ cōſe.di.2.c.pacta.vbi papa Anaclet⁹ ſic
ait.pacta cōſecrtōne oēs cōicēt q noluerit ecclīaſticꝭ
carē limībꝫ. Sic ꝛ aplī ſtatuert.ꝛ ſcā rōana mat̄ ꝫ
ecclīa.hec ille. Dūqꝫ ſic viuerēt feruoꝛ p̄ſtin⁹ tepeſce
bat idieſ.ꝛ ſic pma dimiſſa ꝯſuetudīe quotidie cōica
bant ꝛ fcm̄ ē zᵐ ſtatutū.vt pꝫ.ꝺ cō.di.2.c.quotidie
ubi ꝺꝛ quotidie eucharīſtie cōionem accipe nec lau
do nec vitupo.oīb⁹ tñ dieb⁹ dñicis cōicandus hoꝛ
toꝛ.ꝛc.h⁰ Aug.ꝺ ecclīaſticꝭ dogmatib⁹. ℂ Tertiuz
tp̄s fuit adhuc ꝺteri⁹.qꝛ nō oīb⁹ dieb⁹ domicꝭ.ſꝫ ter
tm̄ i āno ſtatutū ē cōicari.ꝺ ꝯſe.diſ.2.c.etſi ñ freqn
ti⁹.vbi papa Fabian⁹ ait ꝛ ſi ñ freqnti⁹.ſaltē ter i an
no oēs cōicēt.niſi qs fōte maioꝛib⁹ crimib⁹ ipediat
Jn paſca vꝫ pēthecoſte ꝛ natale dñi. Et ex cōcilio
agatēſi eadē diſ.c.ſeculares.ꝺꝛ ſic. Seculares q na
tale paſca ꝛ pēthecoſte ñ cōicauerit.catholici ñ cre-
dāt.nec iter catholicos habeāt.hec ille. Et idē i.c.
ois hō.ꝺꝛ ſic q̄ſi i fine. Nec it catholicos ꝯnumera
bit q i iſt̄.vꝫ tēpib⁹ paſca pēthecoſte natale dñi nō
ꝯmunicauerit.hec ibi.ex cōcilio helibtino. ℂ Quar
tū tp̄s adhuc frigidi⁹ ſbſecutū ē.i quo ad p̄ns milita-
m⁹ i q⁰ Innocēti⁹ tti⁹ ſic ſtatuit.ex.ꝺ pe.ꝛ remiſ.c.
omīs vtriuſqꝫ ſex⁹. Ubi ꝺꝛ ſic. Omīs vtriuſqꝫ ſexuſ
poſtq̄ ad ānos diſcretōis puenerit.ſaltē ſemel i an-
no ꝯfiteatur pcc̄a ſua pp̄o ſacerdoti.ꝛ ꝺ iniūcta ſibi
pñitētia p virib⁹ ſtudeat adiplē.ſuſcipiēs ad min⁹ i
paſcate eucharīſtie ſacr̄m. Et alia q̄ ſequnt i ſeqn
tib⁹ dicet. Et idē ꝺꝛ i.c.pſbyti.diſ.88. Qui iquit ſe
mel i āno nō cōicat obdurat i cōde. O ifeliciſſima
tpa nr̄a.o.cōda hūana ꝯgelata.qd min⁹ ſtatui potu
it q̄ꝫ vt ſemel i āno i memoꝛiā tāte paſſiōis xpi fide
les cōicarēt. Ecce nē pplus xp̄ian⁹ ſiñ ſi ꝺ.ſine dile
ctōe.ſenes ſine pudētia.diuites ſiñ miſcōdia.pau
pes ſine humilitate.iuuenes ſine reuerētia.mlier
ſine verecūdia.matrimoniū ſine ꝯtinētia.clerici ſiñ
hōeſtate.religioſi ſiñ regularitate.plati ſiñ diligētia
ꝛ ſāctitate.mūdū regētes ſiñ iuſticia.vt vē dici poſ
ſit.dñs pſpexit ſup filios hoīnū.vt videat ſi ē itelli
gēs aut regrēs deuꝫ.oēs dclinauerūt ꝛc. Unum ſo

lū remediū hꝫ dñs.vt modica hec fides i coꝛdibus
hoīuz cōſeruet.ſ.ſcōs pdicatoꝛes qm̄ certe niſi tale
ſemē nobis dñs reliqſſet.q̄ſi ſodoma fuiſſemus. Et
ait dñs ad illos. Clama.ne ceſſes.ꝛ quaſi tuba exal-
ta vocē tuā.ꝛ annūcia pplō meo ſcelera eoꝝ.ꝛ do-
mui Jacob pctā eoꝝ. Iſa.58. Et qñ ſint er pdicatoꝝ
clamoꝛ tc̄ finis erit ſcl̄i. Malach.1. Dñs egrediet de
celo ſuo ꝛ deſcēdet ꝛ calcabit ſup excelſa terre.cōſu
meut mōtes ſubt eū ꝛ valles ſcident ſicut cera a fa
cie ignis ſicut aque q̄ decurrūt i pceps. Et.c.3.ait.
Dies veniet dic dñs exercituū ꝛ nō relinquet i eis
radicē neqꝫ germē.ſꝫ nec dimittamus cōcedat graz
mihi dñs.vt ver⁹ ſim ei⁹ ꝛ ſue genitricis ſeru⁹ atqꝫ
pdicatoꝛ maxim⁹.amē.q̄re ꝛc. ℂ Quātū ad tertiaz
vi.dico ꝙ aliq dies ſūt ad p̄ns de ꝯſilio.ꝛ aliq de ne
ceſſitate de cōſilio ſūt oēs dies ſupꝛadicti in dictis
caplīs. Qui aūt ſitit dies de neceſſitate ē hic grādiſ
difficultas. Quidā dñt q̄ē iouis ſcā.qdā q̄ē dies pa
ſce i q̄ reſurrexit.ꝛ volūt ꝙ cōicati die iouis abſol-
uerint mādatū capituli oīs.de pe.ꝛ re. Et hoc pro
bāt ſic. Cōſuetudo hodie ē p eccleſiā ꝙ vt plurimū
tali die hoīes cōicēt.qꝺ ſi nō liceret ſacerdotes ꝛ ſu
mētes ꝛ plati nō coꝛrigētes peccarēt moꝛtalr cū nō
ſeruarēt pceptū ecclīe.qꝺ obligat ad pctm̄ moꝛtale
Itē ad ecclīā ptinet errores coꝛrigē.ꝛ h⁰ nō coꝛrigit
īmo Rome vt plurimū hodie oēs cōicant.ergo ꝛc.
Qꝛ aūt ecclīa coꝛrigē hēat errores pꝫ.ex de iudiciſ
c nouit.vbi i determinatōe caſus arguit ꝙ ſi dñs
dixit. Si peccauerit i te frat m⁹ ꝛc. Quō dic ibi pa
pa.nos q ſum⁹ ad regimē vniuerſal ecclīe ſuper-
na bñdictione vocati.mādatū dñiꝫ poſſum⁹ ñ ex-
audiꝛ.vt ñ pcedam⁹ ſꝫ formā ipſi⁹. Itē xp̄s i h⁰ die
h⁰ ſacr̄z iſtituit.g⁰ ꝛ nos i eodē die ꝺbem⁹ i memo-
riā illō ſumē.ad h⁰ fac tex.ꝺ ꝯſe.di.2.c.in cena.vbi
ꝺꝛ. Jn cena dñi a qbuſdā pceptio eucharīſtie negli
git q̄ qm̄ i eadē die ab oīb⁹ fidelib⁹.exceptꝭ his qb⁹
propꝛ grauia crimīa ihibitū ē recipe coꝛpoꝛis ꝛ ſan
guinis dñi ſacr̄a niſi recōcilient.hec ibi Soter papa
Alij dicūt ꝙ ñ cadit ſb pcepto niſi dies paſce reſur-
rectōis. Pmō qꝛ ſic dic caplꝫ oīs.ꝺ pe.ꝛ remiſ.2⁰.qꝛ
glo.ſup.d.c.i cena.oñdit ꝙ ñ ſit pceptū.ſꝫ ꝯſiliū.vñ
dic ſic ad lr̄az. Sic oliꝫ.mō nō ſic.ſꝫ monaci faciunt
Et dicūt ꝙ illō aduerbiū ad min⁹ i paſcate.poſitū
i.d.c.oīs.ꝺ pe.ꝛ remi.nō ē ap'iatiuū a pte an̄.ſꝫ det
miat tp̄s a pte p⁹.ita ꝙ ſit ſēſus. Si hoīes triv⁹ no-
lūt cōicari dieb⁹ i āno.ſic iſtituit papa Fabian⁹.ad
min⁹ ſemel i āno cōicēt.ſ.i paſca.paſca āt nō pōt ni
ſi die dñico celebrari.ꝺ ꝯſe.di.3.c.noſcē ꝛ.c.celebri
tatē.ꝛ.c.de obſuatōe.ergo nō ꝺꝫ niſi die dñico cōi-
cari. Caplīm noſcē.dic ſic. Noſcē vos volumus pa
ſca dñi die dñico ānis tēpoꝛib⁹ celebrādū ꝛc. Capi
tulū celebritatē.dic ſic. Celebritatē ſcī paſce die dñi
co agi debē.vt pdeceſſoꝛes nr̄i ſtatuert.ꝛ nos illud
eadē die ſolēnit celebrari mādam⁹.qꝛ nō decꝫ vt a
capite mēbꝛa diſcrepēt aut aliꝛ gerāt ꝛc. Uñ p totū
mūdū vbi xp̄iana fides eſt vno die eodēqꝫ tpe cele
brādū ē paſca.vt.c.paſce ꝛ.c.ꝺ obſuatōe. Paſce i
gt ſolēnitas vno die et tpe celebranda ē. Et caplīm
ꝺ obſuatōe.ſic aīt. De obſuatōe paſce dñici ſtatue
mus.vt vno die et tpe p oēꝫ oꝛbē obſuet. Si ergo
dies paſce nō pōt niſi die dñico celebrari p totū oꝛ

oē: ꝛ ꝑdictū capl'z Oīs vtriusqꝫ sexus. dic̄ pasce cōicādū ꝑcipit. quō gͦ soluit mādatū q die iouis sācta cōicat. nec valēt rōes alteriꝰ opionis. qm̄ ꝯsuetudo q̄ tollit ecclesie ꝑceptū non vr̄ bona. Et concedo ꝙ eccl'ie plati errores corrigē hn̄t. tn̄ qꝛ tp̄s cōicādi dare ad papā ptinet. ꝛ iō quos non corrigit circa illos tacite dispēsat. ii. q. 3. q tacet. Et p ꝯn̄s n̄ seqꝛ ꝙ dies iouis sit i quo cōicādū sit. Nec opꝫ xp̄i oibꝰ opibus ꝯformari. Nā sicut ipse circūcisus ē: vt finem circūcisioni daret. ita de iouis pasca celebrauit: vt illi finē iponeret. Ego āt saluo iudicio meliori dico ꝙ siqs cōmoditatē cōicādi hꝫ i pasca ꝛ nō cōicat: credo eū nō adipleuisse mādatū. nec illa pmissio tacita locū hꝫ nisi i ꝑuis famul' ꝛ alijs legittime nō valētibꝰ tali die cōicare: imo fortiꝰ dico ꝙ si q hoc die cōicarēt: vt die dn̄ico lasciuijs ꝛ voluptatibꝰ liberiꝰ vacarēt. nō solū mādatū nō iplēt. sꝫ grauiꝰ peccant ꝛ potiꝰ grauanꝛ ꝙꝫ iuuenꝛ vt pꝫ. d ꝯse. di. 2. c. quotti die. vbi ꝯcludit ille tex. ꝛ dic̄ sic. Quāuis quis pctō mordeaꝛ. peccādi tn̄ d cetero n̄ hēat volūtatē. ꝛ cōicaturꝰ satisfaciat lacrymis ꝛ oroibꝰ ꝛ ꝯfidēs d dn̄i miratōe accedat ad eucharistiā itrepidꝰ ꝛ securꝰ ꝛc̄. Si tn̄ qs hͦ bono aio facēt. vt. s. d uotiꝰ accipet pp tacitā eccl'ie dispēsatōꝫ. credo ꝙ n̄ peccaret. hͤ dixeri cū supportatōe. Et hͦ sufficiāt q̄ntū ad ꝑmā ꝯcōnē.

De diligētia cōicādi ꝛ dispōne. Cōcio II.

Ecipe scd'aꝫ cōclōnē. vꝫ. Sūma cū diligētia ꝛc̄. dic̄ totā. Ubi tres ingramꝰ vi. vꝫ. ꝑͣ vi. ē. q̄ sīt illa q̄ ipediūt cōionē. 2ͣ vi. ē. q̄ ꝑpatio fieri dꝫ añ cōionē. 3ͣ vi. ē quō cog̃sci pōt. an qs fecērit bonā ꝑ patōeꝫ. Quātū ad ꝑmā pono istā regulā g̃nalē ꝙ aliq a cōione sacri excludunꝛ ex cl'pa ꝛ aliq sine culpa. lꝫ nō sine cā. Sine culpa ꝛ nō sine cā excludunꝛ. pͦ pueri nō doli capaces. scd'o furiosi. tr̄io amentes ꝛ oēs g̃nalr' vsu rōis carētes. Primo excludūꝛ pueri n̄ doli capaces. Et q sint doli capaces vide. s. feria q̄rta dn̄ice de passiōe i scd'a ꝯsideratiōe cōclōne ꝑma. Et rō dicit btūs Tho. i. 4. di. 9. qꝛ excludūꝛ ē. qꝛ distiguere nō pn̄t iter cibū spūalē ꝛ corpalē. ꝛ p ꝯn̄s deuotionē hr̄e nō pn̄t. q̄ sūmope ad hoc reqꝛiꝛ sacrꝫ. Sꝫ discretionē hr̄e icipiētibꝰ. ēt añ pfectā etatē. vt decē vl' vndeci annoꝝ ꝛ signa discretiōis ꝛ deuotiōis appareāt. poterit dari hoc benedictū sacrꝫ. An̄. n. etatē pfectā ēt peccare pn̄t. ex̄ de deli. puero. c. pueris. vide i ꝑdcā feria. ꝛ p ꝯn̄s eis ēt ē adhibēdū remediūꝫ pctoꝝ qd ē sūptio hꝰ sacri. de cōse. di. fa. añ benedictionem vbi dicitur in textu. Item quicunqꝫ manducauerit hoc corpus fiet ei remissio peccatorum. Aug. idem in capitulo cuꝫ omne. ꝛ allegaꝛ i glo. ibi Et dic̄ glo: pctoꝝ. s. venialiū ꝛ mortaliū. s. oblitoꝝ. Quidā tn̄ grecoꝝ aiūt puerꝭ oibꝰ dādā eē cōionem dicētes Dionysiū. ii. eccl'iastice hierarchie dixisse: baptizatꝭ sacrā dādā eē cōionē: n̄ itelligētes ꝙ Dionysiꝰ de baptismo loqꝛ adultoꝝ. Itē dicūt. xp̄s. Jo. 6. dixit. Nisi māducaueritꝭ ꝛc̄. ad hͦ rn̄sū ē sup i ꝑma vitate ꝑcedētis cōclōnis. Jn̄ Augu. Bonifacio scribēs ait. Tūc igr̄ fidelissime corpis ꝛ sanguis pticeps fit spūalr' qn̄ i baptismo mēbꝝ corpis xp̄i efficiꝛ. hec ille. Juxta gͦ iudiciū boni viri tria i pueris cēsenꝛ: Primo etas. s. decē vel. ii. ānoꝝ. 2ͦ. discretio ꝛ pmaxime vt sciāt discernē inꝛ panē mālē ꝛ corpꝰ xp̄i. 3ͦ. deuotio q̄ signis aliqbꝰ appareat. q̄ si repiūꝛ cōione nō ꝑuēꝛ nec cogāꝛ sꝫ iducāꝛ. Cōcor. Alex. d ales btūs Tho. Petrꝰ de tarātasio ꝛ cōiꝛ oēs. 2ͦ excludūꝛ sine cl'pa furiosi durāte. s. illa passiōe. si tn̄ hn̄t lucida interualla posunt cōicare. 3ͦ amētes de qbꝰ silr' dō ē. 2ͦ aliq excludūꝛ ab hac sacra cōione ex culpa. Ubi nō ꝙ ꝑuari cōione ex cl'pa pōt itelligi duobꝰ modis. aut p culpā q̄ iā ifuit. aut q̄ nūc iest. Tūc ꝑuaꝛ p cl'pā q̄ iest qn̄ qs ē i pctō mortali. de qbꝰ apl's. i. ad Cori. ii. ait. Qui māducat ꝛ bibit idigne ꝛc̄. Et rō ē qꝛ hec oblatio cū ꝯscia pura dn̄o offerēda ē. de cōse. di. 2. c. nihil. Jn̄ Leuitici. 2. i figura dr̄. aīa polluta q̄ ederit de carnibꝰ ostie pacificoꝝ q̄ oblata ē dn̄o: pibit de pp'lis suis. ꝛ q̄ tetigerit imūdiciā hois vl' iumēti siue ois rei q polluē pōt. ꝛ comederit de hꝰ carnibꝰ intibit de pp'lis suis. Uñ ab esu agni pascalis oēs imūdi leprosi vel mēsturosi. ꝛ siles repellebāꝛ. gͦ a fortiori ab esu tāti sacri repellēꝛ oēs imūdi ꝛ fetidi i pctō mortali exn̄tes. Et si dicꝭ q̄re i hac sūptōe n̄ reqꝛiꝛ ēt mūdicia cōpalis cū hͦ sacrꝫ sit digniꝰ q̄ꝫ esus agni pascal': Dico ꝙ cū iste cibꝰ n̄ sit corpis. sꝫ mētꝭ vt ondimꝰ i ꝑcedētibꝰ. magꝭ i eiꝰ sūptōe cōsiderāda ē dispositio mētꝭ q̄ꝫ corpis. ꝛ iō distiguēdū ē de imūdicia corpali. qꝛ si sit ppetua siue diuturna ob hoc abstinē nō dꝫ a cōione tāti sacri. ne pp corpis imūdiciā aīe fructꝰ pdat. sic̄ accidit i leꝑsis ꝛ filibꝰ. Si āt sit tpalis ꝛ facile purgabilis. tūc pt ad tp̄s ob reuerēnā tāti sacri a cōione laudabil'r abstinē. tn̄ si fuerit mētꝭ puritas ꝛ deuotio q̄uis corpe vitiatꝰ. pōt cōionē salubrit̄ accipe sic̄ pꝫ de mulieribꝰ mēstruosis. fac̄ ad hͦ. c. ad eꝰ. di. 5. Sꝫ iqꝛ Ambrosi an possit leprosus sacerdos celebrare. dico ꝙ nō pp ppl'i scādalū. ꝑuari tn̄ pōt si nimis deformis nō sit. tn̄ celebrātibꝰ suis mīstrare non debꝫ. ita dic̄ Guil'. pꝫ gͦ ex his q excludūꝛ a cōione ex eoꝝ cl'pa q̄ iest ad pn̄s illis. Aliq āt excludūꝛ nō ex cl'pa q̄ ad pn̄s isit. sꝫ q̄ iā isuit. ꝛ hi distiguūꝛ. qm̄ aliq excludūꝛ p breue tp̄s. aliq p triēniū aliq p q̄driēniū. aliq vsqꝫ ad mortē. aliq vsqꝫ ad sepl'rū. Dico ꝙ aliq excludūꝛ p breue tp̄s, vt oēs confessi ꝛ cōtriti de eoꝝ culpis. qui possunt sumere sacrm̄ de consilio sui sacerdotis. vt dr̄ i. d. c. ois. Et hi sunt omnes publici pctores vt meretrices lenones ꝛ hꝰ. qbus nō mox vt cōuersi sūt dꝫ eucharistia dari. Et hoc ppꝛ tria Primo. vt eoꝝ ꝯuersio an sit va vel ficta pbeꝛ. mlt'i. n. taliū i ꝑnͦ seructissimi sī. ꝛ n̄ pdurātes ad vomitum redeunt. Scd'o ne ꝑximi q illos noscūt scādalizenꝛ. qm̄ inma cordis eoꝝ videre non possunt. Tertio ppꝛ reuerentiā tāti sacri. q ingē ꝛ perfectā ad sui sūptionē reqꝛit dispositionē. Et notāter dixi ad tp̄s vel p modicū tp̄s: qꝛ lꝫ possint de sui sacerdotis licentia ꝑpter dictas rōnes abstinē duobus vel tribꝰ mensibus: non tn̄ vltra ānū licitū ē plōgare. qꝛ faceret ꝯ capl'm. ois. Et dic̄ Ricardꝰ i. 4. di. 9. ꝙ in qbusdā casibus possit etiā subito illis dari hoc sacrm̄. vt si instaret mortis periculū. aut si religionē itraret. aut aliqua pietas suaderet ꝛc̄. 2ͦ aliq excludunꝛ per triēniū. vt oēs mr̄icide ꝛ pr̄icide marie si sīt notorij ꝛ māifesti. 33. q. 2. c. latorē pn̄tiū. vbi ponit pena mr̄icide. vꝫ. vt per annū ecclesiam

nō igrediat̄:ſʒ ſtet añ fores eccl'ie orās ⁊ deprecans deū. vt a tāto pi̇culo eripiat̄: ⁊ cōpleto āno licētiaʒ hʒ itrādi ecclīā: ſʒ nō cōicet donec tres fuerīt trāſ-ſacti āni. Septē alijs annis ſtare debeat ne offerat ⁊ i his decē ānis carnes nō comedat nec vinū bibat exceptis dieb⁹ dñicis ⁊ feſtis ⁊ a paſca vſqʒ ad pen-thecoſtē quocūqʒ ire voluerit nullo vehiculo du-cat̄: ſʒ pedib⁹ pficiſcat̄. arma nō ferat niſi pugnatu-r⁹ cōt ꝯ paganos. ieiunet trib⁹ dieb⁹ p hebdomadā vſqʒ ad veſperā. nō dʒ tñ a ꝓpa cōiuge ſeparari ne fornicatōeʒ icurrat. hec i ſn̄ia ponūt̄ i decō. c. latorē. Nō tñ ꝙ ſi tāta ei⁹ feruida pn̄ia eēt: vt veriſil'r cre-dat̄ ꝙ ſit i pfecto ſtatu diuine gr̄e: poſſit ep̄s i tp̄e di-ſpēſare. vt pʒ i fine dei capl'i latorē. q̄re ⁊c. ¶ 3° aliq excindūt̄ p q̄driennīū. vt ſūt hi q p horridū ſacrile-giū ecclīā ſcādalizāt. vt ſi eccl'ias derobaſſēt: ⁊ ma-nus pollutas i ſacris vaſis iiceiſſēt: ⁊ tabnacl'is cōpiſ xp̄i ⁊c. hi ad pn̄iam redire volētes p q̄tuor ānos cō-munione puat̄. vt pōit̄ caſus. iz. q. z. c. de viro ne-phādo. ⁊. c. ſiqs cleric⁹. ¶ 4° qdā vſqʒ ad mortē cō-munione puat̄. vt oēs q gladio vl' veneno vl' quo-libʒ alio deliberato mō ꝓpās vxores inficiūt. vt pʒ 33. q. z. ādmonē. vbi de pn̄ia aſtulphi agit̄ q ꝓpam vxorē inteſec. nō pono textū breuitatis cā. ⁊ ēt d pn̄ia vxoricide agit̄ i ca°: qcūqʒ. qd imedi ate pcedit deīn ca. admonē. Si tñ tales religionē itrarēt: qd ēt dat̄ eis p cōſiliū i decō ca. admonē. poterūt vt ceti de re-ligiōe cōicare ita dic̄ deīn ca. admonē. Hoc idē di-cēdū ē de monialib⁹ q̄ māifeſtū ꝯxerūt mr̄imoniuʒ q̄ nūqʒ cōicare debēt niſi i fine vite: vl' niſi defūct⁹ fuerit cui nupſerūt. ⁊ h° plane oñdit̄ i glo. 27. q. i. c. de filia. Et rō ē. q̄ ſp p̄ſumit̄ eē i pc̄to mortali. cre-do tñ ꝙ ſi ab adulrio ſepent̄: cū debita pn̄ia cōicare pn̄t. Ad hoc capl'z q̄ xp̄o. eadē. q. ⁊ cā. vbi dr̄. Que xp̄o ſpiālr nubūt: ſi poſtea publice nupſerit: ñ eas admittēdas eē ad pn̄iam: niſi hi qb⁹ ſe iunxerāt de medio receſſerit. Si. n. de hoīb⁹ hec rō cuſtodit̄: vt q̄cūqʒ viuēte viro alt'i nupſerit: adult'a hēat̄. nec ei agēde pn̄ie licētia cōcedit̄: niſi vn⁹ de his fuerit d fūct⁹: q̄ntomagꝭ de illa tenēda ē q̄ āte ſe imōtali ſpō ſo cōiūxerat: ⁊ poſtea ad nuptias trāſmigrauit. hec ibi. ſʒ q̄re pr̄ maior a iure vxoricidis q̄ꝫ mricidis aſſi gnat̄ pn̄ia: Dico ꝙ hoc fac̄ q̄ magꝭ inclinat̄ hō ad vxoricidiū: ⁊ iō maior aſſignat̄ pena: vt magꝭ caue-at. Et lʒ quo ad ecclīā leui⁹ puniat̄ mricida: graui⁹ tñ puniet̄ quo ad deū. Ūn Aug. libro de libero arbi-trio ait. Lex iſta humana q̄ i regendis ciuitatib⁹ fert̄ m'lta cōcedit ⁊ ipunita relinq̄t: q p diuinā ꝓuidēnam vidicāt̄. hec ille. Ex his duas ꝓpōnes inferamus. Prima ē ꝙ oīb⁹ exītib⁹ i pc̄to mortali notorio hoc ſacrm̄ negādū ē. ēt i fine vite cū tales ſint final'r pe-nitētes. qb⁹ nō miſet̄ de⁹ i h° ſecl'o neqʒ in futuro. ¶ Scd̄a ē iſta. oīb⁹ v̄e penitētib⁹ ⁊ cōfeſſis i fine vi-te h° ſacrm̄ negādū nō ē. z6. q. 6. c. ſi p̄ſbyt̄. ⁊ di. 5o. c. penitētes. ex̄. de rapto. c. ſup eo. hoc. n. expſſe dr̄ i his capl'is. Et hec ſufficiāt ꝓ p̄ti ve. ¶ Quātum ad ſcd̄aʒ ve. dico ꝙ p̄ma p̄patio dʒ diligētis igſitōis. Tāta nēpe aīa cara dʒ eē añ ſūptōeʒ h⁹ ſacri diligēt̄ ingſitio: vt null⁹ relinq̄t̄ āgul⁹ idiſcuſſus. i. Cori. ii: Probet āt ⁊c. dic totū. Neg'igētib⁹. n. ſuā ꝯſciam

diſcut̄e: nūq̄ꝫ dignat̄ de⁹ ſua ſpūa-
Tria āt diligēt igrēda ſt ⁊ pēſāda. ¶
tota ꝓpa. vt regimē: ſtatū: gradū: fortuna-
cietatē: tp̄a: loca ⁊ fil'ia: ⁊ i his pēſet q̄l'r poſt erga
diuinis p̄ceptis ⁊ eccl'iaſticis iſtitutis ⁊ votis deū ſei pʒ ⁊ ꝓximū offendit. ¶ Scd̄o hec oīa mala ⁊ ſcelera mola cōterat ꝯtritōis: ita ꝙ ēt de quolibet minuto doleat vēiali. Hiere. z. c. Uide vias tuas i ꝯualle. ſ. mētis ⁊ humilitatis ⁊ ſcito qd feceris curſor leuis. ſ. qui tā ipremeditate ad cōionē curris. Nā ſepe d pc̄tis re cordari maximū ē ꝯ pc̄ta remediū. d pe. di. 3. c. Ju-das penituit. ¶ 3° poſtq̄ꝫ ſit trita ꝓpo ſacerdoti ꝯfi teat̄. de pe. ⁊ remiſ. c. oīs. Et h° ex pte ſcē mr̄is ec-cleſie diſtricte oīb⁹ chriſticolis q ſt doli capaces p̄ci pim⁹. Et ſi qs h⁹ decreti trāſgreſſor fuerit ifraſcri-pte pene ſubdat̄. ¶ Primo ꝓnūciam⁹ illū excōicatū ⁊ oēs curā hn̄tes aīaꝝ illū de eoꝝ eccl'ijs expellāt: ſʒ p̄mo illū oppōtune moneāt. z°. iportune. ſ. iterdicē do: ſuſpēdēdo: ⁊ creſcēte ꝯtumacia excōicent. Audi tex. c. oīs: Oīs inqt vtriuſqʒ ſex⁹ poſtq̄ꝫ ad ānos di ſcretōis peruenerit: oīa ſua pcc̄ā ſaltē ſemel i anno fidel'r cōfiteat̄ ꝓpo ſacerdoti: ⁊ iniūctā ſibi pn̄iaʒ ꝓ-p̄is virib⁹ adiplē ſtudeat̄: ſuſcipiēs reuerent̄ ad mi n⁹ i paſca eucharīſtie ſacrm̄ niſi forte de ꝓpi ſacer-dotis ꝯſilio ob aliquā rōnabilē cām ad tp̄us ab h⁹ perceptione duxerit abſtinendū. alioqn ab ingreſſu eccleſie arceat̄ viuēs: ⁊ moriēs eccleſiaſtica careat ſepultura. Unde hoc ſalutare ſtatutum frequenter in eccleſia publicetur: ne quiſq̄ꝫ ex ignorantie ceci-tate velamen excuſationis aſſumat ⁊c. Audi capi-tulum ſiquis. de conſe. diſt. z. Siquis intrat ec-cleſiam dei ⁊ ſacras ſcripturas audit: ⁊ pro luxuria ſua auertit ſe a cōione ſacri: ⁊ in obſeruandis my-ſterijs declinat ꝯſtitutam regulam diſcipline: iſtum talē ꝓijciendum de eccl'ia catholica eſſe decreuim⁹ donec pn̄iam agat ⁊ oñdat fructum pn̄ie: vt poſſit cōione pcepta indulgētiā ꝓmereri. hec ibi. Ex his accipe vnā regulā gn̄alē. ꝙ qn̄ qs idigne i eccl'iaſti ca ſepultura quōlibʒ ponit̄: illud erit poti⁹ ad maio rē dānationis penā q̄ꝫ refrigeriū. pʒ. 3. q. z. c. cū gra uia. ⁊. c. qb⁹. Et ſi ſepulti ſūt exhumēnt̄ ſi eoruʒ oſſa diſcerni pn̄t. ex̄. de ſepulturis. c. ſacris ē canonibus iſtitutū. Et eccl'a illa recōciliāda ē. ex̄ d ꝯſe. eccle. c. ꝯſuluiſti. Et rō ē: q̄ deuote ſepulture officiū bone fidei teſtimoniū ē. 13. q. i. c. nō eſtimem⁹ aū finem. ꝓpterea ne clerici ſint falſi teſtes anime ipenitenti ſancitū ē ne taliū iterſint ſepulture. ex̄. de rapto. c. z°. Et q̄ iſta capl'a ſunt optima. audi p̄mo capl'm. cū grauia. Cū grauia inq̄t pc̄tā dimiſſa ſunt ⁊ non deprimūt: tunc ꝓdeſt mortuis ſi in eccl'ia ſepeliātur q̄ eoꝝ ꝓximi quotiēs ad eadē ſacra loca venerint: ſuoꝝ quoqʒ ſepulturā aſpiciunt recordant̄: ⁊ ꝓ eis dñō p̄ces fūdunt. Nā quos pc̄tā grauia deprimunt ad maiorē cumulū dānatiōis potiuſq̄ꝫ ad ſaluatōeʒ eoꝝ corpora in eccl'ijs ponunt̄. hec ibi Greg. Audi capl'm qbus. Quib⁹ igt pc̄tā dimiſſa non ſūt: ſacris locis poſtmodū adiuuari nō pn̄t. q̄ quos pc̄ta gra-uiora deprimunt. ſi in ſacris locis ſepeliri ſe faciunt: reſtat vt de ſua p̄ſūptione iudicent̄: q̄ten⁹ eos ſacra loca non liberāt: ſed culpa temeritatis accuſat: hec

.. Aug. Audi caplm sacrz. Sacrz igr ē canōib⁹ istitutū: vt qb⁹ nō cōicauim⁹ viuis: nō cōicem⁹ defūctis. ⁊ vt careāt ecclīastica sepltura q p̄us ab ecclīastica vnitate p̄cisi nec i articlo mōtis recōcliati faerīt. Vn̄ si ptigat īndū q vl excōicatoꝝ corpa p violētiā aliquoꝝ vl alio casu i cimīterio ecclīastico tumulentsi ab alioꝝ corpib⁹ discerni posunt: exhumari dbēt: ⁊ pcul ab ecclīastica sepltura iactari. q si discerni n̄ posunt: expedire nō credim⁹: vt cū excōicatoꝝ oībus corpora extumulēt fideliū. cū lz nō obsit iustis sepultura nulla vl vilis: ita ipijs tn̄ celebris vl speciosa n̄ psit. hec ibi Innocēti⁹ tri⁹. caplz ɔsuluisti. vide sup feria scda q̄rte dn̄ice i ha cōsideratōe. ɔclōne p̄ma. Caplm sup eo. de rapto. nō noto pp p̄xilitatē. cōcludit tn̄ illud qd dixim⁹. q̄re ⁊c. Et sic pz p̄ma p̄paratio. ¶ 2ª p̄paratio dr charitatiue obliuionis: vbi accipe regulā q si qs vlt digne cōicare ⁊ ab aliquo lesus sit: oio iniurie obliuiscat. ⁊ attēdat qd ipe fecerit deo. nō qd illi fecerit hō. oclos claudat. aures sepat. memō sit vbi xp̄i. dimitte nob dbita nr̄a sic ⁊ nos ⁊c. xp̄m sibi exēplū statuat q i cruce pēdēs: pce pce clamauit pr̄ scē ⁊c. Claudat hic bon⁹ xp̄i miles p̄rio q̄tū ad illatas iniurias pp̄uz cor qm q odit frēm suū homicida ē. Jo. 3. ⁊ de pe. di. i. c. oīs iniqtas ⁊ iniusticia iudiciū sāguis ē. q lz ope n̄ inficias: volūtate tn̄ iterficis. ¶ 2° os ⁊ linguā apiat erga inimicū. qm vt ait btūs Tho. scda scdē. q. 25. nō loq alti nihil aliud q̄ qdā rācor ē. Vn̄ si tu⁹ inimic⁹ tibi veniā petit. teneris ei parcē: vt ex vbis tuis bonitatez tue mentis agnoscat: q voces sīt eaꝝ q sīt i aīa passionū note. p̄mo periarmenias. ¶ 3° te illi hilari vultu ondas. q s̄m Hieronymū. Simlacꝝ mētis facies ē. sequē vt notat sup feria sexta scde dn̄ice ɔsideratōe ha. cōclone ha. Et pone exēplū de illo cui⁹ vxor adultata ē: ⁊ filij interfecti oēs: ⁊ ipse mēbratī sit icisus: ⁊ veniat q hec fec cū gladio cructato ⁊ veniā petit amore passiōis iesu xp̄i q̄rit an d necītate salutis teneat illi parcē: dico q si illi iiariā nō pcit: morit dāna t⁹ Vn̄ dic Aug. q si sci inimicis suis iniurias nō pepcissent neq̄q ad et̄nas coronas sz ad ppetuas penas euolasset. Jn idē ait i s̄moē sci stephāi. Nemo igt se seducat q vnū hoiez i h⁹ mūdo odio hz qcqd deo i opib⁹ bōis obtulit totū pdit. hec ille. Tertia p̄patio dr ɔdigne p̄seruatōis. Vn̄ de conse. di. 2. c. oīs hō. vbi d. Oīs hō an̄ sacrā cōiōnē a p̄p̄a vxore abstinē dz trib⁹ aut q̄tuor aut septē dieb⁹. hec ibi. Et lz glo. hec dicat h⁹ eē ɔsiliū: nō p̄ceptū: alij tn̄ sec⁹ dn̄t. vt Guil. de cremona ep̄s papiēsis i. 4. ⁊ i. c. de eucharistia. circa finē arti. p̄mi. vbi ait q i crastinū cōicatur⁹ ab actu m̄rimonij abstinē dz maxie pp̄ tria. ¶ P̄rio q mēs p talē actū multū ab oīone distrahit. 33. q. 4. c. sciatis. vbi dr. Sciatis frēs carissimi q qcūq vxori debitū reddit nō pōt vacare oīōi. ¶ 2° q multū distrahit a debita reuerētia. ¶ 3° q talis act⁹ lumē itellect⁹ offuscat. hec oīa secularib⁹ nota sīt. Vn̄ pōt fieri argumētū q si oz a p̄p̄is vxoribus abstinē a fortiori ab oī alia spē luxurie. De pollutōe nocturna loqt Jsido. li. sniaꝝ dicēs. Nō ē pctm qn̄ nolētes imagib⁹ nocturnis illudimur. sz tūc ē pctz si añq̄ illudamur cogitatōis affectib⁹ p̄uenimur. Luxurie qppe imagies q̄s i vitate gessim⁹ sepe dormientib⁹ i aīo appēt: sz inoxie si si nō cōcupiscēdo occurrūt. hec ille. Et hic fūdat tota distictio quā fac btūs Tho. i. 4. di. 9. vide i Bartholomeo. c. cōicare. ¶ Quarta p̄paratio dr scē credulitatis. Firmit. n. te credē oz te suscipere verū xp̄i corp⁹ natū de maria vgie sub accidētib⁹ illis q vides occultatū. Nā qd vides sacrz ē: ⁊ nō corp⁹ xp̄i. qd credis ē vā res. i. verū xp̄i corp⁹. Jn Aug. Nihil rōabili⁹ q̄ vt sāguinē sumam⁹ vt ita vitas nō dsit: ⁊ ridiculū nullū fiat a paganis q cruorē occisi hoīs sumam⁹. Ex his iferas aliq̄s ve. vz. ¶ P̄ma ve. ē. q nō ē sacrm ad orādū sub cōditōe. vt dicēdo adoro si ibi ē corp⁹ xp̄i ⁊ sanguis. Suffic. n. te semel i aīo pponē nūq̄ hostiā vl calicē adorare: nisi vt ɔsecrata. Adorādo nāq hac itētōe accidē nunq̄ idolatriā pōt: vt pz de p̄sbyto nō baptizato. c. ad aplicaz. vbi dic glo. q sacerdos ille nō baptizat⁹ saluat⁹ ē i fide q credebat se baptizatū. Ex quo cōcludit argumtū q adorādo xp̄m i fide nō pōt eē idolatria. Crede igt Aug. ⁊ mādicasti. Sic ēt ecclīa detminat q vn⁹ qsq i fidē saluat: nec dz delictū sacerdotis pplo ignorāti nocē: sec⁹ si ppls id sciret: vt declaratū ē i p̄ma ɔsideratōe h⁹ s̄mōis ɔclone tria. ¶ Scda ve. ē. q lz nihil aliud sēsibus corporis q̄ spēs panis ⁊ vini sētiat: nō metiūt tn̄ q dn̄t se vidisse corp⁹ xp̄i i manib⁹ sacerdotis qm i fide vidit sic Moyses dixit se deū i rubo vidisse: lz non viderit. ¶ Tertia ve. ē. q nūq̄ sacerdos dz ad hostiā iclinari nisi cōsecratōe fcā. ⁊ h⁹ ēt valde moderate ne videat calicē nōdū cōsecratū adorare. Silr ppls nō adoret an̄ adoratōez sacerdotis. ¶ Quarta ve. ē. q qn̄ sacerdos cōicat aliquē ifirmū: ⁊ dic credis h⁹ eē xp̄m iesū saluatorē ⁊c. q nūq̄ hēat respectū ad illud qd ocul videt. silr nec ifirm⁹ qm idolatret. silr pōt dici qn̄ dr i cōicādo: dn̄e nō sū dign⁹ ⁊c. ¶ Quīta p̄paratio ē scē charitatis. vn̄ sic fides itellectū ad cognitōz sci sacri illumiat: sic ⁊ charitas affcm īflāmat: iō accedēs ad cōiōnē fides eū genuflectat: ⁊ scā charitas os adapiat ⁊ sumē faciat. q cib⁹ iste nō vadit i vētrē sz i mētē. vt dic Aug. ¶ Sexta p̄paratio dr deuote orōnis: Nā cū sūma mētis eleuatōe accedē ⁊ sumē dz qlibet h⁹ sacrm. Et orō s̄z damas. ē qdā pi⁹ mētis affect⁹ tēdēs i deū iō cōuenientissima huic sacrō. ¶ Septima p̄paratio dr mētis firmatio: vt. s. mēs p tūc nihil aliud cogitet nisi hoc bn̄dictū sacrm. Et his p̄patōib⁹ obseruatis ve xp̄s in nobis erit ⁊ nos i illo. vnnā pr̄ Ambrosi. amē amē. Et sic pz ista ve. ¶ Quātū ad tria: dico q lz qs per certitudinē scire nō possit an sit oīo imun s a pctō. s̄m a Cori. 3. Nihil mihi cōsci⁹ sū: sz i h⁹ iustificatus nō sūz. pōt tn̄ aliquā hre ɔiecturā q p̄maxime sīt q̄tuor. Primo cū qs dnote vba dei audit. Jo. 8. Qui ex deo ē verba dei audit. 2° cū se p̄mptū ad bn̄ operādū sētit: q vt dic Greg. Probatio dilectōis exhibitio ē opis. 3°. cū hz ppositū i futuꝝ abstinēdi a peccatis. 4° cū de p̄teritis dolet. Jn his. n. vā pn̄ia cōsistit s̄m Greg. Quisqs igit sic p̄parat⁹ ⁊ bn̄ dispositus ē: audact accedat ad mēsā dn̄i. q si ēt millie millium mortaliū pctoꝝ hēret oblitoꝝ oīa delerent h⁹ bn̄dicto assūpto sacrō. Sz dic pr̄ ābrosi si ecīn i necītate

vt cōfessionē facē nō posset vt q: sū añ sacerdotē vt
cōtrē ꝛ pctm mortale mihi i mēte venit ꝛc. Dico ꝙ
sufficit ꝯtrino cū ꝓposito cōfitēdi: ꝙ ꝛ facias ꝙci-
tiꝰ potes. Vñ ꝓ regl'a accipe gnāli ꝙ nō sufficit so-
la cōtritio ad cōione qñ copia sacerdotꝭ hīri pōt ꝗ si
hīri nō pōt sufficit cōtritio cū illo ꝓposito. ita sentiūt
cōit' oēs. Et hec sufficiāt pro presenti cōcl'one.

Quādo licitū ē a cōione abstinere. Cōcl'o. III.

Ecipe t'tiā ꝯcl'onē. vꝫ. Quāuis sit diuinum
mādatū ꝛc. dic totā. Ubi tres igramꝰ ve.
vꝫ. Pria ve. ē. vtꝝ exñs i pctō mortali
sciens grauiꝰ peccet eucharistiā sumēdo i
pasca vt obediat pcepto eccl'ie ꝙꝫ si abstineat vt al-
ti pcepto obediat. s. Pauli. i. cori. ii. Probꝫ āt seipꝫ
hō. Ambo. n. st duo eccl'ie pcepta. si nō cōicat effi-
cit' iobediēs ca. oīs vtriusqꝫ sexꝰ. si cōicat fac ꝯ aliud
pceptū: pbet āt ꝛc. qd hic faciēdū. Scda ve. est.
Joā. est pctō mortali ꝛ nō hꝫ ꝯsciam formatā ꝙ sit i
pctō mortali. an iste peccet cōicādo. Tertia ve.
ē. an ille q ē i pctō mortali peccet nō dico cōicādo: sꝫ
vidēdo copꝰ xpi ab alijs sumi ꝛ a sacerdote eleuari.
Quātū ad pmā dico ꝙ ē q i pctō mortali ꝛ scit se
eē: caueat ꝛ itex caueat ne hº sacrm̄ sumat: q: ad sui
iudiciū ꝛ dānatōez sumit: nec fac ꝯtra pceptū: q:
illud pcipit' penitētibꝰ ꝛ ꝯfessis: vt dr̄ i. d. c. oīs. qd
ñ faciēs ñ trāsgredit'. Vñ si ēt ꝯfessus eēt ꝛ cōicare ñ
vellet sine aliꝯ ꝯsilio: pꝫ ꝙ efficit' trāsgressor mādati
pceptū gº pauli ē modificatiū ꝛ declaratiuū pmi mā
dati. s. capl'i oīs. vñ accipe rgulā si cōicaret sit exñs
i pctō mortali magis peccaret nec iuuat' sꝫ grauat'.
Et hº pmaxime ꝓpt tria. Primo pp deuotōez
huiꝰ sacri inq̄ztū sacrm̄ ē. Nā cū pponat' i modū ci-
bi: ꝛ cibꝰ nō operat nisi viuēti. exñs āt i pctō mortali
vita caret spūali. gº si vtit' hº sacro abutit' illo: q: ñ
ꝯcedit' nisi viuēti: vt dem̄ ē. Scdo pp rē verā cō
tētā i hoc sacro q ē scissima oīum. s. corpꝰ xpi: q dꝫ a
scissimis tractari: ꝛ p ꝯñs imūdꝰ accipiēs abutit' hº
sacro. Tertio pp rē misticā. Significat. n. hº sacrꝫ
vnitatē fideliū p charitatē. Vñ seqt' ꝙ q ñ ē i chari
tate nō ē i xpo: ꝛ p ꝯñs suscipiēs illud abutit' eo. Et
pp hūc abusū diximꝰ supꝰ ꝙ grauiꝰ peccat q sciens
illud sumit i pctō mortali ꝙꝫ ifidelis. Et si dr̄ medi-
cīna dꝫ dari ifirmis. Luc. 9. Nō egēt q sani sūt me-
dico: sꝫ q male hñt. hº sacrm̄ ē sūma medicina. ergo
dꝫ tolli ifirmis exñtibꝰ. s. i pctō mortali: qd sūma i-
firmitas ē. Dico ꝙ duplex ē medicina. qdā curās i-
firmū ꝛ disponēs ad sanitatē: ꝛ hec tolli nō debet a
quocūqꝫ ifirmo. 26. q. 6. c. si pr̄sbyt'. di. 50. c. penitē-
tes i sine: vt i pcedēti ꝯcl'one ē ostēsū: hec āt medicīa
ē cōtritio: cōfessio: ꝛ hꝰ. qdā ē medicina pꝰuās ab
ifirmitate: ꝛ hec ñ dat' nisi sanis: ꝛ hec ē eucharistia
scā q̄re ꝛc. Vñ dicit btūs Tho. i q̄rto. di. 9. ꝙ potiꝰ
qs sustineat excōmunicationem ꝛ oē malum ꝙꝫ ve
lit eucharistiā sumē i pctō mortali. q̄re ꝛc. Quā-
tū ad scdāꝫ dico breuit' ꝙ si talis debitā diligētiā fe
cit ꝛ nō āplius recordat'. q fecit qd potuit legē adi-
pleuit: ꝛ nemo ad ipōl'e obligat': tūc assumat cōionē
q: fiat ei remissio oīuꝫ pctōꝝ. quo mō itelligit' glosa
i. c. añ bñdictionem. sup vbo pctōꝝ. de ꝯse. di. 2. de
quo diximꝰ supra feria t'tia huiꝰ hebdomade ꝯcl'o

ne vltima. circa finē. Quāt[illegible]
scieni i mortali cōicās mortali[illegible]
xpi vidēdo: tñ si inferiū pp humili[illegible]
btūs Tho. i q̄rto di. 9. ꝙ laudādꝰ ē. [illegible]
talis modicū videat: ꝛ mox pectꝰ grau[illegible]
se ostēdēs tali nō eē dignū visione. heretici m[illegible]
sūt a visione: vt dic btūs Tho. ibidē. q̄re ꝛc. Et hec
sufficiāt ꝙꝫtum ad scdam considerationem.

De conseruatione conscie post eucharistie su-
ptionem. Consideratio. III.

Ltimo loco de cōseruatiōe ꝯscie pꝰ hꝰ
sacri sūptōe vidēdū ē. Ubi tres ꝯcl'ones
faciamꝰ. vꝫ. Pria ꝯcl'o ē ista. Nō suffic
ad salutē studioso cū igenio ꝛ arte grām dei acq̄rē:
nisi ēt studeat' illā cōs'uare. Scda ꝯcl'o ē ista. Si
qs se imunē s'uarit a pctō nullū pōt ꝓ aīabꝰ defun-
ctoꝝ offerre salubriꝰ sacrꝫ. Tertia cōcl'o ē. vt xps
suos discipulos i passione adiuuaret: corpꝰ suū vo-
luit in hac cena illis dare.

De modo cōseruādi se in gratia post cōmunio-
nem. Conclusio I.

Ecipe pmā cōcl'onē. vꝫ. Non sufficit ꝛc.
Ubi tres ingramꝰ ve. vꝫ. Prima ve.
est ista. quot mala incurrit qui post susce-
ptum sacrm̄ se a peccatis non custodiat.
Secunda veri. est ista. quid facere debet qui du
bitāt se nō posse abstinere. Tertia veri. est. qua-
liter facere debemus vt sciamꝰ nos in gr̄a conser-
uare. Quātū ad pmā dico ꝙ tria pncipal'r icur-
rit mala qui post susceptū sacrm̄ ad vomitū redit. s.
pucrsionis: pditionis: ꝛ confusionis. Primū dr̄
peruersiōis q: ordinē debite honestatis peruertit.
venturo. n. reuerentiā prebet. ꝛ dum pn̄sēs est iniu-
riam facit. exemplo iudeoꝝ qui in ramis palmaruꝫ
xp̄m cum magno susceperūt honore: ꝛ postea eie-
cerunt cum maximo dedecore. Audi Jsidoꝝ de sū
mo bono. Jrrisor inqt ꝛc. vide sup feria quarta. pri
me dominice consideratione secūda ꝛ conclusione
secunda veritate. t'tia. Secūdū est pditionis. ta
les. n. Jnde sūt similes. dic vt placet. Tertiū di
cit' confusionis. Audi Greg. super ezechielem. Sic
inqt q a fide recedit apostata est: ita qui ad peruer-
sum opus qd deseruerat redit ab omnipotenti deo
absqꝫ vlla dubitatōe indicat'. etiā si fidem tenē vi-
deat'. hec ille. Et idem i registro. Minoris inqt ex-
cessus est veritatē non cognoscere ꙗꝫ post agnitā re
trorsū verti: siue i agnita vitate nō manere. hec ille
q̄re ꝛc. Quātū ad secundam dico ꝙ hº pertinet
ad vitium pusil animitatis. ps. Jllic trepidauerūt
timore vbi non erat timor. Est aūt pusillanimitas:
vt dic btūs Tho. scda scde. q. 133. defectꝰ a ꝓportōe
sue potentie: dum recusat in id tēdere quod ē sue
potentie cōmensuratū: ꝛ est peccatum mortale. q: ē
contra nālem ordinem quo vnaqueqꝫ res nāl'r in-
clinat' ad exequendā actionem sue potentie cōmē-
tam. Jnde seruus qui propt' timorem pusillanimi-
tatis pecuniam abscondit in t'ra: nec ex ea opera-
tus est: ore domini damnat' in euangelio. Luc. 19.
Et lꝫ sine gr̄a multa facere non possumus. q: nō su

sufficientes aliqd cogitare ex nobis ⁊c. vt dicit apl's. Tñ si volumꝰ possumus dei grã adiuti nos a pctis mortalibꝰ pseruare. firmũ igr sp hẽamus propositũ ñ peccãdi: scẽ vitãus ⁊ vtute huius sacri pseuerabimꝰ. qre ⁊c. ¶ Quãtũ ad tertiã breuiter dico q hoc fit tripl'r. ¶ Prio p vitiox ɔtrariã pugnatõez cũ oibꝰ inquit Seneca pacẽ hẽas. cũ vitijs bellum. vz. ɔtra luxuriã accipe ieiuniuz disciplinam ⁊c. ad Cor. 9. c. Castigo inqt corpus meũ ⁊ i seruitutez redigo. Cõtra supbiã humilitatẽ: honestatẽ i vestimẽtis ⁊c. ⁊ sic de alijs. ¶ 2° p maximi dãni incursionẽ: vt. s. ɔsideres q̃ malũ ⁊ q̃ amarũ sit incidere in manũ dei viuẽtis ⁊ eternalit dãnari. exẽplũ Hieronymi dicẽtis, Siue comedã siue bibã ⁊c. ¶ 3°. per seruorũ dei assiduã cõuersationẽ: qr cũ sancto sctũs eris. ¶ 4°. p mali statꝰ cõsideratione. vt. s. consideres q̃ i malo statu repiaẽ pdẽs grãz dei. Exemplũ de filio prodigo. Sunt ⁊ alij modi: sed isti ad pñs sufficiant. quare ⁊ cetera.

¶ Q hoc sacrm est singulare p aiabus defunctorum remedium conclusio II.

Capte secũdã cõcl'onẽ. vz. Si qs se imunez ⁊c. Ubi trea inquiramus vitatea. vz ¶ Pria ẽ ista. vtrũ aie dfunctox possint a viuis iuuari. ¶ Scda ẽ quot modis iuuari pñt. ¶ Tertia ẽ qd ẽ int oia singl'are remediuz.

¶ Quãtũ ad pmã ẽ opio quorũdã q postq̃ hic qs exit: ita accipit i alia vita sic meruit i hac vita. Ad ducũt tex. 13. q. 2. c. i pñti. vbi dr i pñti sec'lo scimus siue orõnibꝰ siue cõsilijs iuicẽ nos posse adiuuare. Cũ ãt añ tribunal venerimꝰ nec Job nec Daniel nec Noe rogare posse qcq̃. s. scimus. s; vnũquẽq; portare onꝰ suũ. hec ibi Hierony. Itẽ cõfirmãt per caplm q̃lis. dis. 25. vbi dr. Qualis hic qsq; exit talis i iudicio psẽtaẽ ⁊c. Certe ista opio ẽ salsa si simpliciter itelligit d oibꝰ aiabꝰ defunctox. Et certe capl'z i pñti. tñ Gratiãus q̃ glosa exponũt q itelligit de morẽtibꝰ i pctõ mortali: qbꝰ nulla suffragia psunt Capitulũ q̃lis. exponit glosa sua dicẽs q itelligit d sũme bõis vl sũme malis. qr neut iuuari põt: sũme boni: qr nõ idigẽt. sũme mali. qr iuuari nõ merent. Illi ergo solũ q sr i purgatorio iuuari pñt. vt pz. 13. q. 2. c. pro obeuntibꝰ. qd notaui. s. feria qnta cinerũ ɔsideratiõe scda. ⁊ ɔcl'one pma i sa vitate. sac capl'z tẽpus. eadẽ causa ⁊ questione. q̃re ⁊c. ¶ Quãtũ ad tertiã dico q sũt quattuor. vt pz. 13. q. 2. c. aie defunctox. qd nouimus feria sa huius hebdomade in cõclusiõe vltima. vide ibi. satiatbi de hac mã diximus. Diffusius tñ hic aliq̃ tangamꝰ. ¶ Et dico q decẽ sunt modi qbus anime iuuari pñt in purgatorio. ¶ Pmꝰ ẽ sanctox intercessiõe: Ciues. n. supni quotidie orãt p illis quos de prorio cernunt cõciues fieri. imo ⁊ ãgeli eos sepe visitãt ⁊ cõfortãt Judith. prio. Descẽdit angelꝰ dñi ad locuz fletuũ ¶ Secundus est pfectox vnio. Unde oia bona q̃ i hac vita a pfectis fiũt cõicãẽ illis. ps. Particeps ego oium timẽtiuz te. ¶ Tertius ẽ meritox pfectõ vñ Aug. in enchiridion. Qui i hoc seculo meruit. adiuuari i alio amplius adiuuaẽ vt si moriẽ pauper ⁊ hẽat aliqd i alia vita purgandũ. si orões oblatões vel alia suffragia p diuite fiãt, pdcrũt: etiã paupi ¶ Quartus ẽ missax celebratio. 13. q. 2. tẽpus. § ñ ẽ negãdũ. s; de hoc ifra. ¶ Qntꝰ ẽ fideliũ oblatio. 2. Mach. 12. Judas duodeci milia dragmas argẽti ⁊c. ¶ Tria. n. requiruntẽ vt oblatio sit grata deo Primo vt offerens sit sine mortali culpa. talis inqt Greg. ingrendus ẽ ad orãdũ q sit idoneus ad placandũ. Secundo vt offerat bonũ ⁊ suuz. dis. 49. c. Sacerdotea. parũ post pricipiũ. Si offeratis cecuz aial ad immolãdũ: nonne in ãlũ est: de hoc vide in tabula. cap'lo elemosyna. Tertio vt bona intentione fiat. qr cordis ẽ inspector deus. vide in tabula. c. deus. ⁊. c. itentio. facit capl'z Odi. 24. q. 1. vbi circa finem diciẽ. Nã non sacrificiox magnitudinem. s; offerẽtiũ merita causasq; diiudicat. Unde ⁊ vidua que in corbonam duo minuta miserat: oibus a salute preserẽ. qr dñs nõ ea que offeruntur sed voluntatẽ respicit offerentiũ. Hieroy. super Amos pphetam. hec ibi. ¶ Sextus modus ẽ deuotox orõ. ⁊ maxĩe sacerdotis. Unde Hiero. ad Damasum papã: Sacerdotes igt p oibus orare debent quorum el'ynas ⁊ oblatões accipiũt. ¶ Septimꝰ ẽ el'ynarũ largitio. Eccl'. 7. Paupi porrige manũ tuã ⁊ mortuo ñ prohibeas grãz. ¶ Octauꝰ ẽ afflictio ieiuniorũ. Uñ si mortui ieiunare i vita vouerãt tu pro eis ieiuna. Ad Gal'. 4. c. Alẽ alterꝰ onera portate ⁊c.

¶ Nonꝰ modꝰ ẽ legatox executõ. audi tex. 13. q. 2. c. clerici. vbi dr sic. Clerici vel secl'ares qui oblationes. parentũ: aut donatas: aut i testamẽto relictas retinere psũperint. aut q ipsi donauerint ecclesijs vel monasterijs crediderit auferẽdũ: sic sinodꝰ sancta cõstituit: velut necatores paupũ quousq; rẽddãt ab ecclesijs expellanẽ ibi ex concilio agatẽsi vide supra feria. 2. q̃rte dominice cõsideratiõe tertia ɔclusione pma. ¶ Decimꝰ ẽ debitox restitutõ. vide supra feria q̃rta tertie dominice i tertia ɔsideratione Et hec sufficiãt q̃tũ ad secundã vitatẽ. ¶ Quãtũ ad tertiã dico q inter oia iuuamẽta sacrificiũ misse pcellit. de cõse. dis. 2. Nihil. vbi dr. Nihil in sacrificijs maius esse põt q̃ corpus ⁊ sanguis xpi nec vlla oblatio hac potior ẽ: s; hec omnes pcellit: que pura conscientia dño offerenda ẽ: ⁊ pura mente sumenda: atq; ab oibꝰ venerãda. Et sic potior ẽ ceteris: ita potius extolli ⁊ venerari dz. hec ibi Alexander papa qntus. Et q ipo possint aie defunctox iuuari: audi Aug. i enchiridion. 13. q. 2. c. tempus. §. Non ẽ negãduz defunctox aĩas pietate suox viuẽtiũ releuari: cũ pro his sacrificiũ mediatoris offerẽ: vel elemosyne fiũt in ecclesia ⁊c. hec ibi. Inde ecclesia statuit de cõsec. dis. pma. c. Uisuz. vt in oibꝰ missarũ solennijs oratões fiãt pro defunctis. vt si proximi ⁊ amici deficiant in hoc ecclesia suppleat vbi dicit sic textus. Uisũ pterea nobis ẽ vt in oibꝰ missarum solennijs pro defunctox spiritibus loco cõpetẽti. s. in sacra ecclesia dominũ deprecetur. Sicut. n. nulla dies excipitur qua nõ pro uiuentibꝰ ⁊ pro qbuslibet necessitatibꝰ depceẽ: ita nimirã nulla dies excipi debet qn pro aĩabꝰ fideliũ defunctox pces dño i missax solẽnijs fũdãẽ. Antiqtꝰ. n. hũc morem scã tenet eccl'ia: vt ⁊ missaruz solennijs ⁊ ali-

ſs pcibus dño spũs ↄeſcẽtiũ ↄmedẽt. dicẽte btõ Augu. Nõ ſunt ptermittẽde ſupplicatões p ſpiritib⁹ mortuoꝝ: q̃s faciẽdas p oĩbus in xp̃iana ⁊ ĩ catholica ſocietate laudam⁹ ⁊c. hec ibi ex cõcilio gabilonẽſi. ℂ Ex qbus ṽbis ſequũt aliq̃ veritates. Pria eſt q duplici rõe hoc ſacr̃m pdẽ defunctis. ſ. inq̃tũ ẽ ſacrificiũ ⁊ ĩq̃tũ ẽ ſacr̃z. Inq̃tũ. n. hꝫ rõez ſacrificij ſignificat paſſionem xp̃i de conſe. diſ. 2. ſemel. Et ad Ephe. 5. Semetipſum obtulit hoſtiaꝫ p nob deo prĩ. ⁊ ſic hꝫ vi ſatiſfactiuã p peccatis. Inq̃tuꝫ hẽt rõez ſacri ſic ẽ ſignificatiuũ ſacre rei. ⁊ per ↄñs hẽt rationẽ ſatiſfactiõis, vt ad hoc inſtitutũ ẽ vt ſit nutrimentũ ⁊ auxiliũ egenis. Inde dñs ait. Hic ẽ calix ſanguinis mei noui ⁊ eterni teſtamẽti q. p vobis ⁊ p multis effundet̃ in remiſſionẽ peccatoꝝ. ℂ Secũda ṽi. ẽ. q inq̃tũ ẽ ſacr̃m: nõ ſolũ p qbus ſit. ſꝫ ẽt ipſis facientib⁹ pdeſt i remiſſionez peccatoꝝ. pꝫ. q2 dic̃ dñs q. p vobis effundet̃. ℂ Tertia ṽi. eſt. q in hoc ſacro magis attendit̃ affect⁹ offerẽtis q̃ ṽtus ſacri. q̃m cũ ei⁹ ṽtus infinita ſit: ſufficit ſemel p omnĩ pena mũdi. tñ nõ ita ẽ: ſꝫ operat̃ q̃ta eſt deuotio ⁊ charitas offerentiũ ⁊ p qbus offert̃. Inde Greg. in paſtorali. Talis inq̃t ingrend⁹ ẽ ad orandũ q ſit idone⁹ ad placãdũ. q2 cũ is q diſplicet ad itercedẽdũ mittit̃: iratũ anim⁹ ad deteriora pnocat̃. Et Aug. Plus valet latrat⁹ caniũ. mugitus bouꝫ: gronitus porcoꝝ: q̃ cãtus clericoꝝ luxuriãtiũ. hec ille. Adiuua nos Jeſu xp̃e ĩ tãtꝫ peccatꝫ ↄſtitutos: vt te digne ſumer̃ ⁊ miniſtrar̃ poſſum⁹. Amẽ. Et ſic pꝫ ṗa ↄcl̃o

ℂ De cena chriſti concluſio III.

Ecipe tertiã ↄcl̃onẽ. vꝫ. Ut xp̃s ſuos diſcipulos ⁊c. dic totã. Ubi tres ingram⁹ ṽitates. vꝫ. ℂ Prima ṽi. ẽ. An chriſt⁹ cõicãdo diſcipulis corpus ĩpaſſibile dederit. Secũda ṽi ẽ. An xp̃s Jude vere ſuũ corp⁹ dederit ℂ Tertia ṽi. ẽ. An xp̃s ſeipm cõicauerit. ℂ Quantũ ad pmã dico q duplex ẽ opio. ℂ Pria ẽ Hugonis de ſctõ victore q xp̃s exiſtens adhuc in carne mortali q̃nq; vnã dotẽ q̃nq; aliã legit̃ accepiſſe. Sicut claritatẽ in trãſfiguratiõe: ſubtilitatẽ i natiuitate. agilitatẽ ambulãdo ſup mare. Et ſimilr̃ ĩpaſſibilitatẽ qñ ſuũ corp⁹ dedit in cena. nõ q ſimplicit̃ eẽt ĩpaſſibile: ſꝫ tm̃ ṡꝫ q dabat̃ in ſacro q2 manducatione nõ ledebat̃: ſic ṡm ſe ẽt erat viſibile: ſꝫ ṡꝫ q erat ĩ ſacro erat inuiſibile ⁊ ĩpalpabile. Alia opio dicit q hoc nõ ẽ veꝝ. Et ratio: q2 corpus xp̃i ẽ eiuſdẽ ſubẽ in ſacro ⁊ ĩ ſpecie pp̃ria: licet nõ ſit ṡꝫ q̃titatẽ ⁊ alia exteriora. nã i ſpẽ pp̃ria ẽ ṡm pp̃riã q̃titatẽ ⁊ qualitatẽ. i ſacramẽto ãt nõ: q2 nõ habet reſpectũ ṡꝫ q̃titatẽ pp̃riã ad ſitũ ptitũ q̃titatis i ſacro. vt dictuꝫ eſt feria tertia hui⁹ hebdomade. paſſibilitas ãt eſt pp̃ietas abſoluta ipſius corporis: ⁊ p ↄñs cũ in pp̃ria ſpẽ eẽt paſſibile ſic erat ⁊ i ſacro. Ita tenet btũs Tho. in. 4. di. ii. Etiã dicit̃. gloſa ſup illud Math. 17. Trãſfigurat⁹ ẽ ante eos. dic̃ illud corpus qđ habuit p nãm xp̃s dedit diſcipulis in cena: nõ mortale ⁊ corruptibile. hec glo. Dico q ĩtelligit nõ mortale ⁊ corruptibile: q2. ſ. per ſacramentalẽ ſumptionem ñ patiebatur nec corrumpebatur. Iſta opinio cõiter tenet̃ ar. eum. n. verum corpus ſuũ tradiderit: et illud erat paſſibile: videtur intentio. pꝫ.

ℂ Quãtũ ad ṡam dico q eſt cõis opio q . . pus ſuũ ⁊ ſanguinẽ Jude ẽt dederit. Nam cũ chriſtus ait accipite ex hoc omnes ⁊ comedite. Math. 26. pꝫ q neminez excludit. Et ita ↄcludunt Aug. Dionyſius ⁊ ceteri. facit capl̃m. Sicut iudas. de ↄſe. di. ṡa i precedenti ſermone. Inde Dionyſius. 3. eccleſiaſtice hierarchie ait. Simboloꝝ ↄditoꝝ partitur ſanctiſſima non omnimode ei ſacre cõcenanti ſ. iude. ſanctiſſima appellat corpus ⁊ ſanguinem ſuum: vt ibidem pꝫ. Ex quibus ſeqtur q xp̃s nõ cõicauit Judam qñ ei bucellam panis dedit: ſed prius eum cum ceteris cõicauit: ſed poſtea vt pditorem oſtenderet querentibus iter ſe diſcipulis: nũquid ego ſum dñe? ei bucellaꝫ tradidit. ita q bucella purus panis fuit. hoc dic̃ glo. ſuper illud Jo. 13. Cui intinctum panez ⁊c. Sꝫ dices. Aug. dic̃ ſic: ⁊ ponitur de cõſe. diſ. 2. c. ñ ſancta. Nõ mala erat bucella que data eſt Jude a domino. Salutem mediens dedit: ſꝫ ille qui ĩdignus erat accepit ad pditionẽ. q̃ ṽba ñ poſſunt intelligi de ſimplici pane. dic̃ beatus Tho. vt ſup̃ q nomine bucelle corp⁹ xp̃i ĩtelligitur. Uel dicitur q ſi de bucella intelligit: ſenſus ẽ q xp̃s illi bucellã dedit in remediũ: vt ipſe a pp̃oſito malo d̃ſiſteret. ſꝫ ille magis ĩduratus ẽ ⁊ iõ accepit ad ſui pniciẽ ⁊ hoc mõ intelligitur dictũ Joannis. 13. q poſt ſumptã bucellã ſathanas ĩtrauit in cor eius. q̃r ⁊c.

ℂ Secũdo ſeqtur q iudas ſimul cum alijs ſacramentaliter bibit ⁊ nõ ſpiritualiter. Uñ nec remiſſionem peccatoꝝ ↄſecutus ẽ nec i regno patris ſecum bibit. ℂ Et hoc eſt ↄtra opinionẽ Cirilli qui voluit q Judas ñ ſit ſacramentaliter vſus corpore xp̃i. ℂ Tertio ſequit̃ q licet xp̃s pcipiat Math. 7. capitulo. Sanctũ nõ debere dari canibus: q ipſe fuerit tranſgreſſor ſui mandati. q̃m Judas licet in occ̃lto canis eſſent: non tñ in manifeſto vbi ſumitur argumentũ coꝝ q̃ dixim⁹ in hoc ſermone i pma ↄſideratõe. ⁊ cõcluſione pma. i ṽitate pma. q̃re ⁊c.

ℂ Quãtũ ad tertiã dico q cõmuniter oẽs tenẽt q xp̃s ẽt ſe cõmunicauit. nã ſicut legit̃ baptizatus q̃ do baptiſmũ iſtituit: ita ⁊ ſe cõmunicauit cũ hoc ſacr̃z ordinauit. Et hoc expſſe põit gloſa ſup Ruth. 3. c. Cũq; comediſſet ⁊ bibiſſet ⁊c. Non ãt manducauit vt aliquẽ effectũ cõſequeret̃: ſꝫ vt alijs manducandi exemplũ daret: vt dic̃ btũs Tho. vt ſupra Et pp hoc diuerſa fuit doctoꝝ opinio. qdã dixerũt q neq; ſacramentalit̃ neq; ſpiritualit̃ ⁊ quidam q ſacramentaliter tantuꝫ. Ponius. n. hec manducatio erudirõ noſtra fuit q̃ aliud ĩtenderet. Bene ergo ait. accipite ⁊ comedite ⁊c. hic in pſenti per gr̃aꝫ ⁊ in futuro per gloriã. Amen.

ℂ Feria. 6. maioris hebdomade Sermo ĩ ordine. xlv. de paſſiõe dñi rubrica. ƀ q̃ nõ fient alie partitiones ⁊ ↄcluſiones: ſꝫ tm̃ q̃dam notabilia ponemus. qbus ordinatis poteris predicator filum ad tui libitũ paſſionis dñi ordinare.

Maior propter gr̃iam vẽaꝫ 1. Cor. 15. c.

Clamãtꝫ Jeſu i cruce ṽba ſt iſta. Qui totũ p tui amori aĩa mea hodie ſe flagellari

ptāte p̄cet pax vocis. qm̄ caput spi- ...raᵗ: manus pedesq̃ ɔfixi: totũ corpus fla... i cruce erat extēsũ: solũ illa q̄ pōt voce ad te ... mea clamat. Idem aīa mea p̄ cuius amore carnē assūpsi: ⁊ semꝑ te trigītatribꝰ ānis cũ dimidio q̄rens maximis cũ laboribus inueni: Idem p̄ te hodie morior: cũ nihil hoꝝ fecerim q̄ hodie falsa iudei psi di calũniose ɔposuerũt aduersum me. Ecce hodie aīa mea hēo caput meũ multiplici spinaꝝ densitate vsq̃ ad cerebrum ꝑforatũ: ne tuũ doleret caput: ne tua vulneraret̃ itētio. caligauerũt oculi mei. vt tui auerterent̃ ne viderēt vanitatē. Aures mee q̄ i celis audiũt scũs scũs: hodie p̄ te audiũt demonũ isultus clamantes: crucifige: crucifige: ⁊ hoc ne aures tue obtũderent̃ ad clamorē pauperis. Facies mea hodie ē p̄ te velata: ⁊ sputis inquinata: alaphisq̃ ꝑcussa: vt tua facies illumiaret̃ ⁊ ɔseruaret̃. Os meũ p̄ te hodie est aceto ⁊ amaro felle potatũ: vt os tuũ iusticiā ⁊ v̄itatē loq̄ret̃. Manꝰ extēse i cruce: vt tue ad pauperes gratiose extēdant̃. Pedes cruci hēo affixos: vt tui ad vitā eťnā veloces efficerent̃. Latus lācea ꝑforatũ: vt tuũ adaperias cor oībus te īnriātibꝰ. Idem aīa mea p̄ te hodie morior: vt p̄ mortē meā ad vitā exurgas a q̄ p̄ pctm̄ excidisti. O dulcissime Jesu: qd̄ hic miser pctōr agam? qd̄ ꝑpl'o tuo dicā? qbus potero animi v̄ri ardorē accēdere v̄bis. vbi solitā grām postulabimus: an xp̄us illā dabit q̄ omni videt̃ hodie grā ⁊ auxilio destitutus? derelictus a p̄re. derelictus a discipulis: p̄ditꝰ a iuda: derisus a latrone: blasphematus a iudeis: ⁊ durissime extēsus i cruce. O maria iocũda stella: an a te solitā grām ipetrabimus? quo te hodie noīe dicā? Idem te video merore ɔsũptā. audio tue scissime voc̄ mugitũ. sētio te omni grā destitutā. Quid igit̃ agā? tecũ o maria lachrymas sudā. tecũ pectus tōdā: tecũ iesũ crucifixũ aspiciā. tibi ɔpatiar. mecũ maria venI. accede dolorosa mr̄ desolata viduella. p̄ui oēs cũ v̄gine gl'iosa ante crucē. vna voce clamemus. ¶ Dio te salue croce tutta bagnata Del sancto sāgue del dolce signore: De mēbri sꝛoi sei tutta dornata: So steni in te christo redemptore. O dolce croce de oro icoronata: Per lo pcto del antiquo errore: Sei per noi sempre aduocata: Denāzi idio cũ perfecto amore: Che grana ce presti cum saluatōe: Possa ɔtare la sua sancta passione. Amen. ¶ Nec mirer̄ q̄ ita vulgarit̃ scripserim. Clariꝰ ꝑetica sic ostēdit̃. q̄r ⁊c̄.

Circa igit̃ dn̄i passionē aliq̄ solũ pũcta declarāda decreuimus. qbus declaratis poteris p̄dicator mā₃ iuxͭ euāgelioꝝ sniā₃ intrare. Sic. n. semꝑ p̄dicauimus. ¶ Primus pũctus ē. an ɔgruũ fuerit q̄ humana nā repararet̃. ¶ Scd̄s pũctus est. Quis fuiss₃ ɔgruētior reparādi modus. an ꝑ iusticiā q̄rere satisfactionē: an ꝑ mīam facere plenā remissionē. ¶ Tertius pũctus. Quare ñ potuit ꝑ purā creaturā reparari. ¶ Quartus pũctus ē. Quare voluit tā crudeli morte humanā nā₃ reparare. ¶ Quītus pũctꝰ ē. Quare hodie cāpane ñ pulsāt̃. ¶ Sextꝰ ē. q̄re hodie altaria denudant̃. ¶ Septimus ē. q̄re matutinũ cũ clamorib₃ ⁊ pulsatōe ⁊ cādelabrũ extictōe ꝑter vnā celebrat̃.

¶ Octauus ē q̄re hodie discalciati crucē adoramꝰ. ¶ Nonus ē. q̄ fuit occasio mortis xp̄i. ¶ Decimus ē. q̄lr xp̄s p̄parauit se vt veniret ad passionē. Et sic deīceps ſm̄ q̄ sequunt̃ euāgelia poteris in hac mā pũcta ɔsiderare. ¶ Quātũ ad p̄mũ pũctũ l₃ hāc ɔgruētiā p̄ses ostēdāt: tñ q̄r p̄ns dies exposcit vt clarā mā p̄dicet̃. inť ceteros doctores dñ₃ Bonauēturā i 4. di. 20. scribētē: i mediũ adducere decreuimꝰ vbi ipse hāc ɔgruētiā ꝑ septē rōnes ostēdit. q̄r q̄tuor sũt ex parte dei. ⁊ q̄tuor ex parte humane nature. Quatuor p̄mas fac Anselmus in libro cur d̄s hō. Accipe igit̃ p̄mā rōnē ex parte dei ⁊ arguat̃ sic. Nullatenꝰ decet sũmā stabilitatē a suo ꝑposito mutari. s₃ d̄s ab eťno decreuerat hoīem debere saluari. ergo idecēs erat q̄ illum i tali statu relīq̄ret i quo nō posset saluari ⁊ per ɔñs ꝑ locũ a ɔtr̃s decēs fuit illũ releuari ⁊ reparari. ¶ Secũdo arguitur sic. Nullatenus decet sũmā bonitatē ꝑ vnius hoīs culpa tātā pulcherrimā p̄scoꝝ parētũ posteritatē ꝑmittere eťnalr̃ dānari: sed nisi adiuuata ⁊ reparata eēt: i eťnũ dānata eēt. ergo ɔgruũ fuit ipsā reparari ⁊ adiuuari. ¶ Tertia rō ē ista. Nullatenus decet sũmā sapiām. tā nobilē creaturā ꝑmittere suo fine frustrari: s₃ nisi reparata esset suo fine frustrata eēt. ergo ɔgruũ fuit ipsā reparari. Et ɔfirmat̃ hec rō sic. Hō. n. creatus est vt deũ diligeret ⁊ illo frueret̃: vt dic̄ Augu. tũc sic. aut hoīe₃ deus ad hũc finē adduxisset: aut nō. si nō igit̃ frustra creatus est: si sic. cũ iā lapsus eēt ꝑ pctm̄ necē erat reparari ⁊ adiuuari. ¶ Quarto arguit̃ sic Nullatenus decet sũmā ptāte₃ suũ seruũ ꝑmittere ab aliquo alio iniusto i seruitutē detineri: sed nisi reparata eēt sũmi dei q̄₃ plures serui fuissent i limbo a diabolo viculati atq̃ i eťnũ detēti. ergo ɔgruum fuit humanā nā₃ reparari ⁊ adiuuari. iste sũt rōnes ex parte dei. ¶ Accipe mō rōnes ex parte humane nāe: ⁊ arguat̃ sic p̄mo. Dignitas hoīs tāta erat vt ꝑꝑ ip₃ fcā eēnt vniuersa: s₃ hoīe suo fine frustrato oīa silr̃ suo fine frustrarēt: p₃. qm̄ qd̄ suũ finē ñ attigit frustra ē. dic̄ phũs. 2. physicoꝝ. ergo decēs fuit vt humana nā reparet̃ ne totꝰ mũdus frustra esset. ¶ Scd̄o arguit̃ sic. Sic̄ humana nā peccauit diabolo suggerēte: sic ɔgruũ fuit vt repararet̃ deo releuāte: ⁊ ista est rō magr̄i i lr̄a. ¶ Tertio arguit̃ sic. Calamitas humana tāta erat vt merito mīam postularet. ergo si decēs est nō obtũdere aures ad clamorē pauperis: decens erat sũme pauꝑrimā humanā nām adiuuari ⁊ reparari. q̄re ⁊c̄. ¶ Sed paulisꝑ siste pr̄ Ambrosi. vna grādis dubitatio mihi i mētē venit. Nā. n. angelica multo nobilior est q̄₃ humana. ergo si decuit p̄re humanā nām reparari: mag̃ erat decens āgelicā nām adiuuari. Quid dicis hic p̄r? Dico aīa mea q̄ non est silr̃. Nā nā humana tota perierat: ideo magis fuit decens illā adiuuari: nā aũt āgelica non tota: s₃ tña pars tm̄ perierat. Item āgelica nā decepta est: ⁊ nullo suggerente peccauit. nā aũt humana non sic. ergo magis decuit ipsā reparari. Inde i Enchiridion Aug. ait. Placuit vniuersitati ɔditoris: vt qm̄ non tota multitudo angeloꝝ deũ deserēdo perierat: i eťna dānatiōe remaneret ⁊ hoc tāgit magr̄ i lr̄a di. 21. scd̄o sniaꝝ. c. 2. Ite₃

decens est vt deus nām in eo esse ꝯseruet quo illā creauit. alioqn non eēt bonus creator: nisi eēt bonꝰ ꝯseruator: sed deus sic nām āgelicā creauit: vt statꝰ merēdi ⁊ tps meriti āgelis eēt prefixus vsqꝫ ad pmā bonā operationē vel malā: ideo qꝛ tēpus merendi ꝑtrāsit ideo amplius bonā volūtatē hīe nō possunt. humanā nām aūt non sic creauit vt pꝫ. qm̄ si semel peccat non firmiter malo adheret. Et rō est. qꝛ nā spūalis semꝑ est ī actu suo. ⁊ ideo cū pmus angeloꝝ maloꝝ actus fuerit malus: semꝑ hīt volūtatē obstinatā ī malo. Inde Augu. ī libro de fide ad Petrum sic īquit. Creauit deus āgelos: vt q vellent ꝑpetuo boni eēnt: ⁊ q nollēt nunqꝫ diuino munere repararent: ⁊ hoc satis apte osñdit Bonauē. i. z. di. 7. Habes igit aīa mea q̃lr ꝯgruum fuit humanā nām reparari debere q̄re ⁊c̄. ℭ Quātum ad zm punctum dico fm Bonauē. vt s̄. ī pncipio allegatum: qđ enā samit ex doctrina bt̄i Anselmi libro cur deus homo ꝙ magis ꝯgruū fuit vt ꝑ viā iusticie ⁊ ꝑ satisfactionē humana nā īnuaret q̄ꝫ per viā totalis mīe ⁊ plenā donationem. Et hec ꝯgruitas ondit tā ex parte dei q̄ꝫ ex parte humane nature. Ex parte dei arguat pmo sic. Illud magis reparatōi humane ꝯgruit vbi magis seruat ordo diuine iusticie: sed cum culpa punit magis seruat ordo diuine iusticie q̄ꝫ ꝙ relinquat totalr impunita. ergo ⁊c̄. ℭ Scđo arguit sic. Illud magis ꝯgruit reparatōi humane per qđ magis seruat ordo diuine sapie. sed ꝑ satisfactionez magis seruat ⁊c̄. ergo ⁊c̄. Minor probat. qm̄ culpa fm diuinā sapiam ordinat ad penā. ergo diuine sapiētie ꝯgruit vt humanā culpā ordinaret ad penā: sed si libere totā penā relaxasset: talis ordo nō fuissꝫ ergo ⁊c̄. ℭ Tertio arguat sic. Illud magis ꝯgruit reparatōi humane quo magis seruat honorificētia diuine maiestatis: sed sine satisfactōe nō reddit honor illi q offendit: qꝛ ihonoramus deū cū peccamus ergo magis ꝯgruit diuine honorificentie vt humana nā per satisfactionē q̄ꝫ per liberā laxationē reparaet. ℭ Quarto arguat sic. Uniuerse vie dñi mīa ⁊ vitas. i. iusticia. sꝫ libere culpā relaxādo vitas. i. insticia nullā ptē ī repatōe hoīs hūissꝫ. ergo ⁊c̄. ℭ Ex pte humane nāe arguo pmo sic. Sic gliosius ē vitā ꝯsequi etnā ꝑ merita q̄ꝫ sine meritis: ita gliosius ē recōciliari ꝑ satisfactōez q̄ꝫ sine satisfactōe. qđ si libere donasset scīn nō fuissꝫ. q̄re ⁊c̄. ℭ Scđo arguat sic. Sicut hō recedēs a deo deū ihonorauit ꝑ culpā: sic ꝯgruū fuit vt ad eū rediret ⁊ deū honoraret ꝑ penā q̄re ⁊c̄. Et ista sufficiāt ꝓ pn̄ti pūcto. ℭ Quantū ad ttiū dico ꝙ nullo mō decuit vt humana nā ꝑ puraꝫ creaturā īnuaret. Et hoc pbo quadruplici ratione. ℭ Primo rōne ipfecnonis. vbi arguit sic. In ꝑfecta satisfactione reqrit ꝙ fiat q̄ꝫtū ad iuriā ⁊ quātū ad dānū g. n. ꝓ vno satisfacit ⁊ nō ꝓ altero non erit vera satisfactio. ergo si aliq̄ creatura potuissꝫ satisfacere: oportuisset vt quo ad iniuriā dei ⁊ damnū. totius vniuersi satisfecisset. cū aūt culpa īfinita esset: creatura aūt finita. pꝫ ꝙ nō recte satisfacere potuissꝫ ℭ Sꝫ dices ⁊ quō hec rō valet: Nūquid ⁊ qn̄ nos mortalr peccamꝰ deū ī īfinitū offēdimꝰ ⁊ tamen satisfacimꝰ: nec etnalr dānamur. Dico ꝙ non tenet similitudo. quoniā pc̄m tuum actuale mortale respicit voluntatis tue deprauationē tm̄ ⁊ non istius vel illius. qꝛ filius non portabit iniqtatem pr̄is: nec pr̄ iniqtatem filij. Ezech. 18. Pc̄m aūt pmi homis respicit ordinē totius humane nature. qꝛ ergo peccatū actuale respicit personā singularē: vt est qđdā idiuiduum recompensari pōt per vsum gratie gratum facientis: que respicit personā singularē. Deprauatio aūt humane nature respicit propagationē ⁊ nām cōmunem: ideo pro illo pc̄o nulla creatura poterat satisfacere. ℭ Preterea dic queso. qd poterat creatura pro pc̄o pmo deo dare ī satisfactionem: cuꝫ qcqd scit potest ⁊ hꝫ non sufficiat deo satisfacere pro beneficio creatōis. Quid enim anima deo dabis q te ad suā imaginem ⁊ similitudinē fecē: Certe qcqd es totum deo pro hocipso solo debes. Vñ Bernardus ī quodā sermone. Considera inqt septem ī beneficio creatōis. vꝫ. ꝙ creauit te sine cōmodo suo: cum ps. ait. Bonoꝝ meorum non eges sine merito tuo. qꝛ nihil ante promeruit q penitus nihil fuit. Cogita q̄lem te fec̄ fm corpus egregiam creaturā: fm animā magis egregiā: vtpote imaginem creatoris īsignem. rōnis participem btitudinis sempitne capacem. considera ⁊ dominationis potestatem. Terror enim hominis super cuncta animātia iminere decernit. Considera ergo largitatis administrationem q̄ꝫta tibi largitus est ad sustentationē: q̄ꝫta ad eruditionē: q̄ꝫta ad ꝯsolatōez: q̄ꝫta ad correctionem: q̄ꝫta ad delectationem. qd ide grās ages: hec ille. Alias trea rōnes vide feria. 6. cinerū ꝯsideratione. z. ꝯclusione pma. ℭ Ad q̄rtā rōnem adde hoc. Vñ Hugo. z. libro de sacris. ⁊ Anselmus vt s̄. q creauit te redemit te: ne amorem tuum diuideres partem creatori: partem tribuens redēptori. Nō tamē ꝙ ibi ille tres rōnes breues sunt. tu vero ad minus ttiā ꝯposite dicas. ⁊ pone casum ī tminis vtputa ponamus ꝙ pura creatura satisfacere potuisset ⁊ ponamus ꝙ xp̄us fuerit pura creatura. tūc sequit hoc īconueniens. s. ꝙ creatura humana magis erit obligata creature q̄ꝫ creatori. probatur qm̄ scđm Grego. cū augent dona rōnes etiā crescunt donorum. sed accipiamus ista duo dona. s. creationem ⁊ redēptionē. ⁊ quero qđ istoꝝ est maius. ⁊ pꝫ ꝙ redemptio qm̄ ī creatōe cum alijs rebus ꝯuenimus. Redēptio aūt soli humane nature donata est ergo maius donū. ⁊ ꝑ ꝯñs creatura remanet magis obligata ꝓ bn̄ficio redēptōis q̄ꝫ creatōis. sꝫ ꝑ te redēpta est per purā creaturā: ⁊ creata est a deo. ergo magis remanet obligata pure creature q̄ꝫ deo. nō hn̄ istā rōnē. q̄re ⁊c̄. Humana igit nā debuit satisfacere: sꝫ nō potuit: deus potuit: sꝫ nō debuit: ergo d̄s scūs est hō vt. inq̄ꝫtū deus possit: ⁊ inq̄ꝫtum hō debeat. q̄re ⁊c̄. ℭ Quātū ad q̄rtum punctū dico scđm magistrum ī. 3. di. 20. ⁊ fm cōmunit scribentes ꝙ lꝫ q̄ꝫtum ad deum absolute loquendo reparandi humanā nām possibilis alius modus fuerit. qꝛ sic solo nutu mentis ⁊ īperio voluntatis potest ⁊ potuit de nihilo aliquid facere: sic ⁊ per alium modum ⁊ aliqd aliud potuit reparare. tamen mors xp̄i fuit ꝯgruentissima ⁊ q̄ꝫtum ad humanā nām necessaria. Luce.

…ꝛ ſit intrare in gloꝛiã ſuã. Et
…at vt xp̄s moꝛiret̃ vt vitã ſua ti-
…:ſed ẽt opoꝛtuit vt acerbiſſima moꝛ
…anta pedis vſq3 ad verticẽ i eo nõ repe
…ã vitã finiret. Et quare pater Ambroſi⁹
…ana ꝑter tres rões. ℂ Pꝛio rõe maioꝛis ꝑfe-
ctiõis. ℂ Sc̃do rõe maioꝛis attractiõis. ℂ Tertio
rõne ꝯdigne ſpẽnãois. ℂ Pꝛio rõe maioꝛis ꝑfecti-
onis. Cũ.n. xp̄s plen⁹ eẽt gratia ꝛ charitate. Jo.i.ꝛ
p3 i.3. ſuiaz dic.13. ſeq̃r ꝙ optimũ opus charitatis ꝛ
ſignũ hꝛe debebat. qꝛ ꝓbatio dilectionis exhibitio eſt
operis. optimũ ãt charitatis ſignũ ꝛ op⁹ ẽ ꝓ amico ꝛ
dilecto aĩam ponere. i. vitã. Joã.15. maioꝛẽ charita-
tẽ nemo h3 vt aĩaz. i. vitã ponat qs ꝓ amicis ſuis: ſ3
ſi poneret vitã ꝓ inimicis ꝛ oĩb⁹ parceret: nõne ma-
ius ſignũ dilectiõis? Math.5. ſi diligis eos q̃ vos
diligũt quã mercedẽ habebitis: O ieſu qᵭ ſignũ oſtẽ
dis tue dilectiõis aĩa i cruce moꝛioꝛ. Et ꝓ cui⁹ amo
re Jeſu dulciſſime? ꝓ inimicis meis. Et quãt⁹ ẽ do-
loꝛ tu⁹ ꝛ paſſio tua amoꝛ meus: aĩa nõ ẽ ſiſis doloꝛ ſi
cut doloꝛ me⁹. Et q̃re ſpõſe me⁹? qꝛ te ſũme amo ꝑ
te vitã pono ꝛ ſũme patioꝛ i cruce. Magis.n. cerni
tur xp̄i amoꝛ ad nos acerbitate paſſiõis q̃3 lenitate.
Inde Bernardus ſup illo v̄bo. copioſa apud eũ re-
dẽptio ait. Copioſa qᵭẽ qꝛ nõ gutta ſanguinis: ſed
vnda fluminis ꝑ qnq3 ptes coꝛpis emanauit. ℂ Se
cũda rõ ẽ maioꝛis attractiõis. Cũ.n. ſcᵭm Augu.3.
deitri. verbũ eternũ iter ceteras rões voluerit in
carnari: vt humanã naturã ad ſuũ amoꝛẽ traheret:
ſeq̃r ꝙ quãto maioꝛa ſigna dilectiõis oſtẽderet tãto
magis attraheret. ſ3 qᵭ queſo ardẽti⁹ ſignũ oñdere
potuit ꝙ capi: ligari. ſpui: flagellari: nudari. i medio
duoꝝ latronũ crucifigi: irrideri: blaſphemari: felle ꝛ
aceto potari ꝛc̃. Inde Bernardus Sup oĩa inq̃t te
amabilẽ mihi reddit o bone Jeſu calix paſſiõis tue:
op⁹ redẽptiõis noſtre. ℂ Tertia rõ ẽ ꝯdigne ſupa
tiõis decuit.n. xp̄3 ꝓ nobis tali moꝛte moꝛi q̃li nul-
lus alius potuiſſet ꝓ illo moꝛi. Si.n. leui moꝛte xp̄s
obiiſſet: cũ plures ſanctos legam⁹ ꝓ ipſius amoꝛe
acerbiſſimis ſuccubuiſſe penis: ſequeretur quodam
modo maioꝛ obligatio xp̄i ad ſanctos q̃3 ecõtra. Jõ
aĩa decuit xp̄3 tã acerba moꝛte moꝛi: vt null⁹ ad eã
attingere poſſit: ꝛ ꝑ ꝯñs ſancti xp̄o obligarentur: ꝛ
nõ ecõuerſo. Inde aquilin⁹ ille Joãnes aĩaꝝ marty
rũ i viſione e videns ait. Apoc.6. vidi ſbter altare dei
aĩas iterfectoꝝ ꝛc̃. Altare eſt alta res coꝛpis xp̄i ieſu
crucifixi. alta qᵭez: q̃3 null⁹ illi equalis: aut maioꝛ in
paſſiõe. ſuit. ſõ ſub altare ſtare deſcribunt̃. Inde cla
mat xp̄s hodie i cruce. O vos q̃ trãſitis ꝑ viã attẽdi-
te ꝛ videte ſi ẽ doloꝛ ſimilis ſicut doloꝛ meus q̃re ꝛc̃.
De hoc ẽt dixim⁹ feria.6. dominice de paſſiõe in.3.
ꝯſideratiõe. q̃re ꝛc̃. ℂ Quãtũ ad.5. punctũ dico ꝙ ĩ
ſine grãdi myſterio cãpane hodie nõ pulſant̃. quo-
niã quatnoꝛ hodie ſpũales cãpane ſiluerũt. ℂ Pꝛia
cãpana fuit oĩs cõgregatio.12. diſcipuloꝝ: quoꝝ vox
ꝛ ſon⁹ debebat itonare p oꝛbẽ: ꝛ hodie ſimul oẽs ta-
cuerũt. nã ꝛ petrus q ſemel alte itonuit dicẽs: tu es
xp̄s fili⁹ dei viui: hodie ſonũ perdidit: ꝛ ſe xp̄m ne-
ſcire dixit. ꝛ anathematizãdo negauit. Similiter ꝛ
ceteri xp̄o relicto oẽs fugierũt. ꝛ vna iter eos cãpa-
na crepuit ꝛ diffuſa ſũt viſcera eius. ℂ Secũda cam
pana fuit vniuerſitas omniũ creaturaꝝ que deũ tri
pliciter laudãt. dei nãq3 potẽtiã ex ſua magnificẽtia
ꝑdicãt. dei ſapiẽtiã ex eaꝝ oꝛdine. dei bonitatẽ ex ea
rũ vtilitate q̃ſi trib⁹ his vocib⁹ deũ magnificãt. ſ. ſua
magnificẽtia: ſuo oꝛdine: ꝛ ſua bonitate: ſ3 hodie q̃ſi
oẽs ſiluerũt. vñ Bernard⁹ ad hoc peccatũ tota mũ
dĩ machia expauit: ꝛ fere ĩ antiquũ chaos redacta ẽ
vniuerſa. vnde viſa generali eclypſi. Dionyſi⁹ ari
opagitã dixiſſe legim⁹. aut deus nature patitur. aut
tota mũdi machia deſtruetur. ℂ Tertia cãpana fu
it xp̄s q quotidie erat ĩ tẽplo docẽs ꝛ clamãs. ſi quis
ſitit veniat ad me ꝛ bibat ſed hodie ſeptẽ vt ita di-
caz botos dedit: ꝛ ĩ ſeptimo fracta eſt. ℂ Pꝛimũ in
ſonuit verſus patrẽ ꝛ dixit deus meus vt quid de-
reliqſti me? ℂ Secũdũ inſonuit matri ꝛ dixit. mu-
lier ecce fili⁹ tuus. ℂ Tertiũ itonuit verſus pecca-
toꝛes ꝛ dixit. pater ignoſce illis qꝛ neſciũt qᵭ faciũt.
ℂ Quartũ verſus latronẽ ꝛ dixit. hodie mecũ eris ĩ
paradiſo. ℂ Quintum verſus aĩam dicens ſitio. ſ.
tuã ſalutẽ. ℂ Sextũ verſus ꝓphetas ꝛ totũ mũdũ
dicẽs. ꝯſumatũ eſt. ℂ Et ſeptimũ iteꝝ verſus patrẽ
dicẽs. pater in manus tuas ꝛc̃. ꝛ inclinato capite fra
cta ẽ hec campana benedicta. ℂ Quarta campana
eſt virgo gloꝛioſa. que ſemel taz dulciter inſonuit ꝛ
verbum eternum in eius vterũ deſcẽderet. Luc̃.1.
Ecce ancilla ꝛc̃. ſed hodie vocem perdidit ꝛ rauca-
uit. Luc̃.2. Tuam ipſius animam pertranſibit gla-
dius. quare ꝛc̃. ℂ Quantum ad ſextum breuiter di-
co ꝙ altaria denudantur: qꝛ alta res que chꝛiſti coꝛ-
pus eſt in cruce nudus extenditur. p̃s. Diuiſerunt
ſibi veſtimenta mea: ꝛ ſuper veſtem meam miſerũt
ſoꝛtẽ ꝛc̃. ℂ Quantum ad ſeptimũ dico ꝙ percuſſio
tabularum percuſſiones quas dulciſſimus chꝛiſtus
pro te anima mea hac in nocte paſſus eſt ſignificant
que ſecundum ſpiritualiter loquentes fuerunt nu-
mero. 6666. Tribus autem diebus pulſamus hoc
modo: qꝛ per tres horas ſol obſcurauit ꝛ chꝛiſti moꝛ
tem flenis. vel aliter dicitur ꝙ hoc fit tribus diebus
vt oſtendatur ꝙ triplex creature genus chꝛiſti moꝛ-
tem planxit. ſ. creatura pure coꝛpoꝛalis vt terra ſo
ꝛ celi. ℂ Secundo creatura pure ſpiritualis: vt an
geli. ℂ Tertio creatura partim coꝛpoꝛalis ꝛ partiꝫ
ſpiritualis: vt virgo glorioſa: magdalena ꝛ alie mu
lieres. ℂ Omnes cãdele extinguũt̃ vna excepta: qꝛ
fides in omnibus extincta eſt preterq̃3 in virgine ſo
la. ℂ Quantum ad octauum punctum dico ꝙ cru-
cem adoꝛamus in memoꝛiam deriſionis ꝛ ſubſana-
tionis quam chꝛiſtus hodie in ipſa pro nobis pertu
lit. vñ ſicut ter antequã crucẽ aſcẽderet chꝛiſt⁹ ihono
ratus eſt. Pꝛio ab herode illũ veſte alba remitten-
te ad pilatum. Secundo a militibus illum ſpinea
coꝛona coꝛonantibus. Tertio a iudeis illius ſuper
humeros crucem imponentibus ita anima ꝛ nos in
eius honoꝛem crucem adoꝛamus. Item ſicut hodie
chꝛiſtus ſe humiliauit pro nobis vſq3 ad moꝛtem
moꝛtem autem crucis. ad Phil.2. c. ſic ꝛ nos ho-
die in terra poſtrati crucem honoꝛamus. Et ſicut
benedicta chꝛiſti anima hodie ſanctos patres vi-
ſitauit: ita ꝛ nos altaria cum maxima deuotione

visitamus &c. ¶ Quantum ad nonum dico q tres fuerunt occasiões mortis christi scilicet amor humane nature: inuidia iudeorum: & auaritia Jude.
¶ Prima fuit amor humane nature: & de hoc dictum est. Inde Aug. admiremur inquit: gratulemur amemus: laudemus: adoremus: quoniam per redemptoris nostri mortem de tenebris ad lucem: de morte ad vitam de corruptione ad incorruptionē: de exilio ad patriam: de luctu ad gaudium vocati sumus
¶ Secunda causa fuit iudeorum inuidia & timor. Inuidia q: eorum scelera arguebat. nanq hoc tempore Terentius ait. Obsequiū amicos: veritas odium parit. Timor. q: christi gratitudinem cernentes in populo timebant ne eos populus vt sacrilegos lapidaret: & tanto magis inualescebat quanto magis propter Lazari suscitationem christum vndiq sequebatur. Inde mox in dominica de passione consilium fecerunt in vnum dicētes: quid facimus: &c. Jam. n. regnum amiserant & a Romanis hierusalem regebatur. & pontius Pilatus a Romanis ibi ad regendum nō vt dominus: sed vt procurator positus est. Luc. 3. Procurante pontio Pilato iudeam. leges tamen iudeorum & sacrificia non perturbabant. Et ideo aiunt. Venient romani putantes nos christū velle facere regem: & tollent locū nostrū .i. sinagogā & gentem & obedientiam gentiū. Et tūc vnus eorum Cayphas nomine respondit dicens: nescitis quicq &c. Iste Cayphas & Anna ambitiōe summū sacerdotium emerant a romanis: vt dicit Crisostomus. nec amplius sacerdotes per vnctionem: sed p terrenam potestatem instituebantur: vt verificaretur quod dicitur Dan. 9. Cū venerit scūs sanctorū cessabit vnctio vestra. Et sic p oēs sniā Cayphe approbata decreuerunt sub anathemate ne qs auderet christum acceptare qd si qs faceret extra sinagogā eiceretur: Inde. ps. Astiterūt reges terre & principes cōuenerūt i vnū aduersus dnz & aduersus xpz eius. ¶ Tertia cā mortis christi fuit auaritia Jude. sed de hoc inferius dum seriem passionis enarrabis quare &c. ¶ Quantum ad decimum. dico q dimissis sic pro nunc iudeis ad christum veniamus: qui sciens omnia que ordinata erant super eū: quia nūdum venerat hora eius secessit in desertum locum per miliare ab hierusalem: quod dicitur effren. & ita cū discipulis ibi occulte pmansit. i cuius signū cruces dominica de passione velant. & hoc vsq ad sabbatū palmar. Die vero sabbati. s. ante sex dies pasce venit Jesus Bethaniā que distabat ab hierusalem per miliaria duo. & intrauit in domum Symonis leprosi. idest qui leprosus fuerat: sed a christo sanatus: & erat consobrinus Lazari resuscitati: & inuitauit Symon christū cuz discipulis ad cenaz: similiter & Lazarum aliosq cōplures iudeorum. Cū q sic discumberent superuenit magdalena deferens alabastrum vnguenti preciosi: & effudit super caput recumbentis christi. Sequere modo passionem secūdū euāgelicos textus. hec cōis materia est Ego autem hoc in loco solum quosdam subiungaz versus totam materiam continentes. videlicet.
Precedēte die. s. sabbato ramos: qui tūc fuit ante e.
Pasca dies sextus si nos numeremus vtrunq.
Bethaniam venit: & Symonis ede comedit.
Lazarus hic residet. subuenit Martha. Maria
Vngit. sed iudas vt quid perditio dicit
Hoc totum factum est die sabbati ante ramos palmarum
Die dominica facta sunt hec. vz.
Bethfage mane venit: mittitq duos ad asellam.
Insidet. & plorat super vrbem. postea templum.
Ingrediens: mensas vertit nummulariorum.
Respondit scribis dicens: hoc soluite templum
Aruit & ficus prima feria ve secunda.
Sic bis est dominus sicut vult glosa receptus.
Et bis eiecit vendentes. stabit vtrunq.
Dona videns dicit q plus paupercula misit.
Dicitur ad quosdam parabola de phariseo.
Quos nunq iustos in se confidere vidit.
Vespere bethaniam rediens ibi nocte manebat
Et cunctus populus ad eum de mane fluebat.
Multi credebant: q: multos sanctificabat.
Querunt gentiles si christum cernere possunt.
Tunc Jesu hora venit vt ipse clarificetur.
Sed prius exigitur vt granum mortificetur.
Princeps eijcitur mundi: trahit omnia christus.
Vespere bethaniam rediens. in fine sequenti
Hierusalem veniens: querit baptisma Joannis.
Vnde fuit. votūq patris qui filius implet
Sensus est q querentibus scribis & phariseis in q potestate eijceret de templo & predicaret christus respondit: ab eis petens & dicens. in qua potestate Joānes baptizat. quasi dicat. si ipse i potestate dei hoc facit: & ego qui sum filius dei nonne complebo vota patris mei?
Sequere modo versus tuos.
Hic heres. dicuntq malos q male perdet.
Aut absit: quibus opponit lapidem reprobatum.
Mittitur in tenebras nudus.
Hic est parabola de nuptijs. tunc herodiani
De censu querunt. Saducei de muliere.
Sed de mandato pharisei verba loquuntur
Scriba Jesu dicit. iesus hinc vnes faciens hec.
Hic spoliatur homo: populus suspensus obaudit
Cuius filius est querunt: dicunt pharisei
David. que dicunt facietis. & est pater vnus.
Octo ve ponit. totiens velut ante beauit
Impleuit mensuram patrum Jioiade zacharias:
Filius hic moritur qui dicitur hic barachie
Congregat & volunt in iudicioq videbunt.
Post abscondit se. communia signa dat vrbis
Post euertende: que sūt seditio bella
Est proprium signum cum desolatio fiet
Iudei gentes captiuabuntur in omnes.
Poscite ne sit hiems vel sabbata cum fugietis
Signa dat aduentus que sol & luna notabunt.
Tunc attendite vos ne curis corda grauentur.
Nemo diem nouit. de binis tollitur vnus.
Conueniunt vbi corpus erit; peregreq profectus
Janitor vt vigilet dicit: talentaq tradit.
Rex quoq mnas tradit cum regnū querere vadit.
Filius aduenit cum quando malos manifeste.

[illegible] properans charitatis.
[illegible] a die dominico in ramis
[illegible] diem mercurij ⁊ martis:
[illegible] historias dicere: sȝ tãtũ seqre sic
[illegible] p vnã descriptã manũ.

¶ Hec facta sunt die mercurij ⁊ martis.
Tandem post biduum predicit paschas futurum.
Vendit eum iudas. querit vbi pasca parabunt.
Pasca die martis pronunciat esse futurum.
Venditur a Juda luce sequente iesus.
¶ Isti quatuor versus idem sonant in die iouis.
Post cum discipulis discumbens ait illis.
In desiderio fuit hoc mihi pascha priusq̃.
Pro vobis pariar. surgensq̃ pedes ibi lauit.
Ex vobis vnus me tradet. ve tamen illi.
Querunt nunquid ego: supra pectus recũbenti
Discipulo dominus submissa voce quis esset
Dixit. nam petrus vt quereret innuit illi.
Egresso iuda se dicit clarificatum.
Postea discipulis corpus cum sanguine tradit.
Quo simul est iudas non spiritualiter vsus
Scandala predicit. ter petrus nocte negabit.
Sermonem facit hinc. hic consolando quid illis
Defuit inquirit. in gethsemani venit orat
Ter petrus dormit. sanguis sudatur. adestq̃
Judas. cui dominus ait. ad quid amice venis.
Auriculam sanat. trahiturq̃ ligatus ad Annam
Et caypham. iuuenis fugit. petrusq̃ negauit.
Petrum respexit dominus: qui postea fleuit.
¶ Hec omnia in die iouis
¶ Hec facta sunt die veneris.
Mane duo surgunt testes. vesteq̃ sacerdos
Scindit. ⁊ cum reum clamant: in eũq̃ spuentes
Pilato tradunt: ⁊ iudas illaqueat se.
Accusant mortisq̃ reum non inuenit illum.
Pilatus. regnum de mundo non habet isto
Mittitur herodi. sed in alba veste remissus
Desuper īquit habes quicquid potes: vxor ad illũ
Mittit. ⁊ inuitus pilatus tradidit illum.
Induitur rubeis. illuditur: angarizatur
Simon fert super hunc. ⁊ dum crucifigitur orat.
Vestis diuiditur. titulus fit. latro meretur.
Commendat matrem. post aer obtenebratur.
Clamat eli. post hec sitio: cui fertur acetum.
Se quoq̃ commendat patri. sic spiritus exit.
Petre scisse sunt ⁊ velum. corpora surgunt.
Presentes metuunt. tamen a longe mulieres.
Aspiciunt factum. dominus sepelitur
Custodes ponuntur.

¶ Hec omnia facta sunt die veneris.
Hos si bñ noueris vsus: seriẽ oẽȝ hui⁹ scissime colliges passionis. xp̃s Jesus nr̃a vera salus det nobis ea īfinita clemẽtia dona vt eũ feliciẽ ī celo aspiciamus. Et eius gl'iosa mr̃ iterea oret añ crucis signũ [illegible] de carne verum filium dilectum: vt recte viuamus ⁊ vitam eternam reperiamus. Amen.
¶ De sabbato hoc nihil aliud ad p̃ns: qm̃ fem in eo nihil aliud credim⁹ q̃ placitũ. Sȝ de dolorib⁹ ⁊ passione vgĩs satis ĩ p̃cedẽtib⁹ sabbatis ꝯscripsimus.
¶ Pro die resurrectiõis: ⁊ duob⁹ dieb⁹ sequẽtibus p̃dicare poteris de b̃titudine aie. Regre feris sc̃da palmaꝝ. Et vide ẽtiã ꝯclusionẽ. vbi agit. Qualiter anima sit a deo honorata ⁊ exaltata. Est. n. mã digna illis diebus. Et si vis. vide etiam p̃mã ⁊ sc̃daꝫ ꝯclonẽm. vbi dicitur de anime īmortalitate ⁊c̃.

¶ Hoc op⁹ diligẽtissime fuit emẽdatũ p Reuerẽdũ doctorẽ sacre theologie Magr̃m Marcũ Venetũ ordinis fr̃ꝝ Btẽ Marie. Impressũq̃ Venetijs summa cura ⁊ diligentia Boneti Locatelli. sumptibus ⁊ expensis. D. Octauiani Scoti. decimo kalendas marcij. 1488.

Si quis ades doctus Ambrosi nomen adorans
Et libros properas velle videre nouos
Hos eme quis manibus noctuq̃ dieq̃ retentis
Edisces: valeant quid documenta dei
Et quo predicanda modo sint nomina christi
Et quo te pariter virgo beata docet.
Cunctaq̃ preterea. que ad sũm culmina celi
Deducunt: facilem dantq̃: prebentq̃ viam.

Registrum

a
vacat
Ad laudem
Boni distin muntur
Credentes vere
Fides quomodo

A
Incipit quadrage.
humana dicitur
deficiunt
per muros

B
placaretur
primo inquam
dupliciter confide.
primus sermo

C
misericordia domini
operans est
eius influxum
vna bona

D
qui euangelizas
concupiscendum
in meis
lippos habens

E
aperte dominus
plenissime
in terra ꝛ
mee ꝛ

F
maris ꝛ flu.
drago qui
ꝛ dixerint
¶ De innouatione

G
tia consistens
occisus est
localis est
uniunt

H
inueniuntur
instabilitas
mirum
omnibus generali

I
cum voluntate
dominus iesus

L
Luce vltimo
tibus implebo

K
q̄ non
Accipe primam
inutile est
beatus Tho.

L
ex sola
premdet
ram esse
ideo contingen

M
iudicarunt
quando consert
cit dominus
ad litteram

N
annulos
religioni
tatine partis
deficient

O
versus veniens
Loth timuit
ditq; iudas
maxime vt

P
cupisces vxorem
in xp̄o iesu
Fili tu
constat nullum

Q
quem desiderantib;
primam dico
cayn quoq;
cum penitentia

R
¶ Feria tertia
est actus
sed omnia
secunde questione

S
alium quia
meritorium
informis
ficari

T
magis q̄

vult enim ipse
cultus quattuor
concedere

V
necessaria
Feruet opus
species miseri.
esset probo

X
remissionem
vasa ministerij
cuit cum a
¶ Qualiter e

Y
Alex. tertio
prima. q. 23.
¶ De temerario
re vellemus

Z
tertia conclusio.
per debitam
tum nostrum
communicat;

AA
reuocare
dominus rogaui
in cruce
sic enim

BB
alia bona
dinatur circa
non habebis
quis est filius

CC
Augu. Mariā
quos acquisiuit
Et Ber.
virginis nec

DD
aut quantum
nibus ꝛ pedibus
fantasmata
eius. s. conuin.

EE
per excommuni.
vim in sua
alterius se
sine luxuria

FF
ta subditis
fit negociatio
na quedam
rerum. vt

GG
ri quando
sunt in
¶ Quantum ad
cat similiter

HH
fuisse testatur
quantum sunt
facit ad
ipse excogita

II
vbi dicit
Grego. in
sperant bono.
ramus ꝛ

KK
sabbatis
accipe primā conclusio.
delectatur de
vide historiā

LL
explicit epistola
mor esto
in eo sunt
stantiam dei

MM
xp̄us angelos
vt supra hanc
propter corpus
animas talium

NN
de dotes
viuentes per
riorem letitiā
panis ꝛ vini

OO
tas quia non
animarum sanctarum;
non sumunt
concurrunt ne

PP
mone tamen
hem ꝛ predictum
ibi Augu.
mus sufficientes

Finis.

SPIERA,
QUADRAGESIMALE

1488